Βιβλίον Β. Αριθμ. 32

Ἀρχὴ τ. Ἀποστόλου Ἰ. Σακδᾶ

ἐς τὸ Ἀρχιστήριον Ἡ Βικαμίν

11 Μαΐου 1949

EUGÈNE SUE

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

~~1/4 ap. 246~~
534

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Ϯ. ϮΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ϨΚΥΛΙΣΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΕΚ ΝΕΟΥ

ΚΑΤ' ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΔΑΠΑΝΗ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΦΕΞΗ

(Τυπογράφου καὶ βιβλιοπώλου)

ΤΟΜΟΣ Ϛ'.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Γ.Μ. ΤΡΑΝ...
ΑΡΙΘ .....
ΣΜΥΡΝΗ

ΞΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ Δ. Α. ΦΕΞΗ

1883

Γ. Τ.

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

### Κησίλη

Πρὶν ἢ ἀκούσῃ ὁ ἀναγνώστης τὴν μετὰ τῆς Σεραφίνας συνομιλίαν τῆς κυρίας Πιπελέτου, καλὸν νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ Ἀναστασία, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑποψίας περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ εὐσεβίας τοῦ συμβολαιογράφου, δὲν ἔλειπε τοῦ νὰ κατακρίνῃ πικρῶς τὴν πρὸς τὴν Λουίζαν Μορὲλ καὶ πρὸς τὸν Γερμανὸν σκληρότητά του. Φυσικῷ τῷ λόγῳ, ἡ θυρωρὸς δὲν ἐξήρει τῆς κατακρίσεως ταύτης οὐδὲ τὴν κυρὰ Σεραφίναν· ἀλλ' ὡς πολύβουλος διπλωμάτης ἡ κυρία Πιπελέτου, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους κατωτέρω ἐκθέτομεν, ἐκάλυπε τὴν πρὸς τὴν οἰκονόμον ἀποστροφήν της ὑπὸ τρόπους πολὺ φιλικούς.

Ἀφοῦ ἡ κυρὰ Σεραφίνα συνήνεσεν εἰς τὸ ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ Καβριώνου ὑπῆρξε πολὺ ἀχρεία —Ἀληθινά! εἶπε· τί ἔγινε, καλὲ, ὁ Κ. Βραδαμάντης (ὁ Πολυδώρης); Τὸν γράφω χθὲς τὸ ἑσπέρας, καὶ οὐκ ἦν φωνή· ἔρχομαι νὰ τὸν εὕρω σήμερον, λείπει . . . Ἐλπίζω τώρα τοὐλάχιστον νὰ ἦν' ἐπάνω.

Ἡ κυρία Πιπελέτου ἐφανέρωσε διὰ σχημάτων μεγίστην δυσαρέσκειαν.—Ἰδὲ, ἀδελφὴ, ἀνέκραξε· μὲ φαίνεται ὅτι καὶ πάλιν ἐπῆγεν ὁ κόπος σου χαμένος.

— Τί;

— Ὁ Κ. Βραδαμάντης ἐκβῆκεν ἔξω, καὶ ἀκόμη δὲν ἐπέστρεψεν.

— Ἀληθινά!

— Ἡ κακή σου τύχη, ἀδελφή· ἡ κακή σου τύχη!

— Κ' ἔχω τόσιν ἀνάγκην νὰ τοῦ ὁμιλήσω!

— Ἔτσι εἶναι, ψυχή μου, ὅταν γυρεύῃ κἀνεὶς κἀνέναν ἄνθρωπο!

— Καὶ τὸ πλέον δυσάρεστον εἶναι ὅτι κάθε φορὰν ὁποῦ ἐλθω νὰ τὸν ζητήσω, φεύγω κρυφίως τοῦ Κ. Φεράνδου, διὰ νὰ μὴ μάθῃ ὅτι ἔχω σχέσεις μ' ἕνα ἀγύρτην, καὶ καθὼς εἶναι θεοφοβούμενος ἄνθρωπος . . . φαντάσου πόσον θὰ δυσαρεστηθῇ!

— Ὡσὰν τὸν Ἀλφρέδη, ὁποῦ κ' ἐκεῖνος εἶναι ἕνας τέτοιος φιλύποπτος ἄνθρωπος . . . φιλύποπτος, ψυχή μου, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖτε νὲ φαντασθῆται.

—Καὶ γνωρίζεται πότε θὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Κ.Βραδαμάντης;

— Ὑπεσχέθη εἰς κἄποιον, ὅτι θὰ ἦν' ἐδῶ εἰς τὰς ἓξ ἢ ἑπτὰ ὥρας τὸ ἑσπέρας· μὲ παρεκάλεσε, ἂν ἔλθῃ, νὰ τοῦ εἰπῶ νὰ ξαναπεράσῃ ἐκείνην τὴν ὥρα . . . Ἔλα πρὸς τὸ βράδυ καὶ τοῦ λόγου σου, καὶ θὰ τὸν εὕρῃς τὸ δίχως ἄλλο.

Καὶ ἡ Ἀναστασία εἶπε συγχρόνως καθ' ἑαυτήν—Ἀπάντεχε! ἐκεῖνος μέσα εἰς μίαν ὥραν θὰ φεύγῃ διὰ τὴν Νορμανδία.

— Λοιπὸν θὰ ἐπιστρέψω πρὸς τὸ βράδυ, εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα δυσχερῶς πως.— Ἀλλ' ἔχω, κυρία Ἡιπελέτου μου, νὰ σὲ εἴπω καὶ ἄλλο τι ἀκόμη . . . Ἔμαθες τί ἠκολούθησεν εἰς τὴν τρισκατάρατην ἐκείνην Λουΐζα, ὁποῦ τὴν ἐνομίζαμεν τόσον καλὴν καὶ τιμίαν νέαν;

— Καλὲ εἶδες, εἶδες, ψυχή μου, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Ἡιπελέτου ἀνεγείρουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ συντριβὴν ψυχῆς πρὸς τ' ἄνω.

— Ἐντοσοῦτω, ἀδελφή, τώρα δὲν ἔχομεν καὶ ὑπηρέτριαν, καὶ μὴν ἐρωτᾷς. Ἔχε τὸν νοῦν σου, νὰ χαρῇς, τὴν ζωή σου, ἂν σοῦ τύχῃ κἀμμία ὀρόνιμη νέα, νὰ μᾶς τὴν στείλῃς. Αἱ καλαὶ δοῦλαι εἶναι τόσον σπάνιαι τὴν σήμερον ἡμέραν...

— Μὴ σὲ μέλει μέλει, κυρὰ Σεραφίνα μου . . . καὶ θὰ ἔχω τὸ νοῦν μου, ἂν τύχῃ κἀμμιά. . . . Μὴ σὲ μέλει, ἀδελφή, καὶ ὅσον σπάνιαις· εἶναι αἱ καλαῖς δούλαις, τόσον σπάνια εἶναι καὶ τὰ καλὰ τ' αὐθεντικά . . .

Ἔπειτα ἐπρόσθεσε, πάλιν καθ' ἑαυτήν.—Ναί· καὶ δὲν θὰ σοῦ τὴν στείλω καὶ ἂν εὕρω καὶ ὅλα! Εὔμορφο λούλουδο εἶναι ὁ αὐθέντης σου νὰ συστήσῃ κἀνεὶς ἄνθρωπο κοντάτου! Εἶδες ἐκεῖ νὰ καταγγείλῃ τὸν πτωχὸ τὸν Γερμανὸ καὶ τὴν Λουΐζα, τὴν δυστυχησμένη νέα!

— Εἶναι περιττὸν νὰ σοῦ εἰπῶ, ἐπανέλαβεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα, πόσον ἥσυχον εἶναι τὸ 'σπίτι μας· γνῶσιν μόνον νὰ ἔχῃ μία ν α κοντά μας, καὶ εὑρίσκει τὴν τύχην της. Ἂν ἦταν ἄνθρωπος ἡ Λουΐζα, ν' ἀκούῃ τὰς καλὰς συμβουλὰς τοῦ Κ. Φεράνδου . . .

— Καὶ ἔχει λόγον. ψυχή μου! καὶ ἔχει λόγον! Ἄφησε νὰ κυττάξω ἐγώ ... ἄφησε καὶ νὰ σᾶς ἐπιτύχω κἀμμιά...

— Εἶναι κ' ἕνα ἄλλο. ἐπανέλαβεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα. Ὁ Κ. Φεράνδος ἐπιθυμεῖ, ἂν ἦτον τρόπος, ἡ ὑπηρέτρια ὁποῦ θὰ πάρῃ, νὰ ἦναι ξένη· νὰ μὴν ἔχῃ ἰδικούς· ἐπειδὴ, καταλαβαίνῃ, ἀπὸ τὸ σπίτι· δὲν θὰ ἔχῃ πρόφασιν τότε νὰ ἐκβαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ φθείρῃ τὰ ἤθη της· διὰ τοῦτο πολὺ ἤθελεν εὐχαριστηθῇ ὁ αὐθέντης νὰ ἦταν ὀρφανὴ, παραδείγματος χάριν, ἡ ὑπηρέτριά του . . . πρῶτον, ἐπειδὴ τὸ θέλει καὶ διὰ καλὸν εἰς τὴν ψυχή του· καὶ δεύτερον, διότι, καθὼς σὲ εἶπα, θὰ κάθεται εἰς τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ πρωΐ ἕως τὸ βράδυ. Μή σε μέλει, καὶ ἡ Λουΐζα τοῦ ἔβαλε γνῶσιν . . . τὰ παθήματα, λέγει ὁ λόγος, μαθήματα! Αἴ, ἔχε ὑγείαν ἀδελφή· πρὸς τὸ βράδυ λοιπὸν ἐπιστρέφω· ἔχω νὰ ἰδῶ καὶ τὴν θειὰ Βουρέταινα.. ὅταν πλέον ἀναβαίνω εἰς τοῦ Κ. Βραδαμάντη, περνῶ καὶ ἀπ ἐκεῖ.

— Ὁ Κ. Βραδαμάντης θὰ ἦν' ἐδῶ τὸ βράδυ, τὸ δίχως ἄλλο. Ὥρα καλή. ψυχούμου. ὥρα καλή.

Ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἀνεχώρησε.

— Τὸν Βραδαμάντη καὶ τὸν Βραδαμάντη! εἶπεν ἡ Κ. Πιπελέτου. Τί νὰ τὸν θέλῃ αὐτή; . . . Ἂς ἀπαντέχῃ· ἐκεῖνος τὴν ἀποφεύγει καὶ ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Νορμανδία . . . Καλὰ καὶ δὲν ἐκάθησε νὰ τὸν προσμένῃ, ὁποῦ θὰ ἔλθῃ νὰ τὸν εὕρῃ ἐκείνη ἡ ἄλλη κυρὰ, ἡ χθεβραδυνή . . . Ποία νὰ ἦναι! νὰ μὴν ἠμπορέσω νὰ τὴν καλοστοχασθῶ! ὅμως τώρα δὲν θὰ

μοῦ φύγῃ· τὸ αὐτὸ εἶχεν ἀκολουθήσει καὶ μὲ τὴν ὡραία τοῦ παληο-στρατηγοῦ, ὅμως ἐπὶ τέλους τὴν ἐξεσκέπασα... Εἶδες τὸν εὐγενῆ κ' ἐκεῖνον!... δὲν ἐξαναπάτησε πλέον τὸ ποδάρι του... ὁ τρακατρύπας! νὰ τοῦ δείξω ἐγώ!... Νὰ πιάσω νὰ καίω τὰ ξύλα του!... Μή σε μέλει, καὶ σοῦ διορθώνω ἐγὼ τὰ ξύλα σου... Νὰ ἰδῇς, μὲ δώδεκα ψωρόφραγκα καὶ χρυσὸν κοιτωνίτην εἰς τὴν ράχι!... εἶδες πολὺ ὁποῦ σοῦ χρησίμευσε! Ἀλλ αὐτὴ ἡ κυρία τοῦ Κ. Βραδαμάντη ὁποία νὰ ἦναι;... καμμία ἀπὸ τὰς μεγάλας, ἢ καμμία πρόστυχη;... Θὰ τὸ μάθω ἐγώ· ἂς προσμένῃ ὅτι ἂν δὲν τὴν γνωρίσω θὰ μείνῃ ἥσυχη... εἶμαι μία περίεργη τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ· αὐτὰ εἶναι πράγματα φυσικὰ εἰς τὸν ἄνθρωπο... τί πταίω ἐγὼ ἂν ἤμαι περίεργη... ἐκεῖνοι ἂς λάβουν τὰ μέτρα τους. Πῶς νὰ κάμω ἐγὼ τώρα νὰ μάθω τ' ὄνομά της... πῶς νὰ κάμω;... Νὰ τῆς εἰπῶ... Ἀλλὰ κἄποιος ἔρχεται... ὤ! εἶναι ἡ κορώνα τῶν ἐνοικατόρων ὅλου τοῦ κόσμου... Καὶ καλὸ 'ς τὰ μάτια μου τὰ δυό, κύριε Ροδόλφε, ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Πιπελέτου τὸν στρατιωτικόν της ποιοῦσα χαιρετισμὸν, δηλαδὴ φέρουσα τὸ ἀνάστροφον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπὶ τῆς φενάκης της.

Ἦτο τωόντι ὁ Ροδόφλος; ἠγνόει δὲ εἰσέτι τὸν θάνατον τον τοῦ Κ. Δ'Αρβίλλ.

— Καλημέρα, κυρία Πιπελέτου, εἶπεν εἰσερχόμενος. Ἐπάνω εἶναι ἡ Γελασίνα; Εἶχα νὰ τὴν ὁμιλήσω.

— Ἡ Γελασίνα; τὸ μικρὸ περιστεράκι μας; καὶ λείπει ποτὲ ἀπὸ τὸ κλουβάκι της! Δουλεύει ἄλλος κἀνεὶς εἰς τὸ ποδάρι της, ὥστε νὰ λείψῃ καὶ μίαν στιγμήν;!...

— Καὶ πῶς περνᾷ ἡ γυναῖκα τοῦ Μορέλ; ἐπαρηγορήθη;

— Εἶναι καλὰ, ψυχή μου, εἶνε καλά... Ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεὸς, μὲ βοήθειαν τοῦ ἄρχοντος ὅπου τὴν ἐσυστήσητε, περνᾷ τώρα ἐξαίρετα, καὶ αὐτὴ καὶ τὰ παιδιά της!... Ηὗραν πάλιν τὸ νερό τους οἱ ἄνθρωποι, οὔτε ἡ φωτιὰ τοὺς λείπει, οὔτε ὁ καλὸς ἀέρας, οὔτε τὸ καλό τους κρεββάτι· φαγὶ καλὸ, μία γυναῖκα νὰ τοὺς κυττάζῃ... εἶναι καὶ ἡ Γελασίνα ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ὁποῦ ἡ ταλαίπωρη, μὲ ὅλην

της τὴν ἐργασία, δὲν ἀφήνει νὰ περάσῃ ὥρα χωρὶς νὰ τοὺ-
ἰδῇ ... Ἔπειτα ἔρχεται καὶ ὁ ἰατρὸς ὁποῦ ἔστείλετε, ὁ ἀ
ράπης, καὶ τοὺς βλέπει καθημερινῶς ... Ὅμως παράξε-
νο πρᾶγμα, κύριε Ροδόφλε μου, αὐτὸς πάλιν ὁ ἰατρὸς! Ποῦ
τὸν ἐξετρυπώσετε! Εἰς τοὺς καρβουνιάρηδες ἐπήγετε καὶ τὸν
ηὕρητε; Διὰ νὰ μὴ λερώνῃ τὸ χέρι του ὅταν πιάνῃ τὸν σφυ-
γμὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Μορὲλ, ὡς φαίνεται! Ἂς εἶναι δά-
ἡ βαφή του τί πειράζει! φαίνεται! νὰ ἦναι ἰατρὸς ἀπὸ τοὺς
καλοὺς, καὶ δὲν θέλω λόγια! Τῆς ἔδωκεν ἰωτρικὸ, ὁποῦ τῆς
ἔκαμεν ἀμέσως μέγα καλό.

— Ἡ δυστυχής! καὶ θὰ λυπῆται πολὺ διὰ τὸν ἄνδρα της.

— Λυπεῖται τωόντι, κύριε Ροδόφλε μου, λυπεῖται ἡ γυ-
ναῖκα. Ὅπως καὶ νὰ ἦναι, βέβαια, νὰ τρελλαθῇ ὁ ἄνδρας
τοῦ ἀνθρώπου ... ἔπειτα νὰ ἦναι καὶ ἡ μεγάλη της κόρη
εἰς τὴν φυλακή ... ἡ Λουΐζα της, αὐτὸ σπαράττει κάθε
στιγμὴν τὴν καρδιά της, τῆς δυστυχησμένης ... Καὶ τω-
όντι εἶνε φρικτὸ πρᾶγμα αὐτὸ, διὰ μίαν τιμίαν γυναῖκα!
Ἀλλὰ τί ἀναισχυντία, τί ἀναισχυντία! τώρα ἦταν ἐδῶ ἡ
κυρὰ Σεραφίνα, καὶ εἶπε πάλιν τὰ ἐξ ἁμάξης διὰ τὴν τα-
λαίπωρη νέα ... Νὰ μὴν εἶχα τὰς αἰτίας μου, ἤθελα νὰ
τῆς ψαλλω ἐγώ ... ἀλλὰ τί νὰ σοῦ κάμω, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ
σιωπαίνω ... Θέλει νὰ τῆς προμηθεύσω καὶ κἀμμίαν ἄλλη
κοπέλα διὰ τὸ ὑπιτικό τους, τὸ γύφτικο ... ἀκοῦτε τοῦ
λόγου σας, Νὰ ἦναι, λέγει καὶ ὀρφανή ... καὶ ἐξεύρετε, κύ-
ριε Ροδόφλε μου, διατί τὴν θέλουν νὰ ἦναι ὀρφανή; Διὰ
νὰ μὴν εὑρίσκῃ πρόφασιν ὅτι θὰ ἰδῇ κἀνένα συγγενῆ της,
καὶ νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι... Ὅμως ἡ ἀληθινὴ αἰτία δὲν
εἶναι αὐτή... Νὰ ἤξευρε πόσα γνωρίζει αὐτὸ τὸ ξερό! Λὐτοὶ
τὴν θέλουν ὀρφανὴ, διὰ νὰ τὴν κάμνουν ὅπως θέλουν... νὰ
τῆς τρώγουν τὰ μηνιάτικά της, τῆς πτωχῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ
κἀνένα νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ. Ψεύματα, κύριε Ροδόλφε μου;

— Τωόντι, τωόντι... ἀπεκρίθη ὁ πρίγκηψ μετὰ σκέψεως.

Ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ἡ Σεραφίνα ἐπεφόρτισε τὴν Πιπε-
λέτου νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὸν Φεράνδον ὑπηρέτριάν τινα ὀ-
ρφανὴν, ὁ Ροδόλφως ἐπενόησεν ἓν σχέδιον πρὸς ἀσφαλῆ τι-

μωρίαν τοῦ συμβολαιογράφου... Νὰ παιδεύσῃ αὐτὸν διὰ τῆς Κησίλης.

— Πρᾶγμα φανερὸν, ψυχή μου, ἐπανέλαβεν ἡ κυρία Πιπελέτου· αὐτοὶ τὴν θέλουν ὁλομόναχην εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ τῆς κοκκαλίζουν τὸν μισθό της· κάλλιον δὲ νὰ μὲ στραβώσῃ ὁ Θεὸς, παρὰ νὰ βάλω μίαν δυστυχησμένην νέαν εἰς τέτοια χέρια. Ὄχι ὁποῦ δὲν γνωρίζω κἀμμίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐγνώριζα, ἤθελα τῆς εἰπεῖ. Φυλάξου, παιδί μου!—ψεύματα κύριε Ροδόλφε;

— Μοῦ κάμνεται, κυρία Πιπελέτου, μίαν μεγαλωτάτην χάριν;

— Χάριν;... πρόσταξε, ψυχή μου... καὶ ἔχει λόγον; τώρα θὰ μάθεται ὅτι κ' ἐγὼ κ' ἡ καρδία μου εἴμεθα σκλάβαι σας,; Λέγεται... εἰπῆτέ μου... φθάνει μόνον νὰ μὴν ἦναι τίποτε ὁποῦ νὰ πειράζεται ὁ Ἀλφρέδης...

— Ὄχι, ὄχι, κυρία Πιπελέτου μου... ἰδοὺ τί ἔχω νὰ σᾶς παρακαλέσω... Ἔχω μίαν νέαν ὀρφανὴν, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμῶ νὰ βάλω πουθενὰ, εἰς κἀνένα αὐθεντικό... Εἶναι ξένη... πρώτη φορὰ ὁποῦ ἦλθεν εἰς τὰ Παρίσια, καὶ ἤθελα νὰ ἔμβῃ εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου.

— Εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου!... Καλὲ ψυχή μου, μὲ τὰ σωστά σας μοῦ ὁμιλεῖτε!... εἰς ἕνα τέτοιον γύφτο!

— Ἂς ἦναι... Ἐμβαίνει διὰ μερικὰς ἡμέρας, καὶ ἂν δὲν μείνῃ εὐχαριστιμένη, τὴν παίρνομεν πάλιν... φθάνει πρὸς τὸ παρὸν νὰ εὕρῃ ἕνα μέρος νὰ τρώγῃ καὶ νὰ κοιμᾶται.... καὶ ἔπειτα βλέπομεν.

— Ἀφοῦ ἀγαπᾶτε, κύριε Ροδόφλε μου, μάλιστα, νὰ τὴν προμηθεύσωμεν ἐκεῖ... πλὴν ἐγὼ σᾶς εἶπα... πλύνω τὰ χέρια μου, ὁ λόγος τὸ λέγει... Ὅμως ἔχει καὶ τὰ καλά του ἐκεῖνο τὸ σπιτικό... Ὁ Κ. Φεράνδος εἶνε ρυπαρὸς φιλάργυρος, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τίμιος ἄνθρωπος... ὤ! ἐπάνω εἰς τὴν τιμὴν, ἂς εἰπῇ καὶ ἄλλος!... Τὸ τραπέζι του εἶνε ἄθλιο· ὅμως τὸ φαγητὸ ποτὲ δὲν ἀπολείπει. Ἐκεῖ μέσα δουλεύει κἀνεὶς ὡσὰν σκυλὶ, ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ, πλὴν ἔλα πάλιν ὁποῦ δὲν φοβᾶται καὶ νὰ παραδρομή-

σῃ ποτέ . . . ποτέ ! Ἡ Λουΐζα . . . ἐκείνην μὴ τὴν βάλλετε... ἔτυχε !

— Κυρία Πιπελέτου μου, θὰ σᾶς ἐμπιστευθῶ ἕνα μέγα μυστικόν· ὅμως σᾶς ἀφήνω εἰς τὴν τιμήν σας...

— Σᾶς δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ψυχή μου... εἰς τὴν ψυχὴ τοῦ πατέρα μου, τοῦ καλοῦ ἀνθρώπου... καὶ νὰ χαρῶ τὸν Ἀλφρέδη μου... λέγετέ μου καὶ μὴ σᾶς μέλῃ.

—Οὐδ'εἰς τὸν ἴδιον Κ.Πιπελέτου νὰ μὴ τὸ ἐκστομίσετε!..

— Θεὸς φυλάξει !... φθάνει ὅμως νὰ μὴν ἦναι τίποτε πράγματα . . .

— Ἄ ! κυρία Πιπελέτου, σᾶς θαυμάζομαι . . .

— Τότε λοιπὸν μὴ σᾶς μέλῃ καὶ τὸν παίζομεν ὅπως θέλομεν· σᾶς κάμνω ὅρκον ὅτι δὲν θὰ περάσει τὸ παραμικρὸ ἀπὸ τὴν ἰδέαν του, ἀμ' εἶναι, ψυχή μου, ἕνας ἀθῶος, ἄνθρωπος, ὁ Ἀλφρέδης μου· ἀθῶος ἄνθρωπος, ψυχήμου, ὁποῦ τί ἔχει νὰ κάμῃ ἕνα μωρὸ ἐξαμηνίτικο !

— Λοιπόν, ἐμπορῶ νὰ ἦμαι ἥσυχος.

— Τὴν δουλειά σας . . . Λέτε μου μόνον τί τρέχει ;

— Ἡ νέα τὴν ὁποίαν σᾶς εἶπα, ἐξέκλινεν εἰς μίαν παραδρομήν...

— Καταλαβαίνω... λέγετε, λέγετε... ἐξέκλινεν... *ἐξεκλίνει* βέβαια ! Ἂν δὲν ὑπανδευόμην τὸν Ἀλφρέδη πολλὰ μικρὴ, δεκαπέντε χρονῶν, ἤθελα κάμει κ' ἐγὼ ὡσὰν αὐταῖς παραδρομαῖς ἀναρίθμηταις ! ... Ἐγώ ! ἐγὼ ὁποῦ βλέπετε ! ... τί ἤμουν κ' ἐγὼ εἰς τὴν νεότητά μου ; φωτιὰ μοναχή ! Καλὴ τύχη καὶ ὁ Πιπελέτος μ' ἐπῆρε καὶ μ' ἔσβυσε μέσα εἰς τὴν ἀρετή του ... ἀλλέως... ἠθέλετε ν' ἀκούσετε πῶς ἔκαμα τέρατα καὶ σημεῖα ! Τάχατες θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ἂν μίαν μόνην ἔκαμε παραδρομὴν ἡ νέα σας... ἔχομεν ἀκόμη ἐλπίδαις.

— Αὐτὸ μὲ φαίνεται κ'ἐμέ... Αὐτὴ ἦτον ὑπηρέτρια εἰς τὴν Γερμανίαν, πλησίον μιᾶς συγγενοῦς μου· ὁ υἱὸς δὲ τῆς συγγενοῦς μου ταύτης... καταλαμβάνεται ;

— Καταλαμβάνω λέγει !... Λέγετε, λέγετε, κ' ἐξεύρο-

μεν καὶ ἡμεῖς νὰ μοιράσωμεν δύο γαδάρων ἄχυρα... μὲ συγχωρεῖτε καὶ ὅλα !

— Ἡ μητέρα λοιπὸν ἐδίωξε τὴν ὑπηρέτριαν· ὁ υἱὸς ὅμως ἀκατάστατος νέος, ἔφυγε καὶ αὐτὸς τότε ἀπὸ τὸ σπίτι του τὸ πατρικὸν, καὶ λαβὼν τὴν ἀθλίαν νέαν τὴν ἔφερεν εἰς τὰ Παρίσια.

— Ἡ νεότης, ψυχή μου, τὰ ἔχει αὐτὰ τὰ πράγματα... νεότης, ὅ,τι καὶ ἂν εἰπῆτε...

— Ὕστερον ὅμως ἤρχισε νὰ κτυπᾷ τὸ κεφάλι του· ἀλλ' ἡ γνῶσις τὸν ἦλθεν ἀργὰ, ὅταν ἔφαγε καὶ τὰ ὀλίγα του χρήματα. Ἔρχεται εἰς ἐμέ· τὸν ἐλυπήθην, τὸν ἔδοσα ὅ,τι ἠμπόρεσα διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν μητέρα του, ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ ν' ἀρήσῃ ἐδῶ τὴν νέαν, καὶ νὰ φροντίσω ἐγὼ νὰ τὴν βάλω πουθενά.

— Φρόνιμα ! Εὖγέ σας, κύριε Ῥοδόφλε ! Ἐγὼ δὲν ἤθελα ἠμπορέσει νὰ φερθῶ καλήτερα εἰς τὸν ἴδιον τὸν υἱόν μου ... ἂν ἔκαμνεν ὁ Θεὸς καὶ μοῦ ἔδιδεν ὁ Ἱπελέτος κἀνένα...

— Τώρα, κυρία Ἀναστασία μου, μὴν ἐρωτᾶτε... ἡ νέα δὲν ἔχει ἐδῶ ψυχὴν ἥτις νὰ τὴν γνωρίζῃ, καὶ εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ τῆς εὕρῃ κἀνεὶς αὐθεντικό... Ἠμπορούσετε ἡ εὐγενειά σας νὰ εἰπῆτε εἰς τὴν κυρὰ Σεραφίνα ὅτι μία συγγενὴς, τὴν ὁποίαν ἔχετε εἰς τὴν Γερμανίαν, σᾶς ἔστειλε καὶ σᾶς ἐσύστησεν αὐτὴν τὴν νέαν ; Ἴσως κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν δεχθῇ ὁ συμβολαιογράφος εἰς τὴν δούλευσίν του, καὶ ἠθέλετε μὲ ὑποχρεώσει διὰ βίου. Ἡ Κησίλη, (τὴν λέγουν Κησίλην) ἐπειδὴ ἔγινε θῦμα μιᾶς ἀπάτης, βέβαια θέλει διορθωθῇ μέσα εἰς ἕνα οἶκον αὐστηρὸν, ὁποῖος εἶναι ὁ τοῦ Κ. Φεράνδου.. Διὰ τοῦτο, προτιμῶ μᾶλλον αὐτὸ τὸ 'σπίτι παρὰ ὁποιονδήποτε ἄλλο. Ἔπειτα, νὰ παρουσιασθῇ καὶ ἀπὸ σᾶς... ἕνα τόσον ἀξιοσέβαστον ὑποκείμενον...

— Ἡ καλωσύνη σας, ψυχή μου, ἡ καλωσύνη σας.

— Ἕνα ὑποκείμενον τόσον ἀξιότιμον...

— Τὶ 'ταιριάζει, ψυχή μου, τὶ 'ταιριάζει...

— Εἶμαι βέβαιος τέλος πάντων, ὅτι φθάνει νὰ παρουσι-

ασθῇ ἀπὸ τὴν εὐγενείαν σας, καὶ ἀμέσως θὰ γίνῃ δεκτή· ἐνῷ ἂν φανῶ ὅτι τὴν παρουσιάζω ἐγώ...

— Ἔχετε δίκαιον... ἐκατάλαβα βέβαια· εἶναι ὅλον τὸ ἴδιον ὡσὰν νὰ ἐπαρουσίαζα ἐγὼ ἕνα νέον...ἀταίριαστο πρᾶγμα! Ἂς ἦναι· μείνεται ἥσυχον... κατὰ πάντα ἥσυχος. Θὰ τὴν φορτώσω εἰς τὴν Σεραφίνα· νὰ ἦσθε βέβαιος. Θὰ τῆς καταιβάσω τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστα. Θὰ τῆς εἰπῶ ὅτι ἀπὸ χρόνια πολλὰ εἶχα εἰς τὴν Γερμανίαν μίαν συγγενῆ μου... ὅτι ἔμαθα τώρα πῶς ἀπέθανε, καὶ ἄφικε μίαν κόρην ὀρφανὴν, ἡ ὁποία θὰ ἔλθῃ τώρα κοντὰ, νὰ μοῦ φορτωθῇ.

— Ἀξιόλογα... Παίρνετε ἔπειτα μόνη σας τὴν Κησίλην, καὶ τὴν παγαίνεται εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου, χωρὶς νὰ εἰπῆτε δεύτερον λόγον εἰς τὴν κυρὰ Σεραφίνα. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέρασαν εἴκοσι χρόνοι ἀφ' ὅτου δὲν ἴδετε τὴν ἐξαδέλφην σας, ἂν σᾶς ἐρωτήσουν διὰ περὶ αὐτὴν, θὰ ἔχετε καλὴν πρόφασιν, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἔφυγε διὰ τὴν Γερμανίαν δὲν σᾶς ἔγραψε ποτέ.

— Τὸ κακὸν εἶναι μόνον, ὁποῦ ἡ νέα δὲν θὰ γνωρίζει ἄλλην γλῶσσαν παρὰ τὰ γερμανικά.

— Ὁμιλεῖ καὶ γαλλικά· μὴ σᾶς μέλῃ περὶ τούτου· μόνον νὰ τὴν καλοσυστήσετε εἰς τὴν κυρὰ Σεραφίνα· ἢ, καλήτερα... διὰ νὰ μὴν ὑποπτευθῇ τίποτε... εἰπῆτέ της μόνον, ὅτι ἡ Κησίλη εἶναι μία νέα ὀρφανὴ, ξένη, νεωτάτη, ὡραιοτάτη, ὅτι ηὕρετε τὸν διάβολόν σας, νὰ ἦσθε τώρα ἀναγκασμένη νὰ φροντίζετε καὶ δι' αὐτὴν, ἐνῷ ὅσον καιρὸν ἔζη ἡ μητέρα της ποτὲ δὲν εἴδετε ἕνα *τρασινογύλι* δι' ἐνθύμισιν τοὐλάχιστον.

— Ἄ! τὸν κύριον Ῥοδόφλον, τί πνεῦμα! τί πνεῦμα! Μὴ σᾶς μέλῃ, ψυχή μου, ἀφήσετ' ἐπάνω μου τὴν ὑπόθεσι. Ἐμβῆκα εἰς τὸ νόημα. Ἡ κορώνα τῶν ἐνοικατόρων τοῦ κόσμου μοῦ ὁμιλεῖ, καὶ δὲν θὰ ἔμβω εἰς τὸ νόημα!... Ὅμως παρατηρῶ καὶ ἀγροικούμεθα ὡραῖα οἱ δύο μας, εἰς ὅλα τὰ πράγματα... ψεύματα, κύριε Ῥοδόλφε;... Νὰ ἦσθε τῆς ἡλικίας μου τὸν καιρὸν ὅπου ἐγὼ ἤμουν φωτιὰ μοναχή... αἴ! Ἐρρρρι πάλι!

— Σιωπὴ δι' ὄνομα θεοῦ... μὴν τύχῃ καὶ ὁ Κ. Πιπελετος...

— Ναί ! ὁ Πιπελέτος ! Ἐκεῖνος τώρα, μὲ τὸ κεφάλι ὁπου ἔχει ! Δεν ἐμάθετε τὰς νέας ἀχρειότητας τοῦ Καβριώνη, αὐτοῦ τοῦ Σατανᾶ ;... Ἂς ἦναι. ἔχομεν καιρὸν νὰ σᾶς τὰ εἰπῶ... Ὅσον διὰ τὴν νέαν ὁποῦ ἐλέγαμεν, μείνετε ἥσυχος... στοίχημα βάλλω ἀπὸ σήμερον, ὅτι θὰ κάμω τὴν κυρὰ Σεραφίνα νὰ μὲ παρακαλέσῃ διὰ νὰ στείλω τὴν ἀνεψιά μου πλησίον τους.

— Ἂν ἐπιτύχετε τοῦτο, ἀγαμητή μου κυρία Πιπελέτου ἑκατὸν φράγκα ἰδικά σας. Δὲν εἶμαι πλούσιος, ὅμως...

— Καλὲ, δὲν θὰ βαρύνεσθε, ψυχή μου ; Νομίζεται τάχα ὅτι θέλω νὰ σᾶς κάμω αὐτὴν τὴν ἐκδούλευσιν διὰ νὰ ὠφεληθῶ ; Ἐγὼ θέλω νὰ σᾶς σταθῶ χρήσιμη, *φίλην χαρίτα* (χάριν φιλίας) ὡσὰν ὁποῦ τὸ γνωρίζει ὁ Θεός... Ἀκούεις ἐκεῖ ἑκατὸν φράγκα !

— Ἐγὼ συλλογίζομαι ὅτι, ἂν δὲν εὕρω θέσιν νὰ βάλλω αὐτὴν τὴν νέαν, θὰ ἐξοδεύω ἕνα διάβολον... κάθε μῆνα...

— Ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, ψυχή, μου καὶ μὲ λέτε ὅτι εἶναι πρὸς ὄφελός σας, δέχομαι τὰ ἑκατὸν φράγκα· ὅμως τὸ ποδαρικό σας εἰς τὸ σπίτι μας, δὲν μοῦ λέτε ὅτ' ἦταν εὐλογία Θεοῦ ! Ἐγὼ ἐξ ἀρχῆς τὸ εἶπα καλά· εἶσθε ἡ κορώνα τῶν ἐνοικατόρων τοῦ κόσμου... ἡ κορώνη... Ηά ! ἐν ἀμάξι !... Θὰ εἶναι βέβαια ἐκείνη ὁποῦ ἔθελε νὰ ἔλθῃ εἰς τοῦ Κ. Βραδαμάντη... Ἦλθε καὶ χθὲς, καὶ δὲν ἠμπόρεσα νὰ τὴν ἰδῶ καλά.., Σήμερα ὅμως θὰ τὴν ξεσκεπάσω... ἐστοχάσθηκα ἕνα τρόπον νὰ μάθω τ' ὄνομά της... Τώρα νὰ ἰδῆτε... νὰ γελάσετε καὶ κομμάτι.

— Ὄχι, ὄχι, κυρία Πιπελέτου, ὀλίγον μὲ μέλει περὶ αὐτῆς, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος ὀπισθοδρομῶν πρὸς τὸ βάθος τοῦ οἰκιδίου.

— Κυρία ! ποῦ 'παγαίνετε, κυρία ! ἀνεφώνησεν ἡ Ἀναστασία ὁρμῶσα ἀπεναντι τῆς εἰσελθούσης.

— Εἰς τοῦ Κ. Βραδαμάντη, εἶπεν ἡ γυνὴ φανερῶς δυ-

σαρεστημένη ὅτι διεκόπη οὕτως εἰς τὴν πορεῖαν της.

— Δὲν εἶν' ἐδῶ...

— Εἶναι ἀδύνατον, μὲ εἶπε νὰ ἔλθω αὐτὴν τὴν ὥραν.

— Δεν εἶν' ἐδῶ...

— Ἀπατᾶσθε...

— Δὲν ἀπατῶμαι καθόλου... εἶπεν ἡ θυρωρὸς προσπαθουσα παντοίοις τρόποις νὰ διακρίνῃ τὸ πρόσωπον τῆς κυρίας ταύτης. Ὁ Κ. Βραδαμάντης ἐκβῆκεν ἔξω... δηλαδὴ μὲ εἶπεν ὅτι δὲν δέχεται κἀνένα, ἐκτὸς ἂν ἔλθῃ μία μία μόνη κυρία. . .

— Ἰδοὺ λοιπόν· αὐτὴ εἶμαι ἐγώ... τραβιχθῆτε, σᾶς παραλῶ, νὰ περάσω!..

— Τ' ὄνομά σας κυρία μου; νὰ ἰδοῦμεν ἂν ὀνομάζεσθε καθὼς μὲ εἶπεν... ἀλλέως εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον νὰ σᾶς ἀφήσω ν' ἀναβῆτε.

— Σᾶς εἶπε τ' ὄνομά μου! ἀνέκραξεν ἡ γυνὴ ἐκπεπληγμένη!

— Μάλιστα κυρία...

— Τί ἄνθρωπος! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ ἄγνωστος γυνή. Μετά τινα δὲ δισταγμὸν ἐπρόσθεσεν ἀνυπομόνως καὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὡς νὰ ἐροβεῖτο μὴν ἀκουσθῇ·

— Μὲ λέγουν κυρίαν Δ'Ὀρβίγνη.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐσκίτησεν εἰς τ' ὄνομα τοῦτο. Ἦτο τ' ὄνομα τῆς μητρυιᾶς τῆς Δ'Ἀρβίλλης. Ἀντὶ νὰ μείνῃ εἰς τὸ σκότος, ὁ πρίγκηψ τότε ἐπροχώρησε, καὶ διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ λαμπτῆρος, ἀνεγνώρισεν εὐκόλως τὴν γυναῖκα ταύτην, χάρις εἰς τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν πολλάκις περιέγραψεν εἰς αὐτὸν ἡ Κλημεντία.

— Κυρία Δ'Ὀρβίγνη; ὑπέλαβεν ἡ κυρία Πιπελέτοτ· λοιπὸν εἶσθε ἡ εὐγενεία σας. Ἀναβῆτε, κυρία μου, ἀναβῆτε εἰς τοῦ Κ. Βραδαμάντη.

Ἡ μητρυιὰ τῆς Δ'-Ἀρβίλλης διέβη τότε ἔμπροσθεν τοῦ οἰκιδίου

— Εἴδετε! Δ'Ὀρβίγνη λέγει τὴν ὀνομάζουν... Εἴδετε, κύριε Ῥοδόλφε, μὲ τί τρόπον μαθαίνουν τοῦ κόσμου τὰ ὀ-

νόματα ; Ἀλλὰ τί ἐπάθετε ; ὡσὰν συλλογισμένος μὲ φαίνεσθε !

— Αὐτὴ ἡ γυνὴ ἦλθε καὶ ἄλλοτε νὰ εὕρῃ τὸν Κ. Βραδαμάντην ; ἠρώτησεν ὁ Ῥοδόλφος τὴν θυρωρόν.

— Ἦλθε, ψυχή μου, καὶ χθὲς τὸ βράδυ, ἔπειτα πάλιν ἔφυγε, καὶ ἀμέσως ἐκβῆκεν ὁ Κ. Βραδαμάντης, διὰ νὰ λάβῃ θέσιν ἴσως εἰς τὸ ὄχημα ὁποῦ φεύγει σήμερα διὰ τὴν Νορμανδία· αὐτὸ λέγω νὰ ἦτον, ἐπειδὴ χθὲς, ἀφοῦ ἐπέστρεψε, μὲ παρεκάλεσε νὰ ὑπγάω σήμερα τὸ πρωΐ μαζῆ μὲ τὰ πράγματά του ἕως εἰς τὸν τόπον ὅπου θὰ ἐπιβῇ εἰς τὸ ἁμάξι, μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς τὸ Στραβοπόδικο.

— Καὶ ποῦ νὰ ᾽παγαίνῃ ὁ Κ. Βραδαμάντης ; ἐξεύρετε ;

— Εἰς τὴν Νορμανδία... ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς Ἀλενσῶνος.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐνθυμήθη, ὅτι τὸ κτῆμα τῶν Ὠβιέρσων ὅπουδιέτριβεν ἡ Κ. Δ᾽Ορβίγνη, ἔκειτο εἰς τὴν Νορμανδίαν. Ἀφεύκτως ὁ ἀγύρτης κατευθύνετο παρὰ τῷ πατρὶ τῆς Κλημεντίας, δι᾽ οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ δι᾽ ἐκπλήρωσιν ἀποτροπαίων σχεδίων !

— Νὰ μάθῃ ἡ κυρὰ Σεραφίνα, ὅτι ὁ Κ. Βραδαμάντης ἀνεχώρησεν, ἐνῷ τὸν ζητεῖ μὲ τόσιν ἐπιμονὴν, θὰ σκάσῃ, ὑπέβαλεν ἡ κυρία Ηιπελέτου. Τρώγει τὰ σίδερα νὰ εὕρῃ τὸν Κ. Βραδαμάντη, νὰ τὸν ὁμιλήσῃ, καὶ αὐτὸς ἀποφεύγει τοῦτο ὅλαις δυνάμεσι· μοῦ ἐσύστησε δέκα δέκα νὰ μὴ τῆς εἰπῶ ὅτι ἀναχωρεῖ ἀπόψε εἰς τὰς ἕξ. Ἀφήσετε νὰ ἔλθῃ, καὶ νὰ ἰδῆτε σκάσιν ! θὰ τῆς ὁμιλήσω λοιπὸν καὶ διὰ τὴν νέαν ὁποῦ ἔχετε, Ἀληθινὰ... πῶς εἴπετε ὅτι τὴν λέγουν . . . *Κησέ* ; . . .

— Κησίλη...

— Ὁμοιάζει μὲ Χρυσοῦλα. Ἂς ἦναι, κάμνω ἕνα κόμβον εἰς τὸ μανδῆλί μου καὶ τὸ ἐνθυμοῦμαι τ᾽ ὄνομα... εἶναι κομμάτι ἀσυνείθιστο... *Κησί*... *Κασί*... *Κησίλη*... καλά... καλά.

— Τώρα, ἐγὼ ἀναβαίνω εἰς τῆς Γελασίνης, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος πρὸς τὴν κυρίανΗιπελέτου, ἐξερχόμενος τοῦ οἰκιδίου.

— Καὶ ὅταν κατεβαίνεται, κύριε Ῥοδόλφε, δὲν θὰ περά-

σετε πάλιν ἀπὸ μέσα νά σᾶς ἰδῇ καὶ ὁ Ἀλφρέδης; Νὰ τὸν ἰδῆτε πάλιν πῶς ἔγινε μ' αὐτὸν τὸν τρισκατάρατον, τὸν Καβριώνη... νὰ σᾶς τὰ διηγηθῇ ἀπ' ἀτός του... εἶναι νὰ φρίξῃ τὸ πετσὶ τοῦ ἀνθρώπου...

— Πολὺ μέρος λαμβάνω, κυρία Πιπελέτου μου, εἰς τὰς θλίψεις τοῦ ἀγαθοῦ σας συμβίου... Μάλιστα ἐπιθυμῶ νὰ τὸν ἰδῶ.

Καὶ ὁ Ῥοδόλφος, ὅλος τῆς ἰδέας τῶν μεταξὺ τῆς κυρίας Δ'Ὀρβίγνη καὶ τοῦ Πολυδώρη διατρεχόντων, ἀνέβη εἰς τῆς Γελασίνης.

---

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

### ΠΡΩΤΗ ΛΥΠΗ ΤΗΣ ΓΕΛΑΣΙΝΗΣ

Τὸ δωμάτιον τῆς Γελασίνης ἤστραπτεν ἀπὸ καθαριότητα· τὸ ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς ἑστίας της ἀργυροῦν ὡρολόγιον, τεθειμένον ἐντὸς νάρθηκος ἀπὸ ξύλου πύξου, ἐσημείωνε τέσσαρας ὥρας· τὸ ψῦχος εἶχε μετριασθῇ ὁπωσοῦν, καὶ ἡ ὡς οἰκονόμος τεχνήτρια δὲν ἤναψε τὸ πύραυνόν της,

Ἐκ τοῦ παραθύρου της μόλις ἐφαίνετο γωνία τις τοῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ, διὰ τοῦ ἀκανονίστου ἀθροίσματος διαφόρων στεγῶν, ἐξωστῶν καὶ ὑψηλῶν καπνοδόχων, σχηματιζόντων ὁρίζοντα καὶ ἐκ τῆς ἀπέναντι πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ.

Ἡλιακὴ ἀκτὶς, διὰ δύο ὑψηλῶν καταδύσασα τοίχων, ἐφώτισεν ὀλίγην ὥραν διὰ πορφυρᾶς χροιᾶς τὰς ὕελους τοῦ παροθύρου τῆς νεάνιδος.

Ἡ Γελασίνα εἰργάζετο καθημένη πλησίον τοῦ παραθύρου· ἡ γλυκεῖα δὲ τοῦ προσώπου της σκιαύγεια ἐφάνη τότε ζωγραφημένη κατὰ κρόταφον ἐπὶ τῆς φωτερᾶς τῶν ὑάλων διαφανείας, καμέα ῥοδόκρινος, κογχύλης ἔχουσα βάσιν. Ἐπὶ τῆς μελανῆς καὶ ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς περιεστραμμένης κόμης της, ἀνταναχλάσεις διεχύνοντο στιλπναὶ, ζωηρὰν παρέχουσαι χροιὰν ἠλέκτρου ἐπὶ τῶν ἐλεφαντίνων μικρῶν της χειρῶν, τῶν εἰς ἀεὶ ἐργαζομένων, τῶν τὴν βελόνην κρατουσῶν μ' εὐκινησίαν καὶ χάριν ἀπερίγραπτον. Αἱ μακραὶ τῆς

ἀμαυρὰς ἐσθῆτός της πτυχαί, τὰ ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας ἐκάλυπτε ποδιὰ πρασίνη, ἐσκέπαζον κατὰ μέγα μέρος τὴν ψιαθύνην καθέδραν της· οἱ δύο χαρίεντες πόδες της κομψότατα ὑποδεδεμένοι, ἐστηρίζοντο ἐπὶ σκίμποδος τεθειμένου ἐνώπιον αὐτῆς.

Καὶ καθὼς καταβαίνει ἐνίοτε εἰς τὴν φαντασίαν ἡγεμόνος τινὸς νὰ καλύψῃ τοὺς τοίχους καλύβης ἀγροτικῆς δι' ἐμπετασμάτων μεγαλοπρεπῶν, οὕτω καὶ ὁ ἥλιος ἐπλήρου τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο διὰ λαμπηδόνων μυρίων, ἐπὶ μὲν τῶν στακτοχρόων καὶ πρασίνων παραπετασμάτων ὑδατισμοὺς ἀποτελῶν φώτων χρυσοειδῶν· ἐπὶ δὲ τῶν λιστωτῶν ἐπιφανειῶν τῶν ἐκ καριοξύλου ἐπίπλων μαρμαρυγάς· εἰς δὲ τὸ ἔδαφος, τὸ ἐκ πλίνθων ὀπτῶν, ὡς ἐπὶ κοκκίνου κατοπτριζόμενος χαλκοῦ, καὶ διὰ χρυσίνου περικυκλῶν πλέγματος τὸ κλωβίον τῶν πτηνῶν τῆς ραπτρίας.

Πλὴν ρεῦ! μ' ὅλην τὴν χαρμονὴν τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος ταύτης, τὰ δύο κυνάρια τῆς νεάνιδος, ἄρεν καὶ θῆλυ, ἐπτερύγιζον ἀνησύχως πως, καὶ παρὰ τὸ σύνηθες δὲν ἐκελάδουν,

Διότι, παρὰ τὸ σύνηθες, δὲν ἐκελάδει καὶ ἡ Γελασίνα των . . ,

Ἔπρεπεν, ἢ καὶ τὰ τρία των νὰ τραγωδοῦν, ἢ οὐδέν. Πάντοτε σχεδὸν τὸ ἑωθινὸν τῆς νεάνιδος ἆσμα προεκάλει τὸ τῶν πτηνῶν ταῦτα, ὀκνηρότερα ἐκείνης, δὲν ἄρινον τὴν φωλεάν των ὅσον αὐτὴ ἐνωρίς. Νὰ ἤκουες τότε ἄμιλλαν! νὰ συνεριζωνται τίς τοῦ ἄλλου καθαρωτέρας, τὶς εὐηχοτέραν, ἐμμελεστέρας καὶ γλυκητέρας νὰ προάζῃ φωνάς· καὶ πολλάκις ὁ λάρυγξ τῶν πτηνῶν νὰ παραχωρῇ τὴν νίκην εἰς τὸν τῆς νεάνιδος!

Ἡ Γελασίνα τώρα δὲν ἐτραγώδει πλέον . . . διότι πρῶτον ἤδη ἐπὶ ζωῆς της ἠσθάνετο λύπην. Ἡρὸ τοῦδε, πολλάκις ἡ θέα τῆς πενίας τῶν Μορὲλ εἰς κατήφειαν τὴν ἐβύθισεν, ἀλλ' αἱ τοιαῦται εἰκόνες, ὡς συνηθέσταται εἰς τὰς κλάσεις τῶν πτωχῶν, δὲν ἔχουσι παρ' αὐτοῖς διαρκῆ τὴν θλιβεράν των ἐντύπωσιν.

Ἀφοῦ καθημέραν σχεδὸν συνέτρεχε τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ἔχυνε δι' αὐτοὺς καὶ ἐπ' αὐτῶν, δάκρυα εἰλικρινῆ, ἀφ' ἑνὸς ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ συγκίνησιν, ἀφ' ἑτέρου ἀγαλίασιν . . . συγκίνησιν μὲν ὅτι τοὺς ἔβλεπε τοσοῦτον ταλαιπωρουμένους . . . ἀγαλλίασιν δὲ ὅτι ἔκαμνε κάτι δι' αὐτούς· ὅ,τι ἐπέρνα ἀπὸ τὰς χεῖράς της.

Ἐκείνη λοιπὸν δὲν ἦτο λύπη· τάχιστα ἐπανήρχετο ἡ φυσικὴ τῆς νεάνιδος φαιδρότης. . . Ὅταν ἐκ τοῦ ἀξιοθρηνήτου καταγωγίου τῶν Μορὲλ ἐξερχομένη κατέβαινεν εἰς τὸ δωμάτιόν της τοσοῦτον ἐλογίζετο εὐτυχὴς, ὥστε ἀμέσως ἡ στηγμιαία κατήφειά της διελύετο. Τοῦτο δὲ προήρχετο ὄχι ἀπὸ φιλαυτίαν, ἀλλ' ἀπὸ ἁπλῆν σύγκρισιν.

Ναί· τόσον ξένη μάλιστα πάσης φιλαυτίας ἦττον αὐτὴ ἡ τῶν διαθέσεων τῆς ψυχῆς της ἀστασία, ὥστε ἐφρόνει ὅ,τι διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ εὐφρανθῇ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν της, ἐχρεώστει πρότερον νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν δυστυχεστέρων αὐτῆς. Παρατηρήσατε εὐγένειαν· λεπτότητα αἰσθήματος ! Ὁποῖά τινα ἦσαν τ' ἀγαθὰ ἅτινα ἀπελάμβανεν ἡ Γελασίνα; εὐτελέστατα. καὶ πρόσκαιρα, καὶ ἐπίμοχθα, ἀλλὰ παρέλαβεν αὐτὰ μὲ τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν τοῦ λιθογλύφου καὶ τότε τὴν ἐφαίνοντο πολυτελέστατα.

«Διὰ νὰ τραγωδήσῃ κάνεις χωρὶς νὰ τὸν τύπτῃ ἡ συνείδησις, ἐνῷ ἔχει πλησίον του ἀνθρώπους ἀξίους οἰκτειρμοῦ (ἔλεγεν ἀφελῶς) πρέπει μὲ ὅ,τι περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι του νὰ τοὺς συντρέξῃ προτήτερα. καὶ τότε ἂς κάμῃ ὅπως ἀγαπα.»

Πρὶν εἴπωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ αἴτιον τῆς πρώτης λύπης τῆς Γελασίνης, ποθοῦμεν νὰ τὸν βεβαιώσωμεν περὶ τῆς σωφροσύνης αὐτῆς.

Λυπούμεθα ὅτι μεταχειριζόμεθα τὴν λέξιν *σωφροσύνη*, λέξιν σοβαρὰν, πομπώδη, παρενείρουσαν πάντοτε σχεδὸν ἰδέας θυσιῶν ἀλγεινῶν, πάλης ἐπιμόχθου κατὰ τῶν παθῶν, αὐστηρὰς μελέτης ἐπὶ τῆς ματαιότητος τῶν πραγμάτων τῆς γῆς.

Τοιαύτη δὲν ἦττον ἡ τῆς Γελασίνης σωφροσύνη.
Αὐτὴ, οὐδ' ἐπάλαισεν, οὐδ' ἐμελέτησεν.
Αὐτὴ εἰργάσθη, ἐγέλασε κ' ἐτραγώδησε.

Ἡ *φρόνησίς* της, παθὼς ἡ ἰδία τὸ εἶπεν ἁπλούστατα καὶ εἰλικρινέστατα εἰς τὸν Ροδόλφον,, ἐπήγαζεν ἀπὸ ζήτημά τι περὶ *καιροῦ* . . . Δὲν εἶχε τὴν *εὐκαιρίαν* νὰ καλλιεργήσῃ ἔρωτα. . . Αὐτὴ, φαιδρὰ, φιλόπονος καὶ τακτική· αὐτὴν ἡ τάξις, ἡ ἐργασία καὶ ἡ φαιδρότης ἐπροστάτευσαν, ὑπεστήριξαν καὶ διέσωσαν χωρὶς οὐδ' ἡ ἰδία νὰ τὸ καταλάβῃ.

Ἴσως τὴν ἠθικὴν ταύτην εὕρωσί τινες ἐλαφρὰν εὔκολον καὶ περιχαρῆ· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν; τὶ μᾶς μέλλει ὁποιαδήποτε ἂν ἦναι ἡ ἀφορμή!

Τὶ μᾶς μέλλει ἂν λαμβάνωσιν αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν αἱ ρίζαι τοῦ φυτοῦ, ἀφοῦ τὸ ἄνθος του προάγεται ὡραῖον, λαμπρὸν καὶ εὐωδέστατον! . . .

Μεταξὺ λόγων ἐπὶ τῆς *οὐτοπίας* μας, ὅτι ἡ κοινωνία ὤφειλε νὰ παραχωρῇ ἐνθαρρύνσεις, βοηθήματα καὶ ἀμοιβὰς πρὸς τοὺς διακρινομένους, κατὰ τὰς κοινωνικὰς ἀρετάς των χειρώνακτας, ἀνεφέραμεν σχέδιόν τι τοῦ Ναπολέοντος περὶ ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ γόνιμος αὕτη ἰδέα τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρὸς ἐπραγματοποιεῖτο. Εἷς τῶν *ἀληθῶν φιλανθρώπων* του, τῶν ἐπιτετραμμένων *ν' ἀνερευνῶσι τὸ ἀγαθὸν*, ἀνεκάλυψε τὴν Γελασίναν.

Ἐγκαταλελειμένη αὐτὴ, ἄνευ συμβουλῆς καὶ ὑποστηρίξεως, εἰς ἅπαντας ἐκτεθειμένη τοὺς κινδύνους τῆς πτωχείας, εἰς ἅπαντας τοὺς πειρασμοὺς ὑφ' ὧν περιπολεῖται ἡ νεότης καὶ τὸ κάλλος, ἐπέμεινε μολοταῦτα καθαρὰ καὶ ἀμίαντος· ὁ τίμιος καὶ ἐργατικὸς αὐτῆς βίος ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα. Ἡ νεάνις αὕτη λοιπὸν, δὲν εἶναι ἆρά γε ἀξία, ὄχι μιᾶς ἀνταμοιβῆς, ὄχι ἑνὸς βοηθήματος ἀλλ' ὀλίγων τινῶν ἡπίων λέξεων ἐπεφημίσεως, ἐνθαρρύνσεως; λέξεων δυναμένων νὰ τῇ δώσωσί τινα συναίσθησιν τοῦ πόσου ἀξίζει, νὰ τὴν φιλοτιμήσωσιν ἐνώπιον ἑαυτῆς. νὰ τὴν *ὑπογρεώσωσι* μάλιστα νὰ διατηρηθῇ ἡ αὐτὴ καὶ εἰς τὸ μέλλον;

Θέλουν τῇ δείξῃ τοὐλάχιστον, ὅτι ὑπάρχουσιν ὀφθαλμοὶ ἀκολουθοῦντες μ' εὐμένειαν πλείστην καὶ ἀντίληψιν ἑτοίμην τὰ διαβήματά της εἰς τὴν χαλεπὴν ὁδὸν, τὴν ὁποίαβαδίζει μετὰ τοσοῦτου θάρρους καὶ τοσαύτης ἱλαρότητος . . . Θέλουν τῇ δώσῃ νὰ καταλάβῃ, ὅτι ἂν μίαν ἡμέραν ἡ *ἔλλειψις ἔργου* ἢ ἡ *νόσος* ἀπειλήσῃ τὴν πτωχὴν καὶ ἄοκνόν της ζωὴν, τὴν ὅλως ἐπαναπαυομένην ἐπὶ τῆς *ἐργασίας* καὶ τῆς *ὑγιείας*, χάρις εἰς τὴν παρελθοῦσαν της διαγωγὴν, δὲν θέλει μείνει ἄνευ θεραπείας τινός.

Πολλοὶ βέβαια θέλουν κατακραυγάσει, ὅτι εἶναι ἀδύναταν νὰ πραχθῇ ἡ ἀρωγὸς αὕτη ἐπαγρύπνησις, δι' ἧς πρόκειται νὰ περιφρουριθῶσιν οἱ *ἐξαιρέτως ἄξιοι ἀντιλήψεως*, *διὰ τὸ παραδειγματικὸν αὐτῶν παρελθόν*.

Νομίζομεν ὅτι ἡ κοινωνία ἤδη ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦτο. Αὕτη, δὲν ἐπενόησε τὴν εἴτε ἰσόβιον εἴτε πρόσκαιρον *ἐπαγρύπνησιν ἀνωτάτης τινὸς ἀστυνομίας*. ἐπὶ τῷ κοινωφελεστάτῳ, βεβαίως σκοπῷ, τοῦ νὰ ἐπιτηρῇ τὰ διαβήματα τῶν ὅσοι θεωροῦνται *ἐπικίνδυνοι ὡς ἐκ τοῦ ἀχρείου αὐτῶν παρελθόντος*;

Διατὶ λοιπὸν ἡ κοινωνία νὰ μὴ συστήσῃ καί τινα ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΙΝ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑΣ;

. . . . . .

—Ἀλλ' ἂς καταβῶμεν ἐκ τῆς σφαίρας τῶν οὐτοπιῶν, ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ αἴτιον τῆς πρώτης λύπης τῆς Γελασίνης.

Παρεκτὸς τοῦ Γερμανοῦ, φρονίμου καὶ ἀκάκου νέου, ὅλοι οἱ *γείτονες* τῆς ραπτρίας εἶχον ἐκλάβει εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν πρωτότυπον οἰκειότητα καὶ ἐλευθερίαν αὐτῆς ἀντὶ θρίψεων καὶ ἀκισμῶν· ἀλλ οἱ κύριοι οὗτοι ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλους νὰ πεισθῶσιν, ὄχι ἄνευ θαυμασμοῦ καὶ δυσαρεσκείας τινὸς μάλιστα, ὅτι εἰς τὴν Γελασίναν ἄλλο τι δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς νὰ εὕρωσιν, εἰμὴ ἕνα σύντροφον ἀξιαγάπητον καὶ φαιδρότατον εἰς τὰς ἐκστρατείας πάσης Κυριακῆς. μίαν γειτόνισσαν εὐπροσύγορον καὶ ἀγαθὴν, ἀλλ' ὄχι πώποτε μίαν ἐρωμένην.

Ἡ κατ' ἀρχὰς σφοδρὰ ἔκπληξις καὶ δυσαρέσκειά των, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπεχώρησεν ἀπέναντι τῶν ἀδόλων καὶ χαριεστάτων ἰδιωμάτων τῆς ραπτρίας· ἔπειτα, ὡς τὸ εἶπε καὶ ἡ ἰδία εἰς τὸν Ροδόλφον ὀρθότατα, οἱ γείτονές της, διὰ πολλοὺς λόγους, τὸ εἶχον ὡς τιμὴν των νὰ περιέρχεται τὴν Κυριακὴν στηριγμένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτῶν μία νέα εὐεδὴς (ἐπειδὴ ὀλίγον ἔμελλε τὴν Γελασίναν τὶ ἤθελεν ὑποθέτει ὁ κόσμος) καὶ ἡ ὁποία τέλος πάντων, ἄλλο δὲν ἀπήτει, εἰμὴ νὰ συμμετέχῃ εἰς πᾶσαν σεμνὴν αὐτῶν διασκέδασιν, τῆς ὁποίας τὴν τέρψιν ἐδιπλασίαζεν ἡ εὐτράπελος τῆς νεάνιδος παρουσία.

Ἔπειτα, ἡ χαρίεσσα κόρη, εὐχαριστεῖτο μὲ τόσην εὐκολίαν! . . . . Εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἐνδείας της, τόσον καλῶς καὶ εὐθύμως ἐγευμάτιζε δι' ἑνὸς τμήματος παξιμαδίου ζεστοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκοκκάλιζεν ὅλαις δυνάμεσι διὰ τῶν μικρῶν της λευκῶν ὀδόντων, μετὰ δὲ ταῦτα, τόσον ἀξιόλογα διεσκέδαζεν ἐξερχομένη εἰς περίπατον ἐπὶ τῶν βουλεβάρτων ἢ ἀγορῶν!.

Ἐὰν οἱ ἀναγνῶσταί μας ἠσθάνθησαν ἤδη συμπάθειάν τινα πρὸς τὴν Γελασίναν, συμφάσκουσι βέβαια, ὅτι πολὺ βάρβαρος ἢ ἠλίθιος ἔπρεπε νὰ ἦναί τις, διὰ ν' ἀρνηθῇ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος εἰς ἓν πλᾶσμα τοσοῦτον χαρίεν τὰς μετρίας αὐτὰς ψυχαγωγίας. Ἔπειτα, ἡ Γελασίνα, μὴ ἔχουσα οὐδὲν δικαίωμα τοῦ νὰ ζηλεύῃ, δὲν ἐμπόδιζε πώποτε τοὺς οἰκιακούς της φίλους τοῦ νὰ εὑρίσκωσιν εἰς ἄλλας ὡραίας ὀλιγώτερον *σκληρὰς* ἀπ' αὐτὴν, ὅ,τι δὲν ἠδύναντο πλησίον της νὰ ἐπιτύχωσι.

Μόνος ὁ Φραγκίσκος Γερμανὸς δὲν συνέλαβε τὴν ἐλαχίστην μωρὰν ἐλπίδα ἐκ τῆς οἰκειότητός του μετὰ τῆς νεάνιδος· αὐτὸς ἀπὸ τὴν πρώτην ἐμέραν ἐμαντεύσεν ὁποίου εἴδους τέρψιν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ εἰς τὴν ἀλλόκοτον σχέσιν τὴν ὁποίαν τῷ ἐπρόσφερεν ἡ Γελασίνα.

Τὸ συμβησόμενον συνέβη κατὰ δυστυχίαν. Ὁ Γερμανὸς ἠράσθη ἐμμανῶς τῆς γειτονείσσης του, χωρὶς νὰ τολμήσῃ πώποτε λέξιν νὰ τὴν ἐκφράσῃ περὶ τοῦ ἔρωτός του.

Ἀντὶ νὰ μιμηθῇ τοὺς προκατόχους του, οἵτινες, πεπεισμένοι ὅτι ματαία πᾶσα ἐλπὶς ἀπολαύσεως, ἐπαρηγοροῦντο προσφεύγοντες εἰς ἄλλους ἔρωτας, καίτοι φιλικῶς ἔχοντες μετὰ τῆς γειτονίσσης των, ὁ Γερμανὸς ἐνετρύφα εἰς τὴν ἀδελφικὴν συναναστροφὴν τῆς νεάνιδος, διάγων πλησίον της ὄχι μόνον τὴν Κυριακὴν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἑσπέραν, ὅταν δὲν εἶχεν ἐργασίαν. Εἰς τὰς μικρὰς δὲ ταύτας συναναστροφάς των, ἡ μὲν Γελασίνα ἦτο, καθὼς πάντοτε, φιλόγελως καὶ φιλοπαίγμων· ὁ δὲ Γερμανὸς, σεμνὸς, γλυκὺς, φρόνιμος, πολλάκις δὲ καὶ ὀλίγον σκυθρωπός.

Ἰδοὺ τὸ μόνον του κακόν· αὐτή του ἡ σκυθρωπότης· διότι ὡς πρὸς τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων του, ὁ πραγματευτὴς Γυρώδιος, μέ τὰς γελοιώδεις ἀπαιτήσεις του, καὶ ὁ Καβριώνης μὲ τὰς ταραχώδεις παραδοξότητές του δὲν ἦσαν ἄξιοι οὐδὲ νὰ συγκριθῶσι μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἔμενε πάλιν κατώτερος ἐκείνων ὡς πρὸς τὴν ἀνεξάντλητον ἀδολεσχίαν τοῦ ἑνὸς. καὶ οὐχ ἧττον ἄφθονον γελοιολογίαν τοῦ ἑτέρου.

Ἕως τότε λοιπὸν ἡ Γελασίνα δὲν εἶχε δείξει φανερὰν προτίμησιν εἰς οὐδένα τῶν τριῶν. . . . Ἀλλ' ὡς μὴ στερημένη ὀρθῆς κρίσεως, παρετήρει ὅτι ὁ Γερμανὸς ἤνωνεν εἰς ἑαυτὸν πᾶν ὅ,τι ἐχρειάζετο πρὸς τὸ νὰ καταστίσῃ εὐτυχῆ μίαν γνωστικὴν γυναῖκα.

Τώρα λοιπὸν ἂς εἴπωμεν διατὶ ἡ Γελασίνα ἦτο λυπημένη, καὶ διατὶ οὐδ' αὐτὴ, οὐδὲ τὰ πουλάκιά της δὲν ἐκελάδουν. Ἡ στρογγύλη καὶ ζωηρὰ μορφή της εἶχεν ὠχριάσει ὀλίγον· τὰ συνήθως χαρμόσυνα καὶ λαμπρά της μαῦρα καὶ μεγάλα ὄμματα ἦσαν βεβαρυμένα ὀλίγον καὶ τεθολωμένα· ἡ φυσιογνωμία της ἐμαρτύρει ἄχθος ἀσυνείθιστον. Εἶχεν ἐργασθῇ κατὰ μέγα μέρος τῆς νυκτός. Ἐκ διαλειμμάτων ἔρριπτε τοὺς ὀφθαλμούς της μετὰ μελαγχολίας ἐπί τινος ἐπιστολῆς, ἥτις ἔκειτο ἀνεωγμένη ἐπὶ τῆς πλησίον τῆς τραπέζης· ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο τοῦ Γερμανοῦ καὶ περιεῖχε τὰ ἑφεξῆς·

«Ἐκ τῆς φυλακῆς Κογκιεργερίας.

(de la Conciergerie.)

»Δεσποσύνη,

»Πόσον εἶμαι δυστυχὴς, θέλετε γνωρίσει ἐκ τοῦ τόπου εἰς τὸν ὁποῖον σᾶς γράφω τὴν παροῦσάν μου. Μὲ καθεῖρξαν ὡς κλέπτην. . . Εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου ὅλου φαίνομαι ἔνοχος, καὶ ὅμως τολμῶ νὰ στείλλω πρὸς σᾶς ἐπιστολήν!

»Ἀλλ' ἡ ἐσχάτη ἀπελπισία ἤθελε μὲ κυριεύσει, ἂν ἐπίστευα ὅτι καὶ σεῖς ἐπίσης μὲ θεωρεῖτε ὡς ἐγκληματίαν καὶ διεφθαρμένον. Σᾶς παρακαλῶ θερμῶς, μὴ μὲ καταδικάσετε πρὶν ἀναγνώσετε αὐτήν μου τὴν γραφήν. . . . Ἂν καὶ σεῖς μὲ ἀποστραφῆτε . . . ἡ τῆς ψυχῆς μοῦ ὀδύνη ἤθελε κορυφωθῆ!

«Ἰδοὺ τί μοι συνέβη·

»Ἀπό τινος ἤδη καιροῦ, δὲν ἐκατοίκουν μὲν πλέον εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου, ἀλλὰ διὰ τῆς τάλαιπώρου Λουΐζης ἐμάνθανα, ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Μορὲλ, τὴν ὁποίαν καὶ σεῖς κ' ἐγὼ ἐσυλλυπούμεθα τόσον, ὅσον ἐπήγενε κατήρχετο. Φεῦ! ἡ πρὸς τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς εὐσπλαχνία μου μὲ ἠφάνισε! Δὲν μετανοῶ, ἀλλ' ἡ τύχη μου εἶναι πολὺ σκληρά!...

Χθὲς, ἤργησα τὸ ἑσπέρας ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ τοῦ Κ. Φεράνδου, ἐπειδὴ εἴχομεν γραψίματα βιαστικά. Εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου εἰργαζόμην ὑπῆρχέ τις γραμματοθήκη, ὅπου ὁ κύριός μου ἐναπέθετε καθεκάστην τὴν ἐργασίαν μου ὅλης τῆς ἡμέρας. Χθὲς λοιπὸν τὸν εἶδον ἀνήσυχον, τεταραγμένον· στρέφεται καὶ μὲ λέγει— Μὴ φύγῃς, ἂν δὲν τελειώσῃς αὐτοὺς τοὺς λογαριασμούς, ἔπειτα τοὺς βάλλῃς μέσα εἰς τὴν γραμματοθήκην, τῆς ὁποίας ἰδοὺ σ' ἀφήνω τὸ κλειδί. — καὶ ἀνεχώρησεν.

»Ἀφοῦ ἐτελείωσα τὸ ἔργον μου, ἤνοιξα τὸ συρτάριον διὰ νὰ κλείσω μέσα τὰ ἔγγραφα, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου προσηλώθησαν μηχανικῶς ἐπὶ γραφῆς τινος ἀνεωγμένης, ὅπου εἶδα τ' ὄνομα *Ἱερώνυμος Μορὲλ*, λιθογλύφος.

»Σᾶς ἐξομολογοῦμαι· ὅταν εἶδα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ τοῦ δυστυχοῦς, ἔλαβα τὴν ἀδιακρισίαν ν' ἀναγνωρίσω τὴν γραφὴν ἐκείνην· καὶ οὕτως ἔμαθα, ὅτι ἐσκόπευαν νὰ

τὸν φυλακίσωσι τὴν ἐπιοῦσαν διὰ μίαν ὁμολογίαν ἀπὸ 1,300 φράγκα. κατ' ἔγκλησιν τοῦ Κ. Φερνάνδου, διά τινος τρίτου προσώπου.

«Ἡ γραφὴ ἦτον ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ κύριός μου ἐπιστάτην εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις του. Γνωρίζων τὴν θέσιν τῆς οἰκογενείας τοῦ Μορὲλ, ἐσυλλογίσθην ὁποῖον κακὸν ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ ὁ φιλακισμὸς τοῦ μόνου στηρίγματος αὐτῆς. . . Ἐλυπήθην καὶ ἠγανάκτησα. Κατὰ δυστυχίαν, εἶδα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ συρταρίου μίαν θήκην ἀνοικτὴν, ἐνέχουσαν χρήματα, 2,000 φράγκων... Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν, ἀκούω τὴν Λουίζαν ν' ἀναβαίνῃ τὴν κλίμακα, καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῶτὶ ἔκαμνα, ἀλλὰ δράττων τὴν εὐκαιρίαν, ἐπῆρα 1,300 φράγκα. Ἐπρόσμεινα τὴν Λουίζαν νὰ διαβῇ, καὶ ἐγχειρίσας αὐτῇ τὰ χρήματα, τὴν εἶπα· «Λύριον θὰ φυλακίσουν τὸν πατέρα σου διὰ 1,300 φράγκα, τὰ ὁποῖα χρεωστεῖ, λάβε αὐτὰ καὶ λυτρωσέ τον· ἀλλὰ φυλάξου μὴν εἰπῇς κἀνενὸς ὅτι τὰς ἔλαβες ἀπ' ἐμέ. . . . Ὁ Κ. Φεράνδος ἐγνώρισα ἀπὸ σήμερον τὶ πράγμα εἶναι . . .»

»Βλέπεται, δεσποσύνη, ὅτι ὁ σκοπὸς μου ἦτον ἱερὸς, ἀλλ' ὁ τρόπος μου ἦτον ἔνοχος· δὲν θέλω νὰ σᾶς κρύψω τίποτε. . . Τώρα ἰδοὺ καὶ ἡ δικαίωσίς μου.

»Πρὸ πολλοῦ καιρου, διὰ μυρίων οἰκονομιῶν, εἶχα σχηματίσει ἰδικὴν μου μίαν μικρὰν ποσότητα χρημάτων, 1,500 φράγκα, ἄτινα ἔδοσα μὲ τόκον εἰς ἕνα τραπεζίτην. Ὁ τραπεζίτης δὲ οὗτος, πρὸ ὀκτὼ ἤδη ἡμερῶν μὲ εἰδοποίησεν, ὅ,τι ἐπειδὴ ἡ προθεσμία τῶν εἰς χεῖράς του χρημάτων μου ἔληξεν ἀπέκειτο εἰς τὴν διάκρισίν μου ἢ νὰ ἐξακολουθήσω ἔχων αὐτὰ πλησίον του, ἢ νὰ τὰ λάβω.

» Εἶχα λοιπὸν ἰδικά μου πλειότερα τῶν ὅσων ἐσήκωνα ἀπὸ τοῦ συμβολαιογράφου· ἠδυνάμην τὴν ἐπιοῦσαν νὰ λάβω ἂν ἤθελα τὰ 1,500 φράγκα μου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ταμίας τοῦ τραπεζίτου ἤνοιγε τὸ μεσημέρι, καὶ ὁ Μορὲλ ἔμελλε νὰ φυλακισθῇ τὸ πρωΐ, ἔπρεπε νὰ τὸν δοθῶσιν ἐνωρὶς τὰ χρήματα, ἀλλέως, ναὶ μὲν ἠδυνάμην καὶ εἰς τὸ δι-

άστημα τῆς ἡμέρας νὰ τὸν ἐξάξω ἐκ τῆς φυλακῆς, ἀλλ' ἐσυλλογίσθην, ὅτι δὲν ἤθελεν ἀνθέξει ἡ κλινήρης ἀθλία του σύζυγος εἰς τὸ θέαμα τῶν κλητήρων, ἀπαγόντων τὸν ἄνδρα της. Ἔπειτα; ἤθελαν πέσει καὶ ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς κρατήσεως εἰς βάρος τοῦ λιθογλύφου. Ἐννοεῖτε λοιπὸν, ὅτι ὅλα τὰ δυστυχήματα ταῦτα ἀπεφεύγοντο ἐὰν ἐλάμβανα τὰ 1,300 φράγκα, ἅτινα ἤμην εἰς θέσιν νὰ ἐπιστρέψω τὸ πρωΐ εἰς τὴν θέσιν των, πρὶν παρατηρήσῃ τι ὁ Κ. Φεράνδος. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἠπατήθην!

»Ἀναχωρῶ ἐκ τοῦ Κ. Φεράνδου. Μὴ ὢν δὲ πλέον ὑπὸ τὴν ἐπορροὴν τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τοῦ οἴκτου ὅστις μ' ἐπαρακίνησεν εἰς τὴν πράξιν ἐκείνην. . . ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι τὸν κίνδυνον τῆς θέσεως μου· μύριοι τότε φόβοι μὲ κατεκυρίευσαν· ἐγνώριζα τὴν αὐστηρότητα τοῦ συμβολαιογράφου· ἠδύνατο οὗτος μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὴν γραμματοθήκην του νὰ ἰδῇ τὴν *κλοπὴν*· ἐπειδὴ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλων τῶν ἀνθρώπων . . . τοῦτο θεωρεῖται ὡς *κλοπή*.

»Αἱ ἰδέαι αὗται μὲ κατετάραξαν· μολονότι ἦττον ἀργὰ, ἔτρεξα εἰς τοῦ τραπεζίτου διὰ νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ μοὶ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως τὰ χρήματά μου· ἠδυνάμην νὰ τὸν εἴπω εὐλογοφανῆ τινὰ αἰτίαν διὰ τὴν βίαν μου ταύτην· ἔπειτα νὰ τρέξω πάλιν εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου καὶ νὰ βάλω τὰ ὅσα ἐπῆρα εἰς τὴν θέσιν των.

»Κατὰ κακήν μου τύχην, ὁ τραπεζίτης ἔλειπε πρὸ δύο ἡμερῶν εἰς Βιλλεβίλλην, εἰς ἀγροτικόν τινα οἶκον, ὅπου εἶχε φυτευτάς. Ἐπρόσμενα μὲ παλμοὺς καρδίας νὰ ἐξημερώσῃ ἔτρεξα ἀμέσως εἰς τὴν Βελλεβίλλην. Τὸ πᾶν ὑπῆρξεν εἰς ἐμὲ ἀντίπαλον· ὁ τραπεζίτης εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ μιᾶς στιγμῆς διὰ τοῦς Παρισίους· ἔρχομαι ἀμέσως μετὰ σπουδῆς, τὸν εὑρίσκω λαμβάνω, τέλος πάντων τὰ χρήματά μου καὶ παρουσιάζομαι εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου. . . ἀλλὰ τὰ πάντα εἶχαν ἤδη ἀνακαλυφθῆ! . . .

»Καὶ αὐτὰ ἀκόμη δὲν εἶναι τίποτε· τώρα ὁ συμβολαιο-

γράφος μὲ κατηγορεῖ, ὅτι τὸν ἔκλεψα 15,000 φράγκων εἰς γραμμάτια τραπεζικά, ἅτινα, λέγει, ἦσαν ἐντὸς τοῦ συρταρίου τῆς γραμματοθήκης, ὁμοῦ μὲ τὰς 2,000 φράγκων μάλαγμα. Τοῦτο εἶναι συκοφαντία αἰσχρά, καὶ ψεῦδος ἀτιμώτατον! Ὁμολογῶ ἐμαυτὸν ἔνοχον ὅτι ὑφήρεσα τὰ 1,300 φράγκα, ἀλλ' ὁρκίζομαι εἰς πᾶν ὅτι ὑπάρχει ἱερώτερον εἰς τὸν κόσμον, ὅτι εἶμαι ἀθῶος κατὰ τὰ ἄλλα. . . Δὲν εἶδαν τὰ ὄμματά μου κἀνὲν γραμμάτιον τραπεζικὸν ἐντὸς τοῦ συρταρίου· μόνον 2,000 φράγκων εἰς μάλαγμα, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβα τὰ 1,300, ἅτινα καὶ ἔφερα πάλιν.

»Ἰδοὺ, δεσποσύνη, ἡ καθαρὰ ἀλήθεια· εἶμαι ὑπὸ τὴν ἀτιμίαν φρικτῆς κατηγορίας, καὶ ὅμως πέπεισμαι ὅτι γνωρίζεται πόσον ἀνίκανος εἶμαι νὰ ψευσθῶ . . . Ἀλλὰ δύνασθε νὰ μὲ πιστεύσητε; . . . Φεῦ! ὡς εἶπε καὶ ὁ Κ. Φεράνδος, πᾶς ὅστις εἶναι ἱκανὸς νὰ κλέψῃ μίαν ποσότητα μικρὰν, δύνανται νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ μεγαλητέραν, καὶ οὐδεὶς ὀφείλει νὰ δίδῃ πίστιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ τοιούτου.

»Τόσον ἀγαθὴν καὶ ἀφοσιωμένην πρὸς τοὺς δυστυχεῖς σᾶς ἐγνώρισα πάντοτε, τόσον εἰλικρινῆ καὶ ἄδολον, ὥστε ἐλπίζω, ὅτι ἡ καρδία σας θέλει ἐκτιμήσει τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου. . . Ἄλλο τι δὲν ζητῶ. . . Βάλετε εἰς τοὺς λόγους μου βάσιν, καὶ θέλετε γνωρίσει ὅτι, ὅσον εἶμαι ἀξιόμεμπτος, τοσοῦτον καὶ ἐξιολύπητος· ἐπειδὴ, τὸ λέγω πάλιν· ὁ σκοπός μου ἦτον ἀγαθός· αἱ ἄλλως ἀνοικονόμητοι περιστάσεις μὲ ἠφάνισαν.

»Ὦ! δεσποσύνη Γελασίνα. . . εἶμαι ἀθλιέστατος! . . . Νὰ ἠξεύρετε ἐν τῷ μέσῳ ποίων ἀνθρώπων εἶμαι προωρισμένος νὰ ζῶ μέχρι τῆς δικασίμου ἡμέρας μου!

»Χθὲς μ' ἐπῆγαν εἰς ἓν μέρος τὸ ὁποῖον ὀνομάζουν *ἀποθήκην τῆς ἀστυνομίας*. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιγράψω τί ἠσθάνθην εἰς τὸν ἑαυτόν μου ὅταν, ἀφοῦ ἀνέβην σκοτεινήν τινα κλίμακα, ἔφθασα ἐνώπιον μιᾶς θύρας μὲ καγκελωτὸν θυρίδιον ἐπ αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἤνοιξαν καὶ ἀμέσως πάλιν ἔκλεισαν ὄπισθέν μου.

»Τόσον τεταραγμένος ἤμην, ὥστε κατ' ἀρχὰς δὲν διέκρι-

να τίποτε. Ἀὴρ τις θερμὸς ναυτιώδης, μὲ ἐκτύπησεν εἰς τὸ πρόσωπον· ἤκουσα μέγαν θόρυβον φωνῶν ἡνωμένων τῇ δε κἀκεῖσε μὲ γέλωτας ἀπαισίους, μὲ λοιγορίας θυμοῦ, καὶ μὲ ἄσματα βάρβαρα· ἱστάμην πλησίον τῆς θύρας ἀκίνητος θεωρῶν τὰς πλάκας τοῦ ἐδάφους, μὴ τολμῶν νὰ προχωρήσω, οὐδὲ ν' ἀνεγείρω τοὺς ὀφθαλμούς, νομίζων ὅτι ὅλοι μ' ἔβλεπαν ἀσκαρδαμικτί.

» Οὐδεὶς ἐπρόσεχεν εἰς ἐμέ· ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ φροντίζουν ἂν τοῖς προσετέθη ἢ τοῖς ἀφῃρέθη εἷς ὅμοιός των. Τέλος πάντων ἐτόλμησα νὰ ἀνεγείρω τὴν κεφαλήν μου. Θεὲ μου! τὶ φρικώδης μορφαί! τί πεπαλαιωμένα φορέματα! τὶ ῥάκη βορβορώδη! Ὅλη ἡ πρόσοψις τῆς πενίας καὶ μοχθηρίας. Ἦσαν ἐκεῖ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἢ πεντήκοντα, καθήμενοι, ὄρθιοι ἢ κοιτώμενοι ἐπὶ ἐδωλίων εἰς τὸν τοῖχον ἐμπηγμένων, ἀλητήριοι, κλέπται, φονεῖς. . . . τέλος πάντων ὅλοι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους συνέλαβαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς, καὶ ἡμέρας.

» Ὅταν μὲ εἶδαν, ἠσθάνθην οἰκτράν τινά παρηγορίαν βλέπων ὅτι μ' ἐκατάλαβαν μὴ ὄντα ἐκ τῶν ἰδικῶν των... Τινὲς μ' ἐθεώρησαν αὐθαδῶς πως καὶ χλευαστικῶς· ἔπειτα ἤρχισαν νὰ συνομιλῶσι μεταξύ των, χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἀγνοῶ ποίαν ἀποτρόπαιον διάλεκτον, δὲν ἐνόησα τί ἔλεγαν Μετά τινα στιγμὴν, πλησιάζει ὁ αὐθαδέστερος ὅλων, μὲ κτυπᾷ εἰς τὸν ὦμον, καὶ μὲ ζητεῖ χρήματα διὰ τὸ *καλῶς ὥρισε*.

» Ἔδοσα ὀλίγα τινὰ, ἐλπίζων νὰ ἐξαγοράσω οὕτω τὴν ἀνάπαυσίν μου· δὲν τοὺς ἔφθασαν· μὲ ζητοῦν καὶ ἄλλα ἐναντιοῦμαι. Μὲ περικυκλώνουν τότε μὲ ὕβρεις καὶ ἀπειλὰς ὀλίγον ἀκόμη, καὶ ἔπιπταν ἐπάνω μου· ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν ὁ θόρυβός των ἠκούσθη ὑπὸ τοῦ δεσμοφύλακος, ὅστις καὶ εἰσῆλθε. Τὸν διηγοῦμαι τὸ διατρέξαν· ἠθέλησε νὰ τοὺς βιάσῃ ν' μ' ἐπιστρέψωσι καὶ ὅσα τοὺς ἔδοσα, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι, ἂν θέλω, ἀντὶ μικρᾶς τινος πληρωμῆς, ἠδύνατο νὰ μὲ ὑπάγῃ εἰς τὸ μέρος τὸ καλούμενον *πιστόλα*, δηλαδὴ νὰ ἦμαι μόνος ἐντὸς θαλαμίσκου τινός. Ἐδέχθην εὐγνωμόνως

τὴν πρότασιν, καὶ ἀφῆκα τοὺς κακούργους ἐκείνους ἐν τῷ μέσῳ τῶν φοβερισμῶν των· ἔλεγαν ὅτι μέλλομεν νὰ συναντηθῶμεν πάλιν, καὶ τότε θὰ μὲ ἀφήσουν εἰς τὸν τόπον.

» Ὁ δεσμοφύλαξ μὲ ὡδήγησεν εἰς ἕνα θαλαμίσκον ὅπου ἐπέρασα τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός.

» Ἐντεῦθεν λοιπὸν σᾶς γράφω σήμερον τὸ πρωΐ. Μετ' ὀλίγον θέλουν μ' ἐξετάσει καὶ ἑπομένος μεταφέρει εἰς ἄλλην φυλακὴν ὀνομαζομένην ἡ *Φόρκη*, ὅπου φοβοῦμαι μὴν ἀπαντήσω πολλοὺς τῶν ἐν τῇ *Ἀποθήκῃ* συντρόφων μου. Ὁ δεσμοφύλαξ, συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν θλῖψιν καὶ τὰ δάκρυα μου, μὲ ὑπεσχέθη νὰ σᾶς διαβιβάσῃ τὴν παροῦσαν ἐπιστολήν, μολονότι τοιαῦται εὐαρεστήσεις τὸν εἶναι ἀπηγορευμέναι.

» Προσμένω, δεσποσύνη Γελασίνα, μίαν ἐσχάτην ἐκδούλευσιν ἀπὸ τὴν παλαιὰν φιλίαν σας, ἂν σήμερον δὲν αἰσθάνεσθε ἐρύθημά τι δι' αὐτὴν τὴν φιλίαν. Ἀλλ' ἐὰν εὐαρεστηθῆτε νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησίν μου, ἰδοὺ αὐτή· Σᾶς ἐγλείω εἰς τὴν παροῦσάν μου ἓν κλειδίον μικρὸν καὶ δύο λέξεις πρὸς τὸν θυρωρὸν τοῦ οἴκου ὅπου κατοικῶ, εἰς τὸ βουλεβάρτον Σαὶν-Δενῆ, ἀρ. 11. Τὸν λέγω, ὅτι δύνασθε ὡς νὰ ἦμην ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ διαθέσετε πᾶν πρᾶγμα μου καὶ τὸν παρακαλῶ νά ἐκπληρώθῃ πᾶσαν διαταγήν σας... Θέλει σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν μου· θὰ λάβετε τὴν καλωσίσην ν' ἀνοίξετε τὴν σκευοθύκην μου διὰ τοῦ κλειδίου τὸ ὁποῖον σᾶς πέμπω θὰ εὕρετε μέγα δέμα ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ φυλάξετε· ἓν ἐξ αὐτῶν ἀπευθύνετο πρὸς ὑμᾶς, ὡς θὰ ἰδῆτε ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς... Ἄλλα διάφορα ἐγράφησαν *ὑπὸ τὴν ἐμπνευσίν σας*, καὶ εἰς ἡμέρας εὐτυχεστέρας... Τοῦτο μὴ σᾶς δυσαρεστήσῃ... δὲν τὰ ἔγγραφα διὰ νὰ τὰ ἰδῆτε ποτέ.

» Σᾶς παρακαλῶ πρὸς τούτοις, νὰ λάβετε τὰ ὀλίγα τινὰ χρήματα ἅτινα εὑρίσκονται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἐπίπλου· καθὼς καὶ μικρόν τι σακκίον ἐκ μεταξωτοῦ, περιέχον ἕνα λαιμοδέτην κίτρινον, τὸν ὁποῖον ἐφορούσατε εἰς τοὺς ὑστερινούς μας περιπάτους, καὶ μοῦ ἐδόσετεε εἰς ἐνθύμισιν, ὅταν ἀνεχώρισα ἐκ τοῦ οἴκου τῆς ὁδοῦ Τέμπλου. Τέλος πάντων

ἐπεθύμουν, ἐκτὸς τῶν ὀλίγων μου ὀθονίων τὰ ὁποῖα μὲ χρειάζονται εἰς τὴν *Φόρκην* διὰ ν' ἀλλάζω, νὰ πωλήσητε ὅλα τὰ ἄλλα μου ἔπιπλα καὶ σκεύη· ἐπειδὴ, εἴτε ἀθωωθῶ, εἴτε καταδικασθῶ, πάντοτε θὰ εἶμαι στιγματισμένος εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ ἑπομένως ἀναγκασμένος νὰ φύγω πλέον ἀπὸ τοὺς Παρισίους... Ποῦ νὰ ὑπάγω... καὶ μὲ τὶ μέσα... ὁ Θεὸς γινώσκει!... Ἡ κυρία Βουφάρτη, ἡ εἰς τὸ Τέμπλον παλαιοπῶλις, ἐξ ἧς ἠγόρασα διάφορα πράγματα, θέλει ἴσως ἀναδεχθῇ αὐτὴν τὴν φροντίδα· εἶναι καλὴ γυνή· τοιουτοτρόπως λυτροῦσθε καὶ σεῖς ἀπὸ τὸν περισπασμὸν αὐτὸν, ἐπειδὴ γνωρίζω πόσον ὁ καιρὸς σᾶς εἶναι πολύτιμος...

»Τὸ ἐνοίκιόν μου· τὸ ἔχω προπληρωμένον· μόνον σᾶς παρακαλῶ, νὰ δώσετε μικρόν τι δῶρον εἰς τὸν θυρωρόν. Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, δεσποσύνη, ὅτι σᾶς ἐνοχλῶ μὲ τόσα πράγματα μικρὰ, ἀλλ' εἶσθε ἡ μόνη εἰς τὸν κόσμον πρὸς τὴν ὁποίαν τολμῶ ν' ἀπευθυνθῶ. Ἠδυνάμην ν' ἀποταθῶ καὶ πρὸς ἕνα ἐκ τῶν γραφέων τοῦ Κ. Φεράνδου μὲ τοῦ ὁποίου μὲ συνδέει ἀγαθὴ φιλία· ἀλλ' ἐφοβήθην μήπως κοινολογήσῃ τὸ περιεχόμενον ἐγγράφων μου τινῶν· τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἀναφέρονται εἰς σᾶς, ὡς εἶπον, ἄλλα δὲ πάλιν διαλαμβάνουσι περιστάσεις τινὰς τῆς ἀθλίας μου ζωῆς. Ὦ! πιστεύσετε, δεσποσύνη Γελασίνα, ὅτι, ἂν μοῦ δώσετε καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖον δεῖγμα τῆς παλαιᾶς φιλίας σας, θέλω τὸ γνωρίσει ὡς μόνην μου παραμυθίαν ἐντὸς τῆς δεινῆς συμφορᾶς εἰς ἣν περιέπεσα· δὲν εἰξεύρω ποία προαίσθησις μὲ λέγει, ὅτι δὲν θέλεται μὲ ἀρνηθῇ, καίτοι ἔχουσα κάθε δίκαιον. Πρὸς τούτοις, σᾶς ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς γράφω ἐνίοτε... Τόσον παρήγορον, τόσον γλυκὺ ἤθελε μὲ εἶσθαι τὸ νὰ ἠδυνάμην νὰ ἐκφράζωμαι εἰς μίαν εὐμενῆ ψυχὴν τὴν λύπην ἥτις μὲ κυριεύει!

»Φεῦ! εἶμαι εἰς τὸν κόσμον μόνος, κατάμονος· οὐδεὶς ἐνδιαφέρεται δι' ἐμέ... Ἡ μόνωσις αὕτη, καὶ πρὶν μὲ φέρουν ἐδῶ μὲ ἦτον ὀχληρά· φαντασθῆτε τώρα!... Καὶ ὅμως εἶμαι τίμιος... καὶ ἡ συνείδησις δὲν μὲ τύπτει ὅτι ἔβλαψα πώποτε τὸν παραμικρὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ μάλιστα, μὲ κίν-

δυνον πολλάκις τῆς ζωῆς μου, ἔδειξα ἀποστροφὴν πρὸς πᾶν ὅ,τι φαῦλον καὶ πονηρόν... θέλετε τὸ ἰδῆ εἰς τὰ ἔγγραφά μου, ἅτινα σᾶς παρεκάλεσα νὰ φυλάξετε· δύνασθε δὲ καὶ νὰ τὰ ἀναγνώσετε... Ἀλλὰ τίς μὲ πιστεύει ταῦτα λέγοντα, Τὸν Κ. Φεράνδον σέβεται ὅλος ὁ κόσμος· ἡ περὶ χρηστότητος τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ φήμη ἐστερεώθη πρὸ χρόνου πολλοῦ· ἔχει λόγον πρὸς τὸ νὰ μὲ καταδιώξῃ... καὶ θέλει μὲ ἀφανίσει. Ὑποκύπτω εἰς τὴν εἱμαρμένην μου. . Τέλος πάντων, δεσμοσύνη Γελασίνα, ἂν *μὲ πιστεύεται*, ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλετε μὲ μισήσει τελείως ὑμεῖς... θὰ μὲ συλλυπηθῆτε ἐξ ἐναντίας, καὶ ἴσως κἀμμίαν φορὰν θὰ ἐνθυμεῖσθε ἕνα φίλον εἰλικρινῆ. Τότε, ἂν ἡ ἀναμνησίς μου, σᾶς ἐμπνεύσῃ οἶκτον... βαθὺν οἶκτον ἴσως αὐτὸς σᾶς παρακινήσῃ κἀμμίαν ἡμέραν... *κἀμμίαν κυριακὴν* (ὦ! τόσον τερπνὰς ἐνθυμήσεις διεγείρει εἰς τὴν φαντασίαν μου αὕτη ἡ λέξις!) *κἀμμίαν κυριακὴν*... νὰ ἔλθεται γεναίως ἕως ἐδῶ, ὀλιγωροῦσα περὶ τοῦ τόπου, εἰς τὸ ἐντευκτήριον τῆς φυλακῆς.

»Ἀλλ' ὄχι, ὄχι! νὰ σᾶς ἐπανίδω εἰς τόπον τοιοῦτον... δὲν ἤθελα ποτὲ τολμήσει... καὶ ὅμως, τόσον εἶσθε ἀγαθὴ ... ὥστε...

»Ἀναγκάζομαι νὰ διακόψω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ νὰ σᾶς τὴν πέμψω μετὰ τοῦ κλειδίου καὶ τῶν πρὸς τὸν θυρωρὸν ὀλίγων μου λέξεων, τὰς ὁποίας τώρα θέλω γράψει.... Χαίρετε, χαίρετε, δεσποσύνη Γελασίνα... μή με ἀποβάλετε, εἰς σᾶς μόνην ἔχω πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σᾶς μόνην! ...

«ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

» Υ. Γ.—Ἂν μοὶ ἀποκριθῆτε, διευθύνεται τὴν ἐπιστολήν σας εἰς τὴν φυλακὴν τῆς Φόρκης.»

Ἐννοοῦμεν τώρα τὴν ἀρρμὴν τῆς πρώτης λύπης τῆς Γελασίνης.

Ἡ ἀγαθὴ καρδία της ἠσθάνθη βαθεῖαν συγκίνησιν πρὸς συμφορὰν τῆς ὁποίας δὲν εἶχεν μέχρι τοῦδε ἰδέαν. Ἐπίστευσε τυφλῶς εἰς τὴν πλήρη ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως τοῦ Γερμανοῦ, ἀτυχοῦς υἱοῦ τοῦ Δασκάλου.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ φιλοσοφικὸν σύστυμά της δὲν ἦτο πολὺ αὐ-

στηρὸν, εὗρεν ὅτι ὁ πρώην γείτων αὐτῆς ἐμεγαλοποίει ὑπὲρ τὸ δέον τὸ πταῖσμά του. Τί ἔκαμε τέλος πάντων; Διὰ νὰ λυτρώσῃ ἕνα δυστυχῆ οἰκογενειάρχην, ἐπῆρέ τινα ποσότητα χρημάτων, γνωρίζων ὅτι εἶχε νὰ τὴν ἀποδώσῃ πάλιν. Ἡ πρᾶξις αὕτη, εἰς τοὺς ὀθαλμοὺς τῆς ῥαπτρίας, ἦτο μᾶλλον γενναία.

Ἐξ ἀντιθέσεώς τινος φυσικῆς εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ μάλιστα τῆς τάξεώς της, ἡ νεᾶνις αὕτη, ἥτις ἕως τότε δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ πρὸς τὸν Γερμανὸν εἰμὴ, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους γείτονάς της εὐτράπελόν τινα καὶ ἐγκάρδιον φιλίαν, ἔγνωσ τώρα ἐν ἑαυτῇ ζωηρὰν πρὸς τοῦτον προτίμησιν, Ὡς τὸν ἤκουσε δυστυχοῦντα, ἀδίκως κατηγορούμενον, φυλακισμένον, ἡ ἀνάμνησίς του ἀπεδίωξε τὴν τῶν παλαιῶν του ἀντεραστῶν. Εἰς τὴν καρδίαν τῆς Γελασίνης τοῦτο δὲν ἦτο ἀκόμη ἔρως· ἦτο στοργή τις θερμὴ, εἰλικρινὴς, ἔμπλεως συμπαθείας καὶ ἀκαθέκτου ἀφοσιώσεως· αἴσθημα νεώτατον πρὸς αὐτὴν, καθόσον μάλιστα ἠγνοῦτο καὶ μετά τινος πικρίας.

Τοιαύτη τις ἦτον ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῆς Γελασίνης, ὅταν ὁ Ῥοδόλφος εἰσῆλθεν εἰς τὸδωμάτιόν της, ἀφοῦ πρῶτον ἔκρουσεν εὐγενικῶς τὴν θύραν της.

— Καλημέρα, καλή μου γειτόνισσα, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος πρὸς τὴν Γελασίναν· μήπως δὲν ἦλθα εἰς ἀρμοδίαν ὥραν;

— Ὄχι, καλέ μου γείτονα· ἐξ' ἐναντίας, χαίρομαι πολὺ ὅτι ἤλθετε, ἐπειδὴ, νὰ ἠξεύρετε, πόσον εἶμαι λυπημένη!

— Ἀληθινά! τῳόντι, σ' εὑρίσκω ὀλίγον χλωμήν· φαίνεσαι νὰ ἔκλαιες;

— Ἔκλαια! βέβαια κ' ἔκλαια!... Ὁ πτωχὸς ὁ νέος, ὁ Γερμανός! . . . Πάρετε καὶ ἀναγνώσετε νὰ ἰδῆτε.... — Καὶ ἡ Γελασίνα ἐνεχείρησεν εἰς τὸν Ῥοδόλφον τὴν ἐπιστολὴν τοῦ δεσμώτου· — Δὲν εἶναι σπαραγμὸς καρδιᾶς! Μὲ εἴπετε ὅτι ἔχετε πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν. . . . κάμετε δὰ τώρα· ἰδοὺ περίστασις νὰ τὸ ἀποδείξετε—ἐπρόσθεσεν, ἐνῳ ὁ Ῥοδόλφος ἀνεγίνωσκε μετὰ προσοχῆς. —Ἕνας τέτοιος ἄχρειος ἄνθρωπος, αὐτὸς ὁ κύριος Φεράνδος νὰ βασα-

νίζῃ τόσον ἕνα κόσμον. . . δὲν εἶναι κρίμα! Χθὲς ἀκόμη τὴν ταλαίπωρη Λουΐζα, σήμερα καὶ τὸν Γερμανόν. "Ω! δὲν θέλω τὸ κακὸν κἀνενός. . . . ὅμως αὐτὸν τὸν συμβολαιογράφον ἤθελα χαρῇ μεγάλως νὰ τὸν ἔβλεπα κατατρεγμένον!... Ἀκούεις ἐκεῖ, νὰ συκοφαντῇ ἕνα τόσον τίμιον νέον ὅτι τοῦ ἔκλεψε 15ς000 φράγκαι . . . Ὁ Γερμανός. . . τέτοιον πρᾶγμα. . . . Ὁ Γερμανὸς ἕνα παιδὶ τόσον καλόν! τόσον χρηστοηθέστατον! τόσον σεμνόν! τόσον μελαγχολικόν! . . . Φαντασθῆτε τὸν ταλαίπωρον νέον μέσα εἰς ἐκείνους τοὺς κακούργους.... εἰς τὴν φυλακήν... "Α! κύριε Ῥοδόλφε μου!... ἀπὸ σήμερα ἤρχισα νὰ παρατηρῶ, ὅτι ὅλα τὰ πράγματα αὐτῆς τῆς ζωῆς δὲν ἔχουν τὸ χρῶμα τῶν τριανταφύλλων...

—Καὶ τώρα τί σκοπεύεις νὰ κάμῃς, καλή μου γειτόνισσα;

— Τί σκοπεύω νὰ κάμω!... ὅ,τι μοῦ ζητεῖ ὁ Γερμανός, θὰ τὸ κάμω· καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ χάνω καιρόν.... Τώρα ἤθελα νὰ ἤμαι ἔξω, ἂν δὲν εἶχα αὐτὴν τὴν πολλὰ βιαστικὴ δουλιὰ ὅπου κοντεύω νὰ τελειώσω, διὰ νὰ τὴν πάγω μ' ἕνα κόπον εἰς τὴν ὁδὸν Ἁγίου Ὀνουρίου· ἐκεῖθεν θὰ μεταβῶ εἰς τὴν κάμερην τοῦ Γερμανοῦ, νὰ εὕρω τὰ ἔγγραφα ὁποῦ μὲ λέγει. Ἀπόψε τὴν νύκτα ἐδούλευσα κἄμποσον, διὰ νὰ κερδήσω τὰς ὥρας, ὅπου θὰ ἐξοδεύσω σήμερον. "Εχω τόσα πράγματα νὰ κάμω. . . Ἡ γυναῖκα τοῦ Μορὲλ ἐξ' ἄλλου μέρους μὲ παρεκάλεσε νὰ περάσω ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Λουΐζης, διὰ νὰ τὴν ἰδῶ. . . "Ισως θ' ἀπαντήσω δυσκολίας εἰς τοῦτο· πλὴν τέλος πάντων θὰ κάμω κάθε τρόπον . . . Κατὰ δυστυχίαν, δὲν ἐξεύρω εἰς ποῖον ν' ἀπευθυνθῶ. . .

—Ἐφρόντισα ἐγὼ περὶ τούτου. . .

—Ἐφροντίσατε λέγετε;

—Ἰδοὺ ἕν εἰσιτήριον.

—Ὦ! τὶ εὐτύχημα! Καὶ δὲν ἦτο τρόπος νὰ μου ζητήσετε καὶ κἀνὲν ἄλλο διὰ τὴν φυλακὴν τοῦ δυστυχοῦς Γερμανοῦ; . . . ἤθελε χαρῇ τόσον!

—Φροντίζομεν καὶ περὶ αὐτοῦ, καὶ μὴ σὲ μέλῃ.

—Ὦ! κύριε Ῥοδόλφε, εὐχαριστῶ.

— Καὶ δὲν φοβεῖσαι νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν φυλακήν του;

— Τὴν πρώτην φορὰν, βέβαια καὶ θὰ κκυπήσῃ ἡ καρδιά μου. . . Ὅμως δὲν βλάπτει. Ὅταν καὶ ὁ Γερμανὸς ἦτον εὐτυχὴς, δὲν ἔτρεχε παντοῦ ὅπου τὸν ἔλεγα; δὲν μ' ἐπήγαινεν εἰς τὸ θέατρον, εἰς τοὺς περιπάτους; τὸ βράδυ νὰ μοῦ ἀναγινώσκῃ. . . Τώρα λοιπὸν ὅποῦ πάσχει καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ σειρά μου. Ἕνα πτωχὸ ποντίκι σὰν ἐμένα, δὲν περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι μου τίποτε μεγάλο πρᾶγμα . . . δὲν λέγω τὸ ἐναντίον· ἀλλὰ τέλος πάντων ὅ,τι ἠμπορέσω, θὰ κάμω . . . νὰ ἦναι βέβαιος . . . θὰ ἰδῇ ἂν ἦμαι καλὴ φίλη. Ἐξεύρεται, κύριε Ῥοδόλφε, τὶ πρᾶγμα μόνον μὲ δυσαρεστεῖ; . . . αὐτή του ἡ ἀμφιβολία, ἂν θὰ δώσω πίστιν εἰς τοὺς λόγους του!.. Ἐγὼ νὰ τὸν ὑποθέσω ποτὲ τοιοῦτον ἄνθρωπον! Καὶ πῶς, σᾶς παρακαλῶ, εἶναι τρόπος νὰ μοῦ περάσῃ μία τοιαύτη ἰδέα; διατί; διότι τὸν διαβάλλει ἕνας ἄθλιος φιλάργυρος ὅτι ἔκλεψε!. . . καὶ τὶ πρὸς τοῦτο; . . . Γνωρίζω ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀληθές. Καὶ τὴν γραφὴν νὰ μὴν ἐλάμβανα τοῦ Γερμανοῦ, πάλιν ποτὲ δὲν ἤθελα τὸν πιστεύσει ἔνοχον· μόνος φθάνει νὰ τὸν ἰδῇ κἀνεὶς, διὰ νὰ γνωρίσῃ, καὶ νὰ καταπεισθῇ, ὅτι αὐτὸς ὁ νέος εἶναι ἀνίκανος διὰ μίαν πρᾶξιν τόσον ἐπονείδιστον. Πρέπει νὰ ἦναι κἀνεὶς κακὸς ἄνθρωπος, σὰν τὸν Κ. Φερνάνδον, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ παρομοίας συκοφαντίας.

— Εὖγέ σου καλή μου γειτόνισσα! μ' ἀρέσκει αὐτή σου ἡ ἀδημονία.

— Ἤθελα ἐγὼ νὰ ἤμουν ἄνδρας! νὰ πάγω ἀμέσως εἰς αὐτοῦ τοῦ συμβολαιογράφου. . . νὰ τοῦ εἰπῶ· «Ἄ! λέγεις ὅτι ὁ Γερμανὸς σ' ἔκλεψε· λάβε τὸ λοιπὸν, γέρο ψεύστη, νὰ μάθῃς ἄλλη φορά! . . .» Καὶ πάφ! πίφ! πάφ! νὰ τοῦ δώσω κἄμποσες εἰς τὸ πρόσωπο. . . νὰ τοῦ δείξω!

—Παῦσε τὸν θυμόν σου! Εὔκολα, βλέπω, κρίνεις καὶ παιδεύεις τοῦ λόγου σου, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος μειδιῶν εἰς τὴν ζωηρότητα τῆς Γελασίνας.

— Ὄχι, παίζομεν. . . Ἐπειδὴ ἔτυχε, καθὼς τὸ λέγει καὶ ὁ δυστυχὴς νέος, αὐτὸς νὰ ἦναι παραυθέντης του, πλού-

σιος καὶ μὲ ὑπόληψιν. . . καὶ ὁ ταλαίπωρος Γερμανὸς ἕνας πτωχὸς νέος χωρὶς ὑπεράσπισιν, νὰ ἔχῃ ὅλον τὸν κόσμον ἐναντίον του . . . Πλὴν, κύριε Ῥοδόλφε, ἐὰν ἔλθετε ἡ εὐγένεια σας εἰς βοήθειάν του. ὅπου ἔχετε τὴν γνωριμίαν τόσων καλῶν ἀνθρώπων. . . Ἀληθινὰ, δὲν ἠμπορούσετε νὰ κάμετε τίποτε;

—Πρέπει πρῶτον νὰ γείνῃ ἡ δίκη του. . . Καὶ ἀφοῦ ἅπαξ ἀθωωθῇ, καθὼς ἐλπίζω, ἔσο βεβαία ὅτι θὰ εὕρῃ ἀνθρώπους νὰ τὸν βοηθήσουν. Πλὴν ἄκουσε, καλή μου γειτόνισσα· γνωρίζω ἐκ πείρας, ὅτι εἰμπορεῖ κἀνεὶς νὰ σ' ἐμπιστευθῇ ἕνα μυστικὸν, καὶ νὰ ἦναι ἥσυχος . .

— Νὰ εἶσθε βέβαιος κύριε Ῥοδόλφε, ὅτι ποτὲ δὲν ἐστάθηκα ἀκριτόμυθη.

— Λοιπὸν, ἐπιθυμῶ νὰ μὴ μάθῃ κἀνεὶς, οὔτε ὁ ἴδιος Γερμανὸς, ὅτι ὑπάρχουν φίλοι οἵτινες ἐπαγρυπνοῦν εἰς αὐτόν.., διότι πρέπει νὰ ξεύρῃς ὅτι ἔχει φίλους. . .

— Ἀληθινά;

— Μάλιστα, καὶ δυνατούς· καὶ ἀφωσιωμένους εἰς αὐτόν.

— Νὰ τοῦ τὸ ἔλεγε κἀνείς, πόσον θάρρος θὰ τοῦ ἔδινε.

— Τὸ γνωρίζω· πλὴν ἴσως δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ τὸ φυλάξῃ μυστικὸν· ἂν ὁ Κ. Φεράνδος τὸ ἀκούσῃ θὰ φοβηθῇ θὰ λάβῃ τὰ μέτρα του· καὶ ἐπειδὴ εἶναι πανουργότατος, ὕστερον δυσκόλως ἤθελέ τις τοῦ εὕρει ἀφορμὴν καὶ τότε, τί ἐκατάλαβες ; Εἶναι ἐπιθυμητὸν, ὄχι μόνον ἡ ἀθωότης τοῦ Γερμανοῦ ν' ἀναγνωρισθῇ, ἀλλὰ ν' ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ προσωπεῖον ἀπὸ τὸν συκοφάντην του.

— Καταλαμβάνω...

— Τὸ αὐτὸ τρέχει καὶ διὰ τὴν Λοΐζα· σοῦ ἔφερα τὴν ἄδειαν αὐτὴν νὰ πάγῃς νὰ τὴν εὕρῃς, διὰ νὰ τῆς εἰπῇς, νὰ μὴ διηγηθῇ εἰς κἀνένα τὰ ὅσα μοῦ ἐφανέρωσε... καὶ θὰ μάθῃ ἔπειτα αὐτὸ τί δηλοῖ.

— Μή σας μέλει, κύριε Ῥοδόλφε.

— Ἐν ἐνὶ λόγῳ, νὰ εἰπῇς εἰς τὴν Λουΐζα, νὰ μὴ προσκλαυθῇ εἰς κἀνένα ἐντὸς τῆς φυλακῆς της διὰ τὴν κακίαν τοῦ αὐθέντου της· αὐτὸ σημαίνει πολύ... Ἀλλὰ νὰ μὴ κρύ-

ψῃ καὶ τίποτε εἰς ἕνα δικηγόρον ὅστις θὰ πάγῃ ἐκ μέρους μου νὰ συνεννοηθῇ μαζῇ της, διὰ νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ εἰς τὸ δικαστήριον. Πρόσεχε νὰ τῆς δώσῃς νὰ καταλάβῃ καλὰ ὅλ' αὐτά.

— Μείνετε ἥσυχος τίποτε ἐγὼ δὲν λησμονῶ .. ἔχω καλὸν μνημονικόν. Ἄ ! κύριε Ῥοδόλφε, πόσον γενναῖος εἶσθε καὶ καλός !... Μόλις ἀκούσετε ὅτι κἀνένας πάσχει, τρέχετε ἀμέσως καὶ τὸν βοηθεῖτε !...

— Ἐγὼ σὲ τὸ εἶπα, καλή μου γειτόνισσα, ἐγὼ εἶμ' ἕνας ἁπλῶς ὑπάλληλος· ὅταν ὅμως, περιφερόμενος ἐδῶ κ' ἐκεῖ διὰ διαφόρους ὑποθέσεις, ἀπαντήσω τινα καλὸν ἄνθρωπον ἄξιον ὑπολήψεως, δίδω ἀμέσως εἴδησιν εἰς φιλάνθρωπόν τι ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον μοῦ ἔχει ὅλην του τὴν ἐμπιστοσύνην, καὶ τρέχει εἰς βοήθειάν του... Ἐκατάλαβες ;

— Καὶ ποῦ κατοικεῖτε, τώρα ὁποῦ ἐπαραχωρήσετε τὴν κάμερή σας εἰς τοὺς Μορέλ ;

— Κατοικῶ... εἰς ἕνα ξενοδοχεῖον.

— Ὦ ! πόσον δὲν μὲ ἀρέσκει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα! Νὰ κάθημαι εἰς ἕνα μέρος ὅπου ἐκάθησεν ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ὡσὰν ὅλος ὁ κόσμος νὰ ἐκάθησεν εἰς τὸ σπίτι μου !

— Ὅμως μόνον τὴν νύκτα παγαίνω, καὶ τοιουτοτρόπως ..

— Καταλαμβάνω... τάχα θὰ μοῦ εἴπῆτε, εἶναι ὀλιγώτερον δυσάρεστον... Τί πρᾶγμα ἐντοσοῦτῳ εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος, κύριε Ῥοδόφε !... Ἤμουν τόσον καλὰ μέσα εἰς τὸ σπιτάκι μου, ἐπερνοῦσα μίαν ζωὴν τόσον εἰρηνικὴν καὶ ἥσυχην, ὥστε ποτὲ δὲν ἐπίστευα νὰ λάβω λύπην κἀμμίαν... καὶ ὅμως βλέπετε ! Ὄχι, δὲν ἰμπορῶ νὰ σᾶς παραστήσω πόσον μὲ κατέθλιψεν ἡ συμφορὰ τοῦ Γερμανοῦ. Εἶδα καὶ τοὺς Μορὲλ καὶ ἄλλους ἀκόμη δυστυχεῖς ἀξιοδακρύτους, τωόντι· ἀλλ' ἡ πενία τέλος πάντων εἶναι πενία· οἱ πτωχοὶ ἄνθρωποι αὐτὰ τὰ περιμένουν· δὲν τοὺς φαίνονται ἀπροσδόκητα, καὶ συμβοηθεῖ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον τους ὅπως ἐμποροῦν. Σήμερον εἶναι ἡ σειρά σου, αὔριον ἡ ἰδική μου σειρά. Θάρρος μόνον καὶ εὐθυμεία, καὶ τὴν περνᾷ κἀνεὶς τοιουτορόπως. Ἀλλὰ νὰ βλέπῃς ἕνα νέον χρηστοήθη καὶ τίμιον, φί-

λον σου πρὸ τόσου καιροῦ, νὰ βλέπῃς νὰ τὸν διαβάλλουν ὅτι ἔκλεψε, καὶ νὰ τοὺς φυλακίζουν μαζῆ μὲ χιλίους ἀλιτηρίους !... ὦ αὐτὸ, κύριε 'Ροδόλφε, κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ σπαράττεται· εἶν' ἕνα δυστύχημα φρικτὸν... ὑπεράνω τῶν δυνάμεών μας...

Καὶ οἱ μεγάλοι τῆς Γελασίνης ὀφθαλμοὶ ἐθολώθησαν ἀπὸ δάκρυα.

— 'Υπομονή, ὑπομονή ! ὅταν ὁ φίλος σου ἀθωωθῇ... θὰ γελᾷς πάλιν.

— Καὶ πρέπει βέβαια ν' ἀθωωθῇ. . . Μόνον τὴν γραφὴν ὁποῦ μοῦ ἔστειλε νὰ ἀναγνώσῃ κἀνεὶς εἰς τοὺς δικαστάς του, θὰ τὸν ἀπολύσουν. . . ψεύματα κύριε 'Ροδόλφε.

— Τωόντι, ἡ ἁπλὴ καὶ συμπαθητικὴ αὐτὴ γραφὴ ἔχει ὅλον τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀληθείας· νὰ μοῦ τὴν δώσῃς μάλιστα νὰ τὴν ἀντιγράψω, ἐπειδὴ θὰ μας χρησιμεύσῃ εἰς τὸ δικαστήριον.

— Ναὶ, νὰ σᾶς τὴν δώσω, κύριε 'Ροδόλφε. "Αν δὲν ἔγραφα τόσον ἄσχημα, μολονότι μοῦ ἔδωκε τόσα μαθήματα ὁ ταλαίπωρος ὁ Γερμανὸς, ἤθελε σᾶς προτείνει νὰ τὴν ἀντιγράψῳ ἐγώ. . . ἀλλὰ τὸ γράψιμόν μου εἶναι τόσον χονδρὸν καὶ ἀνώμαλον, τόσας ἀνορθογραφίας κάμνω !

— Δός με νὰ τὴν κρατήσω ἕως αὔριον· μὲ τὴν δίδεις;

— 'Ιδοὺ, λάβετέ την· ὅμως νὰ μοῦ τὴν προσέχετε, σᾶς παρακαλῶ . . . 'Εγὼ ὅλα τὰ ῥαβάσια ὅσα μ' ἔγραφαν ὁ **Κ.** Γιρώδιος εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς γνωριμίας μας, μὲ καρδίας φλεγομένας καὶ περιστεράκια ἐπάνω . . . ἐνόμιζαν ὅτι μ' αὐτὰ θὰ μὲ πλανέσουν. . . ὅλα τὰ ἔκαυσα· ἀλλ' αὐτὴν τὴν καλὴν γραφὴν τοῦ Γερμανοῦ, θὰ τὴν φυλάξω σὰν τὰ μάτιά μου· καὶ ἄλλας νὰ μὲ γράψῃ, θὰ τὰς φυλάξω κ' ἐκείνας . . . ἐπειδὴ αὐταὶ εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι μ' ἐνόμισεν ἱκανὴν νὰ τὸν χρησιμεύσω κ' ἐγὼ μίαν φορὰν εἰς τίποτε. ψεύματα;

— 'Αναμφιβόλως, αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι εἶσαι ἡ καλητέρα ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην μικρὰν φίλην ὁποῦ δύναται ν' ἀποκτήσῃ κἀνείς. 'Αλλ' εἰξεύρεις τὶ συλλογίζομαι; . . . παρὰ νὰ ὑ-

πάγῃς μόνη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Γερμανοῦ, δὲν εἶναι κάλλιον νὰ σὲ συνοδεύσω κ' ἐγώ; . .

— Μὲ ἄκραν μου εὐχαρίστησιν, καλέ μου γειτονα· πλησιάζει ἡ νύκτα, καὶ δὲν μ' ἀρέσκει τὸ βράδυ νὰ περιπατῶ εἰς τοὺς δρόμους ὁλομόναχη, μάλιστα ἐνῷ ἔχω νὰ πάγω διὰ δουλειὰ καὶ κοντὰ εἰς τὸ Παλαιρογιάλι. Ἀλλὰ δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι θὰ κουρασθῆτε, νὰ ἔλθετε τόσον μακράν;

— Ὄχι! τελείως. . . ἀναβαίνομεν εἰς ἓν ἁμάξι . . .

— Ἀληθινά! Ὦ! πύσην εὐχαρίστησιν ἤθελα λάβει νὰ παγαίνω μὲ ἁμάξι! ἂν δὲν εἶχα κἀμίαν λύπην! Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι μὲ κυριεύει λύπη, ἐπειδὴ πρώτην φορὰν δὲν ἐτραγούδησα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ εἶμ' ἐδῶ . . . Τὰ δυστυχησμένα τὰ πουλάκια μου θ' ἀποροῦν.... τὶς ἠξεύρει τὶ θὰ διαλογοῦνται· ἔκαμεν ἕνα δύο φοραῖς ὁ *Θειὸς Κρήτας* νὰ κελαδήσῃ, διὰ νὰ παρακινήσῃ κ' ἐμέ· ἐζήτησα νὰ τοῦ ἀποκριθῶ. . . ναί! πρόσμενε! εἶχα ἀρχίσει νὰ κλαίω: Ἡ *Ῥαμονέτα*, ἠθέλησε καὶ αὐτὴ νὰ εἴπῃ κἄτι τι, ὅμως δὲν ἀπεκρίθην οὐδ' εἰς ἐκείνην τίποτε.

— Τὶ παράξενα ὀνόματα ἔδωκες εἰς τὰ πουλάκια σου· *Θειὸς Κρήτας* τὸ ἕνα καὶ *Ῥαμονέτα* τὸ ἄλλο!

— Ἀμ' αὐτά, κύριε Ῥοδόλφε, εἶναι ἡ χαρὰ τῆς μοναξίας μου οἱ καλήτεροί μου φίλοι· τοὺς ἔδωσα τὰ ὀνόματα τῶν καλῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἔκαμαν τὴν χαρὰν τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, καὶ ὑπῆρξαν ὡσαύτως οἱ καλήτεροι φίλοι μου. Καθὼς αὐτά, ἦσαν κ' ἐκεῖνοι εὔθυμοι καὶ πάντοτε μὲ τὸ τραγοῦδι.

— Ἄ! τῳόντι . . . τώρα ἐνθυμοῦμαι. . . . ὅτι οἱ ἀναθρέψαντές σε οὕτως ὠνομάζοντο. . .

— Θὰ μοῦ εἰπῆτε, ὅτι αὐτὰ τὰ ὀνόματα δὲν ταιριάζουν εἰς πουλιά· πλὴν ἂς ἦναι . . . ἀφοῦ ἀρέσκει τοῦτο εἰς ἐμέ... Ἀπ' αὐτοῦ ἀκόμη ἐκατάλαβα καὶ πόσον καλῆς ψυχῆς εἶναι ὁ Γερμανός.

—Πῶς;

— Ὁ Κ. Γιρώδιος καὶ ὁ Κ. Καβριώνης . . . ὁ Κ. Κα-

βριώνης μάλιστα, μ' ἐπεριγελοῦσαν πάντοτε διὰ τὰς ὀνομασίας τῶν πουλιῶν μου· ἕνα κανάρι νὰ τ' ὀνομάζῃ κάνεις *Θειὰ Κρῆτα*! μοῦ ἔλεγεν ὁ Κ. Καβριώνης· ποῦ τὸ ηὗρες τ' ὄνομα! Καὶ δός του κ' ἐγελοῦσε. . . — Ἂν ἦταν κἀνένας πετεινὸς ὑπομονή. . . . εἰπὲ πῶς τοῦ ἐταίριαζε νὰ τὸν λέγῃς *Θειὸ Κρῆτα*. Ἀλλ' ἕνα κανάρι . . Καὶ τὸ ἄλλο πάλιν ὄνομα . . . *Ῥαμανέτα*, ὡσὰν νὰ λέγῃ κάνεις *Μαμωνᾶ*.— Ἐθύμωσα κ' ἐγώ, καὶ δύο κυριακαῖς δὲν ἐβγῆκα μαζύ του εἰς τὸν περίπατο. . . νὰ τοῦ δείξω. . . . Τοῦ εἶπα, ὅτι ἂν ἐξακολουθήσῃ αὐταῖς του ταῖς ἀνοστιαῖς, ποτὲ πλέον δὲν θὰ πάγω πουθενὰ μαζῆ του.

—Εἶδες ἐκεῖ ἀπόφασιν ὁποῦ τὴν ἔκαμε ἡ σκληρά!

— Δὲν ὑπέφερα ὀλίγον ἐκ τούτου. . . σᾶς βεβαιῶ, κύριε Ῥοδόλφε, ἐστενοχωρέθηκα πολύ. . . ἐγὼ ὁποῦ ἐπρόσμενα τὴν κυριακὴν ὡσὰν τὸν Μεσσίαν, διὰ νὰ ἔχω ὀλίγον ἔξω· νὰ βλέπω τὸν καιρὸν τόσον ὡραῖον, καὶ νὰ κάθημαι εἰς τὴν κάμερήν μου ὁλομόναχη. . . Ἀλλ' ἐπροτιμοῦσα τοῦτο παρὰ ν' ἀκούω τὸν Κ. Καβριώνη νὰ περιγελᾷ τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν μου. Δὲν τὸ ἤξευρα τάχα κ' ἐγὼ, ὅτι αὐτὰ τὰ ὀνόματα δὲν ἤρμοζαν εἰς κανάρια; Τάχα νὰ ἦταν εἰς τὸ χέρι μου δὲν εἶχα ἄλλα ὀνόματα εὔμορφα νὰ τοὺς δόσω; Παραδείγματος χάριν, νὰ ὀνομάσω τὸ ἕνα *Κολιβρί*· ὦ! *Κολιβρί*. . . .ψεύματα, κύριε Ῥοδόλφε! Εἶναι ὄνομα ὁποῦ λατρεύω. . . Ἀλλὰ σᾶς λέγω, ἐγὼ τὰ ὠνόμασα *θειὰ Κρῆτα* καὶ *Ῥαμανέτα*, διὰ νὰ ἐνθυμοῦμαι τὰ ὀνόματα δύο σεβαστῶν μου ψυχῶν . . . κακὰ ἔκαμα, κύριε Ῥοδόλφε;

— Ἀγαθή μου μικρά, μέγαν ἔπαινον μάλιστα ἀξίζεις δι' αὐτὸ τοῦτο. . . Καὶ ὁ Γερμανὸς λοιπὸν, ἐκεῖνος δὲν τὰ ἐπεριγέλασεν αὐτὰ τὰ ὀνόματα;

— Βέβαια καὶ δὲν τὰ ἐπεριγέλασεν. . . εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον τοῦ ἐφάνησαν ὀλίγον παράξενα, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους· δὲν λέγω ὅτι εἶχεν ἄδικον· ὅταν ὅμως τοῦ ἐξήγησα τὰς αἰτίας μου. . . καθὼς τὰς εἶχα ἐξηγήσει καὶ εἰς τὸν Καβριώνην, δάκρυα τὸν ἦλθαν εἰς τοὺς ὀφαλμούς· τὸ πιστεύετε; Ἀπ' ἐκείνην τὴν φορὰ εἶπα μέσα μου· Νὰ ἰδῇς ὁποῦ

ὁ Γερμανὸς ἔχει ἁγίαν ψυχήν· μόνον σκυθρωπὸς πῶς φαίνεται· ἀλλέως αὐτὸς ὁ νέος εἶν' ἕνα μάλαγμα. Ὁ Θεὸς ἀπὸ τότε μ' ἐπαίδευσε, κύριε Ῥοδόλφε, ἐπειδὴ δὲν ἤθελα νὰ καταλάβω πῶς ἠμπορεῖ νὰ λυπῆται ἕνας ἄνθρωπος. . . Αὐτὸ λὲγεις λοιπόν; Νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ πῶς ἠμπορεῖ ἕνας ἄνθρωπος νὰ λυπῆται. Καὶ ἰδοὺ σήμερον μοῦ ἔδωσε μίαν λύπην, . . Αἴ! κύριε Ῥοδόλφε, ἐγὼ εἶμ' ἕτοιμη· μοῦ δίδετε παρακαλῶ τὸ σάλι μου ἀπ' ἐκεῖ; δὲν κάμνει τόσον πολὺ κρύο διὰ νὰ φορέσῃ κἀνεὶς καὶ μανδύαν· ψεύματα;

— Ἔπειτα, θὰ ὑπάγωμεν μὲ τὸ ἁμάξι, καὶ πάλιν μὲ τὸ ἁμάξι θὰ γυρίσωμεν.

— Τῳόντι· θὰ γυρίσωμεν πολὺ γλιγωρότερα παρὰ ἂν ἐπηγαίναμεν περιπατῶντας· κερδίζω καὶ καιρὸν ἐργασίας.

— Ἀληθινά· πῶς τώρα θὰ κάμνῃς; Θὰ πηγαίνῃς εἰς ἐπίσκεψιν του Γερμανοῦ, καὶ τῆς Λουΐζης· ἀλλ' ἡ ἐργασία ὁποῦ θὰ μένῃ ὀπίσω; . . .

— Καθόλου, κύριέ μου, δὲν θὰ μείνῃ ὀπίσω· καθόλου... ἐγὼ ἔκαμα τὸν λογαριασμόν μου. Πρῶτον μὲν μοῦ μένουν αἱ κυριακαί· τὰς κυριακὰς 'παγαίνω κ' εὑρίσκω τὴν Λουΐζαν καὶ τὸν Γερμανόν· αὐτὸ θὰ μὲ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς περίπατος ἔπειτα, μέσα εἰς τὴν ἑβδομάδα, μίαν ἢ δύο φορὰς, παγαίνω πάλιν εἰς τὴν φυλακήν· κάθε φορὰν θὰ ἐξοδεύω τρεῖς ὥρας, ἂς ὑποθέσωμεν Ἰδού λοιπὸν τί κάμνω· δουλεύω μίαν ὥραν περισσότερον καθημέραν, κοιμοῦμαι τὰ μεσάνυκτα ἀντὶ νὰ κοιμηθῶ εἰς τὰς ἕνδεκα, καὶ ἰδοὺ ἕνα φανερὸν κέρδος ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ὡρῶν τὴν ἑβδομάδα, ὁποῦ ἠμπορῶ νὰ ἐξοδεύσω διὰ νὰ βλέπω τὴν Λοΐζα καὶ τὸν Γερμανόν. . . Βλέπετε πόσον εἶμαι πλουσιωτέρα παρ' ὅ,τι φαίνομαι! ἐπρόσθεσε μειδιῶσα ἡ Γελασίνα.

— Καὶ δὲν φοβεῖσαι μὴ πάθῃ ἡ ὑγεία σου ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας;

— Ἠά! ὁποῦ θὰ πάθῃ ἡ ὑγεία μου! συνηθίζω εἰς ὅλα εἶναι ἡ συνήθεια· κ' ἔπειτα, μήπως πάντοτε θὰ βαστάξῃ αὐτό! . . .

— Ἰδού. . . λάβε καλή μου γειτόνισσα τὸ σάλι σου...

— Κάρφωσετέ το, ἀλλὰ προσέξετε μὴ μὲ ἀγκυλώσετε·

— Νά! . . . ἡ καρφίδα ἐστραύβωσε.

— Ἐστράβωσε; πάρετε μίαν ἄλλην. . . ἔχει ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸ κουβάρι . . . Ἀληθινά! μοῦ κάμνετε, καλέ μου γείτονα, μίαν χάριν;

— Καὶ δύο, καλή μου γειτόνισσα, πρόσταξε.

— Νὰ μου διορθώσετε ἕνα καλὸ κονδύλι. . . ἀλλὰ νὰ ἦναι δυνατό. . . διὰ νὰ καθήσω νὰ γράψω εἰς τὸν Γερμανὸν ὅταν ἐπιστρέψω, ὅτι ἔγεινα ὅλαι του αἱ παραγγελίαι... Θὰ τὸν δοθῇ ἡ γραφή μου αὔριον τὸ πρωΐ πρωΐ, καὶ φαντασθῆτε ἅμα ἐξυπνήσῃ τί εὐχαρίστησιν θὰ λάβῃ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ ταλαίπωρος. . .

— Καὶ ποῦ ἔχεις τὰ κονδύλιά σου;. . .

— Ἐκεῖ, ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι . . . Τὸ μαχαιράκι εἶναι μέσα εἰς τὸ συρτάρι . . . Σταθῆτε νὰ σᾶς ἀνάψω ἕνα κερὶ, ἐπειδὴ ἤρχισε νὰ σκοτινάζῃ.

— Χρειάζεται τῳόντι ἕνα φῶς . . .

— Ἔπειτα θὰ δέσω καὶ τὴν καλύπτρα μου. . .

Ἡ Γελασίνα ἔτριψεν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἔναυσμα, καὶ τὸ ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἀκμὴν κηρίου ἱσταμένου εἰς κηροπήγιόν τι ἀστράπτον ἐκ τῆς καθαριότητος.

— Τὶ βλέπω . . . καλή μου γειτόνισσα! καὶ σπερμακήτινα κηρία! . . . τὶ πολυτέλεια!

— Ἀμὴ δὲν εἶναι ἀκριβώτερα ἀπὸ τὸ ἀλειαμμτοκέρι. . ἔπειτα εἶναι καὶ πασρικώτερα. . .

Δὲν εἶναι ἀκριβώτερα ἀπὸ τὸ ἀλειματοκέρι;

— Δὲν εἶναι βέβαια! Τ' ἀγοράζω μὲ τὸ ζύγι! κομματάκια κομματάκια, ὁποῦ περισεύουν εἰς τὰ μεγάλα σπίτια. Μισὴν λίτρα πάρνω, καὶ περνῶ ὅλον τὸν χρόνον μου.

— Ἀλλὰ — εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος διορθώνων μετὰ προσοχῆς τὸν κάλαμον, ἐνῷ ἡ ῥάπτρια ἔδενε τὴν καλύπτραν της πρὸ τοῦ καθρέπτου — δὲν θὰ γευματίσῃς προτήτερα;

— Δὲν ἔχω τελείως ὄρεξιν. . . Ἐπῆρα σήμερον τὸ πρωΐ ἕνα ποτήρι γάλα. . . θὰ πάρω καὶ ἀπόψε ἄλλο ἕνα. . . μὲ ὀλίγον ψωμί. . . αὐτὸ μὲ φθάνει.

— Ἔρχεσαι νὰ γευματίσῃς μαζῆ μου, ἀφοῦ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Γερμανοῦ;

— Σᾶς εὐχαριστῶ, καλέ μου γείτονα· ἡ ψυχή μου ἔχει ἕνα βάρος· ἄλλοτε. . . μ' εὐχαρίστησιν. . . Ἄλλοτε, τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας, ὅπου ὁ Γερμανὸς θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν φυλακήν. . . ἐπαγαίνομεν καὶ τρώγομεν μαζύ, ἔπειτα μὲ ὁδηγεῖτε καὶ εἰς τὸ θέατρον. Γίνεται,

— Μετὰ χαρᾶς. . . μάλιστα· καὶ τότε, ἀλλὰ καὶ τώρα... Διατὶ δὲν ἔρχεσαι;

— Τι νὰ ἔλθω, κύριε Ῥοδόλφε· συλλογίζομαι ὅτι ἡ συντροφία μου σήμερον δὲν ἤθελεν ἔχει χάριν πλησίον σας· ἔπειτα θὰ χάσω καὶ πολλὴν ὥραν. . . . ἐνῷ δὰ . . . τώρα μάλιστα δὲν πρέπει τελείως νά εἶμαι ὀκνηρή. . .καὶ νὰ χάνω ἐπὶ ματαίῳ τὴν ὥραν μου.

— Ἂς ἦναι πλεον. . . τ' ἀφίνομεν δι' ἄλλην ἡμέραν....

— Ἄ! δόξα σοι ὁ Θεός· ἰδού, ἐτελείωσα· περάσετε ἐμπρὸς νὰ κλείσω τὴν θύραν.

— Ἰδοὺ ἕνα κονδύλι ὁποῦ θὰ γράφῃ ἐξαίρετα. . . τώρα δός μου νὰ κρατῶ ἐγὼ τὴν ἐργασίαν σου· τὴν ἐκομβόδεσες;..

— Μάλιστα· ἰδοὺ αὐτή. . . προσέξετε ὅμως νὰ μὴ ζαρωθῇ. . .εἶναι πρᾶγμα ὁποῦ ζαρόνει εὔκολα. . .κρατεῖτέ το κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. . . εὖγε. . . ἐλαφρὰ ὅσον ἠμπορεῖτε. . . Καλά. . . καλά. . . Περάσετ' ἐμπρός. . . σταθῆτε νὰ σᾶς φέξω.

Καὶ ὁ Ῥοδόλφος κατέβη, προηγουμένης τῆς Γελασίνης.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ γείτων καὶ ἡ γειτόνισσα διέβαινον ἔμπροσθεν τοῦ οἰκιδίου τοῦ θυρωροῦ, εἶδαν τὸν Κ. Πιπελέτον ὅστις μὲ τὰς χεῖρας κρεμαμένας, ἐπροχώρει πρὸς αὐτοὺς ἐκ τοῦ βάθους τῆς αὐλῆς· καὶ ἐκ τῆς μιᾶς μὲν χειρὸς ἐκράτει τὴν σημαίαν ἥτις ἀνήγγελεν εἰς τὸ δημόσιον, ὅτι *ἐμπορεύετο φιλίαν καὶ ἄλλα διάφορα* μετὰ τοῦ Καβριώνου, ἐκ δὲ τῆς ἄλλης ἔφερε τὸ ὁμοίωμα τοῦ τρισκαταράτου ζωγράφου. Ἡ ἀπελπισία τοῦ Ἀλφρέδου τοσοῦτον ἦτον βαθεῖα, ὥστε ἡ σιαγὼν ἤγγιζεν εἰς τὸ στῆθος του, καὶ μόνη ἐφαίνετο ἡ ὑπερμεγέθης πήττα τῆς κορυφῆς τοῦ τρομπονοειδοῦς

του πίλου, Ἂν τὸν ἔβλεπες ἐρχόμενον οὕτω, πρὸς τὸν Ῥοδόλφον καὶ τὴν Γελασίναν μὲ τὴν κεφαλὴν κεκυφυῖαν, θὰ ἐνόμιζες ὅτι εἶναι ἀθλητὴς βρετανὸς, προετοιμαζόμενος εἰς πάλην.

Ἐν τούτοις ἐφάνη καὶ ἡ Ἀναστασία ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ οἰκιδίου· εἰς τὴν θέαν τοῦ συμβίου της ἀνεφώνησε·

— Καλῶς τον καὶ καλῶς τον! . . Αἴ, τί σοῦ εἶπεν ὁ ἀστυνόμος. . . Καλέ!. . . καλέ!. . .τὶ κάμνεις; χριστιανέ μου ... καλὲ, δὲν βλέπεις!. . . ἐπήγαινες νὰ *κουτουλήσῃ* τὴν κορώνα τῶν ἐνοικατόρων. . . Νὰ μᾶς συμπαθᾶτε, κύριε Ῥοδόλφέ μου . . . εἶναι ὁ τρισκατάρατος αὐτὸς, ὁ σατανᾶς, ὁ Καβριώνης, ὅπου τὸν ἔκαμε τὸν ἄνθρωπο νὰ χάσῃ πλέον καὶ τ' αὐγὰ καὶ τὰ καλαθια του . . . ἰδέ! . . . Καλὲ Ἀλφρέδη! καλὲ, δὲν ἀποκρίνεσαι! . . .

Εἰς τὴν προσφιλῆ ταύτην φωνὴν, ὁ Κ. Μιπελέτος ἀνήγειρε τὴν κεφαλήν· ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἀνθρώπου ἀνέφεραι βαθυτάτην πικρίαν.

— Τί σοῦ εἶπεν ὁ ἀστυνόμος; ἐπανέλαβεν ἡ Ἀναστασία.

— Ἀναστασία, ἄλλο δὲν εἶναι πλέον, παρὰ νὰ μαζεύσωμεν, ὅ,τι καὶ ἂν ἔχωμεν, καὶ νὰ φύγωμεν . . . νὰ φύγωμεν πλέον ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀναθεματισμένων τόπον . . . ἀπὸ τὰ Παρίσια . . . ἀπὸ τὴν Γαλλίαν . . . τὴν ὡραίαν μου Γαλλίαν! Ἐπειδὴ τώρα ὁποῦ ἔλαβε καὶ θάρρος ἀπὸ τὸ δικαστήριο, δὲν θὰ μᾶς ἔχει πλέων ὁ ἀχαρακτήριστος ξεκολλημόν . . . παντοῦ θὰ ἔρχεται ἐξοπίσω μας, ὁ ἀπάνθρωπος . . .

— Ἀλλ' ὁ ἀστυνόμος, τί σοῦ εἶπεν;

— Ὁ ἀστυνόμος! Νὰ 'πάρῃ ὁ διάβολος καὶ τοὺς ἀστυνόμους καὶ τὸ καλόν των! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Μιπελέτος ἔμπλεως θυμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως—ὁ ἀστυνόμος! . . . ἐγὼ τοῦ ἔλεγα τὸ παράπονό μου, κ' ἐκεῖνος χά! χά! χά! ἐσκοῦσε νὰ γελᾷ . . .

— Νὰ γελᾷ . . . ἕναν ἄνθρωπο τῆς ἡλικίας σου, ἕνα

σεβάσμιον ἄνθρωπο, ὁποῦ ἂν δὲν γνωρίζῃ κἀνεὶς πόσον εἶσαι γνωστικὸς σὲ 'παίρνει γιὰ κἀνένα καλὸ ζουδάκι, ἀπὸ τὴν μεγάλη σου τὴν ἀρετή! . . .

— 'Εν τοσούτῳ κύτταξε τοῦ λόγου σου, πῶς ὅταν ἔκβαλα ἐκεῖ ἐμορός του τὰς ἀποδείξεις μου κατὰ τοῦ καταχθονίου αὐτοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Καβριώνη . . . ὁ γαΐδαρος καὶ αὐτὸς, ἔβαλε κἄτι γέλοια . . . κἄτι ἀδιάντροπα μάλιστα γέλοια, καὶ τί ἀνοίγει τὸ στόμα του καὶ μου λέγει! — «'Αδελφὲ, αὐτὸς ὁ Καβριώνης θὰ ἦναι κἀνένας ξυδάτως διάβολος, ὁποῦ ἀγαπᾷ νὰ γελᾷ μὲ τὸν κόσμον· μὴ δίδεις τοῦ λόγου σου προσοχὴν εἰς τὰς ἀνοησίας του. Σὲ συμβουλεύω μάλιστα νὰ γελᾷς καὶ τοῦ λόγου σου, ἐπειδὴ τῳόντι αὐτὰ ὅλα εἶναι γελοιωδέστατα. — Νὰ γελῶ, *κύρρριε* — τοῦ λέγω, — νὰ γελῶ κ' ἐγώ! . . . ἐνῷ αὐτὸς κοντεύει νὰ μὲ 'χτικιάσῃ . . . ὁ ἀπάνθρωπος τὴν ζωή μου κοντεύει νὰ φθείρῃ . . . Μὲ τοιχοκολλᾷ εἰς τοὺς δρόμους . . . ἐγὼ πάγω νὰ χάσω τὸν νοῦν μου . . . Πρέπει, *κύρρριε*, νὰ τὸν φυλακίσεται, νὰ τὸν ἐξορίσετε . . . τοὐλάχιστον ἀπὸ τὸν δρόμον μου.» — Ὁ ἀστυνόμος ἐχαμογέλασε τότε, καὶ μοῦ ἔδειξε εὐγενικώτατα τὴν θύρα. Τότε κ' ἐγὼ ἐκατάλαβα τί δηλοῖ αὐτό του τὸ δείξιμον... καὶ ἰδοὺ ἦλθα.

— 'Αστυνόμος! . . . ἀκούεις ἐκεῖ! . . . Γαΐδαρος καὶ σήμερα καὶ αὔριον! . . . ἀνέκραξεν ἡ κυρία Πιπελέτου.

— Τώρα πλέον, 'Αναστασία, τετέλεσται . . . δὲν μένει πλέον καμμία ἐλπίς! Δικαιοσύνη δὲν ἀπέμεινε πλέον εἰς τὴν Γαλλίαν . . . ἐγὼ εἶμαι θυσιασμένος ἄνθρωπος!. . .

Καὶ εἰς ἐπίλογον, ὁ Κ. Μιπελέτος ἔρριψεν ὅλαις δυνάμεσι τὴν σημαίαν καὶ τὸ ὁμοίωμα πρὸς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς . . . Ὁ Ροδόλφος καὶ ἡ Γελασίνα, εἰς παράμερον ἱστάμενοι τόπον, ἐμειδίασαν ἀρκετὰ διὰ τὴν ἀπελπισίαν τοῦ Κ. Πιπελέτου. 'Απευθύνας λέξεις τινὰς παρηγόρους πρὸς τὸν 'Αλφρέδην, τὸν ὁποῖον ἡ 'Αναστασία ἐπροσπάθει νὰ εἰρηνεύσῃ παντοίοις τρόποις, ἡ *κορώνα τῶν ἐνοικατόρων* ἀφῆκε τὸν οἶκον τῆς ὁδοῦ Τέμπλου μετὰ τῆς Γελασίνης,

καὶ ἀναβάντες ἀμφότεροι εἰς ὄχημα κατηυθύνθησαν εἰς τὸ οἴκημα τοῦ Φραγκίσκου Γερμανοῦ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

### ΔΙΑΘΗΚΗ

Ὁ Φραγκίσκος Γερμανὸς ἐκατοίκει εἰς τὸ βουλεβάρτον Σαὶν-Δενῆ, ἀρ. 11. Ἐνθυμίζομεν εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὅστις ἀναμφιβόλως τὸ ἐλησμόνησεν, ὅτι ἡ κυρία Ματθιὼ, ἡ τῶν ἀδαμάντων μεσίτρια, ἣν προανεφέραμεν εἰς τὰ κατὰ τὸν λιθογλύφον Μορὲλ, διέμενεν εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον. Καθ' ὅλην τὴν μακρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Τέμπλου μέχρι τοῦ Ἁγίου Ὀνορίου, ὅπου ἔκειτο τὸ ἐργαστήριον τῆς κωμαστρίας, πρὸς ἣν ἡ Γελασίνα ὤφειλε πρότερον νὰ φέρῃ ὅσα εἰγάσθη, ὁ Ῥοδόλφος ἔλαβεν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτιμήσῃ ἔτι μᾶλλον τὰ ἐξαίρετα τῆς νεάνιδος προτερήματα. Ὡς εἶναι ἴδιον εἰς τοὺς φύσει καλοὺς κἀγαθοὺς χαρακτῆρας, ἡ Γελασίνα ἠγνόει πόσον ἡ διαγωγή της ὑπῆρχε κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην γενναία καὶ εὐγενής· ἐξ ἐναντίας, τὴν ἐφαίνετο ἁπλουστάτη.

Ὁ Ῥοδόλφος ἠδύνατο κάλλιστα νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν Γελασίναν περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἐνετῶτος καὶ μέλλοντος αὐτῆς, ὥστε νὰ πορευθῇ εἰς παρηγορίαν τῆς Λουΐζης καὶ τοῦ Γερμανοῦ χωρὶς τὴν συλλογὴν ὅτι εἰς αὐτὰς τὰς ἐπισκέψεις της ἔχανε καιρὸν πολύτιμον διὰ τὴν ὕπαρξίν της· ἀλλ' ὁ πρίγκηψ δὲν ἤθελεν ἀκόμη τοῦτο, φοβούμενος μὴ ἐσμικρύνετο ἡ ἀξία τῆς ἀφοσιώσεώς της, ἂν αὐτὸς τὴν διηυκόλυνεν οὕτω. Σκοπεύων λοιπὸν ν' ἀνταμείψῃ ἐπὶ τέλους τὰς ὁποίας ἀνεκάλυψεν εἰς αὐτὴν σπανίας καὶ χαριεστάτας ἀρετὰς, ἤθελε νὰ τὴν περιεργασθῇ μέχρι τοῦ τέρματος τῆς νέας ταύτης καὶ σπουδαίας δοκιμασίας.

Εἶναι ἄραγε χρεία νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἐὰν ἡ τῆς νεάνιδος ὑγεία ἠνοχλεῖτο ποσῶς ἐκ τοῦ πολλοῦ κόπου τὸν ὁποῖον

κατέβαλλε διὰ νὰ προφθάνῃ νὰ ἐπισκέπτετε τὴν θυγατέρα τοῦ λιθογλύφου καὶ τὸν υἱὸν Δασκάλου, ὁ Ῥοδόλφος ἀμέσως θὰ ἔσπευδεν εἰς βοήθειάν της ;

Ἀλλ' ἐσπούδαζε μὲ τέρψιν καὶ βαθεῖαν συγκίνησιν αὐτὸν χαρακτῆρα, τὸν τοσοῦτον φυσικῶς εὐδαίμονα καὶ τοσοῦτον ὀλίγον γνωρίζοντα τί ἐστι λύπη, ὥστε καὶ τώρ' ἀκόμη ἐφώτιζον αὐτὸν ἐκ διαλειμάτων διαλάμψεις φαιδρότητος.

Μετὰ μίαν περίπου ὥραν, τὸ ὄχημα, ἐπιστρέφον ἐκ τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Ὀνορίου, ἐστάθη εἰς τὸ βουλεβάρτον Σαὶν-Δενῆ, ἀριθ. 11, ἐνώπιου οἴκου τινὸς σεμνοῦ τὴν ὄψιν. Ὁ Ῥοδόλφος ἐβοήθησε τὴν Γελασίναν νὰ καταβῇ· αὕτη εἰσῆλθεν εἰς τοῦ θυρωροῦ καὶ τὸν εἶπε τὰς παραγγελίας τοῦ Γερμανοῦ, μὴ λησμονήσασα νὰ προσθέσῃ, ὅτι ἐπρόκειτο καὶ νὰ τὸν φιλοδωρήσῃ. Χάρις εἰς τὴν εὐπροσηγορίαν τοῦ χαρακτῆρός του, ὁ υἱὸς τοῦ Δασκάλου ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων. *Ὁ συνάδελφος* τοῦ Κ. Πιπελέτου ἤκουσεν ὄχι ἄνευ λύπης ὅτι ἔχανεν ἕνα του ἐνοικάτορα τόσον τίμιον καὶ φυλίσυχον, ὡς εἶπεν, ὁ ἴδιος. Ἡ Γελασίνα, λαβοῦσα φῶς, ἔφθασε τὸν σύντροφόν της· ὁ θυρωρὸς ἔμεινε διὰ ν' ἀναβῇ μετ' ὀλίγον. Τὸ δωμάτιον τοῦ Γερμανοῦ ἔκειτο εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα. Ὅταν ἔφθασαν πρὸ τῆς θύρας, ἡ Γελασίνα εἶπεν εἰς τὸν Ῥοδόλφον ἐγχειρίζουσά τῳ τὸ κλειδίον.

— Λάβετε, καλέ μου γείτονα... ἀνοίξετε ἡ εὐγενεία σας... τὸ ἰδικόν μου χέρι τρέμει... Θὰ γελάσετε ἴσως... ἀλλ' ὅταν συλλογίζωμαι ὅτι ὁ ταλαίπωρος Γερμανὸς δὲν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ ποτὲ πλέον... μὲ φαίνεται ὅτι θὰ ἔμβω εἰς τὴν κάμαρην κάνενὸς νεκροῦ...

— Καλὲ, δὲν βαρύνεσαι, γειτόνισσα, νὰ ἔχεις τοιαύτας ἰδέας !

— Τὸ ξεύρω... εἶναι ἀνοησίαι, ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ καὶ νὰ τὰς ἀποδιώξω·—εἶπε καὶ ἐσπόγγισεν ἓν τῆς δάκρυ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥοδόλφος, μολονότι δὲν συνεκινήθη ὅσον ἡ σύντροφός του, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ταπεινὸν ἐκεῖνο δωμάτιον ἠσθάνθη ἐπαχθῆ τινα ἐντύπωσιν. Γνωρίζων τὴν μυσαρὰν ἐπιμονὴν μεθ' ἧς οἱ συνένοχοι τοῦ Δασκάλου εἶχον

καταδιώξει καὶ κατεδίωκον ἴσως ἀκόμη τὸν Γερμανόν, ἐσκέφθη ὅτι ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος νέος πρέπει νὰ ἐπέρασε θλιβερωτάτας ὥρας εἰς αὐτὴν τὴν μοναξίαν. Ἡ Γελασίνα ἀπέθεσε τὸ φῶς ἐπί τινος τραπεζίου. Οὐδὲν ἁπλούστερον τῆς ἀποσκευῆς τοῦ δωματίου τούτου συγκειμένης ἀπὸ μίαν κλίνην, μίαν σκευοθήκην, μίαν γραμματοθήκην ἐκ καρυοξύλου, τέσσαρας καθέδρας μὲ ψιάθιον, καὶ ἓν τραπέζιον· τὰ παράθυρα καὶ τὸν παστὸν ἐσκέπαζον παραπετάσματα ἐκ πανίου λευκοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ μαρμάρου τῆς ἑστίας διεκρίνετο ὡς μόνα στολίσματα μία φυάλη ὑαλίνη καὶ ἓν ποτήριον. Ἐκ τοῦ λάκκου, τὸν ὁποῖον ἐσχημάτιζεν ἡ κλίνη, ἀχάλαστα διατηροῦσα τὰ ἐφαπλώματα, ἐφαίνετο ὅτι ὁ Γερμανὸς εἶχεν ἐξαπλωθῇ ἐπ' αὐτῆς ὀλίγην ὥραν μὲ τὰ φορέματά του, κατὰ τὴν νύκτα τὴν πρὸ τοῦ φυλακισμοῦ του,

— Ὁ δυστυχὴς νέος! εἶπεν ἡ Γελασίνα περίλυπος, παρατηροῦσα μετὰ προσοχῆς τὰ ἐντὸς τοῦ δωματίου — πῶς φαίνεται ὅτι δὲν μ' ἔχει πλέον γειτόνισσά του!... Τὰ πράγματά του ὅλα εἶναι εἰς τὸν τόπον των, ἀλλ' ὄχι μὲ προσοχήν· βλέπετε; παντοῦ σκόνη· τὰ παραπετάσματα ἐμαύρισαν ἀπὸ τὸν καπνόν· τὰ ὑαλία τῶν παραθύρων θαμβά. τὰ τοῦβλα κατὰ γῆς δὲν εἶναι ὑαλισμένα... Ἄ! ποία διαφορά!... εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου, δὲν ἦτον ὡραιοτέρα ἡ κάμερή του, ἀλλ' ἦτο φαιδροτέρα, ἐπειδὴ ὅλα ἔλαμπαν ἀπὸ καθαριότητα, καθὼς εἰς τὸ ἰδικόν μου τὸ δωμάτιον.

— Τί νὰ κάμῃ ὁ πτωχός... βέβαια· ἀφοῦ δὲν σὲ εἶχε πλέον σιμά του...

— Καλὲ δὲν βλέπετ' ἐδῶ! ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα δεικνύουσα τὴν κλίνην — δὲν ἐκοιμήθηκε, ὡς φαίνεται, τὴν περασμένην νύκτα, ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν του! Ἰδῆτε... τὸ μανδῆλί του· τὸ ἄφησε εἶναι κάθυγρο ἀκόμη. Βέβαια ἀπὸ τὰ δάκρυά του θὰ εἶναι... — Καὶ λαβοῦσα τὸ μανδήλιον ἐπρόσθεσεν. — Ὁ Γερμανὸς ἐφύλαξεν ἕνα μικρὸν μεταξωτὸν λαιμοδέτην κίτρινον ὁποῦ τὸν ἔδωκα εἰς τὰς εὐτυχίας μας· θὰ φυλάξω κ' ἐγὼ αὐτὸ τὸ μανδῆλι εἰς ἐνθύμησιν δυστυχιῶν του· εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ τοῦ κακοφανῇ...

— Ἐξ ἐναντίας, μεγάλως θὰ χαρῇ ἂν τὸ μάθῃ· θὰ καταλάβῃ πόσην συμπάθειαν ἔχεις πρὸς αὐτόν.

— Τώρα νὰ ἰδοῦμεν τί θὰ κάμωμεν· τὰ ἀσπρόρρουχά του θὰ τὰ δέσω ὅλα εἰς ἕνα κομβόδεμα, διὰ νὰ τοῦ τὰ πάγω εἰς τὴν φυλακήν· τὰ ἔχει μέσα εἰς τὴν σκευοθήκην· διὰ τὰ ἐπίλοιπα πλέον φροντίζει ἡ κυρία Βουφάρτη, εἰς τὴν ὁποίαν λέγω αὔριον κ' ἔρχεται... Τώρα, ἂς ἀνοίξωμεν τὴν γραμματοθήκην, νὰ 'πάρω τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ χρήματα ὁποῦ μὲ λέγει νὰ τοῦ φυλάξω.

— Εἶδες νὰ λησμονήσω! εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος—Ἡ Λουΐζα Μορὲλ χθὲς μοῦ ἐπέστρεψε τὰ 1,300 φράγκα εἰς μάλαγμα, ὁποῦ τὴν εἶχε δόσει ὁ Γερμανὸς διὰ τὸ χρέος τοῦ πατρός της; ἐπειδὴ τὸ ἐπλήρωσα ἐγώ· αὐτὰ τώρα τὰ ἔχω· εἶναι τοῦ Γερμανοῦ, ἐπειδὴ τὸν συμβολαιογράφον ἐκεῖνος τὸν ἀπεζημίωσε νὰ σὲ τὰ δώσω λοιπὸν καὶ αὐτά, διὰ νὰ τὰ ἔχῃς μαξῆ μας τ' ἄλλα του.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, κύριε Ῥοδόλφε· ὅμως τόσα πάλιν χρήματα νὰ κρατῶ... τυχαίνουν κλέπται ἐνίοτε!... Νὰ ἦναι ἔγγραφα, δὲν μὲ πειράζει ὅσα καὶ ἂν ἦναι... χρήματα ὅμως... Εἶναι κίνδυνος...

— Ἔχεις ἴσως, δίκαιον καλή μου γειτόνισσα· νὰ τὰ κρατῶ λοιπὸν ἐγώ; Ναί, ἂς τὰ κρατῶ· καὶ ἂν ὁ Γερμανὸς λάβῃ χρείαν, μὲ εἰδοποιεῖς ἀμέσως... νὰ σὲ δώσω τὴν διεύθυνσίν μου, ποῦ κατοικῶ, καὶ ἅμα τὰ χρειασθῇ μοῦ μηνᾷς.

— Ἂν ἤξευρα, καλέ μου γείτονα, ὅτι δὲν σᾶς δίδω περισσότερον βάρος, θὰ σᾶς ἐπαρακαλοῦσα νὰ 'πάρετε καλήτερα ἡ εὐγενεία σας καὶ ὅσα χρήματα πιάσωμεν ἀπὸ τὰ ἐποίλοιπά του ἔπιπλα... Τώρα νὰ ἰδοῦμεν αὐτὰ τὰ ἔγγραφα—εἶπεν ἡ νεᾶνις ἀνοίξασα τὸ γραμματοφυλάκιον ὡς καὶ διάφορα συρτάρια.—Ἄ! αὐτὰ θὰ εἶναι... Νά τα. δεμένα ὅλα μαζῆ. Παναγία μου! ἰδῆτε, ἰδῆτε, κύριε Ῥοδόλφε, πόσον εἶναι θλιβερὰ αὐτὰ ὁποῦ ἔχει γραμμένα ἐπάνω!— Καὶ ἡ νεᾶνις ἀνέγνωσε μετὰ συγκεκινημένης φωνῆς.

« Ἂν κατὰ περίστασιν ἀποθάνω διὰ φυσικοῦ ἢ βιαίου

θανάτου, παρακαλῶ τὸν ὅστις ἀνοίξῃ τὴ γραμματοθήκην ταύτην, νὰ φέρῃ τὰ ἐν αὐτῇ συνδεδεμένα ἔγγραφα εἰς τῆς δεσποσύνης Γελασίνης, ραπτρίας, κατοικούσης εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου, ἀρ. 17. »

— Εἰμπορῶ, κύριε 'Ροδόλφε,ν' ἀνοίξω αὐτὰ τὰ ἔγγραφα;

— Βέβαια. Δὲν σὲ λέγει ὁ ἴδιος ὅτι μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει καὶ μία ἐπιστολὴ διὰ σέ;

'Η νεᾶνις ἐσύντριψε τὴν σφραγῖδα τοῦ περικαλύμματος τῶν ἐγγράφων, ἅτινα καὶ ἀμέσως διεχύθησαν· ἓν ἐξ αὐτῶν ἔφερε τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν· *Πρὸς τὴν δεσποσύνην Γελασίναν*, καὶ διελάμβανε τὰ ἑξῆς

« Δεσποσύνη, ὅταν θ' ἀναγινώσκετε τὴν ἐπιστολήν μου ταύτην, ἐγὼ πλέον δὲν θὰ ὑπάρχω... Ἂν, ὡς ὑποπτεύομαι ἀποθάνω ἀπὸ θάνατον βίαιον, ἐμπεσὼν εἰς ἔνεδράν τινα ὁμοίαν ἐκείνης ὁποίαν ἐσχάτως διεσώθην, θὰ ὁδηγηθῆτε πρὸς ἀνακάλυψιν, τῶν φονέων μου ἐκ πληροφοριῶν τινῶν προστεθημένον εἰς αὐτὰ ὑπὸ τὸν τίτλον, *Σημειώσεις ἀρμοῶσαι εἰς τὸν βίον μου...*»

— Ἄ! κύριε 'Ροδόλφε, εἶπεν ἡ Γελασίνα· διακοπτομένη, δὲν θαυμάζω πλέον ὅτι τὸν ἔβλεπα πάντοτε μελαγχολικὸν!... 'Ο ταλαίπωρος νέος!

— Ναὶ; ναί· μεγάλας αἰτίας θὰ εἶχε διὰ νὰ λυπῆτε τόσον ἀλλὰ, πίστευσέ με, ἐπέρασαν πλέον αἱ ἀθλιέστεραι τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς του.

— Ἀληθινά! ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ, κύριε 'Ροδόλφε μου· πλὴν ἰδῆτε ὅτι τὸν ἔχουν τὸν ταλαίπωρον εἰς τὴν φυλακὴν, ὡς κλέπτην...

— Μὴ σε μέλῃ. Ἅπαξ νὰ γνωρισθῇ ἡ ἀθωότης του, καὶ ἀντὶ νὰ γίνῃ πάλιν ἀφανὴς εἰς τὴν μοναξιάν του... θὰ εὕρῃ φίλους..σὲ πρῶτον, ἔπειτα καὶ μίαν μητέρα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸν ἔχώρισαν ἐνῶ ἦτον ἀκόμη παιδί.

— Ἔχει μητέρα ὁ Γερμανὸς!... καὶ αὐτὴ ζῇ!...

— Ζῇ... ναὶ. Τὸν εἶχε κ' ἐκείνη διὰ χαμένον. Φαντάσου τὴν χαράν της, ὅταν πάλιν τὸν ἰδῇ, ἀλλ' ἀθῶον τῆς βδελυρᾶς συκοφαντίας τὴν ὁποίαν τὸν προσῆψαν! Δὲν εἶχα

λοιπὸν δίκαιον νὲ σὲ εἰπῶ, ὅτι αἱ ἀθλιέστεραι ἡμέραι τῆς ζωῆς του ἐπέρασαν πλέον ; Μὴ τύχῃ καὶ τὸν ἀναφέρῃς ὅμως τίποτε περὶ τῆς μητρός του. Ἐμπιστεύομαι τὸ μυστικὸν τοῦτο εἰς σὲ, ἐπειδὴ βλέπω πόσον γενναίως ἐνδιαφέρεσαι διὰ τὸν Γερμανὸν, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ θλιβεσαι τελείως διὰ τὴν τύχην του.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε Ῥοδόλφε· ὦ ! νὰ ἦσθε ἥσυχος ὅτι δὲν θὰ βγῇ ἀπὸ τὸ στόμα μου...—καὶ ἡ Γελασίνα ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Γερμανοῦ.

« Ἂν εὐαρεστεῖσθε, δεσποσύνη, νὰ ῥίψετε εἰς αὐτάς μου τὰς σημειώσεις ἓν βλέμμα, θὰ ἰδῆτε ὅτι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν ὑπῆρξα δυστυχέστατος... ἐκτὸς καθ' ὃν καιρὸν ἤμην πλησίον σας... Ὅτι ποτὲ δὲν ἐτόλμησα νὰ σᾶς εἴπω, θὰ τὸ εὕρετε γραμμένον εἰς ἓν εἶδος *ἐπομνήματος* ἐπιγραφομένου *Αἱ μόναι ἡμέραι τῆς εὐτυχίας μου*.

» Καθεσπέραν σχεδὸν, ἀφοῦ σᾶς ἄφηνα, ἔγραφα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰς παρηγόρους ἰδέας ὅσας ἐνέπνεεν ἡ συμπάθειά σας, καὶ αἵτινες μόναι καθήδυνον τὴν πικρίαν τοῦ βίου μου... Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σεῖς ἐθεωρούσετε ὡς φιλίαν ἁπλῆν, παρ' ἐμοὶ ἦτον ἔρως. Πλὴν σᾶς τὸ ἔκρυψα μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν πλέον δὲν εἶμαι πρὸς σᾶς εἰμὴ θλιβερά τις ἀνάμνησις... τόσον ἀθλία ἦτον, ἡ τύχη μου ὥστε πώποτε δὲν ἤθελα σᾶς ἐκφράσει αὐτό μου τὸ αἴσθημα· καίτοι εἰλικρινὲς, θὰ σᾶς ἐλύπει.

» Μία τελευταία μὲ μένει ἐπιθυμία, καὶ ταύτην ἐλπίζω νὰ ἐκπληρώσητε. Παρετήρησα μὲ πόσον ἀξιοθαύμαστον θάρρος ἐργάζεσθε, καὶ πόση τάξις καὶ φρόνησις ἀπαιτεῖτο διὰ νὰ ῥυθμίζεσθε τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῶν ὀλιγίστων χρημάτων ἅτινα κερδίζετε. Πολλάκις, χωρὶς νὰ σᾶς τὸ εἴπω, ἔφριξα συλλογιζόμενος ὅτι ἐάν ποτε ἐκ τῶν πολλῶν κόπων ἡ ἀσθενήσετε, ὁποία δεινὴ σᾶς ἐπερίμενε τύχη... Γλυκύτατον λοιπὸν μὲ εἶναι ὅτι δύναμαι τοὐλάχιστον νὰ σᾶς προφυλάξω κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὰ δεινὰ, ἴσως δὲ... καὶ ἀπὸ τὴν πενίαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἄφροντις νεότης σας ἀπέχει, κατ' εὐτυχίαν, τοῦ νὰ προβλέπῃ.

— Τί ἐννοεῖ μὲ τοῦτο, κύριε Ῥοδόλφε ; εἶπεν ἡ Γελασίνα ἀποροῦσα.

— Ἄφες νὰ ἰδοῦμεν κατωτέρω... ἐξακολούθει...

Ἡ Γελασίνα ἐπανέλαβε τὴν ἀνάγνωσιν·

« Γνωρίζω μὲ πόσον ὀλίγα ζῆτε καὶ πόσον ἤθελε σᾶς χρησιμεύσει, εἰς περιστάσεις δυσκόλους, ἐλάχιστόν τι χρηματικὸν καιφάλαιον· εἶμαι κ' ἐγὼ πτωχός· ἀλλὰ διὰ μυρίων οἰκονομιῶν ἔβαλα κατὰ μέρος 1,500 φράγκα, τὰ ὁποία ἔχω εἰς ἕνα τραπεζίτην· αὐτὰ εἶναι ὅλη ὅλη ἡ περιουσία μου. Δυνάμει τῆς διαθήκης μου, τὴν ὁποίαν θὰ εὕρετε ὡσαύτως ἐδῶ λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς τὰ κληροδοτήσω· δεχθῆτέ τα ἀπὸ ἕνα φίλον, ἀπὸ ἕνα καλὸν ἀδελφόν... ὅστις πλέον δὲν θὰ ὑπάρχῃ.»

— Ἄχ, κύριε Ῥοδόλφε ! εἶπεν ἡ Γελασίνα ἀναλυθεῖσα εἰς δάκρυα καὶ δίδουσα τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πρίγκηπα·—αὐτὰ μοῦ σπαράττουν τὴν καρδίαν... ὦ, τὸν καλὸν Γερμανόν ! νὰ φροντίζῃ οὕτω πως διὰ τὸ μέλλον μου ! ... Τί ψυχή, Θεέ μου ! τί ἄγγελος !...

— Εὖγέ τον, τῇ ἀληθείᾳ ! ἀξιόλογος καὶ ἀξιότιμος νέος ! ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόφως μὲ συγκίνησιν. Ἀλλ' ἠσύχασε μικρά μου, ἠσύχασε· χάρις τῷ Θεῷ, ὁ Γερμανὸς ζῇ· ἡ ἄωρος αὐτὴ διαθήκη ἐχρησίμευσε τοὐλάχιστον εἰς τὸ νὰ μάθῃς πόσον σὲ ἠγάπα... πόσον σὲ ἀγαπᾷ...

— Καὶ νὰ μὴ δώσω, κύριε Ῥοδόλφε, εἶπεν ἡ Γελασίνα σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της, νὰ μὴ δώσω ποτὲ προσοχήν!

Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς γνωριμίας μας, ὁ Κ. Γιρώδιος καὶ ὁ Κ. Καβριόνης μοῦ ὡμιλοῦσαν καθημερινῶς περὶ τοῦ *φλογεροῦ των πάθους*, καθὼς ἔλεγαν· ἀλλὰ βλέποντες ὅτι μὲ τοῦτο δὲν ἐκέρδιζαν τίποτε, ἐβαρύνθησαν καὶ αὐτοὶ νὰ μοῦ ἀναφέρουν τὰ τοιαῦτα· ὁ Γερμανός, ἐξ ἐναντίας, ποτὲ δὲν μοῦ ἀνέφερε περὶ ἔρωτος. Ὅταν τοῦ ἐπρότεινα νὰ περνοῦμεν ὡσὰν δύο καλοὶ φίλοι, τὸ ἐδέχθη μετὰ προθυμίας, καὶ ἀπὸ τότε ἐζούσαμεν ὡσὰν δύο ἀληθινοὶ ἀδελφοί. Ἀλλὰ τώρα... σᾶς ἐξομολογοῦμαι... δὲν μοῦ ἦτο δυσάρεσον ὅτι

ὁ Γερμανὸς δὲν μ' ἔλεγεν ὡσὰν τοὺς ἄλλους, πῶς μὲ ἠγάπα μὲ ἔρωτα...

— Ἀλλ' ὅμως θὰ ἀποροῦσες δι' αὐτό.

— Μάλιστα, κύριε Ῥοδόλφε· ὑπέθετα ὅτι ἡ μελαγχολία του τὸν ἔκαμνε τοιοῦτον...

Καὶ τρόπον τινὰ θὰ ἐθλίβεσο ὀλίγον ἐναντίον του δι' αὐτήν του τὴν μελαγχολίαν...

— Ἦτο τὸ μόνον του ἐλάττωμα, εἶπεν ἀφελῶς ἡ νεάνις· ἀλλὰ τώρα τὸν δικαιόνω... λυποῦμαι μάλιστα ὅτι πολλάκις τὸν ἤλεγξα δι' αὐτό...

— Τὸν δικαιόνει,, πρῶτον ἐπειδὴ γνωρίζεις ὅτι, κατὰ δυστυχίαν, εἶχε πολλὰς αὐτίας νὰ λυπῆται, καὶ δεύτερον ... ἴσως, ἐπειδὴ ἰδοὺ τώρα ἐβεβαιώθης ὅτι μ' ὅλην τὴν μελαγχολίαν του... σὲ ἠγάπα μὲ ἔρωτα· τὸ ἐμάντευσα ;— ἐπρόσθεσεν ὁ Ῥοδόλφος μειδιῶν.

— Βέβαια... ν' ἀγαπᾶτε κἀνεὶς ἀπὸ ἕνα νέον τόσον ἀξιότιμον, αὐτὸ κολακεύει κάθε ἄνθρωπον... ψεύματα, κύριε Ῥοδόλφε;

— Καὶ ἴσως μίαν ἡμέραν θὰ συμμεριοθῇς αὐτὸν τὸν ἔρωτα· πῶς ;

— Ξεύρω κ' ἐγὼ, κύριε Ῥοδόλφε ; εἶναι πρᾶγμα ὁποῦ κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ κινηθῇ εἰς συμπάθειαν· ὁ δυστυχὴς ὁ Γερμανὸς, εἶναι τόσον ἄξιος λύπης ! Ἐμβαίνω εἰς τὴν θέσιν του... ἂν, ἐνῶ ὑπέθετα ὅτι μ' ἐγκατέλειψεν ὅλος ὁ κόσμος, ἤρχετο πρὸς ἐμὲ κἀνένας φίλος πολὺ πλέον ἀγαπητὸς παρ' ὅσον τὸν ἐνόμιζα, τόσον ἤθελα χαρῇ !

— Μετά τινα σιωπὴν, ἡ Γελασίνα ἐπανέλα στενάξασα·

— Ἐξ ἄλλου μέρους πάλιν... εἴμεθα καὶ οἱ δύο τόσον πτωχοὶ, ὥστε δὲν θὰ ἦτον φρόνιμον... Ἀλλὰ τί κάθημαι καὶ φλυαρῶ! κύριε Ῥοδόλφε, ἂς τ' ἀφήσωμεν αὐτά· δὲν ἠξεύρω ἴσως τί λέγω. Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι θὰ κάμω ὅ,τι εἰμπορέσω διὰ τὸν Γερμανὸν, ὅσον εὑρίσκετε εἰς τὴν φυλακήν. Ἂς ἐξέλθῃ πρῶτον ἀπ' ἐκεῖ, καὶ θὰ εἶμαι πάντοτε εἰς καιρὸν νὰ συλλογισθῶ, ἂν θὰ ἔχω πρὸς αὐτὸν ἔρωτα ἢ ἁπλῆν φιλίαν· ἂν ἦναι ἔρως... τότε πλέον, καλέ μου

γείτονα, τί νὰ εἰπῶ κ' ἐγώ ; θὰ εἶναι ἔρως... Τώρα, ὅτι, καὶ ἂν εἰπῶ εἶναι μάταιον. Ἀλλ' ἐνύκτωσε, κύριε Ῥοδόλφε. Συνάξετε σεῖς αὐτὰ ὅλα τὰ χαρτιὰ, κ' ἐγὼ νὰ πιάσω νὰ δέσω τὰ ἀσπρόρρουχά του... Ἄ ! ἐλησμόνησα τὸ σακκουλάκι ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔχει τὸν μικρὸν κίτρινον λαιμοδέτην ὁποῦ τοῦ ἔδωσα. Θὰ ἦναι βέβαια αὐτὸ συρτάρι. Ναὶ νά το καὶ ὅλα... Ὦ ! ἰδῆτε, ἰδῆτε τὶ ὡραῖον εἶναι τὸ σακκουλάκι.. ὅλον κεντημένον! Ὁ δυστυχὴς Γερμανός ! τὸν ἐφύλατε σὰν νὰ ἦτον κἀνένα πρᾶγμα πολύτιμον, τὸν μικρόν μου λαιμοδέτην !... Θαρρῶ πῶς εἶναι χθὲς ὅπου τὸν ἐφοροῦσα, ἔπειτα ἔβγαλα καὶ τοῦ τὸν ἔδοσα. Εἶχε λάβει μίαν χαράν !

Ἐν τούτοις ἠκούσθη κρουομένη ἔξωθεν ἡ θύρα τοῦ δωματίου.

— Τὶς εἶναι ; ἠρώτησεν ὁ Ῥοδόλφος.

— Ἡ κυρία Ματθιὼ δὲν εἶν' ἐδῶ ; ἀπήντησεν ἰσχνή τις καὶ βραγχώδης φωνὴ, μὲ τὴν προφορὰν ἐξ ἧς διακρίνεται ἡ ἐσχάτη κλάσις τοῦ λαοῦ. (Σήμειωτέον, ὅτι ἡ κυρὰ Ματθιὼ ἦτον ἡ ἐπ' ἀδαμάντων μεσίτρια, τὴν ὁποίαν προαναφέραμεν.)

Ἡ παράδοξος φωνὴ αὕτη ἀνεκάλεσεν εἰς τοῦ Ῥοδόλφου τὴν μνήμην δυσδιαγνώστως πῶς ἓν ἄτομον πολὺ ὕποπτον. Περίεργος αὐτὸς, λαμβάνει τὸ φῶς καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν. Βλέπει ἐνώπιόν του ἕνα τῶν φοιτατῶν τοῦ ταπιρράγκου τῆς Δρακαίνης, τὸν ὁποῖον καὶ ἀμέσως ἀνεγνώρισε· τόσον βαθέως καὶ ἀπαισίως ἐγκεχαραγμένη ἦτον ἡ κακία ἐπὶ τῆς ἀγενείου καὶ νεανικῆς φυσιογνωμίας του ! οὗτος ἦτον ὁ *Τριγλάκις* !

Ὁ Τριγλάκις, ὁ ψευδὴς ἁμαξηλάτης, ὅστις ὁδήγησε τὸν Δάσκαλον μετὰ τῆς Κουκκουβάϊας εἰς τὸν λακκώδη δρόμον Βουκεβάλ· Ὁ Τριγλάκης, ὁ φονεὺς τοῦ ἀνδρὸς τῆς δυστηχοῦς γαλακτοπώλιδος, ἥτις ἀνεστάτωσε κατὰ τῆς Κελαϊδήστρας τοὺς γεωργοὺς τοῦ ἀγροκηπίου Ἀρνουβίλλης. Ἀλλ' εἴτε διότι ὁ ἄθλιος οὗτος ἐλησμόνησε τὴν μορφὴν τοῦ Ῥοδόλφου, τὸν ὁποῖον ἅπαξ μόνον εἶδον εἰς τὸ ταπι-

φράγκον τῆς δρακαίνης, εἴτε διότι ἡ μεταβολὴ τῶν ἐνδημάτων ἠμπόδισε τοῦ ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν *νικητὴν τοῦ Μαγαιρεβγάλτου*, δὲν ἔδειξεν εἰς τὴν θέαν του τὸν ἐλάχιστον θαυμασμόν.

— Τί ζητεῖς ; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Ῥοδόλφος.

— Μία γραφὴ διὰ τὴν κυρία Ματθιώ . . . Μοῦ εἶπαν νὰ τῆς τὴν δώσω εἰς τὰ χέρια της, ἀπεκρίθη ὁ τριγλάκης.

— Δὲν κάθητ' ἐδῶ· κύτταξε ἀντικρύ, εἶπεν ὁ Ροδόλφος.

— Ἄ ! ἔκαμα λάθος· μοῦ εἶπαν πῶς εἶναι ἡ θύρα τῆς ζερβιὰ μεριά.

Ὁ Ῥοδόλφος δὲν ἐνθυμεῖτο τ' ὄνομα τῆς ἐπ' ἀδαμάντων μεσιτρίας, τὴν ὁποίαν ὁ λιθογλύφος Μορὲλ ἄπαξ μόνον ἢ δὶς εἶχεν ἀναφέρει. Κἀμμίαν λοιπὸν ἀφορμὴν δὲν εἶχε νὰ λάβῃ περιέργειαν περὶ τῆς γυναικὸς πρὸς ἣν ὁ Τριγλάκης ἤρχετο ἐπιστολοφόρος. Πλὴν, καίτοι ἀγνοῶν τὰ ἐγκλήματα τοῦ κακούργου τούτου, τοσαύτην διαστροφὴν ἀνέγνωσεν ἐπὶ του προσώπου του, ὥστε ἐστάθη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας, ἵνα ἴδῃ τὴν γυναῖκα πρὸς ἣν ὁ Τριγλάκης ἐκόμιζε τὴν γραφήν.

Μόλις ὁ Τριγλάκης ἔκρουσε τὴν θύραν τὴν ἀπέναντι τῆς τοῦ Γερμανοῦ, καὶ ἰδοὺ αὐτὴ ἀνοίγεται, καὶ ἰδοὺ ἡ μεσίτρια, σωματώδης γυνὴ πεντηκοντοῦτις περίπου, ἐμφανίζεται κρατοῦσα εἰς χεῖρας ἕνα λύχνον.

— Τοῦ λόγου σου εἶσαι ἡ κυρία Ματθιώ ; εἶπεν ὁ Τριγλάκις.

— Ἐγὼ εἶμαι παιδί μου.

— Κάβε αὐτὴ τὴν γραφή, καὶ νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ἀπόκρισι . . .

Καὶ ὁ Τριγλάκης ἔκαμε βῆμά τι διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ οἴκημα τῆς μετρίας· ἀλλ' αὐτὴ τὸν ἔνευσεν ἀμέσως νὰ μὴ προχωρήσῃ, ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὸ λύχνον πάντοτε εἰς χεῖρας, ἀνέγνωσε, καὶ ἀπεκρίθη εὐθύμως·

— Εἰπέ την, παιδί μου, ὅτι 'παγει καλά· ὅτι αὐτὰ ὁποῦ μοῦ ζητεῖ θα τῆς τὰ φέρω . . . νὰ μὲ προσμένῃ εἰς

εἰς τὴν ἰδίαν ὥραν καθὼς προχθές. Χαιρετίσματε πολλὰ πολλά...

Κερὰ δὲν θὰ μοῦ δώσεις τίποτε διὰ τὸν κόπο μου;

— Ἂς σοῦ δώσουν ἐκεῖνοι ὁποῦ σ' ἔστειλαν· εἶναι πλουσιώτεροί μου.

Καὶ ἡ μεσίτρια ἔκλεισε πάλιν τὴν θύραν της.

Ἀφοῦ ὁ Ῥοδόλφος εἶδε τὸν Τριγλάκη καταβαίνοντα πάλιν μὲ τάχος τὴν κλίμακα, ἐπανειπῆλθεν εἰς δωμάτιον τοῦ Γερμανοῦ. Ὁ κακοῦργος δὲ νεανίας, καταβὰς εἰς τὸν δρόμον, εὗρεν ἄνθρωπον βαρβάρου καὶ θηριώδους μορφῆς, ὅστις ἐπερίμενεν αὐτὸν πρό τινος ἐργαστηρίου. Μολονότι δὲ πολλοὶ διαβάται τὸν ἤκουον, ἀληθῶς ὅμως δὲν τὸν ἐνόνουν ὁ Τριγλάκες εἶπε μετὰ πλείστης χαρᾶς εἰς τὸν σύντροφόν του·

Ἔλα, Νικόλα! *ἔλα νὰ σφύξωμεν ἕνα ἄφψ' ἡ καρκάσσα βουτᾶ τὸ θανατογέφυρο...* εἶπε πῶς *θὰ τὰ πρυμήσῃ εἰς τῆς Κουκουβάϊας· ἡ θειὰ Παληκάραινα θὰ μᾶς δώσῃ ἕνα χέρι νὰ τῆς στριμόξουμε, ναὶ καὶ ὄχι, τ' ἀρφανοχάλικά της· ὕστερα κουβαλοῦμαι τὸν κῦο της μέσα ς' τὴν πέρα διάβα σου.* (1)

— *Ἄρμενα* τὸ λοιπόν· πρέπει νὰ φθάσω εἰς ταῖς Ἀσνιέραις ἐνωρὶς· μὴν τύχῃ καὶ μυρισθῇ τίποτα ὁ ἀδελφός μου ὁ ΠΑΛΗΚΑΡΑΣ.

—Καὶ οἱ δύο ἀλιτήριοι, ἀφοῦ συνεννοήθησαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, κατευθύνθησαν πρὸς τὴν ὁδὸν Σαὶν-Δενῆ.

. . . . . .

Μετ' ὀλίγον, ὁ Ῥοδόλφος καὶ ἡ Γελασίνα ἐξῆλθον ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Γερμανοῦ, ἀνέβησαν πάλιν εἰς ὄχημα ἀγοραῖον καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου.

---

(1) Ἔλοϊ Νικόλα, ἔλοϊ νὰ πίωμεν μίαν ρακήν· ἡ γραία προσέρχεται εἰς τὴν θανατηφόρον παγίδα· εἶπεν ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τῆς Κουκουβάϊας, ἡ δὲ θεία Παληκάραινα θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ τῆς ἁρπάσωμεν διὰ τῆς βίας τὰ πολύτιμα πετράδιά της, ἔπειτα μεταφέρομεν τὸ πτῶμά της ἐντὸς τοῦ πορθμείου σου.

Τὸ ὄχημα ἐστάθη. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἠνοίγετο τὸ θυρίδιον, ὁ Ῥοδόλφος διέκρινε διὰ τοῦ φωτὸς τῶν πολυελαίων, τοῦ ρακοπώλου τὸν πιστὸν Μούρφ, ὅστις ἐπερίμενε τὸν πρίγκηπα εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ εὐπατρίδου ἀνήγγελλε πάντοτε σπουδαιόν τι γεγονός, ἐπειδὴ μόνος αὐτὸς ἐγνώριζε ποῦ νὰ εὕρῃ τὸν πρίγκηπα.

— Τί τρέχει; τὸν ἠρώτησε ἀνησύχως ὁ Ροδόλφος ἐνῷ ἡ Γελασίνα ἐσύναγε τὰ ἐν τῇ ἁμάξῃ διάφορα πράγματα τοῦ Γερμανοῦ.

— Μία δεινὴ συμφορά, ὑψηλότατε!

— Λέγε με, διὰ τὸν Θεόν!

— Ὁ Κ. μαρκήσιος Δ'-Ἀρβίλλ...

— Μὲ τρομάζεις!

— Εἶχε προσκαλέσει σήμερον τὸ πρωΐ εἰς πρόγευμα διαφόρους φίλους του... Εὐθύμησαν ἄριστα... ὁ Κ. Δ' Ἀρβίλ μάλιστα ποτὲ δὲν εἶχε φανῇ πλέον εὔθυμος, ὅταν ἐξ ἀπροσεξίας τινὸς ὁλεθρίας...

— Ἔ, λέγε... τελείονε!

— Ἐνῷ ἔπαιζε μὲ μίαν πιστόλαν, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζε κενήν...

— Ἐπληγώθη βαρέως;

— Ἄχ, ὑψηλότατε!...

— Τί; τί;

— Τρομερόν!

— Τί μὲ λέγεις;

— Ἀπέθανε!...

— Ὁ Δ'Ἀρβίλλ!! ὤ, δυστυχία! - ἀνερώτησεν ὁ Ῥοδόλφος τόσον σπαραξικαδίως, ὥστε ἡ Γελασίνα, ἥτις τότε κατέβαινεν ἐκ τοῦ ὀχήματος μετὰ τῶν κομβοδεμάτων ἀνέκραξε.

— Παναγία μου! τί ἐπάθετε, κύριε Ῥοδόλφε;

— Τίποτε δεσποσύνη· ἔδοσα εἰς τὸν φίλον μου μίαν λυπηρὰν εἴδησιν εἶπεν ὁ Μούρφ πρὸς τὴν νεάνιδα, ἐπειδὴ ὁ πρίγκηψ ἴστατο ὡς ἐμβρόντητος, καὶ δὲν ἠδυνήθη αὐτὸς ν' ἀποκριθῇ.

— Εἶναι λοιπὸν κἀνένα μέγα δυστύχημα ; εἶπεν ἡ Γελασίνα ὅλη τρέμουσα.

— Μέγιστον δυστύχημα, ἀπεκρίθη ὁ εὐπατρίδης.

— Ὦ, δυστυχία ! ὦ, δυστυχία ! εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος μετά τινα σιωπήν.—Ἐνθυμηθεὶς δὲ ἔπειτα τὴν Γελασίναν, τὴν εἶπε,—παιδί μου... νὰ μοῦ συμπαθήσῃς νὰ σὲ ἀφήσω ἕως ἐδῶ... Αὔριον σὲ στέλλω τὴν διεύθυνσίν μου μαζῆ μὲ μίαν ἄδειαν, διὰ νὰ σὲ συγχωρήσουν νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Γερμανοῦ... δὲν θ' ἀργήσω νὰ σ' ἐξαναϊδῶ.

— Ἄ ! κύριε Ῥοδόλφε, σᾶς βεβαιῶ ὅτι λαμβάνω μέγα μέρος εἰς αὐτὴν τὴν λύπην σας . . . Σᾶς εὐχαριστῶ ὅτι μ' ἐσυντροφεύσετε . . . Θὰ σᾶς ξαναϊδῶ 'γλίγωρα ;

— Ναὶ ναῖ παιδί μου . . . Καλὴν νύκτα.

— Καλὴν νύκτα, κύριε Ῥοδόλφε, ἐπρόσθ᾽σε περιλύπως ἡ Γελασίνα· καὶ ἀμέσως εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν μετὰ τῶν διαφόρων πραγμάτων ἄτινα ἐκράτει ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Γερμανοῦ.

Ὁ πρίγκηψ καὶ ὁ Μοὺρφ ἀνέβησαν εἰς ὄχημα καὶ κατευθύνθησαν εἰς τὴν ὁδὸν Πλουμέτου.

Ἀμέσως δὲ ὁ Ῥοδόλ. ἔγραψε πρὸ τὴν Κλημεντ. τὰ ἑπόμ.

« Κυρία μου,

« Ταύτην τὴν στιγμὴν μανθάνω τὴν ἀπροσδόκητον συμ»φορὰν ἥτις σᾶς ἐπῆλθεν, ἀποστεροῦσα κ' ἐμαὶ τοῦ βελ»τίστου τῶν φίλων· ὁπόση ἡ κατάπληξίς μου, ὁπόση ἡ ὀ»δυνὴ τῆς καρδίας μου, ἀποσιοπῶ.

» Καὶ ὅμως ἀνάγκη πᾶσα νὰ σᾶς ἀναφέρω πράγματα »διόλου ξένα τοῦ δεινοῦ τούτου συμβάντος . . . Μανθάνω »ὅτι ἡ μητριά σας, ἥτις εὑρίσκεται εἰς Παρισίους πρό τινων »βέβαια ἡμερῶν, ἀναχωρεῖ ἀπόψε εἰς Νορμανδίαν, φέ»ρουσα μετ' αὐτῆς τὸν *Πολυδώρην*.

» Ἐννοεῖται λοιπὸν τὸν κίνδυνον ὅστις, χωρὶς ἀμφιβο»λίαν, ἐπαπειλεῖ τὴν τοῦ κυρίου πατρός σας ζωήν. Συγ»χωρήσατε νὰ σᾶς δώσω μίαν συμβουλὴν, ἥτις μὲ φαίνεται σωτήριος. Μετὰ τὴν δεινὴν συμφορὰν τὴν ἐπελθοῦσαν ὑμῖν σήμερον τὸ πρωῒ ὑπάρχει ἀρίστη πρόφασις δι' ἣν αἰ-

»τίαν ἀναχωρεῖτε ἐκ Παρισίων ἐπί τινα καιρόν . . . Ὅθεν »παρακαλῶ νὰ μὲ εἰσακούσετε· φύγετε ἀμέσως εἰς Ὠβιέρ»σαν, ὥστε νὰ φθάσητ' ἐκεῖ, ἂν ὄχι πρὸ τῆς μυτρυιᾶς σας, »τοὐλάχιστον συγχρόνως μὲ αὐτήν. Μείνατε δὲ κυρία μου, »ἥσυχος ὅτι πλησίον ἢ μακρὰν ὑμῶν ἀγρυπνῶ ἀδιαλείπ»τως. Τὰ ἀποτρόπαια τῆς μυτρυιᾶς σας σχέδια θέλουν »ματαιωθῆ.

«Ἔρρωσθε, κυρία μου. Σᾶς ἔγραψα ἐν βίᾳ... Ἡ καρδία »μου σπαράσσεται ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι χθὲς τὸ ἑσπέρας »ΤΩΝ ἄφησε... ἡσυχώτερον καὶ εὐτυχέστερον παρὰ ποτέ.

» Πέπεισθε, κυρία, εἰς τὴν βαθεῖαν καὶ εἰλικρινῆ μου «ἀφοσίωσιν. » ΡΟΔΟΛΦΟΣ

Κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ πρίγκηπος, ἡ Δ'Αρβίλλη, τρεῖς ὥρας μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ἐπιστολῆς του, ἔβλήθη καθ' ὁδὸν μετὰ τῆς θυγατρός της διὰ τὴν Νορ-μανδίαν. Ἄλλη ἅμαξα ταχυδρομικὴ, ἐκ τοῦ μεγάρου τοῦ Ῥοδόλφου ἐξελθοῦσα, ἠκολούθησε τὴν αὐτὴν ὁδόν.

Κατὰ δυστυχίαν, μέσα εἰς τὴν ταραχὴν ὅπου τὴν ἐβύθισαν αἱ περιπέτειαι αὗται καὶ ἡ βιαία ἀναχώρησις, ἡ Κλημεντία ἐλησμόνησε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πρίγκηπα, ὅτι ἀπήντησε τὴν Μαριάνθην εἰς τοῦ Λαζάρου.

Ἐνθυμεῖσθε ἴσως ὅτι, τὴν προτεραίαν, εἶχεν ἔλθει ἡ Κουκουβάϊα καὶ ἐφόβισε τὴν κυρὰ Στεφανίναν, ὅτι ἔμελλε νὰ φανερώσῃ τὰ κατὰ τὴν Καλαϊδήστραν, ἐπειδὴ ἐνγώριζε (καὶ δὲν ἦτο ψεῦδος) ποῦ διαμένει ἡ κόρη αὕτη; Ἐνθυμεῖσθε πρὸς τούτοις ὅτι μετὰ τὸ ἄκουσμα τοῦτο, ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος, φοβούμενος μὴ ἀνακαληφθῶσι τὰ ἐγκλήματά του, ἔκρινεν ἀναγκαιότατον νὰ ἐξαλήψῃ τὴν Κελαϊδίστραν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἐπειδὴ, ἂν ἐφανερόνετο, ὁ συμβολαιογράφος ἐκινδύνευε τὰ μέγιστα. Εἶχε γράψει λοιπὸν πρὸς τὸν Βαραδαμάντην, ἕνα τῶν συνεργῶν του νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν εὕρῃ διὰ νὰ πλέξωσιν ὁμοῦ τὴν νέαν σκευορίαν, τῆς ὁποίας θύμα ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ Μαριάνθη. Ὁ Βραδαμάντης, ἔχων ἄλλην ἐπιχείρησιν ὄχι ὀλιγώτερον κατεπείγουσαν, (τὴν τῆς μυτριᾶς της Δ'Αρβίλλης, ἥτις ἐπῆρε

τὸν ἀγύρτην, ὡς ἀναπόφευκτον εἰς τοὺς κατὰ τοῦ Κ. Δ'Ορβίγνη καταχθονίους σκοπούς της) ὁ Βαρδαμάντης, λέγομεν, βλέπων βέβαια τὸ συμφέρον του μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν παλαιάν του φίλην, ἀπέφυγε τὴν πρόσκλησιν τοῦ Φεράνδου, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Νορμανδίαν χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ ἡ Σεραφίνα. Ἡ θύελλα ηὔξανε μαινομένη κατὰ τοῦ συμβολαιογράφου· καὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἡ Κουκκουβάϊα ἐπανῆλθε μὲ τὰς ἀπειλάς της, καὶ, διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἦσαν χωρὶς βάσιν, ἐφανέρωσε εἰς τὸν Φεράνδον, ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ποτὲ ἐγκατέλειψεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα, εὑρίσκετο σήμερον φυλακισμένη εἰς τοῦ Λαζάρου ὑπὸ τὸ ὄνομα Κελαϊδίστρα, καὶ ὅτι, ἂν ὁ κύριος δὲν ἔδειδε 10,1000 φράγκων ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἔμελλον νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν κόρην ἀποδεικτικά, ὅτι ἀνήλικον ἔτι τὴν εἶχον ἐμπιστευθῆ εἰς τὰς φροντίδας τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου.

Οὗτος ἠρνήθη τὰ πάντα, κατὰ τὴν συνήθειάν του μὲ πολλὴν αὐθάδειαν, καὶ ἐδίωξε τὴν Κουκκουβάϊαν ὡς ἀναισχυντον ψευδολόγον, μολονότι ἐπείσθη καὶ ἐτρόμαξεν ἐκ τῶν κυνδυνωδεστάτων ἀπειλῶν τῆς γραίας. Χάρις εἰς τὰς πολυπλήθεις του σχέσεις, ὁ συμβολαιογράφος εὗρε τρόπον νὰ πληροφορηθῇ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν (καθ' ἣν ἔγινε καὶ ἡ συνομιλία τῆς Μαριάνθης μετὰ τῆς Δ'Αρβίλλης) ὅτι ἡ Κελαϊδήστρα ἦτο τωόντι φυλακισμένη εἰς τοῦ Λαζάρου καὶ ὅτι τόσον διεκίνετο διὰ τὴν χρηστοήθειάν της, ὥστε ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐπερίμεναν ὅλοι νὰ ἀκούσωσιν ὅτι ἐλευθερώθε. Ταῦτα μαθὼν ὁ Φεράνδος, ἐχρειάσθη ἀναποφεύκτως τὴν σύμπραξιν τοῦ Βραδαμάντη· ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀτελεσφόρητος ἐπιμονὴ τῆς κυρὰ Σεραφίνας νὰ ἀνταμώσῃ τὸν ἀγύρτην. Ἀλλ' ἀκούσας πρὸς τὸ ἑσπέρας ὁ συμβολαιογράφος τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ, καὶ βιαζόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου νὰ ἐνεργήσῃ ὅ, τι δύναται μετὰ πάσης δραστηριότητος ἐνθυμήθη τὴν οἰκογένειαν τῶν Παληκαραίων, πειρατῶν τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, διαμενόντων πλησίον τῆς γεφύρας τῶν Ἀσνιέρων, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Βραδαμάντης τῷ εἶχε

προτείνει νὰ στείλῃ τὴν Λουΐζαν Μορὲλ, ὅπως λυτρωθῇ ἀπ' αὐτῆς ἀτιμωρητί. Ἀνάγκην ἀμετάθετον ἔχων ἑνὸς συνενόχου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν κατὰ τῆς Μαριάνθης ἀποτροπαίων του σκοπῶν, ὁ συμβολαιογράφος ἔλαβε πᾶσαν πονηρὰν προφύλαξιν, ἵνα μὴ ἐνοχοποιηθῇ αὐτὸς ἐν περιπτώσει νέου ἐγκλήματος, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βραδαμάντου εἰς Νορμανδίαν ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἔτρεξε τάχιστα πρὸς τοὺς Παληκαραίους.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### ΝΗΣΟΣ ΧΑΛΑΣΤΟΥ.

Αἱ ἑξῆς σκηναὶ λαμβάνουσι χώραν τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ κυρᾶ Στεραφίνα ὑπῆγεν, ἐκ διαταγῆς τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, εἰς τοὺς Παληκαραίους, *πειρατὰς τοῦ γαλικοῦ νεροῦ* κατοικοῦντας ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου νήσου τινὸς μικρᾶς τοῦ ποταμοῦ, Σηκουάνα ὄχι μακρὰν τῆς γεφύρας τῶν Ἀσνιέρων.

Ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας ταύτης, Παληκάρας τοὔνομα εἶχε καρατομηθῇ καὶ ἀφῆκε μετὰ τῆς χήρας του τέσσαρας υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας . . .

Ὁ δευτερότοκος τῶν υἱῶν του ἦτο καταδικασμένος εἰς κάτεργα διὰ βίου . . ἐκ τῆς πολυμελοῦς δε ταύτης οἰκογενείας διέμενον εἰς τὴν Νῆσον τοῦ *Χαλαστοῦ* (διατὶ δὲν εἶχεν τὸ καταγώγιον αὐτὸ τοιοῦτον ὄνομα θέλομεν εἰπεῖ κατόπιν), διέμενον, λέγομεν.

Ἡ γραῖα Παληκάραινα·—τρεῖς υἱοί, ὧν ὁ πρωτότοκος (ὁ καὶ ἐραστὴς τῆς Λυκαίνης) ἦτον εἰκοσιπενταετὴς, ὁ τριτότοκος εἰκοσαετὴς, καὶ ὁ νεώτατος δωδεκαετής.—Δύο θυγατέρες· ἡ μὲν δεκαοκταέτις ἡ δὲ ἐννεαέτης.

Παραδείγματα τοιούτων οἰκογενειῶν, ἐν αἷς διαιωνίζονται κληρονομικῶς τὰ φρικωδέστατα τῶν ἐγκλημάτων, δὲν εἶναι σπάνια.

Καὶ πῶς ὄχι ; Ἀφοῦ, ὡς εἴπομεν, καὶ ἐπαναλαμβάνομεν. ἡ κοινωνία φροντίζει μόνον νὰ *τιμωρῇ*, οὐδέποτε δὲ καὶ νὰ *προλαμβάνῃ* τὸ κακόν.

Ἐγκληματίας τις ῥίπτεται εἰς τὸ κάτεργον διὰ βίου. Ἄλλος ἀποκεφαλίζεται . . . Οἱ κατάδικοι οὗτοι ἀφήνουν. νεαρὰ τέκνα . . .

Λαμβάνει ἡ κοινωνία φροντίδα ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν τούτων; ὑπὲρ ὀρφανῶν ἄτινα *αὐτὴ κατέστησεν* ὀρφανὰ . . . πλήξασα τὸν πατέρα των διὰ θανάτου πολιτικοῦ ἢ ἀποκεφαλίσασα αὐτόν ;

Ἀντικαθιστᾷ αὐτὴ σωστικήν τινα, *προφυλακτικήν* τινα κηδεμονίαν, μετὰ τὴν ἀπώλειάν του ὃν ὁ νόμος ἐκήρυξεν ἀνάξιον, ἄτιμον . . . μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὃν ὁ νόμος ἐζημίωσε μὲ θάνατον ;

Ὄχι . .—*Τοῦ θηρίου θανόντος . . . τὸ δηλητήριον ἐξορτώθη* . . . λέγει ἡ κοινωνία.

Ἀλλ' ἀπατᾶται· τὸ δηλητήριον τῆς διαφθορᾶς εἶναι τοσοῦτον λεπτόν, δραστικὸν καὶ κολλητικόν, ὥστε πάντοτε σχεδὸν κληρονομικὸν ἀποκαθίσταται· ἀλλ' ἂν ἐγκαίρως κατεπολεμεῖτο, δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀθεράπευτον.

Ἀλλόκοτος ἀντίρρησις! . . . Γίνεται δῆλον διὰ τῆς αὐτοψίας, ὅτι ἄνθρωπός τις ἀπέθανεν ἀπὸ νόσον μεταδοτικήν· τί κάμνουν; δυνάμει μέτρων προφυλακτικῶν λυτροῦσι τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ ἐκ τοῦ πάθους, θῦμα τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἔγινε . . . Κάμετε λοιπὸν τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὰς ἠθικὰς ἀσθενείας . . . Ἀποδείξατε ὅτι πᾶς κακοῦργος μεταγγίζει πάντοτε σχεδὸν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν λύμην τῆς πρωΐμου διαστροφῆς . . .

Ἀλλὰ πρὸς σωτηρίαν τῆς νεαρᾶς ταύτης ψυχῆς, πράττουσιν ὅπως ὁ ἰατρὸς πρὸς σωτηρίαν τοῦ σώματος, ὁπόταν πρόκηται περὶ κληρονομικῆς τινος κακώσεως ; Ὄχι . . . Ἀντὶ νὰ ἰατρεύσωσι τὸν δυστυχῆ αὐτὸν, τὸν ἀφήνουν νὰ γαγγραινωθῇ μέχρι θανάτου . . . Καὶ τότε καθὼς ὁ λαὸς πιστεύει, ὅτι πᾶς υἱὸς δημίου ξ ἀνάγκης δήμιος . . . θέλει πιστεύσει καὶ ὅτι πᾶς υἱὸς ἐγκληματίου ἐξ ἀνάγκης ἐγ-

κλημματίας . . . Καὶ τὴν διαφθορὰν, ἧς πρόξενος ἡ ἐγωϊστικὴ τῆς κοινωνίας ἀμεριμνησία, θέλουν θεωρήσει ὡς ἀποτέλεσμα κληρονομικὸν, *ὀλέθριον*, ἀλλ' ἀναπόφευκτον.

Εἰς τρόπον ὥστε, καὶ ἂν, ἐναντίον τῶν ὀλεθρίων διδασκαλιῶν τὰς ὁποίας ἔλαβεν *ο ὑτὸ τοῦ νόμου κατασταθεὶς ὀρφανὸς*, συμβῇ νὰ διαμείνῃ φιλόπονος καὶ τίμιος, μία βάρβαρος ἡμῶν πρόληψις θέλει προστρίψει ἐπ' αὐτοῦ τὴν πατρικὴν κηλίδα· ἀδίκου δὲ ἀποστροφῆς ἐπ'αὐτοῦ τὴν πατρικὴν κηλίδα· ἀδίκου δὲ ἀποστροφῆς αὐτὸς ἀντικείμενον, μόλις καὶ μετὰ βίας θέλει εὑρίσκει ἐργασίαν . . .

Καὶ ἀντὶ ἡμεῖς νὰ ἐρχόμεθα εἰς βοήθειάν του, νὰ τὸν σώζομεν ἐκ τῆς ἀπελπισίας, ἐκ τῆς ἀθυμίας, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν κινδυνωδῶν συναισθήσεων τῆς ἀδικίας, αἵτινες ἐνίοτε τοὺς γενναιοτέρους ὠθοῦσι χαρακτῆρας πρὸς τὴν ἀναστάτωσιν, πρὸς τὸ πονηρὸν . . . τί λέγομεν ;

«Ἂς γίνῃ κακὸς . . . καὶ βλέπει . . . Ἔχομεν δι' αὐτὸν δεσμοφύλακας καὶ δημίους.»

Λοιπὸν, διὰ τὸν ὅστις (πρᾶγμα ὅσον σπάνιον τοσοῦτον ὡραῖον) διατηρηθῇ ἀμόλυντος, καί τοι ἀξιοκατάκριτα περὶ κυκλούμενος παραδείγματα, κἀμμίαν ὑποστήριξιν, κἀμμίαι ἐνθάρρυνσιν;

Λοιπὸν, διὰ τὸν ὅστις ἐκ γενετῆς εἰς οἶκον διαφθορᾶς ἀνετάφη καὶ τὰ φαῦλα ἔπραξε, κἀμμία θεραπείας ἐλπίς ;

«— Πῶς ὄχι ! ! ! τὸν ἰατρεύω ἐγὼ, αὐτὸν τὸν ὁποίων κατέστησα ὀρφανόν· — ἀποκρίνεται ἡ κοινωνία —ἀλλ' ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ . . . ἀλλὰ κατὰ τὴν μέθοδον τὴν ἐμήν ... ἀλλὰ βραδύτερος.

« Διὰ νὰ ἐκριζώσῃ τις τὴν ἀκροχορδόνα (μυρμηκιὰν), διὰ νὰ σχίσῃ τὸ ἀπόστημα . . . ἀνάγκη νὰ προσμείνῃ μεχρισοῦ ὡριμάσωσι . . . »

Δηλαδὴ πρέπει νὰ προσμένωμεν νὰ ὡριμάζῃ καὶ ἡ κακία . . .

« Εἶχται καὶ κάτεργα, ἰδοὺ τὰ νοσοκομεῖά μου . . Ὅταν δὲ τὸ πρᾶγμα ἦναι ἀνίατον, ἔχω τὸν τομέα τοῦ γιλλοτινίου . . .

« Περὶ δὲ τῆς θεραπευτικῆς τοῦ ὀρφανοῦ μου, θέλω φροντίσει, σᾶς λέγω· ἀλλὰ λάβετε ὑπομονήν· ἀφήσατε ν' ἀναβῇ τὸ προζύμιον τῆς κληρονομικῆς λέπρας, τὸ ἐν αὐτῷ· ἀφήσατε νὰ θυμώσῃ, ἀφήσατε νὰ ἐξαπλώσῃ βαθύτερον τὴν δραστικότητά του . . .

« Ἔχετε λοιπὸν ὑπομονήν . . . Ὅταν ὁ ἄνθρωπός σας σαπίσῃ μέχρι τῆς καρδίας, ὅταν ποτισθῶσιν ἐκ τοῦ ἐγκλήματος ὅλοι οἱ πόροι του, ὅταν σημαντική τις κλοπὴ ἢ φόνος τὸν ῥίψωσιν ἐπὶ τῆς θυμέλης τῆς ἀτιμώσεως, ὅπου ἐκάθησε καὶ ὁ πατήρ του ὤ! τότε βλέπετε πῶς ἰατρεύομεν καὶ τὸν κληρονομήσαντα τὸ κακόν! . . . ὅπως ἰατρεύσαμεν τὸν μεταδόσαντα αὐτό . . . Εἰς τὸ κάτεργον, ἢ ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, ὁ υἱὸς θέλει εὕρῃ ζεστὴν ἀκόμη τὴν τοῦ πατρός του θέσιν . . . »

Ταῦτα λέγει ἡ κοινωνία ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι . . . Καὶ ἔπειτα θαυμάζει, καὶ ἔπειτα ἀγανακτεῖ καὶ ῥυάττει βλέπουσα, ὅτι ἡ ἁρπαγὴ καὶ ὁ φόνος διαβιβάζονται κατὰ πατροπαράδοσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν . . .

Ἡ ἐφεξῆς λυπηρὰ εἰκὼν τῶν *πειρατῶν ἐν γαλαξίαις ὕδασιν* ἐγράφη πρὸς τὸ ν' ἀποδειχθῇ, πόσον ὀλέθριον εἶναι ἡ *κατὰ κληρονομίαν διαβιβαζομένη κακία* ἐντὸς μιᾶς οἰκογενείας, ὁπόταν ἡ κοινωνία δὲν σπεύδει, ἐννόμως εἴτε ἐπισήμως, πρὸς τὸ νὰ διασώσῃ *τὰ ταλαίπωρα θύματα* τοῦ νόμου ἐκ τῶν τρομερῶν συνεπειῶν τῆς κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἐκφρενδονιζομένης καταδίκης . . .

. . . . . .

Ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας τῶν Παληκαραίων, ὅστις πρῶτος ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς τὴν μικρὰν ταύτην νῆσον, πληρώνων μικρόν τι ἐνοίκιον, ἦτο *γαλαστής*. Οἱ *γαλασταί*, ὡς καὶ *οἱ ντεβάρδορες* καὶ *οἱ διασπάται* τῶν πλοιαρίων, διατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐντὸς τοῦ νεροῦ μέχρι τῆς μέσης αὐτῶν, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπιτηδεύματός των. Καὶ οἱ μὲν *ντεβάρδορες* (débardeurs) ἐκθέρουσιν εἰς τὴν ξηρὰν τὰ πλευστὰ ξύλα· Οἱ δὲ *διασπάται* (déchireurs) ἐκλύουσι τὰς σχεδίας ἐφ' ὧν ἐκομίσθησαν τὰ ξύλα. Τὸ δ' ἐπιτήδευμα τῶν

χαλαστῶν (ravageurs) καὶ τοι ὑδροδίαιτον ὡς τὰ προηγούμενα, ἔχει διάφορον σκοπόν. Ὁ χαλαστὴς, προχωρῶν ἐντὸς τοῦ ὕδατος ὅσον δυνηθῇ βαθύτερον, ἀνασκάπτει, διὰ κοχλιαρίου τινὸς μικροῦ (drague) τὴν ὑπὸ τὴν ἰλὺν τοῦ ποταμοῦ ἄμμον· ἔπειτα, συνάζων αὐτὴν ἐντὸς μεγάλων σκαφίων, τὴν ἐκπλύνει ὡς ὀρυκτόν τι, καὶ ἐξάγει ἐξ αὐτῆς μεγάλην ποτότητα μορίων μεταλλικῶν παντὸς εἴδους· σίδηρον, χαλκὸν, μίγμα, μόλυβδον, κασσίτερον, ὅλων προερχομένων ἀπὸ λείψανα παντοίων πραγμάτων. Πολλάκις οἱ χαλασταὶ εὑρίσκουσιν εἰς τὴν ἄμμον καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου τμήματα κυλιόμενα ἐντὸς τοῦ Σηκουάνα, εἴτε ἐκ τῶν ὀχετῶν τῆς πόλεως, εἴτε ἐκ τῶν χιόνων καὶ πάγων τοὺς ὁποίους συνάζοντες ἀπὸ τὰς ὁδοὺς τὸν χειμῶνα ῥίπτουσιν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ.

Τὸ καταστρεπτικὸν δὲ τοῦτο ὄνομα, χαλαστὴς, ἀνταποκρινόμενον μὲ τὸ πανδαμάτωρ, πόθεν ἐπεκράτησεν εἰς τοὺς ἄλλως τε τιμίους ἐν γένει, φιλοπόνους καὶ εἰρηνικοὺς βιομηχάνους τούτους, ἀγνοοῦγεν.

Ἐπειδὴ πρῶτος οἰκιστὴς τοῦ ἐρήμου ἕως τότε νησιδίου ὑπῆρξεν ὁ γέρων Παλικάρας. τὸ ἐπάγγελμα χαλαστὴς (ἐξαίρεσις δυσάρεστος) οἱ παροχθῖται τοῦ ποταμοῦ ὠνόμασαν αὐτὸ, *Νῆσι τοῦ Χαλαστοῦ*.

Πρὸς μεσημβρίαν λοιπὸν ταύτης τῆς γῆ κατοικοῦσιν οἱ ἐν γλυκέσιν ὕδασι πειραταί. Καὶ δύναται ὁ καθεὶς τὴν ἡμέραν ν' ἀναγνώσῃ ἐπὶ σημαίας ταλαντευομένης ὑπεράνω τῆς θύρας των·

## ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΤΩΝ ΧΑΛΑΣΤΩΝ.

### ΚΡΑΣΙ ΚΑΛΟ, ΨΑΡΙΚΗ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ.

Μονόξυλα (bachots) δι' ἐνοίκιασμα.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι, ἐκτὸς τῶν φανερῶν καὶ κρυφίων ἐπιτηδευμάτων του, εἶχεν ὁ πατὴρ τῆς καταράτου αὐτῆς οἰκογενείας καὶ τὸ τοῦ καπήλου, τὸ τοῦ ἁλιέως καὶ τὸ τοῦ

πορθμέως. Ἡ χήρα του ἐξακολούθει τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα· ὅστις ὕποπτος, βάραρθρος ἀλήτης, ζώων θεατριστὴς, ἀγύρτης νομὰς, ὅλοι ἤρχοντο ἐκεῖ κατὰ πᾶσαν κυριακὴν, καὶ τὰς καθημερινὰς πολλάκις, νὰ διασκεδάσωσι. Ὁ Παληκάρας (ὁ ἐραστὴς τῆς Λυκαίνης) πρωτότοκος τῆς οἰκογενείας υἱὸς καὶ ὁ ὀλιγότερον ἔνοχος ἀπὸ τοὺς ἐπιλοίπους, ἁλίευεν ἄνευ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀδείας τῆς διοικήσεως, καὶ χρείας τυχούσης ἀνεδέχετο, ἀντὶ πληρωμῆς, τὴν ὑπεράσπισι παντὸς ἀδυνάτου κατὰ δυνατοῦ. Πρὸς τοῦτο ἦτον ἥρως ἀληθής. Εἷς τῶν ἀδελφῶν του, ὁ Νικόλας, ὁ προμελετῶν μετὰ τοῦ Τριγλάκη τὸν φόνον τῆς ἐπ' ἀδαμάντων μεσιτρίας, ἦτο ἐπιφάνειαν γαλαστὴ, ἀλλὰ πραγματικῶς ἐξήσκει τὴν ἐν γλυκέσιν ὕδασι πειρατείαν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ. Τέλος πάντων, ὁ Φραγκῖσκος, ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν τοῦ λαιμοτομηθέντος γέροντος Παληκάρα, ἐκωπηλάτει ὁσάκις εἰσήρχετό τις εἰς τὰ μονόξυλά των καὶ περιήγει αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ῥεύματος. Ἂς ἀναφέρωμεν δι' ἐνθύμησιν καὶ τὸν Ἀμβρόσιον Παληκάραν, καταδικασθέντα εἰς τὸ κάτεργον ἐπὶ νυκτοκλοπῇ διὰ συντριβῆς, καὶ ἀποπειρᾷ φόνου. Ἡ πρεσβυτέρα τῶν θυγατέρων, μετονομαζομένη *Πλωσκοῦ*, ἐβοήθει τὴν μητέρα της εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ ὑπηρέτει τοὺς ξένους· ἡ δὲ ἀδελφή της Ἀμανδίνα, ἐννέα ἐτῶν ἡλικίας, ἔδιδε καὶ αὐτὴ, κατὰ τὰς δυνάμεις της χεῖρα βοηθείας εἰς τὴν τοῦ οἴκου θεραπείαν.

Κατ' ἐκεῖνο τὸ ἑσπέρας, ζοφερὰ ἦτον ἔξω ἡ νύξ· πυκνὰ σύννεφα γνοφώδη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου διωκόμενα, ἄφηνον τὸν ὀφθαλμὸν νὰ διακρίνῃ τῇδε κἀκεῖσε, διὰ τῶν παραδόξων ῥηγμάτων αὐτῶν, ὀλίγον οὐρανὸν βαθὺν, ὅπου ἐλαμπύριζον ἄστρα τινά. Ἡ σκιὰ τοῦ δι' ὑψηλῶν καὶ γυμνῶν αἰγείρων περικυκλομένου νησιδίου, ἐσχεδιάζετο μελανὴ ἐπὶ τῆς διαφανοῦς ἀμαυρότητος τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ὑπολεύκου τοῦ ποταμοῦ ἐπιφανείας.

Ἡ τοὺς τοίχους ἄνισος κατοικία καλύπτεται ὁλοτελῶς ἀπὸ τὸ σκότος· δύο μόνον παράθυρα φέγγουσι εἰς τὸ ἐπίγαιον αὐτῆς· τὰ ὑελώματά των φλογοειδεῖς παριστῶσι παλ-

μούς· αἱ ἐρυθραὶ δὲ αὗται ἀναλαμπαὶ ἀνταναικλῶνται ἐν εἴδει μακρῶν πλεξίδων πυρὸς εἰς τὰ μικρὰ κύματα ἅτινα περιβρέχουσι τὴν πλησίον τῆς κατοικίας ἀποβάθραν.

Τῶν ἐκεῖσε προσωρμισμένων ἀκατίων αἱ ἁλύσεις ἀποτελοῦσιν ἀπαισίαν κλαγγήν· συγχέεται αὕτη γοερῶς μετὰ τῆς σφοδρᾶς του ἀνέμου πνοῆς ἐντὸς τῶν κλώνων τῶν δένδρων, καὶ μετὰ τοῦ ὑποκόφου κελαρυσμοῦ τοῦ μεγάλου ῥεύματος...

Μέρος τῶν μελλῶν τῆς οἰκογενείας κάθηντε εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ οἴκου.

Εἶναι δὲ τοῦ εὐρύχωρον καὶ χαμηλόν· ἀπέναντι τῆ θύρας αὐτοῦ ὑπάρχουσι δύο παράθυρα, κάτωθεν τῶν ὁποίων ἐκτείνεται μακρὸν πύραυνον· ἀριστερόθεν, ὑψηλή τις ἑστία· δεξιόθεν, κλίμαξ ἀναβαίνουσα πρὸς τὴν ἀνωτέραν ὀροφήν· πλησίον τῆς κλίμακος ταύτης, ἡ εἴσοδος μεγάλης αἰθούσης, ὅπου διάφοροι τράπεζαι πρὸς χρῆσιν τῶν προσερχομένων ξένων. Τὸ φῶς λύχνου τινὸς ἐνούμενον μὲ τὴν φλόγα τῆς ἑστίας, ἀποτελεῖ ἀναλαμπὰς ἐπὶ πλήθους χυτρῶν χαλκίνων καὶ ἄλλων σκευῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου, κρεμαμένων κατὰ τὸ μῆκος τῶν τοίχων, ἢ ἀποτεθειμένων ἐπάνω εἰς θέσεις (ράφια) ὁμοῦ μὲ διάφορ σκεύη πήλινα· ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μαγειρείου τούτου ὑπάρχει μία μεγάλη τράπεζα.

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος, ἀπὸ τρία τῶν τέκνων της περικυκλωμένη, κάθηται πλησίον τῆς ἑστίας. Φαίνεται ὡς τεσσαρακονταπέντε ἐτῶν γυνή· εἶναι ὑψηλὴ καὶ ἰσχνή. φορεῖ κατάμαυρα· μελανόν τι μανδήλιον, τοῦ ὁποίου τὰς δύο ἄκρας ἔχει συνδεδεμένας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν, κρύπτον τὰ μαλλία της περικυκλοῖ τὸ πεπατημένον μέτωπόν της, τὸ ὠχρότατον καὶ πλῆρες ῥυτίδων.

Ἡ μύτη της εἶναι μικρὰ καὶ εὐθεῖα· τὰ μῆλα τῶν παρειῶν της προξέχουσι πολύ, ὡς ἐκ τῆς κυλότητος τῶν παρειῶν αὐτῶν· ἡ ὄψι της χολερική· αἱ γωνίαι τοῦ στόματός της, πρὸς τὰ κάτω πάντοτε τείνουσαι, ἀποκαθιστῶσι τὴν ἔμφασιν τοῦ ψυχροῦ αὐτῆς προσώπου ἀποτρόπαιον καὶ ἀπαθῆ, ὡς προσωπεῖον ἐκ μαρμάρου. Αἱ ψαραί της ὀφρῦς στέρουσιν αὐχμηροῦς τὴν κυανότητα ὀφθαλμούς.

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος καταγίνεται εἰς ἐργόχειρόν τι ... ὡς καὶ αἱ δύο αὐτῆς θυγατέρες.

Ἡ πρεσβυτέρα ἐξ αὐτῶν, ξηρὰ καὶ ὑψηλὴ, ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν μητέρα της . . . Ἡ αὐτὴ, ἀτάραχος, τραχεῖα καὶ μοχθηρὰ φυσιογνωμία· ἡ αὐτὴ λεπτὴ μύτη, αὐστηρὸν στόμα, *αὐχμηρὸν βλέμμα*. Μόνον, ἐπειδὴ ἔχει τὴν ὄψιν χωματώδη, κιτρίνην ὡς κυδωνίου, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν *Πλωσκοῦ*. Καὶ κατάμαυρα μὲν αὐτὴ δὲν φορεῖ, ἡ ἐσθής της ὅμως εἶναι ἀμαυρὰ, καὶ ἡ ἀπὸ μέλαν *τούλλιον* καλύπτρα της ἀφήνει ἀσκεπεῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου δύο μερισμοὺς μαλλίων ἀραιῶν, ξανθῶν, ἀστίλπνων ὡς νεκροῦ.

Ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν τοῦ Παληκάρα, ὁ Φραγκῖσκος, καθήμενος ἐπὶ σκαμνίου τινὸς, ἀνασκευάζει ἓν *ἀλίδρατον* (**aldret**) δίκτυον ὀλέθριον, αὐστηρῶς ἀπηγορευμένον ἐντὸς τοῦ Σηκουάνα ποταμοῦ.

Ἡ ὄψις τοῦ παιδὸς τούτου εἶναι ἡλιοκαυμένη, ἀλλ' εὐθαλής· πυκνὰ μαλλία ἐρυθρὰ καλύπτουσι τὴν κεφαλήν του· τὸ πρόσωπόν του εἶναι στρογγύλον, τὰ χείλη του παχέα, τὸ μέτωπόν του ἐξέχον, τὰ ὄμματά του ζωηρὰ, διαπεραστικά· δέν ὁμοιάζει οὔτε μὲ τὴν μητέρα, οὔτε μὲ τὴν πρεσβυτέραν του ἀδελφήν· τὸ ὕφος τῆς μορφῆς του εἶναι πανοῦργον, περίφοβον· ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, διὰ τῆς χαίτης ἣν σχηματίζει ἡ κόμη του, πίπτουσα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ῥίπτει βλέμμα ἐπὶ τῆς μητρός του λοξὸν καὶ ἀνήσυχον, ἢ ἀνταλλάσσει μετὰ τῆς μικρᾶς του ἀδελφῆς Ἀμανδίνης νεύματα συνεννοήσεως καὶ ἀγάπης . . .

Αὕτη δὲ πλησίον καθημένη τοῦ ἀδελφοῦ της, καταγίνεται, ὄχι νὰ κεντᾷ, ἀλλὰ τὰ κεντημένα νὰ ἐξηλώνῃ σημεῖα (μάρκας) ἀπὸ διάφορα πανικὰ κλαπέντα ἀπὸ τῆς προτεραίας. Εἶναι ἐννεαετής· ὁμοιάζει τόσον μὲ τὸν ἀδελφόν της, ὅσον ἡ ἀδελφή της ὁμοιάζει μὲ τὴν μητέρα των· ἡ μορφή της, ἂν ὄχι κανονικωτέρα, εἶναι ὀλιγώτερον ἀρρενωπὴ τῆς τοῦ Φραγκίσκου. Ἡ ὄψις της, καί τοι κεκαλυμμένη ἀπὸ κηλίδας ἐρυθρὰς, εἶναι δροσερωτάτη· τὰ χείλη της παχέα, ἀλλὰ κοράλλινα· τὰ μαλλία της κόκκινα ἀλλὲ λεπτοφυῆ,

μεταξώδη λαμπρά· οἱ ὀφθαλμοί της μικροί, ἀλλὰ τὸ κυανοῦν αὐτῶν εἶναι καθαρώτατον καὶ γλυκύτατον.

Ὁσάκις τὸ βλέμμα τῆς Ἀμανδίνης ἀπαντᾷ τὸ τοῦ ἀδελφοῦ της, αὕτη τὸν δεικνύει τὴν θύραν· εἰς τὸ νεῦμα τοῦτο, ὁ Φραγκῖσκος ἀποκρίνεται διὰ στεναγμοῦ· ἔπειτα σύρων τὴν προσοχὴν τῆς ἀδελφίδος του διὰ ταχυτάτης χειρονομίας, μετρᾷ διακεκριμένως ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ δικτύου του δέκα τρύπας ...

Τοῦτο σημαίνει, εἰς τὴν συμβολικὴν τῶν παιδίων αὐτῶν διάλεκτον, ὅτι ὁ ἀδελφός των ὁ Παληκάρας θὰ ἐπιστρέψῃ περὶ τὰς δέκα ὥρας.

Ὅστις παρετήρει τὰς δύο ἐκείνας σιωπηλὰς καὶ μοχθηρὰς τὸ εἶδος γυναῖκας, καὶ τὰ δύο ταῦτα ταλαίπωρα παιδία, τὰ ἀνήσυχα, ἄφωνα, περιδεῆ, ἐνόει ἀμέσως ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκοντο δύο δήμιοι καὶ δύο θύματα.

Θεωρήσασα ἡ Πλωσκοῦ, ὅτι ἡ Ἀμανδίνα ἔπαυσε τοῦ νὰ ἐργάζηται πρὸς στιγμὴν, τὴν εἶπε μετὰ φωνῆς βαρβάρου·— Αὐτὸ τὸ ὑποκάμισο ἀκόμη δὲν τὸ ἐξεμαρκάρισες, τώρα τόσην ὥρα ; ...

Ἡ κόρη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀποκριθῇ καὶ διὰ τῶν δακτύλων καὶ τοῦ ψαλιδίου της ἀπεξύλωσε μετὰ σπουδῆς τὰς δι' ἐρυθροῦ νήματος κλωστὰς, αἵτινες ἐσχημάτιζον τὰ γράμματα ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος.

Μετά τινα στιγμὴν, ἡ Ἀμανδίνα ἀποταθεῖσα μετὰ δειλίας πρὸς τὴν γραῖαν, τὴν ἔδειξε τὸ ἔργον αὐτῆς εἰποῦσα—Μάννα, ἐτελείωσα.

Ἡ χήρα, χωρὶς νὰ τὴν ἀποκριθῇ, τὴν ἔρριψεν ἓν δεύτερον ὕφασμα. Ἡ μικρὰ, μὴ δυνηθεῖσα νὰ τὸ ἁρπάσῃ ἐγκαίρως, ἀφῆκεν αὐτὸ νὰ πέσῃ χαμαί. Τότε ἡ μεγάλη αὐτῆς ἀδελφὴ τὴν ἔδωκε διὰ τῆς σκληρᾶς ὡς ξύλον χειρός της μίαν ἐπὶ τοῦ βραχίονος φωνάξασα—Ἀνάξιο κορμί !!!

Ἡ Ἀμανδίνα ἐπῆγε πάλιν εἰς τὴν θέσιν της καὶ ἤρχισε τὴν αὐτὴν ἐργασίαν. ἀφοῦ ἀντήλλαξε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της βλέμμα ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκυλίετο ἓν δάκρυ.

Καὶ ἰδοὺ πάλι διεχύθη ἐντὸς τοῦ μαγειρείου σιωπὴ ἄκρα.

Ἔξω, αἱ τοῦ ἀνέμου ἔφοδοι ἐξηκολούθουν, καὶ ἡ σημαία τοῦ καπηλείου ἐκλονίζετο. Ὁ θλιβερὸς οὗτος βρυγμὸς καὶ ὁ ὑπόκωφος ἀναβρασμὸς μιᾶς χύτρας πλησίον τοῦ πυρὸς τεθειμένης, ἦσαν οἱ μόνοι ἀκουόμενοι θόρυβοι.

Τὰ δύο παιδία ἠσθάνοντο μετὰ φρίκης τὴν τῆς μητρός των σιγήν.

Μολονότι συνήθως ἦτο σιωπηλή, ἡ παντελὴς ὅμως ἀφωνία της, καί τις συστολὴ θεωρουμένη εἰς τὰ χείλη αὐτῆς ἐδήλουν ὅτι εἶχε πάλιν τὰ *πράσινά της μυγάκια*, ὡς ἔλεγον τὰ παιδία, δηλαδὴ τοὺς θυμούς της.

Τὸ πῦρ ἤρχιζε ν' ἀποσβέννυται δι' ἔλλειψιν ξύλων.

— Φραγκῖσκο, φέρ' ἕνα κούτσουρο ! εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ.

Ὁ Μικρὸς ἐπιδιορθωτὴς τῶν ἀπηγορευμένων δικτύων παρετήρησεν ὄπισθεν τῆς ἑστίας καὶ ἀπεκρίθη· — Δὲν ἔχει πλέον ἐδῶ . . .

— Πήγαινε εἰς τὸ μαγαζὶ καὶ φέρε, ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ.

Ὁ Φραγκῖσκος ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς ἀνάρθρους, χωρὶς νὰ κινηθῇ.

— Ἄκουῦς τί σου λέγω ! πήγαινε νὰ φέρῃς ἕνα κούτσουρο.

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος ἔθεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων της ἓν χειρομάνδηλον, τοῦ ὁποίου ἀπέσπα ὡσαύτως τὰ σημεῖα, καὶ ἠτένισε πρὸς τὸν υἱόν της . . . Ὁ μικρὸς εἶχε κάτω τὴν κεφαλήν, ἀλλ' ἐμάντευσεν, ἀλλ' ἠσθάνθη ὡς εἰπεῖν τὸ τρομερὸν τῆς μητρός του βλέμμα καταθλίβον αὐτόν. Φοβούμενον τὸ παιδίον μὴ ἀντικρύσῃ τὸ φοβερόν της ἐκεῖνο πρόσωπον, δὲν ἐσάλευεν ἐκ τῆς θέσεώς του. —Κωφὸς, μωρὲ, εἶσαι ; ἐπανέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ ἀγανάκτησιν.—Καλὲ μάννα. . . βλέπεις τώρα ! . . .

Ἡ πρεσβυτέρα ἀδελφὴ ἐφαίνετο πάντοτε ὡς ἡ κατήγορος τῶν δύο παιδίων καὶ ἐκτελεστὴς τῶν τιμωριῶν ἃς ἐπέβαλλεν εἰς αὐτὰ ἡ μήτηρ των.

Ἡ Ἀμανδίνα, κρυφίως, ἔσπρωξεν ὀλίγον τὸν ἀγκῶνα τοῦ ἀδελφοῦ της, ὡς παρακινοῦσα αὐτὸν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν Πλωσκοῦ. Ὁ Φραγκῖσκος δὲν ἐσάλευσεν ἀπὸ τὴν θέσιν του. Ἡ πρεσβυτέρα ἀδελφὴ ἐστράφη τότε καὶ εἶδε τὴν μητέρα, ἐπικαλουμένη δῆθεν αὐτὴν νὰ παιδεύσῃ τὸν παίστην· ἡ χήρα ἐπήκουσε καὶ διὰ τοῦ ξηροῦ της καὶ μακροῦ δακτύλου ἔδειξε πρὸς αὐτὴν ῥάβδον ἰτέας, δυνατὴν καὶ λυγηρὰν, κειμένην εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἑστίας. Ἡ Πλωσκοῦ τότε, κλίνασα πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπῆρε τὸ διορθωτικὸν ἐκεῖνο ὄργανον καὶ ἐνεχείρισεν αὐτὸ εἰς τὴν μητέρα της. Ὁ Φραγκίσκος ἠκολούθησε διὰ τῶν ὀμμάτων ὅλας αὐτὰς τὰς κινήσεις· ἠγέρθη ἔπειτα μετὰ σπουδῆς, καὶ μ' ἓν πήδημα ἐτινάχθη μακρὰν τοῦ ἐπαπειλοῦντος αὐτὸν κινδύνου, εἰς γωνίαν τινὰ, περίφοβος.

— Κύτταξε καλά! τώρα σηκώνεται ἡ μάννα, καὶ ποῖος σὲ γλυτώνει ὕστερα, δυστυχῆ, εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Ἂς σηκωθῇ, ὑπέλαβεν ὁ Φραγκῖσκος. Προτιμῶ νὰ ταῖς φάγω ὡσὰν προχθὲς .... παρὰ νὰ σοῦ 'πάγω εἰς τὸ μαγαζὶ ... τέτοιαν ὥρα ... νύκτα ...

— Καὶ διατί, μωρέ; ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ ἀνυπομόνως.

— Ἐγὼ φοβοῦμαι ... ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, φρίττον ἀκουσίως.

— Φοβᾶσαι ... ζῶο τετράποδο ... τί φοβᾶσαι;

Ὁ Φραγκῖσκος ἀνετίναξε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ἄλλην ἀπόκρισιν.

— Θὰ ὁμιλήσῃς; ... Τί φοβᾶσαι; σ' ἐρωτῶ ...

— Δὲν ἠξεύρω ... ἀλλὰ φοβοῦμαι ἐγὼ ἐκεῖ μέσα ...

— Καὶ πρώτη φορὰ εἶναι; δὲν ἐπῆγες καὶ χθὲς τὸ βράδυ;

— Δὲν ἠξεύρω ... δὲν 'πηγαίνω ...

— Νά την ἡ μάννα· σηκώνεται ...

— Ἂς σηκώνεται! ἀνέκραξε τὸ παιδίον· ἂς μὲ δείρῃ ἂς μὲ σκοτώσῃ, ὅμως δὲν ἐμβαίνω εἰς τὸ μαγαζὶ ... νύκτα.

— Μὰ διατί; σκυλὶ ἄπιστο! διατί; ἐπανέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ

— Διατί . . . διατί . . . Διότι . . .

— Τί διότι ;

— Διότι εἶν' ἐκεῖ ἕνας . . .

— Ποῖος ἕνας ;

— Ἕνας ἄνθρωπος θαμμένος ἐκεῖ μέσα . . . ἐψιθύρισεν ὁ Φραγκῖσκος.

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος, μ' ὅλην της τὴν ἀπάθειαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ σροδρόν τι σκίρτημα ἐπὶ τῆς θέσεώς της· τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὴν θυγατέρα της· ἐνόμιζέ τις ὅτι ἀμφότεραι ἠσθάνθησαν ἠλεκτρικόν τινα τιναγμόν.

— Θαμμένος ἄνθρωπος μέσα εἰς τὸ μαγαζί ; ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ ἀναστείλασα τοὺς ὤμους.

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ Φραγκῖσκος μὲ φωνὴν μόλις ἀκουσθεῖσαν.

— Ψεύστη ! . . . ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Ναὶ . . . ψεύστη ... ἐγὼ προτήτερα ἐπῆγα νὰ στοιβάξω τὰ ξύλα, καὶ εἶδα μέσα μέσα, εἰς τὴν γωνιὰ τοῦ μαγαζιοῦ καὶ ἔβγαινεν ἔξω ἀπὸ τὸ χῶμα ἕνα κόκκαλο νεκροῦ . . . καὶ εἶδα τὴν γῆν ἐκεῖ τριγύρω καὶ ἦταν ὑγρή . . . ὑπέλαβεν ὁ Φραγκῖσκος.

— Τὸν ἀκούεις μάννα ; Βλέπεις τώρα τί ζῶον εἶναι! εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ ποιοῦσα πρὸς τὴν χήραν νεῦμα συνεννοήσεως.— Εἶδε κἀνένα κόκκαλο ἀρνίσιον, ὅπου τὰ μαζεύω καὶ τὰ ῥίπτω ἐκεῖ διὰ τὴν ἀλουσιὰ . . . καὶ λέγει ὅτ' εἶναι κόκκαλα νεκροῦ . . .

— Ναὶ . . . ἀρνίσιο . . . ἐπανέλαβε τὸ παιδίον περίφοβον· δὲν εἶδα ἐγώ, ὁποῦ ἦταν ἕνα ὁλόκληρο ποδάρι ἀνθρωπινὸ . . . ἔξω ἀπὸ τὴν γῆ . . .

— Κύτταξε δὰ τώρα, νὰ τὸ κηρύξῃς εἰς ὅλον τὸν κόσμο, τὸ βρέσιμό σου . . . Δὲν εἶναι παράξενο νὰ τὸ προφθάσῃς καὶ εἰς τ' αὐτιὰ τοῦ καλοῦ σου ἀδελφοῦ, τοῦ Ηαλληλάρα . . .—εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ ἀγρίαν εἰρωνίαν.

Ὁ Φραγκῖσκος δὲν ἀπεκρίθη.

— Τὸ καταδότικο, μωρέ ! Εἶδες, καλὲ μάννα, εἶδες!

—ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ ἀγανάκτησιν ἄκραν·—αὐτὸ τὸ παληόπαιδο, μὲ τὸν φόβον ὁποῦ ἔχει δὲν εἶναι παράξενο νὰ γίνῃ αἰτία κἀμμίαν ἡμέρα νὰ μᾶς κόψουν ὅλους μας ἐδῶ, καθὼς ἔκοψαν καὶ τὸν πατέρα . . .

— Ἐμένα λὲς ἐσὺ καταδότη ; ἀνεφώνησεν ὁ Φραγκίσκος· ἄφες δὰ νὰ τὰ εἰπῶ κ' ἐγὼ εἰς τὸν Παληκάρα, καὶ νὰ ἰδῇς . . . Τώρα νὰ ἔλθῃ . . .

Τὸ παιδίον δὲν ἐτόλμησε νὰ τελειώσῃ. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἤρχετο πλησίον του ἀτάραχος, ἀλλὰ μένεα πνέουσα.

Μολονότι συνήθως ἔκυπτεν ὀλίγον, τὸ ἀνάστημά της ἦτον ὑψηλότατον διὰ γυναῖκα· ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς κρατοῦσα τὴν ῥάβδον, ἔλαβεν ἐκ τῆς ἄλλης τὸν μικρὸν υἱόν της ἐκ τοῦ βραχίονος, καὶ μ' ὅλην τὴν φρίκην, τὴν ἀντίστασιν, τὰς ἱκεσίας καὶ τὰ δάκρυα τοῦ παιδίου, σύρασά το κατόπιν της, τὸ ἠνάγκασε ν' ἀναβῇ τὴν πρὸς τὸ βάθος τοῦ μαγειρίου κλίμακα.

Μετά τινα στιγμὴν, ἠκούσθησαν ἐπάνω ὑπόκωφα πτερνοκοπήματα, μὲ κραυγὰς καὶ κλαθμοὺς ἡνωμένα. Ἔπειτα διεδέχθη τὰ πάντα σιγή.

Μία θύρα ἐκλείσθη μὲ σφοδρότητα.

Καὶ ἰδοὺ κατέβη πάλιν ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος. Ἀπαθὴς πάντοτε, ἀπέθεσεν ἐκ νέου τὴν ῥάβδον εἰς τὸν τόπον της, ἐκάθησεν ὡς πρότερον πλησίον τῆς ἑστίας καὶ ἐπανέλαβε τὸ ἔργον της χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### ΠΕΙΡΑΤΗΣ

Μετὰ σιωπὴν, ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος εἶπε πρὸς τὴν θυγατέρα της·— Πήγαινε νὰ φέρῃς ξύλα· τώρα θὰ ἔλθῃ ὁ Νικόλας καὶ ὁ Παληκάρας καὶ θὰ χρειασθοῦμεν φωτιά.

— Καὶ ὁ Παληκάρας ; Τὸ λοιπὸν θὰ γνωρίζῃ καὶ αὐτὸς...

— Ξύλα, σοῦ λέγω... ἐπανέλαβεν ἡ χήρα διακόψασα ἀποτόμως τὴν θυγατέρα της·

Αὕτη συνειθισμένη νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὴν ὡς ὁ σίδηρος ἰσχυρὰν θέλησιν τῆς μητρός της, ἥναψε φανάριον καὶ ἐξῆλθεν.

Ὅταν ἤνοιξε τὴν θύραν, ἐφάνει ἡ μαύρη νύξ, ἠκούσθη ὁ τρίζος τῶν ὑψηλῶν αἰγείρων συνταραττομένων ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ἡ κλαγγὴ τῶν ἁλύσσων τῶν ἀκατίων, οἱ συριγμοὶ τοῦ ἀνέμου, καὶ ἡ βοὴ τοῦ ποταμοῦ.

Οἱ θόρυβοι οὗτοι ἦσαν θλιβερώτατοι.

Καθ' ὅλην τὴν προηγουμένην σκηνὴν, ἡ Ἀμανδίνα, περίλυπος διὰ τὰ ὅσα ὑπέφερεν ὁ Φραγκῖσκος, τὸν ὁποῖον ἠγάπα τρυφερῶς, δὲν εἶχε τολμήσει οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμούς της ν' ἀνεγείρῃ, οὐδὲ τὰ κατὰ σταλαγμοὺς πίπτοντα ἐπὶ τῶν γονάτων της δάκρυά της νὰ σπογγίσῃ. Οἱ λυγμοὶ τοὺς ὁποίους ἠναγκάζετο νὰ καταπίνῃ τὴν ἔπνιγον· ἐπροσπάθει νὰ καταθλίψῃ ὡς καὶ τοὺς κτύπους τῆς παλλούσης καρδίας της. Τὰ δάκρυα ἐθάμβοναν τὰ ὄμματά της. Ἐκ τῆς πολλῆς βίας τοῦ νὰ ἐξαλείψῃ τὰ ἐπὶ τοῦ ἀνὰ χειράς της χιτῶνος σημεῖα, ἐτρύπησε διὰ τοῦ ψαλιδίου τὸν δάκτυλόν της· τὸ αἷμα ἐξήρχετο ἄφθονον, ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος κόρη, ὀλιγότερον ἐφρόντιζε περὶ τοῦ πόνου της παρὰ περὶ τοῦ κακοῦ τὸ ὁποῖον ἤθελε πάθει ἂν ἔβλεπον ὅτι ἐνέπλησε τὸ ὕφασμα ἐκεῖνο διὰ κηλίδων αἵματος. Κατ' εὐτυχίαν ἡ χήρα, ὡς βυθισμένη εἰς σκέψιν βαθυτάτην, δὲν παρετήρησε τίποτε.

Ἐν τούτοις ἐπανῆλθεν ἡ Πλωσκοῦ φέρουσα ἓν κάνιστρον πλῆρες ξύλων. Ἡ μήτηρ της ἠτένισεν ἀμέσως εἰς αὐτὴν, καὶ αὕτη ἐποίησε τότε διὰ τῆς κεφαλῆς ἓν νεῦμα καταφατικόν. Τοῦτο ἐσήμαινεν, ὅτι τῳόντι ἐξήρχετο ἐκ τῆς γῆς ὁ τοῦ νεκροῦ ποῦς...

Ἡ γραῖα ἐδάγκασε τὰ χείλη της κ' ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν αὐτῆς· εἰς τὴν βελόνην της μόνον παρετηρήθη βιαιοτέρα τις κίνησις.

Ἡ Πλωσκοῦ ἐπρόσθεσε ξύλα εἰς τὸ πῦρ, ἐπεμελήθη τὴν

βράζουσαν χύτραν, ἔπειτα ἐκάθησε πάλιν πλησίον τῆς μητρός της.

— Ἤργησεν ὁ Νικόλας νὰ ἔλθῃ ! λέγει πρὸς αὐτήν. Μὴν τύχῃ κ' ἐκείνη ἡ γρηὰ ὁποῦ σήμερα τὸ πρωῒ τοῦ εἶπε, μὲ τ' ὄνομα τοῦ Βραδαμάντη, νὰ 'πάγῃ νὰ εὕρῃ ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπο, μὴν τύχῃ, λέγω, καὶ τὸν ἔμπλεξεν εἰς τίποτε κακὴ δουλειά! Δὲν μοῦ καλοήρεσε τὸ πρώσωπό της ! Εἶδες ὁποῦ δὲν ἤθελε νὰ ἐξηγηθῇ καλὰ καλά ; μηδὲ τ' ὄνομά της μᾶς εἶπε, μηδ' ἀπὸ ποῦ ἤρχετο.

Ἡ χήρα ἀνέστειλε τοὺς ὤμους.

— Λὲς, μάννα, νὰ μὴν ἔμπλεξαν τὸν Νικόλα ποτθενά ; Ὅμως τῳόντι καθὼς εἶπες, δὲν θὰ ἦναι κἀνένας φόβος... Ἡ γρηὰ δὲν τοῦ ἐζήτησεν ἄλλο παρὰ νὰ εὑρεθῇ τὸ βράδυ εἰς τὰς ἑπτὰ ὥρας ἐπάνω εἰς τὸ παρόχθι τοῦ Βιλλῆ, κατάντικρυ τοῦ ὅρμου, καὶ ἐκεῖ νὰ προσμείνῃ ἕναν ὁποῦ ἤθελε νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ, καὶ νὰ τὸν καταλάβῃ ἀπὸ τ' ὄνομα τοῦ *Βραδαμάντη* ὁποῦ θὰ τὸν ἀναφέρῃ ἐκεῖνος ὡσὰν σύνθημα... Τί κίνδυνος θὰ ἦναι !... Μόνον, τίς ἐξεύρει τί δουλειὰ θὰ τοῦ ἔτυχεν εἰς τὸν δρόμο... ὡσὰν προχθὲς... αὐτὰ τὰ ῥουχικὰ... ὁποῦ τὰ ηὗρεν εἰς τὴν σκάφη μιᾶς πλύστρας καὶ τὰ *ἐκαλημέρισε*.

Ἔδειξε δὲ ἡ Πλωσκοῦ ἓν τῶν ὑφασμάτων ἄτινα ἐκράτει ἡ Ἀμανδίνα εἰς χεῖράς της· ἔπειτα ἀποταθεῖσα εἰς τὴν μικράν·—Ἐξεύρεις ἐσὺ τί θὰ εἰπῇ *καλημερίζω* ;

— Θὰ εἰπῇ 'παίρνω,... ἀπεκρίθη ἡ μικρὰ ἀνεγείρασα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Τύφλαις νἄχῃς ὁποῦ θὰ εἰπῇ 'παίρνω. Κλέπτω θὰ εἰπῇ· ἀκούεις ; κλέπτω...

— Κλέπτω... ὑπέλαβεν ἡ μικρά.

— Καὶ καλότυχος, ταλαίπωρη, ὅποιος ἐξεύρει καὶ καλημερίζει ὡσὰν τὸν Νικόλα· δὲν τοῦ λείπει ποτὲ τίποτε ... ἰδὲ πῶς μᾶς ἔφερε τόσα ῥοῦχα ὁποῦ νὰ ἐνδυθοῦμεν ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια ὅλοι μας... ἐνῷ δὲν μᾶς εἶχε μείνει τίποτε... Τώρα ἄλλο δὲν ἔχομεν νὰ ἐξοδεύσωμεν παρὰ μόνον τὸν κόπο νὰ χαλάσωμεν ταῖς μάρκαις... ψεύματα,

καλὲ μάννα; ἐπρόσθεσεν ἡ Πλωσκοῦ διδομένη εἰς ῥῆξιν γέλωτος, ἀναδείξαντος τοὺς ὀδόντας της, τοὺς ἀτάκτους καὶ κιτρίνους ὡσὰν τὴν ὄψιν αὐτῆς.

Ἡ χήρα ἔμεινεν εἰς τὸν ἀστεϊσμὸν αὐτὸν ψυχρά.

— Ἀληθινά! ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ· ἐξεύρεις, μάννα, πῶς ἐμεῖς ἠμπουρούσαμεν νὰ κάμωμεν χρυσῆ δουλειὰ εἰς τὸ σπίτι ἐκείνου τοῦ καινούριου ὁποῦ ἦλθε πρὸ μερικαῖς ἡμέραις τώρα κ' ἐκάθησεν εἰς τὴν ἐξοχὴ τοῦ κυρίου Γριφφῶνος, ἰατροῦ ἑνὸς νοσοκομείου τῶν Παρισίων... ἐξεύρεις ἐκεῖνο τὸ ἐξοχικὸ σπιτάκι, τὸ μοναχικό, ὁποῦ εἶναι ἀντικρὺ εἰς τὸ φοῦρνο ὅπου ψήνουν τὸν ὕψο ὡς κἀμμία ἑκατοστὴ βήματα μακρὰν ἀπὸ τὸν ποταμό; Ἐκεῖ ἦλθε κ' ἐκάθησεν αὐτός· εἶναι τοῦ ἰατροῦ.

Ἡ χήρα ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

— Ὁ Νικόλας ἔλεγε πῶς δὲν ἦτον ἴσως αὐτὴ ἄσχημη δουλειά, ἐπανέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ. Κ' ἐγὼ ἤκουσα σήμερα πῶς ἐκεῖ ἔχει πρᾶγμα διὰ νὰ πάρῃ κἀνείς· νὰ στείλωμεν τὴν Ἀμανδίνα νὰ κυττάξῃ· εἶναι παιδί, καὶ δὲν θα περάσῃ τίποτε ἀπὸ κἀνενὸς τὸν νοῦ· βλέπει μοναχὰ ὅλα τὰ πάντα, κ' ἔπειτα ἔρχεται καὶ μᾶς λέγει. Ἀκοῦς ἐσύ;—ἐπρόσθεσεν ἡ Πλωσκοῦ βαρβάρως πως ἀποταθεῖσα πρὸς τὴν Ἀμανδίναν.

— Παγαίνω, ἀπεκρίθη τρέμουσα ἡ μικρά.

— Ἐσὺ πάντοτε λέγεις ναί, καὶ ποτὲ δὲν κάμνεις τίποτε, διαβολάκι! Ὅταν σοῦ εἶπα νὰ πάρῃς ἕνα πεντόφρακο ἀπὸ τὸ συρτάρι τοῦ παντοιοπώλου, ἐκεῖ εἰς ταῖς Ἀσνιέραις, ἐνῷ ἐγὼ τοῦ ὁμιλοῦσα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ... καὶ ἦτο πολλὰ εὔκολον, ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν φοβᾶται ποτὲ ἀπὸ ἕνα παιδί... διατί νὰ μὴ μὲ ἀκούσῃς;

— Ἐφοβήθηκα... ἔτρεμεν ἡ καρδιά μου.

— Καὶ πῶς προχθὲς δὲν ἔτρεμεν ἡ καρδιά σου ὁποῦ ἔκλεψες ἕνα μανδῆλι ἀπὸ τὸν πραγματευτὴ ἐκεῖνον ὁποῦ ἔφερε καὶ ἐπωλοῦσε μέσα εἰς τὸ καπηλειό μας;... Εἶδες; ἐστοχάσθηκεν ἐκεῖνος καθόλου τίποτε:

— Ἐγὼ τότε τὸ ἔκαμα ἐπειδὴ μ' ἐβίασες ἐσύ... ἤθε-

λες ἕνα μανδῆλι· ἔπειτα εἶδα καὶ πῶς δὲν ἦταν χρήματα...

— Καὶ τί σημαίνει χρήματα ; ἢ ἄλλο τί ;

— Καὶ ἴσα εἶναι νὰ 'πάρῃ τις ἕνα μανδῆλι καὶ ἴσα νὰ 'πάρῃ χρήματα ;

— Ἄ ! ἠκούσαμεν καὶ ἄλλο ! ὁ Παληκάρας, παιδί μου, σοῦ τὰ μαθαίνει αὐτὰ τὰ κρυολογήματα ; ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ εἰρωνίαν. Τώρα ὁποῦ θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ ἰδῶ... νὰ καθήσῃς νὰ τοῦ τὰ κενώσῃς ὅλα, βρῶμα, καὶ δὲν ἐντρέπεσαι !... θαρρεῖς πῶς ὁ Παληκάρας σου θὰ μᾶς κάμῃ πάτα πάτα ;...—Ἀποταθεῖσα ἔπειτα πρὸς τὴν μητέρα της ἡ Πλωσκοῦ ἐπρόσθεσε.—Βλέπεις, μάνα ; τὸ κεφάλι του θὰ φάγῃ μὲ αὐτά... Θέλει ἐδῶ νὰ μᾶς προστάζῃ. Ὁ Νικόλας εἶναι ἕως τὴν μύτη κατ' ἐπάνω του, τὸ ἴδιο κ' ἐγώ... Ἔρχεται καὶ δίδει θάρρος εἰς τὴν Ἀμανδίνα καὶ εἰς τὸν Φραγκῖσκο ἐναντίον μας, ἐναντίον σου... Ὑποφέρεται αὐτό ;

— Ὄχι, ποτέ... εἶπεν ἡ χήρα μὲ ἀπότομον καὶ ξηρὰν φωνήν.

— Ἀπὸ τὸν καιρὸ μάλιστα ὁποῦ ἡ Λύκαινά του ἐμβῆκεν εἰς τοῦ Λαζάρου, τὰ ἔβαλε μὲ ὅλον τὸν κόσμον... Τί τάχα τοῦ πταίομεν ἐμεῖς, πῶς ἔβαλαν τὴν ἀγαπητικήν του εἰς τὴν φυλακή ;... Ἂς ἔλθῃ δὰ ἐδῶ, καὶ τὴν διορθώνω ἐγὼ... καὶ ἂς κάμνῃ καὶ τὴν ἀνδρεία...

Ἡ χήρα, μετά τινα σκέψιν, εἶπε πρὸς τὴν θυγατέρα της·

— Στοχάζεσαι νὰ γίνεται τίποτε δουλειὰ εἰς αὐτοῦ τοῦ γέρου ὁποῦ ἦλθε κ' ἐκατοίκησεν εἰς τὸ ἐξοχικὸ 'σπίτι τοῦ ἰατροῦ ;

— Ναὶ, μάννα... εἶναι δουλειά.

— Ὡσὰν κακορρίζικος ἄνθρωπος μοῦ φαίνεται.

— Εἶναι, μάννα, εὐγενής.

— Τί εὐγενής ;

— Ἔχει, τάχα, χρήματα πολλά... μὴν τὸν βλέπεις πῶς' 'παγαίνει καθημέραν εἰς τὰ Παρίσια περιπατῶντας, κ' ἐπιστρέφει τὸ ἴδιο, μὲ μόνο τὸ ραβδί του ἀντὶ ἀμαξιοῦ...

— Ἔχει, λὲς, χρήματα ;

— Ἀμ' ἐπῆγα τ' ἀπὸ τώρα νὰ ἰδῶ μὴν ἔχομεν κἀνένα γράμμα ἀπὸ τὸ Τουλόν...

Ἡ τελευταία αὕτη λέξις ἀνεπόλησεν εἰς τὴν μνήμην τῆς χήρας τὸν ἐν τῷ κατέργῳ τῆς πόλεως ἐκείνης υἱόν της· συνέσπασε δὲ τὰς ὀρῦς της καὶ κατέπιε στεναγμόν.

Ἡ Ἡλωσκοῦ ἐξηκολούθησε·—Κ' ἐνῷ ἐπρόσμενα εἰς τοῦ ταχυδρόμου νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά μου, εἶδα καὶ τὸν γέρον ἐκεῖνον ὁποῦ κάθηται εἰς τοῦ ἰατροῦ κ' ἐμβῆκε μέσα. Τὸν ἐγνώρισα παρευθὺς ἀπὸ τὴν γενειάδα του τὴν ἄσπρη ὡσὰν τὰ μαλλιά του... ἀπὸ τὸ ἡλιοκαυμένο του πρόσωπο, καὶ ἀπὸ τὰ μαῦρα 'φρύδια του. Εἶναι γέρως, ὅμως φαίνεται ἀνδρεῖος ἄνθρωπος... Ἐρωτᾷ τὸ λοιπόν· «Ἔχει κἀνένα γράμμα ἀπὸ Ἀγγέρσαν διὰ τὸν Κ. κόμητα Δὲ Σαιντ-Ῥεμῆ;—Μάλιστα, ἔχει ἕνα, τὸν ἀποκρίνονται.—Εἶμ' ἐγὼ ὁ ἴδιος, λέγει αὐτός· ἰδοὺ τὸ διαβατήριόν μου. Ἐνῷ τὸ ἔβλεπεν ὁ ταχυδρόμος, ὁ γέρως ἔβγαλε διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ γράμμα. Εἶχεν ἕνα πουγγὶ πράσινο, μεταξωτό· εἶδα εἰς τὴν μίαν ἄκρα του κ' ἔλαμπεν ἀπὸ μέσα μάλαγμα πολύ· εἶναι, 'ξεύρεις, πλεκτὸ τὸ πουγγὶ ὡσὰν δίκτυ... εἶχε μέσα ἴσα μ' ἕνα αὐγό... τ' ὀλίγ' ὀλίγο σαράντα ἕως πενῆντα λουδοβίκια πρέπει νὰ εἶχε! Καὶ ὅμως τὸν βλέπεις καὶ τὸν 'παίρνεις διὰ κἀνένα ζήτουλα... εἶναι ἀπ' ἐκείνους τοὺς γέρο φυλαργύρους, τοὺς παραγεμισμένους ἀπὸ μάλαγμα... Εἶναι καλὸ ὁποῦ ἐμάθαμεν καὶ τ' ὄνομά του... Μή σε μέλῃ, μάννα, καὶ τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ... ἠμποροῦμεν μὲ αὐτὸ νὰ ἔμβωμεν εἰς τὸ 'σπίτι του... ἡ Ἀμανδίνα θὰ μάθει ἂν ἔχῃ δούλους.

Δυναταὶ ὑλακαὶ κυνῶν διέκοψαν τὴν Ἡλωσκοῦ λαλοῦσαν.

—Ἄ! οἱ σκύλοι γαυγίζουν, εἶπεν αὐτή. κἀνένα μονόξυλο θὰ ἤκουσαν... Θὰ ἦναι ὁ Ἠλιακάρας ἢ ὁ Νικόλας...

Εἰς τ' ὄνομα τοῦ Ἠλιακάρα, τῆς Ἀμανδίνης τὸ πρόσωπον ἐνέδειξε κεκρατημένην χαράν.

Μετά τινων λεπτῶν προσδοκίαν, καθ' ἣν ἡ μικρὰ προσήλωνεν ἐπὶ τῆς θύρας ἀνυπόμονον ὄμμα καὶ ἀνήσυχον, εἶδε τέλος πάντων μὲ λύπην της νὰ εἰσέρχεται ὁ Νικόλας, ὁ

μελετώμενος συνένοχος τοῦ Τριγλάκι. Ἡ τοῦ ἀνθρώπου τούτου φυσιογνωμία ἦτο βάναυσος καὶ θηριώδης ὁμοῦ· αὐτὸς, ἔλεγέ τις, ὁ κοντός, ὁ ἰσχνὸς, ὁ ἄθλιος νέος νὰ ἐξασκῇ ἐπάγγελμα τοσοῦτον κινδυνῶδες καὶ ἀνόσιον! Πλὴν, κατὰ δυστυχίαν, ὅ,τι ἐστερεῖτο ἐκ τῆς φυσικῆς δυνάμεως ἀνεπλήρου εἰς αὐτὸν τόλμη τις ἀπαραδειγμάτιστος· Ὑπεράνω τοῦ κυανοῦ ἡμιχιτωνίου του, ὁ Νικόλας ἐφόρει εἶδος μηλωτῆς (γούνας) ἄνευ χειριδων (μανικίων) κατασκευασμένην ἀπὸ δέρμα τράγου πολύτριχον· εἰσελθὼν οὗτος, ἔρριψε χαμαὶ ἓν τμῆμα χαλκοῦ χυτοῦ, τὸ ὁποῖον ἔφερε μετὰ μόχθου πολλοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου του.

— Καλησπέρα, μάννα, καὶ καλὴ *πρέζα*·—εἶπε μὲ φωνὴν βραγχώδη καὶ ὡς ἀπὸ σπηλαίου ἐξερχομένην, ἀφοῦ ἠλευθερώθη ἐκ τοῦ φορτίου·—ἔχει ἀκόμη εἰς τὸ μονόξυλό μου ἄλλα τρία κομμάτια τέτοια, ἕνα κομβόδεμα ροῦχα, καὶ μία κιβωτὸ γεμάτη· δὲν ἔλαβα καιρὸ νὰ τὴν ἀνοίξω. Ἴσως καὶ ὅλα ἀντὶ νὰ κλέψω μ' ἔκλεψαν . . . νὰ ἰδοῦμεν τώρα!

— Κ' ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ ἤθελε νὰ σ' ἐνταμώσῃ εἰς τὸ παρόχθι τοῦ Βιλλῆ! ἠρώτησεν ἡ Πλωσκοῦ ἐνῷ ἡ χήρα παρετήρει ἐν σιγῇ τὸν υἱὸν αὐτῆς.

Οὗτος, ἀντὶ ἀποκρίσεως, ἐβύθισε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον τῆς περισκελίδος του, καὶ σείων αὐτὴν, ἐπροξένησεν ἦχον πολλῶν ὁμοῦ ἀργυρῶν νομισμάτων.

— Ὅλ' αὐτὰ τοῦ τὰ ἐπῆρες; ... ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Ὄχι· μοῦ ἐστράγγισε τώρα 200 φράγκα· καὶ θὰ μοῦ στραγγίσει ἀκόμη 800, ἀφοῦ προτήτερα... ἂς ἦναι δά... Νὰ ξεφορτώσωμεν τώρα τὸ μονόξυλό μου, καὶ ὕστερα καθήμεθα καὶ τὰ λέμεν... Ὁ Παληκάρας δὲν εἶν' ἐδῶ;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Καλήτερα!... Νὰ μὴν ἰδῇ αὐτὸς τὴν *πρέζα* μου· καλήτερα νὰ μὴν τὸ μάθῃ.

— Καὶ τί! τὸν φοβᾶσαι, καὶ δὲν τρέπεσαι νὰ τὸ λές;

— Αὐτὸν νὰ φοβηθῶ; ἐγώ!.ς. (καὶ ἀνέστειλε τοὺς ὦ-

μους φοβοῦμαι νὰ μὴ μᾶς καταδώσῃ... αὐτὸ εἶναι ὁποῦ φοβοῦμαι. Ὅσον δι' ἄλλο τίποτε... μή σε μέλει καὶ ὁ σημερόν μου εἶναι μυτερὸς καὶ κόπτει καλά!...

— Ναί, τὰ λὲς τώρα ὁποῦ δὲν εἶν' ἐδῶ... ἂς ἦταν ἐμπρὸς καὶ νὰ σὲ ἰδῶ, τὰ ἔλεγες;

Ὁ Νικόλας ἐφάνη ἀδιάφορος εἰς τὴν ἐπίπληξιν, ἀλλ' εἶπεν· — Ἔλα, ἔλα!... πᾶμεν εἰς τὸ μονόξυλο.ι. Μάννα, ποῦ εἶν' ὁ Φραγκῖσκος;... Νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς μεταπιάσῃ κ' ἐκεῖνος.

— Ἡ μάννα τὸν ἔκλισεν ἐπάνω, ὕστερ' ἀροῦ τοῦ ταῖς ἔβρεξε. ἀπόψε θὰ τὸν ἀφήσῃ νηστικόν· εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Καλά· ἂς ἔλθῃ τώρα νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ ξεφορτώσωμεν τὸ μονόξυλο· ψεύματα, μάννα; Ἐγὼ ἕνας, ἡ Πλωσκοῦ, κ' ἐκεῖνος, θὰ κάμωμεν ἕνα μόνον δρόμο...

— Ἡ χήρα ἀνύψωσε τὸν δάκτυλον πρὸς τὴν ὀροφήν. Ἡ Πλωσκοῦ ἐνόησεν ἀμέσως, καὶ ἀνέβη νὰ εὕρῃ τὸν Φραγκῖσκον.

Τὸ κατηρὲς τῆς μητρὸς τῶν Παληκαραίων πρόσωπον ἱλαρύνθη ὁπωσοῦν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Νικόλα· τοῦτον ἠγάπα πλειότερον παρὰ τὴν Πλωσκοῦ, ὀλιγώτερον ὅμως ἀπὸ τὸν εἰς Τουλῶνα υἱόν της... ἐπειδὴ ἡ μητρικὴ τοῦ θηριώδους αὐτοῦ πλάσματος στοργὴ ηὔξανε κατὰ βαθμὸν τῶν ἐγκλημάτων ἑκάστου τέκνου της...

Καὶ ἰδοὺ διατί ἠσθάνετο ἀπέχθειαν πρὸς τὰ δύο της μικρά, μὴ προμηνύοντα καλὰς διαθέσεις· καὶ ἰδοὺ διατί ἔτρεφε βαθὺ μῖσος πρὸς τὸν Παληκάραν, τὸν πρεσβύτερόν της υἱόν, τοῦ ὁποίου ὁ βίος, μολονότι δὲν ἦτο παντάπασιν ἀνεπίληπτος, παραβαλλόμενος ὅμως μὲ τὸν τοῦ Νικόλα τῆς Πλωσκοῦς, καὶ τοῦ ἐν Τουλώνῃ ἀδελφοῦ των, τοῦ βαράθρου, ἦτο τιμιώτατος.

— Καὶ ποῦ ἐκατήσατε ἀπόψε; εἶπεν ἡ χήρα πρὸς τὸν Νικόλαν.

— Γυρίζοντας ἀπὸ τὸ παρόχθι τοῦ Βιλλῆ, ὅπου ἐντάμωσα τὸ αὐθεντικὸ ἐκεῖνο ὁποῦ εἶχε νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ εἶδα, κοντὰ εἰς τὸ γεφύρι τῶν Ἀπομάχων, μίαν γαλιότα

ἀραγμένη. Ἦταν πλέον νύκτα, σκοτεινά· κυττάζω· δὲν βλέπω εἰς τὸ ἀμπάρι κἀνένα φῶς... Κράζω· ψυχή· οἱ ναῦται ἦταν ἔξω. Σιμόνω τότε... Ἂν μ' ἐρωτοῦσε κἀνείς, τοῦ ἔλεγα πῶς μοῦ χρειάζεται ἕνα σχοινάκι διὰ νὰ δέσω τὸ κουπί μου εἰς τὸν σκαρμό... Καταβαίνω εἰς τὸ ἀμπάρι... κἀνείς. Μαζεύω τότε ὅ,τι εὗρῆκα ἐμπροστά μου, ῥουχικά, μία μεγάλη κιβωτό, κ' ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα τέσσαρα κομμάτια χάλκωμα· ἡ γαλιότα ἦταν φορτωμένη σίδηρο καὶ χάλκωμα. Ἄ... νὰ ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Πλωσκοῦ... πᾶμε, πᾶμε γλίγωρα εἰς τὸ μονόξυλο !...-Ἀμανδίνα, ἔλα κ' ἐσὺ, ἔλα νὰ σηκώσῃς τὰ ῥοῦχα... μόνον θὰ τρώγῃς; δουλειὰ, παιδί μου...

Μόνη ἡ χήρα μείνασα, ἐφρόντισε περὶ τοῦ δείπνου· ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ποτήρια, φιάλας, πινάκια ἀργιλλόπλαστα καὶ ἄλλα ἀγγεῖα ἀργυρᾶ.

Μόλις ἡτοίμασε τὰ πάντα, καὶ τὰ τέκνα της ἐπέστρεψαν ὅλα ὑπὸ βαρὺ φορτίον. Ὁ μικρὸς Φραγκῖσκος μόλις ἠδύνατο νὰ ὑποβαστάζῃ εἰς τοὺς ὤμους του δύο κόμματα χαλκοῦ· ἡ Ἀμανδίνα κατεκαλύπτετο σχεδὸν ἀπὸ πλῆθος φορεμάτων, ἅτινα ἐκράτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της· τέλος πάντων ὁ Νικόλας, συμβοηθούμενος ὑπὸ τῆς Πλωσκοῦς, ἔφερε τὴν ἐκ λευκοῦ ξύλου κιβωτόν, ἐφ' ἧς εἶχεν ἀποθέσει τὸ τέταρτον τμῆμα τοῦ χαλκοῦ.

— Ν' ἀνοίξωμεν τώρα τὴν κιβωτόν, νὰ ἰδοῦμεν τί ἔχει μέσα ! ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ ζωώδη ἀνυπομονησίαν.

Τὰ κόμματα τοῦ χαλκοῦ ἐρρίφθησαν ὅλα ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ Νικόλας ἔλαβε μικρόν τινα πέλεκυν, ὃν ἔφερεν εἰς τὴν ζώνην αὐτοῦ, καὶ εἰσχωρήσας τὴν δυνατὴν αἰχμήν του ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς εἰς τὸ μέσον τοῦ μαγειρίου ἀποτεθείσης κιβωτοῦ, ἐπεχείρει ν' ἀναπετάξῃ αὐτό.

Τὴν πειρατικὴν σκηνὴν ταύτην ἐφώτιζεν ἡ τῆς ἑστίας φλόξ, ἡ κοκκίνη καὶ πάλλουσα· ἔξω, οἱ τοῦ ἀνέμου συριγμοὶ ἐσφοδρύνθησαν ἔτι μᾶλλον.

Ὁ Νικόλας, τὴν τραγήν του φορῶν καὶ ἀνακαθηδὸν ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ διακείμενος, ἐπροσπάθει νὰ συντρίψῃ

τὸ σκέπασμα αὐτῆς· βλέπων δὲ ὅτι ἀνθίστατο αὐτὸ ἰσχυρῶς εἰς τὰς ἐπιβαρύνσεις του, ἐβλασφήμει τρομερῶς. Μὲ τὰ ὄμματα φλεγόμενα ἀπὸ πλεονεξίαν, μὲ τὰς παρειὰς πυρεσσούσας ἀπὸ τὴν μανίαν τῆς ἁρπαγῆς, ἡ Πλωσκοῦ, γονυκλινὴς ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἄκρου τῆς κιβωτοῦ, κατέβαλλεν ἐπ' αὐτοῦ ὅλον τὸ βάρος τοῦ σώματός της, διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἐνέργειαν τοῦ μοχλοῦ τοῦ Νικόλα. Ἡ δὲ χήρα, καίτοι διαχωριζομένη ἀπ' ἐκείνων διὰ τοῦ πλάτους τῆς τραπέζης, ὑπεράνω τῆς ὁποίας ἐμήκυνεν ἔτι πλέον τὸ μέγα της ἀνάστημα, ἔκυπτε καὶ αὐτὴ πρὸς τὸ κλοπιμαῖον πρᾶγμα, μὲ πυρετώδεις ἐποφθαλμιάσεις.

Τέλος πάντων, πρᾶγμα σκληρὸν καὶ ὅμως ὑπάρχον, κατὰ δυστυχίαν, εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν! τὰ δύο μικρά, ὧν ἡ φυσικὴ χρηστότης ἐνίκησε πολλάκις τὴν ἀπαισίαν ἐπιρροὴν τῆς βδελυρᾶς ταύτης οἰκιακῆς διαφθορᾶς· τὰ δύο μικρά, λέγομεν, λησμονήσαντα πάντα δισταγμὸν καὶ φόβον, ὑπεχώρησαν καὶ αὐτὰ εἰς τὸ θέλγητρον τῆς ὀλεθρίας περιεργίας... Ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα, ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου στηριζόμενοι, μὲ τὸ βλέμμα γοργὸν καὶ τὴν ἀναπνοὴν κεκρατημένην, δὲν ἐφάνησαν ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων πρόθυμοι νὰ εἴδωσι τὰ περιεχόμενα ἐντὸς τῆς κιβωτοῦ, καὶ ἀδημόνουν καὶ αὐτοὶ κατὰ τῆς δυσκολίας ἣν ὑπέφερεν ὁ Νικόλας καταγινόμενος ν' ἀποκαθηλώσῃ τὸ σκέπασμα.

Ἐπὶ τέλους, ἰδοὺ αὐτὸ ὑποχωρεῖ καὶ ἀνοίγεται μετὰ κρότου.

— Ἄ!... ἀνεφώνησεν ὅλη ἡ οἰκογένεια ὁμοθυμαδόν, πνευστιῶσα καὶ φαιδρυνομένη.

Καὶ τότε ὅλοι, ἀπὸ τῆς μητρὸς μέχρι τῆς μικρᾶς θυγατρὸς, ἐπέπεσον ἐπὶ τῆς ἀνεωχθείσης κιβωτοῦ μὲ ἀγρίαν ὁρμήν. Φαίνεται ὅτι ἡ κιβωτὸς ἐπέμπετο ἐκ Παρισίων εἰς κάνένα πραγματευτὴν διατελοῦντα ἐπὶ παραποταμίου τινος πολυχνίου, ἐπειδὴ περιεῖχε πλῆθος ὑφασμάτων πρὸς χρῆσιν τῶν γυναικῶν.

— Ὁ Νικόλας δὲν ἔχασε τοὺς κόπους του! ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ ἀνοίγουσα ἓν δεμάτιον (τόπι) μουσσελίνης μαλλίνου.

— Ὄχι βέβαια· ἀπεκρίθη ὁ λησταὶς, λύων καὶ αὐτὸς ἕνα φάκελλον μανδηλίων μεταξωτῶν· ἔβγαλα τωόντι τὰ ἔξοδά μου . . .

— Νὰ καὶ μεταξωτὰ τοῦ Λυόν· αὐτὰ τὰ λέγουν λεβαντινά... θὰ τὰ πωλήσῃς ὡσὰν ψωμὶ καὶ τυρί... εἶπεν ἡ χήρα ἀνακυκῶσα ὁμοίως τὰ ἐντὸς τῆς κιβωτοῦ

Τὰ πανικὰ θὰ τὰ δώσω εἰς τὴν κλεπταποδόχον τοῦ Κοκκινοχέρη, ὁποῦ κάθηται εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου, ἐπρόσθεσεν ὁ Νικόλας· τὸ *κακκισέψαρο* πάλιν, τὸ ἀγοράζει ὁ γέρω Μικοῦ, ἕνας ξενοδόχος τῆς συνοικίας τοῦ ἁγίου Ὀνορίου.

— Ἀμανδίνα, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Φραγκίσκος πρὸς τὴν μικράν του ἀδελφήν· τί εὔμορφα θὰ ἦταν νὰ εἶχε κάνεις ἓν ἀπ' αὐτὰ τὰ μεταξωτὰ μανδήλια ὅπου κρατεῖ ὁ Νικόλας... νὰ τὸ κάμῃ λαιμοδέτην !. .

— Ἢ νὰ τὸ δέσῃ κάνεις φακιόλι εἰς τὸ κεφάλι του! ἀπεκρίθη ἡ μικρὰ μὲ ἔκστασιν.

— Εἶχες τωόντι τύχη, Νικόλα, ν' ἀναβῇς ἐπάνω εἰς τὴν γαλιότα, εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ.—Κύτταξε, τέρας τεράτων! ... ἰδὲ ἕνα σάλι !... ἔχει τρία τὰ ὅμοια... εἶναι καὶ ὁλομέταξα... Κύτταξε, μάννα!...

— Ἡ θειὰ Βουρέταινα τ' ὀλίγ' ὀλίγο θὰ δώσῃ 500 φράγκα δι' ὅλα μαζῆ, εἶπεν ἡ χήρα μετὰ ὥριμον σκέψιν.

— Τότε λοιπὸν πρέπει ν' ἀξίζουν τ' ὀλίγ' ὀλίγο 1,500 φράγκα, εἶπεν ὁ Νικόλας· ὅμως, εἶδες πῶς τὸ λέγει καὶ ὁ λόγος ; πᾶς κλεπταποδόχος . . . . κλέπτης. Ἂς πᾶν νὰ χαθοῦν . . . θὰ μὲ ψωμοφάγουν καὶ τώρα καθὼς πάντοτε . . . Σοῦ εἶνε μιὰ ἡ θειὰ Βουρέταινα . . . καὶ ὁ γέρω Μικοῦ δὰ δὲν πάγαίνει παρακάτω· αὐτὸς ὅμως εἶναι φίλος κἄν.

— Καὶ τί σημαίνει ! κλέπτης καὶ αὐτὸς σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους· ξεύρεις ἐκεῖνος ὁ γέρως, ὁ μεταπράτης τῶν παληῶν σιδερικῶν, τί γλίνα εἶναι! Τί τὰ θὲς, ὅλοι αὐτοὶ οἱ κλεπταποδόχοι ξεύρουν πῶς ἔχει κάνεις τὴν ἀνάγκη τους —ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ περιβαλλομένη ἓν σάλιον— καὶ παίζουν τὸν ἄνθρωπον ὅπως θέλουν !

— Δὲν ἔχει τίποτ' ἄλλο· εἶπεν ὁ Νικόλας φθάσας εἰς τὸν πυθμένα τῆς κιβωτοῦ.

— Τώρα νὰ τὰ βάλωμε πάλιν ὅλα μέσα, εἶπεν ἡ χήρα.

— Ἐγὼ θά κρατήσω αὐτὸ τὸ σάλι, ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Θὰ τὸ κρατήσῃ ... ἀκούεις ἐκεῖ! ... ἀνέκραξεν ὁ Παληκάρας θυμωδῶς· τὸ κρατεῖς ἐσὺ, μόνο νὰ ἰδοῦμεν ἂν ἐγὼ σοῦ τὸ δίδω ... Ἐσὺ ὅλο περὶ ἐμοῦ κυττάζεις ... τοῦ διαβόσκου μου τὴν καλόβολη!

— Ναὶ ... ξεύρης! ἐσὺ ὅταν θὲς κἀνένα πρᾶγμα ... δὲν τὸ 'παίρνεις!

— Τὸ 'παίρνω ἐγὼ, βέβαια ... ἐγὼ ἐκινδύνευσα τὴν ζωή μου δι' αὐτὰ τὰ πράγματα· ἂν μ' ἔπιαναν ἐπάνω εἰς τὴν γαλιότα, ἡ αὐθεντειά σου θὰ κάθουσουν ἐδῶ ς' τὴν ἡσυχία σου, καὶ θὰ τραγουδοῦσες.

— Ὁρίστε τὸ λοιπὸν τὸ σάλι σου ... εἶδες ἐκεῖ δουλειά! εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ μετὰ στρυφνότητος, ἀπορρίψασα τὸ ὕφασμα ἐντὸς τῆς κιβωτοῦ.

— Μωρὲ, δὲν εἶναι διὰ τὸ σάλι ... ἐγὼ νὰ φτύσω μέτα, καταλαβαίνεις, μάνα; ... ἕνα περισσότερο ἢ ἕνα ὀλιγώτερο ἡ θειὰ Βουρέταινα τὸ ἴδιο θὰ μοῦ πληρώσῃ· ἐκείνη τ' ἀγοράζει ὅλα μαζῆ, ἐπανέλαβεν ὁ Νικόλας. Ἀλλ' αὐτὴ, ἀντὶ νὰ μ' ἐρωτήσῃ σὰν ἄνθρωπος, ἂν θέλω νὰ τῆς τὸ δώσω, τί μοῦ λέγει; τὸ 'παίρνει καὶ ὅλα! ... Ἔλα ... πάρε το ... Πάρε το σοῦ λέγω ... Τώρα μὲ κάμνεις καὶ τὸ ρίχτω μέσα εἰς τὴν φωτιά· νὰ βράσῃ καλήτερα τὸ τσικάλι σου .... Νὰ! πάγαινε.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐγαλήνιασαν τὴν Πλωσκοῦ· τεἰνασα λοιπὸν τὴν χεῖρα ἔλαβε τὸ σάλιον, χωρὶς τινα μνησικακίαν.

Ὁ Νικόλας ἦτον ἀφεύκτως *εἰς τὰ καλά του*· διότι, κόψας διὰ τῶν ὀδόντων του τὰς παρυφὰς δύο μεταξωτῶν μανδηλίων, ἔσχισεν αὐτὰς ἐκ τοῦ ὅλου καὶ τὰς ἔρριψεν εἰς τὴν Ἀμανδίναν καὶ εἰς τὸν Φραγκίσκον, οἵτινες ἐξ ἀρχῆς προσήλωσαν τὰ βλέμματά των ἐπ' αὐτῶν.

— Νὰ, 'πάρετε, μωρέ! θέλω ἀπ' αὐτὴ τὴν βοῦκα νὰ

καταλάβετε καὶ σεῖς, φτωχά, τί γλυκὺ πρᾶγμα εἶναι νὰ καληχερίζῃ κἀνείς . . . Ἡ ὄρεξι ἔρχεται μὲ τὸ φαγί . . . Ἀμέτε τώρα νὰ πλαγιάσετε . . . ἔχω νὰ μιλήσω μὲ τὴν μάνα . . . παγαίνετε καὶ σᾶς φέρνουν ἐπάνω καὶ δειπνᾶτε.

Τὰ δύο μικρὰ ἐνεπλήσθησαν χαρᾶς· ἐκυμάτιζον θριαμβευτικῶς εἰς τὸν ἀέρα τὰ χαρισθέντα αὐτοῖς κλοπιμαῖα μανδήλια.

— Αἴ ! παληόπαιδα, εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ· ἀκούετε ἄλλη φορὰ ὅσα σᾶς λέγει ὁ Παληκάρας ; Σᾶς ἔδωκε ποτὲ ἐκεῖνος τέτοια μανδήλια εὔμορφα;

— Ὁ Φραγκίσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα ἠτένισαν πρὸς ἀλλήλους, ἔπειτα ἔκλιναν τὴν κεφαλὴν ἄνευ ἀποκρίσεως.

— Δὲν ὁμιλεῖτε ὑπέλαβε βαρβάρως ἡ Πλωσκοῦ· σᾶς ἔδωκεν ὁ Παληκάρας ποτὲ ἕνα πράσινο φύλλο ;

— Ὄχι . . . ποτὲ δὲν μᾶς ἔδωκε ἐκεῖνος τίποτε, εἶπεν ὁ Φραγκίσκος παρατηρῶν τὸ ἐρυθρομέταξον ῥινόμακτρόν του μὲ ἐκστάσεις χαρᾶς.

Ἡ δὲ Ἀμανδίνα ἐπρόσθεσε χαμηλῇ τῇ φωνῇ·—Ὁ Παληκάρας ποτὲ δὲν μᾶς ἔδωκε τίποτε . . . ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἔχει καὶ τίποτε.

— Ἂν ἤθελε κ' ἐκεῖνος, εἶχε, εἶπε βαρβάρως ὁ Νικόλας· ψεύματα, μωρὲ Φραγκίσκο ;

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ παῖς, ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσε·— Τί ὡραῖο μανδῆλι ! . . . τί εὔμορφο λαιμοδέτη ὁποῦ θὰ τὸν φορῶ τὴν κυριακή !

— Κ' ἐγὼ, ὑπέλαβεν ἡ Ἀμανδίνα, τί εὔμορφο φακιόλι ὁποῦ θὰ δέσω ς' τὸ κεφάλι μου !

— Νὰ ἰδῇς τὰ παιδιὰ τοῦ ὀψοπώλη, ὁποῦ θὰ σᾶς βλέπουν νὰ περνᾶτε, πῶς θὰ ζηλεύουν ἐκεῖνα εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ· καὶ ἠτένισεν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τῶν παιδίων, ἵνα ἴδῃ ὁποίαν ἐντύπωσιν ἀπετέλουν οἱ μοχθηροὶ λόγοι τῆς. Ἡ ἀχρεία,, μετήρχετο τὸ δέλεαρ τῆς ματαιοπρεπείας, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ καὶ τὴν τελευταίαν φιλοτιμίαν τῶν ἀθλίων αὐτῶν πλασμάτων.—Τὰ παιδιὰ τοῦ ὀψοπώλη, ἐπανέλαβε, θὰ φαίνουνται ἐμπροστά σας ζήτουλες, καὶ θὰ σκοῦν ἀπὸ τὴν ζού-

λια τους· ἐπειδὴ ἐσεῖς θὰ φαίνεσθε μὲ τὰ ὁλομέταξα μανδήλιά σας σὰν δύο ἀρχοντόπουλα!

— Ναὶ, νὰ ἰδῇς! ὑπέλαβεν ὁ Φραγκίσκος· θὰ σκοῦν ἀπὸ τὴν ζούλια τους, Ἀμανδίνα, τὰ παιδιὰ τοῦ ὀψοπώλη . . . ψέμματα; Καλὰ καὶ μᾶς τὰ ἔφερεν ὁ Νικόλας!..·

—Ἐμένα τί με μέλει διὰ τὰ παιδιὰ τοῦ ὀψοπώλη ... τώρα ποῦ ἔχω τὸ φακιόλι μου . . .

—Ἐσένα δὲν σὲ μέλει· διὰ τοῦτο καὶ ποτὲ δὲν θὰ κάμῃς ἐσὺ προκοπὴ,ἀνάξιο κορμί! εἶπε περιφρονητικῶς ἡ Πλωσκοῦ· λαβοῦσα δ' ἔπειτα ἀπὸ τῆς τραπέζης ψωμίον καὶ τυρίον, ἔδωκεν εἰς τὰ παιδιὰ, καὶ τοῖς εἶπεν·— Ἀμέτε τώρα νὰ πλαγιάσετε . . . Πάρετε αὐτὸ τὸ φανάρι· προσέχετε ταὶς φωτιαίς· πρὶν σᾶς πάρῃ ὁ ὕπνος νὰ τὸ σβύσετε.

— Κυττάξετε καλὰ, ἐπρόσθεσεν ὁ Νικόλας, μὴν τύχῃ φτωχὰ, καὶ εἰπῆτε τίποτε τοῦ Παλικάρα, τί ἔφερα καὶ τί δὲν ἔφερα, γιατὶ ἐσεῖς τὸ ξεύρετε· σᾶς καίω ζωντανά· ἐκτὸς ὁποῦ θὰ σᾶς πάρω ὀπίσω καὶ τὰ μανδήλια.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν παιδίων, ὁ Νικόλας καὶ ἡ ἀδελφή του ἔκρυψαν τὰ κλοπιμαῖα, τὴν κιβωτὸν μὲ τὰ ἐν αὐτῇ ὑφάσματα καὶ τὸν χαλκὸν εἰς τὸ βάθος μικροῦ τινος ὑπογείου, ὅπου κατέβαινέ τις ἐκ τοῦ μαγειρείου διά τινων βαθμίδων, πλησίον τῆς ἑστίας.

— Ἔ, μάνα! βάλε τώρα νὰ πιοῦμε! . . . ἀνεφώνησεν ὁ πειρατής· φέρε κρασί· φέρε ἀπὸ τὰ σφραγισμένα μπουκάλια· φέρε ρακή!... Τὴν σημερινὴ ἡμέρα καλὰ τὴν ἐκέρδισα . . . Κένωσε, Πλωσκοῦ· εἰς τὸν Παλικάρα ἀφίνωμε τὰ κόκκαλα· αὐτὰ τοῦ ταιριάζουν . . . Τώρα νὰ σᾶς εἰπῶ καὶ τὰ διατρέχοντα μὲ τὸ αὐθεντικὸ ὁποῦ μ' ἐπρόσμενε εἰς τὸ παρόχθι τοῦ Βιλλῆ· ἔχω πάλι νὰ κουταλίσω χρήματα μὲ τὴν οὐρά· φθάνει νὰ τὴν ἐπιτύχω . . . Τώρα ν' ἀκούσῃς, μάνα . . . Μὰ, διάβολε! . . . φέρετε νὰ πιοῦμε μιά . . . ἐγὼ φιλεύω σήμερα . . .

Καὶ ὁ Νικόλας ἐκωδώνισεν ἐκ νέου ἐντὸς τοῦ κόλπου του τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα· ἔπειτα, ῥίψας μακρὰν τὴν τραχῆν αὐτοῦ καὶ τὸν μάλλινον μαῦρον σκοῦφόν του, ἐκάθησεν

εἰς τὴν τράπεζαν ἐνώπιον μεγίστου τρυβλίου, περιέχοντος μαγείρευμα ἐξ ἀρνίου, ἓν τμῆμα μοσχαρίου ψυχρὸν, καὶ ρυλλίδα. Ἀφοῦ ἡ Πλωσκοῦ ἔφερε τὸν οἶνον καὶ τὴν βακὴν, ἡ χήρα, ἀπαθὴς πάντοτε καὶ σκυθρωπὴ, ἐκάθησεν ὡσαύτως εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τῆς τραπέζης, ἔχουσα τὸν μὲν Νικόλαν, ἐκ δεξιῶν αὐτῆς, τὴν δὲ θυγατέρα της ἐξ εὐωνύμων· ἀπέναντι δὲ ἐφαίνοντο ἄλλαι τρεῖς θέσεις εὔκαιροι, ἡ τοῦ Παλικάρα καὶ αἱ τῶν δύο μικρῶν. Ὁ πειρατὴς ἐξήγαγεν ἐκ τῆς μέσης του πλατὺ καὶ μακρόν τι μαχαίριον Καταλανικὸν, λαβὴν ἔχον κερατίνην, καὶ εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον σίδηρον· προσβλέψας δὲ εἰς τὸ φονικὸν ὅπλον τοῦτο μὲ θηριώδη τινὰ χαρὰν, εἶπεν εἰς τὴν χήραν·

— Ὁ σιγανός μου... τὸν βλέπεις ; ἀξίζει ὅ,τι νὰ εἰπῇς ! Δός μου, μάνα, τὸ ψωμὶ ἀπ' ἐκεῖ !

— Καλὲ, εἶδες ! εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ· τὸ σκυλὶ αὐτὸς ὁ Φραγκίσκος ἐστοχάσθηκε τὸ λεγάμενο... μέσα εἰς τὸ μαγαζὶ ὅπου βάζομεν τὰ ξύλα.

— Ποιὸ λεγάμενο ; εἶπεν ὁ Νικόλας, μὴ ἐννοήσας τὴν ἀδελφήν του.

— Ἐστοχάσθηκε τὸ ἕνα του πόδι...

— Τοῦ θαμμένου ; ἀνερώτησεν ὁ Νικόλας.

— Ναὶ, εἶπεν ἡ χήρα βάλλουσα τεμάχιον κρέατος ἐντὸς τοῦ πινακίου τοῦ υἱοῦ της.

— Τί λές !... ὁ λάκκος... ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι ὁποῦ ἦταν ἀρκετὰ βαθὺς, εἶπεν ὁ κακοῦργος· ἴσως ποῦ πέρασε καιρὸς πολὺς, καὶ παρεμέρισε τὸ χῶμα...

— Πρέπει ἀπόψε νὰ τὰ ῥίξωμε ὅλα καθὼς εἶναι εἰς τὸν ποταμό· εἶπεν ἡ χήρα.

— Τὸ καλήτερο εἶναι αὐτὸ, ἀπεκρίθη ὁ Νικόλας.

— Δένομε μαζῆ καὶ μιὰ πέτρα μὲ κομμάτι ἁλυσσίδα τοῦ μονοξύλου, εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Μή σε μέλῃ καὶ τὰ οἰκονομοῦμεν !... ἀπήντησεν ὁ Νικόλας χύνων διὰ νὰ πίῃ· ἀποταθεὶς δὲ πρὸς τὴν χήραν, καὶ τὴν φιάλην ὑψηλὰ κρατῶν· —Λῒ, μάνα ! δὲν πίνεις καὶ σύ ; φέρ' ἐδῶ, νὰ ἔλθῃς ὀλίγο εἰς τὰ σύγκαλά σου !...

Ἡ χήρα ἐκίνησε τὴν κεφαλήν, ἀπέσυρε τὸ ποτήριον καὶ εἶπεν εἰς τὸν υἱόν της·—Τὸ λοιπόν, ἐκεῖνος ὁποῦ σ' ἐπρόσμενε εἰς τὸ παρόχθι Βιλλῆ ;...

— Νὰ ἰδῇς... εἶπεν ὁ Νικόλας, ἐνῷ ἔτρωγε συγχρόνως καὶ ἔπινε...—Ἠαγαίνω εἰς τὸν ὅρμο, δένω τὸ μονόξυλό μου, καὶ πετάζομαι ἐπάνω εἰς τὸ παρόχθι· ἡ ὥρα ἐσήμαινε ἑπτὰ εἰς τ' ὡρολόγι τοῦ στρατιωτικοῦ ψωμάδικου τῆς ὁδοῦ Χαιλλότου· ὡς ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, εἰπὲ, ἀπάντεξα ἐκεῖ εἰς τὰ σκοτεινά. Νὰ, καὶ ἀκούω νὰ περιπατοῦν σιγὰ σιγὰ ἀπ' ὀπίσω μου· γυρίζω νὰ ἰδῶ... βλέπω κἄποιον καὶ πλησιάζει τυλιγμένος εἰς ἕνα μανδύα, κ' ἔβηχε· στέκομ' ἐγώ, στέκεται καὶ αὐτός... Νὰ μ' ἐρωτήσῃς πῶς ἦταν ἡ μούρη του, ἄλλο δὲν εἰξεύρω νὰ σοῦ εἰπῶ, παρὰ πῶς ὁ μανδύας τὸν ἐσκέπαζε ἕως εἰς τὴν μύτη, καὶ ὁ πῖλός του ἕως εἰς τὰ 'μάτια.

(Ἐνθυμίζομεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅτι ὁ μυστηριώδης οὗτος ἄνθρωπος ἦτον ὁ συμβολαιογράφος Ἰάκωβος Φεράνδος, ὅστις, θέλων νὰ ἐξαλείψῃ τὴν Μαριάνθην, εἶχε στείλει κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην πρωΐαν τὴν κυρὰ Σεραφίναν εἰς τοὺς Παλτκαραίους, τοὺς ὁποίους ἐπροτίθετο νὰ καταστήσῃ ὄργανα τοῦ νέου τούτου ἐγκλήματος.)

"— *Βραδαμάντη*, μοῦ κράζει τὸ αὐθεντικό, ἐπανέλαβεν ὁ Νικόλας· αὐτὸ τ' ὄνομα ἦταν, νὰ εἰποῦμε, τὸ σύνθημά μας, ὁποῦ καθὼς εἶδες, ἦλθε καὶ μοῦ παρήγγειλε νὰ τὸ ξεύρω, ἡ γρηά... *Βραδαμάντη*, μοῦ λέγει αὐτός· *Χαλαστῆ*, γυρίζω καὶ τοῦ κάμνω ἐγώ· πάλιν καθὼς ἐμείναμεν σύμφωνοι.

"— Τοῦ λόγου σου εἶσαι ὁ Παλτκάρας ; μοῦ λέγει.

"— Ἐγὼ εἶμαι, αὐθεντικό.

"— Ἦλθε σήμερα τὸ πρωΐ εἰς τὸ νησί σας μία γρηά· τί σοῦ εἶπε ;

«— Πῶς ἔχεις νὰ μοῦ εἰπῇς κἄτι τι ἀπὸ μέρος τοῦ Κ. *Βραδαμάντη*.

"— Θέλεις νὰ κερδίσῃς χρήματα ;

"— Ἀμ' δὲν θέλω, αὐθεντικό ! ἀκοῦς !

"— Ἔχεις κἀνένα μονόξυλο ἐδικό σου;

"— Ἔχω τέσσερα αὐθεντικό· ἀμ' ἡ δουλειά μας εἶν' αὐτή· εἶναι ἡ δουλειὰ τοῦ πατέρα μας· χαλαστὴς κ' ἐκεῖνος, χαλαστάδες κ' ἐμεῖς.

"— Νὰ σοῦ εἰπῶ λοιπὸν τί ἔχεις νὰ κάμῃς τοῦ λόγου σου· φθάνει νὰ μὴ φοβηθῇς...

"— Νὰ φοβηθῶ... αὐθεντικό! ἐγώ! καὶ ἀπὸ τί νὰ φοβηθῶ!

"— Τάχατες νὰ μὴ φοβηθῇς ἂν ἰδῇς κἀνένα καὶ τύχῃ περίστασις νὰ πνίγεται... ἀλλὰ νὰ δώσῃς ἕνα χέρι καὶ τοῦ λόγου σου εἰς τὰ γενόμενα... μὲ καταλαβαίνεις;

"— Ἄκουῦς, ἂν καταλαβαίνω! θὰ βουτίσωμε κἀνένα νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ, ὡσὰν νὰ ἔπεφτε νὰ πιῇ μονάχος του;... αὐτὸ γίνεται... ἐπειδὴ ὅμως, καὶ τὸ φαγὶ αὐτὸ χρειάζεται κἄμποσα... καταλαβαίνεις;... πρέπει καὶ τὸ πιπέρι ὁποῦ θὰ κουκκίσωμε νὰ ἦναι ἀπὸ τὸ κάμποσο ἀκριβό.

«— Πόσο ζητεῖς... διὰ δύο;

«— Διὰ δύο;... δύο ἔχουν νὰ βαπτισθοῦν;

«— Ναί...

«— Πεντακόσα φράγκα διὰ κάθε κεφάλι... αὐθεντικό... εὐθηνά, εὐθηνά!

«— Ἂς ἦναι λοιπὸν· ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω χίλια φράγκα...

«— Ὅμως νὰ τὰ ἰδῶ νὰ φέξουν προτήτερα, αὐθεντικό.

«— Σοῦ δίδω τώρα τὰ διακόσια, καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἀφοῦ σὲ ἰδῶ...

"— Καὶ δὲν μ' ἐμπιστεύεσαι, αὐθεντικό;

«— Πῶς δὲν σ' ἐμπιστεύομαι! ἀμ' τὰ διακόσια ὁποῦ σοῦ δίδω;... εἰμπορεῖς νὰ τὰ πάρῃς καὶ νὰ μὴν κάμῃς καὶ τίποτε.

«— Καλά, ἀμ' τοῦ λόγου σου πάλι, αὐθεντικό, ὕστερ' ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ δουλειά, ἂν ἀγαπᾷς μοῦ γυρίζεις τὴν ράχι.

"— Παιδί μου, αὐτὸ εἶναι· σοῦ συμφέρει ἢ ὄχι; διακόσια φράγκα μετρητά, καὶ μεθαύριον, ἐδῶ πάλιν, εἰς τὰς ἐννέα ὥραις σοῦ δίδω καὶ τὰ ἄλλα ὀκτακόσια.

"— Καλά· ἀλλ' ἀπὸ τί θὰ σὲ βεβαιώσω πῶς τοὺς ἐκολύμβησα καὶ τοὺς δυό ;

"— Τὸ μανθάνω ἐγώ... μή σε μέλῃ δι' αὐτό... εἶναι δική μου δουλειά .. Λοιπὸν τί λές ;

"— Ἂς ἦναι, αὐθεντικό, καθὼς εἶπες.

"— Λάβε διακόσια φράγκα... Τώρα, ἄκουσ' ἐδῶ, Γνωρίζεις καλὰ τὴν γρηᾶ, ὁποῦ ἦλθε σήμερα τὸ πρωΐ καὶ σοῦ ὡμίλησε;

"— Ναὶ, αὐθεντικό, τὴν γνωρίζω καλά.

"— Λύριον, ἢ μεθαύριον τὸ πολύ, θὰ τὴν ἰδῇς νὰ ἔλθῃ, ἐκειδὰ εἰς ταὶς τέσσαραις ὥραις μετὰ τὸ μεσημέρι, μαζῆ μὲ μία νέα, εἰς τὴν ἄκρη τοῦ ποταμοῦ, ἀντικρὺ τοῦ νησιοῦ σας· ἡ γρηὰ θὰ σοῦ κάμῃ ἕνα σημάδι μὲ τὸ μανδῆλί της εἰς τὸν ἀέρα.

"— Ἤγει καλὰ, αὐθεντικό.

"— Πόση ὥρα χρειάζεται διὰ νὰ περάσῃ κἀνεὶς ἀπὸ τὸ νησί σας ἔξω, εἰς τὴν στερεά;

"— Ὡς εἴκοσι λεπτὰ, εἰπέ.

"—Τὰ μονόξυλά σας ἀπὸ κάτω δὲν εἶναι θαρρῶ πλακωτά;

"— Εἶδες πῶς τὸ λές ; πλακωτὰ σὰν τὴν παλάμη τοῦ χεριοῦ μου.

"— Νὰ κάμῃς μ' ἕνα εὔμορφο τρόπο εἰς τὸ ἀπὸ κάτω μέρος τοῦ ἑνὸς μονοξύλου μία τρύπα μεγάλη, μ' ἕνα σανίδι ἐμπρὸς, ὁποῦ καθὼς ἀνοίξῃς τὸ σανίδι, νὰ βουλᾷ τὸ μονόξυλο διὰ μιᾶς... Μ' ἐκατάλαβες ;

"— Ἐκατάλαβα λέγει ! ὅμως εἶσαι διαβολεμένος, αὐθεντικό ! Ἴσα ἴσα ἔχω ἕνα παληὸ μονόξυλο, μισοσαπημένο· ἤθελα νὰ τὸ κάμω ξύλα... θὰ εἶναι δουλειὰ δι' αὐτὸ τὸ ὑστερινὸ ταξειδί του.

"— Φεύγεις τὸ λοιπὸν ἀπὸ τὸ νησί σας μέσα εἰς αὐτὸ τὸ μονόξυλο· 'παίρνεις μαζῆ κ' ἕνα ἄλλο ἀκόμη· βάζεις μέσα εἰς ἐκεῖνο κἀνέναν ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σου νὰ τραβᾷ τὸ κουπί. Πλησιάζεις ἔξω, 'παίρνεις μέσα τὴν γρηὰ μαζῆ μὲ τὴν ἄλλη, τὴν ξανθὴ νέα, εἰς τὸ τρυπημένο μονόξυλο, καὶ τραβᾷς πάλι κατὰ τὸ νησί· ἐκειδὰ, εἰς τὰ 'μισὰ, κάμνεις

πῶς σκύφτεις διὰ νὰ διορθώσῃς κἄτι τι, ἀνοίγεις τὸ σανίδι, καὶ παρευθὺς πηδᾷς εἰς τὸ ἄλλο μονόξυλο· ἡ γρηὰ πλέον καὶ ἡ νέα . . . ταὶς ἀφίνεις . . .

»— Καὶ πίνουν εἰς τὸ ἴδιο ποτῆρι καὶ αἱ δύο τους . . . ἐκατάλαβα . . . μή σε μέλῃ, αὐθεντικό!

»— Εἶσαι ὅμως βέβαιος, ὅτι δὲν θ' ἀκολουθήσῃ τίποτε; . . . Μὴν τύχῃ καὶ σὲ στοχασθῇ κἀνείς . . . τίποτε ἄνθρωποι ὁποῦ ἔρχουνται εἰς τὸ καπηλειό σας; . . .

«— Μὴ φοβᾶσαι τίποτε, αὐθεντικό. Τέτοιαν ὥρα, καὶ μάλιστα τώρα τὸν χειμῶνα, δὲν ἔρχεται κἀνείς . . . δὲν δουλεύει καθόλου τὸ ἐργαστῆρί μας· ὅμως καὶ κἀνεὶς νὰ εὑρίσκουνταν, δὲν πειράζει τίποτε . . . τὸ ἐναντίον . . .ὅλοι εἶναι ἀδελφοπητοί . . .

»— Καλά! πολὺ καλά! Ἔπειτα, δὲν τρέχεις οὔτε κἀνένα κίνδυνο· τὸ μονόξυλο θὰ ἰδοῦν ὅτι ἦταν παμπάλαιο, κατασαπημένο, κ' ἐβούλησε μονάχο του· τὴ γρηὰ μὲ τὴν νέα θὰ ταὶς πάρῃ τὸ ῥεῦμα . . . Τέλος πάντων διὰ νὰ βεβαιωθῇς καλὰ, καλὰ, ὅτι καὶ αἱ δύο τους ἐπνίγηκαν (κατὰ περίστασιν πάντα) εἰμπορεῖς ἂν ξαναναβοῦν ἐπάνω εἰς τὸ μονόξυλο, νὰ κάμῃς ὅτι προσπαθεῖς μὲ κάθε τρόπο νὰ ταὶς σώσῃς ἐνῷ σὺ . . .

»— Θὰ τὰς βοηθήσω. . . νὰ ξαναβουτήσουν. Ἐνόησα.

»— Εἶναι καλὸν ὁ περίπατος νὰ ἦναι ὕστερα ἀπὸ τὸ βασίλευμα τοῦ ἥλιου, διὰ νὰ γίνῃ σκοτεινὰ τὸ βούτημα.

»— Ὄχι, αὐθεντικό. ἐπειδὴ ἂν κἀνεὶς δὲν βλέπῃ, πῶς θὰ καταλάβῃ πῶς ἔπιαν ὅσο χρειάζεται, ἢ χρειάζεται ἀκόμη νὰ πιοῦν;

"— Καλὰ λές· λοιπὸν πρὶν τὸ βασίλευμα τοῦ ἡλίου.

"— Βέβαια· ὅμως μὴν τύχῃ κ' ἡ γρηὰ μυρίσθηκε τίποτε, αὐθεντικό;

"— Ὄχι, ὄχι . . . Ὅταν ἔλθῃς, αὐτὴ θὰ σοῦ εἰπῇ εἰς τὸ αὐτί· — *Τὴν μικρὴ νὰ πνίξῃς εἰς τὸν ποταμό· πρὶν μως νὰ βουλήσῃς τὸ μονόξυλο κάμε μου ἕνα νεῦμα διὰ νὰ περάσω ἀμέσως εἰς τὸ ἄλλο μονόξυλο μαζῆ σου.* Τοῦ λόγου

σου τότε ἀποκρίνεσαι εἰς τὴν γρηὰ εἰς τρόπον, ὁποῦ νὰ μὴ φοβηθῇ τίποτε διὰ τὸν ἑαυτό της.

"— Ὁποῦ θὰ εἰπῇ, ἐκείνη θὰ θαρρεῖ πῶς ἔφερε τὴν μικρὴ νὰ πιῇ αὐτὴ μόνη της . . .

"— Καὶ θὰ πιῇ κ' ἐκείνη.

"— Θαῦμα, αὐθεντικό· εὖγέ σου!

"— Κύτταξε καλὰ, μὴν τύχῃ καὶ ἡ γρηὰ καταλάβῃ τίποτε!

"— Τὴν δουλειά σου, αὐθεντικό· θὰ τὸ καταπιῇ σὰν τὸ μέλι.

"— Ἔχε ὑγειὰ τὸ λοιπόν, παιδί μου! Ἂν μείνω εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν δούλευσί σου, ἴσως θὰ σὲ μεταχειρισθῶ καὶ εἰς ἄλλο.

"— Νὰ μὲ προστάζῃς μοναχὰ, αὐθεντικὸ, καὶ ἔγνοια σου.,,

— Αὐτὰ εἴπαμεν, ἐπρόσθεσεν ὁ πειρατὴς τελειώσας τὴν διήγησίν του, καὶ ἄφησα τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν μανδύα· ἐμβαίνω ἔπειτα εἰς τὸ μονόξυλό μου, καὶ, περνῶντας ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν γαλιότα, ἔκαμα καὶ τὴν πρέζα ὁποῦ εἴδετε.

Ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Νικόλα παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ συμβολαιογράφος ἐζήτει, διὰ διπλοῦ τινος ἐγκλήματος, νὰ λυτρωθῇ ταὐτοχρόνως ἀπό τε τῆς Μαριάνθης καὶ τῆς κυρᾶς Σεραφίνης, ῥίπτων καὶ ταύτην εἰς τὴν παγίδα, ἣν ἡ γραῖα ἐνόμιζε στηθεῖσαν διὰ μόνην τὴν Κελαϊδήστραν. Εἶναι χρεία νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος, φοβούμενος μήπως ἡ Κουκουβάϊα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν εἴπῃ εἰς τὴν Μαριάνθην τὰ ἀλλοτέ ποτε διατρέξαντα μεταξὺ αὐτῆς ἔτι νηπίου, καὶ τῆς κυρᾶς Σεραφίνης, ἔκρινεν ὡς ἐπάναγκες νὰ ἐξαλείψῃ τὴν νεάνιδα, ἐπειδὴ ἂν ἅπαξ ἐμάνθανεν αὐτὴ τὰ πράγματα, ἠδύνατο νὰ τὸν φέρῃ εἰς μεγάλους κινδύνους. Περὶ δὲ τῆς Σεραφίνης, ὁ συμβολαιογράφος, θυσιάζων καὶ ταύτην, ἐλυτροῦτο ἀφ' ἑνὸς τῶν δύο του συνενόχων (ὁ ἕτερος ἦτον ὁ Βραδαμάντης) οἵτινες ἠδύναντο νὰ τὸν ἀφανίσωσιν, ἀφανιζόμενοι ἀληθῶς αὐτοί· ἀλλ' ὁ Φεράνδος ἐπίστευεν, ὅτι τὰ μυστικά του ἐφυλάττοντο ὑπὸ τοῦ

τάφου ἀσφαλέστερα παρὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου συμφέροντος.

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος ἤκουε μετὰ προσοχῆς τὸν Νικόλαν, ὅστις διακοπεὶς ἔπιε κατὰ κόρον. Ὅθεν ἤρχισε καὶ νὰ ὁμιλῇ μὲ παράδοξον οἶστρον.

— Τώρα νὰ ἰδῆτε καὶ τ' ἄλλα, ἐπανέλαβεν· ἐμαγείρεψα καὶ ἄλλη μία δουλειὰ μὲ τὴν Κουκουβάϊα καὶ τὸν Τριγλάκη, ὁποῦ κάθουνται εἰς τὴν ὁδὸν Φάβας. Μία χρυσῆ δουλειά, ὁποῦ ἂν τὴν ἐπιτύχωμεν, μὴ σε μέλῃ πλέον. Κυττάζομε νὰ γδύσωμε μία μεσίτρια, ὁποῦ πολλάκις βαστᾷ ἐπάνω της διαμαντικὰ, πενῆντα χιλιάδων φράγκων.

— Πενῆντα χιλιάδων φράγκων! ἀνεφώνησαν ἡ μήτηρ καὶ ἡ θηγάτηρ ὁμοῦ, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐξαστράψαντας ἐκ τοῦ πόθου τῆς ἁρπαγῆς.

— Ναί. . . πενῆντα. . . θὰ εἶναι μαζῆ μας καὶ ὁ Κοκκινοχέρης. Χθὲς καὶ ὅλα ἐνήργησε τὴν δουλειὰ μὲ μία γραφὴ ὁποῦ τῆς ἐπήγαμεν, τῆς μεσίτριας, ὁ Τριγλάκης κ' ἐγώ, εἰς τὸ βουλεβάρτο Σαὶν-Δενῆ. Εἶναι θαῦμα ὁ Κοκκινοχέρης ἐπάνω εἰς αὐτά! Ἔχει, ξεύρεις περιουσία ἠδικὴ του, καὶ ὅλοι τὸν ἐμπιστεύουνται. Διὰ νὰ δολώσῃ τὴν μεσίτρια, τῆς ἠγόρασε πρὸ ὀλίγου ἕνα διαμάντι τετρακοσίων φράγκων. Αὐτὴ λοιπὸν τώρα, μὲ τὸ θάρρος αὐτό, θὰ 'πάγει εἰς τὰ Ἡλύσια, εἰς τὸ καπηλειό του, ἐκειδὰ τὸ βράδυ. Ἐμεῖς θὰ εἴμεθα ἐκεῖ κρυμμένοι. Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ Πλωσκοῦ, νὰ ἔχῃ ἔννοια τὸ μονόξυλό μου εἰς τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ. Ἂν χρειασθῇ νὰ κουβαληθῇ ἡ μεσίτρια νεκρὴ ἢ ζωντανή, τὸ μονόξυλο θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ πολύ· εἶν' ἓν ἁμάξι πολὺ καλόβολο, καὶ ὁποῦ δὲν ἀφίνει ὀπίσω του κἀνένα σημάδι. Αὐτὸ εἶναι τὸ σχέδιο !. . . Τοῦ διαβόλου τὸν Κοκκινοχέρη, τί κεφάλι! σοῦ καταιβάζει ἐκεῖνο τὸ ξερό !. . .

— Ἐμένα, σὰν νὰ μὴ μοῦ φαίνεται ἐμπιστευμένος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Κοκκινοχέρης, εἶπεν ἡ χήρα. Ὕστερ' ἀπ' ἐκείνη τὴν δουλειὰ τῆς ὁδοῦ Μονμάρτρου, τὸν ἀδελφό σου τὸν Ἀμβρόσι τὸν ἐπῆγαν εἰς τὸ Τουλὸν, καὶ τὸν Κοκκινοχέρη τὸν ἀπέλυσαν.

— Διατί; διότι δὲν εἶχαν ἀπόδειξαις ἐναντίον του· εἶν'

ἕνας πονηρὸς ἐκεῖνος ὁποῦ βλέπεις ! ι . . Ὅμως, νὰ προδώσῃ ἄλλον . . . ποτέ!

Ἡ χήρα ἐκίνησε τὴν κεφαλήν, ὡς νὰ μὴ κατεπείσθη ὁλοτελῶς περὶ τῆς χρηστότητος τοῦ Κοκκινοχέρη. Μετά τινα δὲ σκέψιν εἶπε·

— Κάλλιον ἔχω τὴν ὑπόθεσι τοῦ παροχθιοῦ Βιλλῆ, ὁποῦ μελετᾷς αὔριο ἢ μεθαύριο . . . τὸ πνίξιμο τῶν δύο γυναικῶν . . . Ὁ Παληκάρας ὅμως φοβοῦμαι μὴ μᾶς τὰ χαλάσῃ . . . καθὼς πάντοτε . . .

— Δὲν μοῦ λὲς πῶς ἠῦραμεν τὸν διάβολό μας καὶ μ' αὐτόν ! . . . ἀνεφώνησεν ὁ Νικόλας, ἡμιβεβακχευμένος· καὶ ἐνέπηξε μὲ ὀργὴν τὴν μικρὰν μάχαιράν του ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Νὰ . . . ἐρώτα . . . ἐγὼ τὸ εἶπα τῆς μάνας, ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ. αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν εἰμπορεῖ νὰ 'πάγῃ ἐμπρός, καθὼς πάγει, Ὅσον ἔχομεν τὸν Παληκάρα ἐδῶ, τὰ παιδία θὰ μᾶς φοβερίζουν πάντοτε . . .

— Σοῦ λέγω πῶς αὐτὸ τὸ σκυλὶ κἀμμίαν ἡμέρα θὲ νὰ μὰς καταδώσῃ ! εἶπεν ὁ Νικόλας. Τὰ βλέπεις αὐτά, μάνα; . . . νὰ μὲ ἤκουες . . . (ἐπρόσθεστε, μὲ θηριῶδες καὶ δηλωτικὸν σχῆμα θεωρῶν τὴν μητέρα του) τώρα δὲν θὰ εἴχαμε κἀμμίαν ἔννοια.

— Ἄλλον, ἄλλον κἀνένα τρόπον νὰ εὕρωμεν.

— Ἄλλον τρόπο δὲν ἔχει . . ; σοῦ λέγω· αὐτὸς εἶν ι ὁ καλήτερος! εἶπεν ὁ πειρατής.

— Ἀγροῖκα μένα... ἀπήντησεν ἡ χήρα μὲ φωνὴν τοσοῦτον δεσποτικὴν, ὥστε ὁ Νικόλας ἐσιώπησεν ὑπὸ τὴν ἐπιταγὴν τῆς μητρός, ἣν ἐγίνωσκεν ἴσα μὲν ἀνόσιον καὶ μοχθηρὰν, πλειότερον δὲ ῥιψοκίνδυνον παρὰ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του.

Ἡ χήρα ἐπρόσθεσεν· — Λύριο πρωῒ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ νησὶ ὁλότελα

— Πῶς ; ἠρώτησαν ἡ Πλωσκοῦ καὶ ὁ Νικόλας ταὐτοχρόνως.

— Τώρα ὁποῦ θὰ ἔλθῃ . . . ἐσεῖς νὰ εὕρεται μία ἀφορ-

μὴ νὰ μαλώσετε μαζῆ του . . . ὅμως εἰς τὰ γεμάτα ... νὰ πιασθῆτε ἀπὸ τὰ μαλλιά . . . Εἶναι δυνατὸς, ἀλλὰ σεῖς πάλιν εἴσθε δύο, καὶ σᾶς βοηθῶ κ' ἐγὼ, ἂν τύχῃ περίστασις ... Ὄχι ὅμως μὲ μαχαίρια . . . ὄχι αἷμα . . . Νὰ τὸν δείρετε καλὰ, ἀλλὰ νὰ μὴ τὸν πληγώσετε.

— Λὶ καὶ ὕστερα ; ἠρώτησεν ὁ Νικόλας.

— Ὕστερα . . . ἐξηγούμεθα . . . Τοῦ λέμε νὰ φύγῃ αὔριο ἀπὸ τὸ νησί· εἰδεμὴ, κάθε βράδυ θὰ ἔχει τὰ ἴδια ... Τὸν εἰξεύρω ἐγὼ ἐκεῖνον ἐπὶ τέλους θὰ βαρεθῆ. Τὸν ἀφήκαμεν ὡς τὰ τώρα ἥσυχο, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ὁποῦ τὰ κάμνει αὐτά . . .

— Ναὶ, τὸν ηὗρες εἶν' ἕνας πεισματάρης ἐκεῖνος ! μόνον καὶ μόνον ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν, εἶναι ἄξιος νὰ τὰ ὑποφέρῃ ὅλα καὶ νὰ σιωπᾷ . . . εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Εἶναι παληάνθρωπος. . . ἀπὸ ξύλο αὐτὸς δὲν παίρνει εἴδησι . . . εἶπεν ὁ Νικόλας.

— Νὰ ἦναι μία μόνο φορὰ . . . ναί· εἶπεν ἡ χήρα· ἀλλὰ καθημέρα καθημέρα τὰ ἴδια, τί διάβολο... θὰ βαρεθῆ.

— Ἂν ὅμως ἰδῆς πῶς δὲν τὸν μέλει καθόλου.

— Τότε ἔχω ἕναν ἄλλον τρόπο νὰ τὸν κάμω νὰ φύγῃ ἀπόψε νύκτα, μεσάνυκτα, ἢ τὸ πολὺ αὔριο πρωΐ, πρωΐ ὑπέλαβεν ἡ χήρα μὲ ἀλλόκοτόν τι μειδίαμα.

— Ἀληθινὰ, μάνα;

— Ναὶ. ὅμως τὸ καλήτερον εἶναι νὰ τὸν τρομάξωμε μὲ τὸ ξύλο· ἂν δὲν ἐπιτύχωμεν μὲ αὐτὸ, τότε. . . τὸν ἄλλον τρόπο.

— Καὶ ἂν μηδ' ὁ ἄλλος τρόπος δὲν ἐπιτύχῃ, τότε, μάνα, τί κάμνομεν; . . . εἶπεν ὁ Νικόλας.

— Εἶναι καὶ ἕνας ἄλλος, ὁποῦ ἐπιτυχαίνει πάντοτε, ἀπεκρίθη ἡ χήρα.

Λίγνιδίως ἡ θύρα ἀνοίγεται .. καὶ ἰδοὺ ἐμβαίνει ὁ Παληκάρας.

Τόσον σφοδρὸς ἦτον ἔξω ὁ ἄνεμος, ὥστε δὲν ἠκούσθησαν αἱ ὑλακαὶ τῶν σκύλων αἱ ἀναγγείλασαι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ τῆς χήρας τοῦ ἀποκεφαλισθέντος.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ'.

### ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΥΙΟΣ

Ἀγνοῶν τοὺς πονηροὺς σκοποὺς τῶν οἰκείων του, ὁ Παλληκάρας εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον βραδέσι βήμασιν,

Ὀλίγοι τινὲς λόγοι τῆς Λυκαίνης, εἰς τὴν μετὰ τῆς Μαριάνθης συνομιλίαν της, ἔδωκαν ἤδη εἰς τὸν ἀναγνώστην νύξιν περὶ τοῦ παραδόξου βίου τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Ὁ Παλληκάρας εἶχέ τινας διαθέσεις φύσει ἀγαθὰς, καὶ ὡς ἐκ τούτου, μολονότι ἡ διαγωγή του δὲν ἦτον ἀνεπίληπτος, ἀπεῖχεν ἀπὸ πολλὰς τῶν ἀπανθρωπιῶν τῆς οἰκογενείας του. Ἐψάρευεν ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης ἀδείας τῆς διοικήσεως, καὶ οἱ ἐπὶ τούτου ἀγρυπνοῦντες φύλακες τόσον τὸν ἐφοβοῦντο διὰ τὴν ῥώμην καὶ τὸ θράσος του, ὥστε ἔκλειον πολλάκις τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ τὸν ἄφινον.

Παρεκτὸς τῆς βιομηχανείας ταύτης, τῆς παρὰ νόμον, ὁ Παλληκάρας ἐξήσκει καὶ ἄλλην, καὶ ταύτην ἀθέμιτον. Ὡς ἡρωϊκώτατος, ἀνελάμβανεν ἐξ οἰκείας γενναίας ὁρμῆς καὶ ζήλου ἀνδραγαθίας μᾶλλον ἢ δι' ἀπολαβὴν, τὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἀδυνάτου κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ, ὁσάκις ἀπήντα δύο πυγμαχοῦντας ἢ δερομένους, ἀνίσους κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ ἐπέμβαινεν ὡς κριτὴς ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην διὰ γρονθοκοπημάτων.

Ὁ ἐραστὴς τῆς Λυκαίνης ὡμοίαζε πολὺ πρὸς τὸν Φραγκίσκον καὶ τὴν Ἀμανδίναν· ἦτο μετρίου ἀναστήματος, ἀλλὰ στιβαρὸς, πλατὺς τοὺς ὤμους· ἡ πυκνὴ καὶ ἐρυθρὰ κόμη του, ἡ ἐν εἴδει κορήθρου κεκομμένη, ἐσχημάτιζεν ἄνω τοῦ εὐρέος μετώπου του πέντε λόφους· τὸ δασύτριχον καὶ κοντὸν γενειόν του, αἱ πλατεῖαί του παρειαὶ, ἡ τετράγωνος μήτη του, οἱ κυανοῖ καὶ θρασεῖς ὀφθαλμοί του, εἶχον εἰς τὸ ἀρρενωπὸν αὐτὸ πρόσωπον παράδοξον τύπον ἀνδρὸς φιλοκινδύνου. Τὴν κεφαλήν του ἐσκέπαζε πα-

λαιός τις πῖλος κηρωτός· μ' ὅλον δὲ τὸ ψῦχος, ἓν μόνον ἐφόρει ἐπιχιτώνιον κυανοῦν ὑπεράνω τοῦ ἐσωκαρδίου καὶ τῆς ἐκ χονδροῦ βαμβακίνου βελούδου καὶ πολλαχοῦ τετριμμένης περισκελίδος του. Εἰς τὴν χεῖρα ἐκράτει μέγα ῥόπαλον ὀζῶδες, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπέθεσε πλησίον του ἐπὶ τοῦ κυλικείου. Ὁμοῦ μὲ τὸν Παληκάραν εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ χονδρός τις κύων ἀπὸ τοὺς βραχυκώλους ἐκείνους, τοὺς κυνηγετικούς, στρεπτοὺς ἔχοντας τοὺς πόδας καὶ μέλαιναν καὶ στιλπνοτάτην τὴν δορά· ἀλλὰ τὸ ζῶον ἔμεινε πλησίον τῆς θύρας, μὴ τολμεῖσαν νὰ πλησιάσῃ οὔτε εἰς τὸ πῦρ, οὔτε εἰς τοὺς περὶ τὴν τράπεζαν καθημένους, ἐπειδὴ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν εἰς τὸν γέροντα Μιρὼτ (οὕτως ὠνομάζετο ὁ συγκυνηγέτης τοῦ Παληκάρα κύων) ὅτι καθὼς ὁ κύριός του οὕτω καὶ αὐτὸς δὲν ἀπελάμβανε τὴν συμπάθειαν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ·

— Καὶ ποῦ εἶναι τὰ παιδιά; ἰδοὺ ὁ πρῶτος λόγος τοῦ Παληκάρα, ἀφοῦ ἐκάθησε καὶ οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν.

— Ὅπου ἂν ἦναι, εἶναι, ἀπεκρίθη ὀξυχόλως ἡ Πλωσκοῦ.

— Μάνα, ποῦ εἶναι τὰ παιδιά; ἐπανέλαβεν ὁ Παληκάρας, ὡς οὐδεμίαν δόσας προτοχὴν εἰς τὴν ἀπόκρισιν τῆς ἀδελφῆς του.

— Ἐπλάγιασαν, ἀπεκρίθη ξηρῶς ἡ χήρα.

— Χωρὶς προτήτερα νὰ δειπνήσουν;

— Τί σὲ μέλει ἐσένα; ἀνέκραξε βαρβάρως ὁ Νικόλας, ἀφοῦ ἔπιε πλῆρες ποτήριον οἴνου ὅπως ἐπιτείνῃ τὴν αὐθάδειάν του· ἐπειδὴ ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ ῥώμη τοῦ ἀδελφοῦ του πολὺ τὸν συνέστελλον.

Ὁ Παληκάρας, ἀδιάφορος πρὸς τὴν τοῦ Νικόλα δριμύτητα, καθὼς καὶ πρὸς τὴν τῆς Πλωσκοῦς, εἶπε πάλιν πρὸς τὴν μητέρα του.

— Μοῦ κακοφαίνεται πῶς τὰ παιδιὰ ἐπλάγιασαν τόσο νωρὶς... Μ' ἀρέσει νὰ τὰ βλέπω κοντά μου σὰν τρώγω.

— Ἐσένα ἀρέσει, ἐμᾶς ὅμως μᾶς σκοτίζουν καὶ τὰ ἐβγάλαμεν ἀπ' ἐδῶ, ἀνέκραξεν ὁ Νικόλας. Ἂν ἀγαπᾷς, πάγαινε καὶ σὺ κ' εὑρέ τα! Ἀκοῦς ἐκεῖ!...

Ἐκθαμβος ὁ Ηαλικάρας, ἠτένησεν ἀσκαρδαμυκτὶ τώρα εἰς τὸν ἀδελφόν του· ἔπειτα ὅμως, ὡς νὰ ἐσκέφθη ὅτι μάταιον ἦτο νὰ συνερισθῇ, ἀνέστειλε τοὺς ὤμους, ἔκοψε τεμάχιον ἄρτου καὶ ἔλαβεν ἐκ τοῦ κρέατος.

Ὁ κύων ἐπλησίασεν εἰς τὸν Νικόλαν, καίτοι εἰς ἀπόστασιν φρόνιμον ἀπ' αὐτοῦ. Θυμωθεὶς ὁ πειρατὴς ἐκ τῆς καταφρονητικῆς ἀταραξίας τοῦ ἀδελφοῦ του, κ' ἐλπίζων ὅτι, ἂν ἐκτύπα τὸν σκύλον του, θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ χάσῃ τὴν ὑπομονήν, κατέφερε τότε κατὰ τοῦ Μιρὼτ ἓν δυνατὸν λάκτισμα· ὁ δὲ κύων ἔβαλεν ἀμέσως τὰς θρηνώδεις κραυγάς... Ὁ Ηαλικάρας κατεκοκκίνισεν, ἔσφιγξεν εἰς τὰς τρεμούσας ἐκ τῆς ὀργῆς χεῖράς του τὸ μαχαίριον ὅπερ ἐκράτει, καὶ ἔκρουσεν αὐτὸ σφοδρῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀπὸ τὸ μέρος τῆς λαβῆς· ἀλλὰ κρατούμενος εἰσέτι, ἔκραξε τὸν σκύλον του καὶ τὸν εἶπεν ἡπίως·—Μιρὼτ, ἐδῶ!

Ὁ κύων τότε προσελθὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου του, ἐξηπλώθη χαμαί.

Ἡ ἀνοχὴ αὕτη κατέπληξε τὸν Νικόλαν, αὐτὸς ἤθελε νὰ παροξύνῃ τὸν ἀδελφόν του, ὥστε νὰ προέλθῃ ῥῆξις μεταξὺ αὐτῶν. Λέγει λοιπόν.

— Βρωμόσκυλο! δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸ βλέπω... Νὰ ὁποῦ σοῦ τὸ λέγω· δὲν θέλω πλειὸ νὰ φέρνῃς ἐδῶ τὸν σκύλο σου!...

Ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως, ὁ Ηαλικάρας ἔχυσεν οἶνον εἰς τὸ ποτήριόν του, καὶ ἔπιε βραδέως.

Ἀνταλλάξασα βλέμμα ταχὺ μετὰ τοῦ Νικόλα, ἡ χήρα ἐνεθάρρυνεν αὐτὸν διὰ νεύματος νὰ ἐξακολουθήσῃ τοὺς κατὰ τοῦ Ηαλικάρα ἀκροβολισμούς, ἐλπίζουσα, ὡς εἴδομεν, ὅτι ἄλλο δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ μεταξὺ αὐτοῦ κ' ἐκείνων τὴν τελείαν διάστασιν, εἰμὴ σφοδρά τις σύγκρουσις.

Ἐγερθεὶς λοιπὸν ὁ Νικόλας, ἐπορεύθη πρὸς τὴν γωνίαν τῆς ἑστίας, ἔλαβε τὴν ῥάβδον ἣν εἶχε μεταχειρισθῇ ἡ χήρα κατὰ τοῦ Φραγκίσκου, καὶ προχωρήσας πρὸς τὸν κύνα, τὸν ἐκτύπησε σκληρῶς εἰπών· Ἔξω μωρέ! ἔξω γλίγωρα!

Μέχρι τοῦδε, ὁ Νικόλας εἶχε μὲν φανῇ ἐχθρικῶς διατε-

θειμένος κατὰ τοῦ Παληκάρα, ἀλλ' οὐδέποτε ἤρθη ἐναντίον του μετὰ τοσαύτης αὐθαδείας καὶ ἐπιμονῆς.

Ἐννοήσας ὁ ἐραστὴς τῆς Λυκαίνης ὅτι ἐζήτουν νὰ τὸν ἐρεθίσωσι δι' ἄγνωστόν τινα σκοπὸν, ἐδιπλασίασε τὴν ἀνεξικακίαν του. Διὸ ὅταν ἤκουσε τὰς κραυγὰς τοῦ σκύλου του κτυπηθέντος ὑπὸ τοῦ Νικόλα, ἠγέρθη, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου, ἔκβαλε τὸ ζῶον ἔξω, καὶ ἐπανελθὼν ἐξηκολούθησε τὸ δεῖπνόν του.

Ἡ ἀπίστευτος αὕτη ὑπομονὴ, ἡ ἄκρως ἐναντία εἰς τὸν συνήθως εὐερέθιστον ὑπὸ τοῦ θυμοῦ χαρακτῆρα τοῦ Παληκάρα, κατετάραξε τοὺς πολεμίους του... Ἔβλεπον ὁ εἷς τὸν ἄλλον μὲ βαθυτάτην ἀπορίαν.

Ὁ Παληκάρας ἐφαίνετο διόλου ξένος εἰς τὰ διατρέχοντα, ἔτρωγε μετὰ μεγαλοπρεπείας καὶ ἄκραν ἐφύλαττε σιωπήν.

— Πλωσκοῦ, σήκωσε τὸ κρασὶ, εἶπεν ἡ χήρα πρὸς τὴν θυγατέρα της.

Αὕτη ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ... ἀλλ' ὁ Παληκάρας τὴν εἶπε·

— Στάσου... ἀκόμη δὲν ἀπέφαγα.

— Ἂς ἀπέτρωγες ! εἶπεν ἡ χήρα ἁφαιροῦσα τὴν φιάλην αὐτὴ ἡ ἰδία.

— Ἄ ! ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα !... ὑπέλαβεν ὁ ἐραστὴς τῆς Λυκαίνης, Καὶ γεμίσας μέγα ποτήριον ὕδατος, ἔπιεν αὐτὸ, ἐκροτάλισε τὴν γλῶσσαν ἐπὶ τοῦ οὐρανίσκου του καὶ εἶπεν.

— Ὡραῖο νερό !

Ἡ ψυχροτάτη αὕτη ἀταραξία μεγάλως διηρέθησε τὴν θανάσιμον ἐχθροπάθειαν τοῦ Νικόλα, ὡς ἦτο κορυφωμένη καὶ ἐκ τῆς ἀρθόνου οἰνοποσίας· ἀλλ' ἐδειλία νὰ συμπλεχθῇ ἄνευ ἀφορμῆς, γνωρίζων μάλιστα τὴν σπανίαν τοῦ ἀδελφοῦ του δύναμιν. Λίαν δίως ὁ διάβολος τὸν ἐμπνέει νὰ φωνάξῃ·

— Καλὰ τὸ ἐστοχάσθηκες νὰ μὴ δείξῃς κἀμμίαν ἀντίστασι διὰ τὸν σκύλο σου· αὐτὴ ἡ συνήθεια εἶναι καλὴ, καὶ

πρέπει νὰ τὴν λάβῃς διὰ πάντα· αὔριον ὁποῦ θὰ κάμωμεν τὸ ἴδιο καὶ εἰς τὴν ἀγαπητικήν σου, νὰ τὴν ἐβγάλωμεν ἔξω μὲ κλωτσιαῖς, ὡσὰν ὁποῦ ἐκάμαμεν τοῦ σκύλου σου, ἐσὺ πρέπει νὰ σιωπαίνῃς.

— Τὴν Λύκαινα θὰ μοῦ εἰπῇς, αἴ!... Νὰ σοῦ τὴν κάμω ἐγὼ ἐκείνη! ἂς 'πάρῃ τὴν μούρη της νὰ κοπιάσῃ... ἄφες νὰ ἔβγῃ δὰ ἀπὸ τὴν φυλακή— εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ ἐμβάσα εἰς τὸ νόημα τοῦ Νικόλα— καὶ βλέπομεν...

— Νὰ ἔλθῃ! ἴσα ἴσα τὴν κάμνω καὶ 'παίρνει μία βοῦτα εἰς τὴν βοῦρκα τοῦ ποταμοῦ· ἐκειδὰ, 'ξεύρεις, εἰς τὴν ἄκρα τοῦ 'σπιτιοῦ, κοντὰ εἰς ἐκεῖνο τὸ ξύλινο καλυβάκι —ἐπρόσθεσεν ὁ Νικόλας.— Καὶ νὰ κάμνῃ νὰ σηκωθῇ, κ' ἐγὼ νὰ τὴν βουτῶ πάλιν μέσα... δός του!... μὲ παπουτσιαῖς εἰς τὸ κεφάλι... νὰ ἰδῇς...

Ἡ ὕβρις αὕτη πρὸς τὴν Λύκαιναν, ἐρωμένην τὴν ὁποίαν ὁ Παληκάρας ἠγάπα μὲ ἀγρίαν περιπάθειαν, ἐνίκησε τὴν εἰρηνικὴν ἀπόφασίν του· συνωφρυώθη λοιπὸν τότε αὐτὸς, τὸ αἷμα ἀνέβη ἐπὶ τοῦ προσώπου του, αἱ φλέβες τοῦ μετώπου του ἐπρίσθησαν κ' ἐτεντώθησαν ὡς σχοινία· μολονταῦτο, πάλιν ὁ δυστυχὴς ἐκρατήθη ἀρκετὰ, ὥστε νὰ εἴπῃ μόνον εἰς τὸν Νικόλαν μὲ φωνὴν μικρὸν ὑποδηλοῦσαν τὸν κεκρατημένον του θυμόν·

— Πρόσεξε... μοῦ κρεμνᾷς τὸ ζωνάρι σου διὰ νὰ τὸ πατήσω, ὅμως θὰ τὸ μετανοήσῃς.

— Ἐγώ... νὰ τὸ μετανοήσω;

— Ναὶ... καθὼς καὶ τὴν ἄλλη φορά... θυμᾶσαι;

— Μωρὲ Νικόλα! εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ σαρδόνιον θαυμασμόν· οὔ σου! καὶ δὲν ἐντρέπεσαι κακόμοιρε, νὰ σὲ δείρῃ ὁ Παληκάρας!... Καλὲ ἀκούεις, καλὲ μάννα; τὸν ἔδειρε ... Διὰ τοῦτο ὁ Νικόλας ἔχει τόσον φόβο... Ὡς φαίνεται, ἀπὸ τότε....

— Μ' ἔδειρε... ἐπειδὴ ἔπεσεν ἐπάνω μου ἔξαφνα, ὡσὰν προδότης, ἀνεφώνησεν ὁ Νικόλας πελιδνὸς τὴν ὄψιν ἐκ τῆς ὀργῆς.

— Εἶσαι ψεύστης· ἐσὺ μ' ἐκτύπησες μὲ ὑπουλότητα, καὶ

τότε κ' ἐγὼ ἐχύθηκα καὶ σοῦ ἔβαλα γνῶσι... τί νὰ σοῦ κάμω ὁποῦ σ' ἐλυπήθηκα· ὅμως ἂν σ' ἀκούσω νὰ εἰπῇς δεύτερον λόγο διὰ τὴν ἀγαπητική μου... ἀκούεις, μωρὲ, διὰ τὴν ἀγαπητική μου σοῦ ὁμιλῶ... δὲν ἔχει πλέον νὰ σὲ λυπηθῶ... θὰ σὲ ῥίψω εἰς τὸ κρεββάτι διὰ πολλαῖς ἡμέραις.

— Καὶ τί θὰ μοῦ κάμῃς ἐμένα ἂν τὴν ὑβρίσω ἐγὼ τὴν Λύκαινα! τί θὰ μοῦ κάμῃς; ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ...

— Θὰ σοῦ δώσω δύο καλοὺς πάτσους, ὁποῦ νὰ καταλάβῃς· καὶ ἂν τὴν 'ξαναϋβρίσῃς, ἄλλους δύο...

— 'Αμ' ἂν εἰπῶ κ' ἐγὼ τίποτε δι' αὐτήν; εἶπεν ἡ χήρα βραδέως.

— 'Εσύ;

— Ναὶ... ἐγώ.

— 'Εσὺ νὰ εἰπῇς; ἐπανέλαβεν ὁ Παληκάρας μετὰ κόπου πολλοῦ κρατούμενος· ἐσύ;

— Θὰ δείρῃς κ' ἐμένα... τί;

— Ὄχι· εἰς ἐσένα δὲν θὰ σηκώσω ποτὲ χέρι, ὅμως ἂν εἰπῇς διὰ τὴν Λύκαινα κακὸ, θὰ ξεθυμάνω εἰς τὸν Νικόλα· θὰ τοῦ ταῖς βρέξω ὁποῦ νὰ ταῖς θυμᾶται· τώρα, κάμετε ὅπως ἀγαπᾶτε... ἐσεῖς τὸ 'ξεύρετε πλέον· καὶ αὐτὸς ἀκόμη...

—'Εσὺ θὰ μοῦ ταῖς βρέξῃς! ἀνέκραξεν ὁ πειρατὴς ἀναστῶν τὴν κινδυνώδη καταλανικήν του μάχαιραν· ἐμένα, μωρέ!

— Νικόλα... ἄφησε τὸ μαχαῖρι! ἀνέκραξεν ἡ χήρα ἐγειρομένη ταχέως διὰ ν' ἁρπάσῃ τὸν τοῦ υἱοῦ της βραχίονα· ἀλλ' οὗτος παράφορος ἐκ τῆς μέθης καὶ τοῦ θυμοῦ, ἠγέρθη, ἀπώθησε μὲ δύναμιν τὴν μητέρα του, κ' ἐχύθη ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ὁ Παληκάρας τότε ὠπισθοπόρησε διὰ μιᾶς, ἥρπασε τὸ ἐζῶδες ῥόπαλον, τὸ ὁποῖον εἰσερχόμενος εἶχεν ἀποθέσει ἐπὶ τοῦ κυλικείου, καὶ ἔλαβε θέσιν ἀμυντικήν.

— 'Άφησε τὸ μαχαῖρι, Νικόλα! ἐπανέλαβεν ἡ χήρα.

— Καλὲ δὲν τὸν ἀφήνεις καὶ τοῦ λόγου σου! ἀνεφώνησεν ἡ Πλωσκοῦ ὁπλισθεῖσα καὶ αὐτὴ διὰ τοῦ πελέκεως τοῦ χαλαστοῦ.

Πάλλων ἀκαταπαύστως τὴν φοβερὰν του μάχαιραν, ὁ Νικόλας ἐζήτει τὴν περίστασιν νὰ κτυπήσῃ τὸν ἀδελφόν του δι' αὐτῆς.

— Ἐγὼ σοῦ εἶπα, ἔλεγε κράζων, ὅτι θὰ σᾶς 'πάρῃ ὁ διάβολος κ' ἐσένα καὶ τὴν βρῶμα ἐκείνη, τὴν Λύκαινά σου τώρα τὸ λοιπὸν νὰ ἰδῇς... Μάννα !... Πλωσκοῦ !... ἐλᾶτε, ἐλᾶτε νὰ τοῦ δείξωμεν, τοῦ σκυλιοῦ !...

Καὶ κρίνας ἁρμοδίαν τὴν στιγμὴν, ὁ κακοῦργος ὥρμησεν ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του μὲ τὴν μάχαιραν ἀνηγερμένην.

Ὁ Παληκάρας, ῥαβδιστὴς ἐπιτήδειος, ἔκλινε πρῶτον διὰ μιᾶς τὸ σῶμά του πρὸς τὰ ὀπίσω· ἔπειτα, ἀνυψώσας τὸ ῥόπαλον μὲ τάχος ἀστραπῆς, διέγραψε δι' αὐτοῦ βομβήσαντος εἰς τὸν ἀέρα ἕνα ἀριθμὸν 8, καὶ τοσοῦτον σφοδρῶς τὸ κατέφερεν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Νικόλα, ὥστε κυριευθεῖσα ἀπὸ αἰφνίδιον καὶ ἀλγεινὴν ἀπονάρκωσιν, ἔπεσεν ὡς κρεμαμένη· ἔπεσε δὲ καὶ ἡ μάχαιρα.

— Μωρὲ, μοῦ ἔσπασες τὸ χέρι, μωρὲ σκυλί !... ἀνεφώνησεν ὁ Νικόλας ἁρπάζων διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸν κακωθέντα βραχίονα.

— Ὄχι, τίποτε· ἤκουσα μόνον τὸ ῥαβδί μου καὶ κάπου ηὗρε... εἶπεν ὁ Παληκάρας πέραν λακτίσας διὰ τοῦ ποδὸς τὴν μάχαιραν... ὑπὸ τὸ κυλικεῖον.

Ἔπειτα, βοηθούμενος ἐκ τῶν πόνων τοῦ Νικόλα, ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου, τὸν ἔσπρωξε στιβαρῶς, ὀπισθοβατοῦντα, μέχρι τῆς θύρας τοῦ μικροῦ ὑπογείου τὸ ὁποῖον προανεῴξαμεν, ἤνοιξεν αὐτὴν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, διὰ δὲ τῆς ἄλλης ἔρριψεν ἐκεῖ ἐντὸς καὶ ἐκλείδωσε τὸν ἔτι ἐμβρόντητον ἐκ τῆς ἀπηνοῦς ἐκείνης προσβολῆς ἀδελφόν του.

Ἐπιστρέψας ἔπειτα εἰς τὰς δύο γυναῖκας, ἥρπασε τὴν Πλωσκοῦ ἐκ τῶν ὤμων, καὶ μ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν, τὰς κραυγάς της καὶ πληγήν τινα ἐλαφρὰν τὴν ὁποίαν κατέφερε διὰ τοῦ πελέκεως εἰς τὴν χεῖρά του, ἔκλεισε καὶ ταύτην εἰς τὴν μετὰ τοῦ μαγειρείου συγκοινωνοῦσαν αἴθουσαν τοῦ καπηλείου.

Ἀπευθυνθεὶς τότε πρὸς τὴν χήραν, ἔτι ἔκπληκτον ἐκ

τοῦ δεξιοῦ καὶ ἀπροσδυκήτου ἀνδραγαθήματός του, ὁ Παλληκάρας τὴν εἶπε ψυχρῶς·

— Τώρα μάννα... μένομεν οἱ δύο μας...

—Ναί! οἱ δύο μας... εἶπεν ἡ χήρα, καὶ ἰδοὺ ἐνεψυχώθη ἡ ἀπαθής της μορφή· ἡ νεκρά της ὄψις ἔλαβε χρῶμα ζωῆς· πῦρ γνοφῶδες ἤναψε τὰ μέχρι τοῦδ' ἐσβεσμένα ὄμματά της· ὁ θυμὸς καὶ ἡ ἐχθροπάθεια ἔδωσαν εἰς τὸ πρόσωπόν της χαρακτῆρα δεινόν·—ναί, οἱ δύο μας τώρα !... ἐπανέλαβεν ἀπειλητικῶς· ἐγὼ τὴν ἐπρόσμενα αὐτήν τὴν στιγμή· ἦλθε λοιπὸν ἡ ὥρα νὰ σοῦ εἰπῶ τί ἔχω μέσα εἰς τὴν καρδιά μου.

— Ναί, καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ κ' ἐγὼ τί ἔχω μέσα εἰς τὴν ἰδικήν μου.

— Αὐτὴ τὴν νύκτα θὰ τὴν ἐνθυμηθῇς ἐσύ, καὶ μὴ σὲ μέλῃ.

— Θὰ τὴν ἐνθυμηθῶ τρόντι !.. Εἶχα ἕναν ἀδελφὸ καὶ μίαν ἀδελφὴ ὁποῦ ἐζήτησαν νὰ μὲ σκοτώσουν, καὶ ἡ μάννα μου, ὁποῦ ἦταν παρών, καθόλου δὲν τοὺς ἐμπόδισε. Λέγε, τὸ λοιπόν... λέγε... τί καλὸ σοῦ ἔκαμα ἐγώ ;

— Τί κακὸ μοῦ ἔκαμες ;

— Ναί... τί κακό ;

—Ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἀπεθανεν ὁ πατέρας σου... πάντοτ' ἐστάθηκες ἄνανδρος... πάντοτε ἄνανδρος !

— Ἐγώ ;

— Ναί, ἄνανδρος... ἐσύ... ἐσύ ! ἀντὶ νὰ μείνῃς μαζή μας καὶ νὰ μᾶς βοηθᾷς, ἐπῆγες κ' ἐτρύπωσες εἰς τὸ δάσος Ῥαμβουγέ· καὶ τί ἔκαμνες ἐκεῖ ; ἐκυνηγοῦσες μαζή μ' ἕνα πουλιοπιάστη, ὁποῦ ἐγνώρισες εἰς τὸ Βερσῆ.

— Ἂν ἔμενα ἐδῶ, τώρα ἤθελε νὰ ἦμαι εἰς τὸ κάτεργο, ὡσὰν τὸν Ἀμβρόση, ἢ νὰ φοβοῦμαι ὥρα τὴν ὥρα μὴν τύχῃ καὶ μὲ πιάσουν, ὡσὰν τὸν Νικόλα· δὲν ἠθέλησα νὰ γίνω κλέπτης ὡσὰν ἐσᾶς... καὶ δ' αὐτὸ μ' ἐμισήσετε.

— Καὶ τώρα τάχα 'ποία εἶναι ἡ τέχνη σου ἡ χρήσιμης Προτήτερα ἔκλεπτες πουλιὰ τώρα κλέπτεις 'ψάρια· κλεψιὰ χωρὶς κίνδυνο, κλεψιὰ δι' ἀνάνδρους...

— Τὰ 'ψάρια καὶ τὰ πουλιὰ δὲν τὰ ὁρίζει κἀνείς· σήμερα πιάνω ἐγώ, αὔριον πιάνει ἄλλος· ἰδοὺ... ἂς πιάνῃ ὅποιος ἠμπορεῖ... Κλεψιὰ τὴν λὲς αὐτή; ... Ὅσον διὰ τὸ πῶς εἶμαι ἄνανδρος...

— Ἀμὴ τί εἶσαι; πληρώνεσαι καὶ κάθεσαι καὶ δέρνεις τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον· ἀνθρώπους πλέον ἀδυνάτους ἀπὸ σέ! διὰ τὴν πληρωμή!

— Ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἔδειραν ἄλλους, πλέον ἀδυνάτους ἀπ' αὐτούς.

— Ἰδὲ τέχνην ὅπου τὴν ἔχει! ὁ ἄνανδρος!... ἰδὲ τέχνη!...

— Τὸ γνωρίζω· ἔχει καὶ ἄλλαις τέχναις πλέον τιμημέναις ἀπ' αὐτήν· ὅμως δὲν προσμένω νὰ τὰς μάθω ἀπὸ λόγου σου!

— Πῶς λοιπὸν δὲν τὰς μαθαίνεις αὐταῖς ταῖς τιμημέναις σου τέχναις, μόνον ἔρχεσ' ἐδῶ ὡσὰν τὸν κρεμανταλᾶ καὶ μοῦ τρώγεις μοναχὰ τό ψωμί μου;

— Καὶ δὲν σοῦ δίδω ὅ,τι ἠμπορῶ; Ὅτι 'ψάρια πιάσω δὲν σοῦ τὰ φέρω; καθὼς καὶ ὅσα χρήματα; ὀλίγα εἶναι· δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ὅμως καὶ αὐτὰ φθάνουν... τί ἔξοδο περισσότερο κάμνεις δι' ἐμένα;... Ἐζήτησα νὰ μάθω κλειδαρᾶς διὰ νὰ κερδίζω περισσότερα... ὅμως ὅταν κἀνεὶς ἀπὸ παιδὶ ἐσυνήθισε νὰ γυρίζῃ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰ δάση, δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς μία καθιστικὴ ζωή... Καὶ ἔπειτα... (ἐπρόσθεσεν ὁ Παληκάρας μετὰ σκυθρωπότητος) ἐγὼ πάντοτε ἠγάπησα νὰ ἦμαι μόνος μου... νὰ 'ψαρεύω ἢ νὰ κυνηγῶ, ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν μ' ἐρωτᾷ τί κάμνω. Ἐνῷ, ἂν 'πάγω ἀλλοῦ πουθενά, ὅλοι μοῦ ἀναφέρουν διὰ τὸν πατέρα μου· Τί ἔγινεν ὁ πατέρας σου;... ἐμπορῶ νὰ μὴ τοὺς ἀποκριθῶ ... τὸν ἀπεκεφάλισαν εἰς τὴν γιλλοτίνα! ὁ ἀδελφός σου... εἰς τὸ κάτεργο! ἡ ἀδελφή σου... κλέφτρα!

— Ἀμ' ὅταν σοῦ εἰποῦν,—ἡ μάνα σου; τί τοὺς ἀποκρίνεσαι;

— Τοὺς λέγω...

— Τί; νὰ ἰδοῦμεν... τί;

— Τοὺς λέγω, πῶς πέθανε...

— Μὴ σὲ μέλῃ καὶ δὲν τοὺς λὲς ἄσχημα· εἶναι ὅλον τὸ ἴδιο σχεδόν... Δὲν σ' ἔχω πλέον διὰ παιδί μου, ἄναν-δρε! Ὁ ἀδελφός σου εἶναι εἰς τὸ κάτεργο! ὁ παππούς σου καὶ ὁ πατέρας σου ἐτελείωσαν ὡσὰν ἄνδρες τὴν ζωήν τους ἐπάνω εἰς τὴν λαιμητόρο, περιπαίζοντες τὸν ἱερέα καὶ τὸν δήμιο! Καὶ σὺ, ἀντὶ νὰ τοὺς ἐκδικήσῃς, ἐκείνους, τρέμεις!...

— Νὰ ἐκδικήσω ἐκείνους;

— Ναὶ βέβαια, νὰ φανῇς *τώρτι ὡσὰν Παληκάρας* νὰ φτύσῃς ἐπάνω εἰς τὸ μαχαῖρι τοῦ Καρλότου καὶ ἐπάνω εἰς τὸ κόκκινο φόρεμά του, καὶ νὰ τελειώσῃς σὰν τὸν πατέρα καὶ τὴν μάνα σου, τὸν ἀδελφὸ καὶ τὴν ἀδελφή σου...

Ὅσον καὶ ἂν ἦτο συνειθισμένος εἰς τὰς θηριώδεις τῆς μητρός του ἐκφράσεις, ὁ Παληκάρας δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ῥιγήσῃ ἀκούσας ταῦτα. Ἀλλ' ἦτο καὶ φοβερὰ ἡ τῆς χήρας φυσιογνωμία, ἐνῷ ἐπρόφερε τὰς τελευταίας λέξεις.

— Ὦ! ἄνανδρε, ἦ καλήτερα ἀναίσθητε, ἀναίσθητε! Θέ-λεις νὰ ἦσαι τίμιος !!! Τίμιος, μωρέ; καὶ τί θὰ βγῇ ἀπ' αὐτό! τάχα θὰ παύσῃ ὁ κόσμος τοῦ νὰ σὲ καταφρονῇ, νὰ σὲ ἀποστρέφεται, ὡς υἱὸν φονιᾶ, ἀδελφὸν κατεργάρη; Ἰδέ· ἀντὶ ἐσὺ νὰ πνέῃς διὰ τοῦτο ἐκδίκησιν καὶ λύσσαν, ἐκ τοῦ ἐναντίου χάνεσαι ἀπὸ τὸν φόβο σου! ἀντὶ νὰ δαγκάσῃς, τρέχεις καὶ φεύγεις· ὅταν ἀπεκεφάλισαν τὸν πατέρα σου... ἐσὺ μᾶς ἄφησες κ' ἔφυγες... ἄνανδρε! καὶ ἐνῷ ἤξευρες πῶς δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸ νησὶ χωρὶς νὰ τρέξουν ἀπ' ὀπίσω μας μὲ ταῖς πέτραις, ὡσὰν λυσσασμένα σκυλιά... Ὦ! μή σε μέλῃ καὶ αὐτὸ θὰ μᾶς τὸ πληρώσουν ἐκεῖνοι, βλέπεις! θὰ μᾶς τὸ πληρώσουν!!! νὰ ἰδῇς!

— Ἐγὼ, τὸ 'ξεύρει ἕνας Θεὸς, δὲν φοβοῦμαι παντελῶς, ὄχι ἕνας, ἀλλὰ δέκα ἄνθρωποι νὰ τύχουν ἐμπροστά μου! ὅμως νὰ μοῦ φωνάξῃ οὔα! ἕνας ὁλόκληρος κόσμος, ὅτ' εἶμαι υἱὸς καὶ ἀδελφὸς καταδίκων... ὄχι, δὲν τὸ ὑπέφερα· δὲν ἠμπο-ροῦσα νὰ τὸ ὑποφέρω... ἐπροτίμησα νὰ φύγω, νὰ χωθῶ εἰς τὰ δάση, καὶ νὰ κυνηγῶ ἐκεῖ μαζῇ μ' ἕνα πουλιοπιάστη, τὸν Πέτρο.

— 'Ας μὴν ἐγύριζες κἄν... ἂς ἔμενες εἰς τὰ δάση σου διὰ πάντα.

— 'Εγύρισα, ἐξ αἰτίας ὁποῦ εἶχα μία δουλειὰ μαζῆ μ' ἕνα φύλακα, καὶ τὸ περισσότερο ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν... ἐστοχάσθηκα ὅτι ἦλθαν εἰς ἡλικίαν, καὶ ἠμπορεῖ τὸ παράδειγμά σας νὰ τὰ χαλάσῃ.

— Καὶ τί σε μέλει ἐσένα;

— Τί με μέλει;... δὲν θέλω ἐγὼ νὰ γίνουν καὶ αὐτὰ παληάνθρωποι ὡσὰν τὸν 'Αμβρόση, τὸν Νικόλα καὶ τὴν Πλωσκοῦ...

— "Αμποτε νὰ τοὺς ὡμοίαζαν!

— Μή σε μέλῃ καὶ ἂν τ' ἄφηνα ἤθελε 'γλίγωρα νὰ τοὺς ὁμοιάσουν. 'Εμβῆκα εἰς τέχνη διὰ νὰ κυττάζω νὰ κερδίσω τίποτε καὶ νὰ τὰ 'πάρω μαζῆ μου.. νὰ φύγω μὲ αὐτὰ ἀπὸ τοῦτο πλέον τὸ νησί... ἀλλ'εἰς τὰ Παρίσια τί πρᾶγμα μένει 'ξεσκέπαστο! υἱὸν ἑνὸς ἀποκεφαλισθέντος μ' ἔκραζεν ἕνας ἀπ' ἐδῶ... ἀδελφὸν ἑνὸς κατεργάρη ὁ ἄλλος ἀπ' ἐκεῖ... ἤρχουμουν καθημερινῶς εἰς τὰ χέρια.. ὡς ὁποῦ ἐβαρέθηκα...

— Καὶ ἀκόμη δὲν ἐβαρέθηκες νὰ γυρεύῃς νὰ γίνῃς τίμιος... ἰδὲ, ἰδέ! ὕστερ' ἀπὸ τόσαις καὶ τόσαις μουνζούρα.ς ὁποῦ ἐπῆρες, νὰ μὴ σοῦ δώσῃ καρδιὰ νὰ γυρίσῃς πάλιν κοντά μας, νὰ περνᾷς καθὼς περνοῦμεν ἡμεῖς... καθὼς θὰ περάσουν καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδιά... ἀκόμη καὶ χωρὶς τὴν θέλησί σου... Ναὶ, θὲς δὲν θές... Ζητεῖς νὰ τὰ χαλάσῃς μὲ ταῖς διδαχαῖς σου ... ἀλλ' ἡμεῖς εἴμεθα ἐδῶ... 'Ο Φραγκίσκος ἔγινε παιδὶ ἰδικό μας... κοντεύει... μία περίστασις νὰ τύχῃ καὶ θὰ τὸν ἰδῇς...

— 'Ο Φραγκίσκος; ποτέ!

— Θὰ τὸ ἰδῇς...θὰ ἰδῇς τοὺς λόγους μου...Τὸ παιδὶ ἔχει τὸ *φυσικό*· εἶσ' ἐσὺ ὁποῦ τὸ ἐμπόδισες ὡς τὰ τώρα... "Οσον διὰ τὴν 'Αμανδίνα, πρόσμεινε νὰ γίνῃ δεκαπέντε χρονῶν, καὶ βλέπεις πῶς μόνη της θὰ προχωρήσῃ... "Α! μᾶς ἐπῆραν μὲ ταῖς πέτραις, εἶπες! μᾶς ἐκυνήγησαν ὡσὰν λυσσασμένα σκυλιά!... θὰ ἰδοῦν ἐκεῖνοι μίαν ἡμέρα τί εἴμεθα ἡμένα σκυλιά!... θὰ ἰδοῦν ἐκεῖνοι μίαν ἡμέρα τί εἴμεθα ἡ-

μεῖς ὁποῦ κυνηγοῦν... ἐκτὸς ἐσένα... ἄνανδρε... ἐπειδὴ μόνος ἐσὺ εἶσαι ὁποῦ μᾶς κάμνεις ἐντροπή!

— Εἶδες ἐκεῖ κακὸν ὁποῦ τὸ ἐπάθετε ἐξ αἰτίας μου...

— Καὶ ἀφοῦ τὸ λοιπὸν ἠμπορεῖς κοντά μας νὰ χαλασθῇς καὶ σὺ... αὔριον καὶ ὅλα νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ διὰ πάντοτε... νὰ ὁποῦ σοῦ τὸ λέγω.

Ὁ Παληκάρας παρετήρησε τὴν μητέρα του μὲ ἀπορίαν· μετά τινα δὲ σιωπὴν τὴν εἶπε — Τώρα τὸν λοιπὸν καταλαβαίνω... Διὰ τοῦτο, ὡς φαίνεται, εὐθὺς καθὼς ἐμβῆκα μέσα μ' ἐπήρετε ὅλοι σας ἀπὸ τὰ 'μάτια.. διὰ νὰ καταντήσῃ ὁ λόγος αὐτοῦ!...

— Ναὶ, διὰ νὰ σοῦ δείξω τί ἔχεις νὰ παθαίνῃς, ἂν θελήσῃς νὰ μείνῃς ἐδῶ εἰς τὸ πεῖσμά μας· μαύρη σου μοῖρα ταλαίπωρε, μαύρη σου μοῖρα! καθημερινῶς θὰ ἔχῃς τὰ ἴδια, καὶ νὰ τὸ 'ξεύρεις· ξύλο θὰ τρώγῃς ἀθεόφοβο· καὶ δὲν θὰ ἤμεθα καθὼς ἀπόψε μοναχοί· θὰ ἦναι καὶ φίλοι ὁποῦ θὰ μᾶς βοηθοῦν... ὀκτὼ ἡμέραις δὲν θὰ βαστάξῃς...

— Σιγὰ νὰ μὴ σᾶς φοβηθῶ!

— Καλὰ, καλά... κάθου δὰ καὶ βλέπεις...

— Θὰ καθήσω τὸ λοιπὸν, τώρα ὁποῦ μοῦ λὲς αὐτό...

— Θὰ καθήσῃς;

— Ναὶ, θὰ καθήσω.

— Εἰς τὸ πεῖσμά μας;

— Ναὶ, εἰς τὸ πεῖσμά σας, νὰ ἔμβω εἰς τ' ὀμμάτι καὶ τῆς Πλωσκοῦς καὶ τοῦ Νικόλα, καὶ ὅλων τῶν ἄλλων παληανθρώπων τοῦ εἴδους του!

— Χάχ! ἄχ! ἄ! μὲ κάμνεις νὰ γελῶ.

Εἰς τὰ χείλη τῆς ἀποτροπαίου ταύτης καὶ θηριώδους γυναικὸς, ὁ γέλως οὗτος ὑπῆρξε φρικωδέστατος.

— Γέλα, γέλα. Δὲν τὸ κουνῶ ἀπ' ἐδῶ ὡς ὁποῦ νὰ εὕρω κἀνένα πόρον ζωῆς πουθενὰ διὰ τὰ παιδιὰ καὶ διὰ τὸν ἑαυτό μου· διὰ τὸν ἑαυτό μου δὲν εἶναι ἡ δυσκολία.. γυρίζω πάλιν εἰς τὰ δάση καὶ κυνηγῶ· διὰ τὰ παιδιὰ εἶναι ὁποῦ μὲ μέλει· ἐκεῖνα ἕως νὰ οἰκονομήσω θὰ χρειασθῇ καιρός... Ὅμως ἕως νὰ τοὺς εὕρω κἀνένα μέρος, θὰ κάθημαι

ἐδῶ, καὶ νὰ τὸ 'ξεύρῃς

— Ἄ! θὰ μείνῃς ἕως ὁποῦ νὰ 'πάρῃς τὰ παιδιὰ νὰ φύγῃς ;

— Εἶδες πῶς τὸ λές !

— Θὰ 'πάρῃς μαζῆ σου τὰ παιδιά ;

— Μόνον νὰ τοὺς εἰπῶ, Ἐλᾶτε, θὰ ἔλθουν... καὶ θὰ τρέξουν μάλιστα, θὰ τὸ ἰδῇς.

Ἡ χήρα ἀνέστειλε τοὺς ὤμους καὶ εἶπε·

— Ἄκουσε· προτήτερα σοῦ εἶπα, πῶς θὰ ἐνθυμηθῇς ἐσὺ αὐτὴν τὴν βραδυά· τώρα νὰ σοῦ ἐξηγήσω τί ἔχει νὰ εἰπῇ αὐτὸς ὁ λόγος μου ὅμως εἰπέ μου προτήτερα· τῳόντι δὲν ἔχεις σκοπὸ νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ ;

— Ναὶ, σοῦ λέγω, ναί ! καὶ πάλιν ναί !

— Τώρα ν' ἀκούσῃς ἐσὺ, καὶ νὰ πτύσῃς εἰς τὸ πρόσωπό μου ἂν δὲν σὲ κάμω νὰ εἰπῇς ὄχι ! ὄχι καὶ πάλιν ὄχι ! Ἄκουσε... Ἐξεύρεις ὁ ἀδελφός σου τί τέχνη κάμνει ;

— Ὅ,τι κάμνει ἂς κάμνῃ· δὲν θέλω νὰ 'ξεύρω τίποτε...

— Μάθε το λοιπόν... κλέπτει...

— Ἂς τὰ συλλογῆτ' ἐκεῖνος.

— Καὶ σὺ ἀκόμη.

— Ἐγώ ;

— Κλέπτει διὰ νυκτὸς καὶ διὰ *σπάσματος*· πρᾶγμα ὁποῦ τιμωρεῖται μὲ κάτεργο· ἡμεῖς πάλιν εἴμεθα κλεπταποδόχοι του· ἂν τὸ ἀνακαλύψουν, θὰ μᾶς καταδικάσουν εἰς ὁποιαν ποινὴν καταδικάσουν κ'ἐκεῖνον, ὡς κλεπταποδόχους, καὶ εἶσαι καὶ σὺ μαζῆ μας· ὅλους μας λοιπὸν θὰ μᾶς πιάσουν· τὰ παιδιὰ θὰ τ' ἀφήσουν εἰς τοὺς πέντε δρόμους, ὅπου μή σε μέλῃ καὶ θὰ μάθουν ἐκεῖνα καὶ μονάχα τους τὴν τέχνη τοῦ πατέρα καὶ τοῦ πάππου τους.

— Ἐμὲ νὰ πιάσουν ὡς κλεπταποδόχον;, ὡς συνένοχόν σας ! καὶ μὲ τί ἀπόδειξιν ;

— Καὶ ἔχεις κἀνέναν ὁποῦ νὰ 'ξεύρῃ πῶς ζῇς ; γυρίζεις εἰς τὸν ποταμὸ, ἔχεις ὄνομα κακοῦ ἀνθρώπου· κατοικεῖς μαζῆ μας· ποῖον θὰ κάμῃς νὰ πιστεύσῃ πῶς δὲν ἔχεις εἴδησι διὰ τὰ ὅσα ἐκάμναμεν ἡμεῖς ;

— Ἔχω ἐγὼ νὰ τὸ ἀποδείξω.

— Ἡμεῖς θὰ βεβαιώσωμεν πῶς ἤσουν μαζῆ μας εἰς ὅλα.

— Θὰ βεβαιώσετε πῶς ἤμουν μαζῆ σας! καὶ διατί!

— Διὰ νὰ μάθῃς νὰ κάθησαι ἐδῶ εἰς τὸ πεῖσμά μας.

— Προτήτερα ἠθέλησες νὰ μὲ φοβερίσῃς μ' ἕνα τρόπον, τώρα ζητεῖς μὲ ἄλλον· αὐτὰ δὲν περνοῦν· θὰ καθήσω· θ' ἀποδείξω ὅτι ποτὲ δὲν ἔκλεψα ἐγώ.

— Θὰ καθήσῃς; Ἄκουσε τὸ λοιπὸν καὶ ἄλλο· ἐνθυμᾶσαι τὸν περασμένο χρόνο... ἀνήμερα τῶν Χριστουγεννῶν, τί ἠκολούθησεν ἐδῶ;

— Ἀνήμερα τῶν Χριστουγεννῶν; εἶπεν ὁ Παληκάρας προσπαθῶν ν' ἀνακαλέσῃ τι εἰς τὴν μνήμην του.

— Συλλογίσου καλά... συλλογίσου...

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι τίποτε....

— Δὲν ἐνθυμᾶσαι ὁποῦ ὁ Κοκκινοχέρης ἔφερεν ἐδῶ, τὴν παραμονὴ τὸ βράδυ, ἕνα καλοφορεμένο ἄνθρωπο, ὁποῦ ἐζητοῦσε νὰ κρυφθῇ;...

— Ναί, ναί, τώρα ἐνθυμοῦμαι· ἀνέβηκα να κοιμηθῶ, καὶ τὸν ἄφησα κ' ἐδειπνοῦσε μαζῆ σας... Ἐπέρασε τὴν νύκτα εἰς τὸ 'σπίτι· καὶ τὸ πρωΐ πρωΐ, πρὶν φέξῃ, ὁ Νικόλας τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸ Σαὶντ-Οὐέν.

— Εἶσαι βέβαιος πῶς ὁ Νικόλας τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸ Σαὶντ-Οὐέν;

— Ἐσεῖς πάλιν μοῦ τὸ εἴπετε τὴν ἄλλην ἡμέρα.

— Ἀνήμερα τῶν Χριστουγεννῶν λοιπὸν ἤσουν ἐδῶ;

— Ἐδῶ ἤμουν... ἔ, τί βγαίνει ἀπ' αὐτό;

—Ἀπ' αὐτὸ τί βγαίνει;... ἐκείνην τὴν νυκτιὰ... ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ ἦλθε να κρυφθῇ, καὶ ἐβαστοῦσεν ἐπάνω του χρήματα πολλὰ... ἐσκοτώθηκε μέσα εἰς τὸ 'σπίτι μας.

— Τί λές! καὶ ποῖος τὸν ἐσκότωσε;

— Ἡμεῖς... καὶ τοῦ ἐπήραμεν ὅ,τι εἶχε, κα τὸν ἐθάψαμεν εἰς τὸ μαγαζὶ ὅπου εἶναι τὰ ξύλα.

— Ψεύματα! ἀνεφώνησεν ὁ Παληκάρας ὠχριάσας ἐκ τοῦ τρόμου, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸ νέον τοῦτο

ἔγκλημα τῶν οἰκείων του. Ζητεῖς νὰ μοῦ προξενήσῃς φόβον ... Ψεῦμα εἶναι αὐτό.

— Ἐρώτησε τὸ Φραγκίσκο, τὸ καλό σου παιδί, τί εἶδε σήμερα εἰς τὸ μαγαζί.

— Ὁ Φραγκίσκος! καὶ τί εἶδε;

— Εἶδε τὸ ἕνα ποδάρι τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ὁποῦ ἔκβαινεν ἔξω ἀπὸ τὸ χῶμα... Ἤπαρε τὸ φανάρι καὶ πήγαινε, ἂν θὲς καὶ σὺ νὰ βεβαιωθῇς.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Παληκάρας σπογγίζων τὸ ὑπὸ ψυχροῦ ἱδρῶτος περιχυθὲν μέτωπόν του· ὄχι δὲν σὲ πιστεύω... Τὸ λὲς διὰ νά...

— Διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ὅτι, ἂν μείνῃς ἐδῶ εἰς τὸ πεῖσμά μας, κινδυνεύεις κάθε στιγμὴ νὰ σὲ πιάσουν ὡς νὰ ἔλαβες καὶ σὺ μέρος εἰς τὴν κλοπὴ καὶ εἰς τὸ φονικό· ἀνήμερα τῶν Χριστουγεννῶν ἤσουν καὶ σὺ ἐδῶ· ἡμεῖς θὰ μαρτυρήσωμεν ὅτι μᾶς ἐβοήθησες καὶ σὺ εἰς τὸ κατόρθωμα. Πῶς λοιπὸν θ' ἀποδείξῃς τὸ ἐναντίο;

— Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπεν ὁ Παληκάρας κρύπτων τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς του.

— Φεύγεις τώρα ἢ μένεις ἀκόμη; εἶπεν ἡ χήρα σαρδονικῶς μειδιῶσα.

Ὁ Παληκάρας ἵστατο ἔκπληκτος· ἠγνόει ταῦτα πρότερον· ὁ ἀλήτης βίος τὸν ὁποῖον διήγαγε, καὶ ὁ συνοικισμός του μὲ οἰκογένειαν τοσοῦτον ἀνοσίαν, ὤφειλον τῷόντι τρομερὰς ὑπονοίας νὰ ἐμπνεύσωσι κατ' αὐτοῦ· ὑπονοίας αἵτινες ἠδύναντο ἐνώπιον τῶν δικαστῶν νὰ φανῶσι βασιμώταται, ἂν ἡ μήτηρ, ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφή του κατήγγελον αὐτὸν ὡς συνένοχον.

Ἡ χήρα εἶδε τότε τὴν ἔκπληξιν τοῦ υἱοῦ της καὶ ἠγαλλιάσθη σφόδρα.

— Ἔχεις ἕνα τρόπον νὰ γλυτώσῃς, ἂν θέλῃς· κατάγγειλέ μας εἰς τὰ κριτήρια!

— Ἔπρεπε νὰ κάμω τοῦτο... Πλὴν δὲν τὸ κάμνω ποτέ ... τὸ γνωρίζεις.

— Τὸ γνωρίζω, βέβαια, καὶ διὰ τοῦτο κ' ἐγὼ σοῦ ἐ

ρανέρωσα ὅλα τὰ πάντα... Φεύγεις τώρα ἀπὸ κοντά μας, ἢ ἀκόμη κάθεσαι ;

Ὁ Παληκάρας ἐπειράθη νὰ κάμψῃ τὴν καρδίαν τῆς Μεγαίρας ταύτης· τὴν λέγει λοιπὸν μετὰ φωνῆς ἧττον ἀποτόμου·

— Ἄχ, μάννα, δὲν ἠμπορῶ νὰ πιστεύσω πῶς ἔλαβες καὶ σὺ μέρος εἰς τὸ φονικὸν ὁποῦ μοῦ εἶπες.

— Θὲς πίστευσε, θὲς μὴν τὸ πιστεύσῃς... νὰ κρημνισθῇς μόνον νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ...

— Φεύγω, ὅμως μὲ μία συμφωνία.

— Δὲν ἔχει συμφωνίαις !

—Νὰ βάλῃς τὰ παιδιὰ εἰς κἀμμία τέχνη .. μακρὰν ἀπ' ἐδῶ... εἰς κἀμμία χώρα...

— Τὰ παιδιὰ δὲν τὸ κουνοῦν ἀπὸ κοντά μου...

— Ἀλλὰ στοχάσου, μάννα.., ὑπόθεσε πῶς τὰ κάμνεις ὡσὰν τὸν Νικόλα, τὴν Πλωσκοῦ, τὸν Ἀμβρόσι, ἢ τὸν πατέρα μου .. τί καλὸ θὰ ἰδῇς ἀπ' αὐτό ;

— Τί καλὸ θὰ ἰδῶ ; Θὰ τὰ ἔχω νὰ μὲ βοηθοῦν. Τόσοι ὁποῦ εἶναι, εἴμεθα ὀλίγοι.., Ἡ Πλωσκοῦ ἀπομένει μαζῆ μου εἰς τὸ ἐργαστῆρι... ὁ Νικόλας εἶναι ὁλομόναχος. Μία φορὰ νὰ γίνουν, ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα, θὰ τὸν βοηθοῦν. Τὰ ἐπετροβόλησαν κ' ἐκεῖνα, ὅταν ἦταν μικρά ... πρέπει καὶ αὐτὰ νὰ ἐκδικηθοῦν !...

— Μάννα, τὴν Πλωσκοῦ καὶ τὸν Νικόλα τοὺς ἀγαπᾷς ;

— Ἔ, τί ;

— Ὑπόθεσε πῶς καὶ τὰ παιδιὰ τοὺς μιμοῦνται καὶ κάμνουν τὰ ἴδια... μίαν ἡμέρα τὰ πράγματα αὐτὰ φανερόνονται...

— Ἔ. τί ;

— Τοὺς κουβαλοῦν ἔξαφνα ὅλους εἰς τὴν γιλλοτίνα καθὼς τὸν πατέρα τους...

— Ἔ, τί θέλεις μὲ τοῦτο νὰ εἰπῇς ;

— Τὰ παιδιὰ τάχα, τὰ ταλαίπωρα, δὲν τὰ λυπᾶσαι ;

— Θὰ πάθουν ὅ,τι πάθω· τί νὰ λυπηθῶ ; Κλέπτω ἐγὼ κλέπτουν κ' ἐκεῖνα. . Ὅποιος πιάσῃ τὴν μάννα θὰ πιάσῃ

καὶ τὰ μικρά της... Δὲν θὰ χωρισθοῦμεν ποτέ... Ἂν αἱ κεφαλαί μας πέσουν, θὰ πέσουν εἰς τὸ ἴδιο πανέρι... κ' ἐκεῖ θὰ φιλιθοῦν, θ' ἀποχαιρετισθοῦν! Ὅσον δι' αὐτό, δὲν μᾶς μέλει τίποτε· σὺ μόνος εἶσαι μεταξύ μας ὁ ἄνανδρος· ἔξω λοιπόν... Νὰ κρυμνισθῇς ἀπ' ἐδῶ!

— Ἀλλὰ τὰ παιδιά! τὰ παιδιά!...

— Τὰ παιδιὰ θὰ μεγαλώσουν· σοῦ λέγω, πῶς ἂν δὲν ἤσουν ὡς τώρα σὺ νὰ τὰ ἐμποδίζῃς, ἤθελε νὰ ἦναι τέλεια· Ὁ Φραγκίσκος εἶναι σχεδὸν ἕτοιμος ἅμα φύγῃς ἐσύ, ἡ Ἀμανδίνα θὰ κερδίσῃ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔχασε...

—Διὰ τὸν Θεό, μάννα, κάμε το διὰ τὸν Θεό, κύτταξε νὰ στείλῃς τὰ παιδιὰ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, νὰ μάθουν κἀμμία τέχνη.

—Σοῦ εἶπα χίλιαις φοραῖς, ὅτι Κ' ΕΔΩ ΤΕΧΝΗ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ!...

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος ἐπρόφερε τὰς τελευταίας λέξεις μὲ ὕφος τοσοῦτον ἀδυσωπήτου ἰσχυρογνωμίας, ὥστε ὁ Ηαληκάρας ἔχασε πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νὰ μαλάξῃ τὴν χαλκίνην καρδίαν της.

— Ἀφοῦ εἶναι οὕτω... ὑπέλαβεν ὁ δυστυχὴς μὲ ἀπότολμον καὶ αὐστηρὰν φωνήν, ἄκουσέ με τώρα καὶ σὺ, μάννα μου... Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ.

— Πῶς! πῶς!...

— Ὄχι μέσα εἰς αὐτὸ τὸ σπίτι... εἶναι καλὸς ὁ Νικόλας νὰ μὲ σκοτώσῃ, ἢ τ' ὀλιγώτερον νὰ μὲ φαρμακώσῃ ἡ Ηλωσκοῦ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἔχω νὰ ὑπάγω ἀλλοῦ μαζῆ μὲ τὰ παιδιά, θὰ πιάσω νὰ διορθώσω ἐκεῖνο τὸ καλύβι ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν ἄκρα τοῦ νησιοῦ· ἡ θύρα του εἶναι γερή, τὴν στερεόνω ἀκόμη περισσότερο... Μία νὰ πάγω ἐκεῖ, νὰ κλεισθῶ καλὰ καλά, μὲ τὸ τουφέκι, μὲ τὸ ραβδί μου, καὶ μὲ τὸν σκύλο μου, δὲν φοβοῦμαι κἀνένα. Λύριον θὰ πάρω τὰ παιδιά... Τὴν ἡμέρα θὰ τὰ παίρνω μαζῆ μου· ἢ μέσα εἰς τὸ μονόξυλό μου· ἢ ἔξω, ὅπου καὶ ἂν ἦναι· τὴν νύκτα θὰ τὰ βάλλω νὰ πλαγιάζουν εἰς τό πλευρό μου· θὰ ζοῦμεν ἀπὸ τὰ ψάρια ὁποῦ πιάνω· ἕως ὁποῦ νὰ εὕρω νὰ τὰ βά-

λω πουθενὰ, καὶ θὰ εὕρω. πρῶτα ὁ Θεός . . .

— Ἄ! αὐτὸ λές ἐσὺ νὰ κάμῃς ;

— Αὐτό· καὶ θὰ τὸ κάμω... Ἂν ἐνόσῳ θὰ διαμένω ἀκόμη εἰς τοῦτο τὸ νησὶ φανερωθοῦν αἱ πομπαί σας... ὑπομονὴ, θὰ πάθω ἴσως καὶ ἐγὼ ὅ,τι πάθετε· θὰ εἰπῶ ὅτι ἐπέστρεψα ἐδῶ κ' ἔμεινα ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν, διὰ νὰ τὰ ἐμποδίσω τοῦ νὰ γίνουν κακοὶ ἄνθρωποι... καὶ πλέον, ἂς κρίνουν οἱ δικασταί... Ἀλλὰ κάλλιο νὰ μὲ καύσῃ ἡ φωτιὰ, παρὰ νὰ φύγω ἀπὸ τὸ νησὶ τοῦτο καὶ ν' ἀφήσω τὰ παιδιὰ κοντά σας !... Κάμετε ὅ,τι σᾶς περνᾷ !

Γνωρίζουσα ἡ χήρα τὸν χαρακτῆρα τοῦ Παληκάρα, καὶ ὅτι τὰ παιδία ἠγάπων τὸν πρεσβύτερον αὐτὸν ἀδελφόν των ὅσον ἐφοβοῦντο ἐκείνην, προεμάντευεν ὅτι ἤθελον τὸν ἀκολουθήσει ἂν τοῖς τὸ ἔλεγεν. Ὅσον δὲ περὶ αὐτοῦ, ὡπλισμένος καλῶς, καὶ καλῶς προφυλαγμένος, κατὰ μὲν τὴν νύκτα ἐντὸς τῆς καλύβης του, κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν εἰς τὸ μονόξυλόν του, δὲν ἔτρεχε κίνδυνον πραγματικῶς.

Ὁ Παληκάρας λοιπὸν ἠδύνατο νὰ βάλῃ τὸ σχέδιόν του εἰς πρᾶξιν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐσύμφερεν εἰς τὴν χήραν παντελῶς.

Πρῶτον μὲν, καθὼς οἱ τίμιοι τεχνῖται θεωροῦν ἐνίοτε τὸ πολυάριθμον τῶν τέκνων των ὡς πλοῦτον, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἣν ἐξ αὐτῶν ἀπολαμβάνουσιν, οὕτω καὶ ἡ χήρα ἔτρεφε περὶ τοῦ Φραγκίσκου καὶ τῆς Ἀμανδίνης ἐλπίδας, ὅτι ἔμελλον νὰ τὴν βοηθῶσι τοῦ λοιποῦ εἰς τας ἀνοσιουργίας.

Ἔπειτα, ὅ,τι ἀνέφερε περὶ τοῦ πόθου τοῦ νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὰ ὅσα ἔπαθεν ὁ σύζυγος καὶ ὁ υἱός της, εἶχοντο ἀληθείας. Ὄντα τινὰ, ἐκτραφέντα, γηράσαντα, ἀποσκληρυνθέντα ἐντὸς τοῦ ἐγκλήματος, κηρύττονται πλέον ἀναφανδὸν πολέμιοι τῆς κοινωνίας, καὶ νομίζουν ὅτι ἄλλως δὲν δύνανται νὰ λάβωσιν ἐκδίκησιν διὰ τὴν ποινὴν ἣν ἐπέβαλεν εἰς τοὺς οἰκείους των ἡ δικαιοσύνη, εἰμὴ πράττοντες καὶ αὐτοὶ νέα ἐγκλήματα.

Τέλος πάντων, οἱ ἀποτρόπαιοι σκοποὶ τοῦ Νικόλα κατὰ τῆς Μαριάνθης καὶ κατὰ τῆς μεσιτρίας, ἠδύναντο μέ-

γα πρόσκομα νὰ τύχωσιν εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Παληκάρα. Ἡ χήρα ἤλπιζε ν' ἀποσοβήσῃ τὸν υἱόν της τοῦτον διὰ παντὸς ἐκ τῆς νήσου ἐκείνης, ἐκφοβίζουσά τον εἴτε διὰ τῆς μετὰ τοῦ Νικόλα διχονοίας, εἴτε διὰ τῆς ὑποψίας ὅτι ἐκινδύνευε καὶ αὐτὸς νὰ πάθῃ, ἐάν ποτε ἀνεκαλύπτοντο τὰ τῶν οἰκείων του ἐγκλήματα.

Ἀλλὰ βλέπουσα ἡ πονηρὰ ὅτι κατ' ἀμφότερα ἀπετύγχανεν, ἀπεφάσισε πλέον νὰ προσφύγῃ εἰς ἕνα τρόπον ἔσχατον· τρόπον αἱμοχαρῆ. Ἰδοὺ λοιπὸν μετὰ μακρὰν σιωπὴν, ἐπαναλαμβάνει μετὰ προσπεποιημένης συντριβῆς·

— Καλά· τὸν σκοπό σου τὸν ἐκατάλαβα τώρα· ἐσὺ ζητεῖς, ὄχι νὰ μᾶς καταγγείλῃς ὁ ἴδιος, ἀλλὰ νὰ τὸ κάμουν τὰ παιδιά.

— Τί λές ; τι λές ;

— Ἐκεῖνα τώρα γνωρίζουν πῶς ἔχομεν ἐδῶ ἕνα θαμμένον· γνωρίζουν ὅτι ὁ Νικόλας ἔκλεψε... Εὐθὺς καθὼς ἔμβουν εἰς κἀμμία τέχνη θὰ τὰ εἰποῦν, θὰ ἔλθουν νὰ μᾶς πιάσουν, καὶ θὰ πιοῦν ὅλων μας τὸ αἷμα.... κ' ἐσένα ἀκόμη τοῦ ἴδιου· νὰ, τί ἔχει νὰ συμβῇ ἂν θελήσω νὰ σὲ ἀκούσω, ἂν σ' ἀφήσω νὰ βάλῃς πουθενὰ τὰ παιδιά... Καὶ κάθεσαι καὶ λὲς πῶς δὲν θέλεις τὸ κακό μας! Θές ἀγάπα με, θὲς μὴν μὲ ἀγαπᾷς... ὅμως μὴν φέρῃς καὶ μίαν ὥραν ἀρχήτερα τὴν στιγμὴν ὁποῦ ἔχουν νὰ μᾶς πιάσουν.

Ὁ ἅπιος τῆς χήρας τρόπος οὗτος ἠπάτησε τὸν Παληκάραν ὅτι αἱ ἀπειλαί του παρήγαγον ἐπ' αὐτῆς ἀποτέλεσμα σωτήριον· ὁ δυστυχὴς ἦτο μακρὰν τοῦ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι τοῦτο ἦτο πλεκτάνη.

— Δὲν φοβεῖσαι ἀπὸ τὰ παιδιὰ, τὴν λέγει, δὲν θὰ εἰποῦν τίποτε ἅμα τοῖς τὸ συστήσω ἐγώ... Ἔπειτα, θὰ ἦμαι πάντοτε κοντά τους· ὅσον διὰ τοῦτο ἐγὼ σ' ἀποκρίνομαι.

— Τί κάθεσαι τώρα καὶ λές ; ἔχουν ποτὲ τὰ παιδιὰ ἐμπιστεμό ; εἰς τὰ Παρίσια μάλιστα, ὅπου ὁ κόσμος εἶναι τόσον περίεργος καὶ φλύαρος !... Ἐδῶ ὅταν ἦναι, καὶ εἰς τὴν δουλειὰ μᾶς βοηθοῦν, καὶ ἀπὸ τὴν προδοσίαν τους προφυλαττόμεθα.

— Καὶ δὲν 'παγαίνουν καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ προάστειον καὶ εἰς τὰ Παρίσια, κἄποτε; πῶς δὲν εἶπαν τίποτε; Ἔπειτα, καθὼς θὰ τὰ 'πάρω νὰ 'πᾶμεν μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, καὶ νὰ εἰποῦν τι, δὲν θὰ ἦναι κἀνένας κίνδυνος.

— Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ; καὶ ποῦ; εἶπεν ἡ χήρα ἀτενίζουσα πρὸς τὸν υἱόν της ἀσκαρδαμυκτί.

—Ἄφες νὰ τὰ 'πάρω... καὶ μὴ σε μέλῃ τοῦ λόγου σου...

— Καὶ πῶς θὰ ζήσῃς, ἐσὺ κ' ἐκεῖνα;

— Ὁ παλαιός μου μάστορης, ὁ κλειδαρᾶς, εἶν' ἕνας καλὸς ἄνθρωπος· ὅταν τοῦ εἰπῶ ἐκεῖνα ὁποῦ πρέπει, ἴσως μοῦ δανείσῃ τίποτε χρήματα, διὰ νὰ ὑπάγω εἰς κἀνένα τόπον μακρυνό, νὰ βάλω τὰ παιδιὰ νὰ μάθουν τίποτε τέχνη. Μεθαύριον ἀναχωροῦμεν, καὶ οὐδὲ φωνὴν πλέον ἀκούεις δι' ἡμᾶς...

— Ὄχι· τὰ παιδιὰ θὰ μείνουν κοντά μου· θὰ ἦμαι πλέον ἥσυχη.

— Τότε λοιπόν, δὲν τὸ κουνῶ κ' ἐγὼ τελείως ἀπὸ τὸ νησί· 'παγαίνω καὶ κατοικῶ εἰς τὸ καλύβι, καὶ βλέπομεν πλέον πῶς ἔχει νὰ γίνῃ... Κεφαλὴν ἔχω κ' ἐγὼ καθὼς ἐσεῖς...

— Τὸ 'ξεύρω... ἄχ! τί καλὰ ἦταν νὰ ἤσουν μακρὰν ἀπ' ἐδῶ!... Διατί νὰ μὴ μείνῃς εἰς τὰ δάση χωρὶς νὰ ἔλθῃς πῶτέ!

— Σοῦ λέγω πῶς φεύγω μαζῆ μὲ τὰ παιδιά.

— Καὶ θ' ἀφήσῃς ἐδῶ τὴν Λύκαινα, ἐνῷ τόσον τὴν ἀγαπᾷς;... εἶπεν αἰφνιδίως ἡ χήρα.

— Αὐτὸ ἐγὼ τὸ ἠξεύρω· δὲν εἶναι ἰδική σου δουλειά· ὅπως καὶ ἂν ἦναι, ἔχω κ' ἐγὼ ὀλίγη γνῶσι...

— Ἂν σ' ἄφινα νὰ 'πάρῃς τὴν Ἀμανδίνα καὶ τὸν Φραγκίσκο, μοῦ ἔταζες νὰ μὴ πατήσετε ποτὲ πλέον τὸ ποδάρι σας εἰς τὰ Παρίσια;

— Τρεῖς ἡμέραις δὲν ἤθελε νὰ περάσουν καὶ θὰ ἐφεύγαμεν διὰ πάντοτε· νὰ ἤμεθα ὡσὰν ἀποθαμμένοι δι' ἐσέ.

— Προτιμῶ λοιπὸν τοῦτο παρὰ νὰ σ' ἔχω ἐδῶ καὶ νὰ φοβοῦμαι πάντοτε ἀπὸ τὴν γλῶσσά τους... Ὑπομονὴ πλέ-

ον· ἀφοῦ δὲν γίνεται ἀλλέως, ἔπαρέ τα... καὶ νὰ φύγετε τὸ γλιγωρότερο... καὶ νὰ μὴ σᾶς ἰδοῦν πλέον τὰ 'μάτια μου ποτέ!

— Σύμφωνοι τὸ λοιπόν;

—Σύμφωνοι. Δός μοο τὸ κλειδί, ν' ἀνοίξω τοῦ Νικόλα.

— Ὄχι· ἂς καθήσῃ νὰ χωνεύσῃ τὸ κρασὶ ὁποῦ ἔπιε· αὔριον τὸ πρωΐ σοῦ δίδω καὶ τοῦ ἀνοίγεις.

— Ἀμὴ τὴν Πλωσκοῦ;

— Τῆς Πλωσκοῦς ἀλλάζει... ἄφες ν' ἀναβῶ προτήτερα ἐπάνω καὶ τότε τῆς ἀνοίγεις· νὰ μὴν τὴν ἰδοῦν τὰ 'μάτια μου.

—Ἔ, πήγαινε δὰ... 'ς τὸν διάβολο καὶ παρεκεῖ ἀκόμη!

— Αὐτὸ εἶναι, μάννα μου, τὸ καλησύκτα σου;

— Ναί..,

— Καλὴ τύχη καὶ θὰ ἦναι τὸ ὑστερινό, εἶπεν ὁ Παληκάρας.

— Τὸ ὑστερινό, ἐπανέλαβεν ἡ χήρα.

Ὁ υἱὸς αὐτῆς ἥναψε τότε ἀλειμματοκήριον, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου καὶ ἐσύριξε τὸν σκύλον του, ὅστις ἔσπευσεν ἔξωθεν μετὰ χαρμονῆς, καὶ ἠκολούθησε τὸν κύριόν του ἐπὶ τῆς ὀροφῆς.

Μή σε μέλῃ... καὶ θὰ σοῦ δείξω ἐγώ! ἐψιθύρισεν ἡ μήτηρ δείξασα τὸν γρόνθον αὐτῆς πρὸς τὸν υἱόν, ἀφοῦ αὐτὸς ἀνέβη τὴν κλίμακα· καὶ θὰ πταίῃς ἐσὺ ὁποῦ τὰ ἠθέλησες.

Ἔπειτα, συνάρσει τῆς Πλωσκοῦς κομισάσης ὁρμαθὸν κλειδίων λαθραίων, ἤνοιξεν ἡ χήρα τὸ ὑπόγειον ὅπου εὑρίσκετο ὁ Νικόλας, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐλεύθερος.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

### ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΑΜΑΝΔΙΝΑ

Ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα ἐκοιμῶντο εἰς δωμάτιον κείμενον ἀμέσως ὑπεράνω τοῦ μαγειρείου, εἰς τὸ βά-

θύς διόδου τινὸς, ἐφ ἧς ἠνοίγοντο αἱ θύραι διαφόρων ἄλλων θαλάμων, χρησιμευόντων εἰς τοὺς φοιτητὰς τοῦ καπηλείου ὡς ἑστιατόρια.

Ἀφοῦ ἀπέφαγαν τὸ λιτόν των δεῖπνον, ἀντὶ νὰ σβύσωσι τὸ φανάριόν των, καθὼς διέταξεν ἡ μήτηρ των, αὐτὰ ἐξ ἐναντίας ἠγρύπνουν, καὶ ἀφήσαντα τὴν θύραν των ἡμιηνεῳγμένην παρεμόνευον πότε ν' ἀναβῇ ὁ ἀδελφός των Παληκάρας εἰς τὸν κοιτῶνά του, διὰ νὰ τὸν ἴδωσιν.

Ἐπὶ χωλοῦ τεθειμένον σκαμνίου, τὸ φανάριον ἔρριπτεν ἀκτῖνας ὠχρὰς διὰ τοῦ διαφανοῦς κέρατος αὐτοῦ, δι' οὗ περιεφρουρεῖτο ἀντὶ ὑάλων.

Τοῖχοι ἀσβεστόχριστοι, ἐκ μελανοειδῶν χαρακωμένοι σανίδων, ἓν ἀχυρόστρωμα διὰ τὸν Φραγκῖσκον, μία παλαιὰ κλίνη νηπιακὴ, μικρὰ, βραχυτέρα τοῦ ἀναστήματος τῆς Ἀμανδίνης, δι' αὐτὴν, στοιβὰς ἀπὸ λείψανα καθεδρῶν καὶ ἐδωλίων, ὅλων τεθλασμένων, χάριν εἰς τὰς ἀταξίας τῶν θορυβωδῶν φοιτητῶν τοῦ οἰνοπωλείου τῆς *Νήσου τοῦ Χαλιστοῦ*, τοιοῦτον ὑπῆρχε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δωματίου ἐκείνου

Ἡ Ἀμανδίνα, ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ἀχυροστρώματος καθημένη, κατεγίνετο νὰ σχηματίσῃ τὸ *φακιόλι* της διὰ τοῦ κλοπιμαίου μανδηλίου τὸ ὁποῖον τῇ ἐχάρισεν ὁ Νικόλας· ὁ δὲ Φραγκῖσκος, γονυκλινὴς, καὶ βαστάζων τμῆμα κατόπτρου, ἐπαρουσίαζεν αὐτὸ εἰς τὴν μικράν του ἀδελφὴν, ἥτις, ἡμιεστραμμένην ἔχουσα τὴν κεφαλὴν, ἐνησχολεῖτο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ν' ἀνοίξῃ εἰς σχῆμα ἄνθους τὸν μέγαν κόμβον ὃν εἶχε δέσει ἐπὶ τοῦ φακιολίου της διὰ τῶν δύο τοῦ μανδηλίου ἄκρων.

Ὁ Φραγκῖσκος, προσεκτικὸς καὶ ἔκθαμβος εἰς τὸν εὐτρεπισμὸν αὐτὸν τῆς ἀδελφῆς του, ἠμέλησε μίαν στιγμὴν νὰ παρουσιάσῃ τὸ τμῆμα τὸ κατόπτρου, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀνταναklᾶται ἡ μορφή της ἐν αὐτῷ.

— Ἀλλὰ σήκωσε τὸν καθρέπτη ὀλίγον πλέον ὑψηλὰ, εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα· τώρα καθὼς τὸν κρατεῖς δὲν βλέπω τὸ πρόσωπό μου... Ἐκεῖ... ἄ... καλά... στάσου... ἀκόμη ὀλίγο, κ' ἐτελείωσα... Νά... κύτταξέ με τώρα! Μοῦ πιάνει καλά;

— Ὡραῖα !... ὦ τί ὡραῖα ὁποῦ εἶναι ! μάτια μου!... Ἂν εἰπῇς ἐκεῖνος ὁ κόμβος ! τί εὔμορφος, τί εὔμορφος !... Νὰ μοῦ κάμῃς ἕνα τὸν ἴδιον καὶ εἰς τὸν λαιμοδέτη μου... ἔ;

— Ναὶ, τώρα νὰ σοῦ τὸν κάμω τὸν ἴδιον... στάσου νὰ περιπατήσω ὀλίγο, νὰ ἰδῶ πρῶτα πῶς θὰ ἦμαι. Ἐσὺ νὰ πηγαίνῃς ἐμπροστά μου... ὅλο ὀπίσω, ὅλο ὀπίσω, καὶ νὰ κρατῇς τὸν καθρέπτη ὑψηλά... διὰ νὰ βλέπω ἐνῷ θὰ περιπατῶ...

Ὁ Φραγκίσκος ἐξετέλεσεν ὅτον ἠδυνήθη καλήτερον τὴν δύσκολον αὐτὴν διαταγήν· ἡ Ἀμανδίνα κατόπιν αὐτοῦ βαδίζουσα μετὰ θριάμβου καὶ δόξης μεγίστης, *ἐκαμαγώνετο*, ἐγαυρία.

Ἡ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν ἀθωοτάτη καὶ ἀφελεστάτη αὕτη φιλαρέσκεια, ὑπῆρχεν ἀξιόμεμπτος, διότι ἐνταῦθα ἐπήγαζεν ἀπὸ προϊὸν κλοπῆς τὴν ὁποίαν ἐγνώριζαν ἀμφότερα τὰ παιδία ταῦτα. Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ ἑτέρα ἀπόδειξις τοῦ μὲ πόσην εὐκολίαν διαφθείρονται σχεδὸν ἐν ἀγνοίᾳ των τὰ παιδία, ἔστωσαν καὶ προικισμένα μὲ τὰ ἄριστα τῶν φυσικῶν προτερημάτων, ὁπόταν αὐτὰ ἦναι ἀδιακόπως βυθισμένα εἰς ἀτμοσφαῖραν διαφθορᾶς.

Εἶχον Μέντορα τὰ δύο ταῦτα πλάσματα· τὸν ἀδελφόν των Ηαληκάραν, ἀλλὰ καὶ οὗτος, ὡς εἴπομεν, δὲν ἦτο παντάπασιν ἀνεπίληπτος· δὲν ἔκλεπτε μὲν οὐδ' ἐδολοφόνει, ἀλλὰ διήγαγε βίον ἀλήτην καὶ ἀκατάστατον. Τὸν ἐδυσαρέστουν τὰ ἐγκλήματα τῶν οἰκείων του· ἠγάπα τὰ δ' παιδία τρυφερῶς· τὰ ὑπερασπίζετο ὁσάκις οἱ ἄλλοι καὶ ἡ μήτηρ τὰ ἐπεριποιοῦντο σκληρῶς· ἐπ[illegible]μου-λυτρώσῃ ἐκ τῆς βλαβερᾶς ἐπιρροῆς τ[illegible]τηρᾶς ἠθιλαί του, ὡς μὴ στηριζόμεναι ἐπ[illegible]ναντιοῦντο, παχῆς, ὀλίγον ὠφέλουν. Ὅσ[illegible]καράν, τὸν ὁποῖον [illegible] ρεκινοῦντα εἰς τοῦτ[illegible]ιν εἰς τὴν μητέρα τ[illegible] νὰ ὑπακούσωσ[illegible]σουν.

καὶ δὲν [illegible]ου καὶ ἀδίκου οὐδ[illegible]

ἐ[illegible] [illegible]βαλουν κἀνέναν εἰς

συνωχειώθησαν μὲ τὰ ὁποῖα εἶχον καθημέραν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των μοχθηρὰ παραδείγματα· καὶ εἴπομεν, ὅτι τὸ ἀγροτικὸν καπηλεῖον τοῦτο, συχναζόμενον ἀπὸ τὸν χυδαιότερον ὄχλον, ἐχρησίμευεν ὡς θέατρον μυσαροτάτων ὀργίων, καὶ τῆς αἰσχίστης κραιπάλης· ὁ δὲ Παληκάρας, ὅσον καὶ ἂν ἦτον ἐχθρὸς τῆς κλοπῆς καὶ τοῦ φόνου, ἐφαίνετο πολὺ ἀδιάφορος πρὸς τὰ ἄσεμνα ταῦτα Κρόνια.

Ἐκ τούτων συμπεραίνομεν πόσον τὰ ἠθικὰ ἐνστίγματα τῶν παιδίων αὐτῶν ἦσαν ἀμφίβολα, ἀμφίδοξα, ἀκροσφαλῆ, εἰς τὸν Φραγκίσκον μάλιστα, ὅστις εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἐπικίνδυνον ἐκεῖνον ὅρον καθ' ὃν ἡ ψυχὴ διστάζουσα καὶ ἀμφιρρέπουσα μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, δύναται εἰς μίαν στιγμὴν ν' ἀπολεσθῇ ἢ νὰ σωθῇ διὰ παντός...

. . . . . .

—Ἀγάπη μου, Ἀμανδίνα μου, πόσον εὔμορφα σοῦ 'παγαίνει αὐτὸ τὸ κόκκινο μανδῆλι! ἐπανέλαβεν ὁ Φραγκίσκος· τί ὡραῖο! Ὅταν θὰ 'πᾶμε νὰ παίξωμεν ἔξω, εἰς τὴν στερεὰ, ὅπου θὰ μᾶς ἰδοῦν τὰ παιδιὰ τοῦ ὀψοποιοῦ, αὐτὸ νὰ φορέσῃς καθὼς τὸ φορεῖς τώρα· νὰ ἰδῇς πῶς θὰ σκάσουν ἀπὸ τὴν ζήλια τους, ὁποῦ μᾶς ρίπτουν πέτρας καὶ μᾶς φωνάζουν *ἀποκεφαλισμένα μικρά*... Νὰ βάλω κ' ἐγὼ τὸν εὔμορφό μου λαιμοδέτη, τὸν κόκκινο, καὶ νὰ τοὺς λέγομεν αὐτὸ κ'ἐμεῖς· Ἂς ἤμεθα ἡμεῖς ἀποκεφαλισμένα· κυττάξετε σεῖς ὁποῦ δὲν φορεῖτε ὡσὰν ἡμᾶς μεταξωτὰ μανδήλια!

— Ὅμως, νὰ ἰδῇς, Φραγκίσκο... ὑπέλαβεν ἡ Ἀμανδίνα μετά τινα σκέψιν, ὁποῦ, ἂν μάθουν πῶς τὰ μανδήλια ὁποῦ φοροῦμεν εἶναι κλεμμένα... θὰ μᾶς εἰποῦν κ' ἐμᾶς *κλεπτάκια*.

— Καὶ τί μᾶς μέλει ἡμᾶς; ἂς μᾶς λέγουν!

— Ἂν δὲν ἦταν αὐτὸ ἀληθινό, δὲν μᾶς ἔμελλε. Ἀλλὰ τώρα...

— Ἡμᾶς μᾶς τὰ ἔδωκεν ὁ Νικόλας· ἡμεῖς δὲν τὰ ἐκλέψαμεν.

— Ναὶ, ἀλλ' ὁ Νικόλας τὰ ἐπῆρεν ἀπὸ ἕνα καράβι, καὶ ὁ ἀδελφός μας ὁ Παληκάρας εἶπε πῶς δὲν πρέπει νὰ

— Τὸ λοιπὸν πταίει ὁ Νικόλας ὁποῦ τὰ ἔκλεψε· τί πταίομεν ἡμεῖς!

— Λὲς νὰ ἦναι αὐτό, Φραγκίσκο;

— Ὄχι τί!...

— Καὶ ὅμως εἶχα κάλλιον νὰ μᾶς τὰ ἔδιδεν ἐκεῖνος ὁ ἴδιος ὁποῦ τὰ εἶχε... Δὲν τὸ εἶχες, Φραγκίσκε, καὶ σὺ καλήτερον αὐτό;

— Ἐμένα δὲν μὲ μέλει τελείως δι' αὐτό... Ἐμᾶς μᾶς τὰ ἐχάρισαν εἶναι ἰδικά μας.

— Εἶσαι βέβαιος πῶς εἶναι καθὼς τὸ λές!

— Ναί, σοῦ λέγω, ναί· μή σε μέλῃ τίποτε!

— Τότε τὸ λοιπὸν... τόσον τὸ καλήτερο· μηδὲ τοῦ ἀδελφοῦ μας τοῦ Παληκάρα παρακούομεν, καὶ ἔχομεν καὶ τὰ ὡραῖά μας μανδήλια.

— Ἄκουσε, Ἀμανδίνα· νὰ ἤξευρε πῶς προχθὲς σ'ἔβαλεν ἡ Πλωσκοῦ κ'ἔπῆρες τὸ στηθόπανον ἐκεῖνο μὲ ταῖς δάμιαις ἀπὸ τὸν πραγματευτῆ, ἐνῷ εἶχε γυρισμένη τὴν ράχι του;

— Σιῶπα δι' ὄνομα Θεοῦ! εἶπεν ἡ ἀθλία μικρὰ μὲ δακρύβρεκτον ὄμμα· νὰ τὸ μάθῃ αὐτὸ ὁ Παληκάρας, εἶναι καλὸς νὰ μᾶς ἀγαπᾷ πλέον...νὰ μὴ μᾶς ἀφήσῃ ἐδῶ μοναχούς...

— Ἔννοια σου, ἔννοια σου... ποῖος θὰ καθήσῃ νὰ τοῦ τὸ εἰπῇ! Ἐγὼ σοῦ τὸ εἶπα διὰ νὰ γελάσωμεν...

— Ὦ! αὐτὰ ἐμένα δὲν μὲ κάμνουν νὰ γελῶ· ἐμετανόησα τόσαις φοραῖς! νὰ ἤξευρες! Τί ἠμποροῦσα νὰ κάμω; ἡ Πλωσκοῦ μ' ἐτσιμποῦσεν ὁποῦ μοῦ ἔκβαλεν αἷμα· ἔπειτα μοῦ ἔνευε μὲ τὰ μάτια της... ὅλο μὲ τὰ μάτια της.. ὡς ὁποῦ ἐφοβήθηκα καὶ τὸ ἐπῆρα ἐκεῖνο τὸ στηθόπανο. Νὰ μ' ἔπιαναν Φραγκίσκε! ἀμέσως θὰ μ' ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακή.

— Εἶδες ὁποῦ δὲν σ' ἔπιασαν; τώρα εἶναι ὅλο τὸ ἴδιο ὡσὰν νὰ μὴν ἔκλεψες.

— Ἀληθινά;

— Ἀμὴ τί!

— Καὶ τί ἄσχημα θὰ ἦναι... νὰ βάλουν κἀνέναν εἰς τὴν φυλακή!

— Θαρρεῖς, καϋμένη, πῶς ἡ φυλακὴ εἶναι τίποτε κακὸ πρᾶγμα;

— Τί, Φραγκῖσκε . . . δὲν εἶναι τὸ λοιπὸν κακό;

— Τίποτε! νά . . . γνωρίζεις τὸν χωλὸν ἐκεῖνον, τὸν παχὺν ἄνθρωπο ὁποῦ κάθηται εἰς τὰ Παρίσια, εἰς τὸ 'σπίτι τοῦ γέρο Μικοῦ, τοῦ ἀγοραστοῦ τῶν πραγμάτων ὁποῦ τοῦ 'παγαίνει ὁ Νικόλας . . . ἐκεῖνον, καλὲ, ὁποῦ ἔχει ἕνα ξενοδοχεῖον εἰς τὰ Παρίσια, εἰς τὸ Ζυθοποιείου στενόν; (paseage de la Brasserie).

— Ἕνας χωλός, παχύς;

— Ναὶ, καλὲ, ὁποῦ τὸν ἐλέγαμεν Κούτσαβλο . . . ὁποῦ ἦλθε κ' ἐδῶ, εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τοῦ χειμῶνος, ἀπὸ μέρους τοῦ γέρο Μικοῦ, μαζῆ μ' ἕναν ὁποῦ εἶχε κ' ἔδειχνε πιθήκους καὶ δύο γυναῖκας . . .

— Ἄ! ναὶ, ναί· ἕνας χωλὸς παχὺς, ὁποῦ ἐξώδευσε τόσα χρήματα.

— Τὸν εἶδες; ἐπλήρωνε δι' ὅλους ὅσοι ἤρχοντο... Θυμᾶσαι ὁποῦ ἐμβαίναμεν εἰς τὰ μονόξυλα καὶ ἐπεριδιαβάζαμεν εἰς τὸν ποταμὸ . . . κ' ἐτραβοῦσα ἐγὼ τὸ κωπί;... Ὁποῦ ἔπαιρνε καὶ τὸ ὄργανό του ἐκεῖνος ὁποῦ εἶχε τοὺς πιθήκους, καὶ τὸ ἐπαίζαμεν ἐνῶ ἐπεριδιαβάζαμεν;...

— Ναὶ, ναὶ . . . ἂς ἐνθυμηθῶ τί εὔμορφα πυροτεχνήματα ἔρριψαν ἐκείνη τὴν βραδυά! . . . ἔ, Φραγκῖσκο;

— Ἐκεῖνος ὁ χωλὸς ὁποῦ εἶδες, εἶχε πολλὰ, καϋμένη, χρήματα, πολλά! μοῦ ἔδωκε μισὸ φράγκο!! Ἔπινεν ὅλον ἀπὸ τὸ καλὸ κρασί· ὅλο πουλιὰ ἔτρωγεν, ὡς φράγκα ἐξώδευσεν ἐκεῖνος τότε. 80

— Τόσα πολλά;

— Τόσα! . . . ναί.

— Τὸ λοιπὸν ἦταν πλούσιος πολύ;

— Ὄχι . . . παρὰ αὐτὰ ὁποῦ ἐξώδευσε τὰ εἶχε κερδίσει μέσα εἰς τὴν φυλακὴ, ἀπ' ὅπου εἶχεν ἐκβῆ ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

— Ὅλα αὐτὰ τὰ εἶχε κερδίσει εἰς τὴν φυλακή;

— Ναὶ . . . καὶ εἶπε πῶς τοῦ ἔμεναν ἀκόμη ἑπτακόσα

φράγκα· καὶ ἀφοῦ τὰ ἐξοδεύσῃ ὅλα . . . θὰ κάμει πάλιν κἀμμία καλὴ χεριὰ... καὶ, ἂν τὸν πιάσουν... δὲν τὸν μέλει τίποτε, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ 'πάγῃ πάλιν νὰ εὕρῃ, καθὼς ἔλεγε, τὰ *καλά του τὰ παιδιὰ*, μέσα εἰς τὴν φυλακή.

—Καὶ λοιπόν, δὲν ἐφοβεῖτο τελείως νὰ τὸν βάλουν ἐκεῖ.

— Ποῦ νὰ φοβηθῇ! ἐκεῖνος ἔλεγεν εἰς τὴν Πλωσκοῦ, πῶς ἐκεῖ ἔχει ἕνα πλῆθος συντρόφων ὁποῦ διασκεδάζουν μαζῆ . . . πῶς τὸ καλήτερο κρεββάτι καὶ τὸ καλήτερο φαγὶ ὁποῦ εἶδεν ἐπὶ ζωῆς του ἦταν ἐκεῖ μέσα . . . κρέας τέσσαρας φορὰς τὴν ἑβδομάδα, ὅλον τὸν χειμῶνα φωτιὰ, καὶ τὸ πουγγὶ νὰ βροντᾷ ὅταν θὰ ἔκβῃ ἔξω . . . ἐνῷ ὑπάρχουν τόσοι καὶ τόσοι τεχνῖται τίμιοι ὁποῦ σκοῦν τῆς πείνας καὶ τοῦ κρύου, καὶ ποῦ δουλιά! . . .

— Ἀληθινὰ, Φραγκῖσκο, ἔλεγεν αὐτὰ ὁ Κούτσαβλος;

— Σοῦ λέγω, τὰ ἤκουσα μὲ τ' αὐτιά μου . . . ἐτραβοῦσα τὸ κωπὶ καὶ ἤκουσα ὁτὰ ποῦ τὰ ἐδιηγεῖτο εἰς τὴν Πλωσκοῦ καὶ εἰς τὰς δύο ἄλλας γυναῖκας· ἔλεγαν μάλιστα καὶ αὐταὶ, ὅτι τὸ ἴδιον εἶναι καὶ μέσα εἰς τὴν φυλακὴ τῶν γυναικῶν.

— Τότε λοιπὸν, Φραγκῖσκο, δὲν θὰ ἦναι τόσον ἄσχημο πρᾶγμα τὸ νὴ κλέπτῃ κἀνείς, ἀφοῦ μέσα εἰς τὴν φυλακὴ περνᾷ τόσον καλά!

— Αὐτὸ μὲ φαίνεται κ' ἐμένα. . . βλέπεις, ἐδῶ, μόνος ὁ ἀδελφός μας ὁ Παληκάρας λέγει πῶς εἶναι κακὸ τὸ νὰ κλέπτῃ κἀνείς . . . ἴσως καὶ νὰ ἔχῃ λάθος . . .

— Ὅμως ἂς ἔχῃ καὶ λάθος· ἡμεῖς πρέπει νὰ τὸν πιστεύωμεν, ὁποῦ μᾶς ἀγαπᾷ καὶ τόσο . . . ψεύματα Φραγκῖσκο;

— Μᾶς ἀγαπᾷ ναὶ . . . ὅταν εὑρίσκεται ἐδῶ, κἀνένας δὲν σηκώνει χέρι ἐπάνω μας . . . Ἂν καὶ ἀπόψε ἦτον ἐδῶ, δὲν ἤθελεν ἡ μάννα νὰ μοῦ δώσῃ τόσο ξύλο... Ἡ κακόγρηα! τί κακὴ γυναῖκα ὁποῦ εἶναι!... ἂς ἤμουν μεγάλος, καὶ ἂν δὲν τῆς ταῖς ἔβρεχα ταῖς ἴδιαις κ' ἐγώ... νὰ ἰδῇ ἐκείνη νὰ δέρνῃ . . . ἐσένα μάλιστα, ὁποῦ εἶσαι καὶ πλέον ἀδύνατη ἀπ' ἐμέ . . .

— Ἄ! Φραγκῖσκο, σιῶπα, καϋμένε, καὶ εἶναι κρῖμα... τὴν μάννα του δὲν κτυπᾷ κἀνεὶς ποτέ!... ἀνέκραξεν ἡ μικρὰ κλαίουσα καὶ ῥίπτουσα τὰς ἀγκάλας της περὶ τὸν τράχηλον τοῦ ἀδελφοῦ της, τὸν ὁποῖον καὶ ἠσπάθη τρυφερῶς.

— Ἀμὴ διατὶ, ὑπέλαβεν ὁ Φραγκῖσκος ἀπωθῶν ἠπίως τὴν Ἀμανδίναν, διατί, ἡ μάννα καὶ ἡ Πλωσκοῦ νὰ ἦναι πάντοτε ὡσὰν θηρία κατεπάνω μας;

— Ἴσως, ἐπανέλαβεν ἡ Ἀμανδίνα σπογγίζουσα διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρὸς τὰ δάκρυά της, ἴσως ἐπειδὴ ἔβαλαν τὸν ἀδελφό μου τὸν Ἀμβρόση εἰς τὸ κάτεργο κ' ἔκοψαν τὸν πατέρα μας, φέρονται πρὸ ἡμᾶς μὲ τόσην ἀδικία...

— Καὶ τί ἐπταίσαμεν ἡμεῖς;

— Ἡμεῖς δὲν ἐπταίσαμεν, βέβαια... πλὴν τί νὰ κάμῃ κἀνείς;

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, ἂν ἀκολουθήσῃ τὸ πρᾶγμα νὰ τρέχῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, νὲ ἔχωμεν καθημέρα ξυλιαῖς, καθημέρα ξυλιαῖς, ἐπὶ τέλους θὰ προτιμήσω νὰ κλέπτω κ' ἐγὼ καθὼς θέλουν... Τί ὄφελος ἀπὸ τὸ νὰ μὴν κλέπτω;...

— Καὶ ὁ Παληκάρας ὕστερα, τί θὰ εἰπῇ;

— Ὦ! ἂν δὲν ἦταν ἐκεῖνος, πρὸ πολλοῦ τώρα ἤθελα εἰπεῖ τὸ ναί· ἐπειδὴ βαρύνεται πλέον κἀνεὶς νὰ τρώγῃ καθημέραν ξύλο· εἶδες ἀπόψε... ποτὲ δὲν εἶδα τὴν μητέρα τόσον κακή... ἦταν ὡσὰν μία στρίγλα, καὶ χειρότερη... εἰς τὰ σκοτεινὰ,'ξεύρεις... καὶ νὰ μὴν ἐκβάλλῃ οὐδὲ λόγον ἀπὸ τὸ στόμα της.. μόνον νὰ αἰσθάνεσαι τὸ κρύο χέρι της νὰ σὲ βαστᾷ ἀπὸ τὸν λαιμὸ, καὶ μὲ τὸ ἄλλο νὰ σὲ δέρνῃ... καὶ νὰ θαρρῇς πῶς τὰ 'μάτια της ἀστράπτουν...

— Ναὶ, ταλαίπωρε· καὶ διατί; διότι εἶπες πῶς εἶδες ἕνα κόκκαλο ἀποθαμμένου μέσα εἰς τὸ μαγαζί.

— Νὰ ἰδῇς, Ἀμανδίνα... ἦταν ἕνα ποδάρι ἔξω ἀπὸ τὸ χῶμα, εἶπεν ὁ Φραγκῖσκος ῥιγῶν ἐκ τοῦ φόβου· ἕνα σωστὸ ποδάρι ἀνθρώπινο.

— Μὴν τύχῃ καὶ ἦταν ἐδῶ κἀνένα καιρὸν κοιμητήριον;

— Ἠμπορεῖ... ἀλλὰ πῶς τὸ λοιπὸν νὰ μοῦ εἰπῇ ἡ μάνα ὅτι θὰ μὲ σκοτώσῃ ἂν ἀναφέρω εἰς τὸν Παληκάρα τὸν

παραμικρὸ λόγο δι' αὐτό;...

— Νὰ ἰδῇς ὁποῦ θὰ ἐσκότωσαν κἀνένα, καὶ διὰ νὰ μὴ μαθητευθῇ τὸ πρᾶγμα ἔπιασαν καὶ τὸν ἔθαψαν.

— Ἔχεις δίκαιο... ἐπειδὴ, ἐνθυμᾶσαι; ἄλλον ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ὀλίγον ἔλλειψε νὰ γίνῃ...

— Πότε;

— Δὲν 'θυμᾶσαι ὁποῦ ὁ Τριγλάκης ἐμαχαίρωσε μίαν ἡμέραν ἐκεῖνόν τὸν ὑψηλὸ, τὸν λιγνὸ, λιγνὸ, τόσον λιγνὸ, ὁποῦ δείχνει τὸ κορμί του καὶ 'παίρνει χρήματα;

— Ἄ, ναί! τὸ *σκέλεθρο* θὴ μοῦ εἰπῇς... τοὺς εἶχε χωρίσει ἡ μάννα... ἀλλέως, βέβαια ὁ Τριγλάκης τὸν ἐμαχαίρωνε! Σοῦ εἶν' ἕνας ἐκεῖνος ὁ Τριγλάκη!... Τὸν εἶδες πῶς ἄφρισε, καὶ πῶς τὰ 'μάτια του ἐπετοῦσαν ἔξω!...

— Ὦ! ἐκεῖνος διὰ τὸ τίποτε σὲ μαχαιρώνει, κακομοίρα...

— Λέγω, Φραγκῖσκο... τόσον νέος ἀκόμη, καὶ νὰ ἦναι τόσον κακός!

— Καὶ ὁ Στραβοπόδης δὲν εἶναι ἀκόμη πλέον νέος; ἂς εἶχε καὶ αὐτὸς δύναμι, καὶ ἤθελε νὰ ἦναι χειρότερος ἀπὸ τὸν Τριγλάκη.

— Τῳόντι! εἶναι πολὺ κακὸ, τὸ διαβολάκι... Τὰ προχθὲς δὲν μ' ἔδειρε κ' ἐμένα πῶς δὲν ἤθελα νὰ παίξω μαζῆ του;

— Σ' ἔδειρε;... καλὰ καὶ μὲ τὸ εἶπες... ἄφες νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ ἰδῇ...

— Ὄχι, ὄχι, ἦταν διὰ νὰ γελάσῃ...

— Δὲν τὸ ἔκαμε λοιπὸν μὲ κακία;

— Ὄχι, ὄχι...

— Τότε δὲν βλάπτει... εἰδεμή... Εἶδες ὡς τόσο πόσα χρήματα ἔχει πάντοτε ἐπάνω του; ποῦ τὰ νὰ εὑρίσκῃ αὐτός; Τὴν φορὰν ὁποῦ ἦλθεν ἐδῶ μαζῆ μὲ τὴν Κουκκουβάϊα, 'θυμᾶσαι ὁποῦ μᾶς ἔδειξε τόσα εἰκοσάρια χρυσᾶ; 'Θυμᾶσαι ὁποῦ μᾶς εἶπε·—Ἂν δὲν ἦσθε ἀγαθὰ 'ξημερώματα, ἤθελε τώρα νὰ ἔχετε καὶ σεῖς τέτοια.

— Τί θὰ εἰπῇ, Φραγκῖσκο, ἀγαθὰ 'ξημερώματα;

— Αὐτὰ εἶναι ἀργοτικά· θὰ εἰπῇ ζῶα, νὰ... πῶς νὰ σοῦ εἰπῶ ;... ἀνόητοι.

— Ἄ, ναί !

— Νὰ εἶχα, Ἀμανδίνα, σαράντα φράγκα... εἰς μάλαγμα... πόσα ὡραῖα πράγματα ἤθελα ἀγοράσει... Ἀμ' ἐσό;

— Ὦ ! κ' ἐγώ...

— Τί ἤθελες ν' ἀγοράσῃς ;

— Ἤθελα ν' ἀγοράσω εἶπεν ἡ μικρὰ κλίνασα μετὰ συννοίας τὴν κεφαλήν· πρῶτα ἤθελα ν' ἀγοράσω διὰ τὸν ἀδελφόν μας τὸν Παληκάρα μία καλὴ καζάκα, ζεστὴ ζεστή, διὰ νὰ μὴν κρυώνῃ μέσα εἰς τὸ μονόξυλο.

— Ἐγὼ σοῦ λέγω διὰ τὸν ἑαυτό σου... διὰ τὸν ἑαυτό σου ....

— Ἄ ! διὰ τὸν ἑαυτό μου, ἤθελα νὰ 'πάρω ἕνα μικρὸ ἁγαλματάκι τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ κερί... ξεύρεις ;... ὁποῦ εἶναι μ' ἓν ἀρνάκι καὶ βαστᾷ κ' ἕνα σταυρό... Εἶδες τὴν κυριακὴν ὁποῦ ἦλθεν ἕνας εἰς τὴν θύρα τῆς ἐκκλησιᾶς τῶν Ἀσνιέρων κ' ἐπωλοῦσεν ἀπ' αὐτά ;

— Ἀλήθεια ! λὲς νὰ μὴν τύχῃ καὶ εἰπῇ κἀνεὶς εἰς τὴν μάννα ἢ εἰς τὴν Πλωσκοῦ πῶς μᾶς εἶδεν εἰς τὴν ἐκκλησιά;

— Τῳόντι, ἐνῷ μᾶς εἶπεν ἡ μάννα νὰ μὴ πατήσωμεν ἐκεῖ τὸ ποδάρι μας ποτέ... Τί κρῖμα, ἔ, Φραγκῖσκο; νὰ μὴ μᾶς ἀφήνουν νὰ 'παγαίνωμεν, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ μέσα ἡ ἐκκλησιὰ τόσον εὔμορφη ! ψεύματα ;... ἔχει τόσα πράγματα χρυσᾶ!

— Ναί... εἶδες κἄτι μανουάλια ἀσημένια ὁποῦ ἔχει !

— Ἀμ' ἐκείνη ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας... τὶ καλὴ ὁποῦ δείχνει νὰ ἦναι ἀπὸ τὸ πρόσωπό της...

— Κ' ἐκεῖνα τὰ κανδήλια... εἶδες ;... Κ' ἐκεῖνο τὸ σκέπασμα τῆς ἁγίας τραπέζης, τὸ ὁλόχρυσο, ὅπου κάμνει τὴν λειτουργία ὁ ἱερεύς !...

— Θυμᾶσαι, Φραγκῖσκο, πέρισυ ὁποῦ ἔκαμαν λιτανεία, τί εὔμορφα ὁποῦ ἦταν ἐκεῖνα τὰ μικρὰ κοράσια, ἐνδυμένα κάτασπρα ;

— Ναί, ὁποῦ ἐκρατοῦσαν εἰς τὰ χέρια τους λουλούδια λογιῶν τῶν λογιῶν...

—Τί εὔμορφα ὁποῦ ἔψαλαν! τί γλυκειαῖς ἦταν αἱ φωναῖς τους, ἐκείνων ὁποῦ ἐβαστοῦσαν τὰς ταινίας τῶν εἰκόνων!

— Καὶ πῶς ἄστραπταν εἰς τὸν ἥλιο τ' ἀσημένια γαλούνια τῶν σημαίων ὁποῦ ἐσήκωναν!... Λέγω, πόσον ἀκριβὰ θὰ ἔχουν ἐκεῖνα τὰ πράγματα!...

— Ἀγάπη μου, τί εὔμορφα ἦταν, ἔ, Φραγκῖσκο!

— Ναὶ... καὶ κἄτι λαμπάδαις ὁποῦ ἐβαστοῦσαν, μὲ βελοῦδο κόκκινο καὶ χρυσᾶ σειρήτια ἐκεῖ ὅπου τὰς πιάνουν!...

— Εἶχαν καὶ τ' ἀγόρια τὴν σημαία τους· ἐνθυμᾶσαι, Φραγκῖσκο;... Ἄ! ἂς ἐνθυμηθῶ καὶ πόσο ξύλο ἔφαγα ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἐπειδὴ ἠρώτησα τὴν μάννα, διατί νὰ μὴ 'παγαίνωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν λιτανεία, ὡσὰν τ' ἄλλα παιδιά!

— Ἀπὸ τότε μᾶς εἶπε νὰ μὴν ἐμβαίνωμεν ποτὲ εἰς τὴν ἐκκλησιὰ, ἐκτὸς διὰ νὰ κλέψωμεν τὸν δίσκο τῶν πτωχῶν, ὁποῦ ἔφουν ἐκειδὰ εἰς μίαν γωνιὰ, ἢ ν' ἁρπάξωμεν τὸ πουγγὶ κἀνενὸς, τὴν ὥραν ὁποῦ θὰ κάμνῃ τὸν σταυρό του... Θυμᾶσαι ὁποῦ τὸ εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ κἄτι γέλοια ὁποῦ ἐφάνηκαν τὰ καταφαγωμένα καὶ κίτρινά της δόντια... Ἡ βρῶμα καὶ αὐτή!

— Κάλλιον δὰ νὰ μὲ σκοτώσουν, παρὰ νὰ κλέψω μέσα εἰς μίαν ἐκκλησιά... ψεύματα, Φραγκῖσκο;

— Ἢ ἐκεῖ ἢ ἀλλοῦ, εἶν' ἕνα καὶ τὸ αὐτό· φθάνει νὰ 'πάρῃ κἀνεὶς τὴν ἀπόφασι!

— Ἐκεῖ μέσα ὅμως... πῶς νὰ σοῦ εἰπῶ;... εἶναι ὡσὰν φόβος... ὅσον δι' ἐμένα, δὲν ἤθελα ἠμπορέσει νὰ τὸ κάμω ποτέ...

— Ἐξ αἰτίας τῶν παππάδων τάχα;

— Ὄχι... ἴσως ἐξ αἰτίας ἐκείνης τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας, ὁποῦ φαίνεται τόσον ἤμερη, τόσον καλή!

— Καὶ τί σημαίνει μία εἰκόνα; μήπως αἱ εἰκόνες τρώγουν τὸν ἄνθρωπο;... παλαβὴ ὁποῦ εἶσαι καὶ σύ!...

— Δὲν σοῦ λέγω ἀλλὰ τί τὰ θὲς, δὲν μοῦ ἔρχεται... Πῶς νὰ σοῦ εἰπῶ!

— Εἴπαμεν παππάδες κ' ἐνθυμήθηκα, Ἀμανδίνα, ἐ-

κείνην τὴν ἡμέρα ὁποῦ ὁ Νικόλας, εἶδες, μοῦ ἔδωκε δύο καλὰ ραπίσματα εἰς τὸ πρόσωπο, μόνον πῶς μὲ εἶδε κ' ἐχαιρέτησα τὸν ἐφημέριον ὁποῦ ἐπερνοῦσε· εἶδα τοὺς ἄλλους ὁποῦ τὸν ἐχαιρετοῦσαν καὶ τὸν ἐχαιρέτησα κ' ἐγώ· δὲν ἤξευρα πῶς ἦταν κακό... ψεύματα ;

— Ναὶ ὅμως, τότε εἶπε καὶ ὁ ἀδελφός μας ὁ Παληκάρας, ὡσὰν τὸν Νικόλα, ὅτι δὲν εἴχαμεν ἀνάγκη νὰ χαιρετοῦμεν ἡμεῖς τοὺς παππάδες.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα ἤκουσαν εἰς τὴν δίοδον βήματα.

Ἦτο δὲ ὁ Παληκάρας, ὅστις, κλειδώσας τὸν Νικόλαν εἰς τὸ ὑπόγειον, ἀνέβη καὶ ἐπορεύετο ἀμέριμνος εἰς τὸν κοιτῶνά του !

Ἰδὼν ὁ Παληκάρας ἀκτῖνα φωτὸς ἐξερχομένην ἐκ τοῦ δωματίου τῶν δύο παιδίων διὰ τῆς ἡμιανεῳγμένης θύρας, εἰσῆλθεν ἐκεῖ. Ἔσπευσαν δὲ τότε τὰ δύο μικρὰ καὶ τὸν κατησπάζοντο.

— Πῶς ἔτυχε νὰ μὴν κοιμηθοῦν ἀκόμη, τὰ καλά μου τὰ παιδιά ;

—Σ' ἐπροσμέναμεν ν' ἀναβῇς, διὰ νὰ σοῦ εἰποῦμεν καλημύκτα καὶ τότε νὰ πλαγιάσωμεν, εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα.

— Ἔπειτα, ἠκούσαμεν καὶ ὁποῦ ὡμιλοῦσαν κάτω δυνατὰ... ὡσὰν νὰ ἐμάλωναν, ἐπρόσθεσεν ὁ Φραγκῖσκος.

— Ναὶ, εἶπεν ὁ Παληκάρας· μὲ τὸν Νικόλα ἐμάλωσα .. Πλὴν δὲν εἶναι τίποτε... Ἐντοσούτῳ καλὰ καὶ σᾶς ηὗρα ἔξυπνα, ἔχω νὰ σᾶς δώσω μίαν εἴδησι καλή.

— Τί εἴδησι, Παληκάρα ;

— Ἠθέλετε μ' εὐχαρίστησίν σας φύγει ἀπ' ἐδῶ, καὶ νὰ ἔλθετε μαζῆ μου νὰ πᾶμε νὰ κατοικήσωμεν ἀλλοῦ, μακράν;

— Ὦ ! ναὶ, ναί !...

— Ναὶ, ἠθέλαμεν.

— Λοιπὸν μετὰ δύο τρεῖς ἡμέραις φεύγομεν καὶ οἱ τρεῖς μας ἀπὸ τοῦτο τὸ νησί.

— Ἀλήθεια ! ἀνέκραξεν ἡ Ἀμανδίνα χειροκροτοῦσα μετὰ χαρᾶς.

— Καὶ ποῦ θὰ 'πᾶμεν; ἠρώτησεν ὁ Φραγκίσκος.

— Θὰ ἰδῇς ἔπειτα, περίεργε καὶ σύ... τί σημαίνει ὅπου καὶ ἂν θὰ 'πᾶμεν; ὅπου καὶ ἂν ἦναι, θὰ ἔμβῃς νὰ μάθῃς κἀμμίαν τέχνη καλή... νὰ κερδίζῃς τὸ ψωμί σου... ἰδοὺ τὸ βέβαιον.

— Καὶ δὲν θὰ μὲ 'παίρνῃς πλέον νὰ 'παγαίνωμεν νὰ 'ψαρεύωμεν;

— 'Όχι, παιδί μου· θὰ ἔμβῃς κοντὰ εἰς κἀνένα λειτουργὸ ἢ κλειδαρᾶ· δόξα σοι ὁ Θεός, 'γιερὸς εἶσαι, ἔχεις ἐπιδεξιότητα· καρδιὰ μόνον φθάνει νὰ ἔχῃς, καὶ μέσα εἰς ἕνα χρόνο θὰ κερδίζῃς τὸ ψωμί σου μὲ τὰ χεράκιά σου. Τί;.., κἄτι δὲν βλέπω νὰ χαίρῃς εἰς τοὺς λόγους μου!

— 'Εξεύρεις τί, Παληκάρα; εἶναι ὁποῦ...

— Τί; λέγε.

— Εἶναι ὁποῦ ἀγαποῦσα καλήτερα νὰ μὴ φύγω ἀπὸ σιμά σου, νὰ 'ψαρεύωμεν μαζῆ... νὰ διορθώνω τὰ δίκτυα, παρὰ νὰ ἔμβω εἰς τὴν τέχνη...

— 'Αληθινά;

— 'Εγὼ δὲν θέλω νὰ ἦμαι κατάκλειστος εἰς ἕνα ἐργαστῆρι ὅλην τὴν ἡμέρα... αὐτὸ μὲ στενοχωρεῖ... κ' ἔπειτα, νὰ ἔχῃ κἀνεὶς ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἕνα μάστορη... δὲν μοῦ ἀρέσκει αὐτό...

'Ο Παληκάρας ἀνέστειλε τοὺς ὤμους· — 'Α... τί λοιπὸν σοῦ ἀρέσει καλήτερα, νὰ γυρίζῃς ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ... πῶς; (τὸν λέγει μετὰ σοβαρότητος) ἕως οὗ νὰ καταντήσῃς καὶ κλέπτης...

— 'Όχι, Παληκάρα, ἀλλ' ἤθελα νὰ ἤμουν σιμά σου, ὅπως ἐπέρασα ἐδῶ ἕως τώρα, καὶ ἂς ἐπαγαίναμεν καὶ ἀλλοῦ...

— Καταλαβαίνω· ἤγουν νὰ τρῶς, νὰ πίνῃς, νὰ κοιμᾶσαι πολὺ καὶ νὰ διασκεδάζῃς εἰς τ' ὀψάρευμα ὡσὰν κἀνένας αὐθέντης, τί;

— 'Επροτιμοῦσα αὐτό..

— Τὸ 'ξεύρω κ' ἐγὼ ὅτι ἐπροτιμοῦσες αὐτό, ἀλλ' ὄχι, παιδί μου.. Εἶναι καιρὸς νὰ σ' ἐπάρω πλέον ἀπ' ἐδῶ· ἀλ-

λέως ἤθελες καταντήσει παληάνθρωπος ὡσὰν τοὺς ἄλλους ... Ἡ μάννα, καλὰ μοῦ τὸ εἶπε... φοβοῦμαι μήπως τὸ κακὸ φυσικὸ ἤρχησε νὰ σὲ κυριεύῃ... Ἀμὴ σὺ, Ἀμανδίνα, ἤθελες νὰ ἔμβαινες εἰς καμμία τέχνη ;

— Ὦ ! ναὶ, Παληκάρα, ἐγὼ ἤθελα... καλήτερα κάθε ἄλλο πρᾶγμα παρὰ νὰ μείνω ἐδῶ. Τί χαρὰ ἤθελα τὴν πάρει, νὰ ἔφευγα ἀπ' ἐδῶ μαζῆ σου καὶ μαζῆ μὲ τὸν Φραγκῖσκο.

— Τί πρᾶγμα εἶν' αὐτὸ ὁποῦ φορεῖς, κόρη μου, εἰς τὸ κεφάλι σου ; εἶπεν ὁ Παληκάρας παρατηρήσας τὸν θριαμβευτικὸν τῆς Ἀμανδίνας κεκρύφαλον.

— Εἶναι μανδῆλι μεταξωτὸ, ὁποῦ μοῦ ἐχάρισεν ὁ Νικόλας...

—Μοῦ ἐχάρισε κ' ἐμένα ἕνα, εἶπε καὶ ὁ Φραγκῖσκος μὲ ἔπαρσιν.

— Καὶ ποῦ τὰ ηὗρε καὶ σᾶς τὰ ἐχάρισεν ; Ὁ Νικόλας ν' ἀγοράσῃ πρᾶγμα καὶ νὰ σᾶς τὸ χαρίσῃ !

Τὰ δύο παιδία ἔκλιναν τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀποκριθῶσι. Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς λεπτοῦ, ὁ Φραγκῖσκος ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νᾶ διαρρήξῃ τὴν σιωπήν.—Μᾶς τὰ ἔδωσεν ὁ Νικόλας· ὅμως, διὰ νὰ ἠξεύρωμεν πῶς τοῦ ἔτυχαν, δὲν ἠξεύρομεν... ψεύματα, Ἀμανδίνα ;

— Ναὶ... ναὶ... ἐπρόσθεσεν ἡ Ἀμανδίνα ὑποτραυλίζουσα καὶ ἐρυθριῶσα, χωρὶς νὰ τολμήσῃ ν' ἀνεγείρῃ τὰ ὄμματά της ἐπὶ τοῦ Παληκάρα.

— Μὴν τύχῃ καὶ μοῦ λέτε ψεύματα... εἶπεν ὁ Παληκάρας μετὰ σοβαρότητος...

— Ὄχι, δὲν σοῦ λέμεν ψεύματα, ἐπρόσθεσεν ὁ Φραγκῖσκος μὲ τόλμην.

— Ἀμανδίνα, παιδί μου... εἰπὲ τὴν ἀλήθεια, ἐπανέλαβεν ὁ Παληκάρας μετὰ ἠπιότητος.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, ὑπέλαβεν ἡ Ἀμανδίνα μετὰ δειλίας, ὁ Νικόλας ἔκβαλε καὶ μᾶς τὰ ἔδωκεν ἀπὸ μίαν κιβωτὸ, ὁποῦ ἔφερεν ἀπόψε μὲ τὸ μονόξυλό του.

— Καὶ τὴν κιβωτὸ... θὰ τὴν εἶχε κλεμμένη, βέβαια !

— Θαρρῶ... ἀπὸ μίαν γαλλιότα.

— Βλέπεις τώρα, Φραγκῖσκο! εἶπες ψεύματα, ἐπρόσθεσεν ὁ Παληκάρας.

Τὸ παιδίον ἔκλινε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀποκριθῇ.

— Δός μου, Ἀμανδίνα αὐτὸ τὸ μανδῆλι· δός μου καὶ σὺ, Φραγκῖσκο, τὸ ἰδικό σου.

Ἡ μικρὰ ἀφήρεσεν ἐκ τῆς κεφαλῆς της τὸ κάλυμμα, παρετήρησε δι' ἐσχάτην φορὰν τὸν ἐπ' αὐτοῦ μέγαν κόσυμβον, ὅστις ἔμενεν εἰσέτι ἀνεπηρέαστος, καὶ ἐνεχείρησεν εἰς τὸν Παληκάραν τὸ μανδήλιον καταπίνουσα στεναγμὸν λύπης. Ὁ Φραγκῖσκος ἀπέσυρε βραδέως τὸ ῥινόμακτρον ἐκ τοῦ κόλπου του, καὶ ἀπέδωσεν αὐτὸ, ὡς καὶ ἡ ἀδελφή του, εἰς τὸν Παληκάραν.

— Αὔριον τὸ πρωΐ, εἶπεν οὗτος, αὐτὰ τὰ δύο μανδήλια θὰ τὰ δώσω εἰς τὸν Νικόλα· Δὲν ἔπρεπε, παιδιά μου, νὰ τὰ δεχθῆτε· ὅποιος 'παίρνει πρᾶγμα κλοπιμαῖον, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡσὰν νὰ κλέπτῃ καὶ ὁ ἴδιος.

— Κρῖμα, ἦταν τί εὔμορφα! εἶπεν ὁ Φραγκῖσκος.

— Ὅταν μάθῃς τέχνη καὶ κερδίζῃς μὲ τὸν κόπο σου χρήματα, ἀγοράζεις καλήτερα ἀπ' αὐτά. Ἔ, πλαγιάσετε τώρα, παιδιά μου, καὶ εἶναι ἀργά...

— Μὴν τύχῃ, Παληκάρα, καὶ ἐκάκιωσες! εἶπε δειλῶς ἡ Ἀμανδίνα.

— Ὄχι, ὄχι, κόρη μου· καὶ τί πταίετε σεῖς!... Μ' ὅ,τι δάσκαλο καθήσῃς, τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς... ἐσεῖς τί 'ξεύρετε! Ὅταν συγκατοικήσετε μαζῆ μὲ ἀνθρώπους καλοὺς, τότε θὰ φέρεσθε καὶ ὡσὰν ἄνθρωποι καλοί· κ' ἐλπίζω 'γλίγωρα τοῦτο νὰ γίνῃ... ἢ ὁ διάβολος θὰ μὲ 'πάρῃ... Ἔ, καλυνύκτα σας!

— Καληνύκτα, Παληκάρα!

Ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς ἠσπάσθη τὰ παιδία. Ἔμειναν δὲ αὐτὰ μόνα.

— Τί ἔχεις, Φραγκῖσκο; εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα.

— Νά! μοῦ ἐπῆρε τὸ μανδῆλι τὸ μεταξωτό· κ' ἔπειτα, δὲν ἤκουσες καὶ τί εἶπε;

— Τί ;

— Θέλει νὰ μᾶς βάλῃ κοντὰ εἰς μάστορη . . .

— Αἴ, καὶ δὲν σ' ἀρέσει αὐτό ;

— Ὄχι . . . δὲν θέλω ἐγώ.

— Καὶ καλήτερα ἔχεις νὰ μείνῃς ἐδῶ, νὰ σὲ δέρνουν καθημέρα!

— Μὲ δέρνουν, ἀλλὰ κύτταξ' ἐσὺ ὁποῦ δὲν εἶμαι καὶ βιασμένος νὰ δουλεύω . . . ὅλην τὴν ἡμέρα τὴν περνῶ εἰς τὸ μονόξυλο· ψαρεύω, παίζω, κιρνῶ τοὺς ὅσοι ἔρχονται, κἄποτε καὶ ὅλα μὲ φιλοδωροῦν, καθὼς ἐκεῖνος ὁ Κούτσαβλος· εἶναι πολὺ καλήτερα, παρὰ νὰ κάθεταί τις ἀπὸ τὸ πρωΐ ἕως τὸ βράδυ κατάκλειστος εἰς ἕνα ἐργαστῆρι καὶ νὰ δουλεύῃ ὡσὰν σκυλί !

— Ἀλλὰ, δὲν ἤκουσες, καλέ ; . . . Ὁ ἀδελφός μας εἶπε πῶς, ἂν μείνωμεν ἐδῶ ἀκόμη κἄμποσον καιρό, θὰ γίνωμεν ἄνθρωποι τοῦ κακοῦ .

— Ἔ, ἂς γίνωμεν . . . Καὶ τώρ' ἀκόμη δὲν μᾶς φωνάζουν τ' ἄλλα παιδιὰ κλεπτάκια . . . καὶ ἀποκεφαλισμένα ; . . . Ἔπειτα νὰ κάθεται κἀνεὶς καὶ νὰ δουλεύῃ . . . ἐγὼ βαρύνομαι. . .

— Ἀλλ' ἐδῶ μᾶς δέρνουν πάλιν καθημερινῶς.

— Μᾶς δέρνουν, ἐπειδὴ ἀκούομεν τοὺς λόγους τοῦ Παληκάρα καὶ ὄχι ἐκείνων . . .

— Τί καλὸς ἀδελφός, ὁ Παληκάρας ! καὶ πῶς μᾶς ἀγαπᾷ !

— Μᾶς ἀγαπᾷ, μᾶς ἀγαπᾷ, δὲν σοῦ λέγω . . . τὸν ἀγαπῶ κ' ἐγώ . . . Ἐμπρός του δὲν τολμᾷ κἀνεὶς νὰ μᾶς ἐγγίξῃ . . . μᾶς παίρνει καὶ παγαίνομεν εἰς τοὺς περιπάτους . . . ναί· ἀλλὰ μᾶς ἔδωκεν ἕνα πράσινο φύλλο ποτέ ;

— Καὶ ἔχει, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ; . . . ἐκεῖνος ὅ,τι κερδίζῃ τὸ δίδει εἰς τὴν μάννα διὰ τὸ φαγὶ ὁποῦ τρώγει.

— Ἰδὲ τὸν Νικόλα πῶς ἔχει ἐκεῖνος καὶ δίδει ... Ἂν τὸν ἠκούσαμεν καθὼς καὶ τὴν μάννα, δὲν ἤθελε νὰ ὑποφέρωμεν τὰ ὅσα ὑποφέρομεν τώρα· ἤθελε νὰ μᾶς δίδουν

καθὼς σήμερα χίλια πράγματα καλά . . . ἤθελε νὰ μᾶς ἐμπιστεύουνται . . . καὶ τὸ πουγγί μας ἤθελε νὰ βροντᾷ καθὼς τοῦ Στραβοπόδη.

— Ναὶ, ἀλλὰ δι' αὐτὰ ὁποῦ λὲς, ἔπρεπε νὰ κλέπτωμεν! καὶ τότε στοχάσου τί λύπην ἤθελε τὴν 'πάρει ὁ ἀδελφός μας ὁ Παληκάρας!

— Ἔ, τί νὰ τοῦ κάμωμεν κ' ἐκείνου!

— Ὤ, Φραγκῖσκο . . . καὶ ἔπειτα συλλογίσου νὰ μᾶς πιάσουν καὶ νὰ μᾶς βάλουν εἰς τὴν φυλακή . . .

— Ἢ μέσα εἰς τὴν φυλακὴ, ἢ μέσα εἰς ἕνα ἐργαστῆρι ὅλην τὴν ἡμέρα . . . εἶναι τὸ ἴδιο . . . Ἔπειτα ὁ Κούτσαβλος εἶπε πῶς διασκεδάζει κἀνεὶς . . . εἰς τὴν φυλακὴ καλά.

— Ἀλλ' ἡ λύπη ὁποῦ θὰ προξενήσωμεν εἰς τὸν Παληκάρα . . . στοχάσου δὰ καὶ ὅλα, Φραγκῖσκο, στοχάσου δά . . . Ἐκεῖνος ὁ καϋμένος ἔρχετ' ἐδῶ καὶ μένει μόνον καὶ μόνον δι' ἡμᾶς· ἐκεῖνος, ἂν δὲν μᾶς ἀγαποῦσεν, ἐπήγαινε κ' ἔζουσεν εἰς τὰ δάση μόνος του, ὅπου τοῦ ἀρέσει.

— Ἂς μᾶς 'πάρῃ τὸ λοιπὸν εἰς τὰ δάση μαζῆ του, εἶπεν ὁ Φραγκῖσκος· καλήτερα μὲ ἤρεσκεν αὐτὸ ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα. Θὰ ἤμουν μαζῆ του, ὁποῦ τὸν ἀγαπῶ, καὶ δὲν θὰ ἠδούλευα ἀπὸ κάτω ἀπὸ μάστορη, ὁποῦ βαρύνομαι.

Ἡ συνομιλία τοῦ Φραγκίσκου καὶ τῆς Ἀμανδίνης διεκόπη. Ἔξωθεν ἐκλείδωσέ τις τὴν θύραν των.

— Μᾶς κλειδώνουν! εἶπεν ὁ Φραγκῖσκος.

— Ἄ! Παναγιά μου . . . διατί, Φραγκῖσκοι διατί μᾶς ἐκλείδωσαν;

— Ὁ Παληκάρας ἴσως ἦτον.

— Ἄκουε . . . ἄκουε τὸν σκύλο του πῶς γαυγίζει! εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα δίδουσα ἀκρόασιν.

Μετά τινας στιγμὰς ὁ Φραγκῖσκος ἐπρόσθεσε· — Θαρρεῖ κἀνεὶς πῶς κτυποῦν τὴν θύρα του μὲ σφυρί . . . ὡσὰν νὰ ζητοῦν νὰ τὴν σπάσουν! Ναὶ, ναὶ, ὁ σκύλος του γαυγίζει ἀκατάπαυστα.

— Ἄκουε, Φραγκῖσκο !... τώρα εἶναι ὡσὰν νὰ καρφώνουν κἄτι τί... Παναγία μου ! πῶς φοβοῦμαι .... Τί νὰ τοῦ κάμνουν τοῦ ἀδελφοῦ μας ; Νὰ ... τώρα ὁ σκύλος του κλαίει.

— Ἀμανδίνα ... ἐσιώπησαν πλέον ... ἀκούεις τίποτε; εἶπεν ὁ Φραγκῖσκος πλησιάζων πρὸς τὴν θύραν.

Τὰ δύο παιδία, διακόπτοντα τὴν ἀναπνοήν των, ἠκροῶντο μὲ παλμοὺς ἀνησυχίας.

— Νά τους, νά τους ... ἐπιστρέφουν ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου, εἶπεν ὁ Φραγκῖσκος χαμηλῇ τῇ φωνῇ· ἀκούω εἰς τὴν δίοδον πατήματα.

— Ἔλα ἔλα νὰ κουκουλωθοῦμεν εἰς τὰ κρεββάτιά μας· μᾶς σκοτόνει ἡ μάννα ἂν μᾶς εὕρῃ σηκωμένους, εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα περίτρομος.

— Ὄχι ... ὑπέλαβεν ὁ Φραγκῖσκος ἐξακολουθῶν ν' ἀκροᾶται· ἐπέρασαν ἀπ' ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν θύρα μας ... καὶ τώρα καταβαίνουν τρέχοντες κάτω τὴν σκάλα ...

— Παναγία μου ! τί νὰ ἦναι ; ...

— Ἄ ! ἤνοιξαν τώρα τὴν θυρα τοῦ μαγειρειοῦ ...

— Τοῦ μαγειρειοῦ λὲς νὰ ἦναι; ...

— Ναὶ, ναί ... τὴν ἐξεύρω ἐγὼ ὅταν ἀνοίγῃ...

— Ἄκουε τὸν σκύλο τοῦ Παλικάρα ὁποῦ ἀκόμη κλαίει... εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα ἀκροωμένη. Ἀλλ' ἐξαίφνης, ἰδοὺ ἀνεκράζει ἡ μικρὰ—Φραγκῖσκο, ὁ Παλικάρας μᾶς φωνάζει...

— Ὁ Παλικάρας ;

— Ναί ... δὲν ἀκοῦς ; .. ἤκουσες ; ...

Καὶ ὄντως, μ' ὅλην τὴν ταχύτητα τῶν δύο κεκλεισμένων θυρῶν, ἡ ἠχηρὰ τοῦ Παλικάρα φωνὴ, ὅστις ἐκ τοῦ κοιτῶνός του προσεκάλει τὰ δύο παιδία, ἔφθασε μέχρις αὐτῶν.

— Θεέ μου !-καὶ τώρα ὁποῦ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐκβωμεν ! ... μᾶς ἔχουν κλειδωμένους, εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα· κἄτι κακὸ ζητοῦν νὰ τοῦ κάμουν, ἀφοῦ μᾶς φωνάζει ...

— Ἐκείνου νὰ κάμουν κακό ! μωρὲ μὰ τὸν Θεὸ, κάμνω ὅ,τι μοῦ περνᾷ ... ἀνέκραξεν ὁ Φραγκῖσκος, κομμάτια γίνομαι, ὅμως δὲν τοὺς ἀφήνω !

— Ἀλλὰ τώρα ὁποῦ ὁ Παληκάρας δὲν ἠξεύρει πῶς μᾶς ἔχουν κλειδωμένους; . . . Θὰ νομίζῃ ὅτι δὲν θέλομεν νὰ τρέξωμεν νὰ τὸν βοηθήσωμεν· φώναξέ του, Φραγκῖσκο! εἰπέ του το!

Ὁ μικρὸς ἡτοιμάζετο ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τῆς ἀδελφίδος του συμβουλήν, ὅτε σφοδρός τις κτύπος ἐκλόνισεν ἔξωθεν τὸ δρύφακτον τοῦ μικροῦ παραθύρου τοῦ κοιτῶνος τῶν παιδίων.

— Ἔρχονται ἀπὸ τὸ παράθυρο διὰ νὰ μᾶς σφάξουν! ἀνέκραξεν ἡ Ἀμανδίνα, καὶ ἐκ τοῦ φόβου της ἔσπευσεν εἰς τὴν κλίνην αὐτῆς, ὅπου πεσοῦσα ἔκρυψε τὸ πρόσωπον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.

Ὁ Φραγκῖσκος ἔμεινεν ἀκίνητος, καί τοι συμμεριστὴς τὸν τῆς ἀδελφῆς του τρόμον.

Πλὴν, μετὰ τὸν σφοδρὸν ἐκεῖνον κτύπον, τὸν δρύφακτον δὲν ἠνεώχθη, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἐβασίλεσε βαθυτάτη σιγή. Ὁ Παληκάρας ἔπαυσε τοῦ νὰ κράζῃ τὰ παιδία.

Ἐνθαρρυνθεὶς ὀλίγον, καὶ ἀπὸ ζωηρὰν ὠθούμενος περιέργειαν ὁ Φραγκῖσκος ἐτόλμησε νὰ ἡμιανοίξῃ μετὰ προφυλάξεως τὰς ὑάλους τοῦ παραθύρου, καὶ ἐπεχείρησε νὰ θεωρήσῃ ἔξω, διὰ τῶν ῥύλλων τοῦ δρυφάκτου.

— Πρόσεχε νὰ μὴ σὲ ἰδοῦν! εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Ἀμανδίνα ἥτις ἀκούσασα ὅτι ὁ Φραγκῖσκος ἤνοιγε τὸ παράθυρον, ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης της.—Βλέπεις τίποτε; τὸν ἐπρόσθεσεν.

— Ὄχι . . . εἶναι πολὺ σκοτάδι.

— Δὲν ἀκούεις τίποτε;

— Ὄχι, ὁ ἀέρας βοᾷ δυνατά.

— Κλεῖσε τὸ λοιπὸν . . . κλεῖσε!

— Ἄ! τώρα βλέπω κάτι τι . . .

— Τί;

— Τὸ φῶς ἑνὸς ραναριοῦ . . . 'παγαίνει κ' ἔρχεται.

— Ποῖος τὸ βαστᾷ;

— Δὲν βλέπω ἄλλο τίποτε παρὰ τὸ φῶς . . . Ἄ! πλησιάζει . . . ἐμιλοῦν.

— Ποιὸς ὁμιλεῖ ;

— Ἄκουε . . . ἄκουε . . . εἶναι ἡ Πλωσκοῦ.

— Καὶ τί λέγει ;

— Λέγει νὰ κρατοῦν τὴν σκάλα ἀπὸ κάτω.

— Ἄ βλέπεις ; ὁ κτύπος ὁποῦ ἠκούσαμεν εἰς τὸ παράθυρό μας θὰ ἦταν ὁποῦ ἔπαιρναν τὴν σκάλα· ἦταν ἀκουμβισμένη ἐπάνω . . .

— Τώρα πάλιν δὲν ἀκούεται τίποτε.

— Καὶ τί θὰ τὴν κάμουν ἆρά γε τὴν σκάλα ;

— Δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ἰδῶ . . .

— Δὲν ἀκοῦς τίποτε πλέον ;

— Τίποτε . . .

— Παναγία μου! Φραγκῖσκε, τὴν σκάλα θὰ τὴν ἐπῆραν διὰ ν' ἀναβοῦν εἰς τοῦ Παληκάρα ἀπὸ τὸ παράθυρό του !...

— Ἠμπορεῖ.

— Νὰ ἤνοιγες ὀλίγ' ὀλίγο τὸ παράθυρο νὰ ἰδοῦμεν . . .

— Φοβοῦμαι μὴν ἀκούσουν . . .

— Ὀλίγ' ὀλίγο . . .

— Ὄχι, ὄχι ... νὰ μᾶς στοχασθῇ ἡ μάνα ... αἰ, πτωχή!

— Εἶναι σκοτεινὰ καὶ δὲν μᾶς στοχάζεται . . .

— Ὁ Φραγκίσκος, καί τοι μετὰ θλίψεως, ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀδελφίδος του, ἠμιηνέῳξε τὸ δούρακτον, καὶ παρετήρησεν ἔξω.

— Λέγε μου ! εἶπεν ἡ Ἀμανδίνα ὑπερνικήσασα τοὺς φόβους αὐτῆς καὶ πλησιάσασα τὸν Φραγκίσκον ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν ποδῶν.

— Εἰς τὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ, εἶπεν αὐτὸς, βλέπω τὴν Πλωσκοῦ ὁποῦ κρατεῖ τὸ κάτω μέρος τῆς σκάλας . . . τὴν ἔχουν ἀκουμβισμένην εἰς τὸ παράθυρο τοῦ Παληκάρα.

— Ἔ, ἄλλο ; τί βλέπεις ; . . .

— Ὁ Νικόλας ἀναβαίνει ἐπάνω εἰς τὴν σκάλα μὲ τὸν μικρόν του πέλεκυν· τὸν εἶδα ὁποῦ ἅπλωσεν εἰς τὸ χέρι του...

— Ἄ ! ξυπνοὶ κάθησθε σεῖς, τρισκατάρατα ! δὲν ἐπλαγιάσετε, μόνον μᾶς παραμονεύετε ! ἀνεφώνησεν ἐξαίφνης ἡ χήρα, ἀποταθεῖσα ἔξωθεν πρὸς τὸν Φραγκίσκον καὶ πρὸς

τὴν ἀδελφήν του· διότι, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέστρεφεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, παρετήρησε τὸ διὰ τοῦ ἡμιανεῳγμένου θρυφάκτου ἐκφεῦγον φῶς.

Τὰ ταλαίπωρα παιδία ἐλησμόνησαν νὰ σβύσωσι τὸ φανάριόν των.

— Τώρα ἔρχομαι, ἐπρόσθεσεν ἡ χήρα μετὰ φωνῆς τρομερᾶς· τώρα ἔρχομαι, νὰ σᾶς δείξω ἐγὼ ἐσᾶς, καταδόταις!

Ταῦτα διέτρεξαν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Χαλαστοῦ, τὴν νύκτα ἥτις προηγήθη τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἐμελέτα νὰ ὁδηγήσῃ ἐκεῖσε τὴν Μαριάνθην.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

### ΞΕΝΩΝΕΣ

Ἡ *Ζυθοποιείου στενωπὸς*, σκοτεινὸς καὶ μικρὸν ἐγνωσμένος διάδρομος, καί τοι εἰς τὸ κέντρον κείμενος τῶν Παρισίων, ἀπολήγει ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ὁδὸν Πλαγία Ἁγίου Ὀνορίου, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν Ἁγίου Γουλλιέλμου αὐλήν. Πρὸς τὸ μέσον τῆς ὑγρᾶς, λασπώδους, γνοφώδους καὶ θλιβερᾶς αὐτῆς πορείας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ἥλιος δὲν διαπερᾷ ποτὲ σχεδὸν, ἠγείρετο οἶκος παρέχων τοῖς ξένοις δωμάτια παρεσκευασμένα, ποταπὰ ὅμως ἀναλόγως τοῦ μικροῦ ἐνοικίου των (des garuis). Ἐπὶ σανίδος τινὸς δυσειδοῦς, ἀνεγίνωσκέ τις τὰ ἑφεξῆς· *Θάλαμοι καὶ δωμάτια μὲ ὅλα των τὰ ἀναγκαῖα*· πρὸς δὲ τὰ δεξιὰ σκοτεινῆς τινος καὶ στενῆς αὐλῆς, ἠνοίγετο ἡ θύρα ἐργαστηρίου οὐχ ἧττον σκοτεινοῦ, ὅπου ἐνδιέτριβε συνήθως ὁ κορυφαῖος τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ ξενῶνος ἐκείνου καὶ πανδοκεύς.

Τοῦ ἀνδρὸς τούτου τὸ ὄνομα ἀνεφέρθη πολλάκις εἰς τὴν *Νῆσον τοῦ χαλαστοῦ*· εἶναι ὁ Μικοῦ· καὶ κατ' ἐπίδειξιν μὲν φαίνεται πωλῶν παλαιὰ σίδηρα, κρυφίως ὅμως ἀγοράζει καὶ μεταπωλεῖ διάφορα μέταλλα κλοπιμαῖα, ὡς σίδηρον, μόλυβδον, χαλκὸν καὶ κασσίτερον. Καταλαμβάνει πλέον ὁ

ἀναγνώστης ὁποίου χαρακτῆρος ἄνθρωπος ἦτον ὁ γέρον Μικοῦ, ἀφοῦ γνωρίζει τὰς μετὰ τῶν Παληκαραίων σχέσεις καὶ φιλίαν αὐτοῦ. Τὸ ἀξιοπαρατήρητον εἶναι ὁ σύνδεσμος οὗτος, ἡ μυστηριώδης αὕτη συγκοινωνία ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ ἁπάντων σχεδὸν τῶν κακούργων εἰς Παρισίους. Τοῦτο ἀφεύκτως εἶν' ἐπόμενον τῶν φυλακῶν, αἵτινες ὑπάρχουσιν ὡς μεγάλα κέντρα ὅπου συρρέουσι καὶ ἀναρρέουσιν ἀκαταπαύστως τὰ κύματα ταῦτα τῆς διαφθορᾶς, τὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπεκτεινόμενα ἐπὶ τῆς πρωτευούσης καὶ ἀφίνοντα ἐν αὐτῇ ναυάγια αἱμοχαρῆ. Ἰδοὺ τί ἕπεται ἐκ τοῦ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇείρκτῃ συμφυλακισμοῦ διαφόρων κακούργων!

Ὁ γέρων Μικοῦ εἶναι σωματώδης τις ἄνθρωπος πεντηκοντούτης, χυδαίας καὶ ὑπούλου μορφῆς, οἰνώδεις ἔχων παρειάς, καὶ ἐρυθρὰν μύτην· εἰς τὴν κεφαλήν του φορεῖ κάλυμμα ἐκ δορᾶς ἐνυδρίδος (loutre) καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων του παλαιόν τινα μανδύαν, τὸ χρῶμα πράσινον. Ὑπεράνω τοῦ μικροῦ πυραύνου του, πλησίον τοῦ ὁποίου θερμαίνεται, παρατηρεῖ τις πινακίδα μὲ ἀριθμοὺς εἰς τὸν τοῖχον καρφωμένην· ἐπ' αὐτῆς κρέμανται τὰ κλειδία τῶν θαλάμων ὅσων οἱ ἐνοικισταὶ εἶναι ἀπόντες. Αἱ ὕαλοι τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ παραθύρου του εἶναι ἀλειμμέναι εἰς τρόπον ὥστε οἱ διαβάται νὰ μὴ βλέπωσιν ἔξωθεν (καὶ ὁ λόγος ὑπῆρχε) τὰ ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου ἐκείνου διατρέχοντα.

Εἰς τὸ εὐρύχωρον ἐκεῖνο μαγαζίον βασιλεύει σκιὰ πολλή· ἐπὶ τῶν μελανοειδῶν καὶ καθύγρων τοίχων, κρέμανται ἅλυσσοι σκωριασμέναι, παντὸς πάχους καὶ μήκους· τὸ δὲ ἔδαφος ὅλον σχεδὸν καλύπτεται ἀπὸ σωροὺς τριμμάτων ἐκ σιδήρου καὶ ἐκ μίγματος (fonte).

Τοῦ πανδοκέως καὶ μεταπράτου καὶ κλεπταποδόχου τούτου ἀνδρὸς ἡ θύρα, τρὶς κρουσθεῖσα μὲ τρόπον ἀλλόκοτον, ἐπέσυρε τὴν προσοχήν αὐτοῦ.

— Εἰσέλθετε! ἀνέκραξε.

Καὶ ἰδοὺ εἰσῆλθον . . . Ἦτο δὲ ὁ Νικόλας, ὁ υἱὸς τῆς χήρας τοῦ ἀποκεφαλισθέντος. Εἶχε τὴν ὄψιν ὠχράν· ἡ μορφή του ἐφαίνετο ἀπαισιωτέρα παρὰ χθὲς τὴν νύκτα, καὶ

ὅμως θέλομεν ἰδῆ ὅτι ὑπεκρίνετο εὐθυμίαν θορυβώδη, καθ' ὅλην τὴν ἐφεξῆς συνομιλίαν του. (Ἡ σκηνὴ αὕτη διέτρεξε τὴν ἐπιοῦσαν τῆς διενέξεως τοῦ ἁλιτηρίου τούτου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Παληκάρα.)

— Καλὸς 'ς τὸ προκομμένο μου παιδί! εἶπε μετὰ στοργῆς ὁ πανδοκεύς.

— Ἦλθα, γέρο Μικοῦ, νὰ κάμω μαζῆ σου δουλειά.

— Κλεῖσε τὸ λοιπὸν τὴν θύρα . . . κλεῖσε τὴν θύρα . . .

— Ἔχω ἀπ' ἔξω τὸν σκύλο μου καὶ τὸ μικρό μου ἁμάξι . . . μαζῆ μὲ τὸ πρᾶγμα . . .

— Τί μοῦ ἔφερες; *ἄλειμμα τυλικτό*;

— Ὄχι, γέρο Μικοῦ.

— *Χαλασιοῦρι* δὲν θὰ ἦναι βέβαια· τώρα ἐσὺ δὲν δουλεύεις ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα· ἔγινες ἀκαμάτης . . . θὰ ἦναι ἴσως *ἀκατέλυτος*;

— Ὄχι, γέρο Μικοῦ μου, εἶναι *κοκκινόψαρο*... τέσσαρα κομμάτια . . . Τό 'λίγο 'λίγο θὰ ζυγίζουν ἑκατὸν πενῆντα λίτρας· μόλις τὰ τραβᾷ ὁ σκύλος μου.

— Ἵπάγενε νὰ τὰ φέρῃς νὰ τὰ ζυγίσωμεν.

— Μόνο, 'ξεύρεις τί, γέρο Μικοῦ; πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ τὰ καταιβάσω . . . τὸ χέρι μου πονεῖ.

Καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Παληκάρα πάλης αὐτοῦ, οἱ χαρακτῆρες τοῦ ἁλιτηρίου ἐφανέρωσαν ἐχθροπάθειαν μετ' ἀγρίας ἡνωμένην χαρᾶς, ὡς νὰ ἔλαβεν ἤδη καὶ τὴν ἐκδίκησιν.

— Καὶ τί ἔπαθες εἰς τὸ χέρι σου, παιδί μου;

— Τίποτε . . . τὸ 'στραγγούλισα κομμάτι.

— Πιάσε καὶ κοκκίνησε ἕνα σίδηρο εἰς τὴν φωτιά, βούτησέ το ἔπειτα εἰς τὸ νερό, καὶ βάλε τὸ χέρι σου μέσα εἰς αὐτὸ τὸ νερό, ὁποῦ θὰ ἦναι ὡσὰν βραστό· αὐτὸ τὸ ἰατρικὸ τὸ κάμνουν οἱ σιδηρουργοί· εἶν' ἐξαίρετο.

— Εὐχαριστῶ, γέρο Μικοῦ.

— Ἔ, ἔλα νὰ μοῦ δείξῃς τὸ *κοκκινόψαρο* ἔλα, ἀκαμάτη, ἔλα καὶ σὲ βοηθῶ.

Δύο μόνον δρόμοι ἤρκεσαν πρὸς τὸ νὰ μετακομισθῇ ὅλος

ὁ χαλκὸς ἀπὸ τὴν ἄμαξαν εἰς τὸ ἐργαστήριον. Εἰς τὴν ἄμαξαν ταύτην ἦτον ἐζευγμένος φοβερός τις μολοσσός.

— Καλὰ τὸ ἐσυλλογίσθης νὰ κάμῃς ἓν ἀμάξι ἰδικό σου! εἶπεν ὁ γέρων Μικοῦ διευθετῶν τὰς πλάστιγγας ὑπερμεγέθους τινὸς ζυγοῦ κρεμαμένου ἀπὸ μίαν δοκὸν τῆς ὀροφῆς.

— Καλὰ βέβαια· τώρα, ὅταν τύχῃ νὰ μεταφέρω τίποτε πρᾶγμα, βάλλω τὸν σκύλο μου καὶ τὸ ἀμάξι μέσα εἰς τὸ μονόξυλο, καὶ ἐκβαίνωντας ἔξω, τὰ ζεύγω . . . ἡ δουλειά μου τελειώνει. Ἀμὴ ποῦ νὰ κάθημαι νὰ γυρεύω ἁμαξηλάτη! ὁ ἁμαξηλάτης ... τυχαίνει καὶ τοῦ φεύγει καὶ κἀνένας λόγος, ἐνῷ τὸ σκυλὶ δὲν ἔχει καθόλου νὰ ὁμιλήσῃ.

— Καὶ εἶναι καλὰ ὅλοι εἰς τὸ 'σπίτι σα; ; ἠρώτησεν ὁ κλεπταποδόχος ζυγίζων τὸν χαλκόν. Ἡ μάννα σου ; . . . ἡ ἀδελφή σου ; . . .

—Σπολάτη, γέρο Μικοῦ, εἶναι καλά.

— Τὰ παιδιά ;

— Καλὰ εἶναι ὅλοι τους. Ἀμ' ὁ ἀνεψιός σου ὁ Ἀνδρέας ποῦ εἶναι ;

— Ἀδελφὲ, μὴν ἐρωτᾷς ! χθὲς πάλιν ἦταν εἰς ξεφάντωμα. ἦλθαν καὶ μοῦ τὸν ἐπῆραν, ὁ Τριγλάκης καὶ ὁ Κούτσαβλος, καὶ μόλις ἐγύρισε σήμερα τὸ πρωί. Τώρα τὸν ἔστειλα ἔξω . . . εἰς τὸ μέγα ταχυδρομεῖον, ὁδὸς Ἰωάννου Ἰακώβου Ῥουσσώ.

— Ἀμ' ὁ ἀδελφός σου ὁ Παληκάρας ; ἄγριος, πάντοτε ἄγριος ;

— Τί 'ξεύρω τί γίνεται καὶ αὐτός ;

— Πῶς ! δὲν ἠξεύρεις ποῦ εὑρίσκεται ;

—Ὄχι, εἶπεν ὁ Νικόλας ἀδιαφορίαν ὑποκρινόμενος· εἶναι τώρα δύο ἡμέραις ὁποῦ δὲν τὸν εἴδαμεν . . . θὰ γύρισεν ἴσως εἰς τὰ δάση καὶ θὰ κυνηγᾷ· ἐκτὸς ἂν τὸ μονόξυλό του, ὁποῦ ἦταν πλέον παμπάλαιο . . . ἐβούλησεν εἰς τὴν μέση τοῦ ποταμοῦ, κ' ἐπνίγηκε κ' ἐκεῖνος . . .

— Θαρρῶ πῶς δὲν ἤθελες τὸν λυπηθῇ πολὺ, ἐσὺ διάβολε, ἂν ἐπάθαινε τίποτε τοιοῦτον· ἐσὺ δὲν ἠμποροῦσες νὰ τὸν ὑποφέρῃς!

— Νὰ σοῦ εἰπῶ . . . ἂν τὸ λὲς ψεύματα εἰπέ το καὶ ἀλήθεια . . . ὁ καθένας ἔχει μίαν ἰδέα διὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο . . . Πόσον ἐζύγιασεν ὁ χαλκός ;

— Καλὰ τὸν ἐλογάριασες μὲ τ' ὀμμάτι σου . . . ἐζύγιασεν ἑκατὸν σαράντα ὀκτὼ λίτραις.

— Καὶ τί θὰ μοῦ δώσῃς ;

— Τριάντα φράγκα σωστά.

— Τριάντα φράγκα, ὁποῦ ὁ χαλκὸς τὴν σήμερον ἡμέρα ἔχει ἕνα φράγκο, ἡ λίτρα ; τριάντα φράγκα ! ! !

— Ἔπαρε τριανταπέντε καὶ μὴ μουρμουρίζῃς πολύ, ἢ σὲ στέλλω εἰς τὸν διάβολο κ' ἐσένα καὶ τὸν χαλκό σου καὶ τὸν σκύλο σου, καὶ τὸ ἁμάξι σου μαζῆ.

— Ὅμως, γέρο Μικοῦ, δὲν τὸ κάμνεις καὶ κατὰ Θεό ! τριανταπέντε φράγκα τόσο πρᾶγμα !

— Ἀπόδειξέ μου ἀπὸ ποῖον τὸ ἠγόρασες, κ' ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω δεκαπέντε σολδιὰ τὴν λίτρα . . . ἰδού.

— Πάλιν τὰ ἴδια . . . Μή σε μέλῃ καὶ ὅλοι σας εἶσθε ἕνα πρᾶγμα, διαβόσκου μου ἅρπαγες καὶ σεῖς ! Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ξεγυμνώνουν τοὺς φίλους ! Κἂν θὰ μοῦ δώσῃς τώρα κ'ἐμένα εὐθηνὰ κἄτι πράγματα ὁποῦ μοῦ χρειάζονται!

— Ναί . . . ναί· ἡμεῖς ποτὲ μαζῆ δὲν μαλώνομεν. Τί σοῦ χρειάζεται ; ἀλυσίδαις ἢ κἀμμιὰ ἄγκυρα μικρὴ διὰ τὰ μονόξυλά σου ;

— Ὄχι μοῦ χρειάζονται τέσσαρες πέντε πλάκες σίδερο· νὰ ἦναι κομμάτι χονδραῖς· ἀπ' ἐκείναις ὁποῦ καρφώνουν ἐπάνω εἰς τὰ φύλλα τῶν παραθύρων, διὰ νὰ ἦναι δυνατά.

— Ὄχω . . . χονδραῖς . . . ὁποῦ βόλι νὰ μὴν τὰς περνᾷ.

— Ἄ . . . αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ . . .

— Μεγάλαι θέλεις νὰ ἦναι ;

— Ὡς ἑπτὰ ὀκτὼ πόδας τετραγωνικούς.

— Ἔχω! Ἄλλο τίποτε;

— Τρία ὡσὰν ραβδιὰ σιδηρένια· νὰ ἔχουν τριῶν τεσσάρων ποδῶν μάκρος τὸ καθένα.

— Ταῖς προάλαις ἐχάλασα τὰ κάγκελλα ἑνὸς παραθύ-

ρου, καὶ θὰ σοῦ κάμνουν ἐξαίρετα εἰς τὴν δουλειά σου. . .
Ἄλλο ; δὲν θὲς ἄλλο τίποτε ;

— Θέλω δύο κλείδωσαις (ρεζέδες), ἀλλὰ νὰ ἦναι δυναταῖς, κ' ἕνα καλὸ περάντι, διὰ νὰ τὰ βάλω εἰς μία γλωσσίδα ὁποῦ θ' ἀνοιγοσφαλᾷ.

— Γλωσσίδα εἶπες ; τίποτε καταπακτὴ θὰ ἦναι.

— Γλωσσίδα· καλὰ τὸ εἶπα ἐγὼ, μόν' ἔννοιά σου. . .

— Τί γλωσσίδα εἶν' αὐτή ; δὲν καταλαβαίνω.

— Καταλαβαίνω ἐγώ.

— Καλὰ, ἀδελφὲ, καλά· νὰ. . . ἔχω ἐκεῖ κλείδωσαις σιδηρένιαις πολλαῖς . . . διάλεξε . . . Ἄλλο τίποτε σοῦ χρειάζεται ;

— Αὐτὰ ὁποῦ σοῦ εἶπα.

— Ἀπ' ὅλα ἔχω.

— Ἑτοίμασέ μου τα λοιπὸν, γέρο Μικοῦ, νὰ τὰ 'πάρω τώρα ὁποῦ θὰ ξαναπεράσω· ἔχω ἀκόμη καὶ ἄλλη δουλειὰ νὰ τελειώσω προτήτερα.

— Θὰ 'πάρῃς τώρα μαζῆ καὶ τὸ ἁμάξι σου ; Ἄκουσ' ἐδῶ, πειρασμὲ μαῦρε ! εἶδα κάτω κάτω κ' ἔχεις μίαν κιβωτό· θὰ ἦναι πάλι τίποτε *προσφάγι* ὁποῦ θὰ ἐλάδωσες ἀπὸ τὸ μαγειρειὸ τοῦ κὺρ *Κοσμᾶ* (τοῦ κόσμου), διαβόσκου μου καλοφαγᾶ ! . . .

— Εἶδες ὁποῦ τὸ 'κατάλαβες, γέρο Μικοῦ ; Ἀπ' αὐτὸ ὅμως τοῦ λόγου σου δὲν τρῶς. Ἑτοίμασέ μου, νὰ ζῇς, τὰ σίδερά μου καὶ θὰ περάσω νὰ τὰ 'πάρω· πρέπει πρὶν τοῦ μεσημεριοῦ νὰ ἦμαι πάλιν εἰς τὸ νησί . . .

— Μεῖνε ἥσυχος· ἀκόμη ἡ ὥρα εἶν' ἑπτά· ἂν δὲν θὰ πᾷς μακράν . . . μετὰ μίαν ὥραν ἔρχεσαι καὶ τὰ εὑρίσκεις ὅλα ἕτοιμα, καθὼς καὶ τὰ χρήματά σου . . . Παίρνεις ἕνα ῥακί;

— Καὶ τὸ λὲς καὶ ὅλα ! . . . καὶ ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς καὶ διαφορετικά ! . . .

Ὁ γέρων Μικοῦ ἔλαβεν ἀπὸ συρτάριόν τι παλαιὸν φιάλην ῥακῆς, ἓν ποτήριον ῥαγισμένον, ἓν κυμβίον ἄνευ χειρὸς, καὶ ἔχυσεν ἐν αὐτοῖς.

— Εἰς τὴν ὑγειά σου, γέρο Μικοῦ !

— Γειὰ νά 'χῃς, παιδί μου· εἰς τὴν ὑγειά τους κ' ἐκεινῶν ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ νησί.

— Σπολλάτη ... εὐχαριστῶ. Καὶ πῶς πάγει τὸ ξενοδοχεῖό σου, καλά; καλά;

— Ε, δόξα σοι ὁ Θεός ... Εἶναι μερικοὶ ἐνοικάτορες διὰ τοὺς ὁποίους φοβοῦμαι κἀμμίαν ἡμέρα μὴν ἰδῶ ἔξαφνα ἐμπροστά μου τὸν ἀστυνόμο ... ὅμως πληρώνουν καὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὸ παραπάνω τους δι' αὐτὸ καὶ μόνο.

— Πῶς τάχα;

— Ἀμὴ λωλὸς εἶμ' ἐγώ! ... Μερικοὺς τοὺς δίδω καὶ κάθουνται ἀπαρράλλακτα καθὼς ὅταν ἀγοράζω πρᾶγμα ... ὅπως δὲν ζητῶ ἀπ' ἐσένα ἀπόδειξιν ὅτι μοῦ πωλεῖς, τὸ αὐτὸ καὶ ἀπ' ἐκείνους δὲν ζητῶ ποτὲ διαβατήριον.

— Ἐκατάλαβα!... εἰς αὐτοὺς ὅμως ἐνοικιάζεις τόσον ἀκριβά, ὅσον εὐθηνὰ ἀγοράζεις ἀπ' ἐμένα τὸ κάθε πρᾶγμα.

— Αἴ... τὸ ἕνα, βλέπεις, σκεπάζει τὸ ἄλλο... Ἔχω ἕναν ἐξάδελφο ξενοδόχον εἰς τὴν ὁδὸν Ἁγίου Ὀνορίου· ἡ γυναῖκά του εἶναι ῥάπτρια ἀπὸ ταῖς μεγάλαις· ἔχει κοντά της ἕως εἴκοσι τεχνίτριαις· μερικαῖς παίρνουν τὴν δουλειὰ εἰς τὴν κάμερή τους.

— Λέγω, γέρο μου, ἀνάμεσα εἰς αὐταῖς ὅλαις ταῖς νέαις, πόσε *φιτσίκια* θὲ νὰ ἔχῃ!

— Ἂς βάλῃ ὁ νοῦς σου! εἶδα δύο τρεῖς ὁποῦ ἔφεραν τὴν δουλειά τους· Θεέ μου! ἦταν ὡσὰν τὸ κρύο νερό! Μία μάλιστα μικρή, ὁποῦ παίρνει τὴν δουλειὰ εἰς τὴν κάμερή της, ὁποῦ ὅλο γελᾷ, καὶ τὴν λέγουν Γελασίνα ... Αἴ, ταλαίπωρη νεότητα! καὶ ποῦ νὰ εἶχε κἀνείς, καψὸ Νικόλα, τοὺς εἴκοσί του χρόνους!

— Λἴ, γέρο ... κύτταξε δά ...

— Τώρα πλέον, παιδί μου ... τώρα πλέον ...

— Ποιό ... ἐκεῖνο 'ποῦ σοῦ λέγω ἐγώ ... Τὸ λοιπὸν μοῦ ἔλεγες διὰ τὸν ἀξάδελφό σου ...

— Ναί, ἔχει ἕνα σπίτι λαμπρό· καὶ ἐπειδὴ καὶ εἶναι τῆς ἰδίας ζύμης μὲ τὴν Γελασίνα ...

— Τίμιοι τάχα καὶ οἱ δύο τους;

— Ναί.

— Διάβολε!

— Δὲν δέχεται ξένους ὁποῦ δὲν ἔχουν διαβατήριο ... ἀλλ' ἂν τοῦ παρουσιασθῇ τοιοῦτος κἀνείς, γνωρίζωντας ὅτι ἐγὼ δὲν τὰ παρατηρῶ αὐτὰ τόσον, μοῦ τὸν στέλλει ...

— Καὶ τοῦ λόγου σου πλέον 'παίρνεις ἀπὸ τοὺς τοιούτους ὅ,τι θές;

— Βέβαια.

— Θαρρῶ πῶς ὅλοι αὐτοὶ ὁποῦ δὲν ἔχουν διαβατήρια εἶναι τοῦ *δεξιοῦ μεριοῦ*...

— Ὄχι ὅλοι! Νὰ ... ταῖς προάλλαις μοῦ ἔστειλεν ὁ ἐξάδελφός μου μία μάννα μὲ μία κόρη ... ὁποῦ ἀκόμη δὲν ἐκατάλαβα τί πρᾶγμα εἶναι.

— Τὸ ῥακὶ δὲν εἶναι ἄσχημο... 'Σ τὴν ὑγειά σου, γέρο Μικοῦ!

— 'Γειὰ νά 'χῃς, παιδί μου!... Βλέπω τὸ λοιπὸν δύο γυναῖκες, μία μάννα μὲ τὴν κόρη της, ἀμελημέναις εἰς τὴν ἐνδυμασία τους, μὲ κἄτι φορέματα μισοφαγωμένα κ' ἕνα κομβόδεμα μὲ ὅ,τι εἶχαν εἰς τὴν ἀγκαλιά τους ... ἐντοσούτῳ αὐταῖς, μολονότι φαίνεται νὰ ἦναι ἀσήμανταις, μολονότι δὲν ἔχουν οὔτε χαρτιὰ περὶ τῆς διαγωγῆς τους, οὔτε τίποτε, καὶ πληρώνουν ἀπὸ δεκαπέντε ὡς δεκαπέντε ... ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἦλθαν μήτε ἀκούονται κἄν ... δὲν εἶδα νὰ ἔλθῃ κἀνένας ἄνδρας νὰ τὰς εὕρῃ!... κἀνένας!... Καὶ ὅμως, ἂν δὲν ἦταν τόσον ἀχαμναῖς καὶ ἀχραῖς, δὲν ἤθελε νὰ ἦναι ἄσχημαις· ἡ κόρη μάλιστα! θὰ εἶναι μία νέα ὡς δεκαέξη χρονῶν τὸ πολύ ... ἄσπρη ὡσὰν τὸ ἄσπρο τὸ λαγουδάκι, μὲ κἄτι 'μάτια μαῦρα καὶ μεγάλα τόσα ... Ὦ! τί 'μάτια! τί 'μάτια!

— Κύτταξε καλά, γέρο Μικοῦ, βλέπω πάλι κ' ἐθερμάνθηκες ... Καὶ τί κάμνουν αὐταῖς αἱ δύο γυναῖκες;

— Σοῦ λέγω, δὲν ἐξεύρω μήτ' ἐγώ ... πρέπει πῶς εἶναι τίμιαις, καὶ ὅμως χαρτιὰ τίποτε δὲν ἔχουν ... Κάποτε ταῖς ἔρχονται γραφαῖς χωρὶς ἐπανώγραμμα ... τίς ἐξεύρει τί ὄνομα κακὸ θὰ ἔχουν ...

— Πῶς, χωρὶς ἐπανώγραμμα ;

— Ἔστειλαν, σήμερα τὸ πρωΐ, τὸν ἀνεψιό μου τὸν Ἀνδρέα εἰς τὸ ταχυδρομεῖον νὰ ἰδῇ ἂν ἔχῃ κἀμμίαν γραφὴ πρὸς τὴν κυρίαν Ξ. Ζ. ἀπὸ ἕνα χωριὸ τῆς Νορμανδίας ὀνομαζόμενον Ὠβιέρσαι. Ἔγραψαν αὐτὰ ὅλα εἰς ἕνα χαρτί, καὶ τὸ ἔδωκαν τοῦ Ἀνδρέα νὰ τὸ δείξῃ . . . Καταλαβαίνεις τάχαται ὅτι δὲν θὰ ἦναι τίποτε σημαντικὰ πράγματα, γυναῖκες ὁποῦ 'παίρνουν δι' ὄνομα ἕνα Ξ. κ' ἕνα Ζ. . . Μολοντοῦτο, ἀδελφὲ, ἀκόμη δὲν εἶδα κἀνέναν ἄνδρα νὰ πατήσῃ εἰς τὸ κατῶφλί τους !

— Κύτταξε μὴν τύχῃ καὶ δὲν θὰ σὲ πληρώσουν !

— Ποῖος τὸ λέγει ! αἲ καλά ! ηὗραν ἄνθρωπο ! μοῦ δίδουν εἴκοσι φράγκα κάθε δεκαπέντε ἡμέραις δι' ἕνα μικρὸ καμεράκι χωρὶς ἑστίαν, ὅπου ταῖς ἔχω καὶ κάθουνται. Αὐτὰ τὰ 'παίρνω ἐν τῇ παλάμῃ. Μοῦ φαίνεται πῶς εἶναι ἄρρωσταις . . . εἶναι τώρα δύο ἡμέραις ὁποῦ δὲν ἐκατέβηκαν. Ἂν ἦναι ἄρρωσταις, δὲν θὰ ἦναι βέβαια ἀπὸ τὸ πολὺ φαγὶ ὁποῦ τρώγουν· μὴν ἐρωτᾷς· ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἦλθαν, δὲν ἠξεύρω ἂν ἄναψαν ποτὲ φωτιὰ διὰ νὰ 'ψήσουν τίποτε. Καὶ ὅμως νὰ τὸ χωνεύσω δὲν ἠμπορῶ, ἀδελφέ ! —ποτὲ ἄνδρας δὲν ἐπάτησεν εἰς τὴν κάμερή τους !

—Ἂν ὅλοι σου οἱ ἐνοικάτορες ἦναι τέτοιοι, γέροΜικοῦ μου..

— Ἡ δουλειὰ δὲν 'πάγει ἄσχημα ... Ἔχω ὅμως, κοντὰ εἰς τὰ ὑποκείμενα τὰ μὲ χωρὶς διαβατήριον, ἔχω καὶ ἄλλα ὁποῦ δὲν εἶναι τοῦτο κ' ἐκεῖνο . . . καὶ ἂν ἡ ἀστυνομία ἔλθῃ, δι' αὐτὰ δὲν ἔχει νὰ μοῦ εἰπῇ τίποτε . . . δύο πραγματευταὶ, ἕνας γραμματοκομιστὴς τοῦ ταχυδρομείου, ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας τοῦ καφενείου τῶν Τυρλῶν, ὅλοι τίμιοι . . .

—Ἀλαθινὰ, ἐδῶ ἀκόμη κάθεται ὁ Ῥοβῖνος, ὁ Κούτσαβλος;

— Ναὶ, ἐπάνω· εἰς τὸ πλάγι τῆς κάμερης ὁποῦ κατοικοῦν ἡ μάννα καὶ ἡ κόρη. Ὅσα εἶχεν ἀπὸ τὴν φυλακὴ τὰ ἔφαγεν ὅλα . . . ὅλα !

— Κύτταξε καλά ! μὴν τύχῃ καὶ σοῦ παίξῃ τώρα τίποτε δουλειά.

— Τὸ ξεύρω· νά! ... Στάσου νὰ ἰδοῦμεν κ' ἔπειτα σοῦ ὁμιλῶ. Θαρρῶ πῶς κἄτι μαγειρεύει· τὰ προχθὲς τὸ βράδυ ἦλθαν ἐδῶ καὶ τὸν ἐζήτησαν ὁ Στραβοπόδης, ὁ υἱὸς τοῦ Κοκκινοχέρη, μαζῆ μὲ τὸν Τριγλάκη ... Φοβοῦμαι μὴν τύχῃ καὶ λάβουν οἱ ἄλλοι μου ἐνοικάτορες, οἱ καλοί, ὑποψίας ἐναντίον του· καὶ, νὰ σοῦ εἰπῶ ἅμα τελειώσουν αἱ δεκαπέντε του ἡμέρας θὰ τοῦ εἰπῶ, νὰ μοῦ ἀδειάζῃ τὸν τόπο, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι τὴν κάμερή του τὴν ἔπιασεν ἕνας πρέσβυς, ἢ ὁ ἄνδρας τῆς κυρίας Σαϊντ-Ἰλδεφόνσου, μιᾶς πλουσίας κυρᾶς ὁποῦ ἔχω ἐδῶ.

— Μία πλουσία κυρά;

— Νὰ καταλάβῃς! κρατεῖ τρεῖς κάμαραις κ' ἕνα καμαράκι, τὰ καλήτερά μου ... ἔβαλε σκεύη ὁλοκαίνουρια ... ξέχωρα ἕνα πατερὸ διὰ τὴν δούλα της... ὀγδοῆντα φράγκα τὸν μῆνα ... καὶ προπληρωτέα ἀπὸ τὸν θεῖό της ... αὐτὸς ἔρχεται, ὁσάκις καταβαίνῃ ἀπὸ τὴν ἐξοχή του, καὶ οἰκονεύει ἐδῶ, εἰς μίαν ἀπὸ ταῖς κάμεραις. Μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἐξοχή του θὰ ἦναι ἐδῶ τριγύρω πουθενά, ὡσὰν ὁδὸς Βιβιανὴ, ὁδὸς Ἁγίου Ὀνορίου μέσα εἰς τὰ Παρίσια τάχατες ...

— Ἐκατάλαβα ... Ἡ πλουσία σου ἂς ἔχῃ χάρι εἰς τὸ πουγγὶ τοῦ γέρου.

— Σιῶπα, διάβολε ... καὶ καταβαίνει ἡ δούλα της! ...

Ἡλικιωμένη τις γυνὴ, φέρουσα ποδίαν λευκὴν ἀμυδρᾶς καθαριότητος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγαζίον τοῦ μεταπράτου.

— Τί εἶναι, κυρὰ Κάρλαινα;

— Κὺρ Μικοῦ, ἐδῶ εἶναι ὁ ἀνεψιός σου;

— Λείπει· ἐπῆγεν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον· ὅμως ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ φανῇ.

— Ὁ Κ. Βαδινότης ἤθελε νὰ τὸν στείλῃ ἀμέσως νὰ δώσῃ αὐτὴν τὴν γραφή· ἀπόκρισι δὲν ἔχει νὰ λάβῃ· ἡ γραφὴ ὅμως εἶναι πολλὰ βιαστική.

— Εἰς ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας θὰ ἦναι εἰς τὸν δρόμο.

— Νὰ τὸν εἰπῇς νὰ τρέξῃ 'γλίγωρα.

— Ἂς ἦναι ... εἰς τοὺς ὁριτμούς σου.

Ἡ ὑπηρέτρια ἐξῆλθε.—Τίνος εἶναι αὐτὴ ἡ δούλα; ἠρώτησεν ὁ Νικόλας.

— Εἶνε καλὲ, αὐτῆς ὁποῦ σὲ εἶπα· τῆς κυρίας Σαὶντ-Ἰλδεφόνσου. Αὐτὸς ὁ Κ. Βαδινότης εἶναι ὁ θεῖός της· ἦλθε χθὲς ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ, εἶπεν ὁ πανδοχεὺς παρατηρῶν τὴν ἐπιστολήν· ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσεν ἀναγινώσκων τὴν ἐπιγραφήν. —Κύτταξε· νὰ καταλάβῃς μὲ τί ἀνθρώπους ἔχουν γνωριμίαις! γράφουν πρὸς ἕνα ἀντικόμητα.

— Ἀντικόμητα!... τί λές!... αὐτοῦ εἶναι μεγάλα πράγματα!

— Νὰ... διάβασε· *Πρὸς τὸν Κύριον ἀντικόμητα Δὲ-Σαὶντ-Ῥεμῆ, ὁδὸς Χαιλλότου... Λίαν ἀναγκαία... Εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἰδίου...* Μοῦ φαίντεται πῶς, ὅταν ἔχῃ κἀνεὶς ἐνοικατόρους ὁποῦ ἔχουν ἀνταπόκρισιν μὲ ἀντικόμητας, ἐμπορεῖ νὰ προβλέψῃ καὶ διὰ κἀνένα ὁποῦ νὰ μὴν ἔχῃ διαβατήριο, νὰ τοῦ δώσῃ κἀμμία κάμερη εἰς τὰ ὑψηλά... τί;

— Βέβαια... Ἔ, ἐγὼ 'παγαίνω διὰ τὴν ὥρα... ἔχε 'γιὰ, γέρο Μικοῦ. Θὰ δέσω τὸν σκύλο μου μὲ τὸ ἁμάξι εἰς τὴν θύρα σου καὶ τὸ πρᾶγμα ὁποῦ εἶναι μέσα τὸ 'παίρνω εἰς τὸν ὦμό μου... Ἑτοίμασε τοῦ λόγου σου τὰ ὅσα σοῦ 'παράγγειλα, καθὼς καὶ τὰ χρήματα ὁποῦ θὰ μοῦ δίδεις... ὁποῦ ὅταν ἔλθω, νὰ τὰ 'πάρω ἀμέσως καὶ νὰ φύγω.

— Μεῖνε ἤτυχος· τέσσαραις καλαῖς σιδηρέναις πλάκαις, τὰ σιδηρένια ῥαβδιὰ... τρία καὶ δύο κλείδωσαις 'γιεραῖς διὰ τὴν γλωσσίδα. Ἡ γλωσσίδα αὐτὴ μοῦ φαίνεται παράξενο, ἂς ἦναι... ἔχομεν ἄλλο τί;

— Καὶ τὰ χρήματά μου.

— Ναὶ, καὶ τὰ χρήματα... Ὅμως ὡσὰν νὰ ἔχῃς ἐσὺ, διάβολε, κἄτι τι· ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ ἦλθες σὲ κυττάζω...

— Τί τάχα νὰ ἔχω!...

— Ἐὺρω ἐγώ;...

— Λωλὸς ὁποῦ εἶσαι!... Πεινῶ... ἰδοὺ τί ἔχω.

— Μωρὲ, πεινᾷς... 'πάγει καλά... ὅμως κἄτι ἔχεις ἐσύ· κάμνεις τὸν γελαστό, πλὴν κἄτι ψύλλος εἶναι μέσα εἰς τ' αὐτιά σου...

— Δὲν 'πᾶς εἰς τὸ καλό· εἶπεν ὁ Νικόλας φρυάττων ἀκουσιως.

— Βλέπεις πῶς ἐρρίγησες; . . .

— Τὸ χέρι μου, σοῦ λέγω, μοῦ πονεῖ . . .

Τὸ λοιπὸν, μὴ ξεχάσῃς τὸ ἰατρικὸν ὁποῦ σ' ἑρμήνευσα.

—.Σπολλάτη, γέρο Μικοῦ... ἔ, ἐγὼ 'πάγω κ' ἔρχομαι.

Καὶ ὁ Νικόλας ἐξῆλθεν. Ὁ κλεπταποδόχος τότε ἔκρυψε τὸν χαλκὸν ὄπισθεν σκεύους τινὸς, καὶ κατεγίνετο νὰ συνάξῃ τὰ παραγγελθέντα, ὅτε, ἰδοὺ νέον πρόσωπον εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐργαστήριον.

Ἦτο δ' αὐτὸς πεντηκοντούτης περίπου ἀνὴρ, πανούργου καὶ ὀξυδερκοῦς φυσιογνωμίας, φέρων γένειον δασύτατον, περικεκομμένως κυκλοῦν τὴν μορφὴν αὐτοῦ, καὶ χρυσᾶς διόπτρας· ἡ ἐνδυμασία του ἦτον ἀρκετὰ κομψή· ἐκ τῶν πλατειῶν χειρίδων τοῦ φαιοῦ ἐπιφορίου του, τοῦ κεκοσμημένου ἐν ταῖς ἄκραις διὰ βελούδου μαύρου, ἐξήρχοντο χεῖρες ἐνδεδυμέναι ἀχυρόχροα περιχείρια· τὰ ὑποδήματά του ἦσαν βερενικωμένα λαμπρῶς.

Τοιοῦτος ἦτον ὁ Κ. Βαδινότης, ὁ θεῖος τῆς πλουσίας αὐτῆς κυρίας Σαϊντ-Ἰλδεφόνσου, ὁ κοινωνικὸς τῆς ὁποίας βαθμὸς ἐνέπνεεν ἔπαρσιν καὶ τὴν πᾶσαν ἡσυχίαν εἰς τὸν γέρο Μικοῦ.

Ἐνθυμούμεθα ἴσως, ὅτι ὁ Κ. Βαδινότης δικογράφος (avoué), ποτὲ καιρὸν ἀποβληθεὶς ἐκ τῆς συντεχνίας του, ἐπειδὴ ἔδειξε διαγωγὴν ὕποπτον, ὡς καταχθόνια ἐπεξεργαζόμενος, ἐχρησίμευε τὴν σήμερον ὡς κατάσκοπος τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν, καὶ ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ δόσας πρὸς τὸν διπλωμάτην αὐτὸν οὐκ' ὀλίγας πληροφορίας, ἄλλως τε ἀκριβεστάτας, περὶ διαφόρων προσώπων τῆς ἱστορίας ταύτης.

— Σᾶς ἔφερεν ἡ κυρὰ Κάρλαινα μίαν γραφὴν διὰ νὰ τὴν στείλετε; εἶπεν ὁ Κ. Βαδινότης πρὸς τὸν πανδοκέα.

— Μάλιστα, τώρα θὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἀνεψιός μου, καὶ εὐθὺς τὸν στέλλω.

— Ὄχι, δότε μου ὀπίσω τὴν γραφὴν . . . μετεμελήθη

θην· 'παγαίνω μόνος μου εἰς τοῦ ἀντικόμητος Δὲ-Σαίντ-Ρεμῆ, εἶπεν ὁ Κ. Βαδινότης· ἐπρόφερε δὲ τὸ ἀριστοκρατικόν αὐτὸ ὄνομα χωρὶς ἀνάγκην, ἀλλ' ἀπὸ εὐήθη ματαιοπρέπειαν παρακινούμενος.

— Ὁρίστε ἡ γραφή . . . προστάζετε, ἄλλο τίποτε ;

— Ὄχι, κὺρ Μικοῦ, εἶπεν ὁ Κ. Βαδινότης εὐμενῶς, ἀλλ' ἔχω νὰ σοῦ κάμω μερικὰ παράπονα.

— Τί, κύριέ μου, τί παράπονα ;

— Παράπονα καὶ μεγάλα. Ἡ κυρία Δὲ-Σαίντ Ἰλδεφόνσου σὲ πληρώνει καλά· ἡ ἀνεψιά μου, βλέπεις, εἶναι μία ἐνοικέτις πρὸς τὴν ὁποίαν ὀφείλουσι πᾶσαν προθυμίαν· ἐπειδὴ δὲν ἠμπόρει ν' ἀκούῃ τὸν κρότον τῶν ἁμαξῶν μὲ εἶπε νὰ τὴν εὕρω κἀνὲν μέρος ὅπου νὰ κάθηται ὡσὰν νὰ ἦτον εἰς τὴν ἐξοχήν· νὰ ἦναι ἡσυχία· τὴν εἶπα λοιπὸν καὶ ἦλθεν ἐδῶ.

— Τῳόντι, κύριέ μου, ἐδῶ εἶναι ὡσὰν νὰ κάθηται κἀνένας εἰς τὸ χωριό· παρατηρήσετε, ἡ εὐγενεία σας ὁποῦ κατοικεῖτε εἰς τὴν ἐξοχήν . . . δὲν εἶναι ὡσὰν χωριό ;

— Εὔμορφο χωριό ! . . . ἔχει ἕνα κρότον τοῦ διαβόλου !

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, κύριέ μου· ἡσυχότερο ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρετε· ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὴν κυρὰ κάθηται ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας τοῦ Καφενείου τῶν Τυφλῶν κ' ἕνας πραγματευτής . . . ἀπ' ἐπάνω πάλιν ἀπ' αὐτοὺς ἕνας ἄλλος πραγματευτής. Καὶ ἀπ' ἐπάνω . .

— Δὲν σὲ λέγω δι' αὐτοὺς τοὺς κυρίους· εἶναι πολλὰ ἥσυχοι καὶ τίμιοι, τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ἡ ἀνεψιά μου· ἀλλ' εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα ὑπάρχει ἕνας ἄνθρωπος χωλός, τὸν ὁποῖον ἡ κυρία Δὲ-Σαίντ-Ἰλδεφόνσου ἀπήντησε χθὲς μεθυσμένον κατὰ μεσῆς τῆς σκάλας· ἐφώναζεν ὡσὰν δαιμονισμένος· τῆς ἐξεκούρανε τ' αὐτιά· τόσον ὥστε ἡ κυρία ἐφοβήθη . . . Τί χωριὸ λοιπὸν κάθησαι καὶ μοῦ λὲς τοῦ λόγου σου ! . . .

— Σκοπεύω, κύριέ μου, νὰ τοῦ δώσω εἰς τὸ χέρι τὰ σάνδαλά του . . . τὸ ἐσκόπευα καὶ πρὶν μοῦ τὸ εἰπῆτε, ἀλλὰ μοῦ ἔχει προπληρωμένη τὴν δεκαπεντάδα του καὶ

προσμένω νὰ τελειώσῃ διὰ νὰ τοῦ εἰπῶ τὸ ἔξω. Τέσσαρες μόνον ἡμέραις τοῦ ἀπέμειναν . . .

— Κύτταξε καλὰ, ἐπειδὴ, ἂν ἄλλην φορὰν ἀκολουθήσῃ τὸ παραμικρὸν, ἡ ἀνεψιά μου φεύγει . . . Κάμε ὅπως σὲ ὁδηγεῖ τὸ ἴδιον συμφέρον σου.

— Αὐτὸν θὰ τὸν ἐκβάλω, σᾶς λέγω, θὰ τὸν ἐκβάλω. εἶναι ὁ μόνος ἐνοικάτορας ὁποῦ μὲ πειράζει· εἰς τὸ πλάγι τῆς κάμερής του κάθουνται μία μάνα μὲ τὴν κόρη της, ὅμως εἶναι πολὺ ἥσυχαις γυναῖκες . . .

— Ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ σοῦ παραπονεθῶ διὰ κανέναν ἄλλον, παρὰ δι' αὐτὸν τὸν χωλόν· Κάμε ὅπως ἀγαπᾷς ... Τὰ πολλὰ λόγια δὲν τ' ἀγαπῶ, εἶπεν ἠπίως ὁ Κ. Βαδινότης καὶ ἐξῆλθεν.

Εἶναι χρεία νὰ εἰπωμενὸ,τι αὕτη ἡ μήτηρ μετὰ τῆς θυγατρὸς, αἵτινες ἔζων ἐκεῖ παντέριμοι, ἦσαν τὰ δύο θύματα τῆς πλεονεξίας τοῦ συμβολαιογράφου ;

Ὁδηγοῦμεν λοιπὸν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ ἄθλιον αὐτῶν οἴκημα.

—

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

## ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΩΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ.

Ἡ καταχρησις ἐμπιστοσύνης, ἀπεδειγθεῖσα, τιμωρεῖται κατὰ μέσον ὅρον διὰ φυλακίσεως δύο μηνῶν καὶ προστίμου εἰκοσιπέντε φράγκων.—Ἄρθρ. 406 καὶ 408 τοῦ ΠΟΙΝ. ΚΩΔ.

Τὸ δι' οἰκτιρμοῦ ἔλεειν γλυκύτερον τοῦ ἔλεειν δι' ἄρτου.

Ἂς φανταsθῇ ὁ ἀναγνώστης δωμάτιόν τι κείμενον ὑπὸ τὴν τετάρτην ὀροφὴν τοῦ θλιβεροῦ οἴκου τῆς στενωποῦ τοῦ Ζυθοπωλίου. Μόλις διὰ μικροῦ παραθύρου ὑπὸ τριῶν φραττομένου ὑάλων ραγισμένων καὶ ῥυπαρῶν εἰσέρχεται αὐγμηρόν τι φῶς· τοὺς τοίχους καλύπτει ἐμπέτασμα ἐκ χαρτίου ὑποκιτρίνου πολλαχοῦ διερρηγμένου εἰς δὲ τὰς γωνίας τῆς

πλήρους ραγάδων ὀροφῆς κρέμανται ἀράχναι πυκναί. Αἱ τοῦ ἐδάφους πλιθίνδες εἶναι ἐκβεβλημέναι εἰς διάφορα μέρη, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς διακρίνει τῇ δε κἀκεῖσε τὰς ὑποβαστα-ζούσας αὐτὰς δοκοὺς καὶ λοιπὰ ξύλα.

Τράπεζα ἐκ σανίδος λευκῆς, μία καθέδρα, παλαιόν τι κιβώτιον δερμάτινον, ἄνευκλειδωνιᾶς, καὶ κλίνη τις ἐκ τελα-μώνων, λεπτὴν ἔχουσα στρωμνὴν, συνδόνας ἀπὸχοδρόν τινα ἀλεύκαστον ἱστὸν καὶ παλαιόν τι ἐπάπλωμα μάλλινον, φαι-όν τὸ χρῶμα, ἰδοὺ τὰ ἔπιπλα τοῦ ξενῶνος.

Ἐπὶ τῆς καθέδρας κάθηται ἡ κυρία βαρόνη Δὲ-Φερ-μόντ. Εἰς τὴν κλίνην κοίτεται ἡ δεσποσύνη Κλαίρη Δε-Φερμὸντ (οὕτως ἐκαλοῦντο τὰ δύο θύματα τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου).

Μίαν μόνην ἔχουσαι κλίνην ἀμφότεραι, ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἐπλαγίαζον ἐπ' αὐτῆς ἀλληλοδιαδόχως, συμμε-ριζόμεναι οὕτω τὰς ὥρας τῆς νυκτός. Πολλαὶ μέριμναι, ἀ-γωνίαι ψυχῆς διηνεκεῖς ἐτυράννουν τὴν μητέρα, καὶ ἡ ἀ-θλία σπανίως εὕρισκεν ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὕ-πνου· ἡ θυγάτηρ αὐτῆς μόνον ἐλησμόνει τοὐλάχιστον εἰς αὐτὰς τὰς ὀδύνας τῆς ἐλεεινῆς των θέσεως. Τὴν στιγμὴν ταύτην κοιμᾶται. Τί συμπαθέστερον, τί οἰκτρότερον τῆς πείνης ταύτης ἣν ἐπέβαλεν ἡ αἰσχροκέρδεια τοῦ συμβολαι-ογράφου εἰς δύο γυναῖκας συνηθισμένας μέχρι τοῦδε εἰς τὸ εὖ ζῆν, καὶ χαιρούσας εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς των ὅλην ἐκείνην τὴν ὑπόληψιν δι' ἧς δικαίως περιστοιχεῖ ἡ κοι-νωνία πᾶσαν ἔντιμον καὶ ἀξιότιμον οἰκογένειαν!

Ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ εἶναι τριακονθεξαετὴς περίπου· τὸ εἶδος της ἔμπλεον γλυκύτητος καὶ εὐγενείας· οἱ τοῦ προσώ-που της ὡραῖοι ποτὲ χαρακτῆρες ἠλλοιώθησαν ἐκ τῆς σκλη-ραγωγίας· τὰ μαῦρά της δὲ μαλλία, διαχωριζόμενα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς εἰς δύο μέρη, συστρέφονται ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς· αἱ λύπαι ἀνέμιξαν ἤδη ἐν αὐτοῖς ἀργυροχρόους τινὰς στήμονας. Ἐσθῆτα φέρουσα πένθους, τετριμμένην πολλαχοῦ, ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἔχει τὸ μέτωπον στηριγ-μένον ἐπὶ τῆς χειρὸς, τὸν δὲ ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ οἰκτροῦ προ-

σκεφαλαίου τῆς θυγατρός της, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀτενίζει μὲ ἀνέκφραστον πόνον ψυχῆς.

Ἡ Κλαίρη εἶναι δεκαεξαετής· τὸ ἁγνὸν καὶ γλυκύ της πρόσωπον, τὸ ὡς τὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς ἰσχνόν, σχεδιάζεται κατὰ κρόταφον ἐπὶ τοῦ ἀλευκάστου χρώματος τῆς σινδόνης ἥτις καλύπτει τὸ ἐκ πριονισμάτων ξύλου παραγεμισμένον προσκεφάλαιόν της. Ἡ ὄψις τῆς νεάνιδος ἔχασε μέρος τῆς στιλπνῆς της καθαριότητος· οἱ κεκλεισμένοι μεγάλοι της ὀφθαλμοὶ προχέουσι μέχρι τῶν κοίλων αὐτῆς παρειῶν μακρὰς βλεφαρίδας μελαίνας. Τὰ ῥοδόχροα ποτὲ καὶ ὑγρά της χείλη, ξηρὰ τὴν σήμερον καὶ ἄχροα καὶ σκασμένα, διάκεινται ἡμίκλειστα, ὥστε δι' αὐτῶν ἐμφαίνεται ἡ χιὼν τῶν ὀδόντων αὐτῆς· ἡ τραχεῖα ἐπαφὴ τῶν ἀδρῶν σινδόνων καὶ τοῦ μαλλίνου ἐπαπλώματος ἐπέφερεν ἐρυθήματα εἰς διάφορα μέρη τῆς τρυφερᾶς ἐπιδερμίδος τοῦ λαιμοῦ, τῶν ὤμων καὶ βραχιόνων τῆς νεάνιδος. Ἐλαφρός τις σπασμὸς συνῆγε διαλειπόντως τὰς λεπτὰς καὶ μεταξώδεις της ὀῤῥῦς, ὡς νὰ ἔβλεπεν ἡ κοιμωμένη ἀλγεινόν τινα ὄνειρον. Ἡ τοῦ προσώπου τούτου ἄποψις προδίδει σύμπτωμα ὀλέθριον νόσου προσεγγιζούσης.

Πρὸ πολλοῦ ἐστείρευσαν πλέον τὰ δάκρυα τῆς κυρίας Δὲ-Φερμόντ· εἶχε προσηλωμένον ἐπὶ τῆς θυγατρός τη, ὄμμα στεγνόν, ὄμμα φλεγόμενον ἐκ τοῦ βραδέος πυρετοῦ ὅστις ὑποκώφως τὴν ὑπέσκαπτεν. Ἡ κυρία Δὲ.Φερμὸντ ἠσθάνετο ἑαυτὴν ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐξασθενοῦσαν πλειότερον· ὅπως ἡ θυγάτηρ της, οὕτω καὶ αὐτὴ παρετήρει τὴν καχεξίαν, τὸ ἄχθος ἐκεῖνο, ἅτινα εἰσὶν οἱ ἀσφαλεῖς πρόδρομοι νόσου βαρείας καὶ ὑπούλου· φοβουμένη ὅμως μὴ τρομάξῃ τὴν Κλαίρην της, καὶ πρὸ πάντων τὸν ἴδιον ἑαυτόν της (ἂν δίδεται νὰ εἴπωμεν) ἐπάλαιεν ὅλαις δυνάμεσι κατὰ τῶν πρώτων τῆς ἀσθενείας προσβολῶν.

Ἐκ τῆς αὐτῆς γενναιότητος ὁρμωμένη καὶ ἡ Κλαίρη, διὰ νὰ μὴν ἐμπνεύσῃ φόβον τινὰ εἰς τὴν μητέρα της, ἐπροσπάθει νὰ τὴν κρύπτῃ τοὺς πόνους αὐτῆς. Τὰ δύο δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα, ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν κυριευόμενα θλί-

ψεων, ὤφειλον καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν νὰ κυριευθῶσι νοσημάτων.

Εἰς τὰς συμφορὰς ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουσί τινες στιγμαὶ δεινόταται, καθ' ἃς τὸ μέλλον ἐμφανίζεται ὑπὸ φάσιν τοσοῦτον τρομακτικὴν, ὥστε καὶ οἱ γενναιότεροι ἐξ ἡμῶν, μὴ τολμῶντες νὰ ἐνατενίσωσιν εἰς αὐτὸ κατὰ πρόσωπον, κλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ προσπαθοῦν ν' ἀπατήσωσιν ἑαυτοὺς διὰ πλάνης μωράς.

Τοιαύτη ἦτον ἡ θέσις τῆς κυρίας καὶ τῆς δεσποσύνης Δὲ-Φερμόντ.

Κατανοεῖτε δέ ὁποίων βασάνων ἔρμαιον ἦτον ἡ γυνὴ αὕτη, ὥρας ὁλοκλήρους, βραδυτάτας ὥρας διάγουσα εἰς τὴν θέαν τῆς θυγατρός της, οὕτω κοιμωμένης, ἀναπολοῦσα τὸ παρελθὸν, σκεπτομένη τὸ παρὸν, τὸ μέλλον· κατανοεῖται μέχρι τίνος βαθμοῦ ὀξεῖα, σπαρακτικὴ, ἀπονενοημένη καταντᾷ ἡ σεβασμία καὶ ἱερὰ ὀδύνη μιᾶς μητρός· ἀναμνήσεις θελξικάρδιοι, φόβοι ἀπαίσιοι, οἰωνοὶ τρομεροὶ, λύπαι πικρίας μεσταὶ, ἐκνευρισμοὶ θανατηφόροι, ὁρμαὶ θυμοῦ εἰς οὐδὲν ὠφελοῦντος ἐναντίον τοῦ προξένου τῶν τοσούτων δεινῶν, ἱκεσίαι μάταιαι, παρακλήσεις σφοδραὶ, καὶ τέλος πάντων ... ῥιψώδεις ἀμφιβολίαι περὶ ὑπάρξεως θείας δικαιοσύνης, ἀφοῦ τοσοῦτον κωφεύει ὁ οὐρανὸς πρὸς τὴν κραυγὴν τὴν ὁποίαν τὰ μητρικὰ ἀναπέμπουσι σπλάγχνα ... κραυγὴν ἱερὰν, ἥτις ὤφειλε νὰ εὑρίσκῃ ἠχὼ ἐν τοῖς ὑψίστοις· *Ἔλεος διὰ τὴν θυγατέρα μου!*

"— Τώρα πάλιν πόσον εἶναι ψυχρὰ, ἔλεγεν ἡ ἀθλία μήτηρ ψαύουσα τὰς παγωμένας τοῦ τέκνου της χεῖρας· πολὺ ψυχρά! πρὸ μιᾶς ὥρας ἔκαιε ... ἄφευκτα ὁ πυρετός! ... κατ' εὐτυχίαν δὲν τὸ γνωρίζει ... ὤ, πόσον εἶναι ψυχρὰ! ... εἶναι καὶ τὸ ἐπάπλωμα τόσον ἐλαφρόν ... Νὰ τὴν ῥίψω ἐπάνωθεν τὸ παλαιόν μου σάλι ... ἀλλ' ἂν πάλιν τὸ λάβω ἐκ τῆς θύρας ὅπου τὸ ἐκρέμασα ... θὰ ἔλθουν ἐκ νέου οἱ μέθυσοι αὐτοὶ νὰ κυττάζωσιν ἀπὸ τὰς τρύπας τῆς κλειδωνιᾶς, ἢ ἀπὸ τὰς διαζεύξεις τῆς θύρας τὸ τί γίνεται μέσα, καθὼς ἔκαμεν χθὲς. Θεέ μου, τί οἶκος ἀχρεῖος! Νὰ ἤξευρα πῶς ἐκατοικεῖτο ... προτοῦ νὰ προπληρώσω τὴν δεκα-

πεντάδα μας ... δὲν ἤθελα ἔλθει ποτέ ... ἀλλὰ τί ἤξευρα κ' ἐγὼ ἡ δυστυχής! ... Ὅταν κἀνεὶς δὲν ἔχῃ τὰ ἀρμόδια ἔγγραφα, δὲν τὸν δέχονται εἰς τ' ἄλλα ξενοδοχεῖα. Ἠδυνάμην ἐγὼ ποτὲ νὰ μαντεύσω ὅτ' εἶχα χρείαν διαβατηρίου; ... Ἐνῷ ἀπὸ τὴν Ἀγγέρσαν ἀνεχώρησα ἐντὸς ὀχήματος ἰδικοῦ μου ... διὰ νὰ μὴν εἴπουν ὅτι ἡ κόρη μου ἐταξείδευσεν ἐντὸς ἁμάξης κοινῆς... ποῖος νὰ μ' ἔλεγεν ὅτι... "

Καὶ διακοπεῖσα ἀπὸ ὁρμὴν ἀγανακτήσεως·

" Ἰδὲ, ἰδὲ ... ἕνας συμβολαιογράφος, ἕνας φρικτὸς ἄνθρωπος νὰ κατακρατῇ τὸ ἰδικόν μου, νὰ μὲ καταντήσῃ εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν καὶ νὰ μὴ δύναμαι ἐναντίον του τὸ οὐδὲν! ... τὸ οὐδὲν! ... Ναὶ ... δύναμαι, ἂν εἶχα χρήματα, νὰ κινήσω ἀγωγήν· ἀλλὰ νὰ κινήσω ἀγωγὴν ... δι' ν' ἀκούσω παρασυρόμενον εἰς τὸν βόρβορον τ' ὄνομα τοῦ καλοῦ κ' εὐγενοῦς ἀδελφοῦ μου, τοῦ μακαρίτου ... ν' ἀκούσω νὰ λέγουν, ὅτι ἔδωκε πέρας εἰς τὴν ζωήν του, διότι εἶδεν ὅτι αἱ ὑποθέσεις του ἐπήγαινον κακῶς καὶ ὅτι κατεσκόρπισε τὴν περιουσίαν ἐμοῦ τε καὶ τῆς θυγατρός μου ... Νὰ κινήσω ἀγωγὴν... διὰ ν' ἀκούσω ὅτι μᾶς καντήντησεν αὐτὸς εἰς τὴν ἐσχάτην πενίαν! ... Ὤ! ποτέ! ποτέ! Καὶ ὅμως ... ναὶ μὲν ἡ μνήμη τοῦ ἀδελφοῦ μου εἶναι ἱερά ... ἀλλὰ καὶ ἡ ζωὴ ... τὸ μέλλον τῆς θυγατρός μου ... εἶναι ἱερὰ εἰς ἐμὲ ἐπίσης ... πλὴν ποῦ ἀποδείξεις κατὰ τοῦ συμβολαιογράφου διὰ νὰ τὸν ἐνάξῃ τις! ἤθελα ματαίως διεγείρει ἓν σκάνδαλον. Τὸ φρικωδέστατον πάντων εἶναι—ἐπανέλαβε μετά τινα σιωπὴν—ὅτι ἐνίοτε, εἰς τὴν ἀδημονίαν μου, τολμῶ, νὰ ῥίπτω εἰς τὸν ἀδελφόν μου τὸ πταῖσμα... νὰ δικαιώνω μᾶλλον τὸν συμβολαιογράφον ὡς συκοφαντηθέντα ὑπ' αὐτοῦ ... ὡς νὰ θεραπεύεται κατά τι ἡ ψυχή μου ἐνοχοποιοῦσα δύο ἀνθ' ἑνός ... ἔπειτα πάλιν ἀγανακτῶ κατὰ τῶν ἀδίκων καὶ βδελυρῶν μου ὑπονοιῶν... τιμιώτερος καὶ καλήτερος ἀδελφὸς ἀπὸ τὸν ἰδικόν μου δὲν ὑπῆρξε ποτέ. Ὦ! αὐτὸς ὁ συμβολαιογράφος, δὲν γνωρίζει τὰς φρικώδεις τῆς κλοπῆς του συνεπείας... Αὐτὸς ἐνόμισεν ὅτι χρήματα μόνον ἔκλεψε, καὶ ἔβαλεν εἰς τὰ μαρτύρια

δύο ψυχάς... δύο γυναῖκας εἰς τὰς ὁποίας προξενεῖ τὸν θάνατον διὰ πυρὸς βραδέος. Φεῦ! τωόντι, δὲν τολμῶ νὰ ἐκφρασθῶ εἰς τὸ ταλαίπωρον τέκνον μου πάντα μου φόβοι, διὰ νὰ μὴ τὸ θλίψω... ἀλλὰ πάσχω... μὲ κυριεύει πυρετός... μόλις καὶ μετὰ βίας κρατουμαι εἰς τοὺς πόδας μου· αἰσθάνομαι τὴν προσέγγισιν νόσου τινός... κινδυνωδεστάτης ἴσως ... ναὶ, τὴν αἰσθάνομαι προσερχομένην... πλησιάζει... τὸ στῆθός μου καίει· ἡ κεφαλή μου ραγίζεται... Τὰ συμπτώματα ταῦτα εἶναι πλέον φοβερὰ παρ' ὅσον ἡ ἰδία θέλω νὰ τὰ ἀναγνωρίσω... Θεέ μου... ἂν καταπέσω... κλινήρης ... ἂν ἀποθάνω... Ὄχι, ὄχι!—ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ μετὰ παραφορᾶς—δὲν θέλω... δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποθάνω... Ν' ἀφήσω τὴν Κλαίρην... δεκαεξαετῆ... ἄνευ πόρου ζωῆς, μόνην, ἐγκαταλελειμμένην ἐν τῷ μέσῳ τῶν Παρισίων... δόναται τοῦτο ποτέ;... ὄχι! δὲν εἶμ' ἐγὼ ἀσθενής... τί τάχα ἔχω; ὀλίγην θέρμην εἰς τὸ στῆθος, ὀλίγον βάρος εἰς τὴν κεφαλήν· εἶναι ἐκ τῆς λύπης τὴν ὁποίαν ὑπέφερα, ἐκ τῶν ἀγρυπνιῶν, ἐκ σοῦ ψύχους, ἐκ τῶν ἀνησυχιῶν· ὅστις καὶ ἂν ἦτο ἤθελε πάθει τὰ αὐτά... δὲν εἶναι τίποτε... Θάρρος, θάρρος· ἂς μὴν ἔχω τοιαύτας συλλογάς... αὐταὶ τωόντι κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον ἀσθενῆ πραγματικῶς... καὶ ἡῦρα δὰ τὴν εὐκαιρίαν νὰ καταπέσω ἐνταυτῷ!... Ἐγὼ τώρα πρέπει νὰ φροντίσω νὰ εὕρω πουθενὰ κάνένα ὅστις νὰ μᾶς δίδῃ ἔργον, εἰς τὴν Κλαίρην καὶ εἰς ἐμὲ, διὰ νὰ ζῶμεν... ἰδοὺ ὅτι αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος, ὅστις μᾶς ἔδιδε νὰ χρωματίζωμεν χαλκογραφίας... ἔλαβε τὴν αὐθάδειαν...»

Μετά τινα σιωπὴν, ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ, ἡμιτελῆ τὴν φράσιν αὐτῆς ἀφήσασα, ἐπρόσθεσε μετ' ἀδημονίας·

« Τί ἀχαρακτήριστοι, ἀσυνείδητοι ἄνθρωποι! ... ἤθελε νὰ μᾶς δίδῃ ἐργασίαν ἀντὶ τοῦ αἴσχους τῆς Κλαίρης μου!... κ' ἔπειτα νὰ μᾶς τὴν ἀποστερήσῃ, διότι δὲν ἠθέλησα νὰ πορεύεται ἡ κόρη μου τὸ ἑσπέρας εἰς τὸν οἰκόν του, καὶ νὰ ἐργάζεται μόνη! Ἴσως εὕρωμεν ἔργον ἀλλοῦ πουθενὰ, ἢ ράψιμον ἢ κεντήματα... Ἀλλ' ὅταν κάνεὶς δὲν γνωρίζῃ τινὰ, εἶναι τόσον δύσκολόν τοῦτο!... Ἐσχάτως ἐπροσπά-

θησα ἀλλ' εἰς μάτην... Βλέπουν ὅτι ὁ οἶκός μας εἶναι τόσον ποταπὸς, καὶ δὲν ἐμπιστεύονται· ἀλλ' ἂν τελειώσουν καὶ τὰ ὀλίγα λείψανα τῶν χρημάτων μας, τί θὰ γίνωμεν; ... τί μέλει γενέσθαι;... Δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον τίποτε ... τίποτε... ἐπὶ τῆς γῆς... οὐδ' ἕνα ὀβολόν... καὶ ὅμως ἤμην πλουσία... Ὦ, ἂς μὴ συλλογίζωμαι τοῦτο... αἱ ἰδέαι αὐταὶ μοῦ σκοτίζουν τὰς φρένας... παράφρονα μὲ καταντοῦν ... Ἰδοὺ τὸ σφάλμα μου· ἀντὶ νὰ προσπαθῶ ν' ἀποδιώκω αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς, ἐπανέρχομαι εἰς αὐτοὺς ἀδιαλείπτως... Ἂν ἠρρώστησα, εἶναι ὡς ἐκ τουτου... ὄχι, ὄχι, δὲν εἶμαι ἄρρωστος ἐγώ... μὲ φαίνεται μάλιστα ὅτι ὁ πυρετός μου ἠλαττώθη—ἐπρόσθεσεν ἡ ἀθλία μήτηρ ψαύουσα μόνη τὸν σφιγμὸν αὐτῆς.»

Πλὴν φεῦ! οἱ κατεσπευσμένοι καὶ ἄτακτοι παλμοὶ τοὺς ὁποίους ἠσθάνθη ὑπὸ τὴν ξηρὰν καὶ ψυχρὰν ἐνταυτῷ ἐπιδερμίδα της ἐξήγαγον αὐτὴν ἐκ τῆς πλάνης. Μετά τινα στιγμὴν σιγαλέας καὶγνοφώδους ἀπελπισίας,εἶπε μὲπικρίαν·

—« Κύριε Θεέ μου, πῶς οὕτω νὰ παιδεύῃς ἡμᾶς; ... εἰς τί σοὶ ἐπταίσαμεν ἡμεῖς; Ἡ θυγάτηρ μου, δὲν ἦτο πρωτότυπον σωφροσύνης καὶ εὐσεβείας, ὁ πατήρ της δὲν ἦτον ἡ τιμὴ αὐτή; Δὲν ἐξεπλήρωσα γενναίως τὰ χρέη συζύγου καὶ μητρός; Διατί νὰ συγχωρήσῃς νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς θύματα αὐτοῦ εἷς οὐτιδανὸς ἄνθρωπος;,.. αὐτὸ μάλιστα τὸ ἀθῶον πλᾶσμα!... Ὅταν συλλογίζωμαι ὅτι ἄνευ τῆς κλοπῆς αὐτοῦ τοῦ συμβολαιογράφου οὐδένα φόβον ἤθελα ἔχει περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς θυγατρός μου... Τώρα ἠθέλαμεν εἶσθαι εἰς τὸν οἶκόν μας, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην περὶ της τύχης μας ἀνησυχίαν, καὶ μόνον διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀθλίου μου ἀδελφοῦ λυπούμεναι· ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ἤθελα φροντίσει νὰ ὑπανδρεύσω τὴν Κλαίρην μου, καὶ ἤθελα εὕρει ἄνδρα ἄξιον αὐτῆς, τοσοῦτον ἀγαθῆς, τοσοῦτον εὐειδοῦς, τοσοῦτον πολυθελγήτρου!... Τίς δὲν ἤθελε νομίσειν εὐτύχημὰ τὸ ν' ἀπολαύσῃ τὴν δεξιάν της;... Ἤθελα πρὸς τούτοις, μικράν τινα περιουσίαν φυλάττουσα δι' ἐμαυτὴν, νὰ ζῶ πλησίον της, νὰ τῇ προικίσω πᾶν ὅ,τι

εἶχον, τριακοσίας χιλιάδας φράγκων τοὐλάχιστον... ἐπειδὴ ἤθελα δυνηθῆ νὰ κάμω τινὰς οἰκονομίας· καὶ ὅταν μία νεᾶνις καλλίμορφος καὶ ἐπιμελῶς ἀνατεθραμμένη ὡσὰν τὸ ἀγαπητόν μου τέκνον, ἔχει καὶ προῖκα ὑπὲρ τὰς τριακοσίας χιλιάδας φράγκων...»

Ἐπανελθοῦσα ἔπειτα εἰς τὸ οἰκτρὸν ἐνεστὸς ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἀνέκραξεν ὡς ἐν παραφροσύνῃ·

«—Ἀλλ' εἶναι καὶ τῶν ἀδυνάτων, ἐπειδὴ ὁ συμβολαιοφράφος τὸ ἠθέλησε, νὰ βλέπω μὲ ὑπομονὴν τὴν κόρην μου ἐν πενίᾳ φρικωδεστάτῃ... αὐτὴν ἥτις εἶχε δικαίας ἀξιώσεις τοσαύτης εὐδαιμονίας... Ἂν οἱ νόμοι ἀφήνουσιν ἀτιμώρητον ἓν ἔγκλημα τοιοῦτον, ἐγὼ δὲν θὰ τὸ ἀφήσω ποτέ· τέλος πάντων, ἂν ἰδῶ πλέον ὅτι ἐλπὶς δὲν ἀπέμεινεν ἄλλη... ἂν τρόπος κἀνεὶς ἄλλος ἰδῶ ὅτι δὲν μ' ἔμεινε τοῦ νὰ ἐξέλθω ἐκ τῆς δεινῆς θέσεως εἰς ἣν ὁ οὐτιδανὸς αὐτὸς ἄνθρωπος μὲ κατήντησε μετὰ τοῦ παιδίου μου, ἀγνοῶ τὶ εἶμαι ἱκανὴ νὰ πράξω,.. εἶμαι καλὴ καὶ νὰ τὸν φονεύσω, τὸν ἀλιτήριον... Καὶ ἂς μὲ κάμουν ἔπειτα ὅ,τι θέλουν... Ναί... ἀλλ' ἡ κόρη μου;... ἡ κόρη μου! Νὰ τὴν ἀφήσω μόνην, ἐγκαταλελειμμένην, ἰδοὺ διατὶ τρέμω, ἰδοὺ διατὶ δὲν θέλω ν' ἀποθάνω... ἰδοὺ διατὶ δὲν δύναμαι νὰ φονεύσω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Τί ἤθελε γίνει τὸ παιδί μου; εἶναι δεκαεξαετής... νεαρὰ καὶ ἁγνὴ ὡς τοὺς ἀγγέλους τ' οὐρανοῦ... ἀλλ' εἶναι καὶ τόσον ὡραία... Ἀλλ' ἡ ἐγκατάλειψις, ἀλλ' ἡ πενία, ἀλλ' ἡ πεῖνα... ὅλαι αὗται αἱ συμφοραὶ τίνα δὲν δύνανται ἠνωμέναι νὰ ἐπιφέρωσιν ἀπόνοιαν εἰς ἓν παιδίον τοιαύτης ἡλικίας... καὶ τότε... καὶ τότε, εἰς ὁποίαν ἄβυσσον δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ πέσῃ!... Ὦ! σπαραγμὸς ψυχῆς... ὅσον ἐμβαθύνω εἰς τὴν λέξιν ταύτην, *πενία*. τόσον φρικωδέστερα πράγματα ἀνακαλόπτω εἰς αὐτήν. Ἡ πενία... ἡ πενία δεινὴ δι' ὅλους, πλὴν δεινοτέρα ἴσως δι' ἐκείνους οἵτινες ὅλην των τὴν ζωὴν διήγαγον ἐν ἀνέσει... Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον καταδικάζω μᾶλλον αὐτὴ ἐμαυτήν, εἶναι, ὅτι δὲν βλέπω τὰ ἐπαπειλοῦντά με δυστυχήματα, ἀλλ' ἔχω καὶ μίαν ἀκόμη ἀθλίαν ὑπεροψίαν. Ἔπρεπεν ἴ-

σως νὰ ἰδῶ τὴν θυγατέρα μου ἀποθνήσκουσαν τῆς πείνας καὶ τότε νὰ εἰπῶ· Ἂς ψωμοζητήσω... Πόσον εἶμαι ἄνανδρος... τῇ ἀληθείᾳ...

Καὶ ἐπρόσθεσε δ' ἔπειτα μετὰ πικρίας σκυθρωπῆς·

—"Αὐτὸς ὁ συμβολαιογράφος μὲ κατήντησε τῆς ἐλεημοσύνης· ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν κατὰ τὰς περιστάσεις μου νὰ φερθῶ· δὲν ἔχει πλέον ἐντρέπομαι καὶ συστέλλομαι· αὐτὰ ἦσαν πράγματα ἄλλου καιροῦ· τώρα πρέπει νὰ τείνω τὴν χεῖρα διὰ τὴν θυγατέρα μου καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν μου· καὶ ἂν δὲν εὕρω ἐργασίαν... ἀνάγκη πᾶσα νὰ καταφύγω εἰς τὸν οἰκτειρμὸν τῶν ἄλλων, ἀφοῦ τοῦτο ὁ συμβολαιογράφος ἠθέλησε... Βέβαια καὶ πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἐπιτηδειότης τις, τέχνη τις τὴν ὁποίαν ἀποκτᾷ κἀνεὶς διὰ τῆς πείρας· θέλω μάθει κ' ἐγώ... Καὶ τοῦτο βιομηχανία ὡς πᾶσαν ἄλλην—ἐπρόσθεσε μετὰ παραφορᾶς αὐξούσης.— Μὲ φαίνεται μολοντοῦτο ὅτι κατέχω πᾶν ὅ,τι χρειάζεται πρὸς τὸ νὰ κινήσω εἰς οἶκτον... φρικώδη, ἄδικα δυστυχήματα, μίαν θυγατέρα δεκαεξαετῆ... ἕνα ἄγγελον... ναί· ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἐξεύρω, πρέπει καὶ νὰ ἔχω τὴν τόλμην τοῦ νὰ παραστήνω ἐπιτηδείως αὐτὰ ὅλα τὰ πλεονεκτήματά μου· μανθάνω, μανθάνω. Τέλος πάντων, διατί νὰ κόπτωμαι καὶ νὰ θρηνῶ,— ἀνεφώνησε δοθεῖσα εἰς γέλωτα σπασμωδικόν, ἀποτρόπαιον.—Ἡ τύχη εἶναι τροχὸς, τὰ πλούτη φθαρτά... Ὁ συμβολαιογράφος θέλει μὲ μάθει τοὐλάχιστον μίαν ἐπιστήμην.»

Ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἔμεινε μίαν στιγμὴν βυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις αὐτῆς· ἔπειτα ἐπανέλαβε μετὰ πλειοτέρας γαλήνης·

—«Πολλάκις ἐστοχάσθην νὰ εὕρω πουθενὰ τινὰ θέσιν· ἐπεθύμησα πρὸ πάντων νὰ μ' ἐλάμβανε θεράπαινάν της αὐτὴ ἡ γυνὴ ἥτις κατοικεῖ εἰς τὴν πρώτην ὀροφήν· ἂν εἶχα τὴν θέσιν αὐτὴν, ἴσως, διὰ τῆς προστασίας τῆς γυναικὸς ταύτης, ἤθελα δυνηθῇ νὰ εὕρω διὰ τὴν θυγατέρα μου ἐργόχειρόν τι... καὶ νὰ τὴν ἔχω πλησίον μου... Οὕτω δὲν ἤθελε ποτὲ λείψει ἀπὸ σιμά μου. Τί εὐτυχία... νὰ οἰκονο-

μεῖτο τοιουτοτρόπως τὸ πρᾶγμα!... Ὢ! ὄχι, ὄχι, τόση εὐδαιμονία... ποτέ! Ὄνειρα κάθημαι καὶ συλλογίζομαι. Ἔπειτα, διὰ νὰ λάβω ἐγὼ τὴν θέσιν ταύτην, εἶναι χρεία ν' ἀποβληθῇ ἡ ἄλλη θεράπαινα... καὶ ἴσως τότε ἡ δυστυχὴς καὶ αὐτὴ θὰ ὑπέφερεν ὅ,τι ὑποφέρομεν τώρα ἡμεῖς... Ἔ, ἂς ὑποφέρῃ καὶ αὐτή... τί! μήπως ἐσυλλογίσθη τί θ' ἀπογίνω κ' ἐκεῖνος ὅστις ἐξεγύμνωσεν ἐμέ; Τὴν κόρην μου μάλιστα... Ἔλα τώρα πῶς νὰ εἰσαχθῶ εἰς τῆς γυναικὸς ταύτης ἥτις κατοικεῖ τὴν πρώτην ὀροφήν; τίνι τρόπῳ ν' ἀποδιώξω τὴν θεράπαινάν της; διότι μία τοιαύτη θέσις ἤθελεν εἶσθαι δι' ἡμᾶς βασίλειον.»

Δύο ἢ τρεῖς σφοδροὶ κτύποι ἐπὶ τῆς θύρας ἔκαμον τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμόντ ν' ἀναπηδήσῃ· ἐξύπνησαν καὶ τὴν θυγατέρα της περίτρομον.

— Παναγία μου! μαμά, τί εἶναι; ἀνέκραξεν ἡ Κλαίρη ἀνακαθήσασα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς διά μιᾶς· ἔπειτα, ὡς διὰ μηχανικῆς κινήσεως, ἔρριψε τοὺς βραχίονας αὐτῆς περὶ τὸν τράχηλον τῆς μητρός της, ἥτις, θορυβηθεῖσα ὡσαύτως, συνέσφιγξε τὴν θυγατέρα της βλέπουσα κατὰ τὴν θύραν μετὰ φόβου.

— Τί εἶναι, καλὲ μαμά; ἐπανέλαβεν ἡ Κλαίρη.

— Δὲν ἠξεύρω, κόρη μου... Μὴ τρομάζεις... Δὲν εἶναι τίποτε... ἐκτύπησαν μόνον... θὰ ἦναι ἴσως ἡ ἀπόκρισις τῆς ἐπιστολῆς μας.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ σκωληκόβρωτος θύρα ἐκλονίσθη ἐκ νέου ὑπὸ πολυάριθμα στιβαρὰ γρονθοκοπήματα.

— Τίς εἶναι; ἠρώτησεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμόντ μὲ τρέμουσαν φωνήν.

Βάναυσός τις καὶ βραγχώδης φωνὴ ἀπεκρίθη τότε·

— Μωρὲ, κωφαῖς, λέγω, εἶσθε σεῖς; Αἴ... γειτόνισσαις! γειτόνισσαις!!!

— Τί θέλετε... κύριε;... δὲν σᾶς γνωρίζω τελείως... εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμόντ προσπαθοῦσα νὰ τροποποιήσῃ τὴν περιαλγῆ της φωνήν.

— Ὁ Ροβῖνος, καλὲ, ὁ γείτωνάς σας, μωραὶ κόραις...

ἀνοίξετε, δότε μου φωτιὰ ν' ἀνάψω τὴν σύριγγά μου.,. ἔλα... 'γλίγωρα δά!...

— Θεέ μου!... εἶν' ἐκεῖνος ὁ χωλὸς, ὅστις πάντοτε εἶναι μεθυσμένος, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ μήτηρ πρὸς τὴν θυγατέρα της.

— Θὰ μοῦ δώσετε φωτιὰ, ἢ σπῶ τὴν θύρα... καὶ 'παίρνει ὁ διάβολος!

— Κύριε... φωτιὰ δὲν ἔχω...

— Θὰ ἔχῃς φωσφορικὰ πυρεῖα . . . ὅλος ὁ κόσμος ἔχει ἀπ' αὐτά... ἔλα... ἄνοιξε...

— 'Παγαίνετε, κύριε, εἰς τὸ καλό.

— 'Α... δὲν μοῦ ἀνοίγετε τὸ λοιπὸν, μία φορά... δύο φοραῖς...

— Σᾶς παρακαλῶ νὰ τραβηχθῆτε, ἢ τώρα φωνάζω...

— Μιά... δυό... τρεῖς... ἀκόμη;... δὲν ἀνοίγεις; Τώρα τὸ λοιπὸν κ' ἐγὼ χαλῶ τὴν θύρα! οὔ! νά...

Καὶ ὁ ἀχρεῖος ἠλάκτισε κατὰ τῆς θύρας μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς, ὥστε ἡ ποταπὴ κλειδωνιὰ ἥτις ἐκράτει αὐτὴν ὑπεχώρησεν ἀμέσως.

Αἱ δύο γυναῖκες ἔβαλον τότε μεγάλην φωνὴν τρόμου. Ἡ κυρία Δὲ-Φερμόντ, μ' ὅλην τὴν ἀδυναμίαν της ἐχύθη ἀπέναντι τοῦ ἀλιτηρίου ἐκείνου, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσήγαγε τὸν ἕνα του πόδα ἐντὸς τοῦ δωματίου, καὶ τὸν ἐμπόδισε τοῦ νὰ προβῇ.

— Τί εἶναι αὐτὰ, κύριε! μέσα δὲν ἐμβαίνεις! ἀνέκραξεν ἡ δύστηνος μήτηρ κρατοῦσα ὅλαις δυνάμεσι τὴν θύραν ἡμιανεῳγμένην. Τώρα φωνάζω...

Καὶ ἐρρίγησεν εἰς τὴν θέαν τῆς δυσειδοῦς καὶ μεθύσου ἐκείνης μορφῆς.

— Τί σοῦ ἔκαμαν καὶ θὰ φωνάξῃς.., νὰ φωνάξῃς τί;... ὑπέλαβεν αὐτός· μεταξὺ γειτόνων δὲν εἶναι τὰ πράγματα δανεικά;... ἂς μοῦ ἀνοίγετε, νὰ μὴ σπάσω τὴν θύρα.

Ἔπειτα κλονούμενος ἐπὶ τῶν ἀνίσων του σκελῶν, ἐπρόσθεσε μὲ τὴν ἠλίθιον ἐκείνην ἰσχυρογνωμίαν τῆς μέθης·

—Ἄφησε καὶ θὰ ἔμβω... θὰ ἔμβω, σοῦ λέγω... θ' ἀνά-

ψω τὴν σύριγγά μου καὶ ἐκβαίνω.

— Χριστιανέ μου, δὲν ἔχω φωτιὰ, σοῦ εἶπα, οὔτε πυρεῖα... Ὑπήγαινε, ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν...

— Μωρ' ἐγὼ ... μ' ἐξεύρεις ἐμένα ; ... αὐτὰ ποιανοῦ θὰ τὰ εἰπῆς ! ... τὰ λὲς καὶ καλὰ διὰ νὰ μὴν ἰδῶ τὴν μικρὴ ὁποῦ εἶνε εἰς τὸ κρεββάτι ... Χθὲς ἐστουππώσετε ταῖς τρύπαις τῆς θύρας. Εἶν' εὔμορφη· μ'ἀρέσει καὶ θέλω νὰ τὴν ἰδῶ ... Κύτταξε καλὰ, μὴ μὲ βαστᾷς, σοῦ σπῶ τὰ ρουθούνια, ἂν δὲν μ' ἀφήσῃς νὰ ἔμβω ... σοῦ λέγω, θέλω νὰ ἰδῶ τὴν μικρὴ εἰς τὸ κρεββάτι της καὶ ν' ἀνάψω καὶ τὴν καπνοσύριγγά μου ... ἢ παίρνει ὁ διάβολος τώρα 'παίρνει ὅλα τὰ πάντα ! ... κ' ἐσένα μαζῆ !!!

— Διὰ τὸν Θεὸν, βοήθειαν ! ... βοήθειαν ! ... ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ, αἰσθανθεῖσα τὴν θύραν ὑποχωροῦσαν ὑπὸ σφοδρὸν κροῦσμα, τὸ ὁποῖον κατέρρεεν ἐπ' αὐτῆς ὁ Κούτσαβλος διὰ τοῦ ὤμου του.

Δειλιάσας ἐκ τῶν κραυγῶν ἐκείνων, ἔκαμε βῆμα ἓν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἔδειξε πρὸς τὴν κυρίαν Δὲ-Φορμὸντ τὸν γρόνθον του εἰπών.

— Ἔννοια σου, θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς ἐσὺ αὐτό ... Ξαναέρχομαι ἐγὼ τὴν νύκτα, καὶ βλέπεις... νὰ σοῦ ἁρπάξω μιὰ τὴν γλῶσσα μὲ τὸ χέρι μου, καὶ φώναξε ἂν ἠμπορῇς ...

Καὶ ὁ *Κούτσαβλος*, ὡς τὸν ὠνόμαζον εἰς τὴν νῆσον τοῦ Χαλαστοῦ, κατέβη τὴν κλίμακα φρικώδεις προφέρων ἀπειλάς.

Ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ, φοβουμένη μὴν ἀναβῇ πάλιν, καὶ βλέπουσα τεθλασμένην τὴν κλειδωνιὰν, ἔσυρε τὴν τράπεζαν ὄπισθεν τῆς θύρας διὰ νὰ τὴν στερεώσῃ ὁπωσοῦν. Ἡ Κλαίρη, τοσοῦτον εἶχε ταραχθῇ ἐκ τῆς ἀπαισίας σκηνῆς ταύτης, ὥστ' ἐπανέπεσεν εἰς τὴν κοίτην της κυριευθεῖσα ἀπὸ σπασμούς. Λησμονήσασα δὲ τότε ἡ μήτηρ αὐτῆς τὸν ἴδιον τρόμον, ἔσπευσε πρὸς αὐτὴν, τὴν ἔθλιψεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, τὴν ἐπότισεν ὀλίγον ὕδωρ, καὶ τέλος ἐθεράπευσεν αὐτὴν διὰ μυρίων προσπαθειῶν.

— Ἡσύχασε . . . δὲν εἶναι τίποτε, καλή μου κόρη ... ὁ ἀχρεῖος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἔφυγε . .. Ἔπειτα ἡ ἀθλία μή-

τηρ ἀνέκραξε μὲ ἀνέκφραστον ἀδημονίαν καὶ ἄλγος ψυχῆς·

—Καὶ ἡ πρώτη αἰτία ὅλων μας τῶν συμφορῶν αὐτῶν εἶναι ὁ συμβολαιογράφος ...

— Ἡ Κλαίρη παρετήρει περὶ αὐτὴν μὲ θάμβος ἡνωμένον μετὰ φόβου.

— Ἡσύχασε, παιδί μου, ἐπανέλαβεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ τρυφερῶς ἀσπαζομένη τὴν θυγατέρα της· ὁ ἀχρεῖος ἐκεῖνος ἔφυγε . . .

— Ἄ, μαμά, καὶ ἂν πάλιν ἀναβῇ; Εἶδες· ἐφώναξες βοήθειαν, καὶ δὲν ἐφάνη ψυχή . . . Ὦ, σὲ παρακαλῶ, νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ πλέον . . . θ' ἀποθάνω ἀπὸ τὸν φόβον μου . . .

— Πῶς τρέμεις, παιδί μου! . . . ἔχεις θέρμην.

— Ὄχι. ὄχι, εἶπεν ἡ νεᾶνις διὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὴν μητέρα της· δὲν ἔχω τίποτε· εἶναι ἀπὸ τὸν φόβον μου! . . . θὰ περάσῃ . . . Σὺ δὲ . . . πῶς εἶσαι; Δός μου τὰ χεράκια σου ... Θεέ μου, πῶς καίουν! Βλέπεις τώρα, μαμά, ὅτι σὺ πάσχεις καὶ ζητεῖς νὰ μὲ τὸ κρύψῃς; ...

— Λανθάνεσαι, κόρη μου, ἐγὼ ἤμην καλά· ἀλλ' ἡ συγκίνησις τὴν ὁποίαν μ' ἐπροξένησεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μ' ἐσύγχισεν ὀλίγον· ἐγὼ ἐκοιμώμην ἐπὶ τῆς καθέδρας ὕπνον βαθύν· τὴν ὥραν καθ' ἣν σὺ ἐξύπνησες ἐξύπνησα κ' ἐγώ.

— Ἐγὼ βλέπω, μαμά., τὰ ὄμματά σου καὶ εἶναι κόκκινα τὰ ταλαίπωρα ... κατακόκκινα!

— Πάντοτε παιδί μου, ὁ ὕπνος ἐπάνω εἰς μίαν καθέδραν δὲν ἀναπαύει τὸν ἄνθρωπον πολύ... Καταλαμβάνεις!

— Ἀληθινά; δὲν πάσχεις λοιπόν;

— Ὄχι, ὄχι, σὲ βεβαιῶ ... Σὺ δέ;

— Οὐδ' ἐγώ· μόνον τρέμω ἀκόμη ἀπὸ τὸν φόβον μου. Σὲ παρακαλῶ, μαμά, νὰ φύγωμεν ἀπ' αὐτὸ τὸ οἴκημα.

— Καὶ ποῦ νὰ ὑπάγωμεν, παιδί μου; Γνωρίζεις ὅτι μὲ κόπον ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν καὶ αὐτὸ τὸ ἄθλιον δωμάτιον ... ἐπειδή, κατὰ δυστυχίαν, δὲν ἔχομεν τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα· ἔπειτα ἐπληρώσαμεν ἔμπρος καὶ τὸ ἐνοίκιον δεκαπέντε ἡμερῶν, καὶ ἂν θελήσωμεν τώρα νὰ φύγωμεν δὲν

θὰ μᾶς ἐπιστρέψουν τὰ χρήματά μας ,.. καὶ μᾶς ἔμειναν τόσον ὀλίγα, τόσον ὀλίγα ... ὥστε πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν πᾶσαν οἰκονομίαν.

— Ἴσως ὁ Κ. Δὲ-Σαίντ-Ρεμῆ θὰ σοῦ στείλει ἀπὸ σήμερον ἕως αὔριον μίαν ἀπόκρισιν.

— Ἔχασα πλέον πᾶσαν ἐλπίδα καὶ ἀπ' αὐτοῦ· παρῆλθε τόσος καιρός.

— Μήπως δὲν ἔλαβε τὴν γραφήν μας ; ... Δὲν τὸν γράφεις πάλιν; Ἡ Ἀγγέρσα δὲν ἀπέχει πολύ· δὲν θ' ἀργήσει νὰ μᾶς ἔλθῃ ἡ ἀπόκρισις.

— Παιδί μου, γνωρίζεις πόσον ἀλγεινοὺς δισταγμοὺς ὑπέφερα μέχρις οὗ νὰ τὸ ἀποφασίσω ... καὶ τώρα πάλιν ...

— Τί βλάπτει ; ἐκεῖνος εἶναι ἀψίθυμος ἀλλὰ καὶ ἀγαθῆς ψυχῆς ! Εἶναι εἷς τῶν παλαιοτέρων φίλων τοῦ πατρός μου ... Ἔπειτα δὰ εἶναι καὶ συγγενής μας ...

— Ἀλλ' εἶναι πτωχὸς καὶ αὐτὸς ὁ ταλαίπωρος· ἡ κατάστασίς του εἶναι μετριωτάτη ... Ἴσως δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐπιστολήν μας διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν λύπην τοῦ νὰ μᾶς εἰπῇ ὄχι ...

— Ἀλλ' ἄν, μαμά, δὲν ἔλαβε τὴν γραφήν σου ;

— Ἀλλ' ἄν, παιδί μου, τὴν ἔλαβε ; ... Ἀπὸ τὰ δύο τὸ ἕν· ἢ ἡ θέσις του δὲν συγχωρεῖ νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν μας ... ἢ δὲν τὸν μέλει περὶ τῆς τύχης μας· τότε λοιπόν, τίς ἡ χρεία νὰ ταπεινούμεθα ;

— Αἴ, ἂς ἐλπίζωμεν πλέον, μαμά, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ... Ἴσως σήμερον τὸ πρωΐ μᾶς φέρουν κἀμμίαν καλὴν ἀπόκρισιν ἀπὸ τοῦ κυρίου ...

— Δ'-Ὀρβίγνη ;

— Ναί ... Ἡ γραφὴ ἐκείνη τῆς ὁποίας ἔκαμες τότε τὸ σχέδιον ἦτο τόσον ἁπλῆ, τόσον συγκινητική ... ἐξέθετε τὴν συμφοράν μας τόσον φυσικά, ὥστε θὰ λάβῃ δι' ἡμᾶς οἶκτον ... ἀληθινά, δὲν ἠξεύρω τί μὲ λέγει ὅτι ἀδίκως ἀπελπίζεσαι περὶ αὐτοῦ.

— Πόθεν, παιδί μου, θέλεις νὰ παρακινηθῇ ! Ἦτο ποτὲ σχετικώτατος τοῦ πατρός σου, ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης· ἀλλ'

ἡ φιλία των διήρκει μέχρισοῦ ἀνεχώρησεν ἐκ Παρισίων διὰ τὴν Νορμανδίαν μετὰ τῆς νέας συζύγου του ...

— Διὰ τοῦτο μάλιστα ἐγὼ ἔχω ἐλπίδας· ἐπῆρε μίαν σύζυγον νέαν, αὕτη θέλει μᾶς εὐσπλαγχνισθῇ ... Ἔπειτα, εἰς τὴν ἐξοχήν, περνᾷ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου νὰ κάμῃ πολὺ καλόν. Ὑπόθεσε ὅτι σὲ μὲν δέχεται ὡς οἰκονόμον του, ἐμὲ δὲ ὡς ἐπιστάτριαν εἰς τὰ ρουχικά ... Ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης εἶναι πλουσιώτατος, καὶ εἰς τὰ μεγάλα σπίτια δὲν ἀπολείπει ποτὲ ἐργασία.

— Ναί· ἀλλὰ πῶς θέλεις νὰ προτιμήσῃ ἡμᾶς ἀπὸ ἄλλας! ...

— Θὰ ἰδῇ τὴν δυστυχίαν μας! ...

— Πρέπει νὰ ἔχῃ τις πολὺ φιλάνθρωπον ψυχὴν διὰ νὰ προσέξῃ τόσον.

— Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης καὶ ἡ κυρία του εἶναι φιλάνθρωποι ψυχαί...

— Τέλος πάντων, ἂν ἴδωμεν ὅτι οὐδ' ἐκεῖθεν ἐκβαίνει τίποτε, θέλω βάλει τὴν μωράν μου ἐντροπὴν κατὰ μέρος καὶ γράψει πρὸς τὴν κυρίαν δούκισσαν Δὲ-Λυσηναῖ.

— Ποίαν; ἐκείνην τὴν κυρίαν περὶ ἧς ὁ Κ. Δὲ-Σαιντ-Ῥεμῆ μᾶς ὡμίλει συχνάκις, καὶ τῆς ὁποίας ἐπαινοῦσε πάντοτε τὴν γενναίαν ψυχήν;

— Ναί, τὴν κόρην τοῦ πρίγκηπος Δὲ- Νοαρμόντ. Τὴν ἐγνώρισεν ἔτι παιδίον, καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο ὡς νὰ ἦτο θυγάτηρ του.... ἐπειδὴ τὸν συνέδεε μετὰ τοῦ πρίγκηπος φιλία στενή... Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ πρέπει νὰ ἔχῃ ἐκτεταμένας σχέσεις· θὰ εὕρῃ ἴσως νὰ μᾶς βάλῃ πουθενά.

— Ὦ, βέβαια, μαμά· πλὴν καταλαμβάνω διατί ἐπιφυλάττεσαι εἰς τοῦτο· τὴν κυρίαν αὐτὴν δὲν τὴν γνωρίζεις παντελῶς, ἐνῷ τὸν Κ. Δ'-Ὀρβίγνην τὸν ἐγνώριζαν ὀλίγον, τοὐλάχιστον ὁ πατήρ μου καὶ ὁ δυστυχής μου θεῖος.

— Τέλος πάντων, ἂν καὶ ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ δὲν εὐαρεστηθῇ νὰ μᾶς συνδράμῃ κατ' οὐδέν, ἔχω ἓν τελευταῖον καταφύγιον.

— Ὁποῖον, μαμά;

— Εἶναι ἐλπὶς ἀσθενὴς, ἴσως δὲ καὶ μωρά· ἀλλὰ διατί νὰ μὴ πειραθῶμεν καὶ αὐτήν; ... ὁ υἱὸς τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ εἶναι...

— Καὶ ἔχει υἱὸν ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ; ἀνέκραξεν ἡ Κλαίρη διακόπτουσα τὴν μητέρα της μετὰ θάμβους.

— Ναὶ, κόρη μου, ἔχει ἕνα ..

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι ν' ἀνέφερε ποτὲ περὶ αὐτοῦ... δὲν ἦλθε ποτὲ εἰς Ἀγγέρσαν...

— Τῳόντι, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι οἰκεῖον νὰ μάθῃς· ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ, ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησεν ἐκ Παρισίων, πρὸ δεκαπέντε ἤδη ἐτῶν, δὲν ἐπανεῖδε τὸν υἱόν του.

— Καὶ δύναται, καλὲ μαμὰ, δεκαπέντε ἔτη νὰ μὴν ἰδῇ τις τὸν πατέρα του!...

— Ἰδοὺ, κόρη μου, ὅτι τοῦτο ὑπῆρξεν ... Ἐπειδὴ ὁ υἱὸς τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ, εἶναι τοῦ κόσμου ἄνθρωπος καὶ πλουσιώτατος...

— Πλουσιώτατος;... καὶ ὁ πατήρ του εἶναι πτωχός.

— Ὅλη ἡ κατάστασις τοῦ υἱοῦ τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ εἶναι ἐκ τῆς μητρός του...

— Καὶ τί σημαίνει!... πῶς ἀφήνει τὸν πατέρα του!

— Ἀλλ' οὐδ' ὁ πατήρ του ἤθελε δεχθῇ ἕνα ὀβολὸν παρ' αὐτοῦ.

— Διατί μαμά;

— Δὲν δύναμαι, κόρη μου, οὐδ' εἰς ταύτην σου τὴν ἐρώτησιν ν' ἀποκριθῶ. Ἤκουσα μολονοτοῦτο νὰ λέγῃ ὁ μακαρίτης ἀδελφός μου, ὅτι πολὺ ἐπαινεῖτο αὐτὸς ὁ νέος διὰ τὴν ἐλευθεριότητά του ... Νέος καὶ ἐλευθέριος, πρέπει νὰ ἔχῃ ψυχὴν ἀγαθήν ... Διὰ τοῦτο λέγω, ὅτι, ἂν μάθῃ δι' ἐμοῦ πόσον ὁ σύζυγός μου ἦτο φίλος τοῦ πατρός του στενὸς, θέλει ἴσως εὐαρεστηθῇ νὰ λάβῃ πρὸς ἡμᾶς οἶκτον· νὰ μᾶς εὕρῃ τινὰ θέσιν· ἔχει σχέσεις μὲ πολὺν καὶ μεγάλον κόσμον, καὶ δὲν θὰ τὸν εἶναι τοῦτο δύσκολον ...

— Ἀπ' αὐτὸν ἴσως θὰ μάθωμεν καὶ ἂν ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ, ὁ πατήρ του, ἀνεχώρησε κατὰ περίστασιν ἀπὸ Ἀγ-

γέρσαν πρὶν λάβῃ τὴν γραφήν μας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν μᾶς ἀπήντησε·

— Μὲ φαίνεται, ἀκριβή μου κόρη, ὅτι ὁ Κ. Δὲ-Σαίντ-Ρεμῆ ἔπαυσε τοῦ νὰ ἀνταποκρίνεται μετὰ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἴσως αὐτὸς δὲν θὰ γνωρίζει . . . Τέλος πάντων ἡμεῖς δοκιμάζομεν...

— Ἐκτὸς ἂν ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης μᾶς ἀπαντήσῃ εὐνοϊκῶς ... καὶ, ὡς εἶπα καὶ πρότερον, ἀγνοῶ τί μὲ προλέγει, ὅτι ὑπάρχει ἐκεῖθεν ἐλπίς ...

— Ἀλλ' ἰδοὺ τόσαι παρῆλθον ἡμέραι ἀφοῦ τὸν ἔγραψα τὴν ὀδυνηράν μας θέσιν, καὶ, παιδί μου, τίποτε ἀκόμη. . . τίποτε. . . Ἐνῷ, ἀφ' ἑσπέρας, εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας, δίδει τις τὴν γραφήν του εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωΐ τὴν λαμβάνουσιν εἰς Ὠβιέρσας . . . Εἶναι λοιπὸν τώρα πέντε ἡμέραι· δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἀπόκρισιν ;

— Ἴσως σκέπτεται ὁ ἄνθρωπος τίνι τρόπῳ δύναται νὰ μᾶς γίνῃ χρησιμότερος καὶ διὰ τοῦτο ἀργοπορεῖ νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ.

— Ὁ Θεός, παιδί μου, νὰ σὲ εἰσακούσῃ !

— Νὰ ἰδῇς, μαμά, ὁποῦ αὐτὸ θὰ εἶναι . . . ἂν δὲν ἤθελε νὰ μᾶς συνδράμῃ παντελῶς, ἤθελε μᾶς τὸ γράψει ἀμέσως.

— Ἐκτὸς ἂν βαρύνεται...

— Ἄ ! μαμά... δύναται τοῦτο ποτέ; ... νὰ μᾶς ἀφήσῃ χωρὶς ἀπόκρισιν, ἐνῷ θὰ γνωρίζει ὅτι προσμένομεν τὴν ἀπάντησίν του ὡσὰν τὸν Μεσίαν... δὲν θὰ ἠξεύρει τάχα αὐτὸς πόσον ἐκεῖνος ὅστις δυστυχεῖ ὑποστηρίζεται μὲ τὴν ἐλπίδα!...

— Ἀλλοίμονον, παιδί μου, ἐνίοτε ὁ κόσμος εἶναι τόσον ἀδιάφορος πρὸς τὰ δεινὰ ἄτινα δὲν ἐγνώρισε ποτέ !

— Ἀλλὰ τὸν ἐπαράστησε δὰ ἡ γραφή σου...

— Ἡ γραφή μου ; ἠδύνατο, κόρη μου, νὰ τὸν δώσῃ ἰδέαν τῶν δυσφοριῶν καὶ ἀνησυχιῶν τὰς ὁποίας ὑποφέρομεν κατὰ πᾶσαν στιγμήν ; θέλει τὸν παραστήσει ποτὲ ἡ γρα-

φή μου τὴν τοσοῦτον ἀθλίαν μας ζωήν, τὰς παντοειδεῖς ἡμῶν ταπεινώσεις, τὴν εἰς τὸ ἄθλιον τοῦτο οἴκημα ὕπαρξίν μας, τὸν τρόμον τὸν ὁποῖον ἐλάβομεν πρὸ ὀλίγου ἔτι ; ... θέλει ποτὲ ἡ γραφή μου τὸν παραστήσει τὸ περιμένον ἡμᾶς φρικωδέστατον μέλλον, ἐὰν... Ἀλλ' ἄφες... ἄφες... ἂς ἀφήσωμεν αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν, τρυφερόν μου παιδί... Θεέ μου... κρυόνεις... τρέμεις...

— Ὄχι, ὄχι, μαμά... δὲν ἔχω τίποτε· ἀλλ' εἰπέ μου, ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν ἔχομεν νὰ φάγωμεν, ὅτι ἐξωδεύσαμεν καὶ τὰ ὀλίγα ὅσα ἔχομεν ἐκεῖ μέσα, εἰς τὸ κιβώτιον ... εἶναι δυνατὸν, καλὲ, ποτὲ, μέσα εἰς μίαν πόλιν πλουσίαν καθὼς τὰ Παρίσια... ν' ἀποθάνωμεν καὶ αἱ δύο τῆς πείνας καὶ κακοπαθείας... ἀπὸ ἔλλειψιν ἔργου, καὶ ἐπειδὴ ἕνας κακὸς ἄνθρωπος σοῦ ἐπῆρεν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχες ;...

— Σιώπα, ταλαίπωρον παιδί...

—Ἀλλὰ τέλος πάντων, μαμὰ, εἶναι τοῦτο δυνατὸν ποτέ;

— Ἀλλοίμονον !...

— Ἀλλ' ὁ Θεὸς, καλὲ μαμὰ, ὅστις γνωρίζει τὰ πάντα ὅστις εἶναι παντοδύναμος, πῶς μᾶς ἐγκαταλείπει τοιουτοτρόπως, ἐνῷ ποτὲ δὲν τὸν ὠργίσαμεν ;

— Ὦ, σιώπα, κόρη μου, σιώπα· ἄφες τὰς θλιβερὰς αὐτὰς ἰδέας... προτιμῶ νὰ σὲ βλέπω ἐλπίζουσαν, ἔστω καὶ χωρὶς βάσιν.. Ἄφες πλέον· ἐνθάρρυνέ με μᾶλλον διὰ τῶν προσφιλεστάτων μοι ὀνειροπολημάτων σου· γνωρίζεις ὅτι ἐγὼ εἶμαι μικρόψυχος πολύ...

— Ναί, μαμὰ, ναί ! ἂς ἐλπίζωμεν μᾶλλον... Σήμερον βέβαια θὰ μᾶς φέρῃ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ θυρωροῦ κἀμμίαν γραφήν... Θὰ τοῦ πληρώσῃς πάλιν ἕνα ποδοκόπι... ἐξ αἰτίας μου... Ἂν χθὲς καὶ σήμερον δὲν ἤμην τόσον ἀδιάθετος ἠθέλαμεν ὑπάγει ἕως εἰς τὸ ταχυδρομεῖον μόναι μας, καθὼς προχθὲς... πλὴν δὲν ἠθέλησες νὰ μὲ ἀφήσῃς ἐδῶ μόνην καὶ νὰ ὑπάγῃς.

— Καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, κόρη μου ;... Εἶδες δὰ... πρὸ ὀλίγου... τὸν ἀχρεῖον ὅστις ἐσύντριψε τὴν θύραν· ἂν σ' εὗρισκε κατάμονον ;

— Ὦ! μαμὰ, σιώπα... καὶ μόνον νὰ τὸ συλλογισθῇ κἀνεὶς χάνεται...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ θύρα ἐκρούσθη μετὰ σφοδρότητος ἱκανῆς.

— Θεέ μου... εἶν' ἐκεῖνος! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ προηγουμένου τρόμου αὐτῆς... καὶ ὥθησεν ὅλαις δυνάμεσι τὴν τράπεζαν ὄπισθεν τῆς θύρας.

Ἀλλ' οἱ φόβοι της διελύθησαν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος Μικοῦ.

— Κυρὰ, ὁ ἀνεψιός μου ὁ Ἀνδρέας ἦλθεν ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον... λάβε μία γραφή· ἔχει ἐπανώγραμμα ἕνα Ξ. κ' ἕνα Ζ... εἶναι ἀπὸ τόπο μακρυνό... θὰ μοῦ δώσῃς ὀκτὼ σολδιὰ δι'ἀγῶγι καὶ τὸ ποδοκόπι μαζῆ... κάμνει ἕνα φράγκο σωστό...

— Μαμὰ... μία γραφὴ ἀπ' ἔξω, δόξα σοι ὁ Θεὸς, μαμά... θὰ ἦναι τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ ἢ τοῦ Κ. Δ'-Ὀρβίγνη! Ὦ, μητέρα μου, φθάνουν ὅσα ὑπέφερες ἕως ἐδῶ, δὲν θὰ ἔχῃς πλέον φροντίδα περὶ ἐμοῦ, θὰ χαρῇς πλέον καὶ σύ... Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος... ὁ Θεὸς εἶναι πανάγαθος!... ἀνεφώνησεν ἡ νεᾶνις, καὶ ἀκτὶς ἐλπίδος ἐφώτισε τὴν γλυκεῖαν καὶ πολυθέλγητρόν της μορφήν.

— Ὦ! εὐχαριστῶ, κύριε, εὐχαριστῶ... δότε μοι... δότε 'γλίγωρα! εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἀποσύρουσα μετὰ σπουδῆς τὴν τράπεζαν καὶ ἡμιανοίγουσα τὴν θύραν.

— Ἕνα φράγκο, κυρὰ, εἶπεν ὁ κλεπταποδόχος δεικνύων τὴν παμπόθητον ἐπιστολὴν ἐκείνην.

— Νὰ σᾶς πληρώσω, κύριε, ἀμέσως.

— Ἄ! κυρά μου, δὲν εἶναι βία... Ἠαγαίνω ἕως ἐπάνω μιὰ καὶ μὲ πληρώνετε ὅταν θὰ καταβαίνω...

Ὁ μεταπράτης ἐνεχείρησε τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμὸντ καὶ ἀπῆλθεν.

—Εἶναι ἀπὸ τὴν Νορμανδίαν ἡ ἐπιστολή... Ἡ ἐπ' αὐτῆς ταχυδρομικὴ σφραγὶς λέγει *ἐν Ὠβισσιν*... εἶναι τοῦ Κ. Δ'-Ὀρβίγνη! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ θεωροῦσα τὴν ἐπιγραφήν. *Πρὸς τὴν Κυρίαν Ξ. Ζ., εἰς Παρισίους.*

— Εἶδες λοιπόν, μαμά, εἶχα ἐγὼ δίκαιον!... Θεέ μου, πῶς μοῦ κτυπᾷ ἡ καρδία!...

— Ἰδοὺ ἐν τούτοις ποῦ ὑπάρχει ἐναποταμιευμένη ἡ τύχη μας... εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ μετὰ φωνῆς ἀλλοίας, δεικνύουσα τὴν ἐπιστολήν.

Δὶς ἡ τρέμουσα χείρ της ἔψαυσε τὴν σφραγίδα ἵνα συντρίψῃ αὐτήν. Δὲν ἐτόλμα. Ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ παραστήσῃ τις ποτὲ τὴν τρομερὰν ἀγωνίαν ὑφ' ἧς κυριεύονται οἱ, ὡς ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ, προσδοκῶντες ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν τὴν ἐλπίδα ἢ τὴν ἀπελπισίαν;

Ἡ πυρετώδης καὶ διακαὴς συγκίνησις τοῦ χαρτοπαίκτου ὅστις διακυβεύει τὰ τελευταῖά του χρυσᾶ νομίσματα ἐφ' ἑνὸς χαρτίου, καὶ πνευστιῶν, μὲ πυρίπνοον ὄμμα, προσμένει τὴν τοῦ ὀλέθρου ἢ τῆς σωτηρίας του ἀπόφασιν, ἡ τοσοῦτον σφοδρὰ συγκίνησις αὕτη δύναται μόλις ἴσως νὰ δώσῃ ἰδέαν τινὰ τῆς τρομερᾶς ἀγωνίας περὶ ἧς ὁ λόγος. Ἐν ἀκαρεῖ ἡ ψυχὴ ἀνυψοῦται μέχρι τῆς φαεινοτέρας ἐλπίδος, ἢ κατακρημνίζεται εἰς ἀθυμίαν θανατηφόρον. Ὁ ἀγωνιῶν, ἐνῷ ὑποθέτει εἴτε ὅτι ἐπέτυχεν εἴτε ὅτι ἀπέτυχε, καθίσταται ἀλλεπαλλήλως ἔρμαιον τῶν πλέον ἀντιθέτων συγκινήσεων· ἀνέκφραστοι ὁρμαὶ χαρᾶς κ' εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν γενναίαν ψυχὴν ἥτις ἔλαβεν οἶκτον ὑπὲρ αὐτοῦ, πικρὰ καὶ ἀλγεινὴ ἐχθροπάθεια κατὰ τῆς ἐγωϊστικῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἄλλου! Προκειμένων δὲ ἀξιοσεβάστων δυστυχῶν, οἱ δίδοντες συνεχῶς ἤθελον ἴσως δίδει πάντοτε... καὶ οἱ μηδέποτε δίδοντες ἤθελον δίδει συνεχῶς, ἂν ἐγνώριζον ἢ ἔβλεπον τί ἡ ἐλπὶς συνδρομῆς φιλανθρώπου ἢ τί ὁ φόβος ὑπεροπτικῆς ἀπαρνήσεως... τί τέλος πάντων *ἡ θέλησις των*... δύναται νὰ διεγείρῃ ἀνεκλάλητον ἢ φρικώδες εἰς τὴν καρδίαν τῶν ὅσοι ἐπικαλοῦνται αὐτούς.

— Τί ἀνθρώπινος ἀδυναμία! εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ θλιβερῶς μειδιῶσα· καὶ παρακαθήσασα παρὰ τὴν κλίνην τῆς θυγατρός· Κλαίρη μου, ἐπρόσθεσε, τὸ λέγω καὶ πάλιν· ἐδῶ ἐναπόκειται ἡ τύχη μας...—Κ' ἐδείκνυε τὴν ἐπιστολήν· —Διακαίομαι νὰ ἴδω αὐτό, καὶ ὅμως δὲν τολμῶ... Ἂν ὑ-

πάρχῃ ἄρνησις, ἀλλοίμονον! διατί νὰ σπεύσω νὰ τὴν ἀνοίξω ;...

— Ἀλλ' ἂν ὑπάρχῃ συνδρομὴ... στοχάσου δὰ καὶ τοῦτο μαμά... Ἂν ἡ μικρή μας αὐτή, ἡ μυριοπόθητος γραφή, περιέχῃ καλοὺς... καὶ παρηγόρους λόγους... ἂν ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης μᾶς προσκαλῇ εἰς τὸν οἶκόν του εἴς τινα θέσιν, διατί ν' ἀργοπορῶμεν νὰ λάβωμεν αὐτὴν τὴν χαράν ;

— Ναὶ, παιδί μου, ἀλλ' ἂν ἐξ ἐναντίας ;

— Ὄχι, μαμὰ, ἀπατᾶσαι, βέβαια. Ἐνθυμεῖσαι ὅταν σὲ εἶπα, ὅτι ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης θὰ ἠργοπόρει νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ διὰ νὰ δυνηθῇ πρῶτον νὰ διαθέσῃ τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐνοίας του ;... Συγχώρησε νὰ ἴδω κ' ἐγὼ τὴν γραφὴν, μαμά· ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς μόνον θὰ καταλάβω ἐγὼ ἂν περιέχῃ καλὴν ἢ κακὴν εἴδησιν. Ἔ, τώρα σὲ βεβαιῶ, εἶπεν ἡ Κλαίρη λαβοῦσα τὴν ἐπιστολὴν—μόνον τὸ γράψιμον νὰ ἰδῇ κἀνεὶς αὐτὸ, τὸ ἁπλοῦν καὶ εὐθὺ, δύναται νὰ μαντεύσῃ ὅτι εἶναι χειρὸς φιλανθρώπου καὶ γενναίας, ἐξησκημένης νὰ σπεύδῃ πρὸς θεραπείαν τῶν πασχόντων...

— Σὲ παρακαλῶ, Κλαίρη μου, μὴ ἐλπίδας μωρὰς, ἀλλέως θὰ μὲ κάμῃς νὰ μὴ τολμήσω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ν' ἀνοίξω ποτέ.

— Τί λέγεις, καλή μου μικρή μου μαμά! ἐγὼ καὶ χωρὶς νὰ τὴν ἀνοίξω νὰ σὲ εἰπῶ ἐπάνω κάτω τὶ περιέχει· ἄκουσε· Κυρία μου, τόσην αἴσθησιν μοῦ ἐπροξένησεν ἡ λυπηρὰ θέσις ὑμῶν, ὥστε σᾶς παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ ἔλθητε πλησίον μου μετὰ τῆς θυγατρός σας, ἂν εὐδοκῆτε ν' ἀναλάβητε τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ οἴκου μου...

— Ὦ! παιδί μου, μὴ σὲ παρακαλῶ .. μὴ πρόβλεπε τόσην εὐτυχίαν... ἐξεύρεις πόσον δύνασαι νὰ λυπηθῇς εἰς πᾶν ἐναντίον!... Ἂς ἦναι λοιπόν· θάρρος—εἶπεν ἡ Κ. Δὲ-Φερμὸντ λαμβάνουσα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς θυγατρός της τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἑτοιμαζομένη νὰ συντρίψῃ τὴν σφραγίδα.

— Θάρρος ; Διὰ τὸν ἑαυτόν σου, μαμά μου, λέγε το! εἶπεν ἡ Κλαίρη μειδιῶσα καὶ ὁρμωμένη ἀπὸ τὴν φυσικὴν εἰς τὴν ἡλικίαν της εὐκολοπιστίαν ἐκείνην·—ἐγὼ, δὲν ἔχω

χρείαν θάρρους· εἶμαι βεβαία εἰς ὅ,τι σὲ λέγω. Ἰδοὺ, θέλεις νὰ τὴν ἀνοίξω ἐγώ; νὰ τὴν ἀναγνώσω;... Δός μου, δός μου ἀφοῦ φοβεῖσαι τόσον...

— Ναί... κάλλιον νὰ τὴν ἀνοίξῃς σὺ, ἰδού... Ἀλλ' ὄχι, ὄχι, κάλλιον ἐγὼ νὰ τὴν ἀνοίξω.

Καὶ ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ συνέτριψε τὸ ἄζυμον μετὰ δισταγμοῦ ἀλγεινοτάτου. Ἀλλὰ καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς βαθέως συνεκινήθη, μ' ὅλην τὴν κατ' ἐπιφάνειαν εὐπιστίαν της καὶ ἀνέπνεε μόλις.

— Ἀνάγνωσέ την ν' ἀκούω κ' ἐγὼ, μαμὰ, τὴν λέγει.

— Δὲν εἶν' ἐκτεταμένη· ὁ γράψας αὐτὴν εἶναι ἡ κόμησσα Δ'-Ὀρβίγνη, εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ θεωροῦσα τὴν ὑπογραφήν.

— Τόσον τὸ καλήτερον, καλὸν σημεῖον.. Βλέπεις, μαμὰ, ἡ ἀξιόλογος αὐτὴ κυρία θὰ ἠθέλησε νὰ σοῦ ἀποκριθῇ μόνη της.

— Νὰ ἰδοῦμεν.

Καὶ ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἀνέγνωσε τὰ ἑφεξῆς μετὰ φωνῆς τρεμούσης.

" Κυρία!

„ Ὁ Κ. κόμης Δ'-Ὀρβίγνης, πάσχων δεινῶς κατὰ τὴν „ ὑγείαν ἀπό τινος ἤδη καιροῦ, δὲν ἠδυνήθη νὰ σᾶς ἀπαν- „ τήσῃ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου... „

— Βλέπεις, μαμὰ, ἀκουσίως του ὁ ἄνθρωπος.

— Ἄκουε, ἄκουε...

" Σήμερον τὸ πρωὶ ἀφιχθεῖσα ἐκ Παρισίων, σπεύδω, „ κυρία, νὰ σᾶς ἀποκριθῶ, ἀφοῦ πρῶτον συνδιελέχθην „ περὶ τῆς ἐπιστολῆς σας μετὰ τοῦ Κ. Δ'-Ὀρβίγνη. Ἐν- „ θυμεῖται συγκεχυμένως πως, ὅτι τῳόντι, ὡς λέγετε, „ εἶχέ ποτε λάβει σχέσεις μετὰ τοῦ κυρίου ἀδελφοῦ σας. „ Ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ κυρίου συζύγου σας ὄνομα δὲν ἐφάνη „ ἄγνωστον εἰς τὸν Κ. Δ'-Ὀρβίγνην· δὲν ἠδυνήθη μολον- „ τοῦτο νὰ ἐνθυμηθῇ κατὰ ποίαν περίστασιν ἤκουε νὰ τὸ „ ἀναφέρουν. Ἡ λωποδυσία δι' ἣν διαβάλλετε τοσοῦτον „ ἀπερισκέπτως τὸν Κ. Ἰάκωβον Φεράνδον, τὸν ὁποῖον

„ εὐμοιροῦμεν ἔχοντες συμβολαιογράφον καὶ ἡμεῖς αὐτοί,
„ ἐφάνη εἰς τὸν Κ. Δ'-'Ορβίγνην συκοφαντία στυγερὰ,
„ παντάπασιν ἀνοικεία εἰς ὑμᾶς. Καθὼς εἰς ἐμὲ, κυρία,
„ οὕτω καὶ εἰς τὸν σύζυγόν μου εἶν' ἐγνωσμένος ὁ ἀνεπί-
„ ληπτος βίος τοῦ ἀξιοσεβάστου καὶ εὐσεβοῦς τούτου ἀν-
„ δρὸς, τὸν ὁποῖον ὑμεῖς τοσοῦτον τυφλῶς προσβάλετε.
„ Δηλονότι, κυρία μου· ὁ Κ. Δ'-'Ορβίγνης, καί τοι συμπο-
„ νῶν ὑμᾶς διὰ τὴν δυσάρεστον θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκεσθε,
„ καὶ τῆς ὁποίας τὰς ἀληθεῖς αἰτίας δὲν ἀπόκειται εἰς
„ αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ σᾶς συνδράμῃ.
„ Προσδέχθητε, κυρία, μετὰ τῶν συλλυπήσεων τοῦ Κ.
„ Δ'-'Ορβίγνη, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς διακεκρι-
„ μένης μου ὑπολήψεως.

» Κόμησσα Δ'-'ΟΡΒΙΓΝΗ »

Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἐθεώρησαν ἀλλήλας μετ' ἐκπλήξεως περιπαθοῦς, ἀνίκαναι νὰ προφέρωσι λέξιν.

Ὁ γέρων Μικοῦ ἔκρουσεν ἔξωθεν τὴν θύραν καὶ εἶπε·— Κυρὰ, τὸ φράγκο, ἂν ἀγαπᾷς.

— Ἄ ! τῳόντι, διὰ τὴν καλὴν εἴδησιν... ὅ,τι ἐξοδεύομεν διὰ τροφὴν δύο ἡμερῶν... εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ μετὰ πικροῦ μειδιάματος· καὶ ἀφήσασα τὴν γραφὴν ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς θυγατρός της ἐπορεύθη πρὸς τὴν παμπαλαίαν κιβωτὸν, ἔκυψε, καὶ τὴν ἤνοιξε.

— Μᾶς ἔκλεψαν !... ἀνεφώνησεν ἡ ταλαίπωρος γυνὴ μετὰ δέους— τίποτε... τίποτε πλέον, ἐπρόσθεσε διὰ φωνὴς περιλύπου.

Καὶ, ἐκνευρισμένη, ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ.

— Τί λέγεις, μαμά ;... τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σακκὶ ὅπου εἴχαμεν τὰ χρήματα ;...

Ἀλλ' ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ, ἀνεγερθεῖσα διὰ μιᾶς, ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, καὶ ἀπευθυνθεῖσα πρὸς τὸν μεταπράτην, τὸν ἐπὶ τὸ μεσόβαθρον ἱστάμενον ἔξωθεν.

— Κύριε, τὸν λέγει μὲ σπινθηροβόλον ὄμμα καὶ παρειὰν ἐμψυχωθεῖσαν ἐκ τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τοῦ δέους

—εἶχα ἕνα σακκὶ μὲ χρήματα ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ κιβωτίου ... μοῦ τὸ ἔκλεψαν προχθὲς βέβαια, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐξῆλθα μετὰ τῆς θυγατρός μου νὰ ὑπάγω εἰς τὸ ταχυδρομεῖον... τὰ χρήματα πρέπει νὰ εὑρεθοῦν... ἀκούετε; σεῖς ἔχετε νὰ δώσητε λόγον.

— Σ' ἔκλεψαν λές! πῶς γίνεται! ἐμένα τὸ σπίτι μου εἶναι τιμημένο 'σπίτι, εἶπεν αὐθαδῶς καὶ βαρβάρως ὁ κλεπταποδόχος—τὸ λὲς διὰ νὰ μὴ μοῦ πληρώσῃς τὸ ἀγῶγι τῆς γραφῆς καὶ τὸ ποδοκόπι μου.

— Σοῦ λέγω, κύριε, ὅτι αὐτὰ τὰ χρήματα ἦσαν τὰ μόνα μου εἰς τὸν κόσμον, μοῦ τὰ ἔκλεψαν· πρέπει νὰ εὑρεθοῦν, ἢ σ ἐγκαλῶ εἰς τὸ κριτήριον. Ὦ! θὰ κάμω τὸν κόσμον ἄνω κάτω!... θὰ μεταχειρισθῶ κάθε μέσον... καὶ πρὸς εἴδησίν σου!...

— Κάμε ὅ,τι ἀγαπᾷς... ἀφοῦ δὲν ἔχεις καὶ χαρτιὰ περὶ τῆς διαγωγῆς σου... πήγαινε εἰς τὸ κριτήριον!... ἀκόμη στέκεις!... πήγαινε λοιπὸν... νὰ σὲ ἰδῶ!...

Ἡ δύστηνος γυνὴ ἵστατο ὡς ἐμβρόντητος. Οὐδ' ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ καὶ ν' ἀφήσῃ μόνην τὴν θυγατέρα της, προκατειλημμένη ὡς ἦτον ἀπὸ τὸ πρωῒ κατὰ τοῦ Κουτσάβλου, μάλιστα δὲ καὶ μετὰ τὰς ἀπειλὰς τὰς ὁποίας τῇ ἀπηύθυνεν ὁ μεταπράτης, ὅστις καὶ ἐπανέλαβεν·

— Αὐτὰ εἶναι λόγια... ποῦ τὰ ἤβρες τοῦ λόγου σου τὰ χρήματα διὰ νὰ σοῦ τὰ κλέψουν καὶ ὅλα· ζητεῖς νὰ μὴ μοῦ πληρώσῃς τὸ ἀγῶγι τῆς γραφῆς... Καλά!... Πέρασε δὰ ἀπ' ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν θύρα μου καὶ νὰ σὲ ἰδῶ... νὰ σοῦ 'πάρω ἀμέσως ἀπὸ τὴν ῥάχι τὸ σάλι σου· εἶναι καὶ αὐτὸ παμπάλαιο, πλὴν θὰ κάμνῃ πάντοτε ἕνα φράγκο.

— Ἄ! κύριε, ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἀναλυομένη εἰς δάκρυα— λυπήσου μας, λυπήσου μας... αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἔρημα χρήματα ἦσαν τὰ μόνα ἀπομείναντα εἰς τὴν θυγατέρα μου κ' ἐμέ· ἂν αὐτὰ χαθοῦν, δὲν μᾶς μένει πλέον τίποτε... Θεέ μου, Θεέ μου,! τίποτε ἄλλο παρὰ ν' ἀποθάνωμεν πλέον τῆς πείνας!...

— Ἔ, καὶ τί μὲ τὸ λὲς ἐμένα; τί ἠμπορῶ νὰ σοῦ κά-

μω ἐγώ !... Ἂν ἦναι ἀλήθεια καὶ ὅτι σ' ἔκλεψαν... καὶ χρήματα μάλιστα (πρᾶγμα ὁποῦ μὲ φαίνεται κομμάτι ὡσὰν ἀπίστευτο), τώρα πλέον, τοῦ λόγου σου μόνον νὰ ἦσαι 'γιερή... ἐκεῖνα θὰ τὰ ἔφαγαν καὶ θὰ ἔπιαν ἕως τώρα καὶ τὸ ζουμί τους !

— Καλὲ Θεέ μου ! καλὲ Θεέ μου !...

— Ἐκεῖνος ὁ μάννας υἱός, ὅποιος καὶ ἂν ἦταν, τὰ φυλάττει ποτέ ; ἢ μήπως καὶ ἂν ἦναι κἀνένας τοῦ 'σπιτιοῦ καὶ τὰ φυλάττει τοὺς ἔκαμε σημάδι διὰ νὰ γνωρίζουνται ... Τὰ ἐπῆρε ὁποῦ τὰ ἐπῆρεν· ὅμως δὲν εἶναι ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὸ 'σπίτι, νὰ ἦσαι βέβαιη, ἀκόμη σήμερα τὸ πρωὶ τὸ ἔλεγα εἰς τὸν θεῖον αὐτῆς τῆς κυρᾶς ὁποῦ κάθηται εἰς τὸ πρῶτο πάτωμα... ἐδῶ εἶναι ὡσὰν χωριό· ἂν σ' ἔκλεψαν, εἶναι δυστύχημα, δὲν σοῦ λέγω... ἀλλὰ τί θὲς νὰ κάμωμεν ; Εἰς ἑκατὸν κριτήρια καὶ ἂν 'πᾷς δὲν θὰ λάβῃς ὀβολόν... Καὶ ἄκουε ὁποῦ σοῦ ὁμιλῶ ἐγώ... Πρόσεχε !—ἀνέκραξεν ὁ κλεπταποδόχος διακοπτόμενος καὶ ἰδὼν τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμὸντ ὅτι ἐκλονεῖτο νὰ πέσῃ—τί ἔπαθες ;... ἐκιτρίνησες ! ... Πρόσεχε !... Δεσποσύνη, ἡ μητέρα σου δὲν ἠμπορεῖ !... —ἐπρόσθεσεν ὁ μεταπράτης ἀρκετὰ ἐγκαίρως προχωρήσας διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ταλαίπωρον μητέρα ἥτις ἔχανε τὰς αἰσθήσεις της· ἡ πρὸ τοσούτου ἤδη καιροῦ ὑποβαστάζουσα αὐτὴν προσπεποιημένη ἀνοχὴ ὑπεχώρησε τέλος εἰς τὴν νέαν ταύτην συμφοράν.

— Μαμὰ... Παναγία μου ! μαμὰ, τί ἔχεις ; ἀνέκραξεν ἡ Κλαίρη ἐκ τῆς κοίτης αὐτῆς.

Ὁ μ' ὅλην τὴν πεντηκονταετῆ του ἡλικίαν ῥωμαλέος ἔτι κλεπταποδόχος, ἀπὸ στιγμιαίαν συμπάθειαν κινηθεὶς, ἐδέχθη τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμὸντ εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἔσπρωξε διὰ τοῦ γόνατός του τὴν θύραν, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον εἶπε·

— Σοῦ ζητῶ συμπάθειο, δεσποσύνη, ὅτι ἐμβαίνω ἐνῷ εἶσαι εἰς τὸ κρεββάτι, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ φέρω τὴν μητέρα σου... ἐλειποθύμησε... δὲν ἠμποροῦσα νὰ προσμένω.

Ἰδοῦσα τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν εἰσερχόμενον, ἡ Κλαίρη ἔ-

βαλε κραυγὴν φόβου, καὶ ἡ ἀθλία κόρη ἐχώθη ὑπὸ τὸ ἐπάπλωμα. Ὁ μεταπράτης ἐκάθησε τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμὸντ ἐπὶ τῆς καθέδρας, πλησίον τῆς κλίνης, καὶ ἀπῆλθεν ἀφήνων τὴν θύραν ἡμίκλειστον· ὁ Κούτσαβλος εἶχε συντρίψει τὴν κλειδωνιὰν αὐτῆς.

. . . . . .

Μετὰ μίαν ὥραν, ἡ ὀξυτάτη νόσος, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐνεφώλευεν εἰς τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμὸντ, ἀνεδείχθη ὑπὸ συμπτώματα φοβερά.

Ἀπὸ διακαῆ κυριευμένη πυρετὸν καὶ παραλαλοῦσα, ἔκειτο ἡ ἀθλία μήτηρ ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς θυγατρός· αὕτη δὲ, τεθορυβημένη, περίφοβος, κατάμονος, σχεδὸν ὡς τὴν μητέρα της ἀσθενῆς, δὲν εἶχεν οὐδὲ χρήματα οὐδὲ πόρον κἀνένα, κ' ἔτρεμε κατὰ πᾶσαν στιγμὴν μὴ ἴδῃ εἰσερχόμενον τὸν φαυλόβιον ὅστις ἐκατοίκει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου μεσοβάθρου.

. . . . . .

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

### ΕΝ ΟΔΩ ΧΑΙΛΛΟΤΟΥ.

Ὁ Κ. Βαδινότης, ἐκ τοῦ Ζυθοποιείου στενοῦ ἀναχωρήσας, ἐπορεύθη μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀντικόμητος Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, ὅπου καὶ μεταφέρομεν τὸν ἀναγνώστην ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ. Εἴπομεν ὅτι ὁ ἀντικόμης ἐκατοίκει εἰς τὴν ὁδὸν Χαιλλότου, καὶ μόνος κατεῖχε χαριέστατόν τινα οἶκον κείμενον ἐν τῷ μέσῳ αὐλῆς καὶ κήπου, εἰς τὴν συνοικίαν ταύτην τὴν μονήρη, καί τοι πλησιεστάτην εἰς τὰ Ἠλύσια, τὸν συνηθέστερον τῶν Παρισιανῶν περίπατον.

Περιττὸν τὸ ν' ἀριθμήσωμεν τὰ ὠφελήματα ἅτινα ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, ὁ πρὸ πάντων τυχηρότατος οὗτος νέος, ἀπελάμβανεν ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν τῆς τοσοῦτον καταλλήλως

ἐκλελεγμένης κατοικίας του. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι πᾶσα γυνὴ ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του μυστικώτατα, διά τινος μικρᾶς θύρας τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ κῆπός του ἄγουσαν εἰς στενωπὴν διόλου ἐρήμην, ἥτις ἐσυγκοινώνει μετὰ τῆς ὁδοῦ Μαρβώφου καὶ τῆς ὁδοῦ Χαιλλότου. Κατὰ θαυμασίαν δὲ συγκυρίαν, ἐπειδὴ ἐντὸς τοῦ παραμέρου αὐτοῦ στενοῦ συνέπεσε νὰ ἔχῃ καὶ δευτέραν τινὰ ἔξοδον ἓν ἀπὸ τὰ διασημότερα τῶν Παρισίων φυτώρια, αἱ μυστηριωδῶς ἐρχόμεναι εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, ἂν κατὰ περίστασιν ἀπρόοπτον ἀπηντῶντο ὑπό τινος γνωρίμου, εἶχον τὴν εὐλογοφανεστάτην καὶ *βουκολικὴν* πρόφασιν πρόχειρον· ἠδύναντο νὰ εἴπωσιν ὅτι ἐπήγαινον εἰς τοῦ περιβοήτου ἐκείνου κηπουροῦ τὰ ὑαλόφρακτα ἀνθοκομεῖα διὰ νὰ κάμωσιν ἀγοράν τινα ῥιζῶν σπανίων.

Οὕτω λοιπὸν αἱ καλλίμορφοι αὐταὶ ξέναι δὲν ἐψεύδοντο παντάπασιν· ὁ ἀντικόμης, πλουσιοπαρόχως στολισμένος μὲ πᾶν εἶδος καλαισθήσεως, καὶ καθ' ὅλα πολυτελής, εἶχε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τερπνότατόν τι φυτώριον ὑαλοσκέπαστον, ἐκτεινόμενον κατὰ μέρος ἐπὶ τοῦ μήκους τῆς στενωπῆς τὴν ὁποίαν προανεφέραμεν· ἦγε δὲ ἡ μικρὰ παράμερος θύρα εἰς τὸν εὐφρόσυνον αὐτὸν χειμέριον κῆπον, ὅστις ἀπέληγεν εἰς κοιτῶνα μονήρη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τιμώνιον (boudoir) κείμενον εἰς τὸ ἐπίγαιον τοῦ οἴκου.

Δικαίως ἄρα καὶ ἄνευ μεταφορᾶς ἤθελέ τις εἴπει, ὅτι πᾶσα γυνὴ διαβαίνουσα τὸ κινδυνῶδες ἐκεῖνο κατώφλιον, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τοῦ κυρίου Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, ἔτρεχεν εἰς τὸν ὄλεθρον αὐτῆς δι' ἀθώους ὀδοῦ· διότι, τὸν χειμῶνα μάλιστα, ἡ κομψὴ ἐκείνη δίοδος ἦτο καταστολισμένη ἀπὸ ἄνθη θαλερὰ ζωηρότατα καὶ εὐωδέστατα. Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, ζηλότυπος ὡς πᾶσα γυνὴ ἐρῶσα, ἀπήτησε νὰ ἔχῃ, καὶ εἶχεν ἓν κλειδίον χωριστὸν διὰ ν' ἀνοίγῃ τὴν μικρὰν ταύτην θύραν μόνη της ὁσάκις ἤρχετο.

Ἐνδιατρίβομεν δὲ οὕτω ἐπὶ τοῦ γενικοῦ χαρακτῆρος τῆς κατοικίας ταύτης, ἐπειδὴ αὕτη ὑπῆρχεν ἡ, ὡς εἰπεῖν, ἀντανάκλασις βίου τινὸς ἐκ τῶν διερθαρμένων ἐκείνων οἱ-

τινες ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν καθίστανται κατ' εὐτυχίαν σπανιώτεροι, πλὴν τοὺς ὁποίους καλὸν εἶναι νὰ σημειώνῃ τις, ὡς ἰδιοτροπίας τῆς ἐποχῆς· ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τῶν πρὸς τὰς γυναῖκας διακειμένων ὅπως αἱ ἑταῖραι πρὸς τοὺς ἄνδρας· ἐν ἐλλείψει καταλληλοτέρου ἐπιθέτου, θέλομεν ὀνομάσει τοὺς τοιούτους *ἑτέρας ἄρρενας*, ἂν συγχωρῆται τοιαύτη ὀνοματοποιΐα.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἴκου τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ παρίστανεν, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, θέαμα περίεργον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ οἶκος οὗτος ἦτο διῃρημένος εἰς δύο ζώνας διαφόρους. Εἰς τὸ ἐπίγαιον (**rez-de-chaussée**) ὅπου ὑπεδέχετο τὰς γυναῖκας, καὶ εἰς τὴν πρώτην ὀροφὴν, ὅπου ὑπεδέχετο τοὺς διὰ τὸ χαρτοπαίγνιον, τὴν τράπεζαν καὶ τὸ κυνήγιον συντρόφους του· *τοὺς φίλους* ἐνὶ λόγῳ... ὄνομα ψιλόν.

Εἰς τὸ ἐπίγαιον λοιπὸν ὑπῆρχέ τις κοιτὼν, ὅλος χρυσοῦ, κατόπτρων, ἀνθέων, μετάξης καὶ τριχάπτων γέμων· ἔπειτα μικρός τις θάλαμος χρήσιμος πρὸς τὸ μουσουργεῖν, ὅπου ἔβλεπέ τις ἓν πολύχορδον (ἅρπην) καὶ ἓν κλειδοκύμβαλον· ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ ἦτον ἐξαίρετος μουσικός· τέλος δὲ δωμάτιόν τι χρησιμεῦον ὡς πινακοθήκη (**cabinet de tableaux**) καὶ ἀμέσως μετ'αὐτὸ, τὸ τιμώνιον, τὸ συγκοινωνοῦν μετὰ τοῦ ὑαλοσκεπάστου φυτοκομείου. Ἓν ἑστιατόριον, ὅπου ἔκειτο μία τράπεζα διὰ *δύο μόνους δαιτυμόνας*, τράπεζα ἐφ' ἧς ἤρχοντο καὶ ἀπήρχοντο τὰ φαγητὰ αὐτομάτως, διά τινος μηχανῆς· ἓν λουτρὸν, πρωτότυπον πολυτελείας καὶ ἀσιατικῆς τρυφηλότητος, καὶ πλησίον ἐκεῖ μία μικρὰ βιβλιοθήκη, κατὰ μέρος συγκειμένη ἐκ τῶν σκανδαλωδῶν βιβλίων ἅτινα εἶχε συλλέξει εἰς κατάλογον ὁ Λαμμετρίας πρὸς χρῆσιν Φριδερίκου τοῦ Μεγάλου ἰδοὺ τὸ ὅλον τοῦ ἐνδιαιτήματος ἐκείνου.

Ἀνωφελὲς τὸ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὅλα τὰ δωμάτια ταῦτα, ὡς κεκοσμημένα διὰ τῆς ἐξαιρετοτέρας φιλοκαλίας καὶ δι' ἐπιτηδεύσεώς τινος ἀληθῶς *σαρδαναπαλικῆς*, εἶχον ὡς στολισμοὺς ἔργα τοῦ ζωγράφου Οὐαττὼ, ἅτινα *ὀλίγοι ὀφθαλμοὶ εἶδον*, συνθέσεις τοῦ Βουχήρου (**Boucher**) ἀνεκδό-

τους, ζωγραφίας ἀσέμνους, δι' ἃς ἕνα καιρὸν ἐδαπανῶντο ἀλύπητα χρήματα· παρέκει ἔβλεπέ τις ὁμίλους ἀνθρωπίνων ἐν ἀκολάστοις σχήμασι, τῆς πηλοπλαστικῆς τέχνης τοῦ Κλωδίωνος, καὶ σποράδην, ἐπὶ ὑποβάθρων ἰάσπιδος ἢ ἀμυγδαλίτου ἀρχαίου λίθου; πολυδάπανά τινα διὰ λευκοῦ μαρμάρου ἀντίτυπα τῶν θελκτικωτέρων βακχίδων τοῦ ἀποκρύφου Μουσείου τῆς Νεαπόλεως. Εἰς ταῦτα προσθέσετε τὴν τέρψιν τῶν ὀφθαλμῶν, ἐχόντων ὑπ' ὄψιν ἐν ὥρᾳ θέρους, τὰς σμαραγδίνους γλαφυρότητας κήπου δασυφύλλου, ἐρημικοῦ, βρύοντος ἀπὸ ἄνθη, κατοικουμένου ἀπὸ πτηνὰ πολυποίκιλα, διαβρεχομένου ἀπὸ μικρὸν ῥυάκιον ὕδατος ζῶντος, τὸ ὁποῖον, προτοῦ νὰ διαχυθῇ ἐπὶ τοῦ δροσεροῦ λειμῶνος, καταλείβεται ἐκ τοῦ ὕψους βράχου τινὸς μέλαινος καὶ ἀγροτικοῦ, λάμπει ἐπ' αὐτοῦ ὡς λεπτοϋφὴς ταινία ἐξ ἀργύρου, ἔπειτα δὲ εἰς μαργαριτῶδες μεταβαλλόμενον ἔλασμα χύνεται ἐντὸς δεξαμενῆς διαυγεστάτης, ὅπου ὡραῖοι κύκνοι ὡς τὴν χιόνα πλέουσι μετὰ χάριτος.

Καὶ ὅτε λοιπὸν ἐπήρχετο ἡ χλιαρὰ καὶ αἰθρία νύξ, ὁποία σκιά, ὁποία ἀνθοσμία, ὁποία σιωπὴ εἰς τὰ εὐώδη ἐκεῖνα ἄλση, τὰ συνηρεφῆ, τῶν ὁποίων πέταλα ἐχρησίμευον ἀντὶ στεγάσματος ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν ἀνακλίντρων, τῶν ἀπὸ βύρλα κατασκευασμένων καὶ ψιαθίου ἰνδικοῦ!

Ἐν ὥρᾳ δὲ χειμῶνος, ἐξ ἐναντίας, παρεκτὸς τῆς πρὸς τὸ ὑαλοσκέπαστον φυτοκομεῖον ἀνοιγομένης ὑαλοφράκτου θύρας τὰ πάντα ἦσαν κατάκλειστα· ἡ διαφανὴς μέταξα τῶν δι' ἐλατηρίου ἀναβαινόντων ἢ καταβαινόντων παραπετασμάτων τῶν παραθύρων, τὰ ἐκ τριχάπτου περιπλέγματα τῶν αὐλαιῶν ἀποκαθίστων τὸ τῆς ἡμέρας φῶς ἔτι μυστηριωδέστερον· ἐφ' ὅλων τῶν ἐπίπλων πλῆθος ἐξωτερικῶν φυτῶν ἀνεδίδοντο ἀπὸ μεγάλα δοχεῖα σπινθηροβολοῦντα ἐκ τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ σμίλτου των.

Εἰς τὸ σιγαλέον ἀναχωρητήριον ἐκεῖνο, τὸ πλῆρες ἀνθέων εὐωδῶν καὶ ζωγραφιῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἡδυπαθῶν, ἔπνεες ἓν εἶδος ἀτμοσφαίρας ἐρωτιάδος μεθυστικῆς, λάγνου, βυθιζούσης καὶ αἰσθήσεις καὶ ψυχὴν εἰς φι-

λήδονόν τινα τῶν ὑπάτων ἔκλυσιν.

Τέλος πάντων, λειτουργὸς τοῦ τεμένους τούτου, τεμένους διὰ τὸ ὁποῖον ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀνηγέρθη πρὸς λατρείαν τοῦ Ἔρωτος καὶ τῶν γυμνῶν τῆς Ἑλλάδος Χαρίτων, ὑπῆρχέ τις νεανίας ἀγγελόμορφος, κομψὸς καὶ περιζήτητος, τώρα μὲν εὐφυέστατος, τώρα δὲ περιπαθὴς, τώρα μὲν ρωμαντικὸς, τώρα δὲ ἀκόλαστος, τώρα χλευαστὴς καὶ μέχρι παραφορᾶς φιλόγελως, τώρα πολυθέλγητρος καὶ μυριοπόθητος, ἐξαίρετος μουσικὸς, προικισμένος ἀπὸ μίαν φωνὴν ἐξ ἐκείνων τῶν συγκινητικῶν καὶ περιπαθῶν, τὰς ὁποίας δὲν δύνανται αἱ γυναῖκες ν' ἀκούσωσι μελῳδούσας χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσιν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας των νυγμόν τινα συμπαθῆ... σχεδὸν σαρκικόν· νεανίας τις, ἐνὶ λόγῳ πρὸ πάντων θηλυδρίας... ἀείποτε θηλυδρίας... τοιοῦτος ἦτον ὁ ἀντικόμης.

Εἰς τὰς παλαιὰς Ἀθήνας, βέβαια ἤθελε θαυμασθῆ, λατρευθῆ, ἀποθεωθῆ, ἐξ ἴσου μὲ τὸν Ἀλκιβιάδην· ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ καιρῷ περὶ οὗ λαλοῦμεν, ὁ ἀντικόμης ἄλλο πλέον δὲν ἦτον εἰμὴ πλαστογράφος ἐπονείδιστος καὶ αἰσχροκερδής.

Ἡ πρώτη ὀροφὴ τοῦ οἴκου τοῦ Κ. Δὲ-Σαίντ-Ρεμῆ εἶχεν ἀπ' ἐναντίας ὄψιν διόλου ἀρρενωπήν. Αὐτοῦ ὑπεδέχετο τοὺς πολυπληθεῖς του φίλους, ὅλους ἐντοσούτῳ διασήμους, καὶ τῆς καλίστης ἀνατροφῆς.

Ἐνταῦθα οὐδὲν γυναικάρεσκον, οὐδὲν θηλυπρεπές· ἀλλ' ἁπλᾶ τὰ ἔπιπλα καὶ σοβαρά· ἀντὶ στολισμῶν, ὡραῖαι πανοπλίαι, ἢ ζωγραφίαι ἵππων οἵτινες ἐκέρδισαν ὑπὲρ τοῦ ἀντικόμητος διὰ τῆς ὠκυποδίας των μέγαν ἀριθμὸν βαρυτίμων δοχείων χρυσίου καὶ ἀργυρίου, τεθειμένων ἐπὶ τῶν ἐπίπλων· τὸ πρὸς τὸ καπνίζειν δωμάτιον καὶ ὁ τοῦ χαρτοπαιγνίου θάλαμος ἦσαν σύνεγγυς θυμήρους τινὸς ἑστιατορίου, ὅπου ἐκτὸς δαιτυμόνες (ἀριθμὸς ἀπαράγραπτος ὅταν πρόκηται περὶ γεύματος *σπουδαίου*) πολλάκις ἐπευφήμησαν τὴν ἐπιστήμην τοῦ μαγείρου καὶ τὴν οὐχ' ἧττον ἀξιόλογον οἰνοθήκην τοῦ ἀντικόμητος, προτοῦ νὰ παίξωσι κατ' αὐ-

τοῦ ἓν οὖτ' *βαρύτατον*, τῶν πεντακοσίων ἢ ἑξακοσίων χρυσῶν λοδοβικίων, ἢ νὰ κροταλίσωσι τὰ κεράτια ἑνὸς καταχθονίου κρέψ.

Τῶν δύο τούτων διαφόρων χροιῶν τῆς κατοικίας τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ θεωρηθεισῶν, παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ εἰς χθαμαλότερα μέρη, νὰ ἔμβωμεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἁμαξοστασίου καὶ ν' ἀναβῶμεν διὰ μικρᾶς τινος ἀναβάθρας εἰς τὸ ὄχι εὐκαταφρονήτως εὐτρεπισμένον οἴκημα τοῦ Ἐδουαρδ Παττερσῶνος, ἀρχιϊπποκόμου τοῦ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ.

Ὁ περικλεὴς οὗτος *κόσμαρος*, μέλλων νὰ προγευματίσῃ, εἶχε προσκεκλημένον τὸν Κ. Βογῆρον, θαλαμηπόλον καὶ ἐξ ἀπορρήτων τοῦ ἀντικόμητος. Ἀφοῦ δὲ ἀπῆλθεν εὐειδεστάτης θεράπαινα ἀγγλὶς ἥτις εἶχε φέρει τὴν ἀργυρᾶν τεϊφόρον (théière), οἱ δύο οὗτοι κύριοι ἔμειναν μόνοι.

Ὁ Ἐδουαρδ ἦτο τεσσαρακοντούτης περίπου· ἀνὴρ σωματωδέστατος· ποτὲ ἑδώλιον ἡνιόχου δὲν ἐστέναξε τοσοῦτον ὑπὸ τὸ βάρος ἑνὸς σώματος ἀνθρωπίνου ὅσον ὑπ' αὐτόν· ποτὲ φενάκη λευκὴ δὲν περιεκύκλωσε μορφὴν εὐτραφεστέραν καὶ πλέον ῥοδοκοκκίνην· ποτὲ ἄλλος τις δὲν ἐκράτησε μὲ τόσην χάριν τοὺς τετραπλοῦς χαλινοὺς ἑνὸς τεθρίπτου (four in haud). Περὶ τοὺς ἵππους εἰδημονέστατος, ὡς ἄλλος Λονδινατῖος Τάτερσελλ, ἐπειδὴ εἰς τὴν νεότητά του ὑπῆρξεν ὑπαγωγὸς ἄριστος ὡς τὸν γέροντα καὶ διαβόητον Σίφνεην (Chiffney), ὁ Ἐδουαρδ οὗτος ὑπῆρξε πρὸς τὸν ἀντικόμητα ἐξαίρετος διφρηλάτης, καὶ ἀνὴρ ἱκανότατος νὰ διευθύνῃ τὸν δρόμον τῶν ἵππων τοὺς ὁποίους εἶχεν ὑπὸ τὰ νεύματά του εἰς τὰ στοιχήματα. Ὅσάκις δὲν ἐφόρει τὴν πολυτελῆ του ἡνιοχικὴν στολὴν, τὴν φαιὰν μὲ σειρήτια ἀργυροῦφαντα, ὁ Ἐδουαρδ ὡμοίαζε πολὺ μὲ τίμιόν τινα ἀγρονόμον ἄγγλον· ὑπὸ τὸ εἶδος λοιπὸν τοῦτο παριστῶμεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, προσθέτοντες μολονοτοῦτο ὅτι, ἐπὶ τῆς εὐρείας καὶ εὐχρόου ταύτης ὄψεως διέκρινέ τις ἐνεδρεύουσαν τὴν ἀνηλεῆ καὶ διαβολικὴν πανουργίαν ἣν συνήθως ἔχουσιν οἱ πωληταὶ τῶν ἵππων.

Ὁ δὲ κύριος Βογῆρος, ὁ συνδαιτυμὼν αὐτοῦ, ὁ θαλαμηπόλος καὶ ἐξ ἀπορρήτων τοῦ ἀντικόμητος, ἦτον ἀνὴρ ὑψηλὸς, λεπτὸς, ψαρὰ ἔχων τὰ μαλλία καὶ πεπατημένα, φαλακρὸν τὸ μέτωπον, πανοῦργον τὸ βλέμμα, ψυχρὰν τὴν φυσιογνωμίαν καὶ ἐχέμυθον καὶ ἐπιφυλακτικήν· ἐπρόσεχε νὰ ὁμιλῇ πάντοτε διορθωμένα, εἶχε τρόπους εὐγενεῖς ἀνενοχλήτους· ἐγνώριζε κἄμποσα γράμματα· κατὰ τὴν πολιτικὴν γνώμην ἦτο νομιμόφρων (légitimiste), καὶ ἠδύνατο ἐν περιπτώσει μιᾶς συμφωνίας ἀπὸ τέσσαρα βιολία νὰ λάβῃ μέρος καὶ αὐτὸς, καὶ τὸ κορυφαῖον μάλιστα καὶ δυσκολώτερον νὰ λυρίσῃ μέλος· ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, χρυσῆν ταμβακοθήκην διὰ λεπτῶν μαργαριτῶν πεποικιλμένην κρατῶν ... ἐλάμβανε μὲ ὅλην τὴν περὶ τοῦτο ἀπαιτουμένην ἠθοπρέπειαν τὴν ἀκροδακτυλίαν του, ἣν ἀφοῦ ἀπερρόφα διὰ τῶν μυκτήρων, ἐτίναζεν ἀμελῶς διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς ὡς τὴν τοῦ κυρίου του περιποιημένης χειρός του, τὰς δίπλας τοῦ ἀπὸ ἱστὸν Ὁλλανδικὸν λεπτοϋφοῦς χιτῶνός του.

— Ἐξεύρεις, φίλε μου, εἶπεν ὁ Βογῆρος πρὸς τὸν Ἐδουαρδ, ὅτι ἡ θεράπαινά σου ἡ Βέττη δὲν μαγειρεύει εὐκαταφρόνητα; ἐννοῶ ὡσὰν δεύτερα φαγητά (cuisine bourgeoise) ...; Νὰ σὲ εἰπῶ, καὶ αὐτὰ εἶναι ὀρεκτικὰ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρόν· βαρύνεται κἀνεὶς τρώγων καθημέραν τὰ τρυφηλὰ ἐδέσματα (la grande chère).

— Τωόντι, νὰ σὲ εἰπῶ, δὲν εἶναι κακὴ ἡ Βέττη, εἶπεν ὁ Ἐδουαρδ ὅστις ὡμίλει κάλλιστα τὰ γαλλικά· ἔχω σκοπὸν νὰ τὴν ἐπάρω μαζῆ μου εἰς τὸ κατάστημά μου, ἂν δηλαδὴ ἀποφασίσω νὰ τὸ συστήσω, καὶ, ἀληθινὰ, ἀδελφὲ, ἰδοὺ ἀρίστη εὐκαιρία νὰ λάβω τὴν γνώμην σου· αὐτὰ τοῦ λόγου σου τὰ γνωρίζεις καλά.

— Ὁποσοῦν, εἶπε μετὰ μετριοφροσύνης ὁ Βογῆρος λαμβάνων ἐκ τοῦ ταμβάκου του, τὸ νὰ συμβουλεύσῃ τις ἄλλους δὲν εἶναι τόσον δύσκολον ὅσον τὸν ἴδιον ἑαυτόν του.

— Ἔχω λοιπὸν νὰ σὲ ζητήσω μίαν συμβουλὴν, σπουδαίαν μάλιστα· διὰ τοῦτο καὶ σὲ παρεκάλεσα νὰ ἔλθῃς νὰ πίωμεν σήμερον μαζῆ τὸ τεῖ.

— Εἶμαι εἰς τὰς προσταγάς σου, εἶπεν ὁ Βογῆρος.

— Ἐξεύρεις ὅτι, παρεκτὸς τῶν ἵππων τοῦ ἱπποδρομίου, εἶχα μετὰ τοῦ Κ. ἀντικόμητος συμφωνίαν νὰ μὲ δίδῃ κατ' ἔτος 24,000 φράγκων, κ' ἐγὼ πλέον νὰ φροντίζω περὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ σταύλου του, τρέφων ὀκτὼ ἵππους καὶ πέντε ἢ ἓξ ἱπποκόμους (grooms et boys) τῶν ὁποίων οἱ μισθοί, καθὼς καὶ ὁ ἰδικός μου, ἐννοοῦνται ἐξ αὐτῶν τῶν χρημάτων.

— Πολὺ καλά, εἶπεν ὁ Βογῆρος.

— Τοὺς τέσσαρας πρώτους χρόνους, ὁ Κ. ἀντικόμης μ' ἐπλήρωσεν ἀκριβέστατα· ἀλλὰ περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος, μὲ κράζει καὶ μὲ λέγει " — Ἔδουαρδς, σὲ χρεωστῶ περὶ τὰς 24,000 φράγκων. Πόσα λογαριάζεις νὰ κάμνουν, τ' ὀλιγώτερον, οἱ ἵπποι καὶ τὰ ὀχήματά μου ;

— Οἱ ὀκτὼ ἵπποι, κύριε ἀντικόμη, δὲν δύνανται νὰ πωληθοῦν ὁ καθεὶς ὀλιγώτερον ἀπὸ 3, 000 φράγκων, ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον, καὶ πάλιν ὀλιγώτατα εἶπα (διότι τῳόντι, Βογῆρέ μου, ἐκεῖνο μόνον τὸ ζευγάρι τῶν ἵππων τοὺς ὁποίους ὀνομάζομεν Φαέθοντας ἐπληρώθη 500 στερλίνας), ὥστε 24, 000 φράγκων εἶναι ὀλίγα διὰ τοὺς ὀκτὼ ἵππους. Ὅσον διὰ τὰ ὀχήματα, εἶναι τέσσαρα· ἂς βάλωμεν 12,000 φράγκων, ὃ ἐστὶ, μαζῆ μὲ τὰς 24, 000 τῶν ἵππων, 36, 000 φράγκων.—Ἄκουσε λοιπόν!—ἐπανέλαβεν ὁ Κ. ἀντικόμης —σὲ τὰ πωλῶ ὅλα εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν, ἐπὶ συμφωνίᾳ, ἀντὶ τῶν 12,000 φράγκων, τὰς ὁποίας κάμνει τότε νὰ μὲ δίδῃς, ν' ἀφήσῃς ὑπὸ τὰς διαταγάς μου καὶ ἁμάξας καὶ ὑπηρέτας, χωρὶς ἐγὼ νὰ ἐννοῶ κἀνένα ἔξοδον, δι' ἓξ μῆνας. Ἔπειτα νὰ μείνουν ὅλα ἰδικά σου.

— Αὐτό, βέβαια, τὸ ἐδέχθης φρονιμώτατα ποιῶν, Ἔδουαρδς· τί ; Ἦτο χρυσῆ ὑπόθεσις.

— Ἀναμφιβόλως· ἀκόμη δεκαπέντε ἡμέρας, καὶ οἱ ἓξ μῆνες τελειώνουν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κύριος τῶν ἵππων καὶ τῶν ὀχημάτων.

— Τὸ πρᾶγμα ἕως ἐδῶ εἶναι ἁπλούστατον. Γνωρίζω μάλιστα ὅτι ὁ Κ. Βαδινότης, ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ Κ. ἀντι-

κόμητος, συνέταξε τὸ ἐπὶ τοῦτο συμφωνητικόν σας καθ' ὅλην τὴν τάξιν. Κατὰ τί λοιπὸν χρειάζεσαι τὴν γνώμην μου;

— Τώρα τί λέγεις; Νὰ πωλήσω τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὀχήματα, μὲ τὸν λόγον ὅτι ὁ Κ. ἀντικόμης ἀναχωρεῖ, ἐπειδὴ τοιουτοτρόπως ὅλα θέλουν πωληθῆ εἰς τὴν τιμήν των, γνωρίζοντος τοῦ κόσμου τὴν φιλοκαλίαν τοῦ κυρίου μας, ἢ νὰ συστηθῶ ἱππέμπορος νὰ κάμω ἕνα σταῦλον ἰδικόν μου μὲ μίαν καλὴν ἀρχήν; Τί μὲ συμβουλεύεις;

— Σὲ συμβουλεύω νὰ κάμῃς ὅ,τι θὰ κάμω ἐγώ.

— Πῶς;

— Εἶμαι κ' ἐγὼ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

— Καὶ σύ;

— Ὁ ἀντικόμης δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τί ἐστὶ λογαριασμὸς λεπτομερής· ὅταν ἤλθα πλησίον του, εἶχα ἰδικά μου ἀπὸ κληρονομίαν πατρικὴν καὶ ἀπὸ διαφόρους οἰκονομίας μου μίαν ἑξηκοντάδα χιλιάδων φράγκων· ἔκαμνα λοιπὸν τὰ ἔξοδα τοῦ οἴκου καθὼς σὺ τὰ τοῦ σταύλου καὶ καθέκαστον ἔτος ὁ Κ. ἀντικόμης μ'ἐπλήρωνεν ἀνεξετάστως. Ἀλλὰ περὶ τὸν αὐτὸν σχεδὸν καιρὸν καθ' ὃν εὑρέθης σὺ ἀνοικτός, εὑρέθην κ' ἐγὼ δι' εἴκοσι χιλιάδας φράγκων· ἐχρεωστούσαμεν καὶ εἰς διαφόρους ἀπ' ἔξω ἕως ἑξήκοντα χιλιάδας· τότε λοιπὸν ὁ Κ. ἀντικόμης μοῦ ἐπρότεινεν, ὡς καὶ εἰς σέ, διὰ νὰ λάβω τὸ ἰδικόν μου, νὰ μοῦ πωλήσῃ τὴν ἀποσκευὴν τοῦ οἴκου τούτου, ὁμοῦ μὲ τ' ἀσημικά, ἅτινα εἶναι λαμπρότατα, τὰς εἰκόνας ὅλας, κτλ. Τὰ ἐλογαριάσαμεν λοιπὸν ὅλα ὁμοῦ εἰς τὴν πλέον χαμηλὴν τιμήν· 140, 000 φράγκων. Αἱ 80, 000 ἐχρεωστοῦντο, ἔμενον 60, 000 φράγκων, καὶ ταῦτα ἀνέλαβα νὰ ἐξοδεύσω μέχρι τῆς τελείας ἐξαντλήσεώς των, διὰ τὴν τράπεζαν, μισθοὺς τῶν ὑπηρετῶν, κτλ., ὄχι ὅμως καὶ διὰ τίποτε ἄλλα πράγματα· ὦ! εἰς αὐτὸ ἐμείναμεν σύμφωνοι.

— Ἐπειδή, βέβαια, ὅταν εἰς μόνα ἐκεῖνα ἐξωδεύοντο εἶχες πάλιν τὸ κέρδος σου μέσα εἰς αὐτά.

— Ἐννοεῖται· ἐγὼ ἐσυμφώνησα μὲ τοὺς ὅσοι μᾶς πω-

λοῦν τὰ φαγώσιμα νὰ τοὺς πληρώσω μετὰ τὴν πώλησιν . . . καὶ τοὺς κάμνω ὅπως θέλω, εἶπεν ὁ Βογῆρος μέγα ῥόφημα ταμβάκου λαβών.—Εἰς τρόπον ὥστε, εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ μηνός ...

— Μένουν τὰ ἔπιπλα εἰς σὲ, καθὼς εἰς ἐμὲ οἱ ἵπποι καὶ τὰ ὀχήματα.

— Βέβαια. Ὁ ἀντικόμης, βλέπεις, ἐκ τούτων ὅλων ἐκέρδισεν, ὅτι ἔζησε κατ' αὐτοὺς τοὺς τελευταίους χρόνους ὅπως ἀγαπᾷ νὰ ζῇ ... ὡς ἀληθὴς σατράπης καὶ ἂς χάσκουν τώρα ὅσοι ἔχουν ἀπ'ἔξω νὰ λαμβάνουν· ἐπειδὴ τὰ σκεύη, τ' ἀσημικὰ, οἱ ἵπποι καὶ τὰ ὀχήματα, ὅλ' αὐτὰ ἐπληρώθησαν τοῖς μετρητοῖς εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐπεράσθησαν ὡς ἰδιοκτησία ἰδική σου καὶ ἰδική μου.

— Ὁ Κ. ἀντικόμης λοιπὸν, κατὰ τοὺς λόγους σου, τὰ ἔχασεν ὅλα ; ...

— Ἐντὸς πέντε ἐτῶν ...

— Καὶ, εἶχε κληρονομήσει ;

— Ἓν μικρὸν μιλλιόνιον μετρητὰ, εἶπε μετ' ὀλιγωρίας ὁ Κ. Βογῆρος λαβὼν νέον ταμβάκον. Πρόσθες εἰς αὐτὸ τὸ μιλλιόνιον ἄλλας 200,000 φράγκων χρέος περίπου, γίνονται κἄμποσα τὰ δαπανηθέντα ... Θέλω τάχα νὰ σὲ εἴπω, καλέ μου Ἐδουαρδ, ὅτι εἶχα κ' ἐγὼ σκοπὸν νὰ ἐνοικιάσω αὐτὸν τὸν οἶκον, καθὼς εἶναι, μὲ τὴν ἐξαισίαν ἀποσκευήν του, εἰς Ἄγγλους· ὑφάσματα, κάτοπτρα, ἀγγεῖα, ἀσημικὰ, φυτοκομεῖον ... τέλος πάντων ὅλα· ὑπάρχουν πολλοὶ ἐκ τῶν συμπατριωτῶν σου οἵτινες ἤθελαν πληρώσει ὅλα ταῦτα ἀκριβώτατα, πῶς ;

— Ἀναμφιβόλως. Καὶ διατί λοιπὸν δὲν τὸ κάμνεις ;

— Διότι θὰ εἶμαι πλέον ἀσφαλὴς κατὰ τὸν ἄλλον τρόπον· διὰ τοῦτο θὰ πωλήσω μᾶλλον τὰ ἔπιπλα. Τοσοῦτον εἶναι διαφημισμένη ἡ φιλοκαλία τοῦ ἀντικόμητος ἐπάνω εἰς τὰ πολύτιμα ἔπιπλα καὶ σκεύη, ὥστε, ὅ,τι ἐξέλθει ἐκ τοῦ οἴκου του θὰ εὕρῃ τιμὴν διπλῆν· εἰς τρόπον ὥστε συμφέρει τὴν σήμερον ὅλα νὰ τὰ ἐξαργυρώσω, καὶ σὲ παρακινῶ, φίλτατε Ἐδουαρδ, νὰ κάμῃς καθὼς ἐγὼ· χρήματα,

χρήματα καὶ μὴ διακυβεύσῃς τὰ ἀσφαλῆ κέρδη σου εἰς κερδοσκοπίας ἀμφιβόλους· σὺ πρῶτος διφρηλάτης τοῦ Κ. ἀντικόμητος Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ θὰ εὕρῃς χιλίους, ποῖος πρῶτος νὰ σὲ λάβῃ πλησίον του· χθὲς μάλιστα μοῦ ὡμίλησαν περί τινος νέου ὅστις ἀπέκτησεν ἤδη τὴν ἔννομον ἡλικίαν καὶ ἑπομένως τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τὴν περιουσίαν τῶν γονέων του· εἶναι ἐξάδελφός τις τῆς κυρίας δουκίσσης Δὲ-Λυσηναῖ, ὁ νεαρὸς δοὺξ Δὲ-Μοντβρισῶνος, ὅστις ἦλθεν ἐσχάτως ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν μετὰ τοῦ διδασκάλου ὅστις τὸν ἀνέθρεψε, καὶ τώρα συστήνει οἶκον ἰδικόν του. Ἔχει, λέγουν, διακοσίας πενῆντα χιλιάδας φράγκων, κατ' ἔτος ἀπὸ εἰσοδήματα τῶν κτημάτων του ... διακοσίας πενῆντα χιλιάδας φράγκων, φίλε μου... Καὶ νὰ ἐμβαίνῃ τώρα πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν... Εἰκοσαετὴς ἐπάνω εἰς τὰς ἡδονάς του, ἐπάνω εἰς τὴν μέθην τῆς νεότητος... κ' ἐξοδεύει, ἀκούω, ὡσὰν πρίγκηψ... Γνωρίζω τὸν ἐπιμελητήν του· τοῦτο σὲ τὸ λέγω μεταξύ μας· ἤδη αὐτὸς μ' ἐσύστησεν ὡς πρῶτον θαλαμηπόλον... ὁ κοῦφος μὲ εὖ νοεῖ ...

Καὶ ὁ Κ. Βογῆρος ἀνέστειλε τοὺς ὤμους ροφήσας μετὰ μεγίστης ὀρέξεως τὸν ταμβάκον ὃν ἐκράτει.

— Ἐλπίζεις νὰ λάβῃς τὴν θέσιν του ἴσως;

— Ὦ! ὡσὰν ὁποῦ σὲ βλέπω καὶ μὲ βλέπεις! εἶναι, σὲ λέγω, ἕνας ἀνόητος... ἢ μᾶλλον ἕνας οἰηματίας. Μὲ βάλλει εἰς τὴν θέσιν ταύτην... ὡς νὰ μὴ ἤμην διόλου ἐπίφοβος πρὸς αὐτόν! Δύο μῆνες δὲν θὰ παρέλθουν καὶ θὰ μὲ ἰδῇς εἰς τὴν θέσιν του· τοῦ ἐπιμελητοῦ ἐννοῶ.

— Διακοσίων πενῆντα χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα!... ὑπέλαβεν ὁ Ἐδουαρδς σκεπτόμενος — καὶ νέος ἐνταυτῷ... θὰ εἶναι οἶκος καλός...

— Σὲ λέγω ἔχει, ἔχει νὰ ὠφεληθῇ κἀνείς... Θὰ ὁμιλήσω καὶ περὶ σοῦ εἰς τὸν προστάτην μου, εἶπεν ὁ Κ. Βογῆρος μὲ εἰρωνείαν. Σὲ παρακινῶ νὰ ἔμβῃς αὐτοῦ... εἶναι πλούτη μὲ ρίζας καὶ ἐμπορεῖ τις νὰ προσκολληθῇ εἰς αὐτὰ διὰ καιρὸν πολύν. Δὲν εἶναι ὡσὰν τὸ πτωχὸν μικρὸν μιλιό-

νιον τοῦ Κ. ἀντικόμητος, τὸ ὁποῖον ὡμοίαζε σραῖραν ἐκ χιόνος, ἀκτῖνα μίαν τοῦ παρισιανοῦ ἡλίου, καὶ ἰδοὺ τὸ πᾶν τετέλεσται. Ἐγὼ ἀμέσως καθὼς ἦλθα παρετήρησα ὅτι ἡ θέσις μου ἐδῶ θὰ ἦναι πρόσκαιρος· λυποῦμαι εἰλικρινῶς... ὁ οἶκος οὗτος μὲ ἔκαμνε τιμὴν, καὶ νὰ ἐξεύρῃς ὅτι θὰ ὑπηρετήσω μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τὸν Κ. ἀντικόμητα μὲ ὅλον τὸ σέβας καὶ τὴν ἀφοσίωσιν.

— Μὲ ἀρέσκει ἡ πρότασίς σου, φίλτατε Βογῆρε· ἴσως ἂν ἐπρότεινα εἰς τὸν νεαρὸν αὐτὸν δοῦκα καὶ τὸν σταῦλον τοῦ Κ. ἀντικόμητος, τὸν ἠγόραζεν· εἶναι ξεύρεις πανέτοιμος, εἶναι πασίγνωστος εἰς Παρισίους καὶ θαυμάσιος...

— Βέβαια, βέβαια... θὰ κάμῃς χρυσῆν δουλειά,

— Ἀλλὰ διατί καὶ σὺ δὲν τὸν προτείνεις τὸν οἶκον τοῦτον, καθὼς εἶναι καθ' ὅλα ἕτοιμος καὶ θαυμάσιος; ἤθελε ποτὲ καλήτερον;

— Καλὰ λέγεις, φίλε μου· εὖγε! καλὰ τὸ ἐστοχάσθης· νὰ μὴ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἰδέαν μου! ἄφες λοιπὸν νὰ κατευθυνθῶμεν πρὸς τὸν Κ. ἀντικόμητα· εἶναι τόσον καλὸς αὐθέντης, ὥστε θέλει εὐαρεστηθῆ νὰ λαλήσῃ περὶ τούτου ὁ ἴδιος εἰς τὸν νεαρὸν δοῦκα· τὸν λέγει, ὅτι ἐπειδὴ ἀναχωρεῖ διὰ τὸ Γερολστεῖν, ἀκόλουθος τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, σκοπεύει νὰ πωλήσῃ ὅλον τὸν οἰκόν του. Στάσου τώρα· 160,000 φράγκων διὰ τὸν οἶκον καθὼς εἶναι, μὲ τὰ σκεύη· 20,000 φράγκων διὰ τ' ἀσημικὰ καὶ τὰς εἰκόνας· καὶ 50,000 φράγκων διὰ τὸν σταῦλον καὶ τὰς ἁμάξας, γίνονται 230,000 φράγκων· εἶναι ἐξαίρετος περίστασις δι' ἕνα νέον ὅστις θέλει νὰ συσταθῇ καθ' ὅλα· τρὶς τόσα νὰ ἐξώδευε δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἐπιτύχῃ τόσα ὡραῖα πράγματα, ἂν τὰ ἠγόραζεν ἓν πρὸς ἓν ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια... Ἐπειδὴ εἶναι ὁμολογημένον πρᾶγμα, φίλε μου Ἐδουαρδ· τὴν φιλοκαλίαν τοῦ Κ. ἀντικόμητος δὲν ὑπάρχει δεύτερος νὰ τὴν ἔχῃ... κάνεις ἂς μὴν εἰπῇ ὅτι γνωρίζει ὡσὰν αὐτὸν τὴν καλὴν ζωήν...

— Ἀμὴ τοὺς ἵππους!

— Ἀμὴ τὴν τράπεζαν! Ὁ Γοτεφρῆς, ὁ μάγειρός του,

ἐκβαίνει ἀπ' ἐδῶ ἑκατοντάκις ἐντελέστερος παρ' ὅσον ἦτον· ὁ Κ. ἀντικόμης τὸν ἔδωκεν ἐξαίρετα μαθήματα, τὸν ἐτελειοποίησε πολὺ διὰ τῶν ἑρμηνειῶν του.

— Περιπλέον, λέγουν ὅτι ὁ Κ. ἀντικόμης εἶναι τόσον λαμπρὸς χαρτοπαίκτης!

— Λαμπρὸς τῳόντι... Νά τὸν ἰδῇς ὅταν κερδίζῃ... καὶ τί; μεγίστας ποσότητας!... ἀδιάφορος, φίλε μου, ὅσον εἶναι καὶ ὅταν χάνῃ... Ποτὲ δὲν εἶδα ἄνθρωπον νὰ χάνῃ μὲ τόσην ἱλαρότητα.

— Ἀμ' αἱ γυναῖκές του! Βογῆρε, αἱ γυναῖκές του! Ἀ! αὐτὰ δὰ θὰ ἦναι τὰ πολυδιήγητα, τὰ ὁποῖα γνωρίζεις βέβαια σὺ, ὅστις μόνος ἐμβαίνεις εἰς τὰ δωμάτια τοῦ ἐπιγαίου...

— Ἔχω τὰ μυστικά μου καθὼς καὶ σὺ, φίλε μου, ἔχεις τὰ ἰδικά σου.

— Ἐγὼ μυστικά;

— Τὸν καιρὸν καθ' ὃν ὁ Κ. ἀντικόμης ἐστοιχιμάτιζεν εἰς τὰς ἱπποδρομίας, δὲν ἤξευρες καὶ σὺ πράγματα ἀπαιτοῦντα σιωπήν; Δὲν θέλω νὰ προσβάλω τὴν τιμὴν τῶν ἱπποπόλων τῶν ὑπεναντίων σου... Πλὴν ἠκούσθη λόγος τις...

— Σιωπὴ, φίλε Βογῆρε· ποτὲ αὐθέντης εὐγενὴς δὲν διασύρει τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς ἱπποπόλου ὑπεναντίου, ὅστις ἔλαβε τὴν ἀδυναμίαν νὰ τὸν ἀκούσῃ...

— Καθὼς καὶ πᾶς ἄνθρωπος καλῆς διαγωγῆς δὲν διασύρει πώποτε τὴν ὑπόληψιν μιᾶς γυναικὸς ἥτις ἔλαβε πρὸς αὐτὸν εὐνοίας· διὰ τοῦτο λοιπὸν ἂς φυλάττωμεν ἕκαστος τὰ ἴδια αὐτοῦ μυστικὰ, ἢ μᾶλλον τὰ μυστικὰ τοῦ Κ. ἀντικόμητος, φίλε μου Ἐδουαρδ.

— Καὶ τώρα... ποῦ 'παγαίνει, σὲ παρακαλῶ;

— Φεύγει διὰ τὴν Γερμανίαν μ' ἓν καλὸν ὄχημα ὁδοιπορικὸν καὶ ἑπτὰ ὀκτὼ χιλιάδας φράγκων τὰ ὁποῖα θέλει εὐκόλως πορισθῆ. Ὢ! δὲν φοβοῦμαι ἐγὼ ποτὲ διὰ τὸν Κ. ἀντικόμητα· εἶναι ἀπ' ἐκείνους οἵτινες πίπτουν πλὴν πάντοτε στήνονται πάλιν ἐπὶ τῶν ποδῶν των...

—Καὶ δὲν προσμένει πλέον κληρονομίαν τινὰ ἀπὸ πουθενά;

— Κὰμμίαν, ἐπειδὴ ὁ πατήρ του μόλις ἔχει νὰ ζῇ μετρίως καλά.

— Ὁ πατήρ του;

— Ναί...

— Καὶ δὲν εἶναι ἀποθαμμένος ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος;

— Τοὐλάχιστον ἕως πρὸ πέντε ἢ ἓξ μηνῶν ἤξευρα ὅτι ζῇ· ὁ Κ. ἀντικόμης τὸν εἶχε γράψει διά τινα ἔγγραφα οἰκογενειακά,..

— Ἀλλὰ δὲν ἦλθ' ἐδῶ ποτέ..,

— Διὰ τὸν λόγον, ὅτι πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν κατοικεῖ εἰς τὴν Ἀγγέρσαν.

—Καὶ δὲν ἐπῆγε ποτὲ εἰς ἐπίσκεψίν του ὁ Κ. ἀντικόμης;

— Τίνος ἐπίσκεψιν, τοῦ πατρός του;

— Ναί.

— Ποτέ... ναί! πρόσμενε!

— Θὰ ἦναι λοιπὸν δυσαρεστημένοι...

— Τὸ ὁποῖον θέλω σὲ εἰπῆ δὲν εἶναι μυστικὸν, ἐπειδὴ μὲ τὸ ἐδιηγήθη ὁ κατὰ καιρὸν ἐξ ἀπορρήτων τοῦ πρίγκηπος Δὲ-Νοαρμόντ.

— Ὁ πατὴρ τῆς κυρίας Δ-Λυσηναῖ; ἠρώτησεν ὁ Ἔδουαρδς μὲ βλέμμα κακεντρεχὲς καὶ ὑπόδηλον. τὴν σημασίαν τοῦ ὁποίου ὁ Κ. Βογῆρος, ὡς πιστὸς εἰς τὰς περὶ ἐχεμυθίας ἀρχάς του, ὑπεκρίθη ὅτι δὲν ἐνόησεν, ἀλλ' ὑπέλαβε ψυχρῶς·

— Ἡ κυρία δούκισσα Δὲ-Λυσηναῖ εἶναι ἀληθῶς θυγάτηρ τοῦ πρίγκηπος Δὲ-Νοαρμόντ· ὁ πατὴρ δὲ τοῦ Κ. ἀντικόμητος εἶχε στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ πρίγκηπος αὐτοῦ· ἡ κυρία δούκισσα τότε ἦτο κόρη μικρὰ, καὶ ὁ Κ. Δὲ-Σαὶντ-Ρεμῆ, ὁ γέρων, τόσον τὴν ἠγάπα, ὥστε τὴν ἐπεριποιεῖτο ὡς νὰ ἦτο θυγάτηρ του. Ταῦτα ὅλα τὰ ἤκουσα ἀπὸ τὸν Σίμωνα. τὸν ἐξ ἀπορρήτων τοῦ πρίγκηπος· σὲ τὰ λέγω ἐλευθέρως, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ὡς σοὶ προεῖπα, πράγματα μυστικά· τὰ ἐγνώριζαν ὅλοι οἱ Παρίσιοι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν. Καίτοι ἑξηκοντούτης, ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος εἶναι ἀνὴρ χαρακτῆρος σιδηροῦ, ἀνδρεῖος ὡσὰν λέων, καὶ

ἄνθρωπος εὐθύδικος καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ τίμιος· δὲν εἶχε σχεδὸν τίποτε, περιουσίαν ἐννοῶ, καὶ ὅμως ἐνυμφεύθη δι' ἔρωτος τὴν μητέρα τοῦ Κ. ἀντικόμητος, νέαν πλουσίαν, ἐξ ἧς καὶ ἐκληρονομήθη τὸ μιλλιόνιον εἰς τοῦ ὁποίου τὴν χώνευσιν ἐλάβομεν τὴν τιμὴν νὰ παρευρεθῶμεν.

Καὶ ὁ Κ. Βογῆρος ὑπέκλινε ταπεινῶς.

Ὁ Ἐδουαρδς τὸν ἐμιμήθη.

— Τὸ συνοικέσιον ὑπῆρξεν εὐτυχέστερον μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος εὗρε, λέγουν, ἐκ περιστάσεως, κάτι διαβολογραφὰς, ἐν ταῖς ὁποίαις ἐφανερώνετο τρανῶς. ὅτι ἐν καιρῷ ἑνὸς ταξειδίου τὸ ὁποῖον εἶχε κάμει, κατὰ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τῆς ὑπανδρείας αὐτοῦ, ἡ σύζυγός του εἶχε λάβει τρυφεράν τινα εὔνοιαν πρὸς ἕνα κάποιον κόμητα Πολωνόν.

— Τοῦτο συμβαίνει πάντοτε εἰς τοὺς Πολωνούς. Ὅταν ἤμην εἰς τοῦ Κ. μαρκεσίου Δέ-Σεννεβάλ, ἡ κυρία μαρκεσία... μία γυνὴ τοῦ διαβόλου...

Ὁ Κ. Βογῆρος διέκοψε τὸν σύντροφόν του.

— Πρέπει, φίλε μου Ἐδουαρδς, νὰ μάθῃς τὰς συγγενείας τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν τοῦ τόπου μας, διὰ νὰ μὴ περιπέσῃς ποτὲ αἰφνιδίως εἰς θέσιν δυσάρεστον· ἰδὲ τώρα· αὐτὴ ἡ κυρία μαρκεσία Δὲ-Σεννεβάλ εἶναι ἡ ἀδελφὴ τοῦ δουκὸς Δὲ-Μοντβρισῶνος, ὅπου ποθεῖς νὰ εἰσέλθῃς ἐν ὑπηρεσίᾳ...

— Ἄ! διάβολε!

— Φαντάσου τί δυστύχημα, ἂν ἐπρόφερες αὐτὸν τὸν λόγον ἐνώπιον φθονερῶν καὶ ὑπούλων ἀνθρώπων! οὔτε εἰκοσιτέσσαρας ὥρας δὲν ἔμενες εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον.

— Τῳόντι... θὰ προσπαθήσω, φίλε Βογῆρε, νὰ μάθω τὰς συγγενείας.

— Τί ἐλέγαμεν λοιπόν; Ναί... ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος ἀνακαλύπτει, φίλε μου, μετὰ δεκαπέντε ἢ δεκαὲξ ἔτη ὑπανδρείας ἀταράχου, ὅτι κάτι ἔτρεξε ποτὲ καιρὸν μεταξὺ τῆς συζύγου του καὶ ἑνὸς κόμητος Πολωνοῦ. Κατὰ δυστυχίαν, ἢ κατ' εὐτυχίαν, ὁ Κ. ἀντικόμης, ὁ κύριός μας,

ἐγεννήθη ἐννέα μῆνας μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πατρός του... ἢ μᾶλλον τοῦ Κ. κόμητος Δὲ Σαϊντ-Ρεμῆ, ἀπὸ τὸ ὁλέθριον ἐκεῖνο ταξείδιον· εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ βεβαιωθῇ, μ' ὅλας τὰς ὑπαρχούσας ἀποδείξεις, ὅτι ὁ Κ. ἀντικόμης ἦτο καρπὸς τῆς μοιχείας. Ἐντοσούτῳ ὁ Κ. κόμης ἀπεχωρίσθη τῆς γυναικός του ἀμέσως, καὶ χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ ὀβολὸν ἀπὸ τὴν προῖκα τὴν ὁποίαν αὐτὴ τὸν ἔδωσεν, ἀπεσύρθη εἰς μίαν ἄλλην πόλιν, κάτοχος μιᾶς περιουσίας ἀπὸ 80,000 φράγκων, ἅτινα εἶχεν ἰδικά του. Νὰ ἰδῇς ὅμως πῶς ἐφύλαξε τὸ πάθος..ι νὰ ἰδῇς τί διαβόλου χαρακτήρ! Μολονότι ὁπόταν ἀνεκάλυψε τὸ αἶσχός του εἶχον ἤδη παρέλθει χρόνοι δεκαπέντε, ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κ. Δὲ-Φερμὸντ, ἑνὸς συγγενοῦς του, ἐβλήθη εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Πολωνοῦ φθορέως, μεχρισοῦ τὸν ἀπήντησεν εἰς Βενετίαν, ἀφοῦ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος τὸν ἀνεζήτει εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης.

— Εἶδες ἐπιμονήν!...

— Σὲ λέγω μία μνησικακία τοῦ διαβόλου! Εἰς τὴν Βενετίαν λοιπὸν λαμβάνει χώραν μονομαχία τις τρομερά, εἰς ἣν ἐφονεύθη ὁ Πολωνός. Τὸ πᾶν ἐτελέσθη ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς τιμῆς· ἀλλὰ τόσην, λέγουν, θηριώδη χαρὰν ἔλαβεν ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος ὁπόταν εἶδε τὸν Πολωνὸν θανασίμως πληγωμένον, ὥστε ὁ συγγενής του, ὁ Κ. Δὲ-Φερμὸντ, ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀποσπάσῃ μετὰ βίας ἐκ τοῦ τόπου ὅπου ἔλαβε χώραν ἡ μάχη... ἐπειδὴ ὁ κόμης ἤθελε, λέγει, νὰ ἰδῇ τὸν ἐχθρόν του ψυχορραγοῦντα ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Τί ἄνθρωπος! τί ἄνθρωπος!

— Ὁ κόμης ἔπειτα ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους, ἐπῆγεν εἰς τῆς συζύγου του, τὴν ἀνήγγειλεν ὅτι ἐθανάτωσε τὸν Πολωνὸν, καὶ ἀνεχώρησε πάλιν. Ἔκτοτε δὲν ἐπανεῖδε πλέον οὐδ' αὐτὴν, οὐδὲ τὸν υἱόν της, καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ἀγγέρσαν· ἐκεῖ, λέγουν, ζῇ τὴν σήμερον, ὡς ἀληθὴς ἀγριάνθρωπος, φιλέρημος πολὺ, μὲ τὰ ὅσα τὸν ἀπέμειναν ἐκ τῶν

80,000 φράγκων του· διότι εἰς τὴν διὰ τὸν Πολωνὸν περιήγησίν του ἐκείνην πρέπει νὰ ἐδαπάνησε μέγα μέρος ἐξ αὐτῶν, ἐννοεῖται. Μὲ ἄλλον δὲν συναναστρέφεται τώρα εἰς Ἀγγέρσαν, παρὰ μὲ τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τοῦ συγγενοῦς του, τοῦ Κ. Δὲ-Φερμόντ, ὅστις πρό τινων ἐτῶν ἀπέθανεν. Ἡ οἰκογένεια αὕτη περιέπεσεν ἀπὸ δυστυχίας εἰς δυστυχίαν· πρό τινων μηνῶν αὐτοχειριάσθη, λέγουν, καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς κυρίας Δὲ-Φερμόντ.

— Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Κ. ἀντικόμητος;

— Ἀπέθανε καὶ αὐτὴ πρὸ πολλοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Κ. ἀντικόμης ἐκληρονόμησε τὴν μητρικήν του περιουσίαν . . . Παρατηρεῖς λοιπόν, φίλτατέ μου Ἔδουαρδς, ὅτι ἀπὸ τὸν πατέρα του ὁ Κ. ἀντικόμης δὲν ἔχει ἐλπίδας διὰ νὰ κληρονομήσῃ τίποτε ...

— Ἔπειτα, καθὼς τὸν ἀποστρέφεται καὶ ὁ πατήρ του, κατὰ τὰ λεγόμενά σου ...

— Δὲν ἠθέλησε ποτὲ πλέον νὰ τὸν ἰδῇ ἀφότου ἔκαμε τὴν ἀνακάλυψιν ἐκείνην, πεπεισμένος ὢν, ἀναμφιβόλως, ὅτι αὐτὸς εἶναι υἱὸς τοῦ Πολωνοῦ.

Ἡ συνομιλία τῶν δύο τούτων ὑπηρετῶν διεκόπη ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τρίτου τινὸς ὑπηρέτου, γιγαντιαίου τὸ ἀνάστημα ἐπιμελῶς κεκονιαμένου τὴν κόμην μολονότι δὲν εἶχεν ἔτι σημάνει ἡ ἑνδεκάτη.

— Κύριε Βογῆρε, ὁ Κ. ἀντικόμης ἐκωδώνισε δίς, εἶπεν ὁ γίγας.

Ὁ Βογῆρος ἐφάνη καταπικραμένος ὅτι ἐλειψεν ἐκ τοῦ χρέους του, ἠγέρθη μετὰ τάχους, καὶ ἠκολούθησε τὸν θεράποντα μετὰ τοσαύτης προθυμίας καὶ ἀροσιώσεως, ὡς νὰ μὴν ἦτον αὐτὸς ὁ ἀληθὴς ἰδιοκτήτης τοῦ οἴκου τοῦ δεσπότου του.

# ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

## ΔΕ-ΣΑΙΝΤ ΡΕΜΗ Ο ΚΟΜΗΣ

Εἷς μὴν μακρόν
(ΓΕΤΤΗΣ.)

Δύο περίπου ὧραι παρῆλθον ἀφοῦ ὁ Βογῆρος ἀφήσας τὸν Ἔδουαρδς, εἶχε σπεύσῃ παρὰ τῷ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, ὅτε ὁ πατὴρ τοῦ τελευταίου ἐλθὼν ἔκρουσε τὴν ἀμαξητὴν θύραν τοῦ οἴκου τῆς ὁδοῦ Χαιλλότου.

Ὁ κόμης Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ ἦτον ἀνὴρ ὑψηλὸς, ἄλκιμος ἔτι καὶ εὐκίνητος μ' ὅλην του τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν· ἡ μελαχροινή του ὄψις παρίστανεν ἀλλόκοτον διαφωνίαν μὲ τὴν χιονώδη λευκότητα τῶν γενείων καὶ μαλλίων του· αἱ δασεῖαί του ὀφρῦς, μελαναὶ διατηρούμεναι, σχεδὸν ἐκάλυπτον τοὺς ὀξεῖς καὶ βαθεῖς του ὀφθαλμούς. Μολονότι ἐφόρει ἀπὸ ἰδιοτροπίαν μισανθρωπικὴν ἱμάτια πενιχρὰ, τὸ ὅλον του μολοντοῦτο εἶχε τοσαύτην γαλήνην καὶ διαπρέπειαν ὥστε ἐπέβαλλε σέβας.

Ἡ θύρα τοῦ οἴκου τοῦ υἱοῦ του ἠνοίχθη, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς εἰσῆλθε.

Θυρωρός τις καταστόλιστος, μὲ σειρήτια ἀργυρᾶ, μὲ τὴν κόμην κεκονιαμένην καὶ μὲ κνημίδας μέχρι τῶν γονάτων μεταξωτὰς, ἐμφανίζεται εἰς τὴν θύραν οἰκιδίου τινὸς κομψοῦ, τὸ ὁποῖον τοσαύτην εἶχεν ὁμοιότητα μὲ τὸ κατακαπνισμένον ἄντρον τοῦ Κ. Πιπελέτου ὅσην ἡ ἀποθήκη ἑνὸς παλαιορράφου μὲ τὸ λαμπρὸν ἐργαστήριον κομμωτρίας τινός.

— Ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ ; ἠρώτησεν ἀποτόμως ὁ κόμης.

Ὁ θυρωρὸς, ἀντὶ νὰ ἀποκριθῇ παρετήρει μὲ καταφρονητικὴν ἀπορίαν τὴν λευκὴν γενειάδα, τὸν τετριμένον ἐπενδύτην, καὶ τὸν παμπάλαιον πῖλον τοῦ ἀγνώστου, ὅστις ἐκράτει καὶ βακτηρίαν τινὰ χονδρήν.

— Ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ ; ἐπανέλαβεν ἀνυπομόνως ὁ κόμης, ὡς ἐνοχληθεὶς ἐκ τῶν αὐθαδῶν βλεμμάτων τοῦ θυρωροῦ,

— Ὁ Κ. ἀντικόμης δὲν εἶν' ἐδῶ.

Τοῦτο εἰπὼν, ὁ συνάδελφος τοῦ Κ. Πιπελέτου ἔσυρε τὸ σχοινίον τῆς θύρας, ἥτις ἀμέσως ἠνοίχθη, καὶ ἔδειξεν εἰς τὸν ἄγνωστον κατ' ἐκεῖ.

— Θὰ τὸν προσμείνω, , εἶπεν ὁ κόμης.

Καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὸ ἐνδώτερον.

— Αἴ! ὥρα καλή! ὥρα καλή! δὲν ἐμβαίνουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὰς οἰκίας! ἀνεφώνησεν ὁ θυρωρὸς τρέχων ἐξοπίσω τοῦ κόμητος καὶ λαμβάνων αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος.

— Πῶς, ἀχρεῖε!... ἀπεκρίθη ὁ γέρων ἀπειλητικῶς, ἐγείρων ἐνταυτῷ τὴν βακτηρίαν του—τολμᾷς νὰ φέρῃς χεῖρα ἐπάνω μου!...

— Τολμῶ καὶ τὰ χειρότερα ἀκόμη, ἂν ἐν τῷ ἅμα δὲν φύγῃς ἀπ' ἐδῶ. Σᾶς λέγω ὁ Κ. ἀντικόμης λείπει ἔξω, λοιπὸν 'παγαίνετε εἰς τὸ καλό.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀκούσας τὰς φωνὰς ὁ Βογῆρος ἐνεφανίσθη εἰς τὸ πόδιον τοῦ οἴκου.

— Τί τρέχει; ἠρώτησε.

— Κύριε Βογῆρε, ἡ εὐγενεία του ζητεῖ διὰ τῆς βίας νὰ εἰσέλθῃ, ἐνῷ τὸν εἶπα ὅτι ὁ Κ. ἀντικόμης δὲν εἶν' ἐδῶ.

— Ἐν βραχυλογίᾳ, ὑπέλαβεν ὁ κόμης ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Βογῆρον, ὅστις εἶχε πλησιάσει· θέλω νὰ ἰδῶ τὸν υἱόν μου... ἂν ἦναι ἔξω, θὰ τὸν προσμείνω...

Εἴπομεν, ὅτι ὁ Βογῆρος δὲν ἠγνόει τὴν ὕπαρξιν οὐδὲ τὴν μισανθρωπίαν τοῦ πατρὸς τοῦ κυρίου του· φυσιογνώμων δὲ ἀρκετὰ, δὲν ἀμφίβαλεν ὅτι αὐτὸς τωόντι ἦτον ὁ κόμης, τὸν ἐπροσκύνησεν εὐσεβάστως καὶ ἀπεκρίθη·

— Εἶμαι εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ κυρίου κόμητος, ἂν ἀγαπᾷ νὰ μὲ συνοδεύσῃ . . .

— Ἐμπρός . . . εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Σαὶντ-Ρεμῆ, καὶ ἠκολούθησε τὸν Βογῆρον Ὁ θυρωρὸς ἔμεινεν ὡς ἐμβρόντητος.

Προηγούμενος ὑπὸ θαλαμηπόλου ὁ κόμης ἀνέβη εἰς τὰ ἐπάνω, διῆλθε τὸ δωμάτιον ὅπου εἶχε τὸ γραφεῖόν του ὁ Φλωρεστὰν Δὲ-Σαὶν-Ρεμῆ (εἰς τὸ ἑξῆς, διὰ νὰ διακρίνω-

μεν τὸν πατέρα ἀπὸ τὸν υἱόν, θέλομεν δίδει εἰς τὸν δεύτερον τ' ὄνομα τῆς βαπτίσεώς του) καὶ εἰσήχθη εἰς προσεχῆ τινα θάλαμον, κείμενον ὑπεράνω τοῦ εἰς τὸ ἐπίγαιον τιμωνίου.

— Ὁ Κ. ἀντικόμης ἔλαβε χρείαν νὰ ἐξέλθῃ τὸ πρωΐ, εἶπεν ὁ Βογῆρος· ἂν ὁ κύριος κόμης ἀγαπᾷ νὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ τὸν περιμένῃ, δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ.

Καὶ ὁ θαλαμηπόλος ἀπῆλθεν.

Ἀφοῦ ἔμεινε μόνος, ὁ κόμης ἐθεώρησε περὶ αὐτὸν μὲ ἀδιαφορίαν· ἀλλ' αἰφνιδίως ἐσκίρτησεν ὡς δι' ἠλεκρισμοῦ· ἡ μορφή του ἐνεψυχώθη, αἱ παρειαί του ἐκοκκίνησαν, ὁ θυμὸς συνέσπασε τοὺς χαρακτῆράς του καὶ ταῦτα διότι εἶδε τὴν εἰκόνα, τὸ ὁμοίωμα τῆς γυναικός του . . . τῆς μητρὸς τοῦ Φλωρεστὰν Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ. Ἐσταύρωσε λοιπὸν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἔκλινε τὴν κεφαλήν, ὡς διὰ νὰ φύγῃ τὴν ὀπτασίαν ταύτην, καὶ ἔκαμέ τινα ταχέα βήματα.

— Παράδοξον! ἔλεγε καθ' ἑαυτόν· ἡ γυνὴ αὕτη ἀπέθανε· τὸν ἐραστήν της, τὸν ἐθανάτωσα· καὶ ὅμως ἡ πληγή μου εἶναι τόσον ζωντανὴ καὶ περιαλγὴς ὅσον τὴν πρώτην ἡμέραν . . . Ἡ δίψα τοῦ νὰ ἐκδικηθῶ ἀκόμη δὲν ἐσβέσθη· ἡ θηριώδης μισανθρωπία μου, ἀπομονώσασά με ἐντὸς τοῦ κόσμου, σύντροφον μόνην μ' ἔδοσε τὴν ἰδέαν τῆς ἐντροπῆς μου . . . ναί, διότι ὁ θάνατος τοῦ συνενόχου τῆς ἀτίμου ταύτης γυναικὸς παρέσχε μὲν ἐκδίκησιν εἰς τὴν ἐντροπήν μου, δὲν τὴν ἐξήλειψεν ὅμως καὶ ἐκ τῆς μνήμης μου! Ὦ! τὸ καταλαμβάνω, τὸ καθιστῶν ἀνίατον τὴν ἀπέχθειαν μου, εἶναι ὅτι δεκαπέντε ἔτη δὲν εἶχα εἴδησιν· εἶναι ὅτι δεκαπέντε ἔτη ἠγάπων καὶ ἐλάτρευα μίαν ἀθλίαν ἥτις μὲ ἠτίμαζεν ἀναξίως . . . εἶναι ὅτι φιλοστόργως περιέθαλψα τὸν υἱόν της . . . τὸν τῆς ἀνοσιουργίας της υἱόν . . . ὡς νὰ ἦτο τέκνον ἰδικόν μου . . . διότι ἡ ἀποστροφὴ τὴν ὁποίαν τώρα μ' ἐμπνέει αὐτὸς ὁ Φλωρεστὰν, τρανῶς ἀποδεικνύει ὅτι ἀφεύκτως εἶναι καρπὸς τῆς μοιχείας! Καὶ ὅμως δὲν εἶμαι κατὰ πάντα βέβαιος· ἂν ἐξ ἐναντίας ἦναι υἱός μου αὐτός! . . . ὁ δισταγμὸς οὗτος

εἶναι φρικώδης! Ἂν ἦναι τωόντι υἱός μου! Τότε ἡ ἐγκατάλειψις εἰς ἣν τὸν ἀφῆκα, ἡ ἀποστροφὴ τὴν ὁποίαν τὸν ἀπέδειξα πολλάκις, ἡ ἄρνησίς μου τοῦ νὰ τὸν ἴδω ποτὲ, ἤθελον εἶσθαι ἀσυγχώρητα. Ἀλλὰ τέλος πάντων αὐτὸς εἶναι πλούσιος, νέος, εὐτυχής... εἰς τί ἤθελα τὸν φανῇ ὠφέλιμος; ... Ναὶ, ἀλλ' ἡ στοργή μου πρὸς αὐτὸν ἤθελεν ἴσως ἀνακουφίσει τὰς θλίψεις τὰς ὁποίας μ' ἐπροξένησεν ἡ μήτηρ του! ...

Μετά τινα στιγμὴν σκέψεως βαθυτάτης, ὁ κόμης ἐπανέλαβεν ἀναστείλας τοὺς ὤμους.

— Πάλιν τὰς ἀπονενοημένας αὐτὰς ὑπονοίας ... τὰς ἀτελευτήτους ... τὰς ἀνανεωνούσας ὅλα μου τὰ δεινά! ... Ἀνδρία τώρα χρειάζεται εἰς ἐμέ· στῆθος ἀπρόσιτον εἰς τὴν ὀδυνηρὰν καὶ μωρὰν συγκίνησιν ἣν αἰσθάνομαι, συλλογιζόμενος ὅτι τώρα θέλω ἴδει ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐπὶ δέκα ἔτη ἠγάπησα μὲ τὴν πλέον παράφορον λατρείαν, τὸν ὁποῖον ἠγάπησα ... ὡς υἱόν μου ... Αὐτόν! ... αὐτόν! ... τὸ τέκνον ἑνὸς τὸν ὁποῖον μὲ τόσην ἀγαλλίασιν εἶδα πίπτοντα ὑπὸ τὸ ξίφος μου! ἑνὸς τοῦ ὁποίου τὸ αἷμα εἶδα ῥέον μὲ τόσην χαρμονήν! ... καὶ δὲν μὲ ἄφησαν νὰ ἦμαι παρὼν εἰς τὴν ἀγωνίαν του ... νὰ τὸν ἴδω νὰ ξεψυχᾷ!... Ὦ! δὲν ἐγνώριζαν τί ἐστι πόνος σκληρὸς ὡσὰν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶχα νὰ ἐκδικηθῶ!... Καὶ νὰ συλλογίζωμαι ὅτι τὸ ὄνομά μου, τὸ πάντοτε σεβασθὲν καὶ τιμηθὲν πρέπει πολλάκις νὰ ἐπροφέρθη μὲ γέλωτα καὶ αὐθάδειαν ... καθὼς προφέρουν τὸ ὄνομα παντὸς ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον ἡ σύζυγός του ἀτιμάζει! ... Νὰ συλλλογίζωμαι ὅτι τὸ ὄνομά μου .... τὸ ὄνομά μου, διὰ τὸ ὁποῖον ἐσεμνυνόμην ἐγὼ τοσοῦτον, τὸ φέρει ταύτην τὴν στιγμὴν ὁ υἱὸς ἐκείνου τοῦ ἀχρείου, τοῦ ὁποίου ἤθελα νὰ ἐσπάραττα τὰ ἐντόσθια!... Ὦ! δὲν ἠξεύρω ἀληθινὰ πῶς δὲν χάνω τὰς φρένας μου, πῶς δὲν 'παίρνω τὰ βουνὰ ὅταν συλλογίζωμαι τοῦτο!... ,,

Καὶ ὁ Κ. Δὲ-Σαὶντ-Ῥεμῆ, ἐξακολουθῶν νὰ περιπατῇ μὲ ταραχὴν, ἀνήγειρε μηχανικῶς τὸ παραπέτασμα τὸ ὁ-

ποῖον διεχώριζε τὸν θάλαμον ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ Φλωρεστάν· καὶ ἔκαμέ τινα βήματα ἐντὸς τοῦ τελευταίου τούτου δωματίου.

Μετά τινας στιγμὰς, ἰδοὺ ἀνοίγεται μετὰ προσοχῆς μικρά τις ἀπόκρυφος θύρα, καὶ ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, κεκαλυμμένη ὑπὸ μέγα σάλιον ἐκ κασμηρίου πρασίνου, καὶ ἁπλούστατον φέρουσα πῖλον ἐκ βελούδου μαύρου, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐξέλθει ὁ κόμης.

Ἂς ἐξηγήσωμεν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπροσδοκήτου ἐμφανίσεως ταύτης.

Ὁ Φλωρεστὰν εἶχε μείνει ἀπὸ χθὲς τὸ ἑσπέρας σύμφωνος μετὰ τῆς δουκίσσης νὰ συναντηθῶσι τὴν ἐπαύριον τὸ πρωῒ εἰς τὸν οἰκόν του. Ἡ δούκισσα λοιπὸν ἔχουσα, ὡς εἴπωμεν, ἓν κλειδίον ἀνοῖγον τὴν μικρὰν θύραν τῆς στενῆς ὁδοῦ εἰσῆλθε κατὰ τὸ σύνηθες διὰ τοῦ ὑαλοφράκτου φυτοκομείου, νομίζουσα νὰ εὕρῃ τὸν Φλωρεστὰν εἰς τὰ δωμάτια τοῦ ἐπιγαίου· ἀλλὰ μὴ ἰδοῦσα αὐτὸν ἐκεῖ, ὑπέλαβεν (ὡς ἐνίοτε συνέβαινεν) ὅτι ὁ ἀντικόμης εἰργάζετο εἰς τὸ γραφεῖόν του... Ἀπόκρυφός τις ἀναβάθρα ἦγεν ἐκ τοῦ τιμωνίου εἰς τὴν πρώτην ὀροφήν. Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ λοιπὸν ἀνέβη ἀφόβως ὑποθέτουσα ὅτι ὁ Φλωρεστὰν, ὡς περιμένων αὐτὴν, ἦτο κατάμονος. Κατὰ δυστυχίαν, μία ἐπίσκεψις τοῦ Κ. Βαδινότη, ἀρκετὰ ἐκφοβιστικὴ, ἠνάγκασε τὸν ἀντικόμητα νὰ ἐξέλθῃ μετὰ σπουδῆς, καὶ οὕτω νὰ λησμονήσῃ εἰς τὴν ταραχήν του τὴν συνέντευξιν τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ. Αὕτη, μὴ βλέπουσα ψυχὴν, ἡτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς τὸ γραφεῖον, ὅτε ἰδοὺ σύρεται τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας, καὶ ἡ δούκισσα εὑρίσκεται πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ τοῦ πατρὸς τοῦ Φλωρεστάν. Καθὼς τὸν εἶδεν, ἐτρόμαξε καὶ ἀφῆκε φωνήν.

— Τί βλέπω! ἡ Κλοτίλδη! ἀνέκραξεν ὁ κόμης.

Ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, διὰ στενῆς φιλίας συνδεδεμένος ποτὲ καιρὸν μετὰ τοῦ πρίγκηπος Δὲ-Νοαρμόντ, πατρὸς τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ, καὶ ταύτην γνωρίσας νεαρωτάτην, παιδίον ἔτι, τὴν ἐκάλει κατ' ἐκείνας τὰς ἐποχὰς ἁπλῶς

διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς βαπτίσεώς της. Ἡ δούκισσα ἵστατο ἀκίνητος, θεωροῦσα μὲ θαυμασμὸν τόν λευκογένειον καὶ κακῶς ἐνδεδυμένον αὐτὸν γέροντα, τοῦ ὁποίου τὴν μορφὴν ἐνθυμεῖτο ὅτι κάπου εἶδε.

— Σὺ, ἡ Κλοτίλδη! ἐπανέλαβεν ὁ κόμης μὲ φωνὴν πρὸς τὸ ἐπιπληκτικὸν τείνουσαν καὶ λύπην ὑποφαίνουσαν —σὺ... ἐδῶ... εἰς τοῦ υἱοῦ μου!

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι διεσκέδασαν τὴν ἀμφιβολίαν τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ· ἀνεπόλησε τέλος πάντων τὸν πατέρα τοῦ Φλωρεστὰν καὶ ἀνέκραξεν·—Ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ!

Ἡ θέσις τῆς δουκίσσης τοσοῦτον ἦτον εὐκρινὴς καὶ ἀτροπολόγητος, ὥστε ἡ γυνὴ αὕτη, τῆς ὁποίας γνωρίζομεν ἤδη τὸν ἐλεύθερον καὶ ἄνευ προλήψεων χαρακτῆρα, δὲν κατεδέχθη νὰ προσφύγῃ εἰς ψεῦδός τι διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ αἴτιον τῆς ἐμφανίσεώς της εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φλωρεστάν· ἐπιστηριχθεῖσα εἰς τὴν ὅλως πατρικὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ὁ κόμης τὴν ἔδειξε πάλαι ποτὲ, ἔτεινε τὴν χεῖρά της πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸν εἶπε μ' ἐκεῖνο τὸ ὕφος τὸ χαρίεν, εἰλικρινὲς καὶ εὔτολμον. τὸ εἰς μόνην αὐτὴν οἰκεῖον·

— Ἀφήσατε τώρα... μὴ μ' ἐπιπλήξετε, σᾶς παρακαλῶ ... εἶσθε ὁ γηραιότερος φίλος μου... Ἐνθυμηθῆτε ὅτι πρὸ εἴκοσι ἐτῶν μὲ ὠνωμάζετε τὴν ἀκριβήν σας Κλοτίλδην...

— Ναὶ, τῳόντι... πλήν...

— Καὶ πρὶν ἀνοίξετε τὸ στόμα σας γνωρίζω τὶ θέλετε νὰ μὲ εἰπῆτε· πλὴν τὸ σύστημά μου τὸ γνωρίζετε· τὸ ἀξίωμά μου εἶναι· *Ὅ, τι ἐστίν, ἐστίν... ὅ,τι ἔσεται, ἔσεται.*

— Ἄ! Κλοτίλδη!...

— Ἀποσιωπήσατε, παρακαλῶ, πάντα ἔλεγχον· ἀφήσατε μᾶλλον νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ τὴν χαρὰν ἣν αἰσθάνομαι ἐπαναβλέπουσα ὑμᾶς· ἡ παρουσία σας τοσαῦτα μ' ἐνθυμίζει! Τὸν δυστυχῆ μου πατέρα, ἐν πρώτοις, ἔπειτα τὴν δεκαπενταετῆ ἡλικίαν μου... Ἄ! ἡλικία δεκαπενταετὴς, τί ὡραῖον πρᾶγμα!

— Ἀλλὰ δι' αὐτὸ μάλιστα, διότι ὁ πατήρ σου ἦτο φίλος μου...

— Ὦ ναί, ἐπανέλαβεν ἡ δούκισσα διακόψασα τὸν Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ—σᾶς ἠγάπα καθ' ὑπερβολήν! Ἐνθυμεῖσθε ὅτι γελῶν σᾶς ὠνόμαζε *πρασινοταινιοφόρον*... Σεῖς τὸν ἐλέγετε πάντοτε·—Πολύ, ἀποδεικνύεις τὴν ἀγάπην σου εἰς τὴν Κλοτίλδην... πρόσεχε·—κ' ἐκεῖνος σᾶς ἀπεκρίνετο καταφιλῶν με·—Τῷόντι τῆς τὸ ἀποδεικνύω πολύ, ἀλλ' ἔστω· πόσον ἀκόμη καιρὸν θὰ τὴν ἔχω! ἐκεῖνος ὅστις θέλει μοῦ ἀποστερήσει τὸ παιδί μου δὲν εἶναι πλέον μακράν· ἂς τὸ χαίρωμαι λοιπὸν ἐντυσούτῳ.—Τί! καλὸς πατήρ! τί φίλον ἔχασα!—Καὶ δάκρυ ἀνέβη εἰς τὰ ὡραῖα βλέφαρα τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ.—Ἀληθινά, εἶμ' εὐτυχὴς, πανευτυχὴς ὅτι σᾶς ἐπαναβλέπω· διηγείρετε ἀναμνήσεις τοσοῦτον πολυτίμους καὶ ποθεινὰς εἰς τὴν καρδίαν μου!...

Ὁ κόμης, μολονότι πρὸ πολλοῦ ἐγνώρισε τὸν ἰδιότροπον καὶ θρασὺν χαρακτῆρα τοῦτον, ἐξεπλάγη ὅμως διὰ τὴν ἀδιαφορίαν μεθ' ἧς ἡ Κλοτίλδη ἀνείχετο τὴν θέσιν της ἐκείνην, τὴν τοσοῦτον δυσχερῆ· ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἐραστοῦ της τὸν πατέρα τοῦ ἐραστοῦ της!

— Ἂν πρὸ πολλοῦ ἤδη εὑρίσκεσθε εἰς Παρισίους, ἐπανέλαβεν ἡ δούκισσα Δὲ-Λυσηναῖ, μεγάλως μὲ ἰδικήσατε, κύριε κόμη, νὰ μὴν ἔλθητε μέχρι τοῦδε νὰ μὲ ἰδῆτε· ἠθέλαμεν εἰπεῖ τόσα περὶ τῶν παρελθόντων χρόνων... ἐπειδὴ γνωρίζετε, ὅτι πλησιάζω σχεδὸν εἰς τὴν ἡλικίαν καθ' ἣν ὑπάρχει μεγίστη ἡδονὴ εἰς τὸ νὰ λέγῃ τις πρὸς φίλους παλαιούς· Ἐνθυμεῖσθε ὅταν; Ἐνθυμεῖσθε ὅταν;

Βέβαια βέβαια ἡ κυρία δούκισσα δὲν ἤθελέ ποτε λαλήσει μὲ πλειοτέραν ὀλιγωρίαν καὶ ἂν εἰς τὸν ἴδιόν της οἶκον ὑπεδέχετο ἕνα παλαιὸν φίλον, ἀλλ' ὁ γέρων Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ τὴν εἶπε μολοντοῦτο μετὰ σοβαρότητος.

—Ἂς ἀφήσωμεν τώρα τὸ παρελθόν· μὲ φαίνεται ὅτι προτοφορώτερον εἶναι ταύτην τὴν στιγμὴν νὰ λαλήσωμεν περὶ τοῦ ἐνεστῶτος... ὁ υἱός μου δύναται ὁσονούπω νὰ φανῇ καὶ...

— Ὄχι, εἶπεν ἡ Κλοτίλδη διακόπτουσα πάλιν αὐτὸν, κρατῶ τὸ κλειδίον τῆς μικρᾶς θύρας τοῦ φυτοκομείου καὶ ἂν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν μεγάλην θύραν θ' ἀκούσωμεν τὸ κωδώ-

νιον. τότε φεύγω ἀμέσως καθὼς ἦλθα, κρυφίως, καὶ σᾶς ἀφίνω μόνον μὲ τὸν Φλωρεστὰν, διὰ νὰ μὴ προξενήσω τὴν ἐλαχίστην συστολὴν εἰς τὴν χαρὰν μεθ' ἧς θέλετε τὸν ἐπαινιδεῖν... Ὁποίαν εὐχαριστησιν θὰ λάβῃ... μετὰ τοσούτους χρόνους ἐγκαταλείψεως εἰς ἣν τὲν καταδικάσετε !... Ἐξεύρετε, κύριε κόμη, ὅτι ἔχω νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἐλέγχους τινάς ;

— Εἰς ἐμέ ;... εἰς ἐμέ ;..

— Ἀναμφιβόλως... Ὁποῖον ὀδηγὸν, ὁποῖον βάκτρον ἔλαβεν εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον ; ἐνῷ αἱ πατρικαὶ νουθεσίαι εἶναι τοσοῦτον ἀνυπέρθετοι εἰς πάντα νέον... Καὶ ὅμως ὑμεῖς... ἄ ! μὲ συγχωρεῖτε, κύριε κόμη...

Ἐνταῦθα ἡ δούκισσα, ὑποχωρήσασα εἰς τὸ παράδοξον τοῦ χαρακτῆρός της δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ βάλῃ πάλιν τοὺς συνήθεις της παραφόρους σχεδὸν γέλωτας, λέγουσα πρὸς τὸν κόμητα· – Ὁμολογήσατε ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀληθῶς παράδοξον καὶ ἀστεῖον ἐνταυτῷ· ἐγὼ τώρα νὰ διδάσκω ὑμᾶς τί ἔπρεπε νὰ κάμετε...

— Τὸ πρᾶγμα εἶναι, κόρη μου, παράδοξον τοιόντι, πλὴν ἐγὼ οὐδὲ τῶν διδασκαλιῶν σου εἶμαι ἄξιος, οὐδὲ τῶν ἐπαίνων σου· ἦλθα εἰς τοῦ υἱοῦ μου... ἀλλ' ὄχι διὰ τὸν υἱόν μου . . . Εἰς τὴν ἡλικίαν του, δὲν ἔχει πλέον χρείαν τῶν ἰδικῶν μου νουθεσιῶν...

— Πῶς, κύριε κόμη ;

— Γνωρίζεις ἴσως τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀπεστράφην τὸν κόσμον, καὶ πρὸ πάντων τοὺς Παρισίους, εἶπεν ὁ κόμης δυσαρέστως πως. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπάμε ἀφορμή τις σπουδαιοτάτη ὑφ' ἧς ἠναγκάσθην ν' ἀφήσω τὴν Ἀγγέρσαν, καὶ νὰ ἔλθω μάλιστα ἐδῶ... ἐντὸς οἴκου τούτου... Ἀλλὰ θέλων μὴ θέλων ἐγρεώστουν τὸ νὰ πράξω· νὰ προσφύγω εἰς ὑπαρξίμενα ἄτινα δύνανται νὰ μοὶ δώσωσι χεῖρα βοηθείας ἢ ἰδέαν τινὰ πρὸς τὸ νὰ τισθῶ περί τινων πραγμάτων, τὰ μέγιστα ἐνδιαφέροντων με.

— Ὦ τότε λοιπὸν, εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ

προθυμίας φιλικωτάτης, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ προστάξετε εἰς ὅ,τι δύναμαι νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος. Μὴν ἔχετε χρείαν συστάσεων; Ὁ Κ. Δὲ-Λυσηναῖ, νομίζω ὅτι χαίρει τὴν φιλίαν τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν, ἐπειδὴ ὁσάκις μὲ προσκαλεῖ εἰς τὸ γεῦμά της ἡ θεία μου Δὲ-Μοντβρισῶνος, ὁ σύζυγός μου καλεῖ εἰς τὸν οἶκόν μου συνδαιτημόνας του διαφόρους βουλευτάς· πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἔχῃ σκοπούς· βέβαια χωρὶς ὠφέλειαν τινὰ δὲν λαμβάνει τοιαύτας ἐνοχλήσεις... οἱ βουλευταὶ αὐτοὶ εἶναι τὴν σήμερον, ὡς λέγετε, ἄνθρωποι μέγα σημαίνοντες. Λοιπὸν εἶναι περιττὸν νὰ τὸ ἐπαναλάβω· ἂν κατά τι δυνάμεθα νὰ σᾶς φανῶμεν χρήσιμοι, θεωρήσατέ μας ὡς ἰδικούς σας. Ἔχω καὶ τὸν νεαρόν μου ἐξάδελφον, τὸν μικρὸν δοῦκα Δὲ-Μοντβρισῶνος, ὅστις ὡς πατρίκιος, ἔχει τὴν φιλίαν ὅλων τῶν νέων τοῦ βαθμοῦ του ... Δύναται νὰ ἐξαρτᾶταί τι καὶ ἀπ' αὐτόν; Σᾶς τὸν προσφέρω. Ἐνὶ λόγῳ, δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο παρὰ νὰ μὲ προστάξετε, καὶ εἶμαι ὅλη ἰδική σας ὁμοῦ μὲ τοὺς περὶ ἐμέ. Γνωρίζετε ὅτι ὅταν, ἀγαπῶ ἐγὼ ἕνα φίλον, τὸν ἀγαπῶ ἀληθῶς!

— Τὸ γνωρίζω... τωόντι ἠδύνατο πολὺ νὰ μὲ ὠφελήσῃ ἡ ὑποστήριξίς σας... μολονότι...

— Ἔλθετε, προσφιλέστατέ μου Ἀλκέστα, ἡμεῖς τώρα εἴμεθα ἄνθρωποι τοῦ κόσμου· λοιπὸν ὡς τοιοῦτοι ἂς φερώμεθα. Ἂν συναπηντήθημεν ἐδῶ ἢ ἀλλοῦ, ὁ τόπος δὲν βλάπτει τίποτε, νομίζω, εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἥτις σᾶς ἐνδιαφέρει, τώρα μάλιστα ἐνδιαφέρει κ' ἐμὲ τὰ μέγιστα, ἀφοῦ τὸν σπουδάζετε δι' αὐτήν. Περὶ ταύτης λοιπὸν ἂς συνέλθωμεν, καὶ μετὰ πάσης μάλιστα σπουδῆς... τοῦτο ζητῶ...

Ταῦτα εἰποῦσα, ἡ δούκισσα ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἑστίαν, ἐστράφη ἐπ' αὐτῆς, καὶ προέθετεν ἀπέναντι τοῦ πυρὸς τὸ ἀριστερώτερον τοῦ κόσμου πόδα μικρόν, ὅστις πρὸς τὸ παρὸν ἦτο παγωμένος. Οὕτως ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ ἀπέφυγε πολὺ πνεῦμα τὴν περὶ τοῦ ἀντικόμητος συνομιλίαν, ἣν ἤθελήσασα τὸν νοῦν τοῦ γέροντος Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ εἰς

ὑπόθεσιν ἄλλην τὰ μέγιστα ἐνδιαφέρουσαν αὐτόν. Ἡ Κλοτίλδη ἤθελε φερθῇ πάντῃ διαφόρως ἐνώπιον τῆς μητρὸς τοῦ Φλωρεστάν· ἤθελεν ἐξ ἐναντίας τὴν ἔκθεσει κατ' ἔκτασιν καὶ μετὰ πάσης μάλιστα χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, πόσον ὁ υἱός της τὴν ἦτο προσφιλής.

. . . . . .

Μ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα καὶ τὴν τραχύτητά του, ὁ Κ. Δέ-Σαίντ-Ρεμῆ ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἐπιρροήν τῆς ἀμαζονείου καὶ ἀνυποκρίτου χάριτος ταύτης τῆς γυναικὸς, ἣν εἶδε καὶ ἠγάπησεν ἔτι παιδίον οὖσαν, καὶ σχεδὸν ἐλησμόνησεν ὅτι ὡμίλει πρὸς ἐρωμένην τοῦ υἱοῦ του. Ἔπειτα, πῶς θέλετε καὶ ν' ἀνθέξῃ τις εἰς τὴν ἐπενέργειαν τοῦ παραδείγματος, ἐνῷ ὁ ἐν τῇ δυσχερεῖ περιστάσει εὑρισκόμενος φαίνεται πάντῃ ὀλιγορῶν καὶ ἀτάραχος, ὡς νὰ μὴν ἐπρόκειτο περὶ οὐδενὸς ἀτόπου!

— Ἀγνοεῖς ἴσως, Κλοτίλδη, εἶπεν ὁ κόμης, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἤδη κατοικῶ εἰς Ἀγγέρσαν;

— Ὄχι τὸ ἤξευρα.

— Καί τοι ποθῶν τὴν ἐρημίαν, εἶχα ἐκλέξει τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐπειδὴ αὐτόθι ἐκατοίκει συγγενής μου τις, ὁ Κ. Δέ Φερμόντ, φανεὶς πρὸς ἐμὲ ὡς ἄλλος ἀδελφὸς κατὰ τὸ δεινόν μου δυστύχημα . . . Ἀφοῦ μὲ συνώδευσεν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης ὅπου ἤλπιζα ν' ἀπαντήσω . . . ἄνθρωπόν τινα τὸν ὁποῖον ἤθελα νὰ θανατώσω, μ' ἐχρησίμευσε καὶ ὡς μάρτυς ἐπί τινος μονομαχίας . . .

— Ναὶ, μονομαχίας τρομερᾶς· ὁ μακαρίτης πατήρ μου μὲ τὴν εἶχε διηγηθῆ, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ μετὰ λύπης· πλὴν, κατ' εὐτυχίαν ὁ Φλωρεστὰν ἀγνοεῖ τὴν μονομαχίαν ταύτην . . . καθὼς καὶ τὴν ἀφορμὴν αὐτῆς...

— Δὲν ἠθέλησα νὰ τὸ μάθῃ, διὰ νὰ διατηρῇ τὸ πρὸς τὴν μητέρα του σέβας, ἀπεκρίθη ὁ κόμης καταπιὼν ἕνα στεναγμὸν ... ἔπειτα δ' ἐξηκολούθησε· — Μετὰ τινα ἔτη, ὁ Κ.Δὲ-Φερμὸντ ἀπέθανεν εἰς Ἀγγέρσαν, εἰς ἀγκάλας μου, ἀφήσας μίαν θυγατέρα καὶ μίαν σύζυγον, τὰς ὁποίας μ' ὅλην μου τὴν μισανθρωπίαν ὑπεχρεώθην ν' ἀγαπῶ, διότι

δὲν εἶδα εἰς τὸν κόσμον ψυχὰς ἀγνοτέρας κ' εὐγενεστέρας τῶν δύο αὐτῶν. Ἔζων κατάμονος εἰς προάστειόν τι μακρὰν τῆς πόλεως, ἀλλ' ὁσάκις ἡ βαρυτάτη μελαγχολία μου ἐλάμβανέ τινα πρόσκαιρον διακοπὴν, ἐπορευόμην εἰς τῆς κυρίας Δὲ-Φερμὸντ νὰ συνδιαλεχθῶ μετ' αὐτῆς περὶ ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἐχάσαμεν. Ἔτι δὲ καὶ πρὸ τοῦ θανάτου του ἐποίουν τὸ αὐτό· ἀνεκουφιζόμην συναναστρεφόμενος τὴν καλὴν αὐτὴν οἰκογένειαν πρὸς ἣν ὅλην μου μετέθεσα τὴν πατρικὴν στοργήν. Ὁ ἀδελφὸς τῆς κυρίας Δὲ-Φερμὸντ ἐκατοίκει εἰς Παρισίους, καὶ ἦτον ἐπιτετραμμένος ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς ἀδελφῆς του ἐπὶ τῆς τελευτῆς τοῦ συζύγου της, ὅθεν κατέθεσεν εἴς τινα συμβολαιογράφον τριακοσίας περίπου χιλιάδας φράγκων, ἅτινα ἦσαν ἡ ὅλη τῆς χήρας κατάστασις. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ, ἐπῆλθεν εἰς τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμὸντ συμφορὰ νέα· ὁ ἀδελφός της, ὁ κύριος Δὲ-Ρεννεβίλλ, αὐτοχειριάζεται· εἶναι τώρα ὀκτὼ περίπου μῆνες. Τὴν ἐπαρηγόρησα τότε ὅσον ἠδυνήθην· ἀφοῦ δ' ἐμετριάσθη ὁποσοῦν ἡ πρώτη λύπη της, ἀνεχώρησε διὰ Παρισίους ἵνα βάλῃ εἰς τάξιν τὰς ὑποθέσεις της. Μανθάνω κατόπιν ὅτι ἐπωλοῦντο κατὰ διαταγήν της εἰς δημοπρασίαν τὰ μετριότιμα σκεύη τοῦ ἐν Ἀγγέρσῃ οἴκου της, ἵνα ἐξ αὐτῶν τῶν χρημάτων πληρωθῶσι τὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην ὀλίγα της χρέη. Παρεκινήθην τότε νὰ ἐξετάσω τὸ αἴτιον τῆς πράξεώς της αὐτῆς, καὶ ἔμαθον ὅτι ἡ δυστυχὴς γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ της εὑρίσκοντο εἰς ἔνδειαν ἐσχάτην, γενόμεναι ἀναμφιβόλως θύματα χρεωκοπίας τινός. Ἂν ἡ κυρία Δὲ-Φερμὸντ ἠδύνατο εἰς μίαν τοιαύτην περίστασιν νὰ ἐλπίσῃ ἀπότινα χεῖρα βοηθείας, αὐτὸς ἤμην ἐγώ . . . καὶ ὅμως δὲν ἔλαβα κἀμμίαν της εἴδησιν ... Φεῦ! ἀφοῦ τὰς ἐστερήθην, κατενόησα πόσον πολύτιμος μὲ ἦτον ἡ συναναστροφή των. Δὲν δύνασαι νὰ συμπεράνῃς, κόρη μου, πόσον ἔκτοτε κατέστην ἀξιολύπητος· ὁ Κ. Δὲ-Φερμὸντ ἦτο σχεδὸν ἀδελφός μου ... ἐχρεώστουν λοιπὸν νὰ τὰς εὕρω, νὰ μάθω διατί εἰς τὴν δυστυχίαν των δὲν ἀπευθύνθησαν πρὸς ἐμὲ, ἂς ἤμην καὶ πτωχός· καὶ ἰδοὺ ἦλθα ἐδῶ δι' αὐτὸ καὶ μό-

νον, ἀφήσας εἰς Ἀγγέρσαν φίλον τινά, τὸν ὁποῖον παρεκάλεσα ἅμα ἀκούσῃ νεώτερόν τι νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ.

— Λοιπόν ;

— Χθὲς ἔτι ἔλαβα γραφὴν ἐξ Ἀνδεγαυΐας ... δὲν ἔμαθον ἀκόμη τίποτε ... Ἐλθὼν εἰς Παρισίους ἐξέτασα ... ἐπῆγα πρῶτον εἰς τὸν οἶκον ὅπου διέτριβεν ὁ ἀδελφὸς τῆς κυρίας Δὲ-Φερμόντ ... ἐκεῖ μὲ εἶπαν ὅτι αὕτη ἐκατοίκει εἰς τὸν Ἁγίου Μαρτίνου αὔλακα, καθὼς καὶ τῳόντι ἐκατοίκησεν ἐκεῖ, ἀλλ' εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ ἠγνόουν τὴν νέαν της διεύθυνσιν ... Μέχρι τοῦδε, κατὰ δυστυχίαν, ἀνωφελῶς τὰς ἀνεζήτησα. Ἐσυλλογίσθην τέλος πάντων νὰ ἔλθω καὶ ἐδῶ· ἴσως, εἶπα, ἡ κυρία Δὲ Φερμόντ προσέφυγεν εἰς τὸν υἱόν μου, ὡς εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀρίστου τῶν φίλων τοῦ συζύγου της, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπευθύνθη πρὸς ἐμὲ κατ' εὐθεῖαν ... Ἡ ἐλπὶς αὕτη εἶναι βέβαια πολὺ ἀσθενὴς, ἀλλὰ δὲν θέλω ν' ἀμελήσω τίποτε πρὸς τὸ νὰ εὕρω τὴν ἀθλίαν αὐτὴν γυναῖκα μετὰ τῆς θυγατρός της.

Ἀπό τινων στιγμῶν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ ἤκουσε τὸν κόμητα μετὰ προσοχῆς ἐκτενεστέρας· αἰφνιδίως λοιπὸν τὸν λέγει.

— Ἐν ἀληθείᾳ, παράδοξον θὰ ἦναι ἂν πρόκηται περὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνων γυναικῶν τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ κυρία Δ'-Ἀρβιλλ τὴν φιλάνθρωπον προθυμίαν ν' ἀνακαλύψῃ ...

— Ὁποίων γυναικῶν ; ἠρώτησεν ὁ κόμης.

— Εἰπῆτέ με, παρακαλῶ· αὐτὴ ἡ χήρα εἶναι ἔτι νέα ; εὐγενοῦς μορφῆς ;

— Ναὶ ... ἀλλὰ πῶς ἔτυχε νὰ μάθῃς ... ;

— Ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ὡραία ὡς ἄγγελος, δεκαεξαετὴς τὸ πολύ ;

— Ναὶ, ναί ...

— Καὶ ὀνομάζεται Κλαίρη ;

— Ὦ ! σὲ παρακαλῶ ! εἰπέ μου, ποῦ εἶναι, ποῦ εἶναι;

— Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι ἀγνοῶ ...

— Ἀγνοεῖς ;

— Ἰδοὺ τί συνέβη· γυνή τις φίλη μου, ἡ κυρία Δ'Ἀρ-

βιλλ, ἦλθε νὰ μ' ἐρωτήσῃ ἂν ἐγνώριζα χήραν τινα, ἡ κόρη τῆς ὁποίας ὠνομάζετο Κλαίρη, καὶ ὁ ἀδελφός της εἶχεν αὐτοχειριασθῇ· ἠρώτα δὲ ταῦτα ἀπ' ἐμὲ, διότι ἐπάνω εἰς ἓν σχέδιον ἐπιστολῆς εὗρε γεγραμμένας τὰς λέξεις· *Νὰ γράψω πρὸς τὴν κυρίαν Δὲ-Λυσηραῖ*· τὴν ἐπιστολὴν ταύτην φαίνεται ὅτι ἔγραψεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ πρός τινα ἄγνωστον, τοῦ ὁποίου ἐζήτει τὴν βοήθειαν.

— Νὰ γράψῃ πρὸς σὲ ... καὶ διατί ;

— Ἀγνοῶ ... ἐγὼ δὲν τὴν γνωρίζω τελείως ...

— Ἀλλ' αὐτὴ ... σ' ἐγνώριζεν ! ἀνεφώνησεν ὁ γέρων Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ, ἀπὸ αἰφνιδίου καταπληχθεὶς ἰδέαν.

— Πῶς μ' ἐγνώριζε ;

— Χιλιάκις μ' ἤκουσε νὰ ὁμιλῶ περὶ τοῦ πατρός σου, περὶ σοῦ, περὶ τῆς γενναίας καὶ ἐξαιρέτου σου ψυχῆς ... Καὶ φαίνεται ὅτι εἰς τὴν δυστυχίαν της ἐστοχάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς σέ ...

— Λὐτὸ θὰ ἦναι τῳόντι ...

— Καὶ πῶς ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ αὐτὸ τὸ σχέδιον τῆς γραφῆς ;

— Ἀγνοῶ· γνωρίζω μόνον, ὅτι αὐτὴ, μολονότι δὲν εἶχεν ἔτι πληροφορηθῇ ποῦ κατέλυον αἱ δύο ἐκεῖναι ταλαίπωροι γυναῖκες, ἐβλήθη ἤδη εἰς τὰ ἴχνη των ...

— Τότε λοιπὸν, Κλοτίλδη, θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὲ παρουσιάσῃς εἰς τὴν κυρίαν Δ'Αρβίλλ, καὶ σήμερον μάλιστα ἂν ἦναι τρόπος.

— Εἶναι ἀδύνατον ! ... Ὁ σύζυγός της ὁ δυστυχὴς, ἐφονεύθη ἐξ ἀπροσεξίας ἀπὸ μίαν πιστόλαν τὴν ὁποίαν ἐνόμιζε κενὴν καὶ ἔπαιζεν ...

— Ὦ ! φρικτὸν δυστύχημα ! ...

— Ἡ μαρχεσία λοιπὸν ἀνεχώρησεν ἀμέσως διὰ Νορμανδίαν, ὅπου πορεύεται πλησίαν τοῦ πατρός της νὰ διατρίψῃ καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τῆς θλίψεως ...

— Κλοτίλδη, σὲ ὁρκίζω εἰς πᾶν ὅ,τι ἔχεις προσφιλὲς, γράψε την σήμερον· ἐρώτησέ την, τί ἔμαθε μέχρι τοῦδε· ἀφοῦ δὲ καὶ αὐτὴ ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τῶν ἀθλίων ἐκείνων

γυναικῶν, εἰπέ την ὅτι θερμότερον παρ' ἐμὲ συμβοηθὸν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ· ἡ μόνη μου ἐπιθυμία εἶναι νὰ ἐπανεύρω τὴν χήραν τοῦ φίλου μου καὶ νὰ συμμεριοθῶ μετ' αὐτῆς καὶ τῆς θυγατρός της τὴν μικράν μου κατάστασιν. Τώρα πλέον αὐτὴν ἔχω εἰκογένειάν μου.

— Πάντοτ' ἐντοσούτῳ ὁ αὐτός· γενναῖος ἀείποτε καὶ ἀφωσιωμένος! Ἡσυχεῖτε λοιπὸν καὶ σήμερον εὐθὺς θέλω γράψει εἰς τὴν κυρίαν Δ'-'Αρβίλλ. Ποῦ νὰ σᾶς στείλω τὴν ἀπάντησίν της ὅταν τὴν λάβω;

— Εἰς τὰς 'Ασνιέρας, κατ' εὐθεῖαν, διὰ τοῦ ταχυδρομείου.

— Εἰς τὰς 'Ασνιέρας! τί παράδοξος ἄνθρωπος! καὶ πῶς νὰ μὴ κατοικήσετε εἰς Παρισίους, ἀλλ' ἐπήγετ' ἐκεῖ;

— 'Αποστρέφομαι τοὺς Παρισίους διὰ τὰς ὁποίας μὲ ἀνακαλοῦν ἀναμνήσεις, εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ μὲ κατήφειαν· ὁ παλαιός μου ἰατρός, ὁ δόκτωρ Γρίφφων, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶμαι πάντοτε εἰς ἀνταπόκρισιν, ἔχει ἐξοχικόν τινα οἶκον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σηκουάνα, πλησίον τῶν 'Ασνιέρων· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα δὲν τὸν κατοικεῖ, μὲ τὸν ἐπρότεινεν· εἶναι σχεδὸν ἓν προάστειον τῶν Παρισίων· ἠδυνάμην ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνερευνήσεών μου, νὰ εὑρίσκω τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ μοναξίαν... Λοιπὸν τὸ ἐδέχθην.

— Εἰς 'Ασνιέρας λοιπὸν θέλω σᾶς γράψει· περιπλέον δύναμαι ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ σᾶς δώσω μίαν πληροφορίαν ἥτις πιθανὸν νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ ... καὶ ταύτην χρεωστῶ εἰς τὴν κυρίαν Δ'Αρβίλλ. Πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι πρόξενος τῆς συμφορᾶς τῆς κυρίας Δὲ-Φερμὸντ εἶναι ὁ συμβολαιογράφος εἰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἦτον ἐναποτεθειμένη ὅλη ἡ κατάστασις τοῦ συγγενοῦς σας ... Ὁ συμβολαιογράφος αὐτὸς ἠρνήθη τὴν παρακαταθήκην.

— Ὦ! τὸν ἄνομον! ... Καὶ ὀνομάζεται;

— Ἰάκωβος Φεράνδος, εἶπεν ἡ δούκισσα· καὶ ἐγέλασεν εἰς τὴν προφορὰν τοῦ ὀνόματος τούτου.

— Περίεργος εἶσαι τῇ ἀληθείᾳ, Κλοτίλδη! Γελοῦν ποτὲ

εἰς τὰ θλιβερὰ ταῦτα πράγματα ! εἶπεν ὁ γηραιὸς κόμης μὲ ἀπορίαν καὶ δυσαρέσκειαν.

Ἡ κυρία Δέ-Λυσηναῖ, εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐρωτικῆς διακηρύξεως τοῦ συμβολαιογράφου, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ τὸν γέλωτα.

— Συγχωρήσατέ με, ἐπανέλαβεν· ἀνάγκη νὰ σᾶς εἴπω ὅτι αὐτὸς ὁ συμβολαιογράφος εἶναι πολὺ παράξενος ἄνθρωπος ... διηγοῦνται περὶ αὐτοῦ τὰ γελοιωδέστατα ... Ἀλλὰ νὰ σᾶς ὁμιλήσω τώρα σπουδαίως· ἂν ἡ περὶ τιμιότητός του φήμη ἦναι ὡσὰν τὴν περὶ ἁγιότητός του . . . (καὶ ταύτην κηρύττω πάντῃ ἐσφαλμένην), εἶναι αἰσχρότατος ὁ ἀνήρ !

— Καὶ ποῦ κατοικεῖ ;

— Εἰς τὴν ὁδὸν Σεντιέρου.

— Θέλω νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ ... Αὐτὰ τὰ ὁποῖα μὲ λέγεις συμφώνουν ἀρκετὰ μέ τινας ὑποψίας ...

— Ὁποίας ;

— Κατά τινα φωνὴν διασπαρεῖσαν μετὰ θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς δυστυχοῦς μου φίλης, παρακινοῦμαι τώρα νὰ πιστεύσω, ὅτι ὁ ταλαίπωρος αὐτὸς νέος δὲν αὐτοχειριάσθη ... ἀλλ' ἐδολοφονήθη.

— Ὦ, φρίκη ! Καὶ πῶς ; ...

— Δὲν εἶναι τοῦ καιροῦ νὰ σὲ διηγηθῶ . . . Σὲ ἀφήνω λοιπὸν ὑγείαν ... Μὴ λησμονήσῃς ὅπι μὲ ὑπεσχέθης πᾶσαν ἀντίληψιν καὶ ἐκ μέρους τοῦ Κ. Δὲ-Λυσηναῖ.

— Πῶς ! φεύγετε ... χωρὶς νὰ ἰδῆτε τὸν Φλωρεστάν ;

— Ἡ συνάντησίς του ἤθελε πολὺν μοὶ προξενήσει κόπον· τὸ καταλαμβάνεις ἴσως ... Μόνη ἡ ἐλπὶς τοῦ νὰ μάθω τι περὶ τῆς κυρίας Δὲ-Φερμόντ παρ' αὐτοῦ μὲ ἠνάγκασε νὰ βάλω κατὰ μέρος πᾶσαν δυσχέρειάν μου ... ἀλλ' ὑγίαιεε λοιπὸν ...

— Ὦ ! εἶσθε ἀδυσώπητος ἄνθρωπος !

— Δὲν ἠξεύρεις ; ...

— Ἐξεύρω ὅτι ποτὲ ὁ υἱός σας δὲν ἠσθάνθη πλέον παρὰ ταύτην τὴν στιγμὴν τὴν χρείαν συμβουλῆς σας ...

— Καὶ πῶς ; Δὲν εἶναι πλούσιος, εὐτυχής ; ...

— Ναὶ, ἀλλὰ δὲν ἐγνώρισε τοὺς ἀνθρώπους. Ἐξοδεύει τυφλῶς· ἐπειδὴ εἶναι αὐτὸς εἰλικρινὴς καὶ γενναῖος, νομίζει καὶ τοὺς ἄλγους τοιούτους, καὶ ζῇ παντοῦ καὶ πάντοτε καθ' ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν ἡγεμόνος· ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως καταχρασθῶσι τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας του. Ὦ ! νὰ εἴχετε ἰδέαν πόσον ἡ ψυχή του εἶναι εὐγενής ! Δὲν ἐτόλμησα ποτὲ νὰ τὸν ἀπευθύνω τὴν ἐλαχίστην νουθεσίαν περὶ τῶν ἀσωτειῶν καὶ τῆς ἀκαταστασίας του, πρῶτον διότι κ' ἐγὼ τὸν ὁμοιάζω σχεδὸν, καὶ δεύτερον ... δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας· σεῖς ὅμως, ἠδύνασθε ...

Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ δὲν ἐτελείωσε τὴν φράσιν αὐτῆς. Ἠκούσθη αἰφνιδίως ἡ φωνὴ τοῦ Φλωρεστάν.

Εἰσῆλθεν αὐτὸς μετὰ τάχους εἰς τὸ σύνεγγυς τοῦ θαλάμου γραφεῖον, καὶ ἀφοῦ ἔκλεισε σφοδρῶς τὴν θύραν, εἶπε μετὰ φωνῆς δυσχεροῦς πρός τινα συνοδεύοντα αὐτόν.

— Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον ! ...

— Σᾶς λέγω, ὑπέλαβεν ἡ καθαρὰ καὶ διάτορος τοῦ Κ. Βαδινότου φωνὴ, σᾶς λέγω ὅτι, ἄνευ τούτου, ἐντὸς τεσσάρων ὡρῶν θὰ σᾶς στείλουν εἰς τὴν φυλακήν ... Ἐπειδὴ, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ δὲν τὸν μετρηθῶσι τὰ χρήματα, αὐτὸς θὰ σᾶς ἐνάξῃ, καὶ γνωρίζετε τί σημαίνει ἓν ΗΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΝ ὡσὰν αὐτό· κάτεργον ἄφευκτον, πτωχέ μου ἀντικόμη ! ...

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

### ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΙΣ

Ἀδύνατον νὰ παραστήσωμεν τὸ βλέμμα τὸ ὁποῖον συναντήλλαξαν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Φλωρεστὰν ὁπόταν ἤκουσαν τὰς τρομερὰς λέξεις· *Κάτεργον ἄφευκτον* ! Ὁ κόμης κατέστη πελιδνὸς, τὴν ὄψιν· ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ῥάχεως μιᾶς καθέδρας, καὶ τὰ γόνατά του ἤρχισαν νὰ τρέμουν. Τὸ σεβαστὸν καὶ εὐυπόληπτον ὄνομά του

νὰ ἀτιμάζεται σήμερον ἀπὸ ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε καρπὸν μοιχείας! Ἀλλ' ἅμα παρῆλθεν ὁ ἐκνευρισμὸς οὗτος, ἡ ἔμπλεος ὀργῆς μορφὴ τοῦ γέροντος, καὶ ἀπειλητικόν τι σχῆμα, τὸ ὁποῖον προχωρῶν πρὸς τὸ γραφεῖον ἔκαμεν, ἀπόφασιν διεδήλωσαν τοσοῦτον φοβερὰν, ὥστε ἡ κυρία Δὲ-Λυσυναῖ τὸν ἥρπασεν ἐκ τῆς χειρὸς, τὸν ἐκράτησε, καὶ τῷ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ μὲ ἐνδόμυχον πεποίθησιν.

— Εἶναι ἀθῶος ... σᾶς ὁρκίζομαι! ἀθῶος ... Ἀκροασθῆτε μετὰ σιωπῆς.

—Ὁ κόμης ἐστάθη. Ἤθελε νὰ πεισθῇ περὶ τῶν ὅσα τὸν ἔλεγεν ἡ δούκισσα. Αὕτη τῳόντι ἦτο πεπεισμένη περὶ τῆς τιμιότητος τοῦ Φλωρεστάν. Ὁ ἀντικόμης διὰ νὰ ἀπολαύσῃ νέας θυσίας παρὰ τῆς τοσοῦτον τυφλῶς ἀπονεμούσης τὴν ἐλευθεριότητά της γυναικὸς αὐτῆς, θυσίας δι' ὧν μόνων ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ μέχρι τοῦδε τὸν φυλακισμὸν καὶ τὰς καταδιώξεις τοῦ Φεράνδου, εἶχε βεβαιώσει τὴν κυρίαν Δὲ-Λυσηναῖ ὅτι, ἀπατηθεὶς ἀπό τινα αἰσχροκερδῆ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβεν ἀντὶ πληρωμῆς μίαν συναλλαγματικὴν πλαστογραφημένην, ἐκινδύνευε νὰ θεωρηθῇ ὡς συνένοχος τοῦ πλαστογράφου, ἐπειδὴ τὴν ὠπισθόγραφε καὶ ὁ ἴδιος, καὶ τὴν ἀφῆκεν εἰς κυκλοφορίαν. Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ ἐγνώριζε τὸν ἀντικόμητα ὡς ἀπρονόητον, ἄσωτον καὶ ἀκατάστατον, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὸν ἐφαντάσθη καὶ ὡς ἱκανὸν νὰ πράξῃ, ὄχι ἐπονειδιστόν τι καὶ ἄτιμον ἀλλὰ τὴν πλέον ἐλαφρὰν ἀπρέπειαν. Δὶς ἤδη δανείσασα εἰς αὐτὸν ποσότητας σημαντικὰς, ἐν δειναῖς περιστάσεσιν, ἠθέλησε νὰ τὸν κάμῃ ἐκδούλευσιν φιλικὴν, ἐπειδὴ ὁ ἀντικόμης τῆς τὰ ἐζήτει ἐπὶ λόγῳ ἐπιστροφῆς· ἔλεγεν ὅτι τὸν χρεωστοῦν τὰ διπλάσια τούτων. Ἡ πολυτελής του δὲ ἐπίδειξις ἠπάτα, ὥστε εὐκόλως ἐπιστεύετο ὁ λόγος οὗτος. Μολονότι ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, εἰς τὴν φυσικήν της ὑποχωροῦσα καλωσύνην, ἐρρόντιζε μόνον νὰ γίνῃ ὠφέλιμος εἰς τὸν Φλωρεστάν, καὶ τελείως δὲν τὴν ἔμελλεν ἂν αὐτὸς ἠδύνατο νὰ τῆς ἐπιστρέψῃ μίαν ἡμέραν τὰ χρήματά της, ἐκεῖνος τὴν ἔλεγεν ὅτι ἔμελλε νὰ τῆς τὰ ἐπιστρέψῃ· λοιπὸν αὐτὴ δὲν

ἀμφίβαλλεν· ἀλλέως, ἠδύνατο ποτὲ νὰ τὸν ἐμπιστευθῇ τοσαῦτα ; Ἀποκρινομένη λοιπὸν περὶ τῆς τιμῆς τοῦ Φλωρεστὰν, καὶ παρακαλοῦσα τὸν γέροντα κόμητα ν' ἀκούσῃ πρότερον τί ἔμελλε νὰ εἴπῃ ὁ υἱὸς του, ἡ δούκισσα ὑπέθεσεν, ὅτι ὁ λόγος ἦτο περὶ τῆς πλαστογραφημένης πάλιν ἐκείνης συναλλαγματικῆς δι' ἣν ὁ ἀντικόμης εἶχε διαμαρτυρηθῇ ἐνώπιόν της, καὶ ὅτι, ἂν ὁ πατήρ του ἐπρόσεχεν εἰς τὴν ὁμιλίαν, ἤθελεν ἀφεύκτως ἐννοήσει καὶ αὐτὸς τὴν ἀθωότητα τοῦ υἱοῦ.

— Εἶπα κ' ἐπαναλαμβάνω, ἀνέκραξεν ὁ Φλωρεστὰν ἔξωθεν· αὐτὸς ὁ Μικρογιάννης εἶν' ἕνας ἀχαρακτήριστος· μὲ εἶπεν ὅτι ἄλλας ἀπ' αὐτὰς τὰς συναλαγματικὰς τὰς ὁποίας τὸν ἐπλήρωσα, τόσον χθεσινὰς, καθὼς καὶ τὰς πρὸ τριῶν ἡμερῶν, δὲν ἔχει ... Αὐτὴ δὲ ἡ ἄλλη ἐνόμιζα ὅτι ἦτον εἰς κυκλοφορίαν· ἔχει τριῶν μηνῶν διορίαν, ἐπὶ Λονδίνου, εἰς βάρος Ἄδμς καὶ Συντροφίας.

— Πολλὰ καλά . . . ἀλλ' εἴδετε κ' ἐγὼ τί σᾶς εἶπα; τὰ εἴχετε καταστρωμένα θαυμάσια· ἦσαν τὰ πλαστόγραφά σας διὰ ν' ἀνακαλυφθοῦν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σας ἐκ Παρισίων ... πλὴν, βλέπετε, ὁ ἄλλος ἐστάθη πλέον πανοῦργος ἀπὸ τὴν εὐγενείαν σας.

— Τώρα ἠὗρες νὰ μὲ τὸ εἰπῇς· δὲν 'παγαίνεις καὶ σὺ νὰ κουρεύεσαι ! ... ἀνεφώνησεν ὁ Φλωρεστὰν ἔμπλεως ὀργῆς· διατί λοιπὸν μοῦ τὸν ἐπρομήθευσες ἀφοῦ ἤξευρες ὅτι ἦτο τοιοῦτος καὶ δὲν διεπραγματεύθης τὰς συναλλαγματικάς μου μὲ ἄλλον τινά ;

— Ἄκουσον, καλέ μου ἀριστοκράτα, ἀπεκρίθη ὁ Βαδινώτης ψυχρῶς—ὁμίλει, σὲ παρακαλῶ, μὲ ὀλιγώτερον θυμόν ... Ἡ εὐγενεία σου μιμεῖσαι ἐξαίρετα τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἐμπόρων· ἀλλὰ δὲν πρέπει, διότι εἶσαι τόσον ἐπιδέξιος, νὰ κακομεταχειρίζεσαι τόσον τοὺς φίλους ... Ἤκουσες; διότι ἐγὼ τὸ κάτω κάτω, σὲ ἀφήνω εἰς τὴν μέσην, καὶ 'πήγαινε νὰ τὰ διορθώσῃς μόνος σου ....

— Εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὑρίσκομαι, δύναταί τις νὰ μεταχειρίζῃ τοὺς λόγους του νομίζεις ; ... Ἂν τὰ ὅσ αμὲ λέγεις ἔ-

χωνται ἀληθείας, ἂν ἔγινεν ἤδη αὐτὴ ἡ ἀγωγή, ἐγὼ εἶμαι χαμένος ἄνθρωπος ...

— Αὐτὸ εἶναι, σᾶς λέγω, ἐκτὸς ἂν ... προσφύγετε πάλιν εἰς τὴν ὡραίαν σας γλαυκῶπιδα Θεάν ...

— Εἶναι ἀδύνατον.

— Τότε λοιπὸν τετέλεσται· θὰ τὴν πάθετε. Κρῖμα· ἦτον ἡ τελευταία συναλλαγματική ... δι' εἰκοσιπέντε τώρα χιλιάδας ψωρόφραγκα ... νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, νὰ πνεύσητε τὸν ἀέρα τοῦ Τουλόν ... εἶναι ἀνοησία ... ἄδικον! Πῶς ἕνας ἄνθρωπος πολυμήχανος ὡσὰν ὑμᾶς δίδεται τοιουτοτρόπως εἰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας ;

— Τί ποιητέον, Θεέ μου, τί ποιητέον ; τί ποιητέον ;... ἐκ τῶν ὅσα βλέπεις ἐδῶ, οὐδὲν πλέον μὲ ἀνήκει· δὲν ἔχω οὐδ' εἴκοσι λουδοβίκια. . .

— Οἱ φίλοι σας ;

— Εἰς ὅλους ὅσοι ἠδύναντο νὰ μὲ δανείσωσι χρεωστῶ· στοχάζεσαι ὅτι ἐπρόσμενα νὰ ἔλθῃ ἡ σημερινὴ ἡμέρα διὰ νὰ κατευθυνθῶ πρὸς αὐτούς ;

— Σταθῆτε· καθήσετε νὰ ὁμιλήσωμεν ὀλίγον μὲ ἡσυχίαν· εἶναι ὁ καλήτερος τρόπος τοῦ νὰ εὑρεθῇ θεραπεία τις. Πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶπα, ὅτι ηὕρετε πονηρότερον ἀπὸ σᾶς... Ἡ εὐγενεία σας δὲν μὲ ἠκούσετε . . .

— Λέγε λοιπόν, ἂν ἐκ τῆς συνομιλίας φρονῇς ὅτι ἀποβαίνει τί καλόν.

— Ἂς ἀνακεφαλαιώσωμεν τὸ πρᾶγμα· μὲ εἴχετε εἰπεῖ πρὸ δύο μηνῶν· «Ἔχω συναλλαγματικάς τινας δι' 113, 000 φράγκων ἐπὶ διαφόρων τραπεζιτῶν, μὲ διορίας μακρυνάς· εὑρέ μου φίλε Βαδινότη, τρόπον νὰ τὰς διαπραγματευθῶ . . .»

— Πολὺ καλά ! . . . ἔπειτα ; . . .

—Σταθῆτε... σᾶς ἐζήτησα νὰ ἰδῶ αὐτὰς τὰς συναλλαγματικάς . . . Δὲν ἐξεύρω τί μὲ ἔβαλεν εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι αὐταὶ αἱ συναλλαγματικαὶ ἦσαν πλαστογραφημέναι, μολονότι ἡ ἀπομίμησις ὑπῆρχεν ἐντελεστάτη. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δὲν σᾶς ἤλπιζα τόσον ἄριστον καλλιγράφον· ἀλλ' ἐπει-

δὴ ἀφότου κατεδαπανήσετε τὴν περιουσίαν σας καταγίνομαι περὶ τὴν περιουσίαν ὑμῶν, ἐγνώριζα ὅτι ἦσθε ἀνοικτός. Γνωρίζετε ὅτι δι' ἐμοῦ συνετάχθη τὸ ἔγγραφον δι' οὗ οἱ ἵπποι τὰ ὀχήματα καὶ ἐπιπλά σας μετέβησαν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Βογήρου καὶ Ἐδουαρδς... Δὲν ἦτο λοιπὸν πολλή μου ἡ ἀδιακρισία νὰ θαυμάσω ὅταν σᾶς εἶδα κρατοῦντα συναλλαγματικὰς τοιούτων ποσοτήτων . . . πῶς ;

— Σὲ παρακαλῶ, ἄφες τώρα τοὺς θαυμασμοὺς· νὰ ἰδοῦμεν τί ποιητέον.

— Μάλιστα . . . Ἔχω ἱκανὴν πεῖραν τῶν πραγμάτων ἢ δειλίαν, ἂν θέλετε . . . καὶ δυσκόλως ἐμπεριπλέκομαι εἰς τοιούτου εἴδους ὑποθέσεις· διὰ τοῦτο καὶ εἴδετε, ὅτι σᾶς διεύθυνα εἰς ἕνα τρίτον, ὅστις ὄχι ὀλιγώτερον ἐμοῦ ὀξυδερκὴς, ὑπωπτεύθη τὸ τί ἠθέλετε νὰ τὸν παίξετε.

—Εἶναι ἀδύνατον· ἂν αὐτὸς ἐγνώριζεν ὡς πλαστογραφημένας τὰς συναλλαγματικὰς, δὲν ἤθελε τὰς διαπραγματευθῇ ποτέ.

— Καὶ πόσα σᾶς ἔδοσαν εἰς μετρητὰ ἀντὶ τῶν 113,000 φράγκων ;

— Εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκα εἰς μετρητὰ, τὰ δ' ἐπίλοιπα εἰς ὁμολογίας . . .

— Καὶ τί ἐσυνάξετε ἐκ τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν ;

— Τίποτε· σὺ τὸ γνωρίζεις· ἦσαν φαντασιώδεις . . . ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἔδιδε πραγματικὰ 25,000 φράγκων.

— Πόσον εἶσθε παιδί, φίλτατε ἀντικόμη ! Πρῶτον μὲν ἐγὼ ἐπειδὴ μὲ ὑπεσχέθητε ἑκατὸν λουδοβίκια ἂν ἐτελείωνα αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἐπρόσεξα νὰ μὴ δώσω νὰ καταλάβῃ ὁ τρίτος ἐκεῖνος ἄνθρωπος τὴν ἀληθῆ σας θέσιν... Σᾶς ἐνόμιζε λοιπὸν ἔτι εὐπορούντα, καὶ περιπλέον λατρευόμενον ὑπό τινος μεγάλης κυρίας πλουσιωτάτης, ἥτις ποτὲ δὲν ἤθελε σᾶς ἀφήσει εἰς στενοχωρίαν· αὐτὸς λοιπὸν ἦτο σχεδὸν βέβαιος ὅτι ἔμελλε νὰ σκεπασθῇ εἰς πᾶσαν περίστασιν ἐκ τῶν πραγμάτων τοῦ οἴκου σας· βέβαιον ὅτι ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ, ἀλλ' ἠδύνατο καὶ νὰ κερδίσῃ πολλὰ, καὶ ὁ λογαριασμός του ἦτο κάλλιστος· διότι, τὴν προχθὲς,

τὸν εἴχετε ἤδη μετρήσει 100,000 φράγκων διὰ νὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ τὴν συναλλαγματικὴν τῶν 58,000, καὶ χθὲς 30,000 διὰ τὴν δευτέραν ... Ὅσον δι' αὐτὴν, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ηὐχαριστήθη μόνον ὅσα διελαμβάνοντο νὰ λάβῃ καὶ ὄχι τι περισσότερον. Ποῦ τὰς ηὕρετε τὰς 30,000 φράγκων; τὰ χθεσινά; ὁ διάβολος νὰ μ' ἐπάρῃ ἂν ἐκατάλαβα· εἶσθε μοναδικὸς ἄνθρωπος... Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἐπὶ τέλους, ὁ Μικρογιάννης, βιάζων ὑμᾶς νὰ πληρώσητε τὴν τελευταίαν συναλλαγματικὴν τῶν 25,000 φράγκων, θὰ ἔχει εἰσπραγμένα ἀπὸ ὑμᾶς φράγκα 155,000, ἀντὶ 25,000 ἅτινα σᾶς εἶχε μετρήσει· διαβολεμμένος ἄνθρωπος καὶ αὐτός· τί;

— Ἀλλὰ διατί νὰ μὲ λέγῃ ὅτι αὐτὴ ἡ τελευταία συναλλαγματικὴ, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει σήμερον ἦτο διαπραγματευμένη;

— Διὰ νὰ μὴ τρομάξετε· σᾶς εἶπε πρὸς τούτοις, ὅτι παρεκτὸς ἐκείνης τῶν 58,000 φράγκων, αἱ λοιπαὶ ἦσαν εἰς κυκλοφορίαν· ἀφοῦ ἡ πρώτη ἐπληρώθη, χθὲς ἦλθεν ἡ δευτέρα, καὶ ἡ τρίτη σήμερον ...

— Ὦ τὸν ἀπάνθρωπον!...

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ ... ὁ καθεὶς φροντίζει διὰ τὸ ἴδιόν του συμφέρον. Ἀλλ' ἔλθετε νὰ ὁμιλήσωμεν σπουδαιότερον· ἐκ τούτων ὅλων θεωρεῖτε, ὅτι ὁ Μικρογιάννης (καὶ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἐδῶ μεταξύ μας; πολὺ φοβοῦμαι ὅτι, μ' ὅλην τὴν ἁγιωτάτην φήμην του, ἔχει αὐτοῦ μέσα τὸν δάκτυλόν του καὶ ὁ Κ. Ἰάκωβος Φεράνδος) ἐκ τούτων λέγω θεωρεῖτε, ὅτι ὁ Μικρογιάννης, γλυκανθεὶς ἐκ τῶν πρώτων πληρωμῶν σας, κερδοσκοπεῖ καὶ ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης συναλλαγματικῆς, ὡς ἐκερδοσκόπησεν ἐπὶ τῶν ἄλλων, βέβαιος ὅτι δὲν θὰ σᾶς ἀφήσωσι ποτὲ οἱ φίλοι σας ν' ἀχθῆτε ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου. Κυττάξετε λοιπὸν ἂν αὐταὶ αἱ φιλίαι σας ἔχουσιν ἰχμάδα τινὰ, ἢ ἀπεστραγγίσθη καὶ ὁ τελευταῖος χρυσὸς σταλαγμός των· διότι, ἂν ἐντὸς τριῶν ὡρῶν δὲν ἔχετε τὰς 25,000 φράγκων, εὐγενέστατε ἀντικόμη μου, καληνύκτα Σας... σᾶς *εστρύμωσαν* ...

— Αὐτὸ καὶ πάλιν αὐτό... ἕως πότε θὰ ἐπαναλαμβάνῃς-

— Τὸ ἐπαναλαμβάνω, διὰ νὰ σᾶς παρακινήσω ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ πειραθῆτε ἴσως ἀποσπάσητε καὶ ἄλλο κἀνὲν πτερὸν ἀπὸ τὴν πτέρυγα αὐτῆς τῆς γενναίας δουκίσσης...

— Σὲ λέγω ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ἐλπὶς δὲν ὑπάρχει πλέον... Ποῦ νὰ εὕρῃ ἐντὸς τριῶν ὡρῶν 25,000 φράγκων, ὕστερον ἀπὸ τὰς θυσίας ὅσας ἔκαμε ; δὲν εἶνε πρᾶγμα νὰ γίνῃ.

— Ἀλλὰ διὰ νὰ φανῇ τις πρὸς ὑμᾶς ἀρεστὸς, ὦ εὐδαιμονέστατε θνητὲ, τὰ ἀδύνατα κάμνει πολλάκις δυνατά.

— Ἔκαμεν ἡ γυνὴ ὅτι ἠδυνήθη· ἐπέτυχε νὰ δανεισθῇ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της 100,000 φράγκων· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν θαυμάτων ἐκείνων ἅτινα δὲν γίνωνται δίς. Νὰ ζῇς ἀγαθέ μου Βαδινότη· ἐλπίζω ὅτι μέχρι τοῦδε καλὸν εἶδες, κακὸν δὲν εἶδες ἀπ' ἐμέ . . . παρετήρησες πόσον ἐλευθέριος ἐφάνην πρὸς σὲ εἰς πᾶσαν περίστασιν . . . κύτταξε μήπως καταπείσῃς αὐτὸν τὸν κατάρατον Μικρογιάννην ν' ἀναβάλωμεν ἐπί τινας ἡμέρας τὴν πληρωμήν . . . Καὶ διὰ τὸν πρὸς τοῦτο κόπον σου, μὴ σὲ μέλῃ· θὰ πληρωθῇς μὲ τὸ παραπάνω . . . νὰ λυτρωθῶ ἅπαξ ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν αὐτὴν, καὶ ἔσο βέβαιος, ὅτι πάλιν θὰ ἀνατιναχθῶ . . . θὰ μείνῃς εὐχαριστημένος.

— Ὁ Μικρογιάννης εἶναι τόσον δυστράχηλος ὅσον ὑμεῖς παράλογος.

— Παραλογίας τὰς λέγεις αὐτάς ; . . .

— Σᾶς λέγω προσπαθήσετε νὰ κινήσητε εἰς οἶκτον τὴν γενναίαν αὐτὴν φίλην σας, *διὰ τὸ ὀλέθριον μέλλον τὸ ὁποῖον σᾶς προσμένει.* Τέλος πάντων, εἰπῆτε τῆς το φανερά· ὄχι πλέον ὅτι ἐγίνετε θύμα πλαστογράφων ἄλλων, ἀλλ' ὅτι εἶσθε πλαστογράφος ὑμεῖς ὁ ἴδιος.

— Ποτὲ δὲν θέλω κάμει πρὸς αὐτὴν τοιαύτην ἐξομολόγησιν· θὰ καταισχυνθῶ χωρὶς ὄφελος.

— Λοιπὸν καλήτερον εἶναι νὰ τὸ μάθῃ αὔριον, διὰ τῆς *Ἐφημερίδος τῶν Δικαστηρίων;*

— Ἔχω ἔμπροσθέν μου τρεῖς ὥρας δύναμαι νὰ φύγω.

— Καὶ νὰ ὑπάγετε ποῦ; ποῦ,ἄνευ χρημάτων; Συλλογισθῆτε ἐξ' ἐναντίας ὅτι ἀφοῦ ἀπολυτρώσητε τὸ τελευταῖον

αὐτὸ πλαστόγραφον, ἡ θέσις σας θὰ ἦναι λαμπρά· δὲν θὰ ἔχετε πλέον ἄλλο παρὰ χρέη ἁπλᾶ... Ἐγὼ σᾶς συμβουλεύω νὰ τρέξητε ἀμέσως εἰς τῆς δουκίσσης. Ἔχετε πνεῦμα πολύ· δύνασθε μὲ τοὺς ἀγχινουστάτους λόγους σας νὰ ἐπισύρετε τὴν πρὸς τὸ παιῖσμά σας συγχώρησίν της· τὸ πολὺ πολὺ θὰ σᾶς ἔχῃ εἰς ὀλιγωτέραν ὑπόληψιν, ἢ καὶ θὰ σᾶς ἀποστερήσῃ αὐτῆς, ἀλλὰ σώζεσθε κἂν πρὸς τὸ παρόν. Ἀποφασίσατε, ἀποφασίσατε... Λοιπόν; πηγαίνετε· ἐγὼ τρέχω τώρα εἰς τοῦ Μικρογιάννη· θὰ καταβάλω πᾶσαν δύναμιν ἴσως λάβω παρ' αὐτοῦ μίαν ἢ δύο ὥρας ἀναβολῆς...

— Ὦ τί ταπείνωσις! τί αἶσχος!

— Ἔ, ἔχετε ὑγείαν! σᾶς ἐπεύχωμαι ἐπιτυχίαν καλήν· νὰ σᾶς ἰδῶ πῶς θὰ τὴν ὁμιλήσετε... νὰ φανῆτε ὅλος πάθος, ὅλος θέλγητρον, ὅλος τρυφερότης· ἐγὼ σπεύδω εἰς τοῦ Μικρογιάννη· ἕως εἰς τὰς τρεῖς ὥρας μ' εὑρίσκετε ἐκεῖ... ἀλλὰ νὰ μὴ περάσουν αἱ τρεῖς, διότι δὲν θὰ ἦναι πλέον καιρός... τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου κλείει εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας...

Καὶ ὁ Βαδινότης ἐξῆλθεν. Ἀφοῦ ἡ θύρα ἐκλείσθη, ἠκούσθη ὁ Φλωρεστὰν μετὰ δεινῆς ἀνακράζων ἀπελπισίας.

— Θεέ μου!... Θεέ μου!... Θεέ μου!

Ἐπὶ τῆς ὁμιλίας ταύτης, ἐξ' ἧς ἐμάνθανον, ὁ μὲν κόμης τὴν αἰσχρότητα τοῦ υἱοῦ του, ἡ δὲ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ τὴν τοῦ ἀνδρὸς ὃν ἠγάπησε τυφλῶς, ἀμφότεροι οὗτοι ἔμειναν ἄναυδοι καὶ ἀκίνητοι. Ἀδύνατον νὰ παραστήσωμεν τὴν σιωπηλὴν διάλεκτον τῆς θλιβερᾶς σκηνῆς ἥτις ἔλαβε χώραν μεταξὺ τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ τοῦ κόμητος, ὁπόταν πλέον ἤκουσαν ἰδίοις ὠσὶ τὸν Φλωρεστὰν ὁμολογοῦντα τὴν παρανομίαν του. Τείνας τὴν χεῖρα πρὸς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἦτον ὁ υἱός, ἐμειδίασεν ὁ γέρων μὲ εἰρωνείαν πικρὰν, ῥίψας ταυτοχρόνως βλέμμα περιφρονητικώτατον πρὸς τὴν κυρίαν Δὲ Λυσηναῖ, ὡς νὰ τὴν ἔλεγεν·—Ἰδοὺ δι' ὁποῖον ἄνθρωπον παρ' οὐδὲν ἔθεσας πᾶν αἶσχος, ἔπραξας τοσαύτας θυτίας. Ἰδοὺ δι' ὁποῖον μὲ ἤλεγξας ὅτι τὸν ἐγκατέλειψα!...

—Ἡ δούκισσα ἐνόησε τὸν ἔλεγχον καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν της ὑπὸ τὸ βάρος τῆς αἰσχύνης της διά τινα στιγμήν.

Τὸ μάθημα ἦτο τρομερόν . . .

Ἔπειτα, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διεδέχθη τὴν σκληρὰν ψυχικὴν ἀγωνίαν ἥτις εἶχε συνοφριώσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ, εἶδος ὑπερηφάνου ἀγαναχτήσεως. Τὰ ἀσύγγνωστα πταίσματα τῆς γυναικὸς ταύτης ἠλαφρύνοντο ὅπωσοῦν διὰ τῆς εἰλικρινείας τοῦ ἔρωτός της, διὰ τῆς εὐτολμίας τῆς ἀφοσιώσεώς της, διὰ τῆς σπανίας της μεγαλοδωρίας, διὰ τοῦ ἀνυποκρίτου χαρακτῆρός της, καὶ διὰ τῆς ἀνηλεοῦς ἀποστροφῆς της πρὸς πᾶν ὅ,τι ὑπῆρχε μικροπρεπὲς καὶ οὐτιδανόν. Ὡς νέα εἰσέτι, καὶ εὐειδής, καὶ περιζήτητος, δὲν ἐπειράχθη ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ ὅτι ἐλατρεύετο χάριν τοῦ βαλαντίου της· ἀλλ' ἀροῦ ἀνελήφθη ἅπαξ ἡ γοητεία τοῦ ἔρωτός της, ἡ μεγαλόφρων καὶ σταθερὰ γυνὴ αὕτη οὐδὲ μῖσος συνέλαβεν οὐδὲ θυμόν· μόνον μία βδελυγμία δεινὴ μία ψυχρότης παγετώδης ἀπέπνιξεν ἐν ἀκαρεῖ τὸν θερμότατον μέχρι τοῦδ' ἔρωτά της, δὲν ἐφάνη ὡς ἐρωμένη βαναύσως ἀπατηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ της, ἀλλ' ὡς εὐγενής τις κυρία ἀνακαλύψασα μεταξὺ τῶν τῆς συναναστροφῆς της ἕνα αἰσχρὸν καὶ ἄτιμον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον διώκει πλέον ἐκ τοῦ οἴκου της.

Καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον αἰτιολογίαι δικαιοῦσαι κατά τι τὴν χαμέρπειαν ταύτην τοῦ Φλωρεστὰν, ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ δὲν ἤθελε τὰς παραδεχθῆ· κατ' αὐτὴν πᾶς ἄνθρωπος παραβαίνων ὅρους τινὰς τιμιότητος, εἴτε ἀπὸ φαυλότητα ὠθούμενος, εἴτε ἀπὸ ἀδυναμίαν, οὗτος ἐνώπιόν της ἐφαίνετο μηδενισμένος. Τὸ μόνον ἄλγος ὑφ' οὗ ἐκυριεύθη ἡ καρδία τῆς δουκίσσης, διηγέρθη ἐκ τοῦ τρομεροῦ ἀποτελέσματος τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν εἰς τὸν κόμητα τὸν γηραιόν της φίλον, τὸ ἀπροσδόκητον ἄκουσμα τοῦτο.

Ὁ γέρων ἐνόμιζέ τις ὅτι δὲν ἔβλεπεν, οὐδ' ἤκουεν· οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἀπλανεῖς, ἡ κεφαλή του κεκυφυῖα, αἱ χεῖρες του ἐκρέμαντο, ἡ ὄψις του ἦτο πελιδνή· ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν σπασμωδικός τις στεναγμὸς ἀνετίναζε τὸ στῆ-

θός του. Εἰς ἄνθρωπον τοσοῦτον θρασὺν καὶ δραστήριον ἡ τοιαύτη ἀδράνεια ἦτο πολὺ φρικωδεστέρα τῶν παραφορῶν τοῦ θυμοῦ. Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ τὸν παρετήρει μὲ ἀνησυχίαν.

— Θάρρει φίλε μου, τὸν εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Γνωρίζω τί μὲ μένει νὰ κάμω καὶ διὰ τὴν εὐγενείαν σας... καὶ δι' ἐμέ... καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον...

Ὁ γέρων τὴν παρετήρησεν ἀσκαρδαμυκτί· ἔπειτα, ὡς νὰ τὸν ἀπέσπασεν ἐκ τῆς καταπλήξεώς του σφοδρά τις συγκίνησις, ἀνήγειρε τὴν κεφαλήν, ἤλλαξε τὴν μορφὴν ἐπὶ τὸ ἀπειλητικόν, καὶ λησμονῶν ὅτι ἠδύνατο νὰ τὸν ἀκούσῃ ὁ υἱός του, ἀνεφώνησε·

— Καὶ ἐγὼ γνωρίζω τί μὲ μένει νὰ κάμω καὶ διὰ τὴν εὐγενείαν σας, καὶ δι' ἐμὲ, καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον...

—Τίς εἶναι μέσα; ἠρώτησεν ὁ Φλωρεστὰν τεταραγμένος.

Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, φοβηθεῖσα τὴν συνάντησιν τοῦ ἀντικόμητος, ἀπῆλθε διὰ τῆς μικρᾶς θύρας, καὶ κατέβη διὰ τῆς ἀποκρύφου ἀναβάθρας.

Ὁ Φλωρεστὰν, ἀφοῦ καὶ πάλιν ἐφώναξε τίς εἶναι μέσα, καὶ δὲν ἔλαβεν ἀπόκρισιν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον ὅπου εὑρέθη μόνος μετὰ τοῦ κόμητος.

Ἡ μακρὰ γενειᾶς τοῦ γέροντος τοσοῦτον ἀλλοῖον τὸν παρίστανε, τοσοῦτον πενιχρὸν, ὥστε ὁ υἱός του, ὅστις πρὸ χρόνων δὲν τὸν εἶχεν ἰδεῖ· μὴ γνωρίσας αὐτὸν κατ' ἀρχὰς ἐπροχώρησεν ἐναντίον του ἀπειλητικῶς.

— Τί ζητεῖτ' ἐδῶ; ... Τίς εἶσθε;

— Εἶμαι ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐκεῖ τῆς γυναικός! ἀπεκρίθη ὁ κόμης δακτυλοδεικνύων τὸ ὁμοίωμα τῆς κυρίας Δὲ-Σαίντ-Ρεμῆ.

— Πάτερ μου!!! —ἀνέκραξεν ὁ Φλωρεστὰν ὀπισθοπορῶν μετὰ φόβου· καὶ τότε ἀνεπόλησε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου τοῦ πατρός του, τοὺς πρὸ πολλοῦ λησμονημένους.

Ὄρθιος, φοβερὸς, ἐξηγριωμένος, μὲ μέτωπον ἐρυθρὸν ἐκ τοῦ θυμοῦ, μὲ τὴν λευκήν του κόμην πρὸς τὰ ὀπίσω χυνομένην, μὲ τοὺς βραχίονας συνεσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ

στήθους, ὁ κόμης ἐπέβαλε φόβον καὶ ταπείνωσιν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του, κεκλιμένην ἔχοντος τὴν κεφαλὴν καὶ μὴ τολμῶντος ν' ἀτενίσῃ πρὸς αὐτόν. Μολονοτοῦτο ὁ κ. Δὲ-Σαίντ-Ρεμῆ, διά τινα μυστικὴν αἰτίαν, ἐπροσπάθησε παντὶ σθένει νὰ καλύψῃ τὴν τρομερὰν ἀγανάκτησίν του ὑπὸ ἀταραξίαν ἐξωτερικήν.

— Πάτερ μου! ἐπανέλαβεν ὁ Φλωρεστὰν μὲ συντριβὴν καρδίας—ἦσθε ἐδῶ;...

— Ἤμην ἐδῶ...

— Ἠκούσετε;

— Ὅλα...

— Ἄ!!! ἀνέκραξεν ὁ ἀντικόμης μετὰ θλίψεως, κρύπτων εἰς τὰς χεῖρας τὸ πρόσωπόν του.

— Καὶ ὑπῆρξε στιγμή τις σιωπῆς. Ὁ Φλωρεστὰν ὅστις κατ' ἀρχὰς ἔμεινεν ἔκπληκτος καὶ ἐθλίβη καιρίως διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐμφάνισιν τοῦ πατρός του ἤρχισε νὰ σκέπτεται, ὡς πολυμήχανος, ὅτι ἠδύνατο μᾶλλον νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης.

— Δὲν ἀπωλέσθη τὸ πᾶν· εἶπεν αὐτὸς καθ' ἑαυτόν. Ἡ παρουσία τοῦ πατρός μου εἶναι τύχη ἀγαθή. Ἰδοὺ ὅτι ὅλα τὰ ἤκουσε· λοιπὸν δὲν θ' ἀφήσῃ ποτὲ τ' ὄνομά του νὰ δυσφημηθῇ· πλούσιος δὲν εἶναι, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ πάντοτε ὑπὲρ τὰς εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκων. Ἐδῶ χρειάζεται πονηρία... Ἂς προσπαθήσω νὰ τὸν μαλάξω... οὕτως ἀφήνω ἥσυχον καὶ τὴν δούκισσαν, καὶ λυτροῦμαι ἀπὸ τὴν χαλεπὴν περίστασιν!

Ἔπειτα, δίδων εἰς τὴν θελξικάρδιον μορφήν του ὕφος περιπαθές, βρέχων τὸ βλέφαρόν του μὲ δάκρυ μετανοίας, λαβὼν τὴν πλέον περίλυπόν του φωνήν, τὴν πλέον παθητικὴν ἀπαγγελίαν του, ἀνεφώνησε συνάπτων ἐνταυτῷ τὰς χεῖρας εἰς σχῆμα ἀπελπισίας.

— Ἄ! πάτερ μου... εἶμαι ἀξιοθρήνητος... μετὰ τοσαῦτα ἔτη... νὰ σᾶς ἐπαναβλέπω... καὶ νὰ σᾶς ἐπαναβλέπω εἰς μίαν τοιαύτην στιγμήν! Πόσον ἔνοχον θὰ μὲ νομίζετε! Ἀλλὰ συγκατατεθῆτε νὰ μὲ δώσητε ἀκρόασιν, σᾶς

ἱκετεύω· συγχωρήσατε, ὄχι νὰ δικαιολογηθῶ, ἀλλὰ νὰ σᾶς ἐκθέσω τὴν ζωήν μου... Πάτερ μου! μὲ συγχωρεῖτε τοῦτο;...

Ὁ γέρων Σαὶντ-Ρεμῆ δὲν ἀπεκρίθη· τὸ πρόσωπόν του ἔμεινεν ἀναλοίωτον· ἐκάθησεν ἐπὶ θρονίου τινός, καὶ τὴν σιαγόνα ἐπὶ τῆς παλάμης τῆς χειρός του στηρίξας, ἠτένησε πρὸς τὸν ἀντικόμητα ἐν σιωπῇ.

Ἂν ὁ Φλωρεστὰν εἶχεν ἰδέαν περὶ τῶν πληρούντων τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός του αἰσθημάτων ἀπεχθείας, ὀργῆς, καὶ ἐκδικήσεως ὑπὸ τὸ πρόσχημα γαλήνης, βέβαια ἤθελε φυλαχθῇ τοῦ νὰ τὸν μεταχειρισθῇ ὡς γερόντιον ἀγαθὸν, εὐκόλως ἀπατώμενον. Ἀλλ' ἀγνοῶν τὰς περὶ γνησιότητος τοῦ υἱοῦ τούτου ὀδυνηρὰς τοῦ γέροντος ὑπονοίας. ὁ Φλωρεστὰν ἤλπιζε πᾶσαν θυσίαν ν' ἀπολαύσῃ.

— Πάτερ μου, ἐπανέλαβε μετὰ δειλίας ὁ Φλωρεστάν· μὲ συγχωρεῖτε, ὄχι νὰ ἀθωωθῶ, ἀλλὰ νὰ σᾶς εἴπω κατὰ συνέπειαν ὁποίων περιστάσεων ἐξώκειλα ἀκουσίως μου εἰς πράξεις τοιαύτας...τὰς ὁποίας ὁμολογῶ ὡς αἰσχροτάτας !...

Ὁ ἀντικόμης ἐξέλαβε τὴν σιγὴν τοῦ πατρός του ὡς σιωπηλὴν συγκατάθεσιν, καὶ ἐξηκολούθησεν.

— Ὅταν ἔλαβα τὴν δυστυχίαν νὰ χάσω τὴν μητέρα μου . . . τὴν καλήν μου μητέρα, ἥτις τοσοῦτον τρυφερῶς μὲ ἠγάπα . . . ἤμην εἰκοσαετής . . . Εὑρέθην λοιπὸν κατάμονος . . . ἄνευ συμβούλου . . . ἄνευ ἐρείσματος . . . Κύριος περιουσίας σημαντικῆς . . . συνηθισμένος εἰς τὴν πολυτέλειαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου . . . ταύτην εἶχα λάβει ἕξιν... ἀνάγκην ἀμετάθετον... Ἀγνοῶν πόσον δύσκολον εἶναι τὸ νὰ κερδίσῃ τις χρήματα, τὰ ἐδαπάνουν ἀπροσέκτως... Κατὰ δυστυχίαν... ἐπειδὴ τοῦτο μὲ ἠφάνισεν, αἱ δαπάναι μου, καί τοι διόλου ἀπονενοημέναι, κατέστησαν περιώνυμοι διὰ τὴν κομψότητά των... Ἠμαύρωσα διὰ τῆς φιλοκαλίας μου τὴν λάμψιν ἄλλων δεκάκις πλουσιωτέρων ἐμοῦ... Ἡ πρώτη αὕτη ἔκβασις μ' ἐμέθυσε, μὲ κατέστησε πολυτελῆ, καθὼς τις καθίσταται στρατιωτικὸς ἢ πολιτικός· ναὶ, ἀγαπῶ τὴν πολυτέλειαν, ὄχι καθὼς τὴν ἀγαποῦν οἱ χυδαῖοι, διὰ τὴν ἐπίδειξιν, ἀλλὰ καθὼς ὁ ζωγρά-

φος ἀγαπᾷ τὴν ζωγραφικὴν καὶ ὁ ποιητὴς τὴν ποίησιν· ὡς ἕκαστος καλλιτέχνης καθηδύνεται εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ... οὕτω κ' ἐγὼ εἰς τὰς ἐπινοήσεις... προϊὸν τῶν ὁποίων ἦτον ἡ πολυτέλειά μου... Ἐθυσίασα τὸ πᾶν πρὸς τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς... Τὴν ἠθέλησα λαμπρὰν, ὑψηλὴν, τελείαν, εἰς ἐξαίρετον ἁρμονίαν μετὰ παντὸς πράγματος... ἀπὸ τοῦ σταύλου μου μέχρι τῆς τραπέζης μου, ἀπὸ τοῦ φορεμάτος μου μέχρι τοῦ οἴκου μου... Ἠθέλησα ἡ ζωή μου νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα φιλοκαλίας καὶ κομψότητος. Τέλος πάντων, ὅμοιος μὲ τοὺς καλλιτέχνας, ἐμαινόμην καὶ ἐγὼ εἰς τὰς ἐπευφημίας τοῦ κόσμου καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδημόνων· τὴν τοσοῦτον δὲ σπανίαν ταύτην ἐπιτυχίαν, τὴν ἀπήλαυσα...

Ταῦτα δὲ λαλοῦντος τοῦ ἀντικόμητος, ἡ μορφή του ἔχασεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ὑποκριτικὸν ἐκεῖνο ὕφος, οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμψαν ἐνθουσιασμόν. Ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν· κατ' ἀρχὰς ἐνόησε τὴν πολυτέλειαν ὑπὸ τὴν τοιαύτην γοητευτικὴν καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς ξένην ἔποψιν.

Ὁ ἀντικόμης παρετήρησε τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ πατρός του καὶ τὸν ἐφάνη ὡς ὀλίγον κλίνασα πρὸς τὸ ἤπιον. Λοιπὸν ἐπανέλαβε μὲ ζέσιν·

— Γνώμων καὶ χρησμοδότης τοῦ συρμοῦ, ἐνομοθέτουν αὐτὸν δι' ἑνὸς λόγου μου χλευαστικοῦ ἢ ἐγκωμιαστικοῦ· ἀναφερόμην ὡς μαρτυρία, ὡς τύπος· ἐθαυμαζόμην, ἐξεθειαζόμην, καὶ μεταξὺ μάλιστα τῶν ὑψηλοτέρων συναναστροφῶν τῶν Παρισίων, δηλαδὴ τῆς Εὐρώπης, τοῦ κόσμου ... Αἱ γυναῖκες συνεμερίσθησαν τὴν πρὸς ἐμὲ γενικὴν ὑπερύμνησιν, καὶ τὶς πρώτη ἐπεπόθουν αἱ εὐειδέστεραι αὐτῶν νὰ προσκληθῶσιν εἰς τοὺς ὁποίους ἔδιδα χορούς· παντοῦ δὲ καὶ πάντοτε ἔμενον ἐκστατικαὶ διὰ τὴν ἀπαράμιλλον κομψότητα καὶ ἐξαίρετον φιλοκαλίαν αὐτῶν τῶν χορῶν ... τοὺς ὁποίους ἄλλοι βαθύπλουτοι δὲν ἠδύναντο οὐδὲ νὰ ὑπερβῶσιν, οὐδὲ νὰ μιμηθοῦν· τέλος πάντων ἐκηρύχθην παρὰ πᾶσιν ὁ *Βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ* ... Ἐκ τοῦ ἐπιθέτου τούτου συμπεράνετε, πάτερ μου ...

— Συμπεραίνω ... καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι εἰς τὸ κάτεργον θὰ ἐπινοήσῃς κομψόν τινα τρόπον τοῦ φέρειν τὰς ἀλύσεις ... θὰ γίνῃ ἔπειτα καὶ τοῦτο τοῦ σιρμοῦ, καὶ θὰ τὸ λέγουν ... *κατὰ τὸν Σαὶντ-Ῥεμῆ*—εἶπεν ὁ γέρων μὲ εἰρωνείαν ἀποτρόπαιον ... ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσε·—Καὶ Σαὶντ-Ρεμῆ ... εἶναι Τ' ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ! ...

Ἔπειτα ἐσιώπησε πάλιν, τὴν σιαγόνα στηριγμένην διατηρῶν ἐπὶ τῆς παλάμης τῆς χειρός. Ὁ Φλωρεστὰν μόλις ἠδυνήθη καὶ μετὰ βίας νὰ κρύψῃ τὸν νυγμὸν τὸν ὁποῖον τὸν ἐπροξένησεν ὁ δριμύτατος οὗτος σαρκασμός. Ἐπανέλαβεν ὅμως μὲ τόνον φωνῆς ταπεινότερον.

— Φεῦ! πάτερ μου, σᾶς ἀναφέρω ταῦτα ὅλα, ὄχι διὰ νὰ ἐγκαυχηθῶ ... διότι, σᾶς εἶπα, ὅτι αὐτὰ μὲ ἠφάνησαν ... Περιζήτητος ὢν καὶ ζηλευτός, λατρευόμενος καὶ ἐπαινούμενος, ὄχι ἀπὸ χείλη παρασίτων ἰδιοτελῶν, ἀλλ' ὑποκειμένων πολὺ ἀνωτέρων μου, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχα μόνην ὑπεροχὴν τὸ ἐκ τῆς κομψότητος πλεονέκτημά μου ... τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὴν πολυτέλειαν, ὅ,τι ἡ αἴσθησις τοῦ καλοῦ εἰς τὰς ὡραίας τέχνας ... κατέστην ἀπερίσκεπτος· δὲν ἐσυλλογιζόμην πλέον ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ περιουσία μου ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἔμελλε νὰ καταναλωθῇ· ὀλίγον μ' ἔμελλε. Πῶς ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ παραιτήσω τὴν λαμπρὰν καὶ διάπυρον ἐκείνην ζωὴν, εἰς ἣν ἡδοναὶ διεδέχοντο ἡδονὰς, χαρμοναὶ χαρμονὰς, χοροὶ χορούς, μέθαι παντοειδεῖς παντοειδεῖς γοητείας; ... Ὦ! νὰ ἠξεύρετε, πάτερ μου, τί ἐστι νὰ ἀναφέρεται κἀνεὶς πανταχοῦ ὡς ὁ ἥρως τῆς ἡμέρας ... ν' ἀκούῃ τὸν ψιθυρισμὸν ὅστις ὑποδέχεται τὴν εἴσοδόν του εἰς μίαν αἴθουσαν συναναστροφῆς ... ν' ἀκούῃ τὰς γυναῖκας λεγούσας μεταξύ των· Ἰδοὺ αὐτός! ... Ἰδοὺ αὐτός ... Ὦ! νὰ ἠξεύρετε ...

— Ἠξεύρω ... εἶπεν ὁ γέρων διακόψας τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ χωρὶς ν' ἀλλάξῃ θέσιν· ἠξεύρω ... Ναὶ, τὴν προχθὲς, ἐπὶ πλατείας τινὸς, ὑπῆρχε συνηθρισμένον πλῆθος πολύ· ἐκεῖ ἀκούεται ψιθυρισμὸς ... ὅμοιος μ' ἐκεῖνον ὅστις σὲ ὑποδέχεται ὅταν ἐμβαίνῃς πουθενά· ἔπειτα τὰ βλέμματα τῶν

γυναικῶν πρὸ πάντων προσηλώθησαν ἐπί τινος ὡραίου νέου ... ἀπαράλλακτα καθὼς προσηλοῦνται ἐπὶ σοῦ ... καὶ τὸν ἐδείκνυον ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην λέγουσαι· Ἰδοὺ αὐτός . . . ἰδοὺ αὐτός... ἀπαράλλακτα, σὲ λέγω, ὡσὰν νὰ ἦσουν σύ ...

— Καὶ τίς ἦτον αὐτὸς, πάτερ μου; ...

— Ἦτον ἕνας πλαστογράφος τὸν ὁποῖον ἀνεβίβαζαν ἐπὶ τοῦ σανιδώματος τῶν καταδίκων.

— Ἄ ! ἀνέκραξεν ὁ Φλωρεστὰν μὲ συγκεντρωμένην ἀδημονίαν· καὶ ὑποκρινόμενος ἔπειτα λύπην βαθυτάτην ἐπρόσθεσεν·—Εἶσθε ἀνηλεὴς, ὦ πάτερ μου ... καὶ ὅμως τί θέλετε νὰ σᾶς εἴπω ; ἐγὼ σᾶς ἐξομολογοῦμαι τὰ πταίσματά μου ἀνυποκρίτως ... θέλω μόνον νὰ σᾶς ἐξηγήσω τί μὲ ὤθησεν εἰς αὐτά. Ἀλλὰ καὶ μὲ ἀπειράκις πικροτέρους τούτων σαρκασμοὺς ἂν μὲ καταπλήξετε, ἐγὼ θέλω προσπαθήσει νὰ σᾶς εἴπω μέχρι τέλους τὴν ἐξομολόγησίν μου ταύτην· θέλω προσπαθήσει νὰ σᾶς δώσω νὰ ἐννοήσητε τὴν διάπυρον αὐτὴν μανίαν ἥτις μὲ ἠφάνισεν, ἐπειδὴ ἀλλέως δὲν ἠθέλετε ποτὲ λάβει οἶκτον δι' ἐμέ ... Ναὶ, θὰ λάβετε ἐπὶ τέλους οἶκτον, ἐπειδὴ ἕνα τρελὸν τὸν λυποῦνται . . . ἐγὼ ἤμην τρελός ... Μὲ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐγκατέλιπα ἐμαυτὸν εἰς τὸν σπινθηροβόλον ἀνεμοστρόβιλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρέσυρα μετ' ἐμοῦ τὰς ἐρασμιωτέρας γυναῖκας καὶ τοὺς πλέον ἀξιολατρεύτους τῶν ἀνδρῶν. Ἠδυνάμην ποτὲ νὰ κρατηθῶ ; Εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἔλεγέ τις εἰς ἕνα ποιητὴν, ἡ περίνοια τοῦ ὁποίου μαραίνει καὶ καταβιβρώσκει τὴν ὑγείαν του· Στάσου, μὴ γράψῃς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυριεύοντός σου οἴστρου! ... Ὄχι δὲν ἠδυνάμην ποτέ ! ... Νὰ παραιτηθῶ τῆς βασιλείας ἣν εἶχον, καὶ ν' ἀποσυρθῶ κατησχυσμένος, ἀφανισμένος, καταγέλαστος μεταξὺ χυδαίων καὶ ἀσημάντων ἀνθρώπων, νὰ δώσω τοιοῦτον θρίαμβον εἰς τοὺς φθονοῦντάς με, τοὺς ὁποίους μέχρι τοῦδε κατεφρόνουν καὶ κατεπάτουν ! ... Ὄχι, ὄχι δὲν ἠδυνάμην ! . . . ἑκουσίως τοὐλάχιστον. Ἀλλ' ἦλθεν ἡ ἀλεθρία ἡμέρα καθ' ἣν κατὰ πρῶτον εὑρέθην ἐνδεὴς χρημάτων. Ἐξεπλάγην τότε ὡς νὰ μὴν ἦτον ἐπόμενον τὸ τοιοῦτον. Εἶχα μολοντοῦτο ἀκόμη

τοὺς ἵππους μου, τοὺς δίφρους μου, τὰ ἔπιπλα τοῦ οἴκου τούτου ... Τὰ χρέη μου ἐπληρώνοντο καὶ ἔμεναν καὶ 60,000 φράγκων ἴσως ... Μὲ τόσον ὀλίγα τί πρῶτον νὰ κάμω ; Τότε, πάτερ μου, ἔκαμα τὸ πρῶτον βῆμα εἰς ὁδὸν ἀτιμίας ... Μέχρι τοῦδε ἤμην τίμιος ... τὰ ὅσα ἐδαπάνησα ἦσαν ἰδικά μου· ἔκτοτε ὅμως ἐμβῆκα εἰς χρέη ἄτινα δὲν ἠδυνάμην νὰ πληρώσω ... Ἐπώλησα πᾶν ὅ,τι εἶχα εἰς δύο μου θεράποντας, διὰ νὰ λάβουν ὅσα τοῖς ἐχρεώστουν, καὶ διὰ νὰ δυνηθῶ, δι' ἄλλους ἓξ μῆνας ἀκόμη, μ' ὅλα μου τὰ χρέη, νὰ χαρῶ τὴν γοητεύουσάν με πολυτέλειάν μου ... Διὰ νὰ ἐπαρκεσθῶ εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀπονενοημένα ἔξοδά μου, ἐπῆρα δάνεια κατ' ἀρχὰς ἀπὸ ἑβραίους· ἔπειτα, διὰ νὰ πληρώσω τὰ τῶν ἑβραίων, ἐδανείσθην ἀπὸ φίλους μου· διὰ νὰ πληρώσω τοὺς φίλους μου, ἐδανείσθην ἀπὸ τὰς ἐρωμένας μου. Ἀφοῦ ὅλα ταῦτα ἐξηντλήθησαν, ἔμεινα πάλιν ἀνοικτός ... Ἀπὸ τιμίου ἀνθρώπου ἔγινα ἀγύρτης (chevalier d'industrie). ... ἀλλ' εἰσέτι δὲν εἶχα πράξει ἔγκλημα ... Ἐδίστασα μολοντοῦτο ... ἠθέλησα νὰ καταφύγω εἰς ἀπολυτρώσεις θλιβεράς ... Ἀπέδειξα εἰς διαφόρους μονομαχίας ὅτι δὲν ἐφοβούμην τὸν θάνατον ... ἐζήτησα νὰ θανατωθῶ μόνος μου ! ...

— Τί λέγεις ! ... μὲ τὰ σωστά σου ; εἶπεν ὁ γέρων κόμης μὲ ἀγρίαν εἰρωνείαν.

— Δὲν μὲ πιστεύετε, πάτερ μου ;

— Ἐνωρὶς τάχα, ἢ ἀργὰ ἐσκέφθης τὸ τοιοῦτον ! ἐπρόσθεσεν ὁ γέρων ἀπαθὴς πάντοτε καὶ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Ὑποθέτων ὁ Φλωρεστὰν ὅτι ἔκαμπτε τὴν καρδίαν τοῦ πατρός του ἀναφέρων εἰς αὐτὸν περὶ σκοποῦ τοῦ ν' αὐτοχειριασθῇ ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ καταστήσῃ παθητικωτέραν τὴν σκηνὴν διὰ θεατρικῆς τινος πράξεως. Ἤνοιξε λοιπὸν ἓν σκεῦος, ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ μικρὸν φιάλιον ἐκ κρυστάλλου ὑποπρασίνου, καὶ εἶπε θέτων αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ἰταλός τις ἀγύρτης μοὶ ἐπώλησε τὸ δηλητήριον τοῦτο ...

— Καὶ ... τὸ ἠγόρασες διὰ τὸν ἑαυτόν σου ... τὸ δη-

λητήριον : ἠρώτησεν ὁ γέρων χωρὶς νὰ σαλεύσῃ τελείως ἐκ τῆς θέσεώς του.

Ὁ Φλωρεστὰν ἐνόησε τὴν σημασίαν τῆς ἐρωτήσεως ταύτης καὶ ἀγανάκτησις ἀνέβη ἐπὶ τοῦ προσώπου του πραγματικὴ, ἐπειδὴ αὐτὸ τῳόντι ἦτον ἀλήθεια ... Μίαν ἡμέραν τὸν ἦλθε νὰ φονευθῇ· ἐφήμερος σταχασμός! οἱ τοῦ εἴδους του ἄνθρωποι εἶναι πολὺ ἄνανδροι ὅτε πρόκειται ψυχρῶς καὶ χωρὶς τινα μάρτυρα νὰ δώσωσιν εἰς ἑαυτοὺς θάνατον, τὸν ὁποῖον ἄλλως δὲν ἀποφεύγουσιν εἰς τὰς μονομαχίας, ἐπειδὴ ἐκεῖ τοὺς ἐρεθίζει τὸ φιλότιμον. Ἀνέκραξε λοιπὸν μὲ τὸν τόνον τῆς ἀληθείας·

— Ἐξουδενώθην πολὺ, ναὶ, πάτερ μου, ἀλλ' ὄχι ἕως αὐτοῦ !... ὄχι· αὐτὸ τὸ φυλάττω διὰ τὸν ἑαυτόν μου.

— Καὶ λοιπὸν ἐδειλίασες καὶ δὲν τὸ ἔπιες ; εἶπεν ὁ γέρων κόμης.

— Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἐνώπιον τοιαύτης τρομερᾶς καταφυγῆς μ' ἐκυρίευσε φρίκη· δὲν ἦτον ἡ θέσις μου διόλου τῆς ἀπελπισίας· οἱ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐχρεώστουν ἦσαν πλούσιοι καὶ ἠδύναντο νὰ προσμείνωσιν... Εἰς τὴν ἡλικίαν μου, μὲ τὰς σχέσεις τὰς ὁποίας εἶχα, ἤλπιζα, ἂν ὄχι νὰ πλουτήσω ἐκ νέου, νὰ ζήσω τοὐλάχιστον ἀξιοπρεπῶς καὶ ἀνεξαρτήτως. Διάφοροι τῶν φίλων μου, ὀλιγώτερον ἐμοῦ ἴσως ἱκανοὶ, ἔκαμον ταχείας προόδους εἰς τὴν διπλωματείαν. Τοῦτο ἐκέντησε τὴν φιλοτιμίαν μου.... Ἠδυνήθην εὐκόλως νὰ εὕρω θέσιν παρὰ τῇ πρεσβεία εἰς Γερολστεῖν... Κατὰ δυστυχίαν, ἡμέρας τινὰς μετὰ τὸν διορισμόν μου, μείνας εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον χρεώστης πρός τινα μὲ τὸν ὁποῖον εἶχα ἀντιπάθειαν, ἦλθα εἰς στενοχωρίαν.. Εἶχα καταδαπανημένην ὅλην μου τὴν περιουσίαν... Μὲ ἀνέβη λοιπὸν τότε ἰδέα τις ὀλεθρία. Νομίζων ὅτ' ἤθελα μείνει ἀτιμώρητος, προσέφυγα εἰς μίαν πρᾶξιν ἐπονείδιστον... Βλέπετε, πάτερ μου, ὅτι δὲν σᾶς ἔκρυψα τίποτε... ὁμολογῶ τὴν χαμέρπειάν μου, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ δὲν λέγω οὐδέν. Δύο τώρα μὲ μένουν καταφύγια, καὶ δι' ἀμφότερα ἔχω τὴν ἀπόφασιν... τὸ πρῶτον εἶναι νὰ θανατωθῶ... καὶ ν'

ἀφήσω τ' ὄνομά σας ὑπὸ τὴν ἀτιμίαν· ἐπειδὴ, ἂν δὲν πληρώσω σήμερον 25, 000 φράγκων, ἡ ὑπόθεσις θέλει ἀναφερθῆ εἰς τὸ δικαστήριον, θέλει γνωστοποιηθῆ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ εἴτε νεκρὸς εἴτε ζῶν θέλω στιγματισθῆ! Τὸ δεύτερον καταφύγιόν μου εἶναι νὰ πέσω, πάτερ μου, εἰς τὰ γόνατά σας... νὰ σᾶς εἴπω· Σώσετε τὸν υἱόν σας, σώσετε τ' ὄνομά σας ἀπὸ τὴν ἀτίμωσιν... καὶ σᾶς ὁρκίζωμαι ν' ἀναχωρήσω αὔριον ἀμέσως διὰ τὴν Ἀφρικὴν, νὰ γίνω στρατιώτης, καὶ ἢ νὰ εὕρω ἐκεῖ τὸν θάνατον, ἢ νὰ ἐπιστρέψω μίαν ἡμέραν σωφρονισμένος καθὼς ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή σας... Αὐτοὶ, πάτερ μου, οἱ λόγοι... προέρχονται ἐκ βαθέων ψυχῆς... εἶναι ἀλάνθαστοι... ὁ ἐπαπειλῶν με κίνδυνος δὲν συγχωρεῖ πλέον τὸ ἐλάχιστον ψεῦδος... Εἰπῆτέ μοι λοιπὸν ἢ ν' ἀποθάνω πλήρης αἴσχους, ἢ, χάρις εἰς ὑμᾶς... νὰ ζήσω πρὸς διόρθωσιν τῶν πεπραγμένων μου... Ταῦτα δὲν εἶναι, πάτερ μου, ἀπειλαὶ καὶ λόγοι νεανικοί ... Εἶμαι εἰκοσιπενταετὴς, φέρω τ' ὄνομά σας, ἔχω ἱκανὸν θάρρος ἢ νὰ θανατωθῶ... ἢ νὰ γίνω στρατιώτης, ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ μὲ σύρουν εἰς τὸ κάτεργον...

Ὁ ἀντικόμης ἠγέρθη.

— Δεν ἀνέχομαι καὶ ἐγὼ ν' ἀτιμασθῇ τ' ὄνομά μου, εἶπε μετὰ ψυχρότητος πρὸς τὸν Φλωρεστάν.

— Ἄ! πάτερ μου!... σῶτέρ μου! ἀνέκραξε μετὰ ζέσεως ὁ ἀντικόμης· καὶ ὥρμησεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρός του· ἀλλ' αὐτὸς διέκοψε τὴν ὁρμήν του διὰ χειρονομίας ἐμφαινούσης παγετώδη ψυχρότητα.

— Μέχρι τῶν τριῶν ὡρῶν σὲ προσμένει... ὁ ἔχων τὸ πλαστόγραφον;

— Ναὶ, πάτερ μου... καὶ ἡ ὥρα εἶναι δύο...

— Ἂς μεταβῶμεν εἰς τὸ γραφεῖόν σου... δός μοι χάρτην καὶ κάλαμον.

— Ἰδοὺ, πάτερ μου.

Ὁ κόμης ἐκάθησεν ἀπέναντι τοῦ γραφείου τοῦ Φλωρεστὰν καὶ ἔγραψε μὲ χεῖρα στερεάν.

"Ὑπόσχομαι νὰ πληρώσω ἀπόψε, εἰς τὰς δέκα ὥρας, τὰς

εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκων ἄτινα χρεωστεῖ ὁ υἱός μου.

„ Κόμης ΔΕ-ΣΑΙΝΤ-ΡΕΜΗ.„

— Ὁ δανειστής σου ζητεῖ χρήματα· πλὴν μ' ὅλας του τὰς ἀπειλὰς, ὅταν ἰδῇ τὴν ἐκ μέρους μου ὁμολογίαν ταύτην, θέλει συγκατανεύσει εἰς νέαν ἀναβολήν· θέλει πορευθῇ εἰς τοῦ Κ. Δυπόντ, τραπεζίτου, ἐν ὁδῷ Ῥιχελιέως, ἀρ. 7, καὶ αὐτὸς τὸν ἀποκρίνεται.

— Ὦ! πάτερ μου!... πῶς θέλω δυνηθῇ νὰ σᾶς...

— Ἀπόψε μὲ προσμένεις... θὰ ἔλθω εἰς τὰς δέκα ὥρας φέρων σοι τὰ χρήματα... Εἰπὲ τὸν δανειστήν σου νὰ ἔλθῃ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν.

— Ναὶ, πάτερ μου, καὶ μεθαύριον ἀναχωρῶ διὰ τὴν Ἀφρικήν... Θὰ ἰδῆτε ἂν ἦμαι ἀχάριστος ... Ἀφοῦ δὲ σωφρονισθῶ, ἐλπίζω νὰ προσδεχθῆτε καὶ τὰς εὐχαριστίας μου.

— Δὲν χρεωστεῖς εἰς ἐμὲ τίποτε· εἶπα ὅτι δὲν θέλω νὰ δυσφημηθῇ πλειότερον τ' ὄνομά μου, καὶ δὲν θὰ δυσφημηθῇ, εἶπεν ἁπλῶς ὁ γέρων Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, λαμβάνων τὴν βακτηρίαν του ἣν εἶχεν ἀποθέσει ἐπὶ τοῦ γραφείου· καὶ κατευθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

— Πάτερ μου, τὴν χεῖρά σας τοὐλάχιστον; ἐπανέλαβεν ὁ Φλωρεστὰν ἱκετικῶς.

— Ἐδῶ, ἀπόψε, εἰς τὰς δέκα ὥρας, εἶπεν ὁ γέρων ἀρνηθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

Καὶ ἐξῆλθε.

— Τὴν ἐγλυτώσαμεν!... ἀνέκραξεν ὁ Φλωρεστὰν πλήρης χαρᾶς· τὴν ἐγλύτωσα καὶ καλήν!—Μετὰ δέ τινα σκέψιν ἐπρόσθεσε· Σχεδὸν ἐκτὸς κινδύνου... Τί σημαίνει; τὸ πρᾶγμα ἦλθεν ὡραῖα... Ἴσως ἀπόψε τὸν ὁμολογήσω καὶ τὸ ἄλλο... Εἶναι εἰς τὰ καλά του... ἀφοῦ ἀπεφάσισε τὴν πρώτην θυσίαν θ' ἀποφασίσῃ καὶ τὴν δευτέραν, ὅταν εἰδῇ ὅτι ἀλλέως, καὶ ἡ πρώτη ἀποβαίνει ἀνωφελής... Μολονότι δὲν εἶναι καὶ τόση ἀνάγκη νὰ τὸν εἴπω το δεύτερον... Ποῦ θὰ μάθῃ!... Ἂν τῳόντι δὲν ἀνακαλυφθῇ τίποτε, τὰ χρήματα ἄτινα θὰ λάβω παρ' αὐτοῦ διὰ νὰ πληρώσω τὸ τελευταῖον αὐτὸ χρέος, τὰ φιλάττω... Τί διαβολάνθρωπος!

ἐν τοσούτω! ἴδρωσα ἕως νὰ τὸν μαλάξω!!! Εἰς τὴν ἀρχὴν οἱ σαρκασμοί του ἐκεῖνοι μὲ εἶχαν ἀπελπίσει, ἀλλ' ὁ φοβερισμός μου, ὅτι θ' αὐτοχειριασθῶ, ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι θ' ἀτιμασθῇ τ' ὄνομά του, τὸν ἔκαμαν ν' ἀλλάξῃ γνώμην· αὐτὸ βέβαια ἐχρειάζετο νὰ ἐπιφέρω... Νὰ ἰδῇς ὅτι δὲν θὰ ἦναι πτωχὸς ὅσον τὸν λέγουν... Ἂν ἔχῃ κἀμμίαν ἑκατοντάδα χιλιάδων φράγκων, θὰ τὰ ἀπέκτησεν ἐκ τῆς οἰκονομίας μὲ τὴν ὁποίαν ζῇ... Ὁ Θεὸς μοῦ τὸν ἔστειλε... Φαίνεται ἄγριος ἐξωτερικῶς, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἔχει, νομίζω, ἀγαθὴν ψυχήν... Ἂς τρέξω τώρα εἰς τοῦ κλητῆρος!

Τότε ἐκτύπησε κωδώνιόν τι, καὶ ἰδοὺ ὁ Βογῆρος.

— Πῶς δὲν μὲ εἶπες ὅτι ἦτον ἐδῶ ὁ πατήρ μου; Εἶσαι ἕνας ἀμελής!

—Δύο φορὰς ἐκινήθην νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν κύριον ἀντικόμητα ὅταν εἰσήρχετο μετὰ τοῦ Κ. Βαδινότη διὰ τοῦ κήπου· ἀλλ' ὁ κύριος ἀντικόμης, βυθισμένος ἴσως εἰς τὴν μετὰ τοῦ Κ. Βαδινότη συνομιλίαν, μ' ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς νὰ σιωπήσω... Μεγάλως ἤθελα λυπηθῇ ἂν ὁ κύριος ἀντικόμης ἠδύνατο ποτὲ νὰ μὲ πιστεύσῃ ὡς ἀμελῆ εἰς τὰ χρέη μου...

— Καλά... εἶπὲ τὸν Ἔδουαρδ νὰ ζεύξῃ ἀμέσως τὸν Ὠρίωνα... ἢ καλήτερα... τὸν *Πιδούιρ* εἰς τὸ μικρὸν ὀχημάτιον, τὸ δίτροχον...

Ὁ Βογῆρος προσέκλινεν εὐσεβάστως. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐξήρχετο, ἰδοὺ ἡ θύρα ἐκρούσθη. Ὁ Βογῆρος ἠτένισε πρὸς τὸν ἀντικόμητα μὲ ὕφος ἐρωτηματικόν.

— Εἰσέλθετε! εἶπεν ὁ Φλωρεστάν.

Καὶ ἰδοὺ ἐπαρουσιάσθη δεύτερός τις θαλαμηπόλος κρατῶν ἀνὰ χεῖρας μικρὸν δίσκον ἐπίχρυσον. Ὁ Βογῆρος ἐπῆρεν ἀμέσως τὸ δισκάριον...καὶ σπεύσας μετὰ ζήλου πολλοῦ καὶ προθυμίας, τὸ ἐπαρουσίασε πρὸς τὸν ἀντικόμητα, ὅστις τείνας τὴν χεῖρα ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ ὀγκώδη φάκελλον ἐν εἴδει ἐπιστολῆς, διὰ μαύρου ἐσφραγισμένον ἱσπανικοῦ κηροῦ.

Οἱ δύο θεράποντες τότε ἀπῆλθον. Ὁ Φλωρεστὰν ἤνοιξε τὸν φάκελλον. Περιεῖχε δὲ αὐτὸς **25, 000** φράγκων εἰς γραμμάτια ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θησαυροφυλακίου... χωρὶς

νὰ συνοδεύῃ ταῦτα ἡ ἐλαχίστη λέξις, τίς ὁ ἀποστέλλων αὐτά.

— Βέβαια, βέβαια, ἀνέκραξεν ὅλος φαιδρὸς, ἡ σήμερον ἡμέρα εἶν' εὐλογία Θεοῦ δι' ἐμέ... Ἰδοὺ ἐσώθην... καὶ ἐσώθην καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν· ἂς τρέξω τώρα εἰς τοῦ ἀδαμαντουργοῦ... Καὶ ὅμως... ἴσως... Ἂς προσμείνω ἀκόμη... ὑποψίαν κἀμμίαν δι' ἐμὲ δὲν εἶναι τρόπος νὰ λάβουν... 25, 000 φράγκων κάλλιον εἶναι νὰ κρατῇ κἀνείς. Ἀκούεις!... νὰ δειλιάσω ὅτι ποτὲ τὸ ἄστρον τῆς εἱμαρμένης μου ἤθελε σκοτασθῇ... ἰδοὺ τώρα λαμπρὸν φαεινότερον παρ' ὅσον ἦτο... Ἀλλὰ ποῖος νὰ μὲ στέλλῃ αὐτὰ τὰ χρήματα; τὸ γράψιμον τῆς ἐπιγραφῆς δὲν μὲ εἶναι γνωστόν... Ἡ σφραγὶς ... ὤ! ὤ! ἕνα Ν. καὶ ἕνα Λ... εἶναι τῆς Κλοτίλδης!... Καὶ πῶς αὐτὴ νὰ ἔμαθε;... καὶ νὰ μὴ μὲ γράφῃ λέξιν... παράδοξον! Πόσον ἔγκαιρον τὸ βοήθημά της!... ἄ! εἶδες νὰ λησμονήσω!... εἴχαμεν μείνει σύμφωνοι νὰ συναντηθῶμεν ἐδῶ σήμερον τὸ πρωΐ... Τοῦ Βαδινότη οἱ φοβερισμοὶ ἀφήρεσαν ἀπὸ τὸν νοῦν μου τὴν Κλοτίλδην... θὰ ἦλθε καὶ μ' ἐπρόσμεινεν, ἔπειτα ἐβαρύνθη καὶ ἀνεχώρησεν ... Ἀναμφιβόλως διὰ τῆς χρηματικῆς ταύτης ἀποστολῆς ἠθέλησε νὰ μ' ἐλέγξῃ εὐγενῶς... νὰ μοῦ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν πρέπει διὰ μίαν στενοχωρίαν μου χρηματικὴν νὰ τὴν λησμονῶ... Ναὶ, ναὶ, εἶναι πλαγία ἐπίπληξις... ὅτι δὲν ἀπευθύνθην πρὸς αὐτὴν καθὼς πάντοτε... ὦ, τὴν καλὴν Κλοτίλδην!... πάντοτε μεγαλόδωρος ὡσὰν βασίλισσα!.. Τί κρῖμα νὰ καταντήσω τὰς μετ' αὐτῆς σχέσεις μου ἕως αὐτοῦ... ἐνῶ ἀκόμη εἶναι τόσον εὐειδὴς!... Ἐνίοτε θλίβομαι. ὁπόταν συλλογίζωμαι τοῦτο... πλὴν ἡ μεγάλη ἀνάγκη μ' ἐβίασεν... ἀλλέως...

— Τὸ δίτροχον τοῦ κυρίου ἀντικόμητος εἶν' ἕτοιμον, ἦλθεν ὁ Βογῆρος καὶ εἶπε.

—Τίς ἔφερεν αὐτὴν τὴν γραφήν; ἠρώτησεν ὁ Φλωρεστάν.

— Ἀγνοῶ, κύριε ἀντικόμη...

— Ἂς ἦναι... ἐρωτῶ τοὺς κάτω. Εἰς τὸ ἐπίγαιον εἶναι κἀνείς; ἐπρόσθεσεν ὁ ἀντικόμης θεωρῶν τὸν Βογῆρον ὡς μετὰ συνεννοήσεως.

— Ὄχι, κύριε ἀντικόμη, ἀνεχώρησε...

— Αὐτὸ θὰ ἦναι, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Φλωρεστάν. Ἡ Κλοτίλδη μ' ἐπρόσμενεν, ἔπειτα ἀνεχώρησε.

— Ἂν μ' ἐσυγχώρει ὁ κύριος ἀντικόμης νὰ τὸν διακόψω ἕνα λεπτόν... ὑπέλαβεν ὁ Βγῆρος.

— Λέγε.. λέγε γλίγωρα...

— Ὁ Ἐδουαρδς κ' ἐγὼ ἐμάθαμεν ὅτι ὁ Κ. δοὺξ Δὲ-Μοντβρισῶνος ἐπιθυμεῖ νὰ συστήσῃ οἶκον... Νὰ ἐλάμβανεν ὁ κύριος ἀντικόμης τὴν καλωσύνην νὰ τὸν προτείνῃ τὸν ἰδικόν του οἶκον, ὡς εἶναι μὲ τὰ ἔπιπλα... καθὼς καὶ τὸν σταῦλόν του καθ' ὅλα ἐντελῆ... ἤθελεν εἶσθαι καλὴ εὐκαιρία δι' ἐμὲ καὶ τὸν Ἐδουαρδς νὰ τὰ ἀποποιήσωμεν, ἴσως δὲ καὶ ἀξιοπρεπέστερον τοῦτο διὰ τὸν κύριον ἀντικόμητα.

— Καλὰ τὸ ἐστοχάσθης, Βογῆρε· ναὶ, ἐξαίρετα... καὶ δι' ἐμὲ αὐτὸν συμφέρει τοῦτο... ἅμα ἴδω τὸν Μοντβρισῶνος θέλω τὸν ὁμιλήσει. Τί τιμὴν ζητεῖτε ;

— Ὁ Κ ἀντικόμης ἐννοεῖ... ὅτι πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ προσπαθήσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ ὠφεληθῶμεν ἐκ τῆς γενναιότητός του.

— Καὶ νὰ κερδίσετε ἐπάνω εἰς τὴν τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν σᾶς τ' ἀφῆκα ἐγὼ, ἐννοεῖται !.. Λοιπόν... τί λέγετε νὰ ζητήσωμεν ;

— Δι' ὅλα ὁμοῦ 260,000 φράγκων... κύριε ἀντικόμη.

— Καὶ ἐπάνω αὐτοῦ κερδίζεις μὲ τὸν Ἐδουαρδς ;

— 40,000 φράγκων, περίπου, κύριε ἀντικόμη.

— Δὲν εἶναι ἄσχημον !... Χαίρομαι μολοντοῦτο, ἐπειδὴ ἔμεινα εὐχαριστημένος ἀπὸ σᾶς... καὶ, ἂν ἔκαμνα ποτὲ διαθήκην, πάντοτε ἤθελα ἀφήσει μίαν τοιαύτην ποσότητα εἰς σὲ καὶ εἰς τὸν Ἐδουαρδς.

— Καὶ ὁ ἀντικόμης ἐξῆλθεν ἵνα πορευθῇ, πρῶτον εἰς ἐκεῖνον πρὸς τὸν ὁποῖον ἦτο χρεώστης, κ' ἔπειτα πρὸς τὴν κυρίαν Δὲ-Λυσηναῖ, μὴ γνωρίζων ὅτι αὕτη εἶχεν ἀκούσει τὴν μετὰ τοῦ Βαδινότη συνομιλίαν του.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

EUGÈNE SUE

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Γ. ΤΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΕΚ ΝΕΟΥ

ΚΑΤ' ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΔΑΠΑΝΗ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΦΕΞΗ

(Τυπογράφου καὶ βιβλιοπώλου).

ΤΟΜΟΣ Ζ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ Δ. Α. ΦΕΞΗ

1883

# ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΟΙΚΙΛΑ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

### Περιέχεται

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

### Περιζήτησις.

Τὸ Μέγαρον Δὲ-Λυσηναῖ ἦτο μία τῶν βασιλικῶν ἐκείνων κατοικιῶν τοῦ προαστείου Ἁγίου Γερμανοῦ, τῶν τοσοῦτον μεγαλομερῶν καὶ εὐρυχώρων, ὥστε δύναται εἰς μόνον τὸν τόπον τὸν ὁποῖον κατέχει ἡ κλίμαξ των νὰ χωρέσῃ ὁλόκληρος οἶκος ἐκ τῶν νεωτέρων, καὶ ὁλόκληρος συνοικία ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τὴν ὁποίαν ἐπασχολοῦν.

Πρὸς τὰς ἐννέα ὥρας τῆς ἑσπέρας, τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἠνοίχθησαν τὰ δύο πτερὰ τῆς ὑπερμεγέθους θύρας τοῦ μεγάρου αὐτοῦ, ἐνώπιον στιλπνοῦ τινος ὀχήματος τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐσχεδίασε καμπύλην γραμμὴν χαρίεσσαν ἐντὸς τῆς εὐρυτάτης αὐλῆς, ἐστάθη ἀπέναντι πλατέος τινὸς ποδίου ἐστεγασμένου, ἄγοντος πρὸς ἕνα πρῶτον ἀντιθάλαμον.

Ἐνῷ εἰσέτι ἀντήχει ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου ὁ τροχασμὸς δύο ρωμαλέων καὶ διαπύρων ἵππων, γιγαντόσωμός τις θεράπων ἤνοιξε τὸ διὰ θυρεοῦ κεκοσμημένον θυρίδιον τοῦ δίφρου, καὶ ἰδοὺ κατέβη ἐκ τῆς λαμπρᾶς ἁμάξης ταύτης μ' ἐλευθερίαν περιχαρῆ εἷς νεανίας, ὅστις καὶ ἀμέσως ἀνέβη μ' ὄχι ὀλιγωτέραν εὐκινησίαν τὰς πέντε ἢ ἓξ βαθμίδας τοῦ ποδίου.

Ὁ νεανίας οὗτος ἦτον ὁ ἀντικόμης Δὲ Σαϊντ-Ρεμῆ.

Ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ὃν ἐχρεώστει τὰς 25,000 φράγκων, καὶ ὁ ὁποῖος, χάρις εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἣν ἀνέλαβεν ὁ πατὴρ τοῦ Φλωρεστὰν, συγκατετέθη ν' ἀναβάλῃ μέχρι τῶν δέκα ὡρῶν τῆς ἑσπέρας τὴν αἴτησιν τῶν χρημάτων του, καὶ νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς τὴν ὁδὸν Χαιλλότου διὰ νὰ τὰ παραλάβῃ, ὁ Κ. Δὲ Σαϊντ-Ρεμῆ ἐπορεύθη εἰς τῆς κυρίας Δὲ Λυσηναῖ ὅπως εὐχαριστήσῃ αὐτὴν διὰ τὴν νέαν της πρὸς αὐτὸν ἐκδούλευσιν· μὴ δυνηθεὶς ὅμως νὰ τὴν ἐνταμώσῃ τὸ πρωΐ, ἦλθε,

βλέπετε, καὶ τώρα μετὰ θριάμβου, βέβαιος ὅτι ἔμελλε νὰ τὴν εὕρῃ *ἐν πρώτῃ ἑσπέρᾳ* (en prima sera) κατὰ τὴν συνήθως πρὸς αὐτὸν ἀφιερωμένην ὥραν.

Ἐκ τῆς προθυμίας τῶν δύο θεραπόντων τοῦ ἀντιθαλάμου, οἵτινες ἔσπευσαν ν' ἀνοίξωσι τὴν ὑαλόφρακτον θύραν ἅμα εἶδον τὸν δίφρον τοῦ Φλωρεστὰν, ἐκ τῆς ὑποκλίσεως μεθ' ἧς παρετάχθησαν οἱ λοιποὶ ὑπηρέται εἰς τὴν διάβασιν τοῦ ἀντικόμητος, τέλος πάντων ἐκ διαφόρων ἄλλων πραγμάτων ἀδιοράτων σχεδὸν, ἠδύνατό τις νὰ μαντεύσῃ ὅτι ὁ εἰσερχόμενος οὗτος ἦτον ὁ *δεύτερος*, ἢ μᾶλλον ὁ ἀληθὴς οἰκοδεσπότης.

Ὅταν ὁ δοὺξ Δὲ-Λυσηναῖ ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκον, τὸ ἀλεξίβροχόν του κρατῶν εἰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας εἰς ἐμβάδας ἔχων ὑπερμεγέθεις (ἐπειδὴ δὲν ἠγάπα ποτὲ νὰ ἐξέρχεται δι' ἡμέρας ἐπὶ ὀχήματος), τὰ αὐτὰ σεβάσματα ἐπεδείκνυον οἱ θεράποντες καὶ τότε· πλὴν, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παντὸς θεωροῦ, εἶχε διαφορὰν ἡ φυσιογνωμία τῶν θεραπόντων μεταξὺ τῆς ὑποδοχῆς τοῦ συζύγου καὶ τῆς τοῦ ἐραστοῦ.

Τὴν αὐτὴν προθυμίαν ἔδειξαν καὶ οἱ θαλαμηπόλοι ὅταν ὁ Φλωρεστὰν διῆλθε τὴν αἴθουσάν των· εἷς ἐξ αὐτῶν προπορευθεὶς ἔσπευσε νὰ ἀναγγείλῃ πάραυτα τὴν ἔλευσίν του εἰς τὴν κυρίαν Δὲ-Λυσηναῖ.

Οὐδέποτε ὁ ἀντικόμης ὑπῆρξεν ἐνδοξότερος, ἢ ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἐλαφρότερον καὶ πλέον εὐδιάθετον καὶ βέβαιον περὶ ἐκβάσεως παντὸς καταθυμίου. Ἡ *νίκη* τὴν ὁποίαν ἤρατο κατ' ἐκεῖνο τὸ πρωΐ ἐπὶ τοῦ πατρός του, τὸ νέον δεῖγμα τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοσιώσεως τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ, ἡ χαρὰ ὅτι ἐξῆλθεν ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης θέσεως, ἡ ἀναγεννηθεῖσα πίστις του εἰς τὸ πεπρωμένον, ἔδιδον εἰς τὴν χαρίεσσαν μορφήν του χαρακτῆρα εὐτολμίας καὶ εὐδιαθεσίας, ἀποκαθιστῶντα αὐτὴν ἔτι δελεαστικωτέραν· εἰς ἕνα λόγον, ποτὲ δὲν ἠσθάνθη ἐν ἑαυτῷ ὑγείαν μεγαλειτέραν... Καὶ εἶχε δίκαιον. Ποτὲ τὸ λυγηρὸν καὶ εὐκίνητον ἀναστημά του δὲν ἀνεστήθη μέχρι τοσαύτης εὐθύτητος· ποτὲ δὲν ἀνύψωσε τὸ μέτωπον καὶ τὸ βλέμμα πλέον ὑψηλά· ποτὲ ἡ φιλαυτία του δὲν ἐγαργαλίσθη ἡδονικώτερον ἐκ τῆς ἰδέας· «Ἡ περικλὴς οἰκοδέσποινα τοῦ παλατίου

τούτου, εἶναι ἰδική μου, εἶναι εἰς τοὺς πόδας μου... ἀκόμη σήμερον τὸ πρωΐ ἦλθε καὶ μ' ἐπρόσμενεν εἰς τὸν οἰκόν μου...»

Ὁ Φλωρεστὰν ἐκυριεύθη ἀπὸ τὰς ματαιοπρεπεστάτας ἰδέας ταύτας διερχόμενος τρεῖς ἢ τέσσαρας προδόμους, ἄγοντας πρὸς μικρόν τι δωμάτιον ὅπου διέτριβε συνήθως ἡ δούκισσα. Τελευταία τις ροπὴ ὀφθαλμοῦ πρὸς ἕνα καθρέπτην ἐπεκύρωσε τὴν ἐξαίρετον ἰδέαν ἣν ὁ Φλωρεστὰν εἶχε περὶ ἑαυτοῦ. Ὁ θαλαμηπόλος τότε ἤνοιξε τὰ δύο πτερὰ τῆς θύρας τοῦ δωματίου καὶ ἀνήγγειλεν·

— Ὁ κύριος ἀντικόμης Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ...

Ἀνέκφραστος ὑπῆρξεν ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ ἀγανάκτησις τῆς δουκίσσης. Αὕτη ἐνόμιζεν ὅτι ὁ γέρων κόμης δὲν ἔκρυψεν εἰς τὸν υἱόν του ὅτι καὶ αὐτὴ ἤκουσε τὰ πάντα...

Εἴπομεν καὶ προλαβόντως, ὅτι ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, μαθοῦσα πόσον ὁ Φλωρεστὰν ἦτον ἐπονείδιστος, μετέβαλε διὰ μιᾶς τὸν ἔρωτά της εἰς βδελυγμίαν ψυχροτάτην· καὶ προσέτι εἴπομεν ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῆς κουφότητος καὶ τῶν παραπτωμάτων της, ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ διετήρησεν ἄσπυλα καὶ ἀμόλυντα αἰσθήματά τινα εὐθύτητος, τιμῆς, εἰλικρινείας τῶν ἱπποτικῶν αἰώνων, στερεὰ ὅλα καὶ ἀκράδαντα, ὡς νὰ ἐνεφώλευον εἰς καρδίαν ἀνδρικήν· εἶχεν ὡς εἰπεῖν πλεονεκτήματα τέκνα τῶν ἐλαττωμάτων της, καὶ ἀρετὰς θυγατέρας τῆς διαστροφῆς της· εἰς τὸν ἔρωτα πολιτευομένη ὡς νὰ ἦτον ἀνήρ, ἐξ ἴσου μὲ ἄνδρα καὶ πλέον ἴσως εἶχε τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν γενναιοψυχίαν, τὴν θαρραλεότητα, καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀπέχθειαν πρὸς πᾶν ὅ,τι χαμερπές.

Ἡ κυρία Δέ-Λυσηναῖ, σκοπεύουσα τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο νὰ ὑπάγῃ εἰς συναναστροφήν, ἦτο, μολονότι *χωρὶς ἀδάμαντας*, στολισμένη μὲ τὴν συνήθη φιλοκαλίαν καὶ μεγαλοπρέπειάν της· ἡ λαμπρά της αὕτη στολή, τὸ πολὺ φύκιον (κοκκινάδι) δι' οὗ ἔβαφε φανερὰ καὶ τολμηρά, ὡς γυνὴ τῆς αὐλῆς, τὸ πρόσωπόν της, μέχρις ὑπὸ τὰ βλέφαρα, ἡ καλλονὴ τῆς μορφῆς της, καλλονὴ εἰς τὰ φῶτα τῆς νυκτὸς πρὸ πάντων διαπρέπουσα, τὸ ἀνάστημά της, ἀνάστημα *θεᾶς βαδιζούσης ἐπὶ νεφελῶν*, ἀποκαθίστων ἔτι ἐμφαντικώτερον τὸ μεγαλεῖον ἐκεῖνο τῆς ὄ-

ψεως, τὸ ὁποῖον κἀνεὶς δὲν κατεῖχεν ὡσὰν αὐτὴν, καὶ τὸ ὁποῖον, χρείας τυχούσης, κατέστηνεν ἀγέρωχον μέχρι δεινότητος... Μᾶς εἶναι γνωστὸς ὁ ὑψηλόφρων καὶ ἀπότολμος τῆς δυυκίσσης χαρακτήρ· φαντασθῆτε λοιπὸν τὴν φυσιογνωμίαν της, τὸ βλέμμα της, ὅταν ὁ ἀντικόμης ἐνεφανίσθη ἀδρυνόμενος, ἀγαλλόμενος, ἔμπλεως θάρρους, καὶ τὴν εἶπεν ἐρωτικῶς·

— Ὦ ! Κλοτίλδη μου... πόσον εἶσαι ἀγαθή !... πόσον....

Ὁ ἀντινόμης δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του. Ἡ δούκισσα ἐκάθητο καὶ οὐδ' ἐσάλευεν· ἀλλὰ τὸ σχῆμά της, τὸ βλέμμά της, διεδήλωσαν περιφρόνησιν τοσοῦτον ἀτάραχον καὶ ἀγέρωχον... ὥστε ὁ Φλωρεστὰν διεκόπη διὰ μιᾶς... οὐδὲ λέξιν νὰ εἴπῃ οὐδὲ βῆμα νὰ κάμῃ ἠδυνήθη.

Ποτὲ ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ δὲν ἐφάνη πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν ὄψιν ταύτην. Δὲν ἠδύνατο ὁ Σαϊντ-Ρεμῆ νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὐτὴ ἦτον ἐκείνη ἡ ἰδία γυνὴ, ἡ γλυκυτάτη πάντοτε καὶ τρυφερὰ, καὶ περιπαθῶς ὑπείκουσα· ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα εὐπειθέστερον καὶ δειλότερον ἀπὸ μίαν γυναῖκα τολμηρὰν ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον ἐρᾷ καὶ νομίζει ὡς κυριάρχην αὐτῆς.

Ἀφοῦ παρῆλθεν ἡ πρώτη ἔκπληξίς του, ὁ Φλωρεστὰν ἐντράπη διὰ τὴν ἀδυναμίαν του· ἡ συνήθης αὐθάδειά του ὑπερίσχυσε λοιπόν. Προχωρήσας ἓν βῆμα πρὸς τὴν κυρίαν Δὲ Λυσηναῖ διὰ νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά της, τὴν εἶπε μὲ τὴν τρυφερωτέραν του φωνήν·

— Τί ἔπαθες Κλοτίλδη ;... τί τρέχει ;... Ποτὲ δὲν σὲ εἶδα ὡραῖαν ὡσὰν ἀπόψε, καὶ ὅμως...

Ἡ ἀναίδεια εἶναι μεγίστη ! ἀνέκραξεν ἡ δούκισσα ὀπισθοποροῦσα μὲ τόσην βδελυγμίαν καὶ ὑπερηφάνειαν, ὥστε ὁ Φλωρεστὰν ἔμεινεν ἐκ νέου ἔκθαμβος καὶ ὡς ἐμβρόντητος.

Ἀναλαβὼν μολοντοῦτο θάρρος τὴν εἶπε·

— Τοὐλάχιστον δὲν θὰ μάθω, Κλοτίλδη τὴν αἰτίαν αὐτῆς τῆς μεταβολῆς ; Τί σοῦ ἔκαμα ;... τί ἔχεις ;...

Χωρὶς νὰ τὸν ἀποκριθῇ, ἡ κυρία Δὲ Λυσηναῖ τὸν ἠτένισε μόνον ἀπὸ κορυφῆς μέχρις ὀνύχων μὲ ὕφος τοσοῦτον περιφρονητικὸν, ὥστε ὁ Φλωρεστὰν ἠσθάνθη τὸ ἐρύθημα τοῦ θυμοῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου του, καὶ ἀνέκραξε·

— Γνωρίζω κυρία μου, ὅτι εὔκολα τὰ χαλᾶτε μὲ τὸν καθένα ὅταν σᾶς καταβῇ... Μήπως θέλετε καὶ μαζῇ μου νὰ τὰ χαλάσετε ;

— Ἡ ἀξίωσις εἶναι περίεργος ! εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ βάλλουσα γέλωτα σαρδωνικὸν, μάθετε, κύριε, ὅτι ὅταν ἕνας δοῦλος μοῦ κλέψῃ... δὲν λέγουν ὅτι τὰ *χαλῶ μαζῇ του*... τὸν διώκω ἀπ' ἔμπροσθέν μου καὶ φεύγει.

— Κυρία !...

— Αἰ, ἂς τελειώσωμεν, εἶπεν ἡ δούκισσα μετὰ φωνῆς ἀποτόμου καὶ ἀσυστόλου· δὲν εἰμπορῶ νὰ σᾶς βλέπω ἐμπρός μου ! Τί θέλετ' ἐδῶ κύριε ; Μήπως δὲν ἐλάβετε τὰ χρήματά σας;

— Λοιπὸν τῳόντι· καλὰ τὸ ὑπόθεσα... Αἱ 25,000 φράγκων ἄτινα...

— Ἰδοὺ ἀπελυτρώθη καὶ τὸ τελευταῖόν σας ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΝ; τώρα δὲν διεσώθη ἡ ὑπόληψις τῆς οἰκογενείας σας; ... Λοιπὸν... πηγαίνετε...

— Ὦ ! πίστευσε...

— Λυποῦμαι πολὺ αὐτά μου τὰ χρήματα· ἐπροτίμουν νὰ τὰ ἔδιδα εἰς βοήθειαν πενήτων τιμίων... ἀλλ' ἦτο χρεία νὰ σπεύσω νὰ διασώσω τὴν τιμὴν τοῦ πατρός σας καὶ τὴν ἰδικήν μου.

— Καὶ λοιπὸν, Κλοτίλδη, ἔμαθες, ὡς φαίνεται;... Ὦ τώρα πλέον ὡς βλέπεις... ἄλλο δὲν μὲ μένει παρὰ ὁ θάνατος... ἀνέκραξεν ὁ Φλωρεστὰν μὲ φωνὴν πλήρη περιπαθείας καὶ ἀπελπισίας.

Τὴν τραγικὴν ἐπιφώνησιν ταύτην ὑπεδέχθη ἡ δούκισσα μὲ γέλωτα τρανὸν, αὐθαδέστατον, καὶ κατόπιν ἐπρόσθεσεν ἱλαρυνομένη.

— Κύριε ἐλέησον ! ποτὲ δὲν ἤθελα πιστεύσει ὅτι ἡ ἀτιμία εἶνε γελοιώδης, καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμόν !

— Κυρία !... ἀνεφώνησεν ὁ Φλωρεστὰν μὲ θυμοειδέστατον πρόσωπον.

Ἀλλὰ τὰ δύο πτερὰ τῆς θύρας ἠνοίχθησαν μετὰ κρότου καὶ ἀνήγγειλον ἔξωθεν.

— Ὁ Κ. δοὺξ Δὲ Μοντβρισῶνος!

Ὁ Φλωρεστὰν κατέβαλε τὰ δυνατά του νὰ ὑποκρύψῃ τὴν ἐχθροπάθειαν ὑφ' ἧς ἦτο κυριευμένος· καὶ μολονοτοῦτο ἂν εἰσήρχετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἄλλος τις παρὰ τὸν νεαρὸν δοῦκα, πλειότερον παρατηρητὴς, ἤθελε διακρίνει τὰ πράγματα.

Ὁ Κ. Δὲ Μοντβρισῶνος ἦτο δεκαοκταετὴς μόλις. Φαντασθῆτε μίαν χαριεστάτην μορφὴν νεάνιδος ξανθῆς, ροδοκρίνου τὰ κοράλλινα τῆς ὁποίας χείλη καὶ ἡ τρυφερὰ σιαγὼν σκιάζονται ἐλαφρότατα ἀπὸ πρωτοφυὲς γένειον· εἰς ταῦτα προσθέσετε μεγάλα ὄμματα ὑπομέλανα, μὴ ἀποδιώξαντα ὁλοτελῶς τὴν παρθενικὴν ἐκείνην δειλίαν, γοργὰ πρὸς τὴν ζωηρότητα, ἀνάστημα ἐλεύθερον ὅσον τὸ τῆς δουκίσσης, καὶ ἴσως λάβετε ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ νεαροῦ τούτου δουκὸς, παιδὸς, τοῦ ἀγγελομορφοτέρου ἀφ' ὅσους ποτὲ θεράπαινα βασιλίσσης ἐπειράθη νὰ στολίσῃ διὰ καλύπτρας γυναικείας, ἀφοῦ πρῶτον εἶδε τὴν λευκότητα τοῦ ἐλεφαντίνου του λαιμοῦ.

Ὁ ἀντικόμης, ἀπὸ ἀδυναμίαν ἢ τόλμην παρακινούμενος δὲν ἐξῆλθεν, ἀλλὰ διέμενεν.

— Πόσον ἀξιαγάπητος εἶσαι, Κορράτιέ μου, ὅτ' ἦλθες ἀπόψε νὰ μ' εὕρῃς! εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ μὲ τὴν φιλοστοργοτέραν φωνὴν, τείνουσα τὴν ὡραίαν χεῖρά της πρὸς τὸν δοῦκα.

Οὗτος ἐκινήθη τότε νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τῆς ἐξαδέλφης του, ἀλλ' ἡ Κλοτίλδη ἀνήγειρεν αὐτὴν ὀλίγον καὶ τὸν εἶπε γελόεσσα.

— Ἀσπάσθητι αὐτὴν, προσφιλέστατέ μου ἐξάδελφε, ἀφοῦ φορεῖς τὰ περιχείριά σου.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην... προσφιλεστάτη μοι ἐξαδέλφη, εἶπεν ὁ ἔφηβος, καὶ οὕτως ἔφερε τὰ χείλη ἐπὶ τῆς γυμνῆς καὶ κομψοτάτης χειρὸς ἥτις τῷ ἐπαρουσιάζετο.

— Πῶς σκοπεύεις, Κορράτιε, νὰ τὴν περάσῃς ἀπόψε; τὸν ἠρώτησεν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, χωρὶς τελείως νὰ δίδῃ προσοχὴν εἰς τὸν Φλωρεστάν.

— Σκοπεύω ἐντεῦθεν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν λέσχην.

— Ὄχι, ἀλλὰ νὰ ἔλθῃς μαζῆ μας· σκοπεύομεν μετὰ τοῦ κυρίου Δὲ-Λυσηναῖ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τῆς κυρίας Δὲ-Σεννεβάλ·

εἶναι ἡ ἡμέρα της· ἤδη τοσάκις μὲ παρακαλεῖ νὰ σὲ παρουσιάσω εἰς αὐτήν...

— Ἔστω λοιπόν· προθύμως, προσφιλεστάτη μοι ἐξαδέλφη.

— Καὶ ἔπειτα νὰ σοῦ ὁμιλήσω εἰλικρινῶς· δὲν ἀγαπῶ ἀπὸ τώρα νὰ σὲ βλέπω λαμβάνοντα τὴν ἕξιν τῶν λεσγῶν· δὲν σὲ λείπει οὐδὲν ἐκ τῶν ὅσα ἐχρειάζεσο διὰ νὰ ἦσαι δεκτὸς, καὶ περιζήτητος μάλιστα, εἰς τὰς συναναστροφὰς τοῦ μεγάλου κόσμου... λοιπὸν πρέπει εἰς αὐτὰς μᾶλλον νὰ συχνάζῃς καὶ πολύ.

— Θέλω ἀκολουθήσει τὴν προτροπήν σας.

—Καὶ ἐπειδὴ πρὸς σὲ εἶμαι σχεδὸν προμήτως .. ἔχω, προσφιλέστατέ μου Κορράτιε, μεγάλας ἀπαιτήσεις περὶ σοῦ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπέκτησες τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἀλλὰ μὲ φαίνεται ὅτι ἀκόμη διὰ καιρὸν πολὺν θὰ ἔχῃς χρείαν κηδεμονίας... Καὶ σὲ προτείνω νὰ δεχθῇς τὴν ἰδικήν μου.

— Μετὰ πάσης μου χαρᾶς ! εἶπε μετὰ ζωηρότητος ὁ νεαρὸς δούξ.

Ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὴν σιγαλέαν ἀγανάκτησιν τοῦ Φλωρεστὰν, ὀρθίου εἰσέτι ἱσταμένου, καὶ στηριζομένου ἐπὶ τῆς ἑστίας. Οὐδ' ὁ δοὺξ, οὐδ' ἡ Κλοτίλδη ἐπρόσεχον τελείως εἰς αὐτόν. Γνωρίζων πόσον ταχέως ἐλάμβανε τὰς ἀποφάσεις της ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ, ἐνόμισεν ὁ ἀντικόμης ὅτι αὕτη, διὰ νὰ τὸν ἀποδείξῃ τρανώτερον πόσον τὸν κατεφρόνει εἰς τὸ ἑξῆς, ἤθελε ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως καὶ ἐνώπιόν του τακτικοὺς ἀκροβολισμοὺς ἔρωτος μὲ τὸν Κ. ΔὲΜοντβρισῶνος.

Ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον· ἡ δούκισσα εἶχε πρὸς τὸν ἐξάδελφόν της μητρικὴν σχεδὸν στοργὴν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐμεγάλωσεν εἰς τὰς χεῖράς της, ὡς εἰπεῖν. Μολοντοῦτο ὁ δοὺξ ἦτον τοσοῦτον εὐειδὴς, καὶ τοσοῦτον ἐφαίνετο ἀγαλλόμενος ἐκ τῆς χαριεστάτης ὑποδοχῆς ἣν τὸν ἔκαμνεν ἡ ἐξαδέλφη του, ὥστε ἡ ζηλία, ἢ μᾶλλον, ἡ ἀλαζονεία τοῦ Φλωρεστὰν ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα, ἡ καρδία του *ἔστριφερ* ὑπὸ τὰ σκληρὰ δήγματα τοῦ φθόνου τὸν ὁποῖον τὸν ἐνέπνεεν ὁ Κορράτιος, ὅστις, πλούσιος καὶ πολυθέλγητρος, εἰσήρχετο περικλεῶς εἰς τὴν ζωὴν ἐκείνην τῶν ἡδονῶν καὶ ἀβροτήτων ἀφ' ἧς οὗτος ἐξήρχετο πλέον, ἀφανισμένος, στιγματισμένος, καταφρονημένος, ἄτιμος. Ὁ Δὲ-Σαὶντ Ρε-

μὴ ἦτον ἀνδρεῖος, δηλαδὴ εἶχεν ἐκείνην τὴν κεφαλικὴν ἀνδρείαν, ἂν δίδεται νὰ εἴπωμεν, ἥτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον, ὅστις συναρπασθῇ ἀπὸ θυμὸν ἢ κενοδοξίαν νὰ καταφρονῇ πάντα κίνδυνον, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἦτον ἄνανδρος καὶ οὐτιδανὸς δὲν εἶχεν ἐκείνην τὴν γενναιοψυχίαν τὴν θριαμβεύουσαν ἐπὶ τῶν φαύλων τοῦ ἀνθρώπου ὁρμῶν, ἢ τοὐλάχιστον, τὴν ἐμπνέουσαν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ δώσῃ πέρας εἰς ζωὴν ἐπονείδιστον δι' ἐκουσίου θανάτου. Ἔμπλεως ὀργῆς διὰ τὴν στυγερὰν καταφρόνησιν τῆς δουκίσσης, καὶ ὑπολαμβάνων ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νεαροῦ δουκὸς ἔβλεπεν ἕνα διάδοχόν του, ἠθέλησεν ὁ κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ ν' ἀντιτάξῃ αὐθάδειαν πρὸς τὴν αὐθάδειαν τῆς κυρίας Δὲ-Λυσηναῖ, καὶ χρείας τυχούσης, νὰ ἔλθῃ εἰς ἔριν καὶ μετὰ τοῦ Κορρατίου.

Ἡ δούκισσα ἀδήμων εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν διὰ τὴν ἀναίδειαν τοῦ Φλορεστὰν, δὲν ἐστρέφετο οὐδὲ νὰ τὸν ἴδῃ κἄν· ὁ δὲ Κ. Δὲ-Μοντβρισῶνος, εἰς τὴν πρὸς τὴν ἐξαδέλφην του προθυμίαν λησμονήσας ὁπωσοῦν τὴν ἐθιμοταξίαν, δὲν ἐχαιρέτησεν, οὐδὲ λίξιν εἶπεν πρὸς τὸν ἀντικόμητα, τὸν ὁποῖον ἐν τοσούτῳ ἐγνώριζε. Προχωρεῖ λοιπὸν αὐτὸς πρὸς τὸν Κορράτιον, ὅστις εἶχε τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς αὐτὸν, τὸν ἐγγίζει ἐλαφρὰ εἰς τὸν βραχίονα καὶ τὸν λέγει ξηρῶς καὶ εἰρωνικῶς·

— Καλὴ ἑσπέρα σας, κύριε... σᾶς ζητῶ ἐκτενῶς συγγνώμην ὅτι τώρα μόλις σᾶς ἐπαρατήρησα.

Ὁ Κ. Δὲ Μοντβρισῶνος, αἰσθανθεὶς ὅτι τωόντι ἔλειψεν ἀπὸ τὸ καθῆκόν του, ἐστράφη διὰ μιᾶς, καὶ εἶπεν ἀπὸ καρδίας πρὸς τὸν ἀντικόμητα·

— Κύριέ μου, τῇ ἀληθείᾳ μένω ἀναπολόγητος... Τολμῶ μολονοτοῦτο νὰ ἐλπίσω ὅτι ἡ ἐξαδέλφη μου, ἥτις εἶχεν ἐπισύρει ὅλον μου τὸν νοῦν, θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ δικαιώσῃ παρ' ὑμῖν... καί...

— Κορράτιε, εἶπεν ἡ δούκισσα, πλήρης ἀγανακτήσεως μὴ σὲ μέλῃ δὲν ἔχει νὰ ζητήσῃς συγγνώμην· καλὰ ἔκαμες... δὲν ἀξίζει τὸν κόπον.

Ὁ Κ. Δὲ Μοντβρισῶνος, νομίζων ὅτι ἡ ἐξαδέλφη του τὸν ἤλεγχε δι' ἀστειότητος ὅτι παρὰ πολὺ ἐπρόσεχεν εἰς τὰ νενο-

μισμένα, εἶπε πρὸς τὸν πελιδνὸν ἐκ τοῦ θυμοῦ ἀντικόμητα·

— Δὲν ἐπιμένω, κύριε... ἀφοῦ ἡ ἐξαδέλφη μὲ τὸ ἀπαγορεύει . . . Βλέπετε, ἀπὸ τώρα ἤρχησεν ἡ κηδεμονία της ἐπ' ἐμοῦ.

—Καὶ ἡ κηδεμονία αὕτη θὰ ἔχῃ συνέχειαν... Δι' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα, μὲ ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ σᾶς κάμω μίαν πρότασιν...

— Πρὸς ἐμὲ, κύριε; εἶπεν ὁ Κορράτιος, ἀρχίζων νὰ πειράζεται ἐκ τοῦ σαρδονικοῦ ὕφους τοῦ Φλωρεστάν.

— Πρὸς ὑμᾶς, μάλιστα... Ἐντὸς ὀλίγου θ' ἀναχωρήσω διὰ Γερολστεῖν, ὅπου ἔλαβα θέσιν εἰς τὴν πρεσβείαν. . . Σκοπεύω λοιπὸν ν' ἀποποιήσω τὸν οἶκόν μου, ὡς εἶναι, μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἔπιπλα καὶ μὲ τὸν σταῦλον, καθ' ὅλα ἐντελῆ· τί λέγετε; *δὲν σᾶς κάμνει καὶ τὴν εὐγενείαν σας ὡς ἔχομεν ἐμέ;* (καὶ ὁ ἀντικόμης ἐπροφέρε τὰς τελευταίας λέξεις ἀτενίζων πρὸς τὴν κυρίαν Δὲ Λυσηναῖ μετὰ τῆς αἰσχίστης προπετείας). Θὰ ἦτο νοστιμώτατον... τί λέγετε, κυρία δούκισσα!

— Δὲν σᾶς ἐννοῶ, κύριε, εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Μοντβρισῶνος.

— Κορράτιε, δὲν δύνασαι νὰ δεχθῇς τὴν πρότασιν ταύτην, εἶπεν ἡ Κλοτίλδη.

— Διατί, δούκισσα, δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν πρότασίν μου;

— Αὐτὰ, Κορράτιε, τὰ ὁποῖα λέγουν νὰ σοὶ πωλήσουν εἶναι ἤδη πωλημένα εἰς ἄλλους... ἐννοεῖς· ἤθελες πάθει ὅ,τι παθαίνουν οἱ ἐμπίπτοντες εἰς λῃστάς.

Ὁ Φλωρεστὰν ἐδάγκασε τὰ χείλη του ἐκ τοῦ θυμοῦ.

— Κυρία, μετρᾶτε τοὺς λόγους σας! ἀνέκραξε.

— Πῶς; ἔχομεν καὶ ἀπειλάς... ἐδῶ .. κύριε! ἀνέκραξεν ὁ Κορράτιος.

— Καλὲ, δὲν βαρύνεσαι, Κορράτιε! μὴ δίδεις προσοχήν· εἶπεν ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ· οὐδεὶς ἄνθρωπος μὲ χαρακτῆρα ὀφείλει νὰ ἔχῃ πλέον τὴν ἐλαχίστην σχέσιν μετ' αὐτοῦ τοῦ κυρίου. Ἂν ἀγαπᾷ εἶμ' ἑτοίμη νὰ σὲ εἴπω καὶ τὴν αἰτίαν!

Ἴσως ἤθελε συμβῇ ῥῆξις τρομερὰ, ἂν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν ἠνοίγοντο τὰ δύο τῆς θύρας πτερά· ὁ Κ. Δοὺξ Δὲ-Λυσηναῖ εἰσῆλθε κατὰ τὴν συνήθειάν του μετὰ θορύβου καὶ πατάγου.

—Ὢ εἶσ' ἑτοίμη! .. ἀπὸ τώρα;.. εἶπε πρὸς τὴν σύζυγόν του· λαμπρά!... ἐξαίρετα! Καλὴ ἑσπέρα, Σαϊντ-Ρεμῆ, καλὴ ἑσπέρα, Κορράτιε... Εἴδετε φίλοι μου εἴδετε συμφοράν!... ἐγὼ ἀκόμη δὲν συνῆλθα εἰς τὸν ἑαυτόν μου· ἀκόμη δὲν ἠμπορεῖ νὰ χωρέσῃ καλὰ καλὰ εἰς τὴν ἰδέαν μου... τὸν ταλαίπωρον τὸν Δ'-'Αρβίλλ! τί φρίκη, τί φρίκη!

Καὶ ριφθεὶς ὕπτιος ἐπὶ πλατέος θρονίου, ἐσφενδόνισε τὸν πῖλόν του μακρὰν αὐτοῦ, καὶ, σταυρώσας τὸ ἀριστερόν του σκέλος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ του γόνατος, ἔλαβε τὸν πόδα εἰς τὴν χεῖρά του, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ἐκβάλλῃ ἐκφωνήσεις θλίψεως.

'Η τοῦ Κορρατίου καὶ Φλωρεστὰν ταραχὴ κατεπραΰνθη χωρὶς ὁ Κ. Δὲ Λυσηναῖ νὰ παρατηρήσῃ τίποτε. 'Η κυρία Δὲ Λυσηναῖ ὄχι ἐπειδὴ εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν, δὲν ἦτον ἀπὸ τὰς γυναῖκας αἵτινες ἀμηχανοῦν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὴν παρουσίαν τοῦ Φλωρεστὰν, λέγει πρὸς τὸν δοῦκα·

— "Οταν ἀγαπᾶτε, εἶμ' ἑτοίμη νὰ ἀναχωρήσωμεν θὰ παρουσιάσω ἀπόψε καὶ τὸν Κορράτιον εἰς τὴν κυρίαν Δὲ-Σεννεβάλ.

— "Οχι, ποτέ! ὄχι, ποτέ! ἀνεφώνησε πάλιν ὁ δοὺξ ἀφήνων τὸν πόδα του καὶ ἁρπάζων ἓν τῶν προσκεφαλαίων τοῦ ἀνακλίντρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατέφερε δύο γρονθίας δυνατάς. 'Η Κλοτίλδη ἀνεπήδησεν ἐπὶ τῆς καθέδρας της.

—Κύριε ἐλέησον! τί ἔπαθες χριστιανέ; τὸν λέγει· ἐτρόμαξα.

— "Οχι, ποτέ! ἐπανέλαβεν ὁ δούξ· καὶ ἀπωθήσας τὸ προσκεφάλαιον ἀνηγέρθη, καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ· — δὲν χωρεῖ ὁ νοῦς μου ὅτι ἀπέθανεν ὁ Δ'-'Αρβίλλ· τί λέγεις, Σαϊντ-Ρεμῆ; τί λέγεις, ἀδελφέ!

— Τῳόντι, ἀπροσδόκητον δυστύχημα! εἶπεν ὁ ἀντικόμης.

— Σᾶς παρακαλῶ εἶπεν ἡ δούκισσα πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, ἀνεγειρομένη· παύσετε νὰ θρηνῆτε τὸν κ. Δ'-'Αρβίλλ μὲ φωνὰς ἀλλοκότους... Στμάνετε μᾶλλον τὸν κώδωνα διὰ νὰ ἑτοιμάσουν τὸ ὄχημα.

— 'Ακούεις ἐκεῖ... ἀλλοκότους φωνάς! εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Λυσηναῖ ἁρπάζων τὸ σχοινίον τοῦ κώδωνος· διάβολε! πρὸ τριῶν ἡμερῶν νὰ ἦναι ὁ ταλαίπωρος πλήρης ζωῆς καὶ ὑγείας... καὶ σήμερον, τί ἔμεινεν ἐξ αὐτοῦ; Τίποτε... σκιά... οὐδέν!!!"

Αἱ τρεῖς αὗται ἐκφωνήσεις συνωδεύθησαν ἑκάστη ἀπὸ κωδωνόκρουσμα τοσοῦτον σφοδρόν, ὥστε τὸ σχοινίον τοῦ σημάντρου ἐκόπη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δουκὸς, ἔπεσεν ἐπὶ λυχνίας τινὸς φερούστης ἀναμμένα κηρία, ἔρριψε δύο ἐξ αὐτῶν· καὶ τὸ μὲν ἓν πεσὼν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς ἑστίας ἐσύντριψε χαριέστατον ποτήρα ἀργιλλόπλαστον, τὸ δὲ ἕτερον κυλισθὲν χαμαὶ ἐπὶ λαμπροῦ τάπητος, μετέδοσεν εἰς αὐτὸν τὴν φλόγα, μέχρις οὗ ἀπέσβετεν αὐτὴν ἐν τάχει ὁ Κορράτιος ὑπὸ τὸν πόδα του.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰσῆλθον μετὰ σπουδῆς δύο θαλαμηπόλοι, καὶ εὗρον τὸν μὲν δοῦκα κρατοῦντα εἰσέτι εἰς χεῖρας τὸ σχοινίον τοῦ σημάντρου, τὴν δούκισσαν καγχάζουσαν ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν κηρίων, τὸν δὲ Κ. Δὲ Μοντβρισῶνος μετέχοντα τῆς ἱλαρότητος τῆς ἐξαδέλφης του.

Μόνος ὁ Δὲ-Λυσηναῖ ἔμεινε σοβαρός· ἔρριψε τὸ ἀνὰ χεῖράς του σχοινίον εἰς ἕνα τῶν θεραπόντων, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·

— Τὸν δίφρον τῆς κυρίας.

— Ἡ Κλοτίλδη συνελθοῦσα, εἶπε πρὸς τὸν συζυγόν της.

— Τῇ ἀληθείᾳ δὲν εἶδα εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωπον ἱκανὸν ὡσὰν ὑμᾶς νὰ κάμνῃ τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν προκειμένης ὁμιλίας τοσοῦτον θλιβερᾶς.

— Θλιβερᾶς !... ἀκούεις θλιβερᾶς !... φοβερᾶς εἰπὲ μᾶλλον ... τρομερᾶς !... Συλλογίζομαι ἀπὸ χθὲς ποίους τῶν τῆς οἰκογενείας μου θὰ ἐπροτίμων νὰ ἴδω νεκροὺς ἀντὶ τοῦ δυστυχοῦς Δ' Ἀρβίλλ. Πρῶτον τὸν ἀνεψιόν μου Δ'-Ἐμβερβάλ, τὸν ὁποῖον βαρύνομαι ὁσάκις ἀρχίζει νὰ μοῦ ὁμιλῇ μὲ τὸ τραύλισμα τῆς γλώσσης του· ἔπειτα τὴν θείαν σου τὴν Μεριμβίλλην, ἥτις ἄλλο δὲν ἔχει νὰ σοῦ λέγῃ παρὰ διὰ τὰ νεῦρά της, διὰ τὴν ἡμικρανείαν της, καὶ νὰ σοῦ ρουφᾷ καθημέραν ἕως νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος ὁλόκληρον γαβάθαν ζωμὶ μὲ τὸ ψωμὶ ὡσὰν κάμμια *πορτάρησα*... Τὴν ἀγαπᾷς τὴν θείαν σου τὴν Μεριμβίλλην ; τὴν θέλεις νὰ ζῇς;

— Ἀληθινὰ, φίλε μου, εἶσαι τρελός ! εἶπεν ἡ δούκισσα.

— Τί τρελός ! μήπως εἶναι ψεύματα; ἐπανέλαβεν ὁ δούξ· δίδει κανεὶς εἴκοσι ἀδιαφόρους ἀνθρώπους ἀνθ' ἑνὸς φίλου του... τί λέγεις καὶ σὺ, Σαὶντ Ρεμῆ;

— Ἀναμφιβόλως.

—Τὸ λέγει κ' ἕνας μῦθος... ὁ τοῦ ράπτου. Τὸν γνωρίζεις, Κορράτιε τὸν μῦθον τοῦ ράπτου ;

— Ὄχι, δὲν τὸν ἤκουσα.

— Ἕνας ράπτης κατεδικάσθη νὰ χρεμασθῇ· ἀλλ' εἰς ἐκείνην τὴν χώραν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος παρ' αὐτόν· τί κάμνουν λοιπὸν οἱ κάτοικοι ; Λέγουν εἰς τὸν κριτήν· Κύριε κριτά, ἡμεῖς ἕνα μόνον ράπτην ἔχομεν, ὑποδηματοποιοὺς ὅμως ἔχομεν τρεῖς· ἂν χρεμάσῃς τὸν ἕνα ἐκ τῶν τριῶν ὑποδηματοποιῶν εἰς τόπον τοῦ ράπτου, μᾶς εἶναι ἀρκετοὶ οἱ ἄλλοι δύο ὑποδηματοποιοί. Καταλαμβάνεις ὁ μῦθος τί δηλοῖ Κορράτιε;

— Πολὺ καλά.

— Ὁ δίφρος τῆς κυρίας δουκίσσης ! εἶπεν εἷς τῶν θεραπόντων.

— Καὶ πῶς, Κλοτίλδη, δὲν ἐστολίσθης ἀπόψε μὲ τοὺς ἀδάμαντάς σου; εἶπεν ἀπροσδοκήτως ὁ Κ. Δὲ-Λυσηναῖ· μὲ αὐτὰ τὰ ωορέματα ἤθελαν σὲ πρέπει θαυμάσια !

Ὁ Σαϊντ-Ρεμῆ ἐταράχθη.

— Ἔτυχε, δόξα τῷ Θεῷ, νὰ ὑπάγωμεν καὶ μίαν φορὰν μαζῆ εἰς τὴν συναναστροφὴν, ἐπανέλαβεν ὁ δοὺξ, καὶ νὰ μὴ μὲ κάμῃς τὴν τιμὴν νὰ φορέσῃς τοὺς ἀδάμαντάς σου!... Καὶ πρέπει, Σαϊντ-Ρεμῆ, νὰ ἠξεύρῃς ὅτι οἱ ἀδάμαντες τῆς δουκίσσης εἶναι λαμπρὰ πράγματα... τοὺς εἶδες ποτέ;

— Ὦ... ἡ εὐγενεία του τοὺς γνωρίζει... τοὺς εἶδε πολὺ καλὰ, εἶπεν ἡ Κλοτίλδη· ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσε— Κορράτιε, τὸν βραχιονά σου...

Ὁ Κ.Δὲ Λυσηναῖ ἠκολούθησε τὴν δούκισσαν μετὰ τοῦ Σαϊντ-Ρεμῆ, ὅστις ἔβραζεν ἀπὸ θυμόν.

— Σαϊντ-Ρεμῆ, δὲν θὰ ἔλθῃς μαζῆ μας εἰς τὸν οἶκον Σεννεβάλ ! τὸν ἠρώτησεν ὁ Κ. Δὲ-Λυσηναῖ.

— Ὄχι... δὲν ἠμπορῶ, ἀπήντησεν ὁ ἀντικόμης ἀποτόμως.

— Νά... βλέπεις Σαϊντ-Ρεμῆ ; ἰδοὺ καὶ ἡ κυρία Δὲ-Σεννεβάλ ἄλλη μία !... ἄλλαι δύο ψυχαί... τὰς ὁποίας εὐχαρίστως ἤθελα δόσει εἰς ἀνταλλαγὴν, διότι ἔχω καὶ τὸν ἄνδρα της εἰς τὸν κατάλογόν μου.

— Τί κατάλογον ;

— Κατάλογον τῶν ὅσοι ἐπροτίμουν ν' ἀπέθνησκον ἀντὶ τοῦ Δ'-'Αρβίλλ. Καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ὁ Κ. Δὲ-Μοντβρισῶνος ἐβοήθει τὴν δούκισσαν νὰ φορέσῃ τὸν μανδύαν της, ὁ Κ.Δὲ-Λυσηναῖ, πρὸς τὸν ἐξάδελφόν του ἀποταθεὶς τὸν εἶπε·

— 'Αφοῦ λοιπὸν ἔρχεσαι, Κορράτιε, μαζῆ μας... εἰπὲ τὴν ἅμαξάν σου ν' ἀκολουθῇ τὴν ἰδικήν μας... ἐκτὸς ἂν ἔρχεσαι καὶ σὺ Σαϊντ-Ρεμῆ, μεθ' ἡμῶν· ἂν ἔρχεσαι μὲ δίδεις τόπον εἰς τὸν ἰδικόν σου δίφρον... καὶ νὰ σὲ διηγηθῶ μίαν ἄλλην ἱστορίαν πολὺ καλητέραν ἐκείνης τοῦ ράπτου.

— Σ' εὐχαριστῶ, εἶπε ξηρῶς ὁ Σαϊντ Ρεμῆ· πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἰκόν μου.

— Ἔ, καλὴν νύκτα λοιπόν... Τί... μήπως τὰ ἔχεις χαλασμένα μὲ τὴν γυναῖκά μου, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὴν ἅμαξάν της χωρὶς νὰ σὲ εἴπῃ λέξιν;

Καὶ ὄντως, ἡ δούκισσα, ἅμα ὁ δίφρος της ἐπλησίασεν εἰς τὸ πόδιον ἀνέβη ἐλαφρῶς ἐπ' αὐτοῦ.

— 'Εξάδελφε ;... εἶπεν ὁ Κορράτιος κράζων τὸν Κ. Δὲ-Λυσηναῖ ν' ἀναβῇ πρῶτος, ἀπὸ σέβας πρὸς αὐτὸν φερόμενος.

— 'Ανάβηθι ! ἀνάβηθι σύ !... εἶπεν ὁ δοὺξ, ὅστις, σταθεὶς πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τοῦ ποδίου, παρετήρει τὸ κομψότατον ὄχημα τοῦ ἀντικόμητος.

— Τί ἵπποι εἶναι αὐτοί, Σαϊντ-Ρεμῆ ;... οἱ ἀραβικοί σου;

— Ναί...

— 'Αμὴ ὁ χονδρός σου αὐτὸς ὁ 'Εδουαρδ... τί σχῆμα σοῦ τὸ ἔχει !... Τωόντι διφρηλάτης καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν !... 'Ιδὲ πῶς κρατεῖ μὲ χάριν τοὺς χαλινούς!... Κανεὶς, ἀληθινὰ, ἄλλος παρὰ τὸν Σαϊντ-Ρεμῆ δὲν ἔχει τὰ πράγματά του μὲ τόσην ἁρμονίαν.

— Ἡ κυρία Δὲ-Λυσηναῖ καὶ ὁ ἐξάδελφός της σὲ περιμένουν, φίλε μου, εἶπεν ὁ Κ. Δὲ Σαϊντ Ρεμῆ μετὰ πικρίας.

— Τωόντι... πόσον εἶμαι ἀπολίτευτος !... χαῖρε Σαϊντ-Ρεμῆ... Ἄ ! ἐλησμόνησα, ἂν δὲν ἔχῃς νὰ ὑπάγῃς εἰς ἄλλο μέρος καλήτερον, ἐλθὲ αὔριον νὰ γευματίσωμεν ἐμοῦ· ὁ λόρδ-

Δούδλεη μὲ ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Σκωτίαν γρούσους. Νὰ ἰδῇς τί μεγάλα πτηνά... Λοιπὸν εἴμεθα σύμφωνοι... τί ;

Καὶ τότε ὁ δοὺξ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄχημα, ὅπου ἡ σύζυγός του μετὰ τοῦ Κορρατίου.

'Ο Σαὶντ-Ρεμῆ μείνας ἐπὶ τοῦ ποδίου μόνος, εἶδε τὴν ἅμαξαν ἀναχωροῦσαν. Τότε ἐπροχώρησε καὶ ἡ ἰδικὴ του. 'Ανέβη δὲ ἐπ' αὐτῆς ρίπτων βλέμμα ὀργῆς, ἀπεχθείας καὶ ἀπελπισίας ἐπὶ τοῦ οἴκου τούτου, οἴκου εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν ὡς δεσπότης, καὶ τώρα ἄφηνεν αὐτὸν διωγμένος αἰσχρῶς.

— Οἴκαδε ! εἶπε θυμοειδῶς πρὸς τὸν θεράποντά του.

— Εἰς τὸ μέγαρον ! εἶπεν ὁ θεράπων πρὸς τὸν Ἔδουαρδς, κλείων τὸ θυρίδιον τοῦ ὀχήματος.

'Εννοεῖται ὁποῖαι θλιβεραὶ ἰδέαι περιεπόλησαν τὸν Σαὶντ-Ρεμῆ ἐπιστρέφοντα εἰς τὸν οἶκόν του.

Ἅμα εἰσῆλθεν, ὁ Βογῆρος, ὅστις ἐπερίμενεν ὑπὸ τὸ περιστύλιον τὸν λέγει·— 'Επάνω εἶναι ὁ κύριος κόμης... προσμένων τὸν Κ. ἀντικόμητα.

— Καλά...

— Εἶναι κ' ἕνας ἄλλος πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Κ. ἀντικόμης εἶπε νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς δέκα ὥρας· ὁ κ. Μικρογιάννης...

— Καλὰ, καλά...

— Ὦ ! τί ἑσπέρα ! εἶπεν ὁ Φλωρεστὰν ἀναβαίνων πρὸς τὸν πατέρα του, τὸν ὁποῖον καὶ εὗρεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς πρώτης ὀροφῆς, ὅπου συνδιελέχθησαν τὸ πρωΐ ἐκεῖνο.

— Σᾶς ζητῶ πάτερ μου, συγγνώμην, ὅτι δὲν εὑρέθην ἐδῶ εἰς τὴν ἄφιξίν σας .. πλήν...

— Αὐτὸς ὅστις κρατεῖ τὸ πλαστόγραφον εἶν' ἐδῶ ; εἶπεν ὁ κόμης διακόψας τὸν υἱόν του.

— Μάλιστα, πάτερ μου, εἶναι κάτω...

— Ἂς τὸν εἰποῦν ν' ἀναβῇ...

'Ο Φλωρεστὰν ἐκωδώνισε καὶ ἰδοὺ ὁ Βογῆρος.

— Εἰπὲ τὸν Κ. Μικρογιάννην ν' ἀναβῇ...

— 'Αμέσως, κύριε ἀντικόμη.—Καὶ ὁ Βογῆρος ἐξῆλθε.

—Πόσον, πάτερ, εἶσθε ἀγαθὸς, ὅτι ἐνθυμήθητε τὴν ὑπόσχεσίν σας !

— Τὰς ὑποσχέσεις μου ἐγὼ τὰς ἐνθυμοῦμαι πάντοτε...

— Πόσην εὐγνωμοσύνην αἰσθάνομαι !... Πῶς θὰ δυνηθῶ ποτὲ νὰ σᾶς ἀποδείξω...

Ὁ κόμης ἔρριψε πρὸς τὸν υἱόν του βλέμμα παράδοξον καὶ ὑπέλαβεν·

— Ὄχι ποτὲ πλέον.

Ἔπειτα ἐπρόσθεσε σαρδονικῶς— Πόθεν τὸ μαντεύεις ;

— Τὸ ἀναγινώσκω εἰς τὴν καρδίαν μου· ἡ ἀπόρασίς μου εἶναι αὐτή.

Ὁ πατὴρ τοῦ Φλωρεστὰν δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἤρχισε νὰ περιπατῇ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ θαλάμου, μὲ τὰς χεῖρας εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ἐπενδύτου του. Ἦτον ὠχρός.

— Ὁ Κ. Μικρογιάννης ! εἶπεν ὁ Βογῆρος εἰσάγων ἄνθρωπόν τινα βαναύσου μορφῆς, ρυπαρώτατον, καὶ πανούργου φυσιογνωμίας.

— Ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ συναλλαγματική; εἶπεν ὁ κόμης.

— Ἰδού, κύριε, εἶπεν ὁ Μικρογιάννης παρουσιάζων τὸ ἔγγραφον εἰς τὸν κόμητα.

— Αὐτὴ εἶναι τῳόντι ; εἶπεν οὗτος πρὸς τὸν υἱόν του.

— Μάλιστα, πάτερ μου.

— Ἔσυρε τότε ὁ κόμης ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ ἐσωκαρδίου του εἰσοσιπέντε γραμμάτια τραπεζιτικὰ, χιλίων φράγκων ἀξίας ἕκαστον; ἐνεχείρισεν αὐτὰ εἰς τὸν υἱόν του, καὶ τὸν εἶπε— Πλήρωσε !

Ὁ Φλωρεστὰν ἐπλήρωσε καὶ ἔλαβε τὴν συναλλαγματικήν.

Ὁ Κ. Μικρογιάννης ἔθεσε τὰ γραμμάτια ἐντὸς παλαιοῦ χαρτοφυλακίου καὶ ἐχαιρέτησεν. Ὁ Κ. Δὲ-Σαὶντ Ρεμῆ ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ Φλωρεστὰν ἔσχιζε τὴν συναλλαγματικήν.

— Μὲ μένουν τοὐλάχιστον αἱ 25000 φράγκων τῆς Κλοτίλδης. Ἂν δὲν ἀνακαλυφθῇ τίποτε... αὐτὰ εἶναι καλὴ παρηγορία.. Ἀλλὰ πῶς ἐφέρθη ἀπόψε πρὸς ἐμέ !... Τί νὰ λέγῃ ἄρά γε ὁ πατήρ μου ἔξω, εἰς τὸν Μικρογιάννην.

Ἠκούσθη τότε κρότος, ὡς νὰ ἐκλειδώθη θύρα τις· ὁ ἀντικόμης ἐταράχθη. Εἰσῆλθεν ἔπειτα ὁ πατήρ... Ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου του ηὔξησε.

— Ἡ εὐγενεία σας, πάτερ μου, ἐκλειδώσατε τὴν θύρα τοῦ γραφείου;

— Ναὶ ἐγώ.

— Καὶ διατί; ἠρώτησεν ὁ Φλωρεστὰν ἔκθαμβος.

— Τώρα σὲ λέγω.

Καὶ ὁ κόμης ἐτέθη εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ υἱός του νὰ φύγῃ διὰ τῆς ἀποκρύφου κλίμακος.

Ἀνήσυχος ὁ Φλωρεστὰν, ἤρχησε νὰ διακρίνῃ τὴν δεινότητα τῆς μορφῆς τοῦ πατρός του καὶ ἠκολούθει τὰς κινήσεις του μὲ ὑπόνοιαν. Χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατὶ ἐκυριεύετο ἀπὸ φόβον.

— Τί ἔχετε .. πάτερ μου;

— Ὅταν σήμερον τὸ πρωὶ μὲ εἶδες, ἰδοὺ τί ἐσκέφθης. Ὁ πατήρ μου δὲν θ' ἀφήσῃ ν' ἀτιμασθῇ τ' ὄνομά του· θὰ πληρώσει... ἂν ἠμπορέσω μὲ κάμποσους λόγους ἱκετικοὺς νὰ τὸν παίξω...

— Ἄ! πάτερ μου! πιστεύετε ποτὲ ὅτι ἤμην τόσον...

— Μὴ μὲ διακόπτῃς... Μὴ νομίζῃς ὅτι μ' ἔπαιξες· εἰς σὲ πλέον δὲν ἔμεινεν οὐτ' ἐντροπὴ, οὐδὲ συνειδός· ἐξηχρειώθης· ποτὲ αἴσθημα τιμῆς δὲν σὲ συνεκίνησε· δὲν ἔκλεψες ἐνόσῳ εἶχες νὰ εὐχαριστῇς τὰς ὀρέξεις σου· αὐτὸ τὸ λέγουν τιμιότητα τῶν πλουσίων τοῦ εἴδους σου· κατόπιν ἐπῆλθον αἱ ἀτοπίαι· ἔπειτα αἱ χαμέρπειαι, ἔπειτα τὸ ἔγκλημα, τὰ πλαστόγραφα... Αὐτὰ εἶναι ἡ πρώτη περίοδος τῆς ζωῆς σου...

— Ἂν δὲν ἤλλαζα διαγωγὴν, τωόντι· ἀλλὰ θ' ἀλλάξω πάτερ μου· σᾶς ὡρκίσθην.

— Δὲν θ' ἀλλάξῃς ποτέ... Ἀποβεβλημένος ἐκ τῆς κοινωνίας εἰς ἣν ἔζησες μέχρι τοῦδε, ταχέως θὰ γίνῃς ἐγκληματίας, ἀπαράλλακτος μὲ τοὺς ἀθλίους μεταξὺ τῶν ὁποίων θέλουν σὲ ῥίψει, κλέπτης ἀφεύκτως... καὶ χρείας τυχούσης... φονεύς... Ἰδοὺ τὸ μέλλον σου.

— Φονεύς!... ἐγώ;...

— Ναὶ, ἐπειδὴ εἶσαι ἄνανδρος!

— Ἐγὼ εἰς τὰς μονομαχίας μου ἀπέδειξα...

— Σὲ λέγω, εἶσαι ἄνανδρος! Ἐπροτίμησες τὴν ἀτίμωσιν παρὰ τὸν θάνατον!... Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν θὰ προτιμήσεις

τὴν ἀτιμωρισίαν νέων σου ἐγκλημάτων, παρὰ τὴν τοῦ ἄλλου ζωήν. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω νὰ γίνῃ τοῦτο ποτέ... Ἀφίχθην ἐγκαίρως διὰ νὰ λυτρώσω τ' ὄνομά μου, τοὐλάχιστον ἀπὸ τὴν εἰς τὸ ἑξῆς ἀτίμωσιν... Τώρα πρέπει νὰ δοθῇ πέρας...

—Πῶς, πάτερ μου... πέρας !... Τί ἐννοεῖ ὁ λόγος σας αὐτός ;... ἀνεφώνησεν ὁ Φλωρεστὰν περίφοβος ἐκ τῆς τοῦ πατρός του ὄψεως.

Ἐν τούτοις ἐκρούσθη ἔξωθεν ἡ θύρα τοῦ γραφείου μετὰ σφοδρότητος· ὁ Φλωρεστὰν ἐκινήθη διὰ ν' ἀνοίξῃ, ἀλλ' ὁ κόμης τὸν ἥρπασεν ὡς διὰ χειρὸς σιδηρᾶς καὶ τὸν ἐκράτησε.

— Ποῖος κτυπᾷ ; ἠρώτησεν ὁ γέρων.

— Ἀνοίξετε ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου ! εἶπε μία φωνή.

— Λοιπόν, τὸ πλαστόγραφον τὸ ὁποῖον ἐπληρώσαμεν δὲν ἦτο τὸ τελευταῖον ; εἶπεν ὁ κόμης, θεωρῶν τὸν υἱόν του μὲ ὕφος τρομερόν.

— Ναί, πάτερ μου... σᾶς ὁρκίζομαι· ἦτο τὸ τελευταῖον, εἶπεν ὁ Φλωρεστάν.

—Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου... ἀνοίξετε!... ἐπανέλαβεν ἡ φωνή.

— Τί ζητεῖτε; ἠρώτησεν ὁ κόμης.

— Εἶμαι ἄνθρωπος τῆς ἀστυνομίας· ἔρχομαι νὰ κάμω τὰς ἀπαιτουμένας περιζητήσεις δι' ἀδάμαντας τινὰς κλαπέντας, περὶ ὧν κατηγορεῖται ὁ Κ Δὲ-Σαίντ Ρεμῆ... Ὁ Κ. Βωδοῖνος χρυσοχόος, ἔχει ἀποδείξεις. Ἂν, κύριε δὲν ἀνοίξετε... θὰ ἀναγκασθῶ νὰ συντρίψω τὴν θύραν.

— Καὶ κλέπτης ἀπὸ τώρα !... δὲν ἠπατώμην λοιπὸν...εἶπεν ὁ κόμης χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Ἦλθα νὰ σὲ δώσω θάνατον... ἀλλ' ἐδράδυνα ὑπὲρ τὸ δέον...

— Θάνατον νὰ μὲ δώσετε ;

— Φθάνει ἡ ἀτίμωσις τὴν ὁποίαν προσέτριψες ἐπὶ τοῦ ὀνόματός μου, ἂς τελειώνωμεν· κρατῶ δύο πιστόλας... πρέπει νὰ θανατωθῇς δι' αὐτῶν· λάβε... ἀλλέως σύρω ἐγὼ κατὰ σοῦ καὶ λέγω ὅτι ἐθανατώθης μόνος εἰς τὴν ἀπελπισίαν σου, διὰ νὰ ἀποφύγῃς τὴν καταισχύνην.

Καὶ ὁ κόμης ἔσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου του ἓν πυροβόλον, καὶ ἐπαρουσίασεν αὐτὸ εἰς τὸν υἱόν του λέγων

— Λάβε !... νὰ τελειώνωμεν, ἂν δὲν ἦσαι δείλαος !

Ἀφοῦ νέας καὶ ἀνωφελεῖς κατέβαλε δυνάμεις διὰ ν' ἀποσπασθῇ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ κόμητος, ἀνεστράφη ὁ υἱὸς εἰς τὰ ὀπίσω περιδεής. Εἶδε πλέον, ἐκ τοῦ τρομεροῦ καὶ ἀδυσωπήτου βλέμματος τοῦ πατρός του ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς νὰ κινήσῃ αὐτὸν εἰς οἶκτον.

— Πάτερ μου !... ἀνεφώνησε, μετανοῶ!..

— Δὲν εἶναι πλέον καιρός !... ἡ θύρα κλονεῖται !...

— Ἔλεος, διὰ τὸν Θεόν !....

— Ἡ θύρα πλησιάζει νὰ ὑποχωρήσῃ !... σὺ λοιπὸν τὸ ἠθέλησες !...

Καὶ ὁ κόμης ἐστήριξε τὸ στόμιον τοῦ ὅπλου ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Φλωρεστάν· ὁ κρότος ἀνήγγελλεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀνθέξῃ ἡ θύρα. Ὁ ἀντικόμης εἶδε τὰ στενά.

Αἰφνιδία ἀπόφασις ἔλαμψε τότ' ἐπὶ τοῦ μετώπου του· δὲν ἐσπάραξε πλέον εἰς χεῖρας τοῦ πατρός του, ἀλλὰ τὸν εἶπε μὲ ὑποταγήν·

— Ἔχεις δίκαιον, πάτερ μου... δός μοι τὸ ὅπλον. Ἀρκεῖ τόση ἀτιμωτις· ἡ περιμένουσά με ζωὴ θὰ ἦναι ἀποτρόπαιος· δὲν ἀξίζει πλέον τὸν κόπον νὰ τὴν ὑπερασπίζομαι. Δός μοι τὸ ὅπλον. Θὰ ἰδῇς ἂν ἦμαι δειλός.—Καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ πυροβόλον.— Πλὴν, τοὐλάχιστον... μίαν λέξιν, μίαν μόνην λέξιν παραμυθίας, οἴκτου, ἀποχαιρετισμοῦ — εἶπεν ὁ Φλωρεστάν.

Καὶ τὰ τρέμοντα χείλη του ἐμαρτύρουν τὴν συγκίνησιν τῆς κρισίμου ἐκείνης στιγμῆς.

— Ἂν ἐντοτούτῳ ἦναι υἱός μου!... εἶπε κατ' ἰδέαν ὁ κόμης διστάζων νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς αὐτὸν τὸ πυροβόλον. Ἂν ἦναι τωόντι υἱός μου ἔτι μᾶλλον χρεωστῶ νὰ μὴ διστάσω...

Πάταγος διαρκὴς τῆς θύρας ἀνήγγειλεν ὅτι ὑπεχώρησε.

— Πάτερ μου... ἐμβαίνουν...! Ὢ τώρα τὸ αἰσθάνομαι ὁ θάνατος εἶναι ἀγαθόν... Εὐχαριστῶ... τὴν χεῖρά σου τοὐλάχιστον, καὶ συγχώρησόν μοι !

Μ' ὅλην τὴν σκληρότητά του, ὁ κόμης ἐρρίγησε καὶ εἶπε με συντετριμμένην φωνήν·

— Σὲ συγχωρῶ...

— Πάτερ μου... ἡ θύρα ἀνοίγεται... τρέξε πρὸς αὐτούς... τοὐλάχιστον νὰ μὴ ὑποθέσουν ὅτι ἦσουν σὺ ὁ θανατώσας με... Κ'ἔπειτα, ἂν ἔμβουν ἐδῶ, θ' μ'ἐμποδίσουν...Χαῖρε, πάτερ μου...

Εἰς τὸ προσεχὲς δωμάτιον ἠκούσθησαν πολλὰ βήματα. Ὁ Φλωρεστὰν ἔθεσε τὸ στόμιον τοῦ πυροβόλου ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του.

Ἡ ἐκπυροκρότησις ἠκούσθη καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κόμης, διὰ νὰ φύγῃ τὸ ἐλεεινὸν ἐκεῖνο θέαμα, ἀπέστρεφε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἐξώρμα ἐκ τοῦ θαλάμου.

Εἰς τὸν κρότον τοῦ πυροβόλου, εἰς τὴν θέαν τοῦ κόμητος ὠχροῦ, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀστυνομίας ἐστάθη εἰς τὴν θύραν, καὶ ἔνευσε πρὸς τοὺς συμβοηθούς του νὰ μὴ προχωρήσωσι.

Εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βογήρου ὅτι ὁ ἀντικόμης ἦτο κεκλεισμένος μετὰ τοῦ πατρός του, ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἐνόησε τὰ πάντα.

— Ἐθανατώθη !... ἀνεφώνησεν ὁ κόμης κρύπτων τὸ πρόσωπον του εἰς τὰς χεῖρας του... ἐθανατώθη!!! ἐπανέλαβεν. Ἦτο δίκαιον... προτιμητέος ὁ θάνατος τοῦ ὀνείδους... ἀλλ' εἶναι καὶ πρᾶγμα σκληρόν !

— Κύριε... εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος· τὸ θέαμα εἶναι ὀδυνηρόν· ἂς μὴ τὸ ἰδοῦν οἱ ὀφθαλμοί σας, ἀπέλθετε ἐκ τοῦ οἴκου τούτου... Εἰς ἐμὲ τώρα μένει νὰ ἐκπληρώσω ἄλλο χρέος θλιβερώτερον ἐκείνου διὰ τὸ ὁποῖον ἐστάλην ἐδῶ.

— Ἔχετε δίκαιον, κύριε, εἶπεν ὁ Κ. Δὲ Σαιντ-Ρεμῆ. Ὅσον δὲ διὰ τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἔγινε θῦμα τῆς κλοπῆς, δύνασθε νὰ τὸν εἰπῆτε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τοῦ Κ. Δυπόντ, τραπεζίτου.

— Ἐν ὀλῳ Ριχελιέως... μάλιστα· εἶναι γνωστός, ἀπεκρίθη ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.

— Ὁποίας ἀξίας εἶναι οἱ κλαπέντες ἀδάμαντες ;

— 30,000 φράγκων περίπου... ἐκεῖνος ὅστις τοὺς ἠγόρασε, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἡ κλοπὴ ἀνεκαλύφθη, ἔδωκεν αὐτὴν τὴν ποσότητα εἰς τὸν υἱόν σας.

— Καὶ ταῦτα θὰ πληρώσω, κύριε... Ἂς ὑπάγῃ ὁ χρυσοχόος μεθαύριον εἰς τοῦ τραπεζίτου, καὶ συνεννοοῦμαι μετ' αὐτοῦ.

Ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος προσέκλινε. Ὁ γέρων κόμης ἐξῆλθεν,

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τελευταίου, ὁ ἀνὴρ τῆς ἀστυνομίας κατευθύνθη βραδέοις βήμασι πρὸς τὸν θάλαμον τῆς θύρας τοῦ ὁποίου τὸ καταπέτασμα ἦτο καταβιβασμένον, καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸ μὲ συντριβὴν καρδίας...

— Κἀνεις... ἀνεφώνησε μὴ βλέπων τὸ ἐλάχιστον ἴχνος τοῦ τραγικοῦ συμβάματος τὸ ὁποῖον ἐνόμιζεν ὅτι διέτρεξεν ἐκεῖ.

Θεωρήσας ἔπειτα τὴν μικρὰν ἀπόκρυφον θύραν, ἔσπευσε πρὸς αὐτήν. Ἦτο κεκλεισμένη ἐκ μέρους τῆς μυστικῆς ἀναβάθρας.

Ἦτο πανουργία... Θὰ ἔφυγεν ἀπ' ἐδῶ! ἀνεφώνησε μὲ ἀγανάκτησιν.

Τωόντι ὁ ἀντιλόμης ἐνώπιον τοῦ πατρός του ἔθεσε τὸ στόμιον τοῦ πυροβόλου ἐπὶ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ, ἀλλ' ἔπειτα ἔσυρεν αὐτὸ ἐπιτηδείως κάτωθεν τοῦ βραχίονος, καὶ ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος. . . . . .

Ἠρεύνησαν εἰς ὅλην τὴν οἰκίαν, πλὴν δὲν εὑρέθη.

. . . . . .

Ἐνῷ συνωμίλει ὁ πατήρ του μετὰ τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου, κατέβη ὡς ἀστραπὴ εἰς τὸ τιμώνιον, ἔπειτα διῆλθε τὸ φυτοκομεῖον, ἔπειτα τὴν ἔρημον στενωπόν, καὶ τέλος τὰ Ἡλύσια. . . . . .

Ἡ εἰκὼν τοῦ ἐν τῇ εὐπορίᾳ ἐξευτελισμοῦ τούτου εἶναι θλιβερά.... Τὸ γνωρίζομεν. Ἀλλὰ καὶ αἱ εὔποροι ἡμῶν κλάσεις, διὰ τὴν ἔλλειψιν ὀρθῆς διδασκαλίας, ἔχουσιν ἐπίσης τὰς ἐνδείας, τὰς κακίας καὶ τὰ ἐγκλήματά των.

Δὲν εἶναι σπανία ἡ ἄγονος αὕτη σπατάλη, τὴν ὁποίαν παρεστήσαμεν· αὕτη ἐπιφέρει πάντοτε τὸν ὄλεθρον, τὸ ὄνειδος, τὸν ἐξευτελισμόν, τὴν ἀτίμωσιν. Εἶναι θέμα ἐλεεινόν... ὀλέθριον...

Βέβαια, τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα, ἡ ἰδιοκτησία εἶναι, καὶ πρέπει νὰ ἦναι ἀπαραβίαστα ἱερά...

Τὰ πλούτη ὅσα ἀποκτῶνται ἢ ὅσα μεταβιβάζονται, εἶναι πρέπον ἀτιμωρητὶ νὰ καταδεικνύωνται λαμπρὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν πτωχῶν καὶ πασχουσῶν κλάσεων;

Διὰ πολὺν ἔτι καιρὸν θέλει ὑπάρχει ἡ δυσαναλογία ἡ μεταξὺ τοῦ μυριοταλάντου *Σαὶντ-Ῥεμῆ* καὶ τοῦ τεχνίτου *Μορέλ*.

Ἀλλὰ διότι ἡ ἀναπόφευκτος αὕτη δισαναλογία ὑπάρχει καθιερωμένη, καὶ ἀπὸ τοὺς νόμους προστατευμένη, δι' αὐτὸ πρέπει οἱ ἔχοντες μεγάλα πλούτη νὰ λογίζωνται *ἠθικῶς* χρεῶσται πρὸς τοὺς μὴ ἔχοντας ἄλλο εἰμὴ τιμιότητα, ὑποταγὴν φιλοπονίαν καὶ ζῆλον.

Ἐνώπιον τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τοῦ *ἀνθρωπίνου δικαίου*, ἔτι δὲ καὶ τοῦ ἀληθοῦς κοινωνικοῦ συμφέροντος, αἱ μεγάλαι καταςάσεις ὤφειλον νὰ ἦναι ὡς παρακαταθῆκαι κληρονομικαὶ, ἐμπιστευόμεναι εἰς χεῖρας, φρονίμους, στερεᾶς, ἐπιδεξίας, γενναίας χεῖρας, αἵτινες ταὐτοχρόνως γονιμοποιοῦσαι καὶ ἐξοδεύουσαι τὰς καταστάσεις ταύτας, ἐπίστανται νὰ καταστήσωσι καρποφόρον, νὰ βελτιώσωσι πᾶν ὅ,τι λάβῃ τὴν εὐτυχίαν νὰ εὑρεθῇ ἀπέναντι τῆς πωτηρίου ἀτμοσφαίρας αὐτῶν.

Τοῦτο συμβαίνει, ἀλλ' εἶναι σπάνιον.

Πόσοι νέοι ὡς τὸν Σαὶντ-Ῥεμῆ (ἐκτὸς κατὰ τὴν ἀτιμίαν) εἰς τὴν εἰκοσαετῆ αὐτῶν ἡλικίαν κάτοχοι πατρικῶν περιουσιῶν σημαντικῶν, καταδαπανῶσιν αὐτὰς ἀφρόνως εἰς τὴν ὀκνηρίαν, εἰς τὴν πλῆξιν τῆς ζωῆς, ἐπειδὴ ἀγνοοῦν ὅτι ὑπάρχει τρόπος ἄλλος, δι' οὗ τὰ χρήματά των ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσι καλήτερον καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τοὺς πλησίον των!

Ἄλλοι πάλιν, τρομάζοντες ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι τὰ ἀνθρώπινα εἶναι ἀσταθῆ, θησαυρίζουσ' μὲ τρόπον βδελυρόν.

Τέλος ἄλλοι, γνωρίζοντες ὅτι πᾶσα περιουσία ἀνενέργητος μένουσα ἐλαττοῦται, τρέχουν ἀπατώμενοι ἢ ἀπατῶντες εἰς τὴν ῥιψοκίνδυνον γραμματοκαπηλίαν (agiotage) ὃν ἐνθαῤῥύνει καὶ προστατεύει ἡ κυβέρνησις.

Καὶ πῶς λοιπὸν θέλετε νὰ γίνῃ ἄλλως; Ταύτην τὴν διδασκαλίαν, ταῦτα τὰ *ἀτομικῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας* στοιχεῖα, τίς τὰ δίδει εἰς τὴν ἄπειρον νεολαίαν; Οὐδείς.

Ὁ πλούσιος ῥίπτεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοινωνίας μὲ τὸν πλοῦτόν του, καθὼς ὁ πτωχὸς μὲ τὴν πτωχείαν του· καὶ οὐδὲ περὶ τῶν περισσευμάτων τοῦ πρώτου ὑπάρχει πρόνοια οὐδὲ περὶ τῆς ἀνεχείας τοῦ δευτέρου· οὐδεὶς ὁ φροντίζων νὰ ἐφαρ-

μόσῃ τὴν εὐπορίαν εἰς τὴν ἀρετὴν, ὡς οὐδὲ τὴν ἔνδειαν.

Τοῦτο δὲν ἦτο χρέος τῆς κυβερνήσεως; χρέος μέγα καὶ εὐγενές: Ἂν αὕτη ἐκινεῖτο εἰς οἶκτον πρὸς τὴν αὔξουσαν εἰς ἀεὶ πληθὺν τῶν πεινώντων χειρωνάκτων οἵτινες ΕΙΣΕΤΙ ΔΙΑΤΕΛΟΥΣΙΝ ΕΝ ΥΠΟΤΑΓΗ... καὶ συστέλλουσα τὴν πρὸς ὅλους τούτους ὀλεθρίαν ἐκείνην ἄμιλλαν ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ περὶ διατάξεως τῆς ἐργασίας οὐσιωδέστατον ζήτημα καὶ ἔδιδεν ἡ ἰδία τὸ σωτήριον παράδειγμα τῆς *κοινῆς διανομῆς τῶν κεφαλαίων καὶ κόπων*...

Νὰ διοργανώσῃ ἀδελφότητα νοήμονα, ἰσόνομον, ἥτις ν' ἀσφαλίσῃ τὸ εὖ εἶναι τοῦ τεχνίτου, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὴν περιουσίαν τοῦ πλουσίου... νὰ συζήσῃ μεταξὺ τῶν δύο τούτων κλάσεων δεσμοὺς ἀγάπης, εὐγνωμοσύνης· καὶ οὕτω νὰ στερεώσῃ διὰ παντὸς τὴν τοῦ Κράτους ἡσυχίαν...

Τοιαύτη πρακτικὴ διδασκαλία, ὁπόσον μεγάλας συνεπείας θὰ ἐπέφερε!

Τίς ἀπὸ τοὺς πλουσίους δὲν ἤθελε τότε προτιμήσει, παρὰ τὸν ἀξιοκατάκριτον καὶ ὀλέθριον κίνδυνον τῆς γραμματοκαπηλίας, παρὰ τὴν ἀγρίαν τῆς φιλαργυρίας ἀπόλαυσιν, παρὰ τὴν κενὴν ματαιοπρέπειαν τῆς καταστρεπτικῆς ἀσωτείας, ἓν σύστημα, καὶ πρὸς αὐτὸν συμφέρον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους εὐεργετικὸν, διαχέον τὴν ἄνεσιν, τὴν χρηστοήθειαν, τὴν εὐτυχίαν, τὴν χαρὰν εἰς εἴκοσιν ὅλας οἰκογενείας;...

---

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

### Ἀποχαιρετισμοί

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἑσπέρας καθ' ἣν ὁ γέρων Δὲ-Σαὶντ Ρεμῆ ἐπαίχθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του τοσοῦτον ἀναξιοπρεπῶς, ἐλάμβανε χώραν εἰς τοῦ Λαζάρου τὴν φυλακὴν, κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναψύξεως τῶν δεσμωτίδων, συμπαθεστάτη σκηνή.

Ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐνῷ αἱ ἄλλαι γυναῖκες περιεφέροντο, ἡ Μαριάνθη ἐκάθητο ἐπί τινος ἑδωλίου, πλησίον τῆς ἐν τῷ αὐλῶνι δεξαμενῆς, ἑδωλίου τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη τὸ *κάθισμα*

τῆς Κελαϊδήστρας. Ὡς διὰ σιωπηλῆς συγκαταθέσεως, τῇ παρεχώρουν αἱ λοιπαὶ δεσμώτιδες τὴν θέσιν ταύτην, ἀφοῦ εἶδον ὅτι τὴν ἠγάπα, ἐπειδὴ ἡ γλυκεῖα ἐπιρροὴ τῆς νεάνιδος εἶχεν ἔτι αὐξήσει ἐπ' αὐτῶν.

Ἡ Κελαϊδήστρα ἐπροτίμα τὸ ἐδώλιον ἐκεῖνο, ἐπειδὴ τὰ χλοερὰ βρύα ἅτινα ἐκάλυπτον τὰ χείλη τῆς πλησίον δεξαμενῆς ἀνεπόλουν εἰς αὐτὴν τὴν πρασινίδα τῶν λειμώνων, καθὼς καὶ τὸ διαυγὲς νερὸν ἐξ οὗ ἦτο πλήρης ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην της τὸ μικρὸν ρυάκιον τοῦ χωρίου Βουκεβάλ.

Εἰς τὸ περίλυπον βλέμμα τοῦ δεσμώτου, ἁπλοῦς χόρτων σωρὸς φαίνεται ἀγρὸς ὁλόκληρος... καὶ ἓν μόνον ἀνθύλλιον ὅλος ἀνθῶν...

Πεπεισμένη εἰς τὰς εὐμενεῖς ὑποσχέσεις τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ, ἡ Μαριάνθη ἐπρόσμενε πρὸ δύο ἡμερῶν νὰ τὴν εἴπωσιν ὅτι ἐλευθεροῦται ἐκ τῆς φυλακῆς τοῦ Λαζάρου. Μολονότι δὲν εἶχεν ἀφορμὴν νὰ ὑπονοῇ ἀποτυχίαν τινὰ ἐκ τοῦ ὅτι ἐβράδυνεν αὐτὸ νὰ γίνῃ μέχρι τοῦδε, ἡ νεᾶνις, τόσον εἶχε λάβει τὴν ἕξιν τῆς δυστυχίας, ὥστε μόλις ἐτόλμα νὰ ἐλπίσῃ τὴν ταχεῖάν της ἀπελευθέρωσιν. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπέστρεψε μεταξὺ τῶν πλασμάτων ἐκείνων, ἡ θέα καὶ διάλεκτος τῶν ὁποίων κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀνέξαινον ἐντὸς τῆς ψυχῆς της τὴν ἀνίατον ἀνάμνησιν τῆς πρώτης αἰσχύνης της, ἡ μελαγχολία τῆς Μαριάνθης κατέστη ἔτι βαρυτέρα.

Ἓν ἄλλο ἀκόμη.

Ἤρχισεν εἰς τὴν καρδίαν της νὰ γεννᾶται, ἐκ τῆς ἀμέτρου πρὸς τὸν Ῥοδόλφον εὐγνωμοσύνης καὶ λατρείας της, αἴσθημα νέον ταραχῆς, θλίψεως, φόβου σχεδόν.

Παράδοξον τῳόντι! κατεμέτρα τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου εἰς ἣν ἦτο βεβυθισμένη, μόνον διὰ νὰ παρατηρῇ τὸ ἀπόστημα τὸ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἡ μεγαληνορία τοῦ ὁποίου τὴν ἐφαίνετο ὑπὲρ φύσιν... ἀνθρώπου τοσοῦτον ἐξόχου τὴν ἀγαθότητα... καὶ ἐνταυτῷ, τοσοῦτον φοβεροῦ πρὸς τοὺς κακούς... Μολονότι ἡ πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον λατρεία της ἦτο γέννημα τοῦ ἀπείρου της σεβασμοῦ, ἐνίοτε, φεῦ! ἡ Μαριάνθη ἐδειλία μήπως εἰς τὴν λατρείαν της ταύτην ἐνυπῆρχε

χαρακτὴρ τις ἔρωτος, τοσοῦτον κρυφίου ὅσον βαθέος, τοσοῦτον ἀγνοῦ ὅσον κρυφίου, τοσοῦτον ἀπηλπισμένου ὅσον ἀγνοῦ. Τὴν ἀλγεινὴν ταύτην ἀποκάλυψιν ἤρχισεν ἡ ἀθλία κόρη ν' ἀναγινώσκῃ εἰς τὴν καρδίαν της ὕστερον ἀφοῦ συνωμίλησε μετὰ τῆς κυρίας Δ'-'Αρβίλλ, τῆς ὡς αὐτὴν κυριευμένης ἀπὸ πάθος πρὸς τὸν 'Ροδόλφον, πάθος τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἠγνόει. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὰς ὑποσχέσεις τῆς Μαρκεσίας, ἡ Μαριάνθη ἔπρεπε νὰ φανῇ ὅλη περιχαρὴς, ὅτι πάλιν ἔμελλε νὰ ἴδῃ τοὺς εἰς Βουκεβὰλ φίλους της... τὸν Ροδόλφον μάλιστα...

'Αλλὰ τίποτε.

'Η καρδία της συνεπτύχθη μὲ πόνον... ἐπανήρχοντο ἀδιαλείπτως εἰς τὴν μνήμην της οἱ δριμεῖς λόγοι, τὰ ὑπεροπτικὰ καὶ περίεργα βλέμματα ἅτινα ἔρριπτεν ἐπ αὐτῆς ἡ Δ'-'Αρβίλλη ὅταν ἤκουεν, αὐτὴν πενιχρὰν δεσμωτίδα νὰ ὑψοῦται μέχρις ἐνθουσιασμοῦ καθ' ὅτον ἐλάλει περὶ τοῦ εὐεργέτου της. Καὶ ἰδοὺ διὰ τίνος παραδόξου ὀξυδερκείας ὑπενόησε καὶ ἡ Κελαϊδήστρα μέρος τοῦ μυστικοῦ τῆς κυρίας Δ'-'Αρβίλλ· « Αἱ θερμαὶ ἐκφράσεις τῆς πρὸς τὸν Κ. Ροδόλφον εὐγνωμοσύνης μου ἐπείραξαν τὴν ὡραίαν καὶ τοσοῦτον ὑψηλοῦ βαθμοῦ κυρίαν ταύτην (ἐσκέφθη ἡ Μαριάνθη καθ' ἑαυτήν). Καταλαμβάνω τώρα διατί οἱ λόγοι της εἶχον πικρίαν, καὶ ζηλίαν ἀπεδείκνυον ὑπερήφανον. Αὐτή! νὰ ζηλεύσῃ ἐμέ; λοιπὸν, φαίνεται, ἐπρόδοσα τὸν ἔρωτά μου χωρὶς νὰ θέλω.. 'Αλλὰ ποῖον, καλέ; ποῖον;... ἐγώ... πλάσμα στιγματισμένον διὰ παντὸς ἀχάριστον καὶ ἄθλιον ὡς εἶμαι... ὦ! ἂν αὐτὸ ὑπῆρχε, χιλιάκις προτιμότερος ὁ θάνατος.

Πλὴν σπεύδομεν εἰπεῖν, ὅτι ἡ ταλαίπωρος κόρη, ἧς πεπρωμένον ἦτο νὰ πάθῃ πᾶν εἶδος μαρτυρίου, εἶχε περὶ τοῦ τὸ ὁποῖον ἐκάλει ἔρωτά της ἰδέαν πλέον ὑπερβολικὴν παρ' ὅσον ἦτον αὐτὸς πραγματικῶς.

Εἰς τὴν βαθεῖαν πρὸς τὸν Ροδόλφον εὐγνωμοσύνην της ἠνοῦτο ἀκούσιός τις θαυμασμὸς πρὸς τὴν χάριν, δύναμιν, καὶ κάλλος, δι' ὧν αὐτὸς διεκρίνετο παντὸς ἄλλου· οὐδὲν ἀϋλώτερον οὐδὲ καθαρώτερον τοῦ θαυμασμοῦ τούτου· ἀλλ' ὑπῆρχε ζωηρὸς καὶ ἰσχυρὸς, διότι ἡ φυσικὴ ὡραιότης εἶναι πάντοτε δε-

λεαστική. Ἔπειτα τέλος πάντων, ἡ ἰδία φωνὴ τοῦ αἵματος, ἥτις πολλάκις ἀπογνωρίζεται, σιωπᾷ ἢ ἀγνοεῖται, ἀκούεται ἐνίοτε· αἱ περιπαθοῦς στοργῆς ὁρμαὶ αὗται, αἱ πρὸς τὸν Ῥοδόλφον θέλγουσαι τὴν Μαριάνθην, καὶ διὰ τὰς ὁποίας αὐτὴ ἐτρόμαζεν, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀγνοίᾳ της ἀπέδιδεν εἰς τὴν τάσιν αὐτῶν ἄλλην φύσιν, αἱ ὁρμαὶ αὗται ἐπήγαζον ἀπὸ μυστηριώδεις συμπαθείας, ἐναργεῖς μὲν, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἀνεξηγήτους, ὡς ἡ ὁμοιότης τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου. Εἰς ἕνα λόγον, ἡ Μαριάνθη, ἂν ἤξευρεν ὅτ' ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ῥοδόλφου, ἤθελε κατανοήσει τὴν ζωηρὰν πρὸς αὐτὸν κλίσιν της, καὶ ἐλευθέρως ἤθελε τότε θαυμάσει τὸ τοῦ πατρός της κάλλος.

Ἰδοὺ τὸ αἴτιον τῆς μελαγχολίας τῆς Μαριάνθης, καὶ τοι περιμενούσης ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ, νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς φυλακῆς τοῦ Λαζάρου.

Κατηρὴς λοιπὸν καὶ σύννους, ἡ Μαριάνθη ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου της, βλέπουσα μηχανικῶς τὰ παίγνια τῶν τολμηρῶν πτηνῶν ἅτινα κατεπέτων εἰς τὰς πλάκας τὰς περὶ τὰ χείλη τῆς δεξαμενῆς. Ἐκράτει κ' ἔρραπτε σπάργανόν τι, ἀλλ' εἶχε διακόψει πρὸς στιγμὴν τὴν ἐργασίαν της καὶ ἔβλεπεν. Εἶναι χρεία νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ ὁποῖον ἐκράτει σπάργανον ἀνῆκεν εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, τὴν Βουνὸ τ' ἁγίου Γιαννιοῦ, ἥτις, χάρις εἰς τὴν μεσιτείαν τῆς Μαριάνθης ἀπήλαυσε τὴν τῶν ἄλλων δεσμωτίδων γενναιότητα καὶ συμπάθειαν; Ἡ πτωχὴ καὶ δύσμορφος αὕτη πελάτις τῆς Κελαϊδήστρας ἐκάθητο παρὰ τοὺς πόδας της· καὶ τοι δ' ἐνασχολουμένη εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν μικρᾶς τινος καλύπτρας, ἔρριπτεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐπὶ τῆς εὐεργέτιδός της βλέμμα ἱκέσιον, δειλὸν, καὶ πλῆρες ἀφοσιώτεως... τὸ βλέμμα τοῦ κυνὸς πρὸς τὸν αὐθέντην του.

Τὸ κάλλος, ἡ χάρις, ἡ ἐρασμία γλυκύτης τῆς Μαριάνθης ἐνέπνεεν εἰς τὴν ἐξαχρειωμένην γυναῖκα ταύτην ἀγάπην ἄπειρον μὲ σέβας ἡνωμένην.

Εἶναι ἀδύνατον μία ψυχὴ, ὅσον καὶ ἂν ἦν' ἐξευτελισμένη, νὰ μὴν αἰσθανθῇ τι ὑψηλὸν, ἱερόν τι ἐν ἑαυτῇ, ὅτε καὶ ἀπρῶτον συλλάβῃ εὐγνωμοσύνην πρός τινα. Ἡ Βουνὸν τοῦ ἁγίου

Γιαννιοῦ δὲν ἔτυχεν ἄλλοτε εἰς θέτιν νὰ συλλάβῃ τὸν θρησκευτικὸν ζῆλον τοῦ νέου πρὸς αὐτὴν αἰσθήματος τούτου. Μετά τινα λεπτά, ἡ Μαριάνθη ἐκυριεύθη ἀπὸ ρίγος τι λεπτόν, ἐσπόγγισεν ἕν της δάκρυ, καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ ράπτῃ μετὰ σπουδῆς.

— Ἀναπαύσου δὰ καὶ ὀλίγον· φθάνει, χρυσέ μου ἄγγελε, σωτῆρά μου, φθάνει· τώρα εἶναι ἡ ὥρα τῆς διασκεδάσεως,— εἶπεν ἡ Βουνὸν τοῦ ἁγίου Γιαννιοῦ εἰς τὴν Κελαϊδήστραν.

— Ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν εἶχα νὰ καταθέσω χρήματα διὰ τὰ σπάργανα ταῦτα, πρέπει νὰ καταθέσω κόπον... ὑπέλαβεν ἡ κόρη.

— Κόπον! κόρη μου, κόπον... Ἀλλ' ἂν δὲν ἤτουν σὺ ἤθελα ἐγὼ τώρα νὰ ἔχω αὐτὰ τὰ λαμπρὰ πράγματα ὁποῦ ἑτοιμάζονται διὰ τὸ παιδί μου; ἴδὲ τώρα πράγματα! ἴδὲ τί ἄσπρα ἄτπρα! ἐνῷ ἤθελε νὰ ἔχω ἐκεῖνα τὰ κουρέλια ὁποῦ ἔσυραν εἰς ταῖς λάσπαις... Μεγάλην χάριν χρεωστῶ εἰς ὅλας ὅσαι εἶν' ἐδῶ διὰ τὴν καλωσύνην τους πρὸς ἐμέ... δὲν σὲ λέγω... ἀλλὰ σύ! ὤ σύ!... Πῶς νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ; (ἐπρόσθεσεν ἡ ταλαίπωρος γυνὴ διστάζουσα καὶ μὴ δυναμένη νὰ ἐκφρασθῇ τὴν ἰδέαν της). Ἰδοὺ... (ἐπανέλαβεν) αὐτὸς εἶναι ὁ ἥλιος. ἔ;... δὲν εἶναι ὁ ἥλιος;...

— Ναί... αἲ λοιπὸν λέγε... ἀπήντησεν ἡ Μαριάνθη κλίνουσα τὸ θελξινούστατον πρόσωπόν της πρὸς τὴν δυσειδῆ μορφὴν τῆς συντρόφου της.

—Θὰ μὲ περιγελάσῃς... ὑπέλαβεν αὕτη θλιβερῶς· ὅτι θέλω κ' ἐγὼ νὰ εἰπῶ τὸν λόγο μου.. ἐνῷ δὲν ἠξεύρω νὰ ὁμιλῶ...

— Λέγε καὶ μή σε μέλῃ... λέγε, φίλη μου.

— Νὰ χαρῶ ἐγὼ τ' ἀγγελικά σου 'ματάκια! εἶπεν ἡ δεσμῶτις θεωροῦσα τὴν Μαριάνθην ὡς ἐν ἐκστάσει· αὐτά σου τὰ γλυκὰ 'ματάκια εἶναι ὁποῦ μοῦ δίδουν θάρρος... Νὰ ἰδοῦμεν ἂν ἠμπορέσω νὰ σοῦ εἰπῶ ἐκεῖνο ὁποῦ ἤθελα· δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἥλιος; τί; ὁποῦ ζεσταίνει, ὁποῦ εἶναι μία χαρὰ Θεοῦ εἰς τὴν φυλακή μας, ὁποῦ ἀναγαλλιάζει ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ τὸν βλέπῃ καὶ νὰ τὸν αἰσθάνεται, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἥλιος;

— Αἲ, ναί.

— Ἂς ὑποθέσωμεν... ὅτι αὐτὸς ὁ ἥλιος... δὲν ἔγινε μονα-

χός του· ἂν τὸ λοιπὸν χρεωστοῦμεν χάριν εἰς αὐτὸν, πολὺ μᾶλλον εἰς...

— Εἰς ἐκεῖνον ὅστις τὸν ἔπλασε· αὐτὸ θὰ εἰπεῖς, φίλη μου; ... διὰ τοῦτο πρέπει ἐκεῖνον νὰ τὸν εὐλογοῦμεν καὶ νὰ τὸν λατρεύωμεν· εἶναι ὁ Θεός.

— Ναὶ, εἶδες... αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος ὁποῦ ἤθελα νὰ εἰπῶ· ἀνέκραξε μετὰ χαρᾶς ἡ δεσμῶτις· ναὶ αὐτὸ ἤθελα· τάχα, ναὶ μὲν χρεωστῶ νὰ ἔχω χάριν εἰς τὰς ἄλλας ἐδῶ συντρόφους μου, ἐσένα ὅμως, Κελαϊδήστρα, πρέπει νὰ σ' εὐλογῶ. νὰ σὲ λατρεύω, ἐπειδὴ σὺ εἶσαι ἐκείνη ὁποῦ τὰς ἔκαμες νὰ ἦναι καλαὶ πρὸς ἐμὲ, ἀπὸ κακαὶ ὁποῦ ἦταν προτήτερα.

— Τὸν Θεὸν, φίλη μου, πρέπει νὰ εὐχαριστῇς διὰ τοῦτο, καὶ ὄχι ἐμένα.

— Ὦ, ἐσένα 'ξεύρω ἐγὼ, ἐσένα... Ἐσένα σὲ βλέπω... μοῦ ἔκαμες καλὸ καὶ μονάχη σου καὶ διὰ μέσου τῶν ἄλλων.

—'Αλλ' ἂν ἐγὼ ἦμαι καλὴ καθὼς λέγεις, φίλη μου, εἶναι ὁ Θεὸς ὁποῦ μ' ἔκαμε τοιαύτην... λοιπὸν ἐκεῖνον πρέπει νὰ εὐχαριστῇς.

— Αὐτὸ λές !... αἴ, ἠμπορεῖ νὰ ἦναι κ' ἔτσι, ἀφοῦ τὸ λὲς τοῦ λόγου σου· ἐπανέλαβεν ἡ δεσμῶτις δισταχτικῶς· ὅμως, ἂν ἦναι αὐτὸ καὶ σὲ ἀρέσκει... καλὰ, ἂς ἦναι κ' ἔτσι...

— Ναὶ, πιωχή μου Βουνὸν τ' ἁγίου Γιαννιοῦ... προσεύχου εἰς αὐτὸν συχνά... Αὐτὸς εἶναι ὁ καλήτερος τρόπος τοῦ νὰ μὲ κάμῃς νὰ καταλάβω ὅτι μὲ ἀγαπᾷς ὀλίγον...

— Σὲ ἀγαπῶ, λέγει ! ὤ!!! Καὶ δὲν ἐνθυμᾶσαι τὸν λόγον ἐκεῖνον ὁποῦ εἶπες διὰ νὰ ἐμποδίσῃς τὰς ἄλλας νὰ μὲ δέρνουν; *Μὴ θαρρῆτε πῶς δέρνετε μόνον αὐτήν.... δέρνετε καὶ τὸ παιδί της...* Καὶ πῶς λοιπὸν νὰ μὴ σὲ ἀγαπᾷ κἀνείς... ὁποῦ δὲν σὲ ἀγαπᾷ μόνον διότι ἔκαμες καλὸν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ παιδί του ἀκόμη.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, αὐτός σου ὁ λόγος μὲ προξενεῖ εὐχαρίστησιν παρὰ πολλὴν, νὰ 'ξεύρῃς.

Καὶ ἡ Μριάνθη ἔτεινε μὲ κατάνυξιν τὴν χεῖρά της πρὸς τὴν σύντροφον αὐτῆς.

— Τί ὡραῖο χεράκι ! θαρρεῖ κἀνεὶς πῶς εἶναι καμμιᾶς ἀ-

νερραίδας... τί ἄσπρο ἄσπρο καὶ μικρούτσικο! εἶπεν ἡ Βουνὸν τοῦ ἁγίου Γιαννιοῦ ὀπισθοποροῦσα ὡς νὰ αἰδεῖτο νὰ ἐγγίσῃ μὲ τὰς βαναύσους καὶ ρυπαράς της χεῖρας τὴν χαρίεσσαν χεῖρα ταύτην.

Καὶ ὅμως, μετά τινα δισταγμὸν ἔφερεν ἀκροθιγῶς καὶ μὲ σέβας πολὺ τὰ χείλη της ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν τορνευτῶν δακτύλων τοὺς ὁποίους τῇ ἐπαρουσίασεν ἡ Μαριάνθη· ἔπειτα' γονατίσασα ἐνώπιόν της διὰ μιᾶς, ἤρχισε νὰ βλέπῃ αὐτὴν ἀσκαρδαμυκτί, ὡς νὰ εἶχεν ἐνώπιόν της μίαν ἁγίαν.

— Ἀλλ' ἔλα κάθησ' ἐδῶ... πλησίον μου, τὴν εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα.

— Ὦ! αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται... ποτὲ... ποτέ...

— Διατί;

— Οἱ κατώτεροι πρέπει νὰ γνωρίζουν τοὺς ἀνωτέρους των, ἔλεγεν ὁ ἰδικός μου, ὅταν μὲ εἶχε· ἦταν, καθὼς ἠξεύρεις, στρατιώτης· οἱ στρατιῶται χωριστὰ, οἱ ἀξιωματικοὶ χωριστὰ, καθένας μὲ τὸν ὅμοιό του.

— Λωλὴ εἶσαι... μεταξύ μας δὲν ὑπάρχει καμμία διαφορά...

— Καμμία διαφορά... τί λές! τί λές! Κ' ἐγὼ σ' ἔχω ἐμπροστὰ εἰς τὰ 'μάτια μου καὶ εἶσαι εὔμορφη ὡσὰν βασίλισσα... καὶ δὲν ὑπάρχει διαφορά!... ἄφες νὰ μείνω καθὼς εἶμαι, γονατιστὴ, νὰ στυλώσω ἐπάνω σου τὰ 'μάτια μου ὡσὰν προτήτερα... Ἴσως... ποῖος ἠξεύρει... μολονότι εἶμαι τέρας τῆς ἀσχημίας, ἴσως τὸ παιδί μου σὲ ὁμοιάσῃ... Λέγουν ὅτι καμμία φορὰ μ' ἕνα βλέμμα ὅπου ρίπτει κάνεις... συμβαίνει τὸ παιδὶ ὅπου θὰ κάμῃ...

— Ἔπειτα, ἀπὸ ἰδέαν κυριευθεῖσα λεπτὴν, εὐγενῆ, ἀπίστευτον εἰς πλάσμα τοιούτου εἴδους, ἐφοβήθη ἡ Βουνὸν μήπως ἐταπείνωσε τὴν Μαριάνθην διὰ ταύτης τῆς παραδόξου εὐχῆς της, καὶ ἐπρόσθεσε θλιβερῶς.

— Ὄχι, ὄχι, τὸ λέγω διὰ ν' ἀστειευθῶ· μή σε μέλει, Κελαϊδήστρα... καὶ δὲν θὰ τολμήσω νὰ σὲ κυττάξω ποτὲ μὲ αὐτὸν τὸν σκοπὸν χωρὶς τὴν ἄδειάν σου... Τὸ παιδί μου θὰ γίνῃ ἄσχημον ὡσὰν ἐμέ... τί μὲ μέλει... μήπως διὰ

τοῦτο θὰ τὸ ἀγαπῶ ὀλιγώτερον! τὸ ταλαίπωρον! καὶ μήπως ἐκεῖνο μοῦ εἶπε νὰ τὸ φέρω εἰς τὸν κόσμον!... Ἀλλὰ καὶ ἂν ζήσῃ... τί ἀρά γε; (εἶπε μετὰ κατηφείας καὶ θλίψεως) τί θὰ γίνῃ, καλὲ Θεέ μου!

Ἡ Κελαϊδήττρα ἐρρίγησεν εἰς τοὺς λόγους τούτους. Τῳόντι, ὁποῖον ἤθελεν εἶσθαι τὸ μέλλον τοῦ τέκνου μιᾶς γυναικὸς τοιαύτης, γυναικὸς πτωχῆς, ἐξαχρειωμένης καὶ καταφρονημένης;

Ὁποία ἡ τύχη του!... ὁποῖον τὸ μέλλον του!...

— Ἄφες αὐτὰς τὰς ἰδέας, φίλη μου, ὑπέλαβεν ἡ Μαριάνθη· ἔλπιζε ὅτι τὸ παιδί σου θὰ εὕρῃ ἀνθρώπους εὐσπλαγχνικούς, ὅπου θὰ τὸ συμμαζεύσουν.

— Ὦ! μίαν μόνην φορὰν, Κελαϊδήττρα μου, εὑρίσκει κἀνεὶς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὴν τύχην του, εἶπεν ἡ Βουνὸν μετὰ πικρίας κινοῦσα τὴν κεφαλήν· νὰ ὁποῦ ἀπήντησα ἐσένα... αὐτὴ ἦτο ἡ μόνη τύχη μου εἰς τὸν κόσμον... Καὶ, νὰ σοῦ εἰπῶ; ἂς μὴ σοῦ κακοφανῇ· κάλλιον εἶχα νὰ ἐλάμβανεν αὐτὴν τὴν τύχην τὸ παιδί μου παρὰ ἐγώ. Αὐτὴ ἡ εὐχή... εἶναι τὸ μόνον πρᾶγμα ὁποῦ ἠμπορῶ νὰ τοῦ δώσω.

— Παρακάλει, παρακάλει τὸν Θεόν... ἐκεῖνος εἶναι πολυεύσπλαγχνος.

— Ἂς ἦναι, θὰ τὸν παρακαλῶ, ἀφοῦ μοῦ τὸ λὲς τοῦ λόγου σου· ἴσως ἀπὸ τοῦτο ἰδῶ κ' ἐγὼ κἀνένα καλό. Καὶ ὄντως ποῖος νὰ μοῦ ἔλεγε, τὸν καιρὸ ὅπου ἡ Λύκαινα μ' ἐδαιρνε καὶ ἤμουν τὸ περίπαιγμα ὅλων ἐδῶ μέσα, ὅτ' ἤθελε νὰ εὑρεθῇ παρών ἕνας μικρὸς ἄγγελος, σωτήρας μου, ὁποῦ μὲ τὴν γλυκειά του καὶ τρυφερὴ φωνὴ ἤθελε νὰ φανῇ πλέον δυνατὸς ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ ἀπὸ τὴν Λύκαιναν αὐτὴν ἀκόμη, ὁποῦ εἶναι τόσον δυνατὴ καὶ τόσον κακή;

— Ναὶ, ἀλλὰ κύτταξε τὸ ὅτι ἡ Λύκαινα ἐφέρθηκε πολὺ καλά... ὅταν ἐσυλλογίσθη ὅτι ἦτουν ἀξία συμπαθείας διὰ δύο αἰτίας.

— Αὐτὸ εἶναι τῳόντι... ἂς ἔχω πάλιν χάριν εἰς ἐσὲ... καὶ δὲν θὰ τὸ λησμονήσω ποτέ... Ἀλλὰ, δὲν μοῦ λὲς, Κελαϊδήττρα, διατί προχθὲς ἡ Λύκαινα ἐζήτησε νὰ τὴν βάλουν εἰς τὸ ἄλλο χώρισμα τῆς φυλακῆς... ἐνῷ εἶχε δῃξει ὅτι ἔπαυσεν ὁ θυ-

μός της ἐναντίον σου, καὶ μάλιστα ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ μὴν ἠμπορῶτε πλέον νὰ περάσῃ ὥρα καὶ στιγμὴ χωρὶς ἐσένα ;

— Εἶναι ὀλίγον ὅτι τῆς καταδῇ... καὶ διὰ τοῦτο...

— Παράξενο πρᾶγμα... μία γυναῖκα ἥτις ἦλθε σήμερον τὸ πρωὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο χώρισμα τῆς φυλακῆς ὅπου τώρα εἶναι ἡ Λύκαινα, εἶπεν ὅτι ἤλλαξεν ὁλοτελῶς.

— Πῶς τάχα ;

— Ἀντὶ νὰ πιάνεται καὶ νὰ μαλώνῃ μὲ ὅλον τὸν κόσμο, ἔγινε περίλυπη... περίλυπη, καὶ παγαίνῃ καὶ κάθεται μονάχη της εἰς ταῖς γωνιαῖς· ἂν τῆς ὁμιλήσῃς τίποτε, σοῦ γυρίζει τὴν ράχι καὶ δὲν σ' ἀποκρίνεται... Δὲν εἶναι παράξενον αὐτό; νὰ φαίνεται ὡσὰν ἄφωνη, αὐτὴ ὁποῦ δὲν ἐπερνοῦσε στιγμὴ χωρὶς ν' ἀκουσθοῦν αἱ φωναῖς της ; Μοῦ εἶπε καὶ ἕνα ἄλλο πρᾶγμα αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ὅμως δὲν τὸ πιστεύω.

— Τί ; τί ;

— Λέγει ὅτ' εἶδε τὴν Λύκαινα κ' ἔκλαιε... Ἡ Λύκαινα ποσὲ νὰ κλαύσῃ... εἶναι τῶν ἀδυνάτων.

— Ἡ ταλαίπωρη... ἐξ' αἰτίας μου ἴσως ἐπῆγε καὶ ἤλλαξε θέσιν... τὴν ἐλύπησα χωρὶς νὰ θέλω, εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα στενάζουσα.

— Σὺ ποτὲ νὰ λυπήσῃς ἄνθρωπον, ὦ μικρέ μου ἄγγελε;...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἰδοὺ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ἡ κυρία Ἀρμάνδου, καὶ ἀφοῦ ἀνεζήτησε διὰ τῶν ὀμμάτων της τὴν Μαριάνθην, ἦλθε πρὸς αὐτὴν μειδιῶσα ὡς ἀπὸ εὐχαρίστησιν ψυχῆς.

— Ἔχω μίαν καλὴν εἴδησιν, κόρη μου, διὰ σέ.

— Τί λέγετε, κυρία ; ἀνέκραξεν ἡ Κελαϊδήστρα ἀνεγειρομένη.

— Οἱ φίλοι σου δὲν σ' ἐλησμόνησαν, ἀλλ' ἀπήλαυσαν τὴν ἀπελευθέρωσίν σου... ὁ Κ. διευθυντὴς ἔλαβε τώρα τὴν εἴδησιν.

— Εἶναι ποτὲ δυνατὸν, κυρία; ὦ ! Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ!..

Καὶ τόση ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησις τῆς Μαριάνθης, ὥστε ὠχρίασεν, ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἥτις ἔπαλλε σφοδρῶς, καὶ πάλιν ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου της.

— Ἡσύχασε, κόρη μου, τὴν εἶπεν ἡ κυρία Ἀρμάνδου μὲ

καλωσύνην· κατ' εὐτυχίαν, αὐταὶ αἱ συγκινήσεις τῆς ψυχῆς εἶναι ἀκίνδυνοι.

— Ἄ! κυρία, πόσην εὐγνωμοσύνην . . .

— Βέβαια ἡ κυρία μαρκεσία Δ'-Ἀρβίλλ θ' ἀπήλαυσε τὴν ἀπελευθέρωσίν σου . . . Ἔξω στέκει μία κυρὰ, μία γραῖα, ἐπιφορτισμένη νὰ σ' ἐπάρῃ μαζῆ της, εἰς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἔλαβον τόσον μέρος ὑπὲρ σοῦ . . . Πρόσμεινε νὰ ἐπιστρέψω· νὰ εἴπω δύο λέξεις ἐδῶ, κ' ἔφθασα.

Δυσκόλως ἠθέλαμεν δυνηθῆ νὰ παραστήσωμεν τὴν θλῖψιν τοῦ προσώπου τῆς Βουνοῦ, ὁπόταν ἤκουσεν ὅτι ὁ σωτὴρ ἄγγελός της, ὡς αὐτὴ ὠνόμαζε τὴν Κελαϊδήστραν, ἔφευγεν ἀπὸ τὴν τοῦ Λαζάρου φυλακήν. Καὶ σημειώσατε ὅτι δὲν ἐλυπήθη ἐκ τῆς ἰδέας μήπως ὑποφέρῃ πάλιν τὰ αὐτὰ παθήματα ἀπὸ τὰς συντρόφους τῆς φυλακῆς της, ὅσον ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν μόνην ψυχὴν ἥτις ἔδειξε πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν.

Παρὰ πόδας τοῦ ἑδωλίου καθημένη εἰσέτι, ἡ Βουνὸν ἔφερε τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς δύο θυσάνους τῶν φρυγανωδῶν μαλλίων, ἅτινα ἐξήρχοντο ἐν ἀταξίᾳ ἀπὸ τὴν μαύρην καὶ παλαιάν της καλύπτραν, ὡς νὰ ἠβουλήθη νὰ ἐκριζώσῃ αὐτά· ἀφοῦ δὲ παρῆλθεν ἡ πρώτη ὁρμὴ αὕτη, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ὡς νὰ ἐκυριεύθη ἀπὸ νάρκωσιν, καὶ ἔμεινεν ἄφωνος, ἀκίνητος, τὸ μέτωπον κρατοῦσα κεκρυμμένον εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀγκῶνας στηριγμένους ἐπὶ τῶν γονάτων.

Ἡ Μαριάνθη, μ' ὅλην τὴν χαράν της ὅτι ἐξήρχετο ἐκ τῆς φυλακῆς, ἐφρύαξεν ἀναπολήσασα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν Κουκκουβάϊαν καὶ τὸν Δάσκαλον, οἵτινες τὴν εἶχον ὁρκίσει νὰ μὴ διηγηθῇ εἰς τοὺς εὐεργέτας της τὰ παθήματά της. Ἀλλὰ δὲν ἤργησε ν' ἀποδιώξῃ τοὺς θλιβεροὺς αὐτοὺς συλλογισμοὺς μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ τὸ Βουκεβάλ, τὴν κυρίαν Γεωργίαν, τὸν Ροδόλφον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε σκοπὸν νὰ συστήσῃ τὴν Λύκαιναν καὶ τὸν Παληκάραν· τὴν ἐφαίνετο μάλιστα, ὅτι τὸ περὶ οὗ ἤλεγχεν ἑαυτὴν ἐξημμένον πρὸς τὸν εὐεργέτην της αἴσθημα, μὴ διερεθιζόμενον πλέον ἐκ τῆς λύπης καὶ μοναξίας, ἤθελε μετριασθῆ ἀφοῦ ἐπαναλάβῃ τὰς ἀγροτικὰς ἐνασχολήσεις της, τὰς ὁποίας ἠγάπα τοσοῦτον νὰ συμμε-

ρίζεται μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ ἀγροκηπίου.

Ἔκθαμβος διὰ τὴν σιωπὴν τῆς συντρόφου της, σιωπὴν τὴν ἀφορμὴν τῆς ὁποίας δὲν ἐφαντάζετο, ἡ Κελαϊδήστρα ἤγγισεν αὐτὴν ἐλαφρὰ ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ τὴν εἶπε·

— Λέγε με τώρα, ὁποῦ θὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ... ἠμπορῶ νὰ σὲ γίνω χρήσιμος εἰς τίποτε ;

Αἰσθανθεῖσα τὴν χεῖρα τῆς Κελαϊδήστρας, ἡ δεσμωτὶς ἐσκίρτησεν, ἀφῆκε τὰς χεῖράς της νὰ πέσουν ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ ἔστρεψε πρὸς τὴν νεάνιδα τὸ πρόσωπόν της, κατάβρεκτον ἀπὸ δάκρυα.

Τόσον πικρὰ λύπη διεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς Βουνοῦ, ὥστε ἡ δυσμορφία της ἐξηλείφθη.

— Τί ἔχεις, καλή φίλη μου ; τὴν εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα, διατὶ κλαίεις ;

— Ἐσὺ φεύγεις ! ἐψιθύρισεν ἡ δεσμωτὶς μὲ φωνὴν διακοπτομένην ἀπὸ λυγμούς· ποτὲ δὲν ἐσυλλογίσθηκα πῶς σήμερ' αὔριον ἔμελλες νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ . . . καὶ πῶς πλέον δὲν θὰ σὲ ἰδῶ . . . ποτέ... ποτὲ πλέον !

— Σὲ βεβαιῶ ὅτι θὰ ἐνθυμοῦμαι πάντοτε τὴν καλήν σου φιλίαν . . . ἀπήντησεν ἡ Μαριάνθη.

— Ἐνῶ τόσον σὲ εἶχα ἀγαπήσει . . . ἐνῷ ὅταν ἐκαθήμην εἰς τὰ ποδάριά σου . . . μ' ἐφαίνετο πῶς δὲν εἶχα πλέον κἀνένα φόβον . . . ἀπὸ κἀνένα. Καὶ μὴ θαρρῇς ὅτι αὐτὰ τὰ λέγω ἐπειδὴ θ' ἀρχίσουν ἴσως πάλιν αὐταῖς αἱ ἄλλαις νὰ μὲ δέρνουν... ἂς κτυποῦν, ἐγὼ πλέον ἐσυνείθισα . . . ἀλλὰ, ὅταν ἐσὺ ἤσουν ἐδῶ, ἐνόμιζα πῶς ἤσουν ἡ μοῖρά μου ἡ καλή, καὶ πῶς ἤθελε νὰ φέρῃς καλὸ εἰς τὸ παιδί μου, μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ μ' εὐσπλαχνίσθηκες... Ἂν σὲ λέγω ψεύματα, τόσον καλὸ νὰ ἔχω· ὅποιος ἐσυνείθισε νὰ τὸν κακομεταχειρίζωνται, ἐκεῖνος γνωρίζει τὴν καλωσύνη πλέον παρὰ κάθε ἄλλον.—Καὶ διακοπεῖσα ἀπὸ νέους λυγμούς, ἀνεφώνησε·—'Πάγει 'πάγει πλέον... 'πάγει . . . αὐτὸ ἐγὼ ἔπρεπε νὰ τὸ προσμένω . . . ὅμως... αἰ, ὑπομονή . . . 'Πάγει πλέον, 'πάγει . . . ἐτελείωσε.

— Σιῶπα, ἡσύχασε· ἐγὼ θὰ σ' ἐνθυμοῦμαι, καθὼς καὶ σὺ ἐμέ.

— Ὢ, νὰ ξεύρῃς... κάλλιον δὰ νὰ μὲ κόψουν κομμάτια παρὰ μία στιγμὴ νὰ σὲ ἐβγάλω ἀπὸ τὴν ἐνθύμησί μου· νὰ γεράσω νὰ γίνω *κούφτα.lo*, θὰ θαρρῶ κάθε στιγμὴ πῶς βλέπω ἐμπροστά μου τὸ ἀγγελικό σου προσωπάκι. Ὁ πρῶτος λόγος ὁποῦ θὰ μάθω τὸ παιδί μου νὰ μιλᾷ θὰ ἦναι τ' ὄνομά σου, Κελαϊδήστρα μου, ἐπειδὴ θὰ σοῦ χρεωστεῖ τὴν ζωήν, ὁποῦ δὲν τὸ ἄφηκες ν' ἀποθάνῃ τοῦ κρύου...

— Ἄκουσέ με, φίλη μου, εἶπεν ἡ Μαριάνθη, συγκεκινημένη ἐκ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς ἀθλίας ταύτης γυναικός· διὰ σὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ ὑποσχεθῶ τίποτε· μολονότι γνωρίζω τινὰ ὑποκείμενα πολὺ φιλάνθρωπα· διὰ τὸ παιδί σου ὅμως ἀλλάσσει... εἶναι διόλου ἀθῶον, καὶ οἱ περὶ ὧν σοῦ ἀνέφερα θὰ θελήσουν ἴσως νὰ ἐπιμεληθοῦν τὴν ἀνατροφήν του, ἐὰν ἠμπορέσῃς νὰ τὸ ἀποχωρισθῇς...

— Τὸ παιδί μου ν' ἀποχωρισθῶ... ποτὲ, ὤ! ποτέ! ἀνέκραξεν ἡ Βουνὸν μετὰ ζέσεως· πῶς γίνεται αὐτό, ἐνῷ εἰς τὸ παιδί μου ἐγὼ ἔβαλα ὅλας μου τὰς ἐλπίδας...

— Ἀλλά... πῶς θὰ τὸ ἀναθρέψῃς; κόρη ἢ ἀρτεμικόν, πρέπει νὰ γίνῃ τίμιον, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει...

— Τὸ κομμάτι ψωμὶ ὁποῦ θὰ κερδίζῃ νὰ ἦναι μὲ τὴν τιμήν του· αὐτό, Κελαϊδήστρα μου, δὲν θέλεις νά εἰπῇς; Τὸ πιστεύω· αὐτὸ κ' ἐγὼ ἐπιθυμῶ, αὐτὸ καθημέραν συλλογίζομαι· ἅμα ἐξέλθω ἀπ' ἐδῶ δὲν ἔχει πλέον νὰ ἔμβω πάλιν εἰς δρόμους κακούς... καλήτερα γίνομαι ἀπ' ἐκείναις ὁποῦ φροντίζουν τοὺς δρόμους, παρὰ νὰ κάμω ἄτιμα πράγματα· αὐτὸ τὸ χρεωστεῖ καθένας, ἂν ὄχι διὰ τὸν ἑαυτόν του, διὰ τὸ παιδί του τοὐλάχιστον, ὅταν ἔχῃ τὴν τιμὴν νὰ ἔχῃ παιδί.. εἶπεν ἡ Βουνὸν σεμνυνομένη.

— Καὶ ποῖος θὰ ἔχῃ ἔννοια τὸ παιδί σου ἐνῷ σὺ θὰ ἐργάζεσαι; ἐπανέλαβεν ἡ Κελαϊδήστρα· δὲν ἦτον καλήτερα, ἂν ἦναι δυνατὸν, καθὼς καὶ ἐλπίζω, νὰ τὸ βάλῃς εἰς τὴν ἐξοχήν, κοντὰ εἰς τίποτε καλοὺς ἀνθρώπους, ὁποῦ μίαν ἡμέραν νὰ τὸ καταστήσουν μίαν κόρην ἀξίαν νὰ κατέχῃ θέσιν εἰς κἀνὲν ἀγροκήπιον, ἢ ἕνα καλὸν γεωργόν; Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἤθελες 'πηγαίνει νὰ τὸ βλέπῃς, καὶ μίαν ἡμέραν ἴσως εὗρε-

θῇ τρόπος καὶ νὰ συγκατοικήσῃς μαζῆ του· εἰς τὴν ἐξοχὴν κάνεις ζῇ μὲ τόσον ὀλίγα!

— Πλὴν, νὰ τὸ ἀποχωρισθῶ, νὰ τὸ ἀποχωρισθῶ! ἐγώ... θὰ ἦταν ἡ μόνη χαρά μου... ὅπου δὲν ἔχω ἄλλο πρᾶγμα ν' ἀγαπῶ...

— Πρέπει, πτωχή μου Βουνόν, νὰ φροντίσῃς μᾶλλον δι' ἐκεῖνο παρὰ διὰ τὸν ἑαυτόν σου. Μετὰ δύο τρεῖς ἡμέρας θὰ γράψω εἰς τὴν κυρίαν Ἀρμάνδου· καὶ ἂν τὸ ζήτημα ὁποῦ σκοπεύω νὰ τῆς κάμω διὰ σὲ χάριν τοῦ παιδίου σου ἐπιτύχῃ, δὲν θὰ στενάξῃς ἄλλοτε ὡς προτήτερα, ὁποῦ ἐπόνεσεν ἡ ψυχή μου ὅταν σὲ ἤκουσα νὰ λέγῃς— *Καὶ τί θὰ γίνῃ;*

Ἡ ἔφορος, κυρία Ἀρμάνδου, διέκοψε τὴν συνομιλίαν ταύτην ἐλθοῦσα νὰ παραλάβῃ τὴν Μαριάνθην.

Ἡ Βουνὸν τότε ἐδόθη εἰς νέους ὀλοφυρμούς, κατέβρεξε μὲ δάκρυα πύρινα τὰς χεῖρας τῆς νεάνιδος, καὶ τέλος ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου κατάπληκτος ἐκ τοῦ ἄχθους τῆς θλίψεώς της, οὐδ' ἐσυλλογίσθη πλέον τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν τῇ ἔδωκεν ἡ Μαριάνθη περὶ τοῦ τέκνου της.

— Ἡ ταλαίπωρος! εἶπεν ἡ κυρία Ἀρμάνδου ἐξερχομένη ἐκ τῆς αὐλῆς, συνοδευούσης αὐτὴν τῆς Μαριάνθης. Ἡ πρὸς σὲ εὐγνωμοσύνη της μὲ δίδει περὶ αὐτῆς ἰδέαν καλητέραν.

Αἱ ἄλλαι δεσμώτιδες μαθοῦσαι ὅτι εἰς τὴν Κελαϊδήστραν ἔγινε χάρις, ἀντὶ νὰ ζηλεύσωσιν, ἔδειξαν ἐξ ἐναντίας χαράν· τινὲς ἐξ αὐτῶν περιεκύκλωσαν τὴν Μαριάνθην, καὶ τὴν ἀπεχαιρέτησαν ἀπὸ καρδίας· τὴν συνεχάρησαν ὅλαι ἀπὸ ψυχῆς διὰ τὴν ταχεῖαν ἀπελευθέρωσίν της.

— Τὸ ἀληθὲς εἶναι, εἶπε μία ἐξ αὐτῶν, ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη ξανθὴ κόρη μᾶς ἔκαμε νὰ περάσωμεν μίαν ὥραν καλήν... τὴν ὥραν ὁποῦ ἐκαταθέσαμεν κάθε μία ὅτι ἠμποροῦσε διὰ τὰ σπάργανα τοῦ Βουνοῦ τ' ἁγίου Γιαννιοῦ. Αὐτὸ θὰ τὸ ἐνθυμοῦνται εἰς τοῦ Λαζάρου.

Ὅταν ἡ Μαριάνθη ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰς οἰκοδομὰς τῆς φυλακῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῆς ἐφόρου, αὕτη ἐστράφη καὶ τὴν εἶπε·

— Τώρα, παιδί μου, ὕπαγε εἰς τὸ ἱματιοφυλάκιον ν' ἀλλάξῃς φορέματα· θ' ἀφήσῃς αὐτὰ καὶ θὰ ἐνδυθῇς ἐκεῖνα τὰ χω-

ρικὰ, ἅτινα σοῦ ἔπρεπαν τόσον καλὰ διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἁπλότητά των. Ἔχε ὑγείαν . . . εἶπεν ἡ κυρία Ἀρμάνδου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί της ἐνεπλήσθησαν δακρύων—δὲν ἠμπορῶ νὰ σ' ἐκφρασθῶ πόσον εἶχες, κόρη μου, ἐπισύρει τὴν συμπάθειάν μου! —Ἰδοῦσα ἔπειτα ὅτι ἤρχισε καὶ ἡ Μαριάνθη νὰ δακρύῃ, ἡ ἔφορος ἐπρόσθεσε·— Μὲ συγχωρεῖς ὅτι ἐπίκρανα τοιουτοτρόπως τὴν ἀναχώρησίν σου.

— Ὦ! κυρία μου . . . δὲν γνωρίζω ἐγὼ ὅτι χάρις εἰς τὰς συστάσεις σας ἐκινήθη πρὸς ἐμὲ εἰς οἶκτον αὐτὴ ἡ κυρία πρὸς τὴν ὁποίαν τώρα χρεωστῶ τὴν ἐλευθερίαν μου;

— Ναὶ, καὶ χαίρω εἰς ἄκρον ὅτι ἡ διαγωγή σου ἐδικαίωσε κατὰ πάντα τὰς συστάσεις μου . . .

Τότε ἠκούσθη κώδων σημαίνων.

— Ἰδοὺ σημαίνει ἡ ὥρα τῆς ἐργασίας, πρέπει νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ ἐργαστήριά των . . . ἔχε ὑγείαν καὶ πάλιν, ἀγαπητή μου κόρη, ἔχε ὑγείαν! . . .

Καὶ ἡ κυρία Ἀρμάνδου συγκεκινημένη ὡς καὶ ἡ Μαριάνθη, ἠσπάσθη αὐτὴν τρυφερῶς· ἔπειτα δὲ εἶπε πρὸς ἕνα τῶν ὑπηρετῶν τοῦ οἴκου.

— Ὁδήγησε τὴν δεσποσύνην εἰς τὸ ἱματιοφυλάκιον.

Μετα ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, ἡ Μαριάνθη, χωρικὴν ἐνδεδυμένη στολὴν, ὡς τὴν εἴδομεν εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Βουκεβάλ, εἰσήρχετο εἰς τὸ γραφεῖον, ὅπου τὴν ἐπρόσμενεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα.

Ἡ οἰκονόμος τοῦ συμβολαιογράφου Ἰακώβου Φεράνδου ἦλθε νὰ ὁδηγήσῃ τὴν ἀθλίαν νεάνιδα εἰς τὴν νῆσον τοῦ Χαλαστοῦ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

### Ἀναμνήσεις.

Ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἠδυνήθη εὐκόλως καὶ ταχέως ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μαριάνθης, ἐπειδὴ πρὸς τοῦτο ἄλλο δὲν ἀπητεῖτο εἰμὴ ἁπλῆ συγκατάθεσις τῆς ἐφορείας. Πληροφορηθεὶς παρὰ τῆς Κουκουβάϊας ὅτι ἡ Κελαϊδήστρα εὐ-

ρίσκετο εἰς τοῦ Λαζάρου, ἀπευθύνθη ἐν τῷ ἅμα πρός τινα πελάτην του, ἄνδρα ἔντιμον καὶ ἔχοντα ἐπιρροὴν, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὅτι κόρη τις, παρεκτραπεῖσα μὲν κατὰ καιρὸν εἰς ἀτοπίας, ἀλλὰ τὴν σήμερον ἐλθοῦσα εἰς μετάνοιαν εἰλικρινῆ, ἦτο φυλακισμένη εἰς τοῦ Λαζάρου καὶ ἐκινδύνευεν ἐκεῖ, διὰ τῆς συγκοινωνίας της μετὰ τῶν ἄλλων δεσμωτίδων, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ πρότερα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κόρη αὕτη τὸν ἐσυστήθη στενῶς ἀπό τινα ὑποκείμενα ἀξιοσέβαστα, εὐδιάθετα νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς της ἀφοῦ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς [ἐπρόσθεσεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος] παρεκάλει τὸν μεγαδύναμον πελάτην του, χάριν τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας, καὶ χάριν τοῦ μέλλοντος σωφρονισμοῦ τῆς δυστυχοῦς αὐτῆς, νὰ μεσιτεύσῃ νὰ τὴν ἐλευθερώσωσι. Τέλος πάντων ὁ συμβολαιογράφος, διὰ νὰ μὴ φοβῆται μήπως κατόπιν ἀνιχνευθῇ τι, παρεκάλεσε κατ' ἐπανάληψιν τὸν πελάτην του νὰ μὴ κοινολογήσῃ αὐτὸν ὡς αἴτιον τῆς ἀγαθῆς ταύτης πράξεως.

Ὁ παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ἡ μεσιτεία, διετήρησεν ἀκριβῶς τὴν αἴτησιν ταύτην τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, ἀποδίδων αὐτὴν εἰς τὴν φιλανθρωπικὴν μετριοφροσύνην τοῦ εὐλαβοῦς καὶ ἀξιοσεβάστου ἀνδρός· ὅθεν ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Μαριάνθης ἐζητήθη καὶ ἀπηλαύθη μὲ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ πελάτου ὅττις, διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ ἔτι μᾶλλον τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον, ἔστειλε κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν τὸ διάταγμα τῆς ἐξόδου, ὥστε νὰ τὸ διευθύνῃ ὁ ἴδιος πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὑπὲρ τῆς νέας. Ὅταν ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἐπαρουσίασε τὸ διάταγμα τοῦτο εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς φυλακῆς, ἐπρόσθεσεν ὅτι ἦτον ἐπιτετραμμένη νὰ ὁδηγήσῃ τὴν Κελαϊδήστραν πλησίον τῶν ἀρχόντων δι' ὧν ἐχορηγήθη ἡ ἀπόλυσίς της. Ὕστερον ἀπὸ τοὺς καλοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἡ ἔφορος εἶπεν εἰς τὴν Κ. Δ' Ἀρβιλλ περὶ τῆς Μαριάνθης, οὐδεὶς ἀμφίβαλλεν ὅτι ἡ κόρη αὕτη ἐχρεώστει τὴν ἐλευθερίαν της εἰς τὴν μεσολάβησιν τῆς μαρκεσίας. Ἡ οἰκονόμος λοιπὸν τοῦ συμβολαιογράφου δὲν ἐνέπνευσε τὸν ἐλάχιστον δισταγμὸν εἰς τὸ θῦμά της. Ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἐλάμβανε κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ ὡς κοινῶς λέγουσι τὸ ὖφος *ἀγαθῆς γυναίκας*· ἔπρεπε καλὰ νὰ τὴν παρατηρήσῃ τις

διὰ νὰ διακρίνῃ ἐπίβουλόν τι πλαστόν τι καὶ ἀπηνὲς εἰς τὸ ἀρεσκευτικόν της βλέμμα καὶ εἰς τὸ ὑποκριτικόν της μειδίαμα. Μ' ὅλην τὴν ἐσχάτην μοχθηρίαν της, ὑφ' ἧς καὶ ὁρμωμένη κατέστη συνένοχος ἢ μυστικοσύμβουλος τῶν ἀνουσιουργιῶν τοῦ κυρίου της, ἡ κυρὰ Σεραφίνα δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴν ἐκπλαγῇ ἐκ τοῦ γοητευτικοῦ κάλλους τῆς νεάνιδος, τὴν ὁποίαν αὕτη παρέδωκεν ἔτι νήπιον εἰς τὴν Κουκκουβάϊαν... ἤτοι εἰς θάνατον ἄφευκτον...

— Αἴ! κόρη μου, τὴν εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα μὲ φωνὴν μελισταγῆ· φαντάζομαι τὴν χαρὰν ὁποῦ θὰ ἔχῃς ὁποῦ ἐκβαίνεις ἀπὸ τὴν φυλακήν!

— Ὦ! ναί, καὶ τὴν χάριν αὐτὴν βέβαια θὰ τὴν χρεωστῶ εἰς τὴν κυρίαν Δ' Ἀρβίλλ, ἥτις ἐφάνη πρὸς ἐμὲ ὡσὰν ἄγγελος...

— Ναί, ναί... ἀλλ' ἔλα νὰ πηγαίνωμεν καὶ εἶναι ἀργά... ἔχομεν νὰ κάμωμεν κἄμποσον δρόμον.

— Εἰς τὸ Βουκεβὰλ θὰ ὑπάγωμεν; εἰς τῆς κυρίας Γεωργίας;... ἀνέκραξεν ἡ Κελαϊδήστρα.

— Ναί... εἰς τὴν ἐξοχήν... εἰς τῆς κυρίας Γεωργίας, εἶπεν ἡ οἰκονόμος, διὰ ν' ἀποδιώξῃ ἐκ τοῦ νοὸς τῆς Μαριάνθης πᾶσαν ὑπόνοιαν· ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσε μὲ πονηρὰν ἀφέλειαν·—Ἀλλὰ πρὶν ἰδῇς τὴν κυρίαν Γεωργίαν ἔχεις νὰ λάβῃς ἄλλην μίαν χαρὰν ὁποῦ δὲν ἐπρόσμενες· ἔλα... ἔλα, νὰ 'παγαίνωμεν... Δούλη σας ταπεινὴ, κύριοι.

Καὶ ἡ κυρὰ Σεραφίνα, χαιρετήσασα τὸν γραμματέα καὶ τὸν γραφέα του, κατέβη μετὰ τῆς Κελαϊδήστρας. Τὰς συνώδευσε δὲ εἷς τῶν φυλάκων διὰ νὰ διορίσῃ ν' ἀνοίξωσι τὰς θύρας ἐνώπιόν των. Ἡ τελευταία λοιπὸν θύρα εἶχε κλεισθῇ, καὶ αἱ δύο γυναῖκες εὑρίσκοντο ὑπὸ τὸ μέγα προπύλαιον τὸ πρὸς τὴν ὁδὸν Προαστείου Σαϊντ-Δενῆ, ὅτε ἰδοὺ ἀπαντοῦν μίαν νέαν, ἥτις βέβαια θὰ ἤρχετο εἰς ἐπίσκεψιν δεσμώτιδος τινός.

Ἦτον ἡ Γελασίνα... Ἡ Γελασίνα ἡ πάντοτ' εὔζωνος καὶ πάντοτ' ἐρωτοτρόπος· ἁπλουστάτη μικρὰ καλύπτρα, εὐθαλὴς, καὶ μὲ κερασοχρόους στολισμένη ταινίας πολὺ πρεπούσας ἐπὶ τῶν μελανῶν τοῦ μετώπου της μαλλίων, περιέστεφε τὸ εὔχαρι

προσωπίδιόν της, περιλαίμιον λευκότατον ἔπιπτεν ἐπὶ τοῦ φαιοῦ περιωμίου της. Εἰς τὸν βραχίονά της ἐκράτει κρεμαμένην σπυρίδα ἀχυρόπλεκτον· χάρις εἰς τὸ βάδισμά της, ὅμοιάζον πολὺ τὸ βάδισμα γαλῆς προσεκτικῆς καὶ καθαρίας τὰ χονδρόπατα ὑποδημάτιά της ἦσαν θαυμάσια τὴν καθαριότητα, μολονότι ἡ ταλαίπωρος κόρη ἤρχετο ἀπὸ δρόμον, φεῦ! μακρυνόν.

— Γελασίνα! ἀνέκραζεν ἡ Μαριάνθη ἀναγνωρίσασα τὴν παλαιὰν σύντροφόν της εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἐξοχικοὺς περιπάτους.

— Κελαϊδήστρα! ὑπέλαβεν ἡ ράπτρια.

Καὶ αἱ δύο νεάνιδες κατησπάσθησαν ἑλληλας.

Οὐδὲν γοητευτικώτερον τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν δύο τούτων δεκαεξαετῶν κορασίδων, ὡς ἦσαν ἐναγκαλισμέναι τρυφερῶς, ἀμφότεραι χαριέσταται, καὶ ὅμως μεγάλως διαφέρουσαι κατὰ τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὸ κάλλος.

Ἡ μὲν ἦτο ξανθὴ μὲ ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ γαλανούς, πλήρεις μελαγχολίας, κατὰ κρόταφον ἀγγελικὴ τὸ εἶδος, ἰδανικὴ ὀλίγον ὠχρά, ὀλίγον τεθλιμμένη, ὀλίγον πνευματοειδής, πανομοιότυπον τῶν ἐρασμίων ἐκείνων χωρικῶν τὰς ὁποίας παριστάνει εἰς τὰς ζωγραφίας του ὁ Γρεύγης [Greuze] ζωηροτάτας τὸν χροῦν καὶ διαφανεστάτας . . . ἀνεκλάλητον φύρμα περισκέψεως, ἀγνότητος, καὶ χάριτος . . . Ἡ δὲ μελαγχροινὴ ἐπαγωγὸς, στρογγύλας καὶ ροδοκοκκίνας ἔχουσα τὰς παρειὰς, παμμέλανας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γλυκυτάτους, εὐφυὲς τὸ μειδίαμα, ἔξυπνον τὸ εἶδος· τύπος δελεαστικὸς νεότητος, ἀπεριοκεψίας καὶ φαιδρότητος. παράδειγμα σπάνιον καὶ θελξικάρδιον ἀναπαύσεως ἐν τῷ ὀλίγῳ, χρηστοηθείας ἐν τῇ ἐγκαταλείψει, καὶ χαρᾶς ἐν τῇ φιλοπονίᾳ.

Ἀφοῦ συναντήλλαξαν μυρίας ὅσας ἀφελεῖς ἀνάμεστόν των θωπείας, αἱ δύο νεάνιδες ἠτένισαν ἡμία πρὸς τὴν ἄλλην . . . Ἡ Γελασίνα ἐφαίνετο περιχαρεστάτη διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην . . . ἡ Μαριάνθη τεταραγμένη . . . Ἡ θέα τῆς φίλης της τὴν ἀνεκάλει τὰς ὀλίγας εὐτυχεῖς ἡμέρας τὰς ὁποίας διήγαγεν ἐν γαλήνῃ πρὸ τῆς πρώτης παρεκτροπῆς της.

— Καλὲ Μαριάνθη, καλὲ σὺ εἶσαι, φίλη μου! ἔλεγεν ἡ ράπτρια.

— Τί ἀπροσδόκητον εὐτύχημα!... πόσον καιρὸν ἔχομεν νὰ ἰδωμεν ἡ μία τὴν ἄλλην!.... ἀπεκρίθη ἡ Κελαϊδήστρα.

— Ἄ! τώρα, δὲν θαυμάζω πλέον ὅτι ἐπέρασαν ἓξ μῆνες ὁποῦ δὲν σὲ εἶδα.,. ὑπέλαβεν ἡ Γελασίνα θεωροῦσα τὰ χωρικὰ φορέματα τῆς Κελαϊδήστρας· λοιπὸν κατοικεῖς εἰς τοὺς ἀγρούς;...

— Ναί... πρό τινος καιροῦ, εἶπεν ἡ Μαριάνθη ταπεινοῦσα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Καὶ θὰ ἦλθες βέβαια καὶ σὺ νὰ ἰδῇς κἀμμίαν γνώριμόν σου εἰς τὴν φυλακήν;

— Ναὶ, ἦλθα... νὰ ἰδῶ μίαν... εἶπεν ἡ Μαριάνθη τραυλίζουσα καὶ ἐρυθριῶσα ἀπὸ ἐντροπήν.

— Καὶ τώρα ἐπιστρέφεις εἰς τὸ οἰκόν σου; θὰ κατοικεῖς μακρὰν ἀπὸ τὰ Παρίσια;... Ὦ! τὴν Κελαϊδήστρα μου! τὴν καλὴ κόρη... πάντοτε ἡ ἰδία!... Ἐνθυμεῖσαι τὴν ταλαίπωρην ἐκείνην γυναῖκα ὁποῦ τῆς ἔδωκες τὸ στρῶμά σου, ὅσα ρουχικὰ ἠμπόρεσες, καὶ τὰ ὀλίγα χρήματα ὁποῦ σοῦ εἶχαν μείνει, ἀφοῦ ἐξωδεύσαμεν τὰ πολλὰ 'πηγαίνουσαι εἰς τὴν ἐξοχήν;... ἐνθυμεῖσαι τότε πόσον ἐτρελλαίνεσο διὰ τοὺς ἀγρούς;

— Ἀμὴ δὲν ἐνθυμοῦμαι, ὁποῦ σὺ δὲν τοὺς ἀγαποῦσες πολὺ, καὶ ὅμως χάριν μου μὲ ἀκολουθοῦσες;

— Σὲ ἀκολουθοῦσα ἐπειδὴ ἀγαποῦσα τὴν συντροφιά σου κ' ἔβλεπα ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος πῶς ἅμα ἐξήρχεσο εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἀπὸ σοβαρὴ καὶ λυπημένη ὁποῦ ἦσουν ἐγίνεσο εὔθυμη καὶ ἱλαρή... λοιπὸν δὲν ἤθελα νὰ σ' ἐμποδίζω... Ἀλλ' ἄφες νὰ σὲ ἰδῶ καλά! Πῶς σοῦ 'παγαίνει ὡραῖα αὐτὴ ἡ μικρὴ καλύπτρα! σὲ κάμνει χαριεστάτην! Σὺ εἶσαι γεννημένη διὰ τὰ χωρικὰ, ἐτελείωσε· καθὼς ἐγὼ διὰ τὰ ἀστυκά. Ἰδοὺ λοιπὸν ἀπήλαυσες κατὰ τὰς ἐπιθυμίας σου· τώρα θὰ ἦσαι εὐχαριστημένη... Ἐγὼ ὅταν δὲν σ' ἔβλεπα τὸ ἔλεγα· Νὰ ἰδῇς ὁποῦ αὐτὴ ἡ μικρή μου Κελαϊδήστρα θὰ ἦναι εἰς καμμίαν ἐξοχήν· δὲν ἐγεννήθη διὰ νὰ κατοικῇ εἰς Παρισίους· εἶναι ἀληθινὸ λουλουδάκι τοῦ κάμπου, καθὼς λέγει καὶ τὸ τραγοῦδι· καὶ αὐτὰ

τὰ λουλουδάκια δὲν ζοῦν ποτὲ μέσα εἰς ταῖς χώραις· ὁ ἀέρας τῆς πρωτευούσης μας δὲν τὰ ὠφελεῖ ... Ἡ Κελαϊδήστρα λοιπὸν τί 'ξεύρεις εἰς ποῖο χωριὸ θὰ ἐπῆγε κ' ἐκατοίκησε, κοντὰ εἰς τίποτε καλοὺς ἀνθρώπους ... τὸ ἐμάντευσα ;

— Ναί... εἶπεν ἡ Μαριάνθη ἐρυθριῶσα.

— Μόνον, ἕνα παράπονο ἔχω νὰ σοῦ κάμω.

— Εἰς ἐμὲ παράπονο;

—Βέβαια, ἔπρεπε νὰ μὲ τὸ εἰπῇς... δὲν ἀφήνουν ποτὲ τοιουτοτρόπως τοὺς φίλους των, χωρὶς νὰ τοὺς στέλλουν κἀνένα χαιρετισμὸν ἐνίοτε.

— Πρέπει νὰ 'ξεύρεις... ἔφυγα ἀπὸ τὰ Παρίσια τόσον ἔξαφνα, εἶπεν ἡ Μαριάνθη θορυβουμένη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὥστε δὲν ἐδηνήθην...

— Αἴ, ὑπομονὴ πλέον, ἀφοῦ ἔλοβα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σ' ἐξαναϊδῶ... Ὅμως ἀδελφή μου, ἔχεις τῳόντι καὶ δίκαιον ὅπου δὲν ἀγαπᾷς τὰ Παρίσια· εἶναι τόσον δύσκολον νὰ ζήσῃ κἀνεὶς ἥσυχος εἰς αὐτὰ, ἐκτὸς ὅτι μία νέα κατάμονος, καθὼς εἴμεθα ἡμεῖς, ἠμπορεῖ εὔκολα νὰ παραστρατήσῃ εἰς τὸ κακὸν καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ... Ὅταν κἀνεὶς δὲν ἔχῃ τινὰ ὅποῦ νὰ τὸν συμβουλεύῃ... εἴμεθα τόσον ἀσθενεῖς τὴν καρδίαν... τῶν ἀνδρῶν οἱ λόγοι εἶναι τόσον γλυκεῖς, καὶ αἱ ὑποσχέσεις των ἀπατηλαί... Ἰδὲ, ἐνθυμᾶσαι τὴν μικρὰν ἐκείνην Ἰουλίαν, τὴν εὔμορφην κόρην; καὶ τὴν Ῥοζίνα, τὴν ξανθὴν ἐκείνην νέαν μὲ τὰ μαῦρα 'μάτια;

— Ναί, τὰς ἐνθυμοῦμαι.

— Μάθε, καλή μου ἀδελφὴ, ὅτι καὶ αἱ δύο των ἠπατήθησαν· ἔπειτα τὰς ἄφησαν, ἕως ὅποῦ κατήντησαν βαθμηδὸν νὰ γίνουν ὡσὰν τὰς ἀχρείας ἐκείνας γυναῖκας ὅποῦ κατακλείουν ἐδῶ μέσα...

— Ὦ! Θεέ μου!... ἀνεφώνησεν ἡ Μαριάνθη κλίνασα τὴν κεφαλὴν καὶ κατακοκκινήσασα. Ἡ Γελασίνα ὑποθέσασα ἄλλην σημασίαν εἰς τὴν ἐκφώνησιν ταύτην τῆς φίλης της, ὑπέλαβεν·

— Εἶναι τῳόντι ἔνοχοι καὶ ἀξιοκαταφρόνητοι... ναί... δὲν σὲ λέγω τὸ ἐναντίον· ἀλλὰ, βλέπεις, καλή μου Κελαϊδήστρα, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐλάβαμεν τὴν καλὴν τύχην νὰ διαμείνωμεν τί-

μιαι· σὺ μὲν διότι ἔφυγες εἰς τὴν ἐξοχὴν πλησίον ἀνθρώπων καλῶν, ἐγὼ δὲ διότι δὲν μ' ἔμενε καιρὸς νὰ τὸν ἐπασχολῶ εἰς ἔρωτας... κ' ἐπροτιμοῦσα τὰ μικρά μου πουλάκια κ' ἐπροσπαθοῦσα νὰ ἀποκτήσω μὲ τὸν κόπον μου ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ στολίσῃ κἀνεὶς μία μικρὴ κάμερη διὰ τὸν ἑαυτόν του... δὲν πρέπει νὰ ἤμεθα διὰ τὰς ἄλλας τόσον αὐστηραί... Ὁ Θεὸς νὰ φυλάγῃ τὸν ἄνθρωπον! ποῖος ἠξεύρει!... τυχαίνει· ὁ ἄνθρωπος ἀπατᾶται· ἔπειτα ἡ ἔνδεια· ἂν ἡ Ροζίνα καὶ ἡ Ἰουλία ἐτύχαιναν περιστάσεις ὡσὰν ἡμᾶς, ἴσως δὲν ἐκαταντοῦσαν αὐτοῦ ὅπου ἐκατήντησαν... καὶ ἠμπορεῖς νὰ ἦσαι βέβαιη ὅτι, ἂν καὶ ἡμεῖς ἐτυχαίναμεν εἰς τὸν τόπον των, ἤθελε τώρα νὰ ἤμεθα καλήτεραί των;...

— Ὦ! εἶπεν ἡ Μαριάνθη πικρῶς· ἐγὼ δὲν τὰς κατηγορῶ... ἀλλὰ τὰς συγκλαίω μᾶλλον...

— Αἴ, 'παγαίνωμεν, 'παγαίνωμεν, ἐπειδή, ἀγαπητή μου, δὲν ἔχομεν ὥραν νὰ χάνωμεν, εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα προσφέρουσα τὸν βραχίονά της εἰς τὸ θύμα της μὲ ἀνυπομονησίαν.

— Σταθῆτε, παρακαλῶ κυρὰ, μίαν ἀκόμη στιγμήν· εἶναι τόσος καιρὸς ὁποῦ δὲν εἶδα τὴν καλήν μου Κελαϊδήστρα, εἶπεν ἡ Γελασίνα.

— Ναὶ, ὅμως κόρη μου, εἶναι ἀργὰ, καὶ ἔχομεν νὰ ὑπάγωμεν μακράν... ἀπήντησεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα δυσχεραίνουσα τὰ μέγιστα διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην· ἀκολούθως δὲ— Ἄς ἦναι, ἐπρόσθεσε, σᾶς δίδω ἀκόμη δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας...

— Σὺ δὲ, ἐπανέλαβεν ἡ Μαριάνθη λαμβάνουσα τὰς χεῖρας τῆς φίλης της ἐντὸς τῶν ἰδίων, ἔχεις πάντοτ' ἐκεῖνον τὸν χαρακτῆρα τὸν εὐλογημένον; πάντοτε φαιδρά; πάντοτ' εὐχαριστημένη;...

— Ναὶ, ἕως πρό τινων ἡμερῶν... τωόντι ἤμην φαιδρὰ πάντοτε κ' εὐχαριστημένη... ἀλλὰ τώρα...

— Καὶ τί λύπην ἔχεις;

— Ἐγὼ, διὰ τὸν ἑαυτόν μου; τίποτε... Ἐγὼ εἶμαι πάντοτε καθὼς μ' ἐγνώρισες εὔθυμη... ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν δὲν εἶναι ὅλος ὁ κόσμος ὡσὰν ἐμέ... Διὰ τὰς θλίψεις λοιπὸν τῶν ἄλλων βιάζομαι κ' ἐγώ...

— Πάντοτε ἀγγέλου ψυχὴ ἡ ψυχή σου!

— Ἔ, τί νὰ κάμῃ κανείς... ἔρχομαι βλέπεις τώρα, νὰ εὕρω ἐδῶ μίαν δυστυχῆ γειτόνισσαν ὁποῦ εἶχα . . . μίαν νέαν, ἕνα κομμάτι μάλαγμα . . . ὁποῦ τὴν ἐσυκοφάντησαν ἀδίκως τὴν ταλαίπωρη . . . τὴν λέγουν Λουΐζα Μορέλ· εἶναι κόρη ἑνὸς τιμίου τεχνίτου, ὁποῦ ἐτρελλάθηκε ἀπὸ τὴν μεγάλην του δυστυχίαν . . .

Εἰς τ' ὄνομα τῆς Λουΐζης Μορέλ, θύματος τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου καὶ αὐτῆς, ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἀνεσκίρτησε, καὶ εἶδε μετὰ προσοχῆς τὴν Γελασίναν. Τὸ πρόσωπον τῆς νέας ταύτης τὴν ἦτο διόλου ἄγνωστον· ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ οἰκονόμος ἔδωκε πλείστην προσοχὴν εἰς τὴν ὁμιλίαν τῶν δύο νεάνιδων.

— Τὴν ταλαίπωρον νέαν, τωόντι! ὑπέλαβεν ἡ Κελαϊδήστρα· πόσον θὰ χαρῇ τώρα ὅταν ἰδῇ ὅτι δὲν τὴν ἐλησμόνησες εἰς τὰ δεινά της!

— Ἀμὴ νὰ μάθῃς καὶ τὸ ἄλλο! ἐγὼ τώρα, πρέπει νὰ ξεύρῃς ἔρχομαι μακρόθεν . . . καὶ πάλιν ἀπὸ φυλακήν . . . ἀλλ' ἀπὸ φυλακὴν ἀνδρῶν.

— Καὶ τί ἐγύρευες εἰς φυλακὴν ἀνδρῶν τοῦ λόγου σου;

— Ἔχω ἐκεῖ ἕνα ἄλλον δυστυχῆ . . . νά, ἴδε τὴν σπυρίδα μου (καὶ ἡ Γελατίνα ἔδειξεν αὐτήν), βλέπεις ὁποῦ τὴν ἔχω διηρημένην εἰς δύο; Εἰς τὸ ἕνα μέρος ἔχω μερικὰ φορέματα διὰ τὴν Λουΐζα· ἀπὸ τὸ ἄλλο εἶχα μερικὰ πράγματα, ὁποῦ ἐπῆγα τώρα τοῦ Γερμανοῦ . . . ὁ φίλος μου τὸν ὁποῖον ἔχουν φυλακισμένον ὀνομάζεται Γερμανός· δάκρυα, ἀδελφή, μοῦ ἔρχονται ὅταν ἐνθυμηθῶ τί μου συνέβη πρὸ ὀλίγου μ' ἐκεῖνον τὸν νέον . . . θὰ μὲ εἰπῇς τρελλήν, ὅμως νὰ... εἶμαι τοιαύτη.

— Ἀλλὰ διὰ ποίαν αἰτίαν σοῦ ἔρχονται δάκρυα;

— Διότι, ἀδελφή, ὁ δυστυχὴς αὐτὸς νέος τόσον λυπεῖται ὅτι τὸν ἔβαλαν μαζῇ μὲ τοὺς ἄλλους κακούργους τῆς φυλακῆς, ὥστε κατήντησεν οὐδὲ ὄρεξιν νὰ ἔχῃ πλέον νὰ φάγῃ, καὶ ἔγινε νὰ τὸν ἰδῇς, πετσὶ καὶ κόκαλο . . . Ὅταν τὸν εἶδα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, εἶπα· ἐπειδὴ δὲν ἔχει ὄρεξιν, νὰ τοῦ κάμω ἕνα καλὸ φαγὶ ὁποῦ τὸ ἀγαποῦσε ὅταν ἦτο γειτω-

νάς μου, νὰ συνέλθῃ κομμάτι τὸ στομάχι του... Αὐτὸ τὸ καλὸ φαγὶ ὁποῦ ἀκοῦς, δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ ὀλίγα γεώμηλα εὔμορφα, κίτρινα, σκασμένα μὲ ὀλίγο γάλα καὶ ζάχαρη. Γεμίζω λοιπὸν ἕνα εὔμορφο γαβαθάκι ὁποῦ εἶχα, παστρικὸ παστρικό, καὶ τοῦ τὸ 'παγαίνω εἰς τὴν φυλακὴ πρὸ ὀλίγου, λέγουσά του ὅτι τοῦ τὸ ἔκαμα μὲ τὰ χέρια μου, καθὼς μία φορὰ εἰς τὰς εὐτυχίας μας, καταλαβαίνεις; ἤλπισα μ' αὐτοὺς τοὺς λόγους νὰ τὸν παρακινήσω νὰ ἀνοίξῃ ἡ ὄρεξίς του· Ναί, πρόσμενε!

— Τί;

— Τὸν παίρνουν ἐξ ἐναντίας τὰ κλαύματα· εὐθὺς καθὼς εἶδε τὸ γαβαθάκι ἐκεῖνο, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἔπινα συχνὰ τὸ γάλα μου ἐμπροστά του, ἤρχισε νὰ κλαίῃ... καὶ τὸ νόστιμον εἶναι ὅπου τὸν ἐμιμήθηκα κ' ἐγὼ, καὶ πλέον ἄφητέ μας· δὲν ἐβάσταξα κ' ἐγὼ νὰ μὴ κλαύσω· ἐγὼ ἐπῆγα νὰ τὸν παρηγορήσω... καὶ ἐξ ἐναντίας τὸν ἐλύπησα περισσότερον.

— Ναί, ἀλλ' ὅταν εἶδε τὰ δάκρυά σου θὰ τὸν ἐφάνησαν γλυκύτατα.

— Τί σημαίνει! ἀλλέως ἐγὼ ἤθελα νὰ τὸν ἐπαρηγοροῦσα. Ἀλλὰ τόσην ὥραν σοῦ ἐμιλῶ περὶ αὐτοῦ καὶ ἀκόμη δὲν σὲ εἶπα τίς εἶναι· εἶναι ἕνας παλαιός μου γείτωνας... ἕνας χρηστοηθέστατος νέος, ἕνας γλυκομίλητος, καὶ δειλὸς ὡσὰν νὰ ἦταν καμμία κόρη· τὸν ἀγαποῦσα περισσότερον ἀπὸ ἀδελφόν μου...

— Βέβαια λοιπὸν καὶ ἔχεις δίκαιον νὰ τὸν λυπᾶσαι τόσον.

— Ψεύματα; νὰ ἰδῇς τί χρυσοῦς νέος εἶναι! ὅταν ἔφευγα, τὸν ἠρώτησα, καθὼς πάντοτε, ἂν θέλῃ τίποτε· διὰ νὰ τὸν χαροποιήσω μάλιστα, τὸν εἶπα ὅτ' εἶμαι ἡ μικρή του νοικοκυρά, καὶ ὅτι θὰ μ' εὕρῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἄοκνον καὶ ἐπιμελήτριαν εἰς τὰ χρέη μου ἐν ἀπουσίᾳ του. Τότε αὐτὸς χαμογελῶν μετὰ κόπου, μ' ἐζήτησε νὰ τοῦ ὑπάγω μίαν μυθιστορίαν τοῦ Οὐάλτερ Σκὼττ, ὁποῦ μοῦ ἐδιάβαζε τὸ ἑσπέρας ἐνῶ ἐγὼ ἔραπτα· αὐτὴ ἡ μυθιστορία ὀνομάζεται *Ἰβάν... Ἰβάνοε...* Ναί· *Ἰβάνοε...* Τόσον τὸ ἀγαποῦσα ἐκεῖνο τὸ βιβλίον, ὁποῦ μοῦ τὸ εἶχεν ἀναγνώσει δύο φοραῖς... ὁ ταλαίπωρος ὁ Γερμανὸς, πόσον ἦτο καλός...

— Ζητεῖ, βλέπεις, τὸ βιβλίον αὐτό, διὰ νὰ ἔχῃ ἐμπρός του μίαν ἐνθύμησιν τοῦ περασμένου καιροῦ . . .

— Βέβαια· ἐπειδὴ πρέπει νὰ 'ξεύρῃς ὅτι αὐτὸ τὸ βιβλίον τὸ ἐδανειζόμεθα ἀπὸ ἄλλον, καὶ τὸ ἀνεγινώσκαμεν μαζῆ, ἀλλὰ τώρα μὲ λέγει νὰ τὸ ἀγοράσω, ἐκεῖνο τὸ ἴδιον... ἐκατάλαβες; νὰ τὸ ἀγοράσω· καὶ φαντάσου ὅτι αὐτὸ εἶνε μεγάλη θυσία δι' ἐκεῖνον, ἐπειδὴ εἶναι πτωχὸς καὶ αὐτὸς ὡσὰν ἡμᾶς...

— 'Ο ταλαίπωρος! εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα μετ' ἐλέους.

Εἰς τ' ὄνομα τοῦ Γερμανοῦ, ἑτέρου θύματος τοῦ συμβολαιογράφου, ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἔβαλε διπλῆν προσοχήν.

— Καὶ τί ἔκαμεν αὐτὸς ὁ νέος καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν; ἠρώτησεν ἡ Μαριάνθη.

— Τίποτε! ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα εἰς ὀργὴν μετατρέψασα τὸν οἶκτον αὐτῆς· τὸν κατατρέχει ἕνας κακόγερος, ἕνας συμβολαιογράφος· ὁ ἴδιος ὁποῦ κατέτρεχε καὶ τὴν Λουΐζα.

— Τὴν Λουΐζα ὁποῦ ἔρχεσαι διὰ νὰ εὕρῃς;

— Ναί, ἦτο θεράπαινα αὐτοῦ τοῦ ἰδίου συμβολαιογράφου· ὁ Γερμανὸς ἦτο ταμίας του . . . Νὰ εἶχα καιρὸν νὰ σὲ διηγηθῶ τὶ ἄδικα τὸν κατηγορεῖ τὸν δυστυχῆ νέον... Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ κακὸς αὐτὸς ἄνθρωπος εἶναι ὡσὰν λυσσασμένος ἐναντίον αὐτῶν τῶν δύο, ἐνῷ ποτὲ δὲν τοῦ ἔκαμαν τὸ παραμικρὸν κακόν . . . Ἀλλὰ μή σε μέλῃ καὶ θὰ τὰ πληρώσῃ καὶ αὐτός.

'Η Γελασίνα ἐπρόφερε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις μὲ πεποίθησιν τοσαύτην, ὥστε ἡ κυρὰ Σεραφίνα διεταράχθη. Λαβοῦσα λοιπὸν μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν, εἶπε πρὸς τὴν Μαριάνθην κολακευτικῶς.

— Ἔλα, κόρη μου, 'παγαίνωμεν, καὶ εἶναι ἀργά... μᾶς προσμένουν· ἐξεύρω ὅτι δικαίως εἶσαι περίεργη ν' ἀκούσῃς τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τῆς δεσποσύνης ἀπ' ἐδῶ, διότι κ' ἐγὼ χωρὶς νὰ γνωρίζω τελείως αὐτὴν τὴν νέαν καὶ τὸν νέον ἔλαβα πρὸς αὐτοὺς συμπάθειαν... Καλὲ Θεέ μου, ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωποι τόσον κακοί!... Καὶ πῶς ὀνομάζεται, νὰ σὲ χαρῶ, αὐτὸς ὁ ἀπάνθρωπος συμβολαιογράφος; ἐξεύρεις νὰ μὲ εἰπῇς;

Ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἐφαίνετο πρὸς τὴν Γελασίναν πάντῃ ἀδιάφορος γυνή· μολοντοῦτο ἐνθυμεῖτο ἡ ράπτρια τὰς συστάσεις τοῦ Ροδόλφου, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν φύγῃ ὁ ἐλάχιστος λόγος περὶ τῆς μυστικῆς ἐπὶ τοῦ Γερμανοῦ καὶ τῆς Λουΐζης προστασίας του, καὶ μετενόησεν ὅτι εἶπε. Μὴ σὲ μέλει καὶ θὰ τα πληρώσει καὶ αὐτός.

— Τὸν λέγουν Ἰάκωβον Φεράνδον, ὑπέλαβεν ἡ Γελασίνα, προσθέτουσα μὲ πολὺ πνεῦμα διὰ νὰ διορθώσῃ τὴν ἐλαφράν της ἀκριτομυθίαν. Καὶ εἶναι ἄλλο τόσον ἀξιόμεμπτος, ἐπειδὴ αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς τοὺς ὁποίους κατατρέχει δὲν ἔχουν κἀνένα ὁποῦ νὰ τοὺς ὑπερασπισθῇ, ἐκτὸς ἐμοῦ . . . ἀλλ' ἐγὼ μία νέα ἀσθενὴς, τί δύναμαι!

— Τί δυστυχία! ὑπέλαβεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα· ἐγὼ ἤλπισα ὅτι κἄποιον βοηθὸν θὰ εἶχαν, ἐπειδὴ εἶχες εἰπεῖ *Μὴ σὲ μέλῃ καὶ θὰ τὰ πληρώσει* . . . ἐνόμισα ὅτι θὰ εἶχαν κἀνένα ὑπερασπιστὴν κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀχρείου συμβολαιογράφου.

— Ὄχι, κατὰ δυστυχίαν, κυρά μου, δὲν ἔχουν κἀνένα, ἐπρόσθεσεν ἡ Γελασίνα διὰ ν' ἀποδιώξῃ ὁλοτελῶς τὰς ὑποψίας τῆς κυρὰ Σεραφίνας· καὶ ποῖος θέλετε τὴν σήμερον ἡμέραν νὰ ὑπερασπισθῇ δύο πτωχοὺς τοιούτους νέους, καὶ τί; ἐναντίον ἑνὸς ἀνθρώπου πλουσίου καὶ δυνατοῦ, ὁποῖος ὁ Κ. Φεράνδος.

— Ὦ! ὑπάρχουν ἄνθρωποι γενναῖοι! ὑπέλαβεν ἡ Μαριάνθη μετά τινα σκέψιν καὶ μὲ κεκρατημένον ἐνθουσιασμόν· ναὶ, γνωρίζω ἐγὼ ἕνα κύριον ὅστις νομίζει ὡς χρέος του νὰ ὑπερασπίζεται τοὺς ὅτοι πάσχουν, καὶ νὰ τοὺς προστατεύῃ· φέρεται μὲ τόσην καλωσύνην πρὸς τοὺς τιμίους ἀνθρώπους, ὅτον εἶναι τρομερὸς πρὸς τοὺς κακούς.

Ἡ Γελασίνα εἶδε τὴν Κελαϊδήστραν μὲ θαυμασμὸν, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὴν εἴπῃ, ὅτι καὶ αὐτὴ ἐγνώριζέ τινα λαμβάνοντα τὸ μέρος τοῦ ἀδυνάτου κατὰ τοῦ δυνατοῦ· τὸν Ροδόλφον δηλαδή· ἀλλὰ πιστὴ εἰς τὴν σύστασιν τοῦ γείτονός της (ὡς αὕτη ἀπεκάλει τὸν πρίγκηπα) ἀπεκρίθη εἰς τὴν Μαριάνθην·

— Ἀληθινὰ, γνωρίζεις τινὰ προστατεύοντα τοὺς ἀξίους βοηθείας ;

— Ναί !... καὶ μολονότι ἔχω ἤδη σκοπὸν νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν προστασίαν του ἐπὶ ἄλλων τινῶν δυστυχῶν, εἶμαι βεβαία ὅτι καὶ ταύτην ἀνεγνώριζε τὴν ἄδικον συμφορὰν τοῦ Γερμανοῦ καὶ τῆς Λουΐζης ... ἤθελε σπεύσει νὰ τοὺς σώσῃ καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ὅστις τοὺς κατατρέχει ... ἐπειδὴ ἡ δικαιοσύνη καὶ καλοκαγαθία του εἶναι ἀνεξάντλητοι ὡς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἠτένιτε πρὸς τὸ θῦμά της μὲ ἀπορίαν.

— Τί ἀκούω ! ἡ μικρὰ λοιπὸν αὐτὴ ἔχει μέσα ... εἶν' ἐπικίνδυνος ! εἶπε καθ' ἑαυτήν· τώρα λοιπὸν θέλω προσέξει ἔτι μᾶλλον νὰ μὴ κυριευθῶ πρὸς αὐτὴν ἀπὸ αἴσθημα εὐσπλαγχνίας αὐτὸς ὁ λόγος της μὲ βιάζει νὰ ἐκτελέσω τὸ πρᾶγμα ἀναποφεύκτως.

— Νὰ ζῇς, καλή μου Κελαϊδήστρα, ἀφοῦ ἔχεις τὴν γνωριμίαν ἑνὸς τοιούτου ἀνθρώπου, σύστησέ τον τὴν Λουΐζα μου καὶ τὸν Γερμανόν μου· διότι οἱ πτωχοὶ, ἀδίκως ὑποφέρουν· εἶπεν ἡ Γελασίνα σκεφθεῖσα ὅτι ὅσον πλειοτέρους προστάτας εἶχον οἱ φίλοι της, τόσον καλήτερον δι' αὐτούς.

— Μείνε ἥσυχη, καὶ σὲ ὑπόσχομαι νὰ κάμω ὅ,τι ἠμπορέσω διὰ τοὺς φίλους σου· θὰ τοὺς ἀναφέρω εἰς τὸν Κ. Ῥοδόλφον, εἶπεν ἡ Μαριάνθη.

— Κ. Ῥοδόλφον εἶπες ; ἀνεφώνησεν ἡ Γελασίνα μὲ παράδοξον θαυμασμόν.

— Ναὶ, οὕτως ὀνομάζεται ... εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα.

— Ὁ Κ. Ῥοδόλφος ; ... ἕνας πραγματευτής ;

— Δὲν γνωρίζω τί εἶναι ... ἀλλὰ πόθεν ἡ τόση ἀπορίασ ου;

— Διότι κ' ἐγὼ γνωρίζω ἕνα Κ. Ῥοδόλφον.

— Δὲν θὰ ἦναι ὁ ἴδιος· βέβαια.

— Νὰ ἰδοῦμεν ..; νὰ ἰδοῦμεν πῶς εἶναι ὁ ἰδικός σου ;

— Νέος ! ...

— Ναί ... ὕστερα ;

— Εὐγενὴς τὴν μορφὴν, γλυκὺς, μία ζάχαρι ...

— Ναὶ, ναί ... Κύριε ἐλέησον ! πῶς ὁμοιάζει μὲ τὸν ἰδι-

κόν μου, εἶπεν ἡ Γελασίνα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἔκθαμβος.
—Εἶναι μαύρη ἡ κόμη του ; ἔχει ἕνα μουστάκι μικρό ;...
— Ναί.
— Ἕνας ὑψηλὸς λυγηρὸς... χαριέστατος τὸ ἀνάστημα... ἄνθρωπος καθὼς πρέπει... εὐγενής ;... Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ ἰδικός σου ;...
— Ἀπαράλλακτος, ἀπήντησεν ἡ Μαριάνθη· μίνην διαφορὰν βλέπω μέχρι τοῦδε ὅτι τὸν εἶπες πραγματευτὴν τὸν ἰδικόν σου.
— Ναὶ, εἶναι πραγματευτής· μὲ τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος...
— Καὶ τὸν γνωρίζεις ;
— Τὸν γνωρίζω, λέγει ; ἂν ἦναι γειτωνάς μου.
— Ὁ Κ. Ῥοδόλφος ;
— Ναὶ, σὲ λέγω· ἔχει μία κάμερη εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα, εἰς τὸ πλάγι τῆς ἰδικῆς μου.
— Ἐκεῖνος, καλέ ;... ἐκεῖνος ;...
— Ἀλλὰ διατί ἀπορεῖς; τί τάχα... μόλις νὰ τοῦ ἐμβαίνουν τοῦ ἀνθρώπου χίλια πεντακόσια ἕως χίλια ὀκτακόσια φράγκα τὸν χρόνον· λοιπὸν τί ;... καλήτερην κάμερη θὰ 'πάγῃ νὰ πιάσῃ, ὁποῦ εἶναι καὶ κομμάτι ἐξοδευτὴς... νὰ καταλάβῃς ὁποῦ δὲν ἐξεύρει πόσον τοῦ περνᾷ ὁ ράπτης τὰ φορέματά του...
— Ἄ !... ὄχι... δὲν θὰ ἦναι ὁ ἴδιος... εἶπεν ἡ Μαριάνθη.
— Τί : ὁ ἰδικός σου εἶναι οἰκονόμος καλὸς τάχα ;
— Αὐτὸς ὁποῦ σὲ λέγω ἐγὼ φίλη μου, εἶπεν ἡ Μαριάνθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ, εἶναι ἄνθρωπος μεγαδύναμος... τὸ ὄνομά του τὸ προφέρουν μὲ σέβας καὶ ἀγάπην... τὸν βλέπεις καὶ ἐντρέπεσαι... σὲ κυριεύει μία συστολὴ, ἔρχεται τοῦ ἀνθρώπου νὰ γονατίσῃ ἐνώπιον τῆς μεγαλειότητος καὶ καλωσύνης του...
— Τότε λοιπὸν, ἀδελφή μου, τί θέλεις κ' ἐγὼ νὰ σοῦ εἰπῶ· ἀφοῦ εἶναι καθὼς μοῦ λέγεις, δὲν θὰ εἶναι ὁ ἴδιος, ἐπειδὴ ὁ ἰδικός μου οὔτε μεγαδύναμος εἶναι οὔτε σεβάσμιος· εἶν' ἕνας νέος κάλλιστος, χαρίεις, κ' ἐμπρός του δὲν προσπίπτει κανείς· ἐξ ἐναντίας, ἐκεῖνος μ' ἐβοήθησεν ὁποῦ ἐσφογγάρισα τὴν κάμερή μου, κ' ἔλεγε νὰ μὲ πάρῃ νὰ ἐκβῶμεν εἰς τὸν περίπατον τὴν κυριακή.. Θέλω νὰ σοῦ εἰπῶ τάχα, ὅτι δὲν

εἶναι κανένας ἄρχωντας... Ἀλλὰ τί κάθημαι καὶ φλυκρῶ... ἂς πηγαίνω... ἐξέχασα τὸν Γερμανὸν καὶ τὴν Λουΐζα μου... ἐξ αἰτίας των ἐπέταξαν πλέον ὅλαι μου ἐκεῖναι αἱ χαραί...

— Πρό τινος ὥρας ἡ Μαριάνθη ἐφαίνετο βυθισμένη εἰς σκέψεις· ἐνθυμήθη ὅτι, ὅτε κατὰ πρῶτον εἶδε τὸν Ῥοδόλφον εἰς τῆς δρακαίνης, εἶχεν αὐτὸς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν διάλεκτον τῶν φοιτητῶν τοῦ *Ταπιφράγκου*. Μήπως λοιπὸν ἀπὸ ὁμοιοειδῆ τινα ἀφορμὴν παρακινούμενος ἔλαβε καὶ παρὰ τῇ Γελασίνᾳ πρόσωπον πραγματευτοῦ; ἐπὶ τίνι σκοπῷ!

Ἰδοῦσα τὴν Μαριάνθην σύννοια τοσοῦτον, ὑπέλαβεν ἡ ράπτρια· —Τί κάθεσαι τώρα καὶ βασανίζεις τὸν ἐγκέφαλόν σου νὰ συλλογίζεσαι· ἂν ἦναι ὁ ἴδιος, θὰ τὸ μάθωμεν· ὅταν ἰδῇς τὸν ἰδικόν σου, ἀνάφερέ τον περὶ ἐμοῦ, καθὼς κ' ἐγὼ ὅταν ἰδῶ τὸν ἰδικόν μου, τὸν ὁμιλῶ περὶ σοῦ.. κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται τὸ πρᾶγμα δῆλον.

— Καὶ ποῦ κατοικεῖς, Γελασίνα;

— Ἐν ὁδῷ Τέμπλου, ἀρ. 17.

— Καλά· αὐτὰ ἦτον ἀναγκαῖον νὰ τὰ μάθω· εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα, ἥτις ἤκουσε μετὰ προσοχῆς ὅλην τὴν συνομιλίαν. Αὐτὸς ὁ Κ. Ῥοδόλφος, ὅστις περνᾷ ὡς πραγματευτὴς, τίς ἐξεύρει τί θὰ εἶναι... κἀνένας μυστηριώδης ἄνθρωπος. Ὑπερασπίζεται τοὺς ἀδυνάτους κατὰ τῶν δυνατῶν, ἀκούεις. Καὶ κατοικεῖ εἰς τὸ πλάγι αὐτῆς τῆς ἄλλης νέας ἥτις φαίνεται ὅτι ἀπεσιώπησε πλειότερα τῶν ὅτα εἶπε... Λοιπὸν κατοικεῖ ἐκεῖ ὅπου καὶ ὁ Μορὲλ καὶ ὁ Βραδαμάντης... Καλὰ, καλά· ἂν αὐτὴ ἡ ράπτρια καὶ ὁ λεγόμενος πραγματευτὴς ἐξακολουθοῦν ν' ἀνακατόνωνται εἰς πράγματα ὁποῦ δὲν τοὺς ἐνδιαφέρουν, πρέπει νὰ λάβωμεν μέτρα.

— Ὅταν ὁμιλήσω εἰς τὸν Κ. Ῥοδόλφον ἐγὼ, θὰ σὲ γράψω εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα, καὶ τότε σὲ λέγω ποῦ εὑρίσκομαι διὰ νὰ μοῦ στείλῃς τὴν ἀπόκρισιν· ἀλλὰ ποῦ εἶπες σὺ ὅτι κατοικεῖς; ἐλησμόνησα . . .

— Ἰδού· καλῇ τύχῃ καὶ μοῦ εὑρίσκεται ἕνα χαρτὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν διεύθυνσίν μου, διὰ νὰ τὴν προσφέρω εἰς τοὺς δίδοντάς μοι ἔργον· (καὶ ἐνεχείρισεν εἰς τὴν Μαριάνθην

μικρὸν χαρτίον ἐφ' οὗ ἀνεγινώσκετο γράμμασι πεποικιλμένοις —*Γελασίνα ράπτρια ἐν ὁδῷ Τέμπλου ἀρ.*17.) Εἶναι ὡτὰν τυπομένη, ψεύματα; ἐπρόσθεσεν ἡ τεχνίτρια· καὶ τοῦτο, βλέπεις, τὸ χρεωστῶ εἰς τὸν Γερμανόν· μοῦ τὰ ἔγραψεν ὁ ἴδιος, κατ' ἐκείνους τοὺς καιρούς· ἦτο τόσον καλὸς, τόσον ὑποχρεωτικός... Περίεργον εἶναι ὅτι, ἀφ' ὅτου ἔγινε δυστυχὴς, ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι τὰ προτερήματά του.. προτήτερα δὲν τὸν ἀνέφερα τόσον συχνά . . . δὲν τὸν ἀγαποῦσα τόσον . . .

— Αἴ, λοιπὸν τὸν ἀγαπᾷς;

— Αἴ, τί νὰ κάμῃ πλέον κἀνείς... διὰ νὰ 'πηγαίνω ἐγὼ νὰ τὸν εὑρίσκω εἰς τὴν φυλακὴν, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ αἰτία . . . 'Ομολόγησε ὅτ' εἶμαι ἀλλόκοτη νέα, εἶπεν ἡ Γελασίνα καταπίνουσα στεναγμὸν, καὶ *γελῶσα ἐν τοῖς δακρύοις* αὐτῆς κατὰ τὸν ποιητήν.

— Εἶσαι ἀγαθὴ καὶ γενναία καθὼς σ' ἐγνώρισα πάντοτε, εἶπεν ἡ Μαριάνθη θλίβουσα περιπαθῶς τὰς τῆς φίλης της χεῖρας.

'Η κυρὰ Σεραφίνα ἠρκίσθη, ὡς φαίνεται, εἰς τὰ ὅσα ἤκουσεν.

— Αἰ, φθάνει, φθάνει, 'παγαίνομεν πλέον· εἶναι ἀργὰ, ἐχάσαμεν τ' ὀλιγώτερον ἕνα τέταρτον· εἶπεν ἀποτόμως πρὸς τὴν Μαριάνθην.

— Τί γρηὰ εἶναι αὐτή;... δὲν μ' ἀρέσκει τελείως ἡ μούρη της, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Γελασίνα πρὸς τὴν Μαριάνθην. Ἔπειτα ὑπέλαβε γεγονυῖα τῇ φωνῇ· Ὅταν ἔρχεσαι εἰς τὰ Παρίσια, καλή μου Κελαιδήστρα, μή με λησμονεῖς. Νὰ ἔλθῃς νὰ μ' εὕρῃς· θὰ λάβω τόσην χαρά! νὰ ἰδῇς ὁποῦ ἔχω μίαν κάμερη μὲ ὅλα τὰ σκεύη ἰδικά μου· ἔχω τὴν κάμερή μου, τὰ πουλάκια μου!... ἔχω πουλάκια... νὰ ἰδῇς !...

— Θὰ προσπαθήσω νὰ ἔλθω νὰ σ' εὕρω, ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι θὰ σὲ γράψω· αἰ, ἔχε ὑγείαν. Γελασίνα... ἔχε ὑγείαν... Νὰ ἤξευρες πόσην χαρὰν ἐπῆρα ὅτι σὲ εἶδα πάλιν!

— 'Αμ' ἐγὼ... ἀμ' ἐγώ!... ἐλπίζω ὅμως ὅτι δὲν θὰ εἶναι ἡ ὑστερινὴ φορά· ἔπειτα, εἶμαι τόσον ἀνυπόμονη νὰ μάθω ἂν ὁ Κ. Ροδόλφος σου ἦναι ὁ ἴδιος ὁ ἰδικός μου...

— Ναὶ, ναὶ ἔχε ὑγείαν Γελασίνα . . .

— Εἰς τὸ καλὸ μικρά μου φίλη Κελαϊδήστρα, εἰς τὸ καλό...

Καὶ αἱ δύο νεάνιδες συνησπάσθησαν τρυφερώτατα, ἀμφότεραι μὲ κρυφίαν τινὰ λύπην ὅτι ἀπεχωρίζοντο ἐκ νέου.

Ἡ Γελασίνα εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν ἵνα ἴδῃ τὴν Λουΐζαν, χάρις εἰς τὸ εἰσιτήριον τὸ ὁποῖον ἀπήλαυσε μέσον τοῦ Ροδόλφου. Ἡ δὲ Μαριάνθη ἀνέβη ἐπί τινος ὀχήματος μετὰ τῆς κυρὰ Σεραφίνης, ἥτις διώρισε τὸν ἡνίοχον νὰ λάβῃ τὴν ὁδὸν Βατιγνολῶν, μέχρι τοῦ φραγμοῦ τῆς πόλεως ὅπου νὰ σταθῇ.

Ἐκεῖθεν ὑπῆρχέ τις ὁδὸς συντομωτάτη, ἄγουσα ἀμέσως πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, ὄχι μακρὰν τῆς νήσου τοῦ Χαλαστοῦ. Μὴ γνωρίζουσα ἡ Μαριάνθη τοὺς Παρισίους, δὲν ἐκατάλαβεν ὅτι ἡ ἅμαξα ἔλαβεν ἄλλον παρὰ τὸν πρὸς τὸν φραγμὸν Σαϊντ-Δενῆ ἄγοντα δρόμον. Μόνον ὅταν τὸ ὄχημα ἐστάθη εἰς Βατιγνόλας εἶπε πρὸς τὴν κυρὰ Σεραφίναν, ὅταν αὕτη τὸν προσεκάλεσε νὰ καταβῇ.

— Ἀλλὰ μὲ φαίνεται, κυρά, ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ δρόμος τοῦ Βουκεβάλ... κ' ἔπειτα πῶς θὰ ὑπάγωμεν πεζαὶ ἀπ' ἐδῶ ἕως εἰς τὸ ἀγροκήπιον!

— Ἄλλο, ὡραία μου δεσποσύνη, δὲν δύναμαι νὰ σὲ εἴπω, εἰμὴ ὅτι ἐγὼ πράττω ὅπως μὲ διέταξαν οἱ εὐεργέται σου, ἀπήντησεν ἡ οἰκονόμος μὲ γλυκύτητα πολλήν... καὶ ὅτι μεγάλως ἤθελες τοὺς λυπήσει ἂν διστάσῃς νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς...

— Ὦ! νὰ διστάσω; ποτέ! ἀνεφώνησεν ἡ Μαριάνθη· σᾶς ἔστειλαν ἐκεῖνοι, ἄρα δὲν μὲ μένει λόγος οὐδείς... σᾶς ἀκολουθῶ ὅπου μὲ ὑπάγετε· μόνον εἰπῆτέ μοι, σᾶς παρακαλῶ, ἂν ἡ κυρία Γεωργία ἦναι καλά.

— Πολλὰ καλά· ἐξαίρετα.

— Καί... ὁ Κ. Ροδόλφος;

— Κ' ἐκεῖνος.

— Λοιπόν, κυρά, τὸν γνωρίζετε; πρὸ ὀλίγου, ὅταν τὸν ἀνέφερα μετὰ τῆς Γελασίνης... δὲν εἴπετε τίποτε περὶ αὐτοῦ.

— Διότι εἶχα, βέβαια, τοὺς λόγους μου. Πράττω ὡς μὲ διέταξαν.

— Ἐκεῖνος σᾶς διέταξε;

— Ἰδὲ περιέργειαν ὅπου τὴν ἔχει... εἶπεν ἡ οἰκονόμος γελῶσα.

— Τωόντι· σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε διὰ τὴν ἀδιακρισίαν μου... Ἀφοῦ πηγαίνομεν πεζαὶ ἐκεῖ ὅπου μὲ ὁδηγεῖτε, ἐπρόσθεσεν ἡ Μαριάνθη ὑπομειδιῶσα, δὲν θ' ἀργήσω, φαίνεται, νὰ μάθω ὅ,τι τοσοῦτον ἐπιθυμῶ.

— Μέσα εἰς ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας... θὰ εἴμεθα, κόρη μου, ἐκεῖ· ἔχε ὀλίγην ὑπομονήν.

Ἡ οἰκονόμος, ἀφοῦ ἀφῆκεν ὄπισθεν αὐτῆς τοὺς τελευταίους οἴκους τῶν Βατιγνολῶν, ἔλαβε μετὰ τῆς Μαριάνθης ἕνα δρόμον χλοερὸν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν σκεπαζόμενον ἀπὸ καρυδίας. Ἡ ἡμέρα ἦτο χλιαρὰ καὶ ὡραία· ὁ οὐρανὸς ἡμισκεπὴς ἀπὸ νέφη ἐρυθριῶντα εἰς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· αἱ ἀκτῖνές του ἐχρύσωνον τὰς κορυφὰς τῶν *Κολομβῶν*, πέραν τοῦ ποταμοῦ.

Καθόσον ἡ Μαριάνθη ἐπλησίαζεν εἰς τὴν ὄχθην, αἱ ὠχραὶ παρειαί της καθίσταντο ζωηρότεραι ἔπνεε μετ' εὐφροσύνης τὸν καθαρὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς. Τόσης δὲ γλυκύτητος ἀπέπνεεν ἡ φυσιογνωμία της, ὥστε ἡ κυρὰ Σεραφίνα τὴν εἶπε·

— Πολὺ χαρούμενην σὲ βλέπω.. πολὺ εὐχαριστημένην.

—Ὦ ναὶ,κυρά... θὰ ἐπανίδω τὴν κυρίαν Γεωργίαν ἴσως καὶ τὸν Κ. Ροδόλφον... ἔχω τόσους δυστυχεῖς νὰ τοὺς συστήσω.. ἐλπίζω νὰ λάβουν πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτῶν... καὶ πῶς νὰ μὴν ἦμαι χαρούμενη ; Καὶ λύπην νὰ εἶχα ἤθελα τὴν λησμονήσει κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν. Ἔπειτα, ἰδῆτε... ὁ οὐρανὸς εἶναι τόσον ἱλαρὸς μὲ αὐτὰ τὰ ροδόχροα νεφίδιά του ! ἰδῆτε πῶς πρασινίζει ἡ γῆ μολονότι δὲν εἶναι ἀκόμη ἡ ἐποχή ! κ' ἐκεῖ κάτω... κάτω... ὄπισθεν τῶν ἰτεῶν ἐκείνων, ὁ ποταμός.. τί πλατύς, Θεέ μου, τί πλατύς! καὶ ὁ ἥλιος λάμπει μέσα εἰς τὰ νερά του, θαμβόνει τοῦ ἀνθρώπου τὰ 'μάτια... θαρρεῖς ὅτι ἀνταναχλᾶται εἰς αὐτὸν χρυσίον . . . παρομοίως ἀνταναχλᾶτο πρὸ ὀλίγου καὶ μέσα εἰς τὴν δεξαμενὴν τῆς φυλακῆς... Ὁ Θεὸς δὲν λησμονεῖ τὰς πτωχὰς δεσμωτίδας . . . δίδει καὶ εἰς αὐτὰς μίαν ἡλιακὴν λαμπηδόνα του — ἐπρόσθεσεν ἡ Μαριάνθη μὲ εὐλαβῆ εὐγνωμοσύνην. Ἐκ τῆς ἰδέας ὁρμωμένη ταύτης ἀνεπόλησε τὸν πρὸ ὀλίγου περιορισμόν της, τὸν ἐσύγκρινε

μὲ τὴν ἐνεστῶσαν ἐλευθερία της, καὶ αἰσθανθεῖσα διπλασίαν χαρὰν, ἀνέκραξε μὲ ἀθωότητα·—Κυρὰ... κυρὰ, ἰδῆτ' ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, ἰδῆτ' ἕνα μικρὸ νησάκι τί εὔμορφον εἶναι! 'μά·ια μου! ἕνας παράδεισος· ἰδῆτε τὰς ἰτέας καὶ τὰς αἰγείρους ὁποῦ τὸ περικυκλοῦν· κ' ἐκεῖνο τὸ ἄσπρο 'σπιτάκι εἰς τὴν ἄκραν τοῦ νεροῦ... τί ὡραῖα θὰ εἶν' ἐκεῖ τὸν καιρὸν ὅπου τὰ δένδρα ἔχουν φύλλα! Πόση τότε σιωπὴ, πόση δρόσος πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος!

— Χαίρομαι δὰ, εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα ἀλλοκότως μειδιάσασα· χαίρομαι ἀφοῦ σ' ἀρέσει τόσον ἐκεῖνο τὸ νησί.

— Διατί, κυρά;

— Διότι ἐκεῖ 'παγαίνομεν τώρα.

— Εἰς τὸ νησὶ ἐκεῖνο;

— Ναὶ, παράξενον σὲ φαίνεται;

— Ναὶ ἀνέλπιστον

— 'Αλλ' ἂν εὕρισκες ἐκεῖ τοὺς φίλους σου;

— Τί λέγετε, κυρά;

—Τοὺς φίλους σου ὅλους συναθροισμένους διὰ νὰ ἑορτάσουν τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἔξοδόν σου, δὲν ἤθελες αἰσθανθῇ διπλῆν ἀγαλλίασιν διὰ τὸ αἰφνίδιον;

—Εἶναι τοῦτο δυνατὸν!... ἡ κυρία Γεωργία; ὁ Κ. Ροδόλφος.

— 'Ακουσε, κόρη μου· σὺ ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ μὲ κάμῃς, μὲ αὐτήν σου τὴν ἀθωότητα, νὰ σὲ εἴπω ὅλα ὅσα ἐχρεώστουν νὰ ἀποσιωπήσω.

— Λοιπὸν θὰ τοὺς ἴδω μετ' ὀλίγον... ὦ! κυρὰ, νὰ ἤξευρες πόσον ἡ καρδία μου κτυπᾷ!

— Μὴ τρέχεις δὰ τόσον· γνωρίζω ὅτ' εἶσαι ἀνυπόμονος, ἀλλ' ἐγὼ δὲν σὲ προφθάνω... βλέπεις.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κυρὰ· ἔχω τόσην προθυμίαν νὰ φθάσω.

— Αἴ φυσικά... ἔχεις δίκαιον, ἐγὼ μάλιστα σ' ἐπαινῶ...

— Ὁ δρόμος εἶναι τώρα κατηφορικὸς, κακὸς δρόμος· θέλετε, κυρὰ, νὰ στηριχθῆτε εἰς τὸν βραχιονά μου;

— Εὐχαριστῶ, μάλιστα, κόρη μου... ἀμ' ἡ κακομοῖρα ἐγήρασα...

— Στηριχθῆτε καλὰ καὶ μὴ σᾶς μέλῃ· δὲν μοῦ κάμνετε κανένα κόπον..

— Εὐχαριστῶ, κόρη μου· τί ἀχρεῖος κατήφορος! Τέλος πάντων τὸν ἐπεράσαμεν.

— Ὢ! κυρὰ, λοιπὸν τωόντι, τώρα ὁσονούπω θὰ ἰδῶ τὴν κυρίαν Γεωργίαν;... μοῦ φαίνεται ὡσὰν ἀπίστευτον.

—Ἀκόμη ὀλίγην ὑπομονὴν... ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας ἀκόμη... θὰ τὴν ἰδῇς καὶ θὰ τὸ πιστεύσῃς.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ καταλάβω ἐπρόσθεσεν ἡ Μαριάνθη μετά τινα σιωπὴν, διατί ἡ κυρία Γεωργία νὰ μὲ προσμένῃ αὐτοῦ καὶ ὄχι εἰς τὸ ἀγροκήπιον.

— Πάλιν πιρίεργη· μεγάλη σου ἡ περιέργεια παιδί μου...

— Πόσον εἶμαι ἀδιάκριτος· ψεύματα, κυρά; εἶπεν ἡ Μαριάνθη μειδιῶσα.

— Δὲν βαστῶ πλέον θὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀπροσδόκητον χαρὰν ὁποῦ σοῦ ἑτοιμάζουν οἱ φίλοι σου..

— Χαρὰ, εἴπετε, ἀπροσδόκητον;

— Ἄφες με, ἄφες με ἡσυχην, παμπόνηρο παιδὶ, θὰ μὲ κάμῃς σιγὰ σιγὰ νὰ σὲ τὰ φανερώσω ὅλα χωρὶς νὰ θέλω.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὴν κυρὰ Σεραφίνα καὶ τὸ θύμά της εἰς τὴν πρὸς τὸν ποταμὸν ἄγουσαν ὁδὸν, καὶ ἂς μεταβῶμεν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Χαλαστοῦ, ὀλίγας στιγμὰς πρότερον.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### Ἀκάτιον

Ν' ἀναχωρήσω! τὸ λέγεις ἀπὸ τώρα;
Ν' ἀναχωρήσω, νὰ μὴν ἀκούω πλέον
Τοὺς εὐγενεῖς σου λόγους! Ὢ ὄχι, ὄχι,
Ἐδῶ ἐγὼ θὰ μείνω...

**Wolfrag Scène II).**

Ἀπαίσιον παρίστανεν ὄψιν διὰ νυκτὸς ἡ νῆσος ἐφ' ἧς ἐκατοίκουν οἱ Παληκαραῖοι· εἰς τὸ λαμπρὸν ὅμως τοῦ ἡλίου φῶς, δὲν ὑπῆρχε τόπος χαριέστερος ἐκείνου.

Κατάφυτος περὶ τὰς ὄχθας αὐτῆς ἀπὸ ἰτέας καὶ αἰγείρους, καὶ σχεδὸν κεκαλυμμένη ὅλη ἀπὸ χλόην πυκνοτάτην, ἣν ἠρω-

τρίουν ἑλικοειδῶς διάφοροι ἀτραποὶ ἀπὸ ἄμμον κιτρινωπὴν, ἡ νῆσος αὕτη εἶχεν ἕνα κῆπον μὲ λαχανικὰ, καὶ ἀρκετὰ δένδρα ὀπωροφόρα. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ ἀγροῦ διεκρίνετο ἡ καλαμοσκέπαστος καλύβη ὅπου ὁ Παληκάρας ἤθελε ν' ἀποσυρθῇ μετὰ τοῦ Φραγκίσκου καὶ τῆς Ἀμανδίνης. Ἐντεῦθεν ἡ νῆσος ἀπέληγεν εἰς ἀκρωτήριον ἔχον περίφραγμα ἐκ πασσάλων χονδρῶν ἵνα ἐμποδίζωνται τὰ ρεῖθρα τοῦ ποταμοῦ τοῦ νὰ γλύφωσι τὴν γῆν.

Ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου ὅστις ἦτο πλησιέστατος εἰς τὴν ἐκβατηρίαν (débarcadére) ὑπῆρχεν εὐθαλής τις ὀρχάνη (κληματαριὰ) στρογγύλη τὸ σχῆμα, ὑποκρατοῦσα ἐν ὥρᾳ θέρους τοὺς ἀνέρποντας κλωνας διαφόρων κλιμάτων καὶ βρυωνιῶν (houblon), σκιαζόντων τὰς αὐτοῦ στρωνομένας τραπέζαστ ων οἰνοποτῶν.

Εἰς μίαν τῶν ἄκρων τοῦ οἴκου, λευκοῦ καὶ διὰ κεραμιδίων ἐστεγασμένου, ὑπῆρχε μία ξυλαποθήκη, καὶ ὑπὲρ αὐτὴν εἷς ἀχυρών· τὰ δύο δὲ ταῦτα ἐσχημάτιζον εἰς τὸν οἶκον πτέρυγα πολὺ χαμηλοτέραν τῆς λοιπῆς οἰκοδομῆς. Ὑπεράνω σχεδὸν τῆς πτέρυγος ταύτης ἔβλεπέ τις ἓν παράθυρον τὰ πτερὰ τοῦ ὁποίου ἦσαν κεκαλυμμένα διὰ πλακῶν ἐκ σιδήρου, καὶ ἔξωθεν κεκλεισμένα στερεῶς διὰ δύο ράβδων σιδηρῶν κατὰ πλάτος τοῦ παραθύρου, αἱ ἄκραι τῶν ὁποίων συνεδέοντο μετὰ τοῦ τοίχου διὰ δυνατῶν ὀχέων.

Εἰς τοὺς πασσάλους τῆς ἐκβατηρίας ἦσαν δεδεμένα τρία ἀκάτια. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν ὁ Νικόλας ἐδοκίμαζεν ἂν ἔπαιζε καλὰ ἡ γλωττὶς ἣν εἶχε κατασκευάσει ἐν αὐτῷ.

Ὀρθία ἐπί τινος ἑδωλίου ἔξωθεν τῆς ἀναδενδράδος ἡ Πλωσκοῦ, ἔχουσα τὴν χεῖρα ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐν εἴδει σκιαδίου, ἔβλεπεν μακρὰν κατὰ τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν ἔμελλαν ἡ κυρὰ Σεραφίνα καὶ ἡ Μαριάνθη νὰ λάβωσι διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν νῆσον.

— Δὲν φαίνεται ψυχή· μήτε γρηὰν ἐγὼ βλέπω μήτε νέαν, εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ ἑδωλίου της καὶ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Νικόλαν. Θαρρῶ πῶς θὰ ἦναι καὶ σήμερα καθὼς χθὲς ! τοῦ κακοῦ θὰ χάσωμεν τὸν κόπο μας νὰ περι-

μένωμεν... Ἂν περάσῃ μισὴ ὥρ' ἀκόμη καὶ δὲν φανοῦν... φεύγομεν· ἡ δουλειὰ τοῦ Κοκκινοχέρη εἶναι καλήτερη· ἐκεῖνος θὰ μὰς προσμείνει. Ἡ μεσίτρια θὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς πέντε ὥρας νὰ τὸν εὕρῃ, εἰς τά 'Ηλύσια. Ἡμεῖς πρέπει νὰ ἤμεθα ἐκεῖ προς τήτερα. Εἶδες ὁποῦ ἡ Κουκκουβάϊα μᾶς τὸ εἶπε καὶ σήμερα.

— Καλὰ λὲς, ὑπέλαβεν ὁ Νικόλας ἐξερχόμενος τοῦ ἀκατίου του. Ὁ διάβολος νὰ τὴν πάρῃ τὴν γρηὰ στρίγλα ὁποῦ μᾶς ἔχει καὶ προσμένομεν ἐπὶ μκταίῳ !... Ἡ γλωσσίδα ἔγινε θαῦμα... Φοβοῦμαι ὅμως μήπως ἐνῷ σκαλίζομεν δύο δουλειαῖς δὲν κατορθώσωμεν κἀμμιά.

—Ὁ Κοκκινοχέρης ὅμως μὲ τὸν Τριγκλάκη μαζῆ δὲν ἠμποροῦν νὰ κάμουν τίποτε... χωρὶς ἡμᾶς τίποτε δὲν κατορθώνουν.

—Τὸ ξεύρω βέβαια ἐπειδὴ πῶς θὰ κάμουν ! πρέπει ὁ Κοκκινοχέρης νὰ παραφυλάγῃ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ κρασοπωλεῖό του ὁ Τριγκλάκης τὸ λοιπὸν μονάχος του δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ σύρῃ τὴν μεσίτρια εἰς τὸ ὑπόγειον· ἡ γρηὰ ἐκείνη ὁποῦ βλέπεις θ'ἀντισταθῇ κἄμποσο.

— Δὲν μᾶς εἶπε θαρρῶ ἡ Κουκκουβάϊα γελῶντας, πῶς ἔχει βαλμένο τὸν Δάσκαλο... μέσα εἰς τὸ ὑπόγειον, καὶ ὅτι τὸν τρέφει μέσα ἐκεῖ ;

— Ὄχι εἰς ἐκεῖνο τὸ ὑπόγειον... εἰς ἓν ἄλλο πολὺ βαθύτερον ὁποῦ γεμίζει νερὸ ὅταν ὁ ποταμὸς φουσκώνῃ.

— Τὸν διάβολό του θὰ τραβᾷ τὸ λοιπὸν ὁ Δάσκαλος ἐκεῖ μέσα !... ὁλομόναχος καὶ τυφλὸς καθὼς εἶναι !

— Ἐκεῖ ὁποῦ τώρα εἶν' ἐκεῖνος, καὶ 'μάτια νὰ εἶχεν ἤθελε νὰ ἦναι ὅλο τὸ ἴδιο· τὸ ὑπόγειον εἶναι σκοτεινὸ πίσσα.

— Λέγω, ἀφοῦ ἀποτραγουδήσῃ ὅλα ὅσα τραγούδια 'ξεύρει διὰ νὰ διασκεδάσῃ, τί μεγάλαις ὁποῦ θὰ τὸν φαίνοντ' αἱ ὧραις!

— Ἡ Κουκκουβάϊα εἶπε πῶς περνᾷ καλὰ τὴν ὥρα του κυνηγῶν τὰ ποντίκια ὁποῦ, λέγουν, ἔχει παρὰ πολλὰ τὸ κατώγει· ἐκεῖνο . . .

— Τὸν Δάσκαλο λὲς, Νικόλα, πῶς θὰ ἐβαρέθηκε τὴν ζωήν του, εἶπεν ἡ Πλωτικοῦ μὲ θηριῶδες μειδίαμα δακτυλοδείξασα τὸ διὰ σιδηρῶν πλακῶν ἀσφαλισμένον παράθυρον· συλλογίσου τί θὰ τραβᾷ τώρα κ' ἐκείνη ἐκεῖ ἡ ἄλλη ψυχή...

— Πά . . . ἐκεῖνος τώρα θὰ κοιμᾶται... Ἀπὸ τὸ πρωΐ σήμερα ἔπαυσε πλέον νὰ φωνάζῃ... ἐσιώπησεν ὡς καὶ ὁ σκύλος του . . .

— Ἴσως τὸν ἔπνιξε διὰ νὰ τὸν φάγῃ... Τώρα δύο ἡμέραις θὰ ἔγιναν καὶ οἱ δύο τους ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ἀπὸ τὴν δίψα ἐκεῖ μέσα...

— Ἂς κάθουνται, ἄφησε· ἂς βαστάξουν ὅσον θέλουν. Ὁ Παληκάρας θὰ βαστάξει κἄμποσον ἀκόμη... Ὅταν καταλάβωμεν ὅτι ἐτελείωσε... λέγομεν πῶς ἀπέθανεν ἀπὸ ὀρρώστια, καὶ τὸ πρᾶγμα σκεπάζεται.

— Λές;

— Χωρὶς ἄλλο· Ἡ μάννα ὁποῦ σήμερα τὸ πρωΐ ἐπῆγεν εἰς ταῖς Ἀσνιέραις, ηὗρε τὸν γέρο Φερὸ τὸν ψαρᾶ· ὁ γέρω Φερὸ τὴν ἠρώτησε τί ἔγινε τώρα δύο ἡμέραις ὁ φίλος του ὁ Παληκάρας· ἡ μάννα τοῦ ἀπεκρίθη πῶς εἶναι ἄρρωστος βαρυὰ, εἰς τὸ κρεββάτι, καὶ ὁ γέρο Φερὸ τὸ ἐκατάπιεν ὡσὰν μέλι... τώρα ἐκεῖνος θὰ τὸ εἰπεῖ καὶ εἰς ἄλλους . . . καὶ ὅταν γίνῃ τὸ πρᾶγμα... δὲν θὰ φανῇ τίποτε παράξενο.

— Ναὶ, ὅμως θ' ἀργήσῃ ἀκόμη ν' ἀποθάνῃ· μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δὲν ἀποθαίνει κἀνεὶς εὔκολα.

— Πῶς ἀλλέως ἤθελες νὰ κάμωμεν! Αὐτὸς ὁ διάβολος ἔχει μία δύναμι, τί ἔχει νὰ κάμῃ τοῦ βωδιοῦ! ἠμπορούσαμεν ἡμεῖς νὰ τὸν πλησιάσωμεν ποτέ; Ἄλλος τρόπος δὲν ἦταν παρὰ νὰ τὸν κατακλείσωμεν.

— Νὰ ἰδῇς ὁποῦ ἠμποροῦσε νὰ ξεριζώσῃ τὰ κάγκελα τοῦ παραθύρου ἂν ἔσκαπτε τὸν τοῖχο μὲ τὸ μαχαῖρ' του· ὅμως ἐγὼ ἀνέβηκα μὲ τὴν σκάλα, καὶ κάθε φορὰ ὁποῦ ἔβλεπα ἀπ' ἔξω τὸ χέρι του, ἐβαστοῦσα τὸ μικρὸ τσεκοῦρι, καὶ δός του, δός του τοῦ τὸ ἐκατάκοπτα.

— Μωρὲ τί λές! εἶπεν ὁ λῃστὴς μυκτηριστικῶς· αὐτὸ δὰ ἦταν καὶ ἂν ἦταν νὰ γελᾷ κἀνείς.

— Ἔπρεπε, βλέπεις. νὰ σοῦ δώσω καιρὸ νὰ ἔλθῃς μὲ τὴν πλάκα τὴν σιδηρένια, ὁποῦ ἐπῆγες ν' ἀγοράσῃς ἀπὸ τὸ γέρο Μικοῦ.

— Τί λυσσασμὸν ὁποῦ θὰ τὸν εἶχε . . . πῶς θ' ἄφριζεν ἐκείνη τὴν ὥρα !

— Ἔτριζε τὰ 'δόντια του ὡσὰν δαιμονισμένος· ἕνα δύο φοραῖς ἐπέρασε τὸ ραβδί του ἀπὸ τὰ κάγκελλα ἐζήτησε νὰ μὲ σπρώξῃ νὰ πέσω κάτω . . . . πλὴν δὲν ἠμποροῦσε μὲ τὸ ἕνα χέρι νὰ δουλεύῃ καὶ μὲ τὸ ἄλλο νὰ μ' ἐμποδίζῃ νὰ τοῦ τὸ κτυπῶ . . .

— Καλὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κἀμμία καπνοδόχη εἰς τὴν κάμερή του.

— Καὶ καλὰ ὁποῦ ἡ θύρα του εἶναι 'γιερὴ καὶ τὰ χέρια του κατασπασμένα! ἀλλέως ἠμποροῦσε νὰ τρυπήσῃ τὸ πάτωμα . . .

— Δὲν ὑπάρχει φόβος εἶναι οἱ στύλοι ὁποῦ βαστοῦν τὰ σανίδια· εἶναι κοντὰ κοντὰ ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον . . . Μή σε μέλῃ κι εἰς καλὸ κλουβὶ εἶναι βαλμένος.

— 'Αλλ' ὅταν ἀφοῦ ἔκβῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἔλθῃ ἐδῶ καὶ τὸν ζητήσῃ ἡ ἀγαπητική του, ἡ Λύκαινα, καὶ εἰπῇ ποῦ εἶναι ὁ καλός μου . . . καθὼς τὸν λέγει ;

— Τότε κ' ἡμεῖς τῆς λέγομεν. Ἄμε γύρευέ τον . . .

— Ἐξύρεις, Νικόλα, πῶς ἂν ἡ μάννα δὲν ἐκλείδωνε τὰ παληόπαιδα μέσα εἰς τὴν κάμερή τους, ἦσαν ἱκανὰ νὰ φάγουν μὲ τὰ 'δόντια τους τὴν θύρα ὡσὰν τοὺς ποντικούς, διὰ νὰ λυτρώσουν τὸν Παληκάρα ; Τὸ διαβολόπαιδο ἐκεῖνος ὁ Φραγκῖσκος σοῦ ἔγινεν ἕνας δαίμωνας ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὁποῦ εἶδε πῶς ἐκατακλείσαμεν τὸν μεγάλον του ἀδελφόν !

— 'Αληθινά ! δὲν μοῦ λὲς, μονάχα θὰ τ' ἀφήσωμεν ἐπάνω εἰς τὴν κάμερη ἂν τώρα φύγωμεν ἀπὸ τὸ νησί ; Τὸ παράθυρότους δὲν ἔχει κάγκελλα . . . ἠμποροῦν ἀπ' ἐκεῖ νὰ πηδήσουν...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐξῆλθον ἐκ τοῦ οἴκου κραυγαὶ καὶ ὀλοφυρμοὶ οἵτινες ἐπέστρεψαν τὴν προσοχὴν τῆς Πλωτικοῦς καὶ τοῦ Νικόλα. Εἶδον δὲ αὐτοὶ ὅτι ἡ θύρα ἐκλείσθη μὲ σφοδρότητα· ἐπομένως ἐνεφανίσθη διὰ τῶν σιδήρων τοῦ παραθύρου τοῦ μαγειρείου ἡ ὠχρὰ καὶ ἀπαισία μορφὴ τῆς μητρὸς τοῦ Παληκάρα.

Ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος ἔνευσε διὰ τοῦ μακροῦ βρα-

χίονός της πρὸς τὸν Νικόλαν καὶ τὴν Πλωσκοῦ νὰ σπεύσωσι παρ' αὐτῇ.

— Ἐκατάλαβα· ξύλο πάλιν ἔχει νὰ πέσῃ· βάλλω στοίχημα ὅτι θὰ ἦναι πάλιν ὁ Φραγκίσκος, εἶπεν ὁ Νικόλας. Ἀνάθεμα τὸν Παληκάρα! ἂν δὲ ἦταν ἐκεῖνος, αὐτὸ τὸ βρωμόπαιδο ἤθελε νὰ ἦναι ὁλομόναχο... Κάθου σὺ ἐδῶ νὰ κυττάζῃς πότε θ' ἀποφανοῦν ἡ γρηὰ μὲ τὴν ἄλλη, καὶ ἅμα τὰς ἰδῇς κράξε με.

Ἐνῷ ἡ Πλωσκοῦ, ἀναβᾶτα ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου, κατεσκόπευε μακρόθεν τὴν ἔλευσιν τῆς κυρὰ Σεραφίνης καὶ Κελαϊδήστρας, ὁ Νικόλας εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον· εὗρε δὲ τὴν μικρὰν Ἀμανδίναν γονατιστὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μαγειρείου, καὶ ζητοῦσαν μετὰ δακρύων ἔλεος διὰ τὸν ἀδελφόν της Φραγκίσκον.

Ὠργισμένος οὗτος καὶ φοβερὸς, ἵστατο εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἔπαλλεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν μικρὸν τοῦ Νικόλα πέλεκυν, μὲ ἀπόφασιν ν' ἀντισταθῇ ὅλαις δυνάμεσιν εἰς τὰς θελήσεις τῆς μητρός του.

Ἀπαθὴς πάντοτε καὶ σιωπηλὴ ἡ χήρα, δείξασα πρὸς τὸν Νικόλαν τὴν εἴσοδον τοῦ ἐν τῷ μαγειρείῳ ὑπογείου, ἡ θύρα τοῦ ὁποίου ἦτον ἡμιανεωγμένη, ἔνευσε πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς νὰ κλειδώσῃ ἐκεῖ τὸν Φραγκίσκον.

— Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ! ἀνέκραξε τὸ παιδίον ἀποφασιστικῶς, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐξήστραψαν ὡς τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροῦ ἀγριαιλούρου.— Σεῖς ζητεῖτε νὰ μὲ κλείσετ' ἐκεῖ, καθὼς καὶ τὴν Ἀμανδίνα, διὰ ν' ἀποθάνωμεν τῆς πείνας, ὡσὰν τὸν Παληκάρα.

— Μάννα, κάμε το διὰ τὸν Θεὸν, ἄφησέ μας ἐπάνω εἰς τὴν κάμερή μας καθὼς χθὲς, εἶπεν ἱκετικῶς ἡ μικρὰ, συνάπτουσα ἐνταυτῷ τὰς χεῖρας... Μέτα εἰς τὸ ὑπόγειον εἶναι σκοτεινὰ καὶ θὰ φοβούμεθα...

Ἡ χήρα ἐθεώρησε τὸν Νικόλαν ἀνυπομόνως, ὡς νὰ τὸν ἔλεγχεν ὅτι δὲν ἐξεπλήρωσεν εἰσέτι τὰς διαταγάς της. Ἑπομένως ἔδειξε πρὸς αὐτὸν τὸν Φραγκίσκον διὰ νεύματος δεσποτικοῦ.

Ὅταν ὁ μικρὸς εἶδεν ὅτι ὁ ἀδελφός του ἐπροχώρει πρὸς αὐτὸν, ἤρχισε πάλιν νὰ πάλλῃ μὲ ἀπελπισίαν τὸν πέλεκυν, ἀναβοῶν·—Κτυπῶ, μὴ πλησιάσῃ κἀνείς... μάννα μου εἶναι, ὅποιος θέλῃ ἂς ἦναι... τὸ τσεκοῦρι κόπτει καλά.

Ὡς ἡ χήρα οὕτω καὶ ὁ Νικόλας ἔβλεπεν ὅτι ἀνάγκη πᾶσα ἦτο νὰ βληθῶσι τὰ παιδία εἰς θέσιν ὥστε νὰ μὴ βοηθήσωσι τὸν Παληκάραν κατ' οὐδὲν, ἐνόσῳ ἔμελλεν ὁ οἶκος νὰ μένῃ κατάμονος, καὶ πρὸς τούτοις νὰ μὴ γίνωσιν αὐτὰ μάρτυρες τῶν σκηνῶν αἵτινες ἔμελλον νὰ διατρέξωσιν· ἐπειδὴ ἐκ τοῦ παραθύρου των ἐφαίνετο ὁ ποταμὸς, ὅπου ἐμελέτων νὰ πνίξωσι τὴν Μαριάνθην. Ὁ Νικόλας ὅμως, ὁ ὅσον ἀνήμερος τοσοῦτον καὶ ἄνανδρος, ἐδίσταζε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν μικρὸν, φοβούμενος μήπως κτυπηθῇ παρ' αὐτοῦ.

Τὸν δισταγμὸν τοῦτον παρατηρήσασα ἡ χήρα, ἔσπρωξε βαρβάρως τὸν Νικόλαν ἐκ τῶν ὤμων πρὸς τὸ μέρος τοῦ Φραγκίσκου· ἀλλ' ὀπισθοδρομήσας ἐκ νέου ὁ πρῶτος εἶπε πρὸς αὐτήν·

— Εἶπὲ, μάννα, πῶς μὲ πληγώνει . . . τότε τί ἐκαταλάβαμεν; Γνωρίζεις πολὺ καλὰ ὅτι τὰ χέρια θὰ μοῦ χρειασθοῦν τώρα ὅπου καὶ ἂν ἦναι, κ' ἐγὼ πονῶ ἀκόμη ἀπ' ἐκείνην ὁποῦ μοῦ καταίβασεν ὁ Παληκάρας . . .

Ἡ χήρα ἀνέστειλε τοὺς ὤμους καταφρονητικῶς κ' ἔκαμεν ἓν ῥῆμα πρὸς τὸν Φραγκῖσκον,

— Μὴ πλησιάσῃς μάννα! ἀνέκραξεν ὁ Φραγκῖσκος παράφορος, ἢ θὰ πληρωθῇς δι' ὅσα μᾶς ἔκαμες καὶ ὑπεφέραμεν ἡ Ἀμανδίνα κ' ἐγώ.

— Φραγκίσκο . . . ἄφησε καλήτερα νὰ μᾶς κλειδώσουν . . . Τὴν μάννα, διὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κύτταξε νὰ μὴ κτυπήσῃς! ἀνεφώνησεν ἡ Ἀμανδίνα περίφοβος.

Ἔπεσαν αἰφνιδίως τὰ βλέμματα τοῦ Νικόλα ἐπί τινος μαλλίνου ἐπαπλώματος μεγάλου, κειμένου ἐπὶ μιᾶς καθέδρας, καὶ χρησιμεύσαντος πρὸς σιδήρωσιν φορεμάτων τινῶν· τοῦτο λαβὼν, τὸ ἤνοιξε καὶ τὸ ἔρριψεν ἐπιτηδείως ἐπὶ τοῦ Φραγκίσκου, ὥστε τὸν κατεκάλυψεν ἀπὸ κεφαλῆς· ὁ μικρὸς τότε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κινῇ τὸν πέλεκυν, καὶ ὁρμήσας ἐπ' αὐτοῦ ὁ Νικόλας

τὸν ἔφερεν ἀνάρπαστον εἰς τὸ ὑπόγειον, συμβοηθούμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Ἡ Ἀμανδίνα ἔμεινε περίλυπος, γονυκλινὴς, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μαγειρείου· ἅμα εἶδε τὴν τύχην τοῦ ἀδελφοῦ της, ἀνηγέρθη διὰ μιᾶς, καὶ μ' ὅλον τὸν φόβον της, ἔσπευσε μόνη μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ζοφερὸν ἐκεῖνο καταγώγιον. Ἡ θύρα τότε ἐκλειδώθη ἐπὶ τῶν δύο παιδίων.

— Ποῖος τώρα πταίει ὁποῦ ἔγιναν αὐτὰ τὰ παιδιὰ ἐχθροί μας ἄσπονδοι; ποῖος ἄλλος παρὰ ὁ Παληκάρας; ἀνεβόησεν ὁ Νικόλας.

— Ἀπὸ σήμερα τὸ πρωΐ δὲν ἀκούεται πλέον ἡ παραμικρὰ ταραχὴ μέσα εἰς τὴν κάμερή του· εἶπεν ἡ χήρα μὲ σύνοιαν, καὶ ἐνταυτῷ ἐρρίγησε. Τίποτε πλέον . . .

— Αὐτὸ, μάννα, σημαίνει ὅτι καλὰ ἔκαμες ὁποῦ εἶπες εἰς τὸν γέρο Φερὸ, τὸν ψαρᾶ εἰς ταῖς Ἀσνιέραις, ὅτι ὁ Παληκάρας ἦταν ἄρρωστος πρό τινων ἡμερῶν, καὶ πῶς ἐκόντευε νὰ τὰ τσιττώσῃ... Τώρα τὸ πρᾶγμα θὰ φανῇ πολλὰ φυσικό . . . θάνατος εἶναι αὐτός.

Μετά τινα σιωπὴν, ὡς διὰ ν' ἀποδιώξῃ ἀλγεινήν τινα ἰδέαν ἐκ τῆς διανοίας της, εἶπεν ἡ χήρα ἐπιτρόχως·

— Ἦλθε καθόλου ἐδῶ ἡ Κουκκουβάϊα ἐνῷ ἤμουν εἰς ταῖς Ἀσνιέραις;

— Ναί, ἦλθε.

— Διατί νὰ μὴ καθίσῃ νὰ ἔλθῃ μαζῆ μας εἰς τοῦ Κοκκινοχέρη; Αὐτὴν ἐγὼ τὴν γρηὰ δὲν τὴν πολυεμπιστεύομαι.

— Καὶ ποῖον ἐμπιστεύεσαι τοῦ λόγου σου! ... χθὲς ἔλεγες διὰ τὸν Κοκκινοχέρη, σήμερα λὲς διὰ τὴν Κουκκουβάϊα.

— Ὁ Κοκκινοχέρης κάθηται, βλέπεις, τώρα εἰς τὴν ἡσυχία του, ἐνῷ ἐμένα ὁ υἱός μου εἶναι εἰς τὸ Τουλόν... καὶ ὅμως τὴν κλωπὴν ἐκείνην τὴν ἔκαμαν καὶ οἱ δύο τους μαζῆ... αὐτὸ κύτταξε.

— Πάλιν τὰ ἴδια... ὁ Κοκκινοχέρης, σοῦ λέγω, τὴν ἐγλύτωσεν ἐπειδὴ ἦταν πονηρὸς ἐκεῖνος... Ἡ Κουκκουβάϊα δὲν ἠθέλησε ν' αθήτῃ, ἐπειδὴ εἶχε νὰ ἐνταμώσῃ ἕνα αὐθεντικὸ μὲ μαύρη σκέπη, ὁποῦ τῆς εἶπε νὰ εὑρεθῇ εἰς ταῖς δύο ὥραις

κοντὰ εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, διὰ νὰ τῆς ὁμιλήσῃ. Αὐτὸ τὸ αὐθεντικὸ εἶναι τὸ ἴδιο ὁποῦ τῆς εἶπε κ' ἐπῆγε κ' ἔκλεψεν ἐκείνην τὴν κόρη μαζῆ μὲ τὸν Δάσκαλο καὶ τὸ Στραβοπόδικο· μάλιστα ἦταν μαζῆ τους καὶ ὁ Τριγλάκης διὰ νὰ ὁδηγῇ τὸ ἁμάξι ποῦ ἐνοίκιασε δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι τὸ αὐθεντικό. Πῶς θέλεις, καλὲ μάννα, νὰ μᾶς καταδώσῃ ἡ Κουκουβάϊα, ἐνῷ αὐτὴ δὲν μᾶς φυλλάτει μυστικὰ τὰ ὅσα καταφέρει... καὶ ἡμεῖς τῆς κρύπτομεν τὰ ἰδικά μας;... μήπως αὐτὴ γνωρίζει τὸ πνίξιμον ὁποῦ μελετοῦμεν τώρα νὰ κάμωμεν;... Μεῖνε ἥσυχη καὶ λύκοι δὲν τρώγονται μεταξύ του;... ἡ σημερινὴ ἡμέρα θὰ ἦναι καλή· ὅταν συλλογοῦμαι ὅτι ἡ μεσίτρια κρατεῖ πολλάκις ἐπάνω της εἴκοσι καὶ τριάντα χιλιάδων φράγκων διαμαντικά, καὶ ὅτι μετὰ δύο ὥρας θὰ τὴν ἔχωμεν εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ Κοκκινοχέρη!... Τριάντα χιλιάδων φράγκων διαμαντικά!... συλλογίσου το δὰ κομμάτι!

— Κ' ἐνῷ λοιπὸν ἡμεῖς θὰ κρατοῦμεν τὴν μεσίτρια, ὁ Κοκκινοχέρης θὰ ἦναι ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ καπηλειό του; εἶπεν ἡ χήρα μὲ ὕφος δυσπιστίας.

— Ἀμὴ ποῦ θέλεις νὰ ἦναι; Ἂν ἐκείνην τὴν ὥρα ἔλθῃ κἀνεὶς εἰς τὸ ἐργαστῆρί του, δὲν θέλεις νὰ τοῦ ἀποκριθῇ... νὰ τὸν ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ ἔμβῃ μέσα νὰ μᾶς ἰδῇ, ὁποῦ θὰ κατορθώνωμεν τὴν δουλειά;...

— Νικόλα!... Νικόλα!... ἀνέκραξεν αἰφνιδίως ἡ Πλωσκοῦ ἔξωθεν· νά ταις, ἔρχονται καὶ αἱ δύο...

— Γλίγωρα, γλίγωρα μάννα, φόρεσε τὸ σάλι σου νὰ ἔλθῃς καὶ σὺ μαζῆ, εἶπεν ὁ Νικόλας.

Ἡ χήρα εἶχεν ἀντικαταστήσει τὸν πένθιμον κεκούραλόν της διὰ καλύπτρας ἀπὸ τούλιον μέλαν· ἐσκέπασε τοὺς ὤμους της διὰ μεγάλου σαλίου μὲ πλινθία φαιὰ καὶ λευκά, ἐκλείδωσε τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου, ἔθεσε τὸ κλειδίον ὄπισθεν ἑνὸς παραθυροφύλλου, καὶ ἠκολούθησε τὸν υἱὸν αὐτῆς εἰς τὴν ἐκβατηρίαν. Σχεδὸν ἀκουσίως της, πρὶν ἀπέλθῃ ἐκ τῆς νήσου, ἔρριψεν ἓν βλέμμα διαρκὲς ἐπὶ τοῦ παραθύρου τοῦ Παληκάρα, συωρρυώθη, ἐδάγκασε τὰ χείλη της, ἔπειτα, ριγήσασα ἐκ νέου ἐψιθύρισεν.

— Τὰ ἤθελε καὶ τὰ ἔπαθε... δὲν τοῦ πταίει κἀνείς.

— Τὰς εἶδες, Νικόλα, ἐκεῖ κάτω;... εἶναι μία χωριατοπούλα καὶ μία κυρὰ, ἀνεφώνησεν ἡ Πλωσκοῦ δεικνύουσα πρὸς τὴν πέραν ὄχθην τὴν κυρὰ Σεραφίναν μετὰ τῆς Μαριάνθης, αἵτινες κατέβαινον δ' ἀτραποῦ περιαγούσης κρημνόν τινα δύσβατον, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε φοῦρνος γύψου.

— Ἄτες πρῶτον νὰ μᾶς κάμουν τὸ νεῦμα· μὴ βιαζόμεθα καὶ τὴν πάθωμεν, εἶπεν ὁ Νικόλας.

— Δὲν μοῦ λὲς πῶς δὲν ἔχεις 'μάτια; Τάχα δὲν ἐγνώρισες ἀκόμη τὴν σωματώδη ἐκείνην γυναῖκα ὁποῦ ἦλθε προχθές; ... Δὲν βλέπεις κἂν τὸ κίτρινό της σάλι! Ἰδὲ τὴν μικρὴ χωριατοπούλα πῶς τρέχει!... Φαίνεται ἡ ταλαίπωρη, δὲν γνωρίζει τί τὴν προσμένει.

— Ναὶ, ναὶ, τώρα ἐγνώρισα τὴν σωματώδη ἐκείνην γυναῖκα. Αἴ, ἐμπρὸς... ἐμπρός. Λοιπὸν νὰ 'ξεύρωμεν, Πλωσκοῦ, τί ἔχομεν νὰ κάμωμεν, εἶπεν ὁ Νικόλας. Ἐγὼ θὰ πάρω τὴν γρηὰ μαζῆ μὲ τὴν νέα μέσα εἰς τὸ μονόξυλο ὁποῦ ἔχει τὴν γλωσσίδα... καὶ σὺ θὰ μὲ ἀκολουθεῖς μὲ τὸ ἄλλο μονόξυλο κοντὰ κοντά... προσοχὴ ὅμως, ὥστε μ' ἕνα πήδημα νὰ τιναχθῶ μέσα εἰς τὸ μονόξυλό σου εὐθὺς καθὼς ἀνοίξω τὴν γλωσσίδα καὶ βουλήσῃ τὸ ἰδικό μου.

— Μὴ φοβεῖσαι· δὲν εἶναι πρώτη φορὰ ὁποῦ ἔπιασα κουπί...

— Ὄχι τάχα πῶς φοβοῦμαι μὴν πνιγῶ... 'ξεύρεις ὅτι γνωρίζω καὶ κολυμβῶ... ἀλλ' ἂν δὲν προφθάσω νὰ πεταχθῶ μέσα εἰς τὸ ἄλλο μονόξυλο, ἠμποροῦν αὐταῖς ἐνῷ πνίγουνται νὰ πιασθοῦν ἀπὸ τὰ ροῦχά μου... καὶ τότε... δὲν ἀγαπῶ ἐγὼ νὰ τὰ καρώτω μαζῆ τους....

— Ἡ γρηὰ κάμνει νεῦμα μὲ τὸ μανδῆλί της, εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ· νάταις· ἐκατέβηκαν εἰς τὴν ὄχθη.

— Ἔλα, ἔλα, μάννα, ἔμβα 'γλίγωρα, εἶπεν ὁ Νικόλας λύων τὸ πρυμνήσιον, ἔλα μέτα εἰς τὸ μονόξυλο ὁποῦ ἔχει τὴν γλωσσίδα... διὰ νὰ μὴ λάβουν κἀμμίαν ὑποψία... Σὺ, Πλωσκοῦ πήδα, κόρη μου, εἰς τὸ ἄλλο, καὶ τράβα μὲ τὴν καρδιά σου... Ἀληθινὰ, λάβε, ἔπαρε τὴν ἁρπάγη μου (κάντζον), ἔχε

την κοντά σου... ἠμπορεῖ νὰ σοῦ χρειασθῇ—εἶπεν ὁ κακοῦργος ρίπτων εἰς τὸ ἀκάτιον τῆς Πλωσκοῦς μακράν τινα ἁρπάγην, ἔχουσαν ὑπεράνω κάρφος ὀξύ.

Ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν τὰ δύο ἀκάτια, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ Νικόλα ὁδηγούμενον τὸ δὲ ὑπὸ τῆς Πλωσκοῦς, ἐπλησίασαν εἰς τὴν ὄχθην, ἐφ' ἧς εἶχον ἤδη καταβῇ ἀπό τινος ὥρας ἡ κυρὰ Σεραφίνα καὶ ἡ Μαριάνθη. Ἐνῷ ὁ Νικόλας ἔδενε τὸ ἀκάτιόν του εἰς πάσσαλόν τινα πηγμένον εἰς τὴν ἄμμον, ἡ κυρὰ Σεραφίνα πλησιάσασα τὸν εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ μετὰ σπουδῆς·— Νὰ εἰπῇς ὅτι ἡ κυρία Γεωργία μᾶς περιμένει·—Ἑπομένως ἐπανέλαβεν ἡ οἰκονόμος δυνατά·

— Ἠργήσαμεν ὀλίγον, παληκάρι· τί;

— Ναί, κυρὰ, ἠργήσετε· ἡ κυρία Γεωργία ἐρωτᾷ κ' ἐξαναρωτᾷ διὰ λόγου σας.

— Βλέπεις, κόρη μου, ἡ κυρία Γεωργία μᾶς περιμένει, εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα στραφεῖσα πρὸς τὴν Μαριάνθην, ἥτις μ' ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην της ἠσθάνθη τινὰ φόβον ὁπόταν εἶδε τὰς ἀπαισίας μορφὰς τῆς χήρας, τῆς Πλωσκοῦς, καὶ τοῦ Νικόλα... Ἀλλὰ τ' ὄνομα τῆς κυρίας Γεωργίας τὴν ἐνεθάρρυνε καὶ ἀπεκρίθη·

— Τὴν αὐτὴν κ' ἐγὼ ἔχω ἀνυπομονησίαν νὰ ἴδω τὴν κυρίαν Γεωργίαν· κατ' εὐτυχίαν ἡ ἀπόστασίς μας εἶναι μικρὰ πλέον...

— Τί χαρὰν θὰ τὴν λάβῃ νὰ σὲ ἰδῇ! εἶπεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα.— Καὶ ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν Νικόλαν·— Ἔλα, παληκάρι, πλησίασε ἀκόμη ὀλίγον τὸ μονόξυλόν σου, νὰ ἀναβῶμεν.— Καὶ ἐποόσθετε κρυφίως·—Ἡ μικρὰ πρέπει νὰ πνιγῇ ἄφευκτα· ἂν ἀναβῇ πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ, νὰ τὴν ξαναβουτήσετε...

— Μή σε μέλει· τοῦ λόγου σου τίποτε νά μὴ φοβηθῇς· ὅταν σοῦ κάμω νευμα, δός μου μοναχὰ τὸ χέρι σου... Ἐκείνη θὰ 'πάγῃ 'ς τὸν πάτο εὔκολα εὔκολα... ὅλα εἶναι κατὰ ποῦ πρέπει ἕτοιμα... μὴ φοβεῖσαι τίποτε —ἀπεκρίθη ὁ Νικόλας χαμηλῇ τῇ φωνῇ, καὶ μὲ θηριώδη ἀπάθειαν, χωρὶς νὰ καμφθῇ τελείως ἡ καρδία του ἐκ τοῦ κάλλους καὶ τῆς νεότητος τῆς

Μαριάνθης, ἔτεινε πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρά του.

— Ἡ νεᾶνις ἐπεστηρίχθη ἐλαφρῶς ἐπ αὐτῆς, καὶ εἰσέβη εἰς τὸ ἀκάτιον.

— Ἔλα καὶ τοῦ λόγου σου, κυρὰ, εἶπεν ὁ Νικόλας πρὸς τὴν Σεραφίναν, καὶ ἔτεινε καὶ πρὸς αὐτὴν τὸν βραχίονά του.

Ἀλλ' ἡ οἰκονόμος τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, εἴτε ἀπὸ προαίσθησιν, εἴτε ἀπὸ δυσπιστίαν, ἢ καὶ ἁπλῶς ἀπὸ φόβον μήπως δὲν προφθάσῃ ἐγκαίρως νὰ πηδήσῃ ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο μονόξυλον, εἶπε πρὸς τὸν Νικόλαν ὀπισθοποροῦσα· — Ἐγὼ ἐμβαίνω εἰς τὸ ἄλλο . . .

Καὶ σπεύσασα ἐκάθησε πλησίον τῆς Πλωτκοῦς εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀκάτιον.

— Ὅπου ἀγαπᾷς, εἶπεν ὁ Νικόλας ἀνταλλάσσων νεῦμα συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἀδελφῆς του. Καὶ διά τῆς ἀκμῆς τοῦ κωπίου του ἀπώθησε μὲ δύναμιν τὸ ἀκάτιόν του ἐκ τῆς ὄχθης. Τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ ἡ ἀδελφή του μετὰ τὴν ἐπίβασιν τῆς κυρὰ Σεραφίνης.

Ὀρθία ἐπὶ τῆς ὄχθης, ἀκίνητος, ἀδιάφορος πρὸς τὴν σκηνὴν ταύτην, σύννους ἡ χήρα καὶ ψυχρὰ προστήλωνε τὸ ἀπλανές της βλέμμα ἐπὶ τοῦ παραθύρου τοῦ Παληκάρα, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ἐκ τῆς ξηρᾶς διὰ μέσου τῶν δένδρων.

Ἐν τούτοις τὰ δύο ἀκάτια, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἔφερε τὴν Μαριάνθην μετὰ τοῦ Νικόλα, τὸ δὲ τὴν κυρὰ Σεραφίναν μετὰ τῆς Πλωτκοῦς, ἀπεμακρύνθησαν βραδέως ἐκ τῆς ὄχθης.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### Συνεντεύξεως χαρᾶ.

Πρὶν ἐκθέσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην τὴν λύσιν τοῦ δράματος τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν εἰς τὸ ὀλέθριον ἀκάτιον τοῦ Νικόλα, ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ προηγούμενα.

Ὀλίγα λεπτὰ μετὰ τὴν ἔξοδον τῆς Μαριάνθης ἐκ τοῦ Λαζάρου ἐβόθη ἡ ἄδεια ν' ἀπολυθῇ καὶ ἡ Λύκαινα ἐκ ταύτης τῆς φυλακῆς.

Διὰ τῶν μετιτειῶν τῆς κυρίας Ἀρμάνδου καὶ τοῦ διευθυντοῦ, οἵτινες ἤθελον νὰ τὴν ἀνταμείψωσι διὰ τὴν καλὴν διαγωγήν της πρὸς τὴν Βουνὸν τοῦ ἁγίου Γιαννιοῦ, ἐχαρίσθησαν εἰς τὴν ἐρωμένην τοῦ Παληκάρα αἱ ὀλίγαι τινὲς ἡμέραι φυλακισμοῦ, τὰς ὁποίας ἐχρεώττει εἰσέτι νὰ πληρώσῃ.

Ἄλλως τε, μεγάλη συνέβη μεταβολὴ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μέχρι τοῦδε διερθαρμένης, ἐξηχρειωμένης, καὶ ἀκαταδαμάστου ταύτης νέας. Ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ἔχουσα ἀδιαλείπτως τὴν εἰκόνα τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς, τῆς ἐν σκληραγωγίᾳ καὶ μοναξίᾳ ἣν τῇ ἀνεπόλησεν ἡ Μαριάνθη, μεγίστην ἔλαβεν ἡ Λύκαινα ἀποστροφὴν πρὸς τὸν παρελθόντα βίον της.

Ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὰ βάθη τῶν δασῶν μετὰ τοῦ Παληκάρα... Ἰδοὺ ὁ μόνος της εἰς τὸ ἑξῆς σκοπὸς· ἡ σταθερά της ἰδέα, καθ' ἣν οὐ κατίσχυσαν οὐδ' ὅλαι αἱ ἀρχαῖαι αὐτῆς κακαὶ διαθέσεις, ὅτε, ἀποχωρισθεῖσα ἐκ τῆς Κελαϊδήττρας, τῆς ὁποίας ἐζήτει ν' ἀπορύγῃ τὴν αὔξουσαν ἐπ' αὐτῆς ἐπιρροήν, ἡ παράδοξος αὕτη γυνὴ μετέβη ἑκουσίως εἰς τὸ ἄλλο τμῆμα τῆς φυλακῆς τοῦ Λαζάρου.

Ἰδοὺ τί ἐσκέφθη ἡ Μαριάνθη ὅταν ἀνέβη εἰς τὴν ἰδέαν της νὰ μετατρέψῃ, εἰ δυνατόν, τὴν ἀγρίαν φύσιν τῆς συντρόφου της εἰς ἥμερον.

« Ἡ Λύκαινα, σκληροκάρδιον καὶ ἀκράτητον πλάσμα. ἀγαπᾷ τὸν Παληκάραν περιπαθῶς· ἄρα αὐτὴ θέλει δεχθῇ μετὰ χαρᾶς τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς ἀχρείας ζωῆς δι' ἣν κατὰ πρώτην φορὰν ἠσθάνθη ἐντὸς τὴν, καὶ ν' ἀφοσιωθῇ ὁλοτελῶς πρὸς τὸν ἄγριον καὶ σκληροτράχηλον αὐτὸν ἄνδρα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκει ἀντανάκλασιν τῶν αἰσθημάτων της· ἄνδρα ὅστις ἀγαπᾷ τὴν μοναξίαν καὶ ἐκ φύσεως, καὶ διὰ νὰ φύγῃ τὴν πρὸς τὴν οἰκογένειάν του ἀποστροφὴν τοῦ κόσμου. »

Ἀπὸ ταύτην μόνην ὁρμωμένη τὴν σκέψιν, ἣν συνέλαβεν ἐκ τῆς μετὰ τῆς Λυκαίνης συνομιλίας της, ἡ Μαριάνθη ἔδωκε λοιπὸν μίαν διεύθυνσιν ἀξιέπαινον πρὸς τὸν θηριώδη ἔρωτα καὶ τὸν θρασὺν χαρακτῆρα τῆς νέας ταύτης, καὶ οὕτω μετέβαλε τὴν κόσην τῆς ἀπωλείας εἰς γυναῖκα τιμίαν· διότι, ἀφοῦ ἄλλο αὐτὴ δὲν ἐσκέπτετο εἰμὴ νὰ νυμφευθῇ τὸν Παληκάραν διὰ ν'

ἀναχωρήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐρημίαν τῶν δασῶν καὶ νὰ ζήσῃ ἐκεῖ ἐργαζομένη ὑπὸ μυρίας στερήσεις, δὲν ἦτον ἡ εὐχή της αὕτη εὐχὴ γυναικὸς τιμίας;

Περιπλέον, πιστεύσασα τὴν Μαριάνθην ὅτι ἠδύνατο καὶ νὰ ὑποστηριχθῇ πρὸς τοῦτο ἀπὸ εὐεργέτην τινὰ ἄγνωστον, ἡ Λύκαινα ἐζήτει νὰ ἰδῇ πλέον τὸν ἐραστήν της, καὶ ἀμέσως νὰ τὸν κάμῃ τὴν ἐπαινετὴν αὐτὴν πρότασιν, καὶ τοι αἰσθανομένη πικρίαν τινά, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μήπως ὁ Παληκάρας τὴν περιγελάσῃ ὅταν ἀκούσῃ τοιαῦτα λαλοῦσαν.

Ἀφοῦ ἅπαξ ἐλυτρώθη ἐκ τῆς φυλακῆς, ἡ Λύκαινα πρῶτον πάντων ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τὸν *καλόν* της, ὡς αὐτὴ τὸν ἔλεγε. Πρὸ πολλῶν ἡμερῶν δὲν εἶχεν ἀκούσει περὶ αὐτοῦ. Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἤθελε τὸν εὕρει εἰς τὴν νῆσον τοῦ Χαλαστοῦ, καὶ μὲ ἀπόφασιν ἐκεῖ νὰ τὸν προσμείνῃ ἂν ἔλειπε, ἀνέβη εἰς δίτροχόν τι ἀγοραῖον ἁμάξιον, τὸ ἐπλήρωσε καλά, καὶ ἐπορεύθη τάχιστα εἰς τὴν γέφυραν τῶν Ἀτνιέρων, τὴν ὁποίαν διῆλθε, σχεδὸν ἓν τέταρτον τῆς ὥρας προτοῦ ἡ κυρὰ Σεραφίνα καὶ ἡ Μαριάνθη (αἵτινες ἦλθον πεζαὶ ἀπὸ τοῦ φραγμοῦ κ' ἔδω) φθάσωσιν εἰς τὴν ὄχθην, πλησίον τοῦ φούρνου τοῦ γύψου.

Ὁσάκις ὁ Παληκάρας δὲν ἤρχετο νὰ λάβῃ τὴν Λύκαιναν εἰς τὸ ἀκάτιόν του διὰ νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὴν νῆσον, ἀπευθύνετο αὐτὴ πάντοτε πρός τινα γέροντα ἁλιέα ὀνομαζόμενον γέρο Φερό, ὅστις ἐκατοίκει πλησίον τῆς γεφύρας.

Εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας μετὰ μεσημβρίαν, ἐστάθη λοιπὸν ἓν δίτροχον ἁμάξιον εἰς τὴν εἴσοδον μικρᾶς τινος ὁδοῦ τοῦ χωρίου Ἀτνιέραι. Ἡ Λύκαινα ἔδωκεν ἓν πεντάφραγκον πρὸς τὸν ἡνίοχον, ἐπήδησεν ἔξω, καὶ ἐπορεύθη μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν οἰκίσκον τοῦ πορθμέως γέρο Φερό..

Ἡ Λύκαινα, ἀφήσασα τὸν τῆς φυλακῆς ἱματισμὸν ἐφόρεσεν ἐσθῆτα ἐκ μερινοῦ βαθυπρασίνου, ἓν σάλιον ἐρυθρὸν μὲ κλάδους ἐπ' αὐτοῦ ἐν εἴδει κασιμιρίου καὶ καλύπτραν ἀπὸ τούλλιον στολισμένην διὰ ταινιῶν· ἡ πυκνὴ καὶ οὖλη (σγουρὰ) κόμη της ἐφαίνετο ἀνεπιμέλητος. Ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας της νὰ ἐπανίδῃ τὸν Παληκάραν ἐνεδύθη μὲ πλειοτέραν σπουδὴν παρὰ ἀκρίβειαν.

Μετὰ χωρισμὸν τοσοῦτον μακρόημερον, πᾶσα ἄλλη εἰς τὴν

θέσιν της ἤθελεν ἀναμφιβόλως φροντίσει πρότερον νὰ καλλωπισθῇ, διὰ νὰ φανῇ ὁπωσοῦν ὡραία εἰς τὸν ἐραστήν της· ἀλλ' ἡ Λύκαινα ὀλίγον ἐπρόσεχεν εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ βραδύτητας ταύτας. Αὐτὴ ἤθελε πρὸ πάντων *τὰ ἴδῃ τὸν καλόν* της ὅσον τάχιστα· πόθος σφοδρὸς, προξενούμενος ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον τὸν περιπαθῆ ὅστις ἐξάπτει ἐνίοτε τὰς γυναῖκας ταύτας μέχρι παραφορᾶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Παληκάραν τὴν σωτήριον ἀπόφασιν ἣν αὕτη ἐξήντλησεν ἐκ τῆς μετὰ τῆς Μαριάνθης συνομιλίας της.

Ἡ Λύκαινα δὲν ἤργησε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἁλιέως. Ὁ γέρο Φερὸ, γερόντιον πολιὸν παρὰ τὴν θύραν του, καθήμενον, ἐπεσκεύαζε τὰ δίκτυά του.

Ἅμα τὸν εἶδε μακρόθεν ἡ Λύκαινα ἀνεφώνησε·— Τὴν βάρκα σου . . . γέρο Φερό . . . 'γλίγωρα, 'γλίγωρα!

— Καλός την καὶ καλός την . . . Τί ἔγεινες τόσον καιρό! ποῦ ἦσουν!

— Τὴν βάρκα σου . . . 'γλίγωρα, γέρο Φερό . . . καὶ 'ς τὸ νησί . . .

— Μετὰ χαρᾶς σου, κόρη μου, πλὴν εἶδες νὰ τύχῃ . . .

— Τί;

— Τὴν βάρκα τὴν ἐπῆρε τὸ παιδὶ ὁποῦ ἔχω κ' ἐπῆγεν εἰς τὸ Σαὶντ Οὐὲν μαζῇ μὲ τοὺς ἄλλους νὰ κάμουν τὸν πόλεμο τοῦ κουπιοῦ . . . Τὸ κακὸ εἶναι ὁποῦ δὲν ἔμεινε καὶ ἄλλη κάμμία ἐδῶ . . . ἐπῆγαν ὅλοι τους.

— Τί δυστύχημα! ἀνέκραξεν ἡ Λύκαινα κρούουσα τὸν πόδα κατὰ γῆς καὶ συσφίγγουσα τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ τώρα!

— Λυποῦμαι βεβαιώσου πολὺ πῶς ἔτυχε τὸ πρᾶγμα οὕτω πῶς, καὶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ σὲ μεταφέρω εἰς τὸ νησί . . . ἐπειδὴ πρέπει βέβαια νὰ ἐβάρυνεν ἀκόμη περισσότερον ὁ ταλαίπωρος.

— Νὰ ἐβάρυνε; . . . ποῖος;

— Ὁ Παληκάρας . . .

— Ὁ Παληκάρας!!! ἀνεβόησεν ἡ Λύκαινα ἁρπάζουσα τὸν γέρο Φερὸ ἐκ τοῦ ὤμου· ὁ Παληκάρας εἶναι ἄρρωστος;

— Δὲν τὸ 'ξεύρεις;

— Ὁ Παληκάρας ! ! !

— Ναὶ, σὲ λέγω· ἀλλ' ἄρησέ με, καὶ καθὼς κάμνεις θὰ μὲ ξεσχίσῃς . . .

— Εἶναι ἄρρωστος ! . . . Καὶ ἀπὸ πότε ;

— Θὰ ἦναι τώρα δύο τρεῖς ἡμέρας.

— Ψεύματα ! ἤθελε μοῦ τὸ γράψει.

— Καὶ ἠμπορεῖ ἐκεῖνος νὰ γράψῃ ὁποῦ, σοῦ λέγω εἶναι βαρυά ; . . .

— Εἰς τὸ νησὶ εἶναι; εἶσαι βέβαιος;

— Εἶναι εἰς τὸ νησί . . . ὦ, τί νὰ εἰπῇ κανεὶς μ' ἐκείνην τὴν στρίγλα τὴν μάνα του κ' ἐκεῖνον τὸν ἀδελφό του τὸ σκυλί . . .

— Ἀλλὰ τί τρέχει ;... Τί τοῦ ἔκαμαν ἡ μάννα του καὶ ὁ ἀδελφός του; . . . τί ; . . . λέγε, λέγε !

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅμως δὲν θέλω νὰ ἔβγουν οἱ λόγοι . . .

— Ὦ, γέρο Φερὸ, ἕως νὰ μοῦ εἰπῇς τὸ αἷμά μου θὰ μὲ πνίξῃ.

— Ἔχε δὰ ὑπομονή... Πρέπει νὰ ξεύρῃς ὅτι ὁ Παληκάρας τὰ ἔχει χαλασμένα μὲ τὸ 'πιτικό του... ὅλο τρώγεται μαζῆ τους... τόσον ὁποῦ φοβοῦμαι μήπως τοῦ καταφέρουν τοῦ παληκαριοῦ τίποτε... Σήμερα τὸ πρωὶ ἦλθεν ἡ χήρα νὰ μ' εὕρῃ· τῆς λέγω λοιπόν· Κάτι . . . ποῦ εἶναι ὁ Παληκάρας ; . . . ἔχω ἡμέρας νὰ τὸν ἰδῶ.—*Εἶναι εἰς τὸ νησί· κοίτεται εἶναι ἄρρωστος βαριὰ, τόσον ὁποῦ φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ τὸν ξαναϊδῆς.*— Πᾶ ! εἶπα μὲ τὸν νοῦ μου. Πῶς γίνεται αὐτό; Μαθὲς τὸ παιδὶ εἶναι τώρα τρεῖς ἡμέραις . . . Λῒ ! ἄκουστ' ἐδῶ φεύγεις λέγω — εἶπεν ὁ γέρο Φερὸ διακοπτόμενος;— Ποῦ τρέχει τώρ' αὐτή ; . . .

Φρονοῦσα ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ Παληκάρα ἐπαπειλεῖτο ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας τὴν νῆσον, ἡ Λύκαινα περίφοβος καὶ ἐξαγριωμένη, δὲν ἐπρόσμεινε ν' ἀκούσῃ ἄλλο τι παρὰ τοῦ ἁλιέως, ἀλλ' ἔδραμε κατὰ τὸ μῆκος τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ.

Διὰ νὰ παραστήσωμεν τὴν ἑξῆς σκηνὴν, ἀναγκαῖαι εἶναι τοπογραφικαί τινες λεπτομέρειαι.

Ἡ νῆσος τοῦ Χαλαστοῦ ἦτο πλησιεστέρα πρὸς τὴν ἀριστε-

ρὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ παρὰ πρὸς τὴν δεξιάν, ἀφ' ἧς ἦλθον ἡ Μαριάνθη μετὰ τῆς κυρὰ Σεραφίνης. Ἡ Λύκαινα ἦλθεν ἐκ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης.

Μολονότι ἡ νῆσος ἐκείνη εἶν' ἐπίπεδος, κρύπτει ὅμως τὴν μίαν ὄχθην ἐκ τῆς ἄλλης, εἰς τρόπον ὥστε οὐδ' ἡ ἐρωμένη τοῦ Παληκάρα εἶδε τὴν Κελαϊδήστραν ἐπιβαίνουσαν εἰς τὸ ἀκάτιον πέραν τῆς νήσου, οὐδ' οἱ Παληκαραῖοι εἶδον τὴν Λύκαινα τρέχουσαν τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἀντιθέτου ὄχθης.

Ἂς ἐνθυμηθῇ περιπλέον ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ὁ ἐξοχικὸς οἶκος τοῦ δόκτωρος Γρίφωνος, ὅπου ἐκατοίκει προσωρινῶς ὁ κόμης Δε-Σαϊντ-Ρεμῆ, ἔκειτο πρὸς τὸ μέρος τῆς Λυκαίνης ἐπί τινος κατηφόρου.

Ἡ Λύκαινα ἐπέρασε δρομαία ἔμπροσθεν δύο κυρίων χωρὶς νὰ τοὺς παρατηρήσῃ εἰς τὴν βίαν της. Οὗτοι ὅμως ἐκπλαγέντες ἐκ τῆς σπουδῆς της ἐστράφησαν καὶ τὴν ἠκολούθησαν μακρόθεν διὰ τῶν ὀμμάτων... Οἱ δύο οὗτοι κύριοι ἦσαν ὁ κόμης Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ καὶ ὁ δόκτωρ Γρίφφων.

Ἡ Λύκαινα, ἅμα ἤκουσεν ὅτι ὁ ἐραστὴς αὐτῆς ἐκινδύνευεν, ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς εὑρίσκετο· ἀλλὰ καθόσον ἐπλησίαζεν εἰς τὴν νῆσον ἔβλεπε τὴν δυσκολίαν τοῦ νὰ μεταφερθῇ ἐκεῖ. Ὁ γέρων ἁλιεὺς τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι δὲν εὑρίσκετο ἐκεῖ κανὲν ἀκάτιον· εἶχον τοιαῦτα οἱ Παληκαραῖοι, ἀλλ' ἤθελον ποτὲ αὐτοὶ στέρξει νὰ τὴν μετακομίσωσι;

Ἀσθμαίνουσα, ὁλοπόρφυρος, μὲ σπινθηροβόλους τοὺς ὀφθαλμούς ἐστάθη λοιπὸν ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς νήσου, ἥτις, καμπύλην σχηματίζουσα ἐνταῦθα, ἐπλησίαζεν ἀρκετὰ εἰς τὴν ὄχθην.

Διὰ μέσου τῶν γυμνῶν ἀπὸ φύλλα κλάδων τῶν ἰτεῶν καὶ αἰγείρων, διέκρινεν ἡ Λύκαινα τὴν στέγην τοῦ οἴκου ὅπου ὁ Παληκάρας ἔπνεεν ἴσως τὰ λοίσθια...

Εἰς τὴν θέαν ταύτην ἐκβάλλει θηριώδη αὐτὴ οἰμωγήν, ἁρπάζει τὸ περιώμιόν της, τὴν καλύπτραν της, λύει τὴν ἐσθῆτά της, ἥτις ἔπεσεν ἀμέσως εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, φυλάττει μόνον τὸ ἐπιχιτώνιόν της, ὁρμᾷ γενναίως εἰς τὸν ποτα-

μὸν, προβαίνει ἐν αὐτῷ μεχρισοῦ ἠδύνατο νὰ περιπατῇ, ἑπομένως ἀρχίζει νὰ κολυμβᾷ κατευθυνομένη πρὸς τὴν νῆσον...

Ἠκούσατε περὶ τῶν ἀγρίων γυναικῶν πόσον εἶναι περὶ τὰ τοιαῦτα δραστήριαι... τοιοῦτόν τι θέαμα παρίστανεν ἡ Λύκαινα...

Εἰς πᾶσαν ἀγκαλίδα ἡ πυκνὴ καὶ μακρὰ κόμη τῆς Λυκαίνης, λυθεῖσα ἐκ τῆς βίας τῶν κινήσεων αὐτῆς, ἐκυματοῦτο περὶ τὴν κεφαλήν της ὡς χαίτη μελανὴ κατάστιλπνος. Ἄνευ τῆς προσηλώσεως τῶν διαπύρων ὀφθαλμῶν της πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Παληκάρα, ἄνευ τοῦ σπασμωδικοῦ παλμοῦ τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου της, προερχομένου ἐκ τῆς σφοδρᾶς ἀγωνίας τῆς ψυχῆς της, ἤθελέ τις νομίσει ὅτι ἡ ἐρωμένη τοῦ κυνηγοῦ ἔπαιζε μέσα εἰς τὰ νερά· τόσον ἐλευθέρως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐκολύμβα ἡ γυνὴ αὕτη!

Στιγματισμένη εἰς μνήμην τοῦ ἐραστοῦ της οἱ λευκοὶ καὶ νευρώδεις της βραχίονες, οἱ ἀρρενώδεις τὴν εὐρωστίαν, ἔσχιζον τὸ ὕδωρ· αὐτὸ δ' ἀνασκιρτῶν ἐκυλίετο ἐν εἴδει μαργαριτῶν ὑγρῶν ἐπὶ τῶν πλατέων ὤμων αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ ρωμαλέου αὐτῆς στήθους, δι' οὗ κατέρρεον οἱ σταλαγμοὶ ὡς ἐπὶ μαρμάρου ἡμιβεβυθισμένου εἰς τὰ νερά.

Ἐν τούτοις, ἰδοὺ ὄπισθεν τῆς νήσου ἀκούεται κραυγὴ ἔντρομος . . . κραυγὴ ἀγωνίας δεινῆς, ἀπελπισίας . . .

Ἡ Λύκαινα φρυάττει καὶ διακόπτει πᾶσαν αὐτῆς κίνησιν... ὑποκρατεῖται μόνον ἐπὶ τοῦ ὕδατος διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, καὶ διὰ τῆς ἄλλης ρίπτει εἰς τὰ ὀπίσω τὴν πυκνήν της κόμην... ἔπειτα δίδει ἀκρόασιν . . .

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ δευτέρα κραυγή... ἀσθενεστέρα ὅμως . . . ἱκετικωτέρα, σπασμωδική . . . πνευστιῶσα . . .

Καὶ τὰ πάντα διεδέχθη ἐκ νέου βαθεῖα σιωπή . . .

— Παληκάρα! ! ! ἐκραύγασεν ἡ Λύκαινα ἐπαναλαμβάνουσα τὸ κολύμβημά της μετὰ βίας πλείστης.

Εἰς τὴν ταραχήν της ἐκείνην ὑπέλαβεν ὅτι ἤκουσε τὴν φωνήν του.

Ὁ κόμης καὶ ὁ δόκτωρ, πλησιόθεν τῶν ὁποίων ἐπέρασεν ἡ Λύκαινα τρέχουσα, δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τὴν ἀποτρέψωσιν ἐκ

τοῦ τολμήματός της. Ἔφθασαν ἀπέναντι τῆς νήσου καθ' ἣν στιγμὴν εἶχον ἀκουσθῆ αἱ δύο ἐκεῖναι φρικώδεις κραυγαί. Ἐξεπλάγησαν καὶ αὐτοὶ ὡς ἡ Λύκαινα ὁπόταν τὰς ἤκουσαν . . . Βλέποντες αὐτὴν παλαίουσαν τοσοῦτον ἀτρομήτως κατὰ τοῦ ρεύματος ἀνεφώνησαν·

— Ἡ δυστυχὴς, θὰ πνιγῆ !

Μάταιος φόβος. Ἡ ἐρωμένη τοῦ Παληκάρα ἐκολύμβα ὡσὰν ἐνυδρίς· μετ' ὀλίγας ἔτι ἀγκαλίδας ἡ ἀτρόμητος νέα ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον.

Μόλις εἶχε πατήσει καὶ ἐνῶ ἐξήρχετο ἐκ τῶν ὑδάτων βοηθουμένη ὑφ' ἑνὸς τῶν πασσάλων, οἵτινες ἐστιμάτιζον φραγὴν περὶ τὸ ἀκρωτήριον ἐκεῖνο τῆς νήσου, εἶδε κυλιόμενον βραδέως μετὰ τοῦ ρεύματος τὸ σῶμα νεάνιδος χωρικὴν φορούσης ἐνδυμασίαν . . . καὶ τὴν ὁποίαν ὑπεβάσταζον εἴτέτι ὑπεράνω τοῦ ὕδατος τὰ φορέματα αὐτῆς . . . τὸ δὲ ρεῦμα ὤθει τὸ σῶμα πρὸς τοὺς πασσάλους τῆς νήσου,

Δράττει λοιπὸν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἕνα πάσσαλον, ἁρπάζει διὰ τῆς ἄλλης τὴν γυναῖκα ἐκείνην ἐκ τῆς ἐσθῆτος, καὶ σύρει αὐτὴν πλησίον της· ἀλλὰ μὲ τόσην ὁρμὴν ὥστε ἡ ἀθλία τὴν ὁποίαν ἐζήτει νὰ σώσῃ ἐβυθίσθη πρὸς στιγμὴν ὑπὸ τὸ ὕδωρ, μολονότι τὸ βάθος εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ὀλιγώτερον ἀναστήματος.

Σπανία τὴν δύναμιν καὶ ἐπιδεξιότητα, ἡ Λύκαινα ἀνέσυρε τὴν Κελαϊδήστραν (ἦτον αὕτη·) καὶ δὲν τὴν ἐγνώρισε μὲν εἰσέτι, πλὴν τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας της ὡσὰν νήπιον, ἔκαμεν εἰσέτι βήματά τινα ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, καὶ τέλος τὴν ἀπέθεσεν ἐπὶ τοῦ χλοεροῦ ἀνδήρου τῆς νήσου.

— Ἐνδυναμοῦ !... ἐνδυναμοῦ !... ἀνέκραξεν ἐκ τῆς ξηρᾶς ὁ Κ. Δὲ Σαϊντ-Ρεμῆ, ὅστις ἔγινε μετὰ τοῦ δόκτωρος Γρίφφωνος μάρτυς τοῦ τολμηροῦ αὐτοῦ ἀνδραγαθήματος.— Τώρα περνῶμεν ἀπὸ τὴν γέφυραν τῶν Ἀσυλέρων, καὶ ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς εἰς βοήθειάν σου μὲ κανὲν ἀκάτιον.

Ἔπειτα ἀμφότεροι διευθύνθησαν μετὰ σπουδῆς πρὸς τὴν γέφυραν. Οἱ λόγοι των ὅμως δὲν ἔφθασαν μέχρι τῆς Λυκαίνης.

Ἂς ἐπαναλάβωμεν ὅτι, ἐκ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ ὅπου μετὰ τὸ ἀποτρόπαιον ἔγκλημά των εὑρίσκοντο εἰσέτι ὁ Νικόλας, ἡ Ἡλωσκοῦ καὶ ἡ μήτηρ των, δὲν ἐφαίνοντο τελείως τὰ διατρέχοντα πρὸς τὴν ἀντίθετον τῆς νήσου πλευράν, χάρις εἰς τὸ ὕψωμα αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἡ Μαριάνθη συνεβουθίσθη ὑπὸ τὰ ὕδατα ὁμοῦ μὲ τὸ ἀκάτιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπέβη, οἱ φρονεῖς της ἐπίστευσαν ὅτι ἐπνίγη.

Μετά τινα λεπτὰ, τὸ ρεῦμα ἐκόμισε καὶ δεύτερον πτῶμα τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν παρετήρησεν ἡ Λύκαινα . . . Ἦτο τῆς οἰκονόμου τοῦ συμβολαιογράφου. Νεκρᾶς ταύτης . . . ἀληθῶς νεκρᾶς . . .

Καθὼς εἰς τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον, οὕτω καὶ εἰς τοὺς Παληκαραίους ἐσύμφερεν ὁ θάνατος αὐτῆς, ἐπειδὴ οὕτως ἐλυτροῦντο ἀπὸ ἕνα μάρτυρα τοῦ νέου των ἐγκλήματος· διὸ, ἀφοῦ τὸ ἀκάτιον τῆς Μαριάνθης κατεβουθίσθη μετ' αὐτῆς, ἐπήδησεν ἀμέσως ὁ Νικόλας εἰς τὸ ἄλλο τὸ ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς του ὁδηγούμενον καὶ φέρον τὴν κυρὰ Σεραφίναν, ἀλλ' ἐπήδησε μὲ βάρος πολὺ, ὥστε τὸ δεύτερον τοῦτο ἀκάτιον ἔκλινε πρὸς τὸ ὕδωρ, ἡ γραῖα οἰκονόμος ἐκλονίσθη, καὶ ὁ ἄξιος ἀδελφὸς τῆς Ἡλωσκοῦς δράξας τὴν εὐκαιρίαν ὤθησε τὴν κυρὰ Σεραφίναν εἰς τὸν ποταμὸν, ὅπου ἀφοῦ τὴν εἶδε πεσοῦσαν τὴν ἀπετελείωσε διὰ τῆς ἁρπάγης του.

. . . . . .

Πνευστιῶσα, ἐξησθενημένη, ἡ Λύκαινα, γονυκλινὴς ἐπὶ τοῦ χόρτου πλησίον τῆς Μαριάνθης, ἀνελάμβανε τὰς δυνάμεις της καὶ ἐξέταζε τοὺς χαρακτῆρας τῆς τὴν ὁποίαν ἔσωσεν ἐκ τοῦ θανάτου.

Φαντασθῆτε τὸ θάμβος της ὅταν ἀνεγνώρισε τὴν ἐν τῇ φυλακῇ σύντροφόν της... Τὴν σύντροφον ἥτις ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ πεπρωμένου της τὴν ἐπιρροὴν τοσοῦτον ταχεῖαν καὶ εὐεργετικήν...

Εἰς τὴν ἔκπληξίν της, ἡ Λύκαινα ἐλησμόνησε πρὸς στιγμὴν τὸν Παληκάραν.

— Ἡ Κελαϊδήστρα! ἀνέκραξε.

Καὶ μὲ τὸ σῶμα προσκλινὲς ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ χειρῶν

αὐτῆς στηριζομένη, τὴν κόμην ἀτάκτως διακεχυμένην ἔχουσα, τὰ φορέματα στάζοντα ὕδατος, ἐθεώρει τὴν ταλαίπωρον νεάνιδα, τὴν ἐξηπλωμένην ἐπὶ τῆς χλόης καὶ ἡμιθανῆ. Ὠχρά, ἄψυχος, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους καὶ θολούς, τὴν ὡραίαν ξανθὴν αὐτῆς κόμην κεκολλημένην ἔχουσα ἐπὶ τῶν κροτάφων, τὰ χείλη κυανᾶ, τὰς μικρὰς αὐτῆς χεῖρας ἀποξυλωμένας ἤδη, παγωμένας . . . νεκρὰν ἤθελέ τις τὴν νομίσει.

— Ἡ Κελαϊδήστρα!... ἐπανέλαβεν ἡ Λύκαινα· ἰδὲ πῶς νὰ τύχῃ! ἐνῷ ἠρχόμην νὰ εἰπῶ εἰς τὸν καλόν μου ὅ,τι καλὸν καὶ κακὸν αὐτὴ μοῦ ἐπροξένησε μὲ τοὺς λόγους καὶ ὑποσχέσεις της... τὴν ἀπόφασιν ὁποῦ ἔκαμα... τὴν πτωχὴ, νὰ τὴν εὕρω ἐδῶ νεκρήν... Ἀλλ' ὄχι! ὄχι!... ἀνεβόησεν ἡ Λύκαινα πλησιάσασα ἔτι μᾶλλον πρὸς τὴν Μαριάνθην καὶ αἰσθανθεῖσα πνοὴν λεπτὴν ἐξερχομένην ἐκ τοῦ στόματός της· ὄχι!... Θεέ μου, Θεέ μου, ἀναπαίνει ἀκόμη... τὴν ἔσωσα ἀπὸ τὸν θάνατον... ποτὲ ἀκόμη δὲν μοῦ ἔτυχε νὰ σώσω ἄνθρωπον... Ἄ!... αὐτὸ δίδει τοῦ ἀνθρώπου καρδιά... τὸν ἐμψυχόνει... Ναὶ, ἀλλ' ἔλα πάλιν ὁποῦ καὶ ὁ καλός μου... πρέπει κ' ἐκεῖνον νὰ τὸν σώσω... Ἴσως αὐτὴν τὴν ὥ.α ψυχομαχεῖ .. Ἡ μάννα του καὶ ὁ ἀδελφός του εἶναι ἄξιοι νὰ τὸν σκοτώσουν... Ἀλλὰ πάλιν ν' ἀφήσω ἐδῶ καὶ αὐτὴν τὴν δυστυχῆ... ἂς τὴν σκώσω νὰ τὴν 'κάγω εἰς τὴς χήρας· ἂς τὴν 'πάγω νὰ τῆς κάμῃ κἀμμία βοήθεια, νὰ μοῦ δείξῃ τὸν Ἠλικάρα... ἢ τὴν κάμνω ἄνω κάτω, τῆς σπῶ ὅ,τι καὶ ἂν ἔχῃ. ὅ,τι εὕρω τὸ θανατώνω... Ὦ! μάννα εἶναι, ἀδελφὴ εἶναι, ἀδελφός, ἐγὼ δὲν βλέπω τίποτε, ἐμπρὸς εἰς τὸν καλό μου!

Καὶ ἀνεγερθεῖσα πάραυτα, ἡ Λύκαινα ἔπῆρε τὴν Μαριάνθην εἰς τὰς ὠλένας της. Τὸ ἐλαφρὸν τοῦτο κρατοῦσα φορτίον ἔτρεξε πρὸς τὸν οἶκον, μὴ ἀμφιβάλλουσα ὅτι ἡ χήρα καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, μ' ὅλην των τὴν κακίαν, ἔμελλον νὰ χορηγήσωσι πρὸς τὴν Μαριάνθην πᾶσαν πρώτην βοήθειαν.

Ὅταν ἡ ἐρωμένη τοῦ Ἠλικάρα ἔφθασεν εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ νησιδίου ὅθεν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἀμφοτέρας τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα, ὁ Νικόλας, ἡ μήτηρ του καὶ ἡ Πλωσκοῦ ἦσαν μακράν... Βέβαιοι ὅτι ὁ διπλοῦς των φόνος ἔλαβε

πέρας αἴσιον κατ' αὐτούς, ἔσπευσαν μετὰ πάσης σπουδῆς εἰς τοῦ Κοκκινοχέρη.

Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἐκείνην πτιγμὴν καὶ ἀνήρ τις, ἐνεδρεύων εἰς μίαν κοιλότητα τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, ὄπισθεν τοῦ γυψοποιείου, καὶ γενόμενος ἀόρατος αὐτόπτης τῆς τρομερᾶς ἐκείνης σκηνῆς, ἀπήρχετο, νομίζων, ὡς καὶ οἱ φρονεῖς, ὅτι τὸ ἔγκλημα ἔλαβε τὴν ἐκπλήρωσίν του... Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτον ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος.

Ἓν τῶν ἀκατίων τοῦ Νικόλα ἦτο δεδεμένον εἴς τινα τῶν παττάλων τῆς ὄχθης, ἐκεῖ ὅπου ἐπέβη ἡ Κελαϊδήστρα μετὰ τῆς κυρὰ Σεραφίνης. Μόλις ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἐξεκίνησεν ἐκ τοῦ γυψοποιείου κατευθυνόμενος πρὸς τοὺς Παρισίους, καὶ ὁ Κ. Δὲ- Σαίντ Ρεμῆ μετὰ τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος, διαβάντες μετὰ σπουδῆς ἐκ τῆς γεφύρας τῶν Ἀσνιέρων, ἔσπευταν πρὸς τὴν νῆσον, ἐλπίζοντες νὰ μεταβῶσιν ἐπ' αὐτῆς διὰ τοῦ ἀκατίου τοῦ Νικόλα, τὸ ὁποῖον διέκρινον μακρόθεν.

Μεγάλως ἠτόησεν ἡ Λύκαινα ὅτε, φθάσασα πλησίον τοῦ οἴκου τῶν χαλαστῶν, εὗρε τὴν θύραν κεκλεισμένην. Ἀρήνει τὴν ἔτι λειποθυμημένην Μαριάνθην ὑπὸ τὴν ἀναδενδράδα, πλησιάζει εἰς τὴν οἰκίαν... ἐγνώριζε τὸ παράθυρον τοῦ θαλάμου τοῦ Παληκάρα... ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς της ὅταν εἶδε τὸ παράθυρον τοῦτο κατάκλειστον καὶ διὰ πλακῶν καὶ ράβδων σιδήρου ἔξωθεν ἀσφαλισμένον!

Μαντεύσασα μέρος τῆς ἀληθείας, ἡ Λύκαινα ἔβαλε κραυγὴν βραγχώδη, ἠχηράν, καὶ ἤρχισε νὰ βοᾷ ὅλαις δυνάμεσι·

— Παληκάρα!... καλέ μου! καλέ μου!...

Ἀλλ' οὐδεμία ἀπόκρισις.

Περιβισμένη ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης, ἡ Λύκαινα ἤρχισε νὰ γυρίζῃ περὶ τὸν οἶκον... νὰ τριγυρίζῃ ὡς κτῆνος ἄγριον περιστρεφόμενον καὶ ἀναζητοῦν μὲ βρυχηθμοὺς τὴν εἴσοδον τῆς τρώγλης ὅπου ὑπάρχει ἔγκλειστον τὸ ἄρρεν αὐτοῦ.

Ἀνέκραζε δὲ καὶ ἐκ διαλειμμάτων·

— Καλέ μου, ἐδῶ εἶσαι; καλέ μου!!

Καὶ εἰς τὴν μανίαν της ἐκλόνει τὰς κιγκλίδας τοῦ παραθύρου τοῦ μαγειρείου... ἐκτύπα τὸν τοῖχον... ἔσπρωχνε τὴν θύραν.

Αἰρνιδίως φωνή τις ὑπόκωφος τὴν ἀπεκρίθη ἔνδοθεν τοῦ οἴκου. Ἡ Λύκαινα ἐσκίρτησεν... ἠχροάσθη... Ὁ θόρυβος ἔπαυσε.

— Ὁ καλός μου μὲ ἤκουσε . . . πρέπει νὰ ἔμβω . . . τὴν θύρα πρέπει νὰ φάγω μὲ τὰ δόντια μου!

Καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ βάλλῃ ἐκ νέου τὴν ἀγρίαν της κραυγήν.

Διάφοροι κτύποι ἀσθενεῖς, ἀκουσθέντες ἔνδοθεν τοῦ παραθύρου τοῦ Παληκάρα, ἀπεκρίθησαν εἰς τοὺς ὠρυγμοὺς τῆς Λυκαίνης.

— Ἐδῶ εἶναι! ἀνεβόησεν αὕτη σταθεῖσα διὰ μιᾶς ὑπὸ τὸ παράθυρον τοῦ ἐραστοῦ της. Εἶν' ἐδῶ! καὶ μὲ τὰ νύχια μου ἂν ἦναι χρεία νὰ ξεκαρφώσω τὰς πλάκας αὐτὰς τὰς σιδηρᾶς... ἐγὼ τὸ παράθυρο αὐτὸ θὰ τὸ ἀνοίξω!

Ταῦτα λέγουσα, ἐστοχάσθη μίαν μεγάλην ἀναβάθραν ἡμικεχωρισμένην ὄπισθεν ἑνὸς τῶν παραθυροφύλλων τῆς αἰθούσης τοῦ χαμογείου. Τὸ παραθυρόφυλλον τοῦτο σύρασα μὲ βίαν, ἡ Λύκαινα ἔρριψε χαμαὶ τὸ κλειδίον τὸ ὁποῖον ἡ χήρα εἶχε κεκρυμμένον ὄπισθεν αὐτοῦ.

Ἂν ἀνοίγῃ μὲ αὐτό, εἶπεν ἡ Λύκαινα δοκιμάζουσα τὸ κλειδίον ἐπὶ τῆς ἐξωτέρας θύρας, θὰ ἠμπορέσω ν' ἀναβῶ εἰς τὴν κάμερή του . . . Ἀνοίγει! ἀνεφώνησε μετὰ χαρᾶς· ὁ καλός μου ἐσωθήκε!

Ἅμα εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον· ἤκουσε τὰς κραυγὰς τῶν δύο παιδίων ἅτινα, κατάκλειστα εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ ἀκούσαντα ἔκτακτον θόρυβον, ἐπεκαλοῦντο βοήθειαν. Μὴ πιστεύουσα ποτὲ ἡ χήρα ὅτι ἤθελέ τις ἔλθει ἐπὶ τῆς νήσου, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μάλιστα, ἐπὶ τῆς ἀπουσίας της, ἀφοῦ ἐκλείδωσε τὸν Φραγκίσκον καὶ τὴν Ἀμανδίναν, ἀφῆκε τὸ κλειδίον ἐπὶ τῆς κλειδωνιᾶς.

Ἐλευθερωθέντα ὑπὸ τῆς Λυκαίνης τὰ δύο παιδία ἐξῆλθον μετὰ σπουδῆς ἐκ τοῦ ὑπογείου.

— Ὦ! Λύκαινα, Λύκαινα, σῶσε τὸν ἀδελφό μου τὸν Παληκάρα, ζητοῦν νὰ τὸν θανατώσουν! ἀνέκραξεν ὁ Φραγκίσκος· εἶναι τώρα δύο ἡμέραις ὅπου ἐκάρφωσαν τὴν θύρα καὶ τὸ παράθυρο τῆς κάμερής του καὶ τὸν ἔχουν μέσα.

— Μήπως τὸν ἐκτύπησαν καὶ πουθενά;

— Ὄχι, ὄχι, δὲν πιστεύω . . .

— Εἰς τὴν ὥραν λοιπὸν ἦλθα! ἀνεφώνησεν ἡ Λύκαινα σπεύ-

δουσα πρὸς τὴν κλίμακα· ἔπειτα, σταθεῖσα ἀρτῦ ἀνέβη τινὰς βαθμίδας·—Ἀμὴ τὴν Κελαϊδήστρα ὁποῦ τὴν λησμονῶ! εἶπεν· —Ἀμανδίνα . . . φωτιά. παιδί μου. τρέξε 'γλίγωρα ν' ἀνάψῃς... καὶ 'πηγαίνετε μαζὴ καὶ τὰ δυὸ νὰ φέρετε μέσα κοντὰ εἰς τὴν ἑστία μία ταλαίπωρη νέα ὁποῦ ἐπνίγετο εἰς τὸν ποταμό... καὶ τὴν ἔσωτα . . . Εἶν' ἔξω, ὑποκάτω ἀπὸ τὴν κληματαριά . . . Φραγκίσκο!... κἀνένα τσικοῦρι... τίποτε σφυρί... κἀνένα χονδρὸ σίδερο... φέρε 'γλίγωρα νὰ σπάσω τὴν θύρα τοῦ καλοῦ μου!

— Ἔχομ' ἐδῶ μία βαρειὰ, ὅμως τοῦ λόγου σου δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὴν σηκώσῃς, εἶπεν ὁ παῖς σύρων μόλις καὶ μετὰ βίας τρισμεγίστην τινὰ σφύραν.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὴν σηκώσω !... εἶπεν ἡ Λύκαινα, καὶ ἀνήγειρεν ἀκόπως τὸ σιδηροῦν ἐκεῖνο ἐργαλεῖον τὸ ὁποῖον εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν δυσκόλως ἤθελε μετακινήσει.

Ἔπειτα ἀναβᾶσα ἀνὰ τέσσαρας τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἐπανέλαβε πρὸς τὰ παιδία·

— Τρέξετε σεῖς νὰ ἰδῆτε τὴν νέαν πῶς περνᾷ καὶ φέρετέ την κοντὰ εἰς τὴν φωτιά . . .

Μὲ δύο πηδήματα ἡ Λύκαινα ἔρθασεν εἰς τὸ βάθος τοῦ πρὸ τῶν θαλάμων διαδρόμου, ἐνώπιον τῆς θύρας τοῦ Παληκάρα.

— Καρδιά, καλέ μου, ἡ Λύκαινά σου εἶν' ἐδῶ! ἀνεβόησε· καὶ ἀνυψώσασα τὴν σφύραν διὰ τῶν δύο της χειρῶν κατέφερεν αὐτὴν μὲ δύναμιν ἐπὶ τῆς θύρας, ἥτις καὶ ἐκλονίσθη.

— Εἶναι ἀπ' ἔξω καρφωμένη . . . Ξεκάρφωσέ την! ἀνέκραξεν ὁ Παληκάρας ἀδυνάτῳ φωνῇ.

Γονατίζει αὐτὴ ἀμέσως, καὶ διὰ τοῦ ράμφους τῆς σφύρας, καὶ διὰ τῶν ὀνύχων καὶ δακτύλων της, ἅτινα κατεξέσχισε, τέλος πάντων ἠδυνήθη ν' ἀποσπάσῃ τινὰ καρφία μέγιστα, κρατοῦντα στερεῶς τὴν θύραν, μεχρισοῦ αὕτη ἠνεῴχθη.

Ὁ Παληκάρας, ὠχρός, μὲ τὰς χεῖρας καταιματωμένας, ἔπεσε σχεδὸν ἡμιθανὴς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Λυκαίνης.

— Τέλος πάντων . . . σὲ βλέπω . . . σὲ κρατῶ . . . σ' ἔχω . . . ἀνεβόησεν ἡ Λύκαινα προσδεχομένη καὶ σφίγγουσα τὸν Παληκάραν εἰς τὰς ἀγκάλας της, μὲ ἀγρίαν φωνὴν κατακτή-

σεως καὶ χαρᾶς· ἑπομένως ὑποστηρίζουσα, ἢ μᾶλλον αἴρουσα ὀχεδὸν αὐτὸν, τὸν ἐβοήθησε νὰ καθίσῃ ἐπί τινος ἑδωλίου ξυλίνου τεθειμένου εἰς τὸν διάδρομον.

Διά τινας στιγμὰς ὁ Παληκάρας ἔμεινεν ἀσθενὴς, θυμοειδὴς, προσπαθῶν νὰ συνέλθῃ ἐκ τοῦ δεινοῦ σάλου, τοῦ ἐξαντλήσαντος τὰς ἐκλειψάσας δυνάμεις του.

Ἡ Λύκαινα ἔσωζε τὸν ἐραστήν της καθ' ἣν στιγμὴν αὐτὸς, ἐξασθενημένος, ἀπηλπισμένος, ἠπειλεῖτο τὴν τελευταίαν του στιγμὴν προστεγγίζουσαν ὄχι τόσον ἐκ τῆς στερήσεως τροφῆς, ὅσον ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀέρος, ὅττις δὲν ἠδύνατο ν' ἀνανεοῦται ἐντὸς θαλάμου στενοῦ, μὴ ἔχοντος καπνοδόχην οὐδ' ὀπήν τινα, καὶ ἑρμητικῶς κεκλεισμένου, χάρις εἰς τὴν ἀπάνθρωπον πρόβλεψιν τῆς Πλωσκοῦς, ἥτις ἐστύππωσε μὲ παλαιόπανα καὶ τὰ ἐλάχιστα ῥαγίσματα τῆς θύρας καὶ τοῦ παραθύρου.

Πάλλουσα ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγωνίαν, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρυβρέκτους, ἡ Λύκαινα, γονυκλινής, κατεσκόπει καὶ τὰς ἐλαχίστας κινήσεις τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Παληκάρα.

Οὗτος ἐφαίνετο ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνεγεννᾶτο πνέων δι' εἰσπνοῶν διαρκῶν τὸν καθαρὸν καὶ ὑγιεινὸν ἀέρα. Μετά τινας κινήσεις σπασμωδικὰς, ἀνήγειρε τὴν βεβαρημένην του κεφαλὴν, ἐξέβαλε μακρὸν στεναγμὸν καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἐγὼ εἶμαι, Παληκάρα μου . . . ἡ Λύκαινά σου. ἐγὼ... πῶς εἶσαι ;

— Καλήτερα . . .

— Τί θές . . . θὲς τίποτε ; ξύδι, νερό ; . . .

— Τίποτε, τίποτε . . . ὑπέλαβεν ὁ Παληκάρας βαθμηδὸν ἀναλαμβάνων δυνάμεις. Ἀέρα . . . ὦ ! ν' ἀνασάνω . . . ἀέρα, τίποτε ἄλλο ! . . .

Ἡ Λύκαινα, καὶ τοι κινδυνεύουσα νὰ κατακοπῇ, ἐσύντριψε τὰς τέσσαρας ὕαλους ἑνὸς παραθύρου διὰ γρονθιῶν· διότι, ἂν ἐζήτει νὰ τὸ ἀνοίξῃ, ἔπρεπε ν' ἀποτύρῃ πρότερον βαρεῖάν τινα τράπεζαν, καὶ ἤθελε παρέλθει ὥρα τις.

— Ὦ ! ἀνέσανα . . . ἡ κεφαλή μου ἐλαφρύνεται . . . εἶπεν ὁ Παληκάρας ἐπανερχόμενος ἐντελῶς εἰς ἑαυτόν.

Καὶ ὡς νὰ παρετήρησε τότε πρῶτον ὁποίαν ὑπηρεσίαν τὸν

ἔκαμεν ἡ ἐρωμένη του, ἀνεφώνησεν ὁ ταλαίπωρος μὲ ἀνέκφραστον εὐγνωμοσύνην·

— Ἂν δὲν ἤσουν σύ, ἐγὼ ἐτελείωνα, ἀνδρεία μου Λύκαινα . . .

— Ἂς ἦναι, ἂς ἦναι . . . εἰπέ μου τώρα, πῶς εἶσαι;

— Ὅλον εἰς τὸ καλήτερον.

— Μήπως πεινᾷς;

— Ὄχι, ἔχω ἀδυναμίαν πολλήν . . . Τὸ περισσότερον ἐπού μ' ἐσκότωσεν ἦταν ὁποῦ δὲν εἶχα ἀέρα ν' ἀναπνεύτω. Ἤθελα πλέον νὰ σκάσω . . . νὰ σκάσω... ὤ! τί τρομερὸν πρᾶγμα!

— Καὶ τώρα;

— Ἐξαναγεννήθηκα . . . ἐκβῆκα ἀπὸ μνῆμα . . . καὶ ἂς ἔχω πάλιν χάριν εἰς ἐσέ.

— Ἀλλὰ τὰ χέρια σου . . . τὰ χεράκια σου τὰ πτωχὰ... τί κοψίματα, καλὲ, εἶναι αὐτά! Καλέ, Θεέ μου, τί σοῦ ἔκαμαν λοιπὸν αὐτοί;

— Ὁ Νικόλας καὶ ἡ Πλωσκοῦ, δὲν τοὺς ἐβάσταξε νὰ ἔλθουν καὶ δεύτερη φορὰ στῆθος μὲ στῆθος, καὶ ἔπιασαν καὶ μ' ἐσφάλησαν μέσα εἰς τὴν κάμερή μου, διὰ νὰ μὲ κάμουν ν' ἀποθάνω τῆς πείνας . . . Ἐπῆγα νὰ τοὺς ἐμποδίσω νὰ καρφώσουν τὸ παράθυρό μου . . . καὶ ἡ ἀδελφή μου μοῦ ἐκατάκοψε τὰ χέρια μ' ἕνα τσικοῦρι!

— Ὦ, τὰ σκυλιά! καὶ ἤθελαν νὰ σκορπίσουν εἰς τὸν κόσμον πῶς ἀπέθανες ἀπὸ ἀρρώστια· ἡ μάννα σου ἤρχισε καὶ ὅλα νὰ κηρύττῃ ὅτ' ἦσουν εἰς τὰ λοίσθια. . . Ἡ μάννα σου . . . καλέ μου . . . ἡ μάννα σου!

— Μὴ μου τὴν ἀναφέρεις, σὲ παρακαλῶ . . . εἶπεν ὁ Παληκάρας με τὰ πικρίας· παρατηρήσας ἔπειτα κατὰ πρῶτον τὰ βρεγμένα φορέματα καὶ τὴν ἀλλόκοτον ἐνδυμασίαν τῆς Λυκαίνης ἀνέκραξε·

— Τί ἔπαθες καὶ τὰ μαλλιά σου στάζουν νερό! Εἶσαι μὲ τὸ ὑποκάμισο... εἶσαι μουσκίδι . . .

— Δὲν εἶναι τίποτε!... δὲν ἐγλύτωσες ἐσύ; αὐτὸ φθάνει!

— Ἀλλὰ διατί νὰ ἦταν βρεγμένη; . . .

— Ἔμαθα ὅτι ἐκινδύνευες . . . δὲν ἤῦρα μονόξυλο...

— Καὶ ἦλθες κολυμβητί;

— Ναί... ἀλλὰ τὰ χέρια σου, καλέ... φέρε νὰ τὰ φιλήσω .... Σὲ πονοῦν... Τὰ σκυλιά!... Ἄ! νὰ ἤμουν παρών!

— Ὦ! ἀνδρεία μου Λύκαινα, ἀνέκραξεν ὁ Παληκάρας ἐνθουσιωδῶς, ἀνδρεία μεταξὺ τῶν ἀνδρειοτέρων!

— Δὲν ἔγραψες μόνος σου ἐδῶ. *Ἀποθαρήτωσαν οἱ ἄνανδροι*;

Καὶ ἡ Λύκαινα ἔδειξε τὸν στιγματισμένον βραχίονά της, ἐφ' οὗ ἦσαν ἐγκεχαραγμέναι αἱ λέξεις αὗται διὰ γραμμάτων ἀνεξαλείπτων.

— Ἀτρόμητη... φῶς φανερό... Ἀλλ' ἤρχησες νὰ ριγᾷς... τρέμεις...

— Δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ κρύο...

— Ἂς ἦναι ἔμβα ἐκεῖ μέσα... ἔπαρε τὸ ἐπανωφόρι τῆς Πλωσκοῦς καὶ τυλίξου το.

— Σοῦ λέγω...

— Κάμε ὅ,τι σοῦ εἶπα...

Ἐντὸς λεπτοῦ, ἡ Λύκαινα περιετυλίχθη μανδύαν τινὰ καὶ ἐπανῆλθε.

— Ἐξ αἰτίας μου... νὰ κινδυνεύσῃς νὰ πνιγῇς! ἐπανέλαβεν ὁ Παληκάρας θεωρῶν αὐτὴν μετὰ γοητείας.

— Ἐξ ἐναντίας... ἐπνίγετο μία πτωχὴ νέα... καὶ τὴν ἐγλύτωσα ἐνῷ πλέον ἤμουν κοντὰ εἰς τὸ νησί...

— Τὴν ἐγλύτωτες... καὶ αὐτήν; Καὶ ποῦ εἶναί την;

— Κάτω, μὲ τὰ παιδιά... πολεμοῦν νὰ τὴν συνεφέρουν.

— Καὶ ποία εἶναι αὐτὴ ἡ νέα;

— Ὦ! νὰ ἤξευρες τί παράξενη... τί εὐτυχησμένη περίστασις!... Εἶναι μία ἀπ' ἐκείναις ὁποῦ ἦταν φυλακισμέναις μαζῆ μου εἰς τοῦ Λαζάρου... Μία νέα... ἄλλο νὰ σοῦ τὸ λέγω...

— Τί;

— Νὰ στοχασθῇς ὁποῦ τὴν ἀγαποῦσα καὶ ἐνταυτῷ τὴν ἐχθρευόμην, ἐπειδὴ μοῦ ἐπροξένησε καὶ θάνατον καὶ ζωὴν ὁμοῦ...

— Τί λές;...

— Ναὶ, δι' ἐσένα καὶ μόνο . . .

— Δι' ἐμένα ;

— Ἄκουσε νὰ ἰδῇς . . . Καὶ διακοπεῖσα ἡ Λύκαινα ἔπειτα ἐπρόσθεσε·

— Δὲν κάμνει, ὄχι... ὄχι... δὲν μοῦ δίδει καρδιά...

— Ἀλλὰ τί ;

— Ἤθελα νὰ σοῦ εἰπῶ κἄτι τι. Ἤλθα διὰ νὰ σὲ ἰδῶ πρῶτον καὶ δεύτερον δι' αὐτό· ἐπειδὴ, ὅταν ἔφυγα ἀπὸ τὰ Παρίσια δὲν ἤξευρα ὅτι ἦσουν εἰς κίνδυνον.

— Λοιπόν! . . . λέγε.

— Δὲν τολμῶ τώρα πλέον . . .

— Δὲν τολμᾷς τώρα πλέον... τώρα ὁποῦ σοῦ χρεωστῶ τόσα!

— Δι' αὐτὸ δὰ σοῦ λέγω ὅτι δὲν τολμῶ... θὰ φανῶ ὅτι τάχα σοῦ ζητῶ νὰ μοῦ τὰ πληρώσῃς! . . .

— Νὰ σοῦ τὰ πληρώσω! Καὶ μήπως μόνον αὐτὰ σοῦ χρεωστῶ : Μήπως τὸν περασμένο χρόνο, ὅταν ἤμουν ἄρρωστος, δὲν ἠγρύπνησες ἡμέραις καὶ νύκταις εἰς τὸ προσκέφαλό μου ;

— Ὁ καλός μου δὲν εἶσαι; ἀγρυπνῶ βέβαια!

— Διὰ τοῦτο λοιπὸν, διότι εἶμαι ὁ καλός σου . . . καὶ θὰ εἶμαι αἰωνίως, πρέπει νὰ μοῦ ὁμιλῇς ἐλεύθερα.

— Αἰωνίως . . . Παληκάρα ;

— Αἰωνίως . . . ἂν σοῦ λέγω ψεύματα, νὰ μὲ καύσ' ἡ φωτιά . . . Δι' ἐμὲ, δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸν κόσμον ἄλλη γυναῖκα παρὰ σὺ, Λύκαινά μου, σὺ μόνη . . . Ὅ,τι καὶ ἂν ἦσουν προτήτερα, ἦσουν... αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ εἰπῇ τίποτε... ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ . . . μὲ ἀγαπᾷς καὶ σύ... σοῦ χρεωστῶ τὴν ζωή μου... Μόνον... ἀπὸ τὸν καιρὸ ὁποῦ εἶσαι εἰς τὴν φυλακή . . . δὲν εἶμαι πλέον ὁ ἴδιος . . . Ἤλλαξα νὰ ξεύρῃς . . . ἐσυλλογίσθηκα . . . καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ εἶσαι ὅ,τι ἦσουν . . .

— Τί ἐννοεῖς τάχα ;

— Τώρα πλέον δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ ἀφήσω . . . ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ ν' ἀφήσω καὶ τὸν Φραγκίσκο καὶ τὴν Ἀμανδίνα . . .

— Τὰ μικρά σου τ' ἀδέλφια ;

— Ναί· ἀπὸ σήμεια ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ πατέρας των . . . Καταλαμβάνεις· ἔχω χρέος, νὰ εἴπουμεν.. εἶμαι ἀναγκασμένος

ἐγὼ νὰ τὰ ἐπιμεληθῶ ... Ἤθελαν νὰ τὰ κάμουν παληανθρώπους ὡτὰν τὴν μούρη τους ... διὰ να τὰ σώτω τὸ λοιπὸν θὰ τὰ πάρω μαζῆ μου ...

—Καὶ ποῦ ;

— Δὲν ἐξεύρω οὐδ' ἐγώ ... μακρὰν ὅμως ἀπὸ τὰ Παρίσια.

— Ἀμ' ἐμένα ; ...

— Κ' ἐτένα θὰ σὲ πάρω μαζῆ ...

— Θὰ μὲ 'πάρῃς ; ... ἀνέκραξεν ἡ Λύκαινα μὲ θυμήρη ἀπορίαν· διότι δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύτῃ εἰς τοσαύτην εὐδαιμονίαν.— Δὲν θὰ σὲ χωρισθῶ πλέον ποτέ ;

— Ναὶ, ἀνδρεία μου Λύκαινα· ποτέ ... Μὲ τὴν συμβοήθειά σου θὰ δώτω εἰς αὐτὰ τὰ παιδιὰ μίαν ἀνατροφή. Σὲ γνωρίζω ἐγώ. Γνωρίζω πῶς, ὅταν σοῦ εἰπῶ· Θέλω ἡ πτωχὴ Ἀμανδίνα μου νὰ γίνῃ μία κόρη τιμημένη ... καὶ κύτταζε *ὅλο περὶ αὐτὸ* νὰ τῆ ὁμιλῇς ... 'ξεύρω πῶς θὲ νὰ τῆς εἶται ὡτὰν μία καλὴ μητέρα ...

— Ὦ! εὐχαριστῶ, Παληκάρα, σ' εὐχαριστῶ!

— Θὰ ζήσωμεν τεχνίταις τιμημένοι· μή σε μέλῃ· εὑρίσκομεν ἡμεῖς· δουλειά· δουλεύομεν ὡσὰν σκλάβοι ... Πλὴν αὐτὰ κἄν τὸ ταλαίπωρα παιδιὰ δὲν θὰ γίνουν οὐτιδανοὶ ἄνθρωποι ὡσὰν τὸν πατέρα καὶ τὴν μάννα τους ... δὲ· θ' ἀκούω πλέον κἀνένα νὰ τὰ λέγῃ παιδιὰ καὶ ἀδέλφια ἀποκεραλισμένων ... τέλος πάντων δὲν θὰ περνῶ πλέον ἀπὸ τοὺς δρόμους ... ὅπου σὲ γνωρίζουν ... Ἀλλὰ τί ἔχεις : τί ἔχεις ; ...

— Παληκάρα ... φοβοῦμαι μήπως τρελλαθῶ ...

— Διατί ;

— Ἀπὸ τὴν χαράν μου.

— Διατί ;

— Ἐπειδὴ, νὰ 'ξεύρῃς ... εἶναι πολύ !

— Τί ; ...

— Αὐτὰ ὁποῦ μοῦ λές ... ὦ ! ὄχι ... νὰ 'ξεύρῃς, εἶναι πολύ ... Ἐκτὸς ἂν ἦναι ἐπειδὴ ἐγλύτωσα τὴν Κελαϊδήστρα, καὶ τώρα ὁ Θεὸς μοῦ τὸ πληρώνει ... αὐτὸ θὰ ἦναι βέβαια ...

— Ἀλλὰ τί τρέχει ; τί τρέχει ;

— Αὐτὰ ὁποῦ μοῦ εἶπες τώρα ... ὦ! Παληκάρα! ... Παληκάρα!...

— Πῶς τάχα;

— Ἠρχόμην νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ ἐγώ!

— Νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὰ Παρίσια;

— Ναί ... ἐπανέλαβεν ἡ Λύκαινα ἐπιτρόχως· ν' ἀναχωρήσω μαζῆ σου εἰς τὰ δάση ... ὅπου νὰ ἔχωμεν ἕνα σπιτάκι παστρικό, παιδιὰ, ὁποῦ νὰ δίδω τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου δι' αὐτά! Ὦ! νὰ ἤξευρες πόσον ἡ Λύκαινά σου ἤθελεν ἀγαπᾷ τὰ παιδιὰ τοῦ καλοῦ της! ἢ ἂν θέλῃς (εἶπεν ἡ Λύκαινα τρέμουσα) ἀντὶ νὰ σὲ λέγω καλόν μου ... νὰ σ' ἔλεγα ἄνδρα μου ... ἐπειδὴ διαφορετικὰ δὲν ἤθελαν μᾶς δόσει ἐκεῖνο τὸ ψωμί—ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ἀμέσως.

Ἐστράφη τότε ὁ Παληκάρας καὶ ἠτένισε πρὸς τὴν Λύκαιναν μὲ ἀπορίαν, ὡς μὴ ἐννοῶν οὐδὲν ἐκ τῶν λόγων της τούτων.

— Τί ψωμὶ εἶν' αὐτὸ ὁποῦ εἶπες;

— Θὰ σὲ κάμουν δασοφύλακα.

— Ἐμένα;

— Ναί ... ἐτένα.

— Καὶ ποῖος θὰ μὲ κάμῃ;

— Οἱ ἄρχοντες ὁποῦ ὑπερασπίζονται αὐτὴν τὴν νέαν ὁποῦ ἐγλύτωσα.

— Καὶ δὲν μὲ γνωρίζουν.

— Δὲν σὲ γνωρίζουν, ὅμως ἐγὼ τῆς ὡμίλησα δι' ἐσὲ ... καὶ θὰ μᾶς συστήσῃ κοντὰ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας ...

— Καὶ πῶς ἦλθε λόγος διὰ τ' ὄνομά μου;

— Ἀμὴ διὰ ποῖον ἄλλον θὲς νὰ ὁμιλῶ;

— Καλή μου Λύκαινα;

— Κ' ἔπειτα, καταλαβαίνεις, εἰς τὴν φυλακὴ κἀνεὶς λέγει εὔκολα τὴν καρδιά του· καὶ ἡ νέα αὐτὴ ἦταν τόσον καλοπροαίρετη, τόσον γλυκεῖα, ὁποῦ χωρὶς νὰ θέλω ἐμαγεύθηκα ἀπὸ τὴν καλωσύνη της· ὡσὰν νὰ ἐμάντευσα παρευθὺς ὅτι δὲν ἦταν ἀπὸ ταῖς ὁμοιαίς μας.

— Καὶ ποία εἶναι λοιπόν;

— Μήπως ξεύρω κ' ἐγώ; δὲν ἐκατάλαβα τίποτε, ὅμως

ἐπὶ ζωῆς μου δὲν εἶδα οὔτ' ἤκουσα ποτὲ ἕνα παρόμοιο πρᾶγμα· εἶναι ὡσὰν ἀπ' ἐκείναις ταῖς καλαῖς μοίραις ὁποῦ διαβάζουν ὅ,τι ἔχεις μέσα εἰς τὴν καρδιά σου· ὅταν τῆς εἶπα πόσον πολὺ σὲ ἀγαπῶ, μόνον πῶς τῆς τὸ εἶπα ἔλαβε πρὸς τοὺς δύο μας μία συμπάθεια, ὁποῦ ἄλλο νὰ σοῦ τὸ λέγω ... Μ' ἔκαμε κ' ἐντράπηκα διὰ τὴν περασμένη μου ζωὴ, ὄχι μὲ λόγια βαρυά· 'ξεύρεις τί ἐγίνουμουν νὰ μ' ἔπιανε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ... ἀλλ' ἤρχισε καὶ μοῦ ἐπαράστησε μία ζωὴ κοπιαστικὴ μὲν καὶ ἐργατικὴ, ἀλλ' ἥσυχη, ὡσὰν νὰ τὴν ἐπερνοῦσα μαζῆ σου μέσα εἰς τὰ δάση ὁποῦ ἀγαπᾷς. Μόνον ἦταν γνώμης ἀντὶ κυνηγοῦ ... νὰ ἦσαι δασοφύλακας· καὶ ἀντὶ ἐγὼ νὰ ἦμαι ἀγαπητική σου, νὰ μ' ἔχῃς γυναῖκά σου ἀληθινή· κ' ἔπειτα νὰ βλέπῃς κἄτι ὡραῖα παιδιὰ. Ἰδικά μας, νὰ τρέχουν νὰ σὲ προϋπαντοῦν τὸ βράδυ, ὅταν θὰ ἐπιστρέφεις ἀπὸ τὴν γύρα σου μὲ τοὺς σκύλους σου μαζῆ, καὶ μὲ τὸ τουφέκι εἰς τὸν ὦμο· κ' ἔπειτα νὰ δειπνοῦμεν εἰς τὴν θύρα τῆς καλύβης μας εἰς τὴν δροσιὰ τῆς νύκτας, ὑποκάτω ἀπὸ κἄτι μεγάλα δένδρα· κ' ἔπειτα νὰ πλαγιάζωμεν τόσον εὐτυχεῖς, τόσον ἥσυχοι ... Τί νὰ σοῦ εἰπῶ ; ... τὴν ἤκουα χωρὶς νὰ θέλω .. ἦταν μέλι τὸ στόμα της. Νὰ ἤξευρες ... ὡμιλοῦσε τόσον καλὰ ... ὁποῦ ... ὅτι καὶ ἂν ἔλεγεν, ἐθαρροῦσα πῶς τὸ ἔβλεπα ἐμπροστά μου· ὡσὰν ἔξυπνη νὰ ἔβλεπα ὄνειρο.

— Ὦ ! ναί ! αὐτὴ ἤθελεν εἶσθαι καλὴ καὶ ὡραία τωόντι ζωὴ, εἶπεν ὁ Πλληκάρας στενάξας. Ὁ Φραγκίσκος ὁ πτωχὸς εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναπνεύσῃ τὸν καλὸν ἀέρα τῶν δασῶν· δὲν ἐπρόφθασαν ἀκόμη ὁ Νικόλας καὶ ἡ Πλωτκοῦ νὰ τὸν χαλάσουν ὁλότελα... Ἡ Ἀμανδίνα θὰ σοῦ μεταπιάνει εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ 'σπιτιοῦ· ἐγὼ, μή σε μέλῃ καὶ θὰ ἐκπληρῶ καλὰ τὰ χρέη μου, ἐπειδὴ καθένας τώρα γνωρίζει πῶς ἤμουν περίφημος κυνηγός ... ἔπειτα τὰ παιδιά μας ... δὲν θὰ μᾶς λείπει τίποτε ... Μίαν φορὰ νὰ συνηθίσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ δάσος, καὶ θαρρεῖ πῶς εἶναι μέσα εἰς τὸ 'σπίτι του· περνᾷ κἀνεὶς ἑκατὸν χρόνους καὶ νομίζει ὅτι μία μόνη ἡμέρα ἐπέρασε ... Ἀλλὰ τί καθήμεθα τώρα καὶ λέγομεν ὄνειρα ... Ὦ, δὲν ἔπρεπε νὰ μοῦ ἀναφέρῃς αὐτὴν τὴν ὡραίαν ζωήν ... αἰσθανόμεθα λύπην καὶ τίποτε ἄλλο.

— Σὲ ἄφησα νὰ λὲς, ἐπειδὴ τὸ ἴδιο ἔκαμε καὶ εἰς ἐμὲ ἡ Κελαϊδήστρα.

— Πῶς ;

— Ὅταν μοῦ ἔλεγεν αὐτὰ τὰ παραμύθια. Τί κακὸ τῆς ἀποκρίνουμουν, τί κακὸ νὰ μὴν ἦναι, Κελαϊδήστρα μου, ἀληθινὰ ὅλ'αὐτά ! Ἐξεύρεις τότε, Παληκάρα, τί μ' ἔλεγεν ; εἶπεν ἡ Λύκαινα μὲ ὀφθαλμοὺς ἐκλάμψαντας ἀπὸ χαράν.

— Τί ;

— «Ἂν σὲ ὑπανδρευθῇ ὁ Παληκάρας, ὑποσχεθῆτε νὰ ζήσετε ἀμφότεροι τιμίως, καὶ ὅσον δι' αὐτὴν τὴν ζωὴ, σοῦ ὑπόσχομαι ὅταν ἐξέλθω ἀπὸ τὴν φυλακὴ νὰ τοῦ τὴν προμηθεύσω,» μοῦ εἶπε.

— Τάχα νὰ μὲ κάμουν δασοφύλακα ;

— Ναὶ, ναὶ, δασοφύλακα...

— Παραμύθια ! ἂν ἦτο νὰ σὲ ὑπανδρευθῶ μόνον διὰ ν' ἀπολαύσω αὐτὸ τὸ εὐτύχημα, αὔριον ἀμέσως σὲ ὑπανδρευόμην, ἂν εἶχα τὸν τρόπον· ἐπειδὴ, σὲ λέγω, ἀπὸ σήμερα ... σὲ θεωρῶ ὡς γυναῖκά μου, γυναῖκά μου ἀληθινή.

— Ἐγὼ, Παληκάρα ... γυναῖκά σου ἀληθινή ;

— Ἀληθινὴ, μόνη μου γυναῖκα, κ' ἐπιθυμῶ νὰ μὲ λέγῃς ἄνδρα σου· τὸ ἴδιον ὡσὰν νὰ μᾶς ἔβαλαν καὶ τὸ στεφάνι.

— Ὦ ! καλὰ ἔλεγεν ἡ Κελαϊδήστρα . . . πολὺ ὑπερήφανο πρᾶγμα εἶναι νὰ λέγῃ κάνεις, ἄνδρας μου! Παληκάρα ... θὰ ἰδῇς τὴν Λύκαινά σου εἰς τὸ σπίτι μέσα τί δουλειὰ θὰ περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι της· θὰ τὴν ἰδῇς ...

— Ἀλλὰ πιστεύεις νὰ μᾶς δώσουν ἐκεῖνο τὸ ψωμί ;

— Ἡ πτωχὴ Κελαϊδήστρα μὲ τὸ εἶπε διὰ βέβαιον· πιθανὸν καὶ ν' ἀπατᾶται, ἀλλὰ μὲ τὸ ἔλεγεν ὡσὰν νὰ ἦτον ὑπερβέβαιη ὅτι ἤθελεν εἰσακουσθῇ εἰς τοὺς εὐεργέτας της ... καὶ αὐτοὶ οἱ εὐεργέται της φαίνεται νὰ ἦναι μεγάλα ὑποκείμενα, ἐπειδὴ ὅταν ἔφευγα ἀπὸ τὴν φυλακὴ, ἡ ἔφορος μοῦ εἶπεν ὅτι σήμερα ἐλευθερώθη ἡ Κελαϊδήστρα χάρις εἰς τὴν μεσιτείαν σημαντικῶν ἀνθρώπων ὁποῦ τὴν ὑπερασπίζονται.

— Ὦ, ἀνέκραξεν αἰφνιδίως ὁ Παληκάρας ἀνεγειρόμενος— Δὲν ἐξεύρω τί καθήμεθα καὶ συλλογιζόμεθα.

— Τί ;

— Αὐτὴ ἡ νέα εἶναι κάτω... ἡμιθανὴς ἴσως... καὶ ἀντὶ νὰ τὴν βοηθήσωμεν καθήμεθα...

— Ἡσύχατε· ὁ Φραγκίσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα εἶναι πλησίον της· ἂν ἔβλεπαν ὅτι ἐκυνδύνευεν ἤθελαν ἀναβῆ νὰ μοῦ εἴπουν. Ὅμως ἔχεις δίκαιον, ἂς καταβῶμεν νὰ τὴν ἰδοῦμεν· πρέπει καὶ σὺ νὰ ἰδῇς ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν ἴσως θὰ ἤμεθα χρεῶσται τῆς εὐτυχίας μας.

Καὶ ὁ Παληκάρας, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχιόνος τῆς Λυκαίνης, κατέβη τὴν κλίμακα.

Πρὶν ὅμως εἰσάξωμεν αὐτοὺς εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἂς εἴπωμεν τί διέτρεξεν ἀφότου ἡ Μαριάνθη ἐσυστήθη εἰς τὴν θεραπείαν τῶν δύο παιδίων

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

### Δόκτωρ Γρίφφων

Ὁ Φραγκίσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα εἶχον ἤδη μεταφέρει τὴν Μαριάνθην πλησίον τοῦ πυρὸς ἐν τῷ μαγειρείῳ, ὅτε ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ καὶ ὁ δόκτωρ Γρίφφων οἵτινες ἀφίχθησαν διὰ τοῦ ἀκατίου τοῦ Νικόλα, εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον.

Ἐνῷ τὰ παιδία ἔρριπτον ξύλα εἰς τὴν ἑστίαν διὰ νὰ αὐξήσωσι τὸ πῦρ, ὁ δόκτωρ Γρίφφων κατεγίνετο εἰς τὴν θεραπείαν τῆς νεάνιδος.

— Ἡ ταλαίπωρος ! δεκαεπταετὴς μόλις ! εἶπεν ὁ κόμης μετὰ θλίψεως. Καὶ ἀποταθεὶς πρὸς τὸν ἰατρόν.—Τί λέγετε; πῶς τὴν εὑρίσκεται ;

— Ὁ σφιγμὸς ἀκούεται μόλις· ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου δὲν φαίνεται κυανόεσσα εἰς τὸ *ὑποκείμενον τοῦτο*, ὡς συμβαίνει συνήθως εἰς τὰς δι' ὕδατος ἀσφυξίας, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς μὲ ἀταραξίαν, θεωρῶν τὴν Μαριάνθην μετὰ βαθείας μελέτης.

Ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἦτον ἀνὴρ ὑψηλὸς, ἰσχνὸς, ὠχρὸς καὶ διόλου φαλακρὸς, ἐκτὸς δύο θυσάνων ἀπὸ μαῦρα μαλλία σπάνια, ἐπιτηδείως παρασυρομένα ὄπισθεν τοῦ αὐχένος καὶ πεπατημένα ἐπὶ τῶν κροτάφων αὐτοῦ· ἡ ξηρὰ, κοίλη, καὶ ἐκ τῶν κό-

πων τῆς σπουδῆς ἀροτριωμένη μορφή του ἦτο ψυχρά, νοήμων καὶ σπουδαία.

Τὴν ἐπιστήμην βαθύς, τὴν πεῖραν μέγας, χειροῦργος ἐπιδεξιώτατος καὶ περιώνυμος, ἀρχιατρὸς πολιτικοῦ τινος νοτοκομείου (ὅπου θέλομεν τὸν ἐπανεύρει βραδύτερον) ὁ δόκτωρ Γρίρφων ἓν μόνον εἶχεν ἐλάττωμα ὅτι δὲν ἐπρόσεχε τελείως εἰς τὸν ἀσθενῆ, ἀλλ' εἰς αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ἀσθένειαν· νέος ἢ γέρων, γυνὴ ἢ ἀνήρ. πλούσιος ἢ πτωχός, ὀλίγον τὸν ἔμελλεν· ἔβλεπε μόνον τὸ εἶδος τῆς νόσου ἂν ἦτο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον περίεργον ἢ ἄξιον σπουδῆς, δηλαδὴ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔποψιν ἣν παρίστανεν εἰς αὐτὸν *πᾶν ὑποκείμενον*.

Κατ' αὐτὸν ἅπαντες ἦσαν *ὑποκείμενα*.

— Τί χαρίεσσα μορφή! .. πόσον ὡραία διατηρεῖται μ' ὅλην της αὐτὴν τὴν ὠχρότητα! εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Σαιντ-Ῥεμῆ θεωρῶν τὴν Μαριάνθην μετὰ λύπης.—Εἴδετε ποτὲ, ἰατρὲ, γλυκυτέρους, ἀγνοτέρους τούτων χαρακτῆρας; Καὶ τόσον νεαρὰ, τόσον νεαρά! ...

— Ἡ ἡλικία δὲν σημαίνει τίποτε, εἶπεν ἐπιτρόχως ὁ ἰατρός· καθὼς καὶ ἂν εἰσήχθη νερὸν μέτα εἰς τοὺς πνεύμονας δὲν βλάπτει τελείως· ἦτον ἰδέα σφαλερά· ἔλεγαν ὅτι ἅμα εἰσέλθῃ νερὸν εἰς τοὺς πνεύμονας ἕπεται θάνατος ... Τὰ ἑξαίσια πειράματα τοῦ Γωδβίνου (Goodwin) τοῦ περιφήμου Γωδβίνου, ἀπέδειξαν τὸ ἐναντίον.

— Ἀλλ' ἰατρέ ...

— Σᾶς λέγω, ἦτον ἰδέα διόλου ἐσφαλμένη ... ἐπανέλαβεν ὁ Κ. Γρίρφων βυθισμένος εἰς τὰς τεχνικὰς αὐτοῦ διασκέψεις. Ὁ Γωδβίνος διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἐκ τῆς εἰσελεύσεως ἀλλοτρίου τινὸς ὑγροῦ ἐντὸς τῶν πνευμόνων προξενῆται θάνατος, ἐβύθισε πολλάκις γάτους καὶ σκύλους εἰς δεξαμενὰς πλήρεις μελάνης δι' ἱκανὰ λεπτά· τοὺς ἀνέσυρεν ἔπειτα ζωντανούς, καὶ μετά τινα ὥραν σοῦ τοὺς ἀνέτεμεν ἐξαίρετα ... Αἰ, καλά! εἶδε πραγματικῶς ἐκ τῆς ἀνατομίας, ὅτι ἡ μελάνη εἰσῆλθε μέσα εἰς τοὺς πνεύμονας, ἀλλ' ἡ εἰσέλευσις τοῦ ὑγροῦ ἐκείνου ἐντὸς τῶν ὀργάνων τῆς ἀναπνοῆς δὲν ἐπροξένησεν εἰς τὰ ὑποκείμενα θάνατον.

Ὁ κόμης ἐγνώριζε τὸν ἰατρὸν ὅτι κατὰ βάθος ἦτο κάλλι-

στος ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι ὁ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὑπερβολικός του ἔρως τὸν ἔκαμνε πολλάκις νὰ φαίνεται τραχύς, σχεδὸν σκληρόκαρδιος.

— Τοὐλάχιστον ὑπάρχει κἀμμία ἐλπίς ; τὸν ἠρώτησεν ὁ Κ. Δὲ Σκίντ-Ῥεμῆ ἀνυπόμονος.

—Τὰ ἄκρα τοῦ σώματος τοῦ ὑποκειμένου εἶναι πολὺ ψυχρά, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἐλπὶς ἔμεινεν ὀλίγη.

— Ὦ ! ν' ἀποθάνῃ εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ... ἡ ταλαίπωρος κόρη ! ... εἶναι φρικτόν ! ...

— Ὅμμα ἀπλανές ... ἡ κόρη διεσταλμένη ... ὑπέλαβεν ἀπαθῶς ὁ ἰατρὸς διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου ἀνεγείρων τὸ παγωμένον βλέφαρον τῆς Μαριάνθης.

— Ἀλλέκοτε ἄνθρωπε! ἀνέκραξεν ὁ κόμης ἐν ἀδημονίᾳ τῳ ὄντι· ἂν σᾶς ἔβλεπε τώρα κἀνείς, ὅστις νὰ μὴ σᾶς γνωρίσῃ ἤθελε σᾶς ὑπολάβει ἀνεύσπλαγχνον, καὶ ὅμως ἐγὼ σᾶς εἶδα ν' ἀγρυπνήσετε ὁλοκλήρους νύκτας εἰς τὸ προσκεφάλαιόν μου ... Ἀδελφός σας νὰ ἦμην, δὲν ἠθέλετε δείξει τόσην ἀφοσίωσιν ...

Ὁ δόκτωρ Γρίφφων, ἐξακολουθῶν νὰ καταγίνεται περὶ τὴν θεραπείαν τῆς Μαριάνθης, ἀπεκρίθη πρὸς τὸν κόμητα χωρὶς νὰ στραφῇ νὰ τὸν ἴδῃ, καὶ μὲ φλέγμα ἀτάραχον·

— Τί ἔχει νὰ κάμῃ ! νομίζετε ὅτι καθημέραν ἀπαντᾷ κἀνεὶς ἕνα πυρετὸν ἄτακτον ὡσὰν ἐκεῖνον τῆς εὐγενείας σας, ἐξαισίως συμπεπλεγμένον μὲ ἄλλα συμπτώματα καὶ ἄξιον τῆς σπουδαιοτέρας περιεργείας ! Ἐκεῖνο ἦτον ἕνα θαῦμα ... φίλε μου, ἕνα πρᾶγμα σπάνιον ! Ἀναισθησία, φρενοληψία, σπασμοὶ τενόντων, λειποθυμίαι· τί ποικιλίαν συμπτωμάτων εἶχεν ἡ εὐλογημένη ἐκείνη πυρεξία σας· μάλιστα, τὸ παραδοξότατον καὶ ἐκπληκτικώτατον τῶν φαινομένων, εἴχετε κυριευθῇ καὶ ἐν μέρει πρὸς στιγμὴν ἀπὸ παραλυσίαν· αὐτὸ ἦτο τὸ νοστιμώτερον ἀπὸ ὅλα ... Μόνον καὶ μόνον δι' αὐτό, ἤξιζε τὸν κόπον νὰ δώσῃ τις πᾶσαν προσοχὴν πρὸς τὴν νόσον σας· ἤγουν μοῦ ἐπαρουσιάζετε μίαν λαμπρὰν σπουδήν· διότι, σᾶς λέγω εἰλικρινῶς, τὸ μόνον ἐπιθυμητόν μου εἰς τὸν κόσμον εἶναι ν' ἀπαντήσω ἄλλην μίαν φορὰν μίαν ἀσθένειαν ὡσὰν ἐκείνην τὴν ἰδικήν σας ... πλὴν αὐτὰ τὰ σπάνια εὐτυχήματα δὲν τ' ἀπαντᾷ ὁ ἄνθρωπος εἰμὴ

ἅπαξ μόνον ἐπὶ ζωῆς του.

Ὁ κόμης ἀνέστειλε τοὺς ὤμους μὲ ἀνυπομονησίαν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κατέβη ὁ Παληκάρας στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς Λυκαίνης, ἥτις, ὡς εἴπομεν, εἶχε φορέσει ὑπεράνω τῶν βρεγμένων ἱματίων της ἕνα μανδύαν τῆς Πλωσκοῦς.

Ἀπορήσας διὰ τὴν ὠχρότητα τοῦ ἐραστοῦ τῆς Λυκαίνης, καὶ θεωρῶν τὰς πλήρεις αἱμάτων πεπηγμένων χεῖρας αὐτοῦ, ὁ κόμης ἀνέκραξε·

— Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτός ;

— Εἶναι ὁ *ἄνδρας μου* ... ἀπεκρίθη ἡ Λύκαινα θεωροῦσα τὸν Παληκάραν μὲ ἡδονὴν καὶ ἔπαρσιν εὐγενῆ, ἀπερίγραπτον.

— Ἔχετε, κύριε, μίαν σύζυγον πολύτιμον, ἀγαθὴν, ἀνδρείαν ! τὸν εἶπεν ὁ κόμης· τὴν εἶδα τὴν ὥραν καθ' ἣν ἔσωζε τὴν ἀθλίαν ταύτην κόρην· εἶδα τὴν σπανίαν της γενναιότητα.

— Τωόντι, κύριε τωόντι, εἶναι ἀγαθὴ καὶ ἀνδρεία *ἐμένα ἡ γυναῖκα μου*, ἀπήντησεν ὁ Παληκάρας προφέρων τὰς τελευταίας λέξεις σαφῶς, καὶ παρατηρῶν καὶ οὗτος τὴν Λύκαιναν μὲ ὕφος περιπαθὲς, ἐρωτικόν.

— Ἀνδρεία, ναί ! ... ἐπειδὴ ἔσωσε τώρα κ' ἐμὲ ἀπὸ θάνατον ἄφευκτον...

— Καὶ σέ ; εἶπεν ὁ κόμης ἔκθαμβος.

— Ἀμὴ δὲν βλέπετε τὰ χέρια του ... τὰ ταλαίπωρα ! ... ἰδῆτε ! εἶπεν ἡ Λύκαινα σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της καὶ ἱλαρύνουσα τὴν ἀγριότητα τῶν ὀμμάτων της.

— Ὦ ! ἐνέκραξεν ὁ κόμης· αὐτὸς ὁ δυστυχὴς ἔχει τὰς χεῖρας κατακομμένας ... Ἰδῆτε, ἰατρέ ...

Στρέψας ὀλίγον τὴν κεφαλὴν καὶ θεωρήσας ὑπεράνω τῶν ὤμων αὐτοῦ τὰς πολυαρίθμους πληγὰς τὰς ὁποίας ἡ Πλωσκοῦ ἐπέτρεψεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Παληκάρα, ὁ δόκτωρ Γριφφων εἶπε πρὸς τοῦτον·

— Ἄνοιξε καὶ κλεῖσε πάλιν τὸ χέρι σου νὰ ἰδῶ ...

Ὁ Παληκάρας ἐποίησε κατὰ τὴν διαταγὴν, ἀλλὰ μετὰ πόνου. Ὁ ἰατρὸς ἀνέστειλε τοὺς ὤμους, ἐστράφη πάλιν πρὸς τὴν Μαριάνθην, καὶ εἶπε μὲ ἀκαταδεξίαν, μὲ λύπην σχεδόν·

— Τίποτε· αἱ πληγαὶ εἶν' ἐλαφραί ... δὲν ἐβλάφθη οὐδεὶς τένων· ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ ὑποκείμενον θέλει μεταχειρίζεσθαι τὰς χεῖράς του.

— Ἀληθινά, ἐξοχώτατε, δὲν εἶναι φόβος νὰ μείνῃ ὁ ἄνδρας μου μισερωμένος ; ἀνέκραξεν ἡ Λύκαινα μετ' εὐγνωμοσύνης.

Ὁ ἰατρὸς ἔνευσεν ἀποφατικῶς διὰ τῆς κεφαλῆς.

— Ἀμ' ἡ Κελαϊδήστρα, ἐξοχώτατε, θὰ ζήσῃ καὶ αὐτὴ ἡ ταλαίπωρη, πῶς ; ἠρώτησεν ἡ Λύκαινα. Ὦ, πρέπει νὰ ζήσῃ, ἐγὼ καὶ ὁ ἄνδρας μου τῆς χρεωστοῦμεν τόσα! ...—Στραφεῖσα δ' ἔπειτα πρὸς τὸν Παληκάραν· Ἡ ταλαίπωρη ... νά, ἐκείνη ὁποῦ σοῦ ἔλεγα ... ἀπ' αὐτὴν ὁποῦ βλέπεις θὰ ἰδοῦμεν τὸ φῶς· αὐτὴ μ' ἔδωκε τὴν ἰδέαν νὰ ἔλθω νὰ σ' εὕρω καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ τὰ ὅσα σοῦ εἶπα ... ἰδὲ νὰ τύχῃ νὰ τὴν σώσω ἐγὼ ... καὶ νὰ τύχῃ μάλιστα ἐδῶ ! ...

— Εἶναι, βλέπεις, ἀπὸ Θεοῦ ... εἶπεν ὁ Παληκάρας ἐκπεπληγμένος ἐκ τοῦ κάλλους τῆς Κελαϊδήστρας. Τί ἀγγελικὸ πρόσωπο !... ὦ θὰ ζήσῃ, θὰ ζήσῃ, ἐξοχώτατε· Τί;

— Δὲν ἠξεύρω τίποτε, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἀλλὰ πρῶτον εἰπῆτέ μοι, ἐμπορεῖ νὰ μείνῃ ἐδῶ ; Θὰ ἔχῃ τὰς θεραπείας ὅσαι τὴν χρειάζονται ;

— Ἐδῶ ! ἀνέκραξεν ἡ Λύκαινα· ἀλλ' ἐδῶ σκοτώνουν !

— Σιῶπα ! σιῶπα ! εἶπεν ὁ Παληκάρας.

Ὁ κόμης καὶ ὁ ἰατρὸς παρετήρησαν τὴν Λύκαιναν μὲ ἀπορίαν.

— Ὁ οἶκος οὗτος καὶ ἡ νῆσος ἔχουσι φήμην κακήν .. δὲν εἶναι παράξενον τοῦτο, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ ἰατρὸς πρὸς τὸν Κ. Δὲ Σαϊντ-Ρεμῆ.

— Καὶ πῶς ἔγιναν τοιουτοτρόπως αἱ χεῖρές σου ; ἠρώτησεν ὁ κόμης τὸν Παληκάραν· ποῖος σ' ἐπλήγωσε ;

— Τίποτε. αὐθεντικὸ ... ἐμάλωσα ἐδῶ μὲ κάποιον .. ἤλθαμεν εἰς τὰ χέρια ... Ἡ χωρικὴ ὅμως αὐτὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μείνῃ εἰς τὸ 'σπίτι τοῦτο (ἐπρόσθεσε μετὰ κατηφείας) ἐπειδὴ οὔτ' ἐγὼ θὰ μείνω ... οὔτε ἡ γυναῖκά μου ... οὔτε τὰ μικρά μου αὐτὰ τ' ἀδέλφια ... Ἡμεῖς φεύγομεν διὰ παντὸς ἀπὸ τὸ νησί.

— Ὦ! τί εὐτυχία! ἀνέκραξαν τὰ δύο παιδία.

— Τότε λοιπόν, πῶς θὰ γίνῃ; εἶπεν ὁ ἰατρὸς θεωρῶν τὴν Μαριάνθην. Εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μεταφερθῇ τὸ ὑποκείμενον εἰς Παρισίου; εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Ἀλλ' ἴδοὺ τί γίνεται· ὁ οἶκος μου ἀπέχει δύο βήματα, ἡ κηπουρός μου μετὰ τῆς θυγατρός της δύναται νὰ τὴν περιποιοῦνται ἀξιόλογα ... Ἀφοῦ καὶ ἡ εὐγενεία σας, φίλτατέ μοι κύριε Δὲ-Σαίντ-Ῥεμῆ, ἐνδιαφέρεσθε εἰς αὐτὴν τὴν δι' ὕδατος ἀσφυξίαν, ἐπιστατεῖτε πλέον νὰ τὴν ἐπιμελοῦνται καλῶς. καὶ καθ' ἑσπέραν, ὅτε θὰ ἐπιστρέφω ἐκ Παρισίων, τὴν ἐπισκέπτομαι κ' ἐγώ.

— Ὦ, ἰατρέ! νὰ ἦτθε τόσον φιλάνθρωπος καὶ νὰ δεικνύετε ἐξωτερικῶς τόσην ἀδιαφορίαν καὶ σκληρότητα σχεδόν! εἶπεν ὁ κόμης.

— Ἂν τὸ ὑποκείμενον δὲν ζήσῃ. ὡς εἶναι πιθανώτατον, θὰ λάβῃ χώραν, νὰ ἠξεύρετε, μία λαμπρὰ αὐτοψία, δι' ἧς θέλω καὶ πάλιν ἐπικυρώσει τὴν ἰδέαν τοῦ Γωλβίνου.

— Φρικτόν, ἀδελφέ, φρικτόν! ἀνέκραξεν ὁ κόμης.

— Φίλε μου, διὰ τοὺς εἰδότας ν' ἀναγινώσκωσι, τὸ πτῶμα εἶναι βιβλίον, ὅπου καταμανθάνει τις νὰ σώζῃ τὴν ζωὴν τῶν νοσούντων, εἶπε στωϊκῶς ὁ δόκτωρ Γρίφφων.

— Τέλος πάντων, τὸ καλὸν τὸ κάμνετε, εἶπε μετὰ πικρίας ὁ Κ. Δὲ Σαίντ-Ῥεμῆ· τὸ οὐτιῶδες εἶναι αὐτό. Ἀρκεῖ τὸ καλὸν νὰ γίνῃ, καὶ ὁποιαδήποτε ἦναι ἡ ἀφορμὴ δὲν βλάπτει! Τὸ ταλαίπωρον παιδί! ὅσον τὴν βλέπω, τόσον πλειοτέραν συμπάθειαν λαμβάνω πρὸς αὐτήν.

— Συμπάθειαν, λέγει! ἦταν ἕνα μάλαγμα, ὑπέλαβεν ἡ Λύκαινα μετὰ ζέσεως πολλῆς πλησιάσασα.

— Καὶ τὴν γνωρίζεις; ἠρώτησεν ὁ κόμης.

— Ἂν τὴν γνωρίζω; Ἀμ' εἰς αὐτὴν ἐγὼ χρεωστῶ τὴν χαρὰν ὅλης μου τῆς ζωῆς· μ' αὐτὸ ὁποῦ ἔκαμα, ὁποῦ τὴν ἐγλύτωσα ἀπὸ τὸ νὰ πνιγῇ δὲν τῆς ἐπλήρωσα τίποτε ἀπὸ ὅτα τῆς χρεωστῶ. Καὶ ἡ Λύκαινα ἠτένισε πρὸς τὸν ἄνδρα της περιπαθῶς· πρὸς τὸν *ἄνδρα της* καὶ ὄχι πλέον πρὸς τὸν *καλόν της*.

— Καὶ ποία εἶναι; ἐπηρώτησεν ὁ κόμης.

— Ἕνας ἄγγελος, αὐθέντη μου, ἕνα διαμάντι. Ναί· μὴ τὴν

βλέπετε πῶς φορεῖ χωριάτικα· δὲν εἶναι κἀμμία εἰς τὸν κόσμον κυρὰ ὁποῦ νὰ ὁμιλῇ καθὼς ὡμιλοῦσεν αὐτὴ ... γλυκὰ, γλυκὰ, μ' ἐκείνη τὴν φωνὴ, ὁποῦ ἐθαρροῦσες πῶς σοῦ τραγουδεῖ. Ἦταν σᾶς λέγω μία νέα! ... καὶ καλὴ καὶ γνωστική ...

— Καὶ πῶς ἔτυχε λοιπὸν νὰ πέσῃ εἰς τὸν ποταμόν;

— Ἀμ' ἔξεύρω κ' ἐγώ;

— Δὲν εἶναι λοιπὸν χωριατοπούλα; ἠρώτησεν ὁ κόμης.

— Χωριατοπούλα! κυττάξετε μία τὰ χεράκια της, νὰ ἰδῆτε ἐμοιάζουν χωριατοπούλας;

— Τῳόντι, εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ· παράδοξον μυστήριον! ... Καὶ πῶς ὠνομάζετο αὐτή; τὸ παράνομά της;

— Παγαίνωμεν, ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς διακόπτων τὴν συνομιλίαν· πρέπει νὰ μεταφέρωμεν τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ ἀκάτιον.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἡ Μαριάνθη, ἥτις δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐπαναλάβει τὰς αἰσθήσεις της, ἦτον εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἰατροῦ, ἐξηπλωμένη ἐπὶ κλίνης καλῆς, καὶ μητρικῶς ἐπιτηρουμένη ὑπὸ τῆς κηπουροῦ τοῦ Κ.Γρίφφωνος.εἰς ἣν προσετέθη καὶ ἡ Λύκαινα.

Ὁ ἰατρὸς ὑπεσχέθη εἰς τὸν Κ.Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ, ὅστις ἐλάμβα.ε βαθμηδὸν πλειότερον οἶκτον πρὸς τὴν νεάνιδα, νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ καὶ πάλιν κατ' ἐκεῖνο τὸ ἑσπέρας.

Ὁ Παληκάρας ἀνεχώρητεν εἰς Παρισίους μετὰ τοῦ Φραγκίσκου καὶ τῆς Ἀμανδίνης· ἡ Λύκαινα δὲν ἠθέλησε ν' ἀφήσῃ τὴν Μαριάνθην πρὶν ἴδῃ αὐτὴν ὁλοτελῶς ἐκτὸς κινδύνου.

Ἡ νῆσος τοῦ Χαλαστοῦ ἔμεινεν ἐρήμη.

Δὲν θ' ἀργήσωμεν νὰ ἐπανεύρωμεν τοὺς ἀποτροπαίους αὐτῆς κατοίκους εἰς τοῦ Κοκκινοχέρη, ὅπου ὀφείλουν νὰ ἐνταμωθῶσι μετὰ τῆς Κουκκουβάϊας διὰ τὸν φόνον τῆς ἐπὶ πολυτίμων πετραδίων μεσητρίας ἐκείνης.

Ἐντοσούτῳ, μεταφέρομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν συνέντευξιν δι' ἣν ὁ Τὼμ, ἀδελφὸς τῆς Σάρας, ἔμεινε σύμφωνος μετὰ τῆς καταχθονίου Μεγαίρας, τῆς συνενόχου τοῦ Δασκάλου.

# ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

## Ὁμοίωμα.

Αἴλουρος τὸ ἥμισυ, τὰ δ' ἄλλα ὄφις.
(Wotfranck).

Ὁ Τὼμ Σηύτων, ἀδελφὸς τῆς κομήτσης Σάρας Μὰκ-Γρηγορίου, περιεφέρετο ἀνυποψιάστως ἀφ' ἑνὸς τῶν παρὰ τὸ ἀστεροσκοπεῖον βουλεβάρτων, ὅτε ἰδοὺ βλέπει ἐρχομένην τὴν Κουκκουβάϊαν.

Ἡ ἀποτρόπαιος γραῖα ἐφόρει καλύπτραν λευκὴν καὶ περιώμιον τὸ σύνηθές της, τὸ μὲ πλινθία ἐρυθρά· ἡ αἰχμὴ ἐγχειριδίου στρογγύλου ὡς κάλαμος καὶ ὀξυτάτου, διατρυπήσασα τὸν πυθμένα τῆς εὐρείας ἀχυροπλέκτου σπυρίδος ἣν ἐκράτει ἐκ τοῦ βραχίονος, προεῖχε γυμνὴ καὶ αἱμοχαρής. Τὸ ὅπλον τοῦτο ἀνῆκεν, ὡς γνωρίζομεν, εἰς τὸν Δάσκαλον.

Ὁ Τὼμ Σηύτων δὲν ἐπαρατήρησεν ὅτι ἡ Κουκκουβάϊα ἦτον ἔνοπλος.

— Εἰς τ' ὡρολόγι τοῦ Λουξεμβούργου τώρα ἐσήμαναν τρεῖς ὥρας, εἶπεν ἡ γραῖα. Καλὰ ἦλθα, αὐθέντη μου; ἦλθα καλά;

— Ἔλα, τὴν ἀπεκρίθη ὁ Τὼμ. Σηύτων. Καὶ προηγούμενος αὐτῆς διῆλθε χέρσα τινὰ χωράφια, εἰσῆλθεν εἴς τινα στενωπὸν ἐρήμην, κειμένην πλησίον τῆς ὁδοῦ τῶν Κασσίνων, ἐστάθη πρὸς τὸ μέσον τῆς πορείας ταύτης ἥτις ἐφράττετο δι' ἑνὸς στροφάλου κινητοῦ, ἤνοιξε μικράν τινα θύραν, ἔνευσε πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. καὶ ἀφοῦ ἔκαμεν ὀλίγα βήματα μετ' αὐτῆς εἰς πυκνήν τινα δενδροστοιχίαν θαλερωτάτην, τὴν εἶπε·—Πρόσμεινε ἐδῶ.—Καὶ ἀπῆλθε.

— Νὰ μὴν τύχῃ καὶ μ' ἔχει καὶ πρόσμενω ἐδῶ πολλὴν ὥρα, εἶπεν ἡ Κουκκουβάϊα· πρέπει νὰ ἦμαι εἰς τοῦ Κοκκινοχέρη εἰς τὰς πέντε ἡ ὥρα, μαζῆ μὲ τοὺς Παληκαραίους, διὰ νὰ χαντακώσωμεν τὴν μεσίτρια. Ἀληθινά, ἂς ἰδῶ τὸ ἐρωτητήριόν μου. Ἄ! τὸ διαβολεμένο, ἔβγαλε τὴν μύτη του ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἐπρόσθεσεν ἡ γραῖα ἰδοῦσα τὴν αἰχμὴν τοῦ ἐγχειριδίου

διατρυπήσασαν τὴν σπυρίδα της. Ἴδες τί θὰ εἰπῇ νὰ μὴν τὸ ἔχω βαλμένο εἰς τὸ θηκάρι του! ... Καὶ ἀποσύρασα ἐκ τῆς σπυρίδος τὸ ὅπλον ἔθεσεν αὐτὸ εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνεται.

— Εἶναι τὸ ἐργαλεῖον τοῦ Φουρλίνη, ἐπανέλαβεν ἡ γραῖα. Ἔχει τώρα τόσαις φοραῖς ὁποῦ μοῦ τὸ ζητεῖ, διὰ νὰ σκοτώνῃ. λέγει, τοὺς ποντικοὺς ὁποῦ 'παγαίνουν καὶ τοῦ κάμνουν παιγνιδάκια μέσα εἰς τὸ ὑπόγειόν του ... Τὰ πτωχὰ τὰ ζῶα! ... Αμ' ἐκεῖ μέσα ἔχουν καὶ ἄλλον κανέ-α συντροφιὰ παρὰ ἐκεῖνον! Ἂς παίξουν καὶ αὐτά. Νὰ τὰ σκοτώνῃ ... εἶσαι κρῖμα... ὄχι, ὄχι, δὲν τοῦ τὸ δίδω τὸ τρυπητῆρι· θὰ τὰ κάμνῃ κακὸ τὰ τ-λαίπωρα ... Ἔπειτα μοῦ χρειάζεται· ἴσως θὰ τὸ μεταχειρισθῶ μετ' ὀλίγον διὰ τὴν μεσίτρια ... τριάντα χιλιάδων φράγκων διαμαντικὰ ... τί μοιρασιὰ θὰ τὴν κάμωμεν! ... αὐτὴ εἶναι δουλειά ... ὄχι ὡσὰν προχθὲς μ' ἐκεῖνον τὸν γαΐδαρο, τὸν συμβολαιογράφο, ὁποῦ ἐθαρροῦσα ὅτι κἄτι θὰ ἐβγῇ! Ἐπολέμησα νὰ τὸν φοβερίσω, πῶς ἂν δὲν μ' ἔδιδε χρήματα ἤθελα εἰπεῖ ὅτι ἡ δούλα του ἦταν ὁ-τοῦ μοῦ εἶχε παραδόσει τὴν Κελαϊδήστρα μὲ τὸ χέρι τοῦ Τουρνεμίνη ὅταν ἦτο μικρὸ, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἄνθρωπος νὰ 'πάρῃ ἀπὸ φοβέρας. Μὲ εἶπε γρηὰ ψεύτρα. καὶ μ' ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν θύρα του ... καλὰ, καλά! θὰ πιάσω κ' ἐγὼ νὰ κάμω μία γραφὴ χωρὶς ὄνομα, καὶ νὰ τὴν στείλω εἰς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀγροκηπίου ὅπου ἦταν ἡ Σουσουράδα, καὶ νὰ τοὺς εἰπῶ ὅτι ὁ συμβολαιογράφος εἶναι ὁποῦ τὴν ἄφηκε μικρὴν εἰς τὰ χέρια τοῦ Τουρνεμίνη. Ἐκεῖνοι θὰ γνωρίζουν ἴσως τοὺς γονεῖς της, καὶ ὅταν ἐβγῇ ἀπὸ τοῦ Λαζάρου, νὰ εἰδῇ ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος τί ἔχει αὐτὴ νὰ τοῦ καταφέρῃ ... πλὴν, κἄποιος ἔρχεται ... εἶναι ἡ μικρὴ ἐκείνη κυρὰ, ὁποῦ εἶχεν ἔλθει φορεμένη ἀνδρίκια εἰς τὸ ταπιφράγκο τῆς δράκαινας μαζῇ μὲ τὸ ὑψηλὸ αὐθεντικὸ ὁποῦ μ'ἔφερεν ἕως ἐδῶ· οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐγδύσαμεν ἐγὼ μὲ τὸν Φουρλίνη, εἰς τὰ χαλάσματα, κοντὰ εἰς τὴν Παναγία (ἐπρόσθεσεν ἡ Κουκκουβάϊκα ἰδοῦσα τὴν Σάραν ἐμφανιζομένην ἐκ τῆς ἀντιθέτου ἄκρας τῆς δενδροστοιχίας). Κἀνένα κατόρθωμα θὰ μοῦ ζητήσουν πάλιν βέβαια· νὰ ἰδῇς ὁποῦ θὰ ἦναι διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς τῆς κυρᾶς ὁποῦ ἐκλέψαμεν τὴν Κελαϊδήστρα ἀπὸ τὸ

ἀγροκήπιον. Χρήματα πολλὰ νὰ πέσουν, καὶ ὅ,τι θέλει πάλιν τῆς κάμνομεν.

Πλησιάσασα εἰς τὴν Κουκκουβάϊαν, τὴν ὁποίαν κατὰ πρῶτον ἐπανεῖδε μετὰ τὴν σκηνὴν τοῦ Ταπιφράγκου, ἡ Σάρα ἔδειξεν ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας της τὴν καταφρόνησιν ἐκείνην καὶ βδελυγμίαν, ἣν συναισθάνονται οἱ διακεκριμένης κοινωνίας ἄνθρωποι, ὁπόταν ἦναι ἀναγκασμένοι νὰ λάβωσι σχέσιν μὲ ἀνθρώπους οὐτιδανοὺς, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται ὡς ὄργανα καὶ συνενόχους των.

Ὁ Τὼμ Σηύτων, ὅστις μέχρι τοῦδε ἔλαβε μέρος ἐνεργητικώτατον εἰς τὰ ἀνόσια μηχανορραφήματα τῆς ἀδελφῆς του, μολονότι τὰ ἐθεώρει ὡς σχεδὸν μάταια, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξακολουθήσῃ τοῦ λοιποῦ τὴν αὐτὴν ἐπονείδιστον ἐπικουρίαν· συγκατένευσε μολοντοῦτο νὰ σχετίσῃ διὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φορὰν τὴν ἀδελφήν του μετὰ τῆς Κουκκουβάϊας, χωρὶς ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ ὁποῖα αὐτὴ ἐμελέτα νέα σχέδια.

Μὴ δυναμένη νὰ ἐπαναγάγῃ τὸν Ῥοδόλφον πρὸς ἑαυτὴν διὰ τῆς συντριβῆς τῶν δεσμῶν καὶ συμπαθειῶν, τὰς ὁποίας ἐνόμιζεν αὐτὴ ὅτι ὁ πρίγκηψ περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο, ἡ κόμησσα ἤλπιζεν, ὡς εἴπομεν καὶ ἀλλοῦ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν παίγνιον οὐτιδανῆς πανουργίας ἥτις, ἂν ἐπετύγχανεν, ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ πρὸς τὸ νὰ πραγματοποιηθοῦν τὰ ὄνειρα τῆς ἰσχυρογνώμονος, φιλοδόξου καὶ σκληρᾶς ταύτης γυναικός.

Ἐπρόκειτο νὰ πείσῃ τὸν Ῥοδόλφον ὅτι ἡ κόρη ἣν ἔλαβεν ἐκ τῆς Σάρας δὲν ἀπέθανε, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ αὐτὴν διά τινος ὀρφανῆς ὁποιασδήποτε. Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος, μὴ θελήσας κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν μηχανορραφίαν ταύτην, μ' ὅλας τὰς ἀπειλὰς τῆς Σάρας, ἀπεφάσισε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν Μαριάνθην, διὰ τὸν φόβον εἴτε μήπως ὁμολογήσῃ τὰ πράγματα ἡ Κουκκουβάϊα, εἴτε μήπως ἡ κόμησσα ἐπιμείνῃ εἰς τὰ ὅσα τὸν ἐζήτησεν. Ἡ Σάρα ἐντοσούτῳ δὲν μετέβαλε τελείως σκοπὸν, σχεδὸν βεβαία ὅτι ἠδύνατο νὰ διαφθείρῃ ἢ νὰ ἐκφοβίσῃ τὸν συμβολαιογράφον, ἀρκεῖ νὰ εὕρισκε μίαν κόρην ἱκανὴν νὰ παραστήσῃ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἡ Σκωτὶς νὰ δώσῃ εἰς αὐτήν.

Μετά τινα στιγμὴν σιωπῆς, ἡ Σάρα εἶπεν εἰς τὴν Κουκκουβάϊαν·

— Κυρὰ, τοῦ λόγου σου εἶσαι γυνὴ ἐπιτηδεία, ἄφοβος καὶ μυστική.

— Μοῦ φαίνεται, ἀπεκρίθη ἡ γραῖα μετὰ φαιδρότητος. Θαρρῶ πῶς δὲν ἐπῆγεν ἄσχημα ἡ ἁρπαγὴ ὁποῦ ἐκάμαμεν τῆς χωριατοπούλας ἐκείνης· τώρα εἶναι εἰς τοῦ Λαζάρου, καὶ ἂν δὲν περάσουν δύο μῆνες σωστοὶ δὲν ἐκβαίνει ἐκείνη ἔξω καὶ μὴ σᾶς μέλῃ.

—Δὲν πρόκειται πλέον δι' αὐτὴν, ἀλλὰ δι' ἄλλο πρᾶγμα.

— Ὅ,τι καὶ ἂν ἦν' ἐκεῖνο κυρά μου !... Φθάνει χρήματα νὰ μοῦ στραγγίσῃς τοῦ λόγου σου, καὶ γινόμεθα αἱ δύο μας 'νύχι καὶ κρέας... νὰ κάμωμεν ὅ,τι ἀγαπᾷς.

Ἡ Σάρα δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ σχῆμάτι βδελυγμίαν ἐμφαῖνον.

— Τοῦ λόγου σου πρέπει νὰ γνωρίζῃς, ἐπανέλαβεν ἡ ἀδελφὴ τοῦ Τὼμ, ἀνθρώπους πτωχοὺς ... δυστυχεῖς ἀνθρώπους..

— Ὡσὰν τὰ μαλλιά μου· οἱ πλούσιοι εἶναι ὀλίγοι, εἰδεμὴ πτωχοί, ὅσους θές.

— Ἤθελα νὰ μοῦ εὕρῃς κἀμμίαν κόρην ὀρφανὴν, ἥτις νὰ ἔχασε τοὺς γονεῖς της ἀπὸ μικρὸν παιδί. Πρέπει ὅμως νὰ ἦναι εὐειδὴς τὴν μορφὴν, νὰ ἔχῃ τρόπους γλυκεῖς, καὶ νὰ μὴν ἦναι ποσάνω ἀπὸ δεκαεπταετής.

Ἡ Κουκκουβάϊα ἠτένισε πρὸς τὴν Σάραν μὲ θαυμασμόν.

— Μία τοιαύτη κόρη ὀρφανὴ πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι δύσκολον νὰ εὑρεθῇ, ἐπανέλαβεν ἡ κόμησσα· ὑπάρχουν εἰς Παρισίους τόσα νόθα.

— Λέγω, κυρὰ, ἡ Κελαϊδήστρα... τὴν ἀλησμόνησες ἐκείνην; δὲν ἦτον αὐτὴ καθὼς τὴν θέλεις;

— Ποία εἶν' αὐτὴ ἡ Κελαϊδήστρα;

— Ἐκείνη ἡ νέα ὁποῦ ἐκλέψαμεν ἀπὸ τὸ Βουκεβάλ.

— Ἐκείνη, σὲ λέγω, δὲν κάμνει.

— Ἀλλὰ νὰ σὲ χαρῶ, δὲν θέλεις τοῦ λόγου σου μία κόρη ὀρφανὴ, ἥμερη, ὡσὰν τὸ ἀρνάκι, εὔμορφη ὡσὰν τὸ κρύο νερὸ, καὶ ὡς δεκαεπτὰ χρόνων;

— Ναί . . .

— Αἴ! ἔπαρε τὴν Κελαϊδήστραν ὅταν τὴν ἐκβάλουν ἀπὸ τοῦ Λαζάρου. Καλήτερη δὲν θέλεις· ὡσὰν νὰ τὴν εἶχες παραγγειλιὰ, ἐπειδὴ μόλις νὰ ἦτον ἓξ χρόνων... ὅταν ὁ κὺρ Φεράνδος (θὰ ἦναι τώρα δέκα χρόνοι ἀπὸ τότε) μοῦ τὴν ἐπαράδοσε μαζῆ μὲ χίλια φράγκα διὰ νὰ τὴν ξεφορτωθῆ... μάλιστα δὲν μοῦ τὴν ἔδοσεν ὁ ἴδιος, ἀλλὰ ὁ Τουρνεμίνης, ἕνας ὁποῦ εἶναι τώρα εἰς τὸ κάτεργο τοῦ Ροχεφορτιοῦ... καὶ μοῦ εἶπε ὅτι θὰ ἦταν βέβαια παιδὶ ὁποῦ ἤθελαν νὰ τὸ ἐκβάλουν ἀπὸ τὴν μέση· νὰ τὸ περάσουν ὡς νεκρό...

—Ὁ Φεράνδος λέγεις! ἀνέκραξεν ἡ Σάρα μὲ φωνὴν τοσοῦτον συγκεκινημένην, ὥττε ἡ Κουκκουβάϊα ὠπισθοδρόμησε ἐκπεπληγμένη.

— Ὁ συμβολαιογράφος Ἰάκωβος Φεράνδος... ἐπανέλαβεν ἡ Σάρα, σοῦ παρέδοσε τὴν κόρην αὐτήν... καὶ. . . Δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν της· ταραχὴ τὴν ἐκυρίευσε μεγίστη· αἱ δύο της χεῖρες τεταμέναι πρὸς τὴν Κουκκουβαΐαν ἔτρεμον σπασμωδικῶς· ἡ ἔκπληξις, ἡ χαρὰ, τὴν κατέστησαν ἀλλὴν ἐξ ἄλλης.

—Ἀλλὰ τί τρέχει; τί ἔχεις, κυρά μου, ἐπανέλαβεν ἡ γραῖα. Αὐτὸ ὁποῦ σὲ λέγω εἶναι ἁπλούστατον... Θὰ εἶναι τώρα δέκα χρόνοι ὁποῦ ὁ Τουρνεμίνης, ἕνας παλαιός μου φίλος, μοῦ εἶπεν· Ἀναδέχομαι μία μικρὴ κόρη ὁποῦ θέλουν νὰ τὴν κάμουν ἄραντον. Ζήσῃ, ψορήσῃ, ἐσένα δὲν σὲ μέλει τίποτε· χίλια φράγκα ἔχει διὰ λόγου σου· τὸ παιδὶ τὸ κάμνεις ὅ,τι θέλεις.

— Εἶναι δέκα χρόνοι ἀπὸ τότε! ἀνέκραξεν ἡ Σάρα.

— Δέκα χρόνοι.

— Μία μικρὴ κόρη ξανθή; Γαλανή;

— Γαλανή· μάτια γαλάζια ὡσὰν τὸν οὐρανό.

— Καὶ ἦτον αὐτὴ, ἤτις εἰς τὸ ἀγροκήπιον . . .

— Αὐτὴ, αὐτή· ἀπ' ἐκεῖ τὴν ἐπήραμεν καὶ τὴν ἐπήγαμεν εἰς τοῦ Λαζάρου. Ἀνέλπιστα τὴν κῦρα εἰς τὴν ἐξοχή... ἦταν ἡ Σουσουράδα μου.

— Ὦ, Θεέ μου! Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ Σάρα πίπτουσα γονυκλινὴς καὶ αἴρουσα τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὄμματα πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀκατανόητα τὰ κρίματά σου... Προσπίπτω ἐνώπιόν

σου. "Ω! ἂν τοιαύτη εὐδαιμονία ἦτον ἐφικτή... ἀλλ' ὄχι, ἀκόμη δὲν δοναμαι νὰ τὸ πιστεύσω. Τοιοῦτον μέαα εὐτύχημα... ποτέ!

Καὶ ἀνεγερθεῖσα παρευθὺς εἶπε πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν, ἥτις τὴν παρετήρει ἐν ἀπορίᾳ· — Ἀκολούθει με.

Καὶ ἡ Σάρα ἐπορεύθη πρὸ τῆς γραίας ταχὺ βήματι.

Εἰς τὴν ἄκραν τῆς δενδροστοιχίας, ἀνέβη βαθμίδας τινὰς ἀγούσας πρὸς τὴν ὑαλόφρακτον θύραν δωματίου τινὸς, μεγαλοπρεπεστάτου τὴν ἀποσκευήν.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κουκκουβάϊα ἐκινήθη νὰ εἰσέλθῃ, ἡ Σάρα τὴν ἔκαυσε νὰ μείνῃ ἔξω. Ἐπομένως ἡ κόμησσα ἐκωδώνισε σφοδρῶς. Καὶ ἰδοὺ ἐπαρουσιάσθη εἷς ὑπηρέτης.

"Αν ἔλθῃ τις καὶ μὲ ζητήσῃ... δὲν εἶμ' ἐδῶ... ἤκουσες; ... μὴν τύχῃ κ' ἔμβῃ κἀνείς... κἀνείς.

Ὁ ὑπηρέτης ἐξῆλθεν. Ἡ Σάρα πρὸς πλειοτέραν ἀσφάλειαν, πορευθεῖσα ἐκλείδωσε τὴν θύραν.

Ἡ Κουκκουβάϊα ἤκουσε τὴν πρὸς τὸν ὑπηρέτην σύστασιν καὶ εἶδε τὴν Σάραν ὅτι ἐκλείδωσε τὴν θύραν. Στραφεῖσα τότε ἡ κόμησσα τὴν εἶπεν·

— "Εμβα 'γλήγωρα καὶ κλεῖσε τὴν θύραν.

Ἡ Κουκκουβάϊα εἰσῆλθε.

Ἀνοίξασα ἐν τάχει μίαν γραμματοθήκην, ἡ Σάρα ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς νάρθηκά τινα ἐβένινον, τὸν ὁποῖον ἔφερεν ἐπί τινος γραφείου κειμένου εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου, καὶ ἔνευσε πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν νὰ πλησιάσῃ. Ὁ νάρθηξ οὗτος περιεῖχε διαφόρους θήκας ἐπιτεθειμένας ἡ μία ὑπεράνω τῆς ἄλλης, καὶ περιεχούσας λαμπρὰ πετράδια τιμαλφῆ. Ἡ Σάρα μὲ τόσην βίαν ἐζήτει νὰ εὕρῃ τὸν πυθμένα τοῦ νάρθηκος, ὥστ' ἔρριπτεν ἀπροσέκτως ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰς θήκας ἐκείνας, τὰς πλήρεις περιδεραίων, ψελλίων καὶ διαδημάτων, ὅπου οἱ ἄνθρακες, οἱ σμάραγδοι καὶ οἱ ἀδάμαντες μυρίας ἀνέπεμπον μαρμαρυγάς.

Τῆς Κουκκουβάϊας τ' ὄμμα ἐθάμβωσεν... ἦτον ἔνοπλος, ἦτο μόνη μετὰ τῆς κομήσσης· κατάκλειστος τὸ νὰ φύγῃ τὴν ἦτο εὐκολώτατον, ἀσφαλέστατον... Καταχθόνιος ἰδέα ἀνέβη τότε εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρωπομόρφου τέρατος τούτου.

Πλὴν, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ νέον κακούργημα, ἦτο χρεία νὰ

ἐξάξῃ πρῶτον τὸ ἐγχειρίδιόν της ἐκ τῆς σπυρίδος, καὶ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν Σάραν χωρὶς νὰ τὴν ἐμπνεύσῃ τινὰ ὑπόνοιαν.

Μὲ τὴν πονηρίαν τοῦ ἀγριαιλούρου, ὅστις ἕρπων προχωρεῖ ὑπούλως πρὸς τὸ θήραμά του, ἡ γραῖα, ἰδοῦσα τὴν κόμησσαν ἀπασχολουμένην, ἔδραξε τὴν εὐκαιρίαν νὰ κάμῃ ἀνεπαισθήτως τὸν γύρον τοῦ γραφείου, ὄντος μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ θύματός της....

Ἡ Κουκκουβάϊα εἶχεν ἤδη κάμει ὀλίγα τινὰ τοιαῦτα δόλια βήματα, ὅτε ἠναγκάσθη αἰφνιδίως νὰ σταθῇ. Ἡ Σάρα ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ πυθμένος τοῦ νάρθηκος εἰκόνιόν τι, ἔκυψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὤρεξεν αὐτὸ πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν διὰ χειρὸς τρεμούσης, καὶ τὴν εἶπε·

— Κύτταξε αὐτὸ τὸ ὁμοίωμα,

— Εἶναι ἡ Σουσουράδα! ἀνέκραξεν ἡ Κουκκουβάϊα ἐκπλαγεῖσα ἐκ τῆς μεγίστης ὁμοιότητος· εἶναι ἡ μικρὰ κόρη ὁποῦ μοῦ ἐπαράδοσαν! θαρρῶ πῶς τὴν βλέπω τὴν ὥραν ὁποῦ μοῦ τὴν ἔφερεν ὁ Τουρνεμίνης... Νά τα, τὰ μεγάλα της κατσαρωτὰ μαλλιὰ ὁποῦ τῆς ἔκοψα παρευθὺς καὶ τὰ ἐκαλοπούλησα!...

— Τὴν γνωρίζεις; εἶναι ἡ ἰδία ἐκείνη; Ὦ! σ' ἐξορκίζω, μή με εἴπῃς ψεύματα... τὴν ἀλήθειαν νὰ μοῦ εἰπῇς!

— Σοῦ λέγω, κυρά μου, ὅτ' εἶναι ἡ Σουσουράδα ὅλη καὶ ὅλη· εἶπεν ἡ Κουκκουβάϊα προσπαθοῦσα νὰ πλησιάσῃ ἔτι μᾶλλον πρὸς τὴν Σάραν χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ. Καὶ σήμερα ἀκόμη καθὼς εἶναι τῆς ὁμοιάζει... νὰ τὴν ἰδῇς θὲ ν' ἀπορήσῃς.

Ἡ Σάρα δὲν ἀφῆκεν οὐδεμίαν ἐκφώνησιν ὀδύνης, οὐδὲ φρίκης, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἡ θυγάτηρ της ἔζησεν ἐπὶ δεκαετίαν εἰς ἐγκατάλειψιν καὶ ἔνδειαν ἐσχάτην. Ἀλλ' οὐδ' ἔλεγχον ἠσθάνθη εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία τὴν ἀνήρπασεν ἐκ τοῦ εἰσηγικοῦ ἀσύλου ὅπου τὴν εἶχε θέσει ὁ Ροδόλφος. Ἡ ἀπάνθρωπος μήτηρ δὲν ἔσπευσε μὲ ἀγωνίαν ψυχῆς νὰ ἐρωτήσῃ ἀμέσως τὴν Κουκκουβάϊαν ὁποίου εἴδους ζωὴν διεβίωσεν ἡ θυγάτηρ της μέχρι τοῦδε... Τελείως· ἡ δοξομανία τῆς Σάρας ἀπέσβεσε πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐν αὐτῇ πᾶσαν μητρικὴν στοργήν.

Δὲν τὴν ἐχαροποίησε τὸ ὅτι ἐπανεῦρε τὴν κόρην αὐτῆς· ἀλλ' ἡ βεβαία ἐλπὶς ὅτι ἐπὶ τέλους ἔμελλε νὰ ἴδῃ πραγματοποι-

ούμενον τὸ ἀλαζονικὸν ὄνειρον ἀπάσης τῆς ζωῆς της...

Ὁ Ροδόλφος εἶχε λάβει οἶκτον πρὸς τὴν δυστυχῆ ταύτην νεάνιδα... τὴν περιέθαλψε χωρὶς νὰ τὴν γνωρίζῃ... Ὢ! τί λοιπὸν ἤθελε κάμει ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι αὕτη ἦτον ἡ *θυγάτηρ τοι*!!! Αὐτὸς ἦτον ἐλεύθερος... ἡ δὲ κόμησσα χήρα...

Ἡ Σάρα ἔβλεπεν ἤδη λάμπον πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτῆς τὸ βασιλικὸν διάδημα.

Ἡ Κουκκουβάϊα, μὴ παύουσα τοῦ νὰ προχωρῇ ἀνεπαισθήτοις βήμασιν, εἶχε φθάσει πλησίον μιᾶς ἄκρας τῆς τραπέζης, ἔθεσε τὸ ἐγχειρίδιόν της κατὰ κάθετον ἐντὸς τῆς σπυρίδος, εἰς τρόπον ὥστε ἡ λαβὴ αὐτοῦ νὰ ὑπάρχῃ προχειροτάτη...

Ὀλίγα πλέον βήματα ἀπεῖχεν ἐκ τῆς κομήσσης.

— Ἐξεύρεις γράψιμον; τὴν λέγει αὐτὴ αἰφνιδίως.

Καὶ ἀπωθήτασα διὰ τῆς χειρὸς τὸν νάρθηκα καὶ τὰ πετράδια, ἤνοιξε χαρτοθήκην τινὰ κειμένην ἐνώπιον ἑνὸς μελανοδοχείου.

— Ὄχι, κυρὰ, δὲν ἠξεύρω, ἀπήντησεν ἡ Κουκκουβάϊα.

— Λοιπὸν, μοῦ λέγεις τοῦ λόγου σου καὶ γράφω ἐγώ... Εἰπέ μου ὅλα τὰ περιστατικὰ αὐτῆς τῆς νέας, πῶς τὴν ἐγκατέλειψαν τοιουτοτρόπως.

Καὶ ἡ Σάρα καθήσασα ἐπὶ θρονίου τινὸς τεθειμένου ἐνώπιον τοῦ γραφείου, ἔλαβε κάλαμον κ' ἔνευσε πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν νὰ πλησιάσῃ.

Ἐξήστραψεν ὁ ὀφθαλμὸς τῆς γραίας.

Τελος πάντων... ἵστατο ὀρθία παρὰ τὴν καθέδραν τῆς Σάρας.

Αὕτη ἐπικλινὴς πρὸς τὴν τράπεζαν, ἡτοιμάζετο νὰ γράψῃ...

— Θὰ σοῦ τὸ διαβάζω ἀψὰ, ἕνα ἕνα ὅσα μὲ λέγεις, καὶ ἂν κάμνω σφάλματα, νὰ μὲ τὸ εἰπῇς νὰ τὰ διορθώνω.

— Μὲ ταῖς χαραῖς σου, κυρὰ, ὑπέλαβεν ἡ Κουκκουβάϊα κατασκοποῦσα καὶ τὸ ἐλάχιστον τῆς κομήσσης κίνημα. Ἔπειτα ἔφερε λαθραίως τὴν δεξιάν της ἐντὸς τῆς ἀχυροπλέκτου σπυρίδος διὰ νὰ λάβῃ τὸ ὅπλον.

Ἡ κόμησσα ἤρχησε νὰ γράφῃ...

— «Ἡ ὁποφαινομένη μαρτυρῶ... » Ἀλλὰ διακοπεῖσα καὶ στραφεῖσα πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν, ἥτις ἤγγιζεν ἤδη τὴν λαβὴν τοῦ ἐγχειριδίου, ἡ Σάρα ἐπρόσθεσε·

— Κατὰ ποῖον καιρον σοῦ ἐπαράδοσαν αὐτὴν τὴν κόρην;

— Εἰς τὰ 1827, τὸν Φεβρουάριον.

— Καὶ ἀπὸ ποῖον τὴν ἔλαβες τοῦ λόγου σου; ἐπανέλαβεν ἡ Σάρα πάντοτ' ἐστραμμένη πρὸς τὴν Κουκκουβάϊαν.

— Ἀπὸ τὸν Πέτρο Τουρνεμίνη, ὁποῦ εἶναι τώρα εἰς τὸ κάτεργο τοῦ Ροχεφορτιοῦ... καὶ αὐτουνοῦ πάλιν τοῦ τὴν ἔδωκεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα, οἰκονόμος τοῦ συμβολαιογράφου.

Ἡ κόμησσα ἐπανῆλθεν εἰς τὸ γράφειν καὶ ἀνέγνωσεν·

— «Ἡ ὑποφαινομένη μαρτυρῶ, ὅτι κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1827, ἄνθρωπός τις ὀνομαζόμενος . . . »

Ἡ Κουκκουβάϊα εἶχε σύρει τὸ ἐγχειρίδιον. Ἤδη τὸ ἐκράτει ἀνυψωμένον, ἑτοίμη νὰ καταφέρῃ αὐτὸ μεταξὺ τῶν δύο τοῦ θύματός της ὤμων.

Ἀλλ' ἡ Σάρα ἐστράφη ἐκ νέου πρὸς αὐτήν.

Ἡ Κουκκουβάϊα διὰ νὰ μὴ καταφανῇ, ἐστήριξε παρευθὺς τὴν ἔνοπλόν της δεξιὰν ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ θρονίου τῆς Σάρας, καὶ ἔκυψε πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ τὴν ἀποκριθῇ δῆθεν.

— Πῶς τὸν εἶπες αὐτὸν ὅστις σοῦ παρέδωκε τὴν κόρην; ἠρώτησεν ἡ κόμησσα.

— Πέτρος Τουρνεμίνης, ἀπήντησεν ἡ Κουκκουβάϊα.

— " Πέτρος Τουρνεμίνης ", ἐπανέλαβεν ἡ κόμησσα ἐξακολουθοῦσα νὰ γράφῃ· " εὑρισκόμενος τὴν σήμερον εἰς τὸ ἐν Ροχεφορτίῳ κάτεργον, μοὶ παρέδωκε μίαν κόρην τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν οἰκονόμον τοῦ . . . "

Ἡ Σάρα δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ...

Ἡ Κουκκουβάϊα, ἀπαλλαγεῖσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τῆς σπυρίδος της, ἣν ἀφῆκε νὰ πέσῃ παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς, ἐπέσκηψεν ἐπὶ τῆς κομήσσης ὡς ἀστραπή, τὴν ἥρπασε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός της ἐκ τοῦ αὐχένος, καὶ, προσερείσασα τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ γραφείου, ἐνέπηξε διὰ τῆς δεξιᾶς τὸ ἐγχειρίδιον μεταξὺ τῶν δύο της ὤμων...

Ἡ βδελυρὰ δολοφονία αὕτη οὕτως ἐν ἀκαρεῖ ἐτελέσθη, ὥστε ἡ Σάρα οὐδὲ φωνὴν ἀφῆκεν οὐδ' οἰμωγήν ... Εἰς τὴν αὐτὴν διατελοῦσα θέσιν, διέμεινε πρηνὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ κάλαμος ἔπεσεν ἀπὸ τὰς χεῖράς της.

— Εἶναι ἡ ἴδια μαχαιριὰ ὁπού κατέφερε καὶ ὁ Φουρλίνης εἰς τὸ γεροντάκι τῆς ὁδοῦ 'Ρούλ . . . εἶπεν ἡ τερατόμορφος γραῖα—Ἄχνη δὲν ἔχει νὰ 'βγάλῃ καὶ αὐτή . .. ἐτελείωσε.

Καὶ ἡ Κουκκουβάϊα, δράξασα ἐν τάχει τὰ τιμαλφῆ πετράδια τῆς Σάρας, ἔχυσεν αὐτὰ εἰς τὴν σπυρίδα της, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἀνέπνεεν εἰσέτι τὸ θῦμά της.

Οὕτω λοιπὸν ἐκπληρωθέντος τοῦ φόνου καὶ τελεσθείσης τῆς κλοπῆς, ἡ Κουκκουβάϊα ἤνοιξε τὴν ὑαλόφρακτον θύραν, διῆλθε ταχέως τὴν δενδροστοιχίαν, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς μικρᾶς θύρας τῆς πρὸς τὴν στενωπὸν ἀγούσης καὶ ἀφίχθη εἰς τὰ χωράφια. Πλησίον τοῦ 'Αττεροσκοπείου ἔλαβεν ὄχημα καὶ δι' αὐτοῦ κατευθύνθη πρὸς τὰ 'Ηλύσια εἰς τοῦ Κοκκινοχέρη.

Γνωρίζομεν ὅτι ὤρειλον νὰ συναντηθῶσι καὶ ἡ χήρα μήτηρ τῶν Παληκαραίων, ὁ Νικόλας, ἡ Πλωσκοῦ καὶ ὁ Τριγλάκης ἵνα, συναρωγῇ τῆς Κουκκουβάϊας, λωποδυτήσωσι καὶ φωνεύσωσι τὴν ἐπὶ τῶν ἀδαμάντων μεσίτριαν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

### 'Αστυνομία.

Γνωστὸν εἶναι ἤδη εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ καπηλεῖον τῆς Αἱμοσταζούσης Καρδίας, κείμενον εἰς τὰ 'Ηλύσια, πλησίον τοῦ ἁμαξηλάτου Βασιλίσσης, ἐντὸς τῶν εὐρυχώρων ἐκείνων λάκκων οἵτινες πρό τινων ἐνιαυτῶν ἦσαν πλησίον αὐτοῦ τοῦ περιπάτου.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου τοῦ Χαλαστοῦ δὲν ἀφίχθησαν εἰσέτι. 'Από τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βραδαμάντου ὅστις, ὡς γνωρίζομεν, συνώδευσε τὴν μητρυιὰν τῆς κυρίας Δ'-'Αρβιλλ εἰς Νορμανδίαν, ὁ Στραβοπόδης ἦλθε πάλιν πλησίον τοῦ πατρός του. 'Ο χωλὸς οὗτος παῖς ἐκάθητο λοιπὸν εἰς τὰ ἐπάνω τῆς κλίμακος καὶ ἐπρόσεχεν εἰς τὴν ἔλευσιν τῶν Παληκαραίων, ὥστε ἅμα τοὺς ἴδῃ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πατέρα του διὰ μιᾶς κραυγῆς, ἐπειδὴ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ Κοκκινοχέρης εἶχε μυστικὴν συνομιλίαν μεθ' ἑνὸς τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, καλουμένου Βορέλη.

'Ενθυμούμεθα ἴσως ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Βορέλης ἦτον ὁ τὸν

ὁποῖον εἴδομεν εἰς τὸ ταπιφράγκον τῆς Δρακαίνης ὅτε ἦλθε νὰ δεσμεύσῃ δύο κακούργους κατηγορουμένους ἐπὶ φόνῳ.

Τεσσαρακονταετὴς περίπου ὁ ἀνὴρ οὗτος εὔρωστος καὶ μεστὸς εἶχε τὴν ὄψιν ἐρυθράν, τὸ βλέμμα πανοῦργον καὶ διαπεραστικόν, τὸ πρόσωπον ὁλοτελῶς ξυρισμένον διὰ νὰ δύναται νὰ μεταμορφοῦται κατὰ θέλησιν εἰς τὰς κινδυνώδεις ἐκδρομάς του διότι ἐχρειάζετο πολλάκις νὰ ἑνώνῃ τὴν τοῦ θεατρικοῦ ὑποκριτοῦ προσποίησιν μὲ τὴν γενναιότητα καὶ ἀνδρείαν τοῦ στρατιώτου· ἀλλέως ἦτον ἀδύνατον νὰ συλλαμβάνῃ ἀλιτηρίους τινὰς, φοβεροὺς τὴν τόλμην καὶ μεγάλους τὴν πονηρίαν. Ἑνὶ λόγῳ ὁ Βορέλης ἦτον ἓν τῶν ἐπωφελεστάτων ἐκείνων καὶ δραστηριωτάτων ὀργάνων τῆς μικρᾶς αὐτῆς Προνοίας, ἥτις ἀποκαλεῖται μετριοφρόνως καὶ χυδαίως Ἀστυνομία.

. . . . . .

Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὴν συνομιλίαν τοῦ Βορέλη μετὰ τοῦ Κοκκινοχέρη. Αὕτη ἐφαίνετο σπουδαιοτάτη.

— Ναὶ, ἔλεγεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, λέγουν ὅτι καταχρόμενος τῆς ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποίαν ἔχομεν εἰς σὲ λαμβάνεις ἀτιμωριτὶ μέρος εἰς τὰ κακουργήματα τῶν κινδυνωδεστάτων, καὶ ὅτι δίδεις περὶ αὐτῶν ψευδεῖς πληροφορίας πρὸς ἡμᾶς. Κύτταξε καλὰ Κοκκινοχέρη ἂν αὐτὸ ἔχει τὸν τόπο του πτωχὲ ἀλλοίμονον εἰς σέ.

— Ὦ ! ἀμ' δὲν τὰ 'ξεύρω, κὺρ Βορέλη μου! ἀμ' τὰ 'ξεύρω πῶς μὲ κατηγοροῦν ἄδικα, ἀπήντασεν ὁ Κοκκινοχέρης, ὑποκρινόμενες ἐπὶ τοῦ προσώπου του, μορφὴν γαλῆς ἔχοντος, λύπην βαθυτάτην·—Ἐλπίζω ὅμως, ὅτι σήμερα τέλος πάντων θὰ καταλάβετε ἂν ἦμ' ἐμπιστευμένος ἢ ὄχι.

— Θὰ σὲ ἰδῶ.

— Ἀπὸ ποῦ τάχα συμπεραίνουν πῶς δὲν εἶμαι ἄξιος ἐμπιστοσύνης; Πρώτη φορὰ τάχα θὰ μὲ γνωρίσουν τώρα; Μὲ τίνος χάριν ἐπιάσατε τὸν Ἀμβρώση τὸν Παλικάρα, ἐκεῖνον τὸν τρομερὸν κακοῦργον τῶν Παρισίων ; Ἀμ ἀκοῦς τὸ λέγει καὶ ὁ λόγος· Τὸ καλὸ σκυλὶ εἶναι καλὸ ἐκ γενεᾶς, καὶ ἡ γενεὰ τῶν Παληκαραίων εἶναι γενεὰ σκυλίτικη· σκυλιὰ μοναχά.

— Ὅλ' αὐτὰ καλὰ,.. ὁ Ἀμβρόσης ὅμως τὸ εἶχε μάθει

ὅτι ἐζητούσαμεν νὰ τὸν πιάσωμεν, καὶ ἂν δὲν ἠρχόμην πρὸ τῆς ὥρας καθ' ἣν μοῦ εἶπες νὰ ἔλθω δὲν ἤθελα τὸν εὕρει.

— Τί λόγος κὺρ Βορέλη, μὲ στοχάζεσαι τάχα διὰ τέτοιον ἄνθρωπον, νὰ τοῦ εἰπῶ κρυφίως ὅτι ἔρχεσαι·

— Ἐξεύρω νὰ εἰπῶ ὅτι μοῦ ἐκατάφερε τότε μιὰ πιστολιὰ, καὶ καλὴ τύχη ὁποῦ μοῦ τρύπησε τὸ χέρι μόνον.

— Αἲ, τί νὰ κάμῃ κανεὶς κὺρ Βορέλη μου· εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅπου κάμνουν τὸ ἔργον σου συμβαίνουν πάντοτε τοιαῦτα κακὰ συναγροικήματα.

— Ἄ, λοιπὸν αὐτὸ ἦτο κακὸν συναγροίκημα;

— Κακὸν βέβαια, ἐπειδὴ αὐτὸς, βλέπεις, ὁ ἀχρεῖος ἠθέλησε νὰ σ' εὕρῃ τὸ βόλι στὸ στῆθος.

—Εἰς τὸ στῆθος ἢ εἰς τὴν κεφαλὴν, δὲν μὲ μέλει ἐμένα δι' αὐτό· κάθε τέχνη ἔχει καὶ τὸν κνίδυνό της.

— Ὅμως ἔχει καὶ τὰ καλά της κάθε τέχνη, κὺρ Βορέλη μου! Κύτταξε τώρα τοῦ λόγου σου, νὰ εἰποῦμεν καθὼς εἶσαι ἔξυπνος καὶ ἀνδρειωμένος ἄνθρωπος... νὰ κυνηγᾷς πρὸ τόσου ἤδη καιροῦ ἕνα ὁλόκληρο κοπάδι λῃστάδων, νὰ τρέχῃς κατόπι τους ἀπὸ γειτονειὰ εἰς γειτονειὰ καὶ ἀπὸ τρύπα εἰς τρύπα μαζῇ μ' ἕνα λαγωνικὸ ὡσὰν τὸν δοῦλο σου τὸν Κοκκινοχέρι, καὶ τέλος πάντων νὰ τοὺ τσακώσῃς ὅλους μαζῇ μέσα εἰς μίαν ποντικοπαγίδα, ἴπου νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ φύγουν... μικρὴ εὐχαρίστησι, κὺρ Βορέλη μου, τὸ ἔχεις αὐτό!... ὁποῦ ὁμοιάζει τὴν εὐχαρίστησι τοῦ κυνηγοῦ... ἐκτὸς ὅτι φαίνεσαι καὶ ἄξιος εἰς τοὺς ἀνωτέρους σου, ἐπρόσθεσε σοβαρῶς ὁ κάπηλος τῆς Αἱμοσταζούσης Καρδίας.

— Ὅλ' αὐτὰ ἤθελαν εἶσθαι ἅγια ἂν τὸ λαγωνικὸ ἦταν πιστὸ, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι δὲν εἶναι.

— Ἄ! κὺρ Βορέλη, τί λόγος, πιστεύεις τάχα...

— Πιστεύω ὅτι ἀντὶ νὰ μᾶς δείχῃς τὰ ἴχνη των, μᾶς στέλνεις νὰ χανώμεθα εἰς ἄλλους δρόμους. Καθημέραν ὑπόστχεσαι συμβοηθήτης νὰ τοὺς πιάσωμεν μὲ τὸν σωρὸ, καὶ ποτὲ δὲν τὸ ἀξιωνόμεθα.

— Ἄφες σήμερα νὰ ἰδῇς, κὺρ Βορέλη, ἄφες νὰ ἰδῇς σήμερα ἂν σοῦ παραδώσω ς' τὸ χέρι τὸν Τριγκλάκη, τὸν Νικόλα

Παληκάρα, τὴν χήρα, τὴν κόρην της καὶ τὴν Κοκκκουβάϊα, καλὴ θὰ εἶναι ἢ ριξιὰ ἢ ὄχι; Δὲν θὰ μ' ἔχεις πάλιν δι' ἐμπιστευμένον;

— Ἂν τὸ καταφέρῃς αὐτὸ θὰ σοῦ γνωρίζω μεγάλην χάριν ἐπειδὴ ὑπάρχουν κατ' αὐτῆς τῆς συμμορίας σχεδὸν βέβαιαι ὑπόνοιαι· πλὴν κατὰ δυστυχίαν, καμμία ἀπόδειξις.

— Ὅπου ἔχει νὰ εἰπῇ ὀλίγο πιάσιμο νὰ εὕρῃς ἐπάνω τους ἔχουν νὰ λάβουν τὸν τάραχό τους... τί;

—Βέβαια... Καὶ τοῦ λόγου σου λοιπὸν δὲν ἔλαβες ἕως τώρα κανένα μέρος εἰς αὐτὸ τὸ κατόρθωμα ὅπου μελετοῦν . . . πῶς;

— Ὄχι εἰς τὴν τιμήν μου !... Ἡ Κουκκουβαϊα μόνον ἦλθε καὶ μοῦ ἐπρότεινε νὰ καλέσω ἐδῶ τὴν μεσίτρια ὅταν ἔμαθεν ἀπὸ τὸν υἱόν μου ὅτι ὁ Μορὲλ, ὁ λυθογλύφος ὅπου κατοικεῖ τὴν ὁδὸν Οὲμπλου, ἐδούλευεν ἀληθινὰ καὶ ὄχι ψεύτικα πετράδια, καὶ ὅτι ἡ κυρὰ Μαθιὼ πολλαῖς φοραῖς ἐκρατοῦτεν ἐπάνω της σημαντικαῖς ποσότηταις. Ἐδέχθηκα λοιπὸν νὰ γίνῃ ἐδῶ ἡ δουλειὰ, καὶ εἶπα τῆς Κουκκουβάϊα; νὰ πάρωμεν μαζῆ καὶ τοὺς Παληκαραίους καὶ τὸν Τριγκλάκη, διὰ νὰ σοῦ τοὺς παραδώσω ὅλους μαζευμένους, ἐκατάλαβες;

— Ἰμὴ τὸν Δάσκαλο, ἐκεῖνον τὸν τρομερὸν καὶ θηριώδη ἄνθρωπον ὁποῦ ἦτο πάντοτε μαζῆ μὲ τὴν Κουκκουβάϊα;... ἕνα ὅπου ἐτύγχαζε πολὺ εἰς τὸ Ταπιρράγκον;

—Δάσκαλον!... εἶπεν ὁ Κοκκινοχέρης προσποιούμενος ἀπορίαν.

— Ναὶ, ἕνα, καλὲ τρισκατάρατον ὅπου ἔφυγεν ἀπὸ τὸ κάτεργον τοῦ Ροχεφορτίου, ἕνα κάποιον Ἀνσέλμον Δουρεσνῆλον, διὰ βίου κατάδικον. Ἐμάθαμεν ὅτι ἔφθειρε τὴν μορφήν του διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται...Δὲν γνωρίζεις τίποτε ἄλλο περὶ αὐτοῦ

— Τίποτε... ἀπήντησεν ὁ Κοκκινοχέρης μὲ πονηρίαν· ἔκρυπτε δὲ τοῦτο διότι ὁ Δάσκαλος ἦτο τότε ἔγκλειστος εἰς ἓν τῶν ὑπογείων τοῦ χρασοπωλείου.

— Ὑπάρχουν διδόμενα ἀσφαλῆ, ὅτι αὐτὸς ὁ Δάσκαλος ἔπραξε νέους φόνους. Αὐτὸν νὰ ἐσυλλαμβάναμεν ἤθελεν εἶσθαι ἐξαίρετη δουλειά...

— Εἶναι τώρα ἕνας ἥμισυ μῆνας ὁποῦ δὲν ἠξεύρει κανεὶς τί ἀπέγεινε.

— Εἶδες τὸ λοιπόν; Λέγουν ὅτι πταίεις σὺ, ὅστις ἀφῆκες νὰ χάσωμεν τὰ ἴχνη του.

— Πάλιν ἐγὼ πταίω, κὺρ Βορέλη, πάλιν ἐγώ;

— Αἰ... ξεύρω κ' ἐγώ ; Νὰ ὅπου λέγουν πῶς πταίεις... Ἀμὴ τὰ λαθρεμπόρια ;

— Δὲν πρέπει νὰ γνωρίζω ἀπὸ ὀλίγον κάθε εἴδους ἀνθρώπους, λαθρεμπόρους ἢ ἄλλους τοιούτους, διὰ νὰ μανθάνω καὶ νὰ σοῦ λέγω;... Ὁ ταλαίπωρος, σοῦ εἶπα ταῖς ἄλλαις δι' ἐκεῖνον τὸν σωλῆνα ὁποῦ εἶχαν κ' ἔχυναν κάθε εἴδους ποτὰ ἔξωθεν τοῦ φραγμοῦ τοῦ Θρόνου, διὰ νὰ τὸ ἐμβάζουν κρυφίως μέσα εἰς ἕνα σπῖτι τῆς ὁδοῦ...

— Αὐτὰ τὰ ζεύρω εἶπεν ὁ Βορέλης διακόψας τὸν Κοκκινοχέρη, ἀλλ' ἰδοὺ τί κάμνεις τοῦ λόγου σου· μᾶς φανερώνεις ἕνα καὶ κρύπτεις δέκα... Τοιουτοτρόπως τὸ ἔχεις *δίπορτο*.

— Ἄ, κὺρ Βορέλη, τί λόγος! δὲν εἶνε αὐτὰ πράγματα νὰ γίνουν..

— Καὶ νὰ τοῦ εἰπῶ καὶ ἄλλο ἕνα· εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου ἀρ. 17. κατοικεῖ μία κυρὰ Βουρέταινα, ἥτις δανείζει ἐπάνω εἰς ἐνέχυρα, καὶ ἡ ὁποία λέγουν ὅτ' εἶναι ἡ μυστικὴ κλεπταπαδόχος σου.

— Ἰδὲ, κὺρ Βορέλη μου, τί κόσμος κακός! Τί λόγους κάθηνται καὶ σπείρουν! Δὲν καταλαμβάνεις τάχα τοῦ λόγου σου ὅτι πρέπει νὰ ἔχω μὲ τέτοιους ἀνθρώπους γνωριμίας καὶ νὰ φαίνωμαι ὅτι κἄτι κάμνω μαζῆ τους, διὰ νὰ μὴ τοὺς δίδω ὑποψίας;; Στὴν ζωή μου, αὐτὸ πολὺ μὲ πειράζει νὰ ξεύρεις πολύ. Κατάλαβε πόσον ἐμποστευμένος εἶμαι, ὅπου διὰ χάριν τῆς ἀστυνομίας νὰ τ' ἀκούω ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ τὰ ὑποφέρω.

Ὦ τὸν πτωχό, τὸν καλὸν ἄνθρωπο ! Νὰ 'ξεύρῃς ὅτι σὲ πονεῖ ἡ ψυχή μου.

— Γελᾷς, κὺρ Βορέλη, τοῦ λόγου σου... Ἀλλ' ἂν δίδετε πίστιν εἰς αὐτὰ, διατὶ δὲν ἤλθατε ποτὲ νὰ ρίψετε μία 'ματιὰ εἰς τὸ σπίτι τῆς θειᾶς Βουρέταινας καὶ εἰς τὸ ἰδικό μου;

— Τὸ κάμνομεν διὰ νὰ μὴ δώσωμεν ὑποψίας εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς κακοποιοὺς, τοὺς ὁποίους ὑπόσχεσαι πρὸ τόσου καιροῦ νὰ μᾶς παραδώσῃς.

— Καὶ θὰ σᾶς τοὺς παραδώσω, κὺρ Βορέλη... θὰ τὸ ἰδῇς. Μία ὥρα δὲν θὰ περάσει καὶ θὰ τοὺς ἔχεις ὅλους εἰς τὸ χέρι καὶ χωρὶς πολὺ κόπο, ἐπειδὴ οἱ τρεῖς εἶναι γυναῖκες. Ὅσον διὰ τὸν Τριγκλάκη καὶ τὸν Νικόλα, ἐκεῖνοι εἶναι θηρία, τίγρεις ἀλλὰ καὶ ἄνανδροι, ὄρνιθες.

— Τίγρεις ἢ ὄρνιθες, εἶπεν ὁ Βορέλης μεσανοίγων τὸν μακρόν του ἐπενδύτην καὶ δεικνύων τὴν στήριγγα δύο πιστολίων ἐξερχομένων ἀπὸ τὰ θυλάκια τῆς περισκελίδος του—ἔχω ἐδῶ τὸ ἰατρικό τους.

— Καλὸ ἦταν νὰ εἶχες μαζῆ σου καὶ δύο ἀνθρώπους, κὺρ Βορέλη, ἐπειδὴ ὅταν ἰδοῦν τὰ στενὰ, ὅτον δειλοὶ καὶ ἂν ἦναι, γίνοντ' ἐνίοτε σκυλιὰ μοναχά.

— Βάλλω καὶ δύο ἀνθρώπους μου εἰς τὴν αἴθουσαν ἤτις εἶναι εἰς τὸ πλάγι τῆς ἄλλης ὅπου θὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ ἡ μεσίτρια... Ἅμα ἀκούσω τὴν παραμικρὰ φωνὴ, παρουσιάζομαι ἀμέσως εἰς τὴν μίαν θύραν, καὶ οἱ ἄνθρωποί μου εἰς τὴν ἄλλη...

— Ἑτοιμάτου λοιπὸν, κύρ Βορέλη, ἐπειδὴ ὅπου καὶ ἂν εἶναι θὰ φανοῦν.

— Ἔστω· 'πηγαίνω τὸ λοιπὸν, νὰ βάλλω ἐκεῖ ποῦ πρέπει τοὺς ἀνθρώπους μου... φθάνει νὰ μὴν ἦναι καὶ τώρα καθὼς ἄλλοτε ἐπὶ ματαίῳ.

Ἡ συνομιλία διεκόπη διὰ συριγμοῦ ἀλλοκότου, ἐπέχοντος τόπον νεύματος. Ὁ Κοκκινοχέρης ἐπλησίασεν εἰς παράθυρόν τι ἵνα ἰδῇ τίς ὁ ἀναγγελλόμενος ὑπὸ τοῦ Στραβοπόδη.

— Νά... ἔρχεται καὶ ὅλα ἡ Κουκουβάϊα. Αἴ μὲ πιστεύεις τώρα; κὺρ Βορέλη.

— Βέβαια, τοῦτο μᾶς προϋπόσχεται κἄτι καλόν· πλὴν δὲν εἶνε ἀρκετόν· τέλος πάντων νὰ ἰδοῦμεν, 'παγαίνω ἐγὼ νὰ διατάξω τοὺς ἀνθρώπους μου.

Καὶ ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἐξῆλθε διὰ θύρας τινὸς πλαγίας.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

### Κουκουβάϊα.

Τὸ ταχὺ τῆς Κουκουβάϊας βῆμα καὶ αἱ ἐμψυχοῦσαι αὐτὴν

θηριώδεις ὁρμαὶ ἁρπαγῆς καὶ φόνου, κατέστησαν ὁλοπόρφυρον τὸ δυσειδέστατον πρόσωπόν της· τὸ πράσινόν της ὄμμα ἐξήστραπτε χαρὰν ἀγρίαν.

Ὁ Στραβοπόδης ἠκολούθει αὐτὴν πεδῶν καὶ χωλαίνων. Καθ' ἣν στιγμὴν αὐτὴ κατέβαινε τὰς τελευταίας βαθμίδας τῆς κλίμακος, ὁ υἱὸς τοῦ Κοκκινοχέρη, ὁ μοχθηρὸς καὶ πανοῦργος οὗτος παῖς, θέτει τὸν πόδα του ἐπὶ τῶν συρομένων πτυχῶν τῆς ἐσθῆτος τῆς Κουκκουβάϊας. Ἡ αἰφνίδιος αὕτη ἀναχαίτισις ἔκαμε τὴν γραῖαν νὰ χάσῃ τὴν ἰσοσταθμίαν της. Μὴ δυνηθεῖσα νὰ κρατηθῇ, ἔπεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς, μὲ τὰς χεῖρας τεταμένας πρὸς τὰ πρόσω, ἐγκαταλείπουσα τὴν πολύτιμον σπυρίδα της, ἀφ' ἧς ἐχύθη ἓν ψέλλιον χρυσοῦν διὰ σμαράγδων καὶ μαργαριτῶν πεποικιλμένον .. Ἡ Κουκκουβάϊα, τῆς ὁποίας οἱ δάκτυλοι ἐξαιματώθησαν ὀλίγον ἐκ τῆς πτώσεως αὐτῆς, ἐπῆρε τὸ ψέλλιον, μὴ διαφυγὸν τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ Στραβοπόδη, ἀνηγέρθη καὶ ὥρμησεν ἔμπλεως ὀργῆς κατὰ τοῦ χωλοῦ παιδὸς, ὅστις ἀντὶ νὰ φύγῃ ἐπλησίαζε πρὸς αὐτὴν μὲ ὑποκρισίαν λέγων·

— Ὦ! δυστύχημα! ἐσκόνταψες;

Ἡ Κουκκουβάϊα χωρὶς ν' ἀποκριθῇ, ἁρπάζει τὸν Στραβοπόδην ἀπὸ τὰ μαλλία, καὶ κλίνατα πρὸς τὴν παρειὰν αὐτοῦ, τὸν δαγκάνει ἀπηνῶς· τόσον ὥστε αἷμα ἐξῆλθεν ὑπὸ τὸν ὀδόντα της.

Παράδοξον! Ὁ Στραβοπόδης, μ' ὅλην του τὴν μοχθηρίαν, μ' ὅλους τοὺς δεινούς του πόνους, δὲν ἀρῆκεν ἀπὸ τὰ χείλη του οὐδ' ὕβριν τινά, οὐδὲ κραυγήν ... Ἀπεσπόγγισε μόνον τὸ αἱματόβρεκτον πρόσωπόν του, καὶ εἶπε γελῶν κατηναγκασμένως πῶς·

— Κάλλιον ἔχω νὰ μὲ φιλήσῃς ἄλλη φορὰ μὲ τόσην ἀγάπη ... ἤκουσες; ...

— Ἀμὴ διατί, μωρὲ διαβολάκι, νὰ πατήσῃς τὸ φουστάνι μου ... καὶ νὰ μὲ ῥίψῃς;

— Ἐγώ; μὲ συγχωρεῖς ... ἀ, Κουκκουβάϊα, μοῦ κακοφαίνεται πολὺ, ἂν νομίζῃς ὅτι τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες ... Τῆς καλῆς μου Κουκκουβάϊας ἐγὼ θὰ κάμω ἕνα τοιοῦτο πρᾶγμα, ὁποῦ δὲν ἀγαπῶ κἀνένα εἰς τὸν κόσμον ὡσὰν αὐτήν; Δεῖρέ με, μάλωσέ με· δάγκασέ με, ἠμπορεῖς νὰ μὲ κάμῃς ὅ,τι θέλῃς, ὅμως ἐγὼ πάντοτε θὰ σὲ ἀγαπῶ, ὅπως ἀγαπᾷ ἕνα σκυλάκι τὸν αὐθέντη του,

εἶπεν ὁ παῖς μὲ φωνὴν κολακευτικωτάτην καὶ πλήρη μέλιτος.

Ἀπατηθεῖσα ἐκ τῆς τῆς ὑποκρισίας τοῦ Στραβοπόδη, ἡ Κουκκουβάϊα τὸν ἐπίστευσε καὶ ἀπήντησε πρὸς αὐτόν·

— Αἲ. δὲν βλάπτει πλέον! ἂς ἦναι πλέον αὐτὸ διὰ νὰ σοῦ γίνῃ μάθημα ἄλλην φορὰ, βρωμόπαιδο ... Ἔχε χάριν ὁποῦ εἶμαι σήμερα εἰς τὰ καλά μου, πτωχέ ... Καὶ ποῦ εἶναι ὁ κατεργάρης, ὁ πατέρας σοι;

— Εἶναι μέσα ... Νὰ 'πάγω νὰ τὸν φωνάξω;

— Ὄχι ... Ἦλθαν οἱ Παληκαραῖοι;

— Ἀκόμη ...

— Λοιπὸν ἔχω καιρὸν νὰ καταβῶ μιὰ νὰ ἰδῶ τὸν Φουρλίνη· ἔχω νὰ τοῦ εἰπῶ κἄτι τι τοῦ γέρο στραβούλιακα ...

— Θὰ καταβῇς εἰς τὸ ὑπόγει' τοῦ Δατκάλου: εἶπεν ὁ Στραβοπόδης μόλις ὑποκρύπτων τὴν σατανικήν του χαράν.

— Θὰ καταβῶ, ναί ... καὶ τί ἐβγάζεις τάχα σὺ ἀπ' αὐτό;

— Ἐγώ;

— Ναί, εἶδα καὶ μὲ ἠρώτησες μ' ἕνα τρόπον ἀλλόκοτο.

— Ἐπειδὴ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου κἄτι ἀλλόκοτο πρᾶγμα.

— Τί;

— Λέγω, πῶς ἔπρεπε τοῦ ταλαίπωρου νὰ τοῦ φέρῃς κἂν κἀμμία δέστμη χαρτιὰ νὰ παίζῃ νὰ περνᾷ τὴν ὥρα του, ὑπέλαβεν ὁ Στραβοπόδης ἐμπαικτικῶς· ὁποῦ ἄλλη τώρα διασκέδασι δὲν ἔχει παρὰ τὰ ποντίκια.

Ἡ Κουκκουβάϊα ἐκάγχασεν εἰς τὸν ἀστεϊσμὸν καὶ εἶπε πρὸς τὸν χωλὸν παῖδα.

— Τὸ παμπόνηρο, μωρέ! σοῦ λέγει κἄτι λόγους ζάχαρη μοναχή! .. Πάγαινε 'γλίγωρα νὰ μοῦ ἀνάψῃς ἕνα ἀλειμματοκέρι, νὰ μοῦ φέξῃς νὰ καταβῶ εἰς τοῦ Φουρλίνη ... καὶ νὰ μοῦ βοηθήσῃς ν' ἀνοίξω τὴν θύρα του ... ἐπειδὴ μονάχη μου δὲν ἠμπορῶ ... θέλει δύναμι πολλή ...

— Ναί! ... καὶ δὲν θὰ σοῦ ἔλθω εἰς τὸ ὑπόγει' ὅπου εἶνι σκοτεινὰ πίσσα! Ἐγὼ φοβοῦμαι, εἶπεν ὁ Στραβοπόδης.

— Ἠῶς! πῶς! σὺ ὁποῦ εἶσαι ἕνα τετραπέραστο τοῦ διαβόλου, νὰ φοβῇσαι! Ἔλα, 'πάγαινε 'γλίγωρα, καὶ εἰπὲ τοῦ πατέρα σου ὅτι ἔφθασα ... ὅτι καταβαίνω μία νὰ ἰδῶ τὸν Φουρ-

λίνη ... νὰ τὰ ταιριάσω μαζῆ του ... χὰχ ... ἂχ ... ἄχ! ἐπρόσθεσε τὸν ἀνθρωπόμορφον τέρας—τρέχα, τρέχα ... ἔχεις νὰ φᾷς καὶ σὺ ἀπὸ ταῖς *κουφέτταις* μας ... 'πήγαινε...

'Ο Στραβοπόδης τότε ἐπορεύθη νὰ ζητήσῃ λύχνον ὡσεὶ δυσχεραίνων. 'Εν τούτοις ἡ Κουκκουβάϊα, ἐκ τῆς μέθης τῆς ἐπιτυχοῦς κλοπῆς της κυριευμένη, ἔχωσε τὴν χεῖρα εἰς τὴν σπυρίδα της καὶ ἀνεκύκησε τὰ ἐν αὐτῇ πολύτιμα πράγματα. "Ηθελε δὲ νὰ καταβῇ εἰς τὴν κρύπτην τοῦ Δασκάλου διὰ νὰ κρύψῃ ἐκεῖ προσωρινῶς τὸν θήσαυρόν, καὶ ὄχι διὰ νὰ χαιρεκακήσῃ, κατὰ τὴν συνήθειάν της, εἰς τὰ δεινά του. Προσεχῶς θέλομεν εἰπεῖ διὰ ποῖον λόγον, συναινέσει τοῦ Κοκκινοχέρη, ἡ Κουκκουβάϊα ἔβαλε τὸν Δάσκαλον εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην κρύπτην ὁποῦ ὁ ἁλιτήριος οὗτος εἶχε ῥίψει ποτὲ τὸν 'Ροδόλφον.

'Ο Στραβοπόδης κρατῶν ἓν φῶς, ἀνεφάνη εἰς τὴν θύραν τοῦ καπηλείου. 'Η Κουκκουβάϊα τὸν ἠκολούθησεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ἡ δίπτερος καταπακτὴ ἥτις μᾶς εἶναι ἤδη γνωστή.

'Ο υἱὸς τοῦ Κοκκινοχέρη, προφυλάττων τὸ φῶς ὅπερ ἐκράτει διὰ τοῦ κοίλου τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ προηγούμενος τῆς γραίας κατέβη βραδεῖ βήματι πετρίνην τινὰ κλίμακα ἄγουσαν πρὸς ἀπότομον κατήφορον παρὰ πόδας τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἡ στερεὰ θύρα τοῦ ὑπογείου, τὸ ὁποῖον μικροῦ ἔδει νὰ γίνῃ ὁ τάφος τοῦ 'Ροδόλφου.

'Αφοῦ ἔφθασεν εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα, ὁ Στραβοπόδης ἐφάνη διστάζων ν' ἀκολουθήσῃ εἰσέτι τὴν Κουκκουβάϊαν.

— "Ε, σκυλὶ τῆς σκύλας ... ἐμπρός! τὸν εἶπεν αὕτη στραφεῖσα'

— Εἶναι σκοτάδι πολύ ... τρέχεις καὶ τοῦ λόγου σου τόσο ... Νὰ, ὁποῦ σ' ἔφερα ἕως ἐδῶ ... τί μὲ θέλεις πλέον; "Επαρε τὸ κερὶ, κ' ἐγὼ 'παγαίνω ...

— Καὶ τὴν θύρα, μωρὲ ἀνόητε, τὴν θύρα τοῦ ὑπογείου ... ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ τὴν ἀνοίξω μόνη μου; 'Εμπρὸς, σοῦ λέγω.

— 'Εγὼ φοβοῦμαι.

— Τώρα ἔρχομαι, κακορροίζικε ... κ' ἐσὺ τὸ 'ξεύρεις...

— Μὲ φοβερίζεις; ... τὸ λοιπὸν κ' ἐγὼ φεύγω ...

Καὶ ὁ Στραβοπόδης ὠπισθοπόρησέ τινα βήματα.

— Ἄκουσε τὸ λοιπόν ... νὰ ἦσαι φρόνιμος, ἐπανέλαβεν ἡ Κουκουβάϊα καταστέλλουσα τὸν θυμόν της,—καὶ ἔχω νὰ σοῦ δώσω κἄτι τί.

— Τότε ναί! εἶπεν ὁ Στραβοπόδης ἐπιστρέφων, αὐτὸ νὰ μοῦ λὲς, καὶ κάμε με ὅ,τι θέλῃς.

— Ἔλα, ἔλα ... καὶ βιάζομαι.

— Ἐγὼ ἔρχομαι· εἰπέ μου ὅμως προτήτερα πῶς θὰ μ'ἀφήσῃς νὰ κάμω τὸν Δάσκαλο πάλιν νὰ σκυλιάσῃ...

— Ἄλλοτε τὸν κάμνεις ... σήμερα ἔχω δουλειά.

— Λιγάκι μόνον ἄφησε νὰ τὸν κάμω νὰ θυμώσῃ μοναχά ...

— Ἄλλοτε ... σοῦ λέγω πῶς ἔχω δουλειά.

—Διατί λοιπὸν θέλεις ν' ἀνοίξῃς τὴν θύρα τῆς κατοικίας του;

— Αὐτὸ τὸ ξεύρω ἐγώ. Ἔλα, θὰ ἔλθῃς; Οἱ Παληκαραῖοι ἴσως καὶ ὅλα ἔφθασαν ἐπάνω· ἔχω νὰ τοὺς ὁμιλήσω.... Κάμε ὅ,τι σὲ λέγω καὶ δὲν θὰ τὸ μετανοήσῃς ... ἔλα.

— Κατάλαβε, Κουκουβάϊα, τί ἀγάπη σοῦ ἔχω, ὁποῦ ὅ,τι καὶ ἂν μοῦ εἰπῇς πρέπει νὰ τὸ κάμω, εἶπεν ὁ Στραβοπόδης προχωρῶν βραδέως.

Τὸ αὐχμηρὸν καὶ τρέμον φῶς τοῦ λύχνου, μόλις διασκεδάζον τὸν ζόφον τοῦ γνοφώδους ἐκείνου διαύλου, ἀπέπεμπε τὴν σκιὰν τοῦ σχήματος τοῦ βδελυροῦ παιδὸς ἐκείνου ἐπὶ τῶν πέριξ ὑποπρασίνων καὶ διερρωγότων τοίχων, ἀποσταζόντων ὑγρασίας. Εἰς τὸ βάθος τοῦ διαδρόμου, ἀμυδρῶς πως, διεκρίνετο ἡ χαμηλὴ καὶ συντετριμμένη ἄψις τῆς εἰσόδου τῆς κρύπτης, ἡ παχεῖα καὶ σιδηρόηλος αὐτῆς θύρα, καὶ ἀναμέσον τούτων ὅλων τὸ ἐρυθρὸν περιώμιον καὶ ἡ λευκὴ καλύπτρα τῆς Κουκουβάϊας.

Χάρις εἰς τὰς δυνάμεις τὰς ὁποίας αὐτή τε καὶ ὁ Στραβοπόδης κατέθαλον, ἡ θύρα ἠνεώχθη τρίξασα ἐπὶ τῶν σκωριασμένων στροφέων αὐτῆς· ἀναθυμίασις δὲ ἀτμώδης ἐξῆλθεν ἀμέσως ἐκ τοῦ ὡς ἡ νὺξ σκοτεινοῦ ἄντρου ἐκείνου.

Ὁ κατὰ γῆς ἀποτεθεὶς λύχνος ἀπέχυνεν ὀλίγον φῶς ἐπὶ τῶν πρώτων δαθμίδων τῆς πετρίνης κλίμακος· αἱ κατώτεραι ὅμως αὐτῆς καθίσταντο βαθμηδὸν ἀφανέστεραι. Κραυγή τις, ἢ μᾶλλον βρυχηθμὸς ἄγριος, ἐξῆλθε τότε ἐκ βαθέων τῆς κρύπτης·

— Α! νά τον ὁ Φουρλίνης· εἶπε τὸ Καλημέρα εἰς τὴν μαμμά του—ἐπέφερεν εἰρωνικῶς ἡ Κουκκουβάϊα.

Καὶ κατέβη βαθμίδας τινὰς διὰ νὰ κρύψῃ τὴν σπυρίδα της εἰς γωνίαν.

— Πεινῶ! ἀνέκραξεν ὁ Δάσκαλος μὲ λυσσώδη φωνήν· ζητοῦν νὰ μ' ἀφήσουν ν' ἀποθάνω τῆς πείνας ὡσὰν σκυλὶ λυσσιάρικο!

— Πεινᾷς! μωρὲ, τί λές! εἶπεν ἡ Κουκκουβάϊα διδομένη εἰς καγχασμοὺς—βύζανε τὸ δάκτυλό σου, ἀφοῦ πεινᾷς ...

Ἠκούσθη τότε ὁ κρότος ἁλύσεως κλονουμένης σφοδρῶς. Ἐπομένως στεναγμὸς κεκρατημένης πλὴν θηριώδους ἀδημονίας ἔμπλεως.

— Πρόσεχε καλά! πρόσεχε! θὰ κάμῃς πάλιν πάτα εἰς τὸ ποδάρι σου, καθὼς εἰς τὸ ὑποστατικὸ τοῦ Βουκεβάλ. Ταλαίπωρε πατέρα! εἶπεν ὁ Στραβοπόδης.

— Καλὰ σοῦ λέγει τὸ παιδί· κάθου ἥσυχος, Φουρλίνη, ἐπανέλαβεν ἡ γραῖα· ἡ ἁλυσίδα, βλέπεις, εἶναι πολλὰ 'γιερή· εἶναι ἀπὸ τοῦ γέρο Μικοῦ, κ'ἐκεῖνος δὲν ἔχει σάπια πράγματα. Ἐσὺ πάλιν τὰ πταίεις· ποῖος σοῦ εἶπε ν' ἀφήσῃς νὰ σὲ δέσουν ἀπὸ τὸ ποδάρι ἐνῷ ἐκοιμούσουν, καὶ νὰ σὲ καταιβάσουν ἐδῶ... εἰς τὴν δροσιὰ ... διὰ νὰ μὴν τύχῃ καὶ 'ξυνίσῃς εἰς τὴν ζέστη, ἃ παληόγερε!

— Ἔλα δὰ ὁποῦ ἐδῶ πάλιν θὲ νὰ μουχλιάσῃ! εἶπεν ὁ Στραβοπόδης.

Καὶ ἰδοὺ πάλιν ἠκούσθη ὁ κρότος ἁλύσεων.

— Ἄκουε, ἄκουε τὸν Φουρλίνη ὁποῦ πεταρίζει ὡσὰν κἀμμία πεταλοῦδα δεμένη ἀπὸ τὸ ποδάρι, εἶπεν ἡ γραῖα. Θαρρῶ πῶς τὸν βλέπω ...

— Πεταλοῦδα! πέτα! πέτα! ... Καὶ τὸν *Δάσκαλο* χαιρέτα! ...—εἶπε ψάλλων ὁ Σραβοπόδης.

Ἡ ἐπωδὴ αὕτη μεγάλως ἔτρεψε τὴν Κουκκουβάϊαν. Ἔθεσε τότε αὐτὴ τὴν σπυρίδα της εἰς τρύπαν τινὰ σχηματισθεῖσαν ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ περὶ τὴν κλίμακα τοίχου, καὶ μετὰ τοῦτο εἶπεν ἀνεγερθεῖσα·

— Κύτταξ' ἐδῶ, Φουρλίνη ...

— Ποῦ νὰ ἰδῇ ἐκεῖνος! ἐπέφερεν ὁ Στραβοπόδης.

— Τῳόντι, ἔχει δίκαιον ὁ μικρός ... Ἄκουσ' ἐδῶ, Φουρλίνη· δὲν ἔπρεπε, καλέ μου, ὅταν ἐπεστρέφαμεν ἀπὸ τὸ ὑποστατικὸν ἐκεῖνο, νὰ φανῇς τόσον μικρόψυχος ... νὰ μ' ἐμποδίσῃς τοῦ νὰ φθείρω τὸ πρόσωπο τῆς Σουσουράδας μὲ τὸ βιτριόλι ... Πολλὴ τιμὴ τὴν ἀπέκτησες! πολλὴ φιλανθρωπεία! σιγὰ σιγὰ ἐπήγαινες νὰ γίνῃς καὶ καταδότης μας ... ἠμποροῦσες, στραβούλιακα, σιγὰ σιγὰ *νὰ φᾷς τὰ κρέατά μας.*

— Ἠήγαινε δὰ, Κουκκουβάϊα, νὰ φάγῃ τῳόντι τὰ κρέατά σου ὁ γέρω στραβούλιακας, ἐπειδὴ πεινᾷ! ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης σπρώξας αἰφνιδίως μ' ὅλας του τὰς δυνάμεις τὴν γραῖαν ἐκ τῆς ῥάχεως αὐτῆς ...

Ἡ Κουκκουβάϊα ἔπεσε πρὸς τὰ ἐμπρὸς, τρομερὰν ἐκβαλοῦσα ἀράν. Ἔπειτα ἠκούσθη κυλιομένη πρὸς τὰ κάτω τῆς πετρίνης κλίμακος...

— Ξςς ... Ξςς ... Ξςς ... ὄρπα την, τὴν Κουκκουβάϊα ... πιάς την ... πιάς την ... γέρο—ἐπρόσθεσεν ὁ Στραβοπόδης.

Ἁρπάσας ἐπομένως τὴν σπυρίδα κάτωθεν τῆς πέτρας ὅπου εἶδεν ὅτι τὴν εἶχε κρύψει ἡ γραῖα, ἀνέβη ἐν ἀκαρεῖ τὴν κλίμακα φωνάζων μὲ ἀκρατήτους γέλωτας·

— Τώρα δὰ ἤξιζε, Κουκκουβάϊα μου, τὸ σπρώξιμο, καὶ ὄχι προτήτερα, πῶς; Δὲν ἔχει πλέον νὰ μὲ δαγκάσῃς ἕως τὸ αἷμα... Ἄ! νὰ μάθῃς ἐσύ! ἐθαρροῦσες πῶς δὲν σοῦ τὸ ἐφύλαγα τὸπάθος, ἔ;... ἀκόμη τὸ αἷμα ὁποῦ μοῦ ἔβγαλες δὲν ἐσταμάτησε.

— Τὴν κρατῶ ... τὴν ἔχω εἰς τὰς χεῖράς μου, ὤ! εἰς τὰς χεῖράς μου, ἀνέκραξεν ὁ Δάσκαλος ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς κρύπτης.

— Κράτει την, γέρο, καὶ νὰ τὰ μοιρασθοῦμεν, εἶπεν ὁ Στραβοπόδης μυκτηριστικῶς.

— Διὰ τὸν Θεὸ, βοηθῆστέ με! ἀνεβόησεν ἡ Κουκκουβάϊα μὲ φωνὴν πνιγομένου ἀνθρώπου.

— Σ' εὐχαριστῶ ... Στραβοπόδη, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος· σ' εὐχαριστῶ!—Καὶ ἠκούσθη ἀναδίδων ἄσθμα φρικαλέας χαρᾶς.—Ὤ! σὲ συγχωρῶ δι' ὅσα καὶ ἂν μ' ἐπροξένησες, ταλαίπωρε, κακὰ ... καὶ εἰς ἀντσμοιβήν σου ... θ' ἀκούσῃς τώρα τῆς Κουκκουβάϊας τὰς φωνάς!! θ' ἀκούσῃς τὸ πτηνὸν τοῦ θανάτου.

— Εὖγε ! ... θὰ ἔχομεν θέατρο, καθὼς μυρίζει τὸ πρᾶγμα ... ἐγὼ ἐκάθησα καὶ ὅλα εἰς τὰ πρῶτα θεωρεῖα, εἶπεν ὁ Στραβοπόδης καθήσας εἰς τὰ ἐπάνω τῆς κλίμακος.

Ἀνύψωσε τότε ὁ παῖς τὸν λύχνον ἵνα φωτίσῃ, εἰ δυνατὸν, πλειότερον τὴν φοβερὰν σκηνὴν ἥτις προητοιμάζετο εἰς τὰ βάθη τῆς κρύπτης· ἀλλὰ τὸ σκότος ἦτο ζοφερώτατον ... καὶ τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο φῶς ἀσθενέστατον. Ὁ υἱὸς τοῦ Κοκκινογέρη δὲν διέκρινε τίποτε ... Ἡ πάλη τοῦ Δασκάλου μετὰ τῆς Κουκκουβάϊας ἦτον ὑπόκωφος, λυσσώδης, ἄνευ λέξεως, ἄνευ φωνῆς. Μόνον ἠκούοντο ἐκ διαλειμμάτων αἱ θορυβώδεις ἀναπνοαὶ, ἢ πνιγηραὶ οἰμωγαὶ, αἱ συνοδεύουσαι πᾶσαν πάλην σφοδρὰν καὶ ἐπίμοχθον.

Ὁ Στραβοπόδης, εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα καθήμενος, ἤρχισε τότε νὰ κρούῃ τοὺς πόδας του κατὰ γῆς μὲ τὸν ρυθμὸν τὸν ὁποῖον συνήθως ἀποτελοῦσιν οἱ ἀνυπόμονοι νὰ ἴδωσιν ὅσον τάχιστα ἀναπετασμένον τὸ καταπέτασμα τῆς σκηνῆς θεαταί· ἑπομένως ἐκραύγασε τὰ συνήθη εἰς τὰ μικροθεατρικὰ τῶν Παρισίων.

— Αἴ ! τὸ καταπέτασμα ... τὸ παρασταθησόμενον ... μουσική !

— Μωρὲ, δὲν μοῦ φεύγεις ἀπὸ τὰ 'νύχια, νὰ 'ξεύρω καὶ τί! ἐγόγγυσεν ὁ Δάσκαλος εἰς τὸ βάθος τῆς κρύπτης. Θὰ σὲ κάμω ἐγώ ...

Ἡ Κουκκουβάϊα τὸν διέκοψε σφαδάξασα ὑπὸ τὰς δυνάμεις του μὲ ἀντίστασιν οἵαν ἐμπνέει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁ φόβος τοῦ θανάτου.

— Δυνατώτερα ... Δὲν ἀκούεσθε ... ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης.

— Δάγκανέ μου ἐσὺ τὸ χέρι· δὲν μοῦ φεύγεις, νὰ 'ξεύρω ὅτι θὰ 'σπαράξῃς, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος.

Ἑπομένως, περιστείλας, ὡς φαίνεται τὴν Κουκκουβάϊαν, ἐπρόσθεσεν·

— Αὐτοῦ ... τώρα εἶσαι καλά .. Ἄκουε λοιπὸν τώρα .. Στραβοπόδη, φώναξε τὸν πατέρα σου ! ἀνέκραξεν ἡ Κουκκουβάϊα μὲ πνευστιῶσαν, ἐξηντλημένην φωνήν.—Διὰ τὸν Θεὸ, βοήθεια ! ... βοήθεια! ...

— Ἔξω ... ἔξω τοῦ θεάτρου τὴν γρηά, ὁποῦ μᾶς ἐμποδίζει μὲ ταῖς φωναῖς της ν' ἀκούσωμεν τὸ δρᾶμα, εἶπεν ὁ χωλὸς καῖς καγχάζων·—κάτω οἱ ταραξίαι!

Αἱ κραυγαὶ τῆς Κουκκουβάϊας δὲν ἠδύναντο ν'ἀκουσθῶσιν ἐπάνω· ὑπῆρχον ἐν τῷ μεταξὺ δύο ὑπόγεια.

Ἡ βδελυρὰ γυνὴ, βλέπουσα ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς βοηθείας ἐκ μέρους τοῦ υἱοῦ τοῦ Κοκκινοχέρη, ἠθέλησε νὰ κεντήσῃ τελευταῖον τὴν φιλοκέρδειάν του.

— Στραβοπόδη, παιδί μου, 'πήγαινε νὰ φωνάξῃς νὰ ἔλθουν καὶ νὰ σοῦ δώσω τὴν σπυρίδα μου· εἶναι γεμάτη διαμαντικὰ ... τὴν ἔχω αὐτοῦ δά, ὑποκάτω ἀπὸ μία πέτρα.

— Μωρὲ, γενναιότητα! Εὐχαριστῶ, κυρά μου, εὐχαριστῶ... Θαρρεῖς ὅτι τὴν σπυρίδα σου τὴν ἄφησα ἐκεῖ ὅπου τὴν ἔβαλες; Ἄκουέ την ... ἄκουε πῶς κουδουνίζει ... εἶπεν ὁ Στραβοπόδης τινάσσων αὐτήν·—Δός μου δύο σολδιὰ ν' ἀγοράσω νὰ φάγω κἀνένα ζεστὸ πλακοῦντι, καὶ νὰ σοῦ κράξω εὐθὺς τὸν πατέρα!

— Πήγαινε, κ' ἐγὼ νὰ σοῦ ...

Ἡ Κουκκουβάϊα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ. Νέα διεχύθη σιωπή. Ὁ χολὸς παῖς ἤρχισε πάλιν νὰ κρούῃ τὸν πόδα του μὲ ῥιθμὸν ἐπὶ τῆς βαθμίδος εἰς ἣν ἐστηρίζετο, συνοδεύων τὸν κρότον μὲ ἐπανειλημμένας φωνάς.— Θ'ἀρχήσετε; Αἴ! τὸ καταπέτασμα ... ἢ τώρα τὸ κάμνω χίλια κομμάτια! τὸ παραστάθητόμενον!... μουτικά!

— Οὕτω πῶς δὲν θὰ μοῦ τρυπᾷς πλέον τὴν ἀκοὴν, γραῖα στρίγλα, μὲ τὰς κραυγάς σου, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος μετά τινα λεπτὰ, καθ' ἃ βέβαια ἠδυνήθη νὰ φράξῃ τὸ στόμα τῆς γραίας.—Γνωρίζεις, ἐπανέλαβε μὲ φωνὴν βραδεῖαν καὶ βραγχώδη, ὅτι δὲν θέλω ἐγὼ νὰ σὲ τελειώσω 'γλίγωρα ... Μ' ἐβασάνισες, θὰ σὲ βασανίσω ... Ἔχω νὰ σοῦ εἴπω κἄμποσα πρὶν σὲ θανατώσω ... ναὶ, κἄμποσα πολλὰ ... τί ἀγωνίαν ἔχω νὰ σὲ κάμω νὰ ὑποφέρῃς ... ἔ;

— Ἂς λείπουν δά, γέρο, αὐταῖς αἱ μωρολογιαῖς! ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης ἡμιεγειρόμενος· ἐκδικήσου την, ἀλλὰ μὴ τῆς κάμῃς κακὸ πολύ. Εἶπες νὰ τὴν θανατώσῃς ... τὸ ἔφερεν ὁ λόγος· ψεύματα; Ἐγὼ τὴν Κουκκουβάϊα τὴν θέλω ... σοῦ τὴν

ἔδοσα διὰ νὰ κάμῃς μία στιγμὴ τὴν δουλειά σου, ἀλλὰ πάλιν θὰ μοῦ τὴν ἐπιστρέψῃς ... μὴ τύχῃ καὶ μοῦ τὴν χαλάσῃς ... δὲν θέλω ἐγὼ τὴν Κουκκουβάϊα μου νὰ μοῦ τὴν ἀφανίσουν· ἀλλέως 'παγαίνω τώρα καὶ φωνάζω τοῦ πατέρα.

— Μεῖνε ἥσυχος, καὶ θὰ λάβει μόνον ὅ,τι τῆς πρέπει... ἕνα μάθημα καλό ... εἶπεν ὁ Δάσκαλος φοβηθεὶς μήπως ὁ Στραβοπόδης καλέσῃ ἀληθῶς βοήθειαν.

— Τότε ναὶ εὖγε! ἰδοὺ ἀρχίζει ἡ παράστασις . . . εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Κοκκινοχέρη, ὅστις δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ Δάσκαλος εἶχε σκοπὸν ν' ἀφαιρέσῃ τῳόντι τὴν ζωὴν τοῦ βδελυροῦ ἐκείνου καθάρματος.

Ἂς εἰποῦμεν τὸ λοιπὸν, Κουκκουβάϊα, κἀμπόσα νὰ περάσ' ἡ ὥρα, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος μὲ ἀτάραχον φωνήν.— Πρῶτον μὲν πρέπει νὰ μάθῃς ... ὅτι ἀφ' ὅτου εἶδα εἰς τὸ ἀγροκήπιον τοῦ Βουκεβὰλ ἐκεῖνο τ' ὄνειρον, δι' οὗ ἀνεπόλησα ὅλα τὰ κακουργήματά μου, ἀφ' ὅτου εἶδα τὸ ὄνειρον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ κάμῃ τρελλὸν... καὶ θὰ μὲ κάμει τρελλὸν ... ἐπειδὴ εἰς τὴν μοναξίαν καὶ βαθυτάτην ἐρημίαν ὅπου ζῶ τὴν σήμερον, ὅλοι μου οἱ συλλογισμοὶ εἰς αὐτὸ ἀπολήγουσι καὶ χωρὶς νὰ θέλω . . . παράδοξον ἔπαθα μεταβολήν ... Ναὶ ... ἐβδελύχθην τὴν προτέραν ὠμότητά μου ... Πρῶτον, δὲν σ' ἀφῆκα νὰ τυραννήσῃς τὴν Κελαϊδήστραν... τοῦτο ἀκόμη δὲν ἦτο τίποτε ... Δεσμεύσασά με ἐντὸς τοῦ ὑπογείου τούτου, παραδόσασά με εἰς τὸ ψῦχος καὶ τὴν πεῖναν ... ἀλλ' ἀπολυτρώσωσά με καὶ τῆς συναναστροφῆς σου... μὲ ἀφῆκες ὅλον εἰς τὴν τῶν σκέψεών μου κατάπληξιν. Ὦ! δὲν γνωρίζεις τί ἐστι τὸ νὰ ἦναί τις μόνος ... πάντοτε μόνος ... μ' ἓν μαῦρον κάλυμμα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς εἶπεν ὁ ἀνηλεὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὅστις μ' ἐτιμώρησε ... Εἶναι πρᾶγμα φρικαλέον ... ἰδέ! ... Εἰς τὴν ἰδίαν ταύτην κρύπτην ἔρριψα κ' ἐγὼ ἐκεῖνον διὰ νὰ τὸν θανατώσω ... καὶ ἡ κρύπτη αὕτη εἶναι ὁ τόπος τῆς καταδίκης μου ... καὶ θέλει γίνει καὶ τὸ μνῆμά μου ἴσως . . . Εἶναι, σὲ λέγω, φρικαλέον πρᾶγμα. Πᾶν ὅ,τι ἄνθρωπος ἐκεῖνος μοῦ προεῖπεν, ἐπραγματοποιήθη. Μοῦ εἶπε· Κατεχράσθης τῆς δυνάμεώς σου ... θὰ γίνῃς παίγνιον τῶν ἀσθενεστέρων. Ἰδοὺ ἔγινε. Μοῦ

εἶπε, κεχωρισμένος τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, ἀπέναντι τῆς αἰωνίου ἀναμνήσεως τῶν κακουργιῶν σου, θέλεις μίαν ἡμέραν μεταμεληθῆ διὰ τὰς κακουργίας σου ... Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη ἀρίχθη ... ἡ μόνωσίς μου μὲ ἡγίατε ... Ποτὲ δὲν ἤθελα τὸ πιστεύσει ὡς δυνατόν ... Δευτέρα ἀπόδειξις τοῦ ὅτι εἶμαι ἴσως καλήτερος παρ' ὅ,τι ἤμην πρότερον .,. εἶναι ἡ ἔπαρκος χαρὰ τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι κρατῶν σε ... ἀνθρωπόμορφον τέρας... εἰς τοὺς ὄνυχάς μου ταύτην τὴν στιγμὴν ... ὄχι διὰ νὰ ἐκδικηθῶ ἐγὼ, .. ἀλλὰ διὰ νὰ λάβουν διὰ χειρός μου ἐκδίκησιν τὰ θύματά μας ... Ναὶ, χρέος θὰ ἐκπληρώσω ... ὅταν, διὰ τῆς ἰδίας μου χειρὸς τιμωρήσω τὴν συνένοχόν μου ... Φωνή τις μὲ λέγει ὅτι, ἂν ἔπιπτες ἀρχήτερα εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, πολὺ αἷμα... ὤ! αἷμα πολὺ δὲν ἤθελε χυθῆ. Τὴν σήμερον ἐβδελύχθην τοὺς προτέρους φόνους μου, καὶ ὅμως δὲν σὲ φαίνεται παράδοξον; μέλλων νὰ πράξω πρὸς σὲ φρικώδη φόνον, φόνον προοιμιασμένον διὰ φρικωδεστάτων μαρτυρίων. . . νὰ μὴ φοβοῦμαι τελείως, ἀλλὰ μᾶλλον μὲ ἄκραν νὰ τὸν μελετῶ πεποίθησιν;... Αἴ; λέγε· λέγε... πόθεν τοῦτο;

— Εὖγε! παίζεις λαμπρά ... γέρο στραβούλιακα, λαμπρά! τώρα νὰ ἰδοῦμεν, ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης χειροκροτῶν.— Εἰς τὰ ψεύματα, δὲν τὰ λὲς αὐτὰ ὅλα; διὰ νὰ γελάσωμεν;

— Διὰ νὰ γελάσωμεν, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος μετὰ βραχώδους φωνῆς.—Στάσου, Κουκκουβάϊα, στάσου· ἄφες νὰ σοῦ εἰπῶ τίνι τρόπῳ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἦλθα εἰς μετάνοιαν. Ἐξεύρω ὅτι αὐτὰ ἐσένα δὲν σ' ἀρέσκουν τελείως... καρδία ἀποσκληρυμμένη, ὅμως θὰ καταλάβῃς πόσον ἀδυσώπητος πρέπει νὰ φανῶ εἰς τὴν κατὰ σοῦ ἐκδίκησιν τὴν ὁποίαν μελετῶ ἐν ὀνόματι τῶν θυμάτων μας... Πρέπει νὰ σπεύσω ... Ἡ χαρὰ τοῦ ὅτι σὲ κρατῶ ἐνταῦθα κάμνει τὸ αἷμά μου νὰ σκιρτᾷ .. αἱ μήνιγγές μου κτυποῦν σφοδρῶς... καθὼς ὅταν ἀπὸ τὴν πολλὴν συλλογὴν τοῦ ὀνείρου ἐκείνου σαλεύουν αἱ φρένες μου ... ἴσως πλησιάζει νὰ μὲ κυριεύσῃ μία ἐκ τῶν κρίσεων ἐκείνων... πλὴν θὰ προφθάσω βέβαια νὰ σοὶ καταστήσω τὴν προσέγγισιν τοῦ θανάτου φρικαλέαν, ἀναγκάζων σε νὰ μὲ ἀκούσῃς πρότερον...

— Καρδιά, Κουκκουβάϊα! ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης, καρδιὰ

μ τοῦ ἀποκριθῇς!... Ἀλλὰ τί! δὲν ἀπεστήθισες καὶ σὺ τὸ μέρος σου; ... Ἐκατάλαβα! Δὲν λὲς τοῦ γέρο *ψωμᾶ* νὰ σοῦ κάμῃ τὸν ὑποβολέα!

— Τοῦ κακοῦ!... ναί!... δάγκανέ με ὅσον θέλῃς, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος μετὰ νέαν σιωπήν·—δὲν μοῦ φεύγεις, ὄχι· μοῦ ἔκοψες τὰ δάκτυλα ἕως εἰς τὸ κόκκαλον ... ἀλλὰ σοῦ ἀποσπῶ τὴν γλῶσσαν ἂν κινηθῇς ... Τὴν ἐμιλίαν μας. Ἰδὼν τὴν ἐρημίαν μου, τὴν ἀπέραντον ἐρημίαν μου εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν σιωπήν, ἤρχισα νὰ κυριεύωμαι ἀπὸ μανίας τρομερὰς ... μηδὲν δυναμένας ... καὶ πρώτην τότε φορὰν ἠσθάνθην εἰς τὰς φρένας μου σάλον ... Ναί· ἔξυπνος ἐπανεῖδα τὸ ὄνειρον ... ἐξεύρεις; τὸ ὄνειρον... Τὸ γερόντιον τῆς ὁδοῦ Ῥούλ ... τὴν πνιγομένην γυναῖκα... τὸν βωδέμπορον ... καὶ σὲ... ἱπταμένην ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν τῶν φαντασμάτων ... σὲ λέγω, φρικῶδες πρᾶγμα! Εἶμαι τυφλὸς ... καὶ ἡ φαντασία μου λαμβάνει σχῆμα, σῶμα, διὰ νὰ μοῦ παραστήνῃ ἀδιαλείπτως μὲ τρόπον ὁρατὸν, ψηλαφητὸν σχεδὸν ... τὰ πρόσωπα τῶν θυμάτων μου ... Ἀλλὰ καὶ τ' ὄνειρον ὅταν δὲν βλέπω, τόσον περιστρέφεται ὁ νοῦς μου εἰς τὰ πεπραγμένα μου, ὥστε μόνη ἡ ἀναπόλησις αὐτῶν φέρει φαντάσματα ἐνώπιόν μου ... Βέβαια, ὅταν κανεὶς στερῆται τῆς ὁράσεως, πᾶσα φοβερὰ ἰδέα ἀπεικονίζεται σχεδὸν ὡς αἰσθητὴ ἐντὸς τοῦ πνεύματος ... Μολοντοῦτο ... ἐνίοτε, ἐκ τῆς συνεχοῦς αὐτῆς θεωρίας εἰς τὴν ὁποίαν θέλων μὴ θέλων ὑπείκω μετὰ τρόμου ... μὲ φαίνεται ὅτι τὰ δεινὰ ταῦτα τὴν θειὰν μορμολύκεια ... λαμβάνουν πρὸς ἐμὲ οἶκτον... ὠχριοῦν ... ἐξαλείφονται, γίνονται ἄφαντα ... Τότε μὲ φαίνεται ὅτι ἐξυπνῶ ἀπὸ ὄνειρον δεινὸν ... ἀλλ' αἰσθάνομαι εἰς τὸ σῶμά μου μίαν ἀδυναμίαν, μίαν νάρκωσιν ... καὶ, τὸ πιστεύεις; ... ὦ! πόσον θὰ γελάσῃς ... Κουκκουβάϊα! κλαίω ... ἀκούεις; ... κλαίω .... Δὲν γελᾷς; ... Ἀλλὰ γέλασε! ... γέλασε! ...

Ἡ Κουκκουβαΐα ἐξέβαλεν οἰμωγὴν βαθεῖαν, ὡσεὶ πνιγομένου.

— Πλέον ἀψά! ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης, δὲν ἀκούεσθε...

— Ναί, ὑπέλαβεν ὁ Δάσκαλος, κλαίω, διότι πάσχω ... καὶ ὁ θυμὸς εἶναι μάταιος. Λέγω κατ' ἐμαυτόν. Αὔριον, μεθαύριον, αἰωνίως, τὰ αὐτὰ πάλιν θέλουν εἰς ἐμὲ ἐπαναληφθῆ· ἡ αὐτὴ

παραφροσύνη, ἡ αὐτὴ θλίψις ... Ὦ! ζωή! ... ὤ! ζωή! ... Καὶ νὰ μὴ προτιμήσω μᾶλλον τὸν θάνατον παρὰ νὰ ταφῶ ζωντανὸς εἰς αὐτὴν τὴν ἄβυσσον ἣν σκάπτει ἀκαταπαύστως ἡ φαντασία μου ... Τυφλὸς, ἔρημος καὶ δεσμώτης ... τί νὰ μοῦ διασκεδάσῃ τὴν φρένα ἐκ τῶν ὀδυνῶν μου; Οὐδέν... οὐδέν ... Ὁπόταν τὰ φαντάσματα παύσωσι μίαν στιγμὴν τοῦ νὰ διαβαίνωσι καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ μελανοῦ πέπλου τὸν ὁποῖον ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν, νέα βάσανα, νέα μαρτύρια ... ἀρχίζω νὰ παραβάλλω τὴν διαγωγήν μου μὲ τὴν διαγωγὴν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἂν ἤμην, λέγω, τίμιος; αὐτὴν τὴν ὥραν ἤθελα εἶσθ' ἐλεύθερος, ἥσυχος,εὐτυχὴς, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ἐκ τῶν οἰκείων μου ... ἀντὶ νὰ ἦμαι τυφλὸς καὶ δέσμιος ἐντὸς ταύτης τῆς εἱρκτῆς, εἰς τὴν διάκρισιν τῶν συνενόχων μου ... Φεῦ! ἡ λύπη τὴν ὁποίαν αἰσθάνεταί τις ὅταν δι' ἑνὸς κακουργήματος χάσῃ τὴν εὐτυχίαν του εἶναι πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν μετάνοιαν ... Καὶ ὅταν εἰς τὴν μετάνοιαν ἑνοῦται κόλασις τοσοῦτον αὐστηρὰ καὶ ὀδυνηρὰ ... ἥτις μεταβάλλει τὴν ζωήν σου εἰς μακρὰν ἀϋπνίαν ἔμπλεων ἐκδικητικῶν ὀπτασιῶν ἢ ἀδυσωπήτων σκέψεων... ἴσως τότε ἡ συγγνώμη τῶν ἀνθρώπων ἕπεται τῶν ἐλέγχων τοῦ συνειδότος καὶ τῆς κολάσεως.

— Πρόσεξε, γέρο! ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης· ἡμεῖς καινούριο τίποτε θέλομεν· αὐτὰ εἶναι παλαιά· τὰ γνωρίζομεν !!!

Ὁ Δάσκαλος δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Κοκκινοχέρη.

— Θαυμάζεις, Κουκκουβάϊα, ὅτι μ' ἀκούεις οὕτω λαλοῦντα· πῶς; Ἂν ἐξηκολούθουν νὰ παραδέρωμαι, ἢ ἐντὸς νέων αἱμοχαρῶν ἐγκλημάτων, ἢ εἰς τὴν ἀγρίαν μέθην τῆς ζωῆς τοῦ κατέργου, ποτὲ βέβαια ἡ σωτήριος αὕτη μεταβολὴ δὲν ἤθελε γίνει εἰς ἐμὲ, τὸ γνωρίζω ... Ἀλλὰ κατάμονος, ἀλλὰ τυφλὸς, ἀλλ' ἀπὸ ἐλέγχους σπαραττόμενος ὁρατοὺς, τί ἄλλο ἠδυνάμην νὰ μελετῶ; Κακουργήματα νέα: Πῶς νὰ τὰ πράξω; Νὰ δραπετεύσω ἐντεῦθεν; Πῶς; Καὶ ἂν ἐδραπέτευα ... νὰ ὑπάγω ποῦ; εἰς τί νὰ μὲ χρησιμεύσῃ ἡ ἐλευθερία μου; Ὄχι, τοῦ λοιποῦ θέλω ζήσει εἰς νύκτα αἰωνίαν, μεταξὺ τῶν ἀγωνιῶν τῆς μεταμελείας καὶ τοῦ φόβου τῶν φοβερῶν ὀπτασιῶν, ὑφ' ὧν καταδιώκομαι ... Ἐνίοτε μολοντοῦτο...ἀσθενὴς ἀκτὶς ἐλπίδος ... διαυ-

γάζει ἐν τῷ σκότει μου... στιγμὴ γαλήνης διαδέχεται τὴν χλασίν μου ... ἐπειδὴ ἐνίοτε ἰσχύω νὰ ἐπιτημῶ τὰ καταδιώκοντά με μορμολύκεια, ἀπωθῶν αὐτὰ διὰ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ ἐντίμου καὶ εἰρηνικοῦ παρελθόντος μου, ἀναβαίνων διὰ τῆς φαντασίας εἰς τοὺς πρώτους καιροὺς τῆς νεότητος καὶ παιδικῆς μου ἡλικίας ... Κατ' εὐτυχίαν, βλέπεις, οἱ ἐξωλέστατοι ἀλιτήριοι ἔχουν τοὐλάχιστον ἔτη τινὰ εἰρήνης καὶ ἀθωότητος εἰς ἀντιμέτρησιν τῆς ἐν κακουργίαις καὶ αἵμασιν ἐπιλοίπου ζωῆς των. Κἀνεὶς δὲν εἶναι ἐκ γενετῆς κακός ... Οἱ φαυλότεροι ἐγνώρισαν τὴν ἐρασμίαν ἀγνότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας ... ἐγνώρισα τὰς γλυκείας τέρψεις τῶν ποθεινῶν ἐκείνων χρόνων ... Διὰ τοῦτο λοιπὸν, σὲ λέγω, ἐνίοτε αἰσθάνομαι παραμυθίαν τινὰ πικρὰν λέγων κατ' ἐμαυτόν· Τὴν ὥραν ταύτην εἶμαι τὸ βδέλυγμα ἁπάντων, ἀλλ' ὑπῆρξε καιρὸς καθ' ὃν μὲ ἠγάπων, καθ' ὃν μ' ἐπροστάτευον, διότι ἤμην ἀβλαβὴς καὶ ἀγαθός... Φεῦ!... ἀνάγκη νὰ προσφεύγω εἰς τὸ παρελθόν... ὁσάκις δύναμαι ... διότι αὐτοῦ μόνον εὑρίσκω τινὰ ἀναψύχωσιν ...

Ἐνῷ ὁ Δάσκαλος ἐπρόφερε τοὺς τελευταίους τούτους λόγους, ἡ φωνή του ἔχασεν ἐκείνην τὴν τραχύτητα· ὁ ἀμείλικτος ἄνθρωπος οὗτος ἐφαίνετο κατανυγόμενος ἐνδομύχως ἐπρόσθεσε δέ.

— Βλέπεις, Κουκκουβάϊα ; ἡ σωτήριος ἐπιρροὴ τῶν στοχασμῶν αὐτῶν εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἡ ὀργή μου κατασιγάζεται... τὸ θάρρος... ἡ δύναμις... ἡ θέλησις τοῦ νὰ σὲ παιδεύσω ἐκλείπουν.. ὄχι.. ἄλλος ἂς χύσῃ τὸ αἷμά σου· ἀλλ' ἂς μὴν ἦμ' ἐγώ...

— Εὖγε, γέρο ! Εἶδες Κουκκουβάϊα πῶς ἦταν μόνον διὰ νὰ γελάσωμεν;... ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης χειροκροτῶν.

— Ὄχι ἐγὼ δὲν θὰ σοῦ χύσω τὸ αἷμα, ἐπανέλαβεν ὁ Δάσκαλος· ἤθελα πράξει φόνον... ἀξιοσυγχώρητον ἴσως... ἀλλὰ φόνος ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε... καὶ μὲ φθάνουν τὰ τρία μορμολύκειά μου... ἔπειτα, τίς οἶδεν;... ἴσως μετανοήσεις μίαν ἡμέραν... καὶ σύ.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Δάσκαλος ἀφῆκε μηχανικῶς ἐλευθερίαν τινὰ πρὸς τὴν Κουκκουβάϊα, ὥστε μετεκινήθη ὀλίγον ἡ γραῖα. Δράξασα δὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἥρπασε τὸ ἐγχειρίδιον τὸ ὁ-

ποῖον εἶχε βάλει εἰς τὸν κόλπον της μετὰ τὸν φόνον τῆς Σάρας... καὶ κατέφερεν αὐτὸ μὲ δύναμιν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ λῃστοῦ, ὥστε νὰ λυτρωθῇ ἐκ τῶν χειρῶν του.

Ἐξέβαλε τότε αὐτὸς κραυγὴν πόνου διάτορον. Αἱ θηριώδεις ὁρμαὶ τῆς ἐχθροπαθείας του, ἐκδικήσεως καὶ λύσσης, αἱ αἱμοχαρεῖς του διαθέσεις, διεγερθεῖσαι καὶ παροξυνθεῖσαι ἐκ τοῦ τραύματος τούτου, αἰφνίδιον ἔλαβον ἔξαψιν, τρομερὰν, ἥτις ἀπερρόφησε τὸ λογικόν του, ὡς ἦτο ἐξησθενημένον ὑπὸ τοσούτων προσβολῶν.

—Ἀ! ὄχεντρα... ἠσθάνθην τὸ ὀδόντιόν σου! ἀνεβόησε μετὰ φωνῆς τρεμούσης ἐκ τῆς ὀργῆς συσφίγγων μὲ δύναμιν τὴν Κουκκουβάϊαν, ἥτις ἤλπισε νὰ ἀποσπασθῇ ἐκ τῶν χειρῶν του· εἶρπες εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ὑπογείου .. ἔ; ἐπρόσθεσε βαθμηδὸν μαινόμενος ἐπὶ τὸ μᾶλλον· πλὴν τώρα σὲ καταπατῶ... ὄχεντρα ἡ κουκκουβάϊα... Ἐπρόσμενες νὰ ἔλθουν ἴσως τὰ φαντάσματα... Ναὶ ἐπειδὴ τὸ αἷμα κτυπᾷ εἰς τὰς μήνιγγάς μου.. αἱ ἀκοαί μου βομβοῦν... γυρίζ' ἡ κεφαλή μου... καθὼς ὁσάκις αὐτὰ πλησιάζουν... Ναί, δὲν ἀπατῶμαι... Ὦ! ἰδοὺ αὐτά... ἐκ τοῦ βάθους τῶν σκιῶν προχωροῦν... Προχωροῦν... Πόσον εἶναι ὠχρά... καὶ τὸ αἷμά των, πῶς τρέχει κόκκινον καὶ ἀχνίζον... Φοβεῖσαι... σφαδάζεις ὑπὸ τὰς χεῖρας μου... Μὴ σὲ μέλει, ἔσω ἥσυχος δὲν τὰ βλέπεις τὰ φαντάσματα, σύ... Ὄχι... νὰ μὴν τὰ ἰδῇς σὲ λυποῦμαι... στάσου νὰ σὲ τυφλώσω... νὰ γίνῃς ὡσὰν ἐμὲ... ΣΤΡΑΒΟΥΛΙΑΚΑΣ...

Ἐνταῦθα ὁ Δάσκαλος ἐσίγησε...

Ἡ Κουκκουβάϊα ἀφῆκε φωνὴν τοσοῦτον φρικαλέαν, ὥστε πεφοβισμένος ὁ Στραβοπόδης ἐσκίρτησεν ἐπὶ τῆς πετρίνης βαθμίδος εἰς ἣν ἐκάθητο, καὶ ἀνηγέρθη. Ὁ Δάσκαλος κατήντησε μανιωδέστερος ἐκ τῶν κραυγῶν τῆς Κουκκουβάϊας.

— Ψάλλε σύ... ἔλεγε μὲ βαρεῖαν φωνὴν, ψάλλε... Κουκκουβάϊα... βάλλε τὸ νεκρικόν σου ἆσμα· Σὺ εὐτυχὴς δὲν βλέπεις σὺ τὰ τρία φαντάσματα τῶν φονευθέντων ἀπὸ τὰς χεῖράς μας... τὸ γερόντιον τῆς ὁδοῦ Ρουὶλ, τὴν πνιγμένην γυναῖκα ... τὸν βωδέμπορον ... ἐγὼ ὅμως τοὺς βλέπω... νά τους πλησιάζουν... μ' ἐγγίζουν . . . Ὦ! πόσον εἶναι ψυχροί ...

Καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἐπιφώνησιν, τὴν πλήρη θέους καὶ ἰδίαν τῆς κολάσεως, ἀπέπτη ἡ ὑστάτη ἀκτὶς τοῦ λογικοῦ τοῦ ἡλίου. Ὁ Δάσκαλος δὲν ἐπρόφερε πλέον φρόνιμον λόγον, ἀλλ' οὐδ' ἐλάλησε ποσῶς· ἐφέρετο τοῦ λοιποῦ ὡς ζῶον ἄγριον· ἐβρυχᾶτο· νὰ καταστρέφῃ ἤθελε τὰ πάντα χωρὶς σκοπὸν ἄλλον εἰμὴ τὸν τῆς καταστροφῆς.

Καὶ διέτρεξέ τι τρομερὸν εἰς τὰ σκότη τῆς κρύπτης.

Ἠκούσθη βιαία ταραχὴ ποδῶν, διακοπτομένη ἐκ διαλειμμάτων συνεχῶν ὑπὸ θορύβου τινὸς ὑποκώφου, ἀντηχοῦντος ὡς ὁ τὸν ὁποῖον ἀποτελεῖ κιβώτιον πλῆρες κοκκάλων, ῥιπτόμενον κατὰ πετρῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ γενῇ τρίμματα.

Ὁλοφυρμοὶ ὀξεῖς, σπασμωδικοί, καὶ καγχασμός τις καταχθόνιος συνώδευον ἕκαστον κρότον.

Ἐπομένως ῥογχασμὸς διεδέχθη ταῦτα πάντα . . . ψυχορραγοῦντος ῥογχασμός...

Ἔπειτα τίποτε δὲν ἠκούετο πλέον ...

Οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ἡ βιαία ταραχὴ τῶν ποδῶν ... οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ οἱ ὑπόκωφοι καὶ ἀνηπνδητικοὶ κρότοι οἵτινες ἐξηκολούθουν...

Ἐκεῖ φιαπερὴ μέχρι τῶν βαθυτάτων τῆς κρύπτης μακρυνός τις θόρυβος βημάτων καὶ φωνῶν ... Φῶτα ζωηρὰ ἔλαμψαν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τοῦ ὑπογείου διαδρόμου.

Ὁ Στραβοπόδης, περίτρομος ἐκ τῆς γνοφερᾶς σκηνῆς εἰς ἣν παρευρίσκετο χωρὶς νὰ διακρίνῃ αὐτὴν, εἶδεν ἀνθρώπους πολλοὺς φέροντας δᾷδας ἀναμμένας, καὶ καταβαίνοντας τὴν κλίμακα μετὰ σπουδῆς ... Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ἡ κρύπτη ἐνεπλήσθη ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ὁ Βορέλης ... τούτους ἠκολούθουν στρατιῶται.

Ὁ Στραβοπόδης συνελήφθη ἐπὶ τῶν πρώτων βαθμίδων τῆς κρύπτης, κρατῶν εἰσέτι εἰς χεῖρας τὴν σπυρίδα τῆς Κουκκουβάϊας. Ὁ Βορέλης, ἀκολουθούμενος ὑπό τινων ἰδικῶν του, κατέβη εἰς τὴν κρύπτην τοῦ Δασκάλου.

Ὅλοι ἐστάθησαν, ἔκπληκτοι ἐκ τοῦ ὑπ' ὄψιν αὐτῶν βδελυροῦ καὶ φρικώδους θεάματος.

Ἐκ τῆς κνήμης ἀλυσόδετος πρός τινα μεγίστην πέτραν,

κειμένην ἐν τῷ μέσῳ τῆς κρύπτης, ὁ Δάσκαλος, δεινὸς, τερατώδης, μὲ τὴν χαίτην αὐτοῦ ἀνωρθωμένην καὶ τὴν μακρὰν γενειάδα του, μὲ τὸ στόμα ἀφρισμένον, ράκη φορῶν ἀπὸ αἷμα ραντισμένα ἀντὶ φορεμάτων, περιεφέρετο ὡς θηρίον ἀνήμερον τριγύρω τῆς εἱρκτῆς του, σύρων κατόπισθεν αὐτοῦ ἐκ τῶν δύο ποδῶν τὸ πτῶμα τῆς Κουκκουβάϊας, ἡ κεφαλὴ τῆς ὁποίας ἦτον ἐλεεινῶς συντετριμμένη, εἰς θρύμματα σχεδόν.

Ἐκοπίασαν πολὺ μεχρισοῦ κατισχύσωσι ν' ἀποσπάσωσιν ἐκ τῶν χειρῶν του τὰ αἱματόφυρτον λείψανον τῆς συνενόχου αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν δεσμεύσωσιν.

Ἰδρωσαν μεχρισοῦ τὸν μετεφέρωτιν εἰς τὸ ἑστιατόριον τοῦ καπηλείου τοῦ Κοκκινοχέρη, αἴθουσαν εὐρύχωρον, σκοτεινὴν, δι' ἑνὸς μόνου παραθύρου φωτιζομένην.

Αὐτοῦ εὑρίσκοντο μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένας διὰ χειροπαιδῶν καὶ προσεχόμενοι ὑπὸ στρατιωτῶν, ὁ Τριγλάκης, ὁ Νικόλας, ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφή του. Οὗτοι συνελήφθησαν ἐπ' αὐτοφώρῳ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεχείρουν νὰ σφαγιάσωσι τὴν ἐπ' ἀδαμάντων μεσίτριαν.

Ταύτην εἶχον εἰς προσεχῆ τινα θάλαμον, παντοίας θεραπείας ἐπιχειροῦντες διὰ νὰ τὴν ἀνακαλέσωσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις.

Ἐξαπλωμένος κατὰ γῆς καὶ μόλις καταπονούμενος ὑπὸ δύω στρατιωτῶν, ὁ Δάσκαλος, ἐλαφρὰ πληγωμένος εἰς τὸν βραχίονα ὑπὸ τῆς Κουκκουβάϊας, ἀλλὰ διόλου παράφρων, ἐπνευττία καὶ ἐμυκᾶτο ὡς ταῦρος εἰς σφαγὴν ὑποκείμενος. Ἐνίοτε ἀνηγείρετο ὅλος ἄκαμπος διὰ σπασμωδικοῦ ἀνατιναγμοῦ.

Ὁ Τριγλάκης, κεκλιμένην διατηρῶν τὴν κεφαλὴν, πελιδνός, μολυβδώδης τὴν ὄψιν, μὲ τὰ χείλη ὑπόλευκα, τ' ὄμμα ἀπλανὲς καὶ θυμοειδὲς, μὲ τὴν μακρὰν μέλαι-άν του καὶ πεπατημένην κόμην πίπτουσαν ἐπὶ τοῦ περιλαιμίου τοῦ κυανοῦ ἐπιχιτωνίου του, εἰς ράκη μεταβληθέντος ἐκ τῆς πάλης, ὁ Τριγλάκης, ἐκάθητο ἐπὶ ἐδωλίου τινός· αἱ διὰ χειροπαιδῶν συνεσφυγμέναι χεῖρές του ἀνεπαύοντο ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ. Ἡ νεαρότης τοῦ ἀθλίου τούτου (δεκαοκταετοῦς μόλις), ἡ κανονικότης τῆς ἀγενείου του μορφῆς, ἤδη μεμαραμένης καὶ ἐξευτελισμένης, παρίστανον ἔτι πλέον ἐλεεινὸν τὸν βδελυρὸν τύπον δι' οὗ ἐστιγ-

μάτισαν τὴν φυσιογνωμίαν ταύτην ἡ κραιπάλη καὶ τὰ κακουργήματα. Ἀπαθὴς οὗτος, λέξιν δὲν ἐπρόφερε.

Ἦτο δύσκολον νὰ μαντεύσῃ τις ἂν ἡ κατ' ἐπιφάνειαν ἀναισθησία αὕτη ἦτον ἀποτέλεσμα καταπλήξεως ἢ ψυχρᾶς ἐνεργείας· ἤσθμαινεν ἀδιακόπως· ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐσπόγγιζε διὰ τῶν δύο συνδεδεμένων χειρῶν του τὸν ἱδρῶτα ὅστις ἔβρεχε τὸ ὑγρόν του μέτωπον.

Πλησίον του ἐκάθητο ἡ Πλωσκοῦ· ἡ καλύπτρα ἔλειπεν ἀπὸ τὴν κεφαλήν της· ἡ ὑποκιτρίνη κόμη της, συνεσφιγμένη ἐπὶ τοῦ αὐχένος διὰ ταργάνης τινός, ἐκρέματο ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς της εἰς βοστρύχους σπανίους καὶ ἀκαταστάτους. Θυμοειδὴς μᾶλλον παρὰ ἐξασθενημένη, καὶ ὑπέρυθρος τὰς ἰσχνὰς καὶ χολερικὰς παρειὰς, ἐθεώρει καταφρονιτικῶς τὸ ἄχθος τοῦ ἀδελφοῦ της Νικόλα, ὅτις ἐκάθητο εἰς καθέδραν ἀπέναντι αὐτῆς.

Προβλέπων ὁ λῃστὴς οὗτος ὁποία τύχη τὸν ἐπερίμενεν, ἐκλελυμένος τὴν συμπεριφορὰν, ἐκοίτετο, ὡς εἰπεῖν, ἐπὶ τοῦ καθίσματός του ἀδρανῶς, μὲ κεκυφυίαν τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ γόνατα τρέμοντα καὶ συγκρουόμενα, ὅλος περιδεής· οἱ ὀδόντες του ἔβρυχον σπασμωδικῶς, καὶ οἱμωγὰς ἀνέδιδεν ὑποκώφους.

Μόνη ἐν πᾶσιν ἡ γραῖα Παληκάραινα, ἡ χήρα τοῦ ἀποκεφαλισθέντος, ὀρθία καὶ κατὰ ῥάχιν στριζομένη ἐπὶ τοῦ τοίχου, διέσωζεν ὅλην αὐτῆς τὴν θρασύτητα. Ὑψαύχην, ἔρριπτε περὶ ἑαυτὴν βλέμμα σταθερόν· ἡ μορφή της, προσωπεῖον χαλκοῦν, δὲν ἐπρόδιδε τὴν ἐλαχίστην συγκίνησιν.

Καὶ ὅμως εἰς τὴν θέαν τοῦ Κοκκινοχέρη, τὸν ὁποῖον ἐπανέφερον εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκείνην ἀφοῦ τὸν συμπαρέλαβον εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐξερεύνησιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀστυνόμος καὶ ὁ γραμματεύς του ἔκαμον εἰς ὅλην τὴν οἰκίαν· καὶ ὅμως, λέγομεν, εἰς τὴν θέαν τοῦ Κοκκινοχέρη τὸ πρόσπτον τῆς χήρας συνεσπάσθη ἀκουσίως της, οἱ μικροί της ὀφθαλμοὶ, οἱ συνήθως ἀμυδροὶ, ἀνέλαμψαν ὡς μανιώδους ἐχίδνης, τὰ συνεσφιγμένα χείλη της κατέστησαν ὑπόλευκα, καὶ ἐτάνυσε τοὺς δύο της βραχίονας, καίτοι δεσμευμένους ... Ἔπειτα, ὡς νὰ μετενόησεν ὅτι ἀπέδειξεν οὕτω τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὸ μῖσος αὐτῆς, μηδὲν δυνάμενον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, κατέστειλε τὴν συγκίνησίν

της, καὶ ἀνέλαβε πάλιν τὴν παγετώδη ἀταραξίαν της.

Ἐνῷ ὁ ἀστυνόμος ὑπηγόρευε τὰ πρακτικὰ ταῦτα εἰς τὸν γραφέα του, ὁ Βορέλης, τρίβων τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔρριπτεν βλέμμα εὐχαριστήσεως ἐπὶ τῆς οὐσιωδεστάτης συλλήψεως ἣν ἔκαμε, λυτρούσης τοὺς Παρισίους ἀπὸ συμμορίαν κακούργων κινδυνωδεστάτων· συναισθανθεὶς ὅμως πόσον πρὸς τοῦτο τὸν ὠφέλισεν ὁ Κοκκινοχέρης δὲν ἐδυνήθη νὰ κρατηθῇ τοῦ νὰ ρίψῃ ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα πρόδηλον εὐγνωμοσύνης.

Ὁ πατὴρ τοῦ Στραβοπόδη ὤφειλε νὰ συμμερίσθη καθ' ὅλην τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης αὐτῶν, τὴν φυλακὴν καὶ δίαιταν τῶν τοὺς ὁποίους κατήγγειλε· διὸ ἔφερε καὶ οὗτος χειροπέδας· ἦτο δὲ πλειότερον τῶν ἄλλων περιδεὴς συντετριμμένος καὶ ὅλαις δυνάμεσιν ἔκαμνε διὰ τοῦ εἴδος γαλῆς ἔχοντος προσώπου του μορφασμοὺς παντοίους διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀπελπισίαν του, ἢ ἐξέφερε θρηνώδεις ἀναστεναγμούς. Ἠσπάζετο τὸν Στραβοπόδην ὡς νὰ ἐζήτει παραμυθίαν τινὰ εἰς τὰς πατρικὰς ταύτας θωπείας. Ἀλλ' ὁ χωλὸς παῖς ὀλίγον εὐκίνητος ἐφαίνετο εἰς τὴν φιλοστοργίαν ταύτην τοῦ πατρός του· ἤδη τὸν εἶπον ὅτι μέχρι νεωτέρας διαταγῆς ἔμελλον νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς τὴν φυλακὴν τῶν ἀνηλίκων δεσμοτῶν.

—Τί δυστυχία νὰ ἀποχωρίζωμαι ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο μου υἱό· ἔλεγεν ὁ Κοκκινοχέρης προσποιούμενος ἄλγος ψυχῆς· ἀπ' ὅλους οἱ δυστυχέστεροι εἴμεθα ἡμεῖς οἱ δύο θειὰ Παληκάραινα, ὅπου μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὰ παιδιά μας.

Ἡ χήρα δὲν ἐβάστασε πλέον τὴν σιωπήν· μὴ ἀμφιβάλλουσα ὅτι ὁ Κοκκινοχέρης τοὺς ἐπρόδοσε τὸ ὁποῖον καὶ προηγθάνετο, εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Τὸ ἤξευρα ἐγὼ ὅτι σὺ ἦτουν ὅπου ἐπώλησες τὸν υἱόν μου ὅπου ἔχουν τὸ Τουλόν... ὄρσε δά Ἰουδα!... (καὶ τὸν ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον). Πωλεῖς τὰ κεφάλια μας... Ἂς ἦναι! Νὰ ἰδῇς πόσον ἀνδρεῖα θὰ σταθοῦμεν νὰ μᾶς κόψ υν σὰν Παληκαραῖοι ἀληθινοί.

— Μὴ σὲ μέλει καὶ δὲν εἴμεθα ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ τὰ χάνουν ἐμπροστὰ εἰς τὴν *Καρλῖνα*, ἐπρόσθεσεν ἡ Πλωσκοῦ μετ' ἐνθουσιασμοῦ θηριώδους.

—Δείξασα τότε ἡ χήρα τὸν Νικόλαν διὰ βλέμματος ἐσχάτην διαδηλοῦντος περιφρόνησιν, εἶπε πρὸς τὴν θυγατέρα της—Αὐτὸς ὁ ἄνανδρος ἔχει νὰ μᾶς ἐντροπιάσῃ ἐπάνω εἰς τὴν γιλλοτίνα.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ χήρα καὶ ἡ Πλωσκοῦ, συνοδευόμεναι ὑπὸ δύο στρατιωτῶν, ἀνέβησαν εἰς ἓν ὄχημα διὰ νὰ κατευθυνθῶσιν εἰς τοῦ Λαζάρου. Ὁ Τριγλάκης, ὁ Νικόλας καὶ ὁ Κοκκινοχέρης ἀπήχθησαν εἰς τὴν Φόρκην. Τὸν Δάσκαλον μετεκόμισαν εἰς τὴν Κογκηγρρίαν, ὅπου ὑπάρχουσι δωμάτια πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν φρενοβλαβῶν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

### Παρουσίασις.

«Τὰ κακὰ ὅσα κατεργάζονται οἱ πονηροὶ ἐν ἀγνοίᾳ πολλάκις εἶναι δεινότερα τῶν κατεργαζομένων ὑπ' αὐτῶν ἐν γνώσει»
ΣΧΙΛΕΡΟΥ Valenstein, πρᾶξις Β'.)

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὸν φόνον τῆς κυρᾶς Σεραφίνης, τὸν θάνατον τῆς Κουκκουβάϊας καὶ τὴν ἐν τῷ καπηλείῳ τοῦ Κοκκινοχέρη σύλληψιν τῆς συμμορίας τῶν κακούργων, ὁ Ροδόλφος ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον τῆς ὁδοῦ Τέμπλου.

Εἴπομεν ὅτι θέλων νὰ ἀντιπαλαίσῃ πρὸς τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον κατὰ τὴν πανουργίαν, ν' ἀνακαλύψῃ τὰ κεκρυμμένα ἐγκλήματά του, νὰ τὸν ἀναγκάσῃ ν' ἀναμετρήσῃ αὐτὰ, ἢ καὶ νὰ τὸν παιδεύσῃ ἀπηνῶς, ἐὰν διὰ τῆς πολυτροπίας καὶ ὑποκρισίας του διέφευγεν ὁ φαῦλος τὴν ἐκδίκησιν τῶν νόμων, ὁ Ροδόλφος διέταξεν νὰ φέρωσιν ἀπό τινα φυλακὴν τῆς Γερμανίας Ἀμερικανίδα τινὰ ἀμφιγενῆ, ἥτις ὑπῆρξε ποτὲ αἰσχρὰ σύζυγος τοῦ αἰθίοπος Δαυίδ.

Ἀφιχθεῖσα λοιπὸν τὴν προτεραίαν ἡ ὅσον ὡραῖα καὶ γοητευτικὴ τοσοῦτον διεφθαρμένη καὶ κυνδυνώδης γυνὴ αὕτη, ἔλαβε παρὰ τοῦ βαρώνου Δὲ Γράουν τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας εἰς ὅ,τι ἐχρεώστει νὰ πράξῃ.

Εἴδομεν εἰς τὴν τελευταίαν συνομιλίαν τοῦ Ροδόλφου μετὰ

τῆς κυρίας Πιπελέτου, ὅτι αὕτη εἶχε προτείνῃ μετὰ πλείστην πονηρίας εἰς τὴν κυρὰ Σεραφίναν τὴν Κησίλην ὡς ὑπηρέτημας παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ, ἀντὶ τῆς Λουΐζης Μορὲλ, καὶ ὅτι ἡ οἰκονόμος τὸ ἐδέχθη προθύμως ὑποσχομένη ν' ἀναφερθῇ πρότερον εἰς τὸν Φεράνδον, ὡς καὶ ἔπραξε κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ἐπνίγη ἀπέναντι τῆς νήσου τοῦ Χαλαστοῦ, ἀφοῦ τὰ μέγιστα ἐσύστησε τὴν Κησίλην.

Ὁ Ροδόλφος λοιπὸν ἦλθε τώρα νὰ μάθῃ πῶς ἀπέβη ἡ μεσιτία τῆς κυρίας Πιπελέτου.

Μὲ ἀπορίαν του μεγάλην εἰσερχόμενος εἰς τὸ οἰκημάτιον τῶν θυρωρῶν, εἶδεν ὅτι μολονότι ἡ ὥρα ἦτον ἑνδεκάτη, ὁ Κ. Πιπελέτος ἐκείτετο εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἡ Ἀναστασία ὀρθία ἐκεῖ πλησίον τὸν ἔδιδε ζεστά.

Ὁ Ἀλφρέδης, τὸ μέτωπον καὶ οἱ ὀφθαλμοί τοῦ ὁποίου ἐσκεπάζοντο ὑπὸ μέγιστον βαμβακηρὸν σκοῦφον, δὲν ἀπεκρίνετο εἰς τὴν Ἀναστασίαν, ἐξ οὗ αὕτη ἐσυμπέρανεν ὅτι πρέπει νὰ ἐκοιμᾶτο· διὸ ἔκλεισε τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης, καὶ στραφεῖσα εἶδε τὸν Ροδόλφον. Ἀμέσως λοιπὸν ἐποίησε τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμόν της, τὸ ἀνάστροφον τῆς χειρὸς πρὸς τὴν φενάκην αὐτῆς κολλήσασα.

— Καὶ καλὸ 'ς τὴν κορώνα τῶν ἐνοικατόρων μου... μὴν ἐρωτᾷς πάλι, ψυχή μου... Εἶμαι ἄνω κάτω... ἔγιναν εἰς τὸ σπίτι πράγματα!!! ὁ Ἀλφρέδης εἶναι κατάκοιτος ἀπὸ χθές.

— Καὶ τί ἔχει;

— Τί ἔχει! κ' ἐρώτημα θέλει τί ἔχει!

— Πῶς;

— Τὰ ἴδια τὸ θηρίον ἐκεῖνο τὸ ἀνήμερο, καὶ καλὰ δὲν θέλει νὰ μᾶς ἔχῃ ξεκολυμό!... Πάγει ὁ ἄνθρωπος!... μοῦ τὸν ἐζούρλανε.

— Ὁ Καβριώνης πάλιν;

— Πάλιν.

— Ἄλλος διάβολος πάλιν εἶναι αὐτός;

— Παγαίνω νὰ τὸ πιστεύσω. κύριε Ροδόλφε μου· εἶναι ὁ ἐξαποδὼς ἐπειδὴ, ὅσαις φοραῖς ἐκβαίνω ἔξω δὲν ἠμπορῶ νὰ καταλάβω πῶς τὸ μυρίζεται καὶ τσοὺπ νά σου τον· καὶ δός

του τὰ βάλλει μὲ τὸν Ἀλφρέδη μου, μ' ἕνα γέρο ἄνθρωπο ὅπου εἶναι ὡσὰν τὸ ἀρνάκι ἀδύνατος. Χθὲς πάλιν, ἐνῷ ἔλειπα εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου, τοῦ *συμβολογράφου* ... Ἀμὴ νὰ σᾶς τὰ εἰπῶ κ' ἐκεῖνα.

— Καὶ ἡ Κησίλη; εἶπεν ὁ Ροδόλφος μετὰ περιεργείας πολλῆς· ἦλθα νὰ μάθω...

— Σταθῆτε· ἔχω πολλὰ... πολλά, νὰ σᾶς εἰπῶ. καὶ πρέπει νὰ τ' ἀρχίσω μὲ τὴν σειρά τους· ἀλλέως τὰ χάνω....

— Λοιπὸν, λέγετε καὶ σᾶς ἀκούω...

— Ν' ἀρχίσωμεν πρῶτον ἀπὸ τοῦ σπιτιοῦ. Πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι ἦλθαν καὶ ἔπιασαν τὴ θειὰ Βουρέταινα

— Ἐκείνην ὅπου ἔδιδε χρήματα μὲ ἐνέχειρον;

— Ναίσκε ὅλη καὶ ὅλη· φαίνεται πῶς αὐτὴ ἔκαμνε καὶ ἄλλαις παράξεναις τέχναις, ἐκτὸς τοῦ τοκισμοῦ! ἦταν ψυχή μου κλεπταποδότρια, κλέπτρια, ἀλογοφάγησσα μία κακὴ γυναῖκα, ὅπου δὲν εἶχε ταῖρι· καὶ τὸ νόστιμον εἶναι ὅτι ἔπιασαν καὶ τὸ γέρο της ἀγαπητικὸ τὸν Κοκκινοχέρι, ἐκεῖνον ὅπου ἔχει ἐπάνω του ὅλο τὸ σπῖτι μας... Ἀκούετε σεῖς πράγματα!

— Λοιπὸν ὁ Κοκκινοχέρης εἶναι τώρα εἰς τὴν φυλακήν;

— Ναὶ, ἐπῆγαν καὶ τὸν ἐπῆραν ἀπὸ τὸ καπηλειό του· ἔπιασαν ὡς καὶ τὸν υἱόν του τὸν Στραβοπόδη, ἐκεῖνο τὸ διαβολεμένο παιδί... Λέγουν, ψυχή μου, πῶς μέσα εἰς τὸ ἐργαστῆρί του ἔγιναν πλῆθος φονικά· πῶς ηὗραν ἐκεῖ ἕνα σωρὸν κακούργων· πῶς ἡ Κουκκουβάϊα, μία φιλενάδα τῆς θειᾶς Βουρέταινας, εὑρέθηκεν ἐκεῖ μέσα πνιγμένη, καὶ πῶς ἂν δὲν ἐπρόφθαναν ἤθελε νὰ σκοτώσουν καὶ τὴν κυρὰ Ματθιὼ, τὴν μεσίτριαν ἐκείνην ὅπου ἔφερνε εἰς τὸν ταλαίπωρο τὸν Μορὲλ διαμάντια κ' ἐδούλευε. Ἠκούσετ' ἐσεῖς πράγματα ὅπου ἠκολούθησαν!

— Τὸν Κοκκινοχέρη εἰς τὴν φυλακήν! ἡ Κουκκουβάϊα ἐθανατώθη! εἶπεν ὁ Ροδόλφος μετὰ θαυμασμοῦ. Ἡ ὁδελυρὰ γραῖα ἔπαθε κατὰ τὰ ἔργα της. Ἰδοὺ ἐπληρώθη δι' ὅσα ἔπραξεν εἰς τὴν πτωχὴ Μαριάνθην.

— Αὐτὰ συνέβησαν εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο...χωριστὰ τὰ νέα *τράβαλλα* ὅπου ἔφερεν εἰς τὸ κεφάλι μας ὁ ἀσυνείδητος αὐτὸς

ὁ Καβριώνης... Νὰ ἰδῆτε τί ἀδιαντροπιὰ πάλιν τὴν ἔκαμε!... Ὅταν ἦλθαν κ' ἔπιασαν τὴν θειὰ Βουρέταινα, κ' ἐμάθαμεν ὅτι καὶ τὸν Κοκκινοχέρη αὐτὸν ὁποῦ εἶχε ἐπάνω του ὅλο τὸ σπίτι, τὸν ἐκουβάλησαν καὶ αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴ, εἶπα εἰς τὸν Ἀλφρέδη. «Σήκω, υἱέ μου μία στιγμὴ νὰ πᾷς τώρα εἰς τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ σπιτιοῦ, καὶ νὰ τοῦ εἰπῇς ὅτι τὸν Κοκκινοχέρη τὸν ἔβαλαν εἰς τὰ δεσμά». Φεύγει λοιπὸν ὁ Ἀλφρέδης. Μετὰ κἄμποσην ὥραν νά σου καὶ ἐπιστρέφει... εἰς μία κατάστασι.... εἰς μία κατάστασι.... ἄσπρος ὡσὰν τὸ πανὶ καὶ λαφασμένος ὡσὰν τί νὰ σᾶς εἰπῶ!

— Ἀλλὰ τί ἔτρεξε;

— Νὰ ἰδῆτε, κύριε Ροδόλφε, ἐδῶ ἀπ' ἔξω δὲν ἠξεύρω ἂν ἐστοχάσθητε ὑπάρχει ἕνας τοῖχος ἀσπρισμένος· ἐκβαίνοντας λοιπὸν ἀπ' ἐδῶ ρίπτει τὸ μάτι του ὁ Ἀλφρέδης ἐπάνω εἰς τὸν τοῖχο, καὶ τί νὰ ἰδῇ!... ἦταν γραμμένα μὲ τὸ κάρβουνο μὲ μεγάλα γράμματα, *Πιπελέτος — Καβριώρης*, ἑνωμένα καὶ τὰ δύο ὀνόματα μ' ἕνα μεγάλο σημεῖον ἑνώσεως (αὐτὸ τὸ *σημεῖον ἑνώσεως* εἶναι ὁποῦ κάθητ' ἐπάνω εἰς τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀλφρέδη μου τὸ περισσότερο). Ἀρχίζει ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνεται ἄνω κάτω. Πάγει παρακάτω καὶ τί νὰ ἰδῇ ἐπάνω εἰς τὴν μεγάλην θύρα τοῦ Τέμπλου; πάλιν *Πιπελέτος— Καβριώνης* πάντοτε ἑνωμένα μὲ τὸ σημεῖον ἐκεῖνο... Πάγει παρὰ πέρα... Εἰς κάθε πάτημα, ψυχή μου, καὶ ἔβλεπε ζωγραφισμένα ἐμπροστά του αὐτὰ τὰ τρισκατάρατα λόγια· παντοῦ, *Πιπελέτος—Καβριώνης*. Ἐπῆγε νὰ χάσῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια του· ἐνόμιζεν ὅτι ὅλοι οἱ διαβάται ἐγύριζαν καὶ τὸν ἔβλεπαν... ἔχωνε τὸ *καπέλλο* του πλέον ἕως εἰς τὰ μάτια ἀπὸ τὴν ἐντροπή του. Τί τὰ θέλετε ἐκβαίνει εἰς τὸ βουλεβάρτο, θαρρῶντας ὅτι δὲν θὰ ἐπροχώρησε τὸ κακὸ ἕως ἐκεῖ. Θεὸς φυλάξοι!... ὅπου ὑπῆρχεν ἕνα τόσο τοπαλάκι ἄδειο ἐπάνω εἰς τοὺς τοίχους *Πιπελέτος— Καβριώνης, Πιπελέτος—Καβριώνης*! Τέλος πάντων παγαίνει ὁ κακοροίζικος εἰς τοῦ ἰδιοκτήτου, καὶ μήτε ἤξευρε τί τοῦ ἔλεγεν ἀπὸ τὴν σύγχυσί του, μήτ' ἐκεῖνος ἐκατάλαβε τίποτε· νὰ καταλάβετε ὁποῦ τοῦ εἶπε νὰ ξεκουμπισθῇ ἀπ' ἐκεῖ ἀφοῦ

δὲν εἶναι ἄξιος νὰ εἰπῇ ἕνα λόγο, καὶ νὰ μὲ στείλῃ ἐμένα νὰ ὑπάγω νὰ τοῦ ἐξηγήσω τὴν ὑπόθεσι. Φεύγει ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἀλφρέδης, παίρνει ἄλλο δρόμο διὰ νὰ μὴ ξαναϊδῇ τὰ ὀνόματα ἐπάνω εἰς τοὺς τοίχους ἐκείνους... Ναί! κ' ἐγὼ τὸ λέγω!

— Τί; τὰ ἤξερε γραμμένα καὶ ἀλλοῦ;

— Γραμμένα παντοῦ, ψυχίτσα μου! ... ἔρχεται πλέον ὁ ταλαίπωρος εἰς μία κατάστασι! ... καὶ μοῦ τὰ διηγεῖται ὅλα. Νὰ φύγῃ, καὶ καλά, νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Γαλλία! αὐτὸ πλέον τοῦ ἐκτύπησε. Τὸν ἐπαρηγόρησα δὰ ὅσον ἠμπόρεσα, ἔπειτα ἐβγῆκα μαζῇ μὲ τὴν Κησίλη νὰ πᾶμε εἰς τοῦ συμβολογράφου... κ' ἔπειτα νὰ κινήσω εἰς τοῦ ἰδιοκτήτου... Ἀ! ψυχήτσα μου θέλετε νὰ τὸν εὕρῃ τὸν ἄνθρωπο ὁ Καβριώνης μοναχὸ, καὶ νὰ τοῦ βάλῃ τὰ ἑπτὰ καρφιά! .. Τὸ πετσὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου σηκώνεται μόνο νὰ τὸ συλλογισθῇ... ἂς ἦναι δά... νὰ σᾶς εἰπῶ πρῶτον τί ἔκαμα μὲ τὸν *συμβολογράφο*. Ἀναβαίνω τὸ λοιπὸν εἰς ἓν ἀμάξι μαζῇ μὲ τὴν Κησίλη, καθὼς μ' ἐπροστάξετε, καὶ παγαίνομεν... Ἡ Κησίλη, ἐφοροῦσε τὴν εὔμορφή της φορεσιὰ, καθὼς ἐνδύνουνται αἱ χωριατοπούλαις τῆς Γερμανίας, ἐπειδήτις καὶ ἦταν ὅτι ἔφθασε, καὶ δὲν εἶχε καιρὸ νὰ τ' ἀλλάξῃ... καθὼς καὶ τὸ εἶπα εἰς τὸν κ. Φεράνδον. Ἀληθεια ψυχίτσα μου, πολλαῖς εἶδα εὔμορφαις· ἤμουν κ' ἐγὼ εἰς τὸν καιρό μου... ὅμως τέτοιαν ὡραιότητα ὡσὰν τῆς Κησίλης ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα. Ἂν πῆτ' ἐκεῖνα τὰ 'μάτια... σφάζουν!... Τί μάτια! μεγάλα καθὼς εἶναι καὶ μαῦρα μαῦρα! ὤ! τέρας τεράτων! Νὰ σᾶς εἰπῶ; ὁ Ἀλφρέδης εἶναι ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ ὅμως τὴν πρώτην φορὰν ὁποῦ τὴν εἶδε τὸν εἶδες κ' ἔγινε κατακνίκατος, κόκκινος, ψυχίτσα μου, ὡσὰν τὸ παντζάρι . . . τόσον ὁποῦ πλέον δὲν ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ τὰ 'μάτια του νὰ τὴν ἰδῇ... ὅμως ἐπάνω εἰς τὴν καθέδρα του ἦταν ὡσὰν νὰ ἐκάθητο εἰς τὰ καρφία. Ὑστερότερα μοῦ εἶπεν, ὅτι καθὼς τὴν εἶδεν ἐνθυμήθη τὰ ὅσα τοῦ εἶχε κατὰ καιρὸν διηγηθῇ ὁ Βραδαμάντης διὰ ταῖς ἄγριαις γυναῖκες κἄτι ἱστορίαις ὁποῦ τὸν ἔκαμναν κ' ἐντρέπετο... κ' ἐκκοκίνιζεν ὁ Ἀλφρέδης μου...

— Ἀλλ' ὁ συμβολαιογράφος; ὁ συμβολαιογράφος;

— Τώρα· ἦταν εἰπῆτε ἑπτὰ ὧραις, βράδυ, τὴν ὥρανὁποῦ

ἐπήγαμεν εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου· λέγω τοῦ θυρωροῦ νὰ εἰπῇ τοῦ αὐθέντη του ὅτι εἶναι κάτω ἡ κυρία Πιπελέτου μαζῇ μὲ τὴν ὑπηρέτρια περὶ τῆς ὁποίας τοῦ ὡμίλησεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα καὶ εἶπε νὰ τὴν ὑπάγω. Βλέπω τὸν θυρωρὸ ἐξαφνα ν' ἀναστενάζῃ καὶ νὰ μ'ἐρωτᾷ ἂν δὲν ἔμαθα τί ἔπαθεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα... Ὄχι τὸν λέγω δὲν ἔμαθα τίποτε... Νὰ ἰδῆτε, ψυχίτσα μου κύριε Ροδόλφε ἓν ἄλλο δυστύχημα...

— Τί!

— Ἡ Σεραφίνα ἐπνίγηκε 'παγαίνωντας νὰ περάσῃ τὴν ἡμέρα εἰς τὴν ἐξοχὴ μαζῇ μὲ μίαν συγγενῆ της.

— 'Επνίγηκε! ... Εἰς τὴν ἐξοχὴν χειμῶνα καιρόν! εἶπεν ὁ 'Ροδόλφος ἔκπληκτος.

— 'Επνίγηκε, σᾶς λέγω, ἐπνίγηκε· καὶ νὰ σᾶς εἰπῶ ; περισσότερο τὸ ἠπόρησα παρὰ νὰ τὴν λυπηθῶ· ἐπειδὴ, νὰ 'ξεύρετε, ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ συνέβη ἐκεῖνο τὸ δυστύχημα εἰς τὴν πτωχὴ τὴν Λουΐζα, τὴν κυρὰ Σεραφίνα τὴν εἶχα εἰς τὸ στομάχι. Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, εὐθὺς καθὼς ἔμαθα ὅτι ἐπνίγηκε, α', εἶπα, ὑπομονή· θ' ἀποθάνωμεν.

— Καὶ ὁ Κ. Φεράνδος ;

— 'Ο θυρωρός μοῦ εἶπεν εἰς τὴν ἀρχὴ, ὅτι δὲν ἦτο τρόπος νὰ τὸν ἐνταμώσω τὸν αὐθέντη του· ἔπειτα μὲ παρεκάλεσε νὰ σταθῶ μία στιγμὴ, καὶ ἀνέβη ἐπάνω. Κατέβηκεν ὕστερα καὶ μὲ εἶπε ν'ἀναβοῦμεν. 'Επεράσαμεν λοιπὸν ἀπὸ τὴν αὐλὴ καὶ ἐμβήκαμεν εἰς μίαν κάμερην εἰς τὰ κάτω. Τὸ φῶς ἤτανε ἕνα μαῦρο γλυνοκέρι μοναχό. 'Ο συμβολαιογράφος ἐκάθητο κοντὰ εἰς τὴν φωτιὰ, ὅπου μόλις νὰ ὑπῆρχεν ἕνα μικρὸ κουτσουράκι κ' ἐκάπνιζε... Τί παληόσπιτο... Δὲν εἶχα ἰδῆ ποτὲ τὸν Κ.Φεράνδον... Τί ἀσχημάνθρωπος! Τὴν γῆ τὴν οἰκουμένη νὰ μ'ἐχάριζε, δὲν τὸν ἐπροτιμοῦσα ἀπὸ τὸν 'Αλφρέδη μου...

— Καὶ ἔδειξε καθόλου ὁ συμβολαιογράφος ὅτι τὸν ἤρεσεν ἡ Κησίλη;

— Καὶ ἠμποροῦσε κἀνεὶς νὰ καταλάβῃ τίποτε ἀπ' ὀπίσω ἀπὸ τὰ 'ματοὐάλια τὰ πράσινα; Ὅμως ἕνας τέτοιος γέρω θεοβλαβὴς δὲν πρέπει νὰ σκαμπάζῃ τίποτε ἀπὸ γυναῖκες. Μόνον ὅταν ἐμβήκαμεν μέσα καὶ αἱ δύο μας ἔκαμεν ὡσὰν νὰ ἐπήδη-

σεν ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμά του· ὡσὰν νὰ τὸν ἐφάνη παράξενη ἡ ἐνδυμασία τῆς Κησίλης· ἐπειδὴ, πρέπει νὰ ξεύρετε, ἦταν ὡσὰν ἐκεῖναις ὅπου πωλοῦν ταῖς φροκαλιαῖς (ὅμως ἑκατὸν χιλιάδαις μερδικὰ καλήτερη) μὲ τὰ κοντά της ἐκεῖνα μισοφούστανα καὶ ταῖς κνημίδαις της ταῖς κυναῖς μὲ γωνιαῖς κόκκινα.... κἄτι κνήμαις, ψυχίτσα μου κύριε Ροδόλφε, κἄτι κνήμαις!... Νὰ κατεβαίνουν ὡτὰν χυταῖς! Καὶ ἕνα ποδαράκι μικρό! ὁποῦ ὁ συμβολαιογράφος τὴν εἶδε καὶ τοῦ ἦλθε τοῦ ἀνθρώπου ἀποπληξία.

— Φαίνεται πῶς ἡ φορεσιὰ τοῦ ἐφάνη παράξενος.

— Ὡς φαίνεται· σταθῆτε τώρα νὰ ἰδῆτε καὶ τὰ ἐρωτικά. Καλῇ τύχη ἐνθυμήθηκα τὸν λόγον ὁποῦ μὲ εἴπετε.

— Ποῖον λόγον ;

— Δὲν ἐνθυμᾶσθε; *Εὐθὺς καθὼς ὁ ἕνας θέλει, ὁ ἄλλος δὲν θὰ θέλει, κ' εὐθὺς καθὼς ὁ ἕνας δὲν θὰ θέλει, ὁ ἄλλος θὰ θέλει.* Εἶπα τὸ λοιπὸν κ' ἐγώ· Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ξεκολλήσω ἀπὸ τὴν τραχηλιὰ τῆς κορώνας τῶν ἐνοικατόρων μου τὴν Γερμανίδα του, καὶ νὰ τὴν φορτώσω εἰς τὸν αὐθέντη τῆς Λουΐζας. Αὐτὸ δὲν εἶναι ὁ σκοπός; Τὸ λοιπὸν ἀρχίζω εὐθὺς καὶ λέγω εἰς τὸν συμβολογράφο χωρὶς νὰ τοῦ δώσω τελείως καιρό.

"Νὰ μοῦ συμπαθᾶτε, αὐθέντη, ὅτι ἡ ἀνεψιά μου ἦλθε μὲ τὰ φορέματα τοῦ τόπου της, ὅμως δὲν εἶχεν ἄλλα, καὶ μοῦ λείπουν οἱ τρόποι νὰ τῆς κόψω καινούρια· δὲν πειράζει ὅμως καὶ πολὺ, ἐπειδὴ ἤλθαμεν μόνον νὰ σᾶς εὐχαριστήσωμεν ὅτι εἴπετε εἰς τὴν κυρὰ Σεραφίνα πῶς θέλετε νὰ ἰδῆτε τὴν Κησίλη, βάλλωντας βάσιν εἰς ταῖς καλαῖς σύστασες ὁποῦ εἶχα κάμει δι' αὐτήν· ὅμως δὲν πιστεύω, αὐθέντη μου, νὰ σᾶς κάμνῃ."

— Πολλὰ καλὰ, κυρία Πιπελέτου.

— "Διατί νὰ μὴ μοῦ κάμνῃ; εἶπεν ὁ συμβολογράφος,, καθίσας πάλιν κοντὰ εἰς τὴν φωτιὰ καὶ κυττάζωντάς μας ὡσὰν ὑπεράνω ἀπὸ τὰ ὁμματοϋάλια του.—'Επειδὴ ἡ Κησίλη, αὐθέντη μου, θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα της. Μόλις νὰ ἔχῃ τρεῖς ἡμέραις ὁποῦ ἦλθε, καὶ τὴν ἐπεθύμησε, μολονότι ἐκεῖ τὸ ἐπάγγελμά της εἶναι πολὺ ποταπό· πωλεῖ φροκαλιαῖς εἰς τοὺς δρόμους καθὼς συνειθίζουν ἐκεῖ.

" Καὶ τοῦ λόγου σου ὁποῦ εἶσαι συγγενής της, μοῦ εἶπεν ὁ Κ. Φεράνδος, τὸ ὑποφέρεις αὐτό;

"Αἰ, συγγενής της εἶμαι, αὐθέντη, ἀλλ' αὐτὴ εἶναι ὀρφανή· ἔχει τοὺς εἴκοσί της χρόνους καὶ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλῃ.

" Τί λόγος! τί λόγος! Ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλῃ εἰς μίαν τέτοιαν ἡλικίαν πρέπει ν' ἀκούῃ κἀνεὶς ὅτι τὸν λέγουν οἱ συγγενεῖς του, εἶπε σοβαρὰ σοβαρά.

«Καὶ ἤρχισεν ἡ Κησίλη τότε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ τρέμῃ καὶ νὰ τρίβετ' ἐπάνω μου· θὰ ἐφοβήθηκε βέβαια τὸν συμβολογράφο καὶ διὰ τοῦτο.»

— Καὶ ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ;

— Ἐγόγγυζε μέσα εἰς τὰ δόντια του·—«Ἄκουῦς ἐκεῖ· ν' ἀφήσῃ κἀνεὶς μίαν νέα εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικία νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλῃ, εἶναι τὸ ἴδιο ὡσὰν νὰ τὴν ἀφανίσῃ ὁλότελα. Νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Γερμανίαν ψωμοζήτρια! εὔμορφη τέχνη ! τοῦ λόγου σου, θεία της, τὸ ὑποφέρῃς αὐτό!

(Καλὰ, καλά· εἶπα μὲ τὸν ἑαυτό μου. Μονάχο του 'παγαίνει τὸ πρᾶγμα· μή σε μέλῃ, γέρο κατσίβελε, καὶ θὰ σοῦ φορτώσω τὴν Κησίλη ἐγώ·

«Εἶμαι θεία της, δὲν σᾶς λέγω, τὸν ἀποκρίνομαι ὡσὰν δυσαρεστημένη· ἔτυχα, κατὰ δυστυχίαν, θεία της· δὲν φθάνουν τὰ βάρη μου, παρὰ θὰ ἔχω καὶ ἄλλα. Ἐπροτιμοῦσα καλήτερα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα της πάλιν. Ἰδῆτε συγγενεῖς, νὰ σοῦ στέλλουν μίαν τέτοιαν κόρην εἰς ἡλικία, χωρὶς οὐδὲ τὸν ναῦλό της νὰ πληρώσουν.—Ἡ Κησίλη τότε, ὡσὰν νὰ ἐπειράχθηκεν ἀπ' αὐτὰ, ἤρχισε πάλιν νὰ κλαίῃ... Ὁ συμβολογράφος ἐντοσούτῳ, σοβαρὸς ὡσὰν διδάχος, γυρίζει καὶ μὲ λέγει·

"Τοῦ λόγου σου ἔχεις νὰ δώσῃς λόγον εἰς τὸν Θεὸ διὰ τὴν παρακαταθήκην ὁποῦ ἡ θεία Πρόνοια ἐνεπιστεύθηκεν εἰς τὰ χέρια σου· ἤθελεν εἶναι ἁμαρτία μεγάλη ν' ἀφήκῃς αὐτὴν τὴν νέαν νὰ χαθῇ. Εἰς τοῦτο τὸ φιλάνθρωπον ἔργο ἠμπορῶ κ' ἐγὼ νὰ σὲ βοηθήσω κατὰ δύναμιν. Ἂν ἡ ἀνεψιά σου μοῦ ὑπόσχεμαι νὰ ἦναι τιμία καὶ εὐσεβὴς, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴν ἐβγαίνῃ ποτὲ ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὸ 'σπίτι μου, εὐσπλαγχνία φερόγενος, τὴν κρατίζω.

"Όχι, ὄχι· κάλλιον ἔχω νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπο μου, εἶπεν ἡ Κησίλη κλαίουσα πάλιν.

— Πάντοτ' ὑποκρίτρια κινδυνωδεστάτη! εἶπεν ὁ 'Ροδόλφος κατὰ διάνοιαν. Τὸ διαβολικὸν πλάσμα ἐνόησεν, ὡς βλέπω, κατὰ βάθος τὰς διαταγὰς τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν.

Ἔπειτα ὁ πρίγκηψ ἐπρόσθεσεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ·

— Καὶ ὁ Κ. Φεράνδος; ἔδειξε δυσαρέσκειαν ὅταν ἔβλεπε τὴν ἀντίστασιν τῆς Κησίλης;

— Μάλιστα, κύριε 'Ροδόλφε· ἐγόγγυζε μέσα εἰς τὰ 'δόντια του καὶ τῆς εἶπεν ὡσὰν νὰ τὴν ἐμάλωνε·

"Δὲν μᾶς μέλει, κόρη μου, τί ἔχεις τοῦ λόγου σου καλήτερα ἀλλὰ νὰ ἰδοῦμεν ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι πρέπον. Ἂν περνᾷς τίμια καὶ κάμνῃς ἐν τάξει τὰ θρησκευτικά σου χρέη θὰ σωθῇς 'Εδῶ μέσα θὰ εἶσαι εἰς ἕνα 'σπίτι θεοφοβούμενο· ἂν ἡ θειά σου σὲ ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς, δὲν θ' ἀπολακτίσει τὴν καλὴν αὐτὴν εὐκαιρίαν. Ὁ μισθός σου κατ'ἀρχὰς θὰ εἶναι ὀλίγος, ἀλλὰ στέκει εἰς τὴν φρόνησι καὶ εἰς τὴν προκοπή σου νὰ τὸν αὐξήσῃς...

— Καλά, λέγω μὲ τὸν ἑαυτό μου· ὁ συμβολογράφος τὴν ἅρπαξε. Μή σε μέλῃ διαβόλου φιλάργυρε· ἡ Σεραφίνα ἦταν κοντά σου χρόνους καιρούς, καὶ μήτε σὲ μέλει πῶς ἐπνίγηκεν, ἀκόμη προχθές... Γυρίζω τὸ λοιπὸν καὶ τοῦ λέγω·

"Κ' ἔχει λόγον, αὐθέντη μου, πῶς δὲν γίνεται καλήτερο 'σπιτικὸ ἀπὸ τὸ ἰδικό σας; 'Αλλὰ, νὰ ὁποῦ αὐτὴ θέλει νὰ γυρίσῃ εἰς τὸν τόπο της· τῆς ἀρέσει ἐκεῖ.

"Σιγὰ σιγὰ θὰ τῆς ἀρέσει κ' ἐδῶ, μοῦ ἀποκρίνεται ὁ συμβολαιογράφος· τέλος πάντων ἀποφάσισε ναὶ ἢ ὄχι;... ἂν ἀγαπᾷς φέρε μου αὔριο βράδυ, τέτοιαν ὥρα, τὴν ἀνεψιά σου, καὶ ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως τὴν ὑπηρεσία της... Ὁ θυρωρός μου τὴν ἑρμηνεύει εἰς τὴν ἀρχή. Θὰ τῆς δίδω κατ' ἀρχὰς εἴκοσι φράγκα τὸν μῆνα καὶ τὸ φαγητό της.

"Βάλετε, αὐθέντη, ἄλλα πέντε φράγκα, νὰ χαρῆτε τὴν ζωή σας.

"Ὄχι· κατόπιν, ἂν εὐχαριστηθῶ, τῆς τὰ δίδω. Σοῦ λέγω μολοντοῦτο, ὅτι δὲν πρέπει καθόλου νὰ ἐκβαίνῃ ἔξω οὔτε νὰ

ἔρχεται νὰ τὴν βλέπῃ κανείς.

" Καλὲ, τί λόγος αὐθέντη! καὶ ποῖον ἔχει νὰ ἔρχεται νὰ τὴν βλέπῃ; Ἐκείνη μόνον ἐμένα γνωρίζει εἰς τὰ Παρίσια· ἐγὼ ἔχω τὴν δουλειά μου καὶ δὲν εὐκαιρῶ. Ἐγὼ μόλις εὐκαίρησα νὰ ἔλθω σήμερα μαζῆ της ἐξ ἀνάγκης· ἄλλοτε δὲν θὰ μὲ ἰδῆτε· θὰ εἶναι δι' ἐμὲ ὡσὰν νὰ μὴν ἦλθε τελείως ἀπὸ τὸν τόπο της. Ἂν θέλετε καὶ νὰ μὴν ἐκβαίνῃ ἔξω, ὁ τρόπος εἶν' εὔκολος· ἀφήσετέ της τὰ φορέματα τοῦ τόπου της, καὶ ἐκείνη θὰ ἐντρέπεται νὰ φαίνεται οὕτω πως ἐνδυμένη μέσα εἰς τοὺς δρόμους.

«Καλὰ εἶπες, μοῦ λέγει ὁ συμβολογράφος· ἔπειτα εἶναι καὶ καλὸ πρᾶγμα νὰ φυλάγῃ κἀνεὶς τὴν ἐνδυμασία τοῦ τόπου του ... Ἂς μὴν ἀλλάξῃ τὴν φορεσιά της.

«Αἴ, λέγω εἰς τὴν Κησίλη, ὁποῦ μὲ σκυμμένο κεφάλι δὲν ἔπαυσε νὰ κλαίῃ. Κάμε, κόρη μου, τὴν ἀπόφασί σου· Τὰ καλὰ αὐθεντικὰ δὲν εὑρίσκουντ' εὔκολα. Ἂν σ' ἀρέσῃ ἂν δὲν σ' ἀρέσῃ, κάμε ὅ,τι θέλεις· ἐγὼ πλέον δὲν ἀνακατώνωμαι.

Ἡ Κησίλη τότε ἀποκρίθηκε στενάζωντας καὶ μὲ βαρυὰ καρδιὰ ὅτι μένει πλέον ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅμως, ἂν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας θὰ πονῇ πάντοτε ἡ ψυχή της διὰ τὸν τόπο της, νὰ ἔχῃ τὸ ἐλεύθερο νὰ φύγῃ.

«Στανικῶς ἐγὼ δὲν σὲ κρατῶ, εἶπεν ὁ συμβολογράφος· ὅσον διὰ ὑπηρέτριαις, ἄλλο τίποτε· μοῦ φέρουν ὅσαις θέλω. Λάβε τὴν προπληρωμή σου· αὔριο βράδυ προσμένω νὰ ἔλθῃς μαζῆ μὲ τὴν θεία σου.

«Ἡ Κησίλη δὲν ἔπαυε νὰ κλαίῃ. Ἐπῆρα ἀντ' αὐτῆς τὴν προπληρωμὴ, δύο φράγκα [νὰ καταλάβετε τί κατσίβελος εἶναι], καὶ ἐπιστρέψαμεν.

— Ἄριστα, κυρία Πιπελέτου! Δὲν λησμονῶ τὴν ὑπόσχεσίν μου· λάβετε τὰ ὅσα σᾶς ἔταξα, ἐὰν ἐπιτύχετε νὰ εὕρετε θέσιν τινὰ δι' αὐτὴν τὴν πτωχὴν νέαν, τὴν ὁποίαν μ' ἐπεφόρτισαν.

— Καὶ προσμείνετε, ψυχίτσα μου, ἕως αὔριον· εἶπεν ἡ κυρία Πιπελέτου ἀρνουμένη τὰ χρήματα τοῦ Ῥοδόλφου·—ἐπειδὴ ὁ Κ. Φεράνδος ἠμπορεῖ καὶ νὰ μεταμεληθῇ ἀπόψε, ὅπου θὰ τοῦ ὑπάγω τὴν Κησίλη.

— Δὲν πιστεύω νὰ μεταμεληθῇ· καὶ ποῦ εἶναι τώρ' αὐτή;

— Εἰς ἓν ἀπὸ τὰ κομεράκια τῆς κατοικίας τοῦ στρατηγοῦ, καθὼς ἐπροστάξετε· δὲν τὸ κουνεῖ ἀπ' ἐκεῖ· φαίνεται ὑπήκοη ὡσὰν ἀρνάκι, μολονότι ἔχει κἄτι 'μάτια... ὢ, τί μάτια!... 'Αλήθεια, εἶπα ὁ στρατηγός. Τί ἄνθρωπος, κύριέ μου! Ὅταν ἦλθε ἀπ' ἀτός του νὰ παρασταθῇ ὁποῦ τοῦ ἐκουβαλοῦσαν τὰ ἔπιπλά του, γυρίζει καὶ μὲ λέγει·—Ἂν τύχῃ καὶ φέρουν ἐδῶ κἀνένα γράμμα μ' ἐπιγραφὴ πρὸς τὴν *κυρίαν Βιτκὲντ*, εἶναι ἰδικό μου, καὶ νὰ μοῦ τὸ στείλετε *Ὁδὸς Μονδοβίου*, ἀρ. 5. —'Ακοῦτε τοῦ λόγου σας! γυναίκειο ὄνομα 'παίρνει, τοῦ διαβόλου τὸν Νάρκισσο καὶ αὐτόν... Δὲν ἔλαβε καὶ τὴν ἀδιαντροπιὰ νὰ μ' ἐρωτήσῃ τί ἔγιναν τὰ ξύλα του!...—Τὰ ξύλα σας!... Σιγὰ νὰ μὴν εἰπῆτε τὰ δάση σας! τοῦ ἀποκρίνομαι.— Δύο ἁμαξιαῖς ξυλαράκια μοῦ ἔφερε, ὁ γύφτος, καὶ μοῦ ἐγύρευε τὰ ξύλα του!—Τὰ ξύλα σας ἐκάηκαν, τὸν λέγω, ὁποῦ ἀνάπταμεν φωτιὰ διὰ νὰ φεύγῃ ἡ ὑγρασία· ἀλλέως ἤθελαν νὰ φυτρώσουν ἀμανίταις ἐπάνω εἰς τὸ φεσάκι σας τὸ κεντητὸ καὶ εἰς τὸν χρυσοπράσινο κοιτωνίτη σας, ὁποῦ ἐφορέσετε τόσαις φοραῖς τοῦ κακοῦ καὶ τ' ἀνέμου... προσμένωντας, νὰ ἔλθῃ ἐκεῖν' ἡ κυρὰ ὁποῦ σᾶς ἐπερίπαιζε.

Στεναγμὸς βαθὺς καὶ ἀλγεινὸς τοῦ 'Αλφρέδου διέκοψε τὴν κυρίαν Πιπελέτου.—'Ο 'Αλφρέδης χασμουρείεται θὰ ἐξύπνησε. Μοῦ συγχωρεῖτε, κύριε 'Ροδόλφε.

— Μάλιστα, μάλιστα... ἔχω νὰ σᾶς ἐρωτήσω καὶ κἄτι ἄλλο ἀκόμη.

— Αἰ, γερόντιο, πῶς περνᾷς; ἠρώτησεν ἡ κυρία Πιπελέτου τὸν σύζυγόν της ἀνοίγουσα τὰ παραπετάσματα. 'Ιδοὺ ὁ Κ. 'Ροδόλφος· τοῦ εἶπα καὶ τὴν καινούρια κακοήθεια τοῦ Καβριώνη, καὶ σ' ἐλυπήθηκεν ἀπὸ ψυχῆς.

—Ἄ, κύριε, εἶπεν ὁ 'Αλφρέδης στρέψας τὴν κεφαλήν του πρὸς τὸν 'Ροδόλφον μὲ ἀτονίαν· αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν ἔχω πλέον νὰ σηκωθῶ ἀπὸ τὸ κρεββάτι ... 'Ο ἀπάνθρωπος μ' ἐπλήγωσε κατάκαρδα ... Ἄλλο πλέον δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ στόματα τῆς πόλεως παρὰ τ' ὄνομά μου ... Εἰς ὅλους τοὺς τοίχους τῶν Παρισίων ἐκάθησε καὶ τὸ ἔγραψε... ἑνωμένο μαζῆ μὲ τὸ ἰδικό του δι' ἑνὸς μεγάλου σημείου ἑνώσεως ... 'Ηκούσετε σεῖς, *κύρριε*;

Σημεῖον ἑνώσεως ... Ἐγώ... ἑνωμένος μαζῆ μ' αὐτὸ τὸ γουροῦνι ἐνώπιον τῆς πρωτευούσης ὅλου τοῦ κόσμου!

— Ὁ Κύριος Ῥοδόλφος αὐτὰ τὰ ξέρει ... Μόνον τὰ ὅσα χθὲς τὸ βράδυ σοῦ ἔκαμαν ἐκείναις αἱ δύο πρωτοδιαβόλισσαις δὲν τὰ γνωρίζει.

— Ἄ! κύριε, τὸ ὑστερινὸ πάλιν αὐτὸ ὑπερέβη τὰ ὅρια, εἶπεν ὁ Ἀλφρέδης μετὰ φωνῆς περιλύπου.

— Τί, φίλτατε Κύριε Πιπελέτε; Διηγηθῆτε με, σᾶς παρακαλῶ.

— Ὅσα μ' ἔκαμεν ὡς τώρα δὲν ἦσαν τίποτε, κύριε, ἐμπρὸς εἰς αὐτό. Ἐμεταχειρίσθηκε κἄτι μέσα τὰ πλέον αἰσχρά ... Δὲν ἠξεύρω ἂν ἔχω δυνάμεις νὰ σᾶς τὰ διηγηθῶ ... Εἶναι καὶ νὰ ἐντρέπεται κἀνεὶς νὰ τὰ λέγῃ.

Καὶ ἀνακαθίσας ὁ κύριος Πιπελέτος μετὰ κόπου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του, ἐσταύρωσε σεμνοπερῶς ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸ μάλλινον ἐσωκάρδιόν του, καὶ ἤρχισεν ὡς ἑφεξῆς·

— Εἶχεν ἐξέλθει *ἀπ' ἀτή της*, κ' ἐγὼ, καταπικραμένος διὰ τὴν νέαν ἀτιμίαν τὴν ὁποίαν ὑπέφερε τ' ὄνομά μου, γραμμένο εἰς ὅλους τοὺς τοίχους της πρωτευούσης, ἐπροσπαθοῦσα νὰ διασκεδάσω τὴν λύπη μου, καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ βάλω νέον πάτον εἰς ἕνα ὑπόδημα ὁποῦ εἶχοσι φοραῖς ἔπιασα καὶ πάλιν ἄφησα, ἐξ αἰτίας τῶν πειρασμῶν αὐτοῦ τοῦ Σατανᾶ, ὁποῦ νὰ τὸν κρίνῃ ὁ Θεός. Ἐκάθουμουν τὸ λοιπὸν ἐμπρὸς εἰς τὸ τραπέζι, ἐκειδὰ, ὅτε νὰ καὶ βλέπω τὴν θύρα καὶ ἀνοίγεται, κ' ἐμβαίνει μία γυναῖκα. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἦτο σκεπασμένη μ' ἕνα ἐπανωφόρι μὲ κουκκοῦλα ἀπ' ἐπάνω. Σηκώνομαι μὲ σεμνότητα ἀπὸ τὸ κάθισμά μου, καὶ φέρω τὸ χέρι μου εἰς τὸν πῖλό μου. Νά σου τότε βλέπω καὶ δεύτερην γυναῖκα, σκεπασμένη καὶ αὐτὴ μ' ἐπανωφόρι καὶ κουκκοῦλα, καὶ ἐμβαίνει καὶ κλειδώνει ἀπὸ μέσα τὴν θύρα ... Ἠπόρησα ὅτι ἐφέροντο μὲ τόσην εἰκειότητα αἱ δύο αὐταὶ γυναῖκες χωρὶς νὰ εἰποῦν λέξιν· μολονοῦτο, ἀνεσηκώθηκα πάλιν εἰς τὸ κάθισμά μου καὶ τὰς ἐχαιρέτησα σεμνοπρεπῶς ... Τότε, κύριέ μου ... πλὴν εἶναι πράγματα ὁποῦ δὲν μὲ συγχωρεῖ ἡ αἰδώς μου νὰ τὰ προφέρω ...

— Ἔλα τώρα καὶ σὺ ... καὶ δὲν ἔχομεν ἐδῶ κἀμμία γυ-

ναῖκα νὰ μᾶς ἀκούῃ, εἶπεν ἡ κυρία Πιπελέτου.

—Τότε, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀλφρέδης κατακοκκινίσας, τὰ ἐπανωφόριά των πίπτουν, καὶ τί νὰ ἰδῶ; δύο πράγματα ὡσὰν Σειρῆναις ἢ Νύμφαις χωρὶς ἄλλο κἀνένα φόρεμα παρὰ ἕνα λέντιον ἀπὸ φύλλα τριγύρω εἰς τὰ κρύφια μέλη των, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν ἕνα στέφανον πάλιν ἀπὸ φύλλα, Ἔμεινα ἐκπληκτος... Ἔρχονται τότε καὶ αἱ δύο των πρὸς ἐμὲ μὲ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτὰς, τάχα ὡσὰν νὰ μὲ προσκαλοῦν...

— Ταῖς ἀχρείαις, εἶπεν ἡ Ἀναστασία.

— Αὐτά των τὰ ἀδιάντροπα κινήματα μ' ἔκαμαν ἄλλον ἐξ ἄλλου, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀλφρέδης ἀπὸ σεμνότυφον κυριευθεὶς ἀγανάκτησιν·—καὶ καθὼς συνειθίζω εἰς τὰς κρισίμους τῆς ζωῆς μου περιστάσεις ἔμεινα διόλου ἀκίνητος ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμά μου. Αἱ δύο Σειρῆνες, ὅταν εἶδαν αὐτό μου τὸ θάμβος, πλησιάζουν μ' ἕνα κἄποιον ρυθμὸν, κάμνουσαι ὡσὰν κύκλους μὲ τὰ χέρια καὶ τὰ ποδάρια των... Ἐγὼ, ὅσον βλέπω, αὐτὰ, τόσον γίνομαι ἀκίνητος, ἐκστατικός. Μὲ πλησιάζουν ... μὲ περιπλέκουν εἰς τοὺς βραχίονάς των ...

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, ἕναν ἄνθρωπον ὑπανδρευμένο, ἡλικιωμένον ἄνθρωπο, αἱ ἀδιάντροπαις! Ἄ! νὰ μὴν ἤμ' ἐδῶ ... μὲ τὸ χέρι τῆς φροκαλιᾶς μου, ἀνέκραξεν ἡ Ἀναστασία—νὰ ταῖς δείξω ἐγὼ πῶς κάμνουν τὸν ρυθμὸ καὶ τοὺς κύκλους μὲ τὰ ποδάρια, ταῖς ξετσίπωταις!

— Ὅταν εἶδα πῶς μ' ἐπερίπλεξαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀλφρέδης, τὸ αἷμά μου ἐγύρισεν ἄνω κάτω ... ἐπιάσθηκεν ἡ ψυχή μου ... καὶ μία τότε ἀπὸ ταῖς Σειρῆναις, ἡ πλέον ἀδιάντροπη, μία ὑψηλὴ, ξανθὴ, σκύβει ἐπάνω εἰς τὸν ὦμό μου, παίρνει τὸν πῖλό μου, καὶ μοῦ ἀφήνει τὸ κεφάλι ξέσκεπο, πάντοτε μὲ τὸν ρυθμὸν ... μὲ τοὺς κύκλους ἐκείνους τῶν ποδαριῶν καὶ τῶν χεριῶν. Τότε ἡ συντρόφισσά της ἐκβάλλει ἕνα ψαλίδι ἀπὸ τὰ φύλλα ὁποῦ εἶχε τριγύρω της, μαζεύει ὅσα μαλλιὰ εἶχα εἰς τὸ κεφάλι μου ἀπὸ τ' ὀπίσω μέρος καὶ μοῦ τὰ κόβει ὅλα, κύριε, ὅλα ... σύρριζα, πάντοτε μὲ τοὺς κύκλους τῶν ποδαριῶν. Ἀρχίζει ἔπειτα καὶ μοῦ λέγει τραγουδιστά·— Εἶναι διὰ τὸν Καβριώνη ... καὶ ἡ ἄλλη, ἡ ἀδιάντρο

πη κ' ἐκείνη, ἐπανέλαβε τραγουδιστὰ καὶ αὐτή·—Εἶναι διὰ τὸν Καβριώνη ... διὰ τὸν Καβριώνη !

Μετά τινα σιωπὴν, συνοδευθεῖσαν ὑπὸ στεναγμοῦ ἐπιμόχθου, ὁ 'Αλφρέδης ἐπανέλαβεν·

— 'Εν τούτοις, σηκώνω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ βλέπω κολλημένην εἰς τὰ ὑαλιὰ τοῦ παραθύρου τὴν ἀσυνείδητη μούρη τοῦ Καβριώνη, μὲ τὰ γένειά του καὶ μὲ τὸ μυτερό του καπέλο ... κ' ἐγελοῦσε, κ' ἐγελοῦσεν ὡσὰν Σατανᾶς· τόσον, ὁποῦ διὰ νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὸ καταχθόνιον ἐκεῖνο θέαμα ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου ... Ὅταν ἐκ νέου τοὺς ἤνοιξα ... δὲν εἶδα τίποτε πλέον... εὑρέθηκα πάλιν ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμά μου ... μὲ τὸ κεφάλι ξέσκεπο καὶ χωρὶς μαλλί! ... Τώρα τὰ μαλλιά μου τὰ ἔχει εἰς τὰ χέρια του· ὁ ἀσυνείδητος τὰ ἔχει εἰς τὰ χέρια του, καὶ τώρα, ποῖος ἠξεύρει· θὰ τὰ δείχνει εἰς ὅλον τὸν κόσμον ... Κρατεῖ ἀποδείξεις ... Βλέπετε τὸν ἐβοήθησαν αἱ Σειρῆνες. Ἄλλο δὲν μένει πλέον, κύριέ μου, παρὰ ν' ἀφήσω τὴν Γαλλία... τὴν ὡραία μου Γαλλία, ὅπου ἤλπιζα νὰ ζήσω καὶ ν' ἀποθάνω.

Καὶ ὁ 'Αλφρέδης ἔπεσε πάλιν ὕπτιος ἐπὶ τῆς κλίνης του, συνάπτων τὰς χεῖρας.

— Τί 'ταιριάζει, 'Αλφρέδη· τώρα ὁποῦ ἐπῆρε τὰ μαλλιά σου θὰ σὲ ἀφήσει πλέον εἰς τὴν ἡσυχία σου.

— Νὰ μὲ ἀφήσῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν μου! ἀνέκραξεν ὁ κύριος Πιπελέτος ἀνατιναχθεὶς σπασμαδικῶς· δὲν τὸν ἐγνώρισες ἐσὺ αὐτόν· εἶναι ἅδης ἀχόρταγος. Ποῖος ἠξεύρει τώρα πάλιν τί μελετᾷ νὰ μοῦ κάμῃ!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ Γελασίνα, ἐμφανισθεῖσα εἰς τὴν θύραν διέκοψε τοὺς θρήνους τοῦ κυρίου Πιπελέτου· — Μὴν ἔμβῃς, κόρη μου, ἀνέκραξεν ὁ κύριος Πιπελέτος, ὁ *ἐντροπαλὸς* ἄνθρωπος, ἐπειδὴ εἶμαι εἰς τὸ κρεββάτι, καὶ μὲ τὰ νυκτικά.

Ταῦτα λέγων ἔσυρε μίαν τῶν σινδονῶν μέχρι τῆς σιαγόνος του. Ἡ Γελασίνα ἐστάθη ἀμέσως εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας.

— Καλὰ καὶ ἦλθες, καλή μου γειτόνισσα, τὴν εἶπεν ὁ 'Ροδόλφος. Εἶχα σκοπὸν ν' ἀναβῶ τώρα εἰς τὴν κάμερή σου. Πρόσμεινε, σὲ παρακαλῶ, μίαν στιγμήν. Καὶ ἀποταθεὶς πρὸς τὴν

'Αναστασίαν—Μὴ λησμονήσετε νὰ ὑπάγετε ἀπόψε τὴν Κησίλην εἰς τοῦ κυρίου Φεράνδου.

— Μή σας μέλῃ, ψυχίτσα μου, καὶ αὐτὴ εἶναι ἰδική μου φροντίδα. Εἰς ταῖς ἑπτὰ ὥραις θὰ εἴμεθα ἐκεῖ. Τώρα ὅπου ἡ γυναῖκα τοῦ Μορὲλ ἠμπορεῖ καὶ περιπατεῖ, τὴν παρακαλῶ καὶ παραφυλάγει, μὴν τύχῃ καὶ κτυπήσῃ κἀνεὶς τὴν θύρα; καὶ κρατεῖ καὶ τοῦ 'Αλφρέδη συντροφιὰ, ἐπειδὴ τώρα ἐκεῖνος, ὅλον τὸν κόσμον νὰ τοῦ χαρίζετε, δὲν ἀπομένῃ μόνος.

'Η ροδινὴ τῆς Γελασίνης ὄψις ὠχρία ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον· ἡ θελξικάρδιός της μορφὴ, ἡ τόσον μέχρι τοῦδε ζωηρὰ καὶ στρογγύλη, ἤρχισε νὰ καθίσταται ὀλίγον ἐπιμήκης. 'Η ἐπαγωγὸς φυσιογνωμία της, ἡ συνήθως τοσοῦτον πλήρης ψυχῆς καὶ φαιδρότητος, κατέστη σοβαρὰ καὶ ἔτι σκυθρωποτέρα παρ' ὅσον ἦτο κατὰ τὴν τελευταίαν συνάντησίν της μετὰ τῆς Μαριάνθης εἰς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς τοῦ Λαζάρου.

—Πόσην χαρὰν αἰσθάνομαι, καλέ μου γείτονα, ὅτι σᾶς βλέπω, εἶπεν ἡ Γελασίνα πρὸς τὸν Ροδόλφον, ὅταν αὐτὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἰκιδίου τῆς κυρίας Πιπελέτου—Πολλὰ πράγματα ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ· πολλά.

—Εἰπέ μου πρῶτον, καλή μου γειτόνισσα, τί κάμνεις· εἶσαι καλά; Νὰ ἰδῶ τὸ εὐειδές σου πρισωπάκι εἶναι πάντοτε ροδινὸν καὶ χαρούμενον; Φεῦ· ὄχι σ' εὑρίσκω ὠχράν... θὰ ἐργάζεσαι πολύ.

— Ὦ! ὄχι· κύριε Ροδόλφε· σᾶς βεβαιῶ δὲν εἶναι ἀπ'αὐτό, παρὰ ἔχω λύπην. Κάθε φορὰν ὁποῦ ἰδῶ αὐτὸν τὸν πτωχὸν Γερμανόν....

— Δὲν ἠμπόρεσε λοιπὸν ἀκόμη νὰ λάβῃ θάρρος;

— Τελείως, κύριε Ροδόλφε μου! Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ σπαράττει περισσότερον εἶναι, ὁποῦ ὅ,τι καὶ ἂν κάμω διὰ νὰ τὸν παρηγορήσω, τὸν θλίβει ἐξ ἐναντίας περισσότερον· ἕνα πρᾶγμα σᾶς λέγω... ἕνα πρᾶγμα! Οἱ μελανοὶ καὶ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ τῆς Γελασίνης ἐθόλωσαν ἀπὸ δάκρυα.

— 'Αλλ' ἐξηγήσου, καλή μου γειτόνισσα.

— Χθὲς παραδείγματος χάριν, τοῦ παγαίνω ἕνα βιβλίον ὁποῦ μὲ παρεκάλεσε νὰ τοῦ προμηθεύσω, ἐπειδὴ ἦτο μία μυθι-

στορία τὴν ὁποίαν ἀνεγινώσκαμεν εἰς τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας καθ' ἃς εἴμεθα γείτονες· καὶ, καθὼς εἶδε τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, τὸν ἐπαίρνουν τὰ δάκρυα. Λύτὸ δὲν σημαίνει τίποτε, θὰ μοῦ εἰπῆτε· εἶναι ἁπλούστατον, πλὴν συλλογισθῆτε νὰ ἐνθυμηθῇ κἀνεὶς τὰς ἡσύχους ἐκείνας ἑσπέρας, τὰς ὁποίας ἐπερνούσαμεν μὲ τὴν ἀνάγνωσίν του εἰς τὴν χαριεστάτην μου μικρὰν κάμερη, πλησίον τῆς ἑστίας μου καὶ νὰ παραβάλλῃ αὐτὰ ὅλα μὲ τὴν παροῦσαν ἀθλίαν του ζωὴν μέσα εἰς τὴν φυλακήν... Ὁ ταλαίπωρος Γερμανὸς! εἶναι σκληρόν.

— Μὴ σὲ μέλῃ, εἶπεν ὁ Ροδόλφος πρὸς τὴν νεάνιδα· ὅταν ὁ Γερμανὸς ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἡ ἀθωότης ἀναγνωρισθῇ, θὰ εὕρῃ πάλιν τὴν μητέρα του, φίλους, καὶ θὰ λησμονήσει ταχέως πλησίον των καὶ πλησίον σου τὰς σκληρὰς ταύτας στιγμάς.

— Ναὶ, ἀλλ' ἕως νὰ ἔλθῃ ἐκείνη ἡ ὥρα, κύριε Ροδόλφε, ἔχει ἴσως ἀκόμη νὰ ὑποφέρῃ. Ἔπειτα δὲν εἶναι μόνον αὐτό.

— Τί ἄλλο εἶναι;

— Ἐπειδὴ εἶναι ὁ μόνος τίμιος μεταξὺ τῶν κακούργων ἐκείνων, τοῦ κάμνουν τὰ ἀνίατα, διότι δὲν θέλει νὰ γίνῃ ὅμοιός των. Ὁ φύλαξ τοῦ ἐντευκτηρίου (parloir), ἕνας καλὸς ἄνθρωπος, μοῦ εἶπε νὰ παραγγείλω τοῦ Γερμανοῦ, διὰ τὸ καλόν του· νὰ μὴ ἦναι τόσον ὑπερήφανος ἐμπρός των, νὰ προσπαθήσῃ νὰ συνοικειωθῇ μὲ τοὺς κακοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους... Πλὴν δὲν ἠμπορεῖ, δὲν εἶναι δυνατόν· καὶ τρέμω μήπως κἀμμίαν ἡμέραν τοῦ κάμουν τίποτε κακόν...— Ἔπειτα, διακοπεῖσα αἰφνιδίως καὶ σπογγίσασα τὰ δάκρυά της, ἡ Γελασίνα ἐπανέλαβεν· Ἀλλ' ἰδῆτε, νὰ συλλογίζωμαι μόνον τὰ ἰδικά μου καὶ νὰ λησμονήσω τὴν Κελαϊδήττρα.

— Τὴν Κελαϊδήστραν εἶπεν ὁ Ροδόλφος μὲ ἀπορίαν.

— Προχθὲς, πηγαίνουσα εἰς τοῦ Λαζάρου τὴν ἀπήντησα.

— Τὴν Κελαϊδήστραν;

— Μάλιστα, κύριε Ροδόλφε.

— Εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Λαζάρου!

— Ἔφευγεν ἀπ' ἐκεῖ μὲ μίαν γραῖαν.

— Εἶναι ἀδύνατον!... ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος ἔκπληκτος.

— Σᾶς βεβαιῶ, καλέ μου γείτονα, ὅτι ἦτον ἐκείνη ἡ ἰδία.

— Θ' ἀπατᾶσαι.

— Ὄχι, ὄχι· μολονότι ἦτον ἐνδεδυμένη χωριάτικα τὴν ἐγνώρισα παρευθύς. Εἶναι πάντοτε χαριεστάτη... ὠχρά, ἀλλ' ἔχει πάντοτε τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο καὶ μελαγχολικὸν ὕφος ὅπου εἶχε ἕνα καιρόν.

— Ἡ Κελαϊδήστρα εἰς τὰ Παρίσια!... χωρὶς ἐγὼ νὰ γνωρίζω τίποτε! Μὲ φαίνετε ἀπίστευτον. Καὶ τί ἐπῆγε νὰ κάμῃ εἰς τοῦ Λαζάρου;

— Ἐπῆγεν ἴσως καθὼς ἐγὼ νὰ ἰδῇ κἀμμίαν φίλην της δεσμωτίδα· δὲν ἔλαβα καιρὸν νὰ τὴν ἐρωτήσω καλά· ἡ γραῖα ἥτις τὴν ἐσυνώδευεν ἐφαίνετο ὡς διεστραμμένη καὶ βιαστικὴ πολύ...τὴν γνωρίζετε λοιπὸν τὴν Κελαϊδήστρα, κύριε Ροδόλφε, καὶ ἡ εὐγενεία σας;

— Βέβαια.

— Λοιπὸν ἀμφιβολία δὲν εἶναι ὅτι περὶ τῆς εὐγενείας σας μοῦ ὡμίλει.

— Περὶ ἐμοῦ;

— Ναὶ περὶ τῆς εὐγενείας σας. Τῆς εἶπα τὰ παθήματα τῆς Λουΐζας καὶ τοῦ Γερμανοῦ, τὰ ὁποία ὑπέφεραν καὶ οἱ δύο των, μολονότι τόσον τίμιοι καὶ καλοί, ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀχρεῖον Κ. Ἰάκωβον Φεράνδον, προσέχουσα καλὰ νὰ μὴν εἰπῶ καθὼς καὶ μὲ διωρίσατε, ὅτι τοὺς ὑπερασπίζεσθε· στρέφεται λοιπὸν ἡ Κελαϊδήστρα καὶ μὲ λέγει ὅτι, ἂν φιλάνθρωπόν τι ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον αὐτὴ γνωρίζει ἐμάνθανεν ὅτι ἀναξιοπαθοῦν τοσοῦτον οἱ δύο αὐτοὶ φίλοι μου, ἤθελε σπεύσει εἰς βοήθειάν των. Τὴν ἠρώτησα πῶς ὀνομάζεται τὸ ὑποκείμενον καὶ μὲ εἶπε τὸ ὄνομά σας.

— Ἐκείνη εἶναι· βέβαια εἶν' ἐκείνη.

— Φαντασθῆτε πόσον καὶ αἱ δύο ἐμείναμεν ἔκθαμβοι εἰς αὐτὴν τὴν ἀνακάλυψιν, μᾶλλον εἰς αὐτὴν τὴν ὁμοιότητα τοῦ ὀνόματος· διὸ καὶ ἐδόσαμεν ὑπόσχεσιν νὰ γράψῃ ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην ἂν αὐτὸς ὁ Ροδόλφος μας ἦτο ὁ ἴδιος... καὶ φαίνεται τῷ ὄντι, καλέ μου γείτονα, ὅτι εἶσθε σεῖς.

— Ναὶ ἔλαβα συμπάθειαν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν δυστυχῆ

κόρην... ἀλλ' ἡ εἴδησις τὴν ὁποίαν μὲ δίδεις ὅτι εὑρίσκεται εἰς Παρισίους, εἰς τόσην ἀπορίαν μὲ φέρει, ὥστε, ἂν δὲν μ' ἔλεγες τὰ καθ' ἕκαστα τῆς μετ' αὐτῆς συναντήσεώς σου, δὲν ἤθελα τὸ πιστεύσει ποτέ... Σὲ ἀφήνω λοιπὸν, καλή μου γειτόνισσα. Ἔχε ὑγείαν· αὐτὴ ἡ πληροφορία σου περὶ τῆς Κελαϊδήστρας μὲ ἀναγκάζει πρὸς τοῦτο..: Πρόσεχε πάντοτε μὴ φανερώσῃς εἰς κανένα τίποτε... ὅτι ἐγὼ προστατεύω τὴν Λουΐζαν καὶ τὸν Γερμανόν. Τὸ μυστικὸν τοῦτο σήμερον σὲ τὸ συστήνω πολὺ περισσότερον... Ἀληθινὰ, πῶς περνᾷ ἡ οἰκογένεια τοῦ Μορέλ ;

— Καλήτερα, κύριε Ροδόλφε· ἡ μητέρα ἐσυκώθη ἀπὸ τὸ κρεββάτι· τὰ παιδιὰ βαθμηδὸν ἀναλαμβάνουν. Σᾶς χρεωστοῦν καὶ τὴν ζωήν των καὶ τὴν εὐτυχίαν των... Πόσον γενναίως, καλέ μου γείτονα ἐφέρθητε πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους!... Ἀμὴ ὁ Μορὲλ, κύριε Ροδόλφε;

— Παγαίνει καλὰ κ' ἐκεῖνος... Ἔμαθα χθές· φαίνεται ὅτι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν συνέρχεται εἰς τὸν ἑαυτόν του· ἐλπίζουν ὅτι θὰ ἰατρευθῇ ἐκ τῆς παραφροσύνης του... Αἴ, ἔχε ὑγείαν. Θὰ σ' ἐπανίδω ταχέως, καλή μου γειτόνισσα... Μήπως ἔχεις χρείαν ἀπὸ τίποτε ; Σὲ φθάνουν πάντοτε ὅ,τ' ἀπολαμβάνεις ἀπὸ τὴν ἐργασίαν σου;

— Μάλιστα, κύριε Ροδόλφε· κάθημαι καὶ δουλεύω τὴν νύκτα καὶ οὕτω δὲν ζημιόνομαι τελείως, ἐπειδὴ δὲν κοιμοῦμαι σχεδὸν πλέον.

— Ἀλλοίμονον, πτωχή μου φίλη· ἐγὼ φοβοῦμαι μήπως ὁ *θειὸς Κρήτας* καὶ ἡ *Ραμονέτα* παύσουν τὰ κελαδήματά των ἂν πάντοτε προσμένουν ἐσένα διὰ νὰ τ' ἀρχίζουν.

— Τῷ ὄντι, κύριε Ροδόλφε· καὶ αὐτὰ τὰ ταλαίπωρα πουλάκια μου κ' ἐγὼ, δὲν ἠξεύρομεν πλέον τί θὰ εἰπῇ τραγουδῶ. Νὰ σᾶς εἰπῶ ἕνα τι θὰ μὲ γελάσετε· αἴ καλά! Μὲ φαίνεται νὰ ἐκατάλαβαν καὶ αὐτὰ ὅτι εἶμαι λυπημένη, καὶ τώρα, ἀντὶ νὰ κελαδοῦν χαροποιὰ, ὅταν ἐμβαίνω μέσα, ἀρχινοῦν κ' ἐκβάλλουν κάτι μικραῖς φωναῖς τόσον παραπονετικαῖς, ὁποῦ ὁμοιάζει ὡσὰν νὰ θέλουν νὰ μὲ παρηγορήσουν. Εἶμαι ἀνόητη· ψεύματα, κύριε Ροδόλφε ὁποῦ κάθημαι καὶ πιστεύω τοιαῦτα πράγματα;

—Διατί! ἐξ ἐναντίας. Νομίζεις δὲν ἔχουν καὶ αὐτὰ αἴσθησιν;... Ἀλλ' ὑγίαινε, ἀγαθή μου γειτόνισσα. Ἐλπίζω νὰ μὴ παρέλθῃ καιρὸς πολὺς καὶ τὰ χαριέστατα ὄμματά σου νὰ ἀπολαύσουν ἐκ νέου τὴν ζωηρότητά των, τὰ μάγουλά σου τὴν ροδινήν των βαφὴν, καὶ τὰ τραγούδια σου τόσον εὔθυμα, ὥστε μόλις ὁ θειὸς Κρήτας καὶ ἡ Ραμονέτα θὰ ἠμπόρουν νὰ μὲ συνοδεύουν μὲ τὰς φωνάς των.

—Εἴθε, κύριε Ροδόλφε, νὰ γίνῃ καθὼς λέγετε! ἐπανέλαβεν ἡ Γελασίνα μετὰ στεναγμοῦ διαρκοῦς.

— Ὑγιαίνετε, καλή μου γειτόνισσα. Θὰ σ' ἐπανίδω ταχαίως.

. . . . . .

Μὴ δυνάμενος ὁ Ροδόλφος νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἡ κυρία Γεωργία χωρὶς νὰ τὸν δώσῃ τινὰ εἴδησιν, ἔφερεν ἢ ἔστειλε τὴν Μαριάνθην εἰς Παρισίους, ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον του διὰ νὰ ἐκπέμψῃ ἀμέτως ἄνθρωπόν τινα εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Βουκεβάλ. Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσήρχετο εἰς τὴν ὁδὸν Πλουμέτου, βλέπει μίαν ἅμαξαν ταχυδρομικὴν, σταθεῖσαν ἀπέναντι τῆς θύρας τοῦ μεγάρου του· ἦτον ὁ Μοὺρφ ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Νορμανδίας.

Ὁ εὐπατρίδης εἶχεν ὑπάγει ἐκεῖσε, ὡς προείπομεν, διὰ νὰ ματαιώσῃ τ' ἀποτρόπαια σχέδια τῆς μητρυιᾶς τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ, καὶ τοῦ συνενόχου της Βραδαμάντη.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

## Μοὺρφ καὶ Πολυδώρης.

Ἔλαμπεν ἡ χαρὰ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ σὶρ Οὐάλτερ Μούρφ. Καταβὰς ἐκ τοῦ ὀχήματος ἐνεχείρησεν εἰς ἕνα τῶν θεραπόντων τοῦ πρίγκηπος ζεῦγος πιστολίων, ἀφήρεσε τὸν μακρὸν ὁδοιπορικόν του ἐπενδύτην, καὶ χωρὶς ν' ἀλλάξῃ φορέματα, διὰ νὰ μὴ χάνῃ καιρὸν, ἠκολούθησε τὸν Ροδόλφον, ὅστις ἀνυπόμονος προηγήθη αὐτοῦ εἰς τὸ δωμάτιόν του.

— Καλὰς εἰδήσεις, ὑψηλότατε, καλὰς εἰδήσεις! ἀνέκραξεν ὁ εὐπατρίδης ὅταν ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ Ροδόλφου—οἱ ἀχαρακτήριστοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἀνεκαλύφθησαν, ὁ Κ. Δ'-Ὀρβίγνης ἐτώθη... ἐγκαίρως μὲ ἐξεπέμψετε, μίαν ὥραν ἂν ἠργοπόρουν τὸ νέον ἔγκλημα ἐπληροῦτο!

— Καὶ ἡ κυρία Δ'-'Αρβίλλ;

— Εἶναι ὅλη περιχαρὴς διὰ τὴν στοργὴν τὴν ὁποίαν ἔλαβε πάλιν πρὸς αὐτὴν ὁ πατήρ της, καὶ διότι χάρις εἰς τὴν συμβουλήν σας, ἐγκαίρως καὶ τὸν ἐλύτρωσε ἀπὸ θάνατον ἄφευκτον.

— Εἰς τρόπον ὥστε ὁ Πολυδώρης...

— Ἦτο καὶ τώρα ὁ ἀξιόλογος συνένοχος τῆς μητρυιᾶς τῆς κυρίας Δ'-'Αρβίλλ.'Αλλὰ τὶ φρικτὴ γυνὴ εἶναι αὕτη ἡ μητρυιά! ... τί ἀταραξία ἦτον ἐκείνη, τί αὐθάδεια ! . . . κ' ἐκεῖνος ὁ Πολυδώρης ! ... Ἄ ! ὑψηλότατε ... πολλάκις εὐηρεστήθητε νὰ μοὶ ἀπονείμητε χάριν διὰ τὴν ἀφοσίωσίν μου ...

— Διὰ τὴν φιλίαν του, εἶπα πάντοτε, ἀγαθὲ Μούρρ ...

— Ἔστω, ὑψηλότατε ... ποτὲ ὅμως δὲν ἐφάνην ἄξιος ταύτης τῆς ὑψηλῆς φιλίας ὅσον κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν· δὲν ἦτον ὀλίγον δυσχερὲς τὸ ἔργον, εἶπεν ὁ εὐπατρίδης σπουδάζων καὶ γελῶν ἐνταυτῷ.

— Καὶ πῶς ;

— Αἱ εἰς ἀνθρακέα μεταμορφώσεις, αἱ ἐν τῇ Παλαιᾷ Χώρᾳ περιπλανήσεις ἡμῶν, καὶ μυρία ὅσα, δὲν ἦσαν τίποτε, ὑψηλότατε, διόλου τίποτε, ἀπέναντι τῆς ἐδοιπορίας τὴν ὁποίαν ἔκαμα μετὰ τοῦ καταχθονίου αὐτοῦ Πολυδώρη.

— Τί λέγεις ; μετὰ τοῦ Πολυδώρη ; ...

— Τὸν ἔφερα μετ' ἐμοῦ ...

— Μετὰ σοῦ ;

— Μάλιστα ... Φαντασθῆτε ὁποίαν συντροφίαν εἶχα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δρόμου ... δώδεκα ὁλοκλήρους ὥρας πλησίον ἑνὸς ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον ἀποστρέφομαι καὶ μισῶ ὅσον οὐδὲν ἄλλο εἰς τὸν κόσμον πρᾶγμα. Τὸ αὐτὸ ὡς νὰ συνεταξείδευα μ'ἕνα ὄφιν ... τὸ ἑρπετὸν τὸ ὁποῖον βδελύττομαι περισσότερον.

— Καὶ τώρα, ποῦ εἶναι αὐτός ;

— Εἰς τὸν οἶκον τῆς δενδροστοιχίας Χήρας ... εἶναι καλὰ φυλαγμένος ἐκεῖ ..

— Καὶ δὲν ἀντεστάθη τελείως νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ;

— Τελείως ... Τὸν ἀρπάκα νὰ ἐκλέξῃ, ἢ νὰ τὸν παραδώσω ἀμέσως εἰς τὴν ἐπιτόπιον γαλλικὴν ἐξουσίαν, ἢ νὰ γίνῃ δεσμώτης μου εἰς τὴν δενδροστοιχίαν Χήρας· δὲν ἐδίστασε νὰ προ-

τιμήσῃ τὸ δεύτερον.

— Ἔκαμες καλά· προτιμότερον νὰ τὸν κρατοῦμεν τοιουτοτρόπως. Εἶσ' ἕνας θησαυρός, χρυσέ μοι Μούρφ· ἀλλὰ διηγήσου μοι τὸ ταξείδιόν σου ... Εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ μάθω τίνι τρόπῳ ἡ ἀνάνθρωπος ἐκείνη γυνὴ καὶ ὁ κατάρατος συνεργός της ἀνεκαλύφθησαν πρὸς πάντων.

— Ἁπλούστατον· ἐγὼ ἠκολούθησα μόνον τὰς ἐντολάς σας κατὰ γράμμα, πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν. Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ὑψηλότατε, ἐσώσατε, ὡς πάντοτε, ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, παιδεύσαντας τὴν κακίαν. Ἡ θεία Πρόνοια σᾶς ἀπέστειλε, βέβαια, ὄργανον αὐτῆς εὐγενές!

— Σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ, σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ, ἐνθυμηθῆτε τὰς κολακείας τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν, εἶπε μειδιῶν ὁ Ροδόλφος.

— Ἔστω λοιπόν, ὑψηλότατε. Ἄρχομαι, ἢ μᾶλλον ἀρχήσετε ἡ ὑψηλότης σας ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τῆς κυρίας μαρκεσίας Δ'-Ἀρβίλλ, ἐξ ἧς θέλετε μάθει πᾶν ὅ,τι διέτρεξε πρὶν ἐγὼ διὰ τῆς ἀφίξεώς μου διαταράξω τὰ σχέδια τοῦ Πολυδώρη.

— Σ' ἔδωκεν ἐπιστολήν; ... δός μοι ἀμέσως.

Καὶ ὁ Μοὺρφ, ἐγχειρίζων τῷ Ροδόλφῳ τὴν ἐπιστολὴν τῆς μαρκεσίας, ἐπρόσθεσεν·

— Ὡς εἴχομεν μένει σύμφωνοι, ἀντὶ νὰ συνοδεύτω τὴν κυρίαν Δ'-Ἀρβίλλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός της, κατέβην εἰς ἓν ξενοδοχεῖον δύο βήματα ἀπέχον τοῦ πύργου, καὶ ἐκεῖ ἐπερίμεινα μεχρισοῦ ἔστειλε καὶ μ' ἐμήνυσεν ἡ κυρία μαρκεσία.

Ὁ Ροδόλφος ἀνέγνωσε μετὰ φιλικωτάτης καὶ εὐγενεστάτης προθυμίας τὰ ἑφεξῆς·

«Ὑψηλότατε,

»Σᾶς ἐχρεώστουν τοσαῦτα, ἀλλ' ὤφειλον νὰ σᾶς χρεωστῶ καὶ τοῦ πατρός μου τὴν ζωήν!!!

«Ἀφήνω νὰ λαλήσωσι μᾶλλον τὰ πράγματα· ταῦτα θέλουν ἐκφρασθῆ σαφέστερον ἐμοῦ ὁποίου νέου κειμηλίου εὐγνωμοσύνης πρὸς ὑμᾶς ἐνεπλήσθη πάλιν ἡ καρδία μου.

« Κατανοήσασα τὴν βαρύτητα τῶν συμβουλῶν τὰς ὁποίας μοὶ διεβιβάσατε διὰ τοῦ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ, προσφθάσαντός με ἐπὶ τοῦ δρόμου τῆς Νορμανδίας σχεδὸν εἰς τὴν ἀπὸ τοὺς Πα-

ρισίους ἔξοδόν μου, ἀφίχθην μετὰ πάσης σπουδῆς εἰς τὸν ἐν Ὠβιέρσαις πύργον τοῦ πατρός μου, ὅθεν καὶ σᾶς γράφω.

« Ἀγνοῶ διατί ἡ φυσιογνωμία τῶν ὑποδεχθέντων με θεραπόντων μ' ἐφάνη ἀπαισία· δὲν κῦρα οὐδένα ἐκ τῶν παλαιῶν μας ὑπηρετῶν· ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δὲν μ' ἐγνώρισεν οὐδείς. Ἠναγκάσθην νὰ εἴπω τ' ὄνομά μου· ἔμαθα ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἔπασχε πολὺ ὁ πατήρ μου καὶ ὅτι ἡ μητρυιά μου ἔφερε μετ' αὐτῆς ἀπὸ τοὺς Παρισίους ἕνα ἰατρόν.

« Ἀμέσως ἐφαντάσθην ὅτι πρέπει βέβαια νὰ ἦτον ὁ Πολυδώρης.

» Θέλουσα νὰ ἴδω ἀμέσως τὸν πατέρα μου, ἠρώτησα ποῦ ἦτο παλαιός τις θαλαμηπόλος του πιστός. Ὁ ὑπηρέτης οὗτος ἀνεχώρησε, μὲ εἶπαν, πρό τινος καιροῦ. Ταῦτα ὅλα τὰ ἔμαθα παρά τινος ἐπιστάτου, ὅττις καὶ μὲ ὡδήγησεν εἰς τὰ δωμάτιά μου, λέγων ὅτι ὤφειλε νὰ εἰδοποιήσῃ πρότερον περὶ τῆς ἀφίξεώς μου τὴν μητριάν μου.

» Ἀγνοῶ ἂν ἦτον ἀπάτη τῆς φαντασίας ἢ προκατάληψις τοῦ νοός μου, ἀλλὰ μ' ἐφάνη ὅτι ἡ ἔλευσίς μου ὑπῆρξεν ὀχληρὰ πρὸς τοὺς τοῦ πατρός μου θεράποντας. Τὰ πάντα εἰς τὸν πύργον ἐκεῖνον μ' ἐφάνησαν σοβαρὰ καὶ κατηφῆ. Εἰς τοιαύτην διάθεσιν τοῦ πνεύματος, καὶ ἀπὸ τὰ παραμικρὰ κάνεις ἐξάγει ἀφορμὰς δυσαρέστους. Παρετήρησα παντοῦ ἴχνη ἀκαταστασίας, ἀμελείας, ὡς νὰ τοῖς ἐφαίνετο ἀνωφελὲς νὰ διατάξωσι τοῦ λοιποῦ κατοικίαν, μέλλουσαν ὁσονοῦπω νὰ μείνῃ ἐγκαταλελειμένη ...

» Αἱ ἀνησυχίαι καὶ θλίψεις μου ηὔξανον κατὰ πᾶν βῆμα. Ἀφοῦ ἀφῆκα τὴν θυγατέρα μου μετὰ τῆς παιδαγωγοῦ της εἰς τὰ δώματά μου, ἐκινούμην νὰ πορευθῶ εἰς τὸν θάλαμον τοῦ πατρός μου, ὅτε ἰδοὺ πιρουσιάζεται ἡ μητρυιά.

» Μ' ὅλην της τὴν ὑπόκρισιν καὶ πονηρίαν, ἅμα μὲ εἶδεν αἰφνιδίως ἐνώπιόν της ἐφάνη εἰς ἄκρον τεταραγμένη.

» Ὁ Κ. Δ' Ὀρβίγνης δὲν ποοϊδεάσθη τελείως περὶ τῆς ἐπισκέψεώς σας, κυρία, μὲ λέγε. Πάσχει τόσον πολύ, ὥστε δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ παρουσιασθῆτε εἰς αὐτὸν διὰ μιᾶς. Νομίζω λοιπὸν ὅτι κάλλιον νὰ μὴ μάθῃ τὴν ἔλευσίν σας· διότι θὰ ἐκπλαγῇ πόθεν παρακινουμένη ἤλθετε, καί ...

» Δὲν ἀφῆκα νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον της.

«—Δυστύχημα μέγα μὲ συνέβη, κυρία μου, τὴν εἶπα. Ὁ Κ. Δ'-'Αρβίλλ ἀπέθανε ... θύμα ὀλεθρίας τινὲς ἀπερισκεψίας. Μετὰ τοιαύτην δὲ ἀξιοθρήνητον συμφορὰν δὲν ἠδυνάμην νὰ μένω εἰς Παρισίους εἰς τὸν οἶκόν μου, ἀλλ' ἦλθα νὰ διατρίψω πλησίον τοῦ πατρός μου τοὺς πρώτους μῆνας τῆς θλίψεώς μου.

»—Εἶσθε χήρα! ... ὦ! τὸ εὐτύχημά σας εἶναι ἐκ τῶν ἀναιδεστάτων! ... ἀνέκραξεν ἡ μητρυιά μου πλήρης ὀργῆς.

» Ἐκ τῶν ὅσων σᾶς διηγήθην περὶ τοῦ ἀτυχοῦς μου συνοικεσίου τὸ ὁποῖον ἐτέκτανεν ἡ γυνὴ αὕτη διὰ νὰ μ' ἐκδικηθῇ, ἐννοεῖτε, ὑψηλότατε, ποῦ ἐκτύπα ἡ ἀπάνθρωπος αὕτη ἐκφώνησίς της.

»—Διότι λοιπὸν ἐφοβήθην μὴ θελήσετε καὶ σεῖς νὰ γίνετε *ἐπίσης ἀναιδῶς* εὐτυχὴς ὡς ἐγὼ, κυρία μου, ἦλθα βλέπετε (τὴν εἶπα χωρὶς ἴσως νὰ τὸ σκεφθῶ φρονίμως). Θέλω νὰ ἴδω τὸν πατέρα μου.

»—Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον ἀδύνατον κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν, μὲ λέγει ὠχριῶσα· ἡ θέα σας μεγάλως ἤθελε τὸν βλάψει, ὡς εἶναι ἀσθενής.

»—'Αφοῦ λοιπὸν ὁ πατήρ μου ἀσθενεῖ τόσον βαρέως, ἀνέκραξα· πῶς νὰ μὴν ἔχω μέχρι τοῦδε εἴδησιν;

»—Οὕτως ἠθέλησεν ὁ ἴδιος, μὲ ἀπεκρίθη ἡ μητρυιά μου.

„—Σᾶς λέγω ὅτι ἡ ἀπροσδόκητος παρουσία σας δύναται νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸν πατέρα σας μέγα κακὸν, ἀνεφώνησε τιθεμένη ἐνώπιόν μου ἵνα μοὶ ἐμποδίσῃ τὴν πορείαν. Ποτὲ δὲν σᾶς ἀφήνω νὰ εἰσέλθετε εἰς τὸν θάλαμόν του πρὶν τὸν ἀναφέρω περὶ τῆς ἐπιστροφῆς σας μετὰ πλείστης προφυλάξεως, ὅπως μὴ ταραχθῇ.

„ Εὑρέθην τότε, ὑψηλότατε, εἰς θέσιν πολλὰ δεινήν. Τῳόντι, ἠδύνατο νὰ βλάψῃ τὸν πατέρα μου ἡ αἰφνιδία μου ἐμφάνισις. 'Αλλ' ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἡ συνήθως ψυχρὰ καὶ κυρία ἑαυτῆς, τοσοῦτον μ' ἐφαίνετο περίφοβος ἐκ τῆς παρουσίας μου, τόσους λόγους εἶχα νὰ διστάζω περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς ἀφοσιώσεώς της πρὸς τὴν ὑγείαν ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐνυμφεύθη ἀπὸ φιλοκέρδειαν· ἡ παρουσία τοῦ Πολυδώρη, τέλος πάντων, τοῦ

Πολυδώρη, τοῦ φονέως τῆς μητρός μου, τοσοῦτον μ' ἐπροξένει τρόμον, ὥστε, φρονοῦσα τὴν ζωὴν τοῦ πατρός μου, ἐπαπειλουμένην, εἶπα ὅτι προτιμότερον νὰ πάθῃ τι ἐκ τῆς θέας μου, παρὰ νὰ ψυχορραγήσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοιούτων καταχθονίων.

—„ Θέλλω ἀμέσως νὰ ἴδω τὸν πατέρα μου, εἶπα πρὸς τὴν μητρυιάν μου.

„ Καὶ μολονότι αὕτη μὲ ἥρπασεν ἐκ τοῦ βραχίονος, ἐγὼ ἀπεσπάσθην καὶ ἐξώρμησα ...

„ Ἡ ἄφρων γυνὴ ἠθέλησε καὶ δεύτερον, δυναστικῶς σχεδὸν, νὰ μ' ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ ἐξέλθω τοῦ θαλάμου μου ... Ἡ ἀπίστευτος αὕτη ἀντίστασις ἐδιπλασίασε τὰς ὑπονοίας μου... Τέλος πάντων ἀπελυτρώθην ἐκ τῶν χειρῶν της. Γνωρίζουσα τὰ δώματα τοῦ πατρός μου, ἔσπευσα πρὸς αὐτὰ, εἰσῆλθα . . Ὢ! ὑψηλότατε· δὲν θέλω ἐπὶ ζωῆς μου λησμονήσει τὴν ἐνώπιόν μου παρασταθεῖσαν σκηνὴν καὶ εἰκόνα ἐκείνην ...

„ Ὁ πατήρ μου, ἀγνώριστος σχεδὸν, ὠχρὸς, ἰσχνὸς, τὸ νοσῶδες ἐπὶ τῆς μορφῆς του ἀπεικονίζων, τὴν κεφαλὴν ἀνακεκλιμένην ἔχων ἐπί τινος προσκεφαλαίου, ἔκειτο ἐξηπλωμένος ἐφ' ἑνὸς εὐρυχώρου θρονίου. Πλησίον δὲ τῆς ἑστίας καὶ πλησίον του, ὄρθιος ὁ Πολυδώρης ἡτοιμάζετο νὰ χύσῃ ἐντὸς ποτηρίου, τὸ ὁποῖον ὤρεγε πρὸς αὐτὸν γυνή τις νοσοκόμος, σταγόνας τινὰς ὑγροῦ περιεχομένου εἰς ἓν μικρὸν φιάλιον κρυστάλλινον. τὸ ὁποῖον ἐκράτει αὐτὸς εἰς χεῖρας.

„ Ἡ μακρά του γενειὰς, ἡ πυρρὰ, τὸν παρίστανεν ἔτι ἀπαισιώτερον τὴν φυσιογνωμίαν. Μὲ τόσην ὁρμὴν εἰσῆλθα, ὥστε ἔμεινεν αὐτὸς ἔκθαμβος, ἀντήλλαξε μετὰ τῆς μητρυιᾶς μου, ἀκολούθούσης με μετὰ σπουδῆς, νεῦμα ταχὺ καὶ ἀντὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν πατέρα μου τὸ πόμα τὸ ὁποῖον τὸν ἡτοίμασεν, ἀπέθεσε τάχιστα τὸ φιάλιον ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς ἑστίας.

„ Ἀπορῶ εἰσέτι, ὑπὸ ποίας ὁρμωμένη νεύσεως μυστικῆς πρώτη ἰδέα τὴν ὁποίαν συνέλαβα ὑπῆρξε τὸ νὰ λάβω εἰς τὴν κατοχήν μου τὸ φιάλιον ἐκεῖνο. Καὶ ὅτε παρετήρησα τὴν ἔκπληξιν καὶ τὸ δέος τῆς μυτρυιᾶς μου καὶ τοῦ Πολυδώρη διὰ τὸ κίνημά μου τοῦτο, ἄκρως ἐχάρην ἐν ἐμαυτῇ ὅτι τοῦτο ἔπραξα· Ὁ πατήρ μου ἐφαίνετο ἐκστατικὸς καὶ ὡς νὰ ἐθυμώθη ὅτι μὲ εἶ-

δε αὐτὸ τὸ ἐπρόσμενα. Ὁ Πολυδώρης ἠκόντισε κατ' ἐμοῦ ἄγριον βλέμμα· καίτοι δὲ παρόντος τοῦ πατρός μου καὶ τῆς νοσοκόμου γυναικὸς, ἐφοβήθην μήπως ὁ ἀπάνθρωπος, βλέπων ὅτι σχεδὸν ἀνεκαλύφθη τὸ ἔγκλημά του, ζητήσῃ νὰ μοῦ κάμῃ τι κακόν.

„ Ἠσθάνθην τὴν ἀνάγκην ὑποστηρίγματος εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν, καὶ ἐσήμανα τὸ κωδώνιον. Σπεύδει λοιπὸν εἷς τῶν ὑπηρετῶν τοῦ πατρός μου καὶ εἰσέρχεται· τὸν παρεκάλεσα νὰ εἴπῃ εἰς τὸν θαλαμηπόλον μου (ὅστις εἶχεν ἰδέαν τῶν πραγμάτων) νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου ἐπεζεύσαμεν, καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἐκεῖσε ἀποτεθέντα ἔπιπλά μου· ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ ἐγνώριζεν ὅτι διὰ νὰ μὴ λάβῃ ὑποψίαν τινὰ ἡ μητρυιά μου, ὤφειλα, χρείας τυχούσης, νὰ μεταχειρισθῶ ἐνώπιόν της τὴν πρόφασιν ταύτην, καὶ οὕτως ἔμελλεν αὐτὸς νὰ σπεύσῃ πρὸς ἐμέ ...

„ Ἡ ἔκπληξις τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρυιᾶς μου ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὁ ὑπηρέτης ἐξῆλθε πρὶν οὗτοι προφθάσουν νὰ τὸν ἀπευθύνωσι λέξιν. Τότε ἐνεθαρρύνθην· ἤξευρα ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ ἤθελεν εἶσθαι πλησίον μου.

„ — Ἔξελθε, εἶπεν ἡ μητρυιά μου πρὸς τὴν νοσοκόμον γυναῖκα.

„ Ἡ γυνὴ ὑπήκουσε.

„ — Ἡσύχασε, φίλε μου, ἐπανέλαβεν ἡ μητρυιά μου ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν πατέρα μου· μὴ ταραχθῇς τελείως, διότι γνωρίζεις ὅτι τοῦτο δύναται νὰ σὲ βλάψῃ. Ἀφοῦ ἡ θυγάτηρ σου ἦλθεν ἐδῶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς σου καὶ ἡ παρουσία της σὲ εἶναι ὀχληρὰ, στηρίζου ἐπάνω μου, νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸν ἄλλον θάλαμον· ἐντούτοις ὁ ἀγαθός μας ἰατρὸς θὰ δώσῃ εἰς τὴν κυρίαν Δ'-Ἀρβιλλ νὰ καταλάβῃ πόσον ἄβουλος, διὰ νὰ μὴν εἰπῶ τίποτε περισσότερον, εἶναι αὐτὴ ἡ διαγωγή της.

„ Καὶ ἔρριψε πρὸς τὸν συνένοχόν της βλέμμα συνεννοήσεως.

„ Ἐνόησα πάραυτα τὸ σχέδιον τῆς μητρυιᾶς μου. Ἤθελε, παραλαμβάνουσα τὸν πατέρα μου, νὰ μὲ ἀφήσῃ μόνην μετὰ τοῦ Πολυδώρη, ὅστις εἰς πᾶσαν ἀποτυχίαν ἠδύνατο ἀναμφιβόλως νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τὴν βίαν, διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου τὸ φιάλιον, τὸ ὁποῖον ἠδυνάμην νὰ μεταχειρισθῶ ὡς

τραν̃ην μαρτυρίαν κατὰ τῶν ἀνοσίων σχεδίων των.

„—Καλὰ λέγεις, εἶπεν ὁ πατήρ μου πρὸς τὴν μητρ.ιάν. Ἀφοῦ καὶ ἕως ἐδῶ ἦλθαν νὰ μοῦ ταράξωσι τὴν ἡσυχίαν χωρὶς νὰ σεβασθῶσιν οὐδὲ τὸν οἶκον οὐδὲ τὰς θελήσεις μου, ἂς παραχωρήσω τὸν τόπο: εἰς τοὺς παρενοχλοῦντάς με . . . Καὶ ἐγερθεὶς μετὰ μόχθου, ἐστηρίχθη εἰς τὸν βραχίονα τὸν ὁποῖον τῷ ἐπρόσφερεν ἡ μητρυιά μου, καὶ ἔκαμέ τινα βήματα πρὸς τὸν ἄλλον πορευόμενος θάλαμον.

„ Τότε ὁ Πολυδώρης ἐπλησίασε πρὸς ἐμὲ, ἀλλ' ἐγὼ, προχωρήσασα ἀμέσως πρὸς τὸν πατέρα μου, τὸν εἶπα·

„—Θέλω σᾶς ἐξηγηθῇ, πάτερ μου, πόθεν ἡ ἀπροσδόκητός μου αὔτη ἄφιξις καὶ τὸ παράδοξον τῆς διαγωγῆς μου ... Ἐγὼ ἀπὸ χθὲς εἶμαι χήρα· ἀπὸ χθὲς ἔμαθα ὅτι ἀπειλεῖται ἡ ζωή σας πάτερ μου, ἡ ζωή σας·

„ Ἐπεριπάτει ἐπιπόνως, κεκυφώς. Ὅταν ἤκουσε ταῦτα ἐστάθη, ἀνηγέρθη διὰ μιᾶς, καὶ ἀτενίσας πρὸς ἐμὲ μετὰ θαυμασμοῦ ἀνεφώνησεν·

„—Εἶσαι χήρα! ἡ ζωή μου ἀπειλεῖται!... Τί τοῦτο σημαίνει!

„—Καὶ ποῖος, κυρία, τολμᾷ νὰ ἀπειλῇ, τὴν ζωὴν τοῦ Κ. Δ'-Ὀρβίγνη; μὲ ἠρώτησεν αὐθαδῶς ἡ μητρυιά μου.

„—Ναί ... ποῖος τολμᾷ ... ἐπρόσθεσεν ὁ Πολυδώρης.

„—Σεῖς, κύριε· σεῖς, κυρία, ἀπεκρίθην.

„ — Ὦ, φρίκη! ... ἀνέκραξεν ἡ μητρυιά μου μὲ ἓν βῆμα πρὸς ἐμέ.

„—Αὐτὸ, κυρία, δύναμαι νὰ τὸ ἀποδείξω... τὴν ἀπεκρίθην.

„— Ἀλλὰ τοιαύτη διαβολὴ εἶναι δεινή! ... ἀνέκραξεν ὁ πατήρ μου.

„— Ἀφοῦ λοιπὸν ὑπόκειμαι εἰς συκοφαντίαν τοσοῦτον στυγερὰν, ἐγὼ ἀναχωρῶ ἀμέσως ἐκ τοῦ οἴκου τούτου, εἶπεν ὁ δόκτωρ Πολυδώρης μὲ τὴν πλαστὴν ἀγανάκτησιν ἀνδρὸς προσβαλλομένου εἰς τὴν τιμήν. Ἀρχίσας νὰ αἰσθάνεται τὸν κίνδυνον τῆς θέσεώς του, ὁ ἄνθρωπος ἤθελε νὰ φύγῃ, βέβαια.

„ Ἐνῷ ἤνοιγε τὴν θύραν ἰδοὺ παρουσιάζεται ἐνώπιόν του ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μούρφ ... „

Ὁ Ῥοδόλφος διακόψας τὴν ἀνάγνωσιν, ἔτεινε τὴν χεῖρα

πρὸς τὸν εὐπατρίδην, καὶ τὸν εἶπε·

— Κάλιστα, γηραιέ μου φίλε! Κεραυνὸς βέβαια θὰ κατέβη ἐπὶ τοῦ ἀθλίου ἐκείνου εἰς τὴν θέαν σου.

— Κεραυνὸς, τωόντι, ὑψηλότατε ... κατέστη πελιδνὸς ... κ' ἔκαμε δύο βήματα πρὸς τὰ ὀπίσω, θεωρῶν με ὡς ἐμβρόντητος· ἐφάνη περιδεής ... Νὰ μ' ἐπαναβλέπῃ εἰς τὴν Νορμανδίαν, καὶ εἰς στιγμὴν τοιαύτην! ... ἐνόμιζεν ὅτι ἐφιάλτης τὸν ἐκυρίευσε καθ' ὕπνους ... Ἀλλ' ἐξακολουθεῖτε, ὑψηλότατε· θέλετε ἰδῆ, ὅτι καὶ ἡ κατάρατος κόμησσα Δ'-Ὀρβίγνη ἔμεινεν οὐχ ἧττον κεραυνόπληκτος καὶ αὐτὴ, χάρις εἰς τὰ ὅσα μοὶ ἀνεφέρετε περὶ τῆς ἐπισκέψεώς της πρὸς τὸν ἀγύρτην Βραδαμάντην Πολυδώρην εἰς τὸν οἶκον τῆς ὁδοῦ Τέμπλου ... ἐπειδὴ, ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐγὼ οὐδὲν ἐποίησα ... ὄργανον ἁπλοῦν τῆς ὑμετέρας διανοίας ὤν ... διὸ καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ποτὲ ... ποτὲ δὲν παρεστήσατε τὸ πρόσωπον τῆς θείας Προνοίας πλέον ἔγκαιρα παρὰ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐμειδίασεν ἀναλαβὼν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ.

„ Εἰς τὴν θέαν τοῦ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρρ, ὁ Πολυδώρης ἔγινεν ὥσπερ σουδάριον· ἡ μητρυιά μου ἐνέπεσεν ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἔκπληξιν· ὡς συγκεκινημένος ὑπὸ ταύτης τῆς σκηνῆς καὶ ἐκλελυμένος ἐκ τῆς νόσου του ὁ πατήρ μου, ἠναγκάσθη νὰ καθίσῃ εἰς ἓν θρονίον. Ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ ἐκλείδωσε τότε ἔνδοθεν τὴν θύραν δι' ἧς εἰσῆλθε, καὶ σταθεὶς ἀπέναντι τῆς ἄλλης, ἥτις ἦγε πρὸς ἄλλα δώματα ἵνα μὴ δραπετεύσῃ ἐκεῖθεν ὁ Πολυδώρης, εἶπε πρὸς τὸν πτωχόν μου πατέρα μὲ σέβας βαθύτατον·

„— Μυριάκις σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κύριε κόμη, διὰ τὴν ὁποίαν λαμβάνω τόλμην, ἀλλ' ἀνάγκη ἀμετάθετος, ἣν μοὶ ὑπαγορεύει μόνη ἡ σωτηρία σας (καὶ τάχιστα θέλετε μάθει αὐτὴν) μὲ ὑποχρεοῖ νὰ φέρωμαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ... Ὀνομάζομαι σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ, ὡς δύναται νὰ σᾶς βεβαιώσῃ καὶ ὁ ἄθλιος οὗτος ὅστις, εἰς τὴν θέαν μου, τρέμει σύστολος· εἶμαι ὁ μυστικοσύμβουλος τῆς Α. Β. Υ. τοῦ βασιλεύοντος μεγάλου δουκὸς Γερολστεῖν ...

„ — Αὐτὸ εἶναι ἀληθὲς, εἶπεν ὁ Πολυδώρης ὑποτραυλίζων, περίφοβος.

„ — Ἀλλὰ, κύριε .... πρὸς τί λοιπὸν ἦλθετ' ἐδῶ; τί ἀγαπᾶτε;

„ — Ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ, ὑπέλαβα ἐγὼ ἀποτεινομένη πρὸς τὸν πατέρα μου, ἦλθε μετ' ἐμοῦ ἵνα συμφώνως καταδείξωμεν ἐνώπιόν σας τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτῶν οἵτινες ἐζήτησα νὰ βλάψωσι τὴν ζωήν σας.

„ Καὶ ἐγχειρίσασα εἰς τὸν σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ τὸ κρυστάλλινον φιάλιον, ἐπρόσθεσα·—Ἰδοὺ τὸ φιάλιον τοῦτο, ἐπρόφθασα κατ' εὐτυχίαν καὶ τὸ ἥρπασα καθ' ἣν στιγμὴν ὁ δόκτωρ Πολυδώρης ἡτοιμάζετο νὰ χύσῃ σταγόνας τινὰς ἐκ τοῦ φαρμάκου τὸ ὁποῖον αὐτὸ περιέχει, ἐντὸς πόματος προσφερομένου εἰς τὸν πατέρα μου.

„— Λάβετε ὑμεῖς, κύριε κόμη, τὸ φιάλιον τοῦτο καὶ φυλάξετέ το, δότε αὐτὸ εἰς χημικόν τινα ν' ἀναλύσῃ τὸ περιεχόμενον φάρμακον, καὶ ὅταν αὐτὸς σᾶς εἴπῃ ὅτι εἶναι δηλητήριον βραδὺ καὶ ἀσφαλὲς, εἶπεν ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ πρὸς τὸν πατέρα μου νομίζω, ὅτι ἀμφιβολία πλέον δὲν θέλει σᾶς μείνει περὶ τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον διετρέχετε, καὶ τὸν ὁποῖον εὐτυχῶς ἐπρόλαβεν ἡ πρὸς ὑμᾶς στοργὴ τῆς θυγατρός σας.

„ Ὁ ταλαίπωρος πατήρ μου παρετήρει ἀλλεπαλλήλως τὴν σύζυγόν του, τὸν Πολυδώρην, ἐμὲ καὶ τὸν σὶρ Οὐάλτερ, ἐν ἀπορίᾳ· ἡ μορφή του ἐνέφαινεν ἀγωνίαν ἀπερίγραπτον. Ἀνεγίνωσκα ἐπὶ τοῦ περιαλγοῦς προσώπου του τοὺς σφοδροὺς τῆς καρδίας του σπαραγμούς. Ἐφαίνετο ὡς ν' ἀνθίστατο ὅλαις δυνάμεσιν εἰς τὸ νὰ δείξῃ ὅτι παρεδέχετο τὰς αὐξούσας τρομερὰς ὑπονοίας ταύτας, φοβούμενος μὴ ἀναγκασθῇ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀπανθρωπίαν τῆς μητρυιᾶς μου· κρύψας τέλος πάντων τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς του ἀνέκραξεν.

„—Ὦ! Θεέ μου! Θεέ μου! τὰ πράγματα ταῦτα εἶναι φρικώδη ... ἀπίστευτα. Ὀνειρεύομαι μήπως;

„— Ὄχι, δὲν ὀνειρεύεσαι ... ἀνέκραξεν αὐθαδῶς ἡ μητρυιά μου· ἀλλ' εἶναι πραγματικωτάτη ἡ στυγερὰ συκοφαντία τὴν ὁποίαν κατειργάσθησαν ἐκ προμελέτης διὰ νὰ ἀφανίσωσι μίαν

δυστυχῆ γυναῖκα, τῆς ὁποίας τὸ μόνον πταῖσμα εἶναι ὅτι ἀφιέρωσεν εἰς σὲ τὴν ζωήν της. Ἔλθὲ, ἔλθὲ, φίλε μου· λεπτὸν ἂς μὴ σταθῶμεν πλέον ἐδῶ, ἐπρόσθεσεν ἀποτεινομένη πρὸς τὸν πατέρα μου· ἴσως ἡ θυγάτηρ σου δὲν θέλει λάβει τὴν ἀναίδειαν νὰ σὲ κρατήσῃ καὶ πάλιν ἀκουσίως σου ...

„— Ναὶ, ναὶ, παγαίνωμεν, εἶπεν ὁ πατήρ μου ἐκτὸς ἑαυτοῦ· ταῦτα δὲν εἶναι ἀληθῆ ... δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἀληθῆ· δὲν θέλω ν' ἀκούσω περισσότερα, κινδυνεύουν αἱ φρένες μου νὰ σαλεύσωσι ... τοιαύτη φοβερὰ δυσπιστία δύναται μόνη νὰφαρμακώσῃ τὰς ὀλίγας ἡμέρας καθ' ἃς θέλω εἰσέτι ζήσει, καὶ οὐδὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ μὲ παρηγορήσῃ ἂν ἤρχοντο εἰς φῶς τοιαῦτα φρικώδη πράγματα.

„ Τοσοῦτον πάσχων ἐφαίνετο ὁ πατήρ μου, τοσοῦτον περίλυπος, ὥστε ἔκλινεν ἡ ψυχή μου νὰ δώσω πρὸς τὸ παρὸν πέρας εἰς τὴν σκληροτάτην ταύτην πρὸς αὐτὸν σκηνήν. Ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μούρρ ἐμάντευσε τὴν ἰδέαν μου, ἀλλὰ θέλων ν' ἀπονείμῃ πλήρη καὶ ἀκεραίαν δικαιοσύνην, ἀπεκρίθη εἰς τὸν πατέρα μου.

»—Ὀλίγας ἀκόμη λέξεις, κύριε κόμη· θέλετε ἀναμφιβόλως αἰσθανθῆ λύπην μεγίστην ἀναγνωρίζων ὅτι ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν ἐνομίζετε εὐγνώμονα διὰ βίου πρὸς ὑμᾶς ὑπῆρξεν ἐξ ἐναντίας τέρας ὑποκρίσεως· πλὴν τὴν λύπην ταύτην θέλει σᾶς ἀντιμετρήσει ἡ ἐκ τῆς στοργῆς τῆς θυγατρός σας γλυκυτάτη παραμυθία.

»—Τοῦτο ὑπερέβη πᾶν μέτρον! ἀνεφώνησεν ἡ μητρυιά μου μὲ ἀγανάκτησιν· καὶ μὲ τί δικαίωμα, κύριε, καὶ ἐπὶ τίνων στηριζόμενος ἀποδείξεων προφέρετε τοιαύτας στυγερὰς συκοφαντίας; Λέγετε ὅτι αὐτὸ τὸ φιάλιον ἐμπεριέχει δηλητήριον;... Τὸ ἀρνοῦμαι, κύριε, καὶ θέλω τὸ ἀρνηθῆ μεγρισοῦ ἀποδειχθῆ τὸ ἐναντίον· ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη ὁ δόκτωρ Πολυδώρης, κατὰ λάθος, *συνέμιξεν ἕνα ἰατρικὸν μὲ ἄλλο*, εἶναι τάχα τοῦτο ἀπόδειξις ὥστε νὰ ἐνοχοποιήσετε ἐμὲ ὅτι ἠθέλησα... σύμφωνος μὲ τὸν ἰατρόν... Ὦ! ὄχι, ὄχι, σιωπῶ μᾶλλον... τοιαύτη φρικώδης ἰδέα εἶναι αὐτὴ καὶ μόνη ἔγλημα· σᾶς ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν, κύριε, ὅτι διὰ νὰ ὑποστηρίξετε, καθὼς καὶ ἡ κυρία τὴν

στυγερὰν αὐτὴν συκοφαντίαν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ φέρετε ἀποδείξεις... εἶπεν ἡ μητρυιά μου μὲ ἀπίστευτον θρασύτητα.

»—Βέβαια, χρείαν ἔχουτιν ἀποδείξεων τὰ τοιαῦτα, ἀνέκραξεν ὁ δυστυχὴς πατήρ μου. Ἀνάγκη τέλος πάντων νὰ γνωρίσωμεν μέχρι τίνος εἶναι ἀληθῆ τὰ πράγματα ταῦτα.

»—Δὲν ἦλθα ἐδῶ ἄνευ ἀποδείξεων, κύριε κόμη, εἶπεν ὁ σὶρ Οὐάλτερ. Καὶ τὰς ἀποδείξεις ταύτας θέλουν παρέξει εἰς ὑμᾶς αἱ ἀποκρίσεις αὐτοῦ τοῦ ἀθλίου, τώρα ἀμέσως. Ἔπειτα, ὁ σὶρ Οὐάλτερ, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Πολυδώρην, ὡμίλησε γερμανιστί. Ὁ ἰατρὸς τότε ἐφάνη ὅτι ἔλαβεν ὁπωσοῦν θάρρος, ἀλλ' ἀμέσως τὸν εἶδα καὶ πάλιν τὰ ἔχασε.»

— Τί τὸν εἶπες; ἠρώτησεν ὁ Ῥοδόλφος τὸν εὐπατρίδην διακόψας τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ.

— Λέξεις τινὰς μέγα σημαινούσας, ὑψηλότατε· σχεδὸν τὰς ἑπομένας· Δραπετεύσας ἀπέφυγες τὴν ποινὴν ἣν σοὶ εἶχον ἐπιβάλει τὰ δικαστήρια τοῦ μεγάλου δουκάτου· διατρίβεις ἐν ὁδῷ Τέμπλου, ὑπὸ τὸ ψευδὲς ὄνομα Βραδαμάντης· εἶναι γνωστὸν τὸ ἐπονείδιστον ἐπάγγελμά σου· ἐθανάτωσας διὰ δηλητηρίου τὴν πρώτην σύζυγον τοῦ κόμητος· πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἡ κυρία Δ'-Ὀρβίγνη ἐπῆγε νὰ σὲ ζητῇ διὰ νὰ σὲ φέρῃ ἐδῶ νὰ φαρμακώσῃς τὸν σύζυγόν της· ἡ Α. Β. Γ. εἶναι εἰς Παρισίους, καὶ κρατεῖ ἀποδείξεις περὶ τούτων ὅλων. Ἂν ὁμολογήσῃς τὴν ἀλήθειαν, ὥστε νὰ μείνῃ ἀναπολόγητος ἡ ἀχρεία γυνὴ αὕτη, δύνασαι νὰ ἐλπίζῃς, ὄχι τὴν ἀπόλυσίν σου ἀλλὰ μετρίασιν εἰς τὴν τιμωρίαν τῆς ὁποίας εἶσαι ἔνοχος· μὲ συνοδεύεις εἰς Παρισίους, ὅπου θέλω σὲ βάλει εἰς τόπον ἀσφαλῆ μέχρις οὗ ἡ Α. Β. Γ. ἀποφασίσῃ περὶ σοῦ. Ἀλλέως, δυοῖν θάτερον, ἢ ἡ Α. Β. Γ. ζητεῖ καὶ ἀποκτᾷ τὴν ἀποπομπήν σου, ἢ ἀμέσως προσκαλῶ ἐνταῦθα τὸν ἀστυνόμον ἀπό τινα πλησιόχωρον πόλιν· τὸν παραδίδω τὸ ἐν τῷ φιαλίῳ τούτῳ δηλητήριον, σὲ βάλλω πάραυτα ὑπὸ κράτησιν, καὶ ἀνερευνοῦν τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου ἐν ὁδῷ Τέμπλου· γνωρίζεις τί θέλει προκύψει ἐκ τῆς ἀνερευνήσεως ταύτης· θέλεις ἐμπέσει εἰς τὰς χεῖρας τῆς γαλλικῆς ἐξουσίας. Ἔκλεξε λοιπόν.

Ἰδὼν ὅτι ἤμην τόσον καλῶς πληροφορημένος περὶ τῶν πραγ-

μάτων τούτων, καὶ ἀκούων τὰς ἀπειλὰς, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ ὅτι ἡ ποινή του θελ' εἶσθαι ἐλαφροτέρα, δὲν ἐδίστασε νὰ θυσιάσῃ τὴν συνένοχόν του· μ' ἀπεκρίθη λοιπόν· «Ἐρωτήσατέ με, καὶ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅσα ἀφορῶσι τὴν γυναῖκα ταύτην. „

— Ἄριστα, ἄξιε Μούρρ· τοιαῦτα βέβαια ἤλπιζα ἀπὸ σέ.

— Ἐνῷ συνωμίλουν μετὰ τοῦ Πολυδώρη, ἡ μητρυιὰ τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβιλλ ἔχασε διόλου τὴν ὄψιν της ἐφαίνετο προφανῶς περιδεής. Μολονότι δὲν ἐνόει τὰ γερμανικὰ, ἔβλεπεν, ἐκ τῆς αὐξούσης ταραχῆς τοῦ συνενόχου της, καὶ ἐκ τοῦ ἱκετικοῦ του ὕφους, ὅτι τὸν κατετρόμαξα. Ἐζήτει νὰ ἐπισύρῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Πολυδώρη διὰ νὰ τὸν νεύσῃ νὰ ἐνθαρρυνθῇ καὶ νὰ προσέξῃ μὴν ὁμολογήσῃ τι, ἀλλ' αὐτὸς ἐπέφευγε σταθερῶς τὸ νὰ τὴν ἴδῃ.

— Καὶ ὁ κόμης ;

— Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς παραστήσω τὴν θέσιν του· ἔτριγγε σπασμωδικῶς διὰ τῶν δακτύλων του τοὺς βραχίονας τοῦ θρονίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθητο, τὸ μέτωπόν του κατέβρεχεν ἱδρὼς, ἀνέπνεε μετὰ δυσκολίας, εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς του διαπύρους προσηλωμένους ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου· τέλος πάντων ἡ ἀγωνία τῆς ψυχῆς του ἐξισοῦτο μὲ τὴν τῆς συζύγου του. Ἐξακολουθήσατε, ὑψηλότατε, τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβιλλ, καὶ θέλετε ἰδῆ τὸ πέρας τῆς ὀδυνηρᾶς σκηνῆς ταύτης.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς.

Ἀφοῦ δὲ διά τινα λεπτὰ συνωμίλησαν οἱ δύο των, ὁ σὶρ Οὐάλτερ εἶπε πρὸς τὸν Πολυδώρην·

„—Ἀποκρίθητι τώρα. Δὲν εἶναι ἡ κυρία (καὶ ἔδειξε τὴν μητρυιάν μου) ἥτις ὅταν εἶχεν ἀσθενήσει ἡ πρώτη σύζυγος τοῦ Κ. κόμητος, σ' ἐπροσκάλεσε παρ' αὐτῇ ὡς ἰατρόν;

„—Ναὶ, ἡ κυρία... ἀπεκρίθη ὁ Πολυδώρης.

„—Διὰ νὰ ἐκπληρώσῃς τοὺς ἀπανθρώπους σκοποὺς τῆς... κυρίας... δὲν ἔπραξες τὸ κακούργημα τοῦ νὰ καταστήσῃς διὰ τῶν φονικῶν ἰατρικῶν σου θανατηφόρον τὴν ἄλλως ἐλαφροτάτην νόσον τῆς κυρίας κομήσσης Δ'-Ὀρβίγνη;

,,—Ναὶ, εἶπεν ὁ Πολυδώρης.

,,—Ὁ πατήρ μου ἐξέβαλε τότε βαθεῖαν οἰμωγήν· ἀνύψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ πάλιν τὰς ἀφῆκε νὰ πέσωσι νεναρκωμέναι.

,,—Ψεύδη αἴσχιστα, ἀνέκραξεν ἡ μητρυιά μου. Ὅλα ταῦτα εἶναι ψεύδη· αὐτοὶ ὅλοι συνώμοσαν τὸν ὄλεθρόν μου.

,,—Σιωπὴ, κυρία! εἶπεν ὁ σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ μὲ φωνὴν ἐπιτακτικήν. Ἀποταθεὶς δ' πομένως πρὸς τὸν Πολυδώρην πάλιν·

,,—Ψεῦδος εἶναι ὅτι πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἦλθεν ἡ κυρία νὰ σ' εὕρῃ εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου, ἀρ. 17, ὅπου ἐκατοίκεις ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα Βραδαμάντης;

,,—Εἶναι ἀληθέστατον.

,,—Δὲν σ' ἐπρότεινεν ἡ κυρία νὰ ἔλθῃς ἐδῶ· νὰ θανατώσῃς τὸν κόμητα Δ' Ὀρβίγνην, ὡς ἐθανάτωσες καὶ τὴν σύζυγόν του;

,,—Φεῦ! δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀρνηθῶ, εἶπεν ὁ Πολυδώρης.

,,Εἰς τὴν δεινὴν ταύτην ἀποκάλυψιν, ὁ πατήρ μου ἠγέρθη ὄρθιος, φοβερός· καὶ πρῶτον μὲν ἔδειξε διὰ κεραυνοβόλου χειρονομίας πρὸς τὴν μητρυιάν μου τὴν θύραν· ἔπειτα, ἀνοίξας μοι τὰς ἀγκάλας του, ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς διακεκομμένης·—Ἐν ὀνόματι τῆς ἀθλίας σου μητρὸς, σύγγνωθι! σύγγνωθι!... τὴν ἐβασάνισα πολὺ... πλὴν, σὲ ὁρκίζομαι ἐνώπιον Θεοῦ... ὅτι ἤμην ξένος εἰς τὸ ἔγκλημα δι' οὗ προστέμφθη εἰς τὸν τάφον! —Καὶ πρὶν ἐγὼ προφθάσω νὰ τὸν ἐμποδίσω, ὁ πατήρ μου ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας μου.

,,Ὅταν ἐγὼ καὶ ὁ σὶρ Οὐάλτερ τὸν ἀνηγείραμεν, ἦτο λειποθυμημένος. Ἐσήμανα ἀμέσως, καὶ εἰσῆλθον οἱ θεράποντες ἐξ ἑνὸς μέρους, ἐνῷ ἐξ ἄλλου λαβὼν ὁ σὶρ Οὐάλτερ τὸν Πολυδώρην ἐκ τοῦ βραχίονος, ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ λέγων πρὸς τὴν μητρυιάν μου·—Κυρία, τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον σᾶς θέλω εἶναι νὰ φύγετε ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἐκ τοῦ οἴκου τούτου, ἀλλέως σᾶς παραδίδῳ εἰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας.

,,Ἡ ἐπονείδιστος γυνὴ ἐξῆλθεν ἐκ τῶν δωμάτων· φαντασθῆτε, ὑψηλότατε, ὁποῖα μένεα πνέουσα καὶ ὑπὸ τίνος τρόμου κατεχομένη.

,,Ὅταν ὁ πατήρ μου ἐπανῆλθεν εἰς τὰς αἰσθήσεις του, ὡς

ὄνειρα ὑπελάμβανε τὰ διατρέξαντα. Εὑρέθην κατὰ δυστυχίαν ἠναγκασμένη νὰ τὸν διηγηθῶ τὰς πρώτας ὑποψίας μου περὶ τοῦ ἀώρου θανάτου τῆς μητρός μου, ὑποψίας τὰς ὁποίας μετέβαλεν, ὑψηλότατε, εἰς πεποιθήσεις ἡ γνῶσις ἣν εἴχετε περὶ τῶν πρώτων ἀνοσιουργιῶν τοῦ δόκτωρος Πολυδώρη. Περιπλέον ἠναγκάσθην νὰ τὸν εἴπω καὶ μὲ πόσον μῖσος μὲ κατέτρεξεν ἡ μητρυιά μου μέχρι τοῦ συνοικεσίου μου, καὶ ἐπὶ τίνι σκοπῷ ἐνήργησε τοσοῦτον νὰ συζευχθῶ τὸν Κ. Δ'-'Αρβίλλ...

„Ὅσον ἀσθενὴς καὶ τυφλὸς πρὸς τὴν γυναῖκα ταύτην ὑπῆρχεν ὁ πατήρ μου, τοσοῦτον ἀδυσώπητος ἔγινε μετὰ ταῦτα πρὸς αὐτήν· ὀδύρεται ὅτι σχεδὸν κατέστη συνένοχός της, συζευχθεὶς αὐτὴν μετὰ τὸν τῆς μητρός μου θάνατον· ἤθελε νὰ τὴν δώσῃ εἰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας. Τὸν παρέστησα πόσον ἀνοικεία ἤθελεν εἶσθαι δι' ἑαυτὸν μία τοιαύτη διαδικασία· διὰ τὸν κρότον τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ προξενήσῃ, καὶ τὸν ἔπεισα νὰ διώξῃ διὰ παντὸς ἀπ' αὐτοῦ τὴν μητρυιάν μου, παραχωρῶν αὐτῇ τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα, ἐπειδὴ ἔφερε τοῦ λοιποῦ τ' ὄνομά του. Πολὺ ἐκοπίασα μεχρισοῦ κάμω τὴν γνώμην ταύτην τοῦ πατρός μου· ἤθελε νὰ μ' ἐπιτρέψῃ νὰ τὴν ἀποβάλω ἐκ τοῦ οἴκου ἐγὼ αὐτή. Εἰς τοῦτο ἐγὼ δὲν ἔστερξα· μ' ἐφάνη πολὺ σκληρόν· ἀλλ' ἔκρινα προσφορώτερον νὰ ἐπιφορτισθῇ τοῦτο ὁ σὶρ Οὐάλτερ, ἐὰν εὑρεστεῖτο, ὡς καὶ ἔγινε."

— Καὶ τὸ ἔκαμα, ὑψηλότατε, μετὰ πάσης χαρᾶς, εἶπεν ὁ Μοὺρφ πρὸς τὸν 'Ροδόλφον· οὐδὲν μ' ἀρέσκει ὅσον τὸ νὰ δίδω εἰς τοὺς τὰ φαῦλα πράττοντας αὐτὸν, τὸν διὰ νὰ εἴπω οὕτω, ἔσχατον ἀσπασμόν.

— Καὶ τί εἶπε τότε ἡ γυνὴ αὕτη;

— 'Η κυρία Δ'-'Αρβίλλ ὑπῆρξε τόσον ἀγαθὴ, ὥστε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς νὰ χορηγῇ εἰς τὴν ἐπονειδιστον γυναῖκα ταύτην σιτηρέσιον ἐξ ἑκατὸν λοδοβικίων· τοῦτο μ' ἐφάνη ὄχι πλέον ἀγαθότης, ἀλλ' ἀδυναμία· ἐπειδὴ ἀρκετὸν ἤδη ἦτον ὅτι ὑπεκλέψαμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας ἓν πλάσμα τοσοῦτον φθοροποιόν. Εὗρον λοιπὸν τὸν κόμητα, καὶ οὗτος συνήνεσεν εἰς τὰς παρατηρήσεις μου· ἀπεφασίσθη νὰ δοθῶσιν ἅπαξ διὰ παντὸς εἰκοσιπέντε λοδοβίκια ὥστε νὰ πορί-

ζεται τὰ πρὸς ζωὴν μεχρισοῦ εὕρῃ ἐπάγγελμά τι.—Καὶ τί ἐπάγγελμα θέλετε νὰ εὕρω ἐγὼ ἡ κόμησσα Δ'-'Ορβίγνη; μὲ ἠρώτησεν αὐθαδῶς. — 'Επάγγελμα κυρά μου; γίνετε πάλιν παιδαγωγὸς ἢ νοσοκόμος· ἀλλὰ πιστεύσατε εἰς ἐμέ· εὕρετε ἐπάγγελμά τι ταπεινὸν, ἄσημον ὅσον τὸ δυνατόν· ἐπειδὴ, ἂν λάβετε τὴν ἀναίδειαν νὰ προφέρετε τ' ὄνομά σας, τ' ὄνομα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἀπηλαύσατε δι' ἑνὸς ἀνοσιουργήματος, ὁ κόσμος θ' ἀπορήσει νὰ ἰδῇ τὴν κόμησσαν Δ'-'Ορβίγνη εἰς τοιαύτην ἔνδειαν κατελθοῦσαν· θέλει λάβει τὴν περιέργειαν νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν, καὶ φαντασθῆτε τί δύνασθε ἐκ τούτου νὰ πάθετε. Κάλλιον λοιπὸν σᾶς συμφέρει νὰ κρυφθῆτε· προσπαθήσετε μᾶλλον νὰ σκεπασθῇ τ' ὄνομά σας· γίνεται κυρία Πέτρου ἢ κυρία Παύλου καὶ μετανοεῖτε... ἂν δύνασθε.—Καὶ πιστεύετε, κύριε, (μὲ λέγει, διὰ νὰ κάμῃ ἀποτελεσμά τι δραματικὸν) πιστεύετε ὅτι δὲν θέλω κινήσει δικαίαν ἀγωγὴν ἐνώπιον τῶν κριτηρίων πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν νομίμων δικαίων ἄτινα μοὶ παραχωρεῖ τὸ προικοσύμφωνόν μου;—Πῶς ὄχι κυρά μου! ἔχετε κάθε δίκαιον· ὁ κύριος Δ'-'Ορβίγνης ἤθελεν εἶσθαι ἄνθρωπος ἀχαρακτήριστος ἂν δὲν ἐξεπλήρει τὰς ὑποσχέσεις του καὶ παρεγνώριζε τὴν τόσην πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην σας ... 'Εναξατέ τον εἰς δίκην... ἐναξατέ τον, προστρέξατε εἰς τὰ κριτήρια· δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλετ' εὕρει τὸ δίκαιόν σας.— Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, ἡ κυρία ἀνεχώρει διὰ τὴν πλησιεστέραν πόλιν.

—'Εχεις δίκαιον Μούρρ· εἶναι δυσάρεστον ν' ἀφήνῃ τις ἀτιμώρητον σχεδὸν μίαν μέγαιραν τοιαύτην· πλὴν πῶς νὰ κάμῃ τις! ἂν ἐκινῆτο ἀγωγὴ, ἤθελε τῷ ὄντι διεγερθῇ μέγα σκάνδαλον, ἀνοίκειον ὁλοτελῶς εἰς τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν τοῦ Κ. Δ'-'Ορβίγνη.

«Εὐκόλως κατέπεισα τὸν πατέρα μου νὰ φύγωμεν ὁμοῦ ἀπὸ τὰς 'Ωβιέρσας σήμερον χωρὶς νὰ χάνωμεν καιρὸν (ἐπανέλαβεν ὁ Ροδόλφος ἐξακολουθῶν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς κυρίας Δ'-'Αρβίλλ) ἐπειδὴ ὁ οἶκος καὶ ὁ τόπος ἤθελον τὸν ἀναπολεῖ παντοχοῦ δυσάρεστα πράγματα· μολονότι πάσχει ἡ τέρψις ὅμως ὀλιγοημέρου τῆς ὁδοιπορίας καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ

ἀέρος, δύνανται μᾶλλον νὰ τὸν ὠφελήσωσιν, εἶπεν ὁ ἰατρὸς ὅστις διεδέχθη παρ' αὐτῷ τὸν Πολυδώρην, ἐλθὼν κατὰ πρόσκλησίν μου ἀπὸ τὴν πλησιεστέραν πόλιν· ὁ πατήρ μου ἠθέλησε νὰ τὸν βάλῃ νὰ κάμῃ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἐν τῷ φιαλίῳ ὑγροῦ χωρὶς ποσῶς νὰ τὸν εἴπῃ τὰ διατρέξαντα· ὁ ἰατρὸς ἀπήντησεν ὅτι προθύμως ἤθελε κάμει τὴν ἀνάλυσιν ταύτην, ἀλλ' εἰς τὸν οἶκόν του. Μετὰ δύο σχεδὸν ὥρας ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη καὶ μᾶς εἶπεν ὁ ἰατρὸς ὅτι δόσεις τινὲς ἐξ' αὐτοῦ τοῦ καταχθονίου τὴν κατασκευὴν τοῦ φαρμάκου ἠδύναντο ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ νὰ ἐπιφέρωσι θάνατον, χωρὶς νὰ φανῶσιν εἰς τὸν νεκρὸν ἄλλα συμπτώματα εἰμὴ φυσικῆς τινος ἀσθενείας τῆς ὁποίας εἶπε καὶ τ' ὄνομα.

»Μετά τινας ὥρας ὑψηλότατε, ἀναχωρῶ μετὰ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς θυγατρὸς διὰ Φονταινεβλώ. Θέλομεν διατρίψει καιρόν τινα ἐκεῖσε ἑπομένως, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πατρός μου, ἐπαναρχόμεθα εἰς Παρισίους, ἀλλ' ὄχι εἰς τὸν οἶκόν μου· ἀδύνατον νὰ καταλύσω πλέον ἐν αὐτῷ μετὰ τὸ λυπηρότατον συμβὰν τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ἐκεῖ χώραν.

» Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων λοιπὸν, βλέπετε, ὑψηλότατε, πόσης πάλιν εὐγνωμοσύνης εἶμαι χρεώστης πρὸς τὴν ἀνεξάντλητον ὑμῶν καλοκἀγαθίαν... Δι' ὑμῶν, διὰ τῶν συμβουλῶν σας καὶ τῆς συναρρωγῆς τοῦ ἐξεραίτου καὶ γενναίου σας σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρρ, ἠδυνήθην καὶ ἐλύτρωσα τὸν πατέρα μου ἀπὸ κίνδυνον ἄλλως ἀναπόφευκτον ἔτι δὲ καὶ ἀπήλαυσα ἐκ νέου τὴν ὅλην στοργήν του.

" Ἔρρωσθε, ὑψηλότατε· δὲν ἔχω τὴν ἱκανότητα νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ πλειότερόν τι· ἡ καρδία μου εἶναι πληρεστάτη· πολλὰ πράγματα τὴν συγκινοῦσι ταύτην τὴν στιγμήν· ἂν ἐπειρώμην νὰ ἐκθέσω πᾶν ὅ,τι συναισθάνεται ἀτελῶς ἤθελα τὴν διερμηνεύσει... "Δ'-'ΟΡΒΙΓΝΗ Δ' 'ΑΡΒΙΛΛΗ.

" 'Ανοίγω ἐκ νέου τὴν ἐπιστολὴν ταύτην μετὰ σπουδῆς, ἵνα, ὑψηλότατε, προσθέσω τι τὸ ὁποῖον κατακρίνω αὐτὴ ἑαυτὴν ὅτι ὀλίγον ἔλειψε νὰ λησμονήσω. Ζητοῦσα κατὰ τὰς εὐγενεῖς ὑμῶν ἐμπνεύσεις, νὰ πράξω τινὰ ἀγαθοεργίαν, ἐπορεύθην εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Λαζάρου, ἵνα ἐκεῖσε ἐπισκεφθῶ τὰς ἀθλίας δεσμωτίδας· εὗρον ἐκεῖ μίαν κόρην δυστυχῆ εἰς ἣν ὡς

φαίνεται ἐνδιαφέρεσθε... Ἡ ἀγγελικὴ αὐτῆς γλυκύτης καὶ εὐσεβὴς ὑποταγὴ διεγείρουσι τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀξιοσεβάστων κυριῶν αἵτινες ἐφορεύουσιν ἐπὶ τῶν φυλακισμένων... Γνωρίζω ὅτι ἀκούων οὕτω ποῦ εὑρίσκεται ἡ *Κελαϊδήστρα* (τοιοῦτον ἐπίθετον αὐτὴ φέρει ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι) δύνασθε καὶ ἐν τῷ ἅμα ν' ἀπολαύσητε τὴν ἀπελευθέρωσίν της· θέλει ἡ δύστηνος σᾶς διηγηθῇ δι' ὁποίων κακοτυχιῶν ἡρπάσθη ἐκ τοῦ ἀσύλου ὅπου τὴν εἴχετε βάλει, καὶ πῶς ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ταύτην, ὅπου τοὐλάχιστον διέλαμψε μεταξὺ τῶν ἄλλων διὰ τῆς χρηστότητος τοῦ χαρακτῆρός της...

"Συγχωρήσατέ μοι ὡσαύτως νὰ σᾶς ἀναπολήσω τὰς δύο μου μελλούσας πελάτιδας, τὴν δυστυχῆ ἐκείνην μητέρα, ὑψηλότατε, μετὰ τῆς θυγατρός της... τὰς ὁποίας ἠδίκησεν ὁ συμβολαιογράφος Φεράνδος. Ποῦ εἶναι αὐταί; ἐμάθατε τίποτε; Ὦ σᾶς ἱκετεύω προσπαθήσετε νὰ ἐπανεύρετε τὰ ἴχνη των, ὥστε εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἐπιστροφήν μου νὰ δυνηθῶ νὰ πληρώσω τὸ χρέος τὸ ὁποῖον ἀνέλαβα πρὸς ἅπαντας ἐν γένει τοὺς δυστυχεῖς!..."

— Λοιπὸν ἡ Κελαϊδήστρα ἔφυγεν ἀπὸ Βουκεβάλ, ὑψηλότατε; ἠρώτησεν ὁ Μούρ ἔκθαμβος ὡς τὸν Ροδόλφον εἰς τὴν νέαν ταύτην εἴδησιν.

—Καὶ πρὸ ὀλίγου ἀκόμη μὲ εἶπαν ὅτι τὴν εἶδαν νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ Λαζάρου, ἀπεκρίθη ὁ Ροδόλφος. Τί νὰ φαντασθῶ ἀπορῶ· ἡ σιωπὴ τῆς κυρίας Γεωργίας μὲ ἀνησυχεῖ μεγάλως ... Τὴν ταλαίπωρον Μαριάνθην ! Εἰς ὁποίας ἆρά γε ὑπέπεσε νέας συμφοράς; Διώρισον ἀμέσως τινὰ νὰ ἱππεύσῃ καὶ νὰ διευθυνθῇ ἐν τάχει εἰς τὸ ἀγροκήπιον, καὶ γράψε πρὸς τὴν κυρίαν Γεωργίαν, ὅτι τὴν παρακαλῶ θερμῶς νὰ ἔλθῃ εἰς Παρισίους. Εἰπὲ καὶ εἰς τὸν Κ. Δὲ Γράουν νὰ μοὶ προμηθεύσῃ ἓν εἰσιτήριον διὰ τὴν φυλακὴν τοῦ Λαζάρου... ἐπειδὴ ἐκ τῶν λόγων τῆς κυρίας Δ' Ἀρβιλλ, φαίνεται ὅτι ἡ Μαριάνθη εἶναι πεφυλακισμένη ἐκεῖσε· ἀλλ' ὄχι (ἐπανέλαβεν ὁ Ροδόλφος μετά τινα σκέψιν) δὲν θὰ εἶναι πλέον ἐκεῖ, ἐπειδὴ ἡ Γελασίνα τὴν εἶδεν ἐξερχομένην ἐκ τῆς φυλακῆς ταύτης ὁμοῦ μέ τινα γυναῖκα ἡλικιωμένην. Μήπως αὐτὴ ἦτον ἡ κυρία Γεωργία; ἐπειδὴ τίς ἄλλη θὰ ἦναι; Ἀλλὰ ποῦ ἐπῆγεν ἡ Κελαϊδήστρα;

— Ὑπομονή, ὑψηλότατε· ἀπόψε θὰ μάθωμεν τὰ περὶ αὐτῆς· αὔριον δὲ θέλετε συνομιλήσει μετὰ τοῦ ἀχρείου αὐτοῦ Πολυδώρη· ἔχει, λέγει, νὰ σᾶς ἀναφέρῃ μυστικῶς περί τινων πραγμάτων πολὺ σπουδαίων...

— Ὦ! τοῦτο μὲ εἶναι πολὺ δυσάρεστον, εἶπεν ὁ Ροδόλφος μετὰ θλίψεως, ἐπειδὴ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον δὲν τὸν εἶδα ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας ἐκείνης ἡμέρας... καθ' ἣν... ἐκινήθην...

Ὁ Ροδόλφος δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν, ἀλλ' ἔκρυψε τὸ μέτωπον εἰς τὰς χεῖράς του.

— Λοιπόν, ὑψηλότατε, ἀφοῦ δυσαρεστεῖσθε νὰ τὸν ἀκούσητε αὐτοπροσώπως, τὸν ἀπειλοῦμεν ὅτι θέλομεν τὸν παραδώσει εἰς τὴν ἐπιτόπιον ἐξουσίαν, ἢ ὅτι θέλομεν τὸν ἀποστείλει εἰς τὸ κράτος ὑμῶν, καὶ οὕτω τὸν βιάζομεν νὰ εἴπῃ εἰς ἐμὲ ὅ,τι ἔχει νὰ φανερώσῃ εἰς ὑμᾶς μόνον.

— Τῳόντι· ἐπειδή, μάθε ὅτι ἡ θέα του ἤθελεν ἀνανεώσει τὰς τρομερὰς μου ἐκείνας ἀναμνήσεις... εἰς τὰς ὁποίας συνυπάγονται τοσαῦται ὀδύναι ἀνίατοι ... ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός μου ... μέχρι τοῦ θανάτου τῆς ταλαιπώρου ἐκείνης μικρᾶς μου θυγατρός ... Ἀγνοῶ πῶς, ὅσον προβαίνω εἰς τὴν ζωὴν τόσον αἰσθάνομαι τὴν ἔλλειψιν ἐκείνου τοῦ παιδίου. Πόσον ἤθελα τὸ λατρεύει! Πόσον προσφιλὴς καὶ πολύτιμος ἤθελε μοὶ εἶσθαι ὁ γλυκύτατος ἐκεῖνος καρπὸς τοῦ πρώτου μου ἔρωτος, τῶν πρώτων καὶ ἀγνῶν μου δοξασιῶν, ἢ μᾶλλον τῶν νεαρῶν μου πλανῶν!... Ἤθελα ἐπὶ τοῦ ἀθῴου πλάσματος ἐκείνου ἐπιχύσει ὅλον τὸ κειμήλιον τῆς στοργῆς, τοῦ ὁποίου ἐράνη ἀναξία ἡ ἀποτρόπαιος μήτηρ του· ἔπειτα μὲ φαίνεται ὅτι, καθὼς τὴν φαντάζομαι... ἡ κόρη μου ἐκείνη διὰ τῶν καλλονῶν τῆς ψυχῆς της καὶ τῶν χαρίτων της ἤθελε κατευνάζει, πραΰνει ὅλας τὰς θλίψεις μου... ὅλους τοὺς ἐλέγχους οἵτινες, ὀλεθρίᾳ τύχῃ, πηγάζουσιν ἐκ τῆς γεννήσεώς της.

— Τὰ μέγιστα λυποῦμαι, ὑψηλότατε, βλέπων ὅτι ἀντὶ νὰ ἐλαττοῦνται αὐξάνουσι παρ' ὑμῖν τὰ ὅσον σκληρὰ τοσοῦτον μάταια ἄλγη ταῦτα.

Μετά τινας στιγμὰς σιωπῆς, ὁ Ροδόλφος εἶπεν εἰς τὸν Μούρφ

—Μάθε, γηραιέ μου φίλε, ὅτι... εἶμαι τετρωμένος ἀπὸ ἔρωτα... Ναί!... Ἐρῶ ἐκ βάθους ψυχῆς μίαν γυναῖκα ἀξίαν τῆς

εὐγενεστέρας καὶ ἱερωτέρας ἀφοσιώτεως. Θέλεις ἀρότου ἡ καρδία μου ἠνοίχθη ἐκ νέου πρὸς τὰ ἥδεα τοῦ ἔρωτος, ἀρότου διετέθην πρὸς τὰς γλυκερὰς ταύτας συγκινήσεις, θέλεις να αἰσθάνομαι ἔτι ζωηρότερον τὴν στέρησιν τῆς θυγατρός μου!... Ἐγὼ ἐροβούμην, διὰ νὰ εἶτω οὕτω, μήπως μία τοιαύτη κλίσις τῆς καρδίας μου μετριάσει τὴν πικρίαν τῶν θλίψεών μου. Ἀλλὰ τελείως· ὅλαι μου αἱ πρὸς τὸ ἀγαπᾶν ὁρμαὶ ηὐξησαν ... αἰσθάνομαι ἑαυτὸν βελτίωνα, συμπαθέστερον, καὶ πλέον παρά ποτε μὲ φαίνεται σκληρὸν τὸ νὰ μὴν ἔχω τὴν θυγατέρα μου νὰ τὴν λατρεύω...

— Αὐτὸ εἶναι ἁπλούστατον, ὑψηλότατε, καὶ συγχωρήσατε νὰ σᾶς κάμω μίαν σύγκρισιν· καθὼς τινες ἄνθρωποι, ὅταν μεθύσωσι γίνωνται εὔθυμοι καὶ προαιρέσεως ἀγαθῆς, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ ὑψηλότης σας, ὅταν ἐρᾶσθε εἶσθε καλὸς καὶ γενναῖος...

— Καὶ ὅμως ἡ πρὸς τοὺς κακοὺς ἀπέχθειά μου κατέστη συγχρόνως ἐπιμονωτέρα. Ἡ πρὸς τὴν Σάραν ἀποστροφή μου αὐξάνει κατ' ἀναλογίαν, βέβαια τῆς θλίψεως τὴν ὁποίαν μὲ προξενεῖ ὁ θάνατος τῆς θυγατρός μου. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ κακὴ αὐτὴ μήτηρ τὴν παρεμέλησεν· ὅτι ἡ κόμησσα, ἀφοῦ ἅπαξ εἶδε ματαιωθείσας διὰ τοῦ γάμου μου τὰς φιλοδόξους αὐτῆς ἐλπίδας, ὑπαγορευομένη ἀπὸ τὸν ἐγωϊτμόν της τὸν ἀπηνῆ, ἐγκατέλιπε τὸ τέκνον μας εἰς χεῖρας βαναύσους, καὶ ἴσως ἡ κόρη μου ἀπέθανε ἀπὸ τὴν κακὴν μεταχείρησιν... Πταίω ὅμως κ' ἐγώ .. ἐπειδὴ τότε δὲν ἠσθάνθην τὴν βαρύτητα τῶν ἱερῶν χρεῶν τὰ ὁποῖα ἔχει πᾶς πατήρ. Ὅταν εἶδα τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τῆς Σάρας, ἐγὼ ἐχρεώστουν νὰ λάβω ἀμέσως μετ' ἐμοῦ τὴν θυγατέρα μου, καὶ νὰ φροντίσω περὶ αὐτῆς μετὰ πάσης ἐπιμελείας. Ἐχρεώστουν νὰ προΐδω ὅτι ἡ κόμησσα δὲν ἦτο ποτὲ τρόπος νὰ ὑπάρξῃ μήτηρ ἀγαθή... Πταίω ἐγὼ βλέπεις... πταίω ἐγώ...

— Ὑψηλότατε, ὅλα ταῦτα σᾶς τὰ ὑπαγορεύει ἡ λύπη· Ἠδύνασθε, μετὰ τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνο γεγονὸς τὸ ὁποῖον γνωρίζετε... ν' ἀναβάλετε μίαν ἡμέραν τὴν μακρὰν ὁδοιπορίαν ἥτις σᾶς ἐπεβλήθη... ὡς...

— Ὡς τιμωρία! ... Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος μὲ κατήφειαν.

— Ἀρότου ἀνεχώρησα, ἠκούσατε πλέον περὶ τῆς κομήσσης Σάρας;

— Ὄχι· ὕστερον ἀπὸ τὰς αἰσχρὰς ἐκείνας καταγγελίας αἵτινες δύο φορὰς ὀλίγον ἔλειψε τὰ μέγιστα νὰ δυσφημίσωσι τὴν κυρίαν Δ'-Ἀρβίλλ, δὲν ἔμαθον πλέον τὰ περὶ αὐτῆς. Ὅσον τὴν αἰσθάνομαι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, μεγάλως δυσανασχετῶ· μὲ φαίνεται ὅτι ἔχω πληγίον μου δαιμόνιόν τι οἰωνοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι νέα τις μ' ἐπαπειλεῖ συμφορά.

— Ὑπομονή, ὑψηλότατε, ὑπομονή ... Κατ' εὐτυχίαν τὴν εἶναι ἀπηγορευμένη ἡ εἴσοδος εἰς τὰ ὅρια τῆς Γερμανίας, καὶ ἡμεῖς ὁτονούπω μεταβαίνωμεν εἰς τὴν Γερμανίαν.

— Ναὶ, δὲν θ' ἀργήσωμεν. Τοὐλάχιστον, τὰς ὀλίγας ἡμέρας καθ' ἃς θέλω διατρίψει εἰσέτι εἰς Παρισίους, ἐλπίζω νὰ ἐκπληρώσω μίαν ὑπόσχεσιν ἱερὰν, νὰ κάμω εἰσέτι ἓν βῆμα πρὸς τὴν θεάρεστον ὁδὸν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξα διὰ τὴν ἐξαγόρασιν τῶν παραπτωμάτων μου... Ἅμ' ἀφοῦ ὁ υἱὸς τῆς κυρίας Γεωργίας ἀποδοθῇ πρὸς τὴν μητέρα του ἀθῷος καὶ ἐλεύθερος· ἅμ' ἀφοῦ ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος φωραθῇ ἐγκληματίας καὶ λάβῃ τὴν ποινήν του· ἅμ' ἀφοῦ ἐξασφαλίσω τὸ μέλλον ὅλων τῶν τιμίων καὶ φιλοπόνων πλασμάτων ἅτινα διὰ τῆς ὑπομονῆς, τῆς καρτερίας καὶ τῆς χρηστότητός των κατέστησαν ἄξια τῆς συμπαθείας μου θέλομεν ἐπιστρέψει εἰς Γερμανίαν· τοιουτοτρόπως δὲν θέλει τοὐλάχιστον ἀποβῇ ἡ ὁδοιπορία μου ἄκαρπος.

— Αὐτὸν τὸν βδελυρώτατον Ἰάκωβον Φεράνδον, πρὸ πάντων, ὑψηλότατε, ὁπόταν καταδείξετε εἰς τὸ φῶς ... αὐτὸν τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον, τὸ βάθρον τοσούτων ἀνοσιουργιῶν ...

— Ναὶ, ναί· μολονότι χάριν τοῦ σκοποῦ πᾶν μέσον δίκαιον, καὶ μολονότι κατὰ τοιούτου ἀλιτηρίου συγχωρημένον νὰ κινήσῃ τις πάντα λίθον, λυποῦμαι, σὲ βεβαιῶ, ἐνίοτε, ὅτι θέλω μεταχειρισθῇ τὴν Κησίλην πρὸς τοῦτο.

— Μὲ φαίνεται, ὅτι ἀπὸ σήμερον ἕως αὔριον θέλομεν τὴν ἔχει ἐδῶ.

— Ἦλθεν.

— Ἡ Κησίλη ;

— Ναί· δὲν ἠθέλησα ὅμως νὰ τὴν ἴδω· ὁ Δὲ-Γράουν τὴν ἡρμήνευσε περὶ πάντων, καὶ αὐτὴ τὸν ὑπεσχέθη νὰ συμμορφωθῇ καθ' ὅλα ...

— Θέλει ἆρά γε φυλάξει τὴν ὑπόσχεσίν της ;

— Πῶς ὄχι, ἀφοῦ ἐξ ἑνὸς μέρους αὐτὴ ἐλπίζει νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ποινή της, καὶ ἐξ ἄλλου φοβεῖται μήπως πάλιν ἀποπεμφθῇ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ φυλακισθῇ ὡς πρότερον ... ἐπειδὴ ὁ Δὲ-Γράουν θέλει προσέχει ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἰς τὴν παραμικράν της παρεκτροπὴν θέλει ζητήσει τὴν ἔξωσίν της.

— Γίνεται ... ἐπειδὴ αὐτὴ ἦλθεν ἐδῶ ὡς δραπετεύσασα. Ὅταν εἴπομεν εἰς τὴν Γαλλικὴν ἐξουσίαν δι' ὁποίας αἰτίας ἡ γυνὴ σῦτη κατεδικάσθη εἰς διὰ βίου φυλακισμόν, ἀποκτῶμεν εὐκόλως τὴν ἔξωσίν της.

— Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἦτο τοῦ συμφέροντός της νὰ γίνῃ ὁ ἐνεργὸς τοῦ σχεδίου μας, ἐπειδὴ τὸ κατόρθωμα τὸ ὁποῖον τὴν ζητοῦμεν χρειάζεται πανουργίαν πολλὴν καὶ διαβολικὴν ἐπιστήμην, αὐτὴ εὐχαρίστως ἤθελε συγκατανεύσει (καὶ συγκατένευσε, καθὼς μὲ εἶπεν ὁ βαρόνος, μετὰ πάσης χαρᾶς) βλέπουσα ὅτι τῇ προσφέρεται ἡ εὐκαιρία τοῦ νὰ βάλῃ εἰς ἔργον τὰ αἰσχρὰ πλεονεκτήματα, ἅτινα ἀφθόνως τῇ ἐδαψίλευσεν ἡ φύσις.

— Καὶ εἶναι εἰσέτι εὐειδής, ὑψηλότατε ;

— Ὁ Δὲ-Γράουν τὴν εὗρε θελκτικωτέραν παρά ποτε. Μὲ λέγει ὅτι τὸν ἐξέπληξε τὸ κάλλος της· εἶναι δὲ καὶ ἡ ἐνδυμασία τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἔκλεξε πολὺ ἐπαγωγός. Ὁ διάβολος ἔχει, λέγει, τὸ βλέμμα μαγικὸν εἰσέτι καὶ δελεαστικώτατον.

— Νὰ σᾶς εἴπω, ὑψηλότατε ; ποτὲ δὲν ὑπῆρξα γυναικομανὴς οὐδὲ ἄσωτος νέος· μολονταῦτο, ἂν εἰκοταετὴς ὢν ἀπήντων τὴν Κησίλην, καὶ ἐπικίνδυνον νὰ τὴν ἐγνώριζα τοσοῦτον, καὶ διεφθαρμένην, ὅσον τὴν γνωρίζω τὴν σήμερον, δὲν σᾶς ἀπεκρινόμην τελείως διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἐὰν διά τινα καιρὸν ἔβλεπα τὸ πῦρ τῶν μεγάλων της καὶ μαύρων ἐκείνων ὀφθαλμῶν, οἵτινες σπι θηροβολοῦσι ἀναμέσον τοῦ ὠχροῦ καὶ φλογεροῦ προσώπου της ... Ὦ ! εἰς τὴν ζωήν μου, δὲν ἠξεύρω ἕως ποῦ ἠδύνατο νὰ μὲ παρασύρῃ ἔρως τοσοῦτον ὁλέθριος !

— Αὐτό, φίλε μου, δὲν τὸ θαυμάζω, διότι τὴν γνωρίζω. Ὁ βαρόνος μ' ἔλεγεν ὅτι ἔτριξε σχεδὸν ὅταν εἶδε μὲ πόσην ὀξύνοιαν αὐτὴ κατενόησε, ἢ μᾶλλον ἐμάντευσε τὸ *ἐρεθιστικὸν* καὶ ἅμα ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΝ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ παίξῃ πλησίον τοῦ συμβολαιογράφου.

— Ἀλλ' ἐλπίζετε, ὑψηλότατε, νὰ τὴν εἰσάξωμεν παρ' αὐ-

τῷ εὐκόλως διὰ τῆς κυρίας Πιπελέτου ; ἄνθρωποι τοῦ εἴδους αὐτοῦ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου εἶναι φιλύποπτοι πολύ.

— Δὲν ἠπατήθην ἐπιστηριχθεὶς εἰς τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἅμα ἴδῃ αὐτὸς τὴν Κησίλην θέλει ἀποβάλει πᾶσαν δυσπιστίαν.

— Καὶ τὴν εἶδε λοιπόν ;

— Ναί, τὴν εἶδε χθὲς, καὶ, καθὼς μὲ λέγει ἡ κυρία Πιπελέτου, τόσον ἐδελεάσθη παρ' αὐτῆς, ὥστε ἀμέσως τὴν ἔλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

— Λοιπὸν τετέλεσται· ἡ ἔκβασις τώρα εἶναι ἀναμφισβήτητος.

Ἐλπίζω· ἀφοῦ ἡ αἰσχροκέρδεια καὶ ἡ θηλυμανία παρεκίνησαν τὸν δήμιον τῆς Λουΐζης Μορὲλ εἰς τὰς βδελυρωτέρας τῶν ἀνοσιουργιῶν, εἰς τὴν θηλυμανίαν του λοιπὸν καὶ εἰς τὴν αἰσχροκέρδειάν του ὀφείλει ν' ἀπαντήσῃ τὴν τρομερὰν τῶν ἐγκλημάτων του ποινήν· καὶ ποινὴν ἐξ ἧς θέλω προπάντων νὰ ὠφεληθῶσιν οἱ τοὺς ὁποίους κατέστησεν αὐτὸς θύματά του· ἐπειδὴ γνωρίζεις ποῦ θέλουν τείνει αἱ προσπάθειαι τῆς Κησίλης..

— Κησίλη ! Κησίλη ! ... ποτὲ κακία μεγαλητέρα, ποτὲ διαφθορὰ κινδυνωδεστέρα, ποτὲ ψυχὴ φαυλοτέρα δὲν θέλουν κατασταθῆ ὄργανα πρὸς ἐκπλήρωσιν σχεδίου ὑψηλοτέρας ἠθικῆς καὶ δικαιοτέρου τέλους ... Ὁ δὲ Δαυΐδ, ὑψηλότατε ;

— Εἶναι καθ' ὅλα σύμφωνος. Ἐκεῖνος τόσον ἔφθασε νὰ τὴν βδελυχθῇ, ὥστε δὲν τὴν θεωρεῖ πλέον εἰμὴ ὡς ὄργανον θείας ἐκδικήσεως. "Ἂν ἡ κατάρατος αὕτη ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀξία οἴκτου τινὸς ὕστερον ἀφ' ὅσα μ' ἐπροξένησε δεινὰ (μὲ εἶπεν αὐτὸς), τὸν οἶκτον τοσοῦτον δὲν ἤθελε τὸν ἀποκτήσει εἰμὴ διὰ τῆς συνεργείας της πρὸς τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ τοῦ ἁλιτηρίου, τοῦ ὁποίου, ἐπεθύμουν νὰ γίνῃ ἡ ὀλεθρία μάστιξ..

Κρούσαντος ἐλαφρὰ τὴν θύραν κλητῆρος τινὸς, ἐξῆλθεν ὁ Μοὺρφ, ἀλλ' ἀμέσως ἔπειτα ἐπέστρεψε κρατῶν δύο ἐπιστολὰς, ἐξ' ὧν ἡ μία μόνη ἀπευθύνετο πρὸς τὸν Ῥοδόλφον ...

— Μὲ γράφει ἡ κυρία Γεωργία ! ... ἀνέκραξεν ὁ πρίγκηψ διατρέχων ταχέως τὴν ἐπιστολήν.

— Λοιπὸν, ὑψηλότατε ! ... ἡ Κελαϊδήστρα ;

— Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία, ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Πάλιν πρόκειται σκευωρία τις καταχθόνιος. Τὴν ἑσπέραν καθ' ἣν ἡ ἀθλία κόρη ἔγινεν ἄφαντος ἐκ

τοῦ ἀγροκηπίου, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κυρία Γεωργία ἡτοιμάζετο νὰ μὲ γράψῃ περὶ τούτου, ἄνθρωπός τις, λέγει, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζει, ἐπῆγεν ὡς ἐκ μέρους μου ἔφιππος διὰ νὰ τὴν εἴπῃ να μείνῃ ἥτυχος περὶ τῆς Μαριάνθης, ἐπειδὴ μετά τινας ἡμέρας θέλω τὴν ἐπιστρέψει πάλιν εἰς τὸ ἀγροκήπιον. Μολονταῦτο, ἡ κυρία Γεωργία ἀνησυχοῦσα διὰ τὴν μακρὰν σιωπήν μου, δὲν ἠδυνήθη, λέγει, νὰ μὴ λάβῃ τέλος πάντων τὴν τόλμην νὰ μὲ γράψῃ νὰ τὴν εἰδοποιήσω περὶ τῆς προσφιλοῦς της θυγατρὸς, ὡς αὕτη ὀνομάζει τὴν δύστυνον κόρην.

— Τοῦτο πάλιν, ὑψηλότατε, εἶναι ἀπὸ τὰ παράδοξα.

— Ἀλλ' ἐπὶ τίνι σκοπῷ ν' ἀναρπάσωσι τὴν Μαριάνθην!

— Ὑψηλότατε, εἶπεν αἰφνιδίως ὁ Μοὺρφ, ἡ κόμησσα Σάρα πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν δάκτυλόν της αὐτοῦ.

— Ἡ Σάρα ;... καὶ πόθεν τὸ συμπεραίνεις ;...

— Συνάψατε τὸ γεγονὸς τοῦτο μὲ τὰς διαβολάς της ἐναντίον τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ.

— Καλὰ λέγεις, ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος ἐξ ἀπροόπτου ὑπονοίας καταπληχθείς· ναὶ, ναί· τώρα ἐννοῶ... ἡ αὐτὴ πάντοτε μηχανορραφία. Ἡ κόμησσα φαντάζεται ἀκόμη ὅ,τι ἐὰν καταστρέψῃ πᾶσάν μου στοργὴν καὶ συμπάθειαν, θέλει μὲ ἀναγκάσει νὰ πλησιάσω αὐτήν. Ἐλπὶς ὅσον μωρὰ τοσοῦτον καὶ ἀξιομίσητος... ἀλλὰ τέλος πάντων πρέπει νὰ δοθῇ ἓν πέρας εἰς τὴν τοιαύτην ἀναίσχυντον καταδρομήν... Ἡ γυνὴ αὕτη δὲν τὰ ἔβαλε μὲ μόνον ἐμὲ ἀλλὰ μὲ πᾶν, ὅ,τι ὑπάρχει ἄξιον σεβασμοῦ, συμπαθείας, οἴκτου... Νὰ στείλῃς τώρ' ἀμέσως τὸν Κ. Δὲ-Γράουν ἐπισήμως πρὸς τὴν κόμησσαν, νὰ τὴν εἴπῃ ὅτ' εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ μέρους τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἔλαβεν εἰς τὴν ἁρπαγὴν τῆς Μαριάνθης, καὶ ὅτι, ἂν δὲν μᾶς εἴπῃ ποῦ εἶναι τώρα ἡ δυστυχὴς αὕτη κόρη, θὰ φερθῶ πρὸς αὐτὴν ἀνηλεῶς, ὁ Κ. Δὲ-Γράουν ἀναφέρετε εἰς τὰ ἐνταῦθα δικαστήρια.

— Κατὰ τὴν ἐπιστολὴν τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ, ἡ Κελαϊδήστρα εἶναι τὴν σήμερον εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Λαζάρου.

— Ναὶ, ἀλλ' ἡ Γελασίνα βεβαιοῖ ὅτι τὴν εἶδεν ἐλευθέραν καὶ ἐξερχομένην τῆς φυλακῆς. Αὐτοῦ ὑπάρχει μυστήριον, τὸ ὁποῖον ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐξιχνιάσωμεν.

— Ὑπαγαίνω ἀμέσως νὰ δώσω, ὑψηλότατε, τὰς διαταγάς

σας εἰς τὸν βαρόνον Δὲ Γράουν· ἀλλὰ συγχωρήσατέ με ν' ἀνοίξω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἶναι τοῦ ἀνταποκρι οῦ μου τῆς Μασσαλίας, πρὸς ὃν εἶχα συστήσει τὸν Μαχαιροβγάλτην, παραγγείλας νὰ εὐκολύνῃ τὸν πτωχὸν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Ἀλγερίαν.

— Καὶ λοιπὸν! ἀνεχώρησεν ὁ Μαχαιροβγάλτης;

— Ἰδού, ὑψηλότατε, ἓν πρᾶγμα παράδοξον!

— Τί;

— Ἀφοῦ ἐπρόσμεινεν ἱκανὸν καιρὸν ἐν Μασσαλίᾳ πλοῖόν τι μέλλον ν' ἀναχωρήσῃ δι' Ἀλγερίαν, ὁ Μαχαιροβγάλτης, ὅστις ἐφαίνετο βαθυμὸν πλειότερον μελαγχολικὸς καὶ κατηφής, εἶπεν ἔξαφνα, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἔμελλε νὰ ἐπιβῇ, ὅτι προτιμᾷ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Παρισίους.

— Ἀστεῖον!

— Μολονότι ὁ ἀνταποκριτής μου ἔβαλε, κατὰ τὴν διαταγήν μας, ὑπὸ τὴν διάθεσιν τοῦ Μαχαιροβγάλτου μίαν σημαντικὴν ποσότητα χρημάτων, αὐτὸς δὲν ἐπῆρεν εἰμὴ μόνον ὅσα ἐχρειάζετο ἀναποφεύκτως διὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Παρισίους, ὅπου, ὡς μὲ λέγουν, δὲν θέλομεν ἀργήσει νὰ τὸν ἴδωμεν.

— Λοιπὸν παρὰ τοῦ ἰδίου θέλομεν μάθει διατί μετέβαλε γνώμην· ἀλλὰ στεῖλε ἀμέσως τὸν Δὲ-Γράουν πρὸς τὴν κόμησσαν Μὰκ Γρηγορίου, καὶ ὕπαγε καὶ σὺ αὐτὸς εἰς τοῦ Λαζάρου, νὰ μάθῃς περὶ τῆς Μαριάνθης.

. . . . . .

Μετὰ μίαν ὥραν, ὁ βαρόνος Δὲ Γράουν ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ οἴκου τῆς κομήσσης Σάρας Μὰκ-Γρηγορίου. Καίτοι ψυχρὸς συνήθως καὶ ἐπίσημος τὸν χαρακτῆρα, ὁ διπλωμάτης οὗτος ἐφάνη τεταραγμένος· μόλις τὸν εἰσήγαγεν ὁ κλητήρ, καὶ ὁ Ροδόλφος παρετήρησε τὴν ὠχρότητά του.

— Λοιπόν, Δὲ-Γράουν! τί ἔχετε;... Εἴδατε τὴν κόμησσαν;

— Ἄ! ὑψηλότατε!...

— Τί τρέχει;

— Ἔχω νὰ σᾶς ἀναγγείλω τι, ἀληθῶς ὀδυνηρόν.

— Τί; τί;...

— Ἡ κυρία κόμησσα Μὰκ-Γρηγορίου...

— Αἴ!...

— Ἂς μὲ συγχωρήσῃ ἡ ὑψηλότης ὑμῶν ὅτι ἀναγκάζομαι

να τῇ ἀναφερω τοσοῦτον ἀπροπαρασκευάστως συμβάν τι ὀλέθριον, ἀπροσδόκητον· συμβάν τι...

— Μὴν ἀπέθανεν ἡ κόμησσα;

—Ὄχι ὑψηλότατε... ἀλλ' ἀπελπίσθησαν περὶ τῆς ζωῆς της ... Τὴν ἐκτύπησαν δι' ἐγχειριδίου.

— Ὦ φρίκη! ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος μετὰ οἴκτου, μ' ὅλην τὴν πρὸς τὴν Σάραν ἀπέχθειάν του Καὶ τίς ὁ πράξας τὸ ἔγκλημα τοῦτο;

— Ἀγνοεῖται. ὑψηλότατε· ὁ φόνος ἐπράχθη μετὰ κλοπῆς· εἰσῆλθον εἰς τὰ δώματα τῆς κομήσσης καὶ τῇ ἁρπάρεταν πολλὰ πετράδια τιμαλφῆ.

— Καὶ τώρα πῶς εἶναι;

— Λέγουν, ὑψηλότατε, ὅτι κινδυνεύει... Δὲν ἠδυνήθησαν ἀκόμη νὰ τὴν ἐπαναφέρωσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις της... Ὁ ἀδελφός της ὀδύρεται...

—Πρέπει, φίλτατε Δὲ-Γράουν, να πορεύεσθε καθ' ἡμέραν εἰς τὸν οἶκον τῆς κομήσσης, ἵνα πληροφορῆσθε περὶ τῆς ὑγείας της..

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπέστρεψεν ὁ Μοὺρφ ἀπὸ τοῦ Λαζάρου.

— Μάθε μίαν εἴδησιν θλιβερὰν, τὸν εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος· ἐδολοφόνησαν τὴν κομησσαν Σάραν... ἡ ζωή της εἶναι εἰς μέγαν κίνδυνον.

— Ἄ!... ὑψηλότατε... μολονότι εἶναι τοσοῦτον ἔνοχος... δὲν δύναταί τις νὰ μὴ τὴν λυπηθῇ...

— Βέβαια... ἡ δυστυχὴς, νὰ λάβῃ τοιοῦτον ἐπώδυνον τέλος!... Καὶ ἡ Κελαϊδήστρα;...

— Ἀπηλευθερώθη ἀπὸ χθὲς, ὑψηλότατε, καὶ ὑποθέτουν, μεσιτείᾳ τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ...

— Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον! ἡ κυρία Δ'-Ἀρβιλλ ἐξ ἐναντίας μὲ παρακαλεῖ νὰ ζητήσω τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἔξοδον τῆς δυστυχοῦς ταύτης κόρης!

— Τὸ γνωρίζω ὑψηλότατε... καὶ ὅμως, ἡλικιωμένη τις γυνὴ φυσιογνωμίας εὐσεβάστου, ἐπῆγεν εἰς τοῦ Λαζάρου μὲ τὸ διάταγμα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Μαριάνθης, τὴν ὁποίαν καὶ ἀμέσως ἐπῆρε μετ' αὐτῆς.

— Αὐτὸ μὲ εἶπε καὶ ἡ Γελασίνα· ἀλλ' ἡ ἡλικιωμένη αὐ-

τη γυνὴ τίς λοιπὸν εἶναι; ποῦ ἐπῆγαν ἀμφότεραι; τί τοῦτο τὸ μυστήριον; Ἴσως ἀπὸ μόνην τὴν κόμησσαν Σάραν δυνάμεθα νὰ φωτισθῶμεν· καὶ αὐτὴ, δὲν εἶναι τώρα εἰς κατάστασιν νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἐλαχίστην πληροφορίαν. Φοβοῦμαι μὴν ἀποθάνῃ καὶ συνταφῇ τὸ μυστήριον μετ' αὐτῆς·

— Ἀλλ' ὁ ἀδελφός της, ὁ Τὼμ, πρέπει βέβαια νὰ γνωρίζῃ, ἐπειδὴ πάντοτε ὑπῆρξεν ὁ σύμβουλός της.

— Ἡ ἀδελφή του εἶναι εἰς τὰ λοίσθια. Ἂν ἐπρόκειτο σκευωρία τις νέα, αὐτὸς θέλει φυλάξει τὴν σιωπήν· μολοντοῦτο... εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος μετά τινα σκέψιν, χρεία νὰ μάθωμεν τίς ὁ λαβὼν τὴν συμπάθειαν πρὸς τὴν Μαριονθην καὶ ἐνεργήτας νὰ ἐξέλθῃ αὐτὴ τῆς φυλακῆς· τοῦτον ἐὰν ἀνακαλύψωμεν, θέλομεν βέβαια μάθει καί τι πλειότερον. Προσπαθήσετε λοιπὸν νὰ εὕρετε, φίλτατε Δέ-Γράουν, ὅσον τάχιστα αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον· βάλετε τὸν Βαδινότην σας... κινήσετε τέλος πάντων πάντα λίθον πρὸς ἀνακάλυψιν αὐτῆς τῆς κόρης.

— Ἡ ὑμετέρα Β. Υ. ἔστω βεβαία περὶ τοῦ ζήλου μου.

— Εἰς τὴν ζωήν μου, ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ Μούρφ, ἴσως μᾶς χρησιμεύσῃ ὁ Μαχαιροβγάλτης πρὸς τὰς ἀνερευνήσεις ταύτας ... Καλὸν ὅτι μᾶς ἔρχεται.

— Τῳόντι· καὶ τωρα εἶμαι ἀνυπόμονος νὰ ἴδω εἰς Παρισίους τὸν ἀνδρεῖον αὐτὸν σωτῆρά μου· ἐπειδὴ δὲν θέλω ποτὲ λησμονήσει ὅτι τὸν χρεωστῶ τὴν ζωήν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

### Γραφεῖον.

Διέτρεξαν ἱκαναὶ ἡμέραι ἀφ' ὅτου ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἔλαβε τὴν Κησίλην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Τώρα λοιπὸν φέρομεν τὸν ἀναγνώστην (ὅστις γνωρίζει ἤδη τὸν τόπον τοῦτον) εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ συμβολαιογράφου, τὴν ὥραν καθ' ἣν προγευματίζουσιν ἐν αὐτῷ οἱ γραφεῖς. Ἀνάκουστον, θαυμάσιον, τεράστιον πρᾶγμα! Ἀντὶ τοῦ λιτοτάτου καὶ ἀπάχου προγεύματος, τὸ ὁποῖον καθ' ἑκάστην πρωΐαν παρέθετεν εἰς τοὺς νεανίας τούτους ἡ κυρὰ Σεραφίνα, ὑπερμεγέθης ὄρνις ἰνδικὸς, ψυχρὸς; ὑπῆρχεν ἐθρονισμένος ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς τραπέζης τοῦ γραφείου ὁμοῦ μὲ τυρίον ὁλανδικὸν καὶ δύο φιάλας οἴνου ἐσφραγισμένου, ἐχρησίμευεν δὲ ὡς ἁλατοδοχεῖον παλαιόν τι μελανοδοχεῖον μο-

λύδινον, πλῆρες πεπερίου καὶ ἅλατος συμμεμιγμένων. Ἕκαστος γραφεὺς, μαχαίριον ἀνὰ χεῖρας κρατῶν, ἐπερίμενε τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ μὲ πεινα λέαν ἀνυπομονησίαν· τινὲς μάλιστα ἐμάτσων χωρὶς νὰ μασσῶσι τίποτε, ἀγανακτοῦντες διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Κ. ἀρχιγραφέως, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύναντο ἱεραρχικῶς νὰ ἐπιθέσωσι τὰς χεῖρας εἰς τὸ πρόγευμα. Πρόσδος, ἢ μᾶλλον ἀνατροπὴ τοσοῦτον ριζικὴ εἰς τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῶν γραφέων τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, ἀνήγγελλε μεγίστην ἀνωμαλίαν εἰς τὴν οἰκιακὴν τάξιν.

Ἡ ἐφεξῆς συνομιλία θέλει σαφέστερον μᾶς πληροφορήσει περὶ τῆς αἰτίας.

— Αὐτὸς ὁ κοῦρκος, βέβαια ὅταν ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, δὲν ἤλπιζε νὰ παρατεθῇ εἰς πρόγευμα ἐπὶ τῆς τραπέζης τῶν γραφέων τοῦ κ. Φεράνδου.

— Καθὼς καὶ ὁ Φεράνδος ὁπόταν ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του... τῆς συμβολαιογραφικῆς τέχνης δηλαδὴ, δὲν ἤλπιζε νὰ παραθέσῃ εἰς πρόγευμα πρὸς τοὺς γραφεῖς του ἕνα κοῦρκον.

—Διότι τέλος πάντων ὁ κοῦρκος φαίνεται· ἰδοὺ αὐτὸς εἰς τὴν κατοχήν μας.ἀνεφώνησεν ὁ μικρὸς ὑπηρέτης τοῦ γραφείου.λαιμάργως ἐποφθαλμιῶν ἐπὶ τῶν παρατεθειμένων εἰς τὴν τράπεζαν.

— Παιδί μου, ἔχεις λάθος· αὐτὸς ὁ κοῦρκος θὰ μείνῃ ξένος δι:ὰ σέ.

— Καὶ, ὡς εἶσαι Γάλλος, σὺ ἀποστρέφεσαι τοὺς ξένους ὡς ἐχθρούς.

—Τὸ πολὺ πολὺ ἠμποροῦμεν νὰ σοῦ δώσωμεν τὰ κάτω τῶν ποδῶν.

— Σύμβολον ὠκυποδίας, ἐπειδὴ τρέχεις εἰς τὰ ἔξω τοῦ γραφείου.

— Τοὐλάχιστον τὸ σκελετὸν δότε μου εἶπεν ὁ μικρὸς γογγύζων.

— Τὸ σκελετὸν πλέον ἠμποροῦμεν νὰ σὲ τὸ παραχωρίσωμεν, ἀλλ' ὄχι ὅτι ἔχεις κανὲν δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ· σὲ τὸ δίδωμεν ὡς ἐδόθη καὶ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1814, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἄλλο εἰμὴ σκελετὸς ἐλευθερίας γυμνὸς σαρκὸς, εἶπεν ὁ Μιραβὼ τοῦ γραφείου.

— Ἐπειδὴ περὶ τῶν σκελετῶν ὁ λόγος, ἐπανέλαβεν εἷς τῶν νεκνιῶν μὲ κτηνώδη ἀναισθησίαν, ὁ Θεὸς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν τῆς κυρὰ Σεραφίνας! ἐπειδὴ, ἀφότου ἐπνίγη εἰς τὴν ἐξοχικὴν ἐκείνην διασκέδασεν, δὲν εἴμεθα πλέον ὑπόχρεοι νὰ τρώγωμεν τὰ ἀνούσια μαγειρεύματά της.

— Καὶ τώρα, μίαν ἑβδομάδα, ἀντὶ νὰ μᾶς προσφέρῃ ὁ Κ. Φεράνδος τὸ πρόγευμα...

— Δίδει εἰς ἕνα ἕκαστον ἡμῶν δύο φράγκα τὴν ἡμέραν...

— Δι' αὐτὸ κ'ἐγὼ εἶπα ὁ Θεὸς ἀναπαύσει τὴν ψυχὴν τῆς Σεραφίνας.

— Τῳόντι, διότι, ἂν ἐκείνη ἔζη ποτὲ δὲν ἠθέλαμεν λαμβάνει τὰ δύο φράγκα....

— Εἶνε πολὺ εἶνε μέγιστον!

— Εἶνε μυθῶδες.

— Εἰς κανὲν ἄλλο γραφεῖον ἐντὸς τῶν Παρισίων...

— Ἐντὸς τῆς Εὐρώπης ὅλης...

— Ἐντὸς τοῦ σύμπαντος, δὲν δίδωνται δύο φράγκα εἰς ἕνα ἁπλοῦν γραμματέα μόνον διὰ πρόγευμα.

— Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῆς κυρᾶς Σεραφίνας, τίς ἀπὸ σᾶς εἶδε τὴν ὑπηρέτριαν ἡ ὁποία τὴν ἀντικατέστησε;

— Ποίαν; τὴν Ἀλσατιανὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μᾶς εἶπεν ὁ θυρωρὸς ὅτι ἔφερε χθὲς τὸ ἑσπέρας ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ὅπου ἐκατοίκει ἡ ταλαίπωρος Λουίζα;

— Ναί.

— Δὲν τὴν εἶδ' ἀκόμη.

— Οὐδ' ἐγώ.

— Τὸ πιστεύω· εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ τὴν ἴδῃ κανείς, ἐπειδὴ ὁ Κ. Φεράνδος δὲν συγχωρεῖ κατ' οὐδένα τρόπον, ἀφότου μάλιστα ἐπῆρεν αὐτὴν τὴν ὑπηρέτριαν, νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν σκιάδα τῆς αὐλῆς.

— Ἔπειτα, ἄλλος κανεὶς τώρα δὲν διευθετεῖ τὸ γραφεῖον εἰμὴ ὁ θυρωρός. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ τις αὐτὴν τὴν νέαν;...

— Αἴ καλά· ἐγὼ τὴν εἶδα. — Σύ; — Καὶ ποῦ;

— Πῶς εἶναι; — Μεγάλη ἢ μικρή; — Νέα ἢ γραῖα;

— Δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ ἔχῃ μορτὴν τοσοῦτον χαρίεσσαν ὅσον τῆς Λουΐζης... τῆς πτωχῆς!

— Νὰ ἰδοῦμεν, ἀφοῦ σὺ τὴν εἶδες, πῶς εἶναι ἡ νέα αὕτη ὑπηρέτρια;

— Τὴν εἶδα... εἶδα δηλαδὴ μόνον τὴν καλύπτραν της... μίαν ἀλλόκοτον καλύπτραν.

— Ἀλλόκοτον! καὶ πῶς;

— Εἶνε χρῶμα κεραμίου καὶ ἂν τὸ νομίζω, ἀπὸ βελοῦδον. Ἕνας ἀλλόκοτος κεκρύφαλος, καθὼς χοιροῦν ἐκεῖναι αἵτινες πωλοῦν τὰ σάρωθρα.

— Ἁ! πά! .

—Καὶ τί; παράξενο αὐτὸ σᾶς φαίνεται; *Ὁ γάτος ὅταν θερμαρθῇ φοβᾶτε τὸ χρυὸ νερό.* Τὸ λέγει βλέπετε καὶ ἡ παροιμία.

— Αἴ, Καλαμέλα. καὶ τί σχέσιν ἔχει ἡ παροιμία σου μὲ τὴν καλύπτραν τῆς Ἀλτατιανῆς;

— Καμμίαν.

— Διατὶ λοιπὸν τὴν λέγεις:

—Διότι, *κάμε καλὸ καὶ ρίψε το εἰς τὸν γιαλό*, καὶ διότι, *ἡ σαίρα εἶναι φίλη τοῦ ἀνθρώπου.*

— Ἐκατάλαβα· ὁ Καλαμέλας ἤρχισε πάλιν τὰς ἀνοησίας του καὶ δὲ θὰ ἔχουν τελειωμόν... Αἴ, εἰπέ μας λοιπὸν πῶς εἶναι ἡ νέα ὑπηρετρια;

— Ἠρχθὲς τὸ βράδυ, διαβαίνων ἀπὸ τὴν αὐλὴν τὴν εἶδα εἰς ἓν ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ ἐπιγαίου...

— Τὴν αὐλὴν εἶδες;

— Τί ἀνόητος! Εἶδα τὴν ὑπηρέτρια ἐπειδὴ ὅμως τὰ κάτω κάτω ὑαλία εἶναι ρυπαρὰ, δὲν ἠμπόρεσα νὰ διακρίνω τὸ πρόσωπό της· διέκρινα μόνον τὴν καλύπτραν της καὶ πλῆθος βοστρύχων μαύρων ὡς ἔβενος, ἐκχυνομένων περὶ τὸν λαιμόν της.

— Εἶμαι βέβαιος ὅτιὸ παρευθέντις μας ὀλιγώτερον τὴν εἶδε μέχρι τοῦδε διὰ τῶν ὀμματιῶν του παρ' ὅσον σὺ διὰ τῶν κρυστάλλων τοῦ παραθύρου· ἐπειδὴ ὁ Κ.Φερράνδος εἶναι ἐξ ἐκείνων οἵτινες, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον, ἂν ἔμενον μόνοι μὲ μίαν γυναῖκα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἀνθρώπινον εἶδος ἐτελείωνε.

— Καὶ παράξενον αὐτὸ τάχα σᾶς φαίνεται, κύριοι ; *Ὅποιος μείνῃ ὑστερινὸς, αὐτὸς θὲ νὰ γελάσῃ·* καὶ μάλιστα ἐνῷ *χίλιοι*

*μύριοι καλόγεροι 'ς ἕνα ράσο τυλιγμένοι ...*

— Ὦ, Θεέ μου! πόσον ἀνυπόφορος εἶναι αὐτὸς ὁ Καλαμέλας ὅταν ἀρχίσῃ τὰς ἀνοησίας του!

— Ἀκούεις ἐκεῖ ἀνυπόφορος! ... Ἀμὴ Πέ *μου μὲ λιγάκι συναναστρέφεσαι τὰ σοῦ εἰπῶ ποιὸς εἶσαι.*

— Ὦ! θαῦμα! θαῦμα ...

— Ἐγὼ στοχάζομαι ὅτι ἡ πολλὴ θεσβλάβεια ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀποκτηνώνει τὸν παρευθέντην μας.

— Ἴσως διὰ νὰ σωθοῦν τὰ κρίματά του μᾶς δίδει τώρα διὰ πρόγευμα δύο φράγκα εἰς τὸν καθένα.

— Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὰ ἔχασε.

— Ἢ ἠσθένησε τὴν φρένα.

— Ἐγὼ βλέπω πρό τινων ἡμερῶν ὅτι πραγματικῶς ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ὡσὰν ἐμβρόντητος.

— Δὲν παρατηρεῖς πόσον σπανίως ἐμβαίνει εἰς τὸ γραφεῖόν μας, ἐνῷ πρότερον στιγμὴν σχεδὸν δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν κεφαλήν μας; Τώρα μόλις τὸν βλέπει τις τὰς δύο ἡμέρας μίαν φοράν.

— Διὰ τοῦτο κ' ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸν ἀρχιγραφέα μας ὅλη ἡ ὑπηρεσία.

— Καὶ παρ' ὀλίγον σήμερον ἀπεθέναμεν τῆς πεινης προσμένοντές τον.

— Τὸ ἀληθέστατον εἶναι ὅτι τὸ γραφεῖόν μας τὴν σήμερον ἔχει πάντῃ διάφορον μορφήν!

— Φαντασθῆτε τὸν Γερμανὸν, πόσον ἤθελε θαυμάσει ἂν τὸν ἔλεγέ τις ἐξ ἡμῶν· Ἐξεύρεις, ἀδελφὲ, ὅτι ὁ παραυθέντης τώρα μᾶς δίδει δύο φράγκα εἰς καθένα διὰ πρόγευμα;—Δύο φράγκα! ἀστεΐζεσαι! —Ἀστεΐζομαι; καλά· ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὁ Καλαμέλας, δοῦλός σας, ὡμίλησα, σὲ λέγω, μὲ τὸν ἴδιον *τὸν ἀπ' ἀτό του* καὶ μὲ τὸ εἶπε. —Εἶναι ἀδύνατον!—Ἀδύνατον; Ἄκουε λοιπὸν νὰ ἰδῇς πῶς ἔγινε τὸ πρᾶγμα. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς κυρὰ Σεραφίνας, δύο τρεῖς ἡμέρας δὲν μᾶς ἐδόθη τελείως πρόγευμα· κατ' ἕνα τρόπον, ἐπροτιμούσαμεν τοῦτο, ἐπειδὴ ἦτον ὀλιγώτερον κακόν· ἀλλὰ κατ' ἄλλον, τὰ πουγγία μας ἀδειαζαν τὸ ἐπερνούσαμεν μολοντοῦτο ἐν σιωπῇ, ὑποθέτοντες ὅτι ὁ παραυθέντες δὲν ἔχει ὑπερέτριαν, καὶ ὅταν τὸν

φέρουν μίαν τοιαύτην, θέλομεν πάλιν ἔχει τὸ συνειθισμένον. Θέλεις, ἀδελφέ μου Γερμανὲ, νὰ 'πάρῃ ὁ παρευθέντης νέαν ὑπηρέτριαν καὶ νὰ προσμένωμεν τόσας ἡμέρας τὸ πρόγευμά μας, καὶ ποῦ πρόγευμα!... Τίποτε... Μὲ διορίζουν τότε οἱ ἄλλοι, ὡτὰν νὰ εἴποῦμεν, βουλευτὴν, διὰ ν' ἀναφέρω εἰς τὸν Κ. Φεράνδον τὰ παράπονα τῆς κοιλίας μας. Τὸν εὑρίσκω λοιπὸν καθήμενον μετὰ τοῦ ἀρχιγραφέως.—Δὲν θέλω πλέον σᾶς προσφέρει τὸ πρωϊ τροφὴν, μὲ λέγει μ' ἕνα ὕφος δυσαρεσκείας, καὶ ὡτὰν νὰ εἶχεν ἀλλοῦ τὸν νοῦν του· ἡ θεράπαινά μου δὲν εὐκαιρεῖ νὰ σᾶς μαγειρεύῃ πρόγευμα.—'Αλλὰ, κύριε Φεράνδε, ἡ συμφωνία μας εἶναι νὰ μᾶς προσφέρετε τὸ πρωϊνὸν φαγητόν.—Διορίστετε λοιπὸν νὰ σᾶς φέρουν ἀπ'ἔξω, καὶ τὸ πληρώνω ἐγώ. Πόσα σᾶς φθάνουν ... Δύο φράγκα εἰς καθένα;— ἐπρόσθεσε φαινόμενος ὅτι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐσκέπτετο ἄλλα πράγματα, καὶ ὅτι ἐπρόφερε τὸν ἀριθμὸν δύο φράγκα ὡσὰν νὰ ἤθελε νὰ εἴπῃ ἕνα μόνον ἢ πέντε. — Μάλιστα, κύριε, δύο φράγκα μᾶς ἀρκοῦν, εἶπα ἀμέσως κ' ἐγὼ ὁ παστρικός.—Ἂς ἦναι λοιπόν· ὁ ἀρχιγραφεὺς θέλει ἀναδεχθῇ αὐτὸ τὸ ἔξοδον καὶ συνεννοεῖται μετ' ἐμοῦ. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ παρευθέντης, ἔκλεισε τὴν θύραν ἀφήσας με ἔξω... 'Ομολογήσατε, κύριοι, ὅτι ὁ Γερμανὸς ἤθελεν ἐκπλαγῇ ἂν ἤκουεν αὐτὴν τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ παρευθέντου.

— 'Ο Γερμανὸς ἤθελεν εἴπει ὅτι ὁ παρευθέντης ἔσφιγξε.

— Καὶ ἀπὸ τὸ πολὺ σφίγξε ἐσφίχθηκε ....

— Καλαμέλα ... καλήτερα νὰ μᾶς λέγῃς παροιμίας παρ' αὐτά σου τὰ *ἀλογοταίγνια*.

— Ὄχι· ἀληθινά . . . νομίζω ὅτι ὁ παρευθέντης πάσχει. Τώρα δέκα ἡμέρας κατέστη ἀγνώριστος· αἱ παρειαί του ἐβάθυναν τόσον, ὥστε χωρεῖ μέσα μία ὁλόκληρος γρονθιά.

— Νὰ ἰδῇς ἐνίοτε ὅτι ἄλλο θέλει νὰ κάμῃ καὶ ἄλλο κάμνει. Προχθὲς ἤθελε ν' ἀναγνώσῃ ἓν ἔγγραφον καὶ ἀγήρεσεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὰ ὀμματοϋάλια ... Τὰ ὄμματά του ἦσαν κόκκινα ὡς τὸ πῦρ.

— Εἶχε δίκαιον ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ... *ὅπου ἀκοῦς πολλὰ κεράσια κράτει καὶ μικρὰ καλάθια.*

— Ἄφες μὲ νὰ ὁμιλήσω. Σᾶς λέγω, κύριοι, ὅτι τὸ πρᾶγ-

μα εἶναι πολὺ περίεργον. Παρουσιάζω λοιπὸν τὸ ἔγγραφον εἰς τὸν Κ. Φεράνδον διὰ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ... ἀλλ' εἶχε τὴν κεφαλήν του ἐσκυμμένην.

— Ὁ Κ. Φεράνδος; περίεργον τωόντι! Καὶ τί ἔκαμνεν ἐσκυμμένην ἔχων τὴν κεφαλήν; Μήπως ἐζήτει νὰ εὕρῃ εἰς τὴν γῆν βολβούς;

— Θὰ σιωπήσῃς, Καλαμέλα; κατήντησες ἀνυπόφορος! Σὲ λέγω, τοῦ 'παρουσίασα τὸ ἔγγραφον ἀνάποδα ...

— Φαντάζομαι τί θυμὸν θὰ τὸν ἐπῆρε! ...

— Οὐδὲ κἂν τὸ παρετήρησεν· ἐκράτησε μόνον τὸ ἔγγραφον πρὸ ὀφθαλμῶν του ἕως δέκα λεπτά, ἔπειτα, μὲ τὸ ἐπέστρεψεν εἰπών· 'Πάγει καλά!

— Πάντοτε μὲ τὴν κεφαλὴν ἐσκυμμένην;

— 'Εσκυμμένην πάντοτε...

— Λοιπὸν δὲν τὸ ἀνέγνωσε τελείως τὸ ἔγγραφον;

— Σὲ λέγω τοῦ τὸ εἶχα δοσμένον ἀνάποδα ...

— 'Αστεῖον καὶ τοῦτο!

— Τόσον κατηφῆ τὸν εἶδα καὶ δεινὸν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὥστε δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸν εἴπω τίποτε καὶ ἀνεχώρησα ὡς νὰ μὴν ἐπρόκειτο περὶ οὐδενός.

— 'Εγὼ δὲ πάλιν ... πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἤμην εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἀρχιγραφέως· ἔρχεται λοιπὸν εἷς πελάτης, δύο πελάται, τρεῖς πελάται, τοὺς ὁποίους εἶχε προσκαλέσει ὁ Κ. Φεράνδος εἰς ὥραν ρητήν. Προσμένουν, προσμένουν ... ἔχασαν πλέον οἱ ἄνθρωποι τὴν ὑπομονήν· μὲ στέλλουν λοιπὸν καὶ κτυπῶ τὴν θύραν τοῦ γραφείου· κάνεις δὲν ἀποκρίνεται ... ἐμβαίνω μέσα, καὶ τί νὰ ἴδω; — Τί;

— Ὁ Κ. Φεράνδος εἶχε τοὺς δύο βραχίονάς του ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ γραφείου του, καὶ τὸ φαλακρὸν καὶ ὀλίγον ρυπαρὸν μέτωπόν του στηριγμένον ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Θέλετε νὰ μὴ κινηθῇ παντελῶς! ...

— 'Εκοιμᾶτο;

— Κ' ἐγὼ αὐτὸ ἐνόμισα ... Πλησιάζω — Κύριε Φεράνδε, ἔξω σᾶς περιμένουν οἱ πελάται τοὺς ὁποίους ἐκαλέσατε ... Δὲν τὸ κουνεῖ ... — Κύριε Φεράνδε! ... — Δὲν ἀποκρίνεται ... Τέλος πάντων τὸν ἐγγίζω ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐλαφρά, ἀναπετάζεται ὡσὰν νὰ τὸν ἐδάγκανε κάνεις, τὰ μεγάλα του πράσινα ὀμματοϋά-

λια πίπτουν ἀπὸ τὴν μύτην του, καὶ βλέπω ... Θὰ τὸ πιστεύσετε ποτέ; ...

— Τί ; — Δάκρυα... — Πά! ἀστεῖζεσαι!

— Τί θὰ εἰπῇ πάλιν αὐτό!

— Ὁ Κ. Φεράνδος νὰ κλαίῃ ! Δὲν 'πᾶς νὰ κουρεύεσαι!

— Ὅταν θὰ γίνει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα... νὰ κλαίῃ ὁ παραυθέντης μας, τότε καὶ αἱ ἀκρίδες θὰ πιάσουν νὰ παίζουν λύραν.

— Καὶ οἱ κώνωπες θὰ φορέσουν ὑποδήματα λιστρωτά.

— Τὰ, τὰ, τά!... Τὸν εἶδα σᾶς λέγω μὲ τὰ ὄμματά μου.

— Νὰ κλαίῃ ;

— Ναὶ, νὰ κλαίῃ· ὕστερον τὸν ἐκυρίευσεν ἕνας θυμὸς, ὅτι τὸν ἠὗραν νὰ κλαίῃ τοιουτοτρόπως, ὥστ' ἐδιόρθωσεν ἀμέσως τὰ ὀμματοϋάλιά του καὶ μοῦ ἐφώναξεν·—Ἔξω!...ἔξω!... — Ἀλλὰ κύριε... — Ἔξω!...—Σᾶς περιμένουν ἔξω οἱ πελάται, τοὺς ὁποίους ἐκαλέσατε, καὶ ..—Δὲν εἶναι τώρα καιρός· ἂς ὑπάγουν εἰς τὸν διάβολο κ' ἐσὺ μαζῆ!—Καὶ συκώνεται μανιώδης, διὰ νὰ μ' ἐκβάλῃ ἔξω· ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸν ἐπρόσμεινα· τὸ στρήφω, αὐθένται μου εἶσθε, καὶ ἀποπέμπω τοὺς πελάτας δυσαρεστημένους καὶ ἀδυσαρεστήτους... λέγων εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ κάμω τιμὴν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Κ. Φεράνδου, ὅτι ὁ παραυθέντης ἦτον ἀληθέτος.

Ἡ οὐσιωδεστάτη αὕτη συνομιλία διεκόπη ὑπὸ τοῦ Κ. ἀρχιγραφέως, ὅστις εἰσῆλθεν ὅλος ἀσχολοφανής· τὸν ὑπεδέχθησαν ἅπαντες μὲ ἀνευφημίας ἠχηρὰς, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν συμπαθητικῶς πρὸς τὸν ἰνδικὸν ὄρνιν μὲ ἀνυπομονησίαν πεινολέκην.

— Ἐξεύρετε, ἄρχοντα, ὅτι μᾶς ἐκάμετε ἀρκετὰ κ' ἐπροσμείναμεν· εἶπεν ὁ Καλαμέλας. Προσέξετε ἄλλοτε, ἐπειδὴ ἡ ὄρεξίς μας ἠμπορεῖ νὰ μᾶς παρακινήσῃ νὰ μὴ σᾶς φυλάξωμεν τὸ ἀνῆκον σέβας.

— Αἰ, κύριοί μου δὲν πταίω ἐγώ... περισσότερον μάλιστα ἀπὸ σᾶς ἐγὼ ἠνοχλούμην... Πλὴν τί νὰ κάμῃς! ἀφοῦ ὁ παραυθέντης ἐτρελλάθη !

— Δὲν σᾶς τὸ ἔλεγα !...

— Ἀλλ' ἐντοσούτῳ ἂς τρώγωμεν...

— Τρώγοντες ὁμιλοῦμεν ἐνταυτῷ...

— Τρώγων ὁμιλεῖ τις καλήτερα, εἶπεν ὁ μικρὸς γραφεύς.

Ἐν τούτοις ὁ Καλαμέλας κατακόπτων τὸν ἰνδικὸν ὄρνιν, εἶπε πρὸς τὸν ἀρχιγραφέα· — Καὶ πόθεν στοχάζεσθε ὅτι ὁ παραυθέντης ἐτρελλάθη ;

— Πρῶτον ἀπὸ τὰ δύο φράγκα τὴν ἡμέραν, τὰ ὁποῖα ἀπεφάσισε νὰ δίδῃς τὸν καθένα μας διὰ πρόγευμα καθημερινόν.

— Ὁμολογῶ ὅτι αὐτό, κύριοι, τὸ ἠπόρησα κ' ἐγώ· ἀλλὰ δὲν σημαίνει τίποτε παραβαλλόμενον μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠκολούθησε πρὸ ὀλίγου. — Τί λέγεις !

— Ὁμίλει καλά ! Μὴν τύχῃ καὶ σκοπεύει νὰ μᾶς στέλλῃ καὶ νὰ δειπνοῦμεν μ' ἔξοδά του εἰς τὸ πολυτελὲς ξενοδοχεῖον τοῦ Κυανοῦ Σκιοθήρου **Cadran Bleu.**

— Κ' ἔπειτα καὶ εἰς τὸ θέατρον ;

— Κ' ἔπειτα καὶ εἰς τὸ Καφενεῖον, νὰ τελειώνωμεν τὸ ἑσπέρας μ' ἕνα *πόνσι* ; — Κ' ἔπειτα...

— Γελᾶτε ὅσον θέλετε, κύριοι· ἀλλ' ἡ σκηνὴ τῆς ὁποίας ἔγινα μάρτης αὐτόπτης, ἐμπνέει μᾶλλον τρόμον παρὰ γέλωτα.

— Λοιπὸν διηγηθῆτέ μας αὐτὴν τὴν σκηνήν.

— Ναί, ναί, νὰ μᾶς τὴν διηγηθῇ· σταθῆτε, μὴν τρῶτε εἶπεν ὁ Καλαμέλας. Εἴμεθα ὅλοι αὐτιὰ νὰ σᾶς ἀκούωμεν...

— Ἀλλ' εἶσθε, βλέπω, καὶ ὅλοι σιαγόνια, φίλοι μου, καὶ δὲν μὲ συμφέρει νὰ λέγω ἐγὼ καὶ νὰ τρώγετ' ἐσεῖς... Σεῖς εἶσθε ἱκανοὶ νὰ ξεπατώσετε τὸν κοῦρκον πρὶν ἔτι τελειώσῃ ἡ ἱστορία μου· λοιπὸν ἀφήσετε, καὶ σᾶς τὴν λέγω ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ τυρί.

Εἴτε διὰ τὴν πεῖνάν των, εἴτε διὰ τὴν περιέργειαν, οἱ γραφεῖς ὅλοι μὲ τόσην βίαν κατήρχησαν τὴν γαστρονομικήν των ἐργασίαν, ὥστ' ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς διηγήσεως τοῦ ἀρχιγραφέως. Διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ παραυθέντης, ἔστειλαν ἔξω νὰ παραφυλάγῃ τὸν μικρὸν γραφέα, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔδοσαν μετὰ προθυμίας ὅλα τὰ κόκκαλα, ὡς καὶ τοὺς πόδας, ἵνα γλύφῃ αὐτά.

Ἤρχισε λοιπὸν τότε ὁ ἀρχιγραφεὺς νὰ διηγῆται πρὸς τοὺς ἐπιλοίπους·

— Πρῶτον πάντων, πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἤκουσα τὸν θυρωρόν μας κάτω νὰ μὲ λέγῃ, ὅτι ὁ παραυθέντης πάσχει εἰς τὴν ὑγείαν του· καὶ ἐπειδή, ὡς φαίνεται, ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος ἀργεῖ νὰ κοιμηθῇ, εἶδε πολλάκις τὸν Κ. Φεράνδον καταβαίνοντα διὰ νυκτὸς εἰς τὸν κῆπον μ' ὅλον

τὸ ψῦχος καὶ τὴν βροχὴν, καὶ περιπλανώμενον μὲ βήματα βιαστικά· μίαν νύκτα ἐτόλμησεν ὁ θυρωρὸς νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ οἰκίδιόν του διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν αὐθέντην του ἂν ἤθελε τίποτε. Ὁ Κ. Φεράνδος λοιπὸν τὸν εἶπε νὰ ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ ἀλλὰ μὲ μίαν φωνὴν ὀργῆς τοιαύτην, ὥστε ἔκτοτε ὁ δυστυχὴς θυρωρὸς, ὁσάκις ἀκούσῃ τὸν παραυθέντην νὰ καταβαίνῃ εἰς τὸν κῆπον (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ κάθε νύκτα σχεδὸν, ὅ,τι καιρὸς καὶ ἂν φυσᾷ) ὥστε ὁ θυρωρὸς λέγω, ἅμα τὸν ἀκούσῃ ἔξω τρυπώνει εἰς τὰ βαθύτερα.

— Μήπως ὁ παραυθέντης εἶναι ὑπνοβάτης ;

— Καλὲ, ποῦ ὑπνοβάτης !... κἄτι πρέπει νὰ τὸν τρώγῃ καὶ σηκώνεται τὴν νύκτα τοιουτοτρόπως ἀπὸ τὴν κλίνην του... ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ἱστορίαν μου... Πρὸ ὀλίγου ἐμβῆκα μέσα εἰς τὸ γραφεῖόν του διὰ νὰ μοῦ ὑπογράψῃ μερικὰ ἔγγραφα, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἤγγιζα τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν θύραν διὰ νὰ τὴν ἀνοίξω, μ' ἐφάνη ὅτ' ἤκουσα νὰ ὁμιλοῦν... Στέκομαι ... καὶ ἀκούω δύο ἢ τρεῖς φωνὰς ὑποκώφους, ὡσὰν θρήνους πεπνιγμένους. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐδίστασα ν' ἀνοίξω, ἀλλ' ἔπειτα, φοβηθεὶς μὴ συνέβαινε κἀνὲν δυστύχημα, εἰσῆλθα.

— Αἲ, καὶ τί ἦτο ;

— Τί νὰ ἰδῶ!...τὸν παραυθέντην γονατιστὸν... κατὰ γῆς.

— Γονατιστὸν κατὰ γῆς ;

— Ναὶ, ἐπάνω εἰς τὰ σανίδια... Εἶχε τὸ μετωπόν του μέσα εἰς τὰς χεῖράς του... καὶ τοὺς ἀγκῶνας στηριγμένους ἐπάνω εἰς ἓν ἀπὸ τὰ θρονία του τὰ παλαιά...

— Αἲ, αὐτὸ ἐγὼ δὲν τὸ εὑρίσκω παράξενον· εἶναι ἄνθρωπος πολὺ εὐλαβὴς καὶ θὰ ἔκαμνε τὴν προσευχήν του, τίς, ἐξεύρει, μὲ ποίαν κατάνυξιν ;

— Προσευχὴν πάλιν, ἀδελφὲ, τοιαύτην! Ἄλλο δὲν ἤκουες παρὰ οἰμωγὰς ἐκ βαθέων· μόνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐψιθύριζε μέσα εἰς τοὺς ὀδόντας του· *Θεέ μου!...Θεέ μου!... Θεέ μου!...* ὡσὰν ἄνθρωπος εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπελπισίαν. Ἔπειτα ... Τώρα νὰ ἰδῇς τὸ παράδοξον... Δὲν ἠξεύρω πῶς ἔκαμεν ἕνα κίνημα, ὡσὰν διὰ νὰ ξεσχίσῃ τὸ στῆθός του μὲ τὰ ὀνύχιά του,καὶ ἤνοιξεν ὀλίγον ὁ χιτών του,καὶ διέκρινα κάλλιστα ἐπάνω εἰς τὰ τριχώδη στέρνα του ἓν μικρὸν χαρτοφυλάκιον κόκκινον, κρεμάμενον περὶ τὸν τράχηλόν του δι' ἁλυσίδος χαλυβδίνης.

— Παράδοξον... Λοιπὸν σὺ τότε;

— Ἐγὼ τότε... δὲν ἤξευρα, νὰ μείνω πλέον ἢ νὰ φύγω ;

— Εἰς τὴν αὐτὴν ἀμηχανίαν ἤθελα κ' ἐγὼ εὑρεθῇ, ἂν ἤμην.

— Ἐστεκόμην λοιπὸν ἐκεῖ ὅλος ἄπορος, ὅτε ἰδοὺ ὁ παραυθέντης ἀνεγείρεται καὶ στρέφεται πρὸς ἐμὲ διὰ μιᾶς· ἐκράτει εἰς τοὺς ὀδόντας του ἓν παλαιὸν βαμβακερὸν μανδήλιον... τὰ ὀμματοϋάλιά του ἔμειναν πεσμένα ἐπάνω εἰς τὸ θρονίον... Σᾶς βεβαιῶ, κύριοι, ἐπὶ ζωῆς μου δὲν εἶδα παρομοίαν μορφήν! Πῶς μᾶς παριστάνουν τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τὸν ἅδην ; τοιοῦτος μοῦ ἐφάνη. Ἀνεγείρεται λοιπὸν ὅλος ἄγριος...

— Καὶ ὁρμᾷ καὶ σ' ἁρπάζει ἀπὸ τὸν λαιμό ;

—Νὰ κουρεύεσαι!... Μὲ βλέπει πρῶτον ὡσὰν ἐκστατικός· ἔπειτα, ἀφήσας τὸ μανδήλιον νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ στόμα του, καταφανισμένον ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὰ δαγκάματα, φωνάζει ῥιπτόμενος εἰς τὰς ἀγκάλας μου· *Ὦ! εἶμαι δυστυχής· δυστυχέστατος!...*

— Δὲν μοῦ λὲς πῶς ἦτο κωμῳδία !...

— Κωμῳδία;... Σᾶς βεβαιῶ, μ' ὅλην τὴν νεκρικὴν ὄψιν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὅταν ἐπρόφερεν αὐτὰς τὰς λέξεις... τόσον σπαραξικάρδιος ἦτον ἡ φωνή του... τόσον, διὰ νὰ εἴπω οὕτω, γλυκεῖα...

—Γλυκεῖα... Δὲν βαρύνεσαι!... Ποτὲ βατράχου ἢ ἀγριογάτου φωνὴ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον μελῳδικὴ ἀπὸ τὴν τοῦ παραυθέντος μας!

— Δὲν σὲ λέγω τὸ ἐναντίον... κατ' ἐκείνην ὅμως τὴν στιγμὴν τόσον θρηνώδης μοῦ ἐφάνη, ὥστε ἡ καρδία μου ἐμαλάχθη, ἴσως ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι ὁ Κ. Φεράνδος σπανιότατα ἔρχεται εἰς τοιαύτας στιγμὰς κατανύξεως.

— *Ἄφες με ! ἄφες με !* ἀπεκρίθη διακόψας με· —*Πολλὴν παρηγορίαν δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ νὰ δύναται αὐτὸς νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πλησίον του ὅ,τι πάσχει...* Ἀναμφιβόλως μ' ἐξελάμβανε δι' ἄλλον τινά.

—Μὲ ΣΥ σὰς ὡμίλησε;δὲν σᾶς ὡμίλησε πληθυντικῶς;Λοιπὸν πρέπει νὰ μᾶς προσφέρετε δύο βαυκάλεις οἴνου Βορδιγαλικοῦ.

Ὅταν ἕνας παραυθέντης σὲ λαλήσῃ μὲ τὸ ΣΥ
Χρεωστεῖς εἰς τοὺς συνδούλους νὰ προσφέρῃς τὸ κρασί.

Αὐτὸ τὸ λέγ' ἡ παροιμία, κύριε ἀρχιγραφεῦ, καὶ εἶναι ἱερόν, ἐπειδὴ αἱ παροιμίαι εἶναι ἡ τῶν ἐθνῶν σοφία.

— Ἄφες, νὰ σὲ χαρῶ, Καλαμέλα, τὰ παίγνιά σου κατὰ μέρος. Ἐννοεῖτε, κύριοι, ὅτι ἅμα ἤκουσα τὸν Κ. Φεράνδον νὰ

μοῦ ὁμιλῇ μὲ τόσην οἰκειότητα, ἐκατάλαβα ὅτι μ' ἐξελάμβανεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, ἢ ὅτι ἡ θέρμη τῆς ἀσθενείας του τὸν ἔκαμνε νὰ παραλαλῇ...—'Ησυχάσετε, κύριε, τὸν λέγω, ἡσυχάσετε... εἶμ'ἐγώ.—'Εστράφη τότε καὶ μὲ εἶδεν ὡσὰν ἐκστατικός.

— Δόξα τῷ Θεῷ! ἤλθαμεν εἰς τὴν ἀλήθειαν.

— Οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν πεπλανημένοι·—*Πῶς;* μὲ λέγει —*Τί εἶναι;... Ποῖος εἶναι;... Τί μὲ θέλεις;...* Καὶ εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, ὡς διὰ ν' ἀποδιώξῃ τὴν νεφέλην ἥτις κατεσκίαζε τὴν διάνοιάν του.

— "Ητις κατεσκίαζε τὴν διάνοιάν του... ὡμιλήσετε ὡσὰν ποιητής... Εὖγε, κύριε ἀρχιγραφεῦ! ἡμεῖς πρέπει νὰ συγγράψωμεν ὁμοῦ ἓν μελόδραμα.

"Οστις ἐξεύρει νὰ λαλῇ οὕτω περὶ γραμμάτου
Καὶ νὰ συγγράψῃ δύναται μελοδραμααάτου.

— Καλαμέλα, θὰ σιωπήσεις;

— 'Αλλὰ τί νὰ ἔχῃ ὁ παραυθέντης;

— Μὰ τὴν ζωήν μου, δὲν ἐξεύρω οὐδ' ἐγώ. ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὅμ' ἀφοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς φρένας του εἴχαμεν ἄλλο πάλιν πανηγύρι. Τὸν βλέπεις καὶ συνοφρυοῦται μ' ἕνα εἶδος φοβερὸν, καὶ μὲ λέγει ἀποτόμως, χωρὶς νὰ μὲ δώσῃ καιρὸν νὰ τὸν ἀποκριθῶ·—Τί θέλετ' ἐδῶ; Εἶσθ' ἐδῶ πρὸ πολλῆς ὥρας; Δὲν ἔχω λοιπὸν τὴν ἐξουσίαν νὰ μείνω στιγμὴν ἐντὸς τοῦ οἴκου μου, χωρὶς νὰ ἦμαι περικυκλωμένος ἀπὸ κατασκόπους; Τί εἶπα; Τί ἠκούσατε; λέγετε, λέγετε...—Εἰς τὴν ζωήν μου, τὸν ἐφοβήθην—Δὲν ἤκουσα τίποτε, κύριε, τὸν ἀπεκρίθην· ἐμβῆκα τώρα μόλις.—Ὄχικύριε·αὐτὸ εἶναι ἡἀλήθεια·—Αἴ,λοιπὸν τί θέλεις;—Νὰ μοῦ ὑπογράψετε,Κ.Φεράνδεαὐτά.—Δόςμου.

— Καὶ τὸν βλέπεις καὶ ἀρχίζει νὰ ὑπογράφῃ δός του δός του, χωρὶς ν' ἀναγινώσκῃ τὰ ὅσα ὑπέγραφεν, ἕως ἡμίσειαν δωδεκάδα ἐγγράφων, ἐνῷ ποτὲ δὲν ἔβαλλεν ἄλλοτε τὴν μονοκονδυλιάτου ἐπὶ τοῦ ἐλαχίστου ἐγγράφου χωρὶς νὰ τὸ ἐξευρευνήσῃ διὰ νὰ εἴπω οὕτω, λέξιν πρὸς λέξιν, καὶ δὶς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Παρετήρησα ὅτι ἡ χεὶρ του ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν διεκόπτετο, ἐνῷ ἦτον εἰς τὸ μέσον τῆς ὑπογραφῆς, ὡς νὰ εἶχε τὸν νοῦν του προσηλωμένον εἰς ἄλλο τι· ἐπομένως ἐπελαμβάνετο πάλιν τῆς ὑπογραφῆς 'γλίγωρα 'γλήγωρα καὶ ὡς σπασμωδικῶς. 'Αφοῦ τὰ ὑπέγραψεν ὅλα μὲ εἶπε ν' ἀπέλθω, καὶ τὸν ἤκουσα

τότε καταβαίνοντα τὴν μικρὰν κλίμακα, τὴν ἄγουσαν ἐκ τοῦ γραφείου του πρὸς τὴν αὐλήν.

— Ἀλλ" αὐτὸ ἐγὼ ἀπορῶ, τί ἆρά γε νὰ ἔχῃ ;

— Νὰ ἰδῆτε, κύριοι, ὁποῦ θὰ λυπεῖται διὰ τὸν θάνατον τῆς κυρὰ Σεραφίνας, καὶ διὰ τοῦτο.

— Ναὶ, ὁ Κ. Φεράνδος θὰ λυπηθῇ ποτὲ δι' ἄνθρωπον!

— Ἐγὼ ἐθαύμασα καὶ ὅταν ἤκουσα τὸν θυρωρὸν νὰ μὲ λέγῃ ὅτι ἦλθεν ὁ ἐφημέριος Βοννυβέλλης μὲ τὸν διάκονόν του πολλάκις διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν παραυθέντην καὶ ὅμως δὲν τοὺς ὑπεδέχθη. Αὐτὸ εἶναι τὸ μάλιστα ἀπορίας ἄξιον ! Αὐτοὺς νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ὑποδεχθῇ !

— Ἐγὼ πάλιν ἀπορῶ τί ἔκραξε τὸν λεπτουργὸν καὶ τὸν κλειδοποιὸν καὶ τοὺς ἔβαλε νὰ κατεργασθῶσι μέσα εἰς τὴν σκιάδα τοῦ κήπου.

— Τρία ὁλόκληρα ἡμεροκάματα ἐδούλευσαν.

— Κατὰ τὸ ἑσπέρας ἔφερεν ἔπιπλα κρυμμένα μέσα εἰς μίαν κιβωτόν.

— Ἐγὼ, φίλοι μου, τὸν χάνω εἰς ὅλ' αὐτά. Ὅσον καταλαμβάνω τίποτε, τόσον νὰ ἔχουν καὶ αἱ κουρούναις, καθὼς λέγει ὁ κύκνος τῆς Κασταλίας πηγῆς.

—Μήπως πάσχει ἀπὸ τὸ συνειδὸς, ὅτι ἐφυλάκισε τὸν Γερμανόν;

— Αὐτὸς νὰ πάσχῃ ἀπὸ ἔλεγχον συνειδότος ; ... Μὴ φοβεῖσαι καὶ αὐτὸς δὲν 'παίρνει ἀπὸ τέτοια βρεχτοκούκκια, καθὼς εἶπε καὶ ὁ μέγας τῆς Τέω ἀοιδός.

— Τοῦ διαβόλου τὸν Καλαμέλα, μωρέ !

— Ἀληθινὰ, εἶπες Γερμανόν. Κατ' αὐτὰς πρέπει νὰ ἔλαβεν εἰς τὴν φυλακήν του λαμπροὺς συντρόφους, ὁ ταλαίπωρος!

— Πῶς ;

— Ἀνέγνωσα εἰς τὴν *Ἐφημερίδα τῶν δικαστηρίων* ὅτι ἡ συμμορία τῶν λῃστῶν καὶ φονέων τοὺς ὁποίους συνέλαβαν εἰς τὰ Ἠλύσια, μέσα εἰς ἓν ἀπὸ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα ὑπόγεια καπηλεῖα."

— Σπήλαια εἰπὲ μᾶλλον.

—Ναί.. "Ολην ἐκείνην τὴν συμμορίαν τὴν ἔστειλαν εἰς τὴν Φόρκην.

—Ὦ, τὸν δύστυχον Γερμανόν! κἄτικαλοὺς συντρόφους τὸν ἔδωκαν!

— Μή σε μέλλῃ καὶ ἡ Λουΐζα Μορὲλ δὲν ἀπέκτησε καλητέρους, ἐπειδὴ, μέσα εἰς αὐτὴν τὴν συμμορίαν, ἤτις εἶναι μία οἰκογένεια ὁλόκληρος, ὑπῆρχαν καὶ γυναῖκες.

— Λοιπὸν, τὰς γυναῖκας βέβαια θὰ τὰς ἔστειλαν εἰς τοῦ Λαζάρου, ὅπου ἔβαλαν καὶ τὴν Λουΐζα.

— Βέβαια, κἀνένας ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδίας συμμορίας θὰ ἐδολοφόνησε καὶ τὴν κόμησσαν ἐκείνην ἥτις κατοικεῖ πλησίον τοῦ Ἀστεροσκοπείου, μίαν πελάτιδα τοῦ Κ. Φεράνδου. Ἀρκετὰς ἤδη φορὰς μ' ἔστειλεν ὁ Κ. Φεράνδος νὰ μάθω περὶ τῆς ὑγείας αὐτῆς τῆς κομήσσης· πολὺ τὸν βλέπω νὰ ἐνδιαφέρεται περὶ αὐτῆς. Τὴν ἀλήθειαν, μόνον περὶ τούτου ὅταν μοῦ ὁμιλῇ δὲν φαίνεται νὰ τὰ ἔχῃ χαμένα ... Χθὲς ἀκόμη μὲ εἶπε νὰ ὑπάγω νὰ ἐρωτήσω πῶς περνᾷ ἡ κυρία Μὰκ-Γρηγορίου.

— Καὶ πῶς περνᾷ τωόντι ;

—Πάντοτε εἰς τὸ ἴδιον· τὴν μίαν ἡμέραν καλήτερα, τὴν ἄλλην χειρότερα· καθημέραν φοβοῦνται μήπως ἕως τὸ βράδυ τελειώσῃ. Προχθὲς ὅλοι ἀπηλπίσθηταν, χθὲς ὅμως πάλιν συνέλαβαν τινὰς ἐλπίδας. Τὸ κακὸν εἶναι ὅτι τὴν κατέχει πυρετὸς ἐγκεφαλίτης.

— Κ' ἐμβῆκες μέσα; εἶδες τὸν τόπον ὅπου τὴν ἐπλήγωσαν;

— Ναὶ, πρόσμενε! μόλις μὲ ἄφησαν νὰ ἔμβω διὰ τῆς ἀμαξητῆς θύρας· ἔχουν ἐκεῖ ἕνα οἰκοφύλακα, ὁποῦ λέξιν δὲν παίρνεις ἀπὸ τὸ στόμα του ...

—Κύριοι... προσοχὴ, προσοχὴ! Ὁ παραυθέντης ἀναβαίνει, ἀνέκραξε μικρὸς γραφεύς, εἰσελθὼν εἰς τὸ γραφεῖον.

Ἔσπευσαν τότε οἱ γραφεῖς ὅλοι νὰ λάβωσιν ἕκαστος τὴν θέσιν του, ὥστε νὰ φανῶσιν ὅτι εἰργάζοντο· ὁ δὲ μικρὸς γραφεὺς ἀπέθεσε πρὸ ὥραν τὸ ἀνὰ χεῖράς του σκελετὸν ἐντὸς θήκης τινὸς ἀπὸ χονδρόχαρτον, περιεχούσης διαφόρους φακέλλους ἐγγράφων.

Ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἐπαρουσιάσθη.

Ἐφόρει τὸν παμπάλαιόν του μαῦρον μεταξωτὸν σκοῦφον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξέφευγον ἄτακτα καὶ συγχεχυμένα τὰ ψαρὰ μαλλία του. Τινὲς τῶν φλεβῶν τοῦ μετώπου του ἐφαίνοντο κατακόκκιναι, ἐνῷ ἡ σιμή του μορφὴ καὶ αἱ κοῖλαι παρειαὶ ἦσαν λευκαὶ σχεδὸν ἐκ τῆς ὠχρότητος. Τῶν ὀμμάτων του τὴν παράστασιν δὲν ἠδύνατό αἰς νὰ διακρίνῃ ὑπὸ τὰ πράσινα ὀμματοϋάλιά του, πλὴν τὸ σύνολον τῶν χαρακτήρων του ἐμαρτύρει ἀρκετὰ, ὅτι κατέτρυχεν αὐτὸν πάθος δεινότατον

Διῆλθε βραδέοις βήμασι τὸ γραφεῖον χωρὶς ν' ἀπευθύνῃ λέξιν πρὸς τοὺς γραφεῖς, χωρὶς μάλιστα νὰ φανῇ ὅτι εἶχε γνῶσίν τινα περὶ τῆς παρουσίας των· εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἀρχιγραφέως, διῆλθεν αὐτὸ ὡς καὶ τὸ σπουδαστήριόν του, καὶ πάλιν κατέβη διὰ τῆς μικρᾶς κλίμακος, ἥτις ἦγε πρὸς τὴν αὐλήν.

Ἐπειδὴ δὲ ἀφῆκεν ὄπισθέν του ὅλας τὰς θύρας ἀνοικτὰς, ἐξεπλάγησαν οἱ γραφεῖς δικαίως διὰ τὴν ἀλλόκοτον αὐτὴν διέξοδον τοῦ παραυθέντου των, ἀναβάντος διὰ τῆς μιᾶς κλίμακος καὶ καταβάντος διὰ τῆς ἄλλης, χωρὶς νὰ διατρίψῃ εἰς οὐδένα τῶν θαλάμων τοὺς ὁποίους διῆλθε μηχανικῶς.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΤΟΜΟΥ

EUGÈNE SUE

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ
# ΑΠΟΚΡΥΦΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Γ. ΓΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΕΚ ΝΕΟΥ

ΚΑΤ' ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΔΑΠΑΝΗ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΦΕΞΗ

(Τυπογράφου καὶ βιβλιοπώλου).

ΤΟΜΟΣ Η'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ Δ. Α. ΦΕΞΗ

1884

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

### Λάγνος μὴ ἔσω.

Εἶναι νύξ.

Ἡ βαθεῖα σιγὴ, ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς τὴν σκιάδα, τὴν κατοικουμένην ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, διακόπτεται ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἀπὸ τοὺς γογγυσμοὺς τοῦ ἀνέμου καὶ ἀπὸ τὸν ψιθυρισμὸν τῆς βροχῆς, ἥτις πίπτει εἰς χειμάρρους. Ἐκ τῶν μελαγχολικῶν αὐτῶν θορύβων νομίζει τις ὅτι ἡ μοναξία τοῦ κατοικήματος ἐκείνου εἶναι ἐρημοτέρα τοῦ πραγματικοῦ. Εἰς κοιτῶνά τινα, κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης ὀροφῆς, κοιτῶνα ἐξαίρετα ἔπιπλα ἔχοντα, νεώτατα καὶ διὰ παχέος ἐστρωμένον τάπητος, ἵσταται ὀρθία μία γυνὴ ἀπέναντι ἑστίας, τῆς ὁποίας τὸ πῦρ λαμπαδίζει. Παράδοξον δὲ τοῦτο! ἐν τῷ μέσῳ τῆς διὰ μοχλοῦ σιδηροῦ στερεῶς κεκλεισμένης θύρας, ἀπέναντι τῆς κλίνης, ὑπάρχει μικρόν τι θυρίδιον ἀνοιγόμενον ἔξωθεν. Τὸν θάλαμον τοῦτον, τὸν διὰ πορφυροῦ χάρτου ἐμπεπετασμένον, φωτίζει γλυκέως πως εἷς μόνος λαμπτὴρ, ἔχων ἀνταυγαστῆρα. Τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης, τοῦ παραθύρου, καθὼς καὶ ἡ ὀθόνη ἑνὸς εὐρυχώρου σοφᾶ, εἶναι ἀπὸ ὕφασμα λινομέταξον, καὶ ὅλα πορφυρᾶ ὡσαύτως.

Περιγράφομεν λεπτομερῶς τὴν παντάπασι ξένην εἰς τὸν οἶκον τοῦ συμβολαιογράφου *ἡμιπολυτέλειαν* ταύτην, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς εἰκάζεται ἀνατροπὴ τελεία εἰς τὰς ἕξεις τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, ὅστις μέχρι τοῦδε ἦτο φιλάργυρος, ῥυπαρὸς, καὶ ἀμέριμνος περὶ αὐτὰ τὰ πράγματα τοῦ εὖ ζῆν, ὡς ἄλλος Σπαρτιάτης, πολὺ μᾶλλον δι' ὅσα ἀφώρων ἄλλον.

Ἐπάνω λοιπὸν εἰς τὴν πορφυρᾶν βαφὴν, ἥτις ἐσχημάτιζε βάσιν ζωηροτάτην καὶ φλογερὰν, ἐμφαίνεται ἡ μορφὴ τῆς Κησίλης, τὴν ὁποίαν θέλομεν πειραθῆ νὰ ζωγραφίσωμεν.

Ἡ χρεολὸς νεᾶνις, ὑψηλὴ τὸ ἀνάστημα καὶ εὔζωνος, εἶναι εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας της. Ἡ τῶν ὡραίων της ὤμων καὶ τῶν πλατειῶν της πλευρῶν εὐσαρκία παριστάνει τὴν στρογγύλην μέσην της τοσοῦτον ἐξαισίως λεπτὴν, ὥστε νομίζεις ὅτι

ἡ Κησίλη δύναται νὰ μεταχειρισθῇ διὰ ζώνην τὸν κνημιδοδέτην της.

Ἐκείνη ἡ Ἀλσατική της στολή, ἡ ὅσον ἁπλῆ τοσοῦτον ἐρωτότροπος, ἔχει μίαν χάριν ἔξαλλον, θεατρικὴν ὀλίγον, καὶ ἑπομένως εἶναι καταλληλοτάτη διὰ τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἡ γυνὴ αὕτη νὰ προξενήσῃ. Περὶ τὰ στήθη ἐφόρει ἕνα ἐξωτερικὸν στηθόδεσμον ἀπὸ κασιμήριον μέλαν, μὴ καταβαίνοντα ὑπὲρ τὴν μέσην αὐτῆς, ἡμιανεωγμένον ἐπὶ τῶν προεχόντων στέρνων της, χειρίδας ἔχοντα στενάς, ὡσὰν κεκολλημένας ἐπάνω εἰς τὰ κρεατά της, εἰς τὴν ράχιν ἐπίπεδον καὶ περὶ τὰς ραφὰς στολισμένον διὰ λεπτῆς ταργάνης μαλλίνου, τὸ χρῶμα κοκκίνης, περιπλέον δὲ πεποικιλμένον καὶ διὰ μικρῶν κομβίων ἀργυρῶν μὲ ἐγγλυφάς. Κοντὴ ἐσθὴς ἀπὸ μερινὸν κίτρινον, ἐσθὴς, ἥτις φαίνεται καθ' ὑπερβολὴν ἄφθονος εἰς πτυχάς, μολονότι κολλᾷ ἐπάνω εἰς σῶμα γλυπτικῆς ἐντελείας ὑπογραμμόν, δὲν προχωρεῖ κατωτέρω τοῦ ἐρατεινοῦ γόνατος τῆς κρεολοῦ, ἥτις φέρει κνημίδας ἐχούσας χρῶμα ἄνθους τῆς ροιᾶς μὲ κυανᾶς γωνίας, ὡς βλέπομεν συχνάκις εἰς τὰς εἰκόνας τῶν Ὁλλανδῶν ζωγράφων, οἵτινες ἀγαποῦν νὰ ὑποδεικνύωσιν εὐαρέστως τοὺς κνημιδοδέτας τῶν εὐρώστων ἡρωΐνων των.

Ἀλλὰ ποτὲ ζωγράφος δὲν ἐπενόησε σχῆμα κνημῶν τοσοῦτον ἐντελὲς ὅσον τὸ τῶν κνημῶν τῆς Κησίλης· νευρώδης καὶ λεπταὶ κάτωθεν τοῦ ὁλοστρογγύλου γαστροκνημίου των, ἀπολήγουσιν εἰς πόδα λεπτοφυῆ, τοξοειδέστατον καὶ λίαν ἀνέτως ἔχοντα ἐντὸς τοῦ μικροτάτου πεδίλου της, τοῦ ἀπὸ μαροκῖνον μέλαν μὲ πόρπας ἀργυρᾶς.

Ἡ Κησίλη, προσκλινὴς ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς αὐτῆς πλευρᾶς, ἵσταται ὀρθία ἀπέναντι τοῦ καθρέπτου, ὅστις κρέμαται ὑπὲρ τὴν ἑστίαν... Ἡ πρὸς τὸν λαιμὸν περιτομὴ τοῦ στηθοδέσμου συγχωρεῖ τὴν ὅρασίν σου νὰ διακρίνῃ τὸν ἐρατεινὸν αὐτῆς καὶ εὐτραφῆ τράχηλον, ἀκτινοβόλον τὴν λευκότητα, ὄχι ὅμως καὶ διαφανῆ.

Ἀφαιρέσασα τὸν ἐκ κερασοχρόου βελούδου κεκρύφαλόν της ὅπως ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν διὰ μανδηλίου ἡ κρεολὸς γυνὴ ἐξεσκέπασε τὰ πλούσια καὶ μεγαλοπρεπῆ μαλλία της, τὰ παραφέροντα ὡσὰν κυανᾶ ὀλίγον ἀπὸ τὴν πολλὴν μελανότητά των·

τὰ μαλλία ταῦτα, χωρισμένα εἰς τὸ μεσον τοῦ μετώπου καὶ οὖλα [σγουρὰ] ἐκ φύσεως, δὲν ἐπροχώρουν κατωτέρω τοῦ *περιδεραίου τῆς Ἀφροδίτης*, ὅ ἐστι, τοῦ μέρους ὅπου ὁ λαιμὸς ἑνοῦται μὲ τὰς ὠμοπλάτας.

Ἔπρεπε νὰ γνωρίζετε τὸν ἀμίμητον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον αἱ χρεολοὶ γυναῖκαις *περιστρήφουσι* τριγύρω τῆς κεφαλῆς των ἐκεῖνα τὰ ζωηρὰ εἰς χρωματιστοὺς μανδήλια, διὰ νὰ λάβετε μίαν ἰδέαν τοῦ χαριεστάτου νυκτικοῦ κεφαλοδέσμου τῆς Κησίλης καὶ τῆς ἐπαγωγοῦ ἀντιπαρατάξεως ἣν ἀπετέλουν τὰ πολύχροα ἐκεῖνα, τὰ πορφυρὰ, κυανὰ καὶ κίτρινα ὑφάσματα ἐπάνω εἰς τὰ μελανά της μαλλία, ἄτινα, καταρρέοντα ἐκ τῆς ἐσφιγμένης διπλόης τοῦ μαδρασινοῦ μανδηλίου, περιεκύκλουν διὰ τῶν ἀναριθμήτων μεταξοειδῶν βοστρύχων τὰς ὠχρὰς, παρειάς της, ὠχρὰς, ἀλλὰ στρογγύλας καὶ στερράς...

Ἀνηγερμένους ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ἔχουσα τοὺς δύο τορνευτούς της βραχίονας, ἀπετελείωνε, διὰ τῆς ἄκρας τῶν *ἐκλελιμένων* δακτύλων της, τῶν ἀτράκτους ὁμοιαζόντων, ἐλεφαντίνας ἀτράκτους... ἀπετελείωνε... ἔδιδε τὸ *τελευταῖον χέρι* εἰς μίαν ροδοειδῆ κοσύμβην [φιόγκον] ἣν εἶχε θέσει πολὺ χαμηλὰ, ἀριστερόθεν, σχεδὸν ὑπεράνω τοῦ ὠτίου της.

Οἱ χαρακτῆρες τῆς μορφῆς τῆς Κησίλης εἶν' ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους δὲν λησμονεῖ τις ἐπὶ ζωῆς.

Μέτωπον θρατὺ, προέχον ἀρκετὰ, ὑπέρκειται τοῦ ἐντελῶς ὠοειδοῦς προσώπου αὐτῆς. Ἡ τῆς ὀψεώς της λευκότης εἶναι ἄστιλπνος, ἔχει τὴν ἀτλαζιοειδῆ ἐκείνην δροτερότητα ἑνὸς φύλλου τοῦ δένδρου καμηλίου, φύλλου τὸ ὁποῖον μόλις χρυσώνει μία ἀκτὶς ἡλιακή· τὰ ὄμματά της, μεγάλα, ὑπέρμετρα σχεδὸν τὸ μέγεθος ἔχουν μίαν ἔμφασιν παράδοξον, ἐπειδὴ τὸ μαυράδιόν των, ὡς καθ' ὑπερβολὴν εὐρὺ, μέλαν καὶ στιλπνόν, μόλις ἀφήνει ἀσκεπῆ πρὸς τὰς δύο γωνίας τῶν διὰ μακρῶν βλεφαρίδων σκιαζομένων βλεφάρων της... ναὶ, μόλις ἀφήνει ἀσκεπῆ τὴν κιανόλευκον διαφάνειαν τοῦ ὀφθαλμικοῦ βολβοῦ· τὸ σιαγόνιόν της εἶναι γλυκύτατον καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς περιφερείας· ἡ εὐθεῖα καὶ λεπτὴ μύτη της ἀπολήγει εἰς δύο ῥωθώνια εὐκίνητα, ἄτινα διαστέλλονται εἰς τὴν ἐλαχίστην συγκίνησιν· τὸ ἀπότολμον καὶ ἐρωτομανές της στόμα ἔχει τῆς κογχύλης τὴν

ζωηροτέραν βαφήν· στάζουν αἷμα τὰ χείλη της.

Λοιπόν, φαντασθῆτε τὸ ὠχρόν, τὸ ἄχρουν ἐκεῖνο πρόσωπον νὰ ἔχῃ ἓν βλέμμα μέλαν ὡς ἡ πίσσα, βλέμμα σπινθηροβόλον, καὶ δύο χείλη κόκκινα, λεῖα, ὑγρά, χείλη σελαγίζοντα ὡς κοράλλιον τὸ ὁποῖον ἐξήγαγες ἐκ τοῦ νεροῦ.

Ὁμολογήσατε ὅτι ἡ ὑψαύχην αὕτη κρεολὸς, ἡ εὔζωνος καὶ εὐτραφὴς ἐνταυτῷ, ἡ λυγηρὰ καὶ εὐσθενὴς ὡς τίγρις, ἦτον ὁ σεσωματωμένος τύπος τῆς φλογερᾶς ἐκείνης φιληδονίας, ἥτις ἀνάπτει μόνον ὑπὸ τὸν ἥλιον τῶν τροπικῶν.

Ὅλοι ἠκούσατε νὰ διηγοῦνται περὶ τῶν νεανίδων ἐκείνων τῶν παραδόξων κατὰ τὴν χροιὰν τῆς ὄψεως καὶ *θανατηφόρων* πρὸς πάντα Εὐρωπαῖον· περὶ τῶν γοητευτικῶν ἐκείνων Σειρήνων αἵτινες, μεθύσκουσαι τὰ θύματά των διὰ θελγήτρων ἐξάλλων, ἐξαντλοῦσι μέχρι τῆς ἐσχάτης ἱκμάδος τὸ ἀργύριον καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν, καὶ δὲν τοῖς ἀφήνουσι κατὰ τὴν εἰκονικὴν ἔκφρασιν τῶν κατοίκων ἐκείνων τῶν χωρῶν εἰμὴ *τὰ δάκρυα αὐτῶν πρὸς πόσιν, εἰμὴ τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς βρῶσιν*..

Τοιαύτη εἶναι ἡ Κησίλη.

Ἀλλ' αὐτῆς τ' ἀπευκταῖα ἐνστίγματα, κατασταλθέντα ἐπί τινα καιρὸν ἐκ τοῦ ἀληθοῦς πρὸς τὸν Δαυὶδ ἔρωτός της, δὲν ἀνεπτύχθησαν εἰμὴ εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῶν ἀρκτώων κλιμάτων ἐξησθένισαν τὴν σφοδρότητα καὶ παρεμόρφωσαν τὸ εἶδος των.

Ἀντὶ νὰ χύνεται ἐπὶ τοῦ θυράματός της, καὶ ὡς ὅλαι αἱ ὁμοιαί της, νὰ καταβροχθίζῃ ὅτον τάχιστα μίαν προσέτι ζωὴν καὶ μίαν προσέτι περιουσίαν, ἡ Κησίλη προσηλώνουσα ἐπὶ τῶν θυμάτων αὐτῆς τὸ μαγνητικόν της βλέμμα, ἤρχιζε πρῶτον νὰ παρασύρῃ αὐτὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐντὸς τοῦ φλογεροῦ στροβίλου, δι' οὗ ἐραίνετο περικυκλωμένη· ἔπειτα δὲ ἀφοῦ τὰ ἔβλεπε σπαίροντα, ἐκστατικά, καὶ οἰμώζοντα ἐκ τῶν βασάνων τῆς ἀνεκπληρώτου ἐπιθυμίας των, ἠδύνετο εἰς τὴν θηριώδη σκληρότητά της νὰ μηκύνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὰς διαπύρους αὐτῶν παραφοράς· ἐπανερχομένη δὲ τότε εἰς τὸ φυσικόν της ἴδιωμα, τὰ κατέτρωγε μὲ τὰ φιλήματά της, τὰ ἀνθρωποκτόνα.

Τοῦτο δὲ εἶναι πολὺ ῥικωδέστερον...

Ἡ πεινασμένη τίγρις, ἥτις ὁρμᾷ καὶ ἁρπάζει τὸ θήραμα καὶ

κατασπαράττει αὐτὸ ὠρυωμένη, ἐμπνέει ὀλιγωτέραν φρίκην παρὰ τὸν ὄφιν, ὅστις μαγγανεύει αὐτὸ μετὰ σιωπῆς, τὸ ἀπορροφᾷ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὸ περιτυλίσσει διὰ τῶν ἀδιαλύτων καμπῶν αὐτοῦ, τὸ κατατρίβει διὰ πολλὴν ὥραν, τὸ αἰσθάνεται πάλλον ὑπὸ τὰ βραδέα αὐτοῦ δαγκάματα, καὶ νομίζεις ὅτι περισσοτέραν ἡδονὴν ἀπολαμβάνει ἐκ τῶν πόνων του παρὰ ἐκ τοῦ αἵματός του.

Ἡ Κησίλη, ὡς προείπομεν, ὅταν ἀφίχθη εἰς τὴν Γερμανίαν ἐκπορνευθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὑπό τινος κακοηθεστάτου ἀνδρὸς, ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Δαυὶδ ὅστις τὴν ἐλάτρευε τυφλῶς ἐκ τοῦ πολδοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ν' ἀναπτύξῃ καὶ μετέλθῃ διά τινα καιρὸν τὰ κινδυνώδη φίλτρα της· ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνε νὰ γίνῃ πασίγνωστος ἡ σκανδαλώδης διαγωγή της· ἀνεκαλύφθησαν πράγματα φρικωδέστατα, καὶ ἡ γυνὴ κατεδικάσθη οὕτως εἰς διὰ βίου φυλακισμόν.

Εἰς ταῦτα ὅλα προσθέσατε μίαν εὐφυίαν σπανιωτάτην, δελεαστικωτάτην, ἓν πνεῦμα τοσοῦτον ἐξαίσιον, ὥστε ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ὡμίλει τὰ γαλλικὰ καὶ τὰ γερμανικὰ μὲ ἄκραν εὐκολίαν καὶ ἐνίοτε μάλιστα μὲ μίαν εὐφράδειαν φυσικήν· τέλος πάντων φαντασθῆτε εἰς αὐτὴν τὴν γυναῖκα μίαν διαφθορὰν ἀξίαν τῶν βασιλίδων ἑταιρῶν τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, μίαν θρασύτητα καὶ εὐψυχίαν ἀκαταδάμαστον, μίαν φύσιν διαβολικῆς πονηρίας ἔμπλεων, καὶ θέλετε ὡς ἔγγιστα καταλάβει τὸ ὑποκείμενον τῆς νέας ὑπηρετρίας τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου... τὴν τολμηρὰν νέαν ἥτις ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς φωλεᾶς ἑνὸς ἀληθινοῦ λύκου.

Καὶ ὅμως, παράδοξος ἀνωμαλία! ὅταν ὁ Κ. Δὲ-Γράουν τὴν εἶπεν ὁποῖον πρόσωπον, ἐρεθιστικὸν καὶ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΝ ἐνταυτῷ, ὤφειλε νὰ παραστήσῃ πλησίον τοῦ συμβολαιογράφου, καὶ πρὸς τί τέλος ἐκδικητικὸν ἐχρεώστουν ν' ἀπολήξωσιν οἱ ἔρωτές της, ἡ Κησίλη ὑπεσχέθη νὰ παίξῃ τὸ μέρος της ἀπὸ καρδίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, μὲ ἄκραν κατὰ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου ἐχθροπάθειαν, ἐπειδὴ εἰλικρινῶς ἠγανάκτησεν ὁπόταν τὴν ἐδιηγήθησαν τὰς αἰσχρὰς ἐπὶ τῆς Λουΐζης παραβιάσεις του· περίστασις τὴν ὁποίαν ἦτον ἀνάγκη νὰ μάθῃ ἡ κρεολός, διὰ νὰ λάβῃ τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις ἐναντίον τῶν πειρασμῶν

τοῦ ὑποκριτοῦ ἐκείνου.

Ἀναγκαῖον τώρα ν' ἀνατρέξωμεν ὀλίγον πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω.

Ὅταν ἡ κυρία Πιπελέτου ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον τὴν Κησίλην ὡς ὀρφανὴν νέαν, περὶ τῆς ὁποίας ὅμως ὀλίγον ἐφρόντιζεν ὅ,τι καὶ ἂν ἀπεγίνετο, ὀλιγωτέραν ἴσως ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τὸν Φεράνδον τὸ κάλλος τῆς κρεωλοῦ παρὰ τὸ φονικὸν καὶ ἀκαταμάχητόν της ἐκεῖνο βλέμμα· βλέμμα τὸ ὁποῖον, ἐκ πρώτης θεωρίας ἐνεφύσησε τὸ πῦρ εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ συμβολαιογράφου, καὶ τὴν ταραχὴν εἰς τὰς φρένας αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τὸ εἴπομεν καὶ εἰς τὴν μετὰ τῆς δουκίσσης Δὲ-Λυσηναῖ συνέντευξίν του, ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὁ συνήθως κύριος ἑαυτοῦ, ψυχρὸς, πανουργότατος καὶ διαβολώτατος, ἐλησμόνει τὴν βαθητάτην ὑπόκρισίν του ὁπόταν ὁ δαίμων τῆς ἀσελγείας ἐπεσκότιζε τὴν διάνοιάν του.

Ἑπομένως, δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς λόγος τοῦ νὰ συλλάβῃ ὑπόνοιαν κατὰ τῆς συγγενοῦς τῆς κυρίας Πιπελέτου. Ἡ κυρὰ Σεραφίνα, ἀφοῦ πρῶτον συνωμίλησε μετὰ τῆς θυρωροῦ τῆς ὁδοῦ Τέμπλου, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον, εἰς τόπον τῆς Λουΐζης, μίαν νέαν, σχεδὸν χωρὶς κἀνένα συγγενῆ, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγγυᾶτο ... Ὁ συμβολαιογράφος ἐδέχθη τοῦτο μετὰ χαρᾶς, ἐλπίζων νὰ καταχρασθῇ ἀτιμωρήτως τὴν νέαν του ὑπηρέτριαν, ὡς μόνην καὶ παντέρημον. Τέλος πάντων, ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος, ὄχι μόνον δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην δυσπιστίαν, ἀλλὰ μάλιστα ἔβλεπεν εἰς τὴν πορείαν τῶν πραγμάτων νέας ἀσφαλείας.

Τὰ πάντα ἐβάδιζον κατὰ τὰς εὐχάς του. Ὁ θάνατος τῆς κυρὰ Σεραφίνης τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ μίαν κινδυνώδη συνένοχον. Ὁ θάνατος τῆς Μαριάνθης (τὴν ἐνόμιζεν ἀποθανοῦσαν) ἐποίει ἐκ ποδῶν μίαν ζῶσαν ἀπόδειξιν ἑνὸς τῶν πρώτων του ἐγκλημάτων. Τέλος πάντων, χάρις καὶ εἰς τὸν θάνατον τῆς Κουκκουβάϊας καὶ τοῦ ἀπροσδοκήτου φόνου τῆς κομήσσης Μὰκ-Γρηγορίου (οἱ ἰατροὶ τὴν εἶχον ἀπηλπισμένην] δὲν εἶχε πλέον φόβον οὐδ' ἐκ μέρους τῶν δύο τούτων γυναικῶν, αἱ μαρτυρίαι καὶ καταδιώξεις τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ τὸν ἀφανίσωσι ...

Λοιπὸν ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι εἰς τὴν θέσιν τῆς Κησίλης ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος δὲν εἶχεν οὐδεμίαν αἰτίαν νὰ κρύψῃ τὴν

ἐντύπωσιν ἦν ἠσθάνθη εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του ... ἀλλ' ἔδραξε προθύμως τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ κρατήσῃ εἰς τὴν μοναχικὴν κατοικίαν του τὴν πλαστὴν ἀνεψιὰν τῆς κυρίας Πιπελέτου.

Τώρα λοιπόν, ὅτε ἐγνωστοποιήσαμεν τὰς ἕξεις, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν μέχρι τοῦδε διαγωγὴν τοῦ Φεράνδου, τώρα ὅτε παρεδέχθημεν τὸ ἐπαρρόδιτον κάλλος τῆς κρεολοῦ ὁποῖον ἐπειράθημεν νὰ εἰκονίσωμεν αὐτό, ἀνάγκη πᾶσα καὶ νὰ ἐκθέσωμεν ὁποίου εἴδους ἦτον ἡ αἰφνίδιος ἐπιθυμία τὴν ὁποίαν ὁ συμβολαιογράφος συνέλαβε πρὸς τὸ θελκτικώτατον καὶ κινδυνωδέστατον αὐτὸ πλάσμα.

Ἂς μάθωμεν ὅτι αἱ γυναῖκες τοῦ εἴδους τῆς Κησίλης, ἐὰν πρὸς τοὺς ἄνδρας οἵτινες ἔχουσιν αἰσθήματα εὐγενῆ καὶ δια θέσεις λεπτὰς καὶ ἁγνὰς οὐδὲν ἄλλο ἐμπνέουσιν εἰμὴ ἀποστροφὴν, ὅμως πρὸς τοὺς ὡς τὸν Φεράνδον ῥέποντας πρὸς τὰ κτηνώδη καὶ σαρκικά, αἱ γυναῖκες ἐκείνου τοῦ εἴδονς ἔχουσι μίαν ἐπιρροὴν ἀκράτητον, μίαν παντοδυναμίαν μαγικήν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι μαντεύουσιν αὐτὰς τὰς γυναῖκας ἐκ τοῦ πρώτου βλέμματος, καὶ πεινα λέως ἐποφθαλμιῶσιν ἀμέσως ἐπ' αὐτῶν· ὀλεθρία τις ἕλξις σύρει αὐτοὺς πλησίον των, καὶ ἐν ἀκαρεῖ λαμβάνει χώραν μεταξύ των μία εἰκειότης μυστηριώδης, μία συμπάθεια, βέβαια, βέβαια μαγνητικὴ, ἥτις δεσμεύει αὐτοὺς ἀναποσπάστως πρὸς τοὺς πόδας τοῦ τερατώδους ἰδανικοῦ τύπου των· διότι μόναι αὐταὶ δύνανται νὰ μετριάσωσι τὴν ἀκόλαστον φλόγα ἣν ἀνάπτουν.

Ὀλεθρία μοῖρα, μοῖρα ἐκδικητικὴ ἀλλὰ καὶ δικαία, ἐξαπέστειλε τὴν κρεολὸν πλησίον τοῦ συμβολαιογράφου· δι' αὐτὸν ἤγγιζεν ἡμέρα κολάσεως τρομερᾶς. Ἡ λαγνεία τὸν παρεκίνησε νὰ πράξῃ τὰ πλέον ἀνόσια, νὰ κατατρέξῃ ἀπηνῶς μίαν πτωχὴν καὶ τιμίαν οἰκογένειαν, νὰ τῇ προξενήτῃ πενίαν, φρενοβλάβειαν, θάνατον ... Ἡ λαγνεία λοιπὸν ὤφειλε καὶ νὰ κατασταθῇ τὸ φοβερὸν κολαστήριον ὄργανον τοῦ ἀνοσίου τούτου. Διότι κατὰ τινα ὀλεθρίαν ἰσονομίαν, ἁμαρτίαι τινὲς φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν τὴν ἀνταξίαν ποινήν ...

Ὁ εὐγενὲς ἔρως, καὶ ἂν μείνῃ ἄνευ ἀνταποκρίσεως, εὑρίσκει τινὰ παρηγορίαν εἰς τὴν γλυκύτητα τῆς καθαρᾶς φιλίας, εἰς τὴν ὑπόληψιν τὴν ὁποίαν πάντοτε τῷ ἀπονέμει ἐν ἐλλείψει

τρυφερωτέρου τινὸς αἰσθήματος πᾶσα ἀξιολάτρευτος γυνή. Ἂν ἡ ἀνταμοιβὴ αὐτὴ δὲν προαύνῃ τὰς θλίψεις τοῦ ἀτυχοῦς ἐραστοῦ, ἂν ἡ ὀδύνη του ἦναι ἀθεράπευτος ὡς τὸν ἔρωτά του, δύναται τοὐλάχιστον νὰ διακοινώσῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν πολυώδυνον ἔρωτα, καὶ σχεδὸν νὰ ἐγκαυχηθῇ εἰς αὐτόν... Ἀλλ' αἱ ἄλλαι περιπάθειαι αἱ κτηνώδεις καὶ ἀκόλαστοι τὰς ὁποίας μόνη ἡ σὰρξ ἐξανάπτει, ὁποίαν δύνανται νὰ εὕρωσι παρηγορίαν ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας;

Καὶ σημειώσατε ὅτι αὐταὶ αἱ τῆς σαρκὸς ὁρμαὶ εἶναι πρὸς τοὺς βαναύσους διοργανισμοὺς ἐπίσης ἀναπόφευκτοι, ὅσον ὁ ἠθικὸς ἔρως πρὸς πᾶσαν εὐγενῆ ψυχήν ...

Ὄχι· οἱ σοβαροὶ τῆς καρδίας ἥμεροι δὲν εἶναι οἱ μόνοι αἰφνίδιοι, τυφλοί, ἀποκλειστικοί· δὲν εἶναι οἱ μόνοι οἵτινες, συγκεντροῦντες πᾶν αἴσθημα ἐπὶ τοῦ λατρευομένου ὄντος, ἀδυνατίζουσι πάντα ἄλλον ἔρωτα καὶ προορίζουσι τὴν τοῦ πάσχοντος τύχην. Ἀλλὰ καὶ ἡ φυσικὴ ἐκείνη περιπάθεια δύναται μεγάλην, ἀπίστευτον νὰ λάβῃ ἀνάπτυξιν, ὡς παρὰ τῷ Ἰακώβῳ Φεράνδῳ· καὶ τότε ὅλα τὰ φαινόμενα ὅσα εἰς τὴν τάξιν τὴν ἠθικὴν χαρακτηρίζουσι τὸν ἔρωτα ὡς ἀκαταμάχητον μονάρχην, ἀπόλυτον, ἀναφαίνονται καὶ εἰς τὴν τάξιν τὴν ὑλικήν.

. . . . . .

Μολονότι ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος δὲν ἔμελλε ποτὲ ν' ἀξιωθῇ τῶν καταθυμίων του, ἡ κρεωλὸς ὅμως ἐπρόσεξε νὰ μὴ τῷ ἀφαιρέσῃ πᾶσαν ἐλπίδα· ἀλλ' αἱ μάταιαι καὶ μακρυναὶ ὑποσχέσεις δι' ὧν τὸν ἐκολάκευεν, ἀπὸ τόσας ἰδιοτροπίας ἦσαν περικυκλωμέναι, ὥστε καθίσταντο πολὺ βασανιστικαί, καί τοι σφίγγουσαι στερεώτερα τὴν διακαῆ ἄλυσιν δι' ἧς αὐτὴ τὸν ἐδέσμευσεν.

Ἂν θαυμάζετε ὅτι ἄνθρωπος ἔχων τοσαύτην ἰσχὺν καὶ θρασύτητα δὲν κατέφυγε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν πανουργίαν καὶ εἰς τὴν βίαν ὅπως θριαμβεύσῃ κατὰ τῆς προμελετημένης ἀντιστάσεως τῆς Κησίλης, λησμονεῖτε βέβαια ὅτι ἡ Κησίλη δὲν ὡμοίαζε τὴν Λουΐζαν. Τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας καθ' ἣν τὴν ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν συμβολαιογράφον, ἡ διαβολωτάτη αὐτὴ νέα ἤρχισεν ἀμέσως νὰ δεικνύῃ εἰς τὸν αὐθέντην της ὅτι ἦτον ἄλλης φύσεως ὑπηρέτρια· ἐπειδὴ προησθάνθη αὐτὴ ὅτι ὁ συμ-

βολαιογράφος ἔμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ παρατηρήση τὸ πρᾶγμα. Μαθοῦσα τὰ κατὰ τὴν Λουΐζαν ὑπὸ τοῦ βαρόνου Δὲ Γράουν, καὶ ἐπομένως γνωρίσασα δι' ὁποίων βδελυρῶν μέσων ἡ ταλαίπωρος θυγάτηρ τοῦ λιθογλύφου Μορὲλ κατέστη θῦμα τοῦ Φεράνδου, ἡ χρεολὸς, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἐρημικὸν αὐτὸν οἶκον, ἔλαβεν ἐξαίρετα προφυλακτικὰ μέτρα διὰ νὰ περάσῃ μὲ πλήρη ἀσφάλειαν τὴν πρώτην νύκτα της.

Τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο ἑσπέρας καθ' ὃ ἦλθεν, ὅταν ἔμεινε μόνη μὲ τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον, ὅστις, διὰ νὰ μὴ τὴν ἀγριώσῃ, ἐπροσποιεῖτο ὅτι μόλις τὴν ἔβλεπε, καὶ τὴν ἐπρόσταξεν ἀποτόμως νὰ ὑπάγῃ νὰ πλαγιάσῃ, τὸν εἶπεν αὐτὴ καθαρὰ, ὅτι τὴν νύκτα ἐφοβεῖτο πολὺ τοὺς κλέπτας· πλὴν ὅτι ἦτο δυνατὴ, θαρραλέα καὶ ἑτοίμη νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ἑαυτόν της.

— Μὲ τί; τὴν ἠρώτησεν ὁ Φεράνδος.

— Μὲ τοῦτο . . . ἀπεκρίθη ἡ χρεολὸς σύρασα ἐκ τῆς πλατείας μαλλίνου κάππας της, δι' ἧς ἦτο σκεπασμένη. Ἓν ξιφίδιον κοπτερώτατον, ἡ θέα τοῦ ὁποίου ἔκαμε τὸν συμβολαιογράφον νὰ συλλογισθῇ.

Πλὴν, πεπεισμένος ὅτι ἡ νέα του ὑπηρέτρια δὲν ἐφοβεῖτο εἰμὴ ἀπὸ κλέπτας, τὴν ὡδήγησεν εἰς τὸν θάλαμον τὸν ὁποῖον τῇ ἐδιόρισε (τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον θάλαμον τῆς Λουΐζης). Ἀφοῦ ἡ Κησίλη ἐξέτασεν τὰ κατατόπια, τὸν εἶπε τρεμούσῃ τῇ φωνῇ καὶ ταπεινοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅτι, ἐξ αἰτίας τοῦ ἰδίου φόβου της, ἐσκόπευε νὰ περάσῃ τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς μίαν καθέδραν, ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπεν εἰς τὴν θύραν κλεῖθρον οὔτε κλειδωνιάν.

Ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος, τετρωμένος ἀπὸ τώρα ἐκ τῶν θελγήτρων της, ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ διεγείρῃ τὰς ὑποψίας τῆς Κησίλης, τὴν εἶπε μὲ κάποιαν δυστροπίαν ὅτι ἦτο τρελλὴ νὰ ἔχῃ τοιούτους φόβους· μολονοτοῦτο τὴν ὑπεσχέθη νὰ φέρῃ αὔριον νὰ βάλουν κλεῖθρον εἰς τὴν θύραν της. Ἡ χρεολὸς ἐντοσούτῳ δὲν ἐκοιμήθη καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα.

Τὸ πρωΐ, ὁ συμβολαιογράφος ἀνέβη ἐπάνω διὰ νὰ τὴν διορίσῃ τὰ τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας της. Ἔκαμε δὲ ἀπόφασιν νὰ φυλαχθῇ διά τινας ἡμέρας ἐν ὑποκρισίᾳ, ὥστε νὰ τὴν ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην· πλὴν, ἐκπλαγεὶς ἀπὸ τὴν ὡραιότητά της, ἥτις εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐφαίνετο ἀσυγκρίτως λαμπροτέρα, παρα-

φερθεὶς, τυφλωθεὶς ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας αἵτινες ἀπὸ τώρα τὸν κατήντων ἐκτὸς ἑαυτοῦ, τὴν ὑπεταύλισε μερικοὺς ἐπαίνους διὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν ὡραιότητά της.

Ὀξύνους αὐτὴ, ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι ὁ συμβολαιογράφος ἐτρώθη καθ' ὁλοκληρίαν. Ἅμα ἤκουσεν ἐκεῖνον τὸν ἔπαινόν του, ἔκρινεν ὅτι καιρὸς νὰ βάλῃ κατὰ μέρος τὴν πλαστὴν δειλίαντης καὶ ν' ἀλλάξῃ προσωπεῖον.

Ἡ κρεολὸς λοιπὸν ἔλαβεν αἰφνιδίως θάρρος ἀπίστευτον· καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἐπανέλαβε τότε τὰ περὶ τοῦ ἀγγελομόρφου προσώπου καὶ τοῦ γοητευτικοῦ ἀναστήματος τῆς νέας οἰκονόμου του ἐγκώμια·

— Κυττάξετέ με καλὰ κατὰ πρόσωπον, τὸν εἶπεν ἡ Κησίλη μ' εὐτολμίαν. Μολονότι ἔχω αὐτὰ τὰ φορέματα, φαίνομαι ὡσὰν δούλη;

— Τί ἐννοεῖς μὲ τοῦτο; ἀνέκραξεν ὁ Φεράνδος.

— Ἰδῆτε αὐτὸ τὸ χέρι ... Σᾶς φαίνεται νὰ ἦναι συνειθισμένον εἰς χονδραῖς δουλειαῖς;— Καὶ ἔδειξε μίαν χεῖρα λευκοτάτην, ἐξαισίαν, μὲ τοὺς δακτύλους λεπτοφυεῖς καὶ εὐκινήτους, μὲ τοὺς ὄνυχας ροδοχρόους καὶ καθαροὺς ὡς ἀπὸ λίθον ἀχάτην, τῶν ὁποίων ὅμως ὁ αἰθαλόεις στέφανος ἐπρόδιδε τὸ μικτόν της αἷμα.

— Ἀμὴ αὐτὸν τὸν πόδα; Εἶναι αὐτὸς ποῦς ὑπηρετρίας;— Καὶ προέθεσεν ἕνα μικρὸν πόδα κομψότατον, ἐρωτοτρόπως ὑποδεδεμένον, τὸν ὁποῖον ὁ συμβολαιογράφος δὲν εἶχεν εἰσέτι παρατηρήσει, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν ἐξεκόλλλησαν οἱ ὀφθαλμοί του εἰμὴ μόνον διὰ νὰ στραφῶσι πάλιν πρὸς τὴν Κησίλην μὲ ἔκστασιν.

— Ἐγὼ εἰς τὴν θείαν μου, τὴν Πιπελέτου, εἶπα μόνον ὅσα μοῦ ἐσύμφεραν· δὲν γνωρίζει τελείως τὴν περασμένην μου ζωήν. Νομίζει ὅτι κατήντησα νὰ ἔμβω δούλη ἐπειδὴ ἔμεινα ὀρφανή· ἡ εὐγενεία σας ὅμως ἐλπίζω ὅτ' εἶσθ' ἔξυπνος, καλέ μου αὐθέντη, καὶ καταλαμβάνετε ὅτι ἡ θεία μου ἀπατᾶται ἂν μὲ νομίζῃ καλὴν διὰ τοιοῦτον ἐπάγγελμα.

— Καὶ ποία λοιπὸν εἶσαι τοῦ λόγου σου; ἀνέκραξεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος; ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκθαμβούμενος διὰ τὴν γλῶσσάν της.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικόν μου... Διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἐγὼ γνωρίζω, ἄφησα τὴν Γερμανίαν, καὶ ἦλθα μὲ αὐτὰ τὰ χωρικὰ φορέματα· ἐγὼ ἤθελα νὰ μείνω κρυμμένη εἰς τοὺς Παρισίους διὰ μερικὸν καιρὸν ὅσον τὸ δυνατὸν μυστικά. Ἡ θεία μου ὑποθέτουσα ὅτι εἶμαι πάμπτωχη, μοῦ ἐπρότεινε νὰ ἔμβω εἰς τ' ὀσπιτικό σας, μοῦ εἶπεν ὅτ' εἶναι ἕνα σπίτι, ὅπου θέλω δὲν θέλω δὲν θὰ φαίνωμαι τελείως εἰς τὸν κόσμον... καὶ τοιουτοτρόπως τὸ ἐδέχθηκα· ὅθεν ἡ θεία μου, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ, ἔκαμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἐπιθυμοῦσα. Ἐδῶ, ποῖος ἠμπορεῖ ν' μ' εὕρῃ ποτέ ;

— Λοιπὸν κρύπτεσαι!... Καὶ τί ἔκαμες καὶ εἶσαι ἀναγκασμένη νὰ κρύπτεσαι ;

— Ἡδονικάς τινας ἁμαρτίας ἴσως... ἀλλ' εἶναι πράγματα μυστικὰ καὶ δὲν τὰ λέγω.

— Καὶ τώρα τί διαγωγὴν σκοπεύεις νὰ λάβῃς δεσποσύνη;

— Πάντοτε τὴν ἰδίαν· Ἂν δὲν ἤκουα τοὺς ἐπαίνους σας διὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν ὡραιότητά μου, ἴσως δὲν ἤθελα σᾶς εἰπεῖ αὐτὰ τὰ λόγια... μολονότι πάντοτε γνωρίζω ὅτι ἠθέλετε μὲ ἀναγκάσει νὰ φανερωθῶ, ἐπειδὴ εἶσθε πνευματώδης, καὶ βέβαια πολὺν καιρὸν δὲν ἠμποροῦσα... Ἀκούσετέ μου λοιπὸν καλέ μου αὐθέντη. Ἐδέχθηκα τὸ ἐπάγγελμα, ἢ καλήτερα, τὸ πρόσχημα δούλης, ἐπειδὴ μὲ βιάζουν αἱ περιστάσεις. Ἤμην ἱκανὴ νὰ κρατηθῶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦτο ἕως τέλους... Ἂς ὑπέφερα ὅτι καὶ ἂν ὑπέφερα... ἤθελα σᾶς ὑπηρετήσει μὲ ζῆλον, μὲ δραστηριότητα καὶ σέβας, διὰ νὰ μείνω πλησίον σας... δηλαδὴ εἰς ἕνα καταφύγιον ἀσφαλὲς καὶ ἄγνωστον. Πλὴν εἰς τὴν παραμικρὰν ἐρωτικὴν λέξιν, πλὴν τὸ παραμικρὸν θάρρος ἂν ἰδῶ ὅτι λαμβάνετε μαζῆ μου, σᾶς ἀφίνω ὑγείαν... ὄχι τάχα ἀπὸ σεμνότητα... νομίζω ὅτι διόλου δὲν φαίνομαι ἀπὸ ἐκείνας... Καὶ ἠκόντησε πρὸς τὸν συμβολαιογράφον ἓν βλέμμα πλῆρες ἠλεκτρισμοῦ σαρκικοῦ, διαπεράσαν μέχρι τῶν ἐνδομύχων του ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἐρρίγησεν ἀπὸ ἡδονήν.

— Ὄχι δὲν εἶμ' ἐγὼ σεμνή, ἐπανέλαβεν αὕτη μὲ μειδίαμα δελεαστικόν, δι' οὗ ἐφάνησαν οἱ ὡς τὴν χιόνα λευκοὶ ὀδόντες της.— Ἀκούεις ἐκεῖ σεμνή!... Ὅταν ὁ ἔρως κεντρίζει ἐμένα, τί ἔχουν νὰ κάμουν αἱ βακχίδες τῶν παλαιῶν! Εἶναι

ἅγιαι πλησίον μου... Πλὴν νὰ περάσωμεν φρόνιμα... καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι ἡ ἀναξία δούλη σας ἔχει ὅλην τὴν θέλησιν νὰ κάμῃ τιμημένα τὴν δούλην ἁπλῆν καὶ μόνην... Τώρα γνωρίζεται τὸ μυστικόν μου ἤτοὐλάχιστον, μέρος τοῦ μυστικοῦ μου. Ἀγαπᾶτε νὰ περάσωμεν ὡσὰν αὐθέντης μὲ τὴν δούλην του; Μήπως στοχάζεσθε ὅτι δὲν ἀρμόζει νὰ ἔχετε μίαν ὑπηρέτριαν καλλίμορφον; Ἐπιθυμεῖτε ν' ἀλλάξωμεν τὰς θέσεις μας; Νὰ γίνετε σεῖς σκλάβος μου; Ἔστω! Σᾶς βεβαιῶ εἰλικρινῶς ὅτι προτιμῶ τοῦτο... ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ μὴν ἐξέρχωμαι τελείως ἀπ' ἐδῶ μέτα, καὶ νὰ μὲ θεωρῆτε ὡσὰν κόρην σας... πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν σᾶς ἐμποδίζει τοῦ νὰ μὲ λέγετε ὅτι μ' εὑρίσκετε εὐειδῆ αὐτὸ πλέον ἀςῆναι ὡς ἀνταμοιβή μου πρὸς τὴν ἀφοσίωσιν καὶ ἐχεμύθειάν σας.

— Αὐτὴν μόνην τὴν ἀνταμοιβήν; αὐτὴν μόνην; εἶπεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος τραυλίζων.

— Αὐτὴν μόνην... ἐκτὸς ἂν ἡ μοναξία καὶ ὁ διάβολος δὲν μὲ τρελλάνουν... πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον, ἐπειδὴ θὰ μοῦ κρατεῖτε συντροφίαν, καὶ καθὼς εἶσθε ἅγιος ἄνθρωπος θὰ ἐπιτιμᾶτε τὸν Σατανᾶ. Λοιπὸν ἀποφασίσετε δὲν ἔχει μέσον ὅρον... ἢ θὰ πᾶς δουλεύω ἢ θὰ μὲ δουλεύετε, ἀλλέως φεύγω ἀπὸ τὸν οἶκόν σας... καὶ παρακαλῶ τὴν θεία μου νὰ μοῦ εὕρῃ ἄλλο σπιτικό... Αὐτὰ ὅλα θὰ σᾶς φαίνονται παράδοξα· ἔστω ἀλλ' ἂν μὲ νομίζετε τίποτε τοῦ δρόμου... ἄπορον ὅλως διόλου, ἔχετε ἄδικον... Ἐγὼ εἶπα εἰς τὴν θείαν μου ὅτ' εἶμαι πτωχὴ καὶ δὲν ἔχω νὰ βάλλω ἀλλ' ἀπ' αὐτὰ τὰ φορέματα διὰ νὰ συνεργήσῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὸν σκοπόν μου χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζῃ... Μιλοντοῦτο!.. κυττάξετε τὸ πουγγί μου ἔχει μέσα ἀρκετά· ἀπ' ἐδῶ χρυσᾶ νομίσματα, ἀπ' ἐδῶ διαμάντια... (Καὶ ἡ Κηςίλη ἔδειξεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον μακρὸν βαλάντιον ἐκ μετάξης ἐρυθρᾶς, ἔμπλεων χρυτίου, καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεφαίνοντο ἀκτινοβολοῦντα τιμαλφῆ τινα πετράδια·) κατὰ δυστυχίαν, μὲ ὅλου τοῦ κόσμου τὰ χρήματα δὲν ἠμποροῦσα νὰ εὕρω ἕνα σπίτι πλέον ἀσφαλὲς ἀπὸ τὸ ἰδικόν σας καὶ πλέον μοναχικόν, διὰ τὴν μοναξίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀγαπᾶτε πάντοτε νὰ ζῆτε... Δεχθῆτε λοιπὸν μίαν ἀπὸ τὰς δύο προσφοράς μου καὶ θὰ μοῦ κάμετε μεγάλην ἐκδούλευσιν. Βλέπετε ὅτι

σᾶς ἔδοσα ὅλην μου τὴν ἐμπιστοσύνην· διότι, ἀφοῦ σᾶς λέγω· Κρύπτομαι εἶναι τὸ ἴδιον ὡσὰν νὰ σᾶς λέγω· Μὲ γυρεύουν. Ἀλλ' εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ μὲ προδώσετε, καὶ ἂν ἀκόμη ἐγνωρίζετε μὲ τί τρόπον ἠμπορούσετε νὰ μὲ προδώσετε.

Ἡ ρομαντικὴ αὕτη ἐξήγησις, ἡ αἰφνίδιος αὕτη μεταβολὴ ἣν ἔλαβεν ἡ Κησίλη, ἐτάραξε τὰς φρένας τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου. Τίς ἦτον αὕτη ἡ γυνὴ ; διατί νὰ κρύπτεται; Τῳόντι ἐκ περιστάσεως ἔτυχε νὰ τὴν φέρωσιν εἰς αὐτόν; Ἂν ἐξ' ἐναντίας ἦλθε μὲ σκοπόν τινα μυστικὸν, τίς ἦτον ὁ σκοπὸς οὗτος ; Μυρία πράγματα ἐπέρασαν ἐκ τῆς διανοίας του, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐφαντάσθη τὸ ἀληθὲς αἴτιον τῆς ἐλεύσεως τῆς κρεολοῦ. Δὲν εἶχεν, ἢ μᾶλλον δὲν ἐπίστευεν ὅτ' εἶχεν ἄλλους ἐχθροὺς παρὰ τὰ θύματα τῆς ἀσελγείας καὶ αἰσχροκερδείας του· ἀλλὰ ταῦτα ὅλα τὰ θύματα εἰς τοσαύτην εὑρίσκοντο δυστυχίαν, ὥστε ποτὲ δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἦσαν ἱκανὰ νὰ τὸν ρίψωσιν ἄγκυστρον, θέτοντες ἀντὶ δολώματος τὴν Κησίλην... Κ' ἔπειτα ἐπὶ τίνι σκοπῷ νὰ τὸν ρίψωσιν ἄγκυστρον.

Ὄχι· ἡ αἰφίδιος μεταμόρφωσις τῆς Κησίλης ἕνα μόνον φόβον ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Φεράνδον· ἐσκέφθη ὅτι, ἂν αὕτη ἡ γυνὴ δὲν ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, ἴσως ἦτο κἀμμία τυχοδιώκτρια ἥτις μαθοῦσα αὐτὸν πλούσιον, εἰσήχθη εἰς τὸν οἶκόν του διὰ νὰ τὸν μισήσῃ, ἴσως δὲ καὶ νὰ τὸν θέλξῃ νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἀλλὰ μολονότι ἡ φυλαργυρία καὶ ἀπληστία του διηγέρθησαν ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης, εἶδε μετὰ φρίκης, ὅτι δὲν ἦτο πλέον εἰς καιρὸν νὰ προφυλαχθῇ... εἷς μόνος λόγος του ἤρκει νὰ τὴν ἐξώσῃ· ἀλλὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν τὸν εἶπε... Μόλις μάλιστα καὶ μετὰ βίας ἠδυνήθησαν αἱ ἰδέαι αὗται νὰ τὸν ἀποπλανήτωσι πρὸς στιγμὴν ἐκ τῆς διαπύρου ἐκστάσεως, εἰς ἣν τὸν ἐβύθιζεν ἡ θέα τῆς τοσοῦτον ὡραίας γυναικὸς ταύτης, τῆς αἰσθητικῆς ταύτης καλλονῆς ἥτις τοσαύτην ἔλαβεν ἰσχὺν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς προτεραίας ἐμαγεύθη, ἐδουλώθη.

Ἀπὸ τώρα ἐκεῖνος ἐτρώθη μέχρι μανίας... Ἀπὸ τώρα ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἴδῃ τὸ θελκτικὸν αὐτὸ πλάσμα ἀναχωροῦν ἐκ τοῦ οἴκου του τὸν ἐφαίνετο ἀπαράδεκτος ἀπὸ τώρα μάλιστα, συναισθανόμενος τοὺς νυγμοὺς ἀνημέρου ζηλίας ὁσάκις ἐσκέπτετο

ὅτι ἡ Κησίλη ἠδύνατο νὰ δαψιλεύσῃ εἰς ἄλλον τινὰ τὰς ἡδυπαθεστάτας τρυφὰς, τῶν ὁποίων ποτὲ ἴσως δὲν ἤθελε καταξιώσει αὐτὸν ἐπαρηγορεῖτο πικρῶς λέγων·—Ἀλλ' ἐνόσῳ τὴν διαφυλάττω εἰς τὸν οἶκόν μου... οὐδεὶς θέλει τὴν ἀπολαύσει.

Ἡ θρασύτης τῶν λόγων τῆς γυναικὸς ταύτης, τὸ πῦρ τῶν ὀμμάτων της ἡ δελεαστικὴ ἐλευθερία τῶν τρόπων αὐτῆς ἐμαρτύρουν ἀρκούντως ὅτι αὕτη δὲν ἦτο, ὡς καὶ τὸ εἶπε μόνη, ἀπὸ τὰς *σεμνὰς* ἐκείνας.., Ἡ πεποίθησις αὕτη, δίδουσα εἰς τὸν συμβολαιογράφον ἐλπίδας κενὰς, ἐστερέονεν ἔτι μᾶλλον τὴν τῆς Κησίλης ἐπιρροήν. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ λαγνεία τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου, καταπνίγουσα τὴν φωνὴν τοῦ ψυχροῦ λογικοῦ, τὸν παρέσυρεν ὡσεὶ τυφλὸν εἰς τὸν χείμαρρον ἐπιθυμιῶν ἀκρατήτων.

. . . . . .

Ἐσυμφωνήθη ὅτι ἡ Κησίλη νὰ ἦναι μόνον κατ' ἐπιδειξιν ὑπηρέτριά του, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ τι σκάνδαλον περιπλέον δὲ, ὅπως ἐξασφαλίσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἡσυχίαν τῆς *ξένης* του νὰ μὴ λάβῃ ἄλλην ὑπηρέτριαν. ἀλλὰ νὰ ὑπηρετεῖται μόνος του, καὶ νὰ ὑπηρετῇ συγχρόνως καὶ τὴν κρεολόν· τὸ φαγητόν των νὰ τοῖς τὸ φέρῃ ἐκεῖ ἕτοιμον εἷς ξενοδόχος, καὶ νὰ πληρώνῃ εἰς χρήματα τὸ πρόγευμα τῶν γραφέων του· ἡ δὲ τακτοποίησις τοῦ γραφείου νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν θυρωρόν. Τέλος πάντων, νὰ διωρθώσῃ ὁ συμβουλαιογράφος ἕνα θάλαμον ἐπὶ τῆς πρώτης ὀροφῆς στολίζων αὐτὸν μὲ ἔπιπλα τῆς ἀρεσκείας τῆς Κησίλης. Τῶν ἐπίπλων τούτων τὸ ἔξοδον ἠθέλησε νὰ τὸ πληρώσῃ αὐτή... ἀλλ' ὁ Φεράνδος δὲν συγκατένευσε κατ' οὐδένα τρόπον εἰς τοῦτο καὶ ἐδαπάνησε *δύο χιλιάδας φράγκων*!

Ἡ ἐλευθεριότης αὕτη ἦτο μεγίστη καὶ ἀπεδείκνυε τὴν ἀνήκουστον ὁρμὴν τοῦ πάθους του.

Τότε ἤρχισε δι' αὐτὸν τὸν ταλαίπωρον μία ζωὴ τρομερά. Κατάκλειστος εἰς τὴν παντελῆ μοναξίαν τοῦ οἴκου του, ἀπρόσιτος πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀνθρώπους, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἀκρατήτου ἔρωτός του, μὴ φροντίζων πλέον οὐδὲ νὰ μάθῃ τὰ μυστικὰ τῆς παραδόξου ταύτης γυναικὸς, ἀπὸ κυρίου κατέστη δοῦλος· κατέστη ὁ ὑπηρέτης τῆς Κησίλης· αὐτὸς ἔφερεν εἰς τὴν τραπεζάν της τὰ φαγητὰ, αὐτὸς ἐτακτοποίει τὰ δωμάτιά της.

Εἰδοποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ βαρόνου, ὅτι ἡ Λουΐζα ἐποτίσθη ναρκωτικόν τι, ἡ κρεολὸς δὲν ἔπινεν εἰμὴ ὕδωρ καθαρὸν, καὶ δὲν ἔτρ[illegible] ὅσα φαγητὰ, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπηρεασθῶσιν· ἔκλ[illegible] μόν[illegible] τὸν θάλαμόν της, καὶ ἐξετάσασα καλῶς, ἐβεβαιώθη ὅτι εἰς τοὺς τέσσαρας αὐτῆς τοίχους, δὲν ὑπῆρχε θύρα τις ἀπόκρυφος. Ἑπομένως εἶδε καὶ ὁ Φεράνδος ὅτι ἡ Κησίλη δὲν ἦτον ἀπ' ἐκείνας τὰς ὁποίας ἠδύνατο ἀτιμωρήτως νὰ πλησιάσῃ καὶ παραβιάσῃ. Ἦτο δυνατὴ, ρωμαλέα, εὐκίνητος καὶ ἔνοπλος· διὰ νὰ πράξῃ ὁ συμ-βολαιογράφος παραβίασιν τινὰ κατ' αὐτῆς ἔπρεπε νὰ κυριευθῇ πρότερον ἀπὸ παραφροσύνην, καὶ ἐπὶ τοιούτου ἐνδεχομένου ἔλαβεν ἡ νέα πᾶν μέτρον ἀσφαλές...

Διὰ νὰ μὴ βαρυνθῇ ὅμως ποτὲ ὁ Φεράνδος, ἢ ψυχρανθῇ ἐκ τῆς τελείας ἀπελπισίας τοῦ πάθους του, ἡ κρεολὸς ἐδείκνυε ἐνίοτε ὅτι ἤρχετο εἰς συντριβὴν ἐκ τῶν πολλῶν θεραπειῶν του, καὶ ὅτι εὐηρεστεῖτο εἰς τὴν ἰσχυρὰν ἐπιρροήν της ἐπ' αὐτοῦ· Οὕτω δὲ ἐμπνέουσά τον τὴν ἐλπίδα ὅτι δυνάμει τῶν πολλῶν του ἐνδείξεων ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρνήσεως ἤθελεν αὐτὴ λησμονήσει τὴν δυσμορφίαν καὶ ἡλικίαν του, ἐνισμενίζετο νὰ τὸν παριστάνῃ μὲ λέξεις πλήρεις ἐρωτικοῦ πυρὸς τὴν ἀνέκφραστον ἡδονὴν δι' ἧς ἠδύνατο νὰ τὸν μεθύσῃ, ἐὰν ποτὲ ἐπραγματοποιῆτο αὐτὸ τὸ θαῦμα τοῦ ἔρωτος.

Ταῦτα ἀκούων ὁ Φεράνδος ἀπὸ τὰ χείλη μιᾶς γυναικὸς τοσοῦαον νέας καὶ καλλιμόρφου, ἔχανε ἐνίοτε τὰς φρένας του... εἰκόνες φλογεραὶ τὸν κατεδίωκον πανταχοῦ· τὰ περὶ τοῦ χειτῶνος τοῦ κενταύρου Νέσσου μυθολογούμενα ἐπραγματοποιοῦντο ἀληθῶς εἰς αὐτόν.

Ἐν μέσῳ τοιούτων ἀχαρακτηρίστων βασάνων ἔφθειρε τὴν νύγείαν του ἔχανε τὴν ὄρεξίν του, τὸν ὕπνον του. Ποτὲ μὲν ὑκτα, μ' ὅλον τὸ ψῦχος καὶ τὴν βροχὴν κατέβαινεν εἰς τὸν κῆπόν του, κ' ἐζήτει διὰ περιπάτου κατασκευασμένου νὰ διασκεδάσῃ, νὰ πραΰνῃ τὴν φλόγα του. Ἄλλοτε, δι' ὥρας ὁλοκλήρους ἠκόντιζε τὸ διάπυρον βλέμμα του ἐντὸς τοῦ θαλάμου τῆς κρεολοῦ κοιμωμένης· ἐπειδὴ κατά τινα κατοχθόνιον εὐαρέσκειαν, εἶχεν αὐτὴ συγχωρήσει νὰ κατασκευάσωσιν ἐπὶ τῆς θύρας της ἓν θυρίδιον τὸ ὁποῖον ἤνοιγεν αὐτὴ συνεχῶς... συνεχῶς, ἐπειδὴ ἕνα μόνον εἶχε σκοπὸν τὸ νὰ ἐρεθίζῃ ἀκαταπαύστως τὸ πάθος

αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου χωρίς ποτε νὰ τὸ εὐχαριστῇ, νὰ τὸν προωθῇ τοιουτοτρόπως μέχρι τῆς παραφροσύνης, μεχρισοῦ εὕρῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς διαταγὰς τὰς ὁποίας τὴν ἔδοσαν...

Ἡ στιγμὴ αὕτη ἐφαίνετο προσεγγίζουσα. Ἡ τιμωρία τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου καθίστατο ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀξιωτέρα τῶν κακιῶν του... Ὑπέφερε τὰς κολάσεις τοῦ ᾅδου. Καθημεῦραν σύννους, ἐκστατικός, παράφορος, ἀδιάφορος πρὸς τὰ σπουδαιότερα συμφέροντά του, ἀμέριμνος πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς φήμης, ἣν εἶχεν ἀποκτήσει ἀναξίως μὲν ἀλλὰ διὰ μακρῶν ἐνιαυτῶν πανουργίας καὶ ὑποκρίσεως, φήμης, ἀνθρώπου αὐστηροῦ, σοβαροῦ καὶ εὐσεβοῦς, ἐξέπληττε τοὺς γραφεῖς του διὰ τῶν ἐκστάσεων τοῦ νοός του, δυσηρέστει τοὺς πελάτας του διὰ τῶν ἀπαρνήσεων τοῦ νὰ τοὺς ὑποδέχεται, καὶ ἀπεμάκρυνεν ἀπ' αὐτοῦ βαρβάρως τοὺς κληρικοὺς οἵτινες ἀπατώμενοι ἐκ τῆς ὑποκρισίας του, ὑπῆρξαν μέχρι τοῦδε οἱ θερμότεροί του ἐπαινέται.

Τὰς ἀνιαρὰς αὐτοῦ στιγμὰς, καθ' ἃς ἔχυνε δάκρυα πύρινα, διεδέχετο θυμὸς μανιώδης, καὶ ὅταν ὁ θυμὸς οὗτος παρωξύνετο, ἤρχιζεν αὐτὸς νὰ βρυχᾶτε εἰς τὴν μοναξίαν καὶ εἰς τὸ σκότος ὡσανεὶ θηρίον τοῦ δρυμοῦ· ἀφοῦ δὲ ἡ ὀργή του παρήρχετο, εἶπετο αὐτῆς ἀλγεινή τις ἔκλυσις χαύνωσις τῶν ὑπάτων τοῦ καὶ δὲν ἀπελάμβανεν οὐδ' ἐκείνη κἂν τὴν γαλήνην τῶν νεκρῶν, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει πολλάκις ἡ ἐξόντωσις τῶν συλλογισμῶν· ἡ πύρωσις τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου τούτου, εἰς τὴν πλέον εὔρωστον ἀκμὴν τῆς ἡλικίας, δὲν τὸν ἄφηνεν οὔτε ἡσυχίαν, οὔτε πρόσκαιρον ἀνακωχήν... Ἀναβρασμὸς βαθὺς, παφλασμός τις φλογώδης ἐτάραττεν ἀκαταπαύστως τὸ πνεῦμά του.

. . . . . .

Εἴπομεν ὅτι ἡ Κησίλη ἵστατο διὰ νυκτὸς ἀπέναντι τοῦ καθρέπτου καὶ ἐδιόρθωνε τὴν κόμην της. Ἀκούσασα ἔξω εἰς τὸν διάδρομον ἐλαφρόν τινα θόρυβον, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν θύραν.

Ἀλλὰ καίτοι ἀκούσασα τὸν θόρυβον αὐτὸν ἡ Κησίλη δὲν διεκόπη εἰς τὴν ἐνασχόλησίν της, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν ἡσύχως τὸν νυκτικόν της καλλωπισμόν· ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ στηθοδέσμου της ὅπου ὑπῆρχεν τεθειμένον σχεδὸν ἐν εἴδει λεπίδος φαλαινοκοκκάλου ἓν ξιφίδιον πέντε ἕως ἓξ δακτύλους μακρὸν προ-

φυλαγμένον ἐντὸς θήκης ἀπὸ δέρμα μέλαν, καὶ ἔχον μίαν μικρὰν λαβὴν ἀπὸ ἔβενον, περιτυλιγμένον μὲ σίρματα ἀργυρᾶ, λαβὴν ἁπλουστάτην ἀλλὰ πολὺ *πρόχειρον*. Δὲν ἦτο βέβαια ὅπλον πολυτελείας.

Ἡ Κησίλη ἀνέσπασε τὸ ξιφίδιόν της ἐκ τῆς θήκης του μὲ ἄκραν προφύλαξιν, καὶ τὸ ἔθεσεν ἐπὶ τῆς ἑστίας· ἡ λεπίς του, δαμασκηνὴ ἐξαίρετος, ἦτο τρύγωνος, ὀξύτμητος εἰς τὰς γωνίας· ἡ αἰχμή του γλυκυτάτη ὡς τὴν αἰχμὴν βελόνης, ἦτον ἱκανὴ νὰ διατρυπήσῃ τάλληρον χωρὶς νὰ ἀμβλυνθῇ· τόσον καλῶς ἀναστομωμένος ἦτον ὁ σίδηρος! Ἐμβεβαμμένον ἐντὸς δραστηκοτάτου καὶ ἐμμόνου δηλητηρίου τὸ ξιφίδιον αὐτό, ἐὰν μικρὸν μόνον κέντημα ἐπέφερε, καθίστατο θανατηφόρον. Μίαν ἡμέραν, ἐπειδὴ ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος εἶπεν, ὅτι ἀμφίβαλλε ἂν τὸ ὅπλον αὐτὸ ἦτο τοσοῦτον κυνδυνῶδες ὅσον τὸ παρίστανεν ἡ Κησίλη, αὕτη ἔκαμεν ἐμπρός του μίαν δοκιμὴν ἐπὶ δυστυχοῦς τινος σκύλου τῆς οἰκίας, ὅστις μόνον διότι ἐκεντήθη ἐλαφρὰ εἰς τὴν μύτην ἔπεσε χαμαὶ καὶ ἀπέθανε μὲ φοικώδεις σπασμούς.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ κρεολὸς ἀπέθεσε τὸ ξιφίδιον ἐπὶ τῆς ἑστίας, ἀφήρεσε τὸ ἐκ κασιμηρίου μαύρου περιστήθιόν της, καὶ τοιουτοτρόπως ἔμειναν οἱ ὦμοι, τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονές της γυμνοί, ὡς ἐνδύονται αἱ γυναῖκες εἰς τὸν χορόν. Ἀντὶ στηθοδέσμου ἐκ φαλαινοκοκκάλων ἐφόρει στηθόδεσμον ἀπὸ ὕφασμά τι χονδρὸν διπλοῦν, σφίγγοντα στενώτατα τὴν μέσην αὐτῆς. Μὲ τοῦτο λοιπὸν τὸ περιστήθιον, τὸ περὶ τὸν τράχηλον καλῶς ἀνεωγμένον, καὶ μὲ τὴν χιτῶνα της διπλωΐδα ἐφαίνετο πολὺ δελεαστικωτέρα παρὰ πρότερον. Δὲν ὑπῆρχον τῳόντι ἐντελέστεραι ὠμοπλάται οὐδὲ πλέον *χιτοὶ* βραχίονες· προσθέσατε μάλιστα εἰς τούτους τοὺς τελευταίους δύο γλυκεῖς λακκίσκους κ' ἕνα μικρὸν θαλὸν (ἐλαίαν) μαῦρον βελουδοειδῆ, ἐρωμανέστατον καὶ φαντασθῆτε...

Στεναγμός τις βαθὺς ἐπέστυρε τὴν προσοχὴν τῆς Κησίλης. Ἡ πονηρὰ νέα μειδιᾷ τυλίσσουσα τρυγύρω ἑνὸς τῶν ραδινῶν της δακτύλων βοστρύχους τινὰς ἐκ τῶν καταπιπτόντων ἀπὸ τὰς πτυχὰς τοῦ μανδρασινοῦ μανδηλίου τῆς κεφαλῆς της.

—Κησίλη! Κησίλη! ἐψιθύρισε μία φωνὴ βαρεῖα καὶ ἱκετήριος.

Καὶ διὰ τοῦ στενοῦ θυριδίου, τοῦ ἐπὶ τῆς θύρας ἀνεωγμέ-

νου, ἐπαρουσιάσθη ἡ ὠχρὰ καὶ σιμὴ μορφὴ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου· αἱ κόραι τῶν ὀμμάτων του ἐσπινθοροβόλουν ἐντὸς τοῦ σκότους.

Ἡ ἄφωνος μέχρι τοῦδε Κησίλη ἤρχισε τότε νὰ ὑποτονθορίζῃ ἕνα σκοπὸν χρεολικόν. Οἱ λόγοι τῆς ἀργῆς μελωδίας ταύτης ἦσαν μελίρρυτοι καὶ πλήρεις ἐμφάσεως. Καίτοι κεκρατημένη ἡ ἀρρενοπὴ φωνὴ τῆς Κησίλης ἐσκέπαζε τὸν κρότον τῶν χειμάρρων, τῆς βροχῆς καὶ τῶν σφοδρῶν συριγμῶν τοῦ ἀνέμου ὅστις ἐκλόνει τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον οἶκον ἐκ θεμελίων.

— Κησίλη!.. Κησίλη!... ἐπανέλαβεν ὁ Φεράνδος...

Ἡ χρεολὸς διεκόπη διὰ μιᾶς, ἔστρεψεν ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν ὡς νὰ ἤκουε τώρα μόνον τὴν φωνὴν τοῦ συμβολαιογράφου, κ' ἐπλησίασε πρὸς τὴν θύραν μὲ ραθυμίαν καὶ νωχέλειαν.

— Πῶς, καλέ μου αὐθέντη(τὸν ἐκάλει δὲ οὕτω χάριν γέλωτος, εἶσθ' αὐτοῦ τὸν εἶπε μὲ μικρόν τινα ξενισμὸν εἰς τὴν προφοράν, ὅστις ἔδιδε πλειότερόν τι θέλγητρον εἰς τὴν εὔσχημον καὶ δεικτικὴν φωνήν της.

— Ὦ, πόσον εἶσαι ὡραία κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐψιθύρισεν ὁ συμβολαιογράφος.

— Ἀληθινά; ἀπήντησεν ἡ χρεολός. Αὐτὸ τὸ μανδῆλι πρέπει ἐξαίσια ἐπάνω εἰς τὰ μαῦρα μαλλιά μου, ψεύματα;

— Καθημέραν καὶ ὡραιοτέραν σ' εὑρίσκω.

— Ἀμὴ ὁ βραχίων μου! ἴδῆτε ἴδῆτε πόσον εἶναι λευκός.

— Ἀπάνθρωπη... μὴ σὲ μέλῃ!... μὴ σὲ μέλῃ!... ἀνέκραξεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος θυμοειδῶς.

Ἡ Κησίλη ἐδόθη εἰς καγχασμούς.

— Ἄ αὐτὸ δὲν εἶναι νὰ ὑποφερθῇ! Ἂν δὲν ἐφοβούμην τὸν θάνατον! ἀνέκραξεν ὑποκώφως ὁ συμβολαιογράφος.—Ἀλλὰ νὰ θανατωθῶ... ἤθελα παύσει τοῦ νὰ σὲ βλέπω καὶ εἶσαι τόσον ὡραία... Προτιμῶ νὰ πάσχω νὰ σὲ βλέπω μόνον...

— Βλέπετέ με λοιπόν... τὸ θυρίδιον τοῦτο ἔγινε δι' αὐτὸ καὶ μόνον, καθὼς καὶ διὰ νὰ ἠμποροῦμεν νὰ συνομιλοῦμεν... νὰ διασκεδάζωμεν τὴν μοναξίαν μας... ἤτις ἀληθινὰ δὲν μοῦ φαίνεται τόσον ἀνιαρά... Εἶσθε τόσον *καλὸς αὐθέντης*!... Ἰδοὺ λόγοι ἐπικίνδυνοι, τοὺς ὁποίους μόνον ἐπειδὴ εἶναι αὐτὴ ἡ θύρα κεκλεισμένη τολμῶ νὰ σᾶς τοὺς προσφέρω...

— Καὶ λοιπὸν αὐτὴν τὴν θύραν δὲν θὰ μοῦ τὴν ἀνοίξῃς; Κύτταξε πόσον εἶμαι ταπεινὸς καὶ ἀβλαβής! Ἐγὼ ἀπόψε ἠμποροῦσα, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἔμβαινες εἰς τὸν θάλαμόν σου, νὰ εἰσέλθω μετὰ σοῦ...

— Εἶσθε ταπεινὸς καὶ ἀβλαβὴς διὰ δύο αἰτίας... Πρῶτον διότι ἠξεύρετε ὅτι λαβοῦσα ἐξ ἀνάγκης τὴν ὁποίαν μὲ ἐπιβάλλει ἡ περιπλανητική μου ζωὴ συνήθειαν νὰ κρατῶ ἐπάνω μου ἕνα μαχαῖρι... παίζω μὲ χεῖραν στερεὰν αὐτὸ τὸ *παιγνιδάκι* τὸ φαρμακερώτατον καὶ ὀξύτερον τοῦ ὀδόντος μιᾶς ὄχεντρας... καὶ δεύτερον ὅτι ὡσαύτως γνωρίζετε ὅτι ὀλίγον ἂν δυσαρεστηθῶ μαζῆ σας φεύγω παρευθὺς καὶ σᾶς ἀφίνω χιλιάκις τετρωμένον.. ἀφοῦ εὐαρεστήθητε νὰ κάμετε τὴν χάριν εἰς τὴν ἀναξίαν δούλην σας τοῦ νὰ τρωθῆτε ἐξ' αὐτῆς.

— Δούλη μου! Ἐγὼ εἶμαι ὁ σκλάβος σου... ὁ σκλάβος σου ὁ ἐμπαιγμένος... ὁ περιφρονημένος.

— Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια.

— Καὶ δὲν λυπεῖσαι λοιπόν;...

— Ἐγὼ μάλιστα μὲ τοῦτο... διασκεδάζω.... Αἱ ἡμέραι καὶ μάλιστα αἱ νύκτες εἶναι τόσον μεγάλαι!

— Ὦ τὴν κατηραμένην!

— Ὄχι, ἀληθινὰ τόσον φαίνεσθε μεταβεβλημένος περιπαθὴς καὶ μελαγχολικός, ὥστε τοῦτο μὲ κολακεύει πολὺ παρὰ πολύ... Αὐτὸς εἶν' ἕνας πτωχὸς θρίαμβος δι' ἐμὲ πλὴν εἶσθε μόνος ἐδῶ.

— Ν'ἀκούῃ τις τοιούτους λόγους... καὶ νὰ μὴν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τι... παρὰ νὰ κατατήκεται εἰς ἀδημονίας μηδὲν δυναμένην!

—.Αλλὰ τόσον ὀλίγον πνεῦμα ἔχετε ἡ εὐγενεία σας!!!Ποτὲ ἴσως δὲν σᾶς εἶπα τρυφερώτερα πράγματα καὶ ὅμως...

— Χλεύαζέ με χλεύαζέ με.

— Ὄχι, σᾶς βεβαιῶ, δὲν σᾶς χλευάζω· δὲν εἶδα ἀκόμη ἄνθρωπον τῆς ἡλικίας σας... τοιούτου εἴδους ἐρωτομανῆ... Καὶ σᾶς λέγω εἰλικρινῶς ὅτι ἕνας νέος καὶ εὐειδὴς ἄνθρωπος δὲν ἦτον ἱκανὸς νὰ συλλάβῃ πάθος τόσον φλογερὸν ὅσον εἶναι τὸ ἰδικόν σας. Ἕνας Ἄδωνις: ἕνας ὡραῖος νέος, ἐνῷ ἐξίσταται δι' ἡμᾶς ἐξιστάμεθα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτόν.... ἀγαπᾷ μὲ τὰ χείλη... ἑπομένως ἂν πρὸς τὸν τοιοῦτον διδόμεθα... εἶναι τάχα τίπο-

τε παράδοξον αὐτό;... Αὐτὸ τὸν χρεωστεῖται... διὰ τοῦτο καὶ οὔτε κἂν εὐγνώμων φαίνεται αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλὰ νὰ δοθῇ κἀνεὶς εἰς ἕνα ἄνθρωπον ὡσὰν ὑμᾶς καλέ μ' αὐθέντη.!. ὤ! τὸν ἀναβιβάζει εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τὰ γήϊνα· εἶναι τὸ αὐτὸ ὡσὰν νὰ πραγματοποιῇ τὰ πλέον παράλογα ὄνειρά του, τὰς πλέον ἀπιθάνους ἐλπίδας του! Διότι τέλος πάντων, ἐὰν κανένας ἤρχετο καὶ σᾶς ἔλεγε· Τρελλαίνομαι διὰ τὴν Κησίλην· ἂν ἐγὼ θελήσω γίνεται αὐτὴ ἰδική σου εἰς ἕνα λεπτόν...— αὐτὸς ὅστις ἤθελε σᾶς εἴπει τοῦτο, θέλετε πιστεύσει ὅτι ἔχει μίαν δύναμιν ὑπερφυσικήν... Ψεύματα καλέ μου αὐθέντη;

— Ναὶ ὤ! ναί.

— Αἴ καλά! ἂν ἠξεύρετε νὰ μὲ πιστοποιήσετε καλήτερον περὶ τοῦ ἔρωτός σας, ἤθελεν ἴσως μ' ἀναβῇ ἡ παράδοξος φαντασία τοῦ νὰ παίξω ἐγὼ πρὸς ἐμαυτὴν ὑπὲρ ὑμῶν... τὸ ὑπερφυσικὸν αὐτὸ πρόσωπον. Μὲ καταλαμβάνετε;

— Καταλαμβάνω ὅτι μὲ περιπαίζεις... καὶ χωρὶς τὴν ἐλαχίστην εὐσπλαχνίαν..

— Ἴσως... ἡ μοναξία τόσον ἀλλοκότους ἰδέας γενᾷ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρώπου!...

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς Κησίλης ἦτο μέχρι τοῦδε σαρδονικός· τὰς τελευταίας ὅμως ταύτας τὰς λέξεις τὰς ἐπρόφερε σοβαρῶς καὶ περισκέπτως, καὶ συνόδευσεν αὐτὰς διὰ μακροῦ βλέμματος, ἐρωτικῆς μανίας ἐμλήσαντος τὸν συμβολαιογράφον.

— Σιώπα... μὴ μὲ ῥίπτεις αὐτὰ τὰ βλέμματα καὶ μὲ κάμνεις ἐκτὸς ἐμαυτοῦ... ἐπροτίμουν νὰ μ' ἔλεγες *ποτὲ δὲν θὰ γίνει*... διότι τότε τοὐλάχιστον ἠδυνάμην νὰ σὲ μισήσω, νὰ σὲ διώξω ἐκ τοῦ οἴκου μου, (ἀνέκραξεν ὁ Φεράνδο; κυριευόμενος ὑπὸ νέας πάλιν μωρᾶς ἐλπίδος. Τότε ἤθελα πλέον ἐλπίζει ἀπὸ σὲ τίποτε. Ἀλλ' ὤ, δυστυχία! δυστυχία! ἐκ τῶν ὅσα ἐκατάλαβα μέχρι τοῦδε περὶ τῶν ἰδιωμάτων σου.. μὲ φαίνεται ὅτι σὺ δὲν θὰ παρακινηθῇς ἀπὸ τὸν ἔρωτα νὰ μοὶ παραχωρήσῃς ποτὲ ὅ,τι πιθανὸν νὰ στέρξῃς ἀπὸ μίαν ἰδιοτροπίαν, μίαν στιγμὴν εὐδιαθεσίας... Νὰ σὲ πιστοποιήσω μὲ λέγεις περὶ τοῦ ἔρωτός μου· δὲν βλέπεις πόσον εἶμαι δυστυχής; δὲν τὸ παρατηρεῖς; . . . Ὅτι ἠμπορῶ κάμνω διὰ νὰ σοὶ φανῶ ἀρεστός. Μὲ λέγεις ὅτι δὲν θέλεις νὰ σὲ ἴδῃ κανείς... γενηθήτω τὸ

θέλημά σου· μολονότι, σὲ βεβαιῶ, δὲν κυνδυνεύει ὀλίγον ἐκ τούτου ἡ ὑπόληψίς μου, ἐπειδὴ τέλος πάντων τί 'ξεύρω ἐγὼ ὁποία τις εἶσαι;... σέβομαι τὰ μυστικά σου... δὲν σὲ βιάζω νὰ μοὶ φανερωθῇς... Σὲ ἠρώτησα περὶ τῆς περασμένης σου ζωῆς καὶ τίποτε δὲν μὲ εἶπες...

— Ἔσφαλα, τὸ ὁμολογῶ· νὰ σᾶς εἰπῶ τί ἤμην... νὰ καταλάβετε πόσην πίστην ἔχω πρὸς σᾶς, ὦ καλὲ αὐθέντη μου...

— Καὶ πάλιν κἀνένα χλευασμὸν, πῶς;

— Ὄχι μὲ τὰ σωστά μου σᾶς ὁμιλῶ... Πρέπει τοὐλάχιστον νὰ γνωρίζετε τὴν περασμένην ζωήν μιᾶς νέας πρὸς τὴν ὁποίαν προσφέρετε τὴν πλέον γενναίαν φιλοξενίαν...— Καὶ ἡ Κησίλη ἐπρόσθεσε θρηνωδῶς πως ὡς ἐν κατανύξει ψυχῆς·— Θυγάτηρ ἀνδρείου τινος στρατιώτου, τοῦ ἀδελφοῦ τῆς θείας μου Πιπελέτου, ἔλαβα μίαν ἀνατροφὴν ἀνωτέραν ἐκείνης ἥτις ἤρμοζεν εἰς ἐμέ· ἐπλανήθην, ἐπομένως ἐγκατελείφθην ὑπό τινος πλουσίου νέου. Διὰ νὰ μὴ πάθω δὲ ἐκ τῆς ὀργῆς τοῦ γέροντος πατρός μου, ἀμειλίκτου ὄντος ἐπάνω εἰς τὴν τιμὴν ἀνεχώρησα ἐκ τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς μου...—Καὶ δοθεῖσα ἐπομένως εἰς μεγάλους γέλωτας ἐπρόσθεσεν ἡ Κησίλη·— Ἰδοὺ, νομίζω, μία μικρὰ ἱστορία πολλὰ εὐλογοφανὴς καὶ εὐσύνθετος, ἐπειδὴ πολλάκις ἤδη τὴν ἐδιηγήθην. Πληρώσετε μόλον τοῦτο τὴν περιέργειάν σας πρὸς τὸ παρὸν μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ σᾶς εἴπω ἄλλοτε τὸ οὐσιωδέστερον.

— Τὸ εἶπα ἐγὼ ὅτι ἔμελες πάλιν νὰ μὲ περιπαίξῃς σκληρῶς, εἶπεν ὁ συμβουλαιογράφος μετὰ κεκρατημένης ἀγανακτήσεως. Σὲ τίποτε δὲν μαλάσσει... τίποτε.. τί θέλεις τὸ λοιπὸν; εἰπέ με, τί ζητεῖς; Σὲ ὑπηρετῶ ὡς ὁ ἔσχατος τῶν δούλων· χάριν σου παραμελῶ τὰ σπουδαιότερα συμφεροντά μου, οὐδὲ τί κάμνω ἐξεύρω πλέον... κατήντησα τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀπορίας τοῦ γέλωτος τῶν ἰδίων μου γραφέων... οἱ πελάται μου διστάζουν νὰ μὲ πλησιάσωσιν... ἔπαυσα τὰς σχέσεις μου μέ τινας εὐτεβάστους ἀνθρώπους οἵτινες ἤρχοντο συχνὰ καὶ μ' εὕρισκαν... καὶ τί θὰ λέγῃ, ἀληθινὰ ὁ κόσμος δι' αὐτὴν μου τὴν μεταβολήν!... Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρεις, ὄχι, δὲν ἠξεύρεις τὰ ὀλέθρια ἐπακόλουθα τὰ ὁποῖα δύναται νὰ μ' ἐπιφέρῃ τὸ ὀλέθριον αὐτὸ πάθος μου... Ἐκ τούτων ὅλων κατάλαβε τί θυσιάζω

διὰ σέ... Θέλεις ἄλλην ἀπόδειξιν καλητέραν; τί θέλεις λέγε με... χρήματα θέλεις; Μὲ στοχάζονται πολὺ πλουσιώτερον παρ' ὅσον εἶμαι πραγματικῶς... μολοντοῦτο...

— Ἐγὼ χρήματα δὲν θέλω... ἐδῶ ὅπου εἶμαι τί νὰ τὰ κάμω τὰ χρήματα; εἶπεν ἡ Κησίλη διακόψασα τὸν συμβολαιογράφον καὶ ἀναστέλλουσα τοὺς ὤμους αὐτῆς. Βλέπω ὅτι πολλὰ ὀλίγον ἐφευρετικὸν εἶναι τὸ πνεῦμά σας. Χρήματα!...ἐγὼ εἶμαι κατάκλειστος ἐδῶ... κ' ἐκεῖνος μὲ λέγει...

— Καὶ μήπως πταίω ἐγὼ ἂν ἦσ' ἐδῶ κατάκλειστος! Δὲν σ' ἀρέσκει αὐτὴ ἡ κάμερη;... θέλεις ἄλλην μεγαλοπρεπεστέραν πολυτελεστέραν;... λέγε... πρόσταξε...

— Ἀλλὰ τί μὲ ὠφελοῦν αὐτά!... δὲν μὲ λέγετε τί μὲ ὠφελοῦν αὐτά!... Αἴ ἂν εἶχα νὰ ὑποδεχθῶ κανένα τὸν ὁποῖον νὰ λατρεύω κἀνένα πλήρη ζέσεως ἐρωτικῆς, ὥστε καθὼς αἰσθάνεται τὸν ἔρωτα οὕτω καὶ νὰ τὸν μεταδίδῃ... ἤθελα τότε ἐπιθυμήσει νὰ εἶχα χρήματα, μεταξωτὰ στρωσίδια, ἄνθη, ἀρώματα, ὅλα τῆς πολυτελείας τὰ ἀγαθά· δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον τοσοῦτον τιμαλφὲς ὥστε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πλαίσιον (περιβάζι) εἰς τὸν φλογερὸν ἔρωτά μου,εἶπεν ἡ Κησίλη μὲ φωνὴν τόσον περιπαθῆ,ὥστε ὁ συμβολαιογράφος ἀνεσκίρτησε σύσσωμος.

— Αἴ καλά! ὅλ' αὐτὰ τὰ τιμαλφῆ πράγματα ἕνα λόγον εἰπὲ, κ' ἐγώ...

— Τί ἐκατάλαβα; τί ἐκατάλαβα; Τί νὰ τὸ κάμω τὸ πλαίσιον ἄνευ ζωγραφίας ἐν αὐτῷ;... Καὶ ποῦ θὰ μοῦ τὸν εὕρετε καλέ μου αὐθέντη, ποῦ θὰ μοῦ τὸν εὕρετε τὸν *χάνέρα* τὸν ἀξιολάτρευτον.

— Ἔχεις δίκαιον!... ἀνέκραξεν ὁ συμβολαιογράφος μετὰ πικρίας. Ἐγὼ εἶμαι γέρων... εἶμαι ἄσχημος... ἄλλο δὲν δύναμαι νὰ ἐμπνεύσω εἰμὴ ἀποστροφὴν καὶ βδελυγμίαν... Μὲ φορτόνει ὕβρεις... μὲ πειράζει... καὶ ὅμως νὰ τὴν διώξω δὲν ἔχω τὴν δύναμιν... Μόνον νὰ τὰ ὑποφέρω ἔχω ἰσχύν!

— Ὦ! τὸν κλαψιάρη, τὸν ἀνυπόφορον! ὤ! τὸν ἄθλιον ἄνθρωπον μὲ τὰς ἐλεεινολογίας του τὰς αἰωνίους ἀνεφώνησεν ἡ Κησίλη σαρδονικῶς. Νὰ στενάζῃ μόνον ἠξεύρει καὶ νὰ ὀδύρεται... τώρα δέκα ἡμέρας . . . εἶναι κατάκλειστος μόνος μὲ μίαν γυναῖκα νέαν... εἰς τὸ βάθος ἑνὸς ἐρήμου οἴκου... καί...

—Ἀλλ' αὐτὴ ἡ γυνὴ μὲ περιφρονεῖ, φέρει ὅπλα ἐπάνω της ... ἀλλ' αὐτὴ ἡ γυνὴ κλειδώνεται... ἀνεβόησεν ὁ συμβολαιογράφος ἔμπλεως μανίας.

— Ἂν ἦτουν καλὸς, τὴν ἔκαμνες καὶ δὲν σ' ἐπεριφρονοῦσε, ἔκαμνες κι ἔπιπτε τὸ μαχαῖρι τὸ ὁποῖον φέρει, ἀπὸ τὴν χεῖρα της, τὴν ἠνάγκαζες καὶσοῦ ἤνοιγε τὴν θύραν ἥτις σὲ διαχωρίζει ἀπ' αὐτήν... καὶ ταῦτα ὄχι διὰ τῆς κτηνώδους βίας... ἤθελεν ἀποβῆ ματαία...

— Τίνι τρόπῳ λοιπόν;

— Διὰ τῆς βίας τοῦ ἔρωτός σου...

— Τοῦ ἔρωτός μου... ἀλλὰ πῶς νὰ κάμω ὥστε νὰ σοὶ ἐμπνεύσω. .

— Ἄφες, νὰ ζῇς, ἄφες, καὶ δὲν εἶσαι ἄλλο παρὰ ἕνας δὰ συμβολαιογράφος, ἕνας ἁγιοταφίτης... κρῖμα, τῇ ἀληθείᾳ. Ἀπ' ἐμὲ περιμένεις νὰ σὲ διδάξω πῶς νὰ κάμῃς; Εἶσαι ἄσχημος... γίνου κακὸς, καὶ ἡ ἀσχημία σου τοιουτοτρόπως θὰ σκεπασθῇ. Εἶσαι γέρων... γίνου ἐνεργητικὸς, καὶ ἡ ἡλικία σου τοιουτοτρόπως θὰ σκεπασθῇ. Εἶσαι ἀποτρόπαιος... γίνου φοβεριστικός. Ἀφοῦ δὲν ἠμπορεῖς νὰ ἦσαι ὁ εὐγενὴς ἵππος ὅστις χρεμετίζει ὑπερηράνως μεταξὺ τῶν ἐρασμίων του φοράδων... μὴ γίνεσαι τοὐλάχιστον ὡσὰν τὴν καμήλα ἥτις κάμπτει τὰ γόνατά της, διὰ νὰ τὴν φορτώσουν... γίνου λύκος ἕνας γέρων λύκος ὅστις βρυχᾶται ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὅσων ἐσπάραξεν ἔχει καὶ αὐτὸς τὴν ὡραιότητά του... ἡ λύκαινά του, βλέπεις τὸν ἀνταποκρίνεται ἀπὸ τὸ βάθος τῶν ἐρήμων δασῶν...

Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς τοὺς μὴ στερημένους εὐγλωττίας τινὸς φυσικῆς καὶ θρασείας, ὁ Ἰάκωβος Ρεράνδος ἐσκίρτησεν ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς ἀγρίας καὶ σχεδὸν θηριώδους ἐμφάσεως τοῦ προσώπου τῆς Κησίλης ἥτις μὲ τὰ στέρνα πεφυσημένα, τοὺς ῥώθωνας διεσταλμένους, τὸ στόμα ἀναιδὲς, προσήλωνεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μαύρους της ὀφθαλμοὺς τοὺς μεγάλους καὶ φλογερούς.

— Ποτὲ δὲν τὸν ἐφάνη ὡραιοτέρα.—Λέγε, ἐξακολούθησε τὴν εἶπε μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ἰδοὺ τώρα ὡμίλησες σπουδαίως ... Ὢ ἂν ἠμποροῦσα...

— Ὅ,τι θέλει κανεὶς τοῦτο καὶ ἠμπορεῖ, εἶπεν ἡ Κησίλη ἀποτόμως.

— Πλήν...

— Πλὴν ἐγὼ σὲ λέγω, ὅτι ὅσον γέρων, ὅσον ἀποτρόπαιος καὶ ἂν ἦσαι... ἤθελα νὰ ἤμην εἰς τὸν τόπον σου καὶ νὰ μὲ τύχῃ νὰ θέλξω κἀμμίαν γυναῖκα ὡραίαν, διάπυρον καὶ νέαν· νὰ εὑρεθῶ τοιουτοτρόπως κατάμονο μὲ αὐτὴν, νὰ τὴν ἔχω εἰς τὰς χεῖράς μου... μίαν γυναῖκα ἥτις τὸ πᾶν ἐννοεῖ... ἐπειδὴ εἶναι ἴσως ἱκανὴ, τὸ πᾶν νὰ πράξῃ... Ναὶ, ἤθελα τὴν θέλξει, καὶ ἀφοῦ ἅπαξ ἐπετύγχανα τοῦτο, ὅτι ἤθελεν ὑπάρχει ἐναντίον μου ἔμελλε νὰ στραφῇ πρὸς ὄφελός μου. Τί ἔπαρτις, τί θρίαμβος τὸ νὰ λέγῃ τις· Τὴν ἔκαμα νὰ παραβλέψῃ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀσχημίαν μου! Ὁ ἔρως τὸν ὁποῖον τώρα συνέλαβε πρὸς ἐμὲ ἐγεννήθη, ὄχι ἀπὸ οἰκτόν της, ὄχι ἀπὸ ἰδιοτροπίαν της, ἀλλ' ἀπὸ τὴν εὐφυΐαν μου, ἀπὸ τὴν τόλμην μου, ἀπὸ τὴν ἐνέργειάν μου· τέλος πάντων ἀπὸ τὸ ἀκράτητόν μου μου πάθος... Ναὶ, καὶ τώρα, ἐὰν ἔβλεπεν ἐμπρός της τοὺς ὡραιωτέρους νεανίας πλήρεις χαρίτων καὶ θελγήτρων, ἡ τοσοῦτον ὡραία αὕτη γυνὴ τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐνίκησα οὐδὲ βλέμμα δὲν ἤθελε καταδεχθῇ νὰ ρίψῃ ἐπ' αὐτῶν, ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι οἱ κομψοὶ οὗτοι θηλιδρίαι φοβοῦνται μὴ χαλασθῇ ὁ κόμβος τοῦ λαιμοδέτου των ἢ κἀνένας βόστρυχος τῆς κεφαλῆς των, καὶ δὲν ὑπακούωσιν εἰς μίαν ἰδιότροπον διαταγήν της καὶ ἐνῷ ὁ γέρων λύκος της ἂν εἰς τὰς φλόγας μέσα ἔρριπτεν αὐτὴ τὸ μανδήλιόν της καὶ ἓν μόνον νεῦμα τὸν ἔκαμνεν εἶναι καλὸς νὰ χυθῇ εἰς τὴν κάμινον μὲ βρυχηθμὸν χαρᾶς.

— Ναὶ, σὲ βεβαιῶ ὅτ' ἤθελα τὸ κάμει! Δοκίμασε καὶ θὰ ἰδῇς! ἀνέκραξεν ὁ Φεράνδος μετὰ παραφορᾶς.

Ἡ Κησίλη ἐξηκολούθησε πλησιάζουσα πλειότερον πρὸς τὸ θυρίδιον καὶ προσηλοῦσα ἐπὶ τοῦ Φεράνδου βλέμμα σταθερὸν καὶ διαπεραστικόν.— Ἐπειδὴ ἡ γυνὴ αὕτη ἐπανέλαβεν ἡ χρεολὸς, ἤθελε γνωρίζει ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐκπληρώσεως μιᾶς ὑψηλῆς ἐπιθυμίας της... καὶ ὅτι αὐτοὶ οἱ εὔμορφοι νέοι, ἂν ἔχουν χρήματα, βλέπουν τὰ χρήματά των· ἂν δὲ δὲν ἔχουν χρήματα, ἔχουν μίαν χαμέρπειαν ἐνῷ ὁ γέρων λύκος της...

— Δὲν βλέπει ἐκεῖνος τίποτε... σὲ βεβαιῶ τίποτε.. Τιμὴν περιουσίαν... ὅλα εἶναι ἱκανὸς ἐκεῖνος νὰ τὰ θυσιάσῃ!

— Ἀληθινά;... εἶπεν ἡ Κησίλη θέτουσα τοὺς χαριεστάτους

δακτύλους της ἐπὶ τῶν ὀστεωδῶν καὶ τριχωδῶν δακτύλων τοῦ Φεράνδου, αἱ σπασμωδικαὶ τοῦ ὁποίου χεῖρες διὰ τοῦ θυριδίου περασμέναι ἐκράτουν τὸ πάχος τῆς θύρας.

Κατὰ πρῶτον αὐτὸς αἰσθανθεὶς τὴν ἀφὴν τῆς δροσερᾶς καὶ χρινολεύκου σαρκὸς τῆς κρεολοῦ ἔβαλεν εἶδος οἰμωγῆς βραγχώδους.

— Καὶ πῶς αὐτὴ ἡ γυνὴ νὰ μὴ κυριευθῇ ὅλη ἀπὸ διάπυρον ἔρωτα; ἐπρόσθεσεν ἡ Κησίλη. Ἂν εἶχεν ἕνα ἐχθρόν... καὶ δεικνύουσα αὐτὸν πρὸς τὸν γέρο λύκον της δι' ἑνός της βλέμματος... τὸν ἔλεγε· Κτύπα...

— Ἐκτυποῦσε... ἀνέκραξεν ὁ Φεράνδος προσπαθῶν νὰ πλησιάσῃ διὰ τῶν ξηρῶν χειλέων του τὴν ἄκραν τῶν δακτύλων τῆς Κησίλης.

— Ἀληθινά;... ἐκτυποῦσεν ὁ γέρων λύκος; εἶπεν ἡ κρεολὸς θέτουσα ἐλαφρὰ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Φεράνδου.

— Διὰ νὰ σὲ ἀπολαύσω ἀνεφώνησεν ὁ ἄθλιος, ἤμην ἱκανὸς νὰ πράξω ἔγκλημα.

— Ἄ! νὰ σὲ εἰπῶ τώρα, καλέ μ' αὐθέντη... ἀνέκραξεν αἰφνιδίως ἡ Κησίλη ἀποσύρουσα τὰς χεῖράς της· πήγαινε... ὤ!... πήγαινε... ἐπειδὴ ἤρχησα νὰ σὲ βλέπω μὲ ὄμμα διαφορετικόν· δὲν μὲ φαίνεσαι πλέον ἄσχημος... καθὼς μὲ ἐφαίνεσο πρὸ ὀλίγου... πήγαινε. Καὶ ἡ κρεολὸς ἀπεμακρύνθη ἐκ τοῦ θυριδίου διὰ μιᾶς.

Ἡ κατάρατος, τοιοῦτον τόνον ἀληθείας ἔδωκεν εἰς τὸ σχῆμα καὶ τοὺς λόγους της αὐτούς, καὶ μὲ τὸ ἐκπεπληγμένον, ἔμφλογεν καὶ παρωργισμένον βλέμμα της, τόσον φυσικὰ παρέστησε τὴν μεταμέλειάν της ὅτι ἐλησμόνησε πρὸς στιγμὴν τὴν ἀσχημίαν τοῦ Φεράνδου, ὥστε αὐτὸς ἀπὸ ἐμμανῆ ἀναπτερωθεὶς ἐλπίδα, ἐφώναξεν ἁρπάζων τὰ κάγγελλα τοῦ θυριδίου· — Κησίλη... νὰ σὲ εἰπῶ... πρόσταξε... θὰ γίνω ὁ λύκος σου.

— Ὄχι, ὄχι, καλέ μ' αὐθέντη... εἶπεν ἡ Κησίλη ἀπομακρυνομένη εἰσέτι ἐκ τοῦ θυριδίου— καὶ διὰ νὰ ἐξορκίσω τὸν Σατανᾶ ὅστις μὲ γαργαλίζει... ἂς τραγῳδήσω ἓν ἆσμα τοῦ τόπου μου... Ἀκούεις καλέ μου αὐθέντη;... ἔξω ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου ἐδιπλασιάσθη, ἡ θύελλα διαρρήγνυται... τί ὡραία νύκτα διὰ δύο ἐρῶντας, καθημένους ὁ εἷς πλησίον τοῦ ἄλλου,

ἀπέναντι μιᾶς ἑστίας λαμπαδιζούσης...

— Κησίλη... πλησίασε νὰ σὲ εἰπῶ! ἀνέκραξεν ὁ Φεράνδος ἱκετικῶς.

— Ὄχι, ὄχι, ὑστερώτερα... ἀφοῦ ἰδῶ ὅτι ἂν σὲ πλησιάσω δὲν ὑπάρχει κίνδυνος... Ἀλλὰ τὸ ζωηρὸν αὐτοῦ τοῦ λαμπτῆρος φῶς μοῦ βλάπτει τὴν ὅρασιν... μία ἔκλυσις γλυκεῖα βαρύνει τὰ βλέφαρά μου... δὲν εἰξεύρω τί μοῦ συγκινεῖ ἕως εἰς τοὺς νεφρούς... πλειότερον θὰ εὐαρεστηθῶ ἂν ἐλαττώσω τὸ φῶς νὰ σκιασθῇ ὀλίγον ὁ θάλαμος... θαρρεῖς ὅτ' εἶμαι εἰς τὸ λυκαυγὲς τῆς ἡδονῆς.

Καὶ ἡ Κησίλη ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἑστίαν, ἔσβυσε τὸν λύχνον, ἔλαβε μίαν κιθάραν κρεμαμένην εἰς τὸν τοῖχον, καὶ διώρθωσε τὰ ξύλα ὧν αἱ ἀναλάμψεις ἐφώτισαν τὸ εὐρὺ ἐκεῖνο δῶμα.

Ἐκ τοῦ στενοῦ θυριδίου ὅπου ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἵστατο ἀκίνητος ἰδοὺ ὁποία εἰκὼν παρίστατο.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς σελαγιζούσης ζώνης ἣν ἐσχημάτιζον αἱ τρέμουσαι τῆς ἑστίας λάμψεις, ἡ Κησίλη, εἰς θέσιν ὅλως μαλακὴν καὶ ἡδυπαθῆ ἡμικεκλιμένη ἐπί τινος ἀνακλίντρου εὐρυχώρου ἐκ δαμασκηνοῦ ὑφάσματος πορφυροῦ, ἐκράτει μίαν κιθάραν ἐφ' ἧς ὑπελίγαινε κρουσμάτιά τινα. Τὰ φλεγόμενα ξύλα τῆς ἑστίας ἐπέχυνον τὰς κοκκίνας των ἀνταναικλάσεις ἐπὶ τῆς κρεολοῦ, καὶ ἑπομένως ἐφαίνετο αὐτὴ μόνη φαεινὴ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκιᾶς τοῦ θαλάμου.

Πρὸς τελειοτέραν κατάληψιν τῆς εἰκόνος ταύτης, ἂς ἐνθυμηθῇ ὁ ἀναγνώστης τὴν μυστηριώδη, τὴν σχεδὸν φανταστικὴν ὄψιν δώματος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ φλὸξ τῆς ἑστίας ἀντιπαλαίει πρὸς τὰς μεγάλας μελανὰς σκιὰς αἵτινες πάλλουσιν ἐπὶ τῆς ὀροφῆς καὶ τῶν τοίχων...

Ἡ λαίλαψ ἐπισφοδρύνεται, ἀκούεται ἔξω ὡς μαινομαίνη.

Ἐνῷ προοιμίαζεν ἡ Κησίλη ἐπὶ τῆς κιθάρας αὐτῆς, ἔβλεπε ταὐτοχρόνως ἀσκαρδαμυκτὶ διὰ τῶν μαγνητικῶν ὀμμάτων της τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον, ὅστις, ὡς διὰ γοητείας, δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσπάσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπ' αὐτῆς.

— Ἰδού, καλέ μ' αὐθέντη, εἶπεν ἡ κρεολός· ἀκούσετε ἕνα τραγοῦδι τοῦ τόπου μου· ἡμεῖς ἐκεῖ δὲν εἰξεύρομεν νὰ κάμνωμεν στίχους, ἀλλ' ἁπλῶς ἀπαγγέλλομεν τὰς ἰδέας μας χω-

ρις ὁμοιοκαταληξίαν, καὶ εἰς κάθε διάλειμμα σχεδιάζομεν ἐκ τοῦ προχείρου ἕνα ἦνον ἐπάνω κάτω κατάλληλον εἰς τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν περιέχει πᾶσα στροφή· εἶναι ἕνας τρόπος πολὺ ἀφελὴς καὶ ἐρωτ[illegible], κ' ἐλπίζω καλέ μ' αὐθέντη νὰ σᾶς ἀρέσῃ... Αὐτὸ τὸ ἆσμα ὀνομάζεται τῆς *Ἐρωμανοῦς*, ἥτις εἶναι καὶ ἡ λαλοῦσα.

Καὶ ἡ Κησίλη ἤρχισεν εἶδος λογαοιδικοῦ (récitatif) μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἐμφάσεως τῶν ἐννοιῶν ἢ ἐπὶ τῆς μελῳδίας τοῦ ἤχου τονιζομένου, συνοδεύουσα αὐτὸ καὶ δι' ἐλαφρῶν κρουσμάτων ἐπὶ τῆς κιθάρας. Ἰδοὺ δὲ τὸ ἆσμα τῆς κρεολοῦ

«Ἄνθη σκορπίσετε παντοῦ, ἄνθη παντοῦ...

»Ὁ ἐραστής μου ἔρχεται! Ἡ πρόγνωσις τῆς ἡδονῆς μοῦ παραλύει τοὺς νεφροὺς, μὲ ἐκνευριζει.

»Μὴ ζωηρὸν πολὺ τὸ φῶς, ποθεῖ ἡ ἡδυπάθεια τὰ λυκαυγῆ, »τὰ μεταξὺ φωτὸς καὶ σκότους ...

»Καὶ παρὰ τὴν ἡδύπνοιαν πᾶσαν καὶ πᾶσαν τῶν ἀνθῶν, »ὁ ἐραστής μου προτιμᾷ τὴν φλόγα τῆς διακαοῦς ἀναπνοῆς μου..

»Πλὴν καὶ πολὺ ἂν ἦτο φῶς τοὺς ὀφθαλμούς του παντελῶς »δὲν θὰ ἠνόχλει; διότι διαρκῶς ἐγὼ κλειστοὺς θὰ τοὺς ἐπλά»κωνα ὑπὸ τὰ ἀδιάκοπα φιλήματά μου.

»Ναὶ, ἄγγελέ μου, ὦ! ἐλθέ ... ἀνασκιρτᾷ τὸ στῆθός μου, »τὸ αἷμα βράζει ...

»Ἔρχου, ὦ, ἔρχου»! ... ἔρχου ... ὦ!

Οἱ λόγοι οὗτοι, τοὺς ὁποίους ἡ κρεολὸς ἀπήγγειλε μετὰ περιπαθείας διακαοῦς καὶ ἀκρατήτου, ὡς ν' ἀπετείνετο εἰς ἀόρατόν τινα ἐραστὴν, διηρμηνεύθησαν, ὡς οὕτως εἰπεῖν ὑπ' αὐτῆς ἔπειτα ἐπὶ ἤχου τινὸς ἐξαισίου τὴν μελῳδίαν· οἱ χαριέστατοι δάκτυλοί της ἐξήγαγον ἐκ τῆς κιθάρας, ὀργάνου συνήθως πενιχροῦ τὸν τόνον, ἀναπάλσεις πλήρεις μελισταγοῦς ἁρμονίας. Ἡ ἔνθους ὄψις τῆς Κησίλης, οἱ ἡδυπαθέστατοι καὶ ὑγροὶ ὀφθαλμοί της, ἀπαύστως ἐπὶ τοῦ Φεράνδου προσηλωμένοι, παρίστανον τὴν διάπυρον ἀνυπομονησίαν ἐρωτομανοῦς γυναικός. Λόγοι σαπφικοὶ, μουσικὴ μεθυστικὴ, ὄμματα φλεγέθοντα, κάλλος ὁποῖον ἰδίως ἀγαποῦν οἱ φιλήδονοι· ἔξω δὲ ἡ σιγὴ, ἡ νὺξ ... ὅλα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν συνέτεινον πρὸς τὸ νὰ σαλεύσωσι τὰς φρένας τοῦ πτωχοῦ Φεράνδου. Διὰ τοῦτο καὶ ἐκτὸς ἑαυ-

τοῦ πλέον ὁ συμβολαιογράφος ἀνεφώνησε·

— Διὰ τὸν Θεόν. Κηπίλη ... ἔλεος ! ἔλεος ! ... εἶναι νὰ χάσῃ κάνεὶς τὸν νοῦν! ... Σιώπαινε, μ' ἔσφαξες, μὲ κατεσπάραξες! ... Θὰ 'πάρω τὰ βουνά! θὰ 'πάρω τὰ βουνά! ...

— Ἄκουε δά, καλέ μ' αὐθέντη, ἄκουσε καὶ τὴν δευτέραν στροφήν, εἶπεν ἡ κρεολὸς προοιμιάζουτα ἐκ νέου. Καὶ, ἡ αἰσχρά, ἐξηκολούθησε τὸ περιπαθὲς λογαοιδικόν·

» Ὦ ! ἐὰν ἦτο παρὼν ὁ γλυκύς μου ἐραστὴς, καὶ μὲ χεῖρα „δειλαιὰν ἤγγιζεν ἀκροθιγῶς τὰ γυμνὰ αὐτὰ λαιμά μου! ...

„ Ῥῖγος ἤθελε λεπτὸν εἰς τὰ μέλη μου χυθῆ, ἤθελα σοναισ„θανθῆ τὴν λυσίπονον στιγμὴν τοῦ θανάτου ἐγγυτάτην...

„ Ὦ! ἐὰν ἦτο παρὼν ... καὶ ἡ κόμ' ἡ μαλακὴ τῆς καλῆς „του κεφαλῆς ἔπιπτεν ἀπολυτὴ, οὕτως ὥστε τὴν ὠχρὰν πα„ρειάν μου νὰ προσψαύῃ !

„ Ἡ ὠχρά μου παρειὰ τῆς πορφύρας τὴν βαφὴν ... ἡ ὠχ„ρά μου παρειὰ ὄψιν ἤθελε πυρὸς, λάβας λάβει ἡφαιστείας.

„ Τῆς ψυχῆς μου ἡ ψυχή! ὤ! ἂς σὲ εἶχα ἐδῶ ...

„ Τὰ πυρφόρα, τὰ στεγνὰ τὰ ἀκόρεστά μου χείλη, δὲν θὰ „ἔβαλλαν φωνὴν, οὐδὲ λέξιν, οὐδὲ λέξιν!

„ Τῆς ζωῆς μου ἡ ζωή ! ὤ! ἂς σὲ εἶχα ἐδῶ! ...

„ Ἐκ τῶν δύο μας ἐγὼ, ἔσο ὑπερβέβαιος, δὲν θὰ ἤμην ὁ σχε„δὸν ἀποπνέων κ' ἐκφωνῶν,— φθάνει, φθάνει καὶ πεθαίνω!

„ Ὅσους ἀγαπῶ ὡς σὲ, νὰ εἶξεύρῃς πῶς ἐγὼ ... τοὺς πεθαίνω ... τοὺς πεθαίνω.

„ Ἄγγελέ μου, ὤ! ἐλθὲ καὶ τὸ στῆθός μου σκιρτᾷ, καὶ τὸ „αἷμά μου κοχλᾷ ... Ἔλα, Ἄγγελέ μου, ἔλα! ...„

Ἂν τὴν πρώτην στροφὴν ἡ κρεολὸς ἔμελψεν ὡς ἐκλελυμένη ὑπὸ τῆς ἡδυπαθείας, εἰς τὴν τελευταίαν ὅμως ταύτην ἔβαλεν ὅλην τὴν παραφορὰν τοῦ ἀρχαϊκοῦ ἔρωτος. Καὶ ὡς νὰ ἦτον ἡ μουσικὴ ἀνίκανος νὰ παραστήσῃ τὴν ἀκράτητον μανίαν της, ἔρριψε μακρὰν αὐτῆς τὴν κιθάραν ... καὶ ἡμιεγερθεῖσα ἔτεινε τοὺς βραχίονας πρὸς τὴν θύραν ὅπου ἵστατο ὁ Φεράνδος, καὶ ἐπανέλαβε μὲ φωνὴν ἐκπνέουσαν· Ἔλα! ἔλα!

Ἀδύνατον δὲ νὰ παραστήσωμεν καὶ τὸ ἠλεκτρικὸν βλέμμα μεθ' οὗ ἐπέστειλε τὰς λέξεις ταύτας ... Ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος ἀφῆκε τότε θηρίου κραυγήν.

— Ὦ! θάνατον... μᾶλλον δίδε θάνατον πρὸς ὄντινα ἀγαπήσῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον... πρὸς ὄντινα προφέρῃς τὰς φλογερὰς αὐτὰς λέξεις! ἐνεφώνησε διασείων τὴν θύραν ἐκ τῆς μανιώδους ζηλίας καὶ διαπύρου αὐτοῦ ἐπιθυμίας.— Ὦ! τὴν περιουσίαν μου... τὴν ζωήν μου λάβε, μίαν μόνον στιγμὴν νὰ μὲ δώσῃς αὐτὴν τὴν πυρίπνοον ἡδονὴν... τὴν ὁποίαν παρέστησες μὲ τόσην φλόγα!

Εὔκαμπτος ὡς ἄλλη πάρδαλις, ἡ Κησίλη προσῆλθε δι' ἑνὸς πηδήματος εἰς τὸ θυρίδιον, καὶ ὡς νὰ ἐχαλιναγώγει μόλις καὶ μετὰ βίας τὴν πλαστήν της παραφοράν, εἶπε μὲ φωνὴν βαθεῖαν, συγκεντρωμένην καὶ πάλλουσαν·

— Νὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν; ... ἤναψα κ' ἐγὼ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ ἄσματός μου. Δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ ἐπανέλθω εἰς αὐτὴν τὴν θύραν... καὶ ὅμως ἰδοὺ ἐπανῆλθα χωρὶς νὰ θέλω... ἐπειδὴ ἀκόμη ἠχοῦν εἰς τὰς ἀκοάς μου οἱ πρὸ ὀλίγου λόγοι σου· *Εἰπέ με κτύπα... καὶ νὰ κτυπήσω...* Λοιπόν, τωόντι μὲ ἀγαπᾷς εἰς τοιοῦτον βαθμόν;

— Θέλεις... χρήματα... ὅσα καὶ ἂν ἔχω;...

— Ὄχι... χρήματα ἔχω κ' ἐγώ...

— Ἔχεις κανένα ἐχθρόν;... νὰ σοῦ τὸν ἐξαφανίσω.

— Ἐχθρὸν ἐγὼ δὲν ἔχω...

— Μὲ θέλεις σύζυγον;... σὲ νυμφεύομαι...

— Εἶμαι ὑπανδρευμένη!...

— Ἀλλὰ τί λοιπὸν θέλεις;... τί λοιπόν;...

— Ἀπόδειξέ μου ὅτι ὁ πρὸς ἐμὲ ἔρως σου εἶναι τυφλὸς, ἀκράτητος· ὅτι πρὸς αὐτὸν τὰ πάντα εἶσαι ἱκανὸς νὰ θυσιάσῃς..

— Τὰ πάντα! ναὶ, τὰ πάντα! εἰπέ με, πῶς;

— Δὲν εἰξεύρω... ἀλλὰ πρὸ ὀλίγου ἡ ἔκλαμψις τῶν ὀμμάτων σου μ' ἔκαμεν αἴσθησιν... Ἂν ταύτην τὴν στιγμὴν μ' ἔδιδες δεῖγμα ἔρωτος, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων τῶν ἐρώτων τῶν μανιωδῶν, οἵτινες ἐνθουσιάζουν τὴν φαντασίαν τῶν γυναικῶν μέχρι παραφροσύνης... δὲν ἠξεύρω τί ἤμην ἱκανὴ νὰ πράξω!... Σπεῦσον! εἶμαι, βλέπεις, ἰδιότροπος πολύ· αὔριον θέλει ἴσως παρέλθει ἡ εὐδιαθεσία μου αὕτη.

— Ἀλλὰ τί δεῖγμα δύναμαι νὰ σὲ δώσω ταύτην τὴν στιγμὴν ἐδῶ; ἀνέκραξεν ὁ ἄθλιος μετὰ σπαραγμοῦ. Τὸ μαρτύριον

τοῦτο εἶναι ὀδυνηρότατον, φρικώδες! Ὁποῖον δεῖγμα θέλεις; εἰπέ με, ὁποῖον δεῖγμα;

— Μωρὰ κεφαλή! ἀπήντησεν ἡ Κησίλη μακρυνομένη ἐκ τοῦ θυρυδίου μὲ ἐπίπλαστον ἀγανάκτησιν καὶ καταφρόνησιν.—Ἠπατήθην! ἐγὼ δὰ σ' ἐνόμιζα ἱκανὸν νὰ συλλάβῃς μίαν ἀφοσίωσιν ἐνεργητικήν! ... Καλὴν νύκτα ... Κρῖμα ...

— Κησίλη... ὤ! μὴ φεύγεις ... στάσου ... Ἀλλὰ τί νὰ κάμω θέλεις; ... εἰπὲ τοὐλάχιστον. Ὦ! ἐγὼ δὲν ἔχω πλέον τὸν νοῦν μου εἰς τὴν κεφαλήν ... τί νὰ κάμω θέλεις; τί νὰ κάμω;

— Συλλογίσου ...

— Ὦ Θεὲ μου! ὦ Θεέ μου!

— Ἐγὼ ἐκόντευσα νὰ ὑποχωρήσω· ἦλθα εἰς τὴν ἀκμήν· σὺ νὰ ἤθελες ... Δὲν θὰ εὕρεις ἄλλοτε μίαν τοιαύτην εὐκαιρίαν.

— Ἀλλὰ τέλος πάντων .. οἱ ἄνθρωποι λέγουν τὸ τί ζητοῦν! ἀνέκραξεν ὁ συμβολαιογράφος, σχεδὸν ἀναίσθητος.

— Μάντευσε ...

— Ἐξηγήσου ... πρόσταξε ...

— Ὦ! ἂν μ' ἐπεθύμεις μὲ ὅσην λέγεις περιπάθειαν ... εὕρισκες τὸν τρόπον τοῦ νὰ μὲ καταπείσῃς ... Καλὴν νύκτα ...

— Κησίλη! ...

—Βλέπω ὅτι ἀντὶ νὰ σ'ἀνοίξω τὴν θύραν θὰ κλείσω καὶ τὸ θυρίδιον.

— Ἔλεος, διὰ τὸν Θεόν! ἄκουσε ...

— Ἐκόντευσα ἐντοσούτῳ νὰ τὴν πάθω ... εἶδες νὰ κοντεύσω νὰ ὑποχωρήσω!! δὲν ἠξεύρω πῶς εἶχε γυρίσει ἔξαφνα ἡ κεφαλή μου ... Τὰ ξύλα ἀρχινοῦν καὶ σβύνουν ... ἠθέλαμεν περικυκλωθῆ ἀπὸ τὸ σκότος ... καὶ ὅλη ἤθελα παραδοθῆ, ἀφοσιωθῆ εἰς σέ· ἤθελα μίαν φορὰν σύρει αὐτὸ τὸ κλεῖθρον ...τὰχ ... Ἀλλ' ὄχι ... ὄχι ... ἀφοῦ σὺ δὲν θέλεις ... ὤ! νὰ ἤξευρες τί χάνεις! ... Καλὴν νύκτα, ἅγιε τοῦ Θεοῦ ...

— Κησίλη .. ἄκουσε ... στάσου ... ἐπενόησα ... α... ξεν ὁ Φεράνδος μετάτινα σιωπὴν καὶ μὲ ἔκρηξιν χαρᾶς ἀνεκλάλητον.

Ὁ ἄθλιος εἶχε κυριευθῆ ἀπὸ ζάλην τοῦ νοός. Ἀτμὸς ἀκάθαρτος ἐσκότισε τὴν διάνοιάν του· παραδοθεὶς εἰς τὰς τυφλὰς καὶ ἀχαλινώτους ὀρέξεις τοῦ κτήνους, ἔχασε πᾶσαν φρόνησιν ... πᾶσαν προφύλαξιν τὸ ἔνστιγμα τῆς ἠθικῆς ὑπάρξεώς του τὸν ἐγκατέλιπε.

— Λοιπὸν τί δεῖγμα θὰ μὲ δώσεις περὶ τοῦ ἔρωτός σου, νὰ ἰδοῦμεν ... εἶπεν ἡ κρεολὸς, ἥτις, πλησιάσασα εἰς τὴν ἑστίαν διὰ νὰ λάβῃ ἐκεῖθεν τὸ ξιφίδιόν σης, ἐπανῆλθε βραδέως πρὸς τὸ θυρίδιον, μόλις βλέπουσα νὰ περιπατῇ διὰ τῆς ἐκπνεούσης ἀναλαμπῆς τῆς ἑστίας ... Ἔπειτα, χωρὶς νὰ τὴν παρατηρήσῃ ὁ συμβολαιογράφος, ἐβεβαιώθη ἂν ὑπῆρχε καλῶς εἰς τὸν τόπον μικρά τις ἄλυσις σιδηρᾶ, δι' ἧς συνήπτοντο δύο κρίκοι, ὁ μὲν εἷς τῶν ὁποίων ἦτο καρφωμένος ἐπὶ τῆς θύρας, ὁ δὲ ἕτερος ἐπὶ τοῦ παραστάτου αὐτῆς.

— Ἄκουσον, εἶπεν ὁ Φεράνδος μετὰ φωνῆς βραγχώδους καὶ διακεκομμένης, ἄκουσον ... ἂν καθυπέβαλλα τὴν τιμήν μου ... τὴν περιουσίαν μου .. . τὴν ζωήν μου εἰς τὴν διάκρισίν σου ... τώρα ... ἐν ἀκαρεῖ ... ἤθελες πιστεύσει εἰς τὸν ἔρωτά μου ; Σ' ἔφθανεν αὐτὸ τὸ δεῖγμα τοῦ ἀπονενοημένου μου ἔρωτος; εἰπέ.

— Τὴν τιμήν σου ... τὴν περιουσίαν σου ... τὴν ζωήν σου; ... δὲν σὲ καταλαμβάνω.

— Ἂν σοὶ ἐκμυστηρευθῶ ἓν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐμποροῦσι νὰ μὲ φέρῃ εἰς τὴν λαιμητόμον, ἂν ἐκεινοποιῆτο, ἤθελες μὲ δεχθῆ

— Σὺ ἐγκληματίας; ἀστειζεσαι... καὶ ἡ αὐστηρά σου ἠθικὴ;

— Ψεῦδος ...

— Ἡ τιμιότης σου;

— Ψεῦδος ...

— Ἡ εὐσέβειά σου;

— Ψεῦδος ...

— Περνᾷς δι' ἅγιος, καὶ νὰ ἦσαι διάβολος ! ... Καυχᾶσαι ... Ὄχι· δὲν πιστεύω εἰς τὸν κόσμον νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος τοσοῦτον ἐπιδέξιος πανοῦργος, τοσοῦτον ψυχρὸς ραδιοῦργος, τοσοῦτον εὐτυχὴς τολμητίας· ὥστε ν' ἀπολαύσῃ τὸ γενικὸν σέβας καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην ! Δὲν πιστεύω πώποτε νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος τοιοῦτος! ... Ἐγίνετο καταχθονιώτερος σαρκασμὸς, ἀπανθρωποτέρα ἀγυρτεία κατὰ τοῦ προσώπου τῆς κοινωνίας !

— Τοιοῦτος λοιπὸν εἶμαι ... Ἔρριψα τὸν σαρκασμὸν καὶ τὴν ἀγυρτείαν κατὰ προσώπου τῆς κοινωνίας, ἀνεφώνησε τὸ ἀνθρωπόμορφον τέρας ἐξ ἀποτροπαίου τύφου συναρπασθέν.

— Φεράνδε ! ... Φεράνδε' ... μὴν ὁμιλεῖς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, εἶπεν ἡ Κησίλη μετὰ φωνῆς συριγματώδους καὶ μὲ τὰ

στέρνα πάλλοντα—μὴ, καὶ μ' ἐτρέλλανες, μ' ἐτρέλλανες! ...

— Τὴν κεφαλήν μου ἀντὶ τῆς ἀγκάλης σου... θέλεις;

— Ἀ! αὐτὸ ναί ... ἰδοὺ ἀληθὴς ἔρως τέλος πάντων! ... ἀνέκραξεν ἡ Κησίλη. Λάβε λοιπόν· ἔπαρε τὸ μαχαῖρί μου... τώρα εἶμαι ἄοπλος.

Ὁ Φεράνδος ἔλαβε διὰ τοῦ θυριδίου τὸ κινδυνῶδες ὅπλον μὲ προφύλαξιν, καὶ ἀπέρριψεν αὐτὸ μακρὰν εἰς τὸν διάδρομον.

— Κησίλη... τὸ λοιπὸν μὲ πιστεύεις; ἀνέκραξεν αὐτὸς παράφορος.

— Ἂν σὲ πιστεύω! εἶπεν ἡ κρεολὸς στηρίξασα μὲ δύναμιν τὰς δύο αὐτῆς ἐρασμίας χεῖρας ἐπὶ τῶν τοῦ Φεράνδου, σπασμωδουσῶν. Ναί, τώρα σὲ πιστεύω... ἐπειδὴ ἀνευρίσκω τὸ πρὸ ὀλίγου βλέμμα σου, τὸ βλέμμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ εἶχε μαγεύσει . . . Οἱ ὀφθαλμοί σου σπινθηροβολοῦν ἀπὸ ἐπιθυμίαν σφοδρὰν, ἀγρίαν. Ἰάκωβε . . . τρελλαίνομαι διὰ τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐγώ!

— Κησίλη ! ! !

— Τὴν ἀλήθειαν ὅμως νὰ μὲ λέγῃς...

— Ὦ! τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν!... Θὰ ἰδῇς.

— Τί φοβερὸν μέτωπον... τί πρόσωπον ἐξαγριωμένον . . . Ζωή μου! εἶσαι φρικώδης καὶ ὡραῖος ὡσὰν λύκος, λύκος λυσσώδης... Ἀλλ' οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους μὲ εἶπε· εἶναι ἀληθεῖς, πῶς;

— Σὲ λέγω, ἔπραξα ἐγκλήματα

— Τόσον τὸ καλήτερον. . . ἂν μὲ τὰ εἰπῇς, θὰ καταλάβω ὅτι τωόντι μὲ ἀγαπᾷς...

— Καὶ ἂν ὅλα σὲ τὰ φανερώσω;

— Ἐγὼ... ὅ,τι θέλῃς. . . ἐπειδὴ, ὅταν ἰδῶ, Φεράνδε, ὅτι ἔχεις πρὸς ἐμὲ μίαν ἐμπιστοσύνην τόσον τυφλὴν, τόσον γενναίαν... δὲν θὰ προσκαλέσω πλέον πλησίον μου τὸν ἰδανικὸν τοῦ τραγῳδίου μοῦ ἐραστὴν, ἀλλ' εἰς σὲ... λύκε μου... θὰ εἴπω· Ἔρχου... ἔρχου... ἔρχου...

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἡ Κησίλη μετὰ ζέσεως καὶ λαιμαργίας, ἐπλησίασε τοσοῦτον πρὸς τὸ θυρίδιον, ὥστε ὁ Φεράνδος ἠσθάνθη ἐπὶ τῆς παρειᾶς του τὴν φλογερὰν τῆς κρεολοῦ πνοὴν, καὶ ἐπὶ τῶν τριχωδῶν δακτύλων του τὴν ἠλεκτρικὴν ἁφὴν τῶν δροσερῶν καὶ στερρῶν της χειλέων...

— Ὦ! νὰ σὲ ἀπολαύσω... νὰ γίνω ὁ λύκος σου, ἀνεφώνησεν ὁ ἄθλιος, καὶ ἔπειτα, ἂν θέλῃς, δυσφήμισέ με, πρόδοσέ με, καὶ ἂς μοῦ κόψουν τὴν κεφαλήν... Ἡ τιμή μου, ἡ ζωή μου, τὸ πᾶν ἀπὸ σὲ τώρα ἐξαρτᾶται.

— Ἡ τιμή σου;

— Ἡ τιμή μου! Ἄκουσε· πρὸ δέκα σχεδὸν ἐτῶν, μ' ἐνεπιστεύθησαν μίαν κόρην καὶ διακοσίας χιλιάδας φράγκων διὰ τὴν ἀνατροφήν της, ἐγκατέλιπα λοιπὸν ἐγὼ τὸ παιδίον, τὸ παρέστησα ὡς ἀποθανὸν διά τινος ψευδοῦς ἀποδείξεως, καὶ κατεκράτησα τὰ χρήματα.

— Πολλή σου ἡ ἐπιτηδειότης! πολλή σου ἡ τόλμη... ποῖος νὰ σὲ πιστεύσῃ τοιοῦτον ποτέ; ...

— Ἄκουσε καὶ ἄλλο· εἶχα πρὸς τὸν ταμίαν μου ἀπέχθειαν ... Ἕνα βράδυ εἶχε λάβει αὐτὸς ἐκ τοῦ γραφείου μου ὀλίγα χρήματα τὰ ὁποῖα καὶ ἐπέστρεψε τὴν ἐπαύριον· ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν ἐξαφανίσω, τὸν διέβαλα ὅτι μ' ἔκλεψε μεγάλην τινὰ ποσότητα. Μ' ἐπίστευσεν, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν... Ἐξαρτᾶται λοιπὸν τώρα ἡ τιμή μου ἀπὸ σέ;

— Ὦ! ... μὲ ἀγαπᾷς τωόντι, Ἰάκωβε, τωόντι μὲ ἀγαπᾷς ... Νὰ μὲ φανερώσῃς τοιαῦτα μυστικά ... ἀπόδειξις τρανὴ ὅτι μεγάλην ἰσχὺν ἔλαβα ἐπὶ σοῦ ... Μή σε μέλῃ λοιπὸν καὶ δὲν θὰ φερθῶ ὡσὰν ἀχάριστη... φέρε αὐτὸ τὸ μέτωπον ὅπου ἐχαλκεύθησαν τηλικαῦται ἰδέαι καταχθόνιοι... φέρε νὰ τὸ φιλήσω...

— Ὦ! ἀνέκραξεν ὁ συμβολαιογράφος τρυλίζων· ἐμπρός μου νὰ ἐβλεπα τὴν λαιμητόμον ... ἱσταμένην, τελείως δὲν ἤθελα ὀπισθοδρομήσει ... Ἄκουτε ἀκόμη ... ἡ κόρη ἐκείνη τὴν ὁποίαν κατὰ καιρὸν εἶχα ἐγκαταλείψει, ἔτυχε πάλιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μου ... καὶ ἐπειδὴ ἀνησύχουν μὴ γίνῃ αἰτία ν' ἀνακαλυφθῶ ... ἔβαλα καὶ τὴν ἐθανάτωσαν ...

— Σύ; ... Καὶ πῶς; ... καὶ ποῦ;.

— Πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν ... πλησίον τῆς γεφύρας τῶν Ἀσνιέρων ... ἀπέναντι τῆς νήσου τοῦ Χαλαστοῦ ... Ἄνθρωπός τις ὀνόματι Ἡλιοκάρας τὴν ἔπνιξεν ἀνοίξας τὸν πάτον ἑνὸς σαθροῦ ἀκατίου του ... Ἰδοὺ σὲ εἶπα κἄμποσα, καὶ σὲ τὰ εἶπα μὲ τὰς λεπτομερείας των ... μὲ πιστεύεις τώρα;

— Ὦ! δαίμονα ... δαίμονα μαῦρε ... μ' ἐμπνέεις φόβον,

καὶ ὅμως μὲ θέλγεις, μὲ μαγεύεις ! Τί δύναμις λοιπὸν εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδική σου πρὸς ἐμέ!

— Ἄκουσε ἀκόμη ... Πρὸ τούτου, ἄνθρωπός τις μὲ εἶχεν ἐμπιστευθῆ τριακοσίας χιλιάδας φράγκων ... μίαν νύκτα τὸν ἐνέδρευσα... τὸν ἐφόνευσα διὰ πιστόλας ... παρέστησα ὅτι αὐτός ἔγινεν αὐτόχειρ, καὶ οὕτως ἀπηρνήθην τὴν παρακαταθήκην τὴν ὁποίαν ὕστερον μοῦ ἐζήτει ἡ ἀδελφή του ... Τώρα ἡ ζωή μου εἶναι εἰς τὴν διάκρισίν σου ... ἄνοιξε.

— Ἰάκωβε, νὰ ξεύρῃς ὅτι σὲ λατρεύω! εἶπεν ἡ κρεολὸς ὅλη ἔνθους.

— Ὦ! μυρίας ζωὰς ἔδιδα ... μυρίας ζωάς! ἀνεφώνησεν ὁ συμβολαιογράφος μὲ παραφορὰν ἀπερίγραπτον. Ναί, εἶχες δίκαιον· ἂν ἤμην νέος καὶ εὔμορφος ὡσὰν ἄγγελος, δὲν ἤθελα αἰσθανθῆ αὐτὴν τὴν θριαμβευτικὴν χαράν... Τὸ κλειδί! δός με τὸ κλειδί! ... σεῖρε τὸ κλεῖθρον ...

Ἡ κρεολὸς ἀπέσπασε τὸ κλειδίον ἐκ τῆς κλειδωνιᾶς, ἔνδοθεν κεκλεισμένης οὔσης, καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον ἐκ τοῦ θυριδίου, λέγουσα πρὸς αὐτὸν ὡσανεὶ βεβακχευμένη·— Ἰάκωβε, ἐμάνην, ἐμάνην!

— Τέλος πάντων! ἀνεβόησεν αὐτὸς μὲ ἄγριον βρυχηθμόν, περιστρέφων μετὰ βίας πλείστης τὸ κλειδίον ἐν τῇ κλειδωνιᾷ. Ἀλλ' ἡ θύρα, κεκλεισμένη ἔσωθεν διὰ τοῦ κλείθρου, δὲν ἤνοιξεν.

— Ἔλα, λύκε μου! ἔλα ... εἶπεν ἡ Κησίλη μὲ φωνὴ ἀποθνήσκουσαν.

— Τὸ κλεῖθρον λεῖθρον...ἀνέκραξεν ὁ Φεράνδος σύρε το.

— Ἀλλ' ἂν με ...ατᾷς ... ἀνέκραξεν αἰφνιδίως ἡ κρεολός· ἂν αὐτὰ τὰ μυστήριά σου τὰ ἐπενόησες ἁπλῶς ... διὰ νὰ μὲ γελάσῃς ...

Ὁ συμβολαιογράφος ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἔκθαμβος· ἐνόμιζεν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα τῶν εὐχῶν του· διὸ καὶ ἡ τελευταία αὕτη ἀναχαίτισις ἐκορύφωσε τὴν διακαῆ του ἀνυπομονησίαν. Ἔφερεν ἐκ ἀκαρεῖ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἤνοιξε τὸ ἐσωκάρδιόν του, ἐσύντριψε μὲ δύναμιν ἀλισίδα τινὰ χαλυβδίνην ἀφ' ἧς ἐκρέματο ἓν μικρὸν χαρτοφυλάκιον ἐρυθρόν, τὸ ἔλαβε, καὶ δείξας αὐτὸ διὰ τοῦ θυριδίου πρὸς τὴν Κησίλην, τὴν εἶπε μετὰ φωνῆς κεκρατημένης, πνευστιώσης·— Ἰδοὺ μὲ τί δύ-

νανται νὰ μοῦ κόψουν τὴν κεναλήν... σύρε τὸ κλεῖθρον... τὸ χαρτοφυλάκιον σὲ τὸ ἐγχειρίζω...

— Δός, λύκε μου... ἀνέκραξεν ἡ Κησίλη. Καὶ σύρασα μετὰ κρότου τὸ κλεῖθρον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἥρπασε διὰ τῆς ἄλλης τὸ χαρτοφυλάκιον.

Ἀλλ' ὁ Φεράνδος δὲν τὸ ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν εἰμὴ καθ' ἣν στιγμὴν ἠσθάνθη τὴν θύραν ὑποχωροῦσαν ὑπὸ τὴν ὥθησίν του... Ἀλλ' ἂν ἡ θύρα ὑπεχώρησε... ὀλίγον μόνον ἠνεώχθη, ἥμισυ πόδα περίπου, ἔπειτα ἀντεστάθη πάλιν στερεῶς, ὡς κεκρατημένη πρὸς τὸ ὕψος τῆς κλειδωνιᾶς διὰ τῆς ἁλύσεως καὶ τῶν δύο κρίκων.

— Εἰς τὸ ἀπροσδόκητον αὐτὸ ἐμπόδιον ὁ Φεράνδος ὥρμησε κατὰ τῆς θύρας μὲ ἀπελπισίαν καὶ τὴν διέσεισεν ὅλην.

Ἡ Κησίλη ἐν τούτοις, ἐν ροπῇ ὀρθαλμοῦ, ἔλαβε τὸ χαρτοφυλάκιον εἰς τοὺς ὀδόντας της, ἤνοιξε τὸ παράθυρον, ἔρριψεν εἰς τὴν αὐλὴν ἕνα μανδύαν, καὶ ἐλαφρὰ ὅσον ἀπότολμος, πιασθεῖσα ἀπὸ σχοινίον τι μὲ κόμβους τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐξαρτήσει προηγουμένως, κατῆλθεν ἐκ τῆς πρώτης ὀροφῆς πρὸς τὴν αὐλὴν, ταχεῖα ὡς βέλος πίπτον καταγῆς... Ἔπειτα, περιτυλιχθεῖσα ὡς ἀστραπὴ τὸν μανδύαν, ἔτρεξεν εἰς τὸ οἰκίδιον τοῦ θυρωροῦ, τὸ ἤνοιξεν, ἔσυρε τὸ σχοινίον τῆς ἔξω θύρας, ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐνεπήδησεν εἰς ἓν ὄχημα, τὸ ὁποῖον, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ Κησίλη εἰσήχθη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φεράνδου, ἤρχετο καθ' ἑσπέραν, ἐκ διαταγῆς τοῦ βαρόνου Δὲ Γράουν, καὶ ἵστατο εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ συμβολαιογράφου... Τὸ ὄχημα τοῦτο ἀνεχώρησε παρευθὺς, συρόμενον ὑπὸ δύο ρωμαλέων ἵππων γοργὸν λαβόντων βῆμα... ὥστε ἐξῆλθον εἰς τὰ βουλεβάρτα πρὶν ἔτι ὁ Φεράνδος παρατηρήσῃ ὅτι ἡ Κησίλη ἔφυγεν.

Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτὸ τὸ ἀνθρωπόμορφον τέρας.-

Ἐκ τοῦ ἀνοίγματος τὸ ὁποῖον ἐσχημάτισεν ἡ διὰ τῆς ἁλυσίδος κρατουμένη εἰσέτι θύρα, δὲν ἐφαίνετο τὸ παράθυρον δι' οὗ ἡ κρεοκόπος ἐγένετο ἀφαντος... Χύνεται λοιπὸν ὁ Φεράνδος μανιωδῶς κατὰ τῆς θύρας μὲ ὅλην τὴν ἰσχὺν τῶν στιβαρῶν του ὤμων, μεχρισοῦ τελευταῖον ἡ ἅλυσις συντρίβεται... καὶ εἰσορμᾷ αὐτὸς εἰς τὸν θάλαμον... Πλὴν δὲν βλέπει ψυχήν.

Τὸ μὲ κόμβους σχοινίον ἐταλαντεύετο εἰσέτι ἔξωθεν τοῦ παραθύρου, ὅπου καὶ ἀμέσως ἔκυψεν αὐτὸς ἵνα ἴδῃ... Τότε πρὸς τὸ ἀπέναντι περιτοίχισμα τῆς αὐλῆς, διὰ τοῦ φέγγους τῆς σελήνης ἥτις ἐξήρχετο ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς καταιγίδος συμπυκνωθέντων συννέφων, παρετήρησεν, εἰς τὸ βάθος τοῦ θόλου τῆς εἰσόδου, ὅτι ἡ ἀμαξητὴ θύρα ἦτον ἀνεωγμένη.

Ὁ Φεράνδος ἐμβῆκεν εὐθὺς εἰς τὴν ὑπόθεσιν... Μία ἐσχάτη ἐλπὶς τὸν ἔμεινε... Διασκελίζει ἀτρομήτως τὸ παράθυρον, κατέρχεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐλὴν διὰ τοῦ σχοινίου καὶ ἐξέρχεται ἐν τάχει ἐκ τοῦ οἴκου του.

Ἡ ὁδὸς ἦτον ἐρήμη... Δὲν εἶδε ψυχήν. Ἄλλο δὲν ἤκουσεν εἰμὴ τὸν μακρυνὸν κρότον ὃν ἀπετέλουν οἱ τροχοὶ τοῦ ὀχήματος δι' οὗ ἀνεχώρει μετὰ σπουδῆς ἡ κρεολός.

Ὑπέθεσεν ὅτι ἦτον ἄμαξά τις ἀδιάφορος καὶ δὲν ἔδωκεν προσοχήν.

Λοιπὸν τετέλεσται· ἡ Κησίλη ἀνεχώρησε καὶ ἀνεχώρησε φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὰς ἀποδείξεις τῶν ἐγκλημάτων του!! Εἰς τὴν τρομερὰν βεβαιότητα ταύτην ἔπεσεν ὡς κεραυνόπληκτος ἐπὶ πετρίνου τινὸς καθίσματος, κειμένου παρὰ τὴν θύραν του. Ἔμεινε δὲ ἐκεῖ ὥραν πολλὴν, ἄφωνος ἀκίνητος, ἐμβρόντητος.

Μὲ ἀπλανεῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐξαγριωμένους μὲ τοὺς ὀδόντας συνεσφιγμένους τὸ στόμα ἀφρισμένον, κατέξεε μηχανικῶς διὰ τῶν ὀνύχων τὸ στῆθός του, τὸ ὁποῖον καὶ ἐνέπλησεν αἵματος. Ἐβυθίζετο εἰς ἀβύσσους ἀμηχανίας.

Ἀφοῦ συνῆλθεν ἐκ τῆς καταπλήξεώς του, ὦδευσε βαρέοις ποσὶ βήματά τινα κονδυλῶν· τὰ πάντα ἐνώπιόν του ἔτρεμον· ἐνόμισεν ὅτι ἐξήρχετο ἀπὸ βαθυτάτην μέθην...

Ἔκλεισε μετὰ σφοδρότητος τὴν θύραν τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν αὐλήν του... Ἡ βροχὴ εἶχε διακοπεῖ.

Ὁ ἄνεμος ἐξακολουθῶν νὰ πνέῃ μὲ δύναμιν, ἀπεδίωκε βαρέα τινὰ σύννεφα, φαιὰ, ὑποσκιάζοντα τὴν σελήνην τὸ ὠχρὸν τῆς ὁποίας φέγγος ἐλεύκενεν τὸν οἶκον.

Ἀνακουφισθεὶς ὀλίγον διὰ τοῦ ζωηροῦ καὶ ψυχροῦ ἀέρος τῆς νυκτὸς, ὁ Φεράνδος ἤλπισε νὰ πραΰνῃ τὴν ἐσωτερικὴν ταραχήν του διὰ τῆς ἐπισπεύσεως τῶν βημάτων του· ἐβυθίσθη λοιπὸν εἰς τὰς λασπώδεις δενδροστοιχίας τοῦ κήπου του, περι-

πατῶν ταχέως, μηχανικῶς, καὶ φέρων ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὰς δύο του σπασμώδεις πυγμὰς πρὸς τὸ μέτωπον.

Οὕτω πορευόμενος ἀστόχως ἔφθασε μέχρι τῆς ἄκρας μιᾶς δενδροστοιχίας, πλησίον ἐρειπωμένου τινὸς φυτοκομείου.

Ἐκεῖ ἐσκόνταψε κατὰ σωροῦ χώματος ἀρτίως ἀνασκαφέντος. Κύπτει, παρατηρεῖ μηχανικῶς καὶ διακρίνει ὀθόνιά τινα αἱματωμένα.

Εὑρίσκετο πλησίον τοῦ λάκκου τὸν ὁποῖον ἡ Λουΐζα Μορὲλ εἶχε σκάψει διὰ νὰ παραχώσῃ τὸ ἐν αὐτῷ νεκρόν της τεκνον...

Τὸ τέκνον της ... τὸ καὶ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου τέκναν...

Μ' ὅλην τὴν ἀποσκλήρυνσίν του, μ' ὅλους τοὺς φρικαλέους φόβους οἵτινες τὸν ἐκυρίευον . . . ὁ Φεράνδος ἐρρίγησεν ἀπὸ δέος...

Εἰς τὴν προσέγγισιν ταύτην ὑπῆρχέ τις μοῖρα ὀλεθρία...

Αὐτὸν καταιρεχόμενον ὑπὸ τῆς ποινῆς ἥτις τῷ ἐπεβάλλετο ἐπὶ παραπτώματι ΛΑΓΝΕΙΑΣ, ἀπέστειλλεν ἡ τύχη ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ τέκνου του· δυστυχοῦς καρποῦ τοῦ βιασμοῦ καὶ τῆς ΛΑΓΝΕΙΑΣ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν, ὁ Φεράνδος ἤθελε καταπατήσει τὸν τάφον τοῦτον μὲ ἀπάνθρωπον ἀδιαφορίαν· ἀλλ' ὡς ἐξαντλήσας τὰς ἀγρίας δυνάμεις του εἰς τὴν ὁποίαν προεξεθέσαμεν σκηνὴν ἠσθάνθη ἑαυτὸν κυριευόμενον ὑπ' ἀδυναμίαν καὶ τρόμου αἰφνιδίου.

Τὸ μέτωπόν του περιεχύθη ἀπὸ ἱδρῶτα παγετώδη, τὰ τρέμοντα γονατά του ἐκάμφθησαν, καὶ ἰδοὺ πίπτει ἀναίσθητος πλησίον τοῦ ἀνεωγμένου μνήματος ἐκείνου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

### Φόρκη.

Πλάνη ἀνεξήγητος! πλάνη ἄδικος! πλάνη σκληρά!
(Wolfrand, βιβλ. Β'.)

Ἴσως τινὲς μᾶς κατακρίνωσιν ὅτι ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτεινόμεθα εἰς τὰς ἐφεξῆς ἐπεισοδιακὰς εἰκόνας, καὶ ὡς ἐκ τούτου βλάπτομεν τὴν ἑνότητα τοῦ μύθου μας· ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς, κατ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τοσοῦτος λόγος γίνεται περὶ νομοθεσιῶν, εἶναι σπουδὴ τὰ μέγιστα ἐπίκαιρος τῶν ἐσωτερικῶν τῶν φυλακῶν, ἀπαισίων πανδαιμονιῶν, θλιβερῶν θερ-

μομέτρων τοῦ πολιτισμοῦ... Ἐνὶ λόγῳ αἱ φυσιογνωμίαι τῶν πάσης κλάσεως δεσμωτῶν, αἱ συμπάθειαι καὶ σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῆς κοινωνίας, ἀφ' ἧς μόνος ὁ τοῖχος τῆς εἱρκτῆς τοὺς διαχωρίζει, μᾶς ἐφάνησαν ἄξια λόγου, καὶ πλείστου μάλιστα.

.....

Εἰσερχόμεθα λοιπὸν εἰς τὴν ΦΟΡΚΗΝ. Ἡ φυλακὴ αὐτὴ κειμένη εἰς τὴν ὁδὸν Βασιλέως τῆς Σικελίας παρὰ τὴν Βάλτον (**rue du Roi de Sicile, au Marais**) μὴ νομίσετε ὅτι ἔχει τι γνοφῶδες ἢ θλιβερόν. Εἰς τὸ μέσον τῆς μιᾶς τῶν ἐξωτέρων αὐλῶν, βλέπει τις διαφόρους πρασιὰς μὲ δενδρύλλια πεφυτευμένα ἐν αὐταῖς καὶ ἄνθη ποικίλα· πόδιον δέ τι σκιαζόμενον ἀπὸ κλήματα εὔρωστα ἄγει πρὸς ἓν ἐκ τῶν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ τόπων περιπάτου, ὅπου πορεύονται οἱ πεφυλακισμένοι πρὸς ψυχαγωγίαν των.

Αἱ τὰς αὐλὰς ταύτας περιστοιχοῦσαι εὑρύταται οἰκοδομαὶ ὁμοιάζουσι πολὺ μὲ στρατῶνα ἢ ἐργοστάσιόν τι ἐπιμελέστατα διατηρούμενον. Μέγισται προσόψεις ἐκ πέτρας λευκῆς, παράθυρα ἔχουσαι ὑψηλὰ καὶ πλατέα, δι' ὧν κυκλοφορεῖ ἐλευθέρως ἀὴρ δροσερὸς καὶ καθαρώτατος. Ἄκρα καθαριότης εἰς τὰς πλάκας δι' ὧν εἶναι ἐστρωμένον τὸ ἔδαφος πανταχοῦ. Εὐρύχωροι χαμόγειοι αἴθουσαι, κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα καλῶς θερμαινόμεναι διὰ πυρὸς κατὰ δὲ τὸ θέρος ἀεριζώνται, ὅπου συναζόμενοι οἱ δεσμῶται σινομιλοῦν, συμπαίζουν ἢ συνεργάζονται. Ἀναβαίνεις ἐπὶ τῆς πρώτης ὀροφῆς, ὅπου ὑπάρχουσιν αἱ κλῖναι των, καὶ βλέπεις τὰς ὄχλους τῶν παραθύρων λαμπρὰς τὴν διαφάνειαν· αἱ κλῖναι σιδηραῖ· κλῖναι ἀξιόλογοι, συγκείμεναι ἀπὸ ἓν ἀχυρόστρωμα, ἓν ἄλλο στρῶμα μαλακώτατον, ὑπεράνω αὐτοῦ προσκεφάλαιον, σινδόνας λευκάς, θερμώτατον ἐφάπλωμα μάλλινον...

Καὶ ἐκπλήττεσαι· ἐνόμιζες τὴν φυλακὴν ἄντρον σκοτεινόν, ρυπαρόν, νοσῶδες καὶ οἰκτρόν. Ἀλλ' ἠπατᾶσο. Σκοτειναί, ρυπαραὶ καὶ οἰκτραὶ εἶναι τὰ δωμάτια ὅπου τήκονται τοσοῦτοι πένητες ὡς τὸν λυθογλύφον Μορὲλ, πένητες ἀλλὰ τίμιοι τεχνῖται, ἀναγκασμένοι νὰ παραχωρῶσι τὴν κοίτην εἰς τὴν ἀσθενῆ σύζυγόν των καὶ νὰ βλέπωσιν ἀπαρηγόρητοι τὰ τέκνα των τρέμοντα ἐκ τοῦ ψύχους πελιδνὰ καὶ λιμώττοντα ἐφ' ἑνὸς σωροῦ ἀχύρων.

Ἀδιακόπως περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκογενείας του μεριμνῶν καὶ μόλις ἐξαρκῶν διὰ τῶν δύο χειρῶν του, ὁ φιλόπονος τεχνίτης φαίνεται μαρασμώδης, πένθιμος· δι' αὐτὸν δὲν σημαίνει πώποτε ὥρα τραπέζης· τὸ μόνον διακόπτων τὴν ἐπίμοχθον ἐργασίαν του εἶναι ὑπνοβαρής τις βύθισις... ἤτις βέβαια δὲν εἶναι ὕπνος. Ἐξυπνᾷ ἔπειτα καὶ εὑρίσκεται ἀπέναντι τῶν αὐτῶν περὶ τοῦ παρόντος ταλαιπωρδίων σκέψεων, ἀπέναντι τῶν αὐτῶν περὶ τῆς αὔριον ἀνησυχιῶν.

Ἀλλ' ὁ ἄλλος, ἀπεσκληρυμμένος ἐκ τῶν κακιῶν, ἀδιάφορος περὶ τοῦ παρελθόντος, ἀσφαλισμένος περὶ τοῦ μέλλοντος (ἀσφαλισμένος ἐπειδὴ πράττει πάλιν μίαν κακίαν, ἓν ἔγκλημα, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς φυλακίζεται ἐκ νέου), λυπούμενος ἀναμφιβόλως τὴν ἐλευθερίαν ἣν ἔχασεν, ἀλλ' ἀνταμειβόμενος δαψιλῶς ἐκ τοῦ ἀνέτου ὑλικοῦ βίου ὃν ἀπολαύει, βέβαιος ὅτι εἰς τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἔξοδόν του θὰ ἔχει συναγμένα καὶ ἱκανὰ χρήματα, ἅτινα κερδίζει ἐργαζόμενος μετὰ πάσης ἀνέσεως· χαίρων τὴν ὑπόληψιν, δηλαδὴ ἐπισύρων τὸ σέβας τῶν συντρόφων του διὰ τοῦ κυνισμοῦ καὶ τῆς θυριωδίας του, ὁ κατάδικος ἐξ ἐναντίας θέλ' εἶσθαι πάντοτε ἄφροντις καὶ εὔθυμος. Διότι τί τὸν λείπει; Αὐτὸς εἰς τὴν φυλακὴν εὗρε καὶ στέγην καλὴν καὶ κλίνην καλὴν καὶ μισθὸν πολύν, καὶ ἐργασίαν εὔκολον, καὶ προπάντων *συναναστροφὴν τῆς ἐκλογῆς του*, συντρόφους οἵτινες τόσον περισσότερον τὸν ὑπολήπτονται ὅσον φοβερώτερα ἔπραξεν αὐτὸς ἐγκλήματα.

Πᾶς λοιπὸν κατάδικος, πεπωρωμένος τὴν καρδίαν, δὲν γνωρίζει οὔτε πενία τί ἐστιν, οὔτε πεῖνα, οὔτε ψῦχος. Τί τὸν μέλλει ἂν οἱ τίμιοι ἄνθρωποι τὸν ἀποστρέφωνται! Αὐτὸς οὐδὲ τοὺς βλέπει, οὐδὲ τοὺς γνωρίζει. Δόξα δι' αὐτὸν εἶναι τὰ ἐγκλήματά του, ἡ ἐπιρροή του, ἡ ὑπεροχή του μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἀλιτηρίων οὓς συναναστρεφόμενος θέλει διανύσει τοῦ λοιποῦ τὸν βίον του.

Ὅθεν, μόλις τὸν φιλακίζουσι καὶ ἀρχίζει νὰ μελετᾷ κακουργήματα νέα. Τὸ πρᾶγμα εἶναι λογικώτατον. Αὐτὸς συλλογίζεται· Ἂν ἀνακαλυφθῇ, θέλει πάλιν εὕρει τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ὑλικὴν εὐζωΐαν τῆς φυλακῆς, καὶ τοὺς φαιδροὺς συντρόφους τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῆς ἀσωτείας του... Ὀλίγον ἂν φανῇ

μεταμελούμενος ἢ συνερχόμενος εἰς ἑαυτόν, καθίσταται ὁ ἐμπαιγμὸς τῶν ἄλλων· ὅθεν *φιλοτιμεῖται* νὰ ἐξαχρειοῦται ἐπὶ τὸ μᾶλλον, ἵνα φαίνεται καὶ εἰς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀρεστός.

Τέλος πάντων [πρᾶγμα σπανιώτατον] ἐὰν ποτέ τις ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ἀποτροπαίου αὐτοῦ πανδαιμονίου λάβῃ τὴν στερεὰν ἀπόφασιν νὰ γίνῃ τοῦ λοιποῦ ἄνθρωπος φιλεργὸς καὶ τίμιος, μόλις ἀπαντᾷ κἀνένα ἐκ τῶν παλαιῶν του συναδελφῶν τῆς φυλακῆς, καὶ ἰδοὺ ἀποπέμπει εἰς κόρακας καὶ φιλεργίαν καὶ τιμήν. Ἰδοὺ δὲ πῶς.

Ὁ ἀδιώρθωτος ἀπελευθερωθεὶς ἐκ τῆς φυλακῆς προτείνει εἰς τὸν ἐν μετανοίᾳ ἀπελευθερωθέντα *μία δουλειά*. Ὁ δεύτερος ἐπιμένει εἰς τὴν μετάνοιάν του, ἀλλ' ὁ πρῶτος τότε κηρύττει κρυφίως εἰς τὸν κόσμον τὴν παρελθοῦσαν διαγωγὴν τοῦ δευτέρου, ἣν αὐτὸς ἐπροσπάθει νὰ κρύψῃ καὶ ἰδοὺ ἡ κοινωνία τὸν ἀποστρέφεται.

Τί νὰ κάμῃ τότε αὐτός; ἔργον πλέον δὲν εὑρίσκει· ὅλοι τὸν ὑποπτεύονται, τὸν μισοῦν, τὸν ἀναγκάζουν, καί τοι εἰλικρινῶς μεταμεληθέντα, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἄβυσσον ἐξ' ἧς ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ ὡς ἐκ θαύματος.

Εἰς τὰς ἑρεξῆς λοιπὸν σκηνὰς θέλομεν πειραθῆ ν' ἀποδείξωμεν τὰς τερατώδεις καὶ ἀναποφεύκτους συνεπείας τῆς *ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ φυλακῇ καθείρξεως πολλῶν κακούργων*.

Μετὰ τοσούτους αἰῶνας βαρβάρων δοκιμασιῶν καὶ φθοροποιῶν ἀμφιβολιῶν· φαίνεται τὴν σήμερον ὅτι τέλος πάντων ἐνόησεν ὁ κόσμος τὸ παράλογον τοῦ νὰ βυθίζῃ εἰς ἀτμοσφαῖραν διόλου μεμολυσμένην ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους μόνος ἀὴρ καθαρὸς καὶ ὑγιεινὸς ἠδύνατο νὰ σώσῃ.

Πόσοι αἰῶνες παρῆλθον μεχρισοῦ γνωρίσωμεν ὅτι συσωρεύοντες τοὺς γαγγραινουμένους διπλασιάζομεν τὴν διαφθορὰν τῶν ἥτις καταντᾷ ἀνίατος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Πόσοι αἰῶνες παρῆλθον μεχρισοῦ μάθωμεν ὅτι ἐνὶ λόγῳ, ἓν μόνον ὑπάρχει ἰατρικὸν εἰς αὐτὴν τὴν κολλητικὴν λέπραν ἥτις ἐπαπειλεῖ τὸ κοινωνικὸν σῶμα... ἓν μόνον ἰατρικόν...

Η ΑΠΟΜΟΝΩΣΙΣ!

Εὐτυχὴς ἐὰν καὶ ἡ ἰδική μας φωνὴ ἠκούετο μεταξὺ τῶν ἰσχυρῶν καὶ εὐγλώττων δημηγοριῶν τῶν φιλοδικαίων ρητόρων

οἵτινες ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ *κυψελώδους συστήματος* systeéme cellulaire].

. . . . . .

Ὡδηγοῦμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ ἐντευκτήριον (parloir) τῆς φυλακῆς *Φόρκης* Εἶναι δ'αὐτὸ αἴθουσά τις σκιερὰ, κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς διηρημένη εἰς δύο ἴσα μέρη διά τινος διπλῆς φραγῆς δρυφακτώδους [καφασωτῆς] ἐκ σιδήρων. Καὶ ἐντεῦθεν μὲν ἔρχονται οἱ πεφυλακισμένοι, ἐντεῦθεν δὲ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι των, καὶ συνομιλοῦν· μένει δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἀμφοτέρων στενή τις δίοδος. Αἱ συνομιλίαι γίνονται ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς φύλακος, ὅστις κάθηται εἰς τὸ βάθος τῆς στενῆς διόδου.

Ποικιλία μεγάλη ἐθεωρεῖτο εἰς τοὺς δεσμώτας οἵτινες κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦσαν συνηγμένοι εἰς τὸ ἐντευκτήριον· οἱ μὲν ἐφόρουν ἱμάτια ἐλεεινὰ, οἱ δὲ ἐφαίνοντο ἀνήκοντες εἰς τὴν κλάσιν τῶν χειρωνάκτων, οἱ δὲ ἦσαν ἐνδεδυμένοι πλουσίως. Ἡ αὐτὴ δὲ ποικιλία ἐθεωρεῖτο καὶ εἰς τοὺς ἐρχομένους νὰ ἐπισκεφθῶσιν· ὅλοι δὲ σχεδὸν οὗτοι ἦταν γυναῖκες.

Ἐν γένει οἱ κατάδικοι φαίνονται φαιδρότεροι τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτούς· ἐπειδὴ, πρᾶγμα ἀληθῶς παράδοξον καὶ θλιβερὸν ἑνταυτῷ, ὀλίγοι διατηροῦσι τὴν λύπην καὶ τὸ αἴσθημα τῶν μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν ἀφοῦ φιλακισθῶσιν ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων καταδίκων· ἀλλ' ἔστωσαν καὶ καλητέρας διαγωγῆς· πολλάκις διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἐκ τοῦ κυνισμοῦ τῶν φαυλοτέρων συντρόφων των, καθίστανται χείρονες ἐκείνων.

Ἀλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ἐντευκτήριον.

Μ' ὅλον τὸν βόμβον ὅστις ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας μέχρι τῆς ἄλλης ἐσχηματίζετο ἀπὸ τὰς ὑποκώφους φωνὰς τῶν συνδιαλεγομένων, δεσμωτῶν τε καὶ ἐπισκεπτομένων αὐτοὺς, συνηκούοντο οἱ συνομιλοῦντες μεταξύ των· ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τοῦτο ἔπρεπε νὰ μὴν προσέχωσι τελείως εἰς τὰς ὁμιλίας τῶν πλησίον των. Διὸ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν θορυβωδῶν ἀνταποκρίσεων ἐκείνων, ὅλοι ὡμίλουν μυστικὰ, ἐπειδὴ ἕκαστος ἠναγκάζετο, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τοὺς λόγους τοῦ μὲ τὸν ὁποῖον συνδιελέγετο νὰ μὴ προσέχῃ παντελῶς εἰς τὰ περὶ αὐτὸν ᾀδόμενα.

Μεταξὺ τῶν εἰς τὸ ἐντευκτήριον προσκεκλημένων δεσμω-

τῶν, ὁ πλειότερον ἀπέχων ἐκ τοῦ μέρους ὅπου ἐκάθητο ὁ φύλαξ ἦτον ὁ Νικόλας Παληκάρας. Πότον κυνικὸν θάρρος ἔλαβεν ἀφότου ἐφυλακίσθη! Ποῦ ἐκεῖνος ὁ τρόμος ὅττις εἴδομεν ὅτι τὸν κατέλαβεν τὴν ὥραν καθ'ἣν συνελήφθη; Ἤδη, βλέπετε, ἡ συναναστροφὴ τῶν ἄλλων ἁλιτηρίων τὸν ἐνεθάρρυνεν.

Ἀλλ' ἂν εὐθὺς μετὰ τὴν κράτησίν του κατεκλείετο εἰς μοναχικήν τινα κυψέλην, βέβαια δὲν ἤθελεν εἶσθαι τοιοῦτος· πιθανὸν οὐδὲ μετανοημένος νὰ ἦτο ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἤθελε φαίνεσθαι εἰσέτι περιδεὴς καὶ περίτρομος.

Καὶ τίς οἶδε τί δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς ἕνα ἐγκληματίαν ἡ ἀδιάκοπος καὶ ἀναγκαστικὴ μελέτη τῶν κακουργημάτων ὅσα ἔπραξε, καὶ τῆς ἀντ' αὐτῶν τιμωρίας;

Ἀλλ' αὐτοῦ ἐξ ἐναντίας ἅμα εἰσῆλθεν ἠξιώθη παρὰ τῶν ὁμοίων του *διασήμου* ὑποδοχῆς· εἰς τοὺς μὲν, γηράσαντας ἐν τῇ κακίᾳ, ἦτο γνωστὸς ὁ ἀποκεφαλισθεὶς πατήρ του, εἰς ἄλλους ὁ ἐν τῷ κατέργῳ ἀδελφός του. Τιμὴ μεγάλη δι'αὐτὸν, ἄξιον υἱὸν καὶ κληρονόμον! Οὕτως ἐλησμόνησε τὴν προσμένουσαν αὐτὸν ποινὴν εἰς τὴν ἀναπόλησιν τῶν παρελθόντων κακουργημάτων του, τὰ ὁποῖα καὶ ἐμεγαλοποίησε διὰ νὰ δοξασθῇ ἔτι μᾶλλον μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἁλιτηρίων.

Ἰδοὺ διατί ἡ παράστασις τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Νικόλα ἐνέφαινε τόσην ἀναιδῆ φαιδρότητα, ὅσον ἡ τοῦ ἐλθόντος νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ἐμαρτύρει θλῖψιν καὶ ἀνησυχίαν.

Ὁ ἐλθὼν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Νικόλα ἦτον ὁ γέρων Μικοῦ, ὁ κλεπταποδόχος τῆς *Ζυθοπωλείου στενωποῦ* καὶ ξενοδόχος τῆς κυρίας Δὲ Φερμὸντ καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, θυμάτων τῆς πλεονεξίας τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου.

Καὶ τί εἶχεν ὁ γέρων Μικοῦ κ'ἐφαίνετο ἀνήσυχος; ὡς κλεπταποδόχος τοῦ Νικόλα καὶ ἄλλων πολλῶν τοιούτων, ἐφοβεῖτο μήπως προδοθῇ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς γραίας Παληκαράινας; τώρα ὅτε αὐτὸς ἐφυλακίσθη καὶ ἔμελλε ν'ἀνακριθῇ. Διὸ καὶ ἔσπευσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς παραγγελίας τὰς ὁποίας ὁ Νικόλας τὸν εἶχε δόσει μέσῳ ἑνὸς ἀτόμου ἐξελθόντος ἔξω φυλακῆς.

— Αἴ! τί νέα, γέρο Μικοῦ; εἶσαι καλὰ καλά; τὸν λέγει ὁ ληστής.

— Χαιρετῶ τὴν αὐθεντιά σου, παιδί μου· ἂς τὰ λέμεν κα-

λὰ, ἀπήντησεν ὁ κλεπταποδόχος μετὰ προθυμίας. — Εὐθὺς καθὼς ἦλθε καὶ μὲ ηὗρεν ἐκεῖνος ὅπου μοῦ ἔστειλες, ἔτρεξα, βλέπεις, ἀμέσως...

— Κάτι, γέρο Μικοῦ, εὐγενικὰ μοῦ ὡμίλησες... τὴν αὐθεντιά μου εἶπες; ὑπέλαβεν ὁ Νικόλας διακόψας τὸν κλεπταποδόχον μὲ ὕφος σαρδονικόν. Μὲ περιγελᾷς ἴσως, ὅτι μ' ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν;...

— Τί λόγοι, παιδί μου, ἐγὼ νὰ σὲ περιγελάσω;... παρὰ, νά...

— Τὸ λοιπὸν ὁμίλει μου ὡσὰν πρῶτα ἀδελφικά... ἀλλέως θὰ νομίσω ὅτι δὲν μ' ἔχεις πλέον διὰ φίλο, καὶ θὰ μοῦ κάμῃ κόπο πολύ.

— Καλὰ, παιδί μου, καλὰ, εἶπεν ὁ γέρων Μικοῦ.— Σοῦ ἔφερα καὶ ταῖς παραγγελίαις σου.

— Ἄ εὖγέ σου, γέρο Μικοῦ... ἀμ' ἐγὼ τὸ ἔλεγα, ὅτι τοὺς φίλους τοῦ λόγου σου δὲν τοὺς λησμονεῖς ποτέ. Καὶ μοῦ ἔφερες καὶ τὸν καπνό;

— Δύο λίτραις· τὸν ἔχω εἰς τὸ γραφεῖον, ἐδῶ δια νὰ σοῦ τὸν δώσουν.

— Εἶναι καλός;

— Ἕνας καπνὸς ἐξαίρετος.

— Ἀμὴ τὸ χοιρομέρι;

— Καὶ αὐτὸ σοῦ τὸ ἐπῆρα, καθὼς μ' ἕνα ψωμὶ ἄσπρο ὡσὰν τὸν κρίνο· θὰ ἰδῇς· μάλιστα ἔξαφνα μαζῇ μ' αὐτα κ' ἓν ἄλλο πρᾶγμα ὅπου δὲ τὸ πρόσμενες... κἀμμία δεκαριὰ αὐγὰ βρασμένα κ' ἕνα τυράκι Ὁλλανδέζικο...

— Ἰδοὺ φίλος τωόντι! Ἀμὴ κρασί;

— Ἔφερα καὶ κρασὶ ἀπὸ τὸ καλὸ ἕξη μπουκάλια· ὅμως ἠξεύρεις ὅτι ἐδῶ μέσα δὲν θὰ σοῦ τὸ δίδουν παρὰ ἀπὸ ἕνα μπουκάλι καθημέρα.

—Αἴ τί νὰ κάμῃς! . . · ἂν θέλῃς κάμε καὶ διαφορετικά...

—Ἐλπίζω δὰ παιδί μου, ὅτι δὲν ἔχεις πλέον ἀπ' ἐμὲ νὰ παραπονεθῇς.

— Βέβαια καὶ δὲν θὰ παραπονεθῶ ποτέ· εἶναι ἀλήθεια ὅτι αὐτὸ τὸ τυρί, τ' αὐγὰ, καὶ τὸ χοιρομέρι καὶ τὸ κρασὶ δὲν θὰ βαστάξουν πολύ... πλὴν ὅταν ἔχῃ κἀνεὶς ἕνα γέρο Μικοῦ . . . καὶ κάθεται φρόνιμα δὲν ἔχει φόβο νὰ πεινάσῃ ποτέ.

— Πῶς τάχα!... θέλεις;

— Μετὰ δύο τρεῖς ἡμέρας νὰ σὲ ἐξαναϊδῶ μὲ τίποτε πάλιν καλὰ εἰς τὸ χέρι γέρο Μικοῦ.

— Ναί, ἂν μ' ἐξαναϊδῇς γράψε με· αὐτὸ ἦταν μιὰ φορὰ διὰ πάντα.

— Μιὰ φορὰ διὰ πάντα ; Καλὲ δὲν βαρύνεσαι! τὸ χειρομέρι καὶ τὸ κρασὶ καθημέραν νὰ τὰ ἔχῃ κἀνεὶς δὲν τὰ βαρύνεται ποτέ.

— Αὐτὸ ἠμπορεῖ, ἀλλὰ δὲν εἶμ' ἐγὼ ὑπόχρεως νὰ σοῦ κουβαλῶ τὸ προσφάγι.

— Ἄ γέρο Μικοῦ!... τί κάθεσαι τώρα καὶ λές ! εἰς ἐμε θὰ κάμῃς ἕνα παρόμοιον ἄδικο, ὅπου σοῦ ἔφερνα τόσον συχνὰ μολύβι ;

Μωρὲ διάβολε, σιῶπα! εἶπεν ὁ κλεπταπαδόχος ἔντρομος

— Τί;... ἐγὼ θὰ φέρω τοὺς ἰδίους τοὺς δικαστὰς νὰ. μᾶς κρίνουν· νὰ τοὺς εἰπῶ. Ὁ γέρω Μικοῦ, ἄρχοντες...

— Ἄ; ἦναι, ἀνέκραξεν ὁ κλεπταπαδόχος, βλέπων μετὰ φόβου καὶ ἀδημονίας ὅτι ὁ Νικόλας ἠδύνατο εὐκόλως νὰ καταχρασθῇ τὴν ἰσχὺν ἣν ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ἡ συνενοχή των— ὑπομονὴ πλέον... τελείωτε αὐτά, καὶ ἔχει ὁ Θεὸς πάλιν.

— Ἄμε ;.. αὐτὸ εἶναι δίκαιον... Μὴ λυπᾶσαι νὰ στείλῃς καὶ κἄμποσον καφὲ εἰς τὴν μάννα μου καὶ εἰς τὴν Πλωσκοῦ, ὅπου τὰς ἔχουν εἰς τοῦ Λαζάρου· ξεύρεις, ἦταν συνειθισμέναις νὰ πίνουν κάθε πρωὶ τὸν καφέ τους καὶ δὲν ἤθελα δὰ τώρα νὰ τοὺς λείψῃ

— Μωρὲ διάβολε, ἀμ' ἐσὺ ζητεῖς νὰ μὲ σβύσῃς.

— Ἐγὼ δὲν σὲ διάζω γέρω Μικοῦ... ἂν ἀγαπᾷς ἐρωτῶ μόνον τοὺς δικαστάς...

— Ἂς εἶναι πλέον καὶ ὁ καφὲς... εἶπεν ὁ κλεπταπαδόχος διακόψας αὐτόν. Ἀλλὰ νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος!... ἀνάθεμα τὴν ἡμέραν ὅπου ἐκάμαμεν γνωριμίας μαζή!...

— Φίλε μου... ἐγὼ ἐξ' ἐναντίας... αὐτὴν τὴν ὥραν συλλογῶ τὴν στιγμὴν ἀπὸ σ' ἐγνώρισα.. Σὲ σέβομαι ὡσὰν πατέρα ὁποῦ μοῦ δίδει καὶ τρώγω ψωμί.

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἔχεις ἄλλο τίποτε νὰ μοῦ παραγγείλεις ... ἐπανέλαβεν ὁ γέρων Μικοῦ μετὰ πικρίας.

— Στάσου... τί ἤθελα ἀκόμη;... ἀ! νὰ εἰπῇς εἰς τὴν μάννα μου καὶ εἰς τὴν ἀδελφή μου, ὅτι νὰ μὴ θαρροῦν πῶς φοβοῦμαι καὶ τώρα καθὼς ὅταν μᾶς ἔπιασαν ἀλλὰ τώρα τὸ ἔχω βαλμένο στραβὰ ὡσὰν ἐκείναις.

— Μετὰ χαρᾶς σου... Ἄλλο;

— Φέρε μου, ἀληθινά, δύο ζευγάρια περικνημίδες μάλλιναις ἐπειδὴ κρυόνουν τὰ πόδια μου... καὶ μὲ φαίνεται ὅτι οὐδὲ τοῦ λόγου σου θέλεις νὰ μοῦ ἔλθῃ συνάγχη· πῶς;

— Νὰ ἐσκοῦτσες τί καλὸ ἤθελες νὰ μοῦ κάμῃς!

— Εὐχαριστῶ, γέρο Μικοῦ, ἀλλ' αὐτὸ ἀκόμη ἔχει ν' ἀργήσῃ· ἐν τοσούτῳ ταῖς ἡμέραις ὅπου θὰ ζήσω θέλω νὰ ταῖς περάσω καλά... Ἂν μὲ κόψουν ὡσὰν τὸν πατέρα μου... νὰ πάγω κἂν εὐχαριστημένος.

— Ναί! εὔμορφην ζωὴν ὅπου τὴν περνᾷ κἀνεῖς αὐτοῦ μέσα!..

— Τί! εἶναι λαμπρὰ ἡ ζωή μου!... ἀφ' ὅτου μ' ἔβαλαν ἐδῶ εἶμαι πρίγκηπας... Ἐδῶ μέσα οἱ συναδελφοὶ εὐθὺς καθὼς μὲ εἶδαν, καὶ ἔμαθαν ὅτι εἶμαι ὁ υἱὸς τοῦ ἐξακουστοῦ Παληκάρα, ὅπου ἐκουτσοκεφάλισαν ἐκόντεψαν νὰ μοῦ κάμουν πυροτεχνήματα εἰς τιμήν μου, καὶ τὰ ἔκαμναν ἐὰν ἦταν τρόπος.

— Εἶδες ἐκεῖ!... Εὔμορφην συγγένειαν ὅπου τὴν εἶχες!

— Πά! ἀμ' ἔχει δοῦκας καὶ μαρκεσίους... διατὶ τάχα καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ γνωρίζωμεν ὅτι καταγόμεθα ἀπὸ αἷμα εὐγενικό! εἶπεν ὁ λῃστὴς μὲ ἀποτρόπαιον εἰρωνείαν.

— Ναὶ τωόντι... τῆς ἰδικῆς σας εὐγενείας τοὺς τίτλους τοὺς δίδει ὁ Καρλίτος ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Παλατειοῦ...

— Ἐν τοσούτῳ, φίλε μου. ἂν δὲν ἔχῃς πέτσιαν εὐγένειαν εἰς τὴν φυλακὴν οἱ ἄλλοι σ' ἔχουν διὰ φράκαλο. Νὰ ἰδῇς μέσα τί πράβουν ἐκεῖνοι ὅπου δὲν εἶναι ὡσὰν τέτοιοι εὐγενεῖς!... Ἕνας μάλιστα κάποιος Γερμανός, ἕνας νέος ὁποῦ κάμαιρε τὸν σιχασιάρη, καὶ ὅτι δὲν μᾶς καταδέχεται!... Ἔχει νὰ πάθῃ εἶναι πονηρός· ὑποπτεύουνται ὅτι ὅτα ἀκαύῃ νὰ λέγωμεν τὰ προφθάνει εἰς τ' αὐτιὰ τῶν κριτάδων. Ἂν αὐτὸ ἀληθεύει, ἔχει νὰ φάγῃ τὸ κεφάλι του καμμιὰ ἡμέρα.

— Γερμανός; αὐτὸς ὁ νέος ὀνομάζεται Γερμανός;

— Ναὶ τὸν γνωρίζεις! τί λοιπὸν καὶ αὐτὸς εἶναι τῆς *ὑψηλῆς μέσης*; Τότε λοιπὸν ὑποκρίνεται...

— Αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω... ὅμως ἂν ἦναι αὐτὸς ὁ Γερμανὸς ὁποῦ ἤκουσα ἐπρόκοψε.

— Πῶς ;

— Αὐτὸν τὸν εἶχαν παραφυλάξει νὰ τὸν σκοτώσουν ὁ Τριχιὰς καὶ ὁ Κούτσαβλος· εἶναι τώρα κἄμποσος καιρός.

— Καὶ διατὶ νὰ τὸν σκοτώσουν ;

—Τὸ διατὶ δὲν τὸ ξεύρω... Ἔλεγαν ὅτι δὲν ἐνθυμοῦμαι εἰς ποίαν χώραν, εἶχε *ξεφλουδίσει* ἕνα τῆς συντροφιᾶς των.

— Καλὰ ἔλεγα ἐγώ... ὅτι αὐτὸς ὁ νέος θὰ ἦναι *πρόβατο* ... Ἂς ἦναι· τὸ λοιπόν· θὰ φᾶμεν ἀπὸ τὸ πρόβατο... Νὰ τὰ εἰπῶ τώρα αὐτὰ ὅλα εἰς τοὺς φίλους, θὰ τοὺς ἀνοίξω τὴν ὄρεξι... Ἀμ' ὁ Κούτσαβλος; δὲν μοῦ λές ; τὰ ἴδια πάντοτε μὲ τοὺς ἐνοικατόρους σου ;

— Δόξα τῷ Θεῷ! ἐγλύτωσα καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν παληάνθρωπον! σήμερ' αὔριον θὰ τὸν ἰδῇς καὶ αὐτὸν ἐδῶ.

— Μωρ' ὁμίλει καλά! αἴ! ἔχομὲν νὰ χάμωμεν γέλοια τὸ λοιπόν! Εἶναι καλὸς εἰς τὴν συντροφιὰ ἐκεῖνος.

— Αὐτὸν ἐσυλλογίσθηκα ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐδῶ, καὶ διὰ τοῦτο σοῦ εἶπα προτήτερα ὅτι κακὴν τὴν ἔχει ὁ Γερμανὸς... ἂν ἦναι ἐκεῖνος ὅπου ἤκουσα.

— Καὶ διατὶ τὸν φυλακόνουν τὸν Κούτσαβλο;

— Διὰ μία κλοπὴ ὁποῦ ἔκαμε μαζῆ μ' ἕνα ἄλλον ὁποῦ εἶχαν ἐκβάλλει ἀπὸ τὴν φυλακὴ καὶ εἶχε σκοπὸ νὰ ζήσῃ εἰς τὸ ἑξῆς τιμημένα... Πρόσμενε ! ἅμα τὸν εἶδεν ὁ Κούτσαβλος, τὸν ἐπρόκοψε πάλιν... Σοῦ εἶν' ἕνας!... Εἶμαι βέβαιος ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁποῦ ἔσπασε τὸ σεπέτι τῶν δύο ἐκείνων γυναικῶν εἰς τὰς ὁποίας ἔχω ἐνοικιασμένη μία κάμερη καὶ κάθουνται, ἐπάνω εἰς τὸ τέταρτο πάτωμα.

— Ποῖαι γυναῖκες; Ἄ! αἱ δύο ἐκεῖναι γυναῖκες, ὁποῦ ἡ νεωτέρα σοῦ ἔκλαιε τὴν καρδία γέρο παμπόνηρε... ὁποῦ τὴν εὑρίσκες εὔμορφη...

— Εἰς τὸ ἑξῆς δὲν ἔχει πλέον νὰ καύσουν τὴν καρδιὰ κἀνενὸς, ἐπειδὴ ἡ μητέρα πρέπει ἕως τώρα νὰ τὰ ἐτσίττωσε καὶ ἡ κόρη βαστᾷ λιβάνι καὶ κερὶ καὶ αὐτή. Θὰ χάσω κἄμ-

μία δεκαπενταριὰ ἡμερῶν ἐνοῖκι, ὅμως νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος ἂν δώσω κ' ἐγὼ ὀβολὸ διὰ νὰ τὰς θάψουν!.. Αὐταῖς ταῖς ἡμέραις χάνω πολλὰ, χωριστὰ τὰ γλιγούδια ὁποῦ ἔχω κ' ἐσένα καὶ ζητεῖς νὰ μοῦ τρώγῃς.. καὶ μὲ στέλλεις καὶ εἰς τὴν μάνα καὶ εἰς τὴν ἀδελφή σου.. Σοῦ λέγω δὰ, ποῦ σᾶς ηὗρα!.. Ἐφέτος τὴν ἐπροκόψαμεν.

—Ὅλο παράπονα εἶσαι γέρο Μικοῦ· ἔχεις πλούτη ὁποῦ δὲν εἰξεύρεις τί νὰ τὰ κάμῃς... Αἴ! νὰ μὴ σ'ἐμποδίζω!..ἔχε γειά!

— Καλὰ ὁποῦ τὸ ἐνθυμήθηκες!

—Ὅταν μοῦ φέρῃς τὰς νέας μου παραγγελιαῖς, θὰ γνωρίζῃς νὰ μοῦ εἰπῇς καὶ πῶς περνᾷ ἡ μάννα καὶ ἡ Πλωσκοῦ... τί;

— Ἐ! ἂν ἠμπορῶ ἂς κάμω καὶ ἀλλέως..

— Ἄ! ἐλησμόεισα. Κάψο γέρο Μικοῦ, κατὰ μιᾶς καὶ εἰσ' ἐδῶ, ἀγόρασέ μου ἕνα καινούριο κασκέττο ἀπὸ βελοῦδο τῆς Σκωττίας, ὁποῦ νὰ ἔχῃ ἀπ'ἐπάνω καὶ φοῦντα· αὐτὸ ὁποῦ φορῶ κατήντησε διὰ πέταγμα.

—Ἄκουσέ με! ἀστειζεσαι;

Ὄχι, γέρο Μικοῦ, δὲν ἀστειζομαι· ἤθελα ἕνα κασκέττο ἀπὸ βελοῦδο τῆς Σκωττίας... Μοῦ ἀρέσει νὰ ἦναι τέτοιο.

— Ἀλλὰ δὲν μοῦ λὲς ὅτι ἐσὺ ζητεῖς νὰ μὲ σβύσῃς κατὰ κράτος!

— Αἴ, γέρο Μικοῦ, ἐδῶ δὲν ἔχει λόγια πολλά· ναὶ ἢ ὄχι; Ἐγὼ δὲν σὲ ἔπιασα ἀπὸ τὸ λαιμό.. μόνον.. αἴ,αὐτὸ φθάνει,

Βλέπων ὁ κλεπταποδόχος ὅτ' ἦτον εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Νικόλα, ἠγέρθη, φοβηθεὶς μὴ τὸν ζητήσῃ καὶ ἄλλα πράγματα ἐὰν εἰσέτι διέμενε.

—Ἂς ἦναι πλέον καὶ τὸ κασκέττο, τὸν λέγει· ἀλλὰ κύτταξε καλά· ἂν μοῦ ζητήσῃς καὶ ἄλλο τι δὲν ἔχει τίποτε... νὰ τὸ 'ξεύρῃς καὶ ἂς γίνῃ ὅτι γίνῃ· θὰ χάσῃς καὶ σὺ ὅσον ἐγώ.

— Μεῖνε ἥσυχος, γέρο Μικοῦ, καὶ δὲν σὲ κάμνω ἐγὼ νὰ τραγουδίσῃς παράνω ἀπ' ἐκεῖνο ὁποῦ ἠμπορεῖς, ἐπειδὴ χάνεις τὴν φωνή σου καὶ εἶναι κρίμα· τραγουδεῖς τόσον εὔμορφα.

Ὁ κλεπταποδόχος ἐξῆλθεν ἀναστέλλων τοὺς ὤμους ἐκ τοῦ θυμοῦ του, καὶ ὁ φύλαξ ἐλθὼν παρέλαβε τὸν Νικόλαν εἰς τὸ ἐνδότερον.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ γέρων Μικοῦ ἐξήρχετο, ἰδοῦ ἡ Γελατίνα.

Ὁ φύλαξ ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης, παλαιὸς στρατιώτης τραχὺς τὴν μορφὴν καὶ δραστήριος, ἐφόρει ἓν ἔνδυμα ἐν σχήματι βέστας, ἓν καπκέτον καὶ ἓν πανταλόνιον κυανᾶ μὲ δύο ἀργυροὺς ἀστέρας, κεντητοὺς ἐπὶ τοῦ περιλαιμίου καὶ ἐπὶ τῶν ἀναστρόφων τοῦ ἐνδύματός του. Εἰς τὴν θέαν τῆς νεαρᾶς ραπτρίας μας, τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἱλαρύνθη, καὶ γλυκεῖαν διεδήλωσε συμπάθειαν πρὸς αὐτήν· τὸν ἤρεσκεν ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀγαθωσύνη μεθ' ὧν ἡ Γελασίνα ἐπαρηγόρει τὸν Γερμανὸν ὁσάκις ἤρχετο εἰς τὸ ἐντευκτήριον καὶ συνωμίλει μετ' αὐτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ τὸν Γερμανὸν αὐτὸς τὸν ἐθεώρει ὡς διάσημον δεσμώτην· τοῦ νέου τούτου ἡ γλυκύτης, χρυστότης καὶ μελαγχολία ἐνέπνεον πρὸς τοὺς ἐπιστάτας τῆς φυλακῆς τὴν πλείστην συμπάθειαν· πλὴν, τὴν συμπάθειαν ταύτην ἐπρόσεχον νὰ μὴ τὴν ἀποδεικνύωσι, φοβούμενοι μήπως οἱ ἀποτρόπαιοι σύντροφοί του λάβωσιν ἀφορμὴν ζηλείας κατ' αὐτοῦ, ὡς εἶχον καὶ ὑπονοίας ἐναντίον του καὶ τὸν βλάψωσι.

Ἔξω ἔβρεχε ραγδαίως· ἀλλὰ χάρις εἰς τὰ ὑψηλά της κρόταλα καὶ εἰς τὸ ἀλεξίβροχον, ἡ Γελασίνα ἠψήφησε γενναίως καὶ ἄνεμον καὶ βροχήν.

— Τί ἀχρεία ἡμέρα, καλή μου δεσποσύνη! τὴν εἶπεν ὁ φύλαξ μὲ καλωσύνην· Διὰ νὰ ἐκβαίνῃ τις ἔξω μὲ τοιοῦτον καιρὸν πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὰ γενναίαν καρδίαν.

— Δὲν σᾶς λέγω... ἀλλὰ καὶ ὅταν κάνεις συλλογίζεται ὅτι θὰ προξενήσῃ τότην χαρὰν εἰς ἕνα πτωχὸν νέον φυλακισμένον, ὀλίγον προσέχει εἰς τὸν καιρὸν, σᾶς βεβαιῶ.

— Ἀνάγκην δὲν ἔχω νὰ σ' ἐρωτήσω ποῖον ἦλθες πάλιν νὰ ἰδῇς...

— Μάλιστα... Εἶναι καλὰ ὁ πτωχός μου ὁ Γερμανός;

— Νὰ σοῦ εἰπῶ. Ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου εἶμαι ἐδῶ φύλαξ εἶδα πολλοὺς νὰ τοὺς φέρουν ἐλεεινοὺς, λυπημένους... μόλις ὅμως περνοῦν τρεῖς ἡμέραι, καὶ τοὺς βλέπεις μὲ τὴν συναναστροφὴν τῶν ἄλλων, καὶ γίνονται πλέον φαιδροὶ ἀπ' ἐκείνους.. Ὁ Κ. Γερμανὸς ὅμως ἐξ ἐναντίας ὅσον περνοῦν αἱ ἡμέραι, τόσον γίνεται πλέον σκυθρωπὸς καὶ ἀπαρηγόρητος.

— Τί δυστυχία!

— Ὅσάκις εἶμαι διωρισμένος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μέσα εἰς τὰς αὐλάς, τὸν βλέπω μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ’ματιοῦ μου, πάντοτε, πάντοτε ὁλομόναχον· δὲν τχετίζεται μὲ κἀνένα... Ἐγὼ σὲ εἶπα καὶ ἄλλοτε νὰ τὸν συστήσῃς νὰ μὴν ἀποφεύγῃ τοιουτοτρόπως τοὺς ἄλλους... ἐπειδὴ θὰ τοὺς κάμῃ ὅλους ἐχθρούς... Καὶ ναὶ μὲν στεκόμεθα πάντοτε ἀπ’ ἐπάνω των, ὅμως τὸ κακὸν γίνεται ἄψε σβύσε.

— Ὦ, Θεέ μου! Καὶ δὲν τοῦ τὸἐσύστησα; ἐγὼ τοῦ τὸ εἶπα, ἀλλ’ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν ἀποστροφήν του πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους.

— Κάμνει κακά... κακά... Τοὺς παροργίζει.

— Νὰ ἠμποροῦσε κἀνεὶς τοὐλάχιστον νὰ παρακαλέσῃ νὰ τὸν βάνουν εἰς κἀνένα μέρος χωριστόν!

— Σοῦ εἶπα ἐγὼ, πρὸ δύο τριῶν ἡμερῶν, ἐπειδὴ παρετήρησα τοὺς κακοὺς σκοποὺς τῶν ἄλλων ἐναντίον του, νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου ὀνομάζομεν ἐδῶ *πιστόλαν*, δηλαδὴ εἰς μίαν κάμερην χωριστὴν, πλὴν ὕστερα ἐσυλλογίσθηκα ὅτι δὲν ἔμεινε κἀμμία εὔκαιρη, ἐπειδὴ τὰς ἐπιδιορθώνουν.

— Ἀλλ’ αὐτοὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὸν θανατώσουν! ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα, καὶ οἱ ὀρθαλμοί της ἐνεπλήσθησαν δακρύων. Ἂν εἶχεν αὐτὸς ὁ νέος κἀνένα μέσον δυνατὸν, δὲν μὲ λέγετε εἰς τί ἠμποροῦσε νὰ τὸν σταθῇ αὐτὸ χρήσιμον;

—Εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ μεσολαβήσῃ νὰ τὸν βάλουν εἰς κἀμμίαν κάμερην τῆς πιστόλας, νὰ τοῦ πληρώνῃ αὐτὸς τὸ ἐνοῖκι του.

— Καὶ τώρα λοιπόν;

— Τώρα ἀπὸ τὰ δύο τὸ ἕν· ἢ πρέπει νὰ προσπαθήσῃ νὰ φιλιωθῇ μὲ τοὺς ἄλλους, ἢ νὰ πληρώσῃ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν πιστόλαν, ὅταν διορθώσουν καὶ ταῖς ἄλλαις κάμεραις. Παγαίνω νὰ τὸν κράξω. Πλὴν ἄκουσε καλήτερα, εἶπεν ὁ φύλαξ μεταστρεφείς· δὲν ἔμειναν πλέον εἰμὴ δύο μόνοι ἐδῶ οἵτινες συνομιλοῦν μὲ τοὺς φυλακισμένους των... πρόσμενε νὰ ἀναχωρήσουν!.. ἄλλοι σήμερα δὲν θὰ ἔλθουν... ἔπειτα κράζω τὸν Κ. Γερμανὸν καὶ συνομιλεῖτε μὲ τὴν ἡσυχίαν σας... Ἠμπορῶ μάλιστα ὅταν μείνετε μόνοι, νὰ τὸν ἐμβάσω καὶ μέσα

εἰς τὴν ὁδὸν ὥστε μόνον μία σειρὰ καγκέλων νὰ σᾶς χωρίζῃ ἀντὶ δύο σειρῶν.

— Ὦ! κύριε, πόσον εἶσθε καλός... πόσον σᾶς εὐγνωμονῶ.

— Σιωπὴ νὰ μὴ σὲ ἀκούσουν οἱ ἄλλοι καὶ ζηλεύσουν. Κάθησε ἐκειδά, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ξυλίνου αὐτοῦ ἐδωλίου καὶ ἅμα φύγουν αὐτὸς ὁ ἄνδρας καὶ αὐτὴ ἡ γυναῖκα 'παγαίνω νὰ τὸν κράξω.

Ὁ φύλαξ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ καθισμά του ἔνδοθεν τοῦ διαδρόμου, ἡ δὲ Γελασίνα ἐπορεύθη περιλύπως καὶ ἔλαβε θέσιν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ἐδωλίου, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἵνα κάθηνται οἱ ἐπισκεπτόμενοι.

Ἐνῷ ἡ ράπτριά μας περιμένει τὸν Γερμανὸν, ἂς δώσωμεν ἀκρόασιν εἰς τὰς ὁμιλίας τῶν δεσμωτῶν οἵτινες εἶχον μείνει εἰς τὸ ἐντευκτήριον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Νικόλα.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

### Δριμυξύδης.

Ὁ πλησίον τοῦ Νικόλα ἱστάμενος δεσμώτης ἦτον ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης, ἰσχνὸς καὶ εὐτελὴς, ἀλλὰ φυσιογνωμίας ἐξύπνου, εὐφυοῦς χαροποιᾶς καὶ σκωπτικῆς· εἶχεν ἓν στόμα μέγα, ὅπου ἐφαίνοντο σπάνιοί τινες ὀδόντες· ἐνῷ δ' ἐλάλει περιέστρεφεν αὐτὸ δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν, ὡς ἐν γένει συνειθίζουσιν οἱ συνεχῶς ἀποτεινόμενοι πρὸς τὸν ὄχλον εἰς τὰς τριόδους· ἡ μύτη του ἦτο σιμὴ· ἡ κεφαλή του μεγάλη καθ' ὑπερβολὴν, καὶ διόλου σχεδὸν φαλακρά. Ἐφόρει ἓν παλαιὸν γιλέκιον ψαρὸν, ἓν πανταλόνιον δυσδιαγνώστου χρώματος, εἰς χίλια μέρη ἐπιδιορθωμένον· οἱ πόδες του ἦσαν γυμνοὶ, μελανοὶ ἀπὸ τὸ ψῦχος, ἡμικεκαλυμμένοι ἀπὸ παλαιόπανα, καὶ φέροντες ἐμβάδας ξυλίνας.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος Ἐλευθεράκης Γογέρτης καλούμενος, καὶ μετονομασθεὶς *Δριμυξύδης* (Pique Vinaigre), ἦτο πρῶτον ἐξ ἐκείνων οἵτινες παριστῶσιν εἰς τὸν δρόμον ταχυδακτυλουργικὰ παίγνια, ἑπομένως κατεδικάσθη εἰς φυλακισμὸν πολυχρόνιον ἐπὶ κατηγορίᾳ ὅτι μετήρχετο κίβδηλα, ἑπομένως ἀπελύθη, καὶ τώρα πάλιν συνελήφθη ἐπὶ κλοπῇ. Ὁ Δριμυξύδης λοιπὸν φυλακισθεὶς ἐκ δευτέρου πρό τινων ἡμερῶν ἐσυνείθιζε, πρὸς διασκέδασιν τῶν ἐν τῇ φυλακῇ συντρόφων του καὶ πρὸς χρη-

ματικόν του ὄρελος νὰ τοῖς διηγεῖται παραμύθια.

Παράδοξον εἶναι ὅτι οἱ ἐξωλέστατοι αὐτοὶ ἄνθρωποι οἱ μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν κοκκάλων διεφθαρμένοι, οἱ κλέπται καὶ φονεῖς αὐτοὶ ἀγαποῦν τὰ διηγήματα, καὶ πρὸ πάντων ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσιν αἰσθήματα γενναῖα, ἡρωϊκὰ, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἀγαθότης νικῶσιν τὴν ὠμότητα, ἢ εὑρίσκουσιν ἐκδικητὴν κατ' αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ θεωρεῖται καὶ εἰς τὰς γυναῖκας. Εἶναι δὲ τοῦτο φυσικὴ ἴσως ὁρμὴ πρὸς τὸ καλὸν, δάκτυλος Θεοῦ μυστηριώδης.

Ὁ Δριμυξύδης λοιπὸν ἐπέδιδε πρὸ πάντων εἰς αὐτὰ τὰ ἡρωϊκὰ διηγήματα, ὅπου ἡ ἀδυναμία ὕστερον ἀπὸ χιλίας περιπετείας θριαμβεύει ἐπὶ τοῦ καταδυναστεύοντος αὐτήν. Περιπλέον ὁ Δριμυξύδης μετεχειρίζετο εὐστοχώτατα τὴν εἰρωνείαν ἐξ' οὗ καὶ τὸν ἐδόθη τὸ ἐπίθετον.

Εἴπομεν ὅτι εἰσῆλθεν αὐτὸς εἰς τὸ ἐντευκτήριον. Ἀπέναντί του, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῶν καγκέλων, ἵστατο μία γυνὴ τριακονταπενταετὴς περίπου μορφῆς ὠχρᾶς, ἀλλὰ γλυκείας καὶ συμπαθητικῆς, ἐνδεδυμένη πενιχρὰ ἀλλὰ καθάρια, καὶ ἔκλαιε πικρῶς κρατοῦσα τὸ μανδήλιον ἐπὶ τῶν ὀρθαλμῶν της.

— Ὁ Δριμυξίδης τὴν ἔβλεπε μὲ ὕφος ἀνυπομονησίας καὶ ἀγάπης ὁμοῦ.

— Αἴ, Γιαννοῦλα, τὴν λέγει, μὴν ἦσαι δὰ παιδί· δεκαέξη τώρα χρόνους ἔχομεν νὰ ἰδῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μας ἂν βαστᾷς καὶ τώρα τὸ μανδῆλι εἰς τὰ μάτια σου ἀκατάπαυστα λοιπὸν πῶς θὰ γνωρισθοῦμεν;

— Ἄχ, Λευτεράκη, ἄχ ἀδελφέ μου... τὰ δάκρυα μὲ πνίγουν καὶ νὰ ὁμιλήσω δὲν ἠμπορῶ.

— Ἀμ' εἶσαι λωλή!... Τί ἔχεις καὶ κλαῖς;...

Ἡ γυνὴ τότε ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά της διέκοψε τοὺς λυγμούς της, καὶ ἀτενίσασα πρὸς αὐτὸν μὲ ἔκπληξιν ἐπανέλαβεν.

— Τί ἔχω καὶ κλαίω; Νὰ σὲ βλέπω πάλιν εἰς τὴν φυλακὴ, ἀφοῦ δεκαπέντε χρόνους ἔκαμες μέσα... καὶ τί ἔχω καὶ κλαίω;

— Τωόντι· μόλις εἶν' ἓξ μῆνες ὁποῦ εὐγῆκα ἀπὸ τὴν κεντρικὴ φυλακὴ τοῦ Μελούνου... χωρὶς νὰ ἠμπορέσω νὰ ἔλθω

εἰς τὰ Παρίσια νὰ σὲ ἰδῶ· μοῦ ἦταν ἀπηγορευμένο νὰ πατήσω εἰς τὴν πρωτεύουσα.

— Ἀλλὰ τί ἔκαμες χριστιανέ μου, πάλιν καὶ σ' ἐξανάβαλαν; Διατὶ νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ Βωγιανσῆ, ὁποῦ σὲ εἶχαν στείλει ὑπὸ ἐπιτήρησιν;

— Διατί νὰ φύγω;... Ἐρώτα με προτήτερα διατί νὰ πάγω ἐκεῖ;

— Αἴ, ναὶ, διατί;

— Πρῶτον μὲν, ἀδελφή μου, κατὰ μιᾶς καὶ ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν δύο μας αὐτὰ τὰ κάγκελα ὑπόθεσε μὲ τὸ νοῦ σου ὅτι σ' ἀγκάλιασα, σ' ἐφίλησα, καθὼς κάμνουν δύο ἀδέρφια ὅταν ξαναβλέπωνται ὕστερον ἀπὸ ἕνα αἰῶνα. Ἂς ὁμιλήσωμεν τώρα· ἕνας ὁποῦ ἦταν εἰς τὴν φυλακὴ τοῦ Μελούνου καὶ ὅπου τὸν ὀνόμαζαν Κούτσαβλο, μοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι εἰς τὸ Βωγιανσῆ εὑρίσκετο κάποιος ὁποῦ ἐβγῆκεν παλαιόθεν ἀπὸ τὸ κάτεργο γνωστός του, ὁ ὁποῖος ἔδιδε δουλειὰ εἰς ὅσους ἔβγαιναν ἀπὸ ταῖς φυλακαῖς· τοὺς ἔβαλε κ' ἐδούλευαν ψιμμύθι (σουλιμᾶ)... Ἐξεύρεις τί θὰ εἰπεῖ νὰ κατασκευάζῃ κἀνεὶς ψιμμύθι;

— Ὄχι.

— Μία τέχνη τοῦ διαβόλου· ὅσους τὴν κάμνουν, μέσα εἰς ἕνα μῆνα, ἢ δύο, τὸ πολὺ, τοὺς πιάνει ὁ *κωλυκόπωνος τοῦ μολυβιοῦ*... Εἰς τοὺς τρεῖς κωλικοπιασμένους πάντοτε ὁ ἕνας θὰ τὰ τσιτώσσει.. Ἤγουν, διὰ νὰ μὴν εἰπῇ κἀνεὶς ψεύματα, τὰ τσητώνουν καὶ οἱ ἄλλοι δύο.. πλὴν μὲ τὴν ἀνάπαυτίν τους.. τάχα μὲ τὸν καιρό τους... Τρεβοῦν ἐμπρὸς, καὶ βαστοῦν κἀνένα χρόνο ἑνά 'μισι τὸ πολύ... Ὅμως πληρώνονται καλά· καλήτερα παρὰ εἰς κάθε ἄλλη τέχνη, καὶ εἶναι πολλοὶ μάννας υἱοὶ ὁποῦ βαστοῦν καὶ δύο καὶ τρεῖ χρόνους... Αὐτοὶ ὅμως εἶναι οἱ παλαϊκοὶ, οἱ πρωτόγεροι τῶν *ψιμμυθάδων*. Ἀποθαίνουν, δὲν σοῦ λέγω.. ὅμως δὲν ὑποφέρουν πολὺ ἀπὸ τὸν κωλυκόπονο.

— Καὶ διατί νὰ πιάσῃς μία τέχνη τόσον ἐπικίνδυνη ὁποῦ κἀνεὶς ἀποθαίνει;

— Ἀμὴ τί ἤθελες νὰ κάμω; Ὅταν ἐπῆγα εἰς τὸ Μελοῦνον δι' ἐκείνην τὴν ὑπόθεσι τῶν κιβδήλων νομισμάτων, ἤμουν ἀπ' ἐκείνους ποῦ κάμνουν εἰς τὸν δρόμο παιγνίδια ταχυδακτυλουργικά. Καὶ ἐπειδή τις εἰς τὴν φυλακὴ δὲν ἐπερνοῦσεν ἡ τέ-

χνη μου, καὶ δὲν ἔχω δύναμι παρὰ ὅση εἶναι τοῦ ψύλλου διὰ νὰ μὴ μὲ βάλουν εἰς κἀνένα βαρὺ ἐργόχειρο, μ' ἔβαλαν νὰ κάμω παιγνιδάκια τῶν παιδιῶν· ἦταν ἕνας κατασκευαστὴς ἀπὸ τὰ Παρίσια, τοῦ ὁποίου ἔδιδε χέρι καλήτερα νὰ παραγέλλῃ εἰς τοὺς φυλακωμένους νὰ τοῦ κατασκευάζουν τὰ νευρόσπαστά του ταῖς τρουμπέτταις του ταῖς ξύλιναις καὶ τὰ σπαθιὰ, παρομοίως ξύλινα. Σοῦ ἔκαμα σὰν τέτοια πράγματα μέσα εἰς τοὺς δεκαπέντε χρόνους ἀναρίθμητα· μιᾶς ὁλοκλήρου συνοικίας τῶν Παρισίων τὰ παιδία θὰ εἶχαν νὰ παίζουν... τρουμπέταις μάλιστα ἂν εἰπῇς... Ἀμὴ ρουκάναις!... Μὲ δύο μόναις ὅπου ἐκατασκεύασα ἠμποροῦσαν νὰ βάλουν ἕνα στράτευμα ἐμπρὸς τόσον μεγάλαις... Ἀφοῦ ὁ καιρός μου τῆς φυλακῆς ἐτελείωσε, νάσου ἐγὼ ἐβγαίνω πρωτομάστορης εἰς ταῖς τρουμπέταις τῶν δὺο σολδίων. Μὲ δίδουν νὰ ἐκλέξω διὰ νὰ κατοικῶ εἰς μίαν ἀπὸ ταῖς τρεῖς τέσσαραις χωροπούλαις ὁποῦ μοῦ εἶπαν, ὅλαις σαράντα λεύγας μακρὰν ἀπὸ τὰ Παρίσια. Τρόπον διά νὰ ζήσω ἄλλον δὲν εἶχα παρὰ τὸ νὰ κατασκευάζω παιγνιδάκια τῶν παιδιῶν... Ἂν λοιπὸν ὑποθέσῃς ὅτι ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς χωροπούλας ἀπὸ τοὺς γέρους ἕως τὰ μωρὰ ἤθελαν νὰ κάμουν *τουρλουτοῦ* μὲ ταῖς τρουμπέτας μου, μόλις πάλιν ἤθελα νὰ εὐγάζω τὰ ἔξοδά μου· ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσα νὰ κάμω ἕνα ὁλόκληρον τόπο νὰ παίζῃ τρουμπέττα ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ. Ἤθελαν μοῦ εἰπῇ· Τί διάβολο! ἐσὺ θέλεις ἐδῶ νὰ μᾶς ξεμωράνῃς ὅλους.

—Παναγία μου! Πάντοτε ἀστεΐζεται αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος.

— Ἀμὴ τί; θέλεις νὰ κλαίω ; Τέλος πάντων, βλέπωντας ὅτι καὶ ἡ ταχυδακτυλουργία μου δὲν ἐπερνοῦσε εἰς ἕνα χωριὸ σαράντα λεύγαις μακρὰν ἀπὸ τὰ Παρίσια ἐζήτησα τὴν ἄδειαν νὰ 'πάγω εἰς τὸ Βωγιανσῆ νὰ δουλεύω τὸ ψιμμύθι. Τί νὰ κάμῃς! Πάντοτε, ὅσον καὶ νὰ ἦναι ζῇ κἀνεὶς ἕως νὰ τὰ τσιττώσῃ, κ'ἐπροτιμοῦσα αὐτὸ παρὰ κλέπτης· ἐπειδὴ διὰ κλέπτης δὲν εἶμαι ἀνδρεῖος οὐδὲ τόσον δυνατός. Καὶ αὐτὸ ὁποῦ ἔκαμα καὶ θὰ σοῦ διηγηθῶ τώρα ἔτυχε ἐκ περιστάσεως.

— Ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖος καὶ δυνατὸς νὰ ἦσουν δὲν ἔκλεπτες ἐσὺ ποτέ.

— Λὲς νὰ μὴν τὸ ἔκαμνα;

— Ναὶ ἐπειδὴ κατὰ βάθος δὲν εἶσαι ἄνθρωπος κακκός· εἰς τὰ κίβδηλα εὑρέθηκες βιασμένος καὶ διὰ τοῦτο.

— Ναὶ, κόρη μου, πλὴν ἄκουσε. Δεκαπέντε χρόνους κλεισμένος ὁ ἄνθρωπος μέσα εἰς μία φυλακὴ κεντρικὴ... τὸν κάμνουν καὶ μαυρίζει σὰν τὸ τσιμποῦκι αὐτὸ ποῦ βαστῶ, ὅσον ἄσπρος καὶ ἂν ἦταν ὅταν ἐμβῆκε μέτα· ὅταν ἐγὼ ἐβγῆκα ἀπὸ τὸ Μελοῦνον δὲν ἤμουν ἄξιος διὰ νὰ κλέψω ἤμουν δειλός.

— Καὶ πῶς ἀφοῦ ἤσουν δειλὸς ἐπῆγες κ' ἔπιασες μιὰ τέχνη θανατηφόρον ; Νὰ σὲ ἀκούῃ, Λευτεράκη, κἀνείς... μόνος σου παραστήνῃς τὸν ἑαυτόν σου κακὸν ἄνθρωπον.

— Στάσου νὰ ἰδῇς ὅσον ἤμουν σὰν τὴν *σουλῆτα* ἀδύνατος καὶ ἀχαμνὸς, εἶχα μίαν ἰδέα... δὲν ἠξεύρω ἀπὸ ποῦ τὴν εἶχα τὴν ἰδέαν αὐτὴ, ὅτι ἐμένα δὲν θὰ μὲ πιάσῃ ὁ κωλικόπονος τοῦ μολυβιοῦ, καὶ ὅτι θὰ γίνω κ' ἐγὼ ἕνας ἀπ' ἐκείνους τοὺς *γέρο ψιμμυθάδες*.. .Μετρῶ τὸ λοιπὸν τί χρήματα εἶχα συναγμένα μερικὰ ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὴν φυλακὴ, ὅπου ἐδιηγούμην τὸ βράδυ παραμύθια; καὶ μοῦ ἔδιδαν ὅ,τι ἤθελε καθένας...

— Θυμᾶσαι. Λευτεράκη, ὁποῦ μᾶς ἔλεγες αὐτὰ τὰ παραμύθια καὶ σὲ ἤκουε καὶ ἡ μητέρα ;

—Τὴν πτωχὴ τὴν καλὴν γυναῖκα! ἀμὴ δὲν ἐνθυμοῦμαι; Δὲν τῆς εἶπαν ποτὲ, πρὶν ἀποθάνῃ; ὅτι μὲ εἶχαν εἰς τὸ Μελοῦνον.

— Ποτέ· ἐκείνη ἕως εἰς τὰ ὑστερινά της σ' ἐνόμιζεν εἰς τὰ νησιά.

— Τί τὰ θὲς κόρη μου, ἐμένα μὲ ἀφάνισεν ὁ πατέρας μου, ὁποῦ μ' ἔμαθε κ' ἔγινα μῖμος (paillasse] διὰ νὰ μ'ἔχῃ μαζῆ του ἐκεῖ ὅπου μ' ἔκαμνε ταῖς τερατουργίαις του, ὁποῦ ἔτρωγε στουππὶ κ' ἔβγαζε ἀπὸ τὸ στόμα του φωτιά· δηλαδὴ, δὲν μοῦ ἔδιδε καιρὸν νὰ συναναστρέφωμαι κ' ἐγὼ μὲ τὰ παιδιὰ τῶν μεγάλων ὑπουργῶν τῆς Γαλλίας, καὶ ἀπέκτησα συντρόφους κακούς. Ἀλλ' ἂς ἔλθω πάλιν εἰς τὸ Βωγιανσῆ· ἀφοῦ ἐβγῆκα ἀπὸ τὸ Μελοῦνον μετρῶ τὸ λοιπὸν τὰ χρήματα. Ὕστερον ἀφοῦ δεκαπέντε χρόνους καθίσῃ κἀνεὶς εἰς τὸ κλουβὶ, νὰ σοῦ εἴπω, εἶναι δίκαιον νὰ 'πάρῃ ὀλίγον τὸν ἀέρα του, νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὴν ξέρα· μάλιστα ἐγὼ ὁποῦ ἐσκόπευα νὰ ἔμβω εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ψιμμυθιοῦ, καὶ ἦτο κίνδυνος νὰ μὴ ζήσω πολύ.. τί ἤθελαν τότε νὰ μοῦ χρησιμεύσουν τὰ χρήματατα; .. σ' ἐ-

ρωτῶ νὰ μοῦ εἰπῆς.. Τί τὰ θέλεις, φθάνω εἰς τὸ Βουγιανσῆ σχεδὸν χωρὶς λεπτό· γυρεύω τὸν Τριχιᾶ, τὸν φίλο τοῦ Κούτσαβλου, τὸν διευθυντὴ τοῦ ἐργοστασίου... Δοῦλός σας ταπεινός! μήτ' ἐργοστάσιον ψιμμυθιοῦ, μηδὲ τίποτε· εἶχαν ἀποθάνει ἕνδεκα 'νομμάτοι μέσα εἰς τὸν χρόνο· τόσον ὁποῦ ὁ Τριχιᾶς ἔκλεισε τὸ ἐργαστῆρι. Εὑρίσκομαι τὸ λοιπὸν εἰς τὴν μέση τοῦ χωριοῦ χωρὶς ἄλλο τίποτε διὰ ζουμὶ νὰ πίω παρὰ τὴν τέχνη ὁποῦ ἤξευρα, νὰ κάμνω ξύλιναις τρουμπέτταις, καὶ τὴν ἀπόδειξίν μου ὅτι ἠλευθερώθηκα ἀπὸ τὴν φυλακὴ διὰ μόνην συστατικὴν γραφή μου. Ζητῶ νὰ εὕρω κἀμμία δουλειά.. φέξε μου κ' ἐγλίστρησα· ὅποιον ἐπλησίαζα, ἔβαζε τὸ χέρι του εἰς τὴν τσέπη του διὰ νὰ μὴ τὸν κλέψω. 'Ο ἕνας μ' ἔλεγε κλέπτη ἀπ' ἐδῶ, ὁ ἄλλος κρεμάλα ἀπ' ἐκεῖ, ἄλλος κατεργάρη. Εἶδα καὶ ἀποεῖδα κ' ἐγὼ, καὶ μία καὶ δυὸ, καὶ χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς κυβερνήσεως, παίρνω τὸν δρόμο κατὰ τὰ Παρίσια, νὰ ἠμπορέσω νὰ εὕρω δουλειά. Ἐπρόσεχα μὴν ἰδῶ χωροφύλακα εἰς τὸν δρόμο· καλῇ τύχῃ καὶ δὲν μὲ ἀπάντησε κἀνένας ἕως πλησίον εἰς τὰ 'Ωτώλια (Auteuil). 'Ο δρόμος, ξεύρεις, ὁ πολὺς μ' ἔκαμε κ' ἐπείνασα.. διαβολεμμένη πεῖνα, καὶ ἤμουν φορεμένος ... νὰ ... καθὼς μὲ βλέπεις, πολυτελέστατα (Καὶ ὁ Δριμυξύδης ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὰ ράκη του βλέμμα σκωπτικόν). Λεπτό; καὶ ποῦ ἐφάνη! Δὲν εἶχα οὔτε ἕνα διὰ τὴν κρεμάλα... 'Ο διάβολος ἐκειδὰ μ' ἐσκούντησε...

— Σιώπα, ἀδελφέ μου, σιώπα, εἶπεν ἡ ἀδελφή του φοβουμένη μήπως ὁ φύλαξ, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἦτον ἀρκετὰ μακρὰν τοῦ Δριμυξύδη, ἀκούσῃ τὴν κινδυνώδη ταύτην ἐξομολόγησιν.

— Φοβεῖσαι μή με ἀκούσουν ; ἐπανέλαβε. Μή σε μέλῃ κ' ἐγὼ δὲν τὰ κρύπτω. Μ' ἔπιασαν ἐπάνω εἰς τὴν δουλειά· δὲν ἠμποροῦσα ν' ἀρνηθῶ τίποτε· τὰ ὡμολόγησα ὅλα καὶ ἠξεύρω τί με προσμένει· ὁ λογαριασμός μου εἶναι καμωμένος.

— Παναγία μου ! ἐπανέλαβεν ἡ ἀθλία γυνὴ κλαίουσα, μὲ πόσην ἀταραξίαν τὰ διηγεῖσαι, μὲ τί κρύο αἷμα ...

— Ὑπόθεσε ὅτι τὰ ἐδιηγούμουν μὲ αἷμα ζεστό· αἴ, τί ἤθελα νὰ κερδίσω; ... Γιαννοῦλα... μὴ γίνεσαι δὰ μωρὸ παιδί· τί ἐκτάλαβες ; ἐγὼ τώρα θὲς νὰ σὲ παρηγορῶ;

Ἡ ἀθλία γυνὴ ἐσπόγγισεν ἐκ νέου τὰ δάκρυά της καὶ ἐστενάξε.

— Διατί λὲς, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυζύδης· μούχρωμα, εἶπὲ, ἔφθασα εἰς τὰ Αὐτώλια κατακουρασμένος· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤθελα νὰ ἔμβω εἰς τὰ Παρίσια ἂν δὲν ἐνύκτωνε καλὰ, ἐκάθισα ἀπ' ὀπίσω ἀπ' ἕνα φράκτη διὰ νὰ ξεκουρασθῶ λιγάκι καὶ νὰ συλλογισθῶ πῶς νὰ κάμω ἐκεῖ ὅπου ἐσυλλογιζούμουν, ἀποκοιμοῦμαι· ἀκούω ἐκεῖ δὰ μία φωνὴ καὶ ἐξυπνῶ. Ἦταν νύκτα· στήνω τὸ αὐτί μου ... ἕνας ἄνδρας καὶ μία γυναῖκα ὡμιλοῦσαν εἰς τὸν δρόμο ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ φράκτου. Ὁ ἄνδρας ἔλεγεν εἰς τὴν γυναῖκα· — Ποῖος θὰ ἔλθῃ τώρα νὰ μᾶς κλέψῃ χίλιαις φοραῖς δὲν ἀφήσαμεν τ' ὀσπίτι ὁλομόναχος;— Ναὶ, ἀποκρίνεται καὶ τοῦ λέγει ἡ γυναῖκα, ἀλλὰ δὲν εἴχαμεν ποτὲ ἑκατὸ φράγκα μέσα εἰς τὸ συρτάρι τῆς σκευοθήκης μας. —Ζῶον ὁποῦ εἶσαι, καϋμένη! καὶ ποῖος τὸ ξεύρει; εἶπεν ὁ ἄνδρας.—Ἂς ἦναι, ἐπανέλαβεν ἡ γυναῖκα· καὶ ἐτράβιξαν ἐμπρός. Μίαν τέτοιαν εὐκαιρίαν καλὴν ποῦ τὴν εὕρισκα ἐγὼ ἄλλοτε; Κίνδυνος κἀνένας δὲν ὑπῆρχε. Προσμένω καὶ μακρύνεται ὀλίγον τὸ ἀνδρόγυνο, ἔπειτα ἐκβαίνω ὄπισθεν ἀπὸ τὸν φράκτη μου· βλέπω ὡς εἴκοσι πατήματα παρέκει ἕνα μικρὸ 'σπιτάκι χωρικό· βέβαια αὐτοῦ θὰ ἦταν τὰ ἑκατὸ φράγκα, ἐπειδὴ ἄλλη στέγη παρ' αὐτὴν δὴν ὑπῆρχεν ἐπάνω εἰς τὸνδρόμο· τὰ Αὐτώλια ἦταν ὡς ἑκατὸν βήματα μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ ... Λέγω τὸ λοιπὸν μὲ τὸν ἑαυτό μου· Καρδιὰ, Λευτέρη, δὲν ὑπάρχει ψυχὴ. καὶ εἶναι νύκτα· ἂν δὲν ἔχουν κἀνένα σκύλον φυλακάτορα (ξεύρεις ὅτι πάντοτε τοὺς σκύλους ἐγὼ τοὺς ἐφαβούμουν) ἡ δουλειὰ ἐτελείωσε. Καλῇ τύχῃ καὶ δὲν ὑπῆρχε σκύλος. Διὰ νὰ βεβαιωθῶ καλήτερα, κτυπῶ τὴν θύρα, κἀνείς. Λαβαίνω τότε θάρρος. Τὸ παράθυρο, ἕνα χαμηλὸ, ἦταν κλειστό· περνῶ μία τὸ ῥαβδί μου ἀνάμεσα, τὸ σπῶ, κ' ἐμβαίνω μέσα εἰς μία κάμερη· εἶχεν ὀλίγη φωτιὰ εἰς τὴν γωνιὰ κ' ἐφώτιζεν ὀλίγον· βλέπω μία σκευοθήκη, πλὴν κλειδωμένη· ξεχαρβαλώνω τὰ συρτάριά της μὲ μία μεγάλη μασιὰ, κ' εὑρίσκω ἀνάμεσα εἰς τὰ ροῦχα τὰ χρήματα βαλμένα μέσα εἰς ἕνατσουράπι· δὲν χάνω καιρὸν νὰ ζητήσω ἄλλο τίποτε, ἀλλὰ πηδῶ ἀπὸ τὸ παράθυρο ... καὶ πίπτω ... ἂν τὸ εὕρῃς ποῦ! ... Νὰ ἰ-

δῆς τί ἔχει νὰ εἰπῇ κακοτυχία!

— Ποῦ ἔπεσες;

— Ἴσα ἴσα ἐπάνω εἰς τὸν ὦμο τοῦ φύλακος τοῦ χωριοῦ.

— Τί δυστυχία!

— Ἦταν φεγγάρι· μὲ εἶδε τὴν στιγμὴν ὅπου ἔβγαινα ἀπὸ τὸ παράθυρο, μὲ τσακώνει ... Ἦταν ἕνας ὁποῦ ἔτρωγε δέκα ὡσὰν ἐμένα ... δειλὸς, ξεύρεις, ἐγὼ στέκομαι χωρὶς κἀμμίαν ἀντίστασι. Ἐκρατοῦσα ἀκόμη τὸ τσουράπι εἰς τὸ χέρι μου· ἀκούει τὰ χρήματα ὁποῦ ἐκουδούνιζαν, τὰ παίρνει καθὼς ἦταν, τὰ βάζει εἰς τὸν τουρβᾶ του καὶ μὲ βιάζει νὰ τὸν ἀκολουθήσω εἰς τὰ Αὐτώλια. Φθάνομεν εἰς τοῦ δημάρχου μὲ συνοδείαν παιδιῶν τοῦ δρόμου καὶ χωροφυλάκων ὅσων θέλεις· παγαίνουν ἔπειτα καὶ προσμένουν ἐκείνους ὁποῦ ἔκλεψα εἰς τὸ σπίτι των· ὅταν ἐπέστρεψαν, εἶπαν τὰ πράγματα ὡς ἦταν... Ν' ἀρνηθῶ ..ι καὶ πῶς ν' ἀρνηθῶ; ἦταν ἀδύνατον· τὰ συνομολογῶ ὅλα, ὑπογράφομαι εἰς ταῖς προκοπαῖς μου, μοῦ βάζουν τὰ χέρια εἰς τὰ μάνταλα .. καὶ δρόμο..

— Καὶ τώρα πόσον καιρὸν θὰ μείνῃς εἰς τὴν φυλακή;

— Τὸν καιρὸ μὴν τὸν ἐρωτᾷς· εἶναι κἄμποσος.

— Πόσος;

— Δὲν θὰ ἦναι πλέον φυλακή.

— Ἀμὴ τί θὰ ἦναι;

— Ὁ δικηγόρος μου μοῦ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ εἶναι τώρα δευτέρα φορὰ ὁποῦ μὲ πιάνουν, καὶ τώρα ἔτυχε νὰ σπάσω παράθυρο διὰ νυκτὸς εἰς ἕνα σπίτι κατοικημένο καὶ νὰ κλέψω .. θὰ ἔχω δεκαπέντ' ἕως εἴκοσι χρόνους κάτεργο, καὶ θὰ μὲ ἀνεβάσουν καὶ εἰς τὸ τραπέζι, νὰ μὲ καμαρώσῃ κἄμποσο ὁ κόσμος.

— Κάτεργο; ἀλλὰ σὺ, τόσον ἀδύνατος, θ' ἀποθάνῃς ἐκεῖ μέσα, ἀνέκραξεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ μὲ φωνὴν κλαυθμηράν.

— Ἀμ' ἂν ἐπήγαινα ἐκεῖ ὁποῦ κατασκευάζουν τὸψιμμύθι;..

— Κάτεργο, καλὲ, κάτεργο!

— Αἴ, κάτεργο, τί; φυλακὴ ἀνοικτικὴ· φορεῖς μία καζάκα κόκκινη ἀντὶ μαύρης .. Ἔπειτα θὰ βλέπῃ κἀνεὶς καὶ τὴν θάλασσα, ὁποῦ εἶμαι περίεργος νὰ τὴν ἰδῶ ..

— Θὰ σὲ ἀναβάσουν καὶ εἰς τὸ τραπέζι.. νὰ σὲ βλέπῃ ὁ

κόσμος.. Ὦ, Θεέ μου, Θεέ μου! Καὶ ἡ ἀθλία ἐπανέλαβε τοὺς θρήνους της!

— Νά τα πάλιν.. Μὰ Γιαννοῦλα, ἄφησε αὐτά.. ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας θὰ περάσω ἐκεῖ ἐπάνω.. ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς εἶναι κάνεις καθιστός. Ἔπειτα ἐγὼ εἶμαι συνειθισμένος νὰ βλέπω συναγμένο πλῆθος τριγύρω μου. Ὅταν ἔκαμνα ταῖς ταχυδακτυλουργίαις μου εἰς τὴν μέση τοῦ δρόμου, μὲ ἐτριγύριζεν ἕνας κόσμος καὶ τότε. Φαντάζομαι πάλιν ὅτι ταχυδακτυλουργῶ. Τέλος πάντων σφαλῶ καὶ τὰ 'μάτια μου τὸ κάτω κάτω, καὶ θὰ ἦναι τὸ ἴδιο ὡσὰν νὰ μὴ μ' ἔβλεπε κάνεις.

Ὡμίλει ὁ ταλαίπωρος μετὰ τοσούτου κυνισμοῦ, διότι μᾶλλον ἤθελε νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἀδελφήν του διὰ τῆς ἐπιπλάστου αὐτῆς ἀδιαφορίας του, παρὰ ν' ἀθωώσῃ τὸν ἑαυτόν του. Εἰς τοὺς λαβόντας τὴν ἕξιν τῶν ἠθῶν τῆς φυλακῆς, τῷόντι τὸ κάτεργον δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ μεταβολὴ διαίτης· *μεταβολὴ καζάκας*, ὡς ἔλεγεν ὁ Δριμυξύδης ἐν συνειδήσει. Πολλοὶ μάλιστα δεσμῶται τῶν φυλακῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ προτιμοῦν τὸ κάτεργον, διὰ τὴν θορυβώδη ζωὴν τὴν ὁποίαν ἐκεῖ διάγουσι, καὶ πολλάκις κάμνουσιν ἀποπείρας φόνου, διὰ ν' ἀποσταλθῶσιν εἰς τὸ Βρέστ ἢ εἰς Τουλὸν, πόλεις παραθαλασσίους ὅπου ὑπάρχουσι κάτεργα.

'Αλλ' εἰς τὰς φυλακὰς, θέλουν μᾶς εἴπει, εἶν' ἐλεύθεροι. Ναί, ἐλεύθεροι· μίαν ἡμέραν... τὴν κυριακήν· ἀλλ' ἡ κυριακὴ εἶναι ἡμέρα ἀναπαύσεως καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῷ κατέργῳ.

'Αλλὰ δὲν ἔχουσι τὴν καταισχύνην τὸν στιγματισμόν; Καὶ τί εἶναι ἡ καταισχύνη καὶ ὁ στιγματισμὸς πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ καθημέραν ἀποσκληρύνεται, καὶ οἱ ὁποῖοι διαβαίνουσιν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἀτιμίας εἰς τὸ ἀλληλοδιδακτικὸν αὐτὸ σχολεῖον τῆς διαφθορᾶς, ὅπου οἱ πλέον ἀνόσιοι εἶναι οἱ μᾶλλον σεβόμενοι.

Τοιαῦται εἶναι αἱ συνέπειαι τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ποινικοῦ μας συστήματος. Ὁ φυλακισμὸς εἶναι ζηλωτός· τὸ κάτεργον... πολλάκις τὸ ζητοῦν...

.....

— Εἴκοσι χρόνους εἰς τὸ κάτεργον! Θεέ μου, Θεέ μου, ἐπανελάμβανεν ἡ τάλαινα τοῦ Δριμυξύδη ἀδελφή.

— Ἀλλὰ μὴν κάμνῃς ἔτζι, Γιαννοῦλα· θαρρεῖς ὅτι θὰ μοῦ δίδουν βαρειαῖς δουλειαῖς; ἐγὼ εἶμαι ἀδύνατος· ἂν δὲν ἔχῃ ἐκεῖ μέσα κἀνένα ἐργοστάσιον ὅπου νὰ κατασκευάζουν τρουμπέτταις καθὼς εἰς τὸ Μελοῦνον, θὰ μὲ βάλουτ εἰς κἀμμίαν ἐλαφρὴ δουλειά ... νὰ κυττάζω τοὺς ἀρρώστους. Ἐγὼ εἶμαι ἀπείρακτος, ὑπήκοος πολύ· θὰ διηγοῦμαι κ' ἐκεῖ παραμύθια καθὼς διηγοῦμ' ἐδῶ, θὰ σύρω τὴν ἀγάπην τῶν ἐπιστατῶν καὶ τῶν συντρόφων μου, καὶ θὰ σοῦ στέλλω συχνὰ καρύδια ἰνδικὰ, εὔμορφα σκαλισμένα, καὶ κουτάλια ἀχυρόπλεκτα διὰ τοὺς ἀνεψιοὺς καὶ τὰς ἀνεψιάς μου. Τέλος πάντων, εὑρέθηκα εἰς τὸν χορὸ, πρέπει νὰ χορέψω.

— Ἂν μοῦ ἔγραφες δύο λόγια, ὅτι ἤθελες νὰ ἔλθῃς εἰς τὰ Παρίσια, ἤθελα κάμει τρύπο νὰ σὲ κρύψω ἕως νὰ εὕρῃς μία δουλειά.

— Βέβαια, καὶ ποῦ ἀλλοῦ ἤθελα ὑπάγει; κοντά σου πάντοτε ἐσκόπευα νὰ ἔλθω, ἀλλ' ὄχι δὰ καὶ μὲ ἄδεια χέρια· ἐπειδὴ, ἀφ' ὅ,τι καταλαβαίνω ἀπὸ τὰ φορέματά σου, δὲν θὰ ἔχῃς καὶ σὺ, πτωχὴ, τοὺς τρόπους ἄφθονα. Καὶ τί κάμνουν τὰ παιδιά σου, ὁ ἄνδρας σου;

— Μὴν ἐρωτᾷς διὰ τὸν ἄνδρα μου.

— Πάντοτε *μεθούα*; κρῖμα! ἐνῷ ἔξεύρει τόσον καλὰ τὴν τέχνη του.

— Τὰ τί ὑποφέρω, τὰ τί ὑποφέρω! Καψὸ Λευτεράκη, δέν ἔχω μόνο τὴν ἰδική σου λύπη νὰ μὲ τυραννῇ.

— Τί ὁ ἄνδρας σου..

— Ἔχει τώρα τρεῖς χρόνους ὁποῦ μὲ ἄφησεν ἀφοῦ ἐπώλησεν ὅλα ὅσα εἴχαμεν· καὶ τώρα ἔχω τὰ παιδιά του χωρὶς τίποτε ἄλλο, παρὰ μία ψάθα διὰ νὰ κοιμοῦντ' ἐπάνω.

— Ἄ, ἐγὼ δὲν τὸ ἤξευρ' αὐτό.

— Δὲν σοῦ τὸ εἶπα διὰ νὰ μὴν πικραθῇς.. Τί ὄφελος καὶ ἂν σοῦ τὸ ἔλεγα ...

— Καψὸ Γιαννοῦλα!.. Καὶ τώρα πῶς ζῇς μὲ τὰ τρία σου παιδιά;

— Ἐπήγαινα κ' ἐδούλευα κρόσσια· ἐκέρδιζα τὸ ψωμί μου μόλις καὶ μετὰ βίας· ἦταν κἄποιαις γειτόνισσαις ὁποῦ ἐφύλαγαν τὰ παιδιά μου ἐνόσῳ ἔλειπα ἔψω, πλὴν ἐξ αἰτίας τοῦ ἀν-

δρός μου, τὸ ἔχασα καὶ αὐτό.

—Καὶ διατί;

— Ἐκεῖνος ὁποῦ μοῦ ἔδιδε κ' ἐδούλευα εἶπε μίαν ἡμέρα εἰς ἕνα ἄρχοντα, γνώριμόν του, τὴν κατάστασίν μου τὴν ἐλεεινὴ, ὁποῦ ἔφυγεν ὁ ἄνδρας μου καὶ μὲ ἄφηκε μὲ τρία παιδιά. Μίαν ἡμέρα γυρίζω εἰς τ' ὀσπίτι, καὶ τί νὰ ἰδῶ; ὅλα μου τὰ πράγματα καινούρια· ἕνα καλὸ κρεββάτι, σκεύη, ρουχικά· τὰ εἶχε στείλει ὅλα ὁ ἀρχωντας ἐκεῖνος· μ' ἔλαβεν εἰς συμπάθειαν διὰ τὴν κατάστασίν μου.

— Εὖγέ του!..Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ μοῦ γράψῃς κ' ἐμένα, νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτ' ἤσουν στενοχωρεμένη; Ἀντὶ νὰ ἐξοδεύτω ἐκεῖνα τὰ χρήματα τοῦ κακοῦ, ἤθελα σὲ τὰ στείλει.

— Ἐγὼ, ἐλεύθερη, νὰ ζητήσω ἀπ' ἐσένα φυλακωμένον χρήματα..

—Καὶ βέβαια. Ἀμ' ἐγὼ ἐτρέφουμουν μ' ἔξοδα τῆς κυβερνήσεως· ὅ,τι ἐκέρδιζα ἦταν παραπάνω δι' ἐμένα· γνωρίζωντας ὅτι ὁ γαμβρός μου ἦτο καλὸς δουλευτὴς καὶ σὺ νοικοκερὰ ἐξαίρετη, ἤμην ἥσυχος καὶ τὰ ἔφαγα, βλέπεις, ὅσα εἶχα κερδίσει.

— Ὁ ἄνδρας μου, ναὶ μὲν ἦτο τεχνίτης καλὸς, ἀλλὰ παραλυμύνος. Τέλος πάντων, χάρις εἰς τὴν ἀνέλπιστην ἐκείνην βοήθειαν, ἀνέλαβα τὰ θάρρη μου· ἡ μεγάλη μου κόρη ἤρχησε νὰ κερδίζῃ κἄτι τι· ἤμεθα καλά· τὰ παιδιά μου παστρικὰ φορεμένα, δὲν τοὺς ἔλειπε τίποτε..ἔφθασα νὰ βάλω καὶ κατὰ μέρος τριανταπέντε φράγκα, ὅτε ἰδοὺ καὶ ἔρχεται πάλιν ὁ ἄνδρας μου. Εἶχα ἕνα χρόνο νὰ τὸν ἰδῶ. Ἔρχεται, ἀδελφέ μου, μ' εὑρίσκει καλοσυγυρισμένη, θρονίζεται εἰς τὸ 'σπίτι μου,μοῦ παίρνει τὰ χρήματά μου, μεθοκοπᾷ ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ χωρὶς τελείως νὰ φροντίζῃ διὰ δουλειὰ, καὶ ὅσαις φοραῖς τοῦ ἐπαραπονούμουν μὲ δέρνει.

— Μωρὲ, τὸν διεστραμμένο!

— Δὲν φθάνει αὐτὸ, ἀλλὰ φέρνει καὶ εἰς μία κάμερη τοῦ 'σπιτιοῦ μας μία γυναῖκα παράλυτη ὁποῦ τὴν εἶχε κ'ἐζοῦσε μαζῆ της, καὶ ἀρχίζει, ἀδελφέ μου, κ' ἐξαναπωλεῖ ἕνα ἕνα τὰ πράγματά μου. Προβλέπωντας τὴν νέαν πάλιν δυστυχίαν ὅπου ἐπήγαινα νὰ καταντήσω, ἐρωτῶ ἕνα δικηγόρον, ὁποῦ ἐκάθητο μέσα εἰς τὸ ἴδιο 'σπίτι, τί νὰ κάμω διὰ νὰ ἐμποδίσω τὸν ἄν-

δρα μου τοῦ νὰ μὲ φέρῃ πάλιν, ἐμένα καὶ τὰ παιδιά μου εἰς τὴν ἐσχάτην δυστυχίαν.

— Τὸ πρᾶγμα ἦταν ἁπλούστατον.. ἔπρεπε νὰ ἐκβάλῃς τὸν ἄνδρα σου ἔξω τοῦ 'σπιτιοῦ σου.

— Ναὶ, ἀλλὰ δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα. 'Ο δικηγόρος εἶπεν, ὅτι ὡς ἄνδρας μου εἶχε τὸ ἐλεύθερον νὰ διαθέσῃ τὰ τοῦ 'σπιτιοῦ μου ὅπως θέλῃ, καὶ νὰ κάθηται μέσα χωρὶς νὰ κάμνῃ δουλειά· ὅτι ἦτο δυστύχημα, ἀλλ' ἐξάνάγκης ἔπρεπε νὰ κλίνω τὸν αὐχένα· ὅτι ἠμποροῦσα νὰ ζητήσω νὰ μᾶς χωρίσουν, ἐξ αἰτίας τῆς γυναικὸς ὁποῦ εἶχε μαζῆ του.. ἀφοῦ μάλιστα εἶχα καὶ μάρτυρας ὅτι αὐτὸς μὲ δέρνει, πλὴν ἔπρεπε νὰ ὑπάγω εἰς τὰ κριτήρια, καὶ αὐτὸ ἤθελε μοῦ φέρει ἔξοδα πολλὰ, τοὐλάχιστον τετρακόσια πεντακόσια φράγκα διὰ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ χώριτις. 'Ακούεις! ἐγὼ τόσο μόλις νὰ κερδίζω εἰς ἕνα χρονο! Ποῦ νὰ τὰ εὕρω; Νὰ δανειτθῶ, ἂν μοῦ ἐδάνειζαν.....ἀλλὰ καὶ νὰ μοῦ ἐδάνειζαν, τὰ δανεικὰ δίδονται ὀπίσω..... Καὶ πεντακόσια φράγκα πότε ἤθελα ἐγὼ ἀξιωθῇ ν' ἀποκτήσω!.....

— Εἶναι ἕνας τρόπος νὰ μαζεύσῃ κἀνεὶς πεντακόσια φράγκα, εἶπεν ὁ Δριμυξύδης μετὰ πικρίας· ἀλλὰ πρέπει νὰ κρεμάσῃ πρῶτα τὸ στομάχι του διὰ κἀνένα χρόνον εἰς τὸν τοῖχο.. νὰ ζῇ ἀπὸ ἀέρα, καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν νὰ δουλεύῃ. Παράξενο πρᾶγμα πῶς δὲν σοῦ ἔδωκεν ὁ δικηγόρος καὶ αὐτὴ τὴν συμβουλή.

— Πάντοτε ἀγαπᾷς ν' ἀστειΐζεσαι..

— Αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως δὲν ἀστειΐζομαι ἐγώ.. ἀνέκραξεν ὁ Δριμυξύδης μὲ ἀδημονίαν· ἐπειδὴ εἶναι μέγα ἄδικον αὐτὸ, νὰ ἦναι οἱ νόμοι τόσον ἀκριβοὶ διὰ τοὺς πτωχούς. Κύτταξε τώρα.. 'Εσὺ εἶσαι μία γυναῖκα τιμημένη, ὁποῦ δουλεύεις μὲ ὅλας σου τὰς δυνάμεις ν' ἀναθρέψῃς τὰ παιδιά σου καθὼς θέλει ὁ Θεός.. 'Ο ἄνδρας σου εἶναι μεθυστὴς, παραλυμένος, σὲ δέρνει, σοῦ καταξοδεύει ὅ,τι ἔχῃς εἰς τὸ καπηλειό· 'παγαίνεις εἰς τὸ δικαστήριον.. νὰ σὲ ὑπερασπισθῇ.. Τί γυρίζουν καὶ σοῦ λέγουν οἱ κριτάδες; Ναὶ, ἔχεις δίκαιο, ὁ ἄνδρας σου εἶν' ἕνας κρεμάλας. τὸν διορθόνομεν. 'Αλλὰ διὰ νὰ κάμωμεν αὐτὸ τὸ διάρθωμα χρειάζονται πεντακόσια φράγκα. Πεντακόσια φράγκα, πρωτοδιαβόλου υἱοί! Καὶ μὲ αὐτὰ ἡ γυναῖκα ζῇ χρόνον ὁλόκληρο!.. Καλὰ λέγει ἕνας λόγος· Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ὑπάρ-

χουν δύο εἰδῶν ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους κρεμάζουν, κ' ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄξιοι διὰ κρέμασμα.

Ἡ Γελασίνα, μόνη καὶ σύννους, μὴ ἔχουσα ν'ἀκούσῃ ἄλλον τινὰ, ἐπρόσεξεν εἰς ὅλην τὴν ὁμιλίαν τῆς δυστήνου γυναικὸς ταύτης καὶ τὴν ἐλεπήθη καιρίως. Ἐσκέφθη δὲ ν' ἀναφέρῃ τὴν ἀθλιότητα ταύτην εἰς τὸν Ῥοδόλφον, ἅμ' ἀφοῦ τὸν ἴδῃ, μὴ ἀμφιβάλλουσα ὅτι ἤθελεν αὐτὸς σπεύσει εἰς βοήθειάν της.

Ἐκινήθη λοιπὸν νὰ πλησιάσῃ ἔτι μᾶλλον πρὸς τὴν ἀθλίαν ἀδελφὴν τοῦ Δριμυξύδη, ἀλλ' εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἰδοὺ, κατὰ δυστυχίαν, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐντευκτήριον καὶ ἄλλος ἄνθρωπος ζητῶν νὰ ἴδῃ ἕνα δεσμώτην, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπῆγεν ἀμέσως νὰ κράξωσι, καὶ λαμβάνει καὶ οὗτος θέσιν εἰς τὸ ἐδώλιον, μεταξὺ τῆς Γιαννούλας καὶ τῆς ραπτρίας.

Αὕτη εἰς τὴν θέαν τοῦ νεωστὶ ἐλθόντος ἔδειξε θαυμασμὸν, φόβον σχεδόν. Ἀνεγνώρισεν εἰς αὐτὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο ἐκείνων ἐμποροφυλάκων, οἵτινες εἶχον ἔλθει νὰ συλλάβωσι τὸν Μορὲλ διὰ καταδρομῆς τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου. Ἡ περίστασις αὕτη, ἀναπολήσασα εἰς τὴν Γελασίναν τὴν θλιβερὰν ἐκείνην σκηνὴν, τὴν κατέστησε μελαγχολικωτέραν. Μακρυνθεῖσα ὅσον ἠδύνατο ἐκ τοῦ καθίσαν·ος πλησίον της, ἡ ῥάπτρια ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ τοίχου,καὶ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τοὺς πενθίμους της συλλογισμούς.

—Ἄ! Γιαννοῦλα, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης, ἡ χαρωπὴ καὶ σκωπτικὴ τοῦ ὁποίου μορφὴ ἐσκυθρώπασε διὰ μιᾶς· δυνατὸς δὲν εἶμαι οὔτε ἀνδρεῖος, ἀλλὰ νὰ ἤμουν παρὼν τὴν ὥραν ὅποῦ ὁ ἄνδρας σου σ' ἐτυραννοῦσε καθὼς μοῦ λὲς, εἰς τὴν ζωή μου τὸν ἔτρωγα μὲ τὰ 'δόντια μου. Ὠκούεις ἐκεῖ !.. ὅμως καὶ τοῦ λόγου του ἐφέρθηκες πρὸς αὐτὸν παντάπασι πάλιν καλή..

— Ἀμὴ τί ἤθελες νὰ κάμω;

— Νὰ κρύβῃς τὰ χρήματά σου.

— Τὰ ἔκρυπτα ἐγὼ, πλὴν μ' ἔδερνε καὶ τοῦ ἔλεγα ποῦ τὰ ἔχω. Καὶ δὲν ὡμολογοῦσα διότι μ' ἔκαμνε νὰ πονῶ, ἀλλὰ διότι ἐσυλλογίζουμουν, ἂν μοῦ σπάσῃ κἀνένα χέρι, πῶς πλέον θὰ ἐργάζωμαι νὰ τρέφω τὰ παιδιά μου; Ἐκεῖνος ὅμως ἔπερνε τα φωστανάκια των κ' ἐπήγαινε καὶ τὰ ἐπωλοῦσε, καὶ τὰ χρήματα τὰ ἐξεπάντωνε μὲ τὴν καλή του.

— Ταλαίπωρη, μαρτύριο ὁποῦ τὸ ἔσυρες! Τέλος πάντων,τί

ἀπέκαμες; πῶς ἐγλύτωσες τὴν τραχιλιά σου ἀπ αὐτόν;

— Μὲ ἄφησε πάλι μόνος του κ' ἔφυγε, ἀφοῦ ἐπώλησε ὡς καὶ τὴν κοιτίδα τοῦ μωροῦ μου.. Ὅταν ὅμως συλλογισθῶ καὶ τὸ ἄλλο ὁποῦ ἠθέλησε να κάμῃ, τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα..

— Τί

— Ὅμως εἰς αὐτὸ δὲν ἔπταιεν ἐκεῖνος· ἔπταιεν ἐκείνη ἡ ἀαρεία γυναῖκα ὁποῦ τὸν ἐπαρακινοῦσε· ἀλλέως δὲν ἦταν λόγια διὰ νὰ τὰ λέγῃ κἀνείς. Μοῦ λέγει μίαν ἡμέρα· Ὅταν κἀνεὶς ἔχῃ μία κόρη ὡσὰν τὴν ἰδικήμας,καλούτσικη,δεκαπέντε χρονῶν, εἶναι ἀνοησία νὰ μὴν ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν ὡραιότητάτης.

— Ἄ! νόησα.... Ἀφοῦ ἐπώλησε τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος νὰ πωλήσῃ καὶ τὰ σώματα τοῦ σπιτιοῦ!....

— Ὅταν ἤκουσα τοῦτο, τὸ αἷμά μου ἀνέβηκε νὰ μὲ πνίξῃ, καὶ [τὴν ἀλήθεια] τὸν ἔκαμα κ' ἐκεῖνον κ' ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὴν ἐντροπή του· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀχρεία ἐκείνη γυναῖκά του ἀνεκατώθηκεν εἰς τὴν ὁμιλία μας, καὶ ἔλεγε καὶ καλὰ, ὅτι ὁ ἄνδρας μου ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ τὴν κόρη του ὅ,τι ἤθελε, τῆς ἔψαλα τόσα, ὥστε ὁ ἄνδρας μου μ' ἔδειρε, καὶ ἀπὸ τότε πλέον δὲν τοὺς ἐξαναεἶδα.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, Γιαννοῦλα; ἐδῶ μέσα εἰς τὴν φυλακὴν ὑπάρχουν ἄνθρωποι καταδικασμένοι διὰ δέκα χρόνους, ὁποῦ δὲν ἔκαμαν ποτὲ ὅσα ἔκαμεν ὁ ἄνδρας σου... Αὐτοὶ τοὐλάχιστον, μόνον τοὺς ξένους ἐκδύνουν... ἐκείνου ὅμως τὰ πράγματα ἐγὼ ἀκόμη δὲν τὰ ἤκουσα!..,

— Κατὰ βάθος δὲν ἦτο κακός· αἱ κακαῖς γνωριμίαις τοῦ καπηλειοῦ εἶναι ὁποῦ τὸν ἐχάλασαν... Τέλος πάντων ἔφυγε, δόξα σοι ὁ Θεός... Μὴν ἔχοντες ν' ἀγοράσωμεν στρῶμα διὰ νὰ κοιμούμεθα, ἐπειδὴ μόλις ἐγὼ καὶ ἡ Κατερίνα μου, ἡ μεγάλη μου κόρη, ἠμπορούσαμεν νὰ κερδίζωμεν τὸ ψωμί μας καὶ τὸ ἐνοῖκι,ἐκοιμούμεθα ἐπάνω εἰς τὰ ἄχυρα, τὰ ὁποῖα ἐμαζεύαμεν ἀπὸ τὴν θύραν ἑνὸς πραγματευτῆ ὁποῦ ἐκάθητο ἐκεῖ κοντά.

— Ἰδέ, ἰδέ! κ' ἐγὼ νὰ πετάξω τὰ χρήματά μου τοῦ κακοῦ!

— Αἴ, ὑπομονή· τὸ ἤξευρες τοῦ λόγου σου ὅτ' ἤμεθα εἰς τέτοια κατάστασι; Τί τὰ θὲς, βάλλομεν ὅλα μας τὰ δυνατὰ εἰς τὴν δουλειά, ἐγὼ καὶ ἡ Κατερίνα μου... Τὸ ταλαίπωρο καὶ

ὅλα, δὲν ἠξεύρεις τί παιδὶ εἶναι! Νὰ ἔχῃ τὰ 'μάτια του πάντοτε προσηλωμένα ἐπάνω εἰς τὰ ἰδικά μου διὰ νὰ κάμῃ τὴν παραμικρά μου ἐπιθυμία. Ποτὲ δὲν τὸ ἤκουσα νὰ ἐβγάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα του μία λέξι πικρὴ, ἕνα παράπονο, καὶ μολοντοῦτο εἶδε καὶ αὐτὸ τί ἐστὶ πενία... ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν· δεκαπέντε χρονῶν! Ὠ! μεγάλη παρηγορία εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπο νὰ ἔχῃ ἕνα τέτοιο παιδί.

— Φαίνεται ὅτι σοῦ ὁμοιάζει καθ' ὅλα. Δόξαζε καὶ τὸν Θεὸ, ὅπου σοῦ ἔδωκεν αὐτὴν τὴν παρηγοριά.

— Σὲ βεβαιῶ, περισσότερο λυποῦμαι δι' αὐτὴν παρὰ διὰ τὴν ἑαυτό μου· ἔχει τώρα δύο μῆνες ὁποῦ δὲν ἐσήκωσε τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὴν δουλειά· μία φορὰ τὴν ἑβδομάδα 'παγαίνει καὶ σαπουνίζει τὰ ὀλίγα φορέματά μας εἰς ταῖς πλύσαις ὁποῦ εἶναι μέσα εἰς τὸν ποταμὸ, καὶ πληρώνομεν δι' αὐτὸ τρία σολδιὰ τὴν ὥρα· ἔπειτα πάλιν δουλειὰ ἀλύπητη... Τώρα ἐγὼ δὲν λυποῦμαι ὀλίγον καὶ δι' ἐσένα, ἀδελφέ μου, ὁποῦ σὲ βλέπω ἐδῶ καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω εἰς σχεδὸν τίποτε... Μολοντοῦτο θὰ προσπαθήσω... κἄτι θὰ κάμω.

— Καὶ νομίζεις ὅτι ἐγὼ ἤθελα δεχθῇ τὸ παραμικρό; Πά! ἐξ ἐναντίας, ἕως τώρα ἔπερνα ἕνα σολδὶ διὰ κάθε ζευγάρι αὐτιὰ, καὶ τοὺς ἔλεγα τὰ παραμύθια μου, εἰς τὸ ἔξῆς τοὺς ζητῶ ἢ νὰ μοῦ δίδουν δύο ἢ δὲν ἔχει τίποτε. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο σ' ἐλαφρόνω ἀπὸ κἄμποσο ἔξοδο. Δουλεύεις πλέον καὶ τοῦ λόγου σου ὅσον ἠμπορεῖς, καὶ ὁ Θεὸς πάλιν τὰ οἰκονομεῖ... ἐκτὸς ἂν 'ξαναναταβῇ τοῦ ἀνδρός σου νὰ ἔλθῃ κἀμμίαν ἡμέραν καὶ νὰ σ' ἐκδύσῃ ἐκ νέου.. ἢ νὰ πωλήσῃ τὴν κόρην σου ὡς ἐπώλησε τὰ ὑπάρχοντά σου.

— Ὅσον δι' αὐτὸ, κάλλιον μὲ σκοτώνει προτήτερα!...

— Δὲν σὲ σκοτώνει, παρὰ πωλεῖ τὴν Κατερίνα σου... Δὲν εἶναι ἄνδρας σου; κάμνει ὅ,τι θέλει. Ὁρίζει νὰ διαθέσῃ τὰ πράγματα ὅπως ἀγαπᾷ, καθὼς σοῦ εἶπε καὶ ὁ δικηγόρος, ἐνόσῳ δὲν εἴσθε χωρισμένοι κατὰ νόμον· καὶ ἐπειδὴ, διὰ νὰ χωρισθῆτε κατὰ νόμον, ἔπρεπε νὰ ἔχῃς νὰ δώσῃς πεντακόσια φράγκα καὶ δὲν τὰ ἔχεις, ἀνάγκη πᾶσα νὰ τὰ ὑποφέρῃς· ὁ ἄνδρας σου ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ 'πάρῃ, ἂν θέλῃ, τὴν κόρη του ἀπὸ τ' ὀσπίτι σου καὶ ὅπου θέλει νὰ τὴν ὑπάγῃ... Καὶ ἀφοῦ

μία τὴν λάβει εἰς τὰ χέρια του καὶ τὴν ἀναγκάσῃ ἕνα δύο φοραῖς, τί θὰ κάμῃ κ' ἐκείνη ἡ δυστυχισμένη....

— Θεέ μου, Θεέ μου! Καλέ, εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ πράγματα; Δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη;....

— Δικαιοσύνη! εἶπεν ὁ Δριμυξύδης βαλὼν γέλωτα σαρδονικόν. Ἡ δικαιοσύνη εἶναι καθὼς τὸ κρέας.... ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖ ἕνας πτωχὸς ν' ἀγοράσῃ· ἐκτὸς μόνον ὅταν πρόκηται νὰ σὲ στείλουν εἰς τὸ Μελοῦνοι, νὰ σὲ ἀνεβάσουν εἰς τὸ σανίδωμα τοῦ στιγματισμοῦ, ἢ νὰ σὲ ρίψουν εἰς τὰ κάτεργα.... Μόνον αὐτὰ μᾶς τὰ δίδουν *χάρισμα*.... Ἀληθινά, καὶ τὸν λαιμὸν *χάρισμα* μᾶς τὸν κόπτουν.... Πάντοτε βλέπεις *χάρισμα*.... Κοπιάστε, κοπιάστε! ἐπρόσθεσεν ὁ Δριμυξύδης ὡς φωνάζουσιν οἱ ἀγύρται· ὄχι πλέον δέκα σολδιά, δύο σολδιά, ἕνα σολδί, ἕνα ἑκατοστό.... Ὄχι κύριοι· ἀλλὰ θὰ δώσετε κἂν τιποτένεια πράγματα.... θὰ δώσετε.... τίποτε δὲν θὰ δώσετε.... νὰ ἠμπορεῖ νὰ ἔρχεται ὁ καθένας· *τὸ κεφάλι του μοναχὰ θὰ 'παίρνωμεν* .... τὸ κόψιμο καὶ τὸ κούρεμα γίνονται μ' ἔξοδα τῆς κυβερνήσεως.... Ἰδοὺ ἡ δικαιοσύνη ὅπου δίδεται *χάρισμα* .... Ἡ δικαιοσύνη ὅμως ὁποῦ ἐμποδίζει ἕναν ἄνδρα, ἕνα κρεμανταλᾶ, ἀπὸ τὸ νὰ 'γδύσῃ τὴν γυναῖκά του, μίαν γυναῖκα τιμημένην, ὁποῦ ζῇ μὲ τὸν ἵδρῶτα τοῦ προσώπου της καὶ τρέφει τόσα παιδιὰ, καὶ ἀπὸ τὸ νὰ κάμῃ χρήματα τὴν κόρη του.. αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη ἀγοράζεται μὲ πεντακόσια!

— Ὦ! σιῶπα, εἶπεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἀναλυομένη εἰς δάκρυα· σιῶπα καὶ αὐτὰ σπαράττουν τοῦ ἀνθρώπου τὴν καρδιά.

— Εἶναι βέβαια νὰ σπαραχθῇ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου· ἐρώτα με ὁποῦ σὲ βλέπω, ὁποῦ ἀκούω τὰς ταλαιπωρίας σου καὶ τῶν παιδιῶν σου καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς κάμω τίποτε.. Μὲ βλέπεις ὁποῦ γελῶ μὴ νομίζῃς ὅτ' εἶναι χαρούμενη ἡ καρδιά μου. Πρέπει νὰ 'ξεύρῃς, Γιαννοῦλα, ὅτι ἔχω δύο εἰδῶν φαιδρότητας ἐγώ· τὴν φαιδρότητά μου τὴν φαιδρὰν, καὶ τὴν φαιδρότητά μου τὴν μελαγχολικήν. Κακὸς ἄνθρωπος δὲν εἶμαι· δὲν ἔχω τὸ θάρρος ὁποῦ χρειάζεται διὰ νὰ ἦναι κάνεις κακός. Ἡ δειλία μου καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ σώματος μ' ἐμπόδισαν ἀπὸ τὸ νὰ γίνω χειρότερος ἀπ' ὅ,τι εἶμαι.... Ἔτυχε ἐκεῖνο τὸ ἐρημόσπιτο, νὰ μὴν ἦναι μέσα οὔτε γάτα οὔτε σκύλος, διὰ νὰ

παρακινηθῶ νὰ κλέψω.... Ἔτυχε καὶ τὸ φεγγάρι νὰ φέγγῃ καλά· ἀλλέως, νύκτα καὶ ὁλομόναχος ἐγὼ φοβοῦμαι πολύ· τὴν ἀλήθεια.... Τώρα τὴν ἔπαθα ὁποῦ τὴν ἔπαθα· θ'ἀρχίσω πάλιν νὰ διηγοῦμαι εἰς τοὺς φυλακισμένους τὰ παραμύθια....

— Καὶ παράξενο ν'ἀγαποῦν τὰ παραμύθια, τέτοιοι ἄνθρωποι!

— Ἂν τοὺς ἔλεγα ἱστορίαις ὁποῦ νὰ παρασταίνουν, ὅτι ἕνας παστρικὸς ὁποῦ κλέπτει, ἢ φονεύει διὰ νὰ κλέψῃ, ἐπὶ τέλους ἐξολοθρεύεται, δὲν ἤθελαν μὲ ἀφήνει· ἀλλ' ἂν ἀναφέρεται μία γυναῖκα ἢ κἀνένα παιδί, ἢ παραδείγματος χάριν, ἕνας πτωχὸς ὡσὰν ἐμένα, ὁποῦ νὰ πίπτῃ κάτω μὲ τὸ φύσημα, καὶ τὸν ὁποῖον νὰ κατατρέχῃ κἀνένας δυνατὸς, διὰ τὴν ἁπλῆν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ τὸν κατατρέξῃ ΧΑΡΙΝ ΤΙΜΗΣ, καθὼς λέγουν αὐτοί, ὦ! τότε πετοῦν ἀπὸ τὴν χαρά τους, ἂν εἰς τὸ τέλος τοῦ παραμυθιοῦ ὁ δυνατὸς εὕρῃ τὸ διάβολό του. Ἔξερω μάλιστα ἕνα παραμύθι· *Τὸ Σουλιράκι καὶ ὁ Δυοστημέσης*, ὁποῦ ἐλωλαίνοντο νὰ τὸ ἀκούσουν εἰς τὴν κελτρικὴ τοῦ Μελούνου καὶ δὲν τὸ ἐδιηγήθηκα ἐδῶ ἀκόμη. Ὑποσχέθηκα νὰ τοὺς τὸ εἰπῶ ἀπόψε· πρέπει ὅμως νὰ μοῦ στραγγίσουν πολλά· ὁ σκοπὸς τώρα εἶναι νὰ σὲ βοηθήσω.. Δὲν ἦταν ἄσχημο νὰ τὸ γράψω αὐτὸ τὸ παραμύθι καὶ διὰ τὰ παιδιά σου· εἶναι πολλὰ ἠθικό· καλογρηαῖς ἠμποροῦν νὰ τὸ διαβάσουν.

— Χαίρομαι κἄν, καψὸ Λευτεράκι, ὁποῦ μὲ αὐτόν σου τὸν χαρακτῆρα δὲν εἶσαι τόσον δυστυχὴς ὡσὰν τοὺς ἄλλους.

— Ὄχι τί! Νὰ ἦμαι πάλιν ὡσὰν ἕνα νέον ὁποῦ ἔχουν ἐδῶ, φυλακισμένον καὶ αὐτὸν μαζῆ μας, ἤθελα κάμει κακὸ τοῦ ἑαυτοῦ μου. Τὸν ταλαίπωρο!... φοβοῦμαι ὅτι ἀπόψε δὲν θὰ βραδυασθῇ ἀξαιμάτωτος... βράζουν ὅλοι κατ' ἐπάνω του.... Ἐσυμφώνησαν νὰ τοῦ καταφέρουν ἀπόψε μία δουλειά....

—Κύτταξε, Λευτεράκη, ἐσὺ νὰ μὴν ἀνακατώνεσαι εἰς αὐτά.

— Ἐγώ; καὶ ποῦ τολμῶ!... Τοὺς ἤκουσα μόνον ὁποῦ τὸ ἔλεγαν..ὅτι νὰ τοῦ φράξουν τὸ στόμα διὰ νὰ μὴ φωνάζῃ, καὶ νὰ σχηματίσουν ἕνα κύκλον τριγύρω του, ὡσὰν τάχα νὰ διαβάζουν κἀμμίαν ἐφημερίδα, διὰ νὰ μὴ τοὺς στοχασθῇ ὁ φύλακας τὶ κάμνουν....

— Ἀλλὰ τί τοὺς ἔκαμε καὶ θέλουν νὰ τὸν βλάψουν;

— Ἐπειδὴ κάθηται πάντοτε μόνος του καὶ δὲν ὁμιλεῖ εἰς

κἀνένα, ἀλλὰ δείχνει ὅτι τοὺς ἀποστρέφεται, τὸν στοχάζονται κατάσκοπόν των· ἰδέα ἀνόητη, ἐπειδὴ, ἂν ἦτο κατάσκοπος, ἤθελ' ἐξ ἐναντίας νὰ σμίγῃ μαζῆ των. Τὸ κυριώτερον εἶναι ὅτι κάμνει τὸν ὑπερήφανο, καὶ αὐτὸ τοὺς συγχίζει. Ἐπὶ κεφαλῆς ἐκείνων ὁποῦ ζητοῦν εὰ τὸν βλάψουν εἶναι ὁ καπιτάνος τῆς σάλας ὁποῦ κοιμούμεθα, ὀνομαζόμενος *Σκέλεθρος χιγητός*. Δὲν ἠξεύρω διατὶ αὐτὸς νὰ ἔχῃ τόσην ἔχθρα ἐναντίον τοῦ Γερμανοῦ. (Γερμανὸς, ἀκοῦς, ὀνομάζεται αὐτὸς ὁ νέος ὁποῦ ζητοῦν νὰ βλάψουν). Κατάλαβε τὶ θὰ εἰπεῖ νὰ φαίνεται κἀνεὶς εἰς τὴν φυλακὴ ἥσυχος. Οἱ ἄλλοι, βλέπεις, τὸν 'παίρνουν ἀπὸ κακὸ μάτι· ἐμένα ὅμως δὲν μὲ ὑποπτεύθηκε ποτὲ κἀνεὶς, ἐπειδὴ γελῶ καὶ παίζω μαζῆ τους ... Ἀλλὰ κἄμποσον ἐμωρολογήσαμεν· καὶ δὲν μὲ μέλει δι' ἐμένα, ἀλλὰ δι' ἐσένα ὁποῦ μένεις ὀπίσω ἀπὸ τὴν δουλειά σου. Καλὸ βράδυ λοιπόν.. Ἔρχου ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν νὰ σὲ βλέπω, καὶ μοῦ κάμνεις εὐχαριστησιν.

— Στάσου δὰ ἀκόμη ὀλίγον νὰ σὲ ἰδῶ, Λευτεράκη.

— Ὄχι, ὄχι· σὲ προσμένουν τὰ παιδιά σου... Ἄκουσε· μὴν τύχῃ καὶ τοὺς εἰπῆς ὅτι ὁ καλός των ὁ θειὸς κατοικεῖ εἰς αὐτὸ τὸ παλάτι ἐδῶ.

— Ἐκεῖνα θαρροῦν ὅτ' εἶσαι εἰς τὰ νησιά ... καθὼς τὸ ἐνόμιζε καὶ ἡ μάννα, ἡ συγχωρεμένη..

— Αἴ! 'πήγαινε, 'πήγαινε.

— Ἄκουσε· μεγάλα πράγματα, ἀδελφέ μου, δὲν ἔχω, ὅμως δὲν θὰ σὲ ἀφήσω καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασι. Ἐσὺ θὰ κρυόνεις, χωρὶς τσουράπια ... καὶ μ' τέτοιο 'σωκάρδι! Θὰ πολεμήσωμεν μαζῆ μὲ τὴν Κατερίνα μου, ἴσως σοῦ οἰκονομήσωμεν τίποτε φορέματα. Καταλαβαίνεις, Λευτεράκη, ὅτι δὲν μᾶς λείπει ἡ προθυμία, ἀλλὰ οἱ τρόποι..

— Φορέματα; καὶ τί θὰ τὰ κάμω; ἔχω ὅσα θές· τὰ προσμένω νὰ μοῦ ἔλθουν ... πά! φορέματα!.... νὰ κυττάξῃς τὴν δουλειά σου.. ἐγὼ ἔχω νὰ ἐνδυθῶ ὡσὰν πρίγκιπας.. Τί; δὲν μὲ πιστεύεις; αἴ, καλά.. Ἔ.. ἔχε 'γειά· τὴν δεύτερη φορὰ ὁποῦ θὰ ἔλθεις νὰ μὲ ἰδῇς ἂν δὲν σὲ κάμω νὰ σκάσῃς ἀπὸ τὰ γέλοια, νὰ μὴ μὲ εἰπῆς Λευτέρη; Ἔ, 'πήγαινε δὰ τώρα.... πήγαινε καὶ σ' ἐμπόδισα πολλὴν ὥρα..

— Ἀλλ' ἀδελφέ μου, ἄκουσε!..

— Ἤρωα..ἔ!... τοῦ λόγου σου λέγω, ἀνεφώνησεν ὁ Δριμυξύδης ἀποταθεὶς πρὸς τὸν φύλακα ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ βάθος τῆς διόδου· ἐγὼ εἶπα ὅσα εἶχα.. θέλω νὰ ἔμβω πάλιν μέσα.

— Ἄ! Λευτεράκη... πῶς μὲ ἀποστέλλεις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα.

— Τί! καλὲ δὲν κάμνεις τὴν δουλειά σου! πήγαινε ὅπου σὲ προσμένουν τὰ παιδιά. Εἰπέ τους αὔριο τὸ πρωΐ πῶς εἶδες εἰς τὸν ὕπνο σου, ὅτι ὁ θεῖός των ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ νησιὰ σ' ἐπαρακάλεσε νὰ τοῦ τὰ γλυκοφιλήσῃς... Ἔχε γειά.

— Πολλαταέτη, εἶπεν ἡ δύστηνος γυνὴ δακρυρροοῦσα καὶ βλέπουσα τὸν ἀδελφόν της ἐπιστρέχοντα εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς φυλακῆς.

Ἡ Γελασίνα, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἦλθε κ' ἐκάθησε πλησίον της ὁ ἐμποροφύλαξ, ὡς μακρυνθεῖσα, δὲν ἠδύνατο ν' ἀκούῃ τὴν συνομιλίαν τοῦ Δριμυξύδη μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, πλὴν εἶχεν ἀκαταπαύστως προσηλωμένα τὰ ὄμματα ἐπ' αὐτῆς, σκεπτομένη τίνι τρόπῳ νὰ μάθῃ ποῦ κατοικεῖ ἡ ἀθλία γυνὴ αὕτη, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ τὴν συστήσῃ εἰς τὸν Ῥοδόλφον.

Ὅταν ἡ Γιαννοῦλα ἠγέρθη ἐκ τοῦ ἐδωλίου διὰ νὰ ἐξέλθῃ, ἡ ράπτριά μας τὴν ἐπλησίασε καὶ τὴν εἶπε μετὰ συστολῆς·

— Πρὸ ὀλίγου ἤκουσα, χωρὶς νὰ θέλω νὰ δώσω προσοχήν, ὅτι δουλεύετε κρόσια.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἡ Γιαννοῦλα, ἔκθαμβος ὀλίγον ἀλλὰ προκατειλημμένη ὑπὲρ τῆς ραπτρίας ἐκ τοῦ χαροποιοῦ προσώπου της.

— Ἐγὼ εἶμαι ράπτρια, ἐπανέλαβεν ἡ Γελασίνα· τώρα ὅτε τὰ κρόσια εἶναι τοῦ συρμοῦ, πολλοί μοῦ ζητοῦν ἀπ' αὐτὰ καὶ ἴσως θὰ τὰ εὑρίσκω πλησίον σας εὐθηνότερα παρὰ ἀλλοῦ, ἀφοῦ τὰ δουλεύετε εἰς τὸ σπίτι.

— Τωόντι, καὶ ὠφελοῦμαι κ' ἐγὼ καλήτερα παρὰ νὰ δουλεύω διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργαστηρίου ὅπου τὰ δίδω... Σᾶς εὐχαριστῶ δι' αὐτήν σας τὴν καλωσύνην... καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι θὰ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων ἐπὶ ζωῆς μου..

— Νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐλευθέρως· προσμένω ἐδῶ κἄποιον νὰ ἐξ-

ἐλθῃ νὰ τὸν ἰδῶ· καὶ ἐπειδὴ ἐκαθήμην χωρὶς νὰ ὁμιλῶ μὲ κάνένα, πρὶν ἔλθῃ καὶ λάβῃ θέσιν ἐν τῷ μεταξύ μας ἡ εὐγενεία του, καὶ χωρὶς νὰ θέλω, σᾶς βεβαιῶ, σᾶς ἤκουσα νὰ διηγῆσθε εἰς τὸν ἀδελφόν σας τὰς λύπας σας, καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Οἱ πτωχοὶ πρέπει νὰ βοηθοῦνται ἀναμεταξύ των. Ἐστοχάσθηκα λοιπὸν ὅτ' ἠμποροῦσα νὰ σᾶς χρησιμεύσω κἄμποσον, ἀφοῦ ἤκουσα ὅτι δουλεύετε κρόσια. Ἂν σᾶς συμφέρει τοῦτο, λάβετε τὴν διεύθυνσίν μου, δότε μου καὶ σεῖς τὴν ἰδικήν σας, ὥστε, ὅταν σᾶς ζητήσω, νὰ ἠμπορῶ νὰ σᾶς εὕρω. Καὶ ἡ Γελασίνα ἔδωκεν εἰς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Δριμυξύδη ἓν ἀπὸ τὰ γραμμάτια τὰ περιέχοντα τὴν διεύθυνσίν της.

Ἡ ἀθλία γυνὴ ἦλθεν εἰς μεγάλην συντριβὴν ἰδοῦσα τὴν ἀγαθωσύνην τῆς ραπτρίας, καὶ τὴν εἶπε μὲ τόνον βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης·

— Δὲν μὲ ἠπάτησε τὸ πρόσωπόν σας, δεσποσύνη μου· ἐγώ, εὐθὺς καθὼς σᾶς εἶδα, ἐγνώρισα ὅτι θὰ ἔχετε ψυχὴν ἀγγελικήν. Ἔπειτα, μὴ πρὸς βάρος, ἀλλὰ σᾶς ὁμοιάζει ὀλίγον καὶ ἡ μεγάλη μου κόρη, κ' εὐθὺς, καθὼς σᾶς εἶδα, σᾶς ἐκαλοκύτταξα δύο φοραῖς. Σᾶς εἶμαι κατὰ πολλὰ ὑπόχρεη· ἐλπίζω, ἂν μοῦ δώσετε δουλειά, νὰ εὐχαριστηθῆτε ... Τὄνομά μου εἶναι Γιαννοῦλα τοῦ Δυπόρτου... Κατοικῶ εἰς τὴν ὁδὸν Βουτσάδικα, ἀρ. 1.

— Ἀρ. 1 ... Εἶν' εὔκολον νὰ τὸ ἐνθυμᾶται κάνείς. Σᾶς εὐχαριστῶ.

— Ἐγὼ μάλιστα πρέπει νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, ἀκριβή μου δεσποσύνη, διὰ τὴν τόσην καλωσύνην σας.

— Τίποτε, κυρία Δυπόρτου, ἀπήντησεν ἡ Γελασίνα. Δὲν μοῦ εἴπετε ὅτι ὁμοιάζω τὴν θυγατέρα σας τὴν Κατερίνα ; ... Λοιπὸν ἦτο χρέος μου.

— Εἴσθε τόσον χαρίεσσα ... Δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ... Ἀλλ' ἂς πηγαίνω· ἐλπίζω τοὐλάχιστον, δεσποσύνη ... Γελασίνα, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δριμυξύδη, ἀφοῦ ἔρριψε τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπάνω εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ραπτρίας μας, ἐλπίζω νὰ συναπαντώμεθα ἐδῶ ἐνίοτε.

— Εἰς τὸ καλό, κυρία Δυπόρτου ...

— Τοὐλάχιστον, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Γελασίνα πορευομένη νὰ καθίσῃ πάλιν ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου της, τώρα γνωρίζω τὴν διεύ-

θυνσιν τῆς δυστυχοῦς αὐτῆς γυναικός, καὶ βέβαια ὁ Κ. Ροδόλφος θὰ λάβῃ πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν, ὅταν μάθῃ πόσον εἶναι δυστυχής, ἐπειδὴ μὲ εἶπε πάντοτε, ἂν γνωρίζω τινὰ τῳόντι ἄξιν οἴκτου, νὰ ἀπευθύνωμαι πρὸς αὐτόν ...

Καὶ ἡ Γελασίνα ἐπαναλαβοῦσα τὴν θέσιν της ἐπρόσμεινεν ἀνυπομόνως τὸ τέλος τῆς συνομιλίας τοῦ καθήσαντος πλησίον της διὰ νὰ μηνύσῃ ἔπειτα τὸν Γερμανὸν νὰ ἔλθῃ.

.....

Τώρα καὶ λέξεις τινὰς ἐπὶ τῆς προεκτεθείσης σκηνῆς.

Χρεία, κατὰ δυστυχίαν, νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ ἀδημονία τοῦ ταλαιπώρου ἀδελφοῦ τῆς Γιαννούλας Δυπόρτου ἦτο δικαία.

Ναὶ ... ὅτι ὁ νόμος εἶναι *πολὺ ἀκριβὸς* διὰ τοὺς πτωχοὺς ὑπάρχει ἀληθέστατον. Εἰς τὰ πολιτικά μας δικαστήρια μία δίκη ἐπισύρει ἔξοδα ὑπέρογκα, ἀπρόσιτα πρὸς τοὺς τεχνίτας οἵτινες μόλις ἐξαρκοῦνται διὰ τὰ ζωάρκεια ἐκ τοῦ μισθοῦ των.

Ὑποθέσετε τῳόντι, ὅτι μήτηρ ἢ πατήρ τις οἰκογενειάρχης, ἐκ τῆς κλάσεως ταύτης τῆς ἀείποτε θυσιαζομένης, θέλουν νὰ διαζευχθῶσι πολιτικῶς, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔχουσι πρὸς τοῦτο πᾶν δικαιολόγημα ... Δύνανται;

Ὄχι, ἐπειδὴ οὐδεὶς χειροτέχνης ὑπάρχει ἐν καταστάσει νὰ δαπανήσῃ τετρακόσια ἢ πεντακόσια φράγκα διὰ νὰ λάβῃ χώραν μία τοιαύτη δίκη.

Καὶ ὅμως ὁ πτωχὸς μόνην ζωὴν ἔχει τὴν οἰκιακήν· ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς διαγωγῆς ἑνὸς οἰκογενειάρχου ἐξαρτᾶται ὄχι μόνον ἡ χρηστοήθεια, ἀλλὰ τὸ ΨΩΜΙΟΝ τῆς οἰκογενείας του..

Λοιπὸν ἡ θέσις μιᾶς γυναικὸς τοῦ λαοῦ, ὡς ἐπειράθημεν νὰ τὴν παραστήσωμεν, εἶναι ὀλιγώτερον ἀξία οἴκτου καὶ ὑπερασπίσεως παρὰ τὴν θέσιν μιᾶς γυναικὸς πλουτίας, ἥτις ὑποφέρει ἐκ τῆς σπατάλας ἢ ἀπιστίας τοῦ συζύγου της;

Ἀναμφιβόλως, δὲν ὑπάρχει τι ἀξιώτερον οἴκτου παρὰ τὰς ἀλγηδόνας τῆς ψυχῆς. Ἀλλ' ὅταν μὲ τὰς ἀλγηδόνας ταύτας ἑνοῦται εἰς μίαν ἀθλίαν μητέρα ἡ πενία τῶν τέκνων της, δὲν εἶναι ἀπανθρωπία τὸ νὰ ἐξαιρῆται τοῦ νόμου ἡ γυνὴ αὕτη διότι εἶναι πτωχὴ, καὶ νὰ παραδίδεται ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ὑπερασπίσεως καὶ αὐτὴ καὶ τὰ τέκνα της εἰς τὰς ἀνοσίας χεῖρας ἑνὸς συζύγου ὀκνηροῦ καὶ διεφθαρμένου;

Αὕτη ἡ ἀπανθρωπία ὑπάρχει.

Καὶ ἔχει λοιπὸν δίκαιον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην καθὼς καὶ εἰς ἄλλας, ἔχει δίκαιον εἷς ἄθλιος ἄνθρωπος δὶς ἤδη φυλακισθεὶς ἐπὶ κακουργήματι, νὰ λέγῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμεροληψία εἰς τὰ θεσπίσματα ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων κατεδικάσθη.

Καὶ εἶναι χρεία νὰ εἴπωμεν πόσον κινδυνώδες εἶναι πρὸς τὴν κοινωνίαν τὸ νὰ δικαιοῖ αὕτη παρομοίας προσβολάς.

Ὁποία λοιπὸν ἡ ἐπιρροὴ, ἡ ἠθικὴ ἰσχὺς εἰς νόμους, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων κωλύεται χάριν χρημμάτων ;

Δὲν ἔπρεπε καὶ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καθὼς τὰ κακουργιοδικεῖα. νὰ ἦναι πρὸς ἅπαντας ἐν γένει εὐπρόσιτα;

Ἀφοῦ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι πενέστατοι καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυνάμενοι νὰ ἐπισύρωσι τὴν εὐεργεσίαν νόμου τινὸς τὰ μέγιστα προφυλακτικοῦ καὶ ἀρωγοῦ, δὲν ἐχρεώστει ἡ κοινωνία νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ τοῦ νόμου δι' ἐξόδων της, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι σέβεται τὴν τιμὴν καὶ ἡσυχίαν τῶν οἰκογενειῶν;

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ἥτις εἰς ὅλην της τὴν ζωὴν θέλει μείνει τὸ θῦμα ἑνὸς συζύγου κτηνώδους καὶ διεστραμμένου, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ἦναι πτωχὴ καὶ ἐκ τούτου δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπολαύσῃ τὸ πολιτικὸν διαζύγιόν της. Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς Γιαννούλας.

Οὗτος ἐξῆλθεν ἀπὸ ἓν ἄντρον διαφορᾶς, ἀπὸ τὴν φυλακὴν του, καὶ εἰσῆλθεν ἐκ νέου εἰς τὸν κόσμον· ὑπέφερε τὴν ποινήν του, ἰδοὺ ἐπλήρωσε τὸ χρέος του διὰ τῶν ὅσων ὑπέφερε.

Ὁποίας προφυλάξεις ἔλαβεν ἡ κοινωνία διὰ νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἔγκλημα;

Οὐδεμίαν...

Διὰ φιλανθρώπου τινὸς προνοίας εὐκόλυνεν ἆρά γε κἀνεὶς εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τὸ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ καλὸν, ὥστε νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ τὸν τιμωρήσῃ ὡς καὶ τὸν τιμωρεῖ, ἐὰν ἔπειτα φανῇ ἀδιόρθωτος ;

Ὄχι ἀληθινά...

Τόσον εἶναι ἐγνωσμένη ἡ κολλητικὴ λέπρα τῶν εἰρκτῶν σας, καὶ τοσοῦτον δικαίως φοβεῖσθε αὐτὴν, ὥστε τὸν ἐξερχόμενον ἐκεῖθεν τὸν θεωρεῖτε πανταχοῦ μὲ περιφρόνησιν μὲ ἀποστροφὴν, μὲ φρίκην· χιλιάκις καὶ ἂν ἔγινε καλὸς ἄνθρωπος δὲν

εὑρίσκει πούποτε ἐργασίαν.

Περιπλέον, ἡ στιγματίζουσα αὐτὸν ἐπιτήρησίς σας τὸν ἐξορίζει εἰς κωμοπόλεις μικρὰς, ὅπου ἀμέσως γίνεται γνωστὸς ὁ παρελθὼν βίος του, ἀναποφεύκτως, καὶ ὅπου δὲν εἶναι τρόπος νὰ ἐξασκήσῃ τὰ ἐξαιρετικὰ ἐπιτηδεύματα τὰ ὁποῖα πολλάκις τοῖς ἐπιβάλλεται νὰ μανθάνωσιν ἐντὸς τῶν κεντρικῶν φυλακῶν.

Ἂν λοιπὸν ἀπελεύθερός τις ἔχῃ τὸ θάρρος ν' ἀντιπαλαίσῃ μὲ τοὺς πολιορκοῦντας αὐτῶν πειρασμοὺς, ἐξ ἀνάγκης ἀναλαμβάνει τινὰ ἐκ τῶν ἀνθρωποκτόνων ἐκείνων τεχνῶν, τὴν μνησθεῖσαν παραδείγματος χάριν· νὰ προπαρασκευάζῃ χημικά τινα προϊόντα θανατηφόρου ἐπενεργείας, ἐξολοθρεύοντα τοὺς κατεργαζομένους αὐτὰ, ἢ ἂν ἦναι εὔρωστος, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δάσος Φονταινεβλὼ καὶ νὰ ἐξάγῃ χῶμα πηλοπλαστικὸν, τέχνη εἰς ἣν, κατὰ μέσον ὅρον μόλις ζῇ τις ἔτη ἓξ!!!

Λοιπὸν ἡ θέσις παντὸς ἀπελευθέρου εἶναι πολὺ πλέον δυσάρεστος, πολὺ πλέον δύσκολος, πολὺ πλέον δεινὴ παρ' ὅσον ἦτο πρὸ τοῦ πρώτου πταίσματός του· πανταχόθεν προσκόμματα στενὰ πανταχόθεν· πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀποστροφὴν καὶ καταφρόνησιν ὅλων καὶ νὰ τὰ ὑποφέρῃ πολλάκις ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ.

Καὶ ἂν ὑποπέσῃ ὑπὸ τὰ ἄχθη ταῦτα, καὶ ἂν ἐκ δευτέρου πράξῃ ἔγκλημα, δεικνύεσθε πρὸς αὐτὸν χιλιάκις αὐστηρότεροι παρ' ὅσον ἦσθε εἰς τὸ πρῶτον παράπτωμά του...

Αὐτὸ εἶναι ἄδικον... ἐπειδὴ εἰς τὸ δεύτερον ἔγκλημα τὸν ὁδηγεῖ σχεδὸν πάντοτε ἡ ἀνάγκη εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἐκθέτετε σεῖς.

Ναὶ, ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ποινικόν σας σύστημα ἀντὶ νὰ διορθοῖ διαστρέφει. Ἐπὶ τὸ χεῖρον φέρει ἀντὶ νὰ βελτιοῖ.

Ἀντὶ νὰ ἰατρεύῃ τὰς ἐλαφρὰς ἠθικὰς ἀσθενείας καθίστησιν αὐτὰς ἀνιάτους.

Ὅθεν ὁ ἀνηλεὴς διπλασιασμὸς τῶν ποινῶν σας ἐπὶ τῶν εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα μεταπιπτόντων, εἶναι παράνομος, βάρβαρος, διότι αὕτη ἡ μετάπτωσίς των, ἡ ὑποτροπὴ, εἶναι διὰ νὰ εἰπῶ οὕτω μία συνέπεια ἀναπόφευκτος τῶν ποινικῶν θεσπισμάτων σας.

Ἡ τρομερὰ τιμωρία τὴν ὁποίαν διωρίζετε ἐπὶ τῶν εἰς τὸ

αὐτὸ σφάλμα μεταπιπτόντων ἤθελεν εἶσθαι δικαία καὶ λογικὴ ἐὰν αἱ φυλακαί σας ἐδιόρθονον τὰ ἤθη, ἐκαθάριζον τοὺς δεσμώτας, καὶ ἂν εἰς τὴν λῆξιν τῆς κολάσεώς των τοὺς παρείχετε τὴν εὐκολίαν, τοὐλάχιστον τοὺς ἐφέρετε εἰς θέσιν ὥστε νὰ δύνανται κἄν μόνοι των, οἱ δυστυχεῖς νὰ δείξωσι καλὴν διαγωγήν...

Ἂν διὰ ταύτας τὰς ἀντιφάσεις τοῦ νόμου ἐκπληττώμεθα, πολὺ μᾶλλον θέλομεν ἐκπλαγῆ ὁπόταν συγκρίνωμεν τινὰ πλημμελήματα μέ τινα ἐγκλήματα, εἴτε διὰ τὰς ὀλεθρίας συνεπείας των, εἴτε διὰ τὰς τερατώδεις δυσαναλογίας αἵτινες ὑπάρχουσιν μεταξὺ τῶν ποινῶν δι' ὧν αὐτὰ τιμωροῦνται...

Μίαν τῶν θλιβερῶν τούτων ἀντιπαραθέσεων θέλει μᾶς παραστήσει ἡ συνομιλία τοῦ δεσμώτου τὸν ὁποῖον ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ ἐμποροφύλαξ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### Μίστωρ Βουλάρδος.

Ὁ δεσμώτης ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐντευκτήριον καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχετο ἐκεῖθεν ὁ Δριμυξύδης, ἦτον ἀνὴρ τριακοντούτης περίπου πυρρόξανθος τὴν κόμην, φαιδρὸς τὴν μορφὴν, φοινικοπάρειος, φυσίγναθος· ὡς μετριώτατος τὸ ἀνάστημα ἐφαίνετο σωματοδέστερος πάρ' ὅσον ἦτο πραγματικῶς. Ὁ τοσοῦτον ροδοκόκκινος καὶ τοσοῦτον ὑπέροπλος οὗτος ἀνὴρ ἦτο περιτυλιγμένος εἰς μακρὸν ἐπενδύτην, λευκόφαιον, ἐφόρει δὲ καὶ περισκελίδα τοῦ αὐτοῦ χρώματος, στενήν· εἰς τὴν κεφαλὴν πιλίδιον (casquette chapelon) ἀπὸ βελοῦδον κόκκινον, ὅπερ ἀποκαλεῖται *Λεκλέρκειον* (a la Peririent Leplilere) καὶ εἰς τοὺς πόδας εὐμερίδας (παντούφλας) διφθερωμένας ἔνδοθεν. Μολονότι πρὸ πολλοῦ ἤδη παρῆλθεν ὁ συρμὸς τῶν κροταλίων preloques εἶχε μολοντοῦτο ἐξηρτημένας ἐκ τῆς χρυσῆς ἁλύσεως τοῦ ὡρολογίου του ἱκανὰς σφραγίδας ἐκ πετρῶν δυσδυρέμων· τέλος πάντων εἰς τοὺς δακτύλους τῶν πολυσάρκων καὶ ἐρυθρῶν χειρῶν του ἠκτινοβόλουν διάφοροι λίθοι τιμαλφεῖς. Ἐκαλεῖτο δὲ οὗτος *Μίστωρ Βουλάρδος*, δημόσιος κλητὴρ ἐπὶ *καταχρήσει ἐμπιστοσύνης* ἐναχθείς.

Ὁ ἐλθὼν εἰς ἐπίσκεψίν του ἦτον ὡς εἴπομεν, ὁ Βουρδῖνος ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο ἐκείνων ἐμποροφυλάκων οἵτινες ἐστάλησαν

νὰ συλλάβωσιν τὸν λιθογλύφον Μορέλ· τοῦτον δὲ τὸν Βορδῖνον συνήθως μετεχειρίζετο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ὁ μίστωρ Βουλάρδος, ὅστις ὑπῆρχε πρὸς τοὺς ἄλλους κλητὴρ καὶ τοῦ Μικρογιάννη, τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ὑπὸ τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα διεξήγαγεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος εἰς τὰς δίκας του.

Ὁ Βουρδῖνος, κοντότερος τοῦ κλητῆρος καὶ ὡς αὐτὸν σωματώδης, ἀπεμιμεῖτο καθόσον ἠδύνατο τὸν παραυθέντη του, τοῦ ὁποίου καὶ ἐθαύμαζε τὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἀγαπῶν τὰ στολίσματα ὡτὰν αὐτὸν, ἔφερεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν μίαν ἐξαισίαν καρφίδα ἐπὶ τοῦ στήθους, ἀπὸ τοπάζιον, καὶ μακρὰν χρυσὴν ἅλυσιν ἥτις εἱλίσσετο, ἀπεφαίνετο καὶ ἐχάνετο ἐναλλὰξ μεταξὺ τῶν κομβυοδόχων τοῦ ἐσωκαρδίου του.

— Καλημέρα, πιστὲ Βουρδῖνε· εὖγε, δὲν παρήκουσες εἰς τὴν πρόσκλησίν μου, εἶπε γυθοσύνως ὁ μύστωρ Βουλάρδος μὲ λεπτήν τινα φωνὴν παραδόξως ἀσύμφωνον μὲ τὸ πάχος τοῦ στόματος, καὶ μάλιστα τοῦ ὁλοστρογγύλου καὶ πλατυτάτου προσώπου του.

— Νὰ παρακούσω εἰς τὴν πρόσκλησίν σας; ἀπεκρίθη ὁ ἐμποροφύλαξ, καὶ γίνεται αὐτὸ ποτὲ ἀρχηγέμου;

Ἔλεγε δὲ αὐτὸν ὁ Βουρδῖνος ἀρχηγόν του ἀστειζόμενος ὅτι ἐλάμβανε παρὰ τοῦ κλητῆρος συνεχεῖς διαταγάς· ἑπομένως ἡ φράσις αὕτη (mon général) εἶναι συνήθης παρὰ τοῖς ἀποτελέτιν, εἰς τὰς δημοσίου ὑπηρεσίας, ὁσάκις ἀποτείνονται πρὸς τοὺς ἀνωτέρους μεθ' ὧν ἔχουσιν οἰκειότητα.

— Βλέπω εὐχαρίστως ὅτι ἡ φιλία μένει πιστὴ καὶ εἰς τὴν συμφοράν, εἶπεν ὁ μίστωρ Βουλάρδος μὲ καρδιακὴν εὐχαριστησιν· ἐντοσούτῳ ἤρχισα ν' ἀνησυχῶ. Εἶναι τώρα τρεῖς ἡμέραι ἀφ' ἧς σ' ἔγραψα καὶ ποῦ Βουρδῖνος...

— Νὰ σᾶς τὰ λέγω, ἀρχηγέ μου, εἶνε μία ἱστορία ὁλόκληρος. Ἐνθυμεῖσθε τὸν ὡραῖον ἐκεῖνον ἀντικόμητα τῆς ὁδοῦ Χαιλλότου;

— Τὸν Σαιντ Ρεμῆ;

— Ναὶ, γνωρίζετε πόσον ὀλίγον τὸν ἔμελλεν ὅταν ἐπηγαίναμε νὰ τὸν συλλάβωμεν...

— Ἦτον ἀδιάκριτος πολύ...

— Ἀδιάκριτος! ἐρωτᾶτε ἐμὲ καὶ τὸν Μαλικόρνον τί ὑπεφέραμεν.

— Αἴ, λοιπόν;

—Ὡραῖος αὐτὸς ἀντικόμης ἔλαβε τώρα τίτλον μεγαλήτερον.

— Τί; ἔγινε κόμης;

— Ὄχι ἀπὸ αἰσχροκερδοῦς κατήντησε κλέπτης.

— Ὁμίλει καλά!

— Τώρα τὸν ζητοῦν διά τινας ἀδάμαντας τοὺς ὁποίους ὑπέκλεψε· καὶ ἐν παρενθέσει, οἱ ἀδάμαντες αὐτοὶ ἦσαν τοῦ χρυσοχόου ὅστις ἔδιδε συνήθως ἐργασίαν εἰς ἐκεῖνον τὸν ψωραλέον λιθογλύφον Μορὲλ, τὸν ὁποῖον εἴχαμεν ὑπάγει νὰ συλλάβωμεν εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου, ὅτε ὑψηλός τις μὲ μουστάκια μαῦρα ἐπλήρωσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ μᾶς κριμνήσῃ ἀπὸ τὴν κλίμακα τὸν Μαλικοῦρνον καὶ ἐμέ.

— Ἄ, ναί, ναί· ἐνθυμοῦμαι... Μοῦ τὸ ἐδιηγήθης πτωχὲ Βουρδίνε... Ἐγέλασα κἄμποσο... Τὸ περιεργότερον ἦτο, ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκείνου ἔχυσεν ἐξ ὀπίσω σας ἕνα τσικάλι γεμάτο ζωμὶ βραστό· .

— Καὶ τὸ τσικάλι μαζῇ, ἀρχηγέ μου, καὶ τὸ τσικάλι· ἔπεσεν ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια μας ὡσὰν βόμβα... Εἶδες μιὰ γριὰ πανοῦκλα!

— Εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ὑπηρεσίας ἔπρεπε νὰ περασθῇ καὶ τοῦτο εἰς δόξαν καὶ τιμήν σας... Δὲν ἦτο μικρὸς ὁ κίνδυνος... Λοιπὸν ὁ ἀντικόμης;

— Τὸν ἐζητούσαμεν λοιπόν, καθὼς σᾶς ἔλεγα, διὰ νὰ τὸν συλλάβωμεν ἐπὶ κλοπῇ... ὕστερον ἀφοῦ ἔκαμε τὸν πατέρα του, τὸν καλὸν ἄνθρωπον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἤθελε νὰ σκοτωθῇ. Ἕνας φίλος μου, ὑπηρέτης τῆς ἀστυνομίας γνωρίζω ὅτι πολὺν καιρὸν ἤμην εἰς τὰ ἴχνη αὐτοῦ τοῦ ἀρχοντοπούλου μ' ἐζήτησε νὰ τὸν πληροφορήσω ποῦ ἠμποροῦσε νὰ τὸ εὕρῃ Ἐγὼ εἶχα μάθει τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν αὐτὸς ἐδραπέτευσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μας, ὅτι εἶχε κρυφθῇ εἰς ἓν ἀγροκήπιον εἰς τὴν Ἀρνουβίλην, πέντε λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων... ἀλλ' ὅταν ἐπήγαμεν ἐκεῖ φέξε νὰ εὕρῃς... τὸ πουλὶ εἶχε σηκωθῇ εἰς τὸ πτερό...

— Καὶ μαλοντοῦτο, τὴν ἄλλην ἡμέραν αὐτὸς ἐπλήρωσε τὴν συναλλαγματικὴν ἐκείνην... χάρις καθὼς λέγουν εἰς μίαν κυρίαν...

— Ναί, ἀρχηγέ μου... ἀλλ' ἐγνώριζα τὴν φωλεὰν ὅπου εἶχε κρυφθῆ τὴν πρώτην φορὰν, καὶ ἦτο πιθανὸν νὰ ἐκρύπτετο ἐκεῖ καὶ δευτέραν. Τὸ εἶπα λοιπὸν εἰς τὸν ὑπηρέτην τῆς ἀστυνομίας τὸν φίλον μου. Μὲ παρεκάλεσε νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖμαζῆ...

—Αἴ, καὶ τὸν ηὕρετε;

— Ἐστάθη ἀδύνατον. Κρῖμα μόνον εἰς τοὺς κόπους μας... Ἰδοὺ, ἀρχηγὲ, ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἤργησα νὰ ἔλθω.

— Ἐγὼ τὸ ἔλεγα, ὅτι κἄτι ὑπηρεσία θὰ τοῦ ἔτυχε καὶ διὰ τοῦτο.

—Ἀλλ' ἐμπορῶ νὰ μάθω πῶς διάβολον εὑρίσκεσθ' ἐδῶ μέσα.

— Ἀχρεῖοι, φίλε μου... ἕνας σωρὸς ἀχρείων δι' 60,000 ψωρόφραγκα τὰ ὁποῖα λέγουν ὅτι τοὺς κατεκράτησα, νὰ μὲ ἐνάγουν ἐπὶ καταχρήσει ἐμπιστοσύνης, καὶ μὲ ἀναγκάζουν νὰ παραιτηθῶ τοῦ ὑπουργείου μου.

— Ἀληθινά! Ἰδοὺ δυστυχία ἀληθής! Πῶς; δὲν θὰ σᾶς ἔχωμεν πλέον νὰ μᾶς δίδετε δουλειά;...

— Ἀλλὰ τί νὰ κάμῃς...

— Ἀλλὰ τίνες εἶναι αὐτοὶ οἱ ἐναντίοι σας;

— Ὁ πλέον ἔκδοτος κατ' ἐμοῦ εἶν' ἕνας κλέπτης ἀπελεύθερος, ὅστις μοῦ εἶχε δώσει νὰ τοῦ συνάξω μίαν ὁμολογίαν ἀπὸ ἑπτακόσια ψωρόφραγκα... Ἐκυνήγησα λοιπὸν τὸν χρεώστην μεχρισοῦ ἔβαλα εἰς τὸ χέρι τὰ χρήματα... καὶ ἐπειδὴ, κατὰ συνέπειαν ἐπιχειρήσεών τινων αἵτινες δὲν ἔλαβον αἴσιον πέρας, ἔχασα αὐτὴν τὴν ποσότητα, καθὼς καὶ πολλὰς ἄλλας, μὲ κατεδίωξαν οἱ κύριοι, μὲ ἐνῆξαν, καὶ ἰδοὺ μὲ βλέπεις ἐδῶ μαζῆ μ' ἕνα σωρὸν κακούργων.

— Ἰδὲ, ἰδὲ ἄνθρωπον ὡσὰν τὴν εὐγενείαν σας! ...

— Νὰ ἰδῇς τὸ νόστιμον, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀπελεύθερος ἔγραψε πρό τινων ἡμερῶν ὅτι, ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ χρήματα ἦσαν ἡ μόνη του καταφυγὴ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ὥρα τῆς ἀνάγκης ἔρθασε ... (δὲν ἠξεύρω τί ἐννοεῖ μὲ τοῦτο) ἤμην ὑπεύθυνος δι' ὅσα αὐτὸς ἤθελε πράξει ἐγκλήματα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πενίας ὅπου τὸν ἐκατήντησα, λέγει!

— Τῳόντι, νόστιμον.

— Εἶδες εὐκολίαν!... Ὁ κατεργάρης! ζητεῖ νὰ εὕρῃ δικαιολόγημα εἰς ὅσα ἂν ἤθελε πράξει ... Κατ' εὐτυχίαν, ὁ νόμος δὲν

λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ τοιοῦτον.

— Ἐντοσούτῳ, ἀρχηγέ μου, ἡ εὐγενεία σας μόνον ἐπὶ καταχρήσει ἐμπιστοσύνης ἐνάγεσθε· πῶς;

— Βέβαια! ... ἀμὴ τί; διὰ κλέπτην τάχα μ' ἐπαίρνεις;

— Θεὸς φυλάξοι!... Θέλω τάχα νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι δὲν εἶναι σπουδαῖόν τι ... μικρὰ πράγματα...

— Βλέπεις τάχα τὸ πρόσωπόν μου ... νὰ προδίδῃ τίποτε θλίψιν; ...

— Ἐξ ἐναντίας· εἶσθε ἱλαρώτερος παρά ποτε. Καὶ πῶς ὄχι, ἀφοῦ, καὶ ἂν καταδικασθῆτε, ἡ ποινή σας θὰ ἦναι δύο ἢ τριῶν μηνῶν φυλακισμὸς καὶ εἰκοσιπέντε φράγκων πρόστιμον. Τὸν Κώδηκά μου τὸν γνωρίζω.

— Καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς δύο ἢ τρεῖς μῆνας φυλακισμοῦ ... ἐλπίζω νὰ τοὺς περάσω μὲ ὅλας μου τὰς ἀναπαύσεις εἰς κἀνένα μέρος ἐξωχικόν. Ἔχω ἕνα βουλευτὴν εἰς τὰ δάκτυλά μου.

— Ὦ! τότε ... ἡ δουλειά σας ἐτελείωσε.

— Οἱ ἀνόητοι, μ' ἔφεραν ἐδῶ ... τάχα κἄτι ἔκαμαν! Ἂν ἰδοῦν τὸν ὀβολόν μου, νὰ μοῦ τρυποῦν τὴν μύτην. Θὰ μὲ βιάσουν νὰ πωλήσω τὸ ὑπουργεῖόν μου τί θὰ κερδήσουν; ἐγὼ τὸ ὑπουργεῖόν μου ἀποδεικνύω ὅτι τὸ χρεωστῶ ἀκόμη εἰς τὸν προκάτοχόν μου. Οἱ κόποι των μάταιοι.

— Ἀναμφιβόλως.

— Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον. Ἐγὼ σ' ἐμήνησα νὰ ἔλθῃς, διὰ νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ κάμῃς μίαν ὑπηρεσίαν ἄλλου εἴδους ... γυναικοδουλειᾶς, καταλαμβάνεις;

— Ἄ! τοῦ διαβόλου μου τὸν ἀρχηγόν. Ἐμβῆκα εἰς τὸ νόημα! ... Τί πρᾶγμα; λέγετε καὶ μή σας μέλῃ.

— Πρέπει νὰ ἐξεύρῃς ὅτι ἔχω σχέσεις μὲ μίαν νέαν ὑποκρίτριαν τοῦ θεάτρου τῶν Δραματικῶν *Ἀφροσιτῶν* (des Folies Dramatiques)· Ἐγὼ τῆς πληρόνω τὸ ἐνοῖκι τοῦ οἴκου ὅπου κατοικεῖ, καὶ αὐτὴ εἰς ἀνταλλαγὴν ... τέλος πάντων δὲν μὲ ἀφήνει χωρὶς ἀνταμοιβήν· νομίζω τοὐλάχιστον· ἐπειδή, φίλε μου, γνωρίζεις τὴν παροιμίαν *'μάτια' ποῦ δὲν θωροῦνται 'γλίγωρα λησμονοῦνται.* Ἐπιθυμῶ λοιπὸν νὰ μάθω ἂν ἦμαι ἢ δὲν ἦμαι λησμονημένος πλησίον τῆς Ἀλεξανδρίνης (ὀνομάζεται Ἀλεξανδρίνα) καὶ μὲ κάθε δίκαιον λόγον, ἐπειδὴ ἐσχάτως μοῦ

ἐζήτησε μερικὰ χρήματα. Ἐγὼ ποτὲ εἰς τὰς γυναῖκας δὲν ἐφάνηκα φειδωλός, ἀλλὰ δὲν θέλω καὶ νὰ χαίρουνται ἄλλοι μὲ τὰ ἔξοδα τὰ ἰδικά μου. Διὰ τοῦτο πρὶν νὰ δείξω εἰς τὴν καλὴν αὐτὴν φίλην ὅτ' εἶμαι γενναιόδωρος, ἐπεθύμουν νὰ ἐμάνθανα ἂν ἦναι ἀξία τοιαύτης θυσίας διὰ τῆς πρὸς ἐμὲ πίστεώς της. Γνωρίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα πλέον σκουριασμένον ἀπὸ τὴν πίστην· πλὴν ἔχω αὐτὴν τὴν ἀδυναμίαν. Μεγάλως λοιπὸν ἤθελες μὲ ὑποχρεωσει, φίλε μου, ἂν ἠμποροῦσες διά τινας ἡμέρας νὰ δώσῃς προσοχὴν εἰς τὴν διαγωγὴν τῆς ἐρωμένης μου, καὶ νὰ μὲ εἰπῇς μέχρι τίνος νὰ βάλω βάσιν εἰς τὰς ὑποψίας μου. Βλέπεις πλέον ...· ἢ κλέπτεις λόγους ἀπὸ τὴν θυρωρόν της, ἢ ὅπως ἄλλως'...

— Μή σας μέλῃ, ἀρχηγέ μου, ὑπέλαβεν ὁ Βουρδῖνος διακόψας τὸν κλητῆρα· ἐγὼ τοὺς χρεωφειλέτας τοὺς κακοὺς ἀνακαλύπτω, πολὺ μᾶλλον . . . Ἐντὸς ὀλίγου θὰ σᾶς εἰπῶ ἂν ἡ δεσποσύνη Ἀλεξανδρίνα προσκρούῃ εἰς τὰς συμφωνίας σας· πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μὲ φαίνεται ἀπίθανον, ἐπειδὴ, χωρὶς, ἀρχηγέ μου, νὰ σᾶς κολακεύσω, οὔτ' εὐμορφία σᾶς λείπει οὔτε γενναιοδωρία, ὥστε νὰ προτιμήσῃ μία γυναῖκα ἄλλον ἀντὶ τῆς εὐγενείας σας.

— Ὅσον εὔμορφος καὶ ἂν ἦμαι, φίλε μου, ἐγὼ τὴν σήμερον εἶμαι ἀπὼν, καὶ οἱ ἀπόντες πάντοτε θυσιάζονται· τέλος πάντων ἐλπίζω νὰ μάθω ἀπὸ σὲ τὴν ἀλήθειαν.

— Μείνετε κατὰ πάντα ἥσυχος.

— Νὰ σὲ ἰδῶ! καὶ ὅσον δι' ἀνταμοιβήν, μή σε μέλῃ.

— Τί λόγος, ἀρχηγέ μου, τί λόγος! Νομίζετε ὅτι δὲν ἐνθυμοῦμαι τὰς πρὸς ἐμὲ ἀγαθοεργίας σας, ὁπόταν ἤμην ὑπὸ τὰς διαταγάς σας; ὁποῦ μὲ ἀφήνετε κ' ἐκούρευα τοὺς χρεωφειλέτας ὅσους συνελάμβανα ὅσον ἤθελα, διπλασιάζων καὶ τριπλασιάζων τὰ ἔξοδα τῆς συλλήψεως;

— Ἂς ἦναι δά. Λοιπὸν νὰ προσμένω τοῦτο ἀπὸ τὴν φιλίαν σου . . .

— Εἶναι χρέος μου. Ἄλλο τίποτε, ἀρχηγέ μου; Πρέπει πολὺ νὰ στενοχωρῆσθε ἐδῶ μέσα· ἡ εὐγενεία σας ὁποῦ ἐχαίρετε ὅλας τὰς ἀναπαύσεις. Εἰς τὴν *pistolar* θὰ ἐπιάσετε κάμερην· δὲν ἀμφιβάλλω ...

— Ναί· καὶ κατ' εὐτυχίαν, ὅταν ἦλθα, μία μόνη ἔμεινε εὔκαιρη· αἱ ἄλλαι ἦσαν πιασμέναι, ἐπειδὴ τὰς περισσοτέρας τὰς ἐπιδιορθόνουν. Αὐτοῦ ὅπου μ' ἔβαλαν δὲν εἶναι τόσον κακά· ἔχω τὴν θερμάστραν μου, παρήγγειλα νὰ μὲ φέρουν μίαν ἀπ' ἐκείνας τὰς καθέδρας τὰς ἀναπαυτικάς, τρώγω τρὶς τῆς ἡμέρας, χωνεύω θαυμάσια, κάμνω τὸν περίπατόν μου, καὶ κοιμοῦμαι. Μόνον τῆς Ἀλεξανδρίνης ἡ συλλογὴ μ' ἐνοχλεῖ ὀλίγον, τίποτε ἄλλο ὅμως.

— Ἀλλὰ σᾶς, ἀρχηγέ, τὸν τόσον τρυφηλὸν εἰς τὸ φαγητόν, δὲν πρέπει να σᾶς εὐχαριστῇ πολὺ τὸ μαγειρεῖον τῆς φυλακῆς.

— Καὶ μήπως ἐγὼ προσμένω ἀπὸ τὰ φαγητὰ τοῦ μαγειρείου τῆς φυλακῆς νὰ εὐχαριστήσω τὴν ὄρεξίν μου; Ἂς γειρείου τῆς φυλακῆς νὰ εὐχαριστήσω τὴν ὄρεξίν μου; Ἂς ἦναι καλὰ ὁ ὀψοπώλης, ὅστις ἔχει τὸ ἐργαστῆρί του πλησίον τοῦ οἴκου μου· ὅ,τι νὰ τὸν ζητήσω μὲ τὸ φέρει· ἔχω μαζῆ του λογαριασμὸν ἀνοικτόν ... Ἀληθινὰ, μία καὶ εἶσ' ἐδῶ, εἰπὲ, σὲ παρακαλῶ, τῆς γυναικός του, τῆς καλῆς κυρίας Μιχωνοῦ, ἥτις σημείωσε ὅτι δὲν εἶναι ἄσχημη ...

— Τὸν διάβολο, τὸν διάβολο τὸν ἀρχηγό! ... τί Σατανᾶς;

— Ἐσένα πάλιν ὁ νοῦς σου πάντοτε εἰς τὸ κακὸν 'παγαίνει· δὲν εἶμαι ἄλλο παρὰ ἁπλοῦς γείτων της, ἁπλοῦς φίλος· ἀγοράζω, βλέπεις, συχνάκις πράγματα ἀπὸ τὸ ἐργαστῆρί των ... Παρακάλεσε λοιπὸν τὴν κυρίαν Μιχωνοῦ, νὰ βάλῃ μέσα εἰς τὸ κάνιστρον τὸ ὁποῖον θὰ μὲ στείλῃ αὔριον ὀλίγον θήννον thou/ παστὸν, καθὼς τὸν κάμνει μέσα εἰς ζυμαρικόν· εἶναι ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ τοῦ ψαριοῦ ... διὰ νὰ πίῃ κἀνεὶς κἀνένα δύο ποτήρια περαπάνω ...

— Λαμπρὰ ἰδέα! ...

— Εἰπέ της νὰ μὲ στείλῃ συγχρόνως καὶ κἀμπόσας βαυκάλεις ἀπὸ διάφορα κρασιά· δηλαδὴ βουργονίας, καμπανίας καὶ βορδιγάλλης, ὡσὰν ἐκεῖνα τὰ ὁποία μὲ προέστειλε ... καὶ νὰ προσθέσῃ καὶ δύο φιάλας ἀπ' ἐκείνο τὸ κονιάκ της τὸ παλαιὸν, τοῦ 1817, καὶ μίαν λίτραν καφὲ Μόκας κοπανισμένον καὶ ἕτοιμον, ἀλλὰ νωπόν.

— Σταθῆτε νὰ σημειώσω τὴν χρονολογίαν τοῦ κονιὰκ

διὰ νὰ μὴ μοῦ φύγῃ ἀπὸ τὸν νοῦν, εἶπεν ὁ Βουρβῖνος ἐξάγων τὸ σημειωματάριόν του.

— Σημείωσε λοιπόν, ἀφοῦ ἄπαξ κρατεῖς τὸ μολυβδοκόνδυλόν σου εἰς χεῖρας, σημείωσε νὰ ζητήσῃς καὶ ἀπὸ τὸ 'σπίτι μου νὰ σὲ δώσουν τὸ ἀπὸ πετρίδια παραγεμισμένον ἐπάπλωμά μου.

Δὲν θέλει σᾶς λείψει τίποτε ἀφ' ὅλα ὅσα μὲ εἴπετε, ἀρχηγέ, καὶ μένετε κατὰ πάντα ἀμέριμνος ... Λοιπόν, ὅσον διὰ τὴν τροφήν σας ἡσύχασα... Ἀμὴ τὸν περίπατόν σας; τὸν κάμνετε μεταξὺ αὐτῶν τῶν κατεργάρηδων, οἵτινες εἶν' ἐδῶ μέσα μανδρισμένοι;

— Ναί, καὶ δὲν διασκεδάζω ὀλίγον καὶ μ' αὐτούς· καταβαίνω μετὰ τὸ πρόγευμα ἀπὸ τὴν κάμαρή μου· πότε παγαίνω εἰς τὴν μίαν αὐλήν, πότε εἰς τὴν ἄλλην ... ὑποθέτω ὅτ' εἶμαι ὡσὰν αὐτούς; ... Σὲ βεβαιῶ ὅτι κατὰ βάθος μὲ φαίνονται καλοί, οἱ ταλαίπωροι· μερικοὶ μάλιστα εἶναι τόσον ἀστεῖοι! Τοὺς κακοὺς τοὺς ἔχουν εἰς μέρος χωριστόν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται *Λάκκος Λεόντων*. Ὦ! φίλε μου, νὰ ἰδῇς τί θηριώδη πρόσωπα! Ἕνας μάλιστα ὀνομαζόμενος *Σκέλεθρος*, ἢ Σκέλεθρος ... ποτὲ δὲν εἶδα παρόμοιον ἄνθρωπον!

— Σκέλεθρος! τί ὄνομα παράδοξον!

— Εἶναι τόσον ἰσχνός, τόσον λειπόσαρκος, ὥστε τὸν βλέπει ὁ ἄνθρωπος καὶ τρομάζει· διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ἐκήρυξαν ἐπιστάτην τοῦ ὑπνωτηρίου ὅπου κοιμᾶται· σὲ λέγω, ἕνας ἀλιτήριος ... ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάττῃ! Ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ κάτεργον καὶ πάλιν ἔκλεψε καὶ ἐφόνευσε· ἀλλὰ τὸ τελευταῖον του φονικόν, τόσον εἶναι φρικώδες, ὥστε γνωρίζει ὅτι θέλουν ἀναποφεύκτως τὸν καταδικάσει εἰς θάνατον· καὶ ὅμως πολλὰ ὀλίγον τὸν μέλει.

— Τί κατεργάρης!

— Ὅλοι οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι τὸν θαυμάζουν καὶ τρέμουν ἐνώπιόν του. Ἐμένα ὅμως μ' ἐπῆρεν ἀπὸ καλὸ 'μάτι, ἐπειδὴ τοῦ προτρέχω ἐνίοτε σιγάρα· μάλιστα μὲ μανθάνει καὶ τ' ἀργοτικά. Κάμνω προόδους.

— Ἀστειότατον! νὰ μανθάνῃ ὁ ἀρχηγός μου ἀργοτικά!

— Σὲ λέγω περνῶ τὴν ὥραν μου ἐξαίρετα· ὅλοι αὐτοὶ οἱ ξεβράκωτοι μὲ ἀγαποῦν ὅπου τρελαίνονται· μοῦ ὁμιλοῦν ὡσὰν

εἰς κανένα συνάδελφόν των... Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὑπερήφανος ὡσὰν ἕνα νέον, ὅστις εἶναι μέτα, ὀνομαζόμενον Γερμανόν, ἕνα ξυπόλυτον ὅστις δὲν ἔχει νὰ δώσῃ διὰ νὰ τὸν βάλουν κἂν εἰς τὴν πιστόλαν, καὶ ὅμως κάμνει ὅτι ταχαβδελύττεται τοὺς ἄλλους, ὡσὰν νὰ ἦτον αὐτὸς κἀνένα ἀρχοντόπουλο.

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ λαμβάνῃ χαρὰν ἄκραν ὅτι ἀπήντησεν ἕνα ὑποκείμενον καθὼς τὴν εὐγενείαν σας νὰ συνομιλῇ κἂν ...

— Τελείως! ἐπροσποιήθη ὅτι οὐδὲ μ' ἔττοχάσθη· πλὴν καὶ νὰ μ' ἐπλησίαζεν, ἐγὼ ἤθελα τοῦ στρέψει τὴν ράχιν. Πρέπει νὰ ξεύρῃς ὅτι ὅλοι τὸν ἐχθρεύονται ... καὶ κἀμμίαν ὥραν θὰ τοῦ καταφέρουν τίποτε· δὲν ἤθελα λοιπὸν νὰ ἦμαι σχετικός του, μὴ συμμεριοθῶ τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος.

— Κάμνετε πολὺ καλά.

— Τίς ἡ χρεία νὰ χαλάσω ἐγὼ τὴν ἡσυχίαν μου, τὴνδιασκέδασίν μου; ἐγὼ μεταξὺ των διασκεδάζω ... Μόνον πῶς, δὲν ἔχουν περὶ ἐμοῦ ἠθικὴν μεγάλην ὑπόληψιν ... διότι τάχα τὸ πλημμέλημά μου παραβαλλόμενον μὲ τὰ ἰδικά των εἶναι πρᾶγμα ἀσήμαντον .. κατάχρησις ἐμπιστοσύνης ...

— Καὶ τωόντι, πλειστῶν τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν, ἡ εὐγενεία σας ...

— Εἶμαι ἀφρὸς μαλάγματος, ἀγαθὲ φίλε... Ἐντοσούτῳ σοῦ ἐνθυμίζω πάλιν τὰς παραγγελίας μου...

— Μείνετε ἥσυχος, ἀρχηγέ μου· πρῶτον τὴν δεσποσύνην Ἀλεξανδρίναν· β' τὸν παστὸν θύννον καὶ τὰ κρασιά· γ' τὸ παλαιὸν κονιὰκ τοῦ ἔτους 1817. τὸν καφὲ τὸν κοπανισμένον, καὶ τὸ ἐπάπλωμα.. θὰ τὰ ἔχετε ὅλα... Ἄλλο τίποτε;

— Ἄ! ἐλησμόνησα .. Γνωρίζεις ποῦ κατοικεῖ ὁ Κ. Βαδινότης;

— Ὁ πράκτωρ; μάλιστα, γνωρίζω.

— Σὲ παρακαλῶ νὰ τὸν εὕρῃς, καὶ νὰ τὸν εἰπῇς ὅτι ἐλπίζω νὰ μοῦ εὕρῃ ἕνα δικηγόρον καλὸν διὰ νὰ μὲ ὑπερασπισθῇ ἐνώπιον τῶν δικαστῶν· ὅτι καὶ χίλια φράγκα νὰ ἦναι τὰ δίδω, φθάνει νὰ εὐχαριστηθῶ.

— Νὰ εὕρω καὶ τὸν Κ. Βαδινότην· μείνετε ἥσυχος ἀρχηγέμου, καὶ θέλω φροντίσει ἀπόψε περὶ ὅλων, ὥττε νὰ τὰ ἔχετε αὔριον. Δοῦλός σας λοιπόν... μὴ στενοχωρεῖσθε τελείως.

— Εἰς τὸ καλὸ, φίλε μου, εἰς τὸ καλό.

Καὶ ὁ μὲν φυλακισμένος ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ ἐντευκτηρίου ἀφ' ἑνὸς μέρους, ὁ δὲ φίλος του ἀφ' ἑτέρου.

. . . . . .

Συγκρίνατε τώρα τὸ ἔγκλημα τοῦ Δριμυξύδη, μὲ τὸ τοῦ δημοσίου κλητῆρος Βουλάρδου. Συγκρίνατε τὸν σκοπὸν ὑφ' οὗ ἀμφότεροι ὡρμήθησαν καὶ τοὺς λόγους καὶ ἀνάγκας αἵτινες ὦθησαν αὐτοὺς εἰς τὸ κακόν. Συγκρίνατε τέλος πάντων τὴν περιμένουσαν αὐτοὺς τιμωρίαν.

Ἐξελθὼν τῆς φυλακῆς, πανταχοῦ ἐμπνέων ἀποστροφὴν καὶ φόβον, ὁ πρῶτος δὲν ἠδυνήθη νὰ μετέλθῃ εἰς τὴν κωμόπολιν τὴν ὁποίαν τῷ ἐδιώρησαν νὰ κατοικῇ, τὸ μόνον ἐπιτήδευμά του ἤλπιζε νὰ εὕρῃ μίαν ἄλλην τέχνην εἰς ἣν ἐκινδύνευε μὲν ἡ ζωή του, πλὴν τέλος πάντων εἶχε πρὸς αὐτὴν ἱκανότητα· οὐδὲ τοῦτο δὲν ἐπέτυχε. Ἐναντίον τότε τῆς διαταγῆς τῆς κυβερνήσεως, ἀναχωρεῖ διὰ Παρισίους, ἐλπίζων νὰ κρύψῃ ἐκεῖ εὐκολώτερον τὸν παρελθόντα βίον του καὶ νὰ εὕρῃ ἔργον. Ἔρχεται κατάκοπος, λιμώττων· ἀνακαλύπτει ἐκ τύχης ὅτι εἰς οἰκόν τινα πλησίον του ὑπῆρχον χρήματα, ὑποχωρεῖ εἰς ἀπεχθῆ τινα πειρασμὸν, συντρίβει ἓν παράθυρον, ἀνοίγει ἓν σκεῦος κλέπτει ἑκατὸν φράγκα, καὶ φεύγει.

Τὸν συλλαμβάνουν· ἰδοὺ αὐτὸς δεσμώτης. Θέλει κριθῆ, καταδικασθῆ.

Ὡς ἐπαναπεσόντα ἐκ δευτέρου εἰς τὸ αὐτὸ ἔγκλημα τὸν προσμένει κάτεργον εἰκοσαετὲς καὶ κατάδειξις στιγματιστικὴ ἐνώπιον τοῦ δημοσίου. Ταῦτα αὐτὸς τὰ γνωρίζει εἶναι τωόντι ἔνοχος τῆς τιμωρίας ταύτης, τῆς τρομερᾶς.

Ἡ ἰδιοκτησία εἶναι ἱερόν. Ὁ διὰ νυκτὸς συντρίβων τὴν θύραν σου διὰ νὰ κατακυριεύσῃ τὸ σὸν κτῆμα, πρέπει νὰ λάβῃ παιδείαν φοβεράν.

Εἰς μάτην ὁ ἔνοχος θέλει ζητήσει ν' ἀθωωθῇ ἀπολογούμενος ὅτι δὲν τὸν ἔδιδαν ἔργον· ὅτι ἐπείνα, ὅτι ἡ θέσις του ἦτον ἐξαιρετικὴ, δύσκολος, ἀνυπόφορος, καὶ ὅτι ὡς ἀπελεύθερος καὶ πανταχοῦ ἀντικείμενον ἀπειθείας ὢν ἠναγκάσθη... Δὲν σημαίνει τίποτε. ὁ νόμος εἶναι πάντοτε ὁ αὐτός· ἡ κοινωνία, διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ ἡσυχίαν της, θέλει καὶ ὀφείλει νὰ ἔχῃ

ἀπεριόριστον ἰσχύν, καὶ νὰ μαστίζῃ ἀδυσωπήτως τοὺς ὠρέγοντας χεῖρα ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ πλησίον των.

Ναὶ, ὁ ἄθλιος οὗτος, ὁ ἀμαθὴς καὶ κτηνώδης ἄνθρωπος, ὁ δὶς εἰς τὸ αὐτὸ ἔγκλημα ἐμπεσὼν ὁ διαφθαρμένος καὶ καταφρονημένος, εἶναι ἔνοχος τῆς ποινῆς του...

Ἀλλ' ὁποίας λοιπὸν ποινῆς ἔνοχος εἶναι καὶ ὁ ἄλλος ἐκεῖνος, ὁ νοήμων, ὁ πλούσιος, ὁ πεπαιδευμένος, ὁ ὑπὸ τῆς δημοσίας ὑπολήψεως περιστοιχούμενος, ὁ ἐπίσημον χαρακτῆρα φέρων, ἐὰν κλέπτῃ... ὄχι διότι πεινᾷ... ἀλλὰ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς τρυφηλὰς φαντασιοπληξίας του, ἢ διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του εἰς τὴν γραματοκαπηλίαν [agiotage];

Ἐὰν κλέπτῃ... ὄχι ἑκατὸν φράγκα, ἀλλ' ἑκατὸν χιλιάδας ἓν μιλλιόνιον;

Ἐὰν κλέπτῃ... ὄχι διὰ νυκτὸς μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ... ἀλλ' ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ, ἡσύχως ἐνώπιον ὅλων;

Ἐὰν κλέπτῃ... ὄχι ἕνα ἀγνώριστον ὅστις θέτει τὰ χρήματά του ὑπὸ τὴν φυλακὴν μιᾶς κλειδωνιᾶς... ἀλλ' ἕνα πελάτην του ὅστις *ἀναγκαστικῶς* θέτει τὰ χρήματά του ὑπὸ τὴν φυλακὴν τῆς τιμιότητος δημοσίου ὑπουργοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ νόμος *δεικνύει, ἐπιβάλλει εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ*, ὡς ἀσφαλῆ καὶ τίμιον.

Ὁποίας λοιπὸν ποινῆς ἔνοχος εἶναι αὐτὸς ὅστις ἀντὶ νὰ κλέπτῃ μίαν μικρὰν ποσότητα ἀπὸ *ἀνάγκην*... κλέπτει μεγάλας ποσότητας διὰ ν' αὐξήσῃ τὴν *πολυτέλειάν του*.

Δὲν ἤθελε λοιπὸν εἶσθαι δίκαιον νὰ ἐπιβάλλετο καὶ εἰς αὐτὸν ἡ αὐτὴ ἐκείνη ποινὴ τοῦ δυστυχοῦς Δριμυζύδη, ὅστις ἠναγκάσθη ἀπὸ τὴν ἐσχάτην του ἔνδειαν νὰ φροντίσῃ παντὶ τρόπῳ περὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ σώματός του;

Καλὲ δὲν βαρύνεσαι! μὲ λέγει ὁ νόμος... Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβάλῃς εἰς ἕνα ἄνθρωπον καλῶς ἀνατεθραμμένον τὴν αὐτὴν ποινὴν τὴν ὁποίαν καὶ εἰς ἕνα ξυπόλυτον! Ἀνοησία!.. Ἀκούεις!... νὰ παραβάλλῃ ἕνα ἔγκλημα τὸ ὁποῖον πράττει ἕνας ἄνθρωπος εὐγενὴς μὲ τὴν πρᾶξιν ἑνὸς κακούργου, ὅστις ἔρχεται καὶ σοῦ συντρίβει τὴν θύραν!...

Τέλος πάντων τί ἔκαμα;— θέλει ἀποκριθῇ, λόγου χάριν, ὁ μίστωρ Βουλάρδος, σύμφωνος μετὰ τοῦ νόμου.

— «Δυνάμει τῆς ἐξουσίας, ἣν μοὶ παρέχει ἡ ἐπίσημος θέσις μου, ἐπῆγα κ' ἐσύναξα, κατὰ διαταγήν σου, μίαν ποσότητα χρημάτων εἰς σὲ χρεωστουμένων· τα χρήματα ταῦτα τὰ ἐσκόρπισα τὰ ἔχασα· δὲν ἔμεινεν εἰς χεῖράς μου οὔτε ὀβολός ... ἀλλὰ μὴ νομίσῃς ὅτι εἰς τοῦτο μὲ ἠνάγκασεν ἔνδεια! Μὲ βλέπεις τελείως ἐπαίτην, ψωμοζήτην; Χάρις τῷ Θεῷ, ὄχι, εἶχα καὶ ἔχω νὰ ζήσω ἐν ἀνέσει. Ἄλλοι ἦσαν ἐμοῦ οἱ σκοποί, ὑψηλότεροι καὶ πολὺ πλέον ὑπερήφανοι... Διὰ τῶν χρημάτων σου ἐδοκίμασα τὴν τύχην μου εἰς τὰ παιγνίδια τοῦ χρηματιστηρίου· ἠδυνάμην νὰ διπλασιάσω, νὰ τριπλασιάσω τὴν ποσότητά σου πρὸς ὄφελός μου, ἂν μ' ἐμειδία ἡ τύχη... κατὰ δυστυχίαν ὅμως μὲ κατέτρεξε, καὶ βλέπεις ὅτι κ' ἐγὼ χάνω τώρα ὡς καὶ σύ...

Ἀλλὰ τῳόντι, σᾶς φαίνεται (ταῦτα ὑποραίνει ὁ νόμος) σᾶς φαίνεται ὅτι αὐτὴ ἡ ὑπεξαίρεσις ἡ εὔτολμος, ἡ εὐφυὴς καὶ φανερὰ, ὡς ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ γινομένη, ἔχει τι κοινὸν μὲ τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διαρπαγὰς, τὰς συντρίψεις τῶν κλειδωνιῶν, τὰς παραβιάσεις τῶν θυρῶν, τὰ ἀντικλείδια, τοὺς μοχλοὺς, τὰ ἄγρια καὶ βάναυσα ἐργαλεῖα τῶν κλεπτῶν τῆς ἐσχάτης κλάσεως.

Τὰ κακουργήματα δὲν ἀλλοίσσουν καὶ ποινὴν, καὶ ὄνειμα μάλιστα, ὅταν πράττωνται ἀπό τινας προνομιούχους; Ἄθλιός τις ὑπεξαιρεῖ ἓν ψωμίον ἀπὸ τὸν ἀρτοπώλην, συντρίβων μίαν ὕαλον τοῦ παραθύρου του... ὑπηρέτριά της ὑφαιρεῖ ἓν μανδήλιον ἢ ἓν λοδοβίκιον ἀπὸ τὸν κύριόν της· τοῦτο ὀρθῶς καὶ προσηκόντως καλούμενον κλοπὴ διὰ συνδρομῆς περιστάσεων ἐπιβαρυντικῶν καὶ ἀτιμοτικῶν, ἀνάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ κακουργιοδικείου.

Δίκαιον, δικαιότατον, κατὰ τὴν τελευταίαν μάλιστα περίπτωσιν.

Ὁ ὑπηρέτης, ὅστις κλέπτει τὸν κύριόν του, εἶναι διπλασίως ἔνοχος· ἀποτελεῖ μέλος τῆς οἰκογενείας, ὁ οἶκος τὸν εἶναι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀνεωγμένος· προδίδει ἀναξίως τὴν ἐμπιστοσύνην ἣν ἔθεσαν εἰς αὐτὸν, καὶ τὴν προδοσίαν ταύτην ὁ νόμος πλήττει δι' ἀτιμοτικῆς καταδίκης.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι οὐδὲν δικαιότερον, οὐδὲν ἠθικώτερον.

Ἀλλὰ δημόσιός τις κλητὴρ, δημόσιός τις ὑπάληλος, σοὶ ὑφαιρεῖ χρήματα ἅτινα ἐξ' ἀνάγκης ἀφίνεις νὰ σοὶ διαβιβασθῶσι διὰ χειρός του, ὡς ἐπισήμως· τοῦτο ὄχι μόνον δὲν ἐξομειοῦται μὲ τὴν οἰκιακὴν κλοπὴν ἢ μὲ τὴν κλοπὴν τὴν διὰ συντρίψεως καὶ βίας, ἀλλ' οὐδ' ὡς κλοπὴ χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου.

— Δὲν χαρακτηρίζεται ὡς κλοπή;

Ὄχι, βέβαια! κλοπή... εἶναι λέξις βάρβαρος... ἀπόζει χυδαϊσμοῦ... κλοπή!... ὦ τῆς ἀηδίας! *κατάχρησις ἐμπιστοσυνης*, ναί! εἶναι κἂν εὐγενέστερον, εὐφημότερον, καὶ συνάδον μὲ τὸν κοινωνικὸν βαθμὸν καὶ τὴν θέσιν τῶν δυναμένων νὰ πράξωσιν αὐτὸ τό... πλημμέλημα! ἐπειδὴ τοῦτο ὀνομάζεται *πλημμέλημα*... *Κακούργημα* εἶναι λέξις βάναυσος.

Καὶ ἔπειτα (οὐτιωδεστάτη διάκρισις) τὸ κακούργημα ἀνάγεται εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον... Ἡ κατάχρησις τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἐφετεῖον...

Ὦ κολοφὼν ἐπιεικείας! ὦ κολοφὼν δικαιοσύνης ἰσονόμου! Καὶ ἂν τὸ ἐπαναλάβωμεν λοιπόν· Ὑπηρέτης τις κλέπτει ἀπὸ τὸν κύριόν του ἓν λοδοβίκιον, πεινασμένος τις συντρίβει μίαν ὕαλον διὰ νὰ κλέψῃ ἓν ψωμίον νὰ φάγῃ... Κακουργήματα ... εὐθὺς εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον!

Δημόσιός τις ὑπουργὸς διασκορπίζει ἢ ὑφαιρεῖ ἓν μιλλιόνιον αὐτὸ εἶναι *κατάχρησις ἐμπιστοσύνης*· ἓν ἁπλοῦν δικαστήριον τὸ ἐφετεῖον, θέλει ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως ταύτης...

Ἀλλὰ κατὰ πρᾶγμα, κατὰ δίκαιον, κατὰ λόγον, κατὰ συνείδησιν, κατ' ἄνθρωπον, δικαιολογεῖται ποτὲ ἡ ἐξωλεστάτη αὕτη διαφορὰ τῶν ποινῶν ἐκ τῆς ἀνομοιότητος τῶν τρόπων τοῦ κακουργεῖν;...

Ἡ οἰκιακὴ κλοπὴ, τὴν ὁποίαν τιμωροῦν διὰ ποινῆς ἀτιμωτικῆς, κατὰ τί διαφέρει τοῦ καταχρᾶσθαι τὴν ἐμπιστοσύνην Διαφέρει ἴσως, καθότι ἡ κατάχρησις τῆς ἐμπιστοσύνης συνεπισύρει πάντοτε σχεδὸν τὸν ἀφανισμὸν τῶν οἰκογενειῶν.

Τί ἄλλο λοιπὸν εἶναι ἡ κατάχρησις τῆς ἐμπιστοσύνης εἰμὴ κλοπὴ οἰκιακὴ, χιλιάκις πλέον ἐπιβαρυντικὴ διὰ τὰς φρικώδεις συνεπείας της, καὶ διὰ τὸν ἐπίσημον χαρακτῆρα τοῦ πράττοντος αὐτήν;

Ἡ κατὰ τί εἶναι ἡ διὰ συντρίψεως κλοπὴ ἀνωσιωτέρα τῆς κλοπῆς ἥτις γίνεται διὰ καταχρήσεως τῆς ἐμπιστοσύνης;

Πῶς! τολμᾶτε νὰ ἐκφέρετε ἐκ τῶν χειλέων σας, ὅτι ὁ ἠθικὸς παραβιασμὸς τοῦ ὅρκου τὸν ὁποῖον δίδετε τοῦ νὰ μὴ καταχρασθῆτε πώποτε τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν ἡ κοινωνία ὑποχρεοῦται νὰ ἀποθέτῃ εἰς ὑμᾶς εἶναι ὀλιγώτερον ἀνόσιος τοῦ ὑλικοῦ παραβιασμοῦ μιᾶς θύρας.

Ναὶ, τὸ τολμοῦν...

Ναὶ, ὁ νόμος τοιοῦτος ἔγινε...

Ναὶ, ὅσον βαρύτερα εἶναι τὰ ἐγκλήματα, ὅσον περισσότερον ἀποκυβεύουσι τὴν ὕπαρξιν τῶν οἰκογενειῶν καὶ προσβάλλουσι τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἠθικήν... τοσοῦτον ὀλιγώτερον τιμωροῦνται.

Εἰς τρόπον ὥστε ὅσον περισσότερα φῶτα, πνεῦμα, εὐζωΐαν καὶ ὑπόληψιν ἔχουσιν οἱ ἔνοχοι, τόσον ὁ νόμος πρὸς αὐτοὺς συγκαταβαίνει.

Εἰς τρόπον ὥστε, ὁ νόμος φυλάττει τὰς τρομερωτέρας καὶ ἀτιμωτικωτέρας τῶν τιμωριῶν του διὰ τοὺς ἐλεεινοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἔχουσι, δὲν τὸ λέγομεν διὰ νὰ τοὺς δικαιολογήσωμεν... ἀλλ' ἔχουσιν εὐλογοφανῆ πρόφασιν εἰς τὴν ἀμάθειάν των, εἰς τὴν ζωηρότητά των, εἰς τὴν ἔνδειαν, ὅπου τοὺς ἀφήνουσιν ἔρποντας.

Ἡ μεροληψία αὕτη τοῦ νόμου εἶναι βάρβαρος, εἶναι ἐναντία πάσης ἠθικῆς.

Πλήττετε ἀδυσωπήτως τὸν πτωχὸν ὅστις ἐπιθέτει χεῖρα εἰς ξένον πρᾶγμα, ἀλλὰ πλήττετε ἀδυσωπήτως καὶ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον ὅστις ἐπιθέτει χεῖρα εἰς τὰ πράγματα τῶν προσερχομένων εἰς αὐτόν.

Χαρακτηρίσατε τὴν κλοπὴν καὶ τὴν κατάχρησιν τῆς ἐμπιστοσύνης, καὶ ἐπιβάλλετε ἐπ' αὐτῆς τοὐλάχιστον, τοὐλάχιστον τὴν ποινὴν ἣν ἐπιβάλλετε εἰς τὴν κλοπὴν τὴν οἰκιακήν.

Ἡ σωματία εἰς ἣν ἀνήκει ὁ δημόσιος ὑπάλληλος νὰ ἦναι ὑπεύθυνος εἰς πᾶσαν ὑφαίρεσιν ἣν ἤθελεν αὐτὸς πράξει, ὡς ἐν ὀνόματι αὐτῆς.

Πρὸς Θεοῦ! εἰς πολιτισμένην κοινωνίαν ζῶμεν ἢ εἰς κόσμον βάρβαρον.

. . . . . .

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### Φραγκίσκος Γερμανός.

Πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του ὁ γέρων φύλαξ ἐπορεύθη νὰ ζητήσῃ τὸν Γερμανόν.

Ὅταν ὁ δημόσιος κλητὴρ Βουλάρδος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς φυλακῆς, ἡ θύρα τῆς διόδου ἠνεῴχθη ὁ Γερμανὸς εἰσήχθη, καὶ ἡ Γελασίνα δὲν διεχωρίζετο πλέον ἐκ τοῦ δυστυχοῦς της φίλου εἰμὶ διὰ λεπτοῦ τινος δυκτυοειδοῦς πλέγματος ἀπὸ σίρματα σιδήρου.

Οἱ τῆς μορφῆς τοῦ Γερμανοῦ χαρακτῆρες δὲν ἦσαν μὲν κανονικοὶ, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦ προσώπου του εἶχε πολλὴν συμπάθειαν· ἡ συμπεριφορά του ἐφανέρωνε νέον εὐγενοῦς ἀνατροφῆς τὸ ἀνάστημά του ἦτο εὔζωνον, τὰ φορέματά του τὰ ἁπλὰ, ἀλλὰ καθάρια (ἓν πανταλόνιον λευκόφαιον, καὶ εἷς ἐπενδύτης μέλας, κομβωμένος μέχρι τοῦ λαιμοῦ) δὲν ἐνέφαινον τελείως τὴν ρυπαρὰν ἐκείνην ἀνεπιμελησίαν ἣν ἔχουσιν ἐν γένει οἱ πεφυλακισμένοι διὰ τὸ σῶμά των· αἱ λευκαὶ χεῖρές του ἐμαρτύρουν ὅτι ἐπεριποιεῖτο τὸν ἑαυτόν του, καὶ τοῦτο ηὔξανε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπέχθειαν τῶν ἄλλων δεσμωτῶν· διότι ἡ ἠθικὴ διαστροφὴ ἑνοῦται πάντοτε σχεδὸν μετὰ φυσικῆς ἀκαθαρσίας.

Ἡ καστανόχρους κόμη του, ἣ φύσει βοστρυχώδης τὴν ἐποίαν εἶχε μακραν καὶ διακεχωρισμένην εἰς τὸ πλάγιον τοῦ μετώπου κατὰ τὸν συρμὸν τῆς ἐποχῆς περιεκύκλου τὸ ὠχρὸν καὶ μελαγχολικόν του πρόσωπον· τὰ κυανᾶ του ὡραῖα ὄμματα εἰκόνιζον τὴν χρηστοήθειαν καὶ ἀγαθωσύνην· τὸ γλυκὺ καὶθλιβερὸν ἐνταυτῷ μειδίαμά του ἐδήλου εἰλικρίνειαν καρδίας καὶ ἐκτικήν τινα λύπην· διότι καί τοι νέος, ὁ δυστυχὴς δὲν εἶχεν ὑποφέρει ὀλίγα μέχρι τοῦδε δεινά. Ἐνὶ λόγῳ, οὐδὲν γλυκύτερον τῆς περιαλγοῦς του, εὐπροσηγόρου καὶ ὑπομονητικῆς φυσιογνωμίας, ἐπειδὴ πραγματικῶς ἡ καρδία τοῦ νεανίου τούτου ἦτο τιμία καὶ ἄδολος.

Τὴν καλωσύνην τοῦ Γερμανοῦ ἤδη τὴν ἐσυμπεράναμεν καὶ ἐξ αὐτῆς ἀκόμη τῆς αἰτίας δι' ἣν τὸν κατέτρεξεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι, μόνον διὰ νὰ συντρέξῃ τὴν ταλαίπωρην Λουΐζαν εἰς τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην της, ἐτόλμησε

νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ συμβολαιογράφου μίαν ποσότητα χρημάτων τὴν ὁποίαν εἶχε ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐπαύριον, ὡς καὶ ἀπέδωκεν. Αὐστηροί τινες ἄνθρωποι δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλουν ἀποδοκιμάσει τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ Γερμανοῦ, ὅσονκαλὸν σκοπὸν καὶ ἂν εἶχε· μολονοτοῦτο εἶναι ἀξιοσυγχώρητος· ἐπαρακινήθη ἀπὸ αἴσθημα φιλανθρωπίας· παρεσύρθη ἀπὸ στιγμιαίαν ὁρμὴν νεανικῆς ἀνοίας.

Ὁπόταν διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐντευκτηρίου εἶδεν ὁ Γερμανὸς τὴν ζωηρὰν καὶ θελξικάρδιον τῆς Γελασίνης μορφὴν, ὑπεριθρίασεν. Ἡ νεαρά μας ράπτρια ἠθέλησε κατὰ τὴν συνήθειάν της, νὰ φανῇ πρὸς αὐτὸν φαιδρὰ, διὰ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ καὶ χαροποιήσῃ ὀλίγον· ἀλλ' ἡ ἀθλία κόρη κακὰ ὑπέκρυπτε τὴν λύπην καὶ συγκίνησιν ἣν ἠσθάνετο πάντοτε ὁσάκις εἰσήρχετο εἰς τὴν φυλακήν.

Καθημένη ἐφ' ἑνὸς ἐδωλίου, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῶν καγκέλων, ἐκράτει ἐπὶ τῶν γονάτων της μίαν σπυρίδα ἀχυρόπλεκτον. Ὁ γέρων φύλαξ, ἀντὶ νὰ διαμείνῃ εἰς τὴν δίοδον, ἐπορεύθη πλησίον τῆς θερμάστρας του, εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης, καὶ ἐκάθησεν ἐκεῖ· μετά τινας στιγμὰς ἀπεκοιμήθη· Ὁ Γερμανὸς λοιπὸν καὶ ἡ Γελασίνα ἠδύναντο νὰ λαλῶτιν ἐλευθέρως.

— Νὰ ἰδῶ, κύριε Γερμανὲ, εἶπεν ἡ ράπτρια πλησιάζουσα ὅσον ἠδύνατο τὸ χαρίεν πρόσωπόν της ἐπὶ τοῦ δικτυωτοῦ ἵνα παρατηρήσῃ καλῶς τὴν μορφὴν τοῦ φίλου της· νὰ ἰδῶ ἂν θὰ μείνω εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ὄψιν σας ... Εἶναι ὀλιγώτερον περίλυπη; ... Ἀ! ἄ! .... σχεδὸν τὰ ἴδια ... κυττάξε καλὰ καὶ θὰ μαλώσωμεν ...

— Πόσον σᾶς εὐγνωμονῶ! ... Νὰ ἔλθετε καὶ σήμερον!

— Πάλιν! ... ἀλλὰ μὲ τὸν λόγον τοῦτον μὲ δυσαρεστεῖτε, νὰ ’ξεύρετε..

—Νὰ κοπιάζετε τόσον δι’ἐμὲ,δι’ἐμὲ ὅστις μὲ ἄλλο δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ σᾶς ἀνταμείψω ... παρὰ μ' ἓν ἁπλοῦν εὐχαριστῶ!

— Λάθος ἔχετε, κύριε· διότι ὅσον χαίρεσθε ἡ εὐγενεία σας, ἄλλο τόσον κ' ἐγὼ θὰ ἔρχωμαι νὰ σᾶς βλέπω. Λοιπὸν, πρέπει τότε κ' ἐγὼ νὰ σᾶς λέγω εὐχαρίστῶ· πῶς; ... Εἴδετε, εἴδετε πῶς σᾶς πιάνω, κύριε μεροληπτη! .. Νὰ μὴ σᾶς δώσω κ' ἐγὼ ἐκεῖνο ὁποῦ σᾶς ἔτερα, διὰ νὰ σᾶς μάθω ἄλλη φορᾷ...

— Τί πάλιν ... Ὦ! αὐτὰ μὲ λυποῦν! ... Εὐχαριστῶ! ... Ζητῶ συγγνώμην ὅτι ἐπαναλαμβάνω τόσον συχνὰ τὴν λέξιν ταύτην ἐνῷ βλέπω ὅτι σᾶς κακοφαίνεται! Ἀλλὰ τί ἄλλο δύναμαι παρ' αὐτό;

— Καὶ πρῶτον μὲν δὲν ἠξεύρετε τί σᾶς ἔφερα.

— Τί σημαίνει; ...

— Ἄκουέ τον τώρα ... ἄκουέ τον!

— Ὅ,τι καὶ ἂν ἦναι, δὲν προέρχεται ἀπὸ τὰς ἰδικάς σας χεῖρας; Ἡ γοητευτικὴ καλωσύνη σας δὲν μὲ πληροῖ πάντοτε ἀπὸ εὐγνωμοσύνην ... καὶ ἀπὸ ...

Ὁ Γερμανὸς ἀφῆκε τὴν φράσιν ἡμιτελῆ κ' ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Καὶ ἀπὸ τί ἄλλο;.. ὑπέλαβεν ἡ Γελασίνα ἐρυθριῶσα.

— Καὶ ἀπὸ ... ἀπὸ ἀφοσίωσιν, ὑπετραύλισεν ὁ Γερμανός

— Σιγὰ νὰ μὴ μοῦ εἰπῆτε καὶ ἀπὸ σέβας, καθὼς εἴχετε βάλει καὶ κάτω κάτω εἰς μίαν γραφὴν ... εἶπεν ἡ Γελασίνα μὲ ἀνυπομονησίαν. Ψεύματα μὲ λέτε· δὲν ἠθέλετε νὰ εἰπῆτε αὐτό ... Ἐκόψετε διὰ μιᾶς τὸν λόγον σας ...

— Σᾶς βεβαιῶ ...

— Μὲ βεβαιοῖ ... μὲ βεβαιοῖ... θαρρεῖτε δὲν σᾶς βλέπω ἐγὼ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κάγκελα ὅτι κοκκινίζετε ... Δὲν εἶμαι τάχα ἐγὼ ἡ μικρά σας φίλη, ἡ καλή σας συντρόφισσα; Διατί νὰ μοῦ κρύπτετε τὴν καρδίαν σας; .. Εἰς ἐμὲ πρέπει νὰ ὁμιλῆτε ἐλεύθερα, νὰ μὲ λέτε ὅ,τι καὶ ἂν αἰσθάνεσθε, ἐπρόσθεσε μετὰ δειλίας ἡ νεᾶνις· διότι μίαν μόνην ἐξωμολόγησιν τοῦ Γερμανοῦ ἐπρόσμενε διὰ νὰ τὸν εἴπῃ ἀμέσως, μὲ ὅλην τὴν ἀφέλειαν καὶ ἀδολότητά της, ὅτι τὸν ἠγάπα.

— Ἕως γενναῖος καὶ τίμιος ὃν ἐγέννησαν αἱ συμφοραὶ τοῦ Γερμανοῦ.

— Σᾶς βεβαιῶ, ἐπανέλαβεν ὁ δεσμώτης μετὰ στεναγμοῦ, ὅτι δὲν ἤθελα νὰ εἴπω ἄλλην τινὰ λέξιν ... δὲν σᾶς ὑποκρύπτω τίποτε!

— Ἄ, τὸν ψεύστην! ἄ, τὸν ψεύστην! ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα κρούουσα τὸν πόδα κατὰ γῆς. Ἂς ἦναι λοιπόν! βλέπετε αὐτὸν τὸν λαιμοδέτην, τὸν ἀπὸ ἄσπρον μαλλί, ὁποῦ σᾶς ἔφερα; [καὶ ἔσυρεν ἕνα τοιοῦτον ἐκ τῆς σπυρίδος της)· δὲν σᾶς τὸν δίδω

κ' ἐγὼ, διὰ νὰ μάθετε νὰ μοῦ ὑποκρύπτεσθε... Τὸν εἶχα πλέξει μόνη μου διὰ σᾶς ... Θὰ κάμνει κρύον καὶ ὑγρασίαν ἐκεῖ μέσα, εἶπα· ἂς τοῦ τὸν κάμω διὰ νὰ προφυλάττεται ζεστὰ... ἐπειδὴ εἶναι ὀλίγον ἀδυνάτου κράσεως ...

— Πῶς! ἐκαθήσετε κ' ἐπλέξετε; ...

— Μάλιστα, κύριε, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ ἀρνηθῆτε ὅτι ἡ κράσις σας δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς χαμηλικὰς ἐκείνας... εἶπεν ἡ Γελασίνα διακόπτουσά τον· ἐνθυμοῦμαι ὅτι εὔκολα ἐπαίρνετε τὸ κρύο, καὶ ὅμως ὁσάκις μ' ἐβλέπετε νὰ προσθέτω ξύλα εἰς τὴν θερμάστραν μου, ὅταν ἤρχεσθε εἰς τὴν κάμερήν μου κ' ἐπερνούσαμεν τὴν ἑσπέραν ὁμοῦ, μ' ἐμποδίζετε, ἀπὸ εὐγένειαν παρακινούμενος ... Ὦ! ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι καλά.

— Κ'ἐγὼ ἐπίσης ... διατηρῶ ταῦτα κάλλιστα εἰς τὴν μνήμην μου! εἶπεν ὁ Γερμανὸς μὲ συγκεκινημένην φωνήν.

Καὶ ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του.

— Νά τα πάλιν, ἐνῷ ἐγὼ προσπαθῶ νὰ τὸν κάμω χαροποιόν!

— Πῶς θέλετε νὰ μὴ κατανύγεται ἡ καρδία μου μέχρι δακρύων ὁπόταν συλλογίζωμαι πόσα ἐκάμετε δι' ἐμὲ ἀφότου εὑρίσκομαι εἰς τὴν φυλακήν; ... Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ νέα σας προθυμία δὲν εἶναι νὰ φέρῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς συντριβήν; Τέλος πάντων, δὲν γνωρίζω ἐγὼ ὅτι διὰ νὰ λαμβάνετε καιρὸν νὰ ἔρχεσθε εἰς ἐπίσκεψίν μου κάθεσθε καὶ ἐργάζεσθε τὴν νύκτα περισσότερον; ἐξ αἰτίας μου νὰ κοπιάζετε τόσον! ...

— Ὦ! εἴδετε δουλειά! κλαύστετέ με διότι τὰς τρεῖς ἡμέρας μία φορὰ κάμνω ἕνα ὡραῖον περίπατον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν φίλων μου, ἐγὼ ὅτις τόσον ἀγαπῶ νὰ περιπατῶ ... Γίνεται ὡραιοτέρα διασκέδασις ἀπὸ τὸ νὰ βλέπῃ κἀνεὶς τὰ ἐργαστήρια ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δρόμου, καθὼς τὰ ἔχουν στολισμένα!

— Καὶ σήμερον πάλιν νὰ ἐξέλθετε μὲ αὐτὸν τὸν ἀέρα, μὲ αὐτὴν τὴν βροχήν!

— Σήμερον μάλιστα ἦτον ἡ εὐχαρίστησις ... δὲν ἠμπορεῖτε νὰ λάβετε ἰδέαν τί γελοίας μορφὰς ἀπαντᾷ κἀνείς!!! Ἄλλοι κρατοῦν τὸ καπέλλο των μὲ τὰς δύο των χεῖρας διὰ νὰ μὴ τὸ πάρῃ ἀπὸ τὴν κεφαλήν των ὁ ἄνεμος· ἄλλοι, ἐνῷ τὸ ἀλεξίβροχόν των σχηματίζεται ὡσὰν *balès*, ἀπὸ τὸν πολὺν ἀέρα

ὅστις τὸ ἀναστρέφει, κάμνουν τὴν μορφήν των τόσον γελοίαν! ... νὰ τοὺς βλέπετε νὰ κλείουν τὰ 'μάτια, ἐνῷ ἡ βροχὴ δός του καὶ τοὺς κτυπᾷ εἰς τὸ πρόσωπον ... Σᾶς λέγω, σήμερον ἐγέλασα μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν. 'Ενόμιζα ὅτι νὰ σᾶς τὰ παπαραστήσω ἠθέλετε γελάσει καὶ σεῖς ... 'Αλλὰ βλέπω καὶ πάντοτε μένετε σκυθρωποὶ.

— Ὦ! σᾶς ζητῶ συγγνώμην, ἀλλ' εἶναι χωρὶς οὐδ' ἐγὼ νὰ τὸ θέλω· σᾶς ἀκούω, καὶ ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην της ἡ ψυχή μου δὲν ἐξεύρω πῶς κυριεύεται ἀπὸ παράπονόν τι γλυκύτατον ... Γνωρίζετε ὅτι ὁσάκις αἰσθάνομαι βαθυτάτην χαρὰν ἐξωτερικῶς σκυθρωπάζω ... Τὸ ἰδίωμα τοῦτο μὲ δυσαρεστεῖ πολλάκις, ἀλλ' εἶναι ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου.

'Η Γελασίνα, διὰ νὰ μὴ προδώσῃ ἑαυτήν, ὅτι μ' ὅλα τὰ χαριέντα ψελλίσματά της, εἶχε μολοντοῦτο καὶ αὐτὴ τὴν ψυχήν της κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διατεθειμένην ὡς τὴν τοῦ Γερμανοῦ, ἔσπευσε ν' ἀλλάξῃ ὁμιλίαν, καὶ εἶπε·

— Λέγετε ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀνώτερον τῶν δυνάμεών σας· ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ τόσα ἄλλα ... τὰ ὁποῖα δὲν θέλετε σεῖς καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὰ κάμνετε, ἐνῷ σᾶς παρεκάλεσα τόσον ... ἐπρόσθεσεν ἡ Γελασίνα.

— Δηλαδὴ τί ἐννοεῖτε;

— 'Εννοῶ τὴν ἐπιμονήν σας, νὰ κάθεσθε πάντοτε χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους φυλακωμένους, καὶ νὰ μὴ τοὺς ὁμιλῆτε ποτέ ... 'Ο φύλαξ των πρὸ ὀλίγου μὲ εἶπεν ὅτι, διὰ τὸ καλὸν ὁποῦ σᾶς θέλει πρέπει νὰ τοὺς πιάσετε φίλους ... Σιωπαίνετε ... οἱ λόγοι μου λοιπὸν ἐπῆγαν τοῦ κακοῦ! ... Θέλετε νὰ σᾶς βλάψουν οἱ κακοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι ...

— Δὲν γνωρίζετε, δεσποσύνη, τὴν φρίκην τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ἐξ αὐτῶν ... δὲν γνωρίζετε τοὺς ἰδιαιτέρους λόγους τοὺς ὁποίους ἔχω ν' ἀποφεύγω καὶ ν' ἀποστρέφωμαι αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁμοίους των!

— Μὲ φαίνεται ὅτι τοὺς ἰδιαιτέρους αὐτοὺς λόγους σας τοὺς γνωρίζω κάλλιστα ... διότι ἀνέγνωσα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἴχετε γράψει δι' ἐμέ, ὅταν μετὰ τὸν φυλακισμόν σας ἐπῆγα εἰς τὸν οἶκόν σας ... Εἶδα ἐξ αὐτῶν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους ἐτρέξετε ὅταν ἤλθετε εἰς τὰ Παρίσια, διότι δὲν ἠθελήσετε νὰ

συμπράξετε εἰς τὰ ἐγκλήματα τοῦ ἀπανθρώπου ἐκείνου ὅστις σᾶς ἀνέθρεψε... Μάλιστα μετὰ τὴν ὑστερινήν του ἔνεδραν ἠναγκάσθητε, διὰ νὰ χάσῃ τὰ ἴχνη σας, ν' ἀφήσετε καὶ τὸν οἶκον τῆς ὁδοῦ Τέμπλου . . χωρὶς νὰ εἰπῆτε εἰς ἄλλον κἀνένα, παρὰ μόνον εἰς ἐμέ, τὸ νέον σας καταλυμα. Εἰς τὰ ἴδια ἐκεῖνα ἔγγραφα ἀνέγνωσα καὶ κἄτι ἄλλο ... ἐπρόσθεσεν ἡ Γελασίνα ἐρυθριῶσα ἐλ νέου καὶ ταπεινοῦσα τοὺς ὀφθαλμούς· ἀνέγνωσα κἄτι πράγματα τὰ ὁποῖα ...

— Ὦ! τὰ ὁποῖα ποτὲ, σᾶς ὀμνύω, δὲν ἠθέλετε μάθει, ἀνέκραξεν ὁ Γερμανὸς, ἂν δὲ μοῦ συνέβαινεν αὐτὸ τὸ δυστύχημα ... Ἀλλὰ, σᾶς παρακαλῶ, συγχωρήσατέ μου τὰς ἀνοησίας ταύτας ... ἦσαν ὄνειρα ...

Ἡ Γελασία ἐπροσπάθησε καὶ δεύτερον νὰ φέρῃ τὸν Γερμανὸν εἰς ἐξομολόγησιν τῆς καρδίας του, ἀναφέρουσα τὰς πλήρεις τρυφερότητος καὶ πάθους σελίδας του ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἀφιέρωσέ ποτε εἰς τὴν μνήμην τῆς ραπτρίας, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσεν· ὁ Γερμανὸς ἔκρυπτε τὸν ἔρωτά του ὑπὸ τὸ πρόσχημα φιλίας εἰλικρινοῦς. Κατασταθεὶς ὑπὸ τῆς δυστυχίας δειλότερος παρ' ὅτον ἦτο, δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἡ Γελασίνα ἤθελέ ποτε τὸν ἀγαπήσει δι' ἔρωτος, αὐτὸν δεσμώτην, αὐτὸν στιγματισμένον διὰ κατηγορίας τρομερᾶς, ἐνῷ πρὸ τῆς συμφορᾶς του δὲν τὸν ἐβλεπεν εἰμὴ ἁπλῆν στοργὴν ἀδελφῆς.

Βλέπουσα ἡ ράπτρια ὅτι δὲν τὴν ἐνόησε, κατέπιεν ἕνα στεναγμὸν κ' ἐπρόσμεινεν· ἤλπισε νὰ παρουσιασθῇ εὐκαιρία τις καλητέρα διὰ ν' ἀνακαλύψῃ εἰς τὸν Γερμανὸν τὸ βάθος τῆς καρδίας της.

Τὸν εἶπε λοιπὸν τεθορυβημένη· — Καταλαμβάνω ὅτι ἡ συναναστροφὴ τοιούτων ἀχρείων ἀνθρώπων θὰ σᾶς προξενῇ βέβαια φρίκην· ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἐξ ἄλλου μέρους...

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι, διὰ νὰ κάμω καθὼς μοῦ ἐσυστήσετε, πολλάκις ἐπροσπάθησα ν' ἀπευθύνω τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους· οἵτινες μεταξὺ των μοῦ ἐφάνησαν ὡς ὀλιγώτερον ἐγκληματίαν· ἀλλὰ νὰ ἠκούετε τὴν ὁμιλίαν των! νὰ τοὺς ἐβλέπετε τί ἄνθρωποι εἶναι!

— Τωόντι, θὰ εἶναι τρομερὸν πρᾶγμα...

— Τὸ τρομερώτερον ἀπ' ὅλα εἶναι τὸ νὰ βλέπω ὅτι κατ'

ὀλίγον συνειθίζω τὰς ἀπεχθεῖς των ὁμιλίας, καὶ ἀκουσίως τοὺς ἀκούω ὅλην τὴν ἡμέραν· ὤ! ναί· τώρα ἀκροῶμαι μὲ ἀπάθειαν φρίκας αἱ ὁποῖαι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας μ' ἐκινοῦσαν εἰς ἀγανάκτησιν· τοῦτο βλέπων ἀρχίζω νὰ διστάζω καὶ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου—εἶπεν ὁ νέος μετὰ πικρίας.

— Ἄ! κύριε Γερμανὲ, τί λέγετε;

— Ὅταν κἀνεὶς διατρίψῃ καιρὸν πολὺν εἰς τὰ φρικώδη αὐτὰ μέρη, τὸ πνεῦμα βαθμηδὸν συνειθίζει τὰς μοχθηρὰς ἰδέας, ὡς ἡ ἀκοή του συνειθίζει τοὺς βαναύσους λόγους οἵτινες ἀδιακόπως ἠχοῦν περὶ αὐτήν. Θεέ μου! Θεέ μου! Τώρα καταλαμβάνω πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ κἀνεὶς ἐδῶ ἀθῶος καὶ νὰ ἐξέλθῃ διεφθαρμένος.

— Ναί, ἀλλ' ὄχι σεῖς, ὄχι σεις.

— Ἐγὼ, ἐγὼ καὶ πᾶς ἄλλος χιλιάκις καλήτερος ἐμοῦ. Ἀγνοοῦν ἆρά γε ἐκεῖνοι οἵτινες, πρὶν ἔτι μᾶς δικάσουν, μᾶς ρίπτουν εἰς τὴν ἀποτρόπαιον αὐτὴν συγκοινωνίαν, ἀγνοοῦν πόσον τοῦτο εἶναι ὀλέθριον!... Ἀγνοοῦν ὅτι ἐπὶ τέλους ὁ ἀὴρ τὸν ὁποῖον ἐδῶ ἀναπνέει τις ἀποκαθίσταται νοτώδης... θανατηφορος προς τὴν τιμήν!...

— Σᾶς παρακαλῶ μὴν ὁμιλεῖτε τοιουτοτρόπως καὶ μὲ κάμνετε νὰ λυποῦμαι πολύ.

— Μ' ἐρωτᾶτε τὴν αἰτίαν τῆς αὐξανούσης θλίψεώς μου, ἡ αἰτία εἶναι αὐτή... Δὲν ἤθελα νὰ σᾶς τὴν εἴπω, ἀλλ' ἄλλον τρόπον δὲν ἔχω διὰ νὰ φανῶ εὐγνώμων πρὸς τὸν πρὸς ἐμὲ οἰκτόν σας.

— Τὸν οἰκτόν μου! τὸν οἰκτόν μου!

— Ναί, μόνον δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης μου ἔχω τὸ ὅτι δὲν θὰ σᾶς κρύπτω τίποτε... Σᾶς τ' ὁμολογῶ λοιπὸν μὲ φρίκην... Δὲν γνωρίζω πλέον τὸν ἑαυτόν μου ... ὅσον καὶ ἂν καταφρονῶ καὶ ἀποφεύγω τοὺς ἐλεεινοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους· ἡ ἐπαφή των ἐπενεργεῖ εἰς ἐμέ... ἀκουσίως μου. Νομίζει τις ὅτι ἔχουν τὴν ὀλεθρίαν δύναμιν τοῦ νὰ μολύνωσι τὴν ἀτμοσφαῖραν ὅπου ζοῦν... μὲ φαίνεται ὅτι αἰσθάνομαι τὴν διαφθορὰν εἰσερχομένην εἰς διὰ τῶν πόρων τοῦ σώματός μου... Ἂν μὲ ἀθώωναν καὶ ἐξηρχόμην ἀπ' ἐδῶ, ἡ θέα, αἱ σχέσεις τῶν τιμίων ἀνθρώπων ἤθελαν μὲ φέρει εἰς ἀμηχα-

νίαν· ἤθελαν μὲ πληρώσει ἀπὸ ἐντροπήν. Δὲν ἔφθασα ἀκόμη νὰ εὐαρεστοῦμαι ἐν τῷ μέσῳ τῶν συντρόφων μου· ἀλλ' ἔφθασα νὰ δειλιῶ σκεπτόμενος τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θέλω εὑρεθῆ ἐν τῷ μέσῳ τιμίων ἀνθρώπων... διότι ἔχω τὴν συναίσθησιν τῆς ἀδυναμίας μου...

— Τῆς ἀδυναμίας σας;..

— Τῆς χαμερπείας μου...

— Τῆς χαμερπείας σας;... Ἀλλὰ τί ἀτόπους ἰδέας ἐλάβετε, καλὲ, περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σας;

— Καὶ δὲν εἶναι χαμερπὲς καὶ ἀνόσιον νὰ παραγνωρίζω τὴν βαρύτητα τῶν χρεῶν μου τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου; Ἐγὼ τὰ παρεγνώρισα.

— Σεῖς! σεῖς!

— Ἐγώ! Ὅταν εἰσῆλθα ἐδῶ.. συνῃσθανόμην τὴν βαρύτητα τοῦ πταίσματός μου, ὅσον καὶ ἂν ἦτο συγγνωστὸν ἴσως. Αἴ καλά! τώρα μὲ φαίνεται αὐτὸ μικρότερον ἀπὸ τὸ ν' ἀκούω συνεχῶς τοὺς κλέπτας καὶ φονεῖς αὐτοὺς ν' ἀναφέρουν τὰ κακουργήματά των μὲ ἀστεϊσμοὺς βωμολοχικοὺς καὶ θηριώδη ἔπαρσιν, ἐνίοτε συλλαμβάνω αἰφνιδίως τὸν ἑαυτόν μου φθονοῦντα τὴν αὐθάδη ἀδιαφορίαν ἐκείνων, καὶ πικρῶς χλευάζοντα τοὺς ἐλέγχους ἀπὸ τοὺς ὁποίους αὐτὸς τυραννεῖται δι' ἓν πλημμέλημα τόσον ἀσήμαντον... παραβαλλόμενον μὲ τὰς ἀνοσιουργίας των.

— Ἀλλ' εἶναι καὶ ἀληθές· ἡ ἰδική σας πρᾶξις, μακρὰν τοῦ νὰ ὑπάρχῃ ἀξιόμεπτος, εἶναι μάλιστα γενναία· ἐπειδὴ ἡ εὐγενεία σας ἤτασθε βέβαιος ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωΐ ἐμέλλετε ν' ἀποδώσετε τὰ χρήματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐλάβετε μόνον δι' ὀλίγας ὥρας διὰ νὰ σώσετε μίαν ὁλόκληρον οἰκογένειαν ἀπὸ τὸ νὰ σβύσῃ, ἴσως δὲ καὶ ν' ἀποθάνῃ ἐκ τῆς κακοπαθείας.

— Δὲν σημαίνει τίποτε· εἰς τὰ ὄμματα τοῦ νόμου καὶ τὰ ὄμματα τῶν τιμίων ἀνθρώπων τοῦτο εἶναι κλοπή. Βεβαία ὀλιγώτερον κακὸν εἶναι νὰ κλέψῃ τις πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν παρὰ πρὸς ἄλλον τινά· ἀλλὰ βλέπετε εἶναι σύμπτωμα ὀλέθριον τὸ ν' ἀναγκάζεται κἀνείς, διὰ νὰ δικαιωθῇ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμόν του, νὰ βλέπῃ ὑποκάτωθέν του.., Ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ἐξισωθῶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς χωρὶς κηλίδα... Ἰδοὺ ἀναγκάζομαι ἤδη νὰ συγκρίνωμαι μὲ τοὺς διεφθαρμένους ἀν-

θρώπους μετὰ τῶν ὁποίων ζῶ... Καὶ λοιπὸν βλέπω ὅτι κατ' ὀλίγον ἡ συνείδησίς μου αἱμωδιάζει, σκληρύνεται... Αὔριον θέλω πράξει κλοπήν, ὄχι μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι δύναμαι ν'ἀποδώσω τὴν ποσότητα τὴν ὁποίαν ἤθελα ὑφαιρέσει πρὸς καλόν τινα σκοπὸν, ἀλλὰ θέλω κλέψει πλεονεξίας χάριν καὶ θέλω νομίζεσθαι βέβαια ἀθῶος πάλιν παραβαλλόμενος μ'ἐκεῖνον ὅστις φονεύσει διὰ νὰ κλέψῃ... Καὶ ὅμως ταύτην τὴν στιγμὴν τόση ἀπόστασις ὑπάρχει μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἑνὸς φονέως, ὅση μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἑνὸς ἀνθρώπου ἀνεπιλήπτου... Διότι λοιπὸν ὑπάρχουσιν ὄντα χιλιάκις πλέον διεφθαρμένα ἀπ' ἐμὲ, πρέπει ἡ ἰδική μου διαφθορὰ νὰ σμικρύνεται ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου; Ἀντὶ νὰ δύναμαι νὰ λέγω ὡς ἄλλοτε. Εἶμαι τίμιος ἴσα μὲ τὸν τιμιώτερον θέλω παρηγορεῖσθαι λέγων. Εἶμαι ὀλιγώτερον διεφθαρμένος ἀπὸ τοὺς ἀθλίους αὐτοὺς μεταξὺ τῶν ὁποίων προωρίσθην νὰ ζῶ διαπαντός!

— Διὰ παντός ; Ἀλλ' ὅταν ἐξέλθετε ἀπ' ἐδῶ ;

— Δὲν θὰ μὲ γνωρίζουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ; ὅταν καὶ αὐτοὶ ἐξέλθουν δὲν θὰ μὲ ἀπαντοῦν εἰς τὸν δρόμον δὲν θὰ μοῦ ὁμιλοῦν ὡς εἰς ἕνα συμφιλακισθέντα μὲ αὐτούς ; Ἂν ἀγνοοῦν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἤχθην ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου, δὲν ἤθελον μὲ φοβερίζει ὅτι θὰ μὲ διακηρύξωσιν εις τὸν κόσμον; Βλέπεις ὅτι ἐπάρατα καὶ ἀδιάλυτα πλέον δεσμὰ μὲ ἑνώνουν μετ'αὐτῶν... ἐνῷ ἂν ἤμην μόνος κατάκλειστος εἰς ἓν δωμάτιον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς δικασίμου ἀγνώριστος παρ' αὐτοῖς δὲν ἤθελα οὐδ' ἐγὼ τοὺς γνωρίζει καὶ οὐδὲ τοὺς φόβους αὐτοὺς ἤθελα ἔχει, φόβους οἵτινες εἶναι ἱκανοὶ νὰ παραλύσωσιν τὸν τιμιώτερον ἄνθρωπον... Καὶ ἔπειτα ὁλομόναχος μὲ μόνην τὴν συνείδησιν τοῦ πταίσματός μου, ἤθελα ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου βλέπει τὸ μεγαιθυνόμενον ἀντὶ νὰ τὸ βλέπω νὰ ἐξασθενῇ ὅσον βαρύτερον ἤθελε μοὶ παρίστασθαι τόσον ἤθελα καρποφορηθῇ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν μου... καὶ ἑπομένως ἤθελα προσπαθήσει εἰς τὴν πτωχήν μου σφαῖραν νὰ κάμω μεγαλήτερον καλὸν ὡς ἀντίμετρον... Διότι διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τις μίαν πρᾶξιν κακὴν χρειάζονται ἑκατὸν ἀγαθὰ ἔργα... Ἀλλὰ θέλω ἆρά γε σκεφθῇ ποτε ν' ἀντιπληρώσω πταῖσμα τὸ ὁποῖον τὴν ὥραν ταύτην μόλις μοῦ διαγύρει ἔλεγχον;... ὦ!

... τὸ αἰσθάνομαι... αἰσθάνομαι ὅτι ὑπείκω εἰς μίαν ἀκαταμάχητον ἐπιρροὴν καθ' ἧς ἀντεπάλαισα ὅλαις δυνάμεσιν ἐπὶ πολὺν καιρόν· ἐμὲ ἀνέθρεψαν διὰ τὸ κακόν· ἰδοὺ ὑποχωρῶ εἰς τὴν εἱμαρμένην μου· ἔπειτα, ὡς εἶμαι κατάμονος χωρὶς οἰκογένειαν... τί σημαίνει ἂν εἰς τὸ μέλλον ἔχω διαγωγὴν τιμίαν ἢ ἐπονειδειστον... Καὶ ὅμως... οἱ σκοποί μου ἦσαν καλοὶ καὶ τίμιοι... Διότι μάλιστα ἠθέλησαν νὰ μὲ καταστήσωσιν ἄτιμον ἄνθρωπον, ἠσθανόμην βαθεῖαν εὐχαρίστησιν λέγων κατ' ἐμαυτόν· Ὑπῆρξα ἀνεπίληπτος, πρᾶγμα δυσκολώτερον εἰς ἐμὲ παρὰ εἰς πάντα ἄλλον... Καὶ τώρα... Ἀ! φρικτόν... φρικτόν. Ἀνέκραξεν ὁ δεσμώτης μὲ ἔκρηξιν λυγμῶν τοσοῦτον σπαραξικαρδίων, ὥστε ἡ Γελασίνα ἐσυγκινήθη ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Ἀλλ' ἦτο καὶ νὰ σπαραχθῇ ἀληθινὰ ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν θέαν τῆς ἄλγος ἐμφαινούσης συμπαθέστατον φυσιογνωμίας ἐκείνης τοῦ Γερμανοῦ, λέγοντος ταῦτα. Ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴν αἰσθανθῇ τις δριμὺν πόνον ψυχῆς βλέπων τὴν ἀπελπισίαν ἑνὸς ἀδόλου νέου, σπαίροντος ἐντὸς τῆς μεμολυσμένης ἀτμοσφαίρας ἐκείνης, ὅπου ἐρρίφθη τοσοῦτον ἀνοικείως, ἀτμοσφαίρας τῆς ὁποίας ὡς ἐκ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων του, ἐμεγαλοποίει αὐτὸς ἔτι πλέον τὴν φθοροποιὰν ἐπενέργειαν.

Ναὶ, φθοροποιάν!

Ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσωμεν τὸ ὅ,τι εἶπε νοημονέστατός τις ἀνὴρ, ἐπὶ εἰκοσαετίαν διατελέσας ἐπὶ τῶν φυλακῶν, εἰς τοὺς λόγους τοῦ ὁποίου δίδει μέγα βάρος ἡ πολυετὴς πεῖρα.

«Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἄτομόν τι χρηστοηθέστατον ἀδίκως κατηγορηθὲν εἴρχθη εἰς τὴν φυλακὴν, βέβαια θέλει ἐξέλθει ὀλιγώτερον τίμιον· ὃ ἐστὶν, *ὁ πρῶτος ἀνθὸς τῆς τιμιότητος ἐξαλείφεται διὰ παντὸς εἰς μόνην τὴν πνοὴν τοῦ μεμολυσμένου αὐτοῦ ἀέρος* ...

Μολονοτοῦτο ἂς σπεύσωμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Γερμανὸς, χάρις εἰς τὴν ὑγιᾶ καὶ αὐστηρὰν ἠθικήν του, ἀνθίστατο γενναίως καὶ ἐθριάμβευε, καὶ ὅτι μᾶλλον προῃσθάνετο τὴν προσέγγισιν τῆς νόσου παρὰ νὰ ὑπέπεσε πραγματικῶς εἰς αὐτήν.

Αὐτὸς ὁ φόβος του, ὅτι ἔβλεπε τὸ πταῖσμά του σμικρυνόμενον εἰς τοὺς ἰδίους ὀφθαλμούς του, ὑπῆρχεν ἀπόδειξις ὅτι καὶ ταύ-

την ἀκόμη τὴν ὥραν ἠσθάνετο ὅλην αὐτοῦ τὴν βαρύτητα· ἀλλ' ἡ ταραχὴ αὕτη καὶ ἡ δειλία καὶ οἱ δισταγμοὶ οἵτινες ἀνεστάτωνον τὴν ἀγαθὴν καὶ τιμίαν του ψυχήν, ἦσαν ἐξ ἄλλου μέρους συμπτώματα ἐπίφοβα.

Ὑπὸ τῆς εὐθύτητος τοῦ πνεύματός της φωτισθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῆς γυναικείας ἀγχινοίας της, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ἔρωτός της, ἡ Γελασίνα ἐμάντευσε τὸ ὅ,τι προείπομεν.

Καί τοι πεπεισμένη ὅτι ὁ φίλος της δὲν ἔχασεν εἰσέτι οὐδεμίαν ἐκ τῶν εὐγενῶν του ἕξεων, ἐφοβήθη ὅμως καὶ αὐτὴ μήπως, μ' ὅλα τὰ ἐξαίρετα προτερήματά του, φανῇ ἡμέραν τινὰ ὁ Γερμανὸς ἀδιάφορος πρὸς τὰ ὅσα τὴν σήμερον τὸν ἐβασάνιζον τοσοῦτον σκληρῶς.

Ἡ Γελασίνα, σπογγίσασα τὰ δάκρυά της καὶ ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν Γερμανὸν ὅττις ἐστήριζε τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κιγκλίδος, τὸν εἶπε μὲ φωνὴν κατανυκτικὴν, σοβαρὰν, πανυγυρικήν· σχεδὸν, φωνὴν τὴν ὁποίαν δὲν ἤκουσεν εἰσέτι ἀπὸ τὰ χείλη της·

—Ἀκούσατέ με, κύριε Γερμανέ· θέλω ἐξηγηθῆ κακὰ ἴσως, ἀπέχω τοῦ νὰ ὁμιλῶ καλὰ καθὼς τὴν εὐγενείαν σας, ἀλλ' ὅ,τι ἔχω νὰ σᾶς εἴπω εἶναι δίκαιον καὶ εἰλικρινές. Πρῶτον μὲν ἔχετε ἄδικον νὰ παραπονῆσθε ὅτι εἶσθε κατάμονος, ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ ὅλους ...

— Ὦ! δὲν ἐννοῶ ὅμως νὰ λησμονήσω ποτὲ τὸ ὅ,τι ἐμπρέπει ὁ πρὸς ἐμὲ οἶκτός σας! ...

— Ἠρὸ ὀλίγου δὲν σᾶς διέκοψα ὅταν ἀνεφέρετε πάλιν αὐτὸν τὸν οἶκτον ... ἀλλ' ἐπειδὴ μοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνετε ... χρεωστῶ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν εἶναι οἶκτος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι διὰ σᾶς. Νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ ὅπως μὲ συγχωροῦν αἱ δυνάμεις μου... Ὅταν ἤμεθα γείτονες, σᾶς ἀγαποῦσα ὡς ἕνα καλὸν ἀδελφὸν ὡς ἕνα συγκάτοικον· μοῦ ἐκάμνετε κἄτι μικρᾶς ὑπηρεσίας αἵτινες ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ χέρι σας, σᾶς ἔκαμνα κ' ἐγὼ ὅ,τι ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου· τὰς κυριακὰς μ' ἐπαίρνετε κ' ἐμὲ ὅπου ἐπηγαίνετε σεῖς καὶ διεσκεδάζετε· ἐπροσπαθοῦσα νὰ ἦμαι ὅσον τὸ δυνατὸν φαιδρὰ καὶ καλοσυγυρισμένη διὰ νὰ σᾶς κάμνω τὴν ἀνταπόδοσιν ... εἰς τρόπον ὥστε μήτε εἰς τὸν ἕνα ἔμενεν ὑποχρέωσις κἀμμία, μήτε εἰς τὸν ἄλλον.

— Δὲν ἔμενεν εἰς ἐμέ! ὦ! ὄχι ... ἐγώ ...

— Ἀφήσετέ με νὰ ὁμιλήσω κ' ἐγώ ... Ὅταν ἐβιάσθητε νὰ φύγετε ἀπὸ τὸν οἶκον ὅπου ἐσυγκατηκούσαμεν, ἠσθάνθηκα περισσοτέραν λύπην παρὰ εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἄλλων γειτόνων μου.

— Ἀληθινά;

— Ναί, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι ἦσαν χωρὶς φροντίδας, καὶ ἐπειδὴ μόνον ἀφοῦ χιλιάκις μὲ ἤκουσαν νὰ τοὺς ἐπαναλαμβάνω, ὅτι νὰ μὴ ἐλπίσουν ποτὲ ἀπ' ἐμὲ ἄλλο τι ἐκτὸς φιλίας ἀδελφικῆς ... μόλις τότε συγκατένευσαν νὰ μὲ θεωροῦν ὡς ἁπλῆν συντρόφισάν των, ἐνῷ σεῖς ... ἀμέσως ἐμαντεύσατε τίνι τρόπῳ θὰ περνοῦμεν οἱ δύο μας. Ἐπομένως, ἡ εὐγενεία σας ἐπερνούσατε πλησίον μου ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως σας.. μ' ἐμάθετε νὰ γράφω.. μοῦ ἐδώκετε τόσας καλὰς συμβουλὰς σοβαρὰς ὀλίγον, ἐπειδὴ ἦσαν καλαί· τέλος πάντων, ὑπήρξετε ὁ προθυμώτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους γείτονας ... καὶ ὁ μόνος ὅστις δὲν μ' ἐζητήσετε τίποτε διὰ τὸν κόπον ... Δὲν φθάνει τοῦτο· ἀφοῦ ἀνεχωρήσατε μοῦ ἐδόσατε μίαν τραννὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἔχετε πίστιν εἰς ἐμέ ... νὰ ἐμπιστευθῆτε ἕνα μυστικὸν τοσοῦτον σπουδαῖον εἰς ἐμὲ, μίαν νέαν τὴς ὁποίας ἀκόμη δὲν ἔπηξε καλὰ καλὰ ἡ κεφαλή ... αὐτὸ μ' ἐκολάκευσε μεγάλως ... Διὰ τοῦτο καὶ ἀφότου ἐχωρίσθημεν πάντοτε σᾶς ἐνθυμούμην περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους μου γείτονας ... Αὐτὰ ὁποῦ σᾶς λέγω εἶναι ἡ ἀλήθεια.. ἠξεύρετε ὅτι ἐγὼ δὲν ψεύδομαι ποτέ.

— Εἶναι δυνατόν!.. εἰς ἐμὲ τοιαύτην προτίμησιν;..

— Εἰς σᾶς, βέβαια εἰς σᾶς, διότι ἀλλέως θὰ ἤμην ἡ πλέον ἄδικη τοῦ κόσμου ... ἐγὼ ἔλεγα· δὲν ὑπάρχει νέος καλήτερος ἀπὸ τὸν Κ. Γερμανόν· μόνον εἶναι ὀλίγον σοβαρός ... πλὴν δὲν βλάπτει τίποτε· ἂν εἶχα μίαν φίλην ἥτις νὰ θέλῃ νὰ ὑπανδρευθῇ διὰ νὰ ζήσῃ καλὰ, εὐτυχῶς, βέβαια ἤθελα τὴν συμβουλεύσει τὸν Κ. Γερμανὸν νὰ 'πάρῃ... ἐπειδὴ αὐτὸς θὰ εἶναι παράδεισος εἰς μίαν νέαν ἥσυχον καὶ τιμίαν.

— Ἐσκέπτεσθε περὶ ἐμοῦ.. δι' ἄλλον.. —δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ τοῦ νὰ εἴπῃ ὁ Γερμανὸς περιλύπως.

— Σᾶς βεβαιῶ· μεγάλως ἤθελα χαρῇ νὰ σᾶς ἔβλεπα συνεζευγμένον εὐτυχῶς, διότι σᾶς ἀγαποῦσα ὡς τὸν καλήτερόν μου

σύντροφον. Βλέπετε, εἶμαι εἰλικρινής· ὅτι ἔχω τὸ λέγω.

— Καὶ σᾶς εὐχαριστῶ ἐκ βάθους ψυχῆς· εἶναι παρήγορον πολὺ δι' ἐμὲ τὸ ν' ἀκούω ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων φίλων σας μ' ἐπροτιμούσετε.

— Ἰδοὺ ἕως ποῦ ἦσαν τὰ πράγματα προχωρημένα, ὅταν σᾶς συνέβη ἡ δυστυχία ἐκείνη ... Τότε λοιπὸν ἔλαβα τὴν ταλαίπωρον, τὴν καλὴν ἐκείνην σας γραφήν, δι' ἧς μ' ἐγνωστοποιούσετε τὸ πταῖσμά σας ... καθὼς θέλετε σεῖς νὰ τὸ ὀνομάζετε ... καὶ τὸ ὁποῖον ἐγώ, ἅτις δὲν εἶμαι σοφή, εὑρίσκω ἐξ ἐναντίας ὅτ' εἶναι μία ἀγαθοεργία· μ' ἐλέγετε λοιπὸν νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν σας καὶ νὰ λάβω τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἴδα ὅτι ἠτθάνεσθε πάντοτε πρὸς ἐμὲ ἔρωτα τὸν ὁποῖον δὲν ἐτολμούσετε νὰ μ' ἐκφρασθῆτε. Τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα μέσα εἰς τὰ ὁποῖα μοῦ ἐλέγετε (καὶ ἡ Γελασίνα δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της) ἀναφερόμενος εἰς τὸ μέλλον μου, ὅτι ἦτο πιθανὸν νὰ κακοπάθω ἂν μοῦ συνέβαινε μία ἀσθένεια, ἢ ἂν μοῦ ἔλειπεν ἐργασία, καὶ μοῦ ἀφήνετε, ἂν ἀπεθνήσκετε ἀπὸ θάνατον αἰφνίδιον, ὡς ἐφοβεῖσθε ... μοῦ ἀφήνετε τὰ ὀλίγα ὅσα ἀπεκτήσετε διὰ τῆς ἐργασίας καὶ οἰκονομίας σας ...

— Ναί, διότι ἂν ἐνόστω ἐζοῦσα ἔμενες χωρὶς ἔργον ἢ ἀρρωστοῦσες, εἰς ἐμὲ μᾶλλον παρὰ εἰς ἄλλον τινὰ ἔμελλες νὰ προστρέξῃς· ψεύματα;

— Ἀλλ' αὐτὸ ἐννοεῖται. Εἰς ποῖον ἄλλον ἠθέλετε νὰ προστρέξω;

— Ὦ! ἰδοὺ λόγοι, οἵτινες παρηγοροῦν τὰς μεγαλητέρας θλίψεις!

— Ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ τί ἠσθανόμην ἀναγινώσκουσα ... (τί θλιβερὰ λέξις!) τὴν διαθήκην ἐκείνην τῆς ὁποίας κάθε στίχος περιεῖχε μίαν ἀνάμνησιν δι' ἐμὲ, ἢ μίαν ἰδέαν διὰ τὸ μέλλον μου· καὶ ὅμως ταῦτα ἦταν γεγραμμένα διὰ νὰ μὴ τὰ μάθω εἰμὴ, ὅταν πλέον δὲν ἠθέλετε ὑπάρχει ... Τί θέλετε λοιπόν! Εἶναι πλέον ἀπορίας ἄξιον ὅτι αἰσθάνεται κἀνεὶς ἔρωτα ὕστερον ἀπὸ ἓν φέρσιμον τόσον γενναῖον! ... Ἐξ ἐναντίας εἶναι πρᾶγμα φυσικώτατον ... ψεύματα, κύριε Γερμανέ;

Ἡ νεᾶνις ἐπρόφερε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις μὲ ἁπλότητα καὶ ἀφέλειαν μεγίστην, προσηλοῦσα τοὺς μεγάλους καὶ

μελανούς της ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ Γερμανοῦ· ὁ δυστυχὴς νέος εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἐφαντάσθη τελείως ὅτι τὸν ἠγάπα πραγματικῶς ἡ Γελασίνα. Καὶ ὅμως οἱ λόγοι της τοσοῦτον ἦσαν σαφεῖς, ὥστε ἡ ἠχώ των διεχύθη εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τοῦ δεσμώτου· ἠρυθρίασεν αὐτὸς, ὠχρίασε, καὶ ἀνέκραξε.

— Τί εἴπετε; Φοβοῦμαι ὅτι ... ὦ! Θεέ μου ... ἀπατῶμαι βέβαια ... νομίζω ...

— Λέγω, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς σᾶς εἶδα τόσον καλὸν πρὸς ἐμὲ, ἀφ' ἧς σᾶς εἶδα τόσον δυστυχῆ, σᾶς ἠγάπησα μὲ ἀγάπην διαφορετικὴν παρὰ τὴν ὁποίαν λαμβάνει κἀνεὶς πρὸς ἕνα φίλον ἁπλοῦν ... καὶ ὅτι ἂν τώρα μία ἀπὸ τὰς φιλενάδας μου ἤθελε νὰ νυμφευφθῇ... εἶπεν ἡ Γελασίνα μειδιῶσα καὶ ἐρυθριῶσα, δὲν ἤθελα πλέον τὴν συμβουλεύσει νὰ προτιμήσῃ σᾶς, κύριε!

— Μὲ ἀγαπᾷς !... μὲ ἀγαπᾷς ! ...

— Βλέπω τὴν ἀνάγκην νὰ σᾶς τὸ εἴπω μόνη μου...

— Εἶναι δυνατόν!

— Δύο ἤδη φορὰς ἐζήτησα νὰ σᾶς φέρω νὰ τὸ ἐννοήσετε ... Πλὴν ποῦ! ὁ κύριος δὲν ἀγαπᾷ λόγια 'μισὰ, με βιάζει νὰ τοῦ τό εἴπω φανερὰ, φανερά... Αὐτό εἶναι ἴσως ἀνάρμιστον ...ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἄλλος κἀνεὶς νὰ μὲ κατηγορήσῃ παρὰ μόνον σεῖς, διὰ τὴν τόσην ἀποτολμίαν μου λαμβάνω θάρρος· καὶ ἔπειτα (ἐπρόσθεσεν ἡ Γελασίνα μὲ ὕφος σοβαρώτερον καὶ μὲ συγκίνησιν τρυφερὰν) τόσον κατηφὴς μοῦ ἐφάνητε πρὸ ὀλίγου καὶ τόσον στενοχωρημένος, ὥστε δὲν ἐμπόρεσα πλέον νὰ κρατηθῶ· εἶπα, ὅτι ἂν σᾶς ἐξηγηθῶ πλέον ἐλευθέρως τὴν καρδίαν μου, θὰ σᾶς ἐμποδίσω ἴσως τοῦ νὰ ἦσθε εἰς τὸ ἑξῆς δυστυχής. Εἶπα, ἕως τώρα δὲν ηὐτύχησα μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις νὰ τὸν παρηγορήσω, νὰ τὸν διασκεδάσω ὀλίγον· τὰ προσφάγια τὰ ὁποῖα τὸν ἔφεραν τοῦ ἀφαιροῦν παν τὴν ὄρεξιν, ἡ φαιδρότης μου τὸν ἔκαμνε νὰ κλαίῃ· αὐτὴν τὴν φορὰν τοὐλάχιστον .... Ἄ! ... τί ἔχετε πάλιν ;.. (ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα βλέπουσα ὅτι ὁ Γερμανος ἔκρυπτε τὸ πρόσωπον εἰς τας χεῖράς του]. Ἰδὲ, ἰδέ! ὅ,τι καὶ ἂν κάμω, ὅ,τι καὶ ἂν τὸν εἴπω ..ἐκεῖνος τὸ αὐτό. Τοῦτο πλέον εἶναι κἀκία .... εἶν' ἕνας ἐγωϊσμὸς ἀσυγχώρητος!..τάχα μόνος σεῖς ἔχετελύπας!

— Ὦ! ... τί δυστυχία εἶναι ἡ ἰδική μου !!! ἀνέκραξεν ὁ

Γερμανὸς μὲ ἀπελπισίαν. Μὲ ἀγαπᾷς ... ὅτε πλέον δὲν εἶμαι ἄξιός σου!

— Δὲν εἶναι πλέον ἄξιός μου! Τί λόγος!... Αὐτὸ ὁμοιάζει καθὼς ὅταν ἔλεγα ἐγὼ ὅτι δὲν ἤμην ἀξία τῆς φιλίας σας, διότι μὲ εἶχαν βάλει εἰς τὴν φυλακήν· ἄρα δι' αὐτὸ δὲν εἶμαι τιμία νέα;...

— Ἀλλὰ σὲ ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν, διότι σὲ ηὗραν κόρην μικρὰν χωρὶς νὰ ἦσαι ὑπὸ τὴν σκέπην κἀνενός... Ἐνῷ ἐγώ!.., Ὦ Θεέ μου, ὁποία διαφορά!

— Τέλος πάντων, ἂς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὴν φυλακήν ... Μηδ' ἐγὼ ἔπταια, μηδ' ἐσεῖς διὰ νὰ μᾶς βάλουν. Ἐγὼ μάλιστα ἀποβλέπω ὑψηλότερα, διότι κατὰ τὴν κατάστασίν μου ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ὑπανδρευθῶ μὲ κἀνένα τεχνίτην ἄνθρωπον. Τί εἶμαι ἐγώ; μία κόρη τὴν ὁποίαν ηὗραν εἰς τοὺς δρόμους· τίποτε ἄλλο δὲν ἔχω παρὰ τὴν μικράν μου κάμερη καὶ καλὴ καρδιά, ἀληθινά, διὰ νὰ ἐργάζωμαι... Καὶ ὅμως ἔρχομαι, βλέπετε μὲ θάρρος καὶ σᾶς προτείνω νὰ μ' ἐπάρετε γυναῖκα.

— Ἀλλοίμονον! Ἡ τύχη αὕτη εἰς ἄλλους καιροὺς ἤθελε μὲ φαίνεσθαι τὸ ὀνειροπόλημα, ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς μου!... Ἀλλ' αὐτὴν τὴν ὥραν... ἐγώ... ὡς εἶμαι ὑπὸ κατηγορίαν τοσοῦτον ἀτιμωτικήν, ἤθελα καταχρασθῆ τὴν θαυμασίαν σου γενναιότητα... τὸν οἶκτόν σου, ὁ ὁποῖος σὲ πλανᾷ ἴσως! ... Ὄχι, ὄχι.

— Ἀλλ' ἄκουε, ἄκουε, ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα μὲ ἐπίμοχθον ἀνυπομονησίαν· σᾶς λέγω ὅτι δὲν εἶναι οἶκτος αὐτὸ τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι διὰ σᾶς! Εἶναι ἔρως, ἔρως... Ἐγὼ ἄλλο δὲν συλλογίζομαι παρὰ σᾶς! Πλέον δὲν κοιμοῦμαι, πλέον δὲν τρώγω. Τὸ μελαγχολικὸν καὶ γλυκὺ πρόσωπόν σας μὲ εἶναι παντοῦ παρόν... Οἶκτον αὐτὸ τὸ ὀνομάζετε;... Τώρα ἐνῷ μοῦ ὁμιλεῖτε, ἡ φωνή σας, τὸ βλέμμα σας διέρχονται ἕως εἰς τὴν καρδίαν μου... Ταύτην τὴν ὥραν βλέπω εἰς ἑσᾶς χίλια πράγματα τὰ ὁποῖα μὲ ἀρέσκουν νὰ μὲ τρελλάνουν καὶ τά ὁποῖα δὲν εἶχα ἕως τώρα παρατηρήσει... Τρελλαίνομαι διὰ τὰ ὄμματά σας, τρελλαίνομαι διὰ τὴν συμπεριφοράν σας, τρελλαίνομαι διὰ τὴν καλήν σας τὴν καρδίαν... Οἶκτον θὲ νὰ τὸν εἰπῆτε αὐτόν...

Διατὶ ὕστερον ἀφοῦ σᾶς ἀγαποῦσα ὡς φίλον, σᾶς ἠγάπησα ὡς ἐραστήν;... Δὲν ἠξεύρω! Διατί ἤμην εὐτράπελος καὶ φιδρὰ ὅταν σᾶς ἀγαποῦσα ὡς φίλον, καὶ διατί εἶμαι κατασυλλογισμένη ἀφ' ὅτου σᾶς ἀγαπῶ ὡς ἐραστήν...Ἐγὼ δὲν ἠξεύρω... Διατί ἐπρόσμεινα κ'ἐπέρασε τόσος καιρὸς ἑωσώτου νὰ σᾶς εὕρω ὡραῖον καὶ καλὸν ἐνταυτῷ; καὶ νὰ σᾶς ἀγαπήσω συγχρόνως καὶ μὲ τὰ ὄμματα καὶ μὲ τὴν καρδίαν. Ἐγὼ δὲν ἐξεύρω... ἢ καλήτερα, ἂν τὰ ἠξεύρω... εἶναι ἐπειδὴ ἀνεκάλυψα πόσον μὲ ἀγαπούσετε χωρὶς νὰ θέλετε νὰ τὸ εἰπῆτε ποτέ, πόσον ἤτασθε γενναῖος καὶ ἀφοσιωμένος.. Τότε ἀνέβη ὁ ἔρως ἀπὸ τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ ὄμματά μου, καθὼς ἀναβαίνει ἕνα δάκρυ γλυκὺ ὅταν ἔλθῃ κάνεις εἰς κατάνυξιν;

— Ἀληθινὰ νομίζω ὅτι ὀνειρεύομαι ἀκούων νὰ μοῦ ὁμιλῇς τοιουτοτρόπως.

— Ἀμ' ἐγώ! Ἤλπιζα ποτὲ νὰ τολμήσω νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ ὅλα αὐτά; Ἀλλ' ἡ ἀπελπισία σας μὲ ἠνάγκασε. Λοιπὸν, κύριε, τώρα ὅτε γνωρίζετε ὅτι σᾶς ἀγαπῶ ὡς φίλον μου, ὡς ἐραστήν μου, ὡς σύζυγόν μου... θέλετε πάλιν εἴπει ὅτι αὐτὸ εἶναι οἶκτος;

Ὁ γενναῖος δυσταγμὸς τοῦ Γερμανοῦ διελύθη πρὸς στιγμὴν ἀπέναντι τῆς τοσοῦτον ἀφελοῦς, εὐτόλμου ταύτης ἐξομολογήσεως. Χαρὰ ἀνέλπιστος διεσκόρπισε τοὺς θλιβεροὺς συλλογισμούς.

— Μὲ ἀγαπᾷς! ἀνέκραξεν αὐτός. Σὲ πιστεύω· ὁ τόνος τῆς φωνῆς σου, τὸ βλέμμα σου, τὰ πάντα μὲ τὸ λέγουν! Δεν ἐρευνῶ εἰς τὸν ἑαυτόν μου πῶς ἔγινα ἄξιος τοιαύτης εὐτυχίας, ἀλλὰ χλειστοῖς ὄμμασι παραδίδομαι ὅλος εἰς αὐτήν. Ἡ ζωή μου, ἡ ζωή μου ὅλη εἶναι μικρὸν πρὸς ἀντιμισθίαν σου! Α! πολλὰ ἔσυρα μέχρι τοῦδες.. ἀλλὰ τοῦτο ἐξαλείφει τὰ πάντα.

— Τέλος πάντων, ἰδοὺ σὲ βλέπω παρηγορημένον!... Ω! ἤμην βεβαία ὅτι ἤθελα ἐπιτύχει τοῦτο! ἀνέκραξεν ἡ Γελασίνα μὲ εὐφροσύνην ἀκράτητον.

— Καὶ νὰ μ' εὕρῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀθυμιῶν μου ἡ τοιαύτη εὐδαιμονία!

Ὁ Γερμανὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του... ἡ ἰδέα αὕτη τὸν ἀνεκάλει τὴν πραγματικήν του θέσιν· οἱ πρὸς στιγμὴν διαλυθέντες δισταγμοί του ἐπανῆλθον ὀδυνηρότεροι

παρά ποτε, καὶ ἐπρόσθεσε μὲ ἀπελπισίαν.

— Ἀλλ' εἶμαι δεσμώτης... Ἀλλ' εἶμαι ὑπὸ τὴν κατηγορίαν κλοπῆς. Ἀλλὰ θέλω καταδικασθῆ, ἴσως δυσφημηθῆ! ... Καὶ νὰ δεχθῶ τὴν γενναίαν θυσίαν σου!... Ὦ! ὄχι, ὄχι· δὲν εἶμαι τόσον ἀχαρακτήριστος.

— Τί λέγετε;

— Ἐγὼ ἠμπορῶ νὰ καταδικασθῶ... εἰς χρόνους φυλακῆς ... εἰς χρόνους.

— Ἔστω! ἀπήντησεν ἡ Γελασίνα μὲ ἀταραξίαν καὶ σταθερότητα· θὰ ἰδοῦν ὅτ' εἶμαι τιμία νέα· δὲν ἠμποροῦν νὰ μᾶς ἀρνηθοῦν νὰ νυμφευθῶμεν μέσα εἰς τὸ ἐρημοκκλῆσι τῆς φυλακῆς... τέλος πάντων.

— Ἀλλὰ πιθανὸν νὰ μὲ φυλακίσουν, μακρὰν τῶν Παρισίων.

— Τί σημαίνει; Ἀφοῦ ἅπαξ γίνωμεν σύζυγοι θὰ σᾶς ἀκολουθήσω ὅπου καὶ ἂν σᾶς ὑπάγουν· κατοικῶ εἰς τὴν πόλιν ὅπου θὰ ἦσθε, εὑρίσκω καὶ ἐκεῖ ἐργασίαν κ' ἔρχομαι καθημέραν καὶ σᾶς βλέπω.

—Ἀλλ' εἰς τὰ ὄμματα ὅλων ἐγὼ θὰ ἦμαι στιγματισμένος.

— Δὲν μὲ ἀγαπᾶτε καλήτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον;

— Καὶ ἀκόμη ἐρωτᾶς;...

— Τότε λοιπὸν τί σᾶς μέλει;... Μακρὰν τοῦ νὰ φαίνεσθε στιγματισμένος εἰς τὰ ἰδικά μου ὄμματα, ἐγὼ θὰ σᾶς θεωρῶ ὡς τὸν μάρτυρα τῆς ἀγαθῆς σας καρδίας.

— Ἀλλ' ὁ κόσμος θὰ σὲ κατηγορεῖ, ὁ κόσμος θὰ κατακρίνει, θὰ συκοφαντῇ τὴν ἐκλογήν σου.

— Ὁ κόσμος! Εἶσθε δι' ἐμὲ καὶ εἶμαι διὰ σᾶς· ἂς λέγουν...

— Τέλος πάντων, ἀφοῦ ἐξέλθω τῆς φυλακῆς, ἡ ζωή μου θὰ ἦναι ἀθλία, ἄπορος· ἀποδιωκόμενος πανταχόθεν ἴσως δὲν θὰ εὑρίσκω θέσιν... καὶ ἔπειτα φρικτὸν εἶναι νὰ τὸ συλλογίζεται κάνεις ἀλλ' ἂν αὕτη ἡ διαφθορὰ τὴν ὁποίαν φοβοῦμαι μὲ κυριεύσει ἀκουσίως μου...

— Δὲν διαφθείρεσθε· ὄχι διότι τώρα ὅτε γνωρίζετε ὅτι σᾶς ἀγαπῶ, ἡ ἰδέα αὕτη θὰ σᾶς δώσῃ τὴν δύναμιν ν' ἀντισταθῆτε εἰς τὰ κακὰ παραδείγματα... θὰ συλλογίζεσθε ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ὅλοι σᾶς ἀποδιώκουν, ὅταν ἐξέλθετε τῆς φυλακῆς, ἡ γυναῖκά σας θὰ σᾶς ὑποδεχθῇ μὲ ἔρωτα κ' εὐγνωμοσύνην,

βεβαία ὅτι θὰ διαμείνετε ἄνθρωπος τίμιος... Αὐτοί μου οἱ λόγοι σᾶς φέρουν εἰς ἀπορίαν, ψεύματα; ἀπορῶ κ' ἐγὼ καὶ ἡ ἰδία... δὲν γνωρίζω ποῦ τὰ εὑρίσκω αὐτὰ ὅλα... εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μου ἀναμφιβόλως... καὶ ἐκ τούτου μάλιστα πρέπει νὰ πεισθῆτε... ἀλλέως, ἂν δὲν καταδέχεσθε μίαν προσφορὰν ἥτις σᾶς γίνεται ἐξ ὅλης καρδίας, ἂν καταφρονῆτε τὴν κλίσιν μιᾶς πτωχῆς ἥτις δέν...

Ὁ Γερμανὸς διέκοψε τὴν Γελασίναν μὲ παραφορὰν ἔρωτος.

— Ἔστω λοιπόν! Δέχομαι... δέχομαι· ναί, τὸ αἰσθάνομαι πολλάκις εἶναι χαμέρπεια τὸ ν' ἀπορρίπτῃ κἀνεὶς θυσίας τινὰς... εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ συγγινώσκῃ ὅτι εἶναι ἀνάξιος αὐτῶν... Δέχομαι, γενναία καὶ εὐγενὴς νέα!

— Ἀληθινά; Τώρα πλέον μοῦ ὁμιλεῖτε κατ' ἀλήθειαν.

— Σὲ κάμνω ὅρκον... Ἔπειτα μὲ εἶπες καὶ ἓν ἄλλο τὸ ὁποῖον μοῦ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν· μοῦ ἔδωκε τὸ θάρρος τὸ ὁποῖον μοῦ ἔλειπε...

— Τί εὐτύχημα! Καὶ τί σᾶς εἶπα;

— Ὅτι, χάριν σοῦ θέλω εἰς τὸ ἑξῆς διαμείνει τίμιος... Ναί, εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην θέλω εὕρει τὴν δύναμιν τοῦ ν'αντισταθῶ κατὰ τῆς ἀπεχθοῦς ἐπιρροῆς ἥτις μὲ περιστοιχεῖ... Θέλω μείνει ἀνέπαφος ἐκ τῆς λέπρας ταύτης καὶ διατηρήσει ἀξίαν τοῦ ἔρωτός σου αὐτὴν τὴν καρδίαν, ἥτις ἀνήκει εἰς σέ!

— Ἀ! Γερμανὲ, πόσον εἶμαι εὐτυχής! ἂν ἔκαμα τίποτε διὰ σὲ, πόσον μὲ ἀνταμείβεις !!!

— Καὶ νὰ ἠξεύρῃς, ὅτι μολονότι συγχωρεῖς σὺ τὸ πταῖσμά μου, ἐγὼ ὅμως δὲν θέλω λησμονήσει ποτὲ τὴν βαρύτητά του... Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ προσπαθήσω διὰ δύο πράγματα· νὰ δώσω δίκην εἰς τὸ παρελθόν μου καὶ νὰ καταστηθῶ ἄξιος τῆς εὐτυχίας τὴν ὁποίαν σοὶ χρεωστῶ ... Πρὸς αὐτὸ τοῦτο, θέλω προσπαθήσει νὰ πράξω ἀγαθοεργίας ... διότι, ὅσον πτωχὸς καὶ ἂν ἦναί τις εὑρίσκει εὐκαιρίαν...

— Ναί, κατὰ δυστυχίαν! πάντοτε εὑρίσκει κἀνεὶς ἀθλιωτέρους ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ...

— Εἰς ἔλλειψιν χρημάτων ...

— Τοὺς προσφέρει κἀνεὶς δάκρυα, αὐτὸ ὁτοῦ ἔκαμνα διὰ τοὺς πτωχοὺς Μορέλ ...

— Καὶ αὐτὸ εἶναι ἐλεημοσύνη ἁγία· *Τὸ ἐλεεῖν δι' οἰκτειρμοῦ, γλυκύτερον τοῦ ἐλεεῖν δι' ἄρτου.*

— Τέλος πάντων, δέχεσαι.... δὲν θ' ἀναιρέσεις τὸν λόγον σου ποτέ ;...

— Ὦ! ποτὲ, ποτὲ, φίλη μου, σύζυγέ μου· ναὶ, τώρα ἐπαναλαμβάνω τὰ θάρρη μου· τώρα μὲ φαίνεται ὅτι ἐξέρχομαι ἀπὸ ὄνειρον βαθύ· δὲν διστάζω πλέον περὶ ἐμαυτοῦ· ἠπατώμην, κατ' εὐτυχίαν ἠπατώμην. Ἡ καρδία μου δὲν ἤθελε πάλλει ὡς τώρα ἐὰν ἔχανε τὴν εὐγενῆ της ἐνέργειαν.

— Ὦ! Γερμανὲ, ταῦτα ἐνῷ μὲ λέγεις, πόσον ἄγγελος μὲ φαίνεσαι ; πόσον μὲ κάμνεις νὰ μένω ἥσυχη, ὄχι διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ σέ! Λοιπὸν, μὲ τὸ ὑπόσχεσαι, τί; τώρα πλέον μὲ ὑπόσχεσαι ὅτι κυριευμένος ἀπὸ τὸν ἔρωτά μου δὲν φοβεῖσαι καὶ ἂν σχετισθῇς μὲ αὐτοὺς τοὺς κακούργους, διὰ νὰ μὴ σ' ἐγθρεύωνται;

— Ἡσύχασε περὶ τούτου . . . Βέβαια, ἐνόσῳ μ' ἔβλεπαν τεθλιμμένον καὶ κατηφῆ, ἐσυμπέραιναν ὅτι μὲ τύπτει ἔλεγχος συνειδότος· ὅταν ὅμως μὲ ἰδοῦν εὔθυμον καὶ τολμηρὸν, θὰ πιστεύσουν ὅτι μ' ἐκυρίευσεν ὁ κυνισμός των...

— Τῳόντι· δὲν θὰ ἔχουν πλέον ὑποψίας διὰ σὲ καὶ θὰ εἶμαι ἥσυχη..Λοιπὸν, φρόνιμα..τώρα ἀνήκεις εἰς ἐμέ..εἶμαι ἡ μικρὰ, ἡ καλή σου σύζυγος;

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ φύλαξ μετεκινήθη ὀλίγον, καὶ ἐξύπνησε.

— Γλίγωρα! εἶπεν ἡ Γελασίνα μὲ μειδίαμα πλῆρες χάριτος καὶ σεμνότητος ... Γλίγωρα, σύζυγέ μου, δός μου ἓν ὡραῖον φίλημα ἐπάνω εἰς τὸ μέτωπον διὰ τῶν χαγκέλων..αὐτὸ θὰ εἶναι ὁ ἀρραβών μας.

Καὶ ἡ νεᾶνις, ἐρυθριῶσα, ἐστήριξε τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τοῦ ἐκ συρμάτων σιδήρου δικτυωτοῦ. Ὁ Γερμανὸς ἤγγιτε μετὰ συγκινήσεως ἐνδομύχου τὰ χείλη του ἐπὶ τοῦ καθαροῦ καὶ κρυνολεύκου ἐκείνου μετώπου, διὰ τῆς κιγκλίδος. Ἓν δάκρυ τοῦ δεσμώτου ἐκύλισεν ἐπ' αὐτοῦ ὡς μαργαρίτης ὑδατώδης...

Βάπτισμα συμπαθέστατον τοῦ ἁγνοῦ, μελαγχολικοῦ καὶ χαριτοβρύτου ἔρωτος τούτου!

.....

— Ὦ! ὦ! ἡ ὥρα εἶναι τρεῖς! εἶπεν ὁ φύλαξ ἀνεγειρόμενος, καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι πρέπει νὰ ἦναι ἀναχωρημένοι εἰς τὰς δύο.. Καλή μου κόρη, ἐπρόσθεσεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν ράπτριαν· μὲ κακοφαίνεται, ἀλλὰ πρέπει νὰ 'παγαίνῃς πλέον....

— Ὦ! εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, κύριέ μου, ὅτι μᾶς ἀφήσετε καὶ ὡμιλήσαμεν μόνοι.. Ἔδοσα θάρρος καλὸν εἰς τὸν Γερμανόν· εἰς τὸ ἑξῆς θὰ εἶναι εὔθυμος εἰς τὴν φυλακήν, καὶ πλέον δὲν θὰ τὸν ἐχθρεύονται οἱ κακοί του σύντροφοι. Ψεύματα, φίλε μου;

— Μείνε ἥσυχη.. εἶπεν ὁ Γερμανὸς μειδιῶν, εἰς τὸ ἑξῆς θὰ εἶμαι ὁ πλέον εὔθυμος τῆς φυλακῆς....

— Εὖγε· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν θὰ σὲ δίδουν πλέον κἀμμίαν προσοχήν· εἶπεν ὁ φύλαξ.

— Ἔφερα, κύριέ μου, αὐτὸν τὸν λαιμοδέτην, νὰ τὸν δώσω τοῦ Γερμανοῦ, ἐπανέλαβεν ἡ Γελασίνα· πρέπει νὰ τὸν ἀποθέσω εἰς τὸ γραφεῖον;

— Αὐτὸ εἶναι τῆς τάξεως· μολονοτοῦτο, ἀφοῦ ἅπαξ σᾶς ἐσυγχώρησα νὰ καθήσετε ἕως τώρα, ἂς ἦναι πλέον καὶ τοῦτο.. Ἐλᾶτε, ἂς γίνῃ πλέον ἡ ἡμέρα σας σωττή... νὰ τὸν δώσῃς τὸ δῶρόν σου μὲ τὰς ἰδίας σου χεῖρας.

Καὶ ὁ φύλαξ ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς διόδου.

— Ἔχει δίκαιον ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ἡ ἡμέρα μας ἔγινε σωττή, εἶπεν ὁ Γερμανὸς λαμβάνων τὸν λαιμοδέτην ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Γελασίνας, τὰς ὁποίας καὶ ἔσφιγξε τρυφερά. Ἔχε ὑγείαν, νὰ νὰ μὴν ἀργήσω νὰ σ' ἐπανίδω. Τώρα πλέον δύναμαι ἐλευθέρως νὰ σὲ ζητῶ νὰ ἔρχεσαι νὰ μὲ βλέπῃς ὅσον συχνότερα ἐμπορῇς....

— Κ' ἐγὼ ἐπίσης δύναμαι ἐλευθέρως νὰ σὲ τὸ ὑπόσχωμαι .. Ἔχε ὑγείαν, Γερμανέ.

— Χαῖρε, μικρά μου φίλη .... νὰ μὴν ἀργήτω νὰ σ' ἐπανίδω!..

— Θὰ σὲ ἐπανίδω... καὶ μετ' ὀλίγον... καὶ διὰ παντός!..

— Μετά τινας στιγμὰς, ἡ Γελασίνα, λαβοῦσα ἀνδρείως τὰς ξυλίνας ἐμβάδας της καὶ τὸ ἀλεξίβροχόν της, ἐξήρχετο τῆς φυλακῆς περιχαρεστέρα παρ' ὅσον ἦτον ὅταν εἰσῆλθε.

Διαρκούσης τῆς συνομιλίας τοῦ Γερμανοῦ μετάτῆς ραπτρίας,

εἰς μίαν τῶν αὐλῶν τῆς φυλακῆς διέτρεξαν ἄλλαι σκηναί, τῶν ὁποίων θέλομεν κάμει τὸν ἀναγνώστην αὐτόπτην καὶ αὐτήκοον.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

### Λάκκος Λεόντων.

Ἐὰν ἡ ὄψις εὐρυχώρου τινὸς κατοικίας χρησιμευούσης πρὸς κράτησιν τῶν ἐγκλημάτιῶν δὲν παρουσιάζῃ οὐδὲν ἀποτρόπαιον, ὡς διατηρουμένη μετὰ πολλῆς καθαριότητος καὶ ἐπιμελείας, ἡ θέα ὅμως τῶν ἐν αὐτῇ δεσμωτῶν προξενεῖ διόλου ἐναντίαν ἐντύπωσιν.

Θλίψεις καὶ οἶκτος κυριεύει τὸν ἄνθρωπον ὅστις εὑρεθῇ ἐν τῷ μέσῳ ἑνὸς ὁμίλου ἀπὸ γυναῖκας δεσμωτίδας, καὶ σκεφθῇ ὅτι αἱ δυστυχεῖς αὐταί, ὅλαι σχεδὸν, δὲν ἐξώκειλαν εἰς τὸ κακὸν ὠθούμεναι τόσον ἀπὸ τὴν θέλησίν των, ὅσον ἀπὸ τὴν φθοροποιὰν ἐπιρροὴν τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ὅστις τὰς ἠπάτησεν.

Ἔπειτα, αἱ ἀνοσιώτεραι ἐξ αὐτῶν διασώζουσιν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς των δύο ἱερὰς χορδὰς, τὰς ὁποίας αἱ σφοδραὶ τῶν παθῶν δονήσεις, αἱ ἀπεχθέστεραι καὶ βιαιότεραι, δὲν συντρίβουσι πώποτε καθ' ὁλοκληρίαν ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ, ἐννοοῦμεν ΚΑΙ ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΟ ΜΗΤΡΙΚΟΝ!

Τοὐτέστιν, ὁ ἔρως καὶ τὸ μητρικὸν αἴσθημα εἶναι πρὸς τὰς ἀθλίας ταύτας λάμψεις γλυκεῖαι καὶ ἁγναὶ, αἵτινες δύνανται εἰσέτι νὰ φωτίσωσί που τὰ σκότη τῆς ἐσχάτης αὐτῶν ἐξαχρειώσεως ...

— Ἀλλ' εἰς τοὺς ὁμοίους των ἄνδρας οὐδὲν τοιοῦτον ... Οὗτοι εἶναι ἡ ἀνοσιότης σύσσωμος .... εἶναι ὄγκος χαλκοῦ, μὴ πυρακτούμενος πλέον εἰμὴ διὰ τοῦ πυρὸς τῶν καταχθονίων παθῶν.

Ἀκολουθήσατέ μας λοιπὸν εἰς τὸν *Λάκκον τῶν Λεόντων*.

Οὕτως ὀνομάζεται μία τῶν αὐλῶν τῆς Φόρκης.

Αὐτοῦ ὑπάρχουν συνήθως ἡνωμένοι οἱ κινδυνωδέστεροι διὰ τὴν ὠμότητα καὶ θηριωδίαν των, οἱ φρικωδέστεροι διὰ τὴν βαρύτητα τῶν κατηγοριῶν αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐπ' αὐτῶν. Ἠναγκάσθησαν μολονοτοῦτο νὰ εἰσάξωσι προσωρινῶς ἐντὸς τοῦ τμήματός των καὶ διαφόρους ἄλλους δεσμώτας, ἐπειδὴ ἐπεσκευάζετο κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας μέρος τῆς φυλακῆς.

Νεφελώδης καὶ βροχερὸς ὁ οὐρανὸς ἐπέχυνε σκυθρωπὴν ἡμέ-

ραν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τηνιόποιαν προτιθέμεθα νὰ περιγράψωμεν. Ἐλάμβανε δ' αὐτὴ χώραν ἐν μέσῳ μιᾶς αὐλῆς ἀρκετὰ εὐρυχώρου ἰσοπλεύρου, ὁριζομένης ἀπὸ τέσσαρας λευκοὺς τοίχους, ὑψηλοὺς, καὶ τῇ δὲ κἀκεῖσε διατρυπημένους ἀπὸ παράθυρά τινα μὲ κιγκλίδας.

Εἰς ἓν τῶν ἄκρων τῆς αὐλῆς ταύτης ἐφαίνετο θύρα στενὴ μὲ θυρίδιον ἄλλο ἐπ' αὐτῆς μικρόν· εἰς ἄλλο δὲ ἄκρον ἡ εἴσοδος τοῦ *θερμαντηρίου*, ὅπερ ἦν μεγάλη τις αἴθουσα μὲ πλάκα ἐστρωμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε μία θερμάστρα σιδηρᾶ, περικυκλωμένη ἀπὸ ἑδώλια ξύλινα, ἐφ' ὧν ἔκειντο ραθύμως ἐξαπλωμένοι διάφοροι δεσμῶται συνομιλοῦντες.

Οἱ ἄλλοι, προκρίνοντες τὴν ἄσκησιν παρὰ τὴν ἀνάπαυσιν ἐπεριπάτουν εἰς τὴν αὐλὴν πέντ' ἓξ κατὰ σειρὰν, κρατούμενοι ἐκ τῶν βραχίονων.

—Ἔπρεπε νὰ ἦνα' τις ζωγράφος ὡς τὸν Σωτήριον Sulvator ἢ ὡς τὸν Γοΐαν Coya διὰ νὰ παραστήσῃ καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν τὰ διάφορα ἐκεῖνα εἴδη τῆς φυσικῆς καὶ ἠθικῆς δυσειδίας καὶ ν' ἀντιγράψῃ τὴν ποικιλίαν τοῦ ρυπαροῦ καὶ ἀπεχθοῦς ἰματισμοῦ τῶν ἐλεεινῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φοροῦσι ράκη βδελυρώτατα· διότι ὡς μὴ ἀνακριθέντες εἰσέτι, δηλαδὴ ὑποτιθέμενοι εἰσέτι ἀθῶοι, δὲν εἶχον φορέσει τὸ ὁμοιόμορφον ἔνδυμα τῶν κεντρικῶν φυλακῶν. Τινὲς ὅμως τὸ ἐφόρουν, διότι τόσον δυσώδη καὶ ἀνυπόφορα ἦσαν τὰ ράκη των ὅταν αὐτοὶ εἰσήχθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ὥστε μετὰ τὸ σύνηθες λουτρὸν, τοῖς ἔδωκαν ἀμέσως νὰ φέρωσι τὴν καζάκαν καὶ τὸ πανταλόνιον, ἅτινα χορηγοῦνται ἐν γένει εἰς τοὺς καταδίκους· εἶναι δὲ αὐτὰ κατασκευασμένα ἀπὸ ὕφασμά τι μάλλινον χονδρὸν, λευκόφαιον τὸ χρῶμα.

Εἰς τοῦ φρενολογιστοῦ τὸ ὄμμα σπουδαίαν ἤθελον παρέξει θεωρίαν αἱ πελιδναὶ καὶ βυρσοειδεῖς αὗται μορφαὶ, αἱ τὸ μέτωπον πεπατημέναι καὶ ἰσόπεδοι, αἱ τὰ βλέμματα ὠμαὶ καὶ μοχθηραὶ, αἱ τὸ στόμα ἐπίβουλοι ἢ εὐήθεις, αἱ τὸν αὐχένα ὑπέρμετροι· ὅλαι σχεδὸν ὡμοίαζον κατὰ πολλὰ μὲ κτηνῶν ἢ θηρίων.

Εἰς τούτου μὲν τοὺς χαρακτῆρας διέκρινες τὴν ὕπουλον ὀξύνοιαν τῆς ἀλώπεκος· εἰς ἐκείνου δὲ, τὴν αἱμαχαρῆ φιλαπα-

γίαν τοῦ γυπός· εἰς τοῦ ἄλλου δὲ, τὴν ὠμότητα τῆς τίγρεως, καὶ τέλος πάντων εἰς πολλοὺς τὴν ἀπάθειαν τοῦ κτήνους.

Τὸ κυκλικὸν βάδισμα τῆς συνοδείας τῶν ὄντων αὐτῶν τῶν σιωπηλῶν, τῶν βλέματα θρασέα καὶ κακεντρεχῆ ριπτόντων, τῶν ἀναιδέστατον καὶ κυνικὸν ἀφηνόντων γέλωτα καὶ συσφυγγομένων πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς ἐκείνης σχῆμα φρέατος ἐχούσης τετραγωνικοῦ, παρίστανεν ἀληθῶς ὄψιν ἐξαλλον, ἀπαισίαν....

Ἐφρύαττε κἀνείς εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ ἄγριον αὐτὸ σμῆνος ἔμελλε μετὰ καιρὸν ν' ἀπολυθῇ, νὰ ἐπιπέσῃ ἐκ νέου εἰς τὸν κόσμον πρὸς ὃν ἐκήρυξε πόλεμον ἀδιάλλακτον.

Ὁποίας αἱμοχαρεῖς ἐκδικήσεις, ὁποῖα σχέδια ἀποτρόπαια τεκταίνονται ἀδιακόπως ὑπὸ τὰ προσχήματα ταῦτα τὰ σαρδόνια καὶ ἀναίσχυντα!

Ἂς ἰχνογράψωμεν τινὰς ἐκ τῶν κυριωτέρων φυσιογνωμιῶν τοῦ Λάκκου τῶν Λεόντων· τὰς ἄλλας τὰς ἀφήνομεν ὡς δευτέρου λόγου.

Ἐνῷ ἐπὶ τῶν περιπατούντων ἠγρύπνει εἷς τῶν φυλάκων, εἰς τὸ θερμαντήριον μέσα ἐτελεῖτο εἶδος συμβουλίου. Μεταξὺ δὲ τῶν εἰς τὸ συμβούλον αὐτὸ παρισταμένων, ἐπανευρίσκομεν τὸν Τριγλάκη καὶ τὸν Νικόλαν Παληκάραν, τοὺς ὁποίους ἀναφέραμεν πρὸς ἐνθύμησιν μόνον.

Ἀλλ' ὁ διευθύνων τὴν συνομιλίαν ἢ μᾶλλον τὴν συζήτησιν, ὁ πρόεδρος ἦτο δεσμώτης τις Σκέλεθρος καλούμενος, τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα ἠκούσαμεν πολλάκις περιφερόμενον εἰς τὸν οἶκον τῶν Παληκαραίων, ἐπὶ τῆς νήσου Χαλαστοῦ. Ὁ Σκέλεθρος ἦτον ὁ ἐπιστάτης, ἢ καπιτάνος τοῦ θερμαντηρίου.

Ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, τεσσαρακοντούτης περίπου, ἐδικαίου αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τὸ πένθιμον ὄνομά του δι' ἰσχνότητος τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσωμεν ἰδέαν, καὶ τὴν ὁποίαν θέλομεν ὀνομάσει ὀστεολογικήν.

Ἐὰν ἡ φυσιογνωμία τῶν συντρόφων τοῦ Σκελέθρου εἶχε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀναλογίαν μὲ τὴν τῆς τίγρεως, τοῦ γυπὸς ἢ τῆς ἀλώπεκος, αὐτοῦ ὅμως τὸ σχῆμα, τὸ μέτωπον ἐκεῖνο τὸ φεῦγον πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ αἱ ὀστεώδεις ἐκεῖναι γνάθοι του, αἱ πεπατημέναι, ἐπιμήκεις, καὶ ὑποβασταζόμεναι

ὑπὸ λαιμοῦ καθ' ὑπερβολὴν μακροῦ, ἀνεπόλουν ἀμέσως τὸ εἶδος τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄφεως. Ἡ τελεία μάλιστα φαλακρότης τοῦ ἀνθρώπου ἐπηύξανε τὴν βδελυρὰν ταύτην ὁμοιότητα· διότι, ὑπὸ τὴν χονδρώδη ἐπιδερμίδα τοῦ μετώπου του, τοῦ πλατέος σχεδὸν ὡσεὶ ἑρπετοῦ, διεκρίνοντο καὶ αἱ ἐλάχισται ἀποφύσεις, καὶ αἱ ἐλάχισται ραφαὶ τοῦ κρανίου του· περὶ δὲ τοῦ ἀγενείου του προσώπου, φαντασθῆτε παλαιὰν μεμβράναν κολλημένην ἐπάνω εἰς τὰ κόκκαλα τῆς μορφῆς, καὶ ὀλίγον τεταμένην μόνον ἀπὸ τὸ μῆλον τῆς παρειᾶς μέχρι τῆς γωνίας ἣν σχηματίζει ἡ κάτω σιαγών, τῆς ὁποίας καὶ διεκρίνετο εὐκρινέστατα ὁ σύνδεσμος, καὶ ἰδού.

Τὰ ὄμματα τὰ μικρότατα καὶ ἀλλοίθωρα, τοσοῦτον ἦσαν κεχωσμένα εἰς τὸ βάθος τοῦ βλεφαρικοῦ τόξου ὅπερ σχηματίζεται ὑπὲρ τὸν ὀφθαλμόν, καὶ τὸ ὑποκάτωθεν δὲ αὐτῶν μῆλον τοσοῦτον προεῖχεν, ὥστε ἐχάνοντο σχεδὸν ἐντὸς δύο τρυπῶν σκοτεινῶν, ὁποίας σχηματίζει τὸ κρανίον νεκροῦ. Οἱ μακροί του ὀδόντες, αἱ βοθριακαὶ τῶν ὁποίων ἔξοχαὶ διεκρίνοντο ἐντελέστατα ὑπὸ τὴν βυρσώδη ἐπιδερμίδα τῶν γνάθων, ἐξεσκεπάζοντο ἀπαύστως σχεδὸν διά τινος ἐκτικοῦ σπασμοῦ τῶν χειλέων.

Μολονότι οἱ διαβεβρωμένοι μυῶνες αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἶχον καταντήσει σχεδὸν εἰς κατάστασιν τενόντων, εἶχεν ὅμως μίαν δύναμιν ἀπαραδειγμάτιστον. Δυσκόλως ἀνθίσταντο οἱ ρωμαλεώτεροι ὁσάκις ἔσφιγγεν αὐτοὺς διὰ τῶν μακρῶν του βραχιόνων καὶ τῶν ἀσάρκων μακρῶν δακτύλων του. Ὡμοίαζε σκελετὸν ἀπὸ σίδηρον κατὰ τοῦτο.

Ἐφόρει ἐπιχυτώνιόν τι κυανοῦν, κοντότατον, ὥστε ἔμενον ἀσκεπεῖς (καὶ εἰς τοῦτο αὐτὸς ἐσυμνύνετο μάλιστα) αἱ τυλώδεις χεῖρές του καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ πήχεως τῶν βραχιόνων του, ἢ μᾶλλον δύο κόκκαλα (ἡ *κερκὶς* καὶ τὸ *κύβιτον*, συγχωρήσατέ μας τὴν ἀνατομίαν ταύτην], δύο κόκκαλα κεκαλυμμένα δι' ἐπιδερμίδος τραχείας καὶ μελανοειδοῦς, διαχωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ βαθείας τινὸς ἐντομῆς, ὅπου εἰλίσσοντο ὀφοειδῶς φλέβες τινὲς σκληραὶ καὶ ξηραὶ ὡς σχοινία. Ὅταν ἐπέθετε τὰς χεῖράς του ἐπί τινος τραπέζης, ἔλεγες κατά τινα δικαίαν μεταφορὰν τοῦ Δριμυξύδη, *ὅτι ἔπαιζε κύτσια* (ἀστραγάλους).

Ὁ Σκέλεθρος εἶχε καταλύσει δεκαπέντε ἔτι τῆς ζωῆς του

εἰς τὸ κάτεργον, διὰ κλοπὴν καὶ φόνον, ἔπειτα εἶχε δραπετεύσει καὶ τώρα πάλιν συνελήφθη ἐπὶ κλοπῇ καὶ φόνῳ. Μὲ τοσαύτην δὲ ὠμότητα ἐξετέλεσε τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀνοσιούργημα, ὥστε οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχων ὅτι ἔμελλε νὰ καταδικασθῇ τώρα πλέον εἰς θάνατον, ἔλαβεν αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν.

Ἡ ἐπιρροὴ τὴν ὁποίαν ὁ Σκέλεθρος εἶχεν ἐπὶ τῶν ἄλλων δεσμωτῶν διὰ τῆς δυνάμεως καὶ διαστροφῆς του, ἀπετέλεσεν ὥστε νὰ ἐκλεχθῇ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς φυλακῆς, ὡς ἐπιστάτης τοῦ ὑπνωτηρίου, δηλονότι ὁ Σκέλεθρος ἦτον ἐπιτετραμμένος νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν εὐταξίαν τῆς αἰθούσης ὅπου διέτριβε καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν καθαριότητα τῶν κλινῶν κτλ. Τὰ χρέη δὲ ταῦτα ἐξεπλήρου εἰς τὴν ἐντέλειαν καὶ ποτὲ οἱ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του δεσμῶται δὲν ἠτάκτουν.

Δὲν εἶναι τοῦτο παράδοξον καὶ πλείστης σπουδῆς ἄξιον;... Οἱ τῶν φυλακῶν διευθυνταὶ, οἱ νοημονέστεροι μάλιστα, ἀφοῦ ἐδοκίμασαν ν' ἀναθέτωσι τὰς τοιαύτας ἐπιστασίας εἰς τοὺς ὅσοι τῶν δεσμωτῶν δεικνύουσιν ὀλιγωτέραν κακίαν, ἢ κατηγοροῦνται δι' ἐλαφρότερα ἐγκλήματα ἠναγκάσθησαν νὰ παραλείψωσι τὴν τοιαύτην ἐκλογὴν τὴν λογικωτάτην καὶ ἠθικὴν ἄλλως τε, καὶ νὰ διορίζωσιν ἐπιστάτας ἐκ τῶν πλέον ἀλιτηρίων δεσμωτῶν, διότι, μόνοι αὐτοὶ ἀκούονται ἀπὸ τοὺς συντρόφους των.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὅσον πλειότερον κυνισμὸν καὶ κακίαν δείξῃ φύλακισμένος τις, τόσον περισσότερον ὠφελεῖται, ἐπισύρει τὸ *σέβας* τῶν ἄλλων;

Τοῦτο λοιπὸν τὸ ὀφθαλμοφανῶς ἀποδεδειγμένον πρᾶγμα, αὗται αἱ καταναγκασμέναι *ἐκλογαὶ*, δὲν εἶναι ἰσχυρότατοι λόγοι κατὰ τοῦ σφαλεροῦ συστήματος τοῦ νὰ κλείωνται εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φυλακὴν πολλοὶ κακοῦργοι ἡνωμένοι; Δὲν ἀποδεικνύεται τρανῶς ἐκ τούτου τὸ ἀδύνατον τῆς βελτιώσεως ἑνὸς καταδίκου, καὶ ἡ ἐπὶ τὸ μᾶλλον διαφθορά του;

Διότι, πρὸς τί ὄφελος νὰ σκεφθῇ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος περὶ διορθώσεώς του, ἀφοῦ μέσα εἰς ἐκεῖνο τὸ πανδαιμόνιον ὅπου θέλει περάσει τοσούτους χρόνους, ὅλην του ἴσως τὴν ζωὴν παρατηρεῖ ὅτι πλέον εὐτυχὴς εἶναι ὁ πλέον ὠμὸς, ὁ πλέον ἀποτρόπαιος;

Τῷόντι· διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονήσετε ὅτι ὁ ἐξωτερικὸς

κόσμος οἱ τίμιοι ἄνθρωποι, δὲν ὑπάρχουσι πλέον δι' ἕνα φυλακισμένον.

Ἀδιάφορος αὐτὸς πρὸς τοὺς ἠθικοὺς νόμους οἵτινες κυβερνῶσιν ἐκείνους, λαμβάνει ἀναμφιβόλως τὰ ἤθη τῶν περιστοιχούντων αὐτόν· καὶ ἐπειδὴ, ἐντὸς τῆς φυλακῆς, ὁ μᾶλλον ἐγκληματίας ἀξιοῦται περισσότερον, τείνει βέβαια πρὸς τὴν ἀπαισίαν ἀριστοκρατίαν αὐτήν.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Σκέλεθρον, τὸν ἐπιστάτην, συνομιλοῦντα μὲ διαφόρους δεσμώτας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Τριγλάκης καὶ ὁ Νικόλας Παληκάρας.

— Μωρὲ 'μίλα καλά! εἶπεν ὁ Σκέλεθρος πρὸς τὸν Νικόλαν.

— Ναὶ, σοῦ λέγω, ναί ... Ὁ γέρο Μικοῦ τ' ἄκουσεν ἀπὸ τὸν Κούτσαβλο, ὅστις εἶχε ζητήσει ἕνα βράδυ νὰ θανατώσῃ τὸν ὑποθεσιάρη... ἐπειδὴ *ἐγλωσσόφαγε* αὐτὸς κἄποιον...

— Τὸ λοιπὸν, τί τὸν βλέπετε; δὲν τοῦ τρῶτε τὸ 'μάτι νὰ τελειώνωμεν! ἐπρόσθεσεν ὁ Τριγλάκης. Ὁ Σκέλεθρος εἶχεν εἰπεῖ προτήτερα ὅτι ἤθελε νὰ τὸν ἔκαμνε νὰ τοῦ τρέξουν κἄμποσο τὰ *πετμέζια* νὰ ἰδῇ ἐκεῖνος τί θὰ εἰπεῖ κύριος Γερμανός.

Ὁ Σκέλεθρος ἀφήρεσε πρὸς στιγμὴν τὴν καπνοσύριγγα ἐκ τοῦ στόματός του, καὶ εἶπε μὲ φωνὴν βαθεῖαν, βραγχώδη, ὥστε μόλις ἠκούετο·

— Ὁ Γερμανὸς ἔκαμνε τὸν ὑπερήφανο, μᾶς ἐκάθητο εἰς τὸ στομάχι, μᾶς ἐκατασκόπευεν, ἐπειδὴ, ἀκοῦς πῶς τὸ λέγει καὶ ὁ λόγος; Ὅσο 'λιγώτερο μιλᾷς τόσο πολὺ ἀκούεις; ... ἔπρεπε τὸ λοιπὸν νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν *Λάκκο τῶν Λεόντων* ... Κομμάτι μόνον νὰ τὸν ἔπαιρναν τὰ αἵματα ..ἐκεῖνος ἔφευγε ....

— Αἰ, λοιπὸν.... εἶπεν ὁ Νικόλας, τί καθούμεθα;....

— Τώρα ὅμως τὸ πρᾶγμ' ἀλλάσσει, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος. αὐτὸς, ὡς λὲς, *ἐγλωσσόφαγε* καὶ ὅλα· λοιπὸν, μὲ μοναχὸ 'ξαιμάτωμα δὲν τὴν γλυτώνει.

— Ἄ !... ὁ Θεὸς συγχωρέσει τὴν μάννα σου, εἶπεν ὁ Τριγλάκης.

— Ἡμεῖς πρέπει νὰ δώσωμεν ἕνα παράδειγμα ... εἶπεν ὁ Σκέλεθρος βαθμηδὸν ἐμψυχούμενος. Τώρα τώρα, περισσότερο, βλέπω, ξεσκεπαζόμεθα ἀπὸ τοὺς *γλωσσοφάγους* παρὰ ἀπὸ τὴν

πυρή. 'Ο Γιάκομος καὶ ὁ Γαυδιέρης ὁποῦ προχθὲς τοὺς ἔκοψαν ... ἀπὸ γλωσσοφάγωμα 'πᾶν.. 'Ο Ρουσσιλλιόνης, ὁποῦ ἔστειλαν εἰς τὸ κάτεργο ὅσῳ νὰ τὰ καλύψῃ.. ἀπὸ γλωσσοφάγωμα 'πάει καὶ αὐτός.

— 'Αμ' ἐγώ; ἀμ' ἡ μάννα μου;.. ἀμ' ἡ Πλωσκοῦ μας;.. ἀμ' ὁ ἀδελφός μου 'ποῦ ἔχουν εἰς τὸ Τουλόν; ἀνέκραξεν ὁ Νικόλας. 'Ο Κοκκινοχέρης δὲν μᾶς ἐγλωσσόφαγεν ὅλους μας; Βέβαια, βέβαια. Εἶδες ὁποῦ δὲν τὸν ἔβαλαν μαζῆ μας παρὰ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Ροκέττα; Ἄ, τὸ σκυλί..

— 'Αμ. ἐμένα; εἶπεν ὁ Τριγλάκης κ' ἐμένα εἶναι ὁ Κοκκινοχέρης ὁποῦ μ' ἐγλωσσόφαγε.

— Κι' ἐμένα δὲν λές; εἶπε νέος τις δεσμώτης ἰσχνόφωνος, παχυστόμως προφέρων τοὺς λόγους του καὶ ἐπιτηδευμένως. Δὲν μ' ἐξεφλούδισε, κ' ἐμένα ὁ 'Ιοβέρτης, ἕνας ὁποῦ μοῦ εἶχε προτείνει μία δουλειὰ εἰς τὴν ὁδὸν ἁγίου Μαρτίνου;

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑποκείμενον, τὸ φωνὴν ἔχον γυναικώδη τὴν δὲ μορφὴν ὠχρὰν εὐτραφῆ καὶ τὸ βλέμμα ὕπουλον καὶ χαμερπές, ἦτον ἐνδεδυμένον παραδόξως πως. 'Αντὶ καλύμματος ἐφόρει εἰς τὴν κεφαλὴν ἓν μανδήλιον ἐρυθρὸν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξέφευγον ὑπεράνω τῶν παρειῶν δύο βόστρυχοι μαλλίων ξανθῶν· αἱ δύο ἄκραι τοῦ μανδηλίου ἐσχημάτιζον εἶδος κοσύμβης πεφυσημένης ὑπεράνω τοῦ μετώπου του· ὡς λαιμοδέτην ἐφόρει ἓν σάλιον ἀπὸ ἄσπρον μερινὸν μὲ πρασίνους φοίνικας, σταυρούμενον ἐπὶ τοῦ στήθους του.

— 'Ακοῦς! ἐπανέλαβεν τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον μὲ φωνὴν κομψήν. Ποῖος νὰ μοῦ ἔλεγεν ὅτι ὁ 'Ιοβέρτης ἤθελε μὲ προδώσει!

— Βέβαια, Ζαβότη, αὐτὸς εἶναι ὁποῦ σὲ κατεμύνησε, ἀπήντησεν ὁ Σκέλεθρος φαινόμενος ὅτι ἰδιαιτέρως ὑπερασπίζετο τὸν δεσμώτην τοῦτον· εἶδες ὁποῦ δὲν τὸν ἔβαλαν κ' ἐκεῖνον μαζῆ μας ἀλλὰ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Κογκηργίαν, εἰς τὸ καρφί; Αὐτὰ πρέπει πλέον νὰ τελειώσουν .... χρειάζεται ἕνα παράδειγμα.... ὅ,τι δὲν κάμνει, βλέπεις, ἡ ἀστυνομία τὸ κάμνουν οἱ ψευδάδελφοι αὐτοί.. ἐπειδὴ τοὺς στέλλουν ἔπειτα εἰς ἄλλη φυλακή..

— Ναί, ναί!...

— Διὰ νὰ μὴ γίνεται πλέον αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, πρέπει οἱ

φυλακωμένοι νὰ θεωροῦμεν κάθε γλωσσοφάγον ὡς ἐχθρόν μας θανάσιμον· μὲ ἐγλωσσόφαγε τὸν Γιάννη ἢ τὸν Παῦλο, τὸ ἴδιο μᾶς μέλει· νὰ τὸν βλέπωμεν ὅλοι ὡσὰν κοινόν μας ἐχθρόν. Νὰ ξαπλώσωμεν τέσσαρας πέντε ... οἱ ἄλλοι θὰ καλοσυλλογίζονται εἰς τὸ ἑξῆς πρὶν ζητήσουν νά *ξεφλοιδίσουν* κἀνένα ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας.

— Εὖγέ σου, Σκέλεθρε· αὐτὸ εἶναι σωστό, εἶπεν ὁ Νικόλας· πρέπει λοιπὸν νὰ κάμωμεν ἀρχὴν ἀπὸ τὸν Γερμανό ...

— Χωρὶς ἄλλο, ἐπανέλαβεν ὁ Σκέλεθρος. Προσμείνετε ὅμως νὰ ἔλθῃ προτήτερα ὁ Κούτσαβλος ... νὰ μᾶς τὸ εἰπῇ καὶ ὁ ἴδιος ἂν τῳόντι, ὁ Γερμανὸς ἦναι *γλωσσοφάγος*.

— Ἀλλὰ πῶς θὰ κάμωμεν ὁποῦ ἔχομεν τοὺς φύλακας καὶ μᾶς παρατηροῦν; ἠρώτησεν ὁ δεσμώτης ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ὁ Σκέλεθρος ὠνόμασε Ζαβότην.

— Ἄφες καὶ ξεύρω ἐγὼ πῶς ἔχει νὰ γίνῃ ... ὁ Δριμυξύδης θὰ μᾶς χρησιμεύσει καλά.

— Ἐκεῖνος ὁ δειλός!

— Ὁ ψύλος ἔχει περισσότερη δύναμιν ἀπ' αὐτόν.

— Τὸ ξεύρω, μή σας μέλῃ ἐσᾶς ... Ποῦ εἶναί τον;

— Εἶχ' ἐπιστρέψει ἀπὸ τὸ ἐντευκτήριον, ἀλλ' ἦλθαν πάλιν καὶ τὸν ἐπῆραν νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸ *ποντίκι* του.

— Καὶ ὁ Γερμανός; ἀκόμη εἶναι εἰς τὸ ἐντευκτήριον;

— Ναὶ μαζῆ μὲ ἐκείνην τὴν νέαν ὁποῦ ἔρχεται καὶ τὸν βλέπει.

— Εὐθὺς ὁποῦ καταβῇ προσοχή! Πρέπει ὅμως νὰ προσμένωμεν καὶ τὸν Δριμυξύδη, χωρὶς αὐτὸν δὲν κάμνομεν τίποτε.

— Χωρὶς τὸν Δριμυξύδη τάχα;

— Ναί.

— Καὶ θὰ τὸν ἐξαπλώσωμεν τὸν Γερμανόν;

— Ἐγώ.. ἀφήσετε σεῖς..

— Ἀλλὰ μὲ τί; τὰ μαχαίρια μᾶς τὰ ἐπῆραν.

— Ἀμ' αὐταῖς αἱ τανάλιαις ἐδῶ ... τί ταῖς ἔχω! Δὲν ταῖς λογαριάζεις; Δοκιμάζεις τὸν λαιμό σου; ἠρώτησεν ὁ Σκέλεθρος ἀνοίγων τοὺς μακρούς του δακτύλους τοὺς γυμνοὺς σαρκὸς καὶ σκληροὺς ὡς ὁ σίδηρος.

— Νὰ τὸν πνίξῃς;

— Λιγουλάκι.

— Αλλ' ἂν μάθουν ἔπειτα ὅτ' εἶσαι σύ;

— Τί θὰ μοῦ κάμουν ; Μήπως εἶμαι μοσχάρι μὲ δύο κεφαλαῖς, ὡσὰν ἐκεῖνα ὁποῦ δείχνουν εἰς τὰ πανηγύρια;

— Τῳόντι... Ἀφοῦ θὰ σὲ κόψουν μία φορὰ καὶ εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν ἔχει πλέον νὰ σοῦ κάμουν συγκατάβασιν...

— Βέβαιος λέγει ! ὑπερβέβαιος. Χθὲς ἀκόμη μοῦ τὸ εἶπε τὸ *ποντίκι* μου. Μ' ἔπιασαν μὲ τὸ μαχαῖρι εἰς τὸν λαιμὸ τοῦ *δεματιοῦ* μου ... Εἶμαι *ἄλογο δευτερόπιαστο* δὲν ἔχει πλέον παίξε γέλασε ... Θὰ στείλω τὸ κεφάλι μου νὰ ἰδῇ μέσα εἰς τὸ πανέρι τοῦ Καρλότου ἂν ἦναι ἀλήθεια ὅτι βάλουν ἐκεῖ πριονίδια ἀπὸ ξύλα ἀντὶ πίτερα, ὁποῦ εἶναι διατεταγμένο ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν νὰ μᾶς ἔχουν ...

— Τῳόντι ... ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους κουτσοκεφαλίζουν εἰς τὴν γιλλοτίνα, δικαιωματικῶς πρέπει νὰ ζητοῦν τὰ πίτερα ... Τὴν ἴδια κλεψιὰ ἔκαμαν καὶ εἰς τὸν πατέρα μου· πριονίδια ἔβαλαν καὶ εἰς ἐκεῖνον ! εἶπεν ὁ Νικόλας μὲ θηριώδη μυκτηρισμόν.

Ὁ ἀπαίσιος ἀστεϊσμὸς οὗτος ἐκίνησε γέλωτα σφοδρὸν μεταξὺ τῶν φυλακισμένων.

Τοῦτο προξενεῖ φρίκην ... πλὴν ὄχι μόνον δὲν παραστήνομεν τὰ πράγματα μεγαλοποιημένα, ἀλλὰ καὶ ἐλαττοῦμεν μάλιστα τὴν φρίκην τῶν συνομιλιῶν τούτων, αἵτινες εἰς τὴν φυλακὴν εἶναι συνηθέσταται. Πρέπει μολαταῦτα νὰ λάβῃ ὁ κόσμος μίαν ἰδέαν, ἔστω καὶ ἀσθενῆ, τῶν ὅσα λέγονται εἰς τὰ φρικώδη ταῦτα σχολεῖα τῆς ἀπωλείας, τοῦ κυνισμοῦ, τῆς κλοπῆς καὶ τοῦ φόνου. Νὰ μάθῃ μὲ πόσον ἀναιδῆ καταφρόνησιν σχεδὸν ὅλοι οἱ μεγάλοι ἐγκληματίαι ὁμιλοῦν περὶ τῶν τρομερωτέρων τιμωριῶν δι' ὧν ἡ κοινωνία δύναται νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Ἴσως τότε θέλει ἐννοήσει τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὰς μηδὲν δυναμένας ποινὰς ταύτας, εἰς τοὺς νοσώδεις κολλητικοὺς τούτους συναγελασμοὺς τὴν μόνην ποινὴν ἥτις, ὡς θέλομεν ἀποδείξει, δύναται νὰ πτοήσῃ καὶ τοὺς πλέον θηριώδεις κακούργους.

.....

Ἐγέλασαν λοιπὸν μετὰ θορύβου οἱ δεσμῶται τοῦ θερμαντηρίου.

—Ἄχ! ἀνέκραξεν ὁ Σκέλεθρος· ἤθελα τώρα νὰ μᾶς ἤκουαν ἐκεῖνα τὰ ζωντόβολα, οἱ κριτάδες ὅπου θαροῦν ὅτι κάτι κά-

μνουν μὲ τὴν γιλλοτίνα τους. Ἂς κοπιάσουν εἰς τὸν τὸν φραγμὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου (parriére Saint Jacpues) τὴν ἡμέρα ὅπου θὰ γίνει τὸ θέατρό μου, καὶ ν' ἀκούσουν ὁποῦ θὰ λέγω εἰς τὸν Καρλότο μὲ μίαν φωνὴ ὁποῦ νὰ μὴν τὴν ἤκουσαν ἄλλοτε.

—*Μπάρμα Σαμψών, τὸ Σχοινάκι σὲ παρακαλῶ, τὸ σχοινάκι* .... Νέοι γέλωτες....

—Ἀμ' ἐκεῖνο ὡς ὁποῦ νὰ πῇς ἄψε σβύσε ἐτελείωσε . . . Ὁ Καρλότος, μωρὲ μάτια μου, σοῦ τραβᾶ μία τὸ σχοινάκι . . . .

—Κ' ἰδοὺ βρίσκεται ἀμέσως ἐμπρὸς εἰς τὴν θύρα τοῦ Ψωμᾶ, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος ἐξακολουθῶν νὰ πίνῃ τὸν καπνόν του.

—Καὶ πιστεύεις νὰ ὑπάρχῃ Ψωμᾶς;

—Ἄλλος πάλιν ἀνόητος . . Τάχα τὸ φέρνει ὁ λόγος... Ἄλλο δὲν ὑπάρχει παρὰ μία σατήρα ὅπου πίπτει ἀπ' ἐπάνω μία κεφαλὴ ὁποῦ βάλλουν ἀπὸ κάτω , . . καὶ ἰδού·

—Ἐγὼ, τώρα ὁποῦ γνωρίζω τὸν δρόμον μου καὶ θ' ἀναβῶ πάντοτε εἰς τὸ μοναστῆρι τῆς *Κλαψανήβας*, τὸ ἴδιο μὲ μέλει νὰ μὲ ἐπάρουν καὶ σήμερα, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος ἔμπλεως ἀγρίου ἐνθουσιασμοῦ. Καὶ τώρ' ἀκόμη ἂν ἦτο, τὸ ἤθελα. Δὲν βλέπω τὴν ὥρα πότε νὰ γυρίσω νὰ ἰδῶ ἕνα κόσμον ἀπὸ κάτω μου, ὁποῦ θὰ εἶν' ἐκεῖ διὰ νὰ μὲ ἰδῇ . . . Θὰ εἶναι ὡς τέσσαρες πέντε χιλιάδες ὁποῦ θὰ ξεκοντοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ὁποῦ θὰ δέρνουνται διὰ νὰ πιάσουν καλὸν τόπο· θὰ νοικιασθοῦν παράθυρα καὶ σκαμνία καθὼς ἐν ταῖς παράταξαις. Θαρρῶ πῶς τοὺς ἀκούω νὰ φωνάζουν Θέσεις δι' ἐνοικίασμα! Θέσεις δι' ἐνοικίασμα! Ἔπειτα θὰ ἔλθουν τὰ στρατεύματα τὸ ἱππικὸν, τὸ πεζικὸν, ὁ διάβολος ὅλος θὰ σηκωθῇ εἰς τὰ πανιὰ, καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ μένα διὰ τὸ Σκέλεθρο.. γίνεται ποτὲ τόση ταραχὴ δι' ἐκεῖνον ὁποῦ ἐσκότωσες;..αἴ μωρ' ἀδέλφια;..Καὶ δειλὸς νὰ ἦναι κἀνεὶς ὡσὰν τὸν Δριμυξύδη, αὐτὰ τὸν κάμνουν καὶ βάζει διπλῆ καρδιά..Τόσα 'μάτια νὰ σὲ βλέπουν ἐξεύρεις τί γίνεσαι; θηρίο μοναχό..Ἔπειτα..μία στιγμὴ εἶναι αὐτή... Ὅταν ἀποθάνῃ κἀνεὶς μὲ γενναιότητα, κάμνει τοὺς κριτάδες καὶ τ' ἄλλα τὰ ζωντόβολα καὶ σκοῦν ἀπὸ τὸ κακό τους... Ξεύρεις τί θάρρος δίδει αὐτὸ εἰς τ' ἄλλα τ' ἀδέλφια! Πολλὴ καρδιὰ τοὺς δίδει.

— Τῷόντι, ἐπανέλαβεν ὁ Τριγλάκης ἀπομιμούμενος τὴν

τραμερὰν ἀγυρτείαν τοῦ Σκελέθρου· αὐτοὶ θαρροῦν ὅτι μᾶς φοβίζουν καὶ τάχα κἄτι κάμνουν ὅταν στέλνουν τὸν Καρλότο νὰ στήσῃ τὸ ἐργαστῆρί του πάλιν δι' ὄφελος ἰδικό μας.

— Ναί, εἶπε καὶ ὁ Νικόλας, πολὺ ὁποῦ μᾶς μέλει διὰ τὸ ἐργαστῆρι τοῦ Καρλότου! Ὅπως μᾶς μέλει διὰ τὴν φυλακὴ καὶ τὸ κάτεργο· μαζῆ φθάνει νὰ ἤμεθα ὅλοι οἱ φίλοι, καὶ ζωὴ μαμμά!

— Ξεύρεις τί ἤθελεν εἶναι κακόν; εἶπεν ὁ δεσμώτης ὅστις εἶχε τὴν γυναικώδη φωνήν· νὰ μᾶς ἔβαζαν ἡμέρα καὶ νύκτα εἰς χωριστὴ κάμερη, λέγουν ὅτι προσπαθοῦν νὰ τὸ κάμουν.

— Χωριστὴ κάμερη! τὴν κυψέλη θὰ εἰπῇς... ἀνέκραξεν ὁ Σκέλεθρος μετὰ φρίκης καὶ ὀργῆς. Αὐτὸ μὴ τὸ ἀναφέρῃς ποτέ. Εἰς τὴν κυψέλη... νὰ ἦναι κἀνεὶς ὁλομόναχος! Κακὸ τόπαθα!.. Κάλλιο νὰ μοῦ κόψουν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια. Ὁλομόναχος... χωρὶς νὰ ἔχῃς γέρους τῆς δουλιᾶς νὰ γελᾷς μαζῆ τους!.. αὐτὸ δὲν γίνεται ποτέ! Προτιμῶ ἑκατὸν φοραῖς τὸ κάτεργο παρὰ τὴν κεντρικὴ, ἐπειδὴ εἰς τὸ κάτεργο, ἀντὶ νὰ ἦναι κἀνεὶς κλειστὸς, εἶν' ἔξω, βλέπει κόσμον, παγαίνει, ἔρχεται, γελᾷ... Ἀμὴ νὰ μὲ βάλουν δι' ἕνα μόνον χρόνον εἰς τὴν κυψέλη, καλήτερα νὰ μὲ κοντέψουν μιὰ 'πιθαμή... χίλιαις φοραῖς καλήτερα! Τώρα δὲν εἶναι ὁποῦ θὰ μὲ κόψουν; ὁποῦ τὸ ξεύρω;.. αἴ καλά· νὰ μοῦ εἰπῇς· Προτιμᾷς νὰ καθήσῃς ἕνα χρόνο εἰς τὴν κυψέλη;.. θὰ σοῦ εἰπῶ- ἔπαρε τὸν λαιμό μου, ἀδελφὲ καὶ πήγαινε εἰς τὸ καλό... Ἕνα χρόνο ὁλομόναχος!.. ὑποφέρεται αὐτὸ ποτέ;.. Καὶ τί νὰ κάθεσαι νὰ συλλογίζεσαι ὅταν ἦσαι ὁλομόναχος;...

— Ἂν σ' ἔβαζαν καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς;...

— Ποιό; δὲν ἐκάθουμουν οὐδὲ στιγμή... Ἤθελα μὲ τὰ πόδια καὶ μὲ τὰ χέρια μου νὰ κάμω ὡς ποῦ νὰ φύγω, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος.

— Ἀλλ' ἂν δὲν ἠμποροῦσες... ἂν ἤσουν βέβαιος ὅτι δὲν ἤθελε γλυτώσῃς ποτέ;

— Τότε κ' ἐγὼ σκοτώνω ἕναν, ὅποιος τύχῃ καὶ μὲ κόπτουν κἄν.

— Ἀλλ' ἀντὶ νὰ καταδικάζουν τοὺς φονιάδες εἰς θάνατον... ἂν τοὺς ἐκαταδίκαζαν νὰ κάθουνται ὅλην τους τὴν ζωὴ μέσα εἰς τὴν κυψέλη;

Ὁ Σκέλεθρος ἐφάνη ὡς νὰ κατεπλάγη ἐκ τῆς σκέψεως ταύτης. Μετά τινα στιγμὴν σιγῆς ἐπανέλαβε·

— Τότε δὲν ἠξεύρω τί ἤθελα κάμει... ἤθελα συντρίψει τὴν κεφαλή μου ἐπάνω εἰς τοὺς τοίχους... Ἤθελ' ἀφήσει ν' ἀποθάνω μᾶλλον τῆς πείνας παρὰ νὰ κάθωμαι εἰς τὴν κυψέλη... Καλὲ τί κάθεσαι καὶ λές! ὁλομόναχος κατάλειστος; χωρὶς ἐλπίδα νὰ φύγῃς; Εἶναι πρᾶγμα ἀδύνατον, σὲ λέγω... Νὰ ἰδῇς· δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος σκληρὸς ὡσὰν ἐμένα· δι' ἕνα ὀβολὸ δὲν τὸ ἔχω τίποτε νὰ σκοτώσω ἕναν ἄνθρωπο ... διὰ τὸ τίποτε πίνω τὸ αἷμά του...διὰ μία *τιμὴ*...Νομίζουν ὅτι δύο μόνον ἐσκότωσα ἕως τὰ τώρα...ἂν ὅμως οἱ νεκροὶ ὁμιλοῦσαν, πέντε σκοτωμένοι ἤθελαν σᾶς εἰπεῖ πῶς δουλεύει τὸ μαχαῖρί μου...

Ὁ ἀπάνθρωπος *ἐοεμύνετο*. Αἱ αἱμοχαρεῖς αὗται κομπορρημοσύναι εἶναι ὡσαύτως ἓν τῶν μεγαλητέρων χαρακτηριστικῶν τῶν ἀποσκληρυμμένων αὐτῶν κακούργων.

Ἠκούσαμεν διευθυντὴν φυλακῆς τινος λεγοντα· *Ἂν οἱ φόροι δι' οὓς οἱ ἄθλιοι αὐτοὶ ἐγκαυχῶνται ἦσαν ὅλοι ὑπαρκτοὶ, ἤθελεν εἶσθαι ἐξωλοθρευμένον τὸ ἀνθρώπινον γένος.*

— Τὸ ἴδιο ὡσὰν ἐμένα, ἐπανέλαβεν ὁ Τριγλάκης διὰ νὰ *καυχηθῇ* καὶ αὐτός· νομίζουν ὅτι μόνον τὸν ἄνδρα τῆς γαλατοῦς ὁποῦ ἤρχετο εἰς τὴν Παλαιὰ Χώρα ἐσκότωσα...κ' ἐγὼ ἐπέρασα τόσους ἄλλους μαζῇ μ' ἐκεῖνον τὸν Ροβέρτη, τὸν ὑψηλὸ, ὁποῦ ἔκοψαν πέρυσι.

— Τάχα ἤθελα νὰ σᾶς εἰπῶ, ἐπανέλαβεν ὁ Σκέλεθρος, ὅτι ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι τὸν διάβολο τὸν ἴδιο. Καὶ ὅμως...ἂν μ' ἔβαζαν εἰς τὴν κυψέλη... καὶ ἔβλεπα ὅτι δὲν ἦτο τρόπος νὰ φύγω...ἄ!..μοῦ φαίνεται πῶς ἤθελε μὲ κυριεύσει φόβος...

— Τί φόβος; ἠρώτησεν ὁ Νικόλας.

— Φόβος... ὁλομόναχος, τάχα ἤθελα νὰ φοβοῦμαι, ἀπεκρίθη ὁ Σκέλεθρος.

—Ὅποῦ θὰ εἰπεῖ, ἂν εἶχες σκοπὸ ν'ἀρχίσῃς πάλιν νέα κατορθώματα, καὶ ἂν ἀντὶ κεντρικῶν,κατέργων καὶ γιλλοτίνων... ἐσυστήνοντο αἱ κυψέλαι,δὲν ἤθελες τολμήσει νὰ κάμῃς κἀνένα κακό;

— ΑΙ... ΠΙΘΑΝΟΝ... ΑΥΤΟ ΗΜΠΟΡΕΙ... [*λέξεις ἱστορικαί*]— ἀπήντησεν ὁ Σκέλεθρος.

Καὶ ἔλεγε τ' ἀληθές. Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὸν ἀνέκφραστον τρόμον ὃν ἐμπνέει εἰς παρομοίους κακούργους ἡ μόνη ἰδέα τῆς ἀπολύτου μονώσεως. Αὐτὸς καὶ μόνος ὁ λόγος δὲν εἶναι εὐγλωττοτάτη ὁμιλία ὑπὲρ τῆς τιμωρίας ταύτης;

Δὲν ἀρκεῖ δὲ τοῦτο· ἡ εἰς ἀπομόνωσιν καταδίκη, τὴν ὁποίαν τοσοῦτον τρέμουσιν οἱ ἐγκληματίαι, θέλει ἴσως παρέξει ἀναγκαστικῶς καὶ τὴν κατάργησιν τῆς θανατικῆς ποινῆς· Καὶ ἰδοὺ πῶς·

Ἡ ἀνοσία γενεά, ἥτις τὴν ὥραν ταύτην κατοικίζει τὰς φυλακὰς καὶ τὰ κάτεργα, θέλει θεωρήτει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κυψελώδους συστήματος ὡς ἀνυπόφορον κόλασιν. Ὡς συνειθισμένοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν φθοροποιὰν συναναστροφήν των, τῆς ὁποίας ἐδόσαμεν ἐξασθενημένον τι παράδειγμα, διότι, ἂς τὸ ἐπαναλάβωμεν, χρεία ν' ἀποσιωπήσωμεν τὰς παντοειδεῖς των τερατωδίας· οἱ ἄνθρωποι, λέγομεν, αὐτοὶ, βλέποντες ὅτι ἂν ἐπανέλθωσιν εἰς νέον ἔγκλημα κινδυνεύουν νὰ στερηθῶσι τὸν ἄτιμον κόσμον μεθ' οὗ τοσοῦτον εὐθύμως συνδιελέγοντο περὶ τῶν κακιῶν των, καὶ νὰ εἰρχθῶσιν εἰς κυψέλην τινὰ ὅπου θέλουν ζῇ κατάμονοι μὲ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ παρελθόντος... θέλουν συσταλθῇ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς φρικαλέας ταύτης τιμωρίας. Πολλοὶ θέλουν προτιμήσει τὸν θάνατον, καὶ, διὰ νὰ τοῖς ἐφαρμοσθῇ ἡ κεφαλικὴ ποινὴ, θέλουν πράξει φόνον... ἐπειδὴ, παράδοξον ἀληθῶς! ἐπὶ δέκα ἐγκληματιῶν ποθησόντων νὰ λυτρωθῶσι τῆς ζωῆς, οἱ ἐννέα θέλουν πράξει φόνον... διὰ νὰ θανατωθῶσι... καὶ εἷς μόνος θέλει αὐτοχειριασθῇ.

Τότε λοιπὸν, τὸ ἔσχατον ἴχνος βαρβάρου νομοθεσίας θέλει ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τοὺς κώδηκάς μας... Διὰ νὰ στερηθῶσιν οἱ φονεῖς τοῦ ἐσχάτου καταφυγίου τούτου, τὸ ὁποῖον θέλουν νομίζει ὅτι εὑρίσκουσιν εἰς τὴν ἐξόντωσιν, ἐξ ἀνάγκης θέλει καταργηθῇ ἡ θανατικὴ ποινή.

Ἀλλ'—ἡ ἐν κυψέλῃ διὰ βίου ἀπομόνωσις θέλει ἆρά γε παρέξει ἀνταπόδοσιν καὶ ποινὴν ἀνάλογον εἴς τινα μεγάλα ἐγκλήματα, ὡς τὴν πατροκτονίαν, φέρ' εἰπεῖν; Ἡμεῖς εἴδομεν ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν πλέον ἀγρύπνως φυλαττομένην εἱρκτὴν δραπετεύουσιν, ἢ τοὐλάχιστον ἐλπίζουν νὰ δραπετεύσωσι· λοιπὸν πρέπει νὰ μὴν ἀφεθῇ εἰς τοὺς ἐγκληματίας περὶ ὧν ὁ λόγος οὐδ' αὕτη ἡ πιθανότης, οὐδ' αὕτη ἡ ἐλπίς.

Ἡ θανατικὴ λοιπὸν ποινή, ἥτις σκοπὸν μόνον ἔχει τὸ νὰ λυτρώνῃ ἁπλῶς τὴν κοινωνίαν ἀπὸ φθοροποιόν τι ὄν... ἡ θανατικὴ ποινή, ἥτις σπανίως δίδει εἰς τὸν κατάδικον τὸν καιρὸν τοῦ νὰ ἔλθῃ εἰς συντριβὴν καὶ νὰ ἐξιλεώσῃ τὰς ἁμαρτίας του... ἡ θανατικὴ ποινή, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ μὲν ὑπομένουν στερημένοι τῶν αἰσθήσεων, ἡμιθανεῖς σχεδόν, ἐκεῖνοι δὲ περιφρονοῦν μὲ κυνισμόν τινα ἀπαίσιον, ἡ θανατικὴ ποινὴ θέλει ἴσως ἀντικατασταθῇ ὑπό τινος τιμωρίας στυγερᾶς, ἀλλὰ διδούσης εἰς τὸν κατάδικον τὸν καιρὸν τῆς μετανοίας, τῆς ἐξιλεώσεως, καὶ μὴ ἐξαλειφούσης διὰ βίας ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἓν πλάσμα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ *τύφλωσις* θέλει καταστήσει εἰς τὸν φονέα ἀδύνατον τὸ νὰ δραπετεύσῃ καὶ νὰ βλάψῃ τινὰ εἰς τὸ ἑξῆς...

Ὡς πρὸς τοῦτο λοιπόν, τὸ ὁποῖον καὶ εἶναι ὁ μόνος σκοπὸς τῆς θανατικῆς ποινῆς, ἰδοὺ ἀκριβέστατον αὐτῆς ἀντίστοιχον.

Διότι ἡ κοινωνία δὲν θανατώνει χάριν ἀντεκδικήσεως, δὲν θανατώνει πρὸς τὸ νὰ πρόξενήσῃ πόνον ἀφοῦ ἐκλέγει, βλέπετε, μεταξὺ τῶν τιμωριῶν ὅλων, ἐκείνην τὴν ὁποίαν νομίζει ἧττον ἀλγεινήν.

Θανατώνει χάριν τῆς ἀσφαλείας της...

Λοιπὸν τί ἔχει πλέον νὰ φοβηθῇ ἀπὸ ἕνα τυφλὸν καὶ τοῦτον φυλακισμένον;

Τέλος πάντων ἡ παντοτεινὴ αὕτη ἀπομόνωσις, ἀνακουφιζομένη διὰ τῶν καλοκἀγάθων συνομιλιῶν ἀνθρώπων τιμίων καὶ φιλανθρώπων, ἀφοσιωθησομένων εἰς τὴν ἀρωγὸν ταύτην ἀποστολήν, θέλει παρέξει εἰς τὸν φονέα τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ψυχήν του διὰ μακρῶν ἐνιαυτῶν ἐλέγχων συνειδότος καὶ συντριβῆς.

.....

Θόρυβος γελώτων καὶ φωνῶν, προερχόμενος ἐκ τῶν δεσμωτῶν οἵτινες ἐπεριπάτουν εἰς τὸν αὐλῶνα, διέκοψε τὸ συμβούλιον τὸ προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Σκελέθρου.

— Ὁ Νικόλας ἠγέρθη μὲ ὁρμὴν καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὴν θύραν τοῦ θερμαντηρίου, ἵνα ἴδῃ τί τρέχει.

— Νὰ δὰ ὁ Κούτσαβλος! ἀνέκραξεν ὁ Σκέλεθρος... Καὶ ὁ Γερμανός, κατέβηκεν ἀπὸ τὸ ἐντευκτήριον ἡ ἀκόμη;

— Ἀκόμη, εἶπεν ὁ Τριγλάκης.

— Ἂς καταβῇ δὰ μίαν ὥραν ἀρχήτερα, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος, νὰ τοῦ διορθώσω τὰ νεφρά.

Ὁ Κούτσαβλος, τὸν ὁποῖον οἱ δεσμῶται τοῦ Λάκκου τῶν Λεόντων ὑπεδέχθησαν μετὰ χαρᾶς τοσοῦτον θορυβώδους, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ καταγγελία ἠδύνατο τὴν μεγίστην νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὸν Γερμανόν, ἦτον ἀνὴρ μετρίου ἀναστήματος· μ' ὅλον δὲ τὸ πάχος καὶ τὴν σωματικήν του ἀσθένειαν, ἐφαίνετο εὔζωνος καὶ ρωμαλέος.

Ἡ κτηνώδης φυσιογνωμία του εἶχε μεγίστην ὁμοιότητα μὲ τὴν τῶν ἀγγλικῶν ἐκείνων κολοσσαίων σκύλων· τὸ πεπιεσμένον μέτωπόν του, οἱ μικροί του ὑπόξανθοι ὀρθαλμοί, αἱ ἐκ τῆς παχύτητος πρὸς τὰ κάτω ρέπουσαι παρειαί του, αἱ βαρεῖαι γνάθοι του, ὡς ἦταν καὶ ὡπλισμέναι διὰ μακρῶν ὀδόντων, ἢ μᾶλλον διὰ κοράκων (τσιγγελίων) τεθλασμένων ἐπάνω εἰς τὰς ἄκρας καὶ τῆδε κἀκεῖσε ἐξερχομένων ἀπὸ τὰ χείλη του, ὅλα ταῦτα μεγάλως συνέτεινον εἰς τὴν ζωώδη ἐξωμοίωσιν ταύτην. Ἐφόρει δὲ κάλυμμά τι ἀπὸ διφθέραν κατασκευασμένον, καὶ ἔφερεν ὑπεράνω τῶν ἱματίων του ἕνα μανδύαν κυανοῦν μὲ περιτραχήλιον ὡσαύτως ἀπὸ διφθέραν.

Ὁ Κούτσαβλος εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν συνοδευόμενος ἀπὸ ἕν ἄλλο ὑποκείμενον, ἄνδρα τριακονταετῆ περίπου, ἡ μελαγχροινὴ καὶ ἡλιοκαυμένη τοῦ ὁποίου ὄψις ἐφαίνετο ὀλιγώτερον ἀποτρόπαιος τῆς τῶν ἄλλων δεσμωτῶν, μολονότι αὐτὸς ἐπροσπάθει νὰ φαίνεται ὡς τὸν σύντροφόν του· τὸ πρόσωπόν του ἐσκυθρώπαζεν ἐνίοτε καὶ ὑπεμειδία πικρῶς....

Ὁ Κούτσαβλος ἐπανήρχετο εἰς *τόπον γνώριμον*. Δὲν ἐπρόφθανε ν' ἀπαντᾷ εἰς τὰ πολυπληθῆ, *Βγὲ καλός τον! Βγὲ καλός τον*, ἄτινα πανταχόθεν τὸν ἀπευθύνοντο.

— Ἦλθε τέλος πάντων... Αἴ, τώρα δὰ εἶναι ὁποῦ θὰ γελάσωμεν...

— Ὅλοι μας σὲ ἀναζητούσαμεν ...

— Ἤργησες πολύ ...

— Ἂν ἤργησα, παιδιά μου, ἐγὼ δὲν πταίω παντελῶς· ἐγὼ ἔκαμα ὅ,τ' ἠμπόρεσα διὰ νὰ ἔλθω νὰ ἰδῶ τοὺς φίλους μίαν ὥραν ἀρχήτερα... πταίει ἡ *πυρὴ* ὁποῦ μὲ ἄφηνε ...

— Αἴ, βέβαια ... δὲν ἠμποροῦστες μόνος σου νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ

καρφί· αὐτὸ δὲν τὸ κάμνει κἀνείς· ἀλλὰ ... μία φορὰ ὁποῦ θὰ πιασθῇ... τότε ναί.

— Εἶν' ἐδῶ καὶ ὁ Δριμυξύδης· βλέπεις τύχη ὁποῦ τὴν ἔχεις!

—Κ'ἐκεῖνος ἐδῶ; αὐτὸς δὰ εἶναι παλαιός μου ἀδελφοποιτὸς, ἀπὸ τὸ Μελοῦνον! θαῦμα! ... Δουλειά! ἐξεύρει κἄτι παραμύθια ὡραῖα, ὁποῦ 'περνᾷ κἀνεὶς ἐξαίρετα τὴν ὥρα του· ἐλπίζω νὰ ἤμεθα ἐδῶ κἄμποσοι ὁποῦ νὰ τὸν πληρώνωμεν νὰ μᾶς τὰ διηγεῖται· ἔξω ἑτοιμάζουν νὰ μᾶς φέρουν καὶ ἄλλους.

— Ποίους ;...

— Εἶδα κ' ἔφεραν μαζῆ μου ἄλλους δύο ... Τὸν ἕνα δὲν τὸν γνωρίζω ... τὸν ἄλλον ὅμως, ἕναν ὁποῦ φορεῖ μία σκούφια κυανῆ καὶ μία βλοῦτσα ψαρὴ, κἄπου τὸν εἶδα ἐγώ... Νομίζω νὰ τὸν εἶδα εἰς τῆς δράκαινας τοῦ *Ἄσπρου Κουρελιοῦ*... ἕνας εὔρωστος ...

— Ἄκουσέ με, Κούτσαβλε ... ἐνθυμᾶσαι ὁποῦ σοῦ ἔλεγα εἰς τὸ Μελοῦνον ... πῶς στοιχηματίζω μαζῆ σου ὅτι δὲν θὰ περάσῃ χρόνος καὶ θὰ σὲ ἰδῶ πάλιν εἰς τὸ κλουβί; ...

— Ναί, ἰδοὺ ἐκέρδισες εἰς τὸ στοίχημα· ἀλλὰ σὺ πάλιν ... τί ἔκαμες καὶ σ' ἐκουβάλησαν ;

— Ἔκαμα μία *κλεψιὰ ἀλλαμερικάνα*.

— Ἄ! τὸν διάβολο ! πάντοτε ὁ ἴδιος ! ...

— Πάντοτε ... τὸν δρόμο μου, βλέπεις ... Ἂν δὲν ἔκαμνε τὴν γαϊδουριὰ ὁ σύντροφός μου ... δὲν ἤθελα τώρα νὰ ἤμουν ἐδῶ... πλὴν τί νὰ κάμῃς; Αὐτὰ ὅλα εἶναι μαθήματα. Νὰ ἔβγω μία φορὰ ἔξω, καὶ νὰ ἰδῇς τί ἄλλα μέτρα θὰ λάβω...

— Πά! νὰ ὁ Καρδιλλάκας, εἶπεν ὁ Κούτσαβλος ἰδὼν προσερχόμενον μικρόσωμόν τινα ἄνδρα ἐλεεινῶς ἐνδεδυμένον, μοχθηρᾶς καὶ ὑπούλου φυσιογνωμίας, μετεχούσης ἀπὸ τὴν τῆς ἀλωπεκος καὶ τοῦ λύκου.—Καλημέρα, ἀδελφοποιτέ ...

— Οὔ! νὰ κουρεύεσαι! ἀπήντησε φαιδρῶς πρὸς τὸν Κούτσαβλον ὁ Καρδιλλάκας· ἐλέγαμεν καθημερούσιο· Βρὲ θὰ ἔλθει, βρὲ δὲν ἔρχεται ... Δὲν μοῦ λὲς πῶς κάμνεις καὶ σὺ ὡσὰν ταῖς εὔμορφαις γυναῖκες, ὁποῦ ἀφήνουν τὸν ἄνθρωπο πρῶτα καὶ ξεψυχᾷ ...

— Βέβαια, ὡσὰν νὰ τόξευρες.

— Αἴ! ἐπανέλαβεν ὁ Καρδιλλάκας, καὶ τί δουλειὰ κατώρ-

θωσες καὶ σ' ἔφεραν ἐδῶ; ... ἦταν τίποτε καλὴ κἄν;

— Ἦταν διὰ νὰ γίνῃ καλή, ὅμως μοῦ ἐστράβωσε. Προτήτερα ἔκαμα ἄλλαις θυμάσιαις· ἀλλ' εἰς τὴν ὑστερινή, βλέπεις ... Καὶ ἦταν καὶ αὐτὴ καλή... μάλιστα ἠμπορεῖ ἀκόμη νὰ καταπιασθῇ κἀνείς ... Κακῇ τύχῃ μᾶς ἐστάκωσαν καὶ τοὺς δύο μας ... ἐμένα καὶ τὸν Φράγκ ... τὴν αὐθεντιά σου δηλαδή ...

Καὶ ὁ Κούτσαβλος ἔδειξε τὸν σύντροφόν του, ἐφ' οὗ καὶ ἔρριψαν ὅλοι τὰ βλέμματά των.

— Μωρὲ καλό 'ς τὸν Φράγκ! μωρ' ἐδῶ εἶσαι καὶ σὺ, εἶπεν ὁ Καρδιλλάκας· μ' αὐτὰ τὰ γένεια ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὴ σὲ γνωρίσω ... Ἐδῶ καὶ σὺ λοιπόν! κ' ἐγὼ ἐθαρροῦσα πῶς αὐτὴν τὴν ὥρα θὰ ἤσουν τ' ὀλίγ' ὀλίγο δήμαρχος τοῦ τόπου σου ... Ἔβλεπα ὅτι ἔκλινες πρὸς τὸ νὰ γίνῃς τίμιος ..,

— Ἤμουν ἀνόητος ἀλλὰ καλὰ νὰ πάθω, εἶπεν ἀποτόμως ὁ Φράγκ. Ἔβαλα τώρα γνώσι· ἄφες νὰ ἐβγω ἔξω καὶ νὰ ἰδῇς τί τίμιος !

— Τώρα ναί, ὁμιλεῖς καλά.

— Ἀλλὰ τί σου συνέβηκε, Φράγκ ;

— Ὅ,τι συμβαίνει εἰς ὅλους ὁποῦ ἐβγαίνουν ἀπὸ τὴν φυλακὴ καὶ θέλουν νὰ ζήσουν τιμημένα ... Ὅταν ἐβγῆκα ἀπὸ τὸ Μελοῦνον, εἶχα ἐννεακόσια τόσα φράγκα ἰδικά μου ...

— Αὐτὸ τὸ λέγει ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Κούτσαβλος· ὅλα ὅσα ἔπαθε τὰ ἔπαθε ἐξ αἰτίας ὁποῦ, ἀντὶ νὰ ξεραντώσῃ τὰ χρήματά του ὅταν ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴ, αὐτὸς ἠθέλησε νὰ τὰ φυλάξῃ. Ἂς σᾶς τὰ εἰπῇ νὰ ἰδῆτε τί ὑποφέρει ὅποιος μετανοῇ διὰ τὰ περασμένα του ...

— Μ' ἔστειλεν ὑπὸ ἐπιτήρησιν εἰς ταῖς Ἑστάμπαις, ἐπανέκαβεν ὁ Φράγκ ... Ἐκεῖ εὑρίσκω ἕνα κλειδαρᾶ, ἐπειδὴ γνωρίζω κ' ἐγὼ αὐτὴν τὴν τέχνη, καὶ τὸν λέγω· Ἐβγῆκα ἀπὸ τὴν φυλακή· ἔχω μαζευμένα 900 φράγκα· γνωρίζω ὅτι δὲν τὸ ἔχουν διὰ καλὸ νὰ ἐγγίζουν τέτοια χρήματα, πλὴν ἐγὼ σοῦ τὰ δίδω ὡς ἐγγύησι διὰ νὰ μὲ βάλῃς εἰς τὴν δουλειά σου· θέλω νὰ ζήσω εἰς τὸ ἑξῆς τίμια, μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου μου.

— Τοῦ διαβόλου τὸν Φράγκ! σοῦ ἔχει κάτι ἰδέαις!

— Ἔχει κάποια σφυριὰ πάντοτε...

— Ἄ!... ὡς κλειδαρᾶς ὁποῦ εἶναι!

— Ἐσὺ πάλιν Καραγκιόζη...

— Ν' ἀκούσῃς ἐσὺ τί ἔπαθε!

— Προτείνω, τὸ λοιπόν, εἰς τὸν κλειδαρᾶ νὰ τοῦ παραδώσω τὰ χρήματά μου καὶ νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν δουλειά του — Παιδί μου, μοῦ λέγει, ἐγὼ τραπεζίτης δέν εἶμαι νὰ παίρνω χρήματα μὲ τὸν τόκο, καὶ δὲν θέλω νὰ ἔχω μέσα εἰς τὸ ἐργαστῆρί μου ἕναν ἄνθρωπο ὁποῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακή· ἐγὼ 'παγαίνω κι δουλεύω εἰς τὰ 'σπίτια, ἀνοίγω θύραις ὁποῦ χάνουνται τὰ κλειδιά τους, ὁ κόσμος μοῦ ἔχει τὴν ἐμπιστοσύνη του καὶ νὰ μάθῃ ὅτι σ' ἔχω μαζῆ μου θὰ χάσω τοὺς ὅσοι μὲ συχνάζουν... 'Πήγαινε εἰς τὸ καλό.

— Καλὰ νὰ πάθῃς, διάβολε!

— Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ μαθαίνουν καὶ οἱ ἄλλοι κλειδαράδες τῶν 'Εστάμπων... ἦταν τέσσαρες ὅλοι, ὅλοι... τοὺς τὸ εἶπεν ὁ ἄλλος... 'Παγαίνω, τοὺς ὁμιλῶ... ναὶ, πρόσμενε!. Ὅλοι μοῦ εἶπαν, *Εὐχαριστῶ*.

— Κυττάξετε ὅμως, παιδιά..! Ἡμεῖς εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴ ἐσημειωθήκαμεν πλέον. . ἐτελείωσε!!

— Τώρα θὰ τὸ μάθῃς; Μένω, τὸ λοιπόν, εἰς ταῖς 'Εστάμπαις μέσα εἰς τὴν μέση τοῦ δρόμου· τρώγω ἀπὸ τὰ ἕτοιμα ἕνα μῆνα, δύο μῆναις, ἐπανέλαβεν ὁ Φράγκ· τὰ χρήματα ὀλιγώστευσαν καὶ δουλειὰ, τίποτε. Φεύγω κρυφὰ ὀπὸ ταῖς 'Εστάμπαις.

— Τώρα τὸ ἐσυλλογίσθηκες μόλις;

— Ἔρχομαι εἰς τὰ Παρίσια· εὑρίσκω δουλειά· ὁ μάστορής μου, δὲν ἤξευρε ποῖος ἤμουν· τοῦ εἶπα πῶς ἔρχομαι ἀπ' ἔξω. 'Εδούλευα καλήτερα ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἐργάτας, ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ μέσα. Βάζω τὰ 700 φράγκα, ὁποῦ μ' ἔμειναν, εἰς ἕνα πράκτορα, καὶ μὲ δίδει μίαν ὁμολογία· ἔρχεται ἔπειτα ἡ διορία, τοῦ ζητῶ τὰ χρήματά μου, δὲν μοῦ τὰ δίδει· δίδω τὴν ὁμολογία μου εἰς ἕνα κλητῆρα. . . καταδιώκει αὐτὸς τὸν χρεωφειλέτη μου καὶ συνάζει τὰ χρήματα· τ'ἀφήνω νὰ κάθουνται εἰς τὰ χέρια του νομίζοντας ὅτι θὰ τὰ ἔχω ὡσὰν 'πωρικὸ ὁποῦ ἐμπορεῖ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ κἀνεὶς εἰς τὴν δίψα του. 'Εκείναις ταῖς ἡμέραις ἀπαντῶ τὸν Κούτσαβλο.

— Ναὶ, μὲ ἀπήντησε τότε· ἡ δίψα του ἤμουν ἐγώ. Ὁ Φράγκ. ὡς κλειδαρᾶς, ἠμποροῦσε νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ πολὺ εἰς

μία δουλειὰ ὁποῦ ἑτοίμαζα· τοῦ τὴν προτείνω λοιπόν, τοῦ λέγω ὅτι ἔχω μερικοὺς τύπους κλειδωνιῶν ἐπάνω εἰς τὸ κερί... ἀλλ' ὁ νέος... τὸν βλέπεις καὶ ἀνανεύει... ἤθελε καὶ καλὰ νὰ γίνῃ τίμιος. Τί κάμνω κ' ἐγώ; Αὐτὸ τὸ παιδί, λέγω, πρέπει, θέλει δὲν θέλει νὰ τὸ παρακινήσω εἰς τὸν καλό του ... Πιάνω καὶ γράφω μία γραφὴ χωρὶς ὄνομα πρὸς τὸν μάστορή του, ἄλλη μία πρὸς τὰ παιδιὰ ὁποῦ ἐδούλευαν εἰς τὸ ἴδιο ἐργαστῆρι, καὶ τοὺς λέγω, ὅτι ὁ Φράγκ εἶναι βγαλμένος ἀπὸ φυλακή...Ὁ μάστορης τότε τοῦ δείχνει τὴν θύρα του, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ συνεργάται του τοῦ γυρίζουν τὴν ράχι. Ἐπαγαίνει εἰς ἄλλον μάστορη, δουλεύει κἀμμίαν ἑβδομάδα.. τὸ ἴδιο παιγνίδι κ' ἐκεῖ.

— Αἴ, καὶ νὰ ἤξευρα ὅτ' ἦσουν σὺ ὁποῦ μ'ἐξεσκέπαζες! ὑπέλαβεν ὁ Φράγκ, ἤθελα νὰ σοῦ κατέβαζα..

— Ναὶ, θαρρεῖς ὅτι τρώγω ἄχυρα... Ἐγὼ, παιδιὰ, τοῦ εἶχα εἰπεῖ ὅτι ἐπαγαίνω εἰς τὸ Λογγιουμὼ νὰ εὕρω ἕνα θεῖον ὁποῦ ἔχω· ἐντοσούτῳ ἐκάθουμουν εἰς τὰ Παρίσια, καὶ ὅ,τι ἔκαμνε τὸ ἐμάνθανα ἀπὸ ἕνα μικρό.

— Τί τὰ θέλετε, μὲ διώχνουν καὶ ἀπὸ τοῦ ὑστερινοῦ μου μαστόρου, ὡσὰν κἀνένα ἄνθρωπο τῆς κρεμάλας. Ἀκούεις ἀδελφὲ, νὰ δουλεύῃς εὔμορρα καὶ καλὰ, νὰ ἦσαι τιμημένος καὶ ἥσυχος, καὶ νὰ μὴ βλέπουν *τί κάμνεις*, ἀλλὰ νὰ σ' ἐρωτοῦν, *τί ἔκαμες*! Ἐπαγαίνω τότε εἰς τοῦ κλητῆρος νὰ ζητήσω τὰ χρήματά μου..καλὰ καὶ σὲ χαιρετῶ· ἐτίναξε τὸ τόπι· μωρὲ μίλα καλά!..Ναὶ, λέγει μόνο σὺ νὰ ἦσαι καλά... Ἀπομένω χωρὶς λεπτό.. Ἤλθα κ' ἔγινα ἀπὸ τὴν σκάσι μου φωτιὰ μοναχή!..Νὰ καὶ ὁ Κούτσαβλος κ' ἔρχεται, λέγει, ἀπὸ τὸ Λογγιουμώ· μ' εὗρε ξεύρεις στενοχωρημένο ... μὲ βάλλει πάλιν, ὁ διάβολος, εἰς τὰ βάσανα..καὶ ἰδού..

— Ὅμως ἔδοσε χέρι καλό· τὴν ἀλήθεια, ἐπανέλαβεν ὁ Κούτσαβλος· εἰς τὴν δουλειὰ εἶναι θαῦμα ὁ Φράγκ, τὴν εἴχαμεν ἀναπόφευκτη· κακῇ τύχῃ.. εἰς τὴν στιγμὴν ὁποῦ ἀνοίγαμεν τὸ στόμα νὰ χάψωμεν τὴν μπουκουνιὰ..μᾶς τσακόνῃ ἡ πυρή! Ἄ, παιδί μου, εἶναι, βλέπεις, δυστύχημα..ἡ τέχνη, βλέπεις, τὰ ἔχει καὶ αὐτά ... ἀλλέως ...

— Ἂν ὁ ἀπάνθρωπος ἐκεῖνος ὁ κλητῆρας δὲν μ' ἔκλεπτε ..δὲν ἤθελα ἐγὼ νὰ ἦμαι [illegible] ἐδῶ μέσα..ἀλλὰ τί νὰ σοῦ

κάμω· εἶπεν ὁ Φράγκ μὲ κεκρατημένην ἀγανάκτησιν.

— Ἐγὼ λυποῦμαι τὴν δουλειὰ ὁποῦ 'χάσαμεν... Κρῖμα! ἕνα πλούσιο 'σπίτι... Ὅμως πάντοτε εἶναι νὰ κατορθωθῇ... Ἐμένα πλέον μ' ἐκάθισαν ἐδῶ... ὅμως ἂν εὕρω κἀνέναν ἄλλον ἀδελφοποιτὸν, ὁποῦ νὰ ἦναι διὰ ἔξω, τοῦ τὴν δίδω μὲ κἂν τιποτένια πράγματα... Τοὺς τύπους τοὺς ἔχω εἰς τὸ σπίτι τῆς ἰδικῆς μου· κλειδιὰ μόνον ἄλλα θὰ χρειασθῇ νὰ κατασκευασθοῦν... Δέκα χιλιάδες φράγκα παίζουν αὐτοῦ, τὸ ὀλιγώτερο· ἄ! Φράγκ, τὶ δουλειὰ τὴν ἐχάσαμεν!

Ὁ συνέιοχος τοῦ Κουτσάβλου ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ στήθους, καὶ ἔμεινεν ἄφωνος.

Ὁ Καρδιλλάκας ἔλαβε τότε τὸν Κούτσαβλον ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἐπῆρεν εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ αὐλῶνος, καὶ τὸν εἶπε, μετά τινα σιωπήν·

— Ἡ δουλειὰ ὁποῦ δὲν ἠμπόρεσες νὰ καταφέρῃς γίνεται ἀκόμη;

— Καὶ δύο μῆνες νὰ περάσουν ἀκόμη γίνεται.

— Ἠμπορεῖς νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξῃς;

— Βέβαια καὶ ἠμπορῶ!

— Πόσα θέλεις;

—Ἑκατὸ φράγκα μοῦ προπληρώνεις, καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν λέξι ὁποῦ πρέπει νὰ εἰπῇς εἰς τὴν ἰδικήμου διὰ νὰ σοῦ δώσῃ τοὺς τύπους ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ κερί· καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα ἐπιτύχῃ, θέλω ἕνα πέμπτο τῶν ὅσων 'πάρῃς νὰ τὸ δώσῃς εἰς τὴν ἰδικήμου.

— Ἐπάγει καλά.

— Πρόσεξε ὅμως μὴ ζητήσῃς νὰ μὲ ἀπατήσῃς, εἶπεν ὁ Κούτσαβλος, σὲ καταδίδω παρευθύς...

— Μὲ κάθε δίκαιο ἠμπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς... ἀλλ' ἡμεῖς ἐδῶ μεταξύ μας... ὁ λόγος μας εἶναι λόγος... ἀλλέως πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον μας, δὲν κάμνωμεν ποτὲ δουλειά...

Ἄλλη ἀνωμαλία τῶν ἀποτροπαίων αὐτῶν ἠθῶν... Ὁ ἄθλιος οὗτος ἔλεγεν ἀλήθειαν. Σπανίως δὲν φυλάττουσι τὸν λόγον των εἰς τὰς παρομοίας φύσεως συμφωνίας... Αἱ ἀνόσιαι αὗται διαπραγματεύσεις ἐν γένει τελοῦνται μὲν ἓν εἶδος τιμιότητος, ἢ καλήτερον, διὰ νὰ μὴ μολύνωμεν τὴν λέξιν ταύτην,

ἂς εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀνάγκη βιάζει τοὺς ἀνθρώπους τούτους νὰ κρατῶσι τὰς ὑποσχέσεις των· διότι, ἂν δὲν τὰς ἐκράτουν, ὡς ἔλεγε καὶ ὁ σύντροφος τοῦ Κουτσάβλου, ποτὲ δουλειὰ δὲν ἐγίνετο.. Πολλόταται κλοπαὶ δίδονται ἀγοράζονται καὶ χαλκεύονται οὕτως εἰς τὰς φυλακάς· δευτέρα συνέπεια τῆς ἐν τῷ αὐτῷ μέρει καθείρξεως πολλῶν.

— Ἂν αὐτὰ ὁποῦ εἶπες ἦναι ἀληθῆ, ἐπανέλαβεν ὁ Καρδιλλάκας, τελειόνω ἐγὼ τὴν ὑπόθεσι ... ἀποδείξεις κατ' ἐμοῦ δὲν ὑπάρχουν... εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀθωωθῶ· ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν θὰ γίνῃ ἡ δίκη μου, βάλε σὺ εἴκοσι, διὰ νὰ ἦσαι μέσα· βάλε καὶ ὡς ὁποῦ νὰ κάμῃ κἀνεὶς τὰ κλειδιὰ, νὰ γνωρίσῃ τὰ κατατόπια κἀμμία δεκαπενταριὰ ἡμέραις ... ἕνας, ἕνας ἥμισυ μῆνας ...

— Ἴσα ἴσα ὅσο χρειάζεται διὰ νὰ ἡσυχάσουν πάλιν οἱ αὐθεντάδες ... Καὶ ἔπειτα, ὅποιος εἶδεν εἰς τὸ σπίτι του κλέπτας μία φορὰ, δὲν πιστεύει νὰ ξαναπάγουν καὶ δευτέραν· αὐτὸ τὸ γνωρίζεις ...

— Αὐτὸ τὸ γνωρίζω· λοιπὸν σύμφωνος ... τὴν δουλειὰ τὴν παίρνω ἐπάνω μου ...

— Ναὶ, ἀλλ' ἐγὼ θέλω μία προπληρωμή· βαστᾶς χρήματα;

— Ἰδοὺ παρατήρησε τὸ ὑστερινό μου τὸ κουμβί· ὥστε ὅταν ἀκοῦς κἀνένα νὰ σοῦ λέγῃ ὅτι δὲν ἔχει πλέον, ἔχει ἀκόμη, εἶπεν ὁ Καρδιλλάκας ἀποσπῶν ἓν τῶν κομβίων τοῦ ρυπαρωτάτου κυανοῦ ἐπενδύτου του... Ἐπομένως βοηθείᾳ τῶν ὀνύχων του, ἐξέσχισε τὸ περικάλυμμα τοῦ κομβίου καὶ ἔδειξεν εἰς τὸν Κούτσαβλον, ὅτι ἀντὶ κοκκάλου ἢ ξύλου ὑπῆρχεν ἐντὸς αὐτοῦ ἓν τεσσαρακοντάφραγκον χρυσοῦν.

— Βλέπεις, ἐπρόσθεσεν, ὅτι ἔχω νὰ σοῦ δώσω προπληρωμὴ ὅταν ὁμιλήσωμεν διὰ τὴν ὑπόθεσι.

— Τότε λοιπὸν φέρε τὸ χέρι σου, εἶπεν ὁ Κούτσαβλος. Ἀφοῦ ἐβγαίνεις ἀπ' ἐδῶ 'γλίγωρα, κ' ἔχεις διὰ νὰ μαγειρεύσῃς δουλειαῖς, ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω καὶ ἄλλο ἕνα φαγί· ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ζάχαρη... ζάχαρη μοναχὴ, ἕνα μικρὸ, πουπάρδι, ὁποῦ τώρα τόσον καιρὸ τὸ τρέφωμεν ἐγὼ καὶ ἡ γυναῖκά μου, κοντὰ δύο μῆναις, καὶ ἄλλο δὲν προσμένει παρὰ δρόμο νὰ τοῦ δώσῃ κἀνείς ... Στοχάσου ἕνα 'σπίτι μοναχικὸ, εἰς μίαν ἔρημη γειτονιὰ, ἀνάμεσα εἰς ἕνα περιβολάκι· δύο γέροι ὁποῦ κοιμοῦν-

ται ὡσὰν ταῖς ὄρνιθες· Ἀφότου ἠκούσθησαν εἰς τὴν πολιτεία ὅτι γυρίζουν κλέπταις, ἔπιασαν κ'ἔκρυψαν εἰς μία χαμηλὴ στέγη ἕνα πιθάρι ἀπ' ἐκεῖνα ὅπου βάλουν τὰ γλυκίσματα, γεμάτο μάλαγμα . . . Ἡ γυναῖκά μου αὐτὸ τὸ ἐξεσκέπασεν ἀπὸ τὴν δούλα . . . Ἀλλὰ, σὲ τὸ προλέγω· αὐτὴ ἡ δουλειὰ εἶναι πλέον ἀκριβὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη· αὐτοῦ, βλέπεις εἶναι χρήματα ἕτοιμα... εἰς νόμισμα ... φαγὶ μαγειρευμένο δηλαδή, ὁποῦ ἄλλο δὲν θέλει παρὰ ν' ἀνοίξῃς τὸ στόμα σου ...

— Ταιριάζομεν δὰ ἡμεῖς ... δὲν μαλόνομεν. Ἀλλὰ βλέπω καὶ κἄμποσο ἐδούλευσες τοῦ λόγου σου ἀφότου ἐξῆλθες ἀπὸ τὴν κεντρική ...

— Ναὶ, μ' ἐβοήθησεν ἀρκετὰ ἡ τύχη ... Ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ πρέπει νὰ ἔβαλα εἰς τὸ χέρι ὡς χίλια πεντακόσια φράγκα· ἦν ἀπὸ τὰ καλήτερά μου κομμάτια ἦτο τὸ πουγγὶ δύο γυναικῶν ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὸ ἴδιο 'σπίτι ὅπου κ' ἐγὼ, εἰς τὸ Ζυθοποιείου στενόν.

— Εἰς τοῦ γέρο Μικοῦ ἴσως, τοῦ κλεπταποδόχου;

— Ἐκεῖ.

— Καὶ ἡ Ἰωσηφίνα ἡ γυναῖκά σου;

— Ἕνα κουνάδι τῆς ὀργῆς καὶ τῆς κατάρας· ὰμ' ἐκείνη ἐμυρίσθηκε τὸ πιθάρι μὲ τὰ κίτρινα ... ἐπαραδούλευε μέσα εἰς ἐκεῖνο τὸ 'σπίτι. . . .

— Ἄξια γυναῖκα! ἄξιος ἄνθρωπος! ...

— Μοῦ 'πίτυχε καλή . . . Ἀληθινὰ, εἶπες ἄξια γυναῖκα· γνωρίζεις τὴν Κουκκουβάϊα ;

— Ναὶ, μοῦ τὴν ἀνέφερεν ὁ Νικόλας· φαίνεται ὅτι ὁ Δάσκαλος τὴν ἔπνιξε, καὶ αὐτὸς ἐτρελάθηκε.

— Ἴσως ἐπειδὴ ἔχασε τὸ φῶς του, δὲν ἠξεύρω μὲ τί τρόπον ... Λοιπὸν, Καρδιλλάκα, σύμφωνοι ... ἀφοῦ ἀναδέχεσαι σὺ τὰ *πουπάρδιά μου*, νὰ μὴν τὰ προτείνω εἰς ἄλλον κἀνένα.

— Ναὶ, μὴν τὰ προτείνῃς εἰς κἀνένα ἄλλον ... καὶ ἀπόψε ὁμιλοῦμεν.

— Ἀλλὰ τί κάμνουν αὐτοί ; δὲν 'παγαίνομεν νὰ ἰδοῦμεν κ' ἐκείνους ;

— Γελοῦν ... ἰδὲ γέλοια !

— Καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἐπιστάτης τοῦ ὑπνωτηρίου;

— Ὁ Σκέλεθρος.

— Ὁ Σκέλεθρος, αἴ; αὐτὸς δὰ εἶναι καὶ ἂν ἦναι! Τὸν εἶδα εἰς τοὺς Παληκαραίους, εἰς τὸ νησὶ τοῦ Χαλαστῆ... ἐδιασκεδάσαμεν κἄμποσο μαζῆ... εἴχαμεν καὶ ταῖς γυναῖκαις.

— Ξεύρεις ὅτι ὁ Νικόλας εἶν' ἐδῶ;

— Ὁ Παληκάρας... ναὶ, μοῦ τὸ εἶπεν ὁ γέρω Μικοῦ... μοῦ ἐπαραπονεῖτο πῶς τὸν ἔκαμε κ' ἐτσαγούδησε, τὸν ταλαίπωρο τὸν γέρο... Καλὰ νὰ τοῦ κάμῃ... τώρα θὰ τὸν βάλω κ' ἐγὼ νὰ μοῦ ψάλῃ τίποτε... Οἱ κλεπταποδόχοι εἶναι καμωμένοι δι' αὐτὸ καὶ μόνο...

— Ἐλέγαμεν διὰ τὸν Σκέλεθρο... νά τον, τὸν εἶδες; εἶπεν ὁ Καρδιλάκας δεικνύων πρὸς τὸν σύντροφόν του τὸν ἐπιστάτην, ὅστις ἐφάνη εἰς τὴν θύραν τοῦ θερμαντηρίου.

— Παληκάρι μου... ἐσένα ζητοῦμεν, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος πρὸς τὸν Κούτσαβλον.

— Παρών... ἀπεκρίθη οὗτος εἰσερχόμενος εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ κατόπιν ὁ Φράγκ, τὸν ὁποῖον εἶχε λάβει ἐκ τοῦ βραχίονος.

Ἐνῷ συνωμίλουν ὁ Κούτσαβλος, ὁ Φράγκ καὶ ὁ Καλδιλάκας, ὁ Τριγλάκης ἐπορεύθη, ἐκ διαταγῆς τοῦ ἐπιστάτου, νὰ ἐκλέξῃ δώδεκα ἢ δεκαπέντε ἄλλους δεσμώτας, καὶ νὰ τοὺς εἴπῃ νὰ συνέλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ θερμαντήριον, ἀλλ' ἕκαστος μόνος, διὰ νὰ μὴν ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν τοῦ φύλακος.

Οἱ λοιποὶ δεσμῶται ἔμειναν εἰς τὴν αὐλήν· τινὲς μάλιστα, κατά τινα συμβουλὴν τοῦ Τριγλάκη, ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν ὑψηλοφώνως καὶ μετὰ θυμοῦ, ἵνα προσηλώσωσι περὶ αὐτοὺς τὸν φύλακα, καὶ οὕτω μείνῃ τὸ θερμαντήριον ἄνευ τῆς ἐπιτηρήσεώς του

Εἰς τὸ θερμαντήριον ἐν τούτοις ὑπῆρχον συνηγμένοι ὁ Σκέλεθρος, ὁ Τριγλάκης, ὁ Νικόλας, ὁ Φράγκ, ὁ Καρδιλάκας, ὁ Κούτσαβλος καὶ ἕως δεκαπέντε ἄλλοι δεσμῶται ὅλοι προσμένοντες μὲ ἀνυπόμονον περιέργειαν ν' ἀκούσωσι τί θέλει νὰ τοὺς εἴπῃ ὁ ἐπιστάτης.

Ὁ Τριγλάκης ἐκινήθησε πλησίον τῆς θύρας, ὥστε νὰ προσέχῃ μὴν ἔλθῃ αἰφνιδίως ὁ φύλαξ. Ἀφαιρέσας ἐκ τοῦ στόματός του τὴν καπνοσύριγγα ὁ Σκέλεθρος εἶπε πρὸς τὸν Κούτσαβλον·

— Γνωρίζεις ἐσὺ ἕνα νέον ὀνόματι Γερμανὸν, ἕνα μὲ μάτια γαλανὰ, μαῦρα μαλλιὰ, πρόσωπο ὁποῦ δείχνει ὡσὰν ἀγαθοῦ ξημερώματος!

— Ὁ Γερμανὸς εἶν' ἐδῶ! ἀνέκραξεν ὁ Κούτσαβλος μὲ πρό-

σωπον ἐμφαῖνον ἔκπληξιν, μῖσος καὶ θυμὸν ὁμοῦ.

— Τὸν γνωρίζεις λοιπόν; ἐπηρώτησεν ὁ Σκέλεθρος.

— Τὸν γνωρίζω, λέγει;..ἐπανέλαβεν ὁ Κούτσαβλος· φίλοι μου εἶν' ἕνας φοβερὸς γλωσσοφάγος... πρέπει νὰ τὸν σκοτώσωμεν.

— Ναὶ, ἄφευκτα, ἐπανέλαβον οἱ δεσμῶται.

— Ἀλλ' εἶσθε καλὰ βέβαιοι, ὅτι κατήγγειλεν αὐτὸς κἀνένα; ἠρώτησεν ὁ Φράγκ. Μὴν ἀπατᾶσθε... καὶ σκοτώσετε ἕνα ἄνθρωπον ἄδικα τῶν ἀδίκων...

Ἡ παρατήρησις αὕτη δὲν ἤρεσεν εἰς τὸν Σκέλεθρον ὅστις προσκλίνας πρὸς τὸν Κούτσαβλόν, τὸν εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ·

— Ποῖος εἶναι αὐτός;

— Ἕνας μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμα κατὰ καιρὸν δουλειά.

— Εἶσαι βέβαιος;

—Ναί· πλὴν εἶναι ἄχολος πολύ· εἶναι τυρόπηττα ὁ δυστυχής.

— Αὐτὸς χρειάζεται προσοχή.

— Νὰ ἰδοῦμεν τίνι τρόπῳ ὁ Γερμανὸς ἔγινε γλωσσοφάγος, εἶπεν εἷς τῶν δεσμωτῶν.

— Διηγήσου μας, Κούτσαβλε, ἐπανέλαβεν ὁ Σκέλεθρος, ὅστις ἀπὸ τοῦ νῦν εἶχε τὸ βλέμμα του προσεκτικὸν ἐπὶ τοῦ Φράγκ.

— Ἰδού, εἶπεν ὁ Κούτσαβλος· — Ἕνας Νανταῖος ὀνόματι Τριχιᾶς, παλαιὸς ἀπελεύθερος, ἀνέθρεψεν αὐτὸν τὸν νέον, ὁ ὁποῖος ἀγνοοῦν ἀπὸ ποῦ κατάγεται ἡ φύτρα του. Ὅταν ἔφθασεν εἰς ἡλικία, τὸν ἔβαλε κοντὰ εἰς ἕνα τραπεζίτη εἰς ταῖς Νάντες, θαρρῶντας ὅτι βάζει ἕνα λύκο μέσα εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ τραπεζίτου. Τοῦ ἐξηγεῖται λοιπὸν ὁ Τριχιᾶς τί ἔχει νὰ πράξῃ...ἀλλ' ὁ νέος οὔτε ναὶ ἀποκρίνεται οὔτε ὄχι, μόνον τί κάμνει; πιάνει καὶ τὰ λέγει ὅλα εἰς τὸν παραυθέντη του, καὶ τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ φεύγει διὰ τὰ Παρίσια.

Οἱ δεσμῶται εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἐνεπλήσθησαν ἀγανακτήσεως, φωναὶ δὲ ἠκούσθησαν ἀπὸ τὰ χείλη των ἀπειλητικαί· Γλωσσοφάγος...νὰ τὸν σκοτώσωμεν.

— Θέλετε νὰ τὸν καταπιασθῶ ἐγώ....

— Αὐτὸς πρέπει νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν μέση...

— Σιωπή! ἀνέκραξεν ὁ Σκέλεθρος μὲ φωνὴν ἐπιτακτικήν.

Οἱ δεσμῶται ἐσιώπησαν ἀμέσως.

— Ἐξακολούθησε, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος πρὸς τὸν Κούτσαβλον. Καὶ ἤρχιζε πάλιν αὐτὸς νὰ καπνίζῃ.

— Ὁ Τριχιᾶς, θαρρῶντας πῶς ὁ Γερμανὸς εἶπε τὸ ναί, καὶ ἔμελλε νὰ τὸν βοηθήσῃ, παίρνει δύο ἰδικούς του καὶ παγαίνει· ὁ τραπεζίτης ὅμως εἶχε λάβει τὰ μέτρα του· πιάνει τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Τριχιᾶ τὴν ὥραν ὁποῦ ἐσκάλωνεν εἰς τὸ παραθύρι... ὁ Τριχιᾶς ἐπρόφθασε κ' ἔφυγε... Ἔρχεται εἰς τὰ Παρίσια ἀγανακτησμένος, γυρεύει παντοῦ τὸν Γερμανό, τὸν ἀπαντᾷ μίαν ἡμέρα εἰς τὸν δρόμο... ὅμως ἦταν ἡμέρα μεσημέρι, καὶ δὲν ἠμπόρεσε ἄλλο νὰ τοῦ κάμῃ παρὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, νὰ ἰδῇ ποῦ κατοικεῖ... καὶ μίαν νύκτα ἐγὼ, ὁ Τριχιᾶς καὶ ὁ μικρὸς Λεδρὺς χυνόμεθα ἐπάνω εἰς τὸν Γερμανό... Κακῇ τύχῃ μᾶς ἔφυγε... καὶ ἤλλαξεν ἀπὸ τότε καὶ κατοικία... εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠμπορέσαμεν πλέον νὰ τὸν ξετρυπώσωμεν... Λοιπὸν εἶν' ἐδῶ τώρα;..

— Αὐτὸ δὲν εἶναι ἰδική σου δουλειά, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος ἐξουσιαστικῶς.

Ὁ Κούτσαβλος ἐσιώπησε.

— Ἐμένα μὲ λὲν Σκέλεθρο· ἐγὼ ξεύρω καὶ διορθόνω καλὰ τοὺς γλωσσοφάγους. Ἐγὼ ἔτσι καὶ ἀλλειῶς θὰ πάγω ποῦ θὰ πάγω... νὰ δώσω κἂν εἰς αὐτοὺς ἕνα καλὸ μάθημα... διαφορετικὰ ἐχαθήκετε ὅλοι σας.

Ὅλοι οἱ δεσμῶται θαυμάζοντες τὴν αὐταπάρνησιν τοῦ Σκελέθρου, τὸν περιεκύκλωσαν... Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Τριγλάκης, ἀντὶ νὰ διαμένῃ πλησίον τῆς θύρας, ἠγέρθη καὶ ἐπλησίασεν εἰς τοὺς ἄλλους, εἰς τρόπον ὥστε δὲν παρετήρησεν ὅτι εἰς τὸ θερμαντήριον εἰσῆλθε νέος τις δεσμώτης.

Ὁ τελευταῖος δεσμώτης οὗτος, ὅστις ἐφόρει μίαν βλοῦσαν λευκόφαιον κ' ἕνα σκοῦφον κυανοῦν, βαμβακηρὸν, πεποικιλμένον περὶ τὸν γύρον διὰ μαλλίου ἐρυθροῦ καὶ καταβιβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του, ἅμα ἤκουσε προφερόμενον τ' ὄνομα τοῦ Γερμανοῦ ἔδειξέ τινα συγκίνησιν... ἔπειτα συνηνώθη μετὰ τῶν θιασωτῶν τοῦ Σκελέθρου, καὶ ἐφάνη συναινῶν καὶ αὐτὸς ὑψηλῇ τῇ φωνῇ εἰς τὸ ἀνόσιον σχέδιον τὸ ὁποῖον ἐμελετᾶτο.

— Κεφαλή, μωρὲ παιδιά, ὁποῦ σοῦ τὴν ἔχει αὐτὸς ὁ Σκέλεθρος!... ἔλεγεν ὁ εἷς.

— Θαρρεῖς πῶς εἶναι ὁ διάβολος συσσωματωμένος!

— Νὰ ἄνθρωπος!

— Νὰ ἦταν ὅλοι οἱ δικοί μας τέτοιοι... ἡμεῖς ἠθέλαμε

νὰ κρίνωμεν καὶ νὰ γιλλοτινίζομεν τὸν ἐπίλοιπο κόσμο, καὶ ὄχι ἐκεῖνος ἡμᾶς...

— Καλὰ τὸ εἶπες· καθένας μὲ τὴν σειρά του νὰ γίνῃ δικαστής.

— Νὰ μάθουν οἱ γλωσσοφάγοι...

— Ὅμως εἶπεν ὁ Φράγκ, στοχασθῆτέ το πρῶτα καλὰ, μὴν τύχῃ καὶ θανατώσετε αὐτὸν τὸν νέο ἄδικα τῶν ἀδίκων...

— Πῶς! πῶς! ἐπέφερεν ὁ Σκέλεθρος μὲ φωνὴν ὀργῆς ἄδικο εἶναι νὰ πίῃ κἀνεὶς τὸ αἷμα ἑνὸς προδότου;

— Ἀφοῦ εἶναι προδότης, βέβαια πρέπει νὰ τὴν πάθῃ, εἶπεν ὁ Φράγκ μετά τινα σκέψιν... Νὰ βάλουν γνῶσιν οἱ ἄλλοι.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι καὶ ἡ ἐγγύησις τοῦ Κουτσάβλου ἐπραΰνον τὴν δυσπιστίαν τὴν ὁποίαν εἶχε διεγείρει πρὸς στιγμὴν ὁ Φράγκ μεταξὺ τῶν δεσμωτῶν. Μόνος ὁ Σκέλεθρος ἐπέμεινεν εἰς τὰς ὑπονοίας του.

— Ἀληθινὰ, πῶς θὰ κάμωμεν μὲ τὸν φύλακα; Λέγε σὺ κεκροζώντανε, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα σοῦ ταιριάζει καθὼς καὶ τὸ Σκέλεθρε, ὑπέλαβεν ὁ Νικόλας μυκτηριστικῶς.

— Τὸν πιάνουν μὲ τὰ λόγια μερικοὶ ἀπὸ ἡμᾶς.

— Καλὲ τί μὲ τὰ λόγια; δὲν ἠξεύρομεν νὰ τὸν πιάσωμεν μὲ τὰ χέρια;

— Τωόντι... — Ὄχι. — Σιωπή!! εἶπεν ὁ Σκέλεθρος. Καὶ ἰδοὺ σιωπὴ βαθυτάτη.

— Ἀκούσετε, ἐπανέλαβεν ὁ ἐπιστάτης μὲ βραγχώδη φωνήν. Δὲν γίνεται ἡ δουλειὰ ἐνόσῳ ὁ φύλακας θὰ ἦναι εἰς τὸ θερμαντήριον ἢ εἰς τὴν αὐλήν. Μαχαῖρι δὲν κρατῶ· ὁ γλωσσοφάγος θὰ βγάλῃ πνιγηραῖς φωναῖς... θ' ἀκούσῃ ὁ φύλακας.

— Τότε λοιπὸν πῶς ἔχει νὰ γίνῃ;

— Ἰδοὺ πῶς· ὁ Δριμυξύδης ὑπεσχέθηκε νὰ μᾶς εἰπῇ σήμερα μετὰ τὸ δεῖπνο ἕνα παραμύθι· Τὸ *Σουλιγάκι* καὶ ὁ *Δυοστημέσης*. Νὰ ὅποῦ ἤρχισε νὰ βρέχῃ· θὰ συναχθοῦμεν ὅλοι ἐδῶ μέσα, καθὼς καὶ ὁ *γλωσσοφάγος*· ἐκεῖ θὰ πάγῃ κατὰ τὴν συνείθειά του, νὰ καθήσῃ ἐκειδὰ εἰς τὴν γωνιά... Ὁ Δριμυξύδης θ'ἀρχίσῃ τὸ παραμύθι του καὶ ἡμεῖς θὰ καθήμεθα ὅλοι ἥσυχοι νὰ τὸν ἀκούωμεν. Ὅταν ἰδῇ ὁ φύλακας ὅτι περνοῦμεν φρόνιμα, ἐκεῖνος θὰ φύγῃ νὰ πάγῃ νὰ σφύγξῃ κἀμμιά... ἅμα τὸ λοιπὸν χαθῇ ἀπὸ τὴν αὐλή... χύνομαι διὰ μιᾶς καὶ τὸν πνίγω τὸν γλωσσοφάγο... Τὸν παίρνω ἐπάνω μου... Νὰ μὴν

ἐγγίξῃ ἄλλος κἀνείς... Ἔχω σταλμένους εἰς τὸν ἅδη μονάχος μου πολὺ δυνατωτέρους παρ' αὐτόν!

— Σταθῆτε, ἀνεφώνησεν ὁ Καρδιλλάκας· ἐλησμόνησες τὸν κλητῆρα ὅτι ἔρχεται καὶ μᾶς εὑρίσκει... τὴν ὥρα τοῦ δείπνου... Ἂν ἔμβῃ εἰς τὸ θερμαντήριον ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτὸς τὸν Δριμυξύδη, εἶναι καλὸς νὰ φωνάξῃ νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειαν. Ὁ κλητῆρας, βλέπεις, δὲν εἶναι ὡσὰν ἡμᾶς ξεβράκωτος... εἶναι ἄνθρωπος τῆς πιστόλας... — Τῳόντι, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος.

— Εἶν' ἐδῶ κἀνένας κλητῆρας! ἀνέκραξεν ὁ Φρὰγκ, ὅστις, ὡς γνωρίζομεν, ὑπῆρξε θῦμα τῆς καταχρήσεως τοῦ μίστωρος Βουλάρδου· εἶν' ἐδῶ κἀνένας κλητῆρας! ἐπανέλαβε μετὰ θαυμασμοῦ. Καὶ πῶς ὀνομάζεται;

— Βουλάρδος, εἶπεν ὁ Καρδιλλάκας.

— Ὁ ἰδικός μου θὰ ἦναι! ἀνέκραξεν ὁ Φρὰγκ, συσφίγγων τὰς πυγμάς του εἶν' ἐκεῖνος ὁποῦ μοῦ ἔκλεψε τὰ ὅσα εἶχα μαζευμένα.

— Ὁ κλητῆρας; ἠρώτησεν ὁ Σκέλεθρος.

— Ναί... ἑπτακόσια εἴκοσι φράγκα ὅπου εἶχα εἰς τὰ χέρια του.

— Τὸν γνωρίζεις;.. σὲ εἶδε;.. ἠρώτησεν ὁ Σκέλεθρος.

— Τὸν γνωρίζω βέβαια... κατὰ κακή μου τύχη... Ἂν δὲν ἦταν αὐτὸς ἐγὼ τώρα δὲν ἤθελε νὰ ἦμαι ἐδῶ μέσα... εἰς ἕνα τέτοιο τόπο...

Ὁ λόγος οὗτος ἐκτύπησε κακῶς εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ Σκελέθρου· προσήλωσε τὰ ἀλλοίθωρα ὄμματά του ἐπὶ τοῦ Φράγκ, ὅστις ἐξηκολούθει νὰ συνομιλῇ μετὰ τῶν ἄλλων· ἔπειτα κύψας πρὸς τὸν Κούτσαβλον, τὸν εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ·—Αὐτὸς ὁ ἀδελφοποιτὸς φοβοῦμαι πολὺ μὴ μᾶς καταδώσῃ εἰς τὸν φύλακα.

— Ὄχι, ἐγὼ σοῦ ἀποκρίνομαι δι' αὐτόν... εἶναι ἀκόμη χλωρὸς εἰς τὸ κακό... ἠμπορεῖ μόνον νὰ ζητήσῃ νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν Γερμανὸν.. καὶ διὰ τοῦτο καλήτερα ἦτο νὰ τὸν ἀπεμακρύναμεν ἀπὸ τὴν αὐλή.

— Τοῦτο φθάνει, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος, καὶ ἐπανέλαβεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ·

—Ἄκουσε, Φράγκ· καὶ θὰ τὸν ἀφήσῃς ἔτσι τὸν κλητῆρά σου!

— Ποῖος τὸ λέγει; Ἂς τὸν ἰδῶ καὶ νὰ τοῦ δείξω..

— Ὅπου καὶ ἂν εἶναι τὸ λοιπὸν θὰ φανῇ· μόνον ἑτοιμάζου.

— Ἂς κοπιάσῃ... νὰ τὸν κάμω νὰ μὲ θυμᾶται κἄν.

— Σιῶπα καὶ ἤλθε καλὰ τὸ πρᾶγμα· τώρα αὐτοὶ θὰ πιασ-

θοῦν, θὰ ἔλθουν οἱ φύλακες καὶ θὰ 'πάρουν τὸν ἕνα εἰς τὴν πιστόλα του, τὸν ἄλλον εἰς τὴν εἰρκτήν, εἶπε κρυφίως ὁ Σκέλεθρος πρὸς τὸν Κούτσαβλον· οὕτω θὰ μᾶς τοὺς ξεφορτώσουν καὶ τοὺς δύο των.

— Εὖγε, μὰ τὴν ζωήν μου, Σκέλεθρε· καλὰ τὸ ἐπενόησες! εἶπεν ὁ ἄλλος κακοῦργος μετὰ θαυμασμοῦ. Ἐπομένως ἐπανέλαβεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ—Καὶ θὰ εἰποῦμεν τὸ Δριμυξύδη τί μελετοῦμεν νὰ κατορθώσωμεν μὲ τὸ παραμύθι του;

— Ὄχι· ὁ Δριμυξύδης δὲν πρέπει αὐτὸ νὰ τὸ μάθῃ· εἶναι ἀνόητος, δειλός, πολύ, καὶ ἂν τὸ ἀκούσῃ ἠμπορεῖ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ μᾶς διηγηθῇ τὸ παραμύθι.

Ἐν τούτοις ἐσήμανεν ὁ κώδων τῆς τραπέζης.

— Εἰς τὸ φαγί, παιδιά! εἶπεν ὁ Σκέλεθρος· ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ προβάλουν ὁ Δριμυξύδης καὶ ὁ Γερμανὸς εἰς τὴν αὐλή. Προσοχή· Νεκροζώντανο μὲ εἶπε κάποιος, ἀλλὰ καὶ τὸν γλωσσοφάγο μας θεωρεῖτέ τον ἀπὸ τὰ τώρα ὡσὰν νεκροζώντανο.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

### Μυθολόγος.

Ὁ νέος δεσμώτης τὸν ὁποῖον ἀναφέραμεν, ὁ τὸν κυανοῦν σκοῦφον καὶ τὴν λευκόφαιον βλοῦσαν φορῶν, ἤκουσε μετὰ προσοχῆς καὶ συνήνεσε μετ' ἐνεργείας εἰς τὴν κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Γερμανοῦ συνωμοσίαν... Ὁ ἀθλητικὸς τὸ σῶμα ἀνὴρ οὗτος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θερμαντηρίου μετὰ τῶν ἄλλων δεσμωτῶν χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ, καὶ συνεμίχθη ταχέως εἰς τοὺς διαφόρους ὁμίλους οἵτινες ἐσυστήνοντο εἰς τὴν αὐλὴν πέριξ τῶν τροφοδοτῶν, φερόντων κρέατα ἐψημένα ἐντὸς λοπάδων χαλκίνων, καὶ ἄρτον ἐντὸς μεγάλων κανίστρων. Ἕκαστος τῶν δεσμωτῶν ἐλάμβανε τμῆμα βοείου κρέατος ἄνευ κοκκάλων, δι' οὗ εἶχε γίνει ὁ ζωμὸς τῆς πρωΐας, ζωμὸς ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεβρέχετο τὸ ἥμισυ ψωμίου, ἀνωτέρου τὴν ποιότητα παρὰ τὸ τῶν στρατιωτῶν.

Ὅσοι τῶν δεσμωτῶν εἶχον χρήματα ἠδύναντο ν' ἀγοράσωσι καὶ οἶνον τῆς οἰνοθήκης τῆς φυλακῆς, ἢ νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ νὰ *σφίξωσι τὸ ποτηράκι*, κατὰ τὴν ἔκφρασίν των.

Οἱ ὡς ὁ Νικόλας λαβόντες ἔξωθεν τρόφιμα, ἔστρωνον ἰδιαίτερον συμπόσιον ὅπου προσεκάλουν καὶ ἄλλους δεσμώτας. Οἱ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀποκεφαλισθέντος συνδαιτυμόνες ἦσαν λοιπὸν ὁ Σκέλεθρος, ὁ Τριγλάκης, καὶ κατὰ παρακίνησιν αὐτοῦ, ὁ Δριμυξύ-

δης, ὅπως διατεθῇ κάλλιον πρὸς τὸ νὰ διηγηθῇ τὸν μῦθόν του.

Τὸ *χοιρομέρι*, τὰ βρασμένα αὐγά, τὸ τυρίον καὶ τὸ λευκὸν ψωμίον ἄτινα ἐχορήγησεν ἡ ἐξ ἀνάγκης μεγαλοδωρία τοῦ κλεπταποδόχου γέροντος Μικοῦ παρετέθησαν ἐφ' ἑνὸς τῶν ἑδωλίων τοῦ θερμαντηρίου, καὶ ὁ Σκέλεθρος ἡτοιμάσθη νὰ *κάμῃ τιμὴν* εἰς τὸ γεῦμα τοῦτο, χωρὶς τελείως νὰ μεριμνᾷ περὶ τοῦ φόνου τὸν ὁποῖον ἐμελέτα ἐντὸς ὀλίγου νὰ πράξῃ.

— Δὲν 'πᾷς μία στιγμὴ νὰ ἰδῇς τί κάμνει καὶ δὲν ἔρχεται ὁ Δριμυξύδης; Ὡς ὁποῦ νὰ πνίξω τὸν Γερμανό, θὰ μὲ πνίξῃ ἐμένα ἡ πεῖνα· μὴ λησμονήσῃς νὰ εἰπῇς καὶ εἰς τὸνΚούτσαβλον νὰ παρακινήσῃ τὸν Φρὰγκ νὰ πιασθῇ μαζῇ μὲ τὸν κλητῆρα, διὰ νὰ μᾶς τοὺς ἐβγάλουν ἀπὸ τὴν μέσῃ.

Ὁ Νικόλας ἀπῆλθε. Κατ' αὐτὴν δ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐφάνη ὁ Μίστωρ Βουλάρδος εἰσερχόμενος εἰς τὸν αὐλῶνα, περιχαρέστατος, μὲ τὰς χεῖρας ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ ἐπενδύτου του. Ὁ Νικόλας λοιπὸν ἅμα τὸν εἶδεν, ἔνευσε νὰ εὕρῃ τὸν Φρὰγκ, ὅστις ἐκάθητο καὶ ἔτρωγεν εἰς ἄλλο τι ἑδώλιον ὁμοῦ μὲ τὸν Κούτσαβλον. Καθ' ὁδὸν τὸν διέκοψεν ὁ Μίστωρ Βουλάρδος ἀπευθύνας πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον·

— Αἴ! καλησπέρα, παιδί μου.

— Ὦ! καλή σου 'σπέρα, αὐθέντη δὲν ἐστοχάσθηκα, θὰ ἦλθες νὰ κάμῃς πάλιν τὸν συνηθισμένο γύρο..

— Ναὶ, παιδί μου· σήμερα μάλιστα θὰ κάμω διὰ δύο αἰτίας· τώρα νὰ σὲ τὰς εἰπῶ· ἀλλὰ πρῶτον ἔπαρε αὐτὰ τὰ σιγάρα..ἔλα δά, 'πάρε τα..μεταξὺ συναδέλφων, τί διάβολο! ἐδῶ εἴμεθα ὅλοι ἀδέλφια.

— Εὐχαριστῶ,αὐθεντικό..Καὶ ποίαις τὸ λοιπὸν εἶναι αἱ δύο αἰτίαις ὁποῦ σὲ παρακινοῦν νὰ κάμῃς τὸν περίπατό σου σήμερα;

— Εἶναι ὁποῦ δὲν ἔχω σήμερα τελείως ὄρεξι..τὸ λοιπὸν εἶπα· ἂς ὑπάγω νὰ ἰδῶ τοὺς ἄλλους μου τοὺς συναδελφοὺς ὁποῦ τώρα τρώγουν,ἴσως βλέποντας ἐκείνους μοῦ ἔλθῃ κ'ἐμένα ἡ ὄρεξις.

— Δὲν εἶναι ἄσχημος συλλογισμός..Νὰ σοῦ δείξω τὸ λοιπὸν ἐγὼ δύο, νὰ τοὺς ἰδῇς πῶς χάφτουν!... εἶπεν ὁ Νικόλας ὁδηγῶν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν κλητῆρα πρὸς τὸ ἑδώλιον τοῦ Φρὰγκ, ὅστις εἶχε τὴν ῥάχην ἐστραμένην. Κύτταξε αὐτούς... ἀμάσσητα τὰ καταπίνουν οἱ μάνας υἱοί!

— Τωόντι τωόντι, εἶπεν ὁ μίστωρ Βουλάρδος.

— Ἐ! Κούτσαβλε! ἀνέκραξεν ὁ Νικόλας.

Ὁ Κούτσαβλος καὶ ὁ Φράγκ ἐστράφησαν διὰ μιᾶς πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ Νικόλα. Ὁ κλητὴρ ἔμεινεν ἔκπληκτος, μὲ τὸ στόμα κεχηνός, ἰδὼν καὶ ἀναγνωρίσας ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐξεγύμνωσε..Ρίπτει ἀμέσως ὁ Φράγκ τὸ ψωμίον καὶ τὸ κρέας του ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου, χύνεται ἐπὶ τοῦ μίστωρος Βουλάρδου, καὶ τὸν ἁρπάζει ἐκ τοῦ λαιμοῦ φωνάζων.—Τὰ φράγκα μου!

— Πῶς;.. τί;..κύριε στάσου καὶ μ' ἔπνιξες..

—Τὰ φράγκα μου!.. —Ἄκουσε.. φίλε μου..ἄκουσε..

— Τὰ φράγκα μου!.. ἀγκαλὰ καὶ νὰ μοῦ τὰ δώσῃς εἶναι πλέον ἀργὰ, ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας σου ἐγὼ εἶμαι τώρα ἐδῶ..

— Ἀλλ' ἐγὼ.....ἀλλὰ τοῦ λόγου σου.....

— Ἂν μὲ στείλουν εἰς τὸ κάτεργο, ἐξ αἰτίας σου θὰ 'πάγω· ἐπειδὴ ἂν δὲν μοῦ ἔκλεπτες ὅ,τι εἶχα..δὲν ἤθελα ν'ἀναγκασθῶ νὰ κλέψω πάλιν.. ἤθελα μείνει τίμιος καθὼς ἐπιθυμοῦσα..Ἐσένα ἴσως θὰ σὲ ἀθωώσουν..δὲν θὰ σοῦ κάμουν τίποτε..ἀλλὰ στάσου δὰ νὰ σὲ διωρθώσω κἂν ἐγώ..νὰ μ' ἐνθυμᾶσαι..Ἄ! φορεῖς καὶ δακτυλίδι καὶ ἁλυσίδαις χρυσαῖς, κ' ἔπειτα κλέπτεις τοὺς πτωχούς!... Νὰ δὰ..νά..νά...Φθάνουν αὐταῖς; Ὄχι..νὰ καὶ ἄλλαις! ...

— Προφθάσετε! προφθάσετε!...ἀνεφώνησεν ὁ κλητὴρ κυλιόμενος ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Φράγκ, ὅστις τὸν ἔδερνεν ἀπηνῶς.

Οἱ ἄλλοι δεσμῶται, ἀδιάφοροι ὁλωσδιόλου εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην, ἵσταντο τριγύρω καὶ ἔβλεπον μόνον. Κατ' εὐτυχίαν ἔσπευσεν ὁ φύλαξ εἰς τὰς φωνὰς τοῦ κλητῆρος καὶ τὸν ἐλύτρωσεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Φράγκ.

Ὁ μίστωρ Βουλάρδος ἀνηγέρθη ὠχρὸς, περίτρομος, μὲ τὸν ἕνα τῶν σφαιροειδῶν ὀρθαλμῶν του περιορισμένον, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν τοῦ νὰ λάβῃ κἂν ἀπὸ χαμαὶ τὸ κάλυμμά του ἔτρεξε πρὸς τὸ θυρίδιον κραυγάζων·

—Ἄνοιξε,ἄνοιξε...δὲν μένω πλέον στιγμὴν ἐδῶ μέσα! ἄνοιξε!

— Καὶ τοῦ λόγου σου, ἐπειδὴ ἔδειρες τὸν κύριον... ἔλα μαζῆ μου εἰς τοῦ διευθυντοῦ, εἶπεν ὁ φύλαξ λαμβάνων τὸν Φράγκ ἐκ τοῦ τραχήλου·νὰ καθήσῃς δύο ἡμέραις εἰς τὴν εἱρκτήν.

— Μωρὲ τώρα ὁποῦ ἐγὼ τοῦ ταῖς ἐκατέβασα καθὼς τοῦ ἔπρεπαν, τίποτε δὲν μὲ μέλει, εἶπεν ὁ Φράγκ.

—Ἄκουε! τὸν λέγει χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Κούτσαβλος προσ-

ποιούμενος ὅτι τὸν τινάζει τὸν κονιορτὸν, πρόσεξε μὴ φύγῃ ἀπὸ τὸ στόμα σου λόγος διὰ τὸ ὅ,τι ἑτοιμάζομεν τοῦ γλωσσοφάγου.

—Μεῖνε ἥσυχος ἂν ἤμουν παρὼν,ἴσως ἤθελα τὸν ὑπερασπισθῇ ...ἐπειδὴ εἶναι κρίμα νὰ σκοτώσῃ κἀνεὶς ἕνα ἄνθρωπο διὰ μίαν τέτοια αἰτία· ἀλλὰ νὰ σᾶς καταδώσω, δὲν τὸ κάμνω ποτέ.

— Αἴ, θὰ ἔλθῃς ; εἶπεν ὁ φύλαξ.

— Ἰδοὺ ἐγλυτώσαμεν καὶ ἀπὸ τὸν κλητῆρα καὶ ἀπὸ τὸν Φράγκ...τώρα τὴν δουλειά μας· τὸν γλωσσοφάγο νὰ ἰδοῦμεν! εἶπεν ὁ Νικόλας.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχετο ὁ Φράγκ ἐκ τοῦ αὐλῶνος, εἰσήρχοντο ἐν αὐτῷ ὁ Γερμανὸς καὶ ὁ Δριμυξύδης.

Ὁ Γερμανὸς ἐφαίνετο ἀγνώριστος. Ἡ μέχρι τοῦδε μελαγχολικὴ του φυσιογνωμία ἀνέλαμψεν ἀπὸ θυμηδίαν... Ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι ἠγαπᾶτο, ἡ φρίκη τῆς φυλακῆς ἐξηλείφετο ἐνώπιον αὐτοῦ. Ὁ Δριμυξύδης τὸν ἠκολούθει τεθορυβημένος· ἤθελε νὰ τὸν πλησιάσῃ καὶ δὲν ἐτόλμα. Τέλος πάντων, ἐγγίζει ἐλαφρὰ τὸν βραχίονα τοῦ Γερμανοῦ πρὶν αὐτὸς ἔλθῃ πλησίον εἰς τοὺς ἄλλους δεσμώτας, οἵτινες μακρόθεν τὸν παρετήρουν μὲ βλέμματα ὕπουλα.

Ὅταν ὁ Γερμανὸς ἠσθάνθη τὴν χεῖρα τοῦ Δριμυξύδη ἐπ' αὐτοῦ ἐρρίγησεν ἀκουσίως, διότι ἡ μορφὴ καὶ τὰ ράκη τοῦ πρώην ταχυδακτυλουργοῦ ὀλίγον τὸν ἐτύσταινον· ἐνθυμηθεὶς ὅμως τὴν παραγγελίαν τῆς Γελασίνης, καὶ περιπλέον εὐπροσηγορώτερος κατασταθεὶς ἐκ τῆς χαρμονῆς τῆς καρδίας του, ὁ Γερμανὸς ἐστάθη καὶ εἶπεν ἡμέρως πρὸς τὸν Δριμυξύδην·

— Τί ἀγαπᾷς ; — Νὰ σᾶς εἰπῶ ἕνα εὐχαριστῶ.

— Καὶ διατὶ πρᾶγμα ;

— Διότι ἡ χαριεστάτη ἐκείνη νέα ὁποῦ ἔρχεται καὶ σᾶς ἐπισκέπτεται ἐζήτησε νὰ προξενήσῃ καλὸν εἰς τὴν πτωχή μου τὴν ἀδελφή... — Δὲν σᾶς ἐννοῶ.

— Νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ... Ἠρὸ ὀλίγου, εἰς τὸ γραφεῖον, ἐντάμωσα τὸν φύλακα ὅστις κάθηται εἰς τὸ ἐνετευκτήριον.

— Ἄ, μάλιστα... ἕνας ἀξιόλογος ἄνθρωπος...

— Τωόντι ἀξιόλογος... Ἠρὸ ὀλίγου, ἰδοὺ τί μοῦ ἐσφύριξεν εἰς τὸ αὐτί· Δριμυξύδη παιδί μου, γνωρίζεις τὸν Κ. Γερμανόν ; — Ναὶ τοῦ ἀποκρίνομαι. — Ἄκουσε, Δριμυξύδη· μανθάνω ὅτι μέσα οἱ ἄλλοι κατατρέχουν αὐτὸν τὸν νέον πολύ

σὺ παιδί μου, δὲν πρέπει νὰ ἦσαι μαζῆ μ' ἐκείνους, ἐπειδὴ ὁ Κ. Γερμανὸς πρέπει νὰ 'ξεύρῃς ὅτι σοῦ ἔκαμε καλόν. — Εἰς ἐμένα καλόν ; καὶ πῶς ; — Δηλαδὴ, ὄχι αὐτὸς κατ' εὐθεῖαν . . . ὄχι εἰς σὲ κατ' εὐθεῖαν· μολοντοῦτο σοῦ λέγω ὅτι πρέπει νὰ τοῦ χρεωστῇς χάριν. . .

—'Εξηγήσου καθαρώτερα, εἶπεν ὁ Γερμανὸς μειδιῶν· ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἐκατάλαβα τίποτε ἐκ τῶν ὅσων μοῦ εἶπες.

— Εἶδες τί λές;... ἀπαρεάλλακτα τὸ εἶπα κ' ἐγὼ εἰς τὸν φύλακα ὅταν μοῦ ἔλεγεν αὐτά.—'Εξηγήσου καθαρώτερα, τοῦ λέγω... Τότε αὐτὸς μοῦ ἀποκρίνεται·—"Οχι ὁ ἴδιος ὁ κ. Γερμανὸς, ἀλλὰ μία εὔμορφη νέα ὁποῦ ἔρχεται καὶ τὸν βλέπει, ἐκείνη ἐζήτητε νὰ κάμῃ εἰς τὴν ἀδελφήν σου ἕνα μέγα καλόν. Τὴν ἤκουσε νὰ σοῦ διηγῆται τὰς δυστυχίας τοῦ σπιτιοῦ της, καὶ τὴν ὥραν ὅπου ἔβγαινεν ἡ ταλαίπωρη γυναῖκα ἀπὸ τὸ ἐντευκτήριον, ἔτρεξεν ἡ νέα καὶ τῆς εἶπε νὰ τῆς κάμῃ ὅ,τι καλὸν τῆς περνᾷ.

— "Ω τὴν καλήν μου Γελασίναν, ἀνέκραξεν ὁ Γερμανὸς μετὰ συντριβῆς... Καὶ ὅμως δὲν μοῦ εἶπε τίποτε!

— 'Ω! κατὰ μιᾶς καὶ εἶν' ἔτσι, ἀποκρίνομαι καὶ λέγω εἰς τὸν φύλακα, τῳόντι ὁ κ. Γερμανὸς θέλει τὸ καλό μου· ἐπειδὴ ἡ νέα ὁποῦ ἔρχεται καὶ τὸν βλέπει εἶναι ὡσὰν νὰ εἴποῦμεν αὐτὸς ὁ ἴδιος· καθὼς καὶ ἡ ἀδελφή μου εἶναι πάλιν ὡσὰν ἐγὼ ὁ ἴδιος... καὶ ἀκόμη παραπάνω. — Τὸ λοιπὸν γυρίζει καὶ μοῦ κάμνει ὁ φύλακας, θὰ εἶσαι ἕνας γάδαρος [ἐμένα λέγωντας) ἂν ἀκούσῃς ὅτι μαγειρεύουν τίποτε ἐναντίον τοῦ κ. Γερμανοῦ καὶ δὲν τοῦ τὸ εἰπῇς.—Τί λόγος, ἀποκρίνομαι καὶ τοῦ λέγω· θὰ κάμω εἰς τὸν κ. Γερμανὸν ὅ,τι περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι μου...ἀγκαλὰ καὶ δὲν μοῦ περνᾷ καὶ τίποτε μεγάλο πρᾶγμα...

— "Ας ἦναι, πάντα εἶναι καλό. "Ακουσε, μοῦ λέγει, κ' ἕνα ἄλλο. τὸ ὁποῖον ἔμαθα τώρα καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὸ εἰπῇς εἰς τὸν κ. Γερμανόν.

— Τί πρᾶγμα; ἠρώτησεν ὁ Γερμανός.

—Αὔριον τὸ πρωῒ θ' ἀδειάσῃ μία κάμερη εἰς τὴν πιστόλα...

— 'Αληθινά! ὦ! χαίρω πολὺ, ἀνέκραξεν ὁ Γερμανός· ὑπερευχαριστῶ.

— Βέβαια καὶ πρέπει νὰ τὸ χαρῆτε ἡ εὐγενεία σας κατὰ πολλὰ, ἐπειδὴ τὸ βλέπω ἐγὼ, ὅτι ἐδῶ μέσα δὲν εἶναι τόπος

διὰ λόγου σας· νὰ εὑρίσκεσθε μαζῆ μὲ ἀνθρώπους καθὼς ἡμᾶς, κύριε Γερμανέ...

—Εὐχαριστῶ, φίλε μου, εἶπεν ὁ Γερμανός ἀποχωριζόμενος.

—Ἔλα δά, προκομένε μου, κούνισε· εἶπεν ὁ Νικόλας πρὸς τὸν Δριμυξύδην προχωρήσας πρὸς αὐτόν· ἄφες τὸ κρέας ὁποῦ θὰ σοῦ δώσουν... Σήμερα ἔχω τραπέζι, καὶ εἶσαι καὶ σὺ ἀπὸ τοὺς προσκαλεσμένους.

—Καλά, ἔρχομαι ... Μοῦ κακοφαίνεται μόνον ὅτι θὰ πάγει τοῦ κακοῦ τὸ κρέας μου, καὶ τὸ περισσότερο μοῦ κακοφαίνεται ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ δώσω κἂν τῆς ἀδελφῆς μου... Ἐκείνη, ποῦ νὰ τὸ ἰδῆ τὸ κρέας ... καὶ τὰ παιδιά της τὰ ταλαίπωρα!

— Ἄϊ ἔλα 'γλίγωρα, καὶ ὁ Σκέλεθρος ἐβαρέθηκε νὰ προσμένῃ· εἶναι καλὸς νὰ τὰ φάγῃ ὅλα μαζῆ μὲ τὸν Τριγλάκη.

Ὁ Νικόλας καὶ ὁ Δριμυξύδης εἰσῆλθαν εἰς τὸ θερμαντήριον· ὁ Σκέλεθρος ἐκάθητο περιδάδην ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ξυλίνου ἐδωλίου, ἐφ' οὗ ἦσαν παρατεθειμένα τὰ φαγητὰ τοῦ Νικόλα, καὶ ἐγόγγυζε, καὶ ἐβλασφήμει περιμένων τὸν ἀμφιτρύωνα.

— Ἔλα δά, ἔλα δὰ διαβόλου ... 'ποῦ μοῦ προπατεῖς ὡσὰν τὸν κάβουρα! ἀνέκραξεν ὁ ἀλιτήριος εἰς τὴν θέαν τοῦ μυθολόγου· τί πειρασμὸ ἔκαμνες;

— Συνωμιλοῦσε μὲ τὸν Γερμανό, εἶπεν ὁ Νικόλας κατακόπτων τὸ χοιρομήριον.

— Ἆ! συνωμιλοῦσες μὲ τὸν Γερμανό, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος παρατηρῶν μετὰ προσοχῆς τὸν Δριμυξύδην χωρὶς νὰ παύσῃ τοῦ νὰ μασσᾷ λαιμάργως.

— Ναί! ἀπεκρίθη ὁ μυθολόγος. Μωρέ, δὲν μοῦ λέτε πῶς αὐτὸς εἶν' ἕνας ὁποῦ δὲν ξεύρει νὰ μοιράσῃ δύο γαδάρων ἄχερα! Τί ζῶο εἶναι αὐτὸς ὁ ταλαίπωρος ὁποῦ τὸν ὀνομάζετε Γερμανόν! Τί τετράποδο εἶναι αὐτό.. Ἤκουα κ' ἐγὼ ὅτι ἔκαμνε τὸν κατάσκοπο μέσα 'ς τὴν φυλακή ... αὐτός θὰ κάμῃ τὸν κατάσκοπο, ὁποῦ εἶναι μία τυρόπηττα ἀπὸ ἐκείναις δὰ ταῖς τυρόπηταις! ...

— Λές; εἶπεν ὁ Σκέλεθρος ἀνταλλάσσων βλέμμα ταχὺ καὶ ἐξηγηματικὸν μετὰ τοῦ Νικόλα καὶ τοῦ Τριγλάκη.

— Τὸ λέγω καὶ τὸ ἐπιστηρίζω! Καὶ ἔπειτα, πῶς διάβολο θέλετε νὰ κάμνῃ αὐτὸς τὸν κατάσκοπο, ὁποῦ εἶναι πάντοτε μοναχός! ὁποῦ δὲν ὁμιλεῖ! αὐτὸς μᾶς ἀποφεύγει ὡσὰν πανοῦκλα· τοιουτοτρόπως. φέρονται οἱ κατάσκοποι ; Καλὰ καὶ σὲ χαιρετῶ! Ἔπειτα αὐτὸς αὔριο 'παγαίνει εἰς τὴν πιστόλα ...

— Αὔριο! ... ἀνέκραξεν ὁ Σκέλεθρος.

— Ναί, ἐπειδὴ ἄδειασε μία κάμερη καὶ τοῦ τὴν δίδουν.

— Βλέπεις ὅτι πρέπει νὰ τὸν σκοτώσωμεν ἀπόψε χωρὶς ἄλλο· εἶπε κρυφίως ὁ Σκέλεθρος πρὸς τὸν Νικόλαν ἐνῷ ὁ Δριμυξύδης συνωμίλει μετὰ τοῦ Τριγλάκη.

Ἂς ἦναι, ἐπανέλαβεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Νικόλας, ὡς δὴθεν ἀποκρινόμενος εἰς παρατήρησίν τινα τοῦ Σκελέθρου·

— Πρέπει πάντοτε νὰ τοῦ δώσωμεν ἕνα μάθημα· νὰ δείξωμεν ἄλλοτε νὰ μᾶς καταφρονῇ.

— Τὸ ἐναντίον, φίλοι μου, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης. Σᾶς κοτσορονεῖ λέγει! Αὐτὸς σᾶς τρέμει καὶ κοντά σας θαρρεῖ πῶς εἶναι ἀπὸ τοὺς πλέον ἐσχάτους ὁ ἔσχατος· Τ' ἀπὸ τώρα ἐξεύρετε τί μοῦ ἔλεγε;

— Ὄχι! ν' ἀκούσωμεν ...

— Μοῦ ἔλεγε· «Ἄχ, Δριμυξύδη! ἐσύ, ταλαίπωρε εἶσαι εὐτυχὴς ὁπού τολμᾷς καὶ ὁμιλεῖς μαζῆ μὲ αὐτὸν τὸν ἐξακουσμένο Σκέλεθρο (Ἄκουσ! ἐξακουσμένο εἶπεν·) ὡσὰν νά ἤσασθε ὅμοιος μὲ ὅμοιον· ἐγὼ χάνομαι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ ὁμιλήσω, ἀλλὰ μοῦ προξενεῖ τόσον σέβας... τόσον σέβας, ὁποῦ τὸν ἀρχοντα δήμαρχον νὰ ἰδῶ ἐπάνω εἰς τὴν καθέδρα του μὲ ὅλα του τὰ χρυσᾶ καὶ τά παράσημα, δὲν θὰ τὰ χάσω τόσον ἐμπροστά του·»

— Σ' τὴν ζωή σου, τὰ εἶπεν αὐτὰ, ἐπανέλαβεν ὁ Σκέλεθρος προσποιούμενος ὅτι πιστεύει τὸν ὁποῖον ἐπροξένει θαυμασμὸν εἰς τὸν Γερμανὸν, καὶ ὅτι ἐμαλάσσετο ἐκ τούτου ἡ καρδία του.

— Ἂν ἦναι αὐτὰ ὁποῦ σοῦ λέγω ψεύματα, θὰ εἶναι ψεῦμα καὶ ὅτι εἶσαι ὁ τρομερώτερος κατεργάρης τῆς γῆς.

— Λοιπὸν, ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, ἐπανέλαβεν ὁ Σκέλεθρος, τοῦ τὸ χαρίζω πλέον· ἂς ἦναι φίλος εἰς τὸ ἑξῆς. Ὁ Τριγλάκης ἤθελε νὰ ἔλθῃ μαζῆ του εἰς ἀμάχῃ ὅμως πρέπει νὰ τὸν ἀφήσῃ ἥσυχο.

— Δὲν ἀφήνεις, εἶπεν ὁ Νικόλας, ἠθέλαμεν νὰ διασκεδάσωμεν τόσον καλά!

— Ὅσον διὰ νὰ διασκεδάσετε, ἔχω ἐγὼ νὰ σᾶς εἰπῶ ἀπόψε παραμύθι ... ὅμως πρέπει καὶ νὰ στραγγίζετε ὅλοι μαζῆ τὸ Φοάγκο... ἕνα φράγκο τί εἶναι; εἴκοσι σολδιὰ... μὲ τόσα λίγα, θ' ἀκούσετε τὸν περίφημο Δριμυξύδη, ὁποῦ ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ δείξῃ τὴν εὐγλωττίαν του ἐμπροστὰ εἰς τοὺς πλέον ἐξακουστοὺς καληχέρηδαις, καὶ ἐμπροστὰ εἰς τοὺς μαγαιράδαις τοὺς πλέον περίφημους τῆς Γαλλίας καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τώρα τὸν προσμένουν εἰς τὸ Βρέστ καὶ εἰς τὸ Τουλὸν ὅπου στέλλεται κατὰ διαταγὴ τῆς κυβερνήσεως ... Εἴκοσι σολδία! Κἂν τίποτε, κύριοι!

— Ἔλα! σοῦ τὰ μαζεύομεν τὰ εἴκοσι σολδιὰ... ὕστερα ἀφοῦ τὰ εἰπῇς.

— Ὕστερα; ... Ὄχι ... πρὶν ... πρὶν, ἀνέκραξεν ὁ Δριμυξύδης.

— Ἄκουσ' ἐδῶ! τί τάχα μᾶς στοχάζεσαι; ὅτ' ἠμπορεῖ νὰ σοῦ κλέψωμεν εἴκοσι σολδιά; εἶπεν ὁ Σκέλεθρος δυσαρεστημένος.

Ὄχι δι' αὐτὸ ... ἀπήντησεν ὁ Δριμυξύδης· τιμῶ τὴν συντροφιὰ ἐξ ἐναντίας ὡς γενναιόδωρη πολὺ, πλὴν αὐτὸ τὸ ζητῶ πάλιν διὰ οἰκονομία ἰδική της.

— Εἰς τὴν ζωή σου! καὶ τί οἰκονομία;

— Ναὶ κύριοι· ἐπειδὴ ὕστερ' ἀπὸ τὸ παραμύθι μου τόσον εὐχαριστημένοι θὰ μείνετε, ὥστε ὄχι πλέον εἴκοσι σολδιὰ, ἀλλὰ εἴκοσι φράγκα θὰ ζητήσετε νὰ μοῦ δώσετε ... Ἴσως καὶ ἑκατὸ θὰ μὲ βιάζετε νὰ πάρω! ... Κ' ἐγὼ γνωρίζω τὸ φυσικό μου ... θὰ λάβω τὴν μικροπρέπεια νὰ τὰ δεχθῶ ... Βλέπετε λοιπὸν ὅτι πάλιν διὰ τὴν οἰκονομία σας ἐγὼ τὸ κάμνω καὶ σᾶς τὰ ζητῶ προτήτερα.

— Ἀπὸ τέτοια λόγια ἐσὺ ξεύρεις!... εἶσαι θέλασσα...

— Ἐγὼ ἄλλο πρᾶγμα δὲν ἔχω παρὰ μία γλῶσσα· λοιπὸν αὐτὴν καὶ πρέπει νὰ μεταχειρίζωμαι. Ἔπειτα, ἔχω καὶ τὴν ἀδελφή μου μὲ τὰ παιδιά της ὁποῦ εὑρίσκουνται εἰς μίαν κατάστασιν ἐλεεινὴν, καὶ εἴκοσι σολδιὰ ἐκείνων τοὺς φαίνονται κἂν κάτι τι...

— Καὶ διατί δὲν καληχερίζει ἡ ἀδελφή σου, καὶ τὰ μικρά της, ἂν ἤλθαν εἰς ἡλικίας; εἶπεν ὁ Νικόλας.

— Μὴν ἐρωτᾷς, ἀδελφέ... δὲν θέλει· τῆς τὸ εἶπα τῆς τὸ ξανεῖπα ... ἀδύνατον! Αὐτὴ ἡ ἀδελφὴ εἶναι ἡ ἀτιμία μου... Μὲ πῦσε καλόν...

— Τὸν ἀνόητο μωρέ! καὶ σὺ τῆς δίδεις θάρρος περισσότερο μὲ αὐτὰ τὰ χρήματα ὁποῦ τῆς χορηγεῖς...

— Τωόντι τῆς δίδω θάρρος νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὸ ἐλάττωμα τοῦ νὰ ἦται τιμία... Ἀλλὰ μήπως εἶναι ἱκανὴ καὶ δι' ἄλλο τίποτες εἶναι ἀξία λύπης, σᾶς βεβαιῶ. Λοιπόν, τὴν ὁμιλίαν μας νὰ τὴν ἰδοῦμεν ἡμεῖς... νὰ φέξουν τὰ εἴκοσι σολδιὰ καὶ οὕτω νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν περίεργη ἱστορία τοῦ Σουληνάκι καὶ τοῦ Δυοστημέση... ζητῶ καὶ τὸ ἄλλο ὅμως... νὰ μὴ τύχῃ καὶ πειράξῃ τελείως ὁ Τριγλάκης αὐτὸ τὸ κνώδαλο... τὸν... πῶς τὸν λέγουν; ... τὸν Γερμανό.

— Ἂς εἶναι· καὶ τὰ εἴκοσί σου σολδία θὰ λάβῃς καὶ τὸν Γερμανὸ δὲν θὰ πειράξῃ κανείς, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος.

— Τότε λοιπόν... ξεφυτιλήσετε τ' αὐτιά σας, ν' ἀκούσετε... Νὰ καὶ ἡ βροχὴ ἤρχισε... τώρα θὰ μαζευθοῦν ἐδῶ ἕνας ἕνας, ὅλοι οἱ ἀδελφοποιτοὶ μονάχοι τους, χωρὶς νὰ πάγῃ νὰ τοὺς γυρεύῃ κανείς.

Τωόντι ἤρχισεν ἡ βροχὴ νὰ πίπτῃ· οἱ δεσμῶται ὅλοι ἀφήσαντες τὴν αὐλὴν προσέφυγον εἰς τὸ θερμαντήριον καὶ ὁ φύλαξ μετ' αὐτῶν.

Ὡς εἴπομεν, τὸ θερμαντήριον ἦτο μεγάλη τις καὶ μακρὰ αἴθουσα μὲ πλάκας ἐστρωμένη καὶ φωτιζομένη διὰ τριῶν παραθύρων ἐκ τῆς αὐλῆς· ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὑπῆρχεν ἡ θερμάστρα, πλησίον τῆς ὁποίας ἵστατο ὁ Σκέλεθρος, ὁ Τριγλάκης, ὁ Νικόλας καὶ ὁ Δριμυξύδης. Ὁ Γερμανὸς εἰσῆλθε τελευταῖος, ὅλος περιχαρής, καὶ πορευθεὶς μηχανικῶς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ τελευταίου παραθύρου τῆς αἰθούσης, θέσις τὴν ὁποίαν συνήθως ἐπροτίμα, ὡς ἀπέχουσαν τοῦ πυρσύνου περὶ τὸ ὁποῖον συνηθροίζοντο οἱ ἄλλοι δεσμῶται.

Γνωρίζομεν ὅτι ἕως δεκαπέντε ἐξ αὐτῶν ἔμαθον πρῶτοι τὰ κατὰ τοῦ Γερμανοῦ χαλκευόμενα· ἀλλ' ἀμέσως διεκοινώθη τὸ σχέδιον καὶ εἰς τοὺς ἐπιλοίπους· ὅλοι δὲ οὗτοι, εἰς τὴν τυφλότητά των, ἐθεώρουν τὴν καταδρομὴν ταύτην ὡς δικαίαν, διὰ νὰ βάλουν γνῶσιν οἱ γλωσσοφάγοι.

Μόνοι ὁ Γερμανός, ὁ Δριμυξύδης καὶ ὁ φύλαξ ἠγνόουν τί ἔμελλε νὰ διατρέξῃ.

Ὅλων ἡ προσοχὴ διεμερίζετο μεταξὺ τοῦ δημίου, τοῦ θύματος καὶ τοῦ μυθολόγου, ὅστις ἐν ἀγνοίᾳ του ὤφειλε νὰ στερήσῃ τὸν Γερμανὸν τῆς μόνης βοηθείας ἣν αὐτὸς ἠδύνατο νὰ λάβῃ· ἐπειδὴ ἦτο βέβαιον σχεδὸν ὅτι ὁ φύλαξ, βλέπων τοὺς δεσμώτας προσέγοντας εἰς τὴν διήγησιν τοῦ Δριμυξύδη, ἔμελλε νὰ ὑπολάβῃ τὴν ἐπιτήρησίν του περιττὴν, καὶ ἑπομένως πορευθῇ νὰ δειπνήσῃ.

Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ δεσμῶται ὅλοι συνῆλθον, ὁ Σκέλεθρος εἶπε πρὸς τὸν φύλακα.

— Ἄκουε, γέρο· ὁ Δριμυξύδης θὰ καθήσῃ τώρα νὰ μᾶς διηγηθῇ τὸ παραμύθι τοῦ Σουληνάκι καὶ τοῦ Δυοστημέση. Ὁ καιρὸς ἔξω εἶναι ἄγριος, θὰ καθήσωμεν ἥσυχα ἥσυχα νὰ τὸν ἀκούσωμεν ἕως ὅτου νὰ ἔλθ' ἡ ὥρα νὰ 'πάγῃ καθένας εἰς τὸ κρεββάτι του.

— Ἀφοῦ ὁ Δριμυξύδης ἔχει νὰ σᾶς διηγηθῇ παραμύθι, πιστεύω πῶς θὰ καθήσετε ἥσυχα, καὶ θὰ μ' ἀφήσετε κ' ἐμένα νὰ δειπνήσω μὲ τὴν ἀνάπαυσίν μου.

— Καλά, ὑπέλαβεν ὁ Σκέλεθρος, ἀλλὰ μᾶς ζητεῖ ἀκριβὰ ... εἴκοσι σολδιὰ γυρεύει ... δι' ἕνα παραμύθι.

— Λυπᾶ τί εἶναι εἴκοσι σολδιὰ ὁποῦ τοὺς γυρεύω, εἰς τὴν ζωή σου, γέρο, ἀνέκραξεν ὁ Δριμυξύδης. Κἂν τίποτε ... δι' ἕνα παραμύθι τέτοιο ... Νὰ ἰδῇς, νὰ ἰδῇς τί πρᾶγμα εἶναι ... Ν' ἀκούσῃς ἐκεῖνα τὰ

παθήματα ὁποῦ ὑπέφερε τὸ πτωχὸ τὸ Σουληνάκι ἀπὸ τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον κακότροπο τὸν Δυοστημέση καὶ ἀπὸ τὸ σκυλὶ τῆς σκύλας ἐκεῖνον τὸν Γάογα ... Εἶναι ν' ἀνατριχιᾷ τὸ πετσί σου, καλότυχε !... Καὶ νὰ δώσῃ ἕνα σολδὶ καθένας σας τί εἶναι τάγα ; ...

— Λάβε ἀπ' ἐμένα δύο. . . εἶπεν ὁ Σκέλεθρος, καὶ ἔρριψε τὸ νόμισμά του ἔμπροσθεν τοῦ Δριμυξύδη κατὰ γῆς. Ἔλατε καὶ σεῖς... ἐπρόσθεσεν ἔπειτα θεωρῶν μὲ νεῦμα συνεννοήσεως τοὺς λοιποὺς φυλακισμένους ρίψετε ὅ,τι προαιρεῖσθε καθένας.

Ἐρρίφθησαν τότε δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν σολδία ἱκανὰ εἰς γαράν μεγίστην τοῦ Δριμυξύδη, ὅστις συνάζων αὐτὰ ἐσυλλογεῖτο τὴν ἀδελφήν του.—Ὀχτὼ τὰ σολδιά, ἐννέα, δέκα, ἑνδεκα, καὶ τὸ δεκατρίο ! ἀνεφώνει· ἐλᾶτε, κύριοι, μεγαλέμποροι, θεοτραπεζίταις σφίξετε ἀκόμη ὀλίγο τὴν καρδιά σας· ὡς τὰ εἴκοσι χρειάζουνται ἀκόμη ἑπτὰ σφακτὰ ὁλοστρόγγυλα ... σολδία ἑπτά ! Πῶς κύριοι μεγαλέμποροι τοῦ Λάκκου τῶν Λεόντων, δὲν ἐντρέπεσθε ν' ἀκουσθῇ εἰς τὸν ἔξω κόσμον εἰς τὴν ὑφήλιον τῆς οἰκουμένης πῶς δὲν ἐσταθήκετε ἱκανοὶ ἀκόμη ἑπτά σολδιὰ νὰ καταθέσετε! Ἑπτὰ φρόκαλα ! . . . Ἀ! κύριοι θὰ κάμετε τὸν κόσμο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἄδικα σᾶς ἔχουν ἐδῶ μέσα!!!

Ἡ ὄξεια τοῦ Δριμυξύδη φωνὴ καὶ αἱ εὐτραπελίαι ἀπέσπασαν τὸν Γερμανὸν ἐκ τῆς συννοίας του· ὅθεν, καὶ διὰ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἐντολὴν τῆς Γελασίνης συνοικειούμενος ὁπωσοῦν μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ διὰ νὰ κάμῃ μικρὰν ἐλεημοσύνην πρὸς τὸν οἰκτρὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ὅστις τὸν ἐδείκνυε προαίρεσιν ἀγαθήν, ἠγέρθη καὶ ἔρριψεν ἥμισυ φράγκον, ἀποτελοῦν δέκα σολδία, εἰς τοὺς πόδας τοῦ μυθολόγου ὅστις ἀμέσως ἀνεφώνησε δεικνύων πρὸς τὸ πλῆθος τὸν γενναῖον δωρητήν·

— Δέκα σολδιά, κύριοι, παρατηρεῖτε. . . Αὐτὸς ὁ νέος ἀξίζει νὰ τὸν εἰπῆτε ὅλοι ἕνα εὖγε, καὶ νὰ τὸν βάλετε νὰ καθήσῃ εἰς τὴν καλλιτερη θέσι, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν θὰ χρεωστεῖτε τὸ ἥμισυ τοῦ παραμυθιοῦ.

Ἡ πρότασις αὕτη συνέτεινεν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Σκελέθρου, ὅστις καὶ εἶπεν ἀμέσως — Τωόντι νὰ καθήσῃ κοντά μου· νὰ ἦναι ὁ πρῶτος ὕστερ' ἀπ' ἐμένα. Καὶ ὁ ἁλιτήριος ἔρριψε νέον βλέμμα συνεννοήσεως πρὸς τοὺς δεσμώτας.

— Ναί, ναί ... εἶναι δίκαιο· εἶπον ὅλοι ὁμοῦ.

Ὁ Γερμανὸς ἠγέρθη τότε κ' ἐκάθησεν ὅπου τὸν ἐδιόρισαν βλέπων μετὰ χαρᾶς ὅτι ἐπροξένησεν ἀποτέλεσμα ἄξιον ἡ γενναιοδωρία του.

Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς διετέθη ἡ σκηνὴ αὕτη·

Ὁ Δριμυξύδης ἵστατο ὄρθιος πλησίον τῆς θερμάστρας καὶ ἡτοιμάζετο ν' ἀρχίσῃ τὸ παραμύθι του. Πλησίον του ὁ Σκέλεθρος, ὄρθιος καὶ αὐτός, προσέχων ὑπούλως ἐπὶ τοῦ Γερμανοῦ ὅστις ἐκάθητο ἐκεῖ σιμά. Παρέκει ὁ Νικόλας, ὁ Τριγλάκης, ὁ Καρδιλλάκας καὶ ἄλλοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ τὸν κυανοῦν σκοῦφον φορῶν. Ὁ δὲ ἐπιτηρῶν αὐτοὺς φύλαξ, ἡ παρουσία τοῦ ὁποίου μόνη διέσωζε πρὸς τὸ παρὸν τὸν δυστυχῆ ἐραστὴν τῆς Γελασίνης ἀπὸ τὸν θάνατον ὃν τῷ ἡτοίμαζεν ὁ Σκέλεθρος, ἵστατο πλησίον τῆς θύρας, ἡμικλείστου οὔσης.

— Λί, καιρός ; ἠρώτησεν ὁ Δριμυξύδης τὸν Σκέλεθρον.

— Σιωπή, παιδία ... εἶπεν οὗτος στραφεὶς ὀλίγον πρὸς τοὺς ὄπισθεν· ἀποταθεὶς δ' ἔπειτα πρὸς τὸν Δριμυξύδην·— Τώρα ἀρχίνα τὸ παραμύθι σου.

Βαθεῖα δὲ τότε διεγύθη σιωπή.

## ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ ΤΟΜΟΥ.

EUGÈNE SUE

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ
# ΑΠΟΚΡΥΦΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Γ. ΓΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΕΚ ΝΕΟΥ

ΚΑΤ' ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΔΑΠΑΝΗ

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΦΕΞΗ**

(Τυπογράφου καὶ βιβλιοπώλου).

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ Δ. Α. ΦΕΞΗ

1884

# ΠΑΡΙΖΙΟΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

### Τὸ Σουληνάκι καὶ ὁ Δυοστημέσης

Οὐδὲν γλυκύτερον οὐδὲ σωτηριωδέστερον οὐδὲ τιμαλφέστερον τῶν λόγων σου· γοητεύουσι, θαρρύνουσι, βελτιοῦσι.

(WOLERANG Βιβλ. Δ'.)

Πρὶν ἐπιληφθῶμεν τῆς διηγήσεως τοῦ Δριμυξύδη, ἐπαναλαμβάνομεν τὴν παρατήρησιν, ὅτι καὶ αἱ πλέον διεστραμμέναι ψυχαὶ παραδόξως πως ἀγαποῦν τὰς ἀφελεῖς, ἵνα μὴ εἴπωμεν παιδαριώδεις, ἱστορίας, ὅπου φαίνεται ὁ ἀθῶος καὶ ἀσθενὴς θριαμβεύων ἐπὶ τέλους κατὰ τοῦ τυράννου αὐτοῦ, μετὰ μακρὰν σειρὰν περιπετειῶν.

Παρατηρήσατε εἰς τὰ μικρὰ θέατρα τῶν Παρισίων μας πόσον ὁ ὄχλος χειροκροτεῖ εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν ἑνὸς θύματος, καὶ ποσὸν περιπαθῶς ἀγανακτεῖ κατὰ τῶν δυναστευόντων αὐτό. Συνήθως γελῶμεν εἰς τὰς ἁπλοϊκὰς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας ταύτας. Σφάλλομεν ὅμως, μὲ φαίνεται. Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα σπουδαιότερον τῶν ἐντυπώσεων τούτων τὰς ὁποίας ὁ ὄχλος προσδέχεται. Τοῦτο φανερόνει τάσιν ἀξιόλογον...

Ἀφοῦ ἄνθρωποι ἀποσκληρυνθέντες ἐν ταῖς φυλότησιν ἐνίοτε κάμπτονται εἰς τὴν διήγησιν εἴτε ἔκθεσιν τῶν ὑψηλῶν αἰσθημάτων, δὲν εἰκάζεται ἐκ τούτου, ὅτι ὅλοι ἐν γένει οἱ βροτοὶ ἔχουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐν ἑαυτοῖς τὸν ἔρωτα τοῦ ὡραίου, τοῦ καλοῦ, τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἡ πενία, ἡ ἀμάθεια, νοθεύουσα, πνίγουσα τὰ θεῖα ἐνστίγματα ταῦτα, γίνεται ἡ ἀρχικὴ αἰτία τοῦ ἀνθρωπίνου ἐξευτελισμοῦ;

Ἀπεδείχθη ἐναργέστατα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει παρακινεῖται ἐκ τῶν δυστυχιῶν του νὰ γίνεται κακός. Λοιπὸν ἀπόσπα-

σέ τον ἀπὸ τοὺς ὀλεθρίους πειρασμοὺς τῆς ἐνδείας δηλαδή· χορήγησέ τον τρόπον τοῦ νὰ βελτιώσῃ τὴν ὑλικήν του ὕπαρξιν, καὶ φέρε τον οὕτω εἰς θέσιν, δός τον ἄνεσιν, ὥστε νὰ εὕρῃ καιρὸν νὰ βάλῃ καὶ αὐτὸς εἰς πρᾶξιν τὰς ἀρετὰς τῶν ὁποίων τὴν συνείδησιν ἔχει ἐκ φύσεως.

. . . . . .

Ἐκ τῆς ἐντυπώσεως τὴν ὁποίαν προξενεῖ τὸ διήγημα τοῦ Δριμυξύδη ἐλπίζομεν ὅτι θέλουν ἀποδεχθῆ, ἢ μᾶλλον σαφνισθῆ ἔνιαι τῶν ἰδεῶν μας τούτων.

Ἤρχισε λοιπὸν ὁ Δριμυξύδης τὸ *παραμύθι* του ὡς ἑξῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθυτάτης σιωπῆς τοῦ ἀκροατηρίου·

— « Θὰ πέρασαν ὡς τὰ τώρα κἄμποσαις φουκτιαὶς χρόνοι ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ σώζουνταν ἀκόμη ἡ λεγομένη *Μικρὴ Πολώνια*. Ἡ ἀξιότιμη συντροφιά ἠξεύρει τί πρᾶγμα ἦτον αὐτὴ ἡ *Μικρὴ Πολώνια*;

— Ἠξεύρωμεν ἠξεύρωμεν, εἶπεν ὁ τὸν κυανοῦν σκοῦφον καὶ τὴν λευκόφαιον βλοῦζαν φορῶν· ἦσαν κἄτι μικρὰ σπιτάκια, μεριὰ τῆς ὁδοῦ *Βράχου* καὶ τῆς ὁδοῦ *Φιταλιᾶ*.

« — Ἄ! ὁ Θεὸς συχωρέσοι τὴν ψυχὴ τοῦ πατέρα σου· τόσον τὸ λοιπὸν κακορρίζικη ἦταν ἐκείνη ἡ γειτονιά, ὁποῦ ἡ Παλαιὰ Χώρα ἐφαίνουνταν ἐμπροστά της καθὼς μᾶς φαίνεται τὴν σήμερον ἡ ὁδὸς Ῥιβόλι ἢ ἡ ὁδὸς τῆς Εἰρήνης· νὰ καταλάβετε ὡσὰν καλὴ ὥρα, ἡμᾶς· δὲν ἔβλεπες δρόμους, παρὰ στενάδια· σπίτια δὲν ἔβλεπες, παρὰ καλυβάκια· λιθόστρωτο; καὶ ποῦ νὰ τὸ ἰδοῦν εἰς τὸν ὕπνο τους! ἂς ἦναι καλὰ ἡ λάσπη καὶ ἡ κοπριά. Ἀπὸ τὸ πρωΐ ἕως τὸ βράδυ ἤκουες φωναῖς. Μωρὲ φωνιᾶς! Οἱ φύλακες ὅμως δὲν τὸ ἐκουνοῦσαν ἀπὸ τὸν τόπον τους. Διὰ τοῦτο καὶ ὀλίγοι χρυτοχόοι καὶ τραπεζῖται ἐκατοικοῦσαν εἰς τὴν Μικρὴ Πολώνια, ὅμως ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔβλεπες μία πλησμονὴ ἀπ' αὐτοὺς ὁποῦ γυρίζουν εἰς τὸν δρόμο μὲ τὰ ὄργανα, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἄλλους, ὁποῦ παίζουν τὰ νευρόσπαστα, καὶ τοὺς ἄλλους ὁποῦ δείχνουν διάφορα ζῶα περίεργα. Μεταξὺ αὐτῶν τῶν ὑστερινῶν ὑπῆρχε καὶ κἄποιος ὁποῦ τὸν ὠνόμασαν Δυοστημέση, ἐπειδή, μὲ μία τσικουριὰ ὁποῦ κατέβασεν ἑνὸς μικροῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Σαβόϊας, τὸ ἔκοψε πέρα περοῦ εἰς δύο κομμάτια ».

Ἐνταῦθα ἠκούσθη τὸ ὡρολόγιον τῆς φυλακῆς σημαῖνον ὥρας τρεῖς καὶ τέταρτον. Οἱ φυλακισμένοι ὑπῆρχε διατεταγμένον νὰ πορεύωνται εἰς τὰ ὑπνωτήριά των εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας· ὅθεν τὸ κακούργημα τοῦ Σκελέθρου ὤφειλε νὰ πληρωθῇ πρὸ τῆς στιγμῆς ταύτης.

— Τί διάβολο ! δὲν μᾶς ἀδειάζει τὸν τόπο ὁ φύλακας, εἶπε κρυφίως ὁ ἀλιτήριος αὐτὸς πρὸς τὸν Κούτσαβλον.

— Ἄφες νὰ προχωρήσῃ κομμάτι τὸ παραμύθι, κ' ἐκεῖνος θὰ φύγει· τί θὰ κάμει. . .

Ὁ Δριμυξύδης ἐξηκολούθησε τὸ διήγημά του·

« — Κἀνεὶς δὲν ἤξευρεν ἐν τοσούτῳ ἀπὸ ποῦ ἐκρατοῦσεν ἡ φύτρα τοῦ Δυοστημέση· ἄλλοι ἔλεγαν πῶς ἦταν Ἰταλὸς, ἄλλοι πῶς ἦταν Γύρτος, ἄλλοι τὸν ἔλεγαν Ἀφρικάνο, καὶ ἄλλοι πῶς ἦταν Ἀλαμάνος· αἱ γυναῖκες τὸν ἔλεγαν μάγο· καὶ ἀγκαλὰ καὶ ταῖς μαγείαις δὲν ταῖς πιστεύουν τὴν σήμερον ἡμέρα, ἐγὼ νὰ σᾶς εἰπῶ τὸ κρῖμά μου, εἶμαι κ' ἐγὼ τῆς ἰδίας γνώμης τῶν γυναικῶν. Θὰ μοῦ εἰπῆτε, πῶς τάχα τὸ λέγω κ' ἐγὼ... Αὐτὸς, αὐθέντη μου εἶσαι, εἶχεν ἕνα μεγάλο πίθηκο ( μαϊμοῦ τάχατες ) ἀλλὰ πίθηκο ἀπὸ ἐκείνους τοὺς κόκκινους, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζε *Γάργα*, καὶ ἦταν τόσο διεστραμμένο ζῶο, ὁποῦ ἔλεγες πῶς ὁ διάβολος χορεύει μέσα του. Ἂς ἦναι δά. . . ὑστερώτερα θὰ ἔλθω πάλιν εἰς αὐτὸν. Ὁ Δυοστημέσης, τὸ λοιπὸν, ἦταν ἕνας ἄνθρωπος μὲ μίαν ὄψι 'σὰν τὸ ἀπὸ μέσα μέρος ἑνὸς ὑποδήματος, κἄτι μαλλιὰ κόκκινα ὡσὰν ταῖς τρίχαις τοῦ πιθήκου του, τὰ 'μάτια πράσινα, καὶ, ἐκεῖνο ὁποῦ ἔδειχνε περισσότερο πῶς ἦταν μάγος. . . ἦταν ἡ γλῶσσα του μαύρη ὡσὰν τὸν Χάρο. »

— Ἡ γλωσσά του μαύρη; εἶπεν ὁ Τριγλάκης.

— Μαύρη, σοῦ λέγω, κατάμαυρη, νά. . . εἶδες τὸ μελάνι;

— Καὶ πῶς εἶναι τρόπος;

« — Πῶς εἶνχι τρόπος. . . νὰ ὁποῦ εἶναι τρόπος· φαίνεται πῶς ἡ μάννα του τὸν καιρὸ ὁποῦ ἦτον ἔγκυος θὰ ὡμίλησε μὲ κἀνέναν ἀράπη, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης μὲ πεποίθησιν καὶ μετριοφροσύνην, καὶ ἐγίνηκε, βλέπεις, μαύρη ἡ γλῶσσα τοῦ παιδιοῦ... Ἐκτὸς τούτου, ὁ Δυοστημέσης εἶχε καὶ δὲν ἠξεύρω πόσαις χελώναις, πιθήκους, γουρουνάκια τῆς Ἰνδίας (κἄτι μικρὰ

μικρὰ καὶ ἄσπρα σὰν τὸ βαμβάκι), ἀλεπούδαις θὲς, κἄτι ἄσπρους ποντικοὺς, ὅ,τι λογῆς ζῶο ἤθελες τὸ εἶχε· καθὼς καὶ ἔσερνε μαζῆ του κ' ἕνα σωρὸ μικρὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Σαβοΐας, παιδιὰ τάχατες ὁποῦ δὲν ἐγνώρισαν πατέρα. Κάθε πρωΐ λοιπὸν ἔδιδεν εἰς καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ἕνα ἀπὸ τὰ ζῶά του, καὶ ἕνα κομμάτι ψωμὶ κρίθινο, καὶ ὥρα καλῆ.... τὰ ἔστελλε νὰ μαζεύουν σολδιὰ καὶ νὰ τοῦ κουβαλοῦν, τὰ πτωχά. Ὅσα δὲ τοῦ ἐπήγαιναν τὸ βράδυ ὁποῦ ἐγύριζαν, τὸ ὀλιγώτερο δεκαπέντε σολδιὰ, ἔπιανε καὶ τὰ ἔδερνε... μὰ ἕνα ξύλο! ὁποῦ ταῖς πρώταις ἡμέραις, ὅλη ἡ γειτονιὰ ἐσηκώνετο εἰς τὸ ποδάρι ἀπὸ ταῖς φωναῖς μὴν ἠξεύρωντας τί τρέχει.

« Πρέπει ὅμως νὰ ξεύρετε πῶς ὑπῆρχε εἰς τὴν Μικρὴ Πολώνια καὶ ἕνας κάποιος ὁποῦ τὸν ἔλεγαν *πρωτόγερο*, τάχατες πῶς ἦταν ὁ πλέον παλαιὸς τῆς γειτονειᾶς ἐκείνης, καὶ τὸν εἶχαν, ὡσὰν νὰ εἰποῦμε, δήμαρχό τους, ἄρχοντα, κριτή τους, διὰ νὰ τοὺς εἰρηνεύῃ, ἢ καλήτερα διὰ νὰ τοὺς βάλλῃ νὰ μαλώνουν, ἐπειδὴ ἐπωλοῦσε κρασὶ κ' ἐπάγαιναν οἱ ἄνθρωποι νὰ κριθοῦν, ἔπειτα ἐγίνοντο στουπὶ, καὶ βάλετε πλέον μὲ τὸν νοῦ σας. Ὁ πρωτόγερως ἦταν ἡλικιωμένος ἄνθρωπος, δυνατὸς ὅμως... ἐβαστοῦσε καλὰ, καὶ τὸν ἐφοβοῦντο ὅλοι ἐκεῖ· Ὅταν ἔλεγε. Μέρα εἶναι, Μέρα εἶναι, ἔλεγαν καὶ οἱ ἄλλοι· Νύκτα εἶναι, Νύκτα. Κατὰ βάθος ἦταν καλὸς ἄνθρωπος, ὅμως θυμώδης πολύ· ὅταν, λόγου χάριν, ἕνας δυνατὸς ἐκτυποῦσεν ἕναν ἄλλον ἀδύνατον... κακὴ τὴν εἶχεν ὁ δυνατός! Ἐπειδὴ τὸ λοιπὸν ἦταν γείτωνας τοῦ Δυοστημέση, ἤκουσεν εἰς τὴν ἀρχὴ τὰ κλαύματα τῶν παιδιῶν, καὶ μίαν ἡμέρα τοῦ εἶπε·— Κύτταξε καλά· ἂν ἀκούσω ἄλλη φορὰ τὰ παιδιὰ νὰ φωνάξουν, θὰ σὲ κάμω νὰ φωνάξῃς καὶ σὺ, καὶ ὅσο δυνατώτερη φωνὴ βγάζῃς, τόσο δυνατώτερα θὰ κτυπῶ.

— Εἶδες ἐκεῖ τὸν πρωτόγερο... εὖγέ του! Νὰ, ἐγὼ ἤρχησα ἀπὸ τὰ τώρα νὰ τὸν ἀγαπῶ! εἶπεν ὁ δεσμώτης ὅστις ἐφόρει τὸν κυανοῦν σκοῦφον.

— Κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο· ἐπρόσθεσεν ὁ φύλαξ πλησιάζων πρὸς τοὺς πολλούς.

Ὁ Σκέλεθρος δὲν εἶδε τὸ κίνημα τοῦτο μὲ ὄμμα καλόν.

Ὁ Δριμυξύδης ἐξηκολούθησε·

«— Εἶχε λοιπὸν περάσει κάμποσος καιρὸς ὁποῦ δὲν ἠκούοντο αἱ φωναῖς τῶν παιδιῶν· τὰ δυστυχησμένα ὅμως δὲν ὑπέφεραν ὀλιγώτερο· ἐπειδὴ ὄχι μόνον δὲν ἔπαυσεν ὁ μάστορής των τοῦ νὰ τὰ δέρνῃ, ἀλλὰ τὰ ἔδερνε καὶ δυνατώτερα ὅταν ἔκαμναν πῶς θὰ φωνάξουν. Ἐτραβοῦσαν τὰ πτωχὰ τὸν διάβολό τους. Τὴν νύκτα, ὅταν ἐπέστρεφαν μὲ τὰ δεκαπέντε σολδιὰ, τοὺς ἔδιδε πάλιν ἕνα κομμάτι ψωμὶ, ἔπειτα τὰ ἔβαλλε κ' ἐπλάγιαζαν ἀνακατωμένα μαζῆ μὲ τὰ ζῶα, ἐκεῖ δὰ εἰς τ' ἄχυρα, ἐπάνω εἰς ἕνα ἀνῶγι, ὅπου ἀνέβαινες μὲ μία ἀνεμόσκαλα ἀπὸ μία τρύπα τετράγωνη ἀνοιγμένην εἰς τὴν ὀροφή... Καὶ ἀφοῦ τ' ἀνέβαζεν ἐπάνω, τόσον τὰ ζῶά του καθὼς καὶ τὰ παιδιὰ, ἔπαιρνε πάλιν τὴν σκάλα καὶ ἐκλείδωνε τὴν καταπακτὴ τῆς ὀροφῆς.

» Σᾶς ἀφίνω νὰ στοχασθῆτε τὸ καταλόγι ὁποῦ ἔκαμναν ἐκεῖνοι οἱ πίθηκοι, ἐκεῖνα τὰ γουρουνάκια τῆς Ἰνδίας, αἱ ἀλωποῦδες, οἱ ἄσπροι ποντικοὶ, αἱ χελῶνες καὶ τὰ παιδιὰ μαζῆ τους χωρὶς φῶς μέσα εἰς ἕνα πατερὸ μεγάλο σὰν τί νὰ σᾶς εἰπῶ!... Ὁ Δυοστημένης ἐκοιμᾶτο εἰς ἕνα καμαράκι ὑποκάτω μαζῆ μὲ τὸν πίθηκό του, τὸν Γάργα, τὸν ὁποῖον ἔδενεν εἰς τὰ ποδάρια τοῦ κρεββατιοῦ του. Ὅταν ἤκουεν ἐπάνω ταραχὴ, ἔβαλλε τὴν σκάλα ὀλόρθη ἤνοιγε τὴν καταπακτὴ τοῦ πατεροῦ, ἔπαιρνεν εἰς τὸ χέρι ἕνα μακρὺ καμτσίκι ὅπου εἶχε, καὶ δός του, χωρὶς νὰ βλέπῃ, τὸ ἐκατέβαζε δεξιὰ ζερβιὰ, ὅπου τὴν ἔχει ἂς τὴν ἔχῃ.

» Πρέπει νὰ ἦταν ὡς δεκαπέντε τὰ παιδιὰ ὅπου εἶχεν ὁ Δυοστημένης, λογαριάσετε τὸ λοιπὸν νὰ τοῦ φέρουν καθ' ἡμέραν, τὰ πτωχὰ, ἀπὸ δεκαπέντε σολδιὰ, μερικὰ μάλιστα καὶ εἴκοσι... ἔκαμνε τὴν τύχη του. Ἔτρωγε λοιπὸν καλὰ, ἔπινε, ἐμεθοῦσε τὸ ὅλο ὀλιγώτερο μία φορὰ τὴν ἡμέρα, ἀλλ' ἀπ' ἐκεῖνα δὰ τὰ μεθύσια... ἐπειδὴ, ἔλεγεν, ἀλλέως, ἂν ἐπερνοῦσε μίαν ἡμέρα χωρὶς νὰ πιῇ, τὸν ἔπιανε πονοκέφαλος... Ἀλλὰ βλέπω καὶ ἡ ἀξιότιμη συντροφιὰ μ' ἐρωτᾷ διὰ τὸ Σουληνάκι· ποῦ εἶναί το... ἦλθεν ἡ σειρά του, τὸ λοιπόν... ἀκούσετε... »

— Αἴ! νὰ ἰδοῦμεν τὸ Σουληνάκι, καὶ νὰ πάγω κ' ἐγὼ νὰ δειπνήσω, εἶπεν ὁ φύλαξ. Ὁ Σκέλεθρος ἀντήλλαξε τότε μετὰ τοῦ Κουτσάβλου βλέμμα θηριώδους χαρᾶς.

«— Ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Δυοστημέσης ἐμοίραζε τὰ ζῶά του διὰ νὰ τὰ γυρίζουν εἰς τὸν κόσμο, ἕνα μικρούτσικο, τὸ ταλαίπωρο, ὠνομάζετο Σουληνάκι, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης. Πατέρα δὲν εἶχεν, οὔτε μάννα, οὔτε κἀνένα εἰς τὸν κόσμο· ἴῶτα μοναχή, τὸ ἀροίζικο. Τὸ ἔλεγαν Σουληνάκι, ἐπειδὴ καὶ ἦταν λιγνό, τωόντι ὡσὰν ἕνα μικρὸ σουληνάκι, καὶ ἔπασχε ἐνταυτῷ εἰς τὴν ὑγεία του. Ἦταν δεκατριῶν χρονῶν, ὅμως μόλις νὰ τὸ ἔκαμνες ἑπτὰ ὀκτὼ χρονῶν, δὲν τὸ ἔπιανε τὸ μάτι σου . . . τόσο ἀσθενησμένης κράσεως παιδὶ ἦταν ἀπὸ τὴν πολλὴ κακοπάθεια!»

—Τὸ πτωχό! πόσα τέτοια γυρίζουν εἰς τὰ Παρίσια μέσα ὅπου πέθαναν τῆς πεινὰς, εἶπεν ὁ τὸν κυανοῦν φορῶν σκοῦφον.

— Πρέπει, βλέπεις, νὰ συνειθίζουν ἀπὸ τέτοια μικρὰ διὰ νὰ ἠμποροῦν ὕστερα νὰ βαστοῦν, εἶπεν ὁ Δριμυξύδης ὑπομειδιῶν μετὰ πικρίας.

— Ἔλα τώρα, θ' ἀφήσῃς τὴν μορολογία; ἐπέφερε θυμοειδῶς ὁ Σκέλεθρος· ὁ φύλακας, βλέπεις, δὲν ἔχει καιρὸ νὰ κάθεται, ὁποῦ τὸν προσμένει ἡ σοῦπά του καὶ κρυόνει.

— Καλέ δὲν μὲ πειράζει, μόν' ἔνοια σου, εἶπεν ὁ φύλαξ· νὰ ἰδοῦμεν τὸ Σουληνάκι τί ἀπέκαμε· εἶναι περίεργο.

— Τωόντι εἶναι πολὺ νόστιμον, ἐπρόσθεσεν ὁ Γερμανὸς προσέχων εἰς τὴν διήγησιν.

— Εὐχαριστῶ τὴν εὐγενεία σας, ἀπήντησιν ὁ Δριμυξύδης· καλήτερα ἔχω αὐτόν σας τὸν ἔπαινο παρὰ τὰ δέκα σολδιὰ ὁποῦ μοῦ ἐδόσετε...

— Τὸ σκυλὶ τῆς Σκύλας, μωρέ! ἀνέκραξεν ὁ Σκέλεθρος ὡς πότε θὰ μᾶς ἔχῃς νὰ προσμένομεν!

— Ἰδού, ἰδού, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης· «Μίαν ἡμέρα τὸ λοιπὸν, εὑρίσκει ὁ Δυοστημέσης τὸ Σουληνάκι εἰς τὴν μέση τοῦ δρόμου μισαποθαμμένο τῆς πείνας καὶ τοῦ κρύου· κάλλιο νὰ τὸ ἄφηνε καὶ ν' ἀπέθενε. Ἐπειδή τις τὸ Σουληνάκι ἦταν, ξεύρεις, ἀδύνατο, ἦταν καὶ δειλὸ πολύ· καὶ ἐπειδή τις ἦταν δειλὸ πολὺ, τὸ εἶχαν καὶ τὰ ἄλλα τὰ παιδιὰ, τὰ συντροφάκιά του, ἀπὸ κλῶτσο, νὰ εἰποῦμε, καὶ ἀπὸ μπάτσο· ὁποῦ ἂν ἦτον ἄλλο εἰς τὸν τόπο του ἤθελε νὰ γίνῃ σκυλὶ μοναχό· ἀλλ' αὐτὸ, τὸ ταλαίπωρο, ἐξεύρετε τί ἔλεγε; ὅταν τὸ ἐξύλιζαν πολὺ,

ἔκλαιε κ' ἔλεγε·—Ἐγὼ δὲν πειράζω κἀνένα, καὶ ὅλοι ἐμένα μὴ πειράζουν ... τί κακὸ εἶναι αὐτὸ τὸ ἰδικό μου ... Ὢ! νὰ εἶχα κ' ἐγὼ δύναμι ... καὶ καρδιά! ... —Νομίζετε ἴσως, κύριοι, ὅτι τὸ Σουληνάκι 'πάγει νὰ εἰπῇ·—Ἤθελα κ' ἐγὼ ν' ἀνταπέδιδα εἰς τοὺς ἄλλους τὸ ξύλο ὁποῦ μοῦ δίδουν.— Ἀπατᾶσθε! ... ἐκεῖνο ἔλεγε πολλαῖς φοραῖς·—Νὰ ἤμουν κ' ἐγὼ δυνατὸς καὶ ἀνδρεῖος, ἤθελα νὰ ὑπερασπίζουμουν τοὺς ἀδυνάτους ἐναντίον τῶν δυνατῶν, ἐπειδὴ εἶμαι ἀδύνατος καὶ ὑπέφερα ἀπὸ τοὺς δυνατούς πολλά! .... Ἐντοσούτῳ, ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ αὐτὸ ὁποῦ ἔλεγε, τί ἔκαμνε; Ὅ,τι ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ χέρι του, τοῦ πτωχοῦ ἐμπόδιζε τὰ μικρότερα ζῶα ἀπὸ τὸ νὰ τοῦ τρώγουν τὰ μεγαλήτερα ...»

—Παράξενο καὶ τοῦτο! εἶπεν ὁ τὸν κυανοῦν φορῶν σκοῦφον.

« Καὶ τὸ νοστιμώτερο νὰ ἰδῇς τοῦ λόγου σου, ἐπανέλαβεν ὁ μυθολόγος, ὁποῦ ἐθαρροῦσες πῶς μὲ αὐτὴν τὴν ἰδέα τὸ Σουληνάκι ἐπαρηγορεῖτο ὅτι ταῖς ἔτρωγε.. ὁποῦ θὰ εἰπεῖ ὅτι κατὰ βάθος δὲν εἶχε τὸ παιδὶ ἄσχημη ψυχή ...

— Τὸ ἐναντίον μάλιστα..εἶπεν ὁ φύλαξ. Τοῦ διαβόσκου μου τὸν Δριμυξύδη! νόστιμος εἶναι!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐσήμαινον ὧραι τρεῖς καὶ ἡμίσεια. Ὁ δήμιος τοῦ Γερμανοῦ καὶ ὁ Κούτσαβλος ἀντήλλαξαν νεῦμα ταχύ· Ἡ ὥρα ἐπροχώρει, ὁ φύλαξ δὲν ἔφευγε, καί τινες τῶν δεσμωτῶν, οἱ ἧττον σκληροκάρδιοι, ἐφαίνοντο ὅτι σχεδὸν ἐλησμόνουν τ' ἀποτρόπαια σχέδια τοῦ Σκελέθρου κατὰ τοῦ Γερμανοῦ εἰς τὴν ἀκρόασιν τοῦ διηγήματος.

Ὅταν λέγω, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης, ὅτι τὸ Σουληνάκι ἐμποδίζει τὰ μεγάλα ζῶα ἀπὸ τὸ νὰ τρώγουν τὰ μικρότερα, μὴ νομίσετε πάλιν ἐσεῖς ὅτι τὸ Σουληνάκι ἀνεκατώνετο ἐν ταῖς ἁμάχαις τῶν λεονταριῶν ἢ τῶν λύκων· ὄχι· δὲν ἦταν τὸ ταλαίπωρο διὰ τέτοια· παρὰ τί μόνος ... νὰ ... κἀμμία ἀράχνη ὁποῦ ἐχύνετο κἀμμία φορὰ ἀπὸ τὸ πανί της καὶ ἥρπαζε κἀμμία μυῖα ... κράκ! τὸ Σουλινάκι ἐσκότωνε τότε τὴν ἀράχνη μ' ἕνα ξύλο, ὡσὰν τὸν Καίσαραν, κ' ἐλύτρωνε τὴν μυῖα ... Ναί, ὡσὰν τὸν Καίσαρα, ἐπειδὴ τὸ Σουληνάκι, μὴ θαρρῆτε ὅτι δὲν ἔτρεμε καὶ ταῖς ἀράχναις ἀκόμη ἀπὸ τὴν δειλία του.... αὐταῖς τυχαίνοκν φαρμακεραῖς .... ὅμως ἄφινε, βλέπεις, τὸν φό-

δο του κατὰ μέρος, καὶ διὰ νὰ λυτρώσῃ τὴν μυῖα ἔκαμνε ὅ,τι ἤθελε κάμει.....»

— Κατὰ τὴν κατάστασί του, βέβαια, ἔκαμνε ὅ,τ' ἤθελε κάμει ἕνας ὁποῦ βάζει ἐμπροστὰ ἕνα λύκο ὁποῦ νὰ βαστᾷ εἰς τὰ 'δόντια του ἕνα πρόβατο· εἶπενό τὸν κυανοῦν φωρῶνσκοῦφον.

— Ἢ ὅ,τ' ἤθελε κάμει ἕνας ὁποῦ νὰ τὰ ἔβαζε μὲ τὸν Δυοστημέση διὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ Σουληνάκι ἀπὸ τὰ 'νύχια του, ἐπρόσθεσεν ὁ Τριγλάκης, ἐπίσης καὶ αὐτὸς ἐνδιαφερθείς.

«Εἶδες πῶς τὸ λές; βέβαια ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης, ἐγελοῦσε λοιπὸν τότε τὸ Σουληνάκι, ἔβαλλε τὸ σκουφάκι του στραβὰ (ἂν εἶχε καὶ σκουφάκι, τὸ ταλαίπωρο) ἐτραγουδοῦσε 'σὰν νικητὴς τὸ 'μπροστά, παιδιά, μέσα 'ς τὴν φωτιά!» χαρὰ πλέον ὅση φαντάζεσθε ... πῶς τἄχατε ἐγλύτωτε τὴν μυῖα ... Ἄλλη μία φορὰ εἶδεν ἕνα τζίντζιρα ὁποῦ ἐπνίγουνταν εἰς τὸ νερό ... ἀμέσως τὸ Σουληνάκι δὲν χάνει καιρό, βουτᾷ τὰ δύο δακτυλάκια του ὡσὰν γενναῖος κολυμβητὴς καὶ σώζει τὸ πτωχὸ ζωῦφιο. Τί χαρὰ ἦτον ἐκείνη! ἐκόντεψε μὲ συμπάθειο, νὰ κατουρηθῇ ... Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἰπῆτε, ἐντιμότατοι ἄρχοντες, τί διάβολο χαρὰ ἦταν αὐτή! Ἀφοῦ οἱ ἄλλαι τὸ ἐπῄραζαν τὸ Σουλληνάκι, πῶς γίνεται αὐτὸ νὰ ἤθελε νὰ κάμνῃ καλό; Διατί καὶ αὐτὸ νὰ μὴν ἀφίνῃ τὴν μυῖα νὰ τὴν τρώγῃ ἡ ἀράχνη, καὶ τὸν τζίντζιρα νὰ πνίγεται; ...

— Ναὶ ... εἶπεν ὁ Νικόλας ... διατί νὰ μὴ ἐκδικῆται κἂν καὶ αὐτὸ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο; ἀφοῦ οἱ ἄλλοι τοῦ ἔκαμναν κακό;

— Αἴ, καὶ τί ἤθελε καταλάβει; εἶπεν ἄλλος.

— Νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸ κακὸ ἀφοῦ οἱ ἄλλοι τοῦ ἔκαμναν!

— Ὄχι! Ξεύρω ἐγὼ διατί τὸ ἔκαμνε ... ἐπανέλαβεν ὁ τὸν κυανοῦν σκοῦφον φορῶν. Θὰ ἔλεγεν ἴσως· Ποῖος ἠξεύρει ἂν, καθὼς ἐγὼ γλυτώνω ὅποιον ἠμπορῶ, ἔτσι θὰ γλυτώσῃ κ'ἐμένα ἄλλος!

— Τὸ ηὗρεν ἀπ' ἐδῶ τοῦ λόγου του· αὐτὸ ἦταν καὶ ὄντως ἡ ἀφορμὴ ἀνέκραξεν ὁ Δριμυξύδης. Τὸ Σουληνάκι ἔλεγε μέσα εἰς τὸν νοῦ του· ὁ Δυοστημέσης εἶναι ἡ ἀράχνη μου ἴσως κἀμμίαν ἡμέρα εὑρεθῇ κἀνεὶς νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰ 'νύχια του, καθὼς ἐγὼ λυτρώνω τὰ μυγάκια. Μίαν ἡμέρα, γυρίζει τὸ βράδυ, καὶ μόλις νὰ εἶχε μαζευμένα τρία σολδιά· δὲν ἔλαβε, βλέπεις περιέργεια ὁ κόσμος ἐκείνη τὴν ἡμέρα νὰ ἰδῇ τὴν

χελώνα του. Τὸ πιάνει τὸ πτωχό, ὁ Δυοστημέσης καὶ τοῦ δίδει ἕνα ξύλο... ἕνα ξύλο.. ἀπ' ἐκεῖνα τὰ θεόξυλα... τόσον ὁποῦ δὲν ἐβάσταξε πλέον τὸ ταλαίπωρο, μόνον εὑρίσκει μία στιγμὴ τὴν καταπακτὴ ἀνοικτή, καὶ φρρρούτ μία καταβαίνει τὴν σκάλα... Ὁ Δυοστημέσης ἐτάγιζε τὰ ζωά του κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴ καὶ τὸ ἐστοχάσθηκε... σοῦ τὸ φουχτιάζει λοιπὸν ἀμέσως ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ τὸ ἀνεβάζει πάλιν ἐπάνω εἰς τὸ πατερό... Αἴ, τὸ πτωχὸ Σουληνάκι τί κακὴ μοῖρα τὸ 'πρόσμενε! ..Διὰ νὰ σᾶς δώσω νὰ καταλάβετε τί μαρτύρια ἐτραβοῦσε τὸ ταλαίπωρο παιδὶ ἐκειδὰ μέσα πρέπει προτήτερα νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ὁ Γάργας ὁ μεγάλος πίθηκος τοῦ Δυοστημέση εἶχε ἕνα πάθος ἀπερίγραπτο ἐναντίον τῶν παιδιῶν ἐπειδὴ μία φορὰ τὸν εἶχαν δέσει εἰς ἕνα δένδρο καὶ τὸν ἔδειραν· ἀπὸ τότε ἔτρεμαν πλέον αὐτὰ νὰ τὸν πλησιάσουν, ἐπειδὴ τον ἔβλεπαν ἕτοιμον νὰ τὰ καταξεσχίσῃ· ἦταν ὑψηλότερος ἀπὸ ἐκεῖνα· Καλήτερα εἶχαν νὰ πέσουν εἰς τὰ νύχια τοῦ Δυοστημέση παρὰ νὰ πέσουν τελείως εἰς τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο ζῶο...»

— Ἐγὼ πρέπει νὰ πάγω νὰ δειπνήσω, εἶπεν ὁ φύλαξ ποιῶν ἓν βῆμα πρὸς τὴν θύραν· αὐτὸς ὁ διάβολος ὁ Δριμυξύδης, καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεβάζει εἰς τὰ δένδρα νὰ τὸν ἀκούσουν... Ποῦ τὰ εὑρίσκει!

—Αἴ, ὁ φύλακας φεύγει τέλος πάντων, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Σκέλεθρος πρὸς τὸν Κούτσαβλον· ἐπῆγα νὰ σκάσω προσμένωντας

—Αἴ, φρόνιμα κάθεσθε, εἶπεν ὁ φύλαξ κατευθυνόμενος πρὸς τὴν θύραν.

— Φρόνιμα, μή σε μέλῃ, ἀπήντησεν ὁ Σκέλεθρος πλησιάζων πρὸς τὸν Γερμανόν. Ὁ Κούτσαβλος καὶ ὁ Νικόλας ἐπλησίασαν ἐπίσης συνεννοούμενοι διὰ νευμάτων.

— Ὅμως, ἀξιότιμε φύλακα, φεύγεις, εἶπεν ὁ Δριμυξύδης, εἰς τὸ καλήτερο μέρος τοῦ παραμυθιοῦ.

Ὀλίγον ἔλειψε νὰ χυθῇ ὁ Σκέλεθρος κατὰ τοῦ Δριμυξύδη ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν του· ὁ Κούτσαβλος τὸν ἐμπόδισε.

— Εἰς τὸ καλήτερο μέρος; εἶπεν ὁ φύλαξ στραφεὶς πρὸς τὰ ὀπίσω.

—Ἐννοεῖτε· δὲν ἠξεύρεις τὶ θὰ χάσῃς... εἶπεν ὁ Δριμυξύδης.

— Καλὲ, μὴν τὸν ἀκοῦς, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος μόλις κρατῶν

τὴν ὀργήν του· δὲν ἠξεύρω τί ἔχει σήμερα καὶ δὲν τὰ λέγει καλά· ἐγὼ εὑρίσκω ὅτι τὸ παραμύθι του δὲν φελᾷ τίποτε.

— Δὲν 'φελᾷ τίποτε! ἀνεφώνησεν ὁ Δριμυξύδης πειραχθεὶς εἰς τὴν φιλοτιμίαν· στάσου τὸ λοιπόν, νὰ χαρῇς τὴν ζωή σου, κύρ φύλακα, στάσου ἕως τὸ τέλος... ἀκόμη ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας... τὰ λέγω γλίγορα... νὰ ἰδῇς ἂν 'φελᾷ ἢ δὲν 'φελᾷ.

— Ἂς ἦναι, κάθημαι πλέον· λέγε ὅμως 'γλίγωρα.

— Κάθησε· ὄχι πῶς θὰ τὸ καυχηθῶ, ὅμως θὰ ἰδῇς· θὰ ἰδῇς ἂν ἤκουσες ποτέ σου ἕνα διήγημα τόσον εὔμορφο... καὶ μάλιστα εἰς τὸ τέλος, ὁποῦ θριαμβεύει τὸ Σουληνάκι... σοῦ λέγω πράγματα θαυμαστά!

Ὁ Σκέλεθρος ἔπνεε μένεα σιγῶν· σχεδὸν ἀπελπίσθη περὶ τοῦ σκοποῦ του, διότι ἅμα ἤρχετο ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου ὁ Γερμανὸς ἐλυτροῦτο· ἐκοιμᾶτο εἰς ἄλλο ὑπνωτήριον παρὰ τοῦ ἀδυσωπήτου ἐχθροῦ του· ἑπομένως ἔμελλε τῇ ἐπαύριον νὰ μεταβῇ εἰ τὴν πιστόλαν.

— Ἄ! δὲν 'φελᾷ τίποτε! ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης. Ἂν 'φελᾷ ἢ δὲν 'φελᾷ ἡ ἐντιμοτάτη συντροφιὰ θ' ἀκούσῃ τώρα καὶ θὰ κρίνῃ..

« Ὁ Γάργας τὸ λοιπὸν ἦταν, ὁ Θεός νὰ φυλάγῃ τὸν ἄνθρωπο..!. κακὸς ἐχθρὸς τῶν παιδιῶν, ὅσον καὶ ὁ αὐθέντης του... Τί κάμνει ὁ Δυοστημέσης διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸ Σουληνάκι πῶς ἐζήτησε νὰ φύγῃ; ... ἀλλ' αὐτὸ ἂς τὸ ἀφήσωμεν ἔπειτα... Ἐν τοσούτῳ τὸ ἁρπάζει τὸ παιδί, τὸ φουρνίζει ὡσὰν παξιμάδι ἀπὸ τὴν καταπακτὴ ἐπάνω εἰς τὸ ἀνῶγι, καὶ τοῦ λέγει. Αὔριο τὸ πρωΐ, ὅποῦ θὰ φύγουν ἔξω οἱ ἄλλοι σύντροφοί σου, σὲ διορθώνω ἐγὼ... Σᾶς ἀφήνω νὰ στοχασθῆτε τί τρομερὴ νύκτα τὴν ἐπέρασε τὸ Σουληνάκι! Δὲν ἔκλεισε μάτι σχεδὸν ἀπὸ τὴν συλλογὴ τί θὰ τοῦ κάμει αὔριον ὁ Δυοστημέσης... Τέλος πάντων ἀποκοιμᾶται... Ἀλλὰ ὕπνος ἦταν ἐκεῖνος; Βλέπει ἐκειδὰ ἕνα ὄνειρο... ἕνα τρομερὸ ὄνειρο... εἰς τὴν ἀρχὴ τάχατες... τώρα νὰ ἰδῆτε...

» Εἶδεν εἰς τὸν ὕπνο του πῶς ἦταν ἕνα μικρὸ μυγάκι, ὡσὰν ἐκεῖνα ὁποῦ ἔσωζε ἀπὸ ταῖς ἀράχναις, καὶ πῶς ἔπεσε καὶ αὐτὸ μέσα εἰς ἕνα μεγάλο καὶ δυνατὸ ὕφασμα ἀράχνιο, κ' ἐπολεμοῦσε, κ' ἐπολεμοῦσε νὰ ξεμπερδεύσῃ, καὶ δὲν ἠμ-

παροῦσε. Ἐκεῖ, βλέπει κ' ἔρχεται σιγὰ, σιγὰ σιμά του ἕνα εἶδος θηρίου, ὁποῦ εἶχε μία μούρη ὡτὰν τοῦ Δυοστημέση, καὶ τὸ ἐπίλοιπο μέρος ἦταν σῶμα ἀράχνης... Πολεμῇ τὸ πτωχὸ τὸ Σουληνάκι νὰ ξεσπάσῃ ἀπὸ τὸ ὕφασμα ὁποῦ ἦταν κολλημένο ... τίποτε. Τέλος πάντων τὸ θηρίο ἐκεῖνο πλησιάζει... τὸ ἐγγίζει... μὲ τὰ μακρὰ, καὶ κρύα καὶ μαλλιαρὰ ποδάρια του, τὸ ἀγκαλιάζει... διὰ νὰ τὸ καταφάγῃ... τὸ πτωχὸ τὸ Σουληνάκι ἔκαμε πλέον τὸν σταυρό του, εἶπε πῶς ἀπέθανε... Ἐκεῖ, ἀκούει ἔξαφνα ὡσὰν ἕνα βοητὸ, καὶ βλέπει μία σκνίπα χρυσοπράσινη, ὁποῦ εἶχεν ὡσὰν ἕνα κεντρὶ ἐπάνω της λεπτὸ καὶ λαμπερὸ ὡσὰν διαμαντένιο βελονάκι· καὶ αὐτὴ ἡ σκνίπα ἀρχίζει νὰ γυρίζῃ τριγυρίζῃ τριγύρω τῆς ἀράχνης... καὶ ἔλεγεν εἰς τὸ μικρό παιδὶ μὲ μία φωνίτσα λεπτὴ, λεπτὴ, καθαρὴ ὅμως πολὺ *Ταλαίπωρο μυγάκι... ἔσωσαις ἄλλαις μυταις... τὸ λοιπὸν καὶ τώρα ἡ ἀράχνη δὲν*... Κακῇ τύχῃ ἐκειδὰ ἐξύπνησε τὸ Σουληνάκι... Ξυπνᾷ τὸ Σουληνάκι... βλέπει πῶς ἦταν ὄνειρο ἐλυπήθηκεν ὅτι δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸ ἰδῇ κἂν ἕως εἰς τὸ τέλος. Ἴσως, ἔλεγεν, ἡ χρυσοπράσινη ἐκείνη σκνίπα μὲ τὸ διαμαντένιο τὸ κεντρὶ ἤθελε σκοτώσει τὴν ἀράχνη. Μάταιος ὅμως συλλογισμὸς· αὐτὸ ἦταν ὄνειρο, καὶ ἡ ἡμέρα ἐξημέρωνεν ὁλονέα... Ζητεῖ μὲ τὰ δάκρυα 'ς τὰ 'μάτια ἀπὸ τ' ἄλλα τὰ παιδία βοήθεια, ναὶ, πρόσμενε... τὸ ἕνα ἐφοβεῖτο, τὸ ἄλλο ἀδιαφόρει, τὸ ἄλλο ἤθελε καὶ νὰ τὸ ἰδῇ νὰ πάσχῃ...

— Φτοῦ!... νὰ πᾶν νὰ μοὶ χαθοῦν, τὰ παληόπαιδα, ἀλήθεια καὶ ἀλήθεια!... ἐπέφερεν ὁ κυανοῦς σκοῦφος· ἀμ' ἀδέλφι σας, κακομοίρικα, ἦταν καὶ αὐτὸ· κάμετε καὶ σεῖς μία βοήθεια!...

— Ἄκουσέ με τοῦ λόγου σου, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν φοροῦντα τὸν κυανοῦν σκοῦφον· θὰ σιωπήσεις; Διάβολε! κάθε φορὰ διακόπτει... Εἶπα σιωπὴ!... Εἶμαι ἢ δὲν εἶμαι ἐπιστάτης ἐδῶ μέσα!

Ἀντὶ πάσης ἀποκρίσεως, ὁ φορῶν τὸν κυανοῦν σκοῦφον ἠτένισε τὸν Σκέλεθρον κατὰ πρόσωπον. Ἔπειτα τὸν ἔκαμε τὴν ἐμπαικτικὴν ἐκείνην χειρονομίαν ἥτις εἶναι συνηθεστάτη εἰς τὰ διεφθαρμένα παιδάρια τῶν Παρισίων· ἐστήριξε δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ

ἄκρου τῆς μύτης του τὸν ἀντίχειρα τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ἀνεωγμένης εἰς σχῆμα ριπιδίου, συνάψας τὸν μικρὸν αὐτῆς δάκτυλον μὲ τὸν ἀντίχειρα τῆς ἀριστερᾶς, ἀνεωγμένης ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ταύτην δὲ τὴν σιωπηλὴν *ἀπόκρισιν* συνώδευτε καὶ διὰ μορφασμοῦ τινος τοσοῦτον σατυρικοῦ, ὥστε πολλοὶ τῶν δεσμωτῶν ἔβαλαν γέλωτας μεγάλους, ἄλλοι δ' ἐξ αὐτῶν ἔμειναν ἐξ ἐναντίας ἐκστατικοὶ, διὰ τὴν τόλμην τοῦ νεήλυδος τούτου δεσμώτου· τοσοῦτον ἔτρεμον τὸν Σκέλεθρον!

Οὗτος ἔδειξε τότε τὴν γρονθίαν του πρὸς τὸν κυανοῦν σκοῦφον, καὶ τὸν εἶπε τρίζων τοὺς ὀδόντας · — Αὔριο λογαριαζούμεθα...

— Ναὶ, νὰ λογαριασθοῦμε, νὰ σοῦ διορθώσω ἐγὼ τὸ μοῦτρο!

Φοβηθεὶς μήπως ὁ φύλαξ λάβῃ νέαν ἀφορμὴν νὰ διαμείνῃ ἐκεῖ περισσότερον, ὡς βλέπων ἐπαπειλουμένην ῥῆξίν τινα, ὁ Σκέλεθρος ἀπήντησε μὲ ἀταραξίαν· — Δὲν εἶναι τώρα ὁ λόγος δι' αὐτὸ, ἀλλ' ἐγὼ ἐδῶ μέσα εἶμαι ὁ εὐταξίας· ὅταν λέγω ἕνα λόγον, πρέπει νὰ μὲ ἀκούουν. Ψεύματα, κύρ φύλακα;

— Ἔχει δίκαιο, εἶπεν ὁ ἐπιτηρητὴς. Μὴ διακόπτεις... Ἐξακολούθησε, Δριμυξύδη· κάμε ὅμως γλίγωρα, παιδί μου.

« Ὅταν τὸ λοιπὸν, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης ἐξακολουθῶν τὸ διήγημά του, εἶδε τὸ Σουληνάκη ὅτι δὲν εἶχε νὰ ἐλπίσῃ βοήθειαν ἀπὸ κανένα, τί νὰ κάμῃ πλέον, ὑπομονή. Ξημερών' ἡ ἡμέρα κ' ἑτοιμάζονται τ' ἄλλα παιδιὰ νὰ φύγουν καθένα μὲ τὸ ζῶό του. Ἀνοίγει ὁ Δυοστημέσης τὴν καταπακτὴ καὶ ἀρχίζει νὰ τὰ προσκαλῇ διὰ νὰ δώσῃ εἰς καθένα τὸ κομμάτι τὸ ψωμί του· κατεβαίνουν ὅλα ἀπὸ τὴν σκάλα, καὶ μοναχὸ τὸ Σουληνάκι, μᾶλλον νεκρὸ παρὰ ζωντανὸ, ἀπομένει σουρουπωμένο εἰς μία γωνιὰ τοῦ παταριοῦ μαζῇ μὲ τὴν χελώνα του, καὶ σιωπὴ· ἔβλεπε τὰ ἄλλα ὁποῦ ἔφευγαν ἕνα ἕνα κ' ἐστέναζεν ἀπὸ μέσα του, πῶς νὰ μὴν ἠμπορῇ καὶ αὐτὸ νὰ κάμῃ τὸ ἴδιο. Τέλος πάντων φεύγουν ὅλα τ' ἄλλα. Ἤλπισε μία στιγμὴ μήπως τὸ ξεχάσῃ ὁ αὐθέντης του. Ναὶ, κ' ἐγὼ τό λέγω! Ἀκούει ἐκεῖ δὰ τὴν φωνὴ τοῦ Δυοστημέση ἀπὸ τὰ κάτω τῆς σκάλας· — Μωρὲ Σουληνάκι!... Μωρὲ Σουληνάκι!... — Αὐθέντη. — Κατέβα γλίγωρα, ἢ τώρα ἀνεβαίνω ἐγώ! τοῦ λέγει ὁ Δυοστημέσης. Τὸ πτωχὸ τοῦ ἔφυγεν ὅλο τὸ αἷμα.

— Αἴ, πάγει πλέον εἶπε τὸ ταλαίπωρο τρέμωντας σύστολα καὶ ἐνθυμούμενο τὸ ὄνειρό του. Νὰ, τὸ πανὶ τῆς ἀράχνης ὅπου ἔπεσα μέσα· ἐτελείωσε· τώρα θὰ φαγωθῶ. Ἀφήνει λοιπὸν τὴν χελώνα του κατάχαμα, τὴν κυττάζει ὡσὰν νὰ τὴν ἀποχαιρετᾷ, καὶ πλησιάζει εἰς τὴν καταπακτή. Καθὼς ἔβαλε τὸ ποδαράκι του ᾽ς τὸ πρῶτο σκαλοπάτι, ᾽ξαπλώνει μιὰ φορὰ τὴν χεράκλα του ὁ Δυοστημέσης, καὶ καθὼς τὸ ἁρπάζει ἀπὸ τὸ κανάκι, ὁποῦ ἦταν ὡσὰν ἀδραχτάκι ψιλὸ ψιλό, τὸ κρημνίζει κατὰ γῆς. »

— Τί κρῖμα νὰ μὴν εὑρεθῇ ἐκεῖ δὰ ὁ πρωτόγερως τῆς Μικρῆς Πολώνιας... νὰ σοῦ τὸν κάμῃ ἐκεῖνον τὸν Δυοστημέση! εἶπεν ὁ κυανοῦς σκοῦφος· αὐτοῦ δὰ σὲ θέλω ἐγώ...

»— Ναί, ἀλλὰ κακῇ τύχῃ, βλέπεις, μήτε πρωτόγερως εὑρέθηκεν ἐκεῖ, μήτε κἀνείς!... Τραβᾷ λοιπὸν ὁ Δυοστημέσης τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ βρακάκι του ἕως μέσα εἰς τὴν κάμερή του ὅπου εἶχε τὸν μεγάλο του πίθηκο δεμένον εἰς τὸ κρεββάτι. Καθὼς βλέπει τὸ παιδὶ, ἀρχίζει παρευθὺς τὸ διεστραμμένο ἐκεῖνο ζῶο νὰ πηδᾷ, νὰ τρίζῃ τὰ ᾽δόντια του, καὶ νὰ χύνεται, ὅσον τοῦ ἐσυγχωροῦτεν ἡ ἁλυτίδα του ὅπου ἦτον δεμένο, νὰ καταξεσχίσῃ τὸ ταλαίπωρο τὸ Σουληνάκι.»

— Τὸ ταλαίπωρο! δὲν ἤθελα νὰ ἤμουν τρίχα τῆς κεφαλῆς του, εἶπεν ὁ κυανοῦς σκοῦφος. Τ᾽ ἀκούω αὐτὰ καὶ δὲν μοῦ δίδει καρδιὰ νὰ κάμω κακὸ οὔτε εἰς ἕνα ψύλλον εἰς τὸ ἑξῆς.

— Κ᾽ ἐγὼ τὸ ἴδιο, εἶπαν τινὲς ἐκ τῶν δεσμωτῶν.

Κατ᾽ ἐκείνην τὴν στιγμὴν, τ᾽ ὡρολόγιον τῆς φυλακῆς ἐσήμανεν ὥρας τρεῖς καὶ τέταρτον. Ὁ Σκέλεθρος, φοβούμενος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον μήπως δὲν λάβῃ καιρὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν του, ἀνέκραξεν ἔμπλεως ὀργῆς διὰ τὰς διακοπὰς ταύτας, ἐξ ὧν αὐτὸς εἴκαζεν ὅτι καὶ ἐμαλάσσετο ἡ καρδία τῶν ἄλλων δεσμωτῶν.— Σιωπὴ μωρὲ παιδιά!... Ἂν ᾽παγαίνωμεν ἔτσι, νὰ τὸν διακόπτωμεν κάθε φορὰ, αὐτὸ τὸ παραμύθι δὲν θὰ ἔχει τελειωμό! Ἐσιώπησαν τότε ὅλοι, καὶ ὁ Δριμυξύδης ἐξηκολούθησε·

« Φαντασθῆτε τὴν τρομάρα ὁποῦ ἔλαβε τὸ Σουληνάκι· νὰ τὸ σύρῃ ὁ αὐθέντης του πλησίον τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου Γάργα! — Δὲν τὸ κάμνω πιὰ, δὲν τὸ κάμνω πιὰ, ἐφώναζε· καὶ τί ἔναμε τὸ ταλαίπωρο; τίποτε... Ὁ Δυοστημέσης ὅμως δὲν ἐπρόσε-

ξε τελείως εἰς ταῖς φωναῖς του, ἀλλὰ τὸ σπρώχνει κοντὰ εἰς τὸν πίθηκο, ὁ ὁποῖος καὶ χύνεται ἀμέσως καὶ τὸ ἁρπάζει...

Ρῖγος πανικὸν διεχύθη εἰς τὸ ἀκροατήριον, τὸ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον περίεργον νὰ ἴδῃ τὸ ἀποβησόμενον.

— Τί ζῶον ἤμουν νὰ θελήσω τ' ἀπὸ τώρα νὰ φύγω! εἶπεν ὁ φύλαξ πλησιάσας πλειότερον πρὸς τὸν Δριμυξύδην.

« Καὶ ἀκόμη τί ἤκουτες; Ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρὸς νὰ ἰδῇς, ἐπανέλαβεν αὐτός· — Ὅταν τὸ Σουληνάκι ἠσθάνθηκε τὰ ψυχρὰ καὶ τριχώδη ποδάρια τοῦ πιθήκου, ὅπου τὸ ἥρπαξαν ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ ἀπὸ τὴν κεφαλή, τὰ ἔχασεν ἀπὸ τὸν φόβο του καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ μὲ ὅλη τὴν δύναμί του· — Θεέ μου καὶ σῶσέ με! Νὰ ἡ ἀράχνη ὁποῦ εἶδα εἰς τ' ὄνειρό μου... Χρυσοπράσινη σκνίπα μου, καὶ ποῦ εἶσαι! — Μωρὲ σιώπαινε, μωρὲ σιώπαινε, τοῦ ἔλεγεν ὁ Δυοστημέσης, καὶ δός του καὶ τὸ ἐκλωτσοῦσε· ἐφοβεῖτο, βλέπεις, νὰ μὴν ἀκούσουν ἀπ' ἔξω ταῖς φωναῖς. Μετ' ὀλίγην ὥραν ὅμως τοιοῦτος φόβος δὲν ὑπῆρχε πλέον· τὸ πτωχὸ τὸ Σουληνάκι μήτ' ἐφώναζε πλέον, μήτε ἐκινεῖτο· γονατισμένο καὶ ἄσπρο ὡσὰν τὸ πανί, εἶχε κλειστὰ τὰ μάτια του κ' ἔτρεμε σύστολο κ' ἐτουρτούριζε ὡσὰν νὰ ἦταν μέσα εἰς τὸ χιόνι. Ὁ πίθηκος ἐντωσούτῳ τοῦ ἐκατέβαζε χεριαῖς, τὸ ἔσυρεν ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ τὸ ἐτσαγγρούνιζε· ἔπειτα ἐστέκετο πάλιν τὸ διεστραμμένο ζῶο κ' ἐκύτταζε τὸν αὐθέντη του, ὡσὰν νὰ ἦταν συνεννοημένοι μαζῇ οἱ δύο τους. Ὁ Δυοστημέσης ἐγελοῦσε τόσον δυνατά, ὥστε καὶ νὰ ἐφώναζε τὸ Σουληνάκι δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸ ἀκούσῃ κἀνένας. Πιάνει ἔπειτα καὶ τὸν λύνει τὸν Γάργα ἀπὸ τὸ ποδάρι τοῦ κραββατιοῦ, καὶ δένει εἰς τὴν ἄλλην ἄκρα τῆς ἁλυσίδας τὸ ταλαίπωρο τὸ παιδί.»

— Ἰδὲ, ἰδὲ κακία!

« Γυρίζει ἔπειτα ὁ Δυοστημέσης καὶ λέγει εἰς τὸν πίθηκό του, ὁποῦ ἐφαίνετο ὁ διάβολος, ὡσὰν νὰ ἐκαταλάβαινεν ἀπὸ γλῶσσα· — Προσοχὴ, Γάργα, ὡς τώρα ἔδειχναν ἐσένα, τώρα νὰ πιάσῃς κ' ἐσὺ καὶ νὰ δείχνῃς τὸ Σουληνάκι εἰς τοὺς ἄλλους· νὰ γίνῃ ὁ πίθηκός σου. Μωρὲ, σήκω ἐπάνω ἢ τώρα λέγω τοῦ Γάργα καὶ χύνεται πάλιν ἐπάνω σου. Τὸ ταλαίπωρο παιδὶ ἦταν γονατιστὸ καὶ ἔκλαιε· — Πιάσε, Γάργα, καὶ σύρε τον νὰ προπατῇ· καὶ ἂν δὲν θέλῃ κάμε του καθὼς ἐγώ... — Καὶ

εἰς τὸν ἴδιον καιρὸ κατεβάζει τοῦ παιδιοῦ κάμποσαις μὲ μία λεπτὴ βέργα ὁποῦ ἐκρατοῦσε, ἔπειτα τὴν δίδει καὶ εἰς τὰ χέργια τοῦ πιθήκου.

» Ἐξύρετε πόσον αὐτὰ τὰ ζῶα εἶναι μιμητικά. Ὁ Γάργας ἦταν ἀκόμη περισσότερο. Παρνει λοιπὸν τὴν βέργα ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι καὶ ὁρμᾷ ἐπάνω εἰς τὸ Σουληνάκι. τὸ ὁποῖο καὶ ἠναγκάσθηκε ἀμέσως νὰ σηκωθῇ. Ὅταν ἐσηκώθηκε, ἦταν ἀληθινὰ σχεδὸν τοῦ ἰδίου ἀναστήματος μὲ τὸν πίθηκο. Τότε ὁ Δυοστημέσης ἐβγαίνει ἀπὸ τὴν κάμερή του καὶ καταβαίνει εἰς τὴν αὐλὴ κράζωντας τὸν Γάργα, καὶ ὁ Γάργας τὸν ἀκολουθεῖ διώχνοντας ἐμπροστά του τὸ Σουληνάκι μὲ τὴν βέργα, ὡσὰν νὰ τὸ εἶχε σκλάβο του. Ἀφοῦ κατέβηκαν, κλείει ὁ Δυοστημέσης τὴν ἐξώπορτα, διὰ νὰ διασκεδάσῃ χωρὶς νὰ τὸν ἐμποδίσῃ κἀνεὶς, καὶ νεύει εἰς τὸν Γάργα νὰ βάλῃ ἐμπροστὰ τὸ παιδὶ μὲ τὴν βέργα του, καὶ νὰ τὸ κυνηγῇ γύρω γύρω τῆς αὐλῆς. Ὁ πίθηκος ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴ, καὶ δός του πλέον κ' ἔτρεχε κατόπιν τοῦ παιδιοῦ δέρνωντάς το μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν, ἐνῷ ὁ ἀπάνθρωπος ὁ Δυοστημέσης ἐσπαρταροῦσε νὰ γελᾷ.

» Θαρρεῖτε ὅτι εὐχαριστήθηκε μόνον αὐτό; αἲ καλά! ... Αὐτὰ ἀκόμη δὲν ἦταν τίποτε. Ὡς τώρα τὸ Σουληνάκι τσαγγρουνίσματα μόνον ὑπέφερε κάμποσα καὶ κάμποσαις ξυλιαῖς· τώρα εἶναι τὰ χειρότερα. Διὰ νὰ θυμώσῃ περισσότερο τὸν πίθηκο κατ' ἐπάνω τοῦ παιδιοῦ, τὸ πιάνει μωρὲ 'μάτια μου, ἀπὸ τὰ μαλλιὰ προσποιεῖται ὅτι τὸ κτυπᾷ καὶ τὸ δαγκάνει, κ' ἔπειτα τὸ παραδίδει εἰς τὸν Γάργα καὶ τοῦ λέγει· Πιάσ' τὸ! ..Πιάσ' τὸ..καὶ ἔπειτα τὸ δείχνει ἕνα κομμάτι κρέας, ὡσὰν νὰ τοῦ λέγῃ ὅτι θὰ τὸν ἀνταμείψῃ ἔπειτα μὲ αὐτό. Ὦ Θεέ μου, καὶ νὰ ἐβλέπετε τότε !... Φαντασθῆτε ἕνα μεγάλον πίθηκον κόκκινον, μὲ μία μαύρη μούρη, νὰ τρίζῃ τὰ 'δόντια του ὡσὰν ἀφωρεσμένος, καὶ νὰ χυθῇ ἐπάνω εἰς ἕνα δύστυχο παιδὶ ὁποῦ, μὴν ἔχωντας τὴν δύναμι νὰ ὑπερασπισθῇ τελείως τὸν ἑαυτό του ἔπεσε προῦμητα κατὰ γῆς διὰ νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπό του κἄν. Ὁ Γάργας τότε ἐρεθιζόμενος ὁλονένα ἀπὸ τὸν αὐθέντη του, ἀναβαίνει ἐπάνω εἰς τὴν ράχη τοῦ παιδιοῦ· τὸ ἁρπάζει ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ ἀρχίζει νὰ τὸ δαγκάνῃ ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς, ὁποῦ ἔτρεχαν τὰ αἵματα ποταμηδόν·—Ἄ!

ἡ ἀράχνη ὁποῦ ἔβλεπα εἰς τ' ὄνειρό μου ... νά την ἡ ἀράχνη! ..ἐφώναζε τὸ Σουληνάκι μὲ μία πνιγηρὴ φωνή, ὡσὰν νὰ ἔβλεπε ἐμπρὸς τὸν θάνατό του.

» Ἐκεῖ, ἀκούετε νὰ κτυποῦν τὴν θύρα· Τάκ!.... τάκ! ....τάκ!....

— Ἄ! ὁ πρωτόγερως!!! ἀνέκραξαν οἱ δεσμῶται μετὰ χαρᾶς.

» Ναὶ, αὐτὴ τὴν φορὰ ἦταν τωόντι ἐκεῖνος, κ' ἐφώναζενἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν θύρα·—Θ' ἀνοίξεις, Δυοστημέση, θ' ἀνοίξεις ;.. Μὴ μοῦ κάμνεις τὸν κουφό· ἐγὼ σὲ βλέπω ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς κλειδωνιᾶς.

» Ἀναγκασμένος τότε ὁ Δυοστημέσης ν' ἀποκριθῇ, παγαίνει γογγύζωντας ν. ἀνοίξῃ τοῦ πρωτόγερου, ἐπειδὴ ἤξευρε πόσον ἦταν δυνατὸς μ' ὅλους τοὺς πενῆντά του χρόνους, καὶ πῶς δὲν ἔπαιζε.—Τί θέλεις; τὸν λέγει ὁ Δυοστημέσης κρατῶντας τὴν θύραν μισανοικτή.—Θέλω νὰ σοῦ ὁμιλήσω, εἶπεν ὁ πρωτόγερως· καὶ σχεδὸν μὲ τὴν βία, ἐμβαίνει μέσα εἰς τὴν αὐλή· ἐκεῖ, βλέπει τὸν πίθηκο ὁποῦἐκυνηγοῦσεν ἀκόμη τὸ παιδί· τρέχει, μάτια μου, σοῦ πιάνει τὸν καλλό σου Γάργα ἀπὸ τὸν λαιμὸ, καὶ κάμνει νὰ τὸν πετάξῃ πέρα· βλέπει τότε πῶς ἦταν δεμένος μαζῆ μὲ τὸ παιδί· γυρίζει καὶ κυττάζει τὸν Δυοστησημ' ἕνα βλέμμα τρομερὸ, καὶ τοῦ φωνάζει·— Ἔλα γλίγωρα νὰ λύσῃς τὸ μικρό!

» Φαντασθῆτε τὴν χαρὰ ὁποῦ ἔλαβε τὸ Σουληνάκι, νὰ ἰδῇ ἔξαφνα καὶ ἀνέλπιστα τὴν σωτηρίαν του... ὡσὰν ἐκ θαύματος! Τότε ἐνθυμήθηκε πάλιν τὴν χρυσοπράσινη μικρὴ σκνίπα ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρό του, μ' ὅλον ὁποῦ ὁ πρωτόγερως δὲν ὡμοίαζε μὲ μικρὴ σκνίπα... ἐξ ἐναντίας, σοῦ ἦταν ἐκεῖνος ἕνας...»

— Αἴ,ἐγὼ πλέον παγαίνω,εἶπεν ὁ φύλαξ κινούμενος νὰ ἐξέλθῃ· τὸ Σουληνάκι πλέον ἐγλύτωσεν, ἂς πάγω νὰ πάρω κ' ἐγὼ τὸ ζουμί μου.

— Ἐγλύτωσε; κ' ἐγὼ τὸ λέγω! ἔχει ἀκόμη νὰ τραβίξῃ ἐκεῖνο τὸ Σουληνάκι ὅπου βλέπεις..

— Ἀληθινά! εἶπαν τινὲς τῶν δεσμωτῶν.

— Ἀλλὰ τί πάλιν ἔχει νὰ τοῦ ἀκολουθήσῃ; ἐπανέλαβεν ὁ φύλαξ πλησιάζων. — Κάθησε, κὺρ φύλακα, καὶ θ' ἀκούσῃς, εἶπεν ὁ μυθολόγος.

Ὁ φύλαξ ἔμεινε πάλιν. Ὁ Σκέλεθρος ἐσιώπα βράζων μέσα του. Ὁ Δριμυξύδης ἐξηκολούθησε·

«—Ἔλα τώρα ὁ Δυοστημένης ὁποῦ ἐφοβοῦνταν τὸν πρωτόγερο... τί θὰ κάμῃ; πιάνει εὔμορφα εὔμορφα καὶ λύνει τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς ἁλυσίδας. Ἀφοῦ εἶδε πῶς τὸ Σουληνάκι ἐλύθηκε, πιάνει ὁ καλός σου ὁ πρωτόγερος καὶ τινάζει μία τοῦ Γάργα εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἔπειτα τοῦ δίδει ἕνα λάκτισμα εἰς τὰ νεφρά, καὶ τὸν στέλλει μακρυὰ δέκα πατήματα. Ὁ πίθηκος βάλλει τὰ σφυρίσματα τρίζει τὰ δόντια του, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ καὶ νὰ κάμῃ τίποτε, παρὰ φεύγει ἢ δὲν φεύγει!... ἀναβαίνει ἐπάνω εἰς ἕνα χαμηλὸ σπιτάκι καὶ ἀπ' ἐκεῖ κάθεται πλέον καὶ βλέπει τὸν πρωτόγερο. — Διατί κτυπᾷς τὸ πίθηκό μου; λέγει ὁ Δυοστημένης εἰς τὸν πρωτόγερο. — Δὲν εὐχαριστεῖσαι, διαβόλου παλῃάνθρωπε, ὁποῦ δὲν κτυπῶ κ' ἐσένα τὸν ἴδιο! γυρίζει καὶ τοῦ κάμνει ὁ ἄλλος... νὰ βασανίζῃς τοιουτοτρόπως ἕνα μωρὸ παιδί! Μεθυσμένος θὰ ἦσαι βέβαια πρωΐ πρωΐ. — Μεθυσμένος θὰ ἦσαι τοῦ λόγου σου· ἐγὼ μαθαίνω τοῦ πιθήκου μου ἕνα παιγνίδι ὁποῦ θὰ τὸ παίζῃ μαζῆ μὲ τὸ παιδί. Τοῦ λόγου σου τί ἀνακατώνεσαι; ἐμένα ἡ τέχνη μου εἶναι αὐτή. — Ἀνακατώνομαι βέβαια! Σήμερα εἶδα τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ κ' ἐπέρασαν· τὰ ἐρωτῶ τί ἔγεινε τὸ Σουληνάκι; δὲν μοῦ ἀποκρίνουνται. Ἀμέσως ἔβαλα μὲ τὸν νοῦν μου, ὅτι κάτι θὰ τοῦ ἔκαμες τοῦ παιδιοῦ, ἐπειδὴ σὲ ξεύρω πόσον εἶσαι σκληρός, καὶ ἔτρεξα παρευθὺς καὶ ἦλθα. Νὰ ὁποῦ ἡ ὑποψία μου εἶχε τὸν τόπο της. Πρόσεχε καλά, μὴν τυραννεῖς τὸ παιδί, ἐπειδὴ ἄλλη φορὰ ἐσὺ τὸ ξεύρεις...—Νοικοκύρης εἶμαι νὰ κάμω ὅ,τι θέλω, εἶπεν ὁ Δυοστημένης μὲ θυμόν, καὶ δὲν ἔχω κἀμμίαν ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσω τὴν αὐθεντιά σου· κάμε μου ὅ,τι σοῦ περνᾷ... καὶ νὰ μὴ μεταπατήσῃς ἐδῶ τὸ ποδάρι σου... ἢ σὲ κάμω καὶ... Ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε ὁ Δυοστημένης τὴν ὁμιλία του καὶ ἀκούεις, μωρὲ μάτια μου, τότε ἕνα πὶφ καὶ ἕνα πάφ! σοῦ καταφέρει ὁ καλός σου ὁ πρωτόγερως δύο πάτσους τοῦ Δυοστημένη, ὅπου ἤστραψαν τὰ μάτια του. Νὰ μάθῃς τοῦ λέγει, ἄλλη φορὰ νὰ μιλᾷς τοιουτοτρόπως εἰς τὸν πρωτόγερο τῆς Μικρῆς Πολώνιας.»

— Δύο μόνον πάτσοι δὲν ἦταν τίποτε, εἶπεν ὁ κυανοῦς σκεῦ-

φος· ἐγὼ ἔπρεπε νὰ ἤμ' ἐκεῖ, νὰ σοῦ δείξω πῶς ταῖς κατέβαζαν·

'Ο Δυοστημέσης, παμπόνηρος, διαβολεμμένος ἄνθρωπος, κάμνει πῶς δὲν τοῦ ἐκακοφάνηκε τίποτε, παρὰ λέγει τοῦ πρωτόγερου·— Μὰ ἔχεις ἄδικο τώρα τοῦ λόγου σου ὁποῦ μὲ κτυπᾷς· ἐγὼ τὸ Σουληνάκι... δὲν ἠθέλησα νὰ τοῦ κάμω κἀνένα κακό· παρὰ, σοῦ λέγω, ζητῶ νὰ μάθω εἰς τὸν πίθηκό μου ἕνα καινούργιο παιγνίδι· ζῶο εἶναι, ἐδάγκασε τὸ παιδί, καὶ δι' αὐτὸ εἶναι τὰ αἵματα ὅπου βλέπεις ἀλλέως, κ' ἐγὼ ἐλυπήθηκα ... — Α!..εἶπεν ὁ πρωτόγερως βλέποντας τὸν Δυοστημέση μ' ἕνα μάτι λοξό· ὡστὰν νὰ μὴν σὲ πιστεύω τόσο· τὰ λέγεις αὐτὰ κατ' ἀλήθεια; Ἀφοῦ θέλεις νὰ μάθῃς εἰς τὸν πίθηκο παιγνίδι, διατί νὰ δένῃς μαζῆ του καὶ τὸ παιδί; — Σοῦ λέγω πῶς τὸ παιγνίδι αὐτὸ ἔχουν νὰ τὸ κάμνουν μαζῆ καὶ οἱ δύο τους· θὰ πιάσω νὰ ἐνδύτω τὸν Γάργα μ' ἕνα φόρεμα κόκκινο, καὶ νὰ τοῦ φορέσω κ' ἕνα καπέλλο μὲ πτερὰ, ἔπειτα θὰ καθίσω τὸ Σουλινάκι εἰς μία μικρὴ καθέδρα, καὶ νὰ τοῦ δέσω κ' ἐμπροστά του ἕνα ἄσπρο μανδῆλι ὁποῦ νὰ δώσω ἔπειτα εἰς τὰ χέρια τοῦ πιθήκου ἕνα μεγάλο ξυράφι ξύλινο καὶ νὰ τὸν βάλω νὰ ξυρίζῃ τάχατες τὸ παιδί.

» 'Ο πρωτόγερως ὅταν ἤκουσεν αὐτὸ ἐγέλασεν.— Δὲν θὰ ἦναι νὰ γελᾷ κἀνείς; γυρίζει καὶ τοῦ κάμνει ὁ τρισκατάρατος ὁ Δυοστημέσης.—'Αμὴ τί σοῦ λέγω... νὰ μὲ ἰδῇ πέντ' ἕξη φοραῖς νὰ καμωθῶ ἐγὼ πῶς ξυρίζω τὸ Σουλινάκι, θὰ μὲ μιμηθῇ· ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο, πρέπει προτήτερα νὰ συνειθίσῃ νὰ ἦναι μαζῆ μὲ τὸ παιδί· δι' αὐτὸ εἶναι ὅπου τοὺς ἔδεσα μαζῆ καὶ τοὺς δύο.— 'Αλλὰ διατί νὰ ἐκλέξῃς τὸ Σουληνάκι, καὶ ὄχι ἄλλο κἀνένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ὁποῦ ἔχεις;— 'Επειδὴ εἶναι τὸ μικρότερο, καὶ ὅταν κάθεται ὁ Γάργας εἶναι ὑψηλότερός του· ἔπειτα ἐγὼ ἤθελα νὰ δίδω εἰς τὸ Σουληνάκι καὶ τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα κερδίσωμεν.—'Αφοῦ εἶν' ἔτσι, κάμε τὸ λοιπὸν τὴν τέχνη σου, εἶπεν ὁ πρωτόγερως· ἀπατήθηκε βλέπεις, ὁ πτωχὸς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν ὑποκρισία τοῦ Δυοστημέση.

» 'Ενῷ ὁ πρωτόγερως ὡμιλοῦσε μὲ τὸν Δυοστημέση, τὸ ταλαίπωρο τὸ Σουλινάκι, δὲν ἐτολμοῦσε οὐδὲ τὴν ἀναπνοή του νὰ πάρῃ· τὸ ἔβλεπες μόνον κ' ἔτρεμε χειροπόδαρα, κοιτάμενο κατὰ γῆς. Ὅταν ἤκουσε τὰ ὑστερινὰ μάλιστα λόγια τους,

ἀπελπίσθηκε πάλιν καὶ εἶπε μέσα του· — Ἐτελείωσε· ἡ ἀράχνη θὰ μὲ κακοφάγῃ, καὶ οὔτε χρυσοπράσινη σκνίπα ἔχει νὰ φανῇ διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ οὔτε τίποτε· — Σήκω. παιδί μου· ἀφοῦ ὁ αὐθέντης σου θὰ σοῦ δίδῃ τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα συνάζῃ, κάμε τὰ δυνατά σου νὰ συνειθίσῃς τὸν πίθηκο. . . ὕστερα θὰ κερδίζῃς χρήματα πολλὰ νὰ γίνῃς καὶ σὺ ἄνθρωπος, καὶ δὲν θὰ ἔχῃς πλέον νὰ παραπονῆσαι. — Καὶ τί; ἔχει τάχατες καὶ τώρα κἀνένα παράπονο; Μωρὲ Σουλινάκι, ἔχεις κἀνένα παράπονο ἐναντίον μου; ἐρωτᾷ ὁ Δυοστημέσης τὸ παιδί... — Ὄχι ...ὄχι... ἀποκρίνεται τὸ δύστυχο ἀπὸ τὸν φόβο του.— Βλέποις, κὺρ πρωτόγερε, ὅτι δὲν ἔχει τὸ παιδὶ μ' ἐμένα τίποτε, παρὰ ὁ πίθηκος εἶναι ὁποῦ τὸ ἐτσουγγράνισε λιγουλάκι, ὅμως εἰς τὸ ἑξῆς θὰ προσέχω... — Ναὶ, νὰ ζῇς, πρόσεχε εἰς τὸ ἑξῆς.— Τί λόγος, κὺρ πρωτόγερέ μου, μὴν ἔχῃς κἀμμίαν ἔννοια. ... Μωρὲ Σουληνάκι! σήκω ἐπάνω κ' ἔλα νὰ σοῦ δέσω τὸν λαιμὸ ὁποῦ τρέχει ὀλίγον αἷμα· σιῶπα, καὶ εἰς ἀνταμοιβὴν θὰ στείλω νὰ ἀγοράσω τὸ μεσημέρι ἕνα καλὸ φαγητὸ ἀπὸ τοῦ κὺρ πρωτόγερου, νὰ φᾷς καὶ σύ.— Στεῖλε, Δυοστημέση, στεῖλε, φίλε μου· ἐγὼ τὸ μαγειρειό μου καὶ τὴν οἰνοθήκη μου τὰ ἔχω εἰς τὴν διάκρισιν ὅλου τοῦ κόσμου.

» Κατὰ βάθος ὁ πρωτόγερως ἦτο κάλλιστος ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ διόλου χωρὶς πονηρία· ἔπειτα ἤθελεν ὁ πτωχὸς νὰ πωλήσῃ καὶ τὸ πρᾶγμά του, ἀδυναμία τὴν ὁποίαν ἐγνώριζε πολὺ καλὰ ὁ Δυοστημέσης.

» Ἀπομένει τὸ λοιπὸν πάλιν τὸ μικρὸ εἰς τὰ χέρια τοῦ αὐθεντός του. . . Εὐθὺς καθὼς βλέπει τὸν πρωτόγερω ὅτι ἐγύρισε τὴν ράχι, ὁ Δυοστυμέσης δείχνει τὴν σκάλα εἰς τὸ μικρὸ καὶ τὸ προστάζει ν' ἀναβῇ γλίγωρα εἰς τὸ πατερό· ἀναβαίνει τὸ λοιπὸν τὸ ταλαίπωρο χωρὶς νὰ προσμείνῃ δεύτερο λόγο! —Θεέ μου, Θεέ μου! λέγει ἀφοῦ ἀνέβηκε· τώρα πλέον ἐχάθηκα ! Καὶ ἔπεσε τὸ δύστυχο ἐπάνω εἰς τ' ἄχυρα, κοντὰ εἰς τὴν χελώνα του καὶ ἤρχησε νὰ κλαίῃ πύρινα δάκρυα. Μετὰ κάμποσην ὥρα, νὰ καὶ ἀκούει τὸν Δυοστημέση νὰ τὸ κράζῃ ἀπὸ κάτω μὲ μία διαφορετικὴ φωνή . . . —Μωρὲ θὰ καταβῇς 'γλίγωρα; σκυλὶ τῆς σκύλας! τίνος φωνάζω τόσην ὥρα; Καταβαίνει κάτω τὸ παιδί. . Μόλις καταβαίνει κάτω τὸ παιδὶ, καὶ

ὁ αὐθέντης τὸ σύρει ἀπὸ τὸ αὐτὶ μέσα εἰς τὴν κάμερή του κλονούμενος εἰς κάθε βῆμά του, ἐπειδὴ τόσον πολὺ κρασὶ εἶχε πίει ὁποῦ μόλις ἐστέκετο εἰς τὰ πόδια του· τὸ σῶμά του τώρα ἔκλινε πρὸς τὰ ἐμπρός, τώρα πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔβλεπε τὸ Σουλινάκι μὲ κάτι ματιαῖς ἄγριας, χωρὶς νὰ τοῦ ὁμιλῇ τελείως.

» Ὁ Γάργας ἦταν πάλιν δεμένος εἰς τὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ. Εἰς τὴν μέση τῆς κάμερης ἦταν μία καθέδρα, μ' ἕνα σχοινάκι δεμένο ἐπάνω εἰς τὸ ἀκουμβηστῆρί της... — Κάθ... κάθησε... ἐκεῖ (ἐξηκολούθησεν ὁ Δριμυξύδης ἀπομιμούμενος, μέχρι τέλους τοῦ διηγήματος, τὸ τραύλισμα ἀνθρώπου μεθύσου, ὁσάκις ἐλάλει ἀντὶ τοῦ Δυοστημέση).

» Κάθηται τὸ Σουληνάκι.. τί νὰ κάμῃ, τὸ ταλαίπωρο!... τότε ὁ Δυοστημέσης, χωρὶς λέξι νὰ προφέρῃ, πιάνει καὶ τὸ δένει καλὰ καλὰ ἐπάνω εἰς τὴν καθέδρα μὲ τὸ σχοινί. — Θεέ μου! Θεέ μου! ἔλεγε μέσα του τὸ πτωχό· αὐτὴ τὴν φορὰ δὲν θὰ ἔλθει νὰ μὲ βοηθήσῃ πλέον κἀνείς.

» Εἶχε δίκαιο τὸ πτωχό· δὲν ἤλπιζε πλέον βοήθεια ἀπὸ πουθενά· ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ὁ πρωτόγερως εἶχε φύγει, βέβαιος πῶς ὁ Δυοστημέσης δὲν ἤθελε τὸ πειράξει, ἀπὸ τὸ ἄλλο, αὐτός, ὁ ἀπάνθρωπος, εἶχε κλειδώσει ἀπὸ μέσα τὴν θύρα του, ὁποῦ δὲν ἦταν τρόπος νὰ ἔμβῃ πλέον κἀνεὶς πρὸς βοήθειαν τοῦ παιδιοῦ. »

— Αἴ! ἐτελείωσε, τὸ ταλαίπωρο! εἶπον οἱ φυλακισμένοι, περίλυποι διὰ τὴν ἀπηλπισμένην θέτιν εἰς ἣν ἔφερεν ὁ μυθολόγος τὸν μικρόν του ἥρωα.

Ὁ Δριμυξύδης ἐξηκολούθησεν· « Ἀφοῦ τὸ ἔδεσε τὸ Σουλινάκι καλὰ καλὰ ἐπάνω εἰς τὴν καθέδρα, ὁ Δυοστημέσης γυρίζει καί τοῦ λέγει· (καὶ ὁ μυθολόγος ἐμιμήθη πάλιν τὴν λαλιὰν μεθύστου] — Τώρα.. νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ... ὁποῦ ἐξ αἰτίας σου μ' ἐκτύπησεν ὁ πρωτόγερως. Τώ.. τώ...ρα νὰ ἰδῇς... τί... θὰ πάθῃς... Καὶ σύρει, μωρὲ μάτια μου, ἀπὸ τὸν κόλπο του ἕνα μεγάλο ξυράφι ἀκονισμένο καλά, ἔπειτα τὸ ἀνοίγει καὶ πιάνει μὲ τὸ ἕνα χέρι τὸ Σουλινάκι ἀπὸ τὰ μαλλιά ... Ὅταν εἶδε τὸ ξυράφι ἐκεῖνο, ἔβγαλε ταῖς φωναῖς τὸ παιδί. — Ἤμαρτον! αὐθέντη μου.. ἤμαρτον.. δὲν τὸ κάμνω ποιά!.. — Σκάσε, μωρὲ καὶ μὴ φωνάζῃς τώρα σοῦ κόπτω τὸν λαιμό!

ἀποκρίνεται καὶ τοῦ λέγει ὁ Δυοστημέσης.—Ἄχ, χρυσοπράσινη μικρή μου σκνίπα, καὶ ποῦ εἶσαι νὰ τρέξῃς νὰ μὲ βοηθήσῃς! ἐφώναζε τὸ ταλαίπωρο μικρὸ, ἐνθυμούμενο μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν φόβο του τὸ ὄνειρό του. Ποῦ εἶσαι ὁποῦ ἡ ἀράχνη ..νά την... νά την... εἶν' ἕτοιμη νὰ μὲ σκοτώσῃ... Ὤχου, μάννα μου, ὤχου, μάννα μου!..—Ἄ! ἀράχνη μὲ λὲς ἐσὺ ἐμ.... ἐμένα, αἴ; ἀράχνη μὲ λὲς ἐσὺ, εἶπε τότε ὁ Δυοστημέσης ... Νὰ σὲ σκοτώσω δὰ τώρα κ' ἐγὼ ... καὶ ὄχι μὲ τὸ χέρι μου... παρὰ θὰ βάλω...

»Κράζει τότε ὁ Δυοστημέσης τὸν πίθηκό του καὶ τοῦ λέγει·—Νὰ, μωρὲ Γάργα, ἔπαρε τὸ ξυράφι καὶ κάμε του ἔτσι δὰ, βλέπεις; Καὶ κρατῶντας μὲ τὸ ἕνα χέρι τὸ παιδὶ ἀπὸ τὰ μαλλιὰ,ἔκαμε μὲ τὸ ἄλλο ὡσὰν νὰ ἔκοπτε τὸν λαιμὸ τοῦ παιδιοῦ, ἀπὸ τὴν ράχι τοῦ ξυραφιοῦ.

»Τὸ διαβολεμένο ἐκεῖνο ζῶο ἦταν, ἀδελφὲ, τόσο μιμητικὸ, τόσο παμπόνηρο καὶ διεστραμμένο, ὁποῦ ἀμέσως ἐκατάλαβε τί τοῦ ἔλεγεν ὁ αὐθέντης του. Καὶ ὡσὰν τάχα νὰ ἤθελε νὰ τοῦ δώσῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐμβῆκεν εἰς τὸ νόημα, ἔπιασε μόνο του τὸ σαγόνι του μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι ἐσήκωσε τὴν κεφαλή του πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ μὲ τὸ δεξί του χέρι ἔκαμε ὡσὰν νὰ κόπτῃ τὸν λαιμό του.—Εὖγέ σου, Γάργα! αὐτὸ θὰ κάμῃς, εἶπε τραυλίζων ὁ Δυοστημέσης καὶ κλονούμενος ἐπάνω εἰς τὰ πόδιατου· τόσον, ὁποῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσῃ ἐπάνω εἰς τὸ Σουλινάκι—Εὖγέ σου· αὐτὸ ἔχεις νὰ κάμῃς ... Τώρα νὰ σὲ λύσω καὶ νὰ τοῦ κόψῃς τὸν λάρυγγα, αἴ, Γάργα;

» Ὁ πίθηκος τότε ἔβγαλε μία φωνὴ καὶ ἔτριξε τὰ 'δόντια του ὡσὰν ἔλεγε ναί· ἔπειτα ἐξάπλωσε τὸ χέρι του διὰ νὰ λάβῃ τὸ ξυράφι ὁποῦ τοῦ ἐπρόσφερεν ὁ Δυοστημέσης.— Χρυσοπράσινη μικρὴ σκνίπα μου, καὶ ποῦ εἶσαι τώρα νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ βοηθήσῃς! εἶπεν ἀπὸ μέσα του τὸ Σουληνάκι, βέβαιο πλέον ὅτι ἔφθασεν ἡ ὑστερινή του στιγμή.'Αλλοίμονον! τὸ δυστυχισμένο, ἔκραζεν εἰς βοήθειά του τὴν χρυσοπράσινη σκνίπα, καθὼς ἕνας ἄνθρωπος κράζει Θεέ μου, Θεέ μου, ὅταν βλέπῃ πῶς θὰ πνιγῇ.

»Νὰ καὶ βλέπει τὸ Σουλινάκι ἐκεῖ δὰ ὁποῦ τὸ ἔλεγε κ' ἐμβαίνει μέσα εἰς τὴν κάμερη ἓν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ πράσινα μυγά-

κια ὁποῦ εἶναι χρυσᾶ ὡσὰν ἀσπίθαις, κ' ἐγύριζε τὸ μυγάκι κ' ἐγύριζε, καὶ ἴσα ἴσα τὴν στιγμὴ ὁποῦ ὁ Δυοστημένης ἔδιδε τὸ ξυράφι εἰς τὸν Γάργα, τὸ μυγάκι τὸ χρυσὸ 'παγαίνει καὶ χώνεται μέσα εἰς τὸ ὀμμάτι τοῦ κακοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου. Μία μύγα μέσα εἰς τ' ὀμμάτι ἑνὸς ἀνθρώπου εἶναι κἂν τίποτε· ὅμως εἰς τὴν ἀρχὴ καθὼς ἔμβη μέσα καίει τ' ὀμμάτι ὡσὰν νὰ σοῦ τὸ κεντοῦν μὲ βελόνα· ὁ Δυοστημένης τὸ λοιπὸν, μόλις ὁποῦ ἔστεκεν εἰς τὰ πόδια του, ἔφερεν ἀμέσως τὸ χέρι εἰς τ' ὀμμάτι του, καὶ μὲ τόσην ὁρμὴν, ὁποῦ ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε πλησίον τοῦ κρεββατιοῦ ὅπου ἦταν δεμένος ὁ Γάργας.—"Ω! σ' εὐχαριστῶ, χρυσοπράσινη μικρή μου σκνίπα, σὺ εἶσαι ὁποῦ μ' ἐλύτρωσες ἐφώναξε, τὸ Σουλινάκι· ἐπειδὴ καθὼς ἐκάθητο δεμένον ἐπάνω εἰς τὴν καθέδρα του ἐστοχάσθηκε τὰ πάντα. Ὁ Δυοστημένης τύσον ἦτο μεθυσμένος ὁποῦ ἐκοίτετο κατὰ γῆς ὡσὰν ἕνα κομμάτι ξύλο... μεθυσμένος πλέον στουπί· ἀλλ' ὅταν ἔπεσε, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πλακώση τὸν Γάργα, καὶ κοντὰ νὰ τοῦ σπάση τ' ὀπισινὸ ποδάρι ... Γνωρίζετε πόσον αὐτὰ τὰ ζῶα εἶναι ἐκδικητικὰ τῆς ὀργῆς. Ὁ πίθηκος ἐκρατοῦσεν ἀκόμη τὸ ξυράφι 'ποῦ τοῦ εἶχε δώσει ὁ αὐθέντης του διὰ νὰ κόψη τὸν λαιμὸ τοῦ μικροῦ. Τί κάμνει τοῦ διαβόλου μου τὸ ζῶο; Ὅταν βλέπη τὸν αὐθέντη του ἐξαπλωμένο ἀνάσκελα, χύνεται μία ἐπάνω του, κατακαθίζει εἰς τὸ στῆθός του, καὶ... κρὰκ... τοῦ κόπτει τὸν λάρυγγα, ἀπαράλλακτα καθὼς τὸν εἶχεν ἑρμηνεύσει νὰ τὸν κόψη τοῦ Σουλινάκι.»

— Εὖγε !... ἐξαίρετα! ...

— Ζήτω ὁ Γάργας !.... ἀνέκραξαν οἱ δεσμῶται μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

— Ζήτω ἡ χρυσοπράσινη σκνίπα!

— Ζήτω τὸ Σουλινάκι, ζήτω ὁ Γάργας!

«—Τὸ βράδυ, γυρίζουν τ' ἄλλα παιδιὰ καὶ βλέπουν τὴν θύρα κλειστή. Κτυποῦν... κἀνείς. Ξανακτυποῦν ... τίποτε. Φωνάζουν τότε τὸν πρωτόγερο· Παιδιά μου, τοὺς λέγει αὐτὸς, ὁ αὐθέντης σας πρέπει νὰ ἐμέθυσεν ὡσὰν ἐγγλέζος ἐπειδὴ τοῦ ἔστειλα πρὸ ὀλίγου κρασὶ καὶ τώρα θὰ κοιμᾶται βαθειὰ, μόνον νὰ 'σπάσωμεν τὴν θύρα διὰ νὰ μὴ μείνετε τὴν νύκτα ἀπ' ἔξω.

» Σποῦν τὸ λοιπὸν τὴν θύρα, ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὴν κάμε-

ρη, τί νὰ ἰδοῦν; Τὸν Γάργα ἁλυσοδεμένο, νὰ κάθεται ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ αὐθέντός του καὶ νὰ παίζῃ μὲ τὸ ξυράφι· τὸ πτωχὸ τὸ Σουληνάκι κατὰ καλὴ τύχη, μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ἔφθανεν ἡ ἁλυσίδα τοῦ πιθήκου, νὰ κάθεται δεμένο ἐπάνω εἰς τὴν καθέδρα του καὶ νὰ βλέπῃ ἂν τὸ εὕρῆτε τί; Τὸ χρυσὸ μυγάκι ὁποῦ, ἀφοῦ εἶχε πετάξει γύρω γύρω, ἦλθε κ' ἐκάθησεν ἐπάνω εἰς τὸ χεράκι του.

» Τὸ Σουλινάκι ἐδιηγήθηκε τὰ πάντα εἰς τὸν πρωτόγερο καὶ εἰς ἕνα πλῆθος λαοῦ ὁποῦ εἶχεν ἔλθει μαζῆ του· ὅλοι ἐθαύμασαν πῶς ἐλυτρώθη τὸ ταλαίπωρο παιδί· ὡσὰν ἀπὸ Θεοῦ.... καὶ εἶπαν νὰ κάμουν ἕνα θρίαμβον εἰς τιμὴν τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ πιθήκου.

»Εἶχε νυκτώσει· ἀνάπτουν δαδιά, δένουν τὸν Γάργα ἐπάνω εἰς ἕνα τραπέζι ὁποῦ τὸ ἐσήκωναν τέσσαρα παιδιὰ εἰς τὸν ὦμόν των, καὶ 'παγαίνουν ἐμπρός. 'Απ' ὀπίσω ἤρχετο ὁ πρωτόγερως βαστῶν τὸ Σουλινάκι εἰς τὴν ἀγκαλιά του, καὶ τ' ἄλλα πλέον τὰ παιδιὰ κατόπι μὲ φωναῖς καὶ μὲ μουσικὰ ὄργανα καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Μικρῆς Πολώνιας ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, καὶ ἤκουες ἕνα καταλόγι, ἕνα φωνοκόπι ἀδιάκοπο, Ζήτω τὸ Σουληνάκι! Ζήτω ὁ Γάργας!!.. 'Απὸ τότε τὸ Σουλινάκι ἔβαλε τὸ χρυσοπράσινο μυγάκι μέσα εἰς ἕνα χαρτί, καὶ κάθε φορά.... »

Τὸ τέλος τοῦ μύθου τοῦ Δριμυξύδου διεκόπη.

— Αἴ, γέρο Ῥοῦσσελ, ἀνέκραξεν ἔξωθεν φωνή, θὰ ἔλθεις νὰ δειπνήσῃς ; κοντεύουν τέσσαρες ὧραις.

— Αἴ, νὰ ὁποῦ σχεδὸν ἐτελείωσε τὸ παραμύθι, ἂς πηγαινω κ' ἐγὼ, εἶπεν ὁ ἐπιτηρητὴς πορευόμενος πρὸς τὴν θύραν. Προσέξετε... φρόνιμα.

— Θ' ἀκούσωμεν ν' ἀποτελειώσῃ τὸ παραμύθι, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος μὲ παλμοὺς ἀνυπομονησίας· καὶ ἐπρόσθεσε κρυφίως πρὸς τὸν Κούτσαβλον· — 'Πήγαινε νὰ ἰδῇς ἀπὸ τὴν θύρα καὶ ἀμέσως ὁποῦ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν αὐλὴ φώναξε σὺ Γάργας ! καὶ μὴ σὲ μέλῃ διὰ τὸν γλωσσοφάγο.

'Ο Κούτσαβλος ἔπραξε κατὰ τὴν διαταγήν.

« Σᾶς ἔλεγα τὸ λοιπὸν, ἐπανέλαβεν ὁ Δριμυξύδης, ὅτι τὸ Σουληνάκι ἔβαλε τὸ χρυσὸ μυγάκι του μέσα εἰς ἕνα... »

— Γάργας ! ἀνεφώνησεν ὁ Κούτσαβλος ἐπιστρέφων, ὡς εἶδε τὸν φύλακα ἐξελθόντα τῆς αὐλῆς.

— Τώρα νὰ ἰδῆτε τί ἀράχνη εἶμ' ἐγώ ! ἀνέκραξε παρευθὺς ὁ Σκέλεθρος ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ Γερμανοῦ μὲ τόσην βίαν, ὥστε οὐδὲ κίνημά τι ἐπρόφθασεν ὁ δύστηνος αὐτὸς νεανίας νὰ κάμῃ, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην νὰ ἐκφέρῃ φωνήν.

Ἡ φωνή του ἐξέπνευσεν ὑπὸ τοὺς σιδηροὺς τοῦ Σκελέθρου δακτύλους συσφίξαντας τὸν λαιμόν του.

— Ἂν ἦσ' ἐσὺ ἀράχνη, εἶμαι κ' ἐγὼ τὸ μυγάκι τὸ χρυσοπράσινο, μωρὲ Σκέλεθρε παληάνθρωπε, ἀνέκραξε μία φωνὴ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Γερμανὸς ἔκπληκτος διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς προσβολῆς τοῦ ἀμειλίκτου ἐχθροῦ του, ἔπιπτεν ὕπτιος ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου του, διακείμενος εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ λῃστοῦ, ὁ ὁποῖος, θέσας τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ στήθους του ἐκράτει αὐτὸν ἐκ τοῦ λαιμοῦ.

— Ναὶ, ἐγὼ εἶμαι τὸ χρυσοπράσινο μυγάκι. Καὶ τί μυγάκι ! ἐπανέλαβεν ὁ τὸν κυανοῦν σκοῦφον φορῶν ὃν τοσάκις ἀνεφέραμεν· καὶ ῥίψας χαμαὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας δεσμώτας διὰ νὰ περάσῃ, ὥρμησεν ἐπὶ τοῦ Σκελέθρου καὶ κατέφερεν αὐτῷ ἐπὶ τοῦ κρανίου καὶ μεταξὺ τῶν δύο ὀφθαλμῶν χάλαζαν γρονθοκοπημάτων τοσοῦτον βιαίων, ὥστε ὡμοίαζον τοὺς ἠχηροὺς κτύπους οὓς ἀποτελεῖ σφῦρα ἐπὶ ἄκμονος.

Ὁ τὸν κυανοῦν φορῶν σκοῦφον, ὅστις ἦτον ὁ Μαχαιροβγάλτης, ἐπρόσθεσε διπλασιάζων τὴν ταχύτητα τοῦ σφυροκοπήματός του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σκελέθρου.

— Νὰ ! νά ! νά ! νὰ ! Ἀπαράλακτα ὡσὰν ὁποῦ μοῦ ταῖς ἐκατέβασε κ' ἐμένα ὁ κύρ Ῥοδόλφος ! . . . Ἀκόμη δὲν ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν νοῦν μου ! . . .

Εἰς τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο φαινόμενον, οἱ δεσμῶται ὅλοι ἔμειναν ἐκστατικοί, χωρὶς νὰ λάβωσι μέρος ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ Μαχαιροβγάλτου. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν εἰσέτι τοῦ μύθου τοῦ Δριμυξύδη, ἐφάνησαν μάλιστα ὡς εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς πράξεως ταύτης, σωζούσης τὸν Γερμανόν. Ὁ Σκέλεθρος, ζαλισθεὶς κατ' ἀρχὰς καὶ σφαδάζων ὡς βοῦς ὑπὸ τὴν μάχαιραν, ἔτεινε μηχανικῶς τὰς χεῖρας πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἵνα ἐμποδίσῃ τὰς προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ του, καὶ ὁ Γερμανὸς ἡδυ-

νήθη οὕτω νὰ διεκφύγῃ τὴν θανατηφόρον σφίξιν τοῦ Σκελέθρου.

— Μωρὲ, τί εἶναι, μωρὲ παιδιά ; ποῖος εἶναι αὐτός ; ἀνεφώνησεν ὁ Κούτσαβλος· καὶ ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ Μαχαιροβγάλτου, ἐζήτησε νὰ κρατήσῃ ὄπισθεν τοὺς βραχίονάς του, ἐνῶ αὐτὸς παντοίαις δυνάμεσιν ἐπροσπάθει νὰ καταβάλῃ τὸν Σκέλεθρον ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου. Ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ Γερμανοῦ ἀπήντησεν εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ Κουτσάβλου διά τινος λακτισμοῦ οὕτω σφοδροῦ, ὥστε τὸν ἀπέστειλε κατακυλιόμενον μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ κύκλου ὃν ἐσχημάτιζον τριγύρω οἱ δεσμῶται.

Πελιδνὸς τὴν ὠχρότητα ὁ δύστηνος Γερμανὸς, διετέλει γονυκλινὴς πλησίον τοῦ ἐδωλίου, ὡς νὰ μὴ διεγίνωσκε τὰ περὶ αὐτὸν διατρέχοντα. Τοσοῦτον σφοδρὸς ὑπῆρξεν ὁ στραγγαλισμὸς του, ὥστε μόλις ἀνέπνεε.

Παρελθούσης τῆς πρώτης αὐτοῦ καταπλήξεως, ὁ Σκέλεθρος ἠδυνήθη, μετὰ πολλὰς καὶ μεγάλας δυνάμεις, ν' ἀποσπασθῇ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Μαχαιροβγάλτου καὶ νὰ ἀναγερθῇ εἰς τοὺς πόδας του. Ἀσθμαίνων, παράφορος ἐκ τῆς ὀργῆς κατέστη δεινὸς τὴν ὄψιν... Ἡ πτωματοειδὴς του μορφὴ ἀπέσταζεν αἵματος· τὸ ἄνω χεῖλός του, ἀνασυρμένον ὡσεὶ λύκου λυσσώδους, ἄφηνεν ἀσκεπεῖς τοὺς ὀδόντας του. Τέλος πάντων ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς σπαιρούσης ἐκ τοῦ θυμοῦ καὶ τοῦ κόπου, ἐπειδὴ ἡ μετὰ τοῦ Μαχαιροβγάλτου πάλη του ὑπῆρξεν ἐπιμοχθοτάτη.— Μωρ' ἀκόμη τὸν βλέπετε. τὸ σκυλί!... παληάνθρωποι ὅλοι σας! ... ὁποῦ ἔπεσεν ἐπάνω μου ἔξαφνα ὡσὰν προδότης, καὶ τὸν καμαρώνετε... ὁποῦ θὰ γίνῃ αἰτία νὰ φύγῃ ὁ γλωσσοφάγος ἀπὸ τὰ χέρια σας!

Ἐν τούτοις, ὁ Μαχαιροβγάλτης, ἀνεγείρας τὸν Γερμανὸν ἡμιθανῆ, ἐπέτυχε νὰ τὸν πλησιάσῃ ὀλίγον πρὸς τὴν γωνίαν τοῦ τοίχου, ὁποῦ καὶ τὸν ἀπέθεσε. Σταθεὶς ἔπειτα ἔμπροσθέν του εἰς τὴν ἐξαίρετον ἐκείνην ἀμυντικὴν θέσιν, ἡτοιμάσθη ν' ἀποκρούσῃ πᾶσαν νέαν προσβολήν. Ἤδη ἡ ἡράκλειος δύναμίς του διήγειρε τὸν φόβον τῶν λοιπῶν. Ὁ Δριμυζύδης, περίφοβος, ἔγειν ἄφαντος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου, χωρὶς νὰ τὸν παρατηρήσῃ τις ὅταν ἀνεχώρει.

Ἰδὼν ὁ Σκέλεθρος ὅτι πολλοὶ τῶν δεσμωτῶν ἐδίσταζον·

— Μωρὲ παιδιὰ, τί τοὺς βλέπετε ! ἀνεφώνησε· δὲν μοῦ

τοὺς δερματιάζετε καὶ τοὺς δύο !

— Πρόσεξε ! ἀπήντησεν ὁ Μαχαιροβγάλτης ἑτοιμαζόμενος εἰς πάλην, προθέτων μὲν τοὺς βραχίονας, στιβαρῶς δὲ θεμελιούμενος ἐπὶ τῶν ῥωμαλέων νεφρῶν του. Κύτταξε καλά, Σκέλεθρε ! σοῦ κόπτω τὸν λάρυγγα καθὼς ὁ Γάργας ἔκαμε τοῦ Δυοστημέση. . .

— Μωρὲ, τὸν γλωσσοφάγο. Μωρὲ παιδιὰ ! ἀνέκραξεν ὁ Κούτσαβλος, καὶ αὐτὸν ἀκόμη ὁποῦ τὸν ὑπερασπίζεται· καὶ αὐτὸς προδότης εἶναι !

— Ναί ! ναί ! τὸν γλωσσοφάγο νὰ 'ξαπλώσωμεν, τὸν γλωσσοφάγο !

— Καὶ τὸν ἄλλον τὸν προδότη. . . καὶ τὸν ἄλλον.

Ταῦτα ἐβόων μέρος τῶν δεσμωτῶν· ἄλλοι δὲ πάλιν εὐσπλαγχνικώτεροι, ἀνέκραζον— Ὄχι ! ἄφες νὰ εἰπῇ ἀρχήτερα τὰ δίκαιά του ! . . .

— Ὄχι, δὲν ἔχει ἐδῶ δίκαια· κάτω καὶ τοὺς δυό.

— Ὄχι, ἀφήστετε πρῶτον. . .

— Ὄχι, ὄχι ! κάτω τὸν κυανοῦν σκοῦφοτ.

— Ὄχι, ὄχι ! κάτω τὸν Σκέλεθρο !

Ἐπαπειλεῖτο ῥῆξις αἱματηρὰ, ὅτε ἰδοὺ ἠκούσθη εἰς τὴν αὐλὴν τὸ ἠχηρὸν καὶ ἔμμετρον βῆμα τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος τὸ ὁποῖον διατελεῖ πάντοτε εἰς τὴν φυλακήν. Εἶχε δὲ εἰδοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Δριμυξύδη. Ἡ ἄφιξις τῶν στρατιωτικῶν ἔδωκε πέρας εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην.

Ὁ Γερμανὸς, ὁ Σκέλεθρος καὶ ὁ Μαχαιροβγάλτης ὡδηγήθησαν παρὰ τῷ διευθυντῇ τῆς Φόρκης. Ὁ μὲν πρῶτος ὡς ἀδικηθείς, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ὡς ταραξίαι.

Τοσοῦτον δ' ἔπαθεν ἐκ τοῦ τρόμου καὶ τοῦ ἄλγους ὁ Γερμανὸς, ὥστε ἐκόπησαν ὅλαι αἱ δυνάμεις του, καὶ, διὰ νὰ πορευθῇ μέχρι δωματίου τινὸς κειμένου σύνεγγυς τοῦ γραφείου τοῦ διευθυντοῦ, ἠναγκάσθη νὰ στιριχθῇ ἐπὶ δύο φυλάκων. Ἐκεῖ ἐγνώρισαν τὴν δεινήν του θέσιν· ὁ λαιμός του εἶχεν ἐκδαρθῇ καὶ ἔφερε τοὺς αἱματώδεις καὶ πελιδνοὺς τύπους τῶν σιδηρῶν τοῦ Σκελέθρου δακτύλων. Ἓν ἔτι λεπτὸν ἂν ἠργοπόρουν, ὁ μνηστὴρ τῆς Γελασίνης βεβαίως ἐπνίγετο.

Ὁ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐντευκτηρίου ἐπιτετραμμένος φύλαξ

ὅστις, ὡς εἴδομεν, εἶχε λάβει συμπάθειαν πρὸς τὸν Γερμανόν, τὸν ἐχορήγησε τὰς πρώτας θεραπείας. Εὐθὺς ἀφοῦ ἦλθεν αὐτὸς εἰς τὰς αἰσθήσεις του, καὶ ἡ σκέψις διεδέχθη τὰς σφοδρὰς καὶ τρομερὰς συγκινήσεις αἵτινες μόλις ἄφηνον εἰς ἐλευθερίαν τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ, πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐσυλλογίσθη ὑπῆρξεν ὁ σωτήρ του.— Εὐχαριστῶ εἰς τὰς γλυκείας μοι θεραπείας σας, κύριε, εἶπε πρὸς τὸν φύλακα· ἄνευ τοῦ ἀνδρείου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ἐγὼ ἔπαυα τοῦ ζῆν.

— Πῶς εἶσθε;

— Καλήτερα ... ὤ! πᾶν ὅ,τι διέτρεξε μὲ φαίνεται ὄνειρον δεινόν!... Καὶ ποῦ εἶν' ἐκεῖνος ὅστις μ' ἔσωσε, ποῦ εἶναι ;

— Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διευθυντοῦ. Τὸν διηγεῖται τίνι τρόπῳ συνέβη ἡ ῥῆξις. Φαίνεται ὅτι ἂν δὲν ἦταν αὐτός...

— Ἐγὼ, κύριέ μου, ἔμελλε τώρα νὰ ἦμαι νεκρός... ὤ! εἰπῆτέ μου τ' ὄνομά του... Τίς εἶναι αὐτός;

— Τ' ὄνομά του ... ἀληθινὰ δὲν τὸ γνωρίζω, ἠξεύρω μόνον ὅτι τὸν λέγουν Μαχαιροβγάλτη· αὐτὸς ὑπῆρξε καὶ εἰς τὸ κάτεργο πρὸ καιροῦ...

— Καὶ τώρα, διὰ ποῖον ἔγκλημα τὸν ἔβαλαν ἐδῶ;...

— Βαρύτατον ἔγκλημα!. . . ἔσπασε παράθυρον καὶ ἔκλεψε διὰ νυκτὸς εἰς οἶκον κατοικημένον, εἶπεν ὁ φύλαξ. Θὰ πάθῃ, βέβαια, ὅ,τι καὶ ὁ Δριμυξύδης· εἴκοσι ἐτῶν κάτεργον καὶ κατάδειξιν στιγματιστικὴν, ἐξ αἰτίας ὅπου συνελήφθη δευτέραν τώρα φορὰν ἐπ' ἐγκλήματι.

Ὁ Γερμανὸς ἐλυπήθη· ἤθελε νὰ χρεωστῇ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς ἄνθρωπον ὀλιγώτερον ἐγκληματίαν.—Α! λυπηρὸν τωόντι! εἶπε. Καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μὲ ὑπερασπίσθη χωρὶς νὰ μὲ γνωρίζῃ. Τόση γενναιοψυχία, τόση ἀνδρία...

— Ὑπάρχει ἐνίοτε, κύριέ μου, εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους αἴσθημά τι εὐγενές. Τὸ οὐσιῶδες εἶναι ὅτι ἰδοὺ, χάρις τῷ Θεῷ, ἐλυτρώθητε· αὔριον θὰ ἔχετε τὴν κάμαρήν σας εἰς τὴν πιστόλαν, αὐτὴν δὲ τὴν νύκτα θὰ κοιμηθῆτε εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς φυλακῆς. Αἴ, καρδιὰ, κύριέ μου! Ἐπέρασε πλέον ὁ κακὸς καιρός· ὅταν ἔλθῃ μόνον ἡ μικρὰ ἐκείνη νέα, ἡ εὐειδὴς, νὰ σᾶς εἰδῇ, μὴ τὴν εἰπῆτε τὰ διατρέξαντα... Θὰ τὴν τρομάξετε.

— Ὦ! βέβαια, δὲν θέλω τῆς τὰ εἰπεῖ· μολονταῦτο ἐπεθύ-

μουν νὰ εὐχαριστήσω τὸν σωτῆρά μου... Ὅσον ἔνοχος καὶ ἂν ἦναι ἀπέναντι τοῦ νόμου, αὐτὸς μοῦ ἔσωσε τὴν ζωήν.

— Ἰδοὺ ἀκούω καὶ ἐκβαίνει ἀπὸ τοῦ Κ. διευθυντοῦ, ὅστις τώρα θ' ἀνακρίνῃ τὸν Σκέλεθρο· μετ' ὀλίγον θὰ τοὺς πάρω καὶ τοὺς δύο· τὸν μὲν Σκέλεθρον εἰς τὴν εἱρκτήν, τὸν δὲ Μαχαιροβγάλτην εἰς τὸν Λάκκον τῶν Λεόντων. Ἐλπίζω ἐντοσούτῳ νὰ τὸν γίνῃ χάρις τις διὰ τὴν γενναίαν του αὐτὴν πρᾶξιν· ἴσως τὸν βάλουν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Σκελέθρου· νὰ τὸν κάμουν ἐπιστάτην, ὡς δυνατὸν καὶ ἐπιβάλλοντα σέβας πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ὁ Μαχαιροβγάλτης, διελθὼν μικρὰν διοδον πρὸς ἣν ἠνοίγετο ἡ θύρα τοῦ γραφείου τοῦ διευθυντοῦ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἦτο ὁ Γερμανός.

— Πρόσμεινέ με αὐτοῦ, εἶπεν ὁ φύλαξ πρὸς τὸν Μαχαιροβγάλτην· παγαίνω νὰ μοῦ εἰπῇ ὁ Κ. διευθυντὴς τί θ' ἀποχασίσῃ διὰ τὸν Σκέλεθρο, κ' ἐπιστρέφω νὰ σ' ἐπανεύρω... Ἰδοὺ ὁ νέος μας ἐντοσούτῳ συνῆλθεν ὁλότελα· ζητεῖ νὰ σ' εὐχαριστήσῃ· καὶ ἔχει δίκαιο, ἐπειδὴ ἂν δὲν ἤσουν τοῦ λόγου σου ἐτελείωνε.

Ὁ φύλαξ ἀπῆλθεν. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Μαχαιροβγάλτου ἦτο περιχαρεστάτη· προχωρεῖ λοιπὸν αὐτὸς μετὰ φαιδρότητος, λέγων·—Καψοπαίδι! καὶ νὰ ἤξευρες τί χαρὰ τὴν ἔχω, ὅπου ἠμπόρεσα καὶ σ' ἔσωσα!— Καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Γερμανόν.

Οὗτος ἀπὸ αἴσθημα ἀκουσίου δυσαρεσκείας κυριευθείς, εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπεσύρθη ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀντὶ νὰ δεχθῇ ἀσμένως τὴν χεῖρα τοῦ Μαχαιροβγάλτου· ἔπειτα, σκεφθεὶς ὅτι ἐχρεώστει τέλος πάντων εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τὴν ζωήν, ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ τὸ κίνημά του ἐκεῖνο. Ἀλλ' ὁ Μαχαιροβγάλτης τὸ παρετήρησεν· ἐσκυθρώπασεν, ὁ πτωχός, καὶ ὀπισθοποδήσας τότε καὶ αὐτὸς εἶπε μετὰ πικρίας· — Ἄ! αὐτὸ εἶναι σωστό... νὰ μοῦ συμπαθᾷς... αὐθεντικό...

— Ἐξ ἐναντίας, ἐγὼ χρεωστῶ νὰ σοῦ εἰπῶ νὰ μοῦ συμπαθήσῃς... Δὲν εἶμαι κ' ἐγὼ φυλακυσμένος ὡτὰν ἐσέ; Μοῦ ἔσωσες, ἀδελφέ, τὴν ζωήν· αὐτὸ πρέπει ἐγὼ νὰ θεωρῶ. Τὸ χέρι σου λοιπὸν δός μου... σὲ παρακαλῶ... κάμε μου τὴν χάριν... τὸ χέρι σου.

— Σπολλάτη... τώρα πλέον ἐτελείωσε... Τὸ πρῶτο κίνημα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁποῦ κυττάζει κἀνείς... Ἂν εἰς τὴν

ἀρχὴ μοῦ ἔδιδες εὐθὺς τὸ χέρι σου, θὰ μοῦ ἔκαμνες πολλὴν εὐχαρίστησι... Ὅμως τώρα τὸ ἐσυλλογίσθηκα κ' ἐγὼ, καὶ εἶδα ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι πρᾶγμα νὰ γίνῃ... Ὄχι ἐπειδὴ καὶ εἶμαι φυλακωμένος κ' ἐγὼ ὡσὰν τὴν αὐθεντιά σου, ἀλλὰ ἐπρόσθεσε μὲ κατήφειαν καὶ δισταγμὸν — ἐπειδὴ καὶ πρὶν μὲ φέρουν ἐδῶ... μὲ εἶχαν βάλει...

— Τὸ γνωρίζω· μὲ τὸ εἶπεν ὁ φύλαξ, ἐπανέλαβεν ὁ Γερμανὸς διακόψας αὐτόν· ἀλλὰ δὲν εἶσαι τοῦ λόγου σου ὁποῦ μοῦ ἔσωσες τὴν ζωήν;

— Δὲν σοῦ λέγω... ἐκεῖνο ἦταν χρέος μου, ἐπειδὴ, θαρρεῖς δὲν ἠξεύρω ἐγὼ πῶς ἡ αὐθεντιά σου εἶσαι... ὁ κύριος Γερμανός;

— Καὶ μὲ γνωρίζεις;

— Θαρρῶ! εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης ἀναλαμβάνων τὴν οἰκείαν εἰς αὐτὸν ἀμεριμνησίαν· καὶ μὰ τὴν ζωή μου, κακὰ κάμνεις ἂν ὑποθέτῃς ὅτι ἁπλῶς καὶ κατὰ τύχη εὑρέθηκα μέσα εἰς τὴν Φόρκη... Ἂν δὲν σ' ἐγνώριζα ... δὲν ἤθελα ἐγὼ τώρα νὰ ἦμαι εἰς τὴν φυλακή.

Ὁ Γερμανὸς παρετήρησε τὸν Μαχαιροβγάλτην μετὰ βαθείας ἐκπλήξεως... Πῶς;... ἐπειδὴ μ' ἐγνώρισες εἶσαι τώρα;...

— Ναὶ ἐδῶ μέσα, εἰς τὴν Φόρκη... φυλακωμένος...

— Ἤθελα νὰ σ' ἐπίστευα... ἀλλά...

— Ἀλλὰ δὲν μὲ πιστεύεις... Αὐτὸ θὰ μοῦ εἴπεῖς;

— Θέλω νὰ εἴπω, ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω τίνι τρόπῳ ἔγινα ἐγὼ αἴτιος τοῦ φυλακισμοῦ σου.

— Αἴ καλά! ἡ αὐθεντιά σου εἶσαι ὅλος καὶ ὅλος ὁ αἴτιος.

— Καὶ πόθεν αὐτό μου πάλιν τὸ δυστύχημα;...

— Δυστύχημα τὸ λὲς αὐτὸ τοῦ λόγου σου;... ἐξ ἐναντίας ....ἐγὼ δι' αὐτὸ σοῦ χρεωστῶ καὶ χάρι... Καὶ μεγάλη μάλιστα χάρι....

— Πρὸς ἐμὲ χάριν χρεωστεῖς;...

— Λαμπάδα ἔπρεπε νὰ σ'ἀνάψω, ὁποῦ ἐξ αἰτίας σου ἦλθα καὶ εἶδα καὶ τὴν Φόρκη...

— Ἐν ἀληθείᾳ, εἶπεν ὁ Γερμανὸς φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, δὲν ἠξεύρω ἂν διαρκῇ εἰσέτι ἡ προτέρα ζάλη τοῦ νοός μου, ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ καταλάβω τί μὲ λέγεις... ὁ φύλαξ μὲ εἶπε πρὸ ὀλίγου ὅτι σ' ἔφεραν ἐδῶ ἐπει-

δή...Καὶ ὁ Γερμανὸς ἐδίσταζε νὰ προφέρῃ τὴν λέξιν.

— Ἐπειδὴ ἔκλεψα...πές το νά γλυτώνωμεν... Αἴ ἔκλεψα τωόντι...ἔκλεψα...καὶ ἔσπασα μάλιστα καὶ παράθυρον,καὶ διὰ νυκτὸς, καὶ ἀπ' ὅλα! ἀπ' ὅλα! ἀνέκραξεν ὁ Μαχαιροβγάλτης βάλων γέλωτα δυνατόν. Τί χόρτο θέλεις καὶ δὲν ἔβαλα μὲ τὴν πήττα μου.

Ὁ αὐθάδης οὗτος κυνισμὸς τοῦ Μαχεροβγάλτου ἐπροξένει κόπον εἰς τὸ Γερμανόν· τὸν λέγει λοιπόν.—Καὶ πῶς, φίλε μου ... σὺ ὁ τόσον γενναῖος....σὺ ὁ τόσον ἀνδρεῖος, νὰ ὁμιλῇς τοιουτοτρόπως ;....δὲν γνωρίζεις ὁποία τρομερὰ σὲ περιμένει τιμωρία ;

— Καὶ ἀμ' δὲν τὸ 'ξεύρω; Εἴσοσι χρόνια εἰς τὸ κάτεργο, καὶ θὰ μὲ ἀνεβάσουν καὶ εἰς τὸ τραπέζι, νὰ μὲ καμαρώσῃ ὁ κόσμος!.... Ἀλλὰ τί νὰ κάμῃς;... ὑπομονή... ἀφοῦ πλέον ἐπιάσθηκε κἀνείς... Ἄχ! Καὶ νὰ ἦσαι ἐντοσούτῳ, κὺρ Γερμανὲ, (ἐπρόσθεσεν ὁ Μαχαιροβγάλτης ἐκφέρων στεναγμὸν προσποιημένης θλίψεως) καὶ νὰ ἦσαι ἡ αὐθεντιά σου ἡ αἰτία ὅλου αὐτοῦ τοῦ κακοῦ ὁποῦ ἔπαθα! ...

— Ἐξηγήσου μου, καθαρώτερα, νὰ σοῦ ἀποκριθῶ... Γέλα ὅσον ἀγαπᾷς, ἐγὼ θέλω ἐπὶ ζωῆς 'σ εὐγνωμονεῖ διὰ τὴν εὐεργεσίαν τὴν ὁποίαν μ' ἐπροξένησες, εἶπεν ὁ Γερμανὸς περιλύπως.

— Αἴ, νὰ μὲ συμπαθᾷς, κὺρ Γερμανὲ, ἀπήντησεν ὁ Μαχαιροβγάλτης σπονδαίως πλέον ὁμιλῶν· δὲν σ' ἀρέσει νὰ μὲ βλέπῃς νὰ γελῶ δι' αὐτό... ἂς λείπουν τὸ λοιπὸν τὰ γέλοια. Τώρα πρέπει νὰ τὰ 'ταιριάσωμεν, καὶ νὰ μοῦ δώσῃς τὸ χέρι σου.

— Δὲν ἀμφιβάλλω· ἐπειδὴ, μολονότι κατηγορεῖσαι διὰ βαρὺ ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον καὶ μόνος σου ὁμολογεῖς, μὲ φαίνεσαι ἄνθρωπος μὲ γενναῖα φρονήματα καὶ εἰλικρινής. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀδίκως θὰ σὲ διέβαλαν ... ἴσως ἀπὸ φαινόμενα τινὰ σὲ ὑποπτεύονται ἔνοχον ... ἀλλ' ἔνοχος πραγματικῶς δὲν θὰ εἶσαι..

— Ὄχι! ὅσον δι' αὐτὸ ἀπατᾶσαι, κὺρ Γερμανὲ, εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης μετὰ σοβαρότητος τώρα πλέον. Εἰς τὴν πίστη μου, σοῦ λέγω, καὶ ἔτσι νὰ ἰδῇ καλὸ ἐκεῖνος ὁποῦ μὲ προστατεύει (καὶ ὁ Μαχαιροβγάλτης ἀφήρεσε τὸν σκοῦφόν του), ὁποῦ τὸν ἐγνώρισα ὅπως ἐγνώρισα τὸν Θεὸ, ἔκλεψα τωόντι διὰ νυκτὸς, ἀφοῦ ἔσπασα ἕνα παράθυρο, κ' μ' ἔπιασαν ἐπάνω μά-

λιστα εἰς τὴν δουλειά, καὶ ὅ,τι ἐκρατοῦσα μοῦ τὸ ἐπῆραν.

— Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη ἴσως...ἡ πεῖνα...σὲ παρεκίνησαν;

— Πεῖνα, λέγει; εἶχα ἐπάνω μου 120 φράγκα ἰδικά μου ὅταν μ' ἔπιασαν· τὰ ὑπόλοιπα ἑνὸς γραμματίου 1000 φράγκων· ξέχωρα ὁποῦ ὁ προστάτης ὁποῦ ὁρίζω καὶ ὁ ὁποῖος σημείωσε ὅτι δὲν ἔμαθεν ἀκόμη πῶς μ' ἔχουν ἐδῶ δὲν θὰ μ' ἀφήσει νὰ πεινάσω ποτέ... Ἀλλὰ κατὰ μιᾶς καὶ σοῦ ἀνάφερα περὶ τοῦ προστάτου μου, καταλαβαίνεις πλέον ὅτι δὲν σοῦ λέγω λόγια· ἐπειδὴ αὐτὸς, νὰ καταλάβῃς εἶναι νὰ πίπτῃ κάνεις ἐμπρός του, ἐκεῖ 'ποῦ θὰ περάσῃ, καὶ νὰ τὸν προσκυνᾷ... Καὶ μάλιστα νὰ ἰδῇς ἡ αὐθεντιά σου, ὁποῦ τὰ γροθοκοπήματα ὁποῦ ἐκατέβασα τοῦ Σκελέθρου... εἶναι καθὼς τὰ κατεβάζει κ'ἐκεῖνος... τὰ ἔμαθα ἀπ' ἐκεῖνον 'πιτήδεια καὶ ἀπαράλλακτα... Ἐξ αἰτίας του εἶναι ὁποῦ μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦ νὰ 'πάγω νὰ κλέψω... καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ κοντό; ἂν αὐτὴν τὴν ὥρα ζῇς, κ'ἐγλύτωσες ἀπὸ τὸ πνίξιμο, νὰ χρεωστᾷς εἰς ἐκεῖνον τὴν χάρι.

— Ἀλλ' αὐτὸς ὁ προστάτης σου; ...

— Εἶναι καὶ ἰδικός σου.

— Καὶ ἰδικός μου;

— Ναὶ... ὁ κὺρ Ροδόλφος σὲ προστατεύει... Μὴν ἀκοῦς ἡ αὐθεντιά σου ὁποῦ τὸν λέγω κύρ... ὑψηλότατο ἔπρεπε νὰ τὸν λέγω... ἐπειδὴ καὶ εἶναι πρίγκηπας· ἀκοῦς... ὅμως ἐγὼ ἐσυνείθιστα νὰ λέγω κὺρ Ροδόλφο, καὶ μοῦ τὸ ἐσυγχώρησε, βλέπεις.

— Ἀπατᾶσαι, εἶπεν ὁ Γερμανὸς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπορῶν· ἐγὼ δὲν γνωρίζω κάνένα πρίγκηπα...

— Ναὶ, ἀλλ' ἐκεῖνος σὲ γνωρίζει τὴν αὐθεντιά σου... Μὴν τὸ θαυμάζῃς αὐτό· ἐκεῖνος αὐτὸ τὸ ἔχει συνήθεια. Ἀκούει πῶς ἕνας κάποιος καλὸς ἄνθρωπος ὑποφέρει; ἀμέσως... δὲν ἔχει νὰ περάσῃ στιγμὴ, παρὰ κρὰκ μιὰ, καὶ τὸν λυτρόνει παρευθύς· σοῦ λέγω, ὁποῦ μήτε ὁ ἕνας βλέπει τὸν ἕνα μήτε ὁ ἄλλος τὸν ἄλλον, παρὰ εἶναι ὡσὰν ὁποῦ πίπτει ἕνα κεραμίδι καὶ σ' εὑρίσκει εἰς τὴν κεφαλή. Τὸ λοιπὸν, μὴ σὲ μέλῃ καὶ τὸ κεραμίδι αὐτὸ θὰ σ' εὕρει καὶ τὴν αὐθεντιά σου σήμερ' αὔριο...

— Τῇ ἀληθείᾳ οἱ λόγοι σου μ' ἐκπλήττουν.

— Καὶ τί ἔπαθες ἀκόμη! ἀμὴ ν' ἀκούσῃς τὰ βαθύτερα! Νὰ ἰδῇς ἐμένα τί μοῦ ἔκαμε... Μοῦ ηὗρε μιὰ θέσι, νὰ 'πάγω

νὰ ζῶ 'σὰν βασιλέας· δὲν σοῦ λέγω τί θέσι... τὸ πρᾶγμα κατα-ντᾷ εἰς μάκρος... ἀλλὰ πιάνει καὶ μὲ στέλνει ς' τὴν Μασσαλία διὰ νὰ ἔμβω ἀπ' ἐκεῖ εἰς ἕνα καράβι καὶ νὰ 'πάγω εἰς τὸ 'Αλγέρι... Φεύγω τὸ λοιπὸν ἀπὸ τὸ Παρίσι... μὲ μιὰ χαρά! ὕστερα ὅμως ἤλλαξε τὸ πρᾶγμα. Ὑπόθεσε πῶς ἀναχωρεῖς μ' ἕνα ὡραῖο καιρό· ὁ ἥλιος νὰ ἦναι χαρὰ Θεοῦ...τὴν ἄλλην ὅμως ἡμέρα σὲ πιάνει μιὰ συννεφιά,τὴν ἄλλην ἡμέρα χειρότερη συννεφιὰ... ἀπὸ τὸ χειρότερο εἰς τὸ χειρότερο, ὡς ὁποῦ σκοτινιάζει πλέον ὁ οὐρανὸς καὶ γίνεται μαῦρος, μαῦρος 'σὰν πίσσα ..·Μ' ἐκατάλαβες τώρα;

— Ὄχι τόσον πολύ...

— Αἴ στάσου νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ἀλλέως...Ἔχεις κἀνένα σκύλο;

— Τί ἐρώτησις παράδοξος!

—Ἔχεις κἀνένα σκύλον ὅπου νὰ σ' ἀγαποῦσε καὶ ἐχάθηκε;

— Ὄχι.

— Νὰ καταλάβῃς πῶς ὅταν ἀπεμακρύνθυκα ἀπὸ τὸν κὺρ Ροδόλφο, ἤμουν ἀνήτυχος, ἄθλιος κακορρίζικος ὡσὰν ἕνα σκύλο ὁποῦ χάνει τὸν αὐθέντη του... Θὰ μοῦ εἰπεῖς ὅτι αὐτὸ εἶναι ζωότητα· ἀλλὰ καὶ τὰ σκυλιὰ εἶναι ζῶα, βλέπεις, καὶ ὅμως μία φορὰ ν' ἀποκτήσουν αὐθέντη, ἐνθυμοῦνται πάντοτε κοντὰ εἰς τὰ καλὰ κόκκαλα ὁποῦ ἔγλυψαν καὶ ταῖς ξυλιαῖς ἀκόμη ὁποῦ ἔραγαν. Καὶ νὰ ξεύρεις πῶς ὁ κὺρ Ροδόλφος μοῦ ἔδοτε καὶ ἔγλυψα καλήτερα παρὰ κόκκαλα· ἀπὸ παληάνθρωπον ὁποῦ ἤμουν μὲ ἔκαμε κ' ἔγινα... τῆς ἀνθρωπιᾶς τάχατε, μὲ δύο μοναχαῖς λέξεις ὁπου μοῦ εἶπε... Αὐταῖς ὅμως αἱ δύο λέξεις, ἦταν, βλέπεις μαγικαῖς.

— Καὶ τί λέξεις ἦσαν αὐταί; Τί σοῦ εἶπε;

— Μὴν κυττάζῃς τοῦ λόγου σου τί μοῦ εἶπε πῶς ἔχω *χαρακτῆρα*, ἀκοῦς καὶ *τιμὴ*, μ' ὅλον ὁποῦ ἤμουν εἰς τὸ κάτεργο ὄχι διὰ κλοπὴ τάχατες... ὄχι...ὄχι...αὐτὸ ποτέ... τί καταλαβες ὅμως ὁποῦ ἦταν γερότερο... εἶχα σκοτώσει ἄνθρωπο ... 'Εσκότωσα (εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης μετὰ φωνῆς βαθείας) ναί, ἐπάνω εἰς τὸν θυμό μου... ἐπειδὴ ἤμουν, μὲ συμπάθειο, ἀναθεματισμένος ὡσὰν τὸ ζῶο· τί νὰ σοῦ κάμω κ' ἐγὼ ὁ πτωχός!... πατέρα μητέρα δὲν ἐγνώρισα... εὑρέθηκα ὁλομόναχος μέσα εἰς τοὺς πέντε δρόμους ἀπὸ μωρὸ παιδί... δὲν

μοῦ ἔδωκε κἀνένας νὰ καταλάβω μήτε Θεὸς ἂν ὑπάρχῃ, μήτε διάβολος... καλὸ ἢ κακὸ δὲν τὰ ἤξευρα. Κἄποτε μοῦ ἀνέβαινε τὸ αἷμα εἰς τὰ μάτια... ἔβλεπα τὰ πράγματα κόκκινα ...καὶ ἂν ἐτύχαινε νὰ κρατῶ μαχαῖρι... δός του κ' ἐκτυποῦσα... λύκος σωστός... Ἀμ' κατὰ τὸν διδάσκαλο ποῦ καθήσεις τετοια γράμματα θὰ μάθεις· ὁ λόγος τὸ λέγει, βλέπεις... Ὅταν ὅμως ὁ κύρ Ροδόλφος μοῦ εἶπε... πῶς καὶ καλὰ κατὰ μιᾶς καὶ μ' ὅλην αὐτὴ τὴν καταφρόνησιν ὁποῦ μοῦ εἶχεν ὁ κόσμος καὶ τὴν πτώχεια μου δὲν ἄπλωσα ποτὲ τὸ χέρι μου εἰς ξένο πρᾶγμα, παρὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ δουλεύω ὅπου εὕρισκα δουλειὰ καὶ ὅτι δουλειὰ εὕρισκα, αὐτὸ ἦτον σημάδι πῶς εἶχα ἀκόμη χαρακτῆρα, ἀκοῦς, καὶ τιμή!...αὐτοὶ οἱ λόγοι μ' ἔκαμαν παρευθὺς ἄλλο νὰ σοῦ τὸ λέγω... Βλέπεις κὺρ Γερμανὲ, εὐθὺς καθὼς ἤκουσα ἐγὼ ἀπὸ τὸν κύρ Ροδόλφο, νὰ μοῦ λέγῃ μ' ἐκείνη τὴν καλωσύνη, ὅτι δὲν ἤμουν τόσο κακὸς ὅσον ἐγὼ ἐθαρροῦσα...μοῦ ἔβαλε μία καρδιὰ μία καρδιά!... ὁποῦ ὡς ὁποῦ νὰ εἰπῇς ἄψε σβύσε, μὲ εἶδες καὶ ἔγινα ἄλλος ἐξ ἄλλου... καλήτερος τάχατε.

Ταῦτα ἐνῷ ἤκουεν ὁ Γερμανὸς δὲν ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ πῶς λοιπὸν ὁ Μαχαιροβγάλτης ὑπῆρχε τὴν σήμερον φυλακισμένος διὰ κλοπήν.

— Ὄχι, ἐσκέπτετο ἐν ἑαυτῷ, εἶναι ἀδύνατον αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐνθουσιᾷ τοιουτοτρόπως εἰς μόνας τὰς λέξεις *τιμὴ καὶ χαμηλὴ*, να ἔπραξε τωόντι τὴν κλοπὴν περὶ ἧς λαλεῖ μετὰ τοσούτου κυνισμοῦ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

### Ἀπόλυσις.

Ὁ Μαχαιροβγάλτης ἐξηκολούθησε, χωρὶς νὰ παρατηρῇ τὴν ἔκπληξιν τοῦ Γερμανοῦ.— Τέλος πάντων, ἐκεῖνο ὁποῦ μ' ἔκαμε τὸ περισσότερο νὰ θεωρῶ τὸν κὺρ Ροδόλφο ὡσὰν αὐθέντη μου, καὶ νὰ γίνω ὡσὰν σκυλί του, εἶναι ὁποῦ μ' ἐσύστησεν ἐμπροστὰ εἰς τὰ ἴδιά μου τα 'μάτια. Ἤξιν γνωρίσω ἐκεῖνον, ἠσθάνουμουν μόνον ὅσα μὲ ἤγγιζαν εἰς το πετσί· αὐτὸς ὅμως μ' ἔκαμε κ' ἔνοιωσα κἄτι τι μέσα εἰς τὰ φιλοκάρδια... Καὶ ὅταν εὑρέθηκα μακράν του, ἐνόμισα πῶς ἡ ψυχή μου ἔφυγεν ἀπὸ τὸ κορμί. Ὅσον ἐμακρύνουμουν ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου ἐ-

κατοικοῦσε, ἔλεγα: — Ἐκεῖνος τώρα ζῇ μία ζωὴ παράξενη! πιάνεται μὲ κάτι κατεργάρηδες (ἐπειδὴ γνωρίζω κάτι ἄλλαις του ὑπόθεσαις) ὁποῦ δέκα φοραὶς τὴν ἡμέρα κινδυνεύει τὸν ἑαυτό του.. Ἐγὼ ἠμποροῦσα νὰ τοῦ χρησιμεύσω πολύ, ἐπειδὴ πρέπει νὰ γνωρίζῃς πῶς δὲν δαγκάνω κ' ἐγὼ ἄσχημα.... .Αλλ' ἔλα πάλιν ὁποῦ μοῦ εἶπε—Πρέπει, παιδί μου, νὰ καταταθῇς ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἄλλους· νὰ 'πᾷς ἐκεῖ ὁποῦ ἠμπορεῖς νὰ χρησιμεύσῃς εἰς τίποτε.—Ἐγώ, μοῦ ἦλθε νὰ τοῦ εἰπῶ τότε· —Ἐγώ, κὺρ Ῥοδόλφο μου, εἰς ἄλλον δὲν ἠμπορῶ νὰ χρησιμεύσω παρὰ εἰς ἐσένα.—Ἔλα ὁποῦ δὲν ἐτολμοῦσα! Ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγε— Νὰ πᾷς..—ἐπήγαινα..κ' ἐπῆγα ὅσο ἠμπόρεσα· τὴν ἀλήθεια. Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα ν' ἀναβῶ εἰς τὸ καράβι καὶ γυρίζω καὶ βλέπω τὴν θάλασσα ὁποῦ ἤθελε νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ κὺρ Ῥοδόλφου... χωρὶς ἐλπίδα νὰ τὸν μεταϊδῶ ποτὲ... Ὄχι, λέγω, ὄχι... αὐτὸ δὲν γίνεται. Γυρίζω εἰς τὴν στερεὰ, εὑρίσκω τὸν ἀνταποκριτὴ τοῦ κὺρ Ῥοδόλφου, καὶ τοῦ λέγω, πῶς καὶ καλά, δὲν εἶναι πρᾶγμα νὰ γίνῃ. Νὰ μοῦ δώσῃς μοναχά, αὐθεντικὸ, τοῦ λέγω, ὀλίγα χρήματα διὰ νὰ γυρίσω εἰς τὰ Παρίσια πεζός... Ξεύρω πῶς ὁ κὺρ Ῥοδόλφος θὰ μοῦ μανίσει, δὲν θὰ θελήσῃ νὰ μὲ ἰδῇ... ἀλλ' ἂς ἦναι... θὰ τὸν ἰδῶ ἐγὼ, θὰ μάθω ποῦ εὑρίσκεται... καὶ ἂν ἐξακολουθῇ τὴν ἴδια ζωή... θὰ προφθάσω νὰ ἔμβω μεταξὺ τοῦ μαχαιριοῦ ἑνὸς φονιᾶ καὶ τοῦ στήθους τοῦ αὐθεντός μου... Μακράν του ἐγὼ νὰ ζήσω δὲν ἠμπορῶ... Εἶναι κάτι πρᾶγμα ὁποῦ μὲ σύρει κοντά του... μόνον δός μου νὰ πάγω νὰ τὸν εὕρω. Μοῦ δίδει λοιπὸν ὅσα μοῦ 'χρειάζουνταν, καὶ νά σου καὶ φθάνω εἰς τὰ Παρίσια.. Βλέπεις, ἀδελφὲ, καθὼς ἐμβῆκα μέσα εἰς τὴν πολιτεία καὶ μὲ κυριεύει ἕνας φόβος... Τί τάχα ἔμελλα ν' ἀποκριθῶ εἰς τὸν κὺρ Ῥοδόλφο;... Τέλος πάντων λέγω, δὲν θὰ μὲ φάγῃ... Ἠγαίνω κ' εὑρίσκω τὸν φίλο του... ἕναν ὑψηλὸ, φαλακρὸν ἄνθρωπο, τωματώδη—. ἕνα κομμάτι ζάχαρη κ' ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος.... Καθὼς βλέπω τὸν κὺρ Μούρφ καὶ ἐμβαίνει μέσα... Ἄ! εἶπα· «Τώρα ἔχει ν' ἀποφασισθῇ ἡ τύχη μου·» ἡ γλῶσσά μου ἐπιάσθηκε, ἡ καρδιά μου ἐκτυποῦσε 'σὰν τοῦ λαγοῦ... Ἔλεγα πῶς θὰ μὲ ξεκουμπίσουν ἀπ' ἐκεῖ κακῶς ἔχοντα... Ναί, νὰ ξεκουμπίσουν! Βλέπεις, σ' ὁρίζω, ἐκεῖνον τὸν καλὸ τὸν ἄνθρωπο

καὶ μὲ ὑποδέχεται ὡσὰν νὰ εἶχε νὰ μὲ ἰδῇ μόλις ἀπὸ τὰ χθὲς, καὶ μοῦ λέγει ὅτι ὁ κὺρ Ῥοδόλφος, ὄχι μόνον δὲν θὰ δυσαρεστηθῇ, ἀλλὰ μάλιστα ἔχει εὐχαρίστησι καὶ νὰ μὲ ἰδῇ ἀμέσως ... Καὶ ὄντως μ' ἐπαίρνει κ' ἐμβαίνομεν μέσα εἰς τοῦ προστάτου μου... Αἴ, μωρὲ, ὅταν γυρίζω καὶ τὸν βλέπω... ἐκεῖνον τὸν ἥρωά μου, καρδιὰ, μάλαμμα καὶ χέρι ποῦ 'πάγει καπνὸς... ἐκεῖνον τὸν τρομερὸν ὡσὰν ἕνα λεοντάρι καὶ γλυκὺν ὡσὰν ἕνα ἄκακο παιδί... ἐκεῖνον τὸν πρίγκηπα ὁποῦ ἔπιασε κ' ἐφόρεσε βλοῦζα ὡτὰν ἐμένα... διὰ νὰ μοῦ κατεβάσῃ ταῖς κοπανιαῖς ἐκείναις, ταῖς θεοχαλαζιαῖς, ὁποῦ ἐδόξασα χίλιαις φοραῖς τὸν Θεὸ πῶς ταῖς ἔραγα... βλέπεις, κὺρ Γερμανὲ, καὶ μὲ 'παίρνουν τὰ δάκρυα, καὶ ἀρχίνησα κ' ἔκλαια 'σὰν τὸ λάφι.. Αἴ καλά! ἀντὶ νὰ τὸν πάρουν τὰ γέλοια... ἐπειδὴ φαντάσου διὰ νὰ κλαίω ἐγὼ τὶ πρόσωπο θὰ τὸ ἔκαμνα... ὁ κὺρ Ῥοδόλφος γυρίζει καὶ μοῦ κάμνει ἤμερα·—'Επέστρεψες, λοιπὸν, παιδί μου;— Ναὶ, κὺρ Ῥοδόλφο μου, ἐπέστρεψα, βλέπεις, καὶ νὰ μοῦ συμπαθᾷς, ὅμως δὲν ἠμπόρεσα νὰ βαστάξω... Βάλε μου εἰς τὴν αὐλή σου ἕνα κουρέλι νὰ κοιμοῦμ' ἐπάνω, διόρισε νὰ μοῦ ρίχνουν ἕνα κομμάτι ξερὸ ψωμὶ, ὅμως ἀπὸ κοντά σου νὰ μὴ φύγω ποτέ. Τὸ πολὺ ὁποῦ σὲ παρακαλῶ εἶναι νὰ μὴ κακιώσῃς ἐναντίον μου πῶς ἐπέστρεψα... —Ὄχι μόνον, παιδί μου, δὲν κακιόνω, ἀλλὰ χαίρω μάλιστα, ἐπειδὴ μοῦ εἶσαι χρειαζούμενος. —Χρειαζούμενος κὺρ 'Ῥοδόλφο; Πρόσταξε ἀμέσως τὸ λοιπὸν, τί ἀγαπᾷς; Θὲς, νὰ πέσω ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸ καμπαναριὸ τῆς Παναγιᾶς;—Ὄχι δὰ, ὄχι δά ... παρὰ εἶναι μέσα εἰς τὴν φυλακὴ τῆς Φόρκης ἕνας χρηστοηθέστατος νέος ὁποῦ ἀγαπῶ ὡσὰν υἱόν μου, καὶ τὸν ἐκατηγόρησαν ἀδίκως ὅτι ἔκλεψε· ὀνομάζεται Γερμανὸς, εἶν' ἕνας νέος γλυκὺς, κάλλιστος· ἀλλ' ἀκούω πῶς οἱ ἄλλοι κακοῦργοι μαζῇ μὲ τοὺς ὁποίους τὸν ἐφυλάκωσαν τὸν ἐχθρεύουνται πολύ· δὲν ἠμποροῦσες, τοῦ λόγου σου ὁποῦ γνωρίζεις τὰ τῶν φυλακῶν καὶ πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κατεργάρηδες, νὰ πᾷς νὰ τοὺς εὕρῃς μέσα εἰς τὴν Φόρκη, καὶ πολεμήσῃς τάζωντάς τους καὶ χρήματα ἀκόμη, νὰ κάμῃς μερικοὺς νὰ τὸν ὑπερασπίζουνται;

— Πλὴν τί λοιπὸν εἶναι ὁ γενναῖος καὶ ἄγνωστος αὐτὸς κύριος ὅστις τοσοῦτον διαφέρεται ὑπὲρ ἐμοῦ; εἶπεν ὁ Γερμανὸς

ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον θαυμάζων.

— Θὰ τὸν μάθεις ἴσως ἡ αὐθεντιά σου ὅσον δι' ἐμένα, δὲν ἠξεύρω τίποτε. Διατὶ λὲς μὲ τὸν κὺρ Ροδόλφο... Ἐνῷ μοῦ ἔλεγεν αὐτά, μοῦ ἦλθεν μία ἰδέα, πλὴν μία τόσον παράξενη, τόσον παράξενη, ὁποῦ δὲν ἠμπόρεσα νὰ μὴ γελάσω ἐμπροστά του.—Τί ἔχεις καὶ γελᾷς; μ' ἐρωτᾷ.—Γελῶ, κὺρ Ροδόλφο, ἐπειδὴ ἐστοχάσθηκα ἕνα καλὸν τρόπο νὰ προφυλαχθῇ ὁ κὺρ Γερμανός σου ἀπὸ τοὺς κακότροπους ὁποῦ μοῦ ὁρίζεις· γνωρίζω κἄποιον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ τὸν συστήσω... ἕνα μάννας υἱό, ὁποῦ κἀνεὶς δὲν θὰ τολμήσει νὰ γυρίσῃ νὰ κυττάξῃ κἂν εἰς τὰ 'μάτια τὸν κὺρ Γερμανό.—Εὖγε, θὰ ἦναι βέβαια κἀνένας παλαιός σου γνώριμος;— Ναί, κὺρ Ροδόλφο, παλαιός· ὁποῦ ἔμαθα πῶς τώρα πάλιν τὸν ἔχουν εἰς τὴν Φόρκη, ὅμως θὰ χρειασθῶ χρήματα.—Πόσα θὰ χρειασθῇς;—Νὰ μοῦ δώσῃς ἓν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ χαρτιὰ ὁποῦ ἔχουν χίλια φράγκα τὸ καθένα.—Νὰ σοῦ δώσω... ... Ἔπαρε.—Εὐχαριστῶ, κὺρ Ροδόλφο, γυρίζω καὶ τοῦ κάμνω· μέσα εἰς δύο ἡμέραις θ' ἀκούσεις τὰ κατορθώματά μου.— Καὶ νά με, τὸ λοιπόν.

— Τώρα ἀρχίζω νὰ ἐννοῶ... ἢ μᾶλλον ἀρχίζω νὰ τρέμω, ἀνέκραξεν ὁ Γερμανός· διὰ νὰ σὲ βάλουν ἐντὸς ταύτης τῆς φυλακῆς ἔπραξες ἴσως κλοπήν; Ὦ! τοῦτο θέλει μ' ἐλέγχει εἰς ὅλην μου τὴν ζωήν.

— Ἄκουσε δά!... ὁ κὺρ Ροδόλφος μοῦ εἶπε πῶς ἔχω *χαρακτῆρα* καὶ *τιμή*, ἀκοῦς... αὐτὰ τὰ λόγια... εἰς τ' αὐτί μου, βλέπεις, τὰ ἔχω χρεμασμένα σκωλαρίκια... καὶ μὲ κάθε δίκαιο ἠμποροῦσε νὰ μοῦ τὰ εἰπῇ καὶ σήμερ' ἀκόμα ἐπειδή, ἂν δὲν ἦμαι καλήτερος ἀπ' ὅ,τι ἤμουν προτήτερα, χειρότερος ὅμως δὲν ἔγινα.

— Ἀλλ' ἡ κλοπὴ αὐτή! Ἂν δὲν τὴν ἔπραξες, πῶς σ' ἔφεραν ἐδῶ;

— Πρόσμεινε δὰ ν' ἀκούσῃς. Αὐτὸ εἶναι ἡ κωμῳδία· παγαίνω μὲ τὰ χίλια μου τὰ φράγκα καὶ ἀγοράζω μία περροῦκα μαύρη· ξυρίζω τὰ γένειά μου, βάλλω εἰς τὰ μάτια μου πράσινα ὑαλιά, χώνω εἰς τὴν ράχι μου ἕνα μαξιλαράκι, καὶ δρόμο ἐγὼ μὲ τὴν καμποῦρά μου· γυρίζω νὰ ζητῶ ποῦ κάμερη δι' ἐνοίκιασμα, χαμηλή, εἰς κάμμια γειτονιὰ πολυάνθρωπη. Τὴν εὑρίσκω

τὸ λοιπὸν κατὰ πῶς τὴν ἤθελα εἰς τὴν ὁδὸν Προβιγγίας, πληρόνω ἐμπρὸς ἕνα μηνιάτικο· πῶς ὀνομάζεσθε; Κὺρ Γρηγοράκης. Τὴν ἄλλην ἡμέρα, 'παγαίνω εἰς τὸ Τέμπλο καὶ ἀγοράζω ὅσα σκεύη μοῦ ἐχρειάζοντο... τὰ στέλλω εἰς τὴν κάμερή μου, καθὼς καὶ ἕνα ἀσημένιο δίσκο ὁποῦ ἠγόρασα ἀπὸ τὸ βουλεβάρτο Σαίντ-Δενῆ, πάντοτε μὲ τὰ φορέματα τὰ καμπούρικα. 'Επιστρέφω εἰς τὴν κάμερή μου, βάλλω ὅλα τὰ πάντα εἰς τὴν τάξι τους καὶ λέγω τοῦ θυρωροῦ ὅτι ἀπόψε δὲν θὰ κοιμηθῶ ἐκεῖ, παρὰ θὰ ἔλθω αὔριο τὸ πρωΐ· καὶ 'παίρνω τὸ κλειδί μου. Τὰ παράθυρα τῆς κάμερής μου ἦταν καλὰ κλεισμένα καὶ 'γιερά. Πρὶν φύγω, ἀφήνω τὸ ἕνα χωρὶς νὰ τὸ περαντώσω ἀπὸ μέσα. 'Οταν ἦλθεν ἡ νύκτα, πετῶ ἀπ' ἐπάνω μου τὴν περροῦκα, τὰ ὀμματοϋάλια, τὴν καμποῦρα, καὶ τὰ φορέματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐπῆγα καὶ ἠγόρασα τὰ σκεύη τῆς κάμερής μου, τὰ βάλλω μέσα εἰς ἕνα σακκί, καὶ τὰ στέλλω τοῦ κὺρ Μοὺρφ, τοῦ φίλου τοῦ κὺρ Ροδόλφου, παρακαλῶντάς τον νὰ τὰ φυλάξῃ· ἀγοράζω αὐτὴν τὴν βλοῦσα ὁποῦ φορῶ, καθὼς καὶ τὸν σκοῦφο, 'παίρνω κ' ἕνα μακρὺ καὶ δυνατὸ σίδερο εἰς τὰ χέρια μου, καὶ εἰς μία μετὰ μεσάνυκτα 'παγαίνω ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν κάμερή μου, εἰς τὴν ὁδὸν Προβιγγίας, καὶ ἐκεῖ τριγυρίζω, προσμένωντας νὰ περάσῃ ἡ νυκτοφυλακή, ὁποῦ τότε νὰ σπάσω τὸ παράθυρό μου καὶ νὰ κάνω πῶς κλέπτω τ' ὀσπίτι μου, διὰ νὰ μὲ ἰδοῦν νὰ μὲ πιάσουν.

Καὶ ὁ Μαχαιροβγάλτης ἔβαλεν ἠχηροὺς γέλωτας.

— 'Εκατάλαβα!... εἶπεν ὁ Γερμανός.

— Νὰ ἰδῇς ὅμως τί διαβολεμμένη τύχη, ὁποῦ ἐπρόσμενα, καὶ ποῦ νὰ περάσῃ νυκτοφυλακή!... Εἴκοσι φοραῖς ἂν ἤθελα ἔκλεπτα τὴν κάμερή μου χωρὶς κἀνεὶς νὰ λάβῃ εἴδησι. Τέλος πάντων, εἰς ταῖς δύο ὥραις μόλις ἀκούω ἀπὸ μακρὰν τὰ πέταλα τῶν ἁλόγων· ἀνοίγω τὸ παράθυρό μου, σπῶ δύο τρία ὑαλιὰ διὰ νὰ κάμω κρότο βυθίζω τὰ περιβάζια, πηδῶ μέσα εἰς τὴν κάμερη, ἁρπάζω τὸν ἀσημένιο δίσκο, μερικὰ ἄλλα πράγματα... Καλῇ τύχῃ καὶ ἡ νυκτοφυλακὴ ἤκουσε τὸ *τιρλίρ τζίρ τζὰρ* τῶν ὑαλιῶν... ἐπειδή, ἴσα ἴσα τὴν ὥραν ὁποῦ ἐδρασκέλιζα τὸ παράθυρό μου διὰ νὰ ἔβγω ἔξω, μὲ τσακόνει. Κτυποῦν, ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, τὸν ἐρωτοῦν ποῖος κατοικεῖ εἰς αὐτὴν τὴν κάμερη, καὶ τοὺς ἀποκρίνεται, ὅτι πρὸ δύο ἡμέραις ἦλθε καὶ τὴν

ἔπιασεν ἕνας κάποιος κύρ Γρηγοράκης καμπούρης, μὲ πράσινα ὑαλιὰ εἰς τὰ μάτια. Ἐγὼ... ποῦ νὰ γνωρίσουν πῶς ἤμουν ὁ ἴδιος, ὁποῦ τὸ σῶμά μου ἐμένα ἦταν ἴσο καὶ ὀρθὸ σὰν παλοῦκι! Ὁμολογῶ τὰ πάντα, καὶ ἰδοὺ μ' ἔφεραν εἰς τὴν ὥρα κὺρ Γερμανὲ, διὰ νὰ σώσω ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Σκελέθρου τὸν νέον ὁποῦ ὁ κὺρ Ροδόλφος μοῦ εἶπε πῶς ἀγαπᾷ ὡσὰν παιδί του.

— Α! φίλε μου, τί δὲν σὲ χρεωστῶ διὰ τὴν τόσην ἀφοσίωσιν!

— Εἰς ἐμένα δὲν χρεωστᾷς τίποτε... εἰς τὸν κὺρ Ροδόλφο νὰ τὰ λές.

— Ἀλλ' ἡ αἰτία τῆς πρὸς ἐμὲ συμπαθείας του;

— Ξεύρω κ' ἐγώ; αὐτὸ πλέον θὰ σοῦ τὸ εἰπεῖ ἐκεῖνος.

—Καὶ τώρα δὲν γνωρίζει ὁ κύριος Ροδόλφος ὅτι σ' ἔχουν ἐδῶ;

— Ὄχι, ἐπειδὴ ἴσως ἤθελε μ' ἐμποδίσει, ἂν τοῦ ἔλεγα τὸ παιγνίδι ὁποῦ ἐστοχάσθηκα... καὶ θαρρῶ δὲν τὸ ἐκατάφερα κακά... πῶς;...

— Ἀλλ' ἐκινδύνευτες, ἀδελφέ μου, τόσον...

— Τί ἐκινδύνευτα; Τὸ μόνον ὁποῦ ἐκινδύνευσα ἦταν ὁποῦ ἠμποροῦσε νὰ μὴ μ' ἔφερναν εἰς τούτη τὴ φυλακὴ παρὰ νὰ μ' ἔστελλαν εἰς ἄλλη... ὅμως ὁ κὺρ Ροδόλφος πάντοτε ἤθελεν ἐνεργήσει νὰ μὲ βάλουν ἐδῶ.

— Καὶ τώρα, ὅταν θὰ κριθῇς;

— Αἴ, καὶ ὅταν κριθῶ τάχα! παρακαλῶ τὸν κὺρ Μοὺρφ καὶ μοῦ στέλλει πάλιν τὸ σακκί μου, καὶ ἀρχίζω κ' ἐγὼ ἐμπρὸς εἰς τοὺς κριτὰς κ' ἐνδύνομαι... τὴν καμποῦρά μου, τὰ πράσινά μου τὰ ὑαλιὰ, τὴν περροῦκά μου... καὶ γίνομαι πάλιν κὺρ Γρηγοράκης... Θὰ ἰδοῦν ὅτι κλέπτης τάχατες καὶ κλεμμένος ἦταν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Καὶ τότε τί διάτανο θὲς νὰ μοῦ κάμουν, ἀφοῦ θ' ἀποδειχθῇ ὅτι ἔκλεψα τὰ ἰδικά μου πάλιν πράγματα;

— Τωόντι, ἐπέφερεν ὁ Γερμανός. — Καὶ πῶς λοιπὸν νὰ μὴ μὲ εἰπῇς τίποτε ὅταν ἐμβῆκες εἰς τὴν φυλακήν;

— Ἐμαθα ἀμέσως τὰ τί σοῦ ἑτοίμαζαν καὶ ἠμποροῦσα ἂν ἤθελα νὰ τὰ καταδώσω εἰς τὸν διευθυντὴ, πρὶν ἀκόμη ὁ Δριμυξύδης ἀρχίσει τὸ παραμύθι του· ἐστοχάσθηκα ὅμως... νὰ καταδώσω... δὲν μοῦ ἤρχουνταν... ἐπροτίμησα νὰ βάλω ταῖς ἐλπίδαις μου εἰς τὴν δύναμι τῶν χεριῶν μου ἔπειτα πῦρα καὶ

τὴν εὐκαιρία νὰ δοκιμάσω ἂν ἔμαθα νὰ ταῖς κατεβάζω ὡσὰν ἐκείναις ὁποῦ μ' ἔκαμαν νὰ λάβω τὴν τιμὴ νὰ γνωρισθῶ πρώτη φορὰ μετὰ τοῦ κὺρ Ροδόλφου... ἐκείναις ταῖς φοβεραῖς...

—'Αλλ' ἂν ὅλοι ἐχύνοντο ἐπάνω σου, τί ἤθελες κάμει, μόνος;

— Τότε πλέον ἐφώναζα καὶ ἤρχοντο εἰς βοήθεια! Χαίρομαι ὅμως πολὺ ὁποῦ ἦλθε τὸ πρᾶγμα τοιουτοτρόπως... καὶ τὸ ἔκαμα σωστό, χωρὶς νὰ μὲ βοηθήσῃ κἀνένας... διὰ νὰ τὸ λέγω καὶ εἰς τὸν κὺρ Ροδόλφο...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσέρχεται μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ δωμάτιον ὁ φύλαξ. — Κύριε Γερμανέ, 'γλήγωρα ἔλθετε εἰς τοῦ κυρίου διευθυντοῦ... ζητεῖ νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ... καὶ σὺ, παιδί μου, Μαχαιροβγάλτη, κατέβα εἰς τὸν Λάκκον τῶν Λεόντων. Θὰ διορισθῇς ἐπιστάτης· ἐπειδὴ ἔχεις ὅλα τὰ προσόντα ὅσα χρειάζονται πρὸς τοῦτο.

— Δὲν εἶναι ἄσχημη δουλειά· καλήτερα λοχαγὸς παρὰ στρατιώτης.

— Θὰ μὲ δώσεις τώρα πλέον τὸ χέρι σου; εἶπεν ὁ Γερμανός.

— Ναὶ, ναὶ, κὺρ Γερμανέ· φέρε, φέρε. 'Αμὴ πρέπει δὰ τώρα, θαρρῶ!

— Θὰ βλεπόμεθα συχνά· τώρα ὁποῦ εἶμαι ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισίν σου, δὲν ἔχω πλέον κἀνένα φόβον· θὰ καταβαίνω πολλάκις ἀπὸ τὴν κάμερήν μου νὰ περιπατῶ εἰς τὴν αὐλὴν καὶ νὰ σὲ βλέπω.

— Μή σε μέλῃ καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σὲ βλέπουν ὅλοι τους καὶ θὰ φεύγουν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος... Μόνον, ἠξεύρεις τί θὰ σὲ παρακαλέσω; νὰ πιάσῃς τοῦ λόγου σου ὁποῦ 'ξεύρεις καὶ γράφεις νὰ γράψῃς ὅλην αὐτὴν τὴν ἱστορία ὁποῦ σοῦ διηγήθηκα, καὶ νὰ τὴν στείλῃς τοῦ κὺρ Ροδόλφου, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ πλέον κἀμμίαν ἀνησυχία διὰ λόγου σου, καὶ διὰ νὰ καταλάβῃ διὰ ποίαν αἰτίαν μ' ἔχουν ἐδῶ· ἐπειδὴ, ἂν τοῦ εἴποῦν πῶς ὁ Μαχαιροβγάλτης ἔκλεψε καὶ τὸν ἔβαλαν φυλακή... διάτανε!... δὲν μοῦ φαίνεται 'σὰν καλό...

— 'Ησύχασε. 'Εγὼ ἀπόψε θὰ γράψω πρὸς τὸν ἄγνωστόν μου προστάτην· αὔριον μὲ λέγεις τί ἐπανώγραμμα νὰ βάλω, καὶ στέλλομεν τὴν γραφή. "Εχε ὑγείαν, ἥρω μου!... εὐχαριστῶ χιλιάκις!...

— Εἰς τὸ καλὸ, κὺρ Γερμανέ· — Καὶ ὁ Μαχαιροβγάλτης ἠκολούθησε τὸν φύλακα.

Ὁ Γερμανὸς εἰσῆλθεν εἰς τοῦ διευθυντοῦ. Ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του!...εὗρεν ἐκεῖ τὴν Γελασίναν...τὴν Γελασίναν ὠχρὰν, συγκεκινημένην, δακρυόεσσαν, καὶ ὅμως μειδιῶσαν ὑπὸ τὰ δάκρυά της· ἡ φυσιογνωμία της ἐμαρτύρει χαρὰν, θυμηδίαν τινὰ ἀπερίγραπτον.

— Ἔχω, κύριε, νὰ σᾶς δώσω μίαν καλὴν εἴδησιν, εἶπεν ὁ διευθυντὴς πρὸς τὸν Γερμανόν.— Τὸ δικαστήριον ἀπέφηνεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ δίκης ἐναντίον σας...Κατὰ συνέπειαν τῆς παραιτήσεως καὶ μάλιστα τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας ἔδωκεν ἐκεῖνος ὅστις σᾶς ἐνῆγε, λαμβάνω τὴν διαταγὴν νὰ σᾶς ἀπολύσω ἐν τῷ ἅμα ἐλεύθερον.

— Κύριε...τί λέγετε;...εἶναι δυνατόν...

Ἡ Γελασίνα ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ ἀλλ' ἡ σφοδρὰ συγκίνησίς της τὴν ἐμπόδισε· ἄλλο δὲν ἠδυνήθη εἰμὴ νὰ κάμῃ πρὸς τὸν Γερμανὸν διὰ τῆς κεφαλῆς της ἓν νεῦμα καταφατικὸν, συνάπτουσα ἐνταυτῷ τὰς χεῖρας.

— Ἡ δεσποσύνη εἶχεν ἔλθει ἐδῶ ὀλίγον μετὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν μοὶ ἐνεχειρίσθη τὸ περὶ ἀπολύσεώς σας διάταγμα, ἐπρόσθεσεν ὁ διευθυντής. Ἐξ ἐπιστολῆς τινος συστατικῆς ὑπεκειμένου τὰ μέγιστα ἰσχυροῦ, τὴν ὁποίαν μοὶ ἔφερεν ἡ ἰδία, εἶδον, κύριε, μὲ ὁποίαν θελξικάρδιον ἀφοσίωσιν σᾶς ἐπεριποιεῖτο φυλακισμένον ὄντα. Ἔστειλα λοιπὸν μετὰ πλείστης μου χαρᾶς νὰ σᾶς κράξωσι, βέβαιος ὅτι θὰ νομίσητε μέγα εὐτύχημα τὸ νὰ προσφέρετε πρὸς τὴν δεσποσύνην τὸν βραχίονά σας διὰ νὰ ἐξέλθετε ἐντεῦθεν ἀμφότεροι ὁμοῦ.

— Ὄνειρον!...ὄνειρον!...εἶπεν ὁ Γερμανός. Ἄ! κύριε...ἡ τόση καλωσύνη σας!...Συγχωρήσατε ἂν ἡ ἔκπληξις...ἡ χαρά μ' ἐμποδίζουν τοῦ νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ ὅσα ὤφειλα...

—Ἄμ' ἐγὼ, κύριε Γερμανὲ, ὁποῦ δὲν εὑρίσκω λέξεις ἱκανάς! ὑπέλαβεν ἡ Γελασίνα. Φαντασθῆτε τὴν χαράν μου ὅταν, ἀφοῦ ἔφυγα καὶ σᾶς ἄφησα τὼρα τὸν φίλον τοῦ κυρίου Ροδόλφου νὰ μὲ προσμένῃ...

— Πάλιν αὐτὸ τ' ὄνομα! Ροδόλφος πάλιν! εἶπεν ἔκθαμβος ὁ Γερμανός.

— Ναὶ, τώρα πλέον ἠμπορῶ ὅλα νὰ σᾶς τὰ εἰπῶ· ὕστερα σᾶς τὰ διηγοῦμαι... Μοῦ λέγει λοιπὸν ὁ κ. Μούρφ. « Ὁ Γερμανὸς εἶν' ἐλεύθερος· λάβετε μίαν γραφὴν διὰ τὸν κ. διευθυντὴν τῆς φυλακῆς· ὅταν φθάσετ' ἐκεῖ, θὰ ἔχῃ τὴν διαταγὴν τοῦ ν' ἀπολύσῃ τὸν Γερμανὸν, καὶ θὰ ἠμπορεῖτε νὰ τὸν πάρετε καὶ μαζῆ σας.» Δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὸ πιστεύσω· καὶ ὅμως ἦτον ἀληθέστατον. Τρέχω λοιπὸν εὐθὺς, πιάνω ἕνα ὄχημα... ἔρχομαι... καὶ τώρα εἶναι κάτω καὶ μᾶς περιμένει....

.....

Ἂς φαντασθῇ πλέον ὁ ἀναγνώστης τὴν ἀγαλλίασιν τῶν δύο ἐραστῶν ὅταν ἐξῆλθον ἐκ τῆς Φόρκης, καὶ τὴν ἐσπέραν τὴν ὁποίαν ἐπέρασαν εἰς τὸν μικρὸν θάλαμον τῆς Γελασίνης, τὴν ὁποίαν ὅμως ὁ Γερμανὸς ἀφῆκεν εἰς τὰς ἕνδεκα ὥρας κ' ἐπῆγε ν' ἀναπαυθῇ εἰς μέτριόν τι ξενοδοχεῖον, ὅπου κατέλυσε.

.....

Ἂς ἀνακεφαλαιώσωμεν τώρα ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὰς πρακτικὰς ἢ θεωρητικὰς ἰδέας, τὰς ὁποίας ἐπροσπαθήσαμεν νὰ καταστήσωμεν ψηλαφητὰς εἰς τὸ τοῦ *ἐν ταῖς φυλακαῖς βίου* ἐπεισόδιόν μας τοῦτο.

Εὐδαίμονες θέλομεν λογισθῇ ἂν ἠδυνήθημεν ν' ἀποδείξωμεν·

Ὅτι ἀνεπαρκὴς, ἀνωφελὴς καὶ κινδυνώδης ὁ συμφυλακισμός.

Ὅτι δυσαναλογίαι ὑπάρχουσι μεταξὺ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ποινῆς ἐγκλημάτων τινῶν (*ὡς τὴν οἰκιακὴν κλοπὴν καὶ τὴν κλοπὴν μετὰ τῆς συντρίψεως*) καὶ τῆς πλημμελημάτων τινων (*ὡς καταχρᾶσθαι τῆς ἐμπιστοσύνης*).

Καὶ ὅτι εἶναι ὑλικῶς ἀδύνατον εἰς τὰς πτωχὰς τοῦ λαοῦ κλάσεις νὰ καρποῦνται ἀπὸ τῶν πολιτικῶν νόμων εὐεργετήματα.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

### Ποινή.

Ἐνέου ὁδηγοῦμαν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ γραφεῖον Ἰακώβου Φεράνδου τοῦ συμβολαιογράφου. Χάρις εἰς τὴν συνήθη ἀδολεσχίαν τῶν γραφέων αὐτοῦ οἵτινες εὗρον διασκέδασιν εἰς τὰς αὐξούσας ἰδιοτροπίας τοῦ κυρίου των, θέλομεν ἐκθέσει τὰ μετὰ τὴν ἀπόδρασιν τῆς Κησίλης διατρέξαντα ὡς ἑφεξῆς.

— Αἴ, κύριοι, στοιχηματίζω 10 πεντάφραγκα ἀπέναντι ἑνὸς ὅτι, ἂν ἡ ὑγεία τοῦ παραεθέντου μας ἐξακολουθήσῃ τὸν αὐ-

τὸν κατήφορον, μετὰ ἕνα μῆνα θὰ τὰ καλύψει ἀφεύκτως !

— Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἀφότου ἀνεχώρησεν ἡ ὑπηρέτρια ἐκείνη ἥτις ἐφαίνετο ὡσὰν Ἀλσατιανὴ, ἔμεινεν ὁ φίλος πετσὶ καὶ κόκκαλο, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον.

— Πετσὶ, καὶ τί πετσί !

— Ἀλλ' εἶχε λοιπὸν συλλάβει πρὸς αὐτὴν ἔρωτα, καὶ τώρα πάσχει τόσον εἰς τὸν χωρισμόν της;

— Ποῖος! ὁ παραυθέντης μας ἔρωτας; ὤ ! κωμωδία!!

— Καλὲ δὲν βαρύνεσθε! ἐκεῖνος τώρα μάλιστα συναναστρέφεται μὲ ἱερεῖς πλειότερον παρὰ ποτέ.

— Καὶ μάλιστα νὰ ἰδῇς ὅτι χθὲς ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας, ἕνας ἄνθρωπος τῇ ἀληθείᾳ σεβάσμιος, ὅταν ἔφευγεν ἤκουσα νὰ λέγῃ πρὸς ἕνα ἄλλον ἱερέα ὅστις ἦτο μαζῇ του· «Ἄ! ὁ κύριος Ἰάκωβος Φεράνδος εἶναι τὸ πρωτότυπον τῆς ἐπὶ γῆς ἀγαθοεργίας καὶ γενναιοδωρίας...»

— Τίς; ὁ ἐφημέριος τὸ εἶπεν αὐτὸ ; μόνος του;... ἁπλῶς;

— Ὅτι ὁ κύριος Φεράνδος εἶναι τὸ πρωτότυπον;...

— Τῆς ἀγαθοεργίας καὶ γενναιοδωρίας τὸν ἤκουσα μὲ τ' αὐτιά μου.

— Τότε, κυριοί μου, δὲν καταλαμβάνω διάβολον ἀπ' αὐτὰ ὁ ἐφημέριος αὐτὸς εἶναι τωόντι ἄξιος τῆς φήμης τὴν ὁποίαν χαίρει... ἅγιος ἄνθρωπος τωόντι...

— Λοιπὸν αὐτὸς δὲν ἐμπορεῖ βέβαια νὰ ψεύδεται· καὶ ὅτι νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι ὁ παραυθέντης μας εἶναι ἐλεήμων καὶ γενναιόδωρος...

— Ἂν ἔγινε τίποτε θαῦμα... Ὁ Κ. Φεράνδος γενναιόδωρος αὐτός!... ὅστις καὶ ἕνα αὐγὸ ἦτο καλὸς νὰ τὸ κουρεύσῃ!

— Ἀλλὰ, κύριοι, τὰ δύο φράγκα τὰ ὁποῖα μᾶς δίδει εἰς καθένα διὰ πρόγευμα, τὰ λησμονεῖτε;

— Αὐτὸ μὴν τὸ παρατηρῇς... ἔτυχε, καθὼς συμβαίνει νὰ ἐκβάλῃ κἀνεὶς ἓν ἀπόστημα εἰς τὴν μύτην... μία περίστασις.

— Ναὶ, πλὴν ἐξ ἄλλου μέρους, ὁ ἀρχιγραφεὺς μὲ εἶπεν ὅτι πρὸ τριῶν ἡμερῶν ὁ παραυθέντης ἐξέδωκε διαφόρους συναλλαγματικὰς μεγάλων ποσοτήτων ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ Θησαυροφυλακίου, καὶ ὅτι...

— Τι; - Λέγε λοιπὸν πῶς σιωπᾷς;...

— Εἶναι μυστικόν.

— Τόσον τὸ καλήτερον... ἀφοῦ εἶναι μυστικόν.

— Λόγον τιμῆς ὅτι δὲν θὰ τὸ εἰπῆτε;...

— Νὰ χαροῦμεν τὰ παιδιά μας ὅλοι μας, δὲν τὸ λέγομεν.

— Ναὶ, ναὶ, νὰ τὸ μάθομεν· ἐνθυμηθεῖτε, κύριοι, τί ἔλεγε μεγαλοπρεπῶς καὶ ὁ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν δόγην τῆς Βενετίας, ἐνώπιον τῶν αὐλικῶν του ὅλων συνεδριαζόντων.

Πᾶς γραφεύς, ὅταν γνωρίζῃ μυστικόν τι σοβαρὸν,
Πρέπει νὰ τὸ μεταλέγῃ· τοῦτο εἶναι φανερόν.

— Αἴ, ἐκατάλαβα... πάλιν μὲ τὰς παροιμίας του μᾶς ἤρχησεν ὁ Καλαμέλας.

— Αἱ παροιμίαι, κύριοι, εἶναι ἡ σοφία τῶν ἐθνῶν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἀπαιτῶ αὐτὸ τὸ μυστικὸν νὰ τὸ μάθωμεν.

— Αἴ, ἀφήσετε αὐτὰ νὰ ζῆτε... σᾶς λέγω, ὁ ἀρχιγραφεύς μοῦ ἐσύστησε νὰ μὴν τὸ εἰπῶ εἰς κἀνένα...

— Ναὶ, ἀλλὰ δὲν σὲ εἶπε, μὴν τύχῃ καὶ τὸ διακοινώσῃς εἰς ὅλον τὸν κόσμον;

— Καλὲ ἀφήσετέ τον κ' ἐκεῖνος φλέγεται νὰ μᾶς τὸ εἰπῇ χωρὶς τὰς παρακινήσεις σας.

— Ἰδοὺ! ὁ Κ. Φεράνδος πωλεῖ τὸ ὑπουργεῖον του, ἴσως μάλιστα τὸ ἐπώλησε καὶ ἕως τώρα...

—Ἀληθινά!—Ἰδοῦ μία εἴδησις ἀπὸ τὰς ἀπροσδοκήτους!...

— Θαῦμα!— Τεράστιον!...

— Καὶ ἠμπορῶ νὰ ἐρωτήσω χωρὶς νὰ σᾶς φανῶ φορτικὸς ποῖος φορτόνεται τὸ φορτίον ὁποῦ ξεφορτόνεται ὁ παραυθέντης;

— Ὢ! ἀνυπόφορος ὁποῦ καταντᾷς, καψο-Καλαμέλα, μὲ αὐτά σου τὰ λογοπαίγνια!

—Ξεύρω κ' ἐγὼ εἰς ποῖον τὸ πωλεῖ, τὸ ὑπουργεῖόν του;

— Φαίνεται ὅτι σκοπεύει νὰ χαρῇ καὶ κἄμποσον τὴν ζωήν.

— Καλὰ θὰ κάμῃ... ἀφοῦ βροντᾷ...

— Καὶ εἶναι καὶ μοναχὸς ὡτὰν τὸ κούτσουρο... χωρὶς οἰκογένειαν.

— Βροντᾷ, λέγει! Ὁ ἀρχιγραφεὺς εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ παράνω ἀπὸ ἕνα μιλλιόνι, μαζῇ δηλαδὴ μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ὑπουργείου του.

.. Ἕνα μιλλιόνι... δὲν εἶναι τόσον ἄγλυκο πρᾶγμα.

— Εἰς τὴν Βόρσα λέγουν ὅτι ἐκέρδισε πολλά· ξεύρετε τὰ ἔντιμα ἐκεῖνα παιγνίδια πῶς ἀναβιβάζουν ἐνίοτε τὸν ἄνθρωπον.

— Ἔπειτα ἐζοῦσε καὶ μὲ τόσην γλισχρότητα.

— Ναί, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ γλίσχροι ὁποῦ βλέπετε, ὅταν ἀρχήσουν μία φορὰν νὰ ἐξοδεύουν, τί ἔχουν νὰ κάμουν ἐμπρός των οἱ ἄσωτοι!

— Διὰ τοῦτο κ' ἐγὼ εἶμαι τῆς γνώμης τοῦ Καλαμέλα· ὅτι ὁ παραυθέντης μας ἀπεφάσισε νὰ τὸ ρίψῃ ὀλίγον ἔξω νοῦ.

— Καὶ, μὰ τὴν ζωήν μου, ἂν δὲν εὕρῃ τὴν εὐμορφότερη, νὰ χωθῇ ὅλος εἰς τὴν ἡδυπάθειαν, θὰ τὸν εἰπῶ... δὲν ἠξεύρω τί· ἐπειδή... ἔχει τοὺς τρόπους...

— Δὲν ἠξεύρω τί κάθεσθε καὶ λέτε! ὁ ἄνθρωπος φαίνεται κατ' αὐτὰς ἄξιος ἐλέους, καὶ σεῖς φλυαρεῖτε κουκκιά.

— Ἐγώ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θαυμάζω εἶ.ε αὐτὸς ὁ νέος ἐπιστήθιος φίλος του, ὅστις δὲν λείπει ἀπὸ πλησίον του στιγμὴν.

— Ὡσὰν νὰ μοῦ ἔρχεται νὰ πιστεύτω ὅτι αὐτὸς ὁ καινούργιος φίλος του, εἶναι καρπὸς ὀλισθήματος τινὸς τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ἴσως ὁ Κ. Φεράνδος εἰς τὴν αὐγὴν τοῦ βίου.

— Τὴν εἶπες δά τώρα!... Ὁ ἀγνώριστος αὐτὸς κύριος εἶναι υἱὸς τοῦ Κ. Φεράνδου... ἐνῷ εἶναι γεροντότερος ἀπὸ τὸν Κ. Φεράνδον!

— Ἔ! καὶ τέλος πάντων τί κάμνει!

—Πῶς! τί κάμνει... ὁ υἱὸς νὰ ἦναι γεροντότερος τοῦ πατρὸς;

— Καὶ βέβαια. τί;... ἀφοῦ εἶναι γεροντότερος... λοιπὸν φαίνεται ὅτι αὐτὸς ὑπέπεσεν εἰς τὸ ὀλίσθημα· ἄρα εἶναι πατὴρ τοῦ Κ. Φεράνδου ἀντὶ νὰ ἦναι υἱός του.

— Εἰς τὴν ζωήν σου, μὴν κάθησαι καὶ τὸν ἀκούεις· ἠξεύρεις, ὅτι ὅταν ἀρχήσῃ τὰς ἀνοησίας του, μίαν ὥρα εἶναι καλὸς νὰ λέγῃ...

— Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν μ' ἀρέσκει τελείως ἡ μορφὴ αὐτοῦ τοῦ νέου φίλου, καὶ ὅτι στιγμὴν δὲν φεύγει ἀπὸ πλησίον τοῦ Κ. Φεράνδου. Εἰς τὸ σπουδαστήριόν του μαζῆ, εἰς τὴν τράπεζαν μαζῆ... παντοῦ.

— Ἐγώ, μὲ φαίνεται ὅτι δὲν τὸν βλέπω τώρα πρώτην φορὰν αὐτὸν τὸν ξένον.

— Καλ' ἐπαρατηρήσατε καὶ ἕνα ἄλλον ἀκόμη, μὲ μεγάλους μύστακας καὶ συμπεριφορὰν στρατιωτικήν, ὅστις πρό τινων ἡμερῶν ἔρχεται τακτικὰ σχεδὸν κάθε δύο ὥρας καὶ ζητεῖ τὸν ξένον... διὰ τοῦ θυρωροῦ: ... Ὁ ξένος καταβαίνει, συνομιλεῖ μίαν στιγμὴν μὲ τὸν *μουστακάτον*, ὅστις ἔπειτα φεύγει, καὶ νά σου τον πάλιν μετὰ δύο ὥρας.

— Ναὶ, ναὶ, τὸν εἶδα κ' ἐγὼ... Μάλιστα νὰ ἰδῇς ὅτι, ἀναχωρῶν, ἀπήντησα ἔξω εἰς τὸν δρόμον καὶ ἕνα δύο οἱ ὁποῖοι ἐφαίνοντο ὡσὰν νὰ ἐπαραφύλατταν τ' ὀσπίτι...

— Περὶ τούτων πάντων ὁ ἀρχιγραφεύς μας βέβαια θὰ ἔχῃ ἰδέαν, ἀλλὰ κάμνει τὸν διπλωμάτην...

— Ἀλλὰ, τωόντι, ποῦ εἶναί τον; τώρα ἦτον ἐδῶ...

— Ἐπῆγεν εἰς τῆς κομήστης Μὰκ Γρηγορίου, τὴν ὁποίαν εἶχαν κτυπήσει· φαίνεται ὅτι ἐξῆλθεν αὐτὴ πλέον ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Σήμερον τὸ πρωῒ ἐμήνυσε νὰ ὑπάγῃ ἀφεύκτως· νὰ τὴν εὕρῃ ὁ παραυθέντης, ἀλλ' αὐτὸς ἔστειλε τὸν ἀρχιγραφέα εἰς τὸν τόπο του.

— Κατ' αὐτὰς, ἀληθινὰ, πολὺ βάρος ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸν ἀρχιγραφέα! σχεδὸν δὲν προφθάνει νὰ φάγῃ! ἀφότου μάλιστα ἀντικατέστησε καὶ τὸν Γερμανὸν ὡς ταμίαν!

— Εἶπες τὸν Γερμανόν· καλὲ, δὲν εἴδετε καὶ ἓν ἄλλο ἀπὸ τ' ἀκατανόητα! Ὁ κ. Φεράνδος, διὰ ν' ἀπολυθῇ πάλιν ὁ Γερμανὸς ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπεν ὅτι ἔκαμε λάθος εἰς τὸν λογαριασμόν του, καὶ ὅτι ηὗρε τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἐζήτει ἀπὸ τὸν νέον.

— Καλὰ λοιπὸν ἔλεγα ἐγώ· ἐνθυμεῖσθε;.. ὅτι ὁ Γερμανὸς εἶναι ἀνίκανος διὰ τοιοῦτον ἔγκλημα;

— Καὶ ἰδὲ νὰ δυστρημηθῇ ὁ νέος τόσον!... Ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν του ἤθελα ζητήσει ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ κ. Φεράνδου.

— Τοὐλάχιστον ἔπρεπε νὰ τὸν λάβῃ πάλιν πλησίον του ὡς ταμίαν, ὥστε ν' ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ Γερμανὸς ἦτον ἀθῶος.

— Ἓν ἁμάξι, κύριοι, ἓν ἁμάξι! εἶπεν ὁ Καλαμέλας κύπτων εἰς τὸ παράθυρον. Παραφέρει ὀλίγον ἀπὸ τὸν χρυσήλατον δίφρον ἐκεῖνον τοῦ Σαὶντ-Ρεμῆ .. πῶς; ὀλίγον.

— Καὶ ποῖος εἶναι μέσα;

— Στάσου δά!... Ἄ! ἕνα μαῦρο φουστάνι.

— Γυναῖκα! γυναῖκα! νὰ τὴν ἰδοῦμεν...

— Καλὲ τί γυναῖκα! Εἶναι ὁ ἐφημέριος, κ' ἐπῆρες τὸ ράσο του διὰ φουστάνι μαῦρο.

— Ὁ ἐφημέριος; ὁ ἅγιος αὐτὸς ἄνθρωπος ὁποῦ ἐλέγετε;

— Ναὶ, ναί· πίστευσέ το, φίλε μου· δὲν εἶναι ἰησουΐτης αὐτός... Ἂν ὅλοι οἱ ἱερεῖς μας τὸν ὡμοίαζαν ... δὲν ἤθελεν ὑπάρχει ἄνθρωπος ἀνευλαβὴς εἰς τὸν κόσμον.

— Σιωπή! ἀνοίγουν τὴν θύραν.

— Εἰς τοὺς τόπους σας! εἶν' ἐκεῖνος!—Καὶ οἱ γραφεῖς ὅλοι κύψαντες πρὸς τὰ γραφεῖά των ἤρχησαν νὰ προσποιῶνται ὅτι ἐργάζονται μετὰ σπουδῆς.

Ἡ ὠχρὰ τοῦ ἱερέως τούτου μορφὴ ἦτον ἱλαρὰ καὶ σοβαρὰ συγχρόνως· νοήμων καὶ σεβασμία· τὸ βλέμμα του ἔμπλεων πραότητος καὶ εἰρήνης.

Σπεύσωμεν εἰπεῖν ὅτι, διὰ τὴν ἀδολότητα τῆς ψυχῆς του, ὁ ἐξαίρετος οὗτος ἱερεὺς ἠπατᾶτο ἀπὸ τὴν ὑποκρισίαν τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου.

— Εἶναι, ἀγαθοί μου φίλοι, ὁ Κ. Φεράνδος μέσα εἰς τὸ σπουδαστήριόν του; ἠρώτησεν ὁ ἱερεύς.

— Μάλιστα, ἅγιε ἐφημέριε, εἶπεν ὁ Καλαμέλας ἀνεγειρόμενος μὲ σέβας. Καὶ ἤνοιξε πρὸς τὸν ἱερέα τὴν θύραν δωματίου τινός.

Ἀκούσας ὁ ἱερεὺς μέσα εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ Φεράνδου ὁμιλίας σφοδρὰς, διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ ἀκουσίως του λέξις εἰς τὴν κατάληψίν του, ὥδευσεν ἐν τάχει πρὸς τὴν θύραν, τὴν ὁποίαν καὶ ἔκρουσε. — Εἰσέλθετε, εἶπε φωνή τις ἐν ᾗ διεκρίνετο κάλλιστα προφορὰ ἰταλική.

Καὶ ὁ ἱερεὺς εὑρέθη ἐνώπιον τοῦ Πολυδώρη καὶ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου.

Εἶχον δίκαιον οἱ γραφεῖς νὰ λέγωσιν ὅτι ὁ παραυθέντης των ἐφαίνετο κρούων τὰς πύλας τοῦ θανάτου. Κατέστη ἀγνώριστος σχεδόν. Μολονότι τὸ πρόσωπόν του ἦτο φρικωδῶς τὴν ἰσχνότητα καὶ πελιδνὸν ὡσὰν πτώματος, τὰ προέχοντα τῶν παρειῶν του μῆλα ἐχρωμάτιζεν ἐρυθρίασίς τις πυρετική· σχεδὸν ἀδιακόπως τὸν κατῆχε τρόμος τις νευρικὸς, διακοπτόμενος ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀπὸ σπασμωδικούς τινας τιναγμούς· αἱ λειπό-

σαρκοί του χεῖρες ἦσαν ρυπαραὶ καὶ καίουσαι· αἱ μεγάλαι πράσιναί του διόπτραι ἀπέκρυπτον ὀφθαλμοὺς αἱματηροὺς, ἀναπέμποντας ζοφώδες πῦρ ἀπὸ θέρμην δεινὴν πηγάζον· ἑνὶ λόγῳ, τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ προσωπεῖον ἐπρόδιδε τὴν πρόοδον ὑποκώφου καὶ ἀδιακόπου μαρασμοῦ.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Πολυδώρη παρίστανεν ἀπ' ἐναντίας πικρίαν δριμυτάτην, εἰρωνείαν ψυχροτάτην· μαλλία πυρρὰ, πολυπληθῆ, μὲ λευκὰς διέσπαρμένα πολλαχοῦ τρίχας, ἐστεφάνωνον τὸ ρυτιδωμένον καὶ ὠχρόν του μέτωπον· οἱ ὀξεῖς, διαφανεῖς καὶ ὡς ὁ βήρυλλος πρασινώτατοι ὀφθαλμοί του, ἦσαν πλησιέστατοι πρὸς τὴν καμπύλην μύτην του· τὸ στόμα του, τὰ χείλη λεπτότατον καὶ πρὸς τὰ ἔσω ρέπον, ὅλον παρίστανε τὸν σαρκασμὸν καὶ τὴν μοχθηρίαν. Κατάμαυρα ἐνδεδυμένος ὁ Πολυδώρης ἐκάθητο πλησίον τῆς γραφικῆς τραπέζης τοῦ Φεράνδου. Εἰς τὴν θέαν τοῦ ἱερέως ἀνηγέρθησαν ἀμφότεροι.

— Πῶς ἐπεράσετε, ἀγαθέ μου κύριε Φεράνδε; εἶπεν ὁ ἐφημέριος μετὰ μερίμνης προθύμου. Εἶσθε καλήτερα;

— Πάντοτε τὸ ἴδιον, ἅγιε ἐφημέριε· ὁ πυρετὸς δὲν θέλει νὰ μ' ἀφήσῃ, ἀπήντησεν ὁ συμβολαιογράφος· ἡ ἀϋπνία μὲ κατατήκει. Γεννηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου!

— Ἀλλὰ παρατηρήσετε, ἅγιε ἐφημέριε, ἐπρόσθεσεν ὁ Πολυδώρης μετὰ συντριβῆς, πόσον εὐσεβῶς ὑπείκει ὁ ἄριστός μας φίλος εἰς τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ! Πάσχων, ἀλλοῦ δὲν εὑρίσκει παρηγορίαν εἰμὴ εἰς τὰς ἀγαθοεργίας τὰς ὁποίας πράττει γενναίως . . .

— Δὲν εἶμαι ἄξιος τοιούτων ἐπαίνων, σᾶς παρακαλῶ ἀφήσετε· εἶπε ξηρῶς ὁ συμβολαιογράφος μόλις ἰσχύων νὰ ὑποκρύψῃ κεκρατεμένον τινὰ θυμὸν καὶ ἀπέχθειαν. Εἷς μόνον τὸν Ὕψιστον ὑπόκειται ἡ ἐκτίμησις τοῦ καλοῦ καὶ κακοῦ· ἐγὼ εἶμ' ἕνας ἄθλιος ἁμαρτωλός . . .

— Ὅλοι ἁμαρτωλοὶ εἴμεθα, ὑπέλαβεν ἱλαρῶς ὁ ἱερεύς· ἀλλὰ δὲν εἴμεθα ὅλοι καὶ ὡς τὴν εὐγενείαν σας ἐλεήμονες κατὰ κακὴν τύχην. Σπανιώτατοι εἶναι σήμερον οἱ ὡς ὑμᾶς ἀποσπώμενοι ἀπὸ τὰ γήϊνα ἀγαθὰ ἵνα μεταχειρισθῶσιν αὐτὰ τοσοῦτον χριστιανικῶς . . . Ἔχετε πάντοτε τὸν σκοπὸν ἐκεῖνον . . . ν' ἀποποιήσητε τὸ ὑπουργεῖόν σας ὅπως δο-

θῆτε ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ψυχωφελῆ ἔργα ;

— Ἀπὸ τὴν προχθὲς, ἅγιε ἐφημέριε, τὸ ἐπώλησα εἰς ἄλλον τοῖς μετρητοῖς, πρᾶγμα σπάνιον· ἀλλὰ παρέβλεψα εἰς τὴν τιμὴν καὶ διὰ τοῦτο· ἡ ποσότης λοιπὸν αὕτη, συμποσωθεῖσα μὲ τὴν λοιπὴν χρηματικὴν περιουσίαν μου, δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ πρὸς σύστασιν τοῦ δημοσίου καταστήματος περὶ οὗ σᾶς ἀνέφερα, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ σχέδιον κατέστρωσα μάλιστα καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὸ καθυποβάλω ὑπ' ὄψιν σας. . .

— Ὦ ! φίλε μου, ἀγαθέ μου φίλε ! εἶπεν ὁ ἱερεὺς μετὰ βαθέος καὶ σεπτοῦ θαυμασμοῦ· οὐδείς ποτε ἔπραξε τοιοῦτον μέγα καλὸν μὲ τόσην ἁπλότητα καὶ ἀφέλειαν ! Ἐπαναλαμβάνω ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὡς ὑμᾶς εἶναι σπανιώτατοι τὴν σήμερον εὐλογημένε !

— Εἶναι σπανιώτατοι, ἅγιε ἐφημέριέ μου, εἶπεν ὁ Πολυδώρης μὲ μειδίαμα εἰρωνικὸν φυγὸν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἱερέως, ἐπειδὴ ὀλίγοι κατέχουν ὡς ὁ Κ. Φεράνδος ὁμοῦ μὲ τὸν πλοῦτον καὶ χριστιανικὴν τοσαύτην ἀρετήν.

Εἰς τὸν νέον καὶ σαρκαστικὸν αὐτὸν ἔπαινον, ἡ χεὶρ τοῦ συμβολαιογράφου συνεσπάσθη ἀκουσίως του· ὑπὸ τὰς διόπτρας αὐτοῦ ἐξηκόντησε πρὸς τὸν Πολυδώρην βλέμμα ἔμπλεων λύσσης.

— Βλέπετε, ἅγιε ἐφημέριε, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ *ἐπιστήθιος φίλος* τοῦ Ἰακώδου Φεράνδου· ἔχει πάντοτε τοὺς νευρικούς του σπασμοὺς, καὶ ὅμως κἀμμίαν θεραπείαν δὲν θέλει νὰ κάμῃ . . . Μὲ καταθλίβει. . . γίνεται τοῦ ἑαυτοῦ του δήμιος.. Ναὶ, τὸ λέγω καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν ἅγιον ἐφημέριον, φίλε μου· γίνεσαι δήμιος τοῦ ἑαυτοῦ σου.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Πολυδώρη, ὁ συμβολαιογράφος ἐρρίγησε πάλιν σπασμωδικῶς ἀλλ' ἡσύχασεν ἐκ νέου.

Ἂν ἦτον ἄλλος τις παρὰ τὸν ἱερέα τοῦτον, ὀλιγώτερον δηλαδὴ ἁπλοῦς ἄνθρωπος, ἤθελε βέβαια παρατηρήσει ἐκ τῶν ὅσων ἐλέχθησαν, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν κατόπιν λεχθησομένων, ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ Φεράνδου εἶχέ τι δυσανάσχετον καὶ πικρόν· διότι κρίνομεν περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι θέλησίς τις ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς του, ἡ τοῦ Ροδόλφου θέλησις, ἐνὶ λόγῳ, ἠνάγκαζε τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν εἰς λόγους καὶ πράξεις ἐκ διαμέτρου ἀντι-

κειμένας εἰς τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρά του. Διὸ καὶ ἐνίοτε, ἀπὸ ἐσχάτην κεντούμενος στενοχωρίαν, ἐκινεῖτο ὁ συμβολαιογράφος ν' ἀποστατήσῃ ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς καὶ κρυφίας ταύτης ἐξουσίας, ἀλλ' ἓν βλέμμα τοῦ Πολυδώρη κατεσίγαζε τὴν ὁρμὴν ταύτην· τότε δὲ συγκεντρώνων εἰς ἕνα στεναγμὸν ἀγαναχτήσεως τὰ σφοδρότερα μέσα, ὁ Φεράνδος ὑπέφερεν ἐκὼν ἀέκων ζυγὸν τὸν ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ συντρίψῃ.

— Ναί, ἅγιε ἐφημέριέ μου, ἐπανέλαβεν ὁ Πολυδώρης, ὅστις ὡς φαίνεται ἀπεφάσισε νὰ ἐπιβάλῃ μαρτύριον εἰς τὸν συνένοχόν του· νὰ τὸν ἀποθάνῃ *μὲ κεντήματα βελόνης*, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον. Ὁ δυστυχής μας φίλος ἀμελεῖ πολὺ τὴν ὑγείαν του.... Παρακινήσετέ τον καὶ ἡ πανοσιότης σας νὰ κυττάζῃ ὀλίγον καὶ τὸν ἑαυτόν του, ἂν ὄχι χάριν αὐτοῦ, τοὐλάχιστον χάριν τῶν φίλων του καὶ τῶν πενήτων τοὺς ὁποίους περιθάλπει....

— Ἀρκεῖ!.... ἀρκεῖ!.... εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μὲ ὑπόκωφον φωνήν.

— Ὄχι, δὲν ἀρκεῖ, τέκνον κύριε Φεράνδε, εἶπεν ὁ ἱερεὺς ἐν κατανύξει· ἡ ζωή σου, τὴν σήμερον, τέκνον, εἶναι καὶ ζωὴ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους εἶσαι ὑποστήριγμα· λοιπὸν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὴν παραμελῇς. Θὰ εἶναι δέκα ἔτη ἀφότου σὲ γνωρίζω, καὶ ποτὲ δὲν σὲ εἶδα ἀσθενῆ ἀλλὰ πρὸ ἑνὸς ἤδη μηνὸς κατέστης ἀγνώριστος. Ἔχω ὀλίγας ἡμέρας νὰ σὲ ἰδῶ καὶ βλέπω σήμερον μίαν μεταβολὴν εἰς τὸ πρόσωπόν σου ἥτις ἐμπνέει φόβον.... δι' ὄνομα Θεοῦ, διὰ τὴν ὑγείαν σου νὰ φροντίσῃς, τέκνον Φεράνδε....

— Σᾶς εἶμ' εὐγνώμων, ἅγιε ἐφημέριε, διὰ τὴν ὁποίαν βλέπω μεριμνάν σας περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' ὅμως δὲν εἶμαι καὶ εἰς τόσον ἐπικίνδυνον κατάστασιν ὅσον ὑποθέτετε.

— Ἀφοῦ λοιπὸν εἶσαι τόσον ἰσχυρογνώμων, ὑπέλαβεν ὁ Πολυδώρης, θὰ εἰπῶ κ' ἐγὼ εἰς τὸν ἅγιον ἐφημέριον ὅλα... Γνωρίζω ὅτι σὲ ἀγαπᾷ, σὲ ὑπολήπτεται καὶ σὲ τιμᾷ ἀλλὰ ν' ἀκούσῃ καὶ τὰ νέα σου εὐεργετήματα: νὰ μάθῃ καὶ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς νόσου ἥτις σ' ἐκυρίευσεν;

— Ἅγιε ἐφημέριε, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μὲ ἀνυπομονησίαν. σᾶς παρεκάλεσα νὰ ἔλθετε διὰ νὰ σᾶς γνωστοποιήσω

σχέδιά μου τινὰ σπουδαῖα, καὶ ὄχι διὰ ν' ἀκούσετε τὸν φίλον μου ἀπ' ἐδῶ, νὰ μὲ πλέκῃ γελειοπρεπῶς τοιαῦτα ἐγκώμια.

— Ἄκουσε νὰ σὲ εἰπῶ, Φεράνδε· γνωρίζεις ὅτι ἐγὼ ὅταν ὁμιλῶ, θέλεις δὲν θέλεις πρέπει νὰ μὲ ἀκούῃς.... εἶπεν ὁ Πολυδώρης θεωρῶν ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν συμβολαιογράφον.

Οὗτος ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ δὲ Πολυδώρης ἐξηκολούθησε·

— Παρετηρήσετε ἴσως, ἅγιε ἐφημέριε, ὅτι τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς νευρικῆς ἀσθενείας τοῦ Φεράνδου ἐφάνησαν ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸ σκάνδαλον τὸ ὁποῖον ἡ Λουΐζα Μορὲλ ἐπροξένησεν εἰς τὸν εἰκόν του.

Ὁ συμβολαιογράφος ἐρρίγησε. — Γνωρίζετε λοιπὸν, κύριε, τὸ ἔγκλημα τῆς ἀθλίας ἐκείνης νέας; ἠρώτησεν ἔκθαμβος ὁ ἱερεύς. Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μόλις ἀφίχθητε εἰς Παρισίους.

— Μάλιστα, ἅγιε ἐφημέριε, ἀλλ' ὁ Φεράνδος μοῦ ἐδιηγήθη τὰ πράγματα, καθὸ εἰς φίλον του στενὸν, εἰς ἰατρόν του· ἐπειδὴ ἀποδίδει ὅλην σχεδὸν τὴν ἀφορμὴν τοῦ σημερινοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν νεύρων του εἰς τὴν ἀγανάκτησιν τὴν ὁποίαν ᾐσθάνθη ἰδὼν τὴν ἀπανθρωπίαν ἐκείνην τῆς Λουΐζης.... Αὐτὸ ἀκόμη δὲν εἶναι τίποτε· ὕστερον ἀπὸ τοῦτο συμβαίνει ὁ ἄωρος θάνατος μιᾶς γραίας ὑπηρετρίας τὴν ὁποίαν εἶχε πολλοὺς χρόνους μαζῇ του....

— Τῆς κυρὰ Σεραφίνης; εἶπεν ὁ ἱερεὺς διακόπτων τὸν Πολυδώρην· τὸ ἔμαθα, ἡ ταλαίπωρος ἐπνίγη εἰς τὸν ποταμὸν ἐξ ἀπροσεξίας... βέβαια καὶ πρέπει ἐκ τοῦ θανάτου τούτου νὰ ἔλαβε καιρίαν λύπην ὁ Κ. Φεράνδος, ἐπειδὴ δέκα ἔτη τὴν εἶχε πλησίον του καὶ τὸν ἐδούλευσε καθ' ὅλα μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν πολλήν... Ταῦτα τιμοῦν καὶ τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τὸν ὑπηρέτην...

— Ἅγιε ἐφημέριε, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος, σᾶς παρακαλῶ, ἀφήσετε κατὰ μέρος τὴν περὶ ἀρετῶν μου ὁμιλίαν αὐτὴν... μὲ φέρετε εἰς ἀμηχανίαν.... μοῦ προξενεῖται κόπος.

— Καὶ τίς λοιπὸν θέλεις νὰ τὰ εἴπῃ αὐτὰ τὰ πράγματα; μήπως σύ; ὑπέλαβεν εὐνοϊκῶς ὁ Πολυδώρης· ἀκούσετε, ἅγιε ἐφημέριε, ἓν ἄλλο ἀσυγκρίτως μεγαλητέρου ἐπαίνου ἄξιον·

ἴσως δὲν γνωρίζετε ὁποία τις ὑπηρέτρια ἀντικατέστησε παρὰ τῷ Φεράνδῳ τὴν Λουΐζαν καὶ τὴν κυρὰ Σεραφίναν· ἴσως δὲν ἐμάθετε πόσα ἔκαμε καὶ δι' αὐτὴν τὴν πτωχὴν Κησίλην... ἡ νέα του αὐτὴ ὑπηρέτρια ὠνομάζετο Κησίλη, ἅγιε ἐφημέριε...

— Ὁ συμβολαιογράφος, καὶ ἀκουσίως του, ἐσκίρτησεν ἐπὶ τῆς καθέδρας αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοί του ἐξήστραψαν ὑπὸ τὰς διόπτρας του, ἐρυθρίασις δὲ φλογερὰ διεχύθη ἐπὶ τὰς διόπτρας του, ἐρυθρίασις δὲ φλογερὰ διεχύθη ἐπὶ τῆς πελιδνῆς του ὄψεως.

— Σιῶπα, σιῶπα! ἀνέκραξεν ἐγειρόμενος. Μὴ ἄλλην λέξιν· μή! . . .

— Ἔλα, ἔλα, ἡσύχασε, τέκνον, εἶπεν ὁ ἱερεὺς μετὰ πραότητος· κἀμμίαν νέαν πάλιν ἀγαθοεργίαν θὰ μάθωμεν; . . . τὸ κατ' ἐμὲ ἐγκρίνω καθ' ὅλα τὴν ἀθυροστομίαν ταύτην τοῦ φίλου σου.... Τωόντι, δὲν ἐγνώρισα αὐτὴν τὴν ὑπηρέτριαν, ἐπειδὴ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἔλευσίν της εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου τὸν οἶκον, τὸν εἶχον κυριεύσει τόσαι ἀσχολίαι, ὥστε μὲ ἄκραν μου λύπην εἶδα ὅτι ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ πρὸς καιρὸν τὰς σχέσεις μας.

— Ἦτο πρόφασις ὅτι εἶχεν ἀσχολίας πολλάς· αὐτὸ τὸ εἶπε διὰ νὰ κρύψῃ, ἅγιε ἐφημέριε, ὡς καὶ εἰς τὴν πανοσιότητά σας, τὸ νέον εὐεργέτημά του διὰ τοῦτο, μολονότι πειράζεται ἀπὸ τὴν πολλήν του μετριοφροσύνην, εἶναι ἀναγκασμένος νὰ μὲ ἀκούῃ, καὶ τώρα νὰ σᾶς τὰ εἰπῶ ὅλα ἐγώ, ἐπανέλαβεν ὁ Πολυδώρης μειδιῶν. — Ὁ Φεράνδος ἐσιώπησεν, ἐστήριξε τοὺς βραχίονας ἐπὶ τῆς γραφικῆς τραπέζης του, καὶ ἔκρυψε τὸ μέτωπον εἰς τὰς χεῖράς του.

— Ὁ Φεράνδος, πανοσιώτατε (ἐπανέλαβεν ὁ Πολυδώρης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἐφημέριον, ἀλλὰ τονίζων, ὡς οὕτως εἰπεῖν, ἑκάστην φράσιν διὰ βλέμματός του εἰρωνικοῦ ἀκοντιζομένου πρὸς τὸν συμβολαιογράφον) ὁ φίλος μας ἀπ' ἐδῶ, εὗρεν εἰς τὴν νέαν ὑπερέτριάν του προτερήματα ἐξαίρετα... μεγάλην σεμνότητα... ἀγγελικὴν γλυκύτητα... καὶ πρὸ πάντων εὐλάβειαν πλείστην. Προσέτι, παρετήρησεν ὅτι ἡ νέα αὐτὴ... διότι ἦτο νέα καὶ εὐειδεστάτη, — δὲν ἦτο διὰ ὑπηρέτρια, καὶ ὅτι πλησίον τῆς αὐστηροτέρας ἠθικῆς εἶχε καὶ γνώσεις ὑγιεῖς

καὶ μάθησιν ποικίλην. . . .

— Αὐτὰ ὅλα τὰ ἠγνόουν ἐγώ, εἶπεν ὁ ἱερεὺς ἐνδιαφερόμενος. Ἀλλὰ τί ἔχεις, τέκνον Φεράνδε; φαίνεσαι πάσχων.

— Ναὶ, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος σπογγίζων τὸν ψυχρὸν ἱδρῶτα ὅστις κατέρρεεν ἐκ τοῦ προσώπου του, διότι ἡ ἐσωτερική του ἀγωνία ὑπῆρχε δεινὴ, ἔχω ὀλίγην ἡμικρανίαν· πλὴν θὰ εἶναι περαστική. — Ὁ Πολυδώρης ἀνέστειλε τοὺς ὤμους ὑπομειδιῶν.

— Σημειώσετε, ἅγιε ἐφημέριε, ὅτι ὁ Φεράνδος εἶναι πάντοτε τοιοῦτος ὁσάκις ἀποκαλύπτῃ τις ἐνώπιόν του τὰς μυστικὰς ἀγαθοεργίας του· κατ' εὐτυχίαν ἰδοὺ ἐγώ· πρέπει νὰ τὸν ἀποδοθῇ ὁ δίκαιος ἔπαινος Ἂς ἔλθωμεν ἐκ νέου εἰς τὴν Κησίλην. Καὶ αὐτὴ ἐπίσης ἐμάντευσε τὴν ἔξοχον καρδίαν τοῦ Φεράνδου· καὶ ὁπόταν αὐτὸς τὴν ἠρώτησε περὶ τοῦ παρελθόντος βίου της, τὸν εἶπεν εἰλικρινῶς ὅτι ξένη, ἄπορος, καὶ καταντήσασα ὡς ἐκ τῆς διαστροφῆς τοῦ ἀνδρός της εἰς τὰ ἔσχατα, ἐθεώρησεν ὡς εὐτύχημα οὐράνιον τὸ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀνθρώπου ὡς τὸν Φεράνδον σεβασμίου. Εἰς τὴν θέαν τηλικαύτης συμφορᾶς καὶ εὐαγγελικῆς ἀνοχῆς, ὁ Φεράνδος ἀμέσως ἔγραψεν εἰς τὴν πατρίδα της νὰ τὸν πληροφορήσουν περὶ τῆς νέας ταύτης· αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας, ἔλαβεν ἐκεῖθεν ἦσαν αἰσιώταται καὶ καθ' ὅλα συνάδουσαι μὲ τὰ ὅσα ἐδιηγήθη περὶ ἑαυτῆς εἰς τὸν φίλον μας· τότε, βέβαιος ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου . . . δὲν ἐκινδύνευεν ὁ σπόρος νὰ πέσῃ ἐπὶ πετρῶν, ὁ Φεράνδος ηὐλόγησε τὴν Κησίλην ὡς πατὴρ. . . καὶ τὴν ἀπέστειλε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα της μὲ ποσότητα χρημάτων ἱκανὴν νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὴν ἓν εὐτυχέστερον μέλλον. Δὲν προσθέτω οὔτε λέξιν ἐγὼ ἐπαίνου διὰ τὸν φίλον μας . . . . τὰ πράγματα ὑπάρχουσι πλέον εὔγλωττα ἀπὸ τοὺς λόγους μου.

— Εὖγε, ὑπέρευγε . . . ἀνέκραξεν ὁ ἱερεὺς μετὰ συντριβῆς.

— Ἅγιε ἐφημέριε, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μὲ φωνὴν βραχεῖαν καὶ ὑπόκωφον· δὲν ἐπιθύμουν νὰ καταχρασθῶ τὰς πολυτίμους σας στιγμὰς, ἀρκοῦν τὰ ὅσα ἐλέχθησαν περὶ ἐμοῦ, σᾶς παρακαλῶ· χρεία νὰ συσκεφθῶμεν περὶ τοῦ πράγματος διὰ τὸ ὁποῖον σᾶς παρεκάλεσα νὰ ἔλθετε.

— Ἔστω· οἱ μετριόφρονες ἄνθρωποι δυσαρεστοῦνται ν' ἀκούουν τὸν πρὸς αὐτοὺς ὀφειλόμενον δίκαιον ἔπαινον· λοιπὸν ἂς ἀκούσωμεν τὴν σκοπουμένην νέαν ἀγαθοεργίαν σας λησμονοῦντες ὅτι ταύτην πράττετε ὑμεῖς. Πρὶν ὅμως, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εἴπω τί ἔπραξα περὶ τῆς ὑποθέσεως ἣν μ' ἐπεφορτίσετε. Παρακατέθεσα, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας, εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Γαλλίας, καὶ ὑπὸ τ' ὄνομά μου, τὴν ποσότητα τριακοσίων χιλιάδων φράγκων ἅτινα ἀνήκουν εἰς τὴν χήραν Δὲ-Λερμὸντ .... μολονότι καὶ εἰς τὰς χεῖράς σας ἂν ἔμεναν ἦσαν ἐπίσης ἀσφαλῆ....

— Σᾶς εἶπα, ὑπέλαβεν ὁ Φεράνδος, ὅτι ἡ θέλησις ἐκείνου ὅστις κατεκράτει αὐτὰ τὰ χρήματα εἶναι τοιαύτη· νὰ παρακατατεθοῦν εἰς τὴν τράπεζαν. Λοιπὸν ἂς γίνῃ ὡς θέλει. Ὁ ἄνθρωπος, βλέπετε, ἦλθεν εἰς αἴσθησιν διὰ τὸ ὁποῖον ἔπραξεν ἀδίκημα· δὲν εἶναι μικρὰ ἡ γενναιότης· τριακοσίας χιλιάδας φράγκων νὰ τὰς ἀποδῶσῃ αὐτοπροαιρέτως, ὕστερα ἀφοῦ εἶχαν γίνει πλέον ἰδικαί του!....

— Ὁ ἄνθρωπος, ὡς φαίνεται, μετενόησεν... Ὁ Θεὸς πλέον...

— Ἓν ἄλλο ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, ἅγιε ἐφημέριε. Γνωρίζετε ὅτι τὸ ἀτόπημα ἐκεῖνο τῆς Λουτζης Μορὲλ ἐπροξένησεν εἰς τὸν δυστυχῆ πατέρα της τόσην αἴσθησιν, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἔγινε παράφρων....Ἡ πολυμελὴς λοιπὸν οἰκογένειά του ἐκινδύνευε ν' ἀποθάνῃ τῆς πενίας, στερηθεῖσα τοῦ μόνου στηρίγματός της.... καὶ.... ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος.... ὅστις ἀποδίδει αὐθορμήτως τὴν παρακαταθήκην τῶν τριακοσίων χιλιάδων φράγκων, φρονῶν ὅτι μὲ τοῦτο μόνον δὲν ἀποπλύνει τὸν ῥύπον του, τὴν τοιαύτην.... κατάχρησιν τῆς πρὸς αὐτὸν .... ἐμπιστοσύνης.... μὲ ἠρώτησεν ἂν γνωρίζω δυστυχῆ τινα ἄξιον ἐλέους διὰ νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ. Τὸν ἐσύστησα λοιπὸν τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μορὲλ, καὶ μ' ἔδωκε μίαν ποσότητα χρημάτων, τὰ ὁποῖα τώρ' ἀμέσως θέλω σᾶς μετρήσει, διὰ νὰ σᾶς παρακαλέσω ν'ἀποκτήσετε δι' αὐτῶν εἰς ὄνομα τοῦ Μορὲλ ὑποστατικόν τι δίδον εἰσόδημα ἐτήσιον δύο χιλιάδων φράγκων...

— Ἀλλ' ἀπορῶ, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, διατί τάχα νὰ μὴν ἐπιφορτίσῃ διὰ τοῦτο τὴν εὐγενείαν σας, ἀλλὰ μεταχειρίζεται τρίτον πρόσωπον!

— Αὐτὸς στοχάζεται ὀρθῶς ὅτι ἡ ἀγαθοεργία του αὐτὴ θέλει προσκτήσει διπλῆν ἀξίαν..... θέλει, διὰ νὰ εἴπω οὕτω, ἁγιασθῆν..... ἅγιέ μου πάτερ..... διαβιβαζομένη οὕτω διὰ τῶν σεβασμίων σας χειρῶν.....

— Πρὸς τοῦτο δὲν ἔχω τί ν' ἀποκριθῶ· μάλιστα λοιπόν· νὰ ζητήσω ποὐθενὰ κἀνὲν ὑποστατικὸν τοιοῦτον. Ἐγὼ ἐντοσούτῳ εἶμαι τῆς ἰδέας ὅτι καὶ ἡ εὐγενεία σας δὲν πρέπει νὰ συνηργήσετε ὀλίγον πρὸς τὴν θεάρεστον ταύτην πρᾶξιν.

— Τίποτε ἄλλο δὲν ἔκαμα, ἅγιε ἐφημέριέ μου, παρὰ μόνον ὅτι τὸν εἶπα τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μαρὲλ . . . νὰ εἶσθε βέβαιος ἀπεκρίθη ὁ Φεράνδος.

— Τώρα, ὑπέλαβεν ὁ Πολυδώρης, νὰ εἰδῆτε, ἅγιε ἐφημέριε, μέχρι τίνος βαθμοῦ ὁ ἀγαθός μας φίλος ἐνεβάθυνεν εἰς τὴν φιλανθρωπίαν, ν' ἀκούσετε νὰ σᾶς ἀναγνώσῃ τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον κατέστρωσε δι' ἓν κατάστημα φιλανθρωπικὸν τὸ ὁποῖον θέλει συστήσει ἐξ ἰδίων του· τὰ τῆς καταβολῆς χρήματα ὑπάρχουν ἐκεῖ, εἰς τὸ ταμεῖόν του μετρητά· ἀπὸ χθὲς ὅμως τὸν ἦλθε μία ἰδέα ὑπὲρ ἄνθρωπον· ἂν δὲν ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ σᾶς τὴν εἴπῃ ὁ ἴδιος θέλω τὸ κάμει ἐγώ.....

— Καλὲ μὴν τὸν ἀκούετε, πανοσιώτατε, ὑπέλαβεν ὁ Φεράνδος· ἰδοὺ τί εἶναι. Ἐστοχάσθην..... ὅτι εὐαγγελικώτερα θέλω πράξει..... ἂν αὐτὸ τὸ κατάστημα γίνῃ ὑπ' ἄλλου παρὰ τὸ ἰδικόν μου ὄνομα.

— Ἔ! ἀλλ' ἡ τόση πάλιν ταπείνωσις, τέκνον μου, καταντᾷ ὑπερβολή. Εἶναι δίκαιον, δικαιότατον νὰ σεμνύνεσαι εἰς τὸ φιλανθρωπικὸν αὐτὸ κατόρθωμά σου, σχεδὸν ἔχεις χρέος νὰ τῷ δώσῃς τ' ὄνομά σου.....

— Μολοντοῦτο, ἅγιε ἐφημέριε, προτιμῶ νὰ μείνω ἄγνωστος. Κ' ἐλπίζω εἰς τὴν ἀγαθωσύνην σας νὰ ἐπιστατήσητε πλέον ἡ πανοσιότης σας εἰς ὅσα ἀπαιτοῦνται φυλάττων τὴν τελειοτέραν ἐχεμυθίαν περὶ τοῦ ὀνόματός μου. Θέλετε φροντίσει καὶ περὶ τοῦ προσωπικοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ὑπηρετῇ εἰς αὐτὸ τὸ κατάστημα· μόνον τὸν διευθυντὴν θέλω διορίσει ἐγώ, καὶ ἕνα φύλακα.

— Ἔστω, τέκνον μου, ἔστω..... Δόξα σοι ὁ Θεός!..... τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἐπὶ γῆς!.....

— Τώρα, ἅγιε ἐφημέριε, ἂν ἔχετ' εὐχαρίστησιν, ὁ φίλος μου ἀπ' ἐδῶ νὰ σᾶς ἀναγνώσῃ τὸ σχέδιον.....

— Ὄχι, σὲ παρακαλῶ, Φεράνδε... ἀνάγνωσέ σο καλήτερα μόνος σου· ἀνάγνωσέ το, ἀδελφὲ, νὰ σὲ ἀκούσω τὸν ἴδιον... εἶπεν ὁ ἀνηλεὴς Πολυδώρης..

— Ὑπομονὴ πλέον· θὰ τὸ ἀναγνώσω καὶ ὁ ἴδιος, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος.

Ὁ Πολυδώρης ὡς πρὸ πολλοῦ συνένοχος τοῦ Φεράνδου, ἐγνώριζε τὰ ἐγκλήματα καὶ τοὺς κρυφίους λογισμοὺς αὐτοῦ τοῦ ἀθλίου· διὸ καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ τοῦ νὰ μειδιάσῃ σκληρῶς βλέπων αὐτὸν ἠναγκασμένον ν' ἀναγνώσῃ μόνος τὴν ἐφεξῆς σημείωσιν ἣν εἶχεν ὑπαγορεύσει ὁ Ροδόλφος.

Καθὼς παρατηροῦμεν, ὁ πρίγκηψ μετεχειρίσθη λογικὴν ἀδυσώπητον εἰς τὴν τιμωρίαν ἣν ἐπέβαλεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον. Λάγνον... τὸν ἐκόλαζε διὰ τῆς λαγνείας. Κακοκερδῆ... διὰ τῆς κακοκερδείας. Ὑποκριτὴν... διὰ τῆς ὑποκρισίας.

Διότι· διατί ὁ Ροδόλφος ἐξέλεξε τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος σεβάσμιον ἱερέα ἐκτελεστὴν τῶν ἀποδόσεων καὶ ἀποτίσεων αἵτινες ἐπιβέβληνται εἰς τὸν Ἰακωβον Φεράνδον; διὰ νὰ παιδεύσῃ αὐτὸν διπλασίως, ὅτι διὰ τῆς ὑποκρισίας του ἀπήλαυσε τὴν ὑπόληψιν καὶ εὔνοιαν τοῦ ἁπλοῦ καὶ σεβασμίου αὐτοῦ ἀνθρώπου.

Δὲν ἦτο καὶ ὄντως μεγάλη ποινὴ πρὸς τὸν ἀναίσχυντον αὐτὸν ἀπαταιῶνα, πρὸς τὸν ἀπεσκληρυμένον αὐτὸν ἐγκληματίαν, τὸ ν' ἀναγκάζεται ἑκὼν ἀέκων νὰ πράττῃ σήμερον τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας τοσάκις ὑπεκρίθη, καὶ μόνον τώρα νὰ ἦναι ἄξιος τῶν ἐπαίνων τοὺς ὁποίους ἀναξίως ἀπέσπα καθημέραν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφημερίου!

Ἀνέγνωσε λοιπὸν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος τὴν ἑπομένην σημείωσιν· ἀλλὰ φαντασθῆτε πλέον πόσον ἐρεθίζοντο τὰ ἐντόσθιά του εἰς τὴν ἀνάγνωσιν.

## ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

### Τῶν ἐργατῶν ὅσοι στεροῦνται ἔργου.

« *Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους*, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ θεῖος » οὗτος λόγος ἐμπεριέχει τὴν ἀρχὴν παντὸς χρέους, πάσης ἀ» ρετῆς, πάσης ἀγαθοεργίας.

» Ἐξ αὐτοῦ ἐνεπνεύσθη καὶ ὁ θεμελιωτὴς τοῦ καταστήμα-

» τος τούτου, καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μόνον ὀφείλονται » τὰ ἐκπηγάσαντα ἀγαθά. Περιωρισμένος ὡς πρὸς τὰ μέσα τὰ » ἐνεργητικὰ, ὁ θεμελιωτὴς ἠθέλησε τοὐλάχιστον νὰ καταστή- » σῃ τὰ βοηθήματά του ἐφικτὰ εἰς ὅσον δυνατὸν πλειοτέρους » τῶν ἀδελφῶν του.

» Καὶ πρῶτον μὲν ἀπευθύνεται εἰς τοὺς ὅσοι τῶν ἐργατῶν, » τίμιοι ὄντες καὶ φιλόπονοι καὶ ἐπιφορτισμένοι μὲ οἰκογέ- » νειαν, καταντῶσι πολλάκις εἰς τὰς ἐσχάτας κακουχίας διὰ » *τὴν ἔλλειψιν ἔργου*

» Δὲν δίδει εἰς τοὺς ἀδελφούς του ἐλεημοσύνην, ἐπειδὴ ἤ- » θελε τοὺς ἐξευτελίσει, ἀλλὰ τοῖς χορηγεῖ δάνειον ἄνευ τόκου. » Εἴθε κατὰ τὰς ἐλπίδας του τὸ δάνειον τοῦτο νὰ τοὺς ἐμπο- » δίζῃ τοῦ νὰ ἐπιβαρύνωσιν ἐπ' ἄπειρον τὸ μέλλον των διὰ χρεῶν » καταστρεπτικῶν, ἅτινα ἀναγκάζονται νὰ ἐπιφορτίζωνται » μεχρισοῦ εὕρωσιν ἔργον, μόνον πόρον ὑποστηρίζοντα τὴν » οἰκογένειάν των, τῆς ὁποίας εἶναι οἱ μόνοι στύλοι.

» Πρὸς ἐγγύησιν τοῦ δανείου, ἄλλο δὲν ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἀ- » δελφούς του, εἰμὴ *τὸν λόγον τῆς τιμῆς των καὶ μίαν ἀλ-* » *ληλεγγύην ἔνορκον.*

» Διορίζει λοιπὸν μίαν ἐτησίαν πρόσοδον ἐκ δώδεκα χιλιά- » δων φράγκων, πρὸς τὸ νὰ δοθῶσι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος μέ- » χρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ποσότητος ταύτης, *δάνεια βοη-* » *θητικὰ ἀπὸ εἴκοσι μέχρι τεσσαράκοντα φράγκων*, ἄνευ τό- » κων *εἰς τοὺς ἐγγάμους τῶν ἐργατῶν ὅσοι στεροῦνται ἔρ-* » *γου*, διαμενόντων ἐντὸς τῆς ἑβδόμης συνοικίας τῶν Παρι- » σίων. Ἐπροτιμήθη δὲ ἡ ἐνορία αὕτη, ἐπειδὴ εἶναι ἐξ ἐκεί- » νων ὅπου ἡ ἐργατικὴ κλάσις ὑπάρχει πολυαριθμοτέρα.

» Τὰ δάνεια ταῦτα δὲν θέλουν δίδεσθαι, εἰμὴ μόνον εἰς » τοὺς ὅσοι τῶν ἐργατῶν ἢ ἐργατίδων φέρωσιν ἀπόδειξιν ἔγ- » γραφον περὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς των, ἐκ μέρους τοῦ τελευ- » ταίου κυρίου των, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀποδείξει πρέπει νὰ δια- » λαμβάνεται διὰ ποίαν αἰτίαν καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν διεκό- » πη ἡ ἐργασία εἰς τὸν ἐπιφέροντα.

» Τὰ δάνεια ταῦτα θέλουν ἐπιστρέφεσθαι κατ' ὀλίγον· ἓν » ἕκτον ἢ ἓν δωδέκατον κατὰ μῆνα, ὅπως εὐκολύνεται ὁ δα- » νειζόμενος, *ἀφ' ἧς ἡμέρας εὕρῃ πάλιν αὐτὸς ἐργασίαν.* Θέ-

» λει δὲ δίδει ἐνυπόγραφον μίαν ἁπλῆν ὁμολογίαν· εἰς ταύ-
» την θέλουν προσυπογράφεσθαι δύο τῶν συναδέλφων του ὡς
» ἐγγυηταί, ὅπως ἀναπτυχθῇ καὶ παρεκταθῇ, διὰ τῆς ἀλληλ-
» λεγγύης, ἡ ἱερότης τῆς ἐνόρκου ὑποσχέσεως.

» Ὁ ἐργάτης ὅστις δὲν ἤθελεν ἐπιστρέψει τὴν ὁποίαν ἐδα-
» νείσθη ποσότητα, δὲν θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα, καθὼς καὶ οἱ
» δύο του ἐγγυηταί, νὰ ζητήσῃ τοῦ λοιποῦ νέον δάνειον·
» διότι παρέβη ἱερὰν ὑπόσχεσιν, καὶ πρὸ πάντων ἐστέρησε
» διαδοχικῶς ἄλλους ἀδελφούς του τοῦ ὠφελήματος ἐξ οὗ
» αὐτὸς ἐκαρπώθη, ζημιώσας τὴν τράπεζαν τῶν πενήτων τὴν
» ποσότητα ἥτις χάνεται. Ὅταν αἱ δανειζόμεναι ποσότητες
» ἐπιστρέφωνται ἀκριβέστατα, τὰ βοηθητικὰ δάνεια θέλουν
» αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ μερί-
» δα, καὶ μίαν ἡμέραν τὸ κατάστημα θέλει δύνασθαι νὰ ἐπε-
» κτείνῃ τὰ εὐεργετήματά του καὶ εἰς ἄλλας συνοικίας.

» Νὰ μὴ ἐξευτελίζεται ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἐλεημοσύνης...
» Νὰ μὴ ἐνθαρρύνεται ἡ ὀκνηρία δι' ἀγόνων προσφορῶν . . .
» Νὰ κορυφωθῶσι τὰ φυσικὰ εἰς τὰς ἐργατικὰς κλάσεις αἰσθή-
» ματα τιμιότητος καὶ χρηστότητος . . . Νὰ ἔλθωμεν ἀδελ-
» φικῶς εἰς βοήθειαν τοῦ χειρώνακτος ὅστις τὸν ἐπιούσιον πο-
» ριζόμενος ἄρτον ὁσάκις εὑρίσκῃ ἡμερομίσθιον, δὲν δύναται,
» ἐν ὥρᾳ ἀναβολῆς ἔργου. ν' ἀναβάλῃ καὶ αὐτὸς τὰς ἀνάγ-
» κας του, αἵτινες ὑπάρχουσι πάντοτε κατεπείγουσαι . . . Ἰ-
» δοὺ ὁποῖαι ἰδέαι μᾶς ὑπηγόρευσαν τὴν σύστασιν τοῦ κα-
» ταστήματος τούτου.

» Ὁ δὲ εἰπών, *Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους* . . . εἴη μόνος δεδο-
» ξασμένος».

— Ὦ τέκνον μου, ἀνέκραξεν ὁ ἐφημέριος, ὁποία φιλάνθρω-
πος ἰδέα! πόσον δίκαιον ἔχετε νὰ συγκινῆσθε ἀναγινώσκων
τοὺς χρυσοῦς τούτους στίχους σας.

Διότι καὶ ὄντως ἡ φωνὴ τοῦ Φεράνδου εἰς τὸ τέλος τῆς ἀνα-
γνώσεως ἐφάνη δυσάνεκτος· ἡ ὑπομονὴ καὶ καρτερία του ἤλθον
εἰς τὴν ἀκμήν· ὡς ἐπὶ παρουσίᾳ ὅμως τοῦ Πολυδώρη δὲν
ἐτόλμα, δὲν ἠδύνατο ν' ἀθετήσῃ κατ' οὐδὲν τὴν ἐλαχίστην τοῦ
Ροδόλφου ἐπιταγήν.

Ἀλλὰ φαντασθῆτε τὴν μανίαν τοῦ συμβολαιογράφου ἠναγ-

κασμένου ὄντος νὰ διαθέτῃ τοσοῦτον ἐλευθερίως καὶ φιλανθρώπως τὴν περιουσίαν του πρὸς ἀνακούρισιν κλάσεως ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους τοσοῦτον ἀπηνῶς κατέτρεξεν ἐπὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ λιθογλύφου Μορέλ.

— Εἴδετε, εἴδετε, ἅγιε ἐφημέριε, τί φίλον ἔχομεν ἡμεῖς τὸν Φεράνδον! ὑπέλαβεν ὁ Πολυδώρης. Καὶ ἀκόμη... ν' ἀκούσετε καὶ τὸ Ὄρος Ἐλέους τὸ ὁποῖον συστήνει ἐντὸς τῆς τραπέζης τῶν πτωχῶν.

— Ἀληθινά! ἀνέκραξεν ὁ ἱερεὺς συνάπτων τὰς χεῖρας μὲ θάμβος.

— Ὁ συμβολαιογράφος ἐξηκολούθησεν ν' ἀναγινώσκῃ μετὰ τάχους, διὰ νὰ τελειώσῃ ὅσον συντομώτερον ἡ ἀγωνιώδης αὐτῆ σκηνή.

« Τὰ *βοηθητικὰ δάνεια* σκοπὸν ἔχουσι τὴν θεραπείαν ἑνὸς » τῶν σπουδαιοτέρων ἀπευκταίων τῆς ἐργατικῆς ζωῆς *τὴν* » *διακοπὴν* τῆς *ἐργασίας*. Λοιπὸν ταῦτα θέλουν δίδεσθαι ἀ- » ποκλειστικῶς εἰς τοὺς ὅσοι τῶν χειρωνάκτων στεροῦνται » ἔργου.

» Ἀλλὰ χρεία νὰ προβλεφθῶσι καὶ ἄλλαι σκληραὶ περιπέ- » τειαι, εἰς τὰς ὁποίας περιπίπτουσι καὶ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῶν » οἱ ἐργάται.

» Συμβαίνει πολλάκις, δι' ἀσθένειαν εἴτε αὐτῶν, εἴτε τῶν » γυναικῶν καὶ τέκνων των, ἢ καὶ διὰ μετοικεσίαν ἀναγκα- » στικὴν, νὰ μὴ δυνηθῶσι νὰ πορευθοῦν εἰς τὸ ἔργον των μίαν » ἢ δύο ἡμέρας... τότε προσφεύγουσιν εἰς τὸ Ὄρος Ἐλέους, » τὰ χρήματα τοῦ ὁποίου δίδονται μὲ ὑπέρογκον τόκον, ἢ » εἰς αἰσχροὺς τοκογλύφους, δανείζοντας μὲ τερατώδη ὠφελή- » ματα ὑπὲρ αὐτῶν. Θέλων ὅσον ἔνεστι νὰ ἐλαφρύνῃ τὸ φορ- » τίον τῶν ἀδελφῶν του ὁ θεμελιωτὴς τῆς Τραπέζης τῶν πτω- » χῶν διορίζει ἓν εἰσόδημα 25,000 φράγκων κατ' ἔτος πρὸς » δάνεια ἐπὶ ἐνεχύροις, μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 10 φράγκα ἑκά- » στοτε. Οἱ δανειζόμενοι δὲν θέλουν πληρόνει οὔτε δικαίω- » μά τι, οὔτε τόκον, ἀλλὰ χρεωστοῦν ν' ἀποδεικνύωσιν ὅτι » μετέρχονται ἐπάγγελμα τίμιον, καὶ νὰ παρουσιάζωσιν ἀπό- » δειξιν ὑπογεγραμμένην παρὰ τῶν κυρίων των, ὅτι ὑπάρχει » ἀνεπίληπτος ἡ ἠθική των.

» Ὅσα τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν ἐδόθησαν εἰς ἐνέχυρον » καὶ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν δύο δὲν ἐζητήθησαν, θέλουν πω- » λεῖσθαι· καὶ τὰ χρήματα τὰ ὑπερβαίνοντα τὸ ποσὸν τῶν » δανεισθέντων θέλουν τίθεσθαι μὲ τόκον πρὸς 5 τοῖς 100, » ἅτινα θέλει ἀπολαμβάνει ὁ δώσας τὸ ἐνέχυρον.

» Ἂν μετὰ παρέλευσιν πενταετίας δὲν ζητήσῃ αὐτὸς τὴν » ποσότητα ταύτην, ἡ ποσότης θέλει μείνει εἰς τὴν κατοχὴν » τῆς Τραπέζης τῶν πτωχῶν, καὶ ὡς ἐπιφέρουσα αὔξησιν εἰς » τὰ κεφάλαια τοῦ καταστήματος θέλει συντείνει εἰς τὸ ν' αὐ- » ξάνῃ βαθμηδὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν δανείων.

» Ἡ διεύθυνσις καὶ τὸ γραφεῖον τῆς Τραπέζης τῶν πτω- » χῶν θέλουν ἀποκατασταθῆ εἰς τὴν ὁδὸν Τέμπλου ἀριθ. 17, » ἐντὸς οἴκου τινὸς ὅστις ἠγοράσθη πρὸς αὐτὸ τοῦτο, κείμενος » εἰς τὸ κέντρον τῆς πολυανθρώπου συνοικίας ταύτης. Διορί- » ζεται μία πρόσοδος ἐκ 10,000 φράγκων πρὸς ἔξοδα τῆς » διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῶν πτωχῶν, διευθυντὴς τῆς » ὁποίας ἰσόβιος θέλ' εἶσθαι . . . »

Ὁ Πολυδώρης διέκοψε τὸν συμβολαιογράφον καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἱερέα·

— Νὰ ἰδῆτε, ἅγιε ἐρημέριε, ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ διευθυν- τοῦ τὸν ὁποῖον διορίζει εἰς αὐτὸ τὸ κατάστημα, πόσον εὔκολα ὁ Φεράνδος διορθόνει ἓν κακὸν τὸ ὁποῖον ἔπραξεν ἀκουσίως. Γνωρίζετε ὅτι κατά τινα δυσάρεστον ἀπάτην εἶχε διαβάλει ἀδίκως τὸν ταμίαν του ὡς ὑφαιρέσαντα ποσότητά τινα ἥτις καὶ ἀνευρέθη ἔπειτα . . . Ἰδῆτε λοιπὸν τί κάμνει ὁ καλὸς κά- γαθός μας Ἰάκωβος· διορίζει διευθυντὴν ἰσόβιον τῆς Τραπέ- ζης ταύτης αὐτὸν τοῦτον τὸν ταμίαν του, ἕνα τιμιώτατον καὶ χρηστοηθέστατον νέον ὀνομαζόμενον Φραγκῖσκον Γερμανὸν μὲ μισθὸν ἐτήσιον ἀπὸ φράγκα 4,000. Τί λέγετε εἰς τοῦτο . . . . πανοσιώτατε πάτερ ;

— Ἐγὼ πλέον, κύριέ μου, δὲν ἀπορῶ· ἢ μᾶλλον, ἐγὼ τε- λείως δὲν ἠπόρησα εἰς ὅλα ταῦτα, εἶπεν ὁ ἱερεύς . . . Ἀπορεῖ κάνεις εἰς πράγματα ἀνέλπιστα, ἀλλ' ἀπὸ τὸ τέκνον . . . τοι- αῦται ἀγαθοεργίαι ἦσαν ἐκ τῶν μάλλα προσδοκωμένων . . . Εὖγε, τέκνον μου, εὖγε !

— Ὑπὲρ τὸ ἓν μιλλιόνιον, ἅγιε ἐρημέριέ μου ! εἶπεν ὁ

Πολυδώρης· ὑπὲρ τὸ ἓν μιλλιόνιον . . . καὶ τί! χρήματα τὰ ὁποῖα ἀπέκτησε διὰ μόνης τῆς οἰκονομίας καὶ λιτότητός του!... Καὶ ὅμως ἰδῆτε πόσον κακὸς ἦτον ὁ κόσμος, νὰ λέγῃ τὸν Φεράνδον φιλάργυρον! Ἀπολαμβάνει, ἔλεγαν κατ' ἔτος 50 ἢ 60,000 φράγκων, καὶ νὰ ζῇ μὲ τόσην σκληραγωγίαν!

— Πρὸς αὐτοὺς οἵτινες ἐφήμιζον τὰ τοιαῦτα, ἐπανέλαβεν ὁ ἱερεὺς ἐνθουσιωδῶς, ἐγὼ ἤθελα ἀποκριθῆ. Δεκαπέντε ἔτη ἔζησεν ὡς ἐνδεὴς... διὰ νὰ δυνηθῇ μίαν ἡμέραν ν' ἀνακουφίσῃ τοὺς ἐνδεεῖς μὲ ἀδρότητα.

— Ἀλλὰ φανοῦ κἂν, Φεράνδε, ἀγαλλόμενος καὶ σεμνυνόμενος διὰ τὰ ὁποῖα πράττεις ἀγαθά· ἀνέκραξεν ὁ Πολυδώρης ἀποταθεὶς πρὸς τὸν συμβολαιογράφον, ὅστις κατηφὴς καὶ σύννους ἐκάθητο ἐκεῖ ὡς ξένον τῳόντι παραμύθιον, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον.

— Αἴ, κύριέ μου, ἀφήσατέ του· οὐκ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἡ ἀνταμοιβὴ τοσαύτης ἀρετῆς· ἀλλοῦ γίνεται ἡ ἀντιμέτρησις, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητόν...

— Ἰάκωβε, εἶπεν ὁ Πολυδώρης ἐγγίζων ἐλαφρὰ τὸν ὦμον τοῦ συμβολαιογράφου, τελείωσε τὴν ἀνάγνωσίν σου.— Ὁ συμβολαιογράφος ἐσκίρτησεν, ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του· ἑπομένως ἀποταθεὶς πρὸς τὸν ἱερέα, τὸν εἶπε·

— Ἐτυλλογιζόμην, ἅγιε πνευματικὲ... πόσον μεγάλην ἔκτασιν δύναται νὰ λάβῃ ἡ τράπεζα αὕτη τῶν πτωχῶν διὰ μόνης τῆς συσσωρεύσεως τῶν προσόδων, ἐὰν αὐτὸ τὸ νὰ ἐπιστρέφωνται τακτικῶς τὰ δάνεια ἑκάστου ἔτους δὲν τὰς ἠλάττωνεν... Ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν, ἤθελεν εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ δάνεια ἑκατὸν πεντήντα χιλιάδων φράγκων... εἶναι πολὺ... εἶναι μέγα... ἔχω εὐχαρίστησιν ἐπρόσθεσεν ὁ συμβολαιογράφος σκεπτόμενος μὲ κρυφίαν ἀδημονίαν τὸ μέγεθος τῆς θυσίας ἥτις τῷ ἐπεβάλλετο.

Ἔπειτα δὲ ἐπανέλαβε·

» Διορίζεται μία πρόσοδος ἐκ 10,000 φράγκων πρὸς ἔξοδα » τῆς διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῶν πτωχῶν, διευθυντὴς τῆς » ὁποίας ἰσόβιος θέλ' εἶσθαι ὁ κ. Φραγκίσκος Γερμανός, καὶ » φύλαξ ὁ νῦν θυρωρὸς τοῦ αὐτοῦ οἴκου, ὀνόματι Πιπελέτος. » Ὁ ἅγιος ἐφημέριος Δυμόντης, πρὸς τὸν ὁποῖον θέλουν ἐγ-

» χειρισθῆ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς σύστασιν τοῦ καταστήματος » χρήματα, θέλει σχηματίσει μίαν ἐφορίαν ἀπὸ ἀνθρώπους συ- » νετοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ δήμαρχος καὶ εἰρηνοδίκης τῆς » συνοικίας, πρὸς ἀνωτέραν ἐπιτήρησιν τῆς Τραπέζης τῶν πτω- » χῶν καὶ ἐπέκτασιν τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελημάτων· διότι ὁ θεμε- » λιωτὴς θέλει λογισθῆ ὡς χιλιάκις ἀνταμειβόμενος διὰ τὸ λι- » χρὸν αὐτὸ εὐεργέτημά του, ἐὰν συντρέξωσιν εἰς τὸ θεάρεστον » τοῦτο ἔργον καὶ ἄλλαι φιλάνθρωποι ψυχαί.

» Ἡ ἔναρξις τῆς τραπέζης ταύτης θέλει ἐν καιρῷ δέοντι » διακηρυχθῆ διὰ παντὸς μέσου δημοσιότητος.

» Ὁ θεμελιωτὴς ἐπαναλαμβάνει, τελειόνων, ὅτι δὲν χρεω- » στεῖται εἰς αὐτὸν οὐδεὶς μισθὸς δι' ὅ,τι πράττει ὑπὲρ τῶν » ἀδελφῶν του. Ἡ ἰδέα ἥτις τὸν ὑπηγόρευσε τοῦτο εἶναι ἀπαύ- » γασμα τῆς θείας ἰδέας ταύτης· **Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους....**»

— Καὶ ἔξεις, τέκνον, θέσιν ἐν οὐρανοῖς παρὰ τῷ εἰπόντι τὸ ἀθάνατον αὐτὸ ρητὸν, ἀνέκραξεν ὁ ἱερεὺς προσερχόμενος καὶ συσφίγγων ἀπὸ καρδίας τὰς χεῖρας τοῦ Φεράνδου ἐντὸς τῶν ἰδικῶν του.

Ὁ συμβολαιογράφος δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρατηθῆ... ἀλλὰ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ συγχαρητήρια τοῦ ἐφημερίου, ἔσπευσε νὰ τὸν μετρήσῃ εἰς τραπεζιτικὰ γραμμάτια τὴν πρὸς σύστασιν τοῦ καταστήματος σημαντικὴν ἐκείνην ποσότητα, ὡς καὶ τὴν πρόσοδον τοῦ λιθογλύφου Μορὲλ, καὶ τὸν εἶπεν·—Ἐλπίζω, ἅγιε ἐφημέριε, ὅτι δὲν θέλετε μοὶ ἀποποιηθῆ τὴν ὁποίαν ἐμπιστεύομαι εἰς τὸν θεῖον ζῆλόν σας ἐπιστασίαν. Ἄλλως τε καὶ ξένος τις... κάποιος σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ... ὅστις μ' ἔδωκεν ὁδηγίας τινὰς... ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ σχεδίου τούτου, θέλει διὰ τῆς συμπράξεώς του σᾶς ἀνακουφίσει ὁπωσοῦν... καὶ σήμερον μάλιστα, ἂν ἀγαπᾶτε, συνομιλεῖτε μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ πρακτέου. Παρεκτὸς τούτου, σᾶς παρακαλῶ εἰς κανένα ἄλλον νὰ μὴν ἀναφερθῆ τ' ὄνομά μου.

— Ἔχετε δίκαιον, τέκνον Φεράνδε... ὁ Θεὸς γνωρίζει πᾶν ὅ,τι πράττεις ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν σου... καὶ οὐδὲν σὲ μέλει περὶ τῶν ἀνθρώπων... Ἀλλὰ τί ἔχεις, τέκνον; ὠχριᾷς... Πάσχεις;

— Ὀλίγον, ἅγιε ἐφημέριε... Ἡ μακρὰ αὐτὴ ἀνάγνωσις, ἡ ἐκ τῶν ἀγαθῶν σας λόγων κατάνυξίς μου... ἡ τὴν ὁποίαν ποό

τινων ἡμερῶν ἔχω καχεξία... εἶπεν ὁ Φεράνδος μετὰ μόχθου καθεζόμενος. Θὰ ἦναι περαστικὸν, ἀλλὰ ταύτην τὴν στιγμὴν αἰσθάνομαι τὰ ὕπατά μου ἐκλελυμένα.

— Δὲν πλαγιάζετε καλήτερα εἰς τὴν κλίνην σας; εἶπεν ὁ ἱερεὺς μετὰ συμπαθείας· δὲν κράζετε τὸν ἰατρόν σας;....

— Ἐγὼ εἶμαι ἰατρὸς, ἅγιε ἐφημέριε, εἶπεν ὁ Πολυδώρης. Ὁ Φεράνδος ἔχει χρείαν θεραπείας καὶ οὐκ ὀλίγης· θέλω τὸν ἐπιμεληθῆ.

Ὁ συμβολαιογράφος ἐσκίρτησε.

— Ν' ἀναπαυθῆτε, κ' ἐλπίζω νὰ εἶναι περαστικὸν, εἶπεν ὁ ἱερεύς. Ἐγὼ λοιπὸν ἀναχωρῶ· ἀλλὰ ἂς σᾶς δώσω πρότερον μίαν ἀπόδειξιν ὅτι ἔλαβον αὐτὰ τὰ χρήματα.

Ἐνῷ ὁ ἱερεὺς ἔγραφε τὴν ἀπόδειξιν, ὁ Φεράνδος καὶ ὁ Πολυδώρης ἀντήλλαξαν βλέμμα ἀπερίγραπτον...

— Χαίρετε λοιπόν! εἶπεν ὁ ἱερεὺς δίδων τὴν ἀπόδειξιν πρὸς τὸν συμβολαιογράφον. Ὁ Θεὸς θέλει διατηρήσει πολυχρόνιον τὴν πολύτιμόν σου ζωὴν, τέκνον. Αὔριον θέλω πάλιν ἔλθει νὰ ἴδω πῶς ἐπεράσατε... Χαίρετε, κύριε ... χαῖρε, τέκνον ἀγαπητὸν ἐν Κυρίῳ...

Ὁ ἱερεὺς ἐξῆλθε. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Πολυδώρης ἔμειναν μόνοι.

— Ὦ τρισανάθεμα! τρισανάθεμα! ἀνέκραξεν ὁ συμβολαιογράφος δίδων τέλος πάντων ἔξοδον ἐλευθέραν εἰς τὴν κεκρατημένην ἀγανάκτησίν του. Πάγ' εἰς τὸν διάβολον ὅλη μου ἡ κατάστασις μὲ τὰς ἀνοήτους αὐτὰς ἀγαθοεργίας! Ἐγὼ θεμελιωτὴς φιλανθρωπικῶν καταστημάτων... θέλων μὴ θέλων ... μ' ἕνα τρόπον τοσοῦτον καταχθόνιον!... καλὲ, τί δαίμων εἶναι αὐτὸς ὁ κύριος!

Ὁ Πολυδώρης ἵστατο καὶ τὸν ἐθεώρει μὲ σαρδονικὴν ψυχρότητα· — Κύριός μου αὐτὸς δὲν εἶναι, τὸν ἀπεκρίθη, ἀλλὰ κριτής μου... ὡς εἶναι καὶ ἰδικός σου κριτής...

— Ἀκούεις! νὰ ὑποτάσσεται κάνεις ὡς ἀνδράποδον εἰς τὰς ἐλαχίστας προσταγὰς ἑνὸς ἀνθρώπου! ἐπανέλαβεν ὁ Φεράνδος μὲ διπλασίαν ὀργήν· καὶ ἑκὼν ἀέκων νὰ κάμνῃ ὅ,τι ἐκεῖνος θέλει!..

— Ἀλλέως ὑπάρχει λαιμητόμος...

— Ὦ! κακὸν, κακὸν τὸ ἔπαθα... Ἕνα μιλλιόνι ν' ἀφήσω ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὰς χεῖράς μου, χρήματα σπαρταριστά... Καὶ

τί πλέον μὲ μένει; ὁ οἶκός μου μόνος ὁποῦ κατοικῶ καὶ μόλις ἀκόμη ἑκατὸν χιλιάδες φράγκα...

— Καὶ παρακάλει νὰ σὲ τ' ἀφήσῃ καὶ αὐτά... Ὁ πρίγκηψ γνωρίζει διὰ τοῦ Βαδινότη, ὅτι ὁ Μικραγιάννης σου ἐνήργει διὰ λογαριασμόν σου ὁπόταν ἐμάδει τὸν ἀντικόμητα Δὲ Σαίντ Ρεμῆ, τοῦ ὁποίου ἔφαγες τόσα διὰ τὰ πλαττόγραφα ἐκεῖνα. Ὅλα ἐκεῖνα τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἐπλήρωνεν ὁ Σαίντ-Ρεμῆ τὸν ἐδανείζοντο ὑπὸ μιᾶς μεγάλης κυρίας... καὶ πιθανὸν νὰ βιασθῇς ν' ἀωοδώσῃς καὶ αὐτά... Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὸ τὸ ἀνέβαλεν ἕως τώρα διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀπόδοσις μὲ τρόπον εὐγενῆ.

— Δέσμιος ἐδῶ μέσα... ἀλυσόδετος σχεδόν!....

— Ἀλυσόδετος, καὶ τί ἀλυσόδετος!... καντάρια βάρος...

— Καὶ σὺ... ὁ δεσμοφύλαξ μου... ἄθλιε καὶ σύ!

— Αἴ, τί νὰ σοῦ κάμω κ' ἐγώ; κατὰ τὸ σύστημα τοῦ πρίγκηπος, οὐδὲν λογικώτερον· τιμωρεῖ, βλέπεις, τὸ ἔγκλημα διὰ τοῦ ἐγκλήματος, τὸν ἔνοχον διὰ τοῦ συνενόχου.

— Ὦ! λύσσα, λύσσα!....

— Καὶ, κατὰ δυστυχίαν, λύτσα μηδὲν δυναμένη! διότι ἂν ΕΚΕΙΝΟΣ δὲν μὲ μηνύσῃ· «Ὁ Φεράνδος εἶν' ἐλεύθερος νὰ φύγῃ ἐκ τοῦ οἴκου του» ἐγὼ θέλω μένει εἰς τὸ πλευρόν σου ὡσὰν σκιά σου.. Εἶμαι κ' ἐγὼ ὡς σὲ ἔνοχος λαιμητόμου. Ἂν παραβῶ τὴν διαταγήν τοῦ νὰ ἦμαι πλησίον σου ὡς δεσμοφύλαξ... ἡ κεφαλή μου πίπτει... Φύλαξ πιστότερος ἐμοῦ τωόντι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ. Διὰ νὰ δραπετεύσωμεν ὁμοῦ καὶ οἱ δύο... καὶ τοῦτο ἀδύνατον... βλέπεις ὅτι ἀπ' ἔξω περιπολοῦν ἀκαταπαύστως ἄνθρωποί του.

— Τὸ βλέπω... τὸ βλέπω! κατὰ δυστυχίαν...

— Σιωπὴ λοιπόν, καὶ κάθου ἥσυχα· ἐπειδή, καὶ ἂν δραπετεύσωμεν, θέλει μᾶς συλλάβει τότε διὰ τῆς ἀστυνομίας, καὶ τότε δὰ εἶναι τὰ χειρότερα... Ἡσυχία· σὺ νὰ φανῇς ὑπήκοος κ' ἐγὼ ἄγρυπνος φύλαξ, διὰ νὰ μὴ μᾶς κόψουν κἂν τὸν λαιμόν...

—Ἐὐρεις πῶς σχῶ μὲ αὐτήν σου τὴν σαρδονικὴν ἀταραξίαν;..

— Αἴ, φίλε μου σκᾷς... δὲν σκᾷς... αὐτὸ εἶναι.

— Μή με παροργίζῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον... ἤ...

— Ἤ... τί ἤ... Καλὲ, εὐλογημένε, δὲν βαρύνεσαι! δὲν μοῦ κάμνεις τίποτε· μὴ σὲ μέλῃ καὶ δὲν σὲ φοβοῦμαι· ἔ-

χω τὰ μέτρα μου· εἶμαι ὡπλισμένος. . . καὶ αὐτὸ ἀκόμη νὰ εὕρισκες τὸ φαρμακερὸν ἐγχειρίδιον τῆς Κησίλης, δὲν ἔκαμνες τίποτε... γνωρίζεις ὅτι εἰς κάθε δύο ὥρας ἔχω χρέος νὰ δίδω πρὸς ὃν ἀνήκει εἰδοποίησιν περὶ τῆς πολυτίμου ὑγείας σου... Ἂν μὲ ζητήσουν μετὰ δύο ὥρας καὶ δὲν μ' εὕρουν, θὰ καταλάβουν ἀμέσως ὅτι μ' ἐφόνευσες, καὶ θὰ σὲ συλλάβουν. Πλὴν δὲν σὲ στοχάζομαι ποτὲ ἱκανὸν διὰ τοιοῦτον ἔγκλημα. . . Ἐθυσίασες ὑπὲρ τὸ ἓν μιλλιόνιον φράγκων διὰ νὰ σώσῃς τὴν ζωήν, καὶ νὰ πιστεύσω ὅτι θὰ κινδυνεύσῃς τὴν κεφαλήν σου... διὰ τὴν μωρὰν καὶ ἀνωφελῆ ἡδονὴν τοῦ νὰ μὲ θανατώσῃς πρὸς ἐκδίκησιν !... Ὄχι δὰ, δὲν σὲ πιστεύω ποτὲ τόσον ἠλίθιον.

— Ὦ ! δυστύχημα ! δυστύχημα ἀπέραντον ! ὅπου καὶ ἂν στρέψω τὰ ὄμματά μου, ὄλεθρος, ὄνειδος, θάνατος. Καὶ τώρα . . . καὶ τώρα... ὅ,τι μᾶλλον τρέμω εἶναι... τὸ ΜΗΔΕΝ τὸ μετὰ θάνατον ! Ὦ ! ἐπάρατος ἐγὼ, ἐπάρατος σὺ, ἐπάρατος ἡ γῆ ὅλη ! ὅλη !

— Βλέπω, ἡ μισανθρωπία σου εἶναι πλατυτέρα τῆς φιλανθρωπίας σου. Ἡ μὲν περιλαμβάνει τὸν κόσμον ὅλον. . . ἡ δὲ μίαν συνοικίαν τῶν Παρισίων.

— Χλεύαζέ με καὶ σὺ, χλεύαζέ με, ἀνθρωπόμορφον τέρας !...

— Ἤθελες καλήτερα νὰ σ' ἐπέπληττα στυγερῶς ; Ποῖος πταίει ὅτι ἤλθομεν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν ; πταίεις σύ. Διατί νὰ περιάψῃς περὶ τὸν τράχηλόν σου ὡς φυλακτὸν ἐκείνην τὴν γραφήν μου, ὅπου σ' ἔλεγα περὶ τοῦ θύματος ἐκείνου παρὰ τοῦ ὁποίου ἐκαρπώθης τὰς τριακοσίας χιλιάδας φράγκων καὶ τὸ ὁποῖον παρετήσαμεν ὡς αὐτοχειριασθέν ;

— Διατί ; καὶ ἐρωτᾷς διατί ; Δὲν σὲ εἶχα δώσει τότε τὰς πεντήντα χιλιάδας φράγκων διὰ τὴν σύμπραξίν σου εἰς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα καὶ δι' αὐτὴν τὴν γραφήν, τὴν ὁποίαν σοῦ ἐζήτησα διὰ νὰ μὴ σὲ φοβοῦμαι ; ... Τὴν ἐκράτουν βέβαια ὡς φυλακτόν, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς ἐξηρτᾶτο ἡ ζωὴ καὶ περιουσία μου. . .

— Εὖγε εἰς τὴν ἐπινόησίν σου ! ἔκαμες καλὰ, ἐπειδὴ ἠμπόρουν νὰ σὲ προδώσω, καὶ τότε ἤθελα κερδίσει τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ν' ἀναβιβασθῶ εἰς τὴν λαιμητόμον μετὰ σοῦ...Καὶ ὅμως αὐτὴ σου ἡ θαυμασία ἐπινόησις μᾶς ἠφάνισε, βλέπεις· τὰ πάντα λοιτὸν προῆλθεν ἀπὸ σὲ καὶ ὄχι ἀπ' ἐμὲ... καὶ μὴ γογγύζῃς...

— Ὄχι ἀπὸ σὲ ;

— Ὄχι βέβαια· ὅταν ἐφονεύσαμεν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον τῶν τριακοσίων χιλιάδων. . . ἐνθυμεῖσαι ὅτι ἤθελες ἁπλῶς νὰ μιμηθῇς τὸ γράψιμόν του καὶ νὰ γράψῃς εἰς τὴν ἀδελφήν του ὅτι ἀφανισθεὶς κατὰ κράτος ἐθανατόνετο ἐκ τῆς ἀπελπισίας του. . . Σὺ ἔλεγες, ἀπὸ τὸ πολύ σου πνεῦμα, νὰ μὴν ἀναφέρῃς τελείως εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην περὶ τῶν χρημάτων ἅτινα αὐτὸς εἶχε παρακατατεθειμένα εἰς χεῖράς σου. . . Ἰδὲ ἀνοησίαν ! Ἡ ἀδελφή, ὡς ἔχουσα γνῶσιν τῆς παρακαταθήκης ταύτης, ἔμελλε πάντοτε νὰ τὴν ἀπαιτήσῃ. Λοιπὸν ἔπρεπεν ἐξ ἐναντίας νὰ τὴν ἀναφέρῃς αὐτὴν τὴν παρακαταθήκην ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς, καθὼς καὶ ἔκαμες, ὥστε, ἂν κατὰ τύχην συνέβαινεν ὑποψία τις περὶ τῆς αὐτοχειρίας ταύτης, ἂν ὑπῆρξε πραγματικῶς, νὰ μὴ περάσῃ τελείως ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ κόσμου ὅτι ἦσο σὺ ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν. Τίς ποτε ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ ὅτι, ἂν ἦσο σὺ ὁ φονεύσας αὐτὸν διὰ νὰ κατακρατήσῃς τὰ ὁποῖα σοὶ εἶχε δώσει χρήματα, ἤθελες ἀναφέρει τὴν παρακαταθήκην ταύτην ἐντὸς ἐπιστολῆς τὴν ὁποίαν γράψας σὺ ἀπέδιδες εἰς ἐκεῖνον; Καὶ ἰδοὺ ἐπίστευσεν ὁ κόσμος εἰς τὴν αὐτοχειρίαν, χάρις εἰς τὸ τέχνασμα. Σὺ, χαίρων φήμην τιμιωτάτου ἀνθρώπου, ἠρνήθης εὐκόλως τὴν παρακαταθήκην, καὶ ὁ κόσμος εἶπεν ὅτι τῳόντι ὁ ἀδελφὸς ἐθανατώθη ἀφοῦ κατεσκόρπισε τὴν περιουσίαν τῆς ἀδελφῆς.

— Ἀλλὰ τί πρὸς ἐμὲ ὅλα ταῦτα τὴν σήμερον ! ἀφοῦ τὸ ἔγκλημα ἐξεσκεπάσθη ;

— Ἂς μὴ μοῦ ἐζήτεις γραφήν· ἤ, τέλος πάντων, ἂς μὴ τὴν ἔδιδες εἰς τὰς χεῖρας τῆς καταράτου ἐκείνης Κηςίλης.

— Σιῶπα . . . μή μου ἀναφέρῃς αὐτὸ τ' ὄνομα ! ἀνερώνησεν ὁ Φεράνδος μὲ κεραυνοβόλον ὄψιν.

— Ἔστω . . . δὲν θέλω νὰ σὲ καταστήσω ἐπιληπτικόν... ἡμεῖς καλὰ τὴν ἀπεφύγαμεν ἐνόσῳ ἐπρόκειτο περὶ τῆς συνήθους ἀστυνομίας.... Ἀλλ' ἡ ἄλλη ἀστυνομία βλέπεις ἡ ἀπροσδόκητος, μετέρχεται τρόπους διαφορετικοὺς καὶ ἔχει κρίσιν ἰδίαν.... Αὕτη νομίζει, ὅτι μὲ τὴν ἀποκοπὴν τῆς κεφαλῆς τῶν ἐγκληματικῶν οὐδὲν ὄφελος ἐξάγεται.... Αὕτη, μὲ τὰς ἀποδείξεις τὰς ὁποίας ἔχει καθ' ἡμῶν, ἠδύνατο νὰ μᾶς παρα-

δώσῃ εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον. Καὶ τί ἤθελεν ἀποβῇ; Δύο πτώματα, εἰς οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύσοντα εἰμὴ πρὸς τὸ νὰ παχύνωσι τὸν χόρτον τοῦ κοιμητηρίου.

— Ὦ! ναί.... δάκρυα θέλει αὐτὸς, καὶ μαρτύρια.... ὁ πρίγκιψ σου.... αὐτὸς ὁ δαίμων ὁ μαῦρος.... Πλὴν τί κακὸν τὸν ἔκαμα ἐγώ; Πρῶτον μὲν, δὲν τὸν γνωρίζω. Διατί νὰ ἦναι τόσον ἀνηλεὴς ἐναντίον μου;

— Αὐτὸς, φίλε μου ὅ,τι καλὸν ἢ κακὸν πράττεται πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ὀνομάζει ἀφελῶς ἀδελφούς του.... τὸ αἰσθάνεται, λέγει, καὶ αὐτὸς... λοιπὸν ἔμαθα πρὸς ποίους ἔκαμες κακὸν, καὶ φυσικὰ, σὲ παιδεύει... κατὰ τὴν ἰδικήν του ὅμως μέθοδον.

— Ἀλλὰ μὲ τί δικαίωμα;

— Ἔλα τώρα, Φεράνδε, νὰ ζῇς· ἐδῶ νὰ ὅπου ὁμιλοῦμεν· δὴν ἠμποροῦσεν αὐτὸς κατὰ νόμον νὰ ἐνεργήσῃ νὰ σοῦ κοπῇ ἡ κεφαλή;... Ὑπόθεσε ὅτι ἡ κεφαλή σου ἐκόπτετο... Τί ἐκ τούτου; Οἱ δύο μόνοι συγγενεῖς σου ἀπέθανον... ἤθελον μείνει διὰ παντὸς γεγυμνωμένοι... Ἀλλ' ἐξ ἐναντίας, φέρων σε εἰς θέσιν νὰ ἐξαγοράσῃς τὴν ζωὴν ἀντὶ τῆς ἀδίκως θησαυρισθείσης περιουσίας σου... ἰδὲ τί κάμνει... Μορὲλ τὸν πατέρα τῆς Λουΐζης, τὴν ὁποίαν ἠτίμασες, λυτρόνει τοῦ λοιποῦ ἀπὸ πάσης ἐνδείας... τὴν κυρίαν Δὲ Φερμόντ, τὴν ἀδελφὴν τοῦ μακαρίτου Ρεννεβίλλ, τὸν ὁποῖον παρέστησας αὐτοχειριασθέντα, σώζει πάλιν ἀποδίδων αὐτῇ τὰς τριακοσίας χιλιάδας της· τὸν Γερμανὸν, τὸν ὁποῖον ψευδῶς ἐκατηγόρησες ἐπὶ κλοπῇ, ἠθώωσε καὶ ἔβαλεν εἰς θέσιν ἔντιμον, διευθυντὴν τῆς φιλανθρωπικῆς Τραπέζης, τὴν ὁποίαν ἀναγκάζεσαι νὰ συστήσῃς, ἵνα ἀντιπληρώσῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν ὄλεθρον τὸν ὁποῖον ἐπροξένησες εἰς τὴν κοινωνίαν. Τὴν ἀλήθειαν· ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὅστις μᾶς κρατεῖ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τοὺς ὄνυχάς του εἶναι λαμπρά· ἡ κοινωνία δὲν ἤθελε κερδίσει τίποτε ἐκ τοῦ θανάτου σου... ἐνῷ ἐκ τῆς ζωῆς σου κερδίζει πολύ.

— Ὦ! ἀλλὰ διὰ τοῦτο κ' ἐγὼ σπαράττομαι περισσότερον.... καὶ τὸ μαρτύριόν μου αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ μόνον!

— Τὸ γνωρίζω· αὐτὸ τὸ γνωρίζει ὁ πρίγκιψ... Τώρα, τί ἄρά γε θὰ μᾶς κάμει; Ἀγνοῶ... Ὑπεσχέθη νὰ μᾶς

ἀφήσῃ τὴν ζωήν, ἐὰν τυφλῶς ἐκτελέσωμεν τὰς διαταγάς του... Πλὴν μὲ τοῦτο δὲν πιστεύει ὅτι ἀρκούντως τιμωρούμεθα· αὐτὸς θὰ ἐπινοήσει τι, ὥστε ὁ θάνατος νὰ μᾶς φαίνεται χιλιάκις προτιμότερος τῆς ζωῆς... Σὺ δὲν ἔχεις ἰδέαν... Ὁσάκις αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος πεισθῇ ὅτι πρέπει νὰ φανῇ ἀδυσώπητος πρός τινα, δὲν ὑπάρχει δήμιος ὠμότερος... Αὐτὸς, τὸν διάβολον πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὰς διαταγάς του καὶ ἔμαθε τί ἐπῆγα νὰ κάμω εἰς τὴν Νορμανδίαν. Ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς, ὑπὸ τὰς διαταγάς του αὐτὸς δὲν ἔχει ἕνα μόνον δαίμονα... ἐκείνη ἡ Κησίλη... ἡ κατάρατος ἐκείνη ἡ Κησίλη...

—Σιῶπα, σὲ λέγω... αὐτὸ τ' ὄνομα... αὐτὸ τ' ὄνομα..

— Ὦ! κατάρατος... ὦ! ἀνάθεμα μαραναθὰ εἰς την φέρουσαν τ' ὄνομα τοῦτο!... αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀπωλείας μας;... Ἂν δὲν ἐκυριεύεσο ἀπὸ τὸν ἀνόητον ἐκεῖνον ἔρωτα πρὸς αὐτὴν, τὴν σήμερον ἡ κεφαλή μας ἤθελε στέκει καλὰ ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους μας...

Ἀντὶ νὰ παροργισθῇ ὁ Φεράνδος ἀπήντησεν,ὡς ἐκνενευρισμένος·

— Τὴν γνωρίζεις σὺ αὐτὴν τὴν γυναῖκα;... Αἴ; τὴν εἶδες ποτέ;...

— Ποτέ... Τὴν λέγουν ὡραίαν... αὐτὸ γνωρίζω....

— Ὡραία... ἀπήντησεν ὁ συμβολαιογράφος ἀναστέλλων τοὺς ὤμους. Ὦ! ἐπρόσθεσε μὲ ἀπελπισίαν ὀδυνηρὰν — σιῶπα σιῶπα.... ὅταν γνωρίζῃς ἕνα πρᾶγμα, μὴ λέγῃς τίποτε περὶ αὐτοῦ... Ὅ,τι ἔκαμα ἐγὼ... ἤθελες τὸ κάμει καὶ σὺ εἰς τὴν θέσιν μου...

— Ἐγώ! νὰ βάλω τὴν ζωήν μου εἰς τὴν διάκρισιν μιᾶς γυναικός!...

— Μιᾶς τοιαύτης γυναικὸς... ναὶ... καὶ ἐκ νέου ἤθελα παίξει τὸ αὐτό... ἂν ἠδυνάμην νὰ ἐλπίσω... ὅ,τι ἤλπισα μίαν στιγμήν....

— Ἰδέ! ἰδέ!... ἀκόμη εἶναι ὑπὸ τὴν ἐπιρροήν της! ἀνεφώνησεν ὁ Πολυδώρης ἔκθαμβος.

— Ἄκουσον, ἐπανέλαβεν ὁ συμβολαιογράφος μετὰ φωνῆς ἠσύχου, χαμηλῆς καὶ ἐκ διαλλειμάτων τονιζομένης δι' ὁρμῶν ἀνιάτου ἀπελπισίας — ἄκουσον· γνωρίζεις τί ἀγάπην ἔχω πρὸς τὰ χρήματα! γνωρίζεις τί διεκύβευσα διὰ ν' ἀπολαύσω

ὅσον δυνατὸν πλειότερα ; Ἐμοῦ ἡ μόνα χαρὰ, ἡ μόνη εὐδαιμονία ἦτο νὰ μετρῶ μέσα εἰς τὸν νοῦν μου τὰς ποσότητας τὰς ὁποίας εἶχα... νὰ τὰς βλέπω διπλασιαζομένας διὰ τῆς φειδωλίας μου, νὰ θεωρῶμαι κάτοχος θησαυροῦ ... Ναὶ, χρήματα .... ὄχι διὰ νὰ ἐξοδεύσω, ὄχι διὰ νὰ ζῶ καλὰ... ἀλλὰ διὰ νὰ θησαυρίζω· αὐτὸ ἦτον ἡ ζωή μου... Πρὸ ἑνὸς μηνὸς, ἂν μ' ἔλεγε κἀνείς· «Ἔκλεξε μεταξὺ τῆς περιουσίας σου καὶ τῆς κεφαλῆς σου, ἔκλεξε» ἤθελα δώσει τὴν κεφαλήν.

— Ἀλλὰ πρὸς τί τὰ χρήματα .. ἀφοῦ πρόκηται θάνατος;..

— Πρὸς τί λέγεις ; πρὸς τὸ ν' ἀποθάνω ἐν καταστάσει!... πρὸς τὸ νὰ εὐφρανθῶ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς ἓν ἀγαθὸν πρὸς ἀπόλαυσιν τοῦ ὁποίου καὶ στερήσεις ὑπέστησα καὶ ὀνείδη καὶ λαιμητόμους... πρὸς τὸ νὰ εἴπω καὶ μὲ τὴν κεφαλήν μου ὑπὸ τὴν μάχαιραν *Ἔχω χρήματα*!!! Ὤ! ὁ θάνατος, βλέπεις, εἶναι γλυκὺς, παραβαλλόμενος μὲ τὰ μαρτύρια τὰ ὁποῖα ὑποφέρει τις βλέπων ὅτι, ζῶν ἔτι, χάνει πᾶν ὅ,τι συνήθροισε μετὰ τόσους ἱδρῶτας καὶ κινδύνους!..Εἶναι σκληρότατον! εἶναι θάνατος· θάνατος, ὄχι ἐν μιᾷ στιγμῇ ὑποφερόμενος, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ ἡμέρᾳ, ἐν ἑκάστῃ ὥρᾳ, ἐν ἑκάστῳ λεπτῷ...Ναί· ἀντὶ λοιπὸν τῆς ἀπεράντου ἀγωνίας ταύτης, προτιμῶ χιλιάκις ἕνα θάνατον ταχὺν, ὅστις σὲ δίδεται πρὶν ἔτι ἐπιθέσωσι χεῖρα ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ σου· τέλος πάντων, ὡς εἶπα, ἀποθνήσκει τις λέγω· Ἔχω χρήματα...

Ὁ Πολυδώρης ἠτένισε πρὸς τὸν συνένοχον μετὰ βαθέος θαυμασμοῦ.

— Καὶ πῶς λοιπὸν ὑπείκεις εἰς τὰς διαταγὰς ἑνὸς ἀνθρώπου ὅστις δύναται, ἅμα ἐναντιωθῇς, νὰ εἴπῃ νὰ πέσῃ ἡ κεφαλή σου; Πῶς ἐπροτίμησες τὴν ζωὴν καὶ ἄνευ τοῦ θησαυροῦ σου...ἀφοῦ ἡ ζωὴ αὕτη σὲ φαίνεται τοσοῦτον ἐπώδυνος;

— Ἀλλὰ δὴ, βλέπεις, ἐπρόσθεσεν ὁ συμβολαιογράφος μὲ φωνὴν [illegible] ἄλλον βαρυτέραν, ἀποθνήσκων κἀνείς, παύει τοῦ διαν[illegible] ἀποθνήσκων χάνεται εἰς τὸ μηδέν... Καὶ ἡ Κησίλη τοῦ[illegible]

— Καὶ ἐλπίζεις ; ... ἀνέκραξεν ὁ Πολυδώρης ἔκπληκτος.

— Δὲν ἐλπίζω, ἀλλ' ἔχω... — Τί ἔχεις ;

— Τὴν μνήμην.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν ἐπανίδῃς ποτὲ, ἀλλ' αὐτὴ τὴν κεφαλήν σου παρέδοσε...

— Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ πάντοτε, καὶ ἐμμανέστερα παρά ποτε... τὴν ἀγαπῶ ἐγώ! ἀνέκραξεν ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος μὲ ἔκρυξιν δακρύων καὶ λυγμῶν, αἰφνιδίων ὡς πρὸς τὴν σκυθρωπὴν ψυχρότητα τῶν τελευταίων του λόγων.— Ναὶ, ἐπανέλαβε μετὰ δεινῆς παραφορᾶς, τὴν ἀγαπῶ πάντοτε· καὶ δὲν θέλω ν' ἀποθάνω, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ εἰσδύσω καὶ πάλιν, καὶ πάλιν δριμείας ἀπολαύων ἡδονῆς εἰς τὴν κάμινον ὅπου κατατήκομαι ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Διότι, δὲν ἠξεύρεις...ἐκείνην τὴν νύκτα... τὴν νύκτα ἐκείνην καθ' ἣν εἶδα αὐτὴν τοσοῦτον ὡραίαν... τοσοῦτον περιπαθῆ, τοσοῦτον δελεαστικὴν... ἡ νὺξ ἐκείνη εἶναι παροῦσα πάντοτε εἰς τὴν φαντασίαν μου... Ἐκείνη ἡ εἰκὼν ἡ φρικώδους ἡδυπαθείας μεστὴ εἰκὼν ἐκείνη, εἶν' ἐνώπιόν μου, πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἐμπρός μου, ὀφθαλμοφανής... τὰ ὄμματά μου, εἴτε κεκλεισμένα ὑπάρχουσι διὰ καρώσεώς τινος πυρετικῆς, εἴτε ἀνεωγμένα δι' ἀϋπνίας φλογερᾶς, βλέπω πάντοτε τὸ μέλαν ὄμμα της τὸ μέλαν ἐκεῖνο καὶ γοργὸν εἰς ἡδονὴν, μέλαν καὶ διάπυρον καὶ βρασμὸν προξενοῦν, βρασμὸν εἰς τὸν μυελὸν τῶν κοκκάλων μου... Αἰσθάνομαι ἀδιαλείπτως ἐπὶ τοῦ μετώπου μου τὴν πνοήν της ... ἀκούω τὴν φωνήν της ἀδειαλείπτως...

— Ἀλλ' αὐταὶ, φίλε μου, εἶναι κολάσεις ἀνυπόφοροι!

— Κολάσεις! Κολάσεις! ἀνυπόφοροι τῳόντι... Ἀλλ' ὁ θάνατος πάλιν, ἀλλὰ τὸ μηδέν! Ἀλλὰ νὰ χάσῃ κἀνεὶς πάλιν διὰ παντὸς αὐτὴν τὴν ἀναπόλησιν, τὴν ζωηρὰν ὡς ἡ πραγματικότης! ἀλλὰ ν' ἀπολέσῃ αὐτὰς τὰς ἀναμνήσεις αἵτινες μὲ σπαράττουν, μὲ καταβιβρώσκουν, μὲ καταφλέγουν!... Ὄχι! Ὄχι!... Νὰ ζήσω...νὰ ζήσω!... Πτωχὸς, πενέστατος, μισούμενος, στιγματισμένος... νὰ ζήσω εἰς τὸ κάτεργον... ἀλλὰ νὰ ζήσω! διὰ νὰ ἔχω τὴν διάνοιάν μου... ἀφοῦ ἡ καταχθόνιος αὐτὴ κόρη κατέχει ὅλην τὴν διάνοιάν μου... εἶναι ὅλη μου ἡ διάνοια!..

— Φεράνδε, εἶπεν ὁ Πλυδώρης μὲ σοβαρότητα ἐκ διαμέτρου ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν συνήθη του πικρὰν εἰρωνίαν· εἶδα ἐγὼ καὶ ἄλλας ἀλγηδόνας, ἀλλὰ ποτὲ μαρτύριον δὲν ὡμοίασε τὸ ἰδικόν σου... Αὐτὸς ὅστις μᾶς κρατεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν

του ἀπηνεστέραν τιμωρίαν νὰ ἐφεύρῃ δὲν ἦτο δυνατον... Σὲ κατεδίκασε νὰ ζῇς... ἢ μᾶλλον νὰ περιμένῃς τὸν θάνατον ἐν τρομεραῖς ἀγωνίαις... διότι, ἐκ τῶν ὅσων μὲ λέγεις, διαγινώσκω τὰ δεινὰ συμπτώματα ἅτινα ὁσημέραι ἀναπτύσσονται εἰς ἐσὲ... καὶ τῶν ὁποίων δὲν ἠδυνάμην νὰ μαντεύσω τὴν ἀφορμήν.

— Ἀλλὰ τὰ συμπτώματα ταῦτα δὲν εἶναι ἐπικίνδυνα· εἶναι ἐκ τοῦ ἐκνευρισμοῦ... εἶναι ἀποτελέσματα τῶν θλίψεών μου. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ τις κίνδυνος, πῶς ;

— Ὄχι, ὄχι... ἀλλ' ἡ κατάστασίς σου εἶναι σπουδαία ... Πρέπει ν' ἀποδιώξῃς ἰδέας τινάς... Ἄνευ τούτου σὲ βεβαιῶ... ἡ ζωή σου δύναται νὰ κινδυνεύσῃ.

— Κάμνω ὅ,τι μὲ διορίσῃς, φθάνει νὰ ζήσω... διότι δὲν θέλω ν' ἀποθάνω. Ὦ! οἱ ἱερεῖς μᾶς λέγουν περὶ κολασμένων!... Ποτὲ δὲν ἐφαντάσθησαν δι' αὐτοὺς βασάνους ὁμοίας τῶν ἰδικῶν μου. Ἔρωτα καὶ φιλοχρηματίαν συνάμα πάσχων, δύο ἔχω ἀντὶ μιᾶς ζωντανὰς πληγάς... καὶ ἀμφοτέρας αἰσθάνομαι ἐπίσης... Ἡ ἀπώλεια τῆς περιουσίας μου μὲ σπαράττει... ἀλλ' ὁ θάνατος πάλιν μὲ φαίνεται δεινότερος... Ἠθέλησα νὰ ζήσω... Ἡ ζωή μου πιθανὸν νὰ ἦναι ἀτελεύτητον μαρτύριον ... ἀδιέξοδον, καὶ ὅμως δὲν τολμῶ νὰ προσκαλέσω τὸν θάνατον... διότι ὁ θάνατος ἀπόλλυσι τὴν ὀλεθρίαν μου εὐτυχίαν... τὸν ἀντικατοπτρισμὸν αὐτὸν τοῦ νοός μου... ὅπου ἀδιαλείπτως ἡ Κησίλη ἐνοπτρίζεται.

— Τοὐλάχιστον ζῶν, εἶπεν ὁ Πολυδώρης ἐπαναλαμβάνων τὴν συνήθη ἀταραξίαν του, ἀπολαύεις τῆς παρηγορίας τοῦ νὰ ἀναπολῇς τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον ἀπέδωκας εἰς ἄφεσιν τῶν πταισμάτων σου.

— Σκῶπτέ με σὺ, σκῶπτέ με, ἔχεις δίκαιον... Στρέφε με κ' ἐπανάστρεφέ με ὡς ἐπὶ πυρῶν ἀνθράκων... Ἄθλιε, ἐνῷ σὺ γνωρίζεις ὅτι ἐγὼ μισῶ τὴν ἀνθρωπότητα· ἐνῷ γνωρίζεις ὅτι αἱ θυσίαι αὐταὶ τὰς ὁποίας κάμνω μοῦ ἐπιβάλλονται, καὶ ἄλλο δὲν μ' ἐμπνέουν παρ' ἀπέχθειαν καὶ μανίαν κατὰ τῶν ἀναγκαζόντων με εἰς αὐτὰς, καὶ κατὰ τῶν ὠφελουμένων ἐξ αὐτῶν... Ὦ ! νὰ πέσῃ καὶ νὰ τοὺς καύσῃ κεραυνός ! Νὰ συλλογίζωμαι ὅτι, ἐνῷ ἐγὼ θὰ διάγω ζωὴν ἐλεεινὴν... δι'

οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχων παρὰ διὰ νὰ ἐντρυφῶ εἰς ὀδύνας διὰ τὰς ὁποίας ἤθελον φρυάξει καὶ οἱ πλέον ἀτρόμητοι τῶν ἀνθρώπων ... ἄλλοι τοὺς ὁποίους βδελύττομαι ἀπὸ ψυχῆς, θ' ἀνακουφίζωνται μὲ τὰ χρήματά μου! ... Καὶ αὐτὸς πάλιν ὁ ἱερεύς!... αὐτὸς ὁ ἱερεὺς ὅστις μὲ ηὐλόγει ἐνῷ ἡ καρδία μου ἔπλεε μέσα εἰς τὴν χολὴν καὶ εἰς τὸ αἷμα! ... νὰ τὸν σφάξω μὲ ἤρχετο!... Ὦ! τὸ μέτρον ὑπερεπληρώθη! (ἀνέκραξεν ὁ συμβολαιογράφος στηρίζων ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὰς δύο σπασμωδούσας χεῖράς του). Ἡ κεφαλή μου τέλος πάντων ῥήγνυται... αἱ ἰδέαι μου θολοῦνται... Δὲν θέλω δυνηθῆ νὰ ὑποστήσω τὰς ἐφόδους τοιαύτης μανίας μηδὲν δυναμένης... τοιαῦτα μαρτύρια ἀτελεύτητα... Καὶ ταῦτα πάντα ἐξ αἰτίας σου!... Κησίλη... Κησίλη!... Τοὐλάχιστον, γνωρίζεις ὅτι πάσχω διὰ σέ;... τὸ γνωρίζεις, Κησίλη... δαῖμον ἀπὸ τὸν ἅδην, δαῖμον Σατανᾶ;

Καὶ ὁ Φεράνδος, ἐκλελυμένος ἐκ τῆς δεινῆς ταύτης παραφορᾶς, ἐπανέπεσεν ἀσθμαίνων ἐπὶ τοῦ καθίσματός του καὶ συνέκλωτε τοὺς βραχίονάς του, γόους ἐκβάλλων ὑποκώφους καὶ ἀνάρθρους.

Ταῦτα δὲν ἐξέπληττον τελείως τὸν Πολυδώρην. Ἰατρὸς αὐτὸς, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐμπείρους μάλιστα, διέγνω εὐκόλως ὅτι, ἡ λύπη τοῦ ὅτι ὁ Φεράνδος ἔχανε τὴν περιουσίαν του, ἡνωμένη μὲ τὸ πρὸς τὴν Κησίλην πάθος του, ἤναψεν εἰς τὸν ἄθλιον αὐτὸν θέρμην φαγεδαινικήν.

Διέγνω δὲ καὶ ἄλλο τι τὰ μέγιστα ἐπίφοβον... τὰ συμπτώματα τῆς στυγερωτάτης ἐκείνης ἀσθενείας τὴν ὁποίαν οἱ μεγάλοι παρατηρηταὶ καὶ ἠθολόγοι Πάολος καὶ Ἀρεταῖος παρέστησαν ὑπὸ χρώματα ἐξαίσια...

.....

Αἰφνιδίως ἐκρούσθη ἔξωθεν ἡ θύρα τοῦ σπουδαστηρίου μετὰ σφοδρότητος· πορεύεται ὁ Πολυδώρης πρὸς αὐτὴν διὰ ν' ἀνοίξῃ καὶ βλέπει τὸν ἀρχιγραμματέα τοῦ συμβολαιογραφείου, ὅστις ὠχρὸς καὶ τεταραγμένος ἀνέκραξε·

— Θέλω νὰ ὁμιλήσω τοῦ κ. Φεράνδου· εἶναι ἀνάγκη.

— Σιωπή... ταύτην τὴν στιγμὴν πάσχει πολύ... εἶπεν ὁ Πολυδώρης χαμηλῇ τῇ φωνῇ· καὶ, ἐξελθὼν τοῦ σπουδαστη-

ρίου ὅπου ἦτον ὁ συμβολαιογράφος, ἔκλεισε τὴν θύραν.

— Ἄ! κύριε, εἶπεν ὁ ἀρχιγραφεὺς· ἡ εὐγενεία σας, ὡς καλὸς φίλος τοῦ Κ. Φεράνδου, σπεύσατε εἰς βοήθειάν του διότι δὲν ἔχομεν νὰ χάνωμεν καιρόν...

— Τί τρέχει;

— Μὲ εἶχε στείλει ὁ Κ. Φεράνδος νὰ εἴπω εἰς τὴν κυρίαν κόμησσαν Μὰκ Γρηγορίου, ὅτι δὲν ἠμπόρει σήμερον νὰ ὑπάγῃ μόνος του νὰ τὴν εὕρῃ, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν της... Ἡ κόμησσα λοιπόν, ἥτις τώρα φαίνεται ἐκτὸς κινδύνου, διώρισε νὰ μὲ ἀφήσουν νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν θάλαμόν της. Εὐθὺς καθὼς μὲ εἶδεν, ἀνέκραξεν ἀπειλητικῶς·

— Ἐπιστρέψατε εἰς τοῦ Κ. Φεράνδου, καὶ εἰπῆτέ τον ὅτι ἂν ἐντὸς ἡμισείας ὥρας δὲν ἔλθῃ ἐδῶ... πρὶν ἔτι νυκτώσῃ θέλει συλληφθῆ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ὡς πλαστογράφος... διότι τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον παρέστησεν ὡς νεκρὸν ζῇ... Γνωρίζω εἰς τίνος τὰς χεῖρας τὸ παρέδοσε καὶ γνωρίζω καὶ ποῦ εὑρίσκεται τώρα...

— Δὲν ἤξευρε τί ἔλεγε· παρεφρόνει, ὡς φαίνεται, ἡ γυνὴ, ἀπήντησεν ὁ Πολυδώρης ἀναστέλλων τοὺς ὤμους...

— Εἰς τὴν ἀρχὴν κ' ἐγὼ αὐτὸ ὑπέθεσα· ἀλλ' ὁ τόνος τῆς πεποιθήσεως δι' οὗ μὲ τὸ ἔλεγε...

— Ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας βέβαια θὰ ἐσάλευσαν αἱ φρένες τῆς δυστυχοῦς.

— Ἔπειτα, νὰ ἰδῆτε... Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐξηρχόμην ἐκ τοῦ θαλάμου τῆς κομήσσης, μία τῶν θαλαμηπόλων της εἰσῆλθε μετὰ σπουδῆς λέγουσα·— Ἐντὸς μιᾶς ὥρας θὰ ἔλθῃ ἡ *Αὐτοῦ Ὑψηλότης*.

— Τὸ εἶπε; τὸ ἠκούσατε καλά; ἠρώτησεν ὁ Πολυδώρης.

— Σᾶς λέγω τὸ ἤκουσα· μάλιστα ἠπόρησα περὶ τίνος Ὑψηλότητος πρόκειται...

— Λοιπόν, βέβαια, βέβαια θὰ εἶναι ὁ πρίγκηψ, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Πολυδώρης. Ὁ πρίγκηψ εἰς τὸν οἶκον τῆς κομήσσης Σάρας, ἐνῷ ἔλεγε νὰ μὴ τὴν ἐπανίδῃ πώποτε!... Ἀγνοῶ, πλὴν δὲν μ' ἀρέσκει ἡ πλησίασις αὕτη... Δύναται νὰ χειροτερεύσῃ τὴν θέσιν μας·— Ἀποταθεὶς τότε πρὸς τὸν ἀρχιγραφέα, ἐπρόσθεσε·— Πλάσματα φαντασίας ἀσθενοῦς, ὡς σᾶς εἶ-

πα μείνετε, κύριε, ἥσυχος τὰ λέγω τώρα καὶ εἰς τὸν Κ. Φεράνδον... Ἀνοησίαι.

.....

Τώρα θέλομεν ὁδηγήσει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸν οἶκον τῆς κόμησσης Σάρας Μὰκ Γρηγορίου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### Ροδόλφος καὶ Σάρα.

Σωτήριός τις κρίσις ἀπελύτρωσε τὴν κόμησσαν Μὰκ Γρηγορίου ἐκ τῆς παραφροσύνης καὶ τῶν ἀλγηδόνων αἵτινες ἐπὶ τινας ἡμέρας ἐνέπνεον σπουδαῖον φόβον περὶ τῆς ζωῆς της.

Ἡ ἡμέρα ἤρχετο εἰς τὴν παρακμήν της... Ἐπὶ ἀναπαυτικοῦ τινος καθημένη θρονίου ἡ Σάρα καὶ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ της Τὼμ Σηύτωνος ὑποστηριζομένη, ἐθεώρει μετὰ βαθείας προσοχῆς τὸ πρόσωπόν της ἐντὸς καθρέπτου τὸν ὁποῖον ἐκράτει μία τῶν θαλαμηπόλων της, γονυκλινὴς ἐνώπιον αὐτῆς. Ἡ σκηνὴ αὕτη ἐλάμβανε χώραν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου δωματίου ὅπου ἡ Κουκκουβάια ἐπεχείρησε να τὴν δολοφονήσῃ.

Ἡ κόμησσα ἦτον ὠχρὰ ὡς μάρμαρον· πρὸς τὴν ὄψιν δὲ ταύτην συνέτεινον πολὺ τὰ παμμέλανά της ἐκεῖνα ὄμματα, αἱ ὀφρῦς καὶ ἡ κόμη της ἡ ἑβενίνη· πλατυτάτη δ' ἐσθὴς ἀπὸ λευκὴν μουσελίναν τὴν κατεκάλυπτεν ὅλην.

— Δός μοι τὸ κοράλλινόν μου διάδημα, εἶπε πρὸς μίαν τῶν θεραπανίδων της μετὰ φωνῆς ἀσθενοῦς, ἀλλὰ δεσποτικῆς καὶ βραχείας.

— Ἄρες νὰ σοὶ τὸ βάλῃ ἡ Βεττίς... ὑπέλαβεν ὁ Τὼμ Σηύτων· νὰ μὴ κουράζεσαι... ἐπειδὴ, σὲ βεβαιῶ, δὲν μὲ φαίνεται φρόνιμον οὐδ' ὅτι...

— Τὸ διάδημα!... ἐπανέλαβεν ἀνυπομόνως ἡ Σάρα, ἥτις λαβοῦσα τὸ στολίδιον ἐπέθεσεν αὐτὸ κατ' ἀρέσκειαν ἐπὶ τοῦ μετώπου της. Δέσατέμε το τώρα... καὶ ἀπέλθετε... εἶπε πρὸς τὰς θεραπενίδας αὐτῆς.

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀπήρχοντο αὐταὶ, ἡ Σάρα ἐπρόσθεσε·— Τὸν Κ. Φεράνδον, ὅταν ἔλθῃ, τὸν ὑποδέχεσθε εἰς τὸν μικρὸν θάλαμον τὸν κυανοῦν.. ἑπομένως (ἐπρόσθεσε μὲ ὕφος ἐπάρσεως ἀδεξίως προσπεποιημένον) ἅμα ἡ Α. Β. Υ. ὁ μέγας δοὺξ Γερολστεΐν ἔλθῃ, τὸν εἰσάγετε ἐδῶ.

— Τέλος πάντων! εἶπεν ἡ Σάρα ἅμα ἔμεινε μόνη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ, της, τέλος πάντων, ἰδοὺ ἤγγικα εἰς αὐτὸ τὸ στέμμα ... τὸ ὄνειρον τοῦ ὁίου μου... Ἡ προφητεία λοιπὸν θέλει πληρωθῆ!

— Σάρα, ἡσύχασε, τὴν εἶπεν ὁ ἀδελφός της. Ἡσύχασε· χθὲς ἀκόμη ἀπηλπιζόμεθα περὶ τῆς ζωῆς σου· μὴ τύχῃ καὶ ἀπατηθῆς εἰς τὴν προσδοκίαν σου πάλιν, καὶ τότε ἀλλοίμονον!

— Ἔχεις δίκαιον, Τὼμ... ἀλλοίμονον τωόντι ἂν ματαιωθῶσι καὶ τώρα αἱ ἐλπίδες μου· δὲν θέλω βέβαια ἐπιζήσει. Εἶμαι τόσον βεβαία ὅτι διὰ τῶν ὅσων ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματος τῆς γραίας ἐκείνης, ἥτις μ' ἐκτύπητε, θέλω ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ...

— Τὰ αὐτὰ ἔλεγες καὶ ὅταν παρελάλεις ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ κατεχομένη.

— Τὰ αὐτὰ ἔλεγα, διότι τοῦτο μόνον ὑπεστήριζε τὴν κλονουμένην μου ζωήν. Ὁποία ἐλπίς!... πριγκηπέσσα ἄρχουσα... βασίλισσα σχεδόν!... ἐπρόσθεσεν ἡ Σάρα μετὰ παραφορᾶς.

— Ἡσύχασε, σὲ λέγω, Σάρα· πρόσεξε μὴ ἀποβῶσιν αἱ ἐλπίδες αὗται μάταιαι καὶ τότε...

— Μάταιαι;... Καὶ πῶς! ὅταν ὁ Ῥοδόλφος μάθῃ ὅτι ἡ κόρη αὐτὴ, ἡ εὑρισκομένη ταύτην τὴν στιγμὴν εἰς τοῦ Λαζάρου καὶ κατὰ καιρὸν ἐμπιστευθεῖσα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συμβολαιογράφου ὅστις τὸν παρέστησεν ὡς νεκρὰν, εἶναι τέκνον μας πιστεύεις ὅτι...

Ὁ Σηύτων διέκοψε τὴν ἀδελφήν του·

— Πιστεύω, ὑπέλαβεν αὐτὸς μετὰ πικρίας, ὅτι οἱ πρίγκηπες πρεσβεύουσι πρὸ τῶν φυσικῶν δικαίων τὰ καθεστῶτα καὶ τὴν πολιτικήν...

— Τόσον λοιπὸν ἀνεπιδέξιον μὲ ὑποθέτεις;

— Ὁ πρίγκηψ, ἀδελφή μου, δὲν εἶναι πλέον ἄπειρος νεανίας ὡς ἦτον ἄλλοτε, ὥστε νὰ τὸν δελεάσῃς καὶ σήμερον· ὁ καιρὸς ἐκεῖνος παρῆλθε... καὶ σὺ καὶ ἐκεῖνος προέβητε εἰς τὴν ἡλικίαν.

Ἡ Σάρα ἀνέστειλεν ὀλίγον τοὺς ὤμους καὶ εἶπε·—Ἐξεύρεις διατὶ ἠθέλησα νὰ στολίσω τὴν κόμην μου διὰ τοῦ κοραλλίνου αὐτοῦ διαδήματος; διατί ἐφόρεσα τὴν λευκὴν αὐτὴν ἐσθῆτα; Διότι ὅτε κατὰ πρῶτον ὁ Ῥοδόλφος μὲ εἶδεν... εἰς τὴν αὐ-

λὴν τοῦ Γερολστεῖν ἐφόρουν λευκὰ..- καὶ εἶχα ἐπὶ τῆς κόμης μου τὸ αὐτὸ τοῦτο κοράλλινον διάδημα...

— Πῶς! εἶπεν ὁ Τὼμ. Σηύτων θεωρῶν τὴν ἀδελφήν του μὲ ἔκπληξιν· καὶ θέλεις λοιπὸν νὰ ἐπαναφέρῃς τὰς ἀναμνήσεις ταύτας; δὲν φοβεῖσαι μήπως αὐταὶ ἀποτελέσωσι τὸ ἐναντίον;

— Τὸν Ῥοδόλφον ἐγὼ ἐγνώρισα καλήτερον ἀπὸ σέ... Βέβαια οἱ χαρακτῆρες τῆς μορφῆς μου παρήλλαξαν τὴν σήμερον ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν ὀδυνῶν· δὲν εἶναι πλέον χαρακτῆρες τῆς δεκαεξαετοῦς νεάνιδος τὴν ὁποίαν ἠράσθη... διότι ἤμην ὁ πρῶτος ἔρως του, καὶ ὁ ἔρως αὐτὸς, ὁ μόνος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφήνει πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν ἀνεξάλειπτα ἴχνη... Πλὴν δι' αὐτὸ τοῦτο, πίστευσε, ἀδελφέ μου, ἡ θέα τοῦ στοστολιδίου τούτου θέλει διεγείρει παρὰ τῷ Ῥοδόλφῳ ὄχι μόνον τὴν μνήμην τοῦ ἔρωτός του, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς νεότητός του ... Καὶ πρὸς τοὺς ἄνδρας, ἡ μνήμη αὕτη εἶναι γλυκεῖα πάντοτε καὶ ποθεινή..

— Ἀλλ' ὅταν εἰς τὴν μνήμην ταύτην ἐνοῦνται ἄλλαι δειναί;.. ἡ ἀπαισία λύτις τοῦ ἔρωτος ἐκείνου; ἡ ἀπευκταία διαγωγὴ τοῦ πατρὸς τοῦ πρίγκιπος πρὸς σέ; ἡ πεισματώδης σιωπή σου ὁπόταν ὁ Ῥοδόλφος, ὕστερον ἀπὸ τὸν μετὰ τοῦ κόμητος Μὰκ Γρηγορίου γάμον σου σοῦ ἐζήτει τὴν θυγατέρα σου, τὴν τότε νήπιον οὖσαν, τὴν θυγατέρα σου, τῆς ὁποίας τὸν ἀνήγγειλες τὸν θάνατον διὰ μιᾶς ἐπιστολῆς ἀπαθεστάτης, πρὸ δέκα ἤδη ἐνιαυτῶν;... Λησμονεῖς ὅτι ἔκτοτε ὁ πρίγκηψ συνέλαβε πρὸς σὲ ἀποστροφὴν καὶ ἀπέχθειαν;

— Ναί, ἀλλ' ἀφότου ἤκουσεν ὅτι ἀποθνήσκω, τὴν ἀπέχθειαν ταύτην διεδέχθη οἶκτος παρ' αὐτῷ... ἔστελλε, βλέπεις, καθημέραν τὸν βαρόνον Δὲ-Γράουν νὰ μανθάνῃ περὶ τῆς ὑγείας μου. Πρὸ ὀλίγου... μοῦ ἐμήνυσεν... ὅτι ἔρχεται... Τοῦτο ὀλίγον τὸ ἔχεις, ἀδελφέ μου;

— Ἔρχεται, διότι σὲ νομίζει ψυχορραγοῦσαν... ἔρχεται ὑποθέτων ὅτι θέλει σὲ δώσει ἕνα τελευταῖον ἀσπασμόν... Ἔπταισες πολὺ ὅτι δὲν τὸν ἔγραψες τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὸν προσκαλεῖς

— Μὲ γνῶσιν ἐγὼ τὸ ἔκαμα. Ἐκεῖνος ἅμα ἀκούσῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, θὰ κατακυριευθῇ ἀπὸ χαρὰν... καὶ τότε θὰ εἶναι ἡ στιγμὴ προσφορωτάτη διὰ νὰ ὠφεληθῶ ἐξ αὐτῆς. Ἢ πώποτε,

ἢ σήμερον εἶναι ἡ μόνη ἡμέρα καθ' ἣν θέλει μὲ εἴπει· *Ἀνάγκη νὰ συζευχθῶμεν διὰ νὰ νομιμοποιηθῇ ἡ γέννησις τοῦ τέκνου μας.* Καὶ ἂν τὸ εἴπῃ, ὁ λόγος του εἶναι ἱερὸς, καὶ ἰδοὺ πραγματοποιεῖται ἡ ἐλπὶς τῆς ζωῆς μου ὅλης....

— Ἂν σὲ δώσῃ αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν... τότε σύμφημι.

— Καὶ διὰ νὰ μὲ τὴν δώσῃ λοιπὸν, πρέπει πᾶν σθένος νὰ καταβάλω εἰς τὴν κρίσιμον περίστασιν ταύτην... Τὸν Ῥοδόλφον ἐγὼ τὸν γνωρίζω· ἅπαξ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἡ κόρη μου ἀνευρέθη... ἡ πρὸς ἐμὲ ἀποστροφή του θέλει διαλυθῆ, καὶ ὁ πρίγκηψ θέλει πράξει πᾶσαν θυσίαν πρὸς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ τέκνον του θέσιν ἀξιοζήλευτον, πρὸς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐτὸ τοσούτῳ μᾶλλον ὄλβιον, ὅσον ὑπῆρξε δυστυχές.

— Πολὺ καλά· πιστεύω ὅτι ἡ θυγάτηρ σου θέλει εὐδαιμονήσει... ἀλλὰ μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ νὰ σὲ νυμφευθῇ, μόνον διὰ νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν γέννησιν αὐτῆς... ὑπάρχει μέγα χάος.

— Τὸ χάος τοῦτο θέλει πληρώσει ἡ πατρική του στοργή...

— Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀθλία κόρη, τίς ἐξεύρει εἰς ὁποίαν κατάστασιν εὐτελῆ θὰ εὑρίσκεται!

— Ὁ Ῥοδόλφος θὰ φιλοτιμηθῇ τὰ μέγιστα νὰ τὴν δώσῃ τὴν ἀπαιτουμένην τιμήν. Ὅσον εἶναι ταπεινὴ, τόσον νὰ τὴν ἀνυψώσῃ.

— Μάλιστα! θὰ τὴν ἐνθρονίσει ποτὲ εἰς τὸν βαθμὸν τῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῆς Εὐρώπης!... θὰ τὴν ἀναγνωρίσει ὡς θυγατέρα του ἐνώπιον τῶν ἡγεμόνων καὶ βασιλέων τῶν ὁποίων αὐτὸς εἶναι συγγενής!

— Ὁμιλεῖς ἀληθινὰ, ἀδελφέ μου, ὡσὰν νὰ μὴν ἐγνώριζες τὸν ἔξαλλον, τὸν εὐερέθιστον καὶ θρασὺν χαρακτῆρά του... ὡς νὰ μὴν ἤξευρες πόσον ἱπποτικῶς μεγεθοποιεῖ πᾶν ὅ,τι τῷ φανῇ δίκαιον καὶ καθῆκον!

— Ἀλλ' αὐτὰ, σὲ λέγω, ἡ δύστηνος κόρη, ὡς ἐκ τῆς πενίας ὅπου πρέπει νὰ ἔζησε, θὰ εἶναι ἴσως τόσον εὐτελὴς ὡς πρὸς τὴν ἀνατροφὴν, ὥστε ὁ πρίγκηψ, ἀντὶ νὰ αἰσθανθῇ πρὸς αὐτὴν ἀγάπην...

— Τί λέγεις; τί λέγεις; ἀνέκραξεν ἡ Σάρα διακόπτουσα τὸν ἀδελφόν της. Καὶ δὲν ἀκούεις πόσον καὶ νεᾶνις εἶναι ὡραία

ὅσον ἦτον εὐειδεστάτη νήπιον ; Δὲν παρατηρεῖς ὅτι ὁ Ροδόλφος καὶ χωρὶς νὰ τὴν γνωρίζῃ τόσην ἔλαβε συμπάθειαν πρὸς αὐτὴν, ὥστε ἠθέλησε νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἀνατροφήν της, καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς τὸ ἀγραικήπιόν του εἰς Βουκεβάλ, ἀπὸ ὅπου τὴν ἡρπάσαμεν !...

— Τὴν ἡρπάσαμεν, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονήν σου τοῦ νὰ φθίρῃς οἱανδήποτε ἄλλην στοργὴν τοῦ πρίγκηπος... ἐπὶ τῇ μωρᾷ ἐλπίδι τοῦ νὰ τὸν ἀναγκάσῃς τοιουτοτρόπως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς ἐσέ.

— Καὶ ὅμως ἄνευ τῆς μωρᾶς ἐλπίδος ταύτης... δὲν ἤθελα μάθει διὰ κινδύνου τῆς ζωῆς μου, ὅτι ἡ κόρη μου ζῇ... Διότι γνωρίζεις ὅτι τὴν κακότροπον πονηρίαν τοῦ συμβολαιογράφου Φεράνδου τὴν ἔμαθα παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας γραίας ἥτις ἥρπασε τὴν θυγατέρα μου ἐκ τοῦ ἀγροκηπίου.

— Τί δυστήχημα, νὰ μὴ μὲ συγχωρήσουν σήμερον τὸ πρωΐ νὰ εἰσέλθω εἰς τοῦ Λαζάρου, ὅπου, ὡς σὲ εἶπαν, εὑρίσκεται ἡ δύστηνος αὐτὴ κόρη· δὲν εἶχα, βλέπεις, προμηθευθῆ δι' εἰσιτηρίου παρὰ τῷ διευθυντῇ τῆς φυλακῆς, καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ πληροφορηθῶ κἂν τίποτε... Ἔγραψα πρὸς τὸν ἔπαρχον, ὡς ἐκ μέρους σου... πλὴν ἡ ἀπόκρισις θέλει μᾶς δοθῆ αὔριον, ἐνῷ ὁ πρίγκηψ θὰ εἶν' ἐδῶ ὁσονοῦπω. Πόσον λυποῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἔχεις νὰ τῷ παρουσιάσῃς ταὐτοχρόνως καὶ τὴν θυγατέρα σου.. Ἤθελες κάμει καλήτερον νὰ ἐπρόσμενες τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἔξοδόν της, πρὶν μηνύσῃς τὸν μέγαν δοῦκα νὰ ἔλθῃ...

— Νὰ προσμείνω ! . . . Κ' ἐξεύρω ἐγὼ ἂν αὐτὴ ἡ σημερινὴ τῆς ὑγείας μου βελτίωσις διαρκέσῃ ἕως αὔριον ; Ἴσως ἡ βελτίωσις αὕτη εἶναι στιγμιαία, προερχομένη ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς φιλοδοξίας μου.

— Ἀλλ' ἔχεις ἀποδείξεις ἱκανὰς διὰ νὰ παρουσιάσῃς εἰς τὸν πρίγκηπα ; Θέλει ἆρά γε σὲ πιστεύσει ;

— Θέλει μὲ πιστεύσει ἀφοῦ ἀναγνώσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς μαρτυρίας τὴν ὁποίαν μὲ ὑπηγόρευε κ' ἔγραφα ἡ γραῖα ἥτις μ' ἐκτύπησε· θέλει μὲ πιστεύσει ἀφοῦ ἀναγνώσῃ τὴν μετὰ τῆς κυρὰ Σεραφίνης καὶ τοῦ Φενάνδου ἀλληλογραφίαν σου, διαρκέσασαν μέχρι τοῦ πλαστοῦ θανάτου τοῦ παιδίου· θέλει μὲ πιστεύσει ὅταν ἀκούσῃ τὴν μαρτυρίαν τοῦ συμβολαιογράφου,

ὅστις περίφοβος ἐκ τῶν ἀπειλῶν μου, θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἐντὸς ὀλίγου· θέλει μὲ πιστεύσει ὅταν ἴδῃ τὸ ὁμοίωμα τῆς θυγατρός μου εἰς τὴν ἐξαετῆ ἡλικίαν της, ὁμοίως τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν λόγον τῆς γραίας καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ. Τόσα πράγματα ἀρκοῦν, μὲ φαίνεται, ν' ἀποδείξωσιν εἰς τὸν πρίγκηπα ὅτι δὲν τὸν ἀπατῶ, καὶ νὰ τὸν συγκινήσωσιν εἰς βαθμὸν ὥστε, Ναὶ, νὰ μὲ εἴπῃ· γίνου βασίλισσα... Ὢ ! ν' ἀπολαύσω αὐτὸν τὸν τίτλον, καὶ ἔστω διὰ μίαν μόνην ἡμέραν . . . ὥραν . . . τοὐλάχιστον θ' ἀποθάνω εὐτυχής.

Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠκούσθη ὁ θόρυβος ἁμάξης εἰσερχομένης εἰς τὴν αὐλήν.

— Εἶν' ἐκεῖνος... ὁ Ροδόλφος... ἀνέκραξεν ἡ Σάρα. Ὁ Σηύτων τότε ἐπλησίασε μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ παράθυρον, ἀνέσυρε τὸ παραπέτασμα καὶ ἀπεκρίθη· — Ναὶ, εἶναι ὁ πρίγκηψ .. καταβαίνει ἐκ τοῦ δίφρου του.

— Ἄφες με μόνην· ἰδοὺ ἡ κρίσιμος στιγμή· εἶπεν ἡ Σάρα μὲ ἀδιάσειστον ἀταραξίαν, ἐπειδὴ μόνον τῆς γυναικὸς ταύτης ἐλατήριον ὑπῆρχε πάντοτε φιλοδοξία τις τερατώδης, καὶ ἀδυσώπητός τις ἐγωϊσμός. Εἰς τὴν ὡς ἐκ θαύματος ἀνάστασιν τῆς θυγατρός της κατ' ἄλλο τι δὲν ἐχάρη εἰμὴ καθ' ὅ,τι τῇ ἐπαρουσιάσθη εὐκολία πρὸς τὸν σκοπόν της.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ Τὼμ Σηύτων ἐδίστασεν ἂν πρέπῃ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ θαλάμου ἐκείνου, ἀλλ' ἔπειτα, πλησιάσας πρὸς τὴν ἀδελφήν του, τὴν εἶπε· — Τί νὰ σὲ εἰπῶ... ἐμὲ ἔπρεπε ν' ἀφήσῃς ν' ἐκθέσω εἰς τὸν πρίγκιπα τίνι τρόπῳ ἡ θυγάτηρ σου, ἡ ὑποτιθεμένη νεκρὰ, διεσώθη. Εἰς σὲ ἡ ὁμιλία αὕτη εἶναι κινδυνώδης... φοβοῦμαι μήπως συγκινηθῇς πολὺ καὶ πάθῃς... Ἑπομένως, μετὰ τοσοῦτον πολυχρόνιον ἀποχωρισμόν... ἡ θέα τοῦ πρίγκιπος... αἱ τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἀναπολήσεις...

Φέρε, Τὼμ, τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τῆς καρδίας μου, εἶπεν ἡ Σάρα. Καὶ θέσασα τὴν χεῖρα τοῦ ἀδελφοῦ της ἐπὶ τοῦ στήθους της ἐπρόσθεσε μὲ παγετώδες μειδίαμα. - Κτυπᾷ τελείως;...

— Τελείως !... παράδοξον ! Γνωρίζω πόσον ὁρίζεις τὸν ἑαυτόν σου... ἀλλ' εἰς παρομοίαν στιγμὴν... ἀλλ' ἐνῷ πρόκειται, ἢ στέμμα νὰ λάβῃς ἡγεμονίδος ἢ τὸν θάνατον... τῇ

ἀλήθεια, ἐκπλήττομαι νὰ σὲ βλέπω τοσοῦτον ἀτάραχον!

— Διατί, ἀδελφέ μου, νὰ ἐκπλήττεσσαι; Ἀγνοεῖς ὅτι τὰ μαρμάρινά μου στήθη δὲν ἐγνώρισαν μέχρι τοῦδε παλμὸς τί ἐστι;... Τότε μόνον θὰ τὰ αἰσθανθῶ νὰ πάλλουν, ὅτε θὰ αἰσθανθῶ καὶ τὸ βάρος τῆς ἡγεμονικῆς κορωνίδος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου... Τὰ βήματα τοῦ Ροδόλφου... ἄπελθε...

— Ὅταν ὁ Ροδόλφος εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον ἐκεῖνον, ἡ φυσιογνωμία του ἐνέφαινεν οἶκτον· ἀλλ' ἀφοῦ εἶδε τὴν Σάραν καθημένην εἰς τὸ θρονίον της, καὶ μετὰ φιλαρεσκείας σχεδὸν ἐνδεδυμένην, ὠπισθοδρόμησε μὲ θαυμασμὸν καὶ ἀμέσως τὸ πρόσωπόν του μετεβλήθη εἰς σοβαρὸν καὶ δύσπιστον... Μαντεύσασα τὴν ἰδέαν του ἡ κόμησσα, τὸν εἶπε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ ἀσθενῆ· — Ἐνομίζετε ὅτι ἠθέλετε μ' εὕρει ψυχορραγοῦντα... ἤρχεσθε διὰ νὰ μοὶ δώσητε τὸν νεκρικὸν ἀσπασμόν;...

— Τῶν ψυχορραγούντων τοὺς πανυστάτους πόθους ἐθεώρησα πάντοτε ὡς ἱερούς... ἀλλ' ἂν πρόκηται ἀπάτη τις ἱερόσυλος...

— Ἡσυχάσατε, εἶπεν ἡ Σάρα διακόπτουσα τὸν Ροδόλφον· ἡσυχάσετε· δὲν σᾶς ἠπάτησα, ὄχι... ὀλίγαι μὲ φαίνεται μ' ἔμειναν ὧραι ζωῆς. Συγχωρήσατέ μοι μίαν ἐσχάτην ἐρωτοτροπίαν... Ἠθέλησα παντοίαις δυνάμεσι νὰ διαθέσω τὸν θάλαμον τοῦτον οὕτως, ὥστε νὰ μὴν ὁμοιάζῃ θάλαμον ἀνθρώπου ὅστις πνέει τὰ λοίσθια... νὰ μὴ φανῇ τελείως ἀποτρόπαιος εἰς ὑμᾶς ... ἠθέλησα νὰ ἐκπνεύσω ἐνδεδυμένη ὡς ἤμην ὅτε κατὰ πρῶτον σᾶς εἶδα... Φεῦ! μετὰ δεκαετίαν χωρισμοῦ, ἰδοὺ σᾶς ἐπαναβλέπω τέλος πάντων!... Εὐχαριστῶ!... ὦ!... εὐχαριστῶ!... Ἀλλ' ἀπονείματε καὶ ὑμεῖς εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεὸν, ὅτι σᾶς ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ εἰσακούσητε τὴν τελευταίαν μου ἱκεσίαν. Ἂν αὐτὸ μὲ τὸ ἠρνεῖσθε... ἤθελα συμπαραλάβει εἰς τὸν τάφον μετ' ἐμοῦ ἓν μυστικὸν μέλλον νὰ προξενήσῃ τὴν χαράν... τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ βίου σας... Χαρὰν ἡνωμένην μετά τινος θλίψεως... εὐδαιμονίαν ἡνωμένην μετά τινων δακρύων... ὡς εἶναι πᾶσα εὐδαιμονία ἀνθρωπίνη· ἀλλ' αὐτὴν... αὐτὴν ὑμεῖς διὰ νὰ ἐξαγοράσητε ἠθέλετε προθύμως δώσει τὸ ἥμισυ τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἀκόμη θὰ ζήσετε.

— Δὲν ἐννοῶ τίποτε, εἶπεν ὁ πρίγκιψ μὲ ἔκπληξιν.

— Ναὶ Ροδόλφε, ἂν δὲν ἤρχετο τὸ μυστικὸν αὐτὸ ἤθελε μὲ ἀκολουθήσει εἰς τὸν τάφον... ἤθελεν εἶσθαι ἡ μόνη μου ἐκδίκησις... Καὶ πάλιν... ὄχι, ὄχι.. δὲν ἤθελε μοῦ βαστάξει ἡ ψυχή... Μολονότι πολλὰ μ' ἔκαμες νὰ ὑποφέρω, ἤθελα συμμερισθῆ μετὰ σοῦ τὴν ὑπερτάτην αὐτὴν εὐδαιμονίαν τὴν ὁποίαν, εὐτυχέστερος σὺ ἐμοῦ, θὰ χαρῆς εἰς ἔτη πολλὰ, εἰς ἔτη πλεῖστα, τρέφω ἐλπίδα...

— Ἀλλὰ τί τρέχει, κυρία, τί εἶναι;

— Νὰ τὸ μάθῃς... δὲν θ' ἀπορῆς ὅτι τόσον ἀργῶ νὰ σὲ τὸ εἴπω· ἐπειδὴ θὰ ἰδῆς ὅτ' εἶναι πρᾶγμα... μία ἀποκάλυψις, σὲ λέγω θεία... ἐξ οὐρανοῦ... Ἀλλὰ, παράδοξον τῳόντι· ἐγὼ ἥτις διὰ μιᾶς μου λέξεως δύναμαι νὰ σοὶ προξενήσω τὴν ἀπελπιστέραν τῶν εὐδαιμονιῶν ὅσας ποτὲ ἠσθάνθης... ἀπολαύω, μολονότι αἱ στιγμαὶ τῆς ζωῆς μου εἶναι βαρύταται, ἀνέκφραστον ἡδονὴν, νὰ μηκύνω τὴν ἀνυπομονησίαν σου... Ἐπομένως γνωρίζω τὴν καρδίαν σου... καὶ μ' ὅλην τὴν τοῦ χαρακτῆρός σου σταθερότητα, φοβοῦμαι νὰ σοὶ ἀναγγείλω ἀπροπαρασκευάστως μίαν ἀνακάλυψιν εἰς τοσοῦτον ἀπίστευτον ... Εἶναι δὲ ἐπικίνδυνοι καὶ αἱ συγκινήσεις τὰς ὁποίας προξενεῖ μία αἰφνίδιος, κεραυνοβόλος χαρά...

— Ἡ ὠχρότης σου αὐξάνει... βλέπω εἰς σὲ ταραχὴν σπουδαίαν, εἶπεν ὁ Ροδόλφος· σοβαρὰ, ὡς φαίνεται, μὲ ὁμιλεῖς...

— Σοβαρὰ, σοβαρώτατα, ἐπανέλαβεν ἡ Σάρα μὲ φωνὴν καταναύξεως· διότι, μ' ὅλην τὴν συνήθη της ἀπάθειαν, σκεπτομένην τὸ μέγεθος τῆς ἀποκαλύψεως ἣν ἐπλησίαζε νὰ κάμῃ πρὸς τὸν Ροδόλφον, ἠσθάνθη σάλον ἐνδόμυχον, ἀπροσδόκητον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτήν· ὅθεν μὴ δυναμένη πλέον νὰ κρατηθῇ, ἀνεφώνησε·

— Ροδόλφε... ἡ θυγάτηρ μας ζῇ...

— Ἡ θυγάτηρ μας!...

— Ζῇ! σὲ λέγω...

Οἱ λόγοι οὗτοι, ὁ τόνος τῆς ἀληθείας μεθ' οὗ ἐπροφέρθησαν, εἰς βαθυτάτην ἔφερον τὸν Ροδόλφον συντριβήν. — Τὸ τέκνον μας!... ἐπανέλαβεν αὐτὸς πλησιάζων μὲ ὁρμὴν πρὸς τὸ θρονίον τῆς Σάρας — τὸ τέκνον μας! ἡ κόρη μου!

— Ναὶ, δὲν ἀπέθανεν· ἔχω ἀποδείξεις ἀναμφισβητήτους... γνωρίζω ποῦ εὑρίσκεται... Ἄὔριον θὰ τὴν ἰδῆς...

—Ἡ κόρη μου!... ἡ κόρη μου!... ἐπανέλαβεν ὁ Ροδόλφος ἐκστατικός· εἶναι ποτὲ δυνατόν! νὰ ζῇ! — Σκεφθεὶς ἐπομένως καὶ ἐν ἀκαρεῖ πόσον ἀπίθανον ἦτο τὸ πρᾶγμα, καὶ φοβούμενος μήπως τὸν γελᾷ πάλιν ἡ παμπόνηρος Σάρα, ἀνέκραξεν· Ὄχι... ὄχι... ὄνειρα λέγεις!... εἶναι τῶν ἀδυνάτων! μὲ ἀπατᾷς... εἶναι πανουργία, ψεῦδος ἀνάξιον!... Γνωρίζω τὴν δοξομανίαν σου... γνωρίζω τί εἶσαι ἱκανὴ νὰ κατορθοῖς, μαντεύω τὸν σκοπὸν τῆς ἐξαπατήσεως ταύτης!

— Αὐτὸ λέγεις! λοιπὸν τῳόντι... ἔχεις δίκαιον εἶμαι ἱκανὴ νὰ κατορθώσω ὅ,τι φαντασθῇ... Ναὶ, λοιπόν· ἠθέλησα νὰ σὲ ἀπατήσω... ναὶ, ὀλίγας ἡμέρας προτοῦ νὰ μὲ πληγώσουν, ἐζήτησα νὰ εὕρω κἀμμίαν κόρην... τὴν ὁποίαν σκοπὸν εἶχα νὰ σοὶ παρουσιάσω εἰς τόπον τοῦ τέκνου μας... Τώρα ὅτε σὲ λέγω τοῦτο ἴσως θὰ μὲ πιστεύσεις... ἢ μᾶλλον θ' ἀναγκασθῇς νὰ παραδεχθῇς τὴν ἀλήθειαν. Ναὶ, Ροδόλφε... τὸ ἐπαναλαμβάνω... ἐζήτησα νὰ ἀντικαταστήσω κόρην τινὰ ἄσημον εἰς τόπον ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐθρηνοῦμεν· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠὐδόκησε, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐσυμφώνουν διὰ τὴν ἱερόσυλον ταύτην ἀγορὰν... πόσα νὰ δώσω... νὰ πληγωθῶ θανατηφόρως...

— Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμήν!..

—Ὁ Θεὸς ἠὐδόκησε προσέτι νὰ μοὶ προτείνωσι... πρὸς τὴν τοιαύτην ψευδῆ ἀντικατάστασιν... ἐξεύρεις ποίαν; τὴν κόρην μας...

— Παραφρονεῖς, παραλαλεῖς... διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

— Ὄχι, Ροδόλφε... δὲν παραφρονῶ οὐδὲ παραλαλῶ τελείως... Ἐντὸς τῆς θήκης ταύτης, ἀναμέσον διαφόρων ἐπιστολῶν καὶ ἑνὸς ἀπεικονίσματος, ἐξ ὧν θέλεις βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μου θὰ εὕρεις καὶ ἓν ἔγγραφον φέρον κηλίδας ἐκ τοῦ αἵματός μου...

— Ἐκ τοῦ αἵματός σου;

— Ἡ γραῖα, ἥτις μὲ εἶπεν ὅτι ἡ θυγάτηρ μας ἔζη εἰσέτι, μοὶ ὑπηγόρευε τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην... ὅτε, ἰδοὺ μὲ κτυπᾷ ἡ ἰδία διὰ μαχαιρίου.

— Καὶ τίς ἦτον αὐτὴ; πῶς ἤξευρε;

— Εἰς αὐτὴν εἶχαν παραδώσει τὴν θυγατέρα μας... ἔτι νήπιον... ἀφοῦ τὴν παρέστησαν ὡς νεκράν.

— Ἀλλ' αὐτὴ ἡ γραῖα... τὸ ὄνομά της ;... Δύναταί τις νὰ τὴν πιστεύσῃ ; Πόθεν τὴν ἐγνώρισες ;...

— Σὲ λέγω, Ῥοδόλφε, ὅτι εἰς ὅλα ταῦτα ἐγὼ παρατηρῶ ἓν πεπρωμένον, ὡσὰν νὰ γίνωνται ἐκ Θεοῦ. Πρό τινων μηνῶν... εἶχες στείλει εἰς τὴν ἐξοχὴν μίαν ποταπὴν κόρην τὴν ὁποίαν ἐπῆρες ἀπὸ τοὺς δρόμους... Ἡ ζηλεία καὶ ἀπέχθεια μὲ ἐπλάνησαν... Ἔστειλα ἀνθρώπους, αὐτὴν τὴν γραῖαν τὴν ὁποίαν σὲ εἶπα... καὶ ἀφήρπασεν ἐκεῖθεν τὴν κόρην ταύτην...

— Καὶ τὴν ἐπῆγε, τὴν δυστυχῆ, εἰς τοῦ Λαζάρου.

— Ὅπου εἰσέτι εὑρίσκεται....

— Δὲν εὑρίσκεται πλέον... Ἄ ! δὲν γνωρίζεις τί φρικτὸν κακὸν ἔπραξες... ν' ἀφαρπάσῃς τὴν ταλαίπωρον ταύτην ἐκ τοῦ τόπου ὅπου τὴν εἶχα στείλει... Ἀλλά...

— Αὐτὴ ἡ κόρη δὲν εἶναι τώρα εἰς τοῦ Λαζάρου;... ἀνέκραξεν ἡ Σάρα περίφοβος. Τὸ δυστύχημα εἶναι μέγα !

— Ἕν τέρας φιλαργυρίας ἀνθρωπόμορφον εἶχε συμφέρον εἰς τὸν ὄλεθρον αὐτῆς. Τὴν ἔπνιξαν τὴν κόρην ἐκείνην εἰς τὸν ποταμόν... Ἀλλ' ἀποκρίθητι... λέγεις λοιπὸν ὅτι...

— Τὴν κόρην μου !... ἀνέκραξεν ἡ Σάρα διακόπτουσα τὸν Ῥοδόλφον καὶ ὀρθία ἐγειρομένη, καὶ ἀκίνητος ἱστᾶσα ὡς μαρμάρινον ἄγαλμα.

— Θεέ μου ! τί λέγει ; ἀνεφώνησεν ὁ Ῥοδόλφος.

— Τὴν κόρην μου... ἐπανέλαβεν ἡ Σάρα, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον κατέστη πελιδνὸν καὶ δεινὸν ἐκ τῆς ἀπελπισίας· τὴν ἔπνιξαν !...

— Ἡ Κελαϊδήστρα κόρη σου !!!... ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος ὀπισθοδρομῶν μετὰ φρίκης.

— Ἡ Κελαϊδήστρα... ναὶ... αὐτὸ τ' ὄνομα μὲ εἶπε καὶ ἡ γραῖα ἐκείνη, ἐπονομαζομένη Κουκκουβάϊα... Τὴν ἔπνιξαν... την ἔπνιξαν !... ἐπανέλαβεν ἡ Σάρα ἀκίνητος εἰσέτι καὶ μὲ ἀπλανεῖς τοὺς ὀφθαλμούς· — ἀπέθανε...

— Σάρα ! ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος ὠχρὸς καὶ οὗτος καὶ δεινὸς τὴν ὄψιν ὡς ἡ κόμησσα· σύνελθε εἰς τὸν ἑαυτόν σου... ἀποκρίθητί μοι... ἡ Κελαϊδήστρα, ἡ κόρη ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἀφήρπασες διὰ τῆς Κουκκουβάϊας ἀπὸ τὸ Βουκεβάλ... ἦτο...

— Ἡ θυγάτηρ μας !...

— Αὐτή ! ! !

— Καὶ τώρα... ἀπέθανε, λέγεις !...

— Ὦ ! ὄχι... ὄχι...παραφρονεῖς... αὐτὸ δὲν γίνεται ποτέ... Δὲν γνωρίζεις... τί λόγος !... δὲν γνωρίζεις πόσον ἐπώδυνον ἤθελεν εἶσθαι αὐτό... Σάρα ! σύνελθε εἰς σεαυτὴν... ὁμίλησόν μοι ἡσύχως. Κάθησε, ἡσύχασε... Πολλάκις ἀπατώμεθα ἀπὸ μίαν ὁμοιότητα, ἀπὸ μίαν πρόοψιν... οἱ ἄνθρωποι ρέπομεν τόσον πρὸς τὸ νὰ πιστεύωμεν ὅ,τι μάλιστα ἐπιποθοῦμεν... Δὲν σὲ τὸ λέγω διὰ νὰ σ'ἐλέγξω, ἀλλ' ἐξηγήθητί μοι καλῶς· εἰπέ μοι ὅλους τοὺς λόγους ὑφ' ὧν ὁρμωμένη στοχάζεσαι τοῦτο· διότι τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἀδυνάτων... ὄχι, ὄχι ! δὲν πρέπει αὐτὸ νὰ ἦναι ! .... δὲν θὰ ἦναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον !

Μετά τινα στιγμὴν σιωπῆς, ἡ κόμησσα συνεκέντρωσε τὰς ἰδέας της καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ροδόλφον μετὰ φωνῆς ἐκλυλυμένης· — Ὅταν ἔμαθα ὅτι ἐνυμφεύθης μὲ ἄλλην, ἀποφασίσασα νὰ συζευχθῶ κ' ἐγὼ μὲ ἄλλον, δὲν ἠδυνάμην νὰ κρατήσω τὴν κόρην μας πλησίον μου· ἦτο τετραετής.

— Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐγὼ σὲ τὴν ἐζήτησα... μετὰ παρακλήσεων... ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος μετὰ φωνῆς σπαραξικαρδίου, καὶ ἀφῆκες τὰς ἐπιστολάς μου χωρὶς ν' ἀπαντήσῃς... Ἡ μόνη ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ σὲ μὲ ἀνήγγελλε τὸν θάνατόν της !...

— Ἤθελα νὰ σ' ἐκδικηθῶ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ καταφρόνησίν σου ἀρνουμένη σοι τὸ τέκνον σου... Ἀναξία διαγωγή, τὸ γνωρίζω. Ἀλλ' ἄκουσον... τὸ αἰσθάνομαι... ἡ ζωὴ μὲ ἀφίνει, αὕτη ἡ τελευταία συγκίνησις μοῦ ἐκλύει πᾶσαν δύναμιν.

— Ὄχι ! ὄχι ! δὲν σὲ πιστεύω... δὲν θέλω νὰ σὲ πιστεύσω... Ἡ Κελαϊδήστρα... θυγάτηρ μου !... Ὦ Θεέ μου, μὴ βουληθῇς τοῦτο, Θεέ μου, μή !

— Ἄκουσον, Ροδόλφε. Ὅταν ἔγινε τετραετὴς ὁ ἀδελφός μου ἐπεφόρτισε τὴν κυρὰ Σεραφίναν, χήραν ἑνὸς παλαιοῦ ὑπηρέτου του, ν' ἀναθρέψῃ τὸ παιδίον μεχρισοῦ ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν ἐκπαιδεύσεως... Ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ μέλλοντος τῆς θυγατρός μας ποσότης παρακατετέθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰς χεῖρας ἑνὸς συμβολαιογράφου χαίροντος φήμην τιμιωτάτου ἀν-

θρώπου. Αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ τε καὶ τῆς κυρὰ Σεραφίνης, τὰς ὁποίας κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔγραφαν πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν μου, εἶν' ἐκεῖ... μέσα εἰς αὐτὴν τὴν θήκην... Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους, μ' ἔγραψαν ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἔπασχε κατὰ τὴν ὑγείαν... καὶ μετὰ ὀκτὼ μῆνας, ὅτι ἀπέθανε, καὶ μ' ἔστειλαν τὸ ἐπίσημον περὶ τοῦ θανάτου της ἔγγραφον. Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἡ κυρὰ Σεραφίνα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Φεράνδου, ἀφοῦ παρέδωκε τὴν θυγατέρα μας εἰς τὴν Κουκκουβάϊαν, μέσον ἑνὸς κακούργου εὑρισκομένου τὴν σήμερον εἰς τὸ κάτεργον τοῦ Ροχεφορτίου. Ταῦτα μὲ ὑπηγόρευεν ἡ Κουκκουβάϊα κ' ἔγραφα ὅτε μοὶ κατέφερε τὴν πληγήν. Τὸ ἔχω καὶ αὐτὸ τὸ ἔγγραφον ἐκεῖ μέσα... ὁμοῦ μὲ ἓν ὁμοίωμα τῆς θυγατρός μας, τετραετοῦς. Παρατήρησε τὰ πάντα, ἐπιστολὰς, ἀποδείξεις, ἀπεικόνισμα· καὶ σὺ, ὅστις εἶδες... αὐτὴν τὴν δύστηνον κόρην... κρίνε.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ἡ Σάρα ἔπεσεν ἐκλελυμένη ἐπὶ τοῦ θρονίου της, ὡς ἐξαντλήσασα πᾶσαν αὐτῆς δύναμιν. Ὁ Ροδόλφος ἔμεινεν ὡς κεραυνόπληκτος. Ὑπάρχουν συμφοραὶ τοσοῦτον ἀπρονόητοι καὶ ἀπευκταῖαι, ὥστε ὁ ἄνθρωπος προσπαθεῖ νὰ μὴ τὰς πιστεύσῃ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀναγκάζεται πρὸς τοῦτο ἐκ τῶν πραγμάτων... Ὁ Ροδόλφος, πεπεισμένος ὅτι ἡ Μαριάνθη ἀπέθανε, μίαν μόνην εἶχε πλέον ἐλπίδα, νὰ πείσῃ ἑαυτὸν ὅτι δὲν ἦτο αὐτὴ ἡ θυγάτηρ του. Πλησιάζει λοιπὸν πρὸς τὴν τράπεζαν μὲ φρικαλέαν ἀταραξίαν, φοβίσασαν πολὺ τὴν Σάραν, ἀνοίγει τὴν θήκην, καὶ ἄρχεται τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπιστολῶν, ἐξετάζων μετὰ προσοχῆς καὶ τὰ σὺν αὐταῖς ἄλλα ἔγγραφα.

Ὅλαι αὗται αἱ ἐπιστολαὶ ἔφερον τακτικῶς τὴν σφραγῖδα τῶν ταχυδρομείων, ἀπευθυνόμεναι πρὸς τὴν Σάραν καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν της ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῆς κυρὰ Σεραφίνης, καὶ ἀνεφέροντο εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῆς Μαριάνθης καθὼς καὶ εἰς τὰ χρήματα δι' ὧν τὴν εἶχον προικίσει... Ὁ Ροδόλφος δὲν ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλῃ τελείως περὶ τῆς αὐθεντικότητος τῆς ἀλληλογραφίας ταύτης.

Ἡ μαρτυρία τῆς Κουκκουβάϊας ἐσυμφώνει καθ' ὅλα μὲ

τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ὁ πρίγκηψ εἶχε λάβει περὶ τῆς Μαριάνθης διὰ τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν.

— Τὸ ἐπίτηδες ἔγγραφον τῆς θανῆς τοῦ παιδίου ἐφαίνετο ἐν τάξει· ἀλλ' ὁ Φεράνδος εἶχεν εἰπεῖ ὁ ἴδιος πρὸς τὴν Κησίλην ὅτι τοῦτο ἦτο πλαστόν· ὅτι ἔγινε διὰ νὰ κατακρατήσῃ αὐτὸς τὴν χρηματικὴν ποσότητα δι' ἧς εἶχον προικίσει τὴν κόρην, τὴν ὁποίαν καὶ ἔπνιξεν εἰς τὸν ποταμὸν διὰ τοῦ Παληκάρα, ἀπέναντι τῆς νήσου τοῦ Χαλαστοῦ. Ὁ Ροδόλφος λοιπὸν, καὶ ἀκουσίως του, ἔλαβε πλέον τὴν ὀλεθρίαν βεβαιότητα ὅτι ἡ Κελαϊδήστρα ἦτο ἡ θυγάτηρ του, καὶ ὅτι ἦτο σήμερον νεκρά.

Κατὰ δυστυχίαν, τὰ πάντα ἐφαίνοντο καταμαρτυροῦντα τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Πρὶν νὰ καταδικάσῃ ὁ πρίγκηψ τὸν Ἰάκωβον Φεράνδον ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων τὰς ὁποίας ὁ συμβολαιογράφος ἔδωκεν ἰδίαι χερσὶ πρὸς τὴν Κησίλην μεγάλως ἀνησυχῶν περὶ τῆς τύχης τῆς Κελαϊδήστρας, εἶχε στείλει εἰς Ἀσνιέρας ἄνθρωπόν του, ἵνα λάβῃ πληροφορίας σαφεῖς, καὶ ἔμαθε λοιπὸν ὅτι τῳόντι δύο γυναῖκες, ἐξ ὧν ἡ μὲν γραῖα ἡ δὲ νέα ἐνδεδυμένη χωρικὰ φορέματα, ἐπνίγησαν διαπορθμεύουσαι τὸν ποταμὸν ἀπέναντι τῆς Νήσου Χαλαστοῦ, καὶ ὅτι διέτρεχε μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ φήμη, ὅτι οἱ Παληκαραῖοι ἔπραξαν τοῦτο ἐκ προμελέτης.

Τέλος δὲ πάντων ἂς προσθέσωμεν ὅτι, περιθάλψει τοῦ ἰατροῦ Γρίφφωνος, τοῦ κόμητος Δὲ-Σαιντ Ρεμῆ καὶ τῆς Λυκαίννης, ἡ Μαριάνθη εἶχεν ἔλθη εἰς τὰ λοίσθια καὶ μόλις ἐσχάτως ἀνεφάνη εἰς αὐτὴν ἀνάρρωσις· εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἦταν ἀκόμη εἰς κατάστασιν νὰ εἰδοποιήσῃ οὐδὲ τὴν κυρίαν Γεωργίαν οὐδὲ τὸν Ροδόλφον περὶ τῆς θέσεώς της.

Ὅλα ταῦτα λοιπὸν συνέτεινον πρὸς τὸ νὰ ἀπελπισθῇ πλέον ὁ πρίγκηψ. Ἀλλ' εἶχεν ἀκόμη νὰ ἐξετάσῃ καὶ τὴν τελευταίαν ἀπόδειξιν τῆς Σάρας· τὸ ὁμοίωμα δηλαδὴ τῆς θυγατρός των· ἔρριψε λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτῆς τῆς εἰκόνος μετὰ φόβου... ἔτρεμε μήπως ἴδῃ τῳότι τὴν ὁμοιότητα... Τὸ βλέμμα τοῦτο τὸν κατεσπάραξεν...

Εἰς τὸ νηπιῶδες καὶ γοητευτικὸν ἐκεῖνο πρόσωπον, τὸ πλῆρες τῆς θείας ἐκείνης καλλονῆς δι' ἧς παριστάνουσι τὰ Χερουβίμ, ἀνεγνώρισε τὸ ἐξαίσιον ἀντίτυπον τῶν χαρακτήρων τῆς

Μαριάνθης... τὴν λεπτήν της καὶ εὐθείαν ἐκείνην ῥῖνα, τὸ εὐγενές τις μέτωπον, τὸ μικρὸν ἐκείνο στόμα της, τὸ ὁποῖον ἔκτοτε ἐφαίνετο ὀλίγον μελαγχολικόν... Διότι, ἔλεγεν ἡ κυρὰ Σεραφίνα πρὸς τὴν Σάραν ἐντὸς μιᾶς τῶν ἐπιστολῶν τὰς ὁποίας ὁ Ροδόλφος εἶχεν ἀναγνώσει· «*Ἡ μικρὰ κόρη δὲν παύει τοῦ νὰ ζητῇ τὴν μητέρα της, καὶ φαίνεται πάντοτε λυπημένη*». Ἔβλεπες ἐκείνους τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς μεγάλους καὶ γλυκυτάτους, ἀπαραλλάκτους μὲ τοὺς τῆς Μαριάνθης. Εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ τοῦ ὁμοιώματος, τὰ θορυβώδη καὶ σφοδρὰ τοῦ Ροδόλφου αἰσθήματα κατεσιγάσθησαν ὑπὸ τὰ δάκρυά του. Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ πρίγκηψ ἐκνευρισμένος ἐπὶ μιᾶς καθέδρας, καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν του εἰς τὰς χεῖρας του ὀλολύζων.

Ἐνῷ ὁ Ροδόλφος ἔκλαιε πικρῶς, ἐπαισθητὴν ἐλάμβανε μεταβολὴν καὶ ἡ τῆς Σάρας ὄψις. Εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν προσήγγισε νὰ ἴδῃ πραγματοποιημένον τὸ ὄνειρον τῆς φιλοδόξου της ζωῆς, ἡ πανυστάτη ἐλπὶς ἥτις μέχρι τοῦδε τὴν ὑπεστήριξεν, ἰδοὺ ἐξηλείφθη διὰ παντός. Τὸ δυστύχημα τοῦτο βέβαια ἦτον ἱκανὸν νὰ ἐπιφέρῃ θανατηφόρον κρίσιν εἰς τὴν προσωρινὴν βελτίωσιν τῆς ὑγείας της. Ὄρθιος εἰς τὸ θρονίον της ὑπὸ πυρετώδους κατεχομένη τρόμου, καὶ τὰς δύο της σπασμωδούσας χεῖρας συνεσταυρωμένας ὑπὸ τῶν γονάτων της ἔχουσα μὲ τὰ ὄμματα ἀπλανῆ, ἐπρόσμενε περίφοβος τὸν Ρόδόλφον ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του.

Γνωρίζουσα τὴν σφοδρότητα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ πρίγκηπος, προησθάνετο ὅτι τὴν ἐπώδυνον ταύτην συντριβὴν ἥτις ἀπέσπα τοσαῦτα δάκρυα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ σταθεροῦ καὶ ἀκαθέκτου ἀνθρώπου τούτου, ἔμελλε νὰ διαδεχθῇ ὀργὴ τρομερωτάτη.

Αἰφνιδίως ὁ Ροδόλφος ἀνορθοῖ τὴν κεφαλήν του, σπογγίζει τὰ δάκρυά του, ἀνεγείρεται ὄρθιος, καὶ πλησιάζων πρὸς τὴν Σάραν μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ μὲ εἶδος ἀπειλητικὸν καὶ ἀδυσώπητον... τὴν θεωρεῖ ὀλίγας στιγμὰς ἐν σιγῇ, ἔπειτα λέγει μὲ ὑπόκωφον φωνήν·

— Καὶ οὕτως ἦτο δίκαιον νὰ γίνῃ... ἔσυρα μάχαιραν κατὰ τοῦ πατρός μου... ἰδοὺ ἐφονεύθην κ' ἐγὼ εἰς τὸ τέκνον μου... Δικαία ποινὴ ἐπὶ πατροκτόνου... Ἄκουσον... Ἀνάγκη νὰ μάθῃς εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην στιγμὴν, ὅλα τὰ δεινὰ, ὅσα μοὶ

ἐπροξενήθησαν ἐκ τῆς ἀνηλεοῦς δοξομανίας σου, ἐκ τοῦ θηριώδους ἐγωϊσμοῦ σου... Ἀκούεις, γυνὴ ἀπάνθρωπε καὶ ἀσυνείδητε; Ἀκούεις, βάρβαρε μῆτε;...

— Ἔλεος!... Ροδόλφε ἔλεος...

— Ἔλεος διὰ σέ!... διὰ σὲ, ἥτις χωρὶς τὸν ἐλάχιστον νὰ λάβῃς οἶκτον διὰ τὸν ἔρωτά μου τὸν εἰλικρινῆ, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον μόνον τῆς στυγερᾶς σου ἀλαζονείας ἐκαλλιέργεις τὴν γενναιότητα καὶ ἀφοσίωσιν τῆς καρδίας μου!... Ἔλεος διὰ σὲ, ἥτις ὤπλισες τὸν πατέρα κατὰ τοῦ υἱοῦ! Ἔλεος διὰ σὲ, ἥτις, ἀντὶ νὰ περιθάλψῃς θεοσεβῶς τὸ τέκνον σου, τὸ ἐγκατέλειψες εἰς χεῖρας ὑπομισθίων ἀνθρώπων, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τὴν πλεονεξίαν σου διὰ συζύγου πλουτίου... ὡς ἄλλοτε ηὐχαρίστησες τὴν παράφορον δοξομανίαν σου κατορθώσασά με νὰ σὲ συζευχθῶ!... Ἔλεος διὰ σὲ, ἥτις ἀφοῦ δὲν ἠθέλησες νὰ μοῦ στείλῃς κἂν τὸ μυριάκριβον εἰς ἐμὲ τέκνον ἐκεῖνο, ἔγινες αἰτία τοῦ θανάτου του διὰ τῶν ἱεροσύλων σου πανουργιῶν!... Ὦ κατάρατε... δαιμόνιον πονηρὸν ἐμέ τε καὶ τὴν γενεάν μου καταδυναστεῦσαν ὅλην!...

— Θεέ μου, Θεέ μου!... τί ἀνεύσπλαγχνος!... Ἄφες με λοιπὸν, Ροδόλφε, ἄφες με... καὶ ὕπαγε...

— Ὄχι, ὄχι· νὰ μὲ ἀκούσῃς θέλω ἐγώ!... Ἐνθυμεῖσαι τὴν τελευταίαν ἡμέραν καθ' ἣν σὲ εἶδα... πρὸ δεκαεπτὰ ἤδη ἐτῶν;... δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρίψῃς τὰς συνεπείας τῆς μυστικῆς μας συζεύξεως, τὴν ὁποίαν τότε ἐνόμιζα κ' ἐγὼ ἀδιάλυπτον... καθὼς τὴν ἐνόμιζες καὶ σύ... Ἐγνώριζα ὁποῖον πολιτικὸν συνοικέσιον ἐσχεδίαζεν αὐτὸς δι' ἐμέ... Παρ' οὐδὲν τιθεμενος τὴν ὀργήν του, τὸν εἶπα ὅτι ἦσο σύζυγός μου ἐνώπιον Θεοῦ τε καὶ ἀνθρώπων... ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἔμελλες νὰ μὲ δώσῃς καὶ τέκνον, καρπὸν τοῦ ἔρωτός μας... Ὁ θυμὸς τοῦ πατρός μου ὑπῆρξε τρομερὸς... δὲν ἠμπόρει νὰ τὸ πιστεύσῃ... τοσαύτη τόλμη τὸν ἐφαίνετο ἀδύνατος... Μ' ἐφοβέρισεν ὅτι, ἂν ἄλλοτε τὸν ἀνέφερα τὴν τοιαύτην ἀπόνοιαν, ἔθελε μὲ ὀργισθῇ... Ἐγὼ τότε σὲ ἠγάπων ὡσὰν μανιακὸς... ὡς ἤμην μαγευμένος ἀπὸ τὰ δελεάσματά σου... ἐπίστευσα ὅτι ἡ ἀπὸ χαλκὸν καρδία σου ἠσθάνετο δι' ἐμὲ παλμούς... Ἀπεκρίθην εἰς τὸν πατέρα μου ὅτι ἐκτὸς τοῦ κἀμμίαν ποτὲ γυναῖκα δὲν ἤθελα νυμφευθῇ... Εἰς

τοὺς λόγους μου τούτους ὁ θυμός του ὑπερέβη τὰ ὅρια· εἶπε διὰ σὲ τὰ ἐξυβριστικώτερα ἐπίθετα· εἶπεν ὅτι ὁ γάμος μας ἦτον ὡς νὰ μὴν ἤγινε τελείως, ὅτι διὰ νὰ παιδεύσῃ τὴν τόσην αὐθάδειάν σου ἔμελλε νὰ σὲ δέσῃ εἰς ἕνα στύλον, ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς πλατείας, διὰ νὰ σὲ ἐμπτύῃ ὁ κόσμος ὅστις περνᾷ ἐκεῖθεν... Κατακυριευμένος ἐγὼ ἀπὸ τὸν ἀπονενοημένοέ μου ἔρωτα . . . συναρπασθεὶς ἀπὸ τὴν ἔξαψιν ἐκείνην ὅτι εἶναι φυσικὴ εἰς τὸν χαρακτῆρά μου... ἐτόλμησα νὰ διατάξω τὸν πατέρα μου, τὸν ἡγεμόνα μου . . . νὰ μὴν ὁμιλῇ τοιουτοτρόπως περὶ τῆς γυναικός μου· ἐτόλμησα νὰ τὸν ἀπειλήσω. Ἤγειρε τότε ὁ πατήρ μου τὴν χεῖρα κατ' ἐμοῦ· ἡ μανία μ' ἐτύφλωσε... ἀπέσυρα τὸ ξίφος μου... ὥρμησα κατ' αὐτοῦ . . . Ἂν δὲν ἐπρόφθανεν ἐκεῖ ὁ Μοὺρφ νὰ κρατήσῃ τὸν βραχίονά μου . . . ἀφεύκτως ἐγινόμην πατροκτόνος ἐγώ!.. καθὼς καὶ τὸ ἔπραξα κατὰ διάνοιαν!.. Ἀκούεις... πατροκτόνος!... Καὶ διατί; διὰ νὰ ὑπερασπισθῶ σὲ... σέ!..

— Φεῦ! ἠγνόουν ἐγὼ τὴν συμφορὰν ταύτην!...

— Εἰς μάτην μέχρι τοῦδε ἤλπισα ὅτι ἔδιδα δίκην τοῦ ἐγκλήματός μου... ἰδοὺ τὴν σήμερον παιδεύομαι... ἰδοὺ ἡ κόλασίς μου.

— Ἀλλὰ μήπως κ' ἐγὼ δὲν ὑπέφερα τόσα ἐκ τῆς σκληρότητος τοῦ πατρός σου, ὅστις διέλυσε τὸ συνοικέσιόν μας; Πῶς νὰ μὲ λέγῃς ὅτι δὲν σὲ ἠγάπων ἐγώ...

Πῶς;... ἀνεφώνησεν ὁ Ροδόλφος ρίπτων ἐπ' αὐτῆς βλέμμα ἐσχάτης καταφρονήσεως. Μάθε τὸ λοιπὸν, καὶ μὴ ἐκπλήττου πλέον ὅτι μ' ἐμπνέεις τοσαύτην φρίκην. Μετὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην σκηνὴν, καθ' ἣν ἠπείλησα τὸν πατέρα μου... παρέδοσα τὸ ξίμος μου. Μ' ἔβαλαν ὑπὸ κράτησιν μυστικὴν, αὐστηροτάτην. Ὁ Πολυδώρης ὅστις εἶχε φροντίσει περὶ τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τὸ νὰ τελεσθῇ ἡ σύζευξίς μας, ἐφυλακίσθη· ἀπέδειξεν ὅτι ὁ γάμος ἦτον ἄκυρος, ὅτι ὁ ἱερεύς, ὅστις μᾶς ηὐλόγησεν ἦτο πλαστὸς ἱερεύς, μολονότι οὐδὲ σὺ, οὐδ' ὁ ἀδελφός σου οὐδ' ἐγὼ τὸ ἠξεύραμεν. Διὰ νὰ πραΰνῃ μάλιστα τὴν κατ' αὐτοῦ ὀργὴν τοῦ πατρός μου, ὁ Πολυδώρης τί ἔκαμε; τὸν ἔδωκε μίαν ἐπιστολὴν ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἔγραφες πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, ὅταν αὐτὸς ἔλειπεν ἐκτὸς τοῦ κράτους εἰς

μίαν ὑπηρεσίαν· μίαν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν, ἀντὶ νὰ ἐξαποστείλῃ τότε, αὐτὸς τὴν ἐκράτησε.

— Θεέ μου!... εἶναι δυνατόν;

—Καταλαμβάνεις τώρα διατί ἡ τόση μου ἀποστροφὴ πρὸς σέ;

— Ὦ! ἀρκεῖ ... ἀρκεῖ ...

— Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην ἐξέθετες τὰ φιλόδοξα σχέδιά σου μὲ τὸν ἀναιδέστερον κυνισμόν... Μ' ἐθεώρεις ὡς ἁπλοῦν ὄργανον τῆς ἡγεμονικῆς τύχης ἣν σοὶ ἐπροφήτευσαν... τέλος πάντων, εὗρηκες... ὅτι παρὰ πολὺν καιρὸν ἔζη ὁ πατήρ μου...

— Ὦ! δυστυχὴς ἐγώ!.. Τώρα ἐνόησα τὰ πάντα.

— Καὶ ἐγὼ διὰ νὰ σὲ ὑπερασπισθῶ... ἠπείλησα τὴν ζωὴν τοῦ πατρός μου... Ὅταν τὴν ἄλλην ἡμέραν χωρὶς τὴν παραμικρὰν νὰ μοὶ ἀπευθύνῃ ἐπίπληξιν, μ' ἔδειξε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην ἥτις εἰς πάντα στίχον της ἀπεδείκνυε τὴν ἀμαύρωσιν τῆς ψυχῆς σου... ἔπεσα ἀμέσως γονυκλινὴς εἰς τοὺς πόδας του κ' ἐζήτησα ἔλεος. Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας μὲ κατεκυρίευσεν ἀδιάκοπος ἔλεγχος συνειδότος. Φεύγω ἀμέσως ἀπὸ τὴν Γερμανίαν καὶ μακρὰς ἐπιχειρῶ περιοδείας· ἔκτοτε ζητῶ νὰ σώσω τὰ ἁμαρτήματά μου διὰ πράξεων φιλανθρωπικῶν, ἐπιπόνων... Καὶ τοῦτο δὲν θέλω παύσει πράττων μέχρι τοῦ θανάτου μου... Ν' ἀνταμείβω τοὺς καλοὺς, καὶ νὰ καταδιώκω τοὺς κακοὺς ν' ἀνακουφίζω τοὺς πάσχοντας, νὰ ἐξετάζω ὅλας τὰς πληγὰς τῆς ἀνθρωπότητος ἴσως λυτρώσω ἐκ τῆς ἀπωλείας ψυχὰς τινὰς... ἰδοὺ ὁ ἀγὼν τὸν ὁποῖον ἐπέβαλε εἰς ἑμαυτόν.

— Εἶν' εὐγενὴς καὶ ἅγιος... καὶ ἄξιος σοῦ...

— Δὲν τὸ εἶπα τοῦτο διὰ νὰ ἐπαινεθῶ ἀπὸ σὲ, εἶπεν ὁ Ροδόλφος μὲ περιφρόνησον... Ἀλλὰ τώρα θέλεις ἀκούσει... Ἔρχομαι ἐσχάτως εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε διάθεσιν τοῦ νὰ πράττω εἰς ἄφεσιν τῆς ἁμαρτίας μου πᾶσαν δυνατὴν ἀγαθοεργίαν· ὄχι δὲ μόνον τιμίους ἀνθρώπους δυστυχήσαντας ἠθέλησα νὰ βοηθῶ, ἀλλ' εἰσεχώρησα καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην κλάσιν τῆς κοινωνίας, τὴν ὁποίαν ἡ πενία μαστίζει καὶ διαφθείρει, πεποιθὼς ὅτι ἓν ἔγκαιρον βοήθημα καὶ ὀλίγοι τινὲς λόγοι καλοὶ, ἀρκοῦν πολλάκις νὰ σώσωσιν ἕνα ταλαίπωρον ἐκ τῆς ἀβύσσου... Διὰ νὰ κρίνω καλῶς τὰ πράγματα, ἔλαβα ἐγὼ αὐτὸς τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὴν διάλεκτον τῶν ἀν-

θρώπων τοὺς ὁποίους ἐπεθύμουν νὰ ἐξερευνήσω... Εἰς μίαν λοιπὸν τῶν ἐρευνῶν μου τούτων... ἀπήντησα... κατὰ πρῶτον. — Καὶ ὡς νὰ μὴν ἐπήγαινεν ἡ γλῶσσά του νὰ ἐκφρασθῇ τοιαύτην τρομερὰν ἀποκάλυψιν, ὁ Ροδόλφος ἐπρόσθεσε, μετά τινα δισταγμόν· — Ὄχι... ὄχι· μοῦ ἐκλείπει τὸ θάρρος...

— Τί πάλιν, Θεέ μου! τί πάλιν ἔχω ν' ἀκούσω!

— Τώρα, τώρα τὸ μανθάνεις καὶ αὐτό... πλὴν (ἐπανέλαβεν ὁ πρίγκιψ μὲ εἰρωνείαν πικροτάτην) τοσοῦτον ἐνδιαφέρεσαι εἰς τὸ παρελθὸν, ὥστε πρέπει πρότερον νὰ σοὶ εἴπω τὰ πρὸ τῆς ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐπιστροφῆς μου γεγονότα... Μετὰ μακρὰς περιοδείας ἐπανῆλθα εἰς τὴν Γερμανίαν· ἐπροθυμήθην νὰ ὑπακούσω τότε εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρός μου... ἐνυμφεύθην μίαν πριγκιπέσσαν τῆς Πρωσσίας... Ἐπὶ τῆς ἀπουσίας μου, σὺ εἶχες ἀποδιωχθῇ ἐκ τοῦ μεγάλου δουκάτου. Μαθὼν ἀκολούθως ὅτι συνεζεύχθης μετὰ τοῦ κόμητος Μὰρ Γρηγορίου, σοῦ ἐζήτησα καὶ πάλιν τὴν θυγατέρα μου μὲ ἱκεσίας θερμάς· σὺ οὐδ' ἀπόκρισιν· τὸν κόσμον ἔφαγα νὰ μάθω ποῦ τὸ εἶχες τὸ δυστυχὲς παιδίον, πρὸς περιθαλψιν τοῦ ὁποίου ἐδείκνυε καὶ ὁ πατήρ μου μεγίστην γενναιοδωρίαν... πλὴν μόλις πρὸ δέκα ἐτῶν ἔμαθον ἐξ ἐπιστολῆς σου ὅτι ἡ θυγάτηρ μας ἀπέθανεν... Ἀλλοίμον! εἴθε ν' ἀπέθνησκε τότε... ἤθελα ἀγνοεῖ τὴν ἀνίατον ὀδύνην ἥτις θέλει μοῦ καταστήσει κενὴν πάσης ἐλπίδος τὴν ἐπίλοιπον ζωήν.

— Τώρα, εἶπεν ἡ Σάρα μετὰ φωνῆς ἀσθενοῦς, δὲν θαυμάζω πλέον διὰ τὴν τόσιν πρὸς ἐμὲ ἀποστροφήν σου... Αἰσθάνομαι ὅτι ἡ αὐχμηρὰ ζωή μου δὲν θέλει ὑποστήσει τὴν τελευταίαν ταύτην προσβολήν... Ναὶ λοιπόν! ναί... ἡ ἔπαρσις καὶ ἡ φιλοδοξία μὲ ἀπώλεσαν!... Μὴ γνωρίζουσα μέχρι τίνος βαθμοῦ εἶχες δίκαιον νὰ μὲ μισῇς καὶ ἀποστρέφεσαι... ἔδοσα νέα πτερὰ εἰς τὰς μωράς μου ἐλπίδας παρά ποτε διακαεστέρας αὐτὰς καταστήσασα... Ἀφότου παρετήρησα ὅτι κ' ἐγὼ κ' ἐσὺ χηρεύσαντες ἐγινόμεθα πάλιν ἐλεύθεροι καὶ οἱ δύο, ἐπανέλαβα νέαν πεποίθησιν ἐπὶ τῆς προρρήσεως ἥτις μοὶ ὑπεσχέθη τὸ ἡγεμονικὸν στέμμα... καὶ ὅταν ἀπροσδοκήτως μ' ἔστειλε πάλιν ἡ τύχη τὴν θυγατέρα μου... μ' ἐφάνη ὅτι ὑπῆρχέ μοι πεπρωμένη ἡ τοῦ ὀνείρου μου πραγματοποίησις!...

Ναί... καὶ ἐπίστευσα ὅτι ἡ πρὸς ἐμὲ ἀπέχθειά σου ἔμελλε νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν πρὸς τὸ τέκνον σου στοργὴν καὶ ὅτι ἤθελες μοὶ δώσει τὴν δεξιάν σου διὰ ν' ἀναβιβάσῃς τὴν κόρην μας εἰς τὸν βαθμὸν ὅστις τὴν ἀνῆκε...

— Ἔστω λοιπόν! ἂς εὐχαριστηθῇ λοιπὸν τώρα ἡ ἀποτρόπαιος δοξομανία σου, καὶ ἂς λάβῃ ἐνταυτῷ τὴν ποινήν της! Ναί, μ' ὅλην τὴν φρίκην τὴν ὁποίαν μοὶ ἐμπνέεις· ναί, ἀπὸ φίλτρον φερόμενος, τί λέγω; ἀπὸ σέβας πρὸς τὰς δεινὰς τοῦ τέκνου μου συμφορὰς... ἤθελα... καί τοι μὲ ἀπόφωσιν νὰ ζῶ κεχωρισμένος τοῦ λοιποῦ ἀπὸ σὲ... ἤθελα νομιμοποιήσει διὰ γάμου τὴν γέννησιν τῆς θυγατρός μας, καὶ καταστήσει τὴν θέσιν της τοσοῦτον εὐκλεᾶ καὶ περίδοξον, ὅσον ὑπῆρξεν ἄσημος!..

— Καλὰ τὸ ἐφανταζόμην ἐγώ!... Δυστυχία!... Δυστυχία!... τώρα πλέον τετέλεσται!...

— Τὸ γνωρίζω! τὸ γνωρίζω! δὲν κλαίεις σὺ τώρα τὸν θάνατον τῆς θυγατρός σου, ἀλλ' ὅτι ἔχασες τὸν βαθμὸν τὸν ὁποίον ἰχνηλάτεις μὲ ἀκράδαντον ἐπιμονήν!... Ἔστω λοιπόν· ἡ ἀνοσία λύπη αὕτη γένοιτο εἰς ἐσχάτην τιμωρίαν σου!...

— Ἐσχάτην τωόντι... ἐγὼ δὲν θὰ ἐπιζήσω πλέον...

— Πρὶν ὅμως ἀποθάνῃς νὰ μάθῃς... τί ζωὴν διήγαγεν ἡ κόρη σου μετὰ τὴν ἐγκατάλειψίν σου. Ἐνθυμεῖσαι τὴν ἑσπέραν καθ' ἣν σὺ καὶ ὁ ἀδελφός μου μὲ ἠκολουθήσετε εἰς ἓν καπηλεῖον τῆς Παλαιᾶς Χώρας;

— Ἐνθυμοῦμαι· ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ἐρώτησις αὕτη; Τὸ βλέμμα σου...

— Πορευομένη πρὸς τὸ καπηλεῖον ἐκεῖνο, εἶδες εἰς τὰς γωνίας τῶν ἐκεῖ τριγύρω ἀχρείων δρόμων, ἱσταμένας γυναῖκας τινὰς... οἰκτρὰς... αἱ ὁποῖαι... Ἀλλ' ὄχι... ὄχι... δὲν τολμῶ (εἶπεν ὁ Ροδόλφος κρύπτον τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς του) δὲν τολμῶ... μὲ τρομάζουν οἱ ἴδιοί μου λόγοι... Τὰς εἶδες, πῶς; ἐπανέλαβεν ὁ Ροδόλφος μετὰ κόπου καὶ ἀγῶνος, δίδων ἔξοδον εἰς τοὺς λόγους του· τὰς εἶδες τὰς γυναῖκας ἐκείνας, τὰ βδελύγματα τοῦ γυναικείου φύλου;... Μεταξὺ αὐτῶν λοιπόν... δὲν παρετήρησες μίαν νεάνιδα δεκαεξαετῆ, ὡραίαν... ὤ! ὡραίαν... καθὼς ζωγραφίζουν τοὺς ἀγγέλλους... μίαν πτωχὴν κόρην ἥτις ἐν τῷ μεσῳ τοῦ ἐξευτε-

λισμοῦ ὅπου τὴν εἶχαν ρίψει ἀπό τινων ἑβδομάδων, διετήρει μίαν φυσιογνωμίαν τοσοῦτον ἁγνήν, τοσοῦτον σεμνήν, ὥστε οἱ λῃσταὶ καὶ φονεῖς οἵτινες τὴν συνανεστρέφοντο... ἀκούεις ... τὴν εἶχον ἐπονομάσει *Μαριάνθην*... τὴν παρετήρησες, τὸν νεάνιδα ἐκείνην ;... λέγε... λέγε, φιλόστοργε μῆτερ !

— Ὄχι... δὲν τὴν παρετήρησα εἶπεν ἡ Σάρα σχεδὸν μηχανικῶς, κατακυριευμένη ἀπὸ φόβον τινὰ μυστηριώδη.

— Ἀληθινά ; ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος μὲ σαρδονικὴν ρῆξιν φωνῆς. Παράδοξον... ἐγὼ τὴν παρετήρησα... Καὶ ἰδοὺ πῶς ... ἄκουε καλά· Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς περιπολήσεις μου ἐκείνας, περὶ ὧν σοὶ εἶπα, εὑρέθην εἰς τὴν Παλαιὰν Χώραν· ὄχι μακρὰν τοῦ καταγωγίου ὅπου μὲ ἠκολούθησες, ἀνήρ τις ἠθέλησε νὰ δείρῃ μίαν τῶν οἰκτρῶν αὐτῶν γυναικῶν· ὑπερισπίσθην λοιπὸν αὐτὴν ἐναντίον τῆς κτηνωδίας τοῦ ἀνδρός... Δὲν ἐμάντευσες ὁποία ἦτον ἡ γυνὴ ἐκείνη;... λέγε, μῆτερ ἐπισταμένη τὰ ἱερὰ καθήκοντα, λέγε μοι... τὴν ἐμάντευσες ;

— Ὄχι... ὄχι... ὦ ! ἄφες με... ἄφες με...

— Ἡ ἀθλία αὐτὴ ἦτον... ἡ Μαριάνθη...

— Παναγία μου, Παναγία μου !...

— Καὶ δύνασαι νὰ μαντεύσῃς... ὁποία τις ἦτον αὐτὴ ἡ Μαριάνθη... μῆτερ ἀνεπίληπτε ;

— Ὦ ! θανάτωσέ με... θανάτωσέ με μᾶλλον...

— Ἦτον ἡ Κελαϊδήστρα... ἡ θυγάτηρ σου, ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος μὲ σπαραξικάρδιον φωνήν. Ναί, τὴν ταλαίπωρον, τὴν ἀπέσπασα ἐκ τῶν χειρῶν ἑνὸς ἀνθρώπου ὄντος πρότερον εἰς τὸ κάτεργον· καὶ αὐτὴ ἦτο τέκνον μου... ἰδικόν μου τέκνον... τέκνον ἐμοῦ... Ροδόλφου πρίγκιπος τοῦ Γερολστεΐν ! ὦ ! εἰς τὴν μετὰ τοῦ τέκνου μου συναπάντησίν μου ταύτην... μετὰ τοῦ τέκνου μου, τὸ ὁποῖον ἔσωζα χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζω ὑπῆρχέ τι ὡς ἀπὸ Θεοῦ... ἀνταμοιβὴ πρὸς ἄνθρωπον ὅστις σπεύδει εἰς βοήθειαν τῶν ἀδελφῶν του... ποινὴ πρὸς πατροκτόνον...

— Ἀποθνήσκω ἐπάρατος καὶ κολασμένη... ἐψιθύρισεν ἡ Σάρα ἀνακλίνουσα ἐπὶ τοῦ θρονίου της καὶ κρύπτουσα τὸ πρόσωπον διὰ χειρῶν.

— Τότε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ροδόλφος μόλις κρατῶν τὴν

ἔκρηξιν τῆς ὀργῆς του, καὶ μόλις ἰσχύων νὰ καταπίνῃ τοὺς λυγμοὺς οἵτινες ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἔπνοιγον τὴν φωνήν του, ἀφοῦ τὴν ἐλύτρωσα ἐκ τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον διέτρεξε, μαλαχθεὶς ἐκ τῆς ἀνεκφράστου γλυκύτητος τῆς φωνῆς της... ἐκ τῆς ἀγγελικῆς ἐμφάσεως τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου της... ἔλαβα πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν τὴν πλείστην... Μ' ὁποίαν συγκίνησιν ψυχῆς ἤκουσα τὴν ἀφελῆ καὶ πικρὰν διήγησιν τοῦ βου της, βίου ἐγκαταλείψεως, θλίψεως καὶ πενίας διότι πρέπει νὰ μάθῃς, ὅτι ὁ βίος τῆς θυγατρός σου ὑπῆρξεν ἀλγεινότατον πρᾶγμα... ὤ! πρέπει νὰ ἀκούσῃς τὰ μαρτύρια ἔσα ὑπέστησε τὸ τέκνον σου· ναὶ, κυρία κόμησσα.. ἐνῷ ὑμεῖς ἐν τῷ μέσῳ πολυτελείας καὶ εὐζωΐας σας ὠνειρεύεσθαι στέμμα ἡγεμονίδος·— ἡ θυγάτηρ σας μία κόρη μικρὰ, ράκη ἐνδεδυμένη, ἐπήγαινε τὸ ἑσπέρας κ' ἐψωμοζήτει εἰς τὰς ὁδοὺς, πάσχουσα ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνας... τὰς νύκτας τοῦ χειμῶτος κοιταζομένη ἐπὶ μιᾶς ψιάθας εἰς τὴν γωνίαν ἑνὸς ἀνωγείου· καὶ ἔπειτα ὁπόταν ἡ ἀποτρόπαιος γυνὴ ἥτις τὴν ἐτυράννει ἐκουράζετο νὰ νὰ τὴν δέρῃ, ἀποροῦσα τί νὰ ἐφεύρῃ διὰ νὰ τὴν βασανίσῃ περισσότερον, ἐξεύρετε, κυρία κόμησσα, τί τὴν ἔκαμνε ;... τὴν ἀπέσπα τοὺς ὀδόντας !...

—Ὦ! ἂς ἀπέθνησκα !... ἡ ἀγωνία αὐτὴ εἶναι ἀνυπόφορος!

— Ἀκόμη, ἀκόμη ἄκουσον... Δραπετεύσασα τέλος πάντων ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Κουκκουβάϊας, περιπλανωμένη ἄστεγος καὶ ἄσιτος, ὀκταετὴς μόλις, συλλαμβάνεται ὡς ἀλιταίνουσα καὶ φυλακίζεται.. Ἡ ζωὴ τῆς φυλακῆς ὑπῆρξε, κυρία κόμησσα, ἡ εὐτυχεστέρα ζωὴ τῆς θυγατρός σας... Ναὶ, ἐντὸς τῆς εἱρκτῆς της, ηὐχαρίστει καθεσπέραν τὸν Θεὸν ὅτι δὲν ἔπασχε πλέον ἐκ τοῦ ψήχους καὶ τῆς πείνης, καὶ ὅτι ἐλυτρώθη ἐκ τῶν δαρμῶν. Μέσα λοιπὸν εἰς φυλακὴν ἐπέρασε τοὺς πολυτιμοτέρους χρόνους τῆς παιδικῆς ζωῆς, τὴν ἡλικίαν εἰς ἣν ἡ μητρικὴ στοργὴ περιστοιχεῖ τὰ τέκνα ὅσον οἷόν τε ἐκτενέστερον· ναὶ, ἀντὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν δεκαεξαετῆ ἡλικίαν ποτιζομένη ἐκ τοῦ γάλακτος τῶν εὐγενῶν φρονημάτων, ἡ θυγάτηρ σας ἄλλο δὲν εἶχε γνωρίσει εἰμὴ τὴν κτηνώδη ἀπάθειαν τῶν δεσμοφυλάκων· μετὰ δὲ ταῦτα, ἡ κοινωνία, ἀπάνθρωπος τὴν ἀμεριμνησίαν, μίαν ἡμέραν τὴν ἔρριψεν ἀθῶαν καὶ ἀγνὴν,

ὡραίαν καὶ ἄσπιλον· εἰς τὸν βόρβορον τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης... τὴν ἀθλίαν κόρην!... ἐγκαταλελειμμένην... ἀνυποστήρικτον ἄνευ συμβούλου, ἔρμαιον τῆς πενίας τῶν κακώσεων!... ὦ! (ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος δίδων ἐλευθέραν ἔξοδον εἰς τοὺς ωνίγοντας αὐτὸν λυγμούς) ἡ καρδία σου ἀπέσκληρύνθη, ὁ ἐγωισμός σου ὑπερέβη πᾶν μέτρον· ἀλλ' ὅμως ἤθελες κλαύσει ... ναὶ... ἤθελες κλαύσει, ἂν ἤκουες τὴν θυγατέρα σου νὰ σοὶ διηγῆται τὰ παθήματά της! Τὸ ταλαίπωρον πλασμα! τὸ ρερυπωμένον ἀλλ' ὄχι ὅμως διαφθαρέν· τὸ ἀγνὸν διατηρηθὲν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τὸν ὁποῖον ἀνεπόλει ὡς ὄνειρον ἀπαίσιον· ἐπειδὴ πᾶσα λέξις τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ κόρη ἐπρόφερεν ἐμαρτύρει τὴν φρίκην της πρὸς τὴν ζωὴν εἰς ἣν κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ πεπρωμένου· ὦ! νὰ ἤξευρες πόσα κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀπεκαλύπτοντο ἐν αὐτῇ ἔξοχα προτερήματα .... Πόση καλοσύνη... ὁποία φιλανθρωπία γοητευτική! διὰ ν' ἀνακουφίσῃ μίαν πτωχὴν πενεστέραν ἑαυτῆς, ἐξώδευσε, τὸ ταλαίπωρον, καὶ τὸν τελυταῖον ὀβολὸν ὅστις ἐκράτει ἔξω τῆς ἀβύσσου τῆς ἀτιμίας ὅπου τὴν κατεβύθισαν... Ναὶ· διότι ἀνέτειλεν ἡμέρα... ἡμέρα ἀποφρὰς... καθ' ἣν, ἄεργος ἄσιτος, ἀνέστιος... ἀπηντήθη ὑπὸ γραϊδίων ἀναισχύντων, ἅτινα τυχόντα αὐτὴν ἐκνενευρισμένην... ἐνδεεστάτην... τὴν ἐμέθυσαν διὰ ῥακῆς... καὶ...

Ροδόλφος δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ, ἀλλ' ἔβαλε σπαραξικάρδιον φωνὴν λέγων·— Καὶ αὐτὴ ἦτο θυγάτηρ μου! ... θυγάτηρ μου!...

— Κατάρατος ἐγώ! ἐψιθύρισεν ἡ Σάρα κρύπτουσα τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς της ὡς νὰ τὴν ἐπροξένει φρίκην τὸ ἡμερούσιον φῶς.

— Ναὶ ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος, ἐπικατάρατος σύ! διότι ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεώς σου προῆλθον ὅλαι αὐταὶ αἱ φρίκαι... Ἐπικατάρατος σύ! διότι ὁπόταν, ἀποσύρας ἐγὼ αὐτὴν ἐκ τοῦ βορβόρου ἐκείνου, τὴν ἔστειλα νὰ ζῇ ἡσύχως μακρὰν τῆς πόλεως, τὴν ἥρπασες ἐκεῖθεν διὰ τῶν μοχθηρῶν συνενόχων σου... Ἐπικατάρατος σύ! διότι ἡ ἁρπαγὴ αὕτη τὴν ἔρριψεν πάλιν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου...

Εἰς τ' ὄνομα τοῦτο, ὁ Ροδόλφος ἐσιώπησεν ἀποτόμως.

Ἐρρίγησεν ὡς νὰ τὸ ἐπρόφερε τώρα πρώτην φοράν. Ἐπειδὴ, καὶ ὄντως πρώτην φορὰν ἐπρόφερε αὐτὸ τ' ὄνομα ἀφότου ἔμαθεν ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἦτο θῦμα τοῦ ἀνθρωπομόρφου αὐτοῦ τέρατος ... Δεινὸς δέ τις θυμὸς ἐχαρακτηρίσθη ἐπὶ τῆς μορφῆς του· ὁ θυσιάσας τὴν θυγατέρα του ἔζη ἀκόμη... ἡ ἰδέα αὕτη τὸν κατέστησεν ἄφωνον, ἀκίνητον, ὡς κεραυνόπληκτον. Ἡ Σάρα τὸν εἶδε καὶ ἐφρύαξε· τόσον τὴν ἐφάνη ἀποτρόπαιος, ὥστ' ἐφοβήθη μὴ τῆς στερήσῃ τὴν ζωήν...

— Ῥοδόλφε... μή! τὸν εἶπε μετὰ φωνῆς τρεμούσης, ἀρκεῖ ἡ τόση κόλασις...

— Ὄχι δὲν ἀρκεῖ!... τελείως δὲν ἀρκεῖ, εἶπεν Ῥοδόλφος ὁμιλῶν καθ' ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἰδέαν ἀποκρινόμενος, τοιοῦτον αἴσθημα δὲν συνέλαβα πώποτε! Ὁποῖος ἐκδικήσεως ἀναβρασμὸς!... ὁποία αἵματος δίψα!... Πρὶν γνωρίσω ὅτι ἓν ἀπὸ τὰ θύματά του ἦτο τέκνον ἰδικόν μου... ἔλεγα· Ὁ θάνατος αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου θ' ἀποβῇ μάταιος... ἐνῷ ἡ ζωή του θὰ κατασταθῇ ἐπωφελὴς, ἂν πρὸς ἐξαγόρασίν της δεχθῇ τὰς ὁποίας τῷ ἐπιβάλω ὑποχρεώσεις... Τὸ νὰ τὸν καταδικάσω, πρὸς ἀντίμετρον τῶν κακουργημάτων του, νά καταναλώσῃ τὴν περιουσίαν του εἰς ἐλεημοσύνας, μ' ἐφαίνετο δίκαιον... Καὶ ἔπειτα, ἡ ἀκτίμων ζωὴ, ἡ ταντάλειος κόλασις τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλω εἰς τὴν φιληδονίαν του εἶναι ἀρκεταὶ τιμωρίαι... Ἀλλ' αὐτὸς ἰδικήν μου θυγατέρα ἐτυράννησε κόρην τρυφερὰν... τὴν κατήσχυνε... ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξαπτόμενος· ἀλλ' ἰδικὴν μου θυγατέρα αὐτὸς ἐθανάτωσε!... Θὰ τὸν φονεύσω. Καὶ ὁ πρίγκηψ ὥρμησε πρὸς τὴν θύραν.

— Ποῦ ὑπάγεις; Μὴ μὲ ἀφήσῃς... ἀνέκραξεν ἡ Σάρα ἐγειρομένη ὀλίγον καὶ τείνουσα πρὸς τὸν Ῥοδόλφον χεῖρας ἱκετικάς. Μὴ μὲ ἀφήσῃς μόνην!... εἶμαι εἰς τὰ λοίσθια...

— Μόνην!... ὄχι!... ὄχι!... Σὲ ἀφίνω μὲ τὸ φάντασμα τῆς θυγατρός σου, τῆς ὁποίας τὸν θάνατον ἐπρόξενησες σύ!...

Περιδεὴς ἡ Σάρα ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατά της, φρίκης φωνὴν ἀναδίδουσα, ὡς τῷ ὄντι νὰ ἔβλεπε φάντασμά τι δεινόν· Ἔλεος!... ἀποθνήσκω!...

— Ἀπόθανε λοιπὸν, κατηραμένη! . . . ἔμπλεως θυμοῦ ὁ Ῥοδόλφος ἀνεφώνησε. Τρέχω τώρα ν' ἀφαιρέσω τὴν ζωὴν τοῦ συνενόχου σου. . . ἐνῷ σὺ εἶσαι ἡ παραδώσασα τὴν θυγατέρα σου εἰς τὸν δήμιόν της! . . .

Καὶ ὁ Ῥοδόλφος μετέβη ἐν τάχει εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φεράνδου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### Ἔρως μαινόμενος.

Ἐνῷ ὁ Ῥοδόλφος ἐπορεύετο εἰς τοῦ συμβολαιογράφου, ἐπῆλθεν ἡ νύξ.

Ἡ οἰκία τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου καλύπτεται ἀπὸ σκότος ζοφερὸν. Ὁ ἄνεμος συρίζει, πίπτει βροχή. . .

Ἐσύριζεν ὁ ἄνεμος καὶ ἔπιπτε βροχὴ καὶ τὴν ἀπαισίαν νύκτα καθ' ἣν ἡ Κησίλη, πρὶν ἐγκαταλείψῃ διὰ παντὸς τὸν οἶκον τοῦ συμβολαιογράφου, ἠρέθισε τὰς κτηνώδεις ὁρμὰς τοῦ ἀνθρώπου τούτου μέχρι φρενίτιδος.

— Κλινήρης ὁ Φεράνδος ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του, ὑφ' ἑνὸς λαμπτῆρος φωτιζομένου, φορεῖ μέλαν πανταλόνιον καὶ μέλαν ἐσωκάρδιον· ἡ μιὰ τῶν χειρίδων τοῦ χιτῶνος του ὑπάρχει ἀνασηκωμένη καὶ ἔχει κηλίδας αἵματος· ἐξ ἐπιδέσμου τινὸς ἀπὸ ὕφασμα ἐρυθροῦν, φαινόμενον περὶ τὸν νευρώδη βραχιονά του εἰκάζεται ὅτι ὁ συμβολαιογράφος ἐφλεβοτομήθη ὑπὸ τοῦ Πολυδώρη, ὅστις ὄρθιος πλησίον τῆς κλίνης του, στηρίζεται διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, καὶ θεωρεῖ τὴν ὄψιν τοῦ συνενόχου του ἀνησύχως.

Οὐδὲν εἰδεχθέστερον τῆς μορφῆς τοῦ Φεράνδου, βυθισμένου ὄντος κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὴν ὑπνοβαρῆ ἐκείνην κατάστασιν, ἥτις ἕπεται τῶν σφοδρῶν κρίσεων νόσου τινος. Τὸ πρόσωπόν του ἔχει μίαν ὠχρότητα πρὸς τὸ ἰῶδες κλίνουσαν καὶ εἶναι πλῆρες ψυχροῦ ἱδρῶτος ὡς φθάσαν εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τοῦ μαρασμοῦ· τὰ κεκλεισμένα βλέφαρά του τοσοῦτον εἶναι πρισμένα καὶ αἱματόεντα, ὥστε φαίνονται ὡσὰν δύο λοβοὶ ὑπέρυθροι ἐν τῷ μέσῳ μορφῆς ἀνθρωπίνης πελιδνῆς ὡσεὶ πτώματος.

— Ἄλλος ἕνας νὰ τὸν ἔλθῃ τοιοῦτος παροξυσμὸς, καὶ ἀποθνήσκει! εἶπεν ὁ Πολυδώρης χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Ὁ Ἀρεταῖος λέγει, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν κυριευομένων ὑπὸ τῆς παραδόξου

καὶ στυγερᾶς νόσου ταύτης ἀποθνήσκουσι πάντοτε σχεδὸν τὴν ἑβδόμην ἡμέραν... καὶ σήμερον εἶναι ἓξ ἡμέραι ἀφ' ἧς ἡ καταχθόνιος ἐκείνη χρεολὸς ἥναψεν εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τὸ ἀκατάσβεστον πῦρ τὸ ὁποῖον τὸν κατατήκει. Μετὰ δέ τινας στιγμὰς σιωπῆς μελετητικῆς, Πολυδώρης ἀπεμακρύνθη τῆς κλίνης καὶ ἤρχησε νὰ περιπατεῖ βραδεῖ βήματι ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος.

— Πρὸ ὀλίγου, ἐπανέλαβεν ὁ Πολυδώρης ἱστάμενος, διαρκούσης τῆς κρίσεως ἐκείνης, ἥτις ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἐφρυαξα ἀκούων αὐτὸν παριστῶντα μίαν πρὸς μίαν καὶ μὲ φωνὴν πνευστιῶσαν, τὰς τερατώδεις ἀπάτας τῆς φαντασίας του. Τρομερὰ... τρομερὰ νόσος!... Καθυποβάλλει ἀλληλοδιαδόχως πᾶν ὄργανον εἰς φαινόμενα φέροντα τὴν ἐπιστήμην εἰς ἀμηχανίαν, καταπλήττοντα τὴν φύσιν... Πρὸ ὀλίγου, ἡ ἀκοὴ τοῦ Φεράνδου εἶχεν ἀποκτήσει μίαν λεπτότητα εἰς τοιοῦτον ἀπίστευτον βαθμὸν ὀδυνηρὰν, ὥστε, μολονότι τὸν ὡμίλουν ὅσον τὸ δυνατὸν σιγὰ, οἱ λόγοι μου ἐσύντριβον τὸ τύμπανόν του· τὸν ἐφαίνετο, ἔλεγεν, ὅτι τὸ κρανίον του ἦτο κώδων, καὶ ὅτι μέγα πλῆκτρον χαλκοῦν, ἐμβαίνον εἰς κίνησιν διὰ τῆς ἀσθενεστέρας φωνῆς, τὸν ἐσφυρηλάτει τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς μήνιγγος μέχρι τῆς ἄλλης μὲ κρότον ἐπιφέροντα ζάλην νοὸς καὶ νυγμοὺς ἀλγεινοτάτους, ἀνυποφόρους.

Ὁ Πολυδώρης ἐστάθη ἐκ νέου σύννους ἀπέναντι τῆς κλίνης τοῦ Φεράνδου. Ἔξω ἡ θυελα ἐμαίνετο· σφοδρὸς ἄνεμος μετὰ βροχῆς ραγδαίας ἐπάτασε τὰ παράθυρα καὶ ἐκλόνει τὸν σαθρὸν ἐκεῖνον οἶκον ἐκ θεμελίων.

Μ' ὅλην τὴν ἀτρόμητον μοχθηρίαν του, ὁ Πολυδώρης ἦτο δεισιδαίμων· ὀλέθριαι προαισθήσεις τὸν ἐκυρίευσαν· ἠσθάνετο ἀνεξήγητόν τινα καχεξίαν· ἡ βοὴ τοῦ λαίλαπος ἥτις μόνον ἐτάραττε τὴν ἀγρίαν σιωπὴν τῆς νυκτὸς τὸν ἐνέπνεεν ἀκατάληπτόν τινα φόβον. Διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὰς ζοφερὰς του ἰδέας, ἔκυψε πάλιν πρὸς τὸν Φεράνδον καὶ τὸν παρετήρησεν εἰς τὸ πρόσωπον.

— Τώρα, εἶπε, τὰ βλέφαρά του ἐγχυματίζονται. Νομίζει τις ὅτι ὅλον τὸ αἷμά του ἥναψε, καὶ ἀναβαῖνον συγκεντροῦται εἰς αὐτὸ τὸ μέρος. Τὸ ὄργανον τῆς ὁράσεως θέλει βέβαια τώρα, ὡς πρὸ ὀλίγου τὸ τῆς ἀκοῆς, θέλει παραστήσει παράδοξόν τι φαι-

νόμενον... Ὁποῖαι ἀλγηδόνες!... πόσον διαρκεῖς, πόσον πολυειδεῖς!... Ὦ! (ἐπρόσθεσε μετὰ πικροῦ γέλωτος) ὅταν ἡ φύσις συγκατατεθῇ νὰ παραστήσῃ καὶ αὐτὴ πρόσωπον βασανιστοῦ, τὰ κολαστήριά της εἶναι φρικτότερα τῶν ὠμοτέρων ἐπινοήσεων τῶν ἀνθρώπων Ἰδὲ τωόντι ἐκ τῆς νόσου ταύτης, τῆς προελθούσης ἀπὸ μίαν φρενίτιδα ἐρωτικὴν, εἰς ὁποίας ἀνηκούστους βασάνους καθυποβάλλει τὸ σῶμα τὸ ἀνθρώπινον! Ἀναπτύσσει τὴν εὐαισθησίαν παντὸς ὀργάνου μέχρι τοῦ ἰδανικοῦ, ὥστε καὶ ἡ δριμύτης τῶν ἀλγηδόνων νὰ ἦναι ἰδανικὴ ἐπίσης.

Ἀφοῦ παρετήρησε καλῶς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ συνενόχου του, ἐρρίγησεν ἀπὸ βδελυγμίαν, ὠπισθοδρόμησε καὶ εἶπε·—Ἆ! φρικωδεστάτη ὄψις! Οἱ ταχεῖς οὗτοι σπασμοὶ οἵτινες διατρέχουσιν αὐτὴν καὶ ἐνίοτε τὴν ῥυτιδοῦσιν εἶναι φόβος... φόβος!

Ἔξω ὁ λαίλαψ ἐδιπλασίαζε τὴν μανίαν του.

— Ἄκουε ἔξω ὀργὴν Κυρίου! ἐπανέλαβεν ὁ Πολυδώρης καθήμενος εἰς θρονίον καὶ στηρίζων ἐπὶ τῶν χειρῶν του τὸ μέτωπον. Τί νύκτα! τί νύκτα! Ὀλεθριωτέρα ταύτης διὰ τὸν Φεράνδον δὲν γίνεται.

Μετὰ δέ τινα μακρὰν σιωπὴν ἐπανέλαβε· Δὲν ἠξεύρω ἂν ὁ πρίγκηψ, μαθὼν τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τῶν θελγήτρων τοῦ αἰσθητοῦ ἐκείνου διαβόλου, τῆς Κησίλης δηλαδὴ, καὶ τὸν ἐρεθισμὸν τῶν αἰσθήσεων τοῦ Φεράνδου, προεῖδεν ὅτι εἰς ἄνθρωπον ἰδιοσυγκρασίς τοσοῦτον ἐνεργητικῆς, διοργανισμοῦ τοσοῦτον ἰσχυροῦ, ἡ ἔξαψις ἔρωτος διαπύρου καὶ ἀνεκπληρώτου συνηνωμένη μὲ τὸ δριμὺ τῆς φιλαργυρίας πάθος, ἠδύνατο νὰ πράξῃ τὴν φρικώδη ταύτην τοῦ Φεράνδου νεύρωσιν... ἀλλ' αὕτη ἡ συνέπεια ἦτο φυσικὴ, ἀναπόφευκτος... Τί ἄνθρωπος ἔξαλλος ἐντοσούτῳ αὐτὸς ὁ πρίγκηψ! νὰ ἔχῃ ἐξ ἑνὸς μέρους τοσοῦτον ἀγγελικὴν ψυχὴν, ὥστε νὰ ἐπινοήσῃ τὴν τράπεζαν *τῶν ἐργατῶν ὅσοι στεροῦνται ἔργου*, καὶ ἐξ ἄλλου νὰ ἦναι τόσον σκληρὸς, ὥστε νὰ μὴ θελήσῃ ν' ἀποκεφαλίσωσι τὸν Φεράνδον, ἀλλὰ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν τρομερὰν τῆς λαγνείας μάστιγα!... Καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχει ὀρθοδοξία τρανωτέρα ταύτης (ἐπρόσθεσεν ὁ Πολυδώρης μετὰ γνωφόδους εἰρωνίας). Μεταξὺ τῶν εἰκόνων τὰς ὁποίας ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος προήγαγε διὰ νὰ παραστήσῃ τὰ Ἑπτὰ Θανάσιμα Ἁμαρτήματα, ἐντὸς τῆς *Μελλούσης*

χρίσεως ἣν ἐζωγράφησεν εἰς τὸν Σίξτειον ναὸν, εἶδα τὴν φοβερὰν ποινὴν δι' ἧς κολάζει τὴν λαγνείαν· ἀλλ' αἱ εἰδεχθεῖς καὶ σπασμωδικαὶ ὄψεις τῶν κολασμένων ἐκείνων οἵτινες σπαίρουσιν ὑπὸ τοὺς ὀξυτάτους ὀδόντας τῶν ὄφεων, ἦσαν ὀλιγώτερον δειναὶ παρὰ τὴν ὄψιν ἣν εἶδα εἰς τὸν Φεράνδον πρό τινος στιγμῆς... τί φρίκη!—Καὶ ὁ Πολυδώρης ἐρρίγησε.

—Ὦ! ναὶ ἐπανέλαβεν ἔπειτα μὲ ἔμπλεων φόβου ἔκλυσιν· ὁ πρίγκηψ εἶναι ἀνηλεὴς...Χιλιάκις προτιμότερον ἤθελεν εἶσθαι διὰ τὸν Φεράνδον, νὰ τὸν παρέδιδεν εἰς τὴν μάχαιραν τῆς λαιμητόμου· χιλιάκις προτιμότερον τὸ πῦρ, ὁ τροχὸς, ὁ ἀναλελυμένος μόλυβδος ὁ καίων καὶ διατρυπῶν τὴν σάρκα παρὰ τὴν τιμωρίαν αὐτὴν τοῦ δυστυχοῦς. Βλέπων αὐτὸν τοσαῦτα μογκοῦντα ἀρχίζω κ' ἐγὼ νὰ φοβοῦμαι διὰ τὸν ἑαυτόν μον. Τι' θ' ἀποφασίσει ἆρά γε ὁ πρίγκηψ δι' ἐμέ; τί ποινὴν θὰ ἐπιβάλει εἰς ἐμὲ συνένοχον τοῦ Φεράνδου;... Τὸ νὰ ἦμαι δεσμοφύλαξ του δὲν ἀρκεῖ εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ πρίγκηπος... μ' ἔκαμε χάριν τῆς λαιμητόμου... διὰ νὰ ὑποφέρω ἴσως ζωήν... Ἴσως θὰ μὲ στείλει εἰς Γερμανίαν, εἰς διὰ βίου δεσμά... Καλήτερα τοῦτο παρὰ θάνατον... Μολοντοῦτο, ἐγὼ τὸ ἠξεύρω ὁ λόγος τοῦ πρίγκηπος... εἶναι ἱερός... ἀλλ' ἐγὼ ὅστις τοσάκις παρέβην καὶ θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους, ἔχω δικαίωμα νὰ ἐπιστηριχθῶ εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του; Τί σημαίνει!... Καθὼς μ' ἐσύμφερε τὸ νὰ μὴ δραπετεύσῃ ὁ Φεράνδος, οὕτω μὲ συμφέρει καὶ τὸ νὰ μηκύνω τὰς ἡμέρας... Ἀλλὰ κατὰ πασαν στιγμὴν τὰ συμπτώματα τῆς νόσου τοῦ καθίστανται σπουδαιότερα... ἐδῶ χρειάζεται θαῦμα διὰ νὰ ἰαθῇ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος... Τί νὰ κάμῃ τις;... τί νὰ κάμῃ;...

Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ θύελλα ἔξω ἐσφοδρύνθη τὰ μέγιστα, καὶ καπνοδόχη τις ἐτοιμόρροπος ἐκ τῆς παλαιότητος, κλονισθεῖσα ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀνέμου ἔπεσεν ἐπὶ τῆς στέγης καὶ ἐντὸς τῆς αὐλῆς μὲ τὸ φοβερὸν δοῦπον κεραυνοῦ. Ὁ Φέράνδος ἐξεσπάθη ἀπὸ τὴν ὑπνοβαρῆ ἐκείνην βύθισίν του καὶ μετεκινήθη ὀλίγον ἐπὶ τῆς κλίνης του.

Ὁ Πολύδώρης βαθμηδὸν κατεκυριεύετο πλειότερον ὑπὸ τοῦ δυσεξυγύτου ἐκείνου δέους του.—Μωρία εἶναι τὸ νὰ πιστεύῃ τις ὅτι ὑπάρχει προαίσθησις, εἶπε μετὰ φωνῆς τεταραγμένης,

ἀλλ' ἡ νὺξ ἡ ἀποψεσινὴ μὲ φαίνεται ὅτι κἄτι ἀπευκταίον ἔχει νὰ γεννήσῃ.....

Ὑπόκωφος τοῦ συμβολαιογράφου οἰμωγὴ ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τοῦ Πολυδώρη.—Ἰδοὺ τὸν ἀφήνει ἡ ληθαργία, εἶπε πλησιάζων βραδέως πρὸς τὴν κλίνην· ἴσως τώρα θέλει ἐμπέσει εἰς νέαν κρίσιν....

— Πολυδώρη... ἐψιθύρισεν ὁ Φεράνδος ἐκ τῆς κλίνης, του μὲ τὰ ὄμματα κλειστά· Πολυδώρη... τί κρότος ἦτον;...

— Ἐκρημνίσθη μία καπνοδόχη... ἀπήντησεν ὁ Πολυδώρης χαμηλῇ τῇ φωνῇ, φοβούμενος μὴ διαταράξῃ πολὺ τὴν ἀκοὴν τοῦ συμβολαιογράφου· ἔξω γίνεται κατακλυσμός... Ὁ οἶκος σαλεύει ἐκ θεμελίων...

Ὁ συμβολαιογράφος δὲν τὸν ἤκουσε· διὸ, στρέψας ὀλίγον τὴν κεφαλὴν, ἐπανέλαβε· —Πολυδώρη, ἔφυγες;

— Ὄχι...ὄχι...ἐδῶ εἶμαι, εἶπεν ὁ Πολυδώρης μὲ φωνὴν δυνατωτέραν· ἀλλὰ σοῦ ὡμίλησα σιγὰ διὰ νὰ μὴ σὲ προξενήσω, ὡς πρὸ ὀλίγου, νέους πόνους λαλῶν σοι ὑψηλά.

— Ὄχι..τώρα ἀκούω τὴν φωνήν σου...χωρὶς τοὺς δριμεῖς ἐκείνους πόνους τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγου ὑπέφερα... διότι μ' ἐφαίνετο ὅτι εἰς τὸν μικρότερον θόρυβον, κεραυνοῦ βροντὴ ἐξερρήγνυτο μέσα εἰς τὸν μυελόν μου καὶ ὅμως..ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πατάγου αὐτοῦ καὶ τῶν ἀλεκλαλήτων μου βασάνων, διέκρινα τὴν περιπαθῆ φωνὴν τῆς Κησίλης προσκαλούσης με.

— Πάλιν..αὐτὴ ἡ καταχθόνιος γυνὴ..πάλιν αὐτή..Ἀλλ' ἀποδίωξον αὐτὴν τὴν ἰδέαν··αὐτὴ θὰ σὲ θανατώσει.

— Τί λέγεις, ἄθλιε καὶ σύ! αὐτὴ ἐξ ἐναντίας εἶναι ἡ ζωή μου... καὶ ὡς ἡ ζωή μου ἀντέχει εἰς τὰ μαρτύριά μου, οὕτως ἀντέχει καὶ αὐτή.

— Ἀλλὰ, ταλαίπωρε, ἐγὼ σὲ λέγω ὅτι αὐτὴ μάλιστα ἡ ἰδέα προξενεῖ τὰ τόσα σόυ μαρτύρια! Ἡ νόσος σου δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἀφροδισιακὴ φρενῖτις φθάσασα εἰς ὑπέρτατον βαθμόν ..Σὲ λέγω ν' ἀποσκορακίσῃς ἐκ τῶν διαλογισμῶν σου τὴν εἰκόνα ταύτην, διότι θὰ χαθῇς!

— Νὰ διώξω τὴν εἰκόνα της, ἀνεφώνησεν ὁ Φεράνδος μετὰ παραφορᾶς, ὤ! ποτὲ, ποτέ!... Ὅλος μου ὁ φόβος εἶναι μήπως ἐξαντληθῇ ἡ διάνοιά μου ἐκ τῆς πολλῆς ἀναπολήσεως τῶν χα-

ρακτήρων της. Ἀλλὰ μή σε μέλῃ καὶ δὲν ἐξαντλεῖται.... Ὅσον προσηλοῦμαι εἰς τὴν πυρίνην αὐτὴν θεωρίαν, τόσον τὴν βλέπω πραγματικωτέραν. Εὐθὺς κακὼς οἱ πόνοι μὲ ἀφήσουν.. στιγμῆς ἀνάπαυσιν... εὐθὺς καθὼς δυνηθῶ δύο μόνον ἰδέας νὰ συνάψω ἡ Κησίλη, αὐτὸ τὸ δαιμόνιον τὸ ὁποῖον λατρεύω καὶ ἅμα καταρῶμαι, ἐπιπολάζει ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου..

— Ἴδε ἀκαταδάμαστος μανία! ... Τὸν ἀκούω καὶ φόβος μὲ κυριεύει.

— Νὰ... νὰ... εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μετὰ φωνῆς συριγματώδους, σταθερῶς προσηλώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ σκοτεινῆς τινος γωνίας τοῦ παστοῦ του· τώρα τὴν βλέπω... τὴν βλέπω λαμβάνουσαν σχῆμα ἀμφίβολον λευκοειδὲς... ἐκεῖ... Καὶ ἔτεινε λειπόσαρκον καὶ τριχώδη δάκτυλόν του πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀπτασίας του.

— Σιῶπα, ταλαίπωρε...

— Ἄ! νά την...

— Φεράνδε..- θάνατος εἶναι αὐτό.

— Ὦ! ἐγὼ τὴν βλέπω, ἐπρόσθεσεν ὁ Φεράνδος μὲ τοὺς ὀδόντας συνεσφιγμένους χωρὶς ν' ἀποκρίνηται εἰς τὸν Πολυδώρην. Νά την! πόσον ὡραία!... Πῶς χύνεται ἡ μελανή της κόμη!... ἀτάκτως... ἐπάνω εἰς τὰς ὠμοπλάτας της!... Καὶ οἱ μικροί της ὀδόντες οἱτινες διαφαίνονται μεταξὺ τῶν ἡμιανεωγμένων χειλέων της... τῶν χειλέων της τῶν κοραλλίνων καὶ ὑγρῶν! Μαργαρίτας νὰ τοὺς εἴπῃς!... Ὦ!... τὰ μεγάλα της ὄμματα... τώρα σὲ φαίνεται ὅτι σπιθηρίζουν, τώρα ὅτι δύουν ἀπὸ τὴν ἡδονήν... Κησίλη! (ἐπρόσθεσε μὲ ἀνέκφραστον παραφορὰν) Κασίλη μου! σὲ λατρεύω ἐγώ!... ὤ!... τὴν αἰώνιον κόλασιν!... φθάνει αἰωνίως νὰ τὴν βλέπω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον!...

— Φεράνδε, λέγω, μὴ ἐρέθιζε τὴν ὅρασίν σου δι' αὐτῶν τῶν φαντασμάτων...

— Καὶ τί; φάντασματα θαρρεῖς σὺ ὅτι εἶναι;

— Πρόσεξε... πρὸ ὀλίγου... ἐνθυμεῖσαι... οὕτως ἐνόμιζες ὅτι ἤκουες καὶ τὰ ἡδυπαθῆ ἄσματα τῆς γυναικὸς αὐτῆς, καὶ ἡ ἀκοή σου ἔπειτα ὑπέφερε τόσα... Πρόσεξε...

— Ἄφες με ἄφες με!... Τί τὴν θέλω τὴν ἀκοὴν, ἂν

ὄχι διὰ νὰ ἀκροῶμαι αὐτήν;... τί τὴν θέλω τὴν ὅρασιν ἂν ὄχι διὰ νὰ βλέπω αὐτήν;

— Ἀλλὰ τὰ μαρτύρια ἄτινα ἔπονται, ἀνόητε κεφαλή!

— Νὰ τὴν βλέπω, καὶ ἂς ὑποφέρω πᾶν μαρτύριον!... ἐγὼ ἠψήφησα τὸν θάνατον χάριν μιᾶς ἀπολαύσεως... τί σημαίνει λοιπόν; ἡ διάπυρος εἰκών της, ἰδοὺ εἶναι δι' ἐμὲ ἀπόλαυσις... Ὦ! Κησίλη! εἶσαι ὡραία!... Ἆχ! διάβολε, τὸ γνωρίζεις ὅτ' εἶσαι μία μαγεία... Πρὸς τί λοιπὸν αὐταὶ αἱ ἐρωτοτροπίαι σου, αἱ καταχθόνιοι, δι' ὧν μὲ καταφλέγεις ἔτι!... Ὦ! τὴν ἀνοικτείρμονα, τὴν ἀνηλεῆ μαινάδα!... Νὰ μὲ θανατώσῃς θελεις λοιπόν;.. Παῦσε... παῦσε... ἢ σὲ καταπαράττω... ἀνεβόησεν ὁ συμβολαιογράφος ὁ ὀλοαῖς μανίαις.

— Ἀλλὰ σὺ μόνος σου, δυστυχῆ, θανατώνεσαι! ἀνέκραξεν ὁ Πολυδώρης τινάσσων δύνατὰ τὸν συμβολαιογράφον διὰ νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν ἔκστασίν του... Ματαία προσπάθεια! ὁ Φεράνδος ἐξηκολούθησε μὲ νέαν παραφοράν·

— Ὦ βασιλίς μου... δαιμόνιόν μου, κέντρον ἡδυπαθειῶν ἀνεκλαλήτων! ἐγὼ ποτὲ δὲν εἶδα... Ὁ συμβολαιογράφος δὲν ἐτελείωσε τὴν φράσιν, ἀλλ' ἔβαλε βιαίαν φωνὴν ὀδύνης καὶ ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.

— Τί ἔπαθες; τὸν ἠρώτησεν ὁ Πολυδώρης ἔκθαμβος.

— Σβύσε τὸ φῶς, ἡ λάμψις του πολὺ... δὲν τὴν ὑποφέρουν τὰ ὄμματά μου· μου ἀφανίζει τὴν ὅρασιν...

— Πῶς! εἶπεν ὁ Πολυδώρης ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκπληπτόμενος· ὁ λύχνος ἐξ ἐναντίας εἶναι αὐχμηρότατος... τὸ φῶς ἀσθενέστατον.

— Σὲ λέγω, τὸ φῶς ηὔξησε. Νὰ... ἀκόμη... ἀκόμη... ὦ! φθάνει, διὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ... ἀνυπόφορον ἔγινε πλέον, ἐπρόσθεσεν ὁ Φεράνδος κλείων τὰ βλέφαρά του μ' ἔμφασιν ἄλγους αὔξοντος.

—Δὲν ἐξεύρεις τί λέγεις· μόλις ὁ θάλαμος ἔφεγγε, καὶ πάλιν ἐγὼ ἠλάττωσα τὸ φῶς... ἄνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς σου... νὰ ἰδῇς...

— Ν' ἀνοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου... ἀλλὰ θὰ τυφλωθῶ ἀπὸ τοὺς χειμάρρους φωτὸς φλογεροῦ δι' οὗ βαθμηδὸν πληροῦται αὐτὸς ὁ θάλαμος... Ἐδῶ... ἐκεῖ... παντοῦ... πίδακες πυρὸς... μυριάδες σπινθήρων ἀκτινοβόλων... (ἀνέκραξεν ὁ συμ-

βολαιογράφος ἀναπαθήμενος ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του· βαλὼν δ' ἔπειτα νέαν κραυγὴν ὡσανεὶ πόνου δριμυτάτου, ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰς δύο χεῖρας του). Ἐτυφλώθηκα, χριστιανέ, ἐτυφλώθηκα... τὸ διάπυρον αὐτὸ φῶς μοῦ διαπερᾷ τὰ κεκλεισμένα μου βλέφαρα... μὲ κατακαίει... μὲ καταναλίσκει... Ἄ! τώρα μὲ προφυλάττουν ὀλίγον αἱ χεῖρές μου!... Ἀλλὰ σβύσε αὐτὸν τὸν λαμπτῆρα. ἡ φλὸξ τὴν ὁποίαν ἀναδίδει εἶναι καταχθόνιος φλόξ!...

— Ἰδοὺ... εἶπεν ὁ Πολυδώρης· ἡ ὅρασίς μου ἐκυριεύθη ἐκ τῆς ὑπερμέτρου ἐκείνης εὐαισθησίας ἐξ ἧς εἶχε κυριευθῆ πρὸ ὀλίγου καὶ ἡ ἀκοή του· μετὰ ταῦτα ἕπεται παραλογισμὸς... καὶ τετέλεσται πλέον· ἀποθνήσκει· Νὰ τὸν φλεβοτομήσῃ τις ἐκ νέου εἰς τὴν κατάστασίν του, εἶναι θάνατος.

— Νέα φωνὴ ὀξεῖα, τρομερὰ τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου ἀντήχησεν εἰς τὸν θάλαμον·— Δήμιε! σβύσε σὲ λέγω αὐτὸν τὸν λύχνον!... ἡ ἔλλαμψίς του ἡ δικαιακὴ διαπερᾷ καὶ τὰς χεῖράς μου· τὰς κατέστησε διαφανεῖς... Βλέπω τὸ αἷμα κυκλοφοροῦν εἰς διακλαδισμοὺς τῶν φλεβῶν μου. Εἰς μάτην ὅλαις δυνάμεσι κλείω τὰ βλέφαρά μου, ἡ φλογερὰ αὕτη λάβα παρεισδύει δι' αὐτῶν... Ὦ! τί μαρτύριον, τί μαρτύριον!... αἰσθάνομαι πεταυρισμοὺς, νυγμοὺς πυρφόρους, ὡσὰν νὰ ἔχωνα εἰς τὸ βάθος τῶν ὀμμάτων μου σίδηρον ὀξὺν, πυρακτωμένον... Διὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!... ἀνέκραξεν ὁ δυστυχὴς κυλιόμενος ὡς ὄφις ἐπὶ τῆς κλίνης του..

Φρυάττων ὁ Πολυδώρης ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ πάθους τοῦ Φεράνδου, ἔσβυσε τότε τὸν λύχνον διὰ μιᾶς, καὶ ἀμφότεροι εὑρέθησαν εἰς σκότος ψηλαφητόν. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἠκούσθη κρότος ἁμάξης πρὸς τὴν θύραν τῆς ὁδοῦ...

Ἀφοῦ τὸ σκότος διεχύθη εἰς τὸν κοιτῶνα, οἱ δριμεῖς τοῦ Φεράνδου πόνοι ἔπαυσαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

— Διατί ν' ἀργήσῃς τόσον νὰ σβύσῃς τὸ φῶς; εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος. Διὰ νὰ ὑποφέρω τερισσότερον τὴν καταχθόνιον ἐκείνην κόλασιν; Ὦ! τί ἔσυρα, Θεέ μου, τί ἔσυρα!...

— Ἐγὼ σὲ τὸ εἶπα· ἅμα ἡ ἀνάμνησις τῆς γυναικὸς αὐτῆς διεγείρῃ μίαν τῶν αἰσθήσεών σου... ἡ αἴσθησις αὕτη θέλει παραυτα σχεδὸν καταχυριεύεσθαι ἀφ' ἓν τῶν τρομερῶν ἐκείνων

φαινομένων ἅτινα φέρουσι τὴν ἐπιστήμην εἰς ἀμηχανίαν, καὶ τὰ ὁποῖα δύνανται οἱ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι νὰ ὀνομάσωσι στυγερὰν μάστιγα Θεοῦ.

— Μὴ μου ἀναφέρῃς περὶ Θεοῦ... ἀνέκραξε τὸ ἀνθρωπόμορφον τέρας τρίζον τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ.

— Σὲ λέγω τάχα, διὰ νὰ καναλάβῃς... ἀφοῦ ἔχεις εὐχαρίστησιν νὰ ζῇς, καί τοι τοσαῦτα πάσχων... πρόσεξε μὴν τὴν ἀναπολήσῃς πλέον εἰς τὸν νοῦν σου αὐτὴν τὴν γυναῖκα, διότι ἡ φοβερὰ ἐκείνη κρίσις τῆς νόσου σου θέλει ἑκάστοτε σε μαστιζει.

— Ἔχω εὐχαρίστησιν νὰ ζῶ, διότι ἡ ἀνάμνησις τῆς Κισίλης εἶναι ἡ μόνη μου ζωή...

— Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις σὲ θανατώνει σὲ κατατήκει.

— Ἂς ἦναι... ἂς μὲ θανατώσῃ. Ἐγὼ μετὰ τῆς Κισίλης συνεσωματώθην πλέον ὡς σὸ αἷμα μετὰ τῆς σαρκός. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος μοῦ ἀφήρεσεν ὅλην τὴν περιουσίαν μου... τῆς μαγίστης ὅμως ἐκείνης τὴν φλογερὰν καὶ ἀναφαίρετον εἰκόνα δὲν ἠδυνήθη νὰ μοῦ στερήσῃ. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι κτῆμά μου· εἰς πᾶσαν ὥραν τὴν ἔχω παροῦσαν, ὡσὰν αἰχμάλωτόν μου... μοῦ λέγει ὅτι θελήσω...μὲ κυττάζει ὅπως θελήσω... μὲ λατρεύει ὅπως θελήσω,» ἀνέκραξεν ὁ συμβολαιογράφος ἀπὸ νέαν φρενίτιδα κυριευόμενος.

— Φεράνδε, μὴ ἐξάπτου... ἐνθυμήσου τὰ πρὸ ὀλίγου.

Ὁ συμβολαιογράφος δὲν ἤκουσε τὸν συνένοχόν του, ὅστις προεῖδε τὴν προσέγγισιν νέας παραφορᾶς. Καὶ ὄντος, ὁ Φεράνδος ἐπανέλαβεν ἀναπέμπων σπασμωδικὸν γέλωτα.

— Τὴν Κησίλην νὰ μοῦ ἀφαιρέσουν! Ἀλλ' ἀγνοοῦν αὐτοὶ λοιπὸν ὅτι φθάνει κἀνεὶς εἰς τὸ ἀδύνατον ὁπόταν συγκεντρώσῃ τὴν δύναμιν ὅλων τῶν αἰσθητηρίων του ἀφ' ἑνὸς ἀντικειμένου; Ν' ἀναβῶ θέλω... θ' ἀναβῶ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Κησίλης, ὁποῦ δὲν ἐτόλμησα νὰ εἰσέλθω μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της... ὦ! νὰ ἴδω, νὰ ἐγγίσω τὰ φορέματα ἅτινα ἐνδύθη... τὸν καθρέπτην ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐστολίζετο... θὰ εἶναι ὡσὰν νὰ βλέπω τὴν ἰδίαν! Ναί, προσηλῶν ἄσκαρδαμικτὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ τοῦ καθρέπτου της, θὰ εἴδω αἰφνιδίως τὴν Κησίλην μου ἐν αὐτῷ καὶ δὲν θὰ εἶναι ἀπάτη ὀφθαλμῶν, ἀντικατοπρισμὸς ἁπλοῦς· θὰ εἶναι ἡ ἰδία σύσσωμος, θὰ τὴν εὕρω

ἐκεῖ... ὅπως ὁ ἑρμογλύφος εὑρίσκει τὸ ἄγαλμά του εἰς ἓν τμῆμα ἀκατεργάστου μαρμάρου... Πλὴν, τὴν κεφαλήν μου βάλλω στοίχημα, θὲν θὰ εἶναι ὠχρὰ καὶ ψυχρὰ ὡσὰν Γαλάτεια!...

— Ποῦ τρέχεις;... εἶπεν ὁ Πολυδώρης ἀκούων τὸν Φεράνδον ἐγειρόμενον, διότι ἐξηκολούθει νὰ βασιλεύῃ ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐκείνου τὸ βαθύτατον σκότος.

— Παγαίνω νὰ εὕρω τὴν Κησίλην...

— Κάθου ἥσυχος... δὲν σ' ἀφήνω... σὲ κρατῶ... εἶπεν ὁ Πολυδώρης ἁρπάζων τὸν συμβολαιογράφον ἐκ τοῦ βραχίονος.

Ὁ Φεράνδος ὡς ἦτον ἐκλελυμένος ἐκ τῆς νήσου, δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιπαλαίσῃ μετὰ τοῦ Πολυδώρη, ὅστις τὸν ἐκράτει μὲ χεῖρα στιβαράν.

— Μ' ἐμποδίζεις τοῦ νὰ ὑπάγω νὰ εὕρω τὴν Κησίλην;

— Ναὶ... ἔπειτα... μέσα εἰς τὸν προσεχῆ θάλαμον ὑπάρχει φῶς ἀναμμένον· εἶδες τί ἔπαθες πρὸ ὀλίγου ἐκ τοῦ φωτός...

— Ἡ Κησίλη εἶν' ἐπάνω... μὲ προσμένει... κάμινος νὰ ὑπῆρχε γέενα ἐν τῷ μεταξὺ, ἤθελα τὴν διέλθει διὰ νὰ ὑπάγω πρὸς ἐκείνην... Ἄφες με... εἶπεν ὅτ' εἶμαι ὁ γέρων λύκος της... Πρόσεξε καλὰ, οἱ ὄνυχές μου ξεσχίζουν.

— Δὲν ἐκβαίνεις ἀπ' ἐδῶ... μή με ἀναγκάσῃς νὰ σὲ δέσω ἐπὶ τῆς κλίνης σου ὡς φρενόληπτον.

— Πολυδώρη, ἄκουσ' ἐδῶ... ἐγὼ τρελὸς δὲν εἶμαι, ἀκούεις; εἶμαι γνωστικώτερος ἀπὸ σέ· γνωρίζω ὅτι πραγματικῶς ἡ Κησίλη δὲν εἶναι ἐπάνω... ἀλλὰ δι' ἐμὲ τὰ φαντάσματα τοῦ νοὸς εἶναι πραγματικότης...

— Σιωπή! ἀνέκραξεν αἰφνιδίως ὁ Πολυδώρης δίδων ἀκρόασιν· πρὸ ὀλίγου μ' ἐφάνη ὅτ' ἤκουσα ἄμαξάν τινα σταθεῖσαν ἔξωθεν τῆς θύρας... δὲν ἠπατήθην, ὡς φαίνεται, διότι τώρα ἀκούω φωνὴν ἀνθρώπου... ἐντὸς τῆς αὐλῆς...

— Ψεύματα· τὸ κάμεις διὰ νὰ στρέψῃς ἀλλοῦ τὸν νοῦν μου... ἐγὼ δὲν εἶμαι παιδί...

— Σὲ λέγω ἀκούω ὁμιλίας, καὶ μὲ φαίνεται ὡσὰν νὰ ἦναι ἡ φωνή...

— Κολύθια, εἶπεν ὁ Φεράνδος διακόπτων τὸν Πολυδώρην· ηὗρες νὰ γελάσῃς ἄνθρωπον.

— Ἄκουσε χριστιανὲ... ἄκουσε... νὰ... δὲν ἤκουσες!..

— Ἄφες με, σὲ λέγω· ἡ Κησίλη εἶν' ἐπάνω καὶ μὲ κράζει... μή με ὀργίζεις... κύτταξε καλά...

— Δὲν τὸ κουνεῖς ἀπ' ἐδῶ...

— Σὲ λέγω, πρόσεξε...

— Σὲ λέγω, ἀπ' ἐδῶ δὲν τὸ κουνεῖς· εἶναι τοῦ συμφέροντός μου νὰ μείνῃς ἐδῶ.

— Μ' ἐμποδίζεις νὰ εὕρω τὴν Κησίλην; λοιπὸν κ' ἐμένα τοῦ συμφέροντός μου εἶναι νὰ σὲ θανατώσω... Λάβε λοιπόν! εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μετὰ φωνῆς ὑποκώφου...

Ὁ Πολυδώρης ἔβαλε κραυγὴν μεγάλην· — Σκύλε ἄπιστε, σκύλε! μ' ἐκτύπησες εἰς τὸ χέρι· ὅμως ἡ πληγὴ εἶναι ἀβλαβής· δὲν ς' ἀφήνω, νὰ ἐξεύρω ὅτι θὰ σπαράξῃς.

— Ἡ πληγὴ εἶναι θανατηφόρος... τὸ μαχαῖρι τὸ ὁποῖον κρατῶ εἶναι τὸ φαρμακερὸν ἐκεῖνο τῆς Κησίλης· τὸ ἐκράτουν ἐπάνω μου ἔκτοτε· τώρα θὰ ἰδῇς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δηλητηρίου... Ἄ! μὲ ἀφήνεις τώρα... τὸ 'ξεῦρω κ' ἐγώ· τέλος πάντων θὰ σὲ ἴδω νεκρόν... Νὰ μάθῃς νὰ μὴ μ' ἀφήνῃς ν' ἀναβῶ ἐπάνω εἰς τῆς Κησίλης!... — ἐπρόσθεσεν ὁ Φεράνδος ζητῶν εἰς τὸ σκότος ψηλαφητὶ ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν.

— Ὦ! ἐτραύλισεν ὁ Πολυδώρης· ἡ χείρ μου αἱμωδιάζει... ψῦχος θανατηφόρον μὲ κυριεύει... τὰ γόνατά μου τρέμουν ὑπ' ἐμέ... τὸ αἷμά μου πήγνυται εἰς τὰς φλέβας μου... σκοτοδινίασις μ' ἔρχεται... Βοήθειαν!... ἐκραύγασεν ὁ συνένοχος τοῦ Φεράνδου συνάπτων ὅλας του τὰς δυνάμεις εἰς πανυστάτην κραυγήν· βοήθειαν!... ἀποθνήσκω!!!

Καὶ κατέπεσεν ὑπὸ τὸ ἑαυτοῦ βάρος.

Ὡς εἰς ἀπόκρισιν τῆς ἀγωνιώσης τοῦ Πολυδώρη φωνῆς, διεχύθη πάταγος θύρας ὑαλοφράκτου ἀνεωχθείσης μὲ τοσαύτην, ὁρμήν, ὥστε πολλαὶ τῶν ὑάλων ἔγιναν συντρίμματα· ὁ κρότος δ' αὐτὸς συνωδεύθη διὰ τῆς ἠχηρᾶς τοῦ Ροδόλφου φωνῆς καὶ διὰ βημάτων κατεσπευμένων.

Ὁ Ἰάκωβος Φεράνδος, εὑρὼν τέλος πάντων ἐν τῷ σκότει τὴν κλειδωνιάν, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ προσεχοῦς δωματίου καὶ ὥρμησεν ἐντὸς αὐτοῦ κρατῶν εἰς χεῖρας τὸ κινδυνῶδες ὅπλον του...

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν... φοβερὸς καὶ ἄγριος ὡς τὸ δαιμόνιον τῆς ἐκδικήσεως, ὁ πρίγκηψ εἰσήρχετο εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους. — Θηρίον! ἀνέκραξε προχωρῶν πρὸς τὸν Φεράνδον· τὴν θυγατέρα μου ἐφόνευσες!... λάβε λοιπόν...

Ὁ πρίγκηψ διεκόπη, καὶ ὠπισθοδρόμησε μετὰ φόβου. Ἤθελέ τις εἴπει ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι ὑπῆρξαν πρὸς τὸν Φεράνδον κεραυνός... Ρίψας αὐτὸς τὸ ξιφίδιον καὶ φέρων ἀμφοτέρας του τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς, ἔπεσε πρηνὴς ἀναδωσας φωνὴν κατ' οὐδὲν ὁμοιάζουσαν μὲ φωνὴν ἀνθρωπίνην.

— Κατὰ συνέπειαν τοῦ ὀπτικου φαινομένου ὑφ' οὗ εἴδομεν κατεχόμενον τὸν Φεράνδον, φαινομένου τὸ ὁποῖον εἶχε παύσει μὲ τὴν διάχυσιν τοῦ παντελοῦς σκότους, ὅταν ὁ συμβολαιογράφος εἰσῆλθεν εἰς τὸ προσεχὲς δωμάτιον, ὅπου ὑπῆρχε φῶς, κατεκυριεύθη ἀμέσως πάλιν ἀπὸ θάμβος ὀφθαλμῶν ἀνυπόφορον· τὸν ἐφάνη ὅτι προσεῖδεν ἐκ τοῦ πλησίον εἰς αὐτὸν τὸν ἔμπυρον τοῦ ἡλίου δίσκον. Καὶ ἰδοὺ τὸν ἐκυρίευσεν ἀγωνία νέα, τρομερὰ, νευρική· ἔκτοτε δὲ σπαίρων, ξέων μὲ τοὺς ὄνυχάς του τὸν τάπητα, ὡς διὰ νὰ σκάψῃ τρύπαν διὰ νὰ χωθῇ, νὰ σωθῇ ἐκ τῆς στυγερᾶς κολάσεως, ἣν τὸν ἐπροξένει ἡ ἔκλαμψις ἐκείνη.

Ὁ Ροδόλφος, εἷς τῶν τῆς θεραπείας του, καὶ ὁ θυρωρὸς τοῦ οἴκου τοῦ συμβολαιογράφου, ὅστις ἠναγκάσθη νὰ ὁδηγήσῃ τὸν πρίγκηπα μέχρι τῆς θύρας τοῦ δωματίου ἐκείνου, ἵσταντο φρυάττοντες. Ὁ πρίγκηψ μ' ὅλην τὴν δικαίαν ἀπέχθειάν του ἐκινήθη εἰς οἶκτον πρὸς τὰς ἀνηκούστους τοῦ Φεράνδου βασάνους, καὶ διέταξε νὰ τὸν μεταφέρωσιν ἐφ' ἑνὸς ἀναπλίντρου. Τοῦτο δὲ καὶ ἐπράχθη μετὰ κόπου ὄχι ὀλίγου διότι ὁ συμβολαιογράφος ἐσφάδαζε σφοδρῶς εἰς τὰς χειράς των, αἰσθανόμενος ὅτι τὸν ἔφερον ἀπέναντι τοῦ λύχνου· ἀλλ' ὁπόταν πλέον περιεχύθη φωτὸς ἡ μορφή του, ἔβαλε κραυγὴν νέαν... κραυγὴν ἥτις ἐπροξένησεν εἰς τὸν Ροδόλφον φρίκην ἀπερίγραπτον.

— Μετὰ μακρὰ καὶ νέα μαρτύρια, τὸ φαινόμενον ἔπαυσεν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ σφοδρότητος. Ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ὁ ὀπτικὸς ἐκεῖνος πόνος, χωρὶς νὰ λάβῃ συνέπειαν τὸν θάνατον, διεκόφη... πλὴν τὸν διεδέχθη παραφροσύνη μανιώδης.

Αἰφνιδίως ὁ Φεράνδος ἀπεξυλώθη ὡσὰν ἐπιληπτικός, τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιμόνως κεκλεισμένα διατηρούμενα βλέφαρά του ἠνεώχθησαν διὰ μιᾶς· ἀντὶ νὰ φεύγωσι τὸ φῶς οἱ ὀφθαλμοί του ἐξ ἐναντίας προσηλώθησαν εἰς αὐτό· αἱ κόραι τῶν ὀμμάτων του διεστάλθησαν καὶ τατέστησαν ἀπλανεῖς ὡσεὶ νεκροῦ, ἀλλὰ καὶ φωσφορώδεις ὡσὰν νὰ ὑπῆρχε λύχνος ἔσωθεν αὐτῶν.

Ὁ Φεράνδος ἐφαίνετο βυθισμένος ὡσὰν εἰς ἔκστασιν· τὸ σῶμα καὶ τὰ μέλη του κατ' ἀρχὰς ἔμειναν εἰς τελείαν ἀκινησίαν, μόνοι οἱ τοῦ προσώπου του χαρακτῆρες ἐνέφαινον σπασμωσδικοὺς τιναγμούς. Ἡ εἰδεχθής του μορφὴ οὕτω τεταραγμένη καὶ διάστροφος, δὲν εἶχε πλέον εἶδος ἀνθρώπινον, ἀλλ' ἐνόμιζέ τις ὅτι μὲ τὴν ἀπόδρασιν τοῦ λογικοῦ ἀπέδρα καὶ ὁ ἄνθρωπος, καὶ κτήνους χαρακτὴρ ἐνετυπώθη ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἀθλίου.

Φθάσας εἰς τὴν θανατηφόρον περίοδον τῆς παραφροσύνης του, ἐνθυμεῖτο εἰσέτι τοὺς λόγους τῆς Κησίλης ἥτις τὸν εἶχεν ὀνομάσει λύκον της· ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐφαντάσθη ἑαυτὸν τωόντι λύκον. Οἱ διακεκομμένοι καὶ ἀσθματικοί του λόγοι ἐμαρτύρουν τὴν τοῦ νοός του ἀταξίαν. Ὀλίγον καὶ ὀλίγον τὰ μέλη του, τὰ ἀποξυλωμένα μέχρι τοῦδε καὶ ἀκίνητα, ἀπελύθησαν· ἐζήτησε νὰ μετακινηθῇ ἀλλ' ἔπεσεν ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου· ἐπειράθη νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ περιπατήσῃ ἀλλὰ τὸν ἔλλειπον αἱ δυνάμεις καὶ ἠναγκάσθη τώρα μὲν νὰ ἕρπῃ ὡς ὄφις, τώρα δὲ νὰ σύρεται ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν γονάτων.... καὶ ἐπήγαινεν ἡ ἤρχετο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, κατὰ τὴν ὥθησιν καὶ διάκρισιν τῶν ὀπτασιῶν του.

Συσταλθεὶς τέλος πάντων εἰς μίαν γωνίαν, ὡς θηρίον ἐν τῇ τρώγλῃ αὐτοῦ, ἐξηκολούθησεν ἐκεῖθεν τὰς βραγχώδεις του κραυγὰς καὶ τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων. Ταῦτα καὶ οἱ ὁρατοὶ σπασμοὶ τῶν μυώνων τοῦ μετώπου καὶ τῆς μορφῆς του ἐν γένει καὶ τῆς μορφῆς του ἐν γένει καὶ τὸ φλογερὸν βλέμμα, τὸν ἔδιδον κατὰ στιγμὰς ὁμοιότητά τινα καὶ συγγένειαν μὲ λύκον, ὄχι μεταφορικὸν πλέον, ἀλλὰ πραγματικόν.

— Λύκος εἶμ' ἐγώ... λύκος... λύκος, ἔλεγε μετὰ φωνῆς μεμετρημένης, συστελλόμενος ὅσον τὸ δυνατόν· ναί, λύκος... Τί αἷμα!... Μέσα εἰς τὸ σπήλαιόν μου... πτώματα... σπαραγμένα!... Ἡ Κελαϊδήστρα... ὁ ἀδελφὸς ἐκείνης τῆς χήρας...

μία κόρη μικρά... τὸ παιδὶ τῆς Λουΐζης... ἰδοὺ πτώματα.. ὄχει νὰ φάγῃ καὶ ὁ θυληκή μου, ἡ Κησίλη... (Παρατηρῶν δ' ἔπειτα τοὺς λειποσάρκους δακτύλους του, οἱ ὄνυχες τῶν ὁποίων εἶχον αὐξήσει καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του, ἐπ.όσθεσε τὰς ἑφεξῆς διακεκομμένας λέξεις·) Ὦ! οἱ ὄνυχες μου κοπτεροὶ... κοπτεροὶ καὶ ὀξεῖς... Γέρων λύκος εἶμ' ἐγὼ, ὅμως... ἂς κοπιάσῃ κἀνεὶς νὰ κάμῃ ὅτι θὰ μοῦ 'πάρει τὴν Κησίλην μου.. τὴν θηλυκή μου.. Ἄ! μὲ κράζει! μὲ κράζει! Εἶπε προθέτων τὸ τερατῶδες πρόσωπόν του καὶ τεἰνων τὸ οὖς.

Μετά τινα στιγμὴν σιωπῆς συνεστάλθη ἐκ νέου πρὸς τὸν τοῖχον λέγων·—Ὄχι... δὲν ἦτον ἐκείνη... ἐνόμισα ὅτι ἦτον ἡ φωνή της, ἀλλ' ἐκείνη ἔφυγεν... ἀλλὰ τὴν βλέπω μολοντοῦτο ... Ὦ! νά την... Μὲ κράζει, βρυχᾶται, βρυχᾶται... κάτω μακρὰν... νά με... νά με... Καὶ ὁ Φεράνδος ἐσύρθη πρὸς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ χειρῶν αὐτοῦ. Μολονότι αἱ δυνάμεις του εἶχον εἶχον ἐξαντληθῆ, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐπροχώρει διὰ σπασμοδικοῦ τινος τιναγμοῦ, ἔπειτα ἵστατο, ὡς νὰ ἠκροᾶτο μετὰ προσοχῆς.

— Ποῦ εἶναί την ; ποῦ εἶναί την ; πλησιάζω, ἀπομακρύνεται... Ἄ ! ἐκεῖ κάτω... ὦ!...μὲ προσμένει... κάμε... κάμε... τρῶγε τὸ χῶμα καὶ μούγγριζε παραπονετικά... Ἄ ! τὰ μεγάλα της, τὰ ἄγριά της 'μάτια φαίνονται τώρα ἥμερα, ὡσάν νὰ ἱκετεύουν... Κησέλη, ὁ γέρω λύκος σου ἐφθασε, στάσου — ἀνεβάησε. Καὶ ὑπ' ἐσχάτης ἐμψυχωθεὶς ὁρμῆς ἀνηγέρθη πάλιν ἐπὶ μόνων τῶν γονάτων του.

'Αλλὰ πεσὼν αἰφνιδίως ὕπτιος, περιδεὴς ἐπὶ τῶν πτερνῶν του μόνων στηριζόμενος, μὲ ἀνορθωμένην τὴν κόμην, μὲ τὸ βλέμμα ἄπορον, τὸ στόμα κεχηνὸς ἐκ τοῦ τρόμου, καὶ τὰς χεῖρας πρὸς τὰ ἐμπρὸς τεταμένας, ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἐπάλαιε μανιωδῶς ἐναντίον ἀντιμειμένου τινὸς ἀοράτου· ἐπρόφερε δὲ ταὐτοχρόνως καὶ λόγους ἄνευ συνεχείας· — Μ' ἐδάγκασε... βοήθεια... δεσμὰ παγετώδη... 'πᾶν ! ἔσπασαν τὰ κόκκαλά μου... δὲν ξεμπερδεύει...'δόντια βελόναις...Μὴ νὰ τὰ 'μάτια, μή... διὰ τὸν Θεὸν... διὰ τὸν Θεὸν... ἕνα μαῦρο 'φίδι... ὦ! ἡ πλακωτή του κεφαλὴ... τὰ φλογερά του 'μάτια... Μὲ βλέπει... εἶναι ὁ Σατανᾶς... Ἄ:... μ'

ἐγνώρισε... Ἰάκωβε Φεράνδε... εἰς τὴν ἐκκλησίαν... εὐλαβέστατε ἄνθρωπε... φιλακόλουθος ἄνθρωπος! σ' ἐξορκίζω... ὁ σταυρός... σ' ἐξορκίζω. Καὶ ὁ συμβολαιογράφος ἀνεγερθεὶς πάλιν ὀλίγον, ἐστηρίχθη διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, κ' ἐζήτησε διὰ τῆς ἄλλης νὰ κάμῃ τὸν σταυρόν του.

Τὸ πελιδνόν του μέτωπον ἦτο κάθυγρον ἀπὸ ἱδρῶτα ψυχρόν, οἱ ὀφθαλμοί του ἤρχιζον νὰ χάνωσι τὴν διαφάνειάν των... ἠμαυροῦντο... καθίστατο γαλακτώδεις. Ὅλα τὰ συμπτώματα θανάσου προσεγγίζοντος ἀνεφάνησαν εἰς αὐτόν.

Ὁ Ροδόλφος καὶ οἱ λοιποὶ μάρτυρες τῆς σκηνῆς ταύτης ἵσταντο ἀκίνητοι καὶ ἄφωνοι ὡς νὰ κατείχοντο ὑπὸ φρικώδους ὀνείρου.

— Ἄ!... ἐπανέλαβεν ὁ Φεράνδος ἐκ τῆς αὐτῆς θέσεως· ὁ σατανᾶς... ἔγινεν ἄφαντος... ἂς ὑπάγω τώρα εἰς τὴν ἐκκλησίαν... εἶμαι ἄνθρωπος εὐλαβέστατος... προσεύχομαι... Ἔ; δὲν τὰ μανθάνει κἀνείς... λές; ὄχι, ὄχι, πειρασμὲ... τωόντι! ... ἱεροκρυφίως... Αἱ, καὶ ἂς ἔλθουν, αἱ γυναῖκες αὐταὶ... ὅλαι! ναὶ, ὅλαι... ποῦ θὰ μάθει κἀνείς! Καὶ ἐπὶ τῆς εἰδεχθοῦς φυσιογνωμίας τοῦ κολαζομένου λάγνου ἀνθρώπου αὐτοῦ διέκρινέ τις τότε τὴν τελευταίαν ἀγωνίαν τοῦ σαρκικοῦ ἐρεθισμοῦ... Μὲ τοὺς πόδας ἀμφοτέρους ἐντὸς τοῦ τάφου τὸν ὁποῖον τῷ ἤνοιξεν ἡ φρενητικὴ περιπάθειά του ἐπεκαλεῖτο εἰσέτι εἰκόνας πλήρεις θανατηφόρου φιληδονίας!

— Ἄ!... ἐπανέλαβε μετὰ φωνῆς πνευστιώσης· τὰς γυναῖκας αὐτὰς... τὰς γυναῖκας!... Πλὴν κρυφὰ, κρυφά!... Εἶμαι ἄνθρωπος εὐλαβέστατος!... Κρυφὰ, κρυφά!... Ἄ! νὰ τὰς!... τρεῖς... Εἶναι τρεῖς!... Τί λέγει αὐτή;... Εἶμαι ἡ Λουΐζα Μορέλ... Ἄ!... ναὶ, ἡ Λουΐζα Μορέλ... γνωρίζω. Ἐγὼ εἶμαι μία κόρη ποταπὴ, τοῦ λαοῦ. Ἰδὲ, Φεράνδε, τί μακρὰ καὶ μαῦρα μαλλία, καὶ πῶς εἶναι χυμένα ἐπάνω εἰς τὸν ὦμόν μου... Τὸ πρόσωπόν μου σὲ ἤρεσκε... Νὰ... ἔπαρέ το... φύλαξέ το... Τί μοῦ δίδει; Καλὲ, τὴν κεφαλήν της μοῦ δίδει, καλὲ... καλὲ τὴν κεφαλήν της κομμένην ἀπὸ τὸν δήμιον... Καὶ τώρα ἡ νεκρὰ αὕτη κεφαλὴ μὲ κυττάζει... ἡ νεκρὰ κεφαλὴ μοῦ ὁμιλεῖ... Τὰ μελανά της χείλη σαλεύουν... Ἔρχου! ἔρχου! ἔρχου!... ὡσὰν τὴν Κησίλην... ὄχι,

δὲν θέλω... δὲν θέλω... πειρασμὲ μαῦρε... ἄφες με... 'πήγαινε!... 'πήγαινε!... Καὶ αὐτὴ πάλιν ἡ ἄλλη!.. ὦ! ὡραία! ὡραία, Φεράνδε... ἐγὼ εἶμαι ἡ δούκισσα... Δὲ-Λυσηναῖ... 'Ιδὲ ἀνάστημα θεᾶς... τὸ μειδίαμά μας.. τὰ τολμηρά μου ὄμματα... 'Ερχου! ἔρχου! Ναὶ, ἔρχομαι... ἀλλὰ πρόσμεινε!... Καὶ αὐτὴ... ἥτις ἀποστρέφει τὸ πρόσωπόν της!... "Ω! Κησίλη! ...Κησίλη!... Ναὶ... Φεράνδε... ἐγὼ εἶμαι ἡ Κησίλη... Βλέπεις τὰς τρεῖς χάριτας... τὴν Λουΐζαν... τὴν δούκισσαν καὶ ἐμὲ... ἐκλεξε... Καλλονὴ τοῦ λαοῦ... καλλονὴ ἐξ εὐγενῶν... καλλονὴ ἀγρία τῶν τροπικῶν... 'Ο ἅδης μεθ' ἡμῶν... "Ερχου! ἔρχου!... 'Ο ἅδης μετὰ σοῦ!... Ναὶ, ἀνεφώνησεν ὁ Φεράνδος ἐγειρόμενος ὀλίγον ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ καὶ τεινων τὰς χεῖρας, ὡς διὰ νὰ ἁρπάσῃ τὰ φαντάσματα.

'Ο τελευταῖος οὗτος παροξυσμὸς ὑπῆρξε θανατηφόρος πρὸς αὐτόν. 'Επανέπεσεν ἀμέσως ὕπτιος, ὡς σῶμα χωρὶς αἰσθήσεις· τὰ ὄμματά του ἐμεγεθύνθησαν ὑπερμέτρως, καὶ σπασμοὶ ὅμοιοι μὲ τοὺς ὁποίους προξενεῖ ἡ βαλταϊκὴ στήλη ἐπὶ τῶν πτωμάτων κατέστησαν τὸ πρόσωπόν του ἄγριον καὶ φοβερὸν εἰς μορφασμοὺς, τὸ στόμα του ἐνεπλήσθη ἀφροῦ· ἡ φωνή του κατέστη συριγματώδης, στραγγαλιώδης, ὡς ὑδροφόβου· διότι εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δεινὴ αὕτη νόσος... ἡ δεινὴ αὕτη τῆς λαγνείας ποινὴ, παρουσιάζει τὰ αὐτὰ συμπτώματα τῆς λύσσης.

'Η ζωὴ τοῦ ἀνθρωπομόρφου τέρατος ἐσβέσθη ἐν τῷ μέσῳ ἐσχάτης τινὸς καὶ φρικαλέας ὀπτασίας· ψυχορραγῶν ὑπετραύλιζεν εἰσέτι·—Μαύρη, μαύρη... φάσματα... σκέλεθρα ἐκ χαλκοῦ πυροῦ... μὲ περιπτύσουν... τὰ καίοντα δάκτυλά των... αἱ σάρκες μου καπνίζουν... ὁ μυελὸς τῶν κοκκάλων μου τιτανοῦται... φάσμα ἀνηλεὲς... ὄχι!... ὄχι... Κησίλη!... φωτιά... Κησίλη!...

Τοιαῦται ὑπῆρξαν αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ 'Ιακώβου Φεράνδου... 'Ο 'Ροδόλφος ἀπῆλθε περίτρομος.

## ΚΕΦΑΔΑΙΟΝ ΣΤ'.

### Νοσοκομεῖον

'Ενθυμούμεθα ὅτι ἡ Μαριάνθη, σωθεῖσα παρὰ τῆς Λυκαίνης εἶχε μετακομισθῇ, ὄχι μακρὰν τῆς Νήσου Χαλαστοῦ, εἰς τὸν

ἐξοχικὸν οἶκον τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος, ἰατροῦ τοῦ νοσοκομείου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου καὶ ὁδηγοῦμεν τὸν ἀναγνώστην.

Ὁ πολυμαθὴς αὐτὸς δόκτωρ, ὅστις ἀπόλαυσε τὴν ὁποίαν κατεῖχεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο διὰ μέσων μεγάλων, ἐθεώρει τὰς αἰθούσας του ὡς ἐργαστήριον πείρας, ὅπου ἐδοκίμαζεν ἐπάνω εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ἰατρικὰ τὰ ὁποῖα μετεχειρίζετο ἐπομένως εἰς τοὺς πλουσίους του πελάτας· διότι, ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ποτὲ δὲν ἐφήρμοζε μέθοδον τινα θεραπευτικὴν χωρὶς πρότερον νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἐνεργείας της, μεταχειριζόμενος αὐτὴν **in anima vili**, δηλαδὴ ἐπὶ ζώσης ψυχῆς, ὡς ἔλεγε μὲ τὴν ἀφελῆ ἐκείνην ἀπανθρωπίαν εἰς ἣν φέρει ὁ τυφλὸς τῆς τέχνης ἔρως καὶ μάλιστα ἡ ἕξις καὶ ἡ ἄδεια τοῦ νὰ ἐξασκῇ τις ἀφόβως καὶ ἀτιμωρήτως ἐφ' ἑνὸς πλάσματος τοῦ Θεοῦ, ὅλα ὅσα τὸν ὑπαγορεύσῃ ἡ πολυμαθὴς περίνοια τοῦ ἐφευρετικοῦ του πνεύματος.

Ἤθελε, παραδείγματος χάριν, ὁ δόκτωρ νὰ γνωρίσῃ τὸ συγκριτικὸν ἀποτέλεσμα νέας τινὸς ἰατρείας ἐπικινδύνου ἀρκετά· ἐλάμβανεν ἀριθμόν τινα ἀσθενῶν ... καὶ τούτους μὲν ἐπεριποιεῖτο κατὰ τὴν νέαν μέθοδον ἐκείνους δὲ κατὰ τὴν παλαιάν... ἄλλους δὲ κατά τινας περιστάσεις ἐγκατέλειπε καὶ ὁλωσδιόλου εἰς τὴν φύσιν... Μετὰ δὲ ταῦτα ἐμέτρα τοὺς ἐπιζῶντας.

Τὰ τρομερὰ πειράσματα ταῦτα ἦσαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, θυσία ἀνθρωπίνη τελουμένη ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλ' ὁ δόκτωρ Γρίφφων οὐδέποτε ἐσυλλογίσθη τοῦτο. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος τῆς ἐπιστήμης, ὡς λέγεται παρ' ἡμῖν (**brince de la science**), οἱ ἀσθενεῖς τοῦ νοσοκομείου του δὲν ἦσαν ἄλλο εἰμὴ ὕλη καλὴ πρὸς σπουδὴν καὶ δοκιμασίαν· καὶ ἐπειδὴ συνέβαινεν ἐνίοτε νὰ ἐξάγῃ ἐκ τῶν πειραμάτων του ἀνακάλυψίν τινα ὠφέλιμον εἰς τὴν ἐπιστήμην, τ. σην εὐχαρίστησιν καὶ θρίαμβον ἐφαίνοντο νεμόμενος, ὅσον ἀρχιστράτηγός τις μετά τινα νίκην εἰς ἣν ἐθυσιάσθησαν στρατιῶται του πολλοί.

Ποτὲ δὲν ἀπήλαυσεν ἡ ὁμοιοπάθεια ἀντίπαλον ἀσπονδότερον τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος. Τὴν μέθοδον ταύτην ἀπεκάλει αὐτὸς μωρὰν, ἀλεθρίαν, ἀνθρωποκτόνον· θέλων λοιπὸν νὰ καταβάλῃ τοὺς ὑπερασπιστὰς αὐτῆς, τοῖς εἶχε προτείνει ὁ ἄνθρωπος, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ λαχάνων, νὰ τοῖς ἀρτήσῃ ἀριθμόν τινα ἀσ-

θενῶν, τοὺς ὁποίους νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτοὶ κατὰ τὸ σύστημά των. Ἔλεγεν ἐντοσούτῳ μετὰ πεποιθήσεως ἐντελοῦς, ὅτι, ἐντὸς εἴκοσι ἀσθενῶν καθυποβληθησομένων εἰς τὴν θεραπείαν αὐτὴν, πέντε ἤθελον ἐπιζήσει, το πολύ πολύ... Οἱ ὁμοιοπαθεῖς ἀπέρυθρον τὴν πρόταση κατὰ κακὴν τύχην τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος, ὅττις ἐλυπήθη τὰ μέγιστα ὅτι ἔχατε μίαν τόσον λαμπρὰν εὐκαιρίαν τοῦ ν' ἀποδείξῃ μὲ κουκκία μεγισμένα, ὅτι τὸ δι' ὁμοιοπαθείας θεραπεύειν πάντη ἄτοφον.

Ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἤθελε μείνει ἔκπληκτος ἐὰν τις τὸν ἔλεγε τὰ ἑξῆς· « Κύριε, ὑπῆρξε βάρβαρός τις καιρὸς καθ' ὃν τὰ κινδυνώδη ἰατρικὰ ἐδοκιμάζοντο ἐπ' ἀνθρώπων καταδικασμένων ἐπ' ἐγκλήμασιν εἰς θάνατον... Ἂν τὸ ἰατρικὸν ἀπέβαινεν εἰς καλὸν, ὁ κατάδικος ἠλευθεροῦτο τῆς ποινῆς... Τοῦτο ἦτο βαρβαρότης· ἀλλὰ, παραβαλλομένη πάλιν μὲ τὴν ἰδικήν σας, ἦτο φιλανθρωπία. Ὁ ὑποτέρων τὴν κινδυνώδη δοκιμὴν ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ ἢ οὕτως ἢ ἄλλως· ἀλλ' ἔτρεφε κἂν ἐλπίδα τινὰ τοῦ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν καθυποβαλλόμενος εἰς ἓν ἐπώδυνον πείραμα· ἑπομένως ἠδύνατο καὶ νὰ προκύψῃ ἀλεξιτήριόν τι πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐξοχότης σας ὅμως δοκιμάζετε τὰ φάρμακά σας ἐπὶ δυστυχῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἔρχονται εἰς τὸ νοσοκομεῖον κατηναγκασμένοι ἀπὸ τὴν ἔνδειαν, καὶ ἔρχονται πιστεύοντες εἰς τὴν φιλανθρωπίαν σας, ἄοπλοι, τὴν πᾶσαν αὐτῶν ἐλπίδα ἀνατιθέμενοι εἰς σᾶς... εἰς σᾶς ὅττι· μόνον ἐνώπιον Θεοῦ ἔχετε νὰ δώσητε λόγον... Γνωρίζετε λοιπὸν, κύριε, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν, ὁ πρὸς τὴν ἐπιτιμήν ἔρως σας εἶναι ἀνθρωποκτονία ; Παρατηρήσατε εὐσυνειδησίαν ! οἱ πτωχοὶ ἄνθρωποι ὑποφέρουσι τὰ πάνδεινα· ἦλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον μόνον τὰς πικρίας του διὰ νὰ γεύωνται ὑγιεῖς ὄντες καὶ ὅταν ἐκ τοῦ πολλοῦ κόπου καὶ μόχθου τὸν ὁποῖον καταβάλλουν διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ὕπαρξίν των καταπέσουν ἐκνευρισμένοι καὶ ἡμιθανεῖς... ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἀσθένειά των δὲν ἰσχύει νὰ τοὺς διαφυλάξῃ ἀπὸ τῆς ἱεροσύλου ἐπικαρπώσεως καὶ ἰδιοτελείας τῶν ἐν ἀνέσει ζώντων ! Τοῦτο, κύριε, πῶς τὸ εὑρίσκετε ; βάλετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς συνειδήσεώς σας· δὲν σᾶς φαίνεται σκληρὸν καὶ ἄδικον ; »

Ἀλλοίμονον ! ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἴσως ἤθελε καμφθῆ τὴν

καρδίαν ἐκ τῶν σοβαρῶν λόγων τούτων, πλὴν δὲν ἤθελε συμφωνήσει. Τοιοῦτος εἶναι ὁ ἄνθρωπος· ὡσαύτως καὶ ὁ στρατάρχης συνειθίζει νὰ μὴ θεωρῇ πλέον τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιῶτας εἰμὴ ὡς πεσσοὺς (des pions) αἱμοχαροῦς παιγνίου τὸ ὁποῖον ἀποκαλεῖται πόλεμος. Ἀλλὰ διότι μάλιστα ὁ ἄνθρωπος εἶναι τοιοῦτος ἡ κοινωνία χρεωστεῖ νὰ προστατεύῃ τὰ ἀπροστάτευτα. Παρεστήσαμεν τὸν χαρακτῆρα τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος (καὶ λάβετε αὐτὸν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν ὑπάρχει ὑπερβολὴ μεγάλη)· οἱ ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ ἰατροῦ αὐτοῦ ἀσθενεῖς, ποῦ θέλετε τώρα νὰ εὕρωσι προστασίαν ; ποῦ καταφυγὴν κατὰ τῆς ἐπιστημονικῆς βαρβαρότητος τῶν πειραμάτων του ; Βλέπετε ὅτι ὑπάρχει δυσάρεστόν τι κενὸν εἰς τὸν διοργανισμὸν τῶν πολιτικῶν μας νοσοκομείων· τὸ κενὸν τοῦτο ἐρχόμεθα νὰ σημάνωμεν ἐνταῦθα... εἴθε νὰ εἰσηκουόμεθα !...

Τὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα ἐπισκέπτεται καθεκάστην ἀνώτερός τις ἀξιωματικὸς, ἐπιτετραμμένος ν' ἀκούῃ τὰ παράπονα τῶν ἀσθενῶν στρατιωτῶν καὶ νὰ διαβιβάζῃ αὐτὰ ὅπου ἀνήκει, ἂν τὸν φανῶσιν εὔλογα. Ἡ ἀντιπολιτευτικὴ αὕτη ἐπιτήρησις, ἡ ἄλλη παρὰ τὴν τῶν διευθυνόντων, εἶν' ἐξαίρετος· ἐπέφερεν ἀείποτε τὴν βελτίωσιν. Ἰδῆτε ὅτι τὰ καλήτερον διατρούμενα καταστήματα εἶναι τὰ στρατιωτικά· ἐν αὐτοῖς περιποιοῦνται τοὺς στρατιῶτας μὲ ἄκραν ἐπιμέλειαν, μὲ σέβας δότ' εἰπεῖν. Διατὶ μία τοιαύτη ἐπιτήρησις νὰ μὴν ὑπάρχῃ καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ νοσοκομεῖα ; μία ἐπιτήρησις ἐξασκουμένη ἀπὸ ἄνδρας διάλου ἀνεξαρτήτους, ξένους εἰς τὴν διεύθυνσιν, ἐκλεγομένους μεταξὺ τῶν εὐϋποληπτοτέρων ; Νὰ εὑρίσκῃ ὁ νοτῶν πένης ὄργανον εἰς αὐτοὺς ἀμερόληπτον, ἐνῷ τὴν σήμερον τοιοῦτον ὄργανον δὲν ὑπάρχει ; δὲν ὑπάρχει βέβαια ἐξεταστής τις ἐξωτερικὸς οὐδείς, τὴν ἀντιπολίτευσιν προθέμενος ὅπου δεῖ (un contrôle contradictoire) ;... Περίεργον καὶ τοῦτο...

Ἀλλ' ἀφήνετε ὥττε, ἀφοῦ ἡ θύρα τῶν αἰθουσῶν τοῦ δόκτωρος Γρίφφωνος κλεισθῇ ἅπαξ ἐπί τινος ἀσθενοῦς, ὁ ἀσθενὴς αὐτὸς ν' ἀνήκῃ ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὴν ἐπιστήμην... Κἀνὲν ὠτίον φιλικὸν ἢ ἀμερόληπτον δὲν ὑπάρχει διὰ νὰ προσέξῃ εἰς τὰς μεμψιμοιρίας του... Τὸν λέγετε καθαρὰ καθαρὰ, ὅτι, ἀφοῦ ἅπαξ εἰσῆλθεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον γενόμενος δεκτὸς χά-

ριν φιλανθρωπίας, ἀποτελεῖ τοῦ λοιποῦ μέρος τῆς πειραματικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἰατροῦ, καὶ ὅτι ὡς ἀσθενὴς καὶ ὡς ἀσθένεια χρεωστεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑποκείμενον μελέτης, θεωρίας, ἀναλύσεως ἢ διδασκαλίας πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν ἰατρικῶν σχολείων.

Καὶ τωόντι· ἀμέσως τὸ *ὑποκείμενον* ὑποχρεοῦται ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰ ἐρωτήματα, τὰ πολλάκις δυσχερέστερα καὶ ἀλγεινώτερα· καὶ τοῦτο ὄχι κατὰ μόνας μετὰ τοῦ ἰατροῦ, ὅστις, ὡς ὁ πνευματικὸς ἐκπληροῖ ἱερωσύνην καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πληροφορηθῇ περὶ πάντων· ὄχι, ἀλλ' ὑποχρεοῦται ν' ἀποκριθῇ, ὑψηλῇ τῇ φωνῇ ἐνώπιον ἑνὸς πλήθους νεανιῶν φιλιστόργων καὶ περιέργων.

Ναὶ, εἰς τὸ πανδαιμόνιον αὐτὸ τῆς ἐπεστήμης, νέος ἢ γέρων, κόρη ἢ ὕπανδρος, ὑποχρεοῦνται νὰ βάλωσι κατὰ μέρος πᾶν αἴσθημα αἰδοῦς, εὐσχημοσύνης, καὶ ν' ἀποκαλύπτωσι τὰ ἐν τοῖς βαθυτέροις ἐνδομύχοις των· νὰ καθυποβάλλωνται εἰς τὰς δυσαρεστοτέρας χειραψίας ἐνώπιον πολυαρίθμων θεατῶν, ἐνῷ πάντοτε σχεδὸν οἱ σκληροὶ τρόποι οὗτοι ἐπιβαρύνουσιν ἔτι μᾶλλον τὴν ἀσθένειαν τοῦ πάσχοντος.

Τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον, οὐδ' ἴδιον ἀνθρώπων· πᾶς πτωχὸς εἰσέρχεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐπὶ τῷ ἁγίῳ καὶ ἱερῷ ὀνόματι τῆς *φιλανθρωπίας*· σεῖς λοιπὸν χρεωστεῖτε νὰ τὸν περιθάλψετε μετὰ στοργῆς, μετὰ σεβασμοῦ· διότι καὶ ἡ δυστυχία ἔχει μεγαλοπρέπειαν...

Τώρ' ἀφοῦ ἀναγνώσετε τὰ κατωτέρω θέλετ' ἐννοήσει διατὶ προετάξαμεν τὰς σκέψεις μας αὐτάς...

Εἰσάγομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς μίαν τῶν εὐρυχώρων αἰθουσῶν τοῦ νοσοκομείου· θέα πενθίμος· τὴν νύκτα μάλιστα.

Ἰδοὺ κατὰ τὸ μῆκος τῶν σκιερῶν ἐκείνων τοίχων παράθυρα μὲ κιγκλίδας σιδηρᾶς ὡς τὰ τῶν φυλακῶν, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν δύο σειραὶ κλινῶν παραλλήλων, ἀμυδρῶς φωτιζομένων διὰ τῆς ἐπιτυμβίου λάμψεως ἑνὸς φανοῦ κρεμαστοῦ εἰς τὸ μέσον τῆς ὀροφῆς.

Τόσον ναυτιώδης καὶ πυκνὴ εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκείνη, ὥστε οἱ νεωστὶ ἐρχόμενοι ἀσθενεῖς διατρέχουσι πολλάκις κίνδυνον μεχρισοῦ *ἐντοπισθῶσιν*, ἤτοι συνειθίσωσιν εἰς τὸ κλίμα της.

Τῇδε κἀκεῖσε ἡ σιγὴ τῆς νυκτὸς διακόπτεται πότε ἀπὸ οἰμωγὴν θρηνώδη, πότε ἀπὸ στεναγμὸν βαθὺν τὸν ὁποῖον ἀναπέμπει ἐν τῇ ἀϋπνίᾳ του πυρέσσων τις... πότε σιωπῶσι τὰ πάντα καὶ ἄλλο δὲν ἀκούεται εἰμὴ οἱ μονότονοι καὶ ταχτικοὶ κτύποι μεγάλου τινὸς ὡρολογίου σημαίνοντος ἐκείνας τὰς ὥρας τὰς μακρὰς καὶ ἀτελευτήτους φαινομένας πρὸς τὴν ἀλγηδόνα ἥτις ἀγρυπνεῖ.

Εἷς ἓν τῶν ἄκρων τῆς αἰθούσης ταύτης ὑπῆρχε σκιὰ περισσοτέρα. Αἰφνιδίως ἀκούεται πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶδος θορύβου καὶ κρότου βημάτων κατεσπευσμένων· ἀνοίγεται μία θύρα καὶ πάλιν κλείεται κατ' ἐπαναλήψεις διαφόρους· καὶ ἰδοὺ εἰσέρχεται μία τῶν καλογραιῶν ἐκείνων αἵτινες φοροῦσι τὰ πλατύτατα ἐκεῖνα λευκὰ καλλύμματα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ συχνάζουσι πολὺ εἰς τοὺς τοιούτους τόπους πρὸς ὑπηρεσίαν ἄμισθον τῶν νοσούντων, καὶ πλησιάζει μ' ἓν φῶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐσχάτων κλινῶν τῆς πρὸς τὰ δεξιὰ σειρᾶς.

Τινὲς τῶν κατακοίτων γυναικῶν τῆς αἰθούσης, αἰσθανθεῖσαι τὸν θόρυβον εἰς τὸν ὕπνον των, ἀνεκάθισαν διὰ μιᾶς ἐπὶ τῆς στρωμνῆς των ἵνα προσέξωσιν εἰς τὰ διατρέχοντα. Ἀνοίγοντα, λοιπὸν ἐκεῖ ἀμφότερα τὰ πτερὰ τῆς θύρας, εἰσέρχεται ἱερεύς τις ἕνα σταυρὸν κρατῶν... καὶ αἱ καλογραῖαι ἐγονυπέτησαν.

Εἷς τὸ φῶς ἐκεῖνο, τὸ τὴν κλίνην περιαυγάζον ὠχρῶς, ἐφάνη τότε ὁ ἱερεὺς τοῦ νοσοκομείου κύπτων ἐπὶ τῆς κοίτης τῆς πενίας· καὶ ἠκούσθησαν λόγοι τινὲς, ὁ ἀσθενὴς τῶν ὁποίων ἦχος ἐχάνετο εἰς τὴν τῆς νυκτὸς σιγήν. Μετὰ ἓν τέταρον τῆς ὥρας ὁ ἱερεὺς ἀνεσήκωσε τὴν ἄκραν ἑνὸς σινδονίου, κατεκάλυψε δι' αὐτῆς τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης... Ἔπειτα ἀπῆλθε...

Μία τῶν γονυκλινῶν ἐκείσε καλογραιῶν ἀνηγέρθη, ἔκλεισε τὰ περὶ τὴν κλίνην παραπετάσματα, ἅτινα ἔτριξαν συρόμενα ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ῥάβδων ὑφ' ὧν ἐξηρτῶντο, καὶ πάλιν κλίνασα τὸ γόνυ ἐπανέλαβε τὴν προσευχὴν αὐτῆς πλησίον τῆς συντρόφου της. Ἔπειτα τὸ πᾶν ἐσιώπησεν ἐκ νέου. Εἶχεν ἐκπνεύσει μία τῶν ἀσθενουσῶν...

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν αἵτινες δὲν ἐκοιμῶντο καὶ ἐπρόσεξαν εἰς τὴν σιωπηλὴν αὐτὴν σκηνὴν, ὑπῆρχον τρεῖς τῶν ὁποίων

τ' ὄνομα ἀνεφέρθη ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ· ἡ δεσποσύνη Δὲ-Φερμόντ, θυγάτηρ τῆς δυστυχοῦς χήρας ἦν ἡ πλεονεξία τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου ἐθυτίασεν· ἡ Λόρραινα, ἡ ἀθλία ἐκείνη πλύστρια, πρὸς ἣν εἶχε δόσει ποτὲ ἡ Μαριάνθη τὰ ὀλίγα χρήματα ἅτινα τὴν ἐπερίσσευον, καὶ ἡ Γιαννοῦλα Δυπόρτου, ἀδελφὴ τοῦ Δριμυξύδη, τοῦ μυθολόγου τῆς Φόρκης.

Τὴν δεσποσύνην Δὲ-Φερμὸντ καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ μυθολόγου τῆς Φόρκης γνωρίζομεν πολὺ καλά... Διὰ δὲ τὴν Λόρραιναν, αὕτη ἦτο γυνὴ εἰκοσιπεντετὴς περίπου, γλυκείας καὶ κανονικῆς μορφῆς, ἀλλ' ὠχροτάτης καὶ ἰσχνοτάτης· ἔπασχεν ἀπὸ φθίσιν καὶ ἡ νόσος της εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἔσχατον βαθμόν· ὅθεν δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς οὐδεμία σωτηρίας δι' αὐτήν· τὸ ἐγνώριζε καὶ ἡ ἰδία, καὶ κατετήκετο βραδέως.

— Πάγει καὶ αὐτή, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ καθ' ἑαυτὴν ἡ Λόρραινα, ἀναφέρουσα τὴν διάνοιά της πρὸς τὴν ἤδη ἐκπνεύσασαν γυναῖκα· — Δι' αὐτὴν ἔπαυσαν πλέον τὰ βάσανα !... εἶν' εὐτυχής !...

— Ὤχ ! καλότυχη... εἶν' εὐτυχὴς ἂν δὲν ἔχῃ παιδιά... ἐπέφερεν ἡ Γιαννοῦλα.

— Ἄ, εἶσ' ἔξυπνη καὶ τοῦ λόγου σου... τὴν εἶπεν ἡ Λόρραινα. Πῶς ἐπέρασεν τὴν πρώτην νύκτα σου αὐτὴν ἐδῶ μέσα ; Χθὲς τὸ βράδυ, ἅμα σ' ἔφεραν, σ' ἔβαλαν εἰς τὸ κρεββάτι... καὶ ἐπειδὴ σὲ εἶδα κ' ἔκλαιες δὲν ἔλαβα τὸ θάρρος νὰ σοῦ ὁμιλήσω.

— Ὦ ! ἔκλαυσα, τωόντι, ἔκλαυσα...

— Πάσχεις τὸ λοιπὸν πολύ ;

— Ναὶ ἀλλ' ἔκλαια ὄχι διότι ἐπονοῦσα· ἐγὼ τοὺς πόνους τοὺς ἐσυνήθισα πλέον· ἔκλαια ἀπὸ τὴν λύπην μου. Ὕστερα τέλος πάντων ἀπεκοιμήθηκα. Ὅταν πρὸ ὀλίγου ἤνοιξαν τὰς θύρας... ἐξύπνησα· εἶδα τὸν ἱερέα ὁποῦ ἦλθε μὲ τὴν ἁγίαν μετάδοσιν, κ' ἐκατάλαβα ὅτι κάποια θ' ἀποθαίνει... καὶ ἔκαμα τὸν σταυρόν μου λέγουσα ἕνα *Πάτερ ἡμῶν* καὶ ἕνα *Θεοτόκε Παρθένε*...

— Κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο... καὶ ἐπειδὴ ἡ γυναῖκα ὁποῦ ἀπέθανε ἔχει τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν ὁποῦ ἔχω καὶ ἐγώ, εἶπα ὅτι δι' αὐτὴν ἔπαυσαν πλέον τὰ βάσανα· καὶ εἶναι εὐτυχής !...

— Τωόντι, εἶναι εὐτυχὴς... ἂν δὲν ἔχῃ παιδιά!...

— Τοῦ λόγου σου θὰ ἔχεις παιδιὰ, ὡς φαίνεται.

— Ἔχω τρία... εἶπεν ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δριμυξύδη μετὰ στεναγμοῦ. Ἀμὴ τοῦ λόγου σου;

— Εἶχα κ' ἐγὼ μία μικρὴ κόρη... ἀλλὰ μοῦ ἀπέθανε γλίγωρα... ἐγεννήθηκε, τὸ ταλαίπωρο, ποτισμένο καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὰς πίκρας μου... ὑπέφερα πολλὰ ὅταν τὸ εἶχα εἰς τὴν κοιλίαν, ἀπὸ κακοπαθείας. Ἐγὼ εἶμαι πλύστρια· ἄστον μ' ἐβαστοῦσαν αἱ δυνάμεις ἐδούλευα... Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ὅταν πλέον ἐκόπασα, δὲν εἶχα πλέον οὔτε ψωμὶ νὰ φάγω, μ' ἔβγαλαν καὶ ἀπὸ τὴν κάμερη ὅπου ἐκατοικοῦσα, καὶ δὲν ἠξεύρω τί ἤθελα γίνει, ἂν δὲν εὑρίσκετο μία γυναῖκα πτωχὴ ὁποῦ μ' ἐπῆρε μαζῆ τῆς μέσα εἰς ἕνα κατώγειον ὅπου ἐκρύπτετο διὰ νὰ μὴ τὴν εὕρῃ ὁ ἄνδρας της, ὅστις ἐζητοῦσε νὰ τὴν σκοτώσῃ. Ἐκεῖ μέσα ἐγέννησα ἐπάνω εἰς κάτι ἄχυρα· καὶ καλὴ τύχη ὅμως, αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἐγνώριζε μία νέα, ὡραία καὶ καλὴ ὡσὰν τὸν ἄγγελο, καὶ αὐτὴ ἡ νέα εἶχεν ὀλίγα χρήματα· μ' ἐπαίρνει τὸ λοιπὸν αὐτὴ ἀπὸ τὸ κατώγειον ἐκεῖνο, μοῦ πιάνει μία κάμερη μὲ τ' ἀναγκαῖά της ὅλα δι' ἕνα μῆνα, πληρόνει ἐκεῖνο ὁποῦ ἔκαμνε... μοῦ δίδει καὶ εἰς τὸ χέρι σαράντα φράγκα, καθὼς καὶ μία κούνια πλεκτὴ διὰ τὸ μωρό μου, καὶ κάμποσα πανικά... καὶ χάρις εἰς αὐτὴν ἠμπόρεσα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐπέρασα τὸν καιρὸν ὁποῦ ἤμην κατάκοιτη, ἕως ὅπου ἔπισα πάλιν τὴν δουλειά μου...

— Εὖγέ της... οὕτω κ' ἐμένα μοῦ ἔτυχε μία ἄλλη, τεχνίτρια πτωχοῦλα καὶ αὐτή. Εἶχα πάγει νὰ ἰδῶ τὸν ἀδελφό μου, ὁποῦ ἔχουν εἰς τὴν φυλακή... εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα μετά τινα δισταγμὸν, καὶ ἐκειδὰ εἰς τὸ ἐντευκτήριον βλέπω μίαν νέαν ἡ ὁποία μὲ ἤκουσεν ὁποῦ ἔλεγα εἰς τὸν ἀδελφό μου ταῖς κακορροιζικαῖς μου καὶ μ' εὐσπλαχνίσθηκε· ἔρχεται λοιπὸν κοντά μου μὲ συστολὴν, καὶ μ' ἐρωτᾷ ἂν ἠμποροῦσε νὰ μοῦ γίνῃ χρήσιμη... μεγάλα πράγματα δὲν ἦτο καὶ αὐτὴ ἡ πτωχὴ εἰς κατάστασιν νὰ μοῦ κάμῃ, ἀλλ' ἠμποροῦσε νὰ μοῦ προμηθεύσῃ δουλειά... Μοῦ ἔδωκε τὸ λοιπὸν τὴν διεύθυνσίν της, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἡ καλὴ κἀγαθὴ νέα... Γελασίνα τὴν λέγουν... μ' ἐστριλε καὶ τωόντι ἔργον.

— Γελαστίνα! ἀνέκραξεν ἡ Λόρραινα· ἰδὲ πῶς τυχαίνουν τὰ πράγματα! αὐτὸ τ' ὄνομα μὲ τὸ ἀνέφερε, πρέπει νὰ 'ζεύρῃς, πολλαῖς φοραῖς ἐκείνη ἡ ἄλλη νέα ὁποῦ ἐβοήθησεν ἐμένα· ἦσαν φιληνάδες αἱ δύο τους...

— 'Αφοῦ λοιπὸν εἶν' ἔτσι, εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα μειδιῶντα περιλύπως, κ' ἔτυχαν καὶ τὰ κρεββατιά μας κοντά, νὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς φιληνάδαις καθὼς τὰς δύο μας εὐεργέτιδας.

— Μετὰ πάσης χαρᾶς· ἐμένα μὲ λέγουν 'Αννέτα Γερβιέρου, τὸ παρώνομά μου Λόρραινα πλύστρια.

— Κ' ἐμένα Γιαννοῦλα Δυπόρτου· κατασκευάζω χρόσια... "Α! εἶναι τόση παρηγορία τὸ νὰ εὑρίσκῃ κἀνεὶς μέσα εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἕνα γνώριμον, καὶ μάλισμα ὅταν ἔρχεται κατὰ πρώτην φοραν, κ' ἔχῃ καὶ τόσας λύπας!... 'Αλλ' ἂς ἦναι... Καὶ εἰπέ με, Λόρραινα, πῶς ὠνομάζετο ἡ νέα ἤτις ἐφάνη τόσον καλὴ πρὸς ἐσέ;

— 'Ωνομάζετο Κελαϊδήστρα. Εἶχε μίαν ὡραιότητα... ἄγγελος· κἄτι γαλανὰ 'μάτια γλυκύτατα... Κακῇ τύχῃ, μ' ὅλα της τὰ βοηθήματα, τὸ παιδί μου ἀπέθανε... δύο μηνῶν· ἦτο τόσον ἀδύνατο· μόνον πῶς ἀνέπνε... Καὶ ἡ Λόρραινα ἐσπόγγισεν ἕν της δάκρυ.

— Καὶ ὁ ἄνδρας σου;

— Δὲν ὑπανδρεύθηκα ποτέ... ἔπλυνα εἰς τὸν τόπον μου εἰς ἑνὸς πλουσίου 'σπίτι... ὁ υἱός του... μ' ὅλην μου τὴν προσοχὴν εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα... τέλος πάντων ἀναγκάζομαι, ὅταν εἶδα ὅτ' ἤμουν ἔγκυος, νὰ φύγω ἀπὸ τὸν τόπον μου· μὲ δίδει ὁ νέος ἐκεῖνος πενῆντα φράγκα διὰ νὰ ἔλθω εἰς τὰ Παρίσια, λέγων μου ὅτι κάθε μῆνα θὰ μοῦ στέλλει εἴκοσι φράγκα· ἀλλ' ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔφυγα δὲν ἔλαβα ἀπ' αὐτὸν ὀβολόν· τὸν ἔγραψα μία φορὰ, ἀλλ' οὔτε φωνὴν οὐτ' ἀκρόασιν... τὸν ἄφησα κ' ἐγώ· ἐκατάλαβα ὅτι τοῦ κακοῦ θὰ τὸν 'ξαναγράψω...

— 'Αλλὰ τοὐλάχιστον... χάριν τοῦ παιδιοῦ του δὲν ἔπρεπε νὰ σὲ λησμονήσῃ.

— 'Εξ ἐναντίας δι' αὐτὸ μάλιστα μ' ἐγκατέλειψεν· ὅταν εἶδεν ὅτι ἔμεινα ἔγκυος, ἐκατάλαβεν ὅτι αὐτὸ θὰ τοῦ προξενήτει ἀνησυχίας. Δι' ἐμὲ τώρα εἶναι λύπη ὅτι ἔχασα τὸ παιδί

μου, ἀλλὰ δι' ἐκεῖνο τὸ πτωχὸ ὁ θάνατός του ὑπῆρξεν εὐτυχία του· ἤθελε γλίγωρα μείνει ὀρτανό... ἐπειδὴ αἰσθάνομαι ὅτι δὲν εἶμαι διὰ ζωή...

— Καλὲ, μὴν ἔχῃς, ἀδελφὲ, αὐτὰς τὰς ἰδέας εἰς τὴν ἡλικία σου. Εἶναι πολὺς καιρὸς ὁποῦ εἶσαι ἄρρωστη;

— Κοντεύουν τρεῖς μῆνες... Ἐπλευριτώθηκα ἀπὸ τὸ νὰ ἦμαι χειμῶνα καιρὸ μέσα εἰς τὰ νερὰ καὶ νὰ πλύνω... κατήντησα στηθικὴ... καθὼς ἦτο καὶ ἡ θεατρίστρια ὁποῦ τώρα ἐξεψύχησε.

— Εἰς τὸν ἡλικίαν σου ὑπάρχει ἐλπὶς, καὶ ἠσύχασε.

— Ἡ θεατρίστρια ἦτο δύο χρόνους μεγαλήτερη ἀπ' ἐμὲ, καὶ εἶδες.

— Θεατρίστρια λοιπὸν ἦτον αὐτὴ ὁποῦ τώρα ἐξεψύχισε;

— Θεοτρίστρα, ἀλλοίμονον! ἰδὲ σὺ τί εἴμεθα... Ἦτο μία νέα ὡραία ὡσὰν τὸ κρύο νερό! Αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος αἱ γυναῖκες ἔχουν χρήματα, ἀμάξια, διαμαντικά· τὰ εἶχε καὶ αὐτη, καὶ πλουσιώματα· κακῇ τύχῃ τὴν ἔπιασαν αἱ εὐφλογιαῖς καὶ τῆς ἐχάλασαν τὸ πρόσωπον, οἱ ἐρασταί της τὴν ἄφησαν, κατήντησε τῆς ἐσχάτης πτωχείας, καὶ τέλος πάντων ἰδοὺ αὐτὴ ἀπέθανε μέσα εἰς ἓν νοσοκομεῖον. Ψυχὴ δὲν ἦλθε ποτὲ νὰ τὴν ἰδῇ πῶς περνᾷ· καὶ ὅμως πρὸ τεσσάρων ἢ πέντε ἡμερῶν μᾶς ἔλεγεν ὅτι ἔγραψε πρὸς ἕνα ἄρχοντα, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχε σχέσεις εἰς τοὺς λαμπρούς της καιροὺς, καὶ ὁ ὁποῖος τὴν ἀγαποῦσε πολὺ, νὰ ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ τὸ σῶμά της μετὰ θάνατόν της· ἐπειδὴ, λέγει, ἐθλίβετο πολὺ εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι ἀφοῦ ἀποθάνῃ ἐντὸς τοῦ νοσοκομείου θὰ κάμουν εἰς τὰ μέλη της ἀνατομίαν... τάχα νὰ τὴν κάμουν κομμάτια κομμάτια... οἱ ἰατροί.

— Καὶ ἦλθεν αὐτὸς ὁ ἄρχοντας;

— Δὲν ἦλθε· τὴν ἤκουες, τὴν πτωχὴ, καὶ κάθε στιγμὴν τὸν ἀνέφερεν... Ὦ! ἔλεγε, δὲν εἶναι τρόπος νὰ μὴν ἔλθῃ... Ἐντοσοῦτο ἀπέθανε χωρὶς ν' ἀπολαύσῃ αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν κἂν· ἰδοὺ αὔριον θὰ τὴν ἀνατέμουν ἄφευκτα... Νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τόσα πλούτη καὶ τόσας εὐτυχίας, καὶ νὰ ἔλθῃ ἔπειτα ν' ἀποθάνῃ ἐδῶ τί σπαραγμὸς καρδιᾶς! Τοὐλάχιστον ἡμεῖς ἐγεννήθημεν κ' ἐζήσαμεν πτωχαῖς...

— Ἀληθινά, ἐπανέλαβεν ἡ Λόρραινα μετά τινα σίσταγμόν, νὰ μ' ἔκαμνες, ἀδελφή, μίαν χάριν...

— Τί;

— Ἂν ἀποθάνω, καθὼς καὶ μὲ φαίνεται, πρὶν τοῦ λόγου σου ἐξέλθῃς ἀκόμη ἀπ' ἐδῶ, νὰ ζητήσῃς καλότυχη, νὰ σοῦ δώσουν τὸ σῶμά μου... Τὸν αὐτὸν φόβον ὁποῦ εἶχεν ἡ θεατρίστρια τὸν ἔχω κ' ἐγώ... ἔχω ἐκειδὰ τὰ χρήματα ὅσα μ' ἔμεινεν, διὰ νὰ χρησιμεύσουν πρὸς ταφήν μου.

— Μὴν ἔχῃς, καλέ, αὐτὰς τὰς ἰδέας.

— Ὅπως καὶ ἂς ἦναι, μὲ ὑπόσχεσαι αὐτὴν τὴν χάριν;

— Δὲν ἀποθαίνεις, καὶ μή σε μέλῃ.

— Καλά, ἀλλ' ἂν τύχῃ καὶ ἀποθάνω, χάρις πάλιν εἰς σέ, ἐλπίζω νὰ μὴ μοῦ συμβῇ τὸ αὐτὸ τῆς θεατριστρίας δυστύχημα.

— Ἡ πτωχή, νὰ ζήσῃς μὲ τόσας λαμπρότητας καὶ ἐπὶ τέλους!...

— Καὶ ἡ θεατρίστρια δὲν εἶναι ἡ μόνη ἐδῶ μέσα πλουσία νὰ 'ξεύρῃς.

— Τί; ἔχομεν καὶ κἀμμίαν ἄλλην τοιαύτην;

— Ναί, μίαν νέαν δεκαπενταετῆ τὸ πολύ, ὁποῦ ἔφεραν χθὲς τὸ ἑσπέρας... Μία ἀπὸ τὰς καλογραίας μὲ εἶπεν ὅτι αὐτὴ ἡ νέα καὶ ἡ μήτηρ της εἶναι ἀπὸ μεγάλην οἰκογένειαν, ἡ ὁποία ἐπτώχυνε...

— Καὶ εἶναι καὶ ἡ μητέρα της ἐδῶ;

— Ὄχι, ἡ μητέρα της ἦτον εἰς τόσον δεινὴν κατάστασιν, ὥστε δὲν ἠμπόρεσαν πλέον νὰ τὴν φέρουν... Ἡ ταλαίπωρος κόρη δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀφήσῃ καὶ νὰ φύγῃ· ἐλειποθύμησε καὶ οὕτω τὴν ἐπῆραν... Ἦλθε κ' ἔδωκε τὴν εἴδησιν περὶ αὐτῶν ὁ κάτοχος ἑνὸς ἀχρείου ξενοδοχείου ὅπου αὐταὶ ἐκατοικοῦσαν φοβούμενος μήπως ἀποθάνουν εἰς τ' ὀσπίτι του. Ἡ κόρη ὁποῦ σὲ λέγω εἶν' ἐκείνη ἐκεῖ.. εἰς τὸ κρεββάτι ὁποῦ βλέπεις ἀντίκρυ..

— Καὶ εἶναι δεκαπενταετής; Δεκαπενταετὴς ἦτο καὶ ἡ μεγάλη μου κόρη! εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα Δυπόρτου πικροὺς ἀναδόσασα κλαυθμούς.

— Συγχώρησέ με, εἶπεν ἡ Λόρραινα, ὅτι σ' ἐπροξένησα λύπην χωρὶς νὰ θέλω... ἀναφέρουσα διὰ τὰ παιδιά σου.. Τώρα πῶς τ' ἄφησες; εἶν' κἂν ὑγιῆ;

— Ἂν μείνω ἐδῶ παραπάνω ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας, δὲν ἠξεύρω, σὲ βεβαιῶ, τί ἔχουν νὰ γίνουν.

— Καὶ ὁ ἄνδρας σου;

— Μὴν ἐρωτᾷς, ἀδελφή! ἦτον ἀκατάστατος· δὲν ἐφρόντιζε τελείως διὰ τὰ παιδιά του· μάλιστα ἐπώλησεν ὅ,τι καὶ ἂν εἴχαμεν εἰς τ' ὀσπίτι κ' ἐσηκώθηκε κ' ἔφυγε. Ὕστερα πάλιν, ἔμαθεν ὅτι κἄτι ἠμπόρεσα ἐκ νέου ν' ἀποκτήσω μὲ τὸν ἱδρῶτά μου, νά τον πάλιν κ' ἔρχεται κ' ἐξαναρχίζει τὰ ἴδια.

— Καὶ πῶς τὸν ἄφηνες;

— Πῶς νὰ κάμω; ἔπρεπε νὰ τὸν χωρισθῶ πολιτικῶς, ἀλλ' αὐτὸ διὰ νὰ γίνῃ, ἔπρεπε νὰ ἐξοδεύτω πολλὰ εἰς τὰ κριτήρια. Ἂς ἦναι δὰ καλὰ ὁ ἀδελφός μου, τώρα ὕστερα μ' ἐβοηθοῦσεν ἐνίοτε μ' ἕνα δύο φράγκα ὁποῦ ἐσύναζεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους φυλακισμένους, διηγούμενος εἰς αὐτοὺς παραμύθια, καὶ οἰκονομούμην μὲ τὰ παιδιά μου...

— Εὖγέ του τοῦ ἀδελφοῦ σου! ἀπ' αὐτοῦ φαίνεται ὅτ' εἶσθε ἀγαθῆς οἰκογενείας παιδιά, εἶπεν ἡ Λόρραινα ἥτις ἀπὸ σπανίαν εὐγένειαν αἰσθήματος, φυσικήν, δὲν ἠρώτησε τὴν Γιανοῦλαν περὶ τῆς αἰτίας τοῦ φυλακισμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ της.

—Ἀνελάμβανε λοιπὸν τὰ θάρρη μου μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἄνδρας μου δὲν ἤθελε ξαναέλθει πλέον· ἐπειδὴ εἶχε 'πάρει ὅ,τι μοῦ εὑρίσκετο, ὡς καὶ τὰ ρουχαλάκια τῶν παιδιῶν, καὶ ἀνεχώρησε... Τὸν βλέπω εἰς τὰ καλὰ καθούμενα μίαν ἡμέραν καὶ νά τον καὶ μοῦ παρουσιάζεται.—Τί θέλεις; —Ἦλθα νὰ 'πάρω τὴν Κατερίνα, μὲ λέγει. Ἐκατάλαβα ὅτ' ἦτο μεθυσμένος· πιάνω τὴν κόρη μου ἀπὸ τὸ χέρι καὶ γυρίζω καὶ του κάμνω·— Ποῦ θὰ τὴν πᾷς; — Δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω κἀνένα λογαριασμό, εἶμαι πατέρας της. — Θὲς ν' ἀναβῇ, ἀδελφή, τὸ αἷμα μου νὰ μὲ πνίξῃ! Πρέπει νὰ ξεύρῃς, ὅτι ἐκείνη ἡ κακὴ γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ ἄνδρας μου.... (εἶναι κ' ἐντροπὴ νὰ τὰ λέγῃ αὐτὰ κἀνείς, ἀλλὰ τέλος πάντων, ἀδελφὴ πνίγομαι ἂν δὲν εὕρω μίαν φίλην νὰ τῆς εἰπῶ τὸν πόνον μου) ἡ στρίγλα ἐκείνη τὸν παρακινεῖ τώρα τόσον καιρὸν νὰ πάρῃ καὶ καλὰ τὴν κόρην μας καὶ νὰ εὕρῃ εἰς αὐτὴν πόρον χρηματικὸν ἐπειδὴ εἶναι νέα καὶ εὐειδής ...—Τὴν 'Κατερίνα, γυρίζω καὶ λέγω τοῦ ἀνδρός μου, δὲν τὴν 'παίρνεις ἀπ' ἐδῶ· γνωρίζω τί ἰδέας σοῦ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν πε-

ρὶ αὐτῆς ἡ κακὴ ἐκείνη γυναῖκα ὁποῦ ἔχεις.— Βουβάσου, μοῦ ἀποκρίνεται μὲ χείλη ἀσπρισμένα ἀπὸ τὸν θυμόν, μὴν ἀντιστέκεσαι, ἢ τώρα σ' ἄφησα εἰς τὸν τόπο.—Καὶ παίρνει τὴν κόρη ἀπὸ τὸ χέρι λέγωντάς της—'Εμπρὸς, 'Κατερίνα.—'Η μικρά μου τότε, ἡ δυστυχὴς, ἐχύθη εἰς τὸν λαιμόν μου κλαίουσα καὶ φωνάζουσα. 'Εγὼ θὰ μείνω μὲ τὴν μάννα!—Τοῦτο βλέπωντας ὁ ἄνδρας μου, γίνεται ὡσάν μανιακός· ἁρπάζει τὴν κόρη μου ἀπὸ τὰ χέριά μου, μοῦ δίδει μία γροθιὰ ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος, μὲ ῥίπτει κάτω, καὶ ἀφοῦ μὲ εἶδε πεσμένην...(ἀλλὰ σὲ λέγω, ἀδελφή μου, εἶχε πίει καί διὰ τοῦτο τὰ ἔκαμεν αὐτά...) δός του, δός του καὶ μὲ ἐκτύπα μὲ τοὺς πόδας του...Χύνονται τ' ἄλλα μου μικρὰ εἰς τὰ γόνατά του μὲ τὰ κλαύματα, καθὼς καὶ ἡ 'Κατερίνα μου· τότε αὐτὸς γυρίζει καὶ λέγει τῆς κόρης μου·—"Αν αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ἔλθῃς μαζῆ μου τὴν μάννα σου τὴν σκοτώνω,καὶ νὰ τὸ 'ξεύρῃς!...—'Εγὼἐξερνοῦσα αἷμα...ἤμουν σχεδὸν νεκρὴ...δὲν εἶχα δύναμιν νὰ σαλεύσω...ἀλλὰ φωνάζω μολοντοῦτο τῆς 'Κατερίνας μου—"Αφες, κόρη μου, καλήτερα νὰ μὲ θανατώσῃ...ἀλλὰ μὴν τύχῃ καὶ τὸν ἀκολουθήσῃς!...— 'Ακόμη δὲν σιωπαίνεις, μὲ λέγει ὁ ἄνδρας μου ἄλλη μία μὲ τὸ ποδάρι του, ὁποῦ ἔχασα πλέον τὰς αἰσθήσεις...Οταν συνῆλθα, ηὗρα μόνα τὰ δύο μου ἀγόρια ὁποῦ ἐκλαιαν.

— Καὶ ἡ κόρη σου;...

— "Εφυγε μὲ τὸν πατέρα της!...ἀνέκραξεν ἡ ἀθλία μήτηρ ὀλοφυρομένη... Τ' ἄλλα μου παιδιὰ μὲ εἶπαν ὅτι ὁ πατέρας των τὴν εἶχε δείρει ...φοβεριζωντάς την ὅτι θὰ μὲ ἀφήσει εἰς τὸν τόπο ... Τί νὰ κάμῃ τὸ πτωχὸ ... παιδὶ καὶ ὅλα ... ἠσπάσθη τ'ἀδέλφια της κλαίουσα...ἔπεσεν ἐπάνω μου καὶ μὲ κατεμίλησεν ἀναίσθητον ...ἕως ὁποῦ τὴν ἀπέσπασεν ὁ ἄνδρας μου μὲ τὴν βίαν !..."Α !...ἐλεινὴ ἡ κακὴ γυναῖκα ἡ ἀγαπητική του, τὸν ἐπερίμενεν εἰς μὴν σκάλα ...εἶμαι βεβαία !...

— Καὶ δὲν ἠμπόρεσες, πτωχὴ, νὰ τρέξῃς ἀμέσως νὰ κλαυθῇς πουθενά;

— 'Εσηκώθηκα, ἀλλὰ ποῦ ποδάρια νὰ προπατήσω! ὁποῦ μὲ εἶχε κάμει ἐλεεινή!...τόσων, ὥστε ἰδοὺ μὲ βλέπεις τὴν σήμερον εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ...Τώρα συλλογίζομαι τὰ παιδιά μου ...

— Διὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!... ἂν ἠμποροῦν νὰ ὑπάρξουν τοιαῦται φρίκαι εἰς τὴν γῆν!

— Καὶ νὰ μὴν ἔχῃς, ἀδελφή, καὶ δικαίωμα νὰ κινήσῃς ἀγωγὴν... καὶ νὰ ἐντρέπεσαι καὶ τὸν κόσμον ν' ἀκούσῃ τόσας ἀτιμίας ...καὶ τέλος πάντων νὰ χρειάζεσαι πεντακοσαριαῖς φράγκων διὰ νὰ θεωρήσουν τὴν ὑποθεσίν σου εἰς τὰ κριτήρια... Ἄ! ἐκείνη ἡ κόρη μου ἡ Κατερίνα μου, τὸ καλό μου τὸ παιδί!

— Καὶ λέγω κ' ἐγὼ πῶς εἶμαι δυστυχής! εἶπεν ἡ Λόρραινα σπογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς της. Αὐτὰ δὰ εἶναι καὶ ἂν ἦναι δυστυχήματα! Καὶ τώρα, τ' ἄλλα σου παιδιά;

— Ἐπροσπάθησα δι' αὐτὰ καὶ μόνον ν' ἀνθέξω εἰς τὴν ἀρρώστια μου, ἴσως μοῦ περάσῃ μὲ τὸν καιρόν, πλὴν δὲν ἐμπόρεσα... Ξερνῶ αἷμα τρεῖς καὶ τέσσαρες φοραῖς τὴν ἡμέρα· ἔχω μίαν θέρμην ὁποῦ μὲ κατατρώγει... Ἂν ἰατρευθῶ 'γλίγωρα, θὰ ἠμπορέσω νὰ γυρίσω πάλιν εἰς τὰ παιδιά μου... ἂν δὲν ἀποθάνουν εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ἀπὸ τὸ κρύο, ἢ ἂν δὲν τὰ βάλουν εἰς τὴν φυλακὴ ὡς παιδιὰ χωρὶς κἀνένα ὁδηγόν. Τώρα ὁποῦ ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ μέσα, ποῖος θέλει νὰ φροντίσῃ δι' αὐτά, νὰ τοὺς δίδῃ νὰ τρώγουν;

.. Ὦ! φρίκη ἀληθινά... Καὶ δὲν ἔχεις τίποτε γείτονας καλούς;...

— Ἔχω, ἀλλ' εἶναι κ' ἐκεῖνοι πτωχοὶ ὡτὰν ἐμέρα... ἔχουν πέντε παιδιὰ ἰδικά των, νὰ 'πάρουν καὶ δύο ξένα!... μοῦ εἶπαν μολοντοῦτο ὅτι θὰ τὰ τρέφουν κοντὰ 'στὰ ἰδικά των... θὰ τοὺς δίδουν ὀλίγο ψωμὶ... δι' ἓξ ὀκτὼ ἡμέρας... παραπάνω ὅμως δὲν ἠμποροῦν, καὶ ἔχουν καὶ δίκαιον οἱ πτωχοί. Βλέπεις λοιπόν, ἀδελφή, ὅτι πρέπει ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν νὰ ἰατρευθῶ· ὤ! ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν ἰατρευθῶ μέσα εἰς τὰς ὀκτὼ ἡμέρας, θὰ ἔβγω ἀπ' ἐδῶ.

— Ἀλλὰ πῶς δὲν ἀναφέρεσαι εἰς αὐτὴν τὴν καλὴν δεσποσύνην Γελασίνα, ὁποῦ εἶχες ἀπαντήσει εἰς τὸ ἐντευκτήριον τῆς φυλακῆς καὶ συῦ ἔδιδεν ἔπειτα δουλειά; Ἐκείνη βέβαια νὰ τὸ μάθῃ θὰ λάβει διὰ τὰ παιδιά σου πρόνοιαν.

— Τὸ ἐστοχάσθηκα... καὶ μολονότι καὶ αὐτὴ ἡ πτωχὴ θὰ ἐξοικονομεῖ τὸ καθημερινόν της μετὰ κόπου... τῆς ἐμήνυσα μολοντοῦτο εἰς ποίαν θέσιν εὑρίσκομαι μὲ μίαν γειτόνισσάν

μου· κατὰ δυστυχίαν ἔφυγε κ' ἐκείνη ε'ς τὴν ἐξοχήν, ὅπου κατὰ τὸ λέγειν τῆς θυρωροῦ τοῦ οἴκου ὅπου κάθηται, ἐπῆγε νὰ ὑπανδρευθῇ.

— Καὶ λοιπὸν μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας... τὰ πτωχὰ τὰ παιδιά σου... Ἀλλ' ὄχι, μή σε μέλῃ καὶ οἱ γείτονές σου δὲν θὰ βαστάξει ποτὲ ἡ καρδία των νὰ τὰ ἐγκαταλείψουν...

— Ἀλλὰ τί νὰ κάμουν καὶ αὐτοὶ οἱ τυλαίπωροι; ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ μόλις ἔχουν νὰ φάγουν ὅσον νὰ λησμονοῦν πῶς πεινοῦν, καὶ θέλεις νὰ 'παίρνουν τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν παιδιῶν των διὰ νὰ δόσουν εἰς τὰ ἰδικά μου; Ὄχι, ὄχι, ἐγὼ πρέπει νὰ ἦμαι ἰααρευμένη ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν... ἐζήτησα αὐτὴν τὴν τὴν χάριν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἰατροὺς ὅσοι ἀπὸ χθὲς ἦλθαν καὶ μὲ ἠρώτησαν, ἄλλα μ' ἀπεκρίνοντο γελῶντες. Αὐτὸ περνᾷ ὑπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀρχιατροῦ· ἐκείνου νὰ τὸ εἰπῇς νὰ σοῦ τὸ κάμῃ. Πότε τὸ λοιπὸν θὰ ἔλθει αὐτὸς ὁ ἀρχιατρός; ἐξεύρεις τοῦ λόγου σου!

— Σιωπή... θαρρῶ, νά τον κ' ὅλα ὁποῦ ἔρχεται... τὴν ὥραν καθ' ἣν εὑρίσκεται μέσα ἐδῶ εἶν' ἐμποδισμένον νὰ ὁμιλοῦμεν, ἀπήντησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Λόρραινα.

Καὶ ὄντως, ἐπὶ τῆς συνομιλίας τῶν δύο γυναικῶν ἀνέτειλεν λίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἡμέρα. Θορυβώδης δέ τις κίνησις ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ δόκτωρος Γρίφφωνος ὅστις εἰσῆλθεν ἀμέσως εἰς τὴν αἴθουσαν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ φίλου του κόμητος Δὲ Σαίντ-Ρεμῆ, ὅστις τὰ γέγιστα, ὡς εἶναι γνωστόν, εὐνοῶν τὴν κυρίαν Δὲ-Φερμόντ μετὰ τῆς θυγατρός της, δὲν ἤλπιζε ποτὲ ν' ἀπαντήσῃ τὴν ἀθλίαν κόρην αὐτὴν εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Ἅμα ὁ δόκτωρ Γρίφφων εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἡ ψυχρὰ καὶ σοβαρὰ μορφή του ἐφάνη ὡς νὰ ἱλαρύνθη. Ρίψας περὶ αὐτὸν βλέμμα εὐχαριστήσεως καὶ δεσποτισμοῦ, ἀπεκρίθη μὲ νεῦμα κεφαλῆς προστατευτικὸν πρὸς τὴν πρόθυμον τῶν καλογραιῶν ὑποδεξίωσιν.

Ἡ τραχεῖα καὶ αὐστηρὰ φυσιογνωμία τοῦ γέροντος κόμητος Δὲ Σαίντ-Ρεμῆ ἐνέραινε λύπην βαθεῖαν, αἴτιον τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ἡ αἰσχρὰ ἀνανδρία τοῦ υἱοῦ του, ὅστις ἐπροτίμησε ζωὴν ἐπονείδιστον ἀντὶ τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ματαίωσις τῶν

προσπαθειῶν του πρὸς τὸ ν' ἀνακαλύψῃ τὰ ἴχνη τῆς κυρίας Δὲ-Φερμόντ.

— Αἴ! εἶπε πρὸς τὸν κόμητα ὁ δόκτωρ Γρίφφων μὲ εἶδος ἐπάρσεως· τί λέγεις περὶ τοῦ νοσοκομείου;

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἀπήντησεν ὁ Κ. Δὲ-Σαιντ-'Ρεμῆ, ἀγνοῶ διατὶ ὑπεχώρησα εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σου· δὲν ὑπάρχει θλιβερώτερον τῆς θέας αὐτῶν τῶν αἰθουσῶν, τῶν γεμουσῶν ἀπὸ νοσοῦντας. 'Αφ' ἧς στιγμῆς εἰσῆλθα, ἡ καρδία μου συνεσφίγθη.

— Καλὲ τί λέγεις! τί λέγεις! τώρα μετ' ὀλίγον θὰ συνειθίσεις· σὺ, ὅστις εἶσαι φιλόσοφος, θὰ εὕρεις ἄφθονον ὕλην θεωριῶν· ἔπειτα, ἦτον ἐντροπὴ σὺ, ὁ παλαιότερος τῶν φίλων μου, νὰ μὴ γνωρίζεις τὸ θέατρον τῆς δόξης μου, τῶν κόπων μου, καὶ νὰ μὴ μὲ ἴδῃς ἀκόμη εἰς τὸ ἔργον. Σεμνύομαι, βλέπεις εἰς τὸ ἐπάγγελμά μου ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι δὲν εἶναι κατηγορίας ἄξιον τοῦτο.

— Ὄχι βέβαια· ἐγώ, μολονοτοῦτο νὰ ἦσαι βέβαιος ὅτι σὲ ἠκολούθησα κατὰ χάριν· διότι ἔσωσες τὴν ζωὴν τῆς δυστυχοῦς Μαριάνθης.

— 'Αληθινά! δὲν ἔμαθες ἀκόμη τι περὶ τῆς τύχης τῆς κυρίας Δὲ Φερμὸντ καὶ τῆς θυγατρός της;

—'Ακόμη πίποτε, εἶπεν ὁ Κ. Δὲ-Σαιντ Ρεμῆ στενάζων. 'Αλλοῦ πλέον δὲν ἔχω τὰς ἐλπίδας μου εἰμὴ εἰς τὴν κυρίαν Δ 'Αρβιλλ, ἥτις ἐπίσης ἐνδιαφέρεται πρὸς αὐτὰς τὰς δυστυχεῖς γυναῖκας· ἀγνοῶ ἂν ἕως τώρα ἔματέ τι· ἐπῆγα πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν οἶκόν της, ἀλλ' ἐλλείπει· μὲ εἶπαν ὅτι τὴν προσμένουν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. 'Εγὼ τὴν ἔγραψα περὶ τούτου καὶ τὴν παρεκάλεσα νὰ μ' ἀποκριθῇ ὅσον τάχιστα.

'Επὶ τῆς συνομιλίας τοῦ Κ. Δὲ-Σαιντ-'Ρεμῆ καὶ τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσχηματίσθησαν περί τινα μεγάλην τράπεζαν κειμένην εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης διάφοροι ὅμιλοι νεανίσκων· ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτῆς ὑπῆρχεν ἓν κατάστοιχον ὅπου οἱ σπουδασταὶ τῆς ἰατρικῆς διακρινόμενοι ὡς τοιοῦτοι ἐκ τῶν μακρῶν ἐμπροσθοποδιῶν των, τῶν λευκῶν, ἤρχοντο ἀλληλοδιαδόχως καὶ ὑπέγραφον ὅτι ὑπῆρχον παρόντες εἰς τὸ μάθημα τῆς ἡμέρας. 'Εξηκολούθουν ἐντοσούτῳ νὰ ἔρχωνται ἔξωθεν καὶ ἄλλοι.

— Παρατηρεῖς, φίλε Σαιντ-'Ρεμῆ, ὅτι οἱ ἐπιτελεῖς μου εἶ-

ναι ἀρκετὰ πολυάριθμοι, εἶπεν ὁ δόκτωρ Γρίφφων μὲ ἔπαρσιν, δεικνύων πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Φλωρεστὰν τοὺς νεανίσκους οἵτινες συνεσωρεύοντο ἀκαταπαύστως ἵνα ἀκούσωσι τὸ μάθημάτου.

— Καὶ αὐτοὶ ὅλοι οἱ νέοι ἔρχονται μαζῆ σου εἰς τὰς κλίνας;...

— Δι' αὐτὸ καὶ μόνον συναζόμεθα ἐδῶ...

— Ἀλλ' εἶναι γυναῖκες ὅλαι αἱ κλινήρεις ἐδῶ!

— Αἰ, τί πρὸς τοῦτο;

— Τί πρὸς τοῦτο! ἀλλ' αὐταὶ αἱ δυστυχεῖς θὰ συστέλλονται ἐνώπιον τοσούτων νέων!

— Καλὲ, δὲν βαρύνεσαι! ποῖος παρατηρεῖ ἂν ἦναι ἄρρεν ἢ θῆλυ τὸ πάσχον σῶμα!... Οἱ ἀσθενεῖς δὲν ἔχουσι φῦλον...

— Δὲν ἔχουσι φῦλον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἴσως...

— Αἰδὼς καὶ ἐντροπὴ εἶναι, φίλε μου, πράγματα τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀφήνωνται ἔξω τῆς θύρας τοῦ νοσοκομείου· ἐδῶ ἡμεῖς ἀρχίζομεν τὰς δοκιμὰς καὶ μελέτας μας ζῶντος ἔτι τοῦ ὑποκειμένου· τελειόνομεν δὲ αὐτὰς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, ἐπὶ τοῦ πτώματος αὐτοῦ.

— Ἄ, ἰατρὲ, σὲ ὑπολήπτομαι μεγάλως, σὲ χρεωστῶ τὴν ζωήν μου, ἔχω ἄκραν πεποίθησιν εἰς τὴν ἀγαθήν σου προαίρεσιν, ἀλλ' ἡ ἕξις καὶ ὁ πρὸς τὴν τέχνην σου ἔρως σὲ κάμουν, ἀδελφὲ ἐνίοτε νὰ λαλῇς περὶ τινων πραγμάτων μὲ δυσάρεστον τρόπον, κατ' ἐμὲ τοὐλάχιστον... Ἐντοσούτῳ ἐγὼ σὲ περιμένω παρέκει, πλησίον τῆς τραπέζης, μεχρισοῦ τελειώσῃς τὰς ἐπισκέψεις ὅλας...

— Τί ἄνθρωπος εἶσαι μὲ αὐτούς σου τοὺς ἐνδοιασμούς, φίλτατε Σαὶντ-Ῥεμῆ!... ἂς ἦναι δά· πρόσμεινε τὸ λοιπὸν ἐκεῖ· ἅμα ἴδω κἀνένα ἀσθενῆ μὲ συμπτώματα ἄξια περιεργείας, σὲ κράζω κ' ἔρχεσαι... Αἰ, κύριοι, εἶπεν ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἀποταθεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς οἵτινες καὶ ἀμέσως τὸν περιεκύκλωσαν· ἀρχόμεθα τοῦ μαθήματος.

Ὅταν ὁ διδάσκαλος καὶ οἱ μαθηταὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν τῆς δεξιᾶς γραμμῆς πρώτην κλίνην, τῆς ὁποίας τὰ παραπετάσματα ἦσαν κεκλεισμένα, ἡ καλογραῖα εἶπε πρὸς τὸν ἰατρόν· — Κύριε, ὁ ἀριθ. 1 ἀπέθανεν ἀπόψε εἰς τὰς τέσσαρας ἥμισυ ὥρας τῆς πρωΐας.

— Τόσον ἀργὰ; ἀπορῶ· χθὲς τὸ πρωῒ ἐγὼ ἔλεγα ὅτι δὲν

ἤθελε βαστάξει ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἦλθε κἀνεὶς νὰ ζητήσῃ τὸ σωμα πρὸς ταφήν;

— Ὄχι, κύριε...

— Τόσον τὸ καλήτερον, εἶναι λαμπρόν· θὰ κάμομεν τὴν αὐτοψίαν του. Χαίρου δὰ σὺ, φίλτατε Δουνογῆρε (ἐπρόσθεσεν ἀποταθεὶς πρὸς ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ)· καιρὸν εἶχες νὰ ἐπιτύχῃς ἓν ὑποκείμενον· ἰδοὺ αὐτὸ σοὶ ἀνήκει, ἐπειδὴ τὸ ἀπήτισες πρῶτος.

— Ἄ! κύριε δόκτωρ, πόσον σᾶς εὐγνωμονῶ!

— Μ' εὐχαριστεῖ πολὺ ὁ ζῆλός σου, φίλε μου· ἀλλὰ σπεῦσον λοιπὸν νὰ βάλῃς ἓν σημεῖον ἐπὶ τοῦ πτώματος, ἐπειδὴ ἀλλέως σοῦ τὸ ἁρπάζουν οἱ ἄλλοι τοὺς ὁποίους ἐδῶ βλέπεις.... τόσοι πεινασμένοι λέοντες!

Καὶ ὁ ἰατρὸς ἐπροχώρησε περαισέρω. Ὁ μαθητὴς τότε λαβὼν μαχαιρίδιον, ἐχάραξεν ἐλαφρὰ ἓν Φ καὶ ἓν Δ (Φραγκῖσκος Δυνογῆρος) ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς ἀποθανούσης θεατριστρίας διὰ νὰ λάβῃ κατοχὴν τοῦ πτώματός της, κατὰ τὴν ἄδειαν τοῦ ἰατροῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἐπλησίασε πάλιν μετὰ τοῦτο.

— Λόρραινα, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Γιαννοῦλα Δυπόρτου πρὸς τὴν γείτονά της, τί εἶναι αὐτοὶ ὁποῦ ἀκολουθοῦν τὸν ἰατρόν;

— Εἶναι μαθηταὶ τῆς ἰατρικῆς.

— Ὦ Θεέ μου! μήπως αὐτοὶ ὅλοι οἱ νέοι θὰ εἶναι παρόντες ὅταν ὁ ἰατρὸς θὰ ἔλθει νὰ κυττάξῃ κ' ἐμέ;

— Ναὶ ἀδελφὴ, ὅλοι τους.

— Ἀλλ' ἐγὼ πάσχω εἰς τὸ στῆθος... Ἐμπρὸς εἰς τόσους ἀνθρώπους θὰ ξεσκεπασθῶ;

— Ἐξ ἀνάγκης... Κ' ἐγὼ πόσον ἔκλαυσα τὴν πρώτη φορὰ, ἀπὸ τὴν ἐντροπή μου... Μάλιστα ἀντιστάθηκα, ἀλλὰ μ' ἐφοβέρισαν νὰ μ' ἐβγάλουν ἔξω... καὶ τί νὰ κάμω, τὸ ὑπέφερα· ὅμως μ' ἔβλαψε πολὺ ἐκείνη ἡ στενοχωρία μου... φαντάσου.. νὰ ἦμαι σχεδὸν γυμνὴ... ἐμπρὸς εἰς τόσον κόσμον... κάμνει κόπον τοῦ ἀνθρώπου, σὲ βεβαιῶ...

—Καλὲ, τί λόγος! ἐμπρὸς εἰς τὸν ἰατρὸν μοναχὸν, καὶ πάλιν ἐντρέπεται κἀνεὶς τόσον... πλὴν τί θὰ κάμεις; ἰατρὸς εἶναι, πρέπει νὰ σὲ ἰδῇ... ἀλλὰ ἐμπροστὰ εἰς τόσους ἄλλους νέους;..

— Μανθάνουν, σὲ λέγω, βλέπω, ἰατρικήν· ὁ διδάσκουν ἐπάνω εἰς τὰ σώματά μας... Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι μὲ δέχοντ' ἐδῶ μὲ αὐτὴν μόνον τὴν συμφωνίαν;

—'Αλλοίμονον! εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα δυπήρτου μετὰ πικρίας· τίποτε δὲν δίδεται εἰς ἡμᾶς... χωρὶς νὰ μᾶς ζητηθῇ ἄλλο τί ἀντ' αὐτοῦ... καὶ τώρα, ἂς ὑποθέσωμεν... εἶναι περιστάσεις ὁποῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα... ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀρρώστησεν ἡ Κατερίνα μου καὶ τὴν ἔφεραν ἐδῶ ...μίαν νέαν δεκαπέντε χρόνων· ἤθελαν ποτὲ τολμήσει ἐμπροστὰ εἰς τόσους νέους νὰ ζητήσουν...; Ὦ! κάλλιον δὰ θάνατον!

— Ὄχι, ἀδελφή μου, ἡ Κατερίνα σου... δὲν ἐξεύρω 'ποία νὰ ἦναι, ὅμα τὴν φέρουν ἐδῶ, πρέπει νὰ κάμῃ ὅπως κάμουν ὅλαι. 'Αλλὰ σιῶπα, Λόρραινα. Νὰ μὴ μᾶς ἀκούσῃ ἐκείνη ἡ νέα ὁποῦ εἶναι ἀντικρὺ... ὁποῦ λέγουν, ἦτο πλουσία... καὶ τὴν εἶχεν ἡ μητέρα της νὰ μὴν στάξῃ ὁ Θεός. Τώρα θὰ ἔλθει ἡ σειρὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἀθλίας κόρης... φαντάσου πόσον θὰ σπαραχθῇ ἡ καρδία της ν' ἀναγκασθῇ νὰ ὑποκύψῃ...

— Παναγία μου, σῶσέ το, τὸ κακορροίζικο!

— Σιωπὴ, Γιαννοῦλα, καὶ νὰ ὁ ἰατρός, εἶπεν ἡ Λόρραινα.

— 'Αφοῦ ἐπεσκέφθη ἐπιτροχάδην διαφόρους ἀσθενεῖς μὴ παρέχοντας αὐτῷ οὐδὲν περίεργον ὁ ἰατρὸς ἀφίχθη τέλος πάντων πλησίον τῆς Γιανούλας. Ἡ ἀθλία γυνὴ εἰς τὴν θέαν τοῦ προθύμου ἐκείνου πλήθους; τὸ ὁποῖον λαίμαργον τοῦ νὰ ἴδῃ καὶ μάθῃ, συνεσωρεύθη περὶ τὴν κλίνην της, ἐκυριεύθη ἀπὸ φόβον καὶ ἐντροπὴν, καὶ ἐσκεπάσθη σφιγκτὰ διὰ τῶν ὀθωνίων της.

— *Ὑποκείμενον* νέον! εἶπεν ὁ δόκτωρ ρίψας τὸ βλέμμα του ἐπὶ του πινακίου ἐφ' οὗ ὑπῆρχε σημειωμένον τὸ εἶδος τῆς ἀσθενείας τῆς *νεήλυδος*· ἔπειτα δὲ προσήλωσε αὐτὸ ἀσκαρδαμυκτὶ ἐπὶ τῆς Γιανούλας. Καὶ διεχύθη τότε σιωπὴ βαθυτάτη καθ' ἣν οἱ περὶ τὸν ἰατρὸν ἔρριψαν κατὰ μίμησιν αὐτοῦ τὰ βλέμματά των περίεργως ἐπὶ τῆς ἀσθενοῦς. Ἡ προσοχὴ αὕτη διήρκεσέ τινα λεπτά· ἔπειτα ὁ δόκτωρ, παρατηρήσας ἔκτακτόν τι φαινόμενον εἰς τὸ ὑποκίτρινον λεύκωμα τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς πασχούσης, ἐπλησίασεν ἔτι μᾶλλον πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀναστείλας τὸ βλέφαρόν της διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου του, ἐξέτασεν ἐν

σιωπὴ τὸν κρυσταλλοειδῆ χιτῶνα τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἔκυψαν δὲ τότε καὶ οἱ μαθηταὶ ἵνα ἴδωσι τί παρατηρεῖ ὁ καθηγητὴς των μετὰ τοσαύτης προσοχῆς. Μετὰ ταῦτα ὁ δόκτωρ ἀπηύθυνε πρὸς τὴν κλινὴν τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις τε

— Πῶς ὀνομάζεσαι;

— Γιαννοῦλα τοῦ Δυπόρτου.... ὑπετραύλισεν ἡ νοσοῦσα, περιδεής.

— Καὶ τί ἡλικίαν ἔχεις;— Εἶμαι τριανταέξη χρονῶν.

— Πλέον ἀψὰ ὁμίλει ... Ἀπὸ τί τόπον εἶσαι;— Ἀπὸ τὰ Παρίσια.

— Τί τέχνην κάμνεις;—Δουλεύω κρόσσια.

— Εἶσαι ὑπανδρευμένη ἢ ἐλευθέρα;

— Ὑπανδρευμένη, κατὰ κακήν μου τύχην, κύριε, ἀπήντησεν ἡ Γιαννοῦλα μετὰ βαθέος στεναγμοῦ.

— Ἀπὸ πότε;—Εἶναι τώρα δεκαοκτὼ χρόνοι.

— Ἔχεις παιδιά;—Ἐδῶ, ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ, ἡ ἀθλία μήτηρ ἔδωκεν ἐλευθέραν ἔξοδον εἰς τὰ ἐπὶ πολλὴν ὥραν κρατηθέντα δάκρυά της.

— Δὲν πρέπει νὰ κλαίῃς, ἀλλὰ ν' ἀποκρίνεσαι. Ἔχεις παιδιά; σ' ἐρωτῶ...—Ἔχω, κύριε... δύο ἀγοράκια καὶ μία κόρη δεκαεξαετῆ.

Ἐδῶ ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὴν ὁ ἰατρὸς διαφόρους ἄλλας ἐρωτήσεις τὰς ὁποίας εἴμεθα ἀνίκανοι νὰ ἐπαναλάβωμεν· ἡ Γιαννοῦλα μολοντοῦτο ἠναγκάσθη μ' ὅλην της τὴν ἐντροπὴν ν' ἀποκριθῇ εἰς αὐτάς.

— Καὶ ἀπὸ πότε εἶσαι ἀσθενής;

— Εἶναι τέσσαρες ἡμέραι, εἶπεν ἡ γυνὴ σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της.

— Διηγήσου μας τίνι τρόπῳ ἠσθένησες.

— Ἐξοχώτατε..ἐμπρὸς εἰς τόσον κόσμον... συστέλλομαι..

— Τί λόγος εἶναι αὐτός! συστέλλεσαι!... ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, καλή μου φίλη; εἶπεν ἀνυπομόνως ὁ ἰατρός. Μήπως ἀγαπᾷς νὰ σοῦ φέρωμεν ἐδῶ ἕνα πνευματικόν; Ἔλα... λέγε... καὶ κάμε γλίγωρα, διότι δὲν ἔχωμεν νὰ χάνωμεν καιρόν...

— Ἀλλ' εἶναι, ἐξοχώτατε, πράγματα οἰκιακά...

— Δὲν βλάπτει· κ' ἡμεῖς ἐδῶ οἰκεῖοι εἴμεθα... δὲν βλέ-

πεις;...νὰ... ὅλοι ὁποῦ βλέπεις εἶναι τοῦ σπιτιοῦ, ἐπρόσθεσεν ὁ ἡγεμὼν τῆς ἐπιστήμης, ὅστις εὑρέθη κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέρα πολὺ εὐδιάθετος. Ἔλα, ξεμπέρδευε.

— Ἦλθα μὲ τὸν ἄνδρα μου εἰς λόγους... ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν... δηλαδὴ τῆς μεγάλης μου κόρης... ὁποῦ ἤθελε νὰ τὴν πάρῃ μαζῆ του....

Ἐγὼ δὲν ἤθελα τοῦτο, ἐξ αἰτίας ὁποῦ ὁ ἄνδρας μου εἶχε μίαν ἀχρείαν γυναῖκα μὲ τὴν ὁποίαν ἐζοῦσε, καὶ ἠμποροῦσεν αὐτὴ νὰ δώσῃ εἰς τὴν κόρην μου μαθήματα κακά· ὁ ἄνδρας μου τὸ λοιπὸν, ὅστις ἔτυχε κατ' ἐκείνη τὴν στιγμὴ νὰ ἦναι μεθυσμένος.., ὤ! σᾶς βεβαιῶ, ἐξοχώτατε, πῶς ἦτον μεθυσμένος.... ἀλλέως... δὲν ἤθελε κάμει ποτὲ αὐτὰ τὰ πράγματα... μὲ σπρώχνει μία... καὶ πίπτω κατὰ γῆς... μόνον αὐτό.

— Τί κάθεσαι καὶ λές! σ' ἔσπρωξε μοναχὰ κ' ἔπεσες κάτω.. καλὴν μᾶς τὴν ἔκοψες... θαρρῶ ὅτι ὑπῆρξε καὶ κάτι ἄλλο παρὰ σπρώξιμον... θὰ σ' ἐκτύπησε κ' ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος, καὶ μάλιστα ὄχι μόνον μίαν φορὰν παρὰ καὶ δύο καὶ τρεῖς... Ἴσως καὶ σὲ κατεπάτησε ἐνταυτῷ ἀφοῦ ἔπεσες κατὰ γῆς...Λέγε, ἀποκρίσου! νὰ λέγῃς τὴν ἀλήθειαν.

— Ἄ! ἐξοχώτατε, σᾶς βεβαιῶ πῶς ἦταν μεθυσμένος στουππί... καὶ δὲν ἤξευρε τί ἔκαμνεν... ἐκεῖνος, εἰς τὰ σωστά του, δὲν εἶναι τόσον κακός...

— Καλὸς, κακὸς, στουππὶ ἢ λινάρι, ὁ λόγος τώρα δὲν εἶναι περὶ τούτου, κοπέλα μου· ἐγὼ δικαστὴς δὲν εἶμαι ἐπιθυμῶ μόνον νὰ μάθω, ἀφοῦ σ' ἔρριψε κατὰ γῆς σ' ἐκτύπησεν καὶ μὲ τοὺς πόδας του δυνατά;

— Μ' ἐκτύπησεν, ἐξοχώτατε, εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα ἀναλυομένη εἰς δάκρυα· καὶ ὅμως ἐγὼ ποτὲ δὲν ἔδωκα αἰτίαν νὰ παραπονεθῇ ἐναντίου μου... ἐγὼ δουλεύω ὅσον ἠμπορῶ. ἐγώ...

— Πρέπει νὰ αἰσθάνεται εἰς τὸ ἐπιγάστριον πόνους πολλούς! δὲν αἰθάνεσαι ἐκεῖ ζέστην; δὲν ἔχεις μίαν ἔκλυσιν εἰς τὰ ἥπατα! δὲν ἀνακατώνεσαι συχνά;

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε... Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθα κ' ἐδῶ· δὲν εἶχα πλέον δυνάμεις νὰ κάμω τὴν παραμικρὴ δουλειά· ἀλλέως δὲν ἄφηνα ἐγὼ ποτὲ μονάχα τὰ παιδιά μου... ὁποῦ δὲν ἔχουν κἀνένα ἄλλον παρ' ἐμὲ νὰ τὰ κυττάξῃ... Κ' ἔπει-

τα ἡ Κατερίνα μου... ἄ! δι' ἐκείνην πρὸ πάντων μόῦ πονοῦν τὰ σπλάγχνα, ἐξοχώτατέ μου... νὰ ἠξεύρετε...

— Τὴν γλῶσσά σου... εἶπεν ὁ ἰατρὸς διακόπτων ἐκ νέου τὴν ἀσθενῆ.

Ἡ προσταγὴ αὕτη τοσοῦτον παράδοξος ἐφάνη εἰς τὴν γυναῖκα, ἐνῷ αὐτὴ ἤλπιζεν ὅτι διὰ τῶν λόγων της ἐμάλαττε τὴν καρδίαν τοῦ δόκτορος, ὥστε εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν τὸν ἀπεκρίθη, ἀλλὰ τὸν ἐθεώρησεν ἐκστατική.

— Τὴν γλῶσσάν σου νὰ ἰδῶ· αὐτὴν τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεσαι τόσον καλὰ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς μειδιῶν καὶ μὲ τὴν ἄκραν τοῦ δακτύλου του κατεβίβασεν ὀλίγον τὴν κάτω σιαγόνα τῆς γυναικός. Ἀφοῦ δ' ἔβαλεν ἀλληλοδιαδόχως ὅλους τοὺς μαθητάς του νὰ ψηλαφήσωσι καὶ θεωρήσωσι τὴν γλῶσσαν τοῦ *ὑποκειμένου*, ἵνα ἴδωσι τὸ χρῶμα καὶ τὴν ξηρότητα, ἔμεινε σύνους πρὸς στιγμήν. Στραφεῖσα τότε ἡ πάσχουσα τὸν εἶπεν μετὰ φωνῆς τρεμούσης.

— Ἐξοχώτατε, νὰ σᾶς εἰπῶ... μερικοὶ γείτονες, πτωχοὶ γείτονες, πτωχοὶ καὶ αὐτοὶ ὡσὰν ἐμὲ, ἔλαβαν τὴν καλωσύνην νὰ δελθοῦν τὰ παιδιά μου καὶ νὰ τοὺς δίδουν ἕνα κομμάτι ψωμὶ, ἀλλὰ μόνον δι' ὀκτὼ ἡμέραις. Καὶ τοῦτο πολύ... Πρέπει μέσα εἰς αὐταῖς ταῖς ὀκτὼ ἡμέραις νὰ ὑπάγω εἰς τ' ὀσπίτι μοο. Καὶ σᾶς παρακαλῶ, διὰ τὸν Θεὸν νὰ τὸ κάμετε! νὰ μὲ ἰατρεύσετε ὅσον ἠγλιγωρότερα εἶναι δυνατὸν... τοὐλάχιστον νὰ ἠμπορέσω νὰ σταθῶ εἰς τὰ ποδάρια μου, νὰ ἠμπορῶ νὰ πιάσω δουλειὰ... ὀκτὼ ἡμέραις μόνον ἔχω... ἐπειδὴ, ἂν εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα...

— Ὄψις χλωμὴ, ἐξασθενισμὸς παντελὴς τοῦ σώματος· καὶ ὅμως σφυγμὸς ἀρκετὰ δυνατὸς, σκληρὸς καὶ ταχύς· εἶπεν ὁ ἰατρὸς ἀταράχως δεικνύων τὴν γυναῖκα. Παρατηρήσατε καλῶς, κύριοι· βάρος, θέρμη εἰς τὸ ἐπιγάστριον, ὅλα τὰ συμπτώματα ταῦτα φανερόνουν ἀφεύκτως τὴν *αἱματέμεσιν*... συνοδευμένην ἀπὸ τὴν ἡπατίτην προξενηθέντα ὑπὸ θλίψεων οἰκιακῶν, ὡς γίνεται κατάδηλον ἐκ τοῦ ὑποκιτρίνου χρωματισμοῦ τῆς σφαίρας τοῦ ὄμματος· τὸ ὑποκείμενον ἐκτυτήθη σφοδρῶς πρὸς τὸ ἐπιγάστριον καὶ τὴν κοιλίαν· ὁ ἐμετὸς τοῦ αἵματος προξενεῖται κατὰ συννέπειαν ἀπό τινα βλάβην ὀργανικὴν εἰς μέρος τῶν

ἐντοσθίων... Εἰς μαρτυρίαν τοῦ λόγου ἐπιστήνω τὴν προσοχήν σας εἰς ἕνα τι ἄξιον, ἀξιώτατον περιεργείας· ὅταν ἀνοίξῃ τις τὸ πτῶμα τῶν ἀποθνησκόντων ἐκ τοῦ πάθους ὑφ' οὗ κατέχεται τὸ ὑποκείμενον βλέπει ἀποτελέσματα περιεργότατα τὴν ἀκαταστασίαν· πολλάκις ἡ νόσος ὀξυτάτη ἐπερχομένη καὶ βαρυτάτη, θανατόνει τὸν ἀσθενῆ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ δὲν βλέπει τις οὐδὲν ἴχνος τῆς ὑπάρξεώς της ἄλλοτε, ἡ σπλὴν, τὸ ὕπαρ, τὸ πάγκεας, παριστῶσιν αἰκίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον βαθεῖαν... Φαίνεται ὅτι τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ὑποκείμενον ἔπαθεν ἤδη αἰκίας τινὰς τοιαύτας· θέλομεν λοιπὸν προσπαθήσει νὰ βεβαιωθῶμεν, καὶ θέλετε βεβαιωθῆ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐὰν ἐξετάσετε τὸν ἀσθενῆ μετὰ προσοχῆς... —Καὶ ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἀπορρίψας διὰ μιᾶς τὸ ἐφάπλωμα πρὸς τοὺς πόδας τῆς κλίνης ἐξεσκέπασε σχεδὸν ὅλον τὸ σῶμα τῆς Γιαννούλας.

Δυσανασχετοῦμεν νὰ παραστήσωμεν θλιβερὰν ἀντίστασιν τῆς ἀθλίας γυνσικὸς, ἥτις ἀπολωλυῖα ἐκ τῆς ἐντροπῆς της, ἐπεκαλεῖτο τὸν ἰατρὸν καὶ τὸ ἀκροατήριόν του μετὰ κλαυθμῶν. Ἀλλ' εἰς τὴν ἀπειλήν· *Σ' ἐκβάλλομεν ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖον, ἂν δὲν ὑποτάσσεσαι εἰς τὰ διατάγματα*, ἀπειλὴν ἥτις ἐξουθενεῖ πάντα ὅστις μόνον καὶ ἔσχατον καταφύγιόν του ἔχει τὸ νοσοκομεῖον, ἡ Γιαννοῦλα ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἐξερευνήσεις ὅλων τῶν μαθητῶν διαρκεσάσας ὥραν πολλὴν ... πολλὴν ... διότι ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἀνέλυεν, ἐξήγει πᾶν σύμπτωμα, καὶ οἱ ἐπιμελέστεροι τῶν μαθητῶν ἠθέλησαν ἔπειτα νὰ ἑνώσωσι τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν θεωρίαν, καὶ νὰ βεβαιωθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν περὶ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τοῦ ὑποκειμένου. Κατὰ συνέπειαν τῆς σκληρᾶς ταύτης σκηνῆς, ἡ ἀθλία γυνὴ ἠσθάνθη συγκίνησίν τινα οὕτω σφοδρὰν, ὥστε ὑπέπεσεν εἰς κρίσιν νευρικὴν, δι' ἣν ὁ δόκτωρ Γρίφφων ἔκαμεν ἀναπληρωτικήν τινα ἐξήγησιν.

Ἡ ἐπίσκεψις ἐξηκολούθησεν. Ὁ ἰατρὸς ἀφίχθη μετ' ὀλίγον καὶ εἰς τὴν κλίνην τῆς δεσποσύνης Κλαίρης Δὲ-Φερμὸντ, θύματος τῆς αἰσχροκερδείας τοῦ Ἰακώβου Φεράνδου.

Ἡ εὐγενὴς αὕτη νεᾶνις ἐφόρει τὴν πανίνην καλύπτραν ἣν δίδει τὸ κατάστημα, καὶ ἐστήριζε νωχελῶς τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς κλίνης της. Μ' ὅλην τὴν ἀλλοίωσιν ἣν

ἐπέφερεν εἰς τὴν μορφήν της ἡ νόσος, διέκρινέ τις ἐπὶ τοῦ ἀγνοῦ καὶ ἡδέως προσώπου της τὰ ἴχνη καλλονῆς πλήρους ἀξιοπρεπείας. Διελθοῦσα μίαν ὅλην νύκτα εἰς ἀλγηδόνας δριμείας ὑπέπεσεν εἰς εἶδος ναρκώσεως πυρεκτικῆς, καὶ ὅταν ὁ ἰατρὸς εἰσῆλθε μετὰ τῆς συνοδείας του εἰς τὴν αἴθουσαν ἡ κόρη ἐκοιμᾶτο.

— Ἰδοὺ καὶ ἓν ἄλλο ὑποκείμενον νέον, κύριοι! εἶπεν ὁ ἡγεμὼν τῆς ἐπιστήμης. Νόσος... *θέρμη βραδεῖα νευρική*... Διάβολε! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ μὲ βαθυτάτην ἀγαλλίασιν· ἂν ὁ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἰατρὸς δὲν ἠπατήθη εἰς τὴν διάγνωσίν του, ἰδοὺ λαμπρὰ ἐπιτυχία· πρὸ πολλοῦ ἐγὼ ἐζήτουν μίαν θέρμην βραδεῖαν νευρικήν, ἐπειδὴ αὕτη συνήθως δὲν εἶναι ἀσθένεια φαινομένη εἰς τοὺς πτωχούς... Τὰ πάθη ταῦτα προέρχονται πάντοτε σχοδὸν κατὰ συνέπειαν σφοδρῶν διαταράξεων εἰς τὴν κοινωνικὴν θέσιν τοῦ ὑποκειμένου... καὶ ἑπομένως ὅσον ὑψηλὴ ἦναι ἡ θέσις αὕτη ἡ κοινωνικὴ τόσον ἡ διατάραξις ὑπάρχει σπουδαιοτέρα. Περιπλέον τὸ πάθος τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἀξιωτέρων παρατηρήσεων διὰ τὸ ἰδιότροπον τῶν χαρακτηριστικῶν του. Τὸ πάθος αὐτό, κύριοι, ὑπῆρχε καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐκ τῶν ὅσα ἔγραψε περὶ αὐτοῦ ὁ Ἱπποκράτης, δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου ἀμφιβολία· καὶ βέβαια· ἡ θέρμη αὕτη, ὡς εἶπα, λαμβάνει πάντοτε ἀφορμὴν ἀπὸ θλίψεις βαρείας... αἱ θλίψεις αἱ ἀνθρώπινοι ὑπῆρχον ἀφότου ἐδημιουργήθη ὁ κόσμος... Καὶ ὅμως τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι πρὸ τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ἡ νόσος αὕτη δὲν περιεγράφη ὑπ' οὐδενὸς συγγραφέως ἀκριβῶς· ὁ Οὐξχὰμ, ἀνὴρ τιμήσας τὴν ἰατρικὴν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ πλείστης πολυμαθείας, ὁ Οὐξχὰμ, λέγω, πρῶτος μᾶς ἔδωκε μίαν μονογραφίαν ἥτις κατέστη κλασική... καὶ μολονοτοῦτο ἡ νόσος αὕτη ἦτο νόσος παλαιᾶς μαγκάνης (ἐπρόσθεσεν ὁ δόκτωρ λέγων). Χὰχ, ἄχ, ἄχα!... εἶναι καὶ αὐτὴ μία θυγάτηρ τῆς περικλεοῦς οἰκογενείας **febris** ἡ ρίζα τῆς ὁποίας χάνεται εἰς τὸ χάος τῶν αἰώνων... Ἀλλὰ μὴ χαιρόμεθα πολὺ... νὰ ἰδοῦμεν ἂν τῳότι ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ θεωρήσωμεν ἐνταῦθα ἓν μικρὸν δεῖγμα τοῦ περιέργου αὐτοῦ πάθους... Ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν ἓν τοιοῦτον, καὶ τὸ περισσότερον διὰ νὰ δοκιμάσω τὸν φώσφορον, ἐσωτερικῶς τί

ἀποτέλεσμα δύναται νὰ φέρῃ. Ναὶ, κύριοι, φώσφορον... εἶναι μία δοκιμὴ περιεργοτάτη τὴν ὁποίαν θέλω πειραθῆ... εἶναι τολμηρά!... πλὴν audaces fortuna juvat... τοὐτέστι, Τόλμησον ὅπως ἐπιτύχῃς... καὶ ἰδοὺ εὐκαιρία λαμπρὰ τῳόντι. Νὰ ἰδοῦμεν πρῶτον ἂν τὸ ὑποκείμενον θέλει μᾶς παρουσιάσει ἐφ' ὅλων τῶν μερῶν τοῦ σώματος, καὶ κυρίως ἐπὶ τοῦ στήθους, τὰ τοσοῦτον συπτωματικὰ κατὰ τὸν Οὐξχὰμ ἐξανθήματα ἐκεῖνα, τοὺς κεγχρίτας... θέλετε ἰδίαις χερσὶ παρατηρήσει τὴν ρυσσότητα ἐκείνην ἥτις προηγεῖται τῶν κεχριτῶν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιδερμίδα... Ἐπιθυμῶ νὰ ψηλαφήσετε μόνοι σας... Σταθῆτε νὰ ξεσκεπάσωμεν... εἶπεν ὁ ἡγεμὼν τῆς ἐπιστήμης καὶ ἔπληξεν ἐλαφρὰ τὸν ὦμον τῆς δεσποσύνης Δὲ-Φερμόντ διὰ νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ.

Ἡ νεᾶνις ἐσκίρτησε καὶ ἤνοιξε τοὺς ἐσκαμμένους ὑπὸ τῆς νόσου μεγάλους της ὀφθαλμούς. Φαντασθῆτε τὴν ἔκπληξιν, τὸ δέος της νὰ ἴδῃ αἰφνιδίως ὅτι κλινήρης περιεστοιχεῖτο ὑπὸ τοσοῦτον νέων τῶν ὁποίων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν προσηλωμένοι ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἔπειτα νὰ αἰσθανθῇ τὴν χεῖρα τοῦ ἰατροῦ παραμερίζουσαν τὸ ἐπάπλωμά της καὶ ἴδῃ τὸν σφυγμόν της.

— Μαμά!... ἀνέκραξεν ἡ δεσποσύνη Δὲ-Φερμόντ μὲ φωνὴν ἀγωνίας... βοήθειαν, μαμά!...

Κατὰ τύχην ἢ κατὰ πρόνοιαν Θεοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ἀκούων καὶ ἀναγνωρίζων ὁ γέρων κόμης Δὲ-Σαὶντ-Ρεμῆ τὴν φωνὴν τῆς δεσποσύνης Δὲ-Φερμόντ ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς καθέδρας του, ἀνοίγεται ἡ θύρα τῆς αἰθούσης, καὶ μία γυνὴ νέα, μαυροφορεμένη, εἰσέρχεται μετὰ σπουδῆς συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ νοσοκομείου. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτον ἡ μαρκεσία Δ'Αρβίλλη.

— Σᾶς παρακαλῶ, κύριε, εἶπε πρὸς τὸν διευθυντὴν ἡ μαρκεσία, ποῦ εἶναι ἡ δεσποσύνη Δὲ Φερμόντ;

— Λάβετε τὸν κόπον νὰ μὲ ἀκολουθήσετε, κυρία μαρκεσία ἀπήντησεν εὐσεβάστως ὁ διευθυντής. Εἶναι εἰς ἀριθμὸν 17.

— Ἴδε συμφορὰν τὸ ἄθλιον παιδί! ἐδῶ μέσα, ἐδῶ μέσα... πεν ἡ κυρία Δ-'Αρβίλλ σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της· ὤ! ητὸν...

Η μαρκεσία, προηγουμένη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ, ἐπλησίαζεν

ἐν τάχει πρὸς τὸ περὶ τὴν κλίνην τῆς δεσποσύνης Δὲ- Φερμὸντ πλῆθος, ὅτε ἰδοὺ ἠκούσθησαν αἱ ἑπόμεναι λέξεις μετ' ἀδημονίας προφερόμεναι·—Σᾶς λέγω ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς τρόπος· τὴν θανατόνετε κύριε.

— Ἀλλ' ἀγαθὲ φίλε Σαιντ- Ῥεμῆ, ἄκουσε κ' ἐμέ...

— Δὲν ἀκούω τίποτε. Ἐγὼ τὴν δεσποσύνην Δὲ- Φερμὸντ τὴν θεωρῶ ὡς θυγατέρα μου. Δὲν θέλω νὰ τὴν πλησιάσῃ κάνεις· ἐγὼ τώρα θὰ τὴν ἐπάρω ἀπ' ἐδῶ.

— Ἀλλ', ἀγαθέ μου φίλε, ἡ θέρμη της εἶναι νευρικὴ, μία ἐκ τῶν σπανιωτάτων... Ἤθελα νὰ δοκιμάσω τὸν φώσφορον... Πότε ἄλλοτε θ' ἀπαντήσω μίαν εὐκαιρίαν τοιαύτην! Τοὐλάχιστον δός με ὑπόσχεσιν νὰ μὴ 'πάρῃς ἄλλον ἰατρὸν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ ὅπου καὶ ἂν θὰ τὴν ὑπάγεις...

— Ἂν δὲν σ' ἐφρόνουν θεότρελον, ἤθελα σὲ εἰπεῖ θηρίον ὠμὸν, ὑπέλαβεν ὁ κόμης.

Ἡ Κλημεντία ἤκουε τοὺς λόγους αὐτοὺς μὲ ἀγωνίαν αὔξουσαν· ἀλλὰ τὸ πλῆθος τοσοῦτον ἦτο πεπυκνωμένον περὶ τὴν κλίνην, ὥστε ὁ διευθυντὴς ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ ὑψηλῇ τῇ φωνῇ.

— Τόπον, κύριοι, σᾶς παρακαλῶ... τόπον εἰς τὴν κυρίαν μαρκεσίαν Δ'Αρβίλλ ἐλθούσαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἀριθμὸν 17. Εἰς τοὺς λόγους τούτους, οἱ μαθηταὶ ὅλοι παρεμέρισαν μετὰ προθυμίας καὶ θαυμασμοῦ εὐσεβάστου· ἡ περικαλλὴς μορφὴ τῆς Κλημεντίας, εἰς ἣν καὶ ἡ συγκίνησις ἔδιδε τὰ ζωηρότερα χρώματα, τοὺς ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν.

— Εἰς τὴν κυρίαν Δ'Αρβίλλ! ἀνέκραξεν ὁ κόμης Δὲ- Σαιντ Ῥεμῆ ἀπωθῶν ἀπροσέκτως τὸν δόκτορα καὶ σπεύδων πρὸς τὴν Κλημεντίαν. Ἄ! ὁ Θεὸς βέβαια... ἀπέστειλεν ἐνταῦθα ἕνα τῶν ἀγγέλων του... Κυρία μου... ἐγνώριζα ὅτι ἐνδιαφέρεσθε πρὸς τὰς δύο ταύτας ἀναξιοπαθούσας γυναῖκας... Ἰδοὺ εὐτυχεστέρα ἐμοῦ τὰς ἀνακαλύψετε ἐνῷ ἐγὼ... ἦλθα ἐκ τύχης... διὰ νὰ γίνω αὐτόπτης μιᾶς σκηνῆς ἐμπλέου ἀνηκούστου βαρβαρότητος... Τὴν δυστυχῆ νεάνιδα!... Ἰδῆτε, κυρία μου... Ὑμεῖς δὲ, κύριοι... ἐν ὀνόματι τῶν θυγατέρων καὶ ἀδελφίδων σας λάβετε οἶκτον πρὸς μίαν νέαν δεκαεξαετῆ, σᾶς παρακαλῶ θερμῶς... ἀφήσατέ την μόνην μετὰ τῆς κυρίας. Ἅμα συνέλθῃ... θέλω τὴν μετακομίσει ἀπ' ἐδῶ.

— Ἔστω πλέον... θὰ ὑπογράψω τὴν ἐντεύθεν ἔξοδόν της εἶπεν ὁ ἰατρός, ἀλλὰ δὲν σὲ ἀφήνω νὰ λάβῃς ἄλλον ἰατρόν· ἡ νόσος της εἶναι σπανία... θὰ τὴν καταπιασθῶ ἐγώ... δὲν θὰ δοκιμάσω τὸν φώσφορον, πλὴν θὰ προσπαθήσω διὰ παντὸς ἄλλου τρόπου νὰ καταβάλω τὴν ἀσθένειαν τοῦ ὑποκειμένου... εἶναι μία ἀσθένεια περιεργοτάτη, ὅσον ἐκείνη ἡ ἰδική σου, Σαϊντ-Ῥεμῆ, ἐνθυμεῖσαι... Εἶναι ὡσὰν δύο ἀδελφαί.

— Ὦ, κακὸν χρόνον νὰ ἔχῃς, διάβολε! πῶς νὰ κατέχῃς τοσαύτην ἐπιστήμην! εἶπεν ὁ κόμης, γνωρίζων ὅτι τῳόντι δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἰατρὸν ἄλλον ἐμπειρότερον τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος.

— Ὑπομονὴ πλέον, κύριοι, ἐστράφη καὶ εἶπεν ὁ ἰατρὸς πρὸς τοὺς μαθητάς· στερούμεθα οὐσιωδεστάτου μαθήματος, μολοντοῦτο θέλω ἐξακολουθήσει ἐγὼ τὴν θεραπείαν τοῦ ὑποκειμένου καὶ σᾶς ἀναφέρει ἑκάστοτε τὴν τῆς νόσου πορείαν.— Οὕτως ὁ δόκτωρ Γρίφφων, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀκροτηρίου του, ἐξηκολούθησε τὰς ἐπισκέψεις, ἀφήσας τὸν Κ. Δὲ Σαϊντ-Ῥεμῆ καὶ τὴν κυρίαν Δ'Αρβίλλ πλησίον τῆς δεσποσύνης Δὲ-Φερμόντ. Ἡ μαρκεσία, κύψασα πρὸς τὴν νεάνιδα, λειποθυμισμένην ἔτι ἐσπόγγιζε διὰ τοῦ μανδηλίου της τὸν ψυχρὸν ἱδρῶτα ὅστις κατέβρεχε τὸ μέτωπόν της· ὁ δὲ Σαϊντ-Ῥεμῆ παρετήρει τὴν θλιβερὰν ταύτην σκηνὴν σύννους. Τὸν ἦλθε τότε εἰς τὸν νοῦν ἡ μήτηρ τῆς δεσποσύνης Δὲ-Φερμόντ καὶ ἠρώτησε περὶ αὐτῆς τὴν μαρκεσίαν.

— Ἡ δυστυχὴς ἐτελείωσε, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ. Χθὲς μόλις πρὸς τὸ ἑσπέρας, εἰς τὴν ἐπιστροφήν μου, εἶχα μάθει ποῦ ἐκατοίκει... καὶ ὅτι ἔπνεε τὰ λοίσθια... Τρέχω εἰς τὴν μίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον μετὰ τοῦ ἰατροῦ μου... τὴν εὑρίσκω... ὦ! κύριέ μου!... τί θέαμα! τί πενία ἐσχάτη!... δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐλπὶς σωτηρίας· τὴν εὕρωμεν ἐκπνέουσαν!... Ἡ τελευταία της λέξις ἦτον· Ἡ κόρη μου!

— Ἰδῆτε σεῖς θάνατον! Μία δέσποινα τοιαύτη!...

— Τώρα πρέπει νὰ φροντίσωμεν, κύριέ μου, περὶ τῆς θυγατρός. Ἐγὼ, ἅμα συνέλθῃ θέλω τὴν μετακομίσει εἰς τὸν ἴδιόν μου οἶκον...

— Ἄ! κυρία μου, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀνταμείψῃ κατὰ τὴν ἀ-

γαθὴν καρδίαν σας, εἶπεν ὁ γηραιὸς πατὴρ τοῦ Φλωρεστάν. Ἐγὼ, κυρία μου, εἶμαι ὁ κόμης Δὲ- Σαϊντ- Ῥεμῆ... ὁ σύζηγος τῆς κυρίας Δὲ- Φερμὸντ ἦτον στενότατος φίλος μου... Ἐκατοίκουν εἰς Ἀγγέρσαν... ἔφυγα δὲ ἐκεῖθεν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μάθω ποῦ κατέλυσαν καὶ πῶς ζοῦν αἱ δύο αὐταὶ ἀξιότιμοι γυναῖκες, ἐπειδὴ ἤκουσα ὅτι ἔχαταν ὅλην τὴν κατάστασίν των...

— Ἕνας τρισκατάρατος, κύριέ μου, ἕνας ἀθεόφοβος ἄνθρωπος κατεκράτησεν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχον.

—Ὁ συμβολαιογράφος των ἴσως! Καλὰ τὸ ὑποπτεύθην ἐγώ.

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, κύριέ μου, ἦτον ἄξιος ἀγχόνης... Δὲν εἶναι αὐτὸ μόνον τὸ ἔγκλημά του... Πλὴν κατ' εὐτυχίαν, εἶπεν ἡ Κλημεντία μετ' ἐνθουσιατμοῦ ἀναπολοῦσα τὸν Ῥοδόλφον, ἔγινεν ἡ πρέπουσα εἰς αὐτὸν ἐκδίκησις, καὶ ἠδυνήθην νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κυρίας Δὲ-Φερμὸντ ἐνθαρρύνασά την περὶ τῆς θυγατρός της... Τοιουτοτρόπως ὁ θάνατός της ὑπῆρξεν ὀλιγώτερον σκληρός... Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἡ περιουσία των θέλει ἀποδοθῇ εἰς τὴν δεσποσύνην Δὲ- Φερμόντ...

— Ἡ περιουσία των!... Πῶς;... ὁ συμβολαιογράφος...

— Ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματά των ἅτινα εἶχε κατακρατήσει δι' ἑνὸς τρομεροῦ ἐγκλήματος... Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶχε δολοφονήσει τὸν ἀδελφὸν τῆς κυρίας Δὲ- Φερμόντ, διὰ νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν κόμον ὅτι αὐτοχειριάσθη ἀφοῦ κατεδαπάνησε τὴν κατάστασιν τῆς ἀδελφῆς του.

— Ὦ! φρίκη!... Γίνονται ποτὲ ἀνοσιουργήματα τοιαῦτα! Καὶ τώρα τὰ χρήματα αὐτά...;

— Εἶναι παρακατατεθειμένα εἰς τὰς χεῖρας ἑνὸς σεβασμίου ἱερέως, τοῦ ἐφημερίου Βοννουβέλλης· τώρα θέλουν ἀποδοθῇ εἰς τὴν δεσποσύνην Δὲ-Φερμόντ.

— Ἕνας τοιοῦτος ἄνθρωπος, δὲν ἀρκεῖ μόνον ν' ἀποδώσῃ τὰ ὅσα ἐσφετερίσθη, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ λάβῃ τὴν τρομερὰν θανατικὴν ποινήν· διότι, κυρία μου, ἔπραξε διπλοῦν φόνον· τὸν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς κυρίας Δὲ-Φερμόντ, καὶ τὸν τῆς ἰδίας αὐτῆς δυστυχοῦς γυναικός.

— Αὐτὸς ἔπραξε καὶ ἄλλον φόνον, κύριέ μου... σᾶς λέγω πράγματα!.. ἔβαλε κ' ἔπνιξαν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ μίαν ἄλγην νεάνιδα εἰς τῆς ὁποίας τὸν θάνατον εἶχε συμφέρον.

— Μίαν ἄλλην νεάνιδα ! ἀνέκραξεν ὁ Σαϊντ-Ρεμῆ ἐνθυμηθεὶς τὴν Μαριάνθην... Σᾶς παρακαλῶ, ... ποῦ ἔβαλε καὶ τὴν ἔπνιξαν.

— Εἰς τὸν Σηκουάναν... πλησίον τῶν Ἀσνιερῶν μὲ εἶπαν...

— Ἐκείνη εἶναι !... βέβαια !... ἀνέκραξεν ὁ Κ. Δὲ Σαϊντ-Ρεμῆ.

— Ποία, κύριε ; ἡ Μαριάνθη ! ! !

— Καὶ τὴν γνωρίζετε, κυρία μαρκησία ;

— Ἄ ! κύριε κόμη ! τὴν ἠγάπων ἐκ τῆς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν μου!... Νὰ ἠξεύρετε πόσον ἦτον ὡραία καὶ γοητευτική !... Ἀλλὰ πῶς γίνεται νὰ τὴν γνωρίζετε καὶ ὑμεῖς....

— Ὁ δόκτωρ Γρίφφων κ' ἐγὼ τὴν παρέσχομεν τὰ πρῶτα βοηθήματα.

— Τὰ πρῶτα βοηθήματα ; εἰς τὴν Μαριάνθην ; καὶ ποῦ ;

— Εἰς τὴν Νῆσον τοῦ Χαλαστοῦ... ἀφοῦ τὴν ἔσωσαν πνιγομένην...

— Τὴν ἔσωσαν ! τὴν Μαριάνθην... τὴν ἔσωσαν ;...

— Μάλιστα, τὴν ἔσωσε μία νέα κινδυνεύσασα τὴν ἰδίαν της ζωήν... Ἀλλὰ τί ἔχετε, κυρία μου;...

— Ἄ ! κύριέ μου, εἶναι τοσαύτη εὐτυχία πιστευτή !... Μὴν ἀπατᾶσθε ;... Εἰπῆτέ με, σᾶς παρακαλῶ, ὁποίαν ἔχει μορφὴν αὐτὴ ἡ νεᾶνις ; ὁποῖον ἔχει πρόσωπον ;

— Εἶναι ξανθή, εἶναι γαλανή· ἔχει μορφὴν ἀγγέλου.

— Ἦτο μαζή της ὅταν ἐζήτησαν νὰ τὴν πνίξωσι μία γραῖα;

— Ναὶ, ναὶ, μᾶς τὸ εἶπε τωόντι... τὴν συνώδευσε μία γραῖα.

— Δόξα τῷ Θεῷ ! δόξα τῷ Θεῷ, ἀνέκραξεν ἡ Κλημεντία συνάπτουσα τὰς χεῖρας ! δύναμαι λοιπὸν νὰ ΤΟΝ εἴπω, ὅτι ἡ τὴν ὁποίαν εὐνοεῖ τοσοῦτον, ζῇ εἰσέτι. Τί χαρὰν θὰ τὴν λάβει ! Εἰς τὴν τελευταίαν του γραφὴν, τόσην μοὶ ἐξέφραζε λύπην διὰ τὸν θάνατόν της !... Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κυρίέ μου ! ἀλλ' ἂν ἠξεύρετε πόσην ἀγαλλίασιν ἐπροξενήσετε διὰ τῆς εἰδήσεώς σας... καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς μίαν ἄλλην ψυχὴν τὰ μέγιστα εὐνοοῦσαν τὴν Μαριάνθην !... Καὶ ποῦ, σᾶς παρακαλῶ εὑρίσκεται αὐτὴ τὴν στιγμὴν ταύτην ;

— Πλησίον εἰς τὰς Ἀσνιέρας... εἰς τὸν ἀγροτικὸν οἶκον

τοῦ δόκτωρος Γρίφφωνος, ἀρχιατροῦ τοῦ νοσοκομείου τούτου. Εἶναι, μ' ὅλας του τὰς ἰδιοτροπίας, ἄνθρωπος ἁγίας ψυχῆς· ἔκαμεν ὅ,τι ἠδυνήθη ὑπὲρ τῆς σωτηρίας της.

— Καὶ τώρα εἶναι ἐκτὸς κινδύνου;

— Μάλιστα, κυρία· ἐναι τρεῖς ἤδη ἡμέραι καθ' ἃς εὑρίσκεται εἰς ἀνάρρωσιν. Τὴ ἐπιμελεῖται ἡ γυνὴ ἥτις τὴν ἔσωσε· μία πτωχὴ νέα ἥτις τονομάζεται *Λύκαινα*... μὲ μίαν ἀφοσίωσιν ἀναραδειγμάτιστον!

— Τὴν Λύκαιναν, τὴν γνωρίζετε! εἶπεν ὁ γέρων κόμης μ' ἀπορίαν.

— Ἔχετε δίκαιον νὰ θαυμάζετε, κύριε κόμη, διὰ τὴν τοιαύτην γνωριμίαν μου, εἶπεν ἡ μαρκεσία μειδιῶσα γλυκύτατα... ἐμειδία, διότι ἦτο πανευτυχὴς ὅτι ἔμελλε νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν πρίγκιπα τοσοῦτον ἀπροσδόκητον εὐφροσύνην παρουσιάζουσά τῳ αἰφνιδίως ζωντανὴν μίαν κόρην τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐνόμιζε νεκρὰν καὶ δι' ἣν ἐθλίβετο τοσοῦτον!... — Σᾶς βεβαιῶ, κύριε κόμη, ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι χαρμοσυνωτάτη δι' ἐμὲ... ἐπιθυμῶ δὲ νὰ κάμω μετόχους τῆς χαρᾶς μου, ἂν ἦτο τρόπος, καὶ ἄλλους ἐκ τῶν δυστυχῶν αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐδῶ... θέλω νὰ ἑορτάσω τὴν καλὴν εἴδησιν τὴν ὁποίαν μοὶ ἐδώσετε. — Καὶ ἀποταθεῖσα ἠπίως πρὸς μίαν καλογραῖαν ἥτις ἐπότιζε τὴν δεσποσύνην Δὲ-Φερμὸντ φάρμακόν τι, διὰ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις της. — Αἴ, εἶπε... πῶς περνᾷ;

— Ἀκόμη, κυρία μου, δὲν ἐξελειποθύμησεν· ἡ ἀθλία νέα! μόλις αἰσθάνεταί τις τὸν σφυγμόν της.

— Θὰ προσμείνω νὰ συνέλθῃ, διὰ νὰ τὴν ἐπάρω εἰς τὴν ἄμαξάν μου... Ἐντυσούτῳ, εἰπῆτέ μοι, παρακαλῶ, μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν ὑπάρχει τις ἀξία ἰδαιτέρας συμπαθείας εἰς τὴν ὁποίαν δύναταί τις νὰ καταστα θῇ ὠφέλιμος;

— Ἄ! κυρία μου... ὁ Θεὸς σᾶς ἐξαπέστειλε βέβαια... εἶπεν ἡ καλογραῖα· εἶν' ἐκεῖ μία, ἐπρόσθεσε δεικνύουσα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Δριμυξύδη, πτωχή, ἥτις ἀσθενήσασα, ἀφῆκε τὰ παιδία της ὁλομόναχα λιμώττοντα καὶ ἦλθε... Παρεκάλει πρὸ ὀλίγου ἡ δυστυχὴς τὸν ἰατρὸν νὰ τὴν κάμῃ καλὰ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν· ἐπειδή, ἔλεγε, δὲν ἠμπορεῖ νὰ μείνῃ πλειότερον εἰς τὸ νοσοκομεῖον... πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ τέκνα της, τὰ

ὁποῖα ἀφῆκεν εἰς χεῖρας πτωχῶν τινων γειτόνων διὰ μίαν μόνην ἑβδομάδα.

— Νὰ τὴν ἰδῶ αὐτὴν, παρακαλῶ, εἶπεν ἡ μαρκεσία ἀνεγειρομένη.

Φαντασθῆτε τὴν ἔκπληψιν τῆς Γιαννούλας, νὰ ἴδῃ εἰς τὸ προσκεφάλαιόν της μίαν λαμπρὰν κυρίαν, γλυκυτάτης μορφῆς, νὰ τὴν λέγῃ· — Καλή μου μητέρα, μὴν ἀνυσυχῆς τελείως διὰ τὰ τέκνα σου· ἡ φροντὶς περὶ αὐτῶν μένει ἐπάνω μου· κύτταξε μόνον νὰ ἰατρευθῇς μίαν ὥραν ἀρχήτερα, διὰ νὰ ὑπάγῃς νὰ εὕρῃς πάλιν. Ἂν ἀγαπᾶς μάλιστα, ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ νὰ σὲ δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ ἐξέλθῃς καὶ σήμερον ἀκόμη ἀπ' ἐδῶ... νὰ μετακομισθῇς εἰς τὸν οἶκόν σου... ὅπου τίποτε δὲν θὰ λείψει... καὶ θὰ εἶσαι καὶ κοντὰ εἰς τ' ἀκριβά σου παιδιά... Αἴ, φίλη μου;... Μή σε μέλῃ... φροντίζω ἐγὼ νὰ σοῦ στείλω καὶ ἰατρὸν, καὶ μίαν γυναῖκα νὰ σὲ θεραπαύῃ ἀσθενῆ οὖσαν ... Καὶ ἀφοῦ γίνῃς καλὰ, θὰ σοῦ εὕρω καὶ ἐργασίαν, διὰ νὰ πορίζεσαι ἄφθονα τὸ ψωμί σου καὶ τῶν τέκνων σου...

— Καλὲ, κυρά μου, καλὲ τί ἀκούω, φῶς μου! καλὲ τὰ χερουβὶμ καταβαίνουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸ προσκέφαλόν μου! εἶπεν ἡ Γιαννοῦλα Δυπόρτου τρέμουσα, ἐκστατικὴ, μόλις τολμῶσα νὰ ἐνατενίσῃ πρὸς τὴν εὐεργέτριά της. Καὶ ἀπὸ ποῦ αἱ τόσαις καλωσύναις πρὸς ἐμέ;... Εἶναι τοῦτο δυνατόν; νὰ ἔβγω ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖον, νὰ ἤμαι κοντὰ εἰς τὰ παιδιά μου, νὰ ἔχω ὑπηρέτην εἰς τὴν ἀσθένειάν μου!... αὐτὸ εἶναι θαῦμα ἀπὸ Θεοῦ!

Εἶχε δίκαιον ἡ πτωχή. Νὰ ἠξεύρετε πόσον γλυκὺ καὶ εὔκολον εἶναι τὸ νὰ κάμνῃ τις συνεχῶς καὶ μὲ ὀλίγα ἔξοδα τοιαῦτα *θαύματα*! Ἀλλοίμονον! πρός τινας δυστυχεῖς ἐγκαταλελειμμένους καὶ ἀπερριμμένους παρὰ πάντων... μία αἰφνίδιος καὶ ἀπρόοπτος ἐπικουρία καὶ βοήθεια, διά τινων λόγων γλυκέων συνοδευμένη, δὲν φαίνεται τωόντι ὡσὰν *θαῦμά* τι ὑπερφυσικόν;

— Θαῦμα δὲν εἶναι, καλή μου φίλη, ἀπήντησεν ἡ Κλημεντία ἐρυθριῶσα ἐλαφρῶς ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ Ροδόλφου. Ἐμπνέομαι εἰς τοῦτο ἀπὸ τὴν γενναιοφροσύνην μιᾶς ψυχῆς ἥτις μ' ἐδίδαξε νὰ συμπαθῶ πρὸς τοὺς δυστυχεῖς... τὴν ψυ-

χὴν ἐκείνην εὐλόγει...

— Ἄ! κυρία μου!... καὶ σᾶς θὰ εὐλογῶ καὶ τοὺς ἰδι-κούς σας! εἶπεν ἡ Γιανοῦλα Δυπόρτου κλαίουσα. Συγχωρή-σετε ὅτι ἐξηγοῦμαι ἀτελῶς... πλὴν τόσον μεγάλη χαρὰ... τώρα πρώτην πορὰν μοῦ συμβαίνει!...

— Βλέπεις, ἀδελφὴ εἶπεν ἡ Λόρραινα συγκεκινημένη, ἀπο-ταθεῖσα πρὸς τὴν Γιανοῦλαν, εὑρίσκονται καὶ μεταξὺ τῶν πλουσίων Γελασίναις καὶ Κελαϊδήστραις... μεγαλοπρεπέστερα ... εἶναι ἀληθὲς... ἀλλ' ὅσον διὰ τὴν καλωσύνην τῆς ψυχῆς ...εἶναι αἱ ἴδιαι!

Ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ ἐστράφη ἔκθαμβος πρὸς τὴν Λόραιναν ἀκούσασα αὐτὴν νὰ προφέρῃ τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα.

— Γνωρίζεις τοῦ λόγου σου τὴν Κελαϊδήστραν καὶ αὐτὴν τὴν ἄλλην νέαν ἥτις ὀνομάζεται Γελασίνα; τὴν ράπτριαν;

— Μάλιστα, κυρά... Ἐμένα ἡ Κελαϊδήστρια μοῦ ἔκαμε μέγο καλόν· κατὰ τοὺς τρόπους της, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ ἦτο πτω-χή. Ναὶ κυρά... εἶχα γεννήσει ἕνα παιδὶ ἐπάνω εἰς τὰ ἄχυρα, κ' ἐκείνη μοῦ ἔπιασε κάμερη, μοῦ ἔφερε κρεββάτι, κούνια τοῦ μωροῦ... μοῦ ἔκαμε τόσα... Καὶ σᾶς λέγω ἦτο πτωχή... ὁποῦ θὰ εἰπεῖ διπλοὺς μισθὸς... ψεύματα, κυρά:

— Ω! ναί... ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ πτωχοῦ πρὸς πτωχόν!

— Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἔκαμε καὶ ἡ Γελασίνα· πρὸς τὴν Γιαν-νοῦλα πάλιν ἐκείνη, ἐπανέλαβεν ἡ Λόρραινα.

— Παράδοξος προσεγγισμός! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Κλη-μεντία· διότι ἀμφότερα τὰ ὀνόμκτα ταῦτα τὴν ἀνεκάλουν ἕκαστον καὶ μίαν εὐγενῆ τοῦ Ροδόλφου πράξιν.

— Διὰ σὲ δὲ, παιδί μου, τί δύναμαι νὰ πράξω; εἶπε πρὸς τὴν Λόρραιναν. Λέγε μοι ἐλευθέρως.

— Ἐγὼ, κυρὰ δὲν θέλω τίποτε· εὐχαριστῶ... ἐγὼ θ' ἀπο-θάνω· εἶμαι στηθική.

— Τί λέγεις, παιδί μου!... σὺ εἶσαι νεωτάτη· θὰ ἰδῇς εὔ-κολα τὴν ὑγείαν σου... πῶς ἀπελπίζεσαι τοιουτοτρόπως!

— Ποτὲ, κυρά μου· ἀπόψε ἀπέθανεν ἐδῶ καὶ μία ἄλλη στη-θική· ἀποθαίνει, βλέπω, κἀνεὶς χωρὶς πόνους πολλοὺς μὲ αὐτὸ τὸ πάθος... Ἐντοσούτῳ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλὴν σας προθομίαν. Ἤθελα μόνον σᾶς παρακαλέσει, ἀφοῦ εἶσθαι τόσον

καλὴ... μίαν χάριν.

— Λέγε, φίλη μου, λέγε, τί θέλεις;

— Εἶχα παρακαλέσει δι' αὐτὸ τὴν Λόρραινα, ἀλλ' ἐπειδὴ τώρα τὴν 'παίρνετε ἀπ' ἐδῶ, θὰ παρακαλέσω τὴν εὐγενείαν σας νὰ εἰπῆτε, νὰ μὴ κάμουν ἀνατομίαν εἰς τὸ σῶμά μου, καθὼς θὰ κάμουν εἰς τὴν θεατρίστριαν ὁποῦ ἀπέθανεν ἀπόψε. Νὰ μοῦ συμπαθᾶτε καὶ ὅλα, ὅτι σᾶς ἀναφέρω τοιαῦτα θλιβερὰ πράγματα...

— Τί λόγος, παιδί μου! ὤ! φρίκη! εἶπεν ἡ Κλημεντία φρίσσουσα· ἰδὲ ἀπὸ πόσας θλίψεις πάσχει ἕνας πτωχὸς, καὶ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἰδέαν! Ἔσο ἥσυχος, κόρη μου, περὶ τούτου. Θὰ γίνῃς καλά... ἀλλ' ἂν ποτὲ σὲ συνέβαινε τὸ ἀπευκταῖον περὶ οὗ ἀτόπως φοβεῖσαι... νὰ ἦσαι βεβαία ὅτι τὸ σῶμά σου θὰ ταφῇ ἀνέπαφον εἰς τοπον καλόν.

— Ὦ! εὐχαριστῶ κυρά μου, εἶπεν ἡ Λόρραινα· νὰ μοῦ ἐδίδετε τὴν ἄδειαν νὰ ἀσπασθῶ τὴν χεῖρά σας....

Ἡ Κλημεντία ἀμέσως ἐπαρουσίασε τὴν χειρά της εἰς τὰ ἀπεξηραμένα χείλη τῆς Λορραίνης.

— Ὦ! εὐχαριστῶ... ὁ θάνατός μου θὰ ἦναι γλυκύς· δὲν θὰ φοβοῦμαι πλέον διὰ τὸ μετὰ ταῦτα... Μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς μου θὰ ἐνώνω τώρα εἰς τὰς εὐλογίας μου καὶ ἄλλο ἓν ὄνομα ὁμοῦ μὲ τὸ τῆς Κελαϊδήστρας...

Αὕτη ἡ ἀπόσπασις ἐκ τῆς ζωῆς καὶ οἱ πέραν τοῦ τάφου φόβοι τῆς νοσούσης αὐτῆς νέας καιρίως ἐλύπησαν τὴν κυρίαν Δ'-'Αρβίλλ· κλίνασα πρὸς τὸ ὠτίον τῆς καλογραίας ἥτις ἦλθεν ἐκεῖ σιμὰ διὰ νὰ τὴν εἴπῃ ὅτι ἡ δεσποσύνη Δὲ-Φερμόντ ἦλθεν ἐντελῶς εἰς τὰς αἰσθήσεις της τὴν ἠρώτησε·—Τωόντι, δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς ζωῆς δι' αὐτὴν τὴν δυστυχῆ; Καὶ διὰ νεύματος τὴν ἔδειξε τὴν κλίνην τῆς Λορραίνης.

— Ναὶ, κατὰ δυστυχίαν, κυρία μου· ἡ Λόρραινα εἶναι ἀποφασισμένη ἀπὸ τοὺς ἰατρούς... μόλις ἴσως ζήσῃ ὀκτὼ ἡμέρας ἀκόμη...

.....

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Κ. Δὲ-Σαιντ-Ρεμῆ ἡ κυρία Δ'-'Αρβίλλ, ἔφερεν εἰς τὸν οἶκόν της τὴν νέας ὀρφανὴν, πρὸς ἣν ἔκρυψε τὸν θάνατον τῆς μητρός της. Τὴν αὐτὴν

δι' ἐκείνη ἡμέραν, εἷς τῶν ὑπηρετῶν τῆς κυρίας Δ'Αρβίλλ, ἀφοῦ ἐπῆγε κ' ἐπληροφορήθη πρότερον περὶ τῆς διαγωγῆς τῆς Γιαννοῦλας Δυπόρτου, μετεκόμισεν αὐτὴν εἰς οἶκον ὑγιεινὸν, ὁποῦ εὗρεν ἡ ἀθλία γυνὴ πᾶν ἀναγκαῖον ἔπιπλον χάρις εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Τέμπλου, καθὼς καὶ τὰ τέκνα της, καὶ μίαν ἐξαίρετον ὑπηρέτριαν διὰ νὰ τὴν ἐπιμελῆται ἐνόσῳ εἶναι ἀσθενής.

Ὁ αὐτὸς ὑπηρέτης ἐπετράπη νὰ ζητήσῃ τὸ σῶμα τῆς Λορραίνης μετὰ θάνατόν της, καθὼς καὶ νὰ τὸ θάψῃ ἐν καιρῷ.

Ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ, ἀφοῦ ἔφερεν εἰς τὸν οἶκόν της τὴν δεσποσύνην Δὲ-Φερμὸντ, ἀνεχώρησεν ἀμέσως δι' Ἀσνιέρας μετὰ τοῦ κόμητος Δὲ-Σαὶντ'-Ρεμῆ, ἵνα λάβῃ ἐκεῖθεν τὴν Μαριάνθην καὶ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ροδόλφου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

### Ἐλπίς.

Προσήγγιζεν ἡ ἄνοιξις· ὁ ἥλιος ἤρχιζε νὰ ἐνδυναμοῦται, ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς, ὁ ἀὴρ χλιαρός... ἡ Μαριάνθη, ἐπιστηριγμένη εἰς τὸν βραχίονα τῆς Λυκαίνης, ἐδοκίμαζε τὰς δυνάμεις της περιφερομένη εἰς τὸν κῆπον τοῦ ἐξοχικοῦ οἰκίσκου τοῦ δόκτορος Γρίφφωνος.

Ἐφόρει τότε ἡ Κελαϊδήστρα ἐσθῆτα ἀπὸ μερινὸν κυανοῦν ἐν σχήματι κοιτωνίτου· τὰ χωρικά της φορέματα εἶχον διαρρηχθῆ εἰς τὴν βίαν τῶν πρώτων βοηθημάτων ἅτινα τῇ παρέσχον μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀπολύτρωσίν της. Ἡ ὄψις της ἦτον ἰσχνὴ, ὠχρὰ, ἀλλ' ὁ περίπατος τὴν ἔδιδε γλυκόν τι ἐρύθημα.

— Τί λαμπρὸς ἥλιος! εἶπε πρὸς τὴν Λύκαιναν, σταθεῖσα παρὰ δενδρῶνος τινὸς σχηματίζοντος ἡμικύκλιον τριγύρω ἑνὸς ἐδωλίου πετρίνου. Καθήμεθα ἐδῶ μίαν στιγμήν;

Καὶ μ' ἐρωτᾷς; ἀπήντησεν ἀγροίκως ἡ γυνὴ τοῦ Παληκάρα ἀναστέλλουσα τοὺς ὤμους. Ἀφαιρέσασα δ' ἔπειτα ἐκ τοῦ ὤμου της ἓν σάλιον τὸ ὁποῖον ἐφόρει, τὸ ἐδίπλωσεν εἰς τέσσαρα, ἐγονάτισε, τὸ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ ὀπωσοῦν ἄμμου τῆς δενδροστοιχίας, καὶ εἶπε πρὸς τὴν Κελαϊδήστραν. — Πάτει ἐδῶ ἐπάνω.

— Ἀλλὰ, Λύκαινά μου, εἶπεν ἡ Μαριάνθη, ἥτις παρετήρησε τὸν σκοπὸν τῆς συντρόφου της ὅτε δὲν ἦτο πλέον εἰς καιρὸν νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, εἶναι κρῖμα, τὸ σάλι σου...

—Μὲ αὐτὰ ὁποῦ μοῦ κάνεις, Λύκαινα, μὲ καλομαθαίνεις πολύ·

— Ναὶ, 'ξεύρει, δὲν τ' ἀξίζεις... Τοῦ λόγου σου εἶσαι κουρασμένη· ἔχομεν τώρα ὁποῦ περιφερόμεθα 'μισὴν ὥραν κοντά.. 'Εκτύπησε μεσημέρι.

— 'Εκουράσθηκα τωόντι, ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι ὁ περίπατος μὲ ὠφέλησε.

— Βλέπεις λοιπόν; ἐκουράσθηκες καὶ δὲν μὲ τὸ ἔλεγες...

— Δὲν μοῦ ἔδιδε καρδιὰ νὰ καθήσω... Εἶναι τόσον εὐχάριστον νὰ περιπατῇ καὶ εἰς ὕστερον ἀφοῦ τόσον καιρὸν ἦτο κλινήρης... νὰ βλέπῃ τὸν ἥλιον, τὰ δένδρα, τὴν ἐξοχὴν ὁποῦ ἐνόμιζεν ὅτι δὲν θὰ ἐξαναϊδῇ ποτέ!

— 'Εξεύρεις ὅμως, πτωχή μου Κελαϊδήστρα, ὅτι ἡ ἀρρωστία σου ἦτο βαρεῖα; σὲ τὸ λέγω τώρα, ὅτε πλέον εἶσαι τῆς ὑγειᾶς· σὲ εἶχαν ἀποφασίσει.

—Ἂς ἐνθυμηθῶ, Λύκαινα, καὶ τὴν ὥραν ὁποῦ εἶδα ὅτι ἔπεσα εἰς τὸ νερὸν καὶ ὅτι ἔμελλα πλέον νὰ πνιγῶ τὸ μόνον ὁποῦ ἐσυλλογίσθηκα ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἦτον ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον θεωρῶ ὡς Θεόν μου· καθὼς καὶ σήμερον ὅτε ἀναλαμβάνω... ὁ νοῦς μου πάντοτε εἶναι εἰς ἐκεῖνον.

— Εἶν' εὐχαρίστησις νὰ σὲ κάμνῃ κἀνεὶς καλόν· δὲν τὸ λησμονεῖς.

— Ὦ! ὄχι! εἶναι τόσον γλυκὺ νὰ κοιμᾶται κἀνεὶς μὲ τὴν εὐγνωμοσύνην, καὶ νὰ ἐξυπνᾷ πάλιν μὲ αὐτήν!

— Δι' αὐτὸ δὰ εἶναι καλὸς κἀνεὶς καὶ εἰς τὴν φωτιὰ νὰ πέσῃ διὰ σέ.

— Καλή μου Λύκαινα!... Βεβαιώσου, μία ἀπὸ τὰς αἰτίας ὁποῦ μὲ κάμνουν νὰ χαίρωμαι ὅτι ἔζησα.. εἶναι ἡ ἐλπὶς τοῦ νὰ σοῦ κάμω καλὸ, νὰ ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσίν μου... ἐνθυμεῖσαι μέσα εἰς τοῦ Λαζάρου τί ὠνειροπολούσαμεν;

— Καλὲ, φθάνει ὁποῦ σὲ εἶδα κ' ἔγινες καλὰ... τί τὰ γυρεύεις τ' ἄλλα!

— Νὰ μοῦ εἰπῇ μόνον ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ῥεμῆ ὅτι ὁ ἰατρὸς μοῦ δίδει τὴν ἄδειαν νὰ καθήσω νὰ γράψω εἰς τὴν κυρίαν Γεωργίαν... Πόσον ἐκείνη θὰ εἶναι ἀνήσυχος!... ἴσως μάλιστα καὶ ὁ Κ. Ροδόλφος!... ἐπρόσθεσεν ἡ Μαριάνθη ταπεινοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐρυθρῶσα πάλιν εἰς τὴν ἐνθύμησιν

τοῦ Θεοῦ της. Θὰ μὲ νομίζουν νεκράν!

— Καθὼς θὰ τὸ νομίζουν κ' ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔβαλαν νὰ σὲ πνίξουν . . . οἱ ἄπιστοι, μωρὲ τί σκύλοι ἀθεόφοβοι!

— Λέγεις λοιπὸν, Λύκαινα. ὅτι δὲν ἦτον ἐκ περιστάσεως;

— Ἐκ περιστάσεως; . . . Οἱ Παληκαραίοι τῳόντι τὸ εἶπαν πῶς ἔτυχεν ἐκ περιστάσεως . . . Καὶ Παληκαραίοι ὅταν ἀκοῦς... μὴ λογαριάζῃς μαζῆ μ' αὐτοὺς καὶ τὸν ἰδικόν μου... ἐξεφύλισεν ἀπ' αὐτοὺς καθὼς καὶ τὰ δύο τὰ μικρά του ἀδέλφια· ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα.

— Ἀλλὰ πρὸς τί συμφέρον νὰ ζητήσουν νὰ μὲ θανατώσουν; Ἐγὼ κακὸν κἀνενὸς δὲν ἔκαμα . . . δὲν μὲ γνωρίζει κἀνείς.

— Τί σημαίνει . . . οἱ Παληκαραίοι εἶναι μὲν ἀρκετὰ σκυλιὰ ὥστε νὰ θανατώσουν ἄνθρωπον, ὅμως πρέπει νὰ ἔχουν συμφέρον διὰ νὰ τὸ κάμουν . . . Ἔπειτα μερικοὶ λογοι ὁποῦ εἶπεν ἡ γρηὰ μάννα των εἰς τὸν ἰδικόν μου εἰς τὴν φυλακὴν, τὸ ἀποδεικνύουν

— Λοιπὸν ἐπῆγε καὶ εἶδε τὴν μητέρά μου, τὴν τρομερὰν γυναῖκα; . . .

— Ναὶ, θὰ τὴν κόψουν· καὶ αὐτὴν καὶ τὴν Πλωσκοῦ καὶ Νικόλα· ἀπόφασις. Ἀνεκάλυψαν πολλὰ πράγματα· ἐκεῖνος ὅμως ὁ ἀπάνθρωπος ὁ Νικόλας, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τοῦ χορίσουν τὴν ζωὴν, ἐκατάδοσε τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφή του δι' ἄλλο ἕνα φονικὸ ὁποῦ ἔκαμαν. Θὰ τοὺς κόψουν, σὲ λέγω ὅλους των.

— Τί φρικτὸν πρᾶγμα! σχεδὸν μίαν ὅλην οἰκογένειαν.

— Ναὶ, ἐκτὸς ἂν ὁ Νοκόλας δραπετεύσῃ· ἐμήνυσεν εἰς τὸν Παληκάρα νὰ τοῦ ἔχῃ ἕτοιμα φορέματα εἰς τοῦ γέρο Μικοῦ. διὰ ν' ἀλλάξῃ ἐνδυμασίαν εὐθὺς καθὼς φύγῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴ, καὶ νὰ μὴν τὸν γνωρίσουν. Φαίνεται ὅτι τὰ ἐταίριασεν ἐκεῖ μέσα μ' ἕνα κἄποιον Σκέλεθρο, φοβερὸ κατεργάρη, καθὼς καὶ μὲ ἄλλους, καὶ θὰ ζητήσουν νὰ φύγουν. Ὁ Παληκάρας πάλιν... καλὴ ψυχὴ, ξεύρεις... ἔλαβε τὴν ἀδυναμίαν κ' ἐπῆγε νὰ ἰδῇ τὸν ἀδελφό του... ἕνα τέτοιον ἀδελφὸ... καὶ μὲ αὐτὸ ἔλαβε ὁ Νικόλας τὸ θάρρος καὶ τοῦ ἐμήνυσεν ἔξω τὸν σκοπό του.

— Φαίνεται ὅτι τῳόντι, ἔχει πολλὰ καλὴν ψυχὴν ὁ Παληκάρας!

— Καλὴν ψυχὴν, Κελαϊδήστρα μου, ἀλλὰ νὰ μ' ἐπάρῃ ὁ διάβολος ἂν τὸν ἀφήσω ἐγὼ νὰ δώσῃ χεῖρα βοηθίας εἰς ἕνα

φονιὰ, ὁποῦ ἐζήτησε νὰ σκοτώσῃ καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον! Φθάνει ὁποῦ ὁ Παληκάρας θὰ ξεύρῃ τὸ τί μελετοῦν καὶ δὲν θὰ τοὺς καταδώσῃ... Ἔπειτα τώρα ὁποῦ τοῦ λόγου σου ἔγινες καλὰ, ἡμεῖς θὰ φύγωμεν πλέον διὰ παντὸς ἀπὸ τὰ Παρίσια· θὰ 'πάρωμεν καὶ τὰ παιδιὰ μαζῆ...

— Θὰ προσμείνῃς ὅμως νὰ ὁμιλήσω προτήτερα εἰς τὸν Κ. Ροδόλφον, ἂν τὸν ἐξαναιδῶ, διὰ σέ... Μοῦ ἔσωσες βλέπεις τὴν ζωήν· μ' ἐπεμελήθης τόσον εἰς τὴν ἀσθένειάν μου... καὶ νὰ μὴν ἰδῇς κἂν τὴν παραμικρὰν ἀνταμοιβήν...

— Ναὶ, διότι θαρρεῖς πῶς ἐγὼ εἶμαι ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ κάμνουν ἕνα καλὸ διὰ ὄφελος ἰδικό τους. Καλὲ, κύτταξε τοῦ λόγου σου ὁποῦ ἐλυτρώθηκες... καὶ δὲν ἐπῆγαν οἱ κόποι μου χαμένοι· αὐτὸ φθάνει...

— Καλή μου Λύκαινα... ἂν σὺ δὲν ἀπέβλεψες ποτὲ εἰς ἀνταμοιβὴν, ἐγὼ ὅμως ἔχω πρὸς σὲ ὑποχρέωσιν...

— Ἄκουε! εἶπεν αἰφνιδίως ἡ Λύκαινα ἐγειρομένη· ὡσὰν νὰ περνᾷ ἀμάξι. Ναί... νά το· τὸ εἶδες ὁποῦ ἐπέρασεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν θύρα τὴν καγκελωτή; εἶναι μέσα μία γυναῖκα.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ἡ Μαριάνθη· ὡσὰν νὰ μ' ἐφάνη...

— Τί;

— Ὅτι αὐτὴν τὴν κυρίαν τὴν εἶδα εἰς τοῦ Λαζάρου... εἶν' ἐκείνη ὁποῦ μ' ἔδειξε τόσην καλωσύνην... — Καὶ γνωρίζει ὅτι' εἶσαι τώρα ἐδῶ;

— Δὲν ἠξείρω, ἀλλὰ γνωρίζει ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον σοῦ ἀναφέρω τόσον συχνὰ, καὶ ὁ ὁποῖος ἠμποροῦσεν, ἂν ἤθελε νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ὀνειροπολήματά μας...

— Τί τάχα... νὰ κάμῃ τὸν ἰδικόν μου δασοφύλακα καὶ ἔχωμεν μία καλύβα ἀνάμεσα εἰς τὰ δάση... εἶπεν ἡ Λύκαινα στενάζουσα. Παραμύθια!... Ποῦ γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα!...

Θόρυβος βημάτων βιαίων ἠκούσθη ὄπισθεν τῶν δένδρων· ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα, ἅτινα χάρις εἰς τὴν καλοκἀγαθίαν τοῦ κόμητος Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ, δὲν ἐχωρίσθησαν ἐκ τῆς Λυκαίνης, ἦλθον πνευστιῶντα καὶ κράζοντα· — Λύκαινα, ἦλθε μαζῆ μὲ τὸν Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ μία κυρὰ καὶ ζητεῖ νὰ ἰδῇ ἀμέσως τὴν Μαριάνθην.

— Δὲν ἠπατήθην!... εἶπεν ἡ Κελαϊδήστρα.

Κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐκείνην στιγμὴν, ἐπαρουσιάσθη ὁ Κ. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς Κλημεντίας. Μόλις ἡ κυρία Δ'Αρβιλλ εἶδε τὴν Μαριάνθην, καὶ ἀνέκραξε τρέχουσα πρὸς αὐτὴν καὶ σφίγγουσά την φιλοστόργως εἰς τὰς ἀγκάλας της· — Ταλαίπωρε προσφιλεστάτη κόρη... ζῇς λοιπόν!... Ἄ! ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθης ἀπὸ ἕνα θάνατον τοσοῦτον ὀδυνηρόν. Ἡμεῖς δὲ σὲ εἴχαμεν νεκράν· ὤ! πόσης χαρᾶς μ' ἐνέπλησεν ἡ θέα σου!...

— Κυρία μου, εἶμαι, βεβαιωθῆτε, κ' ἐγὼ οὐχὶ ἧττον πεχαρὴς ὅτι σᾶς ἐπαναβλέπω· μὴ νομίσετε ὅτι ἐλησμόνησα ποτὲ τὴν πρὸς ἐμὲ καλωσύνην σας, εἶπεν ἡ Μαριάνθη ἀπαντῶσα πρὸς τοὺς τρυφεροὺς λόγους τῆς Κλημεντίας μὲ θελξικάρδιον χάριν καὶ σεμνότητα.

— Ἄ! δὲν ἠξεύρεις πόση θὰ εἶναι ἡ ἔκπληξις, ἡ ἀγαλλίασις τῶν φίλων οἵτινες τὴν ὥραν ταύτην σὲ θρηνοῦν πικράτατα...

Λαβοῦσα τότε ἡ Μαριάνθη ἐκ τῆς χειρὸς τὴν Λύκαιναν ἥτις εἶχε παραμερίσει ὀλίγον εἶπε πρὸς τὴν Δ.'Αρβίλλην παρουσιάσασα αὐτήν· — Ἀφοῦ ἡ σωτηρία μου εἶναι τοσοῦτον ποθεινὴ πρὸς τοὺς εὐεργέτας μου, συγχωρήσατε, κυρία, νὰ ἐπικαλέσθῶ τὴν εὔνοιάν σας καὶ πρὸς τὴν σύντροφόν μου ταύτην, ἡ ὁποῖα μ' ἔσωσε διὰ κινδύνου τῆς ζωῆς της.

— Μή σε μέλῃ, καὶ οἱ φίλοι σου θέλουν δείξει εἰς τὴν γενναίαν Λύκαιναν, ὅτι εἰς αὐτὴν χρεωστοῦν τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ σ' ἐπαναβλέπουν.

Ἡ Λύκαινα ἐρυθρίασεν, ἐντράπη, δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ της κυρίας Δ.'Αρβίλλ· νὰ βλέπῃ μίαν τοιαύτην λαμπρὰν κυρίαν, κυρίαν, καὶ ν' ἀκούῃ αὐτὴν προσφέρουσαν τ' ὄνομα της! γνωρίζουσαν αὐτό!

— Δὲν ἔχομεν νὰ χάνωμεν καιρὸν, ἐπανέλαβεν ἡ μαρκεσία. Δικαίωμα ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας τοῦ νὰ σ' ἐπάρω· Μαριάνθη μετ' ἐμοῦ, ἔφερα εἰς τὸ ἁμάξιόν μου ἕνα μανδύαν διὰ νὰ σκεπασθῇς καλά· ἐλθὲ κόρ- μου ἐλθέ... — Ἀποταθεῖσα δὲ πρὸς τὸν κόμητα· Παρακαλῶ, κύριε λάβε τὴν καλωσύνην νὰ δώσητε πρὸς τὴν γενναίαν αὐτὴν νέαν τὴν διεύθυνσίν μου, ὅπως δυνηθῇ αὔριον νὰ ἔλθῃ καὶ ἀποχαιρετήσῃ τὴν Μαριάνθην. Θὰ ἔλ-

θεις νὰ μᾶς ἰδῇς, ἐπρόσθεσεν ἡ κυρία Δ-'Αρβίλλ ἀποταθεῖσα πρὸς τὴν Λύκαιναν.

— "Ω! κυρία μου, βέβαια καὶ θὰ ἔλθω, ἀπεκρίθη αὕτη, ἀφοῦ θὰ εἶναι διὰ ν' ἀποχαιρετήσω πλέον τὴν Κελαϊδήστραν· ἤθελα μεγάλην λύπην αἰσθανθῇ, ἂν δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὴν ἀσπασθῶ μίαν ἀκόμη φοράν...

Μετά τινα λεπτὰ, ἡ κυρία Δ-'Αρβίλλ καὶ ἡ Κελαϊδήστρα ἔλαβον τὴν εἰς Παρισίους ὁδόν...

.....

'Ο Ροδόλφος, ἀφοῦ εἶδε τὸν τρομερὸν θάνατον τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὁ 'Ιάκωβος Φεράνδος, εἰς ἐπίχειρα τῶν κακιῶν του, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἰκόν του περίλυπος. 'Αφοῦ δ' ἐπέρασεν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν ἀϋπνίᾳ καὶ ἀγωνίᾳ, προσεκάλεσε τὸ πρωὶ τὸν σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ, ἵνα διακοινώσῃ εἰς τὸν γηραιὸν καὶ πιστὸν αὐτὸν φίλον τὰ σπαραξικάρδια ὅσα ἔμαθε τὴν προτεραίαν περὶ τῆς Μαριάνθης.

'Ο εὐπατρίδης κατεπλάγη· κατενόει καὶ συνεμερίζετο πλειότερον παντὸς ἄλλου τὸ μέγεθος τῆς θλίψεως τοῦ πρίγκηπος, ὅστις ὠγρὸς, ἐκλελυμένος καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς κοκκίνους ἐκ τῶν προσφάτων δακρύων τὸν εἶπε τὰ πάντα.

— Γενναιότατα!... εἶπεν ὁ εὐπατρίδης σπογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς του· διότι καὶ αὐτὸς εἶχε κλαύσει μ' ὅλον τὸ φλέγμά του. Γενναιότητα, ὑψηλότατε! γενναιότητος ἔχετε τώρα χρείαν!... Πᾶσα παραμυθία ἐδῶ εἶναι ματαία... ἡ λύπη αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ἀνιάτων.

— "Εχει δίκαιον... 'Η λύπη μου ἐβάρυνε σήμερον πολὺ πλειότερον...

— Διότι ὑψηλότατε, χθὲς... ὁ νοῦς σας εἶχε καταπλαγῇ ἐκ μεγέθους τῆς συμφορᾶς, καὶ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ τὴν καταμετρήσῃ... τὴν σήμερον ὅμως ἠρχήσατε νὰ τὴν συλλογίζεσθε, καὶ θὰ τὴν εὑρίσκεται ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπαχθεστέραν. Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, γενναιότητα!...

— "Επειτα, χθὲς, ἡ ἀποστροφὴ καὶ ἀπέχθεια τὴν ὁποίαν μ' ἐνέπνεεν ἡ γυνὴ ἐκείνη... ἀλλ' ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἀναπαύσῃ!... ταύτην τὴν στιγμὴν ὑπάρχει ἐνώπιόν του... χθὲς ἡ ἔκπληξις, ἡ ἀπέχθεια, ἡ φρίκη, τοσαῦτα σφοδρὰ αἰσθήματα... κατέστελ-

λον ἐν ἐμοὶ τὴν ὀδυνηροτάτην αὐτὴν φιλοστοργίαν, τὴν ὁποίαν τώρα δὲν δύναμαι πλέον νὰ κρατήσω... Μόλις χθὲς ἠδυνάμην νὰ δακρύσω... Τώρα ὅμως... πλησίον σου... δύναμαι αὐτὸ τοὐλάχιστον... Ἰδὲ... εἶμαι μικρόψυχος... ὡσὰν γυνὴ... συγχώρει με... Δάκρυα πάλιν... πάλιν... Ὦ, κόρη μου! ... κόρη μου! ...

— Κλαύσατε, ὑψηλότατε, κλαύσατε... φεῦ! τὸ κακὸν ἀθεράπευτον!

— Φαντάσου πόσους τρόπους ἤθελα ἐπινοήσει διὰ νὰ τὴν κάμω νὰ λησμονήσῃ τὰς ὁποίας ὑπέστη στυγερὰς βασάνους! ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος μετὰ σπαραγμοῦ... Φαντάσου τί τύχη τὴν ἐπερίμενε!...

— Ἴσως, ὑψηλότατε, ἡ μετάβασις αὕτη ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο ἤθελε τὴν βλάψει εἰς τὴν ὑγείαν... ἤθελε συγκινηθῆ πολύ...

— Ὦ! ὄχι... ὄχι!... νὰ ἤξευρες μὲ πόσας προφυλάξεις ... μὲ πόσην προσοχὴν ἤθελα τὴν εἴπει ὁποία τις εἶναι! πόσον πρᾴως ἤθελα τὴν προπαρασκευάσει ν' ἀκούσῃ αὐτὸν τὸν λόγον... Ἐκεῖνο ἦτον εὔκολον... τίποτε.! ἂν ἐπρόκειτο περὶ τούτου καὶ μόνου, ἐπρόσθεσεν ὁ πρίγκηψ μὲ μειδίαμα περίλυπον, διόλου δὲν ἤθελα εὑρεθῆ εἰς ἀμηχανίαν. Ἤθελα πέσει εἰς τοὺς πόδας τῆς ἀξιολατρεύτου κόρης μου, ἤθελα τὴν εἴπει· Σὺ, ἡ ἕως τώρα τοσαῦτα παθοῦσα... γίνε τέλος πάντων εὐδαίμων ... Εἶσαι θυγάτηρ μου... Ἀλλ' ὄχι (εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος ἐπιλαμβανόμενος) ὄχι...τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι πολὺ ἀπότομον, πολὺ αἰφνίδιον...Ἤθελα καταστείλει τὴν ἀγγαλίασίνμου, καὶ ἤθελα τὴν εἴπει μὲ γαλήνιον ὕφος· Παιδί μου, ἔχω νὰ σὲ εἴπω ἕνα πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον θὰ θαυμάσεις πολὺ... ἐμάθαμεν, κόρη μου, τοὺς γονεῖς σου... Ὁ πατήρ σου ζῇ... καὶ ὁ πατήρ σου εἶμ' ἐγὼ. (ἐδῶ ὁ πρίγκηψ διεκόπη ἐκ νέου). Ὄχι! ὄχι" πάλιν εἶνε πολὺ ἀπότομον, πολὺ ἄμεσον· ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ· ἡ φανέρωσις αὕτη μ' ἔρχεται πάραυτα εἰς τὰ χείλη! ἐξεύρεις πόσος κόπος χρειάζεται διὰ νὰ κρατηθῇ κάνεις εἰς τοιαύτην περίστασιν! Καταλαμβάνεις, φίλε μου, καταλαμβάνεις, τί θὰ εἴπεῖ νὰ εἶναικάνεις ἐνώπιον τῆς θυγατρὸς του καὶ ν' ἀναγκάζεται!... Ἀλλὰ πρὸς τί, πρὸς τί οἱ μάταιοι αὐτοὶ λόγοι;

Δὲν θέλω ποτὲ πλέον τὴν ἰδεῖ· ποτὲ πλέον τὴν ὁμιλήσει. Ὦ! τὸ φρικῶδες, τὸ σκληρὸν εἶναι... νὰ συλλογίζωμαι, ὅτι εἶχα τὴν κόρη μου εἰς τὸ πλευρόν μου... μίαν ὅλην ἡμέραν... Ναί, τὴν ἐπάρατον καὶ ἱερὰν ἐκείνη ἡμέραν, καθ' ἣν τὴν ἐπῆγα εἰς τὸ ἀγροκήπιον· τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν ἀπεκαλύφθησαν τὰ κειμήλια τῆς ἀγγελικῆς ψυχῆς της καθ' ὅλην των τὴν ἀγνότητα! Ἔβλεπα τὴν ἀξιολάτρευτον ἐκείνην φύσιν ἀναπνέουσαν ἐκ τοῦ ὕπνου... καὶ οὐδὲν μὲ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου· Εἶναι ἡ θυγάτηρ σου... Οὐδέν, οὐδέν... Ὦ! πόσον τυφλὸς, βάρβαρος, ἠλίθιος ὑπῆρξα τῇ ἀληθείᾳ!... Νὰ μὴ μαντεύσω... Ὦ! ὑπῆρξα ἀνάξιος τοῦ νὰ καλεσθῶ πατὴρ! — Ἀλλ' ὑψηλότατε...

— Τί, τέλος πάντων... ἀνέκραξεν ὁ πρίγκηψ, δὲν ἐξηρτᾶτο ἀπ' ἐμὲ νὰ μὴ τὴν ἀφήσω πώποτε πλέον ἀπὸ σιμά μου; Διατὶ νὰ μὴν τὴν υἱοθετήσω, ἐγὼ ὅστις ἐθρήνουν μίαν θυγατέρα; Διατί, ἀντὶ νὰ τὴν στείλω εἰς τῆς κυρίας Γεωργίας, νὰ μὴν τὴν κοατήσω πλησίον μου;... Σήμερον ἤθελα τῆς ἀνοίξει εὐθὺς τὰς ἀγκάλας μου... Διατί; αἴ;... διατί; Ἰδοὺ διατί· διότι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ποτὲ δὲν κάμνομεν τὸ καλὸν τέλειον· διότι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τότε θαυμάζομεν καὶ ἐκτιμῶμεν ἓν καλὸν, ὅταν τὸ στερηθῶμεν διὰ παντὸς... διότι, ἀντὶ νὰ ἀνυψώσω χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ εἰς τὸ ἀληθὲς ὕψος της τὴν ἐξαισίαν ἐκείνην νεάνιδα, ἥτις μ' ὅλην τὴν πενίαν, τὴν ἐγκατάλειψίν της, ἦτο κατὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, μεγαλειοτέρα, εὐγενεστέρα ἴσως παρ' ὅσον ἤθελε γίνει διὰ τῶν προσόντων τοῦ γένους καὶ τῆς ἀνατροφῆς... ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι κἄτι ἔκαμα ἐπειδὴ τὴν ἔστειλα νὰ κάθηται εἰς ἓν ἀγροκήπιον πλησίον ἀνθρώπων τινων ἀγαθῶν... ὡς ἤθελα κάμει διὰ τὴν πρώτην ψωμοζήτιδα ἀξίαν οἰκτιρμοῦ, ἥτις εὑρίσκετο ἔμπροσθέν μου... Δὲν μὲ πταίει κἀνείς, πταίω ἐγὼ μόνος. Ἂν εἶχα ὀλίγον περισσοτέραν κρίσιν, δὲν ἤθελε τώρα τὸ τέκνον μου νὰ νὰ ἦναι νεκρὸν... Ὦ! ναί... ἐπαιδεύθην ἀνταξίως... ἤξιζα τοιαύτην παιδείαν... κακὸς υἱὸς... κακὸς πατήρ!...

Ὁ Μοὺρφ ἐγνώριζεν ὅτι αἱ τοιαῦται λύπαι εἶναι ἀπαρηγόρητοι καὶ ἐσιώπα. Μετὰ μακρὰν δὲ σιγὴν, ὁ Ῥοδόλφος ἐπανέλαβε· Δὲν μένω πλέον ἐδῶ· ἐμίσησα τοὺς Παρισίους αὔριον ἀναχωρῶ...

— Τῳόντι, ὑψηλότατε, νὰ ἀναχωρήσωμεν.

— Κάμνομεν ἕνα γύρο ἀπὸ τὸ Βουκεβάλ· στέκομαι ἐκεῖ ὀλίτον... Νὰ κλεισθῶ διά τινας ὥρας μέσα εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἡ θυγάτηρ μου διήγαγε τὰς μόνας εὐτυχεῖς τῆς θλιβερᾶς ζωῆς της ἡμέρας... Διορίζεις καὶ συνάζουν ἐκεῖ μετ' εὐλαβείας θρησκευτικῆς πᾶν ὅ,τι μένει ἰδικόν της πρᾶγμα... τὰ βιβλία ὅπου ἤρχησε ν' ἀναγινώσκῃ... τὰ τετράδιά της ὅπου ἔγραφε... τὰ φορέματα ὅσα ἐνεδύθη... ὅλα... ἀκόμη καὶ τὰ ἔπιπλα... καὶ τὰ παραπετάσματα αὐτοῦ τοῦ δωματίου... ἀντιγράφω ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ σχέδιόν του ἀκριβῶς..... ὅπως εἶναι διατεταγμένα τὰ πάντα... Καὶ ὅταν ὑπάγωμεν εἰς Γερολστεῖν εἰς τὸν ἰδιαίτερον κῆπον ὅπου ἀνήγειρα τὸ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ προσβληθέντος πατρός μου μνημεῖον... θέλω διορίσει νὰ οἰκοδομήσουν ἕνα οἰκίσκον ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ ὑπάρχῃ καὶ αὐτὸ τὸ δωμάτιον... νὰ κλείωμαι ἐκεῖ μέσα καὶ νὰ θρηνῶ τὴν κόρην μου! Ἐκ τῶν δύο αὐτῶν μνημείων πένθους, τὸν μὲν θέλει μοῦ ἀνακαλεῖ τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἀνοσιούργημά μου, τὸ δὲ, τὴν παιδείαν ἣν δι' αὐτὸ τοῦτο ἔλαβα ἐν τῷ τέκνῳ μου.. (Μετὰ νέαν δὲ σιωπὴν, ὁ Ῥοδόλφος ἐπρόσθεσε)· Λοιπὸν ἐπιστάτησον νὰ γίνουν ὅλα ἕτοιμα... αὔριον τὸ πρωΐ...

Ὁ Μοὺρφ ἐπειράθη νὰ διασκεδάσῃ τὴν φρένα τοῦ πρίγκηπος ἐκ τῶν ἀπαισίων αὐτῶν συλλογισμῶν.—Ἡσυχεῖτε, ὑψηλότατε, τὸν εἶπε, καὶ τὰ πάντα θέλουν ἑτοιμασθῆ· μόνον ἐλησμονήσατε ὅτι αὔριον ἔμελλε νὰ γίνῃ εἰς τὸ Βουκεβὰλ ὁ γάμος τοῦ υἱοῦ τῆς κυρίας Γεωργίας μετὰ τῆς Γελασίνης... Δὲν ἀρκεῖ δὲ ὅτι ἐξησφαλίσατε εἰς τὸν Γερμανὸν ἕνα πόρον ἀσφαλῆ διὰ τὸν μέλλον καὶ ἐπροικίσατε μεγαλοπρεπῶς τὴν μέλλουσαν σύζυγόν του· ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑπεσχέθητε νὰ παρευρεθῆτε καὶ εἰς τὸν γάμον των, ὅπου θέλουν κατὰ πρῶτον μάθει τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ εὐεργέτου των.

— Τῳότι, ἔδοσα τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην... Τώρα ἐκεῖνοι εὑρίσκονται εἰς ἀγροκήπιον... ὥστε αὔριον δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ὑπάγω... χωρὶς νὰ παρευρεθῶ καὶ εἰς τὴν χαρὰν αὐτήν... Καὶ μὲ τί καρδίαν τῶρα θὰ τους ἴδω χαιρομένους!... Ἴσως ἡ εὐθυμία των σᾶς διασκεδάσῃ ὀλίγον...

— Ὄχι, φίλε μου· ἡ λύπη εἶναι φιλέρημος καὶ ἐγωϊστική..

Αὔριον νὰ ὑπάγῃς καὶ νὰ τοῖς ζητήσῃς ἐκ μέρους μου συγγνώμην ὅτι δὲν ἠδυνήθην νὰ παρευρεθῶ· παρακαλεῖς τὴν κυρίαν Γεωργίαν καὶ συνάζει ὅλα ὅσα ἀνῆκον εἰς τὴν θυγατέρα μου... Βάλλεις καὶ ἀντιγράφουν τὸ σχέδιον τοῦ δωματίου της, καὶ μᾶς τὸ στέλλοῦν εἰς τὴν Γερμανίαν.

— Λοιπόν, ὑψηλότατε, θ' ἀναχωρήσετε χωρὶς νὰ ἴδητε οὐδὲ τὴν κυρίαν μαρκεσίαν Δ'-'Αρβίλλ.

— Εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς Κλημεντίας, ὁ Ροδόλφος ἐσκίρτησεν... ὁ εἰλικρινὴς αὐτὸς ἔρως ἔζη εἰσέτι εἰς τὰ ἐνδόμυχα τοῦ πρίγκηπος διακαέστατος... ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτον, ὡς εἰπεῖν, κατακεκλεισμένος ὑπὸ τὴν παλίρροιον τῆς πικρίας ἐξ ἧς ἐπλημμύρει ἡ καρδία του... 'Ο πρίγκηψ μυστηριωδῶς πως ἠσθάνετο ὅτι ἡ τρυφερὰ ἀγάπη τῆς κυρίας Δ'Αρβιλλ ἠδύνατο μόνη νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ ὑπομείνῃ τὴν συμφορὰν ἥτις ἐπῆλθεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὅμως ταὐτοχρόνως ἤλεγχεν ἑαυτὸν διὰ τὴν ἰδέαν ταύτην, ὡς ἀναξίαν τῆς σοβαρότητος τοῦ πατρικοῦ ἄλγους του.

— Θὰ φύγω χωρὶς νὰ ἴδω τὴν κυρίαν Δ'Αρβιλλ, ἀπήντησεν ὁ Ροδόλφος. Πρό τινων ἡμερῶν, τὴν ἔγραψα τὴν λύπην ἣν μ' ἐπροξένει ὁ θάνατος τῆς Μαριάνθης... νὰ μάθῃ τώρα ὅτι αὐτὴ ἡ Μαριάνθη ἦτον ἡ θυγάτηρ μου θὰ καταλάβῃ βέβαια, ὅτι ὑπάρχουν θλίψεις, ἢ μᾶλλον μαστιγές τινες θεῖαι, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἐγκαρδιωθῇ παντὶ σθένει, ὥστε νὰ τὰς ὑπομείνῃ κατάμονος... ναὶ, κατάμονος... ἂν θέλῃ νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ πταίσματά του...

'Ηκούσθη τότε κρουομένη ἔξωθεν, ἀλλὰ πολὺ ἐλαφρὰ καὶ μετὰ συστολῆς, ἡ θύρα τοῦ δωματίου τοῦ Ροδόλφου, ὅστις ἔδειξε δυσαρέσκειαν διὰ τὸ ἄκαιρον τῆς διαταράξεως. 'Ο Μοὺρφ ἀνηγέρθη κ' ἐπῆγε ν' ἀνοίξῃ.

'Ηνοιξεν ὁ εὐπατρίδης ὀλίγον καὶ ἐστάθη ἐκεῖ ἐμπρός· ὁ κρούσας τὸν θύραν ἦτον εἷς τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ πρίγκηπος, ὅστις εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Μοὺρφ λέξεις τινάς. 'Ο Μοὺρφ ἔκαμε τότε διὰ τῆς κεφαλῆς ἓν νεῦμα καταφατικὸν, καὶ, στραφεὶς πρὸς τὸν Ροδόλφον·—Συγχωρεῖτε, ὑψηλότατε, νὰ σᾶς ἀφήσω μίαν στιγμήν;... Κάποιος ἔξω ζητεῖ νὰ μὲ ὁμιλήσῃ περὶ πράγματος ἀφορῶντος τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Υ. Β. Υ.

— Ὑπαγε... ἀπήντησεν ὁ πρίγκηψ. Μόλις ὁ Μοὺρφ ἐξῆλθε, καὶ ὁ Ροδόλφος, κρύψας τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς του, ἀφῆκεν οἰμωγὴν διαρκῆ.

— Ὦ! εἶπεν· Ἡ ψυχή μου ὑπερεπλήσθά χολῆς· ἡ παρουσία τοῦ στενωτέρου φίλου μου μὲ εἶναι φορτική... ἡ ἀνάμνησις ἑνὸς ἔρωτος εὐγενοῦς καὶ ἀσπίλου μ' ἐνοχλεῖ· κ' ἔπειτα... πρᾶγμα χαμερπὲς τῳόντι... χθὲς τὸ ἑσπέρας ἤκουσα μὲ βάρβαρόν τινα χαρὰν τὸν θάνατον τῆς Σάρας... ἡδύνομαι ἀναπολῶν τὴν φρικώδη ἀγωνίαν ἐν ᾗ ἐψυχορράγησεν ἐκεῖνο τὸ ἀνθρωπόμορφον τέρας τὸ ὁποῖον ἔβαλε κ' ἐθανάτωσαν τὸ τέκνον μου. Ὦ λύσσα! νὰ μὴ φθάσω ἐκεῖ ἀρχήτερα!... (ἔκραξεν ἀναπηδήσας ἐπὶ τοῦ θρονίου ὅπου ἐκάθητο) Καὶ ὅμως... χθὲς αὐτὰ δὲν τὰ εἶχα ... ἐνῷ καὶ χθὲς ἐγνώριζα ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἀπέθανε... ὤ! ναὶ, ἀλλὰ χθὲς δὲν εἶχα συλλογισθῆ ἀκόμη· Εἶδα τὴν κόρην μου... τὴν ὡμίλησα... ἐθαύμασα τὰ ἀξιάγαστα προτερήματά της... ὤ! πόσον καιρὸν ἔχασα εἰς τὸ ἀγροκήπιον ἐκεῖνο!... Ὅταν συλλογίζωμαι ὅτι τρεῖς μόνον φορὰς ἐπῆγα καὶ τὴν εἶδα!... μόνον τρεῖς φοράς... μόνον! Ἐνῷ ἠδυνάμην νὰ πορεύωμαι καθεκάστην... τί λέγω; νὰ μὴ μοῦ λείπῃ στιγμὴν ἀπὸ πλησίον μου... ὤ! αὕτη θέλ' εἶσθαι ἡ τιμωρία μου... ἰδού· θὰ ἐπαναλαμβάνω πάντοτε τοῦτο...

Ἐκεῖ, ἀνοίγεται ἡ θύρα τοῦ δωματίου, καὶ ἰδοὺ ὁ Μοὺρφ εἰσέρχεται ὠχρότατος· τοσοῦτον, ὥστε ὁ πρίγκηψ ἀνηγέρθη ὀλίγον καὶ ἀνέκραξε·

— Τί ἔχεις... Μούρφ;...—Τίποτε, ὑψηλότατε.

— Βλέπω τὴν ὄψις σου, καὶ...—Προέρχεται, Ὑψ. ἀπὸ θαυμασμόν.

— Τί θαυμασμόν; — Ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ!...

— Ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ...Θεὲ, σῶσον! νέα τις ἴσως συμφορά;..

— Ὄχι, ὄχι, ὑψηλότατε, ἡσυχεῖτε... εἶν' ἔξω... εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ ἐδῶ...εἰς τὸν οἶκόν μου! ἀδύνατον!.. ἡ κυρία Δ'-Αρβίλλ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ...μόνη!...Ἀλλὰ τί τρέχει;

— Ἀγνοῶ... ἀλλὰ προαισθάνομαί τι...

— Κάτι μὲ κρύπτεις!

— Εἰς τὴν τιμήν μου, ὑψηλότατε... σᾶς λέγω, ἄλλο δὲν

μὲ εἶπε παρὰ μόνον..—Τί σὲ εἶπε;

—«Σὶρ Οὐάλτερ! καὶ εἰς τὴν φωνήν της ὑπῆρχε συγκίνησις πολλή, ἀλλ' εἰς τὰ ὄμματά της εἰκονίζετο χαρὰ μεγίστη· ἀπορεῖτε βέβαια μεγάλως ὅτι μὲ βλέπετ' ἐδῶ. Ἀλλ' ὑπάρχουν περιστάσεις τινὲς οὕτω σπουδαῖαι, ὥστε ἀφήνει τις κατά μέρος πᾶσαν ἐτιμοταξίαν. Παρακαλέσατε τὴν Α. Υ. νὰ μοὶ χαρίσῃ ἀμέσως ὀλίγας στιγμὰς ἀκροάσεως, ὥστε νὰ τὸν ἀναφέρω δύο λόγους, ἐπὶ παρουσία σας, ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι ὁ πρίγκηψ σᾶς ἔχει ἐπιστήθιον φίλον του...» αὐτὰ μόνον εἶπε...

— Παρακάλεσε τὴν κυρίαν Δ'Αρβίλλ νὰ εἰσέλθῃ, εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

Διά τινος παραδόξου συμπαθείας, ἡ ἀπροσδόκητος ἐπίσκεψις αὕτη τῆς κυρίας Δ'Αρβίλλ διήγειρεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Μοὺρρ καὶ τοῦ Ροδόλφου ἐλπίδα τινὰ μυστηριώδη, ἀλλὰ τοσοῦτον κενὴν, μωρὰν, ὡς εἰπεῖν, ὥστε οὐδ' ὁ εἷς οὐδ' ὁ ἕτερος δὲν ἠθέλησεν νὰ συνεξομολογηθῶσιν αὐτήν.

Ἡ Δ'Αρβίλλη εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πρίγκηπος, καὶ μετ' αὐτὴν ἀμέσως ὁ Μούρφ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

### Πατὴρ καὶ θυγάτηρ.

Ἀγνοοῦσα ἡ Δ'Αρβίλλη ὅτι ἡ Μαριάνθη ἦτο θυγάτηρ τοῦ πρίγκηπος, καὶ νομίζουσα τὴν κόρην ταύτην ἁπλῶς εὐνοουμένην ὑπ' αὐτοῦ νέαν, ἤρχετο νὰ τῷ παρουσιάσῃ αὐτὴν ἀπροδιαθέτως· τὴν ἀφῆκε μόνον κάτω, μέσα εἰς τὴν ἅμαξάν της, διὰ νὰ ἴδῃ πρότερον μήπως ὁ Ροδόφλος δὲν ἤθελε νὰ τὴν ὑποδεχθῇ εἰς τὸν οἶκόν του. Ὅταν ὅμως παρετήρησε τὴν ἀπελπισίαν ἣν ἐπρόδιδεν ἡ μορφὴ τοῦ Ροδόλφου κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ τους δεδακρυσμένους σχεδὸν ὀφθαλμούς του, ἐνόησεν ἀμέσως ἡ Κλημεντία ὅτι συμφορά τις ἐπῆλθεν εἰς τὸν πρίγκηπα, θλιβερωτέρα τοῦ θανάτου τῆς Κελαϊδίστρας· ὅθεν ἀφήσασα κατὰ μέρος τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς της, ἀνεφώνησεν.—Ὑψηλότατε!... τί ἔχετε;

— Καὶ ἀγνοεῖτε, κυρία;... Ἆ! πᾶσα λοιπὸν ἐλπὶς ἐξηλείφθη. Ἡ προθυμία σας... ἡ ἀνέλπιστος ἔλευσίς σας... ἐνόμισα...

— Σᾶς παρακαλῶ, ὑψηλότατε, κατὰ μέρος τώρα ἂς βά-

λωμεν τὴν αἰτίαν τῆς ἐλεύσεώς μου... Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός μου, τοῦ ὁποίου ἐσώσατε τὴν ζωὴν... ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ἐρωτήσω πόθεν αὐτό σας τὸ τοσοῦτον ἄχθος... ἡ ὠχρότης σας αὐτὴ μὲ ἐμπνέει φόβον... Ὦ ! εἰπῆτέ μου, ὑψηλότατε, εἰπῆτέ μου... καταπραΰνατε τοὺς παλμούς μου.

— Πρὸς τί καλὸν, κυρία ; ἡ πληγή μου εἶναι ἀνίατος...

— Αὐτὸς ὁ λόγος διπλασιάζει τὴν ἀνησυχίαν μου... ὑψηλότατε, ἐξηγηθῆτε... Σὶρ Οὐάλτερ... Θεέ μου, τί τρέχει;

— Ἰδοὺ... εἶπεν ὁ Ροδόλφος μετὰ διακεκομμένης φωνῆς, καὶ μετὰ κόπου· μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μαριάνθης, περὶ οὗ σᾶς ἀνέφερα... ἔμαθον ὅτι αὐτὴ ἦτον... θυγάτηρ μου.

— Ἡ Μαριάνθη ! θυγάτηρ σας!... ἀνέκραξεν ἡ Κλημεντία μὲ ἀπερίγραπτον τόνον φωνῆς.

— Ναί... καὶ πρὸ ὀλίγου ὅτε μὲ εἶπον ὅτι ἤλθετε φαιδρὰ καὶ ἐζητεῖτε νὰ μοὶ ὁμιλήσητε χωρὶς ἀναβολὴν... λάβετε οἶκτον πρὸς τὴν ἀδυναμίαν μου ἀλλ' ἕνας πατὴρ παράφορος ἐκ τῆς λύπης ὅτι ἔχασε τὸ τέκνον του, εἶναι ἱκανὸς νὰ συλλάβῃ τὰς πλέον μωρὰς ἐλπίδας... ἐνόμισα... ἀλλὰ πόσον ἄφρων ἤμην τῇ ἀληθείᾳ ! ὤ ! συγχωρήσατε...

Ὁ Ροδόλφος ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ καθήσματος καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς δύο του χεῖρας· ἡ ματαίωσις τῆς ἀμυδρᾶς ἐλπίδος τὴν ὁποίαν ἄνευ διδομένων εἶχε συλλάβει ἔλυσε τὰς ἀρθρώσεις τῶν γονάτων του. Ἡ Δ'Αρβίλλη ἵστατο ἔκπληκτος, ἀκίνητος, ἄλαλος, μόλις πνέουσα... Ἐφοβεῖτο μήπως ἡ εἴδησις τὴν ὁποίαν ἤρχετο νὰ δώσῃ εἰς τὸν πρίγκηπα ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὸν ἀποτέλεσμα ὀλέθριον ἐκ τῆς ὑπερμέτρου χαρᾶς ἣν ἔμελεν αἰφνιδίως νὰ τὸν προξενήσῃ. Ὁ φόβος οὗτος καὶ ἡ ὁρμὴ θρησκευτικῆς τινος εὐγνωμοσυνης προς τὴν θείαν πρόνοιαν, ὅτι κατηξίου αὐτὴν... αὐτὴν... ν' ἀναγγείλῃ πρώτη εἰς τὸν Ροδόλφον ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἔζη... καὶ ὅτι τοῦ τὴν ἔφερε μόνη της...ἔδεσαν τὴν γλῶσσάν της· δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ λέξιν.

Ἀλλ'αἰφνιδίως ὡσεὶ ἐλησμόνησε τὴν παρουσίαν τοῦ Ροδόλφου Μοὺρφ, ἐγονάτισεν ἀκουσίως της, συνῆψε τὰς χεῖρας, καὶ ἀνέκραξε μετὰ θερμῆς εὐλαβείας καὶ ἀνεκαλήτου εὐχαριστίας·

— Εὐχαριστῶ σε Θεέ μου... Κύριέ μου, εὐχαριστῶσε... διὰ τὴν ἄπειρόν σου εὐσπλαχνίαν... καὶ διότι ἔκλεξες ἐμὲ...

νὰ τὸ ἀναγγείλω πρώτη ὅτι ἡ θυγάτηρ του ζῇ!...

Μολονότι οἱ ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ κατανήξεως πλήρεις λόγοι οὗτοι ἐπροφέρθησαν χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἔφθασαν ὅμως εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Μοὺρφ καὶ τοῦ πρίγκηπος· ἀνέστησε λοιπὸν αὐτὸς διὰ μιᾶς τὴν κεφαλήν, καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ἡ Κλημεντία ἀνηγείρετο.

Ἀδύνατον νὰ παραστήσωμεν τὸ βλέμμα, τὸ κίνημα, τὴν ἔμφασιν τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Ροδόλφου εἰς τὴν θέσιν τῆς Δ'Αρβίλλης κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν· ἡ ἐρασμία της μορφή, ὡς ἦτο καὶ πλήρης οὐρανίου χαρμοσύνης, ἐξαισία τὴν καλλονὴν ἐφαίνετο. Στηριχθεῖσα διὰ τῆς μιᾶς τῶν χειρῶν της ἐπὶ τοῦ μαρμάρου σκευοθήκης τινὸς καὶ ὑπὸ τὴν ἄλλην αὐτῆς χεῖρα πιέζουσα τοὺς βιαίκους τοῦ στήθους της παλμοὺς ἀπήντησε διὰ καταφατικοῦ νεύματος τῆς κεφαλῆς πρὸς ἓν βλέμμα τοῦ Ροδόλφου... βλέμμα τῆς παραστάσεως τοῦ ὁποίου δυσκόλως ἠθέλαμεν δυνηθῇ νὰ δώσωμεν ἰδέαν.

— Καὶ... ποῦ εἶναι;.. εἶπεν ὁ πρίγκηψ τρέμων ὡσὰν φύλλον.

— Κάτω... εἰς τὴν ἄμαξάν μου.

Ἂν δὲν ἦτον ἐκεῖ ὁ Μοὺρφ, ὅστις, ταχὺς ὡσὰν ἀστραφὴ ἐχύθη ἔμπροσθεν τοῦ Ροδόλφου, ἤθελεν αὐτὸς ἐξέλθει ἐν παραφορᾷ.

— Ὑψηλότατε... θὰ τὴν θανατώσετε!!! ἀνέκραξεν ὁ εὐπατρίδης κρατῶν τὸν πρίγκηπα.

— Χθὲς μόλις ἀνέλαβεν ἐκ τῆς ἀσθενείας... χάριν τῆς ζωῆς της, ὑψηλότατε, ὑπομονὴ... ἐπρόσθεσεν ἡ Κλημεντία.

— Καλά, εἶπεν ὁ Ροδόλφος μόλις ἰσχύων νὰ κρατηθῇ... καλὰ... τωόντι... ἂς στεθῶ... ἂς προσμείνω νὰ περάσῃ ἡ πρώτη μου συγκίνησις... Ἄ! εἰς μίαν ἡμέραν τόσα... εἶναι πολύ!... ἐπρόσθεσε μετὰ φωνῆς ἀλλοίας... Ἀποταθεὶς δ' ἔπειτα πρὸς τὴν Δ'Αρβίλλην, καὶ τείνας τὴν χεῖρά του πρὸς αὐτήν, ἀνέκραξε μετ' εὐγνωμοσύνης ἀνεκφράστου· — Ὁ Θεὸς μ' ἐσυγχώρησεν τὸ παρελθόν... Εἶσθε ὁ ἄγγελός του ὁ λυτρωτής.

— Ἡ ὑψηλότης σας μοὶ ἀπεδώσατε τὸν πατέρα μου... ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ σᾶς ἐπαναφέρω κ' ἐγὼ τὸ τέκνον σας...

ἀπήντησεν ἡ Κλημεντία· Συγχωρήσατε μόνον, ὅτι τοσοῦτον αἰφνιδίως καὶ ἀπροδιαθέτως ἦλθα νὰ σᾶς δώσω τὴν εἴδησιν...

— Καὶ πῶς, διεσώθη; ποῖος τὴν ἔσωσεν, ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος. Ἰδῆτε πόσον εἶμαι ἀχάριστος... νὰ μὴ σᾶς ἐρωτήσω ἀκόμη περὶ τούτου!

— Τὴν ἔσυρεν ἀπὸ τὸν ποταμὸν πνιγομένην μία ἀνδρεία νέα.

— Καὶ τὴν γνωρίζεται αὐτήν;

— Αὔριον θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκόν μου...

— Ἡ ὑποχρέωσίς μου εἶναι ἄπειρος, εἶπεν ὁ πρίγκηψ, ἀλλὰ θὰ δυνηθῶ νὰ τὴν ἀποπληρώσω.

— Ὁ Θεὸς μ' ἐφώτισεν, ἀληθινά, καὶ δὲν ἀνεβίβασα μαζῆ μου τὴν Μαριάνθην, εἶπεν ἡ μαρκεσία· ἡ σκηνὴ αὕτη ἤθελε τὴν προξενήσει κακὸν ὀλέθριον...

— Τωόντι, κυρία, εἶπεν ὁ Μούρφ· ὁ Θεὸς καὶ δὲν εἶναι παροῦσα.

— Αἲ, εἶπεν ὁ πρίγκηψ, τώρα εἶμαι καλά· εἶμαι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου, σὲ βεβαιῶ... Μοὺρφ... ὕπαγε τώρα νὰ φέρῃς τὴν *κόρην μου*· —Τὰς λέξεις δὲ ταύτας, *τὴν κόρην μου*, τὴν ἐπρόφερεν ὁ πρίγκηψ μὲ τόνον φωνῆς, ἀπεριγράπτου φιλοστοργίας ἔμπλεων.

— Προσέξετε, ὑψηλότατε, σᾶς παρακαλῶ, εἶπεν ἡ Κλημεντία· αἰσθάνεσθε τωόντι εἰς τὸν ἑαυτόν σας ἱκανὴν δύναμιν;..

— Ὦ! μείνετε ἥσυχη.. γνωρίζω εἰς ποῖον κίνδυνον ἤθελα τὴν ἐκθέσει. Θὰ προσέξω πολὺ, καλέ μου Μοὺρφ... σὲ παρακαλῶ... ὕπαγε...

— Ἂς τὴν φέρωμεν πλέον, κυρία, εἶπεν ὁ εὐπατρίδης ἀφοῦ παρετήρησε τὸν πρίγκηπα μετὰ προσοχῆς· ἂς τὴν φέρωμεν... ἡ Α. Υ. θὰ ἰσχύσει νὰ κρατηθῇ...

— Ναὶ... ναί, γεραιέ μου φίλε ... ὕπαγε λοιπὸν, ὕπαγε ταχέως.

— Ὑπάγω... ἀλλὰ σταθῆτε πρῶτον... ἐπειδὴ δὲν εἶμαι κ' ἐγὼ ἀπὸ πέτραν... εἶπεν ὁ γενναῖος Μοὺρφ σπογγίζων τὰ ἴχνη τῶν δακρύων του· νὰ μὴ μὲ ἰδῇ δακρυσμένον... Αἲ, αἲ, ὑπάγω... δὲν ἤθελα νὰ περάσω ἔμπροσθεν τῶν θεραπόντων μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς καθύγρους ὡσὰν τῆς Μαγδαληνῆς.—Καὶ ὁ εὐπατρίδης ἔκαμε ἓν βῆμα πρὸς τὸ νὰ ἐξέλθῃ· ἀλλ' ἔπειτα

ίστάμενος πάλιν.

— Καὶ τί θὰ τὴν εἴπω τώρρα, ὑψηλότατε;

— Τωόντι... τί νὰ τὴν εἴπῃ; ἠρώτησεν ὁ πρίγκηψ τὴν Κλημεντίαν.

— Ἁπλῶς, ὅτι ὁ Κ. Ροδόλφος... ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἴδῃ... τίποτε ἄλλο στοχάζομαι.

— Βέβαια ἁπλῶς, ὅτι ὁ Κ. Ροδόλφος... ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἴδῃ... αἰ, ὕπαγε...

— Τωόντι, αὐτὸ εἶναι τὸ καλήτερον... ὅτι ὁ Κ. Ροδόλφος ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἴδῃ... Μὲ τοῦτο δὲν θὰ ὑποπτευθῇ τίποτ..εἶναι ἁπλοῦν...

Καὶ ὁ Μοὺρφ δὲν ἐκινεῖτο ἐκ τῆς θέσεώς του.

— Σὶρ Οὐάλτερ, τὸ εἶπεν ἡ Κλημεντία μειδιῶσα δειλιᾶτε;

— Εἶναι ἀληθὲς, κυρία μαρκεσία...

— Πρόσεξε, φίλε μου, τὸν εἶπεν ὁ Ροδόλφος, ἂν στοχάζεσαι ὅτι δὲν θέλεις δυνηθῇ νὰ κρατηθῇς... πρόσμεινε μᾶλλον μίαν στιγμὴν ἀκόμη...

— Ἔμπρὸς, ἔμπρὸς, μή σας μέλῃ, ὑψηλότατε. Εἰς τὴν ἡλικίαν μου, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀδυναμία αὕτη εἶναι γελειώδεις ...εἶπεν ὁ εὐπατρίδης σπογγίζων ἐκ νέου τὰ ὄμματά του διὰ τῶν δύο του ἡρακλείων γρόνθων... ἀλλὰ μὴ φοβῆσθε.

Καὶ ὁΜοὺρφἐξῆλθεμὲ βῆμα σταθερὸν καὶ ἀπαθὲς πρόσωπον..

Τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ διεδέχθη στιγμιαία σιγή. Τότε ἡ Κλημεντία ἐσυλλογίσθη ἐρυθριῶσα ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ροδόλφου, μόνη κετ' αὐτοῦ. Ὁ πρίγκηψ τὴν ἐπλησίασε καὶ τὴν εἶπε μετὰ δειλίας σχεδόν.— Γνωρίσετε ὅτι. ἂν ἐκλέγω τὴν ἡμέραν... τὴν στιγμὴν ταύτην, διὰ νὰ ἐξομολογηθῶ εἰλικρινῶς τὴν καρδίαν μου... εὑρίσκω ὅτι ἡ ἡμέρα, ἡ στιγμὴ αὐτὴ, διὰ τὸ ἐπίσημόν της, εἶναι ἡ μόνη κατάλληλος εἰς τὴν σοβαρύτητα τῆς ἐξομολογήσεώς μου... Ἀφ' ἧς στιγμῆς σᾶς εἶδον, σᾶς ἠράσθην... Τὸν ἔαωτα τοῦτον σᾶς τὸν ἔκρυψα ὅσον ἦτο πρέπον· τώρα εἶσθ' ἐλευθέρα· μαὶ ἀπεδόσετε τὴν θυγατέρα μου... εὐαρεστεῖσθε νὰ γίνηνε μήτηρ της,

— Ἐγὼ.. ὑψηλότατε! ἀνέκραξεν ἡ Δ'Αρβίλλη. Τί λέγετε;

— Σᾶς παρακαλῶ, μὴ ἀρνηθῆτε· θελήσετε ὥστε ἡ ἡμέρα αὕτη ν' ἀποφασίσῃ τὴν εὐτυχίαν ὅλης μου τῆς ζωῆς, ὑπέλαβε

περιπαθῶς ὁ Ῥοδόλφος.

Ἡ Κλημεντία ἠγάπα ὡσαύτως τὸν πρίγκηπα πρὸ πολλοῦ... περιπαθῶς· ἐνόμισεν ὅτι ἔβλεπον ὄνειρον· ἡ ἐξομολόγησις τοῦ Ῥοδόλφου, ἐξομολόγησις ἁπλῆ καὶ ἐνταυτῷ σοβαρὰ καὶ κατανυκτικὴ, εἰς τοιαύτην περίστασιν τελεσθεῖσα, τὴν ἐνέπλησεν ἀνελπίστου ἀγαλλιάσεως· ἀπήντησε λοιπὸν διστάζουσα. — Ὑψηλότατε... ἐγὼ μάλιστα χρεωστῶ νὰ σᾶς ἐνθυμίσω... τὴν ἀπόστασιν τῶν τάξεών μας... τὸ συμφέρον... τῆς ἡγεμονείας σας...

— Ἀφήσετε πρὸ πάντων νὰ σκεφθῶ περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς καρδίας μου... περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς προσφιλοῦς μου θυγατρὸς καταστήσατε ἡμᾶς εὐδαίμονας... ὦ! πανευδαίμονας, κ' ἐκείνην κ' ἐμέ... Θελήσετε ὥστ' ἐγὼ... ὅστις πρὸ ὀλίγου ἔτι ἤμην ἄνευ οἰκογενείας... νὰ εἴπω ταύτην τὴν στιγμὴν... ἡ σύζυγός μου... ἡ θυγάτηρ μου... Τέλος πάντων, θελήσετε ὥστε ἡ δυστυχὴς αὐτὴ κόρη... ἥτις, καὶ αὐτὴ, πρὸ ὀλίγου ἔτι ἦτον ἄνευ οἰκογενείας, νὰ εἴπῃ... ὁ πατήρ μου· ἡ μήτηρ μου· ἡ ἀδελφή μου... διότι ἔχετε καὶ ἡμεῖς θυγατέρα ἥτις θέλει νὰ γενῇ ἡ ἰδική μου.

— Ἄ!... Ὑψηλότατε... εἰς λόγους τοσοῦτον εὐγενεῖς... μὲ δάκρυα εὐγνωμοσύνης μόνον δύναταί τις ν' ἀποκριθῇ... ἀνέκραξεν ἡ Κλημεντία.

Ἔπειτα δυσανασχετοῦσα, ἐπρόσθεσεν. — Ὑψηλότατε... ἔρχονται· εἶναι... ἡ θυγάτηρ σας.

— Ὦ... μὴ ἀνανεύσετε... ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος μὲ φωνὴν κατανύξεως καὶ ἱκεσίας· χάριν τοῦ ἔρωτός μου, εἴπῆτε... ἡ θυγάτηρ ΜΛΣ...

— Ἡ θυγάτηρ μας... ὑπετρύλισεν ἡ Κλημεντία, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Μοὺρρ, ἀνοίξας τὴν θύραν, εἰσήγαγε τὴν Μαριάνθην εἰς τὸν θάλαμον τοῦ πρίγκιπος.

Ἡ νεᾶνις, ἀφοῦ κατέβηἐκ τῆς ἁμάξης τῆς μαρκεσίας ἐνώπιον τοῦ περιστυλίου τοῦ ἀχανοῦς ἐκείνου μεγάρου, διῆλθεν ἕνα ἀντιθάλαμον πλήρη θεραπόντων φερόντων τὰς ἐπισήμους στολάς των, ἕνα πρόδρομον ὅπου διετέλουν οἱ θαλαμηπόλοι, ἔπειτα τὸν τῆς ὑπηρεσίας, ὅπου διέτρεβεν ὁ αὐλάρχης καὶ οἱ ὑπασπισταὶ τοῦ πρίγκηπος ἐν μεγάλῃ στολῇ. Φαντασθῆτε τὸ θάμβος

τῆς πτωχῆς Κελαϊδήστρας, ἥτις δὲν ἐγνώριζεν ἄλλας λαμπρότητας παρὰ τὰς τοῦ ἀγροκηπίου Βουκεβάλ, ἐνῷ διήρχετο τα ἡγεμονικὰ ταῦτα δώματα, τ' ἀστράπτοντα ἀπὸ χρυσίον, καθρέπτας καὶ εἰκόνας.

Ἅμα ἐπαρουσιάσθη, ἔτρεξε πρὸς αὐτὴν ἡ Δ'Αρβίλλη τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ, κυκλώσασα αὐτὴν διὰ τοῦ ἑνός της βραχίονος ὡς διὰ νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ; τὴν ἔφερε πρὸς τὸν Ῥοδόλφον, ὅστις, ὄρθιος πλησίον της ἑστίας δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ οὔτε ἓν βῆμα. Ὁ Μοὺρφ, ἀφοῦ ἐνεπιστεύθη τὴν Μαριάνθην εἰς τὴν κυρίαν Δ'Αρβίλ, ἔσπευσε νὰ κρυφθῇ ἐξ ἡμισείας ὄπισθεν ἑνὸς τῶν τρισμεγίστων παραπετασμάτων τοῦ παραθύρου, ὡς μὴ ἔχων πολλὴν πεποίθησιν εἰς τὴν ἀπάθειάν του.

Εἰς τὴν θέαν τοῦ εὐεργέτου της, τοῦ σωτῆρός της, τοῦ Θεοῦ της... ὅστις τὴν ἐθεώρει μὲ σιγαλέαν ἔκτασιν ἡ Μαριάνθη, ὡς ἦτο τεταραγμένη καὶ ἀπὸ τὰ προηγούμενα, ἤρχησε νὰ τρέμῃ...

— Θάρρει, κόρη μου, τὴν εἶπεν ἡ Κλημεντία, ἰδοὺ ὁ φίλος σου... ὁ Κ. Ῥοδόλφος, ὅστις σ' ἐπερίμενεν ἀνυπομόνως... ἦτο πολὺ ἀνήσυχος διὰ σέ...

— Ὦ!... βεβαιώσου... πολὺ, πολὺ ἀνήσυχος... ὑπετραύλισεν ὁ Ῥοδόλφος ἀκίνητος πάντοτε καὶ μὲ τὴν καρδίαν πλημμυροῦσαν δακρύων εἰς τὴν θέαν τοῦ ὠχροῦ καὶ γλυκυτάτου προσώπου τῆς θυγατρός του. Διὰ τοῦτο μ' ὅλην τὴν γενναιότητα δι' ἧς ἐνεδύθη, ὁ πρίγκηψ ἠναγκάσθη μίαν στιγμὴν ν' ἀποστρέψῃ τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ κρύψῃ τὴν συτριβήν του.

— Εἶσαι κόρη μου, ἀδύνατος πολὺ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν· κάθησον ἐκεῖ, εἶπεν ἡ Κλημεντία διὰ ν' ἀποστρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς Μαριάνθης· καὶ τὴν ὡδήγησε πρὸς εὐρύ τι θρονίον ἀπὸ ξύλον κεχρυσωμένον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Κελαϊδήστρα ἐκάθησε μετὰ προσοχῆς.

Ἡ ταραχή της ηὔξανε βαθμηδὸν· ἠσθάνετό τινα στενοχωρίαν, τὴν ἔλλειπεν ἡ φωνὴ· ἐθλίβετο ὅτι δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ εἴπῃ λέξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ῥοδόλφον. Τέλος πάντων, κατά τι νεῦμα τῆς κυρίας Δ'-'Αρβιλλ ἥτις, ἔχουσα τὸν ἀγκῶνά της στηριγμένον ἐπὶ τῆς ῥάχεώς τοῦ θρονίου, ἦτο προσκλινὴς ἐπὶ τῆς Μαριάνθης καὶ ἐκράτει μίαν τῶν χειρῶν αὐτῆς εἰς τὰς ἰδικάς της, ὁ πρίγκηψ ἐπλησίασε καὶ αὐτὸς ἠρέμα πρὸς

τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ θρονίου. Ἐγκαρδιωθεὶς δὲ τότε παντὶ σθένει, εἶπε πρὸς τὴν Μαριάνθην, ἥτις ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τὸ γοητευτικὸν τῆς πρόσωπον· — Τέλος πάντων, παιδί μου, ἰδοὺ ἀπήλαυσες τοὺς φίλους σου ἐκ νέου... καὶ διὰ παντὸς !... Πλέον δὲν θὰ τοὺς χωρισθῇς... Πρέπει τώρα νὰ λησμονήσῃς πάντα ὅσα ἔπαθες...

— Ναὶ κόρη μου, ἂν θέλῃς νὰ μᾶς δείξῃς ὅτι μᾶς ἀγαπᾷς, ἐπρόσθεσεν ἡ Κλημεντία, πρέπει νὰ λησμονήσῃς τὸ θλιβερόν σου παρελθόν.

—Πιστεύσατε, κύριε, Ῥοδόλφε... πιστύσατε κυρία ὅτι ὁσάκις ἔστρεφα τὸν νοῦν μου πρὸς αὐτὸ, ἐζήτουν διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἄνευ ὑμῶν... ἤθελα εἶσθαι εἰσέτι δυστυχὴς.

— Ναὶ, ἀλλὰ τώρα θέλομεν φροντίσει ν' ἀποβιώξωμεν πλέον ὁλοτελῶς ἐκ τῆς διανοίας σου τὰς δυσαρέστους ἐκείνας ἀναμνήσεις. Ἡ στοργή μας πρὸς σὲ, ἀγαπητή μου Μαρία, δὲν θέλει σ' ἀφήνει καιρὸν νὰ τὰ συλλογῆσαι πλέον... ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος.

— Καὶ ἡ κυρία Γεωργία, κύριε Ῥοδόλφε, ἥτις μ' ἐσυγχώρει νὰ τὴν λέγω μητέρα μου... εἶναι καλὰ εἰς τὴν ὑγείαν της ;

— Κάλιστα, παιδί μου... Ἀλλ' ἔχω νὰ σὲ εἴπω οὐσιώδη πράγματα. Ἀφότου δὲν σὲ εἶδα πλέον... ἔγιναν σπουδαῖαι ἀνακαλύψεις... περὶ... περὶ... τοῦ γένους σου...

— Περὶ τοῦ γένους μου ;

—Ἐμάθαμεν τοὺς γονεῖς σου... Ὁ πατήρ σου εἶναι γνωστός...

Ὁ Ῥοδόλφος τόσα δάκρυα εἶχεν εἰς τήν φωνήν του ἐνῷ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, ὥστε ἡ Μαριάνθη, κατανυγεῖσα, ἐστράφη διὰ μιᾶς νὰ τὸν παρατηρήσῃ· κατ' εὐτυχίαν, ἐπρόφθασεν ὁ πρίγκηψ,καὶ ἀπέστρψε τὸ πρόσωπόν του.Ἓν ἄλλο περιστατικὸν, καμικὸν ὁπωσοῦν, ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῆς Κελαϊδήστρας καὶ οὕτω τὴν ἐμπόδισε τοῦ νὰ θεωρήσῃ τὴν συγκίνησιν τοῦ πατρός της. Ὁ ἄξιος εὐπατρίδης, ὅστις ἵστατο πάντοτε ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος καὶ ἐφαίνοντο θεωρῶν μετὰ προσοχῆς ἔξω τὸν κῆπον, εἶχε φυσήσει τὴν μύτην του εἰς τὸ ρινόμακτρον μὲ κρότον πολύν· διότι ἔκλαιεν ὡσὰν παιδίον. Ὁ κρότος αὐτὸς ὠφέλησε τὰ μέγιστα.

— Ναὶ, φιλτάτη Μαρία μου, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ Κλημεντία· ὁ πατήρ σου μᾶς εἶναι γνωστὸς... αὐτὸς ζῇ.

— Ὁ πατήρ μου! ἀνεφώνησεν ἡ Κελαϊδήστρα μὲ φωνὴν τοιαύτην, ὥστε ὁ Ῥοδόλφος ἦλθεν εἰς τὴν ἀκμὴν νὰ φανερωθῇ.

— Καὶ μίαν ἡμέραν... ἐπανέλαβεν ἡ Κλημέντια, ταχύτατα ἴσως... θὰ τὸν ἰδῇς... Θὰ θαυμάσεις βέβαια ὅταν μάθῃς ὅτι εἶναι ἄνθρωπος σημαντικὸς... εὐγενεστάτης καταγωγῆς.

— Καὶ τὴν μητέρα μου, κυρία! θὰ τὴν ἰδῶ κ' ἐκείνην;

— Εἰς τὴν ἐρώτησίν σου αὐτὴ θέλει, κόρη μου, ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου... ἀλλὰ δὲν θὰ ὑπερχαρῇς νὰ τὸν ἰδῇς;... τὸν πατέρα σου;

— Ναὶ, ἀπήντησεν ἡ Μαριάνθη ταπεινοῦσα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Πόσον θὰ τὸν ἀγαπήσεις ἀμέσως! εἶπεν ἡ μαρκεσία.

— Ὦ! ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸν ἰδοῦν οἱ ὀφθαμοί σου θ' ἀρχήσει νέα ζωὴ διὰ σέ· δὲν εἶναι ἀληθὲς, Μαρία; ἐπρόσθεσε ὁ πρίγκηψ.

— Ὄχι, κύριε Ῥοδόλφε, ἀπήντησεν ἀφελῶς ἡ Κελαϊδήστρα. Ἡ νέα μου ζωὴ ἤρχισεν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐλάβετε ἡ εὐγενεία σας τὸν οἶκτον ἐκεῖνον πρὸς ἐμὲ... ἀφ' ἧς ἡμέρας μ' ἐστείλετε εἰς τὸ ἀγροκήπιον...

— Ἀλλ' ὁ πατήρ σου... σὲ ὑπεραγαπᾷ... εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

— Δὲν τὸν γνωρίζω ἐκεῖνον... ἐνῷ σᾶς κύριε Ῥοδόλφε...

— Λοιπὸν... μὲ ἀγαπᾷς... πλειότερον ἴσως... παρ' ὅσον ἤθελες ἀγαπᾷ τὸν πατέρα σου τὸν ἴδιον;

— Σᾶς ἀγαπῶ καὶ σᾶς σέβομαι, κύριε Ῥοδόλφε, ὡσὰν τὸν θεὸν, ἐπειδὴ τὰ ὅσα ἐκάμετε δι' ἐμὲ μόνος ἕνας Θεὸς ἠμποροῦσε νὰ τὰ κάμῃ, ἀπήντησεν ἡ Κελαϊδήστρα μετ' ἐνθουσιασμοῦ, λησμονοῦσα τὴν συνήθη δειλίαν της. Ὅταν ἡ κυρία ἦλθεν εἰς τὴν φυλακὴν κ' ἔλαβε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἀπευθύνῃ τὸν λόγον, τὴν εἶπα, καθὼς τὸ ἔλεγα καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον... ναὶ κύριε Ῥοδόλφε, εἰς ὅλους ὅσους ἔβλεπα δυστυχεῖς ἀξίους λύπης... ἔλεγα· Μὴ χάνετε τὰς ἐλπίδας σας, ὁ Κ. Ῥοδόλφος ἀνακουφίζει τοὺς δυστυχεῖς. Πρὸς τὰς συμφυλακισμένας μετ' ἐμοῦ γυναῖκας ἐκείνας, ὅσας ἔβλεπα νὰ ἀμφιρρέπουν μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἔλεγα· Θαρσεῖτε, καλαὶ νὰ ἦσθε, καὶ ὁ Κ. Ῥοδόλφος ἀνταμείβει πάντα καλὸν ἄν-

θρωπον. Προτέχετε, ὁ Κ. Ῥοδόλφος παιδεύει τοὺς κακούς... Τέλος πάντων, ὅταν εἶδα ὅτι ἐπνιγόμην, εἶπα κατ' ἐμαυτήν· Ὁ Θεὸς θὰ λάβει πρὸς ἐμὲ οἶκτον, ἐπειδὴ ὁ Κ. Ῥοδόλφος μ' ἔκρινεν ἀξίαν τῆς συμπαθείας του.

— Τοὺς γλυκεῖς τούτους καὶ ἐνθουσιώδεις τῆς Μαριάνθης λόγους διεδέχθη γενικὴ σιγή· ἡ κατάνυξις ὅλων τῶν παριστα-μένων εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην ὑπῆρχε βαθυτάτη.

— Βλέπω, κόρη μου, ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος μόλις ἰσχύων νὰ περιστείλῃ τὴν χαράν του, ὅτι εἰς τὴν καρδίαν σου ἔλαβα θέσιν πατρός...

— Καὶ δικαίως, σᾶς βεβαιῶ, κύριε Ῥοδόλφε. Εἶναι ἄτο-πον ἴσως, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς εἶπα· σᾶς μὲν γνωρίζω, τὸν πατέρα μου δὲ τελείως. (Καὶ κλίνασα τὴν κεφαλὴν ἐπρόσθεσε μὲ τα-ραχήν). Ἔπειτα, τέλος πάντων, ἡ εὐγενεία σας, κύριε Ῥοδόλφε γνωρίζετε τὸ παρελθόν... καὶ μολοντοῦτο μ' ἐνεπλήσετε εὐερ-γεσιῶν· ὁ πατήρ μου ὅμως δὲν τὸν ἐγνώρισεν, ἐκεῖνος... αὐτὸ τὸ παρελθόν... Ἴσως μάλιστα καὶ θὰ λυπηθῇ ὅτι μὲ ηὗρε πά-λιν (ἐπρόσθεσεν ἡ δύστηνος κόρη ριγῶσα) καὶ ἀφοῦ μάλιστα εἶ-ναι καὶ ἀπὸ μέγα γένος, καθὼς εἶπεν ἡ κυρία... βέβαια θὰ ἐν-τραπῇ... θὰ ἐρυθριάσει νὰ μὲ ἰδῇ...

— Νὰ ἐρυθριάσῃ νὰ σὲ ἰδῇ ;... ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος ἀ-νυψώνων τὸ μέτωπόν του ὑπερηφάνως, καὶ μὲ βλέμμα ἡγεμο-νικόν. Μή σε μέλῃ, κόρη μου, καὶ ὁ πατήρ σου εἰς τοσοῦτον ἔνδοξον καὶ περιβλεπτον θέσιν θὰ σὲ ἀνυψώσει, ὥστε οἱ μεγα-λειότεροι τῶν μεγαλειοτέρων τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὸ ἑξῆς θέλουν σὲ βλέπει μὲ σέβας βαθύτατον... Νὰ ἐρυθριάσῃ νὰ σὲ ἰδῇ ;... ὄχι... Μετὰ τὰς βασιλίδας, μεθ' ὧν συνδέεσαι ἐξ αἵματος... θέλεις συμβαδίζει μετὰ τῶν εὐγενεστέρων τῆς Εὐρώπης ἡγεμονίδων ! ...

— Ὑψηλότητε !... ἀνέκραξεν ταὐτοχρόνως ὁ Μοὺρφ καὶ ἡ Κλημεντία, φοβηθέντες ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ Ροδόλφου καὶ ἐκ τῆς αὐξούσης ὠχρότητος τῆς Μαριάνθης ἥτις παρετή-ρει τὸν πατέρα της μὲ ἔκπληξιν.

Νὰ ἐρυθριάσῃ νὰ σὲ ἰδῇ ;... ἐξηκολούθησε λέγων ὁ πρίγκηψ· ὦ ! ἐὰν ποτὲ ἐσεμνύνθην καὶ ἠγαλλιάσθην εἰς τὸ ὕψος τοῦ βαθ-μοῦ μου... ἀφορμὴν ἔλαβα ἐκ τοῦ ὅτι, χάρις εἰς τὸν βαθμὸν

αὐτὸν, δύναμαι νὰ σὲ ἀνυψώσω ὅσον ἐταπεινώθης... ἀκούεις, τέκνον μου ἀγαπητὸν... θύγατέρ μου προσφιλής;... Ἐπειδὴ εἶμαι ἐγὼ... ἐγὼ εἶμαι ὁ πατήρ σου!... —Καὶ ὁ πρίγκηψ, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ νικήσῃ τὴν συγκίνησίν του, ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τῆς Μαριάνθης, τοὺς ὁποίους κατέβρεξε μὲ δάκρυα.

— Θεέ μου! εἶπεν ἡ Μαριάνθη συνάπτουσα τὰς χεῖρας καὶ ἔπεσε λειπόθυμος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πρίγκηπος.

Ὁ Μοὺρφ ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν τοῦ θαλάμου τῶν θεραπόντων, τὴν ἤνοιξε καὶ εἶπε· — Τὸν ἰατρὸν, Δαυΐδ... ἐγλίγωρα...διὰ τὴν Α.Α.Υ...Ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴνστιγμήν.

— Ὦ! κατάρατος ἐγὼ, κατάρατος ἐγὼ!... τὸ ἐθανάτωσα τὸ τέκνον μου, ἀνεφώνησεν ὁ Ροδόλφος ὀλοφυρόμενος καὶ γονυκλινὴς ἐνώπιον τῆς θυγατρός του. Μαρία ... κόρη μου... ἄκουσον... ὁ πατὴρ σου... Σύγγνωθι... ὦ! σύγγνωθι... ὅτι δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατηθῶ περισσότερον... Τὴν ἐνθανάτωσα... Θεέ μου! τὴν ἔθανάτωσα!...

— Ἡσυχάσετὲ, ὑψηλότατε, εἶπεν ἡ Κλημεντία· δὲν εἶναι τίποτε...Ἰδῆτε...αἱ παρειαί της εἶναι ἐρυθραί... τὸ θάμβος της...τὸ πολύ της καὶ αἰφνίδιον θάμβος...τώρα θὰ συνέλθει.

— Ἀλλὰ μόλις συνελθοῦσα... θέλει παύσειν ἴσως τοῦ ζῆν ...Δυστυχία μου! δυστυχία μου!

Κατ'αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν ὁ Δαυΐδ, ὁ αἰθίοψ, ὁ ἰατρὸς μετὰ σπουδῆς κρατῶν ἀνὰ χεῖρας μικρὸν κιβώτιονπλῆρες φιαλίων καὶ ἓν ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Μούρφ.

— Δαυὶδ... ἡ θυγάτηρ λου ἀποθνήσκει... Σοῦ ἔσωσα τὴν ζωὴν... χρεωστεῖς νὰ σώσῃς τὸ τέκνον μου!ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλ

Καὶ τοι ἔκθαμβος ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ πρίγκιπος, ὅτι ἐλάλει περὶ θυγατρὸς του, ὁ ἰατρὸς ἔτρεξε πρὸς τὴν Μαριάνθην τὴν ὁποίαν ἡ Δ-'Αρβίλλη ἐκράτες εἰς τὰς ἀγκάλας της ἔλαβε τὸν σφυγμὸν τῆς νεάνιδος, ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου της καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Ροδόλφον, ὅστις, ὠχρὸς, περίτρομος, ἐπερίμενε τὴν καταδίκην του.—Οὐδεὶς κίνδυνος... θαρσεῖτε, Ὑψηλότατε, θαρσεῖτε.

— Ἀληθεινὰ... οὐδεὶς κίνδυνος...οὐδείς...;

— Οὐδείς, ὑψηλότατε..Ὀλίγους σταλαγμοὺς αἰθερίου..καὶ ἡ κρίσις αὕτη θέλει περάσει...

—Ὦ! εὐχαριστῶ...Δαυίδ μου...καλέ μου Δαυίδ! ἀνέκραξεν ὁ πρίγκηψ περιπαθῶς. Ἀποταθεὶς δ' ἔπειτα πρὸς τὴνΚλημεντίαν ὁ Ροδόλφος ἐπρόσθεσε· ζῇ...ἡ θυγάτηρ μας...θὰ ζήσῃ...

Ὁ Μοὺρφ εἶχεν ἤδη ρίψη τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τοῦ γραμματίου τὸ ὁποῖον τῷ εἶχεν ἐγχειρίσει ὁ Δαυίδ ὅταν εἰσῆλθεν· ὁ εὐπατρίδης ἐσκίρτησε καὶ ἠτένισε πρὸς τὸν πρίγκιπα μετὰ δέους.

— Ναὶ; γηραίε μου φίλε... ἐπανέλαβεν ὁ Ροδόλφος· ἐντὸς ὀλίγου ἡ θυγάτηρ μου θέλει εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν κυρίαν μαρκεσίαν Δ-'Αρβίλλ... Μῆτέρ μου...

— Ὑψηλότατε; εἶπε τρέμων ὁ Μούρφ, ἡ χθεσινὴ εἴδησις ἦτο ψευδής.

— Τί λέγεις;...

— Ἡ κόμησα Σάρα ἐπέζησε καί τοι ἐλθοῦσα εἰς τὰ λοίσθια.

— Ἡ κόμησσα!...

— Σήμερον ἐλπίζουν νὰ τὴν σώσωσιν ἐκ τοῦ θανάτου.

— Ὦ Θεέ μου!... Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ὁ πρίγκηψ ὡς κεραυνωθεὶς ἐκ τῆς εἰδήσεως ... Ἡ Κλημεντία τὸν ἐθεώρει ἐν ἀπορίᾳ, μὴ ἐννοῦσα.

— Ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ Δαυὶδ ἀδιακόπως περὶ τὴν Μαριάνθην καταγινόμενος. Μὴν ἔχετε τὴν παραμικρὰν ἀνυσυχίαν... Εἶναι ὅμως ἐπάναγκες νὰ πνεύσῃ ἀέρα ἀνοικτόν· νὰ κυλίσωμεν τὸ θρονίον της ἔξω εἰς τὸν ἡλιακὸν, διὰ τῆς πρὸς τὸν κῆπον θύρας... οὕτω θέλει συνέλθει ἐντελῶς, ἐντελέστατα.

Πάραυτα ὁ Μοὺρφ ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ τὴν ὑαλόφρακτον θύραν ἥτις ἦγε πρὸς εὐρύτατόν τι πόδιον, σχηματίζον ἡλιακόν· ἔπειτα, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Δαυίδ ἐκύλισε πρὸς τὰ ἐκεῖ μετὰ προσοχῆι τὸ θρανίον ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ Κελαϊδήστρα, εἰσέτι λειποθυμισμένη.

Ὁ Ῥοδόλφος καὶ ἡ Κλημεντία ἔμειναν μόνοι.

— Ἄ! κυρία!... ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος ἅμα ὁ Μοὺρφ καὶ ὁ Δαυὶδ ἀπεμακρύνθησαν· ἀγνοεῖτε τί εἶναι ἡ κόμησσα Σάρα;... εἶναι ἡ μήτηρ τῆς Μαριάνθης!...

— Τί λέγετε!...

— Κ' ἐγὼ τὴν ἐνόμιζα νεκράν!...

Διεχύθη δὲ τότε σιγή τις ἀπόλυτος. Ἡ Δ'-'Αρβίλλη ὠχρίασε πολύ... ἐθλίβη καιρίως...

— Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἀγνοεῖτε ἀκόμη... ἐπανέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος μετὰ πικρίας, εἶναι φίλαυτος καὶ δοξομανὴς γυνὴ αὐτὴ ἐρασθεῖσά με δι' οὐδὲν ἄλλο παρὰ διότι εἶμαι ἡγεμών, μὲ κατέφερεν εἰς τὴν νεότητά μου νὰ τὴν συζευχθῶ διὰ γάμου ὅστις μετά τινα καιρὸν ἠκυρώθη. Θελήσασα τότε νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκ νέου ἐπροξένησεν ὅλας τὰς δυστυχίας τοῦ τέκνου της, ἐγκαταλείψασα αὐτὸ εἰς ἀνθρώπους μισθωτούς.

— Ἄ! τώρα ὑψηλότατε, κατὰ τὴν τόσην ἀποστροφον ἣν εἴχετε πρὸς αὐτὴν...

— Περιπλέον ἐννοεῖτε, βέβαια, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐζήτησε νὰ σᾶς βλάψῃ διὰ τῶν ἀτίμων της προσοδιῶν!... Κατεχομένη διηνεκῶς ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς φιλοδοξίας, ἐνόμιζεν ὅτι ἐπὶ τέλους ἔμελλα νὰ ἐπανέλθω εἰς αὐτὴν, ἐὰν κατώρθωνε νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν ἄλλην μου συμπάθειαν.

— Ἰδῆτε, ἰδῆτε σεῖς ραδιουργίαν!

— Καὶ ἐντοσούτῳ νὰ ζῇ!...

— Ὑψηλότατε... μὴ λέγετε τοῦτο διότι εἶναι ἀνάξιον ὑμῶν.

— Νὰ ἐγνωρίζετε πόσα δεινὰ μοὶ ἐπέφερεν ἡ γυνὴ αὐτή!... Ἀκόμη καὶ τώρα... ὅτε ἐπανευρὼν τὴν θυγατέρα μου ἐπλησίαζα νὰ τῇ δώσω μίαν μητέρα ἀξίαν αὐτῆς... Ὦ! ὄχι... ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι δαιμόνιον πονηρὸν ἐκδικήσεως ἀφοσιωθὲν εἰς τὰ ἴχνη μου...

— Ναὶ, ναὶ, ὑψηλότατε... φανῆτε γενναῖος, εἶπεν ἡ Κλημεντία σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της, ῥέοντα ἀκουσίως της· χρεωστεῖτε νὰ ἐκπληρώσητε ἓν ἱερὸν καὶ μέγα καθῆκον... Εἴπετε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἐπιθυμεῖτε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ καταστήσετε τὴν θυγατέρα σας τοσοῦτον εὐδαίμονα ὅσον ὑπῆρξε δυστυχής... Νὰ τὴν ἀνυψώσητε ὅσον ἐταπεινώθη... Δι' αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν ... ἀνάγκη πᾶσα νὰ νομιμοποιήσετε τὴν γέννησίν της... δι' αὐτὸ τοῦτο... πρέπει νὰ νυμφευθῆτε τὴν κόμησαν Μὰκ-Γρηγορίου.

— Ποτὲ... ποτὲ... Εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἀντήμειβα τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν ἀγρίαν φιλοδοξίαν τῆς ἀπανθρώπου ταύτης μητρός... Θέλω ἀναγνωρίσει τὴν θυγατέρα μου... θέλετε τὴν δεχθῆν ὡς νὰ ἦτο καὶ ἰδική σας, καὶ τοιουτοτρόπως θέλει αὐτὴ κατὰ τὰς ἐλπίδας μου εὑρεῖν εἰς ὑμᾶς ὅλην τὴν φιλοστορ-

γίαν μητρός.

— Ὄχι ὑψηλότατε, αὐτὸ νὰ μὴ τὸ κάμετε, διότι τότε ἡ γέννησις τοῦ τέκνου σας δὲν ἤθελε τελείως τὸ συστήνει... Ἡ κόμησσα Σάρα κατάγεται ἀπὸ οἶκον ἀρχαῖον καὶ εὐγενῆ· βέβαια, τὸ μετ' αὐτῆς συνοικόσιόν σας ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε δυνανάλογον... ἀλλὰ δι' αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ του θέλει θεωρεῖσθαι νόμιμος πλέον... ὄχι νομιμοποιημένη καὶ θέλει μίαν ἡμέραν ἀνερυθριάστως λέγει ὁποῖος τις ὑπῆρχεν ὁ πατήρ της καὶ ὁποία της ἡ μήτηρ της...

— Ἀλλὰ νὰ μὴν ἀπολαύσω ὑμᾶς... εἶναι ἀδύνατον... Ὦ! δὲν φαντάζεσθε τί ζωὴν ἤθελα περάσει μεταξὺ ὑμῶν καὶ τῆς θυγατρός μου... μεταξὺ τῶν δύο τούτων μόνων ἐρώτων μου ἐπὶ γῆς...

— Σᾶς μένει τὸ τέκνον σας, ὑψηλότατε... Ὁ Θεὸς ἰδοὺ σᾶς τὸ ἐλύτρωσε ὡς ἐκ θαύματος... Μὴ λέγετε ὅτι ἡ εὐτυχία σας δὲν εἶναι ἐντελής, διότι ἁμαράνετε!

— Α! δὲν μὲ ἀγαπᾶτε ὅσον σᾶς ἀγαπῶ...

— Ἔχετε αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ὑψηλότατε, ἔχετε αὐτὴν τὴν ἰδέαν... δι' αὐτῆς ἡ θυσία τὴν ὁποίαν προσφέρετε εἰς τὸ καθῆκόν σας θὰ σᾶς φανῇ ὀλιγώτερον ὀδυνηρά...

— Ἀλλ' ἂν καὶ ὑμεῖς μὲ ἀγαπᾶτε... ἂν ἡ θλίψεις σας ἦν ἐξίσου μὲ τὴν ἰδικήν μου πικρά, θὰ ζήσετε ζωὴν ἀθλίαν.. Τίς πλέον θὰ σᾶς μένει;

— Ἡ φιλανθρωπία... ὑψηλότατε !!! τὸ θαυμαστὸν αὐτὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον διηγείρετε εἰς τὴν καρδίαν μου... τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον πολλὰς μέχρι τοῦδε μ' ἔκαμε νὰ λησμονήσω θλίψεις, καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον πολλὰς μέχρι τοῦδε χρεωστῶ παραμυθίας γλυκυτάτας.

— Ἀκούσατε, παρακαλῶ... Ἔστω, νὰ νυμφευθῶ αὐτὴνὴν γυναῖκα· ἀλλ' ἀφοῦ ἅπαξ ἡ θυσία πληρωθῇ, θὰ δηνηθῶ ποτὲ νὰ ζήσω ἐγὼ... πλησίον της; Ὄχι, ὄχι, θὰ μείνωμεν κεχωρισμένοι ὁ εἷς τοῦ ἄλλου διὰ παντός· τὴν θυγατέρα μου δὲν θὰ τὴν ἴδῃ πώποτε... Οὕτως ἡ Μαριάνθη... χάνουσα ὑμᾶς, χάνει τὴν φιλοστοργοτέραν τῶν μητέρων...

— Ἀλλ' ἔχει πάντοτε τὸν φιλοστοργότερον τῶν πατέρων.. Διὰ τοῦ γάμου τούτου, θέλει διακηρυχθῆν ὡς νόμιμος θυγάτηρ

νὸς τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης, καὶ θέλω οὕτω λαμπρυνθῆ.

— Ὦ! εἶσθε ἀμειλικτος... δυστυχὴς ἐγώ!

— Τί λέγετε, ὑψηλότατε! ὑμεῖς ὁ τοσοῦτον μέγας ὁ τοσοῦτον δίκαιος... ὑμεῖς ὁ ἐννοῶν τοσοῦτον εὐγενῶς τὸ καθῆκον. τὴν φιλοστοργίαν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν!... Ἐάν τις πρό τινος στιγμῆς, ἐνῷ ἠγνοεῖτε εἰσέτι ὅτι ἡ θυγάτηρ ὑμῶν ζῇ καὶ τὴν ἐθρηνεῖτε γοερῶς, σᾶς ἔλεγεν· Ἐπιθυμήσατε ἓν μόνον πρᾶγμα.. καὶ ἡ ἐπιθυμία σας θέλει πραγματοποιηθῆ... ἠθέλετε βέβαια ἀνακράξει· Τὴν θυγατέρα μου... ἠθέλετεβέβαια ἀνακράξει· Τὴν θυγατέρα μου... Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ θαῦμα τοῦτο γέγονεν.. ἡ θυγάτηρ σᾶς ἀπεδόθη... καὶ λέγετε ὅτ' εἶσθε δυστυχής! Ἄ! ὑψηλότατε, προσέξετε νὰ μὴ σᾶς ἀκούσῃ ἡ Μαριάνθη!

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Ροδόλφος μετὰ μακρὰν σιωπήν. τόση εὐτυχία... ἤθελεν εἶσθαι δι' ἐμὲ ἐπὶ γῆς πᾶν ὅ,τι προσδοκῶμεν ἐν οὐρανοῖς· ἐνῷ, κατὰ τί ἐγὼ εἶμαι ἄξιος αὐτῆς;.. Θέλω κάμει τὸ χρέος μου... Δὲν λυποῦμε ὅτι ἔδειξα τὸν δισταγμὸν αὐτὸν... ἔγινεν αἰτία νὰ λάβω νέον δείγμα τῆς καλλονῆς τῆς ψυχῆς σας...

— Αὐτὴν τὴν ψυχὴν, σεῖς τὴν ἐμεγαλύνατε, σεῖς τὴν ὑψώσατε... Ἂν τὸ ὅ,τι πράττω τὴν στιγμὴν ταύτην ἦναι καλὸν, εἰς ὑμᾶς ἀπόκειτε ἡ χάρις... Θαρσεῖτε, ὑψηλότατε... ἅμα ἡ Μαριάνθη ἐνδυναμωθῆ, ἀναχωρήσατε μετ' αὐτῆς διὰ τὴν Γερμανίαν. Εἰς τὸν ἀτάραχον καὶ σοβαρὸν ἐκεῖνον τόπον θέλει κατὰ πάντα ἀναμορφωθῆ... καὶ τὸ παρελθὸν δὲν θὰ τὴν φαίνεται πλέον εἰμὴ ὡς ὄνειρον θλιβερὸν καὶ παλαιότατον.

— Ἀλλ' ὑμεῖς ; ἀλλ' ὑμεῖς ;

— Ἐγὼ...δύναμαι τώρα πλέον νὰ σᾶς εἴπω τοῦτο... διότι θέλω τὸ λέγει πάντοτε μετὰ χαρᾶς καὶ καυχήματος... ὁ πρὸς ὑμᾶς ἔρως μου θέλ' εἶσθαι ὁ φύλαξ ἄγγελός μου, ὁ σωτήρ μου, τὸ μέλλον μου... Πᾶν ὅ,τι πράξω καλὸν, ἐξ αὐτοῦ θέλει πηγάζει καὶ πρὸς αὐτὸν θέλει ἐπιστρέφει... Θέλω σᾶς γράφει καθεκάστην... συγχωρήσατέ μοι τὴν ἀπαίτησιν ταύτην... εἶναι τὸ μόνον τὸ ὁποῖον σᾶς ζητῶ... Ὑμεῖς δὲ ὑψηλότατε, θέλετε μοὶ ἀπαντᾷ ἐνίοντε... ἵνα μανθάνω τὸ κατ' ἐκείνην τὴν ὁποίαν διὰ μίαν μόνην στιγμὴν ὠνόμασα θυγατέρα μου (εἶπεν ἡ Κλημεντία μὴ δυνηθεῖσα νὰ κρατήσῃ τὰ

δάκρυά της) καὶ τὴν ὁποίαν δὲν θέλω πώποτε λησμονήσει· τέλος πάντων, ὅταν οἱ χρόνοι μᾶς δώσωσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκφραζώμεθα μετὰ παρρησίας τὴν ἀπαραμείωτον συμπάθειαν ἥτις μᾶς συνδέει... τότε, σᾶς ὁρκίζομαι ἐπὶ τῆς θυγατρός σας... ἂν ἀγαπᾶτε, θέλω ἔλθει νὰ ζήσω εἰς τὴν Γερμανίαν, εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ὅπου θὰ εὑρίσκεσθε καὶ ὑμεῖς ...διὰ νὰ μὴ σᾶς χωρισθῶ πλέον...καὶ οὕτω νὰ δώσω πέρας εἰς ζωὴν ἥτις δὲν ὑπῆρξε μὲν κατὰ τὴν τάσιν τῶν καρδιῶν μας, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θέλει ἀναδειχθῆν ἀξία τιμῆς καὶ ὑπολήψεως.

— Ὑψηλότατε! ἀνέκραξεν ὁ Μοὺρφ εἰσελθὼν μετὰ σπουδῆς· ἡ τὴν ὁποίαν σᾶς ἀπέδωκει ὁ Ὕψιστος συνῆλθε ὁλοτελῶς. Ὁ πατήρ μου!... εἶναι ἡ πρώτη λέξις τὴν ὁποίαν ἐπρόφερε. Ζητεῖ νὰ σᾶς ἴδῃ.

.....

Μετά τινας στιγμὰς, ἡ κυρία Δ'Αρβίλλ ἀνεχώρει ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πρίγκιπος, αὐτὸς δ' ἐπορεύετο ἐν τάχει εἰς τῆς κομήσσης Μὰκ-Γρηγορίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μοὺρφ, ὑπὸ τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν καὶ ὑφ' ἑνὸς ὑπασπιστοῦ.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

EUGÈNE SUE

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Γ. ΤΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΕΚ ΝΕΟΥ

ΚΑΤ' ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΔΑΠΑΝΗ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΦΕΞΗ

(Τυπογράφου καὶ βιβλιοπώλου).

ΤΟΜΟΣ Ι'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ Δ. Α. ΦΕΞΗ

1884

# ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

### Γάμος.

Ἡ κόμησσα Σάρα Μὰκ-Γρηγορίου, ἀφότου Ῥοδόφος τὴν ἀνήγγειλε τὸν θάνατον τῆς Μαριάνθης, ἀπελπισθεῖσα καὶ ὑπὸ δεινοῦ τυπτομένη ἐλέγχου, ὑπέκυψεν εἰς νευρικὰ σπάσματα ἀλλεπάλληλα καὶ εἰς παραφροσύνην· ἡ πληγή της εἶχεν ἀρχίσει νὰ κλείῃ ἐκ νέου, καὶ διαρκεστάτη τις λειποθυμία ἥτις τὴν ἤλθεν, ἔκαμε τοὺς περὶ αὐτὴν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἐξέπνευσε. Χάρις μολοντοῦτο εἰς τὴν δυνατήν της κρᾶσιν, ἐπέζησε. Καθημένη ἐφ' ἑνὸς θρονίου καὶ εἰς σκέψεις βυθισμένη θλιβερὰς, ἡ Σάρα ἐλυπεῖτο ὅτι δὲν ἀπέθανε μᾶλλον εἰς τὴν πρὸ μικροῦ κρίσιν τῆς ἀσθενείας της, ἀλλ' ἐπανῆλθεν εἰς τοιαύτην ἐπαχθῆ ζωήν.

Εἰσέρχεται ἐν τούτοις εἰς τὸ δωμάτιον τῆς κομήσσης ὁ Τὼμ Σηύτων περίλυπος καὶ αὐτὸς, καὶ νεύει πρὸς τὰς δύο θαλαμηπόλους τῆς Σάρας νὰ ἀπέλθωσι.

— Πῶς εἶσαι, Σάρα ;...

— Τὸ ἴδιον... ἀδυναμίαν αἰσθάνομαι μεγάλην... καὶ ἐκ διαλειμμάτων μοῦ κρατεῖται ἡ ἀναπνοή... Κάλλιον ν' ἀπεθνησκα πρὸ ὀλίγου, ἤθελαν τώρα εἶσθαι τελειωμένα τὰ βάσανά μου.

— Σάρα, ὑπέλαβεν ὁ Σηύτων μετὰ μακρὰν σιγήν· εὑρίσκεσαι μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου...μία σφοδρὰ συγκίνησις δύναται καὶ νὰ σὲ θανατώσῃ...καὶ νὰ σὲ προξενήσῃ τὴν ἀνάρρωσιν

— Τετέλεσται πλέον, ἀδελφέ μου· ἄλλην συγκίνησιν δὲν ἔχω νὰ προσμένω...

— Ἴσως...

— Ὁ Ῥοδόλφος νὰ ἤκουα ὅτι ἀπέθανεν ἤθελα μείνει πάν-

τη ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορος...ἡ σκιὰ τῆς θυγατρός μου τῆς πνιγείσης...ἐξ αἰτίας μου... μὲ εἶναι παροῦσα πάντοτε...ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι συγκίνησις... εἶναι ἔλεγχος συνειδότος... Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔμαθον ὅτι δὲν ἔχω πλέον τέκνον... κατέστην μήτηρ.

— Προτιμότερον μὲ ἦτο νὰ ἔβλεπα εἰς σὲ τὴν φιλοδοξίαν ...δι' ἧς ἐθεώρεις ἄλλοτε τὴν θυγατέρα σου ὡς μέσον τοῦ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς σου.

—Οἱ τοῦ πρίγκηπος λόγοι ἀπεσόβησαν τὴν φιλοδοξίαν αὐτὴν... εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν δυστυχιῶν τῆς θυγατρός μου... ἐξηγέρθη ἐν ἐμοὶ τὸ μητρικὸν αἴσθημα.

—Καὶ... εἶπεν ὁ Σηύτων μετὰ δισταγμοῦ, ἂν... ὑποθετέον .. ἐτύχαινε νὰ μάθῃς ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ζῇ εἰσέτι.. πῶς ἤθελες ὑποστήσει τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην....

— Ἤθελ' ἀποθάνει τοῦ αἴσχους εἰς τὴν θέαν της.

—Αὐτὰ εἶναι λόγοι... ἤθελες γοητευθῇ ἐκ τοῦ θριάμβου τῆς φιλοδοξίτς σου... Διότι τέλος ἂν ἡ θυγάτηρ σου ἔζη... ὁ πρίγκηψ ἔμελλε νὰ σὲ νυμφευθῇ.

— Ὑπόθεσε καὶ τοῦτο. Ἀφοῦ ἐστεφανούμην τὸν πρίγκιπα ... εἶχα χρέος αὐτὸν μὲν νὰ λυτρώσω... ἀπὸ σύζυγον ἀναξίαν...τὴν δὲ θυγατέρα μου ἀπὸ μητέρα ἀφιλόστοργον...

Ὁ Τὼμ Σηύτων εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν Ἐπιτετραμένος ὑπὸ του Ῥοδόλφου, ὅστις ἐπερίμενεν εἰς προσεχὲς δωμάτιον, ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Σάραν ὅτι ἡ Μαριάνθη ἔζη, ἠπόρει τὶ νὰ πράξῃ. Ἡ ζωὴ τῆς κομήσσης ἐκλονεῖτο· ἦτον ἀμφίβολον ἂν ἔμελλε νὰ διαρκέσῃ ὅθεν ἔπρεπε νὰ τελεσθῇ χωρὶς ἀναβολῆς ὁ γάμος δι' οὗ ἔμελλε νὰ νομιμοποιηθῇ ἡ τῆς Μαριάνθης γέννησις... Δι' αὐτὸ ὁ πρίγκηψ εἶχε παραλάβει μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα ἱερέαν, τὸν Μοὺρφ καὶ τὸν βαρόναν Δέ Γράουν, ὡς μάρτυρας· ὡς μάρτυρες δὲ τῆς κομήσσης ἀφίχθησαν ὁ δούξ Δὲ-Λυσηναῖ καὶ ὁ λόρδος Δούγλας.

— Ἀδελφή μου... εἶπεν ὁ Τὼπ Σηύτων μετὰ σοβαρότητος, ἡ ψυχή μου ἀγωνιᾷ. Ἔχω δύο λέξεις νὰ σὲ εἴπω, πλὴν δύο λέξεις αἵτινες δύνανται νὰ σὲ προξενήσουν καὶ ἄμεσον θάνατον, καὶ ἄμεσον ἀνάρρωσιν...

— Σὲ εἶπα ὅτι δὲν μὲ μέλει πλέον διὰ κἀνὲν τοῦ κόσμου πρᾶγμα ...

— Ἐκτὸς ἑνὸς... μολοντοῦτο...

— Ποίου ;

— Ἂν ἐπρόκειτο λόγος περὶ... τῆς θυγατρός σου ; ...

— Ἡ θυγάτηρ μου ἀπέθανε...

— Ἂν ἦτο ζωντανή ;

— Τὸ εἶπες καὶ πρὸ ὀλίγου· ἄφες, νὰ ζῇς, τὰς ὑποθέσεις ...ἀρκεῖ ἡ τύψις τοῦ συνειδότος μου.

— Ἀλλ' ἂν αὐτὸ δὲν ἦτον ὑπόθεσις ;...

— Ὦ ! Σηύτων... μοῦ κάμνεις κακὸν μὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους· σιῶπα !

— Λοιπόν, μάθε το ! ἐγὼ ἀπονίπτομαι... ζῇ...

— Τίς ! ἡ θυγάτηρ μου ;

— Ναί, ἡ θυγάτηρ σου... Ὁ πρίγκηψ εἶν' ἔξω... ὁμοῦ δὲ καὶ ἕνας ἱερεύς... Προσεκάλεσα δύο τῶν φίλων σου ὡς μάρτυρας... Τὸ καταθύμιον τοῦ βίου σου τέλος πάντων πραγματοποιεῖται... Ἡ πρόρρησις... πληροῦται... Εἶσαι ἡγεμονὶς ἄρχουσα, βασιλεύουσα.

Ὁ Τὼμ Σηύτων εἶπε ταῦτα προσηλόνων ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς του βλέμμα ἔμπλεων ἀγωνίας, Παρετήρησε δὲ μὲ ἀπορίαν, ὅτι ἡ μορφὴ τῆς Σάρας ἔμεινε σχεδὸν ἀπαθής· ἔφερε μόνον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους πίπτουσα ἐπὶ τοῦ θρονίου, κατέπνιξε μακρὰν ἐκφώνησιν ἣν ἐφάνη ὅτι τῇ ἀπέσπασε πόνος δριμύς, ἔπειτα ἡσύχασε.

— Τί ἔχεις;...

— Τίποτε... ἡ ἔκπληξις... ἡ χαρά... Τέλος πάντων, αἱ εὐχαί μου ἐπληρώθησαν...

— Δὲν ἠπατώμην ἐσκέφθη ὁ Τώμ. Ἡ φιλοδοξία τὴν κατέχει εἰσέτι θὰ ζήσει. Αἴ ! Σάρα, τί σ' ἔλεγα ἐγώ ;

— Εἶχες δίκαιον...ὑπέλαβε πικρῶς, μαντεύουσα τὴν ἰδέαν τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἡ φιλοδοξία ἀπέσβεσε πάλιν ἐν ἐμοὶ τὸ αἴσθημα τῆς μητρός...

— Θὰ ζήσῃς ! καὶ θ' ἀγαπήσῃς τὴν θυγατέρα σου...

— Δὲν ἀμφιβάλλω... θὰ ζήσω... ἰδὲ πόσον εἶμαι γαληνιαία...

— Καὶ αὕτη ἡ γαλήνη εἶναι ἄρα γε πραγματική ;

— Ὡς εἶμαι ἀπηυδησμένη καὶ ἀσθενὴς... δύναμαι νὰ

προσποιηθῷ ;...

— Καταλαμβάνεις τώρα διατί ἐδίσταζα ;

— Βέβαια, ἐγνώριζες πόσον εἶμαι φιλόδοξος;..Ποῦ εἶναι ὁ πρίγκηψ ;

— Εἶν' ἔξω.

— Νὰ τὸν ἴδω... πρὸ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου... (ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσε μ' ἐπιτετηδευμένην ἀδιαφορίαν) Θὰ εἶναι καὶ ἡ θυγάτηρ μου ἔξω... πῶς ;

— Ὄχι... Ἐκείνην θὰ τὴν φέρουν ἔπειτα.

— Ἂς ἦναι... ἔχομεν καιρόν... Εἴσαξον, σὲ παρακαλῶ, τὸν πρίγκηπα.

— Σάρα... ἀγνοῶ... ἀλλὰ τὸ ὕφος τοῦ προσώπου σου μὲ φαίνεται παράδοξον... ἀπαίσιον.

Βλέπω τὴν γαλήνην τῆς Σάρας, ὁ Σηύτων ἀνησύχει ἀκουσίως του. Μετὰ νέον λοιπὸν δισταγμὸν ἐξέρχεται.

— Τώρα, εἶπεν ἡ Σάρα, νὰ ἴδω, ν' ἀσπασθῶ τὴν θυγατέρα μου, καὶ τοῦτο μὲ ἀρκεῖ. Ὁ Ροδόλφος ἴσως δὲν θὰ συγκατανεύσει εἰς τοῦτο, πρὸς παιδείαν μου. Ἀλλὰ θὰ τὸ κατορθώσω... ὤ! θὰ τὸ κατορθώσω... Ἰδοὺ αὐτός.

Ὁ Ροδόλφος εἰσῆλθε καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν. — Σὲ εἶπεν ὁ ἀδελφός σου τὰ πάντα ; ἠρώτησε ψυχρῶς τὴν Σάραν ὁ πρίγκηψ.

— Τὰ πάντα...

— Ηὐχαριστήθη ἡ φιλοδοξία σου,

— Ηὐχαριστήθη...

— Ἔξω εἶναι ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ μάρτυρες...

— Τὸ γνωρίζω.

— Νὰ εἰσέλθωσι λοιπόν ;

— Ἀκούσατε, ὑψηλότατε...

— Λέγετε, κυρία...

— Τὴν κόρην μου θέλω νὰ ἴδη... — Εἶναι ἀδύνατον...

— Τὴν κόρην μου, ὑψηλότατε· τὴν κόρην μου νὰ ἴδω.

— Ἐκείνη μόλις ἀνέλαβεν ἐκ τῆς ἀσθενείας.—σήμερον τὸ πρωῒ ὑπέφερε καὶ ἄλλην συγκίνησιν σφοδρὰν... δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ ὑποφέρῃ καὶ δευτέραν...

— Ν' ἀσπασθῇ κἂν τὴν μητέρα της...

— Πρὸς τί καλόν ; Ἰδοὺ σὺ πριγγηπέσσα ἄρχουσα...

— Ἀκόμη δὲν ἔγινα... ἀφοῦ ἀσπασθῶ τὴν θυγατέρα μου, τότε ναί...

Ὁ Ροδόλφος ἠτένισεν εἰς τὴν κόμησσαν μετὰ θαυμασμοῦ βαθυτάτου. — Πῶς ; ἀνέκραξε, δίδεις τώρα τὰ δευτερεῖα εἰς τὴν δοξομανίαν σου !...

— Ναὶ...καὶ τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν μητρικήν μου φιλοστοργίαν...Σᾶς φαίνεται ἄξιον ἀπορίας τοῦτο, ὑψηλότατε ;

— Ἀναμφιβόλως... ὀλεθρίᾳ τύχῃ !

— Θὰ τὴν ἴδω, τὴν κόρην μου ;...

— Ἀλλά...

— Προσέξετε, ὑψηλότατε, στιγμαὶ μ' ἔμειναν ὀλίγαι ἴσως ... Ὡς εἶπε καὶ ὁ ἀδελφός μου...ἡ κρίσις αὕτη δύναται νὰ μὲ λυτρώσῃ καὶ νὰ μὲ θανατώσῃ... Ταύτην τὴν στιγμὴν συνήθροισα ὅλας μου τὰς δυνάμεις διὰ ν' ἀντιπαλαίσω κατὰ τῆς ἀποπληξίας ἣν ἠδύνατο νὰ μ' ἐπιφέρῃ τοιαύτη ἀγγελία ...Τὴν κόρην μου θέλω νὰ ἴδω, ἀλλέως τί πρὸς ἐμὲ ἡ δεξιά σας ; πρὸς τί νὰ καθυποβληθῶ εἰς τελετὴν γάμου ;... θ' ἀποθάνω χωρὶς νὰ νομιμοποιηθῇ ἡ γεννησίς της...

— Ἡ Μαριάνθη... δὲν εἶν' ἐδῶ... πρέπει νὰ στείλωμεν νὰ τὴν φέρουν.

— Στείλετε... νὰ τὴν φέρουν ταχέως, καὶ κάμνω ὅ,τι θέλετε. Αἰσθάνομαι ὅτι στιγμαὶ μ' ἔμειναν ὀλίγαι... ἂς ἀρχήσῃ τελετὴ... καὶ ἂς φέρουν τὴν Μαριάνθην...

— Ἀπορῶ νὰ βλέπω εἰς σὲ στοργὴν μητρὸς ἀλλὰ σέβομαι τὸ αἴσθημά σου τοῦτο. Πολὺ καλὰ νὰ τὴν ἴδῃς... Ποῦ εὑρίσκω μελανοδοχεῖον νὰ τὴν γράψω δύο λέξεις ;...

— Ἐκεῖ... ἐπὶ τοῦ γραφείου ὅπου καὶ μ' ἐπλήγωσαν.

Ἐνῷ Ροδόλφος ἔγραφεν ὀλίγας λέξεις μετὰ σπουδῆς, ἡ κόμησσα ἐσπόγγισε τὸν παγετώδη ἱδρῶτα ὅστις ἔρρεεν ἀπὸ τοῦ μετώπου της· ἡ μέχρι τοῦδε γαληνία μορφή της ἐπρόδοσεν ἄλγος σφοδρὸν καὶ κρύφιον.

Ἀφοῦ ὁ Ροδόλφος ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν, ἀνηγέρθη καὶ εἶπε πρὸς τὴν κόμησσαν· — Ὑπάγω νὰ δώσω τὴν ἐπιστολὴν εἰς ἕνα τῶν ὑπασπιστῶν μου. Ἐντὸς ἡμισείας ὥρας θὰ εἶν' ἐδῶ... δύναμαι νὰ ἐπανέλθω μετὰ τοῦ ἱερέως καὶ τῶν μαρτύρων ; ...

— Δύνασθε... ἢ μᾶλλον ... σᾶς παρακαλῶ κρούσατε τὸ κωδώνιον... μή με ἀφήσετε μόνην... Ἐπιτρέψατε τὸν σὶρ Οὐάλτερ νὰ εἰσάξῃ τὸν ἱερέα μετὰ τῶν μαρτύρων.

Ὁ Ῥοδόλφος ἐσήμανε· μία τῶν θεραπαινίδων τῆς Σάρας ἐπαρουσιάσθη·— Παρεκάλεσε τὸν σὶρ Οὐάλτερ Μοὺρφ νὰ ἔλθῃ, εἶπεν ἡ κόμησσα.

Ἡ θαλαμήπολος ἐξῆλθεν.

— Αὐτὸς ὁ γάμος...εἶναι θλιβερώτατος, Ῥοδόλφε, εἶπεν ἡ κόμησσα μετὰ πικρίας. Θλιβερώτατος δι' ἐμέ... Διὰ σὲ εὐτυχέστατος...

Ὁ Ῥοδόλφος ἔκαμέ τι κίνημα.

— Διὰ σὲ εὐτυχέστατος, διότι δὲν θέλω ἐπιζήσει...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν ὁ Μούρφ.

— Φίλε μου... εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος, παρακάλεσε τὸν ἱερέα καὶ τοὺς μάρτυρας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν προσεχῆ θάλαμον.

— Θεέ μου... ἀνεφώνησεν ἡ Σάρα· ὑποστήριξόν με νὰ τὴν ἴδω πρὶν ἀποθάνω! ...

— Ἄ! διατὶ νὰ μὴ φανῇς πάντοτε μήτηρ ἀγαθή! ...

— Χάρις εἰς σὲ τοὐλάχιστον, ἐγνώρισα τί ἐστι μετάνοια. Πρὸ ὀλίγου ὅμως... ὅταν ὁ ἀδελφός μου μὲ εἶπεν ὅτι ἡ θυγάτηρ ἡμῶν ἔζη... εἰς τὴν καρδίαν ἠσθάνθην πληγὴν καιρίαν ... δὲν ἀπέδειξα τίποτε... ἀλλ' ἐχάρην... Ἐχάρην διότι ἔμελλε νὰ νομιμοποιηθῇ πρότερον ἡ γέννησις τοῦ τέκνου μας ... κ' ἔπειτα ν' ἀποθάνω...

— Μὴ ὁμίλει οὕτω πῶς...

— Ὦ! αὐτὴν τὴν φοράν... δὲν σὲ ἀπατῶ-.. θὰ ἰδῇς.

— Καὶ οὐδὲν ἴχνος τῆς φιλοδοξίας ἥτις σὲ ἠφάνισε! Διατί νὰ γίνῃ ἡ μετάνοιά σου τοσοῦτον βραδεῖα;

— Βραδεῖα ἀλλ' ἐνδόμυχος. Ἂν εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν... ὅτι μὲ ἀφαιρεῖ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου...

— Σάρα σὲ παρακαλῶ...

— Ῥοδόλφε, μίαν ἐσχάτην αἴτησιν, τὴν χεῖρά σου...

Ὁ πρίγκηψ ἔτεινε τὴν χεῖρά του πρὸς τὴν κόμησσαν.

— Ναί, αἰσθάνομαι τὸν θάνατον πλησιάζοντα... ὁ Θεὸς δὲ θὰ βουληθῇ ν' ἀσπασθῶ τὴν θυγατέρα μου...

— Ὦ! ναί... θέλει τὸν μαλάξει ἡ μετάνοιά σου...

— Σὺ δὲ, φίλτατέ μοι... ἐμαλάχθης ὑπὲρ ἐμοῦ; ... μὲ συγχωρεῖς; ... εἰπέ. Μετ' ὀλίγον ὅταν ἡ θυγάτηρ μας θὰ εἶναι ἐδῶ, ἂν μὲ προφθάσῃ ζωντανὴν, θὰ μὲ συγχωρήσῃς ἐνώπιόν της... Ἀφοῦ ἐγὼ πλέον θὰ εἶμαι ἀποθαμμένη... τί σε περάζει νὰ τὴν ἀφήσῃς νὰ μὲ ἀγαπᾷ; ...

— Ἡσύχασε... καὶ δὲν θὰ τὴν εἴπω ποτὲ τίποτε...

— Ῥοδόλφε... σύγγνωθι!... ὦ! σύγγνωθι!... Θὰ δειχθῇς ἀνηλεής;... Δὲν εἶμαι ἀρκετὰ δύστηνος;...

— Ἔστω λοιπὸν! ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ δι' ὅσον ἐπροξένησες πρὸς τὸ τέκνον σου κακόν... καθὼς κ' ἐγὼ σὲ συγχωρῶ δι' ὅσον ἐπροξένησες εἰς ἐμὲ...

— Μὲ συγχωρεῖς... ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας;...

— Ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας!..

Ἡ κόμησσα ἔφερεν εἰς τὰ χείλη τὴν χεῖρα τοῦ Ῥοδόλφου μὲ παραφορὰν χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, ἔπειτα εἶπε· — Εἰπὲ τὸν ἱερέα νὰ εἰσέλθῃ, φίλτατε... καὶ εἰπέ τον... νὰ μὴ φύγῃ ἔπειτα, διότι εἶμαι εἰς τὰ λοίσθια...

Ἡ σκηνὴ ἦτο σπαραξικάρδιος· ὁ Ῥοδόλφος ἤνοιξε τὰ δύο πτερὰ τῆς θύρας, ὁ δ' ἱερεὺς εἰσῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μοὺρφ καὶ τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν, καὶ ὑπὸ του δουκὸς Δὲ- Λυσηναῖν καὶ τοῦ λόρδου Δούγλας, μαρτύρων τῆς κομήσσης· κατόπι δ' αὐτῶν ὁ Τὼμ Σηύτων.

Τὸ προικοσύμφωνον μεταξὺ τοῦ γαληνοτάτου πρίγκηπος Γουστάβου-Ῥοδόλφου Ε', μεγάλου δουκὸς Γερολστεΐν, καὶ Σάρας Σηύτωνος Δὲ-Ἀλσβούρυ, κομήσσης Μὰκ-Γρηγορίου συνετάχθη προηγουμένως ὑπὸ τοῦ βαρόνου Δὲ-Γράουν· ἀνεγνώσθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν μελλονύμφων καὶ τῶν μαρτύρων των.

Μ' ὅλην τὴν μετάνοιαν τῆς κομήσσης ὅταν ὁ ἱερεὺς εἶπε πρὸς τὸν Ῥοδόλφον· — «Συγκατατίθεται ἡ Βασιλικὴ Ὑμῶν Ὑψηλότης νὰ λάβῃ διὰ σύζηγον τὸ κυρίαν Σάραν Σηύτωνος Δὲ-Ἀλσβούρυ, κόμησσαν Μὰκ- Γρηγορίου καὶ ὁ πρίγκιψ ἀπεκρίθη· « ΝΑΙ! » μετὰ φωνῆς γεγονυίας καὶ στερεᾶς, τὸ θνῆσκον τῆς Σάρας βλέμμα ἐξήστραψε· στιγμιαία τις ἔμφασις ἐπάρσεως, θριαμβευτικὴ, ἀνέλαμψεν ἐπὶ τῆς πελιδνῆς μορφῆς της· τοῦτο δ' ἦτον ἡ ἐσχάτη ἔκλαμψις τῆς φιλοδοξίας ἥτις ἀνέπνεε μετ' αὐτῆς.

Διαρκούσης τῆς θλιβερᾶς σκηνῆς ταύτης, οὐδὲ λέξις ἀντηλλάχθη μεταξὺ τῶν παρευρισκομένων. Ἀφοῦ δ' ἐτελείωσεν, οἱ μάρτυρες τῆς Σάρας προσῆλθον καὶ ἐχαιρέτησαν τὸν πρίγκηπα ἑπομένως ἐξῆλθον. Ἐπὶ νεύματος τοῦ Ῥοδόλφου, ὁ Μοὺρφ καὶ ὁ Δὲ-Γράουν τοὺς ἠκολούθησαν.

— Τὼμ... εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Σάρα παρακάλεσον τὸν ἱερέα νὰ ἔλθῃ μετὰ σοῦ εἰς τὸ προσεχὲς δωμάτιον... καὶ νὰ προσμείνῃ ἐκεῖ μίαν στιγμήν.

Μείνασα δὲ μετὰ τοῦ Ῥοδόλφου, ἡ Σάρα ὑπετραύλισε ἐνῷ ταὐτοχρόνως ἡ μορφή της καθίστατο βαθμηδὸν οἰκτροτέρα· — Αἱ δυνάμεις μου ἐξηντλήθησαν... ἀποθνήσκω... δὲν θὰ προφθάσω νὰ τὴν ἴδω...

— Ὄχι... ὄχι... θάρσει, Σάρα... θὰ τὴν ἰδῇς.

— Δὲν τὸ ἐλπίζω. Τὰ ὄμματά μου θολοῦνται ἤδη.

— Σάρα! εἶπεν ὁ πρίγκιψ λαμβάνων τὰς χεῖράς της.

— Ὁ Θεὸς δὲν θὰ μοὶ χαρίσῃ... τὴν ἐσχάτην αὐτὴν παρηγορίαν.

— Σάρα... ἄκουσον... Νομίζω ὅτι ἀκούω κρότον ἁμάξης ... Ναί, ναί, ἰδοὺ αὐτὴ... ἡ θυγάτηρ σου!

— Ῥοδόλφε... νὰ μὴ τὴν εἴπῃς... ὅτι ὑπῆρξα κακὴ μήτηρ, ἐπρόφερε μόλις κινοῦσα τὰ χείλη της ἡ κόμησσα.

— Κρότος ἁμάξης ἠκούσθη τότε. Ἡ Σάρα εἶχεν ἤδη χάσει τὴν ἀκοήν. Οἱ λόγοι της καθίσταντο ἀκαταληπτότεροι· ὁ Ῥοδόλφος τὴν ἐθεώρει μὲ ἀγῶνα ψυχῆς· εἶδε τοὺς ὀφθαλμούς της καλυπτομένους...

Συγγνώμην... τὴν κόρην μου νὰ ἴδω... ἀφοῦ ἀποθάνω... μὲ ὅλας τὰς τιμὰς τοῦ βαθμοῦ μου, ὑπετραύλισε τέλος. Αὐτοὶ δὲ ὑπῆρξαν οἱ τελευταῖοι λόγοι τῆς Σάρας... Ἡ σταθερὰ ἰδέα τοῦ βίου της ἐπανῆλθεν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὰ ἔσχατά της, μ' ὅλην τὴν εἰλικρινῆ της μετάνοιαν.

— Ὄχι... ἂς μὴ εἰσέλθῃ... Εἰπὲ εἰς τὸν Σηὺτωνα νὰ εἰσάξῃ τὸν ἱερέα. (Καὶ δείξας τὴν Σάραν ἥτις ἐξέπνεεν ὁ Ῥοδόλφος ἐπρόσθεσεν) Ὁ Θεὸς τὴν ἠρνήθη τὴν ὑπερτάτην παρηγορίαν τοῦ ν' ἀσπασθῇ τὸ τέκνον της...

Μετὰ ἡμισείαν ὥραν, ἡ Σάρα ἔπαυσε τοῦ ζῆν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

### Βικέτρη.

Δεκαπέντε ἡμέραι παρῆλθον ἀφ' ἧς ἀπέθανεν ἡ Σάρα. Ἦτο ἡμέρα πέμπτη, ἡ πέμπτη ἥτις καλεῖται *μεσοσαράκοστον* καὶ πανηγυρίζεται ἀπὸ τὸν λαόν. Τούτου δοθέντος, ὁδηγοῦμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν Βικέρτην. Αὕτη εἶναι μέγα κατάστημα φιλανθρωπικὸν, ὅπου περιθάλπονται οἱ φρενοβλαβεῖς καὶ οἱ ὑπέργηροι πένητες ἑπτακόσιοι ἕως ὀκτακόσιοι τὸν ἀριθμόν.

Εἰς τὴν Βικέτρην εἰσερχόμενος, ἐμβαίνεις πρῶτον εἰς αὐλὴν εὐρυτάτην, φυτευμένην ἀπὸ δένδρα καὶ διηρεμένην εἰς πρασιὰς μὲ ἄνθη· ἡ χαριεστάτη καὶ ὑγιεινοτάτη αὕτη αὐλὴ, χρησιμεύουσα ὡς περίπατος, περικυκλοῖ τὰς οἰκοδομὰς ἐν ταῖς ὁποίαις βλέπεις, εἰς τὴν πρώτην ὀροφὴν, σειρὰς κλινῶν ἐξαιρέτων· εἰς δὲ τὸ ἐπίγεων, ἐστιατόρια καθαριώτατα, ὅπου οἱ ἐν τῇ Βικέρτρῃ λαμβάνουσι κοινῶς τροφὴν ὑγιᾶ, ἄφθονον καὶ εὐάρεστον χάρις εἰς τὴν πατρικὴν ἐπιστασίαν τῶν ἐφόρων τοῦ ὡραίου αὐτοῦ καταστήματος.

Τὸ ἄσυλον τοῦτο θὰ ἦτο τὸ ὀνειροπόλημα παντὸς φιλοπόνου τεχνίτου γηράσαντος ἐν σκληραγωγίαις καὶ ὅμως διακριθέντος ὡς τιμιωυάτου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς· διότι αὐτόθι εὑρίσκει ἀνάπαυσιν καὶ εὐζωΐαν ὁποίαν δὲν ἐγνώρισε πώποτε. Ἀλλὰ, κατὰ δυστυχίαν, ὁ εὐνοϊσμὸς, ὅστις εἰς τὰς ἡμέρας μας ἐκτείνεται πανταχοῦ, εἰσχωρεῖ καὶ εἰς τὴν Βικέτρην· διὰ τοῦτο, οἱ πλειότεροι τῶν ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ διαιτωμένων εἶναι παλαιοὶ θεράποντες ἀρχόντων, εἰσαγόμενοι χάρις εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν κυρίων των.

Τοῦτο μᾶς φαίνεται κατάχρησις, καὶ ἀπὸ τὰς σκανδαλώδεις μάλιστα. Σὲ ὑπηρέτησέ τις πιστὰ, ἐπὶ χρόνον μακρὸν, ἐτετέλεσε σχεδὸν μέλος τῆς οἰκογενείας σου, πολὺ καλά· ἀντάμειψέ τον ἐκ τῶν ἰδίων σου, διότι σὺ ὠφελήθης ἐξ αὐτοῦ καὶ ὄχι τὸ Κράτος, ὥστε νὰ τὸν φορτώνῃς ἔπειτα εἰς αὐτό.

Ἄφες τὸν τόπον του νὰ τὸν καθέξῃ ἄλλος ὅστις δὲν τὸ τύχησε νὰ σ' ἔχῃ προστάτην.

Ἰδῆτε ἕπειτα ἓν ἄλλο· εἰς τὰς ἡμέρας μας, ἄνθρωποι ἐγκρατεῖς παιδείας, ἀφοῦ γηράσωσι, μόλις καὶ μετὰ βίας ἐπιτυγ-

χάνουσι μίαν θέσιν μεταξὺ τῶν γερόντων ὑπηρετῶν, τοὺς ὁποίους ἐλλιμενίζει εἰς τὴν Βικέτρην ἡ ἐπιρροὴ τοῦ αὐθέντου των!

Ἰδῆτε· ἐξωδεύθησαν ὀκτὼ ἢ δέκα μιλλιόνια φράγκων διὰ νὰ κτισθῇ τὸ οἰκοδόμημα καλούμενον ταγῦν τῆς Μαγδαληνῆς, οἰκοδόμημα τὸ ὁποῖον οὔτε τέμενος δύνασαι νὰ ὀνομάσῃς, οὔτ' ἐκκλησίαν· ἀντ' αὐτοῦ τί δὲν ἠδύνατό τις νὰ κατορθώσῃ διὰ τῆς ποσότητος ταύτης! θετέον, νὰ κτίσῃ ἕνα οἶκον ἀσύλου, ὅπου περιθάλπονται ἀφοῦ δαμασθῶσιν ἀπὸ τὸ γῆρας, διακόσιοι ἕως τριακόσιοι ἄνδρες, ὑπάρξαντες εἷς τὸν καιρόντων ποιηταὶ, μουσικοὶ, ὑπάλληλοι, ἰατροὶ, δικηγόροι, κτλ. κτλ. δηλαδὴ ἄνθρωποι συντελέσαντες εἰς τὴν φήμην τῆς Γαλλίας καὶ εἰς τὰς τέρψεις της!

Διὰ πόσης ἀξιοπρεπείας ἤθελε τὸ ἔθνος μας ἐνδυθῇ, ἂν ὑπῆρχε τοιοῦτό τι σύστημα! Ἀλλὰ τίς νὰ σκεφθῇ τὸ τοιοῦτον! ... Ἡγήσιππος Μορὼ καθὼς καὶ τόσοι ἄλλοι σπάνιοι νόες ἀπέθανον, εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ... ἐνῷ διέλαμψαν, διέπρεψαν, ἐγοήτευσαν τὰς καρδίας μας, μᾶς ἐτίμησαν..

. . . . . .

Ἀλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν Βικέτρην, ἔνθα ἔλαβον χώραν τὰ εἰς τὴν διήγησίν μας ταύτην· οἱ καταδικαζόμενοι εἰς ποινὴν θανατικὴν μετεφέροντο αὐτόθι μετὰ τὴν καταδίκην των. Αὐτοῦ λοιπὸν, δηλαδὴ ἐντὸς εἱρκτῆς σκοτεινῆς τοῦ καταστήματος, ὑπῆρχον ἡ γραῖα Παληκάραινα μετὰ τῆς Πλωσκοῦς περιμένουσα τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ των, μέλλοντος νὰ τελεσθῇ τὴν ἐπαύριον· οὐδὲ ἡ μήτηρ οὐδ' ἡ θυγάτηρ δὲν ἠθέλησαν οὐδ' ἔκλισιν νὰ κάμωσιν οὐδὲ τὴν βασιλικὴν νὰ ζητήσωσι χάριν.

Ὁ Νικόλας, ὁ Σκέλεθρος καὶ διάφοροι ἄλλοι κακοῦργοι κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσωσιν ἐκ τῆς Φόρκης τὴν παραμονὴν τῆς μετακομίσεώς των εἰς τὴν Βικέτρην.

Ἐσήμαινε λοιπὸν ἡ ἑνδεκάτη εἰς τ' ὡρολόγιον τῶν γηροκομουμένων ὅτε ἵστανται δύο ἁμάξια εἰς τὴν ἐξωτέραν κιγκλίδα τοῦ καταστήματος· καὶ ἀπὸ μὲν τὸ πρῶτον ἐξῆλθε ἡ κυρία Γεωργία, ὁ Γερμανὸς καὶ ἡ Γελασίνα· ἀπὸ δὲ τὸ δεύτερον ἡ Λουίζα Μορὲλ καὶ ἡ μήτηρ της.

Ὁ Γερμανὸς καὶ ἡ Γελασίνα εἶχον συζευχθῆ πρὸ δεκαπέντε ἤδη ἡμερῶν. Ἀφίνομεν τὸν ἀναγνώστην νὰ φαντασθῇ τὴν πε-

ριχαρῆ φαιδρότητα, τὴν ἀκατάσχετον εὐθυμίαν ἥτις ἠκτινοβόλει εἰς τὸ δροσερὸν τῆς νεαρᾶς μας ραπτρίαςιπρέσωπον, τὰ ζωηρὰ τῆς ὁποίας χείλη μόνον διὰ νὰ γελάσουν ἠνοίγοντο, μόνον διὰ νὰ μειδιάσουν ἢ ν' ἀσπασθοῦν τὴν κυρίαν Γεωργίαν, ἣν ἀπεκάλει μητέρα της.

Τοῦ Γερμανοῦ ἡ φυσιωγνωμία παρίστανε γαληναιοτέραν καὶ σοβαρωτέραν θυμηδίαν... ἠνοῦτο μετ' αὐτῆς αἴσθημα βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης, σεβασμοῦ σχεδὸν πρὸς τὴν καλὴν καὶ γενναίαν ταύτην νεάνιδα ἥτις τὸν ἐπροξένει εἰς τὴν φυλακὴν τοσοῦτον γλυκείας καὶ περιχαρεῖς παρηγορίας... πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἡ Γελασίνα ὑπεκρίνετο ὅτι δὲν ἐνθυμεῖτο διὰ τοῦτο καὶ ἅμα ὁ *μικρός της Γερμανὸς* τὴν ἀνέφερε τὴν περίστασιν ἐκείνην, ἤλλαζεν αὐτὴ ὁμιλίαν, προφασιζομένη ὅτι αἱ ἀναμνήσεις αὐταὶ τὴν ἐμελαγχόλουν. Μολονότι κατέστη *κυρία Γερμανοῦ*, καὶ τὴν εἶχε δώσει ὁ Ροδόλφος, ὡς προῖκά της, τεσσαράκοντα χιλιάδας φράγκων, ἡ Γελασίνα δὲν ἠθέλησε, μὲ τὴν γνώμην τοῦ συζύγου της, ν' ἀφήσῃ τὴν καλύπτραν της καὶ νὰ φορέσῃ σκιάδιον. Ἀλλὰ, σᾶς βεβαιῶ, ποτὲ ἡ μετριοφροσύνη δὲν συνέτεινε τοσοῦτον πρὸς τὸ ν' ἀναδειχθῇ ζωηροτέρα ἡ καλλονὴ ὅσον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

Ἡ κυρία Γεωργία παρετήρει τὸν υἱόν της καὶ τὴν Γελασίναν μὲ βαθυτάτην ἀγαλλίασιν, πάντοτε νέαν.

Ἡ Λουΐζα Μορὲλ, ἀφοῦ ἐπερωτήθη καταλεπτῶς ἀπὸ τοὺς δικαστὰς, καὶ ἔγινεν ἡ αὐτοψία τοῦ τέκνου της, ἀπελύθη ἐκ τῆς φυλακῆς· ἡ εὐειδὴς τῆς θυγατρὸς τοῦ λιθογλύφου μορφὴ, τὴν ὁποίαν αἱ λύπαι κατεδάμασαν, ἐνέφαινε ταπεινωτίν τινα γλυκυτάτην καὶ μελαγχολικήν. Χάρις εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Ροδόλφου καὶ εἰς τὰς φροντίδας του διὰ τὴν οἰκογένειάν της, ἡ μήτηρ τῆς Λουΐζης Μορὲλ, ἥτις συνώδευεν αὐτὴν, ἐπανέκτησε τὴν ὑγείαν της.

Ἐρωτήσαντος τοῦ θυρωροῦ τῆς ἐξωτάτης θύρας τὴν κυρίαν Γεωργίαν τί ἐπεθύμει, αὕτη τὸν ἀπεκρίθη ὅτι εἷς τῶν ἰατρῶν οἵτινες ἐπισκέπτονται τοὺς ἐκεῖσε φρενοβλαβεῖς, τὴν προσκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς ἕνδεκα καὶ ἡμίσειαν ὥρας, μετὰ τῆς συντροφίας της· ἐλέχθη λοιπὸν εἰς τὴν κυρίαν Γεωργίαν, ἂν ἀγαπᾷ νὰ προσμείνῃ τὸν ἰατρὸν εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἢ νὰ κάμῃ ὀλί-

γα βήματα ἐντὸς τῆς δενδροφύτου αὐλῆς, μεχρισοῦ φανῇ. Ἡ μήτηρ τοῦ Γερμανοῦ ἐπροτίμησε τοῦτο· ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ υἱοῦ της καὶ, συνδιαλεγομένη μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ λιθογλύφου, διέτρεξε τὰς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου, ὅπου ἡ Λουίζα καὶ ἡ Γελασίνα τὰς ἠκολούθησαν ἐκ τοῦ πλησίον.

— Τί εὐχαρίστησιν τὴν ἔχω, ἀγαπητὴ Λουίζα, ὅτι σ' ἐπαναβλέπω! εἶπεν ἡ ράπτρια· Ὅταν πρὸ ὀλίγου κατέβημεν ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν τοῦ Βουκεβάλ, καὶ ἤλθαμεν νὰ σ' ἐπάρωμεν, ἠθέλησα ν' ἀναβῶ ἐπάνω νὰ σ' εὕρω ἀλλ' ὁ *σύζυγός μου* μ' ἐμπόδισε, λέγων ὅτι κατοικεῖς εἰς τὸ ἐμάνω ἐπάνω· διὰ τοῦτω ἔμεινα μέσα εἰς τὸ ἁμάξι. Ἔπειτα ἤρχεσο κατόπιν μας εἰς τὸ ἄλλο ὄχημα, εἰς τρόπον ὥστε τώρα πρώτην φορὰν σὲ βλέπω ἀφότου..

— Ἀφότου ἦλθες εἰς τὴν φυλακὴν νὰ μὲ παρηγορήσῃς... Ἀ! δεσποσύνη Γελασίνα, ἀνέκραξεν ἡ Λουίζα μὲ κατάνυξιν· τί ἄγγελος! τί ψυχή... τί...

— Πρῶτον μὲν, ἀγαπητὴ Λουίζα, ἄκουσον· εἶπεν ἡ ράπτρια γηθοσύνως διακόπτουσα τὴν θυγατέρα τοῦ λιθογλύφου, ὅπως ἀποφύγῳ τὰς εὐχαριστίας της· δὲν εἶμαι πλέον δεσποσύνη Γελασίνα, ἀλλὰ *κυρία Γερμανοῦ*. Δὲν ἠξεύρω ἂν τὸ ἔμαθες...

— Ναὶ... ἔμαθα ὅτι ὑπανδρεύθης. Ἀλλ' ἄφες νὰ σ' εὐχαριστήσω...

— Ἀγνοεῖς μολοντοῦτο βέβαια, ἀγαπητὴ Λουίζα ἐπανέλαβεν ἡ *κυρία Γερμανοῦ* διακόπτουσα ἐκ νέου τὴν θυγατέρα τοῦ Μορὲλ, ἀγνοεῖς ὅτι ἡ ὑπανδρεία μου ἔγινε διὰ τῆς γενναιοδωρίας ἐκείνου ὅστις εἶναι ἡ πρόνοια ὅλων ἡμῶν, καὶ σοῦ, καὶ τῆς οἰκογενείας, κ'ἐμοῦ, καὶ τοῦ Γερμανοῦ, καὶ τῆς μητρός του!

— Τοῦ Κυρίου Ροδόλφου! Ὦ! καθεκάστην ἡμεῖς εὐλογοῦμεν τ' ὄνομά του!... Ὅταν ἐξῆλθα ἐκ τῆς φυλακῆς, ὁ δικηγόρος ὅστις ἦλθεν ἐκ μέρους του νὰ μὲ ἴδῃ νὰ μὲ συμβουλεύσῃ καὶ νὰ μ' ἐγκαρδιώσῃ, μὲ εἶπεν ὅτι, χάρις εἰς τὸν Κ. Ροδόλφον ὅστις ἔκαμε τόσα δι' ἡμᾶς ἕως τώρα, ὁ Κ. Φεράνδος ὁ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν σκληροτήτων του, παρεχώρησεν ἐτήσιον ἀσφαλὲς εἰσόδημα, τόσον εἰς ἐμὲ... καθὼς καὶ εἰς τὸν πτωχόν μου πατέρα... ὅστις εὑρίσκεται ἐδῶ μέσα...ἐδῶ... ἀλλὰ χάρις τῷ Θεῷ, ἡμέρᾳ παρ' ἡμέρᾳ 'παγαίνει εἰς τὸ καλήτερον...

— Καὶ, ἂν ἡ ἐλπὶς τοῦ ἀξιολόγου αὐτοῦ ἰατροῦ πραγματοποιηθῇ... θὰ τὸν ἐπάρωμεν σήμερον εἰς τὰ Παρίσια μαζῆ μας. Ὁ ἰατρὸς λέγει ὅτι θὰ κάμει μίαν δοκιμὴν ἤτις πολὺ πιθανὸν νὰ ἐπιτύχῃ. Νὰ μᾶς δείξῃ ἔξαφνα ὅλους μαζῆ εἰς τὸν πατέρα σου... ἡ ἔκστασις, λέγει ἐκείνη, ἡ αἰφνιδία ἠμπορεῖ πάραυτα νὰ τὸν ἰατρεύσῃ... Ἐγὼ, μ' ὅλον τὸν μικρόν μου νοῦν, τὸ εὑρίσκω ὡσὰν ἄφευκτον σχεδόν...

— Τί νὰ σὲ εἴπω, δεσποσύνη!

Κυρία Γερμανοῦ... κυρία Γερμανοῦ... Σὲ εἶπα, ἀγαπητὴ Λουίζα, ὅτι δὲν εἶμαι πλέον δεσποσύνη... Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν ὁμιλίαν μας· ἠξεύρεις ἀδελφὴ, τί εἶναι αὐτὸς ὁ Κ. Ροδόλφος ὁποῦ ἀκούεις;

— Εἶναι τῆ θεία πρύνοια τῶν δυστυχῶν.

— Πρῶτον εἶναι αὐτὸ... ἔπειτα; βέβαια τὸ ἄλλο δὲν τὸ γνωρίζεις.. Μάθε τὸ λοιπὸν ἀπ' ἐμέ... (Ἀποταθεῖσα δὲ τότε πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς ὅστις ἐπορεύετο ἐμπρὸς κρατῶν διὰ τοῦ βραχίονος τὴν κυρίαν Γεωργίαν καὶ συνδιαλεγόμενος μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ λιθογλύφου ἡ Γελασίνα ἀνεφώνησε·)Μὴ περιπατεῖς διὰ τόσον ὀγλίγωρα, φίλε μου... ἐξεύρεις ὅτι θὰ κουρασθῇ τοιουτοτρόπως ἡ μητέρα... ἔπειτα ἐγὼ θέλω καὶ νὰ σ' αἰσθάνωμαι πλησίον μου...) Ὁ Γερμανὸς ἐστάφη, ἐβράδυνεν ὀλίγον τὸ βῆμά του, καὶ ὑπεμειδίασε πρὸς τὴν Γελασίναν ἤτις τὸν ἀπέστειλε λαθραίως διὰ τῆς χειρός της ἓν φίλημα.

— Λουΐζα, νὰ μὲ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν· δὲν φαίνεται καὶ εἰς σὲ ὅτι ἔχει μίαν χάριν ὁ Γερμανός μου ξεχωριστήν! Ἰδέ τον.. τί ἀνάστημα κομψόν! τί συμπεριφορὰ εὐγενική!...Εἶχα δίκαιον νὰ τὸν προτιμῶ ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους μου γείτονας, τὸν Κ. Γιρώδιον, καὶ τὸν Κ. Καβριώνη!... Ἀληθινὰ, εἶπα Καβριώνη! ... καὶ ποῦ εἶναι ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Πιπελέτου; Ὁ ἰατρος εἶχεν εἰπεῖ νὰ ἔλθουν καὶ αὐτοὶ ἐπειδὴ πολλάκις ὁ πατήρ σου ἀνέφερε τ' ὄνομά των...

— Ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ φανοῦν, ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν πολὺ πρὸ ἐμοῦ.

— Ὦ! τότε λοιπὸν θὰ ἔλθουν ἀφεύκτως· ὅσον δι' ἀκρίβειαν εἰς ρητὰς ὑποσχέσεις ὁ Κ. Πιπελέτος εἶναι... ἂς εἰπῇ καὶ ἄλλος... Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν πάλιν εἰς τὴν ὑπανδρειάν μου καὶ εἰς

τὸν Κ Ροδόλφον. Πρῶτον μὲν ἔστειλεν ἐμὲ τὴν ἰδίαν καὶ ἠλευθέρωσα τὸν Γερμανὸν ἀπὸ τὴν κατηραμένην φυλακὴν, μὲ τὴν ἄδειαν πρὸς τὸν διευθυντήν. Φαντάσου τὴν χαράν μας! Μόλις φθάνομεν εἰς τὴν κάμερή μου καὶ καθήμεθα μαζῆ καὶ οἱ δύο καὶ σοῦ κάμνομεν ἕνα φαγεῖ, ἕνα φαγεῖ, ἀπ' ἐκεῖνα τὰ καλὰ φαγειὰ, ὅπου γλύφει κάνεὶς καὶ τὰ δάκτυλά του. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλὰ ὀλίγον μας ἐχρησίμευσε, ἐπειδὴ δὲν ἤγγιξε μέσα κάνεὶς τὸ περόνι του· ἡ πολλὴ χαρὰ 'ξεύρεις! Μόνον ὠμιλούσαμεν· ἐλέγαμεν, καὶ ποῦ νὰ σωθοῦν! Τέλος πάνταν, εἰς τὰς ἔνδετα ἡ ὥρα σηκώνεται καὶ φεύγει ὁ Γερμανὸς μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ἀνταμωθῶμεν πάλιν τὴν ἐπαύριον. Εἰς τὰς πέντε ὥρας τὸ πρωῒ σηκόνομαι καὶ πιάνω τὴν δουλειά μου· εἶχα δύο ἡμέραις ὁποῦ ἔμεινα ὀπίσω. Εἰς τὰς ὀκτὼ κτυποῦν τὴν θύρα μου, ἀνοίγω· ποῖον βλέπω νὰ ἐμβαίνῃ; τὸν Κ. Ροδόλφον... 'Αρχίζω ἐγὼ ἀμέσως νὰ τὸν εὐχαριστῶ ἐκ βάθους ψυχῆς διὰ τὰ ὅσα ἔκαμεν ὑπὲρ τοῦ Γερμανοῦ· δὲν μ' ἀφήνει νὰ τελειώσω—Καλή μου γειτόνισσα, μὲ λέγει ὁ Γερμονὸς ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ ἔλθει, δός τον αὐτὸ τὸ γράμμα. Πιάνετε καὶ οἱ δύο ἓν ἀμάξι, καὶ 'παγαίνετε ἀμέσως εἰς ἓν μικρὸν χωρίον τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Βουκεβάλ, πλησίον τοῦ 'Εκουέν, διὰ τῆς ὁδοῦ Σαίντ-Δενῆ. 'Αφοῦ ὑπάγετε ἐκεῖ, ἐρωτᾶτε ποῦ εἶναι ἡ κυρία Γεωργία... καὶ σᾶς ἐπεύχομαι καλὴν διασκέδασιν—Νὰ σᾶς εἰπῶ ὅμως, κύριε Ροδόλφε, εἶναι ὁποῦ θὰ χάσω καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπὶ ματαίῳ, καὶ θὰ γίνουν τότε τρεῖς ἡμέραι χαμέναι δι' ἐμέ.—Δὲν βλάπτει, καλή μου γειτόνισσα, εἰς τῆς κυρίας Γεωργίας θὰ εὕρεις δουλιά· σ' ἐσύστησα παρ' αὐτῇ καὶ δὲν θὰ σοῦ λείψει ποτὲ ἐργασία.—'Αφοῦ λοιπὸν ἔχει οὕτω, τότε ναί, σᾶς ὑπερευχαριστῶ, κύριε Ροδόλφε.—'Υγίαινε, καλή μου γειτόνισσα.— Εἰς τὸ καλὸ καλέ μου γείτονα, εὐχαριστῶ. — Φεύγει ἐκεῖνος, ἔρχεται ὁ Γερμανός· τὸν διηγοῦμαι τὸ πρᾶγμα· ὁ Κ. Ροδόλφος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς γελᾷ· ἀναβαίνομεν εἰς ἓν ἁμάξι εὔθυμοι ὡτὰν τρελοί, ἡμεῖς οἱ χθὲς ἀκόμη τόσον περίλυποι... Φαντάσου... ρθάνομεν εἰς τὸ Βουκεβάλ... Ἄ! ἀγαπητὴ Λουΐζα, ἴδὲ ... καὶ τώρα ἐνῷ σὲ τὰ λέγω μ' ἔρχονται δάκρυα... 'Η κυρία Γεωργία αὐτὴ τὴν ὁποίαν βλέπεις ἐμπρός μας, ἦτον ἡ μητέρα τοῦ Γερμανοῦ.

— Ἡ μητέρα του!!

— Ἡ μητέρα του, ἀδελφή μου, ἡ μητέρα του· τῆς ἔκλεψαν ἀπὸ μικρὸ παιδί. Φαντάσου τὴν χαρά των! Ἀφοῦ ἔκλαυσεν ἀρκετὰ ἡ κυρία Γεωργία καὶ κατηυχήθη τὸν υἱόν της χιλιάκις, ἦλθε καὶ ἡ ἰδική μου σειρά. Ὁ Κ. Ροδόλφος, ὡς φαίνεται, τὴν εἶχε γράψει καλὰ πράγματα περὶ ἐμοῦ, ἐπειδὴ μὲ εἶπε, σφίγγουσά με εἰς τὰς ἀγκάλας της, ὅτι ἐγνώριζε τὴν πρὸς τὸν υἱόν της διαγωγήν μου. — Καὶ ἂν εὐαρεστῆσθε, μητέρα μου, εἶπεν ὁ Γερμανὸς, θέλει γίνει καὶ ἡ Γελασίνα θυγάτηρ σας.— Ἂν εὐαρεστοῦμαι, τέκνα μου! ἐξ ὅλης μου καρδίας· γνωρίζω ὅτι δὲν ἠδύνασο νὰ εὕρῃς καλητέραν οὐδὲ χαριεστέραν σύζυγον. —Θρονιζόμεθα τὸ λοιπὸν, ἀδελφὴ, ἐγὼ καὶ ὁ Γερμανὶς εἰς ἓν ἀγροκήπιον λαμπρὸν... λαμπρόν! Ἔστειλα καὶ μοῦ ἔφεραν τὰ καναράκια μου, νὰ χαροῦν καὶ αὐτὰ τὰ κακόμοιρα... Τί νὰ σοῦ εἰπῶ... μολονότι δὲν ἀγαπῶ τὴν ἐξοχὴν τόσον ὀγλίγωρα ἐπερνοῦσαν αἱ ἡμέραι, ὥσντε ἐθαρροῦσες ὅτ' εἶναι ὄνειρον· ἐδούλευα μόνον πρὸς διασκέδασιν· ἐμετάπιανα τῆς κυρίας Γεωργίας, ἐπήγαινα εἰς τὸν περίπατον μετὰ τοῦ Γερμανοῦ, ἐτραγῳδοῦσα, ἐπηδοῦσα, σὲ λέγω ἔγινα θεότρελη!... Τέλος πάντων, διορίζεται ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου μας διὰ... χθὲς δεκαπέντε. Δύο ἡμέρας ἀρχήτερα, νὰ κ' ἔρχεται μέσα εἰς ἕνα ὡραῖον ὄχημα ἕνας κύριος ὑψηλὸς, ἕνας σωματώδης, φαλακρὸς, ἕνας ἀρχοντάνθρωπος, καὶ μοῦ φέρει, ἀπὸ μέρος, λέγει, τοῦ Κ. Ροδόλφου... ἂν τὸ εὕρῃς τί;... ἓν ὡραῖον κιβώτιοτ μὲ γράμματα ἐπάνω χρυσὰ, μέσα εἰς μίαν πλάκα ἀπὸ μάρμαρον κυανόν· *Ἐργασία καὶ Φρόνησις, Ἀγάπη καὶ εὐτυχία.* Ἀνοίγω τὸ κιβώτιον, τί νὰ ἰδῶ; δῶρα τοῦ κυρίου Ροδόλφου· κάτι καλύπτρας ἀπὸ δαντέλλαι, ὡσὰν αὐτὴν ὁποῦ φορῶ, ὑφάσματα ἄκοπα δι' ἐσθῆτας, διάφορα διαμαντικὰ, περιχείρια, αὐτὴν τὴν *σάρπα*, ἕνα ὡραῖον σάλι τέλος πάντων, τὰ πράγματα ὁποῦ διαβάζει κάνεις εἰς τὴν Χαλιμᾶ... νὰ τὰ βλέπει ἀληθινὰ, ἐμπροστά του .... φαντάσου!

— Τωόντι ! εἶδες τί καλὸν εἶναι νὰ ἦναι κάνεις καλὸς καὶ φιλόπονος !

— Καὶ μήπως ἐγὼ, ἀγαπητὴ Λουΐζα, ἤθελα νὰ ἦμαι καλὴ καὶ φιλόπονος καὶ ἤμουν ; εὑρέθηκα νὰ ἦμαι φυσικὰ καμωμένη

τοιαύτη καὶ διὰ τοῦτο· ὄχι πῶς ἔκαμνα ἐπίτηδες. Στάσου ἀκόμη νὰ ἰδῇς· κάτω κάτω εἰς τὸ κιβώτιν εὑρίσκω ἕνα μικρὸν χαρτοφυλάκιον κ' ἔγραφε μέσα. *Ὁ καλὸς γείτων πρὸς τὴν καλὴν γειτόνισσαν.* Τὸ ἀνοίγω εὑρίσκω δύο ἐπιστολάς· τὴν μίαν διὰ τὸν Γερμανόν, τὴν ἄλλην δι' ἐμέ· εἰς τὴν τοῦ Γερμανοῦ (ἦταν ἀνοικτὴ καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη) εὑρίσκω ἓν ἔγγραφον δι' οὗ ἐδιορίζετο διευθυντὴς εἰς μίαν τράπεζαν διὰ τοὺς πτωχούς, μὲ τέσσαρας χιλιάδας φράγκων μισθὸν ἐτήσιον· ἐκεῖνος πάλιν εὑρίσκει ἔγκλειστον μέσα εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ γραφὴν μίαν συναλλαγματικὴν ἀπὸ σαράντα χιλιάδας φράγκων πληρωτέα παρὰ τοῦ... παρὰ τοῦ Βασιλικοῦ Θησαυροφυλακίου... Ναὶ καὶ αὐτὰ ἦταν ἡ πίκρά μου... Εἶπα ἀμέσως νὰ τὰ στείλω ὀπίσω, ἀλλ' ἡ κυρία Γεωργία μοῦ ἀπεκρίθη·— Παιδί μου ἠμπορεῖς, καὶ πρέπει μάλιστα νὰ τὰ δεχθῇς· εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ τῆς φρονήσεώς σου, τῆς φιλοπονίας σου καὶ τῆς συμπαθείας σου πρὸς τοὺς ὅσοι πάσχουν. Διότι, ὅταν ἐπήγαινες κ' ἐπεσκέπτεσο τοὺς δυστυχεῖς, τὴν ὥραν ὁποῦ ἔχανες εἰς αὐτὸ ἐκάθησο τὴν νύκτα καὶ τὴν ἔπαιρνες ἀπὸ τὸν ὕπνο σου, ὥστε ἐκινδύνευσες καὶ ν' ἀρρωστήσῃς...

— Ὦ! αὐτὸ εἶναι ἀληθέστατον, ἀνέκραξεν ἡ Λουΐζα· δὲν ὑπάρχει ψυχὴ πλέον ἀγγελικὴ ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου... δεσποσ.. τὴ κυρία Γερμανοῦ.

— Πάλιν ἐκόντεψες! Γυρίζω τότε καὶ λέγω εἰς τὸν σωματώδη ἐκεῖνον κύριον, ὅτι αὐτὰ ὅλα ἐγὼ τὰ ἔκαμα ἀπὸ εὐχαρίστησίν μου καὶ ὄχι τάχα διὰ νὰ κάμω τὸ καλόν.— Δὲν βλάπτει, μ' ἀποκρίνεται· ὁ Κ. Ῥοδόλφος εἶναι βαθύπλουτος ἄνθρωπος, σᾶς δίδει αὐτὴν τὴν προῖκα διὰ νὰ σᾶς φανερώσῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ φιλίαν του· μεγάλως ἤθελε λυπηθῇ ἂν τὴν ἠρνεῖσθε· ἔπειτα ἐκεῖνος θὰ ἔλθει νὰ παρευρεθῇ καὶ εἰς τὸν γάμον, καὶ τότε θὰ σᾶς βιάσῃ νὰ τὴν δεχθῆτε.

— Τί εὐτυχία ὅταν πίπτουν τὰ πλούτη εἰς χεῖρας τοιούτων ἀνθρώπων γενναίων!

— Νὰ ἦτο μόνον πλούσιος... ἀλλ' ἐκτὸς τούτου... ἄ! ἀδελφὴ, νὰ ἤξευρες ὁ Κ. Ῥοδόλφος αὐτὸς τί εἶναι! Καὶ ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τοῦ ἔδοτα κ' ἐστήκωσε τὸ κομβόδεμα μὲ τὰ φορέματα τοῦ Γερμανοῦ! Ὑπομονή... νὰ ἰδῇς... Τὴν παραμονὴν

τοῦ γάμου, τὸ βράδυ ἀργὰ πολύ, νὰ καὶ φθάνει πάλιν εἰς τὸ Βουκεβάλ ὁ φαλακρὸς ἐκεῖνος κύριος, καὶ μᾶς λέγει ὅτι Κ. Ῥοδόλφος δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἔλθῃ ἐπειδὴ ἦτον ἀδιάθετος, ἀλλ' ὁ κύριος αὐτὸς ὁ φαλακρὸς θὰ ἔλθῃ ἀντ' ἐκείνου... Τότε μόλις, ἀγαπητὴ Λουίζα, ἐμάθαμεν ὅτι ὁ εὐεργέτης σου... καὶ ὁ ἰδικός μας... ἦτο... μάντευσε τίς; ... ἕνας πρίγκηψ! Τί λέγω πρίγκηψ; ... μία Βασιλικὴ Ὑψηλότης, ἕνας δοὺξ βασιλεύων, ἕνας μικρὸς βατιλεὺς... καθὼς μὲ εἶπεν ὁ Γερμανός.

— Ὁ Κ. Ῥοδόλφος! ...

— Πῶς σὲ φαίνεται, ἀγαπητὴ Λουίζα! Κ' ἐγὼ τοῦ εἶχα εἰπεῖ νὰ μοῦ μεταπιάνῃ νὰ σφουγγαρίζω τὴν κάμερή μου!... Κατάλαβε εἰς ποίαν ἀμηχανίαν εὑρέθηκα! Ὅταν εἶδα κ' ἐγὼ ὅτι ἦτο σχεδὸν ἕνας βασιλεὺς δὴν ἐτόλμησα ν' ἀρνηθῶ τὴν προῖκα. Ἐστεφανώθημεν... Εἶναι τώρα ὀκτὼ ἡμέραι ὁ Κ. Ῥοδόλφος μᾶς ἐμήνυσεν ὅτι ἐπεθύμει πολὺ, ἐγὼ ὁ Γερμανὸς καὶ ἡ κυρία Γεωργία, νὰ ὑπάγωμεν εἰς ἐπίσκεψίν του· κινοῦμεν λοιπὸν νὰ ὑπάγωμεν. Ἐκτύπα ἀδελφὴ ἡ καρδία μου ὡσὰν τοῦ ψαριοῦ νὰ συλλογίζωμαι πῶς θὰ παρουσιασθῶ· φθάνομεν εἰς τὴν ὁδὸν Πολουμέτου, ἐμβαίνομεν μέσα εἰς ἕνα παλάτι· περνοῦμεν, περνοῦμεν κάμεραις... δοῦλοι ἀπ' ἐδῶ μὲ χρυσὰ σειρήτια, κύριοι ἀπ' ἐκεῖ κατάμαυρα ἐνδυμένοι, μὲ ἀλυσίδας ἀργυρᾶς τριγύρω τοῦ λαιμοῦ καὶ μὲ σπαθιὰ εἰς τὴν μέσην, ἀξιωματικοὶ μὲ τὰς στολάς των τὰς ἐπισήμους... πράγματα! ... κ' ἔπειτα χρυσᾶ πράγματα ἀπ' ἐδῶ, χρυσᾶ ἀπ' ἐκεῖ, παντοῦ ... ἐθάμβωσαν τὰ ὄμματά μου. Τέλος πάντων, εὑρίσκομεν τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖνον αὐθέντην, τὸν φαλακρὸν μέσα εἰς ἕνα δωμάτιον, μαζῆ μὲ ἄλλους κυρίους, ὅλους μέσα εἰς τὰ χρυσᾶ κεντήματα βουτημένους· μᾶς εἰσάγει αὐτὸς μέσα εἰς ἕνα μέγαν θάλαμον, κ' ἐκεῖ εὑρίσκομεν τὸν Κ. Ῥοδόλφην... τὸν πρίγκηπα δηλαδὴ ἐνδεδυμένον ἁπλούστατα, καὶ τόσον γλυκύν, τόσον καλομίλητον, τόσον ταπεινόν... τέλος πάντων τόσον *κύριον Ροδόλφον ἁπλοῦν* ὡς ἄλλοτε ὥστε ἀμέσως ἀνέλαβα τὰ θάρρη μου, ἐνθυμουμένη ὅτι τὸν εἶπα κ' ἐκάρφωσε τὸ σάλι μου μίαν φορὰν, καὶ μίαν ἄλλην μοῦ ἐδιόρθωσε τὸ κονδύλι μου, κ' ἔπειτα μ' ἔδιδε τὸν βραχίονά του κ' ἐξηρχόμεθα μαζῆ εἰς τὸν δρόμον.

— Καὶ δὲν ἐδειλίασες πλέον ; ὦ ! ἐγὼ, πῶς ἤθελα τρέμει !

— Ἐγὼ, ἐξ ἐναντίας. Ἀφοῦ ὑπεδέχθη τὴν κυρίαν Γεωργίαν μὲ μίαν καλωσύνην ἄλλο νὰ σᾶς τὸ λέγω, κ' ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ Γερμανοῦ, μὲ εἶπε χαμογελῶν· — Αἴ ! καλή μου γειτόνισσα, πῶς περνᾷ ὁ θειὸς Κρήτας καὶ ἡ Ῥαμονέττα ; (Εἶναι τ' ὄνομα ὁποῦ ἔχω δοσμένον εἰς τὰ καναρίκιά μου στοχάσου, ἀδελφὴ, νὰ τὸ ἐνθυμεῖται· ἰδὲ καλωσύνην...)—Εἶμαι βέβαιος, ἐπρόσθεσεν, ὅτι τώρα τ' ἄσματά σας σοῦ καὶ τοῦ Γερμανοῦ, ὑπερβαίνουν τὸ κελάδημα τῶν γλυκυφθόγγων σου αὐτῶν πτηνῶν.— Μάλιστα, ὑψηλότατε (ἡ κυρία Γεωργία, εἰς ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρόμου μᾶς ἐδίδασκε καὶ τοὺς δύο πῶς πρέπει νὰ λέγωμεν τὸν Κ. Ροδόλφον. Ὑψηλότατον λέγουν τὸν πρίγκηπα)·—Μάλιστα, ὑψηλότατε, ἡ εὐτυχία μας εἶναι μεγίστη, καὶ μᾶς φαίνεται πολὺ μεγαλητέρα καὶ γλυκητέρα ἐπειδὴ τὴν χρεωστοῦμεν εἰς ὑμᾶς—Παιδί μου, δὲν τὴν χρεωστεῖτε εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὰς ἀρετάς σας. Καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τὰ λοιπά· ἀφήνω τὰς ἄλλας φιλοφρονήσεις. Τέλος πάντων τὸν ἀπεχαιρετήσαμεν μὲ ὄχι ὀλίγον κόπον· συμπέρανε ἐπειδὴ δὲν θὰ τὸν ἰδοῦμεν πλέον.... Μᾶς εἶπενὅτι ἐπιστρέφει εἰς τὴν Γερμανίαν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἴσως ἕως τὰ τώρα καὶ ἀνεχώρησε· ἀλλ' εἴτε ἀνεχώρησεν εἴτε ὄχι, ἡ ἐνθύμησίς του δὲν θὰ μᾶς λείψει οὔτε στιγμήν.

— Πόσον εὐτυχεῖς θὰ εἶναι οἱ ὑπήκοοί του, νὰ ἔχουν ἕνα τοιοῦτον ἡγεμόνα !

— Φαντάσου ! ἀφοῦ εἰς ἡμᾶς ὁποῦ δὲν εἴμεθα τίποτε ἔκαμε τόσα καλά ! ... Ἐλησμόνησα νὰ σὲ εἴπω, ὅτι εἰς ἐκεῖνο τὸ ἴδιον ἀγροκήπιον ἐκατοίκησε καὶ μία ἀπὸ τὰς παλαιάς μου φιλενάδας, σύντροφός μου εἰς τὴν φυλακὴν, μία ἀξιόλογος νέα, ἥτις ηὐτύχησε καὶ αὐτὴ ν' ἀπαντήσῃ τὸν Κ. Ῥοδόλφον ἀλλ' ἡ κυρία Γεωργία μοῦ ἐσύστησε κατ' ἐπανάληψιν νὰ μὴ τὴν ἀναφερω τελείως εἰς τὸν πρίγκηπα, δὲν ἀγαπᾷ νὰ τὸν ὀμυλοῦν περὶ τῶν εὐεργεσιῶν ὅσας κάμνει... Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ καλή μου ἐκείνη φίλη, ἡ Κελατζήστρια, ηὗρεν, ὡς φαίνεται, τοὺς γονεῖς της, καὶ τὴν ἐπῆραν μαζῆ των εἰς τὸν τόπον των πολὺ μακρὰν ἀπὸ τοὺς Παρισίους, πολὺ μακράν· ἐλυπήθηκα μόνον ὅτι δὲν ἠμπόρεσα κἄν νὰ τὴν ἀποχαιρετήσω πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς της.

Ἀλλὰ σὲ ζητῶ σηγνώμην καλή μου Λουΐζα... εἶμαι πολὺ ἐγωϊστὴς ἀναφέρω ὅλο πράγματα χαροποιὰ... εἰς τὴν ἔχουσαν τόσας δικαίας λύπας...

— Νὰ ἐζοῦσε κἂν τὸ παιδί, εἶπεν ἡ Λουΐζα περίλυπος διακόπτουσα τὴν Γελασίναν αὐτὸ ἤθελε μὲ παρηγορεῖ· διότι τώρα ποῖος πλέον τίμιος ἄνθρωπος θὰ θελήσει νὰ μὲ πάρῃ ἔστω καὶ μὲ τὰ χρήματα ὅσα ἔχω ;

— Ἐξ ἐναντίας, Λουΐζα μου, ἐγὼ νομίζω ὅτι πᾶς τίμιος ἄνθρωπος θὰ ἐννοήσει τὴν θέσιν σου· ἀφοῦ σὲ γνωρίσῃ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ σὲ συγκλαύσῃ καὶ νὰ σὲ σεβασθῇ... βέβαιος ὅτι καλητέραν γυναῖκα ἀπὸ σὲ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπαντήσῃ.

— Τὸ λέγεις διὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃς...

— Ὄχι, τὸ λέγω, διότι τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές.

— Τέλος πάντων ἀληθὲς ἢ ὄχι, ὁ καλός σου αὐτὸς λόγος πάντοτε μὲ παρηγορεῖ... καὶ σὲ εἶμ' εὐγνώμων... Ἀλλὰ ποῖος ἔρχεται ; Ἄ, ὁ Κ. Πιπελέτος καὶ ἡ γυναῖκά του! ... Τὸν βλέπω χαρούμενον... πῶς τὸ ἔπαθεν αὐτὸς ! ὁποῦ τῶρα ὕστερα ἦτον ὅλος μελαγχολία διότι τὸν ἐπείραζεν ὁ Κ. Καβριώνης !

Καὶ ὄντως, ὁ Κ. καὶ ἡ κυρία Πιπελέτου προῆλθον περιχαρῶς ὁ Ἀλφρέδης, τὸν αἰώνιον πάντοτε φορῶν τρομπονοειδῆ πῖλον του, πράσινον μεγαλοπρεπέστατον ἔνδυμα, στιλπνότατον ἔτι διατηρούμενον λαιμοδέτην μὲ κεντήματα εἰς τὰς γωνίας, περιπτύσσοντα τὰ ἐξέχοντα πτερὰ τοῦ χιτῶνός του, ὑπέρμετρα τὸ μέγεθος κρύπτοντα τὸ ἥμισυ τῶν παρειῶν του· μακρὸν καὶ εὐρὺ ἐσωκάρδιον κιτρινώτατον, περισκέλίδα μαύρην, κοντὴν ὀλίγον περικνημίδας ὡτὰν τὴν χιόνα λευκὰς. καὶ ἐμβάδας στιλπνοτάτας ἰδοὺ ἡ ἐνδυμασία του. Ἡ Ἀναστασία πάλιν ἐκαμάρωνε τὴν ἀπὸ πράσινον μερινὸν ἐσθῆτά της καὶ τὸ κυανοῦν της σάλι ... Ἡ περροῦκά της ἦτο κτενισμένη προσφάτως καὶ διορθωμένη εἰς βοστρύχους· ἐκράτει δὲ τὴν καλύπτραν της κρεμαμένην ἐκ τοῦ βραχίονός της διὰ ταινιῶν πρασίνων, ἐν εἴδει σπυρίδας.

Ἡ συνήθως σοβαρωτάτη, μελαχολικὴ καὶ ἐσχάτως ὠχροτάτη μορφὴ τοῦ Ἀλφρέδη, ἐφαίνετο σήμερον περιχαρεστάτη· ἅμα εἶδε μακρόθεν τὴν Λουΐζαν καὶ τὴν Γελασίναν, ἔτρεξε πρὸς αὐτὰς· Ἐγλυτώσαμεν... Ἔφυγε !

— Τί τρέχει, καλὲ κύριε Πιπελέτε, εἶπεν ἡ Γελασίνα, καὶ

εἶσθε τόσον εὔθυμος ; πῶς τὸ ἐπάθετε ;

— Ἔφυγε, δεσποσύνη, τάχα... θέλω, ἤθελα, ἔπρεπε νὰ εἰπῶ κυρία, ἐπειδὴ τώρα ὁποῦ ἐγινήκατε καὶ ἡ εὐγενεία σας παρόμοια ὡσὰν τὴν Ἀναστασία, ἐξ αἰτίας τῆς ζευζὶ...σευξέ... ζηυξέξε... ζεύξεώς σας... καθὼς πάλιν καὶ ὁ ἄρχωντάς σας, ὁ Κ. Γερμανὸς, ἔγινεν ὅμοιος καὶ παρόμοιος μ' ἐμέ...

—Σᾶς εὐχαριτῶ, κύριε Πιπελέτε· ἀλλὰ ποῖος λέγετε ὅτι ἔφυγε ;

— Ἀνεχώρισε, 'πάγει... ὁ Καβριώνης ! ἀνέκραξεν ὁΚ. Πιπελέτος σαίνων καὶ ἀνεσαίνων μὲ ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν, ὡς νὰ τὸν ἀφῃρέθη μέγα βάρος ἐκ τοῦ στήθους. Φεύγει ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, διὰ πάντοτε, ἐπὶ ζωῆς...Τέλος πάντων, ἀνεχώρησε.

— Εἶσθαι βέβαιος;

— Τὸν εἶδα... μὲ τὰ ἴδιά μου 'μάτια τὸν εἶδα... ὁ Καβριώνης... τί λόγος! ἀνέβαινεν εἰς τὸ ὄχημα ὁποῦ φεύγει διὰ τὸ Στρασβοῦργον, καὶ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματά του... καὶ ὅλα του τὰ ἔπιπλα, δηλαδὴ μία θήκη τοῦ καπέλλου, ἕνα τριπόδι τῆς ζωγραφικῆς καὶ ἕνα κουτὶ μὲ βαφαῖς... ὅλα του !

Τί κάθεται καὶ σᾶς ψάλλει πάλι τὸ γερόντιο, τί; εἶπεν ἡ Ἀναστασία προσελθοῦσα καὶ αὐτὴ ἀσθμαίνουσα, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ προφθάσῃ τὰ κατεσπευσμένα τοῦ Ἀλφρέδου βήματα. Βάλλω στοίχημα ὅτι σᾶς λέγει διὰ τὸν μισευμὸ τοῦ Καβριώνη ... ἄλλο δὲν ἔλεγεν εἰς ὅλον τὸ δρόμο παρ' αὐτὸ καὶ πάλιν αὐτό...

— Δηλαδὴ... βέβαια καὶ δὲν παύω τοῦ νὰ τὸ ἐπαλαμβάνω... Ἀκούεις! ἐγὼ ἕως τώρα ἐθαρροῦσα ὅτι εἶχε μέσα 'στὸ καπέλλο μου ἕνα καντάρι μολύβι, καὶ τώρα νομίζω ὅτι μὲ τὸ σηκάνει ὁ ἀέρας εἰς τὰ μισούρανα! Ἔφυγε, τέλος πάντων... δὲν θὰ γυρίσει καὶ ποτέ!

— Ἂς 'πάγει 'ς τ' ἀνάθεμα... τὸ ἀχρεῖο ὑποκείμενο!

— Ἀναστασία, μὴ κακολογίαις, γυναῖκα... ἔφυγε, αὐτὸ φθάνει... ἡ χαρὰ μὲ κάμει νὰ γίνωμαι ἀφιλέκδηκος, τὸ πολὺ ὁποῦ θὰ εἰπῶ εἶναι, πῶς ἦταν ἕνας κακὸς γαϊδαρος...

— Καὶ πῶς ἐμάθετε ὅτι κατευθύνεται εἰς τὴν Γερμανίαν ; ἠρώτησεν ἡ Γελασίνα.

— Μᾶς τὸ εἶπεν ἕνας φίλος τῆς κορώνας τῶν ἐνοικατόρων.

'Αληθινά, τὰ ἐμάθατε καὶ τ' ἄλλα;... ὁ Κ. Ροδόλφος ἐπῆγε κ' ἐσύστησε τὸν 'Αλφρέδη κοντὰ εἰς τοὺς πλουσίους ὁποῦ γνωρίζει, καὶ τώρα μοῦ τὸν ἐδιόρισαν τὸν 'Αλφρέδη, οἰκοφύλακα μιᾶς Τράπεζας ὁποῦ ἀνοίγεται διὰ τοὺς πτωχοὺς μέσα εἰς τ' ὀσπίτι μας, ἀπὸ ἕνα *φιλανθρωπικὸ* ὑποκείμενο, ὡσὰν ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Κ. Ροδόλφος γραμματικός!

— Τὰ πράγματα, βλέπω, ἔρχονναι ὅλα δεξιὰ, ὑπέλαβεν ἡ Γελασίνα· αὐτῆς τῆς τραπέζης διευθυντὴς διωρίσθη ὁ σύζυγός μου, μέσον τοῦ Κ. Ροδόλφου κ' ἐκεῖνος.

— 'Αληθινά; Ἔρρρρρι πάλι, τὸ λοιπόν... ἀνέκραξε χαρμοσύνως ἡ κυρία Πιπελέτου. Τόσο τὸ καλήτερο! καλήτερα μεταξύ μας παρὰ νὰ ἔχωμεν ξένους· καλήτερα, ψυχίτσα μου, πρόσωπα ὁποῦ γνωρίζεις παρὰ καινούρια, τίς ἐξεύρει ποῖα... Διατί λέτε μὲ τὸν Καβριώνη· νὰ ἰδῆτε, ψυχίτσα μου· ἔρχεται καὶ μᾶς ἀναφέρει τὸν διορισμὸ τοῦ 'Αλφρέδη ἕνας αὐθέντης ὑψηλὸς, φαλακρὸς, σωμασώδης ἔπειτα γυρίζει καὶ μᾶς ἐρωτᾷ· 'Εκατοίκησε, λέγει, ἕνας *ζγουράφος* ἐξακουσμένος, λέγει, τὸ ὄνομά του Καβριώνης; 'Ακούει τώρα Καβριώνης, ὁ ἀπατός του, τὸ γερόντιο ἐδῶ, καὶ νά σου τὸ βλέπεις καὶ σηκώνει, ψυχή μου τὸ ὑπόδημα ὁποῦ ἐκρατοῦσεν εἰς τὰ χέρια του πρὸς τὰ ἐπάνω, καὶ ἑτοιμάζεται νὰ τὸν πιάσουν τὰ σπάσματα. Καλῇ τύχῃ καὶ ὁ αὐθέντης ἐπρόσθεσεν ἀμέσως—Αὐτὸς ὁ *ζγουράφος* φεύγει τώρα διὰ τὴν Γερμανία· τὸν ἐπῆρεν ἕνας πλούσιος ὁποῦ ἔχει νὰ *ζγουραφίσῃ* τὸ παλάτι του, καὶ εἶναι μία δουλειὰ ὁποῦ θὰ διαρκέσει διὰ πολλὰ χρόνια... ἴσως καὶ θὰ μείνῃ πλέον ἐκεῖ ὁ Καβριώνης διὰ πάντοτε.

— Μάλιστα, ἐπρόσθεσεν ὁ Κ. Πιπελέτος, πρὸς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν, μοῦ εἶπεν αὐτὸς ὁ κύριος καὶ τὴν ἡμέραν, ὡς καὶ τὴν ὥραν ὁποῦ ὁ Καβριώνης ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ, κ' ἐπῆγα μαζῇ μὲ τὴν ἀπατή της...

— Ἐπήγαμεν καὶ τὸν εἴδαμεν· ἐκάθητο ἐπάνω ἐπάνω τοῦ ἀμαξιοῦ, ἀπὸ δίπλα ἀπὸ τὸν ἡνίοχον· στὴν ὑστερινὴ θέσι.

— Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἁμάξι ἐξεκίνησε, γυρίζει ὁ Καβριώνης καὶ μὲ βλέπει, μὲ διακρίνει, καὶ μοῦ φωνάζει. *Φεύγω διὰ παντός... ἰδικός σου ἐπὶ ζωῆς!* Καλῇ τύχῃ καὶ ἡ τρουμπέττα τοῦ ἡνιόχου ἐτσέπασε τὴν φωνή του, τοῦ ἀδιάντροπου... ἂς

ἦναι δὰ... ἔφυγε, δόξα τῷ Θεῷ!...

— Καὶ ἔφυγε διὰ παντὸς, πιστεύσατέ με, κύριε Πιπελέτε, εἶπεν ἡ Γελασίνα μόλις κρατοῦσα τὸν γέλωτα. Ἀλλὰ τὸ σύσιο-δέστερον δὲν τὸ γνωρίζετε, ἐπρόσθεσεν ἔπειτα ἡ νεᾶνις... ὁ Κ. Ροδόλφος ἦτον... ἕνας πρίγκηψ μετημφιεσμένος... μία Βασιλικὴ Ὑψηλότης.

— Καλὲ τί κάθεσαι, ψυχίτσα μου, καὶ λές! εἶπεν ἡ Ἀναστασία.

— Σᾶς βεβαιῶ... Νὰ χαρῶ τὸν Γερμανόν... εἶπε σοβαρῶς ἡ Γελασίνα.

— Ἡ κορώνα τῶν ἐνοικατόρων... Βασιλικὴ Ὑψηλότητα! ἀνέκραξεν ἡ Ἀναστασία. Ἔρρρρι πάλι!... Κ' ἐγὼ τοῦ εἶχα εἰπῆ μίαν ημέρα κ' ἐκάθησε νὰ φυλάγῃ τὴν θύρα μας μήπως ἔλθῃ καὶ κτυπήσῃ κἀνείς!... Ἠβοῖ!...ἠβοῖ!...ἠβοῖ!...Καὶ ἐφόρεσε μηχανικῶς τὴν καλύπτραν της, ὡς νὰ ἦτον εὐσχημονεστέρα ἡ κεφαλή της οὕτω πῶς, προκειμένου λόγου περὶ ἑνὸς πρίγκιπος. Καί τοι ἀπὸ τὴν αὐτὴν ὁρμώμενος ἔμπνευσιν ὁ Ἀλφρέδης καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἀποτεινόμενος σκοπὸν, ἐξεσκέπασεν ἐξ ἐναντίας τὴν κεφαλήν του μολονότι δὲν τὸ ἐσυνήθιζε, καὶ ἔκαμε βαθεῖαν ὑπόκλισιν πρὸς τὸν ἀέρα ἀνακράζων·— Ἕνας πρίγκιψ ... μία Ὑψηλότης μέσα εἰς τὸ πτωχικό μας!... Καὶ μὲ εἶδε καὶ εἰς τὰ σινδόνια τοῦ κρεββατιοῦ τὴν ἡμέραν ὅπου ἔπεσα κλινήρης ἐξ αἰτίας τοῦ Καβριώνη!

Ἐν τούτοις ἡ κυρία Γεωργία στρέφεται καὶ λέγει πρὸς τὸν υἱόν της καὶ πρὸς τὴν Γελασίνα·—Παιδιά! ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος.

Ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος εἶχε φυσιογνωμίαν ἀγχινουστάτην, βλέμμα γοργὸν, καὶ μειδίαμα ἀγαθωσύνης μεστόν. Ἡ φωνή του, φύσει ἁρμονικὴ, ἦτο πλήρης γλυκύτητος, ὁσάκις μάλιστα ἀπετείνετο πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς· οὕτω πολλάκις κατεπραΰνε τὴν φυσικὴν τῶν ἀθλίων αὐτῶν ἐρεθιστικότητα. Ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος ἦτον ἐκ τῶν πρώτων οἵτινες ἀντικατέστησαν εἰς τὰ θεραπευτικὰ μέσα τῆς φρενοβλαβείας, τὸν οἶκτον καὶ τὴν πραότητα ἀντὶ τῆς καταναγκαστικῆς βαρβαρότητος τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο ποτὲ πρὸς αὐτούς· ἀπέβαλε τὰ δεσμὰ, ἀπηγόρευσε τὸν δαρμὸν, τὴν κατάντλησιν (les doushes) καὶ πρὸ πάντων, τὴν ἀπομόνωσιν (ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν περιστάσεων).

Ἐκατάλαβεν ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐν τῇ ἐξόχῳ μαθήτει του, ὅτι ἡ μονομανία, ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀπόνοια ἠρεθίζοντο ἔτι μᾶλλον διὰ τῶν καταθλίψεων καὶ τῆς ἀγρίας περιποιήσεως· ἐκατάλαβεν ὅτι, ἂν ἐξ ἐναντίας καθυποβληθῶσιν οἱ φρενοβλαβεῖς εἰς τὴν κοινὴν δίαιταν, τὰ ποικίλα ἀντικείμενα ἅτινα ἀπαντῶσι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τοὺς ἐμποδίζουσι τοῦ νὰ βυθίζονται εἰς μίαν ἰδέαν σταθερὰν, τοσούτῳ μᾶλλον ὀλεθρίαν καθ' ὅσον αὕτη συγκεντροῦται διὰ τῆς μοναξίας καὶ τοῦ φόβου. Ἡ πεῖρα λοιπὸν ἀποδεικνύει ὅτι, πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς ἡ *ἀπομόνωσις* εἶναι τόσον ὀλεθρία ὅσον σωτήριος πρὸς τοὺς κεκρατημένους ἐγκληματίας... κάθως εἰς τοὺς πρώτους ἡ νοερὰ σύγχυσις αὐξάνει ἐντὸς τῆς μοναξίας οὕτως εἰς τοὺς δευτέρους ἡ ἠθικὴ σύγχυσις, ἢ μᾶλλον κατάδυσις αὐξάνει καὶ καθίσταται ἀνίατος διὰ τῆς ἐπιμιξίας τῶν ὁμοφρόνων των. Βέβαια μετὰ παρέλευσιν ἐνιαυτῶν τινων, τὸ νῦν ἐν ἐνεργείᾳ ποινικὸν σύστημα, μὲ τὰς κοινὰς φυλακάς του, μὲ τὰ ἀτιμωτικὰ ἱκρία καὶ τὰς λαιμητόμους του, θέλει φαίνεσθαι τοσοῦτον ἄγριον τοσοῦτον ὠμὸν, ὅσον μωρὸς καὶ ἀπάνθρωπος μᾶς φαίνεται τὴν σήμερον ὁ παλαιὸς τρόπως δι' οὗ ἐπεριποιοῦντο τοὺς φρενοβλαβεῖς.

— Κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία πρὸς τὸν δόκτορα Ἐρβῖνον μολονότι δὲν γνωρίζω τὸν Κ. Μορὲλ, ἔλαβα μολοντοῦτο τὴν τόλμην νὰ συνοδεύσω τὸν υἱόν μου καὶ τὴν νύμφην μου. Ἐπομένως ἂν ἐπιτύχῃ ἡ σοφὴ ἀπόπειρά σας, καὶ ὁ δυστυχὴς αὐτὸς συνέλθῃ πάλιν εἰς τὰς φρένας του, τὸ θέαμα βέβαια θέλ' εἶσθαι ἀπὸ τὰ πλέον κατανυκτικα, καὶ ἐπιθύμησα νὰ γίνω χ' ἐγὼ αὐτόπτης.

— Νὰ ἰδοῦμεν, κυρία μου· ἐλπίζω τοὐλάχιστον νὰ ὠφελήσῃ πολὺ ἡ αἰφνίδιος παρουσία τῆς θυγατρός του, καὶ τῶν γνωρίμων του.

— Ὅταν ἦλθαν καὶ συνέλαβαν τὸν ἄνδρα μου, εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ Μορὲλ μετὰ συντριβῆς δεικνύουσα πρὸς τὸν ἰατρὸν τὴν Γελασίναν—ἡ εὐγενεία της ἡ καλὴ γειτόνισά μας, τί δὲν ἔκαμεν, ἐξοχώτατε, διὰ τὰ παιδιά μου, ὁποῦ ἐγὼ ἤμην ἀσθενής..

— Ὁ πατέρας μου ἐγνώριζε τὸν Κ. Γερμανὸν, ἐπειδὴ εἶδε πολλὰς εὐεργεσίας ἀπὸ τὴν εὐγενείαν του, ἐπρόσθεσεν ἡ Λουΐζα Ἔπειτα, δεικνύουσα τὸν Ἀλφρέδην καὶ τὴν Ἀναστασίαν—Τοῦ

λόγου των δὲ, ἐξοχώτατε, εἶναι οἱ θυρωροὶ τοῦ οἴκου μας... ἔκαμαν καὶ τοῦ λόγου των ὅ,τι ἠμπόρεσαν ὑπὲρ ἡμῶν.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς πρὸς τὸν Ἀλφρέδην ὅτι παρητήσατε τὴν ὑπηρεσίαν σας διὰ νὰ ἔλθετε· πλὴν βλέπω ὅτι τὸ ἐπράξατε μετὰ πάσης χαρᾶς.

— Κύρρρρριε, εἶπεν ὁ Κ. Πιπελέτος προσκλίνων σοβαρῶς, ὁ καθεὶς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἔχει χρέος νὰ βοηθῇ τὸν πλησίον του ὅπως δύναται... εἴμεθα ὅλοι ἀδελφοί... κ' ἔπειτα ὁ ταλαίπωρος ὁ Μορὲλ ἦτον ἄνθρωπος ἐξαίρετος... τοὐλάχιστον πρὶν χάσῃ τὰς φρένας του.

— Ἂν, κυρία μου, εἶπεν ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Γερμανοῦ ἡ θέα τῶν φρενοβλαβῶν στοχάζεσθαι ὅτι δὲν θὰ σᾶς προξενήσει φόβον τινὰ, ὁρίσατε νὰ διέλθωμεν διὰ τῶν αὐλῶν των, διὰ νὰ πορευθῶμεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκρινα πρόσφορον νὰ μεταφέρωσι τὸν Μορέλ· σήμερον τὸ πρωῒ διέταξα νὰ μὴ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸ ἀγροκήπιον...

— Εἰς ποῖον ἀγροκήπιον, κύριε; ἠρώτησεν ἡ κυρία Γεωργία· ὑπάρχει ἐδῶ κἀνὲν ἀγροκήπιον;

— Μάλιστα· ἔχομεν ἐδῶ πλησίον ἕνα τὸ ὁποῖον καλλιεργοῦν οἱ φρενοβλαβεῖς· καὶ παρέχει, σᾶς βεβαιῶ, σημαντικὸν εἰσόδημα.

— Καὶ λοιπὸν ἐργάζονται οἱ φρενοβλαβεῖ; Ἐλεύθεροι, παρακαλῶ;

— Βέβαια· ἡ ἐργασία, ἡ γαλήνη τῶν ἀγρῶν, ἡ θέα τῆς φύσεως, εἶναι εἷς τῶν καλητέρων θεραπευτικῶν μας τρόπων. Εἷς μόνος φύλαξ τοὺς ὁδηγεῖ ἐκεῖ, καὶ δὲν ἔχομεν παράδειγμα τοῦ νὰ ζητήσῃ κἀνεὶς των νὰ φύγῃ. Ὑπάγουν μὲ ἄκραν των εὐχαρίστησιν... ὁ δὲ μικρὸς μισθὸς τὸν ὁποῖον ἀπολαμβάνουν χρησιμεύει πρὸς πλειοτέραν ἀνακούφισίν των. Ἰδοὺ ἡ θύρα τῆς πρώτης των αὐλῆς... Μὴ φοβεῖσθε καθόλου, κυρία... τώρα βλέπετε πόσον εἶνκι ἥμεροι.

Ἠνοίχθη τότε ἡ θύρα τῆς αὐλῆς. Ἡ αὐλὴ αὕτη, μακρὸν σχηματίζουσα παραλληλόγραμμον, ἦτο δενδρόφυτος, διεσπαρμένη ἀπὸ διάφορα καθίσματα· ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς ἐξετείνοντο στοαὶ εὐάρεσται τὴν ἀρχιτεκτονικήν. Πρὸς τὰς στοὰς ταύτας ἠνοίγοντο τὰ παράθυρα καὶ αἱ θύραι δωματίων εὐρυχώρων καὶ ἀρικῶν. Πεντήκοντας ἀνθρώπων, φαιὰν ὁμοιόμορφον ἐνδυμασίαν

φορούντων, περιπάτουν, συνδιελέγοντο, ἢ ἐκάθηντο εἰς τὸν ἥλιον σιωπηλοὶ θεωροί. Τούτους βλέπων δὲν διέκρινες ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των οὐδὲν σχεδὸν ἴχνος τῆς νόσου ὑφ' ἧς κατείχοντο, ἀλλὰ προκατειλημμένος ἐκ τῶν ἀλλοκότων καὶ ἐσφαλμένων ἰδεῶν τὰς ὁποίας μᾶς δίδουσι περὶ τῶν μανιακῶν, ἠπόρεις θεωρῶν αὐτοὺς τοσοῦτον εὐτάκτους καὶ εὐσχήμονας. Χρειάζεται πεῖρα διὰ ν' ἀνακαλύψῃ ὁ ὀφθαλμὸς ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των τὰ συμπτώματα τῆς φρενοβλαβείας.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ δόκτορος Ἐρβίνου, πολλοὶ τῶν φρενοβλαβῶν τὸν περιεκύκλωσαν φαιδροὶ καὶ πρόθυμοι, τείνοντες πρὸς αὐτὸν τὰς χεῖρας μὲ συμπαθέστατα σχήματα ἀφοσιώσεως καὶ εὐχαριστήσεως, πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ ἰατρὸς ἀπήντησεν μὲ γλυκύτητα λέγων·— Καλημέρα σας, παιδιά μου, καλημέρας σας. Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν, ὡς εὑρεθέντες ὄπισθεν τῶν ἄλλων καὶ μὴ προφθάσαντες νὰ δώσωσι τὴν χεῖρά των εἰς τὸν ἰατρὸν, ἐπρόσφερον αὐτὴν μετὰ δυσταγμοῦ τινος περιδεοῦς πρὸς τοὺς συνοδεύοντας αὐτὸν.— Καλημέρα, φίλοι μου, τοῖς εἶπεν ὁ Γερμανὸς προσδεχόμενος τὴν χεῖρά των μὲ καλωσύνην ἥτις ἐφαίνετο ὅτι τοὺς ἐπροξένει ἀληθῆ ἀγαλλίασιν.

— Ἐξοχώτατε, εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία, τρελοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;

— Τρελοὶ, κυρία μου, καὶ οἱ κινδυνωδέστεροι μάλιστα τῶν ὅσων ἔχομεν ἐδῶ. Τὴν ἡμέραν τοὺς ἀφήνομεν ὁμοῦ, τὴν νύκτα μόνον τοὺς κλείομεν ἕνα ἕκαστον εἰς χωριστὸν δωμάτιον...

— Πῶς... αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι τελείως τρελοί;... Ἀλλὰ πότε λοιπὸν τοὺς ἔρχεται ἡ μανία;...

— Εἰς τὴν ἀρχὴν, ὅταν μᾶς φέρουν· ἀλλ' ἔπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκ τῆς θεραπείας τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνουν καὶ ἐκ τῆς θέας τῶν συντρόφων των, πραΰνονται, διασκεδάζουν... ὁ γλυκὺς τρόπος συμβάλλει τὰ μέγιστα· οὕτω δὲ καθίστανται βαθμηδὸν σπανιώτεραι αἱ σφοδραὶ τῆς νόσου των κρίσεις... Ἰδοὺ, παρατηρήσετε ἐκεῖνον ἐκεῖ· εἶναι ὁπλέον κακὸς ἀπ' ὅλους.

Ἦτο δ' αὐτὸς ἀνὴρ τις εὔρωστος καὶ νευρώδης, τεσσαρακοντούτης περίπου, ἔχων τὴν κόμην μακρὰν, τὸ μέτωπον εὐρὺ, τὴν ὄψιν χολερικὴν, τὸ βλέμμα βλοσυρὸν, τὴν φυσιογνωμίαν εὐφυεστάτην· πλησιάζει μὲ σοβαρότητα πρὸς τὸν ἰατρὸν καὶ

τὸν λέγει μὲ τόνον ἐξαιρέτου εὐγενείας, καὶ τοι ἐπιτετηδευμένον ὀλίγον·

— Μὲ φαίνεται, ἐξοχώτατε, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ ὁμιλήσω κ' ἐγὼ ὀλίγον εἰς τὸν τυφλὸν, καὶ νὰ τὸν περιφέρω εἰς τὸν αὐλῶνα χάριν διασκεδάσεως· εἶναι μέγα ἀδίκημα νὰ στερῆται ὁ δυστυχὴς τῆς συναναστροφῆς μου καὶ ν' ἀκούῃ τοὺς ἀνοήτους λήρους ἑνὸς ἀνθρώπου εὐήθους, οὐδεμίαν ἰδέαν ἔχοντος περὶ ὁποιασδήποτε ἐπιστήμης, ἐνῷ ἡ συναναστροφή μου ἤθελε τὸν διασκεδάσει... τὰ μέγιστα. Ἤθελα, παραδείγματος χάριν, τὸν εἴπει τὴν γνώμην μου περὶ τῶν ἰσοθέρμων καὶ ὀρθογωνίων ἐπιφανειῶν, ἀποδεικνύων αὐτῷ ὅτι αἱ ἐξισώσεις εἰς τὰς μερικὰς διαφορὰς, ἡ γεωμετρικὴ τῶν ὁποίων ἑρμηνεία ἀνακεφαλαιοῦται εἰς δύο πλευρὰς ὀρθογωνίους, δὲν δύνανται ἐν γένει νὰ ὁλοκληροθῶσιν, ἕνεκα τῆς περιπλοκῆς των... Τὸν εἶχα παραστήσει, ὅτι αἱ ἀντίζυγοι ἐπιφάνειαι εἶναι ἀναγκαίως ἰσόθερμοι, καὶ εἶχα σκοπὸν νὰ ἐξετάσωμεν ὁμοῦ ποῖαι εἶναι αἱ ἐπιφάνειαι αἱ ἱκαναὶ νὰ συνθέσωσιν ἓν σύστημα τριπλῆς ἰσοθερμίας... Συγκρίνετε τώρα τὰς σπουδαίας αὐτὰς ὁμιλίας μὲ τὰς ἀνοησίας τὰς ὁποίας κάθηνται καὶ λέγουν εἰς τὸν τυφλὸν καὶ εἰπῆτέ με, σᾶς παρακαλῶ, ἂν δὲν ἦναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ θανατώνουν τὸν ἄνθρωπον στερροῦντές τον τῆς συναναστροφῆς μου;

— Καὶ κυρία μου, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὴν κυρίαν Γεωργίαν ὁ ἰατρὸς, μὴ νομίσητε ὅτι ταῦτα ὅλα εἶναι παραλογισμοί· αὐτὸς ἐνίοτε συζητεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ ὑψηλότερα τῆς γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας προβλήματα μὲ βαθύνοιαν, ἥτις ἤθελε κάμει τιμὴν εἰς τοὺς διασημοτέρους τῶν ἐπιστημόνων μας. Εἶναι πολυμαθέστατος. Ὁμιλεῖ ὅλας τὰς ζώσας διαλέκτους· πλὴν, κατὰ δυσυχίαν, ἔγινε θῦμα τῆς ἐπιμελείας του καὶ τῆς ἀλαζονείας ὅτι κατέχει σοφίαν ἄπειρον! φαντάζεται ὅτι ἀπερρόφησε μόνος ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις, καὶ ὅτι κρατοῦντες ἡμεῖς αὐτὸν ἐδῶ, βυθίζεμεν ἐκ νέου τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὰ σκότη τῆς ἀμαθείας.

Καὶ στραφεὶς ὁ ἰατρὸς πρὸς τὸν φρενοβλαβῆ, ὅστις ἐφαίνετο περιεμένων τὴν ἀπόκρισίν του μὲ ἀνυπόμονον σέβας· — Ἀναμφιβόλως, φίλτατε κύριε Κάρολε, τὸ δίκαιον σας εἶνε πολύ· δὲν ἔχει λόγον ὅτι ὁ δυστυχὴς αὐτὸς τυφλὸς, ὅστις ναὶ

μὲν εἶναι ἄφρων ἀλλ' ὄχι καὶ κωφὸς, θὰ ἠδύνεται μεγάλως ἐκ τῆς συναναστροφῆς ἀνθρώπου τοσοῦτον πολυμαθοῦς ὡς τὴν εὐγενείαν σας... Σταθῆτε· τώρα ὑπάγομεν πλησίον του.

— Καὶ μολοντοῦτο ... μ' ἔχετ' ἐδῶ μέσα καὶ στερεῖτε τὸν κόσμον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων τὰς ὁποίας ὅλας ἐγὼ κατέχω μόνος, συσσωματωθεὶς μὲ αὐτὰς, εἶπεν ὁ φρενόληπτος ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνοφρυούμενος καὶ χειρονομίας ἀπειλητικὰς ποιῶν..

— Ἡσυχάσετε, ἡσυχάσετε, κύριε Κάρολε· κατ' εὐτυχίαν δὲν ἐκατάλαβεν ἀκόμη ὁ κόσμος τί τὸν ἔλλειψεν· ἅμα ὅμως τὸ αἰσθανθῇ καὶ σᾶς ζητήσει, θέλομεν σπεύσει νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν ἐπιθυμίαν του· γνωρίζωμεν ὅτι εἶσθε ἄνθρωπος τὰ μέγιστα ἀναγκαῖος εἰς τὴν κοινωνίαν, διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἱκανότητά σας...

— Ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὅ,τι ἦτον ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε πρὸς τὴν φύσιν τὴν ὀργανικὴν καὶ ἀνόργανον, ἀνέκραξε τρίζων τοὺς ὀδόντας καὶ μὲ ὄμμα ἐξηγριωμένον.

— Τὸ γνωρίζω, ἀγαθὲ φίλε... τὸ γνωρίζω.

— Σεῖς ζητεῖτε νὰ βάλετε τὴν λυχνίαν ὑπὸ τὸ μόδιον! ἀνέκραξε κλείων τὰς χεῖράς του εἰς γρόνθους. Τώρα σᾶς συντρίβω ὡς σκεύη κεραμέως, ἐπρόσθεσε μὲ πρόσωπον ἐξημμένον ἐκ τοῦ θυμοῦ καὶ μὲ τὰς φλέβας πεφυσημένας εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν.

— Ἄ! κύριε Κάρολε, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς προσηλόνων ἐπὶ τοῦ ἀπονενοημένου βλέμμα πρᾶον, σταθερὸν, διαπεραστικὸν, καὶ δίδων εἰς τὴν φωνήν του τόνον μειλίχιον καὶ κολακευτικόν· ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτ' ἦσθε ὁ σοφώτερος τῶν μεταγενεστέρων χρόνων.

— Καὶ τῶν παρελθόντων ἀκόμη... ἀνέκραξεν ὁ φρενοβλαβὴς λησμονῶν τὸν θυμόν του, ὡς ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν του πάλιν κυριευθείς.

— Δὲν μ' ἀφήνετε νὰ τελειώτω τὴν ὁμιλίαν μου... ἤθελα νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶσθε ὁ σοφώτερος τῶν παρελθόντων... καὶ ἐνεστώτων...

— Καὶ τῶν μελλόντων... ἐπρόσθεσεν ὁ φρενόληπτος μετὰ κομπασμοῦ.

— Τὸν ἀνυπόμονον, καλέ! δὲν στέκεται νὰ τὸν ὁμιλήσω!

εἶπεν ὁ ἰατρὸς μειδιῶν καὶ πλήττων ἐλαφρὰ τὸν ὦμόν του. Τάχα δὲν γνωρίζω ἐγὼ πόσον ὁ κόσμος σᾶς ἀπονέμει θαυμασμὸν ἄλλος τε δικαιότατον! ... Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε νὰ ἰδοῦμεν τὸν τυφλόν... ποῦ εἶναι αὐτὸς ;

— Ἰατρέ, ἡ ἐξοχότης σας εἶσθε ἄνθρωπος καθὼς πρέπει· ἐλᾶτε, ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τί πράγματα ἀναγκάζουν τὸν δυστυχῆ ν' ἀκούῃ· ἐνῷ ἐγὼ ἠδυνάμην νὰ τὸν εἴπω τόσας λαμπρὰς θεωρίας, ἐπανέλαβεν ὁ φρενοβλαβὴς ὁλοτελῶς καταπραϋνθεὶς καὶ προηγούμενος μετὰ τοῦ ἰατροῦ μετὰ πάσης χαρᾶς.

— Σᾶς βεβαιῶ, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Γερμανὸς ὅστις εἶχε πλησιάσει πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὴν σύζυγόν του, τῶν ὁποίων τὸ δέος παρετήρησεν ὅταν ὁ φρενοβλαβὴς ἔκαμε τὴν ἀπειλητικὴν ἐκείνην χειρονομίαν, ἐφοβήθην μήπως τὸν κυριεύτῃ ἡ μανία του.

—Αἴ, κύριέ μου, πρότερον, εἰς τὴν ἐλαχίστην θυμώδη λέξιν, εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀπειλητικὴν χειρονομίαν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν τῶν ἀθλίων, οἱ ἐπιστάται ἐχύνοντο βαρβάρως κατ' αὐτῶν τοὺς ἐδέσμευον, τοὺς ἔδερον, τοὺς καθυπέβαλον εἰς τὴν κατόντλησιν ἓν τῶν ἀλγεινοτέρων κολαστηρίων ἄτινα δύναται νὰ ἐπινοήσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς.. νὰ χύνουν ἐπάνω των μὲ ὁρμὴν ἄφθονα ὕδατα! ... Φαντασθῆτε αἱ τοιαῦται περιποιήσεις τί ἀποτέλασμα προξενοῦν εἰς διοργανισμὸν ἰσχυρὸν καὶ ἠρεθισμένον, τοῦ ὁποίου ἡ ὁρμὴ ἐπισφοδρύνεται τοσούτῳ μᾶλλον ὅσον καταπιέζεται· τοιουτοτρόπως καθίστον τὸ πάθος ἀνίατον, κατήντων τὴν φρενῖτιδα εἰς τὸν ὕψιστόν της βέβαια βαθμόν. Ἐνῷ ὡς ἴδετε ὅταν χανεις, μακρὰν τοῦ νὰ καταταβλίψῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν στιγμιαίαν ταύτην ἔξαψιν, προσπαθήσῃ νὰ τὴν διασκεδάσῃ μέσον τῆς ὑπερβολικῆς εὐμεταβλησίας τοῦ πνεύματος ἥτις θεωρεῖται εἰς τοὺς πολλοὺς τῶν φρενολήπτων, ὁ ἐφήμερος αὐτὸς ἀναβρασμός των καταπραΰνεται ἀμέσως.

— Καὶ τίς εἶναι, ἐξοχώτατε, αὐτὸς ὁ τυφλὸς τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ; ἢ μήπως εἶναι φαντασιῶδές τι πρόσωπον ; ἠρώτησεν ἡ κυρία Γεωργία.

— Ὄχι, κυρία μου, ὑπάρχει αὐτοῦ μία ἱστορία ἀρκετὰ περίεργος, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός. Ὁ τυφλὸς αὐτὸς συνελήφθη ὑπὸ τῆς ἐξουσίας εἰς ἓν καπηλεῖον τῶν Ἡλυσίων ὅπου εὑρίσκετο μὲ συμμορίαν τινὰ κλεπτῶν καὶ φονέων· εὑρέθη ἁλυσόδετος ἐντὸς

ένὸς ὑπογείου, πλησίον τοῦ πτώματος μιᾶς γραίας γυναικὸς, τοσοῦτον ἐλεεινῶς καλοβωμένης, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ γνωρίσωσιν ὁποία τις ἦτο ...

— Ἄ ! φρίκη... εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία ριγῶσα...

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι τοσοῦτον δυσειδὴς, ὥστε φρίττει τις νὰ τὸν βλέπῃ· δὲν ἠξεύρω πῶς ἔχει τὸ πρόσωπόν του κατεφθαρμένον ἀπὸ βιτριόλιον... Ἀφότου ἦλθεν ἐδῶ, λέξιν δὲν ἐπρόφερε. Ἀγνοῶ ἂν τῳόντι ἦναι ἄλαλος ἢ ὑποκρίνεται. Τυχαίνει πάντοτε ὁσάκις εἶμαι ἀπὼν νὰ τὸν συμβαίνουν αἱ κρίσεις τῆς νόσου του· πάντοτε διὰ νυκτός. Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν τί ἄνθρωπος εἶναι· τὸν ἐρωτοῦμεν πλὴν δὲν ἀποκρίνεται. Οἱ ἄλλοι φρενοβλαβεῖς δεικνύουσι πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν· τὸν ὁδηγοῦν νὰ περιπατῇ, ἡδύνονται νὰ τὸν ὁμιλοῦν διὰ νὰ τὸν διασκεδάσουν κατὰ τὰς δυνάμεις των καὶ αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι. Ἀλλ' ἰδού αὐτός... Ὅλοι οἱ ἀκολουθοῦντες τὸν ἰατρὸν ὠπισθοδρόμησαν ἐκ τῆς φρίκης των εἰς τὴν θέαν τοῦ Δασκάλου, ἐπειδὴ ἦτον αὐτός. Καὶ δὲν ἦτο μὲν φρενοβλαβὴς ἀλλ' ὑπεκρίνετο τὸ τοιοῦτο δι' ἀπολύ του σιγῆς. Τὴν Κουκκουβάϊαν εἶχε θανατώσει κυριευθεὶς, ὄχι ἀπὸ ἀπόγνωσιν ἀλλ' ἀπὸ ἔφοδον θέρμης ἐγκεφαλίτιδος ὁμοίαν ἐκείνης ὑφ' ἧς ἐπλήχθη καὶ ὅταν εἶδε τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο ὄνειρον εἰς Βουκεβάλ. Μετὰ τὴν ἐν τῷ καπηλείῳ τῶν Ἡλυσίων κράτησίν του ἐξελθὼν ἐκ τῆς ζάλης ὑφ' ἧς εἶχε προσκαίρως κατακυριευθῇ, ὁ Δάσκαλος εἶδεν ὅτι εὑρίσκετο εἷς ἓν τῶν δωματίων τῆς Κογκηργηρίας ὅπου ἐγκλείουσι προσωρινῶς τοὺς φρενοβλαβεῖς. Ἄκούσας τινὰ λέγοντα ἐκεῖ τριγύρω του— Εἶναι τρελὸς, καὶ ἀπὸ τοὺς μανιακούς ! — ἀπεφάσισα νὰ παραστήσῃ τὸ τοιοῦτο πρόσσωπον· καθυπέβαλε λοιπὸν ἑαυτὸν εἰς παντελῆ σιγὴν, καὶ οὕτως ἀπέφυγε μέχρί τοῦδε τὸ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνομένας ἐρωτήσεις τῶν προαναχριτῶν. Ἂν ὡμίλει ἠδύναντο οἱ λόγοι του νὰ τὸν προδώσωσι, νὰ τὸν ἀποδείξωσιν ὑγιᾶ τὰς φρένας, καὶ τότε ἤλθελεν ἀφεύκτως ἀναβιβασθῇ εἰς τὴν λαιμητόμον, ὡς φονεύς.

Ὁ Δάσκαλος ἐκάθητο ἐφ' ἑνὸς ἑδωλίου· ψαρὰ μαλλία συμπεφυρμένα ἐκάλυπτον τὴν εἰδεχθῆ καὶ ὑπερμεγέθη κεφαλήν του· τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν γονάτων του στηρίζων ὑπεβάσταζε διὰ τῆς χειρὸς τὴν σιαγόνα του. Μολονότι τὸ

δεινὸν αὐτοῦ προσωποίον ἐστερεῖτο βλέμματος, καὶ ἀντὶ ρινὸς διέκρινέ τις εἰμὴ δύο τρύπες ἐπ' αὐτοῦ, ἡ τερατόδης μολοντοῦτο μορφή του ἐχαρακτήριζεν ἀπελπισίαν ἐσχάτην.

Πλησίον τοῦ Δασκάλου ὑπῆρχε γονυκλινὴς νεανίας φρενοβλαβὴς, περίλυπος καὶ πρᾶος τὴν φυσιογνωμίαν ὅστις, κρατῶν τὴν εὔρωστον χεῖρά του μεταξὺ τῶν ἰδικῶν του, τὸν ἐθεώρει μὲ καλωσύνην, καὶ διὰ φωνῆς γλυκείας ἐπανελάμβανεν αὐτὰς μόνον τὰς λέξεις· *Φράουλαις φράουλαις... φράουλαις...*

— Ἰδοὺ, παρατηρήσετε, εἶπε μετὰ σοβαρότητος ὁ πολυμαθὴς φρενόληπτος, τὴν μόνην ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ὁ εὐηθὴς αὐτὸς κάμνει πρὸς τὸν τυφλόν... Ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος, ἂν ἔχῃ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ σώματος ἀλλὰ τοὺς νεαροὺς τοὺς ἔχει ἀναμφιβόλως ἀνοικτούς... καὶ βέβαια ἤθελεν ἠδύνασθαι ἐκ τῆς ἰδικῆς μου συναναστροφῆς.

— Καὶ ἔχει λόγον! εἶπεν ὁ ἰατρός. Ὁ ἄλλος ἐντοσούτῳ φρενοβλαβὴς, ὁ τὴν μελαγχολικὴν φυσιογνωμίαν ἔχων, ἐθεώρει ἀτενῶς τὴν ἀποτρόπαιον τοῦ Δασκάλου μορφὴν μετὰ συμπαθείας κ' ἐπανελάμβανε διὰ γλυκείας φωνῆς του. —Φράουλαις—φράουλαις... φράουλαις...

— Ἰδῆτε, μητέρα, τὸν δυστυχῆ αὐτὸν τυφλὸν, εἶπεν ὁ Γερμανὸς, πόσον φαίνεται περίλυπος...

— Ναὶ, υἱέ μου, ἀπήντησεν ἡ κυρία Γεωργία· ἡ καρδία μου πονεῖ... τὸν βλέπω καὶ συμπάσχω...ὦ! τί θλιβερὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀνθρωπότης ὑπὸ τὴν ἀπαισίαν αὐτὴν ἔποψιν!

Μόλις ἡ κυρία Γεωργία ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους, ὁ Δάσκαλος ἐσκίρτησε, τὸ πρόσωπόν του κατέστη ὠχρὸν ὑπὸ τὰς οὐλάς του, ἀνέστησε καὶ ἔστρεψε μὲ τόσην ὁρμὴν τὴν κεφαλήν του, πρὸς τὸ μέρος τῆς μητρὸς τοῦ Γερμανοῦ, ὥστε ἐξέβαλεν ἡ γυνὴ φρίκης, καί τοι ἀγνοοῦσα τίς ἦτον ὁ ἄθλιος αὐτός. Ὁ Δάσκαλος ἐγνώρισε τὴν φωνὴν τῆς γυναικός του, οἱ δὲ λόγοι της τὸν ἐφανέρωνον ὅτι αὕτη ἐλάλησε πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

— Τί ἔχετε, μητέρα;... ἀνέκραξεν ὁ Γερμανός.

— Τίποτε; παιδί μου... τὸ κίνημα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.. ἡ παράστασις τοῦ προσώπου του... Κάλλιον εἶχα νὰ μὴν σᾶς συνώδευα ἐδῶ, τέκνα μου.

—Διὰ μίαν μόνην φορὰν δὲν βλάπτει, μητέρα μου, πίποτε..

— Καλ' ἰδὲ, Ἀλφρέδη, εἶπεν ἡ κυρία Πιπελέτου χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν συμβίον της... Κύριε ἐλέησον! τί μούρη φοβερή! Καὶ νὰ ἤξεύρῃς, γεροντιο, ὅτι κοντά σου ὅλοι οἱ ἄλοι ἄνδρες μοῦ φαίνοντο ἄσχυμοι ὡσὰν αὐτὸν... Δι' αὐτὴν δὰ τὴν τὴν αἰτίαν δὲν ἠμπόρεσε καὶ ἕως τώρα κἀνεὶς νὰ καυχηθῇ πῶς ... μ' ἐκατάλαβες;...

— Φοβοῦμαι, Ἀναστασία, μήπως ἀπόψε τὸν ἰδῶ εἰς τ' ὄνειρόν μου.

— Αἴ, φίλε μου, εἶπεν ὁ ἰατρὸς πρὸς τὸν Δάσκαλον πῶς εἶσαι ; ...

Ὁ Δάσκαλος ἔμεινεν ἄφωνος.

— Δὲν μὲ ἀκούεις; ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς πλήττων ἐλαφρὰ τὸν ὦμόν του. Ὁ Δάσκαλος δὲν ἀπεκρίθη λέξιν, ἔκλινε μόνον τὴν κεφαλήν. Μετά τινα στιγμὴν... ἐκ τῶν ἀβλεφάρων ὀμμάτων τοῦ ἐστάλαξεν ἓν δάκρυ...

— Κλαίει... εἶπεν ὁ ἰατρός.—Ὁ δυστυχής! ἐπρόσθεσεν ὁ Γερμανὸς μετὰ συντριβῆς. Ὁ Δάσκαλος ἐρρίγησεν· ἤκουσεν ἐκ νέου τὴν τοῦ υἱοῦ του φωνήν... Ὁ υἱός του ἐμαλάττετο ἐκ τῆς συμφορᾶς του.

— Τί ἔχεις; Τί σὲ θλίβει; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός. Ὁ Δάσκαλος ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς του.

— Δὲν θὰ ἐξάξωμεν τίποτε, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ἀφήσατε νὰ τὸν παρηγορήσω ἐγὼ ὑπέλαβεν ὁ πολυμαθὴς φρενόλυπτος μὲ ὕφος σοβαρὸν καὶ ἀξιωματικόν. Νὰ τὸν ἀποδείξω ὅτι ὅλα τὰ εἴδη τῶν ὀρθογωνίων ἐπιφανειῶν εἰς τὰς ὁποίας τὰ τρία συστήματα εἶναι εἰσόθερμα, εἶναι· ἀ, αἱ ἐπιφάνειαι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ· β', τὰ ἐλλειψοειδὴ ὅσα στρέφονται περὶ τὸν μικρὸν καὶ μεγάλον ἄξωνα· γ', ὅσα... Ἀλλ' ἂς τὸν ὁμιλήσω καλήτερον περὶ τοῦ πλανητικοῦ συστήματος. — Καὶ ἀποταθεὶς πρὸς τὸν φρενόλπτον νεανίαν ὅστις ὑπῆρχεν εἰσέτι γονυκλινὴς ἐνώπιον τοῦ Δασκάλου· — Πήγαινε ἀπ' ἐδῶ... μὲ ταῖς φράουλαίς σου...

— Παιδί μου, εἶπεν ὁ ἰατρὸς τὸν εὐήθη νεανίαν· πρέπει καθένας μὲ τὴν σειράν του νὰ κάμνῃ συντροφιὰ εἰς τὸν ταλαίπωρον αὐτόν... Ἄφες τώρα καὶ τὸν σύντροφόν σου νὰ λάβῃ τὴν θέσιν σου... Ὁ νεανίας ὑπήκουσεν ἀμέσως, ἠγέρθη,

ἐθεώρησε μὲ δειλίαν τὸν ἰατρὸν διὰ τῶν μεγάλων, ὀφθαλμῶν του, ἐδήλωσε τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας του δι' ὑποκλίσεως, ἐχαιρέτησε τὸν Δάσκαλον διὰ χειρονομίας καὶ ἀπεμακρύνθη ἐπαναλαμβάνων· — Φράουλαις... φράουλαις...

Παρατηρήσας ὁ ἰατρὸς ὅτι ἡ σκηνὴ αὕτη ἐπροξένει εἰς τὴν κυρίαν Γεωργίαν ἄλγος ψυχῆς, τὴν εἶπε· — Κατ' εὐτυχίαν, κυρία, τώρα θέλομεν εὕρει τὸν Μερὲλ, καὶ ἂν ἡ ἐλπίς μου πραγματοποιηθῇ, τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ταύτην τὴν στιγμὴν αἰσθάνεται ἡ εὐαίσθητός σας ψυχὴ θέλει διαδεχθῇ χαρὰ ἀπὸ τὰς σπανίας.

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ ἰατρὸς ἐπροχώρησεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν συνοδευόντων αὐτόν.

Ὁ Δάσκαλος ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ ἐπιστήμονος φρενολήπτου, ὅστις ἤρχισε νὰ τὸν ἐξηγῇ τὴν θαυμαστὴν περιοδείαν τῶν ἀστέρων οἵτινες διαγράφουσι σιωπηλῶς τὴν ἄπειρον καμπύλην γραμμὴν των εἰς τὸν οὐρανὸν, τοῦ ὁποίου φυσικὴ κατάστασις εἶναι ἡ νύξ... Ἀλλ' ὁ Δάσκαλος δὲν ἤκουεν, ἐσκέπτετο μὲ ἐνδόμυχον ἀπελπισίαν ὅτι δὲν ἔμελλε ν' ἀκούσῃ ποτὲ πλέον τὴν φωνὴν τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς συζύγου του. Βέβαιος περὶ τῆς δικαίας φρίκης ἣν τοῖς ἐνέπνεε, καὶ τῆς δυστυχίας, τοῦ αἴσχους, τοῦ τρόμου ἣν ἤθελε τοῖς προξενήσει ἡ φανέρωσις τοῦ ὀνόματός του, ἐπροτίμα μυρίους θανάτους νὰ ὑποστῇ παρὰ ν' ἀνακαλυφθῇ εἰς αὐτούς... Μία μόνη καὶ τελευταία τὸν ἔμεινε παρηγορία· ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ του τὸν ἐσυμπόνεσε. Καὶ ἀνεπόλει ἀκουσίως τοὺς λόγους αὐτοὺς, τοὺς ὁποίους ὁ Ροδόλφος τὸν εἶχεν εἰπεῖ προτοῦ νὰ τῷ ἐπιβάλῃ τὴν τρομερὰν ἐκείνην τιμωρίαν.

«Πᾶσα λέξις σου εἶναι βλασφημία... πᾶσα λέξις σου θέλ' εἶσθαι ἱκεσία· εἶσαι θρασὺς καὶ ὠμὸς, ἐπειδὴ εἶσαι ἰσχυρὸς, θέλεις γενῇ ἀδύνατος. Ἡ καρδία σου ἐκλείσθη εἰς τὴν μετάνοιαν... ἡμέρα ἔρχεται καὶ θέλεις κλαύσει τὰ θύματά σου... Ἐξ ἀνθρώπου μετεβλήθης εἰς κτῆνος ἀνήμερον, θηρίον... ἡμέρα ἄρχεται, καὶ ἡ διανοητική σου κρίσις θέλει ἀνυψωθῇ διὰ τῆς μετανοίας. Δὲν ἐσεβάσθης οὐδὲ κἂν ὅ,τι σεβάζονται καὶ τὰ θηρία, τὰ θήλεα καὶ τοὺς σκύμνους των! μετὰ ζωὴν μακροήμερον, εἰς τὴν λύτρωσιν τῶν παραπτωμάτων σου ἀφιερω-

μένην, ἡ τελευταία ἱκεσία σου θέλ' εἶσθαι δέησις πρὸς τὸν Θεὸν, ὅπως σοὶ χαρίσῃ τὴν ἄελπτον εὐδαιμονίαν τοῦ ν' ἀποθάνῃς μεταξὺ τῆς συζύγου σου καὶ τοῦ υἱοῦ σου...»

— Διὰ νὰ πορευθῶμεν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ὁ Μορὲλ, πρέπει νὰ διαβῶμεν ἔμπροσθεν τῆς αὐλῆς τῶν εὐήθων εἶπεν, ὁ ἰατρὸς ἐξερχόμενος ἐκ τῆς αὐλῆς ὁποῦ ἦτον ὁ Δάσκαλος.

Μ' ὅλην τὴν θλῖψιν ἣν τῇ ἐνέπνευσεν ἡ θέα τῶν φρενοβλαβῶν, ἡ κυρία Γεωργία δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ σταθῇ πρὸς στιγμὴν ἔμπροσθεν καγκελοφράκτου τινὸς αὐλῆς, ὅπου ἦσαν ἐγκεκλεισμένοι εὐήθεις ἀνεπίδεκτοι θεραπείας. Ἄθλια ὄντα, ἅτινα πολλάκις δὲν ἔχουσιν οὐδὲ τὸ τῶν κτηνῶν ἔνστιγμα, καὶ τῶν ὁποίων ἀγνοεῖται πάντοτε σχεδὸν ἡ καταγωγή· ἄγνωστοι πρὸς ἅπαντας, καὶ πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτόν των, διέρχονται τοιουτοτρόπως τὴν ζωὴν, διόλου ξένοι πρὸς τὰ αἰσθήματα πρὸς τὴν διάγνωσιν, καὶ μόνας τὰς κτηνώδ... αἰσθανόμενα ἀνάγκας, καὶ ταύτας διὰ περιορισμένας πολύ...

Ὅλοι οὗτοι σχεδὸν ἐφόρουν μακρὰ ἱμάτια, ρυπαρώτατα ὅμως καὶ ρακένια· διότι, μ' ὅλην τὴν ἀγρυπνίαν τῶν ἐπιστατῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐμποδίσῃ τις τὰ ὄντα ταῦτα τὰ παντάπασι στερούμενα κρίσεως καὶ λογικοῦ, ποῦ νὰ φθείρωσι τὰ φορέματά των κυλιόμενα χαμαὶ ὡς κτήνη, εἰς τὸν βόρβορον τῶν αὐλῶν.

Οἱ μὲν, συνεσταλμένοι εἰς τὴν βαθυτέραν γωνίαν παραπήγματός τινος, ἐκάθηντο ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά των ὡσὰν κτήνη ἐντὸς τοῦ φωλεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐξέβαλον εἶδος ρογχασμοῦ ὑποκώφου καὶ διηνεκοῦς. Οἱ δὲ, ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐστηριγμένοι, ὄρθιοι, ἀκίνητοι, ἄναυδοι, ἐθεώρουν ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν ἥλιον. Γέρων τις ὑπέρσαρκος ἐπὶ ξυλίνου τινὸς καθήμενος σκίμποδος, κατεβρόχθιζε τὸ φαγητόν του μὲ ζωώδη λαιμαργίαν ῥίπτων ἔνθεν κακεῖθεν βλέμματα λοξὰ καὶ θυμοειδῆ. Τινὲς περιεπάτουν κυκλικῶς καὶ ἐν τάχει εἰς μικρότατόν τι διάστημα, τὸ ὁποῖον διέγραφον εἰς ἑαυτοὺς, καὶ ἡ παράδοξος αὕτη ἄσκησις διήρκει ὁλοκλήρους ὥρας χωρὶς διακοπήν. Ἄλλοι κατὰ γῆς καθήμενοι ἐκινοῦντο ἀκαταπαύστως πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω, μὴ διακόπτοντες τὸ μονότονον κίνημα τοῦτο, εἰμὴ διὰ νὰ βάλωσι μέγαν καγχασμὸν, ἐξ ἐκείνων τῶν ὀξυτάτων

καὶ λαρυγγωδῶν, τῶν κοινῶν εἰς τοὺς εὐήθεις. Τέλος πάντων τινὲς, ὑπὸ τελείας ἠλιθιότητος κατεχόμενοι, δὲν ἤνοιγον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰμὴ μόνον εἰς τὰς ὥρας τοῦ γεύματος, καὶ ἴσταντο ἀδιάφανεῖς, ἀναίσθητοι, κωφοὶ, ἄλαλοι, τυφλοὶ, μὴ φανερόνοντες ὅτι ζῶσιν οὐδὲ διὰ φωνῆς οὐδὲ διὰ κινήσεως οἱουδήποτε μέλους.

Τὸ θλιβερώτερον εἰς τοὺς εὐήθεις εἶναι ἡ παντελὴς ἔλλειψις τροφορικῆς ἢ διὰ νευμάτων συγκοινωνίας. Οἱ φρενοβλαβεῖς συνομιλοῦν τοὐλάχιστον, ἂς μὴν ἔχῃ καὶ ὁ λόγος συνέπειαν· γνωρίζονται μεταξύ των, ζητεῖ ὁ εἷς τὸν ἄλλον· ἀλλὰ παρὰ τοῖς εὐήθεσι βασιλεύει ἀναισθησία, μόνωσις κτηνωδεστάτη... Ἰοτὲ δὲν προφέρουσιν ἔναρθον λόγον· γέλωτα μόνον ἀναδίδουσιν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, γέλωτα ἄγριον, οἰμωγὰς ἢ κραυγὰς, οὐδὲν ἀνθρώπινον ἐχούσας... πολλοὶ ἐξ αὐτῶν μόλις γνωρίζουσι τοὺς ἐπιστάτας των... Καὶ ὅμως, τὰ ἐλεεινὰ ταῦτα ὄντα ἐπολαύουσιν ὅλης τῆς πρὸς ἀνθρώπους ἀσθενεῖς χρεωστουμένης θεραπείας καὶ ἀναπαύσεως, καὶ ἂς μὴ γνωρίζωσι τί ἐστι θεραπεία καὶ ἀνάπαυσις.

Ἅγιον τοῦτο· ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου πάντοτε πρέπει νὰ σεβάζεται, καὶ μέχρι τῶν ἀθλίων ὄντων, ἅτινα ἐκ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχουσιν εἰμὴ τὸ πρόσχημα... Ἀλλὰ καταβάλλετε τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν νοημόνων ἀδελφῶν μας οἵτινες, ἔμπλεοι φιλοπονίας καὶ ἐνεργείας, εἶναι ἡ ζῶσα δύναμις τοῦ ἔθνους ἡμῶν· κάμετε αὐτοὺς νὰ συναισθανθῶσι τὴν ἀξιοπρέπειαν ταύτην ἐνθαρρύνοντες αὐτὴν καὶ ἀνταλείβοντες· καὶ μὴ λέγετε μὲ τὸν ἐγωϊσμὸν ἐκεῖνον τὸν ἡμιορλόδοξον— Ἡμεῖς μὲν ἐπὶ γῆς παιδεύσωμεν, ὁ δὲ Θεὸς ἐν οὐρανοῖς βραβεύσει.

. . . . . .

— Ταλαίπωροι ἄνθρωποι! εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία· τί θλιβερὸν εἶναι νὰ συλλογίζεταί τις ὅτι δι' αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει κἀμμία θεραπεία!

— Τῳόντι, κυρία μου, κἀμμία, κατὰ δυστυχίαν, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς· καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν· διότι τώρα, χάρις εἰς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, τὰ εὐήθη παιδία λαμβάνουσιν ἀνατροφήν τινα ἀνάπτουσαν τοὐλάχιστον τὸν μικρότατον σπινθῆρα τοῦ ἀτελοῦς διαγνωστικοῦ τὸ ὁποῖον

ὑπάρχει ἐνίοτε εἰς αὐτά. Ἔχομεν ἐδῶ ἓν σχολεῖον διευθυνόμενον ἀπὸ ἄνδρας νοημονεστάτους, τὴν ὑπομονὴν ἐξαισίους, οἵτινες ἀπήλαυσαν καρποὺς ὄχι εὐκαταφρονήτους· ἐφηῦραν ἀγχινουστάτους τρόπους δι' ὧν ἐξασκοῦσι ταὐτοχρόνως καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ ἠθικὸν τῶν ταλαιπώρων τούτων παιδίων, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἔφθασαν νὰ γνωρίσωσι τὰ γράμματα, τοὺς ἀριθμούς, νὰ καταλάβωσι τὰ χρώματα, κατώρθωσαν μάλιστα νὰ τὰ μάθωσι καὶ νὰ ψάλλουν εἰς χορὸν, καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι αἰσθάνεταί τις παράδοξον συμπάθειαν, ν' ἀκούῃ τὰς ἐκθάμβους, κλαυθμηρὰς καὶ ἐνίοτε γοερὰς φωνὰς ταύτας, ἀνυψουμένας πρὸς τὸν οὐρανὸν εἰς ἄσμα τοῦ ὁποίου αἱ λέξεις, καίτοι γαλλικαὶ, ταῖς εἶναι ἄγνωστοι... Ἀλλ' ἰδοὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκεται ὁ Μορέλ. Ἐσύστησα νὰ τὸν ἀφήσουν μόνον σήμερον τὸ πρωΐ, ὥστε τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον ἐλπίζω νὰ παράξω εἰς αὐτὸν νὰ γίνῃ συντονώτερον.

— Καὶ ὁποίου εἴδους εἶναι ἡ μονομανία του, ἐξοχώτατε, εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία χαμηλῇ τῇ φωνῇ, διὰ νὰ μὴ τὴν ἀκούσῃ ἡ Λουΐζα.

— Φαντάζεται ὅτι ἂν δὲν κερδίσῃ χίλια τριακόσια φράγκα τὴν ἡμέραν διὰ νὰ πληρώσῃ ἓν χρέος του πρὸς συμβολαιογράφον τινὰ, Φεράνδον ὀνομαζομένον, ἡ Λουΐζα θ' ἀποκεφαλισθῇ ἐπὶ τῆς λαιμοτόμου ἐπ' ἐγκλήματι παιδοκτονίας.

— Ἄ! ἐξοχώτατε, αὐτὸς ὁ συμβολαιογράφος ἦτον ἓν θηρίον! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Γεωργία. Δὲν εἶναι μόνον ἡ Λουΐζα Μορὲλ καὶ πατήρ της θύματά του... αὐτὸς κατέτρεξε καὶ τὸν υἱόν μου ἀπηνέστατα, κύριέ μου.

— Μὲ τὰ εἶπε, κυρία μου, ἡ Λουΐζα Μορὲλ, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός· χάρις τῷ Θεῷ, ὁ ἐξωλέστατος αὐτὸς ἄνθρωπος ἔπαυσε τοῦ ζῆν... Ἀλλὰ κάμετέ μοι τὴν χάριν νὰ μὲ προσμείτ' ἐδῶ μίαν στιγμὴν μετὰ τῆς εὐγείας των... ὑπάγω νὰ ἴδω πῶς εἶναι ὁ Μορέλ.— Ἀποταθεὶς δὲ τότε πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ λιθογλύφου·

— Σὲ παρακαλῶ, Λουΐζα, πρόσεξε· ὅταν μὲ ἀκούσῃς νὰ φωνάξω· *Ἔλθετε!* τρέξε ἀμέσως πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ μόνη σύ. Ὅταν εἴπω ἐκ δευτέρου *Ἔλθετε*, τοτε ἔρχονται καὶ οἱ ἄλλοι.

— Ἄ! ἐξοχώτατε, ἡ καρδία μου κτυπᾷ, εἶπεν ἡ Λουΐζα

σπογγίζουσα τὰ δακρυά της· ἄθλιε πατέρα... καὶ ἂν ἀποβῇ ματαία αὐτὴ ἡ ἀπόπειρα!

— Ἐλπίζω νὰ ἐπιτύχωμεν. Αὐτὸ ἐγὼ τὸ προπαρασκευάζω πρὸ πολλοῦ... Αἰ, θάρσει καὶ ἐνθημοῦ τί σὲ εἶπα... Καὶ ἀφήσας ὁ ἰατρὸς τοὺς ὑφ' ὧν συνωδεύετο εἰσῆλθεν εἰς ἓν δωμάτιον, τὰ καγκελόφρακτα τοῦ ὁποίου παράθυρα ἔβλεπον πρὸς ἕνα κῆπον.

Χάρις εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, εἰς τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν καὶ λοιπάς θεραπείας αἵτινες ἐχορηγοῦντο εἰς τὴν λιθογλύφον Μορὲλ, τὸ πρόσωπόν του συνῆλθεν ἐκ τῆς ὠχρότητος καὶ νοσώδους ἐκείνης ἀδυναμίας· ἀλλὰ μελαγχολικόν τί μειδίαμα καὶ προσήλωσίς τις διαρκὴς τῶν ὀφθαλμῶν, προεδήλουν ὅτι αἱ φρένες τοῦ ἀνθρώπου ἦσαν τεταραγμέναι εἰσέτι. Ὅταν ὁ ἰατρὸς εἰσῆλθεν, ὁ Μορὲλ ἐνώπιον τραπέζης καθήμενος καὶ προσκλινὴς, ἐφαίνετο ὡς νὰ κατεγίνετο εἰς τὸ λιθογλυφικὸν ἐργόχειρόν του λέγων· — Χίλιατρακόσια, χίλια τρακόσια... ἢ τῆς Λουΐζης τὴν κεφαλὴν... χίλια τριακόσια... δουλειά... δουλειά... δουλειά...

Εἶχε παρατηρήσει ὁ ἰατρὸς ὅτι ὁσάκις ὁ Μορὲλ προσήγγιζεν εἰς κρίσιν τινὰ τοῦ παραλογισμοῦ του, ἤρχιζεν ἀπὸ τὰ αὐτὰ ταῦτα κινήματα καὶ τοὺς, λόγους, ὅθεν κατ' ἀρχὰς ἐλυπήθη ὅτι τὸν εὗρεν εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ ταύτην, ἀλλ' εὐθὺς ἐσυλλογίσθη ὅτι ἠδύνατο τοῦτο νὰ συντείνῃ εἰς τὸ σχέδιόν του λαμβάνει λοιπὸν ἐκ τοῦ κόλπου του ἓν βαλάντιον περιέχον ἑξήκοντα πέντε λουδοβίκια, τὰ ὁποῖα εἶχε μετρήσει καὶ βάλει πρὶν ἔλθῃ, ἔχυσε τὰ χρήματα ταῦτα ἐντὸς τῆς χειρός του, καὶ εἶπεν αἰφνιδίως πρὸς τὸν λιθογλύφον, ὅστις, προσηλωμένος εἰς τὸ κατὰ φαντασίαν ἔργον του, δὲν εἶχε προσέξει εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἰατροῦ· —Μορὲλ, φίλε μου... ἀρκετὰ ἐδούλευσες... τέλος τάντων ἐκέρδισες τὰ χίλια τριακόσια φράγκα τὰ ὁποῖα σὲ χρειάζονται διὰ νὰ λυτρώσῃς τὴν Λουΐζαν... λάβέ τα λοιπόν... ἰδού. Καὶ ὁ ἰατρὸς ἔρριψεν ἐπὶ τραπέζης τὸ χρυσίον.

—Ἡ Λουΐζα γλυτόνει! ... ἀνέκραξεν ὁ Μορὲλ συνάζων τὰ χρήματα ἁρπακτικῶς. Ποῦ εἶναι ὁ συμβουλαιογράφος; Τρέχω [illegible]...καὶ ἐγερθεὶς ἐν ἀκαρεῖ ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν.

— *Ἔλθετε*... ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς μετὰ σφοδροῦ παλμοῦ καρ-

δίας, διότι ἦτο πιθανὸν νὰ ἐξηρτᾶτο ἡ παντελὴς θεραπεία τοῦ λιθογλύφου ἐκ τῆς στιγμιαίας ταύτης ἐντυπώσεως.

Μόλις εἶπεν *Ἔλθετε*, ἡ Λουίζα ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν θύραν καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν ὁ πατήρ της ἐπάτει εἰς τὸ κατώφλιον. Ἔκπληκτος ὁ Μορὲλ, ὠπισθοδρόμυσε δύο βήματα καὶ ἀφῆκε τὰ χρήματα νὰ πέσουν ἐκ τῶν χειρῶν του. Ἐθεώρησε διά τινας στιγμὰς, τὴν Λουίζαν μὲ βαθυτάτην ἀπορίαν; ὡσὰν νὰ ἐπροσπάθει ν' ἀνακαλέσῃ τὰς ἀναμνήσεις του· ἔπειτα πλησιάσας πρὸς αὐτὴν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὴν προσητένισε μὲ μίαν περιέργειαν ἀνήσυχον καὶ περιδεῆ,

Ἡ Λουίζα ἔρρεμε· μόλις ἐκράτει τὰ δάκρυα· ὁ ἰατρὸς τὴν ἔνευε νὰ κρατηθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν καὶ συγχρόνως παρετήρει ἐν σιωπῇ καὶ τὰ ἐλάχιστα κινήματα τῆς φυσιογνωμίας του λιθογλύφου.

Ὁ ἄθλιος πατὴρ, προσκλινὴς ἔτι πρὸς τὴν θυγατέρα του, ἤρχισε νὰ ὠχριᾷ· ἔφερεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας πρὸς τὸ κάθυγρον ἀπὸ ἱδρῶτα μέτωπόν του, καὶ ποιήσας νέον βῆμα πρὸς αὐτὴν ἠθέλησε τὰ τὴν ὁμιλήσῃ· ἡ φωνή του ἐκόπη εἰς τὰ χείλη του ἡ ὠχρότης του ηὔξησε, καὶ ἔστρεψεν ἐκπεπληγμένα βλέμματα πρὸς τὰ πέριξ, ὡς νὰ ἐξήρχετο βαθμηδὸν ἀπὸ ὄνειρον.

— Καλὰ, καλὰ... εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ ἰατρὸς πρὸς τὴν Λουίζαν· καλὸν σημεῖον... ὅταν εἴπω *Ἔλθετε*, νὰ χυθῇς εἰς τὰς ἀγκάλας του κράζουσα αὐτὸν πατέρα σου.

Ὁ λιθογλύφος ἔφερε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του θεωρῶν ἑαυτὸν, ὡς οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὡς διὰ νὰ βεβαιωθῇ καλῶς ὅτ' εἶναι αὐτὸς καὶ ὄχι ἄλλος. Ἡ μορφή του ἐμαρτύρει ἀβεβαιότητα ὀδυνηρὰν· ἀντὶ νὰ προσηλώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς θυγατρός του ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἤθελε νὰ φύγῃ τὴν θέαν της. Εἶπε δὲ τότε μὲ φωνὴν χαμηλὴν καὶ διακεκομμένην.

—Ὄχι! ... ὄχι! ... ὄνειρον... ποῦ εἶμ' ἐγώ... ἀδύνατον! ... ὄνειρον... δὲν ἦτον ἐκείνη... (Ἰδὼν ἔπειτα τὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐσκορπισμένα χρήματα). Καλὰ, αὐτὰ τὰ χρήματα ... δὲν ἐνθυμοῦμαι... Ἔξυπνος εἶμαι λοιπόν ... ἡ κεφαλή μου γυρίζει... δὲν τολμῶ νὰ ἐνατενίσω... αἰσχύνομαι... δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ Λουίζα...

—"Ελθετε! εἶπεν ὁ ἰατρὸς γεγονυῖα τῇ φωνῇ.

—Πατέρα μου... γνώρισέ με, εἶμαι ἡ Λουίζα... ἡ κόρη του, πατέρα μου!... ἐκραύγασεν ἡ δύστηνος μετὰ δακρύων χυνομένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ λιθογλύφου, καὶ ἐνταυτῷ εἰσῆλθον ἡ σύζυγος τοῦ Μορὲλ, ἡ Γελασίνα, ἡ κυρία Γεωργία, ὁ Γερμανὸς καὶ τὸ ζεῦγος τῶν Πιπελέτων.

—Ὦ! Θεέ μου, ἔλεγεν ὁ Μορὲλ, τὸν ὁποῖον ἡ Λουίζα κατησπάζετο, ποῦ εἶμαι;... τί μὲ θέλουν;... τί ἠκολούθησε; ... νὰ πιστεύσῃ κἀνεὶς ποτέ...—Ἔπειτα, μετά τινα σιωπὴν, ἔλαβε μὲ ὁρμὴν ἀναμέσον τῶν δύο του χειρῶν τὴν κεφαλὴν τῆς Λουίζης, τὴν ἐθεώρησεν ἀσκαρδαμυκτὶ, καὶ ἀνεφώνησε μετά τινα ἀγωνίαν βαθμηδὸν αὔξουσαν.—Ἡ Λουίζα!...

—Ἰατρεύθη, εἶπεν ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος.

—Μορὲλ... εἶμαι ἡ σύζυγός σου, ἀνέκραξεν ἡ γυνὴ τοῦ λυθογλύφου πλησιάζουσα καὶ αὐτή.

Ἡ σύζυγός μου! ὑπέλαβεν ὁ Μορέλ· ἡ σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ μου!

—Κ'ἐγὼ, κύριε Μορὲλ, εἶπεν ἡ Γελασίνα, ὅλοι οἱ φίλοι σας.

—Ὅλοι οἱ φίλοι σας!...κύριε Μορὲλ, ἐπρόσθεσεν ὁ Γερμανός.

—Ἡ Γελασίνα!... ὁ Κ. Γερμανός!... εἶπεν ὁ λιθογλύφος ἀναγνωρίζων ἕνα ἕκαστον μετὰ νέου θαυμασμοῦ.

—Ἀμ' οἱ παλαιοὶ φίλοι σου, οἱ θυρωροὶ, εἶπεν ἡ Ἀναστασία προσελθοῦσα καὶ αὐτὴ μετὰ τοῦ Ἀλφρέδου· οἱ Πιπελέτοι, καλὲ... ἔρρρι πάλι... γέρο Μορέλ... αὐτὴ δὰ εἶναι καὶ ἂν ἦναι ἡμέρα λαμπρά...

—Ὁ Κ. καὶ ἡ κυρία Πιπελέτου!... καὶ τόσον καιρὸν... καλὲ... καλὲ... σὺ εἶσαι, κόρη μου; ἡ Λουίζα μου εἶσαι σύ; ... ἀνέκραξεν σφίγγων τὴν θυγατέρα εἰς τὰς ἀγκάλας του μετὰ παραφορᾶς. Δὲν σὲ εἶχαν βάλει εἰς τὴν φυλακήν;

—Ναὶ, πατέρα μου, μὲ εἶχαν βάλει... ἀλλ' ἰδοὺ ἀθωώθηκα... βλέπεις... καὶ τώρα πλέον δὲν θὰ λείψω ἀπὸ σιμά σου ποτέ...

—Καὶ... ὁ συμβολαιογράφος... ὑπέλαβεν ὁ δυστυχὴς μετὰ φρίκης.

—Ἐκεῖνος ἀπέθανε... ἀπέθανε, πατέρα μου.

—Ἀπέθανε!... αἲ... τότε λοιπὸν πιστεύω... θὰ ζήσω

μεν εὐτυχῶς. Ἀλλὰ ποῦ εἶμαι ; πῶς εὑρέθηκα ἐδῶ ;.. εἶναι πολὺς καιρὸς ;.. διατί ;... δὲν ἐνθυμοῦμαι παντελῶς...

— Εἴχετε ἀσθενήσει, τὸν εἶπεν ὁ ἰατρὸς, καὶ σᾶς μετεκόμισαν ἐδῶ... εἰς τὴν ἐξοχήν... Σᾶς εἶχε κυριεύσει μία θέρμη δυνατὴ... ἥτις σᾶς ἐπέφερε παραλογίαν.

— Ναὶ... ναὶ... ἐνθυμοῦμαι... τὸ μόνον πρᾶγμα... Πρὸ τῆς ἀσθενείας μου συνομιλοῦσα μὲ τὴν κόρην μου... καὶ... ποῖος ἦτο... ποῖος ἦτο ; .. Ἄ ! ἕνας κύριος ὁ Κ. Ῥοδόλφος... ἦλθε καὶ ἐμπόδισε νὰ μ' ἐπάρουν εἰς τὴν φυλακήν... Ἔκτοτε... τίποτε πλέον δὲν ἐνθυμοῦμαι...

— Δὲν ἐνθυμεῖσθε βέβαια, διότι εἴχετε χάσει τὸ μνημονικὸν, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἡ θέα ὅμως τῆς θυγατρός σας, τῆς συζύγου σας, τῶν φίλων, σᾶς ἀπέδωκε πάλιν αὐτό...

— Καὶ ποῦ εἶμαι τώρα ; Ἐδῶ τί εἶναι ;

— Εἶναι τ' ὀσπίτι ἑνὸς φίλου... τοῦ Κ. Ροδόλφου, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Γερμανός· σᾶς ἔφεραν ἐδῶ διὰ ν' ἀλλάξετε ἀέρα.

— Θαυμάσια, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ ἰατρός· καὶ ἀποταθεὶς πρὸς ἕνα ἐπιστάτην ἐπρόσθεσε·—Στεῖλε τὸ ἁμάξι ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ κήπου διὰ νὰ μὴ τὸν περάσωμεν ἀπὸ τὰς αὐλὰς καὶ ἰδῇ τοὺς φρενοβλαβεῖς.

Ὡς ἐνίοτε συμβαίνει εἰς τὰς νόσους ταύτας, ὁ Μορὲλ δὲν ἐνθυμεῖτο παντελῶς τὴν προτέραν κατάστασίν του. Μετά τινας στιγμὰς στηριζόμενος εἰς τοὺς βραχίονας τῆς γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρός του καὶ συνοδευόμενος ὑφ' ἑνὸς σπουδαστοῦ τῆς χειρουργίας, τὸν ὁποῖον διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον διέταξεν ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἕως εἰς τοὺς Παρισίους, ὁ Μορὲλ ἀνέβη εἰς ἓν ὄχημα καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Βικέτρης χωρὶς νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι ἦτο κεκλεισμένος ἐκεῖσε ὡς φρενόληπτης.

— Πιστεύετε, ἐξοχώτατε, ὅτι ἰατρευθῇ ἐντελῶς ὁ δυστυχὴς αὐτός ; εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία πρὸς τὸν ἰατρὸν, ὅστις εὐηρεστήθη νὰ τὴν συνοδεύσῃ μέχρι τῆς μεγάλης θύρας τῆς Βικέτρης.

— Τὸ πιστεύω, κυρία μου· διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀποστέλλω συνωδευμένον ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του· μολονταῦτο θέλω ἐξακολουθήσει νὰ τὸν ἐπισκέπτωμαι καὶ καθημέραν εἰς τὸν οἶκόν

του μεχρισοῦ στερεωθῇ ἡ ἴασίς του. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον μοὶ τὸν ἐσύστησεν ἰδιαιτέρως ὁ πρέσβυς τοῦ μεγάλου δουκάτου Γερολστεΐν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τὸν ἔφεραν εἰς Βικέτρην.

Ὁ Γερμανὸς καὶ ἡ μήτηρ του συνεννοήθησαν διὰ νεύματος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Γεωργία, διὰ τὴν καλωσύνην μεθ' ἧς εὐηρεστήθησε νὰ μὲ περιηγήσητε εἰς τὸ ὡραῖον αὐτὸ κατάστημα καὶ μεγάλην εὐχαρίστησιν αἰσθάνομαι ὅτι παρευρέθην εἰς τὴν κατανυκτικὴν αὐτὴν σκηνὴν, τὴν ὁποίαν ἡ βαθεῖα πολυμάθειά σας προεῖδε καὶ προανήγγειλε.

— Ὄχι μικροτέραν εὐχαρίστησιν αἰσθάνομαι, κυρία μου, κ' ἐγὼ, ὅτι ἠδυνήθην νὰ ἐπαναφέρω εἰς τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ἕνα σύζυγον καὶ πατέρα, ἄξιον τῆς ἀγάπης των.

. . . . . .

Ἡ κυρία Γεωργία, ἡ Γελασίνα καὶ ὁ Γερμανὸς, καθὼς καὶ ὁ Κ. Πιπελέτος μετὰ τῆς συμβίας του, ἐπανέλαβον τὴν πρὸς Παρισίους ὁδὸν, συγκεκινημένοι εἰσέτι ἐκ τῆς σκηνῆς τῆς ὁποίας ἔγιναν αὐτόπται.

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ δόκτωρ Ἐρβῖνος ἐπανήρχετο εἰς τὰς αὐλὰς, ἀπαντᾶται ὑπό τινος τῶν ἐφόρων τοῦ καταστήματος ὅστις καὶ τὸν λέγει· — Ἄ ! φίλτατέ μοι κύριε Ἐρβῖνε, νὰ ἠξεύρετε εἰς ποίαν σκηνὴν τώρα παρευρέθην !... Δι' ἕνα παρατηρητὴν ὡς τὴν εὐγενείαν σας, ἤθελεν αἴσθαι ἀνεξάντλητος πηγή.

— Πῶς ; περὶ ποίας σκηνῆς λέγετε ;

— Σᾶς εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔχομεν ἐδῶ δύο γυναῖκας καταδεδικασμένας εἰς θάνατον... μητέρα καὶ κόρην, τὰς ὁποίας θέλουν ἀποκεφαλίσει...

— Αἴ, τί ;...

— Σᾶς βεβαιῶ, ἐπὶ ζωῆς δὲν εἶδα τόσην θρασύτητα, τόσην ἀδιαφορίαν ὅσην ἔχει ἡ μήτηρ... Εἶναι μία γυνὴ καταχθόνιος.

— Δὲν εἶναι, μὲ φαίνεται, αὐτὴ ἡ ἰδία χήρα Ηαληκάραινα ...ἥτις ὅταν ἐδικάζετο ἔδειξε τοσοῦτον κυνισμόν ;

— Μάλιστα, ἡ ἰδία.

— Καὶ τί ἔκαμε πάλιν ;

— Ἐζήτησε νὰ τὴν κλείσουν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δωμάτιον μετὰ τῆς θυγατρός της, καθὼς καὶ ἔγινεν. Ἡ θυγάτηρ της

φαίνεται ὅτι, καθόσον πλησιάζει ἡ ὀλεθρία ὥρα, ἔρχεται εἰς συντριβήν, ἐνῷ ἐξ ἐναντίας ἡ τῆς μητρός της διαβολικὴ ἀπάθεια αὐξάνει ἔτι πλέον... Πρὸ ὀλίγου εἰσῆλθεν εἰς τὴν εἱρκτὴν των ὁ ἱερεὺς διὰ νὰ ταῖς παρέξῃ τὰς παραμυθίας τῆς θρησκείας ...ἡ θυγάτηρ διετίθετο νὰ δεχθῇ αὐτὰς, ἀλλ' ἡ μήτηρ χωρὶς τελείως νὰ χάσῃ τὴν παγετώδη ἀταραξίαν της, ἐνέπλησε καὶ τὴν κόρην καὶ τὸν ἱερέα ἀπὸ σαρκασμοὺς τοσοῦτον ἀναιδεῖς, ὥστε ὁ σεβάσμιος ἄνθρωπος ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς εἱρκτῆς ἀφοῦ εἰς μάτην ἐπειράθη νὰ καταπείσῃ τὴν ἀμείλικτον αὐτὴν γυναῖκα ν' ἀκούσῃ λόγους τινὰς εὐσεβεῖς.

— Ἐνῷ αὔριον θὰ θανατωθῇ!... φρικτὸν τῇ ἀληθείᾳ! εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Αὐτὴ ἡ οἰκογένεια, νομίζει τις ὑπέπεσεν εἰς ἁμάρτημα προπατορικόν... Ὁ πατὴρ ἐκαρατομήθη... εἷς ἄλλος υἱὸς εἶναι εἰς τὸ κάτεργον· εἷς ἕτερος καταδικασμένος εἰς θάνατον, ἐσχάτως ἐδραπέτευσε... Μόνος ὁ πρεσβύτερος υἱὸς καὶ δύο παιδία διέφυγον τὴν τρομερὰν αὐτὴν λέπραν. Ἐντοσούτῳ ἡ γυνὴ αὕτη ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν τὸν υἱόν της τὸν πρεσβύτερον... τὸν μόνον τίμιον ἄνθρωπον τῆς ἀποτροπαίου ταύτης γενεᾶς νὰ ἔλθῃ αὔριον τὸ πρωΐ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ!

— Τί συνάντησις!

— Δὲν εἶσθε περίεργος νὰ παρευρεθῆτε;

— Ὄχι, σᾶς βεβαιῶ. Γνωρίζετε ὁποίας ἰδέας εἶμαι περὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς... δὲν ἔχω χρείαν τοιούτου ἀπαισίου θεάματος πρὸς ἐπιστήριξιν τῆς δοξασίας μου. Ἂν τώρα ἡ φρικώδη αὕτη γυνὴ δείξῃ καὶ ἐπὶ τῆς λαιμητόμου τὴν αὐτὴν ἀταξίαν, τί ἐλεεινὸν παράδειγμα διὰ τὸν λαόν!

— Καὶ νὰ ἰδῆτ' ἓν ἄλλο ἀπευκταῖον εἰς τὸν διπλοῦν ἀποκεφαλισμὸν ὅστις αὔριον θέλει λάβει χώραν.

— Τὸ ποῖον;

— Γνωρίζετε ὅτι σήμερον ἔχομεν σεσοσαράκοστον, τὴν τελευταίαν δηλαδὴ ἡμέραν τῆς ἀποκρέω.

— Αἴ, τί;

— Αὔριον, ὁ ἀποκεφαλισμὸς θέλει τελεσθῇ εἰς τὰς ἑπτὰ ὥρας τὸ πρωΐ. Χωρὶς ἀμφιβολίαν, θέλουν καθ' ὁδὸν συναπαντηθῇ οἱ κατάδικοι ἀπὸ συντροφίας κουδουνάτων, οἵτινες κα-

τέλυσαν ὅλην τὴν νύκτα μεθύοντες εἰς τοὺς χοροὺς τῶν περὶ τοὺς φραγμοὺς καπηλείων καὶ οἱ ὁποῖοι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν θὰ ἐπιστρέφουν εἰς Παρισίους.

— Ἔχετε δίκαιον... τί ἀπαίσιος ἀντικρυσμός!

— Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν πλατεῖαν ὅπου τελοῦνται συνήθως αἱ κεφαλικαὶ καταδίκαι... εἰς τὸν φραγμὸν δηλαδὴ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου θέλει ἀκούεσθαι μακρόθεν ἡ μουσικὴ τῶν πέριξ καφενείων· διότι τὴν τελευταίαν νύκτα τῆς ἀποκρέω, χορεύουσιν εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα μέχρι τῶν δέκα ἢ ἑνδεκα ὡρῶν τῆς πρωΐας.

. . . . . .

Τῇ ἐπαύριον ἡ ἥλιος ἀνέτειλε λαμπρός. Εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς πρωΐας ἦλθον καὶ περιεκύκλωσαν τὴν Βικέτρην διάφορα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ.

Ὁδηγοῦμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ὑπῆρχον συμπεφυλακισμέναι ἡ γραῖα Παλικάραινα μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Πλωσκοῦς.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

### Ἀμφέσεις.

Εἰς τὴν Βικέτρην ὑπάρχει σκοτεινή τις δίοδος τῆδε κακεῖσε ἔχουσά τινα παραθύρια καγκελόφρακτα, ἢ μᾶλλον τρύπας ὑπεράνω τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐμβαίνῃ ὀλίγος ἀήρ· ἡ δίοδος αὕτη ἦγε πρὸς τὸ δωμάτιον τῶν εἰς θάνατον καταδικασμένων...

Εἰς τὸ δωμάτιον αὐτὸ ὑπάρχουν ἔγκλειστοι ἡ γραῖα Παλικάραινα καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς Πλωσκοῦ.

Ἡ γωνιώδης τῆς χήρας μορφὴ διακρίνεται τραχεῖα ἀπαθὴς καὶ ὑπόλευκος. Στερημένη τῆς χρήσεως τῶν χειρῶν της, διότι ὑπερᾶνω τῆς ἐσθῆτός της τὴν ἐνέδυσαν τὸν καλούμενον θώρακα τῆς κολάσεως, ζητεῖ νὰ τῆς ἀφαιρέσουν τὴν καλύπτραν, ἐπειδὴ, λέγει, ἡ κεφαλή της καίει ὡσὰν φωτία... Τὰ ψαρά της μαλλία πίπτουν ἀτάκτως ἐπὶ τῶν ὤμων της. Κάθηται ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς κλίνης της καὶ οἱ πόδες της στηρίζονται ἐπὶ τῶν πλακῶν· παρατηρεῖ ἀσκαρδαμυκτὶ τὴν θυγατέρα της Πλωσκοῦν, ἥτις φαίνεται ἀντίκρυ της.

Φορεῖ δὲ καὶ αὐτὴ τὸν θώρακα τῆς κολάσεως καὶ ἐξαπλωμένη κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος ἐπὶ τῆς κλίνης στηρίζει τὴν

ράχιν ἐπὶ τοῦ τοίχου. Ἡ κεφαλὴ τῆς κλίνης ἐπὶ τοῦ στήθους της, τὸ ὄμμα της εἶναι ἀπλανές, ἡ πνοή της διακεκομμένη. Ἐλαφρός τις σπασμωδικὸς τρόμος κινεῖ ἐκ διαλειμμάτων τὴν κάτω σιαγόνα της· τὸ πρόσωπόν της εἶναι ἀρκετὰ χαλληναῖον μολονότι ὠχρότατον, σχεδὸν πελιδνόν.

Πρὸς τὸ βάθος, κάτωθεν τῆς ἐπιθυρίου ὀπῆς δι' ἧς εἰσέρχετο εἰς τὴν εἱρκτὴν ταύτην ἀμυδρόν τι φῶς, κάθηται ἐπὶ καθέδρας γέρων στεατιώτης, ἀπόμαχος, ἡλιόκαυστος τὴν ὄψιν, μελακρὸς, ἔχων μύστακας ὑπερμεγέθεις. Οὗτος ἐστὶν ὁ φύλαξ τῶν καταδίκων.

— Κάμνει ἕνα κρύο ὁποῦ παγόνει κἀνεὶς ἐδῶ μέσα!... Ὅμως θαρρεῖς ὅτι τὰ μάτια μου ἐκβάλλουν φωτιαῖς... κ' ἔχω μία δίψα... ὅλο διψῶ... εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ μετά τινας στιγμάς. Καὶ ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν ἀπόμαχον· — Δός μου, νὰ πίω, ὀλίγο νερό...

Ὁ γέρων στρατιώτης ἠγέρθη, ἔλαβεν ἀφ' ἑνὸς σκαμνίου δοχεῖον ἐκ κασσιτέρου πλῆρες ὕδατος, ἐνέπλησεν ἐξ αὐτοῦ ποτήριον, ἐπλησίασε πρὸς τὴν Πλωσκοῦν, καὶ τὴν ἐπότισε βραδέως, ἐπειδὴ, ὁ θώραξ τῆς κολάσεως ἐμπόδιζεν αὐτὴν τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ τὰς ἰδίας χεῖρας. Ἀφοῦ δι' ἔπιε μετ' ἀπληστίας, εἶπεν· — Εὐχαριστῶ.

— Θέλεις καὶ τοῦ λόγου σου;... ἠρώτησεν ὁ στρατιώτης τὴν χήραν. Αὕτη ἀπεκρίθη διὰ νεύματος ἀρνητικοῦ. Ὁ ἀπόμαχος ἐπορεύθη ἐκ νέου εἰς τὸ κάθισμά του.

— Τί ὥρα νὰ ἦναι; ἠρώτησεν ἡ Πλωσκοῦ.

— Κοντεύουν τέσσαρες ἥμισυ... εἶπεν ὁ στρατιώτης.

— Ἀκόμη θέλομεν τρεῖς ὥρας! ὑπέλαβεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ βλέμμα σαρδονικὸν καὶ ἀποτρόπαιον, ἐννοοῦσα τὴν στιγμὴν ἣν ὑπῆρχε διωρισμένη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης των. Ἀκόμη τὰ τρεῖς ὥρας!

Καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν της.

Ἡ χήρα ἀνέστηλε τοὺς ὤμους... Ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἐκαταλαβε τὴν ἰδέαν τῆς γραίας, καὶ ἐπανέλαβε· — Περισσότερα καρδιὰ ἔχεις, μάννα, τοῦ λόγου σου, παρὰ ἐμένα... ἐσένα σέρα δὲν σὲ κόφτει...

— Ἀμὴ τί!

— Θαρρεῖ κἀνεὶς πῶς αὐτὴν τὴν ὥρα κάθησαι κοντὰ εἰς τὴν φωτιὰ τοῦ μαγειρειοῦ μας καὶ ράπτεις... τόσον ἥσυχο εἶναι τὸ πρόσωπό σου !... Ἄ ! ποῦ εἶναι οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι καιροί!.. πᾶν!...

— Μωρολόγη !

—Ἂς ἤμαι μωρόλογη...ἀντὶ νὰ κάθημαι ἄφωνη...καὶ νὰ παγαίνῃ ὁ νοῦς μου...καλήτερα νὰ λέγω κάτι τι...καλήτερα νὰ...

— Νὰ... τί... νά ;... δειλή !

— Ἀμὴ ποῦ νὰ ἔχῃ ὅλος ὁ κόσμος, μάννα μου, καρδιὰ γιερὴ ὡσὰν τὴν ἰδική σου ! ἄμποτε νὰ τὴν εἶχα κ' ἐγώ· ἐπολέμησα ὅσον ἠμπόρεσα νὰ σὲ μιμηθῶ· ἐδίωξα τὸν ἱερέα, καθὼς ἠθέλησες... Ἀγκαλὰ καὶ... ἴσως αὐτὸ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμω, ἐπειδή, τέλος πάντων, (ἐπρόσθεσεν ἡ θυγάτηρ φρυάττουσα) ὕστερα... ποῖος ἠξεύρει ; καὶ αὐτὸ τὸ ὕστερα,...κοντεύει...

— Τρεῖς ὥρας πλέον.

— Τί ψυχρὰ ὁποῦ τὸ λὲς, καλὲ μάννα ! Παναγία μου ! καλὲ εἶναι ἀληθές !... νὰ εἴμεθα καὶ αἱ δύο μας ἐδῶ... ὁλοζόντανες, γιεραῖς, καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας...

— Μετὰ τρεῖς ὥραις θὰ τελειώτεις ὡσὰν ἀληθινὴ Παληκαροποῦλα... *Θὰ ἰδῇς ἕνα σκυτάδι*... τίποτε ἄλλο... Καρδία μονάχα, κόρη ! καρδιά !

— Ἐξεύρεις πῶς δὲν εἶναι καλὸ νὰ ὁμιλῇς τοιουτοτρόπως εἰς μία κόρη σου ; εἶπεν ὁ γέρων στρατιώτης μετὰ σοβαρᾶς φωνῆς· τοῦ λόγου σου ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφήσῃς ν' ἀκούσῃ τὸν πνευματικόν.

Ἡ χήρα ἀνέστειλεν ἐκ νέου τοὺς ὤμους μὲ θηριώδη περιφρόνησιν, καὶ ἐπανέλαβεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν Πλωσκοῦν, χωρὶς κἂν νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλήν της πρὸς ἀπόμαχον·—Καρδιά, κόρη μου, νὰ δείξωμεν ὅτι εὑρίσκονται γυναῖκες ποῦ ἔχουν περισσότερη γενναιότητα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας... μὲ τοὺς πνευματικούς των... Οἱ ἄνανδροι !

— Αἴ, καλά ! ὁ στρατηγὸς Λεβμόνδ... ἤκουσες ἐσὺ τὸν στρατηγὸ Λεβλὸνδ ; ἦτον ἕνας ἥρωας ἀπὸ ἐκείνους ! Τὸν εἶδα τὴν ὥραν ὁποῦ ἔπεσεν εἰς τὴν Σαραγόσσα, κόσκινον ἀπὸ τὰ βόλια τοῦ ἐχθροῦ... ὁ ἄνθρωπος, τὴν στιγμὴν ὁποῦ ἐξεψυχοῦσεν ἔκαμε τὸν σταυρό του εἶπεν ὁ ἀπόμαχος.

— Τοῦ λόγου σου τὸ λοιπὸν μήπως ἤσουν ὁποῦ τὸν ἐμετάλαβες ; ἠρώτησεν ἡ χήρα βαλοῦσα καγχασμὸν ἄγριον.

— Μηδὲ τὸν ἐμετάλαβα ἐγὼ, μηδὲ τίποτε, παρὰ ἤμουν στρατιώτης εἰς τὸ τάγμα του, ἀπήντησε μὲ προαότητα ὁ ἀπόμαχος. Θέλω τάχατες νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅτι ἠμπορεῖ, καὶ χωρὶς νὰ ἦναι κἀνεὶς ἄνανδρος, νὰ συλλογισθῇ τὰ θεῖα, τὴν ὥραν ὁποῦ θ' ἀποθάνει.

Ἡ Πλωσκοῦ ἠτένισε μετὰ προσοχῆς πρὸς ἠλιόκαυστον αὐτὸν ἄνδρα, τέλειον καὶ δημοτικὸν τύπον τῶν ὑπὸ τὸν Ναπολέοντα στρατιωτῶν· βαθεῖα οὐλὴ ἠρωτρία τὴν ἀριστεράν του παρειὰν, καταβαίνουσα ἕως εἰς τὸν μύστακά του. Οἱ ἁπλοῖ λόγοι τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ κατέπληξαν τὴν θυγατέρα τῆς χήρας, ἥτις ἠρνήθη τὰς παρηγορίας τοῦ πνευματικοῦ μᾶλλον ἀπὸ ψευδῆ αἰσχύνην καὶ ἀπὸ φόβον μὴ ἀκούσῃ τοὺς σαρκασμοὺς τῆς μητρός της παρὰ ἀπὸ διαφορὰν καρδίας. Τώρα λοιπὸν, ὅτε ἤκουσε τὸν στρατιώτην οὕτω λαλοῦντα, ἔλαβε θάρρος καὶ εἶπεν·

—'Αλλὰ τωόντι· διατί νὰ μὴ δεχθῶ τὸν πνευματικόν ; Δὲν ἠμπορεῖς νὰ εἰπεῖς, μάννα μου, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδυναμία . . . βλέπεις ὅτι καὶ οἱ γενναιότεροι εἰς τοὺς πολέμους, εἰς τὰ ὕστερινά των συλλογίζονται τὸν Θεόν. . . Ἔπειτα κἀνεὶς προσηλόνει καὶ τὸν νοῦν του εἰς ἐκεῖνα τὰ πράγματα καὶ λησμονεῖ ὅπως καὶ ἂν ἦναι τὴν θέτιν του. . . ἔπειτα, νὰ εἰποῦμεν καὶ τὸ ἄλλο, ποῖος ἠξεύρει ; . . . ἠμπορεῖ μετὰ θάνατον . . .

— Πάλιν αὐτὰ τὰ κουροφέξαλα ! εἶπεν ἡ χήρα μὲ θεοστυγῆ καταφρόνησιν. Κρῖμα ὁποῦ δὲν σοῦ ἔμεινε καιρὸς νὰ 'πᾷς νὰ γίνῃς καλόγρηα ! Τώρα νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ ἀδελφός σου ὁ Παλληκάρας νὰ μᾶς ἰδῇ, θὰ σὲ κάμει σωττήν...ἀλλὰ δὲν θὰ ἔλθει... ποῦ ! . . . ἐκεῖνος ;... ὁ τίμιος ἄνθρωπος ! ὁ καλὸς υἱός ;

Ταῦτα λαλούσης τῆς χήρας, ἡ βαρεῖα κλειδωνιὰ τῆς φυλακῆς ἤχησε μετὰ κρότου πολλοῦ καὶ ἡ θύρα ἠνεώχθη.

— 'Από τώρα ! . . . ἀνεφώνησεν ἡ Πλωσκοῦ σκιρτήσασα σπατμωδικῶς. Ὦ ! Θεέ μου, ἦλθαν πρὶν τὴν ὥρα ! Μᾶς ἐγελοῦσαν ! Καὶ ἡ μορφή της ἔλαβε χαρακτῆρα σίκτρότατον.

— Καλήτερα . . . ἂν τ' ὡρολόγι τοῦ δημίου 'παγαίνει ἐμπρός . . . αἱ φλυαρίαις σου δὲν θὰ μὲ ἀτιμάσουν εἰς τὰ ὕστερινά μου . . .

— Κυρὰ, εἶπεν εἷς τῶν δεσμοφυλάκων μὲ τὴν πραεῖαν καὶ συμπαθῆ φωνὴν ἐκείνην ἥτις *ἀπόζει θανάτου* — ἦλθεν ἔξω ὁ υἱός σου . . ἔχεις εὐχαρίστησιν νὰ τὸν ἰδῇς ;

— Ναὶ, ἀπήντησεν ἡ χήρα χωρὶς νὰ στρέψῃ τελείως, τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν λαλοῦντα.

Ὁ Παληκάρας εἰσῆλθεν. Ὁ ἀπόμαχος διέμεινεν ἐντὸς τῆς εἱρκτῆς, τῆς ὁποίας ἀφῆκαν τὴν θύραν ἠνεωγμένην, πρὸς πλειοτέραν προφύλαξιν . . . εἰς τὸ ἀμυδρὸν τῆς ἔξωθεν διόδου φῶς ἐφάνησαν διάφοροι στρατιῶται καὶ δεσμοφύλακες, οἱ μὲν καθήμενοι ἐπί τινος ἑδωλίου, οἱ δὲ ὄρθιοι.

Ὁ Παληκάρας ἦτο κάτωχρος ὡς τὴν μητέρα του· ἡ μορφή του ἐμαρτύρει ἀγωνίαν ψυχῆς καὶ ἐνδόμυχον φρίκην, τὰ γόνατά του ἔτρεμαν. Μ' ὅλας τὰς ἀνουσιουργίας τῆς γυναικὸς ταύτης μ' ὅλην τὴν ἀποστροφήν του πρὸς αὐτὴν, ἐνόμισε χρέος του νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ ἔσχατον θέλημά της. Ἅμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν εἱρκτὴν, ἡ χήρα ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα διαπεραστικόν, καὶ τὸν εἶπε μὲ φωνὴν θυμοειδῆ, ὡς τεινουσαν πρὸς τὸ νὰ διεγείρῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ της μῖσος ὑπόκωφον·—Βλέπεις . . . τί θὰ κάμουν . . . τὴν μάννα σου.

— Ἄ μάννα. . . τί μέγα κακό. . . σοῦ τὰ ἔλεγα ἐγὼ, ὁ ταλαίπωρος !

Ἡ χήρα ἐδάγκασε τὰ λευκά της χείλη μὲ θυμόν· δὲν εἶχε καταλάβει τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου της· μολοντοῦτο ἐπανέλαβε πρὸς αὐτόν·

— Θὰ μᾶς θανατώσουν. . . καθὼς ἐθανάτωσαν καὶ τὸν πατέρα σου.

— Θεέ μου ! . . . καὶ δὲν περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι μου τίποτε... ἐτελείωσε. Τώρα τί θέλετε νὰ κάμω ; . . . διατὶ νὰ μὴ μὲ ἀκοῦτε ὅταν σᾶς τὰ ἔλεγα ; . . . τώρα δὲν ἤθελε νὰ ἦσθε εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν . . .

— Ἄ ! . . . τὸ λοιπόν. . . ὑπέλαβεν ἡ χήρα μὲ τὴν συνήθη καὶ θηριώδη εἰρωνείαν της· αὐτὰ καλὰ νὰ τὰ πάθωμεν... αὐτὸ θὲς νὰ εἰπῇς ;

— Ὁ λόγος, μάννα μου, εἶναι. . .

— Ἰδοὺ λοιπὸν εὐχαριστήθηκες . . . ἐπάγαινε τώρα λέγε ὅτι ἡ μάννα σου ἀπέθανε· τὸ ἔλεγες καὶ προτήτερα εἰς τὰ ψεύ-

ματα, τώρα θὰ τὸ λὲς εἰς τ' ἀλήθεια ... καὶ δὲν θὰ ἐντρέπεσαι πλέον τὸν κόσμο ...

— Ἂν ἤμην κακὸς υἱός, ἀπήντησεν ὡς δυσαρεστημένος ἐκ τῶν σκληρῶν τούτων λόγων ὁ Παληκάρας, δὲν ἤθελα ἔλθει, μάννα μου, σήμερον νὰ σὲ ἰδῶ.

— Ἦλθες ... τὸ 'ξεύρω κ' ἐγὼ ... ἀπὸ περιέργειαν ...

— Ἦλθα ... νὰ σὲ ὑπακούσω ...

— Ἄ! Παληκάρα! ἂν σὲ ἄκουα, καὶ δὲν ἄκουα τὰ λόγια τῆς μάννας ... δὲν ἤθελα τώρα νὰ ἦμαι ἐδῶ ... ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ φωνὴν σπαραξικάρδιον καὶ δίδουσα τέλος ἔξοδον εἰς τὰ δάκρυά της.—Τί νὰ εἰπῶ ἐκείνης τῆς μάννας μου ὁποῦ τὰ πταίει ὅλα ... σὺ εἶσαι ἡ αἰτία ... ὁποῦ νὰ σὲ κρίνῃ ὁ Θεός! ... ὁ Θεὸς νὰ σὲ κρίνῃ, μάννα μου!

— Τὴν ἀκούεις, Παληκάρα; ἄκουέ την ... μετανοεῖ ... τὰ ἔβαλε μ' ἐμένα ... Τί χαρὰν θὰ τὴν ἔχεις! αἴ; ἡ καλή σου ἀδελφή! ... εἶπεν ἡ χήρα πρὸς τὸν υἱόν της μὲ διαβολικὸν γέλωτα.

Ὁ Παληκάρας, ἀντὶ νὰ ἀποκριθῇ ἐπλησίασε πρὸς τὴν Πλωσκοῦν, ἥτις ἤρχισεν ἤδη ν' ἀγωνιᾷ, καὶ τὴν εἶπε μετὰ συμπαθείας·—Ταλαίπωρη ἀδελφή ... τώρα πλέον εἶναι ἀργά ...

— Ἀργὰ λέγει! ... ὅ,τι ὥρα καὶ ἂν ἦναι, ἠμπορεῖ κάνεις νὰ φανῇ ἄνανδρος! εἶπεν ἡ μήτηρ μετὰ ψυχρᾶς ὀργῆς. Εἶδες ἐκεῖ! ... Καλῇ τύχῃ, ὁ Νικόλας ἐδραπέτευσεν ἀπὸ τὴν φυλακή ... ὁ Φραγκῖσκος καὶ ἡ Ἀμανδίνα δὲν θὰ γίνουν καθὼς τοὺς ἤθελες, καὶ μὴ σὲ μέλῃ ... ἐκεῖνα πλέον ἐπῆραν τὸν ἀέρα τους εἰς τὸ κακό ... ὀλίγο νὰ πεινάσουν, καὶ νὰ τὰ ἰδῇς κ' ἐκεῖνα! ...

— Ἄ! Παληκάρα; ... προσεξέτα τὰ ταλαίπωρα ... νὰ μὴν τελειώσουν καὶ αὐτά ... ὡσὰν ἡμᾶς ταῖς δύο ... ἰδὲ! ἀνέκραξεν ἡ Πλωσκοῦ ὑποκώφους ἐκβάλλουσα οἰμωγάς.

—Ποῖος τὸ λέγει! ἀνέκραξεν ἡ χήρα μὲ θηριώδη ἀγριότητα· ἐπέταξε πλέον τὸ πουλί! ἐκεῖνα νὰ δυστυχήσουν μία φορὰ ... καὶ θὰ ἰδῇ ὁ κόσμος πῶς ἔχουν νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν πατέρα, τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφήν τους!

— Ἡ φρικτή σου ἐλπὶς αὐτή, μάννα μου, δὲν θὰ ἐκπληρωθῇ ποτέ, ἀπήντησεν ὁ Παληκάρας μετὰ δυσαρεσκείας. Οὐδ'

ἐκεῖνα ἔχουν ποτὲ νὰ γνωρίσουν δυστυχίαν οὐδ' ἐγώ... Ἡ Λύκαινα ἔσωσε τὴν νέαν ἐκείνην ὁποῦ ἐζήτησε νὰ πνίξῃ ὁ Νικόλας εἰς τὸν ποταμό... οἱ συγγενεῖς αὐτῆς τῆς νέας μᾶς προσφέρουν τώρα ἢ πολλὰ χρήματα, ἢ ὀλιγώτερα χρήματα καὶ ἀντ' αὐτῶν ὑποστατικὰ μεγάλα εἰς τὸ Ἀλγέρι... ἐπροτιμήσαμεν τὰ ὑποστατικά. Αὔριον ἀναχωροῦμεν μαζῆ μὲ τὰ παιδιά, καὶ δὲν θὰ ξαναπατήσωμεν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπὶ ζωῆς πλέον...

— Ψεύματα! ἀνεφώνησεν ἡ χήρα θεωρήσασα τὸν Παληκάρα μὲ θημοειδὴ ἔκπληξιν.

— Ἐγὼ ψεῦμα ποτὲ δὲν ἐγνώρισα τί θὰ εἰπεῖ.

— Σήμερα ὅμως ψεύδεται διὰ νὰ μὲ κάμνῃς νὰ σχῶ.

— Σὲ κάμνω νὰ σχᾷς ἐπειδὴ σὲ λέγω ὅτι τὰ παιδιά σου εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ζοῦν καλά;

— Ναὶ... ἐκεῖνα εἶναι λυκόπουλα καὶ σεῖς ζητεῖτε νὰ τὰ χαλάσετε· νὰ τὰ κάμετε ἀρνάκια... Νὰ μείνῃ ἀνεκδίκητο τὸ αἷμα τοῦ πατέρα σου, τῆς ἀδελφῆς σου καὶ τὸ ἰδικό μου...

— Μάννα, ἄφες αὐτὰ, αὐτὴν τὴν ὥραν.

— Τί, αὐτὴν τὴν ὥραν!... Ἐσκότωσα... μὲ σκοτόνουν ...ἐτελείωσε.

— Μάννα, ἄφες αὐτὰ, μετανόησε...

Ἡ χήρα ἔβαλε νέον γέλωτα. — Ἐγὼ ἔχω τώρα τριάντα χρόνους ὅπου ζῶ εἰς τὸ κακὸ... καὶ τί μὲ δίδουν διὰ νὰ μετανοήτω δι' ἁμαρτίας τριάντα χρόνων;... τρεῖς ἡμέρας... μὲ τὸν θάνατον εἰς τὴν ἄκραν... Εἶναι αὐτὸς ὁ καιρὸς ἀρκετός;... Ὄχι, ὄχι· ὅταν ἡ κεφαλή μου πέσῃ κομμένη... θὰ τρίξῃ τὰ δόντια της ἀπὸ τὸν θυμὸν καὶ τὸ μῖσος...

— Παναγία μου, σῶτε! Παληκάρα! ἀδελφέ μου! ἀδελφέ μου! ἔπαρέ με ἀπ' ἐδῶ... νά τους, νά τους, ἔρχονται... ἀνεφώνησεν ἡ Πλωσκοῦ μετὰ φωνῆς ἀπηυδημένης. Ἡ ἀθλία ἤρχιζε νὰ παραφρονῇ.

— Θὰ σιωπήσῃς, μωρή!... Κακὸς Χάρος νὰ σὲ κόψῃ! ἀνεβόησεν ἡ χήρα θημωθεῖσα διὰ τὴν ἀδυναμίαν τῆς Πλωσκοῦς Ἰδὲ ἐκεῖ μία ἄνανδρη, ἄτιμη!... καὶ εἶναι καὶ κόρη μου!

— Μάννα μου! μάννα μου!... ἀνέκραξεν ὁ Παληκάρας σπαραττόμενος ἐκ τῆς φρικώδους σκηνῆς ταύτης· διατί λοιπὸν νὰ μὲ μηνύσῃς;

— Διότι ἐθαρροῦσα πῶς θὰ ἠμπορέσω νὰ σοῦ βάλω καρδιὰ, νὰ σοῦ ἐμπνεύσω μῖσος... ἀλλ' ὅποιος δὲν ἔχει τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ αἰσθανθῇ... ἄνανδρε!

— Σιῶπα, μάννα!...

— Ἄνανδρε... ἄνανδρε καὶ τρισάνανδρε!...

Ἠκούσθησαν τότε ἔξωθεν θόρυβοι διάφοροι. Ὁ στρατιώτης ἐξήγαγε τὸ ὡρολόγιον του καὶ εἶδεν. Ὁ ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ του ἔρριψεν αἰφνιδίως διὰ θυριδίου τινὸς φῶς ζωηρότατον... Ἡ θύρα ἔπειτα ἠνεῴχθη, καὶ ἐνεπλήσθη φωτὸς τὸ τῆς εἱρκτῆς ἔδαφος πρὸς τὴν ἔξοδον. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς φωτοβόλου ζώνης ταύτης ἐφάνησαν δύο δεσμοσύλακες κρατοῦντες ἕκαστος μίαν καθέδραν, μετ' αὐτοὺς δὲ εἰσῆλθεν ὁ γραμματεὺς τῆς φυλακῆς καὶ εἶπε πρὸς τὴν χήραν μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης· — Κυρὰ... καιρός...

Ἡ κατάδικος ἠγέρθη ὀρθία, ἀπαθεστάτη· ἡ Πλωσκοῦ ἔβαλε νέας κραυγὰς ὀξείας. Εἰσῆλθον ἔπειτα τέσσαρες ἄνθρωποι ... Οἱ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐκράτουν εἰς χεῖρας μικρὰ δεμάτια σπάγου λεπτοῦ ἀλλὰ δυνατωτάτου.

Ὁ ἐκ τῶν τεσσάρων αὐτῶν ἀνθρώπων ὑψηλότερος ἐνεχείρισεν εἰς τὸν γραμματέα ἓν ἔγγραφον. Οὗτος δὲ ἦτον ὁ δήμιος ... Τὸ ἔγγραφον ἦτον ἀπόδειξις, ὅτι αἱ δύο γυναῖκες καλαὶ πρὸς ἀποκεφάλισιν... Ὁ δήμιος ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς κατέστη πληρεξούσιος τῶν δύο τούτων πλασμάτων τοῦ Θεοῦ· τοῦ λοιποῦ αὐτὸς μόνος εἶχε νὰ δώσῃ λόγον περὶ αὐτῶν.

Τὸν ἀπηλπισμένον ἐκεῖνον φόβον τῆς Πλωσκοῦς διεδέχθη ἀπονάρκωσις. Δύο βοηθοὶ τοῦ δημίου ἠναγκάσθησαν νὰ τὴν καθήσωσιν ἐπὶ τῆς κλίνης της καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίξωσιν. Αἱ γνάθοι της, συσφιγχθεῖσαι διὰ τετανικοῦ σπασμοῦ, μόλις τὴν ἐσυγχώρουν νὰ προσφέρῃ λέξεις τινὰς ἀσυναρτήτους... Τὰ ὄμματά της περιεστρέφοντα περὶ αὐτὴν θαμβὰ καὶ ἄσκοπα... ἡ σιαγών της ἤγγιζεν ἐπὶ τοῦ στήθους της. καὶ, ἄνευ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν δύο βοηθῶν, τὸ σῶμα της ἤθελε πέσῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὡς ἄψυχον πτῶμα.

Ὁ Παληκάρας, ἀφοῦ διὰ τελευταίαν φορὰν ἠσπάσθη τὴν δυστυχῆ, ἵστατο ἀκίνητος, περίφοβος, μὴ τολμῶν οὐδὲ δυνάμενος νὰ κάμῃ βῆμα, καὶ ὡς ἐμβρόντητος.

Ἡ ψυχρὰ θρασύτης τῆς χήρας δὲν ἠλλοιώθη παντελῶς· ὀρθία καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνηγερμένην, ἐσυμβούλευε τοὺς ἀφαιροῦντας ἐπάνωθέν της τὸν θώρακα τῆς κολάσεως, ἐμποδίζοντα μέχρι τοῦδε τὰ κινήματά της. Ἀφοῦ δὲ τὸ φόρεμα τοῦτο ἔπεσεν, εὑρέθη ἐνδεδυμένη παλαιὰν ἐσθῆτα μαλλίνην, μέλαναν.— Τώρα τί θὰ κάμω; ἠρώτησε μὲ ἀτάραχον φωνήν.

—Λάβε τὴν καλωσύνην νὰ καθήσῃς εἰς μίαν ἀπ' αὐτὰς τὰς καθέδρας... τὴν εἶπεν ὁ δήμιος δεικνύων αὐτῇ μίαν τῶν δύο καθεδρῶν, αἵτινες ἦσαν τεθειμέναι πρὸς τὴν θύραν τῆς εἱρκτῆς.

Ἡ δὲ θύρα αὕτη ἦτον ἀνοικτὴ καὶ ἐφαίνοντο ἔξωθεν διάφοροι φύλακες, ὁ διευθυντὴς τῆς φυλακῆς καὶ τινες περίεργοι, οἵτινες ποτὲ δὲν ἀπολείπουν. Ἔχουν δὲ αὐτοὶ μέσα καὶ εἰσάγονται εἰς τοιαῦτα μέρη. Προνομοιοῦχοι ἄνθρωποι!...

Ἡ χήρα λοιπὸν ἐκίνησε μὲ βῆμα στερεὸν ἵνα πορευθῇ εἰς τὴν θέσιν ἥτις τῇ διωρίσθη· ὅτε διέβη ἔμπροσθεν τῆς θυγατρός της... ἐστάθη, τὴν ἐπλησίασε, καὶ τὴν εἶπε μὲ φωνὴν ὀλίγον συγκεκινημένην· — Ἔλα, κόρη μου νὰ σὲ ἀσπασθῶ...

Εἰς τὴν φωνὴν τῆς μητρὸς, ἡ Πλωσκοῦ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν λιθαλγίαν της, ἀνώρθωσε τὸ σῶμά της καὶ τοι καθημένη, καὶ μὲ σχῆμα ἀρᾶς ἀνεβόησεν· — Ἂν ὑπάρχῃ τωόντι μία κόλασις... ἐκεῖ θὰ σὲ ἰδῶ, κατηραμένη!...

— Ἔλα κόρη μου!... νὰ μὲ ἀσπασθῇς!... εἶπεν ἡ χήρα ποιοῦσα ἓν ἔτι βῆμα πρὸς αὐτήν.

— Μὴν ἔρχεσαι κοντά μου!... σὺ εἶσαι ὁ ἀφανισμός μου! ὑπετραύλισεν ἡ κακοδαίμων προσθέτουσα τὰς χεῖρας ἵνα ἀπωθήσῃ τὴν μητέρα της.

— Ἔλα συγχώρα με, καὶ ὁ Θεὸς συγχωρέσοι σε!...

— Καθόλου! καθόλου!... εἶπεν ἡ Πλωσκοῦ μὲ σπασμώδη φωνήν· καὶ ἐπειδὴ ταῦτα ἐξήνλησαν τὰς δυνάμεις της, ἔπεσε πάλιν χωρὶς σχεδὸν αἰσθήσεις εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν βοηθῶν. Νέφος τότε ἀνέλη ἐπὶ τοῦ ἀμειλίκτου τῆς χήρας μετώπου· οἱ στεγνοὶ καὶ διάπυροί της ὀφθαλμοὶ ὑγράνθησαν. Ἀπήντησε τὸ βλέμμα τοῦ υἱοῦ της, καὶ... μετά τινα δισταγμὸν, ὡς νὰ ἐνικήθη ἀπὸ ἐνδομυχόν τινα διαμάχην, τὸν εἶπεν· — Ἀμ' ἐσύ;

Ὁ Παλικάρας ἐχύθη ὁλολύζων εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του.

— Φθάνει!... εἶπεν ἡ χήρα ὑπερνικῶσα τὴν συγκίνησίν της καὶ ἀποσπωμένη ἐκ τοῦ υἱοῦ της· ὁ κύριος περιμένει... ἐπρόσθεσε δεικνύουσα τὸν δήμιον. Ἔπειτα ἐπορεύθη μετὰ σπουδῆς πρὸς τὴν καθέδραν, ὅπου καὶ ἐκάθησε χαρτερικῶς. Ἡ ἔκλαμψις τῆς μητρικῆς εὐαισθησίας ἥτις πρὸς στιγμὴν εἶχε φωτίσει τὰ σκοτινὰ ἐνδόμυχα τῆς βδελυρᾶς ταύτης ψυχῆς, ἐσβέσθη πάλιν διὰ μιᾶς.

— Παληκάρι, εἶπεν ὁ ἀπόμαχος στρατιώτης πρὸς τὸν Παληκάραν πλησιάσας πρὸς αὐτὸν μετὰ συμπαθείας· μὴ στέκεσαι πλέον ἐδῶ... Κόπιασε ἔξω ... κόπιασε ... Ἔμπλεως φρίκης καὶ δέους ὁ δυστυχὴς Παληκάρας ἠκολούθησε μηχανικῶς τὸν στρατιώτην.

Δύο τῶν βοηθῶν μετεκόμισαν ἀγωνιῶσαν ἐπὶ τῆς ἄλλης καθέδρας τὴν Πλωσκοῦν· ὁ εἷς ὑπεβάσταζε τὸ ἀπὸ τοῦ νῦν ἄπνουν σχεδὸν αὐτὸ σῶμα, ὁ δὲ ἕτερος κατεγίνετο διὰ σπαρτίων λεπτοτάτων καὶ μακροτάτων νὰ τῆς δέσῃ τὰς χεῖρας ὄπισθεν τῆς ράχεως, ποιῶν κόμβους ἀδιαλύτους προσέτι δὲ συνέδεσε καὶ τοὺς πόδας αὐτῆς διὰ σχοινίου, ἀφήσας διάστημα, ὥστε νὰ δύναται νὰ περιπατῇ διὰ μικρῶν βημάτων.

Ἡ πρᾶξις αὕτη ἦτο παράδοξος καὶ ἀπευκταία ἐνταυτῷ· ἐνόμιζες ὅτι τὰ μακρὰ ἐκεῖνα καὶ λεπτὰ σπαρτία, ἅτινα μόλις διεκρίνοντο εἰς τὴν σκιὰν τῆς εἱρκτῆς καὶ διὰ τῶν ὁποίων οἱ σιωπηλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι περιετύλισσον καὶ ἐδέσμευον τὰ μέλη τῆς καταδίκου, ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰς χεῖράς των ὡσὰν αἱ κλωσταὶ δι' ὧν αἱ ἀράχναι κατακαλύπτουσι τὸ θῦμά των πρὶν καταφάγωσιν αὐτό.

Μὲ τὴν αὐτὴν εὐστροφίαν περιέπλεκον καὶ ὁ δήμιος μετὰ τοῦ τρίτου βοηθοῦ τὴν χήραν, ἥτις διόλου δὲν ἐφαίνετο ταραττομένη. Μόνον ἔβηχεν ἐλαφρὰ ἐκ διαλειμμάτων.

Ἀφοῦ ἡ κατάδικος κατέστη ἀνίκανος νὰ κάμῃ τὸ ἐλάχιστον κίνημα, ὁ δήμιος ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου του μέγα ψαλίδιον καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν εὐγενῶς· — Εὐαρεστηθῆτε, κυρὰ, νὰ σκύψετε ὀλίγον ...

Ἡ χήρα ἔκλεινε τὴν κεφαλὴν λέγουσα· — Ἡμεῖς εἴμεθα καλοὶ *μουστερῆδες*· ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου... δέξου καὶ τὴν γυναῖκά του... καὶ τὴν κόρη του...

Ὁ δήμιος δὲν ἔδωκεν κἀμμίαν ἀπόκρισιν, ἀλλ' ἐσύναξε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὰ μακρὰ ψαρὰ μαλλία τῆς καταδίκου γύρωθεν τῆς κεφαλῆς της, καὶ ἤρχισε νὰ τὰ κόπτῃ πολὺ χαμηλὰ... καὶ μάλιστα τὰ πρὸς τὸν αὐχένα.

— Νὰ ἰδῇς ὁποῦ τρεῖς φοραῖς εἰς τὴν ζωή μου μοῦ ἐδιόρθωσαν τὸ κεφάλι μου, εἶπεν ἡ χήρα ἀπεχθῶς μυκτηρίζουσα· τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἤθελα πρώτη φορᾷ νὰ κοινωνίσω... ὅταν ἔγινα νύμφη... καὶ σήμερα· τί;...

Ὁ δήμιος ἐσιώπα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κόμη τῆς καταδίκου ἦτο πυκνὴ καὶ τραχεῖα, ἡ πρᾶξις διήρκεσεν ὑπὲρ τὸ δέον· τόσον ὥστε ἡ κόμη τῆς Πλωσκοῦς εἶχε πέσει ὅλη πρὸ τῶν ποδῶν της ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ ἐδάφους πρὶν ἔτι κοπῇ ἡ ἡμίσεια τῆς μητρός.

— Ἠξεύρεις τί συλλογίζομαι; εἶπεν ἡ χήρα πρὸς τὸν δήμιον, ἀφοῦ ἐκ νέου παρετήρησε τὴν θυγατέρα της.

Ὁ δήμιος... οὐδ' ἀπόκρισιν... Ἄλλο δὲν ἤκουέ τις, εἰμὴ τὸν βρυγμὸν τῶν ψαλιδίων, καὶ εἶδος ρογχασμοῦ τὸν ὁποῖον ἐκ διαλειμμάτων ἀνέδιδαν ἀσπαίροντα τὰ στήθη τῆς Πλωσκοῦς.

Ἐπαρουσιάσθη τότε ἔξωθεν τῆς θύρας εἷς ἱερεὺς σεβάσμιος ὅστις, πλησιάσας πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς φυλακῆς, τὸν ὡμίλησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Ὁ πνευματικὸς ἦλθε καὶ τελευταῖον νὰ πειρασθῇ μήπως ἀπαλύνῃ τὴν ψυχὴν τῆς χήρας.

— Συλλογίζομαι, ἐπανέλαβεν ἡ χήρα βλέπουσα ὅτι ὁ δήμιος δὲν τὴν ἀπεκρίνετο· συλλογίζομαι πῶς ὅταν ἦτον πέντε χρόνων... ἡ κόρη μου... ὁποῦ τώρα θὰ τὴν κόψουν τὸ κεφάλι... ἦταν ἕνα πλάσμα, ἕνα ὡραῖο παιδί... Εἶχε κἄτι μαλλιὰ χρυσᾶ ὡσὰν ταῖς *μπρίλες*· κἄτι μάγουλα κόκκινα... ροδοκόκκινα... Ποῖος τότε νὰ τῆς ἔλεγε... πῶς...—Καὶ μετά τινα σιωπὴν, ἀνεφώνησε μὲ γέλωτα καὶ ἔμφασιν ἀπερίγραπτον· —Λέγω δὰ καὶ ὅλα τί κωμῳδία εἶναι ἡ τύχη τοῦ ἀνθρώπου!

Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν, οἱ τελευταῖοι βόστριχοι τῆς κόμης τῆς καταδίκου ἔπεσαν ἐπὶ τῶν ὤμων της.— Ἐτελείωσε, κυρὰ, εἶπεν εὐγενῶς ὁ δήμιος.

— Εὐχαριστῶ... σοῦ συστήνω καὶ τὸν υἱόν μου τὸν Νικόλα, εἶπεν ἡ χήρα· τώρα κοντὰ θὰ τοῦ διορθώσῃς κ' ἐκείνου τὰ μαλλιά!...

Προσῆλθε τότε ὁ εἷς δεσμοφύλαξ καὶ εἶπε πρὸς τὴν κατάδικον λέξεις τινὰς χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Ὄχι... σοῦ εἶπα ὄχι... ἀπεκρίθη ἡ χήρα θυμοειδῶς.

Ὁ πνευματικὸς ἤκουσεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ ἄνω, συνῆψε τὰς χεῖρας καὶ ἀπῆλθε.

— Κυρὰ... τώρα ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ φεύγωμεν... Δὲν ἀγαπᾶτε νὰ φάγετε τίποτε; εἶπεν ὁ δήμιος μὲ βαθύτατον σέβας.

— Εὐχαριστῶ... ἀπόψε θὰ φάγω μία φουχτιὰ χῶμα...

Καὶ ἡ χήρα μετὰ τὸν νέον τοῦτο σαρκασμὸν, ἀνηγέρθη ὀρθία· αἱ χεῖρές της ἦσαν δεδεμέναι ἐπὶ τῆς ράχεώς της, καὶ σχοινίον τι κοντὸν συνήνωνε τοὺς δύο πόδας της. Μολονότι τὸ βῆμά της ἦτο στερεὸν καὶ εὔτολμον, ὁ δήμιος καὶ εἷς τῶν βοηθῶν ἠθέλησαν φιλοφρόνως πως νὰ τὴν ὑποστηρίξωσιν· ἔκαμε τότε σχῆμα ἀνυπομονησίας, καὶ μὲ φωνὴν δεσποτικὴν καὶ ἀπότομον εἶπε.— Δὲν θέλω νὰ μ' ἐγγίξῃ κἀνείς·.. καὶ 'μάτια ἔχω καὶ ποδάρια γερά· περιπατῶ μόνη μου... Θὰ ἰδοῦν, ὅταν ἀναβῶ εἰς τὴν γιλλοτίνα, ἂν θὰ ἦναι δυνατὴ ἡ φωνή μου ἢ ἂν θὰ λέγω λόγους μετανοητικούς...

Καὶ ἡ χήρα, ἀφ' ἑνὸς μέρους ἔχουσα τὸν δήμιον καὶ ἀφ' ἑτέρου ἕνα βοηθὸν, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς εἱρκτῆς. Οἱ δύο ἄλλοι βοηθοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ μετακομίσωσι τὴν Πλωσκοῦν ἐπὶ τῆς καθέδρας της καθημένην· ἦτον ἡμιθανής.

Ἀφοῦ διῆλθον τὴν μακρὰν δίοδον, ἀνέβησαν πετρίνην κλίμακα ἄγουσαν πρὸς μίαν αὐλὴν ἐξωτέραν. Ἐπλήρου δὲ ὁ ἥλιος διὰ φωτὸς θερμοῦ καὶ χρυσοειδοῦς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν τοίχων, δι' ὧν ἡ αὐλὴ ἦτο περικυκλωμένη, τοίχων λευκῶν, διαγραφομένων ἐπὶ οὐρανοῦ λαμπροῦ... ὁ ἀὴρ ἦτο γκλυκὺς καὶ χλιαρός... ποτὲ ἡμέρα ἐαρινὴ δὲν ὑπῆρξε χαρμοσυνωτέρα καὶ μεγαλοπρεπεστέρα.

Εἰς τὴν αὐλὴν ἔβλεπέ τις ἀπόσπασμα χωροφυλάκων, ἓν ὄχιμα, καὶ μίαν ἅμαξαν μικρὰν, στενὴν, κιτρινοβαφῆ, ἐζευγμένην εἰς τρεῖς ἵππους ταχυδρομικοὺς, χρεμετίζοντας περιχαρῶς καὶ σείοντας τὰ ἡχηρά των κωδώνια. Εἰς τὴν ἅμαξαν ταύτην ἀνέβαινέ τις, ὄχι πλαγιόθεν, ὡς τὸ σύνηθες, ἀλλ' ὄπισθεν, καθὼς εἰς τὰς λεγομένας παντοφόρους. Ἡ ἐξομοίωσις αὕτη ἐνέπνευσεν εἰς τὴν χήραν τελευταῖον χλευασμόν. — Ὁ

ὁδηγὸς δὲν θὰ εἰπεῖ τὸ *πλήρης*!... εἶπεν· ἐπομένως ἀνέβη, ὅσον ἐλευθερώτερα τὴν ἐσυγχώρουν τὰ πέδιλά της.

Ἡ Πλωσκοῦ ἀνεβιβάσθη εἰς τὴν αὐτὴν ἅμαξαν ἀναίσθητος σχεδὸν καὶ ἐτέθη ἀπέναντι τῆς μητρός της... ἔπειτα τὰς ἔκλεισαν.

Ὁ τοῦ ἄλλου ὀχήματος ἡνίοχος εἶχε ἀποκοιμηθῆ· ὁ δήμιος λοιπὸν τὸν ἐκίνησεν ὀλίγον διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ... —"Ω! νὰ μοῦ συμπαθᾷς αὐθεντικὸ εἶπεν ὁ ἡνίοχος ἀνεγειρόμενος καὶ καταβαίνων ὑπνοβαρῶς ἐκ τοῦ καθίσματός του — ἀλλὰ δὲν εἶναι ὀλίγον νὰ περάσῃ κἀνεὶς μίαν ὁλόκληρη νύκτα, τὴν ὑστερινὴ τῆς Ἀποκριᾶς... δὲν ἔκλεισα μάτι ὡς τὸ πρωΐ· τώρ' ἀκόμη ἐπῆγα εἰς τὰ Τρυγητὰ ἕνα σωρὸ κουδουνάτους, ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζῆ, ὁποῦ ἐτραγοδοῦσαν... τὸν διάβολο ἄνω κάτω!

— Αἴ, ἔλα τώρα, κάμε. Ἀκολούθει τὸ κατόπιν αὐτῆς τῆς ἁμάξης· καὶ εἰς τὸ *Βουλεβάρτον Ἁγίου Ἰακώβου*.

— Νὰ κυτάξῃς μία φορά, αὐθεντικό... πρὸ μιᾶς ὥρας εἰς τὰ Τρυγητά... τώρα εἰς τὴν γιλλοτίνα! Καλὰ τὸ λέγει καὶ ὁ λόγος· «στράταις πολλαῖς, κ' ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη παραφέρει»...

Αἱ δύο τότε ἅμαξαι προηγούμεναι καὶ παρακολουθούμεναι ὑπὸ χωροφυλάκων, ἐξῆλθον ἐκ τῆς ἐξωτάτης θύρας τῆς Βικέτρης καὶ ἔλαβον τὴν πρὸς Παρισίους ὁδὸν μετὰ σπουδῆς.

.....

Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τῆς καλουμένης ἀμφιέσεως τῶν εἰς θάνατον καταδικαζομένων, καθ' ὅλην τὴν φρικώδη της ἀλήθειαν· ταύτην δὲ περιεγράψαμεν ὅπως ἐξάξωμεν λόγους ἰσχυρούς. Κατὰ τῆς θανατικῆς ποινῆς· κατὰ τοῦ τρόπου δι' οὗ αὕτη τελεῖται· κατὰ τοῦ ἀποτελέσματος τὸ ὁποῖον προσδοκῶσιν, ὡς παράδειγμα πρὸς τοὺς λαούς.

Καί τοι γυμνὴ τῆς καταπληκτικῆς ἐκείνης προπαρασκευῆς ὑφ' ἧς ὀφείλει νὰ περιστοιχῆται πᾶσα τελετὴ ὑπερτάτης τιμωρίας ἣν ὁ νόμος ἐπιβάλλει ἐν ὀνόματι τοῦ καταδιωγμοῦ τῆς κακίας, ἡ ἀρφίεσις εἶναι εἰς τὴν θανατικὴν καταδίκην τὸ τρομερώτερον καὶ ὅμως τοῦτο γίνεται ἐν τῷ κρυπτῷ.

Ἐξ ἐναντίας, εἰς τὴν Ἱσπανίαν παραδείγματος χάριν ὁ κατάδικος μένει ἐκτεθειμένος τρεῖς ἡμέρας ἐντὸς ἐκκλησίας τῆς ὁποίας τὰ κηρία ἀνάπτονται· τὸ φέρετρόν του κεῖται πάντοτε

ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· οἱ ἱερεῖς ψάλλουν τὰ νεκρώσιμα, οἱ κώδωνες ἀναδίδουσιν ἡμέραν καὶ νύκτα ἦχημα θρηνῶδες. Ἔπειτα ἡ ἡμέρα τῆς τιμωρίας εἶναι ἡμέρα πένθους γενικοῦ· οἱ κώδωνες ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πόλεως ἠχοῦσιν ὡς τὴν ἡμέραν τῶν ψυχῶν· ὁ κατάδικος ὁδηγεῖται εἰς τὴν λαιμητόμον βραδέσι βήμασι μετὰ πομπῆς σοβαροτάτης, πενθίμου· τὸ φέρετρόν του πορεύεται πάντοτε πρὸ αὐτοῦ· οἱ ἱερεῖς ψάλλουν πάλιν τὰς νεκρικὰς ἀκολουθίας περικυκλοῦντες αὐτὸν· κατόπιν ἔρχονται αἱ ἐν Χριστῷ διάφοροι ἀδελφότητες, ἑκάστη μὲ τὸ ἴδιον σχῆμα, καὶ μετ' αὐτὰς ρασοφόροι μοναχοὶ ζητοῦντες ἀπὸ τὸν λαὸν χρήματα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του καταδίκου... Ὁ λαὸς δίδει πάντοτε εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

Βέβαια ταῦτα ἐμπνέουσι τρόμον, ἀλλ' εἶναι εὔλογα, ἀλλὰ καταπλήττουσι τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ἀποδεικνύουσιν ὅτι δὲν ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἓν πλάσμα τοῦ Θεοῦ ἔμπλεων ζωῆς καὶ ἐνεργείας καθὼς σφάζεται εἷς βοῦς. Ἀλλὰ ἀναγκάζουσι τὸν λαὸν ὅστις κρίνει πάντοτε τὸ ἔγκλημα ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς νὰ συλλογισθῇ, ὅτι ἡ ἀνθρωποκτονία εἶναι δεινότατον ἀδίκημα ἐπειδὴ ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς αὐτὸ τιμωρία συγκινεῖ, θλίβει ταράττει ὁλόκληρον πόλιν.

Ἡμεῖς δὲ τί κάμνομεν; Πρωὶ πρωΐ πορεύεται ὁ δήμιος εἰς τὸν κατάδικον, τὸν δένει, τὸν ῥίπτει εἰς μίαν ἅμαξαν κεκλεισμένην, ὁ ἡνίοχος μαστίζει τοὺς ἵππους, φθάνει εἰς τὴν λαιμητόμον, τὸ σκανδάληθρον ἐγγίζεται καὶ πίπτει μία κεφαλὴ μέσα εἰς ἓν κάνιστρον... ἐν τῷ μέσῳ τῶν μοχθηροτάτων χλευασμῶν τῆς πλέον διεφθαρμένης τοῦ συρφετοῦ μερίδος!

Καὶ ποῦ λοιπὸν τὸ παράδειγμα εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ἀκαριαίαν ταύτην τιμωρίαν; ποῦ τὸ φόβητρος;... Εἰς τὴν πόλιν οὐδὲν ὑπάρχει ἀναγγέλλον ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν *ἄνθρωπος θανατώνεται*... τὰ θέατρα γελοῦν καὶ ᾄδουν... οἱ κάτοικοι βομβοῦν ἀμέριμνοι καὶ θορυβώδεις.

Καὶ ὅμως κοινωνικῶς θρησκευτικῶς καὶ ἀνθρωπίνως θεωρουμένου τοῦ πράγματος, εἶναί τι ἐνδιαφέρον *ἅπαντας* αὐτὴ ἡ κατὰ νόμον ἀνθρωποκτονία, ὡς τελουμένη ἐν ὀνόματι *τοῦ συμφέροντος ἁπάντων*.

Ἀλλ' ἂς τὸ εἴπωμεν καὶ πάλιν, καὶ αἰωνίως· Καλά... ἰδοὺ

ἡ μάχαιρα· ποῦ εἶναι ὁ στέφανος; Ὅταν πλησίον τῆς ποινῆς δείξετε τὴν ἀντιβράβευσιν, τότε ναὶ, τὸ μάθημά σας θέλ' εἶσθαι τέλειον θέλ' εἶσθαι γόνιμον... Ἀφοῦ ἐκπλύνετε τὰ αἵματα ὑφ' ὧν κατεβράχη ἡ λαιμητόμος, μεταβάλλετέ την εἰς θρόνον δόξης καὶ τιμῆς καὶ στεφανώσετε μετὰ θριάμβου ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θρόνου ἕνα ἐνάρετον, ἐκεῖ, ἐκεῖ ἀμέσως...

Δὲν ἐκαταλάβετε ὅτι ἡ κοινωνία δὲν θανατώνει τὸν φονέα οὔτε διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ πάθῃ, οὔτε διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ... ἀλλὰ τὸν θανατώνει διὰ νὰ τὸν καταστήσῃ ἀνίκανον τοῦ νὰ βλάψῃ τοῦ λοιποῦ... ἀλλὰ τὸν θανατώνει διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ παράδειγμα τῆς ποινῆς του ὡς χαλινὸς πρὸς ἄλλους μέλλοντας φονεῖς;...

Ἡμεῖς νομίζομεν, ὅτι ἡ θανατικὴ ζημία εἶναι πολὺ βάρβαρον πρᾶγμα, καὶ ὅμως δὲν φοβίζει ἀρκετά... Ἡμεῖς νομίζομεν, ὅτι εἷς τινα ἐγκλήματα, ὡς τὴν πατροκτονίαν ἢ ἄλλα τοιαῦτα, ἡ *τύφλωσις* ὁμοῦ μὲ τὴν διὰ βίου ἀπομόνωσιν ἠδύναντο νὰ καταστήσωσι τὸν κατάδικον ἀνίκανον τοῦ νὰ βλάψῃ τοῦ λοιποῦ, καὶ νὰ τὸν παιδεύσωσι χιλιάκις τρομερώτερον. ἐνῷ ταὐτοχρόνως ἤθελον τὸν παρέχει καὶ καιρὸν πρὸς μετάνοιαν.

Τετυφλωμένος καὶ κατάμονος... ἀπελπισία παντελὴς, εἰς ἣν θέλει φαίνεσθαι ὁ θάνατος γλυκεῖα καταφυγή... Πλὴν μὴ θάνατον.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### Παληκάρας καὶ Μαχαιροβγάλτης.

Πρὶν ἐξακολουθήσωμεν τὴν διήγησίν μας, ἃς εἴπωμεν ὀλίγα περὶ τῆς προσφάτου γνωριμίας τοῦ Μαχαιροβγάλτου μετὰ τοῦ Παληκάρα.

Ἀφοῦ ὁ Γερμανὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς φυλακῆς, ὁ Μαχαιροβγάλτης ἀπέδειξεν εὐκόλως ὅτι ἔκλεψεν ἰδικά του πάλιν πράγματα ἐφανέρωσεν εἰς τὸν προανακριτὴν τὸν σκοπὸν τοῦ γελοιώδους αὐτοῦ κατορθώματος καὶ ἠλευθερώθη ἀφοῦ πρότερον τὸν ἔκαμαν τινὰς παραινέσεις σοβαράς.

Ὁ Ροδόλφος, διὰ ν' ἀνταμείψῃ τὴν νέαν ταύτην ὑπηρεσίαν τοῦ Μαχαιροβγάλτου τὸν ἐπέτρεψε νὰ κατοικῇ εἰς τὸ ἐν ὁδῷ Πλουμέτου μέγαρον, ὑποσχεθεὶς ὅτι ἔμελλεν εἰς τὴν διὰ Γερμανίαν ἀναχώρησίν του νὰ τὸν λάβῃ μετὰ τῶν λοιπῶν του θε-

ραπόντων. Ὁ Μαχαιροβγάλτης ἠσθάνετο πρὸς τὸν Ροδόλφον τὴν τυφλὴν ἀφοσίωσιν ἣν ἔχει ὁ κύων πρὸς κύριόν του. Νὰ διατρίβῃ μόνον ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ὑφ' ἣν καὶ ὁ πρίγκιψ, νὰ τὸν βλέπῃ ἐνίοτε, νὰ προσμένῃ ὅπως παρουσιασθῇ νέα τις περίστασις διὰ νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ, ἰδοὺ εἰς τί περιορίζεται πᾶς πόθος καὶ πᾶν καταθύμιον τοῦ Μαχαιροβγάλτου. Ἐπροτίμα χιλιάκις περισσότερον τὴν ζωὴν ταύτην παρ' ὅσα χρήματα καὶ ὅσα ἀγροκήπια ἂν τὸν ἐχάριζεν ὁ Ροδόλφος.

Ἀφότου ὅμως ὁ πρίγκιψ ἀνεκάλυψε τὴν θυγατέρα του, τὰ πάντα ἤλλαξαν μορφὴν μ' ὅλην τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν σώσαντα τὴν ζωήν του, δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Γερμανίαν αὐτόπτην μάρτυρα τοῦ πρώτου αἴσχους τῆς Μαριάνθης. . . Προσεκάλεσε λοιπὸν τὸν Μαχαιροβγάλτην δι' ἐσχάτην φορὰν, καὶ τὸν εἶπεν ὅτι ἤλπιζεν ἐκ τῆς ἀφοσιώτεώς του μίαν νέαν ἐκδούλευσιν. Εἰς τὸν λόγον τοῦτον τὸ πρόσωπον τοῦ Μαχαιροβγάλτου ἀνέλαμψεν ἀπὸ χαράν· πάραυτα ὅμως ἐσκυθρώπασεν, ὅταν αὐτὸς ἤκουσεν ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἠδύνατο ν' ἀκολουθήσῃ τὸν πρίγκηπα εἰς τὴν Γερμανίαν, ἀλλ' ὤφειλε μάλιστα τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ν' ἀναχωρήσῃ καὶ ἀπὸ τὸ μέγαρον.

Ἀνωφελὲς νὰ εἴπωμεν πόσας ὁ Ροδόλφος ἀνταπέδιδεν εὐεργεσίας εἰς τὸν Μαχαιροβγάλτην·—τὸν ἄφηνεν ὅλα τὰ χρήματα ὅσα ἐξ ἀρχῆς τὸν ἐδιόρισε νὰ λάβῃ· τὸ ἔγγραφον δι' οὗ καθίστατο ἰδιοκτήτης τοῦ ἐν Ἀλγερίᾳ ἀγροκηπίου, καὶ πλειότερα ἀκόμη, ἂν ἤθελεν. . . Ἀλλ' ὁ Μαχαιροβγάλτης τὸ *ἐπῆρε κατάχαρδα*· ἠρνήθη τὰ πάντα, καὶ, πρῶτον ἴσως ἐπὶ ζωῆς του, ὁ δυστυχὴς ἔκλαυσε πικρῶς. . . Τέλος πάντων μετὰ κόπου πολλοῦ ὁ Ροδόλφος τὸν κατέπεισε νὰ δεχθῇ τὰ προσφερόμενα.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, κράζει ὁ πρίγκιψ τὴν Λύκαινα καὶ τὸν Παληκάραν, καὶ τοὺς ἐρωτᾷ τί χάριν θέλουν ἀπ' αὐτόν. Πληροφορηθεὶς παρὰ τῆς Μαριάνθης περὶ τῶν ἀγρίων ὁπωσοῦν κλίσεων τῆς Λυκαίνης καὶ τοῦ συζύγου της, ἐπρότεινεν εἰς τοὺς τολμηροὺς συζύγους, ἢ ποσότητα χρημάτων σημαντικὴν, ἢ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τῆς ποσότητος καὶ εὐρύχωρον ἔκτασιν γῆς, κειμένης πλησίον τοῦ ἀγροκηπίου τὸ ὁποῖον ἐχάρισεν εἰς τὸν Μα-

χαιροβγάλτην· διότι ὁ πρίγκιψ ἐσκέφθη φρονίμως ὅτι καὶ ὁ Παληκάρας καὶ ὁ Μαχαιροβγάλτης, ὡς ἄνθρωποι τῆς σκληραγωγίας ἀμφότεροι, καὶ ἀνδρεῖοι, ἔμελλον νὰ λάβουν ἀμοιβαίαν πρὸς ἀλλήλους συμπάθειαν· ἐπομένως καὶ οἱ δύο οὗτοι ἐπόθουν τὴν μοναξίαν, ὁ μὲν ἕνεκα τοῦ παρελθόντος του, ὁ δὲ ἕνεκα τῶν κακουργημάτων τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ πρίγκηψ δὲν ἠπατήθη εἰς τὴν κρίσιν του· ὁ Παληκάρας καὶ ἡ Λύκαινα ἐδέχθησαν τὴν προσφοράν του μετὰ πλείστης ἀγαλλιάσεως κ' εὐγνωμοσύνης· σχετισθέντες ἐπομένως μετὰ τοῦ Μαχαιροβγάλτου, συνεχάρησαν καὶ οἱ τρεῖς διὰ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν ἣν ἔμελλε νὰ τοῖς παρέξῃ ὁ ἐν Ἀλγερίᾳ γειτνιασμός των. Ὁ Μαχαιροβγάλτης ἐγοητεύθη ἐκ τῶν ἀδελφικῶν προαιρέσεων τοῦ Παληκάρα καὶ τῆς γυναικός του, καὶ ἀπήντησεν εἰς αὐτὰς ἀπὸ ψυχῆς. Ἀμέτως συνήνωσε τοὺς μέλλοντας ἀποίκους φιλία εἰλικρινής· οἱ τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἄνθρωποι διακρίνονται καὶ συμφιλοῦνται παρευθύς. . .

Ἠθέλησεν ὁ Μαχαιροβγάλτης, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ὁ Παληκάρας ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐπίσκεψιν τὴν μητρὸς καὶ ἀδελφῆς του ἐν τῇ εἱρκτῇ, διὰ νὰ ταῖς δώσῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ τὸν φίλον του ἕως εἰς τὴν θύραν τῆς Βικέτρης, διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Ἐκάθητο λοιπὸν ἐντὸς μιᾶς ἁμάξης καὶ τὸν ἐπερίμενε νὰ ἐξέλθῃ.

Ὅταν δὲ τὸν εἶδεν ἐξερχόμενον, κατάδακρυν καὶ τεθλιμμένον. Αἴ, ὑπομονή! τὸν εἶπε· ἔκαμες ὅτι ἠμποροῦσες... Τώρα νὰ συλλογισθῇς τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ὁποῦ δὲν ἄρηκες νὰ γίνουν ὡσὰν τὸν πατέρα τους. . . . Ἔπειτα, ἡμεῖς ἀπόψε φεύγομεν ἀπὸ τὰ Παρίσια διὰ νὰ μὴ μεταέλθωμεν ποτὲ πλέον.

— Ἄ! ἀδελφέ . . . ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ εἰπῇς, μητέρα εἶναι πάντοτε αὐτή· ἀδελφὴ εἶναι. . .

— Αἴ, τί νὰ κάμωμεν. . . . ἐμπορεῖς νὰ κάμῃς καὶ διαφορετικά; . . . ὑπομονή. . . εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης καταπίνων ἕνα στεναγμόν.

Μετά τινα σιγὴν στραφεὶς καὶ ὁ Παληκάρας εἶπε πρὸς τὸν Μαχαιροβγάλτην·—Κ' ἐγὼ ἔπρεπε νὰ παρηγορήσω τοῦ λόγου σου. . . ὁποῦ σὲ βλέπω κ' ἐσένα λυπημένον... Ὅμως ἐλπίζω...

νὰ φύγωμεν μία φορὰ ἀπὸ τὰ Παρίσια... θὰ σοῦ περάσει...

— Ἂς ἔλθει δὰ ἐκεῖν' ἡ ὥρα... εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης μετὰ ρίγους.

— Τί; δὲν θὰ φύγωμεν ἀπόψε;

— Δηλαδὴ... βέβαια, ἐσεῖς θὰ φύγετε...

— Ἀμὴ σύ; Τί; μὴν ἤλλαξες γνώμη;

— Ὄχι... γνώμη δὲν ἤλλαξα... ὅμως... ἐνθυμᾶσαι ὁποῦ ὅταν μᾶς εἶπεν ὁ κὺρ Ροδόλφος νὰ 'πᾶμεν εἰς τὸ Ἀλγέρι καὶ οἱ δύο καὶ νὰ εἴμεθα γείτονες... σοῦ ἐξομολογήθηκα τί ἤμουν προτήτερα;...

— Ἄφες τώρ' αὐτά· ἐκεῖνα ἐπέρασαν· ἔπταισες, ἐτιμωρήθηκες, 'πάγει λέγωντας... Βλέπεις, φεύγομεν ἀπὸ τὰ Παρίσια δι' αὐτὰ καὶ μόνον καὶ οἱ δύο μας. Ἐσὺ πῶς ἔκαμες μία φορὰ ἕνα σφάλμα, ἐγὼ πῶς οἱ γονεῖς μου ἦταν κακοὶ ἄνθρωποι... τώρα νὰ ἰδοῦμεν τὸ μέλλον. Μηδ' ἐγὼ ἔχω τὴν παραμικρὴ ὑποψία διὰ λόγου σου, μηδὲ τοῦ λόγου σου, θαρρῶ δι' ἐμέ.

— Δὲν σοῦ λέγω... τάχατες, δὲν ἐκατάλαβες... Μεταξύ μας 'πάγει καλά... ὅμως ἐγώ, Παληκάρα, ἐσκότωσα ἄνθρωπο ... κ' ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου βλήπεις, ὑπάρχει κἄτι τι...

— Καλά, ὅμως θὰ συχωρεθῇς, ἐπειδὴ ἐκείνη τὴν ὥρα ἤσουν σχεδὸν ὡσὰν λωλός... δὲν ἔβλεπες τί ἔκαμνες εὑρέθηκ' ἐμπρὸς εἰς τὸ μαχαῖρι σου ἕνας ἄνθρωπος;... ἐθανατώθηκε.

— Τὸ ὄνειρο, τὸ ὄνειρο... Ἐγώ, πρέπει νὰ 'ξέρῃς, ἔβλεπα πρὸ καιροῦ πολλοῦ ἕνα ὄνειρο... τὸν δέκαρχο ὁποῦ ἐσκότωσα ...αὐτὸ τὸ ὄνειρο εἶχαν περάσει μῆνες ὁποῦ δὲν εἶδα... ἀπόψε ὅμως... τὸ εἶδα πάλιν... καὶ τοῦτο τὸ ἔχω διὰ σημάδι κακό... Σὰν νὰ μοῦ λέγῃ κἄποιος ὅτι δὲν θὰ φύγω ἀπὸ τὰ Παρίσια...

— Καλέ, δὲν κάμνεις τὸν σταυρό σου!... ἔτυχε νὰ τὸ ἰδῇς· ἤσουν 'ξεύρεις λυπημένος πῶς θ' ἀναχωρήσει ὁ Κ. Ροδόλφος... κ' ἐταράχθηκε, φαίνεται ὁ ὕπνος σου ἔπειτα εἶχες εἰς τὸν νοῦν σου καὶ νὰ ἔλθῃς μαζῆ μου σήμερα εἰς τὴν Βικέτρη... ὅσο καὶ νὰ εἰπῇς, λογισμὸς ἄγριος... καὶ...

Ὁ Μαχαιροβγάλτης ἐκίνησεν λυπηρῶς τὴν κεφαλήν. — Ὁ κὺρ Ροδόλφος φεύγει σήμερα... καὶ νὰ ἰδω τ' ὄνειρο ἀπόψε! ... Ἔστειλα χθὲς εἰς τὸ παλάτι του... ἐπειδὴ ἐγὼ ὁ ἴδιος

ἐφοβήθηκα νὰ 'πάγω... ἔστειλα, κ' ἐπλοροφορήθηκα ὅτι φεύγει σήμερα, λέγει, εἰς τὰς ἕνδεκα ἡ ὥρα... θὰ περάσει ἀπὸ τὸν φραγμὸ τοῦ Χαρεντῶνος... ἔχω τὸ λοιπὸν ἀκοπὸ, ἅμα τώρα φθάσωμεν εἰς τὰ Παρίσια, νὰ 'πάγω ἐκεῖ καὶ νὰ τὸν προσμένω... διὰ νὰ ἰδῶ τὴν ἱστερινή! ...

—"Εχεις δίκαιο νὰ τὸν ἀγαπᾷς τόσον!... τέτοιον ἄνθρωπο!...

— Νὰ τὸν ἀγαπῶ, λέγει! αἴ καλότυχε Παληκάρα... μωρὲ, νὰ μ' ἔχῃ νὰ κοιμοῦμαι ἐκεῖ δὰ κατάχαμα, εἰς τὴν αὐλή του, νὰ τρώγω ἕνα κομμάτι μαῦρο ψωμί... 'σὰν ἕνα σκυλί του... ἀλλὰ νὰ ἦμαι παντοῦ ὅπου ἦναι κ' ἐκεῖνος, ἄλλο τίποτε δὲν ζητῶ... Βλέπεις δὲν ἠθέλησε...

— Σοῦ ἔκαμε τόσα καλά...

— Δὲν εἶναι διὰ τὰ καλά· εἶναι ὁποῦ εἶπεν πῶς ἔχω χαρακτῆρα καὶ τιμή... Ἄχ! τί λὲς, ἀδελφὲ, τί λές! αὐτὸ ἐξεύρεις τί θὰ εἰπεῖ; Αὐτὸ θὰ εἰπεῖ πολύ. Τὰ μέσα μου τὸ 'ξεύρουν... μὴ βλέπεις ἐμένα ὁποῦ σοῦ 'μιλῶ; Ἐγὼ ἤμουν διαφορετικός· ὅμως αὐτοὶ δὰ οἱ λόγοι... χαρακτῆρα καὶ τσμή ... εἰς τὴν φωτιὰ εἶμαι καλὸς νὰ πέσω διὰ λόγου του... Τώρα δὲν μὲ θέλει κοντά του... αἴ ὑπομονή... ὅμως μοῦ ἔκαμε μεγάλο ἄδικο! Ὅσο καὶ νὰ εἰπῇς, τῆς γῆς σκουλῆκι κἀνεὶς νὰ ἦναι... σκουλῆκι ὁποῦ τὸ βλέπεις καὶ τὸ πατεῖς πάλιν ἔρχεται ὥρα καὶ σοῦ χρειάζεται...
Αἴ, ποῖος ἠξεύρει;.. ἴσως πάλιν κἀμμίαν ἡμέρα τὸν ἐξαναϊδῇς..

— Ὄχι... 'πάγει πλέον· ἐκεῖνος μοῦ εἶπε· «Παιδί μου, θέλω νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ζητήσεις νὰ ἔλθῃς πλέον νὰ μὲ ἰδῇς, καὶ θὰ μὲ ὑποχρεώσεις». Καταλαβαίνῃς, Παληκάρα, καταλαβαίνεις ἀδελφέ! Ἐγὼ λοιπὸν τοῦ τὸ ὑποσχέθηκα, καὶ θὰ τὸ βαστάξω· λόγος τιμῆς... Λόγος τιμῆς, ὅμως... πικρὸς λόγος τιμῆς...

— Αἴ, ὅταν 'πᾶμεν μία φορὰ ἐκεῖ κάτω, λησμονοῦνται ὅλα ἡσύχασε. Θὰ ζοῦμεν μόνοι, ἥσυχοι, ἐκτὸς ἂν κἄποτε χρειασθῇ νὰ τραβοῦμεν κἀμμία τουμεκιὰ εἰς τοὺς 'Αράπηδες... Τόσο τὸ καλήτερο! ἐπειδὴ, πρέπει νὰ 'ξεύρεις πῶς καὶ ἡ γυναῖκά μου εἶναι ὡσὰν ἄνδρας ἐπάνω εἰς αὐτά.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης, ἐγὼ εἶναι ὁποῦ θὰ σοῦ τοὺς πελεκῶ. Τοῦ λόγου σας, ὑπανδευμένοι ἄνθρωποι, νὰ κά-

θησθε εἰς τὴν ἡσυχία σας... ἀφήσετ' ἐμένα εἰς αὐτά...

— Καὶ οἱ τρεῖς μας πλέον...

— Ὄχι, μόνος ἐγώ... ἀκούεις ἐκεῖ! Ἐγὼ μόνος... Νὰ τοὺς δείξω ἐγὼ τοὺς Βεδουΐνους!

— Ἄς ἦναι δά· νὰ... αὐτὰ νὰ μὲ λὲς νὰ χαίρωμαι Ἄρες τ' ὄνειρο νὰ 'πάγῃ νὰ χαθῇ... Ἡμεῖς ἐκεῖ κάτω θὰ ζήσωμεν ὡσὰν ἀδέλφια. Σὰν θέλῃς, κατοικοῦμεν καὶ μαζῆ εἰς τὸ ἴδιο 'σπίτι· θὰ δουλεύομεν, θὰ 'παγαίνομαι εἰς τὸ κυνῆγι πάντοτε μαζῆ· βλέπω καὶ ὁμοιάζουν πολὺ τὰ φυσικά μας. Ἀνατρέφομεν μαζῆ καὶ τὰ παιδιὰ, κι' κάμνομεν ἀνθρώπους... θὰ εἶσαι σχεδὸν θεῖός των... ἀφοῦ θὰ εἴμεθα ὅλοι ἀδέλφια. Κάθε βράδυ ὅταν ἐπιστρέφωμεν εἰς τὸ 'σπίτι, θὰ λέγει ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον· *Καλησπέρα ἀδελφὲ ἀς χρεωστοῦμεν χάριν εἰς τὸν Κ. Ροδόλφον*...αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ προσευχή μας δι' ἐκεῖνον.

— Παλικάρα ἀδελφὲ, 'γειὰ 'ς τὸ στόμα σου... θαρρῶ πῶς βάλσαμο χύνεις εἰς τὸ αἷμά μου μὲ αὐτούς σου τοὺς λόγους...

— Βλέπεις λοιπόν; Κάμε τὸν σταυρόν σου κ' ἔλα νὰ φεύγωμεν. Δι' ἡμᾶς πλέον δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ κόσμος. Θὰ ἔλθεις λοιπὸν νὰ μᾶς 'πάρῃς εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας; Τὸ ὄχημα φεύγει εἰς τὰς πέντε.

Καλὰ ἔρχομαι... Νὰ ὁποῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Παρίσια· ἐγὼ τώρα σᾶς ἀφήνω καὶ παγαίνω εἰς τὸν φραγμὸ τοῦ Σαρεντῶνος· θὰ προσμείνω ἐκεῖ νὰ ἰδῶ τὸν κὺρ Ροδόλφο νὰ περνᾷ. Ἔ! ἁμαξηλάτη! σταμάτισε...

Ἡ ἅμαξα ἐστάθη ὁ Μαχαιροβγάλτης κατέβη.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### Δάκτυλον Θεοῦ.

Ἐλησμόνησεν ὁ Μαχαιροβγάλτης ὅτι ἦτο ἡ τελευταία τῆς Ἀποκρέω, καὶ ἔμεινεν ἔκθαμβος ὅταν εἶδε, πορευόμενος πρὸς τὸν φραγμὸν Χαρεντῶνος, πλῆθος ἄπειρον λαοῦ τῆς ἐσχάτης κλάσεως ἐξερχομένου ἀπὸ τὰ καπηλεῖα τοῦ προαστείου τῆς Γλαχιέρης καὶ συμπυκνουμένου περὶ τὸν ἐκεῖσε φραγμὸν, ἔπειτα δὲ καταβαίνοντος πρὸς τὸ βουλεβάρτον Ἁγίου Ἰακώβου, ὅπου ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἀποτομὴ τῆς χήρας Παλικάραινας καὶ τῆς θυγατρός της.

Ὅλος αὐτὸς ὁ ὄχλος, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδία ἐμμανῶς

ναν νὰ γίνωσι θεαταί· καὶ ὅμως ἐφόρουν εἰσέτι τὰ κωδωνατικὰ ἐνδύματα μολονότι ἦτον ἡμέρα πλήρης πλέον καὶ ἡμέρα τῆς τεσσαρακοστῆς· ἀλλ' ἐξημερώθησαν εἰς τὰ εἰσέτι διαρκοῦντα ὄργια τῶν πέριξ καφενείων, ἐκ τῶν ὁποίων ἤρχοντο μακρόθεν, μεταξὺ τοῦ ἀλλαλαγμοῦ ἐκείνου, οἱ διάφοροι ἦχοι τῶν ὀρεινοχαλκίνων ὀργάνων, καὶ ἐπορεύοντο ὅπως εὑρέθησαν.

Τὸ πλῆθος συνίστατο ἀπὸ πᾶν ὅ,τι εἰς Παρισίους ἀκάθαρτον καὶ βδελυρόν· κακοῦργοι γυναῖκες τῆς ἐσχάτης ἀπωλείας ὅλοι ἄτομα προσμένοντα τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἀπὸ ἓν πλημμέλημα... καὶ ὅμως τὸ ἑσπέρας ἐπιστρέφοντα χορτασμένα εἰς τοὺς φωλεούς των.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πεπυκνομένου τούτου συρφετοῦ, ὁ Μαχαιροβγάλτης ἠναγκάσθη νὰ σταθῇ· ἦτον ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω μ' ὅλην τὴν ἀθλιτικήν του δύναμιν. Τὸν εἶπαν, ὅτι ὁ πρίγκηψ ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς ὁδοῦ Πλουμέτου εἰς τὰς δέκα καὶ περὶ τὰς ἕνδεκα νὰ διαβῇ ἐκ τοῦ φραγμοῦ Χαρεντῶνος· μόλις δὲ τώρα ἦσαν ὀκτώ.

Μολονότι ὁ Μαχαιροβγάλτης ἀνετράφη μεταξὺ τῆς διεφθαρμένης κοινωνίας εἰς ἣν ἀνῆκεν αὐτὸ τὸ πλῆθος, ὅταν μολοντοῦτο εὑρέθη πάλιν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, ᾐσθάνθη βδελυγμίαν ἀκαταμάχητον. Ἀκουσίως του ἐσπρώχθη βαθμηδὸν πλησίον ἑνὸς τῶν καφενείων ὑφ' ὧν γέμουσιν ἐκεῖνα τὰ βουλεβάρτα, καὶ ἔγινεν αὐτόπτης παραδόξου θεάματος . . .

Εἰς αἴθουσάν τινα κατάγεων, εὐρύχωρον ἀρκετὰ πρὸς τὴν μίαν ἄκραν τῆς ὁποίας ἐκάθηντο οἱ μουσουργοὶ εἶδε τρυγύρω καθίσματα καὶ τραπέζας πλήρεις ἀπὸ λείψανα συμποσίου· τριβλία συντετριμμένα, βαυκάλεις ἀνεστραμμένας καὶ δωδεκάδα ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν κωδωνάτων, βεβακχευμένων, χορευόντων παράφορον καὶ ἀναιδέστατον χορόν.

Μεταξὺ τῶν ὀρχουμένων, δύο ζεύγη ἐπέσυρον πρὸ πάντων τὴν γενικὴν προσοχὴν καὶ τὰς ἀνευφημίας διὰ τὸ καθ' ὑπερβολὴν ἀκόλαστον τῶν σχημάτων καὶ ἐκφράσεών των.

Τὸ πρῶτον ζεῦγος συνετίθετο ἀπὸ ἄνδρα εἰς ἄρκτον μεταμορφωμένον. Ἦτο δ' αὐτὸς εἷς τῶν δραπετευσάντων ἐκ τῆς Φόρκης (μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε καὶ ὁ Τριγλάκης, καὶ οἱ δύο φονεῖς τοὺς ὁποίους ἂν ἐνθυμῆσθε, συνέλαβεν ἡ ἀστυνομία

εἰς τὸ ταπιφράγκον τῆς δρακαίνης)· αὐτὸς λοιπὸν ὁ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἄρκτου ἦτον ὁ Νικόλας, υἱὸς καὶ ἀδελφὸς τῶν δύο γυναικῶν τῶν ὁποίων ἡ λαιμητόμος ἵστατο εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων... Ἡ δὲ γυνὴ ἡ μετ' αὐτοῦ χορεύουσα, ἐφόρει πῖλον χαμηλὸν, πεπιεσμένον, μὲ ταινίας κρεμαμένας ἀφ' ἑνὸς μέρους· εἶδος περιστηθίου ἀπὸ μάλλινον ὕφασμα κόκκινον μὲ κομβία ὀρειχάλκινα, διπλοϊδιον πράσινον, καὶ περισκελίδα λευκήν. Ἡ κόμη της ἔπιπτεν ἀτάκτως ἐπὶ τοῦ μετώπου της· ἡ μολιβδόχρους μορφή της ἀπέπνεεν ἀναίδειαν καὶ ἀσέλγειαν.

Οἱ ἀντίοι (le vis à-vis) τῶν χορευτῶν δὲν ἦσαν ὀλιγώτερον εἰδεχθεῖς. Ὁ μὲν ἀνὴρ, ὑψηλότατος τὸ ἀνάστημα, εἶχε μαυρισμένον τὸ ὀστεῶδές του πρόσωπον, ὥστε δυσκόλως ἐγνωρίζετο· ὁ εἷς τῶν ὀφθαλμῶν του ἦτο ἐπιδεδεμένος. Ἀπὸ τὴν μύτην καὶ κάτω, τὸ πρόσωπον τοῦ *Σκελέθρου* (διότι βέβαια τὸν ἀνεγνωρίσατε) ἐχώνετο ἐντὸς λαιμοδέτου ὑψηλοῦ ἀπὸ παμπάλαιον ὕφασμα κόκκινον. Εἰς τὴν κεφαλὴν ἐφόρει πῖλον ὑψηλὸν, λευκόφαιον τετριμμένον, πεπιεσμένον πολλαχοῦ, ρυπαρὸν καὶ ἄνευ πυθμένος· ἡ λοιπὴ ἐνδυμασία του ἐσύγκειτο ἀπὸ φόρεμα πράσιμον, ρακόεν, καὶ πανταλόνιον ὕσγινον, εἰς χίλια μέρη ἐπισκευασμένον, καὶ προσδεδεμένον περὶ τοὺς πόδας μὲ σπαρτίον.

Ὁ ἀλιτήριος οὗτος, ὑπερβαίνων τὰ ὅρια τοῦ μετρίου, ἔκαμνε διὰ τοῦ σώματος τὰ κυνικώτερα καὶ πλέον ἀκόλαστα σχήματα, ἐξακοντίζων δεξιόθεν, ἀριστερόθεν, πρὸς τὰ ἔμπρὸς ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω τὰ μακρὰ καὶ ὡς τὸν σίδηρον σκληρὰ μέλη αὐτοῦ, ἀναπτύσσων καὶ συμπτύσσων αὐτὰ μὲ τόσην δύναμιν καὶ ἐλαστικότητα, ὥστ' ἐνόμιζέ τις ὅτι ἐτίθεντο εἰς κίνησιν δι' ἐλατηρίων χαλυβδίνων... Ἡ μετ' αὐτοῦ χορεύουσα γυνὴ, ἀξία καὶ αὕτη τῶν ἀηδῶν χρονίων τούτων, ἦτον ὑψηλὴ καὶ εὐκίνητος, μορφῆς ἀναιδοῦς καὶ βακχικῆς· ἐφόρει εἰς τὴν κεφαλὴν σκοῦφον ὡς τὸν ὁποῖον ἔχουσιν οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἀστυνομίας, ἐπὶ φενάκης κεκονιασμένης μὲ πλεξίδα ὄπισθεν μακράν· ἑπομένως μίαν βαίσταν καὶ ἓν πανταλόνιον ἀπὸ βελοῦδον πράσινον, καταφαγωμένον· περὶ μὲ τὴν μέσην ζώνην κιτρίνην δεδεμένην εἰς μέγα κόσυμβον ὄπισθεν τῆς ὀσφύος, καὶ τῆς ὁποίας αἱ μακραὶ ἄκραι ἐκοιματοῦντο.

Γυνή τις σωματώδης βαναύσου καὶ ἀρρενωπῆς μορφῆς ἡ δράκαινα τοῦ ταπιφράγκου, καθημένη ἐφ' ἑνὸς τῶν ἐδωλίων, ἐκράτει ἐπὶ τῶν γονάτων της τοὺς μανδύας τῶν δύο χορευτριῶν.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων χορευτῶν διεκρίνετο καὶ ἓν παιδίον χωλὸν ἐνδυμασίαν διαβόλου μαύρου φοροῦν, ἀλλὰ κατασκευασμένην δι' ἄνθρωπον τελείου ἀναστήματος, καὶ ἓν προσωπεῖον πρασινον μὲ μίαν γλῶσσαν κοκκίνην προέχουσαν . . . Ἐπήδα δὲ καὶ αὐτὸ τὸ παιδίον καὶ ἔκαμνε τὰ μοχθηρότερα σχήματα ἀπέναντι μιᾶς παχείας γυναικὸς, ἐρεθιζούσης ἔτι μᾶλλον τὴν αὐθάδειαν τοῦ μικροῦ χορευτοῦ της δι' ἀναιδεστάτων γελώτων.

Δὲν εὑρέθη οὐδεμία μαρτυρία κατὰ τοῦ Στραβοπόδη (τὸν ἐγνωρίσατε βέβαια) καὶ εἶχεν ἀπολυθῇ τῆς φυλακῆς.

Τὰ ἐπίλοιπα πρόσωπα τοῦ χοροῦ ἂς φαντασθῇ πλέον ὁ ἀναγνώστης. . . .

Αἰφνιδίως ἀκούεται φωνὴ «Τὸ ὕττερνὸ γαλόπ! » Καὶ ἰδοὺ οἱ μουσουργοὶ, πλήρεις χαρᾶς ὅτι ἐπλησίασαν πλέον εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ ν' ἀναπαύσωσι πλέον τοὺς πνεύμονάς των ἤρχησαν νὰ παίζωσι τὸν ἦχον καλπαστικοῦ χοροῦ μετὰ πάσης ζέσεως καὶ ἐνεργείας. Εἰς τρόπον ὥστε οἱ χορευταὶ εἰς τὴν ἔκρηξιν τῶν διατόρων ἐκείνων φωνῶν τῶν ὀρειχαλκίνων ὀργάνων ἐδιπλασίασαν τὸν ἐνθουσιασμόν των· ὅλα τα ζεύγη συνεσφιγησαν, συνεκλονίσθησαν, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Σκελέθρου ἤρχησαν καταχθόνιον περιστροφὴν ἐκβάλλοντες κραυγὰς ἀγρίας.

Ὑψώθη τότε κονιορτὸς ἐκ τοῦ ἐδάφους τοιοῦτος ὥστε ἡ αἴθουσα ἐνεπλήσθη συννέφου ἐρυθροειδοῦς καὶ ἀπαισίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεκρίνοντο περιστρεφόμενα φύρδην μίγδην μὲ ζαλόεσσαν ταχύτητα τὰ διάφορα ζεύγη. Ἀκούεται μετ' ὀλίγον φωνὴ ἄλλη·—Ἔξω! . . . ἔξω! . . . κάμετε τόπον εἰς τὴν θύρα!.. Εἰς τὸ βουλεβάρτο ἐπάνω νὰ χωρεύσωμεν!

— Ναί! ναί! ἀνεφώνησαν οἱ περιεστῶτες· ἕνα μεγάλο καλὸπ ἕως εἰς τὸν τραγμὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου!

— Τώρα ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ κοντήνουν μία πιθαμὴ καὶ τὰς δύο γυναῖκας, καὶ θὰ ἰδοῦμεν!

— Μονοκοπανιᾶς δύο ἔχει σήμερα ὁ Καρλότας, μωρὲ παιδιά!

— Καὶ θ' ἀκούσι ἐνταυτῷ καὶ τὰ ὄργανα νὰ τοῦ παίζουν.

— Νὰ χορεύσωμε τὸν χορὸ τῆς γιλλοτίνας!

— Ἐμπροστά! ποῖος θὰ σηκώσει τὴν γυναῖκα μὲ τὸ κομμένο κεφάλι; ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης.

— Νὰ γελάσουν κ' ἐκείναις αἱ πτωχαῖς λιγουλάκι, πρὶν ταῖς κόψουν.

— Ἐγὼ σηκόνω τὴν χήρα.

— Κ' ἐγὼ τὴν κόρη... Νὰ ἰδῇς, θὰ σκάσῃ ὁ γέρω Καρλότος...

— Σκότωμα οἱ *ποντάδες* ὅλοι! ζήτωσαν οἱ *καλημέρηδες* καὶ οἱ *τρυπητάδες*!!! ἀνεκραύγασεν ὁ Σκέλεθρος.

Οἱ θηριώδεις χλευασμοὶ οὗτοι, ὑπ' ἀσμάτων ἀκολάστων συνοδευόμενοι καὶ κραυγῶν καὶ συριγμῶν καὶ ἐμβοήτεων, ηὔξησαν ἔτι μᾶλλον ὅταν ἡ συνοδεία τοῦ Σκελέθρου ἤνοιξε διὰ τῆς ὁρμητικῆς ἐξόδου της πλατὺν τόσον μεταξὺ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἄλλου πλήθους. Σενέβη τότε συμφυρμὸς καὶ ἀλαλαγμὸς καὶ βλασφημίαι καὶ γέλωτες, οὐδὲν ἀνθρώπινον ἔχοντες.

Ὁ θόρυβος αὐξάνει αἰφνιδίως εἰς βαθμὸν ὑπέρτατον... ἐφάνη μακρόθεν ἡ ἅμαξα ἣτις ἐκόμιζε τὰς καταδίκους γυναῖκας.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἶδον καὶ ἕνα ταχυδρόμον ἐρχόμενον ἐκ τοῦ βουλευτηρίου τῶν Ἀπομάχων καὶ κατευθυνόμενον πρὸς τὸν φραγμὸν Χαρεντῶνος. Ἐφόρει δ' αὐτὸς βέσταν κυανόλευκον μὲ περιλαίμιον κίτρινον, ἐμπεπορπημένην δι' ἀργύρου εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς ραφάς· ἀλλ' εἰς σημεῖον μεγάλου πένθους, τὸ πανταλόνιον τοῦ ταχυδρόμου ἦτο μέλαν, καὶ ἐπὶ τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς του εἶχε σκέπην· τέλος πάντων, ἐπὶ τῶν παρωπίων τοῦ ἵππου του ὑπῆρχον, ἐξ ἀργύρου χυτοῦ, τὰ ἡγεμονικὰ παράσημα Γερολστεΐν.

Ὁ ταχυδρομικὸς εἰς τὴν συνάντησιν τοῦ πλήθους, ἐμετρίασε τὸ βῆμα τοῦ ἵππου του· ἀλλ' ἐπειδὴ βαθμηδὸν ἡ δίοδος καθίστατο χαλεπωτέρα, ἠναγκάσθη νὰ σταθῇ ὁλοτελῶς. Ἐφώναξε· τόπον! τόπον!... ἀλλ' εἰς μάτην· μάλιστα ἤρχισε τὸ πλῆθος νὰ τὸν ὑβρίζῃ.

— Τί! εἰς τὰς κεφαλάς μας ἐπάνω ζητεῖ νὰ περιπατήσῃ αὐτὸς μαζῆ μὲ τὴν καμήλα του;...

— Μωρὲ ἴδὲ σὺ ἀσῆμι ὁποῦ τὸ ἔχει ἐπάνω του!... εἶπεν ὁ Στραβοπόδης.

— Ἔρχεσθε νὰ τὸν καταιβάσωμε κάτω, νὰ τοῦ 'πάρωμεν τὰ γαλούνια του; αὐτὰ χύνονται καὶ γίνονται ἀσῆμι παστρικὸ... εἶπεν ὁ Νικόλας.

— Καὶ ἂν θέλῃς κάμε καὶ διαφορετικά, ψωρόσκυλο,... ἐπρόσθεσεν ὁ Σκέλεθρος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ταχυδρόμον καὶ λαμβάνων τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου. Διότι τὸ πλῆθος τόσον πεπυκνωμένον κατήντησεν, ὥστε ὁ κακοῦργος ἀφῆκε πλέον τὸν χορὸν εἰς τὴν μέσην.

Ὁ ταχυδρόμος, ἀνὴρ εὔτολμος καὶ ἀνδρεῖος, εἶπεν εἰς τὸν Σκέλεθρον ἀνυψώνων τὴν λαβὴν τῆς μάστιγός του· — Ἄφες γλίγωρα τὸν χαλινόν, σοῦ κόπτω τὸ πρόσωπον μέσα στὴν μέσην.

— Μωρ' ἐσὺ θὰ κόψεις πρόσωπο;

— Ναί, ἐγώ... Ἐγὼ 'παγαίνω σιγά· φωνάζω τόπον. λοιπὸν μὲ τί δικαίωμα ἔρχεται καὶ μ' ἐμποδίζεις; Τὸ ὄχημα τοῦ αὐθέντου ἔρχεται ὄπισθέν μου, νὰ... ἄκουσε τὸν κρότον τῆς μάστιγος τοῦ ἡνιόχου... Ἄφες νὰ περάσω.

— Τοῦ αὐθέντου; εἶπεν ὁ Σκέλεθρος. Μωρὲ, τί αὐθέντες κάθεται καὶ μοῦ λέγει αὐτός; Ἐγὼ τὸν αὐθέντη σου τὸν γράφω εἰς τὰ παλαιά μου. Τώρα νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν καμαρώσω κ' ἐκεῖνην· ποτέ μου δὲν ἐσκότωσα αὐθέντας... καὶ ἤθελα νὰ μοῦ ἐτύχαινε...

— Αὐθέντας πλέον 'πᾶν, δὲν ὑπάρχουν... *Ζήτω τὸ Σύνταγμα!* ἀνέκραξεν ὁ Στραβοπόδης καὶ ἤρχησεν ἀμέσως νὰ ᾄδῃ τὸν Παρισινὸν παιᾶνα· «Ἄγωμεν ἐμπρὸς κατὰ τοῦ πυρός,» ἐνῷ ταὐτοχρόνως κρεμασθεὶς ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν ποδῶν τοῦ ταχυδρόμου τὸν ἐκλόνισεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του. Ἀλλ' εἰς ἐπίχειρον τῆς εὐθαδείας ταύτης, ἀνεγείρας ὁ ταχυδρόμος τὴν ἀναχεῖρας μάστιγα κατεβίβασεν αὐτὴν σφοδρῶς ἐπὶ τῆς καιφαλῆς τοῦ Στραβοπόδη. Ἀμέσως ὁ ὄχλος, παροργισθεὶς ἐκ τῆς πράξεως ταύτης, χύνεται λυσσωδῶς ἐπὶ τοῦ ταχυδρόμου, τὸν καταβιβάζει, τὸν ῥίπτει χαμαὶ μετὰ κραυγῶν καὶ ἐκσυρίξεων, καὶ βέβαια ἤθελε, τὸν δυστυχῆ, τὸν ἀφήσει νεκρὸν ἂν δὲν ἐπρόφθανε τὸ ὄχημα τοῦ Ροδόλφου, ἐπισύραν τὴν προσοχὴν

τῶν αἰκιστῶν.

Ὑπὸ τεσσάρων τυρόμενον ἵππων προσῆλθεν αὐτὸ βραδέως. Εἷς τῶν δύο θεραπόντων οἵτινες ἐκάθηντο ἐπὶ τοῦ ὄπισθεν τοῦ ὀχήματος ἐξωτέρου ἐδωλίου ἦτο καταβεβασμένος, καὶ, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον' ἵστατο πλησίον τῆς μιᾶς τῶν θυρῶν, ἐπειδὴ ἡ ἅμαξα ἦτο πολὺ χαμηλή· Οἱ ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου ἐδωλίου δρομεῖς ἐφώναξον. Τόπον! καὶ ἐπροχώρουν μετὰ προσοχῆς

Ὁ Ροδόλφος ἐνδεδυμένος ἱμάτια πένθιμα, διὰ τὸν θάνατον τῆς Σάρας, καθὼς καὶ ἡ θυγάτηρ του, ἐκράτει τὴν μίαν τῶν χειρῶν της εἰς τὰς ἰδικάς του καὶ τὴν ἐθεώρει μὲ ἀνέκφραστον πατρικὴν ἀγαλλίασιν. Τὸ γλυκὺ καὶ περικαλλὲς τῆς Μαριάνθης πρόσωπον περιεκυκλοῦτο ἀπὸ ἐλαφρὸν σκιάδιον μέλαν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνεδεικνύετο ἔτι λαμπροτέρα ἡ λευκότης τοῦ προσώπου της καὶ ἔτι χρυσοειδέστερον τὸ ξανθὸν τῶν μαλλίων της χρῶμα. Ποτὲ εἰς τὰ ὄμματά της δὲν κατωπτρίσθη τοσοῦτον θελξικαρδίως τὸ κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ, ὅσον σήμερον! ... Μολονότι ἡ ὑπομειδιῶσα μορφή της ἐμαρτύρει γαλήνην καὶ γλυκυθυμίαν, ὁπόταν ὅμως ἔστρεφε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν πατέρα της, ἔλεγες ὅτι νεφίδιον ἐλαφρὸν μελαχολίας, καὶ ἐνίοτε μάλιστα ἀλγηδόνος ψυχικῆς, ἐπισκίαζε τοὺς χαρακτῆρας της, ὁσάκις οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ πατρός της δὲν ἦσαν προσηλωμένοι ἐπ' αὐτῆς.

— Τί τρέχει Φράνς; εἶπεν ὁ πρίγκηψ γερμανιστὶ πρὸς τὸν θεράποντα ὅστις ἵστατο παρὰ τὴν θύραν τοῦ ὀχήματος· διατί προχωροῦμεν τόσον ἀργά; τί εἶναι αὐτὸς ὁ θόρυβος;

— Ὑψηλότατε... εἶναι τὸ πλῆθος τόσον πολὺ... ὥστε οἱ ἵπποι δυσκόλως δύνανται νὰ προχωρήσωσι.

— Καὶ διατί αὐτὸ τὸ πλῆθος; —Ὑψηλότατε...—Τί;... —Ἀλλ' ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης...— Λέγετε ν' ἀκούσω... —Φαίνεται ὅτι θ' ἀποκεφαλίσωσί τινα... ἐκεῖ κάτω...

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος ἀποσυρόμενος μετὰ φρίκης πρὸς τὸ βάθος τοῦ ὀχήματος.

— Τί ἔχετε, πάτερ μου; εἶπεν ἡ Μαριάνθη μὲ ἀνησυχίαν.

— Τίποτε, κόρη μου... τίποτε...

— Ἀλλὰ τί φωναὶ εἶναι αὐταί;... ἀκούετε... πλησιάζουν.

— Φράνς, εἰπὲ εἰς τοὺς δρομεῖς νὰ στραφῶσι καὶ νὰ λάβωσιν ἄλλην ὁδόν... ὁποιαδήποτε, εἶπεν ὁ Ροδόλφος.

— Ὑψηλότατε, δὲν εἴμεθα πλέον εἰς καιρὸν... τὸ πλῆθος μᾶς περιεκύκλωσε... Κρατοῦν κ' ἐμποδίζουσι τοὺς ἵππους ἄνθρωποι μοχθηρᾶς μορφῆς.

Μόλις εἶπεν αὐτὰ ὁ θεράπων καὶ, μ' ὅλας τὰς ἀπειλὰς καὶ προσπαθείας τῶν δρομέων, οἱ ἵπποι ἐστάθησαν, καὶ ὁ Ροδόλφος εἶδε πανταχόθεν προσερχόμενα πρὸς τὰς θύρας τοῦ ὀχήματος πρόσωπα φρικαλέα, μανιώδη, ἀπειλητικὰ... καὶ τὸν Σκέλεθρον ἐπὶ κεφαλῆς.

— Πάτερ μου... φυλαχθῆτε! ἀνέκραξεν ἡ Μαριάνθη ριπτομένη περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Ροδόλφου.

— Τοῦ λόγου σου εἶσαι ὁ αὐθέντης; εἶπεν ὁ Σκέλεθρος προχωρῶν τὴν εἰδεχθῆ του κεφαλὴν ἕως μέσα εἰς τὸ ὄχημα.

Εἰς τὴν προπέτειαν ταύτην, ἂν δὲν εἶχε τὴν θυγατέρα του, ὁ Ροδόλφος ἤθελε κατακυριευθῆ ἀπὸ τὴν συνήθη του ἔξαψιν· ἀλλ' ἐκρατήθη καὶ ἀπήντησε ψυχρῶς.

— Τί θέλεις; Διατί σταματᾷς τὸ ὄχημά μου;

— Διότι ἔστι θέλω, εἶπεν ὁ Σκέλεθρος θέτων τὰς ὀστεώδεις χεῖρά του ἐπὶ τοῦ πλαισίου τῆς θύρας. Καθένας μὲ τὴν σειρά του... χθὲς τοῦ λόγου σου ἔκαμνες ὅ,τ' ἤθελες τὸν συρφετὸ ...τώρα καὶ ὁ συρφετὸς σοῦ σπᾷ τὴν μούρη ἂν κουνήσῃς ἀπ' αὐτοῦ ὅπου κάθησαι.

— Ὄχι, ὄχι, ἀνέκραξεν ὁ Νικόλας· νὰ τὸν ἐκβάλωμεν ἔξω, καὶ τὴν λάργα του ἀκόμη... νὰ μάθουν νὰ βασανίζουν τοὺς πτωχούς.

Καταλαμβάνω· χθὲς ἦτο μεσοσαράκοστον· ἀπόψε σεῖς ὅλοι θὰ ἐπίετε καὶ θὰ ἔχετε ὄρεξιν ἀκόμη νὰ πίετε, εἶπεν ὁ Ροδόλφος ἐξάγων τὸ βαλάντιόν του. Νά, λάβετε καὶ ἀφίσετε τὸ ὄχημα νὰ προχωρήσῃ. — Τοῖς ἔρριψε ταὐτοχρόνως τὸ βαλάντιόν του.

Ὁ Στραβοπόδης τὸ ἥρπασεν εἰς τὸν ἀέρα πρὶν ἔτι πέσῃ χαμαί.

— Τωόντι, τοῦ λόγου σου 'πᾶς εἰς ταξεῖδι καὶ πρέπει νὰ ἔχῃς στρογγυλὰ πολλά· ἢ μοῦ στραγγίζεις ἢ σὲ σκοτώνω... Παστρικά... Ἐγὼ ἢ οὕτως ἢ ἄλλως εἶμαι χαμένος... Φέρε... θέλω νὰ σὲ γδύσω μέρα μεσημέρι ... Μωρὲ γέλοια! ἔλα φέρε! εἶπεν ὁ Σκέλεθρος ἐκτὸς ἑαυτοῦ ἐκ τῆς μέθης καὶ αἰ-

μοχαροῦς λύσσης του. Καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ ὀχήματος.

Ἡ ὑπομονὴ τοῦ Ροδόλφου ἐξηντλήθη· ἀνήσυχος διὰ τὴν Μαριάνθην, τὸ δέος τῆς ὁποίας ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον, καὶ φρονῶν ὅτι ἂν δείξῃ ὀλίγην τόλμην εἰς τὸν ἀχρεῖον αὐτὸν, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε μέθυσον μόνον, ἠθέλετε τὸν καταπλήξει ἐπήδησεν ἔξω τοῦ ὀχήματος καὶ ἐζήτησε νὰ τὸν ἁρπάσῃ ἐκ τοῦ λαιμοῦ. Ὁ Σκέλεθρος εἰς τὴν ἀρχὴν ὠπισθοδρόμησε σύρων ἐκ τοῦ κόλπου του μακρὸν λάζον, ἔπειτα ὥρμησε κατὰ τοῦ Ροδόλφου.

Βλέπουσα ἡ Μαριάνθη τὴν μάχαιραν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀλιτηρίου ἔβαλε κραυγὴν τρόμου, καὶ καταβᾶσα ἐν ἀκαρεῖ ἐκ τῆς ἁμάξης περιέπτυξε τὸν πατέρα της εἰς τὰς ἀγκάλας της... Βέβαια δὲ καὶ οἱ δύο ἐφονεύοντο ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ Μαχαιροβγάλτου, ὅστις ἅμα εἶδε μακρόθεν τὸ ὄχημα τοῦ πρίγκηπος κατώρθωσε μεγάλαις δυνάμεσι νὰ πλησιάσῃ. Καθ' ἣν στιγμὴν λοιπὸν ὁ Σκέλεθρος ἠπείλει τὸν πρίγκηπα διὰ τοῦ λάζου του, ὁ Μαχαιροβγάλτης ἥρπασε τὸν ἀγκῶνα τοῦ ἀλιτηρίου διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἐνῷ διὰ τῆς ἄλλης τὸν συνέλαβεν ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὸν ρίψῃ χαμαί.

Ἀλλ' ὁ Σκέλεθρος ἐστράφη πρὸς αὐτὸν, τὸν ἐγνώρισε καὶ ἀνέκραξν... Μωρὲ ὁ κυανοῦς σκοῦφος ὁποῦ εἴχαμεν εἰς τὴν Φόρκη!... Τώρα ὅμως δὲν ἔχει νὰ μοῦ φύγῃς...—Καὶ ἐβύθισε τὴν μάχαιράν του εἰς τὸ τοῦ Μαχαιροβγάλτου στῆθος... Ὁ Μαχαιροβγάλτης ἐκλονίσθη ἀλλὰ δὲν ἔπεσε τὸ πλῆθος τὸν ὑποβάσταξε.

— Ἡ χωροφυλακή! ἡ χωροφυλακὴ ἔρχεται ἀνέκραξαν περίφοβοί τινες φωναί. Εἰς τὴν εἴδησιν ταύτην εἰς τὴν θέαν τοῦ φόνου τοῦ Μαχαιροβγάλτου ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τὸ πυκνότατον, φοβηθέντος ἑνὸς ἑκάστου μήπως ἐνοχοποιηθῇ, διελύθη ὡς διὰ μαγείας φεῦγον παντοίαις διευθύνσεσιν... Ἔφυγαν δὲ καὶ ὁ Σκέλεθρος καὶ ὁ Νικόλαος καὶ ὁ Στραβοπόδης μετὰ τῶν ἄλλων.

Ὅταν ἔφθασεν ἡ χωροφυλακὴ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ταχυδρόμου, ὅστις ἔσπευσε νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ ἀμ' ἀφοῦ οἱ κακοῦργοι ἀφήσαντες αὐτὸν περιεκύκλωσαν τὸ ὄχημα τοῦ πρίγκηπος, ἄλλον δὲ εὗρεν εἰς τὸ θέατρον τῆς ἀπευκταίας αὐτῆς σκηνῆς

εἰμὴ τὸν Ροδόλφον, τὴν θυγατέρα του καὶ τὸν Μαχαιροβγαλτην ὅλον πλέοντα εἰς τὸ αἷμά του. Οἱ δύο θεράποντες τοῦ πρίγκηπος τὸν εἶχον καθήσει κατὰ γῆς, στηρίξαντες τὴν ράχιν του ἐρ' ἑνὸς δένδρου.

Ὅλα ταῦτα διέτρεξαν ταχύτερον παρ' ὅσον δύναταί τις νὰ περιγράψῃ, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ καφενείου ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξῆλθεν ὁ Σκέλεθρος μετὰ τῶν συντρόφων του.

Ὠχρὸς καὶ περίλυπος ὁ πρίγκηψ κατεγίνετο περὶ τὴν Μαριάνθην οὖσαν περιδεῆ, ἐνῷ οἱ δρομεῖς, ἐπιδιόρθωνον τὰ τεθλασμένα τῆς ἁμάξης.

— Γλίγα, εἶπεν ὁ πρίγκιψ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Μαχαιροβγάλτην καταγινομένους δύο θεράποντάς του μεταφέρετε τὸν δυστυχῆ αὐτὸν εἰς ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ καφενεῖον... Σὺ δὲ, ἐπρόσθεσεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν ταχυδρόμον του, ἀνάβηθι ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ὀχήματος καὶ τρέξε ὅσον τάχιστα νὰ ἐπάρῃς καὶ φέρῃς μετὰ σοῦ τὸν δόκτορα Δαυτδ Ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὰς ἕνδεκα... θὰ τὸν προφθάσεις.

Μετά τινα λεπτὰ, ἡ ἅμαξα ἀνεχώρει δι' ὅλης τῆς ὁρμῆς τῶν ἵππων, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ δύο θεράποντες μετέφερον τὸν Μαχχιροβγάκτην εἰς τὸ καφενεῖον ὅπου εἶχε γίνει ὁ χορὸς, καὶ ὅπου ὑπῆρχον εἰσέτι τινὲς ἐκ τῶν χορευτριῶν τὰς ὁποίας εἴδομεν.

— Νὰ καθήσῃς, κόρη μου εἶπεν ὁ Ροδόλφος πρὸς τὴν θυγατέρα του, εἰς κἀνὲν δωμάτιον αὐτοῦ τοῦ καφενείου ἕως ὅτου νὰ ἴδωμεν τί θὰ γίνει ὁ γενναῖος αὐτὸς ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστῶ τὴν ζωήν...

— Ὦ! σᾶς παρακαλῶ καλέ μου πάτερ, μή με ἀφήσετε ἀνέκραξεν ἡ Μαριάνθη μετὰ φόβου λαμβάνουσα τὸν Ροδόλφον ἐκ τοῦ βραχίονος· μή με ἀφήσετε μόνην... ἐγὼ τρέμω... ἂς ἤμαι καλήτε,α ὅπου ἤσθε...

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ θέαμα εἶναι λυπηρότατον!

— Ἀλλὰ χάρις εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, πάτερ μου... ζῆτε σήμερον δι' ἐμὲ... συγχωρήσατε τοὐλάχιστον νὰ ἑνώσω μὲ τὰς ἰδικάς σας τὰς προσπαθείας μου, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω καὶ παρηγορήσω.

Ὁ πρίγκηψ εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν· εἶδεν ὅτι ἡ θυγάτηρ του

ἐφοβεῖτο νὰ μείνῃ μόνη μέσα εἰς ἓν δωμάτιον τοῦ ποταποῦ αὐτοῦ καπηλείου, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν θέλησίν της· τὴν εἰσήγαγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου ἔκειτο ὁ Μαχαιροβγάλτης.

Ὁ κύριος τοῦ καφενείου καί τινες τῶν ἐκεῖ γυναικῶν (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ δράκαινα τοῦ *ταπιφράγκου*) ἐπλαγίασαν τότε τὸν πληγωμένον ἐφ' ἑνὸς στρώματος, καὶ ἐπομένως ἐσπόγγισαν, ἐστύππωσαν τὴν πληγήν του διὰ χειρομανδήλων. Ὁ Μαχαιροβγάλτης εἶχεν ἀνοίξει τοὺς ὀφθαλμοὺς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ρόδόλφος εἰσῆλθε... Εἰς τὴν θέαν τοῦ πρίγκηπος, ἡ ὠχρά του μορφὴ ἔλαβεν ὀλίγην ζωηρότητα... ὑπεμειδίασεν ὀλίγον ὁ δυστυχὴς καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς ἀσθενοῦς·—Ἄ! κὺρ Ροδόλφο... τί καλὰ ἔτυχε νὰ εὑρεθῶ ἐκεὶ δά!

— Ἀνδρεῖος πάντοτε καὶ ἀφοσιωμένος! τὸν εἶπεν ὁ πρίγκηψ μὲ σπαραγμὸν καρδίας ἰδοὺ πάλιν μ' ἔσωσες...

— Ἐπάγαινα... εἰς τὸν φραγμὸ Χαρεντῶνος... διὰ νὰ σὲ ἰδῶ ὁποῦ θὰ φεύγεις... καλῇ τύχῃ... δὲν ἠμπόρεσα ἀπὸ τὸ πλῆθος νὰ περάσω. Αὐτὸ ὁποῦ ἔγινε ἤθελε πάντοτε νὰ γίνῃ ... ἐγὼ τὸ εἶπα καὶ εἰς τὸν Παληκάρα... ὡσὰν νὰ προαισθάνουμουν...

— Νὰ προῃσθάνεσο!...

— Ναί... κὺρ Ροδόλφο... τ' ὄνειρο ἐκεῖνο τοῦ δεκάρχου ἀπόψε τὸ εἶδα πάλιν...

— Μὴ συλλογεῖσαι τοιαῦτα πράγματα... ἡ πληγή σου εἶν' ἐλαφρά.

— Καλὲ ποῦ! ἐλαφρά! ὁ Σκέλεθρος τὴν ἐκατάφερε καθὼς ἔπρεπε... Δὲν βλάπτει τίποτε... ἐγὼ καλὰ ἔλεγα εἰς τὸν Παληκάρα... πῶς κ' ἕνα σκουλῆκι τῆς γῆς πολλαῖς φοραῖς ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ὠφέλιμο... ὡς καὶ εἰς ἕνα μεγάλον αὐθέντη ὁσὰν τὴν αὐθεντιά σου...

— Ἀλλὰ τὴν ζωήν μου ἐγὼ σὲ χρεωστῶ, καὶ δύο τώρα φοράς...

— Μοῦ ἔκαμες καλὸ... κὺρ Ροδόλφο... σοῦ τὸ 'πλήρωσα ... τώρα εἴμεθα ἴσα ἴσα. Μοῦ εἶπες πῶς ἔχω χαρακτῆρα καὶ ντιμή... Αὐτὸς δὰ ὁ λόγος... νὰ καταλάβῃς... Ὦ!... ἡ ψυχή μου πιάνεται... κὺρ Ροδόλφο... τὸ χεράκι σου... νὰ

φιλήσω... ἐπειδὴ καὶ αἰσθάνομε πῶς ξεψυχῶ!

— Ὄχι... εἶναι τῶν ἀδυνάτων... ἀνεφώνησεν ὁ πρίγκηψ κύπτων πρὸς τὸν Μαχαιροβγάλτην καὶ σφίγγων ἐντὸς τῶν χειρῶν του τὴν παγωμένην χεῖρα τοῦ θνήσκοντος, ὄχι... θὰ ζήσεις... θὰ ἰατρευθῇς...

— Κὺρ Ροδόλφο... νὰ καταλάβῃς... ἐκεῖ ἐπάνω ὁποῦ βλέπεις... εἶναι κάτι τι... Ἐγὼ ἐθανάτωσα μὲ μία μαχαιριὰ ποῦ ἔδοσα... ἀποθαίνω ἀπὸ μιὰ μαχαιριὰ εἶπεν ὁ Μαχαιροβγάλτης μὲ φωνὴν βαθμηδὸν ἀσθενεστέραν καὶ ἐκλείπουσαν.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔπεσαν οἱ ὀφθαλμοί του ἐπὶ τῆς Μαριάνθης, τὴν ὁποίαν ἀκόμη δὲν εἶχεν ἰδῇ. Ἐπὶ τῆς ἐκπνεούσης μορφῆς του διεχύθη θαυμασμός· ἐκινήθη ὀλίγον καὶ εἶπεν·—Ἄ!... ἡ Κελαϊδήστρα!

— Ναὶ, εἶναι ἡ κόρη μου... σ' εὐγνωμονεῖ ὅτι ἔσωσες τὸν πατέρα της.

— Ἡ Κελαϊδήστρα... κόρη σου... ἐδῶ!... Τοῦτο μ' ἐνθυμίζει τὴν πρώτην γνωριμία μας... κὺρ Ροδόλφο... καὶ... ταῖς θεοχαλαζιαῖς ἐκείναις... ὁποῦ μοῦ κατέβηκαν εἰς τὸ τέλος... ὅμως... καὶ αὐτὴ... ἡ μαχαιριὰ... θὰ εἶναι... τὸ τέλος μου... Ἐκάρφωσαν... μ' ἐκάρφωσαν... δικαιοσύνη...

Ἐστέναξεν ἔπειτα ἐκ βαθέων ρίψας πρὸς τὰ ὄπισθεν τὴν κεφαλήν του... Ἐξέπνευσε.

Ἤχησε τότ' ἔξωθεν κρότος ἁμαξῶν· ἡ τοῦ Ροδόλφου ἀπήντησε καθ' ὁδὸν τὴν τοῦ Μοὺρφ καὶ Δαυὶδ, οἵτινες προθυμοποιούμενοι νὰ προφθάσωσιν ὅσον τάχιστα τὸν πρίγκηπα, ἀνεχώρησαν πρὸ τῆς ὡρισμένης ὥρας. Ὁ Δαυὶδ καὶ ὁ εὐπατρίδης εἰσῆλθον.

— Δαυὶδ, εἶπεν ὁ Ροδόλφος σπογγίζων τὰ δάκρυά του καὶ δεικνύων τὸν Μαχαιροβγάλτην· διὰ τὸν Θεὸν κἀμμία ἐλπίς;

— Κἀμμία, ὑψηλότατε... τετέλεσται, εἶπεν ὁ ἰατρὸς ἐξετάσας τὸν νεκρὸν ἕως ἓν λεπτόν...

Ἀλλ' εἰς τὸ διάστημα τοῦ λεπτοῦ τούτου συνέβη σκηνὴ σιωπηλὴ καὶ φρικαλέα μεταξὺ τῆς Μαριάνθης καὶ τῆς Δρακαίνης... σκηνὴ τὴν ὁποίαν ὁ Ροδόλφος δὲν παρετήρησεν. Ὅταν ὁ Μαχαιροβγάλτης ἐπρόφερε τ' ὄνομα τῆς Κελαϊδήστρας, ἡ Δράκαινα ἀνεγείρασα τὴν κεφαλὴν, ἐθεώρησε τὴν Μαριάνθην..

Ἤδη ἡ ἀπαισία γυνὴ εἶχε γνωρίσει καὶ τὸν Ροδόλφον· τὸν ἔλεγον ὑψηλότατον... ἔλεγεν αὐτὸς τὴν Κελαϊδήστραν κόρην του... Τοιαύτη μεταμόρφωσις ἐξέπληττε τὴν Δράκαιναν· διὸ προσήλωσεν ἀσκαρδαμυκτὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου της θύματος.

Ὠχρὰ ἡ Μαριάνθη καὶ περιδεής, ἵστατο ἐμβρόντητος ὑπὸ τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο βλέμμα. Ὁ θάνατος τοῦ Μαχαιροβγάλτου, ἡ ἀπροσδόκητος παρουσία τῆς Δρακαίνης ἀναπολοῦσα εἰς αὐτὴν τὸ πρῶτόν της ἐξευτελισμὸν, τὴν ἐφάνησαν οἰωνοὶ ἀπαισιώτατοι...

Ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς, ἡ Μαριάνθη ἐκυριεύθη ἀπὸ μίαν τῶν προαισθήσεων ἐκείνων αἵτινες πολλάκις ἀποκτῶσιν ἐπὶ τῶν χαρακτήρων οἷος ὁ ἰδικός της ἀκαταμάχητον ἐπιρροήν...

. . . . . .

Ὀλίγον μετὰ τὰ θλιβερὰ ταῦτα συμβεβηκότα, ὁ Ροδόλφος καὶ ἡ θυγάτηρ του ἀνεχώρησαν ἐκ Παρισίων διὰ παντός.

# ΕΠΙΛΟΓΟΣ

## ΓΕΡΟΛΣΤΕΙΝ

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

'Οδενζάελ, 25 Αὐγούστου 1840.

'Ο πρίγκηψ Ἐρρῖκος Δ'Ερκάουεν-'Ολδενζάαλ
πρὸς τὸν κόμητα Μαξιμιλιανὸν Κάμινες.

'Αφίχθην ἐκ Γερολστεΐν, ὅπου διέτριψα τρεῖς ὅλους μῆνας παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκί· ἤλπιζα, φίλτατε Μαξιμιλιανέ, νὰ εὕρω ἐπιστολήν τινα ἀναγγέλλουσάν μοι τὴν ἐν 'Ολδενζάαλ ταχεῖαν ἄφιξίν σου· ἀλλὰ φαντάσθητοι τὴν ἀπορίαν καὶ λύπην μου, ὅταν ἔμαθον ὅτι θέλεις διαμείνει εἰσέτι εἰς Οὐγγαρίαν ἑβδομάδας τινάς.

Τέσσαρες παρῆλθον μῆνες ἀφότου δὲν ἠδυνήθην νὰ σοὶ γράψω, ἀγνοῶν ποῦ νὰ σοὶ διευθύνω τὰς ἐπιστολάς μου, χάριν εἰς τὴν περὶ τὸ ὁδοιπορεῖν ἰδιοτροπίαν σου· καὶ ὅμως μ' ὑπεσχέθης ρητῶς εἰς Βιέννην, ἐπὶ τῆς στιγμῆς τοῦ χωρισμοῦ μας, ὅτι τὴν 1ην Αὐγούστου θὰ εἶσαι εἰς 'Οδενζάαλ. Σήμερον ὅτι μὲ ἦτο παρὰ ποτὲ γλυκυτέρα ἡ πολύτιμος συναναστροφή σου, σήμερον ὅτε αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη ν'ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου εἰς τὸ φιλικόν σου ὄμμα, εὕρες τὴν περίστασιν νὰ διαμένῃς μακράν μου, νηπιακὲ προσφιλέστατε φίλε μου!

Πρὸ τριῶν μηνῶν. Μαξιμιλιανέ μου, συνέδη εἰς ἐμὲ ἀλλοίωσις μεγίστη... Προσεγγίζω εἰς μίαν τῶν στιγμῶν ἐκείνων καθ' ἃς γίνεται, ἡ κρίσις τῆς ὅλης τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς... Φαντάσθητι πόσην χρείαν ἔχω τῶν συμβουλῶν σου! 'Ελθέ, Μαξιμιλιανέ, ἐλθέ· οἱαδήποτε καὶ ἂν σὲ κρατῶσιν εἰς Οὐγγαρίαν συμφέροντα, σπεῦσον πρὸς ἐμέ... ἐγὼ ἤθελα ἔλθει πρὸς σέ, ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον ... 'Ο πατήρ μου μὲ προσεκάλεσε καὶ ἤλθα ἐκ Γερολστεΐν ἐπειδὴ ἡ ὑγεία του πάσχει ὁσημέραι βαρύτερον, καὶ εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ τὸν ἀφήσω...

Τόσα ἔχω νὰ σὲ εἴπω, ὥστε θὰ σοὶ φανῶ φλήναρος· θὰ σὲ διηγηθῶ τὴν πλπρεστέραν, τὴν ρομαντικωτέραν τῆς ζωῆς μου ἐποχήν...

Παράδοξον ἀληθῶς! ἡμεῖς οἱ ἀγώριστοι, τώρα νὰ τύχωμεν χωρισμένοι! ἡμεῖς οἱ δύο ἀδελφοί, ἡμεῖς οἱ 'Ορέσται καὶ Πυλάδαι τῶν ἀρχαίων, ἡμεῖς οἱ Κάρολοι καὶ Πόζαι τοῦ Σχιλλέρου μας!

Ὦ φίλε μου διατί νὰ μὴ σ' ἔχω ἐδῶ! διατί νὰ μὴ σ'ἔχω πλησίον μου! Τρεῖς τώρα μῆνας ἡ καρδία μου χέμει συγκινήσεων ἀλλεπαλλήλων, ἡδέων καὶ ὀλιβερῶν. Καὶ εἶμαι μόνος... Κλαῦσέ με, σὺ ὁ γνωρίζων τὸ εὐαίσθητον τῆς ψυχῆς μου, τῆς τοσοῦτον προθύμου νὰ διαχύνεται,

σὺ ὁ τοσάκις ἰδών με παιδικῶς σχεδὸν δακρύοντα εἰς τὴν διήγησιν γενναίου ἐπιχειρήματος, εἰς τὴν ἁπλῆν θέαν τοῦ δύοντος ἡλίου ἢ νυκτὸς γαληναίας καὶ ἀστερωπῆς! Ἐνθυμεῖσαι τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅταν ἐπήγαμεν ὁμοῦ νὰ εἴδωμεν τὰ ἐρείπια τῆς Ὀππεμφέλδης... παρὰ τὴν ὄχθην τῆς μείζονος λίμνης... πόσον εἴμεθα σιωπηλοὶ καὶ σύννοες εἰς τὴν θέαν τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκείνης ἑσπέρας τῆς ἀπὸ τοσαύτην γαλήνην, ποίησιν καὶ νηνεμίαν πλήρους!

Καὶ ἰδὲ ἀντιπαράθεσιν!... Ταῦτα ἔλαδον χώραν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς αἱμοχαροῦς ἐκείνης μονομαχίας εἰς ἣν δὲν ἠθέλησα νὰ σὲ παραλάβω ὡς δεύτερον, σκεφθεὶς ὅτ' ἤθελα πονέσει πολὺ ἂν ἐπληγωνόμην ἐπὶ παρουσίᾳ σου. Ἡ μονομαχία αὐτή, εἰς ἣν ὁ δεύτερός μου ἐθανάτωσε, κακῇ τύχῃ, τὸν νέον ἐκεῖνον Γάλλον, τὸν ἀντικόμητα Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ, διά τινα λογομαχίαν διεγερθεῖσαν ἐπὶ τοῦ χαρτοπαιγνίου ... Ἀληθινὰ ἔμαθες ποτὲ τί ἀπέγεινεν ἡ κινδυνώδης ἐκείνη σειρὴν τὴν ὁποίαν ὁ Ν. Δὲ-Σαϊντ-Ρεμῆ εἶχε φέρει εἰς Ὀππεμφέλδην; μία νέα ἥτις ὠνομάζετο, ἂν δὲν μὲ πλανᾷ ἡ μνήμη, Κησίλη Δαυΐδ;

Μειδιᾷς βεβαίως, φίλε μου, βλέπων με παρεκτρεπόμενον οὕτως εἰς ματαίας ἀναμνήσεις ἐνῷ σπουδαῖα προτίθεμαι νὰ σοὶ ἀναγγείλω. Τοῦτο πράττω ἐπειδὴ γνωρίζων τὰς αὐστηράς σου ἀρχάς, φοβοῦμαι μὴ μ' ἐ π ι π λ ή ξ ῃ ς ὅτι δὲν ἔπραξα μετὰ φρονήσεως (φεῦ! φρονήσεως ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑνός) ἀλλὰ τυφλῶς ἀφέθην εἰς τὸν παρασύροντά με ρουν. Καὶ ἀναβάλλω βλέπεις ἐκ τῆς συστολῆς μου τὴν ἐξομολόγησίν μου τὴν ἐξομολόγησιν... Τώρα ὅτε ἀφίχθην εἰς τὰ ἐδῶ, κατεμέτρησα τὸν ὀλεθρόν μου· εἰς Γερλοστεΐν ὅμως ἐνόσῳ ἤμην ἐπλανώμην ὡς ὑπὸ ὄνειρον μαγικόν.

Αἰ, Μαξιμιλιανέ μου, ἰδού, ἰδού... Σὲ παρακαλῶ μόνον νὰ μὲ ἀκούσῃς μετὰ συγκαταβάσεως... Ἀρχομαι ταπεινῶν τοὺς ὀφθαλμούς μου. Δὲν τολμῶ οὐδὲ ν' ἀτενίσω πρὸς σὲ, διότι, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης μου, τὸ πρόσωπόν σου θέλει σκυθρωπάσει...

Λαβὼν ἄδειαν ἀπουσίας ἓξ μηνῶν ἀνεχώρησα ἐκ Βιέννης καὶ ἦλθα νὰ διάξω καιρόν τινα πλησίον τοῦ πατρός μου, ἐπειδὴ δὲ τότε εἶχε καλῶς εἰς τὴν ὑγείαν του, μὲ εἶπε νὰ ὑπάγω εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἐξαιρέτου θείας μου, της πριγκηπέσης Ἰουλιανῆς, ἡγουμενίσσης τῆς μονῆς Γερολστεΐν. Σὲ εἶπα νομίζω φίλε μου, ὅτι ἡ πρωμήτωρ μου ἦτο πρώτη ἐξαδέλφη τῆς προμήτορος τοῦ νῦν μεγάλου δουκὸς καὶ ὅτι ὁ μέγας οὗτος δοὺξ Γουστάβος Ροδόλφος χαριζόμενος εἰς τὴν συγγένειαν αὐτήν, ἐθεώρησε πάντοτε κ' ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου μ' ἐξαδελφικὴν ἀγάπην. Περιπλέον γνωρίζεις μὲ φαίνεται, ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα περιοδείας τινὸς ἀρκετὰ μακροχρονείου ἦν ὁ πρίγκηψ ἔκαμεν ἐσχάτως εἰς Γαλλίαν, εἶχεν ἀφήσει τὴν κυβέρνησιν τοῦ μεγάλου δουκάτου εἰς τὸν πατέρα μου.

Ταῦτα σοὶ ἀναφέρω, ὄχι ἀπὸ ματαιοπρέπειαν ὁρμώμενος· σὺ μέγνωρίζεις· ἀλλὰ διὰ νὰ καταλάδῃς τὰς ἀφορμὰς τῆς στενῆς εἰκειότητος μεθ' ἧς μ' ἐπεριποιήθη εἰς Γερολστεΐν ὁ μέγας δοὺξ ἐντὸς τοῦ ἰδίου του οἴκου.

Ἐνθυμεῖσαι πέρυσιν, ὅτε εἰς τὴν κατὰ τὰς ὄχθας ταῦ Ρήνου περιοδείαν ἐκείνην ἐμάθομεν ὅτι ὁ πρίγκηψ εὗρεν ἐκ νέου εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν κόμησσαν Μὰκ Γρηγορίου, τὴν ὁποίαν καὶ ἐνυμφεύθη, ὅπως νομιμοποιήσῃ τὴν γέννησιν μιᾶς θυγατρὸς ἣν εἶχε λάδει ἐξ αὐτῆς διὰ

γάμου κρυφίου ὅστις ἔπειτα διελύθη, ὡς τελεσθεὶς ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ τότε βασιλεύοντος μεγάλου δουκός;

Ἡ κόρη αὕτη ἀναγνωρισθεῖσα ἐπισήμως, εἶναι ἡ χαριτόβρυτος πριγκηπέσσα Ἀμαλία περὶ ἧς ὁ λόρδος Δύδλεη, ὅστις πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους τὴν εἶχεν ἰδῇ εἰς Γερολστεῖν, μᾶς ἐλάλει κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα εἰς Βιέννην μετὰ τοσούτου ἐνθουσιασμοῦ ὥστε τὸν ἐκατηγοροῦμεν ὅτι μᾶς ἔλεγεν ὑπερβολάς; Παράδοξος συγκυρία!... Τίς τότε νὰ μ' ἔλεγε!

Ἀλλὰ μολονότι ἐμάντευσες βεβαίως ἀπὸ τοῦ νῦν τὸ μυστικόν μου, ἄφες νὰ σοὶ ἐκθέσω τὰ πράγματα ἐμπεριστατωμένως πῶς συνέβησαν..

Ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Ἑρμαγγέλδης, ὅπου ἡγουμένισσα εἶναι ἡ θεία μου, κόλις ἀπέχει ἐκ Γερολστεῖν ἥμισυ τέταρτον λεύγης· οἱ κήποι τῆς μονῆς ἐκτείνονται μέχρι τῶν προαστείων τῆς πόλεως· ἐγὼ λοιπόν, κατὰ θέλησιν τῆς θείας μου, ἤτις γνωρίζεις ὅτι μὲ ἀγαπᾷ ὡς ἄλλον υἱόν, ἐκατοίκουν εἰς χαριέστατόν τινα οἰκίσκον, διόλου χωριστὸν τοῦ μοναστηρίου.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μου, μὲ εἶπεν ὅτι τὴν ἐπαύριον ἔμελλον νὰ τελεσθῶσιν εἰς τὴν αὐλὴν οἱ ἀρραβῶνες τοῦ μεγάλου δουκὸς μετὰ τῆς κυρίας μαρκεσίας Δ'-Ἀρβιλλ ἥτις εἶχε φθάσει εἰς Γερολστεῖν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μετὰ τοῦ πατρός της, κόμητος Δ'-Ὀρβίγνη. Ἔμελλε δὲ ταὐτοχρόνως νὰ δοθῇ καὶ γορός.

Οἱ μὲν ἔψεγον τὸν πρίγκηπα ὅτι καὶ τώρα ἐνυμφεύετο ἁπλῆν γυναῖκα καὶ ὄχι ἡγεμονίδαι (ἡ μεγάλη δούκισσα ἧς ἐγήρευσεν ὁ πρίγκηψ κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Βυαρίας)· οἱ δὲ ἐξ ἐναντίας καὶ ἡ θεία μου ἦτον ἐξ αὐτῶν τελευταίων τὸν ἐπήνουν μάλιστα ὅτι ἐπροτίμα πνεῦμα καὶ χάριτας ἀντὶ δόξης· ἄλλως τε ἡ κυρία Δ'-Ἀρβίλλ κατάγεται ἐξ ἑνὸς τῶν εὐγενεστέρων τῆς Γαλλίας οἴκων. Ἔπειτα γνωρίζεις, φίλε μου, ὅτι ἡ θεία μου τρέφει ὑπέρμετρον ἀγάπην πρὸς τὸν μέγαν δοῦκα Ῥοδόλφον καὶ ἐκτιμᾷ τὰς ἀρετάς του πλειότερον παντὸς ἄλλου.

— Ἀκριβέ μου υἱέ, (μὲ λέγει λοιπὸν ἡ θεία μου τὴν παραμονὴν τῆς τελετῆς τῶν ἀρραβώνων) τὸ λαμπρότερον τῶν ὅσα θέλεις ἰδῇ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν ἀναμιλέκτος τὸ γλυκὺ ἄστρον τοῦ Γερολστεῖν.

— Τί γλυκὺ ἄστρον, θεία μου;

— Ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία...

Ἡ θυγάτηρ τοῦ μεγάλου δουκός! Τωόντι ὁ λόρδος Δύδλεη μᾶς τὴν ἀνέφερε πάντοτε μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ὅταν ἤμεθα εἰς Βιέννην.

— Βεβαιώθητι, ἐπανέλαβεν ἡ θεία μου, βεβαιώθητι, υἱέ μου, ὅτι δὲν εἶδα ἀκόμη νέαν ὁμοίαν τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας. Ἀποβλέπων εἰς τὴν ἡλικίαν μου, εἰς τὸν χαρακτῆρά μου καὶ εἰς τὴν θέσιν μου, θέλεις πιστεύσει ὅτι ἡ κρίσις μου εἶναι διόλου ἀμερόληπτος. Ἤθελα σοὶ ἐκθειάσει τὸ ἀγγελικόν της κάλλος ἂν δὲν ἦτο προικισμένη μ' ἐκεῖνα τὰ ἀνεκλάλητα θέλγητρα, ἅτινα ὑπερέχουσι πάσης καλλονῆς. Φαντάσθητι τὴν ἁπλότητα μετὰ τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τὴν χάριν μετὰ τῆς σεμνότητος. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν μοὶ τὴν παρουσίασε κατὰ πρῶτον ὁ μέγας δοὺξ, ἠσθάνθην πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν ἀκούσιον· καὶ ὄχι μόνον ἐγώ· ἀρχιδούκισσα Σοφία εἶναι εἰς Γερολστεῖν πρό τινων ἡμερῶν· δὲν ἐγνώρισα πριγκηπέσσαν πλέον ὑπερήφανον αὐτῆς...

— Τωόντι, ἡ εἰρωνεία της εἶναι τρομερά· ὀλίγοι ἀποφεύγωσι τοὺς

δηκτικούς της ἀστεϊσμούς. Εἰς τὴν Βιέννην τὴν ἐφοβοῦντο ὡσὰν τὸν δαίμονα. . . Τί λοιπόν ; ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτῆς ; . . .

— Προχθὲς ἦλθε καὶ μὲ εὗρεν, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη πρότερον τὸν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς νεαρᾶς πριγκηπέσσης οἶκον ἀσύλου διὰ τὰ ὀρφανά.—Νὰ σᾶς εἴπω, μὲ λέγει, ἓν πρᾶγμα; Ἀγαπῶ πολὺ νὰ σατυρίζω, εἶναι ἀληθὲς μολονοτοῦτο ἂν ἔζων καιρόν τινα μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ μεγάλου δουκός, εἶμαι βεβαία ὅτ' ἤθελα καταντήσει ἀδιαφορεστάτη. . . τόσον διαπεραστικὴ καὶ κολλητικὴ εἶναι ἡ ἀγαθότης !

— Δὲν μὲ λέγετε λοιπὸν ὅτι ἡ ἐξαδέλφη μου κατέχει τὰ φίλτρα τῶν ἀρχαίων φαρμακευτριῶν ; εἶπα μειδιῶν πρὸς τὴν θείαν μου.

— Ἐκείνη ἡ μετριοφροσύνη της πρὸ πάντων εἶναι ἀπαραδειγμάτιστος !

— Βέβαια, ἡ μετριοφροσύνη εἰς πριγκηπέσσαν τόσον νέαν, ὡραίαν καὶ εὐτυχῆ εἶναι σπανιώτατον.

— Καὶ μάλιστα ἐνῷ ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία τὰς βασιλικὰς τιμὰς τὰς ὁποίας σήμερον ἀπολαμβάνει μόλις πρὸ ὀλίγου τὰς ἐγνώρισε.

— Καὶ σᾶς εἶπε, θεία, τίποτε περὶ τοῦ παρελθόντος της ;

— Ὄχι, ἀλλ' ὁσάκις, μ' ὅλον τὸ προβεβηκὸς τῆς ἡλικίας μου, τὴν ὡμίλησα μὲ τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τὴν Αὐτῆς Ὑψηλότητα σέβας, ὡς πρὸς θυγατέρα τοῦ ἡγεμόνος μας, τὴν εἶδα κυριευομένην ἀπὸ ἀφελῆ τινα ταραχήν, ἡνωμένην μ' εὐγνωμοσύνην καὶ σέβας πρὸς ἐμέ, ὡσὰν νὰ μὴ τὴν ἐξέπληττε τὸ παρὸν ὥστε νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθόν της, καὶ ὡσὰν ταὐτοχρόνως ν' ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἡλικίαν μου ὅ,τι ἐγὼ εἰς τὸν βαθμόν της.

— Τῇ ἀληθείᾳ θεία μου, πρέπει τις νὰ ἔχῃ διάγνωσιν λεπτοτάτην διὰ νὰ διακρίνῃ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα ταῦτα.

— Ν' ἀκούσῃς, υἱέ μου, τὰς ἀγαθοεργείας της ἀφότου ἦλθεν. Ἐγὼ θαυμάζω τὴν ὡριμότητα τοῦ νοός της εἰς τοιαύτην ἡλικίαν. Κατ' αἴτησιν αὐτῆς ἐσύστησεν ὁ μέγας δοὺξ εἰς Γερολστεΐν ἓν κατάστημα πρὸς περίθαλψιν τῶν πενταετῶν ἢ ἑξαετῶν χορασίδων ὅσαι μένουσιν ὀρφαναὶ καὶ ἐγκαταλελειμμέναι καθὼς καὶ νεανίδων δεκαεξαετῶν μὴ ἐχουσῶν κἀνένα προστάτην καὶ εὐχόλως δυναμένων εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην νὰ ἐξωκείλωσι πρὸς τὸ κακὸν ἐκ τῆς ἐνδείας των. Ἐνίοτε ὑπάγω κ' ἐγὼ καὶ βλέπω τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα πλάσματα ἔχουσι πρὸς τὴν πριγκηπέσσαν Ἀμαλίαν· πορεύεται καθημέραν καὶ τὰς ἐπισκέπτεται ἡ ἰδία ἐπειδὴ τὸ κατάστημα ἐκεῖνο εἶναι ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν της. Σὲ βεβαιῶ υἱέ μου ὃὲν εἶναι πλέον εὐγνωμοσύνη τὸ ἐνθουσιῶδες ἐκεῖνο αἴσθημα τὸ ὁποῖον καὶ αἱ χορασίδες καὶ αἱ μοναχαί μου ἔλαβον πρὸς τὴν Αὐτῆς Ὑψηλότητα, εἶναι φανατισμός !

— Ἀλλ' εἶναι ἄγγελος λοιπὸν ἡ πριγηκπέσσα Ἀμαλία, λέγω πρὸς τὴν θείαν μου.

— Τῳόντι ἄγγελος, ἐπανέλαβεν εἰποῦσά μοι· τῳόντι ἄγγελος. Ν' ἀκούσῃς ! Ὁσάκις ἀποτείνεται πρὸς τινα ἐξ αὐτῶν τῶν δυστυχῶν νεανίδων ἀποκαλεῖ αὐτὴν, ἀ δ ε λ φ ή μ ο υ. . . Παρατήρησε καλωσύνην ! Παρατήρησε καλωσύνην ! Ἐνῷ εἶναι θυγάτηρ ἡγεμόνος. . .

Σὲ βεβαιῶ, Μαξιμιλιανέ μου, ὅταν ἤκουσα τοῦτο ἐβόησα. Πῶς σὲ φαίνεται ἀδελφέ μου τοσαύτη μετριοφροσύνη εἰς μίαν ἡγεμονίδα ;

— Λοιπόν, λέγω εἰς τὴν θείαν μου, τώρα ὅτε ἔλαβα γνῶσιν τῶν ἀξιαγάστων προτερημάτων τῆς πριγκηπέσσης σᾶς βεβαιῶ ὅτι αὔριον ὅταν παρουσιασθῶ εἰς αὐτὴν θέλω αἰσθανθῇ ταραχὴν μεγάλην· γνωρίζεται πόσον εἶμαι δειλός, γνωρίζετε ὅτι πλειότερον σέβομαι τὸν ἀξιοπρεπῆ χαρακτῆρα παρὰ τὸν ἀξιοπρεπῆ βαθμόν· εἶμαι λοιπὸν βέβαιος ὅτι ἐνώπιον τῆς πριγκηπέσσης θέλω φανῇ ἀφυής, τεθορυβημένος· τὸ προαισθάνομαι.

— Ἄφες ἄφες μὲ εἶπεν μειδιῶσα ἡ θεία μου· θέλει λάβει πρὸς σὲ οἶκτον ἐπειδὴ τὴν εἶσαι μάλιστα γνωστός.

— Ἐγὼ θεία μου ;

— Σὲ γνωρίζει.

— Καὶ πόθεν ;

— Ἐνθυμεῖσαι, ὅταν δεξαετὴς ἀνεχώρησες ἀπὸ Ὀλδενζάαλ διὰ νὰ περιηγηθῇς εἰς Ῥωσσίαν καὶ Ἀγγλίαν μετὰ τοῦ πατρός σου, ἓν ὁμοίωμα τὸ ὁποῖον διώρισα νὰ ζωγραφήσουν, ὅπου φαίνεσαι μὲ τὴν ἐνδυμασίαν ἣν ἐφόρεις εἰς τὸν χορὸν τῆς μακαρίτιδος μεγάλης δουκίσσης ; ἔδιδε τότε ἡ μεγάλη δούκισσα χορούς τινας, ὅπου οἱ προσκεκλημένοι ἐνεδύοντο κατὰ τοὺς ποικίλους ἱματισμοὺς τῶν παρελθόντων χρόνων. . . ἐνθυμεῖσαι ;

— Μάλιστα, θεία μου, εἶχα τότε ἐνδυθῇ ὅπως ἐνεδύοντο κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα οἱ ἀκόλουθοι τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας.

— Ὁ ἔξοχος τῶν ζωγράφων μας, Φρὶς Μόκκερ, δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ ν' ἀπεικονίσῃ πιστῶς τὴν μορφήν σου, καὶ νὰ παραστήσῃ ἓν πρόσωπον τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ μιμηθῇ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν μέθοδον, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν παλαιότητα τῶν εἰκόνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν της εἰς Γερμανίαν, ἐλθοῦσα ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία νὰ μὲ ἴδῃ μετὰ τοῦ πατρός της, παρετήρησε τὸ ὁμοίωμά σου, καὶ μὲ ἠρώτησεν ἀφελῶς ὁποίου νὰ ἦτο, εὐειδὲς αὐτὸ πρόσωπον τῶν παρελθόντων χρόνων ; Ὁ πατήρ της ἐμειδίασε, μ' ἔνευσε, καὶ τὴν ἀπεκρίθη· «Τὸ ὁμοίωμα τοῦτο, κόρη μου, εἶν' ἑνὸς ἐξαδέλφου μας ; ὅστις, κατὰ τὸν ἱματισμὸν τὸν ὁποῖον φέρει, ἔπρεπε τὴν σήμερον νὰ ἦναι τριακοσίων ἐτῶν ἄνθρωπος ἴσως, ἀλλὰ νεώτατος αὐτός, εἶχε δείξει σπανίαν καρτερόψυχίαν καὶ πᾶν ὅ,τι τρωφερὸν αἴσθημα τῷόντι· δὲν φαίνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἡ ἀνδρία καὶ εἰς τὸ μειδίαμά του ἡ ἀγαθότης ; »

(Σὲ παρακαλῶ, Μαξιμιλιανέ, μὴ ἀναστείλῃς τοὺς ὤμους σου καταφρονητικῶς βλέπων μὲ γράφοντά σοι τοιαῦτα περὶ ἐ μ α υ τ ο ῦ· θέλεις παρακατιὼν ἰδῇ ὅτι αἱ παιδαριώδεις αὗται λεπτομέρειαι, τῶν ὁποίων αἰσθάνομαι τὴν πικρὰν γελειοπρέπειαν, εἶναι ἀναπόφευκτοι κατὰ δυστυχίαν. Κλείω τὴν παρένθεσιν ταύτην καὶ ἐξακολουθῶ.)

— Ἡ πριγκιπέσσα Ἀμαλία, ἐπανέλαβεν ἡ θεία μου, μὴ ἐννοήσασα τὸν ἀστεισμὸν αὐτὸν συνήνεσε μὲ τὴν γνώμην τοῦ πατρός της, ὅτι ἡ φυσιογνωμία σου ἔπνεε τῷόντι γλυκύτητα καὶ μεγαλοφροσύνην, ἀφοῦ παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὸ ὁμοίωμά σου. Μίαν ἡμέραν, ὅτε ἐπῆγα εἰς Γερολστεῖν νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ, μὲ ἠρώτησε μειδιῶσα πῶς ἔχει ὁ τ ρ ι α κ ο σ α ς τ ὴ ς ἐ ξ ά δ ε λ φ ό ς τ η ς. Τὴν ἐφανέρωσα τότε τὴν δολοπλοκίαν μας, προσθέσασα ὅτι ὁ εὐειδὴς ἀκόλουθος τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ἦτον ὁ ἀνεψιός μου, ὁ πρίγκηψ Ἑρρίκος Δ'-Ἐρχάουσεν Ὀλδενζάαλ, ἔχων τὴν σήμερον ἡλικίαν ἐτῶν

εἴκοσι καὶ ἑνὸς, ἀρχισωματοφύλαξ τῆς **Α. Μ.** τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, καὶ καθ' ὅλα, παρεκτὸς τῆς ἐνδυμασίας, ἀπαραλλάκτος μὲ τὸ ὁμοίωμά του. Εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία, ἐπρόσθεσεν ἡ θεία μου, ἐρυθρίασε καὶ κατέστη σοβαρὰ, ὡς εἶναι σχεδόν. Ἔκτοτε, φυσικῷ τῷ λόγῳ, δὲν μ' ἀνέφερε πλέον περὶ τῆς εἰκόνος. Βλέπεις μολοντοῦτο, ἀκριβέ μου υἱέ, ὅτι δὲν εἶσαι παντάπασιν ἄγνωστος καὶ ξένος παρὰ τῇ ἐξαδέλφῃ σου, ὡς εἶπεν ὁ μέγας δούξ· Ἐγκαρδιώθητι λοιπὸν ὥστε νὰ ὑποστηρίξῃς αὔριον τὴν τιμὴν τοῦ ὁμοιώματός σου ἐπρόσθεσε μειδιῶσα ἡ θεία μου. Ἡ συνομιλία αὐτὴ ἔλαβε χώραν τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔμελλα νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὴν ἐξαδέλφην μου· ἀφῆκα τότε τὴν θείαν μου καὶ ἐπέστρεψε οἴκαδε.

Πολλάκις. Μαξιλιμιανέ μου, μὲ εἶπες, ὅτι πόρρω ἀπέχω πάσης κενοδοξίας· τὸ πιστεύω, χρεία νὰ τὸ πιστεύω καὶ οὕτω νὰ ἐξακολουθήσω τὴν διήγησιν ταύτην χωρὶς νὰ σοὶ φανῶ περιαυτολόγος.

Ὅταν εὑρέθην μόνος εἰς τὸν οἶκόν μου, ἀναπολήσας τὴν συνομοσίαν τῆς θείας ἠσθάνθη μυστικὴν χαρὰν ὅτι ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία τὴν ἠρώτησεν ἐνασμενιζομένη πῶς ἔχει ὁ τριακοσαετὴς ἐξαδελφός της Σύμφημι ὅτι ἦτο μωροῦ ἴδιον τὸ νὰ βάλῃ τὴν βάσιν ἐλαχίστης ἐλπίδος εἰς τὸ περιστατικὸν αὐτὸ, ἀλλὰ γνωρίζεις πόσον ὅταν ὁμιλῶ πρὸς σὲ, ἀποκαλύπτω τὰ ἐνδόμυχά μου· σὲ λέγω λοιπὸν, φίλε μου ὅτι ὅσον ἀσήμαντος καὶ ἂν ἦτον ἡ περίστασις αὐτὴ μ' ἐπροξένησεν εὐφροσύνην. Ἔπειτα, ν' ἀκούω τὴν θείαν μου, τὴν σοβαρὰν καὶ αὐστηροτάτην περὶ τὰ τοιαῦτα, νὰ ἐγκωμιάζῃ τοσοῦτον τὴν πριγκηπέσσαν . . . ἔπειτα, αὐτὴ ἡ τοσούτων ἐγκωμίων ἀξία, νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἐπ' ἐμοῦ. . . ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματός μου, ἐλπίδες ἀπονενοημέναι ἐγεννήθησαν εἰς τὴν καρδίαν μου, Μαξιμιλιανέ μου, οἴκτειρόν με! ἰδοὺ ἐγὼ περὶ τὰ χείλη ἀδύσσου ἀναποφεύκτου.

Καί τοι συγγενὴς τοῦ μεγάλου δουκὸς, καὶ τὴν ἀρίστην χαίρων παρὰ τῷ οἴκῳ του ὑποδεξίωσιν, δὲν ἠδυνάμην ὅμως ποτὲ νὰ σολλάβω τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα συνοικεσίου μετὰ τῆς πριγκηπέσσης θυγατρός του, καὶ ἂν ὑπετίθετο ὅτι προσεδέχετο αὐτὴ τὸν ἔρωτά μου εὐμενῶς, πρᾶγμα διόλου ἀτίθανον. Ἡ οἰκογένειά μας διατηρεῖται ἐντίμως εἰς τὸν βαθμόν της ἀλλ' εἶναι πτωχὴ, παραβαλλομένης τῆς περιουσίας μας μὲ τὰς ἀπείρους ἰδιοκτησίας τοῦ μεγάλου δουκὸς, ὅστις εἶναι ὁ πλουσιώτερος τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας· ἔπειτα, τέλος πάντων, εἰκοσαετὴς ἐγὼ ἀκόμη, ἁπλοῦς σωματοφύλαξ, ἄνευ φήμης, ἄνευ ἰδίας καταςάσεως· ἑνὶ λόγῳ ποτὲ ὁ μέγας δοὺξ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιστήσῃ ἐπ' ἐμοῦ προσοχὴν διὰ τὴν θυγατέρα του·

Ὅλαι αὐταὶ αἱ σκέψεις ὤφειλον νὰ μὲ ἀποτρέπωσιν ἀπὸ κλίσιν τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον μὲν ἀκόμη, προησθανόμην ὅμως παραδόξως πως. Φεῦ! καὶ ἀπ' ἐναντίας ἐδιδόμην εἰς νέας μωρίας. Ἐφόρουν ἓν δακτυλίδιον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ εἶχε προσφέρει ποτὲ ἡ Θέκλα (ἡ γνωστή σου καλὴ κἀγαθὴ κόμησσα·) μολονότι τοῦ ἀπερισκέπτου ἔρωτος ἐνέχυρον αὐτὸ οὐδὲ βάρος κἀνὲν μ' ἐπροξένει οὐδὲ κόπον τὸν ἐλάχιστον, τὸ ἐθυσίασα ἡρωϊκῶς εἰς τὸν ἀρτιγέννητόν μου ἔρωτα· ἔρριψα τὸ δύστυχὲς δακτυλίδιον εἰς τὸ ταχὺ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ ὅστις δια-

βαίνει ὑπὸ τὰ παράθυρά μου.

Ἀνωφελὲς νὰ σοὶ περιγράψω ὁποίαν νύκτα ἐπέρασα. Ἐγνώρισα ὅτι ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία εἶναι ξανθὴ καὶ ἀγγελικὴ τὴν καλλονήν· ἐπροσπάθησα τὰ πλάσω κατὰ φαντασίαν τὸ πρόσωπόν της, τὸ ἀνάστημα, τὴν συμπεριφοράν, τὸν ἦχον τῆς φωνῆς της καὶ τῶν βλεμάτων της τὴν ἔμφασιν· συλλογιζόμενος ἑπομένως τὸ ὁμοίωμά μου, ἐνθυμούμην, ὅτι κατὰ δυστυχίαν, μ' ἐκολάκευσεν ὁ ζωγράφος πολὺ ἐν αὐτῷ τῷ ὁμοιώματι· ἔπειτα, ποῦ ἡ κομψὴ ἐνδυμασία τῶν ἀκολούθων τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, καὶ ποῦ ἡ σοβαρὰ στολὴ τῶν σωματοφυλάκων τῆς Α. Α. Μ! Ἀλλὰ τοὺς μικροπρεπεῖς στοχασμοὺς τούτους διαδέχοντο ἰδέαι τινὲς γεναῖαι, εὐγενεῖς τινες ὁρμαί, σὲ βεβαιῶ, φίλε μου. Ἀναπολῶν τὴν ἀξίαν λατρείας ἀγαθότητα ἐκείνην τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας, ὅτι ὠνόμαζε τὰς ὀρφανὰς καὶ ἐγκαταλελειμμένας κορασίδας—ἀ ὸ ε λ φ ά ς τ η ς, εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας μου ἐλπίδα ἠσθανόμην παρήγορον.

Ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα. Ἐφόρεσα δύο ἢ τρεῖς ἐνδυμασίας καὶ ὅλας τὰς εὕρισκα τὴν μίαν χειροτέραν τῆς ἄλλης· τέλος ἐπορεύθην εἰς τὸ παλάτιον τοῦ μεγάλου δουκὸς καλὴν ἔχω, περὶ ἐμαυτοῦ πρόληψιν.

Μόλονότι ἡ πόλις Γερολστεῖν ἀπέχει μόλις ἓν τέταρτον λεύγης ἐκ τῆς μονῆς τῆς ἁγίας Ἑρμαγγίλδης, μυρίαι ἰδέαι μὲ περιεπόλισαν καθ' ὁδόν· ὅλαι μου αἱ μικρομέριμναι διεσκεδάσθησαν ἀπέναντι ἰδέας τινὸς σοβαρᾶς, θλιβερᾶς, φοβερᾶς σχεδόν... πρόγνωσίς τις ἀκαταμάχητος μοὶ προανήγγειλε μίαν τῶν κρίσεων ἐκείνων αἵτινες ἔχουσιν ἐπιρροὴν ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς· μ' ἔλεγεν ὅτι ἐπορευόμην νὰ ἐρασθῶ... νὰ ἐρασθῶ περ παθῶς, νὰ ἐρασθῶ τὸν ἔρωτα τὸν ὁποίον ἅπαξ μόνον συλαμβάνει τις... καὶ εἰς ἐπίμετρον συμφορᾶς, ὁ ἔρως οὗτος ὁ πρὸς τοσοῦτον ὕψος κατοπτεύων, ἔμελλε ν' ἀποβῇ δυστυχέστατος.

— Γνωρίζεις, φίλε μου, τὸ παλάτιον τοῦ μεγάλου δουκὸς Γερολστεῖν! Κατὰ τοὺς περιηγητὰς ὅσοι ἐπισκέφθησαν ὅλας τὰς πρωτευούσας τῆς Εὐρώπης, δὲν ὑπάρχει παρεκτὸς τῶν Βερσαλλιῶν, κατάλυμα βασιλικὸν μεγαλοπρεπέστερον αὐτοῦ. Θέλω πειραθῇ νὰ σοὶ περιγράψω λεπτομερῶς ὁπωσοῦν τὰς λαμπρότητάς του, ἐξεύρεις διατί; διὰ ν' ἀπορήσῃς μετ' ἐμοῦ πῶς δὲν μὲ κατέπληξε τὸ μέγεθός των, πῶς δὲν μὲ ἠνάγκασεν ἐξ ὑπαρχῆς νὰ συλλογισθῶ τὴν μικρότητά μου· διότι ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία, ἦτο θυγάτηρ τοῦ κυρίου εἰς ὃν ἀνῆκε τὸ παλάτιον αὐτὸ μὲ τὴν θεραπείαν καὶ λοιπὴν ἐξαισίαν του πολυτέλειαν.

Ἐμβαίνει τις εἰς τὸ παλάτιον διὰ τῆς μ α ρ μ α ρ ί ν η ς λεγομένης α ὐ λ ῆ ς ἥτις εἶναι μέγα ἡμικύκλιον, ἀπὸ μάρμαρα ἐστρωμένον πολύχροα, σχηματίζοντα ψηφοθέτημα μεγαλοπρεπέστατον, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου διαγράφεται δεξαμενὴ εὐρυτάτη, ἐξ ἀμυγδαλίτου ἐνδεδυμένη λίθου, καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας καταῤῥέουσιν ἀενάως νάματα ἄφθονα ἀπὸ στρογγύλης κολυμβήθρας ἐκ πορφυρίτου πίπτοντα.

Ἡ ἐπιτίμιος αὐλὴ αὕτη περιστοιχεῖται κυκλοειδῶς ἀπὸ ἀγάλματα ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, φέροντα λυχνίας ἐξ ὀρειχάλκου ἐπικεχρυσωμένου, ἀφ' ὧν ἀνεκλύζουσι πήδακες λαμπροῦ φωτὸς ἐξ' ἀερίου φλογιστικοῦ τρεφομένου. Καὶ ἐναλλὰξ μετὰ τῶν ἀγαλμάτων ἀνυψοῦνται δοχεῖα Μεδίκεια ἐπὶ ὑποβάθρων πλουσίως τετορευμένων στηρ-

ζόμενα καὶ ἐνέχοντα εἰμεγέθεις ῥοδοδάφνας, τὸ στιλπνὸν τῶν ὁποίων φύλλωμα, εἰς τὸ φῶς τλησίον τῶν λυχνιῶν, ἐξαστράπτει ὡσὰν νὰ ἦτο τὸ πράσινόν των μεταλλικόν.

Αἱ ἅμαξαι ὅσαι προσήρχοντο, ἵσταντο παρὰ πόδας διπλῆς τινὸς κλίμακος μὲ ὀρύφακτα ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἀγούσης πρὸς τὸ περιστύλιον τοῦ Παλατίου· ἐκεῖ πλησίον ἵσταντο ἐπὶ μελανῶν ἵππων καὶ δύο φύλακες ἐκ τοῦ τάγματος. τῶν σωματοφυλάκων τοῦ μεγάλου δουκὸς, ἐκλέγοντος τοὺς στρατιώτας τούτους μεταξὺ τῶν ὑφηλοτέρων τὸ ἀνάστημα ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ του. Σὺ, φίλε μου, ὅστις ἀγαπᾷς τοσοῦτον τοὺς στρατιωτικούς, ἤθελες ἐκπλαγῇ ἂν ἔβλεπες τὸ σοβαρὸν καὶ ἀριμάνειον σχῆμα τῶν δύο αὐτῶν κολοσσῶν, τῶν ὁποίων ὁ θώραξ καὶ ἡ κατὰ κρόταφον ἀρχαϊκὴ ἄνευ λόφου καὶ χαίτης περικεφαλαία, ἠκτινοβόλουν ἀπέναντι φώτων. Τέλος ἐκεῖ ὅπου ἀπέληγαν αἱ ἀναβάθραι, ἀφ, ἑκάστου μέρους τῆς θύρας παρίσταντο δύο γρεναδιέροι τοῦ πεζικοῦ τάγματος τῶν σωματοφυλάκων τοῦ μεγάλου δουκός. Τούτων τῶν γρεναδιέρων ἡ στολὴ μὲ εἶπον ὅτι ὡμοίαζε πολὺ μὲ τὴν ὁποίαν ἐφόρουν οἱ τοῦ Ναπολέοντος.

Ἀφοῦ διῆλθα τὸ προπύλαιον ὅπου ἵσταντο οἱ δορυφόροι τοῦ ἡγεμόνος, ἀνέβην μεγαλοπρεπῆ κλίμακα ἐκ μαρμάρου λευκοῦ ἀπολήγουσαν εἰς στοάν, ὁ ζωγραφημένος καὶ κεχρυσωμένος τῆς ὁποίας θόλος ὑπεστηρίζετο ἀπὸ στήλας ἰάσπηδος. Ἐκεῖ ὑπῆρχον δύο μακραὶ γραμμαὶ ἀπὸ θεράποντας. Εἰσῆλθα ἑπομένως εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν σωματοφυλάκων εἰς τὴν θύραν τῆς ὁποίας ἵσταντο πάντοτε εἷς κλειδοῦχος καὶ εἷς ὑπασπιστὴς ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐπιτετραμμένοι νὰ ὁδηγῶσι παρὰ τῇ Αὐτοῦ Βασιλικῇ Ὑψηλότητι τοὺς ὅσοι ἤξιζον ἰδίας πρὸς αὐτὸν παραστάσεως. Ἡ συγγένειά μου καί τοι μακρυνὴ, ἐπροξένησε τὴν τιμὴν ταύτην καὶ εἰς ἐμὲ· προηγήθη μου εἷς τῶν ὑπασπιστῶν καὶ διῆλθομεν μακρὰν στοὰν πλήρη αὐλικῶν ἐν στολῇ παρατάξεως, καὶ γυναικῶν λαμπροφορουσῶν

Προβαίνων βραδέσι βήμασι διὰ μέσου τοῦ λαμπροῦ τὴν θέαν πλήθους ἐκείνου, ἤκουσα λέξεις τινὰς αὐξησάσας ἔτι μᾶλλον τὴν συγκίνησίν μου· παντοχόθεν ἐξεθείαζον τὴν ἀγγελικὴν ὡραιότητα τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας, τὴν ἐξαισίαν μορφὴν τῆς μαρκεσίας Δ'-Ἀρβίλλ, καὶ τὸ ἀληθῶς αὐτοκρατορικὸν εἶδος τῆς ἀρχιδουκίσσης Σοφίας, ἥτις φθάσασα ἐσχάτως ἐκ Μονάχου μετὰ τοῦ Ἀρχιδουκὸς Στανισλάου, ἐμελέτα ν' ἀναχωρήσῃ πάλιν διὰ Βαρσοβίαν· ἀλλὰ καὶ τοι τὰ μέγιστα ἐγκώμια πλέκοντες διὰ τὴν μαρκεσίαν Δ'-Ἀρβίλλ καὶ τὴν ἀρχιδούκισσαν, ὁμογνωμόνως ἐκήρυττον ὅτι οὐδὲν ἰδανικώτερον τοῦ γοητευτικοῦ προσώπου τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας.

Καθόσον ἐπλησίαζα εἰς τὸν θάλαμον ὅπου ὑπῆρχεν ὁ μέγας δοὺξ μετὰ τῆς θυγατρός του, ἠσθανόμην τὴν καρδίαν μου πάλλουσαν ἐπὶ τὸ σφοδρότερον· Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐπάτησα εἰς τὴν θύραν τοῦ θαλάμου ἐκείνου (ἐλησμόνησα νὰ σὲ εἴπω ὅτι ἐδίδετο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ χορὸς καὶ μουσουργία ἐνταυτῷ), ὁ Λίζτ, ὁ περίφημος κλειδοκυμβαλιστὴς Λίζτ εἶχε καθήσει εἰς τὸ ὄργανόν του καὶ βαθυτάτη σιγὴ διεδέχθη τοὺς λεπτοὺς ψιθυρισμοὺς τῶν συνομιλιῶν. Προσμένων τὸ τέλος τοῦ κρουματίου, τὸ ὁποῖον ὁ μέγας μουσουργὸς ἔπαιζε μὲ τὴν συνήθη του ὑπεροχήν, ἐστάθην παρὰ τὸ παραστατὸν τῆς θύρας.

Τότε, Μαξιμιλιανέ μου, εἶδα κατὰ πρῶτον τὴν πριγκηπέσσαν Ἀμα-

λίαν... Ἄφες με νὰ σοὶ παραστήσω τὴν σκηνήν αὐτήν, ἐπειδὴ ἀνέκφραστον αἰσθάνομαι τέρψιν τὴν ἀνάμνησιν ἐκείνην ἀναπολῶν.

Φαντάσθητι, φίλε μου, εὑρεταν αἴθουσαν τὴν τρεπισμένην δι' ἐπιπλων βασιλικῆς λαμπρότητος, θαμβοῦσαν τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα ἀπὸ τὰ φῶτα καὶ ὅλην ἐστρωμένην μὲ στόφας πορφυρᾶς, ἐφ' ὧν ἐπέτρεγον φύλλα χρυσᾶ κεντημένα ὡς ἀνάγλυφα. Εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, ἐπὶ θρονίων μεγάλων, κεχρυσωμένων, ἀκάθηντο, ἡ ἀρχιδούκισσα Σοφία, ἐξ εὐωνύμων τῆς ὁποίας ἡ κυρία μαρκεσία Δ'-Ἀρσίλλ., καὶ ἐκ δεξιῶν ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία· ὄπισθεν αὐτῶν, ὄρθιος ὁ μέγας δοὺξ φέρων στολὴν συνταγματάρχου τῆς σωματοφυλακῆς· τόσον ἡ χαρὰ τὸν ἀνενέωσεν, ὥστε μόλις ἐφαίνοντο τριακοντάετής· ὁ στρατιωτικὸς ἱματισμὸς ἐκάλλυνεν ἔτι μᾶλλον τὴν κομψότητα τοῦ ἀναστήματος του καὶ τὴν τῆς μορφῆς του ὡραιότητα· πλησίον του ἵστατο ὁ ἀρχιδοὺξ Στανισλάος μὲ στολὴν φελδ-μασεσγιάλου· κατόπιν αἱ ἐπιτίμιοι τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας δέσποιναι, αἱ γυναῖκες τῶν ἀρχόντων τῆς αὐλῆς, καὶ τέλος οὗτοι αὐτοί·

Πιστεύεις ὅτι ἡ πριγκιπέσσα Ἀμαλία μεταξὺ τοῦ μαρμαίροντος ἐκείνου πλήθους μᾶλλον, διέπρεπε διὰ τῶν χαρίτων καὶ τῆς καλλονῆς της παρὰ διὰ τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς; Ἀνάγνωσον ἀνάγνωσον πρότερον, φίλε μου, καὶ τότε καταδίκασόν με... Θὰ πειραθῶ τὴν εἰκόνα της νὰ σοὶ περιγράψω... καὶ μολονότι γιλιάκις κατώτερα τοῦ πρωτοτύπου, θέλει δικαιώσει παρὰ σοὶ τὴν ἔνθερμον τοὐλάχιστον λατρείαν μου· θέλεις τοὐλάχιστον κατανοήσει πῶς ἅμα τὴν εἶδα ἐτοώθην, καὶ πῶς ἡ ταχύτης τοῦ ἔρωτος τούτου μ' οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ εἰμὴ μὲ τὴν σφοδρότητά του καὶ τὴν αἰωνιότητα.

Ἐφόρει ἁπλῆν ἐσθῆτα λευκὴν ἐκ μετάξης ἀστίλπνου ἀπομιμουμένης κυματισμούς, καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους, καθὼς καὶ ἡ ἀρχιδούκισσα Σοφία, τὴν μεγάλην ταινίαν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Νεπομυκηνοῦ, ἣν τῇ ἀπέστειλεν ἐσχάτως ἡ αὐτοκρατόρισσα. Τὸ εὐγενὲς τὸ ἄκακόν της μέτωπον ἔστεφε διάδημα ἐκ μαργαριτῶν. Οἱ ἐρατεινοί της βραχίονες οἱ διαυγέστεροι ἀπὸ τὰ κύματα λευκοῦ τινος ὑράσματος αἰθερίου τὴν λεπτότητα ἀφ' ὧν ἐξήρχοντο, ἐκρύπτοντο κατὰ τὸ ἥμισυ ἀπὸ χειρίδας προχωρούσας ἕως τὸν λακκίσκον τοῦ ἀγῶνος. Οὐδὲν τελειότερον τοῦ ἀναστήματός της· οὐδὲν ἐπαγωγώτερον τοῦ ἐν λευκῷ ἀτλαζίῳ ὑποδεδεμένου ποδός της. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔπεσε τὸ βλέμμα μου ἐπάνω της, οἱ μεγάλοι της κυανοῖ ὀφθαλμοὶ ἦσαν συλλογισμένοι· ἀγνοῶ ἂν εἰς ἰδέαν ἦτο βυθισμένη σοβαρὰν, ἢ ἡ γλαφυρὰ ἁρμονία τοῦ κρουματίου τὸ ὁποῖον ἔπαιζεν ὁ Λὶτζ τὴν ἐπροξένει ἐντύπωσιν βαθυτάτην· πλὴν τὸ ἐλαφρόν της μειδίαμα, ἀνεκφράστου, ἀνεκλαλήτου γλυκύτητος καὶ μελαγχολίας ἐφάνη μεστόν.

Νὰ σ' ἐκφρασθῶ ἀδύνατον τί κατ' ἐκείνην ἠσθάνθην τὴν στιγμήν· Ἀκουσίως μου οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπλήσθησαν δακρύων... ἐνθυμήθην ὅσα μὲ εἶπεν ἡ θεία μου περὶ ἀγαθότητος τῆς πριγκιπέσσης Ἀμαλίας... Καὶ νὰ βλέπῃς μίαν νεάνιδα τοσοῦτον ἐξαισίας καλλονῆς, ὑπὸ πάντων θαυμαζομένην, παρὰ πᾶσιν ἀξιολάτρευτον προσφιλεστάτην εἰς πατέρα οἷος ὁ μέγας δοὺξ, καὶ νὰ τὴν βλέπῃς οὕτω μελαγχολοῦσαν, περίλυπον σχεδόν!

Γνωρίζεις πόσον παρ' ἡμῖν τηρεῖται ἡ εἰδικὴ ταξὶς καὶ ἱεραρχία.

Χάρις εἰς τὸν τίτλον μου καὶ εἰς τοὺς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς συγγενικοὺς δεσμούς, οἱ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἐστάθην κατ' ἀρχάς, μοῦ ἔκαμον ὀλίγον κατ' ὀλίγον τόπον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μόνος ἀπέναντι τῆς πρώτης σειρᾶς. Μὲ εἶδε λοιπὸν τότε ἡ πριγκιπέσσα Ἀμαλία· βέβαια μὲ εἶδε, διότι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς συννοίας ἐκείνης, ἐφάνη ὡς τεταραγμένη, καὶ ἐρυθρίασε.

Εἶχεν ἰδῇ τὸ ὁμοίωμά μου εἰς τὸν ἐν τῇ μονῇ οἶκον τῆς Θείας μου, τώρα λοιπὸν εἶδε καὶ ἐμὲ καὶ μ' ἐγνώρισε· τὸ πρᾶγμα ἁπλούστατον. Μόλις τὸ βλέμμα της διήρκεσεν ἓν δεύτερον λεπτόν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ βλέμμα μ' ἐπροξένησε βαθυτάτην συγκίνησιν· αἱ παρειαί μου κατέστησαν πυραί, ἐταπείνωσα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἱκανὴ ἐπέρασεν ὥρα μεχρισοῦ τολμήσω νὰ τοὺς ἀνεγείρω ἐκ νέου πρὸς τὴν πριγκιπέσσαν... Ὅτε δὲ τὸ ἀπεφάσισα τὴν εἶδα συνομιλοῦσαν χαμηλῇ τῇ φωνῇ μετὰ τῆς ἀρχιδουκίσσης Σοφίας, ἥτις ἐφαίνετο ἀκροωμένη αὐτὴν μετὰ πολλῆς γλυκύτητος.

Ὁ Λίζτ ἔκαμέ τινα διακοπὴν καὶ ὁ μέγας δοὺξ, ὁράξας τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐξεφράσθη τὸν θαυμασμόν του. Ἐπιστρέφων δὲ εἰς τὴν θέσιν του μὲ εἶδε, μ' ἔκαμε διὰ τῆς κεφαλῆς νεῦμα πλῆρες εὐμενείας, καὶ εἶπε πρὸς τὴν ἀρχιδούκισσαν δεικνύων με εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματός του λέξεις τινάς. Ἡ ἀρχιδούκισσα, ἅμα μὲ παρετήρησε καὶ αὐτὴ πρὸς στιγμὴν, ἐστράφη πρὸς τὸν μέγαν δοῦκα, μὴ δυνηθέντα εἰς τὴν πρὸς αὐτὴν ἀπόκρισίν του νὰ κρύψῃ ἓν μειδίαμα μετὰ τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνε λόγον πρὸς τὴν θυγατέρα του. Μ' ἐφάνη τότε ἡ πριγκιπέσσα Ἀμαλία ὡς ταραχθεῖσα, διότι ἐρυθρίασε.

Ἤμην εἰς ἀγωνίαν· κατὰ δυστυχίαν ἡ ἐθιμοταξία δὲν μ' ἐσυγχώρει ν' ἀφήσω τὸν τόπον ὅπου ἱστάμην πρὶν τελειώσῃ ἡ μουσουργία, ἥτις καὶ ἤρχησεν ἐκ νέου. Δὶς ἢ τρὶς ἔρριψα ἐπὶ τῆς πριγκιπέσσης Ἀμαλίας κλοπιμαῖα βλέμματα· μ' ἐφάνη σύνους καὶ τεθλιμμένη· ἡ καρδία μου συνεπτύχθη· ἐφοβούμην μήπως ἐγὼ ἤμην αἴτιος τῆς ἀθυμίας της. Βέβαια, ἔλεγα, ὁ μέγας δοὺξ θὰ τὴν ἠρώτησεν ἀστειζόμενος ἂν ὡμοίαζα καθόλου μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ τριακοσαετοῦς ἐξαδέλφου της· καὶ εἰς τὴν ἁπλότητά της, ἤλεγχεν ἴσως ἑαυτὴν ὅτι δὲν εἶπεν εἰς τὸν πατέρα της ὅτι ἤδη μὲ εἶχε διακρίνει.

Ἅμα ἡ μουσουργία ἐτελείωσεν, ἠκολούθησα τὸν ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπασπιστήν, ὅστις μὲ ὡδήγησε παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκί, εὐαρεστηθέντι νὰ ἔλθῃ τινὰ βήματα εἰς προϋπάντησίν μου. Μ' ἔλαβεν ἔπειτα μετὰ πλείστης ἀγαθότητος ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ εἶπε πρὸς τὴν ἀρχιδούκισσαν Σοφίαν πλησιάσας πρὸς αὐτήν·

— Ἐξαιτοῦμαι παρὰ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ὑμῶν Ὑψηλότητος τὴν ἄδειαν νὰ παρουσιάσω τὸν ἐξάδελφόν μου, πρίγκηπα Ἐρρῖκον Δ'-Ἐρκάουσεν-Ὀλδενζάαλ.

— Εἶδα τὸν πρίγκηπα καὶ εἰς Βιέννην, τὸν ἐπαναβλέπω δὲ χ' ἔνταυθα μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, ἀπήντησεν ἡ ἀρχιδούκισσα, ἐγὼ δ' ἔκαμα ἐνώπιόν της ὑπόκλισιν βαθυτάτην.

— Ἀμαλία μου, ἐπανέλαβεν ὁ μέγας δοὺξ ἀποταθεὶς πρὸς τὴν θυγατέρα του, σοὶ παρουσιάζω τὸν πρίγκιπα Ἐρρῖκον, ἐξάδελφόν σου· εἶναι υἱὸς τοῦ πρίγκιπος Παύλου, ἑνὸς τῶν σεβασμίων μου φίλων, τὸν ὁποῖον λυποῦμαι πολὺ ὅτι δὲν βλέπω σήμερον εἰς Γερολστεῖν.

— Θὰ εὐαρεστηθῆτε, κύριε, νὰ γνωστοποιήσητε εἰς τὸν πρίγκηπα Παῦλον ὅτι συμμερίζομαι καθ' ὅλα τὴν λύπην τοῦ πατρός μου ; Λογίζομαι ὡς μέγα εὐτύχημα τὸ νὰ γνωρίσω ὅλους τοὺς φίλους του, μοὶ ἀπεκρίθη ἡ ἐξαδέλφη μου μὲ ἁπλότητα πλήρη χάριτος . . .

Ποτὲ δὲν εἶχα ἀκούσει τὸν ἦχον τῆς φωνῆς τῆς πριγκηπέσσης· φαντάσθητι, φίλε μου, τὴν γλυκυτέραν, τὴν ἁρμονικωτέραν αὐδὴν ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἐγγίζουσι τὰς τρυφεροτέρας τῆς ψυχῆς χορδάς.

— Ἐλπίζω, Ἐρρικέ μου ὅτι θὰ διαμμείνεις καιρόν τινα παρὰ τῇ θείᾳ σου, τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ καὶ σέβομαι ὡς μητέρα μου, μὲ εἶπεν ὁ μέγας δούξ. Ἔρχου συχνάκις νὰ μᾶς βλέπῃς οἰκιακῶς, περὶ τὰς τρεῖς ὥρας, ὥστε νὰ ἐξερχώμεθα καὶ ὁμοῦ εἰς τὸν περίπατον· γνωρίζεις ὅτι σὲ ἠγάπησα πάντοτε, ἐπειδὴ ἔχεις τὴν εὐγενεστέραν τῶν καρδιῶν.

— Ἀπορῶ ἐκφράσεων ὅπως παραστήσω πρὸς τὴν Βασιλικὴν Ὑμῶν Ὑψηλότητα τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν εὐμενεστάτην ὑποδεξίωσιν ἧς μὲ ἠξιοῖ.

— Διὰ νὰ μοὶ παραστήσῃς λοιπὸν τὴν εὐγνωμοσύνην σου, εἶπεν ὁ πρίγκιψ μειδιῶν, προσκάλεσον τὴν ἐξαδέλφην σου εἰς τὴν δευτέραν τετράζυγον διότι ἡ πρώτη ἀπόκειται δικαιωματικῶς εἰς τὸν ἀρχιδοῦκα.

— Χαρίζεταί μοι πρὸς τοῦτο ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης;... εἶπα πρὸς τὴν πριγκηπέσσαν Ἀμαλίαν μὲ ὑπόκλισιν.

Μεταξύ σας νὰ λέγεσθε ἁπλῶς ἐξάδελφος καὶ ἐξαδέλφη κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τῆς Γερμανίας, εἶπε μετὰ φαιδρότητος ὁ μέγας δούξ· μεταξὺ συγγενῶν δὲν ἁρμόζουν πολλοὶ τύποι.

— Μοὶ παρέχει ἡ ἐξαδέλφη μου τὴν τιμὴν νὰ συγχωρεύσωμεν τὴν δευτέραν τετράζυγον.

— Μάλιστα ἐξαδελφέ μου, ἀπεκρίθη ἡ πριγκηπέσσα.

Δὲν δύναμαι Μαξιμιλιανέ μου, νὰ σοὶ παραστήσω πόσον ἡ πατρικὴ εἰλικρίνεια τοῦ μεγάλου δουκὸς καὶ μ' ἐγαροποίησε καὶ μὲ κατέθλιψεν ἐνταυτῷ· ἡ πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνη του, ἡ προθυμία μεθ' ἧς ἐστύρισεν εἰς τὴν θυγατέρα του καὶ εἰς ἐμὲ ν' ἀφήσωμεν τοὺς τύπους τῆς ἐθιμοταξίας ἀπέναντι τῆς συγγενικῆς οἰκειότητος, ὅλα ταῦτα μ' ἐνέπλησαν εὐγνωμοσύνης. Ἀλλὰ πικρία ταυτοχρόνως μ' ἐκυρίευσεν, ὅτι ἐν ἐμοὶ ἐτεκταίνετο ἔρως ὅστις ἦτον ἀδύνατον νὰ φανῇ εὔλογος παρὰ τῷ ἡγεμόνι.

Ἀπεφάσισα νὰ μὴν ἀποδείξω ποτέ, πρὸς τὴν ἐξαδέλφην μου, τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτά μου, ἀλλ' ἐφοβούμην μήπως τὸ πάθος μου διαθηλωθῇ ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ τῶν βλεμμάτων μου... ἀκουσίως μου τὸ αἴσθημα τοῦτο καί τοι ἄλαλον καὶ κρύφιον ἐφαίνετό μοι ἀξιόμεμπτον.

Ταῦτα ἔλαβα καιρὸν νὰ σκεφθῶ, ἐνῶ ἡ πριγκηπέσα Ἀμαλία ἐγόρευε τὰ τετράζυγα μετὰ τοῦ ἀρχιδουκὸς Στανισλάου. Ἔδω καθὼς καὶ πανταχοῦ τὴν σήμερον, ὁ χορὸς κατήντησε ἁπλοῦν βάδισμα ἀκολουθοῦν τὸν χρόνον τῆς μουσικῆς· ἀλλὰ τὸ βάδισμα τοῦτο ἦτο, φίλε μου, τοσοῦτον κατάλληλον πρὸς τὴν σοβαρὰν χάριν τῆς συμπεριφορᾶς τῆς ἐξαδέλφης μου, ὥστε κατεγοητεύθην. Ἐπρόσμενα μετὰ παλμῶν καὶ ἀγωνιῶν τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ τοῦ χοροῦ ἔλευθερία ἔμελλε νὰ μοὶ συγχωρήσῃ νὰ συνομιλήσω μετ' αὐτῆς. Καταπραΰνω λοιπὸν ὅλαις δυνάμεσι τὴν ταραχήν μου καὶ προχωρῶ τέ-

λος διὰ νὰ τὴν προσκαλέσω εἰς τὸν χορόν· ἐκάθητο πλησίον τῆς μαρκεσίας Δ'-'Αρζίλλ.

'Αναπολῶν τὴν περίστασιν τῆς εἰκόνος μου ἐπρόσμενα νὰ ἴδω τὴν πριγκηπέσσαν 'Αμαλίαν συμμεριζομένην τὴν ταραχήν μου· δὲν ἠπατώμην· ἐνθυμοῦμαι σχεδὸν λέξιν πρὸς λέξιν τὴν συνομιλίαν μας· ὑπόμεινε, φίλε μου, νὰ σοὶ τὴν ἐκθέσω ὅλην.

— Μ' ἐπιτρέπει λοιπόν, τὴν λέγω, καὶ ἡ Ὑμετέρα, Ὑψηλότης, καθὼς μ' ἐσυγχώρησεν ὁ μέγας δοὺξ νὰ τὴν ἀπολακῶ ἐξαδέλφην μου;

— Βέβαια, ἐξάδελφέ μου, μ' ἀπεκρίθη μὲ χάριν· ἡ μόνη χαρά μου εἶναι νὰ ὑπακούω εἰς τὸν πατέρα μου.

— Τὰ μέγιστα, ἐξαδέλφη μου, σεμνύομαι εἰς τὴν οἰκειότητα αὐτὴν μετὰ ὅσα μάλιστα μὲ εἶπε περὶ ὑμῶν ἡ θεία μου.

— Πολλάκις, ἐξάδελφέ μου, σᾶς ἀναφέρει καὶ ὁ πατήρ μου καὶ θὰ θαυμάσω βέβαια ἂν σᾶς εἴπω ὅτι καὶ πρὶν ἔτι σας ἴδω σᾶς ἐγνώρισα προσωπικῶς, ἂν ἦναι ποτὲ τοῦτο δυνατόν... Ἡ κυρία ἡγουμένισσα τῆς ἁγίας 'Ερμαγγίλδης, πρὸς ἣν ἔγω τὴν πλέον εὐσέβαστον ἀγάπην, μᾶς ἔδειξε μίαν ἡμέραν πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πρὸς ἐμὲ... μίαν εἰκόνα.

— Ὅπου παριστώμην ὑπ' ἐνδυμασίαν τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος;

— Ναὶ, ἐξάδελφέ μου καὶ ὁ πατήρ μου ἠθέλησε νὰ παίξῃ λέγων ὅτι αὐτὸ τὸ ὁμοίωμα ἦτον ἑνὸς συγγενοῦς μας ὅστις ἔζη πρὸ τριακοσίων ἐτῶν, καὶ ἐπέφερε μάλιστα τοσοῦτον εὐμενῆ κρίσιν περὶ αὐτοῦ τοῦ ποτὲ ἐξαδέλφου μας, ὥστε μεγάλην χαρὰν πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἡ οἰκογένειά μας τὴν σήμερον ὅτι τὸν συγκαταριθμεῖ μεταξὺ τῶν ζώντων συγγενῶν μας...

— Ὦ! ἐξαδέλφη μου φοβοῦμαι πολὺ μήπως ὅση ὁμοιότης ὑπάρχῃ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς ζωγραφίας ἐκείνης, τῆς παριστώσης ἀκόλουθον τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος, τοσαύτην θὰ ἔχω καὶ μὲ τὴν ἠθικὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν εὑηρεστήθη νὰ περιγράψῃ ὁ μέγας δοὺξ ὡς ἀντίτυπόν μου.

— Ἔγετε λάθος, ἐξάδελφέ μου, μὲ εἶπεν ἀφελῶς ἡ πριγκηπέσσα· ἐγὼ εἰς τὸ τέλος τῆς μουσουργίας εἶχα ῥίψει ἀσκόπως τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν στοὰν, καὶ σᾶς ἐγνώρισα ἐν τῷ ἅμα, μ' ὅλην τὴν διαφορὰν τῆς ἐνδυμασίας.

— Ἔπειτα, διὰ ν' ἀλλάξῃ βέβαια τὴν ὁμιλίαν, μὲ εἶπε·—Πόσον ἀρίστη ἡ τέχνη τοῦ **Κ.** Λίτζ!

— Ἀρίστη ἀληθῶς. Μὲ πόσην τέρψιν τὸν ἠκούετε!

— Διότι, κατ' ἐμὲ, ἡ δι' ἤχων ἁπλῶν μουσικὴ, τὴν ἄνευ λέξεων ἐννοῶ ἔχει διπλοῦν θέλγητρον· δὲν εὐφραίνεταί τις μόνον ἐκ τῆς μουσουργίας τὴν ὁποίαν ἀκροᾶται, ἀλλὰ καὶ δύναται νὰ ἐφαρμώσῃ κατὰ διάνοιαν ἐπὶ τοῦ μέλους τὸ ὁποῖον ἀκούει ὁποιανδήποτε ἰδέαν, ὅπως εἶναι διατεθειμένη ἡ ψυχὴ, καὶ τότε ὁ ἦχος φαίνεται ὡς προσῳδημα οὕτως εἰπεῖν... Ἀγνοῶ ἂν μ' ἐννοεῖται;

— Πολὺ καλά. Αἱ ἰδέαι τότε λαμβάνουσι σχῆμα λέξεων διανοητικῶς προσαρμοζομένων ἐπὶ τοῦ ἤχου τὸν ὁποῖον ἀκούει τις.

— Μάλιστα, μ' ἐννοήσετε, εἶπεν ἡ ἡγεμονὶς μετὰ χαριεστάτης εὐχαριστήσεως· ἐφοβήθην μήπως δὲν ἐξήγησα καλῶς τὸ ὅ,τι ἠσθανόμην πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς λυπηρᾶς καὶ κατανυκτικῆς μελῳδίας ἐκείνης.

— Χάρις τῷ Θεῷ ἐξαδέλφη μου, τὴν εἶπα μειδιῶν, ὑμεῖς δὲν ἔχετε βέβαια κἀμμίαν λέξιν διὰ νὰ προσαρμώσητε εἰς ἦχον τόσον θλιβερόν.

Εἶτ' ἐπειδὴ ἡ ἐρώτησίς μου ἦτον ἀδιάκριτος καὶ ἀπέφυγε τὸ ν' ἀποκριθῇ εἰς αὐτὴν, εἴτε διότι δὲν τὴν ἤκουσε καλῶς, μὲ εἶπεν αἰφνιδίως δεικνύουσά μοι τὸν μέγαν δοῦκα ὅστις διήρχετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μετὰ τῆς ἀρχιδουκίσσης Σοφίας τὴν στοὰν ὅπου ἐχόρευον,—Ἐξάδελφε, ἰδὲ τὸν πατέρα μου πόσον εἶναι ὡραῖος!... πόσον εὐγενὲς καὶ καλοκάγαθον ἐν ταὐτῷ ὕφος! πῶς τὸν ἀκολουθοῦν μ' εὐμένειαν ὅλων οἱ ὀφθαλμοί! πλειότερον μὲ φαίνεται τὸν ἀγαποῦν παρ' ὅσον τὸν σέβονται.

— Ἂ! ἀνέκραξα, καὶ δὲν εἶναι μόνον ἐδῶ, μεταξὺ πῆς αὐλῆς του ἀγαπητός! Ἂν αἱ τοῦ λαοῦ εὐλογίαι εὑρίσκουσιν ἦχὼ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὸ ὄνομα Ῥοδόλφος ἡγεμὼν Γερολστεΐν θέλει δικαίως μείνει ἀθάνατον!—Ταῦτα δ' ἐπρόφερε μ' εἰλικρινῆ ἐνθουσιασμὸν, διότι γνωρίζεις, φίλε μου, ὅτι ὅλοι ἀποκαλοῦν τὴν ἡγεμονίαν τοῦ πρίγκιπος Παράδεισον τῆς Γερμανίας.

Ἀδύνατον νὰ σοὶ παραστήσω τὸ εὔγνωμον βλέμμα τὸ ὁποῖον ἡ ἐξαδέλφη μου ἔρριξεν ἀκούσασά με λαλοῦντα οὕτω.—Ἐκτιμῶν τοιουτοτρόπως τὸν πατέρα μου, μὲ εἶπε μετὰ συγκινήσεως, δικαιοῦτε ἀληθῶς τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει πρὸς ὑμᾶς...

— Βεβαιωθῆτε ὅτι οὐδεὶς τὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν θαυμάζει πλειότερον ἐμοῦ! Παρεκτὸς τῶν σπανίων προτερημάτων ἅτινα συνιστῶσι τοὺς ἡγεμόνας τοὺς μεγάλους, δὲν ἔχει καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἀγαθοεργεῖν, ἥτις μόνη ἀποκαθιστᾷ τοὺς ἡγεμόνας ἀξίους λατρείας;...

— Δὲν ἠξεύρετε πόσον οἱ λόγοι σας εἶναι ἀληθεῖς... ἀνέκραξεν ἡ ἡγεμονὶς μὲ πλειοτέραν συγκίνησιν.

— Ὦ! ἐξεύρω, καὶ τὸ ἐξεύρουν ἐπίσης καὶ ὅλοι οἱ τοὺς ὁποίους κυβερνᾷ. Τόσον τὸν ἀγαποῦν ὥστε αἱ λύπαι του ἤθελον τοὺς φανῇ λύπαι των ὅπως αἱ χαραί του τοῖς φαίνονται χαραί των· ἡ προθυμία μεθ' ἧς ἦλθον ὅλοι νὰ προσφέρωσι τὰς ὑποκλίσεις των πρὸς τὴν κυρίαν μαρκεσίαν Δ'-Ἀρβίλλ καθιερόνει καὶ τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τὴν ἐκλογὴν, καὶ τὴν ἀξίαν τῆς μελούσης μεγάλης δουκίσσης.

— Ἡ κυρία μαρκεσσία Δ'-Ἀρβίλλ εἶναι παρὰ πᾶσαν ἄλλην ἀξία τῆς προσπαθείας τοῦ πατρός μου· ὡραιότερον τούτου ἐγκώμιον δὲν δύναμαι νὰ σᾶς κάμω περὶ αὐτῆς.

— Καὶ τίς ἄλλος βέβαια δύναται νὰ τὴν ἐκτιμήσῃ ὅσον ἡ ἐξαδέλφη μου! τὴν ἐγνωρίσετε εἰς Γαλλίαν, ὡς φαίνεται;

Μόλις ἐπρόφερα ταῦτα καὶ ἀγνοῶ ὁποῖος συλλογισμὸς ἦλθεν ἀκαρεῖ εἰς τὸν νοῦν τῆς πριγκιπέσσης Ἀμαλίας· ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ πρὸς στιγμὴν ἡ μορφή της τοσαύτην λύπην ἐξέφρασεν ὥστ' ἔμεινα ἔκπληκτος καὶ ἐσίγησα. Ἤμεθα τότε εἰς τὸ τέλος τῆς τετράζυγος καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ γοροῦ σχῆμα μὲ ἀπεμάκρυνε στιγμιαίως ἀπὸ τῆς ἐξαδέλφης μου. Ὅτε δὲ τὴν ὡδήγησα πάλιν εἰς τὴν θέσιν της, πλησίον τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ, μ' ἐφάνη ὅτι ἀκόμη οἱ χαρακτῆρές της δὲν ἰλαρύνθησαν ὁλοτελῶς... Ἐνόμισα καὶ νομίζω ἀκόμη ὅτι ἀναφέρων τὴν εἰς Γαλλίαν διαμονὴν τῆς ἡγεμονίδος, τὴν ἐνεθύμησα τὸν θάνατον τῆς μητρός της, καὶ τὴν ἐπίκρανα.

Παρετήρησα καὶ ἄλλο τι κατ' ἐκεῖνο τὸ ἑσπέρας ἀποδεικνύον τὴν

συμπάθειαν τὴν ὁποίαν ἡ κόρη αὕτη ἐμπνέει πρὸς ἅπαντας ἐν γένει. Ἐπειδὴ μετατοπίσθη ὀλίγον τὸ μαργαριτῶδες διάδημά της, ἡ ἀρχιδούκισσα Σοφία, ἡ παροιμιώδης τὴν ὑπερηφάνειαν ἀρχιδούκισσα, πιστεύεις ὅτι στοχασθεῖσα αὐτὸ εὐηρεστήθη νὰ τὸ διορθώσῃ ἐπὶ τοῦ μετώπου της! Καὶ νὰ ἰδῇς, φίλε μου, ὅτι ἡ πριγκιπέσσα Ἀμαλία κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τόσον ἐσυγκινήθη, τόσον εὐγνώμων καὶ τεταραγμένη σχεδὸν ἐφάνη διὰ τὴν περιχαρῆ ταύτην ὑπηρεσίαν τῆς ἀρχιδουκίσσης, ὥστε ἂν δὲν ἀπατῶμαι, διέκρινα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της δάκρυα.

Ἰδού, Μαξιμιλιανέ μου, ὁποία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη νυκτερινή μου διασκέδασις εἰς Γερολστεῖν. Σοὶ τὴν ἐξέθεσα λεπτομερῶς διότι τὰ καθέκαστα αὐτῆς ὅλα ἔλαβον δι' ἐμὲ συνεπείας.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἤμην ἐκ τῶν ὀλιγίστων οἵτινες προσεκλήθησαν ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἱεροποξίαν τοῦ γάμου τοῦ μεγάλου δουκὸς μετὰ τῆς μαρκεσίας Δ'-Ἀρβίλλ. Ποτὲ δὲν εἶδα τὴν φυσιογνωμίαν τῆς πριγκιπέσσης Ἀμαλίας ἱλαροτέραν. Ἐθεώρει τὸν πατέρα της καὶ τὴν μαρκεσίαν μὲ εἶδος ἐκστάσεως θρησκευτικῆς, διδούσης νέα θέλγητρα εἰς τὴν μορφήν της· ἔλεγες ὅτι εὑρισκεν εἰς αὐτὴν ἀνταπάκλασιν ἡ ἀνέκφραστος εὐφροσύνη τοῦ πρίγκιπος καὶ τῆς κυρίας Δ'-Ἀρβίλλ.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον τοῦ μεγάλου δουκὸς, ἔλαβον μετ' αὐτοῦ ἐκτεταμένην συνομιλίαν· μὲ ἠρώτησε περὶ τοῦ παρελθόντος μου, περὶ τῶν ἐπὶ τὸ μέλλον σκοπῶν μου· μ' ἔδωκε τὰς φρονιμωτέρας συμβουλὰς, τὰς κολακευτικωτέρας ἐνθαρρύνσεις· τέλος! ἦλθε στιγμὴ καθ' ἣν ἰδέα ἀπονενοημένη ἀνέβη εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου· ἐνόμισα ὅτι ὁ πρίγκιψ ἐμάντευσε τὸν ἔρωτά μου, καὶ ὅτι διὰ τῆς συνομιλίας ἐκείνης ἤθελε νὰ μὲ σπουδάσῃ, νὰ μὲ μελετήσῃ, ἴσως δὲ καὶ νὰ μὲ φέρῃ εἰς ἐξομολόγησιν . . .

Κατὰ δυστυχίαν, ἡ ἀνόητος αὕτη ἐλπὶς δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ· ὁ πρίγκιψ ἔδωκε πέρας εἰς τὴν συνδιάλεξιν λέγων μοι ὅτι ὁ καιρὸς τῶν μεγάλων πολέμων παρῆλθεν· ὅτι ἐχρεώστουν νὰ ἐξάξω καρπὸν ἐκ τοῦ ὀνόματός μου, ἐκ τῶν σχέσεών μου ἐκ τῆς ἀνατροφῆς ἣν ἔλαβα καὶ τῆς στενῆς φιλίας ἥτις ἤνωνε τὸν πατέρα μου μετὰ τοῦ πρίγκιπος Μ., πρωθυπουργοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, ἵνα διατρέξω τὸ διπλωματικὸν στάδιον ἀντὶ τοῦ στρατιωτικοῦ προσθέτων ὅτι ὅλα τὰ ζητήματα ἄτινα πρότερον ἐπεραίνοντο ἐπὶ τοῦ παιδίου τῆς μάχης τοῦ λοιποῦ θέλουν περαίνεσθαι εἰς τὰ συμβούλια· ὅτι πλέον, τὰς σχολιὰς καὶ ὑπούλους μεθόδου τῆς παλαιᾶς διπλωματίας θέλει διαδεχθῇ πολιτικὴ εὐρεῖα καὶ φ ι λ ά ν θ ρ ω π ο ς, συνάδουσα μὲ τ' ἀληθῆ συμφέροντα τῶν λαῶν, οἵτινες σήμερα συγχινώσκουσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ δικαιώματά των. Τέλος μ' ἐπρόσθεσεν ὅτι καὶ ἡ ἡγεμονική του προστασία ἤθελε μ' εὐκολύνει πολὺ εἰς τὸ νὰ προβιβασθῶ εἰς τὸ στάδιον τὸ ὁποῖον μὲ παρεκίνει πολὺ νὰ διατρέξω.

Ἐννοεῖς, φίλε μου, ὅτι ἂν ὁ πρίγκιψ εἶχε κατὰ νοῦν ἄλλο τι . . . δὲν ἤθελε μὲ κάμει τοιαύτας προτάσεις. Τὸν ηὐχαρίστησα διὰ τὴν προσφορὰν του μετὰ ζωηρᾶς εὐγνωμοσύνης, προσθέτων ὅτι αἱ συμβουλαί του μ' ἐφαίνοντο πολύτιμοι καὶ ὅτι θέλω ἀκολουθήσει αὐτάς.

Κατ' ἀρχὰς, αἱ εἰς τὸ παλάτιον ἐπισκέψεις μου ἐπρόσεξα νὰ ἦναι σπάνιαι· ἀλλ' αἱ πανειλημμέναι τοῦ μεγάλου δουκὸς ἐνστάσεις μὲ ἠ-

νάγκασαν νὰ ὑπάγω παρ' αὐτῶ σχεδὸν καθημέραν εἰς τὰς τρεῖς ὥρας. Ἔζη ἡ οἰκογένεια τοῦ μεγάλου δουκὸς μὲ τὴν εὐχάριστον ἁπλότητα τῶν γερμανικῶν μας αὐλῶν. Ὅσάκις ὁ καιρὸς μᾶς τὸ ἐσυγχώρει ἐξηρχόμεθα εἰς περιπάτους ἐκτεταμένους ἔφιπποι, ὁ μέγας δοὺξ, ἡ μεγάλη δούκισσα, ἡ ἐξαδέλφη μου, ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ οἰκεῖοι. Ὅσάκις ἐμέναμεν εἰς τὸ παλάτιον ἐμουσουργοῦμεν, ἐτραγῴδουν ἐγὼ μετὰ τῆς μεγάλης δουκίσσης καὶ τῆς ἐξαδέλφης μου, τὴν ἀγγελικὴν τῆς ὁποίας φωνὴν ἀκούων κατενυγόμην εἰς τὰ βαθύτερα τῆς ψυχῆς. Ἄλλοτε ἐπεσκεπτόμεθα τὰς θαυμασίας συλλογὰς εἰκόνων καὶ τεχνουργημάτων, ἢ τὰς πολυτίμους βιβλιοθήκας τοῦ πρίγκιπος, ὅστις εἶναι εἷς τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης· πολλάκις συνεγευμάτιζα εἰς τὸ παλάτιος, καὶ συνῴδευα τὴν τοῦ μεγάλου δουκὸς οἰκογένειαν εἰς τὸ θέατρον. Παρήρχοντο αἱ ἡμέραι ὡς ὄνειρα· ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἐξαδέλφη μου συνοικειώθη μετ' ἐμοῦ ὡς νὰ ἤμεθα ἀδελφοί· ἐλευθέρως μ' ἔλεγεν ὅτι ἐτέρπετο πολὺ εἰς τὴν συναναστροφήν μου, μοὶ ἐξεμυστηρεύετο πᾶν ὅτι ἠσθάνετο ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, καὶ δὶς ἢ τρὶς μάλιστα μὲ παρακάλεσε νὰ τὴν συνοδεύω πορευομένην μετὰ τῆς μεγάλης δουκίσσης εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ὀρφανῶν της κορασίδων.

Πολλάκις μ' ἐλάλει καὶ αὐτὴ περὶ τοῦ μέλλοντός μου μὲ ὡριμότητα κρίσεως καὶ βαθύνοιαν τοιαύτην, ὥστε ἠπόρουν θεωρῶν τὴν ἡλικίαν της· προσέτι ἠγάπα πολὺ νὰ μ' ἐρωτᾷ περὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου, περὶ τῆς μητρός μου. Ὅσάκις ἔγραφα πρὸς τὸν πατέρα μου μὲ παρεκάλει νὰ τὴν συστήνω εἰς τὴν ἐνθύμησίν του· ἐπομένως ἐπειδὴ ἐκέντα ἐξαισίως, μοὶ ἔδωκε νὰ τὸν στείλω ἓν κομψότατον δαπέδωμα τὸ ὁποῖον ἐκέντησε μόνη της. Τί νὰ σὲ εἴπω, φίλε μου! ἀδελφοὺς ὑπόθεσέ μας πρὸ πολλοῦ κεχωρισμένους καὶ τώρα συναπαντωμένους. Ὡμιλούσαμεν πολλάκις μόνοι, καὶ ἂν εἰσήρχετο τρίτος ἐξηκολουθοῦμεν τὴν συνδιάλεξίν μας χωρὶς νὰ μεταβάλωμεν οὐδὲ τόνον φωνῆς. Τόσον ἀθῴα ἦτον ἡ ἀγάπη μας. Ἀπορεῖς ἴσως· ἀλλὰ σὲ βεβαιῶ, ὅσοι ἔβλεπα τὴν ἀγαθὴν αὐτὴν ἐμπιστοσύνην τῆς ἐξαδέλφης μου ἐλυποῦμην νὰ τὴν διαταράξω· μ' ἐμπόδιζε τὸ συνειδός· καὶ εἶμαι βέβαιος σχεδὸν ὅτι ἡ πριγκηπέσσα ποτὲ δὲν ὑποπτεύθη τὸν σφοδρὸν ἔρωτά μου πρὸς αὐτὴν, τὸν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου ἐναποταμιευμένον. Ἐπρόσεχα πολύ. Καὶ ἂν ἡ ἄδολος αὐτὴ σχέσεις ἦτο δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ πάντοτε, ἴσως εἰς τὸ εὐτύχημα τοῦτο καὶ μόνον ἠδυχαριστεῖτο ἡ καρδία μου, ἀλλ' ἐσυλλογιζόμην ὅτι ἔμελλον ὁσονούπω ν' ἀναχωρήσω εἰς Βιέννην ὅπου μὲ προσεκάλουν τὰ χρέη μου, ἡ ὑπηρεσία μου τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον μ' ἐπαρακίνει τοσοῦτον ὁ μέγας δοὺξ· τέλος ἐσυλλογιζόμην ὅτι ὁ πρίγκηψ ἔμελλεν ἴσως μετ' οὐ πολὺ νὰ σκεφθῇ περὶ γαμβροῦ ἀξίου τῆς θυγατρός του...

Ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεώς μου τόσον οἱ σκέψεις αὗται καθίσταντο πρὸς ἐμὲ ὀδυνηρότεραι. Ἡ ἐξαδέλφη μου δὲν ἤργησε νὰ παρατηρήσῃ τὴν μεταβολὴν ἥτις ἔγινεν εἰς ἐμέ. Τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀνεχώρησα μὲ εἶπεν ὅτι πρὸ καιροῦ τῇ ἐφαινόμην συλλογισμένος, κατηφής. Ἐτροπολόγησε τὴν ἀφορμήν· ἀπέδοσα τὴν μελαγχολίαν μου εἰς κενὴν ἀθυμίαν.

— Δὲν σᾶς πιστεύω, μὲ εἶπεν· ὁ πατήρ μου σᾶς περιποιεῖται ὡς

υἱόν του σγεδὸν, ὁ κόσμος ὅλος σᾶς ἀγαπᾶ· ἀθυμία εἰς τοιαύτην περιπερίστασιν ἤθελεν ἀπολαλεσθῆ ἀχαριστία.

Νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ λοιπόν! τὴν λέγω μὴ δυνηθεὶς νὰ ὑπερνικήσω τὴν συγκίνησίν μου· ὅ,τι αἰσθάνομαι δὲν εἶναι ἀθυμία, εἶναι ἄγλος, ἄλγος βαθύτατον·

—Καὶ διατί; τί ἔχετε; μὲ ἠρώτησε προθύμως.

— Ἡρὸ ὀλίγου με εἴπετε ἐξαδέλφη, ὅτι ὁ πατήρ σας μὲ περιποιεῖται ὡς υἱόν του... ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐδῶ μὲ ἀγαπᾶ... Ἰδῆτε λοιπόν! μετ' ὀλίγον ἀνάγκη νὰ χάσω τὰς πολυτίμους αὐτὰς συμπαθείας... ἀναχωρῶ ἐκ Γερολστεῖν, καὶ σᾶς βεβαιῶ, ἡ σκέψις αὕτη μὲ ἀπελπίζει.

— Κἀὶ οὐδὲν λοιπὸν, ἐξάδελφέ μου, λογίζετε τὴν ἐνθύμησιν τῶν ἀπόντων φίλων μας;

—Δὲν σᾶς λέγω.. ἀλλ' ὁ χρόνος, αἱ περιστάσεις τόσας ἐπιφέρουσιν μεταβολάς!

--Τοὐλάχιστον ὑπάρχουσι αἰσθήματα ἀμετάβλητα· ὡς εἶναι τὸ πρὸς ὑμᾶς αἴσθημα τοῦ πατρός μου... κ' ἐμοῦ, τὸ γνωρίζετε· ἀδελφὴ ἀδελφὸν λησμονεῖ ποτέ;... ἐπρόσθεσεν ἀναγείρουσα πρὸς ἐμὲ τοὺς οὐρανογρόους καὶ μεγάλους της ὀφθαλμοὺς ὑγροὺς ἀπὸ δάκρυα.

Αὐτὸ τὸ βλέμμα μ' ἔσφαξεν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ φανερωθῶ· κατ' εὐτυχίαν ἐκρατήθην.

— Ἀληθὲς ὅτι αἱ τοιαῦται συμπάθειαι διασώζονται αἰωνίως τὴν λέγω μὲ ταραχὴν, ἀλλ' αἱ θέσεις ἀλλάσουν... καὶ πιστεύετε, ἐξαδέλφη, ὅτι ὁπόταν μετά τινα ἔτη ἐπανέλθω θὰ διαρκεῖ εἰσέτι ἀπαραμείωτος ἡ περισπούδαστός μοι αὐτη σεμνὴ οἰκειότης;

— Διατί νὰ μὴ διαρκῇ;

— Διότι τότε θὰ εὕρω βέβαια τὴν ἐξαδέλφην μου ὕπανδρον... θὰ ἔχῃ ἄλλα χρέη... καὶ ἴσως θὰ λησμονηθῇ ὁ ταλαίπωρός της ἀδελφός.

Σοὶ κάμνω ὅρκον, φίλε μου, ὅτι τίποτε περισσότερον δὲν τὴν εἶπα· ἀγνοῶ εἰσέτι ἂν εἰς τὰς λέξεις μου ταύτας ἀνεκάκυψέ τι πειρακτικὸν, ἢ ἂν ἐθλίβη ἐπειδὴ τὴν παρέστησα τὰς ἀναποφεύκτους μεταβολὰς τὰς ὁποίας ἀναγκαίως ἐπιφέρει τὸ μέλλον εἰς τὰς σχέσεις ἡμῶν. Ἀντὶ ὅμως νὰ μοὶ ἀποκριθῇ, ἐσίγησε καὶ ἐφάνη κατηφὴς· ἀνηγέρθη ἔπειτα δι' μιᾶς ὠχρὰ καὶ τεταραγμένη, ἐπλησίασε πρὸς μίαν τῶν ἐπιτιμίων της δεσποινῶν τὴν νεαρὰν κόμησαν Δ'-Ὀππενγέϊμ, ἥτις ἐκέντα καθημένη πλησίον τοῦ παραθύρου εἰς τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον θάλαμον, παρετήρησεν ὀλίγον τὸ ἔργον της κομήσης καὶ ἐπομένως ἐξῆλθε.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας λαμβάνω παρὰ τοῦ πατρός μου νέαν ἐπιστολήν. Πορεύομαι λοιπὸν τὴν ἐπαύριον εἰς τοῦ μεγάλου δουκὸς διὰ νὰ τὸν ζητήσω τὴν ἄδειάν του, καὶ μὲ λέγει ὅτι ἡ ἐξαδέλφη μου ἦτον ὀλίγον ἀδιάθετος καὶ ὅτι θέλει τὴν προσφέρει αὐτὸς τὰς προσρήσεις μου. Μ' ἐνηγκαλίσθη πατρικῶς λυπούμενος ἐπρόσθεσεν ὅτι ἀναχωρῶ τόσον ταχέως, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ τὴν ἀναχώρησίν μου ταύτην προεκάλουν ἀνησυχίαι περὶ τῆς ὑγίας τοῦ πατρός μου· ἑπομένως ἀνακαλέσας εἰς τὴν μνήμην μου μετὰ πλείστης καλοκαγαθίας τὰς περὶ τοῦ νέου σταδίου μου συμβουλάς του,

ἐπρόσθεσεν, ὅτι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν οἱασδήποτε ἀποστολῆς μου ἡ ὁσάκις λαμβάνω ἄδειαν ἀπουσίας νὰ ἔρχωμαι καὶ εἰς Γερολστεῖν ὅπου θέλει γὲ βλέπει μὲ τὴν μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν.

Κατ' εὐτυχίαν, εἰς τὴν ἐνταῦθα ἄφιξιν μου εὗρον τὸν πατέρα μου καλήτερα· εἶναι κλινήρης ἔτι καὶ ἀδύνατος, πλὴν δὲν μ' ἐμπνέει πλέον σπουδαίαν ἀνησυχίαν Κατὰ δυστυχίαν παρετήρησε τὴν ἀθυμίαν μου, καὶ πολλάκις μὲ ἠρώτησε τὸ αἴτιον τῆς θλίψεώς μου, Δὲν θέλω ποτὲ τελειήσει, μ' ὅλην τὴν πρὸς ἐμὲ τυφλὴν φιλοστοργίαν του, νὰ τὸν φανερώσω τ' γνωρίζεις πόσον εἶναι αὐστηρὸς εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς εἰλικρινείας καὶ ἀκεραιότητος.

Χθὲς ἐκαθήμην παρὰ τὴν κλίνην του· νομίσας ὅτι ἐκοιμᾶτο ἀνελύθην εἰς δάκρυα, εἰς τὴν ἀναπόλυσιν τῶν ὡραίων ἡμερῶν τὰς ὁποίας διήγαγον εἰς Γερολστεῖν. Μὲ εἶδε λοιπὸν, διότι δὲν τὸν εἶχεν εἰσέτι καταλάβει ὁ ὕπνος, καὶ μὲ ἠρώτησε μὲ τὴν γλυκυτέραν ἠπιότητα· τὸν ἀπεκρίθην ὅτι ἐθλιβόμην περὶ τῆς παγχρόνιης ὑγείας του πλὴν νομίζω ὅτι δὲν τὸν ἔπεισεν ἡ πρόφασίς μου.

Τώρα Μαξιμιλιανέ μου ὅτε γνωρίζεις τὰ πάντα, εἰπέ μοι, βλέπεις ἐλπίδα τινά... ; Τί ποιητέον ; . . . συμβούλευσέ με, φίλε μου.

. . . . . .

Οἴμοι ! τὸ δυστύχημα μέγα. Τί θέλει, Θεέ μου, συμβῆ ; . . . Τὰ πάντα κατεστράφησαν ! Εἶμαι ὁ ἀθλιέστερος τῶν ἀνθρώπων, ἂν ὁ πατήρ μου δὲν ἀλλάξῃ σχέδιον, Ἄκουσον τί μοι συνέβη.

Πρὸ ὀλίγου, ἐνῷ ἤμην περὶ τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς μου, βλέπω μὲ ἀπορίαν τὸν πατέρα μου, ὅστις ἐνόμιζα ὅτι ἐκοίτετο· τὸν βλέπω ἔξαφνα εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου καθήμενος σοὶ ἔγραφα· εἶδε λοιπὸν ἐπὶ τοῦ γραφείου μου τὴν πολυσέλιδον ταύτην ἐπιστολήν μου· — Πρὸς ποῖον γράφεις τόσα πολλά ; μὲ ἠρώτησε μειδιῶν.

— Πρὸς τὸν Μαξιμιλιανόν, πάτερ μου.

— Ὦ ! μὲ λέγει μὲ ὕφος φιλοστόργου ἐλέγχου, γνωρίζω ὅτι ὁ Μαξιμιλιανός ἔχει ὅλην σου τὴν ἐμπιστοσύνην... Εὐτυχὴς ἐκεῖνος!

Ἐπρόφερε δὲ τὰς τελευταίας λέξεις ταύτας μὲ ἄλγος τοσοῦτον πατρικὸν, ὥστε χωρὶς κἂν νὰ συλλογισθῶ τὸν ἀπεκρίθην δίδων αὐτῷ τὴν ἐπιστολήν μου·—Ἀναγνώσατε πάτερ μου.

Φίλε μου, τὴν ἀνέγνωσεν ὅλην. Εἶξεύρεις ἔπειτα τί με εἶπε ἀφοῦ πρότερον ἐσκέφθη ὥραν ἱκανήν;-Ἐγὼ, Ἐρρῖκε, θὰ γράψω πρὸς τὸν μέγαν δοῦκα ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν εἰς Γεροκστεῖν διατριβήν σου.

— Διὰ τὸν Θεόν, πάτερ μου, μή ! διὰ τὸν Θεὸν μή !

— Εἰπέ μοι εἶναι ἀκριβεστάτη ἡ ἀλήθεια ὅσα διηγεῖσαι ;

— Ναί, πάτερ μου.

— Λοιπὸν ἡ διαγωγή σου ὑπῆρξε χρηστή... Ὁ πρίγκηψ θέλει τὴν ἐκτιμήσει. Εἰς τὸ ἑξῆς ὅμως δὲν πρέπει νὰ φανῇς ἀνάξιος τῆς εὐγενοῦς ἐμπιστοσύνης του· δηλαδὴ δὲν πρέπει νὰ καταγρασθῇς τὴν ὁποίαν σοὶ ἔκαμε προσφορὰν νὰ ἐπανέλθῃς μετὰ καιρὸν εἰς Γερολστεῖν. Ἴσως σὺ διατίθεσο νὰ ὑπάγῃς πάλην μὲ σκοπὸν νὰ θέλξῃς τὴν θυγατέρα του.

— Πάτερ μου . . . τοιαύτην ἰδέαν ποτὲ περὶ ἐμοῦ...

— Ἔχω ἰδέαν ὅτι ἀγαπᾷς περιπαθῶς καὶ ὅτι ὁ ἔρως κατὰ ταῦτα πολλάκις κακὸς σύμβουλος.

— Καὶ θὰ γράψετε, πάτερ μου, εἰς τὸν μέγαν δοῦκα... τί θὰ γράψετε ;

— Ὅτι ἐτρώθης διὰ τὴν θυγατέρα του. — Ὄχι, ὄχι, δι' ὄνομα Θεοῦ !

— Εἰπέ μοι, ἀγαπᾷς τὴν ἐξαδέλφην σου ; . . .

— Μέχρι λατρείας ἀλλά...

— Λοιπὸν θὰ γράψω εἰς τὸν μέγαν δοῦκα ζητῶν αὐτὴν εἰς γάμον μετὰ σοῦ... Ἡ αἴτησις εἶναι μωρὰ ἴσως τὸ πρᾶγμα δυσανάλογον ἀδύνατον... ἀλλ' ὁ πρίγκηψ ἔχει αἰσθήματα γενναῖα, σὲ ὑπεδέχθη εἰς τὸν οἶκόν του μετὰ τοσαύτης εὐμενείας καὶ οἰκειότητος, ἤθελεν εἶσθε ἀνάξιον ἡμῶν νὰ τὸν ἐξαπατήσωμεν. Τοὐλάχιστον θέλει ἰδῇ ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι μὲ χαρακτῆρα, καὶ ἂν ὑπάγῃς ἄλλοτε εἰς Γερολστεῖν θὰ γνωρίζει τὰ πρὸς τὴν θυγατέρα του αἰσθήματά σου καὶ θὰ περιορίσῃ ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν μετ' αὐτῆς οἰκειότητά σου. Μοῦ ἔδειξες, υἱέ μου τὴν πρὸς τὸν Μαξιμιλιανὸν γραφήν σου· ἀφοῦ λοιπὸν ἅπαξ τὴν εἶδα εἶναι χ ρ έ ο ς μου νὰ γράψω πρὸς τὸν πρίγκηπα. . . καὶ θὰ τὸν γράψω καὶ τώρα εὐθύς.

Λέγε μοι τώρα, Μαξιμιλιανέ μου. Τὸν πατέρα μου τὸν γνωρίζεις ἔχει ἁγίαν ψυχήν, ἀλλ' εἰς τὰς θελήσεις του εἶναι ἰσχυρογνώμων ὅσον οὐδείς, καὶ μάλιστα ὁσάκις πρόκηται περὶ τοῦ χ ρ έ ο υ ς του. Φαντάσθητι τὰς ἀγωνίας μου, τοὺς φόβους μου! Μολονότι τὸ κίνημά του θέλ' εἶσθαι τωόντι εἰλικρινὲς καὶ ἀξιότιμον, ἀλλὰ τρέμω. . Πῶς θέλει ἀκούσει ὁ μέγας δοὺξ τὴν μωρὰν ταύτην πρότασιν ; Δὲν θέλει ἆρά γε πειραχθῇ ; Καὶ ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία ; δὲν θὰ δυσαρεστηθῇ κ' ἐκείνη ὅτι ἀφῆκα τὸν πατέρα μου νὰ λάβῃ τοιαύτην ἀπόφασιν ἄνευ προηγουμένης εὐαρεστήσεώς της ;

Ἄ ! φίλε μου, κλαῖέ με, τί νὰ συλλογισθῶ ἀγνοῶ.

Τελειόνω μετὰ σπουδῆς τῆν μακρὰν ταύτην ἐπιστολήν· ταχέως πάλιν θέλω σοὶ γράψει. Καὶ πάλιν, φίλε μου, κλαῖέ με, διότι τῇ ἀληθείᾳ φοβοῦμαι μὴ καταντήσω εἰς παραφροσύνην, ἂν ἡ θέρμη ἥτις μὲ κυριεύει διαρκέσῃ ἀκόμη πολὺν καιρόν.

Ἔρρωσο, ὅλος σὸς διὰ βίου. ΕΡΡΙΚΟΣ Δ'Ε. Ο.

Ὁδηγοῦμεν τώρα τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ παλάτιον Γερολστεῖν, ὅπου ἐκατοίκει ἡ Μαριάνθη μετὰ τὴν ἐκ Γαλλίας ἔλευσίν της.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

### Ἀμαλία ἡ πριγκηπέσσα.

Ἡ κατοικία τῆς Μαριάνθης ηὐτρεπίσθη κομψότατα κατ' ἐπιμέλειαν τοῦ Ροδόλφου. Ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ προσευχητηρίου τῆς νεάνιδος ἔβλεπέ τις μακρόθεν τοὺς δύο πύργους τοῦ μοναστηρίου τῆς Ἁγίας Ἑρμαγγίλδης, κειμένου παρὰ πόδας δενδροφύτου βουνοῦ καὶ ἔχοντος ἐνώπιον αὐτοῦ ἀχανεῖς λειμῶνας χλοερωτάτους.

Ηρωΐαν τινὰ καλοκαιρινὴν ἐκάθητο ἡ Μαριάνθη εἰς τὸ παράθυρον αὐτὸ καὶ ἐθεώρει τὴν τερπνὴν τοποθεσίαν. Ἦτον ἀσκεπὴς, κ' ἐφόρει ἐσθῆτα ἐαρινὴν, λευκὴν μὲ κυανᾶς λεπτὰς θειρίδας· πλατὺ περιτραχήλιον ἐκ βαττίστας ἁπλούστατον, ἔπιπτε περὶ τὸν λαιμόν της, ἀφῆνον ὁρατὰς τὰς ἄκρας καὶ τὸν κόμβον μικροῦ λαιμοδαίτου κυανοῦ. Ἐκάθητο εἰς μέγα θρονίον ἐξ ἐβένου τετορνευμένου, τὸν ἀγκῶνα στηρίζουσα ἐφ' ἑνὸς τῶν βραχιόνων τῆς καθέδρας τὴν κεφαλὴν ὀλίγον προσκλινῆ ἔχουσα τὴν δὲ παρειὰν ἐπερείδουσα ἐπὶ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς μικρᾶς της χειρός.

Ἡ μελαγχολικὴ θέσεις τῆς Μαριάνθης, ἡ ὠχρότης της, τὸ ἀπλανὲς τῶν ὀφθαλμῶν της, ἡ πικρία τοῦ ἐλαφροῦ της μειδιάματος, ὅλα ταῦτα ἐμαρτύρουν ἀλγηδόνα ψυχῆς. Μετά τινας στιγμὰς στεναγμὸς βαθὺς ἀνέστειλε τὸ στῆθός της.

Γυνή τις τότε παρῆλιξ, φυσιογνωμίας σοβαρᾶς καὶ διαπρεποῦς, ἐνδεδυμένη μὲ κομψὴν ἁπλότητα, εἰσῆλθε μετὰ συστοχῆς εἰς τὸ προσευχητήριον καὶ ἔβηξεν ἐλαφρὰ ἵνα ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῆς Μαριάνθης. Αὕτη δὲ διακοπεῖσα εἰς τὴν σύννοιάν της, ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε χαιρετῶσα μὲ σχῆμα πλῆρες χάριτος· — Τί ἀγαπᾶτε, φιλτάτη κόμησσα;

— Ἔρχομαι νὰ προαναγγείλω εἰς τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα ὅτι ὁ μέγας δοὺξ τὴν παρακαλεῖ νὰ τὸν περιμένῃ ἐπειδὴ θέλει ἔλθει ὁσονούπω, ἀπήντησεν ἡ ἐπιτίμιος δέσποινα πρὸς τὴν πριγκηπέσσαν Ἀμαλίαν.

— Ἐθαύμαζα ὅτι δὲν ἐφάνη σήμερον μέχρι τοῦδε ὁ πατήρ μου ὅπως ἀσπασθῶ αὐτόν· μὲ τόσην ἀνυπομονησίαν περιμένω τὴν καθεκάστην πρωΐαν ἐπίσκεψίν του!... Ἐλπίζω ἐντοσούτῳ, φιλτάτη κόμησσα, ὅτι δὲν θὰ χρεωστῶ βέβαια εἰς

ἀδιαθεσίαν τινὰ τῆς δεσποσύνης Δ'Αρνέϊμ τὴν ἐκ τῆς παρουσίας σας εὐχαρίστησίν μου, δύο ἡμέρας κατὰ συνέχειαν;

— Ἔστω ἥσυχος κατὰ τοῦτο ἡ Ὑψηλότης Ὑμῶν· ἡ δεσποσύνη Δ'Αρνεΐν μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀντικαταστήσω καὶ σήμερον· αὔριον ὅμως θὰ λάβῃ τὴν τιμὴν ν' ἀναλάβῃ τὴν παρὰ τῇ Ὑμετέρᾳ Ὑψηλότητι ὑπηρεσίαν της καὶ ζητεῖ συγγνώμην.

— Τί σημαίνει, φιλτάτη μοι κόμησσα! ἀφοῦ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ βλέπω ὑμᾶς δύο κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, θὰ ἔχω ἄλλας δύο ἡμέρας πλησίον μου καὶ τὴν δεσποσύνην Δ'Αρνέϊμ καὶ ἰδού.

— Εὐχαριστοῦμεν εἰς τὴν καλοκἀγαθίαν τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότητος, εἶπεν ἡ ἐπιτίμιος δέσποινα προσκλίνουσα· αὕτη καὶ μ' ἐνθαρρύνει νὰ τῇ ζητήσω μίαν χάριν.

— Λέγετε... προθύμως.

— Ὁ λόγος, ὑψαλοτάτη, περὶ ἀντικειμένου δυσαρέστου ἀληθῶς, πλὴν ἂν δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀγαθοεργίας δὲν ἤθελα τολμήσει νὰ τὸ ἀναφέρω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα.

— Δὲν ἔχετε, φιλτάτη μοι κόμησσα, οὐδεμίαν ἀνάγκην τῆς συγκαταβάσεώς μου· ἐγὼ εὐγνωμονῶ πάντοτε εἰς τοὺς ὅσοι μοὶ παρέχουσιν εὐκαιρίαν νὰ πράττω ὀλίγας ἀγαθοεργίας.

— Πρόκειται περὶ πτωχῆς τινος, ἥτις κατὰ δυστυχίαν ἀνεχώρησεν ἐκ Γερολστεΐν, προτοῦ ἡ Ὑμ. Ὑψηλότης συστήσῃ τὸ θεάρεστον ἐκεῖνον ἄσυλον διὰ τὰς ὀρφανὰς καὶ ἐγκαταλελειμμένας κόρας, αἵτινες δὲν ἔχουσιν οὐδένα σύμβουλον ἀποτρέποντα αὐτὰς τῶν διαφόρων πειρασμῶν τοὺς ὁποίους ἀπατοῦν διὰ τὴν ἔνδειάν των.

— Καὶ τί ἔκαμεν αὐτή; τί ἐπιθυμεῖται τώρα;

— Ὁ πατήρ της, ἄνθρωπος ῥιψοκίνδυνος ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἵνα εὕρῃ τύχην, ἀφήσας τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα του εἰς ἐτχάτην πενίαν. Ἡ μήτηρ ἀπέθανεν· ἡ θυγάτηρ δεκαεξαετὴς μόλις, κυρία ἑαυτῆς μείνασα, ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν καὶ ἠκολούθησεν εἰς Βιέννην ἕνα ἐραστὴν ὅστις τάχιστα τὴν ἐγκατέλιπε. Ὡς λοιπὸν συμβαίνει πάντοτε, τὸ πρῶτον αὐτὸ βῆμα της εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ κακοῦ ἔφερε τὴν ἀθλίαν ταύτην εἰς τὴν παντελῆ ἀπώλειαν καὶ ἐντὸς ὀλίγου κατέστη, ὡς τόσαι ἄλλαι ὅμοιαί της... τὸ βδέλυγμα τοῦ φίλου της.

— Ἡ Μαριάνθη ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς, ἠρυθρίασε κ
ἴσχυσε νὰ κρύψῃ μικρόν τι ῥῖγος, τὸ ὁποῖον καὶ παρετήρησ
ἡ ἐπιτίμιος δέσποινα, ἥτις φοβηθεῖσα μὴ ἐπείραξε τὴν ἀγν
ἡγεμονίδα διὰ τῆς ὁμιλίας της ἐπανέλαβε τεταραγμένη· — Ζ
τῶ μυριάκις συγγνώμην παρὰ τῆς Ὑμ. Ὑψηλότητος· δὲν ὠ
φειλα ἴσως νὰ ἐπασχολήσω τὴν προσοχήν της ἐπὶ τοιαύτ
ἐστιγματισμένης ὑπάρξεως· ἀλλ' ἡ δύστηνος δεικνύει τόσ
εἰλικρινῆ μετάνοιαν.... ὥστ' ἐνόμισα ὅτ' ἠδυνάμην νὰ πρεσβε
σω ὑπὲρ αὐτῆς.

Καὶ ἐκάματε πολὺ καλά. Ἐξακολουθεῖτε, σᾶς παρακαλ
εἶπεν ἡ Μαριάνθη ὑπερνικῶσα τὴν συγκίνησίν της· τῳόν
πᾶς, ὅστις ἐξοκείλῃ εἰς οἱονδήποτε κακὸν, ἔπειτα μετανοῇ
εἰλικρινῶς, εἶναι ἄξιος οἴκτου.

— Ἰδῆτε λοιπὸν, ὑψηλοτάτη. Μετὰ διετῆ ζωὴν ἐπονε
διστον συνῆλθε καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νέα εἰς τὸν ἑαυτόν τ
καὶ ἐπέστρεψεν ἐδῶ· ἐκατοίκησε δὲ εἰς τὸν οἶκον ἀξιοτίμ
γυναικὸς χήρας, τῆς ὁποίας τὴν εὐσέβειαν καὶ καλοκἀγαθί
θαυμάζει ὁ κόσμος. Πλησίον λοιπὸν τοιαύτης σεβασμίας γ
ναικὸς, ἡ ἀποπλανημένη κόρη ἔλοβε βαθμηδὸν τὸ θάρρος ν
ἐξομολογηθῇ τὸν παρελθόντα βίον της, προσθέσασα ὅτι ἐβδ
λύχθη αὐτὸν κ' ἐπιθυμεῖ εἰς τὸ ἑξῆς νὰ σώσῃ τὰς ἁμαρτία
της, γενομένη καλογραῖα ἐντὸς τῆς μονῆς τῆς Ἁγίας Ἑρμαγ
γίλδης εἰ δυνατὸν, καὶ ἂς τὴν βάλωσιν ἐκεῖ εἰς τὰ πλέο
κοπιώδεις τῶν ἐργασιῶν. Εὐχαριστεῖται πλειότερον μάλιστα
Πρὶν τολμήσω νὰ ἐπικαλεσθῶ ὑπὲρ αὐτῆς τὴν εὐσπλαχνία
τῆς Ὑμ. Ὑψηλότητος, ἠθέλησα νὰ τὴν ἴδω κ' ἐγὼ αὐτή
ἐγνώρισα λοιπὸν τῳόντι ὅτι ἡ μετάνοιά της εἶναι εἰλικρινής
Οὐδ' ἀνάγκη τις, οὐδ' ἡλικία τὴν ὑπηγόρευσαν τὴν ἰδέα
τούτην· εἶναι δεκαοκταετὴς μόλις, εἶναι ὡραιοτάτη καὶ ἔχει
καὶ ὀλίγα χρήματα, τὰ ὁποῖα, ἂν τῇ παραχωρηθῇ ἡ χάρις
ἣν ἐξαιτεῖται, θέλει, λέγει, νὰ τ' ἀφιερώσῃ εἰς φιλανθρωπικόν
τι κατάστημα.

— Μάλιστα, μάλιστα, εἶπεν ἡ Μαριάνθη δυσκόλως κρα-
τοῦσα τὴν ταραχήν της· ἠσθάνθη δὲ τὴν ταραχὴν ταύτην,
ἐπειδὴ ὁ παρελθὼν βίος της ὡμοίαζε πολὺ τὸν βίον τῆς ὑπὲρ
τῆς ὁποίας ἐπρέσβευον· ἔπειτα δ' ἐπρόσθεσεν· — Ἡ μετάνοια

τῆς δυστυχοῦς αὐτῆς νέας εἶναι πρᾶγμα θεάρεστον, πρέπει λοιπὸν νὰ τὴν ἐμψυχώσωμεν.

— Ὦ! πόσον εὐγνώμων σᾶς εἶμαι, ὑψηλοτάτη!

— Τὴν εἰλικρινῆ μενάνοιαν, εἶναι δίκαιον, φιλτάτη μου κόμησσα, νὰ συμπαθῶμεν ὅσον δυνάμεθα.

— Νομίζω ὅτι ἀκούω τὰ βήματα τῆς Α. Β. Υ. εἶπεν ἡ ἐπιτίμιος δέσποινα αἰφνιδίως, χωρὶς νὰ στοχασθῇ τὴν βαθεῖαν καὶ αὔξουσαν τῆς Μαριάνθης κατάνυξιν. Καὶ ὄντως ὁ Ῥοδόλφος εἰσῆλθε κρατῶν ἀναχεῖρας μέγα δέμα ἀπὸ ῥόδα. Εἰς τὴν θέαν τοῦ πρίγκιπος, ἡ κόμησσα ἔκρινεν πρέπον ν' ἀποσυρθῇ· ἀφοῦ δὲ ἀνεχώρησεν, ἡ Μαριάνθη ἐχύθη περὶ τὸν τράχηλον τοῦ πατρός της, ἐστήριξε τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τοῦ ὤμου του, κ' ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, χωρὶς λέξιν νὰ προσφέρῃ.

— Καλημέρα, κόρη μου... καλημέρα, προσφιλεστάτη μου θύγατερ, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος σφίγγων τὴν θυγατέρα εἰς τὰς ἀγκάλας του μετὰ παραφορᾶς, χωρὶς ἔτι νὰ παρατηρήσῃ τὴν μελαγχολίαν της. Ἰδὲ, κόρη μου, τί ῥόδα λαμπρά ἰδὲ πόσα ἔδρεψα! διὰ σὲ τὰ ἔδρεψα, διὰ τοῦτο ἤργησα σήμερον νὰ σὲ ἴδω· ποτὲ δὲν σ' ἐπρόσφερα λαμπροτέραν ἀνθοδέσμην... Λάμβανε.

Καὶ ὁ πρίγκιψ, κρατῶν εἰσέτι ἀναχεῖρας τὴν ἀνθοδέσμην, ἐκινήθη ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω ἵνα ἀποσπασθῇ ἐκ τῆς ἀγκάλης τῆς θυγατρός του καὶ νὰ τὴν ἴδῃ· ἀλλὰ, παρατηρήσας αὐτὴν ἀναλυομένην εἰς δάκρυα, ἔρριψε τὰ ῥόδα ἐπί τινος τραπέζης, ἔλαβε τὰς χεῖρας τῆς Μαριάνθης εἰς τὰς ἰδικάς του, καὶ ἀνέκραξεν· —Κλαίεις, κόρη μου! τί ἔχεις, γλυκύ μου φῶς, τί ἔχεις διὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ;

—Τίποτε... τίποτε, ἀγαθέ μου πάτερ... εἶπεν ἡ Μαριάνθη σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της· καὶ προσπαθοῦσα νὰ μειδιάσῃ.

— Νὰ μὲ εἰπῇς τί ἔχεις.. τί σὲ λυπεῖ;

— Σᾶς βεβαιῶ, πάτερ μου, μὴν ἀνησυχεῖται. Ἡ κόμησσα ἦλθε τώρα κ' ἐπεκαλέσθη τὴν συμπάθειάν μου ὑπὲρ πτωχῆς νέας τοσοῦτον ἀξιοδακρύτου... ὥστε χωρὶς νὰ θέλω ἐμαλάχθην...

— Ἀληθινά;... τοῦτο καὶ μόνον;

— Τοῦτο καὶ μόνον, ὑπέλαβεν ἡ Μαριάνθη λαμβάνουσα ἐκ τῆς Τραπέζης τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ὁ Ῥοδόλφος εἶχε ρίψει. —Ἀλλὰ πόσον μὲ κακοσυνηθίζετε, ἀγαθέ μου πάτερ, διὰ τῶν φιλοφρονήσεών σας αὐτῶν! ἐπρόσθεσεν ἡ νεᾶνις... τί λαμπρὰ ἀνθοδέσμη... καὶ νὰ κοπιάζετε καθημέραν... νὰ δρέπητε δι' ἐμὲ μίαν τοιαύτην... μὲ τὰς ἰδίας σας χεῖρας...

— Κόρη μου, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος θεωρῶν τὴν θυγατέρα του μὲ ἀγωνίαν ψυχῆς, κάτι μὲ κρύπτεις... Τὸ μειδίαμά σου εἶναι κατηναγκασμένον· εἰπέ μοι τί σε λυπεῖ.. ἄρες τώρα τὰ ρόδα.

— Ὦ! γνωρίζετε ὅτι τὰ ρόδα εἶναι ἡ χαρά μου ἑκάστης πρωΐας· κ' ἔπειτα τόσον τ' ἀγαπῶ... τὰ ἠγάπησα πάντοτε τόσον. Ἐνθυμεῖσθαι—εἶπε μὲ μειδίαμα σπαραξικάρδιον, ἐνθυμεῖσθε τὴν *μικρὴ τριανταφυλλιά*, τῆς ὁποίας ἐφύλαττα πάντοτε τὰ ξηρὰ κλωνάρια;...

Εἰς τὴν θλιβερὰν ταύτην ἀναπόλησιν τοῦ παρελθόντος, ὁ Ῥοδόλφος ἀνέκραξεν·—Εἶναι λοιπὸν βάσιμοι αἱ ὑπόνοιαί μου, ταλαίπωρον παιδί; Ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγαλοπρεπειῶν αἵτινες σὲ περικυκλοῦν, ἀναπολεῖς ἀκόμη ἐνίοτε τοὺς ἀποτροπαίους καιρούς;... Καὶ ὅμως ἐγὼ ἤλπιζα ὅτ' ἤθελα διὰ τῆς φιλοστοργίας μου κατορθώσει νὰ τοὺς λησμονήσῃς.

— Σύγγνωθι, πάτερ μου, σύγγνωθι! Μ' ἐξέφυγεν αὐτὸς ὁ λόγος. Σᾶς παραπικραίνω.

— Πικραίνομε; πτωχέ μου ἄγγελε, εἶπε θλιβερῶς ὁ Ῥοδόλφος, ἐπειδὴ πρέπει νὰ σοὶ προξενοῦν πολὺ ἄλγος αἱ εἰς τὸ παρελθὸν ἐπάνοδοι αὐταί... ἐπειδὴ εἶναι ἱκαναὶ τὴν ζωήν σου ὅλην νὰ καταστήσωσιν ἐπώδυνον, ἂν λάβῃς τὴν ἀδυναμίαν νὰ ὑποχωρῇς εἰς αὐτάς.

— Πάτερ μου... ἔτυχε... Ἀφότου ἤλθομεν ἐδῶ εἶναι ἡ πρώτη φορά.

— Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἐξεφράσθης... ναί... ἀλλ' ἴσως δὲν εἶναι πρώτη φορὰ καθ' ἣν αἱ ἰδέαι αὗται σὲ τυραννοῦν... Ἐγὼ παρατηρῶ πόσον ἐνίοτε μελαγχολεῖς... καὶ τὴν αἰτίαν τὴν ὑποπτευομένην... πλὴν δὲν ἐτόλμων νὰ σοὶ εἴπω τίποτε φοβούμενος μὴ ἠπατώμην καὶ σοὶ διεγείρω ἐγὼ τὰς ὀλεθρίας ταύτας ἰδέας...

— Καὶ ὁ φόβος σας πόσην φιλοστοργίαν δὲν μαρτυρεῖ.

— Ἐγώ, κόρη μου, ἐνυμφεύθην μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ τοῦτο ἤθελε συμβάλει εἰς τὴν ἡσυχίαν σου. Ἐγνώριζα τὴν εὐαισθησίαν σου καὶ ἤξευρα ὅτι ποτὲ δὲν θέλει σοὶ ἀποσπασθῇ ἡ μνήμη τοῦ παρελθόντος· πλὴν ἔλεγα, ἂν ποτὲ ὁ νοῦς σου ἐπήγαινεν ἐκεῖ, ἤθελες αἰσθανομένη ὅτι σ' ἀγαπᾷ μητρικώτατα γυνὴ εὐγενὴς ἥτις σ' ἐγνώρισε καὶ σὲ ἠγάπησεν εἰς τὴν ἐσχάτην σου δυστυχίαν, ἤθελες λέγω θεωρεῖ τὸ παρελθὸν ὡς ἀρκετὰ ἐξηγορασμένον διὰ τῶν δεινῶν ὅσα ὑπέστη καὶ ὅτι ἔμελλες νὰ δειχθῇς συγκαταβατικὴ ἢ μᾶλλον δικαία πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτόν σου· διότι τέλος ἡ σύζυγός μου ἀξίζει, νομίζω διὰ τὰς σπανίας της ἀρετὰς τὸ σέβας ὅλων ἐν γένει, τί; Λοιπόν! ἅμα σὺ εἶσαι πρὸς αὐτὴν θυγάτηρ ἀδελφὴ δὲν πρέπει νὰ ἐγκαρδιοῦσαι; Ἡ τρυφερὰ αὐτῆς φιλοστοργία δὲν σοὶ ἀποδεικνύει ὅτι σὲ θεωρεῖ ὡς ἀναγεννηθεῖσαν; ὅτι ἐπίσης μὲ σὲ γνωρίζει καὶ αὐτὴ ὅτι ὑπῆρξες θῦμα καὶ ὄχι ἔνοχος, καὶ ὅτι ἡ ἀτυχία εἶναι τὸ μόνον ἀξιοκατάκριτον; Ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι καὶ ἔπταισες· τόσαι ἀγαθοεργίαι τὰς ὁποίας ἔπραξες καὶ πράττεις δὲν ἐξηγόρασαν πᾶν πταῖσμα ἑκούσιον ἢ ἀκούσιον;...

— Πάτερ μου...

— Ὦ! ἄφες νὰ ἐκφράσω ὅλην μου τὴν ἰδέαν. Νὰ ἐξηγηθῶμεν τέλος πάντων. Ἐγώ, κόρη μου τόσον περὶ τῆς εὐδαιμονίας σου ἐνδιαφέρομαι, ὥστε νὰ μ' ἔλεγες ὅτι διὰ τὴν εὐτυχίαν σου ἀπαιτεῖται νὰ θυσιάσω... αὐτὸν πρὸς τὴν κυρίαν Δ'Ἀρβίλλ ἔρωτά μου, αὐτὴν τὴν πρὸς τὸν Μοὺρφ φιλίαν μου ἐπειδή, ἡ παρουσία των σοὶ ἀναπολεῖ τὸ παρελθόν... ἐγὼ τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς ἡσυχίας σου!

—Ὦ! τί λόγος, πάτερ μου, τί λόγος!... Ἐξ ἐναντίας ἡ παρουσία αὐτῶν αἴτινες γνωρίζουν... τί ἦμην καὶ ὅμως μὲ ἀγαποῦν τρυφερώτατα, μοὶ ποσωποποιεῖ τὴν λήθην καὶ τὴν συγγνώμην... Τέλος ἐγὼ ἤθελα μείνει ἀπαρηγόρητος, καλέ μου πάτερ, ἂν παρητεῖσθε τοῦ συνοικεσίου σας μετὰ τῆς κυρίας Δ'Ἀρβίλλ.

— Ὦ! βέβαιώσου, δὲν ἤθελα μόνος ἐγὼ προθυμοποιηθῆ νὰ πράξω τὴν θυσίαν ταύτην. Δὲν γνωρίζεις τί ἀπεφάσισεν ἡ Κλημεντία πρὶν ἔλθωμεν εἰς Γερολστεῖν, πρὸς τὴν ἡσυχίαν σου... διότι κ' ἐκείνη καταννοεῖ τὴν ἔκτασιν τῶν χρεῶν μου πρὸς σέ.

— Τῶν χρεῶν σας πρὸς ἐμέ! Καὶ τί ἔκαμα ὥστε νὰ μὲ κρίνετε τοσούτου ἀξίαν!

— Τί ἔκαμες, ἀγαπητέ μου ἄγγελε;... Μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν μοὶ ἀπεδόθη ἡ ζωή σου ἄλλο δὲν εἶχεν εἰμὶ πικρίας, ταλαιπωρίας συμφορᾶς... καὶ διὰ τὰ παθήματά σου ταῦτα μ' ἐλέγχει τὸ συνειδός ὡς νὰ ὑπῆρξα ἐγὼ ὁ αἴτιος! Διὰ τοῦτο ὁσάκις σὲ βλέπω μειδιῶσαν εὐχαριστημένην, φρονοῦμαι συγκεχωρημένος... μόνη εὐχή μου εἶναι νὰ σὲ καταστήσω τοσοῦτον εὐτυχῆ ὅσον ὑπῆρξες ἀτυχής, νὰ σὲ ἀνυψώσω ὅσον ἐταπεινώθης· διότι μὲ φαίνεται ὅτι τὰ τελευταῖα ἴχνη τοῦ παρελθόντος σου ἐξαλείφονται ἀφοῦ τὰ μεγαλειότερα καὶ σεβασμιώτερα ὑποκείμενα σοὶ ἀποδίδουτι τὸ ὀφειλόμενόν σοι σέβας.

— Πρὸς ἐμὲ σέβας;.. ὄχι, ὄχι, πάτερ μου ἀλλὰ πρὸς τὸν βαθμόν μου ἢ μᾶλλον πρὸς τὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον μοὶ ἐδόσετε ὑμεῖς.

— Ὄχι δὲν εἶναι διὰ τὸν βαθμόν σου αὐτὴ ἡ τόση ἀγάπη ὁ τόσος σεβασμός... ἀλλὰ διὰ σὲ ἀκούεις τέκνον μου προσφιλὲς, διὰ σὲ καὶ μόνην... Ὑπάρχουν τιμαὶ προσφερόμεναι εἰς τοὺς βαθμούς, ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ τιμαὶ τὰς ὁποίας ἐπιβάλλουν αἱ χάριτες καὶ τὰ προτερήματα! Σὺ δὲν τὸ διακρίνεις, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζεις πόσον σεμνύνομαι καὶ πόσης λατρείας ἀξίαν σε κρίνω παρατηρῶν εἰς σὲ τὴν θαυμασίαν εὐφυΐαν δι' ἧς ἀναμιγνύεις τὴν ἐξοπρέπειαν μετὰ τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς χάριτος καὶ καταβάλλεις τοιουτοτρόπως τοὺς ὀργιλωτέρους τῶν χαρακτήρων.

— Ἡ πρὸς ἐμὲ φιλοστοργία σας, πάτερ μου, εἶναι τόση, καὶ τόση ἡ ἀγάπη τὴν ὁποίαν ὅλοι τρέφουσι πρὸς ὑμᾶς ὥστε μοὶ ἀποδίδουσι τὰς τιμὰς ταύτας, ἐπειδὴ γνωρίζουν ὅτι τοῦτο σᾶς ἀρέσκει.

—Ὦ! τὸ κακὸν παιδί! ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος διακόπτων τὴν θυγατέρα του καὶ ἀσπαζόμενος αὐτὴν τρυφερῶς νὰ μὴ θέλῃ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ τὴν πατρικήν μου οἴησιν;

Ἠνοίχθη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ θύρα καὶ ἡ Κλημεντία, ἡ μεγάλη δούκισσα Γερολστέιν εἰσέρχεται κρατοῦσα ἀνὰ χεῖρας ἐπιστολήν—Φίλε μου, εἶπε πρὸς τὸν Ῥοδόλφον· ἰδοὺ μία γραφὴ ἐκ Γαλλίας· τὴν φέρω μόνη μου διὰ νὰ εἴπω

τὸ καλλημέρα καὶ εἰς τὴν ραθυμόν μου κόρην τὴν ὁποίαν δὲν εἶδα ἀκόμη σήμερον τὸ πρωΐ, ἐπρόσθεσεν ἡ Κλημεντία καταπαίζομένη τὴν Μαριάνθην.

— Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μοὶ ἐγχειρίζεται πολὺ ἐγκαίρως, εἶπεν εὐθύμως ὁ Ῥοδόλφος ἀφοῦ τὴν διέτρεξε· συνδιαλεγόμεθα τώρα περὶ τοῦ παρελθόντος... περὶ αὐτοῦ τοῦ τέρατος τὸ ὁποῖον πρέπει τώρα Κλημεντία μου νὰ καταστρέψωμεν... ἐπειδὴ ἐπαπειλεῖ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ εὐτυχίαν τῆς θυγατρός μας.

— Ἀλιθινά: Λοιπὸν ἡ μελαγχολία τὴν ὁποίαν ἐβλέπαμεν ἐνίοτε...

— Προήρχετο ἀπὸ κακὰς ἀναμνήσεις· ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν ἐμάθαμεν τώρα τὸν ἐχθρόν μας... καὶ θὰ θριαμβεύσωμεν.

—Καὶ τίνος εἶναι ἡ ἐπιστολὴ αὐτή; ἠρώτησεν ἡ Κλημεντία.

— Εἶναι τῆς Γελασίνης συζύγου τοῦ Γερμανοῦ.

— Τῆς Γελασίνης... ἀνέκραξεν ἡ Μαριάνθη· τί εὐτύχημα ὅτι θὰ μᾶς γράφει τὰ κατ' αὐτήν!

— Φίλε μου, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ Κλημεντία πρὸς τὸν Ῥοδόλφον, δὲν φοβεῖσαι μήτως ἡ ἐπιστολὴ... τὴν ἐνθυμήσῃ...

— Μάλιστα διὰ τοῦτο κ' ἐγὼ, Κλημεντία μου, θέλω νὰ τὴν ἀναγνώσω ἐνώπιόν της· πρέπει τὰς ἀναμνήσεις ταύτας νὰ τὰς ἀναφέρωμεν εὐτόλμως καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰς τὴν γραφὴν τῆς Γελασίνης θέλομεν εὕρει ἐξαίρετα ὅπλα κατ' αὐτῶν· διότι ἡ καλὴ καὶ ἀρίστη νεᾶνις αὕτη ὑπερηγάπα τὴν κόρην μας καὶ τὴν ἐσέβετο ὡς εἰκός.

Καὶ ὁ Ῥοδόλφος ἀνέγνωσεν ὑψηλοφώνως τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

Ἐκ τοῦ ἀγροκτήματος Βουκεβάλ, 15 Λὐγούστου 1811

Ὑψηλότατε,

»Λαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν νὰ σᾶς γράψω καὶ πάλιν ἵνα σᾶς ἀναφέρω μέγα εὐτύχημα τὸ ὁποῖον ἀπολαύσαμεν καὶ ταὐτοχρόνως νὰ σᾶς ζητήσω νέαν χάριν, ἐνῶ σᾶς χρεωστοῦμεν τόσας ἄλλας ἢ μᾶλλον τὸν ἀληθῆ ἐπίγειον παράδεισον εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν, ἐγὼ ὁ Γερμανός μου καὶ ἡ ἀγαθή του μήτηρ.

»Ἰδοὺ, ὑψηλότατε, περὶ τίνος πρόκειται· εἶμαι πρὸ δέκα ἡμερῶν νὰ τσελλαθῶ ἀπὸ τὴν χαράν μου, ἐπειδὴ πρὸ δέκα ἡμερῶν ἐγέννησα μικρὰν κόρην εὔμορφην ὡσὰν τὰ ἑπτὰ μαλάγματα· ἐγὼ εὑρίσκω ὅτι ὁμοιάζει ἀπαράλλακτα τοῦ Γερμανοῦ· ἐκεῖνος πάλιν ὅτι εἶναι ἕνα κομμάτι ἐγώ· ἡ πεθερά μου λέγει ὅτι ὁμοιάζει καὶ τοὺς δύο μας· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἔχει ὀμμάτια γαλανὰ ὡσὰν τοῦ Γερμανοῦ καὶ μαλλία μαῦρα σγουρὰ ὡσὰν τὰ ἰδικά μου. Τὸ μόνον κακὸν εἶναι ὅτι ὁ Γερμανὸς θέλει νὰ τὴν ἔχῃ ἀκατάπαυστα εἰς τὰ γόνατά του, ἐνῶ,

ἐγὼ πρέπει νὰ τὴν κρατῶ δικαιωματικῶς ψεύματα, ὑψηλότατε;...»

— Οἱ πτωχοί! πόσον εὐτυχεῖς θὰ εἶναι ἀμφότεροι! εἶπεν ὁ Ροδόλφος.

»Πλὴν τῳόντι· συγχωρήσατέ με, ὑψηλότατε, ὅτι σᾶς ἀναφέρω τὰς ἡδονικάς μας διενέξεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι πάντοτε τελειώνουν δι' ἑνὸς φιλήματος. Πρέπει, λέγω, νὰ μὴν ἔχουν ἡσυχίαν αἱ ἀκοαί σας, ὑψηλότατε· θὰ κωδωνίζουν πολὺ συχνὰ, ἐπειδὴ δὲν περνᾷ ἡμέρα χωρὶς νὰ εἴπωμεν ὁ Γερμανὸς κ' ἐγὼ, παρατηροῦντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον Θεέ μου πόσον εἴμεθα εὐτυχεῖς! ... καὶ φυσικὰ τὸ ὄνομά σας ἔρχεται ἀμέσως μετὰ τὸν λόγον τοῦτον... Συγχωρήσατε αὐτὸ τὸ σβέσμα ὑψηλότατε· εἶχα γράψει κ ύ ρ ι ε Ῥ ο δ ό λ φ ε, καθὼς σᾶς ἔλεγα ἕνα καιρὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐμουζάλωσα τῶρα τὴν γραφήν μου· Ἀληθινά... παρατηρεῖτε ὅτι δὲν γράφω τῶρα τόσον ἄσχημα καθὼς προτήτερα; ἔμαθα μάλιστα καὶ ὀλίγην ὀρθογραφίαν· ὁ Γερμανὸς μὲ δίδει μαθήματα καὶ ἐδιόρθωσα ὁπωσοῦν ἐκείναις ταῖς μ α γ γ ο ύ ρ α ι ς ὁποῦ ἔκαμνα ὅταν μοῦ διωρθόνετε τὰ κονδύλιά μου.

— Καὶ μολοντοῦτο, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος, χάριν τῆς ἀληθείας, ἀνάγκη νὰ εἴπω ὅτι ἡ κυρία Γελασίνα δὲν ἔκαμε προόδους ὅσας ὑποθέτει· εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Γερμανὸς πλειότερον καταγίνεται εἰς τὸ νὰ καταφιλῇ τὴν χεῖρα τῆς μαθητρίας του παρὰ νὰ τὴν χειραγωγῇ.

— Αἴ, φίλε μου, εἶσθε ἄδικος, εἶπεν ἡ Κλημεντία, θεωροῦσα τὴν ἐπιστολήν· χονδρὰ εἶναι τὰ γράμματα, ἀλλ' εἶναι εὐανάγνωστα.

— Ἂς ἦναι· πάντοτε ὑπάρχει πρόοδος, ὑπέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος· πρότερον ἐχρειάζετο ὀκτὼ σελίδας διὰ νὰ ἐκθέσῃ ὅσα τὴν σήμερον ἐντὸς δύο.

Καὶ ἐξηκολούθησε·

»Καὶ ὅμως, ὑψηλότατε, εἶναι ἀληθὲς ὅτι μοῦ ἐδιορθώσετε κονδύλια διὰ νὰ γράφω· ὅταν τὸ συλλογιζώμεθα, ἐγὼ καὶ ὁ Γερμανὸς, ἐντρεπόμεθα, ἐνθυμούμενοι πόσον ὀλίγην ὑπεροψίαν ἐδείκνυσετε... Ἄ! Θεέ μου! ἰδοὺ πάλιν ἐγὼ παρεξετράπην· ἄλλα ἤρχισα νὰ σᾶς γράφω καὶ εἰς ἄλλα κατήντησα. Ἀκούσετε λοιπὸν, ὑψηλότατε.

»Σᾶς θερμοπαρακαλοῦμεν, ἐγὼ καὶ ὁ σύζυγός μου, νὰ μᾶς γράψετε ἕνα ὄνομα διὰ νὰ τὸ δώσωμεν εἰς τὴν κόρην μας· οἱ ἀνάδοχοί της συγκαγανεύουν εἰς τοῦτο μετὰ πάσης χαρᾶς· καὶ ἐξεύρετε τίνες εἶναι οἱ ἀνάδοχοι αὐτοί; Δύο τοὺς ὁποίους ἐσώσατε πάλιν ὑμεῖς καὶ ἡ μαρκεσία Δ'-Ἀρβίλλ, εἶναι ὁ Μορὲλ, ὁ λιθογλύφος, καὶ ἡ Γιαννοῦλα Δυπόρτου, ἀξιότιμος γυνὴ τὴν ὁποίαν εἶχα ἀπαντήσει εἰς τὴν φυλακὴν, ὅταν ἐπήγαινα νὰ βλέπω τὸν Γερμανὸν, καὶ τὴν ὁποίαν ὕστερον ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ νοσοκομείου ἡ κυρία μαρκεσία.

»Τῶρα, ὑψηλότατε, πρέπει νὰ σᾶς εἴπω διατὶ ἐκλέξαμεν τὸν Κ. Μορὲλ δι' ἀνάδοχον καθὼς καὶ τὴν Γιαννοῦλαν Δυπόρτου. Εἴπαμεν μὲ τὸν Γερμανόν. Αὐτὸ εἶναι ὡσὰν ἕνας τρόπος νέας εὐχαριστίας

πρὸς τὸν Κ. Ροδόλφον διὰ τὰς καλοκἀγαθίας του, ἂν κάμωμεν συντέκνους μας ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι τὸ πᾶν εἰς ἐκεῖνον καὶ εἰς τὴν κυρίαν μαρκεσίαν. Ἔπειτα, εἶναι καὶ ἀξιότιμοι ἄνθρωποι· ἄνθρωποι τῆς κλάσεώς μας τέλος πάντων, καὶ περιπλέον, ἓν εἶδος συγγενῶν μας· ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ὡς ἡμᾶς ἀνήκουν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ὅσων εὐηργετήσετε.»

— Ἰδῆτε, πάτερ μου. τί λεπτή, τί εὐφυὴς ἰδέα! εἶπεν ἡ Μαριάνθη. Νὰ κάμουν συντέκνους των ἀνθρώπους οἵτινες σᾶς εὐγνωμονοῦν.

— Τῳόντι, Ἀμαλία μου εἶπεν ἡ Κλημεντία, καὶ μοὶ προξενεῖ γλυκυτάτην αἴσθησιν ἡ καλή των αὐτὴ ἐνθύμησις.

— Κ' ἐγὼ δὲ λογίζομαι εὐτυχέστατος ὅτι εὐηργέτησα τοιούτους ἀνθρώπους εὐγνώμονας. Εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος καὶ ἐξηκολούθησεν τὴν ἀνάγνωσιν.

»Πρὸς τούτοις, ὁ Μορὲλ, διὰ τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα τὸν ἐπεδαψιλεύσετε, εἶναι τὴν σήμερον μεσίτης ἐπὶ λίθων τιμαλφῶν, καὶ κερδίζει ἀφθόνως τὰ πρὸς περιποίησιν τῆς οἰκογενείας του. Ἡ Λουΐζα του μέλλει ὁσονούπω νὰ ὑπανδρευθῇ ἕνα τεχνίτην, καλὸν νέον, ὅστις τὴν ἀγαπᾷ καὶ σέβεται γνωρίζων ὅτι ὑπῆρξε δυστυχὴς, ναὶ, ἀλλ' ὄχι ὅτι ἔπταισεν αὐτή...

— Ἐγὼ τὸ ἔλεγα, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν θυγατέρα του, ὅτι ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς τῆς καλῆς μας Γελασίνης θὰ εὕρω ὅπλα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μας!... Ἤκουσες. κόρη μου, τί εἶπεν;... *ἁπλοϊκῶς ἐκφράζεται, ἀλλ' ἔχει ὡραίαν ἔννοιαν, ὁ λόγος της. Ἡ Λουΐζα, λέγει ὑπῆρξε δυστυχὴς μὲν, ἀλλ' ὄχι καὶ πταίστρια, καὶ ὁ μητρίτης της ἔχει καρδίαν ἀρκετὰ εὐγενῆ, ὥστε καταλαμβάνει τί σημαίνει τοῦτο.*

Συγκεκινημένη καὶ μελαγχολικὴ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ Μαριάνθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς, ἐσκίρτησεν εἰς τὸ βλέμμα, τὸ ὁποῖον ὁ πατήρ της προσήλωσεν μίαν στιγμὴν ἐπ' αὐτῆς προσφέρων τὰς τελευταίας λέξεις τὰς ὁποίας ἠραιώσαμεν. Ὁ πρίγκιψ ἐξηκολούθησε·

»Μάθετε περιπλέον, ὑψηλότατε, ὅτι ἡ Γιαννοῦλα Δυπόρτου χάρις εἰς τὴν γεναιοδωρίαν τῆς κυρίας μαρκεσίας, ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, τὸν ἄχρειον αὐτὸν ἄνθρωπον, ὅστις τῆς ἔτρωγεν ὅσα εἶχε καὶ τὴν ἔδερνε· τώρα ἔχει τὴν μεγάλην της κόρην σιμά της, καὶ ἤνοιξε μικρὸν ἐργαστήριον ὅπου πωλεῖ διαφόρων εἰδῶν κρόσσια καὶ κερδίζει κάμποσα.

»Ὅσον διὰ τὴν Τράπεζαν διὰ τοὺς πτωχοὺς τὴν ὁποίαν ὑψηλότατε ἐσυστήσετε ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γερμανοῦ, θέλει σᾶς γράψει ὁ ἴδιος εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς, κατὰ τὴν συνήθειαν. Τὸ κατάστημα

προοδεύει κατ' εὐχὴν καὶ ἤρχισαν ἤδη νὰ φαίνωνται εἰς τὴν συνοικίαν μας τὰ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενα καλὰ εἰς τὰς πτωχὰς κλάσεις. Σᾶς εὐλογοῦν ὅλοι ἀπὸ καρδίας· ναὶ ὑψηλότατε, σᾶς εὐλογοῦν καὶ σᾶς μόνον· διότι μολονότι εἴπετε ὅτι τὸ καλὸν αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ἕνας ἀγνώριστος, καὶ μόνον τὸν διορισμὸν τοῦ Γερμανοῦ ὅτι ἐνεργήσετε ὑμεῖς ὅλοι εἴμεθα τῆς ἰδέας ὅτι ὁ ἀγνώριστος εἶσθε σεῖς καὶ ὄχι ἄλλος.

»Ἔπειτα ἔχομεν καὶ μίαν τρουμπέττα περίφημη ἥτις κυρύττει στεντορείως ὅτι σᾶς μόνον πρέπει νὰ εὐλογοῦν· αὐτὴ ἡ τρουμπέττα εἶναι ἡ κυρία Πιπελέτου, ἥτις καταλαμβάνει παντοῦ ὅπου εὑρεθῇ ὅτι ἄλλος παρὰ τὴν κορώνατων ἀνοικατόρων της δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ τοιοῦτον θεάρεστον ἔργον καὶ ἡ ψυχίτσα της τὸ γερόντιόν της, ὁ Ἀλφρέδης της, εἶναι κατ' ὅλα σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην ταύτην. Νὰ τὸν ἐβλέπετε δὲ καὶ αὐτὸν τί ὑπερηφάνειαν τὴν ἔχει διὰ τὴν θέσιν του! τόσον ἐμεγάλωσεν ἡ δουλειά του, ὥστε λέγει ὅτι τὴν σήμερον, καὶ ὁ Κ. Καβριώνης νὰ ἤρχετο πάλιν εἰς τὰ Παρίσια, δὲν ἤθελε τὸν κόπτει τίποτε.

»Τέλος πάντων, ὑψηλότατε, διὰ νὰ μὴ μείνῃ οὐδεὶς ἐκ τῶν ὅσων εὐηργετήσατε ἀσημείωτος εἰς τὴν γραφήν μου ταύτην, προσθετέον ὅτι ὁ Γερμανὸς ἀνέγνωσεν ἐσχάτως εἰς μίαν ἐφημερίδα, ὅτι κάποιος Παληκάρας, ἄποικος εἰς Ἀλγερίαν, ἐπέσυρε γενικὸν ἔπαινον διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν του ἀποδιώξας ἐπὶ κεφαλῆς τῶν καλλιεργούντων τὰ χωράφιά του, γεωργῶν μίαν συμμορίαν ληστρικὴν Ἀράβων καὶ ὅτι ἡ σύζυγός του ἀνδρεία καὶ αὐτὴ οὐχ' ἧττον τοῦ ἀνδρός της, ἐπληγώθη ἐλαφρὰ εἰς τὸ πλευρὸν ἐπειδὴ συνεπολέμησε τουφεκοβολοῦσα ὡσὰν ἡρωΐνη. Ἔκτοτε, λέγει ἡ ἐφημερίς, τὴν ἐπωνόμασαν ἡ κυρία Καραμπίνα.

»Συγχωρήσατε, ὑψηλότατε, ὅτι ἐξετάθην εἰς τοσοῦτον τὴν γραφήν μου, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι δὲν θὰ σᾶς εἶναι ὀχληρὸν νὰ μάθετε περὶ πάντων ὅσων ὑμεῖς ὑπήρξετε ἡ Θεία Πρόνοια... Σᾶς γράφω ἐκ τοῦ ἀγροκηπίου Βουκεβάλ, ὅπου κατοικοῦμεν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως ὁμοῦ μὲ τὴν ἀξιότιμόν μου πενθεράν.

Ὁ Γερμανὸς καταβαίνει τὸ πρωῒ εἰς τὴν ἐργασίαν του καὶ ἐπιστρέφει καθεσπέρας. Τὸ φθινόπωρον θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰ Παρίσια νὰ κατοικήσωμεν. Τί περίεργον, κύριε Ῥοδόλφε ἐγὼ ἥτις δὲν ἠγάπων τελείως τὴν ἐξοχὴν νὰ τὴν ὑπεραγαπῶ, ἰδοὺ τὸ αἴτιον.

»Καὶ ἐπειδή, κύριε Ῥοδόλφε, ὁ λόγος περὶ τοῦ ἀγροκηπίου, βέβαια ὑμεῖς θὰ γνωρίζετε ποῦ εἶναι τὴν σήμερον ἡ καλή μου φίλη ἡ Κελαϊδήστρα· παρακαλῶ, ἂν σᾶς τύχῃ εὐκαιρία εἰπῆτέ την ὅτι τὴν διατηρῶ πάντοτε εἰς τὴν μνήμην μου ὅπως διατηρεῖ τις ὅ,τι ἔχῃ γλυκύτερον καὶ προσφιλέστερον εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὅτι ποτὲ δὲν παρατηρῶ τὴν εὐδαιμονίαν μας χωρὶς νὰ εἴπω· ἀφοῦ ὁ Κ. Ῥοδόλφος ἦτο ὁ αὐτὸς καὶ τῆς ἀκριβῆς μου φίλης Μαριάνθης, πρέπει κ' ἐκείνη νὰ ἦναι εὐτυχὴς ὡς ἡμᾶς· καὶ σᾶς βεβαιῶ, μὲ αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ἡ εὐτυχία μου μὲ φαίνεται ἀκόμη μεγαλητέρα.

»Θεέ μου! Θεέ μου! πόσον εἶμαι πολύλογος! Τί θὰ εἰπῆτε, ὑψηλότατε; ἀλλὰ δὲν βλάπτει! εἶσθε τόσον καλός!... Κ' ἔπειτα, παρατηρεῖτε, τὸ πταῖσμα εἶναι ἰδικόν σας ὅταν φλυαρῶ μὲ ὅσην φαιδρότητα κελαϊδεῖ ὁ θειὸς Κρήτας καὶ ἡ Ῥαμονέττα μου. Τωρα πλέον

τοὺς ἔβαλον κάτω οἱ ἰδικοί μου λαρυγγισμοί· ποῦ τολμοῦν πλέον νὰ μὲ συνετερισθοῦν!

»Δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθεῖτε τὸ ζήτημά μου ὑψηλότατε; Ψεύματα; Θαρρῶ ὅτι, ἂν ἡ μικρά μου λάβῃ τ' ὄνομά της ἀπὸ Σᾶς θὰ ἔχῃ καλὴν μοῖραν εἰς ὅλην της τὴν ζωήν. Πολλάκις, κύριε Ῥοδόλφε, κ' ἐγὼ καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς Γερμανός μου καλοτυχιζόμεθα ὅτι ἐγνωρίσαμεν τί ἐστι δυστυχία, διότι τώρα ἐκτιμῶμεν διπλασίως τὴν εὐτυχίαν

»Δὲν σᾶς τὸ λέγω διὰ νὰ καυχηθῶ ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσετε ὅτι δὲν φυλάττομεν διὰ μόνον τὸν ἑαυτόν μας τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα σᾶς χρεωστοῦμεν ἡμεῖς, Κύριε Ῥοδόλφε, πρέπει νὰ ἠξεύρετε ὅτι βοηθοῦμεν ὅσον εἶναι τῶν δυνάμεών μας τοὺς δυστυχεῖς ὅσους ἀπαντῶμεν· καὶ τοὺς λέγομεν πάντοτε. Ὄχι ἡμᾶς ἀλλὰ τὸν Κ. Ῥοδόλφον νὰ εὐχαριστῆτε, ἕνα ἄνθρωπον τὸν καλήτερον τὸν γενναιότερον τοῦ κόσμου· καὶ σᾶς παίρνουν διὰ κανένα ἄγιον, ἂν ὄχι καὶ κἄτι περισσότερον.

»Ὑγιαίνετε, ὑψηλότατε· πιστεύσατε ὅτι ὁπόταν ἡ μικρά μας ἀρχίσῃ νὰ συλλαβίζῃ, πρῶτος λόγος τὸν ὁποῖον θὰ τὴν διδάξωμεν θὰ εἶναι τ' ὄνομά σας, ὁ κύριος Ῥοδόλφος, καὶ μετ' αὐτὸ τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας εἴχετε εἰς τὸ νυμφικὸν δῶρον τὸ ὁποῖον μοῦ ἐκάματε. Ἐργασία καὶ φρόνησις.—Ἀγάπη καὶ εὐτυχία.

»Δι' αὐτῶν τῶν τεσσάρων λέξεων καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ φιλοστοργίας μας, ἐλπίζομεν ὑψηλότατε, ὅτι ἡ κόρη μας θέλει κατασταθῆ διὰ παντὸς ἀξία τοῦ νὰ προφέρῃ τ' ὄνομα ἐκείνου ὅστις ὑπῆρξεν ἡ θεία μας Πρόνοια καθὼς καὶ ὅλων τῶν δυστυχῶν ὅσους ἐγνώρισε.

»Σᾶς ζητῶ, ὑψηλότατε συγγνώμην· τελειώνουσα τὴν παροῦσάν μου ἄφθονα δάκρυα αἰσθάνομαι πλημμυροῦντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου... ἀλλὰ τὰ δάκρυα ταῦτα εἶναι καλά... Συγγνώμην παρακαλῶ δὲν πταίω ἐγώ... Ἀλλ' ἐθάμβωσαν οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ δὲν βλέπω καθόλου τί γράφω.

»Ἀξιοῦμαι, ὑψηλότατε, νὰ σᾶς προσφέρω τὸ βαθύτατον σέβας καὶ τὴν ἄκραν εὐγνωμοσύνην μου.

ΓΕΛΑΣΙΝΑ σύζυγος ΓΕΡΜΑΝΟΥ.

»Υ. Γ.—Ἀ! ὑψηλότατε, ἐπιθεωροῦσα τὴν γραφήν μου παρατηρῶ ὅτι πολλάκις σᾶς ἔγραψα κύριον Ῥοδόλφον. Θὰ μὲ συγχωρήσετε, πῶς; Γνωρίζετε ἡ ὑψηλότης σας ὅτι εἴτε ὑπὸ ἓν ὄνομα εἴτε ὑπὸ ἄλλο ἡμεῖς σᾶς σεβόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν ἐπίσης.

— Ἀ! τὴν καλὴν Γελασίνα! εἶπεν ἡ Κλημεντία ἐλθοῦσα εἰς κατάνυξιν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ῥοδόλφου. Ἡ ἀφελὴς αὕτη γραφὴ γέμει εὐαισθησίας.

— Ἤξιζεν, ἀληθῶς, τοιαύτη χρυσῆ νέα τὴν πρὸς αὐτὴν εὐεργεσίαν μου, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος, τί λέγεις καὶ σὺ, κόρη μου; ἀποταθεὶς πρὸς τὴν Μαριάνθην. Ἀλλ' ἰδὼν αὐτὴν ὠχροτάτην,— τί ἔχεις; ἀνεφώνησεν ὁ πρίγκιψ.

— Ὁποία διαφορὰ μεταξὺ τῆς θέσεώς μου καὶ τῆς θέσεως τῆς Γελασίνης!... *Ἐργασία καὶ φρόνησις... ἀγάπη καὶ εὐτι-*

χία, αἱ τέσσαρες αὐταὶ λέξεις ἐξηγοῦν ὁποία ὑπῆρξε καὶ ὁποία θέλει ὑπάρξει ἡ ζωή της... Κόρη ἄγαμος, φιλόπονος καὶ φρόνιμος, σύζυγος ἀγαπητή, εὐτυχὴς μήτηρ, γυνὴ ἀξιότιμος ἰδοὺ τὸ μέλλον της!... ἐνῷ ἐγώ...

— Θεέ μου!... τί λέγεις;

— Μή, ἀγαθέ μου πάτερ, μή με εἴπητε ἀχάριστον... ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν ἄκραν σας φιλοστοργίαν, καθὼς καὶ τὴν τῆς δευτέρας μου μητρὸς, μ' ὅλας τὰς τιμὰς ὑφ' ὧν περιστοιχοῦμαι, μ' ὅλην τὴν ἡγεμονικήν σας ἐξουσίαν, ἡ ἐντροπή μου εἶναι ἀνίατος. Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα δυνάμενον νὰ ἐξαλείψῃ τὸ παρελθόν... Καὶ πάλιν, ἀγαθέ μου πάτερ, συγχωρήσατέ με... μέχρι τοῦδε σᾶς τὸ ἔκρυπτα, ἀλλ' ἡ μνήμη τοῦ πρώτου μου ἐξευτελισμοῦ μὲ ἀπελπίζει μὲ τήκει...

— Κλήμεντία, τὴν ἀκούεις!... ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος μὲ ἀπελπισίαν.

— Ἀλλὰ, κόρη μου! εἶπεν ἡ Κλημεντία, ἡ φιλοστοργία μας, ἡ ἀγάπη τῶν περιστοιχούντων σε, ἀγάπη τῆς ὁποίας εἶσαι ἀξία, ταῦτα πάντα δὲν ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ παρελθὸν τοῦτο πρέπει πλέον νὰ τὸ θεωρῇς ὡς ὄνειρον ἁπλοῦν;

— Ὦ! δυστυχία! ἐπανέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος. Καὶ νὰ τὸ ὑποπτεύωμαι πρὸ πολλοῦ καὶ νὰ σιωπῶ!! Ἡ ὀλεθρία αὐτὴ ἰδέα ἔλαβε πλέον εἰς τὸ πνεύμά της ῥίζας· ἐν ἀγνοίᾳ μας, ἔκαμεν ἐν αὐτῷ προόδους τρομερὰς, ὥστε τὴν σήμερον πλέον εἶναι βραδεῖα πᾶσα σκέψις περὶ θεραπείας... Ὦ! δυστυχὴς ἐγώ!

— Θάρρει φίλε μου, εἶπεν ἡ Κρημεντία πρὸς τὸν Ῥοδόλφον· πρὸ ὀλίγου εἶδες τί ἔλεγες· ὅτι καλήτερον ὅτι ἐμάθαμεν τὸν ἐχθρόν μας... Τώρα γνωρίζομεν τὴν ἀφορμὴν τῆς λύπης τοῦ τέκνου μας· θὰ θριαμβεύσωμεν, ἐπειδὴ ἀρρωγούς μας ἔχομεν τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν φιλοστοργίαν.

— Καὶ ἔπειτα θέλει παρατηρήσει καὶ μόνη της ὅτι ἂν ἡ θρίψις της γίνῃ ἀνίατος, ἀνίατος θέλ' εἶσθαι καὶ ἡ ἰδική μας, ὑπέλαβεν ὁ Ροδόλφος. Διότι, τῇ ἀληθείᾳ, ἂν αὐτὸ τὸ δυστυχὲς πλάσμα ἄλλο δὲν ἀπήλαυσεν εἰμὴ μεταλλαγὴν συμφορῶν, πρέπει πλέον ν' ἀπελπισθῇ, πρέπει πλέον ν' ἀπελπισθῇ τις· νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε ἀνθρωπίνη δικαιοσύνη, ἀλλ' οὔτε θεία.

Μετὰ μακρὰν σιωπὴν καθ' ἣν ἡ Μαριάνθη ἐφάνη σύνους ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν χεῖρα τοῦ Ροδόλφου, ἐκ τῆς ἄλλης τὴν τῆς Κλημεντίας καὶ τῆς εἶπε μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης·

— Ἀκούσατε, καλέ μου πάτερ... καὶ ὑμεῖς τριφερὰ μῆτερ μου ...ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι ἡμέρα κρίσιμος... ὁ Θεὸς ἠβουλήθη, καὶ τῷ ἀπονέμω εὐχαριστίαν, νὰ μὴ σᾶς κρύψω πλειότερον καιρὸν πᾶν ὅ,τι μελετῶ, διότι πᾶσα θρίψις ἔχει καὶ τὸ τέλος της... καὶ ὅσον μυστικὴ καὶ ἂν ὑπῆρχε ἡ ἰδική μου ἦτον ἀδύνατον νὰ τὴν ἐκστομίσω...

— Ἄ !...ἐκατάλαβα... ἐκατάλαβα !...ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος· ἐχάθη πᾶσα ἐλπὶς δι' ἡμᾶς !...

— Ἐγὼ ἐλπίζω, πατερ μου, εἰς τὸ μέλλον· καὶ ἡ ἐλπὶς αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἥτις μ' ἐνισχύει νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ σήμερον ὅλα μου τὰ αἰσθήματα.

— Λέγε μας, λέγε μας, εἶπεν ὁ Ροδόλφος.

— Ἐνόσῳ, πάτερ μου, ἤμην εἰς Παρισίους...πλησίον σας, τόσον ὑπῆρξα εὐτυχὴς, ὥστε χρόνοι ὁλόκληροι δυστυχίας δὲν εἶναί ποτε δυνατὸν νὰ ἀντιμετρήσωσι τὴν ἀγαλλίασίν μου ἐκείνην...Παρατηρεῖτε λοιπὸν ὅτι ἐγνώρισα τί ἐστιν εὐδαιμονία.

— Διὰ ὀλίγας ἡμέρας ἴσως...

— Ναὶ ὀλίγας, ἀλλὰ τί εὐτυχία ἦτον ἐκείνη !... τί ἀγνὴ καὶ ἄσπιλος ! ἀφοῦ μάλιστα ἐγνώρισα ὅτι εἶσθε πατήρ μου !

— Ἀλλὰ τί λοιπὸν, κόρη μου, εἶπεν ἡ Κλημεντία μετέβαλεν εἰς λύπην ἐκείνην σου τὴν χαράν ;

— Φεῦ ! μία περίστασις ὀλεθρία, ἀπροσδόκητος !

— Ὁποία περίστασις ;

— Ἐνθυμεῖσθε πάτερ μου... εἶπεν ἡ Μαριάνθη μὴ δυναμένη νὰ νικήσῃ ἓν ῥῖγος, ἐνθυμεῖσθε τὴν τρομερὰν σκηνὴν ἥτις προηγήθη τῆς ἐκ Παρισίων ἀναχωρήσεώς μας...

— Ναὶ... ἀπήντησεν ὁ Ροδόλφος μετὰ κατηφείας. Ὁ Μαχαιροβγάλτης !...ἀφοῦ μοῦ ἔσωσε καὶ δεύτερον τὴν ζωὴν, ἀπέθανεν... ἐκεῖ... πρὸ ὀφθαλμῶν μας.

— Τὴν στιγμὴν λοιπὸν πάτερ μου, καθ' ἣν ὁ δυστυχὴς αὐτὸς ἐξέπνεε ἐξεύρετε ποῖον εἶδα... νὰ μὲ κυττάζῃ ἀσκαρδαμυκτί ;... Ὦ ἐκεῖνο τὸ βλέμμα... ἔκτοτε πανταχοῦ μὲ ἀκολουθεῖ, ἐπρόσθεσεν ἡ Μαριάνθη μετὰ φρίκης.

— Τί βλέμμα ; τίνος ; ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος.

— Τῆς δραχαίτης τοῦ Ταπιφράγκου... ἐψιθύρισεν ἡ Μαριάνθη.

— Ἐκείνου τοῦ ἀνθρωπομόρφου τέρατος ! Τὴν ἐπανεῖδες λοιπόν ; ποῦ ;

— Εἰς τὸ καφενεῖον, ὅπου ἀπέθανεν ὁ Μαχαιροβγάλης· δὲν τὴν εἴδετε μεταξὺ δύο τριῶν ἄλλων γυναικῶν;...

— Ἄ ! τώρα εἶπεν ὁ Ροδόλφος μὲ ἄχθος βαρύτατον, τώρα ἐννοῶ... ὡς ἦτο περίφηβος ἐκ τοῦ φόνου τοῦ Μαχαιροβγάλτου, θὰ εἶδες κ' ἐκείνην καὶ θὰ ἐνόμισες ὅτι ἡ ἀποτρόπαιος συνάντητις αὕτη ἦτο καταδρομὴ θεία !

— Καὶ δὲν εἶναι καταδρομὴ θεία, πάτερ μου ; Μ' ἐκυρίευσε τότε θανατηφόρον ρῖγος· ἔκλοτε ἡ καρδία μου ἐπάγωσε. Ν' ἀπαντήσω τὴν γυναῖκα ἐκείνην καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Μαχαιροβγάλτης ἀπέθνησκεν λέγων· *Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος !* τοῦτο μ' ἐφάνη ὡς ἔλεγχος θεῖος, ὅτι ἐλησμόνησα ἀπερισκέπτως παρελθὸν, τὸ ὁποῖον ἐχρεώστουν νὰ ἐξαγοράσω διὰ ταπεινώσεως καὶ μετανοίας.

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ παρελθὸν, κόρη μου, ἄλλοι σὲ τὸ ἐπέβαλον, δὲν ἔχεις σὺ νὰ δώσῃς λόγον εἰς τὸν Θεὸν περὶ αὐτοῦ!

— Σὺ, παιδί μου παρεβιάσθης... σ' ἐμέθησαν προτήτερα...

— Ἀλλ' ἔστω...μῆτερ μου, ἐγὼ ἠτιμάσθην... ὤ ! ἠτιμάσθην καὶ τὴν ἀτιμίαν ταύτην δὲν δύναμαι πλέον νὰ τὴν ἀποπλύνω .. ἐξαλείφεται ποτὲ ἡ ἀνάμνησις ; Μὲ καταδιώκει, ἕως εἰς τ' ἀνακτόρια ταῦτα... ἕως εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρός μου, ἕως εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου του. — Καὶ ἡ Μαριάνθη ἀνελύθη εἰς δάκρυα πικρά.

Ὁ Ροδόλφος καὶ ἡ Κλημεντία ἴσταντο σιωπηλοὶ ἀπέναντι τῶν ἀκαταμαχήτων αὐτῶν ἐλέγχων, καὶ ἔκλαιον διότι ἠθάνοντο ὅτι αἱ παρηγορίαι των ἦσαν ἀνίσχυροι.

— Ἔκτοτε, ἐπανέλαβεν ἡ Μαριάνθη σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της, κατὰ πᾶσαν στιγμὴν λέγω κατ' ἐμαυτήν· Μὲ τιμοῦν μὲ δοξάζουν τὰ μεγαλήτερα ὑποκείμενα. Ἐπὶ παρουσίᾳ μιᾶς ὅλης αὐλῆς, ἡ ἀδελφὴ ἑνὸς αὐτοκράτορος κατεδέχθη νὰ διορθώσῃ τὸ διάδυμά μου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου· καὶ ὅμως ἐγὼ ἀνετράφην εἰς τὸν βόρβορον τῆς Παλαιᾶς χώρας, συναναστρεφο-

μένη μετὰ λησταῖων καὶ φονέων... Ὦ πάτερ μου, πάτερ μου σᾶς ζητῶ συγγνώμην· ἀλλ' ὅσον ὑψηλοτέρα ἦναι ἡ θέσις μου... τόσον μὲ κάμνει ἐντύπωσιν τὸ παρελθόν μου ἐξευτελισμός· συλλογισθῆτε ὕστερον ἀπὸ τὸ ὅ,τι ἤμην· νὰ βλέπω γέροντας νὰ ὑποκλίνουν ἐνώπιόν μου... νὰ βλέπω τόσας εὐγενεῖς νέας νὰ τὸ ἔχουν ὡς τιμήν των ὅτι μὲ θεραπεύουν... τόσας ἡγεμονίδας νὰ μὲ πλησιάζουν ἐγκωμίων... δὲν εἶναι αὐτὸ ἀσέβεια καὶ ἱεροσυλία μου! Καὶ ἂν μίαν ἡμέραν ὁ Θεὸς βουληθῇ νὰ γίνῃ γνωστὸν τὸ παρελθόν μου, φαντασθῆτε πόσον θέλω περιφρονηθῇ ἐγὼ ἡ τοσοῦτον ἀνυψουμένη καὶ δικαίως! Μοῦ ἤρμοζεν αὐτὴ ἡ τιμωρία!...

— Ἀλλὰ, τέκνον μου, ἐγὼ ἡ καὶ ἡ σύζυγός μου τὸ γνωρίζομεν αὐτὸ τὸ παρελθόν· εἴμεθα ἄξιοι τοῦ βαθμοῦ μας, καὶ ὅμως σὲ λατρεύομεν.

— Ἡ ἄκρα σας φιλοστοργία πρὸς ἐμὲ σᾶς τυφλόνει.

— Καὶ αἱ ἀγαθοεργείαι λοιπὸν αἱ τόσαι τὰς ὁποίας ἔπραξες ἀφότου ἦλθες ἐδῶ; καὶ τὸ ὀρφανοτροφεῖον τὸ ὁποῖον ἐσύστησες, καὶ ἡ πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ δυστυχεῖς ἀφοσιώσεις σου; Ταῦτα λοιπὸν φρονεῖς ὅτι δὲν ἐξηγόρασαν ὅλον σου τὸν παρελθόντα βίον, μολονότι καὶ τὸ πταῖσμα ἐκεῖνο δὲν ἦτον ἰδικόν σου;... Παρατηρήσατε πόσην ἀγάπην τρέφει πρὸς σὲ ἡ ἡγουμένισσα τῆς Ἁγίας Ἑρμαγγίλδη· διότι νομίζεις ὅτι τοσοῦτον σὲ ὑπολήπτεται; δι' οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ διὰ τὸ ὕψος τοῦ χαρακτῆρός σου, διὰ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς σου, διὰ τὴν εἰλικρινῆ σου εὐσέβειαν.

— Ἐνόσῳ τὰ ἐγκώμια τῆς ἡγουμένης τῆς Ἑρμαγγίλδης ἀποτείνονται εἰς τὴν σημερινήν μου διαγωγήν, ἐντριφῶ ἀληθῶς εἰς αὐτά· ἀλλ' ὅταν δεικνύῃ τὸ παράδειγμά μου εἰς τὰς εὐγενεῖς νέας τῆς μονῆς· ἀλλ' ὅταν αὐταὶ βλέπωσιν εἰς ἐμὲ πρωτότυπον πασῶν τῶν ἀρετῶν, θανάσιμος μὲ κυριεύει στενοχωρία, ὡς νὰ ἤμην ἔνοχος ψεύδους ἀναιδεστάτου!

Μετὰ μακρὰν δὲ σιωπήν, ὁ Ροδόλφος ὑπέλαβε σκυθρωπάζων· — Βλέπω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ σὲ ἀποπείσῃ τις· ἡ λογικὴ εἶναι ἀνίσχυρος ἀπέναντι πεποιθήσεως τοσούτῳ μᾶλλον ἀκραδάντου ὅσον πηγάζει ἀπὸ αἴσθημα γενναῖον καὶ ὑψηλόν... Ἡ ἀντίθεσις τῶν ἀναμνήσεών σου πρὸς τὴν σημερινήν

σου θέσιν θὰ εἶναι τωόντι διὰ σὲ διηνεκὲς μαρτύριον... Σύγνωθι λοιπόν, κόρη μου, τώρα ὀφείλω κ' ἐγὼ νὰ σὲ ζητήσω συγγνώμην!

— Ὑμεῖς... ἀγαθέ μου πάτερ... συγγνώμην ἀπ' ἐμέ!...

— Ναὶ, συγγνώμην, διότι δὲν προεῖδα τὴν εὐαισθησίαν σου... ὤφειλον, κόρη μου, νὰ τὴν μαντεύσω... Καὶ ὅμως... τί δυνάμην;... Εἶχα χρέος νὰ σὲ κηρύξω πανδήμως ὡς θυγατερα μου, ἦτο θυγάτηρ μου λοιπὸν ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε· νὰ σὲ περιστοιχήσωσι διὰ τῶν ὀφειλομένων τιμῶν... Ἐγὼ ἀντὶ νὰ καταδείξω τὰς καλλονὰς τῆς θυγατρός μου, ἔπρεπε νὰ τὰς κρύψω· ἔπρεπε νὰ κρύψω τὸν θησαυρόν μου· νὰ ζήσω περιωρισμένος μετὰ τῆς Κλημεντίας καὶ σοῦ... νὰ παραλείψω τὰς ἑορτὰς καὶ πομπὰς ταύτας, ὅπου μετὰ τόσης πατρικῆς ἀλαζονείας ἤθελα νὰ σὲ βλέπω διαλάμπουσαν... ἐλπίζων μωρῶς νὰ σὲ ἀναβιβάσω τόσον ὑψηλά... ὥστε τὸ παρελθὸν νὰ ἐξαλειφθῇ ὁλοτελῶς ἐκ τῆς μνήμης σου... Πλὴν φεῦ! συνέβη τὸ ἐναντίον. Ἐγὼ μόνος ἔπταισα... ἐγὼ μόνος... Ἠπατήθην ὁ δυστυχής... Κ' ἔπειτα πολὺ ἐνωρὶς ἤλπισα ὅτι ὁ Θεὸς μ' ἐσυγχώρησεν... ἡ ἐκδίκησίς του ἀκόμη δὲν ἐπληρώθη... μὲ καταδιώκει εἰσέτι εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς θυγατρός μου!...

— Ἐν τούτοις ἠκούσθη κρουομένη ἔξωθεν ἡ θύρα μετὰ συστολῆς. Ὁ Ροδόλφος ἐπορεύθη πρὸς αὐτὴν, τὴν ἤνοιξεν ὀλίγον καὶ εἶδε τὸν Μούρφ, ὅστις τὸν εἶπε· —Μὲ συγχωρεῖτε, ὑψηλότατε, ὅτι ἦλθα νὰ σᾶς διαταράξω· ἀλλ' ἔφθασε ταχυδρόμος ἐκ μέρους τοῦ πρίγκιπος Δ'-Ἐρκάουσεν Ὀλδενζάαλ, κομιστὴς τῆς παρούσης, ἥτις, λέγει, εἶναι κατεπείγουσα καὶ ἀνάγκη νὰ ἐγχειρισθῇ ἀμέσως πρὸς Ὑμ. Β. Ὑψηλότητα.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαθέ μοι Μούρφ... Μὴν ἀπομακρυνθῇς, τὸν εἶπεν ὁ Ροδόλφος μετὰ στεναγμοῦ· ἔχω νὰ συνομιλήσω μετὰ σοῦ μετ' ὀλίγον. — Καὶ κλείσας τὴν θύραν, ἔμεινεν μίαν στιγμὴν εἰς τὸν θάλαμον διὰ ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολὴν, ἣν τὸ ἐνεχείρισεν ὁ Μούρφ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη διελάμβανε τὰ ἑξῆς·

Ὑ ψ η λ ό τ α τ ε.

»Δύναμαι νὰ ἐλπίσω ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος δυνδέουσά με συγγένεια καὶ ἡ φιλία δι' ἧς πάντοτε μὲ κατηξίωσεν εἶναι ἱκανὰ ὅπως καταστήσωσι συγγνωστέον μέγα τόλμημα τὸ ὁποῖον μ' ὑπαγορεύει συνείδησις ἀνθρώπου τιμίου:

»Πρὸ δεκαπέντε μηνῶν, ὑψηλότατε, ἐπιστρέφων ἐκ Γαλλίας ἐφέρετε μεθ' ὑμῶν μίαν θυγατέρα τοσούτῳ μᾶλλον ἀγαπητήν, καθόσον τὴν ἐνομίζετε ἀπολεσθεῖσαν διὰ παντὸς, ἐνῷ ἐξ ἐναντίας δὲν ἀφῆκε πώποτε τὴν μητέρα της ἢν ἐνυμφεύθητε ἐν Παρισίοις εἰς τὰ λοίσθιά της ὅπως νομιμοποιηθῇ ἡ τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας γέννησις. Διὸ καὶ τὸ γένος της ὑπάρχει ἡγεμονικὸν καὶ ἡ καλλονή της ἀσύγκριτος καὶ ἡ ψυχή της ἀξία τοῦ γένους της καὶ τὸ πνεῦμά της ἄξιον τῆς καλλονῆς της, ὡς μοὶ τὸ ἔγραφε καὶ ἡ ἀδελφή μου ἡγουμένισσα τῆς μονῆς τῆς Ἁγίας Ἑρμαγγίλδης, ἥτις πολλάκις λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ βλέπῃ τὴν ἀγαπητὴν θυγατέρα τῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος.

»Τώρα, ὑψηλότατε, ἔρχομαι ἐλευθέρως εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης μου, κακῇ τύχῃ μὲ κατακρατεῖ εἰς Ὀλδεζάαλ βαρεῖά της νόσος καὶ αὐτὴ μ' ἐμποδίζει τοῦ νὰ ἔλθω αὐτοπροσώπως παρὰ τῇ Ὑμ. Βασιλικῇ Ὑψηλότητι.

»Ἐπὶ τῆς ἐσχάτης εἰς Γερολστεῖν διατριβῆς του, ὁ υἱός μου ἔβλεπε καθημέραν σχεδὸν τὴν πριγκηπέσσαν Ἀμαλίαν, ὥστε καὶ ἠράσθη αὐτῆς ἐμμανῶς, ἀλλὰ τῇ ἔκρυψε μέχρι τοῦδε τὸν ἔρωτα τοῦτον. Ἐνόμισα λοιπὸν χρέος μου, Ὑψηλότατε νὰ σᾶς εἰδοποιήσω περὶ τούτου. Κατηξιώσετε τὸν υἱόν μου πατρικωτάτης ὑποδοχῆς, καὶ περιπλέον τὸν εἴπετε, ὁσάκις ἐπανέρχεται εἰς Γερολστεῖν, ν' ἀπολαύῃ τῆς πολυτίμου ὑμῶν οἰκειότητος... ὅθεν δὲν ἤθελα εἶσθαι ἄνθρωπος μὲ χαρακτῆρα, ἂν τοῦτο ἐκμαθὼν ὑπέκρυπτα εἰς τὴν Ὑμ. Βασιλικὴν Ὑψηλότητα· περίπτωσιν ἥτις βέβαια θέλει σᾶς ὁδηγήσει τίνι τρόπῳ νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν υἱόν μου εἰς τὸν οἶκόν σας, ἂν ἄλλοτε ἔλθῃ πάλιν εἰς τὰ αὐτόσε.

»Γνωρίζω ὅτι ἡ θυγάτηρ δι' ἣν μέγα δίκαιον ἔχετε ὑ ηλότατε, νὰ σεμνύνεσθε τοσοῦτον, εἶναι ἀξία λαμπροτάτης τύχης. Ἀλλὰ προσέτι γνωρίζω ὅτ' εἶσθε ὁ φιλοστοργότερος τῶν πατέρων, καὶ ὅτι, ἐὰν ἐκρίνετε ποτὲ τὸν υἱόν μου ἄξιον νὰ γίνῃ ὑμέτερος καὶ νὰ πληρώνῃ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πριγκηπέσσης Ἀμαλίας, δὲν ἤθελε βέβαια σᾶς ἐμποδίσει ἐκ τούτου ἡ ἄπειρος δυσαναλογία ἥτις ἀποτελεῖ, ὥστε νὰ μοὶ φαίνεται διόλου ἀνέλπιστος τοιαύτη ἐπιτυχία.

»Δὲν ἀπόκειται εἰς ἐμὲ νὰ πλέξω τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ἐρρίκου· ἀλλ' ἐπερείδομαι εἰς τὴν ἐγκαρδίωσιν καὶ τὸν ἔπαινον τὸν ὁποῖον εὑρεστήθητε ν' ἀπονείμητε πολλάκις εἰς αὐτόν. Δὲν τολμῶ οὔτε δύναμαι, νὰ προσθέσω τι πλειότερον· ἡ συγκίνησίς μου ὑπάρχει βαθυτάτη. Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ὑπάρξῃ ἡ ἀπόφασίς σας πιστεύσατε ὅτι θέλομεν ὑποταχθῇ μὲ σέβας καὶ ὅτι θέλω εἶσθαι πάντοτε πιστὸς εἰς τὴν ἐνδόμυχον ἀφοσίωσιν, μεθ' ἧς καὶ ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ λέγωμαι τῆς Ὑμ. Βασιλικῆς Ὑψηλότητος ταπεινότατος καὶ εὐπειθέστατος δοῦλος.

«ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, πρίγκηψ Δ'-Ἐρκάουσεν Ὀλδενζάαλ»

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ὁ Ροδόλφος ἔμεινε διά τινα ὥραν κατηφὴς καὶ σύννους· ἑπομένως, ἀκτὶς ἐλπίδος ἐφώτισεν αἰφνιδίως τὸ μέτωπόν του καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὴν θυγατέρα του, πρὸς ἣν εἰς μάτην ἡ Κλημεντία ἔλεγε μυρίας τρυφερὰς παραμυθίας.

— Εἶπες κόρη μου, μόνη σου πρὸ ὀλίγου ὅτι αὕτη ἡ ἡμέ-

μέρα εἶναι κρίσιμος εἶπεν ὁ Ροδόλφος πρὸς τὴν Μαριάνθην· δὲν ἤλπιζα ὅτι ὁ λόγος οὗτος ἔμελλεν εἰς τοσοῦτον νὰ ἀλιθεύσῃ. Ἰδοὺ νέον ἀντικείμενον παρουσιάζεται πρὸς δικαίωσίν του.

— Περὶ τίνος πρόκειται, πάτερ μου ;

— Περὶ σοῦ ... καὶ νέος μὲ καταλυριεύει φόβος μήπως...

— Τί, ἀγαθέ μου πάτερ ;

— Φαίνεται ὅτι μόνον μέρος τῶν θλίψεών σου μᾶς ὡμολόγησες...

— Τί παρακαλῶ, τί ; εἶπεν ἡ Μαριάνθη ἐρυθριῶσα.

— Ἄκουσον, προσφιλής μου κόρη· σὺ θεωρεῖσαι... ἢ μᾶλλον εἶσαι δυστυχῆς... Ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μας ... μοὶ ἀνέφερες περὶ τῶν ἐλπίδων αἵτινες σ' ἔμενον... ἐγὼ ἐκατάλαβα... ἡ καρδία μου συνετρίβη ὑπενόεις νὰ στερηθῶ διὰ παντὸς... νὰ σὲ ἴδω ζῶσαν ἔτι νὰ καταβαίνῃς εἰς ἕνα τάφον. Εἰς τὴν μόνην ἐπεθύμεις νὰ εἰσήρχεσο...

— Πάτερ μου...

— Κόρη μου δὲν ὑπενόεις τοῦτο ;

— Ναί... ἂν μοὶ τὸ συγχωρῆτε... ἀπήντησεν ἡ Μαριάνθη.

— Καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃς διὰ παντὸς ! ... ἀνέκραξεν ἡ Κλημεντία.

— Ἡ μονὴ τῆς ἁγίας Ἑρμαγγίλδης κεῖται πλησιέστατα εἰς Γέρολστεῖν· θέλω σᾶς βλέπει συνεχῶς καὶ σᾶς καὶ τὸν πατέρα μου.

— Καλὴ κόρη μου, ἐξεύρεις ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι δεσμοὶ αἰώνιοι... Σὺ μόλις εἶσαι δεκαοκταετής... ἴσως... μίαν ἡμέραν.

— Ὦ ! διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν θέλω μετανοήσει ποτέ... τὴν ἡσυχίαν καὶ λήθην τοῦ παρελθόντος μόνον εἰς τοῦ κοινοβίου τὴν μοναξίαν θέλω εὕρει· ἀρκεῖ πάτερ μου, καὶ ὑμεῖς δευτέρα μου μήτηρ, ἀρκεῖ νὰ μοὶ διατηρήσητε τὴν ἀγάπην σας.

— Τὰ χρέη αἱ παραμυθίαι τοῦ μοναστικοῦ βίου δύνανται τῳόντι εἶπεν ὁ Ροδόλφος, ἂν ὄχι νὰ ἰατρεύσωσι τοὐλάχιστον νὰ καταπραΰνωσι τὰ ἄλγη τῆς ἀθλίας σου ψυχῆς. Καὶ μολονότι πρόκειται περὶ ἀφαιρέσεως, τοῦ ἡμίσεως μέρους τῆς εὐδαιμονίας καὶ ζωῆς μου, πιθανὸν νὰ κλίνω τὸν αὐχένα εἰς τὴν

ἀπόφασίν σου... Γνωρίζω τί πάσχεις, καὶ δὲν λέγω ὅτι ἡ ἀπάρνησις τοῦ κόσμου δὲν θὰ σοὶ παρέξει τὸ ὡς μὴ ὤφειλε λογικὸν τέρμα τῆς θλιβερᾶς σου ὑπάρξεως...

— Πῶς! Ῥοδόλφε, καὶ σύ! ἀνεφώνησεν ἡ Κλημεντία.

— Συγχώρησον, φίλη μου, νὰ ἐκθέσω ὅλην μου τὴν ἰδέαν ἐπανέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος. Ἀποταθεὶς δ' ἔπειτα πρὸς τὴν θυγατέρα του.—Πρὶν ὅμως λάβῃς τὴν ἐσχάτην ἀπόφασιν αὐτήν, ἂς ἐξετάσωμεν ἂν ὑπάρχῃ ἄλλη καταφυγή, ἄλλη ὁδὸς σωτηρίας... Εἰπέ με, κόρη μου, ὁποίαν ἰδέαν ἔχεις περὶ τοῦ ἐξαδέλφου σου πρίγκηπος Ἐρρίκου;

— Ἡ Μαριάνθη ἐσκίρτησε καὶ κατέστη ὁλοπόρφυρος. Μετὰ δέ τινα δισταγμὸν ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πρίγκηπος θρηνοῦσα.

— Τὸν ἀγαπᾷς ταλαίπωρόν μου τέκνον;

— Περὶ τούτου, ἀγαθέ μου πάτερ, δὲν μὲ ἠρωτήσετε ἄλλοτε ποτέ!

— Λοιπὸν τὸν ἀγαπᾷς... ἐπρόσθεσεν ὁ Ῥοδόλφος λαμβάνων τὰς χεῖρας τῆς θυγατρὸς ἐντὸς τῶν ἰδίων, τὸν ἀγαπᾷς τέκνον μου προσφιλές!

— Ὦ! νὰ ἠξεύρετε, ὑπέλαβεν ἡ Μαριάνθη, πόσον ἐμόγησα νὰ σᾶς κρύπτω τὸ αἴσθημα τοῦτο ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ ἀνεκάλυψα εἰς τὴν καρδίαν μου. Φεῦ! εἰς τὴν ἐλαχίστην ἐρώτησίν σας ἤμην πρόθυμος νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ τὰ πάντα... Ἀλλ' ἐντρεπόμην... ἐσυστελλόμην.

— Καὶ πιστεύεις ὁ Ἐρρῖκος νὰ γνωρίζῃ τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτά σου;

— Ὄχι, πάτερ μου, δὲν πιστεύω νὰ ἐκατάλαβε τίποτε ἀνέκραξεν ἡ Μαριάνθη περιδεής.

— Ἐκεῖνος δέ... πιστεύεις νὰ σὲ ἀγαπᾷ;

— Ὄχι, πάτερ μου, ὄχι... Ὦ! ἐλπίζω ὅτι ὄχι... ἤθελεν ὑποφέρει πολύ!

— Καὶ πῶς σ' ἐκυρίευσεν αὐτὸς ὁ ἔρως; ἄγγελέ μου παμφίλτατε;

—Φεῦ, σχεδὸν ἐνάγνοίᾳ μου.. Ἐνθυμεῖσθε τὸ ὁμοίωμά του..

— Ναὶ, τὸ ὁμοίωμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ θεία του, ἡ ἡγουμένισσα τῆς ἁγίας Ἑρμαγγίλδης...

— Ἐκεῖνο λοιπὸν... εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπέθεσα ὅτι κατὰ τὴν ἐνδυμασίαν ἦτο κανενὸς ὅστις ἔζη πρὸ δύο ἢ τριῶν αἰώνων καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔδειξα πρὸς τὴν ἡγουμένισσαν τὸν θαυμασμόν μου διὰ τὸ κάλλος του. Ἔπειτα μὲ εἴπετε ὅτι ἦτον ἑνὸς συγγενοῦς μας ζήσαντες πρὸ διακοσίων χρόνων καὶ ὅστις νέος ἔτι εἶχε δείξει σπανίας ἀρετάς· τοῦτο ἐστερέωσεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἐντύπωσίν μου... ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, πύχαριστούμην ν' ἀναπολῶ εἰς τὴν φαντασίαν μου τὴν εἰκόνα ταύτην ἀθώως, νομίζουσα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐξαδέλφου μας ὑπάρξαντος πρὸ πολλῶν ἐνιαυτῶν... Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκυριεύθην ἐκ τῆς γλυκείας μοι ἰδέας ταύτης... καθότι ἐγνώριζα ὅτι δὲν μὲ ἦτο συγχωρημένον ν' ἀγαπήσω τινὰ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ἐδόθην τότε εἰς ἀλλοκότους ρεμβασμοὺς, εἰς περιπάθειάν τινα μελαγχολικὴν, ἥτις ἄλλοτε μ' ἐκίνει εἰς δάκρυα καὶ ἄλλοτε εἰς μειδίαμα· ἐθεώρουν τὸν χαριτόβρυτον ἐκεῖνον ἐξάδελφον τὸν προγενεστέρων χρόνων ὡς νυφίον μου πέραν τοῦ τάφου... τὸν ὁποῖον ἔμελλε ν' ἀπαντήσω μίαν ἡμέραν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον· μ' ἐφαίνετο ὅτι μόνος τοιοῦτος ἔρως ἦτον, ἀγαθέ μου πάτερ, ἄξιος νὰ κατακυριεύσῃ καρδίαν ἥτις ὅλη ἀνῆνε τὴν σήμερον εἰς ὑμᾶς... παιδαριώδης ἴτως ἰδέα.

— Ἐξ ἐναντίας, κόρη μου, ἐγὼ εὑρίσκω μάλιστα καταυκτικωτάτην τὴν ἰδέαν ταύτην! εἶπεν ἡ Κλημεντία μετὰ συγκινήσεως βαθείας.

— Τώρα, ἐπανέλαβεν ὁ Ῥοδόλφος, καταλαμβάνω διατί μοὶ παρεπονέθης μίαν ἡμέραν ὅτι σὲ ἠπάτησε περὶ τοῦ ὁμοιώματος ἐκείνου.

— Ναὶ, πάτερ μου, δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν. Φαντασθῆτε τὴν ἀπορίαν μου ὅτε βραδύτερον μὲ εἶπεν ἡ ἡγουμένισσα ὅτι ἡ εἰκὼν ἐκείνη ἦτο τοῦ ἀνεψιοῦ της, ἑνὸς τῶν συγγενῶν μας... Τότε ἐταράχθην ὅλη· ἐπροσπάθησα νὰ λησμονήσω τὰς πρώτας μου ἐντυπώσεις· ἀλλ' ὅσο κατεγινόμην εἰς τοῦτο τόσον αὐταὶ ἐρριζόνοντο εἰς τὴν καρδίαν μου... Σᾶς ἤκουα καὶ συνεχῶς νὰ ἐπαινῆτε τὸν πρίγκηπα Ἐρρῖκον... τὸ πνεῦμά του τὸν χαρακτῆρα του.

— Λοιπὸν, κόρη μου, τὸν ἠγάπας πρὶν ἔτι τὸν γνωρίσῃς μόνον ἐκ τοῦ ὁμοιώματός του;

— Δὲν τὸν ἠγάπων, ἠσθανόμην συμπάθειαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἤλεγχα πολλάκις τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλ' ἐπαρηγορούμην μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι οὐδεὶς θέλει μάθει τὸ θλιβερόν μου τοῦτο μυστικόν. Ἐγὼ νὰ τολμήσω ποτὲ ν' ἀγαπήσω... νὰ ἐρασθῶ... ἐγώ!... Κ' ἔπειτα δὲν μ' ἔφθανεν ἡ ἰδική σας φιλοστοργίαν ἡ τῆς δευτέρας μου μητρός;... Τέλος εἶδα κατὰ πρῶτον τὸν ἐξάδελφόν μου εἰς τὸν χορὸν τὸν ὁποῖον ἐδόσετε, καὶ τὸν ἐγνώρισα... ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν εἰκόνα του. Τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο ἑσπέρας μᾶς ἐσυγχωρήσετε καὶ νὰ συναναστρεφώμεθα μὲ οἰκειότητα ἀδελφικήν.

— Καὶ ἀγαπήθητε λοιπόν;

— Ἄ! πάτερ μου, μὲ τόσην εὐγλωττίαν ἐξεφράζετο τὸ πρὸς ὑμᾶς σέβας, τὸν πρὸς ὑμᾶς θαυμασμόν του... καὶ τόσα ὑμεῖς ἐξ ἄλλου μέρου εἴπετε καλὰ δι' αὐτόν!...

— Καὶ δικαίως... Δὲν ὑπάρχει χαρακτὴρ ἀκεραιότερος, οὐδὲ καρδία εὐγενεστέρα.

— Ἄ! πατέρα μου... μὴ, μὴ τὸν ἐπαινεῖτε τόσον... Λυπεῖσθέ με!

— Ὄχι, ὄχι, ἐγὼ θέλω μάλιστα νὰ πεισθῇς ἐνελῶς ὅτι σπάνιαι εἶναι αἱ τοῦ ἐξαδέλφου σου χάριτες... Οἱ λόγοι μου σὲ ἐκπλήττουν... τὸ γνωρίζω, τέκνον μου... Ἀλλ' ἐξακολούθει...

— Συναναστρεφομένη καθημέραν τὸν πρίγκιπα Ἐρρῖκον συνησθανόμην τὸν ὁποῖον ἔτρεχα κίνδυνο, καὶ ὅμως δὲν ἠδυνάμην ν' ἀπομακρυνθῶ ἐκ τοῦ κινδύνου τούτου. Μ' ὅλην τὴν τυφλήν μου ἐμπιστοσύνην πρὸς ὑμᾶς δὲν ἐτόλμων νὰ σᾶς φανερώσω τίποτε... καὶ σᾶς ὁμολογῶ, ὅτι μ' ὅλους μου τοὺς ἐσωτερικοὺς ἐλέγχους, πολλάκις εἰς τὴν ἀδελφικὴν ἐκείνην οἰκειότητα λησμονοῦσα τὸ παρελθόν μου ἐπληρούμην τέρψεων τὰς ὁποίας πώποτε μέχρι τοῦδε δὲν εἶχα γνωρίσει... πλὴν φεῦ! παρηκολούθουν αὐτὰς ἀμέσως ἡ θλῖψις καὶ ἡ μελαγχολία... εἰς τὴν ἀναπόλησιν τοῦ παρελθόντος μου. Ποσάκις ἐμόγησα ἐν δομύχῳ, ποσάκις κατέπια τὰ δάκρυά μου ἀκούσασα τὸν πρίγκιπα Ἐρρῖκον νὰ μ' ἐρωτᾷ περὶ τῆς παιδικῆς, ἡλικίας μου, περὶ τῆς πρώτης νεότητός μου... Ὦ! εἶναι μαρτύριον!... ἀναγκάζεταί τις ν' ἀπατᾷ... ν' ἀπατᾷ αἰωνίως... νὰ φοβῆται, νὰ

τρέμη πάντοτε ἐνώπιον ἑνὸς τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ καὶ ὑπολύπτεται... Ὁμοιάζει ἐγκληματίαν ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου κριτοῦ!... Ὦ! πάτερ μου, τὸ γνωρίζω, δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα ν' ἀγαπῶ· ἀλλ' ἐξηγόρασα τὸν ἄθλιον αὐτὸν ἔρωτά μου ἀντὶ πολλῶν ὀδυνῶν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἐρρίκου, ἐγνώρισα καλήτερα τὸν ἑαυτόν μου· εἶδα ὅτι τὸν ἠγάπων πλειότερον παρ' ὅσον ἐνόμιζα... Καὶ δὲν ἐκρατούμην πλέον... ἤθελα σήμερον ἢ αὔριον νὰ ἔλθω μόνη μου νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ... ὁ ὀλέθριος αὐτὸς ἔρως ὑπερεπλήρωσε τὸ ποτήριον τῶν πικριῶν μου ... Εἰπῆτε λοιπὸν τώρα, πάτερ μου, εἰπῆτε τώρα ὅτε γνωρίζετε τὰ πάντα, ὑπάρχει ἄλλη καταφυγὴ δι' ἐμὲ παρεκτὸς τοῦ μοναστηρίου; ...

— Ὑπάρχει, κόρη μου... καὶ τόσον μάλιστα γλυκεῖα, χαρίεσσα καὶ τερψικάρδιος ὅσον ἡ τοῦ μοναστηρίου ὑπάρχει σκυθρωπὴ καὶ ἀπευκταία.

— Τί λέγεται, ἀγαθέ μου πάτερ!

— Ἄκουσον τώρα καὶ σὺ ἐμέ... Γνωρίζεις ὅτι σὲ ὑπεραγαπῶ, ὅτι ὡς ἐκ τῆς πολλῆς μου φιλοστοργίας πρὸς σὲ ἐμάντευτα καὶ τὸν μετὰ τοῦ Ἐρρίκου ἔρωτά σου· ἐγὼ, ὀλίγαι ἡμέραι παρῆλθον καὶ διέκρινα ὅτι αὐτὸς σὲ ἠγάπα... πλειότερον ἴσως παρ' ὅσον σὺ αὐτόν...

— Πάτερ μου... ὄχι... ὄχι... ἀδύνατον δὲν μὲ ἀγαπᾷ ἐκεῖνος εἰς τοιοῦτον βαθμόν.

— Σὲ λέγω ὅτι σὲ ἀγαπᾷ... Σὲ ἀγαπᾷ περιπαθῶς, ἐμμανῶς.

— Ὦ! Θεέ μου! Θεέ μου!

— Ἄκουσον λοιπόν... Ὅταν ἐγὼ ἐπέφερα τὸν ἀστεῖσμὸν ἐκεῖνον ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματός του, ἠγνόουν ὅτι ὁ Ἐρρῖκος ἔμελλε νὰ ἔλθῃ μετ' οὐ πολὺ εἰς Γερολστεῖν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς θείας του. Ὅταν ἦλθεν, ἐνέδοσα εἰς τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἐτεχνολόγουν πρὸ καιροῦ, τὸν παρεκάλεσα νὰ ἔρχεται νὰ μᾶς εὑρίσκῃ συνεχῶς... Ἕως τότε τὸν εἶχα περιποιηθῆ ὡς ἴδιον υἱόν μου, ὅθεν δὲν ἤλλαξα τελείως διαγωγὴν πρὸς αὐτόν. Μετά τινας ἡμέρας, ἡ Κλημεντία κ' ἐγὼ παρετηρήσαμεν τὴν πρὸς ἀλλήλους συμπάθειάν σας... Ὑπέφερες σὺ, κόρη μου ἐξ ἑνὸς μέρους, ἀλλ' ὑπέφερα κ' ἐγὼ ἐξ ἄλλου... Ὡς πατὴρ... γνωρίζων τὰ σπάνια πλεονεκτήματα τοῦ Ἐρρίκου, πυρανό-

μην θεωρῶν τὴν ἀμοιβαίαν κλίσιν σας, διότι ποτὲ δὲν ἤθελα φαντασθῆ διὰ σὲ νυμφίον ἀξιώτερον. Ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος εὐσυνείδητος, ἐσυλλογιζόμην τὸ ἀπαίσιον τοῦ τέκνου μου παρελθόν ...Διὰ τοῦτο μακρὰν τοῦ νὰ ἐμψυχώνω τὰς ἐλπίδας τοῦ Ἐρρίκου, πολλάκις τὸν ἔδωκα συμβουλὰς τοιαύτας, ὁποίας δὲν ἤθελε βέβαια ἀκούσει ἀπὸ τὰ χείλη μου, ἂν εἶχα τὸν σκοπὸν νὰ τὸν καταστήσω γαμβρόν μου. Ταλαντευόμενος λοιπὸν μεταξὺ πατρὸς καὶ ἀνθρώπου εὐσυνειδήτου ἔμενα οὐδέτερος... Ἐσχάτως ἡ πατὴρ τοῦ Ἐρρίκου ὁ πρίγκιψ Παῦλος, ἰδοὺ τί μὲ γράφει. Εἶναι ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν πρὸς ὀλίγου μοὶ ἐνεχείρισαν... Μολονότι θεωρεῖ τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον ὡς ἀνέλπιστον χάριν... μὲ ζητεῖ τὴν δεξιάν σου διὰ τὸν υἱόν του, ὅστις, μὲ λέγει, συνέλαβε καὶ διασώζει πρὸς σὲ ἔρωτα περιπαθέστατον.

— Ὦ! Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπεν ἡ Μαριάνθη κρύπτουσα τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖρας της. Εἰς ἐμὲ τοιοῦτον εὐτύχημα!

— Θάρρει λοιπόν, κόρη μου! ἂν θέλῃς, εἶπε, καὶ τὸ εὐτύχημα τοῦτο τὸ ἀπήλαυσες, ἀνέκραξεν ὁ Ροδόλφος μετὰ κατανύξεως φιλοστοργοτάτης.

— Ὦ! ποτέ!... ποτέ... καλὲ, λησμονεῖτε...;

— Τίποτε δὲν λησμωνῶ... Ἀλλ' ὑπόθεσον ὅτι αὔριον ἐμβαίνεις εἰς τὸ μοναστήριον· ὄχι μόνον σὲ χάνω πλέον διὰ παντὸς... ἀλλ' ἀφήνεις ἐμὲ κ' ἐγκολποῦσαι ζωὴν δακρύων καὶ αὐστηρότητος... Ἀφοῦ λοιπὸν ἢ οὕτως ἢ ἄλλως θὰ σὲ χάσω κἂν γνωρίζων σε εὐτυχῆ, νύμφην ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἠγάπησας... καὶ ὅστις θὰ σὲ λατρεύει.

— Ἐκείνου νύμφη... ἐγὼ πάτερ μου!...

— Ναὶ, ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ εὐθὺς μετὰ τὴν ἱεροπραξίαν τοῦ γάμου, ἥτις θέλει τελεσθῆ ἐδῶ διὰ νυκτὸς χωρὶς ἄλλους μάρτυρας παρὰ τὸν Μοὺρφ διὰ σὲ καὶ τὸν βαρόνον Δὲ-Γράουν διὰ τὸν ἐν Ἐρρῖκον, νὰ φύγετε καὶ οἱ δύο ἢ διὰ τὴν Ἐλβετίαν ἢ διὰ τὴν Ἰταλίαν, νὰ ζήσητε εἰς ἐρημικόν τι μέρος ἀγνώριστοι ὡς ἁπλοῖ ἄνθρωποι, εὐκατάστατοι μόνον. Κ' ἐξεύρεις, προσφιλής μου, κόρη διατί ἐπιθυμῶ νὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ Ἐρρῖκος τοὺς τίτλου του ἅμ' ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Γερμανίας! Διότι εἶμαι βέβαιος τι ἐὰν ἀπεκδυθῆτε πᾶσαν ἡγε-

μονικὴν πομπὴν καὶ ζήσητε βίον ἀγροδίαιτον καὶ ἁπλοῦν, θέλεις ὀλίγον κατ' ὀλίγον λησμονήσῃ τὸ ἀποτρόπαιον παρελθόν, τὸ ὁποῖον τὴν σήμερον κατέστη μικρότερον, ἐπειδὴ περιστοιχεῖσαι ἀπὸ τὰς τιμὰς τοῦ βαθμοῦ σου.

— Ὁ πατήρ σου κόρη μου, ἔχει δίκαιον, ἀνέκραξεν ἡ Κλημεντία. Μόνη μετὰ τοῦ Ἐρρίκου, καὶ διηνεκῶς ἐνασκολουμένη εἰς τὴν εὐδαιμονίαν του καὶ τὴν ἰδικήν σου, δὲν θὰ λαμβάνεις καιρὸν ν' ἀνατρέχῃς εἰς τὰς παρελθούσας θλίψεις σου.

— Κ' ἔπειτα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν θὰ ἐρχόμεθα μὲ τὴν Κλημεντίαν νὰ σᾶς βλέπωμεν.

— Καὶ ἴσως μίαν ἡμέραν... ὅταν ἡ πληγὴ ἐκ τῆς ὁποίας τοσοῦτον πάσχεις, μικρά μου, σήμερον ἴσως μίαν ἡμέραν φράξῃ ὁλοτελῶς... καὶ ἀποφασίσῃς νὰ ἐπανέλθῃς εἰς Γερολστεΐν, ὅπου θέλουν ἐκ νέου σᾶς περιθάλψει αἱ ἀνοικτοὶ ἀγκάλαις μας... Καὶ τότε τί χαρά!

— Ἀπαντᾶται λοιπὸν ἡ λήθη ἐντὸς τῆς εὐτυχίας;... ἐψιθύρισεν ἡ Μαριάνθη πτερυγισθεῖσα ἀκουσίως πῶς ἐπὶ τοῦ γοητευτικοῦ αὐτοῦ ὀνείρου.

— Ναὶ... ναὶ, τέκνον μου, ἐπανέλαβεν ἡ Κλημεντία, θὰ ἰδῇς...

— Θὰ ἰδῇς Ἀμαλία μου, ὑπέλαβεν ὁ Ροδόλφος μόλις ἰσχύων νὰ κρατῇ τὰ δάκρυά του, διότι ἔβλεπε τὴν Μαριάνθην ἀμφιρρεποῦσα τέλος· ἀπέναντι τῆς πρὸς σὲ λατρείας τοῦ νυμφίου σου... ὅταν πλέον ὀφθαλμοφανῶς γνωρίσῃς ὅτι εἰς σὲ αὐτὸς θά χρεωστεῖ πᾶν ἀγαλλίαμά του... ἔχεις πλέον νὰ ἐλέγχεσαι ἀπὸ τίποτε;

— Πάτερ μου... εἶπεν ἡ Μαριάνθη, λησμονοῦσα τὸ παρελθὸν ἀντὶ τῆς γλυκερᾶς ἐλπίδος ταύτης· τί εὐδαιμονία τωόντι!...

— Καὶ βέβαια, κόρη μου, καὶ βέβαια! ἀνεφώνησεν ὁ Ροδόλφος ὡς ἀνάρπαστος ἀπὸ χαρὰν μετὰ θριάμβου ἠνωμένην. Ἐγίνετο καλὲ, ποτὲ πατὴρ νὰ θέλῃ τὴν εὐτυχίαν προτφιλεστάτου τέκνου του.. καὶ νὰ μὴν τὴν καταστήσῃ κατορθωτήν!...

— Νὰ νυμφευθῶ τὸν Ἐρρῖκον... καὶ μίαν ἡμέραν... νὰ διαβιώσω μεταξὺ ἐκείνου, μεταξὺ τῆς δευτέρας μου, μητρὸς καὶ τοῦ πατρός μου... ἐπέφερεν ἡ Μαριάνθη, ἐπὶ μᾶλλον μεθύσκουσα ἐκ τῶν εὐφροσύνων ἰδεῶν αὐτῶν.

— Ναί, ἀκριβέ μου ἄγγελε, νὰ ἤμεθα ὅλοι πανευτυχεῖς!... Ὑπάγω ν' ἀπαντήσω εἰς τὸν πατέρα τοῦ Ἐρρίκου ὅτι συναινῶ εἰς τὸ συνοικέσιον, ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος ἐναγκαλιζόμενος τὴν Μαριάνθη μὲ ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν. Μή σε μέλῃ· ὁ χωρισμός μας θὰ εἶναι βραχύς... τὰ νέα χρέη ἄτινα ἡ συζυγία θέλει σοὶ παρέξει θὰ ἐνισχύσουσιν ἔτι πλέον τὸ βῆμά σου εἰς τὴν ὁδὸν τῆς λήθης καὶ εὐημερίας ὅπου εἰς τὸ ἑξῆς θέλεις βαδίζει... ἅπαξ νὰ γίνῃς μήτηρ, καὶ θέλεις γνωρίσει ὅτι καὶ θλίψεις ἂν ἔχῃ ὀφείλει νὰ τὰς ἀποσκεδάζῃ χάριν τῶν τέκνων του...

— Ἄ! ἀνέκραξεν ἡ Μαριάνθη μετὰ σπαραξικαρδίου φωνῆς, διότι ἡ λέξις *μήτηρ* τὴν ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ τερπνοῦ ὀνείρου της. Μήτηρ!... ἐγώ;... Ὦ! ποτέ!... εἶμαι ἀναξία τοῦ ἱεροῦ τούτου ὀνόματος... Ἐγὼ ἤθελα ἀποθάνει τῆς ἐντροπῆς ἐνώπιον τοῦ τέκνου μου... ἂν δὲν ἀποθάνω ἐνώπιον τοῦ πατρός του... ἐξομογουμένη εἰς αὐτὸν τὸ παρελθόν μου...

— Τί λέγει, Θεέ μου! τί λέγει πάλιν! εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος ὡς κεραυνόπληκτος διὰ τὴν αἰφνιδίαν ταύτην μεταβολήν.

— Ἐγὼ μήτηρ! ἐπανέλαβεν ἡ Μαριάνθη μὲ πικρὰν ἀπελπισίαν· ἐγὼ σεβομένη, ἐγὼ εὐλογουμένη ὑπ' ἐνὸς τέκνου ἀθώου καὶ ἁγνοῦ! ἐγὼ ἡ ποτὲ ὑπάρξασα βδέλυγμα πάντων! ἐγὼ νὰ βεβηλώσω οὕτω πως τὸ ἱερὸν ὄνομα μήτηρ... ὤ! ποτέ... Ἄθλία ἐγὼ καὶ ἀπεγνωσμένη ὅτι παρεσύρθην ὑπ' ἐλπίδος τὴν ὁποίαν οὐδὲ νὰ σκεφθῶ εἶμαι ἀξία!...

— Κόρη μου, διὰ τὸν Θεὸν λυπήσου με, ἄκουσον.

Ἡ Μαριάνθη ἀνηγέρθη ὀρθία, ὠχρά, πλὴν ἀγγελόμορφος ὡς ἄγαλμα ὡραῖον οἰκονίζον ἀνίκτον συμφοράν.—Πάτερ μου... λησμονοῦμεν ὅτι πρὶν νυμφευθῶ τὸν πρίγκιπα Ἐρρῖκον χρεωστῶ νὰ τὸν ἐξομολογηθῶ τὸν παρελθόντα βίον μου...

— Δὲν τὸ ἐλησμόνησα τελείως, ἀνέκραξεν ὁ Ῥοδόλφος· θὰ τὰ μάθει... τὰ λέγομεν ὅλα...

— Καὶ θέλετε νὰ μὴν ἀποθάνω... ὅτι ἐξουδενώθην τόσον ἐνώπιόν του;

— Ἀλλὰ θὰ μάθει καὶ πῶς ἐνέπεσες εἰς τὴν ἄβυσσον ταύτην... ἀλλὰ θὰ μάθει καὶ πόσα ὑπέστησες πρὸς ἐξαγόρασιν τοῦ παραπτώματός σου.

—Καὶ τέλος, ὑπέλαβεν ἡ Κλημεντία, ἀφοῦ ἐγὼ σὲ λέγω *θυγατέρα μου*, δύναται καὶ αὐτὸς νὰ σὲ ἀποκαλέσῃ *σύζυγόν του*...

— Ἀλλ' ἐγὼ... μῆτερ μου... ἐπειδὴ ἀγαπῶ... ἐπειδὴ σέβομαι πολὺ τὸν πρίγκιπα Ἐρρῖκαν, δὲν θέλω ποτὲ ἀποφασίσει νὰ τὸν προσφέρω δεξιὰν τὴν ὁποίαν ἤγγισαν οἱ κακοῦργοι τῆς Παλαιᾶς Χώρας...

.....

Μετά τινα καιρὸν ἀνεγινώσκετο εἰς τὰς ἐφημερίδας τοῦ Γερολστεΐν.

»Χθὲς ἐτελέσθη ἐν τῇ μεγαλοδουκικῇ μονῇ τῆς Ἁγίας Ἑρμαγγίλδης, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Βασιλικῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος ἡγεμονεύοντος Μεγάλου Δουκὸς καὶ ὅλης τῆς αὐλῆς Αὐτοῦ, ἡ περιβολὴ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος τῆς ὑψηλοτάτης καὶ κραταιοτάτης πριγκηπέσσης Ἀμαλίας Γερολστεΐν.

»Ἡ ἐξομολόγησις αὐτῆς ἐλήφθη παρὰ τοῦ ἐκλαμπροτάτου κυρίου κυρίου Καρόλου Μαξίμου, ἀρχιεπισκόπου δουκὸς Δ'–Ὀππεγχείμ. Ὁ πανιερώτατος κύριος Ἀννίβας Ἀνδρέας Μοντάτος, ἐκ τοῦ ἡγεμονικοῦ γένους τῶν Δελφῶν, ὀνόματι ἐπίσκοπος Κεύτας καὶ ἔξαρχος ἀποστολικὸς, ἔδωκε τὴν παπικὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν.

»Λόγον ἀρμόδιον εἰς τὴν περίστασιν ἐξεφώνησεν ὁ σεβασμιώτατος κύριος Πέτρος Δ'–Ἀσφελὸ, μοναχὸς τοῦ κοινοβίου Κολωνίας, κόμης τῆς ἁγίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

»ΠΡΟΣΔΕΞΑΙ ΑΓΙΕ ΚΥΡΙΕ.«

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

## Ἡ Φανέρωσις.

### *Ὁ Ροδόλφος πρὸς τὴν Κλημεντίαν.*

Γερολστεΐν, 12 Ἰανουαρίου 1842.

Ἐλπίζω, ἀγαπητή μου φίλη, ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σου ἣν ἔλαβον σήμερον καὶ δι' ἧς ἀπομακρύνεις πάντα φόβον μου περὶ τῆς ὑγείας τοῦ πατρός σου, ὅτι πρὸς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ταύτης θὰ ἔλθεις μετ' αὐτοῦ. Ἐγὼ τὸν εἶχα εἰπεῖ ὅτι εἰς Ῥοσεμφέλδην, ὡς κειμένην μεταξὺ ὄρεσῶν, ἤθελε πάθει, μ' ὅλας του τὰς προφυλάξεις, ἐκ τῆς ὁριμύτητος τοῦ ψύχους τῶν χλιμάτων μας. Κατὰ δυστυχίαν ἡ εἰς τὸ κυνήγιον ἔκδοσίς του ἀπετέλεσεν ὥστε ν' ἀποβῶσιν αἱ συμβουλαί μου ἀνωφελεῖς. Σὲ παρακαλῶ θερμῶς, Κλημεντία μου, ἅμα ὁ πατήρ σου δυνηθῇ νὰ ὑποφέρῃ τὸν κλονισμὸν τῆς ἁμάξης ν' ἀναχωρήσῃς ἀμέσως δι' ἐδῶ· ἄφες τὸν ἄγριον αὐτὸν τόπον καὶ τὴν ἀγρίαν διαμονήν, ὅπου μόνοι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ κατοικῶσιν οἱ παλαιοὶ Γερμανοὶ, οἱ σιδηροῖ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, ὧν ἡ γενεὰ ἐξέλιπε.

Τρέμω μήπως καὶ σὺ ἀσθενήσῃς· οἱ κόποι τῆς κατεσπευσμένης ὁδοιπορίας ταύτης αἱ ἀνησυχίαι σου μέχρις οὗ ἴδῃς τὸν πατέρα σου, ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ σὲ διετάραξαν. Πῶς νὰ μὴ δυνηθῶ νὰ σὲ συνοδεύσω!

Κλημεντία, σὲ ἱκετεύω, μὴ ἀπροσεξίαν· γνωρίζω πόσον εἶσαι ἀνδρεία καὶ ἀφοσιωμένη... γνωρίζω μετὰ πόσης ζέσεως θέλεις περι-

θάλψει τὸν πατέρα σου· ἀλλὰ κ' ἐκεῖνος ἤθελε τὴν αὐτὴν μ' ἐμὲ ὑπομείνῃ ὀδύνην, ἂν πειραχθῇ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἡ ὑγεία σου. Μὲ λυπεῖ διπλασίως ἡ νόσος τοῦ κόμητος, ἐπειδὴ σὲ μακρύνει ἀπ' ἐμοῦ εἰς στιγμὴν καθ' ἣν πολλὴν ἠδύνατο ἡ παρουσία σου νὰ μοὶ παρέχῃ ἀνακούφισιν.

Ἡ τελετὴ τῆς ὁμολογίας τῆς δυστυχοῦς μας κόρης διωρίσθη δι' αὔριον 13 Ἰανουαρίου, ἐπογὴν ἀπαισίαν... ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ἦτον ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἔσυρα κατὰ τοῦ πατρός μου μάχαιραν... Ἄ ! φίλη μου... πολὺ ταχέως ἤλπισα ὅτι ὁ Θεὸς μ' ἐσυγχώρησε πλέον... Ἡ γοητευτικὴ ἐλπὶς τοῦ νὰ περάσω τὴν ζωήν μου πλησίον σου καὶ πλησίον τῆς θυγατρός μου, μ' ἔκαμνε νὰ λησμονῶ ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ὑπέστησα ἐγὼ τίποτε ἀλλ' ἐκείνη μόνη, καὶ ὅτι ἡ ἰδική μου τιμωρία ἦτο μέλλουσα.—Καὶ ἰδοὺ αὐτή... μὲ κατέλαβε πρὸ ἓξ μηνῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ πολυόδακρυς κόρη μᾶς ἐξεμυστηρεύθη τὸ διπλοῦν τῆς καρδίας της μαρτύριον· Τὴν ἀνίατον ἐντροπήν της διὰ τὸ παρελθόν... ἣν ωμέννην μετὰ τοῦ ἀθλίου της ἔρωτος πρὸς τὸν Ἐρρῖκον.

Τὰ δύο ταῦτα πικρὰ καὶ ὁριμώτατα αἰσθήματα τὴν παρώτρυνον νὰ λάβῃ ἐπὶ τέλους τὸ ῥάσον τῶν μοναχῶν. Γνωρίζεις φίλη μου, ὅτι καί τοι προσπαθοῦντες ὅλαις δυνάμεσι νὰ τὴν ἀποπείσωμεν ἠσθανόμεθα ὅτι καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν θέσιν της τὴν αὐτὴν ἠθέλαμεν λάβει ἀπόφασιν... Τί ἠδυνάμεθα ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὰς τρομερὰς λέξεις. Ἐπειδὴ ἀγαπῶ πολὺ τὸν πρίγκιπα Ἐρρῖκον, ἐὰν θέλω ποτὲ νὰ τὸν προσφέρω δεξιὰν τὴν ὁποίαν ἤγγισαν οἱ κακοῦργοι τῆς Παλαιᾶς Χώρας. Λογικὴ ἰσχὺς, ἀκράδαντος.

Καὶ ἰδοὺ γενναίως ἐπρόσφερεν αὐτὴ ἑαυτὴν ὁλοκαύτωμα εἰς τὰ εὐγενῆ της αἰσθήματα· ἀπηρνήθη τὰς λαμπρότητας τοῦ κόσμου καὶ κατέβη ἐκ τῶν βαθμηδῶν ἑνὸς θρόνου διὰ νὰ κλίνῃ τὸ γόνυ, τρίχινον περιβεβλημένη ἱμάτιον, ἐπὶ τῶν πλακῶν μιᾶς ἐκκλησίας ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας, ἔκλινε τὴν ἀγγελικήν της κεφαλήν... τὰ δὲ ὡραιά της ξανθὰ μαλλία, τὰ ὁποῖα ἠγάπων τόσον, καὶ τὰ ὁποῖα διατηρῶ ὡς θησαυρὸν, ἔπεσαν ἀποκοπέντα ἐκ τοῦ σιδήρου.

Ὦ ! φίλη μου γνωρίζεις τὸν σπαραγμόν μας κατὰ τὴν πένθιμον καὶ πάνδημον στιγμὴν ἐκείνην· ὁ σπαραγμὸς αὐτὸς ὑπάρχει καὶ τὴν ὥραν ταύτην ὑπάρχει ἐν ἐμοὶ ὡς τότε ὀξύς... Σὲ γράφω καὶ κλαίω ὡς παιδίον.

Τὴν εἶδα σήμερον τὸ πρωΐ· μολονότι μ' ἐφάνη ὀλιγώτερον ὠχρὰ παρὰ τὸ σήνηθες καὶ μὲ εἶπεν ὅτι δὲν πάσχει τελείως· ἀνησυχίας ἔχω μεγάλας περὶ τῆς ὑγείας της... Φεῦ! ὅταν ὑπὸ τὰ μαῦρα περικυκλοῦντα τὸ γλυκὺ πρόσωπόν της, τὸ εὐγενές της πρόσωπον παρατηρῶ τὴν ἰσχνὴν καὶ ὡς τὸ μάρμαρον λευκήν της ὄψιν, καὶ βλέπω τὰ γαλανὰ ὄμματά της, τὰ ὁποῖα τώρα μὲ φαίνονται παρ' ὅσον ἦσαν μεγαλήτερα πόσον ἀναπολῶ τὴν φαιδρότητα ἥτις ἦτον ἐπικεχυμένη εἰς τὴν θελξίνοα μορφήν της τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μας... Ἐνθυμεῖσαι; Ποτὲ διὰ τὴν εἴδομεν χαριεσπέραν· ἐνόμιζες ὅτι ἡ ἀγαλλίασίς μας εὗρισκεν ἀντανάκλασιν ἐπὶ τοῦ ἐρατεινοῦ προσώπου της.

Τὴν εἶδα λοιπὸν σήμερον τὸ πρωΐ· θὲν γνωρίζει ἀκόμη ὅτι ἡ

πριγκηπέσσα Ἰουλιάνα τῇ παραγωρεῖ τὴν ἡγουμενείαν· αὔριον λοιπόν, ἡμέραν τῆς ἐγκαταστάξεώς της, ἡ κόρη μας θέλει ἀναγορευθῇ ἡγουμένισσα ἐπειδὴ ὁμοθυμαδὸν ὅλαι αἱ εὐγενεῖς νεάνιδες τοῦ κοινοβίου ἐψηφίσαν εἰς τὴν ἐκλογὴν ταύτην. Ἀφότου ἔλαβε τὸ σχῆμα ὁμοφώνως ὅλαι ἐγκωμιάζουσι τὴν εὐλάβειάν της, τὴν ἀγαθοσύνην της τὴν θρησκευτικήν της ἀκρίβειαν πρὸς τὸ νὰ ἐκπληροῖ ὅλους τοὺς κανόνας τοῦ τάγματός της τῶν ὁποίων κατὰ δυστυχίαν, καταστήνει αὐτὴ ἔτι σκληροτέραν τὴν ἄσκησιν... Ἀπήλαυσε καὶ εἰς τὸ κοινόβιον τὴν αὐτὴν ἐπιροὴν τὴν ὁποίαν πανταχοῦ ἀπολαμβάνει ἄνευ ἰδίων ἀξιώσεων, ἀλλὰ μάλιστα ἐν ἀγνοίᾳ της, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπαυξάνει τὴν ἰσχὺν τῆς ἐπιρροῆς ταύτης.

Ἡ συνομιλία τὴν ὁποίαν ἔλαβε μετ' αὐτῆς σήμερον τὸ πρωΐ μοὶ ἐπιβεβαίωσε πᾶσαν ὑποψίαν· δὲν εὗρεν εἰς τὴν μοναξίαν τοῦ ἀναχωρητηρίου καὶ εἰς τὴν σοβαρὰν δίαιταν τοῦ μοναστικοῦ βίου, δὲν εὗρεν ἡ θυγάτηρ μου τὴν λήθην καὶ ἀνάπαυσιν. Πλὴν μακαρίζει ἑαυτὴν διὰ τὴν ἀπόφασίν της, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ὡς ἐκπλήρωσιν ἀναποφεύκτου χρέους· μολονοτοῦτο πάσχει καὶ τώρα ἐπειδὴ δὲν ἐγεννήθη διὰ τὰς μυστηριώδεις ἐκτάσεις εἰς ὁποίας βυθίζονταί τινες καὶ λησμονοῦσι πᾶσαν ἐν τῷ κόσμῳ συμπάθειαν καὶ πᾶσαν γήϊνον ἀνάπόλησιν.

Ὄχι ἡ Μαριάνθη πιστεύει, προσεύχεται, ὑπείκει εἰς τὴν αὐστηρὰν καὶ κοπιώδη τήρησιν τοῦ τάγματός της· παρέχει τὰς εὐαγγελικωτέρας παραμυθίας, τὰς ταπεινοτέρας ὑπηρεσίας πρὸς τὰς πτωχὰς ἀσθενεῖς γυναῖκας τὰς ὁποίας νοσοκομοῦσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου μοναστηρίου. Δὲν ἠθέλησε μὲ κἀνένα τρόπον οὔτε νὰ τὴν ὑπηρετῇ εἰς τὸ ψυχρὸν καὶ γυμνὸν κελεῖόν της, ὅπου ἂν ἐνθυμῆσαι, φίλη μου παρετηρήσαμεν ὑπὸ τὰ εἰκονισματά της, τοὺς ξηροὺς κλῶνας τῆς μικρᾶς τῆς ῥοδωνιᾶς, δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ὑπηρετῇ μία νέα μοναχὴ ἥτις ἐπροσφέρετο μετὰ πάσης χαρᾶς. Τέλος πάντων τὴν λατρεύουσιν ἐκεῖ μέσα ὅλοι ἀνεξαιρέτως... Πλὴν σήμερον τὸ πρωΐ μὲ εἶπεν ὅτι λυπεῖται πικρῶς διὰ μίαν ἀδυναμίαν της. Ἡ ἀδυναμία δὲ αὕτη ὁποία τις εἶναι; Δὲν ἠδυνήθη λέγει νὰ κατακυριευθῇ ἀκόμη ἀπὸ πὴν ἄσκησιν καὶ τὰς αὐστηρότητας τοῦ μοναστικοῦ βίου εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μὴν ἐνθυμεῖται πλέον τὸ παρελθόν της ὁποῖον ὑπῆρξε... καὶ προσέτι ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ.

— « Ἐλέγχω, πάτερ μου, ἐμαυτὴν (μ' ἔλεγε μὲ τὴν γαλήνιον καὶ γλυκεῖαν ὑποταγήν της) ἐλέγχω ἐμαυτὴν διότι δὲν δύναμαι νὰ ἐμποδισθῶ τοῦ νὰ συλλογίζωμαι πολλάκις ὅτι ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ ὑποφέρω τὸν ἐξευτελισμὸν ἐκεῖνον, ἔμελλα τὴν σήμερον νὰ ζῶ πλησίον σας διὰ παντὸς, ἀγαπωμένη καὶ τιμωμένη ὑφ' ἑνὸς συζύγου τῆς ἐκλογῆς σας. Ἀκουσίως μου ἡ ζωή μου διαμερίζεται μεταξὺ τῶν θλιβερῶν τούτων ἰδεῶν καὶ τῶν φρικωδῶν ἀναμνήσεων τῆς Παλαιᾶς Χώρας· εἰς μάτην ἱκετεύω τὸν Θεὸν νὰ μὲ λυτρώσῃ ἐκ τῶν πειρασμῶν αὐτῶν, νὰ ἐμπλήσῃ τὴν καρδίαν μου διὰ μόνου τοῦ θείου ἔρωτος, διὰ μόνων τῶν ἁγίων του ἐλπίδων... Δὲν εἰσακούει τὰς προσευχάς μου...βέβαια διότι ἡ περὶ ταχεῖαν προκατάληψίς μου μὲ καθιστᾷ ἀνάξίαν τοῦ νὰ λάβω συγκοινωνίαν μετ' αὐτοῦ.»

— « Ἀλλὰ τότε λοιπόν, κόρη μου, εἶπα συναρπασθεὶς ἀπὸ μωρὰν ἐλπίδα, εἶναι καιρὸς ἀκόμη· σὺ μόνον τὸ σχῆμα ἐνεδύθης μέχρι

τοῦδε· αὔριον μέλλεις νὰ καθιερωθῇς· εἶσαι λοιπὸν ἐλευθέρα· ἄφες τὴν σκληρὰν καὶ κοπιώδη ταύτην ζωήν, ἀφοῦ δὲ σοὶ παρέχει καὶ τὴν παρηγορίαν ἣν ἤλπιζες· ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως πάσχεις πάντοτε ἐλθὲ κἂν νὰ πάσχῃς μέσα εἰς τὰς ἀγκάλας μας, καὶ ἡ στοργή μας θέλει ἀπαλύνει τὰς θλίψεις σου.»

Κινήσασα τότε τὴν κεφαλὴν περιλύπως, μοὶ ἀπεκρίθη μὲ τὴν ἄκαμπτον ἐκείνην λογικὴν ἥτις τοσάκις μᾶς ἐξέπληξε· — «Ἀναμφιβόλως, ἀγαθέ μου πάτερ, ἡ μοναξία τοῦ ἀναχωρητηρίου εἶναι δι' ἐμὲ θλιβερά... δι' ἐμὲ συνηθίσασαν εἰς τὰς γλυκύτητας τῶν περιποιήσεών σας. Βέβαια πικραὶ μὲ καταδυναστεύουσι θλίψεις, ἀναμνήσεις ὀδυνηραί· ἀλλ' ἔχω τοὐλάχιστον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐκπληρῶ ἓν χρέος μου... ἀλλὰ συναισθάνομαι, συγγινώσκω ὅτι αὕτη ἐδῶ εἶναι ἡ οἰκεία μου θέσις· καὶ ἂν αὔριον γνωστοποιηθῇ τὸ παρελθόν μου εἰς τὸ δημόσιον... ὅστις μὲ ἴδῃ παρὰ πόδας τοῦ σταυροῦ γονυκλινῆ, θέλει ἴσως μὲ συγχωρήσει χάριν τῆς μετανοίας καὶ ταπεινωσεώς μου... Ἀλλ' ἂν ταῦτα ἐγίνοντο γνωστὰ ἐνῷ διέλαμπα εἰς τὴν αὐλήν σας, καὶ εἰς τὸν ἀγαθόν μου πατέρα ἤθελα προξενήσει ἄδικον καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν μου ἀνυπόφορον αἶσχος. Εὐχαριστῶ λοιπὸν τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας μου, ὅτι αὐτὸς μόνος δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν θυγατέρα σας ἄσυλον καὶ θέσιν ἀξίαν ὑμῶν... θέσιν συγγνωστήν. Τὴν μετάνοιαν καὶ ταπείνωσιν ὅλοι τὴν συμπαθοῦμεν καὶ τὴν τιμῶμεν.»

Τί ν' ἀποκριθῇ τις εἰς ταῦτα!... Δυστυχία! δυστυχία βλέπεις ὅτι ἡ λογικὴ αὕτη εἶναι, φίλη μου, ἀδυσώπητος, ἀκράδαντος, ἀναντίρρητος.

— Τὴν ἀφῆκα συντετριμμένος τὴν καρδίαν, ὡς πάντοτε. Πρὸ τῆς συνομιλίας ταύτης εἶχα μίαν ἐλπίδα, καί τοι ἄνευ βάσεως· ὅτι ἴσως σήμερον, τελευταίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ὁμολογίας της, ἴσως μεταβάλῃ γνώμην καὶ παρατηθῇ τῆς ἐφέσεώς της πρὸς τὸ μοναζειν... Ἀλλὰ παρατηρεῖς, ἡ θέλησίς της εἶναι ἀνέκκλητος, καὶ ἀναγκάζομαι, φεῦ! νὰ συμφωνήσω μετ' αὐτῆς καὶ νὰ ἐπαναλάβω τὰς λέξεις της.—Μόνος ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ τῇ προσφέρῃ ἄσυλον καὶ θέσιν ἀξίαν καὶ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ.

Ὦ! σὲ βεβαιῶ, Κλημεντία, ἂν χρέη, ἱερά, ἱερώτερα τῶν οἰκογενειακῶν δὲν μὲ κατεκράτουν μεταξὺ τοῦ ἀγαπῶντός με λαοῦ μου, λαοῦ τοῦ ὁποίου κατά τι εἶμαι ἡ Πρόνοια, ἤθελα φύγει μετὰ σοῦ καὶ τῆς θυγατρός μου καὶ τοῦ Ἐρρίκου καὶ τοῦ Μούρτ, ἤθελα φύγει... ἤθελα ὑπάγει νὰ ζήσω εὐτυχὴς καὶ ἀγνώριστος εἰς μοναξίαν τινά. Καὶ τότε μακρὰν τῶν δεσποτικῶν θεσπισμάτων κοινωνίας ἀνικάνου πρὸς τὸ νὰ θεραπεύῃ πληγὰς τὰς ὁποίας αὐτὴ πάλιν προξενεῖ, ἠθέλαμεν πεθάνει ἀναγκάσει τὴν δύστυνον κόρην εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ λήθην... Ἐνῷ ἐδῶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πομπῶν καὶ μεγαλείων ὅσον περιωρισμένα καὶ ἂν ἦναι, ἦτον ἀδύνατον αὐτό... Ἀλλὰ καὶ πάλιν... συμφορά!... συμφορά!... δὲν δύναμαι νὰ παραιτηθῶ τῆς ἐξουσίας μου χωρὶς νὰ διακινδυνεύσῃ ἡ εὐτυχία τοῦ λαοῦ τούτου, ὅστις ἐστήριξεν ἐπ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας του... Ὦ! τοὺς καλοὺς καὶ ἀξίους ἀνθρώπους!... ἂς ἀγνοοῦν, ἂς μὴ μάθωσι πώποτε ἀντὶ πάσης θυσίας μου ἀπολαύουσι τῆς εὐημερίας ταύτης!...

Ὑγίαινε παμφιλτάτη μοι Κλημεντία. Παρήγορον σχεδὸν μὲ εἶναι νὰ βλέπω καὶ σὲ ὡς ἐμὲ θλιβομένην περὶ τῆς τύχης τοῦ τέκνου

μου· παρήγορον σχεδὸν, διότι οὕτω δύναμαι νὰ λέγω ἡ λ ύ π η μ α ς, καὶ ὁ πόνος μου εἶναι ἄνευ ἐγωϊσμοῦ. Ἐνίοτε σκέπτομαι μετὰ φρίκης τί ἤθελα γίνει ἄνευ σοῦ, εἰς τὴν ἀλγεινοτάτην μου ταύτην περίστασιν... ἐνίοτε πάλιν ἡ ἰδέα αὕτη μὲ κινεῖ εἰς πλειότερον πρὸς τὴν Μαριάνθην οἶκτον· εἰς ἐμὲ λέγω μένεις σύ... ἀλλ' εἰς ἐκείνην τίς πλέον μένει;

Καὶ πάλιν ὑγίαινε, καὶ ἐκ νέου καὶ διὰ παντός. Ὦ! ὑγίαινε, φίλη, ἄγγελε τῶν θλιβερῶν μου ἡμερῶν. Ἔλθὲ ταχέως, ὁ χωρισμὸς οὗτος σὲ καταθλίβει ὅσον ἐμὲ αὐτόν...

Προσδέχθητι ζωὴν, ἔρωτα ἀφοσίωσιν!... ὅλην μου τὴν καρδίαν καὶ ὅλον μου τὸν νοῦν!

ΡΟΔΟΛΦΟΣ.

Τὴν παροῦσαν μου σὲ στέλλω διὰ ταχυδρόμου ἰδιαιτέρου· αὔριον εὐθὺς μετὰ τὴν θλιβερὰν ἱεροπραξίαν θέλω σὲ στείλει καὶ ἄλλην. Μυρίας ὅσας εὐχὰς καὶ ἐλπίδας πρὸς τὸ πατέρα σου ἐκ μέρους μου ὑπὲρ ταχείας ἀναρρώσεώς του. Ἐλησμόνησα νὰ σὲ εἴπω καὶ περὶ τοῦ δυστυχοῦς Ἐρρίκου· ἡ ὑγεία του ἐβελτιώθη· κίνδυνος περὶ τῆς ζωῆς του δὲν ὑπάρχει πλέον καὶ ὁ πατήρ του δὲ ἐνεδυναμώθη ἐκ τῆς ἄκρας φιλοστοργίας πρὸς τὸν πάσχοντα υἱόν· ἡ προθυμία τοῦ νὰ τὸν ἐπιτηρῇ ἀσθενοῦντα τὸν ἐσήκωσεν ἐκ τῆς κλίνης... θαῦμα πατρικῆς ἀγάπης... ἀλλ' ἡμᾶς τοῦτο δὲν ἐκπλήττει παντελῶς. — Αὔριον λοιπὸν φίλη μου... αὔριον... ἀποφρὰς δι' ἐμὲ ἡμέρα ἡ αὔριον αὐτή. . . Ὑγίαινε καὶ πάλιν καὶ πάλιν.

Ἐκ τῆς μονῆς Ἁγίας Ἑρμαγγίλδης τετάρτη μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Μὴ τρομάξῃς, Κλημεντία... ἠσύχασον μολονότι ἡ ὥρα καθ' ἣν σὲ γράφω τὴν παροῦσαν καὶ ὁ τόπος ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκδίδω αὐτὴν ἀφεύκτως θὰ σοὶ ἐμπνέουσι φόβον... μή. Χάρις τῷ Θεῷ ὁ κίνδυνος παρῆλθεν· ἀλλ' ἡ κρίσις ὑπῆξε τρομερά...

Χθὲς ἀφοῦ σοὶ ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην προαίσθησις μὲ κατεκυρίευσεν ὀλθρία. Ἀνεπόλησα τὴν ὠγρότητα τῆς κόρης μου, τὸ πάσχον τῆς φυσιογνωμίας της, τὸ φιλάσθενον τῆς κράσεώς της, καὶ σκεφθεὶς ὅτι ὁλόκληρον νύκτα ἔμελλε νὰ περάσῃ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν ψυχρῶν μαρμάρων ἐκείνων (διότι τοιαύτη διάταξις ὑπάρχει ἐκκλησιαστικὴ διὰ πᾶσαν δόκιμον ἐξημερωνούσης τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θέλει τελεσθῇ ἡ ὁμολογία της), ταῦτα σκεφθεὶς ἔστειλα τὸν Μούρῳ καὶ τὸν Δαυὶδ εἰς τὸ κοινόβιον νὰ ζητήσωσι παρὰ τῆς πριγκηπέσσης Ἰουλιάννης τὴν ἄδειαν νὰ μείωσιν ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα εἰς ἕνα οἶκον κείμενον ἐκτὸς τοῦ μοναστηρίου, οἶκον ὅπου εἶχε κατοικήσει καὶ ὁ Ἐρρῖκος. Τοιουτοτρόπως καὶ ἡ κόρη μου ἤθελεν ἔχει πρόχειρον ἰατρικὴν βοήθειαν, χρείας τυχούσης, κ' ἐγὼ εἴδησιν ἀμέσως. Ἀλλ' ἴδε ἀδελφή μου αὐστηρότητα, διὰ νὰ μὴν εἴπω σκληρότητα... χειμῶνα καιρὸν, ἰανουάριον, νὰ τὴν ὑποχρεοῦν εἰς τοιαύτην ἄσκησιν... Ἔγραψα μολαταῦτα καὶ εἰς τὴν Μαριάνθην ὅτι μ' ὅλον τὸ σέβας μου πρὸς τοὺς ἱεροὺς τῆς ἐκκλησίας κανόνας τὴν παρακαλῶ νὰ μὴ παραβλέψῃ τὴν ὑγείαν της καὶ νὰ κάμῃ τὴν ἀγρυπνίαν ἐντὸς τοῦ κελλίου της, εἰ δυνατὸν, καὶ ὄχι ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ἴδε τί μ' ἀπεκρίθη.

« Ἀγαθέ μου πάτερ,

« Ἐξ ὅλης καρδίας σᾶς εὐγνωμονῶ διὰ τὴν ἣν ἔχετε πάντοτε « περὶ ἐμοῦ φιλοστοργοτάτην μέριμναν· πλὴν μὴ ἔχετε κἀνένα φό-

» δον, εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκπληρώσω τὰ χρέη μου κατὰ πάντα...
» Ἡ θυγάτηρ ὑμῶν, ἀγαθέ μου πάτερ, δὲν θέλει δείξει οὔτε φόβον
» οὔτε ἀδυναμίαν τινά... ὁ κανὼν εἶναι τοιοῦτος καὶ χρεωστῶ νὰ
» συμμορφωθῶ. Ἀλλὰ καὶ ἂν κρυφή τις ἀσθένειά της εἰς ἐμὲ φυσική,
» μετὰ πάσης χαρᾶς προσφέρω αὐτὴν εἰς τὸν Θεόν! Ἐλπίζω ὅτι
» θέλετε μὲ δικαιώσει, ὑμεῖς ὅστις ὑπεστήσετε τόσα διὰ τὴν πρᾶ-
» ξιν τοῦ δικαίου καὶ ὁσίου... Ὑγιαίνετε, ἀγαθέ μου πάτερ... δὲν
» σᾶς λέγω ὅτι πορεύομαι νὰ προσευχηθῶ ὑπὲρ ὑμῶν... εἰς τὸν
» Θεὸν προσευχομένη προσεύχομαι εἰς σᾶς διότι πάντοτε σᾶς συγ-
» χέω μετὰ τῆς θεότητος τὴν ὁποίαν ἐπικαλοῦμαι· ἄλλως μὲ εἶναι
» ἀδύνατον· ὑπήρξετε πρὸς ἐμὲ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

» Καὶ δότε μοι τὴν πολύτιμόν σας εὐχήν, ἀγαθέ μου πάτερ, πρὸς
» τὴν θυγατέρα σας... αὔριον θέλει γενῆ νύμφη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
» ...Κατασπάζεται ἐν τούτοις τὰς πανσεβάστους χεῖρας σας.

«ΑΜΑΛΙΑ μοναχή.»

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ μ' ἐνεψύχωσεν ὁπωσοῦν εἶχα κ' ἐγὼ ἀγρυπνίαν νὰ κάμω κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα... Περὶ λύχνων ἀφὰς ἐπῆγα καὶ κατεκλείσθην εἰς τὴν σκιάδα τὴν ὁποίαν ὠκοδόμησα πλη-σίον τοῦ μνημείου τοῦ πατρός μου... ἐξημέρωνεν ἡ ἐπέτειος ἀπο-φρὰς ἡμέρα...

Περὶ τὴν μίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ Μοὺρρ καὶ ἐκ τοῦ φόβου φρίττω· ἤρχετο μετὰ σπουδῆς ἐκ τοῦ μονα-στηρίου. Ὡς τὸ εἶχα προμαντεύσει, ἡ ταλαίπωρος κόρη μου μ' ὅλην τὴν γενναιότητα καὶ καρτερίαν της, δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐκ-πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸν βάρβαρον αὐτὸν κανόνα ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὴν ἀποτρέψω· ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἤτο συγκεχω-ρημένον καὶ ἂν ἐγὼ τὴν ἔπεισα.

Εἰς τὰς ὀκτὼ τῆς ἑσπέρας ἡ Μαριάνθη ἐγονυπέτησεν ἐπὶ τῶν κλαικῶν τῆς ἐκκλησίας... Μέχρι μέσων νυκτῶν προσηύχετο... Ἀλλὰ περὶ τὴν ὥραν ταύτην, ὑποχρήσασα εἰς τὴν ἀδυναμίαν της, εἰς τὸ δριμύτατον ψῦχος εἰς τὴν συγκίνησίν της, διότι ἔχυνεν ἄφθονα καὶ σιωπηλὰ δάκρυα... ἐλειποθύμησε. Δύο ἄλλαι μοναχαὶ συναγρυπνή-σασαι μετ' αὐτῆς προσῆλθον τότε, τὴν ἀνήγειραν καὶ τὴν μετεκόμι-σαν εἰς τὸ κελλεῖον.

Εἰδοποιήθη ἀμέσως ὁ Δαυΐδ· ὁ Μοὺρρ ἀνέβη εἰς ἓν ὄχημα κ' ἔσπευσε νὰ μὲ ζητήσῃ· τρέχω εἰς τὸ μοναστήριον· βλέπω τὴν πριγ-κηπέσσαν Ἰουλιάνναν ἥτις καὶ μὲ ὑποδέχεται. Μὲ λέγει ὅτι ὁ Δαυΐδ φοβεῖται μήπως ἐκ τῆς παρουσίας μου ἡ κόρη μου συγκινηθῇ, καὶ μὲ παρακαλεῖ νὰ περιμείνω μέχρις οὗ συνέλθῃ ἐντελῶς· πρὸς τού-τοις δὲ μὲ βεβαιοῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς φόβος περὶ τῆς θυγατρός μου· ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας της ἐλειποθύμησε μόνον.

Κατ' ἀρχὰς ἰδέα μὲ περιεπόλησε τρομερά... Ἐνόμισα ὅτι μοὶ ἔκρυ-πτον σπουδαῖον κίνδυνον, ἢ τοὐλάχιστον ὅτι μὲ προπαρασκεύαζον νὰ τὸν ἀκούσω· ἀλλ' ἡ ἡγουμένισσα μὲ εἶπε· «Σᾶς δίδω λόγον, ὑψη-λότατε, ὅτι ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία εἶν' ἐκτὸς κινδύνου· πρὸς τοῦτο ἤρκεσε ρωστικόν τι ποτὸν τὸ ὁποῖον τὴν ἔδωκεν ὁ δόκτωρ Δαυΐδ.»

Ἐπίστευσα· ἐπρόσμεινα, ἀλλὰ φαντάσου ὑπομονήν!... Μετ' ἀγω-νίαν ἑνὸς τετάρτου ὥρας, βλέπω τὸν Δαυΐδ. Χάρις τῷ Θεῷ, διέκειτο ἡ θυγάτηρ μου ἐπὶ τὸ κρεῖττον κ' ἐζήτει νὰ διατρίψῃ καὶ τὸ ὑπό-

λοιπὸν τῆς νυκτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, συγκατανεύουσα μόνον νὰ γονυπετήσῃ τοῦ λοιποῦ ἀφ' ἑνὸς προσκεφαλαίου... Ἀδημονοῦντος δ' ἐμοῦ καὶ ἀγανακτοῦντος ὅτι ἡ ἡγουμένισσα καὶ αὐτὸς ἔστρεξαν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τῆς θυγατρός μου, μ' ἀπεκρίθη ὅτι ἦτο κινδυνῶδες νὰ ἐναντιωθῶμεν εἰς τὴν θέλησίν της· μ' ἐπαρηγόρησε δὲ ὁπωσοῦν, προσθέσας ὅτι μέχρι τοῦ ὄρθρου, καὶ πλέον ἡ πριγκηπέσσα Ἰουλιάννα ἔμελλε νὰ τὴν συγχωρήσῃ ν' ἀναπαυθῇ καὶ ὀλίγον εἰς τὴν κλίνην της.

—Λοιπὸν ταύτην τὴν ὥραν εἶναι πάλιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν; τὸν λέγω.

— Ναί, ὑψηλότατε... πλὴν δι' ἡμίσειαν μόνην ὥραν...

Διατάττω καὶ μὲ ὁδηγοῦν εἰς τὸ ὑψηλὸν στασίδιόν μας. Ἐκεῖθεν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκιῶν τῆς εὐρυχώρου ἐκκλησίας τῆς ἀπὸ μόνα τὰ κανδήλια τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Χριστοῦ φωτιζομένης, εἰς τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ αὐγμηρὸν... τὴν βλέπω παρὰ τὰς βαθμίδας τῆς ὡραίας πύλης... γονικλινῆ, μὲ τὰς χεῖρας ἡνωμένας προσευχομένην ἐν κατανύξει. Ἐγονυπέτησα κ' ἐγὼ ὅλον μου τὸν νοῦν εἰς τὴν κόρην μου προσηλώσας.

Ἐσήμανον εἰς τὸ ὡρολόγιον αἱ τρεῖς· δύο μοναχαὶ καθήμεναι ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς στασίδια πρὸς συντροφίαν της, ἦλθον τότε καὶ ὡμίλησαν χαμηλῇ τῇ φωνῇ... μετά τινα στιγμὴν, ἔκαμε τὸν σταυρόν της, ἀνηγέρθη καὶ διῆλθε τὸ καθολικὸν μὲ στερεὸν βῆμα... καὶ ὅμως, φίλη μου, ὅταν ἐσφράφη κατὰ τὴν πύλην τοῦ νάρθηκος, τὸ πρόσωπόν της τόσον λευκὸν μ' ἐφάνη, ὅσον τὸ μανδύλιον τὸ ὁποῖον ἐκράτει εἰς χεῖράς της.

Ἐξέρχομαι κ' ἐγὼ ἀμέσως μὲ σκοπὸν νὰ κατεβῶ καὶ νὰ τὴν πλησιάσω, ἀλλ' ἐφοβήθην ἔπειτα μήν τὴν ταράξῃ ἡ θέα μου καὶ χάσῃ τὰς ὀλίγας στιγμὰς ἀναπαύσεως, αἵτινες τὴν ἔμενον μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ ἀρραβῶνός της. Ἔστειλα μόνον τὸν Δαυὶδ νὰ μάθῃ πῶς διάκειται... ἠσθάνετο βελτίωσιν καὶ εἶχε διάθεσιν νὰ κοιμηθῇ ὀλίγον...

Ἀλλ' ἐγὼ μένω εἰς τὸ μοναστήριον... ἕως τὴν ὥραν τῆς ἱεροπραξίας, τὸ πρωΐ. Μὲ φαίνεται δὲ, φίλη μου, ἀνωφελὲς νὰ σοὶ στείλω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀτελῆ... Αὔριον θέλω τὴν τελειώσει διηγούμενός σοι ἅπαντα τὰ τῆς θλιβερᾶς ἡμέρας ἥτις ἐπέρχεται.

Λοιπὸν, φίλη μου, κάμνω διακοπήν. Ὦ! ἡ λύπη μοῦ ἔκοψε τὰ ἥπατα... Κλαῖέ με, κλαῖέ με.

## 13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
## ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΥΣΤΑΤΟΝ
### Ὁ Ῥοδόλφος πρὸς τὴν Κλημεντίαν.

Δεκάτη τρίτη ἰανουαρίου... ἰδοὺ ἀπέστη. ἀποφρὰς ἡμέρα, διὰ δύο τώρα συμφοράς!

Φίλη μου...τὴν χάνομεν διὰ παντός! Τετέλεσται! Ὦ!... Ἄκουσον.

Ἀληθὲς λοιπὸν εἶναι ὅτι διηγούμενοι δριμύν τινα πόνον μας αἰσθανόμεθα ἡδονὴν ἀλγεινήν!

Χθὲς ἐλυπούμην ὅτι ἔτυγες μακρὰν ἐμοῦ... σήμερον δὲ, Κλημεντία μακαρίζω ἑαυτὸν ὅτι δὲν εἶσαι παροῦσα· ἤθελες πολὺ ὑποφέρει...

Σήμερον τὸ πρωΐ, μὲ εἶχε καταλάβει ὕπνος μικρὸς, ἐξυπνῶ λοιπὸν ἐκ τοῦ ἤγου τῶν κωδώνων· ἐξυπνῶ περίτρομος... ὁ ἦχος μ' ἐφάνη πένθιμος... ὡσὰν νεκρὸν νὰ προέπεμπον. Ἀλλὰ καὶ ὄντως, ἡ θυγάτηρ μου εἶναι δι' ἐμὲ νεκρά... νεκρὰ, ἀκούεις... Ἀπὸ τῆς σήμερον,

Κλημεντία μου... πρέπει νὰ πενθήσῃ ἡ καρδία σου, ἡ μητρικωτάτη σου καρδία...

Ἂν τὸ τέκνον μας ταφῇ ὑπὸ τὸ μάρμαρον ἑνὸς μνημείου ἢ ὑπὸ τοὺς θόλους ἑνὸς μοναστηρίου... δι' ἡμᾶς... δὲν εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό; Ἀπὸ τῆς σήμερον, Κλημεντία, θεώρει την ὡς νεκράν... ἑπομένως... πάσχει καὶ ἀπὸ μεγάλην ἀδυναμίαν... ἡ ὑγεία της κλονεῖται... ὑπέστη τόσα ἠθικῶς καὶ σωματικῶς... Πῶς ὄχι καὶ τὸν ἄλλον αὐτὸν θάνατον τὸν παντέλειον; Ἡ ὀλεθρία μοῖρα δὲν ἀπέκαμεν... Ἔπειτα καὶ ἐκ τῆς χθεσινῆς μου ἐπιστολῆς..θὰ ἐκατάλαβες ὅτι ἤθελεν εἶσθαι εὐτυχία της... ὁ θάνατος.

Νεκρά... τὰ πέντε στοιχεῖα ταῦτα ἔχουσι φισιογνωμίαν ἔξαλλον. Ὅταν κάνεις τὰ γράφῃ περὶ κόρης λατρευομένης...περὶ κόρης τοσοῦτον ὡραίας, τοσοῦτον ἐρατεινῆς, τοσοῦτον ἀγγελικῆς τὴν ἀγαθότητα... Μόλις δεκαοκταετοῦς... καὶ νεκρᾶς!...

Ἡ ἱεροπραξία ἐτελέσθη πρὸς μεσημβρίαν μετὰ μεγάλης πομπῆς. Παρευρέθην δὲ καὶ ἐγὼ κεκρυμένος ὄπισθεν τῶν παραπετασμάτων τοῦ σταδίου μας... καὶ ἔβλεπα...

Εἶδα μεταξὺ τοῦ λαοῦ... δύο ὑπαξιωματικοὺς τῆς σωματοφυλακῆς μου, δύο γηραλέους καὶ σκληροειδεῖς στρατιώτας, κλίνοντας τὴν κεφαλὴν καὶ κλαίοντας... καὶ ὅλος δὲ ὁ λαός μου ἐραίνετο περίλυπος ὡς νὰ προεσθάνετο ἀπευκταῖόν τι.

Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ὁμολογία ὡδήγησαν τὴν κόρην μας εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου γίνεται ἡ ἐκλογὴ τῶν ἡγουμενισσῶν. Χάρις εἰς τὸ ἡγεμονικόν μου προνόμιον, εἰσήχθην καὶ ἐπρόσμενα τὴν Μαριάνθην.

Εἰσῆλθε λοιπὸν μετ' ὀλίγον... Τόση ὑπῆρχεν ἡ ἀδυναμία καὶ συγκίνησίς της ὥστε τὴν ὑπεστήριζον δύο μοναχαί. Ἐτρόμαξα... πλειότερον διὰ τὸ ὕφος τοῦ μειδιάματός της παρὰ διὰ τὴν ὠχρότητα τοῦ προσώπου της. Τὸ μειδίαμά της ἦτο μεστὸν ἀπαισίας εὐχαριστήσεως...

Κλημεντία... ἐγὼ σὲ τὸ λέγω... ἴσως μετ' οὐ πολὺ θὰ μᾶς γρεισθῇ γενναιοκαρδία... μεγάλη. Αἰσθάνομαι ὅτι τὸ τέκνον μου κρούει τὴν πύλην τοῦ θανάτου...

Ἀλλ' ὑπόθεσον καὶ ὅτι ἔζη ζωὴ ἀόλια!... Ἰδοὺ τώρα δευτέραν φορὰν βάλλω ὑπ' ὄψιν μου τὸν θάνατον τῆς θυγατρός μου... καὶ λέγω ὅτι αὐτὸς θέλει τοὐλάχιστον δώσει πέρας εἰς τὴν σκληράν της ὕπαρξιν...

Προπαρασκευαζόμενοι ν' ἀκούσωμεν τοιαύτας δεινὰς συμφορὰς μηκύνομεν τοὺς πόνους μας, ἐψηνόμεθα ἐπὶ βραδέος πυρός. Τοῦτο εἶναι χιλιάκις ἀλγεινότερον παρ' ὅταν διὰ μιᾶς μάθωμέν τι ὀδυνηρόν...Ἡ ἔκπληξις ἐκείνη τοὐλάχιστον καὶ ἡ ἀναισθησία ἥτις συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁπόταν ἀκούσῃ αἰφνιδίως τὴν συμφοράν του τὸν λυτροῦσιν ἀπὸ μέρος τι σπραγμῶν. Ἀλλὰ συνειθίζομεν νὰ προπαρασκευάζωμεν τὸν μέλλοντα ν' ἀκούσῃ ἀπευκταῖον τι καὶ ἰδοὺ συμμορφοῦμαι καὶ ἐγὼ. φίλη μου, μετὰ τῆς συνηθείας ταύτης..."Οθεν φοβοῦ, ὁπόταν βλέπῃς ὅτι σὲ ὁμιλῶ περὶ τῆς κόρης μου μετὰ θλίψεως,ἐνῶ ταὐτογρόνως σὲ λέγω ὅτι ἡ ὑγεία της ἔχει κάλλιον

Ναὶ, φοβοῦ ἀκούουσά με οὕτω λαλοῦντα... διότι μολονότι τὴν ἀφῆκα ἀρκετὰ ἤσυχον πρὸ μιᾶς ὥρας ὅτε ἦλθα νὰ τελειώσω ταύτην τὴν ἐντολήν. σοὶ ἐπαναλαμβάνω, Κλημεντία, ὅτι ὡσὰν νὰ αἰσθάνωμαι ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ μου, ὅτι ἡ κόρη μου πάσχει πλειότερον παρ'

ὅσον φαίνεται... Ὁ Θεὸς νὰ ψεύσῃ τὰς προαισθήσεις μου!

Εἰσῆλθε λοιπὸν ἡ Μαριάνθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ κοινοβίου. Τὰ θρονία ὅλα ἐπληρώθησαν καλογραιῶν. Ἡ θυγάτηρ μου ἐπορεύθη μὲ ταπείνωσιν καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸ ἔσχατον θρονίον τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος· ἐστηρίζετο πάντοτε ἐπὶ τοῦ βραχίονος μιᾶς μοναχῆς, ὡς τολὺ ἀδύνατος. Ἡ πριγκιπέσσα Ἰουλιάννα ἐκάθητο εἰς ὑψηλότερον θρονίον κατὰ τὸ βάθος τῆς αἰθούσης, ἔχουσα ἀφ' ἑνὸς μέρους τὴν μεγάλην λογοθέτριαν καὶ ἀφ' ἑτέρου μίαν ἄλλην μοναχὴν κρατοῦσαν τὴν χρυσῆν ποιμαντικὴν ράβδον τῆς ἡγουμενίσσης.

Διεχύθη τότε βαθεῖα σιγή· ἡ πριγκιπέσσα ἠγέρθη, ἔλαβε τὴν ράβδον αὐτὴν εἰς χεῖράς της, καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς σοβαρᾶς καὶ συγκεκινημένης·—«Τέκνα μου ἀγαπητά, τὸ προβεβηκὸς τῆς ἡλικίας μου μὲ ἀναγκάζει ν' ἀποθέσω εἰς χεῖρας νεωτέρας τὸ ἔμβλημα τοῦτο τῆς πνευματικῆς μου ἐξουσίας, (καὶ ἔδειξε τὴν ποιμαντικὴν ράβδον της). Ἔλαβα δὲ πρὸς τοῦτο καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ μακαριωτάτου πατρός, τοῦ Πάπα. Εἶμαι λοιπὸν ἑτοίμη νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν εὐλογίαν τῆς αὐτοῦ ἐκλαμπρότητος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Δ'Ὀππεγχέϊμ καὶ εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑψηλοτάτου ἡμῶν ἡγεμόνος τὴν οἱανδήποτε θέλετε ἐκλέξει μεταξὺ ὑμῶν ὡς διάδοχόν μου, παραδίδουσα αὐτῇ τὴν ράβδον καὶ τὸ δακτυλίδιον.»

Εἶχε διηνεκῶς προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς θυγατρός μου, ἥτις ὀρθία ἐντὸς τοῦ θρονίου της, μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τεταπεινωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς θυγατρός μουἵστατο ἀκίνητος καὶ σύνους. Ἠγνόει ὅτι αὐτὴν ἔμελλον νὰ ἐκλέξωμεν, ἐπειδὴ εἰς μόνον ἐμὲ ἐνεπιστεύθη τοῦτο ἡ ἡγουμένισσα.

Ἡ μεγάλη λογοθέτρια ἔλαβε βίβλον τινὰ καὶ ἀνέγνωσε· — «Προσκληθείσης κατὰ τὰ διατεταγμένα ἑκάστης τῶν ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν, ἵνα καταθέσῃ τὸν ψῆφον αὐτῆς εἰς χεῖρας τῆς ἁγίας ἡμῶν μητρὸς καὶ διατηρήσῃ τὴν ἐκλογὴν μυστικὴν μέχρι ταύτης τῆς στιγμῆς· ἐν ὀνόματι τῆς ἁγίας ἡμῶν μητρὸς ἀποφαίνομαι, ἀγαπηταί μου ἐν Χριστῷ ἀδελφαί, ὅτι μία ἐξ ὑμῶν ἀπήλαυσε πλειψηφεὶ διὰ τὴν παραδειγματικὴν εὐσέβειαν καὶ τὰς εὐαγγελικὰς αὐτῆς ἀρετὰς τὴν ἔγκρισιν τῆς ὁλομελείας, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἀδελφὴ ἡμῶν Ἀμαλία, ἡ ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆς ὑψηλοτάτη καὶ κρατιστοτάτη πριγκηπέσσα Γερονστεΐν»

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, εἶδος κινδυνισμοῦ ἐκπλήξεως καὶ χαρμοσύνης ἐκυκλοφόρησαν εἰς ὅλην τὴν αἴθουσαν· ὅλων τῶν μοναχῶν τὰ βλέμματα προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς θυγατρός μου, συμπάθειαν ἀπεικονίζοντα τρυφεράν· ὥστε κ' ἐγὼ μ' ὅλας τὰς θλίψεις αἵτινες μὲ κατέτρεχον, κατενύγην. Ἡ Μαριάνθη ἵστατο ἔκθαμβος καὶ ὠχρὰ ἔτι μᾶλλον· τὰ γόνατά της ἔτριμον τόσον, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν χειρῶν τοῦ θρονίου της.

Ἡ ἡγουμένισσα ἐπανέλαβε μετὰ φωνῆς βαρείας·—«Ἀγαπητά μου τέκνα, πιστεύετε τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν Ἀμαλίαν ὡς ἀξιωτέραν πασῶν; Ἀναγνωρίζετε αὐτὴν ὡς πνευματικὴν ὑμῶν ὁδηγήτριαν; Ἂς μοὶ ἀποκριθῇ ἑκάστη.»

Καὶ πᾶσα μοναχὴ ἀπήντησεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ.—Ὡς ἐλευθέρως καὶ αὐτοπροαιρέτως ἐξελεξάμην καὶ ἐκλέγων τὴν ἀδελφὴν Ἀμαλίαν ἁγίαν μου μητέρα καὶ ὁδηγήτριαν.»

Ἀπὸ ἀνέκφραστον κυριευθεῖσα κατάνυξιν ἡ θυγάτηρ μου ἐγονυ-

πέτησε, συνῆψε τὰς χεῖρας, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην μεχρισοῦ ὅλαι ἀπεφάνθησαν,

Τότε ἡ ἡγουμένισσα, παραδόσασα τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον καὶ τὸ δακτυλίδιον εἰς τὰς χεῖρας τῆς μεγάλης λογοθετρίας, ἐπροχώρησε πρὸς τὴν θυγατέρα μου ἵνα λάβῃ αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ φέρῃ εἰς τὸν θρόνον.

— «Ἐγέρθητι, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν, τὴν εἶπεν ἡ ἡγουμένισσα, ἐλθὲ νὰ λάβῃς τὴν θέσιν ἥτις ἀνήκει σοι· ταύτην δὲ χρεωστεῖς, ὄχι εἰς τὸν βαθμόν σου, ἀλλ' εἰς τὰς εὐαγγελικάς σου ἀρετάς.» Καὶ ταῦτα λέγουσα, ἡ σεβασμία πριγκιπέσσα ἔκυψε πρὸς τὴν θυγατέρα μου διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ ἀνεγερθῇ.

Ἡ Μαριάνθη ἔκαμε τρέμουσα βήματά τινα, ἔπειτα φθάσασα εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης ἐστάθη καὶ εἶπε μὲ φωνὴν γαλήνιον καὶ στερεάν—«Συγχωρήσατε, ἁγία μῆτερ... ἐπεθύμουν νὰ εἴπω λέξεις τινὰς πρὸς τὰς ἀδελφάς μου.»

«— Ἀνάβηθι, πρότερον, ἀγαπητόν μου τέκνον, ἐπὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ σου θρόνου, εἶπεν ἡ πριγκιπέσσα, καὶ ἐκεῖθεν ὁμιλεῖς.

»— Δὲν εἶμαι, ἁγία μου μῆτερ... ἀξία τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης θέσεως, ἀπήντησεν ἡ Μαριάνθη μὲ φωνὴν χαμηλὴν καὶ τρέμουσαν.

»— Τί λέγεις, τέκνον μου;

»— Τοιοῦτος ἱεροπρεπὴς βαθμὸς δὲν εἶναι, μῆτερ μου, δι' ἐμέ.

»— Ἀλλ' ὅλαι παμψηφεὶ σὲ προσκαλοῦν, αἱ ἀδελφαί σου.

»— Συγχωρήσατε, ἁγία μῆτερ, νὰ ἐξομολογηθῶ ἐνταῦθα γονυκλινὴς, τὰ κατ' ἐμέ, θέλουν ἰδῇ αἱ ἀδελφαί μου, καὶ σὺ ἁγία μου μῆτερ, ὅτι ἡ ταπεινοτέρα θέσις εἶναι πάλιν ἀνωτέρα ἐμοῦ

»— Ἡ ταπεινοφροσύνη σου, τέκνον μου, ἡ πολλὴ σὲ ἀπατᾷ, εἶπεν ἡ ἡγουμένισσα μετὰ καλοκἀγαθίας, νομίζουσα τωόντι ὅτι ἡ δυστυχής μου κόρη ἀπὸ ὑπερβολὴν μετριοφροσύνης ἔλεγε ταῦτα, ἀλλ' ἐγὼ ἐμάντευσα τὴν ἔννοιαν τῆς θυγατρός· ἐμάντευσα τί ἔμελλε νὰ ἐξομολογηθῇ. Κυριευθεὶς λοιπὸν ὑπὸ τρόμου καὶ φόβου, ἀνέκραξα μετὰ φωνῆς ἱκετικῆς.—Μὴ κόρη μου, διὰ τὸν Θεόν...

Εἰς τὸν λόγον τοῦτον... ἀδύνατον, φίλη μου, νὰ σοὶ περιγράψω τί ἀνέγνωσα ἐντὸς τοῦ βλοσυροῦ βλέμματος τὸ ὁποῖον ἡ Μαριάνθη μ' ἔρριψε... Μ' ἐνόμησεν ὅτι ἤθελα συμμερισθῇ τὸ αἴσχος τῆς ἀπαισίας ὁμολογίας ταύτης... Ἐνόησεν ὅτι μετὰ τὴν φανέρωσιν ἐκείνην ἤθελα κατηγορηθῇ ἐγὼ... ὡς ψεύστης... ἐπειδὴ ἀφῆκα τὸν κόσμον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Μαριάνθη ποτὲ δὲν ἔχασε τὴν μητέρα της... Εἰς τὴν ἰδέαν λοιπὸν αὐτὴν, ἡ κόρη μου εἶδεν ἀχαριστείαν πρὸς ἐμέ, ὡς φαίνεται, καὶ δὲν ἔλαβε τὴν τόλμην νὰ ἐξακολουθήσῃ· ἐσιώπησα καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν μὲ ἄχθος...

«—Ἐπαναλαμβάνω, ἀγαπητόν μου τέκνον, ὅτι σὲ ἀπατᾷ ἡ ἄκρα ταπεινοφροσύνη σου... ἀλλ' εἶσαι ἀξία τῆς θέσεως ἣν σοὶ ἀπονέμομεν ὅλαι παμψηφεί· τοσούτῳ μᾶλλον ἀξία καθ' ὅσον ἀφῆκες τὰς βασιλικὰς τοῦ κόσμου λαμπρότητας ἀντὶ τοῦ ῥάσου τοῦ ἀσκητικοῦ... Ἡμεῖς δὲν ἐκλέγομεν τὴν Λ.Γ. τὴν πριγκιπέσσαν Ἀμαλίαν, ἀλλὰ τὴν Ἀμαλίαν μοναχήν... Δι' ἡμᾶς, ἡ ζωή σου ἤρχησεν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπάτησες εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου... καὶ τὴν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ πολιτείαν σου ἡμεῖς γεραίρομεν μόνην. Νὰ σὲ εἴπω καὶ ἄλλο, τέκνον

μου, ἂν εἰσήρχεσο εἰς τὴν ποίμνην τοῦ Ἰησου Χριστοῦ ὄχι ὡς εἰσῆλθες ἁγνὴ καὶ ἐνάρετος, ἀλλὰ πρόβατον ἀπολωλὸς... αἱ εὐεργετικαὶ ἀρεταὶ τῶν ὁποίων μᾶς ἔδωκες παράδειγμα καὶ ὑπογραμμὸν ἐν τῇ ἐνεστώσῃ διαμονῇ σου, ἦσαν ἱκαναὶ νὰ ἐξαγοράσωσιν ὅλα τὰ παρελθόντα σου πταίσματα, ὅσα καὶ ἂν ὑποθέσῃ τις... Κρίνε λοιπὸν, ἀγαπητόν μου τέκνον, ἂν ὀφείλῃ ἢ ὄχι ἡ ταπεινοφροσύνη σου νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς ἐνστάσεις μας.»

Οἱ λόγοι οὗτοι τῆς ἡγουμενίσσης ὑπῆρξαν, ὡς συμπεραίνεις βέβαια, φίλη μου, τοσούτῳ μᾶλλον πολύτιμοι διὰ τὴν Μαριάνθην ὅσον αὐτὴ ἐνόμιζε τὸ παρελθόν της ἀνεξιλέωτον. Κατὰ δυστυχίαν, ἡ σκηνὴ αὕτη τὴν ἐσυγκίνησεν εἰς ἄκρον, καὶ μολονότι ἐπροσποιήθη γαλήνην καὶ καρτερίαν, εἶδα ἐκ τῆς φυσιογνωμίας της ὅτι ἔπασχεν ἐσωτερικῶς... Δὶς ἀνεσκίρτησε καὶ ἔφερε τὴν ἰσχνὴν της χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῆς.

»—Ἐλπίζω κόρη μου, νὰ κατεπείσθῃς, ἐπανέλαβεν ἡ πριγκιπέσσα Ἰουλιάννα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ προξενήσῃς εἰς τὰς ἀδελφάς σου τοσαύτην λύπην ἀρνουμένη τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης των πρὸς σέ.

»— Ἔστω, ἁγία μῆτερ, εἶπε μὲ ὕφος τὸν ὁποῖον μ' ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν καὶ μὲ φωνὴν ἐπὶ τὸ μᾶλλον ἀσθενῆ τώρα νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ δεχθῶ... Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶμαι πρὸς τὸ παρὸν ὀλίγον ἀδιάθετος ὀλίγον ἀπηυδημένη, ἂν μοὶ τὸ συγχωρῆτε ἁγία μῆτερ, σᾶς παρακαλῶ ν' ἀναβληθῇ ἡ καθιέρωσίς μου εἰς ἄλλην ἡμέραν.

»— Μάλιστα, μάλιστα, ἀγαπητόν μου τέκνον... ἀλλ' ἐντοσούτῳ.. λάβε τὸ δακτυλίδιον αὐτό... καὶ ἀνάβηθι εἰς τὴν θέσιν σου... ἵνα ἔλθωσιν αἱ ἀδελφαί ἡμῶν νὰ σοὶ προσφέρωσι τὸ σέβας των κατὰ τὰ διατάγματα.»

Καὶ θέσασα ἡ ἡγουμένισσα τὸ ποιμενικὸν δακτυλίδιον εἰς τὸν δάκτυλον τῆς Μαριάνθης, τὴν ὡδήγησεν εἰς τὸν θρόνον.

Θέαμα ἁπλοῦν καὶ κατανυκτικόν.

Πλησίον τοῦ θρόνου ὅπου ἐκάθητο ἵσταντο, ἀφ' ἑνὸς μέρους ἡ λογοθέτρια, κρατοῦσα τὴν χρυσῆν ῥάβδον· ἀφ' ἑτέρου, ἡ πριγκιπέσσα Ἰουλιάννα. Ἑκάστη μοναχὴ προσερχομένη ἐπροσκύνει τὴν κόρην μας καὶ ἠσπάζετο εὐλαβῶς τὴν δεξιάν της.

Μ' ἐφαίνετο ὅτι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ηὔξανεν ἡ συγκίνησίς της διότι ἔβλεπα τὴν μορφήν της καὶ ἠλλοιοῦτο μᾶλλον καὶ μᾶλλον, μεχρισοῦ... μὴ δυναμένη πλέον νὰ ὑποστηριχθῇ ἐλειποθύμησα πρὶν ὅλαι αἱ μοναχαὶ προσέλθωσι.

Φαντάσθητι τὴν θέσιν μου!... Τὴν μετεκομίσαμεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς ἡγουμενίσσης. Ὁ Δαυὶδ ἔσπευσε, τὴν ἐχορήγησε πᾶσαν θεραπείαν. Εὖθε μὴ μὲ ἀπατᾷ! πλὴν μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο νόσημα προῆλθεν ἐκ τῆς ἀγρυπνίας καὶ νηστείας... Τὸν ἐπίστευσα, διότι τῳόντι οἱ ἀγγελικοί της χαρακτῆρες, καὶ τοι ὠχρότατοι, ὥστε νὰ ἐμπνέωσι φόβον, δὲν ἐνέφαινον ἄλγος τι ἀφότου ἐπανῆλθεν εἰς τὰς αἰσθήσεις της. Μάλιστα ἠπόρησα διὰ τὴν ἱλαρότητα ἥτις ἐλάμπρυνε τὸ ὡραῖόν της μέτωπον. Πάλιν ἡ ἡσυχία αὕτη μὲ κατετάραξε, μ' ἐφάνη ὅτι ὑπέκρυπτε τὴν μυστικὴν ἐλπίδα ἐγγιζούσης ἀπολυτρώσεως...

Ἡ ἡγουμένισσα ἐπέστρεψεν εἰς τὸ βουλευτικὸν ἵνα κλείσῃ τὴν

τὴν συνεδρίασιν, καὶ οὕτως ἔμεινα μόνος μετὰ τῆς θυγατρός μου.

Ἀφοῦ μ' ἐθεώρησε ἐν σιωπῇ διά τινας στιγμάς, μὲ εἶπε—Ἀγαθέ μου πάτερ...θὰ λησμονήσετε ποτὲ τὴν ἄκραν ἀχαριστίαν μου! Θὰ λησμονήσετε ὅτι ἐκινήθην νὰ ἐξομολογηθῶ τὸ παρελθόν μου καὶ μὲ ἱκετεύσετε διά νὰ σιωπήσω;...

— Ἄφες ἄφες αὐτὰ, κόρη μου, σὲ παρακαλῶ...

— Δὲν εἶχα συλλογισθῇ, ἐπανέλαβεν μετὰ πικρίας, ὅτι ἐξιστοροῦσα ἀπέναντι ὅλων ἀπὸ ποίαν ἄβυσσον διαφθορᾶς μὲ ἐπεσπάσετε...ἐγνωστοποίουν μυστικὸν τὸ ὁποῖον ἐφυλάξετε ἐκ μόνου τοῦ πρὸς ἐμὲ φίλτρου σας παραινούμενος, καὶ σᾶς ἐνοχοποίουν δημοσίως, σᾶς τὸν πατέρα μας...Ὦ! θὰ μὲ τὸ συγχωρήσετε ποτέ!

Δὲν τὴν ἀπεκρίθην, ἐκόλλησα μόνον τὰ χείλη μου ἐπὶ τοῦ μετώπου της, καὶ ἠσθάνθη καταρρέοντα ἐπ' αὐτοῦ τὰ δάκρυά μου...

Κατησπάσθη πολλάκις τὰς χεῖράς μου μὲ εἶπε.—Τώρα αἰσθάνομαι ὅτ' εἶμαι καλητέρα... τώρα ὅτε, καθὼς λέγουν καὶ οἱ κανόνες μας, εἶμαι πρὸς τὸν κόσμον νεκρά... ἐπεθύμουν ν' ἀπονέμω δείγματά τινα τῆς εὐνοίας μου πρὸς διαφόρους γνωστούς μας διὰ νὰ μ' ἐνθυμοῦνται... ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι ἔχω εἶναι ἰδικόν σας...μὲ δίδετε, πάτερ μου, τὴν ἄδειαν ταύτην;...

— Καὶ ἀμφιβάλλεις;... Ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ τὴν λέγω, ἀπόβαλε τὰς ἀπαισίας ἰδέας ταύτας... Ἄλλοτε ἔχεις πρὸς τοῦτο καιρόν...

—Βέβαια πάτερ μου, ἔχω καιρὸν,διότι ἀκόμη θὰ ζήσω πολύ, ἐπρόσθεσε μὲ φωνὴν ἥτις ἀγνοῶ διατὶ μὲ ἠνάγκασε ν'ἀνασκιρτήσω ἐκνέου ἀπὸ φόβον. Τὴν παρετήρησα μετὰ πλειοτέρας προσοχῆς, ἀλλ' οὐδεμία εἰς τὸ πρόσωπόν της μεταβολὴ δὲν ἐδικαίου τὴν ἀνησυχίαν μου.

—Ναὶ, θὰ ζήσω ἀκόμη πολύ, ἐπανέλαβεν, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ φροντίσω τοῦ λοιποῦ περὶ πραγμάτων γηΐνων... ἐπειδὴ τὴν σήμερον ἀπαρνοῦμαι πᾶν ὅ,τι μὲ συνδέει μετὰ τοῦ κόσμου... Σᾶς παρακαλῶ, μὴ ἀνανεύσητε...

—Πρόσταξε... πᾶσα ἐπιθυμία σου θέλει ἐκπληρωθῇ...

—Ἐπεθύμουν ἡ φιλόστοργος μήτηρ νὰ διατηρήσῃ διὰ παντὸς εἰς τὸν θάλαμον ὅπου συνήθως διατρίβει... τὸ ἐργαλεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκεντοῦσα... ὁμοῦ μὲ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἐργόχειρον τὸ ὁποῖον ἀφῆκα ἀτελές.

— Θέλω, κόρη μου, τῆς τὸ εἴπει. Ἡ κατοικία σου εἶναι καθὼς τὴν ἀφῆκες τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνεχώρησες ἀπὸ τὸ παλάτιον· τίποτε κἀνεὶς δὲν ἤγγισε· διότι πᾶν ὅτι ὑπῆρξεν ἰδικόν σου μᾶς εἶναι ἱερόν. Ἡ Κλημεντία μεγάλως θὰ κατανυγῇ ἐκ τῆς ἰδέας σου...

Ὑμεῖς δὲ, πάτερ μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβετε τὴν μεγάλην ἐκείνην καθέδραν μου τὴν ἔνενίνη, ὅπου καθημένη τοσάκις ἔμεινα σύννους καὶ βαθισμένη εἰς σκέψεις...

—Θὰ τὴν βάλω εἰς τὸ πλευρὸν τῆς ἰδικῆς μου, εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἐργάζομαι καὶ θὰ βλέπω καθεκάστην πλησίον μου καθὼς τοσάκις ἤρχεσο, κ' ἐκάθησο· τὴν εἶπα καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω τὰ δάκρυά μου.

— Τώρα, ἤθελα ν' ἀφήσω κ' ἐνθύμιά τινα πρὸς τοὺς δείξαντάς μοι τοσαύτην συμπάθειαν ὁπόταν ἤμην δυστυχής. Πρὸς τὴν Κυρίαν Γεωργίαν, ἤθελα νὰ δώσω τὸ μελανοδοχεῖον τὸ ὁποῖον τώρα ὕστερον ἐμεταχειριζόμην, καὶ τὸ δῶρον τοῦτο εἶναι κατάλληλον ἀλη-

θινὰ δι'ἐκείλην, ἤτις μ'ἔμαθε πρώτη νὰ γράφω. Εἰς δὲ τὸν σεβάσμιον ἐφημέριον τοῦΒουκεβάλ, ὅστις μ'ἐκατήχησενεἰς τὴν θρησκείαν, χαρίζω τὸν ὡραῖον ἐσταυρωμένον τὸ ὁποῖον ἔχω εἰς τὸ προσευχητάριόνμου...

— Κάλλιστα, κόρη μου.

— Ἤθελα προσέτι νὰ στείλω εἰς τὴν καλήν μου Γελασίναν τὸ ἐκ μαργαριτῶν διάδηξά μου...Εἶναι κόσμημα ἁπλοῦν τὸ ὁποῖον θὰ δύναται νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς ὡραίας μελανῆς της κόμης...καὶ ἔπειτα, ἂν ἦναι δυνατὸν, ἀφοῦ ἡμεῖς γνωρίζετε εἰς ποῖον μέρος τῆς Ἀλγερίας εὑρίσκονται ὁ Παληκάρας ἡ Λύκαινα, ἤθελα νὰ προσφέρω εἰς τὴν γενναίαν αὐτὴν γυναῖκα ἥτις μοῦ ἔσωσε τὴν ζωήν... τὸν χρυσοῦν μου σταυρὸν, τὸν μὲ σμίλτα...Ἐκ μέρους τῆς Μαριάνθης ὅλα ταῦτα, πάτερ μου, νὰ τοῖς δοθοῦν.

— Θέλουν τὰ πάντα γίνει ὡς ἐπιθυμεῖς...Καὶ δὲν ἐλησμόνησες κανένα ἄλλον;...

— Ἐνθυμήτητι..ἐνθυμήθητι καλῶς... μεταξὺ τῶν ἀγαπώντων σε... δὲν ὑπάρχει τις ἀξιοδάκρυτος ἀληθῶς, ἐφίσης μὲ τὴν μητέρα σου κ' ἐμὲ ἐξιοδάκρυτος... τέλος πάντων θλιβόμενος ἐπίσης μὲ ἡμᾶς διὰ τὴν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀναχώρησίν σου;

Μ' ἐνόησεν ἡ ἀθλία κόρη καὶ ἔσφιγξε τὴν χεῖρά μου· ἐλαφρὸν ἐρύθημα ἀνέβη πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ ὠχρὸν πρόσωπόν της. Προλαβὼν δὲ τὴν ἀπάντησίν της, διότι εἶδα ὅτι τὴν ἐπροξένει κόπον, τὴν εἶπα.

— Εἶναι καλήτερα... ἐκτὸς κινδύνου πλέον...

— Καὶ ὁ πατήρ σου;

— Κ' ἐκεῖνος ἀφότου εἶδε τὸν υἱόν του ἀναλαμβάνοντα εἶδε βελπίωσιν εἰς τὴν ὑγείαν του... Καὶ τί δίδεις λοιπὸν εἰς τὸν πτωχὸν Ἐρρίκον; ἐνθύμιον ἐκ μέρους σου θὰ τὸ θεωρήσει ὡς γλυκυτάτην παρηγορίαν, ὡς χειμήλιον...

— Προσφέρετέ τον τὸ εὐχολόγιόν μου... Φεῦ! ποσάκις τὸ κατέβρεξα μὲ δάκρυά μου ἐξαιτουμένη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τὴν δύναμιν τοῦ νὰ λησμονίσει τὸν Ἐρρῖκον ἀφοῦ ἤμην ἀναξία τοῦ ἔρωτός του...

Πόσον θὰ χαρῇ νὰ ἴδῃ ὅτι τὸν ἐσυλλογίσθης...

— Διὰ δὲ τὸ ὀρφανοτροφεῖον τὸ ὁποῖον ἐσύστησα διὰ τὰς κόρας ὅσαι ἐγκαταλείπονται ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, ἐπιθυμῶ, ἀγαθέ μου πάτερ...

. . . . . .

Ἐδῶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ῥοδόλφου διεκόπτετο ἐκ τῶν ἀφεξῆς λέξεων· δυσαναγνώστων καὶ τούτων.

Κλημεντία... ὁ Μοὺρφᾶς τελειώσῃ ταύτην τὴν ἐπιστολήν... δὲν ἔχω πλέον νοῦν, εἶμαι παράφρων... Ἀ! ἡ 13 ΙΑΝΟΥΑΝΙΟΥ!!!...

Ἔδωκε δὲ πέρας ὁ εὐπατρίδης εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὡς ἑξῆς·

Ὑ ψ η λ ο τ ά τ η,

Ἐκ διαταγῆς τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος συμπληρῶ τὴν θλιβερὰν ταύτην διήγησιν. Αἱ δύο ἐπιστολαὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς σᾶς προητοίμασαν εἰς τὴν σπαραξικάρδιον συμφορὰν ἣν προτίθεμαι νὰ σᾶς ἀναγγείλω.

Πρὸ τριῶν ὡρῶν, κατεγίνετο ἡ Ὑψηλότης του εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολὴν ἐγὼ δ' ἐπερίμενα εἰς ἓν προσεχὲς δωμάτιον νὰ τὴν τελειώσῃ ὅπως σᾶς ἐκπέμψω αὐτὴν ἀμέσως διὰ ταχυδρόμου ἐκτάκτου. Αἰφνιδίως βλέπω τὴν πριγκιπέσσαν Ἰουλιάνναν εἰσερχομένην μὲ πρόσωπον ἀπαίσιον.— Ποῦ εἶναι ἡ Β. Α. Ὑψηλότης; μὲ λέγει μετὰ συγκεκινημένης φωνῆς.— Πριγκηπέσσα ἡ ὑψηλότης του γράφει πρὸς τὴν μεγάλην δούκισσαν—Σὶρ Οὐάλτερ, ἀνάγκη νὰ εἰδοποιήσωμεν τὴν ὑψηλότητά του... ὤ! Θεέ μου, Θεέ μου, τί συμφορά!... Εἶσθε φίλος του... εὐαρεστηθῆτε νὰ τὸν ἀναφέρετε ὑμεῖς τοῦτο... θὰ θλιβῇ πάντοτε ὀλιγώτερον, ἂν τὸ ἀκούσῃ ἀπὸ τὰ χείλη σας· ἐξ ἀνάγκης ὁ κακὸς ἄγγελος. Ἡ ἡγουμένισσα ἐπρόσθεσεν ὅτι ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία ἐξέπνεε βραδέως, καὶ νὰ προφθάσῃ ἡ ὑψηλότης του πρὶν ἡ θυγάτηρ του κλείσῃ τὰ χείλη της. Εἰσέρχομαι εἰς τὸν θάλαμον, ἡ ὑψηλότης του παρετήρησεν ἀμέσως τὴν ὠχρότητά μου.— Θλιβερόν τι ἔρχεσαι νὰ μὲ ἀναγγείλῃς! . . . —Ἀνίατον συμφορὰν ὑψηλότατε . . . ἐγκαρδιοῦσθε! — προσθέσῃ ἄλλην λέξιν, ἔτρεξεν εἰς τὰ κελλεῖον. Τὸν ἠκολούθησα.

Ἐκ τῆς κατοικίας τῆς ἡγουμένης, ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία εἶχε μετακομισθῇ εἰς τὸ κελλειόν της ὕστερον ἀπὸ τὴν τελευταίαν συνομιλίαν της μετὰ τῆς ὑψηλότητός του. Μία τῶν καλογραιῶν, ἥτις τὴν ἐπετήρει, παρετήρησε μετὰ μίαν ὥραν ὅτι ἡ φωνὴ τῆς πριγκιπέσσης Ἀμαλίας, ἥτις ἐκ διαλειμμάτων ὡμίλει πρὸς αὐτὴν, ἠλαττοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἡ καλογραῖα ἔσπευσε τότε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἡγουμένισσαν. Προσκαλεῖται ὁ Δαυὶδ, τὴν δίδει ἓν ἕτερον ρωστικὸν, ἀλλ' εἰς μάτην· ὁ σφυγμὸς μόλις ἐκτύπα... Οὐδεμία πλέον ἐλπὶς· αἱ ἐπανηλειμ-

μέναι συγκινήσεις κατηνάλωσαν τὰς ἀσθενεῖς τῆς πριγκηπέσσης δυνάμεις.

Τότε ἔφθασε καὶ ἡ ὑψηλότης του· ἡ πριγκηπέσσα. Ἀμαλία εἶχεν ἤδη μεταλάβει τῶν ἀχράντων μυστηρίων· μόλις πλέον διεγίνωσκε τὰ περὶ αὐτήν· εἰς τὴν μίαν τῶν ἐσταυρωμένων της χειρῶν ἐκράτει τὰ ξηρὰ κλωνάρια τῆς μικρᾶς της ροδωνιᾶς.

Ἡ ὑψηλότης του ἐγονυπέτησε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν της μὲ λυγμούς. — Κόρη μου!... προσφιλεστάτη μου κόρη... ἀνέκραζε μὲ σπαραξικάρδιον φωνήν.

Ἡ πριγκηπέσσα Ἀμαλία τὸν ἤκουσεν, ἔστρεψεν ἐλαφρὰ τὴν κεφαλήν της πρὸς αὐτὸν, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπροσπάθησε νὰ μειδιάσῃ καὶ εἶπε μὲ φωνὴν ἐκπνέουσαν· — Γλυκίτατέ μου πάτερ... ἥμαρτον... καὶ πρὸς τὸν Ἐρρῖκον... καὶ πρὸς τὴν φιλόστοργον μητέρα μου... ἥμαρτον.

Ἰδοὺ αἱ τελευταῖαι λέξεις της... Μετὰ μιᾶς ὥρας ἀγωνίαν, ἥσυχον, διὰ νὰ εἴπω οὕτω... ἀπέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς τὸν Θεόν.

Ἀφοῦ ἐξέπνευσε, ἡ ὑψηλότης του δὲν ἐπρόφερε λέξιν... φρίκην μοὶ ἐνέπνευσεν ἡ ἀταραξ α καὶ σιωπήτου... ἔκλεισε τὰ βλέφαρα τῆς πριγκηπέσσης, τὴν ἠσπάσθη πολλάκις ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἔλαβεν ἐκ των χειρῶν της τὰ λείψανα τῆς μικρᾶς ροδωνιᾶς καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κελλείου.

Τὸν ἠκολούθησα· ὅταν δ' ἐξήλθομεν εἰς τὸν ἐκτὸς τοῦ μοναστηρίου οἶκον μ' ἔδειξε τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἤρχησε νὰ γράφῃ πρὸς τὴν Β. Υ. Ὑψηλότητα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ματαίως ἐπροσπάθησε νὰ προσθέσῃ λέξεις τινάς· ἡ χείρ του ἔτρεμε σπασμωδικῶς· μὲ εἶπε μόνον·—Μὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ γράψω...δὲν ἔχω τὸν νοῦν μου εἰς τὴν κεφαλήν...Γράψονπρὸς τὴν μεγάλην δούκισσαν ὅτι δὲν ἔχω πλέον θυγατέρα! ...

Καὶ ἰδοὺ ἐξεπλήρωσα τὴν διαταγὴν τῆς ὑψηλότητός του.

Ἂς μοὶ συγχωρηθῇ ὡς πρὸς ἕνα γηραιὸν δοῦλόν του, νὰ ἱκετεύσω τὴν Βασιλικὴν Ὑμῶν Ὑψ. νὰ σπεύσῃ τὴν ἐπιστροφήν της... καθόσον συγχωρεῖ τοῦτο ἡ ὑγεία τοῦ Κ.κόμητος Δ'Ορβίγνη... Μόνη ἡ ὑμετέρα παρουσία δύναται ν' ἀνακου-

φίση τὸν ὑψηλότατον. Θέλει νὰ παραφυλάττῃ μόνος διὰ νυκτὸς τὸ σῶμα τῆς θυγατρός του, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν αὐτὸ θέλει ταφῇ εἰς τὸν μεγαλοδουκικὸν ναΐσκον.

Ἐξεπλήρωσα ὑψηλοτάτη μοι δέσποινα, τὸ θλιβερόν μου καθῆκον. Εὐαρεστηθῆτε νὰ μοὶ συγχωρήσητε τὸ ἀσυνάρτητον ταύτης τῆς ἐπιστολῆς... καὶ νὰ προσδεχθῆτε τὸ βαθύτατον σέβας μεθ' οὗ καὶ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προσαγορεύωμαι τῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος εὐπειθέστατος δοῦλος.

ΟΥΑΛΤΕΡ ΜΟΥΡΦ.

.....

.....

Τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔγινεν ἡ ἐκφορὰ τοῦ σώματος τῆς πριγκηπέσσης Ἀμμαλίας, εἶχε φθάσει εἰς Γερολστεῖν ἡ Κλημεντία μετὰ τοῦ πατρός της.

Καὶ ἄρα ὁ Ροδόλφος, θρηνῶν τὴν Μαριάνθην, εἶχε πλησίον του σύντροφον.

ΤΕΛΟΣ.